SEPTUAGINTA

EDIDIT

ALFRED RAHLFS

VOL. II

Libri poetici
et prophetici

SEPTUAGINTA

EDIDIT

ALFRED RAHLFS

VOL. II

VII. Loci collati:

in psalmis			in libro Jeremiae			in proverbiis		
text. masor.		LXX	text. masor.		LXX	text. masor.		LXX
1—8	=	1—8	1 1—25 13	=	1 1—25 13	1 1—24 22	vide p.	183—224
9—10	=	9	25 15—38	=	32 1—24	24 23—34	„ „	225—226
11—113	=	10—112	26—43	=	33—50	25 1—29 27	„ „	228—236
114—115	=	113	44	=	51 1—30	30 1—14	„ „	224—225
116 1—9	=	114	45	=	51 31—35	30 15—33	„ „	226—227
116 10-19	=	115	46	=	26	31 1—9	„ „	227—228
117—146	=	116—145	47	=	29 1—7	31 10—31	„ „	236—238
147 1—11	=	146	48	=	31			
147 12-20	=	147	49 1—5	=	30 1—5			
148—150	=	148—150	49 7—22	=	29 8—23			
			49 23—27	=	30 12—16			
			49 28—33	=	„ 6—11			
			49 34—39	=	25 14—26 1			
			50—51	=	27—28			
			52	=	52			

Privileg. Württ. Bibelanstalt, Stuttgart

Explanatio signorum, quae in Septuaginta, ed. A. Rahlfs, occurrunt.

(Vide semper praeter praefationem etiam adnotationes initio singulorum librorum datas.)

I. Codices:

signum	saeculum	nomen	bibliotheca
B	IV	Vaticanus gr. 1209	Rom
S (alias ℵ)	IV. V	Sinaiticus	prius Leningrad, nunc London
A	V	Alexandrinus	London
His tribus codicibus innititur textus editionis; passim citantur sequentes:			
C	V	Ephraemi rescr.	Paris
D	V. VI	Cottonianus	London
F	V	Ambrosianus	Mailand
G	IV. V	Colberto-Sarravianus	Leyden, Paris, Leningrad
L	V. VI	Purpureus Vindobonensis	Wien
M	VII	Coislinianus	Paris
Q	VI	Marchalianus, Vat. gr. 2125	Rom
R	VI	Veronensis	Verona
T	VII	Turicensis	Zürich
V	VIII	Venetus	Venedig, Rom
W in Deut. et Jos.	V	Freer	Washington
W in duod. Proph.	III	Freer	Washington
Ex minusculis maxime praecipui sunt:			
393	VIII		Grottaferrata
911	III		Berlin
1098	X		Mailand
2013	IV		Leipzig

Plerumque indicitur, al(ios), pau(cos), compl(ures), mu(ltos), pl(urimos), rel(iquos), omn(es) mss. (codices manuscriptos) ita legere. Exactiora vide in praefatione.

SEPTUAGINTA

ID EST
VETUS TESTAMENTUM
GRAECE
IUXTA LXX INTERPRETES

edidit

Alfred Rahlfs

VOL. II
Libri poetici et prophetici

STUTTGART
Privilegierte Württembergische Bibelanstalt

Alteri volumini insunt libri poetici et prophetici:

Ps(almi) . . . . . pag. 1
Od(ae) . . . . . „ 164
Prou(erbia) . . . . . „ 183
Eccl(esiastes) . . . . . „ 238
Cant(icum) . . . . . „ 260
Iob . . . . . „ 271
Sap(ientia) . . . . . „ 345
Sir(acides) . . . . . „ 377
Ps(almi) Sal(omonis) . . . . . „ 471
Os(ee) . . . . . „ 490
Am(os) . . . . . „ 502
Mich(aeas) . . . . . „ 512
Ioel . . . . . „ 519
Abd(ias) . . . . . „ 524
Ion(as) . . . . . „ 526
Nah(um) . . . . . „ 530
Hab(acuc) . . . . . „ 533
Soph(onias) . . . . . „ 538
Agg(aeus) . . . . . „ 542
Zach(arias) . . . . . „ 545
Mal(achias) . . . . . „ 561
Is(aias) . . . . . „ 566
Ier(emias) . . . . . „ 656
Bar(uch) . . . . . „ 748
Thr(eni) seu Lam(entationes) . . . . . „ 756
Ep(istula) Ier(emiae) . . . . . „ 766
Ez(echiel) . . . . . „ 770
Sus(anna) . . . . . „ 864
Dan(iel) . . . . . „ 870
Bel-et-Dr(aco) . . . . . „ 936

ΨΑΛΜΟΙ

1 Α′

1 Μακάριος ἀνήρ, ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλῇ ἀσεβῶν
καὶ ἐν ὁδῷ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἔστη
καὶ ἐπὶ καθέδραν λοιμῶν οὐκ ἐκάθισεν,
2 ἀλλ᾽ ἢ ἐν τῷ νόμῳ κυρίου τὸ θέλημα αὐτοῦ,
καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ μελετήσει ἡμέρας καὶ νυκτός.
3 καὶ ἔσται ὡς τὸ ξύλον τὸ πεφυτευμένον παρὰ τὰς διεξόδους
τῶν ὑδάτων,
ὃ τὸν καρπὸν αὐτοῦ δώσει ἐν καιρῷ αὐτοῦ
καὶ τὸ φύλλον αὐτοῦ οὐκ ἀπορρυήσεται·
καὶ πάντα, ὅσα ἂν ποιῇ, κατευοδωθήσεται.
4 οὐχ οὕτως οἱ ἀσεβεῖς, οὐχ οὕτως,
ἀλλ᾽ ἢ ὡς ὁ χνοῦς, ὃν ἐκριπτεῖ ὁ ἄνεμος ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς.
5 διὰ τοῦτο οὐκ ἀναστήσονται ἀσεβεῖς ἐν κρίσει
οὐδὲ ἁμαρτωλοὶ ἐν βουλῇ δικαίων·
6 ὅτι γινώσκει κύριος ὁδὸν δικαίων,
καὶ ὁδὸς ἀσεβῶν ἀπολεῖται.

2 Β′

1 Ἵνα τί ἐφρύαξαν ἔθνη
καὶ λαοὶ ἐμελέτησαν κενά;
2 παρέστησαν οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
καὶ οἱ ἄρχοντες συνήχθησαν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
κατὰ τοῦ κυρίου καὶ κατὰ τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ
διάψαλμα
3 Διαρρήξωμεν τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν
καὶ ἀπορρίψωμεν ἀφ᾽ ἡμῶν τὸν ζυγὸν αὐτῶν.
4 ὁ κατοικῶν ἐν οὐρανοῖς ἐκγελάσεται αὐτούς,

Ps.: BSA (105 27—137 6[1] perierunt in B, 49 20—79 11[2] αυτης in A); S (et codex graeco-latinus R) plerisque, B quibusdam locis posterius ad *L* adaptati sunt (Sept. ed. Rahlfs X [1931], p. 69), quas correctiones omitto. de codicibus patribusque interdum laudatis et de stichorum distinctione cf. Sept. ed. Rahlfs X.

Inscr. ψαλμοι B] ψαλτηριον A, > S

1 1[3] καθεδρα A || 3[4] ποιηση A† || 4[2] εκριπτει uel -ριπτει? cf. 83 11 et Thack. p. 244 || 5[1] ασεβεις] pr. οι BS† | 5[2] αμαρτωλοι] pr. οι A†

2 4[1] ενγελασεται A

καὶ ὁ κύριος ἐκμυκτηριεῖ αὐτούς.
5 τότε λαλήσει πρὸς αὐτοὺς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ
καὶ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ ταράξει αὐτούς
6 Ἐγὼ δὲ κατεστάθην βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ
ἐπὶ Σιων ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ
7 διαγγέλλων τὸ πρόσταγμα κυρίου
Κύριος εἶπεν πρός με Υἱός μου εἶ σύ,
ἐγὼ σήμερον γεγέννηκά σε·
8 αἴτησαι παρ' ἐμοῦ, καὶ δώσω σοι ἔθνη τὴν κληρονομίαν σου
καὶ τὴν κατάσχεσίν σου τὰ πέρατα τῆς γῆς·
9 ποιμανεῖς αὐτοὺς ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ,
ὡς σκεῦος κεραμέως συντρίψεις αὐτούς.
10 καὶ νῦν, βασιλεῖς, σύνετε·
παιδεύθητε, πάντες οἱ κρίνοντες τὴν γῆν.
11 δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν φόβῳ
καὶ ἀγαλλιᾶσθε αὐτῷ ἐν τρόμῳ.
12 δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῇ κύριος
καὶ ἀπολεῖσθε ἐξ ὁδοῦ δικαίας.
ὅταν ἐκκαυθῇ ἐν τάχει ὁ θυμὸς αὐτοῦ,
μακάριοι πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ.

3 Γ'

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ, ὁπότε ἀπεδίδρασκεν ἀπὸ
προσώπου Αβεσσαλωμ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ.
2 Κύριε, τί ἐπληθύνθησαν οἱ θλίβοντές με;
πολλοὶ ἐπανίστανται ἐπ' ἐμέ·
3 πολλοὶ λέγουσιν τῇ ψυχῇ μου
Οὐκ ἔστιν σωτηρία αὐτῷ ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ.
διάψαλμα.
4 σὺ δέ, κύριε, ἀντιλήμπτωρ μου εἶ,
δόξα μου καὶ ὑψῶν τὴν κεφαλήν μου.
5 φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα,
καὶ ἐπήκουσέν μου ἐξ ὄρους ἁγίου αὐτοῦ.
διάψαλμα.
6 ἐγὼ ἐκοιμήθην καὶ ὕπνωσα·
ἐξηγέρθην, ὅτι κύριος ἀντιλήμψεταί μου.
7 οὐ φοβηθήσομαι ἀπὸ μυριάδων λαοῦ
τῶν κύκλῳ συνεπιτιθεμένων μοι.

6¹ βασιλευς > B† || 9²] pr. και A | σκευη A
3 1 ψαλμος > A† || 2² επανεστησαν A† || 3² αυτω > B† || 4¹ κυριε > A† || 5² εισηκουσεν A || 6¹ εγω] + δε A | 6² αντελαβετο S || 7² συνεπιτιθ.] συν > B†

8 ἀνάστα, κύριε, σῶσόν με, ὁ θεός μου,
ὅτι σὺ ἐπάταξας πάντας τοὺς ἐχθραίνοντάς μοι ματαίως,
ὀδόντας ἁμαρτωλῶν συνέτριψας.
9 τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία,
καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου ἡ εὐλογία σου.

4 Δ'

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ψαλμοῖς· ᾠδὴ τῷ Δαυιδ.
2 Ἐν τῷ ἐπικαλεῖσθαί με εἰσήκουσέν μου ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης μου·
ἐν θλίψει ἐπλάτυνάς μοι·
οἰκτίρησόν με καὶ εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου.
3 υἱοὶ ἀνθρώπων, ἕως πότε βαρυκάρδιοι;
ἵνα τί ἀγαπᾶτε ματαιότητα καὶ ζητεῖτε ψεῦδος;
διάψαλμα.
4 καὶ γνῶτε ὅτι ἐθαυμάστωσεν κύριος τὸν ὅσιον αὐτοῦ·
κύριος εἰσακούσεταί μου ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτόν.
5 ὀργίζεσθε καὶ μὴ ἁμαρτάνετε·
λέγετε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν
καὶ ἐπὶ ταῖς κοίταις ὑμῶν κατανύγητε.
διάψαλμα.
6 θύσατε θυσίαν δικαιοσύνης καὶ ἐλπίσατε ἐπὶ κύριον.
7 πολλοὶ λέγουσιν Τίς δείξει ἡμῖν τὰ ἀγαθά;
ἐσημειώθη ἐφ' ἡμᾶς τὸ φῶς τοῦ προσώπου σου, κύριε.
8 ἔδωκας εὐφροσύνην εἰς τὴν καρδίαν μου·
ἀπὸ καιροῦ σίτου καὶ οἴνου καὶ ἐλαίου αὐτῶν ἐπληθύνθησαν.
9 ἐν εἰρήνῃ ἐπὶ τὸ αὐτὸ κοιμηθήσομαι καὶ ὑπνώσω,
ὅτι σύ, κύριε, κατὰ μόνας ἐπ' ἐλπίδι κατῴκισάς με.

5 Ε'

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς κληρονομούσης·
ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Τὰ ῥήματά μου ἐνώτισαι, κύριε,
σύνες τῆς κραυγῆς μου·
3 πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου,
ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου.
ὅτι πρὸς σὲ προσεύξομαι, κύριε·
4 τὸ πρωὶ εἰσακούσῃ τῆς φωνῆς μου,

4 1 εν — ωδη] ψαλμος A || 3² ματαιοτητας A† || 5² λεγετε Cyp] pr. α BSA | ταις καρδιαις υμων] καρδια B† | 5³ και RCyp] > BSA || 8² καιρου La†] καρπου rel.: cf. 30 16 || 9² επι B
5 2² τη κραυγη A || 3¹ της φωνης BS†

τὸ πρωὶ παραστήσομαί σοι καὶ ἐπόψομαι.
5 ὅτι οὐχὶ θεὸς θέλων ἀνομίαν σὺ εἶ,
οὐδὲ παροικήσει σοι πονηρευόμενος·
6 οὐ διαμενοῦσιν παράνομοι κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου,
ἐμίσησας πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν.
7 ἀπολεῖς πάντας τοὺς λαλοῦντας τὸ ψεῦδος·
ἄνδρα αἱμάτων καὶ δόλιον βδελύσσεται κύριος.
8 ἐγὼ δὲ ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου εἰσελεύσομαι εἰς τὸν
οἶκόν σου,
προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου ἐν φόβῳ σου.
9 κύριε, ὁδήγησόν με ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν
μου,
κατεύθυνον ἐνώπιόν μου τὴν ὁδόν σου.
10 ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν ἀλήθεια,
ἡ καρδία αὐτῶν ματαία·
τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν,
ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν.
11 κρῖνον αὐτούς, ὁ θεός·
ἀποπεσάτωσαν ἀπὸ τῶν διαβουλίων αὐτῶν·
κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῶν ἔξωσον αὐτούς,
ὅτι παρεπίκρανάν σε, κύριε.
12 καὶ εὐφρανθήτωσαν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ σέ·
εἰς αἰῶνα ἀγαλλιάσονται, καὶ κατασκηνώσεις ἐν αὐτοῖς,
καὶ καυχήσονται ἐν σοὶ πάντες οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομά σου.
13 ὅτι σὺ εὐλογήσεις δίκαιον·
κύριε, ὡς ὅπλῳ εὐδοκίας ἐστεφάνωσας ἡμᾶς.

6 Ϝ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις, ὑπὲρ τῆς ὀγδόης·
ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με
μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με.
3 ἐλέησόν με, κύριε, ὅτι ἀσθενής εἰμι·
ἴασαί με, κύριε, ὅτι ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ μου,
4 καὶ ἡ ψυχή μου ἐταράχθη σφόδρα·
καὶ σύ, κύριε, ἕως πότε;
5 ἐπίστρεψον, κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου,
σῶσόν με ἕνεκεν τοῦ ἐλέους σου.

4² εποψομαι] -ψη με A || 6¹ ου BS†] ουδε rel. | 6² εμισησας] + κυριε BA || 8¹ ελεου BA || 9² μου ... σου] tr. BA || 10¹ τω > S† || 12¹ ευφρανθ. pl.] + επι σοι BA†, + επι σε S | 12³ εν] επι B† || 13¹ ευλογεις BA
6 1 εν υμνοις > A || 3² κυριε > B†

6 ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν τῷ θανάτῳ ὁ μνημονεύων σου·
ἐν δὲ τῷ ᾅδῃ τίς ἐξομολογήσεταί σοι;
7 ἐκοπίασα ἐν τῷ στεναγμῷ μου,
λούσω καθ' ἑκάστην νύκτα τὴν κλίνην μου,
ἐν δάκρυσίν μου τὴν στρωμνήν μου βρέξω.
8 ἐταράχθη ἀπὸ θυμοῦ ὁ ὀφθαλμός μου,
ἐπαλαιώθην ἐν πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς μου.
9 ἀπόστητε ἀπ' ἐμοῦ, πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
ὅτι εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς τοῦ κλαυθμοῦ μου·
10 εἰσήκουσεν κύριος τῆς δεήσεώς μου,
κύριος τὴν προσευχήν μου προσεδέξατο.
11 αἰσχυνθείησαν καὶ ταραχθείησαν σφόδρα πάντες οἱ ἐχθροί μου,
ἀποστραφείησαν καὶ καταισχυνθείησαν σφόδρα διὰ τάχους.

7 Ζ′

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ, ὃν ᾖσεν τῷ κυρίῳ
ὑπὲρ τῶν λόγων Χουσι υἱοῦ Ιεμενι.
2 Κύριε ὁ θεός μου, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα·
σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με καὶ ῥῦσαί με,
3 μήποτε ἁρπάσῃ ὡς λέων τὴν ψυχήν μου
μὴ ὄντος λυτρουμένου μηδὲ σῴζοντος.
4 κύριε ὁ θεός μου, εἰ ἐποίησα τοῦτο,
εἰ ἔστιν ἀδικία ἐν χερσίν μου,
5 εἰ ἀνταπέδωκα τοῖς ἀνταποδιδοῦσίν μοι κακά,
ἀποπέσοιν ἄρα ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν μου κενός,
6 καταδιώξαι ἄρα ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου καὶ καταλάβοι
καὶ καταπατήσαι εἰς γῆν τὴν ζωήν μου
καὶ τὴν δόξαν μου εἰς χοῦν κατασκηνώσαι.
διάψαλμα.
7 ἀνάστηθι, κύριε, ἐν ὀργῇ σου,
ὑψώθητι ἐν τοῖς πέρασι τῶν ἐχθρῶν μου·
ἐξεγέρθητι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν προστάγματι, ᾧ ἐνετείλω,
8 καὶ συναγωγὴ λαῶν κυκλώσει σε,
καὶ ὑπὲρ ταύτης εἰς ὕψος ἐπίστρεψον.
9 κύριος κρινεῖ λαούς·
κρῖνόν με, κύριε, κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου
καὶ κατὰ τὴν ἀκακίαν μου ἐπ' ἐμοί.
10 συντελεσθήτω δὴ πονηρία ἁμαρτωλῶν,
καὶ κατευθυνεῖς δίκαιον·

10¹ εισηκουσεν] εισ > A || 11² αποστραφειησαν pl.] επιστρ. B†, + εις τα οπισω SA | καταισχυνθειησαν] κατ > BS†
7 7³] pr. και A (in *O* sub ※) | κυριε > S || 9² με] μοι A

ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς ὁ θεός.
11 δικαία ἡ βοήθειά μου παρὰ τοῦ θεοῦ
τοῦ σῴζοντος τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
12 ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος καὶ ἰσχυρὸς καὶ μακρόθυμος
μὴ ὀργὴν ἐπάγων καθ' ἑκάστην ἡμέραν.
13 ἐὰν μὴ ἐπιστραφῆτε, τὴν ῥομφαίαν αὐτοῦ στιλβώσει·
τὸ τόξον αὐτοῦ ἐνέτεινεν καὶ ἡτοίμασεν αὐτὸ
14 καὶ ἐν αὐτῷ ἡτοίμασεν σκεύη θανάτου,
τὰ βέλη αὐτοῦ τοῖς καιομένοις ἐξειργάσατο.
15 ἰδοὺ ὠδίνησεν ἀδικίαν,
συνέλαβεν πόνον καὶ ἔτεκεν ἀνομίαν·
16 λάκκον ὤρυξεν καὶ ἀνέσκαψεν αὐτὸν
καὶ ἐμπεσεῖται εἰς βόθρον, ὃν εἰργάσατο·
17 ἐπιστρέψει ὁ πόνος αὐτοῦ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ,
καὶ ἐπὶ κορυφὴν αὐτοῦ ἡ ἀδικία αὐτοῦ καταβήσεται.
18 ἐξομολογήσομαι κυρίῳ κατὰ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ
καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

8 Η′

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ
τῇ γῇ,
ὅτι ἐπήρθη ἡ μεγαλοπρέπειά σου ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
3 ἐκ στόματος νηπίων καὶ θηλαζόντων κατηρτίσω αἶνον
ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν σου
τοῦ καταλῦσαι ἐχθρὸν καὶ ἐκδικητήν.
4 ὅτι ὄψομαι τοὺς οὐρανούς, ἔργα τῶν δακτύλων σου,
σελήνην καὶ ἀστέρας, ἃ σὺ ἐθεμελίωσας.
5 τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι μιμνήσκῃ αὐτοῦ,
ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν;
6 ἠλάττωσας αὐτὸν βραχύ τι παρ' ἀγγέλους,
δόξῃ καὶ τιμῇ ἐστεφάνωσας αὐτόν·
7 καὶ κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου,
πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ,
8 πρόβατα καὶ βόας πάσας,
ἔτι δὲ καὶ τὰ κτήνη τοῦ πεδίου,
9 τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης,
τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν.
10 κύριε ὁ κύριος ἡμῶν, ὡς θαυμαστὸν τὸ ὄνομά σου ἐν πάσῃ
τῇ γῇ.

15 αδικιαν ... ανομιαν] tr. B || 18¹ κυριω BS^{c}†] pr. τω rel.
8 5¹ τι] τις A || 7¹ των > B† || 8¹ απασας A

9 Θ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν κρυφίων τοῦ υἱοῦ·
ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου,
διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου·
3 εὐφρανθήσομαι καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐν σοί,
ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου, ὕψιστε.
4 ἐν τῷ ἀποστραφῆναι τὸν ἐχθρόν μου εἰς τὰ ὀπίσω
ἀσθενήσουσιν καὶ ἀπολοῦνται ἀπὸ προσώπου σου,
5 ὅτι ἐποίησας τὴν κρίσιν μου καὶ τὴν δίκην μου,
ἐκάθισας ἐπὶ θρόνου, ὁ κρίνων δικαιοσύνην.
6 ἐπετίμησας ἔθνεσιν, καὶ ἀπώλετο ὁ ἀσεβής,
τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐξήλειψας εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα
τοῦ αἰῶνος·
7 τοῦ ἐχθροῦ ἐξέλιπον αἱ ῥομφαῖαι εἰς τέλος, καὶ πόλεις καθεῖλες,
ἀπώλετο τὸ μνημόσυνον αὐτῶν μετ' ἤχους.
8 καὶ ὁ κύριος εἰς τὸν αἰῶνα μένει,
ἡτοίμασεν ἐν κρίσει τὸν θρόνον αὐτοῦ,
9 καὶ αὐτὸς κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ,
κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.
10 καὶ ἐγένετο κύριος καταφυγὴ τῷ πένητι,
βοηθὸς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει·
11 καὶ ἐλπισάτωσαν ἐπὶ σὲ οἱ γινώσκοντες τὸ ὄνομά σου,
ὅτι οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἐκζητοῦντάς σε, κύριε.
12 ψάλατε τῷ κυρίῳ τῷ κατοικοῦντι ἐν Σιων,
ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ,
13 ὅτι ἐκζητῶν τὰ αἵματα αὐτῶν ἐμνήσθη,
οὐκ ἐπελάθετο τῆς κραυγῆς τῶν πενήτων.
14 ἐλέησόν με, κύριε, ἰδὲ τὴν ταπείνωσίν μου ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου,
ὁ ὑψῶν με ἐκ τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου,
15 ὅπως ἂν ἐξαγγείλω πάσας τὰς αἰνέσεις σου
ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιων·
ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου.
16 ἐνεπάγησαν ἔθνη ἐν διαφθορᾷ, ᾗ ἐποίησαν,
ἐν παγίδι ταύτῃ, ᾗ ἔκρυψαν, συνελήμφθη ὁ ποὺς αὐτῶν·
17 γινώσκεται κύριος κρίματα ποιῶν,
ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτοῦ συνελήμφθη ὁ ἁμαρτωλός.
ᾠδὴ διαψάλματος.
18 ἀποστραφήτωσαν οἱ ἁμαρτωλοὶ εἰς τὸν ᾅδην,
πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπιλανθανόμενα τοῦ θεοῦ·

9 (1—21 = 𝔐 9; 22—39 = 𝔐 10) 2² > S† || 10² θλιψεσι S || 11¹ επι σοι παντες οι A || 13² κραυγης] δεησεως B, φωνης A†

19 ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐπιλησθήσεται ὁ πτωχός,
ἡ ὑπομονὴ τῶν πενήτων οὐκ ἀπολεῖται εἰς τὸν αἰῶνα.
20 ἀνάστηθι, κύριε, μὴ κραταιούσθω ἄνθρωπος,
κριθήτωσαν ἔθνη ἐνώπιόν σου·
21 κατάστησον, κύριε, νομοθέτην ἐπ' αὐτούς,
γνώτωσαν ἔθνη ὅτι ἄνθρωποί εἰσιν.
διάψαλμα.
22 ἵνα τί, κύριε, ἀφέστηκας μακρόθεν,
ὑπερορᾷς ἐν εὐκαιρίαις ἐν θλίψει;
23 ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἀσεβῆ ἐμπυρίζεται ὁ πτωχός,
συλλαμβάνονται ἐν διαβουλίοις, οἷς διαλογίζονται.
24 ὅτι ἐπαινεῖται ὁ ἁμαρτωλὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις τῆς ψυχῆς
αὐτοῦ,
καὶ ὁ ἀδικῶν ἐνευλογεῖται·
25 παρώξυνεν τὸν κύριον ὁ ἁμαρτωλός
Κατὰ τὸ πλῆθος τῆς ὀργῆς αὐτοῦ οὐκ ἐκζητήσει·
οὐκ ἔστιν ὁ θεὸς ἐνώπιον αὐτοῦ.
26 βεβηλοῦνται αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ,
ἀνταναιρεῖται τὰ κρίματά σου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ,
πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ κατακυριεύσει·
27 εἶπεν γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐ μὴ σαλευθῶ,
ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεὰν ἄνευ κακοῦ.
28 οὗ ἀρᾶς τὸ στόμα αὐτοῦ γέμει καὶ πικρίας καὶ δόλου,
ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ κόπος καὶ πόνος.
29 ἐγκάθηται ἐνέδρᾳ μετὰ πλουσίων
ἐν ἀποκρύφοις ἀποκτεῖναι ἀθῷον,
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν·
30 ἐνεδρεύει ἐν ἀποκρύφῳ ὡς λέων ἐν τῇ μάνδρᾳ αὐτοῦ,
ἐνεδρεύει τοῦ ἁρπάσαι πτωχόν,
ἁρπάσαι πτωχὸν ἐν τῷ ἑλκύσαι αὐτόν·
31 ἐν τῇ παγίδι αὐτοῦ ταπεινώσει αὐτόν,
κύψει καὶ πεσεῖται ἐν τῷ αὐτὸν κατακυριεῦσαι τῶν πενήτων.
32 εἶπεν γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Ἐπιλέλησται ὁ θεός,
ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τέλος.
33 ἀνάστηθι, κύριε ὁ θεός, ὑψωθήτω ἡ χείρ σου,
μὴ ἐπιλάθῃ τῶν πενήτων·
34 ἕνεκεν τίνος παρώξυνεν ὁ ἀσεβὴς τὸν θεόν;
εἶπεν γὰρ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἐκζητήσει.

19² τον αιωνα] τελος A || 21² ανθρωποι] pr. οι B† || 22² θλιψεσιν S || 24¹ εν] επι S† || 30¹ > A† || 32¹ καρδια] pr. τη B† || 33¹ θεος] + μου A || 34¹ παρωργισεν S | 34² ου ζητησει B†

35 βλέπεις, ὅτι σὺ πόνον καὶ θυμὸν κατανοεῖς
τοῦ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς χεῖράς σου·
σοὶ οὖν ἐγκαταλέλειπται ὁ πτωχός,
ὀρφανῷ σὺ ἦσθα βοηθῶν.
36 σύντριψον τὸν βραχίονα τοῦ ἁμαρτωλοῦ καὶ πονηροῦ,
ζητηθήσεται ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ δι' αὐτήν·
37 βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
ἀπολεῖσθε, ἔθνη, ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ.
38 τὴν ἐπιθυμίαν τῶν πενήτων εἰσήκουσεν κύριος,
τὴν ἑτοιμασίαν τῆς καρδίας αὐτῶν προσέσχεν τὸ οὖς σου
39 κρῖναι ὀρφανῷ καὶ ταπεινῷ,
ἵνα μὴ προσθῇ ἔτι τοῦ μεγαλαυχεῖν ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς.

10 Ι΄

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Ἐπὶ τῷ κυρίῳ πέποιθα· πῶς ἐρεῖτε τῇ ψυχῇ μου
Μεταναστεύου ἐπὶ τὰ ὄρη ὡς στρουθίον;
2 ὅτι ἰδοὺ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἐνέτειναν τόξον,
ἡτοίμασαν βέλη εἰς φαρέτραν
τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν σκοτομήνῃ τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
3 ὅτι ἃ κατηρτίσω, καθεῖλον·
ὁ δὲ δίκαιος τί ἐποίησεν;
4 κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ·
κύριος, ἐν οὐρανῷ ὁ θρόνος αὐτοῦ.
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν πένητα ἀποβλέπουσιν,
τὰ βλέφαρα αὐτοῦ ἐξετάζει τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.
5 κύριος ἐξετάζει τὸν δίκαιον καὶ τὸν ἀσεβῆ,
ὁ δὲ ἀγαπῶν ἀδικίαν μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.
6 ἐπιβρέξει ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς παγίδας,
πῦρ καὶ θεῖον καὶ πνεῦμα καταιγίδος ἡ μερὶς τοῦ ποτηρίου
αὐτῶν.
7 ὅτι δίκαιος κύριος καὶ δικαιοσύνας ἠγάπησεν,
εὐθύτητα εἶδεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.

11 ΙΑ΄

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ὀγδόης· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Σῶσόν με, κύριε, ὅτι ἐκλέλοιπεν ὅσιος,

35¹ πονον] κοπον A | κατανοησεις B† | 35⁴ βοηθος B || 37¹ κυριος βασιλευσει S || 38² σου] αυτου A || 39² του > B†

10 (𝔐 11) 1 tit. ψαλμος / τω δ.] tr. B || 3¹ α συ κατ. αυτοι καθ. A || 5² αδικιαν] pr. την A || 6¹ παγιδα A || 7¹ δικαιοσυνην S | 7² ευθυτητας A

11 (𝔐 12) 1 υπερ της ογδ. / ψ. τω δ.] tr. A†

ὅτι ὠλιγώθησαν αἱ ἀλήθειαι ἀπὸ τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.
3 μάταια ἐλάλησεν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ,
χείλη δόλια ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ ἐλάλησαν.
4 ἐξολεθρεύσαι κύριος πάντα τὰ χείλη τὰ δόλια
καὶ γλῶσσαν μεγαλορήμονα
5 τοὺς εἰπόντας Τὴν γλῶσσαν ἡμῶν μεγαλυνοῦμεν,
τὰ χείλη ἡμῶν παρ' ἡμῶν ἐστιν·
τίς ἡμῶν κύριός ἐστιν;
6 Ἀπὸ τῆς ταλαιπωρίας τῶν πτωχῶν
καὶ ἀπὸ τοῦ στεναγμοῦ τῶν πενήτων
νῦν ἀναστήσομαι, λέγει κύριος,
θήσομαι ἐν σωτηρίᾳ, παρρησιάσομαι ἐν αὐτῷ.
7 τὰ λόγια κυρίου λόγια ἁγνά,
ἀργύριον πεπυρωμένον δοκίμιον τῇ γῇ
κεκαθαρισμένον ἑπταπλασίως.
8 σύ, κύριε, φυλάξεις ἡμᾶς
καὶ διατηρήσεις ἡμᾶς ἀπὸ τῆς γενεᾶς ταύτης καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.
9 κύκλῳ οἱ ἀσεβεῖς περιπατοῦσιν·
κατὰ τὸ ὕψος σου ἐπολυώρησας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων.

12 ΙΒ΄

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Ἕως πότε, κύριε, ἐπιλήσῃ μου εἰς τέλος;
ἕως πότε ἀποστρέψεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;
3 ἕως τίνος θήσομαι βουλὰς ἐν ψυχῇ μου,
ὀδύνας ἐν καρδίᾳ μου ἡμέρας;
ἕως πότε ὑψωθήσεται ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ;
4 ἐπίβλεψον, εἰσάκουσόν μου, κύριε ὁ θεός μου·
φώτισον τοὺς ὀφθαλμούς μου, μήποτε ὑπνώσω εἰς θάνατον,
5 μήποτε εἴπῃ ὁ ἐχθρός μου Ἴσχυσα πρὸς αὐτόν·
οἱ θλίβοντές με ἀγαλλιάσονται, ἐὰν σαλευθῶ.
6 ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ ἐλέει σου ἤλπισα,
ἀγαλλιάσεται ἡ καρδία μου ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου·
ᾄσω τῷ κυρίῳ τῷ εὐεργετήσαντί με
καὶ ψαλῶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ ὑψίστου.

3¹ ελαλησαν S | 3²] + κακα A || 4¹ εξολεθρευσει A || 6⁴ σωτηριω A || 9² τους] pr. παντας A
12 (𝔐 13) 2² αποστρεφεις A || 3²] + και νυκτος A || 4¹ μου 1⁰ > S† | 4² μου > B† || 6² πει] εν B†

13 ΙΓ΄

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστιν θεός·
διέφθειραν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἐπιτηδεύμασιν,
οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
2 κύριος ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων
τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστιν συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν.
3 πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν,
οὐκ ἔστιν ποιῶν χρηστότητα, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
[τάφος ἀνεῳγμένος ὁ λάρυγξ αὐτῶν,
ταῖς γλώσσαις αὐτῶν ἐδολιοῦσαν·
ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν,
ὧν τὸ στόμα ἀρᾶς καὶ πικρίας γέμει·
ὀξεῖς οἱ πόδες αὐτῶν ἐκχέαι αἷμα·
σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν,
καὶ ὁδὸν εἰρήνης οὐκ ἔγνωσαν·
οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῶν.]
4 οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν;
οἱ κατεσθίοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου τὸν κύριον οὐκ ἐπεκαλέσαντο.
5 ἐκεῖ ἐδειλίασαν φόβῳ, οὗ οὐκ ἦν φόβος,
ὅτι ὁ θεὸς ἐν γενεᾷ δικαίᾳ.
6 βουλὴν πτωχοῦ κατῃσχύνατε,
ὅτι κύριος ἐλπὶς αὐτοῦ ἐστιν.
7 τίς δώσει ἐκ Σιων τὸ σωτήριον τοῦ Ισραηλ;
ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
ἀγαλλιάσθω Ιακωβ καὶ εὐφρανθήτω Ισραηλ.

14 ΙΔ΄

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Κύριε, τίς παροικήσει ἐν τῷ σκηνώματί σου
καὶ τίς κατασκηνώσει ἐν τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ σου;
2 πορευόμενος ἄμωμος καὶ ἐργαζόμενος δικαιοσύνην,
λαλῶν ἀλήθειαν ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ,
3 ὃς οὐκ ἐδόλωσεν ἐν γλώσσῃ αὐτοῦ

13 (𝔐 14) 1 tit. ψ./τω δ.] tr. S | 1² διεφθαρησαν A || 3² ποιων] pr. ο S | 3³⁻¹⁰ > A: ex Rom. 3 13—18, ubi Paulus haec uerba (= Ps. 5 10 139 4 9 28 Is. 59 7.8 Ps. 35 2) cum Ps. 13 3 iunxit || 4¹ ανομιαν] αδικιαν B† | 4² κατεσθιοντες] ι > B, κατ > S | βρωσει] pr. εν A || 5¹ φοβῳ] -βον S | ου] ω A | 5² δικαιων A || 7³ αγαλλιασεται et ευφρανθησεται SA
14 (𝔐 15) 1² και] η A | τω 1⁰ > A

οὐδὲ ἐποίησεν τῷ πλησίον αὐτοῦ κακὸν
καὶ ὀνειδισμὸν οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ τοὺς ἔγγιστα αὐτοῦ·
4 ἐξουδένωται ἐνώπιον αὐτοῦ πονηρευόμενος,
τοὺς δὲ φοβουμένους κύριον δοξάζει·
ὁ ὀμνύων τῷ πλησίον αὐτοῦ καὶ οὐκ ἀθετῶν·
5 τὸ ἀργύριον αὐτοῦ οὐκ ἔδωκεν ἐπὶ τόκῳ
καὶ δῶρα ἐπ' ἀθῴοις οὐκ ἔλαβεν.
ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.

15

ΙΕ'

1 Στηλογραφία τῷ Δαυιδ.
Φύλαξόν με, κύριε, ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα.
2 εἶπα τῷ κυρίῳ Κύριός μου εἶ σύ,
ὅτι τῶν ἀγαθῶν μου οὐ χρείαν ἔχεις.
3 τοῖς ἁγίοις τοῖς ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ
ἐθαυμάστωσεν πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ ἐν αὐτοῖς.
4 ἐπληθύνθησαν αἱ ἀσθένειαι αὐτῶν,
μετὰ ταῦτα ἐτάχυναν·
οὐ μὴ συναγάγω τὰς συναγωγὰς αὐτῶν ἐξ αἱμάτων
οὐδὲ μὴ μνησθῶ τῶν ὀνομάτων αὐτῶν διὰ χειλέων μου.
5 κύριος ἡ μερὶς τῆς κληρονομίας μου καὶ τοῦ ποτηρίου μου·
σὺ εἶ ὁ ἀποκαθιστῶν τὴν κληρονομίαν μου ἐμοί.
6 σχοινία ἐπέπεσάν μοι ἐν τοῖς κρατίστοις·
καὶ γὰρ ἡ κληρονομία μου κρατίστη μοί ἐστιν.
7 εὐλογήσω τὸν κύριον τὸν συνετίσαντά με·
ἔτι δὲ καὶ ἕως νυκτὸς ἐπαίδευσάν με οἱ νεφροί μου.
8 προωρώμην τὸν κύριον ἐνώπιόν μου διὰ παντός,
ὅτι ἐκ δεξιῶν μού ἐστιν, ἵνα μὴ σαλευθῶ.
9 διὰ τοῦτο ηὐφράνθη ἡ καρδία μου,
καὶ ἠγαλλιάσατο ἡ γλῶσσά μου,
ἔτι δὲ καὶ ἡ σάρξ μου κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι,
10 ὅτι οὐκ ἐγκαταλείψεις τὴν ψυχήν μου εἰς ᾅδην
οὐδὲ δώσεις τὸν ὅσιόν σου ἰδεῖν διαφθοράν.
11 ἐγνώρισάς μοι ὁδοὺς ζωῆς·
πληρώσεις με εὐφροσύνης μετὰ τοῦ προσώπου σου,
τερπνότητες ἐν τῇ δεξιᾷ σου εἰς τέλος.

16

ΙϜ'

1 Προσευχὴ τοῦ Δαυιδ.

4¹ πονηρ.] pr. πας A | 4³ αυτου > S†
15 (𝔐 16) 1 κυριε] ο θεος S† || 2¹ κυριος] θεος S | 2² > B† || 4⁴ ουδε] ουδ ου A || 6¹ επεσαν S† || 10¹ αδην] pr. τον S, αδου A || 11² ευφροσυνην A | 11³ τερπνοτης A

Εἰσάκουσον, κύριε, τῆς δικαιοσύνης μου,
πρόσχες τῇ δεήσει μου,
ἐνώτισαι τῆς προσευχῆς μου οὐκ ἐν χείλεσιν δολίοις.
2 ἐκ προσώπου σου τὸ κρίμα μου ἐξέλθοι,
οἱ ὀφθαλμοί μου ἰδέτωσαν εὐθύτητας.
3 ἐδοκίμασας τὴν καρδίαν μου, ἐπεσκέψω νυκτός·
ἐπύρωσάς με, καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν ἐμοὶ ἀδικία.
4 ὅπως ἂν μὴ λαλήσῃ τὸ στόμα μου τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων,
διὰ τοὺς λόγους τῶν χειλέων σου ἐγὼ ἐφύλαξα ὁδοὺς
σκληράς.
5 κατάρτισαι τὰ διαβήματά μου ἐν ταῖς τρίβοις σου,
ἵνα μὴ σαλευθῶσιν τὰ διαβήματά μου.
6 ἐγὼ ἐκέκραξα, ὅτι ἐπήκουσάς μου, ὁ θεός·
κλῖνον τὸ οὖς σου ἐμοὶ καὶ εἰσάκουσον τῶν ῥημάτων μου.
7 θαυμάστωσον τὰ ἐλέη σου,
ὁ σῴζων τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ σὲ
ἐκ τῶν ἀνθεστηκότων τῇ δεξιᾷ σου.
8 φύλαξόν με ὡς κόραν ὀφθαλμοῦ·
ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου σκεπάσεις με
9 ἀπὸ προσώπου ἀσεβῶν τῶν ταλαιπωρησάντων με.
οἱ ἐχθροί μου τὴν ψυχήν μου περιέσχον·
10 τὸ στέαρ αὐτῶν συνέκλεισαν,
τὸ στόμα αὐτῶν ἐλάλησεν ὑπερηφανίαν.
11 ἐκβάλλοντές με νυνὶ περιεκύκλωσάν με,
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἔθεντο ἐκκλῖναι ἐν τῇ γῇ.
12 ὑπέλαβόν με ὡσεὶ λέων ἕτοιμος εἰς θήραν
καὶ ὡσεὶ σκύμνος οἰκῶν ἐν ἀποκρύφοις.
13 ἀνάστηθι, κύριε, πρόφθασον αὐτοὺς καὶ ὑποσκέλισον αὐτούς,
ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀσεβοῦς,
ῥομφαίαν σου ἀπὸ ἐχθρῶν τῆς χειρός σου.
14 κύριε, ἀπὸ ὀλίγων ἀπὸ γῆς
διαμέρισον αὐτοὺς ἐν τῇ ζωῇ αὐτῶν.
καὶ τῶν κεκρυμμένων σου ἐπλήσθη ἡ γαστὴρ αὐτῶν,
ἐχορτάσθησαν υἱῶν
καὶ ἀφῆκαν τὰ κατάλοιπα τοῖς νηπίοις αὐτῶν.
15 ἐγὼ δὲ ἐν δικαιοσύνῃ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ σου,
χορτασθήσομαι ἐν τῷ ὀφθῆναι τὴν δόξαν σου.

16 (𝔐 17) 1¹ της > A | 1³ την προσευχην SA || 2¹ μου] μοι S | 2² > S† || 5² σαλευθη B || 6¹ εισηκουσας SA || 8¹ κοραν BS†] -ρην rel. || 12² ωσει] ως S† || 14¹ απο ολιγων] απολυων B(†) | 14⁴ υειων BS || 15² οφθηναι] + μοι A

17 ΙΖ′

1 Εἰς τὸ τέλος· τῷ παιδὶ κυρίου τῷ Δαυιδ, ἃ ἐλάλησεν τῷ κυρίῳ τοὺς λόγους τῆς ᾠδῆς ταύτης ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐρρύσατο αὐτὸν κύριος ἐκ χειρὸς πάντων τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ καὶ ἐκ χειρὸς Σαουλ,

2 καὶ εἶπεν

Ἀγαπήσω σε, κύριε ἡ ἰσχύς μου.

3 κύριος στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου καὶ ῥύστης μου,
ὁ θεός μου βοηθός μου, καὶ ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν,
ὑπερασπιστής μου καὶ κέρας σωτηρίας μου, ἀντιλήμπτωρ μου.

4 αἰνῶν ἐπικαλέσομαι κύριον
καὶ ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου σωθήσομαι.

5 περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου,
καὶ χείμαρροι ἀνομίας ἐξετάραξάν με

6 ὠδῖνες ᾅδου περιεκύκλωσάν με,
προέφθασάν με παγίδες θανάτου.

7 καὶ ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον
καὶ πρὸς τὸν θεόν μου ἐκέκραξα·
ἤκουσεν ἐκ ναοῦ ἁγίου αὐτοῦ φωνῆς μου,
καὶ ἡ κραυγή μου ἐνώπιον αὐτοῦ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὦτα αὐτοῦ.

8 καὶ ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ,
καὶ τὰ θεμέλια τῶν ὀρέων ἐταράχθησαν
καὶ ἐσαλεύθησαν, ὅτι ὠργίσθη αὐτοῖς ὁ θεός.

9 ἀνέβη καπνὸς ἐν ὀργῇ αὐτοῦ,
καὶ πῦρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατεφλόγισεν,
ἄνθρακες ἀνήφθησαν ἀπ' αὐτοῦ.

10 καὶ ἔκλινεν οὐρανὸν καὶ κατέβη,
καὶ γνόφος ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ.

11 καὶ ἐπέβη ἐπὶ χερουβιν καὶ ἐπετάσθη,
ἐπετάσθη ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων.

12 καὶ ἔθετο σκότος ἀποκρυφὴν αὐτοῦ·
κύκλῳ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ αὐτοῦ,
σκοτεινὸν ὕδωρ ἐν νεφέλαις ἀέρων.

13 ἀπὸ τῆς τηλαυγήσεως ἐνώπιον αὐτοῦ αἱ νεφέλαι διῆλθον,
χάλαζα καὶ ἄνθρακες πυρός.

14 καὶ ἐβρόντησεν ἐξ οὐρανοῦ κύριος,
καὶ ὁ ὕψιστος ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ·

15 καὶ ἐξαπέστειλεν βέλη καὶ ἐσκόρπισεν αὐτούς,
καὶ ἀστραπὰς ἐπλήθυνεν καὶ συνετάραξεν αὐτούς.

17 (𝔐 18) 2 η > B† || 3 μου 5⁰ et 7⁰ > B† || 9² απο προσ.] εναντιον B† || 11¹ χερουβ S*† | 11²] pr. και S† || 14¹ κυριος] pr. ο A || 15¹ και 1⁰ > A

16 καὶ ὤφθησαν αἱ πηγαὶ τῶν ὑδάτων,
καὶ ἀνεκαλύφθη τὰ θεμέλια τῆς οἰκουμένης
ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου, κύριε,
ἀπὸ ἐμπνεύσεως πνεύματος ὀργῆς σου.

17 ἐξαπέστειλεν ἐξ ὕψους καὶ ἔλαβέν με,
προσελάβετό με ἐξ ὑδάτων πολλῶν.

18 ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν
καὶ ἐκ τῶν μισούντων με, ὅτι ἐστερεώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.

19 προέφθασάν με ἐν ἡμέρᾳ κακώσεώς μου,
καὶ ἐγένετο κύριος ἀντιστήριγμά μου

20 καὶ ἐξήγαγέν με εἰς πλατυσμόν,
ῥύσεταί με, ὅτι ἠθέλησέν με.
[ῥύσεταί με ἐξ ἐχθρῶν μου δυνατῶν
καὶ ἐκ τῶν μισούντων με.]

21 καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου
καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἀνταποδώσει μοι,

22 ὅτι ἐφύλαξα τὰς ὁδοὺς κυρίου
καὶ οὐκ ἠσέβησα ἀπὸ τοῦ θεοῦ μου,

23 ὅτι πάντα τὰ κρίματα αὐτοῦ ἐνώπιόν μου,
καὶ τὰ δικαιώματα αὐτοῦ οὐκ ἀπέστησα ἀπ' ἐμοῦ.

24 καὶ ἔσομαι ἄμωμος μετ' αὐτοῦ
καὶ φυλάξομαι ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου.

25 καὶ ἀνταποδώσει μοι κύριος κατὰ τὴν δικαιοσύνην μου
καὶ κατὰ τὴν καθαριότητα τῶν χειρῶν μου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.

26 μετὰ ὁσίου ὁσιωθήσῃ
καὶ μετὰ ἀνδρὸς ἀθῴου ἀθῷος ἔσῃ

27 καὶ μετὰ ἐκλεκτοῦ ἐκλεκτὸς ἔσῃ
καὶ μετὰ στρεβλοῦ διαστρέψεις.

28 ὅτι σὺ λαὸν ταπεινὸν σώσεις
καὶ ὀφθαλμοὺς ὑπερηφάνων ταπεινώσεις.

29 ὅτι σὺ φωτιεῖς λύχνον μου, κύριε·
ὁ θεός μου, φωτιεῖς τὸ σκότος μου.

30 ὅτι ἐν σοὶ ῥυσθήσομαι ἀπὸ πειρατηρίου
καὶ ἐν τῷ θεῷ μου ὑπερβήσομαι τεῖχος.

31 ὁ θεός μου, ἄμωμος ἡ ὁδὸς αὐτοῦ,
τὰ λόγια κυρίου πεπυρωμένα,
ὑπερασπιστής ἐστιν πάντων τῶν ἐλπιζόντων ἐπ' αὐτόν.

32 ὅτι τίς θεὸς πλὴν τοῦ κυρίου;

16² ανεκαλυφθησαν A || 19² μοι S† || 20³·⁴ cf. 18 | 20⁴ > S || 21² αποδωσει S || 23² απεστησα Sa] -σαν BSA || 25² μου] + ανταποδωσει μοι A || 32¹ πλην] παρεξ S

καὶ τίς θεὸς πλὴν τοῦ θεοῦ ἡμῶν;
33 ὁ θεὸς ὁ περιζωννύων με δύναμιν
καὶ ἔθετο ἄμωμον τὴν ὁδόν μου,
34 ὁ καταρτιζόμενος τοὺς πόδας μου ὡς ἐλάφου
καὶ ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἱστῶν με,
35 διδάσκων χεῖράς μου εἰς πόλεμον
καὶ ἔθου τόξον χαλκοῦν τοὺς βραχίονάς μου·
36 καὶ ἔδωκάς μοι ὑπερασπισμὸν σωτηρίας μου,
καὶ ἡ δεξιά σου ἀντελάβετό μου,
καὶ ἡ παιδεία σου ἀνώρθωσέν με εἰς τέλος,
καὶ ἡ παιδεία σου αὐτή με διδάξει.
37 ἐπλάτυνας τὰ διαβήματά μου ὑποκάτω μου,
καὶ οὐκ ἠσθένησαν τὰ ἴχνη μου.
38 καταδιώξω τοὺς ἐχθρούς μου καὶ καταλήμψομαι αὐτοὺς
καὶ οὐκ ἀποστραφήσομαι, ἕως ἂν ἐκλίπωσιν·
39 ἐκθλίψω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι,
πεσοῦνται ὑπὸ τοὺς πόδας μου.
40 καὶ περιέζωσάς με δύναμιν εἰς πόλεμον,
συνεπόδισας πάντας τοὺς ἐπανιστανομένους ἐπ' ἐμὲ ὑποκάτω μου
41 καὶ τοὺς ἐχθρούς μου ἔδωκάς μοι νῶτον
καὶ τοὺς μισοῦντάς με ἐξωλέθρευσας.
42 ἐκέκραξαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ σώζων,
πρὸς κύριον, καὶ οὐκ εἰσήκουσεν αὐτῶν.
43 καὶ λεπτυνῶ αὐτοὺς ὡς χοῦν κατὰ πρόσωπον ἀνέμου,
ὡς πηλὸν πλατειῶν λεανῶ αὐτούς.
44 ῥύσῃ με ἐξ ἀντιλογιῶν λαοῦ,
καταστήσεις με εἰς κεφαλὴν ἐθνῶν·
λαός, ὃν οὐκ ἔγνων, ἐδούλευσέν μοι,
45 εἰς ἀκοὴν ὠτίου ὑπήκουσέν μοι·
υἱοὶ ἀλλότριοι ἐψεύσαντό μοι,
46 υἱοὶ ἀλλότριοι ἐπαλαιώθησαν
καὶ ἐχώλαναν ἀπὸ τῶν τρίβων αὐτῶν.
47 ζῇ κύριος, καὶ εὐλογητὸς ὁ θεός μου,
καὶ ὑψωθήτω ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου,
48 ὁ θεὸς ὁ διδοὺς ἐκδικήσεις ἐμοὶ
καὶ ὑποτάξας λαοὺς ὑπ' ἐμέ,

34¹ ο > S | καταρτιζων A | ωσει A | ελαφους A† || 36³·⁴ εις τελος — fin. > S || 40² παντας > S || 43¹ ως] ωσει A | χουν 1098†] χνουν rel. || 44¹ ρυση U] -σαι BS, -σαιτε(sic) A† | εξ] απο A† | λαου] λαων A || 45¹ υπηκουσεν] -σαν S, επηκουσας A† | μοι] μου A || 46² απο] εκ A†

49 ὁ ῥύστης μου ἐξ ἐχθρῶν μου ὀργίλων,
ἀπὸ τῶν ἐπανιστανομένων ἐπ' ἐμὲ ὑψώσεις με,
ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥύσῃ με.
50 διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι ἐν ἔθνεσιν, κύριε,
καὶ τῷ ὀνόματί σου ψαλῶ,
51 μεγαλύνων τὰς σωτηρίας τοῦ βασιλέως αὐτοῦ
καὶ ποιῶν ἔλεος τῷ χριστῷ αὐτοῦ,
τῷ Δαυιδ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

18

ΙΗ'

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Οἱ οὐρανοὶ διηγοῦνται δόξαν θεοῦ,
ποίησιν δὲ χειρῶν αὐτοῦ ἀναγγέλλει τὸ στερέωμα·
3 ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἐρεύγεται ῥῆμα,
καὶ νὺξ νυκτὶ ἀναγγέλλει γνῶσιν.
4 οὐκ εἰσὶν λαλιαὶ οὐδὲ λόγοι,
ὧν οὐχὶ ἀκούονται αἱ φωναὶ αὐτῶν·
5 εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐξῆλθεν ὁ φθόγγος αὐτῶν
καὶ εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης τὰ ῥήματα αὐτῶν.
ἐν τῷ ἡλίῳ ἔθετο τὸ σκήνωμα αὐτοῦ·
6 καὶ αὐτὸς ὡς νυμφίος ἐκπορευόμενος ἐκ παστοῦ αὐτοῦ,
ἀγαλλιάσεται ὡς γίγας δραμεῖν ὁδὸν αὐτοῦ.
7 ἀπ' ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ ἡ ἔξοδος αὐτοῦ,
καὶ τὸ κατάντημα αὐτοῦ ἕως ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀποκρυβήσεται τὴν θέρμην αὐτοῦ.
8 ὁ νόμος τοῦ κυρίου ἄμωμος, ἐπιστρέφων ψυχάς·
ἡ μαρτυρία κυρίου πιστή, σοφίζουσα νήπια·
9 τὰ δικαιώματα κυρίου εὐθεῖα, εὐφραίνοντα καρδίαν·
ἡ ἐντολὴ κυρίου τηλαυγής, φωτίζουσα ὀφθαλμούς·
10 ὁ φόβος κυρίου ἁγνός, διαμένων εἰς αἰῶνα αἰῶνος·
τὰ κρίματα κυρίου ἀληθινά, δεδικαιωμένα ἐπὶ τὸ αὐτό,
11 ἐπιθυμητὰ ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον πολὺν
καὶ γλυκύτερα ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον.
12 καὶ γὰρ ὁ δοῦλός σου φυλάσσει αὐτά·
ἐν τῷ φυλάσσειν αὐτὰ ἀνταπόδοσις πολλή.
13 παραπτώματα τίς συνήσει;
ἐκ τῶν κρυφίων μου καθάρισόν με.
14 καὶ ἀπὸ ἀλλοτρίων φείσαι τοῦ δούλου σου·
ἐὰν μή μου κατακυριεύσωσιν, τότε ἄμωμος ἔσομαι
καὶ καθαρισθήσομαι ἀπὸ ἁμαρτίας μεγάλης.

49¹ μου 2⁰ > BS | 49²] pr. και S | επανισταμενων A | 49³ ρυσαι A
18 (𝔐 19) 3¹] pr. η SA || 8¹ του > A || 14² κατακυριευσουσιν BA

15 καὶ ἔσονται εἰς εὐδοκίαν τὰ λόγια τοῦ στόματός μου
καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου ἐνώπιόν σου διὰ παντός,
κύριε βοηθέ μου καὶ λυτρωτά μου.

19 Θ′

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Ἐπακούσαι σου κύριος ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως,
ὑπερασπίσαι σου τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ Ιακωβ.
3 ἐξαποστείλαι σοι βοήθειαν ἐξ ἁγίου
καὶ ἐκ Σιων ἀντιλάβοιτό σου.
4 μνησθείη πάσης θυσίας σου
καὶ τὸ ὁλοκαύτωμά σου πιανάτω.
διάψαλμα.
5 δῴη σοι κατὰ τὴν καρδίαν σου
καὶ πᾶσαν τὴν βουλήν σου πληρώσαι.
6 ἀγαλλιασόμεθα ἐν τῷ σωτηρίῳ σου
καὶ ἐν ὀνόματι θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα.
πληρώσαι κύριος πάντα τὰ αἰτήματά σου.
7 νῦν ἔγνων ὅτι ἔσωσεν κύριος τὸν χριστὸν αὐτοῦ·
ἐπακούσεται αὐτοῦ ἐξ οὐρανοῦ ἁγίου αὐτοῦ·
ἐν δυναστείαις ἡ σωτηρία τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ.
8 οὗτοι ἐν ἅρμασιν καὶ οὗτοι ἐν ἵπποις,
ἡμεῖς δὲ ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν μεγαλυνθησόμεθα.
9 αὐτοὶ συνεποδίσθησαν καὶ ἔπεσαν,
ἡμεῖς δὲ ἀνέστημεν καὶ ἀνωρθώθημεν.
10 κύριε, σῶσον τὸν βασιλέα σου
καὶ ἐπάκουσον ἡμῶν ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλεσώμεθά σε.

20 Κ′

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου εὐφρανθήσεται ὁ βασιλεὺς
καὶ ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ σου ἀγαλλιάσεται σφόδρα.
3 τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἔδωκας αὐτῷ
καὶ τὴν θέλησιν τῶν χειλέων αὐτοῦ οὐκ ἐστέρησας αὐτόν.
διάψαλμα.
4 ὅτι προέφθασας αὐτὸν ἐν εὐλογίαις χρηστότητος,
ἔθηκας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ στέφανον ἐκ λίθου τιμίου.
5 ζωὴν ἠτήσατό σε, καὶ ἔδωκας αὐτῷ,

19 (𝔐 20) 5¹ σοι] + κυριος A | 5² πληρωσει A || 6¹ εν] επι A | 6² θεου] pr. κυριου S || 8² κυριου > A | μεγαλ.] αγαλλιασομεθα S || 10¹ σου > A
20 (𝔐 21) 3² θελησιν R] δεησιν BSA

μακρότητα ἡμερῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.
6 μεγάλη ἡ δόξα αὐτοῦ ἐν τῷ σωτηρίῳ σου,
δόξαν καὶ μεγαλοπρέπειαν ἐπιθήσεις ἐπ' αὐτόν·
7 ὅτι δώσεις αὐτῷ εὐλογίαν εἰς αἰῶνα αἰῶνος,
εὐφρανεῖς αὐτὸν ἐν χαρᾷ μετὰ τοῦ προσώπου σου.
8 ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐλπίζει ἐπὶ κύριον
καὶ ἐν τῷ ἐλέει τοῦ ὑψίστου οὐ μὴ σαλευθῇ.
9 εὑρεθείη ἡ χείρ σου πᾶσιν τοῖς ἐχθροῖς σου,
ἡ δεξιά σου εὕροι πάντας τοὺς μισοῦντάς σε.
10 θήσεις αὐτοὺς ὡς κλίβανον πυρὸς εἰς καιρὸν τοῦ προσώπου σου·
κύριος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ συνταράξει αὐτούς,
καὶ καταφάγεται αὐτοὺς πῦρ.
11 τὸν καρπὸν αὐτῶν ἀπὸ γῆς ἀπολεῖς
καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν ἀπὸ υἱῶν ἀνθρώπων,
12 ὅτι ἔκλιναν εἰς σὲ κακά,
διελογίσαντο βουλήν, ἣν οὐ μὴ δύνωνται στῆσαι.
13 ὅτι θήσεις αὐτοὺς νῶτον·
ἐν τοῖς περιλοίποις σου ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπον αὐτῶν.
14 ὑψώθητι, κύριε, ἐν τῇ δυνάμει σου·
ᾄσομεν καὶ ψαλοῦμεν τὰς δυναστείας σου.

21 ΚΑ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῆς ἀντιλήμψεως τῆς ἑωθινῆς·
ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρόσχες μοι· ἵνα τί ἐγκατέλιπές με;
μακρὰν ἀπὸ τῆς σωτηρίας μου οἱ λόγοι τῶν παραπτωμάτων μου.
3 ὁ θεός μου, κεκράξομαι ἡμέρας, καὶ οὐκ εἰσακούσῃ,
καὶ νυκτός, καὶ οὐκ εἰς ἄνοιαν ἐμοί.
4 σὺ δὲ ἐν ἁγίοις κατοικεῖς, ὁ ἔπαινος Ισραηλ.
5 ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν οἱ πατέρες ἡμῶν,
ἤλπισαν, καὶ ἐρρύσω αὐτούς·
6 πρὸς σὲ ἐκέκραξαν καὶ ἐσώθησαν,
ἐπὶ σοὶ ἤλπισαν καὶ οὐ κατησχύνθησαν.
7 ἐγὼ δέ εἰμι σκώληξ καὶ οὐκ ἄνθρωπος,

5² αιωνα] + και εις (+ τον S) αιωνα του SBˢ: item S† in 7¹, ubi S τον etiam ante αιωνα 1⁰ add. || 8² σαλευθω S† || 10¹] pr. οτι S* | 10² κυριος ... αυτου συνταραξει pl.] κυριε ... σου -ξεις BSA || 12² βουλας ας ... στηναι A
21 (𝔐 22) 1 ψ. τω δ. > A† || 3¹ ημερας *L*] + προς σε BSA || 7¹ ουχι A†

ὄνειδος ἀνθρώπου καὶ ἐξουδένημα λαοῦ.
8 πάντες οἱ θεωροῦντές με ἐξεμυκτήρισάν με,
ἐλάλησαν ἐν χείλεσιν, ἐκίνησαν κεφαλήν
9 Ἤλπισεν ἐπὶ κύριον, ῥυσάσθω αὐτόν·
σωσάτω αὐτόν, ὅτι θέλει αὐτόν.
10 ὅτι σὺ εἶ ὁ ἐκσπάσας με ἐκ γαστρός,
ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ μαστῶν τῆς μητρός μου·
11 ἐπὶ σὲ ἐπερρίφην ἐκ μήτρας,
ἐκ κοιλίας μητρός μου θεός μου εἶ σύ.
12 μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι θλῖψις ἐγγύς,
ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ βοηθῶν.
13 περιεκύκλωσάν με μόσχοι πολλοί,
ταῦροι πίονες περιέσχον με·
14 ἤνοιξαν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν
ὡς λέων ὁ ἁρπάζων καὶ ὠρυόμενος.
15 ὡσεὶ ὕδωρ ἐξεχύθην,
καὶ διεσκορπίσθη πάντα τὰ ὀστᾶ μου,
ἐγενήθη ἡ καρδία μου ὡσεὶ κηρὸς τηκόμενος ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου·
16 ἐξηράνθη ὡς ὄστρακον ἡ ἰσχύς μου,
καὶ ἡ γλῶσσά μου κεκόλληται τῷ λάρυγγί μου,
καὶ εἰς χοῦν θανάτου κατήγαγές με.
17 ὅτι ἐκύκλωσάν με κύνες πολλοί,
συναγωγὴ πονηρευομένων περιέσχον με,
ὤρυξαν χεῖράς μου καὶ πόδας.
18 ἐξηρίθμησα πάντα τὰ ὀστᾶ μου,
αὐτοὶ δὲ κατενόησαν καὶ ἐπεῖδόν με.
19 διεμερίσαντο τὰ ἱμάτιά μου ἑαυτοῖς
καὶ ἐπὶ τὸν ἱματισμόν μου ἔβαλον κλῆρον.
20 σὺ δέ, κύριε, μὴ μακρύνῃς τὴν βοήθειάν μου,
εἰς τὴν ἀντίλημψίν μου πρόσχες.
21 ῥῦσαι ἀπὸ ῥομφαίας τὴν ψυχήν μου
καὶ ἐκ χειρὸς κυνὸς τὴν μονογενῆ μου·
22 σῶσόν με ἐκ στόματος λέοντος
καὶ ἀπὸ κεράτων μονοκερώτων τὴν ταπείνωσίν μου.
23 διηγήσομαι τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου,
ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε
24 Οἱ φοβούμενοι κύριον, αἰνέσατε αὐτόν,
ἅπαν τὸ σπέρμα Ιακωβ, δοξάσατε αὐτόν,

7² ανθρωπων S || 8²] pr. και S || 15² οστα] διαβηματα S†: ex 72 2 || 16¹ ως] ωσει B† || 17³] + μου A || 18¹ εξηριθμησα Gra.] -σαν mss. || 20¹ μου] σου S

φοβηθήτωσαν αὐτὸν ἅπαν τὸ σπέρμα Ισραηλ,
25 ὅτι οὐκ ἐξουδένωσεν οὐδὲ προσώχθισεν τῇ δεήσει τοῦ πτωχοῦ
οὐδὲ ἀπέστρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ
καὶ ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς αὐτὸν εἰσήκουσέν μου.
26 παρὰ σοῦ ὁ ἔπαινός μου ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ,
τὰς εὐχάς μου ἀποδώσω ἐνώπιον τῶν φοβουμένων αὐτόν.
27 φάγονται πένητες καὶ ἐμπλησθήσονται,
καὶ αἰνέσουσιν κύριον οἱ ἐκζητοῦντες αὐτόν·
ζήσονται αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς αἰῶνα αἰῶνος.
28 μνησθήσονται καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς
καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου πᾶσαι αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν,
29 ὅτι τοῦ κυρίου ἡ βασιλεία,
καὶ αὐτὸς δεσπόζει τῶν ἐθνῶν.
30 ἔφαγον καὶ προσεκύνησαν πάντες οἱ πίονες τῆς γῆς,
ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν γῆν.
καὶ ἡ ψυχή μου αὐτῷ ζῇ,
31 καὶ τὸ σπέρμα μου δουλεύσει αὐτῷ·
ἀναγγελήσεται τῷ κυρίῳ γενεὰ ἡ ἐρχομένη,
32 καὶ ἀναγγελοῦσιν τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ
λαῷ τῷ τεχθησομένῳ, ὅτι ἐποίησεν ὁ κύριος.

22

ΚΒ'

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Κύριος ποιμαίνει με, καὶ οὐδέν με ὑστερήσει.
2 εἰς τόπον χλόης, ἐκεῖ με κατεσκήνωσεν,
ἐπὶ ὕδατος ἀναπαύσεως ἐξέθρεψέν με,
3 τὴν ψυχήν μου ἐπέστρεψεν.
ὡδήγησέν με ἐπὶ τρίβους δικαιοσύνης
ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ.
4 ἐὰν γὰρ καὶ πορευθῶ ἐν μέσῳ σκιᾶς θανάτου,
οὐ φοβηθήσομαι κακά, ὅτι σὺ μετ' ἐμοῦ εἶ·
ἡ ῥάβδος σου καὶ ἡ βακτηρία σου, αὐταί με παρεκάλεσαν.
5 ἡτοίμασας ἐνώπιόν μου τράπεζαν ἐξ ἐναντίας τῶν θλιβόντων με·
ἐλίπανας ἐν ἐλαίῳ τὴν κεφαλήν μου,
καὶ τὸ ποτήριόν σου μεθύσκον ὡς κράτιστον.

25³ επηκουσεν A† || 26² των] pr. παντων A || 28² σου Cyp] αυτου B SA || 32² οτι Ra.] ον mss. | o > A
22 (𝔐 23) 1 ποιμανει SA

6 καὶ τὸ ἔλεός σου καταδιώξεταί με πάσας τὰς ἡμέρας τῆς
ζωῆς μου,
καὶ τὸ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

23 ΚΓ'

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ · τῆς μιᾶς σαββάτων.
Τοῦ κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς,
ἡ οἰκουμένη καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ ·
2 αὐτὸς ἐπὶ θαλασσῶν ἐθεμελίωσεν αὐτὴν
καὶ ἐπὶ ποταμῶν ἡτοίμασεν αὐτήν.
3 τίς ἀναβήσεται εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου
καὶ τίς στήσεται ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ;
4 ἀθῷος χερσὶν καὶ καθαρὸς τῇ καρδίᾳ,
ὃς οὐκ ἔλαβεν ἐπὶ ματαίῳ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
καὶ οὐκ ὤμοσεν ἐπὶ δόλῳ τῷ πλησίον αὐτοῦ.
5 οὗτος λήμψεται εὐλογίαν παρὰ κυρίου
καὶ ἐλεημοσύνην παρὰ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.
6 αὕτη ἡ γενεὰ ζητούντων αὐτόν,
ζητούντων τὸ πρόσωπον τοῦ θεοῦ Ιακωβ.
διάψαλμα.
7 ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες ὑμῶν,
καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι,
καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.
8 τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης;
κύριος κραταιὸς καὶ δυνατός,
κύριος δυνατὸς ἐν πολέμῳ.
9 ἄρατε πύλας, οἱ ἄρχοντες ὑμῶν,
καὶ ἐπάρθητε, πύλαι αἰώνιοι,
καὶ εἰσελεύσεται ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.
10 τίς ἐστιν οὗτος ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης;
κύριος τῶν δυνάμεων, αὐτός ἐστιν ὁ βασιλεὺς τῆς δόξης.

24 ΚΔ'

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Πρὸς σέ, κύριε, ἦρα τὴν ψυχήν μου, ὁ θεός μου.
2 ἐπὶ σοὶ πέποιθα · μὴ καταισχυνθείην,
μηδὲ καταγελασάτωσάν μου οἱ ἐχθροί μου.
3 καὶ γὰρ πάντες οἱ ὑπομένοντές σε οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν ·
αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ ἀνομοῦντες διὰ κενῆς.

23 (𝔐 24) 1 tit. της μιας σαββ. > S | σαββατου A || 4^2 αυτου] μου A† | 4^3 αυτου > SA || 10^2 ο βασ.] pr. ουτος BS
24 (𝔐 25) 3^2 παντες AB^c] > B*S, in *O* sub ÷

4 τὰς ὁδούς σου, κύριε, γνώρισόν μοι
καὶ τὰς τρίβους σου δίδαξόν με.
5 ὁδήγησόν με ἐπὶ τὴν ἀλήθειάν σου
καὶ δίδαξόν με, ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου,
καὶ σὲ ὑπέμεινα ὅλην τὴν ἡμέραν.
6 μνήσθητι τῶν οἰκτιρμῶν σου, κύριε,
καὶ τὰ ἐλέη σου, ὅτι ἀπὸ τοῦ αἰῶνός εἰσιν.
7 ἁμαρτίας νεότητός μου καὶ ἀγνοίας μου μὴ μνησθῇς ·
κατὰ τὸ ἔλεός σου μνήσθητί μου σὺ
ἕνεκα τῆς χρηστότητός σου, κύριε.
8 χρηστὸς καὶ εὐθὴς ὁ κύριος ·
διὰ τοῦτο νομοθετήσει ἁμαρτάνοντας ἐν ὁδῷ.
9 ὁδηγήσει πραεῖς ἐν κρίσει,
διδάξει πραεῖς ὁδοὺς αὐτοῦ.
10 πᾶσαι αἱ ὁδοὶ κυρίου ἔλεος καὶ ἀλήθεια
τοῖς ἐκζητοῦσιν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ.
11 ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου, κύριε,
καὶ ἱλάσῃ τῇ ἁμαρτίᾳ μου · πολλὴ γάρ ἐστιν.
12 τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον;
νομοθετήσει αὐτῷ ἐν ὁδῷ, ᾗ ᾑρετίσατο.
13 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν ἀγαθοῖς αὐλισθήσεται,
καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κληρονομήσει γῆν.
14 κραταίωμα κύριος τῶν φοβουμένων αὐτόν,
[καὶ τὸ ὄνομα κυρίου τῶν φοβουμένων αὐτόν,]
καὶ ἡ διαθήκη αὐτοῦ τοῦ δηλῶσαι αὐτοῖς.
15 οἱ ὀφθαλμοί μου διὰ παντὸς πρὸς τὸν κύριον,
ὅτι αὐτὸς ἐκσπάσει ἐκ παγίδος τοὺς πόδας μου.
16 ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με,
ὅτι μονογενὴς καὶ πτωχός εἰμι ἐγώ.
17 αἱ θλίψεις τῆς καρδίας μου ἐπλατύνθησαν ·
ἐκ τῶν ἀναγκῶν μου ἐξάγαγέ με.
18 ἰδὲ τὴν ταπείνωσίν μου καὶ τὸν κόπον μου
καὶ ἄφες πάσας τὰς ἁμαρτίας μου.
19 ἰδὲ τοὺς ἐχθρούς μου, ὅτι ἐπληθύνθησαν
καὶ μῖσος ἄδικον ἐμίσησάν με.
20 φύλαξον τὴν ψυχήν μου καὶ ῥῦσαί με ·
μὴ καταισχυνθείην, ὅτι ἤλπισα ἐπὶ σέ.
21 ἄκακοι καὶ εὐθεῖς ἐκολλῶντό μοι,

5^1 εν τη αληθεια(A† -αν) SA || 6^1 κυριε > B || 7^1 αγνοιας] pr. τας B*(uid.)S | μου 2^0 > BS | 7^2 συ U] > BSA || 9^2 > B† || 14^2 > S | φοβουμ.] επικαλουμ. A || 17^1 επλατυνθησαν U] επληθυνθ. BSA: ex 19^1, ubi U per errorem επλατυνθ.

ὅτι ὑπέμεινά σε, κύριε.
22 λύτρωσαι, ὁ θεός, τὸν Ισραηλ
ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ.

25 ΚΕ′

1 Τοῦ Δαυιδ.
Κρῖνόν με, κύριε, ὅτι ἐγὼ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην
καὶ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἐλπίζων οὐ μὴ ἀσθενήσω.
2 δοκίμασόν με, κύριε, καὶ πείρασόν με,
πύρωσον τοὺς νεφρούς μου καὶ τὴν καρδίαν μου.
3 ὅτι τὸ ἔλεός σου κατέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μού ἐστιν,
καὶ εὐηρέστησα ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου.
4 οὐκ ἐκάθισα μετὰ συνεδρίου ματαιότητος
καὶ μετὰ παρανομούντων οὐ μὴ εἰσέλθω·
5 ἐμίσησα ἐκκλησίαν πονηρευομένων
καὶ μετὰ ἀσεβῶν οὐ μὴ καθίσω.
6 νίψομαι ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου
καὶ κυκλώσω τὸ θυσιαστήριόν σου, κύριε,
7 τοῦ ἀκοῦσαι φωνὴν αἰνέσεως
καὶ διηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου.
8 κύριε, ἠγάπησα εὐπρέπειαν οἴκου σου
καὶ τόπον σκηνώματος δόξης σου.
9 μὴ συναπολέσῃς μετὰ ἀσεβῶν τὴν ψυχήν μου
καὶ μετὰ ἀνδρῶν αἱμάτων τὴν ζωήν μου,
10 ὧν ἐν χερσὶν ἀνομίαι,
ἡ δεξιὰ αὐτῶν ἐπλήσθη δώρων.
11 ἐγὼ δὲ ἐν ἀκακίᾳ μου ἐπορεύθην·
λύτρωσαί με καὶ ἐλέησόν με.
12 ὁ γὰρ πούς μου ἔστη ἐν εὐθύτητι·
ἐν ἐκκλησίαις εὐλογήσω σε, κύριε.

26 ΚΣ′

1 Τοῦ Δαυιδ· πρὸ τοῦ χρισθῆναι.
Κύριος φωτισμός μου καὶ σωτήρ μου· τίνα φοβηθήσομαι;
κύριος ὑπερασπιστὴς τῆς ζωῆς μου· ἀπὸ τίνος δειλιάσω;
2 ἐν τῷ ἐγγίζειν ἐπ' ἐμὲ κακοῦντας τοῦ φαγεῖν τὰς σάρκας μου
οἱ θλίβοντές με καὶ οἱ ἐχθροί μου αὐτοὶ ἠσθένησαν καὶ ἔπεσαν·

21² κυριε > S
25 (𝔐 26) 1² ασθενησω] σαλευθω B: cf. 61 3 || 2¹ > S† || 6² κυριε > B || 10¹ ανομιαι B†] pr. αι A, -μια S || 11² με 1⁰] + κυριε A
26 (𝔐 27) 1 tit. του 1⁰] τω A

3 ἐὰν παρατάξηται ἐπ' ἐμὲ παρεμβολή, οὐ φοβηθήσεται ἡ καρδία μου·
ἐὰν ἐπαναστῇ ἐπ' ἐμὲ πόλεμος, ἐν ταύτῃ ἐγὼ ἐλπίζω.
4 μίαν ᾐτησάμην παρὰ κυρίου, ταύτην ἐκζητήσω·
τοῦ κατοικεῖν με ἐν οἴκῳ κυρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου,
τοῦ θεωρεῖν με τὴν τερπνότητα τοῦ κυρίου
καὶ ἐπισκέπτεσθαι τὸν ναὸν αὐτοῦ.
5 ὅτι ἔκρυψέν με ἐν σκηνῇ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν μου·
ἐσκέπασέν με ἐν ἀποκρύφῳ τῆς σκηνῆς αὐτοῦ,
ἐν πέτρᾳ ὕψωσέν με·
6 καὶ νῦν ἰδοὺ ὕψωσεν τὴν κεφαλήν μου ἐπ' ἐχθρούς μου·
ἐκύκλωσα καὶ ἔθυσα ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ θυσίαν ἀλαλαγμοῦ,
ᾄσομαι καὶ ψαλῶ τῷ κυρίῳ.
7 εἰσάκουσον, κύριε, τῆς φωνῆς μου, ἧς ἐκέκραξα·
ἐλέησόν με καὶ εἰσάκουσόν μου.
8 σοὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Ἐζήτησεν τὸ πρόσωπόν μου·
τὸ πρόσωπόν σου, κύριε, ζητήσω.
9 μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ,
μὴ ἐκκλίνῃς ἐν ὀργῇ ἀπὸ τοῦ δούλου σου·
βοηθός μου γενοῦ, μὴ ἀποσκορακίσῃς με
καὶ μὴ ἐγκαταλίπῃς με, ὁ θεὸς ὁ σωτήρ μου.
10 ὅτι ὁ πατήρ μου καὶ ἡ μήτηρ μου ἐγκατέλιπόν με,
ὁ δὲ κύριος προσελάβετό με.
11 νομοθέτησόν με, κύριε, τῇ ὁδῷ σου
καὶ ὁδήγησόν με ἐν τρίβῳ εὐθείᾳ ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου.
12 μὴ παραδῷς με εἰς ψυχὰς θλιβόντων με,
ὅτι ἐπανέστησάν μοι μάρτυρες ἄδικοι,
καὶ ἐψεύσατο ἡ ἀδικία ἑαυτῇ.
13 πιστεύω τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ κυρίου ἐν γῇ ζώντων.
14 ὑπόμεινον τὸν κύριον·
ἀνδρίζου, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία σου,
καὶ ὑπόμεινον τὸν κύριον.

27 ΚΖ′

1 Τοῦ Δαυιδ.
Πρὸς σέ, κύριε, ἐκέκραξα,

4² του] το SA | 4³ του ult. > A | 4⁴ ναον] λαον S, + τον αγιον A || 5¹ σκηνη] + αυτου A || 6¹ υψωσεν] + κυριος A | 6³ ασω S || 7¹] + προς σε A || 8¹ εζητησεν το προσ. μου S(†)] εξεζητησα το προσ. σου BA || 9³·⁴ αποσκορακισης ... εγκαταλιπης U] εγκατ. ... υπεριδης BSA || 13 πιστευσω BS || 14² σου] μου A†
27 (𝔐 28) 1¹ κεκραξομαι SA

ὁ θεός μου, μὴ παρασιωπήσῃς ἀπ' ἐμοῦ,
μήποτε παρασιωπήσῃς ἀπ' ἐμοῦ
καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.
2 εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ δέεσθαί με
πρὸς σέ,
ἐν τῷ με αἴρειν χεῖράς μου πρὸς ναὸν ἅγιόν σου.
3 μὴ συνελκύσῃς μετὰ ἁμαρτωλῶν τὴν ψυχήν μου
καὶ μετὰ ἐργαζομένων ἀδικίαν μὴ συναπολέσῃς με
τῶν λαλούντων εἰρήνην μετὰ τῶν πλησίον αὐτῶν,
κακὰ δὲ ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν.
4 δὸς αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν
καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν·
κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτῶν δὸς αὐτοῖς,
ἀπόδος τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν αὐτοῖς.
5 ὅτι οὐ συνῆκαν εἰς τὰ ἔργα κυρίου
καὶ εἰς τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ·
καθελεῖς αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσεις αὐτούς.
6 εὐλογητὸς κύριος, ὅτι εἰσήκουσεν τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου.
7 κύριος βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου·
ἐπ' αὐτῷ ἤλπισεν ἡ καρδία μου, καὶ ἐβοηθήθην,
καὶ ἀνέθαλεν ἡ σάρξ μου·
καὶ ἐκ θελήματός μου ἐξομολογήσομαι αὐτῷ.
8 κύριος κραταίωμα τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
καὶ ὑπερασπιστὴς τῶν σωτηρίων τοῦ χριστοῦ αὐτοῦ ἐστιν.
9 σῶσον τὸν λαόν σου καὶ εὐλόγησον τὴν κληρονομίαν σου
καὶ ποίμανον αὐτοὺς καὶ ἔπαρον αὐτοὺς ἕως τοῦ αἰῶνος.

28 ΚΗ'

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ· ἐξοδίου σκηνῆς.
Ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, υἱοὶ θεοῦ,
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ υἱοὺς κριῶν,
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν,
2 ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ,
προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ.
3 φωνὴ κυρίου ἐπὶ τῶν ὑδάτων,
ὁ θεὸς τῆς δόξης ἐβρόντησεν,
κύριος ἐπὶ ὑδάτων πολλῶν.
4 φωνὴ κυρίου ἐν ἰσχύι,

1$^{2.3}$ απ εμου bis] επ εμοι B† || 2^{1} εν τω δε. με] ης εκεκραξα A†: ex 26 7 | 2^{2} με αιρειν] tr. A, με > S† | προς] εις BS† || 3^{1} μετα αμ. την ψυχην μου] με μετα αμ. S | 3^{2} εργαζ.] pr. ανδρων S† | αδικιαν] την ανομιαν S, nihil nisi την A† || 4^{3} αυτων > A† || 9^{2} του > S

φωνὴ κυρίου ἐν μεγαλοπρεπείᾳ.
5 φωνὴ κυρίου συντρίβοντος κέδρους,
καὶ συντρίψει κύριος τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου
6 καὶ λεπτυνεῖ αὐτὰς ὡς τὸν μόσχον τὸν Λίβανον,
καὶ ὁ ἠγαπημένος ὡς υἱὸς μονοκερώτων.
7 φωνὴ κυρίου διακόπτοντος φλόγα πυρός,
8 φωνὴ κυρίου συσσείοντος ἔρημον,
καὶ συσσείσει κύριος τὴν ἔρημον Καδης.
9 φωνὴ κυρίου καταρτιζομένου ἐλάφους,
καὶ ἀποκαλύψει δρυμούς·
καὶ ἐν τῷ ναῷ αὐτοῦ πᾶς τις λέγει δόξαν.
10 κύριος τὸν κατακλυσμὸν κατοικιεῖ,
καὶ καθίεται κύριος βασιλεὺς εἰς τὸν αἰῶνα.
11 κύριος ἰσχὺν τῷ λαῷ αὐτοῦ δώσει,
κύριος εὐλογήσει τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν εἰρήνῃ.

29 ΚΘ'

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς ᾠδῆς τοῦ ἐγκαινισμοῦ
τοῦ οἴκου· τῷ Δαυιδ.
2 Ὑψώσω σε, κύριε, ὅτι ὑπέλαβές με
καὶ οὐκ ηὔφρανας τοὺς ἐχθρούς μου ἐπ' ἐμέ.
3 κύριε ὁ θεός μου, ἐκέκραξα πρὸς σέ, καὶ ἰάσω με·
4 κύριε, ἀνήγαγες ἐξ ᾅδου τὴν ψυχήν μου,
ἔσωσάς με ἀπὸ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον.
5 ψάλατε τῷ κυρίῳ, οἱ ὅσιοι αὐτοῦ,
καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ·
6 ὅτι ὀργὴ ἐν τῷ θυμῷ αὐτοῦ,
καὶ ζωὴ ἐν τῷ θελήματι αὐτοῦ·
τὸ ἑσπέρας αὐλισθήσεται κλαυθμὸς
καὶ εἰς τὸ πρωὶ ἀγαλλίασις.
7 ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ εὐθηνίᾳ μου
Οὐ μὴ σαλευθῶ εἰς τὸν αἰῶνα.
8 κύριε, ἐν τῷ θελήματί σου παρέσχου τῷ κάλλει μου δύναμιν·
ἀπέστρεψας δὲ τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐγενήθην τεταραγμένος.
9 πρὸς σέ, κύριε, κεκράξομαι
καὶ πρὸς τὸν θεόν μου δεηθήσομαι
10 Τίς ὠφέλεια ἐν τῷ αἵματί μου,
ἐν τῷ καταβῆναί με εἰς διαφθοράν;

28 (𝔐 29) 5^{2} και U] > BSA || 8^{2} και > BA || 10^{2} καθιεται A: cf. Thack. p. 272

29 (𝔐 30) 1 εις το τελος > SA | τω] του B || 2^{2} επ εμοι SA† || 4^{2} απο] εκ S || 8^{1} σου] μου A† | παρεσχου U] παρασχου BSA

μὴ ἐξομολογήσεταί σοι χοῦς
ἢ ἀναγγελεῖ τὴν ἀλήθειάν σου;
11 ἤκουσεν κύριος καὶ ἠλέησέν με,
κύριος ἐγενήθη βοηθός μου.
12 ἔστρεψας τὸν κοπετόν μου εἰς χορὸν ἐμοί,
διέρρηξας τὸν σάκκον μου καὶ περιέζωσάς με εὐφροσύνην,
13 ὅπως ἂν ψάλῃ σοι ἡ δόξα μου καὶ οὐ μὴ κατανυγῶ·
κύριε ὁ θεός μου, εἰς τὸν αἰῶνα ἐξομολογήσομαί σοι.

30 Λ′

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ· ἐκστάσεως.
2 Ἐπὶ σοί, κύριε, ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα·
ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με.
3 κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου,
τάχυνον τοῦ ἐξελέσθαι με·
γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν
καὶ εἰς οἶκον καταφυγῆς τοῦ σῶσαί με.
4 ὅτι κραταίωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σὺ
καὶ ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου ὁδηγήσεις με καὶ διαθρέψεις με·
5 ἐξάξεις με ἐκ παγίδος ταύτης, ἧς ἔκρυψάν μοι,
ὅτι σὺ εἶ ὁ ὑπερασπιστής μου.
6 εἰς χεῖράς σου παραθήσομαι τὸ πνεῦμά μου·
ἐλυτρώσω με, κύριε ὁ θεὸς τῆς ἀληθείας.
7 ἐμίσησας τοὺς διαφυλάσσοντας ματαιότητας διὰ κενῆς·
ἐγὼ δὲ ἐπὶ τῷ κυρίῳ ἤλπισα.
8 ἀγαλλιάσομαι καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ ἐλέει σου,
ὅτι ἐπεῖδες τὴν ταπείνωσίν μου,
ἔσωσας ἐκ τῶν ἀναγκῶν τὴν ψυχήν μου
9 καὶ οὐ συνέκλεισάς με εἰς χεῖρας ἐχθροῦ,
ἔστησας ἐν εὐρυχώρῳ τοὺς πόδας μου.
10 ἐλέησόν με, κύριε, ὅτι θλίβομαι·
ἐταράχθη ἐν θυμῷ ὁ ὀφθαλμός μου,
ἡ ψυχή μου καὶ ἡ γαστήρ μου.
11 ὅτι ἐξέλιπεν ἐν ὀδύνῃ ἡ ζωή μου
καὶ τὰ ἔτη μου ἐν στεναγμοῖς·
ἠσθένησεν ἐν πτωχείᾳ ἡ ἰσχύς μου,
καὶ τὰ ὀστᾶ μου ἐταράχθησαν.
12 παρὰ πάντας τοὺς ἐχθρούς μου ἐγενήθην ὄνειδος

12[1] χορον Gra.] χαραν mss.
30 (𝔐 31) 1 εκστασεως (ex 23)] > S = 𝔐 || 2[2]] pr. και S† | και εξελου με > S: cf. 70 2 || 4[1] κραταιωσις SA | μου 1[0] > S || 5[2]] + κυριε A || 7[1] διαφυλασσ.] δια > BS

καὶ τοῖς γείτοσίν μου σφόδρα
καὶ φόβος τοῖς γνωστοῖς μου,
οἱ θεωροῦντές με ἔξω ἔφυγον ἀπ' ἐμοῦ.
13 ἐπελήσθην ὡσεὶ νεκρὸς ἀπὸ καρδίας,
ἐγενήθην ὡσεὶ σκεῦος ἀπολωλός.
14 ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν παροικούντων κυκλόθεν·
ἐν τῷ ἐπισυναχθῆναι αὐτοὺς ἅμα ἐπ' ἐμὲ
τοῦ λαβεῖν τὴν ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο.
15 ἐγὼ δὲ ἐπὶ σὲ ἤλπισα, κύριε·
εἶπα Σὺ εἶ ὁ θεός μου.
16 ἐν ταῖς χερσίν σου οἱ καιροί μου·
ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν μου
καὶ ἐκ τῶν καταδιωκόντων με.
17 ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου,
σῶσόν με ἐν τῷ ἐλέει σου.
18 κύριε, μὴ καταισχυνθείην, ὅτι ἐπεκαλεσάμην σε·
αἰσχυνθείησαν οἱ ἀσεβεῖς καὶ καταχθείησαν εἰς ᾅδου.
19 ἄλαλα γενηθήτω τὰ χείλη τὰ δόλια
τὰ λαλοῦντα κατὰ τοῦ δικαίου ἀνομίαν
ἐν ὑπερηφανίᾳ καὶ ἐξουδενώσει.
20 ὡς πολὺ τὸ πλῆθος τῆς χρηστότητός σου, κύριε,
ἧς ἔκρυψας τοῖς φοβουμένοις σε,
ἐξειργάσω τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ σὲ
ἐναντίον τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων.
21 κατακρύψεις αὐτοὺς ἐν ἀποκρύφῳ τοῦ προσώπου σου ἀπὸ
ταραχῆς ἀνθρώπων,
σκεπάσεις αὐτοὺς ἐν σκηνῇ ἀπὸ ἀντιλογίας γλωσσῶν.
22 εὐλογητὸς κύριος, ὅτι ἐθαυμάστωσεν τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐν πό-
λει περιοχῆς.
23 ἐγὼ δὲ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου
Ἀπέρριμμαι ἄρα ἀπὸ προσώπου τῶν ὀφθαλμῶν σου.
διὰ τοῦτο εἰσήκουσας τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου
ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σέ.
24 ἀγαπήσατε τὸν κύριον, πάντες οἱ ὅσιοι αὐτοῦ,
ὅτι ἀληθείας ἐκζητεῖ κύριος
καὶ ἀνταποδίδωσιν τοῖς περισσῶς ποιοῦσιν ὑπερηφανίαν.
25 ἀνδρίζεσθε, καὶ κραταιούσθω ἡ καρδία ὑμῶν,

14[2] επισυναχθ.] επι > B || 15[1] σε] σα (sic) B†, σοι A | ηλπισα κυριε] tr. A || 16[1] καιροι La†] κληροι rel.: cf. 4 8 Iud. 21 22 || 18[2] οι > A || 19[1] γενηθητωσαν B || 20[1] κυριε > S | 20[3] σε] σοι A || 21[1]] pr. και A | αποκρυφοις S† | ανθρωπου S† || 23[2] αρα > A | προσωπου > S† | 23[3] εισηκ.] + κυριε B || 24[2] οτι > S† | κυριος] pr. ο A†

πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπὶ κύριον.

31 ΛΑ′

1 Τῷ Δαυιδ · συνέσεως.
Μακάριοι ὧν ἀφέθησαν αἱ ἀνομίαι
καὶ ὧν ἐπεκαλύφθησαν αἱ ἁμαρτίαι ·
2 μακάριος ἀνήρ, οὗ οὐ μὴ λογίσηται κύριος ἁμαρτίαν,
οὐδὲ ἔστιν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ δόλος.
3 ὅτι ἐσίγησα, ἐπαλαιώθη τὰ ὀστᾶ μου
ἀπὸ τοῦ κράζειν με ὅλην τὴν ἡμέραν ·
4 ὅτι ἡμέρας καὶ νυκτὸς ἐβαρύνθη ἐπ' ἐμὲ ἡ χείρ σου,
ἐστράφην εἰς ταλαιπωρίαν ἐν τῷ ἐμπαγῆναι ἄκανθαν.
διάψαλμα.
5 τὴν ἁμαρτίαν μου ἐγνώρισα
καὶ τὴν ἀνομίαν μου οὐκ ἐκάλυψα ·
εἶπα Ἐξαγορεύσω κατ' ἐμοῦ τὴν ἀνομίαν μου τῷ κυρίῳ ·
καὶ σὺ ἀφῆκας τὴν ἀσέβειαν τῆς ἁμαρτίας μου.
διάψαλμα.
6 ὑπὲρ ταύτης προσεύξεται πᾶς ὅσιος πρὸς σὲ ἐν καιρῷ εὐθέτῳ ·
πλὴν ἐν κατακλυσμῷ ὑδάτων πολλῶν πρὸς αὐτὸν οὐκ ἐγγιοῦσιν.
7 σύ μου εἶ καταφυγὴ ἀπὸ θλίψεως τῆς περιεχούσης με ·
τὸ ἀγαλλίαμά μου, λύτρωσαί με ἀπὸ τῶν κυκλωσάντων με.
διάψαλμα.
8 συνετιῶ σε καὶ συμβιβῶ σε ἐν ὁδῷ ταύτῃ, ᾗ πορεύσῃ,
ἐπιστηριῶ ἐπὶ σὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου.
9 μὴ γίνεσθε ὡς ἵππος καὶ ἡμίονος, οἷς οὐκ ἔστιν σύνεσις,
ἐν χαλινῷ καὶ κημῷ τὰς σιαγόνας αὐτῶν ἄγξαι
τῶν μὴ ἐγγιζόντων πρὸς σέ.
10 πολλαὶ αἱ μάστιγες τοῦ ἁμαρτωλοῦ,
τὸν δὲ ἐλπίζοντα ἐπὶ κύριον ἔλεος κυκλώσει.
11 εὐφράνθητε ἐπὶ κύριον καὶ ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι,
καὶ καυχᾶσθε, πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

32 ΛΒ′

1 Τῷ Δαυιδ.
Ἀγαλλιᾶσθε, δίκαιοι, ἐν τῷ κυρίῳ ·
τοῖς εὐθέσι πρέπει αἴνεσις.

25² κυριον] pr. τον S†
31 (𝔐 32) 1 tit. τω δ./συνεσ.] tr. B, ψαλμος τω δ. A | 1¹ αφειθησαν S || 4² εμπαγηναι] εμ > A†, + μοι A || 5¹·² αμαρτιαν ... ανομιαν] tr. A | 5³ ανομιαν] αμαρτιαν B | 5⁴ αμαρτιας Ga] καρδιας BSA || 6¹ πας οσ./προς σε BS†] tr. rel. || 9² χαλινω .. κημω] tr. A | αγξις A
32 (𝔐 33) 1 tit. τω δ.] pr. ψαλμος A | 1² αινεσις] pr. η A†

2 ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ,
ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψάλατε αὐτῷ.
3 ᾄσατε αὐτῷ ᾆσμα καινόν,
καλῶς ψάλατε ἐν ἀλαλαγμῷ.
4 ὅτι εὐθὴς ὁ λόγος τοῦ κυρίου,
καὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν πίστει ·
5 ἀγαπᾷ ἐλεημοσύνην καὶ κρίσιν,
τοῦ ἐλέους κυρίου πλήρης ἡ γῆ.
6 τῷ λόγῳ τοῦ κυρίου οἱ οὐρανοὶ ἐστερεώθησαν
καὶ τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτῶν ·
7 συνάγων ὡς ἀσκὸν ὕδατα θαλάσσης,
τιθεὶς ἐν θησαυροῖς ἀβύσσους.
8 φοβηθήτω τὸν κύριον πᾶσα ἡ γῆ,
ἀπ' αὐτοῦ δὲ σαλευθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην ·
9 ὅτι αὐτὸς εἶπεν, καὶ ἐγενήθησαν,
αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν.
10 κύριος διασκεδάζει βουλὰς ἐθνῶν,
ἀθετεῖ δὲ λογισμοὺς λαῶν
καὶ ἀθετεῖ βουλὰς ἀρχόντων ·
11 ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει,
λογισμοὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
12 μακάριον τὸ ἔθνος, οὗ ἐστιν κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ,
λαός, ὃν ἐξελέξατο εἰς κληρονομίαν ἑαυτῷ.
13 ἐξ οὐρανοῦ ἐπέβλεψεν ὁ κύριος,
εἶδεν πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων ·
14 ἐξ ἑτοίμου κατοικητηρίου αὐτοῦ
ἐπέβλεψεν ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν,
15 ὁ πλάσας κατὰ μόνας τὰς καρδίας αὐτῶν,
ὁ συνιεὶς εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν.
16 οὐ σῴζεται βασιλεὺς διὰ πολλὴν δύναμιν,
καὶ γίγας οὐ σωθήσεται ἐν πλήθει ἰσχύος αὐτοῦ ·
17 ψευδὴς ἵππος εἰς σωτηρίαν,
ἐν δὲ πλήθει δυνάμεως αὐτοῦ οὐ σωθήσεται.
18 ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν
τοὺς ἐλπίζοντας ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
19 ῥύσασθαι ἐκ θανάτου τὰς ψυχὰς αὐτῶν
καὶ διαθρέψαι αὐτοὺς ἐν λιμῷ.
20 ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπομένει τῷ κυρίῳ,
ὅτι βοηθὸς καὶ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν ἐστιν ·

5¹] + ο κυριος A || 6¹ του > SA || 7¹ ως] ωσει A || 10³ > S† = 𝔐 || 11² εις γεν. κ. γεν.] απο γενεων εις γενεας BS || 15² εις *L*] > BSA

21 ὅτι ἐν αὐτῷ εὐφρανθήσεται ἡ καρδία ἡμῶν,
καὶ ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ ἠλπίσαμεν.
22 γένοιτο τὸ ἔλεός σου, κύριε, ἐφ' ἡμᾶς,
καθάπερ ἠλπίσαμεν ἐπὶ σέ.

33 ΛΓ'

1 Τῷ Δαυιδ, ὁπότε ἠλλοίωσεν τὸ πρόσωπον
αὐτοῦ ἐναντίον Αβιμελεχ, καὶ ἀπέλυσεν
αὐτόν, καὶ ἀπῆλθεν.
2 Εὐλογήσω τὸν κύριον ἐν παντὶ καιρῷ,
διὰ παντὸς ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν τῷ στόματί μου.
3 ἐν τῷ κυρίῳ ἐπαινεσθήσεται ἡ ψυχή μου·
ἀκουσάτωσαν πραεῖς καὶ εὐφρανθήτωσαν.
4 μεγαλύνατε τὸν κύριον σὺν ἐμοί,
καὶ ὑψώσωμεν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐπὶ τὸ αὐτό.
5 ἐξεζήτησα τὸν κύριον, καὶ ἐπήκουσέν μου
καὶ ἐκ πασῶν τῶν παροικιῶν μου ἐρρύσατό με.
6 προσέλθατε πρὸς αὐτὸν καὶ φωτίσθητε,
καὶ τὰ πρόσωπα ὑμῶν οὐ μὴ καταισχυνθῇ.
7 οὗτος ὁ πτωχὸς ἐκέκραξεν, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτοῦ
καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτοῦ ἔσωσεν αὐτόν.
8 παρεμβαλεῖ ἄγγελος κυρίου κύκλῳ τῶν φοβουμένων αὐτὸν
καὶ ῥύσεται αὐτούς.
9 γεύσασθε καὶ ἴδετε ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος·
μακάριος ἀνήρ, ὃς ἐλπίζει ἐπ' αὐτόν.
10 φοβήθητε τὸν κύριον, οἱ ἅγιοι αὐτοῦ,
ὅτι οὐκ ἔστιν ὑστέρημα τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
11 πλούσιοι ἐπτώχευσαν καὶ ἐπείνασαν,
οἱ δὲ ἐκζητοῦντες τὸν κύριον οὐκ ἐλαττωθήσονται παντὸς
ἀγαθοῦ.
διάψαλμα.
12 δεῦτε, τέκνα, ἀκούσατέ μου·
φόβον κυρίου διδάξω ὑμᾶς.
13 τίς ἐστιν ἄνθρωπος ὁ θέλων ζωὴν
ἀγαπῶν ἡμέρας ἰδεῖν ἀγαθάς;
14 παῦσον τὴν γλῶσσάν σου ἀπὸ κακοῦ
καὶ χείλη σου τοῦ μὴ λαλῆσαι δόλον.
15 ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθόν,
ζήτησον εἰρήνην καὶ δίωξον αὐτήν.

22[1] το ελ. σου / κυριε] tr. A | 22[2] σε] σοι A
33 (𝔐 34) 5[2] παροικιων] θλιψεων A || 7[1] αυτων S† || 10[1] οι] pr. παντες BA || 13[2] ημερας ιδειν] tr. B || 14[2] σου > BS†

16 ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ δικαίους,
καὶ ὦτα αὐτοῦ εἰς δέησιν αὐτῶν.
17 πρόσωπον δὲ κυρίου ἐπὶ ποιοῦντας κακὰ
τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.
18 ἐκέκραξαν οἱ δίκαιοι, καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσεν αὐτῶν
καὶ ἐκ πασῶν τῶν θλίψεων αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτούς.
19 ἐγγὺς κύριος τοῖς συντετριμμένοις τὴν καρδίαν
καὶ τοὺς ταπεινοὺς τῷ πνεύματι σώσει.
20 πολλαὶ αἱ θλίψεις τῶν δικαίων,
καὶ ἐκ πασῶν αὐτῶν ῥύσεται αὐτούς.
21 κύριος φυλάσσει πάντα τὰ ὀστᾶ αὐτῶν,
ἓν ἐξ αὐτῶν οὐ συντριβήσεται.
22 θάνατος ἁμαρτωλῶν πονηρός,
καὶ οἱ μισοῦντες τὸν δίκαιον πλημμελήσουσιν.
23 λυτρώσεται κύριος ψυχὰς δούλων αὐτοῦ,
καὶ οὐ μὴ πλημμελήσωσιν πάντες οἱ ἐλπίζοντες ἐπ' αὐτόν.

34 ΛΔ'

1 Τῷ Δαυιδ.
Δίκασον, κύριε, τοὺς ἀδικοῦντάς με,
πολέμησον τοὺς πολεμοῦντάς με.
2 ἐπιλαβοῦ ὅπλου καὶ θυρεοῦ καὶ ἀνάστηθι εἰς βοήθειάν μου,
3 ἔκχεον ῥομφαίαν καὶ σύγκλεισον ἐξ ἐναντίας τῶν καταδιω-
κόντων με·
εἰπὸν τῇ ψυχῇ μου Σωτηρία σου ἐγώ εἰμι.
4 αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐντραπήτωσαν οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου,
ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθήτωσαν οἱ
λογιζόμενοί μοι κακά.
5 γενηθήτωσαν ὡσεὶ χνοῦς κατὰ πρόσωπον ἀνέμου,
καὶ ἄγγελος κυρίου ἐκθλίβων αὐτούς·
6 γενηθήτω ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκότος καὶ ὀλίσθημα,
καὶ ἄγγελος κυρίου καταδιώκων αὐτούς·
7 ὅτι δωρεὰν ἔκρυψάν μοι διαφθορὰν παγίδος αὐτῶν,
μάτην ὠνείδισαν τὴν ψυχήν μου.
8 ἐλθέτω αὐτοῖς παγίς, ἣν οὐ γινώσκουσιν,
καὶ ἡ θήρα, ἣν ἔκρυψαν, συλλαβέτω αὐτούς,

16[1] pr. οτι BS || 21[1] κυριος φυλασσει: sic BS = 𝔐, sed 𝔐 trahit κυριος recte ad 20[2]; A add. ο κυριος ad 20[2] et praebet in 21[1] φυλασσει κυριος || 23[2] πλημμελησουσιν BA
34 (𝔐 35) 1] pr. ψαλμος A || 2 μου] μοι B† || 3[1] ρομφ.] + σου A | 3[2] εγω ειμι] tr. A || 4 quater -ειησαν pro -ητωσαν B || 8[1–3] A praebet αυτοις, γινωσκουσιν, εκρυψαν, sed deinde αυτον et πεσειται; alii ubique singularem praebent

καὶ ἐν τῇ παγίδι πεσοῦνται ἐν αὐτῇ.
9 ἡ δὲ ψυχή μου ἀγαλλιάσεται ἐπὶ τῷ κυρίῳ,
τερφθήσεται ἐπὶ τῷ σωτηρίῳ αὐτοῦ·
10 πάντα τὰ ὀστᾶ μου ἐροῦσιν Κύριε, τίς ὅμοιός σοι;
ῥυόμενος πτωχὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ
καὶ πτωχὸν καὶ πένητα ἀπὸ τῶν διαρπαζόντων αὐτόν.
11 ἀναστάντες μάρτυρες ἄδικοι ἃ οὐκ ἐγίνωσκον ἠρώτων με·
12 ἀνταπεδίδοσάν μοι πονηρὰ ἀντὶ καλῶν
καὶ ἀτεκνίαν τῇ ψυχῇ μου.
13 ἐγὼ δὲ ἐν τῷ αὐτοὺς παρενοχλεῖν μοι ἐνεδυόμην σάκκον
καὶ ἐταπείνουν ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου,
καὶ ἡ προσευχή μου εἰς κόλπον μου ἀποστραφήσεται.
14 ὡς πλησίον, ὡς ἀδελφὸν ἡμέτερον, οὕτως εὐηρέστουν·
ὡς πενθῶν καὶ σκυθρωπάζων, οὕτως ἐταπεινούμην.
15 καὶ κατ' ἐμοῦ ηὐφράνθησαν καὶ συνήχθησαν,
συνήχθησαν ἐπ' ἐμὲ μάστιγες, καὶ οὐκ ἔγνων,
διεσχίσθησαν καὶ οὐ κατενύγησαν.
16 ἐπείρασάν με, ἐξεμυκτήρισάν με μυκτηρισμόν,
ἔβρυξαν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας αὐτῶν.
17 κύριε, πότε ἐπόψῃ;
ἀποκατάστησον τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῆς κακουργίας αὐτῶν,
ἀπὸ λεόντων τὴν μονογενῆ μου.
18 ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν ἐκκλησίᾳ πολλῇ,
ἐν λαῷ βαρεῖ αἰνέσω σε.
19 μὴ ἐπιχαρείησάν μοι οἱ ἐχθραίνοντές μοι ἀδίκως,
οἱ μισοῦντές με δωρεὰν καὶ διανεύοντες ὀφθαλμοῖς.
20 ὅτι ἐμοὶ μὲν εἰρηνικὰ ἐλάλουν
καὶ ἐπ' ὀργὴν δόλους διελογίζοντο
21 καὶ ἐπλάτυναν ἐπ' ἐμὲ τὸ στόμα αὐτῶν,
εἶπαν Εὖγε εὖγε, εἶδαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν.
22 εἶδες, κύριε, μὴ παρασιωπήσῃς,
κύριε, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ·
23 ἐξεγέρθητι, κύριε, καὶ πρόσχες τῇ κρίσει μου,
ὁ θεός μου καὶ ὁ κύριός μου, εἰς τὴν δίκην μου.
24 κρῖνόν με κατὰ τὴν δικαιοσύνην σου, κύριε ὁ θεός μου,
καὶ μὴ ἐπιχαρείησάν μοι·
25 μὴ εἴπαισαν ἐν καρδίαις αὐτῶν Εὖγε εὖγε τῇ ψυχῇ ἡμῶν·

9^1 επι] εν S† || 10^1 κυριε] + κυριε A | 10^2 χειρος > A† || 11 επηρωτων B || 12^1 καλων] αγαθων A || 13^3 αποστραφητω A† || 18^1 κυριε > SA || 19^1 αδικως] ματαιως B†: ex 38 | 19^2 με > A† || 20^2 οργη B || 22^2 κυριε > A† || 24^1 με] + κυριε B, μοι κυριε A | δικαιοσυνην] ελεημοσ. S | 24^2] + οι εχθροι μου S

μηδὲ εἴπαισαν Κατεπίομεν αὐτόν.
26 αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ἐπιχαίροντες τοῖς κακοῖς μου,
ἐνδυσάσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ μεγαλορρημονοῦντες ἐπ' ἐμέ.
27 ἀγαλλιάσαιντο καὶ εὐφρανθείησαν οἱ θέλοντες τὴν δικαιοσύνην μου
καὶ εἰπάτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ κύριος,
οἱ θέλοντες τὴν εἰρήνην τοῦ δούλου αὐτοῦ.
28 καὶ ἡ γλῶσσά μου μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου,
ὅλην τὴν ἡμέραν τὸν ἔπαινόν σου.

35 ΛΕ'

1 Εἰς τὸ τέλος· τῷ δούλῳ κυρίου τῷ Δαυιδ.
2 Φησὶν ὁ παράνομος τοῦ ἁμαρτάνειν ἐν ἑαυτῷ,
οὐκ ἔστιν φόβος θεοῦ ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ·
3 ὅτι ἐδόλωσεν ἐνώπιον αὐτοῦ
τοῦ εὑρεῖν τὴν ἀνομίαν αὐτοῦ καὶ μισῆσαι.
4 τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτοῦ ἀνομία καὶ δόλος,
οὐκ ἐβουλήθη συνιέναι τοῦ ἀγαθῦναι·
5 ἀνομίαν διελογίσατο ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ,
παρέστη πάσῃ ὁδῷ οὐκ ἀγαθῇ,
τῇ δὲ κακίᾳ οὐ προσώχθισεν.
6 κύριε, ἐν τῷ οὐρανῷ τὸ ἔλεός σου,
καὶ ἡ ἀλήθειά σου ἕως τῶν νεφελῶν·
7 ἡ δικαιοσύνη σου ὡσεὶ ὄρη θεοῦ,
τὰ κρίματά σου ἄβυσσος πολλή·
ἀνθρώπους καὶ κτήνη σώσεις, κύριε.
8 ὡς ἐπλήθυνας τὸ ἔλεός σου, ὁ θεός·
οἱ δὲ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἐλπιοῦσιν.
9 μεθυσθήσονται ἀπὸ πιότητος τοῦ οἴκου σου,
καὶ τὸν χειμάρρουν τῆς τρυφῆς σου ποτιεῖς αὐτούς·
10 ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς,
ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς.
11 παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσίν σε
καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.
12 μὴ ἐλθέτω μοι ποὺς ὑπερηφανίας,

27^1 ευφρανθ.] + επι σοι A† | 27^2 μεγαλυνθειη B† | κυριος] θεος S†
35 (𝔐 36) 1 τω δουλω κυρ. > A | fin.] + ψαλμος A(†) || 5^1 ελογισατο B | 5^3 τη δε κακ.] κακ. δε A || 7^1 η δικ. σου] και η δικ. B† | ωσει] ως A | 7^2 αβυσσος] pr. ωσει B || 8^2 εις σκεπην S || 9^1 του > A

καὶ χεὶρ ἁμαρτωλῶν μὴ σαλεύσαι με.
13 ἐκεῖ ἔπεσον οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
ἐξώσθησαν καὶ οὐ μὴ δύνωνται στῆναι.

36 ΛϚ′

1 Τοῦ Δαυιδ.

Μὴ παραζήλου ἐν πονηρευομένοις
μηδὲ ζήλου τοὺς ποιοῦντας τὴν ἀνομίαν·
2 ὅτι ὡσεὶ χόρτος ταχὺ ἀποξηρανθήσονται
καὶ ὡσεὶ λάχανα χλόης ταχὺ ἀποπεσοῦνται.
3 ἔλπισον ἐπὶ κύριον καὶ ποίει χρηστότητα
καὶ κατασκήνου τὴν γῆν, καὶ ποιμανθήσῃ ἐπὶ τῷ πλούτῳ
αὐτῆς·
4 κατατρύφησον τοῦ κυρίου,
καὶ δώσει σοι τὰ αἰτήματα τῆς καρδίας σου.
5 ἀποκάλυψον πρὸς κύριον τὴν ὁδόν σου
καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν, καὶ αὐτὸς ποιήσει
6 καὶ ἐξοίσει ὡς φῶς τὴν δικαιοσύνην σου
καὶ τὸ κρίμα σου ὡς μεσημβρίαν.
7 ὑποτάγηθι τῷ κυρίῳ καὶ ἱκέτευσον αὐτόν·
μὴ παραζήλου ἐν τῷ κατευοδουμένῳ ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ,
ἐν ἀνθρώπῳ ποιοῦντι παρανομίας.
8 παῦσαι ἀπὸ ὀργῆς καὶ ἐγκατάλιπε θυμόν,
μὴ παραζήλου ὥστε πονηρεύεσθαι·
9 ὅτι οἱ πονηρευόμενοι ἐξολεθρευθήσονται,
οἱ δὲ ὑπομένοντες τὸν κύριον αὐτοὶ κληρονομήσουσιν γῆν.
10 καὶ ἔτι ὀλίγον καὶ οὐ μὴ ὑπάρξῃ ὁ ἁμαρτωλός,
καὶ ζητήσεις τὸν τόπον αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ εὕρῃς·
11 οἱ δὲ πραεῖς κληρονομήσουσιν γῆν
καὶ κατατρυφήσουσιν ἐπὶ πλήθει εἰρήνης.
12 παρατηρήσεται ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον
καὶ βρύξει ἐπ' αὐτὸν τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ·
13 ὁ δὲ κύριος ἐκγελάσεται αὐτόν,
ὅτι προβλέπει ὅτι ἥξει ἡ ἡμέρα αὐτοῦ.
14 ῥομφαίαν ἐσπάσαντο οἱ ἁμαρτωλοί,
ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν
τοῦ καταβαλεῖν πτωχὸν καὶ πένητα,
τοῦ σφάξαι τοὺς εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ·

12² αμαρτωλου A | σαλευση A || 13¹ οι] pr. παντες BA
36 (𝔐 37) 1 tit. του] εις το τελος ψαλμος τω A || 4² δωη A || 5² και 1⁰ > S† || 7² οδω] ζωη BS | 7³ παρανομιαν A || 8² ωστε] εν τω S† || 9² γην] pr. την BS† || 10¹ ο > B | 10² και 1⁰ > S† || 11²] + επ αυτης A†

15 ἡ ῥομφαία αὐτῶν εἰσέλθοι εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν,
καὶ τὰ τόξα αὐτῶν συντριβείησαν.
16 κρεῖσσον ὀλίγον τῷ δικαίῳ
ὑπὲρ πλοῦτον ἁμαρτωλῶν πολύν·
17 ὅτι βραχίονες ἁμαρτωλῶν συντριβήσονται,
ὑποστηρίζει δὲ τοὺς δικαίους κύριος.
18 γινώσκει κύριος τὰς ὁδοὺς τῶν ἀμώμων,
καὶ ἡ κληρονομία αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται·
19 οὐ καταισχυνθήσονται ἐν καιρῷ πονηρῷ
καὶ ἐν ἡμέραις λιμοῦ χορτασθήσονται.
20 ὅτι οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται,
οἱ δὲ ἐχθροὶ τοῦ κυρίου ἅμα τῷ δοξασθῆναι αὐτοὺς καὶ
ὑψωθῆναι
ἐκλιπόντες ὡσεὶ καπνὸς ἐξέλιπον.
21 δανείζεται ὁ ἁμαρτωλὸς καὶ οὐκ ἀποτείσει,
ὁ δὲ δίκαιος οἰκτίρει καὶ διδοῖ·
22 ὅτι οἱ εὐλογοῦντες αὐτὸν κληρονομήσουσι γῆν,
οἱ δὲ καταρώμενοι αὐτὸν ἐξολεθρευθήσονται.
23 παρὰ κυρίου τὰ διαβήματα ἀνθρώπου κατευθύνεται,
καὶ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ θελήσει·
24 ὅταν πέσῃ, οὐ καταραχθήσεται,
ὅτι κύριος ἀντιστηρίζει χεῖρα αὐτοῦ.
25 νεώτερος ἐγενόμην καὶ γὰρ ἐγήρασα
καὶ οὐκ εἶδον δίκαιον ἐγκαταλελειμμένον
οὐδὲ τὸ σπέρμα αὐτοῦ ζητοῦν ἄρτους·
26 ὅλην τὴν ἡμέραν ἐλεᾷ καὶ δανείζει,
καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς εὐλογίαν ἔσται.
27 ἔκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποίησον ἀγαθὸν
καὶ κατασκήνου εἰς αἰῶνα αἰῶνος·
28 ὅτι κύριος ἀγαπᾷ κρίσιν
καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει τοὺς ὁσίους αὐτοῦ,
εἰς τὸν αἰῶνα φυλαχθήσονται.
ἄνομοι δὲ ἐκδιωχθήσονται,
καὶ σπέρμα ἀσεβῶν ἐξολεθρευθήσεται·
29 δίκαιοι δὲ κληρονομήσουσι γῆν
καὶ κατασκηνώσουσιν εἰς αἰῶνα αἰῶνος ἐπ' αὐτῆς.
30 στόμα δικαίου μελετήσει σοφίαν,

15¹ την καρδ.] ψυχην S† | 15² συντριβειη A || 17² κυριος] pr. ο A || 18² τον > A || 21² διδωσιν A || 23¹ τα — κατευθ.] κατευθ. τα διαβ. ανδρι S† | 23²] + σφοδρα A || 26¹ ελεει A | δαν.] + ο δικαιος A || 27² αιωνος > S† || 28⁴ ανομοι δε εκδιωχθησονται] αμωμοι εκδικηθησ. BS || 29¹ δε > S

καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ λαλήσει κρίσιν ·
31 ὁ νόμος τοῦ θεοῦ αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ,
καὶ οὐχ ὑποσκελισθήσεται τὰ διαβήματα αὐτοῦ.
32 κατανοεῖ ὁ ἁμαρτωλὸς τὸν δίκαιον
καὶ ζητεῖ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν,
33 ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ ἐγκαταλίπῃ αὐτὸν εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ
οὐδὲ μὴ καταδικάσηται αὐτόν, ὅταν κρίνηται αὐτῷ.
34 ὑπόμεινον τὸν κύριον καὶ φύλαξον τὴν ὁδὸν αὐτοῦ,
καὶ ὑψώσει σε τοῦ κατακληρονομῆσαι γῆν ·
ἐν τῷ ἐξολεθρεύεσθαι ἁμαρτωλοὺς ὄψῃ.
35 εἶδον ἀσεβῆ ὑπερυψούμενον
καὶ ἐπαιρόμενον ὡς τὰς κέδρους τοῦ Λιβάνου ·
36 καὶ παρῆλθον, καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν,
καὶ ἐζήτησα αὐτόν, καὶ οὐχ εὑρέθη ὁ τόπος αὐτοῦ.
37 φύλασσε ἀκακίαν καὶ ἰδὲ εὐθύτητα,
ὅτι ἔστιν ἐγκατάλειμμα ἀνθρώπῳ εἰρηνικῷ ·
38 οἱ δὲ παράνομοι ἐξολεθρευθήσονται ἐπὶ τὸ αὐτό,
τὰ ἐγκαταλείμματα τῶν ἀσεβῶν ἐξολεθρευθήσονται.
39 σωτηρία δὲ τῶν δικαίων παρὰ κυρίου,
καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν ἐν καιρῷ θλίψεως,
40 καὶ βοηθήσει αὐτοῖς κύριος καὶ ῥύσεται αὐτοὺς
καὶ ἐξελεῖται αὐτοὺς ἐξ ἁμαρτωλῶν
καὶ σώσει αὐτούς, ὅτι ἤλπισαν ἐπ᾽ αὐτόν.

37 ΛΖ′

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ · εἰς ἀνάμνησιν περὶ σαββάτου.
2 Κύριε, μὴ τῷ θυμῷ σου ἐλέγξῃς με
μηδὲ τῇ ὀργῇ σου παιδεύσῃς με.
3 ὅτι τὰ βέλη σου ἐνεπάγησάν μοι,
καὶ ἐπεστήρισας ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν χεῖρά σου ·
4 οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου,
οὐκ ἔστιν εἰρήνη τοῖς ὀστέοις μου ἀπὸ προσώπου τῶν ἁμαρτιῶν μου.
5 ὅτι αἱ ἀνομίαι μου ὑπερῆραν τὴν κεφαλήν μου,
ὡσεὶ φορτίον βαρὺ ἐβαρύνθησαν ἐπ᾽ ἐμέ.
6 προσώζεσαν καὶ ἐσάπησαν οἱ μώλωπές μου

30² λαλ.] μελετησει S† || 32¹ κατανοησει B† || 33² ουδε] ουδ ου A | καταδικασαι B† || 34² γην] pr. την B† || 35¹ ασεβη] pr. τον A || 38² εξολεθρευθησεται S || 39¹ παρα κυριω BS† | 39² εστιν > S || 40¹ > S†
37 (𝔐 38) 1 σαββ.] pr. του A || 4¹] pr. και B | εν > S | 4² τοις] pr. εν A || 5² βαρυ > A†

ἀπὸ προσώπου τῆς ἀφροσύνης μου ·
7 ἐταλαιπώρησα καὶ κατεκάμφθην ἕως τέλους,
ὅλην τὴν ἡμέραν σκυθρωπάζων ἐπορευόμην.
8 ὅτι αἱ ψύαι μου ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμῶν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκί μου ·
9 ἐκακώθην καὶ ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα,
ὠρυόμην ἀπὸ στεναγμοῦ τῆς καρδίας μου.
10 κύριε, ἐναντίον σου πᾶσα ἡ ἐπιθυμία μου,
καὶ ὁ στεναγμός μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβη.
11 ἡ καρδία μου ἐταράχθη, ἐγκατέλιπέν με ἡ ἰσχύς μου,
καὶ τὸ φῶς τῶν ὀφθαλμῶν μου καὶ αὐτὸ οὐκ ἔστιν μετ᾽ ἐμοῦ.
12 οἱ φίλοι μου καὶ οἱ πλησίον μου ἐξ ἐναντίας μου ἤγγισαν καὶ ἔστησαν,
καὶ οἱ ἔγγιστά μου ἀπὸ μακρόθεν ἔστησαν ·
13 καὶ ἐξεβιάσαντο οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου,
καὶ οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι ἐλάλησαν ματαιότητας
καὶ δολιότητας ὅλην τὴν ἡμέραν ἐμελέτησαν.
14 ἐγὼ δὲ ὡσεὶ κωφὸς οὐκ ἤκουον
καὶ ὡσεὶ ἄλαλος οὐκ ἀνοίγων τὸ στόμα αὐτοῦ
15 καὶ ἐγενόμην ὡσεὶ ἄνθρωπος οὐκ ἀκούων
καὶ οὐκ ἔχων ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ ἐλεγμούς.
16 ὅτι ἐπὶ σοί, κύριε, ἤλπισα ·
σὺ εἰσακούσῃ, κύριε ὁ θεός μου.
17 ὅτι εἶπα Μήποτε ἐπιχαρῶσίν μοι οἱ ἐχθροί μου ·
καὶ ἐν τῷ σαλευθῆναι πόδας μου ἐπ᾽ ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησαν.
18 ὅτι ἐγὼ εἰς μάστιγας ἕτοιμος,
καὶ ἡ ἀλγηδών μου ἐνώπιόν μου διὰ παντός.
19 ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ ἀναγγελῶ
καὶ μεριμνήσω ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας μου.
20 οἱ δὲ ἐχθροί μου ζῶσιν καὶ κεκραταίωνται ὑπὲρ ἐμέ,
καὶ ἐπληθύνθησαν οἱ μισοῦντές με ἀδίκως ·
21 οἱ ἀνταποδιδόντες κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν
ἐνδιέβαλλόν με, ἐπεὶ κατεδίωκον δικαιοσύνην,
[καὶ ἀπέρριψάν με τὸν ἀγαπητὸν ὡσεὶ νεκρὸν ἐβδελυγμένον.]
22 μὴ ἐγκαταλίπῃς με, κύριε ·

8¹ η ψυχη μου επλησθη BS | εμπαιγματων A | 8² εν > S || 10¹ κυριε] και B | 10² απο σου / ουκ εκρ.] tr. B || 11² και αυτο > BS || 12² απο > BS† || 13¹ εξεβιαζοντο S | 13²·³ ματαιοτητα et δολιοτητα S || 15² τω > BS || 16¹ οτι > S | σοι] σε B | κυριε ηλπ.] tr. B || 17¹ οι εχθροι μου > S† || 18² μου 2⁰] + εστιν A || 19¹ εγω > BS | αναγγελλω S || 20² με > A† || 21¹ ανταποδ.] + μοι A | 21³ 2013 R] > BSA | νεκρον εβδελυγμ.: cf. Is. 14 19

ὁ θεός μου, μὴ ἀποστῇς ἀπ' ἐμοῦ·
23 πρόσχες εἰς τὴν βοήθειάν μου, κύριε τῆς σωτηρίας μου.

38 ΛΗ'

1 Εἰς τὸ τέλος, τῷ Ιδιθουν· ᾠδὴ τῷ Δαυιδ.
2 Εἶπα Φυλάξω τὰς ὁδούς μου τοῦ μὴ ἁμαρτάνειν ἐν γλώσσῃ μου·
ἔθέμην τῷ στόματί μου φυλακὴν
ἐν τῷ συστῆναι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐναντίον μου.
3 ἐκωφώθην καὶ ἐταπεινώθην καὶ ἐσίγησα ἐξ ἀγαθῶν,
καὶ τὸ ἄλγημά μου ἀνεκαινίσθη.
4 ἐθερμάνθη ἡ καρδία μου ἐντός μου,
καὶ ἐν τῇ μελέτῃ μου ἐκκαυθήσεται πῦρ.
ἐλάλησα ἐν γλώσσῃ μου
5 Γνώρισόν μοι, κύριε, τὸ πέρας μου
καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν μου, τίς ἐστιν,
ἵνα γνῶ τί ὑστερῶ ἐγώ.
6 ἰδοὺ παλαιστὰς ἔθου τὰς ἡμέρας μου,
καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ὡσεὶ οὐθὲν ἐνώπιόν σου·
πλὴν τὰ σύμπαντα ματαιότης, πᾶς ἄνθρωπος ζῶν.
διάψαλμα.
7 μέντοιγε ἐν εἰκόνι διαπορεύεται ἄνθρωπος,
πλὴν μάτην ταράσσονται·
θησαυρίζει καὶ οὐ γινώσκει τίνι συνάξει αὐτά.
8 καὶ νῦν τίς ἡ ὑπομονή μου; οὐχὶ ὁ κύριος;
καὶ ἡ ὑπόστασίς μου παρὰ σοῦ ἐστιν.
9 ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν μου ῥῦσαί με,
ὄνειδος ἄφρονι ἔδωκάς με.
10 ἐκωφώθην καὶ οὐκ ἤνοιξα τὸ στόμα μου, ὅτι σὺ εἶ ὁ ποιήσας με.
11 ἀπόστησον ἀπ' ἐμοῦ τὰς μάστιγάς σου·
ὀπὸ τῆς ἰσχύος τῆς χειρός σου ἐγὼ ἐξέλιπον.
12 ἐν ἐλεγμοῖς ὑπὲρ ἀνομίας ἐπαίδευσας ἄνθρωπον
καὶ ἐξέτηξας ὡς ἀράχνην τὴν ψυχὴν αὐτοῦ·
πλὴν μάτην ταράσσεται πᾶς ἄνθρωπος.
διάψαλμα.
13 εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου, κύριε,

38 (𝔐 39) 1 ιδιθουμ A || 2¹ αμαρτανειν] + με A || 5² μου > A† || 6¹ παλαιας BS || 7² ταρασσεται A || 9¹ ρυσαι] καθαρισον S: ex 50 4 || 10 ει ο ποιησας] εποιησας A || 11² απο] + γαρ A || 12³ ταρασσεται] > S A, in *O* sub ÷ || 13¹ κυριε > B

καὶ τῆς δεήσεώς μου ἐνώτισαι·
τῶν δακρύων μου μὴ παρασιωπήσῃς,
ὅτι πάροικος ἐγώ εἰμι παρὰ σοὶ
καὶ παρεπίδημος καθὼς πάντες οἱ πατέρες μου.
14 ἄνες μοι, ἵνα ἀναψύξω
πρὸ τοῦ με ἀπελθεῖν καὶ οὐκέτι μὴ ὑπάρξω.

39 ΛΘ'

1 Εἰς τὸ τέλος· τῷ Δαυιδ ψαλμός.
2 Ὑπομένων ὑπέμεινα τὸν κύριον, καὶ προσέσχεν μοι
καὶ εἰσήκουσεν τῆς δεήσεώς μου
3 καὶ ἀνήγαγέν με ἐκ λάκκου ταλαιπωρίας
καὶ ἀπὸ πηλοῦ ἰλύος
καὶ ἔστησεν ἐπὶ πέτραν τοὺς πόδας μου
καὶ κατηύθυνεν τὰ διαβήματά μου
4 καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα μου ᾆσμα καινόν,
ὕμνον τῷ θεῷ ἡμῶν·
ὄψονται πολλοὶ καὶ φοβηθήσονται
καὶ ἐλπιοῦσιν ἐπὶ κύριον.
5 μακάριος ἀνήρ, οὗ ἐστιν τὸ ὄνομα κυρίου ἐλπὶς αὐτοῦ
καὶ οὐκ ἐνέβλεψεν εἰς ματαιότητας καὶ μανίας ψευδεῖς.
6 πολλὰ ἐποίησας σύ, κύριε ὁ θεός μου, τὰ θαυμάσιά σου,
καὶ τοῖς διαλογισμοῖς σου οὐκ ἔστιν τίς ὁμοιωθήσεταί σοι·
ἀπήγγειλα καὶ ἐλάλησα, ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ ἀριθμόν.
7 θυσίαν καὶ προσφορὰν οὐκ ἠθέλησας,
ὠτία δὲ κατηρτίσω μοι·
ὁλοκαύτωμα καὶ περὶ ἁμαρτίας οὐκ ᾔτησας.
8 τότε εἶπον Ἰδοὺ ἥκω,
ἐν κεφαλίδι βιβλίου γέγραπται περὶ ἐμοῦ·
9 τοῦ ποιῆσαι τὸ θέλημά σου, ὁ θεός μου, ἐβουλήθην
καὶ τὸν νόμον σου ἐν μέσῳ τῆς κοιλίας μου.
10 εὐηγγελισάμην δικαιοσύνην ἐν ἐκκλησίᾳ μεγάλῃ·
ἰδοὺ τὰ χείλη μου οὐ μὴ κωλύσω·
κύριε, σὺ ἔγνως.
11 τὴν δικαιοσύνην σου οὐκ ἔκρυψα ἐν τῇ καρδίᾳ μου,
τὴν ἀλήθειάν σου καὶ τὸ σωτήριόν σου εἶπα,

13⁴ εγω ειμι] tr. S | παρα σοι] εν τη γη B: ex 118 19 || 14² μη] pr. ου A
39 (𝔐 40) 1 τω δ./ψ.] tr. A || 3² ιλυος *L*] υλεως BSA: cf. 68 3 || 5² επεβλεψεν S || 6² σοι pl.] > BSA || 7² ωτια Gâ] σωμα BSA: cf. Hebr. 10 5 | 7³ ολοκαυτωματα A | ητησας] εζητησας SA || 9² κοιλιας] καρδιας B || 11¹ σου] μου BS

οὐκ ἔκρυψα τὸ ἔλεός σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἀπὸ συναγωγῆς πολλῆς.
12 σὺ δέ, κύριε, μὴ μακρύνῃς τοὺς οἰκτιρμούς σου ἀπ' ἐμοῦ·
τὸ ἔλεός σου καὶ ἡ ἀλήθειά σου διὰ παντὸς ἀντελάβοντό μου.
13 ὅτι περιέσχον με κακά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός,
κατέλαβόν με αἱ ἀνομίαι μου, καὶ οὐκ ἠδυνήθην τοῦ βλέπειν·
ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου,
καὶ ἡ καρδία μου ἐγκατέλιπέν με.
14 εὐδόκησον, κύριε, τοῦ ῥύσασθαί με·
κύριε, εἰς τὸ βοηθῆσαί μοι πρόσχες.
15 καταισχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν ἅμα οἱ ζητοῦντες τὴν ψυχήν μου τοῦ ἐξᾶραι αὐτήν,
ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ ἐντραπείησαν οἱ θέλοντές μοι κακά,
16 κομισάσθωσαν παραχρῆμα αἰσχύνην αὐτῶν οἱ λέγοντές μοι Εὖγε εὖγε.
17 ἀγαλλιάσαιντο καὶ εὐφρανθείησαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζητοῦντές σε, κύριε,
καὶ εἰπάτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ κύριος, οἱ ἀγαπῶντες τὸ σωτήριόν σου.
18 ἐγὼ δὲ πτωχός εἰμι καὶ πένης· κύριος φροντιεῖ μου.
βοηθός μου καὶ ὑπερασπιστής μου σὺ εἶ· ὁ θεός μου, μὴ χρονίσῃς.

40 Μ'

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Μακάριος ὁ συνίων ἐπὶ πτωχὸν καὶ πένητα·
ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ ῥύσεται αὐτὸν ὁ κύριος.
3 κύριος διαφυλάξαι αὐτὸν καὶ ζήσαι αὐτὸν καὶ μακαρίσαι αὐτὸν ἐν τῇ γῇ
καὶ μὴ παραδῴῃ αὐτὸν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ αὐτοῦ.
4 κύριος βοηθήσαι αὐτῷ ἐπὶ κλίνης ὀδύνης αὐτοῦ·
ὅλην τὴν κοίτην αὐτοῦ ἔστρεψας ἐν τῇ ἀρρωστίᾳ αὐτοῦ.
5 ἐγὼ εἶπα Κύριε, ἐλέησόν με·
ἴασαι τὴν ψυχήν μου, ὅτι ἥμαρτόν σοι.
6 οἱ ἐχθροί μου εἶπαν κακά μοι
Πότε ἀποθανεῖται, καὶ ἀπολεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ;

12² αντιλαβοιντο A || 13² ηδυνασθη(+ν Bᶜ) B† || 14² προσχες] σπευσον A: ex 69 2 || 15² εντραπ.] καταισχυνθειησαν A || 17²] + δια παντος B || 18¹ ειμι / και πενης] tr. BS | κυριος] pr. ο A | 18² συ ει] tr. SA
40 (𝔐 41) 2² ο > S || 3¹ φυλαξαι B† | και ζησαι αυτον > B† | 3² παραδοι B | εχθρων SA || 4¹ βοηθησει A

7 καὶ εἰ εἰσεπορεύετο τοῦ ἰδεῖν, μάτην ἐλάλει·
ἡ καρδία αὐτοῦ συνήγαγεν ἀνομίαν ἑαυτῷ,
ἐξεπορεύετο ἔξω καὶ ἐλάλει.
8 ἐπὶ τὸ αὐτὸ κατ' ἐμοῦ ἐψιθύριζον πάντες οἱ ἐχθροί μου,
κατ' ἐμοῦ ἐλογίζοντο κακά μοι,
9 λόγον παράνομον κατέθεντο κατ' ἐμοῦ
Μὴ ὁ κοιμώμενος οὐχὶ προσθήσει τοῦ ἀναστῆναι;
10 καὶ γὰρ ὁ ἄνθρωπος τῆς εἰρήνης μου, ἐφ' ὃν ἤλπισα,
ὁ ἐσθίων ἄρτους μου, ἐμεγάλυνεν ἐπ' ἐμὲ πτερνισμόν·
11 σὺ δέ, κύριε, ἐλέησόν με καὶ ἀνάστησόν με, καὶ ἀνταποδώσω αὐτοῖς.
12 ἐν τούτῳ ἔγνων ὅτι τεθέληκάς με,
ὅτι οὐ μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἐχθρός μου ἐπ' ἐμέ.
13 ἐμοῦ δὲ διὰ τὴν ἀκακίαν ἀντελάβου,
καὶ ἐβεβαίωσάς με ἐνώπιόν σου εἰς τὸν αἰῶνα.

14 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.
γένοιτο γένοιτο.

---

41 ΜΑ'

1 Εἰς τὸ τέλος· εἰς σύνεσιν τοῖς υἱοῖς Κορε.
2 Ὃν τρόπον ἐπιποθεῖ ἡ ἔλαφος ἐπὶ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων,
οὕτως ἐπιποθεῖ ἡ ψυχή μου πρὸς σέ, ὁ θεός.
3 ἐδίψησεν ἡ ψυχή μου πρὸς τὸν θεὸν τὸν ζῶντα·
πότε ἥξω καὶ ὀφθήσομαι τῷ προσώπῳ τοῦ θεοῦ;
4 ἐγενήθη μοι τὰ δάκρυά μου ἄρτος ἡμέρας καὶ νυκτὸς
ἐν τῷ λέγεσθαί μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν Ποῦ ἐστιν ὁ θεός σου;
5 ταῦτα ἐμνήσθην καὶ ἐξέχεα ἐπ' ἐμὲ τὴν ψυχήν μου,
ὅτι διελεύσομαι ἐν τόπῳ σκηνῆς θαυμαστῆς ἕως τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ
ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως καὶ ἐξομολογήσεως ἤχου ἑορτάζοντος.
6 ἵνα τί περίλυπος εἶ, ψυχή, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με;
ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ·
σωτήριον τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου.

7¹ ει > A || 12¹ ηθελησας S† || 13² τον > B†
41 (𝔐 42) 1] + ψαλμος τω δαυιδ A || 3¹ θεον] + τον ισχυρον A (in *O* sub ※) || 4¹ μοι τα δ. μου 2013] μοι > BS†, τα δ. μου εμοι A || 5³ ηχους A | εορταζοντων BS† || 6¹ ψυχη 2013] η ψ. B†, η ψ. μου SA: cf. 12 42 5 | 6³ μου 1⁰] σου S† | ο] pr. και A

7 πρὸς ἐμαυτὸν ἡ ψυχή μου ἐταράχθη·
διὰ τοῦτο μνησθήσομαί σου ἐκ γῆς Ιορδάνου καὶ Ερμωνιιμ,
ἀπὸ ὄρους μικροῦ.
8 ἄβυσσος ἄβυσσον ἐπικαλεῖται εἰς φωνὴν τῶν καταρρακτῶν σου,
πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον.
9 ἡμέρας ἐντελεῖται κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
καὶ νυκτὸς ᾠδὴ παρ' ἐμοί,
προσευχὴ τῷ θεῷ τῆς ζωῆς μου.
10 ἐρῶ τῷ θεῷ Ἀντιλήμπτωρ μου εἶ· διὰ τί μου ἐπελάθου;
ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου;
11 ἐν τῷ καταθλάσαι τὰ ὀστᾶ μου ὠνείδισάν με οἱ θλίβοντές με
ἐν τῷ λέγειν αὐτούς μοι καθ' ἑκάστην ἡμέραν Ποῦ ἐστιν ὁ θεός σου;
12 ἵνα τί περίλυπος εἶ, ψυχή, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με;
ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ·
ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου.

42 ΜΒ′

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Κρῖνόν με, ὁ θεός, καὶ δίκασον τὴν δίκην μου ἐξ ἔθνους οὐχ ὁσίου,
ἀπὸ ἀνθρώπου ἀδίκου καὶ δολίου ῥῦσαί με.
2 ὅτι σὺ εἶ, ὁ θεός, κραταίωμά μου· ἵνα τί ἀπώσω με;
καὶ ἵνα τί σκυθρωπάζων πορεύομαι ἐν τῷ ἐκθλίβειν τὸν ἐχθρόν μου;
3 ἐξαπόστειλον τὸ φῶς σου καὶ τὴν ἀλήθειάν σου·
αὐτά με ὡδήγησαν καὶ ἤγαγόν με εἰς ὄρος ἅγιόν σου
καὶ εἰς τὰ σκηνώματά σου.
4 καὶ εἰσελεύσομαι πρὸς τὸ θυσιαστήριον τοῦ θεοῦ
πρὸς τὸν θεὸν τὸν εὐφραίνοντα τὴν νεότητά μου·
ἐξομολογήσομαί σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ θεὸς ὁ θεός μου.
5 ἵνα τί περίλυπος εἶ, ψυχή, καὶ ἵνα τί συνταράσσεις με;
ἔλπισον ἐπὶ τὸν θεόν, ὅτι ἐξομολογήσομαι αὐτῷ·
σωτήριον τοῦ προσώπου μου ὁ θεός μου.

7² σου] + κυριε SA || 9² ωδη Ra.] + αυτου A, δηλωσει BS || 10¹ ει > A† | 10²] pr. και A || 11¹ ωνειδιζον A | θλιβ. με] εχθροι μου A || 12¹ ψυχη Bc] η ψ. B*S†, η ψ. μου A: cf. 6 | 12³ η σωτηρια] σωτηριον A | ο] pr. και A

42 (𝔐 **43**) 1 tit. ψ./τω δ.] tr. S; pr. εις το τελος συνεσεως τοις υιοις κορε A†: ex 41 1 | 1¹ με] μοι A || 2¹ ει > A | θεος] + μου S | 2² και > S || 4³ εν κιθ. in fin. tr. B | ο θεος 1⁰ R] κυριε B†, > SA || 5¹ ψυχη BS 2013†] η ψ. μου rel.: cf. 41 6 | 5³ ο] pr. και A

43 ΜΓ′

1 Εἰς τὸ τέλος· τοῖς υἱοῖς Κορε εἰς σύνεσιν ψαλμός.
2 Ὁ θεός, ἐν τοῖς ὠσὶν ἡμῶν ἠκούσαμεν,
οἱ πατέρες ἡμῶν ἀνήγγειλαν ἡμῖν
ἔργον, ὃ εἰργάσω ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν, ἐν ἡμέραις ἀρχαίαις.
3 ἡ χείρ σου ἔθνη ἐξωλέθρευσεν, καὶ κατεφύτευσας αὐτούς,
ἐκάκωσας λαοὺς καὶ ἐξέβαλες αὐτούς.
4 οὐ γὰρ ἐν τῇ ῥομφαίᾳ αὐτῶν ἐκληρονόμησαν γῆν,
καὶ ὁ βραχίων αὐτῶν οὐκ ἔσωσεν αὐτούς,
ἀλλ' ἡ δεξιά σου καὶ ὁ βραχίων σου
καὶ ὁ φωτισμὸς τοῦ προσώπου σου, ὅτι εὐδόκησας ἐν αὐτοῖς.
5 σὺ εἶ αὐτὸς ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου
ὁ ἐντελλόμενος τὰς σωτηρίας Ιακωβ·
6 ἐν σοὶ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν κερατιοῦμεν
καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξουθενώσομεν τοὺς ἐπανιστανομένους ἡμῖν.
7 οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ τόξῳ μου ἐλπιῶ,
καὶ ἡ ῥομφαία μου οὐ σώσει με·
8 ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐκ τῶν θλιβόντων ἡμᾶς
καὶ τοὺς μισοῦντας ἡμᾶς κατῃσχυνας.
9 ἐν τῷ θεῷ ἐπαινεσθησόμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν
καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἐξομολογησόμεθα εἰς τὸν αἰῶνα.
διάψαλμα.
10 νυνὶ δὲ ἀπώσω καὶ κατῃσχυνας ἡμᾶς
καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν·
11 ἀπέστρεψας ἡμᾶς εἰς τὰ ὀπίσω παρὰ τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν,
καὶ οἱ μισοῦντες ἡμᾶς διήρπαζον ἑαυτοῖς.
12 ἔδωκας ἡμᾶς ὡς πρόβατα βρώσεως
καὶ ἐν τοῖς ἔθνεσιν διέσπειρας ἡμᾶς·
13 ἀπέδου τὸν λαόν σου ἄνευ τιμῆς,
καὶ οὐκ ἦν πλῆθος ἐν τοῖς ἀλλάγμασιν αὐτῶν.
14 ἔθου ἡμᾶς ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν,
μυκτηρισμὸν καὶ καταγέλωτα τοῖς κύκλῳ ἡμῶν·
15 ἔθου ἡμᾶς εἰς παραβολὴν ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
κίνησιν κεφαλῆς ἐν τοῖς λαοῖς.
16 ὅλην τὴν ἡμέραν ἡ ἐντροπή μου κατεναντίον μού ἐστιν,
καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου μου ἐκάλυψέν με

43 (𝔐 **44**) 1 εις συνεσιν > A | ψαλμος > S || 8¹·² > B† || 10² εξελ.] + ο θεος A || 13² αλλαγμασιν Bo] αλαλαγμ. BSA | αυτων] ημων A || 14¹ ο-νειδος] pr. εις A | 14² καταγελωτα] χλευασμον A (S om. 14² 15¹) | fin.] + και οι εχθροι ημων εμυκτηρισαν ημας A†: ex 79 7 || 16¹ κατενωπιον A†

17 ἀπὸ φωνῆς ὀνειδίζοντος καὶ παραλαλοῦντος,
ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ καὶ ἐκδιώκοντος.
18 ταῦτα πάντα ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἐπελαθόμεθά σου
καὶ οὐκ ἠδικήσαμεν ἐν διαθήκῃ σου,
19 καὶ οὐκ ἀπέστη εἰς τὰ ὀπίσω ἡ καρδία ἡμῶν ·
καὶ ἐξέκλινας τὰς τρίβους ἡμῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου.
20 ὅτι ἐταπείνωσας ἡμᾶς ἐν τόπῳ κακώσεως,
καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς σκιὰ θανάτου.
21 εἰ ἐπελαθόμεθα τοῦ ὀνόματος τοῦ θεοῦ ἡμῶν
καὶ εἰ διεπετάσαμεν χεῖρας ἡμῶν πρὸς θεὸν ἀλλότριον,
22 οὐχὶ ὁ θεὸς ἐκζητήσει ταῦτα;
αὐτὸς γὰρ γινώσκει τὰ κρύφια τῆς καρδίας.
23 ὅτι ἕνεκα σοῦ θανατούμεθα ὅλην τὴν ἡμέραν,
ἐλογίσθημεν ὡς πρόβατα σφαγῆς.
24 ἐξεγέρθητι · ἵνα τί ὑπνοῖς, κύριε;
ἀνάστηθι καὶ μὴ ἀπώσῃ εἰς τέλος.
25 ἵνα τί τὸ πρόσωπόν σου ἀποστρέφεις,
ἐπιλανθάνῃ τῆς πτωχείας ἡμῶν καὶ τῆς θλίψεως ἡμῶν;
26 ὅτι ἐταπεινώθη εἰς χοῦν ἡ ψυχὴ ἡμῶν,
ἐκολλήθη εἰς γῆν ἡ γαστὴρ ἡμῶν.
27 ἀνάστα, κύριε, βοήθησον ἡμῖν
καὶ λύτρωσαι ἡμᾶς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου.

44 ΜΔ'

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων · τοῖς
υἱοῖς Κορε εἰς σύνεσιν · ᾠδὴ ὑπὲρ τοῦ ἀγαπητοῦ.
2 Ἐξηρεύξατο ἡ καρδία μου λόγον ἀγαθόν,
λέγω ἐγὼ τὰ ἔργα μου τῷ βασιλεῖ,
ἡ γλῶσσά μου κάλαμος γραμματέως ὀξυγράφου.
3 ὡραῖος κάλλει παρὰ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων,
ἐξεχύθη χάρις ἐν χείλεσίν σου ·
διὰ τοῦτο εὐλόγησέν σε ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.
4 περίζωσαι τὴν ῥομφαίαν σου ἐπὶ τὸν μηρόν σου, δυνατέ,
τῇ ὡραιότητί σου καὶ τῷ κάλλει σου
5 καὶ ἔντεινον καὶ κατευοδοῦ καὶ βασίλευε
ἕνεκεν ἀληθείας καὶ πραΰτητος καὶ δικαιοσύνης,
καὶ ὁδηγήσει σε θαυμαστῶς ἡ δεξιά σου.
6 τὰ βέλη σου ἠκονημένα, δυνατέ,
— λαοὶ ὑποκάτω σου πεσοῦνται —

17[1] καταλαλουντος A | 17[2] προσωπου] φοβου S†: ex 63 2 || 19[2] τας] τους B†: cf. Thack. p. 146 || 21[1] του ονομ. > A† || 25[1] το > A†
44 (𝔐 45) 1 init. — ωδη] του δαυιδ A† || 3[2] χαρις] pr. η BS

ἐν καρδίᾳ τῶν ἐχθρῶν τοῦ βασιλέως.
7 ὁ θρόνος σου, ὁ θεός, εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
ῥάβδος εὐθύτητος ἡ ῥάβδος τῆς βασιλείας σου.
8 ἠγάπησας δικαιοσύνην καὶ ἐμίσησας ἀνομίαν ·
διὰ τοῦτο ἔχρισέν σε ὁ θεὸς ὁ θεός σου
ἔλαιον ἀγαλλιάσεως παρὰ τοὺς μετόχους σου.
9 σμύρνα καὶ στακτὴ καὶ κασία ἀπὸ τῶν ἱματίων σου
ἀπὸ βάρεων ἐλεφαντίνων, ἐξ ὧν ηὔφρανάν σε.
10 θυγατέρες βασιλέων ἐν τῇ τιμῇ σου ·
παρέστη ἡ βασίλισσα ἐκ δεξιῶν σου ἐν ἱματισμῷ διαχρύσῳ
περιβεβλημένη πεποικιλμένη.
11 ἄκουσον, θύγατερ, καὶ ἴδε καὶ κλῖνον τὸ οὖς σου
καὶ ἐπιλάθου τοῦ λαοῦ σου καὶ τοῦ οἴκου τοῦ πατρός σου,
12 ὅτι ἐπεθύμησεν ὁ βασιλεὺς τοῦ κάλλους σου,
ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ κύριός σου.
13 καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ θυγατέρες Τύρου ἐν δώροις,
τὸ πρόσωπόν σου λιτανεύσουσιν οἱ πλούσιοι τοῦ λαοῦ.
14 πᾶσα ἡ δόξα αὐτῆς θυγατρὸς βασιλέως ἔσωθεν
ἐν κροσσωτοῖς χρυσοῖς περιβεβλημένη πεποικιλμένη.
15 ἀπενεχθήσονται τῷ βασιλεῖ παρθένοι ὀπίσω αὐτῆς,
αἱ πλησίον αὐτῆς ἀπενεχθήσονταί σοι ·
16 ἀπενεχθήσονται ἐν εὐφροσύνῃ καὶ ἀγαλλιάσει,
ἀχθήσονται εἰς ναὸν βασιλέως.
17 ἀντὶ τῶν πατέρων σου ἐγενήθησάν σοι υἱοί ·
καταστήσεις αὐτοὺς ἄρχοντας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
18 μνησθήσονται τοῦ ὀνόματός σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ ·
διὰ τοῦτο λαοὶ ἐξομολογήσονταί σοι
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

45 ΜΕ'

1 Εἰς τὸ τέλος · ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορε, ὑπὲρ τῶν
κρυφίων ψαλμός.
2 Ὁ θεὸς ἡμῶν καταφυγὴ καὶ δύναμις,
βοηθὸς ἐν θλίψεσιν ταῖς εὑρούσαις ἡμᾶς σφόδρα.
3 διὰ τοῦτο οὐ φοβηθησόμεθα ἐν τῷ ταράσσεσθαι τὴν γῆν
καὶ μετατίθεσθαι ὄρη ἐν καρδίαις θαλασσῶν.

7[1] τον et του > B† || 8[1] ανομ.] αδικιαν A || 10[1] βασιλεως A† | 10[3] πεποικιλμενοις S† || 12[1] οτι επεθ.] και επιθυμησει A || 13[1] θυγατηρ S | 13[2] + της γης B || 14[1] αυτης θυγ.] της θυγ. του A | εσωθεν] εσεβων BS | 14[2] πεποικιλμενοις S || 15[1] αυτου A | 15[2] αι] οι A† || 18[1] pr. και SA | του ονομ. / σου] tr. S†
45 (𝔐 46) 1 inscr. est του δαυιδ ψαλμος in A† | υπερ των υιων] τοις υιοις S

4 ἤχησαν καὶ ἐταράχθησαν τὰ ὕδατα αὐτῶν,
ἐταράχθησαν τὰ ὄρη ἐν τῇ κραταιότητι αὐτοῦ.
διάψαλμα.
5 τοῦ ποταμοῦ τὰ ὁρμήματα εὐφραίνουσιν τὴν πόλιν τοῦ θεοῦ·
ἡγίασεν τὸ σκήνωμα αὐτοῦ ὁ ὕψιστος.
6 ὁ θεὸς ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὐ σαλευθήσεται·
βοηθήσει αὐτῇ ὁ θεὸς τὸ πρὸς πρωί.
7 ἐταράχθησαν ἔθνη, ἔκλιναν βασιλεῖαι·
ἔδωκεν φωνὴν αὐτοῦ, ἐσαλεύθη ἡ γῆ.
8 κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν,
ἀντιλήμπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ιακωβ.
διάψαλμα.
9 δεῦτε ἴδετε τὰ ἔργα κυρίου,
ἃ ἔθετο τέρατα ἐπὶ τῆς γῆς.
10 ἀνταναιρῶν πολέμους μέχρι τῶν περάτων τῆς γῆς
τόξον συντρίψει καὶ συγκλάσει ὅπλον
καὶ θυρεοὺς κατακαύσει ἐν πυρί.
11 σχολάσατε καὶ γνῶτε ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός·
ὑψωθήσομαι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὑψωθήσομαι ἐν τῇ γῇ.
12 κύριος τῶν δυνάμεων μεθ' ἡμῶν,
ἀντιλήμπτωρ ἡμῶν ὁ θεὸς Ιακωβ.

46 MF'

1 Εἰς τὸ τέλος· ὑπὲρ τῶν υἱῶν Κορε ψαλμός.
2 Πάντα τὰ ἔθνη, κροτήσατε χεῖρας,
ἀλαλάξατε τῷ θεῷ ἐν φωνῇ ἀγαλλιάσεως,
3 ὅτι κύριος ὕψιστος φοβερός,
βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.
4 ὑπέταξεν λαοὺς ἡμῖν
καὶ ἔθνη ὑπὸ τοὺς πόδας ἡμῶν·
5 ἐξελέξατο ἡμῖν τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ,
τὴν καλλονὴν Ιακωβ, ἣν ἠγάπησεν.
διάψαλμα.
6 ἀνέβη ὁ θεὸς ἐν ἀλαλαγμῷ,
κύριος ἐν φωνῇ σάλπιγγος.
7 ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν, ψάλατε,
ψάλατε τῷ βασιλεῖ ἡμῶν, ψάλατε,

4¹ υδατα αυτων] κυματα S†: ex 41 8 | 4² εταραχθη A | αυτων S† || 6² βοηθησαι S† | το προς πρωι 2013] + πρωι A, τω προσωπω BS || 7² αυτου] + ο υψιστος A || 9¹ δευτε] + και A | κυριου] του θεου A || 10¹ αντανελων A† || 12¹ κυριος] > A†, + ο θεος S
46 (𝔐 47) 1 υπερ — ψαλμος] ψ. τω δαυιδ A† || 5¹ εαυτου SA

8 ὅτι βασιλεὺς πάσης τῆς γῆς ὁ θεός,
ψάλατε συνετῶς.
9 ἐβασίλευσεν ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ ἔθνη,
ὁ θεὸς κάθηται ἐπὶ θρόνου ἁγίου αὐτοῦ.
10 ἄρχοντες λαῶν συνήχθησαν μετὰ τοῦ θεοῦ Αβρααμ,
ὅτι τοῦ θεοῦ οἱ κραταιοὶ τῆς γῆς, σφόδρα ἐπήρθησαν.

47 MZ'

1 Ψαλμὸς ᾠδῆς τοῖς υἱοῖς Κορε· δευτέρᾳ σαββάτου.
2 Μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα
ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν, ὄρει ἁγίῳ αὐτοῦ,
3 εὖ ῥιζῶν ἀγαλλιάματι πάσης τῆς γῆς.
ὄρη Σιων, τὰ πλευρὰ τοῦ βορρᾶ,
ἡ πόλις τοῦ βασιλέως τοῦ μεγάλου,
4 ὁ θεὸς ἐν ταῖς βάρεσιν αὐτῆς γινώσκεται,
ὅταν ἀντιλαμβάνηται αὐτῆς.
5 ὅτι ἰδοὺ οἱ βασιλεῖς συνήχθησαν,
ἦλθοσαν ἐπὶ τὸ αὐτό·
6 αὐτοὶ ἰδόντες οὕτως ἐθαύμασαν,
ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν,
7 τρόμος ἐπελάβετο αὐτῶν,
ἐκεῖ ὠδῖνες ὡς τικτούσης.
8 ἐν πνεύματι βιαίῳ συντρίψεις πλοῖα Θαρσις.
9 καθάπερ ἠκούσαμεν, οὕτως εἴδομεν
ἐν πόλει κυρίου τῶν δυνάμεων,
ἐν πόλει τοῦ θεοῦ ἡμῶν·
ὁ θεὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.
διάψαλμα.
10 ὑπελάβομεν, ὁ θεός, τὸ ἔλεός σου
ἐν μέσῳ τοῦ ναοῦ σου.
11 κατὰ τὸ ὄνομά σου, ὁ θεός,
οὕτως καὶ ἡ αἴνεσίς σου ἐπὶ τὰ πέρατα τῆς γῆς·
δικαιοσύνης πλήρης ἡ δεξιά σου.
12 εὐφρανθήτω τὸ ὄρος Σιων,
ἀγαλλιάσθωσαν αἱ θυγατέρες τῆς Ιουδαίας
ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου, κύριε.

9¹ τα] pr. παντα A
47 (𝔐 48) 1 inscr. est εις το τελος ψαλμος τω δαυιδ in A† | ψ. ωδης] ωδη ψαλμου S || 2² ορει BS†] pr. εν rel. || 3¹ πασα(sic) τη γη A || 5¹ βασιλεις] + της γης A: ex 2 2, cf. 71 11 | 5² διηλθοσαν S || 7¹ υπελαβετο A† || 8 συντριψει A || 10² ναου Ga†] λαου rel., cf. 26 4⁴ || 12²] pr. και A | 12³ ενεκα B | κυριε > S†

13 κυκλώσατε Σιων καὶ περιλάβετε αὐτήν,
διηγήσασθε ἐν τοῖς πύργοις αὐτῆς,
14 θέσθε τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὴν δύναμιν αὐτῆς
καὶ καταδιέλεσθε τὰς βάρεις αὐτῆς,
ὅπως ἂν διηγήσησθε εἰς γενεὰν ἑτέραν.
15 ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος·
αὐτὸς ποιμανεῖ ἡμᾶς εἰς τοὺς αἰῶνας.

48 ΜΗ′

1 Εἰς τὸ τέλος· τοῖς υἱοῖς Κορε ψαλμός.
2 Ἀκούσατε ταῦτα, πάντα τὰ ἔθνη,
ἐνωτίσασθε, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην,
3 οἵ τε γηγενεῖς καὶ οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
ἐπὶ τὸ αὐτὸ πλούσιος καὶ πένης.
4 τὸ στόμα μου λαλήσει σοφίαν
καὶ ἡ μελέτη τῆς καρδίας μου σύνεσιν·
5 κλινῶ εἰς παραβολὴν τὸ οὖς μου,
ἀνοίξω ἐν ψαλτηρίῳ τὸ πρόβλημά μου.
6 ἵνα τί φοβοῦμαι ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ;
ἡ ἀνομία τῆς πτέρνης μου κυκλώσει με.
7 οἱ πεποιθότες ἐπὶ τῇ δυνάμει αὐτῶν
καὶ ἐπὶ τῷ πλήθει τοῦ πλούτου αὐτῶν καυχώμενοι,
8 ἀδελφὸς οὐ λυτροῦται· λυτρώσεται ἄνθρωπος;
οὐ δώσει τῷ θεῷ ἐξίλασμα αὐτοῦ
9 καὶ τὴν τιμὴν τῆς λυτρώσεως τῆς ψυχῆς αὐτοῦ.
10 καὶ ἐκόπασεν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ζήσεται εἰς τέλος,
ὅτι οὐκ ὄψεται καταφθοράν, ὅταν ἴδῃ σοφοὺς ἀποθνήσκοντας.
11 ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἄφρων καὶ ἄνους ἀπολοῦνται
καὶ καταλείψουσιν ἀλλοτρίοις τὸν πλοῦτον αὐτῶν,
12 καὶ οἱ τάφοι αὐτῶν οἰκίαι αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα,
σκηνώματα αὐτῶν εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
ἐπεκαλέσαντο τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐπὶ τῶν γαιῶν αὐτῶν.
13 καὶ ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν οὐ συνῆκεν,
παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσιν τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη
αὐτοῖς.
14 αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν σκάνδαλον αὐτοῖς,

14² > S† || 15¹ ο θεος 1⁰ Sa] > BSA | 15³ > B†
48 (𝔐 49) 1 inscr. est ψαλμος τω δαυιδ in A† || 10¹ εκοπασεν Gra. (cf. Iud. 15 7 20 28 A. Ruth 1 18. Am. 7 5)] -πιασεν mss. | 10² οτι > A* || 11¹ αφρων .. ανους] tr. B†

καὶ μετὰ ταῦτα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν εὐδοκήσουσιν.
διάψαλμα.
15 ὡς πρόβατα ἐν ᾅδῃ ἔθεντο, θάνατος ποιμαίνει αὐτούς·
καὶ κατακυριεύσουσιν αὐτῶν οἱ εὐθεῖς τὸ πρωί,
καὶ ἡ βοήθεια αὐτῶν παλαιωθήσεται ἐν τῷ ᾅδῃ ἐκ τῆς δόξης αὐτῶν.
16 πλὴν ὁ θεὸς λυτρώσεται τὴν ψυχήν μου
ἐκ χειρὸς ᾅδου, ὅταν λαμβάνῃ με.
διάψαλμα.
17 μὴ φοβοῦ, ὅταν πλουτήσῃ ἄνθρωπος
καὶ ὅταν πληθυνθῇ ἡ δόξα τοῦ οἴκου αὐτοῦ·
18 ὅτι οὐκ ἐν τῷ ἀποθνήσκειν αὐτὸν λήμψεται τὰ πάντα,
οὐδὲ συγκαταβήσεται αὐτῷ ἡ δόξα αὐτοῦ.
19 ὅτι ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εὐλογηθήσεται·
ἐξομολογήσεταί σοι, ὅταν ἀγαθύνῃς αὐτῷ.
20 εἰσελεύσεται ἕως γενεᾶς πατέρων αὐτοῦ,
ἕως αἰῶνος οὐκ ὄψεται φῶς.
21 ἄνθρωπος ἐν τιμῇ ὢν οὐ συνῆκεν,
παρασυνεβλήθη τοῖς κτήνεσιν τοῖς ἀνοήτοις καὶ ὡμοιώθη
αὐτοῖς.

49 ΜΘ′

1 Ψαλμὸς τῷ Ασαφ.
Θεὸς θεῶν κύριος ἐλάλησεν καὶ ἐκάλεσεν τὴν γῆν
ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ μέχρι δυσμῶν.
2 ἐκ Σιων ἡ εὐπρέπεια τῆς ὡραιότητος αὐτοῦ,
ὁ θεὸς ἐμφανῶς ἥξει,
3 ὁ θεὸς ἡμῶν, καὶ οὐ παρασιωπήσεται·
πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ καυθήσεται,
καὶ κύκλῳ αὐτοῦ καταιγὶς σφόδρα.
4 προσκαλέσεται τὸν οὐρανὸν ἄνω
καὶ τὴν γῆν διακρῖναι τὸν λαὸν αὐτοῦ·
5 συναγάγετε αὐτῷ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ
τοὺς διατιθεμένους τὴν διαθήκην αὐτοῦ ἐπὶ θυσίαις,
6 καὶ ἀναγγελοῦσιν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ,
ὅτι ὁ θεὸς κριτής ἐστιν.
διάψαλμα.

14² ευδοκησουσιν] ευλογησ. BS || 15¹ εθετο S | ποιμανει SA | 15³ επαλαιωθη S† | fin.] + εξωσθησαν A || 17² και] η A || 18¹·² > S† || 21¹] pr. και SA
49 (𝔐 50) 1 inscr. est εις το τελος ψαλμος τω δαυιδ in A† || 4² διακρ.] pr. του A || 6² ο > BA†

7 Ἄκουσον, λαός μου, καὶ λαλήσω σοι,
Ισραηλ, καὶ διαμαρτύρομαί σοι·
ὁ θεὸς ὁ θεός σού εἰμι ἐγώ.
8 οὐκ ἐπὶ ταῖς θυσίαις σου ἐλέγξω σε,
τὰ δὲ ὁλοκαυτώματά σου ἐνώπιόν μού ἐστιν διὰ παντός·
9 οὐ δέξομαι ἐκ τοῦ οἴκου σου μόσχους
οὐδὲ ἐκ τῶν ποιμνίων σου χιμάρους.
10 ὅτι ἐμά ἐστιν πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ,
κτήνη ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ βόες·
11 ἔγνωκα πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ὡραιότης ἀγροῦ μετ' ἐμοῦ ἐστιν.
12 ἐὰν πεινάσω, οὐ μή σοι εἴπω·
ἐμὴ γάρ ἐστιν ἡ οἰκουμένη καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς.
13 μὴ φάγομαι κρέα ταύρων
ἢ αἷμα τράγων πίομαι;
14 θῦσον τῷ θεῷ θυσίαν αἰνέσεως
καὶ ἀπόδος τῷ ὑψίστῳ τὰς εὐχάς σου·
15 καὶ ἐπικάλεσαί με ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως,
καὶ ἐξελοῦμαί σε, καὶ δοξάσεις με.
διάψαλμα.
16 τῷ δὲ ἁμαρτωλῷ εἶπεν ὁ θεός
Ἵνα τί σὺ διηγῇ τὰ δικαιώματά μου
καὶ ἀναλαμβάνεις τὴν διαθήκην μου διὰ στόματός σου,
17 σὺ δὲ ἐμίσησας παιδείαν
καὶ ἐξέβαλες τοὺς λόγους μου εἰς τὰ ὀπίσω.
18 εἰ ἐθεώρεις κλέπτην, συνέτρεχες αὐτῷ,
καὶ μετὰ μοιχῶν τὴν μερίδα σου ἐτίθεις·
19 τὸ στόμα σου ἐπλεόνασεν κακίαν,
καὶ ἡ γλῶσσά σου περιέπλεκεν δολιότητα·
20 καθήμενος κατὰ τοῦ ἀδελφοῦ σου κατελάλεις
καὶ κατὰ τοῦ υἱοῦ τῆς μητρός σου ἐτίθεις σκάνδαλον.
21 ταῦτα ἐποίησας, καὶ ἐσίγησα·
ὑπέλαβες ἀνομίαν ὅτι ἔσομαί σοι ὅμοιος·
ἐλέγξω σε καὶ παραστήσω κατὰ πρόσωπόν σου.
22 σύνετε δὴ ταῦτα, οἱ ἐπιλανθανόμενοι τοῦ θεοῦ,
μήποτε ἁρπάσῃ καὶ μὴ ᾖ ὁ ῥυόμενος·
23 θυσία αἰνέσεως δοξάσει με,
καὶ ἐκεῖ ὁδός, ᾗ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ.

50 Ν′

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ 2 ἐν τῷ

10[1] δρυμου] αγρου A: ex 11[2] || 15[1]] + σου A || 16[2] εκδιηγη A

ἐλθεῖν πρὸς αὐτὸν Ναθαν τὸν προφήτην, ἡνίκα
εἰσῆλθεν πρὸς Βηρσαβεε.
3 Ἐλέησόν με, ὁ θεός, κατὰ τὸ μέγα ἔλεός σου
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐξάλειψον τὸ ἀνόμημά μου·
4 ἐπὶ πλεῖον πλῦνόν με ἀπὸ τῆς ἀνομίας μου
καὶ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας μου καθάρισόν με.
5 ὅτι τὴν ἀνομίαν μου ἐγὼ γινώσκω,
καὶ ἡ ἁμαρτία μου ἐνώπιόν μού ἐστιν διὰ παντός.
6 σοὶ μόνῳ ἥμαρτον
καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα,
ὅπως ἂν δικαιωθῇς ἐν τοῖς λόγοις σου
καὶ νικήσῃς ἐν τῷ κρίνεσθαί σε.
7 ἰδοὺ γὰρ ἐν ἀνομίαις συνελήμφθην,
καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκίσσησέν με ἡ μήτηρ μου.
8 ἰδοὺ γὰρ ἀλήθειαν ἠγάπησας,
τὰ ἄδηλα καὶ τὰ κρύφια τῆς σοφίας σου ἐδήλωσάς μοι.
9 ῥαντιεῖς με ὑσσώπῳ, καὶ καθαρισθήσομαι·
πλυνεῖς με, καὶ ὑπὲρ χιόνα λευκανθήσομαι.
10 ἀκουτιεῖς με ἀγαλλίασιν καὶ εὐφροσύνην·
ἀγαλλιάσονται ὀστᾶ τεταπεινωμένα.
11 ἀπόστρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν μου
καὶ πάσας τὰς ἀνομίας μου ἐξάλειψον.
12 καρδίαν καθαρὰν κτίσον ἐν ἐμοί, ὁ θεός,
καὶ πνεῦμα εὐθὲς ἐγκαίνισον ἐν τοῖς ἐγκάτοις μου.
13 μὴ ἀπορρίψῃς με ἀπὸ τοῦ προσώπου σου
καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιόν σου μὴ ἀντανέλῃς ἀπ' ἐμοῦ.
14 ἀπόδος μοι τὴν ἀγαλλίασιν τοῦ σωτηρίου σου
καὶ πνεύματι ἡγεμονικῷ στήρισόν με.
15 διδάξω ἀνόμους τὰς ὁδούς σου,
καὶ ἀσεβεῖς ἐπὶ σὲ ἐπιστρέψουσιν.
16 ῥῦσαί με ἐξ αἱμάτων, ὁ θεὸς ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου·
ἀγαλλιάσεται ἡ γλῶσσά μου τὴν δικαιοσύνην σου.
17 κύριε, τὰ χείλη μου ἀνοίξεις,
καὶ τὸ στόμα μου ἀναγγελεῖ τὴν αἴνεσίν σου.
18 ὅτι εἰ ἠθέλησας θυσίαν, ἔδωκα ἄν·
ὁλοκαυτώματα οὐκ εὐδοκήσεις.
19 θυσία τῷ θεῷ πνεῦμα συντετριμμένον,
καρδίαν συντετριμμένην καὶ τεταπεινωμένην ὁ θεὸς οὐκ ἐξουθενώσει.
20 ἀγάθυνον, κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου τὴν Σιων,

50 (𝔐 51) 20[1] κυριε > S†

καὶ οἰκοδομηθήτω τὰ τείχη Ιερουσαλημ·
21 τότε εὐδοκήσεις θυσίαν δικαιοσύνης,
ἀναφορὰν καὶ ὁλοκαυτώματα·
τότε ἀνοίσουσιν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου μόσχους.

51 ΝΑ΄

1 Εἰς τὸ τέλος· συνέσεως τῷ Δαυιδ 2 ἐν τῷ
ἐλθεῖν Δωηκ τὸν Ιδουμαῖον καὶ ἀναγγεῖλαι τῷ
Σαουλ καὶ εἰπεῖν αὐτῷ Ἦλθεν Δαυιδ
εἰς τὸν οἶκον Αβιμελεχ.
3 Τί ἐγκαυχᾷ ἐν κακίᾳ, ὁ δυνατός,
ἀνομίαν ὅλην τὴν ἡμέραν;
4 ἀδικίαν ἐλογίσατο ἡ γλῶσσά σου·
ὡσεὶ ξυρὸν ἠκονημένον ἐποίησας δόλον.
5 ἠγάπησας κακίαν ὑπὲρ ἀγαθωσύνην,
ἀδικίαν ὑπὲρ τὸ λαλῆσαι δικαιοσύνην.
διάψαλμα.
6 ἠγάπησας πάντα τὰ ῥήματα καταποντισμοῦ,
γλῶσσαν δολίαν.
7 διὰ τοῦτο ὁ θεὸς καθελεῖ σε εἰς τέλος·
ἐκτίλαι σε καὶ μεταναστεύσαι σε ἀπὸ σκηνώματος
καὶ τὸ ῥίζωμά σου ἐκ γῆς ζώντων.
διάψαλμα.
8 καὶ ὄψονται δίκαιοι καὶ φοβηθήσονται
καὶ ἐπ᾽ αὐτὸν γελάσονται καὶ ἐροῦσιν
9 Ἰδοὺ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἔθετο τὸν θεὸν βοηθὸν αὐτοῦ,
ἀλλ᾽ ἐπήλπισεν ἐπὶ τὸ πλῆθος τοῦ πλούτου αὐτοῦ
καὶ ἐδυναμώθη ἐπὶ τῇ ματαιότητι αὐτοῦ.
10 ἐγὼ δὲ ὡσεὶ ἐλαία κατάκαρπος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ·
ἤλπισα ἐπὶ τὸ ἔλεος τοῦ θεοῦ
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
11 ἐξομολογήσομαί σοι εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἐποίησας,
καὶ ὑπομενῶ τὸ ὄνομά σου,
ὅτι χρηστὸν ἐναντίον τῶν ὁσίων σου.

52 ΝΒ΄

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ μαελεθ· συνέσεως τῷ Δαυιδ.
2 Εἶπεν ἄφρων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Οὐκ ἔστιν θεός.
διεφθάρησαν καὶ ἐβδελύχθησαν ἐν ἀνομίαις,

51 (M 52) 4^2 ηκονημενον] εξηκον. BS† || 8^1 και 1^0 > S || 9^2 αλλα BS† || 11^1 εποιησας] επηκουσας μου S†: ex 117 21.28
52 (M 53) 2^2 διεφθειραν BS†

οὐκ ἔστιν ποιῶν ἀγαθόν.
3 ὁ θεὸς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων
τοῦ ἰδεῖν εἰ ἔστιν συνίων ἢ ἐκζητῶν τὸν θεόν.
4 πάντες ἐξέκλιναν, ἅμα ἠχρεώθησαν,
οὐκ ἔστιν ποιῶν ἀγαθόν, οὐκ ἔστιν ἕως ἑνός.
5 οὐχὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν;
οἱ ἔσθοντες τὸν λαόν μου βρώσει ἄρτου τὸν θεὸν οὐκ ἐπεκαλέσαντο.
6 ἐκεῖ φοβηθήσονται φόβον, οὗ οὐκ ἦν φόβος,
ὅτι ὁ θεὸς διεσκόρπισεν ὀστᾶ ἀνθρωπαρέσκων·
κατῃσχύνθησαν, ὅτι ὁ θεὸς ἐξουδένωσεν αὐτούς.
7 τίς δώσει ἐκ Σιων τὸ σωτήριον τοῦ Ισραηλ;
ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
ἀγαλλιάσεται Ιακωβ καὶ εὐφρανθήσεται Ισραηλ.

53 ΝΓ΄

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· συνέσεως τῷ Δαυιδ
2 ἐν τῷ ἐλθεῖν τοὺς Ζιφαίους καὶ εἰπεῖν τῷ
Σαουλ Οὐκ ἰδοὺ Δαυιδ κέκρυπται παρ᾽ ἡμῖν;
3 Ὁ θεός, ἐν τῷ ὀνόματί σου σῶσόν με
καὶ ἐν τῇ δυνάμει σου κρῖνόν με.
4 ὁ θεός, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
ἐνώτισαι τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου.
5 ὅτι ἀλλότριοι ἐπανέστησαν ἐπ᾽ ἐμέ,
καὶ κραταιοὶ ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου·
οὐ προέθεντο τὸν θεὸν ἐνώπιον αὐτῶν.
διάψαλμα.
6 ἰδοὺ γὰρ ὁ θεὸς βοηθεῖ μοι,
καὶ ὁ κύριος ἀντιλήμπτωρ τῆς ψυχῆς μου.
7 ἀποστρέψει τὰ κακὰ τοῖς ἐχθροῖς μου·
ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου ἐξολέθρευσον αὐτούς.
8 ἑκουσίως θύσω σοι,
ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου, κύριε, ὅτι ἀγαθόν·
9 ὅτι ἐκ πάσης θλίψεως ἐρρύσω με,
καὶ ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου.

54 ΝΔ΄

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· συνέσεως τῷ Δαυιδ.

2^3 ποιων] pr. ο B || 4^1 αμα] επι το αυτο S | 4^2 αγαθον] χρηστοτητα S: ex 133 || 5^2 θεον] κυριον S: ex 134 || 7^2 αποστρεψαι B†
53 (M 54) 2 ειπεν B† || 8^2 κυριε > B

2 Ἐνώτισαι, ὁ θεός, τὴν προσευχήν μου
καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν δέησίν μου,
3 πρόσχες μοι καὶ εἰσάκουσόν μου.
ἐλυπήθην ἐν τῇ ἀδολεσχίᾳ μου καὶ ἐταράχθην
4 ἀπὸ φωνῆς ἐχθροῦ καὶ ἀπὸ θλίψεως ἁμαρτωλοῦ,
ὅτι ἐξέκλιναν ἐπ᾽ ἐμὲ ἀνομίαν
καὶ ἐν ὀργῇ ἐνεκότουν μοι.
5 ἡ καρδία μου ἐταράχθη ἐν ἐμοί,
καὶ δειλία θανάτου ἐπέπεσεν ἐπ᾽ ἐμέ·
6 φόβος καὶ τρόμος ἦλθεν ἐπ᾽ ἐμέ,
καὶ ἐκάλυψέν με σκότος.
7 καὶ εἶπα Τίς δώσει μοι πτέρυγας ὡσεὶ περιστερᾶς
καὶ πετασθήσομαι καὶ καταπαύσω;
8 ἰδοὺ ἐμάκρυνα φυγαδεύων
καὶ ηὐλίσθην ἐν τῇ ἐρήμῳ.
διάψαλμα.
9 προσεδεχόμην τὸν σῴζοντά με
ἀπὸ ὀλιγοψυχίας καὶ καταιγίδος.
10 καταπόντισον, κύριε, καὶ καταδίελε τὰς γλώσσας αὐτῶν,
ὅτι εἶδον ἀνομίαν καὶ ἀντιλογίαν ἐν τῇ πόλει.
11 ἡμέρας καὶ νυκτὸς κυκλώσει αὐτὴν ἐπὶ τὰ τείχη αὐτῆς,
ἀνομία καὶ κόπος ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ ἀδικία,
12 καὶ οὐκ ἐξέλιπεν ἐκ τῶν πλατειῶν αὐτῆς τόκος καὶ δόλος.
13 ὅτι εἰ ἐχθρὸς ὠνείδισέν με, ὑπήνεγκα ἄν,
καὶ εἰ ὁ μισῶν με ἐπ᾽ ἐμὲ ἐμεγαλορρημόνησεν, ἐκρύβην ἂν
ἀπ᾽ αὐτοῦ.
14 σὺ δέ, ἄνθρωπε ἰσόψυχε,
ἡγεμών μου καὶ γνωστέ μου,
15 ὃς ἐπὶ τὸ αὐτό μοι ἐγλύκανας ἐδέσματα,
ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ ἐπορεύθημεν ἐν ὁμονοίᾳ·
16 ἐλθέτω θάνατος ἐπ᾽ αὐτούς,
καὶ καταβήτωσαν εἰς ᾅδου ζῶντες,
ὅτι πονηρίαι ἐν ταῖς παροικίαις αὐτῶν ἐν μέσῳ αὐτῶν.
17 ἐγὼ δὲ πρὸς τὸν θεὸν ἐκέκραξα,
καὶ ὁ κύριος εἰσήκουσέν μου.
18 ἑσπέρας καὶ πρωὶ καὶ μεσημβρίας διηγήσομαι·
ἀπαγγελῶ, καὶ εἰσακούσεταί τῆς φωνῆς μου.
19 λυτρώσεται ἐν εἰρήνῃ τὴν ψυχήν μου ἀπὸ τῶν ἐγγιζόντων μοι,
ὅτι ἐν πολλοῖς ἦσαν σὺν ἐμοί.

54 (𝔐 55) $6^{1.2}$ > B(𝔱) || 7^{1} ωσει] ως S† || 10^{2} πολει] γη S† || 11^{2} κοπος] πονος B || 12 τοκος Sa] κοπος BS || 13^{2} με > B || 15^{1} μοι > B† || 17^{1} δε > B

20 εἰσακούσεται ὁ θεὸς καὶ ταπεινώσει αὐτούς,
ὁ ὑπάρχων πρὸ τῶν αἰώνων.
διάψαλμα.
οὐ γάρ ἐστιν αὐτοῖς ἀντάλλαγμα,
καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν θεόν.
21 ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐν τῷ ἀποδιδόναι·
ἐβεβήλωσαν τὴν διαθήκην αὐτοῦ.
22 διεμερίσθησαν ἀπὸ ὀργῆς τοῦ προσώπου αὐτοῦ,
καὶ ἤγγισεν ἡ καρδία αὐτοῦ·
ἠπαλύνθησαν οἱ λόγοι αὐτοῦ ὑπὲρ ἔλαιον,
καὶ αὐτοί εἰσιν βολίδες.
23 ἐπίρριψον ἐπὶ κύριον τὴν μέριμνάν σου, καὶ αὐτός σε διαθρέψει·
οὐ δώσει εἰς τὸν αἰῶνα σάλον τῷ δικαίῳ.
24 σὺ δέ, ὁ θεός, κατάξεις αὐτοὺς εἰς φρέαρ διαφθορᾶς·
ἄνδρες αἱμάτων καὶ δολιότητος
οὐ μὴ ἡμισεύσωσιν τὰς ἡμέρας αὐτῶν.
ἐγὼ δὲ ἐλπιῶ ἐπὶ σέ, κύριε.

55

ΝΕ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τοῦ λαοῦ τοῦ ἀπὸ τῶν ἁγίων
μεμακρυμμένου· τῷ Δαυιδ εἰς στηλογραφίαν,
ὁπότε ἐκράτησαν αὐτὸν οἱ ἀλλόφυλοι ἐν Γεθ.
2 Ἐλέησόν με, κύριε, ὅτι κατεπάτησέν με ἄνθρωπος,
ὅλην τὴν ἡμέραν πολεμῶν ἔθλιψέν με.
3 κατεπάτησάν με οἱ ἐχθροί μου ὅλην τὴν ἡμέραν,
ὅτι πολλοὶ οἱ πολεμοῦντές με ἀπὸ ὕψους.
4 ἡμέρας φοβηθήσομαι, ἐγὼ δὲ ἐπὶ σοὶ ἐλπιῶ.
5 ἐν τῷ θεῷ ἐπαινέσω τοὺς λόγους μου ὅλην τὴν ἡμέραν.
ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι σάρξ;
6 ὅλην τὴν ἡμέραν τοὺς λόγους μου ἐβδελύσσοντο,
κατ᾽ ἐμοῦ πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν εἰς κακόν.
7 παροικήσουσιν καὶ κατακρύψουσιν·
αὐτοὶ τὴν πτέρναν μου φυλάξουσιν,
καθάπερ ὑπέμειναν τὴν ψυχήν μου.
8 ὑπὲρ τοῦ μηθενὸς σώσεις αὐτούς,
ἐν ὀργῇ λαοὺς κατάξεις, ὁ θεός.
9 τὴν ζωήν μου ἐξήγγειλά σοι,

22[1] pr. και S†

55 (𝔐 56) 2^{1} κυριε] ο θεος S || 3^{1} 2013] + απο υψους ημερας BS: eidem om. eadem uerba in $3^{2}/4$ || 4 φοβηθησομαι Ga(𝔱)] -σονται BS (trahunt hoc ad 3^{2}) | σοι] σε S || 5^{1} ολην την ημ. > S | 5^{2} επι] εν B† | θεω] κυριω S† || 7^{3} υπεμειναν την ψυχην 2013] -να τη -χη BS

ἔθου τὰ δάκρυά μου ἐνώπιόν σου ὡς καὶ ἐν τῇ ἐπαγγελίᾳ σου.
10 ἐπιστρέψουσιν οἱ ἐχθροί μου εἰς τὰ ὀπίσω,
ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε·
ἰδοὺ ἔγνων ὅτι θεός μου εἶ σύ.
11 ἐπὶ τῷ θεῷ αἰνέσω ῥῆμα,
ἐπὶ τῷ κυρίῳ αἰνέσω λόγον.
12 ἐπὶ τῷ θεῷ ἤλπισα, οὐ φοβηθήσομαι· τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος;
13 ἐν ἐμοί, ὁ θεός, αἱ εὐχαὶ ἃς ἀποδώσω αἰνέσεώς σοι,
14 ὅτι ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου
καὶ τοὺς πόδας μου ἐξ ὀλισθήματος
τοῦ εὐαρεστῆσαι ἐνώπιον τοῦ θεοῦ ἐν φωτὶ ζώντων.

56 NF′

1 Εἰς τὸ τέλος· μὴ διαφθείρῃς· τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν ἐν τῷ αὐτὸν ἀποδιδράσκειν ἀπὸ προσώπου Σαουλ εἰς τὸ σπήλαιον.

2 Ἐλέησόν με, ὁ θεός, ἐλέησόν με,
ὅτι ἐπὶ σοὶ πέποιθεν ἡ ψυχή μου
καὶ ἐν τῇ σκιᾷ τῶν πτερύγων σου ἐλπιῶ,
ἕως οὗ παρέλθῃ ἡ ἀνομία.
3 κεκράξομαι πρὸς τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον,
τὸν θεὸν τὸν εὐεργετήσαντά με.
4 ἐξαπέστειλεν ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἔσωσέν με,
ἔδωκεν εἰς ὄνειδος τοὺς καταπατοῦντάς με.
διάψαλμα.
ἐξαπέστειλεν ὁ θεὸς τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ τὴν ἀλήθειαν αὐτοῦ
5 καὶ ἐρρύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ μέσου σκύμνων.
ἐκοιμήθην τεταραγμένος·
υἱοὶ ἀνθρώπων, οἱ ὀδόντες αὐτῶν ὅπλον καὶ βέλη,
καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν μάχαιρα ὀξεῖα.
6 ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς, ὁ θεός,
καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.
7 παγίδα ἡτοίμασαν τοῖς ποσίν μου
καὶ κατέκαμψαν τὴν ψυχήν μου·
ὤρυξαν πρὸ προσώπου μου βόθρον
καὶ ἐνέπεσαν εἰς αὐτόν.
διάψαλμα.
8 ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ θεός,
ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ᾄσομαι καὶ ψαλῶ.

11² κυριω] θεω B || 12 θεω] κυριω S || 13 σοι > B(†)
56 (𝔐 57) 1 τω 1⁰ > S† || 4 διαψαλμα] post 3² tr. B || 7¹ παγιδα Sa] -δας BS || 8²] + σοι εν τη δοξη μου S(†): ex 107 2

9 ἐξεγέρθητι, ἡ δόξα μου·
ἐξεγέρθητι, ψαλτήριον καὶ κιθάρα·
ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου.
10 ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς, κύριε,
ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν,
11 ὅτι ἐμεγαλύνθη ἕως τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου
καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου.
12 ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς, ὁ θεός,
καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.

57 NZ′

1 Εἰς τὸ τέλος· μὴ διαφθείρῃς· τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν.

2 Εἰ ἀληθῶς ἄρα δικαιοσύνην λαλεῖτε;
εὐθεῖα κρίνετε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων;
3 καὶ γὰρ ἐν καρδίᾳ ἀνομίας ἐργάζεσθε ἐν τῇ γῇ,
ἀδικίαν αἱ χεῖρες ὑμῶν συμπλέκουσιν.
4 ἀπηλλοτριώθησαν οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ μήτρας,
ἐπλανήθησαν ἀπὸ γαστρός, ἐλάλησαν ψεύδη.
5 θυμὸς αὐτοῖς κατὰ τὴν ὁμοίωσιν τοῦ ὄφεως,
ὡσεὶ ἀσπίδος κωφῆς καὶ βυούσης τὰ ὦτα αὐτῆς,
6 ἥτις οὐκ εἰσακούσεται φωνὴν ἐπᾳδόντων
φαρμάκου τε φαρμακευομένου παρὰ σοφοῦ.
7 ὁ θεὸς συνέτριψεν τοὺς ὀδόντας αὐτῶν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν,
τὰς μύλας τῶν λεόντων συνέθλασεν κύριος.
8 ἐξουδενωθήσονται ὡς ὕδωρ διαπορευόμενον·
ἐντενεῖ τὸ τόξον αὐτοῦ, ἕως οὗ ἀσθενήσουσιν.
9 ὡσεὶ κηρὸς ὁ τακεὶς ἀνταναιρεθήσονται·
ἐπέπεσε πῦρ, καὶ οὐκ εἶδον τὸν ἥλιον.
10 πρὸ τοῦ συνιέναι τὰς ἀκάνθας ὑμῶν τὴν ῥάμνον,
ὡσεὶ ζῶντας ὡσεὶ ἐν ὀργῇ καταπίεται ὑμᾶς.
11 εὐφρανθήσεται δίκαιος, ὅταν ἴδῃ ἐκδίκησιν ἀσεβῶν·
τὰς χεῖρας αὐτοῦ νίψεται ἐν τῷ αἵματι τοῦ ἁμαρτωλοῦ.
12 καὶ ἐρεῖ ἄνθρωπος Εἰ ἄρα ἔστιν καρπὸς τῷ δικαίῳ,
ἄρα ἐστὶν ὁ θεὸς κρίνων αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ.

58 NH′

1 Εἰς τὸ τέλος· μὴ διαφθείρῃς· τῷ Δαυὶδ εἰς στηλογραφίαν, ὁπότε ἀπέστειλεν Σαουλ καὶ ἐφύλαξεν

11² εως τ. νεφ./η αλ. σου] tr. S
57 (𝔐 58) 10¹ συν(ε)ιναι BS | 10² υμας] αυτους S || 11¹ ασεβων > S

τὸν οἶκον αὐτοῦ τοῦ θανατῶσαι αὐτόν.
2 Ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, ὁ θεός,
καὶ ἐκ τῶν ἐπανιστανομένων ἐπ᾽ ἐμὲ λύτρωσαί με·
3 ῥῦσαί με ἐκ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν
καὶ ἐξ ἀνδρῶν αἱμάτων σῶσόν με.
4 ὅτι ἰδοὺ ἐθήρευσαν τὴν ψυχήν μου,
ἐπέθεντο ἐπ᾽ ἐμὲ κραταιοί.
οὔτε ἡ ἀνομία μου οὔτε ἡ ἁμαρτία μου, κύριε·
5 ἄνευ ἀνομίας ἔδραμον καὶ κατεύθυναν·
ἐξεγέρθητι εἰς συνάντησίν μου καὶ ἰδέ.
6 καὶ σύ, κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ισραηλ,
πρόσχες τοῦ ἐπισκέψασθαι πάντα τὰ ἔθνη,
μὴ οἰκτιρήσῃς πάντας τοὺς ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν.
διάψαλμα.
7 ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων καὶ κυκλώσουσιν πόλιν.
8 ἰδοὺ ἀποφθέγξονται ἐν τῷ στόματι αὐτῶν,
καὶ ῥομφαία ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν· ὅτι τίς ἤκουσεν;
9 καὶ σύ, κύριε, ἐκγελάσῃ αὐτούς,
ἐξουδενώσεις πάντα τὰ ἔθνη.
10 τὸ κράτος μου, πρὸς σὲ φυλάξω,
ὅτι ὁ θεὸς ἀντιλήμπτωρ μου εἶ.
11 ὁ θεός μου, τὸ ἔλεος αὐτοῦ προφθάσει με·
ὁ θεὸς δείξει μοι ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου.
12 μὴ ἀποκτείνῃς αὐτούς, μήποτε ἐπιλάθωνται τοῦ λαοῦ μου·
διασκόρπισον αὐτοὺς ἐν τῇ δυνάμει σου
καὶ κατάγαγε αὐτούς, ὁ ὑπερασπιστής μου κύριε.
13 ἁμαρτίαν στόματος αὐτῶν, λόγον χειλέων αὐτῶν,
καὶ συλλημφθήτωσαν ἐν τῇ ὑπερηφανίᾳ αὐτῶν·
καὶ ἐξ ἀρᾶς καὶ ψεύδους διαγγελήσονται συντέλειαι
14 ἐν ὀργῇ συντελείας, καὶ οὐ μὴ ὑπάρξωσιν·
καὶ γνώσονται ὅτι ὁ θεὸς δεσπόζει τοῦ Ιακωβ, τῶν περάτων τῆς γῆς.
διάψαλμα.
15 ἐπιστρέψουσιν εἰς ἑσπέραν καὶ λιμώξουσιν ὡς κύων καὶ κυκλώσουσιν πόλιν.
16 αὐτοὶ διασκορπισθήσονται τοῦ φαγεῖν·
ἐὰν δὲ μὴ χορτασθῶσιν, καὶ γογγύσουσιν.

58 (𝔐 59) 1 αυτου > S || 2¹ με] + κυριε S† | θεος] + μου S || 5¹ κατευθυναν Gra.] -να mss. || 10² ο > B† | ει > S || 11² θεος Sa] + μου BS || 12¹ λαου μου Ga†] νομου σου BS: ex 118 61. 109. 153; ονοματος σου S^{c}: ex 43 21 || 14¹ υπαρξουσιν B | 14² δεσπ. / του ιακωβ] tr. B || 16² μη Sa] > BS

17 ἐγὼ δὲ ᾄσομαι τῇ δυνάμει σου
καὶ ἀγαλλιάσομαι τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου,
ὅτι ἐγενήθης ἀντιλήμπτωρ μου
καὶ καταφυγὴ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου.
18 βοηθός μου, σοὶ ψαλῶ,
ὅτι, ὁ θεός, ἀντιλήμπτωρ μου εἶ,
ὁ θεός μου, τὸ ἔλεός μου.

59 ΝΘ′

1 Εἰς τὸ τέλος· τοῖς ἀλλοιωθησομένοις ἔτι, εἰς στηλογραφίαν τῷ Δαυιδ, εἰς διδαχήν, 2 ὁπότε ἐνεπύρισεν τὴν Μεσοποταμίαν Συρίας καὶ τὴν Συρίαν Σωβα, καὶ ἐπέστρεψεν Ιωαβ καὶ ἐπάταξεν τὴν φάραγγα τῶν ἁλῶν, δώδεκα χιλιάδας.
3 Ὁ θεός, ἀπώσω ἡμᾶς καὶ καθεῖλες ἡμᾶς,
ὠργίσθης καὶ οἰκτίρησας ἡμᾶς.
4 συνέσεισας τὴν γῆν καὶ συνετάραξας αὐτήν·
ἴασαι τὰ συντρίμματα αὐτῆς, ὅτι ἐσαλεύθη.
5 ἔδειξας τῷ λαῷ σου σκληρά,
ἐπότισας ἡμᾶς οἶνον κατανύξεως.
6 ἔδωκας τοῖς φοβουμένοις σε σημείωσιν
τοῦ φυγεῖν ἀπὸ προσώπου τόξου.
διάψαλμα.
7 ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου,
σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου.
8 ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ
Ἀγαλλιάσομαι καὶ διαμεριῶ Σικιμα
καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω·
9 ἐμός ἐστιν Γαλααδ, καὶ ἐμός ἐστιν Μανασση,
καὶ Εφραιμ κραταίωσις τῆς κεφαλῆς μου,
Ιουδας βασιλεύς μου·
10 Μωαβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου,
ἐπὶ τὴν Ιδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου,
ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.
11 τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς;
τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς Ιδουμαίας;
12 οὐχὶ σύ, ὁ θεός, ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς;
καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ, ὁ θεός, ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.

17⁴ μου > B || 18² οτι ο θεος Sa] ο θεος μου, οτι BS (trahunt ο θ. μου ad 18¹)
59 (𝔐 60) 2 σωβα Ga] -βαλ BS: cf. Par. I 19 6 || 4² εσαλευθησαν B || 12² ουχι BS†

13 δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως·
καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.
14 ἐν δὲ τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν,
καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς θλίβοντας ἡμᾶς.

60 Ξ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις· τῷ Δαυιδ.
2 Εἰσάκουσον, ὁ θεός, τῆς δεήσεώς μου,
πρόσχες τῇ προσευχῇ μου.
3 ἀπὸ τῶν περάτων τῆς γῆς πρὸς σὲ ἐκέκραξα
ἐν τῷ ἀκηδιάσαι τὴν καρδίαν μου·
ἐν πέτρᾳ ὕψωσάς με,
4 ὡδήγησάς με, ὅτι ἐγενήθης ἐλπίς μου,
πύργος ἰσχύος ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ.
5 παροικήσω ἐν τῷ σκηνώματί σου εἰς τοὺς αἰῶνας,
σκεπασθήσομαι ἐν σκέπῃ τῶν πτερύγων σου.
διάψαλμα.
6 ὅτι σύ, ὁ θεός, εἰσήκουσας τῶν εὐχῶν μου,
ἔδωκας κληρονομίαν τοῖς φοβουμένοις τὸ ὄνομά σου.
7 ἡμέρας ἐφ' ἡμέρας βασιλέως προσθήσεις,
ἔτη αὐτοῦ ἕως ἡμέρας γενεᾶς καὶ γενεᾶς.
8 διαμενεῖ εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον τοῦ θεοῦ·
ἔλεος καὶ ἀλήθειαν αὐτοῦ τίς ἐκζητήσει;
9 οὕτως ψαλῶ τῷ ὀνόματί σου εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος
τοῦ ἀποδοῦναί με τὰς εὐχάς μου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας.

61 ΞΑ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ἰδιθουν· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Οὐχὶ τῷ θεῷ ὑποταγήσεται ἡ ψυχή μου;
παρ' αὐτοῦ γὰρ τὸ σωτήριόν μου·
3 καὶ γὰρ αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου,
ἀντιλήμπτωρ μου· οὐ μὴ σαλευθῶ ἐπὶ πλεῖον.
4 ἕως πότε ἐπιτίθεσθε ἐπ' ἄνθρωπον;
φονεύετε πάντες
ὡς τοίχῳ κεκλιμένῳ καὶ φραγμῷ ὠσμένῳ.
5 πλὴν τὴν τιμήν μου ἐβουλεύσαντο ἀπώσασθαι,
ἔδραμον ἐν ψεύδει,

60 (𝔐 61) 1 τω] pr. ψαλμος S || 2¹ ο θεος > B† | 2² της προσευχης B† || 5 διαψαλμα Sa] post 5¹ tr. BS || 6¹ των ευχων Bo] τ. προσευχων B†, της προσευχης S || 8²] + αυτων (sic) B†
61 (𝔐 62) 3¹ θεος] pr. ο B || 5² ψευδει Sa] διψει BS

τῷ στόματι αὐτῶν εὐλογοῦσαν καὶ τῇ καρδίᾳ αὐτῶν κατηρῶντο.
διάψαλμα.
6 πλὴν τῷ θεῷ ὑποτάγηθι, ἡ ψυχή μου,
ὅτι παρ' αὐτοῦ ἡ ὑπομονή μου·
7 ὅτι αὐτὸς θεός μου καὶ σωτήρ μου,
ἀντιλήμπτωρ μου· οὐ μὴ μεταναστεύσω.
8 ἐπὶ τῷ θεῷ τὸ σωτήριόν μου καὶ ἡ δόξα μου·
ὁ θεὸς τῆς βοηθείας μου, καὶ ἡ ἐλπίς μου ἐπὶ τῷ θεῷ.
9 ἐλπίσατε ἐπ' αὐτόν, πᾶσα συναγωγὴ λαοῦ·
ἐκχέετε ἐνώπιον αὐτοῦ τὰς καρδίας ὑμῶν·
ὁ θεὸς βοηθὸς ἡμῶν.
διάψαλμα.
10 πλὴν μάταιοι οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων,
ψευδεῖς οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐν ζυγοῖς τοῦ ἀδικῆσαι
αὐτοὶ ἐκ ματαιότητος ἐπὶ τὸ αὐτό.
11 μὴ ἐλπίζετε ἐπὶ ἀδικίαν
καὶ ἐπὶ ἅρπαγμα μὴ ἐπιποθεῖτε·
πλοῦτος ἐὰν ῥέῃ, μὴ προστίθεσθε καρδίαν.
12 ἅπαξ ἐλάλησεν ὁ θεός, δύο ταῦτα ἤκουσα,
13 ὅτι τὸ κράτος τοῦ θεοῦ, καὶ σοί, κύριε, τὸ ἔλεος,
ὅτι σὺ ἀποδώσεις ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.

62 ΞΒ′

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῇ
ἐρήμῳ τῆς Ἰουδαίας.
2 Ὁ θεὸς ὁ θεός μου, πρὸς σὲ ὀρθρίζω·
ἐδίψησέν σοι ἡ ψυχή μου.
ποσαπλῶς σοι ἡ σάρξ μου
ἐν γῇ ἐρήμῳ καὶ ἀβάτῳ καὶ ἀνύδρῳ;
3 οὕτως ἐν τῷ ἁγίῳ ὤφθην σοι
τοῦ ἰδεῖν τὴν δύναμίν σου καὶ τὴν δόξαν σου.
4 ὅτι κρεῖσσον τὸ ἔλεός σου ὑπὲρ ζωάς·
τὰ χείλη μου ἐπαινέσουσίν σε.
5 οὕτως εὐλογήσω σε ἐν τῇ ζωῇ μου,
ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀρῶ τὰς χεῖράς μου.
6 ὡσεὶ στέατος καὶ πιότητος ἐμπλησθείη ἡ ψυχή μου,
καὶ χείλη ἀγαλλιάσεως αἰνέσει τὸ στόμα μου.
7 εἰ ἐμνημόνευόν σου ἐπὶ τῆς στρωμνῆς μου,

61¹ η > B† || 7² μη > S† || 9¹ > S† | 9² εκχεατε S || 11² αρπαγμα Sa] -ματα BS || 13¹ σοι La] συ BS
62 (𝔐 63) 1 ιουδαιας] ιδουμαιας B: cf. Regn. I 17 1 Idt. 1 12 Is. 7 6 Ier. 9 25 || 6² στομα μου *L*] ονομα σου BS: cf. Deut. 21 5

ἐν τοῖς ὄρθροις ἐμελέτων εἰς σέ·
8 ὅτι ἐγενήθης βοηθός μου,
καὶ ἐν τῇ σκέπῃ τῶν πτερύγων σου ἀγαλλιάσομαι.
9 ἐκολλήθη ἡ ψυχή μου ὀπίσω σου,
ἐμοῦ ἀντελάβετο ἡ δεξιά σου.
10 αὐτοὶ δὲ εἰς μάτην ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου,
εἰσελεύσονται εἰς τὰ κατώτατα τῆς γῆς·
11 παραδοθήσονται εἰς χεῖρας ῥομφαίας,
μερίδες ἀλωπέκων ἔσονται.
12 ὁ δὲ βασιλεὺς εὐφρανθήσεται ἐπὶ τῷ θεῷ,
ἐπαινεσθήσεται πᾶς ὁ ὀμνύων ἐν αὐτῷ,
ὅτι ἐνεφράγη στόμα λαλούντων ἄδικα.

63 ΞΓ′

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Εἰσάκουσον, ὁ θεός, τῆς φωνῆς μου ἐν τῷ δέεσθαί με,
ἀπὸ φόβου ἐχθροῦ ἐξελοῦ τὴν ψυχήν μου.
3 ἐσκέπασάς με ἀπὸ συστροφῆς πονηρευομένων,
ἀπὸ πλήθους ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν,
4 οἵτινες ἠκόνησαν ὡς ῥομφαίαν τὰς γλώσσας αὐτῶν,
ἐνέτειναν τόξον αὐτῶν πρᾶγμα πικρὸν
5 τοῦ κατατοξεῦσαι ἐν ἀποκρύφοις ἄμωμον,
ἐξάπινα κατατοξεύσουσιν αὐτὸν καὶ οὐ φοβηθήσονται.
6 ἐκραταίωσαν ἑαυτοῖς λόγον πονηρόν,
διηγήσαντο τοῦ κρύψαι παγίδας·
εἶπαν Τίς ὄψεται αὐτούς;
7 ἐξηρεύνησαν ἀνομίας,
ἐξέλιπον ἐξερευνῶντες ἐξερευνήσει.
προσελεύσεται ἄνθρωπος, καὶ καρδία βαθεῖα,
8 καὶ ὑψωθήσεται ὁ θεός.
βέλος νηπίων ἐγενήθησαν αἱ πληγαὶ αὐτῶν,
9 καὶ ἐξησθένησαν ἐπ' αὐτοὺς αἱ γλῶσσαι αὐτῶν.
ἐταράχθησαν πάντες οἱ θεωροῦντες αὐτούς,
10 καὶ ἐφοβήθη πᾶς ἄνθρωπος.
καὶ ἀνήγγειλαν τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ
καὶ τὰ ποιήματα αὐτοῦ συνῆκαν.
11 εὐφρανθήσεται δίκαιος ἐπὶ τῷ κυρίῳ καὶ ἐλπιεῖ ἐπ' αὐτόν,
καὶ ἐπαινεσθήσονται πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.

7^2 τοις ορθροις] τω ορθρω μου Bt || 11^1 > St || 12^1 θεω] κυριω S
63 (𝔐 64) 2^1 φωνης] προσευχης B: cf. 129 2 | με] + προς σε B: ex 27 2 || $3^{1.2}$ > Bt | 3^2 ανομιαν Sa] αδικιαν S || 4^2 αυτων Sa] > BS || 7^1 ανομιας Sa] -αν BS || 9^1 εξησθ. επ αυτους] εξουθενησαν αυτον B(t)

64 ΞΔ′

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ, ᾠδή· Ιερεμιου
καὶ Ιεζεκιηλ ἐκ τοῦ λόγου τῆς παροικίας,
ὅτε ἔμελλον ἐκπορεύεσθαι.
2 Σοὶ πρέπει ὕμνος, ὁ θεός, ἐν Σιων,
καὶ σοὶ ἀποδοθήσεται εὐχὴ ἐν Ιερουσαλημ.
3 εἰσάκουσον προσευχῆς μου·
πρὸς σὲ πᾶσα σὰρξ ἥξει.
4 λόγοι ἀνομιῶν ὑπερεδυνάμωσαν ἡμᾶς,
καὶ τὰς ἀσεβείας ἡμῶν σὺ ἱλάσῃ.
5 μακάριος ὃν ἐξελέξω καὶ προσελάβου·
κατασκηνώσει ἐν ταῖς αὐλαῖς σου.
πλησθησόμεθα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς τοῦ οἴκου σου·
ἅγιος ὁ ναός σου, θαυμαστὸς ἐν δικαιοσύνῃ.
6 ἐπάκουσον ἡμῶν, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν,
ἡ ἐλπὶς πάντων τῶν περάτων τῆς γῆς
καὶ ἐν θαλάσσῃ μακράν,
7 ἑτοιμάζων ὄρη ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ,
περιεζωσμένος ἐν δυναστείᾳ,
8 ὁ συνταράσσων τὸ κύτος τῆς θαλάσσης,
ἦχους κυμάτων αὐτῆς.
ταραχθήσονται τὰ ἔθνη,
9 καὶ φοβηθήσονται οἱ κατοικοῦντες τὰ πέρατα ἀπὸ τῶν σημείων σου·
ἐξόδους πρωίας καὶ ἑσπέρας τέρψεις.
10 ἐπεσκέψω τὴν γῆν καὶ ἐμέθυσας αὐτήν,
ἐπλήθυνας τοῦ πλουτίσαι αὐτήν·
ὁ ποταμὸς τοῦ θεοῦ ἐπληρώθη ὑδάτων·
ἡτοίμασας τὴν τροφὴν αὐτῶν, ὅτι οὕτως ἡ ἑτοιμασία σου.
11 τοὺς αὔλακας αὐτῆς μέθυσον,
πλήθυνον τὰ γενήματα αὐτῆς,
ἐν ταῖς σταγόσιν αὐτῆς εὐφρανθήσεται ἀνατέλλουσα.
12 εὐλογήσεις τὸν στέφανον τοῦ ἐνιαυτοῦ τῆς χρηστότητός σου,
καὶ τὰ πεδία σου πλησθήσονται πιότητος·
13 πιανθήσονται τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου,
καὶ ἀγαλλίασιν οἱ βουνοὶ περιζώσονται.
14 ἐνεδύσαντο οἱ κριοὶ τῶν προβάτων,

64 (𝔐 65) 1 ψ./ τω δ.] tr. St | ωδη > S | ιερεμιου — fin. Sa] > BS || 2^2 εν ιερουσ. > BSt || 3^1 μου > S || 4^1 ανομιων Gra.] -μων mss. || 5^2 κατοικησει St || 6^3 > Bt || 7^1 αυτου] σου B || 8^1 κυτος] υδωρ Bt || 9^1 τα περ.] την γην St || 10^4 αυτων] -της St || 12^2 πλησθησεται S || 13^1 πιανθησονται R] -σεται BS | ωραια *L*] ορη BS

καὶ αἱ κοιλάδες πληθυνοῦσι σῖτον ·
κεκράξονται, καὶ γὰρ ὑμνήσουσιν.

65 ΞΕ′

1 Εἰς τὸ τέλος · ᾠδὴ ψαλμοῦ · [ἀναστάσεως.]
Ἀλαλάξατε τῷ θεῷ, πᾶσα ἡ γῆ,
2 ψάλατε δὴ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ,
δότε δόξαν αἰνέσει αὐτοῦ.
3 εἴπατε τῷ θεῷ Ὡς φοβερὰ τὰ ἔργα σου ·
ἐν τῷ πλήθει τῆς δυνάμεώς σου ψεύσονταί σε οἱ ἐχθροί σου ·
4 πᾶσα ἡ γῆ προσκυνησάτωσάν σοι καὶ ψαλάτωσάν σοι,
ψαλάτωσαν τῷ ὀνόματί σου.
διάψαλμα.
5 δεῦτε καὶ ἴδετε τὰ ἔργα τοῦ θεοῦ ·
φοβερὸς ἐν βουλαῖς ὑπὲρ τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων,
6 ὁ μεταστρέφων τὴν θάλασσαν εἰς ξηράν,
ἐν ποταμῷ διελεύσονται ποδί.
ἐκεῖ εὐφρανθησόμεθα ἐπ' αὐτῷ,
7 τῷ δεσπόζοντι ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ τοῦ αἰῶνος ·
οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ἔθνη ἐπιβλέπουσιν,
οἱ παραπικραίνοντες μὴ ὑψούσθωσαν ἐν ἑαυτοῖς.
διάψαλμα.
8 εὐλογεῖτε, ἔθνη, τὸν θεὸν ἡμῶν
καὶ ἀκουτίσασθε τὴν φωνὴν τῆς αἰνέσεως αὐτοῦ,
9 τοῦ θεμένου τὴν ψυχήν μου εἰς ζωὴν
καὶ μὴ δόντος εἰς σάλον τοὺς πόδας μου.
10 ὅτι ἐδοκίμασας ἡμᾶς, ὁ θεός,
ἐπύρωσας ἡμᾶς, ὡς πυροῦται τὸ ἀργύριον ·
11 εἰσήγαγες ἡμᾶς εἰς τὴν παγίδα,
ἔθου θλίψεις ἐπὶ τὸν νῶτον ἡμῶν.
12 ἐπεβίβασας ἀνθρώπους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς ἡμῶν,
διήλθομεν διὰ πυρὸς καὶ ὕδατος,
καὶ ἐξήγαγες ἡμᾶς εἰς ἀναψυχήν.
13 εἰσελεύσομαι εἰς τὸν οἶκόν σου ἐν ὁλοκαυτώμασιν,
ἀποδώσω σοι τὰς εὐχάς μου,

65 (𝔐 66) 1 tit. αναστασεως > S: est additamentum christianum docens hunc Ps. iam II. uel I. saec. die festo resurrectionis cantatum esse, in cuius missa etiam nunc quatuor stichi eius (1. 2¹. 3¹. 4¹ usque ad σοι 1⁰) decantantur (Πεντηκοσταριον Romae 1883 editum p. 18) || 5¹ δευτε] + τεκνα B : ex 33 12 | και > S† || 7¹ αυτου] post αιωνος tr. B†, > S† || 9² τον ποδα Sᶜ || 10²] pr. και B || 11² επι τον νωτον R] ενωπιον BS || 13²] τας ευχας μου αποδωσω S†

14 ἃς διέστειλεν τὰ χείλη μου
καὶ ἐλάλησεν τὸ στόμα μου ἐν τῇ θλίψει μου ·
15 ὁλοκαυτώματα μεμυαλωμένα ἀνοίσω σοι
μετὰ θυμιάματος καὶ κριῶν,
ποιήσω σοι βόας μετὰ χιμάρων.
διάψαλμα.
16 δεῦτε ἀκούσατε καὶ διηγήσομαι,
πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν θεόν,
ὅσα ἐποίησεν τῇ ψυχῇ μου.
17 πρὸς αὐτὸν τῷ στόματί μου ἐκέκραξα
καὶ ὕψωσα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν μου
18 Ἀδικίαν εἰ ἐθεώρουν ἐν καρδίᾳ μου,
μὴ εἰσακουσάτω κύριος.
19 διὰ τοῦτο εἰσήκουσέν μου ὁ θεός,
προσέσχεν τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.
20 εὐλογητὸς ὁ θεός, ὃς οὐκ ἀπέστησεν τὴν προσευχήν μου
καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ.

66 ΞΣ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις · ψαλμὸς ᾠδῆς.
2 Ὁ θεὸς οἰκτιρήσαι ἡμᾶς καὶ εὐλογήσαι ἡμᾶς,
ἐπιφάναι τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς
διάψαλμα
3 τοῦ γνῶναι ἐν τῇ γῇ τὴν ὁδόν σου,
ἐν πᾶσιν ἔθνεσιν τὸ σωτήριόν σου.
4 ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ θεός,
ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.
5 εὐφρανθήτωσαν καὶ ἀγαλλιάσθωσαν ἔθνη,
ὅτι κρινεῖς λαοὺς ἐν εὐθύτητι
καὶ ἔθνη ἐν τῇ γῇ ὁδηγήσεις.
διάψαλμα.
6 ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοί, ὁ θεός,
ἐξομολογησάσθωσάν σοι λαοὶ πάντες.
7 γῆ ἔδωκεν τὸν καρπὸν αὐτῆς ·
εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεὸς ὁ θεὸς ἡμῶν.
8 εὐλογήσαι ἡμᾶς ὁ θεός,
καὶ φοβηθήτωσαν αὐτὸν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς.

16² θεον Sa] κυριον BS || 18¹ μου > B† || 19² δεησεως] προσευχης BS† || 20¹ μου] αυτου S†

66 (𝔐 67) 1 ωδης] τω δαυιδ B || 3² init. *L*] pr. και BS | εθνεσιν] τοις λαοις S† || 4 σοι bis > B† || 5² οτι] + κρινει την οικουμενην εν δικαιοσυνη S† : ex 9 9 95 13 97 9; deinde praebet S κρινει et 5³ οδηγησει

67 ΞΖ′

1 Εἰς τὸ τέλος· τῷ Δαυιδ ψαλμὸς ᾠδῆς.
2 Ἀναστήτω ὁ θεός, καὶ διασκορπισθήτωσαν οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ,
καὶ φυγέτωσαν οἱ μισοῦντες αὐτὸν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.
3 ὡς ἐκλείπει καπνός, ἐκλιπέτωσαν·
ὡς τήκεται κηρὸς ἀπὸ προσώπου πυρός,
οὕτως ἀπόλοιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ.
4 καὶ οἱ δίκαιοι εὐφρανθήτωσαν,
ἀγαλλιάσθωσαν ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
τερφθήτωσαν ἐν εὐφροσύνῃ.
5 ᾄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ·
ὁδοποιήσατε τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ δυσμῶν, κύριος ὄνομα αὐτῷ,
καὶ ἀγαλλιᾶσθε ἐνώπιον αὐτοῦ.
ταραχθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ,
6 τοῦ πατρὸς τῶν ὀρφανῶν καὶ κριτοῦ τῶν χηρῶν·
ὁ θεὸς ἐν τόπῳ ἁγίῳ αὐτοῦ.
7 ὁ θεὸς κατοικίζει μονοτρόπους ἐν οἴκῳ
ἐξάγων πεπεδημένους ἐν ἀνδρείᾳ,
ὁμοίως τοὺς παραπικραίνοντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν τάφοις.
8 ὁ θεός, ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαί σε ἐνώπιον τοῦ λαοῦ σου,
ἐν τῷ διαβαίνειν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ
διάψαλμα
9 γῆ ἐσείσθη, καὶ γὰρ οἱ οὐρανοὶ ἔσταξαν,
ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ τοῦτο Σινα,
ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ισραηλ.
10 βροχὴν ἑκούσιον ἀφοριεῖς, ὁ θεός, τῇ κληρονομίᾳ σου,
καὶ ἠσθένησεν, σὺ δὲ κατηρτίσω αὐτήν.
11 τὰ ζῷά σου κατοικοῦσιν ἐν αὐτῇ·
ἡτοίμασας ἐν τῇ χρηστότητί σου τῷ πτωχῷ, ὁ θεός.
12 κύριος δώσει ῥῆμα τοῖς εὐαγγελιζομένοις δυνάμει πολλῇ,
13 ὁ βασιλεὺς τῶν δυνάμεων τοῦ ἀγαπητοῦ,
καὶ ὡραιότητι τοῦ οἴκου διελέσθαι σκῦλα.
14 ἐὰν κοιμηθῆτε ἀνὰ μέσον τῶν κλήρων,
πτέρυγες περιστερᾶς περιηργυρωμέναι,
καὶ τὰ μετάφρενα αὐτῆς ἐν χλωρότητι χρυσίου.
διάψαλμα.

67 (𝔐 68) 4^2] pr. και S || 5^3 > S | 5^4 ταραχθητωσαν S || 8^2 εν τη ερ.] την ερημον B† || 9^2 τουτο] του B* (9^2 > S†) || 13^2] pr. του αγαπητου B (in *O* sub ※)

15 ἐν τῷ διαστέλλειν τὸν ἐπουράνιον βασιλεῖς ἐπ' αὐτῆς
χιονωθήσονται ἐν Σελμων.
16 ὄρος τοῦ θεοῦ ὄρος πῖον,
ὄρος τετυρωμένον, ὄρος πῖον.
17 ἵνα τί ὑπολαμβάνετε, ὄρη τετυρωμένα,
τὸ ὄρος, ὃ εὐδόκησεν ὁ θεὸς κατοικεῖν ἐν αὐτῷ;
καὶ γὰρ ὁ κύριος κατασκηνώσει εἰς τέλος.
18 τὸ ἅρμα τοῦ θεοῦ μυριοπλάσιον,
χιλιάδες εὐθηνούντων·
ὁ κύριος ἐν αὐτοῖς ἐν Σινα ἐν τῷ ἁγίῳ.
19 ἀνέβης εἰς ὕψος, ᾐχμαλώτευσας αἰχμαλωσίαν,
ἔλαβες δόματα ἐν ἀνθρώπῳ,
καὶ γὰρ ἀπειθοῦντες τοῦ κατασκηνῶσαι.
κύριος ὁ θεὸς εὐλογητός,
20 εὐλογητὸς κύριος ἡμέραν καθ' ἡμέραν,
κατευοδώσει ἡμῖν ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν.
διάψαλμα.
21 ὁ θεὸς ἡμῶν θεὸς τοῦ σῴζειν,
καὶ τοῦ κυρίου κυρίου αἱ διέξοδοι τοῦ θανάτου.
22 πλὴν ὁ θεὸς συνθλάσει κεφαλὰς ἐχθρῶν αὐτοῦ,
κορυφὴν τριχὸς διαπορευομένων ἐν πλημμελείαις αὐτῶν.
23 εἶπεν κύριος Ἐκ Βασαν ἐπιστρέψω,
ἐπιστρέψω ἐν βυθοῖς θαλάσσης,
24 ὅπως ἂν βαφῇ ὁ πούς σου ἐν αἵματι,
ἡ γλῶσσα τῶν κυνῶν σου ἐξ ἐχθρῶν παρ' αὐτοῦ.
25 ἐθεωρήθησαν αἱ πορεῖαί σου, ὁ θεός,
αἱ πορεῖαι τοῦ θεοῦ μου τοῦ βασιλέως τοῦ ἐν τῷ ἁγίῳ.
26 προέφθασαν ἄρχοντες ἐχόμενοι ψαλλόντων
ἐν μέσῳ νεανίδων τυμπανιστριῶν.
27 ἐν ἐκκλησίαις εὐλογεῖτε τὸν θεόν,
τὸν κύριον ἐκ πηγῶν Ισραηλ.
28 ἐκεῖ Βενιαμιν νεώτερος ἐν ἐκστάσει,
ἄρχοντες Ιουδα ἡγεμόνες αὐτῶν,
ἄρχοντες Ζαβουλων, ἄρχοντες Νεφθαλι.
29 ἔντειλαι, ὁ θεός, τῇ δυνάμει σου,
δυνάμωσον, ὁ θεός, τοῦτο, ὃ κατειργάσω ἡμῖν.
30 ἀπὸ τοῦ ναοῦ σου ἐπὶ Ιερουσαλημ

17^2 ο θεος > S† || 19^1 ανεβης *L*] -βη S, αναβας B | ηχμαλωτευσεν S | 19^2 ανθρωποις S || 20^2] pr. και B || 21^1 θεος 2^0 S†] pr. ο rel. | 21^2 κυριου 2^0 *L*] > BS || 22^2 πλημμελια S | αυτων *L*] -του B†, > S || 25^2 βασ.] + μου S^c || 26^1 εχομενα S || 28^2 > S† | 28^3 νεφθαλειμ S || 29^1 ο > B† | 29^2 κατειργασω Bo] κατηρτισω BS

σοὶ οἴσουσιν βασιλεῖς δῶρα.
31 ἐπιτίμησον τοῖς θηρίοις τοῦ καλάμου ·
ἡ συναγωγὴ τῶν ταύρων ἐν ταῖς δαμάλεσιν τῶν λαῶν
τοῦ μὴ ἀποκλεισθῆναι τοὺς δεδοκιμασμένους τῷ ἀργυρίῳ ·
διασκόρπισον ἔθνη τὰ τοὺς πολέμους θέλοντα.
32 ἥξουσιν πρέσβεις ἐξ Αἰγύπτου,
Αἰθιοπία προφθάσει χεῖρα αὐτῆς τῷ θεῷ.
33 αἱ βασιλεῖαι τῆς γῆς, ᾄσατε τῷ θεῷ, ψάλατε τῷ κυρίῳ.
διάψαλμα.
34 ψάλατε τῷ θεῷ τῷ ἐπιβεβηκότι ἐπὶ τὸν οὐρανὸν τοῦ οὐρανοῦ κατὰ ἀνατολάς ·
ἰδοὺ δώσει ἐν τῇ φωνῇ αὐτοῦ φωνὴν δυνάμεως.
35 δότε δόξαν τῷ θεῷ ·
ἐπὶ τὸν Ισραηλ ἡ μεγαλοπρέπεια αὐτοῦ,
καὶ ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐν ταῖς νεφέλαις.
36 θαυμαστὸς ὁ θεὸς ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ ·
ὁ θεὸς Ισραηλ αὐτὸς δώσει δύναμιν καὶ κραταίωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ.
εὐλογητὸς ὁ θεός.

68

ΞΗ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων ·
τῷ Δαυιδ.
2 Σῶσόν με, ὁ θεός, ὅτι εἰσῆλθοσαν ὕδατα ἕως ψυχῆς μου.
3 ἐνεπάγην εἰς ἰλὺν βυθοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν ὑπόστασις ·
ἦλθον εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, καὶ καταιγὶς κατεπόντισέν με.
4 ἐκοπίασα κράζων, ἐβραγχίασεν ὁ λάρυγξ μου,
ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου ἀπὸ τοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ τὸν θεόν μου.
5 ἐπληθύνθησαν ὑπὲρ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου οἱ μισοῦντές με δωρεάν,
ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί μου οἱ ἐκδιώκοντές με ἀδίκως ·
ἃ οὐχ ἥρπασα, τότε ἀπετίννυον.
6 ὁ θεός, σὺ ἔγνως τὴν ἀφροσύνην μου,
καὶ αἱ πλημμέλειαί μου ἀπὸ σοῦ οὐκ ἐκρύβησαν.
7 μὴ αἰσχυνθείησαν ἐπ' ἐμοὶ οἱ ὑπομένοντές σε, κύριε κύριε τῶν δυνάμεων,
μὴ ἐντραπείησαν ἐπ' ἐμοὶ οἱ ζητοῦντές σε, ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ,

32² θεω] κυριω S† || 33 θεω ... κυριω] tr. S† || 34¹ ψ. τω θεω] > S, in *O* sub ÷ | 34² ιδου > S† | εν > S || 36¹ αγιοις] οσιοις B | 36² ισραηλ] pr. του S† | αυτου > S† | 36³ *L*] pr. και BS
68 (𝔐 69) 3¹ ιλυν *L*] υλην BS: cf. 39 3 || 4¹ εβραγχιασεν R] -αγχνι- BS(†) | 4² ελπιζειν] εγγιζ. B† || 5² διωκοντες S || 7¹ κυριε 2⁰ > B | 7² εκζητουντες S†

8 ὅτι ἕνεκα σοῦ ὑπήνεγκα ὀνειδισμόν,
ἐκάλυψεν ἐντροπὴ τὸ πρόσωπόν μου.
9 ἀπηλλοτριωμένος ἐγενήθην τοῖς ἀδελφοῖς μου
καὶ ξένος τοῖς υἱοῖς τῆς μητρός μου,
10 ὅτι ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου κατέφαγέν με,
καὶ οἱ ὀνειδισμοὶ τῶν ὀνειδιζόντων σε ἐπέπεσαν ἐπ' ἐμέ.
11 καὶ συνέκαμψα ἐν νηστείᾳ τὴν ψυχήν μου,
καὶ ἐγενήθη εἰς ὀνειδισμὸν ἐμοί ·
12 καὶ ἐθέμην τὸ ἔνδυμά μου σάκκον,
καὶ ἐγενόμην αὐτοῖς εἰς παραβολήν.
13 κατ' ἐμοῦ ἠδολέσχουν οἱ καθήμενοι ἐν πύλῃ,
καὶ εἰς ἐμὲ ἔψαλλον οἱ πίνοντες τὸν οἶνον.
14 ἐγὼ δὲ τῇ προσευχῇ μου πρὸς σέ, κύριε ·
καιρὸς εὐδοκίας, ὁ θεός, ἐν τῷ πλήθει τοῦ ἐλέους σου ·
ἐπάκουσόν μου ἐν ἀληθείᾳ τῆς σωτηρίας σου.
15 σῶσόν με ἀπὸ πηλοῦ, ἵνα μὴ ἐμπαγῶ ·
ῥυσθείην ἐκ τῶν μισούντων με καὶ ἐκ τοῦ βάθους τῶν ὑδάτων ·
16 μή με καταποντισάτω καταιγὶς ὕδατος,
μηδὲ καταπιέτω με βυθός,
μηδὲ συσχέτω ἐπ' ἐμὲ φρέαρ τὸ στόμα αὐτοῦ.
17 εἰσάκουσόν μου, κύριε, ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου ·
κατὰ τὸ πλῆθος τῶν οἰκτιρμῶν σου ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμέ.
18 μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου
ἀπὸ τοῦ παιδός σου,
ὅτι θλίβομαι, ταχὺ ἐπάκουσόν μου.
19 πρόσχες τῇ ψυχῇ μου καὶ λύτρωσαι αὐτήν,
ἕνεκα τῶν ἐχθρῶν μου ῥῦσαί με.
20 σὺ γὰρ γινώσκεις τὸν ὀνειδισμόν μου
καὶ τὴν αἰσχύνην μου καὶ τὴν ἐντροπήν μου ·
ἐναντίον σου πάντες οἱ θλίβοντές με.
21 ὀνειδισμὸν προσεδόκησεν ἡ ψυχή μου καὶ ταλαιπωρίαν,
καὶ ὑπέμεινα συλλυπούμενον, καὶ οὐχ ὑπῆρξεν,
καὶ παρακαλοῦντας, καὶ οὐχ εὗρον.
22 καὶ ἔδωκαν εἰς τὸ βρῶμά μου χολὴν
καὶ εἰς τὴν δίψαν μου ἐπότισάν με ὄξος.
23 γενηθήτω ἡ τράπεζα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν εἰς παγίδα
καὶ εἰς ἀνταπόδοσιν καὶ εἰς σκάνδαλον ·
24 σκοτισθήτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν,

10¹ καταφαγεται BS†: ex Ioh. 2 17 || 12² εγενηθην S† || 14³ μου > B | σου] μου B || 16³ το > B† || 18¹] pr. και Bˢ (18¹ > B*†) || 20¹ γαρ > S | εμου S† || 21¹ ψυχη] καρδια S | 21²·³ υπηρξεν ... ευρον] ευρ. ... υπηρχεν S(†) | 21³ παρακαλουντας R] -τα BS

καὶ τὸν νῶτον αὐτῶν διὰ παντὸς σύγκαμψον ·
25 ἔκχεον ἐπ' αὐτοὺς τὴν ὀργήν σου,
καὶ ὁ θυμὸς τῆς ὀργῆς σου καταλάβοι αὐτούς.
26 γενηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτῶν ἠρημωμένη,
καὶ ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν μὴ ἔστω ὁ κατοικῶν ·
27 ὅτι ὃν σὺ ἐπάταξας, αὐτοὶ κατεδίωξαν,
καὶ ἐπὶ τὸ ἄλγος τῶν τραυματιῶν σου προσέθηκαν.
28 πρόσθες ἀνομίαν ἐπὶ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν,
καὶ μὴ εἰσελθέτωσαν ἐν δικαιοσύνῃ σου ·
29 ἐξαλειφθήτωσαν ἐκ βίβλου ζώντων
καὶ μετὰ δικαίων μὴ γραφήτωσαν.
30 πτωχὸς καὶ ἀλγῶν εἰμι ἐγώ,
καὶ ἡ σωτηρία τοῦ προσώπου σου, ὁ θεός, ἀντελάβετό μου.
31 αἰνέσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μετ' ᾠδῆς,
μεγαλυνῶ αὐτὸν ἐν αἰνέσει,
32 καὶ ἀρέσει τῷ θεῷ ὑπὲρ μόσχον νέον
κέρατα ἐκφέροντα καὶ ὁπλάς.
33 ἰδέτωσαν πτωχοὶ καὶ εὐφρανθήτωσαν ·
ἐκζητήσατε τὸν θεόν, καὶ ζήσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν,
34 ὅτι εἰσήκουσεν τῶν πενήτων ὁ κύριος
καὶ τοὺς πεπεδημένους αὐτοῦ οὐκ ἐξουδένωσεν.
35 αἰνεσάτωσαν αὐτὸν οἱ οὐρανοὶ καὶ ἡ γῆ,
θάλασσα καὶ πάντα τὰ ἕρποντα ἐν αὐτοῖς.
36 ὅτι ὁ θεὸς σώσει τὴν Σιων,
καὶ οἰκοδομηθήσονται αἱ πόλεις τῆς Ιουδαίας,
καὶ κατοικήσουσιν ἐκεῖ καὶ κληρονομήσουσιν αὐτήν ·
37 καὶ τὸ σπέρμα τῶν δούλων αὐτοῦ καθέξουσιν αὐτήν,
καὶ οἱ ἀγαπῶντες τὸ ὄνομα αὐτοῦ κατασκηνώσουσιν ἐν αὐτῇ.

69 ΞΘ′

1 Εἰς τὸ τέλος · τῷ Δαυιδ εἰς ἀνάμνησιν, 2 εἰς
τὸ σῶσαί με κύριον.
Ὁ θεός, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες.
3 αἰσχυνθείησαν καὶ ἐντραπείησαν οἱ ζητοῦντές μου τὴν ψυχήν,
ἀποστραφείησαν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ καταισχυνθείησαν οἱ βου-
λόμενοί μοι κακά,

25² της οργης et κατα > S† || 27² τραυματιων σου Gra.] -ματων μου mss. || 30² ο θεος > B† || 32² εκφεροντα > S† || 33² ζησ. η ψ. υμων(S ημ.)] ζησεσθε B† || 34² εξουδενωσει S || 35² ερπ. εν αυτοις] περατα της γης S*†: ex 66 8 etc. || 37 αυτου bis] σου S

69 (𝔐 70) 2] + κυριε εις το βοηθησαι μοι σπευσον(S† θελησον) SOL (in O sub ※): cf. 39 14 || 3¹ bis -ητωσαν pro -ειησαν S (sed in 3² bis -ειησαν)

4 ἀποστραφείησαν παραυτίκα αἰσχυνόμενοι οἱ λέγοντές μοι
Εὖγε εὖγε.
5 ἀγαλλιάσθωσαν καὶ εὐφρανθήτωσαν ἐπὶ σοὶ πάντες οἱ ζη-
τοῦντές σε,
καὶ λεγέτωσαν διὰ παντός Μεγαλυνθήτω ὁ θεός, οἱ ἀγαπῶν-
τες τὸ σωτήριόν σου.
6 ἐγὼ δὲ πτωχὸς καὶ πένης · ὁ θεός, βοήθησόν μοι.
βοηθός μου καὶ ῥύστης μου εἶ σύ · κύριε, μὴ χρονίσῃς.

70 Ο′

1 Τῷ Δαυιδ · υἱῶν Ιωναδαβ καὶ τῶν πρώτων
αἰχμαλωτισθέντων.
Ὁ θεός, ἐπὶ σοὶ ἤλπισα, μὴ καταισχυνθείην εἰς τὸν αἰῶνα.
2 ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με,
κλῖνον πρός με τὸ οὖς σου καὶ σῶσόν με.
3 γενοῦ μοι εἰς θεὸν ὑπερασπιστὴν
καὶ εἰς τόπον ὀχυρὸν τοῦ σῶσαί με,
ὅτι στερέωμά μου καὶ καταφυγή μου εἶ σύ.
4 ὁ θεός μου, ῥῦσαί με ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ,
ἐκ χειρὸς παρανομοῦντος καὶ ἀδικοῦντος ·
5 ὅτι σὺ εἶ ἡ ὑπομονή μου, κύριε ·
κύριος ἡ ἐλπίς μου ἐκ νεότητός μου.
6 ἐπὶ σὲ ἐπεστηρίχθην ἀπὸ γαστρός,
ἐκ κοιλίας μητρός μου σύ μου εἶ σκεπαστής ·
ἐν σοὶ ἡ ὕμνησίς μου διὰ παντός.
7 ὡσεὶ τέρας ἐγενήθην τοῖς πολλοῖς,
καὶ σὺ βοηθὸς κραταιός.
8 πληρωθήτω τὸ στόμα μου αἰνέσεως,
ὅπως ὑμνήσω τὴν δόξαν σου,
ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν μεγαλοπρέπειάν σου.
9 μὴ ἀπορρίψῃς με εἰς καιρὸν γήρους,
ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ἰσχύν μου μὴ ἐγκαταλίπῃς με.
10 ὅτι εἶπαν οἱ ἐχθροί μου ἐμοὶ
καὶ οἱ φυλάσσοντες τὴν ψυχήν μου ἐβουλεύσαντο ἐπὶ τὸ αὐτὸ
11 λέγοντες Ὁ θεὸς ἐγκατέλιπεν αὐτόν ·
καταδιώξατε καὶ καταλάβετε αὐτόν,
ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος.

5¹] + κυριε Sᶜ: ex 39 17

70 (𝔐 71) 1 tit. δαυιδ] + ψαλμος S | 1 ο θεος επι σοι] επι σοι κυριε S: cf. 𝔐 et 30 2 || 2¹ και εξελου με > S†: cf. 30 2 || 3² και > B† || 4¹ μου > B || 5² κυριε S || 6³ υπομνησις S || 8² > S† | 8³ της μεγαλοπρεπιας S† || 9² ισχυν] ψυχην S

12 ὁ θεός, μὴ μακρύνῃς ἀπ' ἐμοῦ·
ὁ θεός μου, εἰς τὴν βοήθειάν μου πρόσχες.
13 αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἐκλιπέτωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντες τὴν ψυχήν μου,
περιβαλέσθωσαν αἰσχύνην καὶ ἐντροπὴν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.
14 ἐγὼ δὲ διὰ παντὸς ἐλπιῶ
καὶ προσθήσω ἐπὶ πᾶσαν τὴν αἴνεσίν σου.
15 τὸ στόμα μου ἐξαγγελεῖ τὴν δικαιοσύνην σου,
ὅλην τὴν ἡμέραν τὴν σωτηρίαν σου,
ὅτι οὐκ ἔγνων γραμματείας.
16 εἰσελεύσομαι ἐν δυναστείᾳ κυρίου·
κύριε, μνησθήσομαι τῆς δικαιοσύνης σου μόνου.
17 ἐδίδαξάς με, ὁ θεός, ἐκ νεότητός μου,
καὶ μέχρι νῦν ἀπαγγελῶ τὰ θαυμάσιά σου.
18 καὶ ἕως γήρους καὶ πρεσβείου, ὁ θεός, μὴ ἐγκαταλίπῃς με,
ἕως ἂν ἀπαγγείλω τὸν βραχίονά σου πάσῃ τῇ γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ,
τὴν δυναστείαν σου καὶ τὴν δικαιοσύνην σου.
19 ὁ θεός, ἕως ὑψίστων ἃ ἐποίησας μεγαλεῖα·
ὁ θεός, τίς ὅμοιός σοι;
20 ὅσας ἔδειξάς μοι θλίψεις πολλὰς καὶ κακάς,
καὶ ἐπιστρέψας ἐζωοποίησάς με
καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με.
21 ἐπλεόνασας τὴν μεγαλοσύνην σου
καὶ ἐπιστρέψας παρεκάλεσάς με
[καὶ ἐκ τῶν ἀβύσσων τῆς γῆς πάλιν ἀνήγαγές με.]
22 καὶ γὰρ ἐγὼ ἐξομολογήσομαί σοι ἐν σκεύει ψαλμοῦ τὴν ἀλήθειάν σου, ὁ θεός·
ψαλῶ σοι ἐν κιθάρᾳ, ὁ ἅγιος τοῦ Ισραηλ.
23 ἀγαλλιάσονται τὰ χείλη μου, ὅταν ψάλω σοι,
καὶ ἡ ψυχή μου, ἣν ἐλυτρώσω.
24 ἔτι δὲ καὶ ἡ γλῶσσά μου ὅλην τὴν ἡμέραν μελετήσει τὴν δικαιοσύνην σου,
ὅταν αἰσχυνθῶσιν καὶ ἐντραπῶσιν οἱ ζητοῦντες τὰ κακά μοι.

12^2 > B† || 14^1 ελπιω] pr. επι σε S || 15^1 αναγγελει S | 15^3 γραμμ.] πραγματειας B || 17^2 αναγγελω B† || 18^2 αν > S || 20^1 οσας Sa] οτι BS | κακας R] κακα BS || 21^1 πλεονασας B(†) | μεγαλ. Sa] δικαιοσυνην BS | 21^3 της γης R] > B (21^3 > S) || 22^1 εγω > B | εν σκευει ψ. om., την αληθ. σου o θεος ad 22^2 trahit S(†) | o θεος post 22^2 σοι tr. B

71

ΟΑ'

1 Εἰς Σαλωμων.
Ὁ θεός, τὸ κρίμα σου τῷ βασιλεῖ δὸς
καὶ τὴν δικαιοσύνην σου τῷ υἱῷ τοῦ βασιλέως
2 κρίνειν τὸν λαόν σου ἐν δικαιοσύνῃ
καὶ τοὺς πτωχούς σου ἐν κρίσει.
3 ἀναλαβέτω τὰ ὄρη εἰρήνην τῷ λαῷ σου
καὶ οἱ βουνοὶ ἐν δικαιοσύνῃ.
4 κρινεῖ τοὺς πτωχοὺς τοῦ λαοῦ
καὶ σώσει τοὺς υἱοὺς τῶν πενήτων
καὶ ταπεινώσει συκοφάντην
5 καὶ συμπαραμενεῖ τῷ ἡλίῳ
καὶ πρὸ τῆς σελήνης γενεὰς γενεῶν
6 καὶ καταβήσεται ὡς ὑετὸς ἐπὶ πόκον
καὶ ὡσεὶ σταγόνες στάζουσαι ἐπὶ τὴν γῆν.
7 ἀνατελεῖ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ δικαιοσύνη
καὶ πλῆθος εἰρήνης ἕως οὗ ἀνταναιρεθῇ ἡ σελήνη.
8 καὶ κατακυριεύσει ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης
καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως περάτων τῆς οἰκουμένης.
9 ἐνώπιον αὐτοῦ προπεσοῦνται Αἰθίοπες,
καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ χοῦν λείξουσιν·
10 βασιλεῖς Θαρσις καὶ αἱ νῆσοι δῶρα προσοίσουσιν,
βασιλεῖς Ἀράβων καὶ Σαβα δῶρα προσάξουσιν·
11 καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ πάντες οἱ βασιλεῖς,
πάντα τὰ ἔθνη δουλεύσουσιν αὐτῷ.
12 ὅτι ἐρρύσατο πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου
καὶ πένητα, ᾧ οὐχ ὑπῆρχεν βοηθός·
13 φείσεται πτωχοῦ καὶ πένητος
καὶ ψυχὰς πενήτων σώσει·
14 ἐκ τόκου καὶ ἐξ ἀδικίας λυτρώσεται τὰς ψυχὰς αὐτῶν,
καὶ ἔντιμον τὸ ὄνομα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτοῦ.
15 καὶ ζήσεται, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐκ τοῦ χρυσίου τῆς Ἀραβίας,
καὶ προσεύξονται περὶ αὐτοῦ διὰ παντός,
ὅλην τὴν ἡμέραν εὐλογήσουσιν αὐτόν.
16 ἔσται στήριγμα ἐν τῇ γῇ ἐπ' ἄκρων τῶν ὀρέων·
ὑπεραρθήσεται ὑπὲρ τὸν Λίβανον ὁ καρπὸς αὐτοῦ,
καὶ ἐξανθήσουσιν ἐκ πόλεως ὡσεὶ χόρτος τῆς γῆς.
17 ἔστω τὸ ὄνομα αὐτοῦ εὐλογημένον εἰς τοὺς αἰῶνας,
πρὸ τοῦ ἡλίου διαμενεῖ τὸ ὄνομα αὐτοῦ·

71 (𝔐 72) 3^1 αναλαβετωσαν S^c | σου > S || 4^2 σωσεις B || 6^1 ως] ωσει S† || 10 προσοισ. ... προσαξ.] tr. S† || 11^1] + της γης S: ex 22, cf. 475 || 14^2 αυτων .. αυτου] tr. S

καὶ εὐλογηθήσονται ἐν αὐτῷ πᾶσαι αἱ φυλαὶ τῆς γῆς,
πάντα τὰ ἔθνη μακαριοῦσιν αὐτόν.

18 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς ὁ θεὸς Ισραηλ ὁ ποιῶν θαυμάσια
μόνος,
19 καὶ εὐλογητὸν τὸ ὄνομα τῆς δόξης αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ
εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
καὶ πληρωθήσεται τῆς δόξης αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.
γένοιτο γένοιτο.

20 Ἐξέλιπον οἱ ὕμνοι Δαυιδ τοῦ υἱοῦ Ιεσσαι.

---

72 ΟΒ′

1 Ψαλμὸς τῷ Ασαφ.
Ὡς ἀγαθὸς τῷ Ισραηλ ὁ θεός,
τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ.
2 ἐμοῦ δὲ παρὰ μικρὸν ἐσαλεύθησαν οἱ πόδες,
παρ᾽ ὀλίγον ἐξεχύθη τὰ διαβήματά μου.
3 ὅτι ἐζήλωσα ἐπὶ τοῖς ἀνόμοις
εἰρήνην ἁμαρτωλῶν θεωρῶν,
4 ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνάνευσις τῷ θανάτῳ αὐτῶν
καὶ στερέωμα ἐν τῇ μάστιγι αὐτῶν·
5 ἐν κόποις ἀνθρώπων οὐκ εἰσὶν
καὶ μετὰ ἀνθρώπων οὐ μαστιγωθήσονται.
6 διὰ τοῦτο ἐκράτησεν αὐτοὺς ἡ ὑπερηφανία,
περιεβάλοντο ἀδικίαν καὶ ἀσέβειαν αὐτῶν.
7 ἐξελεύσεται ὡς ἐκ στέατος ἡ ἀδικία αὐτῶν
διῆλθοσαν εἰς διάθεσιν καρδίας·
8 διενοήθησαν καὶ ἐλάλησαν ἐν πονηρίᾳ,
ἀδικίαν εἰς τὸ ὕψος ἐλάλησαν·
9 ἔθεντο εἰς οὐρανὸν τὸ στόμα αὐτῶν,
καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν διῆλθεν ἐπὶ τῆς γῆς.
10 διὰ τοῦτο ἐπιστρέψει ὁ λαός μου ἐνταῦθα,
καὶ ἡμέραι πλήρεις εὑρεθήσονται αὐτοῖς.
11 καὶ εἶπαν Πῶς ἔγνω ὁ θεός,
καὶ εἰ ἔστιν γνῶσις ἐν τῷ ὑψίστῳ;
12 ἰδοὺ οὗτοι ἁμαρτωλοὶ καὶ εὐθηνοῦνται·

18 ο θεος 1⁰ Sa] > BS || 19 εις 1⁰ — γη] εν παση τη γη S† 72 (Ml 73) 4¹ τω] pr. εν B || 6² αδικιαν .. ασεβειαν] tr. S† || 7¹ ως] ωσει S | 7² διηλθον BS† || 10² ημεραι] pr. και Sᶜ | αυτοις] pr. εν S || 12¹ ουτοι > B†

εἰς τὸν αἰῶνα κατέσχον πλούτου.
13 καὶ εἶπα Ἄρα ματαίως ἐδικαίωσα τὴν καρδίαν μου
καὶ ἐνιψάμην ἐν ἀθῴοις τὰς χεῖράς μου·
14 καὶ ἐγενόμην μεμαστιγωμένος ὅλην τὴν ἡμέραν,
καὶ ὁ ἔλεγχός μου εἰς τὰς πρωίας.
15 εἰ ἔλεγον Διηγήσομαι οὕτως,
ἰδοὺ τῇ γενεᾷ τῶν υἱῶν σου ἠσυνθέτηκα.
16 καὶ ὑπέλαβον τοῦ γνῶναι τοῦτο·
κόπος ἐστὶν ἐναντίον μου,
17 ἕως εἰσέλθω εἰς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ
καὶ συνῶ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτῶν.
18 πλὴν διὰ τὰς δολιότητας ἔθου αὐτοῖς,
κατέβαλες αὐτοὺς ἐν τῷ ἐπαρθῆναι.
19 πῶς ἐγένοντο εἰς ἐρήμωσιν ἐξάπινα·
ἐξέλιπον, ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀνομίαν αὐτῶν.
20 ὡσεὶ ἐνύπνιον ἐξεγειρομένου,
κύριε, ἐν τῇ πόλει σου τὴν εἰκόνα αὐτῶν ἐξουδενώσεις.
21 ὅτι ἐξεκαύθη ἡ καρδία μου,
καὶ οἱ νεφροί μου ἠλλοιώθησαν,
22 καὶ ἐγὼ ἐξουδενωμένος καὶ οὐκ ἔγνων,
κτηνώδης ἐγενόμην παρὰ σοί.
23 καὶ ἐγὼ διὰ παντὸς μετὰ σοῦ,
ἐκράτησας τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου,
24 ἐν τῇ βουλῇ σου ὡδήγησάς με
καὶ μετὰ δόξης προσελάβου με.
25 τί γάρ μοι ὑπάρχει ἐν τῷ οὐρανῷ,
καὶ παρὰ σοῦ τί ἠθέλησα ἐπὶ τῆς γῆς;
26 ἐξέλιπεν ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου,
ὁ θεὸς τῆς καρδίας μου καὶ ἡ μερίς μου ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα.
27 ὅτι ἰδοὺ οἱ μακρύνοντες ἑαυτοὺς ἀπὸ σοῦ ἀπολοῦνται,
ἐξωλέθρευσας πάντα τὸν πορνεύοντα ἀπὸ σοῦ.
28 ἐμοὶ δὲ τὸ προσκολλᾶσθαι τῷ θεῷ ἀγαθόν ἐστιν,
τίθεσθαι ἐν τῷ κυρίῳ τὴν ἐλπίδα μου
τοῦ ἐξαγγεῖλαι πάσας τὰς αἰνέσεις σου
ἐν ταῖς πύλαις τῆς θυγατρὸς Σιων.

73 ΟΓ′

1 Συνέσεως τῷ Ασαφ.
Ἵνα τί ἀπώσω, ὁ θεός, εἰς τέλος,
ὠργίσθη ὁ θυμός σου ἐπὶ πρόβατα νομῆς σου;

16² εστιν > BS† || 17² αυτων R] > BS || 18² > B† || 21¹ εξεκαυθη R] ηυφρανθη BS || 22² εγενηθην S || 28¹ θεω] κυριω B†

2 μνήσθητι τῆς συναγωγῆς σου, ἧς ἐκτήσω ἀπ' ἀρχῆς ·
ἐλυτρώσω ῥάβδον κληρονομίας σου,
ὄρος Σιων τοῦτο, ὃ κατεσκήνωσας ἐν αὐτῷ.
3 ἔπαρον τὰς χεῖράς σου ἐπὶ τὰς ὑπερηφανίας αὐτῶν εἰς τέλος,
ὅσα ἐπονηρεύσατο ὁ ἐχθρὸς ἐν τοῖς ἁγίοις σου.
4 καὶ ἐνεκαυχήσαντο οἱ μισοῦντές σε ἐν μέσῳ τῆς ἑορτῆς σου,
ἔθεντο τὰ σημεῖα αὐτῶν σημεῖα καὶ οὐκ ἔγνωσαν.
5 ὡς εἰς τὴν εἴσοδον ὑπεράνω,
6 ὡς ἐν δρυμῷ ξύλων ἀξίναις ἐξέκοψαν τὰς θύρας αὐτῆς,
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν πελέκει καὶ λαξευτηρίῳ κατέρραξαν αὐτήν.
7 ἐνεπύρισαν ἐν πυρὶ τὸ ἁγιαστήριόν σου,
εἰς τὴν γῆν ἐβεβήλωσαν τὸ σκήνωμα τοῦ ὀνόματός σου.
8 εἶπαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν ἡ συγγένεια αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό
Δεῦτε καὶ κατακαύσωμεν πάσας τὰς ἑορτὰς τοῦ θεοῦ ἀπὸ
τῆς γῆς.
9 τὰ σημεῖα ἡμῶν οὐκ εἴδομεν,
οὐκ ἔστιν ἔτι προφήτης, καὶ ἡμᾶς οὐ γνώσεται ἔτι.
10 ἕως πότε, ὁ θεός, ὀνειδιεῖ ὁ ἐχθρός,
παροξυνεῖ ὁ ὑπεναντίος τὸ ὄνομά σου εἰς τέλος;
11 ἵνα τί ἀποστρέφεις τὴν χεῖρά σου
καὶ τὴν δεξιάν σου ἐκ μέσου τοῦ κόλπου σου εἰς τέλος;
12 ὁ δὲ θεὸς βασιλεὺς ἡμῶν πρὸ αἰῶνος,
εἰργάσατο σωτηρίαν ἐν μέσῳ τῆς γῆς.
13 σὺ ἐκραταίωσας ἐν τῇ δυνάμει σου τὴν θάλασσαν,
σὺ συνέτριψας τὰς κεφαλὰς τῶν δρακόντων ἐπὶ τοῦ ὕδατος.
14 σὺ συνέθλασας τὰς κεφαλὰς τοῦ δράκοντος,
ἔδωκας αὐτὸν βρῶμα λαοῖς τοῖς Αἰθίοψιν.
15 σὺ διέρρηξας πηγὰς καὶ χειμάρρους,
σὺ ἐξήρανας ποταμοὺς Ηθαμ.
16 σή ἐστιν ἡ ἡμέρα, καὶ σή ἐστιν ἡ νύξ,
σὺ κατηρτίσω φαῦσιν καὶ ἥλιον.
17 σὺ ἐποίησας πάντα τὰ ὅρια τῆς γῆς ·
θέρος καὶ ἔαρ, σὺ ἔπλασας αὐτά.
18 μνήσθητι ταύτης · ἐχθρὸς ὠνείδισεν τὸν κύριον,
καὶ λαὸς ἄφρων παρώξυνεν τὸ ὄνομά σου.

73 (𝔐 **74**) 3² οσας SB^{c}† || 4¹ εορτης] οργης S† | 4² > B† || 5 εισοδον] οδον S† || 6¹ διεκοψαν S† || 8² και > SB^{c} | κατακαυσωμεν Gra.] κατα-παυσ. mss. | πασας R] > BS | του θεου] κυριου B || 10¹ ο θεος > S† || 11² και τ. δεξ. σου > S† || 12¹ θεος > B† || 13¹ δυναστεια S† || 14¹ > B† | τας κεφαλας Bs] την -λην S || 15²] > B, in *O* sub ※ || 16² φαυσιν .. ηλιον Sa] ηλιον .. σεληνην BS || 17² επλασας Sa] εποιησας BS | αυτα > B || 18¹ ταυτης] + της κτισεως σου B | 18² σου] αυτου B

19 μὴ παραδῷς τοῖς θηρίοις ψυχὴν ἐξομολογουμένην σοι,
τῶν ψυχῶν τῶν πενήτων σου μὴ ἐπιλάθῃ εἰς τέλος.
20 ἐπίβλεψον εἰς τὴν διαθήκην σου,
ὅτι ἐπληρώθησαν οἱ ἐσκοτισμένοι τῆς γῆς οἴκων ἀνομιῶν.
21 μὴ ἀποστραφήτω τεταπεινωμένος κατῃσχυμμένος ·
πτωχὸς καὶ πένης αἰνέσουσιν τὸ ὄνομά σου.
22 ἀνάστα, ὁ θεός, δίκασον τὴν δίκην σου ·
μνήσθητι τῶν ὀνειδισμῶν σου τῶν ὑπὸ ἄφρονος ὅλην τὴν
ἡμέραν.
23 μὴ ἐπιλάθῃ τῆς φωνῆς τῶν ἱκετῶν σου ·
ἡ ὑπερηφανία τῶν μισούντων σε ἀνέβη διὰ παντὸς πρὸς σέ.

74

ΟΔ′

1 Εἰς τὸ τέλος · μὴ διαφθείρῃς · ψαλμὸς τῷ
Ασαφ ᾠδῆς.
2 Ἐξομολογησόμεθά σοι, ὁ θεός,
ἐξομολογησόμεθα καὶ ἐπικαλεσόμεθα τὸ ὄνομά σου.
3 διηγήσομαι πάντα τὰ θαυμάσιά σου, ὅταν λάβω καιρόν ·
ἐγὼ εὐθύτητας κρινῶ.
4 ἐτάκη ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ,
ἐγὼ ἐστερέωσα τοὺς στύλους αὐτῆς.
διάψαλμα.
5 εἶπα τοῖς παρανομοῦσιν Μὴ παρανομεῖτε,
καὶ τοῖς ἁμαρτάνουσιν Μὴ ὑψοῦτε κέρας,
6 μὴ ἐπαίρετε εἰς ὕψος τὸ κέρας ὑμῶν,
μὴ λαλεῖτε κατὰ τοῦ θεοῦ ἀδικίαν.
7 ὅτι οὔτε ἀπὸ ἐξόδων οὔτε ἀπὸ δυσμῶν
οὔτε ἀπὸ ἐρήμων ὀρέων,
8 ὅτι ὁ θεὸς κριτής ἐστιν,
τοῦτον ταπεινοῖ καὶ τοῦτον ὑψοῖ.
9 ὅτι ποτήριον ἐν χειρὶ κυρίου
οἴνου ἀκράτου πλῆρες κεράσματος,
καὶ ἔκλινεν ἐκ τούτου εἰς τοῦτο,
πλὴν ὁ τρυγίας αὐτοῦ οὐκ ἐξεκενώθη,
πίονται πάντες οἱ ἁμαρτωλοὶ τῆς γῆς.
10 ἐγὼ δὲ ἀγαλλιάσομαι εἰς τὸν αἰῶνα,
ψαλῶ τῷ θεῷ Ιακωβ ·

19² σου > S || 20² εσκοτωμενοι B† || 21¹ κατησχ.] pr. και B || 23² ανεβη Bo] αναβαιη BS

74 (𝔐 **75**) 2² εξομολ.] + σοι S || 3¹ παντα > S || 4¹ εν αυτη] αυτην B† || 5¹ παρανομειτε] -μειν BS† || 7² ορεων > B† || 9⁵] pr. και B† || 10¹ αγαλλ.] + κυριω S(†)

11 καὶ πάντα τὰ κέρατα τῶν ἁμαρτωλῶν συγκλάσω,
καὶ ὑψωθήσεται τὰ κέρατα τοῦ δικαίου.

75 ΟΕ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ἐν ὕμνοις · ψαλμὸς τῷ Ασαφ,
ᾠδὴ πρὸς τὸν Ἀσσύριον.
2 Γνωστὸς ἐν τῇ Ιουδαίᾳ ὁ θεός,
ἐν τῷ Ισραηλ μέγα τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
3 καὶ ἐγενήθη ἐν εἰρήνῃ ὁ τόπος αὐτοῦ
καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἐν Σιων ·
4 ἐκεῖ συνέτριψεν τὰ κράτη τῶν τόξων,
ὅπλον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον.
διάψαλμα,
5 φωτίζεις σὺ θαυμαστῶς ἀπὸ ὀρέων αἰωνίων.
6 ἐταράχθησαν πάντες οἱ ἀσύνετοι τῇ καρδίᾳ,
ὕπνωσαν ὕπνον αὐτῶν καὶ οὐχ εὗρον οὐδὲν
πάντες οἱ ἄνδρες τοῦ πλούτου ταῖς χερσὶν αὐτῶν.
7 ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου, ὁ θεὸς Ιακωβ,
ἐνύσταξαν οἱ ἐπιβεβηκότες τοὺς ἵππους.
8 σὺ φοβερὸς εἶ, καὶ τίς ἀντιστήσεταί σοι;
ἀπὸ τότε ἡ ὀργή σου.
9 ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠκούτισας κρίσιν,
γῆ ἐφοβήθη καὶ ἡσύχασεν
10 ἐν τῷ ἀναστῆναι εἰς κρίσιν τὸν θεὸν
τοῦ σῶσαι πάντας τοὺς πραεῖς τῆς γῆς.
διάψαλμα.
11 ὅτι ἐνθύμιον ἀνθρώπου ἐξομολογήσεταί σοι,
καὶ ἐγκατάλειμμα ἐνθυμίου ἑορτάσει σοι.
12 εὔξασθε καὶ ἀπόδοτε κυρίῳ τῷ θεῷ ὑμῶν ·
πάντες οἱ κύκλῳ αὐτοῦ οἴσουσιν δῶρα
13 τῷ φοβερῷ καὶ ἀφαιρουμένῳ πνεύματα ἀρχόντων,
φοβερῷ παρὰ τοῖς βασιλεῦσι τῆς γῆς.

76 ΟϜ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ Ιδιθουν · τῷ Ασαφ ψαλμός.
2 Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα,
φωνῇ μου πρὸς τὸν θεόν, καὶ προσέσχεν μοι.
3 ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου τὸν θεὸν ἐξεζήτησα,

75 (𝔐 76) 1 ωδη — fin. > S: cf. 79 1 || 4[2] + εκει συνκλασει τα κερατα B† || 8[2] τοτε η οργη] της οργης B[(†)] || 9[1] ηκοντισας B || 10[2] της γης Bo] τη καρδια BS || 12[1] κυριω τω] tr. S† | υμων Ga] ημ. BS
76 (𝔐 77) 1 ιδιθουμ B || 2[2]] pr. και η B

ταῖς χερσίν μου νυκτὸς ἐναντίον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἠπατήθην ·
ἀπηνήνατο παρακληθῆναι ἡ ψυχή μου.
4 ἐμνήσθην τοῦ θεοῦ καὶ εὐφράνθην ·
ἠδολέσχησα, καὶ ὠλιγοψύχησεν τὸ πνεῦμά μου.
διάψαλμα.
5 προκατελάβοντο φυλακὰς οἱ ὀφθαλμοί μου,
ἐταράχθην καὶ οὐκ ἐλάλησα.
6 διελογισάμην ἡμέρας ἀρχαίας
καὶ ἔτη αἰώνια ἐμνήσθην καὶ ἐμελέτησα ·
7 νυκτὸς μετὰ τῆς καρδίας μου ἠδολέσχουν,
καὶ ἔσκαλλεν τὸ πνεῦμά μου.
8 μὴ εἰς τοὺς αἰῶνας ἀπώσεται κύριος
καὶ οὐ προσθήσει τοῦ εὐδοκῆσαι ἔτι;
9 ἢ εἰς τέλος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἀποκόψει
ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν;
10 ἢ ἐπιλήσεται τοῦ οἰκτιρῆσαι ὁ θεὸς
ἢ συνέξει ἐν τῇ ὀργῇ αὐτοῦ τοὺς οἰκτιρμοὺς αὐτοῦ;
διάψαλμα.
11 καὶ εἶπα Νῦν ἠρξάμην,
αὕτη ἡ ἀλλοίωσις τῆς δεξιᾶς τοῦ ὑψίστου.
12 ἐμνήσθην τῶν ἔργων κυρίου,
ὅτι μνησθήσομαι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῶν θαυμασίων σου
13 καὶ μελετήσω ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις σου
καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασίν σου ἀδολεσχήσω.
14 ὁ θεός, ἐν τῷ ἁγίῳ ἡ ὁδός σου ·
τίς θεὸς μέγας ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν;
15 σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ ποιῶν θαυμάσια,
ἐγνώρισας ἐν τοῖς λαοῖς τὴν δύναμίν σου ·
16 ἐλυτρώσω ἐν τῷ βραχίονί σου τὸν λαόν σου,
τοὺς υἱοὺς Ιακωβ καὶ Ιωσηφ.
διάψαλμα.
17 εἴδοσάν σε ὕδατα, ὁ θεός,
εἴδοσάν σε ὕδατα καὶ ἐφοβήθησαν,
καὶ ἐταράχθησαν ἄβυσσοι, πλῆθος ἤχους ὑδάτων.
18 φωνὴν ἔδωκαν αἱ νεφέλαι,
καὶ γὰρ τὰ βέλη σου διαπορεύονται ·

5[1] οι] pr. παντες SBᶜ | οφθαλμοι Sa] εχθροι BS || 7[2] εσκαλλεν *L*] εσκαλεν B*(uid.), εσκαλον Bᶜ(uid.), εσκαλλον S || 9[1] το ελεος αυτου αποκοψει] αποκ. το ελ. B†, αποκ. > S† | 9[2] εις γενεαν] και γενεας B† || 10[2] εν τη οργη αυτου / τους οικτ. αυτου] tr. BS† || 14[1] τω] τη B† | 14[2] θεος 1[0] > S† || 15[1] θεος] + ημων B | θαυμ.] + μονος Sᶜ: ex 71 18 135 4 | 15[2] λαοις] + σου B || 16[1] σου 1[0] > S† || 17[3] υδατων R] -τος BS

19 φωνὴ τῆς βροντῆς σου ἐν τῷ τροχῷ,
ἔφαναν αἱ ἀστραπαί σου τῇ οἰκουμένῃ,
ἐσαλεύθη καὶ ἔντρομος ἐγενήθη ἡ γῆ.
20 ἐν τῇ θαλάσσῃ ἡ ὁδός σου,
καὶ αἱ τρίβοι σου ἐν ὕδασι πολλοῖς,
καὶ τὰ ἴχνη σου οὐ γνωσθήσονται.
21 ὡδήγησας ὡς πρόβατα τὸν λαόν σου
ἐν χειρὶ Μωυσῆ καὶ Ααρων.

77 ΟΖ′

1 Συνέσεως τῷ Ασαφ.
Προσέχετε, λαός μου, τὸν νόμον μου,
κλίνατε τὸ οὖς ὑμῶν εἰς τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου·
2 ἀνοίξω ἐν παραβολαῖς τὸ στόμα μου,
φθέγξομαι προβλήματα ἀπ᾽ ἀρχῆς.
3 ὅσα ἠκούσαμεν καὶ ἔγνωμεν αὐτὰ
καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν διηγήσαντο ἡμῖν,
4 οὐκ ἐκρύβη ἀπὸ τῶν τέκνων αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν
ἀπαγγέλλοντες τὰς αἰνέσεις τοῦ κυρίου
καὶ τὰς δυναστείας αὐτοῦ
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, ἃ ἐποίησεν.
5 καὶ ἀνέστησεν μαρτύριον ἐν Ιακωβ
καὶ νόμον ἔθετο ἐν Ισραηλ,
ὅσα ἐνετείλατο τοῖς πατράσιν ἡμῶν
τοῦ γνωρίσαι αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν,
6 ὅπως ἂν γνῷ γενεὰ ἑτέρα,
υἱοὶ οἱ τεχθησόμενοι,
καὶ ἀναστήσονται καὶ ἀπαγγελοῦσιν αὐτὰ τοῖς υἱοῖς αὐτῶν,
7 ἵνα θῶνται ἐπὶ τὸν θεὸν τὴν ἐλπίδα αὐτῶν
καὶ μὴ ἐπιλάθωνται τῶν ἔργων τοῦ θεοῦ
καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ ἐκζητήσουσιν,
8 ἵνα μὴ γένωνται ὡς οἱ πατέρες αὐτῶν
γενεὰ σκολιὰ καὶ παραπικραίνουσα,
γενεά, ἥτις οὐ κατηύθυνεν τὴν καρδίαν αὐτῆς
καὶ οὐκ ἐπιστώθη μετὰ τοῦ θεοῦ τὸ πνεῦμα αὐτῆς.
9 υἱοὶ Εφραιμ ἐντείνοντες καὶ βάλλοντες τόξοις
ἐστράφησαν ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
10 οὐκ ἐφύλαξαν τὴν διαθήκην τοῦ θεοῦ

19² > B† || 20³ γνωσθησεται S
77 (𝔐 78) 2¹ παραβολη S || 4² του > B† || 5³ οσα *L*] ον BS | ενετειλ.] εθετο S† | 5⁴ του > B | αυτα R] -τον BS || 6³ αναγγελουσιν S | αυτα > S || 8³ την καρδιαν] εν τη -δια BS† || 9¹ τοξον B† || 10¹ εφυλαξαντο B

καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ οὐκ ἤθελον πορεύεσθαι
11 καὶ ἐπελάθοντο τῶν εὐεργεσιῶν αὐτοῦ
καὶ τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ὧν ἔδειξεν αὐτοῖς,
12 ἐναντίον τῶν πατέρων αὐτῶν ἃ ἐποίησεν θαυμάσια
ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν πεδίῳ Τάνεως.
13 διέρρηξεν θάλασσαν καὶ διήγαγεν αὐτούς,
ἔστησεν ὕδατα ὡσεὶ ἀσκὸν
14 καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν νεφέλῃ ἡμέρας
καὶ ὅλην τὴν νύκτα ἐν φωτισμῷ πυρός.
15 διέρρηξεν πέτραν ἐν ἐρήμῳ
καὶ ἐπότισεν αὐτοὺς ὡς ἐν ἀβύσσῳ πολλῇ
16 καὶ ἐξήγαγεν ὕδωρ ἐκ πέτρας
καὶ κατήγαγεν ὡς ποταμοὺς ὕδατα.
17 καὶ προσέθεντο ἔτι τοῦ ἁμαρτάνειν αὐτῷ,
παρεπίκραναν τὸν ὕψιστον ἐν ἀνύδρῳ
18 καὶ ἐξεπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν
τοῦ αἰτῆσαι βρώματα ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν
19 καὶ κατελάλησαν τοῦ θεοῦ καὶ εἶπαν
Μὴ δυνήσεται ὁ θεὸς ἑτοιμάσαι τράπεζαν ἐν ἐρήμῳ;
20 ἐπεὶ ἐπάταξεν πέτραν καὶ ἐρρύησαν ὕδατα
καὶ χείμαρροι κατεκλύσθησαν,
μὴ καὶ ἄρτον δύναται δοῦναι
ἢ ἑτοιμάσαι τράπεζαν τῷ λαῷ αὐτοῦ;
21 διὰ τοῦτο ἤκουσεν κύριος καὶ ἀνεβάλετο,
καὶ πῦρ ἀνήφθη ἐν Ιακωβ,
καὶ ὀργὴ ἀνέβη ἐπὶ τὸν Ισραηλ,
22 ὅτι οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τῷ θεῷ
οὐδὲ ἤλπισαν ἐπὶ τὸ σωτήριον αὐτοῦ.
23 καὶ ἐνετείλατο νεφέλαις ὑπεράνωθεν
καὶ θύρας οὐρανοῦ ἀνέῳξεν
24 καὶ ἔβρεξεν αὐτοῖς μαννα φαγεῖν
καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἔδωκεν αὐτοῖς·
25 ἄρτον ἀγγέλων ἔφαγεν ἄνθρωπος,
ἐπισιτισμὸν ἀπέστειλεν αὐτοῖς εἰς πλησμονήν.
26 ἀπῆρεν νότον ἐξ οὐρανοῦ
καὶ ἐπήγαγεν ἐν τῇ δυναστείᾳ αὐτοῦ λίβα
27 καὶ ἔβρεξεν ἐπ᾽ αὐτοὺς ὡσεὶ χοῦν σάρκας
καὶ ὡσεὶ ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά,
28 καὶ ἐπέπεσον εἰς μέσον τῆς παρεμβολῆς αὐτῶν

13² ωσει] ως εις S || 14² πυρος] φωτος S || 15¹ ερημω] pr. τη S† || 16² ως] ωσει S† || 20³ δυνησεται B || 23² ηνεωξεν B || 26¹] pr. και B† | επηρεν B || 27¹ χνουν S || 28¹ επεσον S†

κύκλῳ τῶν σκηνωμάτων αὐτῶν,
29 καὶ ἐφάγοσαν καὶ ἐνεπλήσθησαν σφόδρα,
καὶ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτῶν ἤνεγκεν αὐτοῖς,
30 οὐκ ἐστερήθησαν ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας αὐτῶν.
ἔτι τῆς βρώσεως αὐτῶν οὔσης ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
31 καὶ ὀργὴ τοῦ θεοῦ ἀνέβη ἐπ' αὐτοὺς
καὶ ἀπέκτεινεν ἐν τοῖς πίοσιν αὐτῶν
καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς τοῦ Ισραηλ συνεπόδισεν.
32 ἐν πᾶσιν τούτοις ἥμαρτον ἔτι
καὶ οὐκ ἐπίστευσαν ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ,
33 καὶ ἐξέλιπον ἐν ματαιότητι αἱ ἡμέραι αὐτῶν
καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν μετὰ σπουδῆς.
34 ὅταν ἀπέκτεννεν αὐτούς, ἐξεζήτουν αὐτὸν
καὶ ἐπέστρεφον καὶ ὤρθριζον πρὸς τὸν θεὸν
35 καὶ ἐμνήσθησαν ὅτι ὁ θεὸς βοηθὸς αὐτῶν ἐστιν
καὶ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος λυτρωτὴς αὐτῶν ἐστιν.
36 καὶ ἠπάτησαν αὐτὸν ἐν τῷ στόματι αὐτῶν
καὶ τῇ γλώσσῃ αὐτῶν ἐψεύσαντο αὐτῷ,
37 ἡ δὲ καρδία αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα μετ' αὐτοῦ,
οὐδὲ ἐπιστώθησαν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ.
38 αὐτὸς δέ ἐστιν οἰκτίρμων
καὶ ἱλάσεται ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν καὶ οὐ διαφθερεῖ
καὶ πληθυνεῖ τοῦ ἀποστρέψαι τὸν θυμὸν αὐτοῦ
καὶ οὐχὶ ἐκκαύσει πᾶσαν τὴν ὀργὴν αὐτοῦ·
39 καὶ ἐμνήσθη ὅτι σάρξ εἰσιν,
πνεῦμα πορευόμενον καὶ οὐκ ἐπιστρέφον.
40 ποσάκις παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
παρώργισαν αὐτὸν ἐν γῇ ἀνύδρῳ;
41 καὶ ἐπέστρεψαν καὶ ἐπείρασαν τὸν θεὸν
καὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ παρώξυναν.
42 οὐκ ἐμνήσθησαν τῆς χειρὸς αὐτοῦ,
ἡμέρας, ἧς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς θλίβοντος,
43 ὡς ἔθετο ἐν Αἰγύπτῳ τὰ σημεῖα αὐτοῦ
καὶ τὰ τέρατα αὐτοῦ ἐν πεδίῳ Τάνεως·
44 καὶ μετέστρεψεν εἰς αἷμα τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν
καὶ τὰ ὀμβρήματα αὐτῶν, ὅπως μὴ πίωσιν·
45 ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς κυνόμυιαν, καὶ κατέφαγεν αὐτούς,

29² ηνεγκεν] εδωκεν S: ex 24 || 31² πιοσιν *O*†] πλ(ε)ιοσιν BS || 32² εν > B || 34¹ εξεζητουν R] εξ > B†, pr. τοτε S || 35² ο θεος > S† || 40² γη ανυδρω] τη ερημω S† || 42² θλιβοντων S

καὶ βάτραχον, καὶ διέφθειρεν αὐτούς·
46 καὶ ἔδωκεν τῇ ἐρυσίβῃ τὸν καρπὸν αὐτῶν
καὶ τοὺς πόνους αὐτῶν τῇ ἀκρίδι·
47 ἀπέκτεινεν ἐν χαλάζῃ τὴν ἄμπελον αὐτῶν
καὶ τὰς συκαμίνους αὐτῶν ἐν τῇ πάχνῃ·
48 καὶ παρέδωκεν εἰς χάλαζαν τὰ κτήνη αὐτῶν
καὶ τὴν ὕπαρξιν αὐτῶν τῷ πυρί·
49 ἐξαπέστειλεν εἰς αὐτοὺς ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ,
θυμὸν καὶ ὀργὴν καὶ θλῖψιν,
ἀποστολὴν δι' ἀγγέλων πονηρῶν·
50 ὡδοποίησεν τρίβον τῇ ὀργῇ αὐτοῦ,
οὐκ ἐφείσατο ἀπὸ θανάτου τῶν ψυχῶν αὐτῶν
καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν εἰς θάνατον συνέκλεισεν
51 καὶ ἐπάταξεν πᾶν πρωτότοκον ἐν Αἰγύπτῳ,
ἀπαρχὴν τῶν πόνων αὐτῶν ἐν τοῖς σκηνώμασι Χαμ.
52 καὶ ἀπῆρεν ὡς πρόβατα τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἀνήγαγεν αὐτοὺς ὡς ποίμνιον ἐν ἐρήμῳ
53 καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἐδειλίασαν,
καὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐκάλυψεν θάλασσα.
54 καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς εἰς ὄριον ἁγιάσματος αὐτοῦ,
ὄρος τοῦτο, ὃ ἐκτήσατο ἡ δεξιὰ αὐτοῦ,
55 καὶ ἐξέβαλεν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν ἔθνη
καὶ ἐκληροδότησεν αὐτοὺς ἐν σχοινίῳ κληροδοσίας
καὶ κατεσκήνωσεν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν τὰς φυλὰς
τοῦ Ισραηλ.
56 καὶ ἐπείρασαν καὶ παρεπίκραναν τὸν θεὸν τὸν ὕψιστον
καὶ τὰ μαρτύρια αὐτοῦ οὐκ ἐφυλάξαντο
57 καὶ ἀπέστρεψαν καὶ ἠσυνθέτησαν καθὼς καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν
καὶ μετεστράφησαν εἰς τόξον στρεβλὸν
58 καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐν τοῖς βουνοῖς αὐτῶν
καὶ ἐν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν παρεζήλωσαν αὐτόν.
59 ἤκουσεν ὁ θεὸς καὶ ὑπερεῖδεν
καὶ ἐξουδένωσεν σφόδρα τὸν Ισραηλ
60 καὶ ἀπώσατο τὴν σκηνὴν Σηλωμ,
σκήνωμα αὐτοῦ, οὗ κατεσκήνωσεν ἐν ἀνθρώποις.
61 καὶ παρέδωκεν εἰς αἰχμαλωσίαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν

48¹ εις χαλαζαν] εν -ζη B†: ex 47; εις αιχμαλωσιαν S†: ex 61 || 51¹ εν] + γη S | 51² πονων] πρωτοτοκων S† || 52² ηγαγεν B† || 53² θαλ.] pr. η S^{c} || 54¹ οριον Gra.] ορος mss. || 55³ ταις φυλαις B† || 57¹ επεστρεψαν BS† | ησυνθετησαν] συν > *L*: cf. Esdr. II 11 8 || 58¹ εν] επι B† || 59¹] pr. και S | ο θεος] κυριος S | 59² σφοδρα / τον ισρ.] tr. B† || 60¹ σηλω S

καὶ τὴν καλλονὴν αὐτῶν εἰς χεῖρας ἐχθροῦ
62 καὶ συνέκλεισεν εἰς ῥομφαίαν τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ ὑπερεῖδεν.
63 τοὺς νεανίσκους αὐτῶν κατέφαγεν πῦρ,
καὶ αἱ παρθένοι αὐτῶν οὐκ ἐπενθήθησαν·
64 οἱ ἱερεῖς αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἔπεσαν,
καὶ αἱ χῆραι αὐτῶν οὐ κλαυσθήσονται.
65 καὶ ἐξηγέρθη ὡς ὁ ὑπνῶν κύριος,
ὡς δυνατὸς κεκραιπαληκὼς ἐξ οἴνου,
66 καὶ ἐπάταξεν τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ εἰς τὰ ὀπίσω
ὄνειδος αἰώνιον ἔδωκεν αὐτοῖς.
67 καὶ ἀπώσατο τὸ σκήνωμα Ιωσηφ
καὶ τὴν φυλὴν Εφραιμ οὐκ ἐξελέξατο·
68 καὶ ἐξελέξατο τὴν φυλὴν Ιουδα,
τὸ ὄρος τὸ Σιων, ὃ ἠγάπησεν,
69 καὶ ᾠκοδόμησεν ὡς μονοκερώτων τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ,
ἐν τῇ γῇ ἐθεμελίωσεν αὐτὴν εἰς τὸν αἰῶνα.
70 καὶ ἐξελέξατο Δαυιδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ
καὶ ἀνέλαβεν αὐτὸν ἐκ τῶν ποιμνίων τῶν προβάτων,
71 ἐξόπισθεν τῶν λοχευομένων ἔλαβεν αὐτὸν
ποιμαίνειν Ιακωβ τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ Ισραηλ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ,
72 καὶ ἐποίμανεν αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκακίᾳ τῆς καρδίας αὐτοῦ
καὶ ἐν ταῖς συνέσεσι τῶν χειρῶν αὐτοῦ ὡδήγησεν αὐτούς

78 ΟΗ′

1 Ψαλμὸς τῷ Ασαφ.
Ὁ θεός, ἦλθοσαν ἔθνη εἰς τὴν κληρονομίαν σου,
ἐμίαναν τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν σου,
ἔθεντο Ιερουσαλημ εἰς ὀπωροφυλάκιον.
2 ἔθεντο τὰ θνησιμαῖα τῶν δούλων σου
βρώματα τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ,
τὰς σάρκας τῶν ὁσίων σου τοῖς θηρίοις τῆς γῆς·
3 ἐξέχεαν τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς ὕδωρ
κύκλῳ Ιερουσαλημ, καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων.
4 ἐγενήθημεν ὄνειδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν,
μυκτηρισμὸς καὶ χλευασμὸς τοῖς κύκλῳ ἡμῶν.
5 ἕως πότε, κύριε, ὀργισθήσῃ εἰς τέλος,

61² αυτου B† || 63² επενθηθησαν *L*] επενθησαν BS || 66¹ αυτων B || 68² το 2⁰ > S | ο > B† || 69² αυτο S† || 72¹ εποιμαινεν S† | 72² ταις συνεσεσι *L*] τη συνεσει BS
78 (𝔐 79) 1 tit. ασαφ] δαυειδ S† || 4¹ ονειδος] pr. εις B

ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ὁ ζῆλός σου;
6 ἔκχεον τὴν ὀργήν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ γινώσκοντά σε
καὶ ἐπὶ βασιλείας, αἳ τὸ ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο,
7 ὅτι κατέφαγον τὸν Ιακωβ
καὶ τὸν τόπον αὐτοῦ ἠρήμωσαν.
8 μὴ μνησθῇς ἡμῶν ἀνομιῶν ἀρχαίων·
ταχὺ προκαταλαβέτωσαν ἡμᾶς οἱ οἰκτιρμοί σου,
ὅτι ἐπτωχεύσαμεν σφόδρα.
9 βοήθησον ἡμῖν, ὁ θεὸς ὁ σωτὴρ ἡμῶν·
ἕνεκα τῆς δόξης τοῦ ὀνόματός σου, κύριε, ῥῦσαι ἡμᾶς
καὶ ἱλάσθητι ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου,
10 μήποτε εἴπωσιν τὰ ἔθνη Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν;
καὶ γνωσθήτω ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν
ἡ ἐκδίκησις τοῦ αἵματος τῶν δούλων σου τοῦ ἐκκεχυμένου.
11 εἰσελθάτω ἐνώπιόν σου ὁ στεναγμὸς τῶν πεπεδημένων,
κατὰ τὴν μεγαλωσύνην τοῦ βραχίονός σου
περιποίησαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων.
12 ἀπόδος τοῖς γείτοσιν ἡμῶν ἑπταπλασίονα εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν
τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, ὃν ὠνείδισάν σε, κύριε.
13 ἡμεῖς δὲ λαός σου καὶ πρόβατα τῆς νομῆς σου
ἀνθομολογησόμεθά σοι εἰς τὸν αἰῶνα,
εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἐξαγγελοῦμεν τὴν αἴνεσίν σου.

79 ΟΘ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ἀλλοιωθησομένων· μαρτύριον
τῷ Ασαφ, ψαλμὸς ὑπὲρ τοῦ Ἀσσυρίου.
2 Ὁ ποιμαίνων τὸν Ισραηλ, πρόσχες,
ὁ ὁδηγῶν ὡσεὶ πρόβατα τὸν Ιωσηφ,
ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβιν, ἐμφάνηθι.
3 ἐναντίον Εφραιμ καὶ Βενιαμιν καὶ Μανασση
ἐξέγειρον τὴν δυναστείαν σου
καὶ ἐλθὲ εἰς τὸ σῶσαι ἡμᾶς.
4 ὁ θεός, ἐπίστρεψον ἡμᾶς
καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.
5 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων,
ἕως πότε ὀργίζῃ ἐπὶ τὴν προσευχὴν τοῦ δούλου σου,
6 ψωμιεῖς ἡμᾶς ἄρτον δακρύων
καὶ ποτιεῖς ἡμᾶς ἐν δάκρυσιν ἐν μέτρῳ;

6¹ γινωσκ.] επεγνωκοτα B†, ειδοτα S† || 8²] + κυριε S || 9² σου > S† || 10¹ τα εθνη R] εν τοις εθνεσιν BS || 12¹ επταπλασια B† || 13¹ δε] γαρ B
79 (𝔐 80) 1 μαρτυρ.] pr. εις S | υπερ του ασσ. > S: cf. 75 1 || 2³ χερουβιν R] -βειμ BS

7 ἔθου ἡμᾶς εἰς ἀντιλογίαν τοῖς γείτοσιν ἡμῶν,
καὶ οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν ἐμυκτήρισαν ἡμᾶς.
8 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς
καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.
διάψαλμα.
9 ἄμπελον ἐξ Αἰγύπτου μετῆρας,
ἐξέβαλες ἔθνη καὶ κατεφύτευσας αὐτήν·
10 ὡδοποίησας ἔμπροσθεν αὐτῆς
καὶ κατεφύτευσας τὰς ῥίζας αὐτῆς, καὶ ἐπλήσθη ἡ γῆ.
11 ἐκάλυψεν ὄρη ἡ σκιὰ αὐτῆς
καὶ αἱ ἀναδενδράδες αὐτῆς τὰς κέδρους τοῦ θεοῦ·
12 ἐξέτεινεν τὰ κλήματα αὐτῆς ἕως θαλάσσης
καὶ ἕως ποταμοῦ τὰς παραφυάδας αὐτῆς.
13 ἵνα τί καθεῖλες τὸν φραγμὸν αὐτῆς
καὶ τρυγῶσιν αὐτὴν πάντες οἱ παραπορευόμενοι τὴν ὁδόν;
14 ἐλυμήνατο αὐτὴν σῦς ἐκ δρυμοῦ,
καὶ μονιὸς ἄγριος κατενεμήσατο αὐτήν.
15 ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον δή,
ἐπίβλεψον ἐξ οὐρανοῦ καὶ ἰδὲ
καὶ ἐπίσκεψαι τὴν ἄμπελον ταύτην
16 καὶ κατάρτισαι αὐτήν, ἣν ἐφύτευσεν ἡ δεξιά σου,
καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ.
17 ἐμπεπυρισμένη πυρὶ καὶ ἀνεσκαμμένη·
ἀπὸ ἐπιτιμήσεως τοῦ προσώπου σου ἀπολοῦνται.
18 γενηθήτω ἡ χείρ σου ἐπ' ἄνδρα δεξιᾶς σου
καὶ ἐπὶ υἱὸν ἀνθρώπου, ὃν ἐκραταίωσας σεαυτῷ·
19 καὶ οὐ μὴ ἀποστῶμεν ἀπὸ σοῦ,
ζωώσεις ἡμᾶς, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικαλεσόμεθα.
20 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, ἐπίστρεψον ἡμᾶς
καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ σωθησόμεθα.

80 Π'

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν· τῷ Ασαφ ψαλμός.
2 Ἀγαλλιᾶσθε τῷ θεῷ τῷ βοηθῷ ἡμῶν,
ἀλαλάξατε τῷ θεῷ Ιακωβ·
3 λάβετε ψαλμὸν καὶ δότε τύμπανον,
ψαλτήριον τερπνὸν μετὰ κιθάρας·
4 σαλπίσατε ἐν νεομηνίᾳ σάλπιγγι,

8 διαψαλμα > S || 12² ποταμων A || 14¹ συς BS†] υς rel. | 14² μονιος] ονος BS || 15²] pr. και A
80 (𝔐 81) 1 ληνων] αλλοιωθησομενων A: ex 79 1 | τω ασαφ / ψ.] tr. S, ψ. τω δαυιδ A

ἐν εὐσήμῳ ἡμέρᾳ ἑορτῆς ἡμῶν·
5 ὅτι πρόσταγμα τῷ Ισραηλ ἐστὶν
καὶ κρίμα τῷ θεῷ Ιακωβ.
6 μαρτύριον ἐν τῷ Ιωσηφ ἔθετο αὐτὸν
ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὸν ἐκ γῆς Αἰγύπτου·
γλῶσσαν, ἣν οὐκ ἔγνω, ἤκουσεν·
7 ἀπέστησεν ἀπὸ ἄρσεων τὸν νῶτον αὐτοῦ,
αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐν τῷ κοφίνῳ ἐδούλευσαν.
8 Ἐν θλίψει ἐπεκαλέσω με, καὶ ἐρρυσάμην σε·
ἐπήκουσά σου ἐν ἀποκρύφῳ καταιγίδος,
ἐδοκίμασά σε ἐπὶ ὕδατος ἀντιλογίας.
διάψαλμα.
9 ἄκουσον, λαός μου, καὶ διαμαρτύρομαί σοι·
Ισραηλ, ἐὰν ἀκούσῃς μου,
10 οὐκ ἔσται ἐν σοὶ θεὸς πρόσφατος,
οὐδὲ προσκυνήσεις θεῷ ἀλλοτρίῳ·
11 ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ θεός σου
ὁ ἀναγαγών σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου·
πλάτυνον τὸ στόμα σου, καὶ πληρώσω αὐτό.
12 καὶ οὐκ ἤκουσεν ὁ λαός μου τῆς φωνῆς μου,
καὶ Ισραηλ οὐ προσέσχεν μοι·
13 καὶ ἐξαπέστειλα αὐτοὺς κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα τῶν καρδιῶν αὐτῶν,
πορεύσονται ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
14 εἰ ὁ λαός μου ἤκουσέν μου,
Ισραηλ ταῖς ὁδοῖς μου εἰ ἐπορεύθη,
15 ἐν τῷ μηδενὶ ἂν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν ἐταπείνωσα
καὶ ἐπὶ τοὺς θλίβοντας αὐτοὺς ἐπέβαλον τὴν χεῖρά μου.
16 οἱ ἐχθροὶ κυρίου ἐψεύσαντο αὐτῷ,
καὶ ἔσται ὁ καιρὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.
17 καὶ ἐψώμισεν αὐτοὺς ἐκ στέατος πυροῦ
καὶ ἐκ πέτρας μέλι ἐχόρτασεν αὐτούς.

81 ΠΑ'

1 Ψαλμὸς τῷ Ασαφ.
Ὁ θεὸς ἔστη ἐν συναγωγῇ θεῶν,
ἐν μέσῳ δὲ θεοὺς διακρίνει
2 Ἕως πότε κρίνετε ἀδικίαν

4² ημερας A† || 7¹ αυτων A† || 9¹·² διαμαρτυρομαι(A -ουμαι) σοι ισραηλ] λαλησω σοι ισρ. και διαμαρτ. σοι BS: ex 49 7 || 14¹ μου 1⁰ > BS† || 15¹ αν > B | 15² επεβαλον] + αν A

καὶ πρόσωπα ἁμαρτωλῶν λαμβάνετε;
διάψαλμα.
3 κρίνατε ὀρφανὸν καὶ πτωχόν,
ταπεινὸν καὶ πένητα δικαιώσατε·
4 ἐξέλεσθε πένητα καὶ πτωχόν,
ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ ῥύσασθε.
5 οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ συνῆκαν,
ἐν σκότει διαπορεύονται·
σαλευθήσονται πάντα τὰ θεμέλια τῆς γῆς.
6 ἐγὼ εἶπα Θεοί ἐστε
καὶ υἱοὶ ὑψίστου πάντες·
7 ὑμεῖς δὲ ὡς ἄνθρωποι ἀποθνήσκετε
καὶ ὡς εἷς τῶν ἀρχόντων πίπτετε.
8 ἀνάστα, ὁ θεός, κρῖνον τὴν γῆν,
ὅτι σὺ κατακληρονομήσεις ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν.

82 ΠΒ′

1 Ὠιδὴ ψαλμοῦ τῷ Ασαφ.
2 Ὁ θεός, τίς ὁμοιωθήσεταί σοι;
μὴ σιγήσῃς μηδὲ καταπραΰνῃς, ὁ θεός·
3 ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἤχησαν,
καὶ οἱ μισοῦντές σε ἦραν κεφαλήν,
4 ἐπὶ τὸν λαόν σου κατεπανουργεύσαντο γνώμην
καὶ ἐβουλεύσαντο κατὰ τῶν ἁγίων σου·
5 εἶπαν Δεῦτε καὶ ἐξολεθρεύσωμεν αὐτοὺς ἐξ ἔθνους,
καὶ οὐ μὴ μνησθῇ τὸ ὄνομα Ισραηλ ἔτι.
6 ὅτι ἐβουλεύσαντο ἐν ὁμονοίᾳ ἐπὶ τὸ αὐτό,
κατὰ σοῦ διαθήκην διέθεντο
7 τὰ σκηνώματα τῶν Ιδουμαίων καὶ οἱ Ισμαηλῖται,
Μωαβ καὶ οἱ Αγαρηνοί,
8 Γεβαλ καὶ Αμμων καὶ Αμαληκ
καὶ ἀλλόφυλοι μετὰ τῶν κατοικούντων Τύρον·
9 καὶ γὰρ καὶ Ασσουρ συμπαρεγένετο μετ' αὐτῶν,
ἐγενήθησαν εἰς ἀντίλημψιν τοῖς υἱοῖς Λωτ.
διάψαλμα.
10 ποίησον αὐτοῖς ὡς τῇ Μαδιαμ καὶ τῷ Σισαρα,
ὡς ὁ Ιαβιν ἐν τῷ χειμάρρῳ Κισων·
11 ἐξωλεθρεύθησαν ἐν Αενδωρ,

81 (𝔐 82) 3¹ ορφανον .. πτωχον] tr. S, -νω .. -χω A || 4²] + αυτους A || 7¹ δε] + δη BS || 8² κατακλ.] εξολεθρευσεις S
82 (𝔐 83) 4¹ σου] + κυριε A† || 6¹ οτι] και S† || 7² αγαρηνοι *L*] αγαρ. BSA || 8¹ γεβαλ] ναιβαλ BS†

ἐγενήθησαν ὡσεὶ κόπρος τῇ γῇ.
12 θοῦ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν ὡς τὸν Ωρηβ καὶ Ζηβ
καὶ Ζεβεε καὶ Σαλμανα πάντας τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν,
13 οἵτινες εἶπαν Κληρονομήσωμεν ἑαυτοῖς τὸ ἁγιαστήριον τοῦ θεοῦ.
14 ὁ θεός μου, θοῦ αὐτοὺς ὡς τροχόν,
ὡς καλάμην κατὰ πρόσωπον ἀνέμου·
15 ὡσεὶ πῦρ, ὃ διαφλέξει δρυμόν,
ὡς εἰ φλὸξ κατακαύσαι ὄρη,
16 οὕτως καταδιώξεις αὐτοὺς ἐν τῇ καταιγίδι σου
καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ταράξεις αὐτούς.
17 πλήρωσον τὰ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας,
καὶ ζητήσουσιν τὸ ὄνομά σου, κύριε.
18 αἰσχυνθήτωσαν καὶ ταραχθήτωσαν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος
καὶ ἐντραπήτωσαν καὶ ἀπολέσθωσαν
19 καὶ γνώτωσαν ὅτι ὄνομά σοι κύριος,
σὺ μόνος ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν.

83 ΠΓ′

1 Εἰς τὸ τέλος, ὑπὲρ τῶν ληνῶν· τοῖς υἱοῖς
Κορε ψαλμός.
2 Ὡς ἀγαπητὰ τὰ σκηνώματά σου, κύριε τῶν δυνάμεων.
3 ἐπιποθεῖ καὶ ἐκλείπει ἡ ψυχή μου εἰς τὰς αὐλὰς τοῦ κυρίου,
ἡ καρδία μου καὶ ἡ σάρξ μου ἠγαλλιάσαντο ἐπὶ θεὸν ζῶντα.
4 καὶ γὰρ στρουθίον εὗρεν ἑαυτῷ οἰκίαν
καὶ τρυγὼν νοσσιὰν ἑαυτῇ, οὗ θήσει τὰ νοσσία αὐτῆς,
τὰ θυσιαστήριά σου, κύριε τῶν δυνάμεων,
ὁ βασιλεύς μου καὶ ὁ θεός μου.
5 μακάριοι οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου,
εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων αἰνέσουσίν σε.
διάψαλμα.
6 μακάριος ἀνήρ, οὗ ἐστιν ἡ ἀντίλημψις αὐτοῦ παρὰ σοῦ, κύριε·
ἀναβάσεις ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ διέθετο
7 ἐν τῇ κοιλάδι τοῦ κλαυθμῶνος εἰς τόπον, ὃν ἔθετο·
καὶ γὰρ εὐλογίας δώσει ὁ νομοθετῶν.
8 πορεύσονται ἐκ δυνάμεως εἰς δύναμιν,
ὀφθήσεται ὁ θεὸς τῶν θεῶν ἐν Σιων.
9 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου

11² ωσει] ως B† || 12² σελμανα B† || 13 αγιαστ.] θυσιαστηριον B || 14² ανεμου] πυρος S† || 17² ονομα] προσωπον A† || 19² μονος] + ει B
83 (𝔐 84) 3¹ κυριου] θεου S || 4² εαυτη > S† || 5¹ οι] pr. παντες BA || 6¹ η > SA || 7¹ εις την κοιλαδα A

ἐνώτισαι, ὁ θεὸς Ιακωβ.
διάψαλμα.
10 ὑπερασπιστὰ ἡμῶν, ἰδέ, ὁ θεός,
καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου.
11 ὅτι κρείσσων ἡμέρα μία ἐν ταῖς αὐλαῖς σου ὑπὲρ χιλιάδας·
ἐξελεξάμην παραρριπτεῖσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ θεοῦ
μᾶλλον ἢ οἰκεῖν ἐν σκηνώμασιν ἁμαρτωλῶν.
12 ὅτι ἔλεον καὶ ἀλήθειαν ἀγαπᾷ κύριος ὁ θεός,
χάριν καὶ δόξαν δώσει·
κύριος οὐ στερήσει τὰ ἀγαθὰ τοὺς πορευομένους ἐν ἀκακίᾳ.
13 κύριε τῶν δυνάμεων, μακάριος ἄνθρωπος ὁ ἐλπίζων ἐπὶ σέ.

84 ΠΔ′

1 Εἰς τὸ τέλος· τοῖς υἱοῖς Κορε ψαλμός.
2 Εὐδόκησας, κύριε, τὴν γῆν σου,
ἀπέστρεψας τὴν αἰχμαλωσίαν Ιακωβ·
3 ἀφῆκας τὰς ἀνομίας τῷ λαῷ σου,
ἐκάλυψας πάσας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν.
διάψαλμα.
4 κατέπαυσας πᾶσαν τὴν ὀργήν σου,
ἀπέστρεψας ἀπὸ ὀργῆς θυμοῦ σου.
5 ἐπίστρεψον ἡμᾶς, ὁ θεὸς τῶν σωτηρίων ἡμῶν,
καὶ ἀπόστρεψον τὸν θυμόν σου ἀφ' ἡμῶν.
6 μὴ εἰς τὸν αἰῶνα ὀργισθήσῃ ἡμῖν
ἢ διατενεῖς τὴν ὀργήν σου ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν;
7 ὁ θεός, σὺ ἐπιστρέψας ζωώσεις ἡμᾶς,
καὶ ὁ λαός σου εὐφρανθήσεται ἐπὶ σοί.
8 δεῖξον ἡμῖν, κύριε, τὸ ἔλεός σου
καὶ τὸ σωτήριόν σου δῴης ἡμῖν.
9 ἀκούσομαι τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ κύριος ὁ θεός,
ὅτι λαλήσει εἰρήνην ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τοὺς ὁσίους αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τοὺς ἐπιστρέφοντας πρὸς αὐτὸν καρδίαν.
10 πλὴν ἐγγὺς τῶν φοβουμένων αὐτὸν τὸ σωτήριον αὐτοῦ
τοῦ κατασκηνῶσαι δόξαν ἐν τῇ γῇ ἡμῶν.
11 ἔλεος καὶ ἀλήθεια συνήντησαν,
δικαιοσύνη καὶ εἰρήνη κατεφίλησαν·

11² παραριπτεσθαι SA: cf. 14 | θεου] + μου A | 11³ εν] επι BS† || 12³ ου στερησει Sa] ουχ υστερησει BSA

84 (𝔐 85) 2² επεστρεψας A† || 3² πασας > B† || 4¹ πασαν > B*† || 6¹ τους αιωνας A | οργισθης A || 8² σου] + κυριε BA || 9⁴ και επι > S, επι > B

12 ἀλήθεια ἐκ τῆς γῆς ἀνέτειλεν,
καὶ δικαιοσύνη ἐκ τοῦ οὐρανοῦ διέκυψεν.
13 καὶ γὰρ ὁ κύριος δώσει χρηστότητα,
καὶ ἡ γῆ ἡμῶν δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς·
14 δικαιοσύνη ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται
καὶ θήσει εἰς ὁδὸν τὰ διαβήματα αὐτοῦ.

85 ΠΕ′

1 Προσευχὴ τῷ Δαυιδ.
Κλῖνον, κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου,
ὅτι πτωχὸς καὶ πένης εἰμὶ ἐγώ.
2 φύλαξον τὴν ψυχήν μου, ὅτι ὅσιός εἰμι·
σῶσον τὸν δοῦλόν σου, ὁ θεός μου, τὸν ἐλπίζοντα ἐπὶ σέ.
3 ἐλέησόν με, κύριε, ὅτι πρὸς σὲ κεκράξομαι ὅλην τὴν ἡμέραν.
4 εὔφρανον τὴν ψυχὴν τοῦ δούλου σου,
ὅτι πρὸς σέ, κύριε, ἦρα τὴν ψυχήν μου.
5 ὅτι σύ, κύριε, χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς
καὶ πολυέλεος πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις σε.
6 ἐνώτισαι, κύριε, τὴν προσευχήν μου
καὶ πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου.
7 ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου ἐκέκραξα πρὸς σέ, ὅτι εἰσήκουσάς μου.
8 οὐκ ἔστιν ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, κύριε,
καὶ οὐκ ἔστιν κατὰ τὰ ἔργα σου.
9 πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐποίησας, ἥξουσιν
καὶ προσκυνήσουσιν ἐνώπιόν σου, κύριε,
καὶ δοξάσουσιν τὸ ὄνομά σου,
10 ὅτι μέγας εἶ σὺ καὶ ποιῶν θαυμάσια,
σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος ὁ μέγας.
11 ὁδήγησόν με, κύριε, τῇ ὁδῷ σου,
καὶ πορεύσομαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου·
εὐφρανθήτω ἡ καρδία μου τοῦ φοβεῖσθαι τὸ ὄνομά σου.
12 ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε ὁ θεός μου, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου
καὶ δοξάσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα,
13 ὅτι τὸ ἔλεός σου μέγα ἐπ' ἐμὲ
καὶ ἐρρύσω τὴν ψυχήν μου ἐξ ᾅδου κατωτάτου.
14 ὁ θεός, παράνομοι ἐπανέστησαν ἐπ' ἐμέ,
καὶ συναγωγὴ κραταιῶν ἐζήτησαν τὴν ψυχήν μου
καὶ οὐ προέθεντό σε ἐνώπιον αὐτῶν.

12² και > A† || 14¹ ενωπιον A | προπορευσεται] προ > S†, σ > A†

85 (𝔐 86) 1 tit. προσευχη > A† | τω] του S† | 1¹ εισακουσον B† || 4²] + ο θεος S† || 7 επηκουσας A || 10² ο μεγας > SA || 11² εν > BA || 14² συναγ. κραταιων] κραταιοι S† | 14³ και > BS†

15 καὶ σύ, κύριε ὁ θεός, οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων,
μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ ἀληθινός.
16 ἐπίβλεψον ἐπ' ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με,
δὸς τὸ κράτος σου τῷ παιδί σου
καὶ σῶσον τὸν υἱὸν τῆς παιδίσκης σου.
17 ποίησον μετ' ἐμοῦ σημεῖον εἰς ἀγαθόν,
καὶ ἰδέτωσαν οἱ μισοῦντές με καὶ αἰσχυνθήτωσαν,
ὅτι σύ, κύριε, ἐβοήθησάς μοι καὶ παρεκάλεσάς με.

86 ΠΓ'

1 Τοῖς υἱοῖς Κορε ψαλμὸς ᾠδῆς.
Οἱ θεμέλιοι αὐτοῦ ἐν τοῖς ὄρεσιν τοῖς ἁγίοις·
2 ἀγαπᾷ κύριος τὰς πύλας Σιων
ὑπὲρ πάντα τὰ σκηνώματα Ιακωβ.
3 δεδοξασμένα ἐλαλήθη περὶ σοῦ, ἡ πόλις τοῦ θεοῦ.
διάψαλμα.
4 μνησθήσομαι Ρααβ καὶ Βαβυλῶνος τοῖς γινώσκουσίν με·
καὶ ἰδοὺ ἀλλόφυλοι καὶ Τύρος καὶ λαὸς Αἰθιόπων,
οὗτοι ἐγενήθησαν ἐκεῖ.
5 Μήτηρ Σιων, ἐρεῖ ἄνθρωπος,
καὶ ἄνθρωπος ἐγενήθη ἐν αὐτῇ,
καὶ αὐτὸς ἐθεμελίωσεν αὐτὴν ὁ ὕψιστος.
6 κύριος διηγήσεται ἐν γραφῇ λαῶν
καὶ ἀρχόντων τούτων τῶν γεγενημένων ἐν αὐτῇ.
διάψαλμα.
7 ὡς εὐφραινομένων πάντων ἡ κατοικία ἐν σοί.

87 ΠΖ'

1 Ὠιδὴ ψαλμοῦ τοῖς υἱοῖς Κορε· εἰς τὸ τέλος,
ὑπὲρ μαελεθ τοῦ ἀποκριθῆναι· συνέσεως
Αιμαν τῷ Ισραηλίτῃ.
2 Κύριε ὁ θεὸς τῆς σωτηρίας μου,
ἡμέρας ἐκέκραξα καὶ ἐν νυκτὶ ἐναντίον σου·
3 εἰσελθάτω ἐνώπιόν σου ἡ προσευχή μου,
κλῖνον τὸ οὖς σου εἰς τὴν δέησίν μου, κύριε.
4 ὅτι ἐπλήσθη κακῶν ἡ ψυχή μου,
καὶ ἡ ζωή μου τῷ ᾅδῃ ἤγγισεν·
5 προσελογίσθην μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον,

86 (𝔐 87) 4^3 > S† || 5^1 μητηρ] μη τη *O*† (secundum Octapla, non secundum Tetrapla)
87 (𝔐 88) 1 εις το τελ. > S† | αιμαν] αιθαμ A: ex 88 1 || 2^2 κεκραξομαι A† || 3^2 κυριε > S

ἐγενήθην ὡς ἄνθρωπος ἀβοήθητος ἐν νεκροῖς ἐλεύθερος,
6 ὡσεὶ τραυματίαι ἐρριμμένοι καθεύδοντες ἐν τάφῳ,
ὧν οὐκ ἐμνήσθης ἔτι
καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς χειρός σου ἀπώσθησαν.
7 ἔθεντό με ἐν λάκκῳ κατωτάτῳ,
ἐν σκοτεινοῖς καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου.
8 ἐπ' ἐμὲ ἐπεστηρίχθη ὁ θυμός σου,
καὶ πάντας τοὺς μετεωρισμούς σου ἐπ' ἐμὲ ἐπήγαγες.
διάψαλμα.
9 ἐμάκρυνας τοὺς γνωστούς μου ἀπ' ἐμοῦ,
ἔθεντό με βδέλυγμα ἑαυτοῖς,
παρεδόθην καὶ οὐκ ἐξεπορευόμην.
10 οἱ ὀφθαλμοί μου ἠσθένησαν ἀπὸ πτωχείας·
ἐκέκραξα πρὸς σέ, κύριε, ὅλην τὴν ἡμέραν,
διεπέτασα πρὸς σὲ τὰς χεῖράς μου
11 Μὴ τοῖς νεκροῖς ποιήσεις θαυμάσια;
ἢ ἰατροὶ ἀναστήσουσιν, καὶ ἐξομολογήσονταί σοι;
12 μὴ διηγήσεταί τις ἐν τάφῳ τὸ ἔλεός σου
καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῇ ἀπωλείᾳ;
13 μὴ γνωσθήσεται ἐν τῷ σκότει τὰ θαυμάσιά σου
καὶ ἡ δικαιοσύνη σου ἐν γῇ ἐπιλελησμένῃ;
14 κἀγὼ πρὸς σέ, κύριε, ἐκέκραξα,
καὶ τὸ πρωὶ ἡ προσευχή μου προφθάσει σε.
15 ἵνα τί, κύριε, ἀπωθεῖς τὴν ψυχήν μου,
ἀποστρέφεις τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ;
16 πτωχός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐν κόποις ἐκ νεότητός μου,
ὑψωθεὶς δὲ ἐταπεινώθην καὶ ἐξηπορήθην.
17 ἐπ' ἐμὲ διῆλθον αἱ ὀργαί σου,
καὶ οἱ φοβερισμοί σου ἐξετάραξάν με,
18 ἐκύκλωσάν με ὡς ὕδωρ ὅλην τὴν ἡμέραν,
περιέσχον με ἅμα.
19 ἐμάκρυνας ἀπ' ἐμοῦ φίλον καὶ πλησίον
καὶ τοὺς γνωστούς μου ἀπὸ ταλαιπωρίας.

88 ΠΗ'

1 Συνέσεως Αιθαν τῷ Ισραηλίτῃ.
2 Τὰ ἐλέη σου, κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα ᾄσομαι,

5^2 ως] ωσει SA || 6^1 ερριμμ. > A || 7^1 εθετο S || 8^2 επ εμε / επηγ.] tr. SA || 10^2] pr. και B | 10^3 προς σε > BS || 14^1 προς σε / κυριε] tr. B || 15^1 ψυχην] προσευχην B || 16^1 και / εν κοπ.] tr. S† | 16^2 και εξηπ. > A† || 17^2 και > A | εταραξαν B† || 19^1 και πλησιον > BS

εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἀπαγγελῶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν τῷ
στόματί μου,
3 ὅτι εἶπας Εἰς τὸν αἰῶνα ἔλεος οἰκοδομηθήσεται·
ἐν τοῖς οὐρανοῖς ἑτοιμασθήσεται ἡ ἀλήθειά σου
4 Διεθέμην διαθήκην τοῖς ἐκλεκτοῖς μου,
ὤμοσα Δαυιδ τῷ δούλῳ μου
5 Ἕως τοῦ αἰῶνος ἑτοιμάσω τὸ σπέρμα σου
καὶ οἰκοδομήσω εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τὸν θρόνον σου.
διάψαλμα.
6 ἐξομολογήσονται οἱ οὐρανοὶ τὰ θαυμάσιά σου, κύριε,
καὶ τὴν ἀλήθειάν σου ἐν ἐκκλησίᾳ ἁγίων.
7 ὅτι τίς ἐν νεφέλαις ἰσωθήσεται τῷ κυρίῳ,
καὶ τίς ὁμοιωθήσεται τῷ κυρίῳ ἐν υἱοῖς θεοῦ;
8 ὁ θεὸς ἐνδοξαζόμενος ἐν βουλῇ ἁγίων,
μέγας καὶ φοβερὸς ἐπὶ πάντας τοὺς περικύκλῳ αὐτοῦ.
9 κύριε ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων, τίς ὅμοιός σοι;
δυνατὸς εἶ, κύριε, καὶ ἡ ἀλήθειά σου κύκλῳ σου.
10 σὺ δεσπόζεις τοῦ κράτους τῆς θαλάσσης,
τὸν δὲ σάλον τῶν κυμάτων αὐτῆς σὺ καταπραΰνεις.
11 σὺ ἐταπείνωσας ὡς τραυματίαν ὑπερήφανον
καὶ ἐν τῷ βραχίονι τῆς δυνάμεώς σου διεσκόρπισας τοὺς
ἐχθρούς σου.
12 σοί εἰσιν οἱ οὐρανοί, καὶ σή ἐστιν ἡ γῆ·
τὴν οἰκουμένην καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς σὺ ἐθεμελίωσας.
13 τὸν βορρᾶν καὶ θαλάσσας σὺ ἔκτισας,
Θαβωρ καὶ Ερμων ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται.
14 σὸς ὁ βραχίων μετὰ δυναστείας·
κραταιωθήτω ἡ χείρ σου, ὑψωθήτω ἡ δεξιά σου.
15 δικαιοσύνη καὶ κρίμα ἑτοιμασία τοῦ θρόνου σου,
ἔλεος καὶ ἀλήθεια προπορεύσεται πρὸ προσώπου σου.
16 μακάριος ὁ λαὸς ὁ γινώσκων ἀλαλαγμόν·
κύριε, ἐν τῷ φωτὶ τοῦ προσώπου σου πορεύσονται
17 καὶ ἐν τῷ ὀνόματί σου ἀγαλλιάσονται ὅλην τὴν ἡμέραν
καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ὑψωθήσονται.
18 ὅτι τὸ καύχημα τῆς δυνάμεως αὐτῶν εἶ σύ,
καὶ ἐν τῇ εὐδοκίᾳ σου ὑψωθήσεται τὸ κέρας ἡμῶν.
19 ὅτι τοῦ κυρίου ἡ ἀντίλημψις
καὶ τοῦ ἁγίου Ισραηλ βασιλέως ἡμῶν.

88 (𝔐 89) 4[1]] + υψωσα εκλεκτον εκ του λαου μου S†: ex 20 || 6[2] και] + γαρ A || 7[2] και τις > A | κυριω] θεω S || 8[2] φοβερος] + εστιν A || 10[2] τον δε] και τον BS† || 11[2] και > A || 13[1] θαλασσας] την -σαν A | 13[2] ερμων εν *L*] ερμωνιμ BSA || 15[2] προπορευσονται SA || 18[1] το > A

20 τότε ἐλάλησας ἐν ὁράσει τοῖς ὁσίοις σου
καὶ εἶπας Ἐθέμην βοήθειαν ἐπὶ δυνατόν,
ὕψωσα ἐκλεκτὸν ἐκ τοῦ λαοῦ μου·
21 εὗρον Δαυιδ τὸν δοῦλόν μου,
ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ μου ἔχρισα αὐτόν.
22 ἡ γὰρ χείρ μου συναντιλήμψεται αὐτῷ,
καὶ ὁ βραχίων μου κατισχύσει αὐτόν·
23 οὐκ ὠφελήσει ἐχθρὸς ἐν αὐτῷ,
καὶ υἱὸς ἀνομίας οὐ προσθήσει τοῦ κακῶσαι αὐτόν·
24 καὶ συγκόψω τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
καὶ τοὺς μισοῦντας αὐτὸν τροπώσομαι.
25 καὶ ἡ ἀλήθειά μου καὶ τὸ ἔλεός μου μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἐν τῷ ὀνόματί μου ὑψωθήσεται τὸ κέρας αὐτοῦ·
26 καὶ θήσομαι ἐν θαλάσσῃ χεῖρα αὐτοῦ
καὶ ἐν ποταμοῖς δεξιὰν αὐτοῦ.
27 αὐτὸς ἐπικαλέσεταί με Πατήρ μου εἶ σύ,
θεός μου καὶ ἀντιλήμπτωρ τῆς σωτηρίας μου·
28 κἀγὼ πρωτότοκον θήσομαι αὐτόν,
ὑψηλὸν παρὰ τοῖς βασιλεῦσιν τῆς γῆς.
29 εἰς τὸν αἰῶνα φυλάξω αὐτῷ τὸ ἔλεός μου,
καὶ ἡ διαθήκη μου πιστὴ αὐτῷ·
30 καὶ θήσομαι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος τὸ σπέρμα αὐτοῦ
καὶ τὸν θρόνον αὐτοῦ ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ.
31 ἐὰν ἐγκαταλίπωσιν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ τὸν νόμον μου
καὶ τοῖς κρίμασίν μου μὴ πορευθῶσιν,
32 ἐὰν τὰ δικαιώματά μου βεβηλώσουσιν
καὶ τὰς ἐντολάς μου μὴ φυλάξωσιν,
33 ἐπισκέψομαι ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν
καὶ ἐν μάστιξιν τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν,
34 τὸ δὲ ἔλεός μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτοῦ
οὐδὲ μὴ ἀδικήσω ἐν τῇ ἀληθείᾳ μου
35 οὐδὲ μὴ βεβηλώσω τὴν διαθήκην μου
καὶ τὰ ἐκπορευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου οὐ μὴ ἀθετήσω.
36 ἅπαξ ὤμοσα ἐν τῷ ἁγίῳ μου, εἰ τῷ Δαυιδ ψεύσομαι
37 Τὸ σπέρμα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα μενεῖ
καὶ ὁ θρόνος αὐτοῦ ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον μου
38 καὶ ὡς ἡ σελήνη κατηρτισμένη εἰς τὸν αἰῶνα·

20[1] οσιοις pau. = *sanctis* Ga] υιοις rel. || 21[2] ελαιω] ελεει B: cf. 151 4 | μου > BS || 23[2] προσθ. του κακ.] κακωσει SA*(uid.) || 24[1] τους εχθρ. αυτου / απο προσ. αυτου] tr. S || 27[2]] pr. ο A || 33[1] τας > B† | 33[2] αμαρτ.] αδικιας SA || 34[2] ουδε] ουδ ου A || 35[1] την διαθηκην] εν τη -κη S†

καὶ ὁ μάρτυς ἐν οὐρανῷ πιστός.
διάψαλμα.
39 σὺ δὲ ἀπώσω καὶ ἐξουδένωσας,
ἀνεβάλου τὸν χριστόν σου·
40 κατέστρεψας τὴν διαθήκην τοῦ δούλου σου,
ἐβεβήλωσας εἰς τὴν γῆν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ.
41 καθεῖλες πάντας τοὺς φραγμοὺς αὐτοῦ,
ἔθου τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ δειλίαν·
42 διήρπασαν αὐτὸν πάντες οἱ διοδεύοντες ὁδόν,
ἐγενήθη ὄνειδος τοῖς γείτοσιν αὐτοῦ.
43 ὕψωσας τὴν δεξιὰν τῶν ἐχθρῶν αὐτοῦ,
εὔφρανας πάντας τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ·
44 ἀπέστρεψας τὴν βοήθειαν τῆς ῥομφαίας αὐτοῦ
καὶ οὐκ ἀντελάβου αὐτοῦ ἐν τῷ πολέμῳ.
45 κατέλυσας ἀπὸ καθαρισμοῦ αὐτόν,
τὸν θρόνον αὐτοῦ εἰς τὴν γῆν κατέρραξας·
46 ἐσμίκρυνας τὰς ἡμέρας τοῦ χρόνου αὐτοῦ,
κατέχεας αὐτοῦ αἰσχύνην.
διάψαλμα.
47 ἕως πότε, κύριε, ἀποστρέψεις εἰς τέλος,
ἐκκαυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ὀργή σου;
48 μνήσθητι τίς μου ἡ ὑπόστασις·
μὴ γὰρ ματαίως ἔκτισας πάντας τοὺς υἱοὺς τῶν ἀνθρώπων;
49 τίς ἐστιν ἄνθρωπος, ὃς ζήσεται καὶ οὐκ ὄψεται θάνατον,
ῥύσεται τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ χειρὸς ᾅδου;
διάψαλμα.
50 ποῦ εἰσιν τὰ ἐλέη σου τὰ ἀρχαῖα, κύριε,
ἃ ὤμοσας τῷ Δαυιδ ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου;
51 μνήσθητι, κύριε, τοῦ ὀνειδισμοῦ τῶν δούλων σου,
οὗ ὑπέσχον ἐν τῷ κόλπῳ μου, πολλῶν ἐθνῶν,
52 οὗ ὠνείδισαν οἱ ἐχθροί σου, κύριε,
οὗ ὠνείδισαν τὸ ἀντάλλαγμα τοῦ χριστοῦ σου.

53 Εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα.
γένοιτο γένοιτο.

39¹ εξουδ.] + ημας S | 39²] pr. και A || 42¹ διοδ.] παραπορευομενοι την A: ex 79 13 || 43¹ εχθρων αυτου] θλιβοντων αυτον A || 46¹ χρονου] θρονου B || 47¹ αποστρεφεις SA || 49¹ ανθρ.] pr. ο B || 50¹ εστιν BS || 51² υπεσχου BS

89 ΠΘ'
1 Προσευχὴ τοῦ Μωυσῆ ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ.
Κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ·
2 πρὸ τοῦ ὄρη γενηθῆναι
καὶ πλασθῆναι τὴν γῆν καὶ τὴν οἰκουμένην
καὶ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος ἕως τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.
3 μὴ ἀποστρέψῃς ἄνθρωπον εἰς ταπείνωσιν·
καὶ εἶπας Ἐπιστρέψατε, υἱοὶ ἀνθρώπων.
4 ὅτι χίλια ἔτη ἐν ὀφθαλμοῖς σου
ὡς ἡ ἡμέρα ἡ ἐχθές, ἥτις διῆλθεν,
καὶ φυλακὴ ἐν νυκτί.
5 τὰ ἐξουδενώματα αὐτῶν ἔτη ἔσονται.
τὸ πρωὶ ὡσεὶ χλόη παρέλθοι,
6 τὸ πρωὶ ἀνθήσαι καὶ παρέλθοι,
τὸ ἑσπέρας ἀποπέσοι, σκληρυνθείη καὶ ξηρανθείη.
7 ὅτι ἐξελίπομεν ἐν τῇ ὀργῇ σου
καὶ ἐν τῷ θυμῷ σου ἐταράχθημεν.
8 ἔθου τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἐνώπιόν σου·
ὁ αἰὼν ἡμῶν εἰς φωτισμὸν τοῦ προσώπου σου.
9 ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι ἡμῶν ἐξέλιπον,
καὶ ἐν τῇ ὀργῇ σου ἐξελίπομεν·
τὰ ἔτη ἡμῶν ὡς ἀράχνην ἐμελέτων.
10 αἱ ἡμέραι τῶν ἐτῶν ἡμῶν, ἐν αὐτοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη,
ἐὰν δὲ ἐν δυναστείαις, ὀγδοήκοντα ἔτη,
καὶ τὸ πλεῖον αὐτῶν κόπος καὶ πόνος·
ὅτι ἐπῆλθεν πραΰτης ἐφ' ἡμᾶς, καὶ παιδευθησόμεθα.
11 τίς γινώσκει τὸ κράτος τῆς ὀργῆς σου
καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου σου τὸν θυμόν σου;
12 ἐξαριθμήσασθαι τὴν δεξιάν σου οὕτως γνώρισον
καὶ τοὺς πεπεδημένους τῇ καρδίᾳ ἐν σοφίᾳ.
13 ἐπίστρεψον, κύριε· ἕως πότε;
καὶ παρακλήθητι ἐπὶ τοῖς δούλοις σου.
14 ἐνεπλήσθημεν τὸ πρωὶ τοῦ ἐλέους σου
καὶ ἠγαλλιασάμεθα καὶ εὐφράνθημεν
ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις ἡμῶν·
15 εὐφράνθημεν ἀνθ' ὧν ἡμερῶν ἐταπείνωσας ἡμᾶς,

89 (𝔐 90) 1 tit. του μ. ανθρωπου B(†)] τω μ. -πω SA | 1 εγεν. ημιν] tr. BS† || 2¹ γενηθηναι] εδρασθ. S: ex Prou. 8 25 | 2³ εως] pr. και A | συ ει > S† || 3² υιοι] οι υ. των A || 4¹] + κυριε A || 9³ ως] ωσει SA | αραχνη A || 10¹ εν αυτοις] εν ενιαυτοις B† | 10⁴ πραυτης(A ο pro υ) / εφ ημας] tr. S || 11² σου τον θυμον] του θυμου BS || 12¹ ουτως > BS | γνωρ.] + μοι A | 12² πεπαιδευμενους BS || 15¹ ευφρανθ. > BS

ἐτῶν, ὧν εἴδομεν κακά.
16 καὶ ἰδὲ ἐπὶ τοὺς δούλους σου καὶ τὰ ἔργα σου
καὶ ὁδήγησον τοὺς υἱοὺς αὐτῶν,
17 καὶ ἔστω ἡ λαμπρότης κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐφ' ἡμᾶς,
καὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν κατεύθυνον ἐφ' ἡμᾶς.

90 Ϙ

1 Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυιδ.
Ὁ κατοικῶν ἐν βοηθείᾳ τοῦ ὑψίστου
ἐν σκέπῃ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται.
2 ἐρεῖ τῷ κυρίῳ Ἀντιλήμπτωρ μου εἶ καὶ καταφυγή μου,
ὁ θεός μου, ἐλπιῶ ἐπ' αὐτόν,
3 ὅτι αὐτὸς ῥύσεταί με ἐκ παγίδος θηρευτῶν
καὶ ἀπὸ λόγου ταραχώδους.
4 ἐν τοῖς μεταφρένοις αὐτοῦ ἐπισκιάσει σοι,
καὶ ὑπὸ τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐλπιεῖς·
ὅπλῳ κυκλώσει σε ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.
5 οὐ φοβηθήσῃ ἀπὸ φόβου νυκτερινοῦ,
ἀπὸ βέλους πετομένου ἡμέρας,
6 ἀπὸ πράγματος διαπορευομένου ἐν σκότει,
ἀπὸ συμπτώματος καὶ δαιμονίου μεσημβρινοῦ.
7 πεσεῖται ἐκ τοῦ κλίτους σου χιλιὰς
καὶ μυριὰς ἐκ δεξιῶν σου,
πρὸς σὲ δὲ οὐκ ἐγγιεῖ·
8 πλὴν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου κατανοήσεις
καὶ ἀνταπόδοσιν ἁμαρτωλῶν ὄψῃ.
9 ὅτι σύ, κύριε, ἡ ἐλπίς μου·
τὸν ὕψιστον ἔθου καταφυγήν σου.
10 οὐ προσελεύσεται πρὸς σὲ κακά,
καὶ μάστιξ οὐκ ἐγγιεῖ τῷ σκηνώματί σου,
11 ὅτι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ ἐντελεῖται περὶ σοῦ
τοῦ διαφυλάξαι σε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς σου·
12 ἐπὶ χειρῶν ἀροῦσίν σε,
μήποτε προσκόψῃς πρὸς λίθον τὸν πόδα σου·
13 ἐπ' ἀσπίδα καὶ βασιλίσκον ἐπιβήσῃ
καὶ καταπατήσεις λέοντα καὶ δράκοντα.
14 ὅτι ἐπ' ἐμὲ ἤλπισεν, καὶ ῥύσομαι αὐτόν·
σκεπάσω αὐτόν, ὅτι ἔγνω τὸ ὄνομά μου.

16[1] τα BS†] pr. επι rel. || 17[1] του > BS† | 17[2]] + και το εργον των χειρων ημων κατευθυνον SA (in *O* sub ※)
90 (𝔐 91) 2[1] κυριω] θεω BS || 3[1] με > B† || 5[2]] pr. και S || 11[2] πασαις > B† || 12[1]] pr. και S†

15 ἐπικαλέσεταί με, καὶ εἰσακούσομαι αὐτοῦ,
μετ' αὐτοῦ εἰμι ἐν θλίψει
καὶ ἐξελοῦμαι καὶ δοξάσω αὐτόν.
16 μακρότητα ἡμερῶν ἐμπλήσω αὐτὸν
καὶ δείξω αὐτῷ τὸ σωτήριόν μου.

91 ϘΑ'

1 Ψαλμὸς ᾠδῆς, εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ σαββάτου.
2 Ἀγαθὸν τὸ ἐξομολογεῖσθαι τῷ κυρίῳ
καὶ ψάλλειν τῷ ὀνόματί σου, ὕψιστε,
3 τοῦ ἀναγγέλλειν τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου
καὶ τὴν ἀλήθειάν σου κατὰ νύκτα
4 ἐν δεκαχόρδῳ ψαλτηρίῳ μετ' ᾠδῆς ἐν κιθάρᾳ.
5 ὅτι εὔφρανάς με, κύριε, ἐν τῷ ποιήματί σου,
καὶ ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου ἀγαλλιάσομαι.
6 ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, κύριε·
σφόδρα ἐβαθύνθησαν οἱ διαλογισμοί σου.
7 ἀνὴρ ἄφρων οὐ γνώσεται,
καὶ ἀσύνετος οὐ συνήσει ταῦτα.
8 ἐν τῷ ἀνατεῖλαι τοὺς ἁμαρτωλοὺς ὡς χόρτον
καὶ διέκυψαν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
ὅπως ἂν ἐξολεθρευθῶσιν εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
9 σὺ δὲ ὕψιστος εἰς τὸν αἰῶνα, κύριε·
10 ὅτι ἰδοὺ οἱ ἐχθροί σου ἀπολοῦνται,
καὶ διασκορπισθήσονται πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν,
11 καὶ ὑψωθήσεται ὡς μονοκέρωτος τὸ κέρας μου
καὶ τὸ γῆράς μου ἐν ἐλαίῳ πίονι,
12 καὶ ἐπεῖδεν ὁ ὀφθαλμός μου ἐν τοῖς ἐχθροῖς μου,
καὶ ἐν τοῖς ἐπανιστανομένοις ἐπ' ἐμὲ πονηρευομένοις ἀκού-
σεται τὸ οὖς μου.
13 δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει,
ὡσεὶ κέδρος ἡ ἐν τῷ Λιβάνῳ πληθυνθήσεται.
14 πεφυτευμένοι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου
ἐν ταῖς αὐλαῖς τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐξανθήσουσιν·
15 ἔτι πληθυνθήσονται ἐν γήρει πίονι
καὶ εὐπαθοῦντες ἔσονται

15[1] επικαλ.] κεκραξεται προς A | επακουσ. A | 15[3] εξελ.] + αυτον A || 16[1] μακροτητι BS†
91 (𝔐 92) 1 προσαββατου S: ex 92 1 || 6[2] εβαρυνθ. BS || 8[1] τους > A | ως] ωσει SA || 10[1]] pr. οτι ιδου οι εχθροι σου κυριε S (in *O* sub ※) || 12[2] ακουσ.] pr. εισ BS† || 13[2] ωσει *L*] ως η BSA || 15[1] ετι] τοτε B, > S†

16 τοῦ ἀναγγεῖλαι ὅτι εὐθὴς κύριος ὁ θεός μου
καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν αὐτῷ.

92 ϛΒ′

1 Εἰς τὴν ἡμέραν τοῦ προσαββάτου, ὅτε κατῴ-
κισται ἡ γῆ· αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυιδ.
Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο,
ἐνεδύσατο κύριος δύναμιν καὶ περιεζώσατο·
καὶ γὰρ ἐστερέωσεν τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται.
2 ἕτοιμος ὁ θρόνος σου ἀπὸ τότε,
ἀπὸ τοῦ αἰῶνος σὺ εἶ.
3 ἐπῆραν οἱ ποταμοί, κύριε,
ἐπῆραν οἱ ποταμοὶ φωνὰς αὐτῶν·
4 ἀπὸ φωνῶν ὑδάτων πολλῶν
θαυμαστοὶ οἱ μετεωρισμοὶ τῆς θαλάσσης,
θαυμαστὸς ἐν ὑψηλοῖς ὁ κύριος.
5 τὰ μαρτύριά σου ἐπιστώθησαν σφόδρα·
τῷ οἴκῳ σου πρέπει ἁγίασμα, κύριε,
εἰς μακρότητα ἡμερῶν.

93 ϛΓ′

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ, τετράδι σαββάτων.
Ὁ θεὸς ἐκδικήσεων κύριος,
ὁ θεὸς ἐκδικήσεων ἐπαρρησιάσατο.
2 ὑψώθητι, ὁ κρίνων τὴν γῆν,
ἀπόδος ἀνταπόδοσιν τοῖς ὑπερηφάνοις.
3 ἕως πότε ἁμαρτωλοί, κύριε,
ἕως πότε ἁμαρτωλοὶ καυχήσονται,
4 φθέγξονται καὶ λαλήσουσιν ἀδικίαν,
λαλήσουσιν πάντες οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν;
5 τὸν λαόν σου, κύριε, ἐταπείνωσαν
καὶ τὴν κληρονομίαν σου ἐκάκωσαν
6 χήραν καὶ προσήλυτον ἀπέκτειναν
καὶ ὀρφανοὺς ἐφόνευσαν
7 καὶ εἶπαν Οὐκ ὄψεται κύριος,
οὐδὲ συνήσει ὁ θεὸς τοῦ Ιακωβ.

16¹ μου] ημων SA
92 (𝔐 93) 1 tit. σαββατου A: ex 91 1 | 1¹ ο > B† || 3²] + αρουσιν οι ποταμοι επιτριψεις αυτων A (in *O* sub ※)
93 (𝔐 94) 1 tit. ψ.] + ωδης A | σαββατου A | 1¹ ο > SA | 1² ο > A || 6 προσηλυτον ... ορφανους Sa] ορφανον ... προσηλυτον BSA || 7¹ κυριος] pr. ο S

8 σύνετε δή, ἄφρονες ἐν τῷ λαῷ,
καί, μωροί, ποτὲ φρονήσατε.
9 ὁ φυτεύσας τὸ οὖς οὐχὶ ἀκούει,
ἢ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν οὐ κατανοεῖ;
10 ὁ παιδεύων ἔθνη οὐχὶ ἐλέγξει,
ὁ διδάσκων ἄνθρωπον γνῶσιν,
11 κύριος γινώσκει τοὺς διαλογισμοὺς τῶν ἀνθρώπων ὅτι εἰ-
σὶν μάταιοι.
12 μακάριος ἄνθρωπος, ὃν ἂν σὺ παιδεύσῃς, κύριε,
καὶ ἐκ τοῦ νόμου σου διδάξῃς αὐτὸν
13 τοῦ πραῦναι αὐτῷ ἀφ' ἡμερῶν πονηρῶν,
ἕως οὗ ὀρυγῇ τῷ ἁμαρτωλῷ βόθρος.
14 ὅτι οὐκ ἀπώσεται κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ οὐκ ἐγκαταλείψει,
15 ἕως οὗ δικαιοσύνη ἐπιστρέψῃ εἰς κρίσιν
καὶ ἐχόμενοι αὐτῆς πάντες οἱ εὐθεῖς τῇ καρδίᾳ.
διάψαλμα.
16 τίς ἀναστήσεταί μοι ἐπὶ πονηρευομένους,
ἢ τίς συμπαραστήσεταί μοι ἐπὶ ἐργαζομένους τὴν ἀνομίαν;
17 εἰ μὴ ὅτι κύριος ἐβοήθησέν μοι,
παρὰ βραχὺ παρῴκησεν τῷ ᾅδῃ ἡ ψυχή μου.
18 εἰ ἔλεγον Σεσάλευται ὁ πούς μου,
τὸ ἔλεός σου, κύριε, βοηθεῖ μοι·
19 κύριε, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου
αἱ παρακλήσεις σου ἠγάπησαν τὴν ψυχήν μου.
20 μὴ συμπροσέσται σοι θρόνος ἀνομίας,
ὁ πλάσσων κόπον ἐπὶ προστάγματι;
21 θηρεύσουσιν ἐπὶ ψυχὴν δικαίου
καὶ αἷμα ἀθῷον καταδικάσονται.
22 καὶ ἐγένετό μοι κύριος εἰς καταφυγὴν
καὶ ὁ θεός μου εἰς βοηθὸν ἐλπίδος μου·
23 καὶ ἀποδώσει αὐτοῖς τὴν ἀνομίαν αὐτῶν,
καὶ κατὰ τὴν πονηρίαν αὐτῶν
ἀφανιεῖ αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

94 ϛΔ′

1 Αἶνος ᾠδῆς τῷ Δαυιδ.
Δεῦτε ἀγαλλιασώμεθα τῷ κυρίῳ,

9² τον οφθ.] οφθαλμους BS | ουχι A || 12¹ ανθρ.] pr. ο B | συ > A || 16¹ πονηρευομενοις A | 16² εργαζ.] pr. τους A || 18² εβοηθει A || 19¹ κυριε > A | 19² ηγαπ.] ηυφραναν A | ψυχην] καρδιαν S† || 20¹ συνπροσεστω A | 20² προσταγμα A || 23¹ αυτοις] + κυριος κατα A | 23² κατα > BS

ἀλαλάξωμεν τῷ θεῷ τῷ σωτῆρι ἡμῶν ·
2 προφθάσωμεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει
καὶ ἐν ψαλμοῖς ἀλαλάξωμεν αὐτῷ.
3 ὅτι θεὸς μέγας κύριος
καὶ βασιλεὺς μέγας ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς ·
4 ὅτι ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ τὰ πέρατα τῆς γῆς,
καὶ τὰ ὕψη τῶν ὀρέων αὐτοῦ εἰσιν ·
5 ὅτι αὐτοῦ ἐστιν ἡ θάλασσα, καὶ αὐτὸς ἐποίησεν αὐτήν,
καὶ τὴν ξηρὰν αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἔπλασαν.
6 δεῦτε προσκυνήσωμεν καὶ προσπέσωμεν αὐτῷ
καὶ κλαύσωμεν ἐναντίον κυρίου τοῦ ποιήσαντος ἡμᾶς ·
7 ὅτι αὐτός ἐστιν ὁ θεὸς ἡμῶν,
καὶ ἡμεῖς λαὸς νομῆς αὐτοῦ
καὶ πρόβατα χειρὸς αὐτοῦ.
σήμερον, ἐὰν τῆς φωνῆς αὐτοῦ ἀκούσητε,
8 μὴ σκληρύνητε τὰς καρδίας ὑμῶν ὡς ἐν τῷ παραπικρασμῷ
κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ πειρασμοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
9 οὗ ἐπείρασαν οἱ πατέρες ὑμῶν,
ἐδοκίμασαν καὶ εἶδοσαν τὰ ἔργα μου.
10 τεσσαράκοντα ἔτη προσώχθισα τῇ γενεᾷ ἐκείνῃ
καὶ εἶπα Ἀεὶ πλανῶνται τῇ καρδίᾳ
καὶ αὐτοὶ οὐκ ἔγνωσαν τὰς ὁδούς μου,
11 ὡς ὤμοσα ἐν τῇ ὀργῇ μου
Εἰ εἰσελεύσονται εἰς τὴν κατάπαυσίν μου.

95 ϛΕ′

1 Ὅτε ὁ οἶκος ᾠκοδομεῖτο μετὰ τὴν αἰχμα-
λωσίαν · ᾠδὴ τῷ Δαυιδ.
Ἄισατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν,
ᾄσατε τῷ κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ ·
2 ᾄσατε τῷ κυρίῳ, εὐλογήσατε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
εὐαγγελίζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον αὐτοῦ ·
3 ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὴν δόξαν αὐτοῦ,
ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.
4 ὅτι μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα,
φοβερός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς θεούς ·
5 ὅτι πάντες οἱ θεοὶ τῶν ἐθνῶν δαιμόνια,

94 (𝔐 95) 3^2 παντας τ. θεους] πασαν την γην A: ex 46 3 || 4^1] pr. οτι ουκ απωσεται κυριος τον λαον αυτου B: ex 93 14 | τη > S† | τα] pr. παντα S | 4^2 εστιν BS || 6^2 ενωπιον S† || 7^3 χειρος] pr. της A || 9^2 εδοκ.] + με A || 10^3 και αυτοι] αυ. δε SA || 11^2 ει] η SA^c, > A*
95 (𝔐 96) 1 tit. οτε — αιχμ. / ωδη τ. δ.] tr. SA | οικοδομειται B*† || 3^1 > A

ὁ δὲ κύριος τοὺς οὐρανοὺς ἐποίησεν ·
6 ἐξομολόγησις καὶ ὡραιότης ἐνώπιον αὐτοῦ,
ἁγιωσύνη καὶ μεγαλοπρέπεια ἐν τῷ ἁγιάσματι αὐτοῦ.
7 ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ, αἱ πατριαὶ τῶν ἐθνῶν,
ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν καὶ τιμήν ·
8 ἐνέγκατε τῷ κυρίῳ δόξαν ὀνόματι αὐτοῦ,
ἄρατε θυσίας καὶ εἰσπορεύεσθε εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ·
9 προσκυνήσατε τῷ κυρίῳ ἐν αὐλῇ ἁγίᾳ αὐτοῦ,
σαλευθήτω ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.
10 εἴπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν,
καὶ γὰρ κατώρθωσεν τὴν οἰκουμένην, ἥτις οὐ σαλευθήσεται,
κρινεῖ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.
11 εὐφραινέσθωσαν οἱ οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ,
σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ·
12 χαρήσεται τὰ πεδία καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,
τότε ἀγαλλιάσονται πάντα τὰ ξύλα τοῦ δρυμοῦ
13 πρὸ προσώπου κυρίου, ὅτι ἔρχεται,
ὅτι ἔρχεται κρῖναι τὴν γῆν ·
κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ
καὶ λαοὺς ἐν τῇ ἀληθείᾳ αὐτοῦ.

96 ϛϜ′

1 Τῷ Δαυιδ, ὅτε ἡ γῆ αὐτοῦ καθίσταται.
Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ,
εὐφρανθήτωσαν νῆσοι πολλαί.
2 νεφέλη καὶ γνόφος κύκλῳ αὐτοῦ,
δικαιοσύνη καὶ κρίμα κατόρθωσις τοῦ θρόνου αὐτοῦ.
3 πῦρ ἐναντίον αὐτοῦ προπορεύσεται
καὶ φλογιεῖ κύκλῳ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ·
4 ἔφαναν αἱ ἀστραπαὶ αὐτοῦ τῇ οἰκουμένῃ,
εἶδεν καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ.
5 τὰ ὄρη ἐτάκησαν ὡσεὶ κηρὸς ἀπὸ προσώπου κυρίου,
ἀπὸ προσώπου κυρίου πάσης τῆς γῆς.
6 ἀνήγγειλαν οἱ οὐρανοὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ,
καὶ εἶδοσαν πάντες οἱ λαοὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ.
7 αἰσχυνθήτωσαν πάντες οἱ προσκυνοῦντες τοῖς γλυπτοῖς
οἱ ἐγκαυχώμενοι ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν ·
προσκυνήσατε αὐτῷ, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ.
8 ἤκουσεν καὶ εὐφράνθη Σιων,

$7^1/7^2$] tr. S† || 10^1 ειπα A† | ο] οτι A || 13^1 προ] απο A: cf. 97 8
96 (𝔐 97) 1^1 αγαλλιασεται BS || 5^1 ετακ. / ωσει κηρ.] tr. S | 5^2 κυριου > S† || 6^2 και > S† || 7^1 προσκυν.] πεποιθοτες επι S†: ex Is. 42 17

καὶ ἠγαλλιάσαντο αἱ θυγατέρες τῆς Ιουδαίας
ἕνεκεν τῶν κριμάτων σου, κύριε·
9 ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ ὕψιστος ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν,
σφόδρα ὑπερυψώθης ὑπὲρ πάντας τοὺς θεούς.
10 οἱ ἀγαπῶντες τὸν κύριον, μισεῖτε πονηρόν·
φυλάσσει κύριος τὰς ψυχὰς τῶν ὁσίων αὐτοῦ,
ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλῶν ῥύσεται αὐτούς.
11 φῶς ἀνέτειλεν τῷ δικαίῳ
καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ εὐφροσύνη.
12 εὐφράνθητε, δίκαιοι, ἐπὶ τῷ κυρίῳ
καὶ ἐξομολογεῖσθε τῇ μνήμῃ τῆς ἁγιωσύνης αὐτοῦ.

97 ϙZ′

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Ἄισατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν,
ὅτι θαυμαστὰ ἐποίησεν κύριος·
ἔσωσεν αὐτῷ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ
καὶ ὁ βραχίων ὁ ἅγιος αὐτοῦ.
2 ἐγνώρισεν κύριος τὸ σωτήριον αὐτοῦ,
ἐναντίον τῶν ἐθνῶν ἀπεκάλυψεν τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.
3 ἐμνήσθη τοῦ ἐλέους αὐτοῦ τῷ Ιακωβ
καὶ τῆς ἀληθείας αὐτοῦ τῷ οἴκῳ Ισραηλ·
εἶδοσαν πάντα τὰ πέρατα τῆς γῆς τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
4 ἀλαλάξατε τῷ θεῷ, πᾶσα ἡ γῆ,
ᾄσατε καὶ ἀγαλλιᾶσθε καὶ ψάλατε·
5 ψάλατε τῷ κυρίῳ ἐν κιθάρᾳ,
ἐν κιθάρᾳ καὶ φωνῇ ψαλμοῦ·
6 ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς καὶ φωνῇ σάλπιγγος κερατίνης
ἀλαλάξατε ἐνώπιον τοῦ βασιλέως κυρίου.
7 σαλευθήτω ἡ θάλασσα καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς,
ἡ οἰκουμένη καὶ οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ·
8 ποταμοὶ κροτήσουσιν χειρὶ ἐπὶ τὸ αὐτό,
τὰ ὄρη ἀγαλλιάσονται,
9 ὅτι ἥκει κρῖναι τὴν γῆν·
κρινεῖ τὴν οἰκουμένην ἐν δικαιοσύνῃ
καὶ λαοὺς ἐν εὐθύτητι.

9¹ ει > A | ο > SA | 9² υπερ] επι S† || 10¹ πονηρα A | 10³ αμαρτωλου A || 12¹ επι] εν A
97 (𝔐 98) 1² κυριος] pr. ο A || 3¹ τω ιακ.] του ιακ. A, > S || 4¹ θεω] κυριω SA || 6¹ φωνης SA | 6² κυριω BS || 7² οι] pr. παντες A | εν αυτη] αυτην B† || 8²] + απο προσωπου κυριου οτι ερχεται A: cf. 𝔐 et 95 13

98 ϙH′

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Ὁ κύριος ἐβασίλευσεν, ὀργιζέσθωσαν λαοί·
ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβιν, σαλευθήτω ἡ γῆ.
2 κύριος ἐν Σιων μέγας
καὶ ὑψηλός ἐστιν ἐπὶ πάντας τοὺς λαούς·
3 ἐξομολογησάσθωσαν τῷ ὀνόματί σου τῷ μεγάλῳ,
ὅτι φοβερὸν καὶ ἅγιόν ἐστιν.
4 καὶ τιμὴ βασιλέως κρίσιν ἀγαπᾷ·
σὺ ἡτοίμασας εὐθύτητας,
κρίσιν καὶ δικαιοσύνην ἐν Ιακωβ σὺ ἐποίησας.
5 ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν
καὶ προσκυνεῖτε τῷ ὑποποδίῳ τῶν ποδῶν αὐτοῦ,
ὅτι ἅγιός ἐστιν.
6 Μωυσῆς καὶ Ααρων ἐν τοῖς ἱερεῦσιν αὐτοῦ,
καὶ Σαμουηλ ἐν τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ·
ἐπεκαλοῦντο τὸν κύριον, καὶ αὐτὸς ἐπήκουσεν αὐτῶν,
7 ἐν στύλῳ νεφέλης ἐλάλει πρὸς αὐτούς·
ἐφύλασσον τὰ μαρτύρια αὐτοῦ
καὶ τὰ προστάγματα, ἃ ἔδωκεν αὐτοῖς.
8 κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σὺ ἐπήκουες αὐτῶν·
ὁ θεός, σὺ εὐίλατος ἐγίνου αὐτοῖς
καὶ ἐκδικῶν ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν.
9 ὑψοῦτε κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν
καὶ προσκυνεῖτε εἰς ὄρος ἅγιον αὐτοῦ,
ὅτι ἅγιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν.

99 ϙΘ′

1 Ψαλμὸς εἰς ἐξομολόγησιν.
Ἀλαλάξατε τῷ κυρίῳ, πᾶσα ἡ γῆ,
2 δουλεύσατε τῷ κυρίῳ ἐν εὐφροσύνῃ,
εἰσέλθατε ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει.
3 γνῶτε ὅτι κύριος, αὐτός ἐστιν ὁ θεός,
αὐτὸς ἐποίησεν ἡμᾶς καὶ οὐχ ἡμεῖς,
λαὸς αὐτοῦ καὶ πρόβατα τῆς νομῆς αὐτοῦ.
4 εἰσέλθατε εἰς τὰς πύλας αὐτοῦ ἐν ἐξομολογήσει,
εἰς τὰς αὐλὰς αὐτοῦ ἐν ὕμνοις·

98 (𝔐 99) 1¹ ο > BS† | 1² χερουβειμ B || 3¹ εξομολογισθωσαν S† | τω 1⁰] pr. παντες B || 4¹ > S† || 5³ οτι > BS† | αγιον A || 6³ εισηκουσεν SA | αυτοις B† || 7²] pr. οτι A | 7³ τα προσταγματα α] το -μα ο S, τα -ματα αυτου α A || 8¹ επηκουσας S | 8² συ > B | εγενου S
99 (𝔐 100) 3¹] + ημων A | 3³] pr. ημεις δε A: ex 78 13 || 4² εις > B†

ἐξομολογεῖσθε αὐτῷ, αἰνεῖτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
5 ὅτι χρηστὸς κύριος, εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
καὶ ἕως γενεᾶς καὶ γενεᾶς ἡ ἀλήθεια αὐτοῦ.

100 Ρ′

1 Τῷ Δαυιδ ψαλμός.
Ἔλεος καὶ κρίσιν ᾄσομαί σοι, κύριε·
2 ψαλῶ καὶ συνήσω ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ· πότε ἥξεις πρός με;
διεπορευόμην ἐν ἀκακίᾳ καρδίας μου ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου μου.
3 οὐ προεθέμην πρὸ ὀφθαλμῶν μου πρᾶγμα παράνομον,
ποιοῦντας παραβάσεις ἐμίσησα·
4 οὐκ ἐκολλήθη μοι καρδία σκαμβή,
ἐκκλίνοντος ἀπ᾽ ἐμοῦ τοῦ πονηροῦ οὐκ ἐγίνωσκον.
5 τὸν καταλαλοῦντα λάθρᾳ τοῦ πλησίον αὐτοῦ, τοῦτον ἐξεδίωκον·
ὑπερηφάνῳ ὀφθαλμῷ καὶ ἀπλήστῳ καρδίᾳ, τούτῳ οὐ συνήσθιον.
6 οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπὶ τοὺς πιστοὺς τῆς γῆς τοῦ συγκαθῆσθαι
αὐτοὺς μετ᾽ ἐμοῦ·
πορευόμενος ἐν ὁδῷ ἀμώμῳ, οὗτός μοι ἐλειτούργει.
7 οὐ κατῴκει ἐν μέσῳ τῆς οἰκίας μου ποιῶν ὑπερηφανίαν,
λαλῶν ἄδικα οὐ κατεύθυνεν ἐναντίον τῶν ὀφθαλμῶν μου.
8 εἰς τὰς πρωίας ἀπέκτεννον πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς
τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐκ πόλεως κυρίου πάντας τοὺς ἐργαζομέ-
νους τὴν ἀνομίαν.

101 ΡΑ′

1 Προσευχὴ τῷ πτωχῷ, ὅταν ἀκηδιάσῃ καὶ ἐν-
αντίον κυρίου ἐκχέῃ τὴν δέησιν αὐτοῦ.
2 Εἰσάκουσον, κύριε, τῆς προσευχῆς μου,
καὶ ἡ κραυγή μου πρὸς σὲ ἐλθάτω.
3 μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ᾽ ἐμοῦ·
ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ θλίβωμαι, κλῖνον τὸ οὖς σου πρός με·
ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ εἰσάκουσόν μου.
4 ὅτι ἐξέλιπον ὡσεὶ καπνὸς αἱ ἡμέραι μου,
καὶ τὰ ὀστᾶ μου ὡσεὶ φρύγιον συνεφρύγησαν.
5 ἐπλήγη ὡσεὶ χόρτος καὶ ἐξηράνθη ἡ καρδία μου,
ὅτι ἐπελαθόμην τοῦ φαγεῖν τὸν ἄρτον μου.

5^1 εις] pr. οτι A
100 (𝔐 101) 1 tit. τω δ./ψ.] tr. S, ψ. > A† | 1 ελεον A || 2^1 οδω] ωδη B† | 2^2 τω οικω S† || 6^1 μου] αυτου S† || 7^2 ενωπιον SA || 8^1 απεκτεννον BS^c] -κτενον A, -κτινον S* | 8^2 αδικιαν B
101 (𝔐 102) 1 εναντιον] -τι A, ενωπιον S || 2^1 εισακ. κυριε] tr. SA || 3^2 το ους σου / προς με] tr. SA | 3^3 επακουσον S || 5^1 επληγην BA

6 ἀπὸ φωνῆς τοῦ στεναγμοῦ μου
ἐκολλήθη τὸ ὀστοῦν μου τῇ σαρκί μου.
7 ὡμοιώθην πελεκᾶνι ἐρημικῷ,
ἐγενήθην ὡσεὶ νυκτικόραξ ἐν οἰκοπέδῳ,
8 ἠγρύπνησα καὶ ἐγενήθην
ὡσεὶ στρουθίον μονάζον ἐπὶ δώματι.
9 ὅλην τὴν ἡμέραν ὠνείδιζόν με οἱ ἐχθροί μου,
καὶ οἱ ἐπαινοῦντές με κατ᾽ ἐμοῦ ὤμνυον.
10 ὅτι σποδὸν ὡσεὶ ἄρτον ἔφαγον
καὶ τὸ πόμα μου μετὰ κλαυθμοῦ ἐκίρνων
11 ἀπὸ προσώπου τῆς ὀργῆς σου καὶ τοῦ θυμοῦ σου,
ὅτι ἐπάρας κατέρραξάς με.
12 αἱ ἡμέραι μου ὡσεὶ σκιὰ ἐκλίθησαν,
καὶ ἐγὼ ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθην.
13 σὺ δέ, κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα μένεις,
καὶ τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
14 σὺ ἀναστὰς οἰκτιρήσεις τὴν Σιων,
ὅτι καιρὸς τοῦ οἰκτιρῆσαι αὐτήν, ὅτι ἥκει καιρός·
15 ὅτι εὐδόκησαν οἱ δοῦλοί σου τοὺς λίθους αὐτῆς
καὶ τὸν χοῦν αὐτῆς οἰκτιρήσουσιν.
16 καὶ φοβηθήσονται τὰ ἔθνη τὸ ὄνομα κυρίου
καὶ πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς τὴν δόξαν σου,
17 ὅτι οἰκοδομήσει κύριος τὴν Σιων
καὶ ὀφθήσεται ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ.
18 ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν προσευχὴν τῶν ταπεινῶν
καὶ οὐκ ἐξουδένωσεν τὴν δέησιν αὐτῶν.
19 γραφήτω αὕτη εἰς γενεὰν ἑτέραν,
καὶ λαὸς ὁ κτιζόμενος αἰνέσει τὸν κύριον,
20 ὅτι ἐξέκυψεν ἐξ ὕψους ἁγίου αὐτοῦ,
κύριος ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ τὴν γῆν ἐπέβλεψεν
21 τοῦ ἀκοῦσαι τὸν στεναγμὸν τῶν πεπεδημένων,
τοῦ λῦσαι τοὺς υἱοὺς τῶν τεθανατωμένων,
22 τοῦ ἀναγγεῖλαι ἐν Σιων τὸ ὄνομα κυρίου
καὶ τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ ἐν Ιερουσαλημ
23 ἐν τῷ συναχθῆναι λαοὺς ἐπὶ τὸ αὐτὸ
καὶ βασιλείας τοῦ δουλεύειν τῷ κυρίῳ.
24 ἀπεκρίθη αὐτῷ ἐν ὁδῷ ἰσχύος αὐτοῦ
Τὴν ὀλιγότητα τῶν ἡμερῶν μου ἀνάγγειλόν μοι·
25 μὴ ἀναγάγῃς με ἐν ἡμίσει ἡμερῶν μου,

8^1 εγενομην A | 8^2 ωσει] ως A || 16^1 τα εθνη > S† | κυριου] σου κυριε BA | 16^2 της γης > B || 18^1 ταπεινων] πτωχων S: ex 1 || 22^1 αναγγελη-ναι S† || 23^1 επισυναχθηναι A | 23^2 βασιλεις A

ἐν γενεᾷ γενεῶν τὰ ἔτη σου.
26 κατ᾽ ἀρχὰς σύ, κύριε, τὴν γῆν ἐθεμελίωσας,
καὶ ἔργα τῶν χειρῶν σού εἰσιν οἱ οὐρανοί·
27 αὐτοὶ ἀπολοῦνται, σὺ δὲ διαμενεῖς,
καὶ πάντες ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσονται,
καὶ ὡσεὶ περιβόλαιον ἀλλάξεις αὐτούς, καὶ ἀλλαγήσονται·
28 σὺ δὲ ὁ αὐτὸς εἶ, καὶ τὰ ἔτη σου οὐκ ἐκλείψουσιν.
29 οἱ υἱοὶ τῶν δούλων σου κατασκηνώσουσιν,
καὶ τὸ σπέρμα αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα κατευθυνθήσεται.

102 ΡΒ′

1 Τῷ Δαυιδ.
Εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον
καί, πάντα τὰ ἐντός μου, τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ·
2 εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον
καὶ μὴ ἐπιλανθάνου πάσας τὰς ἀνταποδόσεις αὐτοῦ·
3 τὸν εὐιλατεύοντα πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου,
τὸν ἰώμενον πάσας τὰς νόσους σου·
4 τὸν λυτρούμενον ἐκ φθορᾶς τὴν ζωήν σου,
τὸν στεφανοῦντά σε ἐν ἐλέει καὶ οἰκτιρμοῖς·
5 τὸν ἐμπιπλῶντα ἐν ἀγαθοῖς τὴν ἐπιθυμίαν σου,
ἀνακαινισθήσεται ὡς ἀετοῦ ἡ νεότης σου.
6 ποιῶν ἐλεημοσύνας ὁ κύριος
καὶ κρίμα πᾶσι τοῖς ἀδικουμένοις.
7 ἐγνώρισεν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τῷ Μωυσῇ,
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ τὰ θελήματα αὐτοῦ.
8 οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος,
μακρόθυμος καὶ πολυέλεος·
9 οὐκ εἰς τέλος ὀργισθήσεται
οὐδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνιεῖ·
10 οὐ κατὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν ἐποίησεν ἡμῖν
οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν ἀνταπέδωκεν ἡμῖν
11 ὅτι κατὰ τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ ἀπὸ τῆς γῆς
ἐκραταίωσεν κύριος τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους
αὐτόν·
12 καθ᾽ ὅσον ἀπέχουσιν ἀνατολαὶ ἀπὸ δυσμῶν,
ἐμάκρυνεν ἀφ᾽ ἡμῶν τὰς ἀνομίας ἡμῶν.
13 καθὼς οἰκτίρει πατὴρ υἱούς,

26¹ συ κυρ./την γην] tr. B$^{(\dagger)}$, συ κυρ. > S† | 26² των > S† || 27³ αλλαξεις] ελιξ. BA || 29¹ οι > A
102 (𝔐 103) 2² ανταποδοσεις] αντ > S†; αινεσεις B: ex 9 15 72 28 105 2 || 4² οικτιρμω S || 7¹ τω > S† || 13¹] pr. και BS

οἰκτίρησεν κύριος τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
14 ὅτι αὐτὸς ἔγνω τὸ πλάσμα ἡμῶν·
μνήσθητι ὅτι χοῦς ἐσμεν.
15 ἄνθρωπος, ὡσεὶ χόρτος αἱ ἡμέραι αὐτοῦ·
ὡσεὶ ἄνθος τοῦ ἀγροῦ, οὕτως ἐξανθήσει·
16 ὅτι πνεῦμα διῆλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ οὐχ ὑπάρξει
καὶ οὐκ ἐπιγνώσεται ἔτι τὸν τόπον αὐτοῦ.
17 τὸ δὲ ἔλεος τοῦ κυρίου ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ ἐπὶ υἱοὺς υἱῶν
18 τοῖς φυλάσσουσιν τὴν διαθήκην αὐτοῦ
καὶ μεμνημένοις τῶν ἐντολῶν αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι αὐτάς.
19 κύριος ἐν τῷ οὐρανῷ ἡτοίμασεν τὸν θρόνον αὐτοῦ,
καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ πάντων δεσπόζει.
20 εὐλογεῖτε τὸν κύριον, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ,
δυνατοὶ ἰσχύι ποιοῦντες τὸν λόγον αὐτοῦ
τοῦ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς τῶν λόγων αὐτοῦ·
21 εὐλογεῖτε τὸν κύριον, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ,
λειτουργοὶ αὐτοῦ ποιοῦντες τὸ θέλημα αὐτοῦ·
22 εὐλογεῖτε τὸν κύριον, πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ
ἐν παντὶ τόπῳ τῆς δεσποτείας αὐτοῦ·
εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον.

103 ΡΓ′

1 Τῷ Δαυιδ.
Εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον.
κύριε ὁ θεός μου, ἐμεγαλύνθης σφόδρα,
ἐξομολόγησιν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσω
2 ἀναβαλλόμενος φῶς ὡς ἱμάτιον,
ἐκτείνων τὸν οὐρανὸν ὡσεὶ δέρριν·
3 ὁ στεγάζων ἐν ὕδασιν τὰ ὑπερῷα αὐτοῦ,
ὁ τιθεὶς νέφη τὴν ἐπίβασιν αὐτοῦ,
ὁ περιπατῶν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων·
4 ὁ ποιῶν τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ πνεύματα
καὶ τοὺς λειτουργοὺς αὐτοῦ πῦρ φλέγον.
5 ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν ἐπὶ τὴν ἀσφάλειαν αὐτῆς,
οὐ κλιθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

14² εμνησθη A || 20¹ οι > S || 21² τα θεληματα BS: ex 7 || 22² δυναστειας BS
103 (𝔐 104) 1 tit. τω] του A† | 1² κυριε] + κυριε B | εμεγαλ.] pr. ως BS: ex 24 91 6 | 1³ ευπρ.] μεγαλοπρεπειαν A || 3² νεφη την] νεφελην S† || 5¹ εθεμ.] ο θεμελιων A | 5² κλιθησεται] κληθ. S, κεινηθ. A†

6 ἄβυσσος ὡς ἱμάτιον τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ,
ἐπὶ τῶν ὀρέων στήσονται ὕδατα·
7 ἀπὸ ἐπιτιμήσεώς σου φεύξονται,
ἀπὸ φωνῆς βροντῆς σου δειλιάσουσιν.
8 ἀναβαίνουσιν ὄρη καὶ καταβαίνουσιν πεδία
εἰς τόπον, ὃν ἐθεμελίωσας αὐτοῖς·
9 ὅριον ἔθου, ὃ οὐ παρελεύσονται,
οὐδὲ ἐπιστρέψουσιν καλύψαι τὴν γῆν.
10 ὁ ἐξαποστέλλων πηγὰς ἐν φάραγξιν,
ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων διελεύσονται ὕδατα·
11 ποτιοῦσιν πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ,
προσδέξονται ὄναγροι εἰς δίψαν αὐτῶν·
12 ἐπ' αὐτὰ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατασκηνώσει,
ἐκ μέσου τῶν πετρῶν δώσουσιν φωνήν.
13 ποτίζων ὄρη ἐκ τῶν ὑπερῴων αὐτοῦ,
ἀπὸ καρποῦ τῶν ἔργων σου χορτασθήσεται ἡ γῆ.
14 ἐξανατέλλων χόρτον τοῖς κτήνεσιν
καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων
τοῦ ἐξαγαγεῖν ἄρτον ἐκ τῆς γῆς·
15 καὶ οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου
τοῦ ἱλαρῦναι πρόσωπον ἐν ἐλαίῳ,
καὶ ἄρτος καρδίαν ἀνθρώπου στηρίζει.
16 χορτασθήσεται τὰ ξύλα τοῦ πεδίου,
αἱ κέδροι τοῦ Λιβάνου, ἃς ἐφύτευσεν·
17 ἐκεῖ στρουθία ἐννοσσεύσουσιν,
τοῦ ἐρωδιοῦ ἡ οἰκία ἡγεῖται αὐτῶν.
18 ὄρη τὰ ὑψηλὰ ταῖς ἐλάφοις,
πέτρα καταφυγὴ τοῖς χοιρογρυλλίοις.
19 ἐποίησεν σελήνην εἰς καιρούς,
ὁ ἥλιος ἔγνω τὴν δύσιν αὐτοῦ.
20 ἔθου σκότος, καὶ ἐγένετο νύξ,
ἐν αὐτῇ διελεύσονται πάντα τὰ θηρία τοῦ δρυμοῦ,
21 σκύμνοι ὠρυόμενοι ἁρπάσαι
καὶ ζητῆσαι παρὰ τοῦ θεοῦ βρῶσιν αὐτοῖς.
22 ἀνέτειλεν ὁ ἥλιος, καὶ συνήχθησαν
καὶ ἐν ταῖς μάνδραις αὐτῶν κοιτασθήσονται·
23 ἐξελεύσεται ἄνθρωπος ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ

8² τοπον] pr. τον S || 9² αποστρεψ. B || 10¹ αποστελλων B† || 14¹] pr. ο A || 16¹ χορτασθησονται A | πεδιου] κυριου S† | 16² εφυτευσας A || 17² αυτω B || 18² χοιρ.] λαγωοις A || 20² διελευσεται S || 21¹ αρπ.] pr. του A || 22¹ συναχθησονται B† | 22² εν ταις μανδραις] επι ταις μ. S†, εις τας -δρας A

καὶ ἐπὶ τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ ἕως ἑσπέρας.
24 ὡς ἐμεγαλύνθη τὰ ἔργα σου, κύριε·
πάντα ἐν σοφίᾳ ἐποίησας,
ἐπληρώθη ἡ γῆ τῆς κτήσεώς σου.
25 αὕτη ἡ θάλασσα ἡ μεγάλη καὶ εὐρύχωρος,
ἐκεῖ ἑρπετά, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός,
ζῷα μικρὰ μετὰ μεγάλων·
26 ἐκεῖ πλοῖα διαπορεύονται,
δράκων οὗτος, ὃν ἔπλασας ἐμπαίζειν αὐτῷ.
27 πάντα πρὸς σὲ προσδοκῶσιν
δοῦναι τὴν τροφὴν αὐτοῖς εὔκαιρον.
28 δόντος σου αὐτοῖς συλλέξουσιν,
ἀνοίξαντος δέ σου τὴν χεῖρα τὰ σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητος.
29 ἀποστρέψαντος δέ σου τὸ πρόσωπον ταραχθήσονται·
ἀνταναλεῖς τὸ πνεῦμα αὐτῶν, καὶ ἐκλείψουσιν
καὶ εἰς τὸν χοῦν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν.
30 ἐξαποστελεῖς τὸ πνεῦμά σου, καὶ κτισθήσονται,
καὶ ἀνακαινιεῖς τὸ πρόσωπον τῆς γῆς.
31 ἔτω ἡ δόξα κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα,
εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ·
32 ὁ ἐπιβλέπων ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ποιῶν αὐτὴν τρέμειν,
ὁ ἁπτόμενος τῶν ὀρέων καὶ καπνίζονται.
33 ᾄσω τῷ κυρίῳ ἐν τῇ ζωῇ μου,
ψαλῶ τῷ θεῷ μου, ἕως ὑπάρχω·
34 ἡδυνθείη αὐτῷ ἡ διαλογή μου,
ἐγὼ δὲ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ κυρίῳ.
35 ἐκλίποισαν ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ τῆς γῆς
καὶ ἄνομοι ὥστε μὴ ὑπάρχειν αὐτούς.
εὐλόγει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον.

104 ΡΔ΄

1 Αλληλουια.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ καὶ ἐπικαλεῖσθε τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
ἀπαγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἔργα αὐτοῦ·
2 ᾄσατε αὐτῷ καὶ ψάλατε αὐτῷ,
διηγήσασθε πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ.
3 ἐπαινεῖσθε ἐν τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ,

23² εως] μεχρι S† || 24³ κτησεως Ga†] κτισ. rel.: cf. 104 21 || 26¹ > B† || 27² αυτων εις καιρον A || 28² παντα S† | εμπλησθησεται B† | χρηστ.] πιοτητος A: ex 64 12 || 31¹ τους αιωνας A
104 (𝔐 105) 1² εργα] μεγαλια S: ex 70 19 105 21

εὐφρανθήτω καρδία ζητούντων τὸν κύριον·
4 ζητήσατε τὸν κύριον καὶ κραταιώθητε,
ζητήσατε τὸ πρόσωπον αὐτοῦ διὰ παντός.
5 μνήσθητε τῶν θαυμασίων αὐτοῦ, ὧν ἐποίησεν,
τὰ τέρατα αὐτοῦ καὶ τὰ κρίματα τοῦ στόματος αὐτοῦ,
6 σπέρμα Αβρααμ δοῦλοι αὐτοῦ,
υἱοὶ Ιακωβ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ.
7 αὐτὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν,
ἐν πάσῃ τῇ γῇ τὰ κρίματα αὐτοῦ.
8 ἐμνήσθη εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ,
λόγου, οὗ ἐνετείλατο εἰς χιλίας γενεάς,
9 ὃν διέθετο τῷ Αβρααμ,
καὶ τοῦ ὅρκου αὐτοῦ τῷ Ισαακ
10 καὶ ἔστησεν αὐτὴν τῷ Ιακωβ εἰς πρόσταγμα
καὶ τῷ Ισραηλ διαθήκην αἰώνιον
11 λέγων Σοὶ δώσω τὴν γῆν Χανααν
σχοίνισμα κληρονομίας ὑμῶν.
12 ἐν τῷ εἶναι αὐτοὺς ἀριθμῷ βραχεῖς,
ὀλιγοστοὺς καὶ παροίκους ἐν αὐτῇ
13 καὶ διῆλθον ἐξ ἔθνους εἰς ἔθνος,
ἐκ βασιλείας εἰς λαὸν ἕτερον·
14 οὐκ ἀφῆκεν ἄνθρωπον ἀδικῆσαι αὐτοὺς
καὶ ἤλεγξεν ὑπὲρ αὐτῶν βασιλεῖς
15 Μὴ ἅπτεσθε τῶν χριστῶν μου
καὶ ἐν τοῖς προφήταις μου μὴ πονηρεύεσθε.
16 καὶ ἐκάλεσεν λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν,
πᾶν στήριγμα ἄρτου συνέτριψεν·
17 ἀπέστειλεν ἔμπροσθεν αὐτῶν ἄνθρωπον,
εἰς δοῦλον ἐπράθη Ιωσηφ.
18 ἐταπείνωσαν ἐν πέδαις τοὺς πόδας αὐτοῦ,
σίδηρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
19 μέχρι τοῦ ἐλθεῖν τὸν λόγον αὐτοῦ,
τὸ λόγιον κυρίου ἐπύρωσεν αὐτόν.
20 ἀπέστειλεν βασιλεὺς καὶ ἔλυσεν αὐτόν,
ἄρχων λαῶν, καὶ ἀφῆκεν αὐτόν·
21 κατέστησεν αὐτὸν κύριον τοῦ οἴκου αὐτοῦ
καὶ ἄρχοντα πάσης τῆς κτήσεως αὐτοῦ
22 τοῦ παιδεῦσαι τοὺς ἄρχοντας αὐτοῦ ὡς ἑαυτὸν

9^2 τω ορκω A || 10^1 αυτον S | 10^2 διαθ. BS†] pr. εις rel. || 13^2] pr. και SA || 14^2 και > S† || 15^1 αψησθε B || 16^2 αρτου] αυτου S† || 19^2 κυριου] pr. του BS† || 20^1 απεστ.] pr. εξ BS† || 21^2 κτησεως] κτισ. SA: cf. 103 24

καὶ τοὺς πρεσβυτέρους αὐτοῦ σοφίσαι.
23 καὶ εἰσῆλθεν Ισραηλ εἰς Αἴγυπτον,
καὶ Ιακωβ παρῴκησεν ἐν γῇ Χαμ·
24 καὶ ηὔξησεν τὸν λαὸν αὐτοῦ σφόδρα
καὶ ἐκραταίωσεν αὐτὸν ὑπὲρ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ.
25 μετέστρεψεν τὴν καρδίαν αὐτῶν τοῦ μισῆσαι τὸν λαὸν αὐτοῦ,
τοῦ δολιοῦσθαι ἐν τοῖς δούλοις αὐτοῦ.
26 ἐξαπέστειλεν Μωυσῆν τὸν δοῦλον αὐτοῦ,
Ααρων, ὃν ἐξελέξατο αὐτόν·
27 ἔθετο ἐν αὐτοῖς τοὺς λόγους τῶν σημείων αὐτοῦ
καὶ τῶν τεράτων ἐν γῇ Χαμ.
28 ἐξαπέστειλεν σκότος, καὶ ἐσκότασεν,
καὶ παρεπίκραναν τοὺς λόγους αὐτοῦ.
29 μετέστρεψεν τὰ ὕδατα αὐτῶν εἰς αἷμα
καὶ ἀπέκτεινεν τοὺς ἰχθύας αὐτῶν.
30 ἐξῆρψεν ἡ γῆ αὐτῶν βατράχους
ἐν τοῖς ταμιείοις τῶν βασιλέων αὐτῶν.
31 εἶπεν, καὶ ἦλθεν κυνόμυια
καὶ σκνῖπες ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις αὐτῶν.
32 ἔθετο τὰς βροχὰς αὐτῶν χάλαζαν,
πῦρ καταφλέγον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν,
33 καὶ ἐπάταξεν τὰς ἀμπέλους αὐτῶν καὶ τὰς συκᾶς αὐτῶν
καὶ συνέτριψεν πᾶν ξύλον ὁρίου αὐτῶν.
34 εἶπεν, καὶ ἦλθεν ἀκρὶς
καὶ βροῦχος, οὗ οὐκ ἦν ἀριθμός,
35 καὶ κατέφαγεν πάντα τὸν χόρτον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν
καὶ κατέφαγεν τὸν καρπὸν τῆς γῆς αὐτῶν.
36 καὶ ἐπάταξεν πᾶν πρωτότοκον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν,
ἀπαρχὴν παντὸς πόνου αὐτῶν,
37 καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐν ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ,
καὶ οὐκ ἦν ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ἀσθενῶν.
38 εὐφράνθη Αἴγυπτος ἐν τῇ ἐξόδῳ αὐτῶν,
ὅτι ἐπέπεσεν ὁ φόβος αὐτῶν ἐπ' αὐτούς.
39 διεπέτασεν νεφέλην εἰς σκέπην αὐτοῖς
καὶ πῦρ τοῦ φωτίσαι αὐτοῖς τὴν νύκτα.
40 ᾔτησαν, καὶ ἦλθεν ὀρτυγομήτρα,
καὶ ἄρτον οὐρανοῦ ἐνέπλησεν αὐτούς·
41 διέρρηξεν πέτραν, καὶ ἐρρύησαν ὕδατα,

25^1] pr. και BS | αυτων] -του A || 26^2 αυτον] εαυτω A || 27^1 εν > B S | 27^2 τερ.] + αυτου A || 28^2 και] οτι A, και ου S | παρεπικρανεν S || 30^2 βασιλεων SA^c] -λειων BA* || 33^2 παν > S || 35^1 τον > A | 35^2 τον] pr. παντα A | καρπον] χορτον S† || 36^1 εκ της γης B† || 39^2 αυτοις > S

ἐπορεύθησαν ἐν ἀνύδροις ποταμοί.
42 ὅτι ἐμνήσθη τοῦ λόγου τοῦ ἁγίου αὐτοῦ
τοῦ πρὸς Αβρααμ τὸν δοῦλον αὐτοῦ
43 καὶ ἐξήγαγεν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει
καὶ τοὺς ἐκλεκτοὺς αὐτοῦ ἐν εὐφροσύνῃ.
44 καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς χώρας ἐθνῶν,
καὶ πόνους λαῶν ἐκληρονόμησαν,
45 ὅπως ἂν φυλάξωσιν τὰ δικαιώματα αὐτοῦ
καὶ τὸν νόμον αὐτοῦ ἐκζητήσωσιν.

105 ΡΕ′

1 Αλληλουια.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
2 τίς λαλήσει τὰς δυναστείας τοῦ κυρίου,
ἀκουστὰς ποιήσει πάσας τὰς αἰνέσεις αὐτοῦ;
3 μακάριοι οἱ φυλάσσοντες κρίσιν
καὶ ποιοῦντες δικαιοσύνην ἐν παντὶ καιρῷ.
4 μνήσθητι ἡμῶν, κύριε, ἐν τῇ εὐδοκίᾳ τοῦ λαοῦ σου,
ἐπίσκεψαι ἡμᾶς ἐν τῷ σωτηρίῳ σου
5 τοῦ ἰδεῖν ἐν τῇ χρηστότητι τῶν ἐκλεκτῶν σου,
τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ ἔθνους σου,
τοῦ ἐπαινεῖσθαι μετὰ τῆς κληρονομίας σου.
6 ἡμάρτομεν μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν,
ἠνομήσαμεν, ἠδικήσαμεν.
7 οἱ πατέρες ἡμῶν ἐν Αἰγύπτῳ οὐ συνῆκαν τὰ θαυμάσιά σου
οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ πλήθους τοῦ ἐλέους σου
καὶ παρεπίκραναν ἀναβαίνοντες ἐν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ.
8 καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἕνεκεν τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ
τοῦ γνωρίσαι τὴν δυναστείαν αὐτοῦ·
9 καὶ ἐπετίμησεν τῇ ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ, καὶ ἐξηράνθη,
καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ἀβύσσῳ ὡς ἐν ἐρήμῳ·
10 καὶ ἔσωσεν αὐτοὺς ἐκ χειρὸς μισούντων
καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ·
11 καὶ ἐκάλυψεν ὕδωρ τοὺς θλίβοντας αὐτούς,
εἷς ἐξ αὐτῶν οὐχ ὑπελείφθη.
12 καὶ ἐπίστευσαν ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ
καὶ ᾖσαν τὴν αἴνεσιν αὐτοῦ.
13 ἐτάχυναν ἐπελάθοντο τῶν ἔργων αὐτοῦ,

41² ποταμοις A || 43² αυτου > A† || 44² κατεκληρον. A
105 (𝔐 106) 5³ μετα τ. κληρ.] εν τη κληρονομια S || 7²] pr. και B || 10¹ χειρων B† | μισουντος A || 11¹ και > A || 12² ησαν L] ηνεσαν BSA

οὐχ ὑπέμειναν τὴν βουλὴν αὐτοῦ·
14 καὶ ἐπεθύμησαν ἐπιθυμίαν ἐν τῇ ἐρήμῳ
καὶ ἐπείρασαν τὸν θεὸν ἐν ἀνύδρῳ.
15 καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς τὸ αἴτημα αὐτῶν
καὶ ἐξαπέστειλεν πλησμονὴν εἰς τὰς ψυχὰς αὐτῶν.
16 καὶ παρώργισαν Μωυσῆν ἐν τῇ παρεμβολῇ
καὶ Ααρων τὸν ἅγιον κυρίου·
17 ἠνοίχθη ἡ γῆ καὶ κατέπιεν Δαθαν
καὶ ἐκάλυψεν ἐπὶ τὴν συναγωγὴν Αβιρων·
18 καὶ ἐξεκαύθη πῦρ ἐν τῇ συναγωγῇ αὐτῶν,
φλὸξ κατέφλεξεν ἁμαρτωλούς.
19 καὶ ἐποίησαν μόσχον ἐν Χωρηβ
καὶ προσεκύνησαν τῷ γλυπτῷ·
20 καὶ ἠλλάξαντο τὴν δόξαν αὐτῶν
ἐν ὁμοιώματι μόσχου ἔσθοντος χόρτον.
21 ἐπελάθοντο τοῦ θεοῦ τοῦ σώζοντος αὐτούς,
τοῦ ποιήσαντος μεγάλα ἐν Αἰγύπτῳ,
22 θαυμαστὰ ἐν γῇ Χαμ,
φοβερὰ ἐπὶ θαλάσσης ἐρυθρᾶς.
23 καὶ εἶπεν τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτούς,
εἰ μὴ Μωυσῆς ὁ ἐκλεκτὸς αὐτοῦ
ἔστη ἐν τῇ θραύσει ἐνώπιον αὐτοῦ
τοῦ ἀποστρέψαι τὴν ὀργὴν αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐξολεθρεῦσαι.
24 καὶ ἐξουδένωσαν γῆν ἐπιθυμητήν,
οὐκ ἐπίστευσαν τῷ λόγῳ αὐτοῦ·
25 καὶ ἐγόγγυσαν ἐν τοῖς σκηνώμασιν αὐτῶν,
οὐκ εἰσήκουσαν τῆς φωνῆς κυρίου.
26 καὶ ἐπῆρεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ αὐτοῖς
τοῦ καταβαλεῖν αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ
27 καὶ τοῦ καταβαλεῖν τὸ σπέρμα αὐτῶν ἐν τοῖς ἔθνεσιν
καὶ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις.
28 καὶ ἐτελέσθησαν τῷ Βεελφεγωρ
καὶ ἔφαγον θυσίας νεκρῶν·
29 καὶ παρώξυναν αὐτὸν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν,
καὶ ἐπληθύνθη ἐν αὐτοῖς ἡ πτῶσις.
30 καὶ ἔστη Φινεες καὶ ἐξιλάσατο,

15² και > A | την ψυχην BS || 16¹ μωυσην] pr. τον SA | 16² και > A | ααρων] pr. τον SA || 18²] pr. και B || 20¹ αυτου A || 21¹ του θεου] του > A, κυριου S† | 21² μεγαλεια A^{c} || 22¹ θαυμαστα BS†] -σια rel. | 22²] pr. και B || 23³ τη > S† | 23⁴ την οργην] τον θυμον A, απο θυμου οργης B | fin. BS†] + αυτους rel. || 24²] pr. και B || 26¹ αυτοις] επ αυτους SA || 29² επ αυτους S

καὶ ἐκόπασεν ἡ θραῦσις·
31 καὶ ἐλογίσθη αὐτῷ εἰς δικαιοσύνην
εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἕως τοῦ αἰῶνος.
32 καὶ παρώργισαν αὐτὸν ἐφ' ὕδατος ἀντιλογίας,
καὶ ἐκακώθη Μωυσῆς δι' αὐτούς,
33 ὅτι παρεπίκραναν τὸ πνεῦμα αὐτοῦ,
καὶ διέστειλεν ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ.
34 οὐκ ἐξωλέθρευσαν τὰ ἔθνη, ἃ εἶπεν κύριος αὐτοῖς,
35 καὶ ἐμίγησαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν
καὶ ἔμαθον τὰ ἔργα αὐτῶν·
36 καὶ ἐδούλευσαν τοῖς γλυπτοῖς αὐτῶν,
καὶ ἐγενήθη αὐτοῖς εἰς σκάνδαλον·
37 καὶ ἔθυσαν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν
καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν τοῖς δαιμονίοις
38 καὶ ἐξέχεαν αἷμα ἀθῷον,
αἷμα υἱῶν αὐτῶν καὶ θυγατέρων,
ὧν ἔθυσαν τοῖς γλυπτοῖς Χαναάν,
καὶ ἐφονοκτονήθη ἡ γῆ ἐν τοῖς αἵμασιν
39 καὶ ἐμιάνθη ἐν τοῖς ἔργοις αὐτῶν,
καὶ ἐπόρνευσαν ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν.
40 καὶ ὠργίσθη θυμῷ κύριος ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἐβδελύξατο τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ·
41 καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἐθνῶν,
καὶ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ μισοῦντες αὐτούς·
42 καὶ ἔθλιψαν αὐτοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν,
καὶ ἐταπεινώθησαν ὑπὸ τὰς χεῖρας αὐτῶν.
43 πλεονάκις ἐρρύσατο αὐτούς,
αὐτοὶ δὲ παρεπίκραναν αὐτὸν ἐν τῇ βουλῇ αὐτῶν
καὶ ἐταπεινώθησαν ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν.
44 καὶ εἶδεν ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτοὺς
ἐν τῷ αὐτὸν εἰσακοῦσαι τῆς δεήσεως αὐτῶν·
45 καὶ ἐμνήσθη τῆς διαθήκης αὐτοῦ
καὶ μετεμελήθη κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ
46 καὶ ἔδωκεν αὐτοὺς εἰς οἰκτιρμοὺς
ἐναντίον πάντων τῶν αἰχμαλωτισάντων αὐτούς.
47 σῶσον ἡμᾶς, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν,
καὶ ἐπισυνάγαγε ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν
τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματι τῷ ἁγίῳ σου,
τοῦ ἐγκαυχᾶσθαι ἐν τῇ αἰνέσει σου.

32¹ αυτον > S || 33² εν > S† || 34 αυτοις > S† || 38³ ων > S || 41¹ εθν.] εχθρων A || 43² αυτον > S || 44¹ ειδεν] + κυριος A || 45¹ αυτου > A† || 46² των > S† || 47³ τω αγ./σου] tr. A

48 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως
τοῦ αἰῶνος.
καὶ ἐρεῖ πᾶς ὁ λαός Γένοιτο γένοιτο.

---

106 ΡΦ'
1 Ἀλληλουια.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ
2 εἰπάτωσαν οἱ λελυτρωμένοι ὑπὸ κυρίου,
οὓς ἐλυτρώσατο ἐκ χειρὸς ἐχθροῦ.
3 ἐκ τῶν χωρῶν συνήγαγεν αὐτοὺς
ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν καὶ βορρᾶ καὶ θαλάσσης.
4 ἐπλανήθησαν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν ἀνύδρῳ,
ὁδὸν πόλεως κατοικητηρίου οὐχ εὗρον
5 πεινῶντες καὶ διψῶντες,
ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν αὐτοῖς ἐξέλιπεν·
6 καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐρρύσατο αὐτοὺς
7 καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς εἰς ὁδὸν εὐθεῖαν
τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν κατοικητηρίου.
8 ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων,
9 ὅτι ἐχόρτασεν ψυχὴν κενὴν
καὶ ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησεν ἀγαθῶν. —
10 καθημένους ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου,
πεπεδημένους ἐν πτωχείᾳ καὶ σιδήρῳ,
11 ὅτι παρεπίκραναν τὰ λόγια τοῦ θεοῦ
καὶ τὴν βουλὴν τοῦ ὑψίστου παρώξυναν,
12 καὶ ἐταπεινώθη ἐν κόποις ἡ καρδία αὐτῶν,
ἠσθένησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν·
13 καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτοὺς
14 καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ἐκ σκότους καὶ σκιᾶς θανάτου
καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διέρρηξεν.
15 ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων,
16 ὅτι συνέτριψεν πύλας χαλκᾶς

48² γενοιτο 2⁰ > S†
106 (𝔐 107) 10² σιδ.] pr. εν S || 12²] pr. και A || 14¹ σκιας] pr. εκ S†

καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συνέκλασεν. —
17 ἀντελάβετο αὐτῶν ἐξ ὁδοῦ ἀνομίας αὐτῶν,
διὰ γὰρ τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐταπεινώθησαν ·
18 πᾶν βρῶμα ἐβδελύξατο ἡ ψυχὴ αὐτῶν,
καὶ ἤγγισαν ἕως τῶν πυλῶν τοῦ θανάτου ·
19 καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἔσωσεν αὐτούς,
20 ἀπέστειλεν τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ ἴάσατο αὐτοὺς
καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς ἐκ τῶν διαφθορῶν αὐτῶν.
21 ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων
22 καὶ θυσάτωσαν θυσίαν αἰνέσεως
καὶ ἐξαγγειλάτωσαν τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐν ἀγαλλιάσει. —
23 οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θάλασσαν ἐν πλοίοις
ποιοῦντες ἐργασίαν ἐν ὕδασι πολλοῖς,
24 αὐτοὶ εἶδοσαν τὰ ἔργα κυρίου
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ ἐν τῷ βυθῷ ·
25 εἶπεν, καὶ ἔστη πνεῦμα καταιγίδος,
καὶ ὑψώθη τὰ κύματα αὐτῆς ·
26 ἀναβαίνουσιν ἕως τῶν οὐρανῶν
καὶ καταβαίνουσιν ἕως τῶν ἀβύσσων,
ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἐν κακοῖς ἐτήκετο,
27 ἐταράχθησαν, ἐσαλεύθησαν ὡς ὁ μεθύων,
καὶ πᾶσα ἡ σοφία αὐτῶν κατεπόθη ·
28 καὶ ἐκέκραξαν πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαι αὐτούς,
καὶ ἐκ τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν ἐξήγαγεν αὐτοὺς
29 καὶ ἐπέταξεν τῇ καταιγίδι, καὶ ἔστη εἰς αὔραν,
καὶ ἐσίγησαν τὰ κύματα αὐτῆς ·
30 καὶ εὐφράνθησαν, ὅτι ἡσύχασαν,
καὶ ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐπὶ λιμένα θελήματος αὐτῶν.
31 ἐξομολογησάσθωσαν τῷ κυρίῳ τὰ ἐλέη αὐτοῦ
καὶ τὰ θαυμάσια αὐτοῦ τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων,
32 ὑψωσάτωσαν αὐτὸν ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ
καὶ ἐν καθέδρᾳ πρεσβυτέρων αἰνεσάτωσαν αὐτόν. —
33 ἔθετο ποταμοὺς εἰς ἔρημον
καὶ διεξόδους ὑδάτων εἰς δίψαν,
34 γῆν καρποφόρον εἰς ἅλμην
ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ.
35 ἔθετο ἔρημον εἰς λίμνας ὑδάτων

16² συνεθλασεν A || 22¹ θυσατ.] + αυτω A || 29¹] και εστησεν καταιγιδα αυτης S || 30² αυτων Sa] -του SA || 32¹ εκκλησιαις S | 32² καθεδρα *L*] -δραις SA || 33² εξοδους S†

καὶ γῆν ἄνυδρον εἰς διεξόδους ὑδάτων
36 καὶ κατῴκισεν ἐκεῖ πεινῶντας,
καὶ συνεστήσαντο πόλιν κατοικεσίας
37 καὶ ἔσπειραν ἀγροὺς καὶ ἐφύτευσαν ἀμπελῶνας
καὶ ἐποίησαν καρπὸν γενήματος,
38 καὶ εὐλόγησεν αὐτούς, καὶ ἐπληθύνθησαν σφόδρα,
καὶ τὰ κτήνη αὐτῶν οὐκ ἐσμίκρυνεν.
39 καὶ ὠλιγώθησαν καὶ ἐκακώθησαν
ἀπὸ θλίψεως κακῶν καὶ ὀδύνης.
40 ἐξεχύθη ἐξουδένωσις ἐπ' ἄρχοντας,
καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς ἐν ἀβάτῳ καὶ οὐχ ὁδῷ.
41 καὶ ἐβοήθησεν πένητι ἐκ πτωχείας
καὶ ἔθετο ὡς πρόβατα πατριάς.
42 ὄψονται εὐθεῖς καὶ εὐφρανθήσονται,
καὶ πᾶσα ἀνομία ἐμφράξει τὸ στόμα αὐτῆς.
43 τίς σοφὸς καὶ φυλάξει ταῦτα
καὶ συνήσουσιν τὰ ἐλέη τοῦ κυρίου;

107 ΡΖ΄

1 Ὠιδὴ ψαλμοῦ τῷ Δαυιδ.
2 Ἑτοίμη ἡ καρδία μου, ὁ θεός, ἑτοίμη ἡ καρδία μου,
ᾄσομαι καὶ ψαλῶ ἐν τῇ δόξῃ μου.
3 ἐξεγέρθητι, ψαλτήριον καὶ κιθάρα ·
ἐξεγερθήσομαι ὄρθρου.
4 ἐξομολογήσομαί σοι ἐν λαοῖς, κύριε,
καὶ ψαλῶ σοι ἐν ἔθνεσιν,
5 ὅτι μέγα ἐπάνω τῶν οὐρανῶν τὸ ἔλεός σου
καὶ ἕως τῶν νεφελῶν ἡ ἀλήθειά σου.
6 ὑψώθητι ἐπὶ τοὺς οὐρανούς, ὁ θεός,
καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν ἡ δόξα σου.
7 ὅπως ἂν ῥυσθῶσιν οἱ ἀγαπητοί σου,
σῶσον τῇ δεξιᾷ σου καὶ ἐπάκουσόν μου.
8 ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἐν τῷ ἁγίῳ αὐτοῦ
Ὑψωθήσομαι καὶ διαμεριῶ Σικιμα
καὶ τὴν κοιλάδα τῶν σκηνῶν διαμετρήσω ·
9 ἐμός ἐστιν Γαλααδ, καὶ ἐμός ἐστιν Μανασση,
καὶ Εφραιμ ἀντίλημψις τῆς κεφαλῆς μου,
Ιουδας βασιλεύς μου ·
10 Μωαβ λέβης τῆς ἐλπίδος μου,

35² > S || 36² πολεις A || 40¹] + αυτων A || 42² το > A
107 (𝔐 108) 1 ωδη ψ.] ψαλμος A || 3¹ εγερθητι S† || 4² και > A || 8³ σκηνωματων εκμετρησω S† || 9¹ μανασσης A

ἐπὶ τὴν Ἰδουμαίαν ἐκτενῶ τὸ ὑπόδημά μου,
ἐμοὶ ἀλλόφυλοι ὑπετάγησαν.
11 τίς ἀπάξει με εἰς πόλιν περιοχῆς;
τίς ὁδηγήσει με ἕως τῆς Ἰδουμαίας;
12 οὐχὶ σύ, ὁ θεός, ὁ ἀπωσάμενος ἡμᾶς;
καὶ οὐκ ἐξελεύσῃ, ὁ θεός, ἐν ταῖς δυνάμεσιν ἡμῶν.
13 δὸς ἡμῖν βοήθειαν ἐκ θλίψεως·
καὶ ματαία σωτηρία ἀνθρώπου.
14 ἐν τῷ θεῷ ποιήσομεν δύναμιν,
καὶ αὐτὸς ἐξουδενώσει τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν.

108 ΡΗ'

1 Εἰς τὸ τέλος· τῷ Δαυιδ ψαλμός.
Ὁ θεός, τὴν αἴνεσίν μου μὴ παρασιωπήσῃς,
2 ὅτι στόμα ἁμαρτωλοῦ καὶ στόμα δολίου ἐπ' ἐμὲ ἠνοίχθη,
ἐλάλησαν κατ' ἐμοῦ γλώσσῃ δολίᾳ
3 καὶ λόγοις μίσους ἐκύκλωσάν με
καὶ ἐπολέμησάν με δωρεάν.
4 ἀντὶ τοῦ ἀγαπᾶν με ἐνδιέβαλλόν με,
ἐγὼ δὲ προσευχόμην·
5 καὶ ἔθεντο κατ' ἐμοῦ κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν
καὶ μῖσος ἀντὶ τῆς ἀγαπήσεώς μου.
6 κατάστησον ἐπ' αὐτὸν ἁμαρτωλόν,
καὶ διάβολος στήτω ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ·
7 ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν ἐξέλθοι καταδεδικασμένος,
καὶ ἡ προσευχὴ αὐτοῦ γενέσθω εἰς ἁμαρτίαν.
8 γενηθήτωσαν αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὀλίγαι,
καὶ τὴν ἐπισκοπὴν αὐτοῦ λάβοι ἕτερος·
9 γενηθήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ὀρφανοὶ
καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ χήρα·
10 σαλευόμενοι μεταναστήτωσαν οἱ υἱοὶ αὐτοῦ καὶ ἐπαιτησάτωσαν,
ἐκβληθήτωσαν ἐκ τῶν οἰκοπέδων αὐτῶν.
11 ἐξερευνησάτω δανειστὴς πάντα, ὅσα ὑπάρχει αὐτῷ,
διαρπασάτωσαν ἀλλότριοι τοὺς πόνους αὐτοῦ·
12 μὴ ὑπαρξάτω αὐτῷ ἀντιλήμπτωρ,
μηδὲ γενηθήτω οἰκτίρμων τοῖς ὀρφανοῖς αὐτοῦ·
13 γενηθήτω τὰ τέκνα αὐτοῦ εἰς ἐξολέθρευσιν,
ἐν γενεᾷ μιᾷ ἐξαλειφθήτω τὸ ὄνομα αὐτοῦ.

10² εκτ.] επιβαλω A | 10³ αλλ.] pr. οι S† || 11²] pr. η A || 14² εχθρ. ημων] θλιβοντας ημας A: ex 59 14

108 (𝔐 109) 1 tit. τω δ./ψ.] tr. A || 11¹] pr. και SA^{c} | 11²] pr. και A | τους] pr. παντας S

14 ἀναμνησθείη ἡ ἀνομία τῶν πατέρων αὐτοῦ ἔναντι κυρίου,
καὶ ἡ ἁμαρτία τῆς μητρὸς αὐτοῦ μὴ ἐξαλειφθείη·
15 γενηθήτωσαν ἔναντι κυρίου διὰ παντός,
καὶ ἐξολεθρευθείη ἐκ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν,
16 ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθη τοῦ ποιῆσαι ἔλεος
καὶ κατεδίωξεν ἄνθρωπον πένητα καὶ πτωχὸν
καὶ κατανενυγμένον τῇ καρδίᾳ τοῦ θανατῶσαι.
17 καὶ ἠγάπησεν κατάραν, καὶ ἥξει αὐτῷ·
καὶ οὐκ ἠθέλησεν εὐλογίαν, καὶ μακρυνθήσεται ἀπ' αὐτοῦ.
18 καὶ ἐνεδύσατο κατάραν ὡς ἱμάτιον,
καὶ εἰσῆλθεν ὡς ὕδωρ εἰς τὰ ἔγκατα αὐτοῦ
καὶ ὡσεὶ ἔλαιον ἐν τοῖς ὀστέοις αὐτοῦ·
19 γενηθήτω αὐτῷ ὡς ἱμάτιον, ὃ περιβάλλεται,
καὶ ὡσεὶ ζώνη, ἣν διὰ παντὸς περιζώννυται.
20 τοῦτο τὸ ἔργον τῶν ἐνδιαβαλλόντων με παρὰ κυρίου
καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατὰ τῆς ψυχῆς μου.
21 καὶ σύ, κύριε κύριε, ποίησον μετ' ἐμοῦ ἔλεος ἕνεκεν τοῦ ὀνόματός σου,
ὅτι χρηστὸν τὸ ἔλεός σου.
22 ῥῦσαί με, ὅτι πτωχὸς καὶ πένης ἐγώ εἰμι,
καὶ ἡ καρδία μου τετάρακται ἐντός μου.
23 ὡσεὶ σκιὰ ἐν τῷ ἐκκλῖναι αὐτὴν ἀνταναιρέθην,
ἐξετινάχθην ὡσεὶ ἀκρίδες.
24 τὰ γόνατά μου ἠσθένησαν ἀπὸ νηστείας,
καὶ ἡ σάρξ μου ἠλλοιώθη δι' ἔλαιον.
25 καὶ ἐγὼ ἐγενήθην ὄνειδος αὐτοῖς·
εἴδοσάν με, ἐσάλευσαν κεφαλὰς αὐτῶν.
26 βοήθησόν μοι, κύριε ὁ θεός μου,
σῶσόν με κατὰ τὸ ἔλεός σου,
27 καὶ γνώτωσαν ὅτι ἡ χείρ σου αὕτη
καὶ σύ, κύριε, ἐποίησας αὐτήν.
28 καταράσονται αὐτοί, καὶ σὺ εὐλογήσεις·
οἱ ἐπανιστανόμενοί μοι αἰσχυνθήτωσαν,
ὁ δὲ δοῦλός σου εὐφρανθήσεται.
29 ἐνδυσάσθωσαν οἱ ἐνδιαβάλλοντές με ἐντροπὴν
καὶ περιβαλέσθωσαν ὡσεὶ διπλοΐδα αἰσχύνην αὐτῶν.
30 ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ σφόδρα ἐν τῷ στόματί μου

14¹ ανομ.] αμαρτια S† || 15¹ εναντιον A | 15² αυτου A || 16² ανθρ. > S || 18² ως] ωσει A | 18³ ωσει] ως S† || 19² ζωνη R] -νην SA | ζωννυται S† || 20¹ κυριου R] -ιω SA || 21¹ ελεος > A* | ενεκα S† || 22¹ εγω ειμι] tr. A || 23¹ αντανηρεθη S || 26²] pr. και A | το] + μεγα S†: ex 50 3 || 29² ωσει] ως A | ωσει διπλ./αισχ.] tr. S† || 30¹ εν > S†

καὶ ἐν μέσῳ πολλῶν αἰνέσω αὐτόν,
31 ὅτι παρέστη ἐκ δεξιῶν πένητος
τοῦ σῶσαι ἐκ τῶν καταδιωκόντων τὴν ψυχήν μου.

109 ΡΘ′
1 Τῷ Δαυιδ ψαλμός.
Εἶπεν ὁ κύριος τῷ κυρίῳ μου Κάθου ἐκ δεξιῶν μου,
ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου.
2 ῥάβδον δυνάμεώς σου ἐξαποστελεῖ κύριος ἐκ Σιων,
καὶ κατακυρίευε ἐν μέσῳ τῶν ἐχθρῶν σου.
3 μετὰ σοῦ ἡ ἀρχὴ ἐν ἡμέρᾳ τῆς δυνάμεώς σου
ἐν ταῖς λαμπρότησιν τῶν ἁγίων·
ἐκ γαστρὸς πρὸ ἑωσφόρου ἐξεγέννησά σε.
4 ὤμοσεν κύριος καὶ οὐ μεταμεληθήσεται
Σὺ εἶ ἱερεὺς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδεκ.
5 κύριος ἐκ δεξιῶν σου συνέθλασεν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ
βασιλεῖς·
6 κρινεῖ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, πληρώσει πτώματα,
συνθλάσει κεφαλὰς ἐπὶ γῆς πολλῶν.
7 ἐκ χειμάρρου ἐν ὁδῷ πίεται·
διὰ τοῦτο ὑψώσει κεφαλήν.

110 ΡΙ′
1 Αλληλουια.
Ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου
ἐν βουλῇ εὐθείων καὶ συναγωγῇ.
2 μεγάλα τὰ ἔργα κυρίου,
ἐξεζητημένα εἰς πάντα τὰ θελήματα αὐτοῦ·
3 ἐξομολόγησις καὶ μεγαλοπρέπεια τὸ ἔργον αὐτοῦ,
καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
4 μνείαν ἐποιήσατο τῶν θαυμασίων αὐτοῦ,
ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων ὁ κύριος·
5 τροφὴν ἔδωκεν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν,
μνησθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκης αὐτοῦ.
6 ἰσχὺν ἔργων αὐτοῦ ἀνήγγειλεν τῷ λαῷ αὐτοῦ
τοῦ δοῦναι αὐτοῖς κληρονομίαν ἐθνῶν.
7 ἔργα χειρῶν αὐτοῦ ἀλήθεια καὶ κρίσις·

31² διωκοντων S
109 (𝔐 110) 2¹ σου R] > SA || 3¹ η > S† | 3² τη λαμπροτητι S | αγιων] + σου A | 3³ εγεννησα A || 4² ει > A || 6¹ πτωμα S† | 6² γην πολλην S || 7¹] + υδωρ A
110 (𝔐 111) 6¹ bis εαυτου S†

πισταὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ αὐτοῦ,
8 ἐστηριγμέναι εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
πεποιημέναι ἐν ἀληθείᾳ καὶ εὐθύτητι.
9 λύτρωσιν ἀπέστειλεν τῷ λαῷ αὐτοῦ,
ἐνετείλατο εἰς τὸν αἰῶνα διαθήκην αὐτοῦ·
ἅγιον καὶ φοβερὸν τὸ ὄνομα αὐτοῦ.
10 ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου,
σύνεσις ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν.
ἡ αἴνεσις αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

111 ΡΙΑ′
1 Αλληλουια.
Μακάριος ἀνὴρ ὁ φοβούμενος τὸν κύριον,
ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ θελήσει σφόδρα·
2 δυνατὸν ἐν τῇ γῇ ἔσται τὸ σπέρμα αὐτοῦ,
γενεὰ εὐθείων εὐλογηθήσεται·
3 δόξα καὶ πλοῦτος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ,
καὶ ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
4 ἐξανέτειλεν ἐν σκότει φῶς τοῖς εὐθέσιν
ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων καὶ δίκαιος.
5 χρηστὸς ἀνὴρ ὁ οἰκτίρων καὶ κιχρῶν,
οἰκονομήσει τοὺς λόγους αὐτοῦ ἐν κρίσει·
6 ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα οὐ σαλευθήσεται,
εἰς μνημόσυνον αἰώνιον ἔσται δίκαιος.
7 ἀπὸ ἀκοῆς πονηρᾶς οὐ φοβηθήσεται·
ἑτοίμη ἡ καρδία αὐτοῦ ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον.
8 ἐστήρικται ἡ καρδία αὐτοῦ, οὐ μὴ φοβηθῇ,
ἕως οὗ ἐπίδῃ ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ
9 ἐσκόρπισεν, ἔδωκεν τοῖς πένησιν·
ἡ δικαιοσύνη αὐτοῦ μένει εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος,
τὸ κέρας αὐτοῦ ὑψωθήσεται ἐν δόξῃ.
10 ἁμαρτωλὸς ὄψεται καὶ ὀργισθήσεται,
τοὺς ὀδόντας αὐτοῦ βρύξει καὶ τακήσεται·
ἐπιθυμία ἁμαρτωλῶν ἀπολεῖται.

112 ΡΙΒ′
1 Αλληλουια.
Αἰνεῖτε, παῖδες, κύριον,

10² συνεσις] + δε A
111 (𝔐 112) 1² θελει S† || 4²] + κυριος ο θεος A || 5¹ οικτιρμων S† 7² κυριον] pr. τον S† || 8² επι > S
112 (𝔐 113) 1¹ κυριον] pr. τον A

αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου ·
2 εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος ·
3 ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου μέχρι δυσμῶν
αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου.
4 ὑψηλὸς ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη ὁ κύριος,
ἐπὶ τοὺς οὐρανοὺς ἡ δόξα αὐτοῦ.
5 τίς ὡς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν
ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν
6 καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορῶν
ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ;
7 ὁ ἐγείρων ἀπὸ γῆς πτωχὸν
καὶ ἀπὸ κοπρίας ἀνυψῶν πένητα
8 τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ ἀρχόντων,
μετὰ ἀρχόντων λαοῦ αὐτοῦ ·
9 ὁ κατοικίζων στεῖραν ἐν οἴκῳ
μητέρα τέκνων εὐφραινομένην.

113 ΡΙΓ′

1 Αλληλουια.
Ἐν ἐξόδῳ Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου,
οἴκου Ιακωβ ἐκ λαοῦ βαρβάρου
2 ἐγενήθη Ιουδαία ἁγίασμα αὐτοῦ,
Ισραηλ ἐξουσία αὐτοῦ.
3 ἡ θάλασσα εἶδεν καὶ ἔφυγεν,
ὁ Ιορδάνης ἐστράφη εἰς τὰ ὀπίσω ·
4 τὰ ὄρη ἐσκίρτησαν ὡσεὶ κριοὶ
καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων.
5 τί σοί ἐστιν, θάλασσα, ὅτι ἔφυγες,
καὶ σοί, Ιορδάνη, ὅτι ἀνεχώρησας εἰς τὰ ὀπίσω;
6 τὰ ὄρη, ὅτι ἐσκιρτήσατε ὡσεὶ κριοί,
καὶ οἱ βουνοὶ ὡς ἀρνία προβάτων;
7 ἀπὸ προσώπου κυρίου ἐσαλεύθη ἡ γῆ,
ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ Ιακωβ
8 τοῦ στρέψαντος τὴν πέτραν εἰς λίμνας ὑδάτων
καὶ τὴν ἀκρότομον εἰς πηγὰς ὑδάτων.
9 μὴ ἡμῖν, κύριε, μὴ ἡμῖν,

1^2 κυριου] αυτου S^t || 3^1 μεχρι] pr. και A | 3^2 αινετον A || 9^2 τεκνων] επι -νοις A | ευφραινομενων S^t
113 (1—8 = 𝔐 114; 9—26 = 𝔐 115) 2^1 ιουδ.] pr. η S^t | 2^2 εξουσ.] pr. η S^t || 4^1 ως S^t || 5^1 σοι > S | 5^2 ανεχωρ.] εστραφης A: ex 3 || 6^1 οτι > S | ωσει] ως S^t | 6^2 > S^t

ἀλλ' ἢ τῷ ὀνόματί σου δὸς δόξαν
ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου,
10 μήποτε εἴπωσιν τὰ ἔθνη
Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν;
11 ὁ δὲ θεὸς ἡμῶν ἐν τῷ οὐρανῷ ἄνω ·
ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ ἐν τῇ γῇ
πάντα, ὅσα ἠθέλησεν, ἐποίησεν.
12 τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον,
ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ·
13 στόμα ἔχουσιν καὶ οὐ λαλήσουσιν,
ὀφθαλμοὺς ἔχουσιν καὶ οὐκ ὄψονται,
14 ὦτα ἔχουσιν καὶ οὐκ ἀκούσονται,
ῥῖνας ἔχουσιν καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται,
15 χεῖρας ἔχουσιν καὶ οὐ ψηλαφήσουσιν,
πόδας ἔχουσιν καὶ οὐ περιπατήσουσιν,
οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν.
16 ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ
καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς.
17 οἶκος Ισραηλ ἤλπισεν ἐπὶ κύριον ·
βοηθὸς αὐτῶν καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
18 οἶκος Ααρων ἤλπισεν ἐπὶ κύριον ·
βοηθὸς αὐτῶν καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
19 οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἤλπισαν ἐπὶ κύριον ·
βοηθὸς αὐτῶν καὶ ὑπερασπιστὴς αὐτῶν ἐστιν.
20 κύριος ἐμνήσθη ἡμῶν καὶ εὐλόγησεν ἡμᾶς,
εὐλόγησεν τὸν οἶκον Ισραηλ,
εὐλόγησεν τὸν οἶκον Ααρων,
21 εὐλόγησεν τοὺς φοβουμένους τὸν κύριον,
τοὺς μικροὺς μετὰ τῶν μεγάλων.
22 προσθείη κύριος ἐφ' ὑμᾶς,
ἐφ' ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς ὑμῶν ·
23 εὐλογημένοι ὑμεῖς τῷ κυρίῳ
τῷ ποιήσαντι τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
24 ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ τῷ κυρίῳ,
τὴν δὲ γῆν ἔδωκεν τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων.
25 οὐχ οἱ νεκροὶ αἰνέσουσίν σε, κύριε,
οὐδὲ πάντες οἱ καταβαίνοντες εἰς ᾅδου,

$11^{1.2}$ ανω εν τοις ουρ. > A | 11^2 εν τη γη] επι της γης S^t | 11^3 ηθελ.] ηβουλετο S^t || 13^1 λαλουσιν S: cf. 134 16 || 16^1 αυτοις] -των A || 17^2 αυτων 1^0 > A || 19^1 τον > A | επι κυρ.] επ αυτον S || 20^1 εμνησθη ημιων και] μνησθεις ημων A || 23^1 υμεις] + εσται (pro εστε) S^t

26 ἀλλ' ἡμεῖς οἱ ζῶντες εὐλογήσομεν τὸν κύριον
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

114 ΡΙΔ'

1 Αλληλουια.
Ἠγάπησα, ὅτι εἰσακούσεται κύριος
τῆς φωνῆς τῆς δεήσεώς μου,
2 ὅτι ἔκλινεν τὸ οὖς αὐτοῦ ἐμοί,
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις μου ἐπικαλέσομαι.
3 περιέσχον με ὠδῖνες θανάτου,
κίνδυνοι ᾅδου εὗροσάν με·
θλῖψιν καὶ ὀδύνην εὗρον.
4 καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπεκαλεσάμην
Ὦ κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου.
5 ἐλεήμων ὁ κύριος καὶ δίκαιος,
καὶ ὁ θεὸς ἡμῶν ἐλεᾷ.
6 φυλάσσων τὰ νήπια ὁ κύριος·
ἐταπεινώθην, καὶ ἔσωσέν με.
7 ἐπίστρεψον, ἡ ψυχή μου, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου,
ὅτι κύριος εὐηργέτησέν σε,
8 ὅτι ἐξείλατο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου,
τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀπὸ δακρύων
καὶ τοὺς πόδας μου ἀπὸ ὀλισθήματος.
9 εὐαρεστήσω ἐναντίον κυρίου ἐν χώρᾳ ζώντων.

115 ΡΙΕ'

1 Αλληλουια.
Ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα·
ἐγὼ δὲ ἐταπεινώθην σφόδρα.
2 ἐγὼ εἶπα ἐν τῇ ἐκστάσει μου
Πᾶς ἄνθρωπος ψεύστης.
3 τί ἀνταποδώσω τῷ κυρίῳ
περὶ πάντων, ὧν ἀνταπέδωκέν μοι;
4 ποτήριον σωτηρίου λήμψομαι
καὶ τὸ ὄνομα κυρίου ἐπικαλέσομαι.
6 τίμιος ἐναντίον κυρίου
ὁ θάνατος τῶν ὁσίων αὐτοῦ.

114 (= 𝔐 116 1—9) 1¹ κυρ.] ο θεος S† || 1² μου] αυτου S† | επεκαλεσαμην S || 5¹ ο κυρ./και δικ.] tr. S† | 5² ο] pr. κυριος S† | ελεει A || 7¹ η > A | 7² σε] με A || 9 ενωπιον A

115 (= 𝔐 116 10—19) 3² παντων > S† || 4²] + (5) τας ευχας μου τω κυριω αποδωσω εναντιον παντος του λαου αυτου *L* (in *O* sub ※)

7 ὦ κύριε, ἐγὼ δοῦλος σός,
ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου.
διέρρηξας τοὺς δεσμούς μου,
8 σοὶ θύσω θυσίαν αἰνέσεως·
9 τὰς εὐχάς μου τῷ κυρίῳ ἀποδώσω
ἐναντίον παντὸς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
10 ἐν αὐλαῖς οἴκου κυρίου
ἐν μέσῳ σου, Ιερουσαλημ.

116 ΡΙϜ'

1 Αλληλουια.
Αἰνεῖτε τὸν κύριον, πάντα τὰ ἔθνη,
ἐπαινέσατε αὐτόν, πάντες οἱ λαοί,
2 ὅτι ἐκραταιώθη τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐφ' ἡμᾶς,
καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ κυρίου μένει εἰς τὸν αἰῶνα.

117 ΡΙΖ'

1 Αλληλουια.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
2 εἰπάτω δὴ οἶκος Ισραηλ ὅτι ἀγαθός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
3 εἰπάτω δὴ οἶκος Ααρων ὅτι ἀγαθός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
4 εἰπάτωσαν δὴ πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ὅτι ἀγαθός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
5 ἐν θλίψει ἐπεκαλεσάμην τὸν κύριον,
καὶ ἐπήκουσέν μου εἰς πλατυσμόν.
6 κύριος ἐμοὶ βοηθός,
οὐ φοβηθήσομαι τί ποιήσει μοι ἄνθρωπος.
7 κύριος ἐμοὶ βοηθός,
κἀγὼ ἐπόψομαι τοὺς ἐχθρούς μου.
8 ἀγαθὸν πεποιθέναι ἐπὶ κύριον
ἢ πεποιθέναι ἐπ' ἄνθρωπον·
9 ἀγαθὸν ἐλπίζειν ἐπὶ κύριον
ἢ ἐλπίζειν ἐπ' ἄρχοντας.
10 πάντα τὰ ἔθνη ἐκύκλωσάν με,

7² εγω δ. σος > A || 8] + και εν ονοματι κυριου επικαλεσομαι A (in *O* sub ※) || 9¹ τω κυρ./αποδ.] tr. S†

116 (𝔐 117) 1² επαινεσατε R] -σατωσαν S(om. επ) A || 2¹ το ελεος αυτου /εφ ημας] tr. A

117 (𝔐 118) 4 > S† | 4¹ οτι αγαθος > A || 5¹ εκ θλιψεως A | 5² μοι S† || 6²] pr. και A || 9² αρχουσιν A*

καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς·
11 κυκλώσαντες ἐκύκλωσάν με,
καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς·
12 ἐκύκλωσάν με ὡσεὶ μέλισσαι κηρίον
καὶ ἐξεκαύθησαν ὡσεὶ πῦρ ἐν ἀκάνθαις,
καὶ τῷ ὀνόματι κυρίου ἠμυνάμην αὐτούς.
13 ὠσθεὶς ἀνετράπην τοῦ πεσεῖν,
καὶ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου.
14 ἰσχύς μου καὶ ὕμνησίς μου ὁ κύριος
καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν.
15 φωνὴ ἀγαλλιάσεως καὶ σωτηρίας ἐν σκηναῖς δικαίων
Δεξιὰ κυρίου ἐποίησεν δύναμιν,
16 δεξιὰ κυρίου ὕψωσέν με,
δεξιὰ κυρίου ἐποίησεν δύναμιν.
17 οὐκ ἀποθανοῦμαι, ἀλλὰ ζήσομαι
καὶ ἐκδιηγήσομαι τὰ ἔργα κυρίου.
18 παιδεύων ἐπαίδευσέν με ὁ κύριος
καὶ τῷ θανάτῳ οὐ παρέδωκέν με.
19 ἀνοίξατέ μοι πύλας δικαιοσύνης·
εἰσελθὼν ἐν αὐταῖς ἐξομολογήσομαι τῷ κυρίῳ.
20 αὕτη ἡ πύλη τοῦ κυρίου,
δίκαιοι εἰσελεύσονται ἐν αὐτῇ.
21 ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου
καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.
22 λίθον, ὃν ἀπεδοκίμασαν οἱ οἰκοδομοῦντες,
οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας·
23 παρὰ κυρίου ἐγένετο αὕτη
καὶ ἔστιν θαυμαστὴ ἐν ὀφθαλμοῖς ἡμῶν.
24 αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν ἐποίησεν ὁ κύριος·
ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν αὐτῇ.
25 ὦ κύριε, σῶσον δή,
ὦ κύριε, εὐόδωσον δή.
26 εὐλογημένος ὁ ἐρχόμενος ἐν ὀνόματι κυρίου·
εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐξ οἴκου κυρίου.
27 θεὸς κύριος καὶ ἐπέφανεν ἡμῖν·
συστήσασθε ἑορτὴν ἐν τοῖς πυκάζουσιν
ἕως τῶν κεράτων τοῦ θυσιαστηρίου.
28 θεός μου εἶ σύ, καὶ ἐξομολογήσομαί σοι·
θεός μου εἶ σύ, καὶ ὑψώσω σε·
ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι ἐπήκουσάς μου

13² ο > S† || 16² > S || 18¹ ο > S† || 24¹ η R] > SA | ο > S† || 28¹ συ > A†

καὶ ἐγένου μοι εἰς σωτηρίαν.
29 ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι ἀγαθός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

118 ΡΙΗ'

1 Αλληλουια.

α' αλφ.

Μακάριοι οἱ ἄμωμοι ἐν ὁδῷ
οἱ πορευόμενοι ἐν νόμῳ κυρίου.
2 μακάριοι οἱ ἐξερευνῶντες τὰ μαρτύρια αὐτοῦ·
ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐκζητήσουσιν αὐτόν.
3 οὐ γὰρ οἱ ἐργαζόμενοι τὴν ἀνομίαν
ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἐπορεύθησαν.
4 σὺ ἐνετείλω τὰς ἐντολάς σου
φυλάξασθαι σφόδρα.
5 ὄφελον κατευθυνθείησαν αἱ ὁδοί μου
τοῦ φυλάξασθαι τὰ δικαιώματά σου.
6 τότε οὐ μὴ ἐπαισχυνθῶ
ἐν τῷ με ἐπιβλέπειν ἐπὶ πάσας τὰς ἐντολάς σου.
7 ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν εὐθύτητι καρδίας
ἐν τῷ μεμαθηκέναι με τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
8 τὰ δικαιώματά σου φυλάξω·
μή με ἐγκαταλίπῃς ἕως σφόδρα.

9 β' βηθ.

Ἐν τίνι κατορθώσει ὁ νεώτερος τὴν ὁδὸν αὐτοῦ;
ἐν τῷ φυλάσσεσθαι τοὺς λόγους σου.
10 ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξεζήτησά σε·
μὴ ἀπώσῃ με ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
11 ἐν τῇ καρδίᾳ μου ἔκρυψα τὰ λόγιά σου,
ὅπως ἂν μὴ ἁμάρτω σοι.
12 εὐλογητὸς εἶ, κύριε·
δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
13 ἐν τοῖς χείλεσίν μου ἐξήγγειλα
πάντα τὰ κρίματα τοῦ στόματός σου.
14 ἐν τῇ ὁδῷ τῶν μαρτυρίων σου ἐτέρφθην
ὡς ἐπὶ παντὶ πλούτῳ.
15 ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου ἀδολεσχήσω
καὶ κατανοήσω τὰς ὁδούς σου.
16 ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου μελετήσω,

118 (𝔐 119) 1 α' αλφ, 9 β' βηθ etc. Sa] > SA | 1¹ οι > S† || 2² εκζητουσιν S || 4² φυλασσεσθαι A || 9¹ ο > A || 10¹ μου > S† || 15² κατανοησω] εκζητησω S†: ex 33. 145

οὐκ ἐπιλήσομαι τῶν λόγων σου.
17 γ΄ γιμαλ.
Ἀνταπόδος τῷ δούλῳ σου·
ζήσομαι καὶ φυλάξω τοὺς λόγους σου.
18 ἀποκάλυψον τοὺς ὀφθαλμούς μου,
καὶ κατανοήσω τὰ θαυμάσιά σου ἐκ τοῦ νόμου σου.
19 πάροικος ἐγώ εἰμι ἐν τῇ γῇ·
μὴ ἀποκρύψῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ τὰς ἐντολάς σου.
20 ἐπεπόθησεν ἡ ψυχή μου τοῦ ἐπιθυμῆσαι
τὰ κρίματά σου ἐν παντὶ καιρῷ.
21 ἐπετίμησας ὑπερηφάνοις·
ἐπικατάρατοι οἱ ἐκκλίνοντες ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου.
22 περίελε ἀπ᾽ ἐμοῦ ὄνειδος καὶ ἐξουδένωσιν,
ὅτι τὰ μαρτύριά σου ἐξεζήτησα.
23 καὶ γὰρ ἐκάθισαν ἄρχοντες καὶ κατ᾽ ἐμοῦ κατελάλουν,
ὁ δὲ δοῦλός σου ἠδολέσχει ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου.
24 καὶ γὰρ τὰ μαρτύριά σου μελέτη μού ἐστιν,
καὶ αἱ συμβουλίαι μου τὰ δικαιώματά σου.
25 δ΄ δελθ.
Ἐκολλήθη τῷ ἐδάφει ἡ ψυχή μου
ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.
26 τὰς ὁδούς μου ἐξήγγειλα, καὶ ἐπήκουσάς μου·
δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
27 ὁδὸν δικαιωμάτων σου συνέτισόν με,
καὶ ἀδολεσχήσω ἐν τοῖς θαυμασίοις σου.
28 ἔσταξεν ἡ ψυχή μου ἀπὸ ἀκηδίας·
βεβαίωσόν με ἐν τοῖς λόγοις σου.
29 ὁδὸν ἀδικίας ἀπόστησον ἀπ᾽ ἐμοῦ
καὶ τῷ νόμῳ σου ἐλέησόν με.
30 ὁδὸν ἀληθείας ᾑρετισάμην,
τὰ κρίματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
31 ἐκολλήθην τοῖς μαρτυρίοις σου·
κύριε, μή με καταισχύνῃς.
32 ὁδὸν ἐντολῶν σου ἔδραμον,
ὅταν ἐπλάτυνας τὴν καρδίαν μου.
33 ε΄ η.
Νομοθέτησόν με, κύριε, τὴν ὁδὸν τῶν δικαιωμάτων σου,
καὶ ἐκζητήσω αὐτὴν διὰ παντός.

19¹ εγω > S | 19² αποστρεψης S† || 20²] pr. εις S† | κριμ.] δικαιωματα S: ex 5. 8 etc. || 23¹ και 2⁰ > S† || 24² η συμβουλια A || 25² ζησον με] -σομαι S: cf. 116. 144 | το λογιον S || 26¹ μου 1⁰ Sa] σου SA || 27¹] pr. και S: discrepat cum alphabeto, cf. 59. 167 144 5 || 28¹ εσταξεν Ambros.†] εστεναξεν 2018 La^{G}†, ενυσταξεν rel.

34 συνέτισόν με, καὶ ἐξερευνήσω τὸν νόμον σου
καὶ φυλάξω αὐτὸν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου.
35 ὁδήγησόν με ἐν τρίβῳ τῶν ἐντολῶν σου,
ὅτι αὐτὴν ἠθέλησα.
36 κλῖνον τὴν καρδίαν μου εἰς τὰ μαρτύριά σου
καὶ μὴ εἰς πλεονεξίαν.
37 ἀπόστρεψον τοὺς ὀφθαλμούς μου τοῦ μὴ ἰδεῖν ματαιότητα,
ἐν τῇ ὁδῷ σου ζῆσόν με.
38 στῆσον τῷ δούλῳ σου τὸ λόγιόν σου
εἰς τὸν φόβον σου.
39 περίελε τὸν ὀνειδισμόν μου, ὃν ὑπώπτευσα·
τὰ γὰρ κρίματά σου χρηστά.
40 ἰδοὺ ἐπεθύμησα τὰς ἐντολάς σου·
ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ζῆσόν με.
41 ς΄ ουαυ.
Καὶ ἐλθοι ἐπ᾽ ἐμὲ τὸ ἔλεός σου, κύριε,
τὸ σωτήριόν σου κατὰ τὸ λόγιόν σου.
42 καὶ ἀποκριθήσομαι τοῖς ὀνειδίζουσί με λόγον,
ὅτι ἤλπισα ἐπὶ τοὺς λόγους σου.
43 καὶ μὴ περιέλῃς ἐκ τοῦ στόματός μου λόγον ἀληθείας ἕως σφόδρα,
ὅτι ἐπὶ τὰ κρίματά σου ἐπήλπισα.
44 καὶ φυλάξω τὸν νόμον σου διὰ παντός,
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
45 καὶ ἐπορευόμην ἐν πλατυσμῷ,
ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.
46 καὶ ἐλάλουν ἐν τοῖς μαρτυρίοις σου
ἐναντίον βασιλέων καὶ οὐκ ᾐσχυνόμην.
47 καὶ ἐμελέτων ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου,
αἷς ἠγάπησα σφόδρα.
48 καὶ ἦρα τὰς χεῖράς μου πρὸς τὰς ἐντολάς σου, ἃς ἠγάπησα,
καὶ ἠδολέσχουν ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου.
49 ζ΄ ζαι.
Μνήσθητι τὸν λόγον σου τῷ δούλῳ σου,
ᾧ ἐπήλπισάς με.
50 αὕτη με παρεκάλεσεν ἐν τῇ ταπεινώσει μου,
ὅτι τὸ λόγιόν σου ἔζησέν με.
51 ὑπερήφανοι παρηνόμουν ἕως σφόδρα,

34¹ εξερευν.] εκζητησω S†: cf. 15 || 39¹ το ονειδος μ. ο S | 39² τα γαρ] οτι τα A || 41² το λογιον R] το > A†, το ελεος S† || 43² τοις κριμασιν A || 47² ηγαπησας S || 48¹ ας] αις S | ηγαπησα Sa A*(uid.)] + σφοδρα A, -σας σφοδρα S || 49¹ των δουλων S†

ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐξέκλινα.
52 ἐμνήσθην τῶν κριμάτων σου ἀπ᾽ αἰῶνος, κύριε,
καὶ παρεκλήθην.
53 ἀθυμία κατέσχεν με ἀπὸ ἁμαρτωλῶν
τῶν ἐγκαταλιμπανόντων τὸν νόμον σου.
54 ψαλτὰ ἦσάν μοι τὰ δικαιώματά σου
ἐν τόπῳ παροικίας μου.
55 ἐμνήσθην ἐν νυκτὶ τοῦ ὀνόματός σου, κύριε,
καὶ ἐφύλαξα τὸν νόμον σου.
56 αὕτη ἐγενήθη μοι,
ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα.
57 η΄ ηθ.
Μερίς μου κύριε,
εἶπα φυλάξασθαι τὸν νόμον σου.
58 ἐδεήθην τοῦ προσώπου σου ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου·
ἐλέησόν με κατὰ τὸ λόγιόν σου.
59 διελογισάμην τὰς ὁδούς σου
καὶ ἐπέστρεψα τοὺς πόδας μου εἰς τὰ μαρτύριά σου.
60 ἡτοιμάσθην καὶ οὐκ ἐταράχθην
τοῦ φυλάξασθαι τὰς ἐντολάς σου.
61 σχοινία ἁμαρτωλῶν περιεπλάκησάν μοι,
καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.
62 μεσονύκτιον ἐξηγειρόμην τοῦ ἐξομολογεῖσθαί σοι
ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
63 μέτοχος ἐγώ εἰμι πάντων τῶν φοβουμένων σε
καὶ τῶν φυλασσόντων τὰς ἐντολάς σου.
64 τοῦ ἐλέους σου, κύριε, πλήρης ἡ γῆ·
τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.
65 θ΄ τηθ.
Χρηστότητα ἐποίησας μετὰ τοῦ δούλου σου,
κύριε, κατὰ τὸν λόγον σου.
66 χρηστότητα καὶ παιδείαν καὶ γνῶσιν δίδαξόν με,
ὅτι ταῖς ἐντολαῖς σου ἐπίστευσα.
67 πρὸ τοῦ με ταπεινωθῆναι ἐγὼ ἐπλημμέλησα,
διὰ τοῦτο τὸ λόγιόν σου ἐφύλαξα.
68 χρηστὸς εἶ σύ, κύριε, καὶ ἐν τῇ χρηστότητί σου

52¹ απ αι./κυρ.] tr. S || 55¹ το ονομα S† || 56² οτι > S† || 57¹ μου] + ει A | 57² τον νομ.] τας εντολας S: ex 60 || 58² το > A† || 59¹] pr. οτι S: discrepat cum alphabeto, cf. 27 | τας R] pr. κατα SA | 59² απεστρεψα S || 60² του > S† || 62¹ εξομολογησασθαι A || 63² των > S† || 64¹ η] pr. πασα S† | 64² σου] + κυριε S || 65² τον λογον *L*] το λογιον SA || 67² εφυλαξα R] pr. εγω SA

δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
69 ἐπληθύνθη ἐπ᾽ ἐμὲ ἀδικία ὑπερηφάνων,
ἐγὼ δὲ ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου ἐξερευνήσω τὰς ἐντολάς σου.
70 ἐτυρώθη ὡς γάλα ἡ καρδία αὐτῶν,
ἐγὼ δὲ τὸν νόμον σου ἐμελέτησα.
71 ἀγαθόν μοι ὅτι ἐταπείνωσάς με,
ὅπως ἂν μάθω τὰ δικαιώματά σου.
72 ἀγαθόν μοι ὁ νόμος τοῦ στόματός σου
ὑπὲρ χιλιάδας χρυσίου καὶ ἀργυρίου.
73 ι΄ ιωθ.
Αἱ χεῖρές σου ἐποίησάν με καὶ ἔπλασάν με·
συνέτισόν με, καὶ μαθήσομαι τὰς ἐντολάς σου.
74 οἱ φοβούμενοί σε ὄψονταί με καὶ εὐφρανθήσονται,
ὅτι εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.
75 ἔγνων, κύριε, ὅτι δικαιοσύνη τὰ κρίματά σου,
καὶ ἀληθείᾳ ἐταπείνωσάς με.
76 γενηθήτω δὴ τὸ ἔλεός σου τοῦ παρακαλέσαι με
κατὰ τὸ λόγιόν σου τῷ δούλῳ σου.
77 ἐλθέτωσάν μοι οἱ οἰκτιρμοί σου, καὶ ζήσομαι,
ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστιν.
78 αἰσχυνθήτωσαν ὑπερήφανοι, ὅτι ἀδίκως ἠνόμησαν εἰς ἐμέ·
ἐγὼ δὲ ἀδολεσχήσω ἐν ταῖς ἐντολαῖς σου.
79 ἐπιστρεψάτωσάν μοι οἱ φοβούμενοί σε
καὶ οἱ γινώσκοντες τὰ μαρτύριά σου.
80 γενηθήτω ἡ καρδία μου ἄμωμος ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου,
ὅπως ἂν μὴ αἰσχυνθῶ.
81 ια΄ χαφ.
Ἐκλείπει εἰς τὸ σωτήριόν σου ἡ ψυχή μου,
καὶ εἰς τὸν λόγον σου ἐπήλπισα.
82 ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοί μου εἰς τὸ λόγιόν σου
λέγοντες Πότε παρακαλέσεις με;
83 ὅτι ἐγενήθην ὡς ἀσκὸς ἐν πάχνῃ·
τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
84 πόσαι εἰσὶν αἱ ἡμέραι τοῦ δούλου σου;
πότε ποιήσεις μοι ἐκ τῶν καταδιωκόντων με κρίσιν;
85 διηγήσαντό μοι παράνομοι ἀδολεσχίας,
ἀλλ᾽ οὐχ ὡς ὁ νόμος σου, κύριε.
86 πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια·

73¹ εποιησαν ... επλασαν] επλ. ... ητοιμασαν S† || 75 τα κριμ. σου/και αληθ.] tr. S† (sic) | 75² εταπεινωσαν S† || 76² κατα] και S || 77² μοι S† || 79¹ μοι *L*pau] με A, > S† || 81² και > A || 82² > A† || 83¹ ως] ωσει A

ἀδίκως κατεδίωξάν με, βοήθησόν μοι.
87 παρὰ βραχὺ συνετέλεσάν με ἐν τῇ γῇ,
ἐγὼ δὲ οὐκ ἐγκατέλιπον τὰς ἐντολάς σου.
88 κατὰ τὸ ἔλεός σου ζῆσόν με,
καὶ φυλάξω τὰ μαρτύρια τοῦ στόματός σου.
89 ιβ΄ λαβδ.
Εἰς τὸν αἰῶνα, κύριε,
ὁ λόγος σου διαμένει ἐν τῷ οὐρανῷ.
90 εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν ἡ ἀλήθειά σου·
ἐθεμελίωσας τὴν γῆν, καὶ διαμένει.
91 τῇ διατάξει σου διαμένει ἡ ἡμέρα,
ὅτι τὰ σύμπαντα δοῦλα σά.
92 εἰ μὴ ὅτι ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστιν,
τότε ἂν ἀπωλόμην ἐν τῇ ταπεινώσει μου.
93 εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ ἐπιλάθωμαι τῶν δικαιωμάτων σου
ὅτι ἐν αὐτοῖς ἔζησάς με, κύριε.
94 σός εἰμι ἐγώ, σῶσόν με,
ὅτι τὰ δικαιώματά σου ἐξεζήτησα.
95 ἐμὲ ὑπέμειναν ἁμαρτωλοὶ τοῦ ἀπολέσαι με·
τὰ μαρτύριά σου συνῆκα.
96 πάσης συντελείας εἶδον πέρας·
πλατεῖα ἡ ἐντολή σου σφόδρα.
97 ιγ΄ μημ.
Ὡς ἠγάπησα τὸν νόμον σου, κύριε·
ὅλην τὴν ἡμέραν μελέτη μού ἐστιν.
98 ὑπὲρ τοὺς ἐχθρούς μου ἐσόφισάς με τὴν ἐντολήν σου,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνά μοί ἐστιν.
99 ὑπὲρ πάντας τοὺς διδάσκοντάς με συνῆκα,
ὅτι τὰ μαρτύριά σου μελέτη μού ἐστιν.
100 ὑπὲρ πρεσβυτέρους συνῆκα,
ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐξεζήτησα.
101 ἐκ πάσης ὁδοῦ πονηρᾶς ἐκώλυσα τοὺς πόδας μου,
ὅπως ἂν φυλάξω τοὺς λόγους σου.
102 ἀπὸ τῶν κριμάτων σου οὐκ ἐξέκλινα,
ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς μοι.
103 ὡς γλυκέα τῷ λάρυγγί μου τὰ λόγιά σου,
ὑπὲρ μέλι καὶ κηρίον τῷ στόματί μου.
104 ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου συνῆκα·
διὰ τοῦτο ἐμίσησα πᾶσαν ὁδὸν ἀδικίας.

91² σα] σου S || 93² κυριε > A || 94¹ εγω] κυριε S || 95¹ > S† | 95² τα] + δε S || 98¹ τας εντολας S || 100² εζητησα S† || 102¹ κλιματων S† | 102² με A: item in 104³ || 103² και κηριον (cf. 18 11)] > A

[ὅτι σὺ ἐνομοθέτησάς μοι.]
105 ιδ΄ νουν.
Λύχνος τοῖς ποσίν μου ὁ λόγος σου
καὶ φῶς ταῖς τρίβοις μου.
106 ὀμώμοκα καὶ ἔστησα
τοῦ φυλάξασθαι τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
107 ἐταπεινώθην ἕως σφόδρα·
κύριε, ζῆσόν με κατὰ τὸν λόγον σου.
108 τὰ ἑκούσια τοῦ στόματός μου εὐδόκησον δή, κύριε,
καὶ τὰ κρίματά σου δίδαξόν με.
109 ἡ ψυχή μου ἐν ταῖς χερσίν μου διὰ παντός,
καὶ τοῦ νόμου σου οὐκ ἐπελαθόμην.
110 ἔθεντο ἁμαρτωλοὶ παγίδα μοι,
καὶ ἐκ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἐπλανήθην.
111 ἐκληρονόμησα τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα,
ὅτι ἀγαλλίαμα τῆς καρδίας μού εἰσιν.
112 ἔκλινα τὴν καρδίαν μου τοῦ ποιῆσαι τὰ δικαιώματά σου
εἰς τὸν αἰῶνα δι' ἀντάμειψιν.
113 ιε΄ σαμχ.
Παρανόμους ἐμίσησα
καὶ τὸν νόμον σου ἠγάπησα.
114 βοηθός μου καὶ ἀντιλήμπτωρ μου εἶ σύ·
εἰς τὸν λόγον σου ἐπήλπισα.
115 ἐκκλίνατε ἀπ' ἐμοῦ, πονηρευόμενοι,
καὶ ἐξερευνήσω τὰς ἐντολὰς τοῦ θεοῦ μου.
116 ἀντιλαβοῦ μου κατὰ τὸ λόγιόν σου, καὶ ζήσομαι,
καὶ μὴ καταισχύνῃς με ἀπὸ τῆς προσδοκίας μου.
117 βοήθησόν μοι, καὶ σωθήσομαι
καὶ μελετήσω ἐν τοῖς δικαιώμασίν σου διὰ παντός.
118 ἐξουδένωσας πάντας τοὺς ἀποστατοῦντας ἀπὸ τῶν δικαιωμάτων σου,
ὅτι ἄδικον τὸ ἐνθύμημα αὐτῶν.
119 παραβαίνοντας ἐλογισάμην πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς τῆς γῆς·
διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰ μαρτύριά σου διὰ παντός.
120 καθήλωσον ἐκ τοῦ φόβου σου τὰς σάρκας μου·
ἀπὸ γὰρ τῶν κριμάτων σου ἐφοβήθην.

105¹ λογος Sa] νομος SA: cf. 129 5 || 106¹ ωμοσα A || 107² το λογιον S || 108¹ ευλογησον S | δη > S || 109¹ μου 2⁰ > S† | 109² τον νομον S† || 113² και τον] τον δε A || 114²] pr. και S | τον λογον R] τους -γους A, τον λαον S† | ηλπισα S† || 115¹ πον.] pr. οι S† || 116¹ μου > S† | ζησομαι Sa] -σον με SA: cf. 25 || 119² δια παντος > A

121 ις΄ αιν.
Ἐποίησα κρίμα καὶ δικαιοσύνην ·
μὴ παραδῷς με τοῖς ἀδικοῦσίν με.
122 ἔκδεξαι τὸν δοῦλόν σου εἰς ἀγαθόν ·
μὴ συκοφαντησάτωσάν με ὑπερήφανοι.
123 οἱ ὀφθαλμοί μου ἐξέλιπον εἰς τὸ σωτήριόν σου
καὶ εἰς τὸ λόγιον τῆς δικαιοσύνης σου.
124 ποίησον μετὰ τοῦ δούλου σου κατὰ τὸ ἔλεός σου
καὶ τὰ δικαιώματά σου δίδαξόν με.
125 δοῦλός σού εἰμι ἐγώ · συνέτισόν με,
καὶ γνώσομαι τὰ μαρτύριά σου.
126 καιρὸς τοῦ ποιῆσαι τῷ κυρίῳ ·
διεσκέδασαν τὸν νόμον σου.
127 διὰ τοῦτο ἠγάπησα τὰς ἐντολάς σου
ὑπὲρ χρυσίον καὶ τοπάζιον.
128 διὰ τοῦτο πρὸς πάσας τὰς ἐντολάς σου κατωρθούμην,
πᾶσαν ὁδὸν ἄδικον ἐμίσησα.
129 ιζ΄ φη.
Θαυμαστὰ τὰ μαρτύριά σου ·
διὰ τοῦτο ἐξηρεύνησεν αὐτὰ ἡ ψυχή μου.
130 ἡ δήλωσις τῶν λόγων σου φωτιεῖ
καὶ συνετιεῖ νηπίους.
131 τὸ στόμα μου ἤνοιξα καὶ εἵλκυσα πνεῦμα,
ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἐπεπόθουν.
132 ἐπίβλεψον ἐπ᾽ ἐμὲ καὶ ἐλέησόν με
κατὰ τὸ κρίμα τῶν ἀγαπώντων τὸ ὄνομά σου.
133 τὰ διαβήματά μου κατεύθυνον κατὰ τὸ λόγιόν σου,
καὶ μὴ κατακυριευσάτω μου πᾶσα ἀνομία.
134 λύτρωσαί με ἀπὸ συκοφαντίας ἀνθρώπων,
καὶ φυλάξω τὰς ἐντολάς σου.
135 τὸ πρόσωπόν σου ἐπίφανον ἐπὶ τὸν δοῦλόν σου
καὶ δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
136 διεξόδους ὑδάτων κατέβησαν οἱ ὀφθαλμοί μου,
ἐπεὶ οὐκ ἐφύλαξαν τὸν νόμον σου.
137 ιη΄ σαδη.
Δίκαιος εἶ, κύριε,
καὶ εὐθὴς ἡ κρίσις σου.
138 ἐνετείλω δικαιοσύνην τὰ μαρτύριά σου
καὶ ἀλήθειαν σφόδρα.

122[1] αγαθα S† || 124[1] σου 1°] + κυριε A | ελεος Sa] λογιον SA | 124[2] τα] pr. κατα S† || 127[2] χρυσ. *L*] pr. το SA || 136[1] διεβησαν A | 136[2] εφυλαξα A || 137[2] ευθεις αι κρισεις A

139 ἐξέτηξέν με ὁ ζῆλος τοῦ οἴκου σου,
ὅτι ἐπελάθοντο τῶν λόγων σου οἱ ἐχθροί μου.
140 πεπυρωμένον τὸ λόγιόν σου σφόδρα,
καὶ ὁ δοῦλός σου ἠγάπησεν αὐτό.
141 νεώτερός εἰμι ἐγὼ καὶ ἐξουδενωμένος ·
τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐπελαθόμην.
142 ἡ δικαιοσύνη σου δικαιοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ ὁ νόμος σου ἀλήθεια.
143 θλῖψις καὶ ἀνάγκη εὕροσάν με ·
αἱ ἐντολαί σου μελέτη μου.
144 δικαιοσύνη τὰ μαρτύριά σου εἰς τὸν αἰῶνα ·
συνέτισόν με, καὶ ζήσομαι.
145 ιθ΄ κωφ.
Ἐκέκραξα ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου · ἐπάκουσόν μου, κύριε ·
τὰ δικαιώματά σου ἐκζητήσω.
146 ἐκέκραξά σε · σῶσόν με,
καὶ φυλάξω τὰ μαρτύριά σου.
147 προέφθασα ἐν ὠρίᾳ καὶ ἐκέκραξα,
εἰς τοὺς λόγους σου ἐπήλπισα.
148 προέφθασαν οἱ ὀφθαλμοί μου πρὸς ὄρθρον
τοῦ μελετᾶν τὰ λόγιά σου.
149 τῆς φωνῆς μου ἄκουσον, κύριε, κατὰ τὸ ἔλεός σου,
κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με.
150 προσήγγισαν οἱ καταδιώκοντές με ἀνομίᾳ,
ἀπὸ δὲ τοῦ νόμου σου ἐμακρύνθησαν.
151 ἐγγὺς εἶ σύ, κύριε,
καὶ πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου ἀλήθεια.
152 κατ᾽ ἀρχὰς ἔγνων ἐκ τῶν μαρτυρίων σου,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα ἐθεμελίωσας αὐτά.
153 κ΄ ρης.
Ἰδὲ τὴν ταπείνωσίν μου καὶ ἐξελοῦ με,
ὅτι τὸν νόμον σου οὐκ ἐπελαθόμην.
154 κρῖνον τὴν κρίσιν μου καὶ λύτρωσαί με ·
διὰ τὸν λόγον σου ζῆσόν με.
155 μακρὰν ἀπὸ ἁμαρτωλῶν σωτηρία,
ὅτι τὰ δικαιώματά σου οὐκ ἐξεζήτησαν.

139[1] του οικ. > A | 139[2] λογων R] εντολων SA || 141[1] ειμι εγω] tr. A || 142[2] νομος] λογος S || 143[1] θλιψις uersiones] -ψεις codd. graeci | αναγκαι A || 144[2] ζησομαι Sa] -σον με SA: cf. 25 || 145[1] μου 1° > S || 147[1] προεφθασα] -σαν με S† || 148[1] προς σε ορθρουν(sic) S || 151[1] συ > S | 151[2] εντολαι] οδοι S || 153[2] του νομου A || 155[1] σωτ.] pr. η S

156 οἱ οἰκτιρμοί σου πολλοί, κύριε·
κατὰ τὸ κρίμα σου ζῆσόν με.
157 πολλοὶ οἱ ἐκδιώκοντές με καὶ ἐκθλίβοντές με·
ἐκ τῶν μαρτυρίων σου οὐκ ἐξέκλινα.
158 εἶδον ἀσυνθετοῦντας καὶ ἐξετηκόμην,
ὅτι τὰ λόγιά σου οὐκ ἐφυλάξαντο.
159 ἰδὲ ὅτι τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα·
κύριε, ἐν τῷ ἐλέει σου ζῆσόν με.
160 ἀρχὴ τῶν λόγων σου ἀλήθεια,
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα πάντα τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
161 κα′ σεν.
Ἄρχοντες κατεδίωξάν με δωρεάν,
καὶ ἀπὸ τῶν λόγων σου ἐδειλίασεν ἡ καρδία μου.
162 ἀγαλλιάσομαι ἐγὼ ἐπὶ τὰ λόγιά σου
ὡς ὁ εὑρίσκων σκῦλα πολλά.
163 ἀδικίαν ἐμίσησα καὶ ἐβδελυξάμην,
τὸν δὲ νόμον σου ἠγάπησα.
164 ἑπτάκις τῆς ἡμέρας ᾔνεσά σοι
ἐπὶ τὰ κρίματα τῆς δικαιοσύνης σου.
165 εἰρήνη πολλὴ τοῖς ἀγαπῶσιν τὸν νόμον σου,
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς σκάνδαλον.
166 προσεδόκων τὸ σωτήριόν σου, κύριε,
καὶ τὰς ἐντολάς σου ἠγάπησα.
167 ἐφύλαξεν ἡ ψυχή μου τὰ μαρτύριά σου
καὶ ἠγάπησεν αὐτὰ σφόδρα.
168 ἐφύλαξα τὰς ἐντολάς σου καὶ τὰ μαρτύριά σου,
ὅτι πᾶσαι αἱ ὁδοί μου ἐναντίον σου, κύριε.
169 κβ′ θαυ.
Ἐγγισάτω ἡ δέησίς μου ἐνώπιόν σου, κύριε·
κατὰ τὸ λόγιόν σου συνέτισόν με.
170 εἰσέλθοι τὸ ἀξίωμά μου ἐνώπιόν σου·
κατὰ τὸ λόγιόν σου ῥῦσαί με.
171 ἐξερεύξαιντο τὰ χείλη μου ὕμνον,
ὅταν διδάξῃς με τὰ δικαιώματά σου.
172 φθέγξαιτο ἡ γλῶσσά μου τὸ λόγιόν σου,
ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαί σου δικαιοσύνη.

156[1]] + σφοδρα S | 156[2] τα κριματα S || 158[1] ασυνθετουντας (cf. 72 15 77 57)] θ > A || 165[1] το ονομα A || 167[1]] pr. και S: cf. 27 || 168[2] κυριε > S || 169[1] εγγ.] + δη S† | εναντιον A | κυριε ad 169[1] trahit R, ad 169[2] A†, in 169[1] fin. et 169[2] init. hab. S || 170[2]] pr. κυριε A | λογιον .. ρυσαι] κριμα .. ζησον A†: ex 149. 156 || 171[1] εξερευξαιντο *L*] -ξονται A, εξηρευξαντο S || 172[1] φθεγξεται A | 172[2]] + εστιν S

173 γενέσθω ἡ χείρ σου τοῦ σῶσαί με,
ὅτι τὰς ἐντολάς σου ᾑρετισάμην.
174 ἐπεπόθησα τὸ σωτήριόν σου, κύριε,
καὶ ὁ νόμος σου μελέτη μού ἐστιν.
175 ζήσεταί ἡ ψυχή μου καὶ αἰνέσει σε,
καὶ τὰ κρίματά σου βοηθήσει μοι.
176 ἐπλανήθην ὡς πρόβατον ἀπολωλός·
ζήτησον τὸν δοῦλόν σου, ὅτι τὰς ἐντολάς σου οὐκ ἐπελαθόμην.

119 ΡΙΘ′

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με
ἐκέκραξα, καὶ εἰσήκουσέν μου.
2 κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ χειλέων ἀδίκων
καὶ ἀπὸ γλώσσης δολίας.
3 τί δοθείη σοι καὶ τί προστεθείη σοι
πρὸς γλῶσσαν δολίαν;
4 τὰ βέλη τοῦ δυνατοῦ ἠκονημένα
σὺν τοῖς ἄνθραξιν τοῖς ἐρημικοῖς.
5 οἴμμοι, ὅτι ἡ παροικία μου ἐμακρύνθη,
κατεσκήνωσα μετὰ τῶν σκηνωμάτων Κηδαρ.
6 πολλὰ παρῴκησεν ἡ ψυχή μου.
7 μετὰ τῶν μισούντων τὴν εἰρήνην ἤμην εἰρηνικός·
ὅταν ἐλάλουν αὐτοῖς, ἐπολέμουν με δωρεάν.

120 ΡΚ′

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὰ ὄρη
Πόθεν ἥξει ἡ βοήθειά μου;
2 ἡ βοήθειά μου παρὰ κυρίου
τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.
3 μὴ δῷς εἰς σάλον τὸν πόδα σου,
μηδὲ νυστάξῃ ὁ φυλάσσων σε.
4 ἰδοὺ οὐ νυστάξει οὐδὲ ὑπνώσει
ὁ φυλάσσων τὸν Ισραηλ.
5 κύριος φυλάξει σε,
κύριος σκέπη σου ἐπὶ χεῖρα δεξιάν σου·
6 ἡμέρας ὁ ἥλιος οὐ συγκαύσει σε

173[1] με > S† || 176[1] ως] ωσει S† | 176[2] ζησον S
119 (𝔐 120) 7[1] την > A†
120 (𝔐 121) 4[1] εξυπνωσει S† || 6[1] ουκ εκκαυσει S†

οὐδὲ ἡ σελήνη τὴν νύκτα.
7 κύριος φυλάξει σε ἀπὸ παντὸς κακοῦ,
φυλάξει τὴν ψυχήν σου.
8 κύριος φυλάξει τὴν εἴσοδόν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

121 ΡΚΑ΄

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Εὐφράνθην ἐπὶ τοῖς εἰρηκόσιν μοι
Εἰς οἶκον κυρίου πορευσόμεθα.
2 ἑστῶτες ἦσαν οἱ πόδες ἡμῶν
ἐν ταῖς αὐλαῖς σου, Ιερουσαλημ.
3 Ιερουσαλημ οἰκοδομουμένη ὡς πόλις
ἧς ἡ μετοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τὸ αὐτό.
4 ἐκεῖ γὰρ ἀνέβησαν αἱ φυλαί,
φυλαὶ κυρίου μαρτύριον τῷ Ισραηλ
τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματι κυρίου·
5 ὅτι ἐκεῖ ἐκάθισαν θρόνοι εἰς κρίσιν,
θρόνοι ἐπὶ οἶκον Δαυιδ.
6 ἐρωτήσατε δὴ τὰ εἰς εἰρήνην τὴν Ιερουσαλημ,
καὶ εὐθηνία τοῖς ἀγαπῶσίν σε·
7 γενέσθω δὴ εἰρήνη ἐν τῇ δυνάμει σου
καὶ εὐθηνία ἐν ταῖς πυργοβάρεσίν σου.
8 ἕνεκα τῶν ἀδελφῶν μου καὶ τῶν πλησίον μου
ἐλάλουν δὴ εἰρήνην περὶ σοῦ·
9 ἕνεκα τοῦ οἴκου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν
ἐξεζήτησα ἀγαθά σοι.

122 ΡΚΒ΄

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Πρὸς σὲ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου
τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ.
2 ἰδοὺ ὡς ὀφθαλμοὶ δούλων εἰς χεῖρας τῶν κυρίων αὐτῶν,
ὡς ὀφθαλμοὶ παιδίσκης εἰς χεῖρας τῆς κυρίας αὐτῆς,
οὕτως οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν,
ἕως οὗ οἰκτιρήσαι ἡμᾶς.
3 ἐλέησον ἡμᾶς, κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς,

6² ουδε] και S† || 7² φυλαξαι S | fin.] + ο κυριος A
121 (𝔐 122) 1 tit.] + τω δαυειδ S || 2² σου > S || 3² οι μετοχοι A(Ψ) || 4² φυλαι *L*] pr. αι A, > S | τω] του S || 6¹/6²] tr. S† | 6¹ την] τη S || 7¹ δη] δε A† | ειρ.] + σου S† | 7² τοις S† || 8¹ ενεκεν A† | 8² δη *L*] δε SA || 9¹ ενεκεν A† | 9² αγαθα > S† | σοι > A

ὅτι ἐπὶ πολὺ ἐπλήσθημεν ἐξουδενώσεως,
4 ἐπὶ πλεῖον ἐπλήσθη ἡ ψυχὴ ἡμῶν.
τὸ ὄνειδος τοῖς εὐθηνοῦσιν,
καὶ ἡ ἐξουδένωσις τοῖς ὑπερηφάνοις.

123 ΡΚΓ΄

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν,
εἰπάτω δὴ Ισραηλ,
2 εἰ μὴ ὅτι κύριος ἦν ἐν ἡμῖν
ἐν τῷ ἐπαναστῆναι ἀνθρώπους ἐφ' ἡμᾶς,
3 ἄρα ζῶντας ἂν κατέπιον ἡμᾶς
ἐν τῷ ὀργισθῆναι τὸν θυμὸν αὐτῶν ἐφ ἡμᾶς·
4 ἄρα τὸ ὕδωρ κατεπόντισεν ἡμᾶς,
χείμαρρον διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν·
5 ἄρα διῆλθεν ἡ ψυχὴ ἡμῶν
τὸ ὕδωρ τὸ ἀνυπόστατον.
6 εὐλογητὸς κύριος, ὃς οὐκ ἔδωκεν ἡμᾶς
εἰς θήραν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν.
7 ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὡς στρουθίον ἐρρύσθη
ἐκ τῆς παγίδος τῶν θηρευόντων·
ἡ παγὶς συνετρίβη, καὶ ἡμεῖς ἐρρύσθημεν.
8 ἡ βοήθεια ἡμῶν ἐν ὀνόματι κυρίου
τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

124 ΡΚΔ΄

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Οἱ πεποιθότες ἐπὶ κύριον ὡς ὄρος Σιων·
οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ὁ κατοικῶν Ιερουσαλημ.
2 ὄρη κύκλῳ αὐτῆς,
καὶ κύριος κύκλῳ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.
3 ὅτι οὐκ ἀφήσει τὴν ῥάβδον τῶν ἁμαρτωλῶν
ἐπὶ τὸν κλῆρον τῶν δικαίων,
ὅπως ἂν μὴ ἐκτείνωσιν οἱ δίκαιοι
ἐν ἀνομίᾳ χεῖρας αὐτῶν.
4 ἀγάθυνον, κύριε, τοῖς ἀγαθοῖς
καὶ τοῖς εὐθέσι τῇ καρδίᾳ·
5 τοὺς δὲ ἐκκλίνοντας εἰς τὰς στραγγαλιὰς

122 (𝔐 123) 3² επληθυνθημεν S† || 4¹ επληθυνθη S†
123 (𝔐 124) 1 tit.] + τω δαυειδ S || 8¹ η > S†

ἀπάξει κύριος μετὰ τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν.
εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ισραηλ.

125 ΡΚΕ′

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Ἐν τῷ ἐπιστρέψαι κύριον τὴν αἰχμαλωσίαν Σιων
ἐγενήθημεν ὡς παρακεκλημένοι.
2 τότε ἐπλήσθη χαρᾶς τὸ στόμα ἡμῶν
καὶ ἡ γλῶσσα ἡμῶν ἀγαλλιάσεως.
τότε ἐροῦσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν
Ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι μετ᾽ αὐτῶν.
3 ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι μεθ᾽ ἡμῶν,
ἐγενήθημεν εὐφραινόμενοι.
4 ἐπίστρεψον, κύριε, τὴν αἰχμαλωσίαν ἡμῶν
ὡς χειμάρρους ἐν τῷ νότῳ.
5 οἱ σπείροντες ἐν δάκρυσιν
ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσιν.
6 πορευόμενοι ἐπορεύοντο καὶ ἔκλαιον
αἴροντες τὰ σπέρματα αὐτῶν·
ἐρχόμενοι δὲ ἥξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει
αἴροντες τὰ δράγματα αὐτῶν.

126 ΡΚϜ′

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν· τῷ Σαλωμων.
Ἐὰν μὴ κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον,
εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες αὐτόν·
ἐὰν μὴ κύριος φυλάξῃ πόλιν,
εἰς μάτην ἠγρύπνησεν ὁ φυλάσσων.
2 εἰς μάτην ὑμῖν ἐστιν τοῦ ὀρθρίζειν,
ἐγείρεσθαι μετὰ τὸ καθῆσθαι,
οἱ ἔσθοντες ἄρτον ὀδύνης,
ὅταν δῷ τοῖς ἀγαπητοῖς αὐτοῦ ὕπνον.
3 ἰδοὺ ἡ κληρονομία κυρίου υἱοί,
ὁ μισθὸς τοῦ καρποῦ τῆς γαστρός.
4 ὡσεὶ βέλη ἐν χειρὶ δυνατοῦ,
οὕτως οἱ υἱοὶ τῶν ἐκτετιναγμένων.
5 μακάριος ἄνθρωπος, ὃς πληρώσει τὴν ἐπιθυμίαν αὐτοῦ ἐξ αὐτῶν·

125 (𝔐 126) 4² χειμ. *L*] pr. ο SA
126 (𝔐 127) 1 tit. τω σαλωμων R] > SA | 1¹·³ κυριος bis] pr. ο A† || 2¹ υμιν εστιν] tr. S || 3²] + αυτης S† || 5¹ ανθρωπος > S

οὐ καταισχυνθήσονται, ὅταν λαλῶσι τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν ἐν πύλῃ.

127 ΡΚΖ′

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον
οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ.
2 τοὺς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι·
μακάριος εἶ, καὶ καλῶς σοι ἔσται.
3 ἡ γυνή σου ὡς ἄμπελος εὐθηνοῦσα
ἐν τοῖς κλίτεσι τῆς οἰκίας σου·
οἱ υἱοί σου ὡς νεόφυτα ἐλαιῶν
κύκλῳ τῆς τραπέζης σου.
4 ἰδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος ὁ φοβούμενος τὸν κύριον.
5 εὐλογήσαι σε κύριος ἐκ Σιων,
καὶ ἴδοις τὰ ἀγαθὰ Ιερουσαλημ
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς σου·
6 καὶ ἴδοις υἱοὺς τῶν υἱῶν σου.
εἰρήνη ἐπὶ τὸν Ισραηλ.

128 ΡΚΗ′

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου,
εἰπάτω δὴ Ισραηλ,
2 πλεονάκις ἐπολέμησάν με ἐκ νεότητός μου,
καὶ γὰρ οὐκ ἠδυνήθησάν μοι.
3 ἐπὶ τοῦ νώτου μου ἐτέκταινον οἱ ἁμαρτωλοί,
ἐμάκρυναν τὴν ἀνομίαν αὐτῶν·
4 κύριος δίκαιος συνέκοψεν αὐχένας ἁμαρτωλῶν.
5 αἰσχυνθήτωσαν καὶ ἀποστραφήτωσαν εἰς τὰ ὀπίσω
πάντες οἱ μισοῦντες Σιων.
6 γενηθήτωσαν ὡς χόρτος δωμάτων,
ὃς πρὸ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐξηράνθη·
7 οὗ οὐκ ἐπλήρωσεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ὁ θερίζων
καὶ τὸν κόλπον αὐτοῦ ὁ τὰ δράγματα συλλέγων,
8 καὶ οὐκ εἶπαν οἱ παράγοντες Εὐλογία κυρίου ἐφ᾽ ὑμᾶς,
εὐλογήκαμεν ὑμᾶς ἐν ὀνόματι κυρίου.

5² καταισχυνθησονται *L*] -θωσιν A†, -θησεται S
127 (𝔐 128) 2¹ πονους τ. καρπων R = *labores manuum* La^{R} (καρπος est prima palmae pars) = 𝔐] καρπους τ. πονων SA || 4 ανθρ.] pr. ο S† || 5¹ ευλογησει A || 6¹ ιδης S†
128 (𝔐 129) 4 αυχενα S || 6¹ ως] ωσει A || 8¹ ημας S | 8² ευλογησομεν S†

129 ΡΚΘ'

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Ἐκ βαθέων ἐκέκραξά σε, κύριε·
2 κύριε, εἰσάκουσον τῆς φωνῆς μου·
γενηθήτω τὰ ὦτά σου προσέχοντα
εἰς τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.
3 ἐὰν ἀνομίας παρατηρήσῃ, κύριε,
κύριε, τίς ὑποστήσεται;
4 ὅτι παρὰ σοὶ ὁ ἱλασμός ἐστιν.
5 ἕνεκεν τοῦ νόμου σου ὑπέμεινά σε, κύριε,
ὑπέμεινεν ἡ ψυχή μου εἰς τὸν λόγον σου.
6 ἤλπισεν ἡ ψυχή μου ἐπὶ τὸν κύριον
ἀπὸ φυλακῆς πρωίας μέχρι νυκτός·
ἀπὸ φυλακῆς πρωίας ἐλπισάτω Ισραηλ ἐπὶ τὸν κύριον.
7 ὅτι παρὰ τῷ κυρίῳ τὸ ἔλεος,
καὶ πολλὴ παρ' αὐτῷ λύτρωσις,
8 καὶ αὐτὸς λυτρώσεται τὸν Ισραηλ
ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ.

130 ΡΛ'

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν· τῷ Δαυιδ.
Κύριε, οὐχ ὑψώθη μου ἡ καρδία,
οὐδὲ ἐμετεωρίσθησαν οἱ ὀφθαλμοί μου,
οὐδὲ ἐπορεύθην ἐν μεγάλοις
οὐδὲ ἐν θαυμασίοις ὑπὲρ ἐμέ.
2 εἰ μὴ ἐταπεινοφρόνουν,
ἀλλὰ ὕψωσα τὴν ψυχήν μου
ὡς τὸ ἀπογεγαλακτισμένον ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ,
ὡς ἀνταπόδοσις ἐπὶ τὴν ψυχήν μου.
3 ἐλπισάτω Ισραηλ ἐπὶ τὸν κύριον
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος.

131 ΡΛΑ'

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Μνήσθητι, κύριε, τοῦ Δαυιδ
καὶ πάσης τῆς πραΰτητος αὐτοῦ,
2 ὡς ὤμοσεν τῷ κυρίῳ,

129 (𝔐 130) 2¹ φωνης] προσευχης A: cf. 63 2 || 5¹ νομου R] ονοματος SA | σε > S† | 5² λογ. σου] νομον αυτου S: cf. 118 105 || 6² μεχρι] pr. και A | 6³ > S† || 7¹] + εστιν A

130 (𝔐 131) 2² αλλα] και S | ψυχην] καρδιαν A | 2⁴ ως] εως S† | ανταποδοσις Sa] -δοσεις A, -δωσεις S | την > S†

ηὔξατο τῷ θεῷ Ιακωβ
3 Εἰ εἰσελεύσομαι εἰς σκήνωμα οἴκου μου,
εἰ ἀναβήσομαι ἐπὶ κλίνης στρωμνῆς μου,
4 εἰ δώσω ὕπνον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου
καὶ τοῖς βλεφάροις μου νυσταγμὸν
καὶ ἀνάπαυσιν τοῖς κροτάφοις μου,
5 ἕως οὗ εὕρω τόπον τῷ κυρίῳ,
σκήνωμα τῷ θεῷ Ιακωβ.
6 ἰδοὺ ἠκούσαμεν αὐτὴν ἐν Εφραθα,
εὕρομεν αὐτὴν ἐν τοῖς πεδίοις τοῦ δρυμοῦ·
7 εἰσελευσόμεθα εἰς τὰ σκηνώματα αὐτοῦ,
προσκυνήσομεν εἰς τὸν τόπον, οὗ ἔστησαν οἱ πόδες αὐτοῦ.
8 ἀνάστηθι, κύριε, εἰς τὴν ἀνάπαυσίν σου,
σὺ καὶ ἡ κιβωτὸς τοῦ ἁγιάσματός σου·
9 οἱ ἱερεῖς σου ἐνδύσονται δικαιοσύνην,
καὶ οἱ ὅσιοί σου ἀγαλλιάσονται.
10 ἕνεκεν Δαυιδ τοῦ δούλου σου
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπον τοῦ χριστοῦ σου.
11 ὤμοσεν κύριος τῷ Δαυιδ ἀλήθειαν καὶ οὐ μὴ ἀθετήσει αὐτήν
Ἐκ καρποῦ τῆς κοιλίας σου θήσομαι ἐπὶ τὸν θρόνον σου·
12 ἐὰν φυλάξωνται οἱ υἱοί σου τὴν διαθήκην μου
καὶ τὰ μαρτύριά μου ταῦτα, ἃ διδάξω αὐτούς,
καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος καθιοῦνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου.
13 ὅτι ἐξελέξατο κύριος τὴν Σιων,
ᾑρετίσατο αὐτὴν εἰς κατοικίαν ἑαυτῷ
14 Αὕτη ἡ κατάπαυσίς μου εἰς αἰῶνα αἰῶνος,
ὧδε κατοικήσω, ὅτι ᾑρετισάμην αὐτήν·
15 τὴν θήραν αὐτῆς εὐλογῶν εὐλογήσω,
τοὺς πτωχοὺς αὐτῆς χορτάσω ἄρτων,
16 τοὺς ἱερεῖς αὐτῆς ἐνδύσω σωτηρίαν,
καὶ οἱ ὅσιοι αὐτῆς ἀγαλλιάσει ἀγαλλιάσονται·
17 ἐκεῖ ἐξανατελῶ κέρας τῷ Δαυιδ,
ἡτοίμασα λύχνον τῷ χριστῷ μου·
18 τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ ἐνδύσω αἰσχύνην,
ἐπὶ δὲ αὐτὸν ἐξανθήσει τὸ ἁγίασμά μου.

131 (𝔐 132) 6² τοις πεδιοις] ταις(sic) δασεσι SA†: ex Is. 9 17? || 7¹ εισελευσομε S† | 7² τον > A || 9¹ ενεδυσαντο S† | 9² αγαλλ.] pr. αγαλλιασει A: ex 16 || 11¹ αυτον A || 12¹ οι > A | 12³ εως του αι./καθ.] tr. A, του > S | τον θρονον SA*(?)† || 13¹ οτι] + εκει A† || 15¹ θηραν *L*] χηραν SA || 17²] ητοιμασας τω χρ. μου λυχνον A† | μου] σου S

132 ΡΛΒ′

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν · τῷ Δαυιδ.
Ἰδοὺ δὴ τί καλὸν ἢ τί τερπνὸν
ἀλλ᾽ ἢ τὸ κατοικεῖν ἀδελφοὺς ἐπὶ τὸ αὐτό;
2 ὡς μύρον ἐπὶ κεφαλῆς τὸ καταβαῖνον ἐπὶ πώγωνα,
τὸν πώγωνα τὸν Ααρων,
τὸ καταβαῖνον ἐπὶ τὴν ᾠαν τοῦ ἐνδύματος αὐτοῦ ·
3 ὡς δρόσος Αερμων ἡ καταβαίνουσα ἐπὶ τὰ ὄρη Σιων ·
ὅτι ἐκεῖ ἐνετείλατο κύριος τὴν εὐλογίαν
καὶ ζωὴν ἕως τοῦ αἰῶνος.

133 ΡΛΓ′

1 Ὠιδὴ τῶν ἀναβαθμῶν.
Ἰδοὺ δὴ εὐλογεῖτε τὸν κύριον,
πάντες οἱ δοῦλοι κυρίου
οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου,
ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν.
2 ἐν ταῖς νυξὶν ἐπάρατε τὰς χεῖρας ὑμῶν εἰς τὰ ἅγια
καὶ εὐλογεῖτε τὸν κύριον.
3 εὐλογήσει σε κύριος ἐκ Σιων
ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν.

134 ΡΛΔ′

1 Αλληλουια.
Αἰνεῖτε τὸ ὄνομα κυρίου,
αἰνεῖτε, δοῦλοι, κύριον,
2 οἱ ἑστῶτες ἐν οἴκῳ κυρίου,
ἐν αὐλαῖς οἴκου θεοῦ ἡμῶν.
3 αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸς κύριος ·
ψάλατε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ, ὅτι καλόν ·
4 ὅτι τὸν Ιακωβ ἐξελέξατο ἑαυτῷ ὁ κύριος,
Ισραηλ εἰς περιουσιασμὸν αὐτοῦ.
5 ὅτι ἐγὼ ἔγνων ὅτι μέγας κύριος
καὶ ὁ κύριος ἡμῶν παρὰ πάντας τοὺς θεούς ·
6 πάντα, ὅσα ἠθέλησεν ὁ κύριος, ἐποίησεν
ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ,
ἐν ταῖς θαλάσσαις καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἀβύσσοις ·
7 ἀνάγων νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς,

132 (𝔐 133) 1² αλλ > S || 2¹ κεφαλης R] -λην SA || 3²] + αυτου A
133 (𝔐 134) 1³ εν οικω κυριου > S† || 2¹ τας > S† || 3¹ ευλογησαι A
134 (𝔐 135) 3² καλον] ηδυ A^{r} || 5¹ εγω > S || 6¹ ο κυρ./εποι.] tr. S | 6³ πασαις *L*] > SA || 7¹ της > S†

ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν ·
ὁ ἐξάγων ἀνέμους ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ.
8 ὃς ἐπάταξεν τὰ πρωτότοκα Αἰγύπτου
ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους ·
9 ἐξαπέστειλεν σημεῖα καὶ τέρατα ἐν μέσῳ σου, Αἴγυπτε,
ἐν Φαραω καὶ ἐν πᾶσι τοῖς δούλοις αὐτοῦ.
10 ὃς ἐπάταξεν ἔθνη πολλὰ
καὶ ἀπέκτεινεν βασιλεῖς κραταιούς,
11 τὸν Σηων βασιλέα τῶν Αμορραίων
καὶ τὸν Ωγ βασιλέα τῆς Βασαν
καὶ πάσας τὰς βασιλείας Χανααν,
12 καὶ ἔδωκεν τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν,
κληρονομίαν Ισραηλ λαῷ αὐτοῦ.
13 κύριε, τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα
κύριε, τὸ μνημόσυνόν σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
14 ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται.
15 τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἀργύριον καὶ χρυσίον,
ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων ·
16 στόμα ἔχουσιν καὶ οὐ λαλήσουσιν,
ὀφθαλμοὺς ἔχουσιν καὶ οὐκ ὄψονται,
17 ὦτα ἔχουσιν καὶ οὐκ ἐνωτισθήσονται,
[ῥῖνας ἔχουσιν καὶ οὐκ ὀσφρανθήσονται,
χεῖρας ἔχουσιν καὶ οὐ ψηλαφήσουσιν,
πόδας ἔχουσιν καὶ οὐ περιπατήσουσιν,
οὐ φωνήσουσιν ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν,]
οὐδὲ γάρ ἐστιν πνεῦμα ἐν τῷ στόματι αὐτῶν.
18 ὅμοιοι αὐτοῖς γένοιντο οἱ ποιοῦντες αὐτὰ
καὶ πάντες οἱ πεποιθότες ἐπ᾽ αὐτοῖς.
19 οἶκος Ισραηλ, εὐλογήσατε τὸν κύριον ·
οἶκος Ααρων, εὐλογήσατε τὸν κύριον ·
20 οἶκος Λευι, εὐλογήσατε τὸν κύριον ·
οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, εὐλογήσατε τὸν κύριον.
21 εὐλογητὸς κύριος ἐκ Σιων
ὁ κατοικῶν Ιερουσαλημ.

135 ΡΛΕ′

1 Αλληλουια.
Ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός,

12² λαω Sa] δουλω SA: ex 135 22 || 14¹ οτι κρινει] οικτιρι S(Ψ) || 16¹ λαλουσιν S: cf. 113 13 || 17¹ ενωτ.] ακουσονται A: ex 113 14 | 17²⁻⁵ (ex 113 14. 15)] in *O* sub ÷, > S || 18¹ οι Sa] pr. παντες SA | 18² επ] εν S†

ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
2 ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τῶν θεῶν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
3 ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
4 τῷ ποιοῦντι θαυμάσια μεγάλα μόνῳ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
5 τῷ ποιήσαντι τοὺς οὐρανοὺς ἐν συνέσει,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
6 τῷ στερεώσαντι τὴν γῆν ἐπὶ τῶν ὑδάτων,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
7 τῷ ποιήσαντι φῶτα μεγάλα μόνῳ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
8 τὸν ἥλιον εἰς ἐξουσίαν τῆς ἡμέρας,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
9 τὴν σελήνην καὶ τὰ ἄστρα εἰς ἐξουσίαν τῆς νυκτός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
10 τῷ πατάξαντι Αἴγυπτον σὺν τοῖς πρωτοτόκοις αὐτῶν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
11 καὶ ἐξαγαγόντι τὸν Ισραηλ ἐκ μέσου αὐτῶν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
12 ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
13 τῷ καταδιελόντι τὴν ἐρυθρὰν θάλασσαν εἰς διαιρέσεις,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
14 καὶ διαγαγόντι τὸν Ισραηλ διὰ μέσου αὐτῆς,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
15 καὶ ἐκτινάξαντι Φαραω καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ εἰς θάλασσαν ἐρυθράν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
16 τῷ διαγαγόντι τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῇ ἐρήμῳ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
τῷ ἐξαγαγόντι ὕδωρ ἐκ πέτρας ἀκροτόμου,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
17 τῷ πατάξαντι βασιλεῖς μεγάλους,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
18 καὶ ἀποκτείναντι βασιλεῖς κραταιούς,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
19 τὸν Σηων βασιλέα τῶν Αμορραίων,

135 (𝔐 136) 4¹ ποιησαντι A || 6¹ το υδωρ S || 11¹ τον > S† || 14¹ εν μεσω S† || 15¹ και 1⁰] τω A† || 16¹ τη > S | 16³·⁴ Sa (cf. Deut. 8 15)] > SA

ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
20 καὶ τὸν Ωγ βασιλέα τῆς Βασαν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
21 καὶ δόντι τὴν γῆν αὐτῶν κληρονομίαν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
22 κληρονομίαν Ισραηλ δούλῳ αὐτοῦ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
23 ὅτι ἐν τῇ ταπεινώσει ἡμῶν ἐμνήσθη ἡμῶν ὁ κύριος,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
24 καὶ ἐλυτρώσατο ἡμᾶς ἐκ τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
25 ὁ διδοὺς τροφὴν πάσῃ σαρκί,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
26 ἐξομολογεῖσθε τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ·
ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ τῶν κυρίων,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

136 ΡΛϜ'

1 Τῷ Δαυιδ.
Ἐπὶ τῶν ποταμῶν Βαβυλῶνος
ἐκεῖ ἐκαθίσαμεν καὶ ἐκλαύσαμεν
ἐν τῷ μνησθῆναι ἡμᾶς τῆς Σιων.
2 ἐπὶ ταῖς ἰτέαις ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐκρεμάσαμεν τὰ ὄργανα ἡμῶν·
3 ὅτι ἐκεῖ ἐπηρώτησαν ἡμᾶς οἱ αἰχμαλωτεύσαντες ἡμᾶς λόγους ᾠδῶν
καὶ οἱ ἀπαγαγόντες ἡμᾶς ὕμνον
Ἄισατε ἡμῖν ἐκ τῶν ᾠδῶν Σιων.
4 πῶς ᾄσωμεν τὴν ᾠδὴν κυρίου ἐπὶ γῆς ἀλλοτρίας;
5 ἐὰν ἐπιλάθωμαί σου, Ιερουσαλημ, ἐπιλησθείη ἡ δεξιά μου·
6 κολληθείη ἡ γλῶσσά μου τῷ λάρυγγί μου, ἐὰν μή σου μνησθῶ, ἐὰν μὴ προανατάξωμαι τὴν Ιερουσαλημ ἐν ἀρχῇ τῆς εὐφροσύνης μου.
7 μνήσθητι, κύριε, τῶν υἱῶν Εδωμ τὴν ἡμέραν Ιερουσαλημ
τῶν λεγόντων Ἐκκενοῦτε ἐκκενοῦτε, ἕως ὁ θεμέλιος ἐν αὐτῇ.
8 θυγάτηρ Βαβυλῶνος ἡ ταλαίπωρος,
μακάριος ὃς ἀνταποδώσει σοι τὸ ἀνταπόδομά σου, ὃ ἀνταπέδωκας ἡμῖν·

23 > S† || 24¹ των] χειρος S || 26¹ θεω Sa] κυριω SA | 26³·⁴ Ga] > SA
136 (𝔐 137) 2 εκρεμ.] pr. εκει A || 3¹ ηρωτησαν S† | αιχμαλωτευοντες A† | 3²·³ υμνον ασατε] υμνησατε S† || 7² εως] + ου A

9 μακάριος ὃς κρατήσει καὶ ἐδαφιεῖ τὰ νήπιά σου πρὸς τὴν
πέτραν.

137 ΡΛΖ′

1 Τῷ Δαυιδ.
Ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε, ἐν ὅλῃ καρδίᾳ μου,
ὅτι ἤκουσας τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου,
καὶ ἐναντίον ἀγγέλων ψαλῶ σοι.
2 προσκυνήσω πρὸς ναὸν ἅγιόν σου
καὶ ἐξομολογήσομαι τῷ ὀνόματί σου
ἐπὶ τῷ ἐλέει σου καὶ τῇ ἀληθείᾳ σου,
ὅτι ἐμεγάλυνας ἐπὶ πᾶν ὄνομα τὸ λόγιόν σου.
3 ἐν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ ἐπικαλέσωμαί σε, ταχὺ ἐπάκουσόν μου·
πολυωρήσεις με ἐν ψυχῇ μου ἐν δυνάμει.
4 ἐξομολογησάσθωσάν σοι, κύριε, πάντες οἱ βασιλεῖς τῆς γῆς,
ὅτι ἤκουσαν πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός σου,
5 καὶ ᾄσάτωσαν ἐν ταῖς ὁδοῖς κυρίου,
ὅτι μεγάλη ἡ δόξα κυρίου,
6 ὅτι ὑψηλὸς κύριος καὶ τὰ ταπεινὰ ἐφορᾷ
καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀπὸ μακρόθεν γινώσκει.
7 ἐὰν πορευθῶ ἐν μέσῳ θλίψεως, ζήσεις με·
ἐπ᾽ ὀργὴν ἐχθρῶν μου ἐξέτεινας χεῖρά σου,
καὶ ἔσωσέν με ἡ δεξιά σου.
8 κύριος ἀνταποδώσει ὑπὲρ ἐμοῦ.
κύριε, τὸ ἔλεός σου εἰς τὸν αἰῶνα,
τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ παρῇς.

138 ΡΛΗ′

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Κύριε, ἐδοκίμασάς με καὶ ἔγνως με·
2 σὺ ἔγνως τὴν καθέδραν μου καὶ τὴν ἔγερσίν μου,
σὺ συνῆκας τοὺς διαλογισμούς μου ἀπὸ μακρόθεν·
3 τὴν τρίβον μου καὶ τὴν σχοῖνόν μου σὺ ἐξιχνίασας
καὶ πάσας τὰς ὁδούς μου προεῖδες.
4 ὅτι οὐκ ἔστιν λόγος ἐν γλώσσῃ μου,

137 (𝔐 138) 1 tit.] + ζαχαριου A | 1² in *O* sub ÷, > A || 2⁴ παν ονομα] παντας το ον. A | λογιον Gra.] αγιον mss. || 3¹ σε > S† | 3²] + πολλη S || 5² μεγ./η δ. κυρ.] tr. S† || 7² μου pl.] > BSA | χειρα R] -ας BSA || 8¹ κυριος -δωσει] κυριε -σεις BS | 8³] pr. κυριε BS | παρης B = 𝔐 (cf. Soph. 3 16)] παριδης SA

138 (𝔐 139) 1 tit. ψ. τω δ.] τω δ. ψ. ζαχαριου εν τη διασπορα A || 2² τους] pr. παντας BS || 3¹ συ > B || 4 λογος Ga†] + αδικος BSA, δολος pl.

5 ἰδού, κύριε, σὺ ἔγνως πάντα, τὰ ἔσχατα καὶ τὰ ἀρχαῖα·
σὺ ἔπλασάς με καὶ ἔθηκας ἐπ᾽ ἐμὲ τὴν χεῖρά σου.
6 ἐθαυμαστώθη ἡ γνῶσίς σου ἐξ ἐμοῦ·
ἐκραταιώθη, οὐ μὴ δύνωμαι πρὸς αὐτήν.
7 ποῦ πορευθῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός σου
καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου ποῦ φύγω;
8 ἐὰν ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανόν, σὺ εἶ ἐκεῖ·
ἐὰν καταβῶ εἰς τὸν ᾅδην, πάρει·
9 ἐὰν ἀναλάβοιμι τὰς πτέρυγάς μου κατ᾽ ὄρθρον
καὶ κατασκηνώσω εἰς τὰ ἔσχατα τῆς θαλάσσης,
10 καὶ γὰρ ἐκεῖ ἡ χείρ σου ὁδηγήσει με,
καὶ καθέξει με ἡ δεξιά σου.
11 καὶ εἶπα Ἄρα σκότος καταπατήσει με,
καὶ νὺξ φωτισμὸς ἐν τῇ τρυφῇ μου·
12 ὅτι σκότος οὐ σκοτισθήσεται ἀπὸ σοῦ,
καὶ νὺξ ὡς ἡμέρα φωτισθήσεται·
ὡς τὸ σκότος αὐτῆς, οὕτως καὶ τὸ φῶς αὐτῆς.
13 ὅτι σὺ ἐκτήσω τοὺς νεφρούς μου, κύριε,
ἀντελάβου μου ἐκ γαστρὸς μητρός μου.
14 ἐξομολογήσομαί σοι, ὅτι φοβερῶς ἐθαυμαστώθην·
θαυμάσια τὰ ἔργα σου, καὶ ἡ ψυχή μου γινώσκει σφόδρα.
15 οὐκ ἐκρύβη τὸ ὀστοῦν μου ἀπὸ σοῦ, ὃ ἐποίησας ἐν κρυφῇ,
καὶ ἡ ὑπόστασίς μου ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς·
16 τὸ ἀκατέργαστόν μου εἶδοσαν οἱ ὀφθαλμοί σου,
καὶ ἐπὶ τὸ βιβλίον σου πάντες γραφήσονται·
ἡμέρας πλασθήσονται, καὶ οὐθεὶς ἐν αὐτοῖς.
17 ἐμοὶ δὲ λίαν ἐτιμήθησαν οἱ φίλοι σου, ὁ θεός,
λίαν ἐκραταιώθησαν αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν·
18 ἐξαριθμήσομαι αὐτούς, καὶ ὑπὲρ ἄμμον πληθυνθήσονται·
ἐξηγέρθην καὶ ἔτι εἰμὶ μετὰ σοῦ.
19 ἐὰν ἀποκτείνῃς ἁμαρτωλούς, ὁ θεός,
ἄνδρες αἱμάτων, ἐκκλίνατε ἀπ᾽ ἐμοῦ.
20 ὅτι ἐρεῖς εἰς διαλογισμόν·
λήμψονται εἰς ματαιότητα τὰς πόλεις σου.
21 οὐχὶ τοὺς μισοῦντάς σε, κύριε, ἐμίσησα
καὶ ἐπὶ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐξετηκόμην;
22 τέλειον μῖσος ἐμίσουν αὐτούς,
εἰς ἐχθροὺς ἐγένοντό μοι.

7² απο τ. προσ. σου / που] tr. S || 9¹ αναλαβοιμι *L*] ανα > S†, -βω BA† | ορθον BS || 12¹·² > B*†, 12² > A† | 12¹ σκοτος] pr. το ABs† || 13¹ εκτ. τ. νεφρ. μ. / κυριε] tr. S || 14¹ εθαυμαστωθης BA || 15² κατωτατω B† || 16¹ μου ... σου pl.] tr. BSA || 18²] + εγω S†

23 δοκίμασόν με, ὁ θεός, καὶ γνῶθι τὴν καρδίαν μου,
ἔτασόν με καὶ γνῶθι τὰς τρίβους μου
24 καὶ ἰδὲ εἰ ὁδὸς ἀνομίας ἐν ἐμοί,
καὶ ὁδήγησόν με ἐν ὁδῷ αἰωνίᾳ.

139 ΡΛΘ′

1 Εἰς τὸ τέλος· ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
2 Ἐξελοῦ με, κύριε, ἐξ ἀνθρώπου πονηροῦ,
ἀπὸ ἀνδρὸς ἀδίκου ῥῦσαί με,
3 οἵτινες ἐλογίσαντο ἀδικίας ἐν καρδίᾳ,
ὅλην τὴν ἡμέραν παρετάσσοντο πολέμους·
4 ἠκόνησαν γλῶσσαν αὐτῶν ὡσεὶ ὄφεως,
ἰὸς ἀσπίδων ὑπὸ τὰ χείλη αὐτῶν.
διάψαλμα.
5 φύλαξόν με, κύριε, ἐκ χειρὸς ἁμαρτωλοῦ,
ἀπὸ ἀνθρώπων ἀδίκων ἐξελοῦ με,
οἵτινες ἐλογίσαντο ὑποσκελίσαι τὰ διαβήματά μου·
6 ἔκρυψαν ὑπερήφανοι παγίδα μοι
καὶ σχοινία διέτειναν, παγίδας τοῖς ποσίν μου,
ἐχόμενα τρίβου σκάνδαλον ἔθεντό μοι.
διάψαλμα.
7 εἶπα τῷ κυρίῳ Θεός μου εἶ σύ·
ἐνώτισαι, κύριε, τὴν φωνὴν τῆς δεήσεώς μου.
8 κύριε κύριε δύναμις τῆς σωτηρίας μου,
ἐπεσκίασας ἐπὶ τὴν κεφαλήν μου ἐν ἡμέρᾳ πολέμου.
9 μὴ παραδῷς με, κύριε, ἀπὸ τῆς ἐπιθυμίας μου ἁμαρτωλῷ·
διελογίσαντο κατ᾽ ἐμοῦ, μὴ ἐγκαταλίπῃς με, μήποτε ὑψωθῶσιν.
διάψαλμα.
10 ἡ κεφαλὴ τοῦ κυκλώματος αὐτῶν,
κόπος τῶν χειλέων αὐτῶν καλύψει αὐτούς.
11 πεσοῦνται ἐπ᾽ αὐτοὺς ἄνθρακες,
ἐν πυρὶ καταβαλεῖς αὐτούς,
ἐν ταλαιπωρίαις οὐ μὴ ὑποστῶσιν.
12 ἀνὴρ γλωσσώδης οὐ κατευθυνθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς,
ἄνδρα ἄδικον κακὰ θηρεύσει εἰς διαφθοράν.
13 ἔγνων ὅτι ποιήσει κύριος τὴν κρίσιν τοῦ πτωχοῦ

23¹ ο θεος] κυριε A || 24¹ οδος Sa] ειδες BS, ειδες οδον A†
139 (𝔐 140) 1 ψ./τω δ.] tr. BS || 3¹ αδικιαν A || 5¹ κυριε > S† | 5² ανθρωπου αδικου A | εξελου] ρυσαι A†: ex 2 || 11¹·² ανθρ., εν πυρι καταβ. αυ. A] ανθρ. πυρος επι της γης, και καταβ. αυ. B, ανθρ. πυρος, και καταβ. αυ. επι της γης S || 12¹ > B† | ου] + μη S† | 12² καταφθοραν B†

καὶ τὴν δίκην τῶν πενήτων.
14 πλὴν δίκαιοι ἐξομολογήσονται τῷ ὀνόματί σου,
καὶ κατοικήσουσιν εὐθεῖς σὺν τῷ προσώπῳ σου.

140 ΡΜ′

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ.
Κύριε, ἐκέκραξα πρὸς σέ, εἰσάκουσόν μου·
πρόσχες τῇ φωνῇ τῆς δεήσεώς μου ἐν τῷ κεκραγέναι με
πρὸς σέ.
2 κατευθυνθήτω ἡ προσευχή μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου,
ἔπαρσις τῶν χειρῶν μου θυσία ἑσπερινή.
3 θοῦ, κύριε, φυλακὴν τῷ στόματί μου
καὶ θύραν περιοχῆς περὶ τὰ χείλη μου.
4 μὴ ἐκκλίνῃς τὴν καρδίαν μου εἰς λόγους πονηρίας
τοῦ προφασίζεσθαι προφάσεις ἐν ἁμαρτίαις
σὺν ἀνθρώποις ἐργαζομένοις ἀνομίαν,
καὶ οὐ μὴ συνδυάσω μετὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτῶν.
5 παιδεύσει με δίκαιος ἐν ἐλέει καὶ ἐλέγξει με,
ἔλαιον δὲ ἁμαρτωλοῦ μὴ λιπανάτω τὴν κεφαλήν μου,
ὅτι ἔτι καὶ ἡ προσευχή μου ἐν ταῖς εὐδοκίαις αὐτῶν.
6 κατεπόθησαν ἐχόμενα πέτρας οἱ κριταὶ αὐτῶν·
ἀκούσονται τὰ ῥήματά μου ὅτι ἠδύνθησαν.
7 ὡσεὶ πάχος γῆς διερράγη ἐπὶ τῆς γῆς,
διεσκορπίσθη τὰ ὀστᾶ ἡμῶν παρὰ τὸν ᾅδην.
8 ὅτι πρὸς σέ, κύριε κύριε, οἱ ὀφθαλμοί μου·
ἐπὶ σὲ ἤλπισα, μὴ ἀντανέλῃς τὴν ψυχήν μου.
9 φύλαξόν με ἀπὸ παγίδος, ἧς συνεστήσαντό μοι,
καὶ ἀπὸ σκανδάλων τῶν ἐργαζομένων τὴν ἀνομίαν.
10 πεσοῦνται ἐν ἀμφιβλήστρῳ αὐτοῦ ἁμαρτωλοί·
κατὰ μόνας εἰμὶ ἐγὼ ἕως οὗ ἂν παρέλθω.

141 ΡΜΑ′

1 Συνέσεως τῷ Δαυιδ ἐν τῷ εἶναι αὐτὸν ἐν τῷ
σπηλαίῳ· προσευχή.
2 Φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐκέκραξα,

13² του πενητος S || 14² και > A | συν] εν BS†
140 (𝔐 141) 1¹ εκεκρ./προς σε] tr. BS | 1² της φωνης S† | με > S† || 3¹ εθου S || 4¹ πονηρους S | 4³ ανομ. BS†] pr. την rel. | 4⁴ ενδυασω S† || 5² δε > S | 5³ ετι και] + ετι B(†) || 6¹ κριται R] κραταιοι BSA: cf. Esdr. I 2 13 A | 6² τα > S† | ηδυνηθησαν BS^{c} || 7² διεσκορπισθησαν S† || 8¹ κυριε 2⁰ > SA* | 8² σε] σοι A || 9² σκανδαλου A || 10¹ αμαρτ.] pr. οι A | 10² αν > SA

φωνῇ μου πρὸς κύριον ἐδεήθην.
3 ἐκχεῶ ἐναντίον αὐτοῦ τὴν δέησίν μου,
τὴν θλῖψίν μου ἐνώπιον αὐτοῦ ἀπαγγελῶ.
4 ἐν τῷ ἐκλείπειν ἐξ ἐμοῦ τὸ πνεῦμά μου
καὶ σὺ ἔγνως τὰς τρίβους μου·
ἐν ὁδῷ ταύτῃ, ᾗ ἐπορευόμην, ἔκρυψαν παγίδα μοι.
5 κατενόουν εἰς τὰ δεξιὰ καὶ ἐπέβλεπον,
ὅτι οὐκ ἦν ὁ ἐπιγινώσκων με·
ἀπώλετο φυγὴ ἀπ' ἐμοῦ,
καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκζητῶν τὴν ψυχήν μου.
6 ἐκέκραξα πρὸς σέ, κύριε,
εἶπα Σὺ εἶ ἡ ἐλπίς μου,
μερίς μου ἐν γῇ ζώντων.
7 πρόσχες πρὸς τὴν δέησίν μου,
ὅτι ἐταπεινώθην σφόδρα·
ῥῦσαί με ἐκ τῶν καταδιωκόντων με,
ὅτι ἐκραταιώθησαν ὑπὲρ ἐμέ.
8 ἐξάγαγε ἐκ φυλακῆς τὴν ψυχήν μου
τοῦ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου, κύριε·
ἐμὲ ὑπομενοῦσιν δίκαιοι ἕως οὗ ἀνταποδῷς μοι.

142 ΡΜΒ′

1 Ψαλμὸς τῷ Δαυιδ, ὅτε αὐτὸν ὁ υἱὸς καταδιώκει.
Κύριε, εἰσάκουσον τῆς προσευχῆς μου,
ἐνώτισαι τὴν δέησίν μου ἐν τῇ ἀληθείᾳ σου,
ἐπάκουσόν μου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου·
2 καὶ μὴ εἰσέλθῃς εἰς κρίσιν μετὰ τοῦ δούλου σου,
ὅτι οὐ δικαιωθήσεται ἐνώπιόν σου πᾶς ζῶν.
3 ὅτι κατεδίωξεν ὁ ἐχθρὸς τὴν ψυχήν μου,
ἐταπείνωσεν εἰς γῆν τὴν ζωήν μου,
ἐκάθισέν με ἐν σκοτεινοῖς ὡς νεκροὺς αἰῶνος·
4 καὶ ἠκηδίασεν ἐπ' ἐμὲ τὸ πνεῦμά μου,
ἐν ἐμοὶ ἐταράχθη ἡ καρδία μου.
5 ἐμνήσθην ἡμερῶν ἀρχαίων
καὶ ἐμελέτησα ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου,
ἐν ποιήμασιν τῶν χειρῶν σου ἐμελέτων.
6 διεπέτασα τὰς χεῖράς μου πρὸς σέ,

141 (𝔐 142) a^2] και η φωνη μου προς τον θεον και προσεσχεν μοι A†: ex 76 2 || 3^1 εναντιον BS†] ενωπιον rel. || 4^3 παγ. μοι] tr. BS || 6^1 εκεκρ. / προς σε κυρ.] tr. BS† | 6^2] pr. και BS || 7^1 προς] εις A
142 (𝔐 143) 1 tit. κατεδιωξεν A† | 1^3 εισακουσον A || 3^1 > B† | 3^2 την] pr. την BS† | 3^3 εκαθισαν S || 6^1 τας χ. μου / προς σε] tr. A

ἡ ψυχή μου ὡς γῆ ἄνυδρός σοι.
διάψαλμα.
7 ταχὺ εἰσάκουσόν μου, κύριε,
ἐξέλιπεν τὸ πνεῦμά μου·
μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπ' ἐμοῦ,
καὶ ὁμοιωθήσομαι τοῖς καταβαίνουσιν εἰς λάκκον.
8 ἀκουστὸν ποίησόν μοι τὸ πρωὶ τὸ ἔλεός σου,
ὅτι ἐπὶ σοὶ ἤλπισα·
γνώρισόν μοι, κύριε, ὁδὸν ἐν ᾗ πορεύσομαι,
ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχήν μου·
9 ἐξελοῦ με ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου, κύριε,
ὅτι πρὸς σὲ κατέφυγον.
10 δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός μου·
τὸ πνεῦμά σου τὸ ἀγαθὸν ὁδηγήσει με ἐν γῇ εὐθείᾳ.
11 ἕνεκα τοῦ ὀνόματός σου, κύριε, ζήσεις με,
ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐξάξεις ἐκ θλίψεως τὴν ψυχήν μου·
12 καὶ ἐν τῷ ἐλέει σου ἐξολεθρεύσεις τοὺς ἐχθρούς μου
καὶ ἀπολεῖς πάντας τοὺς θλίβοντας τὴν ψυχήν μου·
ὅτι δοῦλός σού εἰμι ἐγώ.

143 ΡΜΓ′

1 Τῷ Δαυιδ, πρὸς τὸν Γολιαδ.
Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεός μου
ὁ διδάσκων τὰς χεῖράς μου εἰς παράταξιν,
τοὺς δακτύλους μου εἰς πόλεμον·
2 ἔλεός μου καὶ καταφυγή μου,
ἀντιλήμπτωρ μου καὶ ῥύστης μου,
ὑπερασπιστής μου, καὶ ἐπ' αὐτῷ ἤλπισα,
ὁ ὑποτάσσων τὸν λαόν μου ὑπ' ἐμέ.
3 κύριε, τί ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι ἐγνώσθης αὐτῷ,
ἢ υἱὸς ἀνθρώπου, ὅτι λογίζῃ αὐτόν;
4 ἄνθρωπος ματαιότητι ὡμοιώθη,
αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ὡσεὶ σκιὰ παράγουσιν.
5 κύριε, κλῖνον οὐρανούς σου καὶ κατάβηθι,
ἅψαι τῶν ὀρέων, καὶ καπνισθήσονται·
6 ἄστραψον ἀστραπὴν καὶ σκορπιεῖς αὐτούς,
ἐξαπόστειλον τὰ βέλη σου καὶ συνταράξεις αὐτούς.
7 ἐξαπόστειλον τὴν χεῖρά σου ἐξ ὕψους,

10^1 συ ει ο θ. μου R] θ. μου ει συ BS (A deest) | 10^2 αγαθον pl.] αγιον BSA | γη] τη BS || 12^3 δουλ. σου ειμι / εγω] tr. A
143 (𝔐 144) 1 tit. προς τ. γολ. > S || 2^4 ο > S† | μου] σου S†, αυτου A || 3^1 τις A | εγνωρισθης S† || 4^2 σκιαι ASᶜ

ἐξελοῦ με καὶ ῥῦσαί με ἐξ ὑδάτων πολλῶν,
ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων,
8 ὧν τὸ στόμα ἐλάλησεν ματαιότητα,
καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.
9 ὁ θεός, ᾠδὴν καινὴν ᾄσομαί σοι,
ἐν ψαλτηρίῳ δεκαχόρδῳ ψαλῶ σοι
10 τῷ διδόντι τὴν σωτηρίαν τοῖς βασιλεῦσιν,
τῷ λυτρουμένῳ Δαυιδ τὸν δοῦλον αὐτοῦ ἐκ ῥομφαίας πονηρᾶς.
11 ῥῦσαί με καὶ ἐξελοῦ με ἐκ χειρὸς υἱῶν ἀλλοτρίων,
ὧν τὸ στόμα ἐλάλησεν ματαιότητα
καὶ ἡ δεξιὰ αὐτῶν δεξιὰ ἀδικίας.
12 ὧν οἱ υἱοὶ ὡς νεόφυτα
ἡδρυμμένα ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν,
αἱ θυγατέρες αὐτῶν κεκαλλωπισμέναι
περικεκοσμημέναι ὡς ὁμοίωμα ναοῦ,
13 τὰ ταμίεια αὐτῶν πλήρη
ἐξερευγόμενα ἐκ τούτου εἰς τοῦτο,
τὰ πρόβατα αὐτῶν πολυτόκα
πληθύνοντα ἐν ταῖς ἐξόδοις αὐτῶν,
14 οἱ βόες αὐτῶν παχεῖς,
οὐκ ἔστιν κατάπτωμα φραγμοῦ οὐδὲ διέξοδος
οὐδὲ κραυγὴ ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῶν,
15 ἐμακάρισαν τὸν λαόν, ᾧ ταῦτά ἐστιν·
μακάριος ὁ λαός, οὗ κύριος ὁ θεὸς αὐτοῦ.

144 ΡΜΔ′

1 Αἴνεσις τῷ Δαυιδ.
Ὑψώσω σε, ὁ θεός μου ὁ βασιλεύς μου,
καὶ εὐλογήσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
2 καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε
καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
3 μέγας κύριος καὶ αἰνετὸς σφόδρα,
καὶ τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ οὐκ ἔστιν πέρας.

10¹ την > A || 11¹ εξελου με > S† || 12¹ οι υιοι B†] οι > S, + αυτων A || 14³ πλατειαις pl.] επαυλεσιν BSA || 15¹ εμακαρισα S† | 15² ου] σου S† | fin.] + εστιν S

144 (𝔐 145) 1 tit. αινεσις] -σεως SA | τω] του B† | 1¹ ο θεος] θεε S† | μου 1⁰ > A | ο βασ.] βασιλευ S† || 2² εις 1⁰ — fin. > B† || 3¹ κυριος] pr. ο BS†

4 γενεὰ καὶ γενεὰ ἐπαινέσει τὰ ἔργα σου
καὶ τὴν δύναμίν σου ἀπαγγελοῦσιν.
5 τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τῆς ἁγιωσύνης σου λαλήσουσιν
καὶ τὰ θαυμάσιά σου διηγήσονται.
6 καὶ τὴν δύναμιν τῶν φοβερῶν σου ἐροῦσιν
καὶ τὴν μεγαλωσύνην σου διηγήσονται.
7 μνήμην τοῦ πλήθους τῆς χρηστότητός σου ἐξερεύξονται
καὶ τῇ δικαιοσύνῃ σου ἀγαλλιάσονται.
8 οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος,
μακρόθυμος καὶ πολυέλεος.
9 χρηστὸς κύριος τοῖς σύμπασιν,
καὶ οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.
10 ἐξομολογησάσθωσάν σοι, κύριε, πάντα τὰ ἔργα σου,
καὶ οἱ ὅσιοί σου εὐλογησάτωσάν σε.
11 δόξαν τῆς βασιλείας σου ἐροῦσιν
καὶ τὴν δυναστείαν σου λαλήσουσιν
12 τοῦ γνωρίσαι τοῖς υἱοῖς τῶν ἀνθρώπων τὴν δυναστείαν σου
καὶ τὴν δόξαν τῆς μεγαλοπρεπείας τῆς βασιλείας σου.
13 ἡ βασιλεία σου βασιλεία πάντων τῶν αἰώνων,
καὶ ἡ δεσποτεία σου ἐν πάσῃ γενεᾷ καὶ γενεᾷ.
13ᵃ πιστὸς κύριος ἐν τοῖς λόγοις αὐτοῦ
καὶ ὅσιος ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.
14 ὑποστηρίζει κύριος πάντας τοὺς καταπίπτοντας
καὶ ἀνορθοῖ πάντας τοὺς κατερραγμένους.
15 οἱ ὀφθαλμοὶ πάντων εἰς σὲ ἐλπίζουσιν,
καὶ σὺ δίδως τὴν τροφὴν αὐτῶν ἐν εὐκαιρίᾳ.
16 ἀνοίγεις σὺ τὴν χεῖρά σου
καὶ ἐμπιπλᾷς πᾶν ζῷον εὐδοκίας.
17 δίκαιος κύριος ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ
καὶ ὅσιος ἐν πᾶσιν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ.
18 ἐγγὺς κύριος πᾶσιν τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν,
πᾶσι τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.
19 θέλημα τῶν φοβουμένων αὐτὸν ποιήσει
καὶ τῆς δεήσεως αὐτῶν ἐπακούσεται καὶ σώσει αὐτούς.
20 φυλάσσει κύριος πάντας τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν
καὶ πάντας τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἐξολεθρεύσει.

4¹ αινεσει A† || 5¹ pl.] pr. και BSA: discrepat cum alphabeto, cf. 118 27 | δοξης] + σου A | την αγιοσυνην A† || 6² > S† | διηγησονται] -σομαι αυτην B† | fin. pl.] + και την δυναστειαν σου λαλησουσιν BSA: ex 11 || 7¹ ερευξονται A† | 7² αγαλλ.] υψωθησονται Ar†: ex 88 17 || 9¹ συμπασιν pl.] υπομενουσιν BSA(add. αυτον) || 10¹ εξομολογεισθωσαν S† || 11² δυναμιν A || 16¹ ανοιξεις A† | την χειρα pl.] τας -ρας BSA || 20² εξολεθρευει S†

21 αἴνεσιν κυρίου λαλήσει τὸ στόμα μου,
καὶ εὐλογείτω πᾶσα σὰρξ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιον αὐτοῦ
εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.

145 PME′

1 Αλληλουια· Αγγαιου καὶ Ζαχαριου.
Αἴνει, ἡ ψυχή μου, τὸν κύριον.
2 αἰνέσω κύριον ἐν ζωῇ μου,
ψαλῶ τῷ θεῷ μου, ἕως ὑπάρχω.
3 μὴ πεποίθατε ἐπ᾽ ἄρχοντας
καὶ ἐφ᾽ υἱοὺς ἀνθρώπων, οἷς οὐκ ἔστιν σωτηρία.
4 ἐξελεύσεται τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ·
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀπολοῦνται πάντες οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν.
5 μακάριος οὗ ὁ θεὸς Ιακωβ βοηθός,
ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ
6 τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν,
τὴν θάλασσαν καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς,
τὸν φυλάσσοντα ἀλήθειαν εἰς τὸν αἰῶνα,
7 ποιοῦντα κρίμα τοῖς ἀδικουμένοις,
διδόντα τροφὴν τοῖς πεινῶσιν·
κύριος λύει πεπεδημένους,
8 κύριος ἀνορθοῖ κατερραγμένους,
κύριος σοφοῖ τυφλούς,
κύριος ἀγαπᾷ δικαίους·
9 κύριος φυλάσσει τοὺς προσηλύτους,
ὀρφανὸν καὶ χήραν ἀναλήμψεται
καὶ ὁδὸν ἁμαρτωλῶν ἀφανιεῖ.
10 βασιλεύσει κύριος εἰς τὸν αἰῶνα,
ὁ θεός σου, Σιων, εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.

146 PMF′

1 Αλληλουια· Αγγαιου καὶ Ζαχαριου.
Αἰνεῖτε τὸν κύριον, ὅτι ἀγαθὸν ψαλμός·
τῷ θεῷ ἡμῶν ἡδυνθείη αἴνεσις.
2 οἰκοδομῶν Ιερουσαλημ ὁ κύριος
καὶ τὰς διασπορὰς τοῦ Ισραηλ ἐπισυνάξει,
3 ὁ ἰώμενος τοὺς συντετριμμένους τὴν καρδίαν
καὶ δεσμεύων τὰ συντρίμματα αὐτῶν,
4 ὁ ἀριθμῶν πλήθη ἄστρων,

145 (𝔐 146) 4^1 αυτου 2^0] -τος S†
146 (= 𝔐 147 1—11) 1^1 τον > S† | αγαθος S

καὶ πᾶσιν αὐτοῖς ὀνόματα καλῶν.
5 μέγας ὁ κύριος ἡμῶν, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ,
καὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀριθμός.
6 ἀναλαμβάνων πραεῖς ὁ κύριος,
ταπεινῶν δὲ ἁμαρτωλοὺς ἕως τῆς γῆς.
7 ἐξάρξατε τῷ κυρίῳ ἐν ἐξομολογήσει,
ψάλατε τῷ θεῷ ἡμῶν ἐν κιθάρᾳ,
8 τῷ περιβάλλοντι τὸν οὐρανὸν ἐν νεφέλαις,
τῷ ἑτοιμάζοντι τῇ γῇ ὑετόν,
τῷ ἐξανατέλλοντι ἐν ὄρεσι χόρτον
[καὶ χλόην τῇ δουλείᾳ τῶν ἀνθρώπων,]
9 διδόντι τοῖς κτήνεσι τροφὴν αὐτῶν
καὶ τοῖς νεοσσοῖς τῶν κοράκων τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτόν.
10 οὐκ ἐν τῇ δυναστείᾳ τοῦ ἵππου θελήσει
οὐδὲ ἐν ταῖς κνήμαις τοῦ ἀνδρὸς εὐδοκεῖ·
11 εὐδοκεῖ κύριος ἐν τοῖς φοβουμένοις αὐτὸν
καὶ ἐν τοῖς ἐλπίζουσιν ἐπὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

147 PMZ′

1 Αλληλουια· Αγγαιου καὶ Ζαχαριου.
Ἐπαίνει, Ιερουσαλημ, τὸν κύριον,
αἴνει τὸν θεόν σου, Σιων,
2 ὅτι ἐνίσχυσεν τοὺς μοχλοὺς τῶν πυλῶν σου,
εὐλόγησεν τοὺς υἱούς σου ἐν σοί·
3 ὁ τιθεὶς τὰ ὅριά σου εἰρήνην
καὶ στέαρ πυροῦ ἐμπιπλῶν σε·
4 ὁ ἀποστέλλων τὸ λόγιον αὐτοῦ τῇ γῇ,
ἕως τάχους δραμεῖται ὁ λόγος αὐτοῦ
5 τοῦ διδόντος χιόνα ὡσεὶ ἔριον,
ὁμίχλην ὡσεὶ σποδὸν πάσσοντος,
6 βάλλοντος κρύσταλλον αὐτοῦ ὡσεὶ ψωμούς,
κατὰ πρόσωπον ψύχους αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;
7 ἀποστελεῖ τὸν λόγον αὐτοῦ καὶ τήξει αὐτά·
πνεύσει τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, καὶ ῥυήσεται ὕδατα.
8 ἀπαγγέλλων τὸν λόγον αὐτοῦ τῷ Ιακωβ,
δικαιώματα καὶ κρίματα αὐτοῦ τῷ Ισραηλ.
9 οὐκ ἐποίησεν οὕτως παντὶ ἔθνει
καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ οὐκ ἐδήλωσεν αὐτοῖς.

8^4 (ex 103 14)] > A || 9^1 L] pr. και BSA || 11^2 τοις pl.] pr. πασιν BSA
147 (= 𝔐 147 12—20) 4^1 ο > S† | 4^2 ως ταχυς S† || 7^2 πνευσαι S†

148 ΡΜΗ′

1 Αλληλουια· Αγγαιου καὶ Ζαχαριου.
Αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῶν οὐρανῶν,
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τοῖς ὑψίστοις.
2 αἰνεῖτε αὐτόν, πάντες οἱ ἄγγελοι αὐτοῦ·
αἰνεῖτε αὐτόν, πᾶσαι αἱ δυνάμεις αὐτοῦ.
3 αἰνεῖτε αὐτόν, ἥλιος καὶ σελήνη·
αἰνεῖτε αὐτόν, πάντα τὰ ἄστρα καὶ τὸ φῶς.
4 αἰνεῖτε αὐτόν, οἱ οὐρανοὶ τῶν οὐρανῶν
καὶ τὸ ὕδωρ τὸ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν.
5 αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου,
ὅτι αὐτὸς εἶπεν, καὶ ἐγενήθησαν,
αὐτὸς ἐνετείλατο, καὶ ἐκτίσθησαν.
6 ἔστησεν αὐτὰ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος·
πρόσταγμα ἔθετο, καὶ οὐ παρελεύσεται.
7 αἰνεῖτε τὸν κύριον ἐκ τῆς γῆς,
δράκοντες καὶ πᾶσαι ἄβυσσοι·
8 πῦρ, χάλαζα, χιών, κρύσταλλος,
πνεῦμα καταιγίδος, τὰ ποιοῦντα τὸν λόγον αὐτοῦ·
9 τὰ ὄρη καὶ πάντες οἱ βουνοί,
ξύλα καρποφόρα καὶ πᾶσαι κέδροι·
10 τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη,
ἑρπετὰ καὶ πετεινὰ πτερωτά·
11 βασιλεῖς τῆς γῆς καὶ πάντες λαοί,
ἄρχοντες καὶ πάντες κριταὶ γῆς·
12 νεανίσκοι καὶ παρθένοι,
πρεσβῦται μετὰ νεωτέρων·
13 αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα κυρίου,
ὅτι ὑψώθη τὸ ὄνομα αὐτοῦ μόνου·
ἡ ἐξομολόγησις αὐτοῦ ἐπὶ γῆς καὶ οὐρανοῦ.
14 καὶ ὑψώσει κέρας λαοῦ αὐτοῦ·
ὕμνος πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ,
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, λαῷ ἐγγίζοντι αὐτῷ.

149 ΡΜΘ′

1 Αλληλουια.
Ἄισατε τῷ κυρίῳ ᾆσμα καινόν,
ἡ αἴνεσις αὐτοῦ ἐν ἐκκλησίᾳ ὁσίων.
2 εὐφρανθήτω Ισραηλ ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν,
καὶ υἱοὶ Σιων ἀγαλλιάσθωσαν ἐπὶ τῷ βασιλεῖ αὐτῶν·

148 2¹ οι > S || 9¹ οι > BS† || 12² πρεσβυτεροι S || 14² > B†
149 2² υιοι] pr. οι S

3 αἰνεσάτωσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἐν χορῷ,
ἐν τυμπάνῳ καὶ ψαλτηρίῳ ψαλάτωσαν αὐτῷ,
4 ὅτι εὐδοκεῖ κύριος ἐν λαῷ αὐτοῦ
καὶ ὑψώσει πραεῖς ἐν σωτηρίᾳ.
5 καυχήσονται ὅσιοι ἐν δόξῃ
καὶ ἀγαλλιάσονται ἐπὶ τῶν κοιτῶν αὐτῶν·
6 αἱ ὑψώσεις τοῦ θεοῦ ἐν τῷ λάρυγγι αὐτῶν,
καὶ ῥομφαῖαι δίστομοι ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν
7 τοῦ ποιῆσαι ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
ἐλεγμοὺς ἐν τοῖς λαοῖς,
8 τοῦ δῆσαι τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν ἐν πέδαις
καὶ τοὺς ἐνδόξους αὐτῶν ἐν χειροπέδαις σιδηραῖς,
9 τοῦ ποιῆσαι ἐν αὐτοῖς κρίμα ἔγγραπτον·
δόξα αὕτη ἐστὶν πᾶσι τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.

150 ΡΝ′

1 Αλληλουια.
Αἰνεῖτε τὸν θεὸν ἐν τοῖς ἁγίοις αὐτοῦ,
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν στερεώματι δυνάμεως αὐτοῦ·
2 αἰνεῖτε αὐτὸν ἐπὶ ταῖς δυναστείαις αὐτοῦ,
αἰνεῖτε αὐτὸν κατὰ τὸ πλῆθος τῆς μεγαλωσύνης αὐτοῦ.
3 αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ἤχῳ σάλπιγγος,
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν ψαλτηρίῳ καὶ κιθάρᾳ·
4 αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν τυμπάνῳ καὶ χορῷ,
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν χορδαῖς καὶ ὀργάνῳ·
5 αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις εὐήχοις,
αἰνεῖτε αὐτὸν ἐν κυμβάλοις ἀλαλαγμοῦ.
6 πᾶσα πνοὴ αἰνεσάτω τὸν κύριον.
αλληλουια.

151

1 Οὗτος ὁ ψαλμὸς ἰδιόγραφος εἰς Δαυιδ
καὶ ἔξωθεν τοῦ ἀριθμοῦ· ὅτε ἐμονομάχησεν
τῷ Γολιαδ.
Μικρὸς ἤμην ἐν τοῖς ἀδελφοῖς μου
καὶ νεώτερος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρός μου·
ἐποίμαινον τὰ πρόβατα τοῦ πατρός μου.
2 αἱ χεῖρές μου ἐποίησαν ὄργανον,

6¹ αι et του > S† | τω > B† || 9¹ εν > S† | 9² αυτη εστιν] tr. S† | αυτου] -των S†
150 4² οργανοις A || 6 αλληλουια > A | fin.] + subscr. βιβλος ψαλμων ρν' B (non SA)
151 1 tit. εις] του A | τω BS†] προς τον rel. | γολιαθ A: cf. Regn. I 17 42

οἱ δάκτυλοί μου ἥρμοσαν ψαλτήριον.
3 καὶ τίς ἀναγγελεῖ τῷ κυρίῳ μου;
αὐτὸς κύριος, αὐτὸς εἰσακούει.
4 αὐτὸς ἐξαπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ
καὶ ἦρέν με ἐκ τῶν προβάτων τοῦ πατρός μου
καὶ ἔχρισέν με ἐν τῷ ἐλαίῳ τῆς χρίσεως αὐτοῦ.
5 οἱ ἀδελφοί μου καλοὶ καὶ μεγάλοι,
καὶ οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς κύριος.
6 ἐξῆλθον εἰς συνάντησιν τῷ ἀλλοφύλῳ,
καὶ ἐπικατηράσατό με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτοῦ·
7 ἐγὼ δὲ σπασάμενος τὴν παρ' αὐτοῦ μάχαιραν
ἀπεκεφάλισα αὐτὸν καὶ ἦρα ὄνειδος ἐξ υἱῶν Ισραηλ.

ΩΔΑΙ

1) Nouem Odae ecclesiae graecae.

1 Α′

Ὠιδὴ Μωυσέως ἐν τῇ Ἐξόδῳ.

1 Ἄισωμεν τῷ κυρίῳ, ἐνδόξως γὰρ δεδόξασται·
ἵππον καὶ ἀναβάτην ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.
2 βοηθὸς καὶ σκεπαστὴς ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν·
οὗτός μου θεός, καὶ δοξάσω αὐτόν,
θεὸς τοῦ πατρός μου, καὶ ὑψώσω αὐτόν.
3 κύριος συντρίβων πολέμους,
κύριος ὄνομα αὐτῷ.
4 ἅρματα Φαραω καὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἔρριψεν εἰς θάλασσαν
ἐπιλέκτους ἀναβάτας τριστάτας
κατεπόντισεν ἐν ἐρυθρᾷ θαλάσσῃ,
5 πόντῳ ἐκάλυψεν αὐτούς,
κατέδυσαν εἰς βυθὸν ὡσεὶ λίθος.
6 ἡ δεξιά σου, κύριε, δεδόξασται ἐν ἰσχύι·

3¹ αναγγελλει S | 3² εισακουει] pr. παντων S, εισακουσεται μου A(ϕ) || 4³ εν > S | ελαιω] ελεει SA: cf. 88 21 || 5¹ οι] + δε A† | 5² κυρ.] pr. ο A || 7¹ αυτου] εκεινου A†
Subscr. ψαλμοι δαυιδ ρνα′ S, ψαλμοι ρν′ και ιδιογραφος α′ A, > B

Odae: ART 55 (partim deficientes, cf. Sept. ed. Rahlfs X [1931], p. 79/80); BS desunt. ordo Odarum in mss. diuersus est; ego primo loco eas nouem Odas posui, quas ecclesia graeca Psalterio addit; sequuntur reliquae, quae in antiquis mss. inueniuntur.
Inscriptionem ωδαι ego addidi; non est in mss.
Od. 1 (Exod. 15 1—19) 2² μου θεος R] tr. A

ἡ δεξιά σου χείρ, κύριε, ἔθραυσεν ἐχθρούς.
7 καὶ τῷ πλήθει τῆς δόξης σου συνέτριψας τοὺς ὑπεναντίους·
ἀπέστειλας τὴν ὀργήν σου, καὶ κατέφαγεν αὐτοὺς ὡς καλάμην.
8 καὶ διὰ πνεύματος τοῦ θυμοῦ σου διέστη τὸ ὕδωρ·
ἐπάγη ὡσεὶ τεῖχος τὰ ὕδατα,
ἐπάγη τὰ κύματα ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.
9 εἶπεν ὁ ἐχθρός Διώξας καταλήμψομαι,
μεριῶ σκῦλα, ἐμπλήσω ψυχήν μου,
ἀνελῶ τῇ μαχαίρῃ μου, κυριεύσει ἡ χείρ μου.
10 ἀπέστειλας τὸ πνεῦμά σου, ἐκάλυψεν αὐτοὺς θάλασσα·
ἔδυσαν ὡσεὶ μόλιβος ἐν ὕδατι σφοδρῷ.
11 τίς ὅμοιός σοι ἐν θεοῖς, κύριε;
τίς ὅμοιός σοι, δεδοξασμένος ἐν ἁγίοις,
θαυμαστὸς ἐν δόξαις, ποιῶν τέρατα;
12 ἐξέτεινας τὴν δεξιάν σου,
καὶ κατέπιεν αὐτοὺς ἡ γῆ.
13 ὡδήγησας τῇ δικαιοσύνῃ σου τὸν λαόν σου τοῦτον, ὃν ἐλυτρώσω,
παρεκάλεσας τῇ ἰσχύι σου εἰς κατάλυμα ἁγιόν σου.
14 ἤκουσαν ἔθνη καὶ ὠργίσθησαν·
ὠδῖνες ἔλαβον κατοικοῦντας Φυλιστιιμ.
15 τότε ἔσπευσαν ἡγεμόνες Εδωμ,
καὶ ἄρχοντες Μωαβιτῶν, ἔλαβεν αὐτοὺς τρόμος,
ἐτάκησαν πάντες οἱ κατοικοῦντες Χανααν.
16 ἐπιπέσοι ἐπ' αὐτοὺς φόβος καὶ τρόμος,
μεγέθει βραχίονός σου ἀπολιθωθήτωσαν,
ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου, κύριε,
ἕως ἂν παρέλθῃ ὁ λαός σου οὗτος, ὃν ἐκτήσω.
17 εἰσαγαγὼν καταφύτευσον αὐτοὺς εἰς ὄρος κληρονομίας σου,
εἰς ἕτοιμον κατοικητήριόν σου, ὃ κατειργάσω, κύριε,
ἁγίασμα, κύριε, ὃ ἡτοίμασαν αἱ χεῖρές σου.
18 κύριος βασιλεύων τὸν αἰῶνα καὶ ἐπ' αἰῶνα καὶ ἔτι.
19 ὅτι εἰσῆλθεν ἵππος Φαραω σὺν ἅρμασιν καὶ ἀναβάταις εἰς θάλασσαν,
καὶ ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς κύριος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης·
οἱ δὲ υἱοὶ Ισραηλ ἐπορεύθησαν διὰ ξηρᾶς ἐν μέσῳ τῆς θαλάσσης.

10¹ εκαλ. R] pr. και A || 12¹ εξετεινας R] -νες A || 14¹ ωργισθ. R] εφοβηθησαν A || 17² κυριε R] > A || 18 κυριος 55] -ριε A (R dub.) || 19¹ αναβαταις R] + αυτου A

2 Β′

Ὠιδὴ Μωυσέως ἐν τῷ Δευτερονομίῳ.

1 Πρόσεχε, οὐρανέ, καὶ λαλήσω,
καὶ ἀκουέτω γῆ ῥήματα ἐκ στόματός μου.
2 προσδοκάσθω ὡς ὑετὸς τὸ ἀπόφθεγμά μου,
καὶ καταβήτω ὡς δρόσος τὰ ῥήματά μου,
ὡσεὶ ὄμβρος ἐπ᾽ ἄγρωστιν
καὶ ὡσεὶ νιφετὸς ἐπὶ χόρτον.
3 ὅτι ὄνομα κυρίου ἐκάλεσα·
δότε μεγαλωσύνην τῷ θεῷ ἡμῶν.
4 θεός, ἀληθινὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ,
καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κρίσις·
θεὸς πιστός, καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία,
δίκαιος καὶ ὅσιος κύριος.
5 ἡμάρτοσαν οὐκ αὐτῷ τέκνα μωμητά,
γενεὰ σκολιὰ καὶ διεστραμμένη.
6 ταῦτα κυρίῳ ἀνταποδίδοτε οὕτω,
λαὸς μωρὸς καὶ οὐχὶ σοφός;
οὐκ αὐτὸς οὗτός σου πατὴρ ἐκτήσατό σε
καὶ ἐποίησέν σε καὶ ἔκτισέν σε;
7 μνήσθητε ἡμέρας αἰῶνος,
σύνετε ἔτη γενεᾶς γενεῶν·
ἐπερώτησον τὸν πατέρα σου, καὶ ἀναγγελεῖ σοι,
τοὺς πρεσβυτέρους σου, καὶ ἐροῦσίν σοι.
8 ὅτε διεμέριζεν ὁ ὕψιστος ἔθνη,
ὡς διέσπειρεν υἱοὺς Αδαμ,
ἔστησεν ὅρια ἐθνῶν
κατὰ ἀριθμὸν ἀγγέλων θεοῦ,
9 καὶ ἐγενήθη μερὶς κυρίου λαὸς αὐτοῦ Ιακωβ,
σχοίνισμα κληρονομίας αὐτοῦ Ισραηλ.
10 αὐτάρκησεν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
ἐν δίψει καύματος ἐν ἀνύδρῳ·
ἐκύκλωσεν αὐτὸν καὶ ἐπαίδευσεν αὐτὸν
καὶ διεφύλαξεν αὐτὸν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ
11 ὡς ἀετὸς σκεπάσαι νοσσιὰν αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τοῖς νεοσσοῖς αὐτοῦ ἐπεπόθησεν,
διεὶς τὰς πτέρυγας αὐτοῦ ἐδέξατο αὐτοὺς
καὶ ἀνέλαβεν αὐτοὺς ἐπὶ τῶν μεταφρένων αὐτοῦ.
12 κύριος μόνος ἦγεν αὐτούς,
καὶ οὐκ ἦν μετ᾽ αὐτῶν θεὸς ἀλλότριος.
13 ἀνεβίβασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς,

Od. 2 (Deut. 32 1—43) 8² ως R] ους A || 10² διψη A

ἐψώμισεν αὐτοὺς γενήματα ἀγρῶν·
ἐθήλασαν μέλι ἐκ πέτρας
καὶ ἔλαιον ἐκ στερεᾶς πέτρας,
14 βούτυρον βοῶν καὶ γάλα προβάτων
μετὰ στέατος ἀρνῶν καὶ κριῶν,
υἱῶν ταύρων καὶ τράγων
μετὰ στέατος νεφρῶν πυροῦ,
καὶ αἷμα σταφυλῆς ἔπιον οἶνον.
15 καὶ ἔφαγεν Ιακωβ καὶ ἐνεπλήσθη,
καὶ ἀπελάκτισεν ὁ ἠγαπημένος,
ἐλιπάνθη, ἐπαχύνθη, ἐπλατύνθη·
καὶ ἐγκατέλιπεν θεὸν τὸν ποιήσαντα αὐτὸν
καὶ ἀπέστη ἀπὸ θεοῦ σωτῆρος αὐτοῦ.
16 παρώξυνάν με ἐπ᾽ ἀλλοτρίοις,
ἐν βδελύγμασιν αὐτῶν ἐξεπίκρανάν με·
17 ἔθυσαν δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ,
θεοῖς, οἷς οὐκ ᾔδεισαν·
καινοὶ καὶ πρόσφατοι ἥκασιν,
οὓς οὐκ ᾔδεισαν οἱ πατέρες αὐτῶν.
18 θεὸν τὸν γεννήσαντά σε ἐγκατέλιπες
καὶ ἐπελάθου θεοῦ τοῦ τρέφοντός σε.
19 καὶ εἶδεν κύριος καὶ ἐζήλωσεν
καὶ παρωξύνθη δι᾽ ὀργὴν υἱῶν αὐτοῦ καὶ θυγατέρων
20 καὶ εἶπεν Ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ᾽ αὐτῶν
καὶ δείξω τί ἔσται αὐτοῖς ἐπ᾽ ἐσχάτων·
ὅτι γενεὰ ἐξεστραμμένη ἐστίν,
υἱοί, οἷς οὐκ ἔστιν πίστις ἐν αὐτοῖς.
21 αὐτοὶ παρεζήλωσάν με ἐπ᾽ οὐ θεῷ,
παρώργισάν με ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν·
κἀγὼ παραζηλώσω αὐτοὺς ἐπ᾽ οὐκ ἔθνει,
ἐπ᾽ ἔθνει ἀσυνέτῳ παροργιῶ αὐτούς.
22 ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου,
καυθήσεται ἕως ᾅδου κάτω,
καταφάγεται γῆν καὶ τὰ γενήματα αὐτῆς,
φλέξει θεμέλια ὀρέων.
23 συνάξω εἰς αὐτοὺς κακὰ
καὶ τὰ βέλη μου συντελέσω εἰς αὐτούς.
24 τηκόμενοι λιμῷ καὶ βρώσει ὀρνέων
καὶ ὀπισθότονος ἀνίατος·
ὀδόντας θηρίων ἐξαποστελῶ εἰς αὐτοὺς
μετὰ θυμοῦ συρόντων ἐπὶ γῆς.

18¹ γεννησαντα R] ποιησ. A || 19¹ και 1⁰ R] > A

25 ἔξωθεν ἀτεκνώσει αὐτοὺς μάχαιρα
καὶ ἐκ τῶν ταμιείων φόβος·
νεανίσκος σὺν παρθένῳ,
θηλάζων μετὰ καθεστηκότος πρεσβυτέρου.
26 εἶπα Διασπερῶ αὐτούς,
παύσω δὴ ἐξ ἀνθρώπων τὸ μνημόσυνον αὐτῶν,
27 εἰ μὴ δι' ὀργὴν ἐχθρῶν, ἵνα μὴ μακροχρονίσωσιν,
καὶ ἵνα μὴ συνεπιθῶνται οἱ ὑπεναντίοι,
μὴ εἴπωσιν Ἡ χεὶρ ἡμῶν ὑψηλή,
καὶ οὐχὶ κύριος ἐποίησεν ταῦτα πάντα.
28 ὅτι ἔθνος ἀπολωλεκὸς βουλὴν ἐστιν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς ἐπιστήμη.
29 οὐκ ἐφρόνησαν συνιέναι ταῦτα·
καταδεξάσθωσαν εἰς τὸν ἐπιόντα χρόνον.
30 πῶς διώξεται εἷς χιλίους
καὶ δύο μετακινήσουσιν μυριάδας,
εἰ μὴ ὁ θεὸς ἀπέδοτο αὐτοὺς
καὶ ὁ κύριος παρέδωκεν αὐτούς;
31 οὐ γάρ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν·
οἱ δὲ ἐχθροὶ ἡμῶν ἀνόητοι.
32 ἐκ γὰρ ἀμπέλου Σοδομων ἡ ἄμπελος αὐτῶν,
καὶ ἡ κληματὶς αὐτῶν ἐκ Γομορρας·
ἡ σταφυλὴ αὐτῶν σταφυλὴ χολῆς,
βότρυς πικρίας αὐτοῖς·
33 θυμὸς δρακόντων ὁ οἶνος αὐτῶν
καὶ θυμὸς ἀσπίδων ἀνίατος.
34 οὐκ ἰδοὺ ταῦτα πάντα συνῆκται παρ' ἐμοὶ
καὶ ἐσφράγισται ἐν τοῖς θησαυροῖς μου;
35 ἐν ἡμέρᾳ ἐκδικήσεως ἀνταποδώσω,
ἐν καιρῷ, ὅταν σφαλῇ ὁ ποὺς αὐτῶν·
ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα ἀπωλείας αὐτῶν,
καὶ πάρεστιν ἕτοιμα ὑμῖν.
36 ὅτι κρινεῖ κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τοῖς δούλοις αὐτοῦ παρακληθήσεται·
εἶδεν γὰρ αὐτοὺς παραλελυμένους
καὶ ἐκλελοιπότας ἐν ἐπαγωγῇ καὶ παρειμένους.
37 καὶ εἶπεν κύριος Ποῦ εἰσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν,
ἐφ' οἷς ἐπεποίθεισαν ἐπ' αὐτοῖς,
38 ὧν τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἠσθίετε
καὶ ἐπίνετε τὸν οἶνον τῶν σπονδῶν αὐτῶν;
ἀναστήτωσαν καὶ βοηθησάτωσαν ὑμῖν

26² καταπαυσω Aᶜ || 34¹ ουκ ιδου R] ουχι A || 38¹ ησθιετε 55] εσθ. A

καὶ γενηθήτωσαν ὑμῖν σκεπασταί.
39 ἴδετε ἴδετε ὅτι ἐγώ εἰμι
καὶ οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ·
ἐγὼ ἀποκτενῶ καὶ ζῆν ποιήσω,
πατάξω κἀγὼ ἰάσομαι,
καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐξελεῖται ἐκ τῶν χειρῶν μου.
40 ὅτι ἀρῶ εἰς τὸν οὐρανὸν τὴν χεῖρά μου
καὶ ὀμοῦμαι τῇ δεξιᾷ μου
καὶ ἐρῶ Ζῶ ἐγὼ εἰς τὸν αἰῶνα,
41 ὅτι παροξυνῶ ὡς ἀστραπὴν τὴν μάχαιράν μου,
καὶ ἀνθέξεται κρίματος ἡ χείρ μου,
καὶ ἀνταποδώσω δίκην τοῖς ἐχθροῖς
καὶ τοῖς μισοῦσίν με ἀνταποδώσω·
42 μεθύσω τὰ βέλη μου ἀφ' αἵματος,
καὶ ἡ μάχαιρά μου καταφάγεται κρέα,
ἀφ' αἵματος τραυματιῶν καὶ αἰχμαλωσίας,
ἀπὸ κεφαλῆς ἀρχόντων ἐθνῶν.
43 εὐφράνθητε, οὐρανοί, ἅμα αὐτῷ,
καὶ προσκυνησάτωσαν αὐτῷ πάντες οἱ ἄγγελοι θεοῦ·
εὐφράνθητε, ἔθνη, μετὰ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ,
καὶ ἐνισχυσάτωσαν αὐτῷ πάντες υἱοὶ θεοῦ·
ὅτι τὸ αἷμα τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκδικεῖται,
καὶ ἐκδικήσει καὶ ἀνταποδώσει δίκην τοῖς ἐχθροῖς
καὶ τοῖς μισοῦσιν ἀνταποδώσει,
καὶ ἐκκαθαριεῖ κύριος τὴν γῆν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ.

3 Γ′

Προσευχὴ Αννας μητρὸς Σαμουηλ.

1 Ἐστερεώθη ἡ καρδία μου ἐν κυρίῳ,
ὑψώθη κέρας μου ἐν θεῷ μου·
ἐπλατύνθη ἐπ' ἐχθρούς μου τὸ στόμα μου,
ηὐφράνθην ἐν σωτηρίᾳ σου.
2 ὅτι οὐκ ἔστιν ἅγιος ὡς κύριος,
καὶ οὐκ ἔστιν δίκαιος ὡς ὁ θεὸς ἡμῶν·
οὐκ ἔστιν ἅγιος πλὴν σοῦ.
3 μὴ καυχᾶσθε καὶ μὴ λαλεῖτε ὑψηλά,
μηδὲ ἐξελθάτω μεγαλορημοσύνη ἐκ τοῦ στόματος ὑμῶν,
ὅτι θεὸς γνώσεων κύριος
καὶ θεὸς ἑτοιμάζον ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ.

39⁵ ος — fin. R] ος(sic) εκ τ. χ. μ. εξερουμενος A || 41³ ανταποδωσω R] εκδικησει και ανταποδωσει A | 41⁴ με R] > A | ανταποδωσω R] -σει A || 42² καταφαγεται A] κατα > R || 43⁷ R] + δικην A

τόξον δυνατῶν ἠσθένησεν,
καὶ ἀσθενοῦντες περιεζώσαντο δύναμιν ·
πλήρεις ἄρτων ἠλαττώθησαν,
καὶ οἱ πεινῶντες παρῆκαν γῆν ·
ὅτι στεῖρα ἔτεκεν ἑπτά,
καὶ ἡ πολλὴ ἐν τέκνοις ἠσθένησεν.
κύριος θανατοῖ καὶ ζωογονεῖ,
κατάγει εἰς ᾅδου καὶ ἀνάγει ·
κύριος πτωχίζει καὶ πλουτίζει,
ταπεινοῖ καὶ ἀνυψοῖ.
ἀνιστᾷ ἀπὸ γῆς πένητα
καὶ ἀπὸ κοπρίας ἐγείρει πτωχὸν
τοῦ καθίσαι αὐτὸν μετὰ δυναστῶν λαοῦ
καὶ θρόνον δόξης κατακληρονομῶν αὐτοῖς.
διδοὺς εὐχὴν τῷ εὐχομένῳ
καὶ εὐλόγησεν ἔτη δικαίου ·
ὅτι οὐκ ἐν ἰσχύι δυνατὸς ἀνήρ,
κύριος ἀσθενῆ ποιήσει τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ,
κύριος ἅγιος.
μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ,
καὶ μὴ καυχάσθω ὁ δυνατὸς ἐν τῇ δυνάμει αὐτοῦ,
καὶ μὴ καυχάσθω ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ,
ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ καυχώμενος,
συνίειν καὶ γινώσκειν τὸν κύριον
καὶ ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐν μέσῳ τῆς γῆς.
κύριος ἀνέβη εἰς οὐρανοὺς καὶ ἐβρόντησεν,
αὐτὸς κρινεῖ ἄκρα γῆς δίκαιος ὢν
καὶ δίδωσιν ἰσχὺν τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν
καὶ ὑψώσει κέρας χριστοῦ αὐτοῦ

4 Δ΄

1 Προσευχὴ Αμβακουμ.
2 Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην,
κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην.
ἐν μέσῳ δύο ζῴων γνωσθήσῃ,
ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ,
ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ,
ἐν τῷ ταραχθῆναι τὴν ψυχήν μου ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθήσῃ.
3 ὁ θεὸς ἐκ Θαιμαν ἥξει,
καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους Φαραν κατασκίου δασέως.

Od. 3 (Regn. I 2 1—10) 5¹ πληρεις 55] -ρης A || 10⁸⁻⁸ = Ier. 9 22.23

διάψαλμα.
ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ,
καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ.
καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται,
κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ,
καὶ ἔθετο ἀγάπησιν κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ.
πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος,
καὶ ἐξελεύσεται, ἐν πεδίλοις οἱ πόδες αὐτοῦ.
ἔστη, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ ·
ἐπέβλεψεν, καὶ ἐτάκη ἔθνη.
διεθρύβη τὰ ὄρη βίᾳ,
ἐτάκησαν βουνοὶ αἰώνιοι.
πορείας αἰωνίους αὐτοῦ ἀντὶ κόπων εἶδον,
σκηνώματα Αἰθιόπων πτοηθήσονται
καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιαμ.
μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης, κύριε,
ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου,
ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὅρμημά σου;
ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου,
καὶ ἡ ἱππασία σου σωτηρία.
ἐντείνων ἐντενεῖς τὸ τόξον σου
ἐπὶ σκῆπτρα, λέγει κύριος.
διάψαλμα.
ποταμῶν ῥαγήσεται γῆ.
ὄψονταί σε καὶ ὠδινήσουσιν λαοί.
σκορπίζων ὕδατα πορείας ·
ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς ·
ὕψος φαντασίας αὐτῆς ἐπήρθη.
ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς ·
εἰς φῶς βολίδες σου πορεύσονται,
εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου.
ἐν ἀπειλῇ σου ὀλιγώσεις γῆν
καὶ ἐν θυμῷ κατάξεις ἔθνη.
ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου
τοῦ σῶσαι τοὺς χριστούς σου ·
ἔβαλες εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον,
ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τραχήλου.
διάψαλμα.

Od. 4 (Hab. 3 2—19) 3³ διαψαλμα R] > A || 4² κερατα R] τερ. A || 6³ R] pr. και A || 8² η 55] μη A || 9² σκηπτρα R] τα σκ. σου A | 9³ διαψαλμα R] post 7³ tr. A | 9⁴ ποταμω A* || 10² R] + αυτου A || 13³ εβαλας A | 13⁴ δεσμους R] + σου A | 13⁵ διαψαλμα R] > A

14 διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν,
σεισθήσονται ἐν αὐτῇ·
διανοίξουσιν χαλινοὺς αὐτῶν
ὡς ἔσθων πτωχὸς λάθρᾳ.
15 καὶ ἐπεβίβασας εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου
ταράσσοντας ὕδατα πολλά.
16 ἐφυλαξάμην, καὶ ἐπτοήθη ἡ κοιλία μου
ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου,
καὶ εἰσῆλθεν τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου,
καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἕξις μου.
ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς μου
τοῦ ἀναβῆναί με εἰς λαὸν παροικίας μου.
17 διότι συκῆ οὐ καρποφορήσει,
καὶ οὐκ ἔσται γενήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις·
ψεύσεται ἔργον ἐλαίας,
καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρῶσιν·
ἐξέλιπον ἀπὸ βρώσεως πρόβατα,
καὶ οὐχ ὑπάρχουσιν βόες ἐπὶ φάτναις ἐξιλάσεως αὐτῶν.
18 ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι,
χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου.
19 κύριος ὁ θεός μου δύναμίς μου
καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν·
ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με
τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ.

5 Ε′

Προσευχὴ Ησαιου.

9 Ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά μου πρὸς σέ, ὁ θεός,
διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς·
δικαιοσύνην μάθετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.
10 πέπαυται γὰρ ὁ ἀσεβής· οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς,
ἀλήθειαν οὐ μὴ ποιήσει·
ἀρθήτω ὁ ἀσεβής, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν κυρίου.
11 κύριε, ὑψηλός σου ὁ βραχίων, καὶ οὐκ ᾔδεισαν,
γνόντες δὲ αἰσχυνθήτωσαν·
ζῆλος λήμψεται λαὸν ἀπαίδευτον,
καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναντίους ἔδεται.
12 κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν·
πάντα γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν.
13 κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, κτῆσαι ἡμᾶς·

18¹ εν R] επι A || 19¹ κυριος ⅏] -ιε A
Od. 5 (Is. 26 9—20) tit. ησαιου ⅏] εζεκιου A

κύριε, ἐκτὸς σοῦ ἄλλον οὐκ οἴδαμεν,
τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν.
14 οἱ δὲ νεκροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν,
οὐδὲ ἰατροὶ οὐ μὴ ἀναστήσουσιν·
διὰ τοῦτο ἐπήγαγες καὶ ἀπώλεσας
καὶ ἦρας πᾶν ἄρσεν αὐτῶν.
15 πρόσθες αὐτοῖς κακά, κύριε,
πρόσθες κακὰ τοῖς ἐνδόξοις τῆς γῆς.
16 κύριε, ἐν θλίψει ἐμνήσθην σου,
ἐν θλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου ἡμῖν.
17 καὶ ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν
καὶ ἐπὶ τῇ ὠδῖνι αὐτῆς ἐκέκραξεν,
οὕτως ἐγενήθημεν τῷ ἀγαπητῷ σου.
18 διὰ τὸν φόβον σου, κύριε, ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν
καὶ ὠδινήσαμεν καὶ ἐτέκομεν·
πνεῦμα σωτηρίας σου ἐποιήσαμεν ἐπὶ τῆς γῆς·
οὐ πεσούμεθα, ἀλλὰ πεσοῦνται οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς.
19 ἀναστήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσονται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις,
καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ·
ἡ γὰρ δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἴαμα αὐτοῖς ἐστιν,
ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν πεσεῖται.
20 βάδιζε, λαός μου, εἴσελθε εἰς τὰ ταμίειά σου,
ἀπόκλεισον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον,
ἕως ἂν παρέλθῃ ἡ ὀργὴ κυρίου.

6 Ϝ′

Προσευχὴ Ιωνα.

3 Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου,
καὶ εἰσήκουσέν μου ἐκ κοιλίας ᾅδου κραυγῆς μου·
ἤκουσας φωνῆς μου.
4 ἀπέρριψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης,
καὶ ποταμοί με ἐκύκλωσαν,
πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ' ἐμὲ διῆλθον.
5 κἀγὼ εἶπα Ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου·
ἆρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι πρὸς ναὸν τὸν ἅγιόν σου;
6 περιεχύθη μοι ὕδωρ ἕως ψυχῆς μου,
ἄβυσσος ἐκύκλωσέν με ἐσχάτη,
ἔδυ ἡ κεφαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων.
7 κατέβην εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι,
καὶ ἀναβήτω ἐκ φθορᾶς ἡ ζωή μου, κύριε ὁ θεός μου.

15² τοις ⅏] pr. επι A || 19¹ μνημειοις ⅏] -μασιν A
Od. 6 = Ion. 2 3—10

8 ἐν τῷ ἐκλείπειν τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ τοῦ κυρίου ἐμνήσθην,
καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν ἅγιόν σου.
9 φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλιπον.
10 ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι·
ὅσα ηὐξάμην, ἀποδώσω σοι εἰς σωτηρίαν μου τῷ κυρίῳ.

7 Ζ'

Προσευχὴ Αζαριου.

26 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας,
27 ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν,
καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ εὐθεῖαι αἱ ὁδοί σου,
καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθεῖς,
28 καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας
κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν,
καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ιερουσαλημ,
ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες ταῦτα πάντα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.
29 ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ
καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσιν καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν
30 οὐδὲ συνετηρήσαμεν οὐδὲ ἐποιήσαμεν
καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.
31 καὶ πάντα, ὅσα ἐπήγαγες ἡμῖν, καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησας ἡμῖν,
ἐν ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας
32 καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων ἐχθίστων ἀποστατῶν
καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.
33 καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα,
αἰσχύνη καὶ ὄνειδος ἐγενήθη τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σεβομένοις σε.
34 μὴ δὴ παραδῷς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου
καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου
35 καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν
δι' Αβρααμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ
καὶ διὰ Ισαακ τὸν δοῦλόν σου
καὶ Ισραηλ τὸν ἅγιόν σου,
36 οἷς ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς λέγων
πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ

Od. 7 (Dan. 3 26—45) 28² α επηγ. T] οσα εποιησας A | 28³ την 3⁰ T] των (sic) A || 29¹ αποστηναι T] -σταντες A || 34¹ δη T] > A

καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.
37 ὅτι, δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη
καί ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
38 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης καὶ ἡγούμενος
οὐδὲ ὁλοκαύτωσις οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορὰ οὐδὲ θυμίαμα,
οὐ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνώπιόν σου καὶ εὑρεῖν ἔλεος.
39 ἀλλ' ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσδεχθείημεν
ὡς ἐν ὁλοκαυτώμασιν κριῶν καὶ ταύρων
καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων·
40 οὕτως γενέσθω ἡ θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον
καὶ ἐκτελέσαι ὄπισθέν σου,
ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί.
41 καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ φοβούμεθά σε
καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου, μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς,
42 ἀλλὰ ποίησον μεθ' ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέου σου
43 καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου
καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, κύριε.
44 καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου κακὰ
καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης δυνάμεως καὶ δυναστείας,
καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη,
45 καὶ γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος
καὶ ἔνδοξος ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην.

8 Η'

Ὕμνος τῶν τριῶν παίδων.

52 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας,
καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον
καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψούμενον εἰς τοὺς αἰῶνας.
53 εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας.
54 εὐλογημένος εἶ, ὁ βλέπων ἀβύσσους καθήμενος ἐπὶ χερουβιν,
καὶ ὑπεραινετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.

44² και 1⁰ T] > A
Od. 8 (Dan. 3 52—88) tit. τριων παιδων T] πατερων ημων A || 52³ ευλογημενον R] -γητον A | αγιον R] + σου A || 54¹ χερουβιν R] pr. των A | 54² υπεραινετος R] υπερυμνητος A

55 εὐλογημένος εἶ ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας σου
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.
56 εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας.
57 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ ἔργα κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
58 εὐλογεῖτε, ἄγγελοι κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
59 εὐλογεῖτε, οὐρανοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
60 εὐλογεῖτε, ὕδατα πάντα τὰ ὑπεράνω τῶν οὐρανῶν, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
61 εὐλογεῖτε, πᾶσαι αἱ δυνάμεις κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
62 εὐλογεῖτε, ἥλιος καὶ σελήνη, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
63 εὐλογεῖτε, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
64 εὐλογεῖτε, πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
65 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πνεύματα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
66 εὐλογεῖτε, πῦρ καὶ καῦμα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
67 εὐλογεῖτε, ψῦχος καὶ καύσων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
68 εὐλογεῖτε, δρόσοι καὶ νιφετοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
69 εὐλογεῖτε, πάγος καὶ ψῦχος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
70 εὐλογεῖτε, πάχναι καὶ χιόνες, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
71 εὐλογεῖτε, νύκτες καὶ ἡμέραι, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
72 εὐλογεῖτε, φῶς καὶ σκότος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
73 εὐλογεῖτε, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
74 εὐλογείτω ἡ γῆ τὸν κύριον·
ὑμνείτω καὶ ὑπερυψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

58 / 59 T] tr. A || 60[1] υπερανω των ουρανων R] επανω του -νου A || 69. 70 / 71. 72 T] tr. A

75 εὐλογεῖτε, ὄρη καὶ βουνοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
76 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ φυόμενα ἐν τῇ γῇ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
77 εὐλογεῖτε, αἱ πηγαί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
78 εὐλογεῖτε, θάλασσαι καὶ ποταμοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
79 εὐλογεῖτε, κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδασιν,
τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
80 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
81 εὐλογεῖτε, τὰ θηρία καὶ πάντα τὰ κτήνη, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
82 εὐλογεῖτε, υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
83 εὐλογείτω Ισραηλ τὸν κύριον·
ὑμνείτω καὶ ὑπερυψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
84 εὐλογεῖτε, ἱερεῖς κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
85 εὐλογεῖτε, δοῦλοι κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
86 εὐλογεῖτε, πνεύματα καὶ ψυχαὶ δικαίων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
87 εὐλογεῖτε, ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
88 εὐλογεῖτε, Ανανια, Αζαρια, Μισαηλ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

9 Θ′

Προσευχὴ Μαριας τῆς θεοτόκου.

46 Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τὸν κύριον,
47 καὶ ἠγαλλίασεν τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου,
48 ὅτι ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπείνωσιν τῆς δούλης αὐτοῦ·
ἰδοὺ γὰρ ἀπὸ τοῦ νῦν μακαριοῦσίν με πᾶσαι αἱ γενεαί,
49 ὅτι ἐποίησέν μοι μεγαλεῖα ὁ δυνατός,
καὶ ἅγιον τὸ ὄνομα αὐτοῦ,
50 καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ εἰς γενεὰν καὶ γενεὰν τοῖς φοβουμένοις
αὐτόν.

87[1] τη T] > A
Od. 9 (Luc. 1 46—55. 68—79) 50 εις γενεαν και R] απο γενεας εις A

51 ἐποίησεν κράτος ἐν βραχίονι αὐτοῦ,
διεσκόρπισεν ὑπερηφάνους διανοίᾳ καρδίας αὐτῶν·
52 καθεῖλεν δυνάστας ἀπὸ θρόνων
καὶ ὕψωσεν ταπεινούς·
53 πεινῶντας ἐνέπλησεν ἀγαθῶν
καὶ πλουτοῦντας ἐξαπέστειλεν κενούς.
54 ἀντελάβετο Ισραηλ παιδὸς αὐτοῦ μνησθῆναι ἐλέους,
55 καθὼς ἐλάλησεν πρὸς τοὺς πατέρας ἡμῶν,
τῷ Αβρααμ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἕως αἰῶνος.

Προσευχὴ Ζαχαριου.

68 Εὐλογητὸς κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ,
ὅτι ἐπεσκέψατο καὶ ἐποίησεν λύτρωσιν τῷ λαῷ αὐτοῦ
69 καὶ ἤγειρεν κέρας σωτηρίας ἡμῖν
ἐν τῷ οἴκῳ Δαυιδ τοῦ παιδὸς αὐτοῦ,
70 καθὼς ἐλάλησεν διὰ στόματος τῶν ἁγίων τῶν ἀπ' αἰῶνος προφητῶν αὐτοῦ,
71 σωτηρίαν ἐξ ἐχθρῶν ἡμῶν
καὶ ἐκ χειρὸς πάντων τῶν μισούντων ἡμᾶς,
72 ποιῆσαι ἔλεος μετὰ τῶν πατέρων ἡμῶν
καὶ μνησθῆναι διαθήκης ἁγίας αὐτοῦ,
73 ὅρκον, ὃν ὤμοσεν πρὸς Αβρααμ τὸν πατέρα ἡμῶν,
74 τοῦ δοῦναι ἡμῖν ἀφόβως ἐκ χειρὸς τῶν ἐχθρῶν ἡμῶν ῥυσθέντας
75 λατρεύειν αὐτῷ ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ
ἐνώπιον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας ἡμῶν.
76 καὶ σὺ δέ, παιδίον, προφήτης ὑψίστου κληθήσῃ·
προπορεύσῃ γὰρ πρὸ προσώπου κυρίου ἑτοιμάσαι ὁδοὺς αὐτοῦ
77 τοῦ δοῦναι γνῶσιν σωτηρίας τῷ λαῷ αὐτοῦ
ἐν ἀφέσει ἁμαρτιῶν ἡμῶν
78 διὰ σπλάγχνα ἐλέους θεοῦ ἡμῶν,
ἐν οἷς ἐπεσκέψατο ἡμᾶς ἀνατολὴ ἐξ ὕψους
79 ἐπιφᾶναι τοῖς ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις
τοῦ κατευθῦναι τοὺς πόδας ἡμῶν εἰς ὁδὸν εἰρήνης.

---

2) Odae aliae.

10 Ι′

Ὠιδὴ Ησαιου.

1 Ἄισω δὴ τῷ ἠγαπημένῳ ᾄσμα τοῦ ἀγαπητοῦ τῷ ἀμπελῶνί μου·

Od. 10 (Is. 5 1—9): hanc Odam R solus habet.

ἀμπελὼν ἐγένετο τῷ ἠγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πίονι,
2 καὶ φραγμὸν περιέθηκα καὶ ἐφύτευσα ἄμπελον ἐν σωρηκ
καὶ ᾠκοδόμησα πύργον ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ προλήνιον ὤρυξα ἐν αὐτῷ·
καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλήν, ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας.
3 καὶ νῦν, ἄνθρωπος τοῦ Ιουδα καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ιερουσαλημ,
κρίνατε ἐν ἐμοὶ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμπελῶνός μου.
4 τί ποιήσω τῷ ἀμπελῶνί μου ἔτι καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ;
διότι ἔμεινα, ἵνα ποιήσῃ σταφυλήν, ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας.
5 νῦν δὲ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ποιήσω τῷ ἀμπελῶνί μου·
ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς διαρπαγήν,
καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ, καὶ ἔσται εἰς καταπάτημα,
6 καὶ ἀνήσω τὸν ἀμπελῶνά μου, καὶ οὐ μὴ τμηθῇ οὐδὲ μὴ σκαφῇ,
καὶ ἀναβήσεται εἰς αὐτὸν ὡσεὶ εἰς χέρσον ἄκανθαι,
καὶ ταῖς νεφέλαις ἐντελοῦμαι τοῦ μὴ βρέξαι εἰς αὐτὸν ὑετόν.
7 ὁ γὰρ ἀμπελὼν κυρίου σαβαωθ οἶκος Ισραηλ ἐστὶν
καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ιουδα νεόφυτον ἠγαπημένον,
καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι κρίσιν,
ἐποίησεν δὲ ἀνομίαν καὶ οὐ δικαιοσύνην, ἀλλὰ κραυγήν.
8 οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν
καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνται·
μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ τῆς γῆς;
9 ἠκούσθη γὰρ ταῦτα πάντα εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαωθ.

11 ΙΑ′

Προσευχὴ Εζεκιου.

10 Ἐγὼ εἶπα Ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου
πορεύσομαι ἐν πύλαις ᾅδου,
καταλείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα.
11 εἶπα Οὐκέτι οὐ μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς,
οὐ μὴ ἴδω ἄνθρωπον μετὰ κατοικούντων.
12 ἐξέλιπον ἐκ τῆς συγγενείας μου,
κατέλιπον τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς μου·
ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν ἀπ' ἐμοῦ
ὥσπερ ὁ καταλύων σκηνὴν πήξας·
τὸ πνεῦμά μου παρ' ἐμοὶ ἐγένετο
ὡς ἱστός, ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν.
13 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ παρεδόθην ἕως πρωὶ ὡς λέοντι·
οὕτως συνέτριψεν πάντα τὰ ὀστᾶ μου·
ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως τῆς νυκτὸς παρεδόθην.

5^2 διαρπαγην = *direptionem* La^R] καταπατημα R || 8^1 ουαι = *uae* La^R] και R

14 ὡς χελιδών, οὕτω φωνήσω,
καὶ ὡς περιστερά, οὕτω μελετήσω·
ἐξέλιπον γὰρ οἱ ὀφθαλμοί μου τοῦ βλέπειν
εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ πρὸς τὸν κύριον,
15 ὃς ἐξείλατό με καὶ ἀφείλατό μου τὴν ὀδύνην τῆς ψυχῆς.
16 κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι,
καὶ ἐξήγειράς μου τὴν πνοήν, καὶ παρακληθεὶς ἔζησα·
17 εἵλου γάρ μου τὴν ψυχήν, ἵνα μὴ ἀπόληται,
καὶ ἀπέρριψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρτίας μου.
18 οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾅδου αἰνέσουσίν σε,
οὐδὲ οἱ ἀποθανόντες εὐλογήσουσίν σε,
οὐδὲ ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾅδου τὴν ἐλεημοσύνην σου·
19 οἱ ζῶντες εὐλογήσουσίν σε, ὃν τρόπον κἀγώ.
ἀπὸ γὰρ τῆς σήμερον παιδία ποιήσω,
ἃ ἀναγγελοῦσιν τὴν δικαιοσύνην σου, κύριε τῆς σωτηρίας μου,
20 καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ ψαλτηρίου
πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου
κατέναντι τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ.

12 ΙΒ′

Προσευχὴ Μανασση.

1 Κύριε παντοκράτωρ,
ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
τοῦ Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ
καὶ τοῦ σπέρματος αὐτῶν τοῦ δικαίου,
2 ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν σὺν παντὶ τῷ κόσμῳ αὐτῶν,
3 ὁ πεδήσας τὴν θάλασσαν τῷ λόγῳ τοῦ προστάγματός σου,
ὁ κλείσας τὴν ἄβυσσον καὶ σφραγισάμενος τῷ φοβερῷ καὶ ἐνδόξῳ ὀνόματί σου·
4 ὃν πάντα φρίττει καὶ τρέμει ἀπὸ προσώπου δυνάμεώς σου,
5 ὅτι ἄστεκτος ἡ μεγαλοπρέπεια τῆς δόξης σου,
καὶ ἀνυπόστατος ἡ ὀργὴ τῆς ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς ἀπειλῆς σου,
6 ἀμέτρητόν τε καὶ ἀνεξιχνίαστον τὸ ἔλεος τῆς ἐπαγγελίας σου,
7 ὅτι σὺ εἶ κύριος ὕψιστος,
εὔσπλαγχνος, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος
καὶ μετανοῶν ἐπὶ κακίαις ἀνθρώπων·
8 σὺ οὖν, κύριε ὁ θεὸς τῶν δικαίων,
οὐκ ἔθου μετάνοιαν δικαίοις,
τῷ Αβρααμ καὶ Ισαακ καὶ Ιακωβ τοῖς οὐχ ἡμαρτηκόσιν σοι,

Od. 11 (Is. 38 10—20) 16[1] περι T] pr. και A || 19[3] αναγγελουσιν T] -λει A
Od. 12 1[1] T] + επουρανιε A

ἀλλ' ἔθου μετάνοιαν ἐμοὶ τῷ ἁμαρτωλῷ,
9 διότι ἥμαρτον ὑπὲρ ἀριθμὸν ψάμμου θαλάσσης,
ἐπλήθυναν αἱ ἀνομίαι μου, κύριε, ἐπλήθυναν,
καὶ οὐκ εἰμὶ ἄξιος ἀτενίσαι καὶ ἰδεῖν τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ
ἀπὸ πλήθους τῶν ἀδικιῶν μου
10 κατακαμπτόμενος πολλῷ δεσμῷ σιδήρου
εἰς τὸ ἀνανεῦσαί με ὑπὲρ ἁμαρτιῶν μου,
καὶ οὐκ ἔστιν μοι ἄνεσις,
διότι παρώργισα τὸν θυμόν σου
καὶ τὸ πονηρὸν ἐνώπιόν σου ἐποίησα
στήσας βδελύγματα καὶ πληθύνας προσοχθίσματα.
11 καὶ νῦν κλίνω γόνυ καρδίας δεόμενος τῆς παρὰ σοῦ χρηστότητος
12 Ἡμάρτηκα, κύριε, ἡμάρτηκα
καὶ τὰς ἀνομίας μου ἐγὼ γινώσκω.
13 αἰτοῦμαι δεόμενός σου
Ἄνες μοι, κύριε, ἄνες μοι,
μὴ συναπολέσῃς με ταῖς ἀνομίαις μου
μηδὲ εἰς τὸν αἰῶνα μηνίσας τηρήσῃς τὰ κακά μοι
μηδὲ καταδικάσῃς με ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς.
ὅτι σὺ εἶ, κύριε, ὁ θεὸς τῶν μετανοούντων,
14 καὶ ἐν ἐμοὶ δείξῃς τὴν ἀγαθωσύνην σου·
ὅτι ἀνάξιον ὄντα σώσεις με κατὰ τὸ πολὺ ἔλεός σου,
15 καὶ αἰνέσω σε διὰ παντὸς ἐν ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς μου.
ὅτι σὲ ὑμνεῖ πᾶσα ἡ δύναμις τῶν οὐρανῶν,
καὶ σοῦ ἐστιν ἡ δόξα εἰς τοὺς αἰῶνας. αμην.

13 ΙΓ′

Προσευχὴ Συμεων.

29 Νῦν ἀπολύεις τὸν δοῦλόν σου, δέσποτα,
κατὰ τὸ ῥῆμά σου ἐν εἰρήνῃ,
30 ὅτι εἶδον οἱ ὀφθαλμοί μου τὸ σωτήριόν σου,
31 ὃ ἡτοίμασας κατὰ πρόσωπον πάντων τῶν λαῶν,
32 φῶς εἰς ἀποκάλυψιν ἐθνῶν
καὶ δόξαν λαοῦ σου Ισραηλ.

14 ΙΔ′

Ὕμνος ἑωθινός.

1 Δόξα ἐν ὑψίστοις θεῷ
καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη,

9[2] init. T] pr. οτι A | κυριε επληθ. T] > A
Od. 13 = Luc. 2 29—32

ἐν ἀνθρώποις εὐδοκία.
αἰνοῦμέν σε,
εὐλογοῦμέν σε,
προσκυνοῦμέν σε,
δοξολογοῦμέν σε,
εὐχαριστοῦμέν σοι
διὰ τὴν μεγάλην σου δόξαν,
κύριε βασιλεῦ,
ἐπουράνιε,
θεὲ πατὴρ παντοκράτωρ,
κύριε υἱὲ μονογενὴ
Ἰησοῦ Χριστὲ
καὶ ἅγιον πνεῦμα.
κύριε ὁ θεός,
ὁ ἀμνὸς τοῦ θεοῦ,
ὁ υἱὸς τοῦ πατρός,
ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου,
ἐλέησον ἡμᾶς·
ὁ αἴρων τὰς ἁμαρτίας τοῦ κόσμου,
πρόσδεξαι τὴν δέησιν ἡμῶν·
ὁ καθήμενος ἐν δεξιᾷ τοῦ πατρός,
ἐλέησον ἡμᾶς.
ὅτι σὺ εἶ μόνος ἅγιος,
σὺ εἶ μόνος κύριος,
Ἰησοῦς Χριστός,
εἰς δόξαν θεοῦ πατρός. αμην.
καθ' ἑκάστην ἡμέραν εὐλογήσω σε
καὶ αἰνέσω τὸ ὄνομά σου εἰς τὸν αἰῶνα
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος.
καταξίωσον, κύριε, καὶ τὴν ἡμέραν ταύτην
ἀναμαρτήτους φυλαχθῆναι ἡμᾶς.
εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας. αμην.
εὐλογητὸς εἶ, κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου·
εὐλογητὸς εἶ, κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου·
εὐλογητὸς εἶ, κύριε, δίδαξόν με τὰ δικαιώματά σου.
κύριε, καταφυγὴ ἐγενήθης ἡμῖν ἐν γενεᾷ καὶ γενεᾷ.
ἐγὼ εἶπα Κύριε, ἐλέησόν με,
ἴασαι τὴν ψυχήν μου, ὅτι ἥμαρτόν σοι.

Od. 14 21] + ελεησον ημας A^{c}

κύριε, πρὸς σὲ κατέφυγα·
δίδαξόν με τοῦ ποιεῖν τὸ θέλημά σου, ὅτι σὺ εἶ ὁ θεός μου·
ὅτι παρὰ σοὶ πηγὴ ζωῆς,
ἐν τῷ φωτί σου ὀψόμεθα φῶς·
παράτεινον τὸ ἔλεός σου τοῖς γινώσκουσίν σε.

ΠΑΡΟΙΜΙΑΙ

1 1 Παροιμίαι Σαλωμῶντος υἱοῦ Δαυιδ,
ὃς ἐβασίλευσεν ἐν Ισραηλ,
2 γνῶναι σοφίαν καὶ παιδείαν
νοῆσαί τε λόγους φρονήσεως
3 δέξασθαί τε στροφὰς λόγων
νοῆσαί τε δικαιοσύνην ἀληθῆ
καὶ κρίμα κατευθύνειν,
4 ἵνα δῷ ἀκάκοις πανουργίαν,
παιδὶ δὲ νέῳ αἴσθησίν τε καὶ ἔννοιαν·
5 τῶνδε γὰρ ἀκούσας σοφὸς σοφώτερος ἔσται,
ὁ δὲ νοήμων κυβέρνησιν κτήσεται
6 νοήσει τε παραβολὴν καὶ σκοτεινὸν λόγον
ῥήσεις τε σοφῶν καὶ αἰνίγματα.
7 Ἀρχὴ σοφίας φόβος θεοῦ,
σύνεσις δὲ ἀγαθὴ πᾶσι τοῖς ποιοῦσιν αὐτήν·
εὐσέβεια δὲ εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰσθήσεως,
σοφίαν δὲ καὶ παιδείαν ἀσεβεῖς ἐξουθενήσουσιν.
8 ἄκουε, υἱέ, παιδείαν πατρός σου
καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου·
9 στέφανον γὰρ χαρίτων δέξῃ σῇ κορυφῇ
καὶ κλοιὸν χρύσεον περὶ σῷ τραχήλῳ.
10 υἱέ, μή σε πλανήσωσιν ἄνδρες ἀσεβεῖς,
μηδὲ βουληθῇς, ἐὰν παρακαλέσωσί σε λέγοντες
11 Ἐλθὲ μεθ' ἡμῶν, κοινώνησον αἵματος,
κρύψωμεν δὲ εἰς γῆν ἄνδρα δίκαιον ἀδίκως,
12 καταπίωμεν δὲ αὐτὸν ὥσπερ ᾅδης ζῶντα

Prou.: BSA. — *O* = Sy.

1 1^{1} σολομωντος A: cf. subscr. et 25 1 nec non Regn. III 1 10 || 5^{1} τωνδε] των τε AC† | γαρ > S*† || 7^{1} θεου] κυριου A | 7^{3} αρχη] αρετη A† | 7^{4} εξουθενουσιν SV† || 8^{1} παιδειαν] νομους SA || 9^{1} δεξη] εξη A† || 10^{2} εαν — fin. ad 11 trahit 𝔐

καὶ ἄρωμεν αὐτοῦ τὴν μνήμην ἐκ γῆς·
13 τὴν κτῆσιν αὐτοῦ τὴν πολυτελῆ καταλαβώμεθα,
πλήσωμεν δὲ οἴκους ἡμετέρους σκύλων·
14 τὸν δὲ σὸν κλῆρον βάλε ἐν ἡμῖν,
κοινὸν δὲ βαλλάντιον κτησώμεθα πάντες,
καὶ μαρσίππιον ἓν γενηθήτω ἡμῖν.
15 μὴ πορευθῇς ἐν ὁδῷ μετ' αὐτῶν,
ἔκκλινον δὲ τὸν πόδα σου ἐκ τῶν τρίβων αὐτῶν·
16 οἱ γὰρ πόδες αὐτῶν εἰς κακίαν τρέχουσιν
καὶ ταχινοὶ τοῦ ἐκχέαι αἷμα·
17 οὐ γὰρ ἀδίκως ἐκτείνεται δίκτυα πτερωτοῖς.
18 αὐτοὶ γὰρ οἱ φόνου μετέχοντες θησαυρίζουσιν ἑαυτοῖς κακά,
ἡ δὲ καταστροφὴ ἀνδρῶν παρανόμων κακή.
19 αὗται αἱ ὁδοὶ εἰσιν πάντων τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα·
τῇ γὰρ ἀσεβείᾳ τὴν ἑαυτῶν ψυχὴν ἀφαιροῦνται.
20 Σοφία ἐν ἐξόδοις ὑμνεῖται,
ἐν δὲ πλατείαις παρρησίαν ἄγει,
21 ἐπ' ἄκρων δὲ τειχέων κηρύσσεται,
ἐπὶ δὲ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει,
ἐπὶ δὲ πύλαις πόλεως θαρροῦσα λέγει
22 Ὅσον ἂν χρόνον ἄκακοι ἔχωνται τῆς δικαιοσύνης, οὐκ αἰσχυνθήσονται·
οἱ δὲ ἄφρονες, τῆς ὕβρεως ὄντες ἐπιθυμηταί,
ἀσεβεῖς γενόμενοι ἐμίσησαν αἴσθησιν
23 καὶ ὑπεύθυνοι ἐγένοντο ἐλέγχοις.
ἰδοὺ προήσομαι ὑμῖν ἐμῆς πνοῆς ῥῆσιν,
διδάξω δὲ ὑμᾶς τὸν ἐμὸν λόγον.
24 ἐπειδὴ ἐκάλουν καὶ οὐχ ὑπηκούσατε
καὶ ἐξέτεινον λόγους καὶ οὐ προσείχετε,
25 ἀλλὰ ἀκύρους ἐποιεῖτε ἐμὰς βουλάς,
τοῖς δὲ ἐμοῖς ἐλέγχοις ἠπειθήσατε,
26 τοιγαροῦν κἀγὼ τῇ ὑμετέρᾳ ἀπωλείᾳ ἐπιγελάσομαι,
καταχαροῦμαι δέ, ἡνίκα ἂν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος,
27 καὶ ὡς ἂν ἀφίκηται ὑμῖν ἄφνω θόρυβος,
ἡ δὲ καταστροφὴ ὁμοίως καταιγίδι παρῇ,
καὶ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν θλῖψις καὶ πολιορκία,
ἢ ὅταν ἔρχηται ὑμῖν ὄλεθρος.

13^2 ημετερων S || 14^3 εν > S*† || 15^1 init.] pr. υιε μου *O*, pr. υιε Sc† | εν οδω] οδους A | 15^2 τον ποδα σου] τον σον π. A† || 16 > BS* | 16^2 ταχινοι] + εισιν Ss || 23^1 υπευθ. εγεν.] υπευθυνοντο S*† || 24^1 υπηκουετε S*A† || 25^2 ηπειθησατε B†] ουχ υπηκουσ. V†: ex 24^1; ου προσειχετε rel.: cf. 24^2 || 27^3 και 1^0] η A

28 ἔσται γὰρ ὅταν ἐπικαλέσησθέ με, ἐγὼ δὲ οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν·
ζητήσουσίν με κακοὶ καὶ οὐχ εὑρήσουσιν.
29 ἐμίσησαν γὰρ σοφίαν, τὸν δὲ φόβον τοῦ κυρίου οὐ προείλαντο
30 οὐδὲ ἤθελον ἐμαῖς προσέχειν βουλαῖς,
ἐμυκτήριζον δὲ ἐμοὺς ἐλέγχους.
31 τοιγαροῦν ἔδονται τῆς ἑαυτῶν ὁδοῦ τοὺς καρποὺς
καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀσεβείας πλησθήσονται·
32 ἀνθ' ὧν γὰρ ἠδίκουν νηπίους, φονευθήσονται,
καὶ ἐξετασμὸς ἀσεβεῖς ὀλεῖ.
33 ὁ δὲ ἐμοῦ ἀκούων κατασκηνώσει ἐπ' ἐλπίδι
καὶ ἡσυχάσει ἀφόβως ἀπὸ παντὸς κακοῦ.
2 1 Υἱέ, ἐὰν δεξάμενος ῥῆσιν ἐμῆς ἐντολῆς κρύψῃς παρὰ σεαυτῷ,
2 ὑπακούσεται σοφίας τὸ οὖς σου,
καὶ παραβαλεῖς καρδίαν σου εἰς σύνεσιν,
παραβαλεῖς δὲ αὐτὴν ἐπὶ νουθέτησιν τῷ υἱῷ σου.
3 ἐὰν γὰρ τὴν σοφίαν ἐπικαλέσῃ
καὶ τῇ συνέσει δῷς φωνήν σου,
τὴν δὲ αἴσθησιν ζητήσῃς μεγάλῃ τῇ φωνῇ,
4 καὶ ἐὰν ζητήσῃς αὐτὴν ὡς ἀργύριον
καὶ ὡς θησαυροὺς ἐξερευνήσῃς αὐτήν,
5 τότε συνήσεις φόβον κυρίου
καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ εὑρήσεις.
6 ὅτι κύριος δίδωσιν σοφίαν,
καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ γνῶσις καὶ σύνεσις·
7 καὶ θησαυρίζει τοῖς κατορθοῦσι σωτηρίαν,
ὑπερασπιεῖ τὴν πορείαν αὐτῶν
8 τοῦ φυλάξαι ὁδοὺς δικαιωμάτων
καὶ ὁδὸν εὐλαβουμένων αὐτὸν διαφυλάξει.
9 τότε συνήσεις δικαιοσύνην καὶ κρίμα
καὶ κατορθώσεις πάντας ἄξονας ἀγαθούς.
10 ἐὰν γὰρ ἔλθῃ ἡ σοφία εἰς σὴν διάνοιαν,
ἡ δὲ αἴσθησις τῇ σῇ ψυχῇ καλὴ εἶναι δόξῃ,
11 βουλὴ καλὴ φυλάξει σε,
ἔννοια δὲ ὁσία τηρήσει σε,
12 ἵνα ῥύσηταί σε ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς
καὶ ἀπὸ ἀνδρὸς λαλοῦντος μηδὲν πιστόν.

29 σοφιαν] παιδιαν A† | φοβον] λογον BS*A† | του κυριου BS*†] του > rel. || 33^1 επ] εν SA†

$2\,3^3$] > B*S, in *O* sub ※ (pro ÷) || 7^2 υπερασπ.] + δε Sc || 8^1 οδον A || 10^1 η > S*† || 12^1 σε > A†

13 ὧ οἱ ἐγκαταλείποντες ὁδοὺς εὐθείας
τοῦ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς σκότους,
14 οἱ εὐφραινόμενοι ἐπὶ κακοῖς
καὶ χαίροντες ἐπὶ διαστροφῇ κακῇ,
15 ὧν αἱ τρίβοι σκολιαὶ
καὶ καμπύλαι αἱ τροχιαὶ αὐτῶν
16 τοῦ μακράν σε ποιῆσαι ἀπὸ ὁδοῦ εὐθείας
καὶ ἀλλότριον τῆς δικαίας γνώμης.
17 υἱέ, μή σε καταλάβῃ κακὴ βουλὴ
ἡ ἀπολείπουσα διδασκαλίαν νεότητος
καὶ διαθήκην θείαν ἐπιλελησμένη·
18 ἔθετο γὰρ παρὰ τῷ θανάτῳ τὸν οἶκον αὐτῆς
καὶ παρὰ τῷ ᾅδῃ μετὰ τῶν γηγενῶν τοὺς ἄξονας αὐτῆς·
19 πάντες οἱ πορευόμενοι ἐν αὐτῇ οὐκ ἀναστρέψουσιν
οὐδὲ μὴ καταλάβωσιν τρίβους εὐθείας·
οὐ γὰρ καταλαμβάνονται ὑπὸ ἐνιαυτῶν ζωῆς.
20 εἰ γὰρ ἐπορεύοντο τρίβους ἀγαθάς,
εὕροσαν ἂν τρίβους δικαιοσύνης λείους.
21 χρηστοὶ ἔσονται οἰκήτορες γῆς,
ἄκακοι δὲ ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ,
ὅτι εὐθεῖς κατασκηνώσουσι γῆν,
καὶ ὅσιοι ὑπολειφθήσονται ἐν αὐτῇ·
22 ὁδοὶ ἀσεβῶν ἐκ γῆς ὀλοῦνται,
οἱ δὲ παράνομοι ἐξωσθήσονται ἀπ' αὐτῆς.

3 1 Υἱέ, ἐμῶν νομίμων μὴ ἐπιλανθάνου,
τὰ δὲ ῥήματά μου τηρείτω σὴ καρδία·
2 μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς καὶ εἰρήνην προσθήσουσίν σοι.
3 ἐλεημοσύναι καὶ πίστεις μὴ ἐκλιπέτωσάν σε,
ἄφαψαι δὲ αὐτὰς ἐπὶ σῷ τραχήλῳ, καὶ εὑρήσεις χάριν·
4 καὶ προνοοῦ καλὰ ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀνθρώπων.
5 ἴσθι πεποιθὼς ἐν ὅλῃ καρδίᾳ ἐπὶ θεῷ,
ἐπὶ δὲ σῇ σοφίᾳ μὴ ἐπαίρου·
6 ἐν πάσαις ὁδοῖς σου γνώριζε αὐτήν,
ἵνα ὀρθοτομῇ τὰς ὁδούς σου,
[ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόπτῃ.]
7 μὴ ἴσθι φρόνιμος παρὰ σεαυτῷ,

$21^{1.2}$] > Bᵗ, in *O* sub ÷ | 21^{4} om., sed in 21^{2} και οσιοι pro ακακοι δε praeb. S*ᵗ || 22^{1} οδοι] + δε A

$3\,3^{2}$ και ευρ. χαριν (in 𝔐 ad 4 tracta) BSᵗ] pr. (uel add.) γραψον αυτας επι πλακος καρδιας σου uel sim. pl. (in *O* sub ※), + γραψον δε αυτας επι το πλατος της καρδιας σου Aᵗ: cf. 7 3 || 5^{1} ολη] + τη BS*ᵗ || 6^{1} εν > BSᵗ: cf. 19 | 6^{3} (cf. 23^{2})] > BS*A, in *O* sub ÷ | ου > Sˢ

φοβοῦ δὲ τὸν θεὸν καὶ ἔκκλινε ἀπὸ παντὸς κακοῦ·
8 τότε ἴασις ἔσται τῷ σώματί σου
καὶ ἐπιμέλεια τοῖς ὀστέοις σου.
9 τίμα τὸν κύριον ἀπὸ σῶν δικαίων πόνων
καὶ ἀπάρχου αὐτῷ ἀπὸ σῶν καρπῶν δικαιοσύνης,
10 ἵνα πίμπληται τὰ ταμίειά σου πλησμονῆς σίτου,
οἴνῳ δὲ αἱ ληνοί σου ἐκβλύζωσιν.
11 Υἱέ, μὴ ὀλιγώρει παιδείας κυρίου
μηδὲ ἐκλύου ὑπ' αὐτοῦ ἐλεγχόμενος·
12 ὃν γὰρ ἀγαπᾷ κύριος παιδεύει,
μαστιγοῖ δὲ πάντα υἱὸν ὃν παραδέχεται.
13 μακάριος ἄνθρωπος ὃς εὗρεν σοφίαν
καὶ θνητὸς ὃς εἶδεν φρόνησιν·
14 κρεῖττον γὰρ αὐτὴν ἐμπορεύεσθαι
ἢ χρυσίου καὶ ἀργυρίου θησαυρούς.
15 τιμιωτέρα δέ ἐστιν λίθων πολυτελῶν,
οὐκ ἀντιτάξεται αὐτῇ οὐδὲν πονηρόν·
εὔγνωστός ἐστιν πᾶσιν τοῖς ἐγγίζουσιν αὐτῇ,
πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν.
16 μῆκος γὰρ βίου καὶ ἔτη ζωῆς ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτῆς,
ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ αὐτῆς πλοῦτος καὶ δόξα·
16a ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς ἐκπορεύεται δικαιοσύνη,
νόμον δὲ καὶ ἔλεον ἐπὶ γλώσσης φορεῖ.
17 αἱ ὁδοὶ αὐτῆς ὁδοὶ καλαί,
καὶ πάντες οἱ τρίβοι αὐτῆς ἐν εἰρήνῃ·
18 ξύλον ζωῆς ἐστι πᾶσι τοῖς ἀντεχομένοις αὐτῆς,
καὶ τοῖς ἐπερειδομένοις ἐπ' αὐτὴν ὡς ἐπὶ κύριον ἀσφαλής.
19 ὁ θεὸς τῇ σοφίᾳ ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν,
ἡτοίμασεν δὲ οὐρανοὺς ἐν φρονήσει·
20 ἐν αἰσθήσει ἄβυσσοι ἐρράγησαν,
νέφη δὲ ἐρρύησαν δρόσους.
21 Υἱέ, μὴ παραρρυῇς,
τήρησον δὲ ἐμὴν βουλὴν καὶ ἔννοιαν,
22 ἵνα ζήσῃ ἡ ψυχή σου,
καὶ χάρις ᾖ περὶ σῷ τραχήλῳ.
22a ἔσται δὲ ἴασις ταῖς σαρξί σου

10^{1} πιμπλωνται S* | σιτου] σιτω BS* || 12^{1} παιδευει] ελεγχει Bᵗ || 15^{2} αντιτασσεται ASᶜ || 17^{2} παντες οι τριβοι BSAᵗ (cf. Thack. p. 146 n. 2)] παντες οι αξονες Vᵗ, πασαι αι τριβοι rel. (Bᶜ αι pro οι, sed παντες retinet) | εν > Sᵗ || 18^{2} ασφαλης > B*S*ᵗ || 19^{2} εν > BS*ᵗ: cf. 6 || 20^{1} αισθησει] + αυτου Sᶜ (in *O* sub ※) | 20^{2} δροσω Sᶜ

καὶ ἐπιμέλεια τοῖς σοῖς ὀστέοις,
23 ἵνα πορεύῃ πεποιθὼς ἐν εἰρήνῃ πάσας τὰς ὁδούς σου,
ὁ δὲ πούς σου οὐ μὴ προσκόψῃ.
24 ἐὰν γὰρ κάθῃ, ἄφοβος ἔσῃ,
ἐὰν δὲ καθεύδῃς, ἡδέως ὑπνώσεις·
25 καὶ οὐ φοβηθήσῃ πτόησιν ἐπελθοῦσαν
οὐδὲ ὁρμὰς ἀσεβῶν ἐπερχομένας·
26 ὁ γὰρ κύριος ἔσται ἐπὶ πασῶν ὁδῶν σου
καὶ ἐρείσει σὸν πόδα, ἵνα μὴ σαλευθῇς.
27 μὴ ἀπόσχῃ εὖ ποιεῖν ἐνδεῆ,
ἡνίκα ἂν ἔχῃ ἡ χείρ σου βοηθεῖν·
28 μὴ εἴπῃς Ἐπανελθὼν ἐπάνηκε καὶ αὔριον δώσω,
δυνατοῦ σου ὄντος εὖ ποιεῖν·
οὐ γὰρ οἶδας τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα.
29 μὴ τεκτήνῃ ἐπὶ σὸν φίλον κακὰ
παροικοῦντα καὶ πεποιθότα ἐπὶ σοί.
30 μὴ φιλεχθρήσῃς πρὸς ἄνθρωπον μάτην,
μή τι εἰς σὲ ἐργάσηται κακόν.
31 μὴ κτήσῃ κακῶν ἀνδρῶν ὀνείδη
μηδὲ ζηλώσῃς τὰς ὁδοὺς αὐτῶν·
32 ἀκάθαρτος γὰρ ἔναντι κυρίου πᾶς παράνομος,
ἐν δὲ δικαίοις οὐ συνεδριάζει.
33 κατάρα θεοῦ ἐν οἴκοις ἀσεβῶν,
ἐπαύλεις δὲ δικαίων εὐλογοῦνται.
34 κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται,
ταπεινοῖς δὲ δίδωσιν χάριν.
35 δόξαν σοφοὶ κληρονομήσουσιν,
οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὕψωσαν ἀτιμίαν.
4 1 Ἀκούσατε, παῖδες, παιδείαν πατρὸς
καὶ προσέχετε γνῶναι ἔννοιαν·
2 δῶρον γὰρ ἀγαθὸν δωροῦμαι ὑμῖν,
τὸν ἐμὸν νόμον μὴ ἐγκαταλίπητε.
3 υἱὸς γὰρ ἐγενόμην κἀγὼ πατρὶ ὑπήκοος
καὶ ἀγαπώμενος ἐν προσώπῳ μητρός,
4 οἳ ἔλεγον καὶ ἐδίδασκόν με
Ἐρειδέτω ὁ ἡμέτερος λόγος εἰς σὴν καρδίαν·
5 φύλασσε ἐντολάς, μὴ ἐπιλάθῃ

22a^2 τοις σοις οστεοις] τ. οστ. σου AS^c || 24^1 γαρ > A† || 25^1 ου] + μη A† || 27^2 βοηθειν] ευ ποιει A† || 28^1 και > B† || 29^1 τεκτηνη BS*†] τεκτε(pro αι)νης V†, τεκτε(uel αι)νε rel. || 30^2 εις > B†, εις σε > S*† || 32^1 γαρ > S†

4 4^2 καρδ.] διανοιαν S† || 5^1 φυλασσε εντολας (in 𝔐 ad 4 tracta)] add. ※μου και ζηθι *O*, add. μου tantum S^s | μη επιλαθη] pr. ※κτησαι σοφιαν κτη-

μηδὲ παρίδῃς ῥῆσιν ἐμοῦ στόματος
6 μηδὲ ἐγκαταλίπῃς αὐτήν, καὶ ἀνθέξεταί σου·
ἐράσθητι αὐτῆς, καὶ τηρήσει σε·
8 περιχαράκωσον αὐτήν, καὶ ὑψώσει σε·
τίμησον αὐτήν, ἵνα σε περιλάβῃ,
9 ἵνα δῷ τῇ σῇ κεφαλῇ στέφανον χαρίτων,
στεφάνῳ δὲ τρυφῆς ὑπερασπίσῃ σου.
10 Ἄκουε, υἱέ, καὶ δέξαι ἐμοὺς λόγους,
καὶ πληθυνθήσεταί ἔτη ζωῆς σου,
ἵνα σοι γένωνται πολλαὶ ὁδοὶ βίου·
11 ὁδοὺς γὰρ σοφίας διδάσκω σε,
ἐμβιβάζω δέ σε τροχιαῖς ὀρθαῖς.
12 ἐὰν γὰρ πορεύῃ, οὐ συγκλεισθήσεταί σου τὰ διαβήματα·
ἐὰν δὲ τρέχῃς, οὐ κοπιάσεις.
13 ἐπιλαβοῦ ἐμῆς παιδείας, μὴ ἀφῇς,
ἀλλὰ φύλαξον αὐτὴν σεαυτῷ εἰς ζωήν σου.
14 ὁδοὺς ἀσεβῶν μὴ ἐπέλθῃς
μηδὲ ζηλώσῃς ὁδοὺς παρανόμων·
15 ἐν ᾧ ἂν τόπῳ στρατοπεδεύσωσιν, μὴ ἐπέλθῃς ἐκεῖ,
ἔκκλινον δὲ ἀπ' αὐτῶν καὶ παράλλαξον.
16 οὐ γὰρ μὴ ὑπνώσωσιν, ἐὰν μὴ κακοποιήσωσιν·
ἀφῄρηται ὁ ὕπνος αὐτῶν, καὶ οὐ κοιμῶνται·
17 οἶδε γὰρ σιτοῦνται σῖτα ἀσεβείας,
οἴνῳ δὲ παρανόμῳ μεθύσκονται.
18 αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσιν,
προπορεύονται καὶ φωτίζουσιν, ἕως κατορθώσῃ ἡ ἡμέρα·
19 αἱ δὲ ὁδοὶ τῶν ἀσεβῶν σκοτειναί,
οὐκ οἴδασιν πῶς προσκόπτουσιν.
20 Υἱέ, ἐμῇ ῥήσει πρόσεχε,
τοῖς δὲ ἐμοῖς λόγοις παράβαλε σὸν οὖς,
21 ὅπως μὴ ἐκλίπωσίν σε αἱ πηγαί σου,
φύλασσε αὐτὰς ἐν σῇ καρδίᾳ·
22 ζωὴ γάρ ἐστιν τοῖς εὑρίσκουσιν αὐτὰς
καὶ πάσῃ σαρκὶ ἴασις.
23 πάσῃ φυλακῇ τήρει σὴν καρδίαν·

σαι συνεσιν *O*, add. κτησαι σοφιαν και συνεσιν Ss(†) | post stichum 5^2 obelo notatum add. *O* stichum ※μηδε εκκλινης απο ρηματων στοματος μου: eodem loco add. A duos stichos κτησαι σοφιαν κτησαι συνεσιν μη επιλαθη, μηδε εκκλεινης απο ρηματων στοματος μου || 6^1 μηδε] μη A || 10^2 πληθυνθ.] + σοι AS^c || 13^2 αλλα > A || 15^1 τοπω > S*† || 16^2 αυτων] pr. απ AS^c | και > A† || 18^2 κατορθωσει A† || 20^2 παραβαλλε A: cf. 5 1. 13 || 21^1 εκλιπωσιν] εκ > S*V† | 21^2 ση > BS*† || 22^1 αυτην B† | 22^2 σαρκι] + αυτου AOS^{c}V(†)

ἐκ γὰρ τούτων ἔξοδοι ζωῆς.
24 περίελε σεαυτοῦ σκολιὸν στόμα
καὶ ἄδικα χείλη μακρὰν ἀπὸ σοῦ ἄπωσαι.
25 οἱ ὀφθαλμοί σου ὀρθὰ βλεπέτωσαν,
τὰ δὲ βλέφαρά σου νευέτω δίκαια.
26 ὀρθὰς τροχιὰς ποίει σοῖς ποσὶν
καὶ τὰς ὁδούς σου κατεύθυνε.
27 μὴ ἐκκλίνῃς εἰς τὰ δεξιὰ μηδὲ εἰς τὰ ἀριστερά,
ἀπόστρεψον δὲ σὸν πόδα ἀπὸ ὁδοῦ κακῆς·
27a ὁδοὺς γὰρ τὰς ἐκ δεξιῶν οἶδεν ὁ θεός,
διεστραμμέναι δέ εἰσιν αἱ ἐξ ἀριστερῶν·
27b αὐτὸς δὲ ὀρθὰς ποιήσει τὰς τροχιάς σου,
τὰς δὲ πορείας σου ἐν εἰρήνῃ προάξει.
5 1 Υἱέ, ἐμῇ σοφίᾳ πρόσεχε,
ἐμοῖς δὲ λόγοις παράβαλλε σὸν οὖς,
2 ἵνα φυλάξῃς ἔννοιαν ἀγαθήν·
αἴσθησιν δὲ ἐμῶν χειλέων ἐντέλλομαί σοι.
3 μὴ πρόσεχε φαύλῃ γυναικί·
μέλι γὰρ ἀποστάζει ἀπὸ χειλέων γυναικὸς πόρνης,
ἣ πρὸς καιρὸν λιπαίνει σὸν φάρυγγα,
4 ὕστερον μέντοι πικρότερον χολῆς εὑρήσεις
καὶ ἠκονημένον μᾶλλον μαχαίρας διστόμου.
5 τῆς γὰρ ἀφροσύνης οἱ πόδες κατάγουσιν
τοὺς χρωμένους αὐτῇ μετὰ θανάτου εἰς τὸν ᾅδην,
τὰ δὲ ἴχνη αὐτῆς οὐκ ἐρείδεται·
6 ὁδοὺς γὰρ ζωῆς οὐκ ἐπέρχεται,
σφαλεραὶ δὲ αἱ τροχιαὶ αὐτῆς καὶ οὐκ εὔγνωστοι.
7 νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου
καὶ μὴ ἀκύρους ποιήσῃς ἐμοὺς λόγους·
8 μακρὰν ποίησον ἀπ᾽ αὐτῆς σὴν ὁδόν,
μὴ ἐγγίσῃς πρὸς θύραις οἴκων αὐτῆς,
9 ἵνα μὴ πρόῃ ἄλλοις ζωήν σου
καὶ σὸν βίον ἀνελεήμοσιν,
10 ἵνα μὴ πλησθῶσιν ἀλλότριοι σῆς ἰσχύος,
οἱ δὲ σοὶ πόνοι εἰς οἴκους ἀλλοτρίων εἰσέλθωσιν,
11 καὶ μεταμεληθήσῃ ἐπ᾽ ἐσχάτων,

24² μακραν / απο σου] tr. BA† | απωσον A† || 27a² αι > S† || 27b² προαξαι A†
5 1² παραβαλε S: cf. 4 20 || 2² αισθησις et εντελλεται BS*(uid.)† || 4¹ μεντοι] δε A† || 8²] pr. και Sᶜ† || 10¹ μη > A†, sed A⁽ᵗ⁾ in 11¹ μη μεταμεληθης pro μεταμεληθηση | 10² εισελθωσιν] εισ > BS† || 11¹ εσχ.] + σου Sᶜ

ἡνίκα ἂν κατατριβῶσιν σάρκες σώματός σου,
12 καὶ ἐρεῖς Πῶς ἐμίσησα παιδείαν,
καὶ ἐλέγχους ἐξέκλινεν ἡ καρδία μου·
13 οὐκ ἤκουον φωνὴν παιδεύοντός με καὶ διδάσκοντός με
οὐδὲ παρέβαλλον τὸ οὖς μου·
14 παρ᾽ ὀλίγον ἐγενόμην ἐν παντὶ κακῷ
ἐν μέσῳ ἐκκλησίας καὶ συναγωγῆς.
15 πῖνε ὕδατα ἀπὸ σῶν ἀγγείων
καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων πηγῆς.
16 μὴ ὑπερεκχείσθω σοι τὰ ὕδατα ἐκ τῆς σῆς πηγῆς,
εἰς δὲ σὰς πλατείας διαπορευέσθω τὰ σὰ ὕδατα·
17 ἔστω σοι μόνῳ ὑπάρχοντα,
καὶ μηδεὶς ἀλλότριος μετασχέτω σοι·
18 ἡ πηγή σου τοῦ ὕδατος ἔστω σοι ἰδία,
καὶ συνευφραίνου μετὰ γυναικὸς τῆς ἐκ νεότητός σου.
19 ἔλαφος φιλίας καὶ πῶλος σῶν χαρίτων ὁμιλείτω σοι,
ἡ δὲ ἰδία ἡγείσθω σου καὶ συνέστω σοι ἐν παντὶ καιρῷ
ἐν γὰρ τῇ ταύτης φιλίᾳ συμπεριφερόμενος πολλοστὸς ἔσῃ.
20 μὴ πολὺς ἴσθι πρὸς ἀλλοτρίαν
μηδὲ συνέχου ἀγκάλαις τῆς μὴ ἰδίας·
21 ἐνώπιον γάρ εἰσιν τῶν τοῦ θεοῦ ὀφθαλμῶν ὁδοὶ ἀνδρός,
εἰς δὲ πάσας τὰς τροχιὰς αὐτοῦ σκοπεύει.
22 παρανομίαι ἄνδρα ἀγρεύουσιν,
σειραῖς δὲ τῶν ἑαυτοῦ ἁμαρτιῶν ἕκαστος σφίγγεται·
23 οὗτος τελευτᾷ μετὰ ἀπαιδεύτων,
ἐκ δὲ πλήθους τῆς ἑαυτοῦ βιότητος ἐξερρίφη
καὶ ἀπώλετο δι᾽ ἀφροσύνην.
6 1 Υἱέ, ἐὰν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον,
παραδώσεις σὴν χεῖρα ἐχθρῷ·
2 παγὶς γὰρ ἰσχυρὰ ἀνδρὶ τὰ ἴδια χείλη,
καὶ ἁλίσκεται χείλεσιν ἰδίου στόματος.
3 ποίει, υἱέ, ἃ ἐγώ σοι ἐντέλλομαι, καὶ σῴζου
— ἥκεις γὰρ εἰς χεῖρας κακῶν διὰ σὸν φίλον —
ἴθι μὴ ἐκλυόμενος,
παρόξυνε δὲ καὶ τὸν φίλον σου, ὃν ἐνεγυήσω·
4 μὴ δῷς ὕπνον σοῖς ὄμμασιν

13² παρεβαλον S: cf. 4 20 || 14¹] + μου A† || 16¹ μη > ASᶜ | τα > BS† || 17¹ μονα B† || 19² ιδια] φιλια OSᶜV† | 19³ τη ταυτης] ταυτη τη A† || 20² συνερχου B† | ταις μη ιδιαις A || 21² πασας τας] σας A† || 22² των εαυ. αμαρτ. / εκαστος] tr. S† || 23¹ ουτος] ος A*†
6 2¹ ανδρι / τα ιδ. χειλη] tr. A† || 3³ ιθι Gra.] ισθι mss.: cf. 6 | 3⁴ φιλον σου] σον φ. S†

μηδὲ ἐπινυστάξῃς σοῖς βλεφάροις,
5 ἵνα σῴζῃ ὥσπερ δορκὰς ἐκ βρόχων
καὶ ὥσπερ ὄρνεον ἐκ παγίδος.
6 Ἴθι πρὸς τὸν μύρμηκα, ὦ ὀκνηρέ,
καὶ ζήλωσον ἰδὼν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ
καὶ γενοῦ ἐκείνου σοφώτερος·
7 ἐκείνῳ γὰρ γεωργίου μὴ ὑπάρχοντος
μηδὲ τὸν ἀναγκάζοντα ἔχων
μηδὲ ὑπὸ δεσπότην ὢν
8 ἑτοιμάζεται θέρους τὴν τροφὴν
πολλήν τε ἐν τῷ ἀμήτῳ ποιεῖται τὴν παράθεσιν.
8a ἢ πορεύθητι πρὸς τὴν μέλισσαν
καὶ μάθε ὡς ἐργάτις ἐστὶν
τήν τε ἐργασίαν ὡς σεμνὴν ποιεῖται,
8b ἧς τοὺς πόνους βασιλεῖς καὶ ἰδιῶται πρὸς ὑγίειαν προσ-
φέρονται,
ποθεινὴ δέ ἐστιν πᾶσιν καὶ ἐπίδοξος·
8c καίπερ οὖσα τῇ ῥώμῃ ἀσθενής,
τὴν σοφίαν τιμήσασα προήχθη.
9 ἕως τίνος, ὀκνηρέ, κατάκεισαι;
πότε δὲ ἐξ ὕπνου ἐγερθήσῃ;
10 ὀλίγον μὲν ὑπνοῖς, ὀλίγον δὲ κάθησαι, μικρὸν δὲ νυστάζεις,
ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζῃ χερσὶν στήθη·
11 εἶτ' ἐμπαραγίνεταί σοι ὥσπερ κακὸς ὁδοιπόρος ἡ πενία
καὶ ἡ ἔνδεια ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς.
11a ἐὰν δὲ ἄοκνος ᾖς, ἥξει ὥσπερ πηγὴ ὁ ἀμητός σου,
ἡ δὲ ἔνδεια ὥσπερ κακὸς δρομεὺς ἀπαυτομολήσει.
12 Ἀνὴρ ἄφρων καὶ παράνομος πορεύεται ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς·
13 ὁ δ' αὐτὸς ἐννεύει ὀφθαλμῷ, σημαίνει δὲ ποδί,
διδάσκει δὲ ἐννεύμασιν δακτύλων,
14 διεστραμμένῃ δὲ καρδίᾳ τεκταίνεται κακὰ ἐν παντὶ καιρῷ·
ὁ τοιοῦτος ταραχὰς συνίστησιν πόλει.
15 διὰ τοῦτο ἐξαπίνης ἔρχεται ἡ ἀπώλεια αὐτοῦ,
διακοπὴ καὶ συντριβὴ ἀνίατος.
16 ὅτι χαίρει πᾶσιν, οἷς μισεῖ ὁ κύριος,
συντρίβεται δὲ δι' ἀκαθαρσίαν ψυχῆς·

6[1] ιθι A*Bᶜ] ισθι B*SAᶜ: scripsitne interpres ισθι, non discernens εἶμι et εἰμί? cf. 3 || 7[1] εκεινου A†, -νος Sᶜ || 8b[1] προσφερονται] προσ > A† || 11[1] σοι] > S†, in *O* sub ÷ || 11a[1] ηξει] + σοι A† | σου] σοι S*† | 11a[2] δρομευς] ανηρ A | απαυτομολ.] απ > A† || 14[1] δε > B | εν παντι καιρω ad 14[2] trahit A || 15[1] δια] + δε ABᶜSᶜ | 15[2] διακοπη] + δε S† || 16[1] κυριος] θεος B†

17 ὀφθαλμὸς ὑβριστοῦ, γλῶσσα ἄδικος,
χεῖρες ἐκχέουσαι αἷμα δικαίου
18 καὶ καρδία τεκταινομένη λογισμοὺς κακοὺς
καὶ πόδες ἐπισπεύδοντες κακοποιεῖν·
19 ἐκκαίει ψεύδη μάρτυς ἄδικος
καὶ ἐπιπέμπει κρίσεις ἀνὰ μέσον ἀδελφῶν.
20 Υἱέ, φύλασσε νόμους πατρός σου
καὶ μὴ ἀπώσῃ θεσμοὺς μητρός σου·
21 ἄφαψαι δὲ αὐτοὺς ἐπὶ σῇ ψυχῇ διὰ παντὸς
καὶ ἐγκλοίωσαι ἐπὶ σῷ τραχήλῳ.
22 ἡνίκα ἂν περιπατῇς, ἐπάγου αὐτήν, καὶ μετὰ σοῦ ἔστω·
ὡς δ' ἂν καθεύδῃς, φυλασσέτω σε,
ἵνα ἐγειρομένῳ συλλαλῇ σοι·
23 ὅτι λύχνος ἐντολὴ νόμου καὶ φῶς,
καὶ ὁδὸς ζωῆς ἔλεγχος καὶ παιδεία
24 τοῦ διαφυλάσσειν σε ἀπὸ γυναικὸς ὑπάνδρου
καὶ ἀπὸ διαβολῆς γλώσσης ἀλλοτρίας.
25 μή σε νικήσῃ κάλλους ἐπιθυμία,
μηδὲ ἀγρευθῇς σοῖς ὀφθαλμοῖς
μηδὲ συναρπασθῇς ἀπὸ τῶν αὐτῆς βλεφάρων·
26 τιμὴ γὰρ πόρνης ὅση καὶ ἑνὸς ἄρτου,
γυνὴ δὲ ἀνδρῶν τιμίας ψυχὰς ἀγρεύει.
27 ἀποδήσει τις πῦρ ἐν κόλπῳ, τὰ δὲ ἱμάτια οὐ κατακαύσει;
28 ἢ περιπατήσει τις ἐπ' ἀνθράκων πυρός, τοὺς δὲ πόδας οὐ
κατακαύσει;
29 οὕτως ὁ εἰσελθὼν πρὸς γυναῖκα ὕπανδρον,
οὐκ ἀθῳωθήσεται οὐδὲ πᾶς ὁ ἁπτόμενος αὐτῆς.
30 οὐ θαυμαστὸν ἐὰν ἁλῷ τις κλέπτων,
κλέπτει γὰρ ἵνα ἐμπλήσῃ τὴν ψυχὴν πεινῶν·
31 ἐὰν δὲ ἁλῷ, ἀποτείσει ἑπταπλάσια
καὶ πάντα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ δοὺς ῥύσεται ἑαυτόν.
32 ὁ δὲ μοιχὸς δι' ἔνδειαν φρενῶν ἀπώλειαν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ
περιποιεῖται,
33 ὀδύνας τε καὶ ἀτιμίας ὑποφέρει,
τὸ δὲ ὄνειδος αὐτοῦ οὐκ ἐξαλειφθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
34 μεστὸς γὰρ ζήλου θυμὸς ἀνδρὸς αὐτῆς·
οὐ φείσεται ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως,

17[2] δικαιον ASᶜ || 20[1] υιε φυλ.] tr. A || 21[1] αυτας S*: cf. 33 | 21[2] επι BS*OV†] περι rel. || 23[1] και φως ad 23[2] trahunt BS | 23[2] και οδος] και > BS*V† | ελεγχος] pr. και B* || 24[1] διαφυλ.] δια > S*† || 30[1] αλω τις] tr. A† | 30[2] την > ASᶜ | πεινων BSV†] -νωσαν rel. || 34[1] > S*†

35 οὐκ ἀνταλλάξεται οὐδενὸς λύτρου τὴν ἔχθραν
οὐδὲ μὴ διαλυθῇ πολλῶν δώρων.
7 1 Υἱέ, φύλασσε ἐμοὺς λόγους,
τὰς δὲ ἐμὰς ἐντολὰς κρύψον παρὰ σεαυτῷ·
1a υἱέ, τίμα τὸν κύριον, καὶ ἰσχύσεις,
πλὴν δὲ αὐτοῦ μὴ φοβοῦ ἄλλον.
2 φύλαξον ἐμὰς ἐντολάς, καὶ βιώσεις,
τοὺς δὲ ἐμοὺς λόγους ὥσπερ κόρας ὀμμάτων·
3 περίθου δὲ αὐτοὺς σοῖς δακτύλοις,
ἐπίγραψον δὲ ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
4 εἶπον τὴν σοφίαν σὴν ἀδελφὴν εἶναι,
τὴν δὲ φρόνησιν γνώριμον περιποίησαι σεαυτῷ,
5 ἵνα σε τηρήσῃ ἀπὸ γυναικὸς ἀλλοτρίας καὶ πονηρᾶς,
ἐάν σε λόγοις τοῖς πρὸς χάριν ἐμβάληται.
6 ἀπὸ γὰρ θυρίδος ἐκ τοῦ οἴκου αὐτῆς εἰς τὰς πλατείας παρακύπτουσα,
7 ὃν ἂν ἴδῃ τῶν ἀφρόνων τέκνων νεανίαν ἐνδεῆ φρενῶν
8 παραπορευόμενον παρὰ γωνίαν ἐν διόδοις οἴκων αὐτῆς
9 καὶ λαλοῦντα ἐν σκότει ἑσπερινῷ,
ἡνίκα ἂν ἡσυχία νυκτερινὴ ᾖ καὶ γνοφώδης,
10 ἡ δὲ γυνὴ συναντᾷ αὐτῷ, εἶδος ἔχουσα πορνικόν,
ἢ ποιεῖ νέων ἐξίπτασθαι καρδίας.
11 ἀνεπτερωμένη δέ ἐστιν καὶ ἄσωτος,
ἐν οἴκῳ δὲ οὐχ ἡσυχάζουσιν οἱ πόδες αὐτῆς·
12 χρόνον γάρ τινα ἔξω ῥέμβεται,
χρόνον δὲ ἐν πλατείαις παρὰ πᾶσαν γωνίαν ἐνεδρεύει.
13 εἶτα ἐπιλαβομένη ἐφίλησεν αὐτόν,
ἀναιδεῖ δὲ προσώπῳ προσεῖπεν αὐτῷ
14 Θυσία εἰρηνική μοί ἐστιν,
σήμερον ἀποδίδωμι τὰς εὐχάς μου·
15 ἕνεκα τούτου ἐξῆλθον εἰς συνάντησίν σοι,
ποθοῦσα τὸ σὸν πρόσωπον εὗρηκά σε·
16 κειρίαις τέτακα τὴν κλίνην μου,
ἀμφιτάποις δὲ ἔστρωκα τοῖς ἀπ' Αἰγύπτου·
17 διέρραγκα τὴν κοίτην μου κρόκῳ,
τὸν δὲ οἶκόν μου κινναμώμῳ·
18 ἐλθὲ καὶ ἀπολαύσωμεν φιλίας ἕως ὄρθρου,

35² διαλυθη] δια (sic) A†
7 1¹ υιε] + μου S*† || 1² εμους λογους] tr. S*† || 3¹ δε > A | 3² το πλατος] πλακος Gra.: cf. 3 3 22 20 || 9² η > B | γνοφος A† || 13² δε > S† | προσειπεν] προσ > S*† || 15¹ υπαντησιν B*† | σοι] σου V, μου A† || 16¹ κ(ε)ιρ(ε)ια BS*† || 17¹ διερραγκα: cf. Thack. p. 205 n. 1 | κροκινω BrS*†

δεῦρο καὶ ἐγκυλισθῶμεν ἔρωτι·
19 οὐ γὰρ πάρεστιν ὁ ἀνήρ μου ἐν οἴκῳ,
πεπόρευται δὲ ὁδὸν μακρὰν
20 ἔνδεσμον ἀργυρίου λαβὼν ἐν χειρὶ αὐτοῦ,
δι' ἡμερῶν πολλῶν ἐπανήξει εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ.
21 ἀπεπλάνησεν δὲ αὐτὸν πολλῇ ὁμιλίᾳ
βρόχοις τε τοῖς ἀπὸ χειλέων ἐξώκειλεν αὐτόν.
22 ὁ δὲ ἐπηκολούθησεν αὐτῇ κεπφωθείς,
ὥσπερ δὲ βοῦς ἐπὶ σφαγὴν ἄγεται
καὶ ὥσπερ κύων ἐπὶ δεσμοὺς
23 ἢ ὡς ἔλαφος τοξεύματι πεπληγὼς εἰς τὸ ἧπαρ,
σπεύδει δὲ ὥσπερ ὄρνεον εἰς παγίδα
οὐκ εἰδὼς ὅτι περὶ ψυχῆς τρέχει.
24 νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου
καὶ πρόσεχε ῥήμασιν στόματός μου·
25 μὴ ἐκκλινάτω εἰς τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἡ καρδία σου·
26 πολλοὺς γὰρ τρώσασα καταβέβληκεν,
καὶ ἀναρίθμητοί εἰσιν οὓς πεφόνευκεν·
27 ὁδοὶ ᾅδου ὁ οἶκος αὐτῆς
κατάγουσαι εἰς τὰ ταμίεια τοῦ θανάτου.
8 1 Σὺ τὴν σοφίαν κηρύξεις, ἵνα φρόνησίς σοι ὑπακούσῃ·
2 ἐπὶ γὰρ τῶν ὑψηλῶν ἄκρων ἐστίν,
ἀνὰ μέσον δὲ τῶν τρίβων ἔστηκεν·
3 παρὰ γὰρ πύλαις δυναστῶν παρεδρεύει,
ἐν δὲ εἰσόδοις ὑμνεῖται
4 Ὑμᾶς, ὦ ἄνθρωποι, παρακαλῶ
καὶ προΐεμαι ἐμὴν φωνὴν υἱοῖς ἀνθρώπων·
5 νοήσατε, ἄκακοι, πανουργίαν,
οἱ δὲ ἀπαίδευτοι, ἔνθεσθε καρδίαν.
6 εἰσακούσατέ μου, σεμνὰ γὰρ ἐρῶ
καὶ ἀνοίσω ἀπὸ χειλέων ὀρθά·
7 ὅτι ἀλήθειαν μελετήσει ὁ φάρυγξ μου,
ἐβδελυγμένα δὲ ἐναντίον ἐμοῦ χείλη ψευδῆ.
8 μετὰ δικαιοσύνης πάντα τὰ ῥήματα τοῦ στόματός μου,
οὐδὲν ἐν αὐτοῖς σκολιὸν οὐδὲ στραγγαλῶδες·
9 πάντα ἐνώπια τοῖς συνιοῦσιν
καὶ ὀρθὰ τοῖς εὑρίσκουσι γνῶσιν.
10 λάβετε παιδείαν καὶ μὴ ἀργύριον

23² δε > S*† || 25 εις τας οδους (sic) > S*† | fin.] + και μη πλανηθης εν ατραποις αυτης AS^{s} (in *O* sub ※) || 27² τα > AS^{c} | του > S^{c}
8 6¹ σεμνα] πολλα S*† | 6² ανοιγω A, ανοιξω V† || 8¹ κριματα A† | 8² στραγγαλιωδες S^{c}

καὶ γνῶσιν ὑπὲρ χρυσίον δεδοκιμασμένον,
ἀνθαιρεῖσθε δὲ αἴσθησιν χρυσίου καθαροῦ·
11 κρείσσων γὰρ σοφία λίθων πολυτελῶν,
πᾶν δὲ τίμιον οὐκ ἄξιον αὐτῆς ἐστιν.
12 ἐγὼ ἡ σοφία κατεσκήνωσα βουλήν,
καὶ γνῶσιν καὶ ἔννοιαν ἐγὼ ἐπεκαλεσάμην.
13 φόβος κυρίου μισεῖ ἀδικίαν,
ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν·
μεμίσηκα δὲ ἐγὼ διεστραμμένας ὁδοὺς κακῶν.
14 ἐμὴ βουλὴ καὶ ἀσφάλεια,
ἐμὴ φρόνησις, ἐμὴ δὲ ἰσχύς·
15 δι' ἐμοῦ βασιλεῖς βασιλεύουσιν,
καὶ οἱ δυνάσται γράφουσιν δικαιοσύνην·
16 δι' ἐμοῦ μεγιστᾶνες μεγαλύνονται,
καὶ τύραννοι δι' ἐμοῦ κρατοῦσι γῆς.
17 ἐγὼ τοὺς ἐμὲ φιλοῦντας ἀγαπῶ,
οἱ δὲ ἐμὲ ζητοῦντες εὑρήσουσιν.
18 πλοῦτος καὶ δόξα ἐμοὶ ὑπάρχει
καὶ κτῆσις πολλῶν καὶ δικαιοσύνη·
19 βέλτιον ἐμὲ καρπίζεσθαι ὑπὲρ χρυσίον καὶ λίθον τίμιον,
τὰ δὲ ἐμὰ γενήματα κρείσσω ἀργυρίου ἐκλεκτοῦ.
20 ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης περιπατῶ
καὶ ἀνὰ μέσον τρίβων δικαιώματος ἀναστρέφομαι,
21 ἵνα μερίσω τοῖς ἐμὲ ἀγαπῶσιν ὕπαρξιν
καὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῶν ἐμπλήσω ἀγαθῶν.
21a ἐὰν ἀναγγείλω ὑμῖν τὰ καθ' ἡμέραν γινόμενα,
μνημονεύσω τὰ ἐξ αἰῶνος ἀριθμῆσαι.
22 κύριος ἔκτισέν με ἀρχὴν ὁδῶν αὐτοῦ εἰς ἔργα αὐτοῦ,
23 πρὸ τοῦ αἰῶνος ἐθεμελίωσέν με ἐν ἀρχῇ,
24 πρὸ τοῦ τὴν γῆν ποιῆσαι καὶ πρὸ τοῦ τὰς ἀβύσσους ποιῆσαι,
πρὸ τοῦ προελθεῖν τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων,
25 πρὸ τοῦ ὄρη ἑδρασθῆναι,
πρὸ δὲ πάντων βουνῶν γεννᾷ με.
26 κύριος ἐποίησεν χώρας καὶ ἀοικήτους
καὶ ἄκρα οἰκούμενα τῆς ὑπ' οὐρανόν.
27 ἡνίκα ἡτοίμαζεν τὸν οὐρανόν, συμπαρήμην αὐτῷ,

10³ > B*SO | ανταναιρεισθαι A† | δε > A | αισθησιν A†(εσθ.)] -σει Bˢ, -σ(ε)ις compl. || 13¹.² αδικιαν ... υπερηφανιαν] tr. S*† || 17¹ φιλουντας] ζητου. S*† | 17² fin.] + χαριν ASᶜ || 18² πολλων] παλαιων Gra. || 19¹] + πολυν A: ex Ps. 18 11 | 19² κρεισσο(uel ω)ν SA pl. || 20² τριβων] οδων S*† | δικαιοσυνης ASᶜ (Sᶜ† pr. και) || 23 εν αρχη > A† || 24¹ προ 1⁰ — ποιησαι 1⁰ ad 23 trahit 𝔐 || 25¹] + και πλασθηναι την γην S†: ex Ps. 89 2 || 26² υπ] υπο τον S*† | ουρανων B†

καὶ ὅτε ἀφώριζεν τὸν ἑαυτοῦ θρόνον ἐπ' ἀνέμων.
28 ἡνίκα ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ ἄνω νέφη,
καὶ ὡς ἀσφαλεῖς ἐτίθει πηγὰς τῆς ὑπ' οὐρανὸν
29 καὶ ἰσχυρὰ ἐποίει τὰ θεμέλια τῆς γῆς,
30 ἥμην παρ' αὐτῷ ἁρμόζουσα,
ἐγὼ ἥμην ᾗ προσέχαιρεν.
καθ' ἡμέραν δὲ εὐφραινόμην ἐν προσώπῳ αὐτοῦ ἐν παντὶ καιρῷ,
31 ὅτε εὐφραίνετο τὴν οἰκουμένην συντελέσας
καὶ ἐνευφραίνετο ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων.
32 νῦν οὖν, υἱέ, ἄκουέ μου.
34 μακάριος ἀνήρ, ὃς εἰσακούσεταί μου,
καὶ ἄνθρωπος, ὃς τὰς ἐμὰς ὁδοὺς φυλάξει
ἀγρυπνῶν ἐπ' ἐμαῖς θύραις καθ' ἡμέραν
τηρῶν σταθμοὺς ἐμῶν εἰσόδων·
35 αἱ γὰρ ἔξοδοί μου ἔξοδοι ζωῆς,
καὶ ἑτοιμάζεται θέλησις παρὰ κυρίου.
36 οἱ δὲ εἰς ἐμὲ ἁμαρτάνοντες ἀσεβοῦσιν τὰς ἑαυτῶν ψυχάς,
καὶ οἱ μισοῦντές με ἀγαπῶσιν θάνατον.
9 1 Ἡ σοφία ᾠκοδόμησεν ἑαυτῇ οἶκον
καὶ ὑπήρεισεν στύλους ἑπτά·
2 ἔσφαξεν τὰ ἑαυτῆς θύματα,
ἐκέρασεν εἰς κρατῆρα τὸν ἑαυτῆς οἶνον
καὶ ἡτοιμάσατο τὴν ἑαυτῆς τράπεζαν·
3 ἀπέστειλεν τοὺς ἑαυτῆς δούλους
συγκαλοῦσα μετὰ ὑψηλοῦ κηρύγματος ἐπὶ κρατῆρα λέγουσα
4 Ὅς ἐστιν ἄφρων, ἐκκλινάτω πρός με·
καὶ τοῖς ἐνδεέσι φρενῶν εἶπεν
5 Ἔλθατε φάγετε τῶν ἐμῶν ἄρτων
καὶ πίετε οἶνον, ὃν ἐκέρασα ὑμῖν·
6 ἀπολείπετε ἀφροσύνην, καὶ ζήσεσθε,
καὶ ζητήσατε φρόνησιν, ἵνα βιώσητε,
καὶ κατορθώσατε ἐν γνώσει σύνεσιν.

28¹ ηνικα] και ως B† || 29 init.] pr. (𝔐 29¹.²) εν τω τιθεναι αυτον τη θαλασση ακριβασμον αυτου, και υδατα ου παρελευσονται στοματος αυτου ASˢ (in *O* sub ※) | και] + ως B† || 31¹.² ευφραιν. ... ενευφραιν.] tr. BS || 32 fin. BS*†] + και(>Sˢ) μακαριοι οι οδους μου φυλασσοντες (33) ακουσατε παιδειαν(A σοφιαν) και σοφισθητε και μη αποφραγητε uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 36¹ εις εμε / αμαρτ.] tr. S | ασεβουσιν BS*†] + εις rel.: cf. Helbing Kasussyntax p. 12 | 36² με > S*†

9 6¹ και ζησεσθε] ινα εις τον αιωνα βασιλευσητε BS*A†: ex Sap. 6 21 | 6² ινα βιωσ. > BS*†

7 Ὁ παιδεύων κακοὺς λήμψεται ἑαυτῷ ἀτιμίαν,
ἐλέγχων δὲ τὸν ἀσεβῆ μωμήσεται ἑαυτόν.
8 μὴ ἔλεγχε κακούς, ἵνα μὴ μισῶσίν σε·
ἔλεγχε σοφόν, καὶ ἀγαπήσει σε.
9 δίδου σοφῷ ἀφορμήν, καὶ σοφώτερος ἔσται·
γνώριζε δικαίῳ, καὶ προσθήσει τοῦ δέχεσθαι.
10 ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου,
καὶ βουλὴ ἁγίων σύνεσις·
10a τὸ γὰρ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς·
11 τούτῳ γὰρ τῷ τρόπῳ πολὺν ζήσεις χρόνον,
καὶ προστεθήσεταί σοι ἔτη ζωῆς σου.
12 υἱέ, ἐὰν σοφὸς γένῃ σεαυτῷ, σοφὸς ἔσῃ καὶ τοῖς πλησίον·
ἐὰν δὲ κακὸς ἀποβῇς, μόνος ἀναντλήσεις κακά.
12a ὃς ἐρείδεται ἐπὶ ψεύδεσιν, οὗτος ποιμανεῖ ἀνέμους,
ὁ δ' αὐτὸς διώξεται ὄρνεα πετόμενα·
12b ἀπέλιπεν γὰρ ὁδοὺς τοῦ ἑαυτοῦ ἀμπελῶνος,
τοὺς δὲ ἄξονας τοῦ ἰδίου γεωργίου πεπλάνηται·
12c διαπορεύεται δὲ δι' ἀνύδρου ἐρήμου
καὶ γῆν διατεταγμένην ἐν διψώδεσιν,
συνάγει δὲ χερσὶν ἀκαρπίαν.
13 Γυνὴ ἄφρων καὶ θρασεῖα ἐνδεὴς ψωμοῦ γίνεται,
ἣ οὐκ ἐπίσταται αἰσχύνην·
14 ἐκάθισεν ἐπὶ θύραις τοῦ ἑαυτῆς οἴκου
ἐπὶ δίφρου ἐμφανῶς ἐν πλατείαις
15 προσκαλουμένη τοὺς παριόντας
καὶ κατευθύνοντας ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν
16 Ὅς ἐστιν ὑμῶν ἀφρονέστατος, ἐκκλινάτω πρός με·
ἐνδεέσι δὲ φρονήσεως παρακελεύομαι λέγουσα
17 Ἄρτων κρυφίων ἡδέως ἅψασθε
καὶ ὕδατος κλοπῆς γλυκεροῦ.
18 ὁ δὲ οὐκ οἶδεν ὅτι γηγενεῖς παρ' αὐτῇ ὄλλυνται,
καὶ ἐπὶ πέτευρον ᾅδου συναντᾷ.
18a ἀλλὰ ἀποπήδησον, μὴ ἐγχρονίσῃς ἐν τῷ τόπῳ
μηδὲ ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτήν·

8¹ μισησωσιν Bᶜ | 8² fin.] + ασοφον και μισησει σε ASˢ || 9² γνωρ.] + δε A || 10² βουλημα S*† || 10a γαρ] δε ASᶜ || 11¹ ζηση A†, ζησει V†: cf. 18d et Thack. p. 232 inf. | 11² σου > A || 12¹ τοις] τω A† | 12² αποβης > S*† | αναντλησεις (sic scribo pro αν αντλησεις)] αντλησ⟨ε⟩ις S, αν αντλησης Bᶜ† || 12a¹ ποιμαινει BSᶜ | 12a² > S† || 14¹.²15¹ duo stichi in B S (εκαθισεν — διφρου, εμφανως — παριοντας) || 15¹ fin.] + οδον A || 16¹ αφρονεστατος] αφρων S*† || 18² πετευρον B*S*A†] αυ pro ευ rel. || 18a¹ εγχρονισης] εγ > BS | τοπω] + αυτης Sᶜ

18b οὕτως γὰρ διαβήσῃ ὕδωρ ἀλλότριον
καὶ ὑπερβήσῃ ποταμὸν ἀλλότριον·
18c ἀπὸ δὲ ὕδατος ἀλλοτρίου ἀπόσχου
καὶ ἀπὸ πηγῆς ἀλλοτρίας μὴ πίῃς,
18d ἵνα πολὺν ζήσῃς χρόνον,
προστεθῇ δέ σοι ἔτη ζωῆς.

---

10 1 Υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα,
υἱὸς δὲ ἄφρων λύπη τῇ μητρί.
2 οὐκ ὠφελήσουσιν θησαυροὶ ἀνόμους,
δικαιοσύνη δὲ ῥύσεται ἐκ θανάτου.
3 οὐ λιμοκτονήσει κύριος ψυχὴν δικαίαν,
ζωὴν δὲ ἀσεβῶν ἀνατρέψει.
4 πενία ἄνδρα ταπεινοῖ,
χεῖρες δὲ ἀνδρείων πλουτίζουσιν.
4a υἱὸς πεπαιδευμένος σοφὸς ἔσται,
τῷ δὲ ἄφρονι διακόνῳ χρήσεται.
5 διεσώθη ἀπὸ καύματος υἱὸς νοήμων,
ἀνεμόφθορος δὲ γίνεται ἐν ἀμήτῳ υἱὸς παράνομος.
6 εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου,
στόμα δὲ ἀσεβῶν καλύψει πένθος ἄωρον.
7 μνήμη δικαίων μετ' ἐγκωμίων,
ὄνομα δὲ ἀσεβοῦς σβέννυται.
8 σοφὸς καρδίᾳ δέξεται ἐντολάς,
ὁ δὲ ἄστεγος χείλεσιν σκολιάζων ὑποσκελισθήσεται.
9 ὃς πορεύεται ἁπλῶς, πορεύεται πεποιθώς,
ὁ δὲ διαστρέφων τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ γνωσθήσεται.
10 ὁ ἐννεύων ὀφθαλμοῖς μετὰ δόλου συνάγει ἀνδράσι λύπας,
ὁ δὲ ἐλέγχων μετὰ παρρησίας εἰρηνοποιεῖ.
11 πηγὴ ζωῆς ἐν χειρὶ δικαίου,
στόμα δὲ ἀσεβοῦς καλύψει ἀπώλεια.
12 μῖσος ἐγείρει νεῖκος,
πάντας δὲ τοὺς μὴ φιλονεικοῦντας καλύπτει φιλία.
13 ὃς ἐκ χειλέων προφέρει σοφίαν,
ῥάβδῳ τύπτει ἄνδρα ἀκάρδιον.
14 σοφοὶ κρύψουσιν αἴσθησιν,

18b¹ διαβησεται S*† | 18b² > BS*† || 18d¹ ζηση A†: cf. 11 | 18d² δε σοι] tr. S†
10 1² τη > S || 3¹ δικαιων S* || 4a¹ πεπαιδ. σοφος] tr. S† || 6¹ κεφαλης S*A: cf. 22 || 10¹ οφθαλμω S || 12² καλυψει A: cf. 6. 11 || 13¹ > B†

στόμα δὲ προπετοῦς ἐγγίζει συντριβῇ.
15 κτῆσις πλουσίων πόλις ὀχυρά,
συντριβὴ δὲ ἀσεβῶν πενία.
16 ἔργα δικαίων ζωὴν ποιεῖ,
καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτίας.
17 ὁδοὺς δικαίας ζωῆς φυλάσσει παιδεία,
παιδεία δὲ ἀνεξέλεγκτος πλανᾶται.
18 καλύπτουσιν ἔχθραν χείλη δίκαια,
οἱ δὲ ἐκφέροντες λοιδορίας ἀφρονέστατοί εἰσιν.
19 ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφεύξῃ ἁμαρτίαν,
φειδόμενος δὲ χειλέων νοήμων ἔσῃ.
20 ἄργυρος πεπυρωμένος γλῶσσα δικαίου,
καρδία δὲ ἀσεβοῦς ἐκλείψει.
21 χείλη δικαίων ἐπίσταται ὑψηλά,
οἱ δὲ ἄφρονες ἐν ἐνδείᾳ τελευτῶσιν.
22 εὐλογία κυρίου ἐπὶ κεφαλὴν δικαίου·
αὕτη πλουτίζει, καὶ οὐ μὴ προστεθῇ αὐτῇ λύπη ἐν καρδίᾳ.
23 ἐν γέλωτι ἄφρων πράσσει κακά,
ἡ δὲ σοφία ἀνδρὶ τίκτει φρόνησιν.
24 ἐν ἀπωλείᾳ ἀσεβὴς περιφέρεται,
ἐπιθυμία δὲ δικαίου δεκτή.
25 παραπορευομένης καταιγίδος ἀφανίζεται ἀσεβής,
δίκαιος δὲ ἐκκλίνας σῴζεται εἰς τὸν αἰῶνα.
26 ὥσπερ ὄμφαξ ὀδοῦσι βλαβερὸν καὶ καπνὸς ὄμμασιν,
οὕτως παρανομία τοῖς χρωμένοις αὐτήν.
27 φόβος κυρίου προστίθησιν ἡμέρας,
ἔτη δὲ ἀσεβῶν ὀλιγωθήσεται.
28 ἐγχρονίζει δικαίοις εὐφροσύνη,
ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ὄλλυται.
29 ὀχύρωμα ὁσίου φόβος κυρίου,
συντριβὴ δὲ τοῖς ἐργαζομένοις κακά.
30 δίκαιος τὸν αἰῶνα οὐκ ἐνδώσει,
ἀσεβεῖς δὲ οὐκ οἰκήσουσιν γῆν.
31 στόμα δικαίου ἀποστάζει σοφίαν,
γλῶσσα δὲ ἀδίκου ἐξολεῖται.
32 χείλη ἀνδρῶν δικαίων ἀποστάζει χάριτας,
στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποστρέφεται.

16² αμαρτιαι S* || 17¹ δικαιας > ASᶜ || 19¹ εκφευξεται αμαρτια A† || 21² εν > S*† || 22¹ κεφαλης SA: cf. 6 | 22² αυτη πλουτ. > A† || 24¹] + δουλευσει δε αφρων φρονιμω A†: ex 11 29 | 24²] + καρδια δε ασεβους εκλειψει A†: ex 20 || 25¹ > S*† | ασεβης] pr. ο ASˢ || 26¹ βλαβερος A | 26² αυτη A || 28² ολλυται] απολειται B† || 32² καταστρεφεται Sᶜ

11 1 ζυγοὶ δόλιοι βδέλυγμα ἐνώπιον κυρίου,
στάθμιον δὲ δίκαιον δεκτὸν αὐτῷ.
2 οὗ ἐὰν εἰσέλθῃ ὕβρις, ἐκεῖ καὶ ἀτιμία·
στόμα δὲ ταπεινῶν μελετᾷ σοφίαν.
3 ἀποθανὼν δίκαιος ἔλιπεν μετάμελον,
πρόχειρος δὲ γίνεται καὶ ἐπίχαρτος ἀσεβῶν ἀπώλεια.
5 δικαιοσύνη ἀμώμους ὀρθοτομεῖ ὁδούς,
ἀσέβεια δὲ περιπίπτει ἀδικίᾳ.
6 δικαιοσύνη ἀνδρῶν ὀρθῶν ῥύεται αὐτούς,
τῇ δὲ ἀπωλείᾳ αὐτῶν ἁλίσκονται παράνομοι.
7 τελευτήσαντος ἀνδρὸς δικαίου οὐκ ὄλλυται ἐλπίς,
τὸ δὲ καύχημα τῶν ἀσεβῶν ὄλλυται.
8 δίκαιος ἐκ θήρας ἐκδύνει,
ἀντ' αὐτοῦ δὲ παραδίδοται ὁ ἀσεβής.
9 ἐν στόματι ἀσεβῶν παγὶς πολίταις,
αἴσθησις δὲ δικαίων εὔοδος.
10 ἐν ἀγαθοῖς δικαίων κατώρθωσεν πόλις,
11 στόμασιν δὲ ἀσεβῶν κατεσκάφη.
12 μυκτηρίζει πολίτας ἐνδεὴς φρενῶν,
ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἡσυχίαν ἄγει.
13 ἀνὴρ δίγλωσσος ἀποκαλύπτει βουλὰς ἐν συνεδρίῳ,
πιστὸς δὲ πνοῇ κρύπτει πράγματα.
14 οἷς μὴ ὑπάρχει κυβέρνησις, πίπτουσιν ὥσπερ φύλλα,
σωτηρία δὲ ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ.
15 πονηρὸς κακοποιεῖ, ὅταν συμμείξῃ δικαίῳ,
μισεῖ δὲ ἦχον ἀσφαλείας.
16 γυνὴ εὐχάριστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν,
θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια.
πλούτου ὀκνηροὶ ἐνδεεῖς γίνονται,
οἱ δὲ ἀνδρεῖοι ἐρείδονται πλούτῳ.
17 τῇ ψυχῇ αὐτοῦ ἀγαθὸν ποιεῖ ἀνὴρ ἐλεήμων,
ἐξολλύει δὲ αὐτοῦ σῶμα ὁ ἀνελεήμων.
18 ἀσεβὴς ποιεῖ ἔργα ἄδικα,

11 2² fin. BS†] + (𝔐 3) τελειοτης ευθειων οδηγησει αυτους, και υποσκελισμος αθετουντων προνομευσει αυτους (𝔐 4) ουκ ωφελησει υπαρχοντα εν ημερα θυμου, και δικαιοσυνη ρυσεται απο θανατου uel sim. rel. (in *O* sub ※), sed post (pau. ante) hoc additamentum retinent (𝔊 3) αποθανων — απωλεια (in *O* sub ÷) || 5¹ αμωμου SA | 5²6¹ > S*† || 6¹ ρυσεται ASˢ | 6² απωλ(ε)ια BS*†] αβουλεια A, ασεβια Sᶜ | αυτων > A† || 8¹ εκδυνει] δυνει A† || 9¹ ασεβων] αμαρτων (sic) S*†, αμαρτωλων Sᶜ† || 10 fin. B*S*†] + (𝔐 10²) και εν απωλεια ασεβων αγαλλιαμα (𝔐 11¹) εν ευλογια(ις) ευθειων(uel δικαιων) υψωθησεται πολις rel. (in *O* sub ※) || 14¹ φυλλον S* | 14² δε > S*† || 17² εξολλυσει Sᶜ | αυτου] το εαυτου Sᶜ

σπέρμα δὲ δικαίων μισθὸς ἀληθείας.
19 υἱὸς δίκαιος γεννᾶται εἰς ζωήν,
διωγμὸς δὲ ἀσεβοῦς εἰς θάνατον.
20 βδέλυγμα κυρίῳ διεστραμμέναι ὁδοί,
προσδεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν.
21 χειρὶ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται,
ὁ δὲ σπείρων δικαιοσύνην λήμψεται μισθὸν πιστόν.
22 ὥσπερ ἐνώτιον ἐν ῥινὶ ὑός,
οὕτως γυναικὶ κακόφρονι κάλλος.
23 ἐπιθυμία δικαίων πᾶσα ἀγαθή,
ἐλπὶς δὲ ἀσεβῶν ἀπολεῖται.
24 εἰσὶν οἳ τὰ ἴδια σπείροντες πλείονα ποιοῦσιν,
εἰσὶν καὶ οἳ συνάγοντες ἐλαττονοῦνται.
25 ψυχὴ εὐλογουμένη πᾶσα ἁπλῆ,
ἀνὴρ δὲ θυμώδης οὐκ εὐσχήμων.
26 ὁ συνέχων σῖτον ὑπολίποιτο αὐτὸν τοῖς ἔθνεσιν,
εὐλογία δὲ εἰς κεφαλὴν τοῦ μεταδιδόντος.
27 τεκταινόμενος ἀγαθὰ ζητεῖ χάριν ἀγαθήν·
ἐκζητοῦντα δὲ κακά, καταλήμψεται αὐτόν.
28 ὁ πεποιθὼς ἐπὶ πλούτῳ, οὗτος πεσεῖται·
ὁ δὲ ἀντιλαμβανόμενος δικαίων, οὗτος ἀνατελεῖ.
29 ὁ μὴ συμπεριφερόμενος τῷ ἑαυτοῦ οἴκῳ κληρονομήσει ἄνεμον,
δουλεύσει δὲ ἄφρων φρονίμῳ.
30 ἐκ καρποῦ δικαιοσύνης φύεται δένδρον ζωῆς,
ἀφαιροῦνται δὲ ἄωροι ψυχαὶ παρανόμων.
31 εἰ ὁ μὲν δίκαιος μόλις σῴζεται,
ὁ ἀσεβὴς καὶ ἁμαρτωλὸς ποῦ φανεῖται;
12 1 ὁ ἀγαπῶν παιδείαν ἀγαπᾷ αἴσθησιν,
ὁ δὲ μισῶν ἐλέγχους ἄφρων.
2 κρείσσων ὁ εὑρὼν χάριν παρὰ κυρίῳ,
ἀνὴρ δὲ παράνομος παρασιωπηθήσεται.
3 οὐ κατορθώσει ἄνθρωπος ἐξ ἀνόμου,
αἱ δὲ ῥίζαι τῶν δικαίων οὐκ ἐξαρθήσονται.
4 γυνὴ ἀνδρεία στέφανος τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς·
ὥσπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκώληξ, οὕτως ἄνδρα ἀπόλλυσιν
γυνὴ κακοποιός.
5 λογισμοὶ δικαίων κρίματα,

21¹ χειρας] ς > S*† | 21² πιστων A || 22¹ ενωτιον BS*A†] + χρυσουν rel. (in *O* sub ※) || 24² εισιν BS*†] + δε rel. | συναγ.] + τα αλλοτρια Sᶜmu. || 25¹ ηυλογημενη A || 29¹ εαυτου οικω] tr. S† || 31² ασεβης .. αμαρτωλος] tr. S†

κυβερνῶσιν δὲ ἀσεβεῖς δόλους.
6 λόγοι ἀσεβῶν δόλιοι,
στόμα δὲ ὀρθῶν ῥύσεται αὐτούς.
7 οὗ ἐὰν στραφῇ, ἀσεβὴς ἀφανίζεται,
οἶκοι δὲ δικαίων παραμένουσιν.
8 στόμα συνετοῦ ἐγκωμιάζεται ὑπὸ ἀνδρός,
νωθροκάρδιος δὲ μυκτηρίζεται.
9 κρείσσων ἀνὴρ ἐν ἀτιμίᾳ δουλεύων ἑαυτῷ
ἢ τιμὴν ἑαυτῷ περιτιθεὶς καὶ προσδεόμενος ἄρτου.
10 δίκαιος οἰκτίρει ψυχὰς κτηνῶν αὐτοῦ,
τὰ δὲ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀνελεήμονα.
11 ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν ἐμπλησθήσεται ἄρτων,
οἱ δὲ διώκοντες μάταια ἐνδεεῖς φρενῶν.
11a ὃς ἐστιν ἡδὺς ἐν οἴνων διατριβαῖς,
ἐν τοῖς ἑαυτοῦ ὀχυρώμασιν καταλείψει ἀτιμίαν.
12 ἐπιθυμίαι ἀσεβῶν κακαί,
αἱ δὲ ῥίζαι τῶν εὐσεβῶν ἐν ὀχυρώμασιν.
13 δι' ἁμαρτίαν χειλέων ἐμπίπτει εἰς παγίδας ἁμαρτωλός,
ἐκφεύγει δὲ ἐξ αὐτῶν δίκαιος.
13a ὁ βλέπων λεῖα ἐλεηθήσεται,
ὁ δὲ συναντῶν ἐν πύλαις ἐκθλίψει ψυχάς.
14 ἀπὸ καρπῶν στόματος ψυχὴ ἀνδρὸς πλησθήσεται ἀγαθῶν,
ἀνταπόδομα δὲ χειλέων αὐτοῦ δοθήσεται αὐτῷ.
15 ὁδοὶ ἀφρόνων ὀρθαὶ ἐνώπιον αὐτῶν,
εἰσακούει δὲ συμβουλίας σοφός.
16 ἄφρων αὐθημερὸν ἐξαγγέλλει ὀργὴν αὐτοῦ,
κρύπτει δὲ τὴν ἑαυτοῦ ἀτιμίαν πανοῦργος.
17 ἐπιδεικνυμένην πίστιν ἀπαγγέλλει δίκαιος,
ὁ δὲ μάρτυς τῶν ἀδίκων δόλιος.
18 εἰσὶν οἳ λέγοντες τιτρώσκουσιν μαχαίρᾳ,
γλῶσσαι δὲ σοφῶν ἰῶνται.
19 χείλη ἀληθινὰ κατορθοῖ μαρτυρίαν,
μάρτυς δὲ ταχὺς γλῶσσαν ἔχει ἄδικον.
20 δόλος ἐν καρδίᾳ τεκταινομένου κακά,
οἱ δὲ βουλόμενοι εἰρήνην εὐφρανθήσονται.
21 οὐκ ἀρέσει τῷ δικαίῳ οὐδὲν ἄδικον,
οἱ δὲ ἀσεβεῖς πλησθήσονται κακῶν.
22 βδέλυγμα κυρίῳ χείλη ψευδῆ,

12 5² δολους] λογοις S*† || 7¹ ασεβης] pr. ο A || 9² περιθεις S† | αρτων A† || 10¹ δικ. οικτ.] tr. Apl. || 11a² αμαρτιαν S*† || 13¹ αμαρτιας Apl. | αμαρτωλος] pr. ο S*† || 16¹ εξαγγελει S || 18¹ μαχαιρα compl.] -ραι BS: ι adscr. pro ι subscr.; -ραν A†

ὁ δὲ ποιῶν πίστεις δεκτὸς παρ' αὐτῷ.
23 ἀνὴρ συνετὸς θρόνος αἰσθήσεως,
καρδία δὲ ἀφρόνων συναντήσεται ἀραῖς.
24 χεὶρ ἐκλεκτῶν κρατήσει εὐχερῶς,
δόλιοι δὲ ἔσονται εἰς προνομήν.
25 φοβερὸς λόγος καρδίαν ταράσσει ἀνδρὸς δικαίου,
ἀγγελία δὲ ἀγαθὴ εὐφραίνει αὐτόν.
26 ἐπιγνώμων δίκαιος ἑαυτοῦ φίλος ἔσται,
αἱ δὲ γνῶμαι τῶν ἀσεβῶν ἀνεπιεικεῖς.
ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά,
ἡ δὲ ὁδὸς τῶν ἀσεβῶν πλανήσει αὐτούς.
27 οὐκ ἐπιτεύξεται δόλιος θήρας,
κτῆμα δὲ τίμιον ἀνὴρ καθαρός.
28 ἐν ὁδοῖς δικαιοσύνης ζωή,
ὁδοὶ δὲ μνησικάκων εἰς θάνατον.
13 1 υἱὸς πανοῦργος ὑπήκοος πατρί,
υἱὸς δὲ ἀνήκοος ἐν ἀπωλείᾳ.
2 ἀπὸ καρπῶν δικαιοσύνης φάγεται ἀγαθός,
ψυχαὶ δὲ παρανόμων ὀλοῦνται ἄωροι.
3 ὃς φυλάσσει τὸ ἑαυτοῦ στόμα, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν·
ὁ δὲ προπετὴς χείλεσιν πτοήσει ἑαυτόν.
4 ἐν ἐπιθυμίαις ἐστὶν πᾶς ἀεργός,
χεῖρες δὲ ἀνδρείων ἐν ἐπιμελείᾳ.
5 λόγον ἄδικον μισεῖ δίκαιος,
ἀσεβὴς δὲ αἰσχύνεται καὶ οὐχ ἕξει παρρησίαν.
6 δικαιοσύνη φυλάσσει ἀκάκους,
τοὺς δὲ ἀσεβεῖς φαύλους ποιεῖ ἁμαρτία.
7 εἰσὶν οἱ πλουτίζοντες ἑαυτοὺς μηδὲν ἔχοντες,
καὶ εἰσὶν οἱ ταπεινοῦντες ἑαυτοὺς ἐν πολλῷ πλούτῳ.
8 λύτρον ἀνδρὸς ψυχῆς ὁ ἴδιος πλοῦτος,
πτωχὸς δὲ οὐχ ὑφίσταται ἀπειλήν.
9 φῶς δικαίοις διὰ παντός,
φῶς δὲ ἀσεβῶν σβέννυται.
9a ψυχαὶ δόλιαι πλανῶνται ἐν ἁμαρτίαις,
δίκαιοι δὲ οἰκτίρουσιν καὶ ἐλεῶσιν.
10 κακὸς μεθ' ὕβρεως πράσσει κακά,

24¹ ευχερως] εχθρων A† | 24² εν προνομη BS† || 25² ευφρανει S*A† || 26² > BSOV† | 26³] uncis inclusit Sᶜ, in *O* sub ※ (pro ÷) | αμαρταν.] + δε BSOV†

13 1¹ πατρι] μητρι S*† || 2¹ καρπου A† | 2² ολλυνται S† || 6¹.² > BS† | 6¹ α(>V†)κακους V] + οδω A (in *O* sub ※) || 7¹ πλουτιζουσιν A† || 9a² ελεουσιν A: cf. 14 31 21 26 28 8 et Thack. p. 242

οἱ δὲ ἑαυτῶν ἐπιγνώμονες σοφοί.
11 ὕπαρξις ἐπισπουδαζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσσων γίνεται,
ὁ δὲ συνάγων ἑαυτῷ μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται·
δίκαιος οἰκτίρει καὶ κιχρᾷ.
12 κρείσσων ἐναρχόμενος βοηθῶν καρδίᾳ
τοῦ ἐπαγγελλομένου καὶ εἰς ἐλπίδα ἄγοντος·
δένδρον γὰρ ζωῆς ἐπιθυμία ἀγαθή.
13 ὃς καταφρονεῖ πράγματος, καταφρονηθήσεται ὑπ' αὐτοῦ·
ὁ δὲ φοβούμενος ἐντολήν, οὗτος ὑγιαίνει.
13a υἱῷ δολίῳ οὐδὲν ἔσται ἀγαθόν,
οἰκέτῃ δὲ σοφῷ εὔοδοι ἔσονται πράξεις,
καὶ κατευθυνθήσεται ἡ ὁδὸς αὐτοῦ.
14 νόμος σοφοῦ πηγὴ ζωῆς,
ὁ δὲ ἄνους ὑπὸ παγίδος θανεῖται.
15 σύνεσις ἀγαθὴ δίδωσιν χάριν,
τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς,
ὁδοὶ δὲ καταφρονούντων ἐν ἀπωλείᾳ.
16 πᾶς πανοῦργος πράσσει μετὰ γνώσεως,
ὁ δὲ ἄφρων ἐξεπέτασεν ἑαυτοῦ κακίαν.
17 βασιλεὺς θρασὺς ἐμπεσεῖται εἰς κακά,
ἄγγελος δὲ πιστὸς ῥύσεται αὐτόν.
18 πενίαν καὶ ἀτιμίαν ἀφαιρεῖται παιδεία,
ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους δοξασθήσεται.
19 ἐπιθυμίαι εὐσεβῶν ἡδύνουσιν ψυχήν,
ἔργα δὲ ἀσεβῶν μακρὰν ἀπὸ γνώσεως.
20 ὁ συμπορευόμενος σοφοῖς σοφὸς ἔσται,
ὁ δὲ συμπορευόμενος ἄφροσι γνωσθήσεται.
21 ἁμαρτάνοντας καταδιώξεται κακά,
τοὺς δὲ δικαίους καταλήμψεται ἀγαθά.
22 ἀγαθὸς ἀνὴρ κληρονομήσει υἱοὺς υἱῶν,
θησαυρίζεται δὲ δικαίοις πλοῦτος ἀσεβῶν.
23 δίκαιοι ποιήσουσιν ἐν πλούτῳ ἔτη πολλά,
ἄδικοι δὲ ἀπολοῦνται συντόμως.
24 ὃς φείδεται τῆς βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ·
ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπιμελῶς παιδεύει.
25 δίκαιος ἔσθων ἐμπιπλᾷ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ,
ψυχαὶ δὲ ἀσεβῶν ἐνδεεῖς.

11³ cf. Ps. 111 5 || 12¹ εν αρχομενοις B† | βοηθειν ASᶜ | 12³ αγαθη] κακη A† || 17² πιστος] σοφος BASᶜ || 20¹ ο > BS*† | εσται] εση BS*(uid.)† | 20² συμπορ.] συνρεμβομενος A | αφρονι S*† || 22¹ init.] pr. ο A† || 25¹ εσθιων Sc

14 1 σοφαὶ γυναῖκες ᾠκοδόμησαν οἴκους,
ἡ δὲ ἄφρων κατέσκαψεν ταῖς χερσὶν αὐτῆς.
2 ὁ πορευόμενος ὀρθῶς φοβεῖται τὸν κύριον,
ὁ δὲ σκολιάζων ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ ἀτιμασθήσεται.
3 ἐκ στόματος ἀφρόνων βακτηρία ὕβρεως,
χείλη δὲ σοφῶν φυλάσσει αὐτούς.
4 οὗ μὴ εἰσιν βόες, φάτναι καθαραί·
οὗ δὲ πολλὰ γενήματα, φανερὰ βοὸς ἰσχύς.
5 μάρτυς πιστὸς οὐ ψεύδεται,
ἐκκαίει δὲ ψεύδη μάρτυς ἄδικος.
6 ζητήσεις σοφίαν παρὰ κακοῖς καὶ οὐχ εὑρήσεις,
αἴσθησις δὲ παρὰ φρονίμοις εὐχερής.
7 πάντα ἐναντία ἀνδρὶ ἄφρονι,
ὅπλα δὲ αἰσθήσεως χείλη σοφά.
8 σοφία πανούργων ἐπιγνώσεται τὰς ὁδοὺς αὐτῶν,
ἄνοια δὲ ἀφρόνων ἐν πλάνῃ.
9 οἰκίαι παρανόμων ὀφειλήσουσιν καθαρισμόν,
οἰκίαι δὲ δικαίων δεκταί.
10 καρδία ἀνδρὸς αἰσθητική, λυπηρὰ ψυχὴ αὐτοῦ·
ὅταν δὲ εὐφραίνηται, οὐκ ἐπιμείγνυται ὕβρει.
11 οἰκίαι ἀσεβῶν ἀφανισθήσονται,
σκηναὶ δὲ κατορθούντων στήσονται.
12 ἔστιν ὁδὸς ἣ δοκεῖ ὀρθὴ εἶναι παρὰ ἀνθρώποις,
τὰ δὲ τελευταῖα αὐτῆς ἔρχεται εἰς πυθμένα ᾅδου.
13 ἐν εὐφροσύναις οὐ προσμείγνυται λύπη,
τελευταία δὲ χαρὰ εἰς πένθος ἔρχεται.
14 τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν πλησθήσεται θρασυκάρδιος,
ἀπὸ δὲ τῶν διανοημάτων αὐτοῦ ἀνὴρ ἀγαθός.
15 ἄκακος πιστεύει παντὶ λόγῳ,
πανοῦργος δὲ ἔρχεται εἰς μετάνοιαν.
16 σοφὸς φοβηθεὶς ἐξέκλινεν ἀπὸ κακοῦ,
ὁ δὲ ἄφρων ἑαυτῷ πεποιθὼς μείγνυται ἀνόμῳ.
17 ὀξύθυμος πράσσει μετὰ ἀβουλίας,
ἀνὴρ δὲ φρόνιμος πολλὰ ὑποφέρει.
18 μεριοῦνται ἄφρονες κακίαν,
οἱ δὲ πανοῦργοι κρατήσουσιν αἰσθήσεως.
19 ὀλισθήσουσιν κακοὶ ἕναντι ἀγαθῶν,

14 1² κατεστρεψεν A† || 2² δε > S*† || 3² φυλαξει A || 5² εκκαει S*†: cf. Thack. p. 272 || 9¹ παρανομων] αφρονων A† || 10² υβριν A† || 12¹ ορθη ειναι / παρα ανθρ.] tr. BS† || 13¹ ευφροσυνη S† | 13² χαρας A || 16² εαυτω] pr. εν S*†

καὶ ἀσεβεῖς θεραπεύσουσιν θύρας δικαίων.
20 φίλοι μισήσουσιν φίλους πτωχούς,
φίλοι δὲ πλουσίων πολλοί.
21 ὁ ἀτιμάζων πένητας ἁμαρτάνει,
ἐλεῶν δὲ πτωχοὺς μακαριστός.
22 πλανώμενοι τεκταίνουσι κακά,
ἔλεον δὲ καὶ ἀλήθειαν τεκταίνουσιν ἀγαθοί.
οὐκ ἐπίστανται ἔλεον καὶ πίστιν τέκτονες κακῶν,
ἐλεημοσύναι δὲ καὶ πίστεις παρὰ τέκτοσιν ἀγαθοῖς.
23 ἐν παντὶ μεριμνῶντι ἔνεστιν περισσόν,
ὁ δὲ ἡδὺς καὶ ἀνάλγητος ἐν ἐνδείᾳ ἔσται.
24 στέφανος σοφῶν πανοῦργος,
ἡ δὲ διατριβὴ ἀφρόνων κακή.
25 ῥύσεται ἐκ κακῶν ψυχὴν μάρτυς πιστός,
ἐκκαίει δὲ ψεύδη δόλιος.
26 ἐν φόβῳ κυρίου ἐλπὶς ἰσχύος,
τοῖς δὲ τέκνοις αὐτοῦ καταλείπει ἔρεισμα.
27 πρόσταγμα κυρίου πηγὴ ζωῆς,
ποιεῖ δὲ ἐκκλίνειν ἐκ παγίδος θανάτου.
28 ἐν πολλῷ ἔθνει δόξα βασιλέως,
ἐν δὲ ἐκλείψει λαοῦ συντριβὴ δυνάστου.
29 μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει,
ὁ δὲ ὀλιγόψυχος ἰσχυρῶς ἄφρων.
30 πραῢθυμος ἀνὴρ καρδίας ἰατρός,
σὴς δὲ ὀστέων καρδία αἰσθητική.
31 ὁ συκοφαντῶν πένητα παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν.
ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν ἐλεᾷ πτωχόν.
32 ἐν κακίᾳ αὐτοῦ ἀπωσθήσεται ἀσεβής,
ὁ δὲ πεποιθὼς τῇ ἑαυτοῦ ὁσιότητι δίκαιος.
33 ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ ἀνδρὸς σοφία,
ἐν δὲ καρδίᾳ ἀφρόνων οὐ διαγινώσκεται.
34 δικαιοσύνη ὑψοῖ ἔθνος,
ἐλασσονοῦσι δὲ φυλὰς ἁμαρτίαι.
35 δεκτὸς βασιλεῖ ὑπηρέτης νοήμων,
τῇ δὲ ἑαυτοῦ εὐστροφίᾳ ἀφαιρεῖται ἀτιμίαν.
15 1 ὀργὴ ἀπόλλυσιν καὶ φρονίμους,
ἀπόκρισις δὲ ὑποπίπτουσα ἀποστρέφει θυμόν,

21² μακαριστος] μακαριος εσται A† || 22⁴ πιστις SA || 26² καταλ(ε)ιψ(ε)ι Sᶜmu. || 29² ισχυρος B*S* || 31² ελεει Bᶜ: cf. 13 9a || 33¹ ανδρος] αναπαυσεται Sᶜ, ενεδρος Jäger et eum secutus Lagarde Anmerkungen z. griech. Übers. der Proverbien (1863), p. 48

λόγος δὲ λυπηρὸς ἐγείρει ὀργάς.
2 γλῶσσα σοφῶν καλὰ ἐπίσταται,
στόμα δὲ ἀφρόνων ἀναγγελεῖ κακά.
3 ἐν παντὶ τόπῳ ὀφθαλμοὶ κυρίου,
σκοπεύουσιν κακούς τε καὶ ἀγαθούς.
4 ἴασις γλώσσης δένδρον ζωῆς,
ὁ δὲ συντηρῶν αὐτὴν πλησθήσεται πνεύματος.
5 ἄφρων μυκτηρίζει παιδείαν πατρός,
ὁ δὲ φυλάσσων ἐντολὰς πανουργότερος.
6 ἐν πλεοναζούσῃ δικαιοσύνῃ ἰσχὺς πολλή,
οἱ δὲ ἀσεβεῖς ὀλόρριζοι ἐκ γῆς ὀλοῦνται.
οἴκοις δικαίων ἰσχὺς πολλή,
καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀπολοῦνται.
7 χείλη σοφῶν δέδεται αἰσθήσει,
καρδίαι δὲ ἀφρόνων οὐκ ἀσφαλεῖς.
8 θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ,
εὐχαὶ δὲ κατευθυνόντων δεκταὶ παρ' αὐτῷ.
9 βδέλυγμα κυρίῳ ὁδοὶ ἀσεβοῦς,
διώκοντας δὲ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ.
10 παιδεία ἀκάκου γνωρίζεται ὑπὸ τῶν παριόντων,
οἱ δὲ μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς.
11 ᾅδης καὶ ἀπώλεια φανερὰ παρὰ τῷ κυρίῳ,
πῶς οὐχὶ καὶ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων;
12 οὐκ ἀγαπήσει ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν,
μετὰ δὲ σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει.
13 καρδίας εὐφραινομένης πρόσωπον θάλλει,
ἐν δὲ λύπαις οὔσης σκυθρωπάζει.
14 καρδία ὀρθὴ ζητεῖ αἴσθησιν,
στόμα δὲ ἀπαιδεύτων γνώσεται κακά.
15 πάντα τὸν χρόνον οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν κακῶν προσδέχονται κακά,
οἱ δὲ ἀγαθοὶ ἡσυχάζουσιν διὰ παντός.
16 κρείσσων μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου
ἢ θησαυροὶ μεγάλοι μετὰ ἀφοβίας.
17 κρείσσων ξενισμὸς λαχάνων πρὸς φιλίαν καὶ χάριν
ἢ παράθεσις μόσχων μετὰ ἔχθρας.
18 ἀνὴρ θυμώδης παρασκευάζει μάχας,
μακρόθυμος δὲ καὶ τὴν μέλλουσαν καταπραΰνει.

15 1[3] δε > S† || 2[2] αναγγελλει A || 4[2] πνευματος] πιοτητος S*†, των καρπων αυτης Sc† || 6[2] απολουνται BS*† | 6[3.4] > S* || 8[1] ασεβων] αμαρτωλων S† || 13[2] ουσης] -σαις B*†, -σα A† || 14[2] απαιδ.] ασεβων S*† || 15[2] ησυχασουσιν B† || 17[1] λαχ.] pr. μετα BS

18a μακρόθυμος ἀνὴρ κατασβέσει κρίσεις,
ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μᾶλλον.
19 ὁδοὶ ἀεργῶν ἐστρωμέναι ἀκάνθαις,
αἱ δὲ τῶν ἀνδρείων τετριμμέναι.
20 υἱὸς σοφὸς εὐφραίνει πατέρα,
υἱὸς δὲ ἄφρων μυκτηρίζει μητέρα αὐτοῦ.
21 ἀνοήτου τρίβοι ἐνδεεῖς φρενῶν,
ἀνὴρ δὲ φρόνιμος κατευθύνων πορεύεται.
22 ὑπερτίθενται λογισμοὺς οἱ μὴ τιμῶντες συνέδρια,
ἐν δὲ καρδίαις βουλευομένων μένει βουλή.
23 οὐ μὴ ὑπακούσῃ ὁ κακὸς αὐτῇ
οὐδὲ μὴ εἴπῃ καίριόν τι καὶ καλὸν τῷ κοινῷ.
24 ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα συνετοῦ,
ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ᾅδου σωθῇ.
25 οἴκους ὑβριστῶν κατασπᾷ κύριος,
ἐστήρισεν δὲ ὅριον χήρας.
26 βδέλυγμα κυρίῳ λογισμὸς ἄδικος,
ἁγνῶν δὲ ῥήσεις σεμναί.
27 ἐξόλλυσιν ἑαυτὸν ὁ δωρολήμπτης,
ὁ δὲ μισῶν δώρων λήμψεις σώζεται.
27a ἐλεημοσύναις καὶ πίστεσιν ἀποκαθαίρονται ἁμαρτίαι,
τῷ δὲ φόβῳ κυρίου ἐκκλίνει πᾶς ἀπὸ κακοῦ.
28 καρδίαι δικαίων μελετῶσιν πίστεις,
στόμα δὲ ἀσεβῶν ἀποκρίνεται κακά.
28a δεκταὶ παρὰ κυρίῳ ὁδοὶ ἀνθρώπων δικαίων,
διὰ δὲ αὐτῶν καὶ οἱ ἐχθροὶ φίλοι γίνονται.
29 μακρὰν ἀπέχει ὁ θεὸς ἀπὸ ἀσεβῶν,
εὐχαῖς δὲ δικαίων ἐπακούει.
29a κρείσσων ὀλίγη λῆμψις μετὰ δικαιοσύνης
ἢ πολλὰ γενήματα μετὰ ἀδικίας.
29b καρδία ἀνδρὸς λογιζέσθω δίκαια,
ἵνα ὑπὸ τοῦ θεοῦ διορθωθῇ τὰ διαβήματα αὐτοῦ.
30 θεωρῶν ὀφθαλμὸς καλὰ εὐφραίνει καρδίαν,
φήμη δὲ ἀγαθὴ πιαίνει ὀστᾶ.
32 ὃς ἀπωθεῖται παιδείαν, μισεῖ ἑαυτόν·
ὁ δὲ τηρῶν ἐλέγχους ἀγαπᾷ ψυχὴν αὐτοῦ.
33 φόβος θεοῦ παιδεία καὶ σοφία,
καὶ ἀρχὴ δόξης ἀποκριθήσεται αὐτῇ.

21[2] ο δε φρονιμος ανηρ S† || 25[2] εστησεν S*†: item Gra. || 27a = 𝔐 166 || 28a = 𝔐 167 || 29[2] υπακουει S || 29a = 𝔐 168 || 29b (= 𝔐 169) [1] καρδια] + δε BS† || 33[1] θεου] κυριου A | 33[2] δοξης] + αυτου A† | αυτη] -τω A | fin.] + προσπορευεται (δε) ταπεινοις(A† -νος) δοξα ASs mu.

16 2 πάντα τὰ ἔργα τοῦ ταπεινοῦ φανερὰ παρὰ τῷ θεῷ,
οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἐν ἡμέρᾳ κακῇ ὀλοῦνται.
5 ἀκάθαρτος παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος,
χειρὶ δὲ χεῖρας ἐμβαλὼν ἀδίκως οὐκ ἀθῳωθήσεται.
7 ἀρχὴ ὁδοῦ ἀγαθῆς τὸ ποιεῖν τὰ δίκαια,
δεκτὰ δὲ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θύειν θυσίας.
8 ὁ ζητῶν τὸν κύριον εὑρήσει γνῶσιν μετὰ δικαιοσύνης,
οἱ δὲ ὀρθῶς ζητοῦντες αὐτὸν εὑρήσουσιν εἰρήνην.
9 πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου μετὰ δικαιοσύνης,
φυλάσσεται δὲ ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακήν.
10 μαντεῖον ἐπὶ χείλεσιν βασιλέως,
ἐν δὲ κρίσει οὐ μὴ πλανηθῇ τὸ στόμα αὐτοῦ.
11 ῥοπὴ ζυγοῦ δικαιοσύνη παρὰ κυρίῳ,
τὰ δὲ ἔργα αὐτοῦ στάθμια δίκαια.
12 βδέλυγμα βασιλεῖ ὁ ποιῶν κακά,
μετὰ γὰρ δικαιοσύνης ἑτοιμάζεται θρόνος ἀρχῆς.
13 δεκτὰ βασιλεῖ χείλη δίκαια,
λόγους δὲ ὀρθοὺς ἀγαπᾷ.
14 θυμὸς βασιλέως ἄγγελος θανάτου,
ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἐξιλάσεται αὐτόν.
15 ἐν φωτὶ ζωῆς υἱὸς βασιλέως,
οἱ δὲ προσδεκτοὶ αὐτῷ ὥσπερ νέφος ὄψιμον.
16 νοσσιαὶ σοφίας αἱρετώτεραι χρυσίου,
νοσσιαὶ δὲ φρονήσεως αἱρετώτεραι ὑπὲρ ἀργύριον.
17 τρίβοι ζωῆς ἐκκλίνουσιν ἀπὸ κακῶν,
μῆκος δὲ βίου ὁδοὶ δικαιοσύνης.
ὁ δεχόμενος παιδείαν ἐν ἀγαθοῖς ἔσται,
ὁ δὲ φυλάσσων ἐλέγχους σοφισθήσεται.
ὃς φυλάσσει τὰς ἑαυτοῦ ὁδούς, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν·
ἀγαπῶν δὲ ζωὴν αὐτοῦ φείσεται στόματος αὐτοῦ.
18 πρὸ συντριβῆς ἡγεῖται ὕβρις,
πρὸ δὲ πτώματος κακοφροσύνη.
19 κρείσσων πραΰθυμος μετὰ ταπεινώσεως
ἢ ὃς διαιρεῖται σκῦλα μετὰ ὑβριστῶν.
20 συνετὸς ἐν πράγμασιν εὑρετὴς ἀγαθῶν,
πεποιθὼς δὲ ἐπὶ θεῷ μακαριστός.
21 τοὺς σοφοὺς καὶ συνετοὺς φαύλους καλοῦσιν,

16 2 > 𝔐; ante hunc uersum *O*Vmu. addunt non solum 𝔐 1 (in *O* sub ※), sed post 1 etiam Sir. 3 18 (in *O* sub ∽) || 5 (= 𝔐 5)^{1} θεω] pr. τω A†: cf. 7 et 21 || 7 (> 𝔐)^{2} δεκται BS | θεω] pr. τω S†: cf. 5 || 8 > 𝔐 || 9 (= 𝔐 4)^{1} του > A || 11^{1} κυριου A || 15^{2} οψιμοι S*† || 16^{1} χρυσιω A† || 17^{3} εν] επ S† || 19^{1} προθυμος A† | 19^{2} υβρεως A† || 20^{2} θεω] κυριω A

οἱ δὲ γλυκεῖς ἐν λόγῳ πλείονα ἀκούσονται.
22 πηγὴ ζωῆς ἔννοια τοῖς κεκτημένοις,
παιδεία δὲ ἀφρόνων κακή.
23 καρδία σοφοῦ νοήσει τὰ ἀπὸ τοῦ ἰδίου στόματος,
ἐπὶ δὲ χείλεσιν φορέσει ἐπιγνωμοσύνην.
24 κηρία μέλιτος λόγοι καλοί,
γλύκασμα δὲ αὐτῶν ἴασις ψυχῆς.
25 εἰσὶν ὁδοὶ δοκοῦσαι εἶναι ὀρθαὶ ἀνδρί,
τὰ μέντοι τελευταῖα αὐτῶν βλέπει εἰς πυθμένα ᾅδου.
26 ἀνὴρ ἐν πόνοις πονεῖ ἑαυτῷ καὶ ἐκβιάζεται ἑαυτοῦ τὴν ἀπώλειαν,
ὁ μέντοι σκολιὸς ἐπὶ τῷ ἑαυτοῦ στόματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν.
27 ἀνὴρ ἄφρων ὀρύσσει ἑαυτῷ κακά,
ἐπὶ δὲ τῶν ἑαυτοῦ χειλέων θησαυρίζει πῦρ.
28 ἀνὴρ σκολιὸς διαπέμπεται κακὰ
καὶ λαμπτῆρα δόλου πυρσεύει κακοῖς καὶ διαχωρίζει φίλους.
29 ἀνὴρ παράνομος ἀποπειρᾶται φίλων
καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθάς.
30 στηρίζων ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λογίζεται διεστραμμένα,
ὁρίζει δὲ τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ πάντα τὰ κακά,
οὗτος κάμινός ἐστιν κακίας.
31 στέφανος καυχήσεως γῆρας,
ἐν δὲ ὁδοῖς δικαιοσύνης εὑρίσκεται.
32 κρείσσων ἀνὴρ μακρόθυμος ἰσχυροῦ,
ὁ δὲ κρατῶν ὀργῆς κρείσσων καταλαμβανομένου πόλιν.
33 εἰς κόλπους ἐπέρχεται πάντα τοῖς ἀδίκοις,
παρὰ δὲ κυρίου πάντα τὰ δίκαια.
17 1 κρείσσων ψωμὸς μεθ' ἡδονῆς ἐν εἰρήνῃ
ἢ οἶκος πλήρης πολλῶν ἀγαθῶν καὶ ἀδίκων θυμάτων μετὰ μάχης.
2 οἰκέτης νοήμων κρατήσει δεσποτῶν ἀφρόνων,
ἐν δὲ ἀδελφοῖς διελεῖται μέρη.
3 ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν καμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσός,

21^{2} πλειονα] α > A | ακουονται A† || 22^{2}] pr. και S*† || 23^{1} του > S*† || 24^{2} αυτου BS || 27^{2} θησαυριζεται S*† || 28^{2} δολου] χολου S† | πυρσευσει B || 30^{1} στηριζων] + δε BS | λογιζεται] pr. δια B† | 30^{2} οργιζει A† | 30^{3} κακιας] κακων A† || 32^{1}] + και ανηρ φρονησιν εχων γεωργιου μεγαλου AS^{s}: ex 24 5 | 32^{2} καταλαμβ.] pr. του A† || 33^{1} αδικοις] δικαιοις S* | 33^{2} παντα] πασιν S^{c}

17 1^{2} πληρης > B†

οὕτως ἐκλεκταὶ καρδίαι παρὰ κυρίῳ.
4 κακὸς ὑπακούει γλώσσης παρανόμων,
δίκαιος δὲ οὐ προσέχει χείλεσιν ψευδέσιν.
5 ὁ καταγελῶν πτωχοῦ παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν,
ὁ δὲ ἐπιχαίρων ἀπολλυμένῳ οὐκ ἀθῳωθήσεται·
ὁ δὲ ἐπισπλαγχνιζόμενος ἐλεηθήσεται.
6 στέφανος γερόντων τέκνα τέκνων,
καύχημα δὲ τέκνων πατέρες αὐτῶν.
6a τοῦ πιστοῦ ὅλος ὁ κόσμος τῶν χρημάτων,
τοῦ δὲ ἀπίστου οὐδὲ ὀβολός.
7 οὐχ ἁρμόσει ἄφρονι χείλη πιστὰ
οὐδὲ δικαίῳ χείλη ψευδῆ.
8 μισθὸς χαρίτων ἡ παιδεία τοῖς χρωμένοις,
οὗ δ' ἂν ἐπιστρέψῃ, εὐοδωθήσεται.
9 ὃς κρύπτει ἀδικήματα, ζητεῖ φιλίαν·
ὃς δὲ μισεῖ κρύπτειν, διίστησιν φίλους καὶ οἰκείους.
10 συντρίβει ἀπειλὴ καρδίαν φρονίμου,
ἄφρων δὲ μαστιγωθεὶς οὐκ αἰσθάνεται.
11 ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός,
ὁ δὲ κύριος ἄγγελον ἀνελεήμονα ἐκπέμψει αὐτῷ.
12 ἐμπεσεῖται μέριμνα ἀνδρὶ νοήμονι,
οἱ δὲ ἄφρονες διαλογιοῦνται κακά.
13 ὃς ἀποδίδωσιν κακὰ ἀντὶ ἀγαθῶν,
οὐ κινηθήσεται κακὰ ἐκ τοῦ οἴκου αὐτοῦ.
14 ἐξουσίαν δίδωσιν λόγοις ἀρχὴ δικαιοσύνης,
προηγεῖται δὲ τῆς ἐνδείας στάσις καὶ μάχη.
15 ὃς δίκαιον κρίνει τὸν ἄδικον, ἄδικον δὲ τὸν δίκαιον,
ἀκάθαρτος καὶ βδελυκτὸς παρὰ θεῷ.
16 ἵνα τί ὑπῆρξεν χρήματα ἄφρονι;
κτήσασθαι γὰρ σοφίαν ἀκάρδιος οὐ δυνήσεται.
16a ὃς ὑψηλὸν ποιεῖ τὸν ἑαυτοῦ οἶκον, ζητεῖ συντριβήν·
ὁ δὲ σκολιάζων τοῦ μαθεῖν ἐμπεσεῖται εἰς κακά.
17 εἰς πάντα καιρὸν φίλος ὑπαρχέτω σοι,
ἀδελφοὶ δὲ ἐν ἀνάγκαις χρήσιμοι ἔστωσαν·
τούτου γὰρ χάριν γεννῶνται.
18 ἀνὴρ ἄφρων ἐπικροτεῖ καὶ ἐπιχαίρει ἑαυτῷ
ὡς καὶ ὁ ἐγγυώμενος ἐγγύῃ τὸν ἑαυτοῦ φίλον.

3² εκλεκται καρδιαι] tr. S† | κυριω] θεω A || 4¹ γλωσση BᶜSᶜ || 5³ επισπλαγχν.] επι > A† || 6a] tr. A ante 5 || 8¹ η > B*† | 8² ευοδωθ.] αδικηθησεται S† || 13² εις τους οικους A† || 16² γαρ] δε A† | σοφιας A† || 16a cf. 𝔐 19². 20 || 17¹ φιλος] pr. ο Sᶜ || 18² εγγυην των εαυ. φιλων B S*†, sed cf. 6 1 19 28

19 φιλαμαρτήμων χαίρει μάχαις,
20 ὁ δὲ σκληροκάρδιος οὐ συναντᾷ ἀγαθοῖς.
ἀνὴρ εὐμετάβολος γλώσσῃ ἐμπεσεῖται εἰς κακά,
21 καρδία δὲ ἄφρονος ὀδύνῃ τῷ κεκτημένῳ αὐτήν.
οὐκ εὐφραίνεται πατὴρ ἐπὶ υἱῷ ἀπαιδεύτῳ,
υἱὸς δὲ φρόνιμος εὐφραίνει μητέρα αὐτοῦ.
22 καρδία εὐφραινομένη εὐεκτεῖν ποιεῖ,
ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται τὰ ὀστᾶ.
23 λαμβάνοντος δῶρα ἐν κόλπῳ ἀδίκως οὐ κατευοδοῦνται ὁδοί,
ἀσεβὴς δὲ ἐκκλίνει ὁδοὺς δικαιοσύνης.
24 πρόσωπον συνετὸν ἀνδρὸς σοφοῦ,
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ τοῦ ἄφρονος ἐπ' ἄκρα γῆς.
25 ὀργὴ πατρὶ υἱὸς ἄφρων
καὶ ὀδύνη τῇ τεκούσῃ αὐτοῦ.
26 ζημιοῦν ἄνδρα δίκαιον οὐ καλόν,
οὐδὲ ὅσιον ἐπιβουλεύειν δυνάσταις δικαίοις.
27 ὃς φείδεται ῥῆμα προέσθαι σκληρόν, ἐπιγνώμων·
μακρόθυμος δὲ ἀνὴρ φρόνιμος.
28 ἀνοήτῳ ἐπερωτήσαντι σοφίαν σοφία λογισθήσεται,
ἐνεὸν δέ τις ἑαυτὸν ποιήσας δόξει φρόνιμος εἶναι.
18 1 προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζεσθαι ἀπὸ φίλων,
ἐν παντὶ δὲ καιρῷ ἐπονείδιστος ἔσται.
2 οὐ χρείαν ἔχει σοφίας ἐνδεὴς φρενῶν·
μᾶλλον γὰρ ἄγεται ἀφροσύνη.
3 ὅταν ἔλθῃ ἀσεβὴς εἰς βάθος κακῶν, καταφρονεῖ,
ἐπέρχεται δὲ αὐτῷ ἀτιμία καὶ ὄνειδος.
4 ὕδωρ βαθὺ λόγος ἐν καρδίᾳ ἀνδρός,
ποταμὸς δὲ ἀναπηδύει καὶ πηγὴ ζωῆς.
5 θαυμάσαι πρόσωπον ἀσεβοῦς οὐ καλόν,
οὐδὲ ὅσιον ἐκκλίνειν τὸ δίκαιον ἐν κρίσει.
6 χείλη ἄφρονος ἄγουσιν αὐτὸν εἰς κακά,
τὸ δὲ στόμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ἐπικαλεῖται.
7 στόμα ἄφρονος συντριβὴ αὐτῷ,
τὰ δὲ χείλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.
8 ὀκνηροὺς καταβάλλει φόβος,
ψυχαὶ δὲ ἀνδρογύνων πεινάσουσιν.
9 ὁ μὴ ἰώμενος ἑαυτὸν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ

19 χαιρει] κειρει A† || 21³ ευφρανει A† || 23¹ κολποις B || 25¹ πατρι] + εστιν BS*† | 25² αυτον BᶜSᶜpl.: cf. 19 13 || 27¹ προελεσθαι BS* || 28¹ σοφιαν > A†
18 2² αγαγεται A† || 6¹ αυτα A† | 6² θρασυν A† || 8² ανδρογυναιων S*†: cf. 19 15 || 9¹ εαυτον] ε > BS*

ἀδελφός ἐστιν τοῦ λυμαινομένου ἑαυτόν.
10 ἐκ μεγαλωσύνης ἰσχύος ὄνομα κυρίου,
αὐτῷ δὲ προσδραμόντες δίκαιοι ὑψοῦνται.
11 ὕπαρξις πλουσίου ἀνδρὸς πόλις ὀχυρά,
ἡ δὲ δόξα αὐτῆς μέγα ἐπισκιάζει.
12 πρὸ συντριβῆς ὑψοῦται καρδία ἀνδρός,
καὶ πρὸ δόξης ταπεινοῦται.
13 ὃς ἀποκρίνεται λόγον πρὶν ἀκοῦσαι,
ἀφροσύνη αὐτῷ ἐστιν καὶ ὄνειδος.
14 θυμὸν ἀνδρὸς πραΰνει θεράπων φρόνιμος·
ὀλιγόψυχον δὲ ἄνδρα τίς ὑποίσει;
15 καρδία φρονίμου κτᾶται αἴσθησιν,
ὦτα δὲ σοφῶν ζητεῖ ἔννοιαν.
16 δόμα ἀνθρώπου ἐμπλατύνει αὐτὸν
καὶ παρὰ δυνάσταις καθιζάνει αὐτόν.
17 δίκαιος ἑαυτοῦ κατήγορος ἐν πρωτολογίᾳ·
ὡς δ' ἂν ἐπιβάλῃ ὁ ἀντίδικος, ἐλέγχεται.
18 ἀντιλογίας παύει κλῆρος,
ἐν δὲ δυνάσταις ὁρίζει.
19 ἀδελφὸς ὑπὸ ἀδελφοῦ βοηθούμενος ὡς πόλις ὀχυρὰ καὶ ὑψηλή,
ἰσχύει δὲ ὥσπερ τεθεμελιωμένον βασίλειον.
20 ἀπὸ καρπῶν στόματος ἀνὴρ πίμπλησιν κοιλίαν αὐτοῦ,
ἀπὸ δὲ καρπῶν χειλέων αὐτοῦ ἐμπλησθήσεται.
21 θάνατος καὶ ζωὴ ἐν χειρὶ γλώσσης,
οἱ δὲ κρατοῦντες αὐτῆς ἔδονται τοὺς καρποὺς αὐτῆς.
22 ὃς εὗρεν γυναῖκα ἀγαθήν, εὗρεν χάριτας,
ἔλαβεν δὲ παρὰ θεοῦ ἱλαρότητα.
22a ὃς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθήν, ἐκβάλλει τὰ ἀγαθά·
ὁ δὲ κατέχων μοιχαλίδα ἄφρων καὶ ἀσεβής.
19 3 ἀφροσύνη ἀνδρὸς λυμαίνεται τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ,
τὸν δὲ θεὸν αἰτιᾶται τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ.
4 πλοῦτος προστίθησιν φίλους πολλούς,
ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου λείπεται.
5 μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται,
ὁ δὲ ἐγκαλῶν ἀδίκως οὐ διαφεύξεται.
6 πολλοὶ θεραπεύουσιν πρόσωπα βασιλέων,
πᾶς δὲ ὁ κακὸς γίνεται ὄνειδος ἀνδρί.
7 πᾶς, ὃς ἀδελφὸν πτωχὸν μισεῖ,

10¹ κυριω S*† | 10² δε > S*† || 11² μεγαλα Sᶜ† | επισκειασει A† || 18¹ κληρος SᶜV (sic etiam Aug.)] σιγηρος BS*A | 18² δυναστ(ε)ιαις BS† || 20¹ καρπου A | 20² εμπλησθ.] εμ > S† || 21¹ και ζωη] ζωης A† || 22² θεου BS*V†] κυριου rel.

19 6¹ πολλοι] + δε S*† | 6² ο > ABᶜSᶜ | ονειδος] αδικος A† || 7¹ μισει] ποιει S*†

καὶ φιλίας μακρὰν ἔσται.
ἔννοια ἀγαθὴ τοῖς εἰδόσιν αὐτὴν ἐγγιεῖ,
ἀνὴρ δὲ φρόνιμος εὑρήσει αὐτήν.
ὁ πολλὰ κακοποιῶν τελεσιουργεῖ κακίαν·
ὃς δὲ ἐρεθίζει λόγους, οὐ σωθήσεται.
8 ὁ κτώμενος φρόνησιν ἀγαπᾷ ἑαυτόν·
ὃς δὲ φυλάσσει φρόνησιν, εὑρήσει ἀγαθά.
9 μάρτυς ψευδὴς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται·
ὃς δ' ἂν ἐκκαύσῃ κακίαν, ἀπολεῖται ὑπ' αὐτῆς.
10 οὐ συμφέρει ἄφρονι τρυφή,
καὶ ἐὰν οἰκέτης ἄρξηται μεθ' ὕβρεως δυναστεύειν.
11 ἐλεήμων ἀνὴρ μακροθυμεῖ,
τὸ δὲ καύχημα αὐτοῦ ἐπέρχεται παρανόμοις.
12 βασιλέως ἀπειλὴ ὁμοία βρυγμῷ λέοντος·
ὥσπερ δὲ δρόσος ἐπὶ χόρτῳ, οὕτως τὸ ἱλαρὸν αὐτοῦ.
13 αἰσχύνη πατρὶ υἱὸς ἄφρων,
καὶ οὐχ ἁγναὶ εὐχαὶ ἀπὸ μισθώματος ἑταίρας.
14 οἶκον καὶ ὕπαρξιν μερίζουσιν πατέρες παισίν,
παρὰ δὲ θεοῦ ἁρμόζεται γυνὴ ἀνδρί.
15 δειλία κατέχει ἀνδρογύναιον,
ψυχὴ δὲ ἀργοῦ πεινάσει.
16 ὃς φυλάσσει ἐντολήν, τηρεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν·
ὁ δὲ καταφρονῶν τῶν ἑαυτοῦ ὁδῶν ἀπολεῖται.
17 δανίζει θεῷ ὁ ἐλεῶν πτωχόν,
κατὰ δὲ τὸ δόμα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ.
18 παίδευε υἱόν σου, οὕτως γὰρ ἔσται εὔελπις·
εἰς δὲ ὕβριν μὴ ἐπαίρου τῇ ψυχῇ σου.
19 κακόφρων ἀνὴρ πολλὰ ζημιωθήσεται·
ἐὰν δὲ λοιμεύηται, καὶ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ προσθήσει.
20 ἄκουε, υἱέ, παιδείαν πατρός σου,
ἵνα σοφὸς γένῃ ἐπ' ἐσχάτων σου.
21 πολλοὶ λογισμοὶ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός,
ἡ δὲ βουλὴ τοῦ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα μένει.
22 καρπὸς ἀνδρὶ ἐλεημοσύνη,
κρείσσων δὲ πτωχὸς δίκαιος ἢ πλούσιος ψεύστης.
23 φόβος κυρίου εἰς ζωὴν ἀνδρί,
ὁ δὲ ἄφοβος αὐλισθήσεται ἐν τόποις, οὗ οὐκ ἐπισκοπεῖται γνῶσις.

9² απολιπεται S*† || 13¹] + και οδυνη τη τεκουση αυτου A†: ex 17 25 | 13² και > BS*A† || 14¹ μεριουσιν A | 14² θεου BS†] κυριου rel. || 15¹ ανδρογυναιον BS*†] αι > rel.: cf. 18 8 || 17² ανταποδωθησεται (sic) B*† || 19¹ πολλα > BS† || 20² εσχατω S*† || 21² εις τον αι./μενει] tr. SBᶜ || 22² ψευδης BS*V† || 23² ου] οις Sᶜ

24 ὁ ἐγκρύπτων εἰς τὸν κόλπον αὐτοῦ χεῖρας ἀδίκως,
οὐδὲ τῷ στόματι οὐ μὴ προσαγάγῃ αὐτάς.
25 λοιμοῦ μαστιγουμένου ἄφρων πανουργότερος γίνεται·
ἐὰν δὲ ἐλέγχῃς ἄνδρα φρόνιμον, νοήσει αἴσθησιν.
26 ὁ ἀτιμάζων πατέρα καὶ ἀπωθούμενος μητέρα αὐτοῦ
καταισχυνθήσεται καὶ ἐπονείδιστος ἔσται.
27 υἱὸς ἀπολειπόμενος φυλάξαι παιδείαν πατρὸς
μελετήσει ῥήσεις κακάς.
28 ὁ ἐγγυώμενος παῖδα ἄφρονα καθυβρίζει δικαίωμα,
στόμα δὲ ἀσεβῶν καταπίεται κρίσεις.
29 ἑτοιμάζονται ἀκολάστοις μάστιγες
καὶ τιμωρίαι ὤμοις ἀφρόνων.
20 1 ἀκόλαστον οἶνος καὶ ὑβριστικὸν μέθη,
πᾶς δὲ ὁ συμμειγνύμενος αὐτῇ οὐκ ἔσται σοφός.
2 οὐ διαφέρει ἀπειλὴ βασιλέως θυμοῦ λέοντος,
ὁ δὲ παροξύνων αὐτὸν ἁμαρτάνει εἰς τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.
3 δόξα ἀνδρὶ ἀποστρέφεσθαι λοιδορίας,
πᾶς δὲ ἄφρων τοιούτοις συμπλέκεται.
4 ὀνειδιζόμενος ὀκνηρὸς οὐκ αἰσχύνεται,
ὡσαύτως καὶ ὁ δανιζόμενος σῖτον ἐν ἀμήτῳ.
5 ὕδωρ βαθὺ βουλὴ ἐν καρδίᾳ ἀνδρός,
ἀνὴρ δὲ φρόνιμος ἐξαντλήσει αὐτήν.
6 μέγα ἄνθρωπος καὶ τίμιον ἀνὴρ ἐλεήμων,
ἄνδρα δὲ πιστὸν ἔργον εὑρεῖν.
7 ὃς ἀναστρέφεται ἄμωμος ἐν δικαιοσύνῃ,
μακαρίους τοὺς παῖδας αὐτοῦ καταλείψει.
8 ὅταν βασιλεὺς δίκαιος καθίσῃ ἐπὶ θρόνου,
οὐκ ἐναντιοῦται ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ πᾶν πονηρόν.
9 τίς καυχήσεται ἁγνὴν ἔχειν τὴν καρδίαν;
ἢ τίς παρρησιάσεται καθαρὸς εἶναι ἀπὸ ἁμαρτιῶν;
9a κακολογοῦντος πατέρα ἢ μητέρα σβεσθήσεται λαμπτήρ,
αἱ δὲ κόραι τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος.
9b μερὶς ἐπισπουδαζομένη ἐν πρώτοις
ἐν τοῖς τελευταίοις οὐκ εὐλογηθήσεται.
9c μὴ εἴπῃς Τείσομαι τὸν ἐχθρόν·

24^2 προσενεγκη B*† || 25^1 γινεται] εσται A || 29^2 ωμοις αφρονων Gra. (secutus Clementem Alex.)] ομοιως αφροσιν mss.

$20\,1^2$ > BS*mu. | συμμ(ε)ιγνυμενος S^sV†] συμμαινομενος pau. = συμμενομ. A†, μη συγγε(uel ι)νομενος pau., λυμαινομενος pau. | αυτη S^s†] τοιουτοις V†: cf. 3^2; τουτοις unus cod.; > A rel. | εσται] εστιν V† | pro 1^2 praebent BS mu. πας δε αφρων τοιουτοις συμπλεκεται (= 3^2), quem stichum etiam AS^s post 1^2 retinent || 4^1 ου καταισχυνεται S† || 8^1 βασ. δικ./καθιση] tr. A† || 9^1 την > S*V† || 9a (𝔐 20)^2 οψ.] εσονται S† || 9b.c = 𝔐 21. 22

ἀλλὰ ὑπόμεινον τὸν κύριον, ἵνα σοι βοηθήσῃ.
10 στάθμιον μέγα καὶ μικρὸν καὶ μέτρα δισσά,
ἀκάθαρτα ἐνώπιον κυρίου καὶ ἀμφότερα.
11 καὶ ὁ ποιῶν αὐτὰ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτοῦ συμποδισθήσεται,
νεανίσκος μετὰ ὁσίου, καὶ εὐθεῖα ἡ ὁδὸς αὐτοῦ.
12 οὖς ἀκούει καὶ ὀφθαλμὸς ὁρᾷ·
κυρίου ἔργα καὶ ἀμφότερα.
13 μὴ ἀγάπα καταλαλεῖν, ἵνα μὴ ἐξαρθῇς·
διάνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐμπλήσθητι ἄρτων.
23 βδέλυγμα κυρίῳ δισσὸν στάθμιον,
καὶ ζυγὸς δόλιος οὐ καλὸν ἐνώπιον αὐτοῦ.
24 παρὰ κυρίου εὐθύνεται τὰ διαβήματα ἀνδρί·
θνητὸς δὲ πῶς ἂν νοήσαι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ;
25 παγὶς ἀνδρὶ ταχύ τι τῶν ἰδίων ἁγιάσαι·
μετὰ γὰρ τὸ εὔξασθαι μετανοεῖν γίνεται.
26 λικμήτωρ ἀσεβῶν βασιλεὺς σοφὸς
καὶ ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς τροχόν.
27 φῶς κυρίου πνοὴ ἀνθρώπων,
ὃς ἐρευνᾷ ταμίεια κοιλίας.
28 ἐλεημοσύνη καὶ ἀλήθεια φυλακὴ βασιλεῖ
καὶ περικυκλώσουσιν ἐν δικαιοσύνῃ τὸν θρόνον αὐτοῦ.
29 κόσμος νεανίαις σοφία,
δόξα δὲ πρεσβυτέρων πολιαί.
30 ὑπώπια καὶ συντρίμματα συναντᾷ κακοῖς,
πληγαὶ δὲ εἰς ταμίεια κοιλίας.
21 1 ὥσπερ ὁρμὴ ὕδατος, οὕτως καρδία βασιλέως ἐν χειρὶ θεοῦ·
οὗ ἐὰν θέλων νεύσῃ, ἐκεῖ ἔκλινεν αὐτήν.
2 πᾶς ἀνὴρ φαίνεται ἑαυτῷ δίκαιος,
κατευθύνει δὲ καρδίας κύριος.
3 ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν
ἀρεστὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον ἢ θυσιῶν αἷμα.
4 μεγαλόφρων ἐφ' ὕβρει θρασυκάρδιος,
λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν ἁμαρτία.
6 ὁ ἐνεργῶν θησαυρίσματα γλώσσῃ ψευδεῖ
μάταια διώκει ἐπὶ παγίδας θανάτου.
7 ὄλεθρος ἀσεβέσιν ἐπιξενωθήσεται·
οὐ γὰρ βούλονται πράσσειν τὰ δίκαια.

10^2 και > S || 13^2 διανοιξον] + δε SA | αρτων] αυτων S*† || 24^1 τα > A† || 27^2] pr. η λυχνος A || 30^2 ταμι(ει)α] pr. τα S*†

$21\,1^2$ εαν] δ αν SA | νευσαι BS* | εκει > A† || 4^2 αμαρτιαι AS^c || 6^2 επι BS*†] pr. και ερχεται rel.

8 πρὸς τοὺς σκολιοὺς σκολιὰς ὁδοὺς ἀποστέλλει ὁ θεός·
ἁγνὰ γὰρ καὶ ὀρθὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
9 κρεῖσσον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας ὑπαίθρου
ἢ ἐν κεκονιαμένοις μετὰ ἀδικίας καὶ ἐν οἴκῳ κοινῷ.
10 ψυχὴ ἀσεβοῦς οὐκ ἐλεηθήσεται ὑπ᾽ οὐδενὸς τῶν ἀνθρώπων.
11 ζημιουμένου ἀκολάστου πανουργότερος γίνεται ὁ ἄκακος,
συνίων δὲ σοφὸς δέξεται γνῶσιν.
12 συνίει δίκαιος καρδίας ἀσεβῶν
καὶ φαυλίζει ἀσεβεῖς ἐν κακοῖς.
13 ὃς φράσσει τὰ ὦτα τοῦ μὴ ἐπακοῦσαι ἀσθενοῦς,
καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ εἰσακούων.
14 δόσις λάθριος ἀνατρέπει ὀργάς,
δώρων δὲ ὁ φειδόμενος θυμὸν ἐγείρει ἰσχυρόν.
15 εὐφροσύνη δικαίων ποιεῖν κρίμα,
ὅσιος δὲ ἀκάθαρτος παρὰ κακούργοις.
16 ἀνὴρ πλανώμενος ἐξ ὁδοῦ δικαιοσύνης
ἐν συναγωγῇ γιγάντων ἀναπαύσεται.
17 ἀνὴρ ἐνδεὴς ἀγαπᾷ εὐφροσύνην
φιλῶν οἶνον καὶ ἔλαιον εἰς πλοῦτον·
18 περικάθαρμα δὲ δικαίου ἄνομος.
19 κρεῖσσον οἰκεῖν ἐν γῇ ἐρήμῳ
ἢ μετὰ γυναικὸς μαχίμου καὶ γλωσσώδους καὶ ὀργίλου.
20 θησαυρὸς ἐπιθυμητὸς ἀναπαύσεται ἐπὶ στόματος σοφοῦ,
ἄφρονες δὲ ἄνδρες καταπίονται αὐτόν.
21 ὁδὸς δικαιοσύνης καὶ ἐλεημοσύνης εὑρήσει ζωὴν καὶ δόξαν.
22 πόλεις ὀχυρὰς ἐπέβη σοφὸς
καὶ καθεῖλεν τὸ ὀχύρωμα, ἐφ᾽ ᾧ ἐπεποίθεισαν οἱ ἀσεβεῖς.
23 ὃς φυλάσσει τὸ στόμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν,
διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
24 θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζὼν λοιμὸς καλεῖται·
ὃς δὲ μνησικακεῖ, παράνομος.
25 ἐπιθυμίαι ὀκνηρὸν ἀποκτείνουσιν·
οὐ γὰρ προαιροῦνται αἱ χεῖρες αὐτοῦ ποιεῖν τι.
26 ἀσεβὴς ἐπιθυμεῖ ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπιθυμίας κακάς,
ὁ δὲ δίκαιος ἐλεᾷ καὶ οἰκτίρει ἀφειδῶς.
27 θυσίαι ἀσεβῶν βδέλυγμα κυρίῳ·
καὶ γὰρ παρανόμως προσφέρουσιν αὐτάς.
28 μάρτυς ψευδὴς ἀπολεῖται,

8[1] αποστελει A || 11[1] ακακος] α 1[0] > B* || 13[1] ωτα] + αυτου A | υπακουσαι A | 13[2] επακουων S || 15[1] δικαιω S*†, δικαιου V† | ποιει B† || 19[1] γη compl.] τη BSA | 19[2] μαχιμου .. γλωσσωδους] tr. B† || 25[1] αποκτενουσιν A, -κτεννουσιν Sc† || 26[2] ελεει Bc; cf. 13 9a

ἀνὴρ δὲ ὑπήκοος φυλασσόμενος λαλήσει.
29 ἀσεβὴς ἀνὴρ ἀναιδῶς ὑφίσταται προσώπῳ,
ὁ δὲ εὐθὴς αὐτὸς συνίει τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.
30 οὐκ ἔστιν σοφία, οὐκ ἔστιν ἀνδρεία,
οὐκ ἔστιν βουλὴ πρὸς τὸν ἀσεβῆ.
31 ἵππος ἑτοιμάζεται εἰς ἡμέραν πολέμου,
παρὰ δὲ κυρίου ἡ βοήθεια.
22 1 αἱρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολύς,
ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον χάρις ἀγαθή.
2 πλούσιος καὶ πτωχὸς συνήντησαν ἀλλήλοις,
ἀμφοτέρους δὲ ὁ κύριος ἐποίησεν.
3 πανοῦργος ἰδὼν πονηρὸν τιμωρούμενον κραταιῶς αὐτὸς παιδεύεται,
οἱ δὲ ἄφρονες παρελθόντες ἐζημιώθησαν.
4 γενεὰ σοφίας φόβος κυρίου
καὶ πλοῦτος καὶ δόξα καὶ ζωή.
5 τρίβολοι καὶ παγίδες ἐν ὁδοῖς σκολιαῖς,
ὁ δὲ φυλάσσων τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ἀφέξεται αὐτῶν.
7 πλούσιοι πτωχῶν ἄρξουσιν,
καὶ οἰκέται ἰδίοις δεσπόταις δανιοῦσιν.
8 ὁ σπείρων φαῦλα θερίσει κακά,
πληγὴν δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.
8a ἄνδρα ἱλαρὸν καὶ δότην εὐλογεῖ ὁ θεός,
ματαιότητα δὲ ἔργων αὐτοῦ συντελέσει.
9 ὁ ἐλεῶν πτωχὸν αὐτὸς διατραφήσεται·
τῶν γὰρ ἑαυτοῦ ἄρτων ἔδωκεν τῷ πτωχῷ.
9a νίκην καὶ τιμὴν περιποιεῖται ὁ δῶρα δούς,
τὴν μέντοι ψυχὴν ἀφαιρεῖται τῶν κεκτημένων.
10 ἔκβαλε ἐκ συνεδρίου λοιμόν, καὶ συνεξελεύσεται αὐτῷ νεῖκος·
ὅταν γὰρ καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ, πάντας ἀτιμάζει.
11 ἀγαπᾷ κύριος ὁσίας καρδίας,
δεκτοὶ δὲ αὐτῷ πάντες ἄμωμοι·
χείλεσιν ποιμαίνει βασιλεύς.
12 οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ κυρίου διατηροῦσιν αἴσθησιν,
φαυλίζει δὲ λόγους παράνομος.
13 προφασίζεται καὶ λέγει ὀκνηρός
Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς, ἐν δὲ ταῖς πλατείαις φονευταί.
14 βόθρος βαθὺς στόμα παρανόμου,
ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν.
14a εἰσὶν ὁδοὶ κακαὶ ἐνώπιον ἀνδρός,

22 1[2] αργυρ. .. χρυσ.] tr. S || 9[2] δεδωκεν A || 9a[1] διδους A || 12[1] διατηρησουσιν A† || 13[1] και λεγει / οκν.] tr. S†

καὶ οὐκ ἀγαπᾷ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ' αὐτῶν ·
ἀποστρέφειν δὲ δεῖ ἀπὸ ὁδοῦ σκολιᾶς καὶ κακῆς.
15 ἄνοια ἐξῆπται καρδίας νέου,
ῥάβδος δὲ καὶ παιδεία μακρὰν ἀπ' αὐτοῦ.
16 ὁ συκοφαντῶν πένητα πολλὰ ποιεῖ τὰ ἑαυτοῦ ·
δίδωσιν δὲ πλουσίῳ ἐπ' ἐλάσσονι.

---

17 Λόγοις σοφῶν παράβαλλε σὸν οὖς καὶ ἄκουε ἐμὸν λόγον,
τὴν δὲ σὴν καρδίαν ἐπίστησον, ἵνα γνῷς ὅτι καλοί εἰσιν ·
18 καὶ ἐὰν ἐμβάλῃς αὐτοὺς εἰς τὴν καρδίαν σου,
εὐφρανοῦσίν σε ἅμα ἐπὶ σοῖς χείλεσιν,
19 ἵνα σου γένηται ἐπὶ κύριον ἡ ἐλπὶς
καὶ γνωρίσῃ σοι τὴν ὁδὸν αὐτοῦ.
20 καὶ σὺ δὲ ἀπόγραψαι αὐτὰ σεαυτῷ τρισσῶς
εἰς βουλὴν καὶ γνῶσιν ἐπὶ τὸ πλάτος τῆς καρδίας σου.
21 διδάσκω οὖν σε ἀληθῆ λόγον καὶ γνῶσιν ἀγαθὴν ὑπακούειν
τοῦ ἀποκρίνεσθαι λόγους ἀληθείας τοῖς προβαλλομένοις σοι.
22 Μὴ ἀποβιάζου πένητα, πτωχὸς γάρ ἐστιν,
καὶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀσθενῆ ἐν πύλαις ·
23 ὁ γὰρ κύριος κρινεῖ αὐτοῦ τὴν κρίσιν,
καὶ ῥύσῃ σὴν ἄσυλον ψυχήν.
24 μὴ ἴσθι ἑταῖρος ἀνδρὶ θυμώδει,
φίλῳ δὲ ὀργίλῳ μὴ συναυλίζου,
25 μήποτε μάθῃς τῶν ὁδῶν αὐτοῦ
καὶ λάβῃς βρόχους τῇ σῇ ψυχῇ.
26 μὴ δίδου σεαυτὸν εἰς ἐγγύην αἰσχυνόμενος πρόσωπον ·
27 ἐὰν γὰρ μὴ ἔχῃς πόθεν ἀποτείσῃς,
λήμψονται τὸ στρῶμα τὸ ὑπὸ τὰς πλευράς σου.
28 μὴ μέταιρε ὅρια αἰώνια, ἃ ἔθεντο οἱ πατέρες σου.
29 ὁρατικὸν ἄνδρα καὶ ὀξὺν ἐν τοῖς ἔργοις αὐτοῦ
βασιλεῦσι δεῖ παρεστάναι
καὶ μὴ παρεστάναι ἀνδράσι νωθροῖς.
23 1 ἐὰν καθίσῃς δειπνεῖν ἐπὶ τραπέζης δυναστῶν,
νοητῶς νόει τὰ παρατιθέμενά σοι

16¹ fin. BS*†] + κακα rel. || 17¹ παραβαλε AS^{c} | 17² γνως (S*† γνοις, cf. Thack. p. 263)] + αυτους S | οτι καλοι εισιν ad 18 trahit 𝔐 || 18¹ εαν > S† || 19² αυτου] σου B† || 20² το πλατος: cf. 7 3 | καρδιας] ψυχης BS† || 21¹ αγαθην] αληθη A† | 21² αποκρινεσθαι] -νασθαι AV†, + σε A | λογον S, λογοις A† | σοι] σε A || 23¹ κρισιν] δικην A, ψυχην S*† | 23² ασυλον ψυχην] tr. S† || 27¹ εχη et αποτ(ε)ιση BS* || 29³ (non 29²) παρισταναι A
23 1¹ δυναστου A

2 καὶ ἐπίβαλλε τὴν χεῖρά σου
εἰδὼς ὅτι τοιαῦτά σε δεῖ παρασκευάσαι ·
3 εἰ δὲ ἀπληστότερος εἶ, μὴ ἐπιθύμει τῶν ἐδεσμάτων αὐτοῦ,
ταῦτα γὰρ ἔχεται ζωῆς ψευδοῦς.
4 μὴ παρεκτείνου πένης ὢν πλουσίῳ,
τῇ δὲ σῇ ἐννοίᾳ ἀπόσχου ·
5 ἐὰν ἐπιστήσῃς τὸ σὸν ὄμμα πρὸς αὐτόν, οὐδαμοῦ φανεῖται,
κατεσκεύασται γὰρ αὐτῷ πτέρυγες ὥσπερ ἀετοῦ,
καὶ ὑποστρέφει εἰς τὸν οἶκον τοῦ προεστηκότος αὐτοῦ.
6 μὴ συνδείπνει ἀνδρὶ βασκάνῳ
μηδὲ ἐπιθύμει τῶν βρωμάτων αὐτοῦ ·
7 ὃν τρόπον γὰρ εἴ τις καταπίοι τρίχα,
οὕτως ἐσθίει καὶ πίνει.
8 μηδὲ πρὸς σὲ εἰσαγάγῃς αὐτὸν καὶ φάγῃς τὸν ψωμόν σου
μετ' αὐτοῦ ·
ἐξεμέσει γὰρ αὐτὸν καὶ λυμανεῖται τοὺς λόγους σου τοὺς καλούς.
9 εἰς ὦτα ἄφρονος μηδὲν λέγε,
μήποτε μυκτηρίσῃ τοὺς συνετοὺς λόγους σου.
10 μὴ μεταθῇς ὅρια αἰώνια,
εἰς δὲ κτῆμα ὀρφανῶν μὴ εἰσέλθῃς ·
11 ὁ γὰρ λυτρούμενος αὐτοὺς κύριος κραταιός ἐστιν
καὶ κρινεῖ τὴν κρίσιν αὐτῶν μετὰ σοῦ.
12 δὸς εἰς παιδείαν τὴν καρδίαν σου,
τὰ δὲ ὦτά σου ἑτοίμασον λόγοις αἰσθήσεως.
13 μὴ ἀπόσχῃ νήπιον παιδεύειν,
ὅτι ἐὰν πατάξῃς αὐτὸν ῥάβδῳ, οὐ μὴ ἀποθάνῃ ·
14 σὺ μὲν γὰρ πατάξεις αὐτὸν ῥάβδῳ,
τὴν δὲ ψυχὴν αὐτοῦ ἐκ θανάτου ῥύσῃ.
15 υἱέ, ἐὰν σοφὴ γένηταί σου ἡ καρδία,
εὐφρανεῖς καὶ τὴν ἐμὴν καρδίαν,
16 καὶ ἐνδιατρίψει λόγοις τὰ σὰ χείλη
πρὸς τὰ ἐμὰ χείλη, ἐὰν ὀρθὰ ὦσιν.
17 μὴ ζηλούτω ἡ καρδία σου ἁμαρτωλούς,
ἀλλὰ ἐν φόβῳ κυρίου ἴσθι ὅλην τὴν ἡμέραν ·
18 ἐὰν γὰρ τηρήσῃς αὐτά, ἔσται σοι ἔκγονα,
ἡ δὲ ἐλπίς σου οὐκ ἀποστήσεται.
19 ἄκουε, υἱέ, καὶ σοφὸς γίνου
καὶ κατεύθυνε ἐννοίας σῆς καρδίας ·

4¹ παρεκτινης S*† || 5¹ προς] επ S*† | φανειται] πεσειται BS*† | 5² πτερυγας S* || 10¹] + α εθεντο οι πατερες σου A: ex 22 28 || 13¹ παιδευων A† || 16¹ ενδιατριψη A$^{(t)}$ || 18¹ εγγονα AV† || 19¹ γενου B*† | 19² ενοιαν S^{c}

20 μὴ ἴσθι οἰνοπότης
μηδὲ ἐκτείνου συμβολαῖς κρεῶν τε ἀγορασμοῖς·
21 πᾶς γὰρ μέθυσος καὶ πορνοκόπος πτωχεύσει,
καὶ ἐνδύσεται διερρηγμένα καὶ ῥακώδη πᾶς ὑπνώδης.
22 ἄκουε, υἱέ, πατρὸς τοῦ γεννήσαντός σε
καὶ μὴ καταφρόνει ὅτι γεγήρακέν σου ἡ μήτηρ.
24 καλῶς ἐκτρέφει πατὴρ δίκαιος,
ἐπὶ δὲ υἱῷ σοφῷ εὐφραίνεται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ·
25 εὐφραινέσθω ὁ πατὴρ καὶ ἡ μήτηρ ἐπὶ σοί,
καὶ χαιρέτω ἡ τεκοῦσά σε.
26 δός μοι, υἱέ, σὴν καρδίαν,
οἱ δὲ σοὶ ὀφθαλμοὶ ἐμὰς ὁδοὺς τηρείτωσαν·
27 πίθος γὰρ τετρημένος ἐστὶν ἀλλότριος οἶκος,
καὶ φρέαρ στενὸν ἀλλότριον·
28 οὗτος γὰρ συντόμως ἀπολεῖται,
καὶ πᾶς παράνομος ἀναλωθήσεται.
29 τίνι οὐαί; τίνι θόρυβος; τίνι κρίσις;
τίνι ἀηδίαι καὶ λέσχαι;
τίνι συντρίμματα διὰ κενῆς;
τίνος πέλειοι οἱ ὀφθαλμοί;
30 οὐ τῶν ἐγχρονιζόντων ἐν οἴνοις;
οὐ τῶν ἰχνευόντων ποῦ πότοι γίνονται;
31 μὴ μεθύσκεσθε οἴνῳ, ἀλλὰ ὁμιλεῖτε ἀνθρώποις δικαίοις
καὶ ὁμιλεῖτε ἐν περιπάτοις·
ἐὰν γὰρ εἰς τὰς φιάλας καὶ τὰ ποτήρια δῷς τοὺς ὀφθαλμούς σου,
ὕστερον περιπατήσεις γυμνότερος ὑπέρου,
32 τὸ δὲ ἔσχατον ὥσπερ ὑπὸ ὄφεως πεπληγὼς ἐκτείνεται
καὶ ὥσπερ ὑπὸ κεράστου διαχεῖται αὐτῷ ὁ ἰός.
33 οἱ ὀφθαλμοί σου ὅταν ἴδωσιν ἀλλοτρίαν,
τὸ στόμα σου τότε λαλήσει σκολιά,
34 καὶ κατακείσῃ ὥσπερ ἐν καρδίᾳ θαλάσσης
καὶ ὥσπερ κυβερνήτης ἐν πολλῷ κλύδωνι·
35 ἐρεῖς δέ Τύπτουσίν με, καὶ οὐκ ἐπόνεσα,
καὶ ἐνέπαιξάν μοι, ἐγὼ δὲ οὐκ ᾔδειν·
πότε ὄρθρος ἔσται, ἵνα ἐλθὼν ζητήσω μεθ' ὧν συνελεύσομαι;
24 1 υἱέ, μὴ ζηλώσῃς κακοὺς ἄνδρας
μηδὲ ἐπιθυμήσῃς εἶναι μετ' αὐτῶν·
2 ψεύδη γὰρ μελετᾷ ἡ καρδία αὐτῶν,

20² τε > BS*† || 27¹ τετρημ. εστιν] tr. S† || 28¹ ουτως A || 29² τινι] + δε BS*† | αηδια B† | 29⁴ πελ(ε)ιοι B*S*AV†] πελιδνοι rel. (sic in S corrector nouissimus) | οι > B*A† || 31¹ οινω] οινοις S†, εν οινοις B†: ex 30¹ | 31³ τα] pr. εις SA† || 32² αυτου A

καὶ πόνους τὰ χείλη αὐτῶν λαλεῖ.
3 μετὰ σοφίας οἰκοδομεῖται οἶκος
καὶ μετὰ συνέσεως ἀνορθοῦται·
4 μετὰ αἰσθήσεως ἐμπίμπλαται ταμίεια
ἐκ παντὸς πλούτου τιμίου καὶ καλοῦ.
5 κρείσσων σοφὸς ἰσχυροῦ
καὶ ἀνὴρ φρόνησιν ἔχων γεωργίου μεγάλου·
6 μετὰ κυβερνήσεως γίνεται πόλεμος,
βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς.
7 σοφία καὶ ἔννοια ἀγαθὴ ἐν πύλαις σοφῶν·
σοφοὶ οὐκ ἐκκλίνουσιν ἐκ στόματος κυρίου,
8 ἀλλὰ λογίζονται ἐν συνεδρίοις.
ἀπαιδεύτοις συναντᾷ θάνατος,
9 ἀποθνήσκει δὲ ἄφρων ἐν ἁμαρτίαις·
ἀκαθαρσία δὲ ἀνδρὶ λοιμῷ ἐμμολυνθήσεται
10 ἐν ἡμέρᾳ κακῇ καὶ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως, ἕως ἂν ἐκλίπῃ.
11 ῥῦσαι ἀγομένους εἰς θάνατον
καὶ ἐκπρίου κτεινομένους, μὴ φείσῃ·
12 ἐὰν δὲ εἴπῃς Οὐκ οἶδα τοῦτον,
γίνωσκε ὅτι κύριος καρδίας πάντων γινώσκει,
καὶ ὁ πλάσας πνοὴν πᾶσιν αὐτὸς οἶδεν πάντα,
ὃς ἀποδίδωσιν ἑκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
13 φάγε μέλι, υἱέ, ἀγαθὸν γὰρ κηρίον,
ἵνα γλυκανθῇ σου ὁ φάρυγξ·
14 οὕτως αἰσθήσῃ σοφίαν τῇ σῇ ψυχῇ·
ἐὰν γὰρ εὕρῃς, ἔσται καλή ἡ τελευτή σου,
καὶ ἐλπίς σε οὐκ ἐγκαταλείψει.
15 μὴ προσαγάγῃς ἀσεβῆ νομῇ δικαίων
μηδὲ ἁπατηθῇς χορτασίᾳ κοιλίας·
16 ἑπτάκι γὰρ πεσεῖται ὁ δίκαιος καὶ ἀναστήσεται,
οἱ δὲ ἀσεβεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν κακοῖς.
17 ἐὰν πέσῃ ὁ ἐχθρός σου, μὴ ἐπιχαρῇς αὐτῷ,
ἐν δὲ τῷ ὑποσκελίσματι αὐτοῦ μὴ ἐπαίρου·
18 ὅτι ὄψεται κύριος, καὶ οὐκ ἀρέσει αὐτῷ,
καὶ ἀποστρέψει τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἀπ' αὐτοῦ.
19 μὴ χαῖρε ἐπὶ κακοποιοῖς
μηδὲ ζήλου ἁμαρτωλούς·
20 οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα πονηρῶν,
λαμπτὴρ δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται.

24 4¹ εμπι(μ)πλανται BS || 9² δε > A || 10 εως > S*† || 11² εκπριω A || 12² κυριος] pr. ο AV† || 14¹ σοφιας A || 16¹ ο > BS† || 18² υποστρεψει S*† || 19¹ κακοτητι S*† || 20¹ πονηρω B†

21 φοβοῦ τὸν θεόν, υἱέ, καὶ βασιλέα
καὶ μηθετέρῳ αὐτῶν ἀπειθήσῃς·
22 ἐξαίφνης γὰρ τείσονται τοὺς ἀσεβεῖς,
τὰς δὲ τιμωρίας ἀμφοτέρων τίς γνώσεται;
22a λόγον φυλασσόμενος υἱὸς ἀπωλείας ἐκτὸς ἔσται,
δεχόμενος δὲ ἐδέξατο αὐτόν.
22b μηδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης βασιλεῖ λεγέσθω,
καὶ οὐδὲν ψεῦδος ἀπὸ γλώσσης αὐτοῦ οὐ μὴ ἐξέλθῃ.
22c μάχαιρα γλῶσσα βασιλέως καὶ οὐ σαρκίνη,
ὃς δ' ἂν παραδοθῇ, συντριβήσεται·
22d ἐὰν γὰρ ὀξυνθῇ ὁ θυμὸς αὐτοῦ,
σὺν νεύροις ἀνθρώπους ἀναλίσκει
22e καὶ ὀστᾶ ἀνθρώπων κατατρώγει
καὶ συγκαίει ὥσπερ φλὸξ
ὥστε ἄβρωτα εἶναι νεοσσοῖς ἀετῶν.

---

30 1 Τοὺς ἐμοὺς λόγους, υἱέ, φοβήθητι
καὶ δεξάμενος αὐτοὺς μετανόει·
τάδε λέγει ὁ ἀνὴρ τοῖς πιστεύουσιν θεῷ, καὶ παύομαι·
2 ἀφρονέστατος γάρ εἰμι πάντων ἀνθρώπων,
καὶ φρόνησις ἀνθρώπων οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί·
3 θεὸς δεδίδαχέν με σοφίαν,
καὶ γνῶσιν ἁγίων ἔγνωκα.
4 τίς ἀνέβη εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ κατέβη;
τίς συνήγαγεν ἀνέμους ἐν κόλπῳ;
τίς συνέστρεψεν ὕδωρ ἐν ἱματίῳ;
τίς ἐκράτησεν πάντων τῶν ἄκρων τῆς γῆς;
τί ὄνομα αὐτῷ, ἢ τί ὄνομα τοῖς τέκνοις αὐτοῦ, ἵνα γνῷς;
5 πάντες λόγοι θεοῦ πεπυρωμένοι,
ὑπερασπίζει δὲ αὐτὸς τῶν εὐλαβουμένων αὐτόν·
6 μὴ προσθῇς τοῖς λόγοις αὐτοῦ,
ἵνα μὴ ἐλέγξῃ σε καὶ ψευδὴς γένῃ.
7 δύο αἰτοῦμαι παρὰ σοῦ,
μὴ ἀφέλῃς μου χάριν πρὸ τοῦ ἀποθανεῖν με·

22b[1] βασιλεως A | 22b[2] απο γλωσσης / αυτου] tr. B† | ου > B† || 22e[2] εκ-καιει S†

30 1[1] τους] + δε A(†) | 1[3] ταδε] τι δε S*† | παυσομαι S* || 2[2] ανθρωπου A || 3[1] θεος] pr. ο SC† | εδιδαξεν S | 3[2] αγιων] ανων(= ανθρωπων) A*† || 4[4] παντων > BS | 4[5] τι ονομα 2[0] > A† | τοις τεκνοις] τωι υιωι Ac†, τω τεκνω V† | ινα γνως > BS || 5[1] παντες] + γαρ BS† | 5[2] υπερασπισει A(†) || 6[2] ελεγξη] pr. εξ S†

8 μάταιον λόγον καὶ ψευδῆ μακράν μου ποίησον,
πλοῦτον δὲ καὶ πενίαν μή μοι δῷς,
σύνταξον δέ μοι τὰ δέοντα καὶ τὰ αὐτάρκη,
9 ἵνα μὴ πλησθεὶς ψευδὴς γένωμαι καὶ εἴπω Τίς με ὁρᾷ;
ἢ πενηθεὶς κλέψω καὶ ὀμόσω τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ.
10 μὴ παραδῷς οἰκέτην εἰς χεῖρας δεσπότου,
μήποτε καταράσηταί σε καὶ ἀφανισθῇς.
11 ἔκγονον κακὸν πατέρα καταρᾶται,
τὴν δὲ μητέρα οὐκ εὐλογεῖ·
12 ἔκγονον κακὸν δίκαιον ἑαυτὸν κρίνει,
τὴν δὲ ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιψεν·
13 ἔκγονον κακὸν ὑψηλοὺς ὀφθαλμοὺς ἔχει,
τοῖς δὲ βλεφάροις αὐτοῦ ἐπαίρεται·
14 ἔκγονον κακὸν μαχαίρας τοὺς ὀδόντας ἔχει
καὶ τὰς μύλας τομίδας, ὥστε ἀναλίσκειν
καὶ κατεσθίειν τοὺς ταπεινοὺς ἀπὸ τῆς γῆς
καὶ τοὺς πένητας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων.

---

24 23 Ταῦτα δὲ λέγω ὑμῖν τοῖς σοφοῖς ἐπιγινώσκειν·
αἰδεῖσθαι πρόσωπον ἐν κρίσει οὐ καλόν·
24 ὁ εἰπὼν τὸν ἀσεβῆ Δίκαιός ἐστιν,
ἐπικατάρατος λαοῖς ἔσται καὶ μισητὸς εἰς ἔθνη·
25 οἱ δὲ ἐλέγχοντες βελτίους φανοῦνται,
ἐπ' αὐτοὺς δὲ ἥξει εὐλογία ἀγαθή·
26 χείλη δὲ φιλήσουσιν ἀποκρινόμενα λόγους ἀγαθούς.
27 ἑτοίμαζε εἰς τὴν ἔξοδον τὰ ἔργα σου
καὶ παρασκευάζου εἰς τὸν ἀγρὸν
καὶ πορεύου κατόπισθέν μου
καὶ ἀνοικοδομήσεις τὸν οἶκόν σου.
28 μὴ ἴσθι ψευδὴς μάρτυς ἐπὶ σὸν πολίτην
μηδὲ πλατύνου σοῖς χείλεσιν·
29 μὴ εἴπῃς Ὃν τρόπον ἐχρήσατό μοι χρήσομαι αὐτῷ,
τείσομαι δὲ αὐτὸν ἃ με ἠδίκησεν.
30 ὥσπερ γεώργιον ἀνὴρ ἄφρων,

8[2] πενιαν] παιδιαν A† | 8[3] τα 1[0]] pr. παντα A† | και > Sc†, τα ult. > SA† (V† διαιταν αυταρκη pro τα 1[0] — fin.) || 14[2] στομιδας SA† | 14[3] και κατ-εσθ. > A

24 23[2] > S† | εν κρισει / ου καλον] tr. A† || 25[2] αγαθη > BS* || 26 α-γαθους] σοφους ACSc†, ορθους V† || 27[2] αγρον] + σου Sc(†)

καὶ ὥσπερ ἀμπελὼν ἄνθρωπος ἐνδεὴς φρενῶν ·
31 ἐὰν ἁφῇς αὐτόν, χερσωθήσεται
καὶ χορτομανήσει ὅλος καὶ γίνεται ἐκλελειμμένος,
οἱ δὲ φραγμοὶ τῶν λίθων αὐτοῦ κατασκάπτονται.
32 ὕστερον ἐγὼ μετενόησα,
ἐπέβλεψα τοῦ ἐκλέξασθαι παιδείαν.
33 ὀλίγον νυστάζω, ὀλίγον δὲ καθυπνῶ,
ὀλίγον δὲ ἐναγκαλίζομαι χερσὶν στήθη ·
34 ἐὰν δὲ τοῦτο ποιῇς, ἥξει προπορευομένη ἡ πενία σου
καὶ ἡ ἔνδειά σου ὥσπερ ἀγαθὸς δρομεύς.

---

30 15 Τῇ βδέλλῃ τρεῖς θυγατέρες ἦσαν ἀγαπήσει ἀγαπώμεναι,
καὶ αἱ τρεῖς αὗται οὐκ ἐνεπίμπλασαν αὐτήν,
καὶ ἡ τετάρτη οὐκ ἠρκέσθη εἰπεῖν Ἱκανόν ·
16 ᾅδης καὶ ἔρως γυναικὸς
καὶ τάρταρος καὶ γῆ οὐκ ἐμπιπλαμένη ὕδατος
καὶ ὕδωρ καὶ πῦρ οὐ μὴ εἴπωσιν Ἀρκεῖ.
17 ὀφθαλμὸν καταγελῶντα πατρὸς καὶ ἀτιμάζοντα γῆρας μητρός,
ἐκκόψαισαν αὐτὸν κόρακες ἐκ τῶν φαράγγων,
καὶ καταφάγοισαν αὐτὸν νεοσσοὶ ἀετῶν.
18 τρία δέ ἐστιν ἀδύνατά μοι νοῆσαι,
καὶ τὸ τέταρτον οὐκ ἐπιγινώσκω ·
19 ἴχνη ἀετοῦ πετομένου
καὶ ὁδοὺς ὄφεως ἐπὶ πέτρας
καὶ τρίβους νηὸς ποντοπορούσης
καὶ ὁδοὺς ἀνδρὸς ἐν νεότητι.
20 τοιαύτη ὁδὸς γυναικὸς μοιχαλίδος,
ἥ, ὅταν πράξῃ, ἀπονιψαμένη οὐδέν φησιν πεπραχέναι ἄτοπον.
21 διὰ τριῶν σείεται ἡ γῆ,
τὸ δὲ τέταρτον οὐ δύναται φέρειν ·
22 ἐὰν οἰκέτης βασιλεύσῃ,
καὶ ἄφρων πλησθῇ σιτίων,
23 καὶ οἰκέτις ἐὰν ἐκβάλῃ τὴν ἑαυτῆς κυρίαν,
καὶ μισητὴ γυνὴ ἐὰν τύχῃ ἀνδρὸς ἀγαθοῦ.
24 τέσσαρα δέ ἐστιν ἐλάχιστα ἐπὶ τῆς γῆς,

32² απεβλεψα BS*† || 33¹ δε > S || 34² σου > A
30 15² ενεμπιπλασαν A(†) || 17² εκκολαψαισαν αυτην A† | 17³ αυτην A*† || 24¹ εστιν > BS*

ταῦτα δέ ἐστιν σοφώτερα τῶν σοφῶν ·
25 οἱ μύρμηκες, οἷς μὴ ἔστιν ἰσχὺς
καὶ ἑτοιμάζονται θέρους τὴν τροφήν ·
26 καὶ οἱ χοιρογρύλλιοι, ἔθνος οὐκ ἰσχυρόν,
οἳ ἐποιήσαντο ἐν πέτραις τοὺς ἑαυτῶν οἴκους ·
27 ἀβασίλευτόν ἐστιν ἡ ἀκρὶς
καὶ ἐκστρατεύει ἀφ' ἑνὸς κελεύσματος εὐτάκτως ·
28 καὶ καλαβώτης χερσὶν ἐρειδόμενος καὶ εὐάλωτος ὢν
κατοικεῖ ἐν ὀχυρώμασιν βασιλέως.
29 τρία δέ ἐστιν, ἃ εὐόδως πορεύεται,
καὶ τὸ τέταρτον, ὃ καλῶς διαβαίνει ·
30 σκύμνος λέοντος ἰσχυρότερος κτηνῶν,
ὃς οὐκ ἀποστρέφεται οὐδὲ καταπτήσσει κτῆνος,
31 καὶ ἀλέκτωρ ἐμπεριπατῶν θηλείαις εὔψυχος
καὶ τράγος ἡγούμενος αἰπολίου
καὶ βασιλεὺς δημηγορῶν ἐν ἔθνει.
32 ἐὰν πρόῃ σεαυτὸν εἰς εὐφροσύνην
καὶ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου μετὰ μάχης, ἀτιμασθήσῃ.
33 ἄμελγε γάλα, καὶ ἔσται βούτυρον ·
ἐὰν δὲ ἐκπιέζῃς μυκτῆρας, ἐξελεύσεται αἷμα ·
ἐὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους, ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχαι.

---

31 1 Οἱ ἐμοὶ λόγοι εἴρηνται ὑπὸ θεοῦ,
βασιλέως χρηματισμός, ὃν ἐπαίδευσεν ἡ μήτηρ αὐτοῦ.
2 τί, τέκνον, τηρήσεις; τί; ῥήσεις θεοῦ ·
πρωτογενές, σοὶ λέγω, υἱέ ·
τί, τέκνον ἐμῆς κοιλίας;
τί, τέκνον ἐμῶν εὐχῶν;
3 μὴ δῷς γυναιξὶ σὸν πλοῦτον
καὶ τὸν σὸν νοῦν καὶ βίον εἰς ὑστεροβουλίαν.
4 μετὰ βουλῆς πάντα ποίει,
μετὰ βουλῆς οἰνοπότει ·
οἱ δυνάσται θυμώδεις εἰσίν,
οἶνον δὲ μὴ πινέτωσαν,
5 ἵνα μὴ πιόντες ἐπιλάθωνται τῆς σοφίας

27² εκστρατ.] εκ > B || 28² βασιλεων B || 29¹ δε > S*† | πορευονται A† | 29² το > B || 32¹ εν ευφροσυνη B† || 33² μυκτηρα S† | 33³ εξελκης] -κυσης S†
31 2¹ τι 1⁰ > S*† | τηρησεις > S^cV† || 3¹ σον] σου A† || 4⁴ δε > A

καὶ ὀρθὰ κρῖναι οὐ μὴ δύνωνται τοὺς ἀσθενεῖς.
6 δίδοτε μέθην τοῖς ἐν λύπαις
καὶ οἶνον πίνειν τοῖς ἐν ὀδύναις,
7 ἵνα ἐπιλάθωνται τῆς πενίας
καὶ τῶν πόνων μὴ μνησθῶσιν ἔτι.
8 ἄνοιγε σὸν στόμα λόγῳ θεοῦ
καὶ κρῖνε πάντας ὑγιῶς·
9 ἄνοιγε σὸν στόμα καὶ κρῖνε δικαίως,
διάκρινε δὲ πένητα καὶ ἀσθενῆ.

---

25 1 Αὗται αἱ παιδεῖαι Σαλωμῶντος αἱ ἀδιάκριτοι,
ἃς ἐξεγράψαντο οἱ φίλοι Εζεκιου τοῦ
βασιλέως τῆς Ιουδαίας.
2 Δόξα θεοῦ κρύπτει λόγον,
δόξα δὲ βασιλέως τιμᾷ πράγματα.
3 οὐρανὸς ὑψηλός, γῆ δὲ βαθεῖα,
καρδία δὲ βασιλέως ἀνεξέλεγκτος.
4 τύπτε ἀδόκιμον ἀργύριον,
καὶ καθαρισθήσεται καθαρὸν ἅπαν·
5 κτεῖνε ἀσεβεῖς ἐκ προσώπου βασιλέως,
καὶ κατορθώσει ἐν δικαιοσύνῃ ὁ θρόνος αὐτοῦ.
6 μὴ ἀλαζονεύου ἐνώπιον βασιλέως
μηδὲ ἐν τόποις δυναστῶν ὑφίστασο·
7 κρεῖσσον γάρ σοι τὸ ῥηθῆναι Ἀνάβαινε πρός με,
ἢ ταπεινῶσαί σε ἐν προσώπῳ δυνάστου.
ἃ εἶδον οἱ ὀφθαλμοί σου, λέγε.
8 μὴ πρόσπιπτε εἰς μάχην ταχέως,
ἵνα μὴ μεταμεληθῇς ἐπ' ἐσχάτων.
ἡνίκα ἄν σε ὀνειδίσῃ ὁ σὸς φίλος,
9 ἀναχώρει εἰς τὰ ὀπίσω, μὴ καταφρόνει,
10 μή σε ὀνειδίσῃ μὲν ὁ φίλος,
ἡ δὲ μάχη σου καὶ ἡ ἔχθρα οὐκ ἀπέσται,
ἀλλ' ἔσται σοι ἴση θανάτῳ.
10a χάρις καὶ φιλία ἐλευθεροῖ,
ἃς τήρησον σεαυτῷ, ἵνα μὴ ἐπονείδιστος γένῃ,
ἀλλὰ φύλαξον τὰς ὁδούς σου εὐσυναλλάκτως.

5^2 κρινειν A || 9^1 κρινε] pr. δια S† | 9^2 δε > S†
25 1 παιδειαι] παροιμιαι AS^c | σολομωντος A: cf. 1 1 || 2^2 προσταγματα AB^c || 4^1 τυπτε] κρυπτε A† || 6^2 δυνατων S*† || 7^1 σοι / το ρηθ.] tr. AS^c, σοι το ρηθ. σοι S*† | 7^2 ταπεινωσαι] -νωθηναι S || 8^2 εσχατω B† | 8^3 ηνικα] + δ A | σος > A pl. || 10^2 σου > S† | εχθρα] + σου S

11 μῆλον χρυσοῦν ἐν ὁρμίσκῳ σαρδίου,
οὕτως εἰπεῖν λόγον.
12 εἰς ἐνώτιον χρυσοῦν σάρδιον πολυτελὲς δέδεται,
λόγος σοφὸς εἰς εὐήκοον οὖς.
13 ὥσπερ ἔξοδος χιόνος ἐν ἀμήτῳ κατὰ καῦμα ὠφελεῖ,
οὕτως ἄγγελος πιστὸς τοὺς ἀποστείλαντας αὐτόν·
ψυχὰς γὰρ τῶν αὐτῷ χρωμένων ὠφελεῖ.
14 ὥσπερ ἄνεμοι καὶ νέφη καὶ ὑετοὶ ἐπιφανέστατοι,
οὕτως οἱ καυχώμενοι ἐπὶ δόσει ψευδεῖ.
15 ἐν μακροθυμίᾳ εὐοδία βασιλεῦσιν,
γλῶσσα δὲ μαλακὴ συντρίβει ὀστᾶ.
16 μέλι εὑρὼν φάγε τὸ ἱκανόν,
μήποτε πλησθεὶς ἐξεμέσῃς.
17 σπάνιον εἴσαγε σὸν πόδα πρὸς τὸν σεαυτοῦ φίλον,
μήποτε πλησθείς σου μισήσῃ σε.
18 ῥόπαλον καὶ μάχαιρα καὶ τόξευμα ἀκιδωτόν,
οὕτως καὶ ἀνὴρ ὁ καταμαρτυρῶν τοῦ φίλου αὐτοῦ
μαρτυρίαν ψευδῆ.
19 ὀδοὺς κακοῦ καὶ ποὺς παρανόμου ὀλεῖται ἐν ἡμέρᾳ κακῇ.
20 ὥσπερ ὄξος ἕλκει ἀσύμφορον,
οὕτως προσπεσὸν πάθος ἐν σώματι καρδίαν λυπεῖ.
20a ὥσπερ σὴς ἱματίῳ καὶ σκώληξ ξύλῳ,
οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν.
21 ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρός σου, τρέφε αὐτόν,
ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν·
22 τοῦτο γὰρ ποιῶν ἄνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ἐπὶ τὴν
κεφαλὴν αὐτοῦ,
ὁ δὲ κύριος ἀνταποδώσει σοι ἀγαθά.
23 ἄνεμος βορέας ἐξεγείρει νέφη,
πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλῶσσαν ἐρεθίζει.
24 κρεῖττον οἰκεῖν ἐπὶ γωνίας δώματος
ἢ μετὰ γυναικὸς λοιδόρου ἐν οἰκίᾳ κοινῇ.
25 ὥσπερ ὕδωρ ψυχρὸν ψυχῇ διψώσῃ προσηνές,
οὕτως ἀγγελία ἀγαθὴ ἐκ γῆς μακρόθεν.
26 ὥσπερ εἴ τις πηγὴν φράσσοι καὶ ὕδατος ἔξοδον λυμαίνοιτο,
οὕτως ἄκοσμον δίκαιον πεπτωκέναι ἐνώπιον ἀσεβοῦς.

11^2] + επι αρμοζουσιν αυτω *O*(sub※)S^c compl. (S^c† om. αυτω) || 12^1 σαρδιον] pr. και BS* || 13^1 χιονος > B† || 14^1 επιφανεστατα BS*† | 14^2 ο καυχωμενος B*† || 16^2 πλησθεις] pr. εμ S† || 17^1 εισαγαγε S | τον > B$^{(\dagger)}$ || 18^1 ακηλιδωτον AS^c | 18^2 και > S^c | ανηρ] pr. ο A† | του] pr. κατα A† || 19 οδους A*O*†] οδος rel. || 20^2 εν > A || 20a^1 ιματιω] pr. εν B || 21^1 τρεφε] ψωμιζε B: ex Rom. 12 20 || 22^1 ποιησας S*† | πυρος > A† | της κεφαλης S* | 22^2 ανταποδειδωσει (sic) A† || 25^1 διψωση] ζωση S*†

27 ἐσθίειν μέλι πολὺ οὐ καλόν,
τιμᾶν δὲ χρὴ λόγους ἐνδόξους.
28 ὥσπερ πόλις τὰ τείχη καταβεβλημένη καὶ ἀτείχιστος,
οὕτως ἀνὴρ ὃς οὐ μετὰ βουλῆς τι πράσσει.
26 1 ὥσπερ δρόσος ἐν ἀμήτῳ καὶ ὥσπερ ὑετὸς ἐν θέρει,
οὕτως οὐκ ἔστιν ἄφρονι τιμή.
2 ὥσπερ ὄρνεα πέταται καὶ στρουθοί,
οὕτως ἀρὰ ματαία οὐκ ἐπελεύσεται οὐδενί.
3 ὥσπερ μάστιξ ἵππῳ καὶ κέντρον ὄνῳ,
οὕτως ῥάβδος ἔθνει παρανόμῳ.
4 μὴ ἀποκρίνου ἄφρονι πρὸς τὴν ἐκείνου ἀφροσύνην,
ἵνα μὴ ὅμοιος γένῃ αὐτῷ·
5 ἀλλὰ ἀποκρίνου ἄφρονι κατὰ τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ,
ἵνα μὴ φαίνηται σοφὸς παρ' ἑαυτῷ.
6 ἐκ τῶν ἑαυτοῦ ποδῶν ὄνειδος πίεται
ὁ ἀποστείλας δι' ἀγγέλου ἄφρονος λόγον.
7 ἀφελοῦ πορείαν σκελῶν
καὶ παροιμίαν ἐκ στόματος ἀφρόνων.
8 ὃς ἀποδεσμεύει λίθον ἐν σφενδόνῃ,
ὅμοιός ἐστιν τῷ διδόντι ἄφρονι δόξαν.
9 ἄκανθαι φύονται ἐν χειρὶ τοῦ μεθύσου,
δουλεία δὲ ἐν χειρὶ τῶν ἀφρόνων.
10 πολλὰ χειμάζεται πᾶσα σὰρξ ἀφρόνων·
συντρίβεται γὰρ ἡ ἔκστασις αὐτῶν.
11 ὥσπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὸν ἑαυτοῦ ἔμετον καὶ μισητὸς γένηται,
οὕτως ἄφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναστρέψας ἐπὶ τὴν ἑαυτοῦ ἁμαρτίαν.
11a ἔστιν αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν,
καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις.
12 εἶδον ἄνδρα δόξαντα παρ' ἑαυτῷ σοφὸν εἶναι,
ἐλπίδα μέντοι ἔσχεν μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ.
13 λέγει ὀκνηρὸς ἀποστελλόμενος εἰς ὁδόν
Λέων ἐν ταῖς ὁδοῖς.
14 ὥσπερ θύρα στρέφεται ἐπὶ τοῦ στρόφιγγος,
οὕτως ὀκνηρὸς ἐπὶ τῆς κλίνης αὐτοῦ.
15 κρύψας ὀκνηρὸς τὴν χεῖρα ἐν τῷ κόλπῳ αὐτοῦ

26 2^1 πετανται A || 4^1 προς] κατα A || 5^1 κατα] προς A || 6^1 ποδων *O*] οδων BSA | πιεται Gra.] ποιειται mss. || 7^1 πορνιαν S*† | 7^2 παροιμιαν *O*] παρανομιαν BSA || 9^1 του > BV† || 11^1 εαυτου εμετον] εμ. αυτου A | 11^2 κακια αναστρ.] tr. S† || 12^2 μαλλον αφρων] tr. A$^{(\dagger)}$; cf. 29 20 || 13^2 fin. B*†] + εν δε ταις πλατειαις φονευται rel.: ex 22 13 || 14^1 τω στροφιγγι A

οὐ δυνήσεται ἐπενεγκεῖν ἐπὶ τὸ στόμα.
16 σοφώτερος ἑαυτῷ ὀκνηρὸς φαίνεται
τοῦ ἐν πλησμονῇ ἀποκομίζοντος ἀγγελίαν.
17 ὥσπερ ὁ κρατῶν κέρκου κυνός,
οὕτως ὁ προεστὼς ἀλλοτρίας κρίσεως.
18 ὥσπερ οἱ ἰώμενοι προβάλλουσιν λόγους εἰς ἀνθρώπους,
ὁ δὲ ἀπαντήσας τῷ λόγῳ πρῶτος ὑποσκελισθήσεται,
19 οὕτως πάντες οἱ ἐνεδρεύοντες τοὺς ἑαυτῶν φίλους,
ὅταν δὲ φωραθῶσιν, λέγουσιν ὅτι Παίζων ἔπραξα.
20 ἐν πολλοῖς ξύλοις θάλλει πῦρ,
ὅπου δὲ οὐκ ἔστιν δίθυμος, ἡσυχάζει μάχη.
21 ἐσχάρα ἄνθραξιν καὶ ξύλα πυρί,
ἀνὴρ δὲ λοίδορος εἰς ταραχὴν μάχης.
22 λόγοι κερκώπων μαλακοί,
οὗτοι δὲ τύπτουσιν εἰς ταμίεια σπλάγχνων.
23 ἀργύριον διδόμενον μετὰ δόλου ὥσπερ ὄστρακον ἡγητέον·
χείλη λεῖα καρδίαν καλύπτει λυπηράν.
24 χείλεσιν πάντα ἐπινεύει ἀποκλαιόμενος ἐχθρός,
ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ τεκταίνεται δόλους·
25 ἐάν σου δέηται ὁ ἐχθρὸς μεγάλῃ τῇ φωνῇ, μὴ πεισθῇς·
ἑπτὰ γάρ εἰσιν πονηρίαι ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ.
26 ὁ κρύπτων ἔχθραν συνίστησιν δόλον,
ἐκκαλύπτει δὲ τὰς ἑαυτοῦ ἁμαρτίας εὔγνωστος ἐν συνεδρίοις.
27 ὁ ὀρύσσων βόθρον τῷ πλησίον ἐμπεσεῖται εἰς αὐτόν,
ὁ δὲ κυλίων λίθον ἐφ' ἑαυτὸν κυλίει.
28 γλῶσσα ψευδὴς μισεῖ ἀλήθειαν,
στόμα δὲ ἄστεγον ποιεῖ ἀκαταστασίας.
27 1 μὴ καυχῶ τὰ εἰς αὔριον·
οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται ἡ ἐπιοῦσα.
2 ἐγκωμιαζέτω σε ὁ πέλας καὶ μὴ τὸ σὸν στόμα,
ἀλλότριος καὶ μὴ τὰ σὰ χείλη.
3 βαρὺ λίθος καὶ δυσβάστακτον ἄμμος,
ὀργὴ δὲ ἄφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέρων.
4 ἀνελεήμων θυμὸς καὶ ὀξεῖα ὀργή,
ἀλλ' οὐδένα ὑφίσταται ζῆλος.

15^2 δυναται SA | επι] εις A | το > BS*† || 16^1 εαυτω οκνηρος] tr. A || 18^1 ιωμενοι] π⟨ε⟩ιρωμ. S^c || 19^2 φωραθωσιν] οραθ. BS* || 20^2 διθυμος] οξυθυμος AS^c || 22^2 σπλαγχνων] κοιλιας S^c || 23^2 λεια] δολια S || 24^1 αποκλαι.] pr. ο A† | εχθρους B*S† | 24^2 τη > S† | δολους] λογους B*† || 25^1] + αυτω A | 25^2 εισιν > B*† | ψυχη] καρδια A || 26^2 εκκαλυπτει] ενκαλ. B† (B^{c}† εγκ.), συνκαλ. S*† | συνεδρ(ε)ιοις BS*V†] -δριω rel. || 27^1 βοθυνον S*†
27 2^1 ο] το A† || 4^2 ουδενα BS†] α > rel.

5 κρείσσους ἔλεγχοι ἀποκεκαλυμμένοι κρυπτομένης φιλίας.
6 ἀξιοπιστότερά ἐστιν τραύματα φίλου
ἢ ἑκούσια φιλήματα ἐχθροῦ.
7 ψυχὴ ἐν πλησμονῇ οὖσα κηρίοις ἐμπαίζει,
ψυχῇ δὲ ἐνδεεῖ καὶ τὰ πικρὰ γλυκεῖα φαίνεται.
8 ὥσπερ ὅταν ὄρνεον καταπετασθῇ ἐκ τῆς ἰδίας νοσσιᾶς,
οὕτως ἄνθρωπος δουλοῦται, ὅταν ἀποξενωθῇ ἐκ τῶν
ἰδίων τόπων.
9 μύροις καὶ οἴνοις καὶ θυμιάμασιν τέρπεται καρδία,
καταρρήγνυται δὲ ὑπὸ συμπτωμάτων ψυχή.
10 φίλον σὸν ἢ φίλον πατρῷον μὴ ἐγκαταλίπῃς,
εἰς δὲ τὸν οἶκον τοῦ ἀδελφοῦ σου μὴ εἰσέλθῃς ἀτυχῶν·
κρείσσων φίλος ἐγγὺς ἢ ἀδελφὸς μακρὰν οἰκῶν.
11 σοφὸς γίνου, υἱέ, ἵνα εὐφραίνηταί μου ἡ καρδία,
καὶ ἀπόστρεψον ἀπὸ σοῦ ἐπονειδίστους λόγους.
12 πανοῦργος κακῶν ἐπερχομένων ἀπεκρύβη,
ἄφρονες δὲ ἐπελθόντες ζημίαν τείσουσιν.
13 ἀφελοῦ τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, παρῆλθεν γάρ·
ὑβριστὴς ὅστις τὰ ἀλλότρια λυμαίνεται.
14 ὃς ἂν εὐλογῇ φίλον τὸ πρωὶ μεγάλῃ τῇ φωνῇ,
καταρωμένου οὐδὲν διαφέρειν δόξει.
15 σταγόνες ἐκβάλλουσιν ἄνθρωπον ἐν ἡμέρᾳ χειμερινῇ ἐκ τοῦ
οἴκου αὐτοῦ,
ὡσαύτως καὶ γυνὴ λοίδορος ἐκ τοῦ ἰδίου οἴκου.
16 βορέας σκληρὸς ἄνεμος,
ὀνόματι δὲ ἐπιδέξιος καλεῖται.
17 σίδηρος σίδηρον ὀξύνει,
ἀνὴρ δὲ παροξύνει πρόσωπον ἑταίρου.
18 ὃς φυτεύει συκῆν, φάγεται τοὺς καρποὺς αὐτῆς·
ὃς δὲ φυλάσσει τὸν ἑαυτοῦ κύριον, τιμηθήσεται.
19 ὥσπερ οὐχ ὅμοια πρόσωπα προσώποις,
οὕτως οὐδὲ αἱ καρδίαι τῶν ἀνθρώπων.
20 ᾅδης καὶ ἀπώλεια οὐκ ἐμπίμπλανται,
ὡσαύτως καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ τῶν ἀνθρώπων ἄπληστοι.
20a βδέλυγμα κυρίῳ στηρίζων ὀφθαλμόν,
καὶ οἱ ἀπαίδευτοι ἀκρατεῖς γλώσσῃ.

5 αποκεκαλ. BS†] αποκαλυπτομενοι rel. || 6¹ εστιν > A || 7² ενδεει] pr. εν BS* | γλυκ(ε)ια SAC† (cf. Thack. § 12, 8)] -κεα rel. | φαιν.] φερει S*† || 8¹ οταν ορνεον] tr. A || 10¹ η] και A | 10³ κρισσον SA || 11¹ ευφρ. μου CV] ευφρ. σου SA, σου ευφρ. B† || 12² επελθοντες] επ > A† || 15¹ αυτου > BS† | 15² εκ] απο S || 19² καρδιαι] διανοιαι BS*†; + ομοιαι S*†: idem add. C pl. post ανθρωπων

21 δοκίμιον ἀργύρῳ καὶ χρυσῷ πύρωσις,
ἀνὴρ δὲ δοκιμάζεται διὰ στόματος ἐγκωμιαζόντων αὐτόν.
21a καρδία ἀνόμου ἐκζητεῖ κακά,
καρδία δὲ εὐθὴς ἐκζητεῖ γνῶσιν.
22 ἐὰν μαστιγοῖς ἄφρονα ἐν μέσῳ συνεδρίου ἀτιμάζων,
οὐ μὴ περιέλῃς τὴν ἀφροσύνην αὐτοῦ.
23 γνωστῶς ἐπιγνώσῃ ψυχὰς ποιμνίου σου
καὶ ἐπιστήσεις καρδίαν σου σαῖς ἀγέλαις·
24 ὅτι οὐ τὸν αἰῶνα ἀνδρὶ κράτος καὶ ἰσχύς,
οὐδὲ παραδίδωσιν ἐκ γενεᾶς εἰς γενεάν.
25 ἐπιμελοῦ τῶν ἐν τῷ πεδίῳ χλωρῶν καὶ κερεῖς πόαν
καὶ σύναγε χόρτον ὀρεινόν,
26 ἵνα ἔχῃς πρόβατα εἰς ἱματισμόν·
τίμα πεδίον, ἵνα ὦσίν σοι ἄρνες.
27 υἱέ, παρ' ἐμοῦ ἔχεις ῥήσεις ἰσχυρὰς εἰς τὴν ζωήν σου
καὶ εἰς τὴν ζωὴν σῶν θεραπόντων.
28 1 φεύγει ἀσεβὴς μηδενὸς διώκοντος,
δίκαιος δὲ ὥσπερ λέων πέποιθεν.
2 δι' ἁμαρτίας ἀσεβῶν κρίσεις ἐγείρονται,
ἀνὴρ δὲ πανοῦργος κατασβέσει αὐτάς.
3 ἀνδρεῖος ἐν ἀσεβείαις συκοφαντεῖ πτωχούς.
ὥσπερ ὑετὸς λάβρος καὶ ἀνωφελής,
4 οὕτως οἱ ἐγκαταλείποντες τὸν νόμον ἐγκωμιάζουσιν
ἀσέβειαν,
οἱ δὲ ἀγαπῶντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν ἑαυτοῖς τεῖχος.
5 ἄνδρες κακοὶ οὐ νοήσουσιν κρίμα,
οἱ δὲ ζητοῦντες τὸν κύριον συνήσουσιν ἐν παντί.
6 κρείσσων πτωχὸς πορευόμενος ἐν ἀληθείᾳ πλουσίου ψευδοῦς.
7 φυλάσσει νόμον υἱὸς συνετός·
ὃς δὲ ποιμαίνει ἀσωτίαν, ἀτιμάζει πατέρα.
8 ὁ πληθύνων τὸν πλοῦτον αὐτοῦ μετὰ τόκων καὶ πλεονασμῶν
τῷ ἐλεῶντι πτωχοὺς συνάγει αὐτόν.
9 ὁ ἐκκλίνων τὸ οὖς αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι νόμου
καὶ αὐτὸς τὴν προσευχὴν αὐτοῦ ἐβδέλυκται.

21¹ αργυρω BS†] -ριω rel. | χρυσιω A | 21² αυτον > S*† || 21a² εκζητει] εκ > B† || 22¹ αφρονα] pr. τον ASᶜ | συνεδριω A || 24² εκ — fin.] εις γενεας και γενεας A(ᵗ) || 25¹ ποιαν A†: cf. Thack. § 6, 39 | 25² συναγαγε A || 27² σων] pr. των S

28 4¹ εγκωμ.] pr. και S*† || 5¹ νοησουσιν] συνησ. B*A: cf. 29 7 || 6 εν αληθ. > S*† || 7² fin. BS*†] + αυτου rel. || 8² ελεουντι SABᶜ: cf. 13 9a || 9¹ του > BSV†: post -του

10 ὃς πλανᾷ εὐθεῖς ἐν ὁδῷ κακῇ,
εἰς διαφθορὰν αὐτὸς ἐμπεσεῖται·
οἱ δὲ ἄνομοι διελεύσονται ἀγαθὰ
καὶ οὐκ εἰσελεύσονται εἰς αὐτά.
11 σοφὸς παρ' ἑαυτῷ ἀνὴρ πλούσιος,
πένης δὲ νοήμων καταγνώσεται αὐτοῦ.
12 διὰ βοήθειαν δικαίων πολλὴ γίνεται δόξα,
ἐν δὲ τόποις ἀσεβῶν ἁλίσκονται ἄνθρωποι.
13 ὁ ἐπικαλύπτων ἀσέβειαν ἑαυτοῦ οὐκ εὐοδωθήσεται,
ὁ δὲ ἐξηγούμενος ἐλέγχους ἀγαπηθήσεται.
14 μακάριος ἀνήρ, ὃς καταπτήσσει πάντα δι' εὐλάβειαν,
ὁ δὲ σκληρὸς τὴν καρδίαν ἐμπεσεῖται κακοῖς.
15 λέων πεινῶν καὶ λύκος διψῶν
ὃς τυραννεῖ πτωχὸς ὢν ἔθνους πενιχροῦ.
16 βασιλεὺς ἐνδεὴς προσόδων μέγας συκοφάντης,
ὁ δὲ μισῶν ἀδικίαν μακρὸν χρόνον ζήσεται.
17 ἄνδρα τὸν ἐν αἰτίᾳ φόνου ὁ ἐγγυώμενος
φυγὰς ἔσται καὶ οὐκ ἐν ἀσφαλείᾳ.
17a παίδευε υἱόν, καὶ ἀγαπήσει σε
καὶ δώσει κόσμον τῇ σῇ ψυχῇ·
οὐ μὴ ὑπακούσῃς ἔθνει παρανόμῳ.
18 ὁ πορευόμενος δικαίως βεβοήθηται,
ὁ δὲ σκολιαῖς ὁδοῖς πορευόμενος ἐμπλακήσεται.
19 ὁ ἐργαζόμενος τὴν ἑαυτοῦ γῆν πλησθήσεται ἄρτων,
ὁ δὲ διώκων σχολὴν πλησθήσεται πενίας.
20 ἀνὴρ ἀξιόπιστος πολλὰ εὐλογηθήσεται,
ὁ δὲ κακὸς οὐκ ἀτιμώρητος ἔσται.
21 ὃς οὐκ αἰσχύνεται πρόσωπα δικαίων, οὐκ ἀγαθός·
ὁ τοιοῦτος ψωμοῦ ἄρτου ἀποδώσεται ἄνδρα.
22 σπεύδει πλουτεῖν ἀνὴρ βάσκανος
καὶ οὐκ οἶδεν ὅτι ἐλεήμων κρατήσει αὐτοῦ.
23 ὁ ἐλέγχων ἀνθρώπου ὁδοὺς
χάριτας ἕξει μᾶλλον τοῦ γλωσσοχαριτοῦντος.
24 ὃς ἀποβάλλεται πατέρα ἢ μητέρα καὶ δοκεῖ μὴ ἁμαρτάνειν,
οὗτος κοινωνός ἐστιν ἀνδρὸς ἀσεβοῦς.
25 ἄπληστος ἀνὴρ κρίνει εἰκῇ·
ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ κύριον, ἐν ἐπιμελείᾳ ἔσται.
26 ὃς πέποιθεν θρασείᾳ καρδίᾳ, ὁ τοιοῦτος ἄφρων·

10³ αγαθα] pr. εις S† || 17ā = 29 17. 18¹ | 17a³ υπακουσης B† = -σεις S*†] -ση A = -σει Sᶜ: illud est actiuum, hoc medium, cf. Thack. p. 231 || 20¹ αξιοπιστοτερος A†: cf. 27 6 || 24¹ αποβαλλεται] -βιαζεται A || 25¹ απιστος BS

ὃς δὲ πορεύεται σοφίᾳ, σωθήσεται.
27 ὃς δίδωσιν πτωχοῖς, οὐκ ἐνδεηθήσεται·
ὃς δὲ ἀποστρέφει τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ, ἐν πολλῇ ἀπορίᾳ ἔσται.
28 ἐν τόποις ἀσεβῶν στένουσι δίκαιοι,
ἐν δὲ τῇ ἐκείνων ἀπωλείᾳ πληθυνθήσονται δίκαιοι.
29 1 κρείσσων ἀνὴρ ἐλέγχων ἀνδρὸς σκληροτραχήλου·
ἐξαπίνης γὰρ φλεγομένου αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἴασις.
2 ἐγκωμιαζομένων δικαίων εὐφρανθήσονται λαοί,
ἀρχόντων δὲ ἀσεβῶν στένουσιν ἄνδρες.
3 ἀνδρὸς φιλοῦντος σοφίαν εὐφραίνεται πατὴρ αὐτοῦ·
ὃς δὲ ποιμαίνει πόρνας, ἀπολεῖ πλοῦτον.
4 βασιλεὺς δίκαιος ἀνίστησιν χώραν,
ἀνὴρ δὲ παράνομος κατασκάπτει.
5 ὃς παρασκευάζεται ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ἑαυτοῦ φίλου δίκτυον,
περιβάλλει αὐτὸ τοῖς ἑαυτοῦ ποσίν.
6 ἁμαρτάνοντι ἀνδρὶ μεγάλη παγίς,
δίκαιος δὲ ἐν χαρᾷ καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἔσται.
7 ἐπίσταται δίκαιος κρίνειν πενιχροῖς,
ὁ δὲ ἀσεβὴς οὐ συνήσει γνῶσιν,
καὶ πτωχῷ οὐχ ὑπάρχει νοῦς ἐπιγνώμων.
8 ἄνδρες λοιμοὶ ἐξέκαυσαν πόλιν,
σοφοὶ δὲ ἀπέστρεψαν ὀργήν.
9 ἀνὴρ σοφὸς κρίνει ἔθνη,
ἀνὴρ δὲ φαῦλος ὀργιζόμενος καταγελᾶται καὶ οὐ καταπτήσσει.
10 ἄνδρες αἱμάτων μέτοχοι μισήσουσιν ὅσιον,
οἱ δὲ εὐθεῖς ἐκζητήσουσιν ψυχὴν αὐτοῦ.
11 ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐκφέρει ἄφρων,
σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος.
12 βασιλέως ὑπακούοντος λόγον ἄδικον
πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι.
13 δανιστοῦ καὶ χρεοφειλέτου ἀλλήλοις συνελθόντων
ἐπισκοπὴν ποιεῖται ἀμφοτέρων ὁ κύριος.
14 βασιλέως ἐν ἀληθείᾳ κρίνοντος πτωχοὺς
ὁ θρόνος αὐτοῦ εἰς μαρτύριον κατασταθήσεται.
15 πληγαὶ καὶ ἔλεγχοι διδόασιν σοφίαν,
παῖς δὲ πλανώμενος αἰσχύνει γονεῖς αὐτοῦ.

29 1² εσται SA || 2¹ εγκωμιαζομενου δε δικαιου A† || 3¹ πατηρ] pr. ο ASᶜ || 6² εν 2⁰ > A || 7² συνησει] νοει BS*†: cf. 28 5 || 8¹ λοιμοι] ανομοι BS | 8² απεκρυψαν S† || 10¹ μισησουσιν] μισουσιν B, ζητησουσιν A† || 12¹ επακου. BS† || 13¹ αλληλων A† | 13² ποιειται αμφοτ.] tr. B*

16 πολλῶν ὄντων ἀσεβῶν πολλαὶ γίνονται ἁμαρτίαι,
οἱ δὲ δίκαιοι ἐκείνων πιπτόντων κατάφοβοι γίνονται.
17 παίδευε υἱόν σου, καὶ ἀναπαύσει σε
καὶ δώσει κόσμον τῇ ψυχῇ σου.
18 οὐ μὴ ὑπάρξῃ ἐξηγητὴς ἔθνει παρανόμῳ,
ὁ δὲ φυλάσσων τὸν νόμον μακαριστός.
19 λόγοις οὐ παιδευθήσεται οἰκέτης σκληρός·
ἐὰν γὰρ καὶ νοήσῃ, ἀλλ᾽ οὐχ ὑπακούσεται.
20 ἐὰν ἴδῃς ἄνδρα ταχὺν ἐν λόγοις,
γίνωσκε ὅτι ἐλπίδα ἔχει μᾶλλον ἄφρων αὐτοῦ.
21 ὃς κατασπαταλᾷ ἐκ παιδός, οἰκέτης ἔσται,
ἔσχατον δὲ ὀδυνηθήσεται ἐφ᾽ ἑαυτῷ.
22 ἀνὴρ θυμώδης ὀρύσσει νεῖκος,
ἀνὴρ δὲ ὀργίλος ἐξώρυξεν ἁμαρτίας.
23 ὕβρις ἄνδρα ταπεινοῖ,
τοὺς δὲ ταπεινόφρονας ἐρείδει δόξῃ κύριος.
24 ὃς μερίζεται κλέπτῃ, μισεῖ τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν·
ἐὰν δὲ ὅρκου προτεθέντος ἀκούσαντες μὴ ἀναγγείλωσιν,
25 φοβηθέντες καὶ αἰσχυνθέντες ἀνθρώπους ὑπεσκελίσθησαν·
ὁ δὲ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον εὐφρανθήσεται.
ἀσέβεια ἀνδρὶ δίδωσιν σφάλμα·
ὃς δὲ πέποιθεν ἐπὶ τῷ δεσπότῃ, σωθήσεται.
26 πολλοὶ θεραπεύουσιν πρόσωπα ἡγουμένων,
παρὰ δὲ κυρίου γίνεται τὸ δίκαιον ἀνδρί.
27 βδέλυγμα δικαίοις ἀνὴρ ἄδικος,
βδέλυγμα δὲ ἀνόμῳ κατευθύνουσα ὁδός.

---

30 1—14 uide ante 24 23, 30 15—31 9 post 24 34

---

31 10 Γυναῖκα ἀνδρείαν τίς εὑρήσει;
τιμιωτέρα δέ ἐστιν λίθων πολυτελῶν ἡ τοιαύτη.

19¹ σκληροτραχηλος S*† | 19² αλλ > A || 20¹ τραχυν Bᶜ | 20² αφρων] pr. ο SA; cf. 26 12 || 22¹ ορυσσει] εγειρει B: ex 10 12 || 23² ερειδει] εριζει B†: cf. 31 19; εγ(ε)ιρ(ε)ι Sᶜ compl. || 24¹ μεριζεται] μ > S*†, συνμερ. Sᶜ || 25¹ υπεσκελισθησαν BS†] υποσκελισθησονται rel. | 25² κυριω BS†: cf. 25⁴ | 25⁴ ος δε πεποιθεν] ο δε πεποιθως A: cf. 25² | δεσποτη] σωτηρι S† || 27¹ δικαιοις ανηρ αδικος V] δικαιος ανηρ (+ ανδρι SABᶜ) αδικω BSA
31 10² η τοιαυτη > S†

11 θαρσεῖ ἐπ᾽ αὐτῇ ἡ καρδία τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς,
ἡ τοιαύτη καλῶν σκύλων οὐκ ἀπορήσει·
12 ἐνεργεῖ γὰρ τῷ ἀνδρὶ ἀγαθὰ πάντα τὸν βίον.
13 μηρυομένη ἔρια καὶ λίνον ἐποίησεν εὔχρηστον ταῖς χερσὶν αὐτῆς.
14 ἐγένετο ὡσεὶ ναῦς ἐμπορευομένη μακρόθεν,
συνάγει δὲ αὕτη τὸν βίον.
15 καὶ ἀνίσταται ἐκ νυκτῶν
καὶ ἔδωκεν βρώματα τῷ οἴκῳ
καὶ ἔργα ταῖς θεραπαίναις.
16 θεωρήσασα γεώργιον ἐπρίατο,
ἀπὸ δὲ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς κατεφύτευσεν κτῆμα.
17 ἀναζωσαμένη ἰσχυρῶς τὴν ὀσφὺν αὐτῆς
ἤρεισεν τοὺς βραχίονας αὐτῆς εἰς ἔργον.
18 ἐγεύσατο ὅτι καλόν ἐστιν τὸ ἐργάζεσθαι,
καὶ οὐκ ἀποσβέννυται ὅλην τὴν νύκτα ὁ λύχνος αὐτῆς.
19 τοὺς πήχεις αὐτῆς ἐκτείνει ἐπὶ τὰ συμφέροντα,
τὰς δὲ χεῖρας αὐτῆς ἐρείδει εἰς ἄτρακτον.
20 χεῖρας δὲ αὐτῆς διήνοιξεν πένητι,
καρπὸν δὲ ἐξέτεινεν πτωχῷ.
21 οὐ φροντίζει τῶν ἐν οἴκῳ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς, ὅταν που χρονίζῃ·
πάντες γὰρ οἱ παρ᾽ αὐτῆς ἐνδιδύσκονται.
22 δισσὰς χλαίνας ἐποίησεν τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς,
ἐκ δὲ βύσσου καὶ πορφύρας ἑαυτῇ ἐνδύματα.
23 περίβλεπτος δὲ γίνεται ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς,
ἡνίκα ἂν καθίσῃ ἐν συνεδρίῳ μετὰ τῶν γερόντων κατοίκων τῆς γῆς.
24 σινδόνας ἐποίησεν καὶ ἀπέδοτο,
περιζώματα δὲ τοῖς Χαναναίοις.
25 στόμα αὐτῆς διήνοιξεν προσεχόντως καὶ ἐννόμως
καὶ τάξιν ἐστείλατο τῇ γλώσσῃ αὐτῆς.
26 ἰσχὺν καὶ εὐπρέπειαν ἐνεδύσατο
καὶ εὐφράνθη ἐν ἡμέραις ἐσχάταις.

11¹ θαρρει S | επ αυτην SA || 12 αγαθα] αγαθον και ου κακον A || 13 ευχρηστα A pl. || 14¹ εγεν.] + δε A† | ωσει] ως η S*† | 14² αυτη B†] εαυτη S*†, αυτης A, εαυτης Sᶜ | βιον] πλουτον ASᶜ || 15¹ cum 14² iungunt BSA || 18¹ εγευσ.] pr. και BS†, + δε A† | 18² ολην τ. νυκτα / ο λυχν. αυτης] tr. B || 19 τους πηχεις../.. τας .. χειρας] tr. A; Sᶜ τας χειρας pro τους πηχεις, sed 19² τας χειρας intactum reliquit | 19² ερειδει] εριζει S†: cf. 29 23 | αδρακτον SV† || 20² καρπον: cf. Ps. 127 2 || 22² δε > S || 23¹ πυλαις] ρυμαις S† | 23² γεροντων κατοικων] πρεσβυτερων ABᶜSᶜ || 24¹] + τοις φοινιξιν Sᶜmu. | 24² δε > B† || 25 / 26] tr. A = 𝔐: in hoc carmine alphabetico 𝔐 hab. literam ℨ ante Ð, 𝔊 inuenit Ð ante ℨ, cf. Thr. 2—4: cf. etiam 28¹

27 στεγναὶ διατριβαὶ οἴκων αὐτῆς,
σῖτα δὲ ὀκνηρὰ οὐκ ἔφαγεν.
28 τὸ στόμα δὲ ἀνοίγει σοφῶς καὶ νομοθέσμως,
ἡ δὲ ἐλεημοσύνη αὐτῆς ἀνέστησεν τὰ τέκνα αὐτῆς, καὶ ἐ-
πλούτησαν,
καὶ ὁ ἀνὴρ αὐτῆς ἤνεσεν αὐτήν
29 Πολλαὶ θυγατέρες ἐκτήσαντο πλοῦτον,
πολλαὶ ἐποίησαν δυνατά,
σὺ δὲ ὑπέρκεισαι καὶ ὑπερῆρας πάσας.
30 ψευδεῖς ἀρέσκειαι καὶ μάταιον κάλλος γυναικός·
γυνὴ γὰρ συνετὴ εὐλογεῖται,
φόβον δὲ κυρίου αὕτη αἰνείτω.
31 δότε αὐτῇ ἀπὸ καρπῶν χειρῶν αὐτῆς,
καὶ αἰνείσθω ἐν πύλαις ὁ ἀνὴρ αὐτῆς.

28 init. — αυτης 1⁰: cf. 𝔐 26 | 28¹ το στομα δε B†] το > S, στομα δε αυτης A | σοφως και] σοφοις BS*† || 29² δυναμιν BᶜSᶜ || 31¹ χειρων *O*†] χειλεων rel.

Subscr. παροιμιαι BSA (+ σαλομωντος S, + σολομωντος A: cf. inscr.)

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΗΣ

1 1 Ῥήματα Ἐκκλησιαστοῦ υἱοῦ Δαυιδ
βασιλέως Ισραηλ ἐν Ιερουσαλημ.
2 Ματαιότης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής,
ματαιότης ματαιοτήτων, τὰ πάντα ματαιότης.
3 τίς περισσεία τῷ ἀνθρώπῳ
ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ, ᾧ μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον;
4 γενεὰ πορεύεται καὶ γενεὰ ἔρχεται,
καὶ ἡ γῆ εἰς τὸν αἰῶνα ἕστηκεν.
5 καὶ ἀνατέλλει ὁ ἥλιος καὶ δύνει ὁ ἥλιος
καὶ εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ ἕλκει·

Eccl.: BSA. — *O* = Sy. — interpretatio huius libri est Aquilae simillima (1 16 τω λεγειν = לאמר; 2 17 συν την ζωην = את החיים et sic ubique, cf. 1 14 2 12 3 11, quin etiam 9 15 ουκ εμνησθη συν του ανδρος = לא זכר את האיש); sed est quod differat inter α′ et 𝔊, ex. gr. הבל 1 2.14 2 1.11 7 15 9 9 12 8 α′ ατμος(uel -μις), 𝔊 ματαιοτης, unde efficio interpretem huius libri non Aquilam ipsum fuisse, sed aliquem Aquilae sectatorem (cf. etiam quae Hieronymus tradidit de Aquilae duplici editione quorundam librorum: Field I, p. xxiv). multa in hoc libro restitui, sed non omnia sanari possunt, nisi quis uim adhibere uult.

1 3² ω] pr. εν S†

6 ἀνατέλλων αὐτὸς ἐκεῖ πορεύεται πρὸς νότον
καὶ κυκλοῖ πρὸς βορρᾶν·
κυκλοῖ κυκλῶν, πορεύεται τὸ πνεῦμα,
καὶ ἐπὶ κύκλους αὐτοῦ ἐπιστρέφει τὸ πνεῦμα.
7 πάντες οἱ χείμαρροι πορεύονται εἰς τὴν θάλασσαν,
καὶ ἡ θάλασσα οὐκ ἔσται ἐμπιμπλαμένη·
εἰς τόπον, οὗ οἱ χείμαρροι πορεύονται,
ἐκεῖ αὐτοὶ ἐπιστρέφουσιν τοῦ πορευθῆναι.
8 πάντες οἱ λόγοι ἔγκοποι·
οὐ δυνήσεται ἀνὴρ τοῦ λαλεῖν,
καὶ οὐκ ἐμπλησθήσεται ὀφθαλμὸς τοῦ ὁρᾶν,
καὶ οὐ πληρωθήσεται οὖς ἀπὸ ἀκροάσεως.
9 τί τὸ γεγονός, αὐτὸ τὸ γενησόμενον·
καὶ τί τὸ πεποιημένον, αὐτὸ τὸ ποιηθησόμενον·
καὶ οὐκ ἔστιν πᾶν πρόσφατον ὑπὸ τὸν ἥλιον.
10 ὃς λαλήσει καὶ ἐρεῖ Ἰδὲ τοῦτο καινόν ἐστιν,
ἤδη γέγονεν ἐν τοῖς αἰῶσιν
τοῖς γενομένοις ἀπὸ ἔμπροσθεν ἡμῶν.
11 οὐκ ἔστιν μνήμη τοῖς πρώτοις,
καί γε τοῖς ἐσχάτοις γενομένοις
οὐκ ἔσται αὐτοῖς μνήμη
μετὰ τῶν γενησομένων εἰς τὴν ἐσχάτην.
12 Ἐγὼ Ἐκκλησιαστὴς ἐγενόμην
βασιλεὺς ἐπὶ Ισραηλ ἐν Ιερουσαλημ·
13 καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ ἐκζητῆσαι
καὶ τοῦ κατασκέψασθαι ἐν τῇ σοφίᾳ περὶ πάντων
τῶν γινομένων ὑπὸ τὸν οὐρανόν·
ὅτι περισπασμὸν πονηρὸν
ἔδωκεν ὁ θεὸς τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀνθρώπου
τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ.
14 εἶδον σὺν πάντα τὰ ποιήματα
τὰ πεποιημένα ὑπὸ τὸν ἥλιον,
καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
15 διεστραμμένον οὐ δυνήσεται τοῦ ἐπικοσμηθῆναι,

6¹ ανατ. αυτ. εκει ad 5 trahit 𝔐 | ανατελλων αυτος] tr. B | 6² βορρα A† || 7³ ου > B† | 7⁴ του > S† || 8³ ου πλησθησεται B†: cf. 6 3 | 8⁴ ουκ εμπλησθησεται S† || 10² ηδη] pr. αυτο SᶜV† | εν > A† || 11³ εστιν A | αυτων BSA† | 11⁴ γενηθησομενων A† || 13² περι] υπερ S*† | 13³ γενομενων SA | ουρανον] ηλιον Sᶜ | 13⁵ των ανθρωπων BS: item BS in 2 3, B in 3 10, ανθρωπων B(†) in 2 8; sed in 2 8 3 10 etiam S, in 3 18. 19. 21 8 11 9 3. 12 etiam BS του ανθρωπου | 13⁶ περισπασθηναι S† || 14¹ συν παντα (A συμπαντα): = את כל, cf. 2 18 4 1.4 bis. 15 8 9. 17¹ 9 1 bis. 12 14 et 2 12 3 11¹ Regn. I 2 22 || 15¹ του > BS* | επικοσμ.] επι > A

καὶ ὑστέρημα οὐ δυνήσεται τοῦ ἀριθμηθῆναι.
16 ἐλάλησα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου τῷ λέγειν
Ἐγὼ ἰδοὺ ἐμεγαλύνθην
καὶ προσέθηκα σοφίαν ἐπὶ πᾶσιν,
οἳ ἐγένοντο ἔμπροσθέν μου ἐν Ιερουσαλημ,
καὶ καρδία μου εἶδεν πολλά, σοφίαν καὶ γνῶσιν.
17 καὶ ἔδωκα καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν καὶ γνῶσιν,
παραβολὰς καὶ ἐπιστήμην ἔγνων,
ὅτι καί γε τοῦτ' ἔστιν προαίρεσις πνεύματος·
18 ὅτι ἐν πλήθει σοφίας πλῆθος γνώσεως,
καὶ ὁ προστιθεὶς γνῶσιν προσθήσει ἄλγημα.
2 1 Εἶπον ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου
Δεῦρο δὴ πειράσω σε ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ ἰδὲ ἐν ἀγαθῷ·
καὶ ἰδοὺ καί γε τοῦτο ματαιότης.
2 τῷ γέλωτι εἶπα περιφορὰν
καὶ τῇ εὐφροσύνῃ Τί τοῦτο ποιεῖς;
3 κατεσκεψάμην ἐν καρδίᾳ μου
τοῦ ἑλκύσαι εἰς οἶνον τὴν σάρκα μου
— καὶ καρδία μου ὡδήγησεν ἐν σοφίᾳ —
καὶ τοῦ κρατῆσαι ἐπ' ἀφροσύνῃ,
ἕως οὗ ἴδω ποῖον τὸ ἀγαθὸν τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀνθρώπου,
ὃ ποιήσουσιν ὑπὸ τὸν ἥλιον
ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτῶν.
4 ἐμεγάλυνα ποίημά μου,
ᾠκοδόμησά μοι οἴκους,
ἐφύτευσά μοι ἀμπελῶνας,
5 ἐποίησά μοι κήπους καὶ παραδείσους
καὶ ἐφύτευσα ἐν αὐτοῖς ξύλον πᾶν καρποῦ·
6 ἐποίησά μοι κολυμβήθρας ὑδάτων
τοῦ ποτίσαι ἀπ' αὐτῶν δρυμὸν βλαστῶντα ξύλα·
7 ἐκτησάμην δούλους καὶ παιδίσκας,
καὶ οἰκογενεῖς ἐγένοντό μοι,
καί γε κτῆσις βουκολίου καὶ ποιμνίου πολλὴ ἐγένετό μοι
ὑπὲρ πάντας τοὺς γενομένους
ἔμπροσθέν μου ἐν Ιερουσαλημ·

15² του > BS || 16¹ καρδια compl.] pr. τη BSA | τω] του S | 16² εγω ιδου] tr. S || 17¹ γνωναι] pr. επι S† | 17² εγνων] + εγω BS || 18² προστιθεις] τι > S†

2 3¹.² ad La adaptaui; codices gr. praebent και κατεσκεψαμην ει η καρδια μου ελκυσει ως οινον την σαρκα μου | 3³ ωδηγ.] + με Sᶜ | 3⁴ κρατ(ε)ιν SᶜV† | αφροσυνη La†] ευφρ. mss. | 3⁵ του ανθρ.: cf. 1 13 | 3⁷ αριθμον] εν αριθμω SᶜV† || 6² ξυλα > B† || 7³ πολλη > S*†

8 συνήγαγόν μοι καί γε ἀργύριον καὶ χρυσίον
καὶ περιουσιασμοὺς βασιλέων καὶ τῶν χωρῶν·
ἐποίησά μοι ᾄδοντας καὶ ᾀδούσας
καὶ ἐντρυφήματα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου
οἰνοχόον καὶ οἰνοχόας·
9 καὶ ἐμεγαλύνθην καὶ προσέθηκα
παρὰ πάντας τοὺς γενομένους
ἔμπροσθέν μου ἐν Ιερουσαλημ·
καί γε σοφία μου ἐστάθη μοι.
10 καὶ πᾶν, ὃ ᾔτησαν οἱ ὀφθαλμοί μου,
οὐχ ὑφεῖλον ἀπ' αὐτῶν,
οὐκ ἀπεκώλυσα τὴν καρδίαν μου
ἀπὸ πάσης εὐφροσύνης,
ὅτι καρδία μου εὐφράνθη ἐν παντὶ μόχθῳ μου,
καὶ τοῦτο ἐγένετο μερίς μου
ἀπὸ παντὸς μόχθου μου.
11 καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ ἐν πᾶσιν ποιήμασίν μου,
οἷς ἐποίησαν αἱ χεῖρές μου,
καὶ ἐν μόχθῳ, ᾧ ἐμόχθησα τοῦ ποιεῖν,
καὶ ἰδοὺ τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος,
καὶ οὐκ ἔστιν περισσεία ὑπὸ τὸν ἥλιον.
12 Καὶ ἐπέβλεψα ἐγὼ τοῦ ἰδεῖν σοφίαν
καὶ περιφορὰν καὶ ἀφροσύνην·
ὅτι τίς ὁ ἄνθρωπος, ὃς ἐπελεύσεται ὀπίσω τῆς βουλῆς
τὰ ὅσα ἐποίησεν αὐτήν;
13 καὶ εἶδον ἐγὼ ὅτι ἔστιν περισσεία τῇ σοφίᾳ ὑπὲρ τὴν ἀφροσύνην
ὡς περισσεία τοῦ φωτὸς ὑπὲρ τὸ σκότος·
14 τοῦ σοφοῦ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐν κεφαλῇ αὐτοῦ,
καὶ ὁ ἄφρων ἐν σκότει πορεύεται.
καὶ ἔγνων καί γε ἐγὼ

8¹ και 2⁰] + γε BA | 8⁴ και > B | του ανθρ.] ανθρωπων B(†): cf. 1 13 | 8⁵ οινοχοον] -χοους ASᶜ || 9³ εμπροσθεν] pr. απο B† || 10² ουχ υφειλον] ουκ αφ. BS | 10⁴ ευφροσ.] + μου B || 11¹ ποιημ.] pr. τοις ASᶜ | 11³ μοχθω] + μου A† | 11⁴ προαιρ.] περισσεια S† || 12² παραφοραν B†: item A† in 7 25; cf. 2 7 7 et 9 3 10 13 et 1 17 | 12³ ο V] > BSA | ος > A† | απελευσεται Sᶜ† | 12⁴ τα οσα BS*A†] συν οσα SᶜV†, συν τα οσα uel συμπαντα οσα uel al. rel.: utram lectionem praeferam, dubito, ad τα οσα cf. 8 9, ad συν οσα cf. 5 3 (cf. etiam 9 11); Aquila solebat notam accusatiui את per praepositionem συν reddere, cf. adnot. ad init. libri et 2 17 3 10. 11². 17 bis. 4 2. 3 5 3. 6 7 14. 26. 29 8 8. 15. 17³ 9 15 10 20 11 7 12 9 nec non 1 14 3 11¹, sed ubi articulus in Hebraico deerat, את per articulum reddebat: 1 13 2 3. 10. 14. 20. 24 3 15 4 5 bis. 8. 10 5 5 ter. 18. 19 etc. | εποιησαν A | αυτη S || 13¹ εστιν περισσ.] tr. S†

ὅτι συνάντημα ἓν συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς.
15 καὶ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου
Ὡς συνάντημα τοῦ ἄφρονος
καί γε ἐμοὶ συναντήσεταί μοι,
καὶ ἵνα τί ἐσοφισάμην;
ἐγὼ τότε περισσὸν ἐλάλησα ἐν καρδίᾳ μου,
διότι ἄφρων ἐκ περισσεύματος λαλεῖ,
ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης.
16 ὅτι οὐκ ἔστιν μνήμη τοῦ σοφοῦ
μετὰ τοῦ ἄφρονος εἰς αἰῶνα,
καθότι ἤδη αἱ ἡμέραι αἱ ἐρχόμεναι
τὰ πάντα ἐπελήσθη·
καὶ πῶς ἀποθανεῖται ὁ σοφὸς μετὰ τοῦ ἄφρονος;
17 καὶ ἐμίσησα σὺν τὴν ζωήν,
ὅτι πονηρὸν ἐπ' ἐμὲ τὸ ποίημα
τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον,
ὅτι τὰ πάντα ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
18 καὶ ἐμίσησα ἐγὼ σὺν πάντα μόχθον μου,
ὃν ἐγὼ μοχθῶ ὑπὸ τὸν ἥλιον,
ὅτι ἀφίω αὐτὸν τῷ ἀνθρώπῳ τῷ γινομένῳ μετ' ἐμέ·
19 καὶ τίς οἶδεν εἰ σοφὸς ἔσται ἢ ἄφρων;
καὶ ἐξουσιάζεται ἐν παντὶ μόχθῳ μου,
ᾧ ἐμόχθησα καὶ ᾧ ἐσοφισάμην ὑπὸ τὸν ἥλιον.
καί γε τοῦτο ματαιότης.
20 καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ τοῦ ἀποτάξασθαι τῇ καρδίᾳ μου
ἐπὶ παντὶ τῷ μόχθῳ, ᾧ ἐμόχθησα ὑπὸ τὸν ἥλιον,
21 ὅτι ἔστιν ἄνθρωπος, οὗ μόχθος αὐτοῦ
ἐν σοφίᾳ καὶ ἐν γνώσει καὶ ἐν ἀνδρείᾳ,
καὶ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ ἐμόχθησεν ἐν αὐτῷ,
δώσει αὐτῷ μερίδα αὐτοῦ.
καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ πονηρία μεγάλη.
22 ὅτι τί γίνεται τῷ ἀνθρώπῳ ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ
καὶ ἐν προαιρέσει καρδίας αὐτοῦ,

15³ μοι > S^{c} | 15$^{4.5}$ εσοφισαμην, εγω τοτε] τοτε > BS*, εσοφ. εγω, εγω τοτε S^{c} | 15^{6}/15^{7}] tr. B† | 15^{6} αφρων] pr. ο B || 16^{1} μνημη] pr. η S* | 16^{2} αιωνα] pr. τον B* | 16^{3} αι ημ. αι ερχ. pau.] αι ημ. ερχ. BS*, ταις ημεραις ταις επερχομεναις AS^{c}†: item omisso επ Vcompl. | 16^{5} ο > S || 17^{1} συν: cf. 12 | 17^{4} τα > B || 18^{1} συμπαντα B: cf. 1 14 | μοχθον] pr. τον S | 18^{2} μοχθω] κοπιω B | 18^{3} γενησομενω A || 19^{1} ει] η SA† | 19^{2} και unus cod. et *O*La†] + ει rel. | 19^{3} ω 2^{0} > B*S* || 20^{1} την καρδιαν B† | 20^{2} επι] εν BS | τω μοχθω] μοχθω μου BS || 21^{1} ου Gra.] οτι mss. | 21^{3} ος S^{c}] ω BS*, > A | 21^{4} αυτω] -τον A || 22^{1} τι unus cod.] > rel. | γιν.] + εν B | 22^{2} προαιρ.] pr. τη S*

ᾧ αὐτὸς μοχθεῖ ὑπὸ τὸν ἥλιον;
23 ὅτι πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ
ἀλγημάτων καὶ θυμοῦ περισπασμὸς αὐτοῦ,
καί γε ἐν νυκτὶ οὐ κοιμᾶται ἡ καρδία αὐτοῦ.
καί γε τοῦτο ματαιότης ἐστίν.
24 Οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἐν ἀνθρώπῳ·
ὃ φάγεται καὶ ὃ πίεται καὶ ὃ δείξει τῇ ψυχῇ αὐτοῦ,
ἀγαθὸν ἐν μόχθῳ αὐτοῦ.
καί γε τοῦτο εἶδον ἐγὼ ὅτι ἀπὸ χειρὸς τοῦ θεοῦ ἐστιν·
25 ὅτι τίς φάγεται καὶ τίς φείσεται πάρεξ αὐτοῦ;
26 ὅτι τῷ ἀνθρώπῳ τῷ ἀγαθῷ
πρὸ προσώπου αὐτοῦ ἔδωκεν σοφίαν
καὶ γνῶσιν καὶ εὐφροσύνην·
καὶ τῷ ἁμαρτάνοντι ἔδωκεν περισπασμὸν
τοῦ προσθεῖναι καὶ τοῦ συναγαγεῖν
τοῦ δοῦναι τῷ ἀγαθῷ πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ·
ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
3 1 Τοῖς πᾶσιν χρόνος,
καὶ καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι ὑπὸ τὸν οὐρανόν.
2 καιρὸς τοῦ τεκεῖν καὶ καιρὸς τοῦ ἀποθανεῖν,
καιρὸς τοῦ φυτεῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκτῖλαι πεφυτευμένον,
3 καιρὸς τοῦ ἀποκτεῖναι καὶ καιρὸς τοῦ ἰάσασθαι,
καιρὸς τοῦ καθελεῖν καὶ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι,
4 καιρὸς τοῦ κλαῦσαι καὶ καιρὸς τοῦ γελάσαι,
καιρὸς τοῦ κόψασθαι καὶ καιρὸς τοῦ ὀρχήσασθαι,
5 καιρὸς τοῦ βαλεῖν λίθους καὶ καιρὸς τοῦ συναγαγεῖν λίθους,
καιρὸς τοῦ περιλαβεῖν καὶ καιρὸς τοῦ μακρυνθῆναι ἀπὸ περιλήμψεως,
6 καιρὸς τοῦ ζητῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ ἀπολέσαι,
καιρὸς τοῦ φυλάξαι καὶ καιρὸς τοῦ ἐκβαλεῖν,
7 καιρὸς τοῦ ῥῆξαι καὶ καιρὸς τοῦ ῥάψαι,
καιρὸς τοῦ σιγᾶν καὶ καιρὸς τοῦ λαλεῖν,
8 καιρὸς τοῦ φιλῆσαι καὶ καιρὸς τοῦ μισῆσαι,
καιρὸς πολέμου καὶ καιρὸς εἰρήνης.
9 τίς περισσεία τοῦ ποιοῦντος ἐν οἷς αὐτὸς μοχθεῖ;
10 εἶδον σὺν τὸν περισπασμόν, ὃν ἔδωκεν ὁ θεὸς

22³ ω > S*† || 24¹ εν SV†] > BA | 24² ο 1⁰] ος A*†, pr. πλην S^{c} | ο 2⁰ > A mu. || 25 φεισεται *O*La†] πιεται mss. || 26⁵ του 2⁰ > S
3 1¹ χρονος S*†] pr. ο rel. | 1² τω / παντι πραγμ.] tr. B*† | ουρανον] ηλιον S^{c} || 2¹ καιρος 1⁰] pr. και S*† | 2² πεφυτευμενον BS*†] -μενα V†, pr. το rel. || 3² οικοδομειν B† || 5² περιλημματος A || 8² πολεμου] pr. του S*† || 10¹ συν] + παντα BV† | περισπ.] πειρασμον A†: cf. 4 8 5 2. 13 8 16 et 1 13 bis. 2 23. 26 3 10² 5 19

τοῖς υἱοῖς τοῦ ἀνθρώπου τοῦ περισπᾶσθαι ἐν αὐτῷ.
11 σὺν τὰ πάντα ἐποίησεν καλὰ ἐν καιρῷ αὐτοῦ
καί γε σὺν τὸν αἰῶνα ἔδωκεν ἐν καρδίᾳ αὐτῶν,
ὅπως μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος
τὸ ποίημα, ὃ ἐποίησεν ὁ θεός, ἀπ' ἀρχῆς καὶ μέχρι τέλους.
12 ἔγνων ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν ἐν αὐτοῖς
εἰ μὴ τοῦ εὐφρανθῆναι καὶ τοῦ ποιεῖν ἀγαθὸν ἐν ζωῇ αὐτοῦ·
13 καί γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος, ὃς φάγεται καὶ πίεται
καὶ ἴδῃ ἀγαθὸν ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
δόμα θεοῦ ἐστιν.
14 ἔγνων ὅτι πάντα, ὅσα ἐποίησεν ὁ θεός,
αὐτὰ ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα·
ἐπ' αὐτῷ οὐκ ἔστιν προσθεῖναι,
καὶ ἀπ' αὐτοῦ οὐκ ἔστιν ἀφελεῖν,
καὶ ὁ θεὸς ἐποίησεν, ἵνα φοβηθῶσιν ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ.
15 τὸ γενόμενον ἤδη ἐστίν,
καὶ ὅσα τοῦ γίνεσθαι, ἤδη γέγονεν,
καὶ ὁ θεὸς ζητήσει τὸν διωκόμενον.
16 Καὶ ἔτι εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον τόπον τῆς κρίσεως,
ἐκεῖ ὁ ἀσεβής,
καὶ τόπον τοῦ δικαίου,
ἐκεῖ ὁ ἀσεβής.
17 εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου
Σὺν τὸν δίκαιον καὶ σὺν τὸν ἀσεβῆ κρινεῖ ὁ θεός,
ὅτι καιρὸς τῷ παντὶ πράγματι
καὶ ἐπὶ παντὶ τῷ ποιήματι.
18 ἐκεῖ εἶπα ἐγὼ ἐν καρδίᾳ μου
περὶ λαλιᾶς υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου,
ὅτι διακρινεῖ αὐτοὺς ὁ θεός,
καὶ τοῦ δεῖξαι ὅτι αὐτοὶ κτήνη εἰσὶν καί γε αὐτοῖς.
19 ὅτι συνάντημα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου
καὶ συνάντημα τοῦ κτήνους,

10² των ανθρωπων B: cf. 1 13 | του περισπασθαι] περισπασθηναι S*† || 11¹ συν τα παντα Ra. = את הכל (cf. 7 15 10 19 11 5 et 1 14 2 12)] τα συμπαντα BS*, συμπαντα ASᶜ | εποιησεν S*†] pr. ο rel. | εν καιρω] ενωπιον S*† | αυτων Sᶜ | 11² συν] συμπαντα B | αυτου A† || 12¹ αγαθον / εν αυτοις] tr. S† || 13¹ ο B†] > rel. | ος > S*† | 13³ δομα B†] pr. τουτο rel. || 14³ αυτω B†] -των SA | 14⁴ αυτου B†] -των rel. || 15¹ γεννωμενον A† | 15² γενεσθαι ScV† || 16³ των δικαιων A | 16⁴ ασεβης Gra. et Complut. Ald.] ευσεβης mss.: cf. Iob 32 3 Sir. 13 24 || 17¹ init. S pl.] pr. και B, pr. εκει A: cf. 18¹ | 17⁴ τω > SA || 18¹ εκει (in 𝔐 ad 17 tractum)] και B(†) | 18⁴ του] > S*†, τουτο ASᶜ† | και γε αυτοις ad 19 trahunt mss. || 19¹ οτι O†] ου B†, ως S, > A

συνάντημα ἓν αὐτοῖς·
ὡς ὁ θάνατος τούτου, οὕτως ὁ θάνατος τούτου,
καὶ πνεῦμα ἓν τοῖς πᾶσιν·
καὶ τί ἐπερίσσευσεν ὁ ἄνθρωπος παρὰ τὸ κτῆνος;
οὐδέν, ὅτι τὰ πάντα ματαιότης.
20 τὰ πάντα πορεύεται εἰς τόπον ἕνα·
τὰ πάντα ἐγένετο ἀπὸ τοῦ χοός,
καὶ τὰ πάντα ἐπιστρέφει εἰς τὸν χοῦν·
21 καὶ τίς οἶδεν πνεῦμα υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου
εἰ ἀναβαίνει αὐτὸ εἰς ἄνω,
καὶ πνεῦμα τοῦ κτήνους
εἰ καταβαίνει αὐτὸ κάτω εἰς γῆν;
22 καὶ εἶδον ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν
εἰ μὴ ὁ εὐφρανθήσεται ὁ ἄνθρωπος
ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ·
ὅτι τίς ἄξει αὐτὸν τοῦ ἰδεῖν ἐν ᾧ ἐὰν γένηται μετ' αὐτόν;
4 1 Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον
σὺν πάσας τὰς συκοφαντίας
τὰς γινομένας ὑπὸ τὸν ἥλιον·
καὶ ἰδοὺ δάκρυον τῶν συκοφαντουμένων,
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν,
καὶ ἀπὸ χειρὸς συκοφαντούντων αὐτοὺς ἰσχύς,
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς παρακαλῶν.
2 καὶ ἐπῄνεσα ἐγὼ σὺν τοὺς τεθνηκότας
τοὺς ἤδη ἀποθανόντας ὑπὲρ τοὺς ζῶντας,
ὅσοι αὐτοὶ ζῶσιν ἕως τοῦ νῦν·
3 καὶ ἀγαθὸς ὑπὲρ τοὺς δύο τούτους
ὅστις οὔπω ἐγένετο,
ὃς οὐκ εἶδεν σὺν τὸ ποίημα τὸ πονηρὸν
τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον.
4 Καὶ εἶδον ἐγὼ σὺν πάντα τὸν μόχθον
καὶ σὺν πᾶσαν ἀνδρείαν τοῦ ποιήματος,
ὅτι αὐτὸ ζῆλος ἀνδρὸς ἀπὸ τοῦ ἑταίρου αὐτοῦ·
καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.

19³ αυτοις] pr. τοις πασιν ScV† | 19⁴ ουτως] + και S | 19⁵ τοις] αυτοις S*† | 19⁶ τι — ανθρ.] τις περισσεια τω ανθρωπω ScV† | 19⁷ τα > BS || 20¹ πορ. > BS* | 20³ επιστρεψει B || 21¹ πνευμα] pr. το ASᶜ | 21³ πνευμα] pr. το S | 21⁴ γην BS†] pr. την rel. || 22² ο 2⁰ B†] > rel.

4 1² συν πασας] συμπ. B, συν > S: cf. 1 14 | 1³ γενομενας S*A | 1⁴ και > B† | 1⁶ ισχυς] -υν BS*†, ισχυ(sic) ουκ εστιν Sᶜ†, ουκ εστιν ισχυς αυτοις V† | 1⁷ παρακ.] pr. ο SA || 2¹ συν (cf. 2 12)] συμπαντας B: cf. 3 || 3 > S*† | 3³ συν] + παν B: cf. 2 || 4¹ συμπαντα BA et 4² συμπασαν B: cf. 1 14 | 4³ αυτο] το B*S | ανδρι B

5 ὁ ἄφρων περιέλαβεν τὰς χεῖρας αὐτοῦ
καὶ ἔφαγεν τὰς σάρκας αὐτοῦ.
6 ἀγαθὸν πλήρωμα δρακὸς ἀναπαύσεως
ὑπὲρ πλήρωμα δύο δρακῶν μόχθου
καὶ προαιρέσεως πνεύματος.
7 Καὶ ἐπέστρεψα ἐγὼ καὶ εἶδον ματαιότητα ὑπὸ τὸν ἥλιον.
8 ἔστιν εἷς, καὶ οὐκ ἔστιν δεύτερος,
καί γε υἱὸς καὶ ἀδελφὸς οὐκ ἔστιν αὐτῷ·
καὶ οὐκ ἔστιν περασμὸς τῷ παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
καί γε ὀφθαλμὸς αὐτοῦ οὐκ ἐμπίπλαται πλούτου.
καὶ τίνι ἐγὼ μοχθῶ
καὶ στερίσκω τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀγαθωσύνης;
καί γε τοῦτο ματαιότης
καὶ περισπασμὸς πονηρός ἐστιν.
9 ἀγαθοὶ οἱ δύο ὑπὲρ τὸν ἕνα,
οἷς ἔστιν αὐτοῖς μισθὸς ἀγαθὸς ἐν μόχθῳ αὐτῶν·
10 ὅτι ἐὰν πέσωσιν, ὁ εἷς ἐγερεῖ τὸν μέτοχον αὐτοῦ,
καὶ οὐαὶ αὐτῷ τῷ ἑνί, ὅταν πέσῃ
καὶ μὴ ᾖ δεύτερος τοῦ ἐγεῖραι αὐτόν.
11 καί γε ἐὰν κοιμηθῶσιν δύο, καὶ θέρμη αὐτοῖς·
καὶ ὁ εἷς πῶς θερμανθῇ;
12 καὶ ἐὰν ἐπικραταιωθῇ ὁ εἷς,
οἱ δύο στήσονται κατέναντι αὐτοῦ,
καὶ τὸ σπαρτίον τὸ ἔντριτον οὐ ταχέως ἀπορραγήσεται.
13 Ἀγαθὸς παῖς πένης καὶ σοφὸς
ὑπὲρ βασιλέα πρεσβύτερον καὶ ἄφρονα,
ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ προσέχειν ἔτι·
14 ὅτι ἐξ οἴκου τῶν δεσμίων ἐξελεύσεται τοῦ βασιλεῦσαι,
ὅτι καί γε ἐν βασιλείᾳ αὐτοῦ ἐγεννήθη πένης.
15 εἶδον σὺν πάντας τοὺς ζῶντας
τοὺς περιπατοῦντας ὑπὸ τὸν ἥλιον
μετὰ τοῦ νεανίσκου τοῦ δευτέρου,
ὃς στήσεται ἀντ' αὐτοῦ,
16 οὐκ ἔστιν περασμὸς τῷ παντὶ λαῷ,
τοῖς πᾶσιν, ὅσοι ἐγένοντο ἔμπροσθεν αὐτῶν·
καί γε οἱ ἔσχατοι οὐκ εὐφρανθήσονται ἐν αὐτῷ·

5^1 ο > SA || 6^2 πληρωματα SA || 8^2 και $1^0 \frown 2^0$ S*† | και αδ. unus cod.] και γε αδ. rel.: cf. 2 8 | 8^4 αυτου > S*† | 8^8 πιρασμος AV†: cf. 3 10 || 9^1 οι > B || 10^1 εγειρει SA | 10^3 του > B† || 11^1 γε αν B† | δυο B†] pr. οι rel.: ex 12 || 12^1 εαν > S*† | 12^2] pr. και S* | 12^3 ταχυ B: cf. 8 11 || 14^1 δεσμων SA | του > SA | 14^2 εγεννηθη V†] ν 2^0 > rel. || 15^1 συμπαντας omn.: cf. 1 14 | 15^4 στησεται B†] pr. ανα rel. || 16^2 οσοι εγενοντο] οι εγ. B†, οτι εγενετο S† | 16^3 εν] επ B†

ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
17 Φύλαξον πόδα σου, ἐν ᾧ ἐὰν πορεύῃ εἰς οἶκον τοῦ θεοῦ,
καὶ ἐγγὺς τοῦ ἀκούειν·
ὑπὲρ δόμα τῶν ἀφρόνων θυσία σου,
ὅτι οὐκ εἰσιν εἰδότες τοῦ ποιῆσαι κακόν.
5 1 μὴ σπεῦδε ἐπὶ στόματί σου,
καὶ καρδία σου μὴ ταχυνάτω
τοῦ ἐξενέγκαι λόγον πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ·
ὅτι ὁ θεὸς ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ σὺ ἐπὶ τῆς γῆς,
ἐπὶ τούτῳ ἔστωσαν οἱ λόγοι σου ὀλίγοι.
2 ὅτι παραγίνεται ἐνύπνιον ἐν πλήθει περισπασμοῦ
καὶ φωνὴ ἄφρονος ἐν πλήθει λόγων.
3 καθὼς ἂν εὔξῃ εὐχὴν τῷ θεῷ,
μὴ χρονίσῃς τοῦ ἀποδοῦναι αὐτήν·
ὅτι οὐκ ἔστιν θέλημα ἐν ἄφροσιν,
σὺν ὅσα ἐὰν εὔξῃ ἀπόδος.
4 ἀγαθὸν τὸ μὴ εὔξασθαί σε
ἢ τὸ εὔξασθαί σε καὶ μὴ ἀποδοῦναι.
5 μὴ δῷς τὸ στόμα σου τοῦ ἐξαμαρτῆσαι τὴν σάρκα σου
καὶ μὴ εἴπῃς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ὅτι Ἄγνοιά ἐστιν,
ἵνα μὴ ὀργισθῇ ὁ θεὸς ἐπὶ φωνῇ σου
καὶ διαφθείρῃ τὰ ποιήματα χειρῶν σου.
6 ὅτι ἐν πλήθει ἐνυπνίων καὶ ματαιότητες καὶ λόγοι πολλοί·
ὅτι σὺν τὸν θεὸν φοβοῦ.
7 Ἐὰν συκοφαντίαν πένητος καὶ ἁρπαγὴν κρίματος καὶ δικαιοσύνης ἴδῃς ἐν χώρᾳ,
μὴ θαυμάσῃς ἐπὶ τῷ πράγματι·
ὅτι ὑψηλὸς ἐπάνω ὑψηλοῦ φυλάξαι
καὶ ὑψηλοὶ ἐπ' αὐτούς.
8 καὶ περισσεία γῆς ἐν παντί ἐστι,

17^1 ποδα S*†] pr. τον rel. | εν — πορευη] εν τω πορευεσθαι S^cV† | οικον] pr. τον A† | του > S | 17^2 εγγυς] εγγισον S^cV | 17^3] υπερ το δουναι αφροσυνης θυσιας S^c† (iam S*† θυσιας pro θυσια σου), υπερ το δουναι αφρονας θυσιαν V† | 17^4 ποιειν B | κακον] το καλον S†, καλον pl.

$5\,1^1$ σπευσης S† | 1^4 ο > SV† | ουρανω] + ανω B | γης] + κατω S* | 1^5 επι τουτω] δια τουτο BS^c || 2^1 ενυπν. > S*† | περισπ. Gra.] πειρασμου mss.: cf. 3 10 || 3^1 αν > B | 3^3 οτι > B†: cf. 7 | 3^4 συν] συ ουν mss., quod emendauit A. Klostermann, cf. E. Klostermann De libri Coheleth versione Alexandrina (1892), p. 44; cf. 2 12 || 5^1 εξαμαρτησαι („in causative sense" Thack. p. 234)] -τανειν S*, -τειν AS^c | 5^4 τα > S^c† | σου] σων B†: σος occurrit ubique in Prou., nusquam in Eccl. || 6^1 ματ. — fin. La†] ματαιοτητων κ. λογων πολλων mss. | 6^2 συν] συ BS: cf. 2 12 || 7^3 οτι > B†: cf. 3 | φυλαξει S^c, -ασσει A | 7^4 αυτης SA || 8^1 και περ. γης ad 7 trah. BSA | εν V†] επι rel.

βασιλεὺς τοῦ ἀγροῦ εἰργασμένου.
9 Ἀγαπῶν ἀργύριον οὐ πλησθήσεται ἀργυρίου·
καὶ τίς ἠγάπησεν ἐν πλήθει αὐτῶν γένημα;
καί γε τοῦτο ματαιότης.
10 ἐν πλήθει τῆς ἀγαθωσύνης ἐπληθύνθησαν ἔσθοντες αὐτήν·
καὶ τί ἀνδρεία τῷ παρ᾽ αὐτῆς
ὅτι ἀλλ᾽ ἢ τοῦ ὁρᾶν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ;
11 γλυκὺς ὕπνος τοῦ δούλου,
εἰ ὀλίγον καὶ εἰ πολὺ φάγεται·
καὶ τῷ ἐμπλησθέντι τοῦ πλουτῆσαι
οὐκ ἔστιν ἀφίων αὐτὸν τοῦ ὑπνῶσαι.
12 ἔστιν ἀρρωστία, ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον,
πλοῦτον φυλασσόμενον τῷ παρ᾽ αὐτοῦ εἰς κακίαν αὐτοῦ,
13 καὶ ἀπολεῖται ὁ πλοῦτος ἐκεῖνος ἐν περισπασμῷ πονηρῷ,
καὶ ἐγέννησεν υἱόν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ οὐδέν.
14 καθὼς ἐξῆλθεν ἀπὸ γαστρὸς μητρὸς αὐτοῦ γυμνός,
ἐπιστρέψει τοῦ πορευθῆναι ὡς ἥκει
καὶ οὐδὲν οὐ λήμψεται ἐν μόχθῳ αὐτοῦ,
ἵνα πορευθῇ ἐν χειρὶ αὐτοῦ.
15 καί γε τοῦτο πονηρὰ ἀρρωστία·
ὥσπερ γὰρ παρεγένετο, οὕτως καὶ ἀπελεύσεται,
καὶ τίς περισσεία αὐτῷ, ᾧ μοχθεῖ εἰς ἄνεμον;
16 καί γε πᾶσαι αἱ ἡμέραι αὐτοῦ ἐν σκότει καὶ πένθει
καὶ θυμῷ πολλῷ καὶ ἀρρωστίᾳ καὶ χόλῳ.
17 Ἰδοὺ ὃ εἶδον ἐγὼ ἀγαθόν, ὅ ἐστιν καλόν,
τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν
καὶ τοῦ ἰδεῖν ἀγαθωσύνην
ἐν παντὶ μόχθῳ αὐτοῦ,
ᾧ ἐὰν μοχθῇ ὑπὸ τὸν ἥλιον
ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς αὐτοῦ,
ὧν ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεός·
ὅτι αὐτὸ μερὶς αὐτοῦ.
18 καί γε πᾶς ὁ ἄνθρωπος, ᾧ ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς
πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ ἐξουσίασεν αὐτὸν
τοῦ φαγεῖν ἀπ᾽ αὐτοῦ καὶ τοῦ λαβεῖν τὸ μέρος αὐτοῦ

8² του > S*† || 9² αυτου ASᶜ | γενηματα S || 10¹ της pau.] > BSA | εσθ. B†] pr. οι rel. | 10² τις Sᶜ | τω παρ αυτης: cf. 12 7 12 8 8 12 11 | 10³ αλλ η SᶜV] αρχη BS*A | οφθαλμον B*† || 12² αυτου ult.] -τω B || 13¹ περισπ.] πιρασμω S: cf. 3 10 | πονηρω] αυτου (sic) A† || 14² πορευθ.] + εκει S† | 14³ ου > A || 15³ τις > B† | περισσ. V†] pr. η rel. || 16¹ πασαι > S* | πενθει V†] pr. εν rel. || 17¹ ο ειδον / εγω] tr. S*†, ο > BSᶜ | 17⁵ μοχθηση SA | 17⁷ ων] ην S*† || 18¹ ο 1⁰ V†] > rel. | 18² αυτων B†, αυτω compl. | 18³ του 1⁰ > B† | του 2⁰ compl.] > BSA, sed 18⁴ του habent omn.

καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι ἐν μόχθῳ αὐτοῦ,
τοῦτο δόμα θεοῦ ἐστιν.
19 ὅτι οὐ πολλὰ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς αὐτοῦ·
ὅτι ὁ θεὸς περισπᾷ αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας αὐτοῦ.
6 1 Ἔστιν πονηρία, ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον,
καὶ πολλή ἐστιν ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον·
2 ἀνήρ, ᾧ δώσει αὐτῷ ὁ θεὸς
πλοῦτον καὶ ὑπάρχοντα καὶ δόξαν,
καὶ οὐκ ἔστιν ὑστερῶν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ
ἀπὸ πάντων, ὧν ἐπιθυμήσει,
καὶ οὐκ ἐξουσιάσει αὐτῷ ὁ θεὸς τοῦ φαγεῖν ἀπ᾽ αὐτοῦ,
ὅτι ἀνὴρ ξένος φάγεται αὐτόν·
τοῦτο ματαιότης καὶ ἀρρωστία πονηρά ἐστιν.
3 ἐὰν γεννήσῃ ἀνὴρ ἑκατὸν καὶ ἔτη πολλὰ ζήσεται,
καὶ πλῆθος ὅ τι ἔσονται ἡμέραι ἐτῶν αὐτοῦ,
καὶ ψυχὴ αὐτοῦ οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀπὸ τῆς ἀγαθωσύνης,
καί γε ταφὴ οὐκ ἐγένετο αὐτῷ,
εἶπα Ἀγαθὸν ὑπὲρ αὐτὸν τὸ ἔκτρωμα,
4 ὅτι ἐν ματαιότητι ἦλθεν καὶ ἐν σκότει πορεύεται,
καὶ ἐν σκότει ὄνομα αὐτοῦ καλυφθήσεται,
5 καί γε ἥλιον οὐκ εἶδεν καὶ οὐκ ἔγνω,
ἀνάπαυσις τούτῳ ὑπὲρ τοῦτον.
6 καὶ εἰ ἔζησεν χιλίων ἐτῶν καθόδους
καὶ ἀγαθωσύνην οὐκ εἶδεν,
μὴ οὐκ εἰς τόπον ἕνα τὰ πάντα πορεύεται;
7 Πᾶς μόχθος τοῦ ἀνθρώπου εἰς στόμα αὐτοῦ,
καί γε ἡ ψυχὴ οὐ πληρωθήσεται.
8 ὅτι τίς περισσεία τῷ σοφῷ ὑπὲρ τὸν ἄφρονα;
διότι ὁ πένης οἶδεν πορευθῆναι κατέναντι τῆς ζωῆς.
9 ἀγαθὸν ὅραμα ὀφθαλμῶν ὑπὲρ πορευόμενον ψυχῆ.
καί γε τοῦτο ματαιότης καὶ προαίρεσις πνεύματος.
10 Εἴ τι ἐγένετο, ἤδη κέκληται ὄνομα αὐτοῦ,
καὶ ἐγνώσθη ὅ ἐστιν ἄνθρωπος,
καὶ οὐ δυνήσεται τοῦ κριθῆναι μετὰ τοῦ ἰσχυροῦ ὑπὲρ αὐτόν·
11 ὅτι εἰσὶν λόγοι πολλοὶ πληθύνοντες ματαιότητα.

19¹ ου πολλα] ουκ αλλα B*†, ου πολλας SA
6 1² επι] υπο BS* || 2⁴ παντος ου A | επιθυμει A† | 2⁵ του > A† | 2⁶ φαγεται] pr. κατα S* | αυτα ASᶜ† | 2⁷ τουτο B†] pr. οτι και γε S†, pr. και γε rel. || 3² ημεραι] pr. αι A | 3³ ψυχη] pr. η SA | ου πλησθησεται B†: cf. 1 8 | της BV†] > rel. || 5² αναπαυσεις BSA (in B ad 5¹ tractum) || 6³ τα παντα / πορ.] tr. S, τα παντα > B† | πορευσεται S || 7¹ του > B† | 7² η > A || 8¹ τις > BS* || 10¹ ει] η ACᶜ† | κεκληκεν A† | ονομα] pr. το SᶜV | 10² εγνωσθη ο] pr. ο S† | 10³ του 1⁰ > B | ισχυροτερου S || 11¹ λογοι] ολιγοι S†

τί περισσὸν τῷ ἀνθρώπῳ;
12 ὅτι τίς οἶδεν τί ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ἐν τῇ ζωῇ
ἀριθμὸν ἡμερῶν ζωῆς ματαιότητος αὐτοῦ;
καὶ ἐποίησεν αὐτὰς ἐν σκιᾷ·
ὅτι τίς ἀπαγγελεῖ τῷ ἀνθρώπῳ
τί ἔσται ὀπίσω αὐτοῦ ὑπὸ τὸν ἥλιον;
7 1 Ἀγαθὸν ὄνομα ὑπὲρ ἔλαιον ἀγαθὸν
καὶ ἡμέρα τοῦ θανάτου ὑπὲρ ἡμέραν γενέσεως αὐτοῦ.
2 ἀγαθὸν πορευθῆναι εἰς οἶκον πένθους
ἢ ὅτι πορευθῆναι εἰς οἶκον πότου,
καθότι τοῦτο τέλος παντὸς τοῦ ἀνθρώπου,
καὶ ὁ ζῶν δώσει εἰς καρδίαν αὐτοῦ.
3 ἀγαθὸν θυμὸς ὑπὲρ γέλωτα,
ὅτι ἐν κακίᾳ προσώπου ἀγαθυνθήσεται καρδία.
4 καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους,
καὶ καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης.
5 ἀγαθὸν τὸ ἀκοῦσαι ἐπιτίμησιν σοφοῦ
ὑπὲρ ἄνδρα ἀκούοντα ᾄσμα ἀφρόνων·
6 ὅτι ὡς φωνὴ τῶν ἀκανθῶν ὑπὸ τὸν λέβητα,
οὕτως γέλως τῶν ἀφρόνων·
καί γε τοῦτο ματαιότης.
7 ὅτι ἡ συκοφαντία περιφέρει σοφὸν
καὶ ἀπόλλυσι τὴν καρδίαν εὐτονίας αὐτοῦ.
8 ἀγαθὴ ἐσχάτη λόγων ὑπὲρ ἀρχὴν αὐτοῦ,
ἀγαθὸν μακρόθυμος ὑπὲρ ὑψηλὸν πνεύματι.
9 μὴ σπεύσῃς ἐν πνεύματί σου τοῦ θυμοῦσθαι,
ὅτι θυμὸς ἐν κόλπῳ ἀφρόνων ἀναπαύσεται.
10 μὴ εἴπῃς Τί ἐγένετο
ὅτι αἱ ἡμέραι αἱ πρότεραι ἦσαν ἀγαθαὶ ὑπὲρ ταύτας;
ὅτι οὐκ ἐν σοφίᾳ ἐπηρώτησας περὶ τούτου.
11 ἀγαθὴ σοφία μετὰ κληροδοσίας
καὶ περισσεία τοῖς θεωροῦσιν τὸν ἥλιον·
12 ὅτι ἐν σκιᾷ αὐτῆς ἡ σοφία ὡς σκιὰ τοῦ ἀργυρίου,

11² τι] οτι S* || 12¹ τι] τις S*†, > B | ζωη B†] + αυτου rel. | 12³ αυτα BS | εν σκια] εως σκιας Sᶜ†, ως σκιαν V | 12⁵ fin.] add. stichum και καθως εστε(pro -ται) τις απαγγελει αυτω A†

7 1² γεννησεως B | αυτου > BS* || 2² η οτι] παρα V†, παρα το Sᶜ† | 2³ τουτο] + το A† | του > BA | 2⁴ δωσει *O*La†] + αγαθον mss. | εν καρδια A† || 3¹ αγαθος S | 3² καρδια > B† || 6¹ οτι > BS | των > B† | 6² γελως] ο γελως ο A || 7² απολλυσι B†] -υει rel.: cf. 15 et Thack. p. 246 | ευτονιας] -αν S*(†), ευγενειας B || 8² πνευματι] πνευμα τιμης BS*†: μης ex 9¹ huc trahunt, sed etiam ibi μη σπευσης retinent || 10² προτερον A || 11¹ κληρονομιας B || 12¹ η σοφια] της -ας SᶜV† | του > B

καὶ περισσεία γνώσεως τῆς σοφίας
ζωοποιήσει τὸν παρ' αὐτῆς.
13 ἰδὲ τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ·
ὅτι τίς δυνήσεται τοῦ κοσμῆσαι
ὃν ἂν ὁ θεὸς διαστρέψῃ αὐτόν;
14 ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθωσύνης ζῆθι ἐν ἀγαθῷ
καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακίας ἰδέ·
καί γε σὺν τοῦτο σύμφωνον τούτῳ
ἐποίησεν ὁ θεὸς περὶ λαλιᾶς,
ἵνα μὴ εὕρῃ ὁ ἄνθρωπος ὀπίσω αὐτοῦ μηδέν.
15 Σὺν τὰ πάντα εἶδον ἐν ἡμέραις ματαιότητός μου·
ἔστιν δίκαιος ἀπολλύμενος ἐν δικαίῳ αὐτοῦ,
καὶ ἔστιν ἀσεβὴς μένων ἐν κακίᾳ αὐτοῦ.
16 μὴ γίνου δίκαιος πολὺ
καὶ μὴ σοφίζου περισσά, μήποτε ἐκπλαγῇς.
17 μὴ ἀσεβήσῃς πολὺ καὶ μὴ γίνου σκληρός,
ἵνα μὴ ἀποθάνῃς ἐν οὐ καιρῷ σου.
18 ἀγαθὸν τὸ ἀντέχεσθαί σε ἐν τούτῳ,
καί γε ἀπὸ τούτου μὴ ἀνῇς τὴν χεῖρά σου,
ὅτι φοβούμενος τὸν θεὸν ἐξελεύσεται τὰ πάντα.
19 Ἡ σοφία βοηθήσει τῷ σοφῷ
ὑπὲρ δέκα ἐξουσιάζοντας τοὺς ὄντας ἐν τῇ πόλει·
20 ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστιν δίκαιος ἐν τῇ γῇ,
ὃς ποιήσει ἀγαθὸν καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται.
21 καί γε εἰς πάντας τοὺς λόγους, οὓς λαλήσουσιν,
μὴ θῇς καρδίαν σου,
ὅπως μὴ ἀκούσῃς τοῦ δούλου σου καταρωμένου σε,
22 ὅτι πλειστάκις πονηρεύσεταί σε
καὶ καθόδους πολλὰς κακώσει καρδίαν σου,
ὅπως καί γε σὺ κατηράσω ἑτέρους.

12² της σοφιας] τη -ια S*† | 12³] pr. η σοφια S | τον παρ αυτης (cf. 5 10)] τον εχοντα αυτην ScV || 13² του > BS*† || 14¹ εν ημερα αγαθωσυνης] est stichus singularis in B, ad 13 trahit et αυτου add. S | ζηθι εν αγ. cum 14² iungit B | αγαθω] -θωσυνη S*† | 14² εν ημ. κακ. ιδε *O*†] pr. ιδε et ιδε alterum ad 14³ trahunt BS*A, ιδε εν ημ. κακ. ScV | 14³ συν τουτο Ra. (cf. 2 12)] συν τουτω B†, τουτο rel. | συμφωνως B† | τουτω] -το B (ad 14⁴ tractum) | 14⁴ εποι.] pr. ο S | 14⁵ ο > SA | μηδεν] ουδεν B† || 15¹ συν τα παντα (cf. 3 11)] συν > B, τα > ASc, + α Sᶜ† | 15² απολλυομενος A†: cf. 7 || 16¹ πολυ] pr. επι S | 16² και μη] μηδε BS || 17¹ σκληρος: sic mss.; σκλ = סכל, cf. 25 || 18² μη ανης La† (cf. Field)] μη μιανης BSA | 18³ φοβουμενος] pr. ο A, -νοις B || 19² οντας > S || 21¹ τους compl.] > BSA | ους > S† | λαλησ.] + ασεβεις BS* | 21² θης] δως S || 22¹.² sunt duae interpretationes eiusdem textus | 22² καρδια B† | 22³ οπως compl.] οτι ως BS*A (Sᶜ om. ως) | συ] pr. ως S† (Sᶜ retinet ως hoc loco)

23 Πάντα ταῦτα ἐπείρασα ἐν τῇ σοφίᾳ ·
εἶπα Σοφισθήσομαι,
24 καὶ αὐτὴ ἐμακρύνθη ἀπ᾽ ἐμοῦ μακρὰν ὑπὲρ ὃ ἦν,
καὶ βαθὺ βάθος, τίς εὑρήσει αὐτό ;
25 ἐκύκλωσα ἐγώ, καὶ ἡ καρδία μου τοῦ γνῶναι
καὶ τοῦ κατασκέψασθαι καὶ ζητῆσαι σοφίαν καὶ ψῆφον
καὶ τοῦ γνῶναι ἀσεβοῦς ἀφροσύνην
καὶ σκληρίαν καὶ περιφοράν.
26 καὶ εὑρίσκω ἐγὼ πικρότερον ὑπὲρ θάνατον,
σὺν τὴν γυναῖκα, ἥτις ἐστὶν θηρεύματα
καὶ σαγῆναι καρδία αὐτῆς,
δεσμοὶ χεῖρες αὐτῆς ·
ἀγαθὸς πρὸ προσώπου τοῦ θεοῦ ἐξαιρεθήσεται ἀπ᾽ αὐτῆς,
καὶ ἁμαρτάνων συλλημφθήσεται ἐν αὐτῇ.
27 ἰδὲ τοῦτο εὗρον, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής,
μία τῇ μιᾷ τοῦ εὑρεῖν λογισμόν,
28 ὃν ἔτι ἐζήτησεν ἡ ψυχή μου καὶ οὐχ εὗρον ·
ἄνθρωπον ἕνα ἀπὸ χιλίων εὗρον
καὶ γυναῖκα ἐν πᾶσι τούτοις οὐχ εὗρον.
29 πλὴν ἰδὲ τοῦτο εὗρον, ὃ ἐποίησεν ὁ θεὸς
σὺν τὸν ἄνθρωπον εὐθῆ,
καὶ αὐτοὶ ἐζήτησαν λογισμοὺς πολλούς.
8 1 Τίς οἶδεν σοφούς; καὶ τίς οἶδεν λύσιν ῥήματος;
σοφία ἀνθρώπου φωτιεῖ πρόσωπον αὐτοῦ,
καὶ ἀναιδὴς προσώπῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.
2 στόμα βασιλέως φύλαξον
καὶ περὶ λόγου ὅρκου θεοῦ μὴ σπουδάσῃς ·
3 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσῃ,
μὴ στῇς ἐν λόγῳ πονηρῷ ·
ὅτι πᾶν, ὃ ἐὰν θελήσῃ, ποιήσει,
4 καθὼς λαλεῖ βασιλεὺς ἐξουσιάζων,
καὶ τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ποιήσεις;
5 ὁ φυλάσσων ἐντολὴν οὐ γνώσεται ῥῆμα πονηρόν,

23^1 τη > B || 24^1 init. — εμου ad 23 trahit 𝔐 | 24^2 αυτην S* || 25^2 ζητησαι B†] pr. του rel. | 25^4 σκληριαν pau. = סכלות (cf. 17)] οχληριαν BSA | παραφοραν A†: cf. 2 12 || 26^1 εγω La†] + αυτην mss. (in *O* sub ÷) | πικροτ. Apl.] pr. και ερω BS*†, pr. και ευφροσυνη πλανα και ειπα uel sim. S^{c}V | 26^2 θηρευμα BS* | 26^4 δεσμοι χειρες La†] δεσμος(-μοι V†) εις χειρας mss. | 26^6 αμαρτ.] pr. ο S† || 28^1 ετι εζητ. Gra.] επεζητ. BS, εζητ. A | 28^2 ανθρ. La†] pr. και mss. || 29^1 θεος] κυριος A†

$8\,1^2$ προσωπον] pr. το S† | αυτου > A† || 2^2 θεου > SA | μη σπουδ. ad 3 trahit 𝔐 || 4^1 καθως] και ως S*† | λαλει / βασ. εξουσ. pau.] tr. AS^{c}, λαλει > BS* | 4^2 ποιεις B

καὶ καιρὸν κρίσεως γινώσκει καρδία σοφοῦ ·
6 ὅτι παντὶ πράγματι ἔστιν καιρὸς καὶ κρίσις,
ὅτι γνῶσις τοῦ ἀνθρώπου πολλὴ ἐπ᾽ αὐτόν ·
7 ὅτι οὐκ ἔστιν γινώσκων τί τὸ ἐσόμενον,
ὅτι καθὼς ἔσται τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ ;
8 οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος ἐξουσιάζων ἐν πνεύματι
τοῦ κωλῦσαι σὺν τὸ πνεῦμα ·
καὶ οὐκ ἔστιν ἐξουσία ἐν ἡμέρᾳ τοῦ θανάτου,
καὶ οὐκ ἔστιν ἀποστολὴ ἐν τῷ πολέμῳ,
καὶ οὐ διασώσει ἀσέβεια τὸν παρ᾽ αὐτῆς.
9 καὶ σὺν πᾶν τοῦτο εἶδον
καὶ ἔδωκα τὴν καρδίαν μου εἰς πᾶν ποίημα,
ὃ πεποίηται ὑπὸ τὸν ἥλιον,
τὰ ὅσα ἐξουσιάσατο ὁ ἄνθρωπος
ἐν ἀνθρώπῳ τοῦ κακῶσαι αὐτόν ·
10 καὶ τότε εἶδον ἀσεβεῖς εἰς τάφους εἰσαχθέντας,
καὶ ἐκ τόπου ἁγίου ἐπορεύθησαν
καὶ ἐπηνέθησαν ἐν τῇ πόλει,
ὅτι οὕτως ἐποίησαν.
καί γε τοῦτο ματαιότης.
11 ὅτι οὐκ ἔστιν γινομένη ἀντίρρησις
ἀπὸ τῶν ποιούντων τὸ πονηρὸν ταχύ ·
διὰ τοῦτο ἐπληροφορήθη καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου
ἐν αὐτοῖς τοῦ ποιῆσαι τὸ πονηρόν.
12 ὃς ἥμαρτεν, ἐποίησεν τὸ πονηρὸν
ἀπὸ τότε καὶ ἀπὸ μακρότητος αὐτῷ·
ὅτι καί γε γινώσκω ἐγὼ
ὅτι ἔσται ἀγαθὸν τοῖς φοβουμένοις τὸν θεόν,
ὅπως φοβῶνται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ·
13 καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔσται τῷ ἀσεβεῖ,
καὶ οὐ μακρυνεῖ ἡμέρας ἐν σκιᾷ
ὃς οὐκ ἔστιν φοβούμενος ἀπὸ προσώπου τοῦ θεοῦ.
14 ἔστιν ματαιότης, ἣ πεποίηται ἐπὶ τῆς γῆς,
ὅτι εἰσὶ δίκαιοι ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς
ὡς ποίημα τῶν ἀσεβῶν,
καὶ εἰσὶν ἀσεβεῖς ὅτι φθάνει πρὸς αὐτοὺς

7^2 αυτοις A† || 8^3 εξουσια B†] -σιαζων rel. | εν ημερα] ημερας A† | του V†] > rel. | 8^4 τω πολεμω La†] ημερα πολεμου mss.: ad 8^3 adapt. || 9^1 συμπαν BS: cf. 1 14 | 9^2 παν] + το B | 9^4 τα > S^{c}† | εξουσιαζεται A† | ο > S^{c}† || 10^2 τοπου La†] του mss. | επορευθησαν Ra.] και επορ. (ad 10^3 tractum) BS*A, + επορευθησαν S^{c}†, + και επορευθησαν V || 11^2 το > A† || 12^1] + απεθανεν και μακροθυμια (ε)π αυτω S^{s}† | 12^2 αυτω La†] -των mss. | 12^4 οτι] + και S*† | εστιν B || 13^2 εν] pr. ως S*† || 14^2 προς] επ B

ὡς ποίημα τῶν δικαίων·
εἶπα ὅτι καί γε τοῦτο ματαιότης.
15 καὶ ἐπήνεσα ἐγὼ σὺν τὴν εὐφροσύνην,
ὅτι οὐκ ἔστιν ἀγαθὸν τῷ ἀνθρώπῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον
ὅτι εἰ μὴ τοῦ φαγεῖν καὶ τοῦ πιεῖν καὶ τοῦ εὐφρανθῆναι,
καὶ αὐτὸ συμπροσέσται αὐτῷ
ἐν μόχθῳ αὐτοῦ ἡμέρας ζωῆς αὐτοῦ,
ὅσας ἔδωκεν αὐτῷ ὁ θεὸς ὑπὸ τὸν ἥλιον.
16 Ἐν οἷς ἔδωκα τὴν καρδίαν μου τοῦ γνῶναι σοφίαν
καὶ τοῦ ἰδεῖν τὸν περισπασμὸν
τὸν πεποιημένον ἐπὶ τῆς γῆς,
ὅτι καί γε ἐν ἡμέρᾳ καὶ ἐν νυκτὶ
ὕπνον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ οὐκ ἔστιν βλέπων,
17 καὶ εἶδον σὺν πάντα τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ,
ὅτι οὐ δυνήσεται ἄνθρωπος
τοῦ εὑρεῖν σὺν τὸ ποίημα
τὸ πεποιημένον ὑπὸ τὸν ἥλιον·
ὅσα ἂν μοχθήσῃ ὁ ἄνθρωπος τοῦ ζητῆσαι,
καὶ οὐχ εὑρήσει·
καί γε ὅσα ἂν εἴπῃ ὁ σοφὸς τοῦ γνῶναι,
οὐ δυνήσεται τοῦ εὑρεῖν.
9 1 Ὅτι σὺν πᾶν τοῦτο ἔδωκα εἰς καρδίαν μου,
καὶ καρδία μου σὺν πᾶν εἶδεν τοῦτο,
ὡς οἱ δίκαιοι καὶ οἱ σοφοὶ
καὶ ἐργασίαι αὐτῶν ἐν χειρὶ τοῦ θεοῦ,
καί γε ἀγάπην καί γε μῖσος οὐκ ἔστιν εἰδὼς ὁ ἄνθρωπος·
τὰ πάντα πρὸ προσώπου αὐτῶν,
2 ματαιότης ἐν τοῖς πᾶσιν.
συνάντημα ἓν τῷ δικαίῳ καὶ τῷ ἀσεβεῖ,
τῷ ἀγαθῷ καὶ τῷ κακῷ
καὶ τῷ καθαρῷ καὶ τῷ ἀκαθάρτῳ
καὶ τῷ θυσιάζοντι καὶ τῷ μὴ θυσιάζοντι·
ὡς ὁ ἀγαθός, ὧς ὁ ἁμαρτάνων·
ὧς ὁ ὀμνύων, καθὼς ὁ τὸν ὅρκον φοβούμενος.
3 τοῦτο πονηρὸν ἐν παντὶ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον,
ὅτι συνάντημα ἓν τοῖς πᾶσιν·

15^2 οτι] ως δ B*† | 15^4 αυτο] -τος B† | 15^5 ημερα S† | 15^6 οσας B†] ας rel. || 16^1 του > B† | σοφιαν pau.] pr. την BSA | 16^2 πιρασμον A†: cf. 3 10 | 16^4 γε V†] > rel. | 16^5 εν > B† | βλεπιν A† || 17^1 συμπαντα B: cf. 1 14 | 17^5 μοχθηση] ποιηση A† | ο > BA | 17^7 ο > B

$9\,1^1$ et 1^2 συμπαν B: cf. 1 14 | 1^1 καρδιαν] pr. την A | 1^2 ειδον B† | 1^3 ως] οτι ASᶜ | 1^4 εργ. BS†] pr. αι rel. | 1^5 ειδως ο ανθρ.] ανθρ. ειδως S | 1^6 προς προσωπον S*†, εις προσωπον V† || 2^4 και 1^0 > A || 3^1 τουτο] + το A†

καί γε καρδία υἱῶν τοῦ ἀνθρώπου ἐπληρώθη πονηροῦ,
καὶ περιφέρεια ἐν καρδίᾳ αὐτῶν ἐν ζωῇ αὐτῶν,
καὶ ὀπίσω αὐτῶν πρὸς τοὺς νεκρούς.
4 ὅτι τίς ὃς κοινωνεῖ πρὸς πάντας τοὺς ζῶντας;
ἔστιν ἐλπίς, ὅτι ὁ κύων ὁ ζῶν, αὐτὸς ἀγαθὸς
ὑπὲρ τὸν λέοντα τὸν νεκρόν.
5 ὅτι οἱ ζῶντες γνώσονται ὅτι ἀποθανοῦνται,
καὶ οἱ νεκροὶ οὔκ εἰσιν γινώσκοντες οὐδέν·
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι μισθός,
ὅτι ἐπελήσθη ἡ μνήμη αὐτῶν·
6 καί γε ἀγάπη αὐτῶν καί γε μῖσος αὐτῶν
καί γε ζῆλος αὐτῶν ἤδη ἀπώλετο,
καὶ μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἔτι εἰς αἰῶνα
ἐν παντὶ τῷ πεποιημένῳ ὑπὸ τὸν ἥλιον.
7 Δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσύνῃ ἄρτον σου
καὶ πίε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου,
ὅτι ἤδη εὐδόκησεν ὁ θεὸς τὰ ποιήματά σου.
8 ἐν παντὶ καιρῷ ἔστωσαν ἱμάτιά σου λευκά,
καὶ ἔλαιον ἐπὶ κεφαλήν σου μὴ ὑστερησάτω.
9 ἰδὲ ζωὴν μετὰ γυναικός, ἧς ἠγάπησας,
πάσας ἡμέρας ζωῆς ματαιότητός σου
τὰς δοθείσας σοι ὑπὸ τὸν ἥλιον,
πάσας ἡμέρας ματαιότητός σου,
ὅτι αὐτὸ μερίς σου ἐν τῇ ζωῇ σου
καὶ ἐν τῷ μόχθῳ σου, ᾧ σὺ μοχθεῖς ὑπὸ τὸν ἥλιον.
10 πάντα, ὅσα ἂν εὕρῃ ἡ χείρ σου τοῦ ποιῆσαι,
ὡς ἡ δύναμίς σου ποίησον,
ὅτι οὐκ ἔστιν ποίημα καὶ λογισμὸς καὶ γνῶσις
καὶ σοφία ἐν ᾅδῃ, ὅπου σὺ πορεύῃ ἐκεῖ.
11 Ἐπέστρεψα καὶ εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον
ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρόμος
καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς ὁ πόλεμος
καί γε οὐ τοῖς σοφοῖς ἄρτος
καί γε οὐ τοῖς συνετοῖς πλοῦτος
καί γε οὐ τοῖς γινώσκουσιν χάρις,
ὅτι καιρὸς καὶ ἀπάντημα συναντήσεται τοῖς πᾶσιν αὐτοῖς.

4^2 οτι > S† || 5^4 επλησθη SAV† || 6^1 απατη S† | μισθος A† | 6^3 και] + γε BS* || 7^1 αρτον] pr. τον SA | 7^3 ηδη > A || 8^1 ιματια] pr. τα S | 8^2 κεφαλην BA†] -λης rel. || 9^1 ιδε La†] pr. και mss. | 9^2 πασας] + τας SA | 9^4] > ABᶜ; πασαι ημεραι ημεραι (sic) ατμου σου B*†: ατμου Aquilam redolet, cf. nota ad init. libri | 9^5 αυτος S† | 9^6 εν > S† | συ > A† || 11^1 υπεστρεψα S† | 11^2 et 11^3 ο > B† | 11^4 τω σοφω B† | αρτος] pr. ο SA | 11^5 γε > BV† | πλουτος] pr. ο SA | 11^7 τοις πασιν] συμπ. B: cf. 2 12

12 ὅτι καί γε οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τὸν καιρὸν αὐτοῦ·
ὡς οἱ ἰχθύες οἱ θηρευόμενοι ἐν ἀμφιβλήστρῳ κακῷ
καὶ ὡς ὄρνεα τὰ θηρευόμενα ἐν παγίδι,
ὡς αὐτὰ παγιδεύονται οἱ υἱοὶ τοῦ ἀνθρώπου
εἰς καιρὸν πονηρόν,
ὅταν ἐπιπέσῃ ἐπ᾽ αὐτοὺς ἄφνω.
13 Καί γε τοῦτο εἶδον σοφίαν ὑπὸ τὸν ἥλιον,
καὶ μεγάλη ἐστὶν πρός με·
14 πόλις μικρὰ καὶ ἄνδρες ἐν αὐτῇ ὀλίγοι,
καὶ ἔλθῃ ἐπ᾽ αὐτὴν βασιλεὺς μέγας καὶ κυκλώσῃ αὐτὴν
καὶ οἰκοδομήσῃ ἐπ᾽ αὐτὴν χάρακας μεγάλους·
15 καὶ εὕρῃ ἐν αὐτῇ ἄνδρα πένητα σοφόν,
καὶ διασώσει αὐτὸς τὴν πόλιν ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ·
καὶ ἄνθρωπος οὐκ ἐμνήσθη σὺν τοῦ ἀνδρὸς τοῦ πένητος
ἐκείνου.
16 καὶ εἶπα ἐγώ Ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ δύναμιν·
καὶ σοφία τοῦ πένητος ἐξουδενωμένη,
καὶ λόγοι αὐτοῦ οὐκ εἰσὶν ἀκουόμενοι.
17 λόγοι σοφῶν ἐν ἀναπαύσει ἀκούονται
ὑπὲρ κραυγὴν ἐξουσιαζόντων ἐν ἀφροσύναις.
18 ἀγαθὴ σοφία ὑπὲρ σκεύη πολέμου,
καὶ ἁμαρτάνων εἷς ἀπολέσει ἀγαθωσύνην πολλήν.
10 1 Μυῖαι θανατοῦσαι σαπριοῦσιν σκευασίαν ἐλαίου ἡδύσματος·
τίμιον ὀλίγον σοφίας ὑπὲρ δόξαν ἀφροσύνης μεγάλης.
2 καρδία σοφοῦ εἰς δεξιὸν αὐτοῦ,
καὶ καρδία ἄφρονος εἰς ἀριστερὸν αὐτοῦ·
3 καί γε ἐν ὁδῷ ὅταν ἄφρων πορεύηται,
καρδία αὐτοῦ ὑστερήσει,
καὶ ἃ λογιεῖται πάντα ἀφροσύνη ἐστίν.
4 ἐὰν πνεῦμα τοῦ ἐξουσιάζοντος ἀναβῇ ἐπὶ σέ,
τόπον σου μὴ ἀφῇς,
ὅτι ἴαμα καταπαύσει ἁμαρτίας μεγάλας.
5 ἔστιν πονηρία, ἣν εἶδον ὑπὸ τὸν ἥλιον,
ὡς ἀκούσιον, ὃ ἐξῆλθεν ἀπὸ προσώπου τοῦ ἐξουσιάζοντος·
6 ἐδόθη ὁ ἄφρων ἐν ὕψεσι μεγάλοις,
καὶ πλούσιοι ἐν ταπεινῷ καθήσονται·

12[1] οτι > A | και γε] + και B | 12[2] κακω] καλω B† | 12[4] ως αυτα παγιδ.] + ουτως κρατηθησονται uel sim. S[c]V || 14[3] οικοδομησει S || 15[1] ευρησει S*† | σοφον] pr. και AV† | 15[2] διασωση B || 16[3] λογοι] pr. οι B | εισιν ακουομ.] εισακουομ. B

10 1[1] σκευασιν S*† | ελαιον BS*† | 1[2] ολιγον] ο λογος B*† | μεγαλην A || 3[1] αφρων] αφνω S† | 3[2]] pr. και S || 5[2] ο > BS | του > B† || 6[1] ο > S† | 6[2] πλουσιοι] + μεγαλοι S†

7 εἶδον δούλους ἐφ᾽ ἵππους
καὶ ἄρχοντας πορευομένους ὡς δούλους ἐπὶ τῆς γῆς.
8 ὁ ὀρύσσων βόθρον ἐν αὐτῷ ἐμπεσεῖται,
καὶ καθαιροῦντα φραγμόν, δήξεται αὐτὸν ὄφις·
9 ἐξαίρων λίθους διαπονηθήσεται ἐν αὐτοῖς,
σχίζων ξύλα κινδυνεύσει ἐν αὐτοῖς.
10 ἐὰν ἐκπέσῃ τὸ σιδήριον,
καὶ αὐτὸς πρόσωπον ἐτάραξεν,
καὶ δυνάμεις δυναμώσει,
καὶ περισσεία τοῦ ἀνδρείου σοφία.
11 ἐὰν δάκῃ ὁ ὄφις ἐν οὐ ψιθυρισμῷ,
καὶ οὐκ ἔστιν περισσεία τῷ ἐπᾴδοντι.
12 λόγοι στόματος σοφοῦ χάρις,
καὶ χείλη ἄφρονος καταποντιοῦσιν αὐτόν·
13 ἀρχὴ λόγων στόματος αὐτοῦ ἀφροσύνη,
καὶ ἐσχάτη στόματος αὐτοῦ περιφέρεια πονηρά·
14 καὶ ὁ ἄφρων πληθύνει λόγους.
οὐκ ἔγνω ὁ ἄνθρωπος τί τὸ γενόμενον,
καὶ τί τὸ ἐσόμενον ὀπίσω αὐτοῦ, τίς ἀναγγελεῖ αὐτῷ;
15 μόχθος τῶν ἀφρόνων κοπώσει αὐτούς,
ὃς οὐκ ἔγνω τοῦ πορευθῆναι εἰς πόλιν.
16 οὐαί σοι, πόλις, ἧς ὁ βασιλεύς σου νεώτερος
καὶ οἱ ἄρχοντές σου ἐν πρωΐᾳ ἐσθίουσιν·
17 μακαρία σύ, γῆ, ἧς ὁ βασιλεύς σου υἱὸς ἐλευθέρων
καὶ οἱ ἄρχοντές σου πρὸς καιρὸν φάγονται ἐν δυνάμει
καὶ οὐκ αἰσχυνθήσονται.
18 ἐν ὀκνηρίαις ταπεινωθήσεται ἡ δόκωσις,
καὶ ἐν ἀργίᾳ χειρῶν στάξει ἡ οἰκία.
19 εἰς γέλωτα ποιοῦσιν ἄρτον,
καὶ οἶνος εὐφραίνει ζῶντας,
καὶ τοῦ ἀργυρίου ἐπακούσεται σὺν τὰ πάντα.
20 καί γε ἐν συνειδήσει σου βασιλέα μὴ καταράσῃ,

7[2] πορ./ως δουλ.] tr. A† | επι της γης] > S*†, επι γης S[c] || 8[1] εν αυτω] εις αυτον B | 8[1] fin.] + και ο κυλιων λιθον εφ εαυτον κυλιει A†: ex Prou. 26 27 || 9[2] κινδυνευει S† || 10[4] του ανδρ(ε)ιου] τω ανδρι ου B†, του ανδρος pau. || 11[1] ο CV] > BSA || 12[1] λογοις S[c]† | 12[2] καταποντισουσιν S AV† || 13[2] στοματος > B || 14[2] ο > B | 14[3] εσομ.] γενησομενον S*† | οπισω Ra.] pr. τι B, pr. οτι SA | απαγγελ(λ)ει SA || 15[1] του αφρονος et autον SA | κοπωσει] κακωσει B, σκοτωσει A† || 16[2] εν πρωια] πρωι B†, πρωια V†, πρωιας S: cf. 11 6 || 17[1] συ > B*† | ελευθερου SA || 18[2] στεναξει A || 19[2] οινον B | post οιν. add. και ελαιον BS | ευφραινει] του ευφρανθηναι B | 19[3] επακουσ.] pr. ταπεινωσει BS*†: alia interpretatio | συν τα παντα (cf. 3 11)] συν > BS*, τα συνπαντα S[c]†

καὶ ἐν ταμιείοις κοιτώνων σου μὴ καταράσῃ πλούσιον·
ὅτι πετεινὸν τοῦ οὐρανοῦ ἀποίσει σὺν τὴν φωνήν,
καὶ ὁ ἔχων τὰς πτέρυγας ἀπαγγελεῖ λόγον.
11 1 Ἀπόστειλον τὸν ἄρτον σου ἐπὶ πρόσωπον τοῦ ὕδατος,
ὅτι ἐν πλήθει τῶν ἡμερῶν εὑρήσεις αὐτόν·
2 δὸς μερίδα τοῖς ἑπτὰ καί γε τοῖς ὀκτώ,
ὅτι οὐ γινώσκεις τί ἔσται πονηρὸν ἐπὶ τὴν γῆν.
3 ἐὰν πληρωθῶσιν τὰ νέφη ὑετοῦ,
ἐπὶ τὴν γῆν ἐκχέουσιν·
καὶ ἐὰν πέσῃ ξύλον ἐν τῷ νότῳ καὶ ἐὰν ἐν τῷ βορρᾷ,
τόπῳ, οὗ πεσεῖται τὸ ξύλον, ἐκεῖ ἔσται.
4 τηρῶν ἄνεμον οὐ σπερεῖ,
καὶ βλέπων ἐν ταῖς νεφέλαις οὐ θερίσει,
5 ἐν οἷς οὐκ ἔστιν γινώσκων τίς ἡ ὁδὸς τοῦ πνεύματος.
ὡς ὀστᾶ ἐν γαστρὶ τῆς κυοφορούσης,
οὕτως οὐ γνώσῃ τὰ ποιήματα τοῦ θεοῦ,
ὅσα ποιήσει σὺν τὰ πάντα.
6 ἐν πρωίᾳ σπεῖρον τὸ σπέρμα σου,
καὶ εἰς ἑσπέραν μὴ ἀφέτω ἡ χείρ σου,
ὅτι οὐ γινώσκεις ποῖον στοιχήσει, ἢ τοῦτο ἢ τοῦτο,
καὶ ἐὰν τὰ δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀγαθά.
7 καὶ γλυκὺ τὸ φῶς καὶ ἀγαθὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς
τοῦ βλέπειν σὺν τὸν ἥλιον·
8 ὅτι καὶ ἐὰν ἔτη πολλὰ ζήσεται ὁ ἄνθρωπος,
ἐν πᾶσιν αὐτοῖς εὐφρανθήσεται
καὶ μνησθήσεται τὰς ἡμέρας τοῦ σκότους,
ὅτι πολλαὶ ἔσονται·
πᾶν τὸ ἐρχόμενον ματαιότης.
9 Εὐφραίνου, νεανίσκε, ἐν νεότητί σου,
καὶ ἀγαθυνάτω σε ἡ καρδία σου ἐν ἡμέραις νεότητός σου,
καὶ περιπάτει ἐν ὁδοῖς καρδίας σου
καὶ ἐν ὁράσει ὀφθαλμῶν σου
καὶ γνῶθι ὅτι ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἄξει σε ὁ θεὸς ἐν κρίσει.
10 καὶ ἀπόστησον θυμὸν ἀπὸ καρδίας σου

20^{3} συν την φωνην Ra. (cf. 2 12)] σου τ. φ. B†, συν > S*†, τ. φ. σου S^{c} rel. | 20^{4} εχων > B† | τας > SA | fin. La†] + σου mss.

11 1^{1} > B*† | 1^{2} των > B† || 2^{2} πον.] pr. το S† || 3^{1} πλησθωσιν B: cf. 1 8 | 3^{3} εαν ult. > S† | 3^{4} τοπω ad 3^{3} trahunt mss. || 4^{1} σπειρει A || 5^{2} της > B | 5^{4} συν τα παντα Ra. (cf. 3 11)] τα συμ(uel ν)παντα mss. || 6^{1} εν πρωια] εν τω πρωι B†, εν τω πρωια (sic) S†: cf. 10 16 | 6^{2} και εν εσπερα BA | αφιτω A†, αφιετω compl. | 6^{3} στοιχηση S† | 6^{4} αγαθον A† || 7^{2}] + ου ει B*$^{(\dagger)}$ || 9^{3} καρδιας σου La†] αμωμος B†, + αμωμος rel. (in *O* sub ∽) | 9^{4} και] + μη BS* | 9^{5} γνωση S*

καὶ παράγαγε πονηρίαν ἀπὸ σαρκός σου,
ὅτι ἡ νεότης καὶ ἡ ἄνοια ματαιότης.
12 1 καὶ μνήσθητι τοῦ κτίσαντός σε
ἐν ἡμέραις νεότητός σου,
ἕως ὅτου μὴ ἔλθωσιν ἡμέραι τῆς κακίας
καὶ φθάσωσιν ἔτη, ἐν οἷς ἐρεῖς
Οὐκ ἔστιν μοι ἐν αὐτοῖς θέλημα·
2 ἕως οὗ μὴ σκοτισθῇ ὁ ἥλιος καὶ τὸ φῶς
καὶ ἡ σελήνη καὶ οἱ ἀστέρες,
καὶ ἐπιστρέψωσιν τὰ νέφη ὀπίσω τοῦ ὑετοῦ·
3 ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐὰν σαλευθῶσιν φύλακες τῆς οἰκίας
καὶ διαστραφῶσιν ἄνδρες τῆς δυνάμεως,
καὶ ἤργησαν αἱ ἀλήθουσαι, ὅτι ὠλιγώθησαν,
καὶ σκοτάσουσιν αἱ βλέπουσαι ἐν ταῖς ὀπαῖς·
4 καὶ κλείσουσιν θύρας ἐν ἀγορᾷ
ἐν ἀσθενείᾳ φωνῆς τῆς ἀληθούσης,
καὶ ἀναστήσεται εἰς φωνὴν τοῦ στρουθίου,
καὶ ταπεινωθήσονται πᾶσαι αἱ θυγατέρες τοῦ ᾄσματος·
5 καί γε ἀπὸ ὕψους ὄψονται, καὶ θάμβοι ἐν τῇ ὁδῷ·
καὶ ἀνθήσῃ τὸ ἀμύγδαλον,
καὶ παχυνθῇ ἡ ἀκρίς,
καὶ διασκεδασθῇ ἡ κάππαρις,
ὅτι ἐπορεύθη ὁ ἄνθρωπος εἰς οἶκον αἰῶνος αὐτοῦ,
καὶ ἐκύκλωσαν ἐν ἀγορᾷ οἱ κοπτόμενοι·
6 ἕως ὅτου μὴ ἀνατραπῇ σχοινίον τοῦ ἀργυρίου,
καὶ συνθλιβῇ ἀνθέμιον τοῦ χρυσίου,
καὶ συντριβῇ ὑδρία ἐπὶ τὴν πηγήν,
καὶ συντροχάσῃ ὁ τροχὸς ἐπὶ τὸν λάκκον,
7 καὶ ἐπιστρέψῃ ὁ χοῦς ἐπὶ τὴν γῆν, ὡς ἦν,
καὶ τὸ πνεῦμα ἐπιστρέψῃ πρὸς τὸν θεόν, ὃς ἔδωκεν αὐτό.
8 ματαιότης ματαιοτήτων, εἶπεν ὁ Ἐκκλησιαστής,
τὰ πάντα ματαιότης.
9 Καὶ περισσὸν ὅτι ἐγένετο Ἐκκλησιαστὴς σοφός,

10^{2} παραγε B†, απαγαγε S*†

12 1^{3} οτου] ου SA | ημεραι] pr. αι B | κακιας] + σου SA | 1^{4} φθασουσιν B | ετη > S*† | 1^{5} εν > S*† || 2^{3} επιστρεψουσιν B$^{(\dagger)}$ | του > A† || 4^{1} θυραν A | 4^{2} φωνη A† | 4^{3} αναστησονται S || 5^{1} γε απο υψους] εις το υψος B† | 5^{2} ανθησει A | 5^{5} ο > A | 5^{6} κυκλωσουσιν S^{c}V† || 6^{1} μη > S† | σχοινιον] pr. το B | 6^{2} συντριβη B: ex 6^{3} | ανθεμιον Ra.] pr. το mss. | 6^{3} υδρια BV†] pr. η rel. | τη πηγη B†, την γην S† || 7$^{1.2}$bis επιστρεψει A | 7^{1} ο χους / επι τ. γην] tr. S† | 7^{2} ος] ως S*† || 9^{1} εκκλ.] pr. ο AV: item S^{c}V in 10^{1}

ἔτι ἐδίδαξεν γνῶσιν σὺν τὸν λαόν,
καὶ οὓς ἐξιχνιάσεται κόσμιον παραβολῶν.
10 πολλὰ ἐζήτησεν Ἐκκλησιαστὴς
τοῦ εὑρεῖν λόγους θελήματος
καὶ γεγραμμένον εὐθύτητος, λόγους ἀληθείας.
11 Λόγοι σοφῶν ὡς τὰ βούκεντρα
καὶ ὡς ἥλοι πεφυτευμένοι,
οἳ παρὰ τῶν συναγμάτων ἐδόθησαν
ἐκ ποιμένος ἑνὸς καὶ περισσὸν ἐξ αὐτῶν.
12 υἱέ μου, φύλαξαι ποιῆσαι βιβλία πολλά·
οὐκ ἔστιν περασμός, καὶ μελέτη πολλὴ κόπωσις σαρκός.
13 Τέλος λόγου τὸ πᾶν ἀκούεται
Τὸν θεὸν φοβοῦ καὶ τὰς ἐντολὰς αὐτοῦ φύλασσε,
ὅτι τοῦτο πᾶς ὁ ἄνθρωπος.
14 ὅτι σὺν πᾶν τὸ ποίημα ὁ θεὸς ἄξει ἐν κρίσει
ἐν παντὶ παρεωραμένῳ,
ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν πονηρόν.

9^2 ετι La†] οτι B†, και V†, και οτι rel. | εδιδασκεν S^c | λαον V†] ανθρωπον rel.: ANON pro ΛΑΟΝ | 9^3 ους αυτου εξιχνιασατο $S^{c\dagger}$ || 10^1 πολλα ad 9 trahit 𝔐 | εκκλ.: cf. 9^1 | 10^3 και > A† || 11^2 πεφυτ. BV†] πεπυρωμενοι rel. | 11^3 οι παρα των = בעלי (cf. 5 10), sed οι Graecis est pron. rel. | συναγμ. S*A†] συνταγμ. S^c, συνθεμ. Bpl. | 11^4 και περ. εξ αυτων ad 12 trahit 𝔐 || 12^1 φυλασσου SA | ποιησαι] pr. του BAS^c || 13^1 ακουεται V†] ται > rel. || 14^1 συμπαν B: cf. 1 14 | ο θεος / αξει B†] tr. rel. | 14^3 εαν .. και εαν] εαν τε .. εαν τε S

Subscr. εκκλησιαστης BSA

ΑΣΜΑ

1 1 Ἆισμα ᾀσμάτων, ὃ ἐστιν τῷ Σαλωμων.
2 Φιλησάτω με ἀπὸ φιλημάτων στόματος αὐτοῦ,
ὅτι ἀγαθοὶ μαστοί σου ὑπὲρ οἶνον,
3 καὶ ὀσμὴ μύρων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα,
μύρον ἐκκενωθὲν ὄνομά σου.
διὰ τοῦτο νεάνιδες ἠγάπησάν σε,

Cant.: BSA. — *O* = Sy.

Inscr. ασμα B] + ασματων S, ασματα ασματων A

1 1 σαλομων S hoc loco, sed in 5 3 7. 9. 11 8 11. 12 S σολομων; BA ubique σαλωμων; cf. Regn. III 1 10 || 3^2 σου] σοι A

4 εἵλκυσάν σε,
ὀπίσω σου εἰς ὀσμὴν μύρων σου δραμοῦμεν.
Εἰσήνεγκέν με ὁ βασιλεὺς εἰς τὸ ταμίειον αὐτοῦ.
Ἀγαλλιασώμεθα καὶ εὐφρανθῶμεν ἐν σοί,
ἀγαπήσομεν μαστούς σου ὑπὲρ οἶνον·
εὐθύτης ἠγάπησέν σε.
5 Μέλαινά εἰμι καὶ καλή, θυγατέρες Ιερουσαλημ,
ὡς σκηνώματα Κηδαρ, ὡς δέρρεις Σαλωμων.
6 μὴ βλέψητέ με, ὅτι ἐγώ εἰμι μεμελανωμένη,
ὅτι παρέβλεψέν με ὁ ἥλιος·
υἱοὶ μητρός μου ἐμαχέσαντο ἐν ἐμοί,
ἔθεντό με φυλάκισσαν ἐν ἀμπελῶσιν·
ἀμπελῶνα ἐμὸν οὐκ ἐφύλαξα.
7 Ἀπάγγειλόν μοι, ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου,
ποῦ ποιμαίνεις, ποῦ κοιτάζεις ἐν μεσημβρίᾳ,
μήποτε γένωμαι ὡς περιβαλλομένη ἐπ' ἀγέλαις ἑταίρων σου.
8 Ἐὰν μὴ γνῷς σεαυτήν, ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν,
ἔξελθε σὺ ἐν πτέρναις τῶν ποιμνίων
καὶ ποίμαινε τὰς ἐρίφους σου
ἐπὶ σκηνώμασιν τῶν ποιμένων.
9 Τῇ ἵππῳ μου ἐν ἅρμασιν Φαραω
ὡμοίωσά σε, ἡ πλησίον μου.
10 τί ὡραιώθησαν σιαγόνες σου ὡς τρυγόνες,
τράχηλός σου ὡς ὁρμίσκοι;
11 ὁμοιώματα χρυσίου ποιήσομέν σοι
μετὰ στιγμάτων τοῦ ἀργυρίου.
12 Ἕως οὗ ὁ βασιλεὺς ἐν ἀνακλίσει αὐτοῦ,
νάρδος μου ἔδωκεν ὀσμὴν αὐτοῦ.
13 ἀπόδεσμος τῆς στακτῆς ἀδελφιδός μου ἐμοί,
ἀνὰ μέσον τῶν μαστῶν μου αὐλισθήσεται·
14 βότρυς τῆς κύπρου ἀδελφιδός μου ἐμοὶ
ἐν ἀμπελῶσιν Εγγαδδι.
15 Ἰδοὺ εἶ καλή, ἡ πλησίον μου,
ἰδοὺ εἶ καλή, ὀφθαλμοί σου περιστεραί.
16 Ἰδοὺ εἶ καλός, ὁ ἀδελφιδός μου, καί γε ὡραῖος·
πρὸς κλίνη ἡμῶν σύσκιος,
17 δοκοὶ οἴκων ἡμῶν κέδροι,

4^1] cum 3^3 iungit B, cum 4^2 iungit S, est stichus singularis in A | 4^5 αγαπησωμεν B^c || 5^1 ιερουσ.] ισραηλ B† | 5^2 δερρις BA || 6^1 με] μοι S† | 6^5 εφυλαξαν A† || 7^2 ποιμανεις A† | 7^3 αγελας B† || 8^3 και > S*† | 8^4 ποιμ.] + σου A† || 9^1 εν] επ A† || 10^2 ορμισκος A† || 11^1 ομοιωμα S*† || 13^2 14^1 > B† || 16^1 ο > B || 17^1 οικων > S*

φατνώματα ἡμῶν κυπάρισσοι.

2 1 Ἐγὼ ἄνθος τοῦ πεδίου,
κρίνον τῶν κοιλάδων.
2 Ὡς κρίνον ἐν μέσῳ ἀκανθῶν,
οὕτως ἡ πλησίον μου ἀνὰ μέσον τῶν θυγατέρων.
3 Ὡς μῆλον ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ,
οὕτως ἀδελφιδός μου ἀνὰ μέσον τῶν υἱῶν·
ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ἐπεθύμησα καὶ ἐκάθισα,
καὶ καρπὸς αὐτοῦ γλυκὺς ἐν λάρυγγί μου.
4 Εἰσαγάγετέ με εἰς οἶκον τοῦ οἴνου,
τάξατε ἐπ' ἐμὲ ἀγάπην.
5 στηρίσατέ με ἐν ἀμόραις,
στοιβάσατέ με ἐν μήλοις, ὅτι τετρωμένη ἀγάπης ἐγώ.
6 εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλήν μου,
καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήμψεταί με.
7 ὥρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ιερουσαλημ,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην, ἕως οὗ θελήσῃ.
8 Φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου·
ἰδοὺ οὗτος ἥκει πηδῶν ἐπὶ τὰ ὄρη
διαλλόμενος ἐπὶ τοὺς βουνούς.
9 ὅμοιός ἐστιν ἀδελφιδός μου τῇ δορκάδι
ἢ νεβρῷ ἐλάφων ἐπὶ τὰ ὄρη Βαιθηλ.
ἰδοὺ οὗτος ἕστηκεν ὀπίσω τοῦ τοίχου ἡμῶν
παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων
ἐκκύπτων διὰ τῶν δικτύων.
10 ἀποκρίνεται ἀδελφιδός μου καὶ λέγει μοι
Ἀνάστα ἐλθέ, ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστερά μου,
11 ὅτι ἰδοὺ ὁ χειμὼν παρῆλθεν,
ὁ ὑετὸς ἀπῆλθεν, ἐπορεύθη ἑαυτῷ,
12 τὰ ἄνθη ὤφθη ἐν τῇ γῇ,
καιρὸς τῆς τομῆς ἔφθακεν,
φωνὴ τοῦ τρυγόνος ἠκούσθη ἐν τῇ γῇ ἡμῶν,
13 ἡ συκῆ ἐξήνεγκεν ὀλύνθους αὐτῆς,
αἱ ἄμπελοι κυπρίζουσιν, ἔδωκαν ὀσμήν.
ἀνάστα ἐλθέ, ἡ πλησίον μου, καλή μου, περιστερά μου,
14 καὶ ἐλθὲ σύ, περιστερά μου ἐν σκέπῃ τῆς πέτρας

2 5[1] αμοραις Gra. (cf. Par. I 16 3)] μυροις mss. | 5[2] με > A || 7[2] ταις bis (cf. 3 5 5 8 8 4)] > B | 7[3] ου] αν S†: ex 3 5 8 4 || 9[2] τα > S† | 9[3] εστηκεν] > BS*†, post ημων tr. ScV† || 10[1] μοι > S† | 10[2] η > S†: cf. 4 1. 7 6 4 et 1 9. 15 2 13 5 2 || 11[1] ιδου > S*† || 12[2] εφθασεν S | 12[3] της τρυγ. Sc || 14[1] και ελθε συ ad 13 trahit 𝔐

ἐχόμενα τοῦ προτειχίσματος,
δεῖξόν μοι τὴν ὄψιν σου
καὶ ἀκούτισόν με τὴν φωνήν σου,
ὅτι ἡ φωνή σου ἡδεῖα, καὶ ἡ ὄψις σου ὡραία.
15 Πιάσατε ἡμῖν ἀλώπεκας
μικροὺς ἀφανίζοντας ἀμπελῶνας,
καὶ αἱ ἄμπελοι ἡμῶν κυπρίζουσιν.
16 Ἀδελφιδός μου ἐμοί, κἀγὼ αὐτῷ,
ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις,
17 ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί.
ἀπόστρεψον ὁμοιώθητι σύ, ἀδελφιδέ μου,
τῷ δόρκωνι ἢ νεβρῷ ἐλάφων
ἐπὶ ὄρη κοιλωμάτων.

3 1 Ἐπὶ κοίτην μου ἐν νυξὶν
ἐζήτησα ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου,
ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν,
ἐκάλεσα αὐτόν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου.
2 ἀναστήσομαι δὴ καὶ κυκλώσω ἐν τῇ πόλει
ἐν ταῖς ἀγοραῖς καὶ ἐν ταῖς πλατείαις
καὶ ζητήσω ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου·
ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν.
3 εὕροσάν με οἱ τηροῦντες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει
Μὴ ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου εἴδετε;
4 ὡς μικρὸν ὅτε παρῆλθον ἀπ' αὐτῶν,
ἕως οὗ εὗρον ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχή μου·
ἐκράτησα αὐτὸν καὶ οὐκ ἀφήσω αὐτόν,
ἕως οὗ εἰσήγαγον αὐτὸν εἰς οἶκον μητρός μου
καὶ εἰς ταμίειον τῆς συλλαβούσης με.
5 ὥρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ιερουσαλημ,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν ἐγείρητε καὶ ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην, ἕως ἂν θελήσῃ.
6 Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα ἀπὸ τῆς ἐρήμου
ὡς στελέχη καπνοῦ τεθυμιαμένη
σμύρναν καὶ λίβανον ἀπὸ πάντων κονιορτῶν μυρεψοῦ;
7 ἰδοὺ ἡ κλίνη τοῦ Σαλωμων,
ἑξήκοντα δυνατοὶ κύκλῳ αὐτῆς
ἀπὸ δυνατῶν Ισραηλ,
8 πάντες κατέχοντες ῥομφαίαν

15 3 και > S*† | κυπριζουσαι B || 17[1] η > A | 17[2] μου > B†
3 2[1] και > A† | post 2[4] = 1[3] repetunt omn. exc. BSO† stichum 1[4] || 4[3]] pr. ευρουσα αυτον S†: ex inscriptione huius stichi (cf. corollarium in fine libri) repet. | αφηκα BS

δεδιδαγμένοι πόλεμον,
ἀνὴρ ῥομφαία αὐτοῦ ἐπὶ μηρὸν αὐτοῦ
ἀπὸ θάμβους ἐν νυξίν.
9 φορεῖον ἐποίησεν ἑαυτῷ ὁ βασιλεὺς Σαλωμων
ἀπὸ ξύλων τοῦ Λιβάνου,
10 στύλους αὐτοῦ ἐποίησεν ἀργύριον
καὶ ἀνάκλιτον αὐτοῦ χρύσεον,
ἐπίβασις αὐτοῦ πορφυρᾶ,
ἐντὸς αὐτοῦ λιθόστρωτον,
ἀγάπην ἀπὸ θυγατέρων Ιερουσαλημ.
11 ἐξέλθατε καὶ ἴδετε
ἐν τῷ βασιλεῖ Σαλωμων
ἐν τῷ στεφάνῳ, ᾧ ἐστεφάνωσεν αὐτὸν ἡ μήτηρ αὐτοῦ
ἐν ἡμέρᾳ νυμφεύσεως αὐτοῦ
καὶ ἐν ἡμέρᾳ εὐφροσύνης καρδίας αὐτοῦ.
4 1 Ἰδοὺ εἶ καλή, ἡ πλησίον μου, ἰδοὺ εἶ καλή.
ὀφθαλμοί σου περιστεραὶ
ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου.
τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν,
αἳ ἀπεκαλύφθησαν ἀπὸ τοῦ Γαλααδ.
2 ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων,
αἳ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ,
αἱ πᾶσαι διδυμεύουσαι,
καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς.
3 ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χείλη σου,
καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία.
ὡς λέπυρον τῆς ῥόας μῆλόν σου
ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου.
4 ὡς πύργος Δαυιδ τράχηλός σου
ὁ ᾠκοδομημένος εἰς θαλπιωθ·
χίλιοι θυρεοὶ κρέμανται ἐπ' αὐτόν,
πᾶσαι βολίδες τῶν δυνατῶν.
5 δύο μαστοί σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος
οἱ νεμόμενοι ἐν κρίνοις.
6 ἕως οὗ διαπνεύσῃ ἡ ἡμέρα καὶ κινηθῶσιν αἱ σκιαί,
πορεύσομαι ἐμαυτῷ πρὸς τὸ ὄρος τῆς σμύρνης
καὶ πρὸς τὸν βουνὸν τοῦ Λιβάνου.

8³ ρομφαιαν S || 9² ξυλου S† || 10² χρυσιον S || 11¹·² (in S unus stichus): sic BS*†; post 11¹ add. A, post 11² add. ScV† θυγατερες σιων
4 1¹ η > BV†: cf. 2 10 | 1⁵ απο] εκ S*† || 3¹ το BS†] > rel. | 3³ της > BS† || 4² εις] εν S* | θαλφιωθ A | 4⁴ πασαι] + αι S || 6¹ ου > A | η > S* | 6³ τον > Bᶜ

7 ὅλη καλὴ εἶ, ἡ πλησίον μου, καὶ μῶμος οὐκ ἔστιν ἐν σοί.
8 Δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου, νύμφη, δεῦρο ἀπὸ Λιβάνου·
ἐλεύσῃ καὶ διελεύσῃ ἀπὸ ἀρχῆς πίστεως,
ἀπὸ κεφαλῆς Σανιρ καὶ Ερμων,
ἀπὸ μανδρῶν λεόντων, ἀπὸ ὀρέων παρδάλεων.
9 Ἐκαρδίωσας ἡμᾶς, ἀδελφή μου νύμφη,
ἐκαρδίωσας ἡμᾶς ἑνὶ ἀπὸ ὀφθαλμῶν σου,
ἐν μιᾷ ἐνθέματι τραχήλων σου.
10 τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου, ἀδελφή μου νύμφη,
τί ἐκαλλιώθησαν μαστοί σου ἀπὸ οἴνου;
καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου ὑπὲρ πάντα τὰ ἀρώματα.
11 κηρίον ἀποστάζουσιν χείλη σου, νύμφη,
μέλι καὶ γάλα ὑπὸ τὴν γλῶσσάν σου,
καὶ ὀσμὴ ἱματίων σου ὡς ὀσμὴ Λιβάνου.
12 Κῆπος κεκλεισμένος ἀδελφή μου νύμφη,
κῆπος κεκλεισμένος, πηγὴ ἐσφραγισμένη·
13 ἀποστολαί σου παράδεισος ῥοῶν μετὰ καρποῦ ἀκροδρύων,
κύπροι μετὰ νάρδων,
14 νάρδος καὶ κρόκος,
κάλαμος καὶ κιννάμωμον
μετὰ πάντων ξύλων τοῦ Λιβάνου,
σμύρνα αλωθ μετὰ πάντων πρώτων μύρων,
15 πηγὴ κήπων, φρέαρ ὕδατος ζῶντος
καὶ ῥοιζοῦντος ἀπὸ τοῦ Λιβάνου.
16 Ἐξεγέρθητι, βορρᾶ, καὶ ἔρχου, νότε,
διάπνευσον κῆπόν μου, καὶ ῥευσάτωσαν ἀρώματά μου·
καταβήτω ἀδελφιδός μου εἰς κῆπον αὐτοῦ
καὶ φαγέτω καρπὸν ἀκροδρύων αὐτοῦ.
5 1 Εἰσῆλθον εἰς κῆπόν μου, ἀδελφή μου νύμφη,
ἐτρύγησα σμύρναν μου μετὰ ἀρωμάτων μου,
ἔφαγον ἄρτον μου μετὰ μέλιτός μου,
ἔπιον οἶνόν μου μετὰ γάλακτός μου·
φάγετε, πλησίοι, καὶ πίετε καὶ μεθύσθητε, ἀδελφοί.
2 Ἐγὼ καθεύδω, καὶ ἡ καρδία μου ἀγρυπνεῖ.
φωνὴ ἀδελφιδοῦ μου, κρούει ἐπὶ τὴν θύραν

7 καλη ει] tr. S†: cf. 1 | ει > V, η > B: cf. 2 10 || 8³ σανιειρ S | αερμων SA: cf. Ps. 132 3 || 9² ενι] εν (sic) A†, εν ενι V† | 9³ μια] ενι ScV | τραχηλου SA || 10¹·² μαστοι σου 1⁰⌒2⁰ B*† | 10² τι] οτι S† | 10³ ιματ.] μυρων S† | τα > B† || 13¹ ροων > BS*Aᶜ || 14⁴ αλοη S (pr. και Sc†) | πρωτων] των A*† || 15¹ κηπου B | φρεαρ] pr. και B || 16²] pr. και BS | 16³ αυτου] μου A†: cf. 6 2
5 1¹ μου 1⁰ > BS*† | 1² σμυρναν] σταφυλην S† | 1⁵ πλησιοι BS*†] οι πλησιον A, οι πλησιον μου ScV

Ἄνοιξόν μοι, ἀδελφή μου, ἡ πλησίον μου,
περιστερά μου, τελεία μου,
ὅτι ἡ κεφαλή μου ἐπλήσθη δρόσου
καὶ οἱ βόστρυχοί μου ψεκάδων νυκτός.
3 Ἐξεδυσάμην τὸν χιτῶνά μου, πῶς ἐνδύσωμαι αὐτόν;
ἐνιψάμην τοὺς πόδας μου, πῶς μολυνῶ αὐτούς;
4 ἀδελφιδός μου ἀπέστειλεν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ τῆς ὀπῆς,
καὶ ἡ κοιλία μου ἐθροήθη ἐπ' αὐτόν.
5 ἀνέστην ἐγὼ ἀνοῖξαι τῷ ἀδελφιδῷ μου,
χεῖρές μου ἔσταξαν σμύρναν,
δάκτυλοί μου σμύρναν πλήρη
ἐπὶ χεῖρας τοῦ κλείθρου.
6 ἤνοιξα ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου,
ἀδελφιδός μου παρῆλθεν·
ψυχή μου ἐξῆλθεν ἐν λόγῳ αὐτοῦ,
ἐζήτησα αὐτὸν καὶ οὐχ εὗρον αὐτόν,
ἐκάλεσα αὐτόν, καὶ οὐχ ὑπήκουσέν μου.
7 εὗρόσάν με οἱ φύλακες οἱ κυκλοῦντες ἐν τῇ πόλει,
ἐπάταξάν με, ἐτραυμάτισάν με,
ἦραν τὸ θέριστρόν μου ἀπ' ἐμοῦ φύλακες τῶν τειχέων.
8 ὥρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ιερουσαλημ,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
ἐὰν εὕρητε τὸν ἀδελφιδόν μου, τί ἀπαγγείλητε αὐτῷ;
ὅτι τετρωμένη ἀγάπης εἰμὶ ἐγώ.
9 Τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν,
τί ἀδελφιδός σου ἀπὸ ἀδελφιδοῦ, ὅτι οὕτως ὥρκισας ἡμᾶς;
10 Ἀδελφιδός μου λευκὸς καὶ πυρρός,
ἐκλελοχισμένος ἀπὸ μυριάδων·
11 κεφαλὴ αὐτοῦ χρυσίον καὶ φαζ,
βόστρυχοι αὐτοῦ ἐλάται, μέλανες ὡς κόραξ,
12 ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡς περιστεραὶ ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων
λελουσμέναι ἐν γάλακτι
καθήμεναι ἐπὶ πληρώματα ὑδάτων,
13 σιαγόνες αὐτοῦ ὡς φιάλαι τοῦ ἀρώματος φύουσαι μυρεψικά,
χείλη αὐτοῦ κρίνα στάζοντα σμύρναν πλήρη,
14 χεῖρες αὐτοῦ τορευταὶ χρυσαῖ πεπληρωμέναι θαρσις,

2^6 οι > S*† || 5^1 εγω ανοιξαι] tr. S† | 5^2] pr. αι A(c?)† | 5^4 cum 6^1 iungunt BS || 6^3] pr. η A | απηλθεν S† | 6^5 ουκ επηκουσεν A || 7^3 μου > S || 8^3 αδελφον S*†: cf. 6 2 | τι απαγγ.] απαγγειλατε S | 8^4 τετρ. αγ.] tr. S† (S*† τετρωμενης) | ειμι εγω] εγω B*, ειμι Bc† || 10^2 απο] εκ S*† || 12^1] pr. οι SV† | 12^2 λελουσμ.] σ > SA: cf. Thack. p. 220 | 12^3 υδατων] > B†, in *O* sub ÷ (÷ in *O* per errorem ante 12^1 υδατων)

κοιλία αὐτοῦ πυξίον ἐλεφάντινον ἐπὶ λίθου σαπφείρου,
15 κνῆμαι αὐτοῦ στῦλοι μαρμάρινοι
τεθεμελιωμένοι ἐπὶ βάσεις χρυσᾶς,
εἶδος αὐτοῦ ὡς Λίβανος, ἐκλεκτὸς ὡς κέδροι,
16 φάρυγξ αὐτοῦ γλυκασμοὶ καὶ ὅλος ἐπιθυμία·
οὗτος ἀδελφιδός μου,
καὶ οὗτος πλησίον μου, θυγατέρες Ιερουσαλημ.
6 1 Ποῦ ἀπῆλθεν ὁ ἀδελφιδός σου, ἡ καλὴ ἐν γυναιξίν;
ποῦ ἀπέβλεψεν ὁ ἀδελφιδός σου;
καὶ ζητήσομεν αὐτὸν μετὰ σοῦ.
2 Ἀδελφιδός μου κατέβη εἰς κῆπον αὐτοῦ
εἰς φιάλας τοῦ ἀρώματος
ποιμαίνειν ἐν κήποις καὶ συλλέγειν κρίνα·
3 ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου, καὶ ἀδελφιδός μου ἐμοὶ
ὁ ποιμαίνων ἐν τοῖς κρίνοις.
4 Καλὴ εἶ, ἡ πλησίον μου, ὡς εὐδοκία,
ὡραία ὡς Ιερουσαλημ,
θάμβος ὡς τεταγμέναι.
5 ἀπόστρεψον ὀφθαλμούς σου ἀπεναντίον μου,
ὅτι αὐτοί ἀνεπτέρωσάν με.
τρίχωμά σου ὡς ἀγέλαι τῶν αἰγῶν,
αἳ ἀνεφάνησαν ἀπὸ τοῦ Γαλααδ.
6 ὀδόντες σου ὡς ἀγέλαι τῶν κεκαρμένων,
αἳ ἀνέβησαν ἀπὸ τοῦ λουτροῦ,
αἳ πᾶσαι διδυμεύουσαι,
καὶ ἀτεκνοῦσα οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς.
7 ὡς σπαρτίον τὸ κόκκινον χείλη σου,
καὶ ἡ λαλιά σου ὡραία.
ὡς λέπυρον τῆς ῥόας μῆλόν σου
ἐκτὸς τῆς σιωπήσεώς σου.
8 Ἑξήκοντά εἰσιν βασίλισσαι, καὶ ὀγδοήκοντα παλλακαί,
καὶ νεάνιδες ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός.
9 μία ἐστὶν περιστερά μου, τελεία μου,
μία ἐστὶν τῇ μητρὶ αὐτῆς,
ἐκλεκτή ἐστιν τῇ τεκούσῃ αὐτῆς.
εἶδοσαν αὐτὴν θυγατέρες καὶ μακαριοῦσιν αὐτήν,
βασίλισσαι καὶ παλλακαὶ καὶ αἰνέσουσιν αὐτήν.

$6\,2^1$ αδελφος B†: cf. 5 8 | αυτου] μου A†: cf. 4 16 || 3^1 αδελφιδος] pr. ο SA || 4^1 ει > S | η > B†: cf. 2 10 || 5^1 οφθ. σου / απ. μου] tr. S† | 5^4 ανεφαν.] ανεβησαν S: cf. 6^2 || $7^{1.2} = 4\,3^{1.2}$ | 7^1 το B†] > rel. | 7^3 της > B* || 9^3 εστιν > S* | αυτης BS*A†] -την rel.: cf. 8 5 | 9^5 και 1^0] + γε B S† | και ult. > S

10 Τίς αὕτη ἡ ἐκκύπτουσα ὡσεὶ ὄρθρος,
καλὴ ὡς σελήνη, ἐκλεκτὴ ὡς ὁ ἥλιος,
θάμβος ὡς τεταγμέναι;
11 Εἰς κῆπον καρύας κατέβην ἰδεῖν ἐν γενήμασιν τοῦ χειμάρρου,
ἰδεῖν εἰ ἤνθησεν ἡ ἄμπελος,
ἐξήνθησαν αἱ ῥόαι·
ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί.
12 οὐκ ἔγνω ἡ ψυχή μου· ἔθετό με ἅρματα Αμιναδαβ.
7 1 Ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, ἡ Σουλαμῖτις,
ἐπίστρεφε ἐπίστρεφε, καὶ ὀψόμεθα ἐν σοί.
Τί ὄψεσθε ἐν τῇ Σουλαμίτιδι;
ἡ ἐρχομένη ὡς χοροὶ τῶν παρεμβολῶν.
2 Τί ὡραιώθησαν διαβήματά σου ἐν ὑποδήμασιν,
θύγατερ Ναδαβ;
ῥυθμοὶ μηρῶν σου ὅμοιοι ὁρμίσκοις
ἔργῳ χειρῶν τεχνίτου·
3 ὀμφαλός σου κρατὴρ τορευτὸς
μὴ ὑστερούμενος κρᾶμα·
κοιλία σου θιμωνιὰ σίτου πεφραγμένη ἐν κρίνοις·
4 δύο μαστοί σου ὡς δύο νεβροὶ δίδυμοι δορκάδος·
5 τράχηλός σου ὡς πύργος ἐλεφάντινος·
ὀφθαλμοί σου ὡς λίμναι ἐν Εσεβων
ἐν πύλαις θυγατρὸς πολλῶν·
μυκτήρ σου ὡς πύργος τοῦ Λιβάνου
σκοπεύων πρόσωπον Δαμασκοῦ·
6 κεφαλή σου ἐπὶ σὲ ὡς Κάρμηλος,
καὶ πλόκιον κεφαλῆς σου ὡς πορφύρα,
βασιλεὺς δεδεμένος ἐν παραδρομαῖς.
7 Τί ὡραιώθης καὶ τί ἡδύνθης,
ἀγάπη, ἐν τρυφαῖς σου;
8 τοῦτο μέγεθός σου ὡμοιώθη τῷ φοίνικι
καὶ οἱ μαστοί σου τοῖς βότρυσιν.
9 εἶπα Ἀναβήσομαι ἐν τῷ φοίνικι,
κρατήσω τῶν ὕψεων αὐτοῦ,
καὶ ἔσονται δὴ μαστοί σου ὡς βότρυες τῆς ἀμπέλου
καὶ ὀσμὴ ῥινός σου ὡς μῆλα

10² ο > S | 10³ τεταγμενη Bᶜᵗ || 11¹ γενηματι SA | 11³ εξηνθησαν] ει ηνθ. A: cf. 7 13³ | 11⁴ = 7 13⁴ || 12 η > Sᵗ

7 1¹ σουμανειτις et 1³ σουμανειτιδι B⁽ᵗ⁾: cf. Regn. III 1 15 IV 4 12 || 2¹ τι (cf. 7¹) > BS | 2² θυγ. αμιναδαβ A | 2⁴ εργον B, εργων Sᵗ | χειρων > BSᵗ || 3² κραματος SA || 5¹] pr. ο B | 5²] pr. οι B || 7¹ ηδυνηθης Sᵗ || 8¹ ωμοιωθη] -θης B, ομοιωθητι Sᵗ || 9¹ εν] επι BS | 9²] pr. και S* | 9³ και > S*ᵗ

10 καὶ λάρυγξ σου ὡς οἶνος ὁ ἀγαθὸς
πορευόμενος τῷ ἀδελφιδῷ μου εἰς εὐθύθητα
ἱκανούμενος χείλεσίν μου καὶ ὀδοῦσιν.
11 Ἐγὼ τῷ ἀδελφιδῷ μου,
καὶ ἐπ' ἐμὲ ἡ ἐπιστροφὴ αὐτοῦ.
12 ἐλθέ, ἀδελφιδέ μου, ἐξέλθωμεν εἰς ἀγρόν,
αὐλισθῶμεν ἐν κώμαις·
13 ὀρθρίσωμεν εἰς ἀμπελῶνας,
ἴδωμεν εἰ ἤνθησεν ἡ ἄμπελος,
ἤνθησεν ὁ κυπρισμός, ἤνθησαν αἱ ῥόαι·
ἐκεῖ δώσω τοὺς μαστούς μου σοί.
14 οἱ μανδραγόραι ἔδωκαν ὀσμήν,
καὶ ἐπὶ θύραις ἡμῶν πάντα ἀκρόδρυα,
νέα πρὸς παλαιά, ἀδελφιδέ μου, ἐτήρησά σοι.
8 1 Τίς δψη σε ἀδελφιδόν μου θηλάζοντα μαστοὺς μητρός μου;
εὑροῦσά σε ἔξω φιλήσω σε, καί γε οὐκ ἐξουδενώσουσίν μοι.
2 παραλήμψομαί σε, εἰσάξω σε εἰς οἶκον μητρός μου
καὶ εἰς ταμίειον τῆς συλλαβούσης με·
ποτιῶ σε ἀπὸ οἴνου τοῦ μυρεψικοῦ,
ἀπὸ νάματος ῥοῶν μου.
3 Εὐώνυμος αὐτοῦ ὑπὸ τὴν κεφαλήν μου,
καὶ ἡ δεξιὰ αὐτοῦ περιλήμψεταί με.
4 ὥρκισα ὑμᾶς, θυγατέρες Ιερουσαλημ,
ἐν ταῖς δυνάμεσιν καὶ ἐν ταῖς ἰσχύσεσιν τοῦ ἀγροῦ,
τί ἐγείρητε καὶ τί ἐξεγείρητε τὴν ἀγάπην, ἕως ἂν θελήσῃ.
5 Τίς αὕτη ἡ ἀναβαίνουσα λελευκανθισμένη
ἐπιστηριζομένη ἐπὶ τὸν ἀδελφιδὸν αὐτῆς;
Ὑπὸ μῆλον ἐξήγειρά σε·
ἐκεῖ ὠδίνησέν σε ἡ μήτηρ σου,
ἐκεῖ ὠδίνησέν σε ἡ τεκοῦσά σου.
6 Θές με ὡς σφραγῖδα ἐπὶ τὴν καρδίαν σου,
ὡς σφραγῖδα ἐπὶ τὸν βραχιόνά σου·
ὅτι κραταιὰ ὡς θάνατος ἀγάπη,
σκληρὸς ὡς ᾅδης ζῆλος·
περίπτερα αὐτῆς περίπτερα πυρός, φλόγες αὐτῆς·
7 ὕδωρ πολὺ οὐ δυνήσεται σβέσαι τὴν ἀγάπην,

10¹ λαρ.] pr. ο BAᶜ | ο > Apl. | 10³ χειλ.] pr. εν A || 14¹] + αυτων S
8 1¹ αδελφιδον BSᵗ] -φιδουν Vᵗ (Vᵗ ubique ου pro ο), -φιδε rel. | 1² μοι] με ASᶜ || 2⁴ μου] σου B*ᵗ || 3² η (cf. 2 6)] > Aᵗ || 4³ τι εγ. και τι(> S*ᵗ) εξεγ.] εαν εγ. και εξεγ. B: ex 2 7 3 5 || 5¹ λελευκανθ.] ν > Bᵗ | 5⁵ σου B*S*ᵗ] σε rel.: cf. 6 9 || 6⁴ σκληρον Aᵗ | 6⁵ πυρος] + ανθρακες πυρος SᶜV | φλογος S*ᵗ

καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσιν αὐτήν·
ἐὰν δῷ ἀνὴρ τὸν πάντα βίον αὐτοῦ ἐν τῇ ἀγάπῃ,
ἐξουδενώσει ἐξουδενώσουσιν αὐτόν.
8 Ἀδελφὴ ἡμῖν μικρὰ καὶ μαστοὺς οὐκ ἔχει·
τί ποιήσωμεν τῇ ἀδελφῇ ἡμῶν
ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐὰν λαληθῇ ἐν αὐτῇ;
9 εἰ τεῖχός ἐστιν, οἰκοδομήσωμεν ἐπ' αὐτὴν ἐπάλξεις ἀργυρᾶς·
καὶ εἰ θύρα ἐστίν, διαγράψωμεν ἐπ' αὐτὴν σανίδα κεδρίνην.
10 Ἐγὼ τεῖχος, καὶ μαστοί μου ὡς πύργοι·
ἐγὼ ἤμην ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ ὡς εὑρίσκουσα εἰρήνην.
11 Ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ Σαλωμων ἐν Βεελαμων·
ἔδωκεν τὸν ἀμπελῶνα αὐτοῦ τοῖς τηροῦσιν,
ἀνὴρ οἴσει ἐν καρπῷ αὐτοῦ χιλίους ἀργυρίου.
12 ἀμπελών μου ἐμὸς ἐνώπιόν μου·
οἱ χίλιοι σοί, Σαλωμων, καὶ οἱ διακόσιοι
τοῖς τηροῦσι τὸν καρπὸν αὐτοῦ.
13 Ὁ καθήμενος ἐν κήποις,
ἑταῖροι προσέχοντες τῇ φωνῇ σου· ἀκούτισόν με.
14 Φύγε, ἀδελφιδέ μου, καὶ ὁμοιώθητι τῇ δορκάδι
ἢ τῷ νεβρῷ τῶν ἐλάφων ἐπὶ ὄρη ἀρωμάτων.

7^2 συνκλ(ε)ισουσιν A† || 8^1 ημιν B*S*†] ημων rel. || 10^1 μαστοι] pr. οι S | ως > B† | 10^2 αυτων B† | ως > A | ειρηνην] χαριν S† || 11^1 εγενηθην A† | βεελλαμων S†, βεεθλαμων B† | 11^3 > A† | αργυριου] -ριους αυτου S*† || 12^2 σοι Vpau.] > BA: excidit post -ιοι; τω S | διακ.] δισχιλιοι S*† || 13^2 την φωνην S (την φ. σου ακουτ. με est stichus in S: item in A τη φωνη retinente) || 14^1 φευγε A† | μου > S*† | 14^2 τω > A | των > S*A | ορη] pr. τα SA | αρωμ.] κοιλωματων S*A†: ex 2 17

Subscr. ασμα B, ασμα ασματων SA: cf. inscr.

Corollarium.

Ad finem libri noto distinctiones actorum in A et S (non in B): 1) A addit η νυμφη ante $1\,2^1$ 5^1 16^1 $2\,17^2$ $4\,16^1$ $5\,3^1$ $6\,10^1$, ο νυμφιος ante $1\,3^3$ 12^2 $2\,10^2$ $3\,6^1$ $5\,1^1$ $6\,4^1$ $8\,5^3$. — 2) S praebet in media columna has inscriptiones: $1\,2^1$ η νυμφη, 4^3 ταις νεανισιν η νυμφη διηγειται τα περι του νυμφιου α εχαρισατο αυτη, 4^4 της νυμφης διηγησαμενης ταις νεανισιν αιδε ειπαν, 4^6 αι νεανιδες τω νυμφιω βοωσιν το ονομα της νυμφης ευθυτης ηγαπησεν σε (sic), 5^1 η νυμφη, 7^1 προς τον νυμφιον χριστον, 8^1 ο νυμφιος προς την νυμφην, 10^1 αι νεανιδες προς την νυμφην, 12^2 η νυμφη προς εαυτην και προς τον νυμφιον, 15^1 ο νυμφιος προς την νυμφην, 16^1 η νυμφη προς τον νυμφιον, $2\,1^1$ ο νυμφιος προς εαυτον, 2^1 και προς την νυμφην, 3^1 η νυμφη προς τον νυμφιον, 4^1 ταις νεανισιν η νυμφη φησιν, 6^1 προς τον νυμφιον η νυμφη, 7^1 ταις νεανισιν η νυμφη, 8^1 ακηκοεν του νυμφιου η νυμφη, 9^3 η νυμφη προς τας νεανιδας σημαινουσα αυταις τον νυμφιον, 15^1 τοις νεανιαις ο νυμφιος ταδε, 16^1 η νυμφη ταδε, $3\,3^2$ η νυμφη τοις φυλαξιν ειπεν, 4^3 ευρουσα τον νυμφιον ειπεν, 5^1 τας νεανιδας ορκιζει η νυμφη τουτο δευτερον (cf. 2 7), 6^1 ο νυμφιος προς την νυμφην, $4\,16^3$ η νυμφη αιτειται τον πατερα ινα κατα-

βη ο νυμφιος αυτου(sic), $5\,1^1$ ο νυμφιος προς την νυμφην, 1^5 τοις πλησιον ο νυμφιος, 2^2 η νυμφη εσθετε(i. e. αισθεται, cf. Thack. p. 259) τον νυμφιον κρουοντα επι την θυραν, 2^3 ο νυμφιος, 3^1 η νυμφη ταδε, 9^1 αι θυγατερες ιερουσαλημ και οι φυλακες των τ(ε)ιχεων πυνθανονται της νυμφης, 10^1 η νυμφη σημαιν(ε)ι τον αδελφιδον οποιος εστιν, $6\,1^1$ πυνθανονται της νυμφης αι θυγατερες ιερουσαλημ που απηλθεν ο αδελφιδος αυτης, 2^1 η δε νυμφη αποκρινεται, 4^1 ο νυμφιος προς την νυμφην, 10^1 θυγατερες και βασιλισσαι ειδον την νυμφην και εμακαρισαν αυτην, 11^1 ο νυμφιος προς την νυμφην, 11^4 η νυμφη ταδε προς τον νυμφιον, $7\,1^1$ ο νυμφιος προς την νυμφην, 1^3 ταις βασιλισσαις και ταις θυγατρασιν ο νυμφιος ταδε, $8\,5^1$ αι θυγατερες και αι βασιλισσαι και οι του νυμφιου ειπαν, 5^3 ο νυμφιος ταδε προς την νυμφην, 10^1 η νυμφη παρρησιαζετε (pro -ται), 13^1 η νυμφη.

ΙΩΒ

1 1 Ἄνθρωπός τις ἦν ἐν χώρᾳ τῇ Αυσίτιδι, ᾧ ὄνομα Ιωβ,
καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ἀληθινός, ἄμεμπτος, δίκαιος, θεοσεβής,
ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος.
2 ἐγένοντο δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς.
3 καὶ ἦν τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα ἑπτακισχίλια,
κάμηλοι τρισχίλιαι,
ζεύγη βοῶν πεντακόσια,
ὄνοι θήλειαι νομάδες πεντακόσιαι,
καὶ ὑπηρεσία πολλὴ σφόδρα
καὶ ἔργα μεγάλα ἦν αὐτῷ ἐπὶ τῆς γῆς·
καὶ ἦν ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος εὐγενὴς τῶν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν.
4 συμπορευόμενοι δὲ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ πρὸς ἀλλήλους
ἐποιοῦσαν πότον καθ' ἑκάστην ἡμέραν
συμπαραλαμβάνοντες ἅμα καὶ τὰς τρεῖς ἀδελφὰς αὐτῶν
ἐσθίειν καὶ πίνειν μετ' αὐτῶν.

Iob: BSA; in S multa saeculo septimo correcta sunt, quae multis locis posterior corrector iterum correxit; has posteriores correctiones omitto. praeterea codicis V ab 30 9 incipientis mentionem facio, ubi hic codex cum A solo uel AS^c concordat. — *O* in hoc libro multos stichos olim a 𝔊 atque etiam nunc a Sa absentes ex alio interprete (plerumque θ′) suppleuit, quos, cum omnes fere iam in antiquissimis codicibus graecis adsint, in textu retinui, sed exemplaria hexaplaria (Sy, La[ed. Lagarde, cf. inf.], paucos codices graecos, cf. Field) secutus asteriscis adpinctis signaui; cf. Ciasca Bibliorum fragmenta copto-sahidica II Romae 1889), p. XXIII—XXXII et P. de Lagarde Mittheilungen 2 (Gött. 1887), S. 189—237: Des Hieronymus Übertragung der griech. Übersetzung des Iob.

$1\,1^1$ τις > A† | 1^2 αληθ./αμεμπτος δικ.] tr. A: cf. 8^4 || 3^2 τρισχιλιοι et 3^4 πεντακοσιοι A† || 4^1 οι υιοι/αυτου] tr. S*†

5 καὶ ὡς ἂν συνετελέσθησαν αἱ ἡμέραι τοῦ πότου,
ἀπέστελλεν Ιωβ καὶ ἐκαθάριζεν αὐτοὺς ἀνιστάμενος τὸ πρωὶ
καὶ προσέφερεν περὶ αὐτῶν θυσίας κατὰ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν
καὶ μόσχον ἕνα περὶ ἁμαρτίας περὶ τῶν ψυχῶν αὐτῶν·
ἔλεγεν γὰρ Ιωβ Μήποτε οἱ υἱοί μου ἐν τῇ διανοίᾳ αὐτῶν κακὰ ἐνενόησαν πρὸς θεόν.
οὕτως οὖν ἐποίει Ιωβ πάσας τὰς ἡμέρας.
6 Καὶ ὡς ἐγένετο ἡ ἡμέρα αὕτη,
καὶ ἰδοὺ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἐνώπιον τοῦ κυρίου,
καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν μετ' αὐτῶν.
7 καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν παραγέγονας;
καὶ ἀποκριθεὶς ὁ διάβολος τῷ κυρίῳ εἶπεν
Περιελθὼν τὴν γῆν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν ὑπ' οὐρανὸν πάρειμι.
8 καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ κύριος
Προσέσχες τῇ διανοίᾳ σου κατὰ τοῦ παιδός μου Ιωβ,
ὅτι οὐκ ἔστιν κατ' αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς
ἄνθρωπος ἄμεμπτος, ἀληθινός, θεοσεβής,
ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς πονηροῦ πράγματος;
9 ἀπεκρίθη δὲ ὁ διάβολος καὶ εἶπεν ἐναντίον τοῦ κυρίου
Μὴ δωρεὰν σέβεται Ιωβ τὸν θεόν;
10 οὐ σὺ περιέφραξας τὰ ἔξω αὐτοῦ καὶ τὰ ἔσω τῆς οἰκίας αὐτοῦ
καὶ τὰ ἔξω πάντων τῶν ὄντων αὐτῷ κύκλῳ;
τὰ ἔργα τῶν χειρῶν αὐτοῦ εὐλόγησας
καὶ τὰ κτήνη αὐτοῦ πολλὰ ἐποίησας ἐπὶ τῆς γῆς.
11 ἀλλὰ ἀπόστειλον τὴν χεῖρά σου καὶ ἅψαι πάντων, ὧν ἔχει·
εἰ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογήσει.
12 τότε εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ
Ἰδοὺ πάντα, ὅσα ἔστιν αὐτῷ, δίδωμι ἐν τῇ χειρί σου,

5² απεστειλεν A | 5³ και — θυσιας] προσεφερεν τε θυσιας περι αυτων A† | θυσιαν BS*† | αριθμον] καθαρισμον S*† | 5⁴ περι ult.] υπερ A | 5⁵ διανοια] καρδια A | θεον] pr. τον SA | 5⁶ ουν > A | ιωβ > A† | fin.] + αυτων A || 6¹ ως εγεν.] tr. A | 6² ιδου > A | κυριου] θεου S*† | 6³ fin.] + περιελθων την γην και εμπεριπατησας την υπ ουρανον A†: ex 7; + περιελθων την γην και εμπεριπατησας εν αυτη codex unus codici A cognatus et Sa†: haec laudat Orig. epist. ad Iul. Afric. c. 3 inter ea, quae „ἄλλα ... εὕρομεν ... ἐν τοῖς ἡμετέροις ἀντιγράφοις ἢ ἐν τοῖς παρὰ Ιουδαίοις“ || 7¹ τω διαβ.] προς τον διαβολον A† || 8¹ κυριος] θεος A† | 8² παιδος] θεραποντος A: cf. 42 8² | 8³ κατ αυτον] ανθρωπος ομοιος αυτω A†: cf. 2 3 | της > S† | 8⁴ αμεμπτος] + δικαιος ASᶜ: ex 1 || 9¹ και ειπεν > A† | εναντι S | του > A† | 9² σεβεται ιωβ] tr. A | θεον] κυριον BS || 10¹ τα εξω / αυτου] tr. A | 10² εξω] εξωθεν A† | αυτω] -του S: cf. 12 | κυκλοθεν A | 10³ τα] + δε A† || 11² σε] σου S* || 12¹ τοτε] και A† | 12² αυτω] -του S*†: cf. 10 | διδωμι εν τη χειρι σου] εν τ. χ. σ. δεδωκα A†

ἀλλὰ αὐτοῦ μὴ ἅψῃ.
καὶ ἐξῆλθεν ὁ διάβολος παρὰ τοῦ κυρίου.
13 Καὶ ἦν ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη,
οἱ υἱοὶ Ιωβ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτοῦ
ἔπινον οἶνον ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ ἀδελφοῦ αὐτῶν τοῦ πρεσβυτέρου.
14 καὶ ἰδοὺ ἄγγελος ἦλθεν πρὸς Ιωβ καὶ εἶπεν αὐτῷ
Τὰ ζεύγη τῶν βοῶν ἠροτρία,
καὶ αἱ θήλειαι ὄνοι ἐβόσκοντο ἐχόμεναι αὐτῶν·
15 καὶ ἐλθόντες οἱ αἰχμαλωτεύοντες ἠχμαλώτευσαν αὐτὰς
καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις·
σωθεὶς δὲ ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι.
16 Ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπεν πρὸς Ιωβ
Πῦρ ἔπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ κατέκαυσεν τὰ πρόβατα καὶ τοὺς ποιμένας κατέφαγεν ὁμοίως·
καὶ σωθεὶς ἐγὼ μόνος ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι.
17 Ἔτι τούτου λαλοῦντος ἦλθεν ἕτερος ἄγγελος καὶ εἶπεν πρὸς Ιωβ
Οἱ ἱππεῖς ἐποίησαν ἡμῖν κεφαλὰς τρεῖς
καὶ ἐκύκλωσαν τὰς καμήλους καὶ ἠχμαλώτευσαν αὐτὰς
καὶ τοὺς παῖδας ἀπέκτειναν ἐν μαχαίραις·
ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι.
18 Ἔτι τούτου λαλοῦντος ἄλλος ἄγγελος ἔρχεται λέγων τῷ Ιωβ
Τῶν υἱῶν σου καὶ τῶν θυγατέρων σου ἐσθιόντων καὶ πινόντων παρὰ τῷ ἀδελφῷ αὐτῶν τῷ πρεσβυτέρῳ
19 ἐξαίφνης πνεῦμα μέγα ἐπῆλθεν ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἥψατο τῶν τεσσάρων γωνιῶν τῆς οἰκίας,
καὶ ἔπεσεν ἡ οἰκία ἐπὶ τὰ παιδία σου, καὶ ἐτελεύτησαν·
ἐσώθην δὲ ἐγὼ μόνος καὶ ἦλθον τοῦ ἀπαγγεῖλαί σοι.

12⁴ παρα του κυριου] απο προσωπου κυρ. A || 13¹ ην] εγενετο A | η > S*† | 13²] pr. και A | ιωβ] pr. του A† | αυτου > S*† | 13³] pr. ησθιον και ASᶜ (in *O* sub ※) || 15¹ αιχμαλωτευοντες] -τευσαντες S† | αυτους A† | 15² απεκτ. εν μαχαιραις] επαταξαν εν στοματι μαχαιρας A(ᶠ) | 15³ σωθεις δε ... ηλθον] και εσωθην ... και ηλθον A: cf. 16³ 17⁵ 19³ et 3 12 || 16¹ και ειπεν προς ιωβ] προς ιωβ και ειπεν αυτω A(ᶠ) | 16² ουρανου] + επι την γην A | κατεκαυσεν ... κατεφαγεν] tr. A | κατεφαγεν] κατεφλεξεν S*† | 16³ και σωθεις] σωθεις δε B†: ex 15³ | σωθεις ... ηλθον] εσωθην ... και ηλθον A†: cf. 15³ || 17¹ ηλθεν — ιωβ] ετερος αγγελος ερχεται προς ιωβ και λεγει αυτω A(ᶠ) | προς ιωβ > S*† | 17² κεφαλας] αρχας ASᶜ | 17⁴ απεκτ.] απωλεσαν S*† | εν > B | 17⁵ εσωθην δε] και εσωθην A†: cf. 15³ || 18¹ αλλος αγγ. ερχεται] ερχ. ετερος αγγ. S† | λεγων τω ιωβ] προς ιωβ λεγων A | 18² τω αδελφω αυτων] pr. του(pro τω) υιω σου A† || 19¹ επηλθεν] > S*†, ηλθεν A† | εκ] απο A† | 19³ εσωθην δε] και εσωθην A†: cf. 15³

20 Οὕτως ἀναστὰς Ιωβ διέρρηξεν τὰ ἱμάτια αὐτοῦ
καὶ ἐκείρατο τὴν κόμην τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
καὶ πεσὼν χαμαὶ προσεκύνησεν καὶ εἶπεν
21 Αὐτὸς γυμνὸς ἐξῆλθον ἐκ κοιλίας μητρός μου,
γυμνὸς καὶ ἀπελεύσομαι ἐκεῖ·
ὁ κύριος ἔδωκεν, ὁ κύριος ἀφείλατο·
ὡς τῷ κυρίῳ ἔδοξεν, οὕτως καὶ ἐγένετο·
εἴη τὸ ὄνομα κυρίου εὐλογημένον.
22 Ἐν τούτοις πᾶσιν τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ
οὐδὲν ἥμαρτεν Ιωβ ἐναντίον τοῦ κυρίου
καὶ οὐκ ἔδωκεν ἀφροσύνην τῷ θεῷ.
2 1 Ἐγένετο δὲ ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη
καὶ ἦλθον οἱ ἄγγελοι τοῦ θεοῦ παραστῆναι ἔναντι κυρίου,
καὶ ὁ διάβολος ἦλθεν ἐν μέσῳ αὐτῶν
※παραστῆναι ἐναντίον τοῦ κυρίου.
2 καὶ εἶπεν ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Πόθεν σὺ ἔρχῃ;
τότε εἶπεν ὁ διάβολος ἐνώπιον τοῦ κυρίου
Διαπορευθεὶς τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν καὶ ἐμπεριπατήσας τὴν σύμπασαν πάρειμι.
3 εἶπεν δὲ ὁ κύριος πρὸς τὸν διάβολον
Προσέσχες οὖν τῷ θεράποντί μου Ιωβ,
ὅτι οὐκ ἔστιν κατ᾽ αὐτὸν τῶν ἐπὶ τῆς γῆς
ἄνθρωπος ἄκακος, ἀληθινός, ἄμεμπτος, θεοσεβής,
ἀπεχόμενος ἀπὸ παντὸς κακοῦ;
ἔτι δὲ ἔχεται ἀκακίας·
σὺ δὲ εἶπας τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ διὰ κενῆς ἀπολέσαι.
4 ὑπολαβὼν δὲ ὁ διάβολος εἶπεν τῷ κυρίῳ
Δέρμα ὑπὲρ δέρματος·
ὅσα ὑπάρχει ἀνθρώπῳ, ὑπὲρ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἐκτείσει·
5 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἀποστείλας τὴν χεῖρά σου ἅψαι τῶν ὀστῶν αὐτοῦ καὶ τῶν σαρκῶν αὐτοῦ·

20^1 init. — ιωβ] ουτως ακουσας ιωβ αναστας A | αυτου] εαυ. B† | 20^2 αυτου] > BS*†; + και κατεπασατο γην επι της κεφαλης αυτου A(†): ex 2 12 | 20^3 προσεκυν.] + τω κυριω AS^c | και ειπεν ad 21 trahit 𝔐 || 21^4 και > BS*† | 21^5 fin.] + εις τους αιωνας A || 22^2 ουδεν ημ. ιωβ] ουχ ημ. ιωβ ουδεν A† | εναντι SA† | του > A | 22^2 fin.] + ουδε εν τοις χ(ε)ιλεσιν αυτου A: ex 2 10
21^2 εναντι B†] -τιον Spl., ενωπιον A | κυριου BA†] pr. του rel. | 1^3 ηλθεν/εν μεσω αυτων] tr. A† | 1^4 > S* | εναντι A | του > A† || 2^2 ενωπιον] εναντι A | του > A | 2^3 συμπασαν] γην A || 3^1 διαβολον] σαταναν A† (Sy ※προς τον σατ. pro προς τον διαβ.) | 3^4 ανθρ.] + ομοιος αυτω A: cf. 1 8 | ακακ. αληθ. αμεμπτ.] αμεμπτος δικαιος αληθεινος A(†): cf. 1 8 | 3^7 δια κενης/απολεσαι] tr. A || 4^3 οσα] pr. παντα S*, pr. και παντα AS^c | ανθρωπω] pr. τω A | υπερ τ. ψ. αυ. εκτεισει] δωσει υπερ τ. ψ. αυ. A(†)

εἰ μὴν εἰς πρόσωπόν σε εὐλογήσει.
6 εἶπεν δὲ ὁ κύριος τῷ διαβόλῳ Ἰδοὺ παραδίδωμί σοι αὐτόν,
μόνον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διαφύλαξον.
7 Ἐξῆλθεν δὲ ὁ διάβολος ἀπὸ τοῦ κυρίου
καὶ ἔπαισεν τὸν Ιωβ ἕλκει πονηρῷ ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς.
8 καὶ ἔλαβεν ὄστρακον, ἵνα τὸν ἰχῶρα ξύῃ,
καὶ ἐκάθητο ἐπὶ τῆς κοπρίας ἔξω τῆς πόλεως.
9 Χρόνου δὲ πολλοῦ προβεβηκότος εἶπεν αὐτῷ ἡ γυνὴ αὐτοῦ
Μέχρι τίνος καρτερήσεις λέγων
9a Ἰδοὺ ἀναμένω χρόνον ἔτι μικρὸν
προσδεχόμενος τὴν ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μου;
9b ἰδοὺ γὰρ ἠφάνισταί σου τὸ μνημόσυνον ἀπὸ τῆς γῆς,
υἱοὶ καὶ θυγατέρες, ἐμῆς κοιλίας ὠδῖνες καὶ πόνοι,
οὓς εἰς τὸ κενὸν ἐκοπίασα μετὰ μόχθων.
9c σύ τε αὐτὸς ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων κάθησαι διανυκτερεύων αἴθριος·
9d κἀγὼ πλανῆτις καὶ λάτρις
τόπον ἐκ τόπου περιερχομένη καὶ οἰκίαν ἐξ οἰκίας
προσδεχομένη τὸν ἥλιον πότε δύσεται,
ἵνα ἀναπαύσωμαι τῶν μόχθων καὶ τῶν ὀδυνῶν, αἵ με νῦν συνέχουσιν.
9e ἀλλὰ εἰπόν τι ῥῆμα εἰς κύριον καὶ τελεύτα.
10 ὁ δὲ ἐμβλέψας εἶπεν αὐτῇ
Ὥσπερ μία τῶν ἀφρόνων γυναικῶν ἐλάλησας·
εἰ τὰ ἀγαθὰ ἐδεξάμεθα ἐκ χειρὸς κυρίου, τὰ κακὰ οὐχ ὑποίσομεν;
ἐν πᾶσιν τούτοις τοῖς συμβεβηκόσιν αὐτῷ
οὐδὲν ἥμαρτεν Ιωβ τοῖς χείλεσιν ἐναντίον τοῦ θεοῦ.
11 Ἀκούσαντες δὲ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ τὰ κακὰ πάντα τὰ ἐπελθόντα αὐτῷ
παρεγένοντο ἕκαστος ἐκ τῆς ἰδίας χώρας πρὸς αὐτόν,

5^2 μην (cf. 1 11^2)] μη A† || 6^2 μονον ad 6^1 trahit S† | την] + δε S*† | διαφυλ.] διατηρησον A || 7^1 απο] παρα A | 7^2 εως] μεχρι S^c || 8^1 ελαβεν] + ιωβ A | τον ιχ. ξυη] αποξεη(cf. 75) τον ιχ. αυτου A (αυτου in *O* sub ※) | 8^2 εκαθητο BS*†] pr. αυτος rel. (in *O* sub ※) || 9^1 αυτω] τω ιωβ A || $9a^1$ αναμενω > S*† | $9a^2$ μου] αυτου S*† || $9b^1$ σου/το μνημ.] tr. A† | $9b^2$ υιοι] + σου A | εμης] pr. της A || 9c τε] δε A | καθησαι > S*† || $9d^1$ πλανητις] -νωμενη BS*† | $9d^2$ περιερχ.] > BS*†, suppleuit S^{c†} in fine stichi | $9d^3$ δυσεται] -ση A(†) | $9d^4$ μοχθων] + μου B | των 2^0] + περιεχουσων με A || 9e (= 𝔐 9^2) εις] προς A || 10^2] pr. ινα τι A | ελαλ.] pr. ουτως A | 10^3 τα 1^0] + μεν A† | τα 2^0] + δε A† | 10^4 πασιν τουτοις] tr. A | 10^5 init. — χειλ.] ουχ ημαρτεν ιωβ ουδε εν τοις χ(ε)ιλεσιν αυτου A† (αυτου in *O* sub ※) || 11^2 παρεγενετο S† | χωρας] πολεως A† | αυτον] + του παρακαλεσαι και επισκεψασθε(pro -θαι) αυτον A(†): ex 11^7

Ελιφας ὁ Θαιμανων βασιλεύς,
Βαλδαδ ὁ Σαυχαίων τύραννος,
Σωφαρ ὁ Μιναίων βασιλεύς,
καὶ παρεγένοντο πρὸς αὐτὸν ὁμοθυμαδὸν
τοῦ παρακαλέσαι καὶ ἐπισκέψασθαι αὐτόν.
12 ἰδόντες δὲ αὐτὸν πόρρωθεν οὐκ ἐπέγνωσαν
καὶ βοήσαντες φωνῇ μεγάλῃ ἔκλαυσαν
ῥήξαντες ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ στολὴν
καὶ καταπασάμενοι γῆν.
13 παρεκάθισαν αὐτῷ ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ἑπτὰ νύκτας,
καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἐλάλησεν·
ἑώρων γὰρ τὴν πληγὴν δεινὴν οὖσαν καὶ μεγάλην σφόδρα.
3 1 Μετὰ τοῦτο ἤνοιξεν Ιωβ τὸ στόμα αὐτοῦ
καὶ κατηράσατο τὴν ἡμέραν αὐτοῦ 2 λέγων
3 Ἀπόλοιτο ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐγεννήθην,
καὶ ἡ νύξ, ἐν ᾗ εἶπαν Ἰδοὺ ἄρσεν.
4 ἡ ἡμέρα ἐκείνη εἴη σκότος,
καὶ μὴ ἀναζητήσαι αὐτὴν ὁ κύριος ἄνωθεν,
μηδὲ ἔλθοι εἰς αὐτὴν φέγγος·
5 ἐκλάβοι δὲ αὐτὴν σκότος καὶ σκιὰ θανάτου,
ἐπέλθοι ἐπ᾽ αὐτὴν γνόφος.
6 καταραθείη ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νὺξ ἐκείνη,
ἀπενέγκαιτο αὐτὴν σκότος·
μὴ εἴη εἰς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ
μηδὲ ἀριθμηθείη εἰς ἡμέρας μηνῶν·
7 ἀλλὰ ἡ νὺξ ἐκείνη εἴη ὀδύνη,
καὶ μὴ ἔλθοι ἐπ᾽ αὐτὴν εὐφροσύνη μηδὲ χαρμονή·
8 ἀλλὰ καταράσαιτο αὐτὴν ὁ καταρώμενος τὴν ἡμέραν ἐκείνην
ὁ μέλλων τὸ μέγα κῆτος χειρώσασθαι.
9 σκοτωθείη τὰ ἄστρα τῆς νυκτὸς ἐκείνης,

11^3 ελ(ε)ιφας: sic BS in 4 1 22 1, BA in 42 17e, B in 15 1 42 7.9; sed -φαζ BSA hoc loco, SA in 15 1 42 7.9, S in 42 17e, A in 4 1 22 1 et in additamento ad 42 17e; cf. Gen. 36 4—16 Par. I 1 35.36 | 11^4 βαλδας A†: item A† in 18 1, AV† in 42 17e, sed in 8 1 25 1 42 9 etiam A βαλδαδ | σαυχαιων] σ > A†: cf. 18 1 | 11^5] pr. και A | 11^6 προς αυτον / ομοθυμ.] tr. A† | 11^7 του > S*† || 12^3 ρηξαντες] + δε A† (trahit $12^{3.4}$ ad 13) | 12^4] + επι τας κεφαλας αυτων Apl. (in *O* [superaddente εις τον ουρανον] sub ※) || 13^1 παρεκαθηντο A† | επτα 2^0 > S*† | 13^2 > S† | 13^2 fin.] + προς αυτον λογον A (in *O* sub ※) | 13^3 γαρ > S*† | δεινην ουσαν] tr. S†

3 1^1] pr. και A | τουτο] ταυτα A† || 2 λεγων] pr. και απεκριθη ιωβ A† (in *O* sub ※) || 3^1 εγεν(ν)ηθην] + εν αυτη A (in *O* sub ※) | 3^2 εν] εκεινη B† || 4^1 ημερα] νυξ BS*pl. || 5^2] pr. και A† || $6^{1.2}$ > S*† | 6^1 καταρ. η ημ. ad 5 trahit 𝔐 | ημερα] + εκεινη AS^{s}pl. | 6^3 ενιαυτων A† || 7^1 οδυνηρα A

ὑπομείναι καὶ εἰς φωτισμὸν μὴ ἔλθοι
καὶ μὴ ἴδοι ἑωσφόρον ἀνατέλλοντα,
10 ὅτι οὐ συνέκλεισεν πύλας γαστρὸς μητρός μου·
ἀπήλλαξεν γὰρ ἂν πόνον ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου.
11 διὰ τί γὰρ ἐν κοιλίᾳ οὐκ ἐτελεύτησα,
ἐκ γαστρὸς δὲ ἐξῆλθον καὶ οὐκ εὐθὺς ἀπωλόμην;
12 ἵνα τί δὲ συνήντησάν μοι γόνατα;
ἵνα τί δὲ μαστοὺς ἐθήλασα;
13 νῦν ἂν κοιμηθεὶς ἡσύχασα,
ὑπνώσας δὲ ἀνεπαυσάμην
14 μετὰ βασιλέων βουλευτῶν γῆς,
οἳ ἠγαυριῶντο ἐπὶ ξίφεσιν,
15 ἢ μετὰ ἀρχόντων, ὧν πολὺς ὁ χρυσός,
οἳ ἔπλησαν τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀργυρίου,
16 ἢ ὥσπερ ἔκτρωμα ἐκπορευόμενον ἐκ μήτρας μητρὸς
ἢ ὥσπερ νήπιοι, οἳ οὐκ εἶδον φῶς.
17 ἐκεῖ ἀσεβεῖς ἐξέκαυσαν θυμὸν ὀργῆς,
ἐκεῖ ἀνεπαύσαντο κατάκοποι τῷ σώματι·
18 ὁμοθυμαδὸν δὲ οἱ αἰώνιοι
οὐκ ἤκουσαν φωνὴν φορολόγου·
19 μικρὸς καὶ μέγας ἐκεῖ ἐστιν
καὶ θεράπων οὐ δεδοικὼς τὸν κύριον αὐτοῦ.
20 ἵνα τί γὰρ δέδοται τοῖς ἐν πικρίᾳ φῶς,
ζωὴ δὲ ταῖς ἐν ὀδύναις ψυχαῖς;
21 οἳ ὁμείρονται τοῦ θανάτου καὶ οὐ τυγχάνουσιν
ἀνορύσσοντες ὥσπερ θησαυρούς,
22 περιχαρεῖς δὲ ἐγένοντο, ἐὰν κατατύχωσιν.
23 θάνατος ἀνδρὶ ἀνάπαυμα,
συνέκλεισεν γὰρ ὁ θεὸς κατ᾽ αὐτοῦ·
24 πρὸ γὰρ τῶν σίτων μου στεναγμός μοι ἥκει,
δακρύω δὲ ἐγὼ συνεχόμενος φόβῳ·
25 φόβος γάρ, ὃν ἐφρόντισα, ἦλθέν μοι,

9^2 εις φωτισμον(S*† φως) μη ελθοι] μη ελθοι και μη φωτισαι A† | 9^3 και μη] μηδε A† || 10^2 πονον] κοπον A† || 12^1 ινα τι δε] και ινα τι A†: cf. 5 $16^{1.2}$ 20.25 6 14^2 8 21 9 34 10 16.17 11 20 13 12.26.27^2 etc. et 1 15^3 et 11 8 | συνηντησεν A† | γον.] pr. τα BC† | 12^2 fin.] + μητρος μου A(𝔐) || 14^1 βουλ.] pr. και A† || 15^1 η] και A† || 17^1 εξεκαυσαν] επαυσαν A | 17^2 τω > A† || 18^1 οι αιωνιοι] δι αιωνος ASc† | 18^2 ουκ] + ετι A† || 19^2 ου > BS* || 20^1 πικρια] + ψυχης A || 21^1 ομειρονται (cf. W. Bauer Griech.-Deutsch. Wörterbuch zum N. T. [1928], col. 895)] ιμειρ. Bc | του > A | 21^2 ανορυσσ.] + αυτον ASc† | θησαυρον A† || 22 εγινοντο S*† | fin.] + θανατου A† || 23^1 θαν.] + γαρ A† | αναπαυμα BS*†] -παυσις rel.; + ου η ⟨ο⟩δος απεκρυβη A†, + ου η οδος απεκρ. απ αυτου mu. (in *O* sub ※) | 23^2 θεος] κυριος A || 24^1 μοι > BS† || 25^1 εφροντ.] ευλαβουμην A†

καὶ ὃν ἐδεδοίκειν, συνήντησέν μοι.
26 οὔτε εἰρήνευσα οὔτε ἡσύχασα οὔτε ἀνεπαυσάμην,
ἦλθεν δέ μοι ὀργή.
4 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιφας ὁ Θαιμανίτης λέγει
2 Μὴ πολλάκις σοι λελάληται ἐν κόπῳ;
ἰσχὺν δὲ ῥημάτων σου τίς ὑποίσει;
3 εἰ γὰρ σὺ ἐνουθέτησας πολλοὺς
καὶ χεῖρας ἀσθενοῦς παρεκάλεσας
4 ἀσθενοῦντάς τε ἐξανέστησας ῥήμασιν
γόνασίν τε ἀδυνατοῦσιν θάρσος περιέθηκας,
5 νῦν δὲ ἥκει ἐπὶ σὲ πόνος καὶ ἥψατό σου, σὺ δὲ ἐσπούδασας.
6 πότερον οὐχ ὁ φόβος σού ἐστιν ἐν ἀφροσύνῃ
καὶ ἡ ἐλπίς σου καὶ ἡ ἀκακία τῆς ὁδοῦ σου;
7 μνήσθητι οὖν τίς καθαρὸς ὢν ἀπώλετο
ἢ πότε ἀληθινοὶ ὁλόρριζοι ἀπώλοντο.
8 καθ' ὃν τρόπον εἶδον τοὺς ἀροτριῶντας τὰ ἄτοπα,
οἱ δὲ σπείροντες αὐτὰ ὀδύνας θεριοῦσιν ἑαυτοῖς.
9 ἀπὸ προστάγματος κυρίου ἀπολοῦνται,
ἀπὸ δὲ πνεύματος ὀργῆς αὐτοῦ ἀφανισθήσονται.
10 σθένος λέοντος, φωνὴ δὲ λεαίνης,
γαυρίαμα δὲ δρακόντων ἐσβέσθη·
11 μυρμηκολέων ὤλετο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν βοράν,
σκύμνοι δὲ λεόντων ἔλιπον ἀλλήλους.
12 εἰ δέ τι ῥῆμα ἀληθινὸν ἐγεγόνει ἐν λόγοις σου,
οὐθὲν ἄν σοι τούτων κακὸν ἀπήντησεν.
πότερον οὐ δέξεταί μου τὸ οὖς ἐξαίσια παρ' αὐτοῦ;
13 φόβοι δὲ καὶ ἠχὼ νυκτερινή,
ἐπιπίπτων φόβος ἐπ' ἀνθρώπους,
14 φρίκη δέ μοι συνήντησεν καὶ τρόμος
καὶ μεγάλως μου τὰ ὀστᾶ συνέσεισεν,
15 καὶ πνεῦμα ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπῆλθεν,
ἔφριξαν δέ μου τρίχες καὶ σάρκες.
16 ἀνέστην, καὶ οὐκ ἐπέγνων·
εἶδον, καὶ οὐκ ἦν μορφὴ πρὸ ὀφθαλμῶν μου,
ἀλλ' ἢ αὔραν καὶ φωνὴν ἤκουον

41 ελιφας: cf. 2 11[3] || 3[2] ασθενουντων A || 4[1.2] τε bis] δε A | 4[2] θαρσος περιεθ.] tr. A† || 5 δε ult. > B | εσπουδακας A || 6[2] ακακια Gra. (cf. 2 3 27 5 31 6)] κακια mss. || 7[1] τις] οτι ουδ(ε)ις A† || 8[2] εαυτοις] εν αυτοις A† || 10[1] σθενος] στονος Gra. || 12[2] σοι — απηντησεν] τουτων κακων συνηντησεν μοι(sic) A(†) | 12[3] ποτερον] + ουν A | μου το ους] σου το ους μου A† | εξαισια παρ αυτου (13) φοβοι δε] εξεσια, εξεσιοι γαρ παρ αυτου φοβοι A† (sic iuncta) || 13[1] φοβοι A†] -βω BS*†, -βος S[c] | δε > A || 14[1] δε > B† | 14[2] συνεσεισεν] διεσ. B†, συνεπεσεν A*† || 16[1]] pr. και A†

17 Τί γάρ; μὴ καθαρὸς ἔσται βροτὸς ἐναντίον κυρίου
ἢ ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ ἄμεμπτος ἀνήρ;
18 εἰ κατὰ παίδων αὐτοῦ οὐ πιστεύει,
κατὰ δὲ ἀγγέλων αὐτοῦ σκολιόν τι ἐπενόησεν,
19 τοὺς δὲ κατοικοῦντας οἰκίας πηλίνας,
ἐξ ὧν καὶ αὐτοὶ ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἐσμεν,
ἔπαισεν αὐτοὺς σητὸς τρόπον·
20 καὶ ἀπὸ πρωίθεν ἕως ἑσπέρας οὐκέτι εἰσίν,
παρὰ τὸ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἑαυτοῖς βοηθῆσαι ἀπώλοντο·
21 ἐνεφύσησεν γὰρ αὐτοῖς καὶ ἐξηράνθησαν,
ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σοφίαν.
5 1 ἐπικάλεσαι δέ, εἴ τίς σοι ὑπακούσεται,
ἢ εἴ τινα ἀγγέλων ἁγίων ὄψῃ.
2 καὶ γὰρ ἄφρονα ἀναιρεῖ ὀργή,
πεπλανημένον δὲ θανατοῖ ζῆλος.
3 ἐγὼ δὲ ἑώρακα ἄφρονας ῥίζαν βάλλοντας,
ἀλλ' εὐθέως ἐβρώθη αὐτῶν ἡ δίαιτα.
4 πόρρω γένοιντο οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἀπὸ σωτηρίας,
κολαβρισθείησαν δὲ ἐπὶ θύραις ἡσσόνων, καὶ οὐκ ἔσται ὁ
ἐξαιρούμενος·
5 ἃ γὰρ ἐκεῖνοι συνήγαγον, δίκαιοι ἔδονται,
αὐτοὶ δὲ ἐκ κακῶν οὐκ ἐξαίρετοι ἔσονται,
ἐκσιφωνισθείη αὐτῶν ἡ ἰσχύς.
6 οὐ γὰρ μὴ ἐξέλθῃ ἐκ τῆς γῆς κόπος,
οὐδὲ ἐξ ὀρέων ἀναβλαστήσει πόνος·
7 ἀλλὰ ἄνθρωπος γεννᾶται κόπῳ,
νεοσσοὶ δὲ γυπὸς τὰ ὑψηλὰ πέτονται.
8 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἐγὼ δεηθήσομαι κυρίου,
κύριον δὲ τὸν πάντων δεσπότην ἐπικαλέσομαι
9 τὸν ποιοῦντα μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα,
ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός·
10 τὸν διδόντα ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν,
ἀποστέλλοντα ὕδωρ ἐπὶ τὴν ὑπ' οὐρανόν·

17[1] εναντι SA† | κυριου] pr. του B† || 19[1] τους δε] εα δε τους A | 19[2] ων] ου A† | εκ τ. αυ. πηλου / εσμεν] tr. A† || 20[1] και post εσπερας tr. A† | εως] μεχρι B*†, μεχρις B[c]† || 21[1] αυτους S*† | εξηρ.] ετελευτησαν A† | 21[2]] και παρα το μη εχ. αυτ. σοφ. απωλοντο A†

5 1[1] σου εισακουσ. A(†) | 1[2] αγγελων αγιων] tr. SA || 3[2] ευθυς A† | εβρωθη αυτων η διαιτα] η δι. αυ. εβρωθη A† || 4[1] εγενοντο A† | αυτου S† | 4[2] σκολαβρ. A† || 5[1] συνηγ.] εθερισαν A† | 5[2] εξαιρετοι εσονται] -ρεθησονται A | 5[3]] pr. και A† || 6[1] της > A† || 7[1] γενναται (+ εν compl.) κοπω] εν κοπω γενν. A† | 7[2] γυπος BS*O(uid.)†] γυπων ASc†, αετων rel. || 8[2] παντων δεσπ.] παντοκρατορα A† || 10[1] της γης A† | 10[2]] pr. τον A†

11 τὸν ποιοῦντα ταπεινοὺς εἰς ὕψος
καὶ ἀπολωλότας ἐξεγείροντα·
12 διαλλάσσοντα βουλὰς πανούργων,
καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αἱ χεῖρες αὐτῶν ἀληθές.
13 ὁ καταλαμβάνων σοφοὺς ἐν τῇ φρονήσει,
βουλὴν δὲ πολυπλόκων ἐξέστησεν·
14 ἡμέρας συναντήσεται αὐτοῖς σκότος,
τὸ δὲ μεσημβρινὸν ψηλαφήσαισαν ἴσα νυκτί.
15 ἀπόλοιντο δὲ ἐν πολέμῳ,
ἀδύνατος δὲ ἐξέλθοι ἐκ χειρὸς δυνάστου·
16 εἴη δὲ ἀδυνάτῳ ἐλπίς,
ἀδίκου δὲ στόμα ἐμφραχθείη.
17 μακάριος δὲ ἄνθρωπος, ὃν ἤλεγξεν ὁ κύριος·
νουθέτημα δὲ παντοκράτορος μὴ ἀπαναίνου.
18 αὐτὸς γὰρ ἀλγεῖν ποιεῖ καὶ πάλιν ἀποκαθίστησιν·
ἔπαισεν, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἰάσαντο.
19 ἑξάκις ἐξ ἀναγκῶν σε ἐξελεῖται,
ἐν δὲ τῷ ἑβδόμῳ οὐ μὴ ἅψηταί σου κακόν.
20 ἐν λιμῷ ῥύσεταί σε ἐκ θανάτου,
ἐν πολέμῳ δὲ ἐκ χειρὸς σιδήρου λύσει σε.
21 ἀπὸ μάστιγος γλώσσης σε κρύψει,
καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς ἀπὸ κακῶν ἐρχομένων.
22 ἀδίκων καὶ ἀνόμων καταγελάσῃ,
ἀπὸ δὲ θηρίων ἀγρίων οὐ μὴ φοβηθῇς·
23 θῆρες γὰρ ἄγριοι εἰρηνεύσουσίν σοι.
24 εἶτα γνώσῃ ὅτι εἰρηνεύσει σου ὁ οἶκος,
ἡ δὲ δίαιτα τῆς σκηνῆς σου οὐ μὴ ἁμάρτῃ.

12[1] pr. τον A† || 13[1] fin.] + αυτων A† | 13[2] βουλας A† | πολυτροπων S*† || 14[1] ημερας] εν -ρα A† | συναντ. αυτοις] tr. A† | 14[2] ψηλαφησιαν A† || 16[1] ειη δε] και ειη A† | 16[2] αδικου δε] και αδ. A†: cf. 3 12 || 17[1] fin.] + επι της γης ASc† || 18[2] επαισεν] παταξει A† | ιασονται A† || 19[1] σε εξελ.] tr. Apl. | 19[2] ου μη αψ.] ουχ αψεται A† | αψηται σου] tr. S† || 20[2] εν πολ. δε] και εν πολ. A†: cf. 3 12 | λυσει] ρυσεται A† || 21[1] σε κρυψει] tr. A† | 21[2] ου μη φοβηθης BS†] ου φοβηθηση A†, ου μη -θηση rel.: cf. 22 | ερχομ.] pr. επ S | fin.] add. duo stichos και ου φοβηθηση απο ταλαιπωριας, οτι ελευσεται ταλαιπωρια A† || 22[2] αγριων] + της γης A(†) | ου μη φοβηθης BS†] ου φοβηθηση A, ου μη -θηση mu.: cf. 21 || ante 23 addit *O*† stichum ※οτι μετα των λιθων του αγρου η διαθηκη σου uel sim. = 𝔐; post 23 addunt A† et codex unus codici A cognatus quatuor stichos οτι μετα των λιθων του αγρου η διαθηκη σου, και τα θηρια του αγρου ειρηνευσει(uel -σουσι) σοι, και γνωση οτι εν ειρηνη το σπερμα(uel σκηνωμα) σου, και επισκοπη της ευπρεπειας σου και ου μη αμαρτης (codex cognatus om. quatuor ultima uerba): ad hos stichos et ad 24[1] quidam adscripsit asteriscos in marg. codicis A (cf. 9 7 et Rahlfs Sept.-Stud. 3 [1911], p. 31 n. 6)

25 γνώσῃ δὲ ὅτι πολὺ τὸ σπέρμα σου,
τὰ δὲ τέκνα σου ἔσται ὥσπερ τὸ παμβότανον τοῦ ἀγροῦ.
26 ἐλεύσῃ δὲ ἐν τάφῳ ὥσπερ σῖτος ὥριμος κατὰ καιρὸν θεριζόμενος
ἢ ὥσπερ θιμωνιὰ ἅλωνος καθ' ὥραν συγκομισθεῖσα.
27 ἰδοὺ ταῦτα οὕτως ἐξιχνιάσαμεν,
ταῦτά ἐστιν ἃ ἀκηκόαμεν·
σὺ δὲ γνῶθι σεαυτῷ εἴ τι ἔπραξας.
6 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Εἰ γάρ τις ἱστῶν στήσαι μου τὴν ὀργήν,
τὰς δὲ ὀδύνας μου ἄραι ἐν ζυγῷ ὁμοθυμαδόν,
3 καὶ δὴ ἄμμου παραλίας βαρυτέρα ἔσται·
ἀλλ' ὡς ἔοικεν, τὰ ῥήματά μού ἐστιν φαῦλα.
4 βέλη γὰρ κυρίου ἐν τῷ σώματί μού ἐστιν,
ὧν ὁ θυμὸς αὐτῶν ἐκπίνει μου τὸ αἷμα·
ὅταν ἄρξωμαι λαλεῖν, κεντοῦσί με.
5 τί γάρ; μὴ διὰ κενῆς κεκράξεται ὄνος ἄγριος, ἀλλ' ἢ τὰ σῖτα ζητῶν;
εἰ δὲ καὶ ῥήξει φωνὴν βοῦς ἐπὶ φάτνης ἔχων τὰ βρώματα;
6 εἰ βρωθήσεται ἄρτος ἄνευ ἁλός;
εἰ δὲ καὶ ἔστιν γεῦμα ἐν ῥήμασιν κενοῖς;
7 οὐ δύναται γὰρ παύσασθαί μου ἡ ψυχή·
βρόμον γὰρ ὁρῶ τὰ σῖτά μου ὥσπερ ὀσμὴν λέοντος.
8 εἰ γὰρ δῴη, καὶ ἔλθοι μου ἡ αἴτησις,
καὶ τὴν ἐλπίδα μου δῴη ὁ κύριος.
9 ἀρξάμενος ὁ κύριος τρωσάτω με,
εἰς τέλος δὲ μή με ἀνελέτω.
10 εἴη δέ μου πόλις τάφος, ἐφ' ἧς ἐπὶ τειχέων ἡλλόμην ἐπ' αὐτῆς, οὐ μὴ φείσωμαι·
οὐ γὰρ ἐψευσάμην ῥήματα ἅγια θεοῦ μου.
11 τίς γάρ μου ἡ ἰσχύς, ὅτι ὑπομένω;
ἢ τίς μου ὁ χρόνος, ὅτι ἀνέχεταί μου ἡ ψυχή;
12 μὴ ἰσχὺς λίθων ἡ ἰσχύς μου;
ἢ αἱ σάρκες μού εἰσιν χάλκειαι;

25[1] γνωση δε] και γν. A†: cf. 3 12 || 26[1] ελευση] pr. απ A† | καιρον] + αυτου A† || 27[1] εξιχνιασα S*† | 27[3] ει > S*ABc | επραξας] εποιησας A† 6 2[1] ει] τι A† || 3[1] βαρυτεραι εισιν A† || 4[1] στοματι S† | 4[2] αυτων > A† || 6[1] > S*† || 7[1] γαρ] δε A† | παυσ. μου] tr. A | ψυχη] οργη BS*† | 7[2] οσμη S*† || 8[1] ελθη A | 8[2] κυριος] θεος A† || 9[1] με > S*A | 9[2] με > S* || 10[1] μου πολις] μοι η πολ. μου A† | επ(S*† απ) — 10[1] fin. est stichus singularis in S, ου μη φεισ. ad 10[2] trahit A | ου μη φεισ.] ου φεισομαι B† | 10[2] ρηματα αγια] tr. S†, εν ρηματι αγιου A(†) || 11[1] η > S*† || 12[2] χαλκαι A†: cf. 20 24 40 18 41 7.20 et Thack. § 12, 2

13 ἢ οὐκ ἐπ᾽ αὐτῷ ἐπεποίθειν;
βοήθεια δὲ ἀπ᾽ ἐμοῦ ἄπεστιν.
14 ἀπείπατό με ἔλεος,
ἐπισκοπὴ δὲ κυρίου ὑπερεῖδέν με.
15 οὐ προσεῖδόν με οἱ ἐγγύτατοί μου· ὥσπερ χειμάρρους ἐκλείπων
ἢ ὥσπερ κῦμα παρῆλθόν με·
16 οἵτινές με διευλαβοῦντο, νῦν ἐπιπεπτώκασίν μοι
ὥσπερ χιὼν ἢ κρύσταλλος πεπηγώς·
17 καθὼς τακεῖσα θέρμης γενομένης οὐκ ἐπεγνώσθη ὅπερ ἦν,
18 οὕτως κἀγὼ κατελείφθην ὑπὸ πάντων,
ἀπωλόμην δὲ καὶ ἔξοικος ἐγενόμην.
19 ἴδετε ὁδοὺς Θαιμανων,
ἀτραποὺς Σαβων, οἱ διορῶντες·
20 καὶ αἰσχύνην ὀφειλήσουσιν
οἱ ἐπὶ πόλεσιν καὶ χρήμασιν πεποιθότες.
21 ἀτὰρ δὲ καὶ ὑμεῖς ἐπέβητέ μοι ἀνελεημόνως,
ὥστε ἰδόντες τὸ ἐμὸν τραῦμα φοβήθητε.
22 τί γάρ; μή τι ὑμᾶς ᾔτησα
ἢ τῆς παρ᾽ ὑμῶν ἰσχύος ἐπιδέομαι
23 ὥστε σῶσαί με ἐξ ἐχθρῶν
ἢ ἐκ χειρὸς δυναστῶν ῥύσασθαί με;
24 διδάξατέ με, ἐγὼ δὲ κωφεύσω·
εἴ τι πεπλάνημαι, φράσατέ μοι.
25 ἀλλ᾽ ὡς ἔοικεν, φαῦλα ἀληθινοῦ ῥήματα,
οὐ γὰρ παρ᾽ ὑμῶν ἰσχὺν αἰτοῦμαι·
26 οὐδὲ ὁ ἔλεγχος ὑμῶν ῥήμασίν με παύσει,
οὐδὲ γὰρ ὑμῶν φθέγμα ῥήματος ἀνέξομαι.
27 πλὴν ὅτι ἐπ᾽ ὀρφανῷ ἐπιπίπτετε,
ἐνάλλεσθε δὲ ἐπὶ φίλῳ ὑμῶν.
28 νυνὶ δὲ εἰσβλέψας εἰς πρόσωπα ὑμῶν οὐ ψεύσομαι.
29 καθίσατε δὴ καὶ μὴ εἴη ἄδικον,
καὶ πάλιν τῷ δικαίῳ συνέρχεσθε.

14[1] απειπ.] + δε A† | 14[2] επισκ. δε] και επισκ. A†: cf. 3 12 || 15[2] κυματα A† || 16[1] διευλαβ.] δι > A† || 17 τακεις A† | γινομ. A† | ουκ επεγν.] ουκετι εγν. A† || 18[2] δε] τε A† || 19[2] pr. και A$^{(\dagger)}$ | σαβων] εσεβων Sc$^{(\dagger)}$, ασεβων A$^{(\dagger)}$ | fin.] + αισχυνθηται(pro -τε) A (οι διορ. αισχ. est stichus in A) || 20[1] και > A† | οφειλ.] pr. οι ορωντες A† || 21[1] δε] δη A || 23[1] εξ] εκ χειρος A pl. | εχθρων] κακων A† | 23[2] εκ χ. δυν./ρυσ. με] tr. A† (A δυναστου) || 25[1] αληθ.] pr. ανδρος A | 25[2] ισχυν] pr. ρημα ουδε A† || 26[1] ρημ. με] τα ρηματα μου A† | 26[2] γαρ > A† | υμων/φθ. ρημ.] tr. A† (hab. φθεγματος pro -μα) || 27[1] επ > A† || 28 εμβλεψας A || 29[1]] + εν κρισ(ε)ι ASc (in Sy sub ∽)

30 οὐ γάρ ἐστιν ἐν γλώσσῃ μου ἄδικον·
ἢ ὁ λάρυγξ μου οὐχὶ σύνεσιν μελετᾷ;
7 1 πότερον οὐχὶ πειρατήριόν ἐστιν ὁ βίος ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς
καὶ ὥσπερ μισθίου αὐθημερινοῦ ἡ ζωὴ αὐτοῦ;
2 ἢ ὥσπερ θεράπων δεδοικὼς τὸν κύριον αὐτοῦ καὶ τετευχὼς σκιᾶς
ἢ ὥσπερ μισθωτὸς ἀναμένων τὸν μισθὸν αὐτοῦ.
3 οὕτως κἀγὼ ὑπέμεινα μῆνας κενούς,
νύκτες δὲ ὀδυνῶν δεδομέναι μοί εἰσιν.
4 ἐὰν κοιμηθῶ, λέγω Πότε ἡμέρα;
ὡς δ᾽ ἂν ἀναστῶ, πάλιν Πότε ἑσπέρα;
πλήρης δὲ γίνομαι ὀδυνῶν ἀπὸ ἑσπέρας ἕως πρωί.
5 φύρεται δέ μου τὸ σῶμα ἐν σαπρίᾳ σκωλήκων,
τήκω δὲ βώλακας γῆς ἀπὸ ἰχῶρος ξύων.
6 ὁ δὲ βίος μού ἐστιν ἐλαφρότερος λαλιᾶς,
ἀπόλωλεν δὲ ἐν κενῇ ἐλπίδι.
7 μνήσθητι οὖν ὅτι πνεῦμά μου ἡ ζωὴ
καὶ οὐκέτι ἐπανελεύσεται ὁ ὀφθαλμός μου ἰδεῖν ἀγαθόν.
8 ※οὐ περιβλέψεταί με ὀφθαλμὸς ὁρῶντός με·
※οἱ ὀφθαλμοί σου ἐν ἐμοί, καὶ οὐκέτι εἰμί
9 ὥσπερ νέφος ἀποκαθαρθὲν ἀπ᾽ οὐρανοῦ.
ἐὰν γὰρ ἄνθρωπος καταβῇ εἰς ᾅδην, οὐκέτι μὴ ἀναβῇ
10 οὐδ᾽ οὐ μὴ ἐπιστρέψῃ ἔτι εἰς τὸν ἴδιον οἶκον,
οὐδὲ μὴ ἐπιγνῷ αὐτὸν ἔτι ὁ τόπος αὐτοῦ.
11 ἀτὰρ οὖν οὐδὲ ἐγὼ φείσομαι τῷ στόματί μου,
λαλήσω ἐν ἀνάγκῃ ὤν,
ἀνοίξω πικρίαν ψυχῆς μου συνεχόμενος.
12 πότερον θάλασσά εἰμι ἢ δράκων,
ὅτι κατέταξας ἐπ᾽ ἐμὲ φυλακήν;
13 εἶπα ὅτι Παρακαλέσει με ἡ κλίνη μου,
ἀνοίσω δὲ πρὸς ἐμαυτὸν ἰδίᾳ λόγον τῇ κοίτῃ μου·

30[1] εν γλ. μου/αδικον] tr. A† | 30[2] η ο λ. μου ουχι] η ουχι ο λ. μου mu., ουχι δε και ο λ. μου A†
7 1[1] ανθρ.] pr. του S† | 1[2] μισθου A || 2[1] τετυχηκως A†: cf. Thack. p. 287 || 5[2] ξεων AC†: cf. 28 || 6[1] λαλιας] δρομεως ASc || 7[1] ουν] δε A† | 7[2] ο > B || 8[1] ου περιβλ. με] ουκ ατενοι(sic) μοι A† | οφθ.] pr. ο A | 8[2] ουκετι] ουκ A†, sed ante 9[1] add. A† και ουκετι ειμι || 9[2] ουκετι μη αναβη] ου μη αν αναβη ετι A† || 10[1] ουδ ου] ουδε A | επιστραφη A† | ετι > B | 10[2] ουδε] ουδ ου B† | ετι/ο τ. αυ.] tr. A† || 11[1] αταρ ουν] τοιγαρουν A† = α′ θ′, cf. Field | ουν > S*† | 11[2] λαλ.] + δε A | ων BS*†] + του πνευματος μου rel. (in *O* sub ※) | 11[3] ανοιξω] + το στομα μου ASc† | πικρια Sc, εν πικρια A† | μου > A | fin.] + φοβω S*† || 12[2] οτι] επ(ε)ι A† | επ εμε] κατ εμου A† || 13[1] ειπα οτι] ειπον A† | 13[2] ιδια λογον] διαλογον ιδια A†

14 ἐκφοβεῖς με ἐνυπνίοις καὶ ἐν ὁράμασίν με καταπλήσσεις.
15 ἀπαλλάξεις ἀπὸ πνεύματός μου τὴν ψυχήν μου,
ἀπὸ δὲ θανάτου τὰ ὀστᾶ μου.
16 οὐ γὰρ εἰς τὸν αἰῶνα ζήσομαι, ἵνα μακροθυμήσω·
ἀπόστα ἀπ᾽ ἐμοῦ, κενὸς γάρ μου ὁ βίος.
17 τί γάρ ἐστιν ἄνθρωπος, ὅτι ἐμεγάλυνας αὐτὸν
ἢ ὅτι προσέχεις τὸν νοῦν εἰς αὐτὸν
18 ἢ ἐπισκοπὴν αὐτοῦ ποιήσῃ ἕως τὸ πρωὶ
καὶ εἰς ἀνάπαυσιν αὐτὸν κρινεῖς;
19 ἕως τίνος οὐκ ἐᾷς με
οὐδὲ προΐῃ με, ἕως ἂν καταπίω τὸν πτύελόν μου ἐν ὀδύνῃ;
20 εἰ ἐγὼ ἥμαρτον, τί δύναμαί σοι πρᾶξαι,
ὁ ἐπιστάμενος τὸν νοῦν τῶν ἀνθρώπων;
διὰ τί ἔθου με κατεντευκτήν σου,
εἰμὶ δὲ ἐπὶ σοὶ φορτίον;
21 καὶ διὰ τί οὐκ ἐποιήσω τῆς ἀνομίας μου λήθην
καὶ καθαρισμὸν τῆς ἁμαρτίας μου;
νυνὶ δὲ εἰς γῆν ἀπελεύσομαι,
ὀρθρίζων δὲ οὐκέτι εἰμί.

8 1 Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδαὸ ὁ Σαυχίτης λέγει
2 Μέχρι τίνος λαλήσεις ταῦτα;
πνεῦμα πολυρῆμον τοῦ στόματός σου.
3 μὴ ὁ κύριος ἀδικήσει κρίνων
ἢ ὁ τὰ πάντα ποιήσας ταράξει τὸ δίκαιον;
4 εἰ οἱ υἱοί σου ἥμαρτον ἐναντίον αὐτοῦ,
ἀπέστειλεν ἐν χειρὶ ἀνομίας αὐτῶν.
5 σὺ δὲ ὄρθριζε πρὸς κύριον παντοκράτορα δεόμενος.
6 εἰ καθαρὸς εἶ καὶ ἀληθινός, δεήσεως ἐπακούσεταί σου,
ἀποκαταστήσει δέ σοι δίαιταν δικαιοσύνης·
7 ἔσται οὖν τὰ μὲν πρῶτά σου ὀλίγα,
τὰ δὲ ἔσχατά σου ἀμύθητα.
8 ἐπερώτησον γὰρ γενεὰν πρώτην,
ἐξιχνίασον δὲ κατὰ γένος πατέρων·
9 χθιζοὶ γάρ ἐσμεν καὶ οὐκ οἴδαμεν,
σκιὰ γάρ ἐστιν ἡμῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὁ βίος.

14 init.] pr. δια τι A† || 15¹ απαλλαξεις(A† σσ pro ξ)] + δε ASᶜ† | μου 1⁰ > A† | ψυχην] ζωην A† | 15²] την δε ψυχην μου απο του σωματος μου A† || 18¹ ποιη A† | εως > A†, εως ⌒ 19¹ εως S*† || 20¹ δυναμαι σοι] δυνησομαι B† || 21¹ ουκ εποι. της ανομ. μου ληθην BS†] ουκ εποι. ληθην της ανομ. μου pl., ου ληθην εποι. της αμαρτιας μου A† | 21² αμαρτ.] ανομιας A†
8 2¹ ταυτα > S*† || 4¹ οι > SA† | 4² χερσιν S† | ανομιας] την -μιαν A† || 6¹ αληθινος] + ει A† (*O* add. ※ συ) | επακουσ. σου] tr. A† || 8¹ γαρ] δε S†, > A† || 9² γαρ] δε A† | επι τ. γης/ο βιος BS†] tr. rel.

10 ἢ οὐχ οὗτοί σε διδάξουσιν καὶ ἀναγγελοῦσιν
καὶ ἐκ καρδίας ἐξάξουσιν ῥήματα;
11 μὴ θάλλει πάπυρος ἄνευ ὕδατος
ἢ ὑψωθήσεται βούτομον ἄνευ πότου;
12 ἔτι ὂν ἐπὶ ῥίζης καὶ οὐ μὴ θερισθῇ,
πρὸ τοῦ πιεῖν πᾶσα βοτάνη οὐχὶ ξηραίνεται.
13 οὕτως τοίνυν ἔσται τὰ ἔσχατα πάντων τῶν ἐπιλανθανομένων τοῦ κυρίου·
ἐλπὶς γὰρ ἀσεβοῦς ἀπολεῖται.
14 ἀοίκητος γὰρ αὐτοῦ ἔσται ὁ οἶκος,
ἀράχνη δὲ αὐτοῦ ἀποβήσεται ἡ σκηνή.
15 ἐὰν ὑπερείσῃ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ, οὐ μὴ στῇ·
ἐπιλαβομένου δὲ αὐτοῦ οὐ μὴ ὑπομείνῃ·
16 ὑγρὸς γάρ ἐστιν ὑπὸ ἡλίου,
καὶ ἐκ σαπρίας αὐτοῦ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ ἐξελεύσεται.
17 ἐπὶ συναγωγὴν λίθων κοιμᾶται,
ἐν δὲ μέσῳ χαλίκων ζήσεται.
18 ἐὰν καταπίῃ, ὁ τόπος ψεύσεται αὐτόν·
οὐχ ἑόρακας τοιαῦτα.
19 ὅτι καταστροφὴ ἀσεβοῦς τοιαύτη,
ἐκ δὲ γῆς ἄλλον ἀναβλαστήσει.
20 ὁ γὰρ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσηται τὸν ἄκακον,
πᾶν δὲ δῶρον ἀσεβοῦς οὐ δέξεται.
21 ἀληθινῶν δὲ στόμα ἐμπλήσει γέλωτος,
τὰ δὲ χείλη αὐτῶν ἐξομολογήσεως·
22 οἱ δὲ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐνδύσονται αἰσχύνην,
δίαιτα δὲ ἀσεβοῦς οὐκ ἔσται.

9 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Ἐπ᾽ ἀληθείας οἶδα ὅτι οὕτως ἐστίν·
πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς παρὰ κυρίῳ;
3 ἐὰν γὰρ βούληται κριθῆναι αὐτῷ,
οὐ μὴ ὑπακούσῃ αὐτῷ,

10 1 διδαξ.] + ρηματα A† | αναγγ.] + σοι συνεσιν σοφιας A† | 10² εξαξ.] σε διδαξουσιν A† || 12¹ > S*† | 12² πασαν βοτανην A | pro ουχι ξηρ. hab. A† stichum εαν δε μη πιη ξηραινεται (etiam stichi praecedentes alio modo distinguuntur) | ουχι ξηρ.] ξηρανθησεται pl. || 13¹ κυριου] θεου A† | 13² ασεβων S*† | απολειται] απ > A† || 14¹ γαρ] δε A† | αυτου εσται] tr. SA | οικος] + και η οδος αυτου A† | 14²] η δε σκηνη αυτου αραχνη αποβησεται A† || 15² αυτου] -της A† || 16² αυτου 1⁰ > S || 17¹ συναγωγη A || 18¹ ο τοπ. ψευσ./αυτον] tr. A† || 19² αλλο A† || 20¹ αποποιησεται A || 21² τα δε] και τα A†: cf. 3 12 | εξομολ.] αγαλλιασεως A† || 22² διαιτα δε] και δι. A† | ασεβων S*†
9 3¹ αυτω] μετ αυτου A†

ἵνα μὴ ἀντείπῃ πρὸς ἕνα λόγον αὐτοῦ ἐκ χιλίων.
4 σοφὸς γάρ ἐστιν διανοίᾳ, κραταιός τε καὶ μέγας·
τίς σκληρὸς γενόμενος ἐναντίον αὐτοῦ ὑπέμεινεν;
5 ὁ παλαιῶν ὄρη καὶ οὐκ οἴδασιν,
ὁ καταστρέφων αὐτὰ ὀργῇ·
6 ὁ σείων τὴν ὑπ᾽ οὐρανὸν ἐκ θεμελίων,
οἱ δὲ στῦλοι αὐτῆς σαλεύονται·
7 ὁ λέγων τῷ ἡλίῳ καὶ οὐκ ἀνατέλλει,
κατὰ δὲ ἄστρων κατασφραγίζει·
8 ὁ τανύσας τὸν οὐρανὸν μόνος
καὶ περιπατῶν ὡς ἐπ᾽ ἐδάφους ἐπὶ θαλάσσης·
9 ὁ ποιῶν Πλειάδα καὶ Ἕσπερον καὶ Ἄρκτοῦρον καὶ ταμίεια
νότου·
10 ὁ ποιῶν μεγάλα καὶ ἀνεξιχνίαστα,
ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός.
11 ἐὰν ὑπερβῇ με, οὐ μὴ ἴδω·
καὶ ἐὰν παρέλθῃ με, οὐδ᾽ ὡς ἔγνων.
12 ἐὰν ἁπαλλάξῃ, τίς ἀποστρέψει;
ἢ τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ἐποίησας;
13 αὐτὸς γὰρ ἀπέστραπται ὀργήν,
ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐκάμφθησαν κήτη τὰ ὑπ᾽ οὐρανόν.
14 ἐὰν δέ μου ὑπακούσηται, ἢ διακρινεῖ τὰ ῥήματά μου.
15 ἐάν τε γὰρ ὦ δίκαιος, οὐκ εἰσακούσεταί μου,
※τοῦ κρίματος αὐτοῦ δεηθήσομαι·✓
16 ἐάν τε καλέσω καὶ ὑπακούσῃ,
οὐ πιστεύω ὅτι εἰσακήκοέν μου.
17 μὴ γνόφῳ με ἐκτρίψῃ;
πολλὰ δέ μου τὰ συντρίμματα πεποίηκεν διὰ κενῆς.
18 οὐκ ἐᾷ γάρ με ἀναπνεῦσαι,
ἐνέπλησεν δέ με πικρίας.
19 ὅτι μὲν γὰρ ἰσχύι κρατεῖ·
τίς οὖν κρίματι αὐτοῦ ἀντιστήσεται;
20 ἐὰν γὰρ ὦ δίκαιος, τὸ στόμα μου ἀσεβήσει·
ἐάν τε ὦ ἄμεμπτος, σκολιὸς ἀποβήσομαι.
21 εἴτε γὰρ ἡσέβησα, οὐκ οἶδα τῇ ψυχῇ,

3³ χειλεων A || 4² γενομ./εναντ. αυτου] tr. S† || 5¹ και > B*† | 5² ορ-γη] pr. εν A† || 7¹ ηλιω] + μη ανατελλειν A† | post 7² repetunt BS† stichum 4 18² a Sᶜ asterisco notatum (cf. 5 23 10 4 Sir. 32 18) || 8² και > B*† | ως επ εδ./επι θαλ.] tr. A† | επι > S*† || 13¹ οργη A† | 13² αυτου] + δε Sᶜ | εκαμφθη A† || 14 υπακουσεται B, εισακουση A† | διακρινη A || 15¹ τε > BS*† || 16¹ τε] δε S† | υπακουση] pr. μη B†, εισακ. A† || 17¹ γνοφω] pr. εν A† | 17² μου/τα συντριμμ.] tr. compl., + μου A† || 18² δε] γαρ S† || 19¹ ισχυει B || 21¹ ησεβηκα S†, ηυσεβησα Gra.

πλὴν ὅτι ἀφαιρεῖταί μου ἡ ζωή.
22 διὸ εἶπον Μέγαν καὶ δυνάστην ἀπολλύει ὀργή,
23 ὅτι φαῦλοι ἐν θανάτῳ ἐξαισίῳ,
ἀλλὰ δίκαιοι καταγελῶνται·
24 παραδέδονται γὰρ εἰς χεῖρας ἀσεβοῦς.
※πρόσωπα κριτῶν αὐτῆς συγκαλύπτει·
※εἰ δὲ μὴ αὐτός, τίς ἐστιν;✓
25 ὁ δὲ βίος μού ἐστιν ἐλαφρότερος δρομέως·
ἀπέδρασαν καὶ οὐκ εἶδοσαν.
26 ἢ καὶ ἔστιν ναυσὶν ἴχνος ὁδοῦ
ἢ ἀετοῦ πετομένου ζητοῦντος βοράν;
27 ἐάν τε γὰρ εἴπω, ἐπιλήσομαι λαλῶν,
συγκύψας τῷ προσώπῳ στενάξω.
28 σείομαι πᾶσιν τοῖς μέλεσιν,
οἶδα γὰρ ὅτι οὐκ ἀθῷόν με ἐάσεις.
29 ἐπειδὴ δέ εἰμι ἀσεβής, διὰ τί οὐκ ἀπέθανον;
30 ἐὰν γὰρ ἀπολούσωμαι χιόνι
καὶ ἀποκαθάρωμαι χερσὶν καθαραῖς,
31 ἱκανῶς ἐν ῥύπῳ με ἔβαψας,
ἐβδελύξατο δέ με ἡ στολή.
32 οὐ γὰρ εἶ ἄνθρωπος κατ᾽ ἐμέ, ᾧ ἀντικρινοῦμαι,
ἵνα ἔλθωμεν ὁμοθυμαδὸν εἰς κρίσιν.
33 εἴθε ἦν ὁ μεσίτης ἡμῶν καὶ ἐλέγχων
καὶ διακούων ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων·
34 ἀπαλλαξάτω ἀπ᾽ ἐμοῦ τὴν ῥάβδον,
ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ μή με στροβείτω,
35 καὶ οὐ μὴ φοβηθῶ, ἀλλὰ λαλήσω·
οὐ γὰρ οὕτω συνεπίσταμαι.
10 1 κάμνων τῇ ψυχῇ μου,
στένων ἐπαφήσω ἐπ᾽ αὐτὸν τὰ ῥήματά μου·
λαλήσω πικρίᾳ ψυχῆς μου συνεχόμενος

21² πλην οτι] πλην Bt, διο S*† | αφαιρειται BS†] αφηρηται rel. || 23¹] + απολουνται A† || 24¹] ※*terra tradita est in manus impii* La; Gra. παραδεδοται γη pro παραδεδονται γαρ | 24² αυτου A† | 24³ τις εστιν] pr. εστιν BS*†, τις > ASᶜ† || 25¹ εστιν ελαφρ.] tr. A† | 25² απεδρα A† || 28¹ σειομαι] + γαρ A† || 29 δε > A† || 31¹ εν ρυπω/με] tr. A† | 31² fin.] + μου A || 32¹ ω] ου A† || 33¹ ειθε] ει γαρ A†, ει γε compl. | ελεγχων] ο διελ. A† | 33² διακρινων A† | fin.] add. stichum δυειν δε μοι χρια A† || 34¹ ραβδον] + αυτου A† (in *O* sub ※) | 34² ο δε] και ο A†: cf. 3 12 || 35¹ αλλα] αν S*, εαν mu. | 35² ουτω(ς)] αυτω S*†, > A† | fin.] + εμαυτω αδικον ASᶜ†

10 1¹ > S*† | καμνων] -νω δε A† | 1² επαφησω επ αυτον] επ εμαυτον επαφ. A(†) | τα ρημ. μου] τον θυμον μου (1³) τα δε ρημ. μου A† | 1³ πικρια] -ας S*†, pr. εν A† | μου > A

2 καὶ ἐρῶ πρὸς κύριον Μή με ἀσεβεῖν δίδασκε·
καὶ διὰ τί με οὕτως ἔκρινας;
3 ἢ καλόν σοι, ἐὰν ἀδικήσω,
ὅτι ἀπείπω ἔργα χειρῶν σου,
βουλῇ δὲ ἀσεβῶν προσέσχες;
4 ἢ ὥσπερ βροτὸς ὁρᾷ καθορᾷς
※ἢ καθὼς ὁρᾷ ἄνθρωπος βλέψῃ;※
5 ἢ ὁ βίος σου ἀνθρώπινός ἐστιν
ἢ τὰ ἔτη σου ἀνδρός;
6 ὅτι ἀνεζήτησας τὴν ἀνομίαν μου
καὶ τὰς ἁμαρτίας μου ἐξιχνίασας.
7 οἶδας γὰρ ὅτι οὐκ ἠσέβησα·
ἀλλὰ τίς ἐστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν σου ἐξαιρούμενος;
8 αἱ χεῖρές σου ἔπλασάν με καὶ ἐποίησάν με,
μετὰ ταῦτα μεταβαλών με ἔπαισας.
9 μνήσθητι ὅτι πηλόν με ἔπλασας,
εἰς δὲ γῆν με πάλιν ἀποστρέφεις.
10 ἢ οὐχ ὥσπερ γάλα με ἤμελξας,
ἐτύρωσας δέ με ἴσα τυρῷ;
11 δέρμα καὶ κρέας με ἐνέδυσας,
ὀστέοις δὲ καὶ νεύροις με ἐνεῖρας.
12 ζωὴν δὲ καὶ ἔλεος ἔθου παρ' ἐμοί,
ἡ δὲ ἐπισκοπή σου ἐφύλαξέν μου τὸ πνεῦμα.
13 ταῦτα ἔχων ἐν σεαυτῷ οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι,
ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐθέν.
14 ἐάν τε γὰρ ἁμάρτω, φυλάσσεις με,
ἀπὸ δὲ ἀνομίας οὐκ ἀθῷόν με πεποίηκας.
15 ἐάν τε γὰρ ἀσεβὴς ὦ, οἴμμοι·
ἐάν τε ὦ δίκαιος, οὐ δύναμαι ἀνακύψαι,
πλήρης γὰρ ἀτιμίας εἰμί.
16 ἀγρεύομαι γὰρ ὥσπερ λέων εἰς σφαγήν,
πάλιν δὲ μεταβαλὼν δεινῶς με ὀλέκεις

2² εκρινες A || 3¹ σοι] + εστιν A† | αδικ.] ασεβησω A† | 3² απιπωμε (i. e. απειπωμαι) A† || 4² hunc asteriscum praeb. etiam Sᶜ, cf. 97 | βλεψη] βλεπεις codex unus codici A cognatus, βλεψις A† (cf. Thack. p. 232) || 5¹ εστιν > A† || 7¹ οιδα A† || 8¹ επλασαν ... εποιησαν] tr. SA: cf. Ps. 118 73 | 8² μετα] + δε A† || 9² με παλιν] tr. S† || 10² ετυρ.] επηξας A† || 11¹ δερμα] + δε B | κρεα B† | 11² με ενειρας] tr. A† || 12¹ ελεον A† || 13¹ εαυτω Sᶜ || 14¹ φυλαξεις S*A† | 14² πεποι.] εασ⟨ε⟩ις A† || 15¹ ασεβης ω] -βησω Sixt.: cf. 3¹ A | 15² τε] δε BC† (C† δε etiam pro 15¹ τε), + γαρ S | δυνησομαι A† | 15³ ατιμιας ειμι] ειμι ανομιας A† || 16¹ γαρ] δε A† | 16² παλιν δε] π. γαρ BS*†; και παλιν A†: cf. 3 12 | μεταβ.] + με A†

17 ἐπανακαινίζων ἐπ' ἐμὲ τὴν ἔτασίν μου·
ὀργῇ δὲ μεγάλῃ μοι ἐχρήσω,
ἐπήγαγες δὲ ἐπ' ἐμὲ πειρατήρια.
18 ἵνα τί οὖν ἐκ κοιλίας με ἐξήγαγες, καὶ οὐκ ἀπέθανον,
ὀφθαλμὸς δέ με οὐκ εἶδεν,
19 καὶ ὥσπερ οὐκ ὢν ἐγενόμην;
διὰ τί γὰρ ἐκ γαστρὸς εἰς μνῆμα οὐκ ἀπηλλάγην;
20 ἢ οὐκ ὀλίγος ἐστὶν ὁ χρόνος τοῦ βίου μου;
ἔασόν με ἀναπαύσασθαι μικρὸν
21 πρὸ τοῦ με πορευθῆναι ὅθεν οὐκ ἀναστρέψω,
εἰς γῆν σκοτεινὴν καὶ γνοφεράν,
22 εἰς γῆν σκότους αἰωνίου, οὗ οὐκ ἔστιν φέγγος
οὐδὲ ὁρᾶν ζωὴν βροτῶν.
11 1 Ὑπολαβὼν δὲ Σωφαρ ὁ Μιναῖος λέγει
2 Ὁ τὰ πολλὰ λέγων καὶ ἀντακούσεται·
ἢ καὶ ὁ εὔλαλος οἴεται εἶναι δίκαιος;
εὐλογημένος γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος.
3 μὴ πολὺς ἐν ῥήμασιν γίνου,
οὐ γάρ ἐστιν ὁ ἀντικρινόμενός σοι.
4 μὴ γὰρ λέγε ὅτι Καθαρός εἰμι τοῖς ἔργοις
καὶ ἄμεμπτος ἐναντίον αὐτοῦ.
5 ἀλλὰ πῶς ἂν ὁ κύριος λαλήσαι πρὸς σέ;
※καὶ ἀνοίξει χείλη αὐτοῦ μετὰ σοῦ.※
6 εἶτα ἀναγγελεῖ σοι δύναμιν σοφίας,
ὅτι διπλοῦς ἔσται τῶν κατὰ σέ·
καὶ τότε γνώσῃ ὅτι ἄξιά σοι ἀπέβη ἀπὸ κυρίου ὧν ἡμάρτηκας.
7 ἢ ἴχνος κυρίου εὑρήσεις
ἢ εἰς τὰ ἔσχατα ἀφίκου, ἃ ἐποίησεν ὁ παντοκράτωρ;
8 ὑψηλὸς ὁ οὐρανός, καὶ τί ποιήσεις;
βαθύτερα δὲ τῶν ἐν ᾅδου τί οἶδας;
9 ἢ μακρότερα μέτρου γῆς
ἢ εὖρους θαλάσσης;
10 ἐὰν δὲ καταστρέψῃ τὰ πάντα, τίς ἐρεῖ αὐτῷ Τί ἐποίησας;
11 αὐτὸς γὰρ οἶδεν ἔργα ἀνόμων,

17¹ μου] σου A† | 17³ επηγαγες δε] και(cf. 3 12) επηγειρας A† || 19¹ εγεγονειν A† | 19² γαρ] δε A | απηλλαγην] απηλθον A† || 20¹ χρονος τ. βιου] βιος τ. χρονου BS† | 20² μικρον] ολιγον S† || 21¹ με > S† | αναστρεφω A
11 2² ειναι δικαιος BSC†] tr. rel. | 2³ (cf. 14 1) γενν. γυν.] tr. A† || 5¹ ο κυρ./λαλ.] tr. A† | λαλησει S† | 5² ανοιξει] -ξη A†, -ξαι mu. || 6² εστιν A† | των] τω S*, το (uel τα) pau. | 6³ παρεβη A† || 7¹ η] μη A† | 7² α] ων A || 8¹ ο > S*C† | ουρανος] + γη δε βαθ⟨ε⟩ια A† | 8² βαθ. δε] η βαθ. A†: cf. 15 8 et 3 12 || 9¹ μετρων A† | γης] + επιστασε(pro -σαι) A | 9² ευρος A

ἰδὼν δὲ ἄτοπα οὐ παρόψεται.
12 ἄνθρωπος δὲ ἄλλως νήχεται λόγοις,
βροτὸς δὲ γεννητὸς γυναικὸς ἴσα ὄνῳ ἐρημίτῃ.
13 εἰ γὰρ σὺ καθαρὰν ἔθου τὴν καρδίαν σου,
ὑπτιάζεις δὲ χεῖρας πρὸς αὐτόν,
14 εἰ ἄνομόν τί ἐστιν ἐν χερσίν σου,
πόρρω ποίησον αὐτὸ ἀπὸ σοῦ,
ἀδικία δὲ ἐν διαίτῃ σου μὴ αὐλισθήτω.
15 οὕτως γὰρ ἀναλάμψει σου τὸ πρόσωπον ὥσπερ ὕδωρ καθαρόν,
ἐκδύσῃ δὲ ῥύπον καὶ οὐ μὴ φοβηθῇς·
16 καὶ τὸν κόπον ἐπιλήσῃ
ὥσπερ κῦμα παρελθὸν καὶ οὐ πτοηθήσῃ·
17 ἡ δὲ εὐχή σου ὥσπερ ἑωσφόρος,
ἐκ δὲ μεσημβρίας ἀνατελεῖ σοι ζωή·
18 πεποιθὼς τε ἔσῃ ὅτι ἔστιν σοι ἐλπίς,
ἐκ δὲ μερίμνης καὶ φροντίδος ἀναφανεῖταί σοι εἰρήνη.
19 ἡσυχάσεις γάρ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ πολεμῶν σε·
μεταβαλόμενοι δὲ πολλοί σου δεηθήσονται.
20 σωτηρία δὲ αὐτοὺς ἀπολείψει·
ἡ γὰρ ἐλπὶς αὐτῶν ἀπώλεια,
ὀφθαλμοὶ δὲ ἀσεβῶν τακήσονται.

12 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Εἶτα ὑμεῖς ἐστε ἄνθρωποι·
ἢ μεθ' ὑμῶν τελευτήσει σοφία.
3 κἀμοὶ μὲν καρδία καθ' ὑμᾶς ἐστιν.
4 δίκαιος γὰρ ἀνὴρ καὶ ἄμεμπτος ἐγενήθη εἰς χλεύασμα·
5 εἰς χρόνον γὰρ τακτὸν ἡτοίμαστο πεσεῖν ὑπὸ ἄλλους
οἴκους τε αὐτοῦ ἐκπορθεῖσθαι ὑπὸ ἀνόμων.
6 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μηδεὶς πεποιθέτω πονηρὸς ὢν ἀθῷος ἔσεσθαι,
ὅσοι παροργίζουσιν τὸν κύριον,
ὡς οὐχὶ καὶ ἔτασις αὐτῶν ἔσται.
7 ἀλλὰ δὴ ἐπερώτησον τετράποδα ἐάν σοι εἴπωσιν,
πετεινὰ δὲ οὐρανοῦ ἐάν σοι ἀπαγγείλωσιν·

11² ατοπον A† || 12¹ λογοις] pr. α A*† | 12² ισα > A† || 13¹ καθ. εθου] tr. S† | 13² υπτιασας A† | χειρας] τας χ. σου A† (σου in *O* sub ※) || 14² απο σου] απ εμου S*† || 15¹ σου / το προσ.] tr. A† || 16¹ τον κοπον] των κοπων σου A | 16² ου] + μη A*† || 17² ανατελλει S† || 19² μεταβαλλομενοι S*, -βαλομενου A† || 20¹ σωτ. δε] και σωτ. A†: cf. 3 12 | 20² απωλεια] απολειται A† | 20³] add. stichum παρ αυτω γαρ σοφια και δυναμις A†: ex 12 13
12 2¹ ειτα] μη A† | ανθρ.] + μονοι A || 4 εγενομην A† | χλευασμον A† || 5¹ γαρ > S† | πεσειν] + με A† | αλλοις A†, αλλων B*† | 5² αυτου] μου A† || 6² παροργ.] γαρ οργ. A† || 7¹ επερωτησον] επ > BS† | ειπη A† | 7² πετ. δε BS†] πετ. τε A†, η πετ. rel. | αναγγειλωσιν mu., αναγγειλη A†

8 ἐκδιήγησαι δὲ γῇ ἐάν σοι φράσῃ,
※καὶ ἐξηγήσονταί σοι οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης.
9 ※τίς οὐκ ἔγνω ἐν πᾶσι τούτοις
※ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησεν ταῦτα;⸗
10 εἰ μὴ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ψυχὴ πάντων τῶν ζώντων
καὶ πνεῦμα παντὸς ἀνθρώπου;
11 οὗς μὲν γὰρ ῥήματα διακρίνει,
λάρυγξ δὲ σῖτα γεύεται.
12 ἐν πολλῷ χρόνῳ σοφία,
ἐν δὲ πολλῷ βίῳ ἐπιστήμη.
13 παρ' αὐτῷ σοφία καὶ δύναμις,
αὐτῷ βουλὴ καὶ σύνεσις.
14 ἐὰν καταβάλῃ, τίς οἰκοδομήσει;
ἐὰν κλείσῃ κατὰ ἀνθρώπων, τίς ἀνοίξει;
15 ἐὰν κωλύσῃ τὸ ὕδωρ, ξηρανεῖ τὴν γῆν·
ἐὰν δὲ ἐπαφῇ, ἀπώλεσεν αὐτὴν καταστρέψας.
16 παρ' αὐτῷ κράτος καὶ ἰσχύς,
αὐτῷ ἐπιστήμη καὶ σύνεσις.
17 διάγων βουλευτὰς αἰχμαλώτους,
κριτὰς δὲ γῆς ἐξέστησεν.
18 καθιζάνων βασιλεῖς ἐπὶ θρόνους
※καὶ περιέδησεν ζώνῃ ὀσφύας αὐτῶν.⸗
19 ἐξαποστέλλων ἱερεῖς αἰχμαλώτους,
δυνάστας δὲ γῆς κατέστρεψεν.
20 διαλλάσσων χείλη πιστῶν,
σύνεσιν δὲ πρεσβυτέρων ἔγνω.
21 ※ἐκχέων ἀτιμίαν ἐπ' ἄρχοντας,⸗
ταπεινοὺς δὲ ἰάσατο.
22 ἀνακαλύπτων βαθέα ἐκ σκότους,
ἐξήγαγεν δὲ εἰς φῶς σκιὰν θανάτου.
23 ※πλανῶν ἔθνη καὶ ἀπολλύων αὐτά,⸗
καταστρωννύων ἔθνη καὶ καθοδηγῶν αὐτά.
24 διαλλάσσων καρδίας ἀρχόντων γῆς,

8¹ εκδιηγ. δε] δε > BS† (S*† -ηγησαις pro -σαι) | 8² και] + ει A | σοι > S*† || 9¹ τις] pr. οτι A†; + ουν BS†: ante ουκ || 10¹ ει μη] οτι A† | των > BS*† || 11¹ ους mu.] νους BSA: cf. 34 3 || 12¹] + ευρισκεται A(†) | 12² πολλω] μακρω A† || 13²] pr. παρ A†: item in 16² || 14¹ καταστρεψη A† | 14² εαν κλειση] εαν δε και αποκλ(ε)ιση A†: cf. 15 | ανθρωπου A || 15² δε] + και A† || 16² cf. 13 || 17¹ βουλ.] + γης A† || 18¹ καθιζων A | θρονων Smu. | 18² περιεδ.] περιεζωσεν compl., περιζωννυων αυτους A† | ⸗ in Sy post περιεδ. || 19¹] pr. ο A†: item in 22¹ || 22¹ ο(cf. 19) αποκαλυπτων A† | βαθεια A†: cf. Thack. § 12, 7.8 || 23¹ > B*† | etiam 23² sub ※ Sy; cf. Ciasca II, p. XXIV || 24¹ γης > A†

ἐπλάνησεν δὲ αὐτοὺς ὁδῷ, ᾗ οὐκ ᾔδεισαν·
25 ψηλαφήσαισαν σκότος καὶ μὴ φῶς,
πλανηθείησαν δὲ ὥσπερ ὁ μεθύων.
13 1 ἰδοὺ ταῦτα ἑώρακέν μου ὁ ὀφθαλμὸς
καὶ ἀκήκοέν μου τὸ οὖς·
2 καὶ οἶδα ὅσα καὶ ὑμεῖς ἐπίστασθε,
καὶ οὐκ ἀσυνετώτερός εἰμι ὑμῶν.
3 οὐ μὴν δὲ ἀλλ᾽ ἐγὼ πρὸς κύριον λαλήσω,
ἐλέγξω δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ἐὰν βούληται.
4 ὑμεῖς δέ ἐστε ἰατροὶ ἄδικοι
καὶ ἰαταὶ κακῶν πάντες.
5 εἴη δὲ ὑμῖν κωφεῦσαι,
καὶ ἀποβήσεται ὑμῖν εἰς σοφίαν.
6 ἀκούσατε ἔλεγχον στόματός μου,
κρίσιν δὲ χειλέων μου προσέχετε.
7 πότερον οὐκ ἔναντι κυρίου λαλεῖτε,
ἔναντι δὲ αὐτοῦ φθέγγεσθε δόλον;
8 ἢ ὑποστελεῖσθε;
ὑμεῖς δὲ αὐτοὶ κριταὶ γένεσθε.
9 καλόν γε, ἐὰν ἐξιχνιάσῃ ὑμᾶς·
εἰ γὰρ τὰ πάντα ποιοῦντες προστεθήσεσθε αὐτῷ,
10 οὐθὲν ἧττον ἐλέγξει ὑμᾶς·
εἰ δὲ καὶ κρυφῇ πρόσωπα θαυμάσετε,
11 πότερον οὐχὶ δεινὰ αὐτοῦ στροβήσει ὑμᾶς,
φόβος δὲ παρ᾽ αὐτοῦ ἐπιπεσεῖται ὑμῖν;
12 ἀποβήσεται δὲ ὑμῶν τὸ ἀγαυρίαμα ἴσα σποδῷ,
τὸ δὲ σῶμα πήλινον.
13 κωφεύσατε, ἵνα λαλήσω καὶ ἀναπαύσωμαι θυμοῦ
14 ἀναλαβὼν τὰς σάρκας μου τοῖς ὀδοῦσιν,
ψυχὴν δέ μου θήσω ἐν χειρί.
15 ἐάν με χειρώσηται ὁ δυνάστης, ἐπεὶ καὶ ἤρκται,

24² οδω] pr. εν B† | οδω/η ουκ ηδ.] tr. S† || 25¹ ψηλαφησειαν A† | μη] ου A†

13 1² ακηκ. μου το ους] το ους μου ακηκ. A(ℸ) || 2²] και γε νεωτερος υμων ουκ ειμι ασυνετωτερος υμων A† (γε in La sub ※) || 3¹ εγω post λαλησω tr. A† || 4¹ δε] γαρ A† || 5² εις σοφιαν] σοφια BS† || 6¹ ελεγχους S† | στομ.] pr. του B | 6² κρισει A† || 8¹ η] ει A† | 8² υμ. δε αυτοι] αυτοι υμεις A† | fin.] + καλως γε λαλουντες A† || 9¹ καλον γε εαν] κ. γαρ εαν S†, κ. γαρ B†, εαν γαρ A† | 9² γαρ] και A† | αυτω] οδω αυτου A† || 10² προσωπον A†: cf. 22 8 32 22 | θαυμασεσθε(uel -θαι) BS†; cf. 22 8 32 22 || 11² φοβ.] pr. ο BS*† | παρ αυτου] κυριου A† || 12¹ αποβ. δε] και αποβ. A†: cf. 3 12 | υμιν S† | αγαυριαμα (cf. 3 14²)] γαυρ. SABᶜ | ισον S || 13 θυμου] θυμω μου A† || 14¹] + μου A† | 14² χειρι] χερσιν SA† (+ μου A†) || 15¹ εαν] + μη A†

ἢ μὴν λαλήσω καὶ ἐλέγξω ἐναντίον αὐτοῦ·
16 καὶ τοῦτό μοι ἀποβήσεται εἰς σωτηρίαν,
οὐ γὰρ ἐναντίον αὐτοῦ δόλος εἰσελεύσεται.
17 ἀκούσατε ἀκούσατε τὰ ῥήματά μου·
ἀναγγελῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων.
18 ἰδοὺ ἐγὼ ἐγγύς εἰμι τοῦ κρίματός μου,
οἶδα ἐγὼ ὅτι δίκαιος ἀναφανοῦμαι.
19 τίς γάρ ἐστιν ὁ κριθησόμενός μοι;
※ὅτι νῦν κωφεύσω καὶ ἐκλείψω.※
20 δυεῖν δέ μοι χρήσῃ·
※τότε ἀπὸ τοῦ προσώπου σου οὐ κρυβήσομαι·※
21 τὴν χεῖρα ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀπέχου,
καὶ ὁ φόβος σου μή με καταπλησσέτω.
22 εἶτα καλέσεις, ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι·
ἢ λαλήσεις, ἐγὼ δέ σοι δώσω ἀνταπόκρισιν.
23 πόσαι εἰσὶν αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἀνομίαι μου;
δίδαξόν με τίνες εἰσίν.
24 διὰ τί ἀπ᾽ ἐμοῦ κρύπτῃ,
ἡγῇ δέ με ὑπεναντίον σοι;
25 ἢ ὡς φύλλον κινούμενον ὑπὸ ἀνέμου εὐλαβηθήσῃ
ἢ ὡς χόρτῳ φερομένῳ ὑπὸ πνεύματος ἀντίκεισαί μοι;
26 ὅτι κατέγραψας κατ᾽ ἐμοῦ κακά,
περιέθηκας δέ μοι νεότητος ἁμαρτίας,
27 ἔθου δέ μου τὸν πόδα ἐν κωλύματι,
ἐφύλαξας δέ μου πάντα τὰ ἔργα,
εἰς δὲ ῥίζας τῶν ποδῶν μου ἀφίκου·
28 ὃ παλαιοῦται ἴσα ἀσκῷ
ἢ ὥσπερ ἱμάτιον σητόβρωτον.
14 1 βροτὸς γὰρ γεννητὸς γυναικὸς ὀλιγόβιος καὶ πλήρης ὀργῆς
2 ἢ ὥσπερ ἄνθος ἀνθῆσαν ἐξέπεσεν,

15² η μην] ου μην δε αλλα A†: cf. 2 5 5 8 12 6 13 3 17 10 21 17 27 7 33 1 34 36 | ελεγξω] + υμας A† || 16² δολιος Gra. | εισελ. ante εναντ. tr. A† || 17¹ ακουσ. 1⁰] + μου A† | τα ρημ./μου] tr. A† | 17² υμων] pr. υμιν S† || 19² οτι] ινα A† || 20¹ χρηση] χρ(ε)ια A† | 20² ου > S || 21¹ χειρα] + σου A† | απ εμου απεχου] αποσχου απ εμου A(ℸ) || 22¹ ειτα] ειτ αν B*†, εστ αν S*† | καλεση S*† | σοι] σου S*Bᶜ† | υπακουω A† | 22² η > A† | ανταποκρ.] αντ > A†: cf. 34 36 et 16 8 32 12 || 23¹ αι 2⁰ > A | 23² διδ. με/τιν. εισιν] tr. A† || 24¹ απ εμου κρυπτη] με αποκρυπτη A† | 24² ηγ. δε με] + ωσπερ A† | σου S*A || 25¹ ως] ωσπερ SA | ανεμου] pr. του S*† | 25² χορτον φερομενον A† | αντικεισε(pro -σαι) δε(sic) μοι ad 26 trahit A† || 26² περιεθι δε] και περ. A†: cf. 3 12 || 27¹ μου/τον ποδα] tr. S† | κυκλωματι A†: cf. 33 11 | 27² εφυλ. δε] και εφυλαξες(sic) A†: cf. 3 12 | 27³ των > A† || 28¹ ο. παλαιουνται A†

14 1 γαρ γενν.] tr. S*†

ἀπέδρα δὲ ὥσπερ σκιὰ καὶ οὐ μὴ στῇ.
3 οὐχὶ καὶ τούτου λόγον ἐποιήσω
καὶ τοῦτον ἐποίησας εἰσελθεῖν ἐν κρίματι ἐνώπιόν σου;
4 τίς γὰρ καθαρὸς ἔσται ἀπὸ ῥύπου; ἀλλ' οὐθείς.
5 ἐὰν καὶ μία ἡμέρα ὁ βίος αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς,
ἀριθμητοὶ δὲ μῆνες αὐτοῦ παρὰ σοί,
εἰς χρόνον ἔθου, καὶ οὐ μὴ ὑπερβῇ.
6 ἀπόστα ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα ἡσυχάσῃ
καὶ εὐδοκήσῃ τὸν βίον ὥσπερ ὁ μισθωτός.
7 ἔστιν γὰρ δένδρῳ ἐλπίς·
ἐὰν γὰρ ἐκκοπῇ, ἔτι ἐπανθήσει,
καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ ἐκλίπῃ·
8 ἐὰν γὰρ γηράσῃ ἐν γῇ ἡ ῥίζα αὐτοῦ,
ἐν δὲ πέτρᾳ τελευτήσῃ τὸ στέλεχος αὐτοῦ,
9 ἀπὸ ὀσμῆς ὕδατος ἀνθήσει,
ποιήσει δὲ θερισμὸν ὥσπερ νεόφυτον.
10 ἀνὴρ δὲ τελευτήσας ᾤχετο,
πεσὼν δὲ βροτὸς οὐκέτι ἔστιν.
11 χρόνῳ γὰρ σπανίζεται θάλασσα,
ποταμὸς δὲ ἐρημωθεὶς ἐξηράνθη·
12 ἄνθρωπος δὲ κοιμηθεὶς οὐ μὴ ἀναστῇ,
ἕως ἂν ὁ οὐρανὸς οὐ μὴ συρραφῇ·
※καὶ οὐκ ἐξυπνισθήσονται ἐξ ὕπνου αὐτῶν.
13 εἰ γὰρ ὄφελον ἐν ᾅδῃ με ἐφύλαξας,
ἔκρυψας δέ με, ἕως ἂν παύσηταί σου ἡ ὀργὴ
καὶ τάξῃ μοι χρόνον, ἐν ᾧ μνείαν μου ποιήσῃ.
14 ἐὰν γὰρ ἀποθάνῃ ἄνθρωπος, ζήσεται
συντελέσας ἡμέρας τοῦ βίου αὐτοῦ·
ὑπομενῶ, ἕως ἂν πάλιν γένωμαι.
15 εἶτα καλέσεις, ἐγὼ δέ σοι ὑπακούσομαι,
τὰ δὲ ἔργα τῶν χειρῶν σου μὴ ἀποποιοῦ.
16 ἠρίθμησας δέ μου τὰ ἐπιτηδεύματα,

3^2 εισελθ./εν κριμ.] tr. A† | ενωπιον] επι A† || 4 καθ. εσται] tr. A† | αλλ ουθεις] ουδε εις A† || 5^1 μια ημερα] μιας -ρας γενηται A† | 5^2 παρα σοι pau.] παρ αυτω A, παρ αυτου BS | 5^3 χρονον] + γαρ A† || 6^1 απ αυτου] απ εμου A† | ησυχασω A | 6^2 ευδοκησω μου τον β. A† | ο > A† || 7^2 γαρ] δε και A† | ετι] παλιν AS^c | επανθ.] επ > A† || 8^2 εν] εαν A | πετραις A† || 9^2 ποιησει δε] και ποι. A†: cf. 3 12 || 10^2 πεσων δε] και πεσων A†: cf. 3 12 || 11^2] ποταμοι δε ερημωθεντες ξηρανθησονται A† || 12^2] pr. και ου μη εξεγερθη A† | ου μη συρρ.] παλαιωθη A† || 13^1 φυλαξ⟨ε⟩ις A† | 13^2 κρυψεις A† | εως] ε > S*† || 14^2 ημερας] pr. τας S^{c}pl. | 14^3 υπομενω] + σαι (= σε) A† | αν > B || 15^1 καλεσεις] + με A†

καὶ οὐ μὴ παρέλθῃ σε οὐδὲν τῶν ἁμαρτιῶν μου·
17 ἐσφράγισας δέ μου τὰς ἀνομίας ἐν βαλλαντίῳ,
ἐπεσημήνω δέ, εἴ τι ἄκων παρέβην.
18 ※καὶ πλὴν ὄρος πῖπτον διαπεσεῖται,
※καὶ πέτρα παλαιωθήσεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς·
19 ※λίθους ἐλέαναν ὕδατα,
※καὶ κατέκλυσεν ὕδατα ὕπτια τοῦ χώματος τῆς γῆς·
※καὶ ὑπομονὴν ἀνθρώπου ἀπώλεσας.
20 ὧσας αὐτὸν εἰς τέλος, καὶ ᾤχετο·
ἐπέστησας αὐτῷ τὸ πρόσωπον καὶ ἐξαπέστειλας·
21 πολλῶν δὲ γενομένων τῶν υἱῶν αὐτοῦ οὐκ οἶδεν,
ἐὰν δὲ ὀλίγοι γένωνται, οὐκ ἐπίσταται·
22 ἀλλ' ἢ αἱ σάρκες αὐτοῦ ἤλγησαν,
ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ ἐπένθησεν.
15 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιφας ὁ Θαιμανίτης λέγει
2 Πότερον σοφὸς ἀπόκρισιν δώσει συνέσεως πνεύματος
καὶ ἐνέπλησεν πόνον γαστρὸς
3 ἐλέγχων ἐν ῥήμασιν, οἷς οὐ δεῖ,
ἐν λόγοις, οἷς οὐδὲν ὄφελος;
4 οὐ καὶ σὺ ἀπεποιήσω φόβον,
συνετελέσω δὲ ῥήματα τοιαῦτα ἔναντι τοῦ κυρίου;
5 ἔνοχος εἶ ῥήμασιν στόματός σου
οὐδὲ διέκρινας ῥήματα δυναστῶν·
6 ἐλέγξαι σε τὸ σὸν στόμα καὶ μὴ ἐγώ,
τὰ δὲ χείλη σου καταμαρτυρήσουσίν σου.
7 τί γάρ; μὴ πρῶτος ἀνθρώπων ἐγενήθης;
ἢ πρὸ θινῶν ἐπάγης;
8 ἢ σύνταγμα κυρίου ἀκήκοας,
εἰς δὲ σὲ ἀφίκετο σοφία;
9 τί γὰρ οἶδας, ὃ οὐκ οἴδαμεν;

17^1 τας αμαρτιας S, τα αμαρτηματα A† | 17^2 επεσημ. δε] και επεσ. A†: cf. 3 12 || 18^1 διαπεσ.] δια > A† || 19^1 ελεανεν A† || 20^2] pr. και A† | προσωπον] + σου A† | εξαπεσταλη A† || 21^2 δε] τε A | επισταται S* || 22^2 επενθ.] pr. επ αυτω A (idem add. Sy^{mg} ex α' θ' ante 22^1 ηλγησαν; idem add. La ante 22^1 ηλγ. sub ÷ [pro ※] et ante 22^2 επενθ. sub ※, cf. Lag. Mitth. 2, p. 207)

15 1 ελιφαζ SA: cf. 2 11^3 || 2^1 ποτερον] τινα αρα A† | πνευματος B*S^{c}A†] πνευμα rel. | 2^2 και ενεπλ.] εμπλησει δε A† || 3^1 ελεγχων] + με A† | οις ου δει] κενοις A† | 3^2] + εν αυτοις codex unus codici A cognatus (in *O* sub ※) || 4^1 ου] οτι A† | και > S^c | 4^2 του > A† || 5^2 ουδε] -δεν S†, και ου A† | ρημα S*B^c† || 6^1 ελεγξη A† | 6^2 καταμαρτυρησουσιν BS†] -ρησε(= -σαι) A*†, -ρησει A^c†, -ρησαισαν rel. || 7^1 ανθρωπος A† | εγεννηθης AC || 8^2 εις δε] η εις A†: cf. 11 8

ἢ τί συνίεις, ὃ οὐχὶ καὶ ἡμεῖς;
10 ※καί γε πρεσβύτης καί γε παλαιὸς ἐν ἡμῖν
※βαρύτερος τοῦ πατρός σου ἡμέραις.
11 ὀλίγα ὧν ἡμάρτηκας μεμαστίγωσαι,
μεγάλως ὑπερβαλλόντως λελάληκας.
12 τί ἐτόλμησεν ἡ καρδία σου,
ἢ τί ἐπήνεγκαν οἱ ὀφθαλμοί σου,
13 ὅτι θυμὸν ἔρρηξας ἔναντι κυρίου,
ἐξήγαγες δὲ ἐκ στόματος ῥήματα τοιαῦτα;
14 τίς γὰρ ὢν βροτός, ὅτι ἔσται ἄμεμπτος,
ἢ ὡς ἐσόμενος δίκαιος γεννητὸς γυναικός;
15 εἰ κατὰ ἁγίων οὐ πιστεύει,
οὐρανὸς δὲ οὐ καθαρὸς ἐναντίον αὐτοῦ.
16 ἔα δὲ ἐβδελυγμένος καὶ ἀκάθαρτος,
ἀνὴρ πίνων ἀδικίας ἴσα ποτῷ.
17 ἀναγγελῶ δέ σοι, ἄκουέ μου·
ἃ δὴ ἑώρακα, ἀναγγελῶ σοι,
18 ἃ σοφοὶ ἐροῦσιν καὶ οὐκ ἔκρυψαν πατέρας αὐτῶν·
19 αὐτοῖς μόνοις ἐδόθη ἡ γῆ,
καὶ οὐκ ἐπῆλθεν ἀλλογενὴς ἐπ' αὐτούς.
20 πᾶς ὁ βίος ἀσεβοῦς ἐν φροντίδι,
ἔτη δὲ ἀριθμητὰ δεδομένα δυνάστῃ,
21 ὁ δὲ φόβος αὐτοῦ ἐν ὠσὶν αὐτοῦ·
ὅταν δοκῇ ἤδη εἰρηνεύειν,
ἥξει αὐτοῦ ἡ καταστροφή.
22 μὴ πιστευέτω ἀποστραφῆναι ἀπὸ σκότους·
ἐντέταλται γὰρ ἤδη εἰς χεῖρας σιδήρου,
23 κατατέτακται δὲ εἰς σῖτα γυψίν·
οἶδεν δὲ ἐν ἑαυτῷ ὅτι μένει εἰς πτῶμα.
ἡμέρα δὲ αὐτὸν σκοτεινὴ στροβήσει,
24 ἀνάγκη δὲ καὶ θλῖψις αὐτὸν καθέξει
ὥσπερ στρατηγὸς πρωτοστάτης πίπτων.

9² συνιεις] + συ B^c, συ νοεις unus cod., συ νοησεις A† || 10² βαρυτ.] πρεσβυτερος A*† || 12¹ τι] + οτι A† | 12² τι] + σοι A† || 14¹ οτι > A† || 15¹ αγιων] + αυτου S^c† (in *O* sub ※) | 15¹ fin.] + μεμψις A† | 15² ουρ.] pr. ο A | fin.] add. stichum αστρα δε ουκ αμεμπτα A†: cf. 25 5 || 16² αδικιαν A† || 17¹ αναγγελλω SA†: item A† in 17² | δε] ουν A† | ακ. μου] συ δε μου ακ. A† || 18 ερουσιν] ανηγγειλαν A† | και > B† | πατερες AC^pl. || 19¹ αυτοις] + δε S^cpl. || 20¹ ασεβων A† || 21² ειρηνευεσθαι A† | 21³] pr. τοτε A† | αυτου / η κατ.] tr. A || 22² εντετακται A† || 23¹] pr. stichum καταπιπτ⟨ε⟩ι δε εις εξαλη(pro ει)ψιν A†, cui sticho quidam in marg. adpinxit signum obelo simile: eundem stichum praeb. Sy sub ∽ | κατατ. δε] και κατατ. A†: cf. 3 12 | 23² δε] γαρ S† | πτωσιν S† | 23³ δε > A† | αυτον / σκοτ. στροβ.] tr. A† || 24¹ και > S*† | 24² πιπτων] πεπτωκως A†

25 ὅτι ἦρκεν χεῖρας ἐναντίον τοῦ κυρίου,
ἔναντι δὲ κυρίου παντοκράτορος ἐτραχηλίασεν,
26 ἔδραμεν δὲ ἐναντίον αὐτοῦ ὕβρει
※ἐν πάχει νώτου ἀσπίδος αὐτοῦ,
27 ※ὅτι ἐκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐν στέατι αὐτοῦ
※καὶ ἐποίησεν περιστόμιον ἐπὶ τῶν μηρίων.
28 αὐλισθείη δὲ πόλεις ἐρήμους,
εἰσέλθοι δὲ εἰς οἴκους ἀοικήτους·
ἃ δὲ ἐκεῖνοι ἡτοίμασαν, ἄλλοι ἀποίσονται.
29 οὔτε μὴ πλουτισθῇ, οὔτε μὴ μείνῃ αὐτοῦ τὰ ὑπάρχοντα·
οὐ μὴ βάλῃ ἐπὶ τὴν γῆν σκιὰν
30 οὐδὲ μὴ ἐκφύγῃ τὸ σκότος·
τὸν βλαστὸν αὐτοῦ μαράναι ἄνεμος,
ἐκπέσοι δὲ αὐτοῦ τὸ ἄνθος.
31 μὴ πιστευέτω ὅτι ὑπομενεῖ,
κενὰ γὰρ ἀποβήσεται αὐτῷ·
32 ἡ τομὴ αὐτοῦ πρὸ ὥρας φθαρήσεται,
καὶ ὁ ῥάδαμνος αὐτοῦ οὐ μὴ πυκάσῃ·
33 τρυγηθείη δὲ ὥσπερ ὄμφαξ πρὸ ὥρας,
ἐκπέσοι δὲ ὡς ἄνθος ἐλαίας.
34 μαρτύριον γὰρ ἀσεβοῦς θάνατος,
πῦρ δὲ καύσει οἴκους δωροδεκτῶν.
35 ἐν γαστρὶ δὲ λήμψεται ὀδύνας,
ἀποβήσεται δὲ αὐτῷ κενά,
ἡ δὲ κοιλία αὐτοῦ ὑποίσει δόλον.
16 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Ἀκήκοα τοιαῦτα πολλά·
παρακλήτορες κακῶν πάντες.
3 τί γάρ; μὴ τάξις ἐστὶν ῥήμασιν πνεύματος;
※ἢ τί παρενοχλήσει σοι, ὅτι ἀποκρίνῃ;
4 κἀγὼ καθ' ὑμᾶς λαλήσω,
εἰ ὑπέκειτό γε ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀντὶ τῆς ἐμῆς·

25¹ εναντι A† | του > A || 26¹ δε > S*† || 27² μηρων SA (+ αυτου A†) | fin.] add. stichum αινος δε αυτου υβρις Amu. || 28² εισελθοι δε] και εισ. A†: cf. 3 12 | 28³ εκεινος ητοιμασεν AS^c† || 29¹ αυτου / τα υπαρχ.] tr. A† | 29² ου] ουδε A | την γην B*A†] την > S*B^c, γης CS^cpl.: cf. 16 13 || 30¹ το > A† | 30² μαραινει A† | 30³ εκπ. δε] και εκπ. A†: item in 33², cf. 3 12 || 31² αποβ. αυτω] tr. A† || 32¹ η τομη αυ. ad 31 trahit 𝔐 || 33¹ ωσπερ AC^pl.] ως BS | 33² ως] ωσπερ A† || 34² καυσει] pr. κατα A || 35¹ εν γ. δε] και εκ(pro εν) γ. A†: cf. 3 12 | λημψονται A† | 35³ υποισει] ουκ οισει S*† | δολον] πονον A†

16 4¹ καγω] και εγω δε A† | 4² υπεκ. γε] tr. AC(𝔐) | εμης] + ψυχης A†

εἶτ' ἐναλοῦμαι ὑμῖν ῥήμασιν,
κινήσω δὲ καθ' ὑμῶν κεφαλήν·
5 εἴη δὲ ἰσχὺς ἐν τῷ στόματί μου,
κίνησιν δὲ χειλέων οὐ φείσομαι.
6 ἐὰν γὰρ λαλήσω, οὐκ ἀλγήσω τὸ τραῦμα·
ἐὰν δὲ καὶ σιωπήσω, τί ἔλαττον τρωθήσομαι;
7 νῦν δὲ κατάκοπόν με πεποίηκεν, μωρόν, σεσηπότα,
8 ※καὶ ἐπελάβου μου, εἰς μαρτύριον ἐγενήθη·
※καὶ ἀνέστη ἐν ἐμοὶ τὸ ψεῦδός μου,
※κατὰ πρόσωπόν μου ἀνταπεκρίθη.⸜
9 ὀργῇ χρησάμενος κατέβαλέν με,
ἔβρυξεν ἐπ' ἐμὲ τοὺς ὀδόντας,
βέλη πειρατῶν αὐτοῦ ἐπ' ἐμοὶ ἔπεσεν.
10 ἀκίσιν ὀφθαλμῶν ἐνήλατο,
ὀξεῖ ἔπαισέν με εἰς σιαγόνα,
ὁμοθυμαδὸν δὲ κατέδραμον ἐπ' ἐμοί.
11 παρέδωκεν γάρ με ὁ κύριος εἰς χεῖρας ἀδίκου,
ἐπὶ δὲ ἀσεβέσιν ἔρριψέν με·
12 εἰρηνεύοντα διεσκέδασέν με,
λαβών με τῆς κόμης διέτιλεν,
κατέστησέν με ὥσπερ σκοπόν.
13 ἐκύκλωσάν με λόγχαις
βάλλοντες εἰς νεφρούς μου οὐ φειδόμενοι,
ἐξέχεαν εἰς τὴν γῆν τὴν χολήν μου·
14 κατέβαλόν με πτῶμα ἐπὶ πτώματι,
ἔδραμον πρός με δυνάμενοι.
15 σάκκον ἔρραψα ἐπὶ βύρσης μου,
τὸ δὲ σθένος μου ἐν γῇ ἐσβέσθη.
16 ἡ γαστήρ μου συγκέκαυται ἀπὸ κλαυθμοῦ,
ἐπὶ δὲ βλεφάροις μου σκιά.
17 ἄδικον δὲ οὐδὲν ἦν ἐν χερσίν μου,
εὐχὴ δέ μου καθαρά.
18 γῆ, μὴ ἐπικαλύψῃς ἐφ' αἵματι τῆς σαρκός μου,

4^3 ρημ.] λογοις $A^\dagger$ || 5^2 κιν. δε] και κειν. $A^\dagger$: cf. 3 12 | χειλ.] + μου S^* || 6^1 τραυμα] + μου $AS^{c\dagger}$ (in *O* sub ※) | 6^2 ελασσον S || 8^1 εις] pr. και $S^{*\dagger}$ | εγενηθην SA || 9^2 εβρυξεν] + δε $A^\dagger$ | επ εμε .. (9^3) .. επ εμοι] tr. $S^{(\dagger)}$ | 9^2 fin.] + αυτου $A^\dagger$ | 9^3 πειρατων] -τηριων $A^\dagger$ || 10^2 εις σιαγονα Ra. (sim. Gra. et α′σ′)] εις τα γονατα $BS^\dagger$, επι τα γονατα rel. | 10^3 δε] δη S | επ εμε A: cf. $9^{2.3}$ || 11^1 αδικων S^c | 11^2 ασεβεις $A^\dagger$ || 13^3 την γην] την > SA mu.: cf. 15 29 | χολην] ζωην $AS^{c\dagger}$ || 14^1 πτωμα > $S^{*\dagger}$ | 14^2 προς (ε)με] επ εμε $A^\dagger$ | δυνατοι $A^\dagger$ || 15^1 ερραψα Gra.] -ψαν mss., sed $AS^{c\dagger}$ ερ(ρ)ιψαν | βυρση AS^c | 15^2 εις την εσβεσαν $A^\dagger$ || 16^2 βλεφαρων $A^\dagger$ | σκια] + θανατου AS^c compl. (in *O* sub ※) || 17^1 δε] γαρ $A^\dagger$ || 18^1 της > $A^\dagger$

μηδὲ εἴη τόπος τῇ κραυγῇ μου.
19 καὶ νῦν ἰδοὺ ἐν οὐρανοῖς ὁ μάρτυς μου,
ὁ δὲ συνίστωρ μου ἐν ὑψίστοις.
20 ἀφίκοιτό μου ἡ δέησις πρὸς κύριον,
ἔναντι δὲ αὐτοῦ στάζοι μου ὁ ὀφθαλμός.
21 εἴη δὲ ἔλεγχος ἀνδρὶ ἔναντι κυρίου
※καὶ υἱὸς ἀνθρώπου τῷ πλησίον αὐτοῦ.⸜
22 ἔτη δὲ ἀριθμητὰ ἥκασιν,
ὁδῷ δέ, ᾗ οὐκ ἐπαναστραφήσομαι, πορεύσομαι.
17 1 ὀλέκομαι πνεύματι φερόμενος,
δέομαι δὲ ταφῆς καὶ οὐ τυγχάνω.
2 λίσσομαι κάμνων, καὶ τί ποιήσας;
3 ἔκλεψαν δέ μου τὰ ὑπάρχοντα ἀλλότριοι.
※τίς ἐστιν οὗτος; τῇ χειρί μου συνδεθήτω.
4 ※ὅτι καρδίαν αὐτῶν ἔκρυψας ἀπὸ φρονήσεως,
※διὰ τοῦτο οὐ μὴ ὑψώσῃς αὐτούς.
5 ※τῇ μερίδι ἀναγγελεῖ κακίας,⸜
ὀφθαλμοὶ δέ μου ἐφ' υἱοῖς ἐτάκησαν.
6 ἔθου δέ με θρύλημα ἐν ἔθνεσιν,
γέλως δὲ αὐτοῖς ἀπέβην·
7 πεπώρωνται γὰρ ἀπὸ ὀργῆς οἱ ὀφθαλμοί μου,
πεπολιόρκημαι μεγάλως ὑπὸ πάντων.
8 θαῦμα ἔσχεν ἀληθινοὺς ἐπὶ τούτῳ·
δίκαιος δὲ ἐπὶ παρανόμῳ ἐπανασταίη·
9 σχοίη δὲ πιστὸς τὴν ἑαυτοῦ ὁδόν,
καθαρὸς δὲ χεῖρας ἀναλάβοι θάρσος.
10 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ πάντες ἐρείδετε, ※καὶ δεῦτε δή·⸜
οὐ γὰρ εὑρίσκω ἐν ὑμῖν ἀληθές.
11 αἱ ἡμέραι μου παρῆλθον ἐν βρόμῳ,
ἐρράγη δὲ τὰ ἄρθρα τῆς καρδίας μου.
12 ※νύκτα εἰς ἡμέραν ἔθηκαν,
※φῶς ἐγγὺς ἀπὸ προσώπου σκότους.⸜

18^2 της κραυγης A || 19—17 12 > $S^{*\dagger}$ || 19^1 ουρανω $S^{s\dagger}$ | μου > $A^\dagger$ || 20^1 μου / η δεη. et 20^2 μου / ο οφθ.] tr. $A^\dagger$ | 20^2 σταξαι $A^\dagger$ || 21^1 ελεγχος ανδρι] ο ελ. μου $A^\dagger$ | 21^2 > $S^{s\dagger}$ | υιος $AO^\dagger$] υιω rel. || 22^1 ηκασιν] ηκουσιν μοι $A^{(\dagger)}$

17 2 ποιησας $BS^sC^\dagger$] -σω A rel. (sic etiam corrector posterior codicis S) || 3^1 τα υπαρχ. / αλλοτριοι] tr. $A^\dagger$ || 4^1 εκρυψαν A | 4^2 ου] ουν $A^\dagger$ || 5^2 μου > $BO^\dagger$ || 6^1 δε > $A^\dagger$ | 6^2] και απεβην αυτοις γελος(sic) $A^\dagger$: cf. 3 12 || 7^1 πεπηρωνται $AS^{s\dagger}$ | γαρ] δε $A^\dagger$ | οργης] + σου $A^\dagger$ | 7^2] pr. και $A^\dagger$ | μεγ. / υπο παντων] tr. $A^\dagger$ || 8^1 θαυμα] + δε S^s | τουτω $BS^{s\dagger}$] τουτοις rel. | 8^2] δικαιω γαρ παρανομος επανεστη $A^\dagger$ || 9^2 καθ. δε] και ο καθ. $A^\dagger$: cf. 3 12 | χερσιν $A^\dagger$ || 10^1 ερειδ.] κριναται(pro -τε) $S^{s\dagger}$ | δη > $A^\dagger$ | 10^2 ευρισκω] εστιν $S^{s\dagger}$ || 11^1 αι] και $A^\dagger$ | βρομω] δρομω A || 12^1 εθηκαν $AO^\dagger$] ν > rel.

13 ἐὰν γὰρ ὑπομείνω, ᾅδης μου ὁ οἶκος,
ἐν δὲ γνόφῳ ἔστρωταί μου ἡ στρωμνή.
14 θάνατον ἐπεκαλεσάμην πατέρα μου εἶναι,
μητέρα δέ μου καὶ ἀδελφὴν σαπρίαν.
15 ποῦ οὖν μου ἔτι ἐστὶν ἡ ἐλπίς;
ἢ τὰ ἀγαθά μου ὄψομαι;
16 ἢ μετ' ἐμοῦ εἰς ᾅδην καταβήσονται,
※ἢ ὁμοθυμαδὸν ἐπὶ χώματος καταβησόμεθα;
18 1 Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδαδ ὁ Σαυχίτης λέγει
2 Μέχρι τίνος οὐ παύσῃ;
ἐπίσχες, ἵνα καὶ αὐτοὶ λαλήσωμεν.
3 διὰ τί ὥσπερ τετράποδα σεσιωπήκαμεν ἐναντίον σου;
4 κέχρηταί σοι ὀργή.
τί γάρ; ἐὰν σὺ ἀποθάνῃς, ἀοίκητος ἡ ὑπ' οὐρανόν;
ἢ καταστραφήσεται ὄρη ἐκ θεμελίων;
5 καὶ φῶς ἀσεβῶν σβεσθήσεται,
καὶ οὐκ ἀποβήσεται αὐτῶν ἡ φλόξ·
6 τὸ φῶς αὐτοῦ σκότος ἐν διαίτῃ,
ὁ δὲ λύχνος ἐπ' αὐτῷ σβεσθήσεται.
7 θηρεύσαισαν ἐλάχιστοι τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ,
σφάλαι δὲ αὐτοῦ ἡ βουλή.
8 ἐμβέβληται δὲ ὁ ποὺς αὐτοῦ ἐν παγίδι·
ἐν δικτύῳ ἑλιχθείη.
9 ἔλθοισαν δὲ ἐπ' αὐτὸν παγίδες·
※κατισχύσει ἐπ' αὐτὸν διψῶντας.
10 ※κέκρυπται ἐν τῇ γῇ σχοινίον αὐτοῦ
※καὶ ἡ σύλλημψις αὐτοῦ ἐπὶ τρίβων.
11 κύκλῳ ὀλέσαισαν αὐτὸν ὀδύναι,
πολλοὶ δὲ περὶ πόδας αὐτοῦ ἔλθοισαν ἐν λιμῷ στενῷ.

13¹ αδης μου ο οικος] ο οικ. μου αδ. S*† || 14¹ επεκαλεσαμην] προσεκ. S (S*† om. μην)ABᶜ || 15¹ εστιν / η ελπ.] tr. S†, εστιν > A† | 15²] + ετι A† || 16¹ αδην] pr. τον A† | καταβησονται] -σεται A

18 1 βαλδαδ: cf. 2 11⁴ | σαυχιτης] σ > A†: item AV(ℵ) in 42 17e, sed in 8 1 25 1 42 9 etiam A σαυχιτης, cf. 2 11⁴ || 3 δια] ινα A† | τι] + δε A || 4¹ κεχρηται] κεχρη (sic) A† | σοι] σε δε ASᶜ(ℵ) | 4² γαρ εαν / συ] tr. S*† | η υπ ουρ.] pr. εσται AC†, + εσται Bᶜ† | 4³ ορη] η γη A† || 5² αναβησ. A† | αυτου A† || 6¹] + αυτου A | 6² λυχν.] + αυτου A† = 𝔐 | επ > B*† || 7¹ θηρευσ(ε)ιαν A† | ελαχ. / τα υπ. αυ.] tr. A† | 7² σφαλαι δε] και σφαλ(ε)ιη (cf. Thack. p. 286) A†: cf. 3 12 || 8¹ εμβεβλ. BS†] εμβληθειη rel. | 8²] pr. και A CSᶜ† | ειλιχθ. A†: cf. Thack. p. 266 || 9¹ δε > S | 9¹ fin.] + κυκλοθεν A | 9²] pr. και A† | κατισχυσουσιν et διψωντες A† || 10¹ κεκρ.] + δε A || 11¹ κυκλω] κυκλοθεν (ad 10 tractum, cf. 9¹) και A† | ολεσ(ε)ιαν A†: cf. 18 | 11² πολλων A† | ποδας] ς > BS | αυτου > A† | ελθοισαν εν] ελθοι (sic) A†

12 πτῶμα δὲ αὐτῷ ἡτοίμασται ἐξαίσιον.
13 βρωθείησαν αὐτοῦ κλῶνες ποδῶν,
κατέδεται δὲ τὰ ὡραῖα αὐτοῦ θάνατος.
14 ἐκραγείη δὲ ἐκ διαίτης αὐτοῦ ἴασις,
σχοίη δὲ αὐτὸν ἀνάγκη αἰτίᾳ βασιλικῇ.
15 ※κατασκηνώσει ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ ἐν νυκτὶ αὐτοῦ,
※κατασπαρήσονται τὰ εὐπρεπῆ αὐτοῦ θείῳ.
16 ※ὑποκάτωθεν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ ξηρανθήσονται,
※καὶ ἐπάνωθεν ἐπιπεσεῖται θερισμὸς αὐτοῦ.
17 τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ ἀπόλοιτο ἐκ γῆς,
※καὶ ὑπάρχει ὄνομα αὐτῷ ἐπὶ πρόσωπον ἐξωτέρω.
18 ἀπώσειεν αὐτὸν ἐκ φωτὸς εἰς σκότος.
19 οὐκ ἔσται ἐπίγνωστος ἐν λαῷ αὐτοῦ,
οὐδὲ σεσῳσμένος ἐν τῇ ὑπ' οὐρανὸν ὁ οἶκος αὐτοῦ,
ἀλλ' ἐν τοῖς αὐτοῦ ζήσονται ἕτεροι.
20 ἐπ' αὐτῷ ἐστέναξαν ἔσχατοι,
πρώτους δὲ ἔσχεν θαῦμα.
21 οὗτοί εἰσιν οἶκοι ἀδίκων,
οὗτος δὲ ὁ τόπος τῶν μὴ εἰδότων τὸν κύριον.
19 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Ἕως τίνος ἔγκοπον ποιήσετε ψυχήν μου
καὶ καθαιρεῖτε με λόγοις;
3 γνῶτε μόνον ὅτι ὁ κύριος ἐποίησέ με οὕτως·
καταλαλεῖτέ μου, οὐκ αἰσχυνόμενοί με ἐπίκεισθέ μοι.
4 ναὶ δὴ ἐπ' ἀληθείας ἐγὼ ἐπλανήθην,
παρ' ἐμοὶ δὲ αὐλίζεται πλάνος
4a λαλῆσαι ῥῆμα, ὃ οὐκ ἔδει,
τὰ δὲ ῥήματά μου πλανᾶται καὶ οὐκ ἐπὶ καιροῦ.
5 ἔα δὲ ὅτι ἐπ' ἐμοὶ μεγαλύνεσθε,
ἐνάλλεσθε δέ μοι ὀνείδει.
6 γνῶτε οὖν ὅτι ὁ κύριός ἐστιν ὁ ταράξας,
ὀχύρωμα δὲ αὐτοῦ ἐπ' ἐμὲ ὕψωσεν.

12 πτωμα δε] και πτ. A†: cf. 3 12 | αυτω ητοιμ.] tr. S† | ητοιμαστο A† || 13² δε > S | ωραια] ωμια A† | αυτου ante τα tr. Amu. | θαν.] pr. πρωιμος codex unus codici A cognatus (in *O* sub ※) || 14² αιτια] pr. και A || 15¹ εν νυκτι] και εν σωματι A† | 15² κατασπαρησεται A† | θ(ε)ιω BSA†] pr. εν rel. || 17¹ απολ(ε)ιται S*† || 18] pr. και A† | απωσ(ε)ιαν A: cf. 11¹ || 19¹ λαω] pr. τω A† || 21¹ οικοι] pr. οι BS | 21² ο > A†

19 2¹ τινος] ποτε A† | εποιησατε S† | ψυχην] pr. την A | 2² καθελειται (pro -τε) A† || 3¹ ο > S† | με] μοι A | ουτως > S*† | 3²] pr. και A† | μου] με A† | επικ.] pr. και A || 4¹ επ αληθ. / εγω] tr. A† | 4² παρ εμοι δε] και εν εμοι A†: cf. 3 12 | αυλισθησεται S*† || 4a¹ ρηματα α B† || 6¹ ουν > A† | ο 1⁰ > SBᶜ | ταρ.] + με ASᶜ

7 ἰδοὺ γελῶ ὀνείδει καὶ οὐ λαλήσω·
κεκράξομαι, καὶ οὐδαμοῦ κρίμα.
8 κύκλῳ περιῳκοδόμημαι καὶ οὐ μὴ διαβῶ,
ἐπὶ πρόσωπόν μου σκότος ἔθετο.
9 τὴν δὲ δόξαν ἀπ᾽ ἐμοῦ ἐξέδυσεν,
ἀφεῖλεν δὲ στέφανον ἀπὸ κεφαλῆς μου.
10 διέσπασέν με κύκλῳ, καὶ ᾠχόμην·
ἐξέκοψεν δὲ ὥσπερ δένδρον τὴν ἐλπίδα μου.
11 δεινῶς δέ μοι ὀργῇ ἐχρήσατο,
ἡγήσατο δέ με ὥσπερ ἐχθρόν.
12 ὁμοθυμαδὸν δὲ ἦλθον τὰ πειρατήρια αὐτοῦ ἐπ᾽ ἐμοὶ ταῖς ὁδοῖς μου,
ἐκύκλωσάν με ἐγκάθετοι.
13 ἀπ᾽ ἐμοῦ δὲ ἀδελφοί μου ἀπέστησαν,
ἔγνωσαν ἀλλοτρίους ἢ ἐμέ·
φίλοι δέ μου ἀνελεήμονες γεγόνασιν.
14 οὐ προσεποιήσαντό με οἱ ἐγγύτατοί μου,
καὶ οἱ εἰδότες μου τὸ ὄνομα ἐπελάθοντό μου.
15 γείτονες οἰκίας θεράπαιναί τέ μου,
ἀλλογενὴς ἤμην ἐναντίον αὐτῶν.
16 θεράποντά μου ἐκάλεσα, καὶ οὐχ ὑπήκουσεν·
στόμα δέ μου ἐδέετο.
17 καὶ ἱκέτευον τὴν γυναῖκά μου,
προσεκαλούμην δὲ κολακεύων υἱοὺς παλλακίδων μου·
18 οἱ δὲ εἰς τὸν αἰῶνά με ἀπεποιήσαντο·
ὅταν ἀναστῶ, κατ᾽ ἐμοῦ λαλοῦσιν.
19 ἐβδελύξαντο δέ με οἱ εἰδότες με·
οὓς δὴ ἠγαπήκειν, ἐπανέστησάν μοι.
20 ἐν δέρματί μου ἐσάπησαν αἱ σάρκες μου,
τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἐν ὀδοῦσιν ἔχεται.

7[1] γελω] λαλω ASc†, λεγω unus cod. | ονειδη ABc || 8[2] επι] + δε A† | προσωπον] -που S; ατραπους A† = 𝔐, cf. Field et 24 13 6 19 || 9[1] δε > A† | δοξαν] + μου A | 9[2] αφειλεν δε] και αφ. A†: cf. 3 12 || 10[1] διεσπ.] + δε ASc || 11[1] δε > A† | 11[2] > S*† || 12[1] δε > A† | ηλθ. τα πειρ./αυτου] tr. A (A† ηλθεν) | επ εμε A(†) | ταις οδ. μου ad 12[2] trahit B | 12[2] με > B† || 13[1] δε > BS (S, non B, trahit απ εμου ad 12[2]) | αδ. μου απεστ.] απεστ. αδ. A† | 13[3] φιλοι] pr. οι A† || 14[1]] pr. και A† | προσεποι.] προσειδον S† | 14[2] και > A† | (ε)ιδοντες B*ASc†: cf. 19 20 7 || 15[1] οικ(ε)ιοι A† | 15[2] ημην] εγενομην A† || 16[1] θεραποντα] -τας δε A† | υπηκουσεν] -σαν μου A(†) | 16[2] εδεετο] εδεειτο(cf. Thack. p. 243) αυτων A† || 17[2] προσεκ. δε] και πρ. A†: cf. 3 12 || 18[1] με απεποι.] tr. B*†, με > S*† | απ(ε)ιπαντο A† || 19[1] δε > B | (ε)ιδοτες] ιδοντες BS: cf. 14 | 19[2] ους δη] ους δε S; και ους A†: cf. 3 12 | ηγαπων A† || 20[1] αι > A† | 20[2] οδουσιν] οδυναις A†

21 ἐλεήσατέ με, ἐλεήσατέ με, ὦ φίλοι·
χεὶρ γὰρ κυρίου ἡ ἁψαμένη μού ἐστιν.
22 διὰ τί δέ με διώκετε ὥσπερ καὶ ὁ κύριος,
ἀπὸ δὲ σαρκῶν μου οὐκ ἐμπίπλασθε;
23 τίς γὰρ ἂν δώῃ γραφῆναι τὰ ῥήματά μου,
τεθῆναι δὲ αὐτὰ ἐν βιβλίῳ εἰς τὸν αἰῶνα
24 ※ἐν γραφείῳ σιδηρῷ καὶ μολίβῳ※
ἢ ἐν πέτραις ἐγγλυφῆναι;
25 οἶδα γὰρ ὅτι ἀέναός ἐστιν ὁ ἐκλύειν με μέλλων ἐπὶ γῆς.
26 ἀναστήσαι τὸ δέρμα μου τὸ ἀνατλῶν ταῦτα·
παρὰ γὰρ κυρίου ταῦτά μοι συνετελέσθη,
27 ἃ ἐγὼ ἐμαυτῷ συνεπίσταμαι,
ἃ ὁ ὀφθαλμός μου ἑόρακεν καὶ οὐκ ἄλλος·
πάντα δέ μοι συντετέλεσται ἐν κόλπῳ.
28 εἰ δὲ καὶ ἐρεῖτε Τί ἐροῦμεν ἔναντι αὐτοῦ;
※καὶ ῥίζαν λόγου εὑρήσομεν ἐν αὐτῷ·※
29 εὐλαβήθητε δὴ καὶ ὑμεῖς ἀπὸ ἐπικαλύμματος·
θυμὸς γὰρ ἐπ᾽ ἀνόμους ἐπελεύσεται,
καὶ τότε γνώσονται ποῦ ἐστιν αὐτῶν ἡ ὕλη.
20 1 Ὑπολαβὼν δὲ Σωφαρ ὁ Μιναῖος λέγει
2 Οὐχ οὕτως ὑπελάμβανον ἀντερεῖν σε ταῦτα,
καὶ οὐχὶ συνίετε μᾶλλον ἢ καὶ ἐγώ.
3 ※παιδείαν ἐντροπῆς μου ἀκούσομαι,
※καὶ πνεῦμα ἐκ τῆς συνέσεως ἀποκρίνεταί μοι.
4 ※μὴ ταῦτα ἔγνως ἀπὸ τοῦ ἔτι※
ἀφ᾽ οὗ ἐτέθη ἄνθρωπος ἐπὶ τῆς γῆς;
5 εὐφροσύνη γὰρ ἀσεβῶν πτῶμα ἐξαίσιον,
χαρμονὴ δὲ παρανόμων ἀπώλεια,
6 ἐὰν ἀναβῇ εἰς οὐρανὸν αὐτοῦ τὰ δῶρα,

21[1] ελεησ. με 1°] εγγισατε μοι A(†) (cf. Field), sed post φιλοι add. ελεησατε με | 21[2] η αψ. μου/εστιν] tr. A† || 22[1] δε > BS | και ο > S*† || 23[1] αν > S*† | 23[2] βιβλω S || 24[1] σιδηριω S† | και] η A† | 24[2] > B*† || 25 επι γης ad 26 trahit B | 26[1] αναστησαι ad 25 trahit S | init. — μου] αναστησ(ε)ι δε μου το σωμα ASc† | ανατλων(uel -τλουν: cf. Thack. § 22,1) O compl.] αναντλουν BASc, αντλουν S* | 26[2] γαρ > S† | ταυτα μοι] tr. A† || 27[2] ο > S* | οι οφθαλμοι et εορακασιν A† | 27[3] παν S*† | κολπω] λ > S*† || 28[1] εναντι BS*†] -τιον rel. || 29[1] δη] δε S*A† | επικαλ.] κριματος A†: idem pr. uid. Sc† | 29[2] ανομοις A† | 29[3] που — fin.] οτι ουδαμου αυτων η ισχυς εστιν A† | εστιν/αυ. η υλη] tr. S†

20 2[1] αντερειν] pr. σε ειναι και A† | 2[2] συνιεναι ASc | και ult. > A || 3+4[1] in SyLa sub ※ (Sy excipit 3[2] αποκριν. μοι), sed adsunt etiam in Sa: cf. 30 22 || 3[1] μου] σου ASc† | 3[2] συνεσ.] + σου A† | αποκριθησεται B*† || 4[1] απο του ετι > S† || 5[1] γαρ] δε BS† | 5[2] παραν.] ασεβων A† || 6[1] αυτου/τα δωρα] tr. A†

ἡ δὲ θυσία αὐτοῦ νεφῶν ἅψηται.
7 ὅταν γὰρ δοκῇ ἤδη κατεστηρίχθαι,
τότε εἰς τέλος ἀπολεῖται·
οἱ δὲ ἰδόντες αὐτὸν ἐροῦσιν Ποῦ ἐστιν;
8 ὥσπερ ἐνύπνιον ἐκπετασθὲν οὐ μὴ εὑρεθῇ,
ἔπτη δὲ ὥσπερ φάσμα νυκτερινόν.
9 ※ὀφθαλμὸς παρέβλεψεν καὶ οὐ προσθήσει,
※καὶ οὐκέτι προσνοήσει αὐτὸν ὁ τόπος αὐτοῦ.
10 τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ ὀλέσαισαν ἥττονες,
αἱ δὲ χεῖρες αὐτοῦ πυρσεύσαισαν ὀδύνας.
11 ※ὀστᾶ αὐτοῦ ἐνεπλήσθησαν νεότητος αὐτοῦ,
※καὶ μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χώματος κοιμηθήσεται.
12 ※ἐὰν γλυκανθῇ ἐν στόματι αὐτοῦ κακία,
※κρύψει αὐτὴν ὑπὸ τὴν γλῶσσαν αὐτοῦ·
13 ※οὐ φείσεται αὐτῆς καὶ οὐκ ἐγκαταλείψει αὐτὴν
※καὶ συνέξει αὐτὴν ἐν μέσῳ τοῦ λάρυγγος αὐτοῦ.
14 καὶ οὐ μὴ δυνηθῇ βοηθῆσαι ἑαυτῷ·
※χολὴ ἀσπίδος ἐν γαστρὶ αὐτοῦ.
15 πλοῦτος ἀδίκως συναγόμενος ἐξεμεσθήσεται,
ἐξ οἰκίας αὐτοῦ ἐξελκύσει αὐτὸν ἄγγελος.
16 θυμὸν δὲ δρακόντων θηλάσειεν,
ἀνέλοι δὲ αὐτὸν γλῶσσα ὄφεως.
17 μὴ ἴδοι ἄμελξιν νομάδων
μηδὲ νομὰς μέλιτος καὶ βουτύρου.
18 εἰς κενὰ καὶ μάταια ἐκοπίασεν πλοῦτον, ἐξ οὗ οὐ γεύσεται,
ὥσπερ στρίφνος ἀμάσητος ἀκατάποτος.
19 πολλῶν γὰρ ἀδυνάτων οἴκους ἔθλασεν,
δίαιταν δὲ ἥρπασεν καὶ οὐκ ἔστησεν.
20 οὐκ ἔστιν αὐτοῦ σωτηρία τοῖς ὑπάρχουσιν,

7^1 γαρ > A | κατεστηρ. BS†] κατ > rel. | 7^3 ιδοντες $S^{(*)}$] ιδοτες A†, ειδοτες BOpl.: cf. 19 14 || 8^2 φασμα] θαυμα S^{*}†, φαντασμα A† = *phantasma* La; cf. 33 15 || 9^1 προσθησεται S^{*}† | 9^2 ουκετι] ου A†, sed post αυτου add. A† ουκετι || 10^1 ολεσ.] θλασ(ε)ιαν A† | 10^2 πυρσ.] ψηλαφησουσιν A† | οδυναις $B^{*}S^{*}$† || 11^1 ενεπλησθησαν] θησ > S^{*}†, σαν > A† || 12^1 εαν γλυκ.] εγλυκ. A† || 13^1 ου > La† | 13^2 συνεξει compl.] συναξει BSA || 14^2 fin.] + και πονος A || 15^1 fin.] + εκ κοιλιας αυτου A†: = מ מבטנו, sed 15^2 εξ οικιας | 15^2 αγγελος] + θανατου A† || 16^1 θυμος A† | (+ δε A†) αυτου retinet A | 15^2 αγγελος] + θανατου A† || 16^1 θυμος A† | θηλασει A† | 16^2 ανελοι δε] και αν. A†: cf. 3 12 || 18^1 πλουτον] pr. σχοιη δε A | 18^2 στρυχνον αμασητον ακαταπατητον A†: lectiones στριφνος et στρυχνον notantur in Sym^{g}, ambae literis graecis || 19^1 αδυνατων] δυν. BS^{*}† | 19^2 δε] + αυτων AS^{c} || 20^1 init.] pr. δια τουτο AS^{c}†: ex 21^2, ubi A† haec om. (cf. inf.) | εστιν] εστη A† | αυτου(A† -τω) σωτ.] tr. S† | τοις υπαρχ.] εν τ. υπ. αυτου A†

※ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτοῦ οὐ σωθήσεται.
21 ※οὐκ ἔστιν ὑπόλειμμα τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ·
διὰ τοῦτο οὐκ ἀνθήσει αὐτοῦ τὰ ἀγαθά.
22 ὅταν δὲ δοκῇ ἤδη πεπληρῶσθαι, θλιβήσεται,
πᾶσα δὲ ἀνάγκη ἐπ' αὐτὸν ἐπελεύσεται.
23 ※εἴ πως πληρώσαι γαστέρα αὐτοῦ,
ἐπαποστείλαι ἐπ' αὐτὸν θυμὸν ὀργῆς,
νίψαι ἐπ' αὐτὸν ὀδύνας·
24 καὶ οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς σιδήρου,
τρώσαι αὐτὸν τόξον χάλκειον·
25 διεξέλθοι δὲ διὰ σώματος αὐτοῦ βέλος,
ἀστραπαὶ δὲ ἐν διαίταις αὐτοῦ περιπατήσαισαν·
※ἐπ' αὐτῷ φόβοι.
26 πᾶν δὲ σκότος αὐτῷ ὑπομείναι·
κατέδεται αὐτὸν πῦρ ἄκαυστον,
κακώσαι δὲ αὐτοῦ ἐπήλυτος τὸν οἶκον.
27 ἀνακαλύψαι δὲ αὐτοῦ ὁ οὐρανὸς τὰς ἀνομίας,
γῆ δὲ ἐπαναστήσαι αὐτῷ.
28 ἑλκύσαι τὸν οἶκον αὐτοῦ ἀπώλεια εἰς τέλος,
ἡμέρα ὀργῆς ἐπέλθοι αὐτῷ.
29 αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου
καὶ κτῆμα ὑπαρχόντων αὐτῷ παρὰ τοῦ ἐπισκόπου.
21 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Ἀκούσατε ἀκούσατέ μου τῶν λόγων,
ἵνα μὴ ᾖ μοι παρ' ὑμῶν αὕτη ἡ παράκλησις.
3 ἄρατέ με, ἐγὼ δὲ λαλήσω,
εἶτ' οὐ καταγελάσετέ μου.
4 τί γάρ; μὴ ἀνθρώπου μου ἡ ἔλεγξις;
ἢ διὰ τί οὐ θυμωθήσομαι;

stichos $20^2 + 21^1$ ex θ′ additos A† inserit non ante, sed post 21^2, cf. 24 5 36 19 39 1 et 5 23 36 28a+b | 20^2 ου > S^{*}† || 21^2 δια τουτο ουκ] ουδε A†: cf. 20^1 init. || 22^1 δε > AC† || 23^1 ει πως] + ει BS*† | ει πως πληρ.] και πληρωσει A† | 23^3 νιψαι] ρ(ε)ιψαι AS^{c} (+ δε A†) || 24^2 τρωσαι] + δε A† | χαλκαιον(i. e. -κεον) A†: cf. 41 7 || 25^1 διεξ. δε] και διεξ. A†: cf. 3 12 | 25^2 αστραπαι *O*†] ανδρα A†, αστρα rel. | διαιτη SC† | περιπατησαισαν] μη -τησαι A† || 26^1 παν δε] και παν A†: cf. 3 12 | αυτον A† | 26^2 κατεδ.] + δε A | ακαυστον] ασβεστον A La†: haec lectio notatur in Sm^{g} et in Sym^{g} | 26^3 κακ. δε] και κακ. A†: cf. 3 12 || 27^1 δε > A† | 27^2 δε > S^{*}† || 28^1 ελκυσαι] εκλυσαι S | 28^2] pr. και A† || 29^2 αυτω] -του A

21 2^1 ακουσ. 1^0] + μου A | 2^2 η 1^0] ειη A† | παρ υμων / αυτη] tr. A† | η ult. > AC† || 3^1 αρατε] βαστασατε A† | 3^2] ειτα μη μου καταγελαται(pro -τε) A† | καταγελασατε S† || 4^1 ανθρ.] pr. εξ A† | μου / η ελ.] tr. A | 4^2 η] και A†

5 εἰσβλέψαντες εἰς ἐμὲ θαυμάσατε
χεῖρα θέντες ἐπὶ σιαγόνι.
6 ἐάν τε γὰρ μνησθῶ, ἐσπούδακά,
ἔχουσιν δέ μου τὰς σάρκας ὀδύναι.
7 διὰ τί ἀσεβεῖς ζῶσιν,
πεπαλαίωνται δὲ καὶ ἐν πλούτῳ;
8 ὁ σπόρος αὐτῶν κατὰ ψυχήν,
τὰ δὲ τέκνα αὐτῶν ἐν ὀφθαλμοῖς.
9 οἱ οἶκοι αὐτῶν εὐθηνοῦσιν, φόβος δὲ οὐδαμοῦ,
μάστιξ δὲ παρὰ κυρίου οὐκ ἔστιν ἐπ' αὐτοῖς.
10 ἡ βοῦς αὐτῶν οὐκ ὠμοτόκησεν,
διεσώθη δὲ αὐτῶν ἐν γαστρὶ ἔχουσα καὶ οὐκ ἔσφαλεν.
11 μένουσιν δὲ ὡς πρόβατα αἰώνια,
τὰ δὲ παιδία αὐτῶν προσπαίζουσιν
12 ἀναλαβόντες ψαλτήριον καὶ κιθάραν
καὶ εὐφραίνονται φωνῇ ψαλμοῦ.
13 συνετέλεσαν δὲ ἐν ἀγαθοῖς τὸν βίον αὐτῶν,
ἐν δὲ ἀναπαύσει ᾅδου ἐκοιμήθησαν.
14 λέγει δὲ κυρίῳ Ἀπόστα ἀπ' ἐμοῦ,
ὁδούς σου εἰδέναι οὐ βούλομαι·
15 ※τί ἱκανός, ὅτι δουλεύσομεν αὐτῷ;
※καὶ τίς ὠφέλεια, ὅτι ἀπαντήσομεν αὐτῷ;
16 ἐν χερσὶν γὰρ ἦν αὐτῶν τὰ ἀγαθά,
ἔργα δὲ ἀσεβῶν οὐκ ἐφορᾷ.
17 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ καὶ ἀσεβῶν λύχνος σβεσθήσεται,
ἐπελεύσεται δὲ αὐτοῖς ἡ καταστροφή,
ὠδῖνες δὲ αὐτοὺς ἕξουσιν ἀπὸ ὀργῆς.
18 ἔσονται δὲ ὥσπερ ἄχυρα πρὸ ἀνέμου
ἢ ὥσπερ κονιορτός, ὃν ὑφείλατο λαῖλαψ.
19 ἐκλίποι υἱοὺς τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῦ·
※ἀνταποδώσει πρὸς αὐτὸν καὶ γνώσεται.
20 ἴδοισαν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τὴν ἑαυτοῦ σφαγήν,
ἀπὸ δὲ κυρίου μὴ διασωθείη·

5[1] εμβλεψ. A† | θαυμασατε S*A†] -σετε B†, θαυμα σχητε(sic) Sc†, θαυμα σχετε mu. | 5[2] σιαγ.] στομα A†: cf. 𝔐 || 7[1] τι] + δε A† | 7[2] εν > A† || 8[2] δε > S*† | fin.] + αυτων A† || 9[2] επ > B*C† | αυτους S || 10[2] εν] pr. η A† | εχουσα > S*† || 11[1] ως] ωσπερ Amu. | 11[2] προσπαιζουσιν] προσπε(pro αι)ζει αυτοις A† || 12[1] αναλαμβανοντα A† | 12[2] ευφρανθησονται S*† || 13[1] δε > A || 14[1] δε] + ο ασεβης A† | κυριω] pr. τω SA† | 14[2] οδους] pr. τας A† | οδ. σου / ειδ.] tr. S† || 15[2] απαντησωμεν A || 16[1] ην αυτων] tr. A† | 16[2] ουκ εφορα] ου καθαρα A† || 17[1] ασεβων λυχνος] tr. S† | σβεσθ.] pr. ου S*† | 17[3] ωδινες δε] και ωδ. A†: cf. 3 12 | αυτοις A† | αυτους εξ.] tr. BS || 18[1] προ] υπο B*S†, απο Bc† | 18[2] η > S*† || 19[1] υιοις A† || 20[1] ιδοισαν] ιδοιεν δε A(ℵ) | 20[2] απο δε] και υπο A†: cf. 3 12

21 ※ὅτι τί θέλημα αὐτοῦ ἐν οἴκῳ αὐτοῦ μετ' αὐτόν;
※καὶ ἀριθμοὶ μηνῶν αὐτοῦ διῃρέθησαν.
22 πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην;
αὐτὸς δὲ φόνους διακρινεῖ.
23 ※οὗτος ἀποθανεῖται ἐν κράτει ἁπλοσύνης αὐτοῦ,
※ὅλος δὲ εὐπαθῶν καὶ εὐθηνῶν·
24 τὰ δὲ ἔγκατα αὐτοῦ πλήρη στέατος,
μυελὸς δὲ αὐτοῦ διαχεῖται.
25 ὁ δὲ τελευτᾷ ὑπὸ πικρίας ψυχῆς
οὐ φαγὼν οὐδὲν ἀγαθόν.
26 ὁμοθυμαδὸν δὲ ἐπὶ γῆς κοιμῶνται,
σαπρία δὲ αὐτοὺς ἐκάλυψεν.
27 ὥστε οἶδα ὑμᾶς ὅτι τόλμῃ ἐπίκεισθέ μοι·
28 ※ὅτι ἐρεῖτε Ποῦ ἐστιν οἶκος ἄρχοντος;
※καὶ ποῦ ἐστιν ἡ σκέπη τῶν σκηνωμάτων τῶν ἀσεβῶν;
29 ※ἐρωτήσατε παραπορευομένους ὁδόν,
※καὶ τὰ σημεῖα αὐτῶν οὐκ ἀπαλλοτριώσετε·
30 ※ὅτι εἰς ἡμέραν ἀπωλείας κουφίζεται ὁ πονηρός,
※εἰς ἡμέραν ὀργῆς αὐτοῦ ἀπαχθήσονται.
31 ※τίς ἀπαγγελεῖ ἐπὶ προσώπου αὐτοῦ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ;
※καὶ αὐτὸς ἐποίησεν, τίς ἀνταποδώσει αὐτῷ;
32 ※καὶ αὐτὸς εἰς τάφους ἀπηνέχθη
※καὶ ἐπὶ σορῷ ἠγρύπνησεν.
33 ※ἡδυκάνθησαν αὐτῷ χάλικες χειμάρρου,
※καὶ ὀπίσω αὐτοῦ πᾶς ἄνθρωπος ἀπελεύσεται,
※καὶ ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἀναρίθμητοι.
34 πῶς δὲ παρακαλεῖτέ με κενά;
τὸ δὲ ἐμὲ καταπαύσασθαι ἀφ' ὑμῶν οὐδέν.
22 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιφας ὁ Θαιμανίτης λέγει
2 Πότερον οὐχὶ ὁ κύριός ἐστιν ὁ διδάσκων σύνεσιν καὶ ἐπιστήμην;
3 τί γὰρ μέλει τῷ κυρίῳ, ἐὰν σὺ ἦσθα τοῖς ἔργοις ἄμεμπτος;
※ἢ ὠφέλεια ὅτι ἁπλώσῃς τὴν ὁδόν σου;

21[1] τι Gra.] το mss. | μετ αυτον AO†] μ. αυτου rel. || 22[1] ο 1[0] > S† | 22[2] φονους] σοφους Amu. || 23[1] απεθανεν S† | απλοσυνης BS* O†] αφροσ. rel. || 24[1] πληρης BSA: cf. Thack. p. 177 | 24[2] μυελος δε] ο δε μυ. A† | αυτων Smu. || 25[1] δε] + γε A† | υπο πικρια S*† | 25[2] ουδεν(>S*†) αγαθον] tr. A† || 26[1] δε] + οι υιοι αυτου A†: eadem add. Ss† post 26[1] | κοιμηθησονται A† | 26[2]] + επι γης A† || 28[1] οτι] ωστε BSA†: cf. 27 | αρχαιος A† | 28[2] η > A† || 30[2]] pr. και A† | απαχθησεται ASc(uid.) || 31[1] απαγγελλει S† | προσωπον ASc | 31[2] αυτος] pr. α BA || 32[2] και] + αυτος BS*† | σορω] σωρω S, σωρων B† || 33[3] αναριθμ.] αν > A† || 34[2] εμε καταπ. αφ υμων] αφ υμων καταπαυσαι με A† | fin.] + εστιν A†

22 1 ελιφας: cf. 2 11[3] || 3[1] ησθα] ης A†: cf. 38 4 | τοις εργ. / αμεμπτ.] tr. A† | 3[2] ωφελ.] + αυτω A† | απλωσης] λ > BS*†

4 ἢ λόγον σου ποιούμενος ἐλέγξει σε
καὶ συνεισελεύσεταί σοι εἰς κρίσιν;
5 πότερον οὐχ ἡ κακία σού ἐστιν πολλή,
ἀναρίθμητοι δέ σού εἰσιν αἱ ἁμαρτίαι;
6 ἠνεχύραζες δὲ τοὺς ἀδελφούς σου διὰ κενῆς,
ἀμφίασιν δὲ γυμνῶν ἀφείλου·
7 οὐδὲ ὕδωρ διψῶντας ἐπότισας,
ἀλλὰ πεινώντων ἐστέρησας ψωμόν·
8 ἐθαύμασας δέ τινων πρόσωπον,
ᾤκισας δὲ τοὺς ἐπὶ τῆς γῆς·
9 χήρας δὲ ἐξαπέστειλας κενάς,
ὀρφανοὺς δὲ ἐκάκωσας.
10 τοιγαροῦν ἐκύκλωσάν σε παγίδες,
καὶ ἐσπούδασέν σε πόλεμος ἐξαίσιος·
11 τὸ φῶς σοι σκότος ἀπέβη,
κοιμηθέντα δὲ ὕδωρ σε ἐκάλυψεν.
12 μὴ οὐχὶ ὁ τὰ ὑψηλὰ ναίων ἐφορᾷ,
τοὺς δὲ ὕβρει φερομένους ἐταπείνωσεν;
13 ※καὶ εἶπας Τί ἔγνω ὁ ἰσχυρός;
※ἢ κατὰ τοῦ γνόφου κρινεῖ;
14 ※νέφη ἀποκρυφὴ αὐτοῦ, καὶ οὐχ ὁραθήσεται
※καὶ γῦρον οὐρανοῦ διαπορεύσεται.
15 ※μὴ τρίβον αἰώνιον φυλάξεις,
※ἣν ἐπάτησαν ἄνδρες ἄδικοι,
16 ※οἳ συνελήμφθησαν ἄωροι;
※ποταμὸς ἐπιρρέων οἱ θεμέλιοι αὐτῶν.
17 οἱ λέγοντες Κύριος τί ποιήσει ἡμῖν;
ἢ τί ἐπάξεται ἡμῖν ὁ παντοκράτωρ;
18 ὃς δὲ ἐνέπλησεν τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀγαθῶν,
βουλὴ δὲ ἀσεβῶν πόρρω ἀπ' αὐτοῦ.
19 ἰδόντες δίκαιοι ἐγέλασαν,
ἄμεμπτος δὲ ἐμυκτήρισεν.
20 ※εἰ μὴ ἠφανίσθη ἡ ὑπόστασις αὐτῶν,
※καὶ τὸ κατάλειμμα αὐτῶν καταφάγεται πῦρ.
21 γενοῦ δὴ σκληρός, ἐὰν ὑπομείνῃς·

5^2 εισιν > A† || 6^1 δε] > S, γαρ A || 8^1 προσωπον BS*† (cf. 32 22 34 19^2)] -πα rel. | 8^2 ωκισας] εκο(ι)μισας A† | τους BS*†] πτωχους rel. | της > A || 9^2 ορφ. δε] και ορφ. A†: cf. 3 12 || 11^1 σκοτος] pr. εις SA† | 11^2 υδωρ σε] tr. A†, σε > S† || 12^1 ουχι > A†, sed ante εφορα add. A† ουκ || 14^1 νεφη] νεφελη BA | αποκρυφης B† | 14^2 διαπορευσεται] σ > B || 15^2 επατησαν] επανεστησαν A*† | αδικοι *O*†] δικαιοι rel. || 17^1 κυριος — ημιν] τι ποιησει ημιν ο κυρ. A† | 17^2 επαξει A† || 18^1 ος δε] οτε γε A† || 19^2 fin. BS*†] + αυτους rel. (in *O* sub ※) || 20^1 η > A† || 21^1 δη] δε SA

εἶτ' ὁ καρπός σου ἔσται ἐν ἀγαθοῖς.
22 ἔκλαβε δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξηγορίαν
καὶ ἀνάλαβε τὰ ῥήματα αὐτοῦ ἐν καρδίᾳ σου.
23 ἐὰν δὲ ἐπιστραφῇς καὶ ταπεινώσῃς σεαυτὸν ἔναντι κυρίου,
πόρρω ἐποίησας ἀπὸ διαίτης σου τὸ ἄδικον.
24 ※θήσῃ ἐπὶ χώματι ἐν πέτρᾳ
※καὶ ὡς πέτρᾳ χειμάρρους Ωφιρ.
25 ἔσται οὖν σου ὁ παντοκράτωρ βοηθὸς ἀπὸ ἐχθρῶν,
καθαρὸν δὲ ἀποδώσει σε ὥσπερ ἀργύριον πεπυρωμένον.
26 εἶτα παρρησιασθήσῃ ἔναντι κυρίου
ἀναβλέψας εἰς τὸν οὐρανὸν ἱλαρῶς·
27 εὐξαμένου δέ σου πρὸς αὐτὸν εἰσακούσεταί σου,
δώσει δέ σοι ἀποδοῦναι τὰς εὐχάς·
28 ἀποκαταστήσει δέ σοι δίαιταν δικαιοσύνης,
ἐπὶ δὲ ὁδοῖς σου ἔσται φέγγος.
29 ※ὅτι ἐταπείνωσεν αὐτόν, καὶ ἐρεῖς Ὑπερηφανεύσατο,
※καὶ κύφοντα ὀφθαλμοῖς σώσει·
30 ※ῥύσεται ἀθῷον,
※καὶ διασώθητι ἐν καθαραῖς χερσίν σου.

23 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Καὶ δὴ οἶδα ὅτι ἐκ χειρός μου ἡ ἔλεγξίς ἐστιν,
καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ βαρεῖα γέγονεν ἐπ' ἐμῷ στεναγμῷ.
3 τίς δ' ἄρα γνοίη ὅτι εὕροιμι αὐτὸν
καὶ ἔλθοιμι εἰς τέλος;
4 εἴποιμι δὲ ἐμαυτοῦ κρίμα,
τὸ δὲ στόμα μου ἐμπλήσαιμι ἐλέγχων·
5 γνψην δὲ ῥήματα, ἅ μοι ἐρεῖ,
αἰσθοίμην δὲ τίνα μοι ἀπαγγελεῖ.
6 καὶ εἰ ἐν πολλῇ ἰσχύι ἐπελεύσεταί μοι,

21^2 ειτ] η A† || 22^1 εκλαβε] εκβαλε B | εξηγ.] pr. συν A† || 23^2] pr. και A | το > BS*† | αδικον] κακον S*† (A* dub.) || 24^1 θησεις A | χωματος A† | 24^2 ως πετρα] ως S*†, ωσπερ ASc† | χειμαρρους σωφειρ S, χειμαρρου σωφιρ Sixt.: cf. 28 16 || 25^1 ουν] δε A† | σου] σοι SA || 26^1 ενπαρρησιασθη A† | εναντιον B† || 27^2 σοι αποδ. τας ευχας] + σου Sc, τας ευχας σου αποδ. A† || 28^2 οδους S*† | σου] σοι A† || 29^1 εταπεινωσεν αυτον(uel εαυ.) pl.] -νωσας σεαυτον BSA† | υπερηφανευσατο] -σαμην ASc(uid.), pr. ει A† || 30^1 ρυσ.] + δε A | 30^2 διασωθηση ASc†

$23\,2^1$ χειρων A† | 2^2 και > A† | pro επ εμω(+ν S*†) στεναγμω(+ν S*†) praebet A† επ εμοι et addit stichum στεναζω δε επ εμαυτον || 3^1 δ αρα] δ > S, γαρ αν A(†) | 3^2 και] + οτι A† || 4^1 ειπ.] ιδοιμι S*† | εμαυτου] επ αυτου ASc | 4^2 εμπλησαιμι Gra.] -σαι BS*†, -σει με A†, -σω rel. | ελεγχου A† || 5^1 ρηματα] ιαματα BS*mu. | 5^2 ατινα S*† | απαγγελλει SA† || 6^1 ει > BS | εν > A†

εἶτα ἐν ἀπειλῇ μοι οὐ χρήσεται·
7 ἀλήθεια γὰρ καὶ ἔλεγχος παρ' αὐτοῦ,
ἐξαγάγοι δὲ εἰς τέλος τὸ κρίμα μου.
8 εἰς γὰρ πρῶτα πορεύσομαι καὶ οὐκέτι εἰμί·
τὰ δὲ ἐπ' ἐσχάτοις τί οἶδα;
9 ※ἀριστερὰ ποιήσαντος αὐτοῦ καὶ οὐ κατέσχον·
※περιβαλεῖ δεξιά, καὶ οὐκ ὄψομαι.
10 οἶδεν γὰρ ἥδη ὁδόν μου,
διέκρινεν δέ με ὥσπερ τὸ χρυσίον.
11 ἐξελεύσομαι δὲ ἐν ἐντάλμασιν αὐτοῦ·
ὁδοὺς γὰρ αὐτοῦ ἐφύλαξα καὶ οὐ μὴ ἐκκλίνω.
12 ἀπὸ ἐνταλμάτων αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ παρέλθω,
ἐν δὲ κόλπῳ μου ἔκρυψα ῥήματα αὐτοῦ.
13 εἰ δὲ καὶ αὐτὸς ἔκρινεν οὕτως, τίς ἐστιν ὁ ἀντειπὼν αὐτῷ;
ὃ γὰρ αὐτὸς ἠθέλησεν, καὶ ἐποίησεν.
15 διὰ τοῦτο ἐπ' αὐτῷ ἐσπούδακα·
νουθετούμενος δὲ ἐφρόντισα αὐτοῦ.
15a ※ἐπὶ τούτῳ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ κατασπουδασθῶ·
※κατανοήσω καὶ πτοηθήσομαι ἐξ αὐτοῦ.
16 κύριος δὲ ἐμαλάκυνεν τὴν καρδίαν μου,
ὁ δὲ παντοκράτωρ ἐσπούδασέν με.
17 οὐ γὰρ ᾔδειν ὅτι ἐπελεύσεταί μοι σκότος,
πρὸ προσώπου δέ μου ἐκάλυψεν γνόφος.
24 1 διὰ τί δὲ κύριον ἔλαθον ὧραι,
2 ἀσεβεῖς δὲ ὅριον ὑπερέβησαν
ποίμνιον σὺν ποιμένι ἁρπάσαντες;
3 ὑποζύγιον ὀρφανῶν ἀπήγαγον
καὶ βοῦν χήρας ἠνεχύρασαν.
4 ἐξέκλιναν ἀδυνάτους ἐξ ὁδοῦ δικαίας,
※ὁμοθυμαδὸν ἐκρύβησαν πραεῖς γῆς.

6² ειτα] και ει A†, ει τε compl. | μοι / ου χρησ.] tr. A† || 7¹ αυτω A† || 8¹ εις γαρ πρωτα πορευσομαι και] εαν γαρ πορευθω εις τα πρωτα A† || 10¹] + αυτος A | 10² διεκρ. δε] και διεκρ. A†: cf. 3 12 | το > A || 12¹ ενταλμ.] εντολων A† | και > A† | παρελθω] + ινα μη αποθανω A† || 13¹ αντειπων] αντειπιπτων Sᶜ†, αντερων A† | 13² ὃ: sic Sy La et qui codicem B accentibus instruxit, sed ὁ Sa et Complut. Ald. Gra. || 𝔐 14 > 𝔊 || 15¹ εσπουδακειν A† || 15a est altera interpretatio uersus 15 | 15a¹ κατασπουδασθω] θ > S*† || 16¹ δε] μου A† | 16² εσπουδακεν A† | με] σε S*†, επ εμε A† || 17¹ σκοτος ... 17² γνοφος] tr. A† | 17² προ — εκαλ.] προσωπον δε μου καλυψει A†

24 1 κυριε A† | ωραι (2) ασεβεις δε οριον] ωρας ασεβεις ανδρες (2) οριον δε A† || 2²] pr. και A† | ηρπασαν A† || 3¹ υποζυγ.] + δε ASᶜpl. || 4¹ εξεκλιναν(A† -νον)] + δε A | δικαιων S*† | 4² ομοθ.] + δε BApl.

5 ἀπέβησαν δὲ ὥσπερ ὄνοι ἐν ἀγρῷ
ὑπὲρ ἐμοῦ ἐξελθόντες τὴν ἑαυτῶν πρᾶξιν·
※ἠδύνθη αὐτῷ ἄρτος εἰς νεωτέρους.
6 ἀγρὸν πρὸ ὥρας οὐκ αὐτῶν ὄντα ἐθέρισαν·
ἀδύνατοι δὲ ἀμπελῶνας ἀσεβῶν ἀμισθὶ καὶ ἀσιτὶ ἠργάσαντο.
7 γυμνοὺς πολλοὺς ἐκοίμισαν ἄνευ ἱματίων,
ἀμφίασιν δὲ ψυχῆς αὐτῶν ἀφείλαντο.
8 ※ἀπὸ ψεκάδων ὀρέων ὑγραίνονται,
παρὰ τὸ μὴ ἔχειν αὐτοὺς σκέπην πέτραν περιεβάλοντο.
9 ἥρπασαν ὀρφανὸν ἀπὸ μαστοῦ,
ἐκπεπτωκότα δὲ ἐταπείνωσαν.
10 γυμνοὺς δὲ ἐκοίμισαν ἀδίκως,
πεινώντων δὲ τὸν ψωμὸν ἀφείλαντο.
11 ἐν στενοῖς ἀδίκως ἐνήδρευσαν,
ὁδὸν δὲ δικαίαν οὐκ ᾔδεισαν.
12 οἱ ἐκ πόλεως καὶ οἴκων ἰδίων ἐξεβάλλοντο,
ψυχὴ δὲ νηπίων ἐστέναξεν μέγα,
αὐτὸς δὲ διὰ τί τούτων ἐπισκοπὴν οὐ πεποίηται;
13 ἐπὶ γῆς ὄντων αὐτῶν καὶ οὐκ ἐπέγνωσαν,
ὁδὸν δὲ δικαιοσύνης οὐκ ᾔδεισαν
οὐδὲ ἀτραποὺς αὐτῆς ἐπορεύθησαν.
14 γνοὺς δὲ αὐτῶν τὰ ἔργα παρέδωκεν αὐτοὺς εἰς σκότος,
※καὶ νυκτὸς ἔσται ὡς κλέπτης.
15 ※καὶ ὀφθαλμὸς μοιχοῦ ἐφύλαξεν σκότος
※λέγων Οὐ προσνοήσει με ὀφθαλμός,
※καὶ ἀποκρυβὴν προσώπου ἔθετο.
16 ※διώρυξεν ἐν σκότει οἰκίας·
※ἡμέρας ἐσφράγισαν ἑαυτούς,
※οὐκ ἐπέγνωσαν φῶς·

5¹ απεβ. δε] απεβ. S*†; και απεβ. ASᶜ†: cf. 3 12 | 5² την .. πραξιν] την .. ταξιν B, τη .. πραξει ASᶜ† (sed Sᶜ† deleuit per errorem ultimam literam uerbi εαυτων pro ultima litera uerbi πραξιν) | stichum 5³ ex θ′ additum A† inserit non ante, sed post 6¹, cf. 20 20 | ηδυνθη] ηδυνηθη δε A† | αρτος / εις νεωτ.] tr. S† || 6² δε > BS*O† | αμπελωνας ασεβων] tr. A†, ς et ασεβων om. S*† | αμισθι .. ασιτι] tr. A | ηργασαντο B*S] ειργ. ABᶜpl.: cf. 34 32 et Thack. p. 201 || 7¹ γυμνους] + δε Amu. || 8²] pr. και A† | αυτους] pr. ε BA | πετραν > S*† || 9¹ ηρπ.] + δε A† | ορφανους A† | 9² εκπεπτ. δε] και εκπεπτ. A†: cf. 3 12 || 10¹ δε > A† | 10² τον > A† || 11¹ στενοις] σκοτ(ε)ινοις ASᶜ | αδ. ενηδρ.] tr. A† | 11² δε > S* | δικαιαν (cf. 4 28 4)] δικαιων B*A || 12¹ οι > ASᶜO† | πολεων S*† | οικων] εξ οικιων A(†) | εξεβαλλοντο] -βαλ(λ)ον αυτους ASᶜ† | 12² μεγα] μεγαλως A† || 13¹ επι γης / οντων αυτων] tr. et ετι pr. A† | 13³ ατρ. αυ. / επορ.] tr. A† | αυτης] -των BS* || 15² οφθ.] pr. ο A† || 16² ημ.] + δε A†

17 ※ὅτι ὁμοθυμαδὸν τὸ πρωὶ αὐτοῖς σκιὰ θανάτου,
※ὅτι ἐπιγνώσεται ταραχὰς σκιᾶς θανάτου.
18 ※ἐλαφρός ἐστιν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος ·⸗
καταραθείη ἡ μερὶς αὐτῶν ἐπὶ γῆς.
19 ἀναφανείη δὲ τὰ φυτὰ αὐτῶν ἐπὶ γῆς ξηρά·
ἀγκαλίδα γὰρ ὀρφανῶν ἥρπασαν.
20 εἶτ᾽ ἀνεμνήσθη αὐτοῦ ἡ ἁμαρτία,
ὥσπερ δὲ ὁμίχλη δρόσου ἀφανὴς ἐγένετο ·
ἀποδοθείη δὲ αὐτῷ ἃ ἔπραξεν,
συντριβείη δὲ πᾶς ἄδικος ἴσα ξύλῳ ἀνιάτῳ.
21 στεῖραν γὰρ οὐκ εὖ ἐποίησεν
καὶ γύναιον οὐκ ἠλέησεν,
22 θυμῷ δὲ κατέστρεψεν ἀδυνάτους.
ἀναστὰς τοιγαροῦν οὐ μὴ πιστεύσῃ κατὰ τῆς ἑαυτοῦ ζωῆς ·
23 μαλακισθεὶς μὴ ἐλπιζέτω ὑγιασθῆναι, ἀλλὰ πεσεῖται νόσῳ.
24 πολλοὺς γὰρ ἐκάκωσεν τὸ ὕψωμα αὐτοῦ ·
ἐμαράνθη δὲ ὥσπερ μολόχη ἐν καύματι
ἢ ὥσπερ στάχυς ἀπὸ καλάμης αὐτόματος ἀποπεσών.
25 εἰ δὲ μή, τίς ἐστιν ὁ φάμενος ψευδῆ με λέγειν
※καὶ θήσει εἰς οὐδὲν τὰ ῥήματά μου ;⸗

25 1 Ὑπολαβὼν δὲ Βαλδαδ ὁ Σαυχίτης λέγει
2 Τί γὰρ προοίμιον ἢ φόβος παρ᾽ αὐτοῦ,
ὁ ποιῶν τὴν σύμπασαν ἐν ὑψίστῳ ;
3 μὴ γάρ τις ὑπολάβοι ὅτι ἔστιν παρέλκυσις πειραταῖς ;
ἐπὶ τίνας δὲ οὐκ ἐπελεύσεται ἔνεδρα παρ᾽ αὐτοῦ ;
4 πῶς γὰρ ἔσται δίκαιος βροτὸς ἔναντι κυρίου ;
ἢ τίς ἂν ἀποκαθαρίσαι ἑαυτὸν γεννητὸς γυναικός ;
5 εἰ σελήνῃ συντάσσει, καὶ οὐκ ἐπιφαύσκει ·
ἄστρα δὲ οὐ καθαρὰ ἐναντίον αὐτοῦ.

17¹ το πρωι / αυτοις Cpl.] tr. BSA | σκια θαν.] διεσκεδασεν A† | 17² ταραχος BS*C† | σκια S*A† || 18¹ προσωπου A† || 19² ορφανου A† || 20¹ ειτα εμνησθη A† | αυτων A | 20² ωσπερ δε] και ωσπερ A†: cf. 3 12 | 20³ δε > SA | α] pr. καθ AS^{c}† || 21¹ γαρ] δε B† | ευ εποιησεν] εποικτειραν A† | 21² και .. ουκ] ουδε .. A† | αγυναιον BS*A† | ηλεασαν (sic) A† || 22¹ κατεστρεψαν A† | 22² κατα] υπερ A$^{(†)}$ || 23 μαλακ.] + δε A | υγιαναι A† || 24² δε > S*C† | μολοχη] χλοη A† | 24³ απο καλ. / αυτ. αποπ.] tr. A† || 25¹ ψευδη με] tr. A | 25² θησ⟨ε⟩ις S*†

25 2¹ γαρ] + εστιν A† | η] ο A† | παρ] pr. ο B*† | αυτω A† | 2² fin.] + εστιν A† || 3² δε] + αυτων A† || 4¹ δικ. βροτος] tr. A† | 4² εαυτον] ε > BS*† | post 4² add. A$^{(†)}$ stichum singularem ουδ ανθρωπος ου καθαρος: cf. 5² || 5¹] pr. ο λεγων τω ηλιω μη ανατελλειν και ουκ ανατελλει A$^{(†)}$: ex 9 7 A | ει σελ.] η σελ. B†, σεληνην δε A$^{(†)}$ | επιφαυσκει] κ > A† | 5² ου καθαρα] ουκ αμεμπτα A†: cf. 15 15

6 ἔα δέ, ἄνθρωπος σαπρία
καὶ υἱὸς ἀνθρώπου σκώληξ.

26 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει
2 Τίνι πρόσκεισαι ἢ τίνι μέλλεις βοηθεῖν ;
πότερον οὐχ ᾧ πολλὴ ἰσχὺς καὶ ᾧ βραχίων κραταιός ἐστιν ;
3 τίνι συμβεβούλευσαι ; οὐχ ᾧ πᾶσα σοφία ;
ἢ τίνι ἐπακολουθήσεις ; οὐχ ᾧ μεγίστη δύναμις ;
4 τίνι ἀνήγγειλας ῥήματα ;
πνοὴ δὲ τίνος ἐστὶν ἡ ἐξελθοῦσα ἐκ σοῦ ;
5 ※μὴ γίγαντες μαιωθήσονται
※ὑποκάτωθεν ὕδατος καὶ τῶν γειτόνων αὐτοῦ ;
6 ※γυμνὸς ὁ ᾅδης ἐπώπιον αὐτοῦ,
※καὶ οὐκ ἔστιν περιβόλαιον τῇ ἀπωλείᾳ.
7 ※ἐκτείνων βορέαν ἐπ᾽ οὐδέν,
※κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός ·
8 ※δεσμεύων ὕδωρ ἐν νεφέλαις αὐτοῦ,
※καὶ οὐκ ἐρράγη νέφος ὑποκάτω αὐτοῦ·
9 ※ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου,
※ἐκπετάζων ἐπ᾽ αὐτὸν νέφος αὐτοῦ.
10 ※πρόσταγμα ἐγύρωσεν ἐπὶ πρόσωπον ὕδατος
※μέχρι συντελείας φωτὸς μετὰ σκότους.
11 ※στῦλοι οὐρανοῦ ἐπετάσθησαν
※καὶ ἐξέστησαν ἀπὸ τῆς ἐπιτιμήσεως αὐτοῦ.⸗
12 ἰσχύι κατέπαυσεν τὴν θάλασσαν,
ἐπιστήμῃ δὲ ἔτρωσε τὸ κῆτος ·
13 κλεῖθρα δὲ οὐρανοῦ δεδοίκασιν αὐτόν,
προστάγματι δὲ ἐθανάτωσεν δράκοντα ἀποστάτην.
14 ※ἰδοὺ ταῦτα μέρη ὁδοῦ αὐτοῦ,
※καὶ ἐπὶ ἰκμάδα λόγου ἀκουσόμεθα ἐν αὐτῷ ·⸗
σθένος δὲ βροντῆς αὐτοῦ τίς οἶδεν ὁπότε ποιήσει ;

27 1 Ἔτι δὲ προσθεὶς Ιωβ εἶπεν τῷ προοιμίῳ
2 Ζῇ κύριος, ὃς οὕτω με κέκρικεν,
καὶ ὁ παντοκράτωρ ὁ πικράνας μου τὴν ψυχήν,

6¹ ανθρωπος] -πον S*†, pr. πας A†

26 2² ισχυς] pr. η A | ω 2⁰] ο A || 3¹ πασα] pr. η A† | 3² η > BS*† | επακολουθεις A† | μεγ.] pr. η A† || 5¹] μη γειτονες ματαιωθησονται S*† | 5² των > A† || 6² απωλ.] πτωχια S*† || 7¹ βορεα BA† | 7² κρεμνων A†: cf. Thack. p. 247 || 8² υποκατωθεν A || 9¹ > S*† | 9² εκπεταζων] σκεπων A† || 11¹ επεσταθησαν A† || 12¹ ισχυι] + μεν A† | 12² ετρωσε pau.] εστρωσεν Amu., εστρωται BS*† || 13¹ δε] τε A† || 14¹ οδου] λογου S*† | 14³ ποτε S*†

27 1 ειπεν / τω προοιμιω] tr. A† || 2¹ κυριος] pr. ο S*†, ο θεος B†: cf. 9 | 2² πικρωσας A†

3 ἦ μὴν ἔτι τῆς πνοῆς μου ἐνούσης,
πνεῦμα δὲ θεῖον τὸ περιόν μοι ἐν ῥισίν,
4 μὴ λαλήσειν τὰ χείλη μου ἄνομα,
οὐδὲ ἡ ψυχή μου μελετήσει ἄδικα.
5 μή μοι εἴη δικαίους ὑμᾶς ἀποφῆναι, ἕως ἂν ἀποθάνω·
οὐ γὰρ ἀπαλλάξω μου τὴν ἀκακίαν.
6 δικαιοσύνη δὲ προσέχων οὐ μὴ προῶμαι·
οὐ γὰρ σύνοιδα ἐμαυτῷ ἄτοπα πράξας.
7 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ εἴησαν οἱ ἐχθροί μου ὥσπερ ἡ καταστροφὴ τῶν ἀσεβῶν,
καὶ οἱ ἐπ' ἐμὲ ἐπανιστανόμενοι ὥσπερ ἡ ἀπώλεια τῶν παρανόμων.
8 καὶ τίς γάρ ἐστιν ἐλπὶς ἀσεβεῖ ὅτι ἐπέχει;
πεποιθὼς ἐπὶ κύριον ἆρα σωθήσεται;
9 ἢ τὴν δέησιν αὐτοῦ εἰσακούσεται κύριος;
ἢ ἐπελθούσης αὐτῷ ἀνάγκης
10 μὴ ἔχει τινὰ παρρησίαν ἔναντι αὐτοῦ;
ἢ ὡς ἐπικαλεσαμένου αὐτοῦ εἰσακούσεται αὐτοῦ;
11 ἀλλὰ δὴ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ἐστιν ἐν χειρὶ κυρίου·
ἅ ἐστιν παρὰ παντοκράτορι, οὐ ψεύσομαι.
12 ἰδοὺ δὴ πάντες οἴδατε ὅτι κενὰ κενοῖς ἐπιβάλλετε.
13 αὕτη ἡ μερὶς ἀνθρώπου ἀσεβοῦς παρὰ κυρίου,
κτῆμα δὲ δυναστῶν ἐλεύσεται παρὰ παντοκράτορος ἐπ' αὐτούς.
14 ἐὰν δὲ πολλοὶ γένωνται οἱ υἱοὶ αὐτοῦ, εἰς σφαγὴν ἔσονται·
ἐὰν δὲ καὶ ἀνδρωθῶσιν, προσαιτήσουσιν·
15 οἱ δὲ περιόντες αὐτοῦ ἐν θανάτῳ τελευτήσουσιν,
χήρας δὲ αὐτῶν οὐθεὶς ἐλεήσει.
16 ἐὰν συναγάγῃ ὥσπερ γῆν ἀργύριον,
ἴσα δὲ πηλῷ ἑτοιμάσῃ χρυσίον,
17 ταῦτα πάντα δίκαιοι περιποιήσονται,

3¹ η] ει BA | ενουσης] + εν εμοι AO† | 3² το] ετι A† | μοι εν ρισιν] εν ρημασιν μου A^{r†} | ρινι BS*† || 4¹ μη λαλ.] ου μη λαλησει A† | τα χειλη] το στομα A† | ανομα ... 4² αδικα] tr. A† || 5² μου / την ακακ.] tr. Apl. || 6² ατοπον A† || 7² επ εμε επανισταν.] επανισταν. μοι A† | ανομων S† || 8¹ και] ναι μην A† | εστιν] + ετι A† | ελπις ασεβει] tr. S† | 8²] pr. μη A | πεπ.] + δε Sc† | αρα] pr. ει A† || 9¹ εισακουσεται] ακουση A† | κυριος] pr. ο A†, ο θεος BS†: cf. 2 | 9² η επελθ.] επελθ. δε A || 10¹ εχ⟨ε⟩ιν S | τινα] τι S*†, > A† | εναντι BS†] -τιον rel. | 10² ως] πως ASc† | αυτου 1⁰] -τον Scmu. || 11¹ αναγγελλω S† | 11² παντοκρ.] pr. τω A || 12 δη > B† | παντες οιδατε (sic etiam *O*)] παντες υμεις εορακατε A†: = 𝔐 | οτι (sic etiam *O*)] δια τι δε A† (incipit stichum): = 𝔐 | επιβαλλεσθε A† || 13² κτημα] οργη ASc† | ελευσεται] pr. εξ A†, pr. επ Ccompl. || 14¹ δε > A† | αυτων B || 15¹ > B*† | αυτων A† | εν θαν.] κακω θαν. A, εν > Cpl. | 15² χηρας δε] και χ. A†: cf. 3 12 || 16² ετοιμ. χρυσ.] tr. A† || 17¹ ταυτα] + δε S†

τὰ δὲ χρήματα αὐτοῦ ἀληθινοὶ καθέξουσιν.
18 ἀπέβη δὲ ὁ οἶκος αὐτοῦ ὥσπερ σῆτες καὶ ὥσπερ ἀράχνη.
19 πλούσιος κοιμηθεὶς καὶ οὐ προσθήσει,
※ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ διήνοιξεν καὶ οὐκ ἔστιν.
20 συνήντησαν αὐτῷ ὥσπερ ὕδωρ αἱ ὀδύναι,
νυκτὶ δὲ ὑφείλατο αὐτὸν γνόφος·
21 ※ἀναλήμψεται αὐτὸν καύσων καὶ ἀπελεύσεται
※καὶ λικμήσει αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.
22 ※καὶ ἐπιρρίψει ἐπ' αὐτὸν καὶ οὐ φείσεται·
※ἐκ χειρὸς αὐτοῦ φυγῇ φεύξεται·
23 ※κροτήσει ἐπ' αὐτοῦ χεῖρας αὐτοῦ
※καὶ συριεῖ αὐτὸν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.
28 1 ἔστιν γὰρ ἀργυρίῳ τόπος, ὅθεν γίνεται,
τόπος δὲ χρυσίῳ, ὅθεν διηθεῖται.
2 σίδηρος μὲν γὰρ ἐκ γῆς γίνεται,
χαλκὸς δὲ ἴσα λίθῳ λατομεῖται.
3 τάξιν ἔθετο σκότει,
※καὶ πᾶν πέρας αὐτὸς ἐξακριβάζεται·
※λίθος σκοτία καὶ σκιὰ θανάτου,
4 ※διακοπὴ χειμάρρου ἀπὸ κονίας·
οἱ δὲ ἐπιλανθανόμενοι ὁδὸν δικαίαν ἠσθένησαν ἐκ βροτῶν.
5 ※γῆ, ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται ἄρτος,
※ὑποκάτω αὐτῆς ἐστράφη ὡσεὶ πῦρ.
6 ※τόπος σαπφείρου οἱ λίθοι αὐτῆς,
※καὶ χῶμα, χρυσίον αὐτῷ.
7 ※τρίβος, οὐκ ἔγνω αὐτὴν πετεινόν,
※καὶ οὐ παρέβλεψεν αὐτὴν ὀφθαλμὸς γυπός·
8 ※οὐκ ἐπάτησαν αὐτὴν υἱοὶ ἀλαζόνων,
※οὐ παρῆλθεν ἐπ' αὐτῆς λέων.
9 ※ἐν ἀκροτόμῳ ἐξέτεινεν χεῖρα αὐτοῦ,
κατέστρεψεν δὲ ἐκ ῥιζῶν ὄρη·
10 δίνας δὲ ποταμῶν ἔρρηξεν,

18 σητος A† | αραχναι S† | fin.] + ο πλουτος αυτου A; + α συνετηρησε mu. (in *O* sub ※) || 19¹ κοιμηθεις και BS*†] και > A†, -θησεται και rel. | ου] + μη S† | 19² οφθ.] + δε S† || 20¹ συνηντ.] κοιμηθεντι συναντησονται A† | υδωρ] σητες S*†: ex 18 | αι > A† | 20² γνοφος] λαιλαψ S†: ex 21 18 || 21¹ αναλημψ.] + δε B†, pr. και S† || 22¹ απορειψει A† | επ > BS*A† || 23¹ αυτου 1⁰] -τους S*†, -τον AScmu. | αυτου 2⁰] -των BS*

28 1¹ αργυριου S*† | 1² χρυσιου BS*† || 3² παν] καιρων A† | αυτους A† | 3³ σκοτιας B† || 4² οδους δικαιοσυνης A†: cf. La *uiam iustitiae* || 5² ωσει] ως A† || 6¹ οι] pr. και A† || 8¹] pr. και BS*† | ου κατεπατησαν S† | αυτην] -τον B† || 10¹ δ⟨ε⟩ινας BSA†] θινας rel.

πᾶν δὲ ἔντιμον εἶδέν μου ὁ ὀφθαλμός·
11 βάθη δὲ ποταμῶν ἀνεκάλυψεν,
ἔδειξεν δὲ ἑαυτοῦ δύναμιν εἰς φῶς.
12 ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρέθη;
ποῖος δὲ τόπος ἐστὶν τῆς ἐπιστήμης;
13 οὐκ οἶδεν βροτὸς ὁδὸν αὐτῆς,
οὐδὲ μὴ εὑρεθῇ ἐν ἀνθρώποις.
14 ※ἄβυσσος εἶπεν Οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοί·
※καὶ θάλασσα εἶπεν Οὐκ ἔστιν μετ' ἐμοῦ.
15 ※οὐ δώσει συγκλεισμὸν ἀντ' αὐτῆς,
※καὶ οὐ σταθήσεται ἀργύριον ἀντάλλαγμα αὐτῆς·
16 ※καὶ οὐ συμβασταχθήσεται χρυσίῳ Ωφιρ,
※ἐν ὄνυχι τιμίῳ καὶ σαπφείρῳ·
17 ※οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ χρυσίον καὶ ὕαλος
※καὶ τὸ ἄλλαγμα αὐτῆς σκεύη χρυσᾶ·
18 ※μετέωρα καὶ γαβις οὐ μνησθήσεται,
※καὶ ἕλκυσον σοφίαν ὑπὲρ τὰ ἐσώτατα·
19 ※οὐκ ἰσωθήσεται αὐτῇ τοπάζιον Αἰθιοπίας,
※χρυσίῳ καθαρῷ οὐ συμβασταχθήσεται.
20 ἡ δὲ σοφία πόθεν εὑρέθη;
ποῖος δὲ τόπος ἐστὶν τῆς συνέσεως;
21 λέληθεν πάντα ἄνθρωπον
※καὶ ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ ἐκρύβη·
22 ※ἡ ἀπώλεια καὶ ὁ θάνατος εἶπαν
Ἀκηκόαμεν δὲ αὐτῆς τὸ κλέος.
23 ὁ θεὸς εὖ συνέστησεν αὐτῆς τὴν ὁδόν,
αὐτὸς δὲ οἶδεν τὸν τόπον αὐτῆς·
24 αὐτὸς γὰρ τὴν ὑπ' οὐρανὸν πᾶσαν ἐφορᾷ
εἰδὼς τὰ ἐν τῇ γῇ πάντα, ἃ ἐποίησεν,
25 ἀνέμων σταθμὸν ὕδατός τε μέτρα·
26 ὅτε ἐποίησεν οὕτως, ὑετὸν ἠρίθμησεν
※καὶ ὁδὸν ἐν τινάγματι φωνάς·

10² εντιμον BS†] τιμιον rel. | μου] αυτου AS^{c}†: = 𝔐 et La^{p} || 11¹ βαθη δε] και β. A†: cf. 3 12 || 12² της > A || 13² μη] μην BS* || 14¹·² εστιν bis] ενεστιν B† | 14² θαλ.] pr. η B || 15² σταθ.] + αυτη B*† | αυτης] pr. αντ S*† || 16¹ ωφ(ε)ιρ] σωφ. BSpl.: cf. 22 24 || 17¹] pr. και A† || 18² και > S*† || 20¹ δε] δη A† | 20² τοπος εστιν] tr. A† | της > A† || 21² εκρυβη] pr. ουκ A† || 22¹ ειπεν AC† | 22² δε > AS^{c}pl.: δε abhorret a textu amplificato, quem nunc legimus, quadrat ad textum principalem || 23¹ θεος BS*†] κυριος rel. (etiam *O*): cf. 29 4 | 23² δε] γαρ A†: ex 24 || 24² α(>B†) εποιησεν ad 25 trahit 𝔐 || 25] pr. εποιησεν δε AC†, sed etiam hi habent α εποιησεν praec. | υδατος τε] τε > BS*†, και υδατων A† || 26¹ οτε εποιησεν ad 25 trahunt BS | υετον Gra.] ιδων mss.

27 ※τότε εἶδεν αὐτὴν καὶ ἐξηγήσατο αὐτήν,
ἑτοιμάσας ἐξιχνίασεν.
28 εἶπεν δὲ ἀνθρώπῳ Ἰδοὺ ἡ θεοσέβειά ἐστιν σοφία,
τὸ δὲ ἀπέχεσθαι ἀπὸ κακῶν ἐστιν ἐπιστήμη.
29 1 Ἔτι δὲ προσθεὶς Ιωβ εἶπεν τῷ προοιμίῳ
2 Τίς ἄν με θείη κατὰ μῆνα ἔμπροσθεν ἡμερῶν, ὧν με ὁ θεὸς
ἐφύλαξεν;
3 ὡς ὅτε ηὔγει ὁ λύχνος αὐτοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς μου,
ὅτε τῷ φωτὶ αὐτοῦ ἐπορευόμην ἐν σκότει·
4 ὅτε ἤμην ἐπιβρίθων ὁδοῖς,
ὅτε ὁ θεὸς ἐπισκοπὴν ἐποιεῖτο τοῦ οἴκου μου·
5 ὅτε ἤμην ὑλώδης λίαν,
κύκλῳ δέ μου οἱ παῖδες·
6 ὅτε ἐχέοντό μου αἱ ὁδοὶ βουτύρῳ,
τὰ δὲ ὄρη μου ἐχέοντο γάλακτι·
7 ὅτε ἐξεπορευόμην ὄρθριος ἐν πόλει,
ἐν δὲ πλατείαις ἐτίθετό μου ὁ δίφρος.
8 ἰδόντες με νεανίσκοι ἐκρύβησαν,
πρεσβῦται δὲ πάντες ἔστησαν·
9 ἄδροὶ δὲ ἐπαύσαντο λαλοῦντες
δάκτυλον ἐπιθέντες ἐπὶ στόματι.
10 οἱ δὲ ἀκούσαντες ἐμακάρισάν με,
※καὶ γλῶσσα αὐτῶν τῷ λάρυγγι αὐτῶν ἐκολλήθη·
11 ※ὅτι οὓς ἤκουσεν καὶ ἐμακάρισέν με,
ὀφθαλμὸς δὲ ἰδών με ἐξέκλινεν.
12 διέσωσα γὰρ πτωχὸν ἐκ χειρὸς δυνάστου
καὶ ὀρφανῷ, ᾧ οὐκ ἦν βοηθός, ἐβοήθησα·
13 ※εὐλογία ἀπολλυμένου ἐπ' ἐμὲ ἔλθοι,
στόμα δὲ χήρας με εὐλόγησεν.
14 δικαιοσύνην δὲ ἐνεδεδύκειν,
ἠμφιασάμην δὲ κρίμα ἴσα διπλοΐδι.
15 ὀφθαλμὸς ἤμην τυφλῶν,
ποὺς δὲ χωλῶν.

27¹ ειδεν] ιδων A†, sed και seq. retinet A | αυτην 2⁰] ν > B†
29 1] προσθεις δε ετι τω προοιμιω ιωβ λεγει A† || 2 κατα — fin.] μηνα κατα μηνα ημερων των εμπροσθεν, ημερων ων ο θεος εφυλαττεν με A† || 3¹ ο > A† | 3² τω] pr. εν A† || 4¹ επιτριβων S*† | οδους BS*† | 4² θεος BS*†] κυριος rel. (etiam *O*): cf. 28 23 || 6¹ μου / αι οδοι] tr. B† | 6² εχειτο A† || 8¹ εκρυβ.] + εαυτοις A† | 8² παντες] σταντες Gra. | επανεστησαν A† || 9² επιτιθεντες A† | fin.] + αυτων A || 10¹ ακουσ.] + περι εμου A† || 11¹ ους BSA†] ωτιον rel. | 11² ιδων με] tr. A† || 12² ουκ ην] ουχ υπηρχεν A† || 13² με ε(uel η)υλογ.] tr. A† || 14¹ ενεδεδυκειν pau.] ενδεδ. BS^{c}, εδεδ. S*A: cf. Idt. 10 3

16 ἐγὼ ἤμην πατὴρ ἀδυνάτων,
δίκην δέ, ἣν οὐκ ᾔδειν, ἐξιχνίασα·
17 συνέτριψα δὲ μύλας ἀδίκων,
ἐκ δὲ μέσου τῶν ὀδόντων αὐτῶν ἅρπαγμα ἐξέσπασα.
18 εἶπα δέ Ἡ ἡλικία μου γηράσει,
ὥσπερ στέλεχος φοίνικος πολὺν χρόνον βιώσω·
19 ※ἡ ῥίζα μου διήνοικται ἐπὶ ὕδατος,
※καὶ δρόσος αὐλισθήσεται ἐν τῷ θερισμῷ μου·
20 ※ἡ δόξα μου καινὴ μετ᾽ ἐμοῦ,
※καὶ τὸ τόξον μου ἐν χειρὶ αὐτοῦ πορεύσεται.
21 ἐμοῦ ἀκούσαντες προσέσχον,
ἐσιώπησαν δὲ ἐπὶ τῇ ἐμῇ βουλῇ·
22 ἐπὶ δὲ τῷ ἐμῷ ῥήματι οὐ προσέθεντο,
περιχαρεῖς δὲ ἐγίνοντο, ὁπόταν αὐτοῖς ἐλάλουν·
23 ὥσπερ γῆ διψῶσα προσδεχομένη τὸν ὑετόν,
οὕτως οὗτοι τὴν ἐμὴν λαλιάν.
24 ἐὰν γελάσω πρὸς αὐτούς, οὐ μὴ πιστεύσωσιν,
※καὶ φῶς τοῦ προσώπου μου οὐκ ἀπέπιπτεν·
25 ※ἐξελεξάμην ὁδὸν αὐτῶν καὶ ἐκάθισα ἄρχων
※καὶ κατεσκήνουν ὡσεὶ βασιλεὺς ἐν μονοζώνοις ὃν τρόπον
παθεινοὺς παρακαλῶν.

30 1 νυνὶ δὲ κατεγέλασάν μου,
ἐλάχιστοι νῦν νουθετοῦσίν με ἐν μέρει,
※ὧν ἐξουδένουν πατέρας αὐτῶν,
οὓς οὐχ ἡγησάμην εἶναι ἀξίους κυνῶν τῶν ἐμῶν νομάδων.
2 ※καί γε ἰσχὺς χειρῶν αὐτῶν ἵνα τί μοι;
※ἐπ᾽ αὐτοὺς ἀπώλετο συντέλεια
3 ※ἐν ἐνδείᾳ καὶ λιμῷ ἄγονος·
※οἱ φεύγοντες ἄνυδρον ἐχθὲς συνοχὴν καὶ ταλαιπωρίαν,
4 ※οἱ περικλῶντες ἅλιμα ἐπὶ ἠχοῦντι,
οἵτινες ἅλιμα ἦν αὐτῶν τὰ σῖτα,
ἄτιμοι δὲ καὶ πεφαυλισμένοι, ἐνδεεῖς παντὸς ἀγαθοῦ,

17² δε > B† | μεσων S (ν deleuit Sᶜ uid.) | των > A | εξηρπασα BS*† || 18¹ δε > A† | η > SA | 18² πολυν] + δε A† (trahit ωσπερ στελ. φοιν. ad 18¹) || 19¹ μου > BS | 19² εν] επι A† || 20² μου] αυτου A† | αυτου] μου La† | πορευσεται] σ > BS || 21¹ εμου ακουσ.] πρεσβυτεροι ακουσ. μου A† || 22¹ δε > BS† | 22² περιχ. δε] και περιχ. A†: cf. 3 12 | οποτε A† || 23¹ τον > A† | 23²] + προσεδεχοντο A† || 24¹ εαν γελ.] ει εγελων A† | ου μη πιστ.] ουκ επιστευεν(pro -ον) A† || 25² παθεινους] ποθ. Sᶜ†, συνπαθεις A†, πενθικους Gra.: cf. 30 31 | παρακαλων B*S*A La†] παρεκαλουν BᶜSᶜ Sy rel.

30 1² ελαχ. ad 1¹ trahunt AC | 1³ πατερας] pr. τους BSA† | 1⁴ ειναι αξιους pl.] tr. A, ειναι > BS† || 4¹ περικλωντες pau.] -κυκλουντες BSA | 4² οιτινες] ων A† | 4³ δε] τε A† | παντος > A†

οἳ καὶ ῥίζας ξύλων ἐμασῶντο ὑπὸ λιμοῦ μεγάλου.
5 ἐπανέστησάν μοι κλέπται,
6 ὧν οἱ οἶκοι αὐτῶν ἦσαν τρῶγλαι πετρῶν·
7 ※ἀνὰ μέσον εὐήχων βοήσονται·
οἳ ὑπὸ φρύγανα ἄγρια διητῶντο,
8 ἀφρόνων υἱοὶ καὶ ἀτίμων ὄνομα
καὶ κλέος ἐσβεσμένον ἀπὸ γῆς.
9 νυνὶ δὲ κιθάρα ἐγώ εἰμι αὐτῶν,
καὶ ἐμὲ θρύλημα ἔχουσιν·
10 ἐβδελύξαντο δέ με ἀποστάντες μακράν,
ἀπὸ δὲ προσώπου μου οὐκ ἐφείσαντο πτύελον.
11 ἀνοίξας γὰρ φαρέτραν αὐτοῦ ἐκάκωσέν με,
※καὶ χαλινὸν τοῦ προσώπου μου ἐξαπέστειλαν.
12 ※ἐπὶ δεξιῶν βλαστοῦ ἐπανέστησαν,
※πόδα αὐτῶν ἐξέτειναν καὶ ὡδοποίησαν ἐπ᾽ ἐμὲ τρίβους ἀπωλείας αὐτῶν.
13 ※ἐξετρίβησαν τρίβοι μου,
ἐξέδυσεν γάρ μου τὴν στολήν·
14 βέλεσιν αὐτοῦ κατηκόντισέν με,
κέχρηταί μοι ὡς βούλεται, ἐν ὀδύναις πέφυρμαι.
15 ἐπιστρέφονται δέ μου αἱ ὀδύναι,
ᾠχετό μου ἡ ἐλπὶς ὥσπερ πνεῦμα
καὶ ὥσπερ νέφος ἡ σωτηρία μου.
16 ※καὶ νῦν ἐπ᾽ ἐμὲ ἐκχυθήσεται ἡ ψυχή μου,
ἔχουσιν δέ με ἡμέραι ὀδυνῶν·
17 νυκτὶ δέ μου τὰ ὀστᾶ συγκέκαυται,
τὰ δὲ νεῦρά μου διαλέλυται.
18 ἐν πολλῇ ἰσχύι ἐπελάβετό μου τῆς στολῆς,
※ὥσπερ τὸ περιστόμιον τοῦ χιτῶνός μου περιέσχεν με.
19 ἤγησαι δέ με ἴσα πηλῷ,
ἐν γῇ καὶ σποδῷ μου ἡ μερίς·
20 κέκραγα δὲ πρὸς σὲ καὶ οὐκ εἰσακούεις μου,

4⁴ > B*† || 6 ησαν > S*† | πετρων] pr. των A† || 8² εσβεσμενων S*† | απο] επι A† || 9¹ εγω ειμι/αυτων] tr. A†, αυτων εγενομην V† || 10¹ δε > A | 10² > S*† | πτυελου ASᶜ(uid.)V† || 11¹ γαρ] + οδε AV† | 11² τω προσωπω S† | εξαπεστειλαν S*BᶜLa(Sy dub.)†] -λεν rel. || 12¹ βλαστου] pr. του AV† | 12² ποδας pl. | αυτου εξετεινεν S pl. | ωδοποιησεν Sᶜ pl. || 13² εξεδυσαν BA | μου την στολην] με την στ. μου AV† || 14¹ βελεσιν] + γαρ V†, βελος γαρ S*† | 14² κεχρ.] + δε A | εβουλετο AV† || 15¹ δε > BS*† | 15³] + παρηλθεν AV† (in *O* sub ※) || 17¹ νυκτι ... συγκεκαυται(BS† χ pro κα)] νυκτες ... συνεθλασαν AV† | 17² τα δε] και τα AV†: cf. 3 12 || 18¹ εν > AV† || 19¹ ηγηται A | δε > S*† | 19² μου/η μερις] tr. A || 20¹ εισακουεις] εισ > Bt, -κουση S†

※ἔστησαν καὶ κατενόησάν με ·
21 ἐπέβης δέ μοι ἀνελεημόνως,
χειρὶ κραταιᾷ με ἐμαστίγωσας ·
22 ἔταξας δέ με ἐν ὀδύναις
※καὶ ἀπέρριψάς με ἀπὸ σωτηρίας.
23 οἶδα γὰρ ὅτι θάνατός με ἐκτρίψει ·
οἰκία γὰρ παντὶ θνητῷ γῆ.
24 εἰ γὰρ ὄφελον δυναίμην ἐμαυτὸν χειρώσασθαι,
ἢ δεηθείς γε ἑτέρου, καὶ ποιήσει μοι τοῦτο.
25 ἐγὼ δὲ ἐπὶ παντὶ ἀδυνάτῳ ἔκλαυσα,
ἐστέναξα δὲ ἰδὼν ἄνδρα ἐν ἀνάγκαις.
26 ἐγὼ δὲ ἐπέχων ἀγαθοῖς,
ἰδοὺ συνήντησάν μοι μᾶλλον ἡμέραι κακῶν.
27 ※ἡ κοιλία μου ἐξέζεσεν καὶ οὐ σιωπήσεται,
※προέφθασάν με ἡμέραι πτωχείας.
28 στένων πεπόρευμαι ἄνευ φιμοῦ,
ἔστηκα δὲ ἐν ἐκκλησίᾳ κεκραγώς.
29 ἀδελφὸς γέγονα σειρήνων,
ἑταῖρος δὲ στρουθῶν.
30 τὸ δὲ δέρμα μου ἐσκότωται μεγάλως,
τὰ δὲ ὀστᾶ μου ἀπὸ καύματος.
31 ἀπέβη δὲ εἰς πάθος μου ἡ κιθάρα,
ὁ δὲ ψαλμός μου εἰς κλαυθμὸν ἐμοί.
31 1 ※διαθήκην ἐθέμην τοῖς ὀφθαλμοῖς μου
※καὶ οὐ συνήσω ἐπὶ παρθένον.
2 ※καὶ τί ἐμέρισεν ὁ θεὸς ἀπάνωθεν
※καὶ κληρονομία ἱκανοῦ ἐξ ὑψίστων;
3 ※οὐχὶ ἀπώλεια τῷ ἀδίκῳ
※καὶ ἀπαλλοτρίωσις τοῖς ποιοῦσιν ἀνομίαν;
4 ※οὐχὶ αὐτὸς ὄψεται ὁδόν μου
※καὶ πάντα τὰ διαβήματά μου ἐξαριθμήσεται;

20² εστησαν] + δε BS | με] μοι AV† || 21¹ επεβης] -βησαν B, απεβησαν AV† | ανελεημονες A | 21²] pr. ως AV†: ex 21¹ fin.? || 22² in SyLa sub ※, sed adest etiam in Sa, cf. 20 3+4¹ || 23² παντι θν./γη] tr. AV† || 24² δεηθεις γε] δεηθηναι AV†, γε > S*† || 25² εστεν. δε] και εστ. AV†: cf. 3 12 | αναγκη A† || 26¹ εγω δε επεχων(Sᶜ επεσχον)] και επ⟨ε⟩ιχον εγω εν A V†: cf. 3 12 | 26²] pr. και AV† || 27² προεφθ.] + δε AV† || 30¹ δε > S | εσκοτ.] μεμελανωται AV† | 30² απο καυμ. BS*†] + συνεφρυγη AV†, + συνεφρυγησαν Sᶜ†; pr. συνεφρυγη rel. (in *O* sub ※) || 31¹ δε > A | παθος] πενθος A pl. (item α′ σ′ θ′): cf. 29 25 | μου/η κιθ.] tr. AV†

31 1¹ οφθ.] αδελφοις S*† | 1² παρθενων A† || 2¹ τι εμερ.] διεμερ. S*†, ετι εμερ. BSᶜ(†), επεμερ. AV† | απανωθεν (uel sim.) Sᶜ pl.] απ > BS*A | 2² εξ υψιστων] εν υψιστω S*†, εξ υψιστου AV† || 3¹ ουχι Gra. (cf. 4)] ουαι mss. (+ και A) | 3² απαλλοτριωσεις AV† || 4² εξαριθμηθησεται B*SA†

5 εἰ δὲ ἤμην πεπορευμένος μετὰ γελοιαστῶν,
εἰ δὲ καὶ ἐσπούδασεν ὁ πούς μου εἰς δόλον,
6 ἱσταίη με ἄρα ἐν ζυγῷ δικαίῳ,
οἶδεν δὲ ὁ κύριος τὴν ἀκακίαν μου.
7 εἰ ἐξέκλινεν ὁ πούς μου ἐκ τῆς ὁδοῦ,
εἰ δὲ καὶ τῷ ὀφθαλμῷ ἐπηκολούθησεν ἡ καρδία μου,
εἰ δὲ καὶ ταῖς χερσίν μου ἡψάμην δώρων,
8 σπείραιμι ἄρα καὶ ἄλλοι φάγοισαν,
ἄρριζος δὲ γενοίμην ἐπὶ γῆς.
9 εἰ ἐξηκολούθησεν ἡ καρδία μου γυναικὶ ἀνδρὸς ἑτέρου,
εἰ καὶ ἐγκάθετος ἐγενόμην ἐπὶ θύραις αὐτῆς,
10 ἀρέσαι ἄρα καὶ ἡ γυνή μου ἑτέρῳ,
τὰ δὲ νήπιά μου ταπεινωθείη ·
11 θυμὸς γὰρ ὀργῆς ἀκατάσχετος
τὸ μιᾶναι ἀνδρὸς γυναῖκα ·
12 πῦρ γάρ ἐστιν καιόμενον ἐπὶ πάντων τῶν μερῶν,
οὗ δ' ἂν ἐπέλθῃ, ἐκ ῥιζῶν ἀπώλεσεν.
13 εἰ δὲ καὶ ἐφαύλισα κρίμα θεράποντός μου ἢ θεραπαίνης
κρινομένων αὐτῶν πρός με,
14 τί γὰρ ποιήσω, ἐὰν ἔτασίν μου ποιήσηται ὁ κύριος;
ἐὰν δὲ καὶ ἐπισκοπήν, τίνα ἀπόκρισιν ποιήσομαι;
15 πότερον οὐχ ὡς καὶ ἐγὼ ἐγενόμην ἐν γαστρί, καὶ ἐκεῖνοι
γεγόνασιν;
γεγόναμεν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ κοιλίᾳ.
16 ἀδύνατοι δὲ χρείαν, ἣν ποτ' εἶχον, οὐκ ἀπέτυχον,
χήρας δὲ τὸν ὀφθαλμὸν οὐκ ἐξέτηξα.
17 εἰ δὲ καὶ τὸν ψωμόν μου ἔφαγον μόνος
καὶ οὐχὶ ὀρφανῷ μετέδωκα ·
18 ※ὅτι ἐκ νεότητός μου ἐξέτρεφον ὡς πατὴρ
※καὶ ἐκ γαστρὸς μητρός μου ὡδήγησα ·
19 εἰ δὲ καὶ ὑπερεῖδον γυμνὸν ἀπολλύμενον καὶ οὐκ ἠμφίασα,
20 ἀδύνατοι δὲ εἰ μὴ εὐλόγησάν με,

5¹ δε] γε AV† | 5² ο πους μου/εις δολον] tr. AV† || 6¹ ισταιη με αρα Ra. (cf. 8. 10. 22. 28. 30. 40)] εισταμε γαρ A†, ισταμαι γαρ S pau., εστα με γαρ V†, εσταμαι γαρ rel. | 6² δε > A† || 7¹ εκ] απο AV† | οδου] + αυτου ASᶜV | 7² οφθ.] + μου ASᶜV | 7³ ει δε και] και ει AV†: item in 25² | ταις] pr. εν AV† || 8¹ αρα > S*† | φαγονται AV† || 9² ει] + δε A || 10¹ αρεσαι] αλεσαι Gra. | ετερω] αλλω AV† || 11¹ ακαθεκτος AV† || 12¹ επι] εκ AV† | μερων (sic etiam Sy)] μελων pau. (Sᶜ deleuit per errorem μ et superscripsit λ) = *membris* La || 14¹ ποιησηται] ποιηται B†, ποιηση AC† (14¹ > V) || 15¹ και 1⁰ > A || 16¹ χρ(ε)ιαν/ην ποτ ειχον] tr. AV† | 16² χηρας δε] και χ. AV†: cf. 3 12 | ετηξα A† || 17² ορφ. μετεδ.] tr. A† | fin. BS*A†] + εξ αυτου rel. (in *O* sub ※) || 18¹ οτι] και AV† || 19] + αυτον BS†, + μη(ms. μην) εχοντα περιβολαιον V† (in *O* sub ※) || 20¹ ευλογουν AV†

ἀπὸ δὲ κουρᾶς ἀμνῶν μου ἐθερμάνθησαν οἱ ὦμοι αὐτῶν,
21 εἰ ἐπῆρα ὀρφανῷ χεῖρα
πεποιθὼς ὅτι πολλή μοι βοήθεια περίεστιν,
22 ἀποσταίη ἄρα ὁ ὦμός μου ἀπὸ τῆς κλειδός,
ὁ δὲ βραχίων μου ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνός μου συντριβείη.
23 φόβος γὰρ κυρίου συνέσχεν με,
※καὶ ἀπὸ τοῦ λήμματος αὐτοῦ οὐχ ὑποίσω.
24 ※εἰ ἔταξα χρυσίον ἰσχύν μου,✓
εἰ δὲ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ ἐπεποίθησα,
25 εἰ δὲ καὶ εὐφράνθην πολλοῦ πλούτου μοι γενομένου,
εἰ δὲ καὶ ἐπ' ἀναριθμήτοις ἐθέμην χεῖρά μου,
26 ἢ οὐχ ὁρῶ μὲν ἥλιον τὸν ἐπιφαύσκοντα ἐκλείποντα,
σελήνην δὲ φθίνουσαν; οὐ γὰρ ἐπ' αὐτοῖς ἐστιν.
27 ※καὶ εἰ ἠπατήθη λάθρᾳ ἡ καρδία μου,✓
εἰ δὲ καὶ χεῖρά μου ἐπιθεὶς ἐπὶ στόματί μου ἐφίλησα,
28 καὶ τοῦτό μοι ἄρα ἀνομία ἡ μεγίστη λογισθείη,
ὅτι ἐψευσάμην ἐναντίον κυρίου τοῦ ὑψίστου.
29 εἰ δὲ καὶ ἐπιχαρὴς ἐγενόμην πτώματι ἐχθρῶν μου
καὶ εἶπεν ἡ καρδία μου Εὖγε,
30 ἀκούσαι ἄρα τὸ οὖς μου τὴν κατάραν μου,
θρυληθείην δὲ ἄρα ὑπὸ λαοῦ μου κακούμενος.
31 εἰ δὲ καὶ πολλάκις εἶπον αἱ θεράπαιναί μου
Τίς ἂν δῴη ἡμῖν τῶν σαρκῶν αὐτοῦ πλησθῆναι;
λίαν μου χρηστοῦ ὄντος·
32 ἔξω δὲ οὐκ ηὐλίζετο ξένος,
ἡ δὲ θύρα μου παντὶ ἐλθόντι ἀνέῳκτο.
33 εἰ δὲ καὶ ἁμαρτὼν ἀκουσίως ἔκρυψα τὴν ἁμαρτίαν μου,
34 οὐ γὰρ διετράπην πολυοχλίαν πλήθους τοῦ μὴ ἐξαγορεῦσαι
ἐνώπιον αὐτῶν,
εἰ δὲ καὶ εἴασα ἀδύνατον ἐξελθεῖν θύραν μου κόλπῳ κενῷ,
35 ※τίς δῴη ἀκούοντά μου;✓
χεῖρα δὲ κυρίου εἰ μὴ ἐδεδοίκειν,

20² αμνων] αρνων A || **21¹** ει] + δε και AV† | **21²** πολλη μοι] tr. SC | παρεστιν SA || **22¹** ο ωμ. μου / απο τ. κλ.] tr. AV† | **22²** μου ult. > BS† || **23¹** κυριου > B† | συνειχεν A† | **23²**] + δολον S*† || **24¹** ισχυν mu.] εις χουν BSA || **25¹** μοι(BA*† μου) γενομ.] tr. AV† | **25²** ει δε και: cf. 7³ || **26¹** ὁρῶ μὲν Complut. Gra.] ὁρῶμεν SyLaSa | εκλ(ε)ιπ.] pr. και S*A || **27²** και > B || **28¹** αρα] η S*† | η μεγιστη λογ.] λογ. (+ η V†) μεγαλη AV† | **28²** εναντιον] εναντι SA pl. || **29¹** πτωματι] pr. επι SAV(*O*?)† | εχθρου AV*O*† | **29²** και ει ειπον τη κ. AV† | ευγε] + ευγε ACV† || **30²** αρα > A | μου > AV† || **31²** πλησθηναι] pr. εμ A || **32²** η δε θυρα] και η θ. AV†: cf. 3 12 || **34¹** πληθους] λαου AVLa† | ενωπ.] εναντιον AV† | αυτου S*† | **34²** θυραν] pr. την ASᶜV

συγγραφὴν δέ, ἣν εἶχον κατά τινος,
36 ἐπ' ὤμοις ἂν περιθέμενος στέφανον ἀνεγίνωσκον,
37 καὶ εἰ μὴ ῥήξας αὐτὴν ἀπέδωκα
οὐθὲν λαβὼν παρὰ χρεοφειλέτου,
38 εἰ ἐπ' ἐμοί ποτε ἡ γῆ ἐστέναξεν,
εἰ δὲ καὶ οἱ αὔλακες αὐτῆς ἔκλαυσαν ὁμοθυμαδόν,
39 εἰ δὲ καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῆς ἔφαγον μόνος ἄνευ τιμῆς,
εἰ δὲ καὶ ψυχὴν κυρίου τῆς γῆς ἐκβαλὼν ἐλύπησα,
40 ἀντὶ πυροῦ ἄρα ἐξέλθοι μοι κνίδη,
ἀντὶ δὲ κριθῆς βάτος.
Καὶ ἐπαύσατο Ιωβ ῥήμασιν.
32 1 Ἡσύχασαν δὲ καὶ οἱ τρεῖς φίλοι αὐτοῦ ἔτι ἀντειπεῖν Ιωβ·
ἦν γὰρ Ιωβ δίκαιος ἐναντίον αὐτῶν.
2 ὠργίσθη δὲ Ελιους ὁ τοῦ Βαραχιηλ ὁ Βουζίτης
ἐκ τῆς συγγενείας Ραμ τῆς Αυσίτιδος χώρας,
ὠργίσθη δὲ τῷ Ιωβ σφόδρα,
διότι ἀπέφηνεν ἑαυτὸν δίκαιον ἐναντίον κυρίου·
3 καὶ κατὰ τῶν τριῶν δὲ φίλων ὠργίσθη σφόδρα,
διότι οὐκ ἠδυνήθησαν ἀποκριθῆναι ἀντίθετα Ιωβ
καὶ ἔθεντο αὐτὸν εἶναι ἀσεβῆ.
4 Ελιους δὲ ὑπέμεινεν δοῦναι ἀπόκρισιν Ιωβ,
※ὅτι πρεσβύτεροι αὐτοῦ εἰσιν ἡμέραις.
5 ※καὶ εἶδεν Ελιους ὅτι οὐκ ἔστιν ἀπόκρισις
※ἐν στόματι τῶν τριῶν ἀνδρῶν,
※καὶ ἐθυμώθη ὀργὴ αὐτοῦ.✓
6 ὑπολαβὼν δὲ Ελιους ὁ τοῦ Βαραχιηλ ὁ Βουζίτης εἶπεν
Νεώτερος μέν εἰμι τῷ χρόνῳ, ὑμεῖς δέ ἐστε πρεσβύτεροι·
διὸ ἡσύχασα φοβηθεὶς
τοῦ ὑμῖν ἀναγγεῖλαι τὴν ἐμαυτοῦ ἐπιστήμην·
7 εἶπα δὲ ὅτι Ὁ χρόνος ἐστὶν ὁ λαλῶν,
ἐν πολλοῖς δὲ ἔτεσιν οἴδασιν σοφίαν.

36 (>V)] pr. ει A† | αν > A† | στεφ.] pr. ως A† || **37**(>V)²] + μου A† || **39¹** δε και > AV† | μονος / ανευ τιμης] tr. AV†, μονος > S | **39²** εκλαβων B || **40¹** αρα > AV†

32 1¹ ετι (+ δε A†) αντειπεν ιωβ AV† | **1²** ιωβ / δικ. εναντ. αυτων] tr. A†, ιωβ > V† || **2¹** ο βουζ(ε)ιτης] ο του βουζ(ε)ι AV†: item in 6¹ | **2²** ραμ] ραμα AV†, αραμ C | **2³** ωργ. δε] και ωργ. AV†: cf. 3 12 | **2⁴** εναντιον] ον > SAV† || **3¹** τριων δε] tr. A†, δε > S*† | φιλων] + αυτου AScV† | ωργ. σφοδρα] tr. S† | **3²** ιωβ] pr. τω SA | **3³** ασεβη] ευσ. A*ScVSymg†: cf. Eccl. 3 16 || **4¹** ιωβ] pr. τω AV† | **4²** αυτου εισιν] tr. A† | ημερων A† || **5³** ὀργὴ La (cf. 42 7 θ′ εθυμωθη η οργη μου)] ὀργῇ Sy: sic 𝔊 ubique, sed 5 est translatio Theodotionis || **6¹** βουζιτης: cf. 2 | ειπεν] λεγει A | **6²** μεν > S*† | **6³** διο] διοτι A† | **6⁴** εμαυτου] εμην AV† || **7¹** ο 1⁰ pl.] > A†, pr. ουχ(uel ουκ) BS | **7²** οιδασιν Amu.] pr. ουκ BS, ουκ οιδα compl.

8 ἀλλὰ πνεῦμά ἐστιν ἐν βροτοῖς,
πνοὴ δὲ παντοκράτορός ἐστιν ἡ διδάσκουσα·
9 οὐχ οἱ πολυχρόνιοί εἰσιν σοφοί,
οὐδ' οἱ γέροντες οἴδασιν κρίμα.
10 διὸ εἶπα Ἀκούσατέ μου,
καὶ ἀναγγελῶ ὑμῖν ἃ οἶδα·
11 ἐνωτίζεσθέ μου τὰ ῥήματα· ἐρῶ γὰρ ὑμῶν ἀκουόντων,
※ἄχρι οὗ ἐτάσητε λόγους.
12 ※καὶ μέχρι ὑμῶν συνήσω,
※καὶ ἰδοὺ οὐκ ἦν τῷ Ιωβ ἐλέγχων,
※ἀνταποκρινόμενος ῥήματα αὐτοῦ ἐξ ὑμῶν,
13 ἵνα μὴ εἴπητε Εὕρομεν σοφίαν κυρίῳ προσθέμενοι·
14 ἀνθρώπῳ δὲ ἐπετρέψατε λαλῆσαι τοιαῦτα ῥήματα. —
15 ※ἐπτοήθησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν ἔτι,
※ἐπαλαίωσαν ἐξ αὐτῶν λόγους.
16 ※ὑπέμεινα, οὐ γὰρ ἐλάλησαν·
※ὅτι ἔστησαν, οὐκ ἀπεκρίθησαν.
17 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιους λέγει
18 Πάλιν λαλήσω· πλήρης γάρ εἰμι ῥημάτων,
ὀλέκει γάρ με τὸ πνεῦμα τῆς γαστρός·
19 ἡ δὲ γαστήρ μου ὥσπερ ἀσκὸς γλεύκους ζέων δεδεμένος
ἢ ὥσπερ φυσητὴρ χαλκέως ἐρρηγώς.
20 λαλήσω, ἵνα ἀναπαύσωμαι ἀνοίξας τὰ χείλη·
21 ἄνθρωπον γὰρ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ,
ἀλλὰ μὴν οὐδὲ βροτὸν οὐ μὴ ἐντραπῶ·
22 οὐ γὰρ ἐπίσταμαι θαυμάσαι πρόσωπον·
εἰ δὲ μή, καὶ ἐμὲ σῆτες ἔδονται.
33 1 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ ἄκουσον, Ιωβ, τὰ ῥήματά μου
καὶ λαλιὰν ἐνωτίζου μου·
2 ἰδοὺ γὰρ ἤνοιξα τὸ στόμα μου,
καὶ ἐλάλησεν ἡ γλῶσσά μου.

8[1] pr. και ουχ ουτως AV†: cf. 𝔐 | 8[2] εσται A† | fin.] + με AV†, + σε S*†; + αυτους pau. (in *O* sub ※) || 9[1] ουχ] ου γαρ AV† || 11[1] μου / τα ρημ.] tr. AV† | ερω γαρ > BS*† | post 11[1] add. AV† ιδου (+ γαρ V) ηκουσα τους λογους υμων ενωτισαμην μεχρι συνεσεως υμων (+ και εως υμων συνησω V): cf. 𝔐 11[1.2] | 11[2] λογους] τους λ. υμων AV† || 12[1] μεχρι] εως AV† | 12[2] ελεγχων] pr. ο A† | 12[3] > S*† | ρημασιν AV† || 13 ινα] + δε AV† | κυρ. προσθ.] tr. AV† || 15[1] ουκ] pr. και S*† || 16[1] ου] ουδε S*† | ελαλησαν La†] ν > rel. | 16[2]] + οτι αποκριθω κατω μερος mu.: = 𝔐 17[1] || 18[2] γαρ] δε AV† || 19[1] η δε] και η AV†: cf. 3 12 | ζεων] γεμων AV† | 19[2] ερρηγως] > S*†, δεδεμενος και κατερρηγως AV† || 20 fin.] + μου AV†; + αποκριθω Sᶜ pau. (in *O* sub ※) || 22[1] προσωπα B†: cf. 22 8

33 1[2] λαλ. ενωτ. μου] την λαλ. μου ενωτ. AV†, pr. την Sᶜ†

3 καθαρά μου ἡ καρδία ῥήμασιν,
σύνεσις δὲ χειλέων μου καθαρὰ νοήσει.
4 πνεῦμα θεῖον τὸ ποιῆσάν με,
πνοὴ δὲ παντοκράτορος ἡ διδάσκουσά με.
5 ἐὰν δύνῃ, δός μοι ἀπόκρισιν πρὸς ταῦτα·
ὑπόμεινον, στῆθι κατ' ἐμὲ καὶ ἐγὼ κατὰ σέ.
6 ἐκ πηλοῦ διήρτισαι σὺ ὡς καὶ ἐγώ,
ἐκ τοῦ αὐτοῦ διηρτίσμεθα.
7 οὐχ ὁ φόβος μού σε στροβήσει,
οὐδὲ ἡ χείρ μου βαρεῖα ἔσται ἐπὶ σοί.
8 ※πλὴν εἶπας ἐν ὠσίν μου,
φωνὴν ῥημάτων σου ἀκήκοα·
9 διότι λέγεις Καθαρός εἰμι οὐχ ἁμαρτιῶν,
ἄμεμπτος δέ εἰμι, οὐ γὰρ ἠνόμησα·
10 μέμψιν δὲ κατ' ἐμοῦ εὗρεν,
ἥγηται δέ με ὥσπερ ὑπεναντίον·
11 ἔθετο δὲ ἐν ξύλῳ τὸν πόδα μου,
ἐφύλαξεν δέ μου πάσας τὰς ὁδούς.
12 πῶς γὰρ λέγεις Δίκαιός εἰμι, καὶ οὐκ ἐπακήκοέν μου;
αἰώνιος γάρ ἐστιν ὁ ἐπάνω βροτῶν.
13 λέγεις δέ Διὰ τί τῆς δίκης μου οὐκ ἐπακήκοεν πᾶν ῥῆμα;
14 ἐν γὰρ τῷ ἅπαξ λαλήσαι ὁ κύριος,
ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ ἐνύπνιον,
15 ἢ ἐν μελέτῃ νυκτερινῇ,
ὡς ὅταν ἐπιπίπτῃ δεινὸς φόβος ἐπ' ἀνθρώπους
ἐπὶ νυσταγμάτων ἐπὶ κοίτης·
16 τότε ἀνακαλύπτει νοῦν ἀνθρώπων,
ἐν εἴδεσιν φόβου τοιούτοις αὐτοὺς ἐξεφόβησεν
17 ἀποστρέψαι ἄνθρωπον ἐξ ἀδικίας,
τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ ἀπὸ πτώματος ἐρρύσατο.
18 ἐφείσατο δὲ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ ἀπὸ θανάτου
καὶ μὴ πεσεῖν αὐτὸν ἐν πολέμῳ.

3[1] ρημ.] pr. εν AV† | 3[2] συνεσεις AV† | μου > S*† | καθαρα νοησει] -ραν θησ⟨ε⟩ι A†: Θ pro O; -ραν θησω V† | νοηση S† || 5[1] δυνη] δυνηθης AV† | 5[2] στηθι] και στηθι συ AV† || 6[2] διηρτισμ.] + πηλου ASᶜV†: idem pr. Cr† || 7[1] μου] σου A*† | σε στροβ.] tr. A || 8[2] φωνην] + δε ASᶜV† | σου > B† || 9[1] αμαρτων] ημαρτον τοις εργοις AV† | 9[2] δε] > B†, γαρ S* || 10[2] ηγ. δε] και ηγ. AV†: cf. 3 12 || 11[1] εν ξυλω τον π. μ.] τον π. μ. εν κυκλωματι A†: cf. 13 27 | 11[2] εφυλ. δε] και εφυλ. AV†: cf. 3 12 || 13 δε] γαρ AV† | δικης BS*†] δικαιοσυνης rel. | επακ.] + μου B† | παν ρημα] εν παντι ρηματι AV† || 15[1] η] ως φασμα A*V†: cf. 20 8 | 15[2] δεινος φοβ.] tr. AV† || 16[2] αυτους εξεφοβ.] tr. A || 17[1] εξ] απο BS† | αδικ.] + αυτου AV† | 17[2] πτωμ.] pr. αδικιας AV† || 18[1] εφεισ. δε] και εφ. AV†: cf. 3 12 | 18[2] και μη] του μη ASᶜV†

19 πάλιν δὲ ἤλεγξεν αὐτὸν ἐν μαλακίᾳ ἐπὶ κοίτης
※καὶ πλῆθος ὀστῶν αὐτοῦ ἐνάρκησεν,
20 πᾶν δὲ βρωτὸν σίτου οὐ μὴ δύνηται προσδέξασθαι
※καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ βρῶσιν ἐπιθυμήσει,
21 ἕως ἂν σαπῶσιν αὐτοῦ αἱ σάρκες
καὶ ἀποδείξῃ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ κενά·
22 ἤγγισεν δὲ εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
ἡ δὲ ζωὴ αὐτοῦ ἐν ᾅδῃ.
23 ἐὰν ὦσιν χίλιοι ἄγγελοι θανατηφόροι,
εἷς αὐτῶν οὐ μὴ τρώσῃ αὐτόν·
ἐὰν νοήσῃ τῇ καρδίᾳ ἐπιστραφῆναι ἐπὶ κύριον,
ἀναγγείλῃ δὲ ἀνθρώπῳ τὴν ἑαυτοῦ μέμψιν,
τὴν δὲ ἄνοιαν αὐτοῦ δείξῃ,
24 ἀνθέξεται τοῦ μὴ πεσεῖν αὐτὸν εἰς θάνατον,
ἀνανεώσει δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα ὥσπερ ἀλοιφὴν ἐπὶ τοίχου,
τὰ δὲ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐμπλήσει μυελοῦ·
25 ἁπαλυνεῖ δὲ αὐτοῦ τὰς σάρκας ὥσπερ νηπίου,
ἀποκαταστήσει δὲ αὐτὸν ἀνδρωθέντα ἐν ἀνθρώποις.
26 εὐξάμενος δὲ πρὸς κύριον, καὶ δεκτὰ αὐτῷ ἔσται,
εἰσελεύσεται δὲ προσώπῳ καθαρῷ σὺν ἐξηγορίᾳ·
ἀποδώσει δὲ ἀνθρώποις δικαιοσύνην.
27 εἶτα τότε ἀπομέμψεται ἄνθρωπος αὐτὸς ἑαυτῷ λέγων
Οἷα συνετέλουν, καὶ οὐκ ἄξια ἤτασέν με ὧν ἥμαρτον.
28 ※σῶσον ψυχήν μου τοῦ μὴ ἐλθεῖν εἰς διαφθοράν,
※καὶ ἡ ζωή μου φῶς ὄψεται.
29 ※ἰδοὺ πάντα ταῦτα ἐργᾶται ὁ ἰσχυρὸς
※ὁδοὺς τρεῖς μετὰ ἀνδρός.
30 ἀλλ' ἐρρύσατο τὴν ψυχήν μου ἐκ θανάτου,
ἵνα ἡ ζωή μου ἐν φωτὶ αἰνῇ αὐτόν.

19¹ εν] επι Bᵗ, > AVᵗ || 20² επιθυμει pl. || 22¹ εγγιση AVᵗ | εις θαν./η ψ. αυτου] tr. ACᵗ (Cmu. αυτου η ψ. pro η ψ. αυτου) | 22² η δε] + η Bᵃ*ᵗ | αδη] pr. τω A || 23² αυτων] pr. εξ A | 23³ επι] προς B* | κυριον] pr. τον AVᵗ | 23⁵ την δε] και την AVᵗ: cf. 3 12 | ανοιαν] ανομιαν Sᶜ pl. || 24¹ ανθεξ.] + αυτου AVᵗ | αυτον > BS*ᵗ | 24³ τα δε] και τα AVᵗ: cf. 3 12 || 25² αποκ. δε] και αποκ. AVᵗ: cf. 3 12 || 26¹ ευξαμενος δε] δε > S*ᵗ, ευξεται AVᵗ, ευξαμενου δε αυτου Sᶜ | και > S | δεκτα αυτω εσται] εισακουσεται αυτου S*ᵗ | 26² καθαρω] ιλαρω BS*ᵗ | 26³ ανθρωπω την δικαιοσυνην αυτου AVᵗ: = 𝔐 || 27² συνετελουμην AV(-μεν)ᵗ | ητασεν] ητοιμασεν S*ᵗ || 28¹ ψυχην] pr. την AVᵗ | ελθειν] pr. εξ Aᵗ, pr. εισ V | 28² η > AVᵗ || 29¹ παντα ταυτα V] tr. BSA pl. || 30¹ αλλ] και AVᵗ | 30² ζωη] ψυχη ASᶜ Vᵗ || post 30 AVᵗ primo addunt 34 1—5 ιωβ iuxta ueterem interpretationem (i. e. omissis uersibus 3. 4, qui Theodotionis sunt): υπολαβων δε ελιους λεγει· ακουσατε μου σοφοι, επισταμενοι ενωτιζεσθαι(pro -θε) το καλον. οτι ειρηκεν ιωβ(>V); deinde AVᵗ addunt 33 29. 30 iuxta interpretationem Theodotionis: ιδου παντα ταυτα (A ταυτα παντα: cf. supra 29¹) εργαται ο ισχυρος οδους τρ(ε)ις μετα ανδρος του επιστρεψαι ψυχην αυτου εκ διαφθορας του φωτισαι αυτω εν φωτι ζωντων; sed omnia, quae 𝔊 praebet, etiam in AV adsunt || 31¹ ενωτ.] προσεχε AVᵗ | ακουσον AVᵗ | 31² και εγω ειμι (cf. Thack. p. 55)] ινα AVᵗ || 32¹ εισιν] εστιν B*S, εισι(ν) σοι ABᶜ, εστιν σοι Sᶜ | λογοι] λογος B*, λογοις (sic) S*ᵗ | 32² δικαιωθ. σε] tr. AVᵗ || 33¹ ει] + δε A | 33² σοφιαν > Bᵗ

31 ἐνωτίζου, Ιωβ, καὶ ἄκουέ μου·
※κώφευσον, καὶ ἐγώ εἰμι λαλήσω.
32 ※εἰ εἰσὶν λόγοι, ἀποκρίθητί μοι·
※λάλησον, θέλω γὰρ δικαιωθῆναί σε.
33 ※εἰ μή, σὺ ἄκουσόν μου·
※κώφευσον, καὶ διδάξω σε σοφίαν.
34 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιους λέγει
2 Ἀκούσατέ μου, σοφοί·
ἐπιστάμενοι, ἐνωτίζεσθε τὸ καλόν·
3 ※ὅτι οὖς λόγους δοκιμάζει,
※καὶ λάρυγξ γεύεται βρῶσιν.
4 ※κρίσιν ἑλώμεθα ἑαυτοῖς,
※γνῶμεν ἀνὰ μέσον ἑαυτῶν ὅ τι καλόν.
5 ὅτι εἴρηκεν Ιωβ Δίκαιός εἰμι,
ὁ κύριος ἀπήλλαξέν μου τὸ κρίμα,
6 ἐψεύσατο δὲ τῷ κρίματί μου,
※βίαιον τὸ βέλος μου ἄνευ ἀδικίας,
7 ※τίς ἀνὴρ ὥσπερ Ιωβ
※πίνων μυκτηρισμὸν ὥσπερ ὕδωρ
8 οὐχ ἁμαρτὼν οὐδὲ ἀσεβήσας
ἢ ὁδοῦ κοινωνήσας μετὰ ποιούντων τὰ ἄνομα
τοῦ πορευθῆναι μετὰ ἀσεβῶν;
9 μὴ γὰρ εἶπῃς ὅτι Οὐκ ἔσται ἐπισκοπὴ ἀνδρός·
καὶ ἐπισκοπὴ αὐτῷ παρὰ κυρίου.
10 διό, συνετοὶ καρδίας, ἀκούσατέ μου
Μή μοι εἴη ἔναντι κυρίου ἀσεβῆσαι
καὶ ἔναντι παντοκράτορος ταράξαι τὸ δίκαιον·
11 ἀλλὰ ἀποδιδοῖ ἀνθρώπῳ καθὰ ποιεῖ ἕκαστος αὐτῶν,

31¹ ενωτ.] προσεχε AVᵗ | ακουσον AVᵗ | 31² και εγω ειμι (cf. Thack. p. 55)] ινα AVᵗ || 32¹ εισιν] εστιν B*S, εισι(ν) σοι ABᶜ, εστιν σοι Sᶜ | λογοι] λογος B*, λογοις (sic) S*ᵗ | 32² δικαιωθ. σε] tr. AVᵗ || 33¹ ει] + δε A | 33² σοφιαν > Bᵗ

34 2² το καλον (= 4 fin.)] > BS*Oᵗ, sed adest etiam in Sa || 3¹ ους] νους AVᵗ: cf. 12 11 | λογ. δοκ.] tr. AVᵗ | 3² και λαρ.] λαρ. δε AVᵗ: cf. 10³; contrarium uide 3 12 || 4² ο τι] τι Aᵗ; το Vᵗ: cf. 2² || 6¹ εψευσ. δε] και εψ. AVᵗ: cf. 3 12 || 8¹ αμαρτανων S*ᵗ | 8² η οδου κοινωνησας SySa et unus cod. gr. et Sw.] η ουδ ου κοιν. BS*ᵗ, ουδε κοιν. οδου AVᵗ, ουδ ολως κοιν. rel. (= La *neque omnino*) | ποιουντων] pr. των A || 9¹ εστιν A | 9² αυτου A || 10¹ καρδια A | 10² ειη / εν. κυρ.] tr. Sᵗ | 10³ και εναντι] εναντι δε AVᵗ: cf. 3² || 11¹ αλλα] + γαρ AVᵗ | αποδοι Bᶜᵗ, αποδιδωσιν AVᵗ | εποιει Sᵗ

※καὶ ἐν τρίβῳ ἀνδρὸς εὑρήσει αὐτόν.◁
12 οἴῃ δὲ τὸν κύριον ἄτοπα ποιήσειν;
ἢ ὁ παντοκράτωρ ταράξει κρίσιν;
13 ὃς ἐποίησεν τὴν γῆν·
τίς δέ ἐστιν ὁ ποιῶν τὴν ὑπ' οὐρανὸν καὶ τὰ ἐνόντα πάντα;
14 εἰ γὰρ βούλοιτο συνέχειν
καὶ τὸ πνεῦμα παρ' αὐτῷ κατασχεῖν,
15 τελευτήσει πᾶσα σὰρξ ὁμοθυμαδόν,
πᾶς δὲ βροτὸς εἰς γῆν ἀπελεύσεται, ὅθεν καὶ ἐπλάσθη.
16 εἰ δὲ μὴ νουθετῇ, ἄκουε ταῦτα,
ἐνωτίζου φωνὴν ῥημάτων.
17 ἰδὲ σὺ τὸν μισοῦντα ἄνομα
καὶ τὸν ὀλλύντα τοὺς πονηροὺς
ὄντα αἰώνιον δίκαιον.
18 ἀσεβὴς ὁ λέγων βασιλεῖ Παρανομεῖς,
※ἀσεβέστατε τοῖς ἄρχουσιν·◁
19 ὃς οὐκ ἐπῃσχύνθη πρόσωπον ἐντίμου
οὐδὲ οἶδεν τιμὴν θέσθαι ἄδροῖς
θαυμασθῆναι πρόσωπα αὐτῶν.
20 κενὰ δὲ αὐτοῖς ἀποβήσεται τὸ κεκραγέναι καὶ δεῖσθαι ἀνδρός·
ἐχρήσαντο γὰρ παρανόμως ἐκκλινομένων ἀδυνάτων.
21 αὐτὸς γὰρ ὁρατής ἐστιν ἔργων ἀνθρώπων,
λέληθεν δὲ αὐτὸν οὐδὲν ὧν πράσσουσιν,
22 οὐδὲ ἔσται τόπος τοῦ κρυβῆναι τοὺς ποιοῦντας τὰ ἄνομα·
23 ※ὅτι οὐκ ἐπ' ἄνδρα θήσει ἔτι·◁
ὁ γὰρ κύριος πάντας ἐφορᾷ
24 ὁ καταλαμβάνων ἀνεξιχνίαστα,
ἔνδοξά τε καὶ ἐξαίσια, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθμός·
25 ὁ γνωρίζων αὐτῶν τὰ ἔργα
※καὶ στρέψει νύκτα, καὶ ταπεινωθήσονται.◁
26 ἔσβεσεν δὲ ἀσεβεῖς,

12[1] τον κυρ./ατοπα ποι.] tr. S† | ατοπα] pr. τα AV† | 12[2] κρισιν] το δικαιον AV† || 13[2] ποιησας A† | ενοντα] εν > S† || 14[1] συσχειν Sᶜ | 14[2] κατεσχεν S*† || 15[2] πας δε βροτος] βρ. δε AV† | και > S*† || 16[1]] + ιωβ A V†: cf. 37 2 || 17[1] τον] pr. ουκ οιει AV† | ανομα] pr. τα A | 17[3] δικαιον] pr. ειναι AV† || 18[2] ασεβεστατε B La(Sy dub.)] τε > S*† (ante τοις), -στατοι AV†, -στατος Sᶜ pl. | τοις αρχ. pendet ex λεγων || 19[1] επησχυνθη compl.] ησχ. V mu., επεσχ. S†, επαισχ. B†, αισχ. A† | 19[2] ουδε οιδεν] ουκ εδωκεν δε AV† | αδροις] ανδρων AV(†) | 19[3]] pr. του AV† | προσωπα] pr. τα AV†, προσωπον S† || 20[2] παρανομως] ανομως V†(*-μος), ανόμοις A† | εκκλινομενων B Sy†] εκκλ(ε)ιομ. S La, εγκλειομ. mu.; εκκλιομενοις A†, εκκαιομενοις V† | αδυνατων] και αδυνατοις AV† || 21[2] δε] γαρ S† || 22 εστιν Sᶜ pl. || 23[2] παντας] ς > Sᶜ, τα παντα AV† || 25[1] ο > AV† | 25[2] ταπεινωθησεται BS†

ὁρατοὶ δὲ ἐναντίον αὐτοῦ,
27 ὅτι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ,
δικαιώματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἐπέγνωσαν
28 ※τοῦ ἐπαγαγεῖν ἐπ' αὐτὸν κραυγὴν πένητός,
※καὶ κραυγὴν πτωχῶν εἰσακούσεται.
29 ※καὶ αὐτὸς ἡσυχίαν παρέξει, καὶ τίς καταδικάσεται;
※καὶ κρύψει πρόσωπον, καὶ τίς ὄψεται αὐτόν;
※καὶ κατὰ ἔθνους καὶ κατὰ ἀνθρώπου ὁμοῦ
30 ※βασιλεύων ἄνθρωπον ὑποκριτὴν ἀπὸ δυσκολίας λαοῦ.
31 ※ὅτι πρὸς τὸν ἰσχυρὸν ὁ λέγων Εἴληφα, οὐκ ἐνεχυράσω·
32 ※ἄνευ ἐμαυτοῦ ὄψομαι, σὺ δεῖξόν μοι·
※εἰ ἀδικίαν ἠργασάμην, οὐ μὴ προσθήσω.
33 ※μὴ παρὰ σοῦ ἀποτείσει αὐτήν;
※ὅτι ἀπώσῃ, ὅτι σὺ ἐκλέξῃ καὶ οὐκ ἐγώ·
※καὶ τί ἔγνως λάλησον.◁
34 διὸ συνετοὶ καρδίας ἐροῦσιν ταῦτα,
ἀνὴρ δὲ σοφὸς ἀκήκοέν μου τὸ ῥῆμα.
35 Ιωβ δὲ οὐκ ἐν συνέσει ἐλάλησεν,
τὰ δὲ ῥήματα αὐτοῦ οὐκ ἐν ἐπιστήμῃ.
36 οὐ μὴν δὲ ἀλλὰ μάθε, Ιωβ,
μὴ δῷς ἔτι ἀνταπόκρισιν ὥσπερ οἱ ἄφρονες,
37 ἵνα μὴ προσθῶμεν ἐφ' ἁμαρτίαις ἡμῶν,
ἀνομία δὲ ἐφ' ἡμῖν λογισθήσεται
πολλὰ λαλούντων ῥήματα ἐναντίον τοῦ κυρίου.
35 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ελιους λέγει
2 Τί τοῦτο ἡγήσω ἐν κρίσει;
σὺ τίς εἶ ὅτι εἶπας Δίκαιός εἰμι ἔναντι κυρίου;
3 ἢ ἐρεῖς Τί ποιήσω ἁμαρτών;
4 ἐγὼ σοὶ δώσω ἀπόκρισιν
καὶ τοῖς τρισὶν φίλοις σου.
5 ἀνάβλεψον εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ἰδέ,
κατάμαθε δὲ νέφη ὡς ὑψηλὰ ἀπὸ σοῦ.

26[2]] και(cf. 3 12) ορατοι εγενοντο εναντι(ον) των εχ(uel κ)θρων AV†: cf. *O* εναντιον ÷ των εχθρων◁ αυτου || 28[1] πενητων BS*† || 29[1] παρεξεται C pl. || 31 ο λεγων > S*† | ενεχυρασα AV† || 32[1] οψομαι > S*† | δειξον] pr. δε V†, διδαξον A† | μοι] με AV† | 32[2] ηργασαμην B*S*AV] ειργ. BᵉSᶜ pl.: cf. 24 6 | προσθω AV† || 33[1] παρα] απο B† | 33[2] απωσω A | εκδεξη S† || 34[1] καρδια ASᶜV | 34[2] σοφος] φρονιμος A† || 35[1] δε > AV† | ελαλησας A V† | 35[2] δε > BS*† | αυτου] σου AV† || 36[1] δε > S*† | 36[2] ανταποκρ.] αντ > AV†: cf. 13 22 || 37[1] αμαρτιας B | 37[2] λογισθ.] εστε(pro -ται) AV† | 37[3] λαλουσιν AV† | εναντι AV† | του > A

35 3 > BS*† || 4[1] εγω] + δε Sᶜ pl. | σοι > S*† | 4[2] φιλοις σου] tr. A || 5[2] δε > A | νεφη] τα νεφη και ιδε AV†

6 εἰ ἥμαρτες, τί πράξεις;
εἰ δὲ καὶ πολλὰ ἠνόμησας, τί δύνασαι ποιῆσαι;
7 ἐπεὶ δὲ οὖν δίκαιος εἶ, τί δώσεις αὐτῷ;
※ἢ τί ἐκ χειρός σου λήμψεται;
8 ※ἀνδρὶ τῷ ὁμοίῳ σου ἡ ἀσέβειά σου,
※καὶ υἱῷ ἀνθρώπου ἡ δικαιοσύνη σου.
9 ※ἀπὸ πλήθους συκοφαντούμενοι κεκράξονται,
※βοήσονται ἀπὸ βραχίονος πολλῶν.
10 ※καὶ οὐκ εἶπεν Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς ὁ ποιήσας με,
ὁ κατατάσσων φυλακὰς νυκτερινάς,
11 ὁ διορίζων με ἀπὸ τετραπόδων γῆς,
ἀπὸ δὲ πετεινῶν οὐρανοῦ;
12 ※ἐκεῖ κεκράξονται, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃ
καὶ ἀπὸ ὕβρεως πονηρῶν.
13 ἄτοπα γὰρ οὐ βούλεται ὁ κύριος ἰδεῖν·
αὐτὸς γὰρ ὁ παντοκράτωρ ὁρατής ἐστιν
14 τῶν συντελούντων τὰ ἄνομα καὶ σώσει με.
κρίθητι δὲ ἐναντίον αὐτοῦ, εἰ δύνασαι αἰνέσαι αὐτόν, ὡς ἔστιν.
15 ※καὶ νῦν, ὅτι οὐκ ἔστιν ἐπισκεπτόμενος, ὀργὴν αὐτοῦ
※καὶ οὐκ ἔγνω παραπτώματι σφόδρα·
16 ※καὶ Ιωβ ματαίως ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ,
※ἐν ἀγνωσίᾳ ῥήματα βαρύνει.

36 1 Προσθεὶς δὲ Ελιους ἔτι λέγει
2 Μεῖνόν με μικρὸν ἔτι, ἵνα διδάξω σε·
ἔτι γὰρ ἐν ἐμοί ἐστιν λέξις.
3 ἀναλαβὼν τὴν ἐπιστήμην μου μακρὰν
ἔργοις δέ μου δίκαια ἐρῶ
4 ἐπ᾽ ἀληθείας καὶ οὐκ ἄδικα ῥήματα·
ἀδίκως συνίεις.
5 γίγνωσκε δὲ ὅτι ὁ κύριος οὐ μὴ ἀποποιήσηται τὸν ἄκακον.
※δυνατὸς ἰσχύι καρδίας
6 ※ἀσεβῆ οὐ μὴ ζωοποιήσει
※καὶ κρίμα πτωχῶν δώσει.
7 ※οὐκ ἀφελεῖ ἀπὸ δικαίου ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ·

6^2 πολλα ηνομ.] tr. AV† | δυνασαι] δυναμαι σοι S*† || 7^1 επει δε ουν] επειδη ουν Sᶜmu.; και ει AV† = *et si* La || 11^1 ο > S*† | 11^2 απο δε] και απο AV†: cf. 3 12 | fin.] + σοφιζη(pro -ζει) ημας V†: item Sʏᵐᵍ ex α′, cf. Laᵗˣᵗ ※*sapientiorem me fecit* || 12^2 και > AVLa† = 𝔐 || 13^1 ου βουλ. ο κυρ./ιδειν BS*O*†] tr. rel. || 14^1 και] ος AV† | 14^2 αινεσαι αυτον] tr. A || 15^2 παραπτωμα τι Sixt.

36 2^1 μεινον με μικρον] μικρ. με μειν. AV† | 2^2 εν εμοι εστιν] μοι ενεστιν AV† || 5^1 γι(γ)νωσκε δε] γ(ε)ινωσκω δε (+ εγω A†) AV† || 6^1 ασεβη B S*O*†] -βων rel. || 7^1 οφθαλμον A†

※καὶ μετὰ βασιλέων εἰς θρόνον
※καὶ καθιεῖ αὐτοὺς εἰς νεῖκος, καὶ ὑψωθήσονται.
8 ※καὶ εἰ πεπεδημένοι ἐν χειροπέδαις
※συσχεθήσονται ἐν σχοινίοις πενίας,
9 ※καὶ ἀναγγελεῖ αὐτοῖς τὰ ἔργα αὐτῶν
※καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν, ὅτι ἰσχύσουσιν.
10 ἀλλὰ τοῦ δικαίου εἰσακούσεται·
※καὶ εἶπεν ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐξ ἀδικίας.
11 ※ἐὰν ἀκούσωσιν καὶ δουλεύσωσιν,
※συντελέσουσιν τὰς ἡμέρας αὐτῶν ἐν ἀγαθοῖς
※καὶ τὰ ἔτη αὐτῶν ἐν εὐπρεπείαις.
12 ἀσεβεῖς δὲ οὐ διασῴζει παρὰ τὸ μὴ βούλεσθαι εἰδέναι αὐτοὺς
τὸν κύριον
καὶ διότι νουθετούμενοι ἀνήκοοι ἦσαν.
13 ※καὶ ὑποκριταὶ καρδίᾳ τάξουσιν θυμόν·
※οὐ βοήσονται, ὅτι ἔδησεν αὐτούς.
14 ἀποθάνοι τοίνυν ἐν νεότητι ἡ ψυχὴ αὐτῶν,
ἡ δὲ ζωὴ αὐτῶν τιτρωσκομένη ὑπὸ ἀγγέλων,
15 ἀνθ᾽ ὧν ἔθλιψαν ἀσθενῆ καὶ ἀδύνατον·
κρίμα δὲ πραέων ἐκθήσει.
16 ※καὶ προσέτι ἠπάτησέν σε ἐκ στόματος ἐχθροῦ·
※ἄβυσσος, κατάχυσις ὑποκάτω αὐτῆς·
※καὶ κατέβη τράπεζά σου πλήρης πιότητος.
17 οὐχ ὑστερήσει δὲ ἀπὸ δικαίων κρίμα,
18 θυμὸς δὲ ἐπ᾽ ἀσεβεῖς ἔσται
δι᾽ ἀσέβειαν δώρων, ὧν ἐδέχοντο ἐπ᾽ ἀδικίαις.
19 μή σε ἐκκλινάτω ἐκὼν ὁ νοῦς
δεήσεως ἐν ἀνάγκῃ ὄντων ἀδυνάτων,
※καὶ πάντας τοὺς κραταιοῦντας ἰσχύν.
20 ※μὴ ἐξελκύσῃς τὴν νύκτα
※τοῦ ἀναβῆναι λαοὺς ἀντ᾽ αὐτῶν·
21 ἀλλὰ φύλαξαι μὴ πράξῃς ἄτοπα·

7^2 βασιλεως S* | 7^3 και 1^0 > SA | εις νεικος/και] tr. AV | υψωθησεται A || 8^1 ει Gra.] οι mss. | 8^2 σχοινιω Sᶜpl. || 9^1 αυτοις] -των S*† | αυτων ⌒ 9^2 αυτων S*† | 9^2 οταν ισχυσωσιν AV† || 12^1 ειδεναι αυτους] tr. A pl. || 14^1 αποθανη A† | 14^2 τιτρωσκ.] + ειη AVSʏᵐᵍ† || 16^1 προσετι ηπατησεν Sᶜ†(cf. etiam Field)] προσεπιηπατ. uel sim. rel. | 16^2 καταχυσεις A† || 17 ουχ υστ. δε] και ουχ υστ. AV†: cf. 3 12 || 18^1 εσται] ηξει AV† | 18^2 ασεβειας S | αδικειας AV || 19^1 εκκλινη AV† | εκων/ο νους] tr. AV† | 19^2 εν αν. οντων/αδυν.] tr. AV† | stichos 19^3+$20^{1.2}$ ex θ′ additos AV† inserunt non ante, sed post 21^1: cf. 20 20; sed V repetit 21^1 post 20^2 | 19^3 κρατουντας S*† || 21^1 ατοπα (cf. 4 8 11 11 etc.)] αδικα BS*†, ανομα AV†; sed in repetitione stichi (cf. sup.) etiam V ατοπα

※ἐπὶ τοῦτον γὰρ ἐξείλω ἀπὸ πτωχείας.
22 ※ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς κραταιώσει ἐν ἰσχύι αὐτοῦ·
τίς γάρ ἐστιν κατ᾽ αὐτὸν δυνάστης;
23 τίς δέ ἐστιν ὁ ἐτάζων αὐτοῦ τὰ ἔργα;
ἢ τίς ὁ εἶπας Ἔπραξεν ἄδικα;
24 μνήσθητι ὅτι μεγάλα ἐστὶν αὐτοῦ τὰ ἔργα,
※ὧν ἤρξαν ἄνδρες·
25 ※πᾶς ἄνθρωπος εἶδεν ἐν ἑαυτῷ,
ὅσοι τιτρωσκόμενοί εἰσιν βροτοί.
26 ※ἰδοὺ ὁ ἰσχυρὸς πολύς, καὶ οὐ γνωσόμεθα·
※ἀριθμὸς ἐτῶν αὐτοῦ καὶ ἀπέραντος.
27 ἀριθμηταὶ δὲ αὐτῷ σταγόνες ὑετοῦ,
※καὶ ἐπιχυθήσονται ὑετῷ εἰς νεφέλην·
28 ※ῥυήσονται παλαιώματα,
ἐσκίασεν δὲ νέφη ἐπὶ ἀμυθήτων βροτῶν.
28a ὥραν ἔθετο κτήνεσιν,
οἴδασιν δὲ κοίτης τάξιν.
28b ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἐξίσταταί σου ἡ διάνοια
οὐδὲ διαλλάσσεταί σου ἡ καρδία ἀπὸ σώματος;
29 ※καὶ ἐὰν συνῇ ἀπεκτάσεις νεφέλης,
※ἰσότητα σκηνῆς αὐτοῦ,
30 ※ἰδοὺ ἐκτείνει ἐπ᾽ αὐτὸν ηδω
※καὶ ριζώματα τῆς θαλάσσης ἐκάλυψεν.
31 ※ἐν γὰρ αὐτοῖς κρινεῖ λαούς,
※δώσει τροφὴν τῷ ἰσχύοντι.
32 ※ἐπὶ χειρῶν ἐκάλυψεν φῶς
※καὶ ἐνετείλατο περὶ αὐτῆς ἐν ἀπαντῶντι·
33 ※ἀναγγελεῖ περὶ αὐτοῦ φίλον αὐτοῦ·
※κτῆσις καὶ περὶ ἀδικίας.
37 1 ※καὶ ταύτης ἐταράχθη ἡ καρδία μου
※καὶ ἀπερρύη ἐκ τοῦ τόπου αὐτῆς.

21² επι τουτον BAV(ℵ)] επι τουτων S*†, απο τουτων Sᶜ pl. || 22¹ κραταιωσει] ει > S†, + σε A || 23² η > S† || 24¹ μνησθ.] + ουν ιωβ AV† | εστιν αυτου] tr. A†, εστιν > V† | 24² ων] ης S*† || 26¹ ου > S*† | 26² αριθμητος S† || 27¹ αναριθμητοι S*† | σταγ. υετου] tr. AV† || 28² αμυθητω βροτω B† (S*† επιθυμηταω[sic] pro επι αμυθητων) || 28a+b praebent BS AV† hoc loco, mu. post 37 5¹, mu. ambis locis || 28a² οιδ. δε] και οιδ. AV†: cf. 3 12 || 28b(cf. 37 1)¹ εξιστατο A† | 28b² σωμ.] pr. του A† || 29¹ συνης επεκτασιν ASᶜV† || 30¹ εκτεινει *O* mu.] εκτενει BSA | αυτον] -την SA | ηδω (sic etiam Sᶜ)] η ωδη BS*†, (το) τοξον AVSᵐᵍSyᵐᵍ† | 30² ριζωμα A† || 31² ισχ.] ακουοντι B† || 32² αυτης] -του SᶜV†(A* dub.) || 33² κτησις(A -σεις) Aᶜ pl.] pr. κυριος BS, pr. κυριου A*V

37 1¹ ταυτης] pr. υπερ A

2 ※ἄκουε ἀκοὴν ἐν ὀργῇ θυμοῦ κυρίου,
※καὶ μελέτη ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐξελεύσεται.
3 ※ὑποκάτω παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἀρχὴ αὐτοῦ,
※καὶ τὸ φῶς αὐτοῦ ἐπὶ πτερύγων τῆς γῆς.
4 ※ὀπίσω αὐτοῦ βοήσεται φωνή,
※βροντήσει ἐν φωνῇ ὕβρεως αὐτοῦ,
※καὶ οὐκ ἀνταλλάξει αὐτούς, ὅτι ἀκούσει φωνὴν αὐτοῦ.
5 ※βροντήσει ὁ ἰσχυρὸς ἐν φωνῇ αὐτοῦ θαυμάσια·
ἐποίησεν γὰρ μεγάλα, ἃ οὐκ ᾔδειμεν,
6 συντάσσων χιόνι Γίνου ἐπὶ τῆς γῆς·
※καὶ χειμὼν ὑετός, καὶ χειμὼν ὑετῶν δυναστείας αὐτοῦ.
7 ※ἐν χειρὶ παντὸς ἀνθρώπου κατασφραγίζει,
ἵνα γνῷ πᾶς ἄνθρωπος τὴν ἑαυτοῦ ἀσθένειαν.
8 εἰσῆλθεν δὲ θηρία ὑπὸ σκέπην,
ἡσύχασαν δὲ ἐπὶ κοίτης.
9 ἐκ ταμιείων ἐπέρχονται δῖναι,
ἀπὸ δὲ ἀκρωτηρίων ψῦχος.
10 ※καὶ ἀπὸ πνοῆς ἰσχυροῦ δώσει πάγος,
οἰακίζει δὲ τὸ ὕδωρ ὡς ἐὰν βούληται·
11 ※καὶ ἐκλεκτὸν καταπλάσσει νεφέλη,
※διασκορπιεῖ νέφος φῶς αὐτοῦ.
12 ※καὶ αὐτὸς κυκλώματα διαστρέψει
※ἐν θεεβουλαθω εἰς ἔργα αὐτῶν·
※πάντα, ὅσα ἂν ἐντείληται αὐτοῖς,
ταῦτα συντέτακται παρ᾽ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς,
13 ※ἐὰν εἰς παιδείαν, ἐὰν εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ,
※ἐὰν εἰς ἔλεος εὑρήσει αὐτόν.
14 ἐνωτίζου ταῦτα, Ιωβ·
στῆθι νουθετοῦ δύναμιν κυρίου.
15 οἶδαμεν ὅτι ὁ θεὸς ἔθετο ἔργα αὐτοῦ
φῶς ποιήσας ἐκ σκότους.

2¹ ακουε] + ιωβ ASᶜV†: cf. 34 16 || 3¹ > A† | 3² της > AV† || 4³ ακουσει mu.] -ση BSA (S*† etiam ανταλλαξη) | φωνης S*† || 5¹ εν φωνη / αυτου] tr. S*† || 6¹ γινου επι της γης] επι της γεινου A† | 6² και 1⁰ ∩ 2⁰ Sᶜ pl. | χειμων 1⁰] χειμωνι ινα η A† | δυναστειαις AV† || 8¹ εισηλθον A | σκεπης A† | 8² ησυχασαν δε] και(cf. 3 12) ησυχασεν AV† || 9¹ εξερχ. AV† | διναι Gra.(pr. αι)] οδυνει mss || 10² το > AV† || 11¹ καταπλησσει ASᶜV(ℵ) | 11² διασκορπισει A† || 12¹ διαστρεφει S† | 12² εν θεεβουλαθω εις Complut.] εν -θωθ εις B, εθετο βουλαθ εις S*†, ενθα εβουλετο θεις Sᶜ†, εν τοις κατωτατω θεις AV(ℵ) | 12³ εντειλη A† || 13¹ εαν bis] + τε SA pl. | 13² εαν] + τε A | ευρησει αυτον] αυτου A† || 14¹ ταυτα ιωβ] tr. A† | 14² νουθετουμενος B || 15¹ οιδας AV†: = 𝔐 | οτι] ως A†, ως οτε V† | ο θεος / εθετο AV† | 15² φως ποιησας] tr. AV†

16 ἐπίσταται δὲ διάκρισιν νεφῶν,
ἐξαίσια δὲ πτώματα πονηρῶν.
17 σοῦ δὲ ἡ στολὴ θερμή·
ἡσυχάζεται δὲ ἐπὶ τῆς γῆς.
18 ※στερεώσεις μετ' αὐτοῦ εἰς παλαιώματα,
※ἰσχυραὶ ὡς ὅρασις ἐπιχύσεως.
19 διὰ τί; δίδαξόν με τί ἐροῦμεν αὐτῷ·
καὶ παυσώμεθα πολλὰ λέγοντες.
20 μὴ βίβλος ἢ γραμματεύς μοι παρέστηκεν,
ἵνα ἄνθρωπον ἑστηκὼς κατασιωπήσω;
21 πᾶσιν δ' οὐχ ὁρατὸν τὸ φῶς,
※τηλαυγές ἐστιν ἐν τοῖς παλαιώμασιν,
ὥσπερ τὸ παρ' αὐτοῦ ἐπὶ νεφῶν.
22 ἀπὸ βορρᾶ νέφη χρυσαυγοῦντα·
ἐπὶ τούτοις μεγάλη ἡ δόξα καὶ τιμὴ παντοκράτορος.
23 καὶ οὐχ εὑρίσκομεν ἄλλον ὅμοιον τῇ ἰσχύι αὐτοῦ·
ὁ τὰ δίκαια κρίνων, οὐκ οἴει ἐπακούειν αὐτόν;
24 διὸ φοβηθήσονται αὐτὸν οἱ ἄνθρωποι,
φοβηθήσονται δὲ αὐτὸν καὶ οἱ σοφοὶ καρδίᾳ.
38 1 Μετὰ δὲ τὸ παύσασθαι Ελιουν τῆς λέξεως εἶπεν ὁ κύριος
τῷ Ιωβ διὰ λαίλαπος καὶ νεφῶν
2 Τίς οὗτος ὁ κρύπτων με βουλήν,
συνέχων δὲ ῥήματα ἐν καρδίᾳ, ἐμὲ δὲ οἴεται κρύπτειν;
3 ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου,
ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι.
4 ποῦ ἦς ἐν τῷ θεμελιοῦν με τὴν γῆν;
ἀπάγγειλον δέ μοι, εἰ ἐπίστῃ σύνεσιν.
5 τίς ἔθετο τὰ μέτρα αὐτῆς, εἰ οἶδας;
ἢ τίς ὁ ἐπαγαγὼν σπαρτίον ἐπ' αὐτῆς;
6 ἐπὶ τίνος οἱ κρίκοι αὐτῆς πεπήγασιν;
τίς δέ ἐστιν ὁ βαλὼν λίθον γωνιαῖον ἐπ' αὐτῆς;
7 ὅτε ἐγενήθησαν ἄστρα,

16¹ επιστασαι AV†: = 𝔐 | διαθεσιν S† || 17² fin. BS*A†] + απο νοτου rel. (in *O* sub ※) || 18¹ στερεωθεις AV† || 19² παυσομεθα S || 20² εστως AV† || 21¹ δ] γαρ AV† | το > AV† | 21³] + εξελθεν(sic) A†, + εξηλθον V† || 22² παντοκρατ. (in 𝔐 ad 23 tractum) BS*O†] pr. του AV†, pr. παρα rel. || 23¹ τη] pr. αυτω και AV† | 23² ουκ — fin.] οιει οτι ουκ εισακουει αυτος A V† | επακουσειν S† || 24¹ οι > A | 24² καρδια] pr. τη AV†

38 1 νεφους A†: ex 40 6 || 2¹ με > S*† || 3² σε > B†: cf. 42 4 et 40 7 || 4¹ ης] ησθα AV†: cf. 22 3 | εν τω θεμ. με] οτε εθεμελιωσα AV† | 4² αναγγ. AV† | δε > AV† | επιστασαι A || 6¹] pr. η S† | τινος] + δε AV† | κρικοι] στυλοι AV† | 6² βαλλων SV† || 7¹ εγενηθη A

ᾔνεσάν με φωνῇ μεγάλῃ πάντες ἄγγελοί μου.
8 ἔφραξα δὲ θάλασσαν πύλαις,
ὅτε ἐμαίμασσεν ἐκ κοιλίας μητρὸς αὐτῆς ἐκπορευομένη·
9 ἐθέμην δὲ αὐτῇ νέφος ἀμφίασιν,
ὁμίχλῃ δὲ αὐτὴν ἐσπαργάνωσα·
10 ἐθέμην δὲ αὐτῇ ὅρια
περιθεὶς κλεῖθρα καὶ πύλας·
11 εἶπα δὲ αὐτῇ Μέχρι τούτου ἐλεύσῃ καὶ οὐχ ὑπερβήσῃ,
ἀλλ' ἐν σεαυτῇ συντριβήσεταί σου τὰ κύματα.
12 ἢ ἐπὶ σοῦ συντέταχα φέγγος πρωινόν,
ἑωσφόρος δὲ εἶδεν τὴν ἑαυτοῦ τάξιν
13 ἐπιλαβέσθαι πτερύγων γῆς,
ἐκτινάξαι ἀσεβεῖς ἐξ αὐτῆς;
14 ἢ σὺ λαβὼν γῆν πηλὸν ἔπλασας ζῷον
καὶ λαλητὸν αὐτὸν ἔθου ἐπὶ γῆς;
15 ἀφείλας δὲ ἀπὸ ἀσεβῶν τὸ φῶς,
βραχίονα δὲ ὑπερηφάνων συνέτριψας;
16 ἦλθες δὲ ἐπὶ πηγὴν θαλάσσης,
ἐν δὲ ἴχνεσιν ἀβύσσου περιεπάτησας;
17 ἀνοίγονται δέ σοι φόβῳ πύλαι θανάτου,
πυλωροὶ δὲ ᾅδου ἰδόντες σε ἔπτηξαν;
18 νενουθέτησαι δὲ τὸ εὖρος τῆς ὑπ' οὐρανόν;
ἀνάγγειλον δή μοι πόση τίς ἐστιν.
19 ποίᾳ δὲ γῇ αὐλίζεται τὸ φῶς,
σκότους δὲ ποῖος ὁ τόπος;
20 εἰ ἀγάγοις με εἰς ὅρια αὐτῶν;
εἰ δὲ καὶ ἐπίστασαι τρίβους αὐτῶν;
21 οἶδα ἄρα ὅτι τότε γεγέννησαι,
ἀριθμὸς δὲ ἐτῶν σου πολύς.
22 ἦλθες δὲ ἐπὶ θησαυροὺς χιόνος,
θησαυροὺς δὲ χαλάζης ἑόρακας.
23 ἀπόκειταί δέ σοι εἰς ὥραν ἐχθρῶν,
εἰς ἡμέραν πολέμου καὶ μάχης.
24 πόθεν δὲ ἐκπορεύεται πάχνη
ἢ διασκεδάννυται νότος εἰς τὴν ὑπ' οὐρανόν;

7² φωνη] pr. εν AV† | fin.] + και υμνησαν AV† || 8² εμαιμασσεν(S*† -μαξεν) ... εκπορευομενη] εμαιουτο και ... εξεπορευετο AV† | αυτη B† || 12² επιδεν A†, εφιδεν(cf. Thack. p. 125) V† || 13²] pr. και AV† || 14² αυτο ASc || 15¹ αφιλω A†, αφιλου(cf. Thack. p. 211) V† | 15² βραχ. δε] και βρ. AV†: cf. 3 12 || 16¹ πηγην] γην A || 18² δη] δε A | ποση η τις (uel ποση ητις?) A || 19¹] pr. εν AV† | το > A† | 19² ο] εστιν AV† || 20¹ ει] + αρα A || 21¹ οιδας Sc pl.: = 𝔐 | τοτε] εις τουτο AV† || 22² χαλ.] θαλασσης S*† || 23¹ αποκ⟨ε⟩ινται AV† | 23² πολεμων B†

25 τίς δὲ ἡτοίμασεν ὑετῷ λάβρῳ ῥύσιν,
ὁδὸν δὲ κυδοιμῶν
26 ※τοῦ ὑετίσαι ἐπὶ γῆν, οὗ οὐκ ἀνήρ,
※ἔρημον, οὗ οὐχ ὑπάρχει ἄνθρωπος ἐν αὐτῇ,
27 ※τοῦ χορτάσαι ἄβατον καὶ ἀοίκητον
※καὶ τοῦ ἐκβλαστῆσαι ἔξοδον χλόης;
28 τίς ἐστιν ὑετοῦ πατήρ;
τίς δέ ἐστιν ὁ τετοκὼς βώλους δρόσου;
29 ἐκ γαστρὸς δὲ τίνος ἐκπορεύεται ὁ κρύσταλλος;
πάχνην δὲ ἐν οὐρανῷ τίς τέτοκεν,
30 ἣ καταβαίνει ὥσπερ ὕδωρ ῥέον;
πρόσωπον δὲ ἀβύσσου τίς ἔπηξεν;
31 συνῆκας δὲ δεσμὸν Πλειάδος
καὶ φραγμὸν Ὠρίωνος ἤνοιξας;
32 ※ἢ διανοίξεις μαζουρωθ ἐν καιρῷ αὐτοῦ
※καὶ Ἕσπερον ἐπὶ κόμης αὐτοῦ ἄξεις αὐτά;
33 ἐπίστασαι δὲ τροπὰς οὐρανοῦ
ἢ τὰ ὑπ' οὐρανὸν ὁμοθυμαδὸν γινόμενα;
34 καλέσεις δὲ νέφος φωνῇ,
καὶ τρόμῳ ὕδατος λάβρῳ ὑπακούσεταί σου;
35 ἀποστελεῖς δὲ κεραυνοὺς καὶ πορεύσονται;
ἐροῦσιν δέ σοι Τί ἐστιν;
36 τίς δὲ ἔδωκεν γυναιξὶν ὑφάσματος σοφίαν
ἢ ποικιλτικὴν ἐπιστήμην;
37 τίς δὲ ὁ ἀριθμῶν νέφη σοφίᾳ,
οὐρανὸν δὲ εἰς γῆν ἔκλινεν;
38 κέχυται δὲ ὥσπερ γῇ κονία,
κεκόλληκα δὲ αὐτὸν ὥσπερ λίθῳ κύβον.
39 θηρεύσεις δὲ λέουσιν βοράν,
ψυχὰς δὲ δρακόντων ἐμπλήσεις;
40 δεδοίκασιν γὰρ ἐν κοίταις αὐτῶν,
κάθηνται δὲ ἐν ὕλαις ἐνεδρεύοντες.
41 τίς δὲ ἡτοίμασεν κόρακι βοράν;
νεοσσοὶ γὰρ αὐτοῦ πρὸς κύριον κεκράγασιν
πλανώμενοι τὰ σῖτα ζητοῦντες.

26^1 γην] pr. την S, γης A† || 28^2 βωλους] pr. συνοχας και AV† || 29^1 ο > SA || 30^1 ωσπερ] ως AV† | 30^2 αβυσσου Complut. Gra.] ασεβους mss. | επηξεν Gra.] επτηξεν B, ετηξεν SA || 31^1 uerbo συνηκας ad praec. tracto praebent AV† δεσμον δε πλ(ε)ιαδος εγνως | 31^2 και] η AV† || 32^2 αξεις] pr. και AV† || 34^2 δρομω AV† | υδ. λαβρω B†] tr. S†, υδ. λαβρου rel. | επακουσ. S† || 36^1 δε > AV† | γυναικι AV† | 36^2 η] και AV† | επιστημην] pr. σοφιας AV† || 38^1 δε] γαρ AV† | γης AV† | κονια] χωνεία Gra. | 38^2 κεκολληκεν A† | λιθω κυβον] κυβον λιθοις AV† || 41^2 γαρ] δε A | αυτου / προς κυριον] tr. A†

39 1 ※εἰ ἔγνως καιρὸν τοκετοῦ τραγελάφων πέτρας,
ἐφύλαξας δὲ ὠδῖνας ἐλάφων;
2 ἠρίθμησας δὲ αὐτῶν μῆνας πλήρεις τοκετοῦ,
ὠδῖνας δὲ αὐτῶν ἔλυσας;
3 ἐξέθρεψας δὲ αὐτῶν τὰ παιδία ἔξω φόβου;
※ὠδῖνας αὐτῶν ἐξαποστελεῖς;
4 ※ἀπορρήξουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν, πληθυνθήσονται ἐν γενήματι,
※ἐξελεύσονται καὶ οὐ μὴ ἀνακάμψουσιν αὐτοῖς.
5 τίς δέ ἐστιν ὁ ἀφεὶς ὄνον ἄγριον ἐλεύθερον,
δεσμοὺς δὲ αὐτοῦ τίς ἔλυσεν;
6 ἐθέμην δὲ τὴν δίαιταν αὐτοῦ ἔρημον
※καὶ τὰ σκηνώματα αὐτοῦ ἁλμυρίδα·
7 καταγελῶν πολυοχλίας πόλεως,
μέμψιν δὲ φορολόγου οὐκ ἀκούων
8 ※κατασκέψεται ὄρη νομὴν αὐτοῦ
※καὶ ὀπίσω παντὸς χλωροῦ ζητεῖ.
9 βουλήσεται δέ σοι μονόκερως δουλεῦσαι
ἢ κοιμηθῆναι ἐπὶ φάτνης σου;
10 δήσεις δὲ ἐν ἰμᾶσι ζυγὸν αὐτοῦ,
ἢ ἑλκύσει σου αὔλακας ἐν πεδίῳ;
11 πέποιθας δὲ ἐπ' αὐτῷ, ὅτι πολλὴ ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ,
ἐπαφήσεις δὲ αὐτῷ τὰ ἔργα σου;
12 πιστεύσεις δὲ ὅτι ἀποδώσει σοι τὸν σπόρον,
εἰσοίσει δέ σου τὸν ἅλωνα;
13 ※πτέρυξ τερπομένων νεελασα,
※ἐὰν συλλάβῃ ασιδα καὶ νεσσα·
14 ※ὅτι ἀφήσει εἰς γῆν τὰ ᾠὰ αὐτῆς
※καὶ ἐπὶ χοῦν θάλψει
15 ※καὶ ἐπελάθετο ὅτι ποὺς σκορπιεῖ
※καὶ θηρία ἀγροῦ καταπατήσει·
16 ※ἀπεσκλήρυνεν τὰ τέκνα αὐτῆς ὥστε μὴ ἑαυτῇ,
※εἰς κενὸν ἐκοπίασεν ἄνευ φόβου·

39 stichum 1^1 ex θ′ additum AV† inserunt ante stichos 3^2—4^2 ipsos quoque ex θ′ additos: cf. 20 20 | 1^1 ει] η A†, > V† || 2^1 αυτων μηνας SAV†] tr. B, αυτων > mu. || 3^1 εξω] ανευ AV† | 3^2 ωδινας BS*O†] + δε rel.: ex 2^2 | εξαποστελλεις S*† || 4^2 εαυτοις AScV || 6^1 την δι./αυτου] tr. A† || 8^2 ζητησει AV† || 9^1 μονοκ.] pr. ατραπελος AV(†) | δουλευειν S*† || 10^1 εν ιμ. ζυγον / αυτου] tr. AV† | 10^2 σοι AV† || 11^1 η > B | 11^2 επαφ. δε] και επαφ. AV†: cf. 3 12 || 12^1 δε] + αυτω S*AV† (in *O* sub ※) | 12^2 εισοισει δε] και εισ. AV†: cf. 3 12 | τον] την AV†: cf. Thack. p. 145 || 13^1 νεελασα > BS*† | 13^2 ασιδα] pr. η S† | νεεσσα A | fin.] + ελαλησαν AV† || 14^1 ωα] ωτα SA† || 15^1 επελαθοντο B†, επελθοντος (sic) S*† | πους] ς > BScV†: ante σ || 16^1 αυτης] pr. ε B | εαυτη unus cod.] -την rel.

17 ※ὅτι κατεσιώπησεν αὐτῇ ὁ θεὸς σοφίαν
※καὶ οὐκ ἐμέρισεν αὐτῇ ἐν τῇ συνέσει.
18 ※κατὰ καιρὸν ἐν ὕψει ὑψώσει,
※καταγελάσεται ἵππου καὶ τοῦ ἐπιβάτου αὐτοῦ.
19 ἢ σὺ περιέθηκας ἵππῳ δύναμιν,
ἐνέδυσας δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ φόβον;
20 περιέθηκας δὲ αὐτῷ πανοπλίαν,
δόξαν δὲ στηθέων αὐτοῦ τόλμῃ;
21 ἀνορύσσων ἐν πεδίῳ γαυριᾷ,
ἐκπορεύεται δὲ εἰς πεδίον ἐν ἰσχύι·
22 συναντῶν βέλει καταγελᾷ
καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ ἀπὸ σιδήρου·
23 ἐπ' αὐτῷ γαυριᾷ τόξον καὶ μάχαιρα,
24 καὶ ὀργῇ ἀφανιεῖ τὴν γῆν
καὶ οὐ μὴ πιστεύσῃ, ἕως ἂν σημάνῃ σάλπιγξ·
25 σάλπιγγος δὲ σημαινούσης λέγει Εὖγε,
πόρρωθεν δὲ ὀσφραίνεται πολέμου σὺν ἅλματι καὶ κραυγῇ.
26 ἐκ δὲ τῆς σῆς ἐπιστήμης ἔστηκεν ἱέραξ
ἀναπετάσας τὰς πτέρυγας ἀκίνητος καθορῶν τὰ πρὸς νότον;
27 ἐπὶ δὲ σῷ προστάγματι ὑψοῦται ἀετός,
γὺψ δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς αὐτοῦ καθεσθεὶς αὐλίζεται
28 ※ἐπ' ἐξοχῇ πέτρας καὶ ἀποκρύφῳ;
29 ἐκεῖσε ὢν ζητεῖ τὰ σῖτα,
※πόρρωθεν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ σκοπεύουσιν·
30 νεοσσοὶ δὲ αὐτοῦ φύρονται ἐν αἵματι,
οὗ δ' ἂν ὦσι τεθνεῶτες, παραχρῆμα εὑρίσκονται.
40 1 ※Καὶ ἀπεκρίθη κύριος ὁ θεὸς τῷ Ιωβ καὶ εἶπεν
2 ※Μὴ κρίσιν μετὰ ἱκανοῦ ἐκκλινεῖ,
※ἐλέγχων θεὸν ἀποκριθήσεται αὐτήν;
3 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει τῷ κυρίῳ
4 Τί ἔτι ἐγὼ κρίνομαι νουθετούμενος καὶ ἐλέγχων κύριον
ἀκούων τοιαῦτα οὐθὲν ὤν;

17[1] κατεπηξεν S*† | 17[2] ουκ > S*† | εμερ. αυτη] + ο θεος AV† || 18[1] κατα καιρον] καταχαιρων A† | εν > S*† | υψει post υψωσει tr. S† | 18[2] ιππου] αυτου S*† || 19[2] ενεδ. δε] και ενεδ. AV†: cf. 3 12 || 20[2] δοξαν δε] και(cf. 3 12) δοξη AV† | τολμην A†, τολμαν V† || 21[1] πεδιω] ποδι Sc pl. || 22[1] συναντ. βελ. ad 21 trahit 𝔐 | βελει] βασιλει BS*Sytxt | 22[2] απο σιδηρου] σιδηρον AV† || 23 αυτω] + γαρ S | μαχ.] pr. οξυσθενης AV† || 25[1] λεγει] ερει AV† | 25[2] συν] pr. και AV† | fin.] + εκπορευεται AVpau. || 27[1] επι δε] η επι AVLa†: = 𝔐 | σω] pr. τω A | 27[2] καθ. αυλ. ad 28 trahit 𝔐 || 29[2] πορρ.] + δε AV†
40 2[1] εκκλινει] -νιν S*†, κριν(ε)ις uel sim. Sc pl. | 2[2] ελεγχ.] + δε B† | υποκριθ. S*† | αυτω Sc || 3 λεγει] ειπεν AV† || 4[1] ετι > S* | ελ. κυρ.] ελεγχομενος υπο κυριου AVLa† | 4[2] ουθεν] μηδεν A†

ἐγὼ δὲ τίνα ἀπόκρισιν δῶ πρὸς ταῦτα;
χεῖρα θήσω ἐπὶ στόματί μου·
5 ἅπαξ λελάληκα, ἐπὶ δὲ τῷ δευτέρῳ οὐ προσθήσω.
6 Ἔτι δὲ ὑπολαβὼν ὁ κύριος εἶπεν τῷ Ιωβ ἐκ τοῦ νέφους
7 Μή, ἀλλὰ ζῶσαι ὥσπερ ἀνὴρ τὴν ὀσφύν σου,
ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ μοι ἀποκρίθητι·
8 μὴ ἀποποιοῦ μου τὸ κρίμα.
οἴει δέ με ἄλλως σοι κεχρηματικέναι ἢ ἵνα ἀναφανῇς δίκαιος;
9 ἢ βραχίων σοί ἐστιν κατὰ τοῦ κυρίου,
ἢ φωνὴ κατ' αὐτὸν βροντᾷς;
10 ἀνάλαβε δὴ ὕψος καὶ δύναμιν,
δόξαν δὲ καὶ τιμὴν ἀμφίεσαι·
11 ἀπόστειλον δὲ ἀγγέλους ὀργῆ,
πᾶν δὲ ὑβριστὴν ταπείνωσον,
12 ὑπερήφανον δὲ σβέσον,
σῆψον δὲ ἀσεβεῖς παραχρῆμα,
13 κρύψον δὲ εἰς γῆν ἔξω ὁμοθυμαδόν,
τὰ δὲ πρόσωπα αὐτῶν ἀτιμίας ἔμπλησον·
14 ὁμολογήσω ἄρα ὅτι δύναταί ἡ δεξιά σου σῶσαι. —
15 ἀλλὰ δὴ ἰδοὺ θηρία παρὰ σοί·
χόρτον ἴσα βουσὶν ἐσθίει.
16 ἰδοὺ δὴ ἰσχὺς αὐτοῦ ἐπ' ὀσφύι,
ἡ δὲ δύναμις ἐπ' ὀμφαλοῦ γαστρός·
17 ἔστησεν οὐρὰν ὡς κυπάρισσον,
τὰ δὲ νεῦρα αὐτοῦ συμπέπλεκται·
18 αἱ πλευραὶ αὐτοῦ πλευραὶ χάλκειαι,
ἡ δὲ ῥάχις αὐτοῦ σίδηρος χυτός.
19 τοῦτ' ἔστιν ἀρχὴ πλάσματος κυρίου,

4[3] εγω ad 4[2] trahunt AV† | δε τινα/αποκρ.] tr. AV† | δω] δωσω B || 5 ελαλησα AV† || 6 δε > S† | εκ] δια A†: ex 38 1 || 7[2] αποκριναι B†: cf. 38 3 || 8[1] μη αποπ.] η αποποιη Scmu. | 8[2] οιει δε] μηδε οιου AV† | η] αλλ AV† | αναφ. δικ.] tr. AV† || 9[1] η] ει AV† | του κυριου] κυριον ASeV†: = 𝔐 | 9[2] φωνη ... βροντας] φωνη βροντης ... βροντα ισα AV†: βροντα ισα ex βροντᾳς + (10) α | κατ αυτου B† || 10[1] δη] δε A | υψος και] εις υψος AV† | 10[2] δε > AV† | αμφιασαι SApl.: cf. Thack. § 6,6 || 11[1] οργη] εν οργη σου AV† | 11[2] παν (cf. Iud. 7 4 B)] παντα Apl. || 13[1] δε] + αυτους ASeV† | εξω > BLa† || 14 αρα > BS† | η δεξ./σου] tr. AV† || 15[1] δη > AV† | ιδου] + δη (sic) B† | θηρ./παρα σοι] tr. AV† | 15[2] χορτ./ισα βου.] tr. AV† | εσθιουσιν B† || 16[1] ισχ.] pr. η SA | οσφυι (AV† -υος)] + αυτου AV† (in *O* sub ※) | 16[2] δυν. B†] + αυτου rel. (in *O* sub ※) | fin.] + αυτου AV† || 17[1] ουραν] + αυτου AV† | ως] ωσπερ AV† | 17[2] συμπ.] pr. ωσπερ σχοινια AV† || 18[1] πλευραι χαλκειαι] ως(V† ωσπερ) πετραι χαλκαι(cf. 6 12) AV† | 18[2] σιδ.] pr. ως A† | σιδ. χυτος] τυχος(= τυκος) σιδηριος Gra.

πεποιημένον ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ.
20 ἐπελθὼν δὲ ἐπ᾽ ὄρος ἀκρότομον
ἐποίησεν χαρμονὴν τετράποσιν ἐν τῷ ταρτάρῳ·
21 ὑπὸ παντοδαπὰ δένδρα κοιμᾶται
παρὰ πάπυρον καὶ κάλαμον καὶ βούτομον·
22 σκιάζονται δὲ ἐν αὐτῷ δένδρα μεγάλα
σὺν ῥαδάμνοις καὶ κλῶνες ἄγνου.
23 ἐὰν γένηται πλήμμυρα, οὐ μὴ αἰσθηθῇ,
※πέποιθεν ὅτι προσκρούσει ὁ Ιορδάνης εἰς τὸ στόμα αὐτοῦ.
24 ※ἐν τῷ ὀφθαλμῷ αὐτοῦ δέξεται αὐτόν,
※ἐνσκολιευόμενος τρήσει ῥῖνα;⸜ —
25 ἄξεις δὲ δράκοντα ἐν ἀγκίστρῳ,
περιθήσεις δὲ φορβεὰν περὶ ῥῖνα αὐτοῦ;
26 ※εἰ δήσεις κρίκον ἐν τῷ μυκτῆρι αὐτοῦ,⸜
ψελίῳ δὲ τρυπήσεις τὸ χεῖλος αὐτοῦ;
27 λαλήσει δέ σοι δεήσει,
ἱκετηρίᾳ μαλακῶς;
28 θήσεται δὲ διαθήκην μετὰ σοῦ,
λήμψῃ δὲ αὐτὸν δοῦλον αἰώνιον;
29 παίξῃ δὲ ἐν αὐτῷ ὥσπερ ὀρνέῳ
ἢ δήσεις αὐτὸν ὥσπερ στρουθίον παιδίῳ;
30 ἐνσιτοῦνται δὲ ἐν αὐτῷ ἔθνη,
μεριτεύονται δὲ αὐτὸν Φοινίκων γένη;
31 πᾶν δὲ πλωτὸν συνελθὸν οὐ μὴ ἐνέγκωσιν βύρσαν μίαν οὐ-
ρᾶς αὐτοῦ
※καὶ ἐν πλοίοις ἁλιέων κεφαλὴν αὐτοῦ.⸜
32 ἐπιθήσεις δὲ αὐτῷ χεῖρα
μνησθεὶς πόλεμον τὸν γινόμενον ἐν σώματι αὐτοῦ,
καὶ μηκέτι γινέσθω.
41 1 οὐχ ἑόρακας αὐτὸν
οὐδὲ ἐπὶ τοῖς λεγομένοις τεθαύμακας;
2 οὐ δέδοικας ὅτι ἡτοίμασταί μοι;

19² (εγ)καταπ.] pr. εις το AV† || 21² παπ. .. καλ.] tr. AV† || 22¹ εν > A pl. | 22² ραμνοις S*†, δαραμνοις (sic) A†, οροδαμνοις pl. | αγνου (cf. Leu. 23 40)] αγρου BS* || 23¹ αισθηται A(εσθ.)V†: cf. Thack. p. 259 || 24² fin.] + αυτου A || 26¹ ει δησεις κρικον] και ειλησεις κλοιον AV† || 27¹ δεησεις AV† | 27²] pr. η S†, pr. και AV† | ικετηριας AV† | μαλακη S*† || 28¹ δε > B† | διαθ./ μετα σου BSO†(= 𝔐)] tr. rel. || 29¹ παιξη δε εν] και εμ(uel ν)πεξις A V† | 29² η δησεις] δησ. δε AV† || 30¹ εν αυτω] αυτον AV(†) | 30² μεριουνται Sᶜ | μερ. δε] και μερ. AV†: cf. 3 12 | γενη] εθνη BS || 31¹ ενεγκη AV† | βυρσ. μιαν] tr. AV† || 32¹ επιθησει B† | αυτω] pr. επ SAV† | 32² πολεμου του γιγνομενου A† | σωμ.] pr. τω AV† | 32³ > BS*†
41 1¹ > BS*† || 2¹ ου] ουδε BS | δεδοικας] + αυτον ASᶜV† | μοι] σοι A†

τίς γάρ ἐστιν ὁ ἐμοὶ ἀντιστάς;
3 ἢ τίς ἀντιστήσεταί μοι καὶ ὑπομενεῖ,
εἰ πᾶσα ἡ ὑπ᾽ οὐρανὸν ἐμή ἐστιν;
4 ※οὐ σιωπήσομαι δι᾽ αὐτόν,
※καὶ λόγον δυνάμεως ἐλεήσει τὸν ἴσον αὐτοῦ.⸜
5 τίς ἀποκαλύψει πρόσωπον ἐνδύσεως αὐτοῦ;
εἰς δὲ πτύξιν θώρακος αὐτοῦ τίς ἂν εἰσέλθοι;
6 πύλας προσώπου αὐτοῦ τίς ἀνοίξει;
κύκλῳ ὀδόντων αὐτοῦ φόβος.
7 τὰ ἔγκατα αὐτοῦ ἀσπίδες χάλκειαι,
σύνδεσμος δὲ αὐτοῦ ὥσπερ σμιρίτης λίθος·
8 ※εἷς τοῦ ἑνὸς κολλῶνται,⸜
πνεῦμα δὲ οὐ μὴ διέλθῃ αὐτόν·
9 ※ἀνὴρ τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ προσκολληθήσεται,
※συνέχονται καὶ οὐ μὴ ἀποσπασθῶσιν.⸜
10 ἐν πταρμῷ αὐτοῦ ἐπιφαύσκεται φέγγος,
οἱ δὲ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἶδος ἑωσφόρου.
11 ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύονται λαμπάδες καιόμεναι
καὶ διαρριπτοῦνται ἐσχάραι πυρός·
12 ἐκ μυκτήρων αὐτοῦ ἐκπορεύεται καπνὸς
καμίνου καιομένης πυρὶ ἀνθράκων·
13 ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ἄνθρακες,
φλὸξ δὲ ἐκ στόματος αὐτοῦ ἐκπορεύεται.
14 ἐν δὲ τραχήλῳ αὐτοῦ αὐλίζεται δύναμις,
ἔμπροσθεν αὐτοῦ τρέχει ἀπώλεια.
15 σάρκες δὲ σώματος αὐτοῦ κεκόλληνται·
※καταχέει ἐπ᾽ αὐτόν, οὐ σαλευθήσεται.⸜
16 ἡ καρδία αὐτοῦ πέπηγεν ὡς λίθος,
ἕστηκεν δὲ ὥσπερ ἄκμων ἀνήλατος.
17 στραφέντος δὲ αὐτοῦ φόβος θηρίοις τετράποσιν
ἐπὶ γῆς ἁλλομένοις.
18 ἐὰν συναντήσωσιν αὐτῷ λόγχαι, οὐδὲν μὴ ποιήσωσιν

2² γαρ] δε S*† | ανθισταμενος A† || 3¹ τις] + εστιν ος AV† (2² εστιν ⌒ 3¹ εστιν V†) | 3² ει] η ουχι AV† || 4² λογον BS†] -γος AVLa†, -γω mu., -γοις compl. | αυτου BSA†] -τω rel. || 5¹ τις δε ανακαλυψει AV† || 6¹ πυλας] + δε ASᶜV† || 7¹ τα εγκ.] ενκ. δε AV† | χαλκειαι B†] -κεαι C†: cf. 20 20 24 Sir. 28 20 et Thack. § 12, 2; -και rel.: cf. 6 12 | 7² συνδ. δε] δε > B†, και(cf. 3 12) συνδεσμοι AV† | σμιριτος A† || 8¹ του] pr. εκ AV† | 8² διελθη] + δι S*† || 9² αποσπ.] παθωσιν S*† || 10¹ επιφωσκεται AV† || 12² πυρι] φλογι AV† || 14² τρεχει] pr. προ AV† || 15¹ σωμ. > S† || 16¹ ως] ωσπερ A pl. || 17¹ δε > AV† | 17² επι γης / αλλ.] tr. AV† || 18¹ μη] pr. ου ASᶜV pl. | ποιησ.] + αυτω ASᶜV†

※δόρυ ἐπηρμένον καὶ θώρακα ·※
19 ἥγηται μὲν γὰρ σίδηρον ἄχυρα,
χαλκὸν δὲ ὥσπερ ξύλον σαθρόν ·
20 οὐ μὴ τρώσῃ αὐτὸν τόξον χάλκειον,
ἥγηται μὲν πετροβόλον χόρτον ·
21 ※ὡς καλάμη ἐλογίσθησαν σφῦραι,※
καταγελᾷ δὲ σεισμοῦ πυρφόρου.
22 ἡ στρωμνὴ αὐτοῦ ὀβελίσκοι ὀξεῖς,
πᾶς δὲ χρυσὸς θαλάσσης ὑπ᾽ αὐτὸν ὥσπερ πηλὸς ἀμύθητος.
23 ἀναζεῖ τὴν ἄβυσσον ὥσπερ χαλκεῖον,
ἥγηται δὲ τὴν θάλασσαν ὥσπερ ἐξάλειπτρον,
24 τὸν δὲ τάρταρον τῆς ἀβύσσου ὥσπερ αἰχμάλωτον ·
※ἐλογίσατο ἄβυσσον εἰς περίπατον.※
25 οὐκ ἔστιν οὐδὲν ἐπὶ τῆς γῆς ὅμοιον αὐτῷ
πεποιημένον ἐγκαταπαίζεσθαι ὑπὸ τῶν ἀγγέλων μου ·
26 πᾶν ὑψηλὸν ὁρᾷ,
αὐτὸς δὲ βασιλεὺς πάντων τῶν ἐν τοῖς ὕδασιν.

42 1 Ὑπολαβὼν δὲ Ιωβ λέγει τῷ κυρίῳ
2 Οἶδα ὅτι πάντα δύνασαι,
ἀδυνατεῖ δέ σοι οὐθέν.
3 τίς γάρ ἐστιν ὁ κρύπτων σε βουλήν;
φειδόμενος δὲ ῥημάτων καὶ σὲ οἴεται κρύπτειν;
τίς δὲ ἀναγγελεῖ μοι ἃ οὐκ ᾔδειν,
μεγάλα καὶ θαυμαστὰ ἃ οὐκ ἠπιστάμην;
4 ἄκουσον δέ μου, κύριε, ἵνα κἀγὼ λαλήσω ·
ἐρωτήσω δέ σε, σὺ δέ με δίδαξον.
5 ἀκοὴν μὲν ὠτὸς ἤκουόν σου τὸ πρότερον,
νυνὶ δὲ ὁ ὀφθαλμός μου ἑόρακέν σε ·
6 διὸ ἐφαύλισα ἐμαυτὸν καὶ ἐτάκην,
ἥγημαι δὲ ἐμαυτὸν γῆν καὶ σποδόν.
7 Ἐγένετο δὲ μετὰ τὸ λαλῆσαι τὸν κύριον πάντα τὰ ῥήματα ταῦτα τῷ Ιωβ εἶπεν ὁ κύριος Ελιφας τῷ Θαιμανίτῃ
Ἥμαρτες σὺ καὶ οἱ δύο φίλοι σου ·

18² επηρμ. > BS*AV† | θωρακ AV† || 19¹ αχυρα] pr. ωσπερ ASᶜV† || 20¹ τοξ. χαλκ. > A† | χαλκεον CV: cf. 7 | 20² μεν] γαρ A†, + γαρ V† | μεν πετρ.] tr. Sᶜ pl. | χορτον] pr. ως ACV† || 21¹] ως καλαμην ελογισατο σφυραν SLa† (S* om. ν ult.), ως καλαμη ελογισθη αυτω σφυρα AV† | σφυραι pl. (etiam corrector posterior codicis S)] -ρα BS*A: cf. sup. || 25¹ της > A† | 25² μου > S*†

42 2¹ παντα δυν.] tr. ACV† | 2² δε σοι] tr. SV† || 3¹ > S*† | 3³ τις δε αναγγ.] ανη(Να)γγελη δε AV† | αναγγελλει S† || 4¹ δε] δη AV† | 4² σε > B†: cf. 38 3 || 5¹ ακοην μεν ωτος] εως μεν ωτος ακοης AV† || 6² εμαυτον] pr. εγω B†, + εγω S*† || 7¹ ταυτα > A† | ελιφας: cf. 2 11³ | 7² δυο > B†

οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἐνώπιόν μου ἀληθὲς οὐδὲν
ὥσπερ ὁ θεράπων μου Ιωβ.
8 νῦν δὲ λάβετε ἑπτὰ μόσχους καὶ ἑπτὰ κριοὺς
καὶ πορεύθητε πρὸς τὸν θεράποντά μου Ιωβ,
καὶ ποιήσει κάρπωσιν περὶ ὑμῶν ·
Ιωβ δὲ ὁ θεράπων μου εὔξεται περὶ ὑμῶν,
※ὅτι εἰ μὴ πρόσωπον αὐτοῦ λήμψομαι ·※
εἰ μὴ γὰρ δι᾽ αὐτόν, ἀπώλεσα ἂν ὑμᾶς ·
οὐ γὰρ ἐλαλήσατε ἀληθὲς κατὰ τοῦ θεράποντός μου Ιωβ. —
9 ἐπορεύθη δὲ Ελιφας ὁ Θαιμανίτης καὶ Βαλδαδ ὁ Σαυχίτης
καὶ Σωφαρ ὁ Μιναῖος
καὶ ἐποίησαν καθὼς συνέταξεν αὐτοῖς ὁ κύριος,
καὶ ἔλυσεν τὴν ἁμαρτίαν αὐτοῖς διὰ Ιωβ.
10 ὁ δὲ κύριος ηὔξησεν τὸν Ιωβ ·
εὐξαμένου δὲ αὐτοῦ καὶ περὶ τῶν φίλων αὐτοῦ ἀφῆκεν αὐτοῖς τὴν ἁμαρτίαν ·
ἔδωκεν δὲ ὁ κύριος διπλᾶ ὅσα ἦν ἔμπροσθεν Ιωβ εἰς διπλασιασμόν.
11 ἤκουσαν δὲ πάντες οἱ ἀδελφοὶ αὐτοῦ καὶ αἱ ἀδελφαὶ αὐτοῦ
πάντα τὰ συμβεβηκότα αὐτῷ
καὶ ἦλθον πρὸς αὐτὸν
καὶ πάντες ὅσοι ᾔδεισαν αὐτὸν ἐκ πρώτου ·
φαγόντες δὲ καὶ πιόντες παρ᾽ αὐτῷ παρεκάλεσαν αὐτόν,
καὶ ἐθαύμασαν ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐπήγαγεν αὐτῷ ὁ κύριος ·
ἔδωκεν δὲ αὐτῷ ἕκαστος ἀμνάδα μίαν καὶ τετράδραχμον χρυσοῦν ἄσημον.
12 ὁ δὲ κύριος εὐλόγησεν τὰ ἔσχατα Ιωβ ἢ τὰ ἔμπροσθεν ·
ἦν δὲ τὰ κτήνη αὐτοῦ πρόβατα μύρια τετρακισχίλια,
κάμηλοι ἑξακισχίλιαι,
ζεύγη βοῶν χίλια,
ὄνοι θήλειαι νομάδες χίλιαι.
13 γεννῶνται δὲ αὐτῷ υἱοὶ ἑπτὰ καὶ θυγατέρες τρεῖς ·
14 καὶ ἐκάλεσεν τὴν μὲν πρώτην Ἡμέραν,

8¹ νυν δε] και νυν AV†: cf. 3 12 | 8² θεραπ.] παιδα AV†: cf. 1 8² | 8³ καρπωσιν] -πωσεις BSV(-σις)†, -πωμα A† | 8⁴ μου > S*† | 8⁶ ει μη γαρ] και ει μη AV† | 8⁷ αληθες / κατα τ. θ. μου ιωβ] tr. B†; κατα τ. θ. μου ιωβ ουδεν αληθες V†: item nisi αγαθον pro αληθες A† || 9¹ επορευθησαν AV† | ελιφας: cf. 7 | 9² εποι.] + εαυτοις AV† | αυτοις] -τω S*† | 9³ αυτοις] -των S*ACV† || 10² και > AV† | αυτου 2⁰ > BS† | 10³ εδωκεν] προσεθηκεν AV†: = 𝔐 | δε > S*† | διπλα — ιωβ] τω ιωβ τα διπλα ων ειχεν εμπροσθεν AV† || 11⁴ και παντες] + δε A† | εκ πρωτου] προ τουτου AV† | 11⁶ κυριος] θεος S*† | 11⁷ εδωκεν δε] και(cf. 3 12) εδωκαν AV† | χρυσου και ασημου B† || 12¹ τα εσχ. ιωβ η] τον ιωβ τα εσχατα μαλλον η AV†

τὴν δὲ δευτέραν Κασίαν,
τὴν δὲ τρίτην Ἀμαλθείας κέρας·
15 καὶ οὐχ εὑρέθησαν κατὰ τὰς θυγατέρας Ιωβ βελτίους αὐτῶν
ἐν τῇ ὑπ' οὐρανόν·
ἔδωκεν δὲ αὐταῖς ὁ πατὴρ κληρονομίαν ἐν τοῖς ἀδελφοῖς.
16 ἔζησεν δὲ Ιωβ μετὰ τὴν πληγὴν ἔτη ἑκατὸν ἑβδομήκοντα,
τὰ δὲ πάντα ἔζησεν ἔτη διακόσια τεσσαράκοντα ὀκτώ·
※καὶ εἶδεν Ιωβ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν
αὐτοῦ τετάρτην γενεάν·
17 ※καὶ ἐτελεύτησεν Ιωβ πρεσβύτερος καὶ πλήρης ἡμερῶν.
17a γέγραπται δὲ αὐτὸν πάλιν ἀναστήσεσθαι μεθ' ὧν ὁ κύριος
ἀνίστησιν.

17b Οὗτος ἑρμηνεύεται ἐκ τῆς Συριακῆς βίβλου
ἐν μὲν γῇ κατοικῶν τῇ Αυσίτιδι ἐπὶ τοῖς ὁρίοις τῆς Ιδουμαίας καὶ Ἀραβίας,
προϋπῆρχεν δὲ αὐτῷ ὄνομα Ιωβαβ·
17c λαβὼν δὲ γυναῖκα Ἀράβισσαν γεννᾷ υἱόν, ᾧ ὄνομα Εννων,
ἦν δὲ αὐτὸς πατρὸς μὲν Ζαρε, τῶν Ησαυ υἱῶν υἱός, μητρὸς δὲ Βοσορρας,
ὥστε εἶναι αὐτὸν πέμπτον ἀπὸ Αβρααμ.
17d καὶ οὗτοι οἱ βασιλεῖς οἱ βασιλεύσαντες ἐν Εδωμ, ἧς καὶ αὐτὸς ἦρξεν χώρας·
πρῶτος Βαλακ ὁ τοῦ Βεωρ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Δενναβα·
μετὰ δὲ Βαλακ Ιωβαβ ὁ καλούμενος Ιωβ·
μετὰ δὲ τοῦτον Ασομ ὁ ὑπάρχων ἡγεμὼν ἐκ τῆς Θαιμανίτιδος χώρας·
μετὰ δὲ τοῦτον Αδαδ υἱὸς Βαραδ ὁ ἐκκόψας Μαδιαμ ἐν τῷ πεδίῳ Μωαβ, καὶ ὄνομα τῇ πόλει αὐτοῦ Γεθθαιμ.
17e οἱ δὲ ἐλθόντες πρὸς αὐτὸν φίλοι·

14² κασσιαν AV† = *cassiam* La | 14³ αμαλθαιας V, μαλθεας A† || 15¹ τας θυγ. ιωβ] τας ιωβ θυγ. και τους υιους αυτου AV† | εν τη υπ ουρ.] εν τη υπο τον ουρ. SV†, υπο την υπ ουρ. A† | 15² αυταις ο πατηρ] ιωβ ταις θυγατρασιν αυτου AV† | fin.] + αυτων V†, + αυτου A† || 16² εζησεν ετη pau.] tr. BS, ζη ετη AV† | οκτω > BS*† || 17 πρεσβυτης S† || 17a δε > A† | αυτον παλιν] tr. S† | αυτον / παλιν αναστ.] tr. A† | ο κυριος / ανιστ.] tr. AV† || 17b² κατοικων / τη αυσ.] tr. S† || 17c(cf. Gen. 36 33)² ζαρεθ AV† | των] pr. εκ B | ησαυ υιων] tr. ACV† | βοσσορας A || 17d(cf. Gen. 36 31—35)² βεωρ] σεπφωρ AV†

Ελιφας τῶν Ησαυ υἱῶν Θαιμανων βασιλεύς,
Βαλδαδ ὁ Σαυχαίων τύραννος,
Σωφαρ ὁ Μιναίων βασιλεύς.

17e² ελιφας (cf. 7)] + υιος σωφαν A†, + υιος σωφαρ V† | 17e³ βαλδαδ (cf. 2 11⁴)] + υιος αμ(μ)νων του χοβαρ AV† | ο σαυχ. τυρ.] του αυχ(ε)ιτου(cf. 18 1) (+ του V†) τυραννου AV† | 17e⁴ fin.] + θαιμαν υιος ελιφαζ(uel -ας) ηγεμων της ιδουμαιας· ουτος ερμηνευεται εκ της συριακης βιβλου εν μεν γη κατοικων τη αυσιτιδι επι των οριων του ευφρατου· προυπηρχεν δε το ονομα αυτου ιωβαβ, ην δε ο πατηρ αυτου ζαρεθ εξ ανατολων ηλιου AV†: cf. 17b.c
Subscr. ιωβ BSA

ΣΟΦΙΑ ΣΑΛΩΜΩΝΟΣ

1 1 Ἀγαπήσατε δικαιοσύνην, οἱ κρίνοντες τὴν γῆν,
φρονήσατε περὶ τοῦ κυρίου ἐν ἀγαθότητι
καὶ ἐν ἁπλότητι καρδίας ζητήσατε αὐτόν.
2 ὅτι εὑρίσκεται τοῖς μὴ πειράζουσιν αὐτόν,
ἐμφανίζεται δὲ τοῖς μὴ ἀπιστοῦσιν αὐτῷ.
3 σκολιοὶ γὰρ λογισμοὶ χωρίζουσιν ἀπὸ θεοῦ,
δοκιμαζομένη τε ἡ δύναμις ἐλέγχει τοὺς ἄφρονας.
4 ὅτι εἰς κακότεχνον ψυχὴν οὐκ εἰσελεύσεται σοφία
οὐδὲ κατοικήσει ἐν σώματι κατάχρεῳ ἁμαρτίας.
5 ἅγιον γὰρ πνεῦμα παιδείας φεύξεται δόλον
καὶ ἀπαναστήσεται ἀπὸ λογισμῶν ἀσυνέτων
καὶ ἐλεγχθήσεται ἐπελθούσης ἀδικίας.
6 φιλάνθρωπον γὰρ πνεῦμα σοφία
καὶ οὐκ ἀθῳώσει βλάσφημον ἀπὸ χειλέων αὐτοῦ·
ὅτι τῶν νεφρῶν αὐτοῦ μάρτυς ὁ θεὸς
καὶ τῆς καρδίας αὐτοῦ ἐπίσκοπος ἀληθὴς
καὶ τῆς γλώσσης ἀκουστής.
7 ὅτι πνεῦμα κυρίου πεπλήρωκεν τὴν οἰκουμένην,
καὶ τὸ συνέχον τὰ πάντα γνῶσιν ἔχει φωνῆς.
8 διὰ τοῦτο φθεγγόμενος ἄδικα οὐδεὶς μὴ λάθῃ,
οὐδὲ μὴ παροδεύσῃ αὐτὸν ἐλέγχουσα ἡ δίκη.
9 ἐν γὰρ διαβουλίοις ἀσεβοῦς ἐξέτασις ἔσται,

Sap.: BSA. — Fr. = Libri apocryphi V. T. graece ed. Fritzsche (Lips. 1871).
Inscr. σαλωμωνος B*†] -μων Bᶜ†, σαλομωντος S†, σολομωντος A: cf. subscr. et Regn. III 1 10
1 3² τε] δε S || 5¹ παιδ.] σοφιας A || 6¹ σοφιας A | 6⁵ γλωσσης] + αυτου A || 7¹ επληρωσεν A || 8² μη] μην B†

λόγων δὲ αὐτοῦ ἀκοὴ πρὸς κύριον ἥξει
εἰς ἔλεγχον ἀνομημάτων αὐτοῦ·
10 ὅτι οὖς ζηλώσεως ἀκροᾶται τὰ πάντα,
καὶ θροῦς γογγυσμῶν οὐκ ἀποκρύπτεται.
11 Φυλάξασθε τοίνυν γογγυσμὸν ἀνωφελῆ
καὶ ἀπὸ καταλαλιᾶς φείσασθε γλώσσης·
ὅτι φθέγμα λαθραῖον κενὸν οὐ πορεύσεται,
στόμα δὲ καταψευδόμενον ἀναιρεῖ ψυχήν.
12 μὴ ζηλοῦτε θάνατον ἐν πλάνῃ ζωῆς ὑμῶν
μηδὲ ἐπισπᾶσθε ὄλεθρον ἐν ἔργοις χειρῶν ὑμῶν·
13 ὅτι ὁ θεὸς θάνατον οὐκ ἐποίησεν
οὐδὲ τέρπεται ἐπ' ἀπωλείᾳ ζώντων.
14 ἔκτισεν γὰρ εἰς τὸ εἶναι τὰ πάντα,
καὶ σωτήριοι αἱ γενέσεις τοῦ κόσμου,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐν αὐταῖς φάρμακον ὀλέθρου
οὔτε ᾅδου βασίλειον ἐπὶ γῆς.
15 δικαιοσύνη γὰρ ἀθάνατός ἐστιν.
16 Ἀσεβεῖς δὲ ταῖς χερσὶν καὶ τοῖς λόγοις προσεκαλέσαντο
αὐτόν,
φίλον ἡγησάμενοι αὐτὸν ἐτάκησαν
καὶ συνθήκην ἔθεντο πρὸς αὐτόν,
ὅτι ἄξιοί εἰσιν τῆς ἐκείνου μερίδος εἶναι.
2 1 εἶπον γὰρ ἐν ἑαυτοῖς λογισάμενοι οὐκ ὀρθῶς
Ὀλίγος ἐστὶν καὶ λυπηρὸς ὁ βίος ἡμῶν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τελευτῇ ἀνθρώπου,
καὶ οὐκ ἐγνώσθη ὁ ἀναλύσας ἐξ ᾅδου.
2 ὅτι αὐτοσχεδίως ἐγενήθημεν
καὶ μετὰ τοῦτο ἐσόμεθα ὡς οὐχ ὑπάρξαντες·
ὅτι καπνὸς ἡ πνοὴ ἐν ῥισὶν ἡμῶν,
καὶ ὁ λόγος σπινθὴρ ἐν κινήσει καρδίας ἡμῶν,
3 οὗ σβεσθέντος τέφρα ἀποβήσεται τὸ σῶμα
καὶ τὸ πνεῦμα διαχυθήσεται ὡς χαῦνος ἀήρ.
4 καὶ τὸ ὄνομα ἡμῶν ἐπιλησθήσεται ἐν χρόνῳ,
καὶ οὐθεὶς μνημονεύσει τῶν ἔργων ἡμῶν·
καὶ παρελεύσεται ὁ βίος ἡμῶν ὡς ἴχνη νεφέλης
καὶ ὡς ὁμίχλη διασκεδασθήσεται
διωχθεῖσα ὑπὸ ἀκτίνων ἡλίου

9^2 αυτου ακοη] tr. S† || 11^3 λαθριον B^c || 12^2 εν > BS || 14^4 γης] pr. της A† || post 15 add. Fr. ex La stichum *iniustitia autem mortis est acquisitio*

$2\,2^1$ εγεννηθημεν SAB^c | 2^3 η πνοη / εν ρισιν] tr. S* || 4^2 μνημονευσει] σ > S*†

καὶ ὑπὸ θερμότητος αὐτοῦ βαρυνθεῖσα.
5 σκιᾶς γὰρ πάροδος ὁ καιρὸς ἡμῶν,
καὶ οὐκ ἔστιν ἀναποδισμὸς τῆς τελευτῆς ἡμῶν,
ὅτι κατεσφραγίσθη καὶ οὐδεὶς ἀναστρέφει.
6 δεῦτε οὖν καὶ ἀπολαύσωμεν τῶν ὄντων ἀγαθῶν
καὶ χρησώμεθα τῇ κτίσει ὡς ἐν νεότητι σπουδαίως·
7 οἴνου πολυτελοῦς καὶ μύρων πλησθῶμεν,
καὶ μὴ παροδευσάτω ἡμᾶς ἄνθος ἔαρος·
8 στεψώμεθα ῥόδων κάλυξιν πρὶν ἢ μαρανθῆναι·
9 μηδεὶς ἡμῶν ἄμοιρος ἔστω τῆς ἡμετέρας ἀγερωχίας,
πανταχῇ καταλίπωμεν σύμβολα τῆς εὐφροσύνης,
ὅτι αὕτη ἡ μερὶς ἡμῶν καὶ ὁ κλῆρος οὗτος.
10 καταδυναστεύσωμεν πένητα δίκαιον,
μὴ φεισώμεθα χήρας
μηδὲ πρεσβύτου ἐντραπῶμεν πολιὰς πολυχρονίους·
11 ἔστω δὲ ἡμῶν ἡ ἰσχὺς νόμος τῆς δικαιοσύνης,
τὸ γὰρ ἀσθενὲς ἄχρηστον ἐλέγχεται.
12 ἐνεδρεύσωμεν τὸν δίκαιον, ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστιν
καὶ ἐναντιοῦται τοῖς ἔργοις ἡμῶν
καὶ ὀνειδίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα νόμου
καὶ ἐπιφημίζει ἡμῖν ἁμαρτήματα παιδείας ἡμῶν·
13 ἐπαγγέλλεται γνῶσιν ἔχειν θεοῦ
καὶ παῖδα κυρίου ἑαυτὸν ὀνομάζει·
14 ἐγένετο ἡμῖν εἰς ἔλεγχον ἐννοιῶν ἡμῶν,
βαρύς ἐστιν ἡμῖν καὶ βλεπόμενος,
15 ὅτι ἀνόμοιος τοῖς ἄλλοις ὁ βίος αὐτοῦ,
καὶ ἐξηλλαγμέναι αἱ τρίβοι αὐτοῦ·
16 εἰς κίβδηλον ἐλογίσθημεν αὐτῷ,
καὶ ἀπέχεται τῶν ὁδῶν ἡμῶν ὡς ἀπὸ ἀκαθαρσιῶν·
μακαρίζει ἔσχατα δικαίων
καὶ ἀλαζονεύεται πατέρα θεόν.
17 ἴδωμεν εἰ οἱ λόγοι αὐτοῦ ἀληθεῖς,
καὶ πειράσωμεν τὰ ἐν ἐκβάσει αὐτοῦ·
18 εἰ γάρ ἐστιν ὁ δίκαιος υἱὸς θεοῦ, ἀντιλήμψεται αὐτοῦ
καὶ ῥύσεται αὐτὸν ἐκ χειρὸς ἀνθεστηκότων.
19 ὕβρει καὶ βασάνῳ ἐτάσωμεν αὐτόν,

5^1 καιρος] βιος B*A^c || 6^1 και > A | 6^2 κτησει A | εν νεοτητι compl.] εν > BS^c, νεοτητος S*A || 7^2 ημας] με S*† | εαρος] αερος BS || post 8 add. Fr. ex La stichum *nullum pratum sit quod non pertranseat luxuria nostra* || 9^1 εστω] -τε S† i. e. -ται (sic pau.) | 9^3 ουτος] ημων A† || 10^3 πρεσβυτερου A || 12^1 ενεδρευσ.] + δε BS^c | 12^3 αμαρτ.] pr. τα S† | 12^4 επιφημιζεται B^c || 16^1 ελογισθημεν] εγενηθ. S* || 17^1] pr. και S*†

ἵνα γνῶμεν τὴν ἐπιείκειαν αὐτοῦ
καὶ δοκιμάσωμεν τὴν ἀνεξικακίαν αὐτοῦ·
20 θανάτῳ ἀσχήμονι καταδικάσωμεν αὐτόν,
ἔσται γὰρ αὐτοῦ ἐπισκοπὴ ἐκ λόγων αὐτοῦ.
21 Ταῦτα ἐλογίσαντο, καὶ ἐπλανήθησαν·
ἀπετύφλωσεν γὰρ αὐτοὺς ἡ κακία αὐτῶν,
22 καὶ οὐκ ἔγνωσαν μυστήρια θεοῦ
οὐδὲ μισθὸν ἤλπισαν ὁσιότητος
οὐδὲ ἔκριναν γέρας ψυχῶν ἀμώμων.
23 ὅτι ὁ θεὸς ἔκτισεν τὸν ἄνθρωπον ἐπ' ἀφθαρσίᾳ
καὶ εἰκόνα τῆς ἰδίας ἀϊδιότητος ἐποίησεν αὐτόν·
24 φθόνῳ δὲ διαβόλου θάνατος εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον,
πειράζουσιν δὲ αὐτὸν οἱ τῆς ἐκείνου μερίδος ὄντες.
3 1 Δικαίων δὲ ψυχαὶ ἐν χειρὶ θεοῦ,
καὶ οὐ μὴ ἅψηται αὐτῶν βάσανος.
2 ἔδοξαν ἐν ὀφθαλμοῖς ἀφρόνων τεθνάναι,
καὶ ἐλογίσθη κάκωσις ἡ ἔξοδος αὐτῶν
3 καὶ ἡ ἀφ' ἡμῶν πορεία σύντριμμα,
οἱ δέ εἰσιν ἐν εἰρήνῃ.
4 καὶ γὰρ ἐν ὄψει ἀνθρώπων ἐὰν κολασθῶσιν,
ἡ ἐλπὶς αὐτῶν ἀθανασίας πλήρης·
5 καὶ ὀλίγα παιδευθέντες μεγάλα εὐεργετηθήσονται,
ὅτι ὁ θεὸς ἐπείρασεν αὐτοὺς
καὶ εὗρεν αὐτοὺς ἀξίους ἑαυτοῦ·
6 ὡς χρυσὸν ἐν χωνευτηρίῳ ἐδοκίμασεν αὐτοὺς
καὶ ὡς ὁλοκάρπωμα θυσίας προσεδέξατο αὐτούς.
7 καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀναλάμψουσιν
καὶ ὡς σπινθῆρες ἐν καλάμῃ διαδραμοῦνται·
8 κρινοῦσιν ἔθνη καὶ κρατήσουσιν λαῶν,
καὶ βασιλεύσει αὐτῶν κύριος εἰς τοὺς αἰῶνας.
9 οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ συνήσουσιν ἀλήθειαν,
καὶ οἱ πιστοὶ ἐν ἀγάπῃ προσμενοῦσιν αὐτῷ·
ὅτι χάρις καὶ ἔλεος τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ.
10 Οἱ δὲ ἀσεβεῖς καθὰ ἐλογίσαντο ἔξουσιν ἐπιτιμίαν
οἱ ἀμελήσαντες τοῦ δικαίου καὶ τοῦ κυρίου ἀποστάντες·
11 σοφίαν γὰρ καὶ παιδείαν ὁ ἐξουθενῶν ταλαίπωρος,
καὶ κενὴ ἡ ἐλπὶς αὐτῶν, καὶ οἱ κόποι ἀνόνητοι,

19^3 δοκιμασωμεν] δικασ. B† || 21^1 ελογισθησαν S*† | 21^2 απετυφλ.] απ > S† || 22^1 θεου] αυτου B*† || 23^2 αιδιοτητος mu.] α > BSA
39^3 τοις] pr. εν A: cf. 4 15 | εκλεκτοις] οσιοις S | post 9^3 addunt stichum και επισκοπη εν τοις οσιοις(S εκλεκτοις) αυτου SA: ex 4 15 || 11^1 γαρ] δε S*† | 11^2 κοποι] + αυτων S† | ανονητοι] ανων. B*S: cf. Thack. § 6,30

καὶ ἄχρηστα τὰ ἔργα αὐτῶν·
12 αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄφρονες,
καὶ πονηρὰ τὰ τέκνα αὐτῶν,
ἐπικατάρατος ἡ γένεσις αὐτῶν.
13 ὅτι μακαρία στεῖρα ἡ ἀμίαντος,
ἥτις οὐκ ἔγνω κοίτην ἐν παραπτώματι,
ἕξει καρπὸν ἐν ἐπισκοπῇ ψυχῶν,
14 καὶ εὐνοῦχος ὁ μὴ ἐργασάμενος ἐν χειρὶ ἀνόμημα
μηδὲ ἐνθυμηθεὶς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρά,
δοθήσεται γὰρ αὐτῷ τῆς πίστεως χάρις ἐκλεκτὴ
καὶ κλῆρος ἐν ναῷ κυρίου θυμηρέστερος.
15 ἀγαθῶν γὰρ πόνων καρπὸς εὐκλεής,
καὶ ἀδιάπτωτος ἡ ῥίζα τῆς φρονήσεως.
16 τέκνα δὲ μοιχῶν ἀτέλεστα ἔσται,
καὶ ἐκ παρανόμου κοίτης σπέρμα ἀφανισθήσεται.
17 ἐάν τε γὰρ μακρόβιοι γένωνται, εἰς οὐθὲν λογισθήσονται,
καὶ ἄτιμον ἐπ' ἐσχάτων τὸ γῆρας αὐτῶν·
18 ἐάν τε ὀξέως τελευτήσωσιν, οὐχ ἕξουσιν ἐλπίδα
οὐδὲ ἐν ἡμέρᾳ διαγνώσεως παραμύθιον·
19 γενεᾶς γὰρ ἀδίκου χαλεπὰ τὰ τέλη.
4 1 κρείσσων ἀτεκνία μετὰ ἀρετῆς·
ἀθανασία γάρ ἐστιν ἐν μνήμῃ αὐτῆς,
ὅτι καὶ παρὰ θεῷ γινώσκεται καὶ παρὰ ἀνθρώποις.
2 παροῦσάν τε μιμοῦνται αὐτὴν
καὶ ποθοῦσιν ἀπελθοῦσαν·
καὶ ἐν τῷ αἰῶνι στεφανηφοροῦσα πομπεύει
τὸν τῶν ἀμιάντων ἄθλων ἀγῶνα νικήσασα.
3 πολύγονον δὲ ἀσεβῶν πλῆθος οὐ χρησιμεύσει
καὶ ἐκ νόθων μοσχευμάτων οὐ δώσει ῥίζαν εἰς βάθος
οὐδὲ ἀσφαλῆ βάσιν ἑδράσει·
4 κἂν γὰρ ἐν κλάδοις πρὸς καιρὸν ἀναθάλῃ,
ἐπισφαλῶς βεβηκότα ὑπὸ ἀνέμου σαλευθήσεται
καὶ ὑπὸ βίας ἀνέμων ἐκριζωθήσεται.
5 περικλασθήσονται κλῶνες ἀτέλεστοι,
καὶ ὁ καρπὸς αὐτῶν ἄχρηστος, ἄωρος εἰς βρῶσιν
καὶ εἰς οὐθὲν ἐπιτήδειος·
6 ἐκ γὰρ ἀνόμων ὕπνων τέκνα γεννώμενα
μάρτυρές εἰσιν πονηρίας κατὰ γονέων ἐν ἐξετασμῷ αὐτῶν.

12^1] pr. και S || 13^1 η > S*V† | 13^3 fin.] + αυτων A† || 14^1 ο > S*† || 15^1 καρπος] pr. ο B*† || 18^1 τε] + γαρ S*A | ουκ εχουσιν B†
41^1 κρεισσων] + γαρ S*† || 2^1 μιμουνται] τιμωσιν A mu. || 4^1 καν] και S*† | 4^2 βεβιωκοτα S*† || 5^1 κλωνες] pr. αυτων S* | ατελεστοτοι A†

7 Δίκαιος δὲ ἐὰν φθάσῃ τελευτῆσαι, ἐν ἀναπαύσει ἔσται·
8 γῆρας γὰρ τίμιον οὐ τὸ πολυχρόνιον
οὐδὲ ἀριθμῷ ἐτῶν μεμέτρηται,
9 πολιὰ δέ ἐστιν φρόνησις ἀνθρώποις
καὶ ἡλικία γήρως βίος ἀκηλίδωτος.
10 εὐάρεστος θεῷ γενόμενος ἠγαπήθη
καὶ ζῶν μεταξὺ ἁμαρτωλῶν μετετέθη·
11 ἡρπάγη, μὴ κακία ἀλλάξῃ σύνεσιν αὐτοῦ
ἢ δόλος ἀπατήσῃ ψυχὴν αὐτοῦ·
12 βασκανία γὰρ φαυλότητος ἀμαυροῖ τὰ καλά,
καὶ ῥεμβασμὸς ἐπιθυμίας μεταλλεύει νοῦν ἄκακον.
13 τελειωθεὶς ἐν ὀλίγῳ ἐπλήρωσεν χρόνους μακρούς·
14 ἀρεστὴ γὰρ ἦν κυρίῳ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
διὰ τοῦτο ἔσπευσεν ἐκ μέσου πονηρίας·
οἱ δὲ λαοὶ ἰδόντες καὶ μὴ νοήσαντες
μηδὲ θέντες ἐπὶ διανοίᾳ τὸ τοιοῦτο,
15 ὅτι χάρις καὶ ἔλεος ἐν τοῖς ἐκλεκτοῖς αὐτοῦ
καὶ ἐπισκοπὴ ἐν τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ.
16 κατακρινεῖ δὲ δίκαιος καμὼν τοὺς ζῶντας ἀσεβεῖς
καὶ νεότης τελεσθεῖσα ταχέως πολυετὲς γῆρας ἀδίκου·
17 ὄψονται γὰρ τελευτὴν σοφοῦ
καὶ οὐ νοήσουσιν τί ἐβουλεύσατο περὶ αὐτοῦ
καὶ εἰς τί ἠσφαλίσατο αὐτὸν ὁ κύριος.
18 ὄψονται καὶ ἐξουθενήσουσιν·
αὐτοὺς δὲ ὁ κύριος ἐκγελάσεται,
19 καὶ ἔσονται μετὰ τοῦτο εἰς πτῶμα ἄτιμον
καὶ εἰς ὕβριν ἐν νεκροῖς δι' αἰῶνος,
ὅτι ῥήξει αὐτοὺς ἀφώνους πρηνεῖς
καὶ σαλεύσει αὐτοὺς ἐκ θεμελίων,
καὶ ἕως ἐσχάτου χερσωθήσονται
καὶ ἔσονται ἐν ὀδύνῃ,
καὶ ἡ μνήμη αὐτῶν ἀπολεῖται.
20 ἐλεύσονται ἐν συλλογισμῷ ἁμαρτημάτων αὐτῶν δειλοί,
καὶ ἐλέγξει αὐτοὺς ἐξ ἐναντίας τὰ ἀνομήματα αὐτῶν.
5 1 Τότε στήσεται ἐν παρρησίᾳ πολλῇ ὁ δίκαιος
κατὰ πρόσωπον τῶν θλιψάντων αὐτὸν
καὶ τῶν ἀθετούντων τοὺς πόνους αὐτοῦ.
2 ἰδόντες ταραχθήσονται φόβῳ δεινῷ

10¹ θεω] pr. τω B*S† || 11¹ κακια] pr. η S | αυτου > S* || 14³ λαοι] αλλοι A* || 15¹ εν > S: cf. 39³ | εκλεκτοις ... 15² οσιοις] tr. A || 16¹ καμων] θανων ABᶜ | 16² ταχεως > S*† || 18¹ οψονται] + γαρ Sᶜ || 19² δι > A† | 19⁵ εσχατων A† || 20¹ δειλοι] δηλοι Sᶜ

καὶ ἑκστήσονται ἐπὶ τῷ παραδόξῳ τῆς σωτηρίας·
3 ἐροῦσιν ἐν ἑαυτοῖς μετανοοῦντες
καὶ διὰ στενοχωρίαν πνεύματος στενάξονται καὶ ἐροῦσιν
4 Οὗτος ἦν, ὃν ἔσχομέν ποτε εἰς γέλωτα
καὶ εἰς παραβολὴν ὀνειδισμοῦ οἱ ἄφρονες·
τὸν βίον αὐτοῦ ἐλογισάμεθα μανίαν
καὶ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ ἄτιμον.
5 πῶς κατελογίσθη ἐν υἱοῖς θεοῦ
καὶ ἐν ἁγίοις ὁ κλῆρος αὐτοῦ ἐστιν;
6 ἄρα ἐπλανήθημεν ἀπὸ ὁδοῦ ἀληθείας,
καὶ τὸ τῆς δικαιοσύνης φῶς οὐκ ἐπέλαμψεν ἡμῖν,
καὶ ὁ ἥλιος οὐκ ἀνέτειλεν ἡμῖν·
7 ἀνομίας ἐνεπλήσθημεν τρίβοις καὶ ἀπωλείας
καὶ διωδεύσαμεν ἐρήμους ἀβάτους,
τὴν δὲ ὁδὸν κυρίου οὐκ ἐπέγνωμεν.
8 τί ὠφέλησεν ἡμᾶς ἡ ὑπερηφανία;
καὶ τί πλοῦτος μετὰ ἀλαζονείας συμβέβληται ἡμῖν;
9 παρῆλθεν ἐκεῖνα πάντα ὡς σκιὰ
καὶ ὡς ἀγγελία παρατρέχουσα·
10 ὡς ναῦς διερχομένη κυμαινόμενον ὕδωρ,
ἧς διαβάσης οὐκ ἔστιν ἴχνος εὑρεῖν
οὐδὲ ἀτραπὸν τρόπιος αὐτῆς ἐν κύμασιν·
11 ἢ ὡς ὀρνέου διιπτάντος ἀέρα
οὐθὲν εὑρίσκεται τεκμήριον πορείας,
πληγῇ δὲ μαστιζόμενον ταρσῶν πνεῦμα κοῦφον
καὶ σχιζόμενον βίᾳ ῥοίζου
κινουμένων πτερύγων διωδεύθη,
καὶ μετὰ τοῦτο οὐχ εὑρέθη σημεῖον ἐπιβάσεως ἐν αὐτῷ·
12 ἢ ὡς βέλους βληθέντος ἐπὶ σκοπὸν
τμηθεὶς ὁ ἀὴρ εὐθέως εἰς ἑαυτὸν ἀνελύθη
ὡς ἀγνοῆσαι τὴν δίοδον αὐτοῦ·
13 οὕτως καὶ ἡμεῖς γεννηθέντες ἐξελίπομεν
καὶ ἀρετῆς μὲν σημεῖον οὐδὲν ἔσχομεν δεῖξαι,
ἐν δὲ τῇ κακίᾳ ἡμῶν κατεδαπανήθημεν.
14 ὅτι ἐλπὶς ἀσεβοῦς ὡς φερόμενος χνοῦς ὑπὸ ἀνέμου
καὶ ὡς πάχνη ὑπὸ λαίλαπος διωχθεῖσα λεπτὴ

5 2² fin.] + αυτου S || 3¹] pr. και A | εν > S*† | 3² στεναξουσιν S | και ερουσιν] > B†, pr. οι S*† || 4⁴ ατιμιαν S*† || 6² επελαμψεν] επ > BA, + εν A† || 7² διωδευσ.] δι > A | 7³ επεγν.] επ > BA: cf. 13 1 || 8² και] η A† || 10³ τροπιος] -πιας S*†, -πεως ASᶜpl.; τριβων Bᶜ†; πορειας Vpau.: ex 11² || 11¹ διιπταντος B*V(†)(cf. Thack. p. 282)] διαπταντος SABᶜ | 11⁶ εν αυτω] αυτου S*† || 12³ διοδον] δι > S* || 13¹ γενηθ. B

καὶ ὡς καπνὸς ὑπὸ ἀνέμου διεχύθη
καὶ ὡς μνεία καταλύτου μονοημέρου παρώδευσεν.
15 Δίκαιοι δὲ εἰς τὸν αἰῶνα ζῶσιν,
καὶ ἐν κυρίῳ ὁ μισθὸς αὐτῶν,
καὶ ἡ φροντὶς αὐτῶν παρὰ ὑψίστῳ.
16 διὰ τοῦτο λήμψονται τὸ βασίλειον τῆς εὐπρεπείας
καὶ τὸ διάδημα τοῦ κάλλους ἐκ χειρὸς κυρίου,
ὅτι τῇ δεξιᾷ σκεπάσει αὐτοὺς
καὶ τῷ βραχίονι ὑπερασπιεῖ αὐτῶν.
17 λήμψεται πανοπλίαν τὸν ζῆλον αὐτοῦ
καὶ ὁπλοποιήσει τὴν κτίσιν εἰς ἄμυναν ἐχθρῶν·
18 ἐνδύσεται θώρακα δικαιοσύνην
καὶ περιθήσεται κόρυθα κρίσιν ἀνυπόκριτον·
19 λήμψεται ἀσπίδα ἀκαταμάχητον ὁσιότητα,
20 ὀξυνεῖ δὲ ἀπότομον ὀργὴν εἰς ῥομφαίαν,
συνεκπολεμήσει δὲ αὐτῷ ὁ κόσμος ἐπὶ τοὺς παράφρονας.
21 πορεύσονται εὔστοχοι βολίδες ἀστραπῶν
καὶ ὡς ἀπὸ εὐκύκλου τόξου τῶν νεφῶν ἐπὶ σκοπὸν ἁλοῦνται,
22 καὶ ἐκ πετροβόλου θυμοῦ πλήρεις ῥιφήσονται χάλαζαι·
ἀγανακτήσει κατ' αὐτῶν ὕδωρ θαλάσσης,
ποταμοὶ δὲ συγκλύσουσιν ἀποτόμως·
23 ἀντιστήσεται αὐτοῖς πνεῦμα δυνάμεως
καὶ ὡς λαῖλαψ ἐκλικμήσει αὐτούς·
καὶ ἐρημώσει πᾶσαν τὴν γῆν ἀνομία,
καὶ ἡ κακοπραγία περιτρέψει θρόνους δυναστῶν.
6 1 Ἀκούσατε οὖν, βασιλεῖς, καὶ σύνετε·
μάθετε, δικασταὶ περάτων γῆς·
2 ἐνωτίσασθε, οἱ κρατοῦντες πλήθους
καὶ γεγαυρωμένοι ἐπὶ ὄχλοις ἐθνῶν·
3 ὅτι ἐδόθη παρὰ κυρίου ἡ κράτησις ὑμῖν
καὶ ἡ δυναστεία παρὰ ὑψίστου,
ὃς ἐξετάσει ὑμῶν τὰ ἔργα καὶ τὰς βουλὰς διερευνήσει·
4 ὅτι ὑπηρέται ὄντες τῆς αὐτοῦ βασιλείας οὐκ ἐκρίνατε ὀρθῶς
οὐδὲ ἐφυλάξατε νόμον
οὐδὲ κατὰ τὴν βουλὴν τοῦ θεοῦ ἐπορεύθητε.
5 φρικτῶς καὶ ταχέως ἐπιστήσεται ὑμῖν,
ὅτι κρίσις ἀπότομος ἐν τοῖς ὑπερέχουσιν γίνεται.

14^4 και] > S*†, η Sc† | μονημερου S(†) | διωδευσεν S* || 16^3 τη δεξια] δεξια κυριου S† | 16^4 αυτου S*† || 17^1 το ζηλος S*† | 17^2 οδοποιησει S*† || 18^1 δικαιοσυνης S || 20^2 συνεκπολ.] εκ > S† | δε > A || 21^2 νεφελων S || 22^1 και > S*† | 22^3 δε] τε S*V† | συγκλυσουσιν] σ 2^0 > A† || 23^3 πασα B*†

$6\,2^2$ οχλους S* || 3^1 κυριου] pr. του BSV† | 3^3 διερευν.] εξερ. S

6 ὁ γὰρ ἐλάχιστος συγγνωστός ἐστιν ἐλέους,
δυνατοὶ δὲ δυνατῶς ἐτασθήσονται·
7 οὐ γὰρ ὑποστελεῖται πρόσωπον ὁ πάντων δεσπότης
οὐδὲ ἐντραπήσεται μέγεθος,
ὅτι μικρὸν καὶ μέγαν αὐτὸς ἐποίησεν
ὁμοίως τε προνοεῖ περὶ πάντων,
8 τοῖς δὲ κραταιοῖς ἰσχυρὰ ἐφίσταται ἔρευνα.
9 πρὸς ὑμᾶς οὖν, ὦ τύραννοι, οἱ λόγοι μου,
ἵνα μάθητε σοφίαν καὶ μὴ παραπέσητε·
10 οἱ γὰρ φυλάξαντες ὁσίως τὰ ὅσια ὁσιωθήσονται,
καὶ οἱ διδαχθέντες αὐτὰ εὑρήσουσιν ἀπολογίαν.
11 ἐπιθυμήσατε οὖν τῶν λόγων μου,
ποθήσατε καὶ παιδευθήσεσθε.
12 Λαμπρὰ καὶ ἀμάραντός ἐστιν ἡ σοφία
καὶ εὐχερῶς θεωρεῖται ὑπὸ τῶν ἀγαπώντων αὐτὴν
καὶ εὑρίσκεται ὑπὸ τῶν ζητούντων αὐτήν,
13 φθάνει τοὺς ἐπιθυμοῦντας προγνωσθῆναι.
14 ὁ ὀρθρίσας πρὸς αὐτὴν οὐ κοπιάσει·
πάρεδρον γὰρ εὑρήσει τῶν πυλῶν αὐτοῦ.
15 τὸ γὰρ ἐνθυμηθῆναι περὶ αὐτῆς φρονήσεως τελειότης,
καὶ ὁ ἀγρυπνήσας δι' αὐτὴν ταχέως ἀμέριμνος ἔσται·
16 ὅτι τοὺς ἀξίους αὐτῆς αὐτὴ περιέρχεται ζητοῦσα
καὶ ἐν ταῖς τρίβοις φαντάζεται αὐτοῖς εὐμενῶς
καὶ ἐν πάσῃ ἐπινοίᾳ ὑπαντᾷ αὐτοῖς.
17 ἀρχὴ γὰρ αὐτῆς ἡ ἀληθεστάτη παιδείας ἐπιθυμία,
φροντὶς δὲ παιδείας ἀγάπη,
18 ἀγάπη δὲ τήρησις νόμων αὐτῆς,
προσοχὴ δὲ νόμων βεβαίωσις ἀφθαρσίας,
19 ἀφθαρσία δὲ ἐγγὺς εἶναι ποιεῖ θεοῦ·
20 ἐπιθυμία ἄρα σοφίας ἀνάγει ἐπὶ βασιλείαν.
21 εἰ οὖν ἥδεσθε ἐπὶ θρόνοις καὶ σκήπτροις, τύραννοι λαῶν,
τιμήσατε σοφίαν, ἵνα εἰς τὸν αἰῶνα βασιλεύσητε.
22 τί δέ ἐστιν σοφία καὶ πῶς ἐγένετο, ἀπαγγελῶ
καὶ οὐκ ἀποκρύψω ὑμῖν μυστήρια,
ἀλλὰ ἀπ' ἀρχῆς γενέσεως ἐξιχνιάσω
καὶ θήσω εἰς τὸ ἐμφανὲς τὴν γνῶσιν αὐτῆς
καὶ οὐ μὴ παροδεύσω τὴν ἀλήθειαν.

6^1 συγνωστος ASc: cf. 138; ευγνωστος S*† | ελεου A† || 7^4 προνοειται S || 10^1 οσιως / τα οσια] tr. S*† || 12^3 > B* || 13 επιθυμ.] + αυτην S || 14^1 προς] επ BS || 15^1 ενθυμ. / περι αυτης] tr. S† || 16^1 αυτη > S† | 16^3 απαντα SA || 20 επιθυμιας S*† (om. σοφιας) | αρα] γαρ SAc | αναιρει S*† || 22^1 τι] τις S*†

23 οὔτε μὴν φθόνῳ τετηκότι συνοδεύσω,
ὅτι οὗτος οὐ κοινωνήσει σοφίᾳ.
24 πλῆθος δὲ σοφῶν σωτηρία κόσμου,
καὶ βασιλεὺς φρόνιμος εὐστάθεια δήμου.
25 ὥστε παιδεύεσθε τοῖς ῥήμασίν μου, καὶ ὠφεληθήσεσθε.
7 1 Εἰμὶ μὲν κἀγὼ θνητὸς ἄνθρωπος ἴσος ἅπασιν
καὶ γηγενοῦς ἀπόγονος πρωτοπλάστου·
καὶ ἐν κοιλίᾳ μητρὸς ἐγλύφην σὰρξ
2 δεκαμηνιαίῳ χρόνῳ παγεὶς ἐν αἵματι
ἐκ σπέρματος ἀνδρὸς καὶ ἡδονῆς ὕπνῳ συνελθούσης.
3 καὶ ἐγὼ δὲ γενόμενος ἔσπασα τὸν κοινὸν ἀέρα
καὶ ἐπὶ τὴν ὁμοιοπαθῆ κατέπεσον γῆν
πρώτην φωνὴν τὴν ὁμοίαν πᾶσιν ἴσα κλαίων·
4 ἐν σπαργάνοις ἀνετράφην καὶ φροντίσιν.
5 οὐδεὶς γὰρ βασιλέων ἑτέραν ἔσχεν γενέσεως ἀρχήν,
6 μία δὲ πάντων εἴσοδος εἰς τὸν βίον ἔξοδός τε ἴση.
7 διὰ τοῦτο εὐξάμην, καὶ φρόνησις ἐδόθη μοι·
ἐπεκαλεσάμην, καὶ ἦλθέν μοι πνεῦμα σοφίας.
8 προέκρινα αὐτὴν σκήπτρων καὶ θρόνων
καὶ πλοῦτον οὐδὲν ἡγησάμην ἐν συγκρίσει αὐτῆς·
9 οὐδὲ ὡμοίωσα αὐτῇ λίθον ἀτίμητον,
ὅτι ὁ πᾶς χρυσὸς ἐν ὄψει αὐτῆς ψάμμος ὀλίγη,
καὶ ὡς πηλὸς λογισθήσεται ἄργυρος ἐναντίον αὐτῆς·
10 ὑπὲρ ὑγίειαν καὶ εὐμορφίαν ἠγάπησα αὐτὴν
καὶ προειλόμην αὐτὴν ἀντὶ φωτὸς ἔχειν,
ὅτι ἀκοίμητον τὸ ἐκ ταύτης φέγγος.
11 ἦλθεν δέ μοι τὰ ἀγαθὰ ὁμοῦ πάντα μετ' αὐτῆς
καὶ ἀναρίθμητος πλοῦτος ἐν χερσὶν αὐτῆς·
12 εὐφράνθην δὲ ἐπὶ πᾶσιν, ὅτι αὐτῶν ἡγεῖται σοφία,
ἠγνόουν δὲ αὐτὴν γενέτιν εἶναι τούτων.
13 ἀδόλως τε ἔμαθον ἀφθόνως τε μεταδίδωμι,
τὸν πλοῦτον αὐτῆς οὐκ ἀποκρύπτομαι·
14 ἀνεκλιπὴς γὰρ θησαυρός ἐστιν ἀνθρώποις,
ὃν οἱ κτησάμενοι πρὸς θεὸν ἐστείλαντο φιλίαν
διὰ τὰς ἐκ παιδείας δωρεὰς συσταθέντες.
15 Ἐμοὶ δὲ δῴη ὁ θεὸς εἰπεῖν κατὰ γνώμην
καὶ ἐνθυμηθῆναι ἀξίως τῶν δεδομένων,

23^2 κοινωνει A
$7\,1^1$ ανθρωπος > B*S† || 2^2 υπνου S || 3^3 ισα > S || 4 και] + εν B || 5 βασιλευς BS || 6 βιον] κοσμον S || 9^1 αυτην A | 9^2 ψαμμος] pr. ως S^c || 11^2 χερσιν] pr. ταις B*†, χειρι S† || 12^1 πασιν] παντων B | 12^2 γενεσιν BS || 13^1 τε 1^0] δε S || 14^1 θησ. εστιν] tr. S | 14^2 χρησαμενοι BS* || 15^2 δεδομ.] λεγομενων SA

ὅτι αὐτὸς καὶ τῆς σοφίας ὁδηγός ἐστιν
καὶ τῶν σοφῶν διορθωτής.
16 ἐν γὰρ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἡμεῖς καὶ οἱ λόγοι ἡμῶν
πᾶσά τε φρόνησις καὶ ἐργατειῶν ἐπιστήμη.
17 αὐτὸς γάρ μοι ἔδωκεν τῶν ὄντων γνῶσιν ἀψευδῆ
εἰδέναι σύστασιν κόσμου καὶ ἐνέργειαν στοιχείων,
18 ἀρχὴν καὶ τέλος καὶ μεσότητα χρόνων,
τροπῶν ἀλλαγὰς καὶ μεταβολὰς καιρῶν,
19 ἐνιαυτοῦ κύκλους καὶ ἄστρων θέσεις,
20 φύσεις ζῴων καὶ θυμοὺς θηρίων,
πνευμάτων βίας καὶ διαλογισμοὺς ἀνθρώπων,
διαφορὰς φυτῶν καὶ δυνάμεις ῥιζῶν,
21 ὅσα τέ ἐστιν κρυπτὰ καὶ ἐμφανῆ ἔγνων·
ἡ γὰρ πάντων τεχνῖτις ἐδίδαξέν με σοφία.
22 Ἔστιν γὰρ ἐν αὐτῇ πνεῦμα νοερόν, ἅγιον,
μονογενές, πολυμερές, λεπτόν,
εὐκίνητον, τρανόν, ἀμόλυντον,
σαφές, ἀπήμαντον, φιλάγαθον, ὀξύ,
23 ἀκώλυτον, εὐεργετικόν, φιλάνθρωπον,
βέβαιον, ἀσφαλές, ἀμέριμνον,
παντοδύναμον, πανεπίσκοπον
καὶ διὰ πάντων χωροῦν πνευμάτων
νοερῶν καθαρῶν λεπτοτάτων.
24 πάσης γὰρ κινήσεως κινητικώτερον σοφία,
διήκει δὲ καὶ χωρεῖ διὰ πάντων διὰ τὴν καθαρότητα·
25 ἀτμὶς γάρ ἐστιν τῆς τοῦ θεοῦ δυνάμεως
καὶ ἀπόρροια τῆς τοῦ παντοκράτορος δόξης εἰλικρινής·
διὰ τοῦτο οὐδὲν μεμιαμμένον εἰς αὐτὴν παρεμπίπτει.
26 ἀπαύγασμα γάρ ἐστιν φωτὸς ἀιδίου
καὶ ἔσοπτρον ἀκηλίδωτον τῆς τοῦ θεοῦ ἐνεργείας
καὶ εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ.
27 μία δὲ οὖσα πάντα δύναται
καὶ μένουσα ἐν αὐτῇ τὰ πάντα καινίζει
καὶ κατὰ γενεὰς εἰς ψυχὰς ὁσίας μεταβαίνουσα
φίλους θεοῦ καὶ προφήτας κατασκευάζει·
28 οὐθὲν γὰρ ἀγαπᾷ ὁ θεὸς εἰ μὴ τὸν σοφίᾳ συνοικοῦντα.
29 ἔστιν γὰρ αὕτη εὐπρεπεστέρα ἡλίου
καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἄστρων θέσιν.

19 ενιαυτων BS^c | αστρων S*†] αστερων rel.: cf. 29 10 17 13 2 17 5 || 20^1 θυμους] νομους και S*† || 21^1 εμφανη] αφανη Gra. || 22^1 εν > A || 23^3 παντεπισκ. AS^c || 24^2 καθαριοτητα S* || 25^2 ιλικρινειας A† || 27^2 τα > AV† || 28 αγαπα/ο θεος] tr. A || 29^2 αστρων BS†] αστερων rel.: cf. 19

φωτὶ συγκρινομένη εὑρίσκεται προτέρα·
30 τοῦτο μὲν γὰρ διαδέχεται νύξ,
σοφίας δὲ οὐ κατισχύει κακία.
8 1 διατείνει δὲ ἀπὸ πέρατος ἐπὶ πέρας εὐρώστως
καὶ διοικεῖ τὰ πάντα χρηστῶς.
2 Ταύτην ἐφίλησα καὶ ἐξεζήτησα ἐκ νεότητός μου
καὶ ἐζήτησα νύμφην ἀγαγέσθαι ἐμαυτῷ
καὶ ἐραστὴς ἐγενόμην τοῦ κάλλους αὐτῆς.
3 εὐγένειαν δοξάζει συμβίωσιν θεοῦ ἔχουσα,
καὶ ὁ πάντων δεσπότης ἠγάπησεν αὐτήν·
4 μύστις γάρ ἐστιν τῆς τοῦ θεοῦ ἐπιστήμης
καὶ αἱρετὶς τῶν ἔργων αὐτοῦ.
5 εἰ δὲ πλοῦτός ἐστιν ἐπιθυμητὸν κτῆμα ἐν βίῳ,
τί σοφίας πλουσιώτερον τῆς τὰ πάντα ἐργαζομένης;
6 εἰ δὲ φρόνησις ἐργάζεται,
τίς αὐτῆς τῶν ὄντων μᾶλλόν ἐστιν τεχνῖτις;
7 καὶ εἰ δικαιοσύνην ἀγαπᾷ τις,
οἱ πόνοι ταύτης εἰσὶν ἀρεταί·
σωφροσύνην γὰρ καὶ φρόνησιν ἐκδιδάσκει,
δικαιοσύνην καὶ ἀνδρείαν,
ὧν χρησιμώτερον οὐδέν ἐστιν ἐν βίῳ ἀνθρώποις.
8 εἰ δὲ καὶ πολυπειρίαν ποθεῖ τις,
οἶδεν τὰ ἀρχαῖα καὶ τὰ μέλλοντα εἰκάζει,
ἐπίσταται στροφὰς λόγων καὶ λύσεις αἰνιγμάτων,
σημεῖα καὶ τέρατα προγινώσκει
καὶ ἐκβάσεις καιρῶν καὶ χρόνων.
9 ἔκρινα τοίνυν ταύτην ἀγαγέσθαι πρὸς συμβίωσιν
εἰδὼς ὅτι ἔσται μοι σύμβουλος ἀγαθῶν
καὶ παραίνεσις φροντίδων καὶ λύπης.
10 ἕξω δι' αὐτὴν δόξαν ἐν ὄχλοις
καὶ τιμὴν παρὰ πρεσβυτέροις ὁ νέος·
11 ὀξὺς εὑρεθήσομαι ἐν κρίσει
καὶ ἐν ὄψει δυναστῶν θαυμασθήσομαι·
12 σιγῶντά με περιμενοῦσιν καὶ φθεγγομένῳ προσέξουσιν
καὶ λαλοῦντος ἐπὶ πλεῖον
χεῖρα ἐπιθήσουσιν ἐπὶ στόμα αὐτῶν.
13 ἕξω δι' αὐτὴν ἀθανασίαν
καὶ μνήμην αἰώνιον τοῖς μετ' ἐμὲ ἀπολείψω.

30² σοφια S*V†, σοφιαν A | ουκ αντισχυει B†
8 1¹ επι] εις B | 1² διοικει τα] -κειται τα A†, -κειται V† || 5² πλουσιωτ.] τιμιωτερον S† | εργαζομ.] pr. περι S*† || 6² τεχνιτης ABᶜ || 8² εικαζειν BS* || 9¹ ταυτην αγαγ.] tr. A || 12³ χειρας S | στομα] pr. το S*†

14 διοικήσω λαούς, καὶ ἔθνη ὑποταγήσεταί μοι·
15 φοβηθήσονταί με ἀκούσαντες τύραννοι φρικτοί,
ἐν πλήθει φανοῦμαι ἀγαθὸς καὶ ἐν πολέμῳ ἀνδρεῖος.
16 εἰσελθὼν εἰς τὸν οἶκόν μου προσαναπαύσομαι αὐτῇ·
οὐ γὰρ ἔχει πικρίαν ἡ συναναστροφὴ αὐτῆς
οὐδὲ ὀδύνην ἡ συμβίωσις αὐτῆς,
ἀλλὰ εὐφροσύνην καὶ χαράν.
17 ταῦτα λογισάμενος ἐν ἐμαυτῷ
καὶ φροντίσας ἐν καρδίᾳ μου
ὅτι ἀθανασία ἐστὶν ἐν συγγενείᾳ σοφίας
18 καὶ ἐν φιλίᾳ αὐτῆς τέρψις ἀγαθὴ
καὶ ἐν πόνοις χειρῶν αὐτῆς πλοῦτος ἀνεκλιπὴς
καὶ ἐν συγγυμνασίᾳ ὁμιλίας αὐτῆς φρόνησις
καὶ εὔκλεια ἐν κοινωνίᾳ λόγων αὐτῆς,
περιήειν ζητῶν ὅπως λάβω αὐτὴν εἰς ἐμαυτόν.
19 παῖς δὲ ἤμην εὐφυὴς
ψυχῆς τε ἔλαχον ἀγαθῆς,
20 μᾶλλον δὲ ἀγαθὸς ὢν ἦλθον εἰς σῶμα ἀμίαντον·
21 γνοὺς δὲ ὅτι οὐκ ἄλλως ἔσομαι ἐγκρατής, ἐὰν μὴ ὁ θεὸς δῷ
— καὶ τοῦτο δ' ἦν φρονήσεως τὸ εἰδέναι τίνος ἡ χάρις —,
ἐνέτυχον τῷ κυρίῳ καὶ ἐδεήθην αὐτοῦ
καὶ εἶπον ἐξ ὅλης τῆς καρδίας μου
9 1 Θεὲ πατέρων καὶ κύριε τοῦ ἐλέους
ὁ ποιήσας τὰ πάντα ἐν λόγῳ σου
2 καὶ τῇ σοφίᾳ σου κατασκευάσας ἄνθρωπον,
ἵνα δεσπόζῃ τῶν ὑπὸ σοῦ γενομένων κτισμάτων
3 καὶ διέπῃ τὸν κόσμον ἐν ὁσιότητι καὶ δικαιοσύνῃ
καὶ ἐν εὐθύτητι ψυχῆς κρίσιν κρίνῃ,
4 δός μοι τὴν τῶν σῶν θρόνων πάρεδρον σοφίαν
καὶ μή με ἀποδοκιμάσῃς ἐκ παίδων σου.
5 ὅτι ἐγὼ δοῦλος σὸς καὶ υἱὸς τῆς παιδίσκης σου,
ἄνθρωπος ἀσθενὴς καὶ ὀλιγοχρόνιος
καὶ ἐλάσσων ἐν συνέσει κρίσεως καὶ νόμων·
6 κἂν γάρ τις ᾖ τέλειος ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων,
τῆς ἀπὸ σοῦ σοφίας ἀπούσης εἰς οὐδὲν λογισθήσεται.
7 σύ με προείλω βασιλέα λαοῦ σου
καὶ δικαστὴν υἱῶν σου καὶ θυγατέρων·
8 εἶπας οἰκοδομῆσαι ναὸν ἐν ὄρει ἁγίῳ σου

14 υποταγησονται Sᶜ || 17³ αθαν. εστιν] tr. B*† | εν > S*† || 18² πλουτος] τερψις S*† | 18³ ομιλια A | 18⁵ λαβω] αγαγω S† || 21¹ ουκ αλλως] ου καλως AC† | 21² ὁ ην] δε ην compl., δη S*, δε Sᶜ†: cf. 14 24 | η > A†
9 1¹ ελεους Cmu.] + σου BSA || 2¹ κατεσκευασας B† || 6² εις > S*C† | λογισθησονται S*†

καὶ ἐν πόλει κατασκηνώσεώς σου θυσιαστήριον,
μίμημα σκηνῆς ἁγίας, ἣν προητοίμασας ἀπ' ἀρχῆς.
9 καὶ μετὰ σοῦ ἡ σοφία ἡ εἰδυῖα τὰ ἔργα σου
καὶ παροῦσα, ὅτε ἐποίεις τὸν κόσμον,
καὶ ἐπισταμένη τί ἀρεστὸν ἐν ὀφθαλμοῖς σου
καὶ τί εὐθὲς ἐν ἐντολαῖς σου.
10 ἐξαπόστειλον αὐτὴν ἐξ ἁγίων οὐρανῶν
καὶ ἀπὸ θρόνου δόξης σου πέμψον αὐτήν,
ἵνα συμπαροῦσά μοι κοπιάσῃ,
καὶ γνῶ τί εὐάρεστόν ἐστιν παρὰ σοί.
11 οἶδε γὰρ ἐκείνη πάντα καὶ συνίει
καὶ ὁδηγήσει με ἐν ταῖς πράξεσί μου σωφρόνως
καὶ φυλάξει με ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς·
12 καὶ ἔσται προσδεκτὰ τὰ ἔργα μου,
καὶ διακρινῶ τὸν λαόν σου δικαίως
καὶ ἔσομαι ἄξιος θρόνων πατρός μου.
13 τίς γὰρ ἄνθρωπος γνώσεται βουλὴν θεοῦ;
ἢ τίς ἐνθυμηθήσεται τί θέλει ὁ κύριος;
14 λογισμοὶ γὰρ θνητῶν δειλοί,
καὶ ἐπισφαλεῖς αἱ ἐπίνοιαι ἡμῶν·
15 φθαρτὸν γὰρ σῶμα βαρύνει ψυχήν,
καὶ βρίθει τὸ γεῶδες σκῆνος νοῦν πολυφρόντιδα.
16 καὶ μόλις εἰκάζομεν τὰ ἐπὶ γῆς
καὶ τὰ ἐν χερσὶν εὑρίσκομεν μετὰ πόνου·
τὰ δὲ ἐν οὐρανοῖς τίς ἐξιχνίασεν;
17 βουλὴν δέ σου τίς ἔγνω, εἰ μὴ σὺ ἔδωκας σοφίαν
καὶ ἔπεμψας τὸ ἅγιόν σου πνεῦμα ἀπὸ ὑψίστων;
18 καὶ οὕτως διωρθώθησαν αἱ τρίβοι τῶν ἐπὶ γῆς,
καὶ τὰ ἀρεστά σου ἐδιδάχθησαν ἄνθρωποι,
καὶ τῇ σοφίᾳ ἐσώθησαν.

10 1 Αὕτη πρωτόπλαστον πατέρα κόσμου
μόνον κτισθέντα διεφύλαξεν
καὶ ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ παραπτώματος ἰδίου
2 ἔδωκέν τε αὐτῷ ἰσχὺν κρατῆσαι ἁπάντων.
3 ἀποστὰς δὲ ἀπ' αὐτῆς ἄδικος ἐν ὀργῇ αὐτοῦ
ἀδελφοκτόνοις συναπώλετο θυμοῖς.
4 δι' ὃν κατακλυζομένην γῆν πάλιν ἔσωσεν σοφία
δι' εὐτελοῦς ξύλου τὸν δίκαιον κυβερνήσασα.
5 αὕτη καὶ ἐν ὁμονοίᾳ πονηρίας ἐθνῶν συγχυθέντων

12³ θρονου S* || 16¹ μογις SA | 16² χερσιν] ποσιν SV† || 17² υψηλων S*† || 18² και] κε A†(= κυριε) | 18³ σοφια] + σου S
10 4¹ δι ον] διο S* | εσωσεν] pr. δι B†

ἔγνω τὸν δίκαιον καὶ ἐτήρησεν αὐτὸν ἄμεμπτον θεῷ
καὶ ἐπὶ τέκνου σπλάγχνοις ἰσχυρὸν ἐφύλαξεν.
6 αὕτη δίκαιον ἐξαπολλυμένων ἀσεβῶν ἐρρύσατο
φυγόντα καταβάσιον πῦρ Πενταπόλεως,
7 ἧς ἔτι μαρτύριον τῆς πονηρίας
καπνιζομένη καθέστηκε χέρσος,
καὶ ἀτελέσιν ὥραις καρποφοροῦντα φυτά,
ἀπιστούσης ψυχῆς μνημεῖον ἑστηκυῖα στήλη ἁλός.
8 σοφίαν γὰρ παροδεύσαντες
οὐ μόνον ἐβλάβησαν τοῦ μὴ γνῶναι τὰ καλά,
ἀλλὰ καὶ τῆς ἀφροσύνης ἀπέλιπον τῷ βίῳ μνημόσυνον,
ἵνα ἐν οἷς ἐσφάλησαν μηδὲ λαθεῖν δυνηθῶσιν.
9 σοφία δὲ τοὺς θεραπεύοντας αὐτὴν ἐκ πόνων ἐρρύσατο.
10 αὕτη φυγάδα ὀργῆς ἀδελφοῦ δίκαιον
ὡδήγησεν ἐν τρίβοις εὐθείαις·
ἔδειξεν αὐτῷ βασιλείαν θεοῦ
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ γνῶσιν ἁγίων·
εὐπόρησεν αὐτὸν ἐν μόχθοις
καὶ ἐπλήθυνεν τοὺς πόνους αὐτοῦ·
11 ἐν πλεονεξίᾳ κατισχυόντων αὐτὸν παρέστη
καὶ ἐπλούτισεν αὐτόν·
12 διεφύλαξεν αὐτὸν ἀπὸ ἐχθρῶν
καὶ ἀπὸ ἐνεδρευόντων ἠσφαλίσατο·
καὶ ἀγῶνα ἰσχυρὸν ἐβράβευσεν αὐτῷ,
ἵνα γνῷ ὅτι παντὸς δυνατωτέρα ἐστὶν εὐσέβεια.
13 αὕτη πραθέντα δίκαιον οὐκ ἐγκατέλιπεν,
ἀλλὰ ἐξ ἁμαρτίας ἐρρύσατο αὐτόν·
14 συγκατέβη αὐτῷ εἰς λάκκον
καὶ ἐν δεσμοῖς οὐκ ἀφῆκεν αὐτόν,
ἕως ἤνεγκεν αὐτῷ σκῆπτρα βασιλείας
καὶ ἐξουσίαν τυραννούντων αὐτοῦ·
ψευδεῖς τε ἔδειξεν τοὺς μωμησαμένους αὐτὸν
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ δόξαν αἰώνιον.
15 Αὕτη λαὸν ὅσιον καὶ σπέρμα ἄμεμπτον
ἐρρύσατο ἐξ ἔθνους θλιβόντων·
16 εἰσῆλθεν εἰς ψυχὴν θεράποντος κυρίου
καὶ ἀντέστη βασιλεῦσιν φοβεροῖς ἐν τέρασι καὶ σημείοις.

5² εγνω] ευρεν B† || 6² φευγοντα S*† | καταβ. πυρ] tr. B† || 8³ μνημοσ.] μνημην S*† || 9 θεραπευσαντας BSc† || 10⁶ πονους] κοπους SA: cf. 9. 17 || 12¹ διεφυλ.] και εφυλ. S | 12⁴ παντως S*†, παντων Sc† | ευσεβεια] pr. η A || 14⁴ αυτου] -τον Sc pl. || 16² ανεστη βασιλευς S*†, sed post 19, ubi S† per errorem totum uersum 16 repetit, etiam S αντεστη βασιλευσιν

17 ἀπέδωκεν ὁσίοις μισθὸν κόπων αὐτῶν,
ὡδήγησεν αὐτοὺς ἐν ὁδῷ θαυμαστῇ
καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σκέπην ἡμέρας
καὶ εἰς φλόγα ἄστρων τὴν νύκτα.
18 διεβίβασεν αὐτοὺς θάλασσαν ἐρυθρὰν
καὶ διήγαγεν αὐτοὺς δι' ὕδατος πολλοῦ·
19 τοὺς δὲ ἐχθροὺς αὐτῶν κατέκλυσεν
καὶ ἐκ βάθους ἀβύσσου ἀνέβρασεν αὐτούς.
20 διὰ τοῦτο δίκαιοι ἐσκύλευσαν ἀσεβεῖς
καὶ ὕμνησαν, κύριε, τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν σου
τήν τε ὑπέρμαχόν σου χεῖρα ἤνεσαν ὁμοθυμαδόν·
21 ὅτι ἡ σοφία ἤνοιξεν στόμα κωφῶν
καὶ γλώσσας νηπίων ἔθηκεν τρανάς.
11 1 Εὐόδωσεν τὰ ἔργα αὐτῶν ἐν χειρὶ προφήτου ἁγίου.
2 διώδευσαν ἔρημον ἀοίκητον
καὶ ἐν ἀβάτοις ἔπηξαν σκηνάς·
3 ἀντέστησαν πολεμίοις καὶ ἐχθροὺς ἠμύναντο.
4 ἐδίψησαν καὶ ἐπεκαλέσαντό σε,
καὶ ἐδόθη αὐτοῖς ἐκ πέτρας ἀκροτόμου ὕδωρ
καὶ ἴαμα δίψης ἐκ λίθου σκληροῦ.
5 δι' ὧν γὰρ ἐκολάσθησαν οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν,
διὰ τούτων αὐτοὶ ἀπορούντες εὐεργετήθησαν.
6 ἀντὶ μὲν πηγῆς ἀενάου ποταμοῦ
αἵματι λυθρώδει ταραχθέντος
7 εἰς ἔλεγχον νηπιοκτόνου διατάγματος
ἔδωκας αὐτοῖς δαψιλὲς ὕδωρ ἀνελπίστως
8 δείξας διὰ τοῦ τότε δίψους
πῶς τοὺς ὑπεναντίους ἐκόλασας.
9 ὅτε γὰρ ἐπειράσθησαν, καίπερ ἐν ἐλέει παιδευόμενοι,
ἔγνωσαν πῶς μετ' ὀργῆς κρινόμενοι ἀσεβεῖς ἐβασανίζοντο·
10 τούτους μὲν γὰρ ὡς πατὴρ νουθετῶν ἐδοκίμασας,
ἐκείνους δὲ ὡς ἀπότομος βασιλεὺς καταδικάζων ἐξήτασας.
11 καὶ ἀπόντες δὲ καὶ παρόντες ὁμοίως ἐτρύχοντο·
12 διπλῆ γὰρ αὐτοὺς ἔλαβεν λύπη
καὶ στεναγμὸς μνημῶν τῶν παρελθόντων·
13 ὅτε γὰρ ἤκουσαν διὰ τῶν ἰδίων κολάσεων
εὐεργετημένους αὐτούς, ᾔσθοντο τοῦ κυρίου.

17[1] οσιοις μισθον] tr. A | αυτου S*† | 17[4] φλογας S† | αστρων BS*†] αστερων rel.: cf. 7 19 || 18[1] θαλ.] pr. εις S || 19[1] κατεκλυσαν A†, κατεπαυσεν S*† | 19[2] βαθους αβυσσου] θαμβους S*†
11 1 αυτου A | προφητων αγιων A† || 3 εχθρους ημυν.] tr. B*† || 6[2] ταραχθεντες B || 9[2] μετ οργης] εν οργη BA || 12[2] παρελθουσων B || 13[2] ευεργετουμενους B | του κυριου] σου κυριε S[c]V

14 ὃν γὰρ ἐν ἐκθέσει πάλαι ῥιφέντα ἀπεῖπον χλευάζοντες,
ἐπὶ τέλει τῶν ἐκβάσεων ἐθαύμασαν
οὐχ ὅμοια δικαίοις διψήσαντες.
15 ἀντὶ δὲ λογισμῶν ἀσυνέτων ἀδικίας αὐτῶν,
ἐν οἷς πλανηθέντες ἐθρήσκευον ἄλογα ἑρπετὰ καὶ κνώδαλα
εὐτελῆ,
ἐπαπέστειλας αὐτοῖς πλῆθος ἀλόγων ζώων εἰς ἐκδίκησιν,
16 ἵνα γνῶσιν ὅτι, δι' ὧν τις ἁμαρτάνει, διὰ τούτων κολάζεται.
17 οὐ γὰρ ἠπόρει ἡ παντοδύναμός σου χεὶρ
καὶ κτίσασα τὸν κόσμον ἐξ ἀμόρφου ὕλης
ἐπιπέμψαι αὐτοῖς πλῆθος ἄρκων ἢ θρασεῖς λέοντας
18 ἢ νεοκτίστους θυμοῦ πλήρεις θῆρας ἀγνώστους
ἤτοι πυρπνόον φυσῶντας ἄσθμα
ἢ βρόμον λικμωμένους καπνοῦ
ἢ δεινοὺς ἀπ' ὀμμάτων σπινθῆρας ἀστράπτοντας,
19 ὧν οὐ μόνον ἡ βλάβη ἠδύνατο συνεκτρῖψαι αὐτούς,
ἀλλὰ καὶ ἡ ὄψις ἐκφοβήσασα διολέσαι.
20 καὶ χωρὶς δὲ τούτων ἑνὶ πνεύματι πεσεῖν ἐδύναντο
ὑπὸ τῆς δίκης διωχθέντες
καὶ λικμηθέντες ὑπὸ πνεύματος δυνάμεώς σου·
ἀλλὰ πάντα μέτρῳ καὶ ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ διέταξας.
21 τὸ γὰρ μεγάλως ἰσχύειν σοι πάρεστιν πάντοτε,
καὶ κράτει βραχίονός σου τίς ἀντιστήσεται;
22 ὅτι ὡς ῥοπὴ ἐκ πλαστίγγων ὅλος ὁ κόσμος ἐναντίον σου
καὶ ὡς ῥανὶς δρόσου ὀρθρινὴ κατελθοῦσα ἐπὶ γῆν.
23 ἐλεεῖς δὲ πάντας, ὅτι πάντα δύνασαι,
καὶ παρορᾷς ἁμαρτήματα ἀνθρώπων εἰς μετάνοιαν.
24 ἀγαπᾷς γὰρ τὰ ὄντα πάντα
καὶ οὐδὲν βδελύσσῃ ὧν ἐποίησας·
οὐδὲ γὰρ ἂν μισῶν τι κατεσκεύασας.
25 πῶς δὲ διέμεινεν ἄν τι, εἰ μὴ σὺ ἠθέλησας,
ἢ τὸ μὴ κληθὲν ὑπὸ σοῦ διετηρήθη;
26 φείδῃ δὲ πάντων, ὅτι σά ἐστιν, δέσποτα φιλόψυχε·
12 1 τὸ γὰρ ἄφθαρτόν σου πνεῦμά ἐστιν ἐν πᾶσιν.
2 Διὸ τοὺς παραπίπτοντας κατ' ὀλίγον ἐλέγχεις
καὶ ἐν οἷς ἁμαρτάνουσιν ὑπομιμνήσκων νουθετεῖς,

14[1] ον] τον BS | 14[2] εθαυμαζον A† | 14[3] δικαιοις] pr. τοις S† || 16 κολαζ.] pr. και S || 17[2]] pr. η S[c]V† || 18[1] νεοκτιστου A | 18[2] πυρπνοον] πυρ πνεον S | 18[3] βρομους B† || 19[1] συνεκτριψαι] συν > AS[c] || 21[1] σοι παρεστιν] tr. B* || 22[2] γης S[c] || 24[2] ουδενα A† || 25[1] διεμεινεν] δι > BA || 26 εστιν] + παντα A

ἵνα ἀπαλλαγέντες τῆς κακίας πιστεύσωσιν ἐπὶ σέ, κύριε.
3 καὶ γὰρ τοὺς πάλαι οἰκήτορας τῆς ἁγίας σου γῆς
4 μισήσας ἐπὶ τῷ ἔχθιστα πράσσειν,
ἔργα φαρμακειῶν καὶ τελετὰς ἀνοσίους
5 τέκνων τε φονὰς ἀνελεήμονας
καὶ σπλαγχνοφάγον ἀνθρωπίνων σαρκῶν θοῖναν καὶ αἵματος,
ἐκ μέσου μύστας θιάσου
6 καὶ αὐθέντας γονεῖς ψυχῶν ἀβοηθήτων,
ἐβουλήθης ἀπολέσαι διὰ χειρῶν πατέρων ἡμῶν,
7 ἵνα ἀξίαν ἀποικίαν δέξηται θεοῦ παίδων
ἡ παρὰ σοὶ πασῶν τιμιωτάτη γῆ.
8 ἀλλὰ καὶ τούτων ὡς ἀνθρώπων ἐφείσω
ἀπέστειλάς τε προδρόμους τοῦ στρατοπέδου σου σφῆκας,
ἵνα αὐτοὺς κατὰ βραχὺ ἐξολεθρεύσωσιν.
9 οὐκ ἀδυνατῶν ἐν παρατάξει ἀσεβεῖς δικαίοις ὑποχειρίους
δοῦναι
ἢ θηρίοις δεινοῖς ἢ λόγῳ ἀποτόμῳ ὑφ' ἓν ἐκτρῖψαι,
10 κρίνων δὲ κατὰ βραχὺ ἐδίδους τόπον μετανοίας
οὐκ ἀγνοῶν ὅτι πονηρὰ ἡ γένεσις αὐτῶν
καὶ ἔμφυτος ἡ κακία αὐτῶν
καὶ ὅτι οὐ μὴ ἀλλαγῇ ὁ λογισμὸς αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.
11 σπέρμα γὰρ ἦν κατηραμένον ἀπ' ἀρχῆς,
οὐδὲ εὐλαβούμενός τινα ἐφ' οἷς ἡμάρτανον ἄδειαν ἐδίδους.
12 τίς γὰρ ἐρεῖ Τί ἐποίησας;
ἢ τίς ἀντιστήσεται τῷ κρίματί σου;
τίς δὲ ἐγκαλέσει σοι κατὰ ἐθνῶν ἀπολωλότων ἃ σὺ ἐποίησας;
ἢ τίς εἰς κατάστασίν σοι ἐλεύσεται ἔκδικος κατὰ ἀδίκων ἀν-
θρώπων;
13 οὔτε γὰρ θεός ἐστιν πλὴν σοῦ, ᾧ μέλει περὶ πάντων,
ἵνα δείξῃς ὅτι οὐκ ἀδίκως ἔκρινας,
14 οὔτε βασιλεὺς ἢ τύραννος ἀντοφθαλμῆσαι δυνήσεταί σοι πε-
ρὶ ὧν ἐκόλασας.
15 δίκαιος δὲ ὢν δικαίως τὰ πάντα διέπεις
αὐτὸν τὸν μὴ ὀφείλοντα κολασθῆναι καταδικάσαι
ἀλλότριον ἡγούμενος τῆς σῆς δυνάμεως.

12 2[3] πιστευσωμεν A† || 3 παλαι] παλαιους BA || 5[1] φονας Fr.] -νεας mss. | 5[2] σπλαγχνοφαγον pau.] -γων BSA | 5[3] μεσου] μυσου Bc† | μυστας] ς > B*S* | θ(ε)ιασου] θειας σου pau., τε θειας σου Bc† || 6[2] εβουληθης] εαν βουλ. S*† || 7[1] ινα] κατα S*† | 7[2] η > S*† || 8[2] τους στρατοπεδους BS || 9[1] δουναι] διδοναι S† || 10[1] κρινων δε] κεινων γαρ S*† | 10[4] οτι > S*† || 11[1] κεκατηραμενον S†: cf. Thack. p. 208/9 || 12[4] σοι ελευσ.] tr. S || 13[2] δειξης] ς > Sc || 15[1] δικαιως / τα παντα] tr. S* | 15[3] ηγουμενον S*

16 ἡ γὰρ ἰσχύς σου δικαιοσύνης ἀρχή,
καὶ τὸ πάντων σε δεσπόζειν πάντων φείδεσθαί σε ποιεῖ.
17 ἰσχὺν γὰρ ἐνδείκνυσαι ἀπιστούμενος ἐπὶ δυνάμεως τελειό-
τητι
καὶ ἐν τοῖς εἰδόσι τὸ θράσος ἐξελέγχεις·
18 σὺ δὲ δεσπόζων ἰσχύος ἐν ἐπιεικείᾳ κρίνεις
καὶ μετὰ πολλῆς φειδοῦς διοικεῖς ἡμᾶς·
πάρεστιν γάρ σοι, ὅταν θέλῃς, τὸ δύνασθαι.
19 Ἐδίδαξας δέ σου τὸν λαὸν διὰ τῶν τοιούτων ἔργων
ὅτι δεῖ τὸν δίκαιον εἶναι φιλάνθρωπον,
καὶ εὐέλπιδας ἐποίησας τοὺς υἱούς σου
ὅτι διδοῖς ἐπὶ ἁμαρτήμασιν μετάνοιαν.
20 εἰ γὰρ ἐχθροὺς παίδων σου καὶ ὀφειλομένους θανάτῳ
μετὰ τοσαύτης ἐτιμωρήσω προσοχῆς καὶ διέσεως
δοὺς χρόνους καὶ τόπον, δι' ὧν ἀπαλλαγῶσι τῆς κακίας,
21 μετὰ πόσης ἀκριβείας ἔκρινας τοὺς υἱούς σου,
ὧν τοῖς πατράσιν ὅρκους καὶ συνθήκας ἔδωκας ἀγαθῶν ὑπο-
σχέσεων;
22 Ἡμᾶς οὖν παιδεύων τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν ἐν μυριότητι μα-
στιγοῖς,
ἵνα σου τὴν ἀγαθότητα μεριμνῶμεν κρίνοντες,
κρινόμενοι δὲ προσδοκῶμεν ἔλεος.
23 ὅθεν καὶ τοὺς ἐν ἀφροσύνῃ ζωῆς βιώσαντας ἀδίκως
διὰ τῶν ἰδίων ἐβασάνισας βδελυγμάτων·
24 καὶ γὰρ τῶν πλάνης ὁδῶν μακρότερον ἐπλανήθησαν
θεοὺς ὑπολαμβάνοντες τὰ καὶ ἐν ζῴοις τῶν αἰσχρῶν ἄτιμα
νηπίων δίκην ἀφρόνων ψευσθέντες.
25 διὰ τοῦτο ὡς παισὶν ἀλογίστοις
τὴν κρίσιν εἰς ἐμπαιγμὸν ἔπεμψας.
26 οἱ δὲ παιγνίοις ἐπιτιμήσεως μὴ νουθετηθέντες
ἀξίαν θεοῦ κρίσιν πειράσουσιν.
27 ἐφ' οἷς γὰρ αὐτοὶ πάσχοντες ἠγανάκτουν,
ἐπὶ τούτοις, οὓς ἐδόκουν θεούς, ἐν αὐτοῖς κολαζόμενοι
ἰδόντες, ὃν πάλαι ἠρνοῦντο εἰδέναι, θεὸν ἐπέγνωσαν ἀληθῆ·
διὸ καὶ τὸ τέρμα τῆς καταδίκης ἐπ' αὐτοὺς ἐπῆλθεν.

16 2[2] σε ult. > BS*† || 17[1] ισχυς γαρ ενδεικνυς S*† | απιστ.] pr. ο S*, pr. οτι A† | 17[2] ειδοσι(ν)] pr. σε S*†, + σου Sc, pr. ουκ A† | θρασος] κρατος Sc | εξελεγχεται S*† || 20[2] ετιμωρησας BS | και διεσεως S†] κ. δισεως V†, κ. διεσωσας pau., κ. δεησεως B, > Amu. | 20[3] χρονον A || 21[1] μετα ποσης] και μετα πασης Sc(†) || 23[1] αφροσυναις S† | αδικους BS* || 24[2] αισχρων pau.] εσχρων unus cod., εχθρων BSA || 26[2] θεου κρισιν] tr. S† || 27[2] ους] ουν S*† | 27[3] ιδοντες] + δε S† | ειδεναι > S | 27[4] αυτων Sc† (-τον S*†)

13 1 Μάταιοι μὲν γὰρ πάντες ἄνθρωποι φύσει, οἷς παρῆν θεοῦ
ἀγνωσία
καὶ ἐκ τῶν ὁρωμένων ἀγαθῶν οὐκ ἴσχυσαν εἰδέναι τὸν ὄντα
οὔτε τοῖς ἔργοις προσέχοντες ἐπέγνωσαν τὸν τεχνίτην,
2 ἀλλ' ἢ πῦρ ἢ πνεῦμα ἢ ταχινὸν ἀέρα
ἢ κύκλον ἄστρων ἢ βίαιον ὕδωρ
ἢ φωστῆρας οὐρανοῦ πρυτάνεις κόσμου θεοὺς ἐνόμισαν.
3 ὧν εἰ μὲν τῇ καλλονῇ τερπόμενοι ταῦτα θεοὺς ὑπελάμβανον,
γνώτωσαν πόσῳ τούτων ὁ δεσπότης ἐστὶ βελτίων,
ὁ γὰρ τοῦ κάλλους γενεσιάρχης ἔκτισεν αὐτά·
4 εἰ δὲ δύναμιν καὶ ἐνέργειαν ἐκπλαγέντες,
νοησάτωσαν ἀπ' αὐτῶν πόσῳ ὁ κατασκευάσας αὐτὰ δυνα-
τώτερός ἐστιν·
5 ἐκ γὰρ μεγέθους καὶ καλλονῆς κτισμάτων
ἀναλόγως ὁ γενεσιουργὸς αὐτῶν θεωρεῖται.
6 ἀλλ' ὅμως ἐπὶ τούτοις μέμψις ἐστὶν ὀλίγη,
καὶ γὰρ αὐτοὶ τάχα πλανῶνται
θεὸν ζητοῦντες καὶ θέλοντες εὑρεῖν·
7 ἐν γὰρ τοῖς ἔργοις αὐτοῦ ἀναστρεφόμενοι διερευνῶσιν
καὶ πείθονται τῇ ὄψει, ὅτι καλὰ τὰ βλεπόμενα.
8 πάλιν δ' οὐδ' αὐτοὶ συγγνωστοί·
9 εἰ γὰρ τοσοῦτον ἴσχυσαν εἰδέναι
ἵνα δύνωνται στοχάσασθαι τὸν αἰῶνα,
τὸν τούτων δεσπότην πῶς τάχιον οὐχ εὗρον;
10 Ταλαίπωροι δὲ καὶ ἐν νεκροῖς αἱ ἐλπίδες αὐτῶν,
οἵτινες ἐκάλεσαν θεοὺς ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων,
χρυσὸν καὶ ἄργυρον τέχνης ἐμμελέτημα
καὶ ἀπεικάσματα ζῴων
ἢ λίθον ἄχρηστον χειρὸς ἔργον ἀρχαίας.
11 εἰ δὲ καί τις ὑλοτόμος τέκτων εὐκίνητον φυτὸν ἐκπρίσας
περιέξυσεν εὐμαθῶς πάντα τὸν φλοιὸν αὐτοῦ
καὶ τεχνησάμενος εὐπρεπῶς
κατεσκεύασεν χρήσιμον σκεῦος εἰς ὑπηρεσίαν ζωῆς,
12 τὰ δὲ ἀποβλήματα τῆς ἐργασίας
εἰς ἑτοιμασίαν τροφῆς ἀναλώσας ἐνεπλήσθη,
13 τὸ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀπόβλημα εἰς οὐθὲν εὔχρηστον,

13 1[1] μεν > S* | ανθρ. φυσει] tr. S† | 1[3] προσχοντες B†: cf. 14 30 | επεγνωσαν] επ > S†: cf. 5 7 || 2[2] αστερων Sc: cf. 7 19 || 3[1] ταυτα θεους] θεους B†, ταυθ S*(†), τουθ Sc† || 4[1] ει] εις ASc | δε > S*† | δυναμει και ενεργεια B†: cf. Helbing Kasussyntax p. 35 | εκπλαγ.] pr. και S*† || 5[1] και καλλονης] tr. BS*, και > A || 6[1] επι] ετι A† | μεμψις εστιν] tr. BS || 8 συγνωστοι A: cf. 6 6 || 10[3] εμμελετηματα Sc || 11[3] ευτρεπως S† || 12[1] αποβλ.] υπολ(ε)ιμματα A | 12[2] ετοιμ.] υπηρεσιαν A† | αναλωσεως S†

ξύλον σκολιὸν καὶ ὄζοις συμπεφυκός,
λαβὼν ἔγλυψεν ἐν ἐπιμελείᾳ ἀργίας αὐτοῦ
καὶ ἐμπειρίᾳ συνέσεως ἐτύπωσεν αὐτό,
ἀπείκασεν αὐτὸ εἰκόνι ἀνθρώπου
14 ἢ ζῴῳ τινὶ εὐτελεῖ ὡμοίωσεν αὐτὸ
καταχρίσας μίλτῳ καὶ φύκει ἐρυθήνας χρόαν αὐτοῦ
καὶ πᾶσαν κηλῖδα τὴν ἐν αὐτῷ καταχρίσας
15 καὶ ποιήσας αὐτῷ αὐτοῦ ἄξιον οἴκημα
ἐν τοίχῳ ἔθηκεν αὐτὸ ἀσφαλισάμενος σιδήρῳ.
16 ἵνα μὲν οὖν μὴ καταπέσῃ, προενόησεν αὐτοῦ
εἰδὼς ὅτι ἀδυνατεῖ ἑαυτῷ βοηθῆσαι·
καὶ γάρ ἐστιν εἰκὼν καὶ χρείαν ἔχει βοηθείας.
17 περὶ δὲ κτημάτων καὶ γάμων αὐτοῦ καὶ τέκνων προσευχόμενος
οὐκ αἰσχύνεται τῷ ἀψύχῳ προσλαλῶν
καὶ περὶ μὲν ὑγιείας τὸ ἀσθενὲς ἐπικαλεῖται,
18 περὶ δὲ ζωῆς τὸ νεκρὸν ἀξιοῖ,
περὶ δὲ ἐπικουρίας τὸ ἀπειρότατον ἱκετεύει,
περὶ δὲ ὁδοιπορίας τὸ μηδὲ βάσει χρῆσθαι δυνάμενον,
19 περὶ δὲ πορισμοῦ καὶ ἐργασίας καὶ χειρῶν ἐπιτυχίας
τὸ ἀδρανέστατον ταῖς χερσὶν εὐδράνειαν αἰτεῖται.
14 1 Πλοῦν τις πάλιν στελλόμενος καὶ ἄγρια μέλλων διοδεύειν
κύματα
τοῦ φέροντος αὐτὸν πλοίου σαθρότερον ξύλον ἐπιβοᾶται.
2 ἐκεῖνο μὲν γὰρ ὄρεξις πορισμῶν ἐπενόησεν,
τεχνῖτις δὲ σοφία κατεσκεύασεν·
3 ἡ δὲ σή, πάτερ, διακυβερνᾷ πρόνοια,
ὅτι ἔδωκας καὶ ἐν θαλάσσῃ ὁδὸν
καὶ ἐν κύμασι τρίβον ἀσφαλῆ
4 δεικνὺς ὅτι δύνασαι ἐκ παντὸς σῴζειν,
ἵνα κἂν ἄνευ τέχνης τις ἐπιβῇ.
5 θέλεις δὲ μὴ ἀργὰ εἶναι τὰ τῆς σοφίας σου ἔργα·
διὰ τοῦτο καὶ ἐλαχίστῳ ξύλῳ πιστεύουσιν ἄνθρωποι ψυχὰς
καὶ διελθόντες κλύδωνα σχεδίᾳ διεσώθησαν.
6 καὶ ἀρχῆς γὰρ ἀπολλυμένων ὑπερηφάνων γιγάντων
ἡ ἐλπὶς τοῦ κόσμου ἐπὶ σχεδίας καταφυγοῦσα
ἀπέλιπεν αἰῶνι σπέρμα γενέσεως τῇ σῇ κυβερνηθεῖσα χειρί.

13 3[3] εν > SAV† | αργιας] εργασιας ASc† | 13[4] συνεσ.] ανεσεως BS*A | 13[5] απεικ.] + τε A || 14[1] ωμοιωσεν] pr. αφ S | 14[2] χροας S*Bc† | 14[3] fin.] + γη Sc || 15[1] αυτου > SV† || 17[1] προσευχομ.] προσ > S || 18[2] ικετευει > S† | 18[3] οδοιπορίας] πορίας S*† || 19[1] περι δε] και περι Sc, και περι δε S*† | 19[2] αιτειται] επικαλειται S*†: ex 17[3]

14 1[2] πλοιου] ξυλου A || 4[1] δυνασαι / εκ παντος] tr. S† | παντων A | 4[2] ινα > Sc | καν] και A || 5[1] σου > SV† || 6[3] υπελιπεν S*† | αιωνι] pr. τω B*S†

7 εὐλόγηται γὰρ ξύλον, δι' οὗ γίνεται δικαιοσύνη·
8 τὸ χειροποίητον δέ, ἐπικατάρατον αὐτὸ καὶ ὁ ποιήσας αὐτό,
ὅτι ὁ μὲν ἠργάζετο, τὸ δὲ φθαρτὸν θεὸς ὠνομάσθη.
9 ἐν ἴσῳ γὰρ μισητὰ θεῷ καὶ ὁ ἀσεβῶν καὶ ἡ ἀσέβεια αὐτοῦ·
10 καὶ γὰρ τὸ πραχθὲν σὺν τῷ δράσαντι κολασθήσεται.
11 διὰ τοῦτο καὶ ἐν εἰδώλοις ἐθνῶν ἐπισκοπὴ ἔσται,
ὅτι ἐν κτίσματι θεοῦ εἰς βδέλυγμα ἐγενήθησαν
καὶ εἰς σκάνδαλα ψυχαῖς ἀνθρώπων
καὶ εἰς παγίδα ποσὶν ἀφρόνων.
12 Ἀρχὴ γὰρ πορνείας ἐπίνοια εἰδώλων,
εὕρεσις δὲ αὐτῶν φθορὰ ζωῆς.
13 οὔτε γὰρ ἦν ἀπ' ἀρχῆς οὔτε εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται·
14 κενοδοξίᾳ γὰρ ἀνθρώπων εἰσῆλθεν εἰς τὸν κόσμον,
καὶ διὰ τοῦτο σύντομον αὐτῶν τὸ τέλος ἐπενοήθη.
15 ἀώρῳ γὰρ πένθει τρυχόμενος πατὴρ
τοῦ ταχέως ἀφαιρεθέντος τέκνου εἰκόνα ποιήσας
τόν ποτε νεκρὸν ἄνθρωπον νῦν ὡς θεὸν ἐτίμησεν
καὶ παρέδωκεν τοῖς ὑποχειρίοις μυστήρια καὶ τελετάς·
16 εἶτα ἐν χρόνῳ κρατυνθὲν τὸ ἀσεβὲς ἔθος ὡς νόμος ἐφυλάχθη.
17 καὶ τυράννων ἐπιταγαῖς ἐθρησκεύετο τὰ γλυπτά,
οὓς ἐν ὄψει μὴ δυνάμενοι τιμᾶν ἄνθρωποι διὰ τὸ μακρὰν οἰκεῖν
τὴν πόρρωθεν ὄψιν ἀνατυπωσάμενοι
ἐμφανῆ εἰκόνα τοῦ τιμωμένου βασιλέως ἐποίησαν,
ἵνα ὡς παρόντα τὸν ἀπόντα κολακεύωσιν διὰ τῆς σπουδῆς.
18 εἰς ἐπίτασιν δὲ θρησκείας καὶ τοὺς ἀγνοοῦντας
ἡ τοῦ τεχνίτου προετρέψατο φιλοτιμία·
19 ὁ μὲν γὰρ τάχα κρατοῦντι βουλόμενος ἀρέσαι
ἐξεβιάσατο τῇ τέχνῃ τὴν ὁμοιότητα ἐπὶ τὸ κάλλιον·
20 τὸ δὲ πλῆθος ἐφελκόμενον διὰ τὸ εὔχαρι τῆς ἐργασίας
τὸν πρὸ ὀλίγου τιμηθέντα ἄνθρωπον νῦν σέβασμα ἐλογίσαντο.
21 καὶ τοῦτο ἐγένετο τῷ βίῳ εἰς ἔνεδρον,
ὅτι ἢ συμφορᾷ ἢ τυραννίδι δουλεύσαντες ἄνθρωποι
τὸ ἀκοινώνητον ὄνομα λίθοις καὶ ξύλοις περιέθεσαν.
22 Εἶτ' οὐκ ἤρκεσεν τὸ πλανᾶσθαι περὶ τὴν τοῦ θεοῦ γνῶσιν,
ἀλλὰ καὶ ἐν μεγάλῳ ζῶντες ἀγνοίας πολέμῳ
τὰ τοσαῦτα κακὰ εἰρήνην προσαγορεύουσιν.

8¹ χειροπ. δε] tr. S | 8² οτι] και S*† || 11¹ και > S† || 12² ευρεσεις B A† | αυτω S*† || 14¹ γαρ] δε ScV† | εισηλθεν] pr. θανατος S*A | τον > B† | 14² το > BS† || 15³ ποτε] τοτε BS || 17⁵ ως παροντα / τον αποντα] tr. BA | κολακευσωσιν A | της > A || 20¹ ευχαρες AC† || 21¹ ενεδρα S*† | 21³ περιεθηκαν Sc: cf. Thack. p. 255 || 22¹ ηρκεσεν] + αυτοις A | το > S† | 22² εν μεγαλω] εν > B, μεγαλως S*

23 ἢ γὰρ τεκνοφόνους τελετὰς ἢ κρύφια μυστήρια
ἢ ἐμμανεῖς ἐξάλλων θεσμῶν κώμους ἄγοντες
24 οὔτε βίους οὔτε γάμους καθαροὺς ἔτι φυλάσσουσιν,
ἕτερος δ' ἕτερον ἢ λοχῶν ἀναιρεῖ ἢ νοθεύων ὀδυνᾷ.
25 πάντα δ' ἐπιμὶξ ἔχει αἷμα καὶ φόνος, κλοπὴ καὶ δόλος,
φθορά, ἀπιστία, τάραχος, ἐπιορκία,
26 θόρυβος ἀγαθῶν, χάριτος ἀμνηστία,
ψυχῶν μιασμός, γενέσεως ἐναλλαγή,
γάμων ἀταξία, μοιχεία καὶ ἀσέλγεια.
27 ἡ γὰρ τῶν ἀνωνύμων εἰδώλων θρησκεία
παντὸς ἀρχὴ κακοῦ καὶ αἰτία καὶ πέρας ἐστίν·
28 ἢ γὰρ εὐφραινόμενοι μεμήνασιν ἢ προφητεύουσιν ψευδῆ
ἢ ζῶσιν ἀδίκως ἢ ἐπιορκοῦσιν ταχέως·
29 ἀψύχοις γὰρ πεποιθότες εἰδώλοις
κακῶς ὀμόσαντες ἀδικηθῆναι οὐ προσδέχονται.
30 ἀμφότερα δὲ αὐτοὺς μετελεύσεται τὰ δίκαια,
ὅτι κακῶς ἐφρόνησαν περὶ θεοῦ προσέχοντες εἰδώλοις
καὶ ἀδίκως ὤμοσαν ἐν δόλῳ καταφρονήσαντες ὁσιότητος·
31 οὐ γὰρ ἡ τῶν ὀμνυμένων δύναμις,
ἀλλ' ἡ τῶν ἁμαρτανόντων δίκη
ἐπεξέρχεται ἀεὶ τὴν τῶν ἀδίκων παράβασιν.
15 1 Σὺ δέ, ὁ θεὸς ἡμῶν, χρηστὸς καὶ ἀληθής,
μακρόθυμος καὶ ἐλέει διοικῶν τὰ πάντα.
2 καὶ γὰρ ἐὰν ἁμάρτωμεν, σοί ἐσμεν, εἰδότες σου τὸ κράτος·
οὐχ ἁμαρτησόμεθα δέ, εἰδότες ὅτι σοὶ λελογίσμεθα.
3 τὸ γὰρ ἐπίστασθαί σε ὁλόκληρος δικαιοσύνη,
καὶ εἰδέναι σου τὸ κράτος ῥίζα ἀθανασίας.
4 οὔτε γὰρ ἐπλάνησεν ἡμᾶς ἀνθρώπων κακότεχνος ἐπίνοια
οὐδὲ σκιαγράφων πόνος ἄκαρπος,
εἴδος σπιλωθὲν χρώμασιν διηλλαγμένοις,
5 ὧν ὄψις ἄφροσιν εἰς ὄρεξιν ἔρχεται,
ποθεῖ τε νεκρᾶς εἰκόνος εἶδος ἄπνουν.
6 κακῶν ἐρασταὶ ἄξιοί τε τοιούτων ἐλπίδων
καὶ οἱ δρῶντες καὶ οἱ ποθοῦντες καὶ οἱ σεβόμενοι.
7 Καὶ γὰρ κεραμεὺς ἁπαλὴν γῆν θλίβων ἐπίμοχθον
πλάσσει πρὸς ὑπηρεσίαν ἡμῶν ἓν ἕκαστον·

24² ὁ B† (cf. 8 21 16 23 17 4)] δε rel.: item in 25¹ (V† om. ὁ in 24²) | λοχευων Sc || 25¹ επιμιξιν S*(†) (Sc† -ιαν et om. εχει) || 26¹ αμνηστια (cf. 19 4)] τ > BS* || 30² οτι] + και S*† | προσχοντες B†: cf. 13 1 || 31¹ η > S* 15 2¹ αμαρτανωμεν S* | κρατος] κριμα S*† | 2² δε > B* || 3² ειδ.] pr. το Sc || 4² σκιογρ. ScV | 4³ σπινωθεν S*V† || 5¹ οψις] pr. η Sc | αφρονι S*(et A*?) | ορεξιν] ονειδος B† || 7² εν > B

ἀλλ' ἐκ τοῦ αὐτοῦ πηλοῦ ἀνεπλάσατο
τά τε τῶν καθαρῶν ἔργων δοῦλα σκεύη
τά τε ἐναντία, πάντα ὁμοίως·
τούτων δὲ ἑτέρου τίς ἑκάστου ἐστὶν ἡ χρῆσις,
κριτὴς ὁ πηλουργός.
8 καὶ κακόμοχθος θεὸν μάταιον ἐκ τοῦ αὐτοῦ πλάσσει πηλοῦ
ὃς πρὸ μικροῦ ἐκ γῆς γενηθεὶς
μετ' ὀλίγον πορεύεται ἐξ ἧς ἐλήμφθη,
τὸ τῆς ψυχῆς ἀπαιτηθεὶς χρέος.
9 ἀλλ' ἔστιν αὐτῷ φροντὶς οὐχ ὅτι μέλλει κάμνειν
οὐδ' ὅτι βραχυτελῆ βίον ἔχει,
ἀλλ' ἀντερείδεται μὲν χρυσουργοῖς καὶ ἀργυροχόοις
χαλκοπλάστας τε μιμεῖται
καὶ δόξαν ἡγεῖται ὅτι κίβδηλα πλάσσει.
10 σποδὸς ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ γῆς εὐτελεστέρα ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ,
πηλοῦ τε ἀτιμότερος ὁ βίος αὐτοῦ,
11 ὅτι ἠγνόησεν τὸν πλάσαντα αὐτὸν
καὶ τὸν ἐμπνεύσαντα αὐτῷ ψυχὴν ἐνεργοῦσαν
καὶ ἐμφυσήσαντα πνεῦμα ζωτικόν,
12 ἀλλ' ἐλογίσαντο παίγνιον εἶναι τὴν ζωὴν ἡμῶν
καὶ τὸν βίον πανηγυρισμὸν ἐπικερδῆ,
δεῖν γάρ φησιν ὅθεν δή, κἂν ἐκ κακοῦ, πορίζειν.
13 οὗτος γὰρ παρὰ πάντας οἶδεν ὅτι ἁμαρτάνει
ὕλης γεώδους εὔθραυστα σκεύη καὶ γλυπτὰ δημιουργῶν.
14 πάντες δὲ ἀφρονέστατοι καὶ τάλανες ὑπὲρ ψυχὴν νηπίου
οἱ ἐχθροὶ τοῦ λαοῦ σου καταδυναστεύσαντες αὐτόν,
15 ὅτι καὶ πάντα τὰ εἴδωλα τῶν ἐθνῶν ἐλογίσαντο θεούς,
οἷς οὔτε ὀμμάτων χρῆσις εἰς ὅρασιν
οὔτε ῥῖνες εἰς συνολκὴν ἀέρος
οὔτε ὦτα ἀκούειν
οὔτε δάκτυλοι χειρῶν εἰς ψηλάφησιν
καὶ οἱ πόδες αὐτῶν ἀργοὶ πρὸς ἐπίβασιν.
16 ἄνθρωπος γὰρ ἐποίησεν αὐτούς,
καὶ τὸ πνεῦμα δεδανεισμένος ἔπλασεν αὐτούς·
οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ ὅμοιον ἄνθρωπος ἰσχύει πλάσαι θεόν·
17 θνητὸς δὲ ὢν νεκρὸν ἐργάζεται χερσὶν ἀνόμοις·

7^5 πανθ B† | 7^6 ετερου BS^{c}V†] -ρων S*, εκατερου A, εκατερων compl. | η > S*† || 8^1 εκ του αυτου / πλασσει] tr. A† || 11^1 πλασ.] ποιησαντα A | 11^3 εμφυσ.] + αυτω S^c || 12^1 ελογισατο B*S^c | 12^3 οθεν δη > S† | καν] και A || 14^1 παντων A | αφρονεστεροι S | ψυχας νηπιων A | 14^2 καταδυν.] pr. οι B*S^c | αυτων S^c || 15^1 και > A || 16^2 το] pr. ο S^c | δεδανισμενον S*† | 16^3 αυτω ομοιον ανθρωπος] ανθρωπων ομοιον A$^{(†)}$ | αυτω — fin.] ανθρωπων πλασαι θεον ομοιον ισχυει S*† (S^c = B, sed αυτων)

κρείττων γὰρ ἐστιν τῶν σεβασμάτων αὐτοῦ,
ὧν αὐτὸς μὲν ἔζησεν, ἐκεῖνα δὲ οὐδέποτε. —
18 καὶ τὰ ζῷα δὲ τὰ ἔχθιστα σέβονται·
ἀνοίᾳ γὰρ συγκρινόμενα τῶν ἄλλων ἐστὶ χείρονα·
19 οὐδ' ὅσον ἐπιποθῆσαι ὡς ἐν ζῴων ὄψει καλὰ τυγχάνει,
ἐκπέφευγεν δὲ καὶ τὸν τοῦ θεοῦ ἔπαινον καὶ τὴν εὐλογίαν
αὐτοῦ.
16 1 Διὰ τοῦτο δι' ὁμοίων ἐκολάσθησαν ἀξίως
καὶ διὰ πλήθους κνωδάλων ἐβασανίσθησαν.
2 ἀνθ' ἧς κολάσεως εὐεργετήσας τὸν λαόν σου
εἰς ἐπιθυμίαν ὀρέξεως ξένην τεῦσιν
τροφὴν ἡτοίμασας ὀρτυγομήτραν,
3 ἵνα ἐκεῖνοι μὲν ἐπιθυμοῦντες τροφὴν
διὰ τὴν εἰδέχθειαν τῶν ἐπαπεσταλμένων
καὶ τὴν ἀναγκαίαν ὄρεξιν ἀποστρέφωνται,
αὐτοὶ δὲ ἐπ' ὀλίγον ἐνδεεῖς γενόμενοι
καὶ ξένης μετάσχωσι γεύσεως.
4 ἔδει γὰρ ἐκείνοις μὲν ἀπαραίτητον ἔνδειαν ἐπελθεῖν τυραννοῦσιν,
τούτοις δὲ μόνον δειχθῆναι πῶς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν ἐβασανίζοντο.
5 Καὶ γὰρ ὅτε αὐτοῖς δεινὸς ἐπῆλθεν θηρίων θυμὸς
δήγμασίν τε σκολιῶν διεφθείροντο ὄφεων,
οὐ μέχρι τέλους ἔμεινεν ἡ ὀργή σου·
6 εἰς νουθεσίαν δὲ πρὸς ὀλίγον ἐταράχθησαν
σύμβολον ἔχοντες σωτηρίας εἰς ἀνάμνησιν ἐντολῆς νόμου σου·
7 ὁ γὰρ ἐπιστραφεὶς οὐ διὰ τὸ θεωρούμενον ἐσῴζετο,
ἀλλὰ διὰ σὲ τὸν πάντων σωτῆρα.
8 καὶ ἐν τούτῳ δὲ ἔπεισας τοὺς ἐχθροὺς ἡμῶν
ὅτι σὺ εἶ ὁ ῥυόμενος ἐκ παντὸς κακοῦ·
9 οὓς μὲν γὰρ ἀκρίδων καὶ μυιῶν ἀπέκτεινεν δήγματα,
καὶ οὐχ εὑρέθη ἴαμα τῇ ψυχῇ αὐτῶν,
ὅτι ἄξιοι ἦσαν ὑπὸ τοιούτων κολασθῆναι·
10 τοὺς δὲ υἱούς σου οὐδὲ ἰοβόλων δρακόντων ἐνίκησαν ὀδόντες,
τὸ ἔλεος γάρ σου ἀντιπαρῆλθεν καὶ ἰάσατο αὐτούς.
11 εἰς γὰρ ὑπόμνησιν τῶν λογίων σου ἐνεκεντρίζοντο
καὶ ὀξέως διεσῴζοντο,
ἵνα μὴ εἰς βαθεῖαν ἐμπεσόντες λήθην

17^2 κρειττων B†] κρεισσων uel sim. rel. | αυτου > S*† | 17^3 ων] pr. ανθ S
16 2^1 ευηργετησεν S*†, -σαν S^c†, -σας mu. | 2^2] pr. οις A | γευσεως S*† || 3^1 τροφης S | 3^2 ειδεχθειαν C] διχθεισαν B*S†, δειχθεισαν AB^c | 3^4 αυτοι] ουτοι SA: cf. 4 || 4^1 μεν > B*† || 5^2 διεφθειρ.] δι > S*† || 6^2 συμβουλον SA | νομον A | σου > S || 8^1 ημων] σου S*† || 9^1 γαρ > S* | 9^3 τοιουτων] οι > S*† || 10^2 γαρ σου] tr. S | ιασατο] ιατο SV

ἀπερίσπαστοι γένωνται τῆς σῆς εὐεργεσίας.
12 καὶ γὰρ οὔτε βοτάνη οὔτε μάλαγμα ἐθεράπευσεν αὐτούς,
ἀλλὰ ὁ σός, κύριε, λόγος ὁ πάντας ἰώμενος.
13 σὺ γὰρ ζωῆς καὶ θανάτου ἐξουσίαν ἔχεις
καὶ κατάγεις εἰς πύλας ᾅδου καὶ ἀνάγεις·
14 ἄνθρωπος δὲ ἀποκτέννει μὲν τῇ κακίᾳ αὐτοῦ,
ἐξελθὸν δὲ πνεῦμα οὐκ ἀναστρέφει
οὐδὲ ἀναλύει ψυχὴν παραλημφθεῖσαν.
15 Τὴν δὲ σὴν χεῖρα φυγεῖν ἀδύνατόν ἐστιν·
16 ἀρνούμενοι γάρ σε εἰδέναι ἀσεβεῖς
ἐν ἰσχύι βραχίονός σου ἐμαστιγώθησαν
ξένοις ὑετοῖς καὶ χαλάζαις καὶ ὄμβροις διωκόμενοι ἀπαραιτήτοις
καὶ πυρὶ καταναλισκόμενοι.
17 τὸ γὰρ παραδοξότατον, ἐν τῷ πάντα σβεννύντι ὕδατι
πλεῖον ἐνήργει τὸ πῦρ,
ὑπέρμαχος γὰρ ὁ κόσμος ἐστὶν δικαίων·
18 ποτὲ μὲν γὰρ ἡμεροῦτο φλόξ,
ἵνα μὴ καταφλέξῃ τὰ ἐπ᾽ ἀσεβεῖς ἀπεσταλμένα ζῷα,
ἀλλ᾽ αὐτοὶ βλέποντες εἰδῶσιν ὅτι θεοῦ κρίσει ἐλαύνονται·
19 ποτὲ δὲ καὶ μεταξὺ ὕδατος ὑπὲρ τὴν πυρὸς δύναμιν φλέγει,
ἵνα ἀδίκου γῆς γενήματα διαφθείρῃ.
20 ἀνθ᾽ ὧν ἀγγέλων τροφὴν ἐψώμισας τὸν λαόν σου
καὶ ἕτοιμον ἄρτον ἀπ᾽ οὐρανοῦ παρέσχες αὐτοῖς ἀκοπιάτως
πᾶσαν ἡδονὴν ἰσχύοντα καὶ πρὸς πᾶσαν ἁρμόνιον γεῦσιν·
21 ἡ μὲν γὰρ ὑπόστασίς σου τὴν σὴν πρὸς τέκνα ἐνεφάνιζεν
γλυκύτητα,
τῇ δὲ τοῦ προσφερομένου ἐπιθυμίᾳ ὑπηρετῶν
πρὸς ὅ τις ἐβούλετο μετεκιρνᾶτο.
22 χιὼν δὲ καὶ κρύσταλλος ὑπέμεινε πῦρ καὶ οὐκ ἐτήκετο,
ἵνα γνῶσιν ὅτι τοὺς τῶν ἐχθρῶν καρποὺς
κατέφθειρε πῦρ φλεγόμενον ἐν τῇ χαλάζῃ
καὶ ἐν τοῖς ὑετοῖς διαστράπτον·

12² παντα BS (Sc† δυναμενος pro ιωμενος) || 14¹ δε .. μεν] μεν .. S*†, μεν γαρ .. pau. | αποκτεν⟨ε⟩ι S | 14² πνευμα] pr. το Sc† | 14³ αναλυσει S || 17¹ παντα] pr. τα S | 17³ ο κοσμ./εστιν] tr. S | δικαιοις A† || 18¹ ειμερουτο B*S*† (ιμ. Bc†, ημ. Sc) | 18² ζωα > S*† | 18³ αλλ αυτοι] αλλα S*†, αλλ ινα αυτοι Sc† | ιδωσι(ν) SBc || 19² γεννηματα SA | καταφθειρη SA || 20² απ ουρ. παρεσχες αυτοις] αυτοις απ ουρ. επεμψας B | ακοπιαστως A | 20³ ισχοντα Gra. || 21¹ υποστασις] υποσταξις Nannius (auctore Fr.), αποσταξις Gra. | προς τεκνα ενεφανιζεν γλυκυτητα] πρ. τ. γλυκ. ενεφ. S, γλυκ. πρ. τ. ενεφανισεν B† | 21³ μετεκρινατο Sc || 22¹ υπεμενε A | 22² γνωμεν Sc† | εθνων A† | 22³ φλεγον S | 22⁴ εν τοις] ξενοις Sc†

23 τοῦτο πάλιν δ᾽, ἵνα τραφῶσιν δίκαιοι,
καὶ τῆς ἰδίας ἐπιλέλησται δυνάμεως.
24 Ἡ γὰρ κτίσις σοὶ τῷ ποιήσαντι ὑπηρετοῦσα
ἐπιτείνεται εἰς κόλασιν κατὰ τῶν ἀδίκων
καὶ ἀνίεται εἰς εὐεργεσίαν ὑπὲρ τῶν ἐπὶ σοὶ πεποιθότων.
25 διὰ τοῦτο καὶ τότε εἰς πάντα μεταλλευομένη
τῇ παντοτρόφῳ σου δωρεᾷ ὑπηρέτει
πρὸς τὴν τῶν δεομένων θέλησιν,
26 ἵνα μάθωσιν οἱ υἱοί σου, οὓς ἠγάπησας, κύριε,
ὅτι οὐχ αἱ γενέσεις τῶν καρπῶν τρέφουσιν ἄνθρωπον,
ἀλλὰ τὸ ῥῆμά σου τοὺς σοὶ πιστεύοντας διατηρεῖ.
27 τὸ γὰρ ὑπὸ πυρὸς μὴ φθειρόμενον
ἁπλῶς ὑπὸ βραχείας ἀκτῖνος ἡλίου θερμαινόμενον ἐτήκετο,
28 ὅπως γνωστὸν ᾖ ὅτι δεῖ φθάνειν τὸν ἥλιον ἐπ᾽ εὐχαριστίαν σου
καὶ πρὸς ἀνατολὴν φωτὸς ἐντυγχάνειν σοι·
29 ἀχαρίστου γὰρ ἐλπὶς ὡς χειμέριος πάχνη τακήσεται
καὶ ῥυήσεται ὡς ὕδωρ ἄχρηστον.
17 1 Μεγάλαι γάρ σου αἱ κρίσεις καὶ δυσδιήγητοι·
διὰ τοῦτο ἀπαίδευτοι ψυχαὶ ἐπλανήθησαν.
2 ὑπειληφότες γὰρ καταδυναστεύειν ἔθνος ἅγιον ἄνομοι
δέσμιοι σκότους καὶ μακρᾶς πεδῆται νυκτὸς
κατακλεισθέντες ὀρόφοις φυγάδες τῆς αἰωνίου προνοίας
ἔκειντο.
3 λανθάνειν γὰρ νομίζοντες ἐπὶ κρυφαίοις ἁμαρτήμασιν
ἀφεγγεῖ λήθης παρακαλύμματι
ἐσκορπίσθησαν θαμβούμενοι δεινῶς
καὶ ἐνδάλμασιν ἐκταρασσόμενοι.
4 οὐδὲ γὰρ ὁ κατέχων αὐτοὺς μυχὸς ἀφόβους διεφύλαττεν,
ἦχοι δ᾽ ἐκταράσσοντες αὐτοὺς περιεκόμπουν,
καὶ φάσματα ἀμειδήτοις κατηφῆ προσώποις ἐνεφανίζετο.
5 καὶ πυρὸς μὲν οὐδεμία βία κατίσχυεν φωτίζειν,
οὔτε ἄστρων ἔκλαμπροι φλόγες
καταυγάζειν ὑπέμενον τὴν στυγνὴν ἐκείνην νύκτα.
6 διεφαίνετο δ᾽ αὐτοῖς μόνον
αὐτομάτη πυρὰ φόβου πλήρης,

23¹ παλιν δ B†] δ > S, δε παλιν A: cf. 14 24 | 23² επιλελησθαι Bc || 24³ επι σοι] εις σε B† || 25¹ εις παντα > S† | 25³ δεομενων] + σου Sc || 26² καρπων] ανθρωπων A† | ανθρωπον] pr. τον Sc || 27¹ μη > S*† | φθειρ.] pr. δια S || 28¹ η] ην B† | 28² προς ανατολην φωτος] προ -λης του φ. Sc† 29¹ χ(ε)ιμερινη S*A†

17³ εσκορπισθ.] pr. δι S†, εσκοτισθ. A || 4¹ μυθος A(†) | αφοβως BS | διεφυλασσεν BS | 4² δ εκταρ. B*† (cf. 14 24)] δε καταρ. ABc, δε ταρ. S || 5² ουτε] + πυρογενεις Sc†

ἐκδειματούμενοι δὲ τῆς μὴ θεωρουμένης ἐκείνης ὄψεως
ἡγοῦντο χείρω τὰ βλεπόμενα.
7 μαγικῆς δὲ ἐμπαίγματα κατέκειτο τέχνης,
καὶ τῆς ἐπὶ φρονήσει ἀλαζονείας ἔλεγχος ἐφύβριστος·
8 οἱ γὰρ ὑπισχνούμενοι δείματα καὶ ταραχὰς ἀπελαύνειν ψυχῆς
νοσούσης,
οὗτοι καταγέλαστον εὐλάβειαν ἐνόσουν.
9 καὶ γὰρ εἰ μηδὲν αὐτοὺς ταραχῶδες ἐφόβει,
κνωδάλων παρόδοις καὶ ἑρπετῶν συριγμοῖς ἐκσεσοβημένοι
διώλλυντο ἔντρομοι
καὶ τὸν μηδαμόθεν φευκτὸν ἀέρα προσιδεῖν ἀρνούμενοι.
10 δειλὸν γὰρ ἰδίῳ πονηρία μάρτυρι καταδικαζομένη,
ἀεὶ δὲ προσείληφεν τὰ χαλεπὰ συνεχομένη τῇ συνειδήσει·
11 οὐθὲν γάρ ἐστιν φόβος εἰ μὴ προδοσία τῶν ἀπὸ λογισμοῦ
βοηθημάτων,
12 ἔνδοθεν δὲ οὖσα ἥττων ἡ προσδοκία
πλείονα λογίζεται τὴν ἄγνοιαν τῆς παρεχούσης τὴν βάσανον
αἰτίας.
13 οἱ δὲ τὴν ἀδύνατον ὄντως νύκτα
καὶ ἐξ ἀδυνάτου ᾅδου μυχῶν ἐπελθοῦσαν
τὸν αὐτὸν ὕπνον κοιμώμενοι
14 τὰ μὲν τέρασιν ἠλαύνοντο φαντασμάτων,
τὰ δὲ τῆς ψυχῆς παρελύοντο προδοσίᾳ·
αἰφνίδιος γὰρ αὐτοῖς καὶ ἀπροσδόκητος φόβος ἐπεχύθη.
15 εἶθ' οὕτως, ὃς δή ποτ' οὖν ἦν ἐκεῖ καταπίπτων,
ἐφρουρεῖτο εἰς τὴν ἀσίδηρον εἱρκτὴν κατακλεισθείς·
16 εἴ τε γὰρ γεωργὸς ἦν τις ἢ ποιμὴν
ἢ τῶν κατ' ἐρημίαν ἐργάτης μόχθων,
προλημφθεὶς τὴν δυσάλυκτον ἔμενεν ἀνάγκην,
μιᾷ γὰρ ἁλύσει σκότους πάντες ἐδέθησαν·
17 εἴ τε πνεῦμα συρίζον
ἢ περὶ ἀμφιλαφεῖς κλάδους ὀρνέων ἦχος εὐμελὴς
ἢ ῥυθμὸς ὕδατος πορευομένου βίᾳ
ἢ κτύπος ἀπηνὴς καταρριπτομένων πετρῶν
18 ἢ σκιρτώντων ζῴων δρόμος ἀθεώρητος
ἢ ὠρυομένων ἀπηνεστάτων θηρίων φωνὴ

6³ δε] τε AS* | μη > A || 7¹ κατεκ⟨ε⟩ιντο A || 9¹ ταραχ.] τερατωδες ScV† | 9² συρισμοις S*A | εκσεσοβ.] εκπεφοβημενοι A || 10¹ ιδιω πον. unus cod.] ιδιως πον. BS*Apl., ιδιως πον. ιδιω Sc† (sim. unus cod.) | μαρτυρει B | 10² προσειλ.] σ > ScV || 11 προσδοκια S: ex 12 || 12² λογιζεται] pr. ανα S | την 1⁰ > S || 14³ επεχυθη] επηλθεν BA || 16¹ ην τις] tr. S | η > S*† | 16² ερημιας S† || 17¹ συριζον] pr. δια S*† | 17² ορνεων] pr. η A† || 18² απηνεστατος A(†) | απην. θηρ.] tr. S†

ἢ ἀνταναπλωμένη ἐκ κοιλότητος ὀρέων ἠχώ,
παρέλυεν αὐτοὺς ἐκφοβοῦντα.
19 ὅλος γὰρ ὁ κόσμος λαμπρῷ κατελάμπετο φωτὶ
καὶ ἀνεμποδίστοις συνείχετο ἔργοις·
20 μόνοις δὲ ἐκείνοις ἐπετέτατο βαρεῖα νὺξ
εἰκὼν τοῦ μέλλοντος αὐτοὺς διαδέχεσθαι σκότους,
ἑαυτοῖς δὲ ἦσαν βαρύτεροι σκότους.
18 1 Τοῖς δὲ ὁσίοις σου μέγιστον ἦν φῶς·
ὧν φωνὴν μὲν ἀκούοντες μορφὴν δὲ οὐχ ὁρῶντες,
ὅτι μὲν οὐ κἀκεῖνοι ἐπεπόνθεισαν, ἐμακάριζον,
2 ὅτι δ' οὐ βλάπτουσιν προηδικημένοι, ηὐχαρίστουν
καὶ τοῦ διενεχθῆναι χάριν ἐδέοντο.
3 ἀνθ' ὧν πυριφλεγῆ στῦλον
ὁδηγὸν μὲν ἀγνώστου ὁδοιπορίας,
ἥλιον δὲ ἀβλαβῆ φιλοτίμου ξενιτείας παρέσχες.
4 ἄξιοι μὲν γὰρ ἐκεῖνοι στερηθῆναι φωτὸς καὶ φυλακισθῆναι
σκότει
οἱ κατακλείστους φυλάξαντες τοὺς υἱούς σου,
δι' ὧν ἤμελλεν τὸ ἄφθαρτον νόμου φῶς τῷ αἰῶνι δίδοσθαι.
5 Βουλευσαμένους δ' αὐτοὺς τὰ τῶν ὁσίων ἀποκτεῖναι νήπια
καὶ ἑνὸς ἐκτεθέντος τέκνου καὶ σωθέντος
εἰς ἔλεγχον τὸ αὐτῶν ἀφείλω πλῆθος τέκνων
καὶ ὁμοθυμαδὸν ἀπώλεσας ἐν ὕδατι σφοδρῷ.
6 ἐκείνη ἡ νὺξ προεγνώσθη πατράσιν ἡμῶν,
ἵνα ἀσφαλῶς εἰδότες οἷς ἐπίστευσαν ὅρκοις ἐπευθυμήσωσιν.
7 προσεδέχθη ὑπὸ λαοῦ σου
σωτηρία μὲν δικαίων, ἐχθρῶν δὲ ἀπώλεια·
8 ᾧ γὰρ ἐτιμωρήσω τοὺς ὑπεναντίους,
τούτῳ ἡμᾶς προσκαλεσάμενος ἐδόξασας.
9 κρυφῇ γὰρ ἐθυσίαζον ὅσιοι παῖδες ἀγαθῶν
καὶ τὸν τῆς θειότητος νόμον ἐν ὁμονοίᾳ διέθεντο
τῶν αὐτῶν ὁμοίως καὶ ἀγαθῶν
καὶ κινδύνων μεταλήμψεσθαι τοὺς ἁγίους
πατέρων ἤδη προαναμέλποντες αἴνους.

18⁴ παρελυσεν BS | εκφοβουσα Sc† || 20¹ επετετατο mu. (cf. Homeri Odyss. 11, 19)] επετατο BA, επεκειτο S†, εδεδοτο V† | 20² αυτου S*†

18 1² μεν > B*† | 1³ ου] ουν BSpl. || 2¹ ευχαριστουσιν BS† || 3³ φιλ. ξεν.] φιλοτιμιας S*† || 4¹ εκεινου A† | σκοτει] pr. εν Bc†, σκοτους S*† | 4² φυλασσοντες S || 5¹ δ > BS | αποκτ⟨ε⟩ινειν S*† | 5³ το BS*V†] > Sc, τον A†, των mu. | 5⁴ και] τους δε εχθρους του λαου S*† || 6² επιθυμησωσιν S || 7¹ προσεδ.] προσδεχθη δε A || 8¹ ω Vpl.] ως BSA || 9¹ οσιοι > A† | 9² θειοτ.] οσιοτητος S | 9³ και > Sc† | 9⁵ πατερ Sc | προαναμελποντων BS*†

10 ἀντήχει δ' ἀσύμφωνος ἐχθρῶν ἡ βοή,
καὶ οἰκτρὰ διεφέρετο φωνὴ θρηνουμένων παίδων·
11 ὁμοίᾳ δὲ δίκῃ δοῦλος ἅμα δεσπότῃ κολασθεὶς
καὶ δημότης βασιλεῖ τὰ αὐτὰ πάσχων,
12 ὁμοθυμαδὸν δὲ πάντες ἐν ἑνὶ ὀνόματι θανάτου
νεκροὺς εἶχον ἀναριθμήτους·
οὐδὲ γὰρ πρὸς τὸ θάψαι οἱ ζῶντες ἦσαν ἱκανοί,
ἐπεὶ πρὸς μίαν ῥοπὴν ἡ ἐντιμοτέρα γένεσις αὐτῶν διέφθαρτο.
13 πάντα γὰρ ἀπιστοῦντες διὰ τὰς φαρμακείας
ἐπὶ τῷ τῶν πρωτοτόκων ὀλέθρῳ ὡμολόγησαν θεοῦ υἱὸν
λαὸν εἶναι.
14 ἡσύχου γὰρ σιγῆς περιεχούσης τὰ πάντα
καὶ νυκτὸς ἐν ἰδίῳ τάχει μεσαζούσης
15 ὁ παντοδύναμός σου λόγος ἀπ' οὐρανῶν ἐκ θρόνων βασιλείων
ἀπότομος πολεμιστὴς εἰς μέσον τῆς ὀλεθρίας ἥλατο γῆς
ξίφος ὀξὺ τὴν ἀνυπόκριτον ἐπιταγήν σου φέρων
16 καὶ στὰς ἐπλήρωσεν τὰ πάντα θανάτου
καὶ οὐρανοῦ μὲν ἥπτετο, βεβήκει δ' ἐπὶ γῆς.
17 τότε παραχρῆμα φαντασίαι μὲν ὀνείρων δεινῶν ἐξετάραξαν
αὐτούς,
φόβοι δὲ ἐπέστησαν ἀδόκητοι,
18 καὶ ἄλλος ἀλλαχῇ ῥιφεὶς ἡμίθνητος
δι' ἣν ἔθνῃσκον αἰτίαν ἐνεφάνιζεν·
19 οἱ γὰρ ὄνειροι θορυβήσαντες αὐτοὺς τοῦτο προεμήνυσαν,
ἵνα μὴ ἀγνοοῦντες δι' ὃ κακῶς πάσχουσιν ἀπόλωνται.
20 Ἥψατο δὲ καὶ δικαίων πεῖρα θανάτου,
καὶ θραῦσις ἐν ἐρήμῳ ἐγένετο πλήθους.
ἀλλ' οὐκ ἐπὶ πολὺ ἔμεινεν ἡ ὀργή·
21 σπεύσας γὰρ ἀνὴρ ἄμεμπτος προεμάχησεν
τὸ τῆς ἰδίας λειτουργίας ὅπλον
προσευχὴν καὶ θυμιάματος ἐξιλασμὸν κομίσας·
ἀντέστη τῷ θυμῷ καὶ πέρας ἐπέθηκε τῇ συμφορᾷ
δεικνὺς ὅτι σός ἐστιν θεράπων·
22 ἐνίκησεν δὲ τὸν χόλον οὐκ ἰσχύι τοῦ σώματος,
οὐχ ὅπλων ἐνεργείᾳ,
ἀλλὰ λόγῳ τὸν κολάζοντα ὑπέταξεν

10[1] η BS*†] > rel. | 10[2] διεφενετο A† | φωνη > B† || 12[1] δε > S* | εν > ScV | 12[4] η > S* | διεφθαρη B || 14[2] fin.] + τα παντα B*† || 15[3] υποταγην A || 16[2] επι > S*V† || 17[1] δεινως B† || 18[1] ριφθ⟨ε⟩ις A† | 18[2] εθνησκεν BSc | ενεφανιζον A || 19[1] τουτο > S† | προσεμην. A† || 20[1] πειρα] περι A*† | 20[3] fin.] + σου S* || 21[3] προσευχης Sc | 21[4] τω > S*† || 22[1] δε > B*† | χολον Bauermeister (cf. Fr.)] οχλον mss.

ὅρκους πατέρων καὶ διαθήκας ὑπομνήσας.
23 σωρηδὸν γὰρ ἤδη πεπτωκότων ἐπ' ἀλλήλων νεκρῶν
μεταξὺ στὰς ἀνέκοψε τὴν ὀργὴν
καὶ διέσχισεν τὴν πρὸς τοὺς ζῶντας ὁδόν.
24 ἐπὶ γὰρ ποδήρους ἐνδύματος ἦν ὅλος ὁ κόσμος,
καὶ πατέρων δόξαι ἐπὶ τετραστίχου λίθων γλυφῆς,
καὶ μεγαλωσύνη σου ἐπὶ διαδήματος κεφαλῆς αὐτοῦ.
25 τούτοις εἶξεν ὁ ὀλεθρεύων, ταῦτα δὲ ἐφοβήθη·
ἦν γὰρ μόνη ἡ πεῖρα τῆς ὀργῆς ἱκανή.
19 1 Τοῖς δὲ ἀσεβέσιν μέχρι τέλους ἀνελεήμων θυμὸς ἐπέστη·
προῄδει γὰρ αὐτῶν καὶ τὰ μέλλοντα,
2 ὅτι αὐτοὶ ἐπιτρέψαντες τοῦ ἀπιέναι
καὶ μετὰ σπουδῆς προπέμψαντες αὐτοὺς
διώξουσιν μεταμεληθέντες.
3 ἔτι γὰρ ἐν χερσὶν ἔχοντες τὰ πένθη
καὶ προσοδυρόμενοι τάφοις νεκρῶν
ἕτερον ἐπεσπάσαντο λογισμὸν ἀνοίας
καὶ οὓς ἱκετεύοντες ἐξέβαλον, τούτους ὡς φυγάδας ἐδίωκον.
4 εἵλκεν γὰρ αὐτοὺς ἡ ἀξία ἐπὶ τοῦτο τὸ πέρας ἀνάγκη
καὶ τῶν συμβεβηκότων ἀμνηστίαν ἐνέβαλεν,
ἵνα τὴν λείπουσαν ταῖς βασάνοις προσαναπληρώσωσιν κόλασιν,
5 καὶ ὁ μὲν λαός σου παράδοξον ὁδοιπορίαν πειράσῃ,
ἐκεῖνοι δὲ ξένον εὕρωσι θάνατον.
6 ὅλη γὰρ ἡ κτίσις ἐν ἰδίῳ γένει πάλιν ἄνωθεν διετυποῦτο
ὑπηρετοῦσα ταῖς σαῖς ἐπιταγαῖς,
ἵνα οἱ σοὶ παῖδες φυλαχθῶσιν ἀβλαβεῖς.
7 ἡ τὴν παρεμβολὴν σκιάζουσα νεφέλη,
ἐκ δὲ προϋφεστῶτος ὕδατος ξηρᾶς ἀνάδυσις γῆς ἐθεωρήθη,
ἐξ ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁδὸς ἀνεμπόδιστος
καὶ χλοηφόρον πεδίον ἐκ κλύδωνος βιαίου·
8 δι' οὗ πανεθνεὶ διῆλθον οἱ τῇ σῇ σκεπαζόμενοι χειρὶ
θεωρήσαντες θαυμαστὰ τέρατα.
9 ὡς γὰρ ἵπποι ἐνεμήθησαν
καὶ ὡς ἀμνοὶ διεσκίρτησαν
αἰνοῦντές σε, κύριε, τὸν ῥυσάμενον αὐτούς.
10 ἐμέμνητο γὰρ ἔτι τῶν ἐν τῇ παροικίᾳ αὐτῶν,

23[3] διεκοψεν Sc† || 24[2] λιθου BS† | γλυφη S*† | 24[3] μεγαλ.] pr. η Sc || 25[1] εφοβηθησαν BS* | 25[2] οργης] + σου S†
19 2[1] επιστρεψ. BS* | απιεναι V] απειναι BSA || 3[3] ανοιας > S*† || 4[1] το > BS | 4[2] αμνηστ(ε)ιαν hoc loco praebent omnes mss. excepto uno τ omittente, cf. 14 26 || 5[1] πειρασῃ] ι > ABcpl. || 6[2] σαις] ιδιαις B || 7[1] τη την π. σκιαζουση ν. A†: ad 6[3] tractum | 7[2] δε] γαρ Sc† | εθεωρ(ε)ιτο S*A† | 7[3] pr. και Sc || 8[1] πανεθν(ε)ι] παν εθνος S*ABc || 9[3] ρυομενον BS

πῶς ἀντὶ μὲν γενέσεως ζῴων ἐξήγαγεν ἡ γῆ σκνῖπα,
ἀντὶ δὲ ἐνύδρων ἐξηρεύξατο ὁ ποταμὸς πλῆθος βατράχων.
11 ἐφ' ὑστέρῳ δὲ εἶδον καὶ γένεσιν νέαν ὀρνέων,
ὅτε ἐπιθυμίᾳ προαχθέντες ᾐτήσαντο ἐδέσματα τρυφῆς·
12 εἰς γὰρ παραμυθίαν ἐκ θαλάσσης ἀνέβη αὐτοῖς ὀρτυγομήτρα.
13 Καὶ αἱ τιμωρίαι τοῖς ἁμαρτωλοῖς ἐπῆλθον
οὐκ ἄνευ τῶν προγεγονότων τεκμηρίων τῇ βίᾳ τῶν κεραυνῶν·
δικαίως γὰρ ἔπασχον ταῖς ἰδίαις αὐτῶν πονηρίαις,
καὶ γὰρ χαλεπωτέραν μισοξενίαν ἐπετήδευσαν.
14 οἱ μὲν γὰρ τοὺς ἀγνοοῦντας οὐκ ἐδέχοντο παρόντας·
οὗτοι δὲ εὐεργέτας ξένους ἐδουλοῦντο.
15 καὶ οὐ μόνον, ἀλλ' ἤ τις ἐπισκοπὴ ἔσται αὐτῶν,
ἐπεὶ ἀπεχθῶς προσεδέχοντο τοὺς ἀλλοτρίους·
16 οἱ δὲ μετὰ ἑορτασμάτων
εἰσδεξάμενοι τοὺς ἤδη τῶν αὐτῶν μετεσχηκότας δικαίων
δεινοῖς ἐκάκωσαν πόνοις.
17 ἐπλήγησαν δὲ καὶ ἀορασίᾳ
ὥσπερ ἐκεῖνοι ἐπὶ ταῖς τοῦ δικαίου θύραις,
ὅτε ἀχανεῖ περιβληθέντες σκότει
ἕκαστος τῶν ἑαυτοῦ θυρῶν τὴν δίοδον ἐζήτει.
18 Δι' ἑαυτῶν γὰρ τὰ στοιχεῖα μεθαρμοζόμενα,
ὥσπερ ἐν ψαλτηρίῳ φθόγγοι τοῦ ῥυθμοῦ τὸ ὄνομα διαλλάσσουσιν,
πάντοτε μένοντα ἦχῳ,
ὅπερ ἐστὶν εἰκάσαι ἐκ τῆς τῶν γεγονότων ὄψεως ἀκριβῶς·
19 χερσαῖα γὰρ εἰς ἔνυδρα μετεβάλλετο,
καὶ νηκτὰ μετέβαινεν ἐπὶ γῆς·
20 πῦρ ἴσχυεν ἐν ὕδατι τῆς ἰδίας δυνάμεως,
καὶ ὕδωρ τῆς σβεστικῆς φύσεως ἐπελανθάνετο·
21 φλόγες ἀνάπαλιν εὐφθάρτων ζῴων
οὐκ ἐμάραναν σάρκας ἐμπεριπατούντων,
οὐδὲ τηκτὸν κρυσταλλοειδὲς εὔτηκτον γένος ἀμβροσίας τροφῆς.
22 Κατὰ πάντα γάρ, κύριε, ἐμεγάλυνας τὸν λαόν σου καὶ ἐδόξασας
καὶ οὐχ ὑπερεῖδες ἐν παντὶ καιρῷ καὶ τόπῳ παριστάμενος.

10² σκν(ε)ιπα B†] σκνιφα S*, σκνιφας ASᶜ: cf. Ps. 104 31 et Thack. § 7, 18 | 10³ ανυδρων A† | πληθος βατραχων] βατραχους S*† || 11¹ γεν. νεαν] tr. BS || 12 εκ θαλ. ανεβη αυτοις] αν. αυτοις απο θαλ. BA || 13² προγεγον.] προ > B | των 2⁰ > Sᶜ† | 13³ αυτων πον.] tr. S† | 13⁴ γαρ > S || 16² των αυτων μετεσχ.] μετεσχ. των S† || 17⁴ εαυτου] ε > BS || 18³ παντα ScV† | ηχω] pr. εν ScV || 19² επι γης] εις γην S* || 20¹ ισχυσεν B | δυν.] + επιλελησμενον Apl. | 20² φυσ.] δυναμεως B || 21³ κρυστ. ευτηκτον] tr. B*† | τρυφης S*†

Subscr. σοφια σαλωμωνος B†, σοφ. σαλομωντος S†, σοφ. σολομωνος AV†, σοφ. σολομωντος C: cf. inscr.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

1 Πολλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τοῦ νόμου καὶ τῶν προφητῶν
καὶ τῶν ἄλλων τῶν κατ' αὐτοὺς ἠκολουθηκότων δεδομένων,
ὑπὲρ ὧν δέον ἐστὶν ἐπαινεῖν τὸν Ισραηλ παιδείας καὶ σοφίας,
καὶ ὡς οὐ μόνον αὐτοὺς τοὺς ἀναγινώσκοντας δέον ἐστὶν ἐπιστήμονας γίνεσθαι,
5 ἀλλὰ καὶ τοῖς ἐκτὸς δύνασθαι τοὺς φιλομαθοῦντας χρησίμους εἶναι
καὶ λέγοντας καὶ γράφοντας,
ὁ πάππος μου Ἰησοῦς ἐπὶ πλεῖον ἑαυτὸν δοὺς
εἷς τε τὴν τοῦ νόμου
καὶ τῶν προφητῶν
10 καὶ τῶν ἄλλων πατρίων βιβλίων ἀνάγνωσιν
καὶ ἐν τούτοις ἱκανὴν ἕξιν περιποιησάμενος
προήχθη καὶ αὐτὸς συγγράψαι τι τῶν εἰς παιδείαν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων,
ὅπως οἱ φιλομαθεῖς καὶ τούτων ἔνοχοι γενόμενοι
πολλῷ μᾶλλον ἐπιπροσθῶσιν διὰ τῆς ἐννόμου βιώσεως.
15 Παρακέκλησθε οὖν
μετ' εὐνοίας καὶ προσοχῆς
τὴν ἀνάγνωσιν ποιεῖσθαι
καὶ συγγνώμην ἔχειν
ἐφ' οἷς ἂν δοκῶμεν
20 τῶν κατὰ τὴν ἑρμηνείαν πεφιλοπονημένων τισὶν τῶν λέξεων ἀδυναμεῖν·
οὐ γὰρ ἰσοδυναμεῖ

Sir. (= Siracides uel Ecclesiasticus [liber]): BSA. — Fr. = Fritzsche, cf. Sap. — Sm. = Die Weisheit des Jesus Sirach erklärt von Rud. Smend (Berl. 1906).

Prologum ad clausulas distinxi: 1 hexameter + — ∪ — —, 6. 19. 23 — ∪ — ∪, 9 — ∪ — —, 5. 10. 24. 30 — ∪ — — ∪, 12 — ∪ — — —, 8. 25 — ∪ — — ∪ —, 22. 33 — ∪ ∪ — — ∪, 7. 35 — ∪ ∪ — — —, 32 — ∪ ∪ — ∪ —, et sim. fere ubique.

Inscr. prologi προλογος BA, > S

Prol. 4 γενεσθαι S || 6 και 1⁰ > S† || 7 πλεον S† || 8 του > A† || 10 αλλων] + των δεοντων S, + δεοντων uel δε των uel δε al. || 12 τι] περι S† || 13 και] + οι S*† | ενηχοι ASᶜ || 14 επιπροσθ.] ετι προσθησουσιν S† | εννομου] εκ νομου S*V† || 20 αδυναμειν > B*S*V†

αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς Εβραϊστὶ λεγόμενα καὶ ὅταν μεταχθῇ
εἰς ἑτέραν γλῶσσαν ·
οὐ μόνον δὲ ταῦτα,
ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ὁ νόμος καὶ αἱ προφητεῖαι
καὶ τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων
οὐ μικρὰν ἔχει τὴν διαφορὰν ἐν ἑαυτοῖς λεγόμενα.
Ἐν γὰρ τῷ ὀγδόῳ καὶ τριακοστῷ ἔτει ἐπὶ τοῦ Εὐεργέτου
βασιλέως
παραγενηθεὶς εἰς Αἴγυπτον καὶ συγχρονίσας
εὑρὼν οὐ μικρᾶς παιδείας ἀφόμοιον
ἀναγκαιότατον ἐθέμην καὶ αὐτός τινα προσενέγκασθαι σπουδὴν καὶ φιλοπονίαν τοῦ μεθερμηνεῦσαι τήνδε τὴν
βίβλον
πολλὴν ἀγρυπνίαν καὶ ἐπιστήμην προσενεγκάμενος
ἐν τῷ διαστήματι τοῦ χρόνου
πρὸς τὸ ἐπὶ πέρας ἀγαγόντα τὸ βιβλίον ἐκδόσθαι
καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ βουλομένοις φιλομαθεῖν
προκατασκευαζομένους τὰ ἤθη
ἐννόμως βιοτεύειν.

ΣΟΦΙΑ ΣΙΡΑΧ

1 1 Πᾶσα σοφία παρὰ κυρίου
καὶ μετ' αὐτοῦ ἐστιν εἰς τὸν αἰῶνα.
2 ἄμμον θαλασσῶν καὶ σταγόνας ὑετοῦ
καὶ ἡμέρας αἰῶνος τίς ἐξαριθμήσει;
3 ὕψος οὐρανοῦ καὶ πλάτος γῆς
καὶ ἄβυσσον καὶ σοφίαν τίς ἐξιχνιάσει;
4 προτέρα πάντων ἔκτισται σοφία

26 εν > St || 27 γαρ] δε S*Vt || 28 αναγεννηθεις S*Vt | εις] κατ S*t | συγχρονησας A || 29 ευρων Gra.] ευρον mss. | μικραν παιδ. αφορμην pau. || 30 αναγκ.] + ουν Smu. | εθεμην] pr. προ S*t, pr. προσ Vt | και αυτος τινα προσεν.] αυτος προσ. τινα Bt | τινα] εγω S*Vt | προσεν.] σ > S*t | τηνδε > At || 31 πολλην] + γαρ BS || 33 προς] εις Sct | αγαγοντα] -τας S*t, αγοντας Vt || 35 προκατασκευαζοντας S*Vt || 36 εννομως (cf. 14)] εν νομω BS | βιοτευειν Amu.] ω pro ο BSCV (cf. Thack. § 6,30): hoc si auctor ipse scripsit, adest clausula — ⏑ — — —

Subscr. prologi προλογος Bt, > SA

Inscr. libri σοφια σειραχ Bt, σοφια ιησου υιου σ(ε)ιραχ SA; de titulis intra librum cf. 18 30, de transmutatione capitum 30—36 cf. 30 25

1 2² ημεραν S*t

καὶ σύνεσις φρονήσεως ἐξ αἰῶνος.
6 ῥίζα σοφίας τίνι ἀπεκαλύφθη;
καὶ τὰ πανουργεύματα αὐτῆς τίς ἔγνω;
8 εἷς ἐστιν σοφός, φοβερὸς σφόδρα,
καθήμενος ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ.
9 κύριος αὐτὸς ἔκτισεν αὐτὴν
καὶ εἶδεν καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτὴν
καὶ ἐξέχεεν αὐτὴν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ,
10 μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ,
καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν.
11 Φόβος κυρίου δόξα καὶ καύχημα
καὶ εὐφροσύνη καὶ στέφανος ἀγαλλιάματος.
12 φόβος κυρίου τέρψει καρδίαν
καὶ δώσει εὐφροσύνην καὶ χαρὰν καὶ μακροημέρευσιν.
13 τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον εὖ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων,
καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς αὐτοῦ εὐλογηθήσεται.
14 Ἀρχὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον,
καὶ μετὰ πιστῶν ἐν μήτρᾳ συνεκτίσθη αὐτοῖς.
15 μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰῶνος ἐνόσσευσεν
καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐμπιστευθήσεται.
16 πλησμονὴ σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον
καὶ μεθύσκει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς ·
17 πάντα τὸν οἶκον αὐτῶν ἐμπλήσει ἐπιθυμημάτων
καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν γενημάτων αὐτῆς.
18 στέφανος σοφίας φόβος κυρίου
ἀναθάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίειαν ἰάσεως.
19 καὶ εἶδεν καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτήν,
ἐπιστήμην καὶ γνῶσιν συνέσεως ἐξώμβρησεν
καὶ δόξαν κρατούντων αὐτῆς ἀνύψωσεν.
20 ῥίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον,
καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς μακροημέρευσις.
22 Οὐ δυνήσεται θυμὸς ἄδικος δικαιωθῆναι ·
ἡ γὰρ ῥοπὴ τοῦ θυμοῦ αὐτοῦ πτῶσις αὐτῷ.
23 ἕως καιροῦ ἀνθέξεται μακρόθυμος,

4] + (5) πηγη σοφιας λογος θεου εν υψιστοις, και αι πορειαι αυτης εντολαι αιωνιοι compl. || 6² πανουργηματα SA: cf. 42 18 | fin.] + (7) επιστημη σοφιας τινι εφανερωθη, και την πολυπειριαν αυτης τις συνηκεν compl. || 13¹ εσχατω S*t: cf. 12 12 13 7 21 10 30 1. 10 31 22 et 2 3 3 26 6 28 14 7 nec non 51 14 | 13² ευλογηθ.] ευρησει χαριν B || 14¹ κυριον] θεον Bt || 15¹] pr. και Bt | 15² εμπιστευει S*t || 16² αυτους] -την S*t || 17¹ αυτων pau.] -της BSA || 18² ιασεως] εως αιωνος Sct || 19³ αυτην S || 20² μακροημερευσουσιν S*t | fin.] + (21) φοβος κυριου απωθειται αμαρτηματα, παραμενων δε αποστρεψει (πασαν) οργην compl. || 22² ροπη] οργη S*t | αυτου > S*t

καὶ ὕστερον αὐτῷ ἀναδώσει εὐφροσύνη·
24 ἕως καιροῦ κρύψει τοὺς λόγους αὐτοῦ,
καὶ χείλη πολλῶν ἐκδιηγήσεται σύνεσιν αὐτοῦ.
25 Ἐν θησαυροῖς σοφίας παραβολαὶ ἐπιστήμης,
βδέλυγμα δὲ ἁμαρτωλῷ θεοσέβεια.
26 ἐπιθυμήσας σοφίαν διατήρησον ἐντολάς,
καὶ κύριος χορηγήσει σοι αὐτήν.
27 σοφία γὰρ καὶ παιδεία φόβος κυρίου,
καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ πίστις καὶ πραότης.
28 μὴ ἀπειθήσῃς φόβῳ κυρίου
καὶ μὴ προσέλθῃς αὐτῷ ἐν καρδίᾳ δισσῇ.
29 μὴ ὑποκριθῇς ἐν στόμασιν ἀνθρώπων
καὶ ἐν τοῖς χείλεσίν σου πρόσεχε.
30 μὴ ἐξύψου σεαυτόν, ἵνα μὴ πέσῃς
καὶ ἐπαγάγῃς τῇ ψυχῇ σου ἀτιμίαν,
καὶ ἀποκαλύψει κύριος τὰ κρυπτά σου
καὶ ἐν μέσῳ συναγωγῆς καταβαλεῖ σε,
ὅτι οὐ προσῆλθες φόβῳ κυρίου
καὶ ἡ καρδία σου πλήρης δόλου.
2 1 Τέκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν κυρίῳ,
ἑτοίμασον τὴν ψυχήν σου εἰς πειρασμόν·
2 εὔθυνον τὴν καρδίαν σου καὶ καρτέρησον
καὶ μὴ σπεύσῃς ἐν καιρῷ ἐπαγωγῆς·
3 κολλήθητι αὐτῷ καὶ μὴ ἀποστῇς,
ἵνα αὐξηθῇς ἐπ' ἐσχάτων σου.
4 πᾶν, ὃ ἐὰν ἐπαχθῇ σοι, δέξαι
καὶ ἐν ἀλλάγμασιν ταπεινώσεώς σου μακροθύμησον·
5 ὅτι ἐν πυρὶ δοκιμάζεται χρυσὸς
καὶ ἄνθρωποι δεκτοὶ ἐν καμίνῳ ταπεινώσεως.
6 πίστευσον αὐτῷ, καὶ ἀντιλήμψεταί σου·
εὔθυνον τὰς ὁδούς σου καὶ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν.
7 Οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, ἀναμείνατε τὸ ἔλεος αὐτοῦ
καὶ μὴ ἐκκλίνητε, ἵνα μὴ πέσητε.
8 οἱ φοβούμενοι κύριον, πιστεύσατε αὐτῷ,
καὶ οὐ μὴ πταίσῃ ὁ μισθὸς ὑμῶν.
9 οἱ φοβούμενοι κύριον, ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ

23² αναδιδωσιν Sc† | ευφροσυνην S*A || 24² πολλων] πιστων BV† || 25¹ παραβολη BA | 25² αμαρτωλου AV† || 26² κυριος] pr. ο S || 27² ευδοξια S*† | πραυτης SA || 28¹ απιστησης S† || 29¹ στοματι S
2 1¹] + θεω B† || 3² ινα αυξ.] και αυξηθησεται S*† | σου > S*† || 6¹] pr. εν νοσοις και πενια επ αυτω πεποιθως γεινου Ss | 6²] pr. και S*A || 7² ινα > S*V(†) || 8¹ κυριον] pr. τον S: item in 9¹

καὶ εἰς εὐφροσύνην αἰῶνος καὶ ἔλεος.
10 ἐμβλέψατε εἰς ἀρχαίας γενεὰς καὶ ἴδετε·
τίς ἐνεπίστευσεν κυρίῳ καὶ κατῃσχύνθη;
ἢ τίς ἐνέμεινεν τῷ φόβῳ αὐτοῦ καὶ ἐγκατελείφθη;
ἢ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτόν, καὶ ὑπερεῖδεν αὐτόν;
11 διότι οἰκτίρμων καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος
καὶ ἀφίησιν ἁμαρτίας καὶ σῴζει ἐν καιρῷ θλίψεως.
12 Οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς καὶ χερσὶν παρειμέναις
καὶ ἁμαρτωλῷ ἐπιβαίνοντι ἐπὶ δύο τρίβους.
13 οὐαὶ καρδίᾳ παρειμένῃ, ὅτι οὐ πιστεύει·
διὰ τοῦτο οὐ σκεπασθήσεται.
14 οὐαὶ ὑμῖν τοῖς ἀπολωλεκόσιν τὴν ὑπομονήν·
καὶ τί ποιήσετε ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ κύριος;
15 οἱ φοβούμενοι κύριον οὐκ ἀπειθήσουσιν ῥημάτων αὐτοῦ,
καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν συντηρήσουσιν τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.
16 οἱ φοβούμενοι κύριον ζητήσουσιν εὐδοκίαν αὐτοῦ,
καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν ἐμπλησθήσονται τοῦ νόμου.
17 οἱ φοβούμενοι κύριον ἑτοιμάσουσιν καρδίας αὐτῶν
καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ταπεινώσουσιν τὰς ψυχὰς αὐτῶν.
18 ἐμπεσούμεθα εἰς χεῖρας κυρίου
καὶ οὐκ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων·
ὡς γὰρ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ,
οὕτως καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
3 1 Ἐμοῦ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε, τέκνα,
καὶ οὕτως ποιήσατε, ἵνα σωθῆτε·
2 ὁ γὰρ κύριος ἐδόξασεν πατέρα ἐπὶ τέκνοις
καὶ κρίσιν μητρὸς ἐστερέωσεν ἐφ' υἱοῖς.
3 ὁ τιμῶν πατέρα ἐξιλάσκεται ἁμαρτίας,
4 καὶ ὡς ὁ ἀποθησαυρίζων ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ.
5 ὁ τιμῶν πατέρα εὐφρανθήσεται ὑπὸ τέκνων
καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσευχῆς αὐτοῦ εἰσακουσθήσεται.
6 ὁ δοξάζων πατέρα μακροημερεύσει,
καὶ ὁ εἰσακούων κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ·
7 καὶ ὡς δεσπόταις δουλεύσει ἐν τοῖς γεννήσασιν αὐτόν.
8 ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα τὸν πατέρα σου,
ἵνα ἐπέλθῃ σοι εὐλογία παρ' αὐτοῦ·

9² ελεος pau.] ελεους rel. | fin.] + οτι δοσις αιωνια(sic! cf.156) μετα χαρας το ανταποδομα αυτου Sscompl. || 10² ενεπιστ.] εν > Sc | κυριω] pr. τω S* || 11¹] + μακροθυμος και πολυελεος Ss: cf. Ps. 102 8 144 8 al. || 13¹ ου πιστ.] ουκ εμπιστευει S† || 14² ο > S* || 15¹ κυριον] pr. τον Sc: item in 16. 17 | ουκ — αυτου] ζητησουσιν ευδοκιαν αυτου A†: ex 16¹ | ρηματων] pr. των S*(†) | 15² οδους] εντολας Sc† || 16² του > S || 18⁴ και] + πολυ Sc
3 3 εξιλασκεται] κ > BS* || 4 ο 1⁰ > A || 7 εν > Sc

9 εὐλογία γὰρ πατρὸς στηρίζει οἴκους τέκνων,
κατάρα δὲ μητρὸς ἐκριζοῖ θεμέλια.
10 μὴ δοξάζου ἐν ἀτιμίᾳ πατρός σου,
οὐ γάρ ἐστίν σοι δόξα πατρὸς ἀτιμία·
11 ἡ γὰρ δόξα ἀνθρώπου ἐκ τιμῆς πατρὸς αὐτοῦ,
καὶ ὄνειδος τέκνοις μήτηρ ἐν ἀδοξίᾳ.
12 τέκνον, ἀντιλαβοῦ ἐν γήρᾳ πατρός σου
καὶ μὴ λυπήσῃς αὐτὸν ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ·
13 κἂν ἀπολείπῃ σύνεσιν, συγγνώμην ἔχε
καὶ μὴ ἀτιμάσῃς αὐτὸν ἐν πάσῃ ἰσχύι σου.
14 ἐλεημοσύνη γὰρ πατρὸς οὐκ ἐπιλησθήσεται
καὶ ἀντὶ ἁμαρτιῶν προσανοικοδομηθήσεταί σοι.
15 ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου ἀναμνησθήσεταί σου·
ὡς εὐδία ἐπὶ παγετῷ, οὕτως ἀναλυθήσονταί σου αἱ ἁμαρτίαι.
16 ὡς βλάσφημος ὁ ἐγκαταλιπὼν πατέρα,
καὶ κεκατηραμένος ὑπὸ κυρίου ὁ παροργίζων μητέρα αὐτοῦ.
17 Τέκνον, ἐν πραΰτητι τὰ ἔργα σου διέξαγε,
καὶ ὑπὸ ἀνθρώπου δεκτοῦ ἀγαπηθήσῃ.
18 ὅσῳ μέγας εἶ, τοσούτῳ ταπείνου σεαυτόν,
καὶ ἔναντι κυρίου εὑρήσεις χάριν·
20 ὅτι μεγάλη ἡ δυναστεία τοῦ κυρίου
καὶ ὑπὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζεται.
21 χαλεπώτερά σου μὴ ζήτει
καὶ ἰσχυρότερά σου μὴ ἐξέταζε·
22 ἃ προσετάγη σοι, ταῦτα διανοοῦ,
οὐ γάρ ἐστίν σοι χρεία τῶν κρυπτῶν.
23 ἐν τοῖς περισσοῖς τῶν ἔργων σου μὴ περιεργάζου·
πλείονα γὰρ συνέσεως ἀνθρώπων ὑπεδείχθη σοι.
24 πολλοὺς γὰρ ἐπλάνησεν ἡ ὑπόληψις αὐτῶν,
καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὠλίσθησεν διανοίας αὐτῶν.
26 καρδία σκληρὰ κακωθήσεται ἐπ' ἐσχάτων,
καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ ἀπολεῖται.
27 καρδία σκληρὰ βαρυνθήσεται πόνοις,
καὶ ὁ ἁμαρτωλὸς προσθήσει ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίαις.

10² πατρος ατιμια compl.] προς ατιμιαν BSA: προς ex $\overline{\text{προς}}$, cf. 4 23 || 12² τη ζωη αυτου] παση ισχυι σου S*†: ex 13 || 14¹ πατρος] + σου S* || 15¹ σου 1⁰ > S* | 15² επι] εν S*† | αναφθησονται S*† || 16² κεκατηρ.] κε > S | υπο] παρα A† || 17¹ εν πραυτ./τα εργα σου] tr. A | διεξαγαγε S* || 18] + (19) πολλοι εισιν υψηλοι και επιδοξοι, αλλα πραεσιν αποκαλυπτει τα μυστηρια αυτου S^{s} || 20¹ του > SA || 21¹ χαλεπ.] βαθυτερα Sc† || 24² και > S*† | διανοιαν SA | fin.] + (25) κορας μη εχων απορησεις φωτος, γνωσεως δε αμοιρος ων μη επαγγελλου pau. || 26¹/26²] tr. BS*A | 26² απολ.] εμπεσειται B† || 27² αμαρτιαις] -τιας S*

28 ἐπαγωγὴ ὑπερηφάνου οὐκ ἔστιν ἴασις·
φυτὸν γὰρ πονηρίας ἐρρίζωκεν ἐν αὐτῷ.
29 καρδία συνετοῦ διανοηθήσεται παραβολήν,
καὶ οὖς ἀκροατοῦ ἐπιθυμία σοφοῦ.
30 πῦρ φλογιζόμενον ἀποσβέσει ὕδωρ,
καὶ ἐλεημοσύνη ἐξιλάσεται ἁμαρτίας.
31 ὁ ἀνταποδιδοὺς χάριτας μέμνηται εἰς τὰ μετὰ ταῦτα
καὶ ἐν καιρῷ πτώσεως αὐτοῦ εὑρήσει στήριγμα.
4 1 Τέκνον, τὴν ζωὴν τοῦ πτωχοῦ μὴ ἀποστερήσῃς
καὶ μὴ παρελκύσῃς ὀφθαλμοὺς ἐπιδεεῖς.
2 ψυχὴν πεινῶσαν μὴ λυπήσῃς
καὶ μὴ παροργίσῃς ἄνδρα ἐν ἀπορίᾳ αὐτοῦ.
3 καρδίαν παρωργισμένην μὴ προσταράξῃς
καὶ μὴ παρελκύσῃς δόσιν προσδεομένου.
4 ἱκέτην θλιβόμενον μὴ ἀπαναίνου
καὶ μὴ ἀποστρέψῃς τὸ πρόσωπόν σου ἀπὸ πτωχοῦ.
5 ἀπὸ δεομένου μὴ ἀποστρέψῃς ὀφθαλμὸν
καὶ μὴ δῷς τόπον ἀνθρώπῳ καταράσασθαί σε·
6 καταρωμένου γάρ σε ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ
τῆς δεήσεως αὐτοῦ ἐπακούσεται ὁ ποιήσας αὐτόν.
7 προσφιλῆ συναγωγὴ σεαυτὸν ποίει
καὶ μεγιστᾶνι ταπείνου τὴν κεφαλήν σου.
8 κλῖνον πτωχῷ τὸ οὖς σου
καὶ ἀποκρίθητι αὐτῷ εἰρηνικὰ ἐν πραΰτητι.
9 ἐξελοῦ ἀδικούμενον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος
καὶ μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῷ κρίνειν σε.
10 γίνου ὀρφανοῖς ὡς πατὴρ
καὶ ἀντὶ ἀνδρὸς τῇ μητρὶ αὐτῶν·
καὶ ἔσῃ ὡς υἱὸς ὑψίστου,
καὶ ἀγαπήσει σε μᾶλλον ἢ μήτηρ σου.
11 Ἡ σοφία υἱοὺς αὐτῆς ἀνύψωσεν
καὶ ἐπιλαμβάνεται τῶν ζητούντων αὐτήν.
12 ὁ ἀγαπῶν αὐτὴν ἀγαπᾷ ζωήν,
καὶ οἱ ὀρθρίζοντες πρὸς αὐτὴν ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης.
13 ὁ κρατῶν αὐτῆς κληρονομήσει δόξαν,
καὶ οὗ εἰσπορεύεται, εὐλογεῖ κύριος.
14 οἱ λατρεύοντες αὐτῇ λειτουργήσουσιν ἁγίῳ,
καὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὴν ἀγαπᾷ ὁ κύριος.

29¹ παραβολην] εν -βολη S*† || 31² αυτου > B
4 5¹ δεομ.] pr. προσ S*† || 6² εισακουσ. S || 7² μεγιστανι] πρεσβυτερω Sc† || 9² κρινεσθαι σε S || 11¹ αυτης] εαυτη B || 13² ευλογησει B† || 14² ο > S

15 ὁ ὑπακούων αὐτῆς κρινεῖ ἔθνη,
καὶ ὁ προσέχων αὐτῇ κατασκηνώσει πεποιθώς.
16 ἐὰν ἐμπιστεύσῃ, κατακληρονομήσει αὐτήν,
καὶ ἐν κατασχέσει ἔσονται αἱ γενεαὶ αὐτοῦ·
17 ὅτι διεστραμμένως πορεύσεται μετ' αὐτοῦ ἐν πρώτοις,
φόβον καὶ δειλίαν ἐπάξει ἐπ' αὐτὸν
καὶ βασανίσει αὐτὸν ἐν παιδείᾳ αὐτῆς,
ἕως οὗ ἐμπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ αὐτοῦ,
καὶ πειράσει αὐτὸν ἐν τοῖς δικαιώμασιν αὐτῆς·
18 καὶ πάλιν ἐπανήξει κατ' εὐθεῖαν πρὸς αὐτὸν καὶ εὐφρανεῖ αὐτὸν
καὶ ἀποκαλύψει αὐτῷ τὰ κρυπτὰ αὐτῆς.
19 ἐὰν ἀποπλανηθῇ, ἐγκαταλείψει αὐτὸν
καὶ παραδώσει αὐτὸν εἰς χεῖρας πτώσεως αὐτοῦ.
20 Συντήρησον καιρὸν καὶ φύλαξαι ἀπὸ πονηροῦ
καὶ περὶ τῆς ψυχῆς σου μὴ αἰσχυνθῇς·
21 ἔστιν γὰρ αἰσχύνη ἐπάγουσα ἁμαρτίαν,
καὶ ἔστιν αἰσχύνη δόξα καὶ χάρις.
22 μὴ λάβῃς πρόσωπον κατὰ τῆς ψυχῆς σου
καὶ μὴ ἐντραπῇς εἰς πτῶσίν σου.
23 μὴ κωλύσῃς λόγον ἐν καιρῷ χρείας·
24 ἐν γὰρ λόγῳ γνωσθήσεται σοφία
καὶ παιδεία ἐν ῥήματι γλώσσης.
25 μὴ ἀντίλεγε τῇ ἀληθείᾳ
καὶ περὶ τῆς ἀπαιδευσίας σου ἐντράπηθι.
26 μὴ αἰσχυνθῇς ὁμολογῆσαι ἐφ' ἁμαρτίαις σου
καὶ μὴ βιάζου ῥοῦν ποταμοῦ.
27 καὶ μὴ ὑποστρώσῃς ἀνθρώπῳ μωρῷ σεαυτὸν
καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον δυνάστου.
28 ἕως θανάτου ἀγώνισαι περὶ τῆς ἀληθείας,
καὶ κύριος ὁ θεὸς πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ.
29 μὴ γίνου θρασὺς ἐν γλώσσῃ σου
καὶ νωθρὸς καὶ παρειμένος ἐν τοῖς ἔργοις σου.
30 μὴ ἴσθι ὡς λέων ἐν τῷ οἴκῳ σου
καὶ φαντασιοκοπῶν ἐν τοῖς οἰκέταις σου.

15¹ εισακουων S† | 15² προσελθων B† || 16¹ εμπιστευσης et κατακληρονομησεις B* | 16² αυτης S* || 17¹ πορευσεται] σ > BS* | 17² φοβον] + δε B | 17³ βασανιζει S*† | 17⁵ πιρασεις S*† || 18¹ ευφραινει A† || 23] pr. και Sᶜ† | χρειας Sm. (cf. 8 9 29 2 32 7)] σωτηριας mss.: σριας pro χριας, cf. 40 7 et 3 10 | fin.] + και μη κρυψης την σοφιαν σου εις καλλονην compl. || 24² γλωσσωδους S*† || 25¹] + κατα μηδεν Sᶜ || 27¹ ανθρ. μωρω / σεαυτον] tr. B(†) || 28¹ θανατου] pr. του BV† || 29¹ θρασυς] ταχυς S*A, τραχυς B† | γλωσση] ακροασει S*†: ex 5 11; τοις λογοις Sᶜ† || 30¹ εν τη οικια S

31 μὴ ἔστω ἡ χείρ σου ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν
καὶ ἐν τῷ ἀποδιδόναι συνεσταλμένη.
5 1 Μὴ ἔπεχε ἐπὶ τοῖς χρήμασίν σου
καὶ μὴ εἴπῃς Αὐτάρκη μοί ἐστιν.
2 μὴ ἐξακολούθει τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύι σου
πορεύεσθαι ἐν ἐπιθυμίαις καρδίας σου·
3 καὶ μὴ εἴπῃς Τίς με δυναστεύσει;
ὁ γὰρ κύριος ἐκδικῶν ἐκδικήσει.
4 μὴ εἴπῃς Ἥμαρτον, καὶ τί μοι ἐγένετο;
ὁ γὰρ κύριός ἐστιν μακρόθυμος.
5 περὶ ἐξιλασμοῦ μὴ ἄφοβος γίνου
προσθεῖναι ἁμαρτίαν ἐφ' ἁμαρτίαις·
6 καὶ μὴ εἴπῃς Ὁ οἰκτιρμὸς αὐτοῦ πολύς,
τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν μου ἐξιλάσεται·
ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτῷ,
καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς καταπαύσει ὁ θυμὸς αὐτοῦ.
7 μὴ ἀνάμενε ἐπιστρέψαι πρὸς κύριον
καὶ μὴ ὑπερβάλλου ἡμέραν ἐξ ἡμέρας·
ἐξάπινα γὰρ ἐξελεύσεται ὀργὴ κυρίου,
καὶ ἐν καιρῷ ἐκδικήσεως ἐξολῇ.
8 Μὴ ἔπεχε ἐπὶ χρήμασιν ἀδίκοις·
οὐδὲν γὰρ ὠφελήσει σε ἐν ἡμέρᾳ ἐπαγωγῆς.
9 μὴ λίκμα ἐν παντὶ ἀνέμῳ
καὶ μὴ πορεύου ἐν πάσῃ ἀτραπῷ·
οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος.
10 ἴσθι ἐστηριγμένος ἐν συνέσει σου,
καὶ εἷς ἔστω σου ὁ λόγος.
11 Γίνου ταχὺς ἐν ἀκροάσει σου
καὶ ἐν μακροθυμίᾳ φθέγγου ἀπόκρισιν.
12 εἰ ἔστιν σοι σύνεσις, ἀποκρίθητι τῷ πλησίον·
εἰ δὲ μή, ἡ χείρ σου ἔστω ἐπὶ τῷ στόματί σου.
13 δόξα καὶ ἀτιμία ἐν λαλιᾷ,
καὶ γλῶσσα ἀνθρώπου πτῶσις αὐτῷ.
14 Μὴ κληθῇς ψίθυρος
καὶ τῇ γλώσσῃ σου μὴ ἐνέδρευε·
ἐπὶ γὰρ τῷ κλέπτῃ ἐστὶν αἰσχύνη

5 2¹—3¹ > S*†, 2² > ACV | 2² επιθυμια Sˢ || 3¹ και > SˢV | 3² fin.] + σε BV†; + σου την υβριν compl. (eidem add. λυπηρον post 4¹) || 6³ αυτου B† | 6⁴ καταπαυσεται S*† || 7¹ προς] επι S | 7³ οργη] pr. η S† | κυριου] αυτου S*†; post κυριου add. SˢVpau. και ως αμελησεις(V μελλεις, Sˢ† μελισσαι) εκτριβηση | 7⁴ καιρω] pr. τω S*† || 8² ωφελησει σε] -λησεις B†, σε > S* || 12² τω > BA || 13² αυτου S || 14² ενεδρευθης B*†

καὶ κατάγνωσις πονηρὰ ἐπὶ διγλώσσου.
15 ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ ἀγνόει
καὶ ἀντὶ φίλου μὴ γίνου ἐχθρός·
ὄνομα γὰρ πονηρὸν αἰσχύνην καὶ ὄνειδος κληρονομήσει·
οὕτως ὁ ἁμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος.
6 2 Μὴ ἐπάρῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ ψυχῆς σου,
ἵνα μὴ διαρπαγῇ ὡς ταῦρος ἡ ψυχή σου·
3 τὰ φύλλα σου καταφάγεσαι καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσεις
καὶ ἀφήσεις σεαυτὸν ὡς ξύλον ξηρόν.
4 ψυχὴ πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κτησάμενον αὐτὴν
καὶ ἐπίχαρμα ἐχθρῶν ποιήσει αὐτόν.
5 Λάρυγξ γλυκὺς πληθυνεῖ φίλους αὐτοῦ,
καὶ γλῶσσα εὔλαλος πληθυνεῖ εὐπροσήγορα.
6 οἱ εἰρηνεύοντές σοι ἔστωσαν πολλοί,
οἱ δὲ σύμβουλοί σου εἷς ἀπὸ χιλίων.
7 εἰ κτᾶσαι φίλον, ἐν πειρασμῷ κτῆσαι αὐτὸν
καὶ μὴ ταχὺ ἐμπιστεύσῃς αὐτῷ.
8 ἔστιν γὰρ φίλος ἐν καιρῷ αὐτοῦ
καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου.
9 καὶ ἔστιν φίλος μετατιθέμενος εἰς ἔχθραν
καὶ μάχην ὀνειδισμοῦ σου ἀποκαλύψει.
10 καὶ ἔστιν φίλος κοινωνὸς τραπεζῶν
καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ ἐν ἡμέρᾳ θλίψεώς σου·
11 καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς σου ἔσται ὡς σὺ
καὶ ἐπὶ τοὺς οἰκέτας σου παρρησιάσεται·
12 ἐὰν ταπεινωθῇς, ἔσται κατὰ σοῦ
καὶ ἀπὸ τοῦ προσώπου σου κρυβήσεται.
13 ἀπὸ τῶν ἐχθρῶν σου διαχωρίσθητι
καὶ ἀπὸ τῶν φίλων σου πρόσεχε.
14 φίλος πιστὸς σκέπη κραταιά,
ὁ δὲ εὑρὼν αὐτὸν εὗρεν θησαυρόν.
15 φίλου πιστοῦ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα,
καὶ οὐκ ἔστιν σταθμὸς τῆς καλλονῆς αὐτοῦ.
16 φίλος πιστὸς φάρμακον ζωῆς,
καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον εὑρήσουσιν αὐτόν.
17 ὁ φοβούμενος κύριον εὐθυνεῖ φιλίαν αὐτοῦ,
ὅτι κατ' αὐτὸν οὕτως καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ.

15^{2-4} = textus uulgaris $6\,1^{1-3}$ || 15^{3} αισχυνη B*
6 1: cf. 5 15 || 2^{2} διαρπαγη] δι > S || 3^{2} ξυλον] φυλλον AC† || 4^{2} εχθροις S† || 6^{1} σοι εστωσαν] + σοι S*V† || 9.10 > S*† || 9^{1} εχθραν B SsVpau.] εχθρον rel.: cf. 37 2 || 11^{2} τους οικεταις (sic) S*†, τοις οικεταις(uel αγαθοις: ex 11^{1}) compl. || 16^{2} κυριον] pr. τον S || 17^{2} ο] οι S*

18 Τέκνον, ἐκ νεότητός σου ἐπίλεξαι παιδείαν,
καὶ ἕως πολιῶν εὑρήσεις σοφίαν.
19 ὡς ὁ ἀροτριῶν καὶ ὁ σπείρων πρόσελθε αὐτῇ
καὶ ἀνάμενε τοὺς ἀγαθοὺς καρποὺς αὐτῆς·
ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ αὐτῆς ὀλίγον κοπιάσεις
καὶ ταχὺ φάγεσαι τῶν γενημάτων αὐτῆς.
20 ὡς τραχεῖά ἐστιν σφόδρα τοῖς ἀπαιδεύτοις,
καὶ οὐκ ἐμμενεῖ ἐν αὐτῇ ἀκάρδιος·
21 ὡς λίθος δοκιμασίας ἰσχυρὸς ἔσται ἐπ' αὐτῷ,
καὶ οὐ χρονιεῖ ἀπορρῖψαι αὐτήν.
22 σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστιν
καὶ οὐ πολλοῖς ἐστιν φανερά.
23 Ἄκουσον, τέκνον, καὶ ἔκδεξαι γνώμην μου
καὶ μὴ ἀπαναίνου τὴν συμβουλίαν μου·
24 καὶ εἰσένεγκον τοὺς πόδας σου εἰς τὰς πέδας αὐτῆς
καὶ εἰς τὸν κλοιὸν αὐτῆς τὸν τράχηλόν σου·
25 ὑπόθες τὸν ὦμόν σου καὶ βάσταξον αὐτὴν
καὶ μὴ προσοχθίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς·
26 ἐν πάσῃ ψυχῇ σου πρόσελθε αὐτῇ
καὶ ἐν ὅλῃ δυνάμει σου συντήρησον τὰς ὁδοὺς αὐτῆς·
27 ἐξίχνευσον καὶ ζήτησον, καὶ γνωσθήσεταί σοι,
καὶ ἐγκρατὴς γενόμενος μὴ ἀφῇς αὐτήν·
28 ἐπ' ἐσχάτων γὰρ εὑρήσεις τὴν ἀνάπαυσιν αὐτῆς,
καὶ στραφήσεταί σοι εἰς εὐφροσύνην·
29 καὶ ἔσονταί σοι αἱ πέδαι εἰς σκέπην ἰσχύος
καὶ οἱ κλοιοὶ αὐτῆς εἰς στολὴν δόξης.
30 κόσμος γὰρ χρύσεός ἐστιν ἐπ' αὐτῆς,
καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς κλῶσμα ὑακίνθινον·
31 στολὴν δόξης ἐνδύσῃ αὐτὴν
καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος περιθήσεις σεαυτῷ.
32 Ἐὰν θέλῃς, τέκνον, παιδευθήσῃ,
καὶ ἐὰν ἐπιδῷς τὴν ψυχήν σου, πανοῦργος ἔσῃ·
33 ἐὰν ἀγαπήσῃς ἀκούειν, ἐκδέξῃ,
καὶ ἐὰν κλίνῃς τὸ οὖς σου, σοφὸς ἔσῃ.
34 ἐν πλήθει πρεσβυτέρων στῆθι·
καὶ τίς σοφός; αὐτῷ προσκολλήθητι.

18^{1} σου > S | 18^{2} σοφιαν] χαριν S || 19^{1} ο 1^{0} > S, 2^{0} > S* | και] + ως A || 20^{1} τραχεια] ρ > B*† || 21^{1} ισχυς S*†, ισχυος ScV | εστιν Sc† || 22^{1} εστιν > S*† || 23^{1} εκδεξαι] εκ > B | γνωμην] pr. την SA || 24^{1} και > S || 25^{2} τοις] pr. εν S*† || 26^{2} συντηρ.] συν > SA || 27^{1} ζητησον] + αυτην Sc† || 29^{2} κλοιοι] κλαδοι BS† || 31^{1} ενδυσεις S*†, -σει Sc || 32^{1} εαν] + γαρ S*† | 32^{2} επιδως] επι > B† || 33^{1}] pr. και A | 33^{2} κλινης] pr. εκ S || 34^{2} αυτων S*†

35 πᾶσαν διήγησιν θείαν θέλε ἀκροᾶσθαι,
καὶ παροιμίαι συνέσεως μὴ ἐκφευγέτωσάν σε.
36 ἐὰν ἴδῃς συνετόν, ὄρθριζε πρὸς αὐτόν,
καὶ βαθμοὺς θυρῶν αὐτοῦ ἐκτριβέτω ὁ πούς σου.
37 διανοοῦ ἐν τοῖς προστάγμασιν κυρίου
καὶ ἐν ταῖς ἐντολαῖς αὐτοῦ μελέτα διὰ παντός·
αὐτὸς στηριεῖ τὴν καρδίαν σου,
καὶ ἡ ἐπιθυμία τῆς σοφίας δοθήσεταί σοι.
7 1 Μὴ ποίει κακά, καὶ οὐ μή σε καταλάβῃ κακόν·
2 ἀπόστηθι ἀπὸ ἀδίκου, καὶ ἐκκλινεῖ ἀπὸ σοῦ.
3 υἱέ, μὴ σπεῖρε ἐπ' αὔλακας ἀδικίας,
καὶ οὐ μὴ θερίσῃς αὐτὰ ἑπταπλασίως.
4 μὴ ζήτει παρὰ κυρίου ἡγεμονίαν
μηδὲ παρὰ βασιλέως καθέδραν δόξης.
5 μὴ δικαιοῦ ἔναντι κυρίου
καὶ παρὰ βασιλεῖ μὴ σοφίζου.
6 μὴ ζήτει γενέσθαι κριτής,
μὴ οὐκ ἰσχύσεις ἐξᾶραι ἀδικίας,
μήποτε εὐλαβηθῇς ἀπὸ προσώπου δυνάστου
καὶ θήσεις σκάνδαλον ἐν εὐθύτητί σου.
7 μὴ ἁμάρτανε εἰς πλῆθος πόλεως
καὶ μὴ καταβάλῃς σεαυτὸν ἐν ὄχλῳ.
8 μὴ καταδεσμεύσῃς δὶς ἁμαρτίαν·
ἐν γὰρ τῇ μιᾷ οὐκ ἀθῷος ἔσῃ.
9 μὴ εἴπῃς Τῷ πλήθει τῶν δώρων μου ἐπόψεται
καὶ ἐν τῷ προσενέγκαι με θεῷ ὑψίστῳ προσδέξεται.
10 μὴ ὀλιγοψυχήσῃς ἐν τῇ προσευχῇ σου
καὶ ἐλεημοσύνην ποιῆσαι μὴ παρίδῃς.
11 μὴ καταγέλα ἄνθρωπον ὄντα ἐν πικρίᾳ ψυχῆς αὐτοῦ·
ἔστιν γὰρ ὁ ταπεινῶν καὶ ἀνυψῶν.
12 μὴ ἀροτρία ψεῦδος ἐπ' ἀδελφῷ σου
μηδὲ φίλῳ τὸ ὅμοιον ποίει.
13 μὴ θέλε ψεύδεσθαι πᾶν ψεῦδος·
ὁ γὰρ ἐνδελεχισμὸς αὐτοῦ οὐκ εἰς ἀγαθόν.
14 μὴ ἀδολέσχει ἐν πλήθει πρεσβυτέρων
καὶ μὴ δευτερώσῃς λόγον ἐν προσευχῇ σου.
15 μὴ μισήσῃς ἐπίπονον ἐργασίαν

35[1] ακροασθαι] ακουειν Bt | 35[2] εκφυγετ. S*A || 36[2] θυρων] τριβων Brt || 37[4] σοφ.] + σου B
7 1 σε > St || 3[2] αυτας Bt | επταπλασια A || 4[1] παρα κυρ./ηγεμ.] tr St || 6[2] ισχυσεις] pr. εξ B || 8[2] τη > SA || 9[1] εποψομαι At | 9[2] θεω] κυριω S* || 11[2] και] + ο Sct || 12[2] φιλω] pr. επι Sct

καὶ γεωργίαν ὑπὸ ὑψίστου ἐκτισμένην.
16 μὴ προσλογίζου σεαυτὸν ἐν πλήθει ἁμαρτωλῶν·
μνήσθητι ὅτι ὀργὴ οὐ χρονιεῖ.
17 ταπείνωσον σφόδρα τὴν ψυχήν σου,
ὅτι ἐκδίκησις ἀσεβοῦς πῦρ καὶ σκώληξ.
18 Μὴ ἀλλάξῃς φίλον ἕνεκεν διαφόρου
μηδὲ ἀδελφὸν γνήσιον ἐν χρυσίῳ Σουφιρ.
19 μὴ ἀστόχει γυναικὸς σοφῆς καὶ ἀγαθῆς·
ἡ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρυσίον.
20 μὴ κακώσῃς οἰκέτην ἐργαζόμενον ἐν ἀληθείᾳ
μηδὲ μίσθιον διδόντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ·
21 οἰκέτην συνετὸν ἀγαπάτω σου ἡ ψυχή,
μὴ στερήσῃς αὐτὸν ἐλευθερίας.
22 κτήνη σοί ἐστιν; ἐπισκέπτου αὐτά·
καὶ εἰ ἔστιν σοι χρήσιμα, ἐμμενέτω σοι.
23 τέκνα σοί ἐστιν; παίδευσον αὐτὰ
καὶ κάμψον ἐκ νεότητος τὸν τράχηλον αὐτῶν.
24 θυγατέρες σοί εἰσιν; πρόσεχε τῷ σώματι αὐτῶν
καὶ μὴ ἱλαρώσῃς πρὸς αὐτὰς τὸ πρόσωπόν σου.
25 ἔκδου θυγατέρα, καὶ ἔσῃ τετελεκὼς ἔργον μέγα,
καὶ ἀνδρὶ συνετῷ δώρησαι αὐτήν.
26 γυνή σοί ἐστιν κατὰ ψυχήν; μὴ ἐκβάλῃς αὐτήν·
καὶ μισουμένῃ μὴ ἐμπιστεύσῃς σεαυτόν.
27 Ἐν ὅλῃ καρδίᾳ σου δόξασον τὸν πατέρα σου
καὶ μητρὸς ὠδῖνας μὴ ἐπιλάθῃ·
28 μνήσθητι ὅτι δι' αὐτῶν ἐγεννήθης,
καὶ τί ἀνταποδώσεις αὐτοῖς καθὼς αὐτοί σοί;
29 ἐν ὅλῃ ψυχῇ σου εὐλαβοῦ τὸν κύριον
καὶ τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ θαύμαζε.
30 ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπησον τὸν ποιήσαντά σε
καὶ τοὺς λειτουργούς αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς.
31 φοβοῦ τὸν κύριον καὶ δόξασον ἱερέα
καὶ δὸς τὴν μερίδα αὐτῷ, καθὼς ἐντέταλταί σοι,
ἀπαρχὴν καὶ περὶ πλημμελείας καὶ δόσιν βραχιόνων
καὶ θυσίαν ἁγιασμοῦ καὶ ἀπαρχὴν ἁγίων.

16[2]/17[1] tr. Bt || 18[1] ενεκεν > SA | διαφορου pau.] αδιαφ. BSA: cf. 27 1 42 5 et 31 5 || 19[2] η] και Bt || 20[2] την > B || 21[1] συνετον] αγαθον B || 24[2] ιλαρυνης S || 25[1] τετελ(ε)ιωκως S*t || 26[1] ψυχην] pr. την St | 26[2] ante 26[1] tr. S*t, 26[2] > BA | μισουμενη] -νω S*t, μισουση σε ScV(t) || 27[1] καρδια] δυναμ(ε)ι A: ex 30 | σου 1[0] > B || 28[1] εγενηθης B || 30[1] δυναμει] + σου S | 30[2] λειτουργους αυτου] -γουντας αυτω S*t || 31[3] απαρχης B*t | βραχιονος S*t | 31[4] αγιων > Bt

32 Καὶ πτωχῷ ἔκτεινον τὴν χεῖρά σου,
ἵνα τελειωθῇ ἡ εὐλογία σου.
33 χάρις δόματος ἔναντι παντὸς ζῶντος,
καὶ ἐπὶ νεκρῷ μὴ ἀποκωλύσῃς χάριν.
34 μὴ ὑστέρει ἀπὸ κλαιόντων
καὶ μετὰ πενθούντων πένθησον.
35 μὴ ὄκνει ἐπισκέπτεσθαι ἄρρωστον ἄνθρωπον·
ἐκ γὰρ τῶν τοιούτων ἀγαπηθήσῃ.
36 ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σου μιμνήσκου τὰ ἔσχατά σου,
καὶ εἰς τὸν αἰῶνα οὐχ ἁμαρτήσεις.
8 1 Μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου δυνάστου,
μήποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.
2 μὴ ἔριζε μετὰ ἀνθρώπου πλουσίου,
μήποτε ἀντιστήσῃ σου τὴν ὁλκήν·
πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν τὸ χρυσίον
καὶ καρδίας βασιλέων ἐξέκλινεν.
3 μὴ διαμάχου μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους
καὶ μὴ ἐπιστοιβάσῃς ἐπὶ τὸ πῦρ αὐτοῦ ξύλα.
4 μὴ πρόσπαιζε ἀπαιδεύτῳ,
ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται οἱ πρόγονοί σου.
5 μὴ ὀνείδιζε ἄνθρωπον ἀποστρέφοντα ἀπὸ ἁμαρτίας·
μνήσθητι ὅτι πάντες ἐσμὲν ἐν ἐπιτίμοις.
6 μὴ ἀτιμάσῃς ἄνθρωπον ἐν γήρᾳ αὐτοῦ·
καὶ γὰρ ἐξ ἡμῶν γηράσκουσιν.
7 μὴ ἐπίχαιρε ἐπὶ νεκρῷ·
μνήσθητι ὅτι πάντες τελευτῶμεν.
8 μὴ παρίδῃς διήγημα σοφῶν
καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶν ἀναστρέφου·
ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ παιδείαν
καὶ λειτουργῆσαι μεγιστᾶσιν.
9 μὴ ἀστόχει διηγήματος γερόντων,
καὶ γὰρ αὐτοὶ ἔμαθον παρὰ τῶν πατέρων αὐτῶν·
ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ σύνεσιν
καὶ ἐν καιρῷ χρείας δοῦναι ἀπόκρισιν.
10 μὴ ἔκκαιε ἄνθρακας ἁμαρτωλοῦ,
μὴ ἐμπυρισθῇς ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ.

33[1] χαρισμα S || 35[1] ανθρωπον > BA
8 2[2] σου / την ολκην] tr. S*† || 5[2] επιτιμοις B*S*AV† (ab ἐπίτιμον nomine per multa saecula usitatissimo, cf. Preisigke Wörterbuch der griech. Papyrusurkunden I 582)] -μιοις rel.: cf. 9 5 Mac. II 6 13 || 6[1] ανθρ.] ανδρα A | γηρα (cf. 3 12 25 3)] γηρει B: cf. Thack. § 10, 16 || 8[3] παιδ.] σοφιαν S || 10[1] ανθρακα S*V(†)

11 μὴ ἐξαναστῇς ἀπὸ προσώπου ὑβριστοῦ,
ἵνα μὴ ἐγκαθίσῃ ὡς ἔνεδρον τῷ στόματί σου.
12 μὴ δανείσῃς ἀνθρώπῳ ἰσχυροτέρῳ σου·
καὶ ἐὰν δανείσῃς, ὡς ἀπολωλεκὼς γίνου.
13 μὴ ἐγγυήσῃ ὑπὲρ δύναμίν σου·
καὶ ἐὰν ἐγγυήσῃ, ὡς ἀποτείσων φρόντιζε.
14 μὴ δικάζου μετὰ κριτοῦ·
κατὰ γὰρ τὴν δόξαν αὐτοῦ κρινοῦσιν αὐτῷ.
15 μετὰ τολμηροῦ μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ,
ἵνα μὴ βαρύνηται κατὰ σοῦ·
αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιήσει,
καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ συναπολῇ.
16 μετὰ θυμώδους μὴ ποιήσῃς μάχην
καὶ μὴ διαπορεύου μετ' αὐτοῦ τὴν ἔρημον·
ὅτι ὡς οὐδὲν ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἷμα,
καὶ ὅπου οὐκ ἔστιν βοήθεια, καταβαλεῖ σε.
17 μετὰ μωροῦ μὴ συμβουλεύου·
οὐ γὰρ δυνήσεται λόγον στέξαι.
18 ἐνώπιον ἀλλοτρίου μὴ ποιήσῃς κρυπτόν·
οὐ γὰρ γινώσκεις τί τέξεται.
19 παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔκφαινε σὴν καρδίαν,
καὶ μὴ ἀναφερέτω σοι χάριν.
9 1 Μὴ ζήλου γυναῖκα τοῦ κόλπου σου
μηδὲ διδάξῃς ἐπὶ σεαυτὸν παιδείαν πονηράν.
2 μὴ δῷς γυναικὶ τὴν ψυχήν σου
ἐπιβῆναι αὐτὴν ἐπὶ τὴν ἰσχύν σου.
3 μὴ ὑπάντα γυναικὶ ἑταιριζομένῃ,
μήποτε ἐμπέσῃς εἰς τὰς παγίδας αὐτῆς.
4 μετὰ ψαλλούσης μὴ ἐνδελέχιζε,
μήποτε ἁλῷς ἐν τοῖς ἐπιχειρήμασιν αὐτῆς.
5 παρθένον μὴ καταμάνθανε,
μήποτε σκανδαλισθῇς ἐν τοῖς ἐπιτιμίοις αὐτῆς.
6 μὴ δῷς πόρναις τὴν ψυχήν σου,
ἵνα μὴ ἀπολέσῃς τὴν κληρονομίαν σου.
7 μὴ περιβλέπου ἐν ῥύμαις πόλεως
καὶ ἐν ταῖς ἐρήμοις αὐτῆς μὴ πλανῶ.
8 ἀπόστρεψον ὀφθαλμὸν ἀπὸ γυναικὸς εὐμόρφου
καὶ μὴ καταμάνθανε κάλλος ἀλλότριον·

15[2] βαρυν.] pr. κατα B† || 19[1] σην καρδ.] καρδ. σου SA
9 1[2] παιδ.] καρδιαν S† || 5[2] σκανδαλισθης] -λιση σε SV† || 6[2] ινα μη ατιμαζωνται οι προγονοι σου S*†: ex 8 4; > V† || 7[2] ερημοις] ρυμαις S*† || 8[1] οφθ.] + σου S[c]

ἐν κάλλει γυναικὸς πολλοὶ ἐπλανήθησαν,
καὶ ἐκ τούτου φιλία ὡς πῦρ ἀνακαίεται.
9 μετὰ ὑπάνδρου γυναικὸς μὴ κάθου τὸ σύνολον
καὶ μὴ συμβολοκοπήσῃς μετ' αὐτῆς ἐν οἴνῳ,
μήποτε ἐκκλίνῃ ἡ ψυχή σου ἐπ' αὐτὴν
καὶ τῷ πνεύματί σου ὀλίσθῃς εἰς ἀπώλειαν.
10 Μὴ ἐγκαταλίπῃς φίλον ἀρχαῖον,
ὁ γὰρ πρόσφατος οὐκ ἔστιν ἔφισος αὐτῷ·
οἶνος νέος φίλος νέος·
ἐὰν παλαιωθῇ, μετ' εὐφροσύνης πίεσαι αὐτόν.
11 μὴ ζηλώσῃς δόξαν ἁμαρτωλοῦ·
οὐ γὰρ οἶδας τί ἔσται ἡ καταστροφὴ αὐτοῦ.
12 μὴ εὐδοκήσῃς ἐν εὐδοκίᾳ ἀσεβῶν·
μνήσθητι ὅτι ἕως ᾅδου οὐ μὴ δικαιωθῶσιν.
13 μακρὰν ἄπεχε ἀπὸ ἀνθρώπου, ὃς ἔχει ἐξουσίαν τοῦ φονεύειν,
καὶ οὐ μὴ ὑποπτεύσῃς φόβον θανάτου·
κἂν προσέλθῃς, μὴ πλημμελήσῃς,
ἵνα μὴ ἀφέληται τὴν ζωήν σου·
ἐπίγνωθι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις
καὶ ἐπὶ ἐπάλξεων πόλεως περιπατεῖς.
14 κατὰ τὴν ἰσχύν σου στόχασαι τοὺς πλησίον
καὶ μετὰ σοφῶν συμβουλεύου.
15 μετὰ συνετῶν ἔστω ὁ διαλογισμός σου
καὶ πᾶσα διήγησίς σου ἐν νόμῳ ὑψίστου.
16 ἄνδρες δίκαιοι ἔστωσαν σύνδειπνοί σου,
καὶ ἐν φόβῳ κυρίου ἔστω τὸ καύχημά σου.
17 ἐν χειρὶ τεχνιτῶν ἔργον ἐπαινεσθήσεται,
καὶ ὁ ἡγούμενος λαοῦ σοφὸς ἐν λόγῳ αὐτοῦ.
18 φοβερὸς ἐν πόλει αὐτοῦ ἀνὴρ γλωσσώδης,
καὶ ὁ προπετὴς ἐν λόγῳ αὐτοῦ μισηθήσεται.
10 1 Κριτὴς σοφὸς παιδεύσει τὸν λαὸν αὐτοῦ,
καὶ ἡγεμονία συνετοῦ τεταγμένη ἔσται.
2 κατὰ τὸν κριτὴν τοῦ λαοῦ οὕτως καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ,
καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως πάντες οἱ κατοικοῦντες
αὐτήν.

9^2 μετ αυτης / εν οινω] tr. Sᶜ† | 9^4 ολισθης (ab aor. II ὤλισθον) SVmu. (cf. 28 26)] -θησης (ab aor. I ὠλίσθησα) B: cf. 14 1 25 8 3 24; -θηση A || 10^2 επισος A: cf. 31 27 et Thack. p. 126 || 11^2 τι] τις S*A || 12^1 εν > SA || 13^1 εξουσιας S*† | φονευσαι B* | 13^2 φοβω S*† | 13^3 καν] και μην S*† | 13^4 αφελη A† | 13^5 παγιδος A† | 13^6 πολεων BASᶜ || 14^1 τους] τω A† | 14^2 συμβουλ.] συμ > SA || 15^1] pr. και B | 15^2 πασα] + η ASᶜ || 17^1 επαινεσθ. B*S*A†] σ > rel.: cf. Thack. p. 219 | 17^2 λογοις S*†

10 2^1 λαου] + αυτου BS*A | και > S*A

3 βασιλεὺς ἀπαίδευτος ἀπολεῖ τὸν λαὸν αὐτοῦ,
καὶ πόλις οἰκισθήσεται ἐν συνέσει δυναστῶν.
4 ἐν χειρὶ κυρίου ἡ ἐξουσία τῆς γῆς,
καὶ τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς.
5 ἐν χειρὶ κυρίου εὐοδία ἀνδρός,
καὶ προσώπῳ γραμματέως ἐπιθήσει δόξαν αὐτοῦ.
6 Ἐπὶ παντὶ ἀδικήματι μὴ μηνιάσῃς τῷ πλησίον
καὶ μὴ πρᾶσσε μηδὲν ἐν ἔργοις ὕβρεως.
7 μισητὴ ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων ὑπερηφανία,
καὶ ἐξ ἀμφοτέρων πλημμελὴς ἡ ἀδικία.
8 βασιλεία ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος μετάγεται
διὰ ἀδικίας καὶ ὕβρεις καὶ χρήματα.
9 τί ὑπερηφανεύεται γῆ καὶ σποδός;
ὅτι ἐν ζωῇ ἔρριψα τὰ ἐνδόσθια αὐτοῦ.
10 μακρὸν ἀρρώστημα, σκώπτει ἰατρός·
καὶ βασιλεὺς σήμερον, καὶ αὔριον τελευτήσει.
11 ἐν γὰρ τῷ ἀποθανεῖν ἄνθρωπον
κληρονομήσει ἑρπετὰ καὶ θηρία καὶ σκώληκας.
12 Ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἀνθρώπου ἀφίστασθαι ἀπὸ κυρίου,
καὶ ἀπὸ τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν ἀπέστη ἡ καρδία αὐτοῦ.
13 ὅτι ἀρχὴ ὑπερηφανίας ἁμαρτία,
καὶ ὁ κρατῶν αὐτῆς ἐξομβρήσει βδέλυγμα·
διὰ τοῦτο παρεδόξασεν κύριος τὰς ἐπαγωγὰς
καὶ κατέστρεψεν εἰς τέλος αὐτούς.
14 θρόνους ἀρχόντων καθεῖλεν ὁ κύριος
καὶ ἐκάθισεν πραεῖς ἀντ' αὐτῶν·
15 ῥίζας ἐθνῶν ἐξέτιλεν ὁ κύριος
καὶ ἐφύτευσεν ταπεινοὺς ἀντ' αὐτῶν·
16 χώρας ἐθνῶν κατέστρεψεν ὁ κύριος
καὶ ἀπώλεσεν αὐτὰς ἕως θεμελίων γῆς·
17 ἐξῆρεν ἐξ αὐτῶν καὶ ἀπώλεσεν αὐτοὺς
καὶ κατέπαυσεν ἀπὸ γῆς τὸ μνημόσυνον αὐτῶν.
18 οὐκ ἔκτισται ἀνθρώποις ὑπερηφανία
οὐδὲ ὀργὴ θυμοῦ γεννήμασιν γυναικῶν.

4^1 η > B || 5^2 αυτου > Sᶜ || 6^1 μηνιασης (cf. 40 4^4)] α > SA: cf. 28 7 || 7^1 υπερηφ.] pr. η Sᶜ | 7^2 πλημμελης η αδικια Ra.] -ληση αδ. S*AV†, -λησει αδ. pl., -λησει αδικα B†, -λ⟨ε⟩ια αδικιας Sᶜ || 9^2 εν ζωη (+ αυτου compl.) ερριψα] και εν γη αυτου εκριψ⟨ε⟩ι Sᶜ† || 10^1 ιατρον Sᶜ† | 10^2 σημ. και αυρ.] σημ. και αυτος αυρ. S*†, ος σημ. αυρ. δε Sᶜ† || 11^2 και ult. > B†, και σκωλ. > S*† | σκωληκες SˢV || 12^1 αφιστασθαι pau.] -σταμενου BSA || 13^1 υπερηφανια αμαρτιας A* || 15^1 εξετ(ε)ιλεν] εξειλεν S*, εξηρεν V† | o > S || 16^2 εως] εκ CSᶜ† || 17^1 εξηρανεν B | εξ αυτων] αυτους ASᶜ | 17^2 απο] εκ S || 18^2 γενν.] pr. εν Sᶜ

19 Σπέρμα ἔντιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου.
σπέρμα ἔντιμον ποῖον; οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον.
σπέρμα ἄτιμον ποῖον; σπέρμα ἀνθρώπου.
σπέρμα ἄτιμον ποῖον; οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς.
20 ἐν μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ἔντιμος,
καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.
22 πλούσιος καὶ ἔνδοξος καὶ πτωχός,
τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου.
23 οὐ δίκαιον ἀτιμάσαι πτωχὸν συνετόν,
καὶ οὐ καθήκει δοξάσαι ἄνδρα ἁμαρτωλόν.
24 μεγιστὰν καὶ κριτὴς καὶ δυνάστης δοξασθήσεται,
καὶ οὐκ ἔστιν αὐτῶν τις μείζων τοῦ φοβουμένου τὸν κύριον.
25 οἰκέτῃ σοφῷ ἐλεύθεροι λειτουργήσουσιν,
καὶ ἀνὴρ ἐπιστήμων οὐ γογγύσει.
26 Μὴ σοφίζου ποιῆσαι τὸ ἔργον σου
καὶ μὴ δοξάζου ἐν καιρῷ στενοχωρίας σου.
27 κρείσσων ἐργαζόμενος καὶ περισσεύων ἐν πᾶσιν
ἢ περιπατῶν δεξαζόμενος καὶ ἀπορῶν ἄρτων.
28 τέκνον, ἐν πραΰτητι δόξασον τὴν ψυχήν σου
καὶ δὸς αὐτῇ τιμὴν κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτῆς.
29 τὸν ἁμαρτάνοντα εἰς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τίς δικαιώσει;
καὶ τίς δοξάσει τὸν ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν αὐτοῦ;
30 πτωχὸς δοξάζεται δι' ἐπιστήμην αὐτοῦ,
καὶ πλούσιος δοξάζεται διὰ τὸν πλοῦτον αὐτοῦ.
31 ὁ δεδοξασμένος ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλούτῳ ποσαχῶς;
καὶ ὁ ἄδοξος ἐν πλούτῳ, καὶ ἐν πτωχείᾳ ποσαχῶς;
11 1 σοφία ταπεινοῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ
καὶ ἐν μέσῳ μεγιστάνων καθίσει αὐτόν.
2 Μὴ αἰνέσῃς ἄνδρα ἐν κάλλει αὐτοῦ
καὶ μὴ βδελύξῃ ἄνθρωπον ἐν ὁράσει αὐτοῦ.
3 μικρὰ ἐν πετεινοῖς μέλισσα,
καὶ ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρπὸς αὐτῆς.
4 ἐν περιβολῇ ἱματίων μὴ καυχήσῃ

19⁴ ποιον > S*† || 20] + (21) προσληψεως(sic Fr.; σ>mss.) αρχη φοβος κυριου, εκβολης δε αρχη σκληρυσμος και υπερηφανια pau. || 23² καθηκεν BA || 24² αυτων τις] tr. S | των φοβουμενων A† || 25¹ σοφω] συνετω S* || 27¹ και] pr. η S*† | και περισσευων / εν πασιν] tr. Sc†, και περ. > B | 27² η περιπατων] + η B†, περιπ. > S | απορων] υστερων A† || 29¹ την > A† | 29² δοξαζει S || 30¹ επιστημης Sc || 31¹ δεδοξασμενος] δε δοξαζομενος B, δοξαζομενος S | πτωχεια ... πλουτω] tr. S | ποσαπλως S | 31² πλουτω ... πτωχεια] tr. S | και ult. > B*S* | ποσαπλως Sc†

11 1¹ ανυψωσεν B | αυτου > B† || 2¹ ανδρα] ανθρωπον S† (non C) | 2² ανθρ.] ανδρα SC† | θρασει S† || 3¹ μελ.] pr. η S | 3²] + εστιν Sc†

καὶ ἐν ἡμέρᾳ δόξης μὴ ἐπαίρου·
ὅτι θαυμαστὰ τὰ ἔργα κυρίου,
καὶ κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀνθρώποις.
5 πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπὶ ἐδάφους,
ὁ δὲ ἀνυπονόητος ἐφόρεσεν διάδημα.
6 πολλοὶ δυνάσται ἠτιμάσθησαν σφόδρα,
καὶ ἔνδοξοι παρεδόθησαν εἰς χεῖρας ἑτέρων.
7 Πρὶν ἐξετάσῃς, μὴ μέμψῃ·
νόησον πρῶτον καὶ τότε ἐπιτίμα.
8 πρὶν ἢ ἀκοῦσαι μὴ ἀποκρίνου
καὶ ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλλου.
9 περὶ πράγματος, οὗ οὐκ ἔστιν σοι χρεία, μὴ ἔριζε
καὶ ἐν κρίσει ἁμαρτωλῶν μὴ συνέδρευε.
10 Τέκνον, μὴ περὶ πολλὰ ἔστωσαν αἱ πράξεις σου·
ἐὰν πληθύνῃς, οὐκ ἀθῳωθήσῃ·
καὶ ἐὰν διώκῃς, οὐ μὴ καταλάβῃς·
καὶ οὐ μὴ ἐκφύγῃς διαδράς.
11 ἔστιν κοπιῶν καὶ πονῶν καὶ σπεύδων,
καὶ τόσῳ μᾶλλον ὑστερεῖται.
12 ἔστιν νωθρὸς προσδεόμενος ἀντιλήμψεως,
ὑστερῶν ἰσχύι καὶ πτωχείᾳ περισσεύει·
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπέβλεψαν αὐτῷ εἰς ἀγαθά,
καὶ ἀνώρθωσεν αὐτὸν ἐκ ταπεινώσεως αὐτοῦ
13 καὶ ἀνύψωσεν κεφαλὴν αὐτοῦ,
καὶ ἀπεθαύμασαν ἐπ' αὐτῷ πολλοί.
14 ἀγαθὰ καὶ κακά, ζωὴ καὶ θάνατος,
πτωχεία καὶ πλοῦτος παρὰ κυρίου ἐστίν.
17 δόσις κυρίου παραμένει εὐσεβέσιν,
καὶ ἡ εὐδοκία αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα εὐοδωθήσεται.
18 ἔστιν πλουτῶν ἀπὸ προσοχῆς καὶ σφιγγίας αὐτοῦ,
καὶ αὕτη ἡ μερὶς τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ·
19 ἐν τῷ εἰπεῖν αὐτόν Εὗρον ἀνάπαυσιν
καὶ νῦν φάγομαι ἐκ τῶν ἀγαθῶν μου,
καὶ οὐκ οἶδεν τίς καιρὸς παρελεύσεται
καὶ καταλείψει αὐτὰ ἑτέροις καὶ ἀποθανεῖται.

4⁴ ανθρ.] pr. εν B || 6² εταιρων B*S || 7¹ πριν] + η SA || 8¹ πριν η] η > SA || 9¹ χρεια (cf. 3 22)] > SA || 10² εαν] + γαρ S | αθωος εση S* || 11² τοσω (cf. 13 9)] τοσουτω S*Bc, ποσω A† || 12¹ προσδ.] pr. και BSc | 12² ισχυι] pr. εν Sc† | περισσευων S | 12³ ο οφθαλμος et επεβλεψεν S*V† || 14] + (15) σοφια και επιστημη και γνωσις νομου παρα κυριου, αγαπησις και οδοι καλων εργων παρ αυτου εστιν (16) πλανη και σκοτος αμαρτωλοις συνεκτισται, τοις δε γαυριωσιν επι κακια συγγηρα κακα compl. || 17¹ ευλαβεσιν Sc† | 17² ευοδωθ.] ευ δοθ. S† || 18² του] pr. απο S*

20 Στῆθι ἐν διαθήκῃ σου καὶ ὁμίλει ἐν αὐτῇ
καὶ ἐν τῷ ἔργῳ σου παλαιώθητι.
21 μὴ θαύμαζε ἐν ἔργοις ἁμαρτωλοῦ,
πίστευε δὲ κυρίῳ καὶ ἔμμενε τῷ πόνῳ σου·
ὅτι κοῦφον ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίου
διὰ τάχους ἐξάπινα πλουτίσαι πένητα.
22 εὐλογία κυρίου ἐν μισθῷ εὐσεβοῦς,
καὶ ἐν ὥρᾳ ταχινῇ ἀναθάλλει εὐλογίαν αὐτοῦ.
23 μὴ εἴπῃς Τίς ἐστίν μου χρεία,
καὶ τίνα ἀπὸ τοῦ νῦν ἔσται μου τὰ ἀγαθά;
24 μὴ εἴπῃς Αὐτάρκη μοί ἐστιν,
καὶ τί ἀπὸ τοῦ νῦν κακωθήσομαι;
25 ἐν ἡμέρᾳ ἀγαθῶν ἀμνησία κακῶν,
καὶ ἐν ἡμέρᾳ κακῶν οὐ μνησθήσεται ἀγαθῶν·
26 ὅτι κοῦφον ἔναντι κυρίου ἐν ἡμέρᾳ τελευτῆς
ἀποδοῦναι ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ.
27 κάκωσις ὥρας ἐπιλησμονὴν ποιεῖ τρυφῆς,
καὶ ἐν συντελείᾳ ἀνθρώπου ἀποκάλυψις ἔργων αὐτοῦ.
28 πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδένα,
καὶ ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωσθήσεται ἀνήρ.
29 Μὴ πάντα ἄνθρωπον εἴσαγε εἰς τὸν οἶκόν σου·
πολλὰ γὰρ τὰ ἔνεδρα τοῦ δολίου.
30 πέρδιξ θηρευτὴς ἐν καρτάλλῳ, οὕτως καρδία ὑπερηφάνου,
καὶ ὡς ὁ κατάσκοπος ἐπιβλέπει πτῶσιν·
31 τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μεταστρέφων ἐνεδρεύει
καὶ ἐν τοῖς αἱρετοῖς ἐπιθήσει μῶμον.
32 ἀπὸ σπινθῆρος πυρὸς πληθύνεται ἀνθρακιά,
καὶ ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς εἰς αἷμα ἐνεδρεύει.
33 πρόσεχε ἀπὸ κακούργου, πονηρὰ γὰρ τεκταίνει,
μήποτε μῶμον εἰς τὸν αἰῶνα δῷ σοι.
34 ἐνοίκισον ἀλλότριον, καὶ διαστρέψει σε ἐν ταραχαῖς
καὶ ἀπαλλοτριώσει σε τῶν ἰδίων σου.
12 1 Ἐὰν εὖ ποιῇς, γνῶθι τίνι ποιεῖς,
καὶ ἔσται χάρις τοῖς ἀγαθοῖς σου.
2 εὖ ποίησον εὐσεβεῖ, καὶ εὑρήσεις ἀνταπόδομα,
καὶ εἰ μὴ παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ τοῦ ὑψίστου.
3 οὐκ ἔσται ἀγαθὰ τῷ ἐνδελεχίζοντι εἰς κακὰ

21² δε > B† | κυριω] pr. τω B || 22¹ εν μισθω] εμμεσω A† || 23² μου τα] μοι S* || 25¹ αγαθη A || 26¹ εναντι] εν οφθαλμοις A || 28² ανηρ > A† || 30¹ καρταλλω] + αυτου S*† || 31² αιρετοις] ερετοις pau., ετεροις A† || 32¹ πληθυνθησεται B*Sᶜ || 33¹ τεκταινεται S*: cf. 27 22 || 34¹ ταραχη S
12 2² παρ] παρα B† | του > B || 3¹ εστιν B

καὶ τῷ ἐλεημοσύνην μὴ χαριζομένῳ.
4 δὸς τῷ εὐσεβεῖ καὶ μὴ ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.
5 εὖ ποίησον ταπεινῷ καὶ μὴ δῷς ἀσεβεῖ·
ἐμπόδισον τοὺς ἄρτους αὐτοῦ καὶ μὴ δῷς αὐτῷ,
ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυναστεύσῃ·
διπλάσια γὰρ κακὰ εὑρήσεις
ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς, οἷς ἂν ποιήσῃς αὐτῷ.
6 ὅτι καὶ ὁ ὕψιστος ἐμίσησεν ἁμαρτωλοὺς
καὶ τοῖς ἀσεβέσιν ἀποδώσει ἐκδίκησιν.
7 δὸς τῷ ἀγαθῷ καὶ μὴ ἀντιλάβῃ τοῦ ἁμαρτωλοῦ.
8 Οὐκ ἐκδικηθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος,
καὶ οὐ κρυβήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρός.
9 ἐν ἀγαθοῖς ἀνδρὸς οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύπῃ,
καὶ ἐν τοῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος διαχωρισθήσεται.
10 μὴ πιστεύσῃς τῷ ἐχθρῷ σου εἰς τὸν αἰῶνα·
ὡς γὰρ ὁ χαλκὸς ἰοῦται, οὕτως ἡ πονηρία αὐτοῦ·
11 καὶ ἐὰν ταπεινωθῇ καὶ πορεύηται συγκεκυφώς,
ἐπίστησον τὴν ψυχήν σου καὶ φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ
καὶ ἔσῃ αὐτῷ ὡς ἐκμεμαχὼς ἔσοπτρον
καὶ γνώσῃ ὅτι οὐκ εἰς τέλος κατίωσεν.
12 μὴ στήσῃς αὐτὸν παρὰ σεαυτῷ,
μὴ ἀνατρέψας σε στῇ ἐπὶ τὸν τόπον σου·
μὴ καθίσῃς αὐτὸν ἐκ δεξιῶν σου,
μήποτε ζητήσῃ τὴν καθέδραν σου
καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐπιγνώσῃ τοὺς λόγους μου
καὶ ἐπὶ τῶν ῥημάτων μου κατανυγήσῃ.
13 τίς ἐλεήσει ἐπαοιδὸν ὀφιόδηκτον
καὶ πάντας τοὺς προσάγοντας θηρίοις;
14 οὕτως τὸν προσπορευόμενον ἀνδρὶ ἁμαρτωλῷ
καὶ συμφυρόμενον ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ.
15 ὥραν μετὰ σοῦ διαμενεῖ,
καὶ ἐὰν ἐκκλίνῃς, οὐ μὴ καρτερήσῃ.
16 καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ γλυκανεῖ ὁ ἐχθρὸς

4 αντιλαμβανου A†: cf. 7 | του > S || 5¹ ταπεινω] pr. τω B† | ασεβει] pr. τω Sᶜ† | 5² αυτου > S*† | 5⁴ ευρησουσιν A† | 5⁵ ποιης S* || 7 αντιλαβου A†: cf. 4 | του > SA || 8¹ ουκ εκδικηθ.] ουκ εκδιωχθ. pau., ουκ ενβληθ. A†, ουκ εκβληθ. pau., ου γνωσθ. Sᶜ†, ουκ επιγνωσθ. pau., ουκ εκφανησεται pau.; ου κρυβησεται pau.: ex 8² || 11² τη ψυχη A† | 11⁴ κατιωται A† || 12¹ σεαυτον B | 12² αναστρεψας SA: cf. 16² | του τοπου Sᶜ | 12⁵ εσχατω BV†: cf. 1 13 | 12⁶] + μη δεσμευσης δις αμαρτιαν, εν γαρ μια ουκ αθωωθηση Bˢ† || 14² συνφυρουμ. S†, συμφερομ. A† || 16¹ γλυκαινει S*V† | 16¹ fin.] + και πολλα ψιθυρισει και ερει σοι καλα λεγων Bˢ†

καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ βουλεύσεται ἀνατρέψαι σε εἰς βόθρον·
ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ δακρύσει ὁ ἐχθρός,
καὶ ἐὰν εὕρῃ καιρόν, οὐκ ἐμπλησθήσεται ἀφ' αἵματος.
17 κακὰ ἐὰν ὑπαντήσῃ σοι, εὑρήσεις αὐτὸν πρότερον ἐκεῖ σου,
καὶ ὡς βοηθῶν ὑποσχάσει πτέρναν σου·
18 τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει καὶ ἐπικροτήσει ταῖς χερσὶν αὐτοῦ
καὶ πολλὰ διαψιθυρίσει καὶ ἀλλοιώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ.
13 1 Ὁ ἁπτόμενος πίσσης μολυνθήσεται,
καὶ ὁ κοινωνῶν ὑπερηφάνῳ ὁμοιωθήσεται αὐτῷ.
2 βάρος ὑπὲρ σὲ μὴ ἄρῃς
καὶ ἰσχυροτέρῳ σου καὶ πλουσιωτέρῳ μὴ κοινώνει.
τί κοινωνήσει χύτρα πρὸς λέβητα;
αὕτη προσκρούσει, καὶ αὕτη συντριβήσεται.
3 πλούσιος ἠδίκησεν, καὶ αὐτὸς προσενεβριμήσατο·
πτωχὸς ἠδίκηται, καὶ αὐτὸς προσδεηθήσεται.
4 ἐὰν χρησιμεύσῃς, ἐργᾶται ἐν σοί·
καὶ ἐὰν ὑστερήσῃς, καταλείψει σε.
5 ἐὰν ἔχῃς, συμβιώσεταί σοι
καὶ ἀποκενώσει σε, καὶ αὐτὸς οὐ πονέσει.
6 χρείαν ἔσχηκέν σου, καὶ ἀποπλανήσει σε
καὶ προσγελάσεταί σοι καὶ δώσει σοι ἐλπίδα·
λαλήσει σοι καλὰ καὶ ἐρεῖ Τίς ἡ χρεία σου;
7 καὶ αἰσχυνεῖ σε ἐν τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ,
ἕως οὗ ἀποκενώσῃ σε δὶς ἢ τρίς,
καὶ ἐπ' ἐσχάτων καταμωκήσεταί σου·
μετὰ ταῦτα ὄψεταί σε καὶ καταλείψει σε
καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ κινήσει ἐπὶ σοί.
8 πρόσεχε μὴ ἀποπλανηθῇς
καὶ μὴ ταπεινωθῇς ἐν ἀφροσύνῃ σου.
9 Προσκαλεσαμένου σε δυνάστου ὑποχωρῶν γίνου,
καὶ τόσῳ μᾶλλόν σε προσκαλέσεται·
10 μὴ ἔμπιπτε, μὴ ἀπωσθῇς,
καὶ μὴ μακρὰν ἀφίστω, ἵνα μὴ ἐπιλησθῇς.
11 μὴ ἔπεχε ἰσηγορεῖσθαι μετ' αὐτοῦ
καὶ μὴ πίστευε τοῖς πλείοσιν λόγοις αὐτοῦ·

16² τη > S* | αναστρεψαι S: cf. 12² | 16³ εν > S*† || 17¹ εαν] αν B | εκει σου BS*AV] tr. Sᶜpl. || 18¹ την κεφ. αυτου / κιν.] tr. B† | αυτου 2⁰ > S* | 18² διαψιθυριζει A†

13 2² πλουσ.] + σου SA | 2³ κυθρα S†: cf. Thack. § 7, 8 || 3² προσαπ⟨ε⟩ιληθ. S || 6³ σοι > S† || 7² αποκενωσει SA | 7³ εσχατω BS*Apau.: cf. 1 13 | 7⁴ καλυψει S† || 8² μη > S | αφροσυνη unus cod.] ευφροσ. rel.: cf. 24² || 9² σε προσκαλ.] tr. B || 10¹ μη 2⁰] pr. ινα B || 11¹ εισηγορ. BSACV

ἐκ πολλῆς γὰρ λαλιᾶς πειράσει σε
καὶ ὡς προσγελῶν ἐξετάσει σε.
12 ἀνελεήμων ὁ μὴ συντηρῶν λόγους
καὶ οὐ μὴ φείσηται περὶ κακώσεως καὶ δεσμῶν.
13 συντήρησον καὶ πρόσεχε σφοδρῶς,
ὅτι μετὰ τῆς πτώσεώς σου περιπατεῖς.
15 Πᾶν ζῷον ἀγαπᾷ τὸ ὅμοιον αὐτῷ
καὶ πᾶς ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ·
16 πᾶσα σὰρξ κατὰ γένος συνάγεται,
καὶ τῷ ὁμοίῳ αὐτοῦ προσκολληθήσεται ἀνήρ.
17 τί κοινωνήσει λύκος ἀμνῷ;
οὕτως ἁμαρτωλὸς πρὸς εὐσεβῆ.
18 τίς εἰρήνη ὑαίνῃ πρὸς κύνα;
καὶ τίς εἰρήνη πλουσίῳ πρὸς πένητα;
19 κυνήγια λεόντων ὄναγροι ἐν ἐρήμῳ·
οὕτως νομαὶ πλουσίων πτωχοί.
20 βδέλυγμα ὑπερηφάνῳ ταπεινότης·
οὕτως βδέλυγμα πλουσίῳ πτωχός.
21 πλούσιος σαλευόμενος στηρίζεται ὑπὸ φίλων,
ταπεινὸς δὲ πεσὼν προσαπωθεῖται ὑπὸ φίλων.
22 πλουσίου σφαλέντος πολλοὶ ἀντιλήμπτορες·
ἐλάλησεν ἀπόρρητα, καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν.
ταπεινὸς ἔσφαλεν, καὶ προσεπετίμησαν αὐτῷ·
ἐφθέγξατο σύνεσιν, καὶ οὐκ ἐδόθη αὐτῷ τόπος.
23 πλούσιος ἐλάλησεν, καὶ πάντες ἐσίγησαν
καὶ τὸν λόγον αὐτοῦ ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν.
πτωχὸς ἐλάλησεν καὶ εἶπαν Τίς οὗτος;
κἂν προσκόψῃ, προσανατρέψουσιν αὐτόν.
24 ἀγαθὸς ὁ πλοῦτος, ᾧ μὴ ἔστιν ἁμαρτία,
καὶ πονηρὰ ἡ πτωχεία ἐν στόματι ἀσεβοῦς.
25 Καρδία ἀνθρώπου ἀλλοιοῖ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ,
ἐάν τε εἰς ἀγαθὰ ἐάν τε εἰς κακά.
26 ἴχνος καρδίας ἐν ἀγαθοῖς πρόσωπον ἱλαρόν,
καὶ εὕρεσις παραβολῶν διαλογισμοὶ μετὰ κόπων.
14 1 μακάριος ἀνήρ, ὃς οὐκ ὠλίσθησεν ἐν τῷ στόματι αὐτοῦ
καὶ οὐ κατενύγη ἐν λύπῃ ἁμαρτιῶν·

13] + (14) ακουων αυτα εν υπνω σου γρηγορησον, παση ζωη σου αγαπα τον κυριον, και επικαλου αυτον εις σωτηριαν σου pau. || 21² ταπ.] πτωχος S* || 22³ εσφαλη A†: cf. Thack. p. 286 || 23⁴ προσανατρεπουσιν A || 24¹ αγαθος] + εστιν A† | εστιν] pr. προσ Sᶜ | 24² στομασιν B | ευσεβους B†: cf. 8² et Eccl. 3 16 || 25² τε 1⁰ > B† || 26² ευρεσεις A | κοπου B

14 1¹ τω > BS | 1² αμαρτιας B

2 μακάριος οὗ οὐ κατέγνω ἡ ψυχὴ αὐτοῦ,
καὶ ὃς οὐκ ἔπεσεν ἀπὸ τῆς ἐλπίδος αὐτοῦ.
3 Ἀνδρὶ μικρολόγῳ οὐ καλὸς ὁ πλοῦτος,
καὶ ἀνθρώπῳ βασκάνῳ ἵνα τί χρήματα;
4 ὁ συνάγων ἀπὸ τῆς ψυχῆς αὐτοῦ συνάγει ἄλλοις,
καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ τρυφήσουσιν ἕτεροι.
5 ὁ πονηρὸς ἑαυτῷ τίνι ἀγαθὸς ἔσται;
καὶ οὐ μὴ εὐφρανθήσεται ἐν τοῖς χρήμασιν αὐτοῦ.
6 τοῦ βασκαίνοντος ἑαυτὸν οὐκ ἔστιν πονηρότερος,
καὶ τοῦτο ἀνταπόδομα τῆς κακίας αὐτοῦ·
7 κἂν εὖ ποιῇ, ἐν λήθῃ ποιεῖ,
καὶ ἐπ' ἐσχάτων ἐκφαίνει τὴν κακίαν αὐτοῦ.
8 πονηρὸς ὁ βασκαίνων ὀφθαλμῷ,
ἀποστρέφων πρόσωπον καὶ ὑπερορῶν ψυχάς.
9 πλεονέκτου ὀφθαλμὸς οὐκ ἐμπίπλαται μερίδι,
καὶ ἀδικία πονηρὰ ἀναξηραίνει ψυχήν.
10 ὀφθαλμὸς πονηρὸς φθονερὸς ἐπ' ἄρτῳ
καὶ ἐλλιπὴς ἐπὶ τῆς τραπέζης αὐτοῦ.
11 Τέκνον, καθὼς ἐὰν ἔχῃς, εὖ ποίει σεαυτὸν
καὶ προσφορὰς κυρίῳ ἀξίως πρόσαγε·
12 μνήσθητι ὅτι θάνατος οὐ χρονιεῖ
καὶ διαθήκη ᾅδου οὐχ ὑπεδείχθη σοι·
13 πρίν σε τελευτῆσαι εὖ ποίει φίλῳ
καὶ κατὰ τὴν ἰσχύν σου ἔκτεινον καὶ δὸς αὐτῷ.
14 μὴ ἀφυστερήσῃς ἀπὸ ἀγαθῆς ἡμέρας,
καὶ μερὶς ἐπιθυμίας ἀγαθῆς μή σε παρελθάτω.
15 οὐχὶ ἑτέρῳ καταλείψεις τοὺς πόνους σου
καὶ τοὺς κόπους σου εἰς διαίρεσιν κλήρου;
16 δὸς καὶ λαβὲ καὶ ἀπάτησον τὴν ψυχήν σου,
ὅτι οὐκ ἔστιν ἐν ᾅδου ζητῆσαι τρυφήν.
17 πᾶσα σὰρξ ὡς ἱμάτιον παλαιοῦται·
ἡ γὰρ διαθήκη ἀπ' αἰῶνος Θανάτῳ ἀποθανῇ.
18 ὡς φύλλον θάλλον ἐπὶ δένδρου δασέος,
τὰ μὲν καταβάλλει, ἄλλα δὲ φύει,
οὕτως γενεὰ σαρκὸς καὶ αἵματος,
ἡ μὲν τελευτᾷ, ἑτέρα δὲ γεννᾶται.

2[1] μακαρ.] + ανηρ A†: ex 1[1] || 4[2] τρυφησ.] pr. εν Sᶜ || 7[2] εκφανει Sᶜ || 8[1] οφθαλμω] -μον εαυτου A† || 9[1] πλεον.] + δε A† | μεριδα A† | 9[2] αναξηρανει BV† || 10[1] φθονερος] pr. ο Sᶜ† || 11[1] σ(ε)αυτον BSApau.] > V†, -τω pl.: cf. 13 12 2.5 || 12[1] θαν.] pr. ο Sᶜ | 12[2] υπεδ(ε)ιχθη] υποδιχθησεται Sᶜ† || 14[1] απο αγ. > A† || 15[1] ετερος SA | 15[2] διαιρεσ(ε)ις ASᶜ | κληρων A || 16[1] αποτησον A†, απαιτησον S*, αγιασον SᶜV | 16[2] αδη AV† | τρυφης A† || 18[3] ουτω(ς)] + και SA

19 πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει,
καὶ ὁ ἐργαζόμενος αὐτὸ μετ' αὐτοῦ ἀπελεύσεται.
20 Μακάριος ἀνήρ, ὃς ἐν σοφίᾳ μελετήσει
καὶ ὃς ἐν συνέσει αὐτοῦ διαλεχθήσεται,
21 ὁ διανοούμενος τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ
καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτῆς ἐννοηθήσεται.
22 ἔξελθε ὀπίσω αὐτῆς ὡς ἰχνευτὴς
καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῆς ἐνέδρευε.
23 ὁ παρακύπτων διὰ τῶν θυρίδων αὐτῆς
καὶ ἐπὶ τῶν θυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσεται,
24 ὁ καταλύων σύνεγγυς τοῦ οἴκου αὐτῆς
καὶ πήξει πάσσαλον ἐν τοῖς τοίχοις αὐτῆς,
25 στήσει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ κατὰ χεῖρας αὐτῆς
καὶ καταλύσει ἐν καταλύματι ἀγαθῶν,
26 θήσει τὰ τέκνα αὐτοῦ ἐν τῇ σκέπῃ αὐτῆς
καὶ ὑπὸ τοὺς κλάδους αὐτῆς αὐλισθήσεται,
27 σκεπασθήσεται ὑπ' αὐτῆς ἀπὸ καύματος
καὶ ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆς καταλύσει.
15 1 Ὁ φοβούμενος κύριον ποιήσει αὐτό,
καὶ ὁ ἐγκρατὴς τοῦ νόμου καταλήμψεται αὐτήν·
2 καὶ ὑπαντήσεται αὐτῷ ὡς μήτηρ
καὶ ὡς γυνὴ παρθενίας προσδέξεται αὐτόν·
3 ψωμιεῖ αὐτὸν ἄρτον συνέσεως
καὶ ὕδωρ σοφίας ποτίσει αὐτόν·
4 στηριχθήσεται ἐπ' αὐτὴν καὶ οὐ μὴ κλιθῇ,
καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐφέξει καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ·
5 καὶ ὑψώσει αὐτὸν παρὰ τοὺς πλησίον αὐτοῦ
καὶ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ·
6 εὐφροσύνην καὶ στέφανον ἀγαλλιάματος εὑρήσει
καὶ ὄνομα αἰῶνος κατακληρονομήσει.
7 οὐ μὴ καταλήμψονται αὐτὴν ἄνθρωποι ἀσύνετοι,
καὶ ἄνδρες ἁμαρτωλοὶ οὐ μὴ ἴδωσιν αὐτήν·
8 μακρὰν ἐστὶν ὑπερηφανίας,
καὶ ἄνδρες ψεῦσται οὐ μὴ μνησθήσονται αὐτῆς.

20[1] μελετησει Sᶜ(†)] τελευτησει BS*A | 20[2] διαδεχθ. A || 21[1] ο > A | 21[2] εννοηθ.] εν > B† || 22[2] οδοις] pr. ει B*†, pr. εισ Bᶜ† || 24[2] και > Sᶜ† | πησσει A† | τοιχοις] οικοις S*† || 26[1] θησει] και στησει S*A | τη > A | σκηνη S*† || 27[1] pr. και S*† | υπ] απ S*A

15 1[2] αυτην] -τον A† || 2[1] υπαντησει SA: cf. Thack. p. 231 || 3[2] ποτιει SA || 4[1] στηριχθ. (cf. 24 10 42 17)] στηρισθ. SACVpau.: cf. 39 32 et Thack. p. 223 | αυτον S*† | 4[2] αυτη ASᶜ || 5[2] το > B || 6[1] ευρησει > BSᶜ | 6[2] αιωνος (cf. 1 15 2 9[2] 44 18 45 7 49 12)] -νιον B: cf. 17 12 30 17 45 15 et 29[3] | fin.] + αυτον Sᶜ || 7[2] ανδρες] ανθρωποι A

9 Οὐχ ὡραῖος αἶνος ἐν στόματι ἁμαρτωλοῦ,
ὅτι οὐ παρὰ κυρίου ἀπεστάλη·
10 ἐν γὰρ σοφίᾳ ῥηθήσεται αἶνος,
καὶ ὁ κύριος εὐοδώσει αὐτόν.
11 μὴ εἴπῃς ὅτι Διὰ κύριον ἀπέστην·
ἃ γὰρ ἐμίσησεν, οὐ ποιήσει.
12 μὴ εἴπῃς ὅτι Αὐτός με ἐπλάνησεν·
οὐ γὰρ χρείαν ἔχει ἀνὸρὸς ἁμαρτωλοῦ.
13 πᾶν βδέλυγμα ἐμίσησεν ὁ κύριος,
καὶ οὐκ ἔστιν ἀγαπητὸν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν.
14 αὐτὸς ἐξ ἀρχῆς ἐποίησεν ἄνθρωπον
καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν χειρὶ διαβουλίου αὐτοῦ.
15 ἐὰν θέλῃς, συντηρήσεις ἐντολὰς
καὶ πίστιν ποιῆσαι εὐδοκίας.
16 παρέθηκέν σοι πῦρ καὶ ὕδωρ·
οὗ ἐὰν θέλῃς, ἐκτενεῖς τὴν χεῖρά σου.
17 ἔναντι ἀνθρώπων ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος,
καὶ ὃ ἐὰν εὐδοκήσῃ, δοθήσεται αὐτῷ.
18 ὅτι πολλὴ ἡ σοφία τοῦ κυρίου·
ἰσχυρὸς ἐν δυναστείᾳ καὶ βλέπων τὰ πάντα,
19 καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτόν,
καὶ αὐτὸς ἐπιγνώσεται πᾶν ἔργον ἀνθρώπου.
20 οὐκ ἐνετείλατο οὐδενὶ ἀσεβεῖν
καὶ οὐκ ἔδωκεν ἄνεσιν οὐδενὶ ἁμαρτάνειν.

16 1 Μὴ ἐπιθύμει τέκνων πλῆθος ἀχρήστων
μηδὲ εὐφραίνου ἐπὶ υἱοῖς ἀσεβέσιν·
2 ἐὰν πληθύνωσιν, μὴ εὐφραίνου ἐπ' αὐτοῖς,
εἰ μή ἐστιν φόβος κυρίου μετ' αὐτῶν.
3 μὴ ἐμπιστεύσῃς τῇ ζωῇ αὐτῶν
καὶ μὴ ἔπεχε ἐπὶ τὸ πλῆθος αὐτῶν·
κρείσσων γὰρ εἷς ἢ χίλιοι
καὶ ἀποθανεῖν ἄτεκνον ἢ ἔχειν τέκνα ἀσεβῆ.
4 ἀπὸ γὰρ ἑνὸς συνετοῦ συνοικισθήσεται πόλις,
φυλὴ δὲ ἀνόμων ἐρημωθήσεται.

11^1 απεστη S*† | 11^2 ποιησει Sm.] -σεις mss. || 12^1 οτι > S || 13^1 ο > B† || 15^1 θελησης S*† | συντηρησε(i. e.-σαι) Sc || 18^1 η > BS*† || 19^2 ανθρωπου] -πων S*, αυτου A† || 20^1] pr. και B | 20^2 εδωσεν A†: cf. Thack. § 23, 10

$16\,1^1$ τεκνον Sc | αχρηστον A || 2^1 πληθυνθωσιν Sc || 3^2 το πληθος] τον τοπον B† | pro sticho 3^3 in textu deleto corrector† codicis S in marg. addidit στεναξ(ε)ις γαρ πενθ(ε)ι αωρω, και εξε(pro αι)φνης αυτων συντελ(ε)ιαν γνωσεται(sic), κρ(ε)ισσων γαρ εις δικαιος ποιων θελημα κυριου, η μυριοι παρανομοι et scripsit δικαιον pro 3^4 και

5 Πολλὰ τοιαῦτα ἑόρακεν ὁ ὀφθαλμός μου,
καὶ ἰσχυρότερα τούτων ἀκήκοεν τὸ οὖς μου.
6 ἐν συναγωγῇ ἁμαρτωλῶν ἐκκαυθήσεται πῦρ,
καὶ ἐν ἔθνει ἀπειθεῖ ἐξεκαύθη ὀργή.
7 οὐκ ἐξιλάσατο περὶ τῶν ἀρχαίων γιγάντων,
οἳ ἀπέστησαν τῇ ἰσχύι αὐτῶν·
8 οὐκ ἐφείσατο περὶ τῆς παροικίας Λωτ,
οὓς ἐβδελύξατο διὰ τὴν ὑπερηφανίαν αὐτῶν·
9 οὐκ ἠλέησεν ἔθνος ἀπωλείας
τοὺς ἐξηρμένους ἐν ἁμαρτίαις αὐτῶν
10 καὶ οὕτως ἑξακοσίας χιλιάδας πεζῶν
τοὺς ἐπισυναχθέντας ἐν σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν.
11 Κἂν ᾖ εἷς σκληροτράχηλος,
θαυμαστὸν τοῦτο εἰ ἀθῳωθήσεται·
ἔλεος γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτῷ,
δυνάστης ἐξιλασμῶν καὶ ἐκχέων ὀργήν.
12 κατὰ τὸ πολὺ ἔλεος αὐτοῦ, οὕτως καὶ πολὺς ὁ ἔλεγχος αὐτοῦ·
ἄνδρα κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ κρινεῖ.
13 οὐκ ἐκφεύξεται ἐν ἁρπάγματι ἁμαρτωλός,
καὶ οὐ μὴ καθυστερήσει ὑπομονὴ εὐσεβοῦς.
14 πάσῃ ἐλεημοσύνῃ ποιήσει τόπον,
ἕκαστος κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ εὑρήσει.
17 Μὴ εἴπῃς ὅτι Ἀπὸ κυρίου κρυβήσομαι,
καὶ ἐξ ὕψους τίς μου μνησθήσεται;
ἐν λαῷ πλείονι οὐ μὴ γνωσθῶ,
τίς γὰρ ἡ ψυχή μου ἐν ἀμετρήτῳ κτίσει;
18 ἰδοὺ ὁ οὐρανὸς καὶ ὁ οὐρανὸς τοῦ οὐρανοῦ,
ἄβυσσος καὶ γῆ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτοῦ σαλευθήσονται·
19 ἅμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς
ἐν τῷ ἐπιβλέψαι εἰς αὐτὰ τρόμῳ συσσείονται.
20 καὶ ἐπ' αὐτοῖς οὐ διανοηθήσεται καρδία,

5^1 εο(uel ω)ρακα εν οφθαλμοις BA | 5^2 μου] σου A† || 9^1 απωλ.] χανααν Smg† | 9^2] + ταυτα παντα εποιησεν εθνεσιν σκληροκαρδιοις, και επι πληθει αγιων αυτου ου παρεκληθη Ss† stichos $10^{1.2}$ asteriscis ornans (asteriscos adposuit idem stichis $18\,12^{1.2}\,23\,24\,18^4$) || 11^3 παρ αυτου B†, παρα κυριου Sc† | 11^4 δυναστων A† || 12^1 πολυς ο] tr. S* | 12^2 κριν(ε)ι] κτινι (i. e. κτεινει) A† || 13^1 αρπαγμασιν B | 13^2 καθυστερηση S | υπομονη (cf. 37 20)] -νην B V†: hoc praefert Sm. || 14] + (15) κυριος εσκληρυνε φαραω μη ειδεναι αυτον, οπως αν γνωσθη ενεργηματα αυτου(uel λυτρου) τη υπ ουρανον (16) παση τη κτισει το ελεος αυτου φανερον, και το φως αυτου και το σκοτος εμερισε τω αδαμαντι pau.: αδαμαντι ex αδαμ? cf. 40 1 || 17^1 απο] παρα A† | 17^2 και] μη B† | υψους τις μου] υψιστου S*† | 17^3 γνωσθω] μνησθω B || 18^1] + του θεου B† | 18^2 γη] pr. η S | εν τη επ. αυτου / σαλ.] tr. B† | σαλευονται Sc

καὶ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ τίς ἐνθυμηθήσεται;
21 καὶ καταιγίς, ἣν οὐκ ὄψεται ἄνθρωπος,
τὰ δὲ πλείονα τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐν ἀποκρύφοις.
22 ἔργα δικαιοσύνης τίς ἀναγγελεῖ;
ἢ τίς ὑπομενεῖ; μακρὰν γὰρ ἡ διαθήκη.
23 ἐλαττούμενος καρδίᾳ διανοεῖται ταῦτα,
καὶ ἀνὴρ ἄφρων καὶ πλανώμενος διανοεῖται μωρά.
24 Ἄκουσόν μου, τέκνον, καὶ μάθε ἐπιστήμην
καὶ ἐπὶ τῶν λόγων μου πρόσεχε τῇ καρδίᾳ σου·
25 ἐκφανῶ ἐν σταθμῷ παιδείαν
καὶ ἐν ἀκριβείᾳ ἀπαγγελῶ ἐπιστήμην.
26 Ἐν κρίσει κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς,
καὶ ἀπὸ ποιήσεως αὐτῶν διέστειλεν μερίδας αὐτῶν.
27 ἐκόσμησεν εἰς αἰῶνα τὰ ἔργα αὐτοῦ
καὶ τὰς ἀρχὰς αὐτῶν εἰς γενεὰς αὐτῶν·
οὔτε ἐπείνασαν οὔτε ἐκοπίασαν
καὶ οὐκ ἐξέλιπον ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν·
28 ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἐξέθλιψεν,
καὶ ἕως αἰῶνος οὐκ ἀπειθήσουσιν τοῦ ῥήματος αὐτοῦ.
29 καὶ μετὰ ταῦτα κύριος εἰς τὴν γῆν ἐπέβλεψεν
καὶ ἐνέπλησεν αὐτὴν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ·
30 ψυχὴ παντὸς ζῴου ἐκάλυψεν τὸ πρόσωπον αὐτῆς,
καὶ εἰς αὐτὴν ἡ ἀποστροφὴ αὐτῶν.
17 1 Κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον
καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐτήν.
2 ἡμέρας ἀριθμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς
καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν ἐπ' αὐτῆς.
3 καθ' ἑαυτὸν ἐνέδυσεν αὐτοὺς ἰσχὺν
καὶ κατ' εἰκόνα αὐτοῦ ἐποίησεν αὐτούς.
4 ἔθηκεν τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ πάσης σαρκὸς
καὶ κατακυριεύειν θηρίων καὶ πετεινῶν.
6 διαβούλιον καὶ γλῶσσαν καὶ ὀφθαλμούς,

21] pr. και καθο ποιει ανθρωπος οψεται ο οφθαλμος αυτου Ss† | 21¹ ανθρ.] pr. πας S*†, + επελευσεται αυτω Sc(†) | 21² αυτων A† || 22¹ αναγγελλει S† || 23¹ ελαττονουμενος A || 25¹ εκφαινω B | εν > S*† | 25² απαγγελλω B(†) || 26² διεστελλεν BS*† || 27¹ αιωνα] pr. τον A† | αυτων S | 27³] + ουτε ησθενησαν S || 28¹ αυτου > S*V† | εξεθλιψεν] εξ > B | 28² των ρηματων Sc† || 29¹ εις] επι A: cf. Ps. 101 20 || 30¹ ψυχη (cf. Exod. 15 5 27 2 Regn. I 19 13 Mal. 2 13 etc.)] ψυχην BA

17 3¹ εαυτον Gr.] -τους mss. | 3² αυτου] εαυ. SA || 4¹] pr. και B† | 4²] + (5) ελαβον χρησιν των πεντε του κυριου ενεργηματων, εκτον δε νουν αυτοις εδωρησατο μεριζων, και τον εβδομον λογον ερμηνεα των ενεργηματων αυτου pau. || 6¹ διαβουλιαν S*†: uox διαβουλια non exstat

ὦτα καὶ καρδίαν ἔδωκεν διανοεῖσθαι αὐτοῖς.
7 ἐπιστήμην συνέσεως ἐνέπλησεν αὐτοὺς
καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπέδειξεν αὐτοῖς.
8 ἔθηκεν τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν
δεῖξαι αὐτοῖς τὸ μεγαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ,
10 καὶ ὄνομα ἁγιασμοῦ αἰνέσουσιν,
ἵνα διηγῶνται τὰ μεγαλεῖα τῶν ἔργων αὐτοῦ.
11 προσέθηκεν αὐτοῖς ἐπιστήμην
καὶ νόμον ζωῆς ἐκληροδότησεν αὐτοῖς.
12 διαθήκην αἰῶνος ἔστησεν μετ' αὐτῶν
καὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ ὑπέδειξεν αὐτοῖς.
13 μεγαλεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν,
καὶ δόξαν φωνῆς αὐτοῦ ἤκουσεν τὸ οὖς αὐτῶν.
14 καὶ εἶπεν αὐτοῖς Προσέχετε ἀπὸ παντὸς ἀδίκου·
καὶ ἐνετείλατο αὐτοῖς ἑκάστῳ περὶ τοῦ πλησίον.
15 Αἱ ὁδοὶ αὐτῶν ἐναντίον αὐτοῦ διὰ παντός,
οὐ κρυβήσονται ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ.
17 ἑκάστῳ ἔθνει κατέστησεν ἡγούμενον,
καὶ μερὶς κυρίου Ισραηλ ἐστίν.
19 ἅπαντα τὰ ἔργα αὐτῶν ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον αὐτοῦ,
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐνδελεχεῖς ἐπὶ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν.
20 οὐκ ἐκρύβησαν αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ,
καὶ πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν ἔναντι κυρίου.
22 ἐλεημοσύνη ἀνδρὸς ὡς σφραγὶς μετ' αὐτοῦ,
καὶ χάριν ἀνθρώπου ὡς κόρην συντηρήσει.
23 μετὰ ταῦτα ἐξαναστήσεται καὶ ἀνταποδώσει αὐτοῖς
καὶ τὸ ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ἀποδώσει·
24 πλὴν μετανοοῦσιν ἔδωκεν ἐπάνοδον
καὶ παρεκάλεσεν ἐκλείποντας ὑπομονήν.
25 Ἐπίστρεφε ἐπὶ κύριον καὶ ἀπόλειπε ἁμαρτίας,
δεήθητι κατὰ πρόσωπον καὶ σμίκρυνον πρόσκομμα·

6² αυτους Sc || 8¹] pr. και A | αυτου] -των S† | 8²] + (9) και καυχασθαι εν τοις θαυμασιοις αυτου Ss, + (9) και εδωκε δι αιωνων καυχασθαι επι τοις θαυμασιοις αυτου compl. || 11¹] pr. και S† | 11² αυτους ASc || 12¹ αιωνιον A†: cf. 15 6 || 13² αυτου] -των BA || 15¹ αυτων] -του A | ενωπιον S | 15² αυτων A | fin.] + (16) αι οδοι αυτων εκ νεοτητος επι τα πονηρα, και ουκ ισχυσαν τας καρδιας αυτων αντι λιθινων ποιησαι σαρκινας (17) εν γαρ μερισμω των εθνων της γης πασης pau. || 17] + (18) ον πρωτογονον οντα τιθηνει παιδεια, και μεριζων φως αγαπησεως ουκ ανιησιν αυτον pau. || 19¹ αυτων] -του S*A | 19² αυτου] -των A† | αυτων] των ανθρωπων S*† || 20] + (21) κυριος δε χρηστος ων και ειδως το πλασμα αυτου, ουτε ανηκεν αυτους ουτε εγκατελιπε φειδομενος αυτων pau. || 22² κοραν SV†: cf. Ps. 16 8 et Thack. § 10,3 || 23¹] pr. και S* | 23² αυτων ult.] -του A† | αποδωσει] pr. αντ S || 25¹ και απολ.] καταλιπε S*†

26 ἐπάναγε ἐπὶ ὕψιστον καὶ ἀπόστρεφε ἀπὸ ἀδικίας
καὶ σφόδρα μίσησον βδέλυγμα.
27 ὑψίστῳ τίς αἰνέσει ἐν ᾅδου
ἀντὶ ζώντων καὶ διδόντων ἀνθομολόγησιν;
28 ἀπὸ νεκροῦ ὡς μηδὲ ὄντος ἀπόλλυται ἐξομολόγησις·
ζῶν καὶ ὑγιὴς αἰνέσει τὸν κύριον.
29 ὡς μεγάλη ἡ ἐλεημοσύνη τοῦ κυρίου
καὶ ἐξιλασμὸς τοῖς ἐπιστρέφουσιν ἐπ᾽ αὐτόν.
30 οὐ γὰρ δύναται πάντα εἶναι ἐν ἀνθρώποις,
ὅτι οὐκ ἀθάνατος υἱὸς ἀνθρώπου.
31 τί φωτεινότερον ἡλίου; καὶ τοῦτο ἐκλείπει·
καὶ πονηρὸν ἐνθυμηθήσεται σὰρξ καὶ αἷμα.
32 δύναμιν ὕψους οὐρανοῦ αὐτὸς ἐπισκέπτεται,
καὶ ἄνθρωποι πάντες γῆ καὶ σποδός.

18 1 Ὁ ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἔκτισεν τὰ πάντα κοινῇ·
2 κύριος μόνος δικαιωθήσεται.
4 οὐθενὶ ἐξεποίησεν ἐξαγγεῖλαι τὰ ἔργα αὐτοῦ·
καὶ τίς ἐξιχνεύσει τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ;
5 κράτος μεγαλωσύνης αὐτοῦ τίς ἐξαριθμήσεται;
καὶ τίς προσθήσει ἐκδιηγήσασθαι τὰ ἐλέη αὐτοῦ;
6 οὐκ ἔστιν ἐλαττῶσαι οὐδὲ προσθεῖναι,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυμάσια τοῦ κυρίου·
7 ὅταν συντελέσῃ ἄνθρωπος, τότε ἄρχεται·
καὶ ὅταν παύσηται, τότε ἀπορηθήσεται.
8 Τί ἄνθρωπος, καὶ τί ἡ χρῆσις αὐτοῦ;
τί τὸ ἀγαθὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κακὸν αὐτοῦ;
9 ἀριθμὸς ἡμερῶν ἀνθρώπου
πολλὰ ἔτη ἑκατόν·
10 ὡς σταγὼν ὕδατος ἀπὸ θαλάσσης καὶ ψῆφος ἄμμου,
οὕτως ὀλίγα ἔτη ἐν ἡμέρᾳ αἰῶνος.
11 διὰ τοῦτο ἐμακροθύμησεν κύριος ἐπ᾽ αὐτοῖς
καὶ ἐξέχεεν ἐπ᾽ αὐτοὺς τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
12 εἶδεν καὶ ἐπέγνω τὴν καταστροφὴν αὐτῶν ὅτι πονηρά·

26[1] επαναγαγε S || 27[1] αδους B*†: cf. Tob. S 3 10; αδη S*† || 29[2] εξιλασμος] -μον S*†, pr. ο Sᶜ† || 30[2] υιος] pr. ο A† || 31[1] τι] το S*† | 31[2] πονηρον] -ρος B*S*†, -ροτερον Sᶜ (pr. τι Sᶜ†), ανηρ ος V | ενθυμηθησεται] -μησεται B, -μ(ε)ιται Sᶜ† | σαρξ] σαρκα B*SV || 32[1] αυτος] pr. και S*† | 32[2] ανθρ.] pr. οι B†

18 2] + και ουκ εστιν αλλος πλην αυτου (3) οιακιζων τον κοσμον εν σπιθαμη χειρος αυτου, και παντα υπακουει τω θεληματι αυτου, αυτος γαρ βασιλευς παντων εν κρατει αυτου, διαστελλων εν αυτοις αγια απο βεβηλων pau. || 4[2] εξιχνευσει (cf. 6 27 42 18)] -νιασει B: cf. 6 1 3 24 28 || 6[2]-του > S || 8[1] τι 1[0]] τις S* || 10[2] εν > S*† || 11[1] κυριος] pr. ο S

διὰ τοῦτο ἐπλήθυνεν τὸν ἐξιλασμὸν αὐτοῦ.
13 ἔλεος ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ,
ἔλεος δὲ κυρίου ἐπὶ πᾶσαν σάρκα·
ἐλέγχων καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων
καὶ ἐπιστρέφων ὡς ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ.
14 τοὺς ἐκδεχομένους παιδείαν ἐλεᾷ
καὶ τοὺς κατασπεύδοντας ἐπὶ τὰ κρίματα αὐτοῦ.
15 Τέκνον, ἐν ἀγαθοῖς μὴ δῷς μῶμον
καὶ ἐν πάσῃ δόσει λύπην λόγων.
16 οὐχὶ καύσωνα ἀναπαύσει δρόσος;
οὕτως κρείσσων λόγος ἢ δόσις.
17 οὐκ ἰδοὺ λόγος ὑπὲρ δόμα ἀγαθόν;
καὶ ἀμφότερα παρὰ ἀνδρὶ κεχαριτωμένῳ.
18 μωρὸς ἀχαρίστως ὀνειδιεῖ,
καὶ δόσις βασκάνου ἐκτήκει ὀφθαλμούς.
19 Πρὶν ἢ λαλῆσαι μάνθανε
καὶ πρὸ ἀρρωστίας θεραπεύου.
20 πρὸ κρίσεως ἐξέταζε σεαυτόν,
καὶ ἐν ὥρᾳ ἐπισκοπῆς εὑρήσεις ἐξιλασμόν.
21 πρὶν ἀρρωστῆσαί σε ταπεινώθητι
καὶ ἐν καιρῷ ἁμαρτημάτων δεῖξον ἐπιστροφήν.
22 μὴ ἐμποδισθῇς τοῦ ἀποδοῦναι εὐχὴν εὐκαίρως
καὶ μὴ μείνῃς ἕως θανάτου δικαιωθῆναι.
23 πρὶν εὔξασθαι ἑτοίμασον σεαυτὸν
καὶ μὴ γίνου ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν κύριον.
24 μνήσθητι θυμοῦ ἐν ἡμέραις τελευτῆς
καὶ καιρὸν ἐκδικήσεως ἐν ἀποστροφῇ προσώπου.
25 μνήσθητι καιρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ πλησμονῆς,
πτωχείαν καὶ ἔνδειαν ἐν ἡμέραις πλούτου.
26 ἀπὸ πρωίθεν ἕως ἑσπέρας μεταβάλλει καιρός,
καὶ πάντα ἐστὶν ταχινὰ ἔναντι κυρίου.
27 Ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ εὐλαβηθήσεται
καὶ ἐν ἡμέραις ἁμαρτιῶν προσέξει ἀπὸ πλημμελείας.
28 πᾶς συνετὸς ἔγνω σοφίαν
καὶ τῷ εὑρόντι αὐτὴν δώσει ἐξομολόγησιν.
29 συνετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐτοὶ ἐσοφίσαντο
καὶ ἀνώμβρησαν παροιμίας ἀκριβεῖς.

13[4] και > Sᶜ || 14[1] ελεει Bᶜ: cf. Prou. 13 9a || 19[1] η > S† || 20[2] εξιλασμον] εξ > A† || 23[1] ευξ.] + σε Sᶜ | σεαυτον] την ευχην σου Sᶜ† || 24[1] θυμου] θεου S*† | ημερα S || 25[1] καιρον] pr. κατα A† | καιρω] ημεραις A || 27[2] και > A || 29[2] παροιμιας] εν -μιαις A*† | ακριβως S*†

30 Ὀπίσω τῶν ἐπιθυμιῶν σου μὴ πορεύου
καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέξεών σου κωλύου·
31 ἐὰν χορηγήσῃς τῇ ψυχῇ σου εὐδοκίαν ἐπιθυμίας,
ποιήσει σε ἐπίχαρμα τῶν ἐχθρῶν σου.
32 μὴ εὐφραίνου ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ,
μὴ προσδεθῇς συμβολῇ αὐτῆς.
33 μὴ γίνου πτωχὸς συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισμοῦ,
καὶ οὐδέν σοί ἐστιν ἐν μαρσιππίῳ.
19 1 ἐργάτης μέθυσος οὐ πλουτισθήσεται·
ὁ ἐξουθενῶν τὰ ὀλίγα κατὰ μικρὸν πεσεῖται.
2 οἶνος καὶ γυναῖκες ἀποστήσουσιν συνετούς,
καὶ ὁ κολλώμενος πόρναις τολμηρότερος ἔσται·
3 σήπη καὶ σκώληκες κληρονομήσουσιν αὐτόν,
καὶ ψυχὴ τολμηρὰ ἐξαρθήσεται.
4 Ὁ ταχὺ ἐμπιστεύων κοῦφος καρδίᾳ,
καὶ ὁ ἁμαρτάνων εἰς ψυχὴν αὐτοῦ πλημμελήσει.
5 ὁ εὐφραινόμενος καρδίᾳ καταγνωσθήσεται,
6 καὶ ὁ μισῶν λαλιὰν ἐλαττονοῦται κακίᾳ.
7 μηδέποτε δευτερώσῃς λόγον,
καὶ οὐθέν σοι οὐ μὴ ἐλαττονωθῇ.
8 ἐν φίλῳ καὶ ἐχθρῷ μὴ διηγοῦ,
καὶ εἰ μή ἐστίν σοι ἁμαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε·
9 ἀκήκοεν γάρ σου καὶ ἐφυλάξατό σε,
καὶ ἐν καιρῷ μισήσει σε.
10 ἀκήκοας λόγον; συναποθανέτω σοι·
θάρσει, οὐ μή σε ῥήξει.
11 ἀπὸ προσώπου λόγου ὠδινήσει μωρὸς
ὡς ἀπὸ προσώπου βρέφους ἡ τίκτουσα.
12 βέλος πεπηγὸς ἐν μηρῷ σαρκός,
οὕτως λόγος ἐν κοιλίᾳ μωροῦ.
13 Ἔλεγξον φίλον, μήποτε οὐκ ἐποίησεν,
καὶ εἴ τι ἐποίησεν, μήποτε προσθῇ.

ante 30 praebent BSA titulum εγκρατ(ε)ια ψυχης (eundem S etiam ante 15 addiderat): cf. 20 27 23 7 24 1 30 1. 14. 16 32 1 33 25 44 1 51 1 || 30^2 κωλυου] pr. μη A† || 31^1 χορηγησης (B*† -σεις)] ευδοκησεις A† | 31^2 ποιησει σε (cf. 6 4 42 11)] ποιησεις S*A || 32^2 προσδεηθης S*A | συμβολη (A$^{(\dagger)}$ -λης)] pr. τη S^c || 33^2 μαρσιππω A, βαλλαντιω S^{c†}

19 1^2] pr. και S^c || 2^2 τολμηρος S || 3^1 σηπη] σηπες S*, σητες B^c | αυτον] την γην S*† || 4^1 ο > S*† | 4^2 πλημμελει S*† || 5 καρδια] πονηρια V, πονηρα S*† | fin.] + ο δε αντοφθαλμων ηδοναις στεφανοι την ζωην αυτου (6) ο εγκρατευομενος γλωσσης αμαχως βιωσεται pau. || 6 ελαττουται S | καρδια A† || 7^1 μηποτε S† | λογον] + εν ευχη S$^{c(\dagger)}$ | 7^2 ελαττοῦηθη A || 8^1 και] + εν B† || 13^2 14^1 > A† || 13^2 τι > S^{c}pl. | μηποτε] ινα μη S

14 ἔλεγξον τὸν πλησίον, μήποτε οὐκ εἶπεν,
καὶ εἰ εἴρηκεν, ἵνα μὴ δευτερώσῃ.
15 ἔλεγξον φίλον, πολλάκις γὰρ γίνεται διαβολή,
καὶ μὴ παντὶ λόγῳ πίστευε.
16 ἔστιν ὀλισθάνων καὶ οὐκ ἀπὸ ψυχῆς,
καὶ τίς οὐχ ἥμαρτεν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτοῦ;
17 ἔλεγξον τὸν πλησίον σου πρὶν ἢ ἀπειλῆσαι
καὶ δὸς τόπον νόμῳ ὑψίστου.
20 Πᾶσα σοφία φόβος κυρίου,
καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ ποίησις νόμου·
22 καὶ οὐκ ἔστιν σοφία πονηρίας ἐπιστήμη,
καὶ οὐκ ἔστιν ὅπου βουλὴ ἁμαρτωλῶν φρόνησις.
23 ἔστιν πανουργία καὶ αὕτη βδέλυγμα,
καὶ ἔστιν ἄφρων ἐλαττούμενος σοφίᾳ·
24 κρείττων ἡττώμενος ἐν συνέσει ἔμφοβος
ἢ περισσεύων ἐν φρονήσει καὶ παραβαίνων νόμον.
25 ἔστιν πανουργία ἀκριβὴς καὶ αὕτη ἄδικος,
καὶ ἔστιν διαστρέφων χάριν τοῦ ἐκφᾶναι κρίμα.
26 ἔστιν πονηρευόμενος συγκεκυφὼς μελανίᾳ,
καὶ τὰ ἐντὸς αὐτοῦ πλήρη δόλου·
27 συγκρύφων πρόσωπον καὶ ἐθελοκωφῶν,
ὅπου οὐκ ἐπεγνώσθη, προφθάσει σε·
28 καὶ ἐὰν ὑπὸ ἐλαττώματος ἰσχύος κωλυθῇ ἁμαρτεῖν,
ἐὰν εὕρῃ καιρόν, κακοποιήσει.
29 ἀπὸ ὁράσεως ἐπιγνωσθήσεται ἀνήρ,
καὶ ἀπὸ ἀπαντήσεως προσώπου ἐπιγνωσθήσεται νοήμων·
30 στολισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλως ὀδόντων
καὶ βήματα ἀνθρώπου ἀναγγελεῖ τὰ περὶ αὐτοῦ.
20 1 Ἔστιν ἔλεγχος ὃς οὐκ ἔστιν ὡραῖος,
καὶ ἔστιν σιωπῶν καὶ αὐτὸς φρόνιμος.
2 ὡς καλὸν ἐλέγξαι ἢ θυμοῦσθαι,

14^1 πλησιον] φιλον B† | 14^2 ει] η SAC† || 16^1 ολισθαινων S^{c}pl.: cf. 21 7 | 16^2 ημαρτησεν SB^c: cf. Thack. p. 234 || 17^1 σου > S | 17^2] + γινομενος αμηνις (18) φοβος κυριου αρχη προσληψεως, σοφια δε παρ αυτου αγαπησιν περιποιει (19) γνωσις εντολων κυριου παιδεια ζωης, οι δε ποιουντες τα αρεστα αυτω αθανασιας δενδρον καρπουνται pau. || 20] + και γνωσις της παντοκρατοριας αυτου (21) οικετης λεγων τω δεσποτη ως αρεσκει ου ποιησω, εαν μετα ταυτα ποιηση παροργιζει τον τρεφοντα αυτον pau. || 22^2 οπου > S*A || 23^1 πανουργια Vpau. (cf. 25^1 31 12^2)] πονηρια BSA || 24^1 ηλαττωμενος B^c† | 24^2 φρον.] συνεσει A† || 26^2 πληρης B*S^c, πληρεις A†: cf. Iob 21 24 || 27^1 συγκρυφων B*S^{c†} (ambo ν pro γ)] ρ > rel. | εθελοκωφων V(-κοφ-) pau.] ετεροκωφων BSA || 28^1 και > S*† | κωλυθης S† | 28^2] + σε A || 29^1 ανηρ] νοημων S*† || 30^2 βημα S^c | ανθρωπου] ποδος compl., pr. ποδος S^{c†} | αναγγελλει B† | αυτου] εμου A†

3 καὶ ὁ ἀνθομολογούμενος ἀπὸ ἐλαττώσεως κωλυθήσεται.
4 ἐπιθυμία εὐνούχου ἀποπαρθενῶσαι νεάνιδα,
οὕτως ὁ ποιῶν ἐν βίᾳ κρίματα.
5 ἔστιν σιωπῶν εὑρισκόμενος σοφός,
καὶ ἔστιν μισητὸς ἀπὸ πολλῆς λαλιᾶς.
6 ἔστιν σιωπῶν, οὐ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν,
καὶ ἔστιν σιωπῶν εἰδὼς καιρόν.
7 ἄνθρωπος σοφὸς σιγήσει ἕως καιροῦ,
ὁ δὲ λαπιστὴς καὶ ἄφρων ὑπερβήσεται καιρόν.
8 ὁ πλεονάζων λόγῳ βδελυχθήσεται,
καὶ ὁ ἐνεξουσιαζόμενος μισηθήσεται.
9 Ἔστιν εὐοδία ἐν κακοῖς ἀνδρί,
καὶ ἔστιν εὕρεμα εἰς ἐλάττωσιν.
10 ἔστιν δόσις, ἣ οὐ λυσιτελήσει σοι,
καὶ ἔστιν δόσις, ἧς τὸ ἀνταπόδομα διπλοῦν.
11 ἔστιν ἐλάττωσις ἕνεκεν δόξης,
καὶ ἔστιν ὃς ἀπὸ ταπεινώσεως ἦρεν κεφαλήν.
12 ἔστιν ἀγοράζων πολλὰ ὀλίγου
καὶ ἀποτινύων αὐτὰ ἐπταπλάσιον.
13 ὁ σοφὸς ἐν λόγοις ἑαυτὸν προσφιλῆ ποιήσει,
χάριτες δὲ μωρῶν ἐκχυθήσονται.
14 δόσις ἄφρονος οὐ λυσιτελήσει σοι,
οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἀνθ' ἑνὸς πολλοί
15 ὀλίγα δώσει καὶ πολλὰ ὀνειδίσει
καὶ ἀνοίξει τὸ στόμα αὐτοῦ ὡς κῆρυξ·
σήμερον δανιεῖ καὶ αὔριον ἀπαιτήσει,
μισητὸς ἄνθρωπος ὁ τοιοῦτος.
16 μωρὸς ἐρεῖ Οὐχ ὑπάρχει μοι φίλος,
καὶ οὐκ ἔστιν χάρις τοῖς ἀγαθοῖς μου·
17 οἱ ἔσθοντες τὸν ἄρτον αὐτοῦ φαῦλοι γλώσσῃ,
ποσάκις καὶ ὅσοι καταγελάσονται αὐτοῦ;
18 Ὀλίσθημα ἀπὸ ἐδάφους μᾶλλον ἢ ἀπὸ γλώσσης,
οὕτως πτῶσις κακῶν κατὰ σπουδὴν ἥξει.
19 ἄνθρωπος ἄχαρις, μῦθος ἄκαιρος·
ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται.
20 ἀπὸ στόματος μωροῦ ἀποδοκιμασθήσεται παραβολή·
οὐ γὰρ μὴ εἴπῃ αὐτὴν ἐν καιρῷ αὐτῆς.

20 4² εν > S*† || 6² και > S* || 7¹ σιγ.] σιωπησει S || 8¹ λογον A | 8² ενεξουσ.] εν > A || 9¹ ευωδια A: cf. 38 13 43 26 et Thack. § 6, 30 || 11¹ ελαττων A† || 12¹ αγορ.] pr. ο A† | 12² επταπλασια S || 13¹ λογω B || 15³ αποτισει A || 16¹ μοι > A† | 16² μου] αυτου S*† || 17¹ αυτου Sm. (sic La)] μου mss.: trahunt 17¹ ad 16 | γλωσσης S* || 19² απαιδευτου S†

21 Ἔστιν κωλυόμενος ἁμαρτάνειν ἀπὸ ἐνδείας,
καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτοῦ οὐ κατανυγήσεται.
22 ἔστιν ἀπολλύων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ δι' αἰσχύνην,
καὶ ἀπὸ ἄφρονος προσώπου ἀπολεῖ αὐτήν.
23 ἔστιν χάριν αἰσχύνης ἐπαγγελλόμενος φίλῳ,
καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν.
24 Μῶμος πονηρὸς ἐν ἀνθρώπῳ ψεῦδος,
ἐν στόματι ἀπαιδεύτων ἐνδελεχισθήσεται.
25 αἱρετὸν κλέπτης ἢ ὁ ἐνδελεχίζων ψεύδει,
ἀμφότεροι δὲ ἀπώλειαν κληρονομήσουσιν.
26 ἦθος ἀνθρώπου ψευδοῦς ἀτιμία,
καὶ ἡ αἰσχύνη αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ ἐνδελεχῶς.
27 Ὁ σοφὸς ἐν λόγοις προάξει ἑαυτόν,
καὶ ἄνθρωπος φρόνιμος ἀρέσει μεγιστᾶσιν.
28 ὁ ἐργαζόμενος γῆν ἀνυψώσει θιμωνιὰν αὐτοῦ,
καὶ ὁ ἀρέσκων μεγιστᾶσιν ἐξιλάσεται ἀδικίαν.
29 ξένια καὶ δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλμοὺς σοφῶν
καὶ ὡς φιμὸς ἐν στόματι ἀποτρέπει ἐλεγμούς.
30 σοφία κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής,
τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις;
31 κρείσσων ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ
ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ.
21 1 Τέκνον, ἥμαρτες; μὴ προσθῇς μηκέτι
καὶ περὶ τῶν προτέρων σου δεήθητι.
2 ὡς ἀπὸ προσώπου ὄφεως φεῦγε ἀπὸ ἁμαρτίας·
ἐὰν γὰρ προσέλθῃς, δήξεταί σε·
ὀδόντες λέοντος οἱ ὀδόντες αὐτῆς
ἀναιροῦντες ψυχὰς ἀνθρώπων.
3 ὡς ῥομφαία δίστομος πᾶσα ἀνομία,
τῇ πληγῇ αὐτῆς οὐκ ἔστιν ἴασις.
4 καταπληγμὸς καὶ ὕβρις ἐρημώσουσιν πλοῦτον·
οὕτως οἶκος ὑπερηφάνου ἐρημωθήσεται.
5 δέησις πτωχοῦ ἐκ στόματος ἕως ὠτίων αὐτοῦ,
καὶ τὸ κρίμα αὐτοῦ κατὰ σπουδὴν ἔρχεται.
6 μισῶν ἐλεγμὸν ἐν ἴχνει ἁμαρτωλοῦ,
καὶ ὁ φοβούμενος κύριον ἐπιστρέψει ἐν καρδίᾳ.

22 2³ απολλυει A || 24¹ ψευδος] pr. το Sc† || 25¹ η > A† | ο > B*A || 26¹ ψευδος ABc || 27¹] pr. titulum λογοι παραβολων BSA: cf. 18 30 | προσαξει A† | 27² αρεσκει S*† || 28² αδικιας A || 29² αποτρεμει A† || 31² αποκρ.] αποκαλυπτων S†

21 2³ λεοντες S*V† || 3²] pr. και A† || 4¹ καταπληγμος] κακων πληθος Bmg† | 4² υπερηφανων ASc || 6¹ ελεγχον A† | 6² κυριον] pr. τον pau., τον θεον A†

7 γνωστὸς μακρόθεν ὁ δυνατὸς ἐν γλώσσῃ,
ὁ δὲ νοήμων οἶδεν ἐν τῷ ὀλισθάνειν αὐτόν.
8 ὁ οἰκοδομῶν τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ἐν χρήμασιν ἀλλοτρίοις
ὡς συνάγων αὐτοῦ τοὺς λίθους εἰς χειμῶνα.
9 στιππύον συνηγμένον συναγωγὴ ἀνόμων,
καὶ ἡ συντέλεια αὐτῶν φλὸξ πυρός.
10 ὁδὸς ἁμαρτωλῶν ὡμαλισμένη ἐκ λίθων,
καὶ ἐπ' ἐσχάτων αὐτῆς βόθρος ᾅδου.
11 Ὁ φυλάσσων νόμον κατακρατεῖ τοῦ ἐννοήματος αὐτοῦ,
καὶ συντέλεια τοῦ φόβου κυρίου σοφία.
12 οὐ παιδευθήσεται ὃς οὐκ ἔστιν πανοῦργος,
ἔστιν δὲ πανουργία πληθύνουσα πικρίαν.
13 γνῶσις σοφοῦ ὡς κατακλυσμὸς πληθυνθήσεται
καὶ ἡ βουλὴ αὐτοῦ ὡς πηγὴ ζωῆς.
14 ἔγκατα μωροῦ ὡς ἀγγεῖον συντετριμμένον
καὶ πᾶσαν γνῶσιν οὐ κρατήσει.
15 λόγον σοφὸν ἐὰν ἀκούσῃ ἐπιστήμων,
αἰνέσει αὐτὸν καὶ ἐπ' αὐτὸν προσθήσει·
ἤκουσεν ὁ σπαταλῶν, καὶ ἀπήρεσεν αὐτῷ,
καὶ ἀπέστρεψεν αὐτὸν ὀπίσω τοῦ νώτου αὐτοῦ.
16 ἐξήγησις μωροῦ ὡς ἐν ὁδῷ φορτίον,
ἐπὶ δὲ χείλους συνετοῦ εὑρεθήσεται χάρις.
17 στόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν ἐκκλησίᾳ,
καὶ τοὺς λόγους αὐτοῦ διανοηθήσονται ἐν καρδίᾳ.
18 Ὡς οἶκος ἠφανισμένος οὕτως μωρῷ σοφία,
καὶ γνῶσις ἀσυνέτου ἀδιεξέταστοι λόγοι.
19 πέδαι ἐν ποσὶν ἀνοήτου παιδεία
καὶ ὡς χειροπέδαι ἐπὶ χειρὸς δεξιᾶς.
20 μωρὸς ἐν γέλωτι ἀνυψοῖ φωνὴν αὐτοῦ,
ἀνὴρ δὲ πανοῦργος μόλις ἡσυχῇ μειδιάσει.
21 ὡς κόσμος χρυσοῦς φρονίμῳ παιδεία
καὶ ὡς χλιδὼν ἐπὶ βραχίονι δεξιῷ.
22 ποὺς μωροῦ ταχὺς εἰς οἰκίαν,
ἄνθρωπος δὲ πολύπειρος αἰσχυνθήσεται ἀπὸ προσώπου.
23 ἄφρων ἀπὸ θύρας παρακύπτει εἰς οἰκίαν,

7^2 ολισθαινειν S^cpl.: cf. 19 16 || 8^2 συναγ.] pr. ο S | αυτου / τους λιθ.] tr. SA | χειμωνα] χωμα ταφης αυτου pau. || 9^1 στυππιον A | εισαγωγη A† || 10^2 εσχατω B†, -του S: cf. 1 13 || 11^1 κατακρατησει S† | του εννοημ. αυτου > S*† | εννοημ.] εν > S^s || 12^2 δε > B | πικριαν] παιδ⟨ε⟩ιαν Ar† || 15^4 του νωτου] τωνωτων A†: = των ωτων? || 16^1 ως > S*† | 16^2 χαρις] > A†, παραβολη S^c† || 17^1 στομα] + δε S*† | 17^2 διανοηθησεται B || 18^2 ασυνετου] α > S*† || 19^1 ανοητου παιδεια] ανοητοις π. B, ανομια του παιδιου A† | 19^2 ως > S*† || 20^1 φωνην] pr. την SA

ἀνὴρ δὲ πεπαιδευμένος ἔξω στήσεται.
24 ἀπαιδευσία ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι παρὰ θύραν,
ὁ δὲ φρόνιμος βαρυνθήσεται ἀτιμίᾳ.
25 χείλη ἀλλοτρίων ἐν τούτοις διηγήσονται,
λόγοι δὲ φρονίμων ἐν ζυγῷ σταθήσονται.
26 ἐν στόματι μωρῶν ἡ καρδία αὐτῶν,
καρδία δὲ σοφῶν στόμα αὐτῶν.
27 ἐν τῷ καταρᾶσθαι ἀσεβῆ τὸν σατανᾶν
αὐτὸς καταρᾶται τὴν ἑαυτοῦ ψυχήν.
28 μολύνει τὴν ἑαυτοῦ ψυχὴν ὁ ψιθυρίζων
καὶ ἐν παροικήσει μισηθήσεται.
22 1 Λίθῳ ἠρδαλωμένῳ συνεβλήθη ὀκνηρός,
καὶ πᾶς ἐκσυριεῖ ἐπὶ τῇ ἀτιμίᾳ αὐτοῦ.
2 βολβίτῳ κοπρίων συνεβλήθη ὀκνηρός,
πᾶς ὁ ἀναιρούμενος αὐτὸν ἐκτινάξει χεῖρα.
3 αἰσχύνη πατρὸς ἐν γεννήσει ἀπαιδεύτου,
θυγάτηρ δὲ ἐπ' ἐλαττώσει γίνεται.
4 θυγάτηρ φρονίμη κληρονομήσει ἄνδρα αὐτῆς,
καὶ ἡ καταισχύνουσα εἰς λύπην γεννήσαντος·
5 πατέρα καὶ ἄνδρα καταισχύνει ἡ θρασεῖα
καὶ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀτιμασθήσεται.
6 μουσικὰ ἐν πένθει ἄκαιρος διήγησις,
μάστιγες δὲ καὶ παιδεία ἐν παντὶ καιρῷ σοφίας.
9 συγκολλῶν ὄστρακον ὁ διδάσκων μωρόν,
ἐξεγείρων καθεύδοντα ἐκ βαθέος ὕπνου.
10 διηγούμενος νυστάζοντι ὁ διηγούμενος μωρῷ,
καὶ ἐπὶ συντελείᾳ ἐρεῖ Τί ἐστιν;
11 ἐπὶ νεκρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπεν γὰρ φῶς,
καὶ ἐπὶ μωρῷ κλαῦσον, ἐξέλιπεν γὰρ σύνεσιν·
ἥδιον κλαῦσον ἐπὶ νεκρῷ, ὅτι ἀνεπαύσατο,
τοῦ δὲ μωροῦ ὑπὲρ θάνατον ἡ ζωὴ πονηρά.
12 πένθος νεκροῦ ἑπτὰ ἡμέραι,
μωροῦ δὲ καὶ ἀσεβοῦς πᾶσαι αἱ ἡμέραι τῆς ζωῆς αὐτοῦ.
13 μετὰ ἄφρονος μὴ πληθύνῃς λόγον

24^1 ακροασασθαι S† | 24^2 ατιμιαν SApl. || 25^1 αλλοτρια S^c† | διηγησονται] βαρυνθησεται BA: ex 24^2 || 26^2 σοφων] φρονιμων A† || 27^1 καταρασασθαι A | ασεβη] pr. τον S | 27^2 την ψυχην αυτου A†

$22\,1^1$ συνεβλ.] ελιθοβοληθη S^c†: cf. 2 || 2^1 κοπριω SA | συνεβλ.] συν > S^cV† || 4^2 γεννησ.] pr. εν S*† || 6^2 δε > B | σοφια S*† | fin.] + (7) τεκνα εν αγαθη ζωη την τροφην εχοντα, των ιδιων γεννητορων κρυψουσι δυσγενειαν (8) τεκνα εν καταφρονησει και απαιδευσια γαυριωμενα, συγγενειας εαυτων μολυνουσι την ευγενειαν pau. || 11^2 συνεσιν (cf. 17 24 3 13)] -σις B^cmu. | 11^3 ηδιον] ιδιον AC† | 11^4 δε] γαρ S*A || 12^2 αυτων A†

καὶ πρὸς ἀσύνετον μὴ πορεύου·
φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα μὴ κόπον ἔχῃς
καὶ οὐ μὴ μολυνθῇς ἐν τῷ ἐντιναγμῷ αὐτοῦ·
ἔκκλινον ἀπ' αὐτοῦ καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυσιν
καὶ οὐ μὴ ἀκηδιάσῃς ἐν τῇ ἀπονοίᾳ αὐτοῦ.
14 ὑπὲρ μόλιβον τί βαρυνθήσεται;
καὶ τί αὐτῷ ὄνομα ἀλλ' ἢ μωρός;
15 ἄμμον καὶ ἅλα καὶ βῶλον σιδήρου
εὔκοπον ὑπενεγκεῖν ἢ ἄνθρωπον ἀσύνετον.
16 Ἰμάντωσις ξυλίνη ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδομὴν
ἐν συσσεισμῷ οὐ διαλυθήσεται·
οὕτως καρδία ἐστηριγμένη ἐπὶ διανοήματος βουλῆς
ἐν καιρῷ οὐ δειλιάσει.
17 καρδία ἡδρασμένη ἐπὶ διανοίας συνέσεως
ὡς κόσμος ψαμμωτὸς τοίχου ξυστοῦ.
18 χάρακες ἐπὶ μετεώρου κείμενοι
κατέναντι ἀνέμου οὐ μὴ ὑπομείνωσιν·
οὕτως καρδία δειλὴ ἐπὶ διανοήματος μωροῦ
κατέναντι παντὸς φόβου οὐ μὴ ὑπομείνῃ.
19 Ὁ νύσσων ὀφθαλμὸν κατάξει δάκρυα,
καὶ νύσσων καρδίαν ἐκφαίνει αἴσθησιν.
20 βάλλων λίθον ἐπὶ πετεινὰ ἀποσοβεῖ αὐτά,
καὶ ὁ ὀνειδίζων φίλον διαλύσει φιλίαν.
21 ἐπὶ φίλον ἐὰν σπάσῃς ῥομφαίαν,
μὴ ἀφελπίσῃς, ἔστιν γὰρ ἐπάνοδος·
22 ἐπὶ φίλον ἐὰν ἀνοίξῃς στόμα,
μὴ εὐλαβηθῇς, ἔστιν γὰρ διαλλαγή·
πλὴν ὀνειδισμοῦ καὶ ὑπερηφανίας καὶ μυστηρίου ἀποκαλύψεως καὶ πληγῆς δολίας,
ἐν τούτοις ἀποφεύξεται πᾶς φίλος.
23 πίστιν κτῆσαι ἐν πτωχείᾳ μετὰ τοῦ πλησίον,
ἵνα ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ὁμοῦ πλησθῇς·
ἐν καιρῷ θλίψεως διάμενε αὐτῷ,
ἵνα ἐν τῇ κληρονομίᾳ αὐτοῦ συγκληρονομήσῃς.
24 πρὸ πυρὸς ἀτμὶς καμίνου καὶ καπνός·
οὕτως πρὸ αἱμάτων λοιδορίαι.

13⁴ εντιναγματι A || 14² αυτω ονομα] tr. S || 15¹ σιδηρουν S*A† || 16¹ ενδεδ.] > A*†, in fine stichi suppl. Asᵗ || 17¹ διανοιας] ς > ASᶜ | 17² ξεστου Sᶜ || 18¹ χαλικες A: cf. Thack. p. 107 | 18² υπομειν.] υπο > S*, υπομενουνιν A† || 19¹ οφθαλμους A† | 19² νυσσων] pr. ο ASᶜpl. || 20¹] pr. ο S* || 21² αφελπ.] απελπ. A: cf. 27 21 et Thack. p. 125 || 22⁴ πας] + ο A† || 23¹ πιστον S*† | 23² εν] επι A† | ομου πλησθης B†] ευφρανθης rel. (+ συ A†)

25 φίλον σκεπάσαι οὐκ αἰσχυνθήσομαι
καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ οὐ μὴ κρυβῶ,
26 καὶ εἰ κακά μοι συμβήσεται δι' αὐτόν,
πᾶς ὁ ἀκούων φυλάξεται ἀπ' αὐτοῦ.
27 Τίς δώσει ἐπὶ στόμα μου φυλακὴν
καὶ ἐπὶ τῶν χειλέων μου σφραγῖδα πανοῦργον,
ἵνα μὴ πέσω ἀπ' αὐτῆς
καὶ ἡ γλῶσσά μου ἀπολέσῃ με;
23 1 κύριε πάτερ καὶ δέσποτα ζωῆς μου,
μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλῇ αὐτῶν,
μὴ ἀφῇς με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς.
2 τίς ἐπιστήσει ἐπὶ τοῦ διανοήματός μου μάστιγας
καὶ ἐπὶ τῆς καρδίας μου παιδείαν σοφίας,
ἵνα ἐπὶ τοῖς ἀγνοήμασίν μου μὴ φείσωνται
καὶ οὐ μὴ παρῇ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν,
3 ὅπως μὴ πληθυνθῶσιν αἱ ἄγνοιαί μου
καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου πλεονάσωσιν
καὶ πεσοῦμαι ἔναντι τῶν ὑπεναντίων
καὶ ἐπιχαρεῖταί μοι ὁ ἐχθρός μου;
4 κύριε πάτερ καὶ θεὲ ζωῆς μου,
μετεωρισμὸν ὀφθαλμῶν μὴ δῷς μοι
5 καὶ ἐπιθυμίαν ἀπόστρεψον ἀπ' ἐμοῦ·
6 κοιλίας ὄρεξις καὶ συνουσιασμὸς μὴ καταλαβέτωσάν με,
καὶ ψυχῇ ἀναιδεῖ μὴ παραδῷς με.
7 Παιδείαν στόματος ἀκούσατε, τέκνα,
καὶ ὁ φυλάσσων οὐ μὴ ἁλῷ.
8 ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ καταληφθήσεται ἁμαρτωλός,
καὶ λοίδορος καὶ ὑπερήφανος σκανδαλισθήσονται ἐν αὐτοῖς.
9 ὅρκῳ μὴ ἐθίσῃς τὸ στόμα σου
καὶ ὀνομασίᾳ τοῦ ἁγίου μὴ συνεθισθῇς·
10 ὥσπερ γὰρ οἰκέτης ἐξεταζόμενος ἐνδελεχῶς
ἀπὸ μώλωπος οὐκ ἐλαττωθήσεται,
οὕτως καὶ ὁ ὀμνύων καὶ ὀνομάζων διὰ παντὸς
ἀπὸ ἁμαρτίας οὐ μὴ καθαρισθῇ.
11 ἀνὴρ πολύορκος πλησθήσεται ἀνομίας,

25¹ ουκ αισχ.] ου κατεσχ. S*†: cf. 24 22 || 26¹ συμβησεται] συμβη Bᶜ, συνεβη S*†, συνβεη Sᶜᵗ = συμβαιη compl., συμβεβηκεν A† | 26² ο > A || 27¹ δωσει] + μοι B | στομα] στοματι A, τω στοματι Sᶜ | 27² πανουργων SA
23 1¹ δεσπ.] θεε A†: ex 4¹ | 1³] pr. και ASᶜ || 2¹ επιστηση A† | 2² παιδειαν] -ας A† || 3¹ πληθυνωσιν BV† || 7¹] pr. titulum παιδεια στοματος B: cf. 18 30 || 8¹] pr. ουτε Sᶜᵗ (BSA trahunt αμαρτωλος ad 8²) | καταληφθ. compl.] -λειφθ. BSA | 8² λοιδοριαι S*† || 9² αγιου] υψιστου ASᶜ† || 10³ ονομαζων δια παντος] pr. ο SA, + το ονομα κυριου ASᶜ

καὶ οὐκ ἀποστήσεται ἀπὸ τοῦ οἴκου αὐτοῦ μάστιξ·
ἐὰν πλημμελήσῃ, ἁμαρτία αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτῷ,
κἂν ὑπερίδῃ, ἥμαρτεν δισσῶς·
καὶ εἰ διὰ κενῆς ὤμοσεν, οὐ δικαιωθήσεται,
πλησθήσεται γὰρ ἐπαγωγῶν ὁ οἶκος αὐτοῦ.
12 Ἔστιν λέξις ἀντιπαραβεβλημένη θανάτῳ,
μὴ εὑρεθήτω ἐν κληρονομίᾳ Ιακωβ·
ἀπὸ γὰρ εὐσεβῶν ταῦτα πάντα ἀποστήσεται,
καὶ ἐν ἁμαρτίαις οὐκ ἐγκυλισθήσονται.
13 ἀπαιδευσίαν ἀσυρῇ μὴ συνεθίσῃς τὸ στόμα σου·
ἔστιν γὰρ ἐν αὐτῇ λόγος ἁμαρτίας.
14 μνήσθητι πατρὸς καὶ μητρός σου,
ἀνὰ μέσον γὰρ μεγιστάνων συνεδρεύεις,
μήποτε ἐπιλάθῃ ἐνώπιον αὐτῶν
καὶ τῷ ἐθισμῷ σου μωρανθῇς
καὶ θελήσεις εἰ μὴ ἐγεννήθης
καὶ τὴν ἡμέραν τοῦ τοκετοῦ σου καταράσῃ.
15 ἄνθρωπος συνεθιζόμενος λόγοις ὀνειδισμοῦ
ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ οὐ μὴ παιδευθῇ.
16 Δύο εἴδη πληθύνουσιν ἁμαρτίας,
καὶ τὸ τρίτον ἐπάξει ὀργήν·
17 ψυχὴ θερμὴ ὡς πῦρ καιόμενον,
οὐ μὴ σβεσθῇ ἕως ἂν καταποθῇ·
ἄνθρωπος πόρνος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτοῦ,
οὐ μὴ παύσηται ἕως ἂν ἐκκαύσῃ πῦρ·
ἀνθρώπῳ πόρνῳ πᾶς ἄρτος ἡδύς,
οὐ μὴ κοπάσῃ ἕως ἂν τελευτήσῃ.
18 ἄνθρωπος παραβαίνων ἀπὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ
λέγων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ Τίς με ὁρᾷ;
σκότος κύκλῳ μου, καὶ οἱ τοῖχοί με καλύπτουσιν,
καὶ οὐθείς με ὁρᾷ· τί εὐλαβοῦμαι;
τῶν ἁμαρτιῶν μου οὐ μὴ μνησθήσεται ὁ Ὕψιστος.
19 καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώπων ὁ φόβος αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔγνω ὅτι ὀφθαλμοὶ κυρίου
μυριοπλασίως ἡλίου φωτεινότεροι
ἐπιβλέποντες πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων
καὶ κατανοοῦντες εἰς ἀπόκρυφα μέρη.

12¹ αντιπαραβ. compl.] αντιπεριβ. BSA || 13¹ απαιδευσια Sᶜ | συνεθ.] συν > S* || 14¹ πατρος] + σου SA | 14² συνεδρευεις] ς > B*†, -ευσεις S | 14⁶ καταρ. (> A†)] pr. μη B || 17² καταποθη] -πιη τις Sᶜ† || 18¹ ανθρ.] + πορνος A† | κλινης] κοιτης A† | 18² εν > A† | τη > S*† | 18³ οι > S*† | 18⁴ τι] τινα A† || 19⁴ επιβλεπ.] + επι Sᶜ | 19⁵ εις > A†

20 πρὶν ἢ κτισθῆναι τὰ πάντα ἔγνωσται αὐτῷ,
οὕτως καὶ μετὰ τὸ συντελεσθῆναι.
21 οὕτος ἐν πλατείαις πόλεως ἐκδικηθήσεται,
καὶ οὗ οὐχ ὑπενόησεν, πιασθήσεται.
22 Οὕτως καὶ γυνὴ καταλιποῦσα τὸν ἄνδρα
καὶ παριστῶσα κληρονόμον ἐξ ἀλλοτρίου.
23 πρῶτον μὲν γὰρ ἐν νόμῳ ὑψίστου ἠπείθησεν,
καὶ δεύτερον εἰς ἄνδρα αὐτῆς ἐπλημμέλησεν,
καὶ τὸ τρίτον ἐν πορνείᾳ ἐμοιχεύθη
καὶ ἐξ ἀλλοτρίου ἀνδρὸς τέκνα παρέστησεν.
24 αὕτη εἰς ἐκκλησίαν ἐξαχθήσεται,
καὶ ἐπὶ τὰ τέκνα αὐτῆς ἐπισκοπὴ ἔσται.
25 οὐ διαδώσουσιν τὰ τέκνα αὐτῆς εἰς ῥίζαν,
καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς οὐκ οἴσουσιν καρπόν.
26 καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνημόσυνον αὐτῆς,
καὶ τὸ ὄνειδος αὐτῆς οὐκ ἐξαλειφθήσεται,
27 καὶ ἐπιγνώσονται οἱ καταλειφθέντες
ὅτι οὐθὲν κρεῖττον φόβου κυρίου
καὶ οὐθὲν γλυκύτερον τοῦ προσέχειν ἐντολαῖς κυρίου.
24 1 Ἡ σοφία αἰνέσει ψυχὴν αὐτῆς
καὶ ἐν μέσῳ λαοῦ αὐτῆς καυχήσεται·
2 ἐν ἐκκλησίᾳ ὑψίστου στόμα αὐτῆς ἀνοίξει
καὶ ἔναντι δυνάμεως αὐτοῦ καυχήσεται
3 Ἐγὼ ἀπὸ στόματος ὑψίστου ἐξῆλθον
καὶ ὡς ὁμίχλη κατεκάλυψα γῆν·
4 ἐγὼ ἐν ὑψηλοῖς κατεσκήνωσα,
καὶ ὁ θρόνος μου ἐν στύλῳ νεφέλης·
5 γῦρον οὐρανοῦ ἐκύκλωσα μόνη
καὶ ἐν βάθει ἀβύσσων περιεπάτησα·
6 ἐν κύμασιν θαλάσσης καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ
καὶ ἐν παντὶ λαῷ καὶ ἔθνει ἐκτησάμην.
7 μετὰ τούτων πάντων ἀνάπαυσιν ἐζήτησα
καὶ ἐν κληρονομίᾳ τίνος αὐλισθήσομαι.
8 τότε ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἁπάντων,
καὶ ὁ κτίσας με κατέπαυσεν τὴν σκηνήν μου
καὶ εἶπεν Ἐν Ιακωβ κατασκήνωσον
καὶ ἐν Ισραηλ κατακληρονομήθητι.

20² συντελ.] συν > A† || 21² ου] ος A† | πιασθ.] κολασθ. A† || 23¹ υψιστω A† | 23² αυτης] εαυ. B† | 23⁴ και > B || 25² ουκ οισ.] ου δωσουσιν B†
24 1¹] pr. titulum αινεσις σοφιας B, σοφιας αινεσις SA: cf. 18 30 | η > S*V† | 1² καυχησονται A† || 2¹ στομα] pr. το S || 6² και ult. > S*† | εκτησ.] ηγησ. Sᶜ† || 7¹ αναπ. εζητ.] tr. A† || 8³ εν > A† | 8⁴ κατακληρ.] κατα > A†

9 πρὸ τοῦ αἰῶνος ἀπ᾽ ἀρχῆς ἔκτισέν με,
καὶ ἕως αἰῶνος οὐ μὴ ἐκλίπω.
10 ἐν σκηνῇ ἁγίᾳ ἐνώπιον αὐτοῦ ἐλειτούργησα
καὶ οὕτως ἐν Σιων ἐστηρίχθην·
11 ἐν πόλει ἠγαπημένῃ ὁμοίως με κατέπαυσεν,
καὶ ἐν Ιερουσαλημ ἡ ἐξουσία μου·
12 καὶ ἐρρίζωσα ἐν λαῷ δεδοξασμένῳ,
ἐν μερίδι κυρίου, κληρονομίας αὐτοῦ.
13 ὡς κέδρος ἀνυψώθην ἐν τῷ Λιβάνῳ
καὶ ὡς κυπάρισσος ἐν ὄρεσιν Αερμων·
14 ὡς φοῖνιξ ἀνυψώθην ἐν Αιγγαδοις
καὶ ὡς φυτὰ ῥόδου ἐν Ιεριχω,
ὡς ἐλαία εὐπρεπὴς ἐν πεδίῳ,
καὶ ἀνυψώθην ὡς πλάτανος.
15 ὡς κιννάμωμον καὶ ἀσπάλαθος ἀρωμάτων δέδωκα ὀσμὴν
καὶ ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ διέδωκα εὐωδίαν,
ὡς χαλβάνη καὶ ὄνυξ καὶ στακτὴ
καὶ ὡς λιβάνου ἀτμὶς ἐν σκηνῇ.
16 ἐγὼ ὡς τερέμινθος ἐξέτεινα κλάδους μου,
καὶ οἱ κλάδοι μου κλάδοι δόξης καὶ χάριτος.
17 ἐγὼ ὡς ἄμπελος ἐβλάστησα χάριν,
καὶ τὰ ἄνθη μου καρπὸς δόξης καὶ πλούτου.
19 προσέλθετε πρός με, οἱ ἐπιθυμοῦντές μου,
καὶ ἀπὸ τῶν γενημάτων μου ἐμπλήσθητε·
20 τὸ γὰρ μνημόσυνόν μου ὑπὲρ τὸ μέλι γλυκύ,
καὶ ἡ κληρονομία μου ὑπὲρ μέλιτος κηρίον.
21 οἱ ἐσθίοντές με ἔτι πεινάσουσιν,
καὶ οἱ πίνοντές με ἔτι διψήσουσιν.
22 ὁ ὑπακούων μου οὐκ αἰσχυνθήσεται,
καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν ἐμοὶ οὐχ ἁμαρτήσουσιν.
23 Ταῦτα πάντα βίβλος διαθήκης θεοῦ ὑψίστου,
νόμον ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν Μωυσῆς

9² αιωνων SA || 10¹ ελειτουργουν A† || 11¹ με > SV | 11² η εξουσ.] εξουσιαν A† || 12¹ δεδοκιμασμενω Sᶜ† || 13² ορει A† || 14¹ αιγγαδοις Ra. (cf. Ez. 47 10)] αιγιαλοις BS*A: ΓΙΑΛ pro ΓΓΑΔ; ενγαδδοις Sᶜᵗᵗ | 14³] pr. και SA: cf. 15³ || 15¹ ασπαλ.] pr. ως Sᶜ | 15² ζμυρναν εκλεκτην S*† | διεδωκα] ι > S*A | 15³] pr. και A: cf. 14³ || 16¹ εγω] + δε A† | τερεμινθος B†] β pro μ rel.: cf. Gen. 35 4 Ios. 17 9 24 26 Iud. B 6 11. 19 || 17¹ βλαστησασα B† | 17²] + (18) εγω μητηρ της αγαπησεως της καλης, και φοβου και γνωσεως και της οσιας ελπιδος, διδομαι ουν πασι τοις τεκνοις μου, αειγενης τοις λεγομενοις υπ αυτου uel sim. pau. || 19¹ οι] pr. παντες S† || 20¹ το μελι] το > Bpau., + το S*A† | 20² κηριον compl.] κηριου compl., κηρου BS†, και κηριου A || 21¹ εσθιοντες] ι > SA || 22¹ ουκ αισχ.] ου κατεσχ. S*†, ου καταισχ. compl.: cf. 22 25 || 23² ημιν > B†

κληρονομίαν συναγωγαῖς Ιακωβ,
25 ὁ πιμπλῶν ὡς Φισων σοφίαν
καὶ ὡς Τίγρις ἐν ἡμέραις νέων,
26 ὁ ἀναπληρῶν ὡς Εὐφράτης σύνεσιν
καὶ ὡς Ιορδάνης ἐν ἡμέραις θερισμοῦ,
27 ὁ ἐκφαίνων ὡς φῶς παιδείαν,
ὡς Γηων ἐν ἡμέραις τρυγήτου.
28 οὐ συνετέλεσεν ὁ πρῶτος γνῶναι αὐτήν,
καὶ οὕτως ὁ ἔσχατος οὐκ ἐξιχνίασεν αὐτήν·
29 ἀπὸ γὰρ θαλάσσης ἐπληθύνθη διανόημα αὐτῆς
καὶ ἡ βουλὴ αὐτῆς ἀπὸ ἀβύσσου μεγάλης.
30 Κἀγὼ ὡς διῶρυξ ἀπὸ ποταμοῦ
καὶ ὡς ὑδραγωγὸς ἐξῆλθον εἰς παράδεισον·
31 εἶπα Ποτιῶ μου τὸν κῆπον
καὶ μεθύσω μου τὴν πρασιάν·
καὶ ἰδοὺ ἐγένετό μοι ἡ διῶρυξ εἰς ποταμόν,
καὶ ὁ ποταμός μου ἐγένετο εἰς θάλασσαν.
32 ἔτι παιδείαν ὡς ὄρθρον φωτιῶ
καὶ ἐκφανῶ αὐτὰ ἕως εἰς μακράν·
33 ἔτι διδασκαλίαν ὡς προφητείαν ἐκχεῶ
καὶ καταλείψω αὐτὴν εἰς γενεὰς αἰώνων.
34 ἴδετε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα,
ἀλλ᾽ ἅπασιν τοῖς ἐκζητοῦσιν αὐτήν.
25 1 Ἐν τρισὶν ὡραΐσθην καὶ ἀνέστην ὡραία
ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπων·
ὁμόνοια ἀδελφῶν, καὶ φιλία τῶν πλησίον,
καὶ γυνὴ καὶ ἀνὴρ ἑαυτοῖς συμπεριφερόμενοι.
2 τρία δὲ εἴδη ἐμίσησεν ἡ ψυχή μου
καὶ προσώχθισα σφόδρα τῇ ζωῇ αὐτῶν·
πτωχὸν ὑπερήφανον, καὶ πλούσιον ψεύστην,
γέροντα μοιχὸν ἐλαττούμενον συνέσει.
3 Ἐν νεότητι οὐ συνηγείοχας,
καὶ πῶς ἂν εὕροις ἐν τῷ γήρᾳ σου;
4 ὡς ὡραῖον πολιαῖς κρίσις
καὶ πρεσβυτέροις ἐπιγνῶναι βουλήν.
5 ὡς ὡραία γερόντων σοφία

23³ fin.] + (24) μη εκλυεσθε ισχυ(ει)ν εν κυριω, κολλασθε δε προς αυτον ινα κραταιωση υμας, κυριος παντοκρατωρ θεος μονος εστιν, και ουκ εστιν ετι πλην αυτου σωτηρ pau. || 26² ιορδ.] pr. ο S || 29¹ διανοημα (cf. 25 5 22 16 32 18 etc.)] -ματα Apl. | 29² αυτου A† || 31³ μοι] μου A || 32² εκφαινω S, εμφαινω A† | αυτας S, αυτην compl. || 33² γενεαν SA
25 1¹ ωραισθην] + εκοιμηθην S*† || 2⁴ μοιχον] μωρον και μοιχον και Sᶜᵗᵗ || 3¹] pr. α A

καὶ δεδοξασμένοις διανόημα καὶ βουλή.
6 στέφανος γερόντων πολυπειρία,
καὶ τὸ καύχημα αὐτῶν φόβος κυρίου.
7 Ἐννέα ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν καρδίᾳ
καὶ τὸ δέκατον ἐρῶ ἐπὶ γλώσσης·
ἄνθρωπος εὐφραινόμενος ἐπὶ τέκνοις,
ζῶν καὶ βλέπων ἐπὶ πτώσει ἐχθρῶν·
8 μακάριος ὁ συνοικῶν γυναικὶ συνετῇ,
καὶ ὃς ἐν γλώσσῃ οὐκ ὠλίσθησεν,
καὶ ὃς οὐκ ἐδούλευσεν ἀναξίῳ ἑαυτοῦ·
9 μακάριος ὃς εὗρεν φρόνησιν,
καὶ ὁ διηγούμενος εἰς ὦτα ἀκουόντων·
10 ὡς μέγας ὁ εὑρὼν σοφίαν·
ἀλλ' οὐκ ἔστιν ὑπὲρ τὸν φοβούμενον τὸν κύριον·
11 φόβος κυρίου ὑπὲρ πᾶν ὑπερέβαλεν,
ὁ κρατῶν αὐτοῦ τίνι ὁμοιωθήσεται;
13 Πᾶσαν πληγὴν καὶ μὴ πληγὴν καρδίας,
καὶ πᾶσαν πονηρίαν καὶ μὴ πονηρίαν γυναικός·
14 πᾶσαν ἐπαγωγὴν καὶ μὴ ἐπαγωγὴν μισούντων,
καὶ πᾶσαν ἐκδίκησιν καὶ μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν.
15 οὐκ ἔστιν κεφαλὴ ὑπὲρ κεφαλὴν ὄφεως,
καὶ οὐκ ἔστιν θυμὸς ὑπὲρ θυμὸν ἐχθροῦ.
16 συνοικῆσαι λέοντι καὶ δράκοντι εὐδοκήσω
ἢ συνοικῆσαι μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς.
17 πονηρία γυναικὸς ἀλλοιοῖ τὴν ὅρασιν αὐτῆς
καὶ σκοτοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς ἄρκος·
18 ἀνὰ μέσον τῶν πλησίον αὐτοῦ ἀναπεσεῖται ὁ ἀνὴρ αὐτῆς
καὶ ἀκουσίως ἀνεστέναξεν πικρά.
19 μικρὰ πᾶσα κακία πρὸς κακίαν γυναικός,
κλῆρος ἁμαρτωλοῦ ἐπιπέσοι αὐτῇ.
20 ἀνάβασις ἀμμώδης ἐν ποσὶν πρεσβυτέρου,
οὕτως γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ.
21 μὴ προσπέσῃς ἐπὶ κάλλος γυναικὸς
καὶ γυναῖκα μὴ ἐπιποθήσῃς.
22 ὀργὴ καὶ ἀναίδεια καὶ αἰσχύνη μεγάλη
γυνὴ ἐὰν ἐπιχορηγῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς.

7^1 υπον.] ανυπονοητα S^{mg}† | καρδια] pr. τη A†, + μου SA | 7^2 επι] απο A† || 8^3 αναξιω] αν > S*† | εαυτου] ε > BS† || 9^1 μακ.] + ανηρ S*† || 11] + (12) φοβος κυριου αρχη αγαπησεως αυτου, πιστις δε αρχη κολλησεως αυτου pau. || 14^1] pr. και SA || 16^1 ευδοκησαι S^c, -κησε A† | 16^2 ενοικησαι BS*† || 17^2 ως αρκος] ως σακκον B† || 18^1 των V] του BSA | 18^2 ακουσιως unus cod.] ακουσας BSA | μεικρα S*†: cf. 19^1 || 21^1 καλλους S^c | 21^2 γυν.] + εν καλλ(ε)ι SA

23 καρδία ταπεινὴ καὶ πρόσωπον σκυθρωπὸν
καὶ πληγὴ καρδίας γυνὴ πονηρά·
χεῖρες παρειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα
ἥτις οὐ μακαριεῖ τὸν ἄνδρα αὐτῆς.
24 ἀπὸ γυναικὸς ἀρχὴ ἁμαρτίας,
καὶ δι' αὐτὴν ἀποθνῄσκομεν πάντες.
25 μὴ δῷς ὕδατι διέξοδον
μηδὲ γυναικὶ πονηρᾷ παρρησίαν·
26 εἰ μὴ πορεύεται κατὰ χεῖράς σου,
ἀπὸ τῶν σαρκῶν σου ἀπότεμε αὐτήν.
26 1 Γυναικὸς ἀγαθῆς μακάριος ὁ ἀνήρ,
καὶ ἀριθμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ διπλάσιος.
2 γυνὴ ἀνδρεία εὐφραίνει τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
καὶ τὰ ἔτη αὐτοῦ πληρώσει ἐν εἰρήνῃ.
3 γυνὴ ἀγαθὴ μερὶς ἀγαθή,
ἐν μερίδι φοβουμένων κύριον δοθήσεται·
4 πλουσίου δὲ καὶ πτωχοῦ καρδία ἀγαθή,
ἐν παντὶ καιρῷ πρόσωπον ἱλαρόν.
5 Ἀπὸ τριῶν εὐλαβήθη ἡ καρδία μου,
καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προσώπῳ ἐδεήθην·
διαβολὴν πόλεως, καὶ ἐκκλησίαν ὄχλου,
καὶ καταψευσμόν, ὑπὲρ θάνατον πάντα μοχθηρά.
6 ἄλγος καρδίας καὶ πένθος γυνὴ ἀντίζηλος ἐπὶ γυναικὶ
καὶ μάστιξ γλώσσης πᾶσιν ἐπικοινωνοῦσα.
7 βοοζύγιον σαλευόμενον γυνὴ πονηρά,
ὁ κρατῶν αὐτῆς ὡς ὁ δρασσόμενος σκορπίου.
8 ὀργὴ μεγάλη γυνὴ μέθυσος
καὶ ἀσχημοσύνην αὐτῆς οὐ συγκαλύψει.
9 πορνεία γυναικὸς ἐν μετεωρισμοῖς ὀφθαλμῶν
καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις αὐτῆς γνωσθήσεται.
10 ἐπὶ θυγατρὶ ἀδιατρέπτῳ στερέωσον φυλακήν,
ἵνα μὴ εὑροῦσα ἄνεσιν ἑαυτῇ χρήσηται·
11 ὀπίσω ἀναιδοῦς ὀφθαλμοῦ φύλαξαι
καὶ μὴ θαυμάσῃς, ἐὰν εἰς σὲ πλημμελήσῃ·
12 ὡς διψῶν ὁδοιπόρος τὸ στόμα ἀνοίξει
καὶ ἀπὸ παντὸς ὕδατος τοῦ σύνεγγυς πίεται,
κατέναντι παντὸς πασσάλου καθήσεται

25^2 παρρ.] εξουσιαν B† || 26^1 κατα χειρας (cf. 14 25)] ς > BA: ante σ $26\,1^2$ αρ.] pr. ο A | διπλασιον A† || 3^2 κυρ.] pr. τον A || 4^1 δε > S^c || 5^1 η > A† | 5^2 εδεηθην] εδοθην S*V†, εφοβηθην AS^cpl. || 7^2 ο 2^0 > A || 8^2 ου] + μη SA || 10^1 αδιατρεπτω (cf. 25)] -πτως B†; αδιαστρ. S†: cf. 42 11 || 11^1 οφθαλμων S*† || 12^1 το > AS^c | ανοιγει BS*†

καὶ ἔναντι βέλους ἀνοίξει φαρέτραν.
13 Χάρις γυναικὸς τέρψει τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ πιανεῖ ἡ ἐπιστήμη αὐτῆς.
14 δόσις κυρίου γυνὴ σιγηρά,
καὶ οὐκ ἔστιν ἀντάλλαγμα πεπαιδευμένης ψυχῆς·
15 χάρις ἐπὶ χάριτι γυνὴ αἰσχυντηρά,
καὶ οὐκ ἔστιν σταθμὸς πᾶς ἄξιος ἐγκρατοῦς ψυχῆς.
16 ἥλιος ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις κυρίου
καὶ κάλλος ἀγαθῆς γυναικὸς ἐν κόσμῳ οἰκίας αὐτῆς·
17 λύχνος ἐκλάμπων ἐπὶ λυχνίας ἁγίας
καὶ κάλλος προσώπου ἐπὶ ἡλικίᾳ στασίμῃ·
18 στῦλοι χρύσεοι ἐπὶ βάσεως ἀργυρᾶς
καὶ πόδες ὡραῖοι ἐπὶ στέρνοις εὐσταθοῦς.
28 Ἐπὶ δυσὶ λελύπηται ἡ καρδία μου,
καὶ ἐπὶ τῷ τρίτῳ θυμός μοι ἐπῆλθεν·
ἀνὴρ πολεμιστὴς ὑστερῶν δι' ἔνδειαν,
καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν σκυβαλισθῶσιν,
ἐπανάγων ἀπὸ δικαιοσύνης ἐπὶ ἁμαρτίαν·
ὁ κύριος ἑτοιμάσει εἰς ῥομφαίαν αὐτόν.
29 Μόλις ἐξελεῖται ἔμπορος ἀπὸ πλημμελείας,
καὶ οὐ δικαιωθήσεται κάπηλος ἀπὸ ἁμαρτίας.
27 1 χάριν διαφόρου πολλοὶ ἥμαρτον,
καὶ ὁ ζητῶν πληθῦναι ἀποστρέψει ὀφθαλμόν.
2 ἀνὰ μέσον ἁρμῶν λίθων παγήσεται πάσσαλος,
καὶ ἀνὰ μέσον πράσεως καὶ ἀγορασμοῦ συντριβήσεται ἁμαρτία.
3 ἐὰν μὴ ἐν φόβῳ κυρίου κρατήσῃ κατὰ σπουδήν,
ἐν τάχει καταστραφήσεται αὐτοῦ ὁ οἶκος.

12⁴ και εναντι] κατεν. S*† || 13¹ τον > SA | 13² πιαινει S || 15²] + αυτης Sᶜ || 16² αυτης] -του B† || 18² πτερνοις ευσταθμοις S*† | fin.] + (19) τεκνον ακμην ηλικιας σου συντηρησον υγιη, και μη δως αλλοτριοις την ισχυν σου (20) αναζητησας παντος πεδιου ευγε⟨ι⟩ον κληρον, σπειρε τα ιδια σπερματα πεποιθως τη ευγενεια σου (21) ουτως τα γενηματα σου περιοντα, και παρρησιαν ευγενειας εχοντα μεγαλυνουσι (22) γυνη μισθια ισα σιαλω λογισθησεται, υπανδρος δε πυργος θανατου τοις χρωμενοις λογισθησεται (23) γυνη ασεβης ανομω μερις δοθησεται, ευσεβης δε διδοται τω φοβουμενω τον κυριον (24) γυνη ασχημων ατιμιαν κατατριψει, θυγατηρ δε ευσχημων και τον ανδρα εντραπησεται (25) γυνη αδιατρεπτος ως κυων λογισθησεται, η δε εχουσα αισχυνην τον κυριον φοβηθησεται (26) γυνη ανδρα ιδιον τιμωσα σοφη πασι φανησεται, ατιμαζουσα δε εν υπερηφανια ασεβης πασι γνωσθησεται (26ᵃ, cf. 1) γυναικος αγαθης μακαριος ο ανηρ, ο γαρ αριθμος των ετων αυτου διπλασιος εσται (27) γυνη μεγαλοφωνος και γλωσσωδης, ως σαλπιγξ πολεμων εις τροπην θεωρηθησεται, ανθρωπου δε παντος ψυχη ομοιοτροπος τουτοις, πολεμου ακαταστασιαις την ψυχην διαιτηθησεται pau.

27 1¹ διαφορου] αδιαφ. BASᶜpl.: cf. 7 18 || 2¹ λιθινων Sᶜ

4 Ἐν σείσματι κοσκίνου διαμένει κοπρία,
οὕτως σκύβαλα ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτοῦ.
5 σκεύη κεραμέως δοκιμάζει κάμινος,
καὶ πειρασμὸς ἀνθρώπου ἐν διαλογισμῷ αὐτοῦ.
6 γεώργιον ξύλου ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτοῦ,
οὕτως λόγος ἐνθυμήματος καρδίας ἀνθρώπου.
7 πρὸ λογισμοῦ μὴ ἐπαινέσῃς ἄνδρα·
οὗτος γὰρ πειρασμὸς ἀνθρώπων.
8 Ἐὰν διώκῃς τὸ δίκαιον, καταλήμψῃ
καὶ ἐνδύσῃ αὐτὸ ὡς ποδήρη δόξης.
9 πετεινὰ πρὸς τὰ ὅμοια αὐτοῖς καταλύσει,
καὶ ἀλήθεια πρὸς τοὺς ἐργαζομένους αὐτὴν ἐπανήξει.
10 λέων θήραν ἐνεδρεύει,
οὕτως ἁμαρτία ἐργαζομένους ἄδικα.
11 διήγησις εὐσεβοῦς διὰ παντὸς σοφία,
ὁ δὲ ἄφρων ὡς σελήνη ἀλλοιοῦται.
12 εἰς μέσον ἀσυνέτων συντήρησον καιρόν,
εἰς μέσον δὲ διανοουμένων ἐνδελέχιζε.
13 διήγησις μωρῶν προσόχθισμα,
καὶ ὁ γέλως αὐτῶν ἐν σπατάλῃ ἁμαρτίας.
14 λαλιὰ πολυόρκου ἀνορθώσει τρίχας,
καὶ ἡ μάχη αὐτῶν ἐμφραγμὸς ὠτίων.
15 ἔκχυσις αἵματος μάχη ὑπερηφάνων,
καὶ ἡ διαλοιδόρησις αὐτῶν ἀκοὴ μοχθηρά.
16 Ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἀπώλεσεν πίστιν
καὶ οὐ μὴ εὕρῃ φίλον πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.
17 στέρξον φίλον καὶ πιστώθητι μετ' αὐτοῦ·
ἐὰν δὲ ἀποκαλύψῃς τὰ μυστήρια αὐτοῦ, μὴ καταδιώξῃς
ὀπίσω αὐτοῦ.
18 καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος τὸν νεκρὸν αὐτοῦ,
οὕτως ἀπώλεσας τὴν φιλίαν τοῦ πλησίον·
19 καὶ ὡς πετεινὸν ἐκ χειρός σου ἀπέλυσας,
οὕτως ἀφῆκας τὸν πλησίον καὶ οὐ θηρεύσεις αὐτόν.
20 μὴ αὐτὸν διώξῃς, ὅτι μακρὰν ἀπέστη
καὶ ἐξέφυγεν ὡς δορκὰς ἐκ παγίδος.
21 ὅτι τραῦμα ἔστιν καταδῆσαι,

5¹ δοκιμα S*†: cf. 31 26; -μασει A† | 5² διαλογ.] δια > ASᶜ: cf. 4. 7 || 6² καρδια A(†) || 7¹ επαινει A† || 9¹ αυτων A† | 9² αληθ.] pr. η S || 10² αμαρτιαι B | αδικια S*†, -κιαν SᶜV || 11¹ ευσεβους] σοφου A† || 12² διανοουμενου B† || 13¹ προσοχθ.] pr. και A† | 13² εν] ως S† || 14¹ ανορθ.] αν > BS | 14² εμφρ.] στεναγμος S*† || 15² μοχθ.] πονηρα SᶜV† || 16² την > S*† || 17² μη] pr. ου BS* || 18¹ νεκρον unus cod.] εχθρον rel. | 18² απωλεσεν S* || 20² παγ.] βροχων Sᶜ†: ex Prou. 6 5

καὶ λοιδορίας ἔστιν διαλλαγή,
ὁ δὲ ἀποκαλύψας μυστήρια ἀφήλπισεν.
22 Διανεύων ὀφθαλμῷ τεκταίνει κακά,
καὶ οὐδεὶς αὐτὰ ἀποστήσει ἀπ' αὐτοῦ·
23 ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεῖ τὸ στόμα αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τῶν λόγων σου ἐκθαυμάσει,
ὕστερον δὲ διαστρέψει τὸ στόμα αὐτοῦ
καὶ ἐν τοῖς λόγοις σου δώσει σκάνδαλον.
24 πολλὰ ἐμίσησα καὶ οὐχ ὡμοίωσα αὐτῷ,
καὶ ὁ κύριος μισήσει αὐτόν.
25 ὁ βάλλων λίθον εἰς ὕψος ἐπὶ κεφαλὴν αὐτοῦ βάλλει,
καὶ πληγὴ δολία διελεῖ τραύματα.
26 ὁ ὀρύσσων βόθρον εἰς αὐτὸν ἐμπεσεῖται,
καὶ ὁ ἱστῶν παγίδα ἐν αὐτῇ ἁλώσεται.
27 ὁ ποιῶν πονηρά, εἰς αὐτὸν κυλισθήσεται,
καὶ οὐ μὴ ἐπιγνῷ πόθεν ἥκει αὐτῷ.
28 ἐμπαιγμὸς καὶ ὀνειδισμὸς ὑπερηφάνῳ,
καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς λέων ἐνεδρεύσει αὐτόν.
29 παγίδι ἁλώσονται οἱ εὐφραινόμενοι πτώσει εὐσεβῶν,
καὶ ὀδύνη καταναλώσει αὐτοὺς πρὸ τοῦ θανάτου αὐτῶν.
30 Μῆνις καὶ ὀργή, καὶ ταῦτά ἐστιν βδελύγματα,
καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ἐγκρατὴς ἔσται αὐτῶν.
28 1 ὁ ἐκδικῶν παρὰ κυρίου εὑρήσει ἐκδίκησιν,
καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ διατηρῶν διατηρήσει.
2 ἄφες ἀδίκημα τῷ πλησίον σου,
καὶ τότε δεηθέντος σου αἱ ἁμαρτίαι σου λυθήσονται.
3 ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ συντηρεῖ ὀργήν,
καὶ παρὰ κυρίου ζητεῖ ἴασιν;
4 ἐπ' ἄνθρωπον ὅμοιον αὐτῷ οὐκ ἔχει ἔλεος,
καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεῖται;
5 αὐτὸς σὰρξ ὢν διατηρεῖ μῆνιν,
τίς ἐξιλάσεται τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ;
6 μνήσθητι τὰ ἔσχατα καὶ παῦσαι ἐχθραίνων,
καταφθορὰν καὶ θάνατον, καὶ ἔμμενε ἐντολαῖς.

21³ μυστηριον S | απηλπ. SBᶜ: cf. 22 21 || 22¹ διανευων] και εννευων A† | τεκταινεται Sᶜ: cf. 11 33 | 22² αυτα] -τον BS | αυτου] -των A† || 23¹ γλυκαινει S* | το > B† | αυτου] σου B† || 24¹ αυτοις A† | 24² μ(ε)ισει S* compl., εμισει A† || 25¹ ο > A | 25² διελει] δι > A*† || 26² ταυτη S*† || 27¹ αυτον BS*V†] -τα rel. || 28¹ ον(ε)ιδος S | υπερηφανω pau.] -νων B SA || 29¹ παγιδα A* | 29² του > S*† || 30¹ και 2⁰ > S†

28 1² διατηρων διατηρησει compl. (cf. 5)] διαστηριων διαστηρισει(S*† -ριει) BSA: participio futuri 𝔊 non iam utitur, cf. Thack. p. 49 || 2¹ αδικηματα S || 4¹ ομοιον] pr. τον S*

7 μνήσθητι ἐντολῶν καὶ μὴ μηνίσῃς τῷ πλησίον,
καὶ διαθήκην ὑψίστου καὶ πάριδε ἄγνοιαν.
8 Ἀπόσχου ἀπὸ μάχης, καὶ ἐλαττώσεις ἁμαρτίας·
ἄνθρωπος γὰρ θυμώδης ἐκκαύσει μάχην,
9 καὶ ἀνὴρ ἁμαρτωλὸς ταράξει φίλους
καὶ ἀνὰ μέσον εἰρηνευόντων ἐμβαλεῖ διαβολήν.
10 κατὰ τὴν ὕλην τοῦ πυρὸς οὕτως ἐκκαυθήσεται,
καὶ κατὰ τὴν στερέωσιν τῆς μάχης ἐκκαυθήσεται·
κατὰ τὴν ἰσχὺν τοῦ ἀνθρώπου ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἔσται,
καὶ κατὰ τὸν πλοῦτον ἀνυψώσει ὀργὴν αὐτοῦ.
11 ἔρις κατασπευδομένη ἐκκαίει πῦρ,
καὶ μάχη κατασπεύδουσα ἐκχέει αἷμα.
12 ἐὰν φυσήσῃς εἰς σπινθῆρα, ἐκκαήσεται,
καὶ ἐὰν πτύσῃς ἐπ' αὐτόν, σβεσθήσεται·
καὶ ἀμφότερα ἐκ τοῦ στόματός σου ἐκπορεύεται.
13 Ψίθυρον καὶ δίγλωσσον καταράσασθε·
πολλοὺς γὰρ εἰρηνεύοντας ἀπώλεσεν.
14 γλῶσσα τρίτη πολλοὺς ἐσάλευσεν
καὶ διέστησεν αὐτοὺς ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος
καὶ πόλεις ὀχυρὰς καθεῖλεν
καὶ οἰκίας μεγιστάνων κατέστρεψεν.
15 γλῶσσα τρίτη γυναῖκας ἀνδρείας ἐξέβαλεν
καὶ ἐστέρεσεν αὐτὰς τῶν πόνων αὐτῶν.
16 ὁ προσέχων αὐτῇ οὐ μὴ εὕρῃ ἀνάπαυσιν
οὐδὲ κατασκηνώσει μεθ' ἡσυχίας.
17 πληγὴ μάστιγος ποιεῖ μώλωπα,
πληγὴ δὲ γλώσσης συγκλάσει ὀστᾶ.
18 πολλοὶ ἔπεσαν ἐν στόματι μαχαίρας,
καὶ οὐχ ὡς οἱ πεπτωκότες διὰ γλῶσσαν.
19 μακάριος ὁ σκεπασθεὶς ἀπ' αὐτῆς,
ὃς οὐ διῆλθεν ἐν τῷ θυμῷ αὐτῆς,
ὃς οὐχ εἵλκυσεν τὸν ζυγὸν αὐτῆς
καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς οὐκ ἐδέθη·
20 ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς σιδηροῦς,
καὶ οἱ δεσμοὶ αὐτῆς δεσμοὶ χάλκειοι·
21 θάνατος πονηρὸς ὁ θάνατος αὐτῆς,

7¹] + σου S || 8¹ απολιπε απο μεθης Sᶜ† || 9² εκβαλλει B || 10¹ του > BS*A | 10²/10³.⁴] tr. B† | 10³ μαχης] + ουτως compl., + σου ουτως S† | 10⁵] pr. και S | 10⁴ πλουτον] + αυτου S || 11² εκχεαι S† || 12¹ εις > BS | 12² επ] εις A | 12³ εκπορ.] εξελευσεται SA || 13¹ καταρασθαι(pro -θε) BSᶜ | 13² απωλεσαν B || 15² εστερεσεν(A† -σαν) B*SA† (cf. Thack. § 18, 1)] -ρησ- rel. || 17¹ μωλωπας B || 18² ο πεπτωκως A† || 19²] pr. και Sᶜ | 19⁴ εν > A || 20² χαλκ(ε)ιοι] -κεοι S*A: cf. Iob 41 7

καὶ λυσιτελὴς μᾶλλον ὁ ᾄδης αὐτῆς.
22 οὐ μὴ κρατήσῃ εὐσεβῶν,
καὶ ἐν τῇ φλογὶ αὐτῆς οὐ καήσονται.
23 οἱ καταλείποντες κύριον ἐμπεσοῦνται εἰς αὐτήν,
καὶ ἐν αὐτοῖς ἐκκαήσεται καὶ οὐ μὴ σβεσθῇ·
ἐπαποσταλήσεται αὐτοῖς ὡς λέων
καὶ ὡς πάρδαλις λυμανεῖται αὐτούς.
24 ἰδὲ περίφραξον τὸ κτῆμά σου ἀκάνθαις,
τὸ ἀργύριόν σου καὶ τὸ χρυσίον κατάδησον·
25 καὶ τοῖς λόγοις σου ποίησον ζυγὸν καὶ σταθμὸν
καὶ τῷ στόματί σου ποίησον θύραν καὶ μοχλόν.
26 πρόσεχε μήπως ὀλίσθῃς ἐν αὐτῇ,
μὴ πέσῃς κατέναντι ἐνεδρεύοντος.
29 1 Ὁ ποιῶν ἔλεος δανιεῖ τῷ πλησίον,
καὶ ὁ ἐπισχύων τῇ χειρὶ αὐτοῦ τηρεῖ ἐντολάς.
2 δάνεισον τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρείας αὐτοῦ
καὶ πάλιν ἀπόδος τῷ πλησίον εἰς τὸν καιρόν·
3 στερέωσον λόγον καὶ πιστώθητι μετ' αὐτοῦ,
καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὑρήσεις τὴν χρείαν σου.
4 πολλοὶ ὡς εὕρεμα ἐνόμισαν δάνος
καὶ παρέσχον κόπον τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς.
5 ἕως οὗ λάβῃ, καταφιλήσει χεῖρας αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τῶν χρημάτων τοῦ πλησίον ταπεινώσει φωνήν·
καὶ ἐν καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον
καὶ ἀποδώσει λόγους ἀκηδίας
καὶ τὸν καιρὸν αἰτιάσεται.
6 ἐὰν ἰσχύσῃ, μόλις κομίσεται τὸ ἥμισυ
καὶ λογιεῖται αὐτὸ ὡς εὕρεμα·
εἰ δὲ μή, ἀπεστέρησεν αὐτὸν τῶν χρημάτων αὐτοῦ,
καὶ ἐκτήσατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν·
κατάρας καὶ λοιδορίας ἀποδώσει αὐτῷ
καὶ ἀντὶ δόξης ἀποδώσει αὐτῷ ἀτιμίαν.
7 πολλοὶ οὐ χάριν πονηρίας ἀπέστρεψαν,
ἀποστερηθῆναι δωρεὰν εὐλαβήθησαν.
8 Πλὴν ἐπὶ ταπεινῷ μακροθύμησον

22¹ κρατησει S | 22² ου] + μη SA || 23² εκκαησονται S | 23³ επαποστ.] εξαποστ. επ B || 24¹ κτημα] στομα Spau.; post 24¹ add. pau. και τω στοματι σου ποιησον θυρωματα και μοχλους | 24² χρυσ.] + σου S || 26¹ ολισθης S*AVcompl.] -θησης B, -θησις Sc†: cf. 99
29 1² τηρει] ποιει A† || 2² τον > SA || 4² κοπον] πονον B† || 5¹ χειρας] ς > B | αυτου] σου Sc† || 6¹] pr. και S† | 6⁴ δωρεαν] pr. ου BS*† || 7¹ ου ScV] ουν S*Apl., > B†

καὶ ἐπ' ἐλεημοσύνῃ μὴ παρελκύσῃς αὐτόν.
9 χάριν ἐντολῆς ἀντιλαβοῦ πένητος
καὶ κατὰ τὴν ἔνδειαν αὐτοῦ μὴ ἀποστρέψῃς αὐτὸν κενόν.
10 ἀπόλεσον ἀργύριον δι' ἀδελφὸν καὶ φίλον,
καὶ μὴ ἰωθήτω ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλειαν.
11 θὲς τὸν θησαυρόν σου κατ' ἐντολὰς ὑψίστου,
καὶ λυσιτελήσει σοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον.
12 σύγκλεισον ἐλεημοσύνην ἐν τοῖς ταμιείοις σου,
καὶ αὕτη ἐξελεῖταί σε ἐκ πάσης κακώσεως·
13 ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους καὶ ὑπὲρ δόρυ ὁλκῆς
κατέναντι ἐχθροῦ πολεμήσει ὑπὲρ σοῦ.
14 Ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐγγυήσεται τὸν πλησίον,
καὶ ὁ ἀπολωλεκὼς αἰσχύνην ἐγκαταλείψει αὐτόν.
15 χάριτας ἐγγύου μὴ ἐπιλάθῃ·
ἔδωκεν γὰρ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ὑπὲρ σοῦ.
16 ἀγαθὰ ἐγγύου ἀνατρέψει ἁμαρτωλός,
καὶ ἀχάριστος ἐν διανοίᾳ ἐγκαταλείψει ῥυσάμενον.
17 ἐγγύη πολλοὺς ἀπώλεσεν κατευθύνοντας
καὶ ἐσάλευσεν αὐτοὺς ὡς κῦμα θαλάσσης·
18 ἄνδρας δυνατοὺς ἀπῴκισεν,
καὶ ἐπλανήθησαν ἐν ἔθνεσιν ἀλλοτρίοις.
19 ἁμαρτωλὸς ἐμπεσὼν εἰς ἐγγύην
καὶ διώκων ἐργολαβίας ἐμπεσεῖται εἰς κρίσεις.
20 ἀντιλαβοῦ τοῦ πλησίον κατὰ δύναμίν σου
καὶ πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐμπέσῃς.
21 Ἀρχὴ ζωῆς ὕδωρ καὶ ἄρτος καὶ ἱμάτιον
καὶ οἶκος καλύπτων ἀσχημοσύνην.
22 κρείσσων βίος πτωχοῦ ὑπὸ σκέπην δοκῶν
ἢ ἐδέσματα λαμπρὰ ἐν ἀλλοτρίοις.
23 ἐπὶ μικρῷ καὶ μεγάλῳ εὐδοκίαν ἔχε,
καὶ ὀνειδισμὸν παροικίας οὐ μὴ ἀκούσῃς.
24 ζωὴ πονηρὰ ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν,
καὶ οὗ παροικήσεις, οὐκ ἀνοίξεις στόμα·
25 ξενιεῖς καὶ ποτιεῖς εἰς ἀχάριστα
καὶ πρὸς ἐπὶ τούτοις πικρὰ ἀκούσῃ
26 Πάρελθε, πάροικε, κόσμησον τράπεζαν,
καὶ εἴ τι ἐν τῇ χειρί σου, ψώμισόν με·

8² ελεημοσυνη μη] -συνην B† | παρελκυσεις B† || 11² το > A*† || 13¹ αλκης BA* || 14² εγκαταλ.] εγ > B || 19¹ εμπεσων BS*†] -σειται ASc, -σετω V || 21¹ ζωης] + ανθρωπου Ar | υδωρ .. αρτος] tr. Ar | 21²] + ανδρος Sc† || 23² Sccompl.] > BS*A | παροικιας ου La (cf. Sm.)] οικιας σου mss. || 24² παροικησει et ανοιξει B || 25¹ εις > S*A

27 ἔξελθε, πάροικε, ἀπὸ προσώπου δόξης,
ἐπεξένωταί μοι ὁ ἀδελφός, χρεία τῆς οἰκίας.
28 βαρέα ταῦτα ἀνθρώπῳ ἔχοντι φρόνησιν,
ἐπιτίμησις οἰκίας καὶ ὀνειδισμὸς δανειστοῦ.
30 1 Ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐνδελεχήσει μάστιγας αὐτῷ,
ἵνα εὐφρανθῇ ἐπ' ἐσχάτων αὐτοῦ·
2 ὁ παιδεύων τὸν υἱὸν αὐτοῦ ὀνήσεται ἐπ' αὐτῷ
καὶ ἀνὰ μέσον γνωρίμων ἐπ' αὐτῷ καυχήσεται·
3 ὁ διδάσκων τὸν υἱὸν αὐτοῦ παραζηλώσει τὸν ἐχθρὸν
καὶ ἔναντι φίλων ἐπ' αὐτῷ ἀγαλλιάσεται.
4 ἐτελεύτησεν αὐτοῦ ὁ πατήρ, καὶ ὡς οὐκ ἀπέθανεν·
ὅμοιον γὰρ αὐτῷ κατέλιπεν μετ' αὐτόν.
5 ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ εἶδεν καὶ εὐφράνθη
καὶ ἐν τῇ τελευτῇ αὐτοῦ οὐκ ἐλυπήθη·
6 ἐναντίον ἐχθρῶν κατέλιπεν ἔκδικον
καὶ τοῖς φίλοις ἀνταποδιδόντα χάριν.
7 περιψύχων υἱὸν καταδεσμεύσει τραύματα αὐτοῦ,
καὶ ἐπὶ πάσῃ βοῇ ταραχθήσεται σπλάγχνα αὐτοῦ.
8 ἵππος ἀδάμαστος ἐκβαίνει σκληρός,
καὶ υἱὸς ἀνειμένος ἐκβαίνει προαλής.
9 τιθήνησον τέκνον, καὶ ἐκθαμβήσει σε·
σύμπαιξον αὐτῷ, καὶ λυπήσει σε.
10 μὴ συγγελάσῃς αὐτῷ, ἵνα μὴ συνοδυνηθῇς,
καὶ ἐπ' ἐσχάτων γομφιάσεις τοὺς ὀδόντας σου.
11 μὴ δῷς αὐτῷ ἐξουσίαν ἐν νεότητι·
12 θλάσον τὰς πλευρὰς αὐτοῦ, ὡς ἔστιν νήπιος,
μήποτε σκληρυνθεὶς ἀπειθήσῃ σοι.
13 παίδευσον τὸν υἱόν σου καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ,
ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀσχημοσύνῃ αὐτοῦ προσκόψῃς.
14 Κρείσσων πτωχὸς ὑγιὴς καὶ ἰσχύων τῇ ἕξει
ἢ πλούσιος μεμαστιγωμένος εἰς σῶμα αὐτοῦ.
15 ὑγίεια καὶ εὐεξία βελτίων παντὸς χρυσίου,
καὶ σῶμα εὔρωστον ἢ ὅλβος ἀμέτρητος.

27² οικ.] ξενιας B*†

30 1¹] pr. titulum περι τεκνων BSA: cf. 14. 16 18 30 | 1² εσχατω ABc†: cf. 10 1 13 || 2¹ ονησ.] αινεθησεται Sc† || 3¹] + αυτου S* || 4¹ ως ουκ] tr. A†, ουχ ως S | 4² μεθ A || 7¹ περι ψυχων υιων BS* | αυτων S*† || 8¹ εκβ.] αποβαινει B† || 10² εσχατω BS†: cf. 1 || 11] + και μη παριδης τας αγνοιας αυτου (12) καμψον τον τραχηλον αυτου εν νεοτητι, και pau. || 12¹ ως] εως A | 12²] + και εσται σοι εξ αυτου οδυνη ψυχης compl. || 13² αυτου] σου B† | προσκοψης] ς > B† || 14¹] pr. titulum περι υγιειας Bscompl.: cf. 16. 1

16 οὐκ ἔστιν πλοῦτος βελτίων ὑγιείας σώματος,
καὶ οὐκ ἔστιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας.
17 κρείσσων θάνατος ὑπὲρ ζωὴν πικρὰν
καὶ ἀνάπαυσις αἰῶνος ἢ ἀρρώστημα ἔμμονον.
18 ἀγαθὰ ἐκκεχυμένα ἐπὶ στόματι κεκλεισμένῳ
θέματα βρωμάτων παρακείμενα ἐπὶ τάφῳ.
19 τί συμφέρει κάρπωσις εἰδώλῳ;
οὔτε γὰρ ἔδεται οὔτε μὴ ὀσφρανθῇ·
οὕτως ὁ ἐκδιωκόμενος ὑπὸ κυρίου.
20 βλέπων ἐν ὀφθαλμοῖς καὶ στενάζων
ὥσπερ εὐνοῦχος περιλαμβάνων παρθένον καὶ στενάζων.
21 Μὴ δῷς εἰς λύπην τὴν ψυχήν σου
καὶ μὴ θλίψῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ σου.
22 εὐφροσύνη καρδίας ζωὴ ἀνθρώπου,
καὶ ἀγαλλίαμα ἀνδρὸς μακροημέρευσις.
23 ἀπάτα τὴν ψυχήν σου καὶ παρακάλει τὴν καρδίαν σου
καὶ λύπην μακρὰν ἀπόστησον ἀπὸ σοῦ·
πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν ἡ λύπη,
καὶ οὐκ ἔστιν ὠφέλεια ἐν αὐτῇ.
24 ζῆλος καὶ θυμὸς ἐλαττοῦσιν ἡμέρας,
καὶ πρὸ καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα.
25 λαμπρὰ καρδία καὶ ἀγαθὴ ἐπὶ ἐδέσμασιν
τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἐπιμελήσεται.
31 1 Ἀγρυπνία πλούτου ἐκτήκει σάρκας,
καὶ ἡ μέριμνα αὐτοῦ ἀφιστᾷ ὕπνον.
2 μέριμνα ἀγρυπνίας ἀποστήσει νυσταγμόν,
καὶ ἀρρώστημα βαρὺ ἐκνήψει ὕπνον.
3 ἐκοπίασεν πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων
καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐμπίμπλαται τῶν τρυφημάτων αὐτοῦ.
4 ἐκοπίασεν πτωχὸς ἐν ἐλαττώσει βίου
καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐπιδεὴς γίνεται.

16¹] pr. titulum περι βρωματων B*S, pr. titulum περι υγιας As†: cf. 14 | 16² χαριν S*† || 17² και αναπ. αιων. Sspau.] > BS*A | αιωνιος Ss†: cf. 15 6 || 18² θεμα B† || 20²] + ουτως ο ποιων εν βια κριματα Bscompl.: ex 20 4 || 22² μακροημ.] μεγαλοημερευσις S*† || 23¹ απατα (cf. 14 16)] αγαπα BS*A | 23³ απωλ. (cf. 8 2 28 13 31 25)] απεκτεινεν B | η > A || 24² γηρους Sc† | μεριμναν S || 25—33 16¹ / 33 16²—36 10¹] tr. omnes codices graeci, unde elucet omnes pendere ex eodem archetypo haud antiquissimo, cuius duo quaterniones centenos sexagenos fere stichos complectentes inter se permutati sunt; ueterem ordinem seruauit La, quem secuti iam Fr. et Sw. ordinem a Graecis traditum emendauerunt; ego etiam numeros capitum ueteri ordini adaptaui

31 (al. 34, cf. sup.) 1² αφιστατο A† || 2¹ αποστησει pau.] απαιτ. BSA | 2² υπνος SABc (sed corrector posterior codicis B iterum -νον)

5 Ὁ ἀγαπῶν χρυσίον οὐ δικαιωθήσεται,
καὶ ὁ διώκων διάφορα ἐν αὐτοῖς πλανηθήσεται.
6 πολλοὶ ἐδόθησαν εἰς πτῶμα χάριν χρυσίου,
καὶ ἐγενήθη ἡ ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν.
7 ξύλον προσκόμματός ἐστιν τοῖς ἐνθουσιάζουσιν αὐτῷ,
καὶ πᾶς ἄφρων ἁλώσεται ἐν αὐτῷ.
8 μακάριος πλούσιος, ὃς εὑρέθη ἄμωμος
καὶ ὃς ὀπίσω χρυσίου οὐκ ἐπορεύθη·
9 τίς ἐστιν; καὶ μακαριοῦμεν αὐτόν·
ἐποίησεν γὰρ θαυμάσια ἐν λαῷ αὐτοῦ.
10 τίς ἐδοκιμάσθη ἐν αὐτῷ καὶ ἐτελειώθη;
καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς καύχησιν.
τίς ἐδύνατο παραβῆναι καὶ οὐ παρέβη,
καὶ ποιῆσαι κακὰ καὶ οὐκ ἐποίησεν;
11 στερεωθήσεται τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ,
καὶ τὰς ἐλεημοσύνας αὐτοῦ ἐκδιηγήσεται ἐκκλησία.
12 Ἐπὶ τραπέζης μεγάλης ἐκάθισας;
μὴ ἀνοίξῃς ἐπ' αὐτῆς φάρυγγά σου
καὶ μὴ εἴπῃς Πολλά γε τὰ ἐπ' αὐτῆς·
13 μνήσθητι ὅτι κακὸν ὀφθαλμὸς πονηρός.
πονηρότερον ὀφθαλμοῦ τί ἔκτισται;
διὰ τοῦτο ἀπὸ παντὸς προσώπου δακρύει.
14 οὗ ἐὰν ἐπιβλέψῃ, μὴ ἐκτείνῃς χεῖρα
καὶ μὴ συνθλίβου αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ.
15 νόει τὰ τοῦ πλησίον ἐκ σεαυτοῦ
καὶ ἐπὶ παντὶ πράγματι διανοοῦ.
16 φάγε ὡς ἄνθρωπος τὰ παρακείμενά σοι
καὶ μὴ διαμασῶ, μὴ μισηθῇς.
17 παῦσαι πρῶτος χάριν παιδείας
καὶ μὴ ἀπληστεύου, μήποτε προσκόψῃς·
18 καὶ εἰ ἀνὰ μέσον πλειόνων ἐκάθισας,
πρότερος αὐτῶν μὴ ἐκτείνῃς τὴν χεῖρά σου.
19 Ὡς ἱκανὸν ἀνθρώπῳ πεπαιδευμένῳ τὸ ὀλίγον,
καὶ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ οὐκ ἀσθμαίνει.
20 ὕπνος ὑγιείας ἐπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ·
ἀνέστη πρωί, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτοῦ μετ' αὐτοῦ.
πόνος ἀγρυπνίας καὶ χολέρας

5² διαφορα εν αυτοις πλανηθησεται Sm. (cf. 7 18 9 8³)] διαφθοραν αυτος(S† ουτος) πλησθησεται (+ αυτης pau.) mss. || 6² η > BA || 7¹ ενθουσιαζ. S*mu.] ο > BASᶜ || 10² εσται αυτω SᶜV] εστω BS*A || 11² εκκλησια] σοφια A† || 12³ επ αυτη S | φαρ.] pr. τον B* | 12³ μη > A || 14¹ επιβλεψης S* | 14² εν] + τω S || 16² διαμασου S*† || 20³ πονος] + δε S†

καὶ στρόφος μετὰ ἀνδρὸς ἀπλήστου·
21 καὶ εἰ ἐβιάσθης ἐν ἐδέσμασιν,
ἀνάστα ἔμεσον πόρρω, καὶ ἀναπαύσῃ.
22 ἄκουσόν μου, τέκνον, καὶ μὴ ἐξουδενήσῃς με,
καὶ ἐπ' ἐσχάτων εὑρήσεις τοὺς λόγους μου·
ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ἐντρεχής,
καὶ πᾶν ἀρρώστημα οὐ μή σοι ἀπαντήσῃ.
23 λαμπρὸν ἐπ' ἄρτοις εὐλογήσει χείλη,
καὶ ἡ μαρτυρία τῆς καλλονῆς αὐτοῦ πιστή.
24 πονηρῷ ἐπ' ἄρτῳ διαγογγύσει πόλις,
καὶ ἡ μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτοῦ ἀκριβής.
25 Ἐν οἴνῳ μὴ ἀνδρίζου·
πολλοὺς γὰρ ἀπώλεσεν ὁ οἶνος.
26 κάμινος δοκιμάζει στόμωμα ἐν βαφῇ,
οὕτως οἶνος καρδίας ἐν μάχῃ ὑπερηφάνων.
27 ἔφισον ζωῆς οἶνος ἀνθρώποις,
ἐὰν πίνῃς αὐτὸν ἐν μέτρῳ αὐτοῦ.
τίς ζωὴ ἐλασσουμένῳ οἴνῳ;
καὶ αὐτὸς ἔκτισται εἰς εὐφροσύνην ἀνθρώποις.
28 ἀγαλλίαμα καρδίας καὶ εὐφροσύνη ψυχῆς
οἶνος πινόμενος ἐν καιρῷ αὐτάρκης·
29 πικρία ψυχῆς οἶνος πινόμενος πολὺς
ἐν ἐρεθισμῷ καὶ ἀντιπτώματι.
30 πληθύνει μέθη θυμὸν ἄφρονος εἰς πρόσκομμα
ἐλαττῶν ἰσχὺν καὶ προσποιῶν τραύματα.
31 ἐν συμποσίῳ οἴνου μὴ ἐλέγξῃς τὸν πλησίον
καὶ μὴ ἐξουθενήσῃς αὐτὸν ἐν εὐφροσύνῃ αὐτοῦ·
λόγον ὀνειδισμοῦ μὴ εἴπῃς αὐτῷ
καὶ μὴ αὐτὸν θλίψῃς ἐν ἀπαιτήσει.
32 1 Ἡγούμενόν σε κατέστησαν; μὴ ἐπαίρου·
γίνου ἐν αὐτοῖς ὡς εἷς ἐξ αὐτῶν,
φρόντισον αὐτῶν καὶ οὕτω κάθισον·
2 καὶ πᾶσαν τὴν χρείαν σου ποιήσας ἀνάπεσε,
ἵνα εὐφρανθῇς δι' αὐτοὺς
καὶ εὐκοσμίας χάριν λάβῃς στέφανον.

20⁴ στροφος] στρεφομενος S*† || 21² εμεσον πορρω pau.] μεσοπωρων BA, μεσοπωρον S*† (-πορων Sᶜ; cf. Thack. § 6, 30) || 22² εσχατω BS*, -του A: cf. 1 13 | 22³ εργοις] λογοις A || 23² η > BS* || 26¹ δοκιμα S*†: cf. 27 5 || 27¹ επισον A: cf. 9 10 | ανθρωπω B† | 27² εν > BS*A | 27³ οινω (cf. 19 6. 23 25 2 38 24 47 23)] pr. εν Sᶜ†: cf. 41 2; οινου A | 27⁴ ανθρωπων S* || 29¹ πιν.] γινομενος A† | 29² αντιπτωμα S*†

32 (al. 35, cf. 30 fin.) 1¹] pr. titulum περι ηγουμενων Bˢ(ᵗ): cf. 18 30 | 1² εν > S || 2³ στεφ.] pr. τον S*A, pr. δι αυτων Sᶜ†

3 Λάλησον, πρεσβύτερε, πρέπει γάρ σοι,
ἐν ἀκριβεῖ ἐπιστήμῃ καὶ μὴ ἐμποδίσῃς μουσικά.
4 ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς λαλιὰν
καὶ ἀκαίρως μὴ σοφίζου.
5 σφραγὶς ἄνθρακος ἐπὶ κόσμῳ χρυσῷ
σύγκριμα μουσικῶν ἐν συμποσίῳ οἴνου·
6 ἐν κατασκευάσματι χρυσῷ σφραγὶς σμαράγδου
μέλος μουσικῶν ἐφ' ἡδεῖ οἴνῳ.
7 Λάλησον, νεανίσκε, εἰ χρεία σου,
μόλις δὶς ἐὰν ἐπερωτηθῇς·
8 κεφαλαίωσον λόγον, ἐν ὀλίγοις πολλά·
γίνου ὡς γινώσκων καὶ ἅμα σιωπῶν.
9 ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξισάζου
καὶ ἑτέρου λέγοντος μὴ πολλὰ ἀδολέσχει.
10 πρὸ βροντῆς κατασπεύδει ἀστραπή,
καὶ πρὸ αἰσχυντηροῦ προελεύσεται χάρις.
11 ἐν ὥρᾳ ἐξεγείρου καὶ μὴ οὐράγει,
ἀπότρεχε εἰς οἶκον καὶ μὴ ῥαθύμει·
12 ἐκεῖ παῖζε καὶ ποίει τὰ ἐνθυμήματά σου
καὶ μὴ ἁμάρτῃς λόγῳ ὑπερηφάνῳ.
13 καὶ ἐπὶ τούτοις εὐλόγησον τὸν ποιήσαντά σε
καὶ μεθύσκοντά σε ἀπὸ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ.
14 Ὁ φοβούμενος κύριον ἐκδέξεται παιδείαν,
καὶ οἱ ὀρθρίζοντες εὑρήσουσιν εὐδοκίαν.
15 ὁ ζητῶν νόμον ἐμπλησθήσεται αὐτοῦ,
καὶ ὁ ὑποκρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν αὐτῷ.
16 οἱ φοβούμενοι κύριον εὑρήσουσιν κρίμα
καὶ δικαιώματα ὡς φῶς ἐξάψουσιν.
17 ἄνθρωπος ἁμαρτωλὸς ἐκκλινεῖ ἐλεγμόν
καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ εὑρήσει σύγκριμα.
18 Ἀνὴρ βουλῆς οὐ μὴ παρίδῃ διανόημα,
ἀλλότριος καὶ ὑπερήφανος οὐ καταπτήξει φόβον.
19 ἄνευ βουλῆς μηθὲν ποιήσῃς
καὶ ἐν τῷ ποιῆσαί σε μὴ μεταμελοῦ.
20 ἐν ὁδῷ ἀντιπτώματος μὴ πορεύου
καὶ μὴ προσκόψῃς ἐν λιθώδεσιν.

3^2 και > S*† || 5^2 συμποσια A† || 8^1 λογον > S† | 8^2 ως > A || 9^1 εξουσιαζου S† || 11^2 ραθυμει] ρ > A† || 12^2 αμαρτης] -τησης A, αμαρτια και S*V† || 14^1 κυρ.] pr. τον S† | εκλεξεται B^c† | 14^2 ορθρ.] + προς αυτον pau.: cf. 4 12 || 16^1 κριμα] χαριν S*† || post 18^2 addunt BSA pl stichum και μετα το ποιησαι μετ αυτου ανευ βουλης a S^c asterisco notatum (cf. Iob 9 7): ex 19^2+19^1

21 μὴ πιστεύσῃς ἐν ὁδῷ ἀπροσκόπῳ
22 καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου φύλαξαι.
23 ἐν παντὶ ἔργῳ πίστευε τῇ ψυχῇ σου·
καὶ γὰρ τοῦτό ἐστιν τήρησις ἐντολῶν.
24 ὁ πιστεύων νόμῳ προσέχει ἐντολαῖς,
καὶ ὁ πεποιθὼς κυρίῳ οὐκ ἐλαττωθήσεται.
33 1 Τῷ φοβουμένῳ κύριον οὐκ ἀπαντήσει κακόν,
ἀλλ' ἐν πειρασμῷ καὶ πάλιν ἐξελεῖται.
2 ἀνὴρ σοφὸς οὐ μισήσει νόμον,
ὁ δὲ ὑποκρινόμενος ἐν αὐτῷ ὡς ἐν καταιγίδι πλοῖον.
3 ἄνθρωπος συνετὸς ἐμπιστεύσει νόμῳ,
καὶ ὁ νόμος αὐτῷ πιστὸς ὡς ἐρώτημα δήλων.
4 ἑτοίμασον λόγον καὶ οὕτως ἀκουσθήσῃ,
σύνδησον παιδείαν καὶ ἀποκρίθητι.
5 τροχὸς ἁμάξης σπλάγχνα μωροῦ,
καὶ ὡς ἅξων στρεφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτοῦ.
6 ἵππος εἰς ὀχείαν ὡς φίλος μωκός,
ὑποκάτω παντὸς ἐπικαθημένου χρεμετίζει.
7 Διὰ τί ἡμέρα ἡμέρας ὑπερέχει,
καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐνιαυτοῦ ἀφ' ἡλίου;
8 ἐν γνώσει κυρίου διεχωρίσθησαν,
καὶ ἠλλοίωσεν καιροὺς καὶ ἑορτάς·
9 ἀπ' αὐτῶν ἀνύψωσεν καὶ ἡγίασεν
καὶ ἐξ αὐτῶν ἔθηκεν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν.
10 καὶ ἄνθρωποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους,
καὶ ἐκ γῆς ἐκτίσθη Αδαμ·
11 ἐν πλήθει ἐπιστήμης κύριος διεχώρισεν αὐτοὺς
καὶ ἠλλοίωσεν τὰς ὁδοὺς αὐτῶν·
12 ἐξ αὐτῶν εὐλόγησεν καὶ ἀνύψωσεν
καὶ ἐξ αὐτῶν ἡγίασεν καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγγισεν·
ἀπ' αὐτῶν κατηράσατο καὶ ἐταπείνωσεν
καὶ ἀνέστρεψεν αὐτοὺς ἀπὸ στάσεως αὐτῶν.
13 ὡς πηλὸς κεραμέως ἐν χειρὶ αὐτοῦ
— πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν εὐδοκίαν αὐτοῦ —,
οὕτως ἄνθρωποι ἐν χειρὶ τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς
ἀποδοῦναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ.

21] pr. και A || 24^1 εντολη S
33 (1—16^1 al. 36 1—16^1; 16^2—33 al. 30 25—40; cf. 30 fin.) 1^1 κυριον] pr. τον S | 1^2] + αυτον S^c || 2^2 υποκριν.] pr. εν S† || 3^2 ερωτημα] pr. επ S† | δηλων] δικαιων B† || 4^2 και] + ουτως S || 6^1 οχ(ε)ιον S*A pl. | ως > S^c† | μωρος S^c†, μοιχος V† | 6^2 χρεμετισει A || 9^1 ανυψ. .. ηγιασ.] tr. S$^{(†)}$ || 10^2 εκ γης / εκτ.] tr. S† || 13^1 πηλον S*V†

14 ἀπέναντι τοῦ κακοῦ τὸ ἀγαθόν,
καὶ ἀπέναντι τοῦ θανάτου ἡ ζωή,
οὕτως ἀπέναντι εὐσεβοῦς ἁμαρτωλός·
15 καὶ οὕτως ἔμβλεψον εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ ὑψίστου,
δύο δύο, ἓν κατέναντι τοῦ ἑνός.
16 Κἀγὼ ἔσχατος ἠγρύπνησα
ὡς καλαμώμενος ὀπίσω τρυγητῶν·
17 ἐν εὐλογίᾳ κυρίου ἔφθασα
καὶ ὡς τρυγῶν ἐπλήρωσα ληνόν.
18 κατανοήσατε ὅτι οὐκ ἐμοὶ μόνῳ ἐκοπίασα,
ἀλλὰ πᾶσιν τοῖς ζητοῦσιν παιδείαν.
19 ἀκούσατέ μου, μεγιστᾶνες λαοῦ,
καὶ οἱ ἡγούμενοι ἐκκλησίας, ἐνωτίσασθε.
20 Υἱῷ καὶ γυναικί, ἀδελφῷ καὶ φίλῳ
μὴ δῷς ἐξουσίαν ἐπὶ σὲ ἐν ζωῇ σου·
καὶ μὴ δῷς ἑτέρῳ τὰ χρήματά σου,
ἵνα μὴ μεταμεληθεὶς δέῃ περὶ αὐτῶν.
21 ἕως ἔτι ζῇς καὶ πνοὴ ἐν σοί,
μὴ ἀλλάξῃς σεαυτὸν ἐν πάσῃ σαρκί·
22 κρεῖσσον γάρ ἐστιν τὰ τέκνα δεηθῆναί σου
ἢ σὲ ἐμβλέπειν εἰς χεῖρας υἱῶν σου.
23 ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ὑπεράγων,
μὴ δῷς μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου.
24 ἐν ἡμέρᾳ συντελείας ἡμερῶν ζωῆς σου
καὶ ἐν καιρῷ τελευτῆς διάδος κληρονομίαν.
25 Χορτάσματα καὶ ῥάβδος καὶ φορτία ὄνῳ,
ἄρτος καὶ παιδεία καὶ ἔργον οἰκέτῃ.
26 ἔργασαι ἐν παιδί, καὶ εὑρήσεις ἀνάπαυσιν·
ἄνες χεῖρας αὐτῷ, καὶ ζητήσει ἐλευθερίαν.
27 ζυγὸς καὶ ἱμὰς τράχηλον κάμψουσιν,
καὶ οἰκέτῃ κακούργῳ στρέβλαι καὶ βάσανοι·
28 ἔμβαλε αὐτὸν εἰς ἐργασίαν, ἵνα μὴ ἀργῇ,
πολλὴν γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ ἀργία·
29 εἰς ἔργα κατάστησον, καθὼς πρέπει αὐτῷ,
κἂν μὴ πειθαρχῇ, βάρυνον τὰς πέδας αὐτοῦ.
30 καὶ μὴ περισσεύσῃς ἐπὶ πάσῃ σαρκὶ
καὶ ἄνευ κρίσεως μὴ ποιήσῃς μηδέν.

14^3 ευσ.] pr. του S || 15^2 εν > S† || 18^2 αλλα] + και S^c | ζητ.] pr. εκ $S^{c\dagger}$ || 19^2 οι > S || 21^2 εν > BS* || 23^2] pr. και S^c || 25^1] pr. titulum περι δουλων B^s: cf. 18 30 | χορτασμα A† | 25^2 και ult. > S*† || 26^2 ζητησεις S*A*† || 27^1 τραχ. καμψ.] tr. B† || 29^2 αυτου > S*AB^c || 30^1 επι] εν B

31 Εἰ ἔστιν σοι οἰκέτης, ἔστω ὡς σύ,
ὅτι ἐν αἵματι ἐκτήσω αὐτόν·
32 εἰ ἔστιν σοι οἰκέτης, ἄγε αὐτὸν ὡς ἀδελφόν,
ὅτι ὡς ἡ ψυχή σου ἐπιδεήσεις αὐτῷ·
33 ἐὰν κακώσῃς αὐτὸν καὶ ἀπάρας ἀποδρᾷ,
ἐν ποίᾳ ὁδῷ ζητήσεις αὐτόν;
34 1 Κεναὶ ἐλπίδες καὶ ψευδεῖς ἀσυνέτῳ ἀνδρί,
καὶ ἐνύπνια ἀναπτεροῦσιν ἄφρονας.
2 ὡς δρασσόμενος σκιᾶς καὶ διώκων ἄνεμον
οὕτως ὁ ἐπέχων ἐνυπνίοις·
3 τοῦτο κατὰ τούτου ὅρασις ἐνυπνίων,
κατέναντι προσώπου ὁμοίωμα προσώπου.
4 ἀπὸ ἀκαθάρτου τί καθαρισθήσεται;
καὶ ἀπὸ ψευδοῦς τί ἀληθεύσει;
5 μαντεῖαι καὶ οἰωνισμοὶ καὶ ἐνύπνια μάταιά ἐστιν,
καὶ ὡς ὠδινούσης φαντάζεται καρδία·
6 ἐὰν μὴ παρὰ ὑψίστου ἀποσταλῇ ἐν ἐπισκοπῇ,
μὴ δῷς εἰς αὐτὰ τὴν καρδίαν σου·
7 πολλοὺς γὰρ ἐπλάνησεν τὰ ἐνύπνια,
καὶ ἐξέπεσον ἐλπίζοντες ἐπ᾽ αὐτοῖς.
8 ἄνευ ψεύδους συντελεσθήσεται νόμος,
καὶ σοφία στόματι πιστῷ τελείωσις.
9 Ἀνὴρ πεπλανημένος ἔγνω πολλά,
καὶ ὁ πολύπειρος ἐκδιηγήσεται σύνεσιν·
10 ὃς οὐκ ἐπειράθη, ὀλίγα οἶδεν,
ὁ δὲ πεπλανημένος πληθυνεῖ πανουργίαν.
11 πολλὰ ἑώρακα ἐν τῇ ἀποπλανήσει μου,
καὶ πλείονα τῶν λόγων μου σύνεσίς μου·
12 πλεονάκις ἕως θανάτου ἐκινδύνευσα
καὶ διεσώθην τούτων χάριν.
13 πνεῦμα φοβουμένων κύριον ζήσεται·
ἡ γὰρ ἐλπὶς αὐτῶν ἐπὶ τὸν σῴζοντα αὐτούς.
14 ὁ φοβούμενος κύριον οὐδὲν εὐλαβηθήσεται
καὶ οὐ μὴ δειλιάσῃ, ὅτι αὐτὸς ἐλπὶς αὐτοῦ.
15 φοβουμένου τὸν κύριον μακαρία ἡ ψυχή·

32^1 ει > S*† | αδελφ.] σεαυτον B†
34 (al. 31, cf. 30 fin.; numeros uersuum ad Gra. adaptaui) 3^1 κατα τουτο S || 4^1] pr. και A† || 6^1 παρα] απο A | παρα υψ./αποστ.] tr. S || 7^1 γαρ > BS† | 7^2 επ] εν S*† || 9^1 πεπλαν.] πεπαιδευμενος BA || 10^1 επειραθη] -ρασθη S: cf. Thack. p. 281 || 11(al. 12)^2 πλειονα (ι > S*†)] pr. τα S || 14(al. 16)^1 ουδεν] ου μη B†, πολλα A† | 14^2 δειλιαση] -σει B*SA || 15^1(al. 17) φοβουμενω S*V†

τίνι ἐπέχει; καὶ τίς αὐτοῦ στήριγμα;
16 οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν,
ὑπερασπισμὸς δυναστείας καὶ στήριγμα ἰσχύος,
σκέπη ἀπὸ καύσωνος καὶ σκέπη ἀπὸ μεσημβρίας,
φυλακὴ ἀπὸ προσκόμματος καὶ βοήθεια ἀπὸ πτώσεως,
17 ἀνυψῶν ψυχὴν καὶ φωτίζων ὀφθαλμούς,
ἴασιν διδούς, ζωὴν καὶ εὐλογίαν.
18 Θυσιάζων ἐξ ἀδίκου προσφορὰ μεμωμημένη,
καὶ οὐκ εἰς εὐδοκίαν δωρήματα ἀνόμων.
19 οὐκ εὐδοκεῖ ὁ ὕψιστος ἐν προσφοραῖς ἀσεβῶν
οὐδὲ ἐν πλήθει θυσιῶν ἐξιλάσκεται ἁμαρτίας.
20 θύων υἱὸν ἔναντι τοῦ πατρὸς αὐτοῦ
ὁ προσάγων θυσίαν ἐκ χρημάτων πενήτων.
21 ἄρτος ἐπιδεομένων ζωὴ πτωχῶν,
ὁ ἀποστερῶν αὐτὴν ἄνθρωπος αἱμάτων.
22 φονεύων τὸν πλησίον ὁ ἀφαιρούμενος ἐμβίωσιν,
καὶ ἐκχέων αἷμα ὁ ἀποστερῶν μισθὸν μισθίου.
23 εἷς οἰκοδομῶν, καὶ εἷς καθαιρῶν·
τί ὠφέλησαν πλεῖον ἢ κόπους;
24 εἷς εὐχόμενος, καὶ εἷς καταρώμενος·
τίνος φωνῆς εἰσακούσεται ὁ δεσπότης;
25 βαπτιζόμενος ἀπὸ νεκροῦ καὶ πάλιν ἁπτόμενος αὐτοῦ,
τί ὠφέλησεν ἐν τῷ λουτρῷ αὐτοῦ;
26 οὕτως ἄνθρωπος νηστεύων ἐπὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ
καὶ πάλιν πορευόμενος καὶ τὰ αὐτὰ ποιῶν·
τῆς προσευχῆς αὐτοῦ τίς εἰσακούσεται;
καὶ τί ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπεινωθῆναι αὐτόν;
35 1 Ὁ συντηρῶν νόμον πλεονάζει προσφοράς,
θυσιάζων σωτηρίου ὁ προσέχων ἐντολαῖς.
2 ἀνταποδιδοὺς χάριν προσφέρων σεμίδαλιν,
καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημοσύνην θυσιάζων αἰνέσεως.
3 εὐδοκία κυρίου ἀποστῆναι ἀπὸ πονηρίας,
καὶ ἐξιλασμὸς ἀποστῆναι ἀπὸ ἀδικίας.
4 μὴ ὀφθῇς ἐν προσώπῳ κυρίου κενός·
πάντα γὰρ ταῦτα χάριν ἐντολῆς.

15²(al. 18) αυτου στηρ.] αντιστηρ. αυτου B*† (αντι > Bᶜ) || 16(al. 19)⁴ πτωσεως] πτωματος BS || 18¹(al. 21) μεμωκημενη BS | 18²(al. 22) δωρηματα pau. (etiam Sᵐᵍ)] μωκημ. BS*, μωμημ. ASᶜ || 20(al. 24)¹ του > S | 20² προσαγαγων S† || 21(al. 25)² αυτον Sᶜ || 22¹(al. 26) συμβιωσιν Bmu. | 22²(al. 27) ο] και A† || 23(al. 28)² ωφελησεν A | κοπου BV† || 25(al. 30)² εν > B†
35(al. 32; numeros uersuum mutaui) 1¹ συμφορας B† | 1²(al. 2) θυσια Aᶜ†: sic S*† in 2² || 3(al. 5)² εξιλ.] εξ > S*†

5 προσφορὰ δικαίου λιπαίνει θυσιαστήριον,
καὶ ἡ εὐωδία αὐτῆς ἔναντι ὑψίστου.
6 θυσία ἀνδρὸς δικαίου δεκτή,
καὶ τὸ μνημόσυνον αὐτῆς οὐκ ἐπιλησθήσεται.
7 ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ δόξασον τὸν κύριον
καὶ μὴ σμικρύνῃς ἀπαρχὴν χειρῶν σου.
8 ἐν πάσῃ δόσει ἱλάρωσον τὸ πρόσωπόν σου
καὶ ἐν εὐφροσύνῃ ἁγίασον δεκάτην.
9 δὸς ὑψίστῳ κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ
καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλμῷ καθ' εὕρεμα χειρός·
10 ὅτι κύριος ἀνταποδιδούς ἐστιν
καὶ ἑπταπλάσια ἀνταποδώσει σοι.
11 Μὴ δωροκόπει, οὐ γὰρ προσδέξεται,
καὶ μὴ ἔπεχε θυσίᾳ ἀδίκῳ·
12 ὅτι κύριος κριτής ἐστιν,
καὶ οὐκ ἔστιν παρ' αὐτῷ δόξα προσώπου.
13 οὐ λήμψεται πρόσωπον ἐπὶ πτωχοῦ
καὶ δέησιν ἠδικημένου εἰσακούσεται·
14 οὐ μὴ ὑπερίδῃ ἱκετείαν ὀρφανοῦ
καὶ χήραν, ἐὰν ἐκχέῃ λαλιάν·
15 οὐχὶ δάκρυα χήρας ἐπὶ σιαγόνα καταβαίνει
καὶ ἡ καταβόησις ἐπὶ τῷ καταγαγόντι αὐτά;
16 θεραπεύων ἐν εὐδοκίᾳ δεχθήσεται,
καὶ ἡ δέησις αὐτοῦ ἕως νεφελῶν συνάψει·
17 προσευχὴ ταπεινοῦ νεφέλας διῆλθεν,
καὶ ἕως συνεγγίσῃ, οὐ μὴ παρακληθῇ·
18 καὶ οὐ μὴ ἀποστῇ, ἕως ἐπισκέψηται ὁ ὕψιστος
καὶ κρινεῖ δικαίοις καὶ ποιήσει κρίσιν.
19 καὶ ὁ κύριος οὐ μὴ βραδύνῃ
οὐδὲ μὴ μακροθυμήσῃ ἐπ' αὐτοῖς,
20 ἕως ἂν συντρίψῃ ὀσφὺν ἀνελεημόνων
καὶ τοῖς ἔθνεσιν ἀνταποδώσει ἐκδίκησιν,
21 ἕως ἐξάρῃ πλῆθος ὑβριστῶν
καὶ σκῆπτρα ἀδίκων συντρίψει,
22 ἕως ἀνταποδῷ ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ
καὶ τὰ ἔργα τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν,

7(al. 10)¹] + θεον S† | 7² σμικρυνης Scpl.] σ > BS*A: cf. 17 25 Os. 4 3 || 9(al. 12)¹ αυτου] σου A† | 9² αιρεμα S† || 10(al. 13)² επταπλα B† | ανταποδιδωσειν Sc†, αποδωσει A || 14(al. 17)¹ παριδη A† | 14² χηρα S† || 15¹(al. 18) σιαγονας S†, -νει(i. e. -νι) A†, -νος unus cod. | 15²(al. 19) η καταπτωσις S† || 18¹(al. 21³) ο υψ.] κυριος A† | 18²(al. 22¹) δικαιοις (cf. 8 14 et Helbing Kasussyntax p. 96)] δικαιως BSᶜ || 19²(al. 22³) μακροθυμησει B || 21²(al. 23³) συντριψη SA || 22(al. 24)² κατα] και A

23 ἕως κρίνῃ τὴν κρίσιν τοῦ λαοῦ αὐτοῦ
καὶ εὐφρανεῖ αὐτοὺς ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ.
24 ὡραῖον ἔλεος ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτοῦ
ὡς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἀβροχίας.
36 1 Ἐλέησον ἡμᾶς, δέσποτα ὁ θεὸς πάντων, καὶ ἐπίβλεψον
καὶ ἐπίβαλε τὸν φόβον σου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη·
2 ἔπαρον τὴν χεῖρά σου ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια,
καὶ ἰδέτωσαν τὴν δυναστείαν σου.
3 ὥσπερ ἐνώπιον αὐτῶν ἡγιάσθης ἐν ἡμῖν,
οὕτως ἐνώπιον ἡμῶν μεγαλυνθείης ἐν αὐτοῖς·
4 καὶ ἐπιγνώτωσάν σε, καθάπερ καὶ ἡμεῖς ἐπέγνωμεν
ὅτι οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν σοῦ, κύριε.
5 ἐγκαίνισον σημεῖα καὶ ἀλλοίωσον θαυμάσια,
δόξασον χεῖρα καὶ βραχίονα δεξιόν·
6 ἔγειρον θυμὸν καὶ ἔκχεον ὀργήν,
ἔξαρον ἀντίδικον καὶ ἔκτριψον ἐχθρόν.
7 σπεῦσον καιρὸν καὶ μνήσθητι ὁρκισμοῦ,
καὶ ἐκδιηγησάσθωσαν τὰ μεγαλεῖά σου.
8 ἐν ὀργῇ πυρὸς καταβρωθήτω ὁ σῳζόμενος,
καὶ οἱ κακοῦντες τὸν λαόν σου εὕροισαν ἀπώλειαν.
9 σύντριψον κεφαλὰς ἀρχόντων ἐχθρῶν
λεγόντων Οὐκ ἔστιν πλὴν ἡμῶν.
10 συνάγαγε πάσας φυλὰς Ιακωβ
καὶ κατακληρονόμησον αὐτοὺς καθὼς ἀπ᾽ ἀρχῆς.
11 ἐλέησον λαόν, κύριε, κεκλημένον ἐπ᾽ ὀνόματί σου
καὶ Ισραηλ, ὃν πρωτογόνῳ ὡμοίωσας.
12 οἰκτίρησον πόλιν ἁγιάσματός σου,
Ιερουσαλημ τόπον καταπαύματός σου·
13 πλῆσον Σιων ἀρεταλογίας σου
καὶ ἀπὸ τῆς δόξης σου τὸν λαόν σου.
14 δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν ἀρχῇ κτίσμασίν σου
καὶ ἔγειρον προφητείας τὰς ἐπ᾽ ὀνόματί σου·

23(al. 25)[1] εως] + αν S[c] || 24(al. 26)[1]] pr. ως S | αυτου > S
36 (1—10[1] al. 33 1—13[1]; 10[2]—27 al. 36 16[2]—31; cf. 30 fin.) 1[1] δεσπ. > A || 2(al. 3)[2] ιδετωσαν] επι εθνη S*† || 3(al. 4)[1] ηγ.] εθαυμασθης S*† | 3[2] μεγαλυνθης S*CV† || 4(al. 5)[1]] + σε SA || 7(al. 10)[1] ορισμου S || 8(al. 11)[1] ο σωζ.] ο μη σωζ. S*†, ο ασεβης ο σωζ. S[c]† | 8[2] κακ.] αδικουντες B†, κατοικουντες A* || 9(al. 12)[1] εχθρων] εθνων compl. || 10[1](al. 33 13[1]) συναγε BS† | 10[2](al. 36 16[2]) κατακληρονομησον unus cod.] κατεκληρονομησα rel. (etiam BS A): ad stichum 33 16[1] nunc in codicibus graecis antecedentem (cf. ad 30 fin.) adaptatum || 11(al. 17)[1] κυριε > S | 11[2] πρωτοτοκω S[c]† || 12(al. 18)[2] τοπον] πολιν B† || 13(al. 19)[1] αρεταλογιας B*†] ς > rel., quare mss. (etiam B[c]) interpretantur αρε(= αραι) τα λογια || 14(al. 20)[2] τας > S*

15 δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσίν σε,
καὶ οἱ προφῆταί σου ἐμπιστευθήτωσαν.
16 εἰσάκουσον, κύριε, δεήσεως τῶν ἱκετῶν σου
κατὰ τὴν εὐλογίαν Ααρων περὶ τοῦ λαοῦ σου,
17 καὶ γνώσονται πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς
ὅτι κύριος εἶ ὁ θεὸς τῶν αἰώνων.
18 Πᾶν βρῶμα φάγεται κοιλία,
ἔστιν δὲ βρῶμα βρώματος κάλλιον.
19 φάρυγξ γεύεται βρώματα θήρας,
οὕτως καρδία συνετὴ λόγους ψευδεῖς.
20 καρδία στρεβλὴ δώσει λύπην,
καὶ ἄνθρωπος πολύπειρος ἀνταποδώσει αὐτῷ.
21 πάντα ἄρρενα ἐπιδέξεται γυνή,
ἔστιν δὲ θυγάτηρ θυγατρὸς κρείσσων.
22 κάλλος γυναικὸς ἱλαρύνει πρόσωπον
καὶ ὑπὲρ πᾶσαν ἐπιθυμίαν ἀνθρώπου ὑπεράγει·
23 εἰ ἔστιν ἐπὶ γλώσσης αὐτῆς ἔλεος καὶ πραΰτης,
οὐκ ἔστιν ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καθ᾽ υἱοὺς ἀνθρώπων.
24 ὁ κτώμενος γυναῖκα ἐνάρχεται κτήσεως,
βοηθὸν κατ᾽ αὐτὸν καὶ στῦλον ἀναπαύσεως.
25 οὗ οὐκ ἔστιν φραγμός, διαρπαγήσεται κτῆμα·
καὶ οὗ οὐκ ἔστιν γυνή, στενάξει πλανώμενος.
26 τίς γὰρ πιστεύσει εὐζώνῳ λῃστῇ
ἀφαλλομένῳ ἐκ πόλεως εἰς πόλιν;
27 οὕτως ἀνθρώπῳ μὴ ἔχοντι νοσσιὰν
καὶ καταλύοντι οὗ ἐὰν ὀψίσῃ.
37 1 Πᾶς φίλος ἐρεῖ Ἐφιλίασα κἀγώ·
ἀλλ᾽ ἔστιν φίλος ὀνόματι μόνον φίλος.
2 οὐχὶ λύπη ἕνι ἕως θανάτου
ἑταῖρος καὶ φίλος τρεπόμενος εἰς ἔχθραν;
3 ὦ πονηρὸν ἐνθύμημα, πόθεν ἐνεκυλίσθης
καλύψαι τὴν ξηρὰν ἐν δολιότητι;
4 ἑταῖρος φίλου ἐν εὐφροσύνῃ ἥδεται
καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως ἔσται ἀπέναντι·
5 ἑταῖρος φίλῳ συμπονεῖ χάριν γαστρός,
ἔναντι πολέμου λήμψεται ἀσπίδα.

15(al. 21)[2] εμπιστευθησονται SA || 16(al. 22)[1] οικετων SA | 16[2] λαου] υιου S*† || 17[2](al. 22[4]) κυριος ει] συ ει κυριος S(†) || 19(al. 24)[1] γευσεται S† || 26(al. 31)[2] σφαλλομενω B†
37 1[1] εφιλ.] + αυτω B† || 2[1] ενι B*S*AVpau.] μεν(ε)ι rel. | 2[2] εχθρον Amu.: cf. 6 9 || 5[1] φιλω συμπ.] φιλος σ. V, φιλος σ. φιλω S† | 5[2] εναντι] pr. απ A

6 μὴ ἐπιλάθῃ φίλου ἐν τῇ ψυχῇ σου
καὶ μὴ ἀμνημονήσῃς αὐτοῦ ἐν χρήμασίν σου.
7 Πᾶς σύμβουλος ἐξαίρει βουλήν,
ἀλλ' ἔστιν συμβουλεύων εἰς ἑαυτόν.
8 ἀπὸ συμβούλου φύλαξον τὴν ψυχήν σου
καὶ γνῶθι πρότερον τίς αὐτοῦ χρεία
— καὶ γὰρ αὐτὸς ἑαυτῷ βουλεύσεται —,
μήποτε βάλῃ ἐπὶ σοὶ κλῆρον
9 καὶ εἴπῃ σοι Καλὴ ἡ ὁδός σου,
καὶ στήσεται ἐξ ἐναντίας ἰδεῖν τὸ συμβησόμενόν σοι.
10 μὴ βουλεύου μετὰ τοῦ ὑποβλεπομένου σε
καὶ ἀπὸ τῶν ζηλούντων σε κρύψον βουλήν,
11 μετὰ γυναικὸς περὶ τῆς ἀντιζήλου αὐτῆς
καὶ μετὰ δειλοῦ περὶ πολέμου,
μετὰ ἐμπόρου περὶ μεταβολίας
καὶ μετὰ ἀγοράζοντος περὶ πράσεως,
μετὰ βασκάνου περὶ εὐχαριστίας
καὶ μετὰ ἀνελεήμονος περὶ χρηστοηθείας,
μετὰ ὀκνηροῦ περὶ παντὸς ἔργου
καὶ μετὰ μισθίου ἐφετίου περὶ συντελείας,
οἰκέτῃ ἀργῷ περὶ πολλῆς ἐργασίας,
μὴ ἔπεχε ἐπὶ τούτοις περὶ πάσης συμβουλίας·
12 ἀλλ' ἢ μετὰ ἀνδρὸς εὐσεβοῦς ἐνδελέχιζε,
ὃν ἂν ἐπιγνῷς συντηροῦντα ἐντολάς,
ὃς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν ψυχήν σου,
καὶ ἐὰν πταίσῃς, συναλγήσει σοι.
13 καὶ βουλὴν καρδίας στῆσον,
οὐ γὰρ ἔστιν σοι πιστότερος αὐτῆς·
14 ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς ἀπαγγέλλειν ἐνίοτε εἴωθεν
ἢ ἑπτὰ σκοποὶ ἐπὶ μετεώρου καθήμενοι ἐπὶ σκοπῆς.
15 καὶ ἐπὶ πᾶσι τούτοις δεήθητι ὑψίστου,
ἵνα εὐθύνῃ ἐν ἀληθείᾳ τὴν ὁδόν σου.
16 Ἀρχὴ παντὸς ἔργου λόγος,
καὶ πρὸ πάσης πράξεως βουλή.
17 ἴχνος ἀλλοιώσεως καρδίας
τέσσαρα μέρη ἀνατέλλει,

6^1 επιλαθου A | 6^2 αυτω A† || 7^1 εξαρει S*† | 7^2 εστιν] + σοι S† | εαυτον] ε > B* || 8^1 την > S* | 8^2 και > S*† | 8^3 εαυτω] pr. εν S || 11^1 περι > B† | 11^3] pr. και B* | μεταβολης S | 11^8 και > S* | εφετιου Ra. (cf. Deut. 15 18)] αφεστιου B†, εφεστιου S*, επαιτιου A†, επετιου Sᶜ: cf. Thack. p. 125 | 11^{10} πασης > A† || 12^2 επιγνω A† || 14^2 επι μετ./καθ.] tr. S || 17^1 καρδια B*S*

18 ἀγαθὸν καὶ κακόν, ζωὴ καὶ θάνατος,
καὶ ἡ κυριεύουσα ἐνδελεχῶς αὐτῶν γλῶσσά ἐστιν.
19 ἔστιν ἀνὴρ πανοῦργος πολλῶν παιδευτής,
καὶ τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ ἐστιν ἄχρηστος.
20 ἔστιν σοφιζόμενος ἐν λόγοις μισητός,
οὗτος πάσης τροφῆς καθυστερήσει·
21 οὐ γὰρ ἐδόθη αὐτῷ παρὰ κυρίου χάρις,
ὅτι πάσης σοφίας ἐστερήθη.
22 ἔστιν σοφὸς τῇ ἰδίᾳ ψυχῇ,
καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ ἐπὶ στόματος πιστοί.
23 ἀνὴρ σοφὸς τὸν ἑαυτοῦ λαὸν παιδεύσει,
καὶ οἱ καρποὶ τῆς συνέσεως αὐτοῦ πιστοί.
24 ἀνὴρ σοφὸς πλησθήσεται εὐλογίας,
καὶ μακαριοῦσιν αὐτὸν πάντες οἱ ὁρῶντες.
25 ζωὴ ἀνδρὸς ἐν ἀριθμῷ ἡμερῶν,
καὶ αἱ ἡμέραι τοῦ Ισραηλ ἀναρίθμητοι.
26 ὁ σοφὸς ἐν τῷ λαῷ αὐτοῦ κληρονομήσει πίστιν,
καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς τὸν αἰῶνα.
27 Τέκνον, ἐν ζωῇ σου πείρασον τὴν ψυχήν σου
καὶ ἰδὲ τί πονηρὸν αὐτῇ καὶ μὴ δῷς αὐτῇ·
28 οὐ γὰρ πάντα πᾶσιν συμφέρει,
καὶ οὐ πᾶσα ψυχὴ ἐν παντὶ εὐδοκεῖ.
29 μὴ ἀπλησταίνου ἐν πάσῃ τρυφῇ
καὶ μὴ ἐκχυθῇς ἐπὶ ἐδεσμάτων·
30 ἐν πολλοῖς γὰρ βρώμασιν ἔσται νόσος,
καὶ ἡ ἀπληστία ἐγγιεῖ ἕως χολέρας·
31 δι' ἀπληστίαν πολλοὶ ἐτελεύτησαν,
ὁ δὲ προσέχων προσθήσει ζωήν.
38 1 Τίμα ἰατρὸν πρὸς τὰς χρείας αὐτοῦ τιμαῖς αὐτοῦ,
καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισεν κύριος·
2 παρὰ γὰρ ὑψίστου ἐστὶν ἴασις,
καὶ παρὰ βασιλέως λήμψεται δόμα.
3 ἐπιστήμη ἰατροῦ ἀνυψώσει κεφαλὴν αὐτοῦ,
καὶ ἔναντι μεγιστάνων θαυμασθήσεται.
4 κύριος ἔκτισεν ἐκ γῆς φάρμακα,
καὶ ἀνὴρ φρόνιμος οὐ προσοχθιεῖ αὐτοῖς.
5 οὐκ ἀπὸ ξύλου ἐγλυκάνθη ὕδωρ

18^2 η > BS | αυτω A† || 19^1 πολλων] pr. και B† || 20^2 τροφης] σοφιας S* || 22^2 στοματι S† || 24^1 πλησθ.] pr. εν A† | 24^2 και > A || 26^2 ζησει A†: cf. Thack. p. 232 inf. || 27^1 ζωη] pr. τη B || 30^1 νοσος] πονος B† $38\,1^1$ χρειας αυτου (cf. 39 21)] αυτου > B† | τιμαις αυτου > Sᶜ | 1^2 κυριος] pr. ο S || 2^1 γαρ > S* || 3^1 κεφ.] pr. την S†

εἰς τὸ γνωσθῆναι τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ;
6 καὶ αὐτὸς ἔδωκεν ἀνθρώποις ἐπιστήμην
ἐνδοξάζεσθαι ἐν τοῖς θαυμασίοις αὐτοῦ·
7 ἐν αὐτοῖς ἐθεράπευσεν καὶ ἤρεν τὸν πόνον αὐτοῦ,
μυρεψὸς ἐν τούτοις ποιήσει μεῖγμα,
8 καὶ οὐ μὴ συντελεσθῇ ἔργα αὐτοῦ,
καὶ εἰρήνη παρ' αὐτοῦ ἐστιν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς.
9 Τέκνον, ἐν ἀρρωστήματί σου μὴ παράβλεπε,
ἀλλ' εὖξαι κυρίῳ, καὶ αὐτὸς ἰάσεταί σε·
10 ἀπόστησον πλημμέλειαν καὶ εὔθυνον χεῖρας
καὶ ἀπὸ πάσης ἁμαρτίας καθάρισον καρδίαν·
11 δὸς εὐωδίαν καὶ μνημόσυνον σεμιδάλεως
καὶ λίπανον προσφορὰν ὡς μὴ ὑπάρχων.
12 καὶ ἰατρῷ δὸς τόπον, καὶ γὰρ αὐτὸν ἔκτισεν κύριος,
καὶ μὴ ἀποστήτω σου, καὶ γὰρ αὐτοῦ χρεία.
13 ἔστιν καιρὸς ὅτε καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐοδία·
14 καὶ γὰρ αὐτοὶ κυρίου δεηθήσονται,
ἵνα εὐοδώσῃ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν
καὶ ἴασιν χάριν ἐμβιώσεως.
15 ὁ ἁμαρτάνων ἔναντι τοῦ ποιήσαντος αὐτὸν
ἐμπέσοι εἰς χεῖρας ἰατροῦ.
16 Τέκνον, ἐπὶ νεκρῷ κατάγαγε δάκρυα
καὶ ὡς δεινὰ πάσχων ἔναρξαι θρήνου,
κατὰ δὲ τὴν κρίσιν αὐτοῦ περίστειλον τὸ σῶμα αὐτοῦ
καὶ μὴ ὑπερίδῃς τὴν ταφὴν αὐτοῦ.
17 πίκρανον κλαυθμὸν καὶ θέρμανον κοπετὸν
καὶ ποίησον τὸ πένθος κατὰ τὴν ἀξίαν αὐτοῦ
ἡμέραν μίαν καὶ δύο χάριν διαβολῆς
καὶ παρακλήθητι λύπης ἕνεκα·
18 ἀπὸ λύπης γὰρ ἐκβαίνει θάνατος,
καὶ λύπη καρδίας κάμψει ἰσχύν.
19 ἐν ἐπαγωγῇ παραμένει καὶ λύπη,
καὶ βίος πτωχοῦ κατὰ καρδίας.
20 μὴ δῷς εἰς λύπην τὴν καρδίαν σου,
ἀπόστησον αὐτὴν μνησθεὶς τὰ ἔσχατα·
21 μὴ ἐπιλάθῃ, οὐ γάρ ἐστιν ἐπάνοδος,
καὶ τοῦτον οὐκ ὠφελήσεις καὶ σεαυτὸν κακώσεις.

6[1] ανθρωπω A† || 7[1] τον] παν A (cf. Iud. 7 4 B) | αυτου] -των Sᶜ || 8[1] συντελεση B† || 9[1] αρρωστημασιν A || 13 ευωδια S: cf. 20 9 || 14[1] γαρ > S*† || 15[2] ιατρου] αυτου A† || 16[1] καταγε S || 18[1] λυπης γαρ] tr. S | 18[2] καμπτ⟨ε⟩ι S*† || 19[1] απαγωγη παραβαινει B† | και > Sᶜ | 19[2] κατα] καταρα pau.

22 μνήσθητι τὸ κρίμα μου, ὅτι οὕτως καὶ τὸ σόν·
ἐμοὶ ἐχθὲς καὶ σοὶ σήμερον.
23 ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ κατάπαυσον τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ
καὶ παρακλήθητι ἐν αὐτῷ ἐν ἐξόδῳ πνεύματος αὐτοῦ.
24 Σοφία γραμματέως ἐν εὐκαιρίᾳ σχολῆς,
καὶ ὁ ἐλασσούμενος πράξει αὐτοῦ σοφισθήσεται.
25 τί σοφισθήσεται ὁ κρατῶν ἀρότρου
καὶ καυχώμενος ἐν δόρατι κέντρου,
βόας ἐλαύνων καὶ ἀναστρεφόμενος ἐν ἔργοις αὐτῶν,
καὶ ἡ διήγησις αὐτοῦ ἐν υἱοῖς ταύρων;
26 καρδίαν αὐτοῦ δώσει ἐκδοῦναι αὔλακας,
καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ εἰς χορτάσματα δαμάλεων.
27 οὕτως πᾶς τέκτων καὶ ἀρχιτέκτων,
ὅστις νύκτωρ ὡς ἡμέρας διάγει·
οἱ γλύφοντες γλύμματα σφραγίδων,
καὶ ἡ ἐπιμονὴ αὐτοῦ ἀλλοιῶσαι ποικιλίαν·
καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς ὁμοιῶσαι ζωγραφίαν,
καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ τελέσαι ἔργον.
28 οὕτως χαλκεὺς καθήμενος ἐγγὺς ἄκμονος
καὶ καταμανθάνων ἔργα σιδήρου·
ἀτμὶς πυρὸς τήξει σάρκας αὐτοῦ,
καὶ ἐν θέρμῃ καμίνου διαμαχήσεται·
φωνῇ σφύρης κλινεῖ τὸ οὖς αὐτοῦ,
καὶ κατέναντι ὁμοιώματος σκεύους οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ·
καρδίαν αὐτοῦ δώσει εἰς συντέλειαν ἔργων,
καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ κοσμῆσαι ἐπὶ συντελείας.
29 οὕτως κεραμεὺς καθήμενος ἐν ἔργῳ αὐτοῦ
καὶ συστρέφων ἐν ποσὶν αὐτοῦ τροχόν,
ὃς ἐν μερίμνῃ κεῖται διὰ παντὸς ἐπὶ τὸ ἔργον αὐτοῦ,
καὶ ἐναρίθμιος πᾶσα ἡ ἐργασία αὐτοῦ·
30 ἐν βραχίονι αὐτοῦ τυπώσει πηλὸν
καὶ πρὸ ποδῶν κάμψει ἰσχὺν αὐτοῦ·
καρδίαν ἐπιδώσει συντελέσαι τὸ χρῖσμα,
καὶ ἡ ἀγρυπνία αὐτοῦ καθαρίσαι κάμινον.
31 Πάντες οὗτοι εἰς χεῖρας αὐτῶν ἐνεπίστευσαν,
καὶ ἕκαστος ἐν τῷ ἔργῳ αὐτοῦ σοφίζεται·

22[1] μου] αυτου B†, > S† | οτι ante το 1⁰ tr. B*† | ουτως] ουτω ως B† || 25[2] και > SApl. | 25[4] αυτων B*S* || 27[2] ημερα B | 27[3] γλυμμ.] γραμματα S*† | 27[4] υπομονη B | 27[5] εις > Sᶜ | 27[6] τελεσαι] pr. συν Sᶜ || 28[1] ακμωνος B: cf. Thack. § 6, 30 | 28[2] εργα (cf. 28 7)] εργον A, εργω V†, αργω B†, εν εργω unus cod. | σιδηρω B† | 28[3] πηξει B† | 28[5] κλινει Sm. (cf. 4 8 6 33 51 16)] καινιει BS, κενιει A || 29[2] τροχον] πηλον Sᶜ† || 30[1] pr. ος S† | βραχειοσιν S† | 30[3] καρδιαν] + αυτου S | επιδωσει] επι > S† | χαρισμα B*†

32 ἄνευ αὐτῶν οὐκ οἰκισθήσεται πόλις,
καὶ οὐ παροικήσουσιν οὐδὲ περιπατήσουσιν.
33 ἀλλ' εἰς βουλὴν λαοῦ οὐ ζητηθήσονται
καὶ ἐν ἐκκλησίᾳ οὐχ ὑπεραλοῦνται·
ἐπὶ δίφρον δικαστοῦ οὐ καθιοῦνται
καὶ διαθήκην κρίματος οὐ διανοηθήσονται.
34 οὐδὲ μὴ ἐκφάνωσιν παιδείαν καὶ κρίμα
καὶ ἐν παραβολαῖς οὐχ εὑρεθήσονται,
ἀλλὰ κτίσμα αἰῶνος στηρίσουσιν,
καὶ ἡ δέησις αὐτῶν ἐν ἐργασίᾳ τέχνης.
39 1 Πλὴν τοῦ ἐπιδιδόντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ
καὶ διανοουμένου ἐν νόμῳ ὑψίστου,
σοφίαν πάντων ἀρχαίων ἐκζητήσει
καὶ ἐν προφητείαις ἀσχοληθήσεται,
2 διήγησιν ἀνδρῶν ὀνομαστῶν συντηρήσει
καὶ ἐν στροφαῖς παραβολῶν συνεισελεύσεται,
3 ἀπόκρυφα παροιμιῶν ἐκζητήσει
καὶ ἐν αἰνίγμασι παραβολῶν ἀναστραφήσεται.
4 ἀνὰ μέσον μεγιστάνων ὑπηρετήσει
καὶ ἔναντι ἡγουμένων ὀφθήσεται·
ἐν γῇ ἀλλοτρίων ἐνθνῶν διελεύσεται,
ἀγαθὰ γὰρ καὶ κακὰ ἐν ἀνθρώποις ἐπείρασεν.
5 τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἐπιδώσει ὀρθρίσαι
πρὸς κύριον τὸν ποιήσαντα αὐτὸν
καὶ ἔναντι ὑψίστου δεηθήσεται·
καὶ ἀνοίξει στόμα αὐτοῦ ἐν προσευχῇ
καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτοῦ δεηθήσεται.
6 ἐὰν κύριος ὁ μέγας θελήσῃ,
πνεύματι συνέσεως ἐμπλησθήσεται·
αὐτὸς ἀνομβρήσει ῥήματα σοφίας αὐτοῦ
καὶ ἐν προσευχῇ ἐξομολογήσεται κυρίῳ·
7 αὐτὸς κατευθυνεῖ βουλὴν αὐτοῦ καὶ ἐπιστήμην
καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτοῦ διανοηθήσεται·

32[1] οικηθησεται S*†, οικησεται A† || 33[1] hab. Ss† (om. ου) et sim. pau., om. rel. | 33[2] και > S*† | 33[3] δυναστου A† | καθιονται A†: cf. Thack. p. 272 | 33[4] et ante et post 33[3] praebet B*† || 34[1] εκφανουσιν S† | παιδ.] δικαιοσυνην B† | 34[3] στηρισουσιν] στηριζουσιν S (pr. ου S*†), τηρησουσιν B | 34[4] εν > S†

39 1[1] επιδοντος BS | 1[2] διανοουμενω A | 1[3] αρχοντων S*† || 2[1] διηγησις B* (-σεις Bᶜ) || 4[2] ηγουμενου BA | 4[4] γαρ > S* | εν > A† || 5[4] στομα] pr. το S || 6[1] κυριος] pr. ο ASᶜ: cf. 43 5 | 6[2] εμπλησθ.] εμπλησ(ε)ι αυτον ASᶜ | 6[3] αυτος ανομβρ. ... αυτου] ανομβρ. ... αυτος B*† | 6[4] κυριω > S*† || 7[1] αυτου > S

8 αὐτὸς ἐκφανεῖ παιδείαν διδασκαλίας αὐτοῦ
καὶ ἐν νόμῳ διαθήκης κυρίου καυχήσεται.
9 αἰνέσουσιν τὴν σύνεσιν αὐτοῦ πολλοί,
καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος οὐκ ἐξαλειφθήσεται·
οὐκ ἀποστήσεται τὸ μνημόσυνον αὐτοῦ,
καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ ζήσεται εἰς γενεὰς γενεῶν·
10 τὴν σοφίαν αὐτοῦ διηγήσονται ἔθνη,
καὶ τὸν ἔπαινον αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία·
11 ἐὰν ἐμμείνῃ, ὄνομα καταλείψει ἢ χίλιοι,
καὶ ἐὰν ἀναπαύσηται, ἐκποιεῖ αὐτῷ.
12 Ἔτι διανοηθεὶς ἐκδιηγήσομαι
καὶ ὡς διχομηνία ἐπληρώθην.
13 εἰσακούσατέ μου, υἱοὶ ὅσιοι, καὶ βλαστήσατε
ὡς ῥόδον φυόμενον ἐπὶ ῥεύματος ὑγροῦ
14 καὶ ὡς λίβανος εὐωδιάσατε ὀσμὴν
καὶ ἀνθήσατε ἄνθος ὡς κρίνον.
διάδοτε ὀσμὴν καὶ αἰνέσατε ᾄσμα,
εὐλογήσατε κύριον ἐπὶ πᾶσιν τοῖς ἔργοις,
15 δότε τῷ ὀνόματι αὐτοῦ μεγαλωσύνην
καὶ ἐξομολογήσασθε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ
ἐν ᾠδαῖς χειλέων καὶ ἐν κινύραις
καὶ οὕτως ἐρεῖτε ἐν ἐξομολογήσει
16 Τὰ ἔργα κυρίου πάντα ὅτι καλὰ σφόδρα,
καὶ πᾶν πρόσταγμα ἐν καιρῷ αὐτοῦ ἔσται·
οὐκ ἔστιν εἰπεῖν Τί τοῦτο; εἰς τί τοῦτο;
πάντα γὰρ ἐν καιρῷ αὐτοῦ ζητηθήσεται.
17 ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἔστη ὡς θιμωνιὰ ὕδωρ
καὶ ἐν ῥήματι στόματος αὐτοῦ ἀποδοχεῖα ὑδάτων.
18 ἐν προστάγματι αὐτοῦ πᾶσα ἡ εὐδοκία,
καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἐλαττώσει τὸ σωτήριον αὐτοῦ.
19 ἔργα πάσης σαρκὸς ἐνώπιον αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔστιν κρυβῆναι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ·
20 ἀπὸ τοῦ αἰῶνος εἰς τὸν αἰῶνα ἐπέβλεψεν,
καὶ οὐθέν ἐστιν θαυμάσιον ἐναντίον αὐτοῦ.
21 οὐκ ἔστιν εἰπεῖν Τί τοῦτο; εἰς τί τοῦτο;
πάντα γὰρ εἰς χρείας αὐτῶν ἔκτισται.

8[1] εκφανει mu.] εκφαινει BSA | 8[2] διαθ. κυρ.] tr. A† || 9[2] και > B† | 9[4] το > B† | ζητησεται A$^{(\text{†})}$ || 10[1] διηγησεται SABᶜ | εθνει B*S* | 10[2] εξαγγελλει S || 11[2] αναπαυσ.] ανα > SA | εκποιει Sm.] εμποιει mss. (S*† εμποιησει): cf. 42 17 || 12[1] ετι] + δε S | εκδιηγηθησομαι A† || 13[2] αγρου B || 14[1] λιβανον S† | 14[4]] + αυτου ASᶜ || 18[1] η > Sᶜ || 20[1] εις] επι S*† | 20[2] ουθεν (uel ουδεν)] ουκ S*† | θαυμαστον SA | αυτου] pr. των οφθαλμων S*† || 21[2] χρειας B† (cf. 31 38 1)] -αν rel.

22 Ἡ εὐλογία αὐτοῦ ὡς ποταμὸς ἐπεκάλυψεν
καὶ ὡς κατακλυσμὸς ξηρὰν ἐμέθυσεν·
23 οὕτως ὀργὴν αὐτοῦ ἔθνη κληρονομήσει,
ὡς μετέστρεψεν ὕδατα εἰς ἅλμην.
24 αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ τοῖς ὁσίοις εὐθεῖαι,
οὕτως τοῖς ἀνόμοις προσκόμματα·
25 ἀγαθὰ τοῖς ἀγαθοῖς ἔκτισται ἀπ' ἀρχῆς,
οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς κακά.
26 ἀρχὴ πάσης χρείας εἰς ζωὴν ἀνθρώπου,
ὕδωρ καὶ πῦρ καὶ σίδηρος καὶ ἅλας
καὶ σεμίδαλις πυροῦ καὶ γάλα καὶ μέλι,
αἷμα σταφυλῆς καὶ ἔλαιον καὶ ἱμάτιον·
27 ταῦτα πάντα τοῖς εὐσεβέσιν εἰς ἀγαθά,
οὕτως τοῖς ἁμαρτωλοῖς τραπήσεται εἰς κακά.
28 Ἔστιν πνεύματα, ἃ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται
καὶ ἐν θυμῷ αὐτοῦ ἐστερέωσεν μάστιγας αὐτῶν·
ἐν καιρῷ συντελείας ἰσχὺν ἐκχεοῦσιν
καὶ τὸν θυμὸν τοῦ ποιήσαντος αὐτοὺς κοπάσουσιν.
29 πῦρ καὶ χάλαζα καὶ λιμὸς καὶ θάνατος,
πάντα ταῦτα εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται·
30 θηρίων ὀδόντες καὶ σκορπίοι καὶ ἔχεις
καὶ ῥομφαία ἐκδικοῦσα εἰς ὄλεθρον ἀσεβεῖς·
31 ἐν τῇ ἐντολῇ αὐτοῦ εὐφρανθήσονται
καὶ ἐπὶ τῆς γῆς εἰς χρείας ἑτοιμασθήσονται
καὶ ἐν καιροῖς αὐτῶν οὐ παραβήσονται λόγον.
32 Διὰ τοῦτο ἐξ ἀρχῆς ἐστηρίχθην
καὶ διενοήθην καὶ ἐν γραφῇ ἀφῆκα
33 Τὰ ἔργα κυρίου πάντα ἀγαθὰ
καὶ πᾶσαν χρείαν ἐν ὥρᾳ αὐτῆς χορηγήσει,
34 καὶ οὐκ ἔστιν εἰπεῖν Τοῦτο τούτου πονηρότερον,
πάντα γὰρ ἐν καιρῷ εὐδοκιμηθήσεται.
35 καὶ νῦν ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ στόματι ὑμνήσατε
καὶ εὐλογήσατε τὸ ὄνομα κυρίου.
40 1 Ἀσχολία μεγάλη ἔκτισται παντὶ ἀνθρώπῳ
καὶ ζυγὸς βαρὺς ἐπὶ υἱοὺς Αδαμ

23¹ οργη Sᶜ† | 23² post 24 tr. A || 26² και 1⁰ > BS*, 2⁰ > S | αλας (cf. Thack. p. 152)] ς > BS | 26³ σεμιδαλιν S*C† | πυρος BA (trahunt και σεμιδαλις ad 26²) | γαλα .. μελι] tr. BA || 27¹ ταυτα παντα] tr. S: cf. 29² 40 10 || 28² αυτου εστερεωσεν Sᶜpau.] -των -σαν BS*A | 28³] pr. και BS || 30² εκδιωκουσα Sᶜ† || 31² χειρας A | 31³ καιροις] pr. τοις B† || 32¹ εστηρισθην S*†: cf. 15 4 || 34² ευδοκιμηθησεται] θη > A†, δοκιμασθ. S || 35¹ υμνησαμεν B*†
40 1² υιοις S

ἀφ' ἡμέρας ἐξόδου ἐκ γαστρὸς μητρὸς αὐτῶν
ἕως ἡμέρας ἐπιστροφῆς εἰς μητέρα πάντων·
2 τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν καὶ φόβον καρδίας,
ἐπίνοια προσδοκίας, ἡμέρα τελευτῆς.
3 ἀπὸ καθημένου ἐπὶ θρόνου ἐνδόξου
καὶ ἕως τεταπεινωμένου ἐν γῇ καὶ σποδῷ,
4 ἀπὸ φοροῦντος ὑακίνθινον καὶ στέφανον
καὶ ἕως περιβαλλομένου ὠμόλινον
θυμὸς καὶ ζῆλος καὶ ταραχὴ καὶ σάλος
καὶ φόβος θανάτου καὶ μηνίαμα καὶ ἔρις.
5 καὶ ἐν καιρῷ ἀναπαύσεως ἐπὶ κοίτης
ὕπνος νυκτὸς ἀλλοιοῖ γνῶσιν αὐτοῦ·
6 ὀλίγον ὡς οὐδὲν ἐν ἀναπαύσει,
καὶ ἀπ' ἐκείνου ἐν ὕπνοις ὡς ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς
τεθορυβημένος ἐν ὁράσει καρδίας αὐτοῦ
ὡς ἐκπεφευγὼς ἀπὸ προσώπου πολέμου·
7 ἐν καιρῷ χρείας αὐτοῦ ἐξηγέρθη
καὶ ἀποθαυμάζων εἰς οὐδένα φόβον.
8 μετὰ πάσης σαρκὸς ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους,
καὶ ἐπὶ ἁμαρτωλῶν ἐπταπλάσια πρὸς ταῦτα·
9 θάνατος καὶ αἷμα καὶ ἔρις καὶ ῥομφαία,
ἐπαγωγαί, λιμὸς καὶ σύντριμμα καὶ μάστιξ.
10 ἐπὶ τοὺς ἀνόμους ἐκτίσθη ταῦτα πάντα,
καὶ δι' αὐτοὺς ἐγένετο ὁ κατακλυσμός.
11 πάντα, ὅσα ἀπὸ γῆς, εἰς γῆν ἀναστρέφει,
καὶ ἀπὸ ὑδάτων, εἰς θάλασσαν ἀνακάμπτει.
12 Πᾶν δῶρον καὶ ἀδικία ἐξαλειφθήσεται,
καὶ πίστις εἰς τὸν αἰῶνα στήσεται.
13 χρήματα ἀδίκων ὡς ποταμὸς ξηρανθήσεται
καὶ ὡς βροντὴ μεγάλη ἐν ὑετῷ ἐξηχήσει·
14 ἐν τῷ ἀνοῖξαι αὐτὸν χεῖρας εὐφρανθήσεται,
οὕτως οἱ παραβαίνοντες εἰς συντέλειαν ἐκλείψουσιν.
15 ἔκγονα ἀσεβῶν οὐ πληθυνεῖ κλάδους,
καὶ ῥίζαι ἀκάθαρτοι ἐπ' ἀκροτόμου πέτρας·
16 ἄχι ἐπὶ παντὸς ὕδατος καὶ χείλους ποταμοῦ

1⁴ ημερα S*† | επιστροφης pau.] επι ταφη uel επιταφη BS*, επι ταφης uel επιταφης A, επιστραφη Sᶜ† || 2² προσδοκια S*† || 3¹ ενδοξου] εν δοξη B† | 3² και 1⁰ > A† || 4¹ υακινθον B | 4³ και 2⁰ > S | 4⁴ μηνιαμα] μηνιμα SA: cf. 10 6 || 5² νυκτος] και νυξ S*† || 6³ ορασει] θρασει Bᶜ (posterior corrector restituit op.) || 7¹ χρειας Sm.] σωτηριας mss.: cf. 4 23 | 7² αποθαυμαζοντων Sᶜ† || 9¹ αιμα .. ερις] tr. S⁽ᵗ⁾ | 9² > B*† | μαστιγες S*† || 10¹ ταυτα παντα] tr. SA: cf. 39 27 || 11¹ αναστρεψει A† || 14² εκθλιψουσιν A† || 16¹ χ(ε)ιλος AV†

πρὸ παντὸς χόρτου ἐκτιλήσεται.
17 χάρις ὡς παράδεισος ἐν εὐλογίαις,
καὶ ἐλεημοσύνη εἰς τὸν αἰῶνα διαμενεῖ.
18 Ζωὴ αὐτάρκους καὶ ἐργάτου γλυκανθήσεται,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ὁ εὑρίσκων θησαυρόν.
19 τέκνα καὶ οἰκοδομὴ πόλεως στηρίζουσιν ὄνομα,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γυνὴ ἄμωμος λογίζεται.
20 οἶνος καὶ μουσικὰ εὐφραίνουσιν καρδίαν,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ἀγάπησις σοφίας.
21 αὐλὸς καὶ ψαλτήριον ἡδύνουσιν μέλη,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γλῶσσα ἡδεῖα.
22 χάριν καὶ κάλλος ἐπιθυμήσει ὀφθαλμὸς
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα χλόην σπόρου.
23 φίλος καὶ ἑταῖρος εἰς καιρὸν ἀπαντῶντες,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα γυνὴ μετὰ ἀνδρός.
24 ἀδελφοὶ καὶ βοήθεια εἰς καιρὸν θλίψεως,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα ἐλεημοσύνη ῥύσεται.
25 χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐπιστήσουσιν πόδα,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα βουλὴ εὐδοκιμεῖται.
26 χρήματα καὶ ἰσχὺς ἀνυψώσουσιν καρδίαν,
καὶ ὑπὲρ ἀμφότερα φόβος κυρίου·
οὐκ ἔστιν ἐν φόβῳ κυρίου ἐλάττωσις,
καὶ οὐκ ἔστιν ἐπιζητῆσαι ἐν αὐτῷ βοήθειαν·
27 φόβος κυρίου ὡς παράδεισος εὐλογίας,
καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν ἐκάλυψεν αὐτόν.
28 Τέκνον, ζωὴν ἐπαιτήσεως μὴ βιώσῃς·
κρεῖσσον ἀποθανεῖν ἢ ἐπαιτεῖν.
29 ἀνὴρ βλέπων εἰς τράπεζαν ἀλλοτρίαν,
οὐκ ἔστιν αὐτοῦ ὁ βίος ἐν λογισμῷ ζωῆς,
ἀλισγήσει ψυχὴν αὐτοῦ ἐν ἐδέσμασιν ἀλλοτρίοις·
ἀνὴρ δὲ ἐπιστήμων καὶ πεπαιδευμένος φυλάξεται.
30 ἐν στόματι ἀναιδοῦς γλυκανθήσεται ἐπαίτησις,
καὶ ἐν κοιλίᾳ αὐτοῦ πῦρ καήσεται.
41 1 Ὦ θάνατε, ὡς πικρόν σου τὸ μνημόσυνόν ἐστιν
ἀνθρώπῳ εἰρηνεύοντι ἐν τοῖς ὑπάρχουσιν αὐτοῦ,
ἀνδρὶ ἀπερισπάστῳ καὶ εὐοδουμένῳ ἐν πᾶσιν

17² ελεημ.] pr. εν S*† || 18¹ και Sm.] > mss. | 18² αμφοτερα ο] ο > S*, -ρας A† || 22¹ οφθ.] ο οφθ. σου BS† | 22² σποριμου S*† || 24¹] pr. και S*† | 24² ρυεται SA || 25² βουλη] γυνη B* || 26¹ ανυψουσιν SA | 26².³ κυριου bis] θεου S*† | 26³ εν > BV† || 27² εκαλυψαν BC† || 28² κρεισσον] + γαρ S^c || 29² λογισμω] pr. δια S† | 29³ αλγησει S | ψυχην] pr. την B || 30¹ απαιτησις S
41 1² αυτω S

καὶ ἔτι ἰσχύοντι ἐπιδέξασθαι τροφήν.
2 ὦ θάνατε, καλόν σου τὸ κρίμα ἐστὶν
ἀνθρώπῳ ἐπιδεομένῳ καὶ ἐλασσουμένῳ ἰσχύι,
ἐσχατογήρῳ καὶ περισπωμένῳ περὶ πάντων
καὶ ἀπειθοῦντι καὶ ἀπολωλεκότι ὑπομονήν.
3 μὴ εὐλαβοῦ κρίμα θανάτου,
μνήσθητι προτέρων σου καὶ ἐσχάτων·
4 τοῦτο τὸ κρίμα παρὰ κυρίου πάσῃ σαρκί,
καὶ τί ἀπαναίνῃ ἐν εὐδοκίᾳ ὑψίστου;
εἴτε δέκα εἴτε ἑκατὸν εἴτε χίλια ἔτη,
οὐκ ἔστιν ἐν ᾅδου ἐλεγμὸς ζωῆς.
5 Τέκνα βδελυρὰ γίνεται τέκνα ἁμαρτωλῶν
καὶ συναναστρεφόμενα παροικίαις ἀσεβῶν·
6 τέκνων ἁμαρτωλῶν ἀπολεῖται κληρονομία,
καὶ μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν ἐνδελεχιεῖ ὄνειδος.
7 πατρὶ ἀσεβεῖ μέμψεται τέκνα,
ὅτι δι' αὐτὸν ὀνειδισθήσονται.
8 οὐαὶ ὑμῖν, ἄνδρες ἀσεβεῖς,
οἵτινες ἐγκατελίπετε νόμον θεοῦ ὑψίστου·
9 καὶ ἐὰν γεννηθῆτε, εἰς κατάραν γεννηθήσεσθε,
καὶ ἐὰν ἀποθάνητε, εἰς κατάραν μερισθήσεσθε.
10 πάντα, ὅσα ἐκ γῆς, εἰς γῆν ἀπελεύσεται,
οὕτως ἀσεβεῖς ἀπὸ κατάρας εἰς ἀπώλειαν.
11 Πένθος ἀνθρώπων ἐν σώμασιν αὐτῶν,
ὄνομα δὲ ἁμαρτωλῶν οὐκ ἀγαθὸν ἐξαλειφθήσεται.
12 φρόντισον περὶ ὀνόματος, αὐτὸ γάρ σοι διαμενεῖ
ἢ χίλιοι μεγάλοι θησαυροὶ χρυσίου·
13 ἀγαθῆς ζωῆς ἀριθμὸς ἡμερῶν,
καὶ ἀγαθὸν ὄνομα εἰς αἰῶνα διαμενεῖ.
14 παιδείαν ἐν εἰρήνῃ συντηρήσατε, τέκνα·
σοφία δὲ κεκρυμμένη καὶ θησαυρὸς ἀφανής,
τίς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις;
15 κρείσσων ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν μωρίαν αὐτοῦ
ἢ ἄνθρωπος ἀποκρύπτων τὴν σοφίαν αὐτοῦ.
16 Τοιγαροῦν ἐντράπητε ἐπὶ τῷ ῥήματί μου·
οὐ γάρ ἐστιν πᾶσαν αἰσχύνην διαφυλάξαι καλόν,

1⁴ επιδεξ.] επι > S† || 2¹ καλον] pr. ως S^c | 2² ισχυι] pr. εν SA: cf. 31 27³ | 2³ περι] pr. και S*† || 4¹ το > A | 4² εν > S* || 5¹ βδελυκτα B† || 6² ενδελεχιει (cf. 9 4 12 3 etc.)] -χει A: cf. 30 1, sed ibi ενδελεχεω est uerbum transitiuum || 8² θεου > S || 11¹ σωματι S* | 11² αμαρτ. ουκ αγ. εξαλ.] αγ. ουκ εξαλ. S^c† || 12¹ ονομ.] + καλου S^c† || 14² δε > S^c || 16² διαφυλ.] αποκαλυψαι S^c†

καὶ οὐ πάντα πᾶσιν ἐν πίστει εὐδοκιμεῖται.
17 αἰσχύνεσθε ἀπὸ πατρὸς καὶ μητρὸς περὶ πορνείας
καὶ ἀπὸ ἡγουμένου καὶ δυνάστου περὶ ψεύδους,
18 ἀπὸ κριτοῦ καὶ ἄρχοντος περὶ πλημμελείας
καὶ ἀπὸ συναγωγῆς καὶ λαοῦ περὶ ἀνομίας,
19 ἀπὸ κοινωνοῦ καὶ φίλου περὶ ἀδικίας
καὶ ἀπὸ τόπου, οὗ παροικεῖς, περὶ κλοπῆς,
20 ἀπὸ ἀληθείας θεοῦ καὶ διαθήκης
καὶ ἀπὸ πήξεως ἀγκῶνος ἐπ' ἄρτοις,
21 ἀπὸ σκορακισμοῦ λήμψεως καὶ δόσεως
καὶ ἀπὸ ἀσπαζομένων περὶ σιωπῆς,
22 ἀπὸ ὁράσεως γυναικὸς ἑταίρας
καὶ ἀπὸ ἀποστροφῆς προσώπου συγγενοῦς,
23 ἀπὸ ἀφαιρέσεως μερίδος καὶ δόσεως
καὶ ἀπὸ κατανοήσεως γυναικὸς ὑπάνδρου,
24 ἀπὸ περιεργίας παιδίσκης αὐτοῦ
καὶ μὴ ἐπιστῆς ἐπὶ τὴν κοίτην αὐτῆς,
25 ἀπὸ φίλων περὶ λόγων ὀνειδισμοῦ
καὶ μετὰ τὸ δοῦναι μὴ ὀνείδιζε,
26 ἀπὸ δευτερώσεως καὶ λόγου ἀκοῆς
καὶ ἀπὸ καλύψεως λόγων κρυφίων·
27 καὶ ἔσῃ αἰσχυντηρὸς ἀληθινῶς
καὶ εὑρίσκων χάριν ἔναντι παντὸς ἀνθρώπου.
42 1 Μὴ περὶ τούτων αἰσχυνθῇς
καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον τοῦ ἁμαρτάνειν·
2 περὶ νόμου ὑψίστου καὶ διαθήκης
καὶ περὶ κρίματος δικαιῶσαι τὸν ἀσεβῆ,
3 περὶ λόγου κοινωνοῦ καὶ ὁδοιπόρων
καὶ περὶ δόσεως κληρονομίας ἑταίρων,
4 περὶ ἀκριβείας ζυγοῦ καὶ σταθμίων
καὶ περὶ κτήσεως πολλῶν καὶ ὀλίγων,
5 περὶ διαφόρου πράσεως ἐμπόρων
καὶ περὶ παιδείας τέκνων πολλῆς
καὶ οἰκέτῃ πονηρῷ πλευρὰν αἱμάξαι·

17^1 περι πορν.] απο πονηριας S*† | 17^2 ηγουμ.] pr. προ S† || 18^2 και 1^0 pau.] > BSA || 19—27 numeros uersuum mutaui || 19^1 > A† | 19^2 πλοκης S† || 20^1 απο pau.] pr. και BSA | 20^2 και > A | αρτους B† || 21^1 απο] pr. και A | 21^2 απο] περι S*† || 22^1 απο] pr. και A || 23^2 και > A || 24^1 περιεργασιας S^c | παιδ.] pr. και S^{c}† || 25^1 λογου SA | 25^2 μη] pr. με S*† || 26^2 και > S† | απο καλ.] απο αποκαλ. BA | καλυψεως] -ων B† || 27^1 αληθινως (cf. 42 8^3)] -νος Smu. (pr. και S†)

42 3^1 κοινωνων S | 3^2 και > B*A || 4^2 και 1^0 > B || 5^1 αδιαφορου B: cf. 7 18 | εμπορων] pr. και B† | 5^3 εμαξας A†

6 ἐπὶ γυναικὶ πονηρᾷ καλὸν σφραγίς,
καὶ ὅπου χεῖρες πολλαί, κλεῖσον·
7 ὃ ἐὰν παραδιδῷς, ἐν ἀριθμῷ καὶ σταθμῷ,
καὶ δόσις καὶ λῆμψις, πάντα ἐν γραφῇ·
8 περὶ παιδείας ἀνοήτου καὶ μωροῦ
καὶ ἐσχατογήρως κρινομένου πρὸς νέους·
καὶ ἔσῃ πεπαιδευμένος ἀληθινῶς
καὶ δεδοκιμασμένος ἔναντι παντὸς ζῶντος.
9 Θυγάτηρ πατρὶ ἀπόκρυφος ἀγρυπνία,
καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ ὕπνον·
ἐν νεότητι αὐτῆς, μήποτε παρακμάσῃ,
καὶ συνῳκηκυῖα, μήποτε μισηθῇ·
10 ἐν παρθενίᾳ, μήποτε βεβηλωθῇ
καὶ ἐν τοῖς πατρικοῖς αὐτῆς ἔγκυος γένηται·
μετὰ ἀνδρὸς οὖσα, μήποτε παραβῇ,
καὶ συνῳκηκυῖα, μήποτε στειρωθῇ.
11 ἐπὶ θυγατρὶ ἀδιατρέπτῳ στερέωσον φυλακήν,
μήποτε ποιήσῃ σε ἐπίχαρμα ἐχθροῖς,
λαλιὰν ἐν πόλει καὶ ἔκκλητον λαοῦ,
καὶ καταισχύνῃ σε ἐν πλήθει πολλῶν.
12 παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἔμβλεπε ἐν κάλλει
καὶ ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ συνέδρευε·
13 ἀπὸ γὰρ ἱματίων ἐκπορεύεται σὴς
καὶ ἀπὸ γυναικὸς πονηρία γυναικός.
14 κρείσσων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθοποιὸς γυνή,
καὶ γυνὴ καταισχύνουσα εἰς ὀνειδισμόν.
15 Μνησθήσομαι δὴ τὰ ἔργα κυρίου,
καὶ ἃ ἑόρακα, ἐκδιηγήσομαι·
ἐν λόγοις κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ.
16 ἥλιος φωτίζων κατὰ πᾶν ἐπέβλεψεν,
καὶ τῆς δόξης κυρίου πλῆρες τὸ ἔργον αὐτοῦ.
17 οὐκ ἐξεποίησεν τοῖς ἁγίοις κυρίου
ἐκδιηγήσασθαι πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ,
ἃ ἐστερέωσεν κύριος ὁ παντοκράτωρ
στηριχθῆναι ἐν δόξῃ αὐτοῦ τὸ πᾶν.

7^1 παραδως S† | 7^2 παντι B† || 8^2 εσχατογηρως B†] -ρους S†, -ρω A, -ρου V: cf. 41 2 Thack. § 12, 3 | κρινομενω A || 9^2 αυτου A† | 9^4 συνωκ.] + ανδρι S^{c}† || 10^3] pr. και S | 10^4 στειρωση B† || 11^1 αδιαστρεπτω SV†: cf. 26 10 | 11^4 καταισχυνει BA || 15^1 δη] δε B† | 15^3] + και γεγονεν εν ευλογια αυτου κριμα S^{c}† || 16^2 κυριου] αυτου BS*† | πληρης BS: cf. Thack. p. 177 || 17^1 εξεποιησεν Sm. (cf. 18 4)] ενεπ. mss.: cf. 39 11 | κυριου S†] αυτου V†, κυριος rel. | 17^2] pr. και S*† | 17^4 στηριισθηναι V†: cf. 15 4

18 ἄβυσσον καὶ καρδίαν ἐξίχνευσεν
καὶ ἐν πανουργεύμασιν αὐτῶν διενοήθη·
ἔγνω γὰρ ὁ ὕψιστος πᾶσαν εἴδησιν
καὶ ἐνέβλεψεν εἰς σημεῖον αἰῶνος
19 ἀπαγγέλλων τὰ παρεληλυθότα καὶ τὰ ἐσόμενα
καὶ ἀποκαλύπτων ἴχνη ἀποκρύφων·
20 οὐ παρῆλθεν αὐτὸν πᾶν διανόημα,
οὐκ ἐκρύβη ἀπ' αὐτοῦ οὐδὲ εἷς λόγος.
21 τὰ μεγαλεῖα τῆς σοφίας αὐτοῦ ἐκόσμησεν,
ὡς ἔστιν πρὸ τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς τὸν αἰῶνα·
οὔτε προσετέθη οὔτε ἠλαττώθη,
καὶ οὐ προσεδεήθη οὐδενὸς συμβούλου.
22 ὡς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἐπιθυμητὰ
καὶ ὡς σπινθῆρός ἐστιν θεωρῆσαι·
23 πάντα ταῦτα ζῇ καὶ μένει εἰς τὸν αἰῶνα
ἐν πάσαις χρείαις, καὶ πάντα ὑπακούει.
24 πάντα δισσά, ἓν κατέναντι τοῦ ἑνός,
καὶ οὐκ ἐποίησεν οὐδὲν ἐλλεῖπον·
25 ἓν τοῦ ἑνὸς ἐστερέωσεν τὰ ἀγαθά,
καὶ τίς πλησθήσεται ὁρῶν δόξαν αὐτοῦ;

43 1 Γαυρίαμα ὕψους στερέωμα καθαριότητος,
εἶδος οὐρανοῦ ἐν ὁράματι δόξης.
2 ἥλιος ἐν ὀπτασίᾳ διαγγέλλων ἐν ἐξόδῳ
σκεῦος θαυμαστόν, ἔργον ὑψίστου·
3 ἐν μεσημβρίᾳ αὐτοῦ ἀναξηραίνει χώραν,
καὶ ἐναντίον καύματος αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται;
4 κάμινον φυσῶν ἐν ἔργοις καύματος,
τριπλασίως ἥλιος ἐκκαίων ὄρη·
ἀτμίδας πυρώδεις ἐκφυσῶν
καὶ ἐκλάμπων ἀκτῖνας ἀμαυροῖ ὀφθαλμούς.
5 μέγας κύριος ὁ ποιήσας αὐτόν,
καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ κατέσπευσεν πορείαν.

18² πανουργημ. S*A: cf. 1 6 | διενοηθην BC† | 18³ υψιστος] κυριος B | ειδησιν] pr. συν S || 19¹] pr. και SC† | τα εσομ.] επεσομ. B† | 19² αποκαλ.] pr. ο S*† || 20¹ παρηλθεν] pr. γαρ S*† | 20²] pr. και Sᶜ | ουδε > A || 21² ως SV] και εως B†, ος Apl. | 21⁴ και ου] ουδε S*† | συμβουλου] pr. ανδρος S*† || 22² ως] εως S | εστι(ν) θεωρ.] επιθεωρ. S† || 24² εκλιπον B*†, εκλειπον Bᶜ pau.

43 1¹ καθαριοτητος] και καθαριοτης S† | 1² ουρανου] ανθρωπου S*: ανου pro ουνου || 2¹ διαγγελων A, αγγελλων Sᶜ† || 4¹ φυσσων V, φυλασσων BS* | 4² τριπλασιων A | 4³ εμφυσων B† || 5¹ κυριος] pr. ο A†: cf. 39 6 | αυτους S*† | 5² κατεπαυσεν Sᶜ

6 Καὶ ἡ σελήνη ἐν πᾶσιν εἰς καιρὸν αὐτῆς,
ἀνάδειξιν χρόνων καὶ σημεῖον αἰῶνος·
7 ἀπὸ σελήνης σημεῖον ἑορτῆς,
φωστὴρ μειούμενος ἐπὶ συντελείας.
8 μὴν κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῆς ἐστιν
αὐξανόμενος θαυμαστῶς ἐν ἀλλοιώσει,
σκεῦος παρεμβολῶν ἐν ὕψει,
ἐν στερεώματι οὐρανοῦ ἐκλάμπων.
9 κάλλος οὐρανοῦ δόξα ἄστρων,
κόσμος φωτίζων ἐν ὑψίστοις κυρίου·
10 ἐν λόγοις ἁγίου στήσονται κατὰ κρίμα
καὶ οὐ μὴ ἐκλυθῶσιν ἐν φυλακαῖς αὐτῶν.
11 ἰδὲ τόξον καὶ εὐλόγησον τὸν ποιήσαντα αὐτὸ
σφόδρα ὡραῖον ἐν τῷ αὐγάσματι αὐτοῦ·
12 ἐγύρωσεν οὐρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης,
χεῖρες ὑψίστου ἐτάνυσαν αὐτό.
13 Προστάγματι αὐτοῦ κατέσπευσεν χιόνα
καὶ ταχύνει ἀστραπὰς κρίματος αὐτοῦ·
14 διὰ τοῦτο ἠνεῴχθησαν θησαυροί,
καὶ ἐξέπτησαν νεφέλαι ὡς πετεινά·
15 ἐν μεγαλείῳ αὐτοῦ ἴσχυσεν νεφέλας,
καὶ διεθρύβησαν λίθοι χαλάζης·
16 καὶ ἐν ὀπτασίᾳ αὐτοῦ σαλευθήσεται ὄρη,
ἐν θελήματι αὐτοῦ πνεύσεται νότος.
17 φωνὴ βροντῆς αὐτοῦ ὠνείδισεν γῆν
καὶ καταιγὶς βορέου καὶ συστροφὴ πνεύματος.
18 ὡς πετεινὰ καθιπτάμενα πάσσει χιόνα,
καὶ ὡς ἀκρὶς καταλύουσα ἡ κατάβασις αὐτῆς·
κάλλος λευκότητος αὐτῆς ἐκθαυμάσει ὀφθαλμός,
καὶ ἐπὶ τοῦ ὑετοῦ αὐτῆς ἐκστήσεται καρδία.
19 καὶ πάχνην ὡς ἅλα ἐπὶ γῆς χέει,
καὶ παγεῖσα γίνεται σκολόπων ἄκρα.
20 ψυχρὸς ἄνεμος βορέης πνεύσει,
καὶ παγήσεται κρύσταλλος ἐφ' ὕδατος·
ἐπὶ πᾶσαν συναγωγὴν ὕδατος καταλύσει,

6¹] και σεληνην εποιησεν εν στασει (uel εις στασιν) εις καιρον αυτης pau. || 7² συντελειας] ς > S*A, -λειαις Sᶜ†; + αιωνος S*† || 8² αυξανομενη B | θαυμαστος S | 8³ παραβολων B || 9¹ αστερων S | 9² κυριος BS*† || 10¹ αγιου] -οις B†, αυτου V† || 11¹ αυτον AC: item C (non A) in 12² || 13¹ κατεπαυσεν S || 15¹ ισχυς εν νεφελαις A || 16¹ οπτασιαις B† | σαλευθησονται SA | 16²] pr. και A | αυτου > B† || 17¹ ωδινησεν γη A (φωνη est dativus) || 20¹ βορεης B† (cf. Thack. p. 124)] βορεας rel. | 20² εφ] αφ B

καὶ ὡς θώρακα ἐνδύσεται τὸ ὕδωρ.
21 καταφάγεται ὄρη καὶ ἔρημον ἐκκαύσει
καὶ ἀποσβέσει χλόην ὡς πῦρ.
22 ἴασις πάντων κατὰ σπουδὴν ὁμίχλη,
δρόσος ἀπαντῶσα ἀπὸ καύσωνος ἱλαρώσει.
23 Λογισμῷ αὐτοῦ ἐκόπασεν ἄβυσσον
καὶ ἐφύτευσεν ἐν αὐτῇ νήσους.
24 οἱ πλέοντες τὴν θάλασσαν διηγοῦνται τὸν κίνδυνον αὐτῆς,
καὶ ἀκοαῖς ὠτίων ἡμῶν θαυμάζομεν·
25 καὶ ἐκεῖ τὰ παράδοξα καὶ θαυμάσια ἔργα,
ποικιλία παντὸς ζῴου, κτίσις κητῶν.
26 δι' αὐτὸν εὐοδοῖ ἄγγελος αὐτοῦ,
καὶ ἐν λόγῳ αὐτοῦ σύγκειται τὰ πάντα.
27 Πολλὰ ἐροῦμεν καὶ οὐ μὴ ἀφικώμεθα,
καὶ συντέλεια λόγων Τὸ πᾶν ἐστιν αὐτός.
28 δοξάζοντες ποῦ ἰσχύσομεν;
αὐτὸς γὰρ ὁ μέγας παρὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.
29 φοβερὸς κύριος καὶ σφόδρα μέγας,
καὶ θαυμαστὴ ἡ δυναστεία αὐτοῦ.
30 δοξάζοντες κύριον ὑψώσατε
καθ' ὅσον ἂν δύνησθε, ὑπερέξει γὰρ καὶ ἔτι·
καὶ ὑψοῦντες αὐτὸν πληθύνατε ἐν ἰσχύι,
μὴ κοπιᾶτε, οὐ γὰρ μὴ ἀφίκησθε.
31 τίς ἑόρακεν αὐτὸν καὶ ἐκδιηγήσεται;
καὶ τίς μεγαλυνεῖ αὐτὸν καθὼς ἐστιν;
32 πολλὰ ἀπόκρυφά ἐστιν μείζονα τούτων,
ὀλίγα γὰρ ἑωράκαμεν τῶν ἔργων αὐτοῦ·
33 πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ κύριος
καὶ τοῖς εὐσεβέσιν ἔδωκεν σοφίαν
44 1 Αἰνέσωμεν δὴ ἄνδρας ἐνδόξους
καὶ τοὺς πατέρας ἡμῶν τῇ γενέσει·
2 πολλὴν δόξαν ἔκτισεν ὁ κύριος,
τὴν μεγαλωσύνην αὐτοῦ ἀπ' αἰῶνος.
3 κυριεύοντες ἐν ταῖς βασιλείαις αὐτῶν

20^4 εκδυσεται S† || 21^2 αποσβεσαι S*† || 22^1 παντων] παγων Sc† || 23^2 εν αυτη νησους pau.] αυτη νησους V†: εν excidit post -σεν; αυτην ισους BSAC, αυτην κυριος compl.; εν αυτη ο κυριος νησους pau. || $24^1/24^2$] tr. A | 24^1 διηγησονται S | τον > A || 25^1 παραδ. .. θαυμ.] tr. A | 25^2 κτησις SA | κητων] κτηνων SA || 26^1 ευοδοι αγγελος(uel ο αγγ.) pau.] ευοδια(B ευωδ.: cf. 209; A† ευδοκια) τελος(Sc† -λους) BSA | 26^2 τα > B || 28^1 ισχυσωμεν B, ισχυομεν S† || 30^1 κυριον] pr. τον Sc† || 31^1 τις] + γαρ S || 33^2 δεδωκεν A
44 1] pr. titulum πατερων υμνος BSA: cf. 1830 || 2^2 τη μεγαλωσυνη Sc || 3^1 αυτου A†

καὶ ἄνδρες ὀνομαστοὶ ἐν δυνάμει·
βουλεύοντες ἐν συνέσει αὐτῶν,
ἀπηγγελκότες ἐν προφητείαις·
4 ἡγούμενοι λαοῦ ἐν διαβουλίοις
καὶ συνέσει γραμματείας λαοῦ,
σοφοὶ λόγοι ἐν παιδείᾳ αὐτῶν·
5 ἐκζητοῦντες μέλη μουσικῶν
καὶ διηγούμενοι ἔπη ἐν γραφῇ·
6 ἄνδρες πλούσιοι κεχορηγημένοι ἰσχύι,
εἰρηνεύοντες ἐν κατοικίαις αὐτῶν·
7 πάντες οὗτοι ἐν γενεαῖς ἐδοξάσθησαν,
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν καύχημα.
8 εἰσὶν αὐτῶν οἳ κατέλιπον ὄνομα
τοῦ ἐκδιηγήσασθαι ἐπαίνους·
9 καὶ εἰσὶν ὧν οὐκ ἔστιν μνημόσυνον
καὶ ἀπώλοντο ὡς οὐχ ὑπάρξαντες
καὶ ἐγένοντο ὡς οὐ γεγονότες
καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' αὐτούς.
10 ἀλλ' ἢ οὗτοι ἄνδρες ἐλέους,
ὧν αἱ δικαιοσύναι οὐκ ἐπελήσθησαν·
11 μετὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν διαμενεῖ,
ἀγαθὴ κληρονομία ἔκγονα αὐτῶν·
12 ἐν ταῖς διαθήκαις ἔστη τὸ σπέρμα αὐτῶν
καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν δι' αὐτούς·
13 ἕως αἰῶνος μενεῖ σπέρμα αὐτῶν,
καὶ ἡ δόξα αὐτῶν οὐκ ἐξαλειφθήσεται·
14 τὰ σώματα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη,
καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ζῇ εἰς γενεάς·
15 σοφίαν αὐτῶν διηγήσονται λαοί,
καὶ τὸν ἔπαινον ἐξαγγέλλει ἐκκλησία.
16 Ενωχ εὐηρέστησεν κυρίῳ καὶ μετετέθη
ὑπόδειγμα μετανοίας ταῖς γενεαῖς.
17 Νωε εὑρέθη τέλειος δίκαιος,
ἐν καιρῷ ὀργῆς ἐγένετο ἀντάλλαγμα·
διὰ τοῦτον ἐγενήθη κατάλειμμα τῇ γῇ,
ὅτε ἐγένετο κατακλυσμός·

3^3 βουλευοντες compl.] -ευσονται B†, -ευονται S, -ευεται A†, -ευται compl. | 3^4 προφηταις S* || 4^2 και] + εν S | γραμματ(ε)ιαις S† | 4^3 λογοι εν] εν λογοις A(†) || 5^2 και > B† || 6^1 ισχυι] pr. εν SA | 6^2 παροικιαις B† || 8^1 κατελ.] pr. εν S* || 9^2 υπαρξοντες S*† || 11^2 εκγονα] pr. τα S || 12^1 το > B | 12^2 δι] μετ Sc || 13^1 μενει] pr. δια Sc | 13^2 εξαλειφθ.] εγκαταλειφθ. SA† || 14^1 το σωμα B† || 15^2 επαινον] + αυτων A | εξαγγελει A || 17^3 τουτον Ra.] ν > mss. | 17^4 οτε] δια τουτο B† | κατακλ.] pr. ο A

18 διαθῆκαι αἰῶνος ἐτέθησαν πρὸς αὐτόν,
ἵνα μὴ ἐξαλειφθῇ κατακλυσμῷ πᾶσα σάρξ.
19 Αβρααμ μέγας πατὴρ πλήθους ἐθνῶν,
καὶ οὐχ εὑρέθη ὅμοιος ἐν τῇ δόξῃ·
20 ὃς συνετήρησεν νόμον ὑψίστου
καὶ ἐγένετο ἐν διαθήκῃ μετ' αὐτοῦ·
ἐν σαρκὶ αὐτοῦ ἔστησεν διαθήκην
καὶ ἐν πειρασμῷ εὑρέθη πιστός·
21 διὰ τοῦτο ἐν ὅρκῳ ἔστησεν αὐτῷ
ἐνευλογηθῆναι ἔθνη ἐν σπέρματι αὐτοῦ,
πληθῦναι αὐτὸν ὡς χοῦν τῆς γῆς
καὶ ὡς ἄστρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτοῦ
καὶ κατακληρονομῆσαι αὐτοὺς
ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης
καὶ ἀπὸ ποταμοῦ ἕως ἄκρου τῆς γῆς.
22 καὶ ἐν τῷ Ισαακ ἔστησεν οὕτως
δι' Αβρααμ τὸν πατέρα αὐτοῦ.
23 εὐλογίαν πάντων ἀνθρώπων καὶ διαθήκην
κατέπαυσεν ἐπὶ κεφαλὴν Ιακωβ·
ἐπέγνω αὐτὸν ἐν εὐλογίαις αὐτοῦ
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἐν κληρονομίᾳ·
καὶ διέστειλεν μερίδας αὐτοῦ,
ἐν φυλαῖς ἐμέρισεν δέκα δύο.
45 1 Καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἄνδρα ἐλέους
εὑρίσκοντα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης σαρκὸς
ἠγαπημένον ὑπὸ θεοῦ καὶ ἀνθρώπων
Μωυσῆν, οὗ τὸ μνημόσυνον ἐν εὐλογίαις·
2 ὡμοίωσεν αὐτὸν δόξῃ ἁγίων
καὶ ἐμεγάλυνεν αὐτὸν ἐν φόβοις ἐχθρῶν·
3 ἐν λόγοις αὐτοῦ σημεῖα κατέπαυσεν,
ἐδόξασεν αὐτὸν κατὰ πρόσωπον βασιλέων·
ἐνετείλατο αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτοῦ
καὶ ἔδειξεν αὐτῷ τῆς δόξης αὐτοῦ·
4 ἐν πίστει καὶ πραΰτητι αὐτὸν ἡγίασεν,
ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πάσης σαρκός·
5 ἠκούτισεν αὐτὸν τῆς φωνῆς αὐτοῦ

18² κατακλ. > A† || 19¹ αβραμ A† | 19² ομοιος] + αυτω A | τη > Sᶜ || 20³] pr. και BS | εστησεν] εζητησεν S† || 21² σπερμ.] pr. τω B | 21³·⁴ > S*† | 21⁷ της > B || 22¹ ισακ B*S*† || 23² init. pau.] pr. και rel. | 23³ ευλογ.] + υψιστου S*† | 23⁵ διεστησεν A†

45 2¹ δοξη] pr. εν SA† || 4¹ αυτον ηγ. Apau.] αυτου ηγ. B, αυτου ηγ. αυτον Smu.

καὶ εἰσήγαγεν αὐτὸν εἰς τὸν γνόφον
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐντολάς,
νόμον ζωῆς καὶ ἐπιστήμης,
διδάξαι τὸν Ιακωβ διαθήκην
καὶ κρίματα αὐτοῦ τὸν Ισραηλ.
6 Ααρων ὕψωσεν ἅγιον ὅμοιον αὐτῷ
ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ φυλῆς Λευι·
7 ἔστησεν αὐτὸν διαθήκην αἰῶνος
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ ἱερατείαν λαοῦ·
ἐμακάρισεν αὐτὸν ἐν εὐκοσμίᾳ
καὶ περιέζωσεν αὐτὸν περιστολὴν δόξης·
8 ἐνέδυσεν αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος
καὶ ἐστερέωσεν αὐτὸν σκεύεσιν ἰσχύος,
περισκελῆ καὶ ποδήρη καὶ ἐπωμίδα·
9 καὶ ἐκύκλωσεν αὐτὸν ῥοΐσκοις,
χρυσοῖς κώδωσιν πλείστοις κυκλόθεν,
ἠχῆσαι φωνὴν ἐν βήμασιν αὐτοῦ,
ἀκουστὸν ποιῆσαι ἦχον ἐν ναῷ
εἰς μνημόσυνον υἱοῖς λαοῦ αὐτοῦ·
10 στολῇ ἁγίᾳ, χρυσῷ καὶ ὑακίνθῳ
καὶ πορφύρᾳ, ἔργῳ ποικιλτοῦ,
λογείῳ κρίσεως, δήλοις ἀληθείας,
κεκλωσμένῃ κόκκῳ, ἔργῳ τεχνίτου,
11 λίθοις πολυτελέσιν γλύμματος σφραγῖδος
ἐν δέσει χρυσίου, ἔργῳ λιθουργοῦ,
εἰς μνημόσυνον ἐν γραφῇ κεκολαμμένῃ
κατ' ἀριθμὸν φυλῶν Ισραηλ·
12 στέφανον χρυσοῦν ἐπάνω κιδάρεως,
ἐκτύπωμα σφραγῖδος ἁγιάσματος,
καύχημα τιμῆς, ἔργον ἰσχύος,
ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν κοσμούμενα·
13 ὡραῖα πρὸ αὐτοῦ οὐ γέγονεν τοιαῦτα,
ἕως αἰῶνος οὐκ ἐνεδύσατο ἀλλογενὴς
πλὴν τῶν υἱῶν αὐτοῦ μόνον
καὶ τὰ ἔκγονα αὐτοῦ διὰ παντός.
14 θυσίαι αὐτοῦ ὁλοκαρπωθήσονται
καθ' ἡμέραν ἐνδελεχῶς δίς.
15 ἐπλήρωσεν Μωυσῆς τὰς χεῖρας

5⁶ αυτου > S† || 6¹ υψωσεν] pr. αν S || 7¹ αυτω A | 7⁴ περιστολη A || 8² σκευεσιν] pr. εν S || 9¹ και > S || 10² εργων BS† | 10³ λογοι S(†) || 11² εν δεσει] ειδεσι S*† | εργων B† || 13¹ ου > S*† | 13²] pr. και Sᶜ | ενεδυσ.] + αυτα Sᶜ† || 14¹ θυσιαν B† | αυτων S || 15¹] + αυτου Sᶜ

καὶ ἔχρισεν αὐτὸν ἐν ἐλαίῳ ἁγίῳ·
ἐγενήθη αὐτῷ εἰς διαθήκην αἰῶνος
καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐν ἡμέραις οὐρανοῦ
λειτουργεῖν αὐτῷ ἅμα καὶ ἱερατεύειν
καὶ εὐλογεῖν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν τῷ ὀνόματι.
16 ἐξελέξατο αὐτὸν ἀπὸ παντὸς ζῶντος
προσαγαγεῖν κάρπωσιν κυρίῳ,
θυμίαμα καὶ εὐωδίαν εἰς μνημόσυνον,
ἐξιλάσκεσθαι περὶ τοῦ λαοῦ σου.
17 ἔδωκεν αὐτῷ ἐν ἐντολαῖς αὐτοῦ
ἐξουσίαν ἐν διαθήκαις κριμάτων
διδάξαι τὸν Ιακωβ τὰ μαρτύρια
καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ φωτίσαι Ισραηλ.
18 ἐπισυνέστησαν αὐτῷ ἀλλότριοι
καὶ ἐζήλωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρήμῳ,
ἄνδρες οἱ περὶ Δαθαν καὶ Αβιρων
καὶ ἡ συναγωγὴ Κορε ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ·
19 εἶδεν κύριος καὶ οὐκ εὐδόκησεν,
καὶ συνετελέσθησαν ἐν θυμῷ ὀργῆς·
ἐποίησεν αὐτοῖς τέρατα
καταναλῶσαι ἐν πυρὶ φλογὸς αὐτοῦ.
20 καὶ προσέθηκεν Ααρων δόξαν
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν·
ἀπαρχὰς πρωτογενημάτων ἐμέρισεν αὐτῷ,
ἄρτον πρώτοις ἡτοίμασεν πλησμονήν·
21 καὶ γὰρ θυσίας κυρίου φάγονται,
ἃς ἔδωκεν αὐτῷ τε καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ.
22 πλὴν ἐν γῇ λαοῦ οὐ κληρονομήσει,
καὶ μερὶς οὐκ ἔστιν αὐτῷ ἐν λαῷ·
αὐτὸς γὰρ μερίς σου καὶ κληρονομία.
23 Καὶ Φινεες υἱὸς Ελεαζαρ τρίτος εἰς δόξαν
ἐν τῷ ζηλῶσαι αὐτὸν ἐν φόβῳ κυρίου
καὶ στῆναι αὐτὸν ἐν τροπῇ λαοῦ
ἐν ἀγαθότητι προθυμίας ψυχῆς αὐτοῦ·
καὶ ἐξιλάσατο περὶ τοῦ Ισραηλ.

15³ αιωνιον BA: cf. 7 15 6 | 15⁴ τω] pr. εν B† | 15⁶] + αυτου Sᶜ || 16¹ εξελεξαντο S*† | 16² καρπωμα S† | 16³ ευωδια A† | 16⁴ σου > S* || 17¹ αυτω] -τον B | εν (+ ταις A†) εντολαις] εντολας S | 17³ τα μαρτ.] μαρτυριαν A†, + αυτου Sᶜ† | 17⁴ φωνησαι BS | ισραηλ] pr. τον ASᶜ || 19³ εποιησεν] + εν S | 19⁴ αυτους SA || 20³ αυτοις B† | 20⁴ αρτος Sᶜ† | πρωτοις] πρωτον γενηματος S*† | πλησμονην] εν -μονη SA || 21² τε > S* || 22³ και > BS* || 23³ στησαι BS

24 διὰ τοῦτο ἐστάθη αὐτῷ διαθήκη εἰρήνης
προστατεῖν ἁγίων καὶ λαοῦ αὐτοῦ,
ἵνα αὐτῷ ᾖ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ
ἱερωσύνης μεγαλεῖον εἰς τοὺς αἰῶνας.
25 καὶ διαθήκη τῷ Δαυιδ
υἱῷ Ιεσσαι ἐκ φυλῆς Ιουδα
κληρονομία βασιλέως υἱοῦ ἐξ υἱοῦ μόνου·
κληρονομία Ααρων καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ.
26 δώῃ ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ ὑμῶν
κρίνειν τὸν λαὸν αὐτοῦ ἐν δικαιοσύνῃ,
ἵνα μὴ ἀφανισθῇ τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν
καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν εἰς γενεὰς αὐτῶν.
46 1 Κραταιὸς ἐν πολέμῳ Ἰησοῦς Ναυη
καὶ διάδοχος Μωυσῆ ἐν προφητείαις,
ὃς ἐγένετο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτοῦ
μέγας ἐπὶ σωτηρίᾳ ἐκλεκτῶν αὐτοῦ
ἐκδικῆσαι ἐπεγειρομένους ἐχθρούς,
ὅπως κατακληρονομήσῃ τὸν Ισραηλ.
2 ὡς ἐδοξάσθη ἐν τῷ ἐπᾶραι χεῖρας αὐτοῦ
καὶ ἐν τῷ ἐκτεῖναι ῥομφαίαν ἐπὶ πόλεις.
3 τίς πρότερος αὐτοῦ οὕτως ἔστη;
τοὺς γὰρ πολέμους κυρίου αὐτὸς ἐπήγαγεν.
4 οὐχὶ ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἐνεποδίσθη ὁ ἥλιος
καὶ μία ἡμέρα ἐγενήθη πρὸς δύο;
5 ἐπεκαλέσατο τὸν ὕψιστον δυνάστην
ἐν τῷ θλῖψαι αὐτὸν ἐχθροὺς κυκλόθεν,
καὶ ἐπήκουσεν αὐτοῦ μέγας κύριος
ἐν λίθοις χαλάζης δυνάμεως κραταιᾶς·
6 κατέρραξεν ἐπ᾽ ἔθνος πόλεμον
καὶ ἐν καταβάσει ἀπώλεσεν ἀνθεστηκότας,
ἵνα γνῶσιν ἔθνη πανοπλίαν αὐτοῦ
ὅτι ἐναντίον κυρίου ὁ πόλεμος αὐτοῦ.
7 Καὶ γὰρ ἐπηκολούθησεν ὀπίσω δυνάστου
καὶ ἐν ἡμέραις Μωυσέως ἐποίησεν ἔλεος
αὐτὸς καὶ Χαλεβ υἱὸς Ιεφοννη

24² προστατειν pau.] -την BSA | λαου Sᶜmu.] λαω BS*A || 25¹ διαθηκη pau.] -κην rel. | τω > S† | 25² ιεσσαι > BS* | 25³ υιου ult.] ιουδα Sᶜ† | 25⁴ ααρων] αυτων S†, αυτω A || 26⁴ γενεαν SA

46 1¹ πολεμοις B | ναυη] pr. υιος A, pr. ο S*†, pr. ο του Sᶜ† | 1⁶ κατακληρ.] κατα > B† || 2² εν > BS*(†) | εκκλειναι B† || 3¹ προτερον B | 3² πολεμους Sᶜ] -μιους BS*A | κυριου ASᶜ] -ος BS* | απηγαγεν A† || 4¹ ενεποδισθη A(†)] -σεν S*; ανεποδισεν BSᶜ: ex 48 23 || 5¹ υψ.] pr. κυριον S† | 5³ αυτων B† | 5⁴ εν > SA || 6³ αυτου] -των BV†, > S*† || 7³ ουτος S†

ἀντιστῆναι ἔναντι ἐκκλησίας
κωλῦσαι λαὸν ἀπὸ ἁμαρτίας
καὶ κοπάσαι γογγυσμὸν πονηρίας.
8 καὶ αὐτοὶ δύο ὄντες διεσώθησαν
ἀπὸ ἑξακοσίων χιλιάδων πεζῶν
εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν
εἰς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι.
9 καὶ ἔδωκεν ὁ κύριος τῷ Χαλεβ ἰσχύν,
καὶ ἕως γήρους διέμεινεν αὐτῷ,
ἐπιβῆναι αὐτὸν ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς γῆς,
καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κατέσχεν κληρονομίαν,
10 ὅπως ἴδωσιν πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ
ὅτι καλὸν τὸ πορεύεσθαι ὀπίσω κυρίου.
11 Καὶ οἱ κριταί, ἕκαστος τῷ αὐτοῦ ὀνόματι,
ὅσων οὐκ ἐξεπόρνευσεν ἡ καρδία
καὶ ὅσοι οὐκ ἀπεστράφησαν ἀπὸ κυρίου,
εἴη τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἐν εὐλογίαις·
12 τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν
καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀντικαταλλασσόμενον
ἐφ' υἱοῖς δεδοξασμένων αὐτῶν.
13 Ἠγαπημένος ὑπὸ κυρίου αὐτοῦ Σαμουηλ
προφήτης κυρίου κατέστησεν βασιλείαν
καὶ ἔχρισεν ἄρχοντας ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ·
14 ἐν νόμῳ κυρίου ἔκρινεν συναγωγήν,
καὶ ἐπεσκέψατο κύριος τὸν Ιακωβ·
15 ἐν πίστει αὐτοῦ ἠκριβάσθη προφήτης
καὶ ἐγνώσθη ἐν ῥήμασιν αὐτοῦ πιστὸς ὁράσεως.
16 καὶ ἐπεκαλέσατο τὸν κύριον δυνάστην
ἐν τῷ θλῖψαι ἐχθροὺς αὐτοῦ κυκλόθεν
ἐν προσφορᾷ ἀρνὸς γαλαθηνοῦ·
17 καὶ ἐβρόντησεν ἀπ' οὐρανοῦ ὁ κύριος
καὶ ἐν ἤχῳ μεγάλῳ ἀκουστὴν ἐποίησεν τὴν φωνὴν αὐτοῦ
18 καὶ ἐξέτριψεν ἡγουμένους Τυρίων
καὶ πάντας ἄρχοντας Φυλιστιιμ.
19 καὶ πρὸ καιροῦ κοιμήσεως αἰῶνος
ἐπεμαρτύρατο ἔναντι κυρίου καὶ χριστοῦ αὐτοῦ
Χρήματα καὶ ἕως ὑποδημάτων

7⁴ εκκλησιας V] εχθρου BASᶜ, > S*† || 8³ εισαγειν A† || 9³ το > B† 10² το > S || 11¹ εκαστω BS*† || 12¹] pr. και S | 12² αντικαταλλασσομενον] -αλλαξοι ξενον S*† || 13¹ σαμ. > B† | 13² βασιλεα B(†) || 15² ρημ.] πιστει B† || 16² εχθρ. αυτου] tr. S*† || 17¹ ο > BA || 18¹ τυρων S*† || 19² αυτου > BS*A pl.

ἀπὸ πάσης σαρκὸς οὐκ εἴληφα·
καὶ οὐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ ἄνθρωπος.
20 καὶ μετὰ τὸ ὑπνῶσαι αὐτὸν προεφήτευσεν
καὶ ὑπέδειξεν βασιλεῖ τὴν τελευτὴν αὐτοῦ
καὶ ἀνύψωσεν ἐκ γῆς τὴν φωνὴν αὐτοῦ
ἐν προφητείᾳ ἐξαλεῖψαι ἀνομίαν λαοῦ.
47 1 Καὶ μετὰ τοῦτον ἀνέστη Ναθαν
προφητεύειν ἐν ἡμέραις Δαυιδ.
2 ὥσπερ στέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίου,
οὕτως Δαυιδ ἀπὸ τῶν υἱῶν Ισραηλ.
3 ἐν λέουσιν ἔπαιξεν ὡς ἐν ἐρίφοις
καὶ ἐν ἄρκοις ὡς ἐν ἄρνασι προβάτων.
4 ἐν νεότητι αὐτοῦ οὐχὶ ἀπέκτεινεν γίγαντα
καὶ ἐξῆρεν ὀνειδισμὸν ἐκ λαοῦ
ἐν τῷ ἐπᾶραι χεῖρα ἐν λίθῳ σφενδόνης
καὶ καταβαλεῖν γαυρίαμα τοῦ Γολιαθ;
5 ἐπεκαλέσατο γὰρ κύριον τὸν ὕψιστον,
καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ κράτος
ἐξᾶραι ἄνθρωπον δυνατὸν ἐν πολέμῳ
ἀνυψῶσαι κέρας λαοῦ αὐτοῦ.
6 οὕτως ἐν μυριάσιν ἐδόξασαν αὐτὸν
καὶ ᾔνεσαν αὐτὸν ἐν εὐλογίαις κυρίου
ἐν τῷ φέρεσθαι αὐτῷ διάδημα δόξης·
7 ἐξέτριψεν γὰρ ἐχθροὺς κυκλόθεν
καὶ ἐξουδένωσεν Φυλιστιιμ τοὺς ὑπεναντίους,
ἕως σήμερον συνέτριψεν αὐτῶν κέρας.
8 ἐν παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν
ἁγίῳ ὑψίστῳ ῥήματι δόξης·
ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτοῦ ὕμνησεν
καὶ ἠγάπησεν τὸν ποιήσαντα αὐτόν.
9 καὶ ἔστησεν ψαλτῳδοὺς κατέναντι τοῦ θυσιαστηρίου
καὶ ἐξ ἠχοῦς αὐτῶν γλυκαίνειν μέλη·
10 ἔδωκεν ἐν ἑορταῖς εὐπρέπειαν
καὶ ἐκόσμησεν καιροὺς μέχρι συντελείας
ἐν τῷ αἰνεῖν αὐτοὺς τὸ ἅγιον ὄνομα αὐτοῦ

19⁴ ειληφεν BᶜSᶜ† || 20¹ επροφ. SA | 20² και > S*† | 20³ την > A† | 20⁴ προφητειαις S† | εξαλ(ε)ιψει S†
47 2² των > SA || 3¹ επαιζεν B*A(ε pro αι)† || 4³ χειρας A | 4⁴ κατεβαλεν S || 5³ δυν. > B*† | 5⁴ ανυψωσει B† || 6¹ εδοξασαν Sm. (cf. Regn. I 18 7)] -σεν mss. | 6² ηνεσαν Scompl.] -σεν BS*(ηρεσεν †)A || 7¹ εχθρ.] + σου S*† || 8² υψιστου S† | 8³ υμνησιν S† || 9¹ ψαλμωδους S: cf. 50 18 | του > SA | 9² ηχου Bᶜ || 10¹ εν > S | 10³ αυτου] σου S†

καὶ ἀπὸ πρωίας ἠχεῖν τὸ ἁγίασμα.
11 κύριος ἀφεῖλεν τὰς ἁμαρτίας αὐτοῦ
καὶ ἀνύψωσεν εἰς αἰῶνα τὸ κέρας αὐτοῦ
καὶ ἔδωκεν αὐτῷ διαθήκην βασιλέων
καὶ θρόνον δόξης ἐν τῷ Ισραηλ.
12 Μετὰ τοῦτον ἀνέστη υἱὸς ἐπιστήμων
καὶ δι' αὐτὸν κατέλυσεν ἐν πλατυσμῷ·
13 Σαλωμων ἐβασίλευσεν ἐν ἡμέραις εἰρήνης,
ᾧ ὁ θεὸς κατέπαυσεν κυκλόθεν,
ἵνα στήσῃ οἶκον ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ
καὶ ἑτοιμάσῃ ἁγίασμα εἰς τὸν αἰῶνα.
14 ὡς ἐσοφίσθης ἐν νεότητί σου
καὶ ἐνεπλήσθης ὡς ποταμὸς συνέσεως.
15 γῆν ἐπεκάλυψεν ἡ ψυχή σου,
καὶ ἐνέπλησας ἐν παραβολαῖς αἰνιγμάτων·
16 εἰς νήσους πόρρω ἀφίκετο τὸ ὄνομά σου,
καὶ ἠγαπήθης ἐν τῇ εἰρήνῃ σου·
17 ἐν ᾠδαῖς καὶ παροιμίαις καὶ παραβολαῖς
καὶ ἐν ἑρμηνείαις ἀπεθαύμασάν σε χῶραι.
18 ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ
τοῦ ἐπικεκλημένου θεοῦ Ισραηλ
συνήγαγες ὡς κασσίτερον τὸ χρυσίον
καὶ ὡς μόλιβον ἐπλήθυνας ἀργύριον.
19 παρανέκλινας τὰς λαγόνας σου γυναιξὶν
καὶ ἐνεξουσιάσθης ἐν τῷ σώματί σου·
20 ἔδωκας μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου
καὶ ἐβεβήλωσας τὸ σπέρμα σου
ἐπαγαγεῖν ὀργὴν ἐπὶ τὰ τέκνα σου
καὶ κατανυγῆναι ἐπὶ τῇ ἀφροσύνῃ σου
21 γενέσθαι δίχα τυραννίδα
καὶ ἐξ Εφραιμ ἄρξαι βασιλείαν ἀπειθῆ.
22 ὁ δὲ κύριος οὐ μὴ καταλίπῃ τὸ ἔλεος αὐτοῦ
καὶ οὐ μὴ διαφθείρῃ ἀπὸ τῶν λόγων αὐτοῦ
οὐδὲ μὴ ἐξαλείψῃ ἐκλεκτοῦ αὐτοῦ ἔκγονα
καὶ σπέρμα τοῦ ἀγαπήσαντος αὐτὸν οὐ μὴ ἐξάρῃ·
καὶ τῷ Ιακωβ ἔδωκεν κατάλειμμα
καὶ τῷ Δαυιδ ἐξ αὐτοῦ ῥίζαν.

10^4 πρωιας] ας > B†, + φωνη Sᶜ† || 12^2 κατεπαυσεν S†: ex 13^2 || 17^1] pr. και A | 17^2 ερμην(ε)ια B†, ερημιαις A† | επεθαυμ. A† || 19^1 παρεκλινας S || 20^1 εν > S† | 20^4 κατανυγηναι compl.] κατενυγην BSA || 21^1 τυραννιδος Sᶜ | 21^2 αρξας SV† || 22^1 καταλιπη] pr. εγ A | 22^2 διαφθαρη BS* | λογων Sm.] εργων mss. | 22^4 και] + το A†

23 Καὶ ἀνεπαύσατο Σαλωμων μετὰ τῶν πατέρων αὐτοῦ
καὶ κατέλιπεν μετ' αὐτὸν ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ
λαοῦ ἀφροσύνην καὶ ἐλασσούμενον συνέσει
Ροβοαμ, ὃς ἀπέστησεν λαὸν ἐκ βουλῆς αὐτοῦ.
24 καὶ Ιεροβοαμ υἱὸς Ναβατ, ὃς ἐξήμαρτεν τὸν Ισραηλ
καὶ ἔδωκεν τῷ Εφραιμ ὁδὸν ἁμαρτίας·
καὶ ἐπληθύνθησαν αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν σφόδρα
ἀποστῆσαι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν·
25 καὶ πᾶσαν πονηρίαν ἐξεζήτησαν,
ἕως ἐκδίκησις ἔλθῃ ἐπ' αὐτούς.
48 1 Καὶ ἀνέστη Ηλιας προφήτης ὡς πῦρ,
καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπὰς ἐκαίετο·
2 ὃς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτοὺς λιμὸν
καὶ τῷ ζήλῳ αὐτοῦ ὠλιγοποίησεν αὐτούς·
3 ἐν λόγῳ κυρίου ἀνέσχεν οὐρανόν,
κατήγαγεν οὕτως τρὶς πῦρ.
4 ὡς ἐδοξάσθης, Ηλια, ἐν θαυμασίοις σου·
καὶ τίς ὅμοιός σοι καυχᾶσθαι;
5 ὁ ἐγείρας νεκρὸν ἐκ θανάτου
καὶ ἐξ ᾅδου ἐν λόγῳ ὑψίστου·
6 ὁ καταγαγὼν βασιλεῖς εἰς ἀπώλειαν
καὶ δεδοξασμένους ἀπὸ κλίνης αὐτῶν·
7 ἀκούων ἐν Σινα ἐλεγμὸν
καὶ ἐν Χωρηβ κρίματα ἐκδικήσεως·
8 ὁ χρίων βασιλεῖς εἰς ἀνταπόδομα
καὶ προφήτας διαδόχους μετ' αὐτόν·
9 ὁ ἀναλημφθεὶς ἐν λαίλαπι πυρὸς
ἐν ἅρματι ἵππων πυρίνων·
10 ὁ καταγραφεὶς ἐν ἐλεγμοῖς εἰς καιροὺς
κοπάσαι ὀργὴν πρὸ θυμοῦ,
ἐπιστρέψαι καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν
καὶ καταστῆσαι φυλὰς Ιακωβ.
11 μακάριοι οἱ ἰδόντες σε
καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει κεκοιμημένοι·
καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωῇ ζησόμεθα.
12 Ηλιας ὃς ἐν λαίλαπι ἐσκεπάσθη,

23^1 αυτου > B | 23^4 ος > S*† | λαον] pr. τον A† || 24^1 υιον BA† | 24^4 της > S† || 25^2 εως] ως A†
$48\,3^2$ ουτως > Sᶜ || 4^1 θαυμ.] pr. τοις B | 4^2 καυχησεται SA || 9^1 λαμπαδι A† || 10^1 εν ελεγμ.] ελεγμος A | εις > S*† | 10^3] pr. και B || 11^1 ειδοτες S | 11^2 αγαπησει] -πη S*†, -πησ(ε)ι σου Sᶜ | κεκοιμ. compl.] κεκοσμ. B SA | 11^3 ζωης S*A†

καὶ Ελισαιε ἐνεπλήσθη πνεύματος αὐτοῦ·
καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ οὐκ ἐσαλεύθη ὑπὸ ἄρχοντος,
καὶ οὐ κατεδυνάστευσεν αὐτὸν οὐδείς.
13 πᾶς λόγος οὐχ ὑπερῆρεν αὐτόν,
καὶ ἐν κοιμήσει ἐπροφήτευσεν τὸ σῶμα αὐτοῦ·
14 καὶ ἐν ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησεν τέρατα,
καὶ ἐπ τελευτῇ θαυμάσια τὰ ἔργα αὐτοῦ.
15 Ἐν πᾶσιν τούτοις οὐ μετενόησεν ὁ λαὸς
καὶ οὐκ ἀπέστησαν ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν,
ἕως ἐπρονομεύθησαν ἀπὸ γῆς αὐτῶν
καὶ διεσκορπίσθησαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ.
16 καὶ κατελείφθη ὁ λαὸς ὀλιγοστός,
καὶ ἄρχων ἐν τῷ οἴκῳ Δαυιδ·
τινὲς μὲν αὐτῶν ἐποίησαν τὸ ἀρεστόν,
τινὲς δὲ ἐπλήθυναν ἁμαρτίας.
17 Εζεκιας ὠχύρωσεν τὴν πόλιν αὐτοῦ
καὶ εἰσήγαγεν εἰς μέσον αὐτῆς ὕδωρ,
ὤρυξεν σιδήρῳ ἀκρότομον
καὶ ᾠκοδόμησεν κρήνας εἰς ὕδατα.
18 ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἀνέβη Σενναχηριμ
καὶ ἀπέστειλεν Ραψακην, καὶ ἀπῆρεν·
καὶ ἐπῆρεν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ Σιων
καὶ ἐμεγαλαύχησεν ἐν ὑπερηφανίᾳ αὐτοῦ.
19 τότε ἐσαλεύθησαν καρδίαι καὶ χεῖρες αὐτῶν,
καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ τίκτουσαι·
20 καὶ ἐπεκαλέσαντο τὸν κύριον τὸν ἐλεήμονα
ἐκπετάσαντες τὰς χεῖρας αὐτῶν πρὸς αὐτόν.
καὶ ὁ ἅγιος ἐξ οὐρανοῦ ταχὺ ἐπήκουσεν αὐτῶν
καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν χειρὶ Ησαιου·
21 ἐπάταξεν τὴν παρεμβολὴν τῶν Ἀσσυρίων,
καὶ ἐξέτριψεν αὐτοὺς ὁ ἄγγελος αὐτοῦ.
22 ἐποίησεν γὰρ Εζεκιας τὸ ἀρεστὸν κυρίῳ
καὶ ἐνίσχυσεν ἐν ὁδοῖς Δαυιδ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
ἃς ἐνετείλατο Ησαιας ὁ προφήτης
ὁ μέγας καὶ πιστὸς ἐν ὁράσει αὐτοῦ.
23 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἀνεπόδισεν ὁ ἥλιος

12² επλησθη A† | αυτου] αγιου A | 12⁴ ουκ εδυναστευσεν S || 13¹ ουχ] κυριου S† || 15² αυτων > BA | 15³ γης] pr. της B | 15⁴ διεσκορπ.] δι > B || 16¹ κατελημφθη S† | 16² αρχοντες Sc† | εν > B† || 17² αυτων BS | υδωρ] τον γωγ B†, τον ηωγ S*V†, τον αγωγον Sc† || 18² απεστειλεν] απετρεψεν S*† | ραψ.] pr. τον S | 18³ χειρα] η χειρ BSV† | 18⁴ εν V] > BSA | υπερηφανιαν S || 19¹ χειρες] pr. αι SA || 20¹ επανεκαλ. S*† | 20⁴ ησαιου] ιησου SV† || 22¹ κυριω et 22² δαυιδ > S*†

καὶ προσέθηκεν ζωὴν βασιλεῖ.
24 πνεύματι μεγάλῳ εἶδεν τὰ ἔσχατα
καὶ παρεκάλεσεν τοὺς πενθοῦντας ἐν Σιων.
25 ἕως τοῦ αἰῶνος ὑπέδειξεν τὰ ἐσόμενα
καὶ τὰ ἀπόκρυφα πρὶν ἢ παραγενέσθαι αὐτά.
49 1 Μνημόσυνον Ιωσιου εἰς σύνθεσιν θυμιάματος
ἐσκευασμένον ἔργῳ μυρεψοῦ·
ἐν παντὶ στόματι ὡς μέλι γλυκανθήσεται
καὶ ὡς μουσικὰ ἐν συμποσίῳ οἴνου.
2 αὐτὸς κατευθύνθη ἐν ἐπιστροφῇ λαοῦ
καὶ ἐξῆρεν βδελύγματα ἀνομίας·
3 κατεύθυνεν πρὸς κύριον τὴν καρδίαν αὐτοῦ,
ἐν ἡμέραις ἀνόμων κατίσχυσεν τὴν εὐσέβειαν.
4 Πάρεξ Δαυιδ καὶ Εζεκιου καὶ Ιωσιου
πάντες πλημμέλειαν ἐπλημμέλησαν·
κατέλιπον γὰρ τὸν νόμον τοῦ ὑψίστου,
οἱ βασιλεῖς Ιουδα ἐξέλιπον·
5 ἔδωκαν γὰρ τὸ κέρας αὐτῶν ἑτέροις
καὶ τὴν δόξαν αὐτῶν ἔθνει ἀλλοτρίῳ.
6 ἐνεπύρισαν ἐκλεκτὴν πόλιν ἁγιάσματος
καὶ ἠρήμωσαν τὰς ὁδοὺς αὐτῆς
7 ἐν χειρὶ Ιερεμιου· ἐκάκωσαν γὰρ αὐτόν,
καὶ αὐτὸς ἐν μήτρᾳ ἡγιάσθη προφήτης
ἐκριζοῦν καὶ κακοῦν καὶ ἀπολλύειν,
ὡσαύτως οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν.
8 Ιεζεκιηλ ὃς εἶδεν ὅρασιν δόξης,
ἣν ὑπέδειξεν αὐτῷ ἐπὶ ἅρματος χερουβιν·
9 καὶ γὰρ ἐμνήσθη τῶν ἐχθρῶν ἐν ὄμβρῳ
καὶ ἀγαθῶσαι τοὺς εὐθύνοντας ὁδούς.
10 καὶ τῶν δώδεκα προφητῶν τὰ ὀστᾶ
ἀναθάλοι ἐκ τοῦ τόπου αὐτῶν·
παρεκάλεσαν γὰρ τὸν Ιακωβ
καὶ ἐλυτρώσαντο αὐτοὺς ἐν πίστει ἐλπίδος.
11 Πῶς μεγαλύνωμεν τὸν Ζοροβαβελ;
καὶ αὐτὸς ὡς σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾶς χειρός,
12 οὕτως Ἰησοῦς υἱὸς Ιωσεδεκ,
οἳ ἐν ἡμέραις αὐτῶν ᾠκοδόμησαν οἶκον

49 1² εσκευασμενου S† | εργον A || 2¹ λαου] αυτου S*† || 3¹ καρδ.] οδον A† || 6¹ ενεπυρισεν B† || 7¹ ιηρεμιου A† | 7⁴ καταφυτ.] κατα > S* || 8¹ ιεζεκ. ος (cf. 48 12)] ιεζεκιηλος Gra. | 8² χερουβειμ B || 10³ παρεκαλεσεν BSV | γαρ] δε BS*V† | 10⁴ ελυτρωσατο BSV || 11¹ μεγαλυνομεν S || 12¹ ουτος S | 12² οικον] πυργον A†

καὶ ἀνύψωσαν ναὸν ἅγιον κυρίῳ
ἡτοιμασμένον εἰς δόξαν αἰῶνος.
13 καὶ Νεεμιου ἐπὶ πολὺ τὸ μνημόσυνον
τοῦ ἐγείραντος ἡμῖν τείχη πεπτωκότα
καὶ στήσαντος πύλας καὶ μοχλοὺς
καὶ ἀνεγείραντος τὰ οἰκόπεδα ἡμῶν.
14 Οὐδεὶς ἐκτίσθη ἐπὶ τῆς γῆς τοιοῦτος οἷος Ενωχ·
καὶ γὰρ αὐτὸς ἀνελήμφθη ἀπὸ τῆς γῆς.
15 οὐδὲ ὡς Ιωσηφ ἐγεννήθη ἀνὴρ
ἡγούμενος ἀδελφῶν, στήριγμα λαοῦ,
καὶ τὰ ὀστᾶ αὐτοῦ ἐπεσκέπησαν.
16 Σημ καὶ Σηθ ἐν ἀνθρώποις ἐδοξάσθησαν,
καὶ ὑπὲρ πᾶν ζῷον ἐν τῇ κτίσει Αδαμ.
50 1 Σιμων Ονιου υἱὸς ἱερεὺς ὁ μέγας,
ὃς ἐν ζωῇ αὐτοῦ ὑπέρραψεν οἶκον
καὶ ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἐστερέωσεν ναόν·
2 καὶ ὑπ᾽ αὐτοῦ ἐθεμελιώθη ὕψος διπλῆς,
ἀνάλημμα ὑψηλὸν περιβόλου ἱεροῦ·
3 ἐν ἡμέραις αὐτοῦ ἐλατομήθη ἀποδοχεῖον ὑδάτων,
λάκκος ὡσεὶ θαλάσσης τὸ περίμετρον·
4 ὁ φροντίζων τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ἀπὸ πτώσεως
καὶ ἐνισχύσας πόλιν ἐν πολιορκήσει.
5 ὡς ἐδοξάσθη ἐν περιστροφῇ λαοῦ,
ἐν ἐξόδῳ οἴκου καταπετάσματος·
6 ὡς ἀστὴρ ἑωθινὸς ἐν μέσῳ νεφελῶν,
ὡς σελήνη πλήρης ἐν ἡμέραις,
7 ὡς ἥλιος ἐκλάμπων ἐπὶ ναὸν ὑψίστου
καὶ ὡς τόξον φωτίζον ἐν νεφέλαις δόξης,
8 ὡς ἄνθος ῥόδων ἐν ἡμέραις νέων,
ὡς κρίνα ἐπ᾽ ἐξόδῳ ὕδατος,
ὡς βλαστὸς Λιβάνου ἐν ἡμέραις θέρους,
9 ὡς πῦρ καὶ λίβανος ἐπὶ πυρείου,
ὡς σκεῦος χρυσίου ὁλοσφύρητον

12[3] και > A† | ναον] λαον BSV† || 13[1] νεεμιου] νεμουσι(ν) BS*†, μενουσιν V† | 13[2] ημων S | χειλη S*† || 14[1] ουδεις] ουδε εις B† | επι — ενωχ] οιος ενωχ τοιουτος επι της γης B† | 14[2] γαρ > A† | ανελ.] μετετεθη A† || 15[1] ουδε ως] ο δε B† | εγενηθη BSA || 16[2] τη > S^c†

50 1[1] ονιου] ιονιου B*S | ιερ.] pr. ο A | 1[2] υπεγραψεν S^c | 1[3] ημεραις] pr. ταις S*† | ναον] pr. τον B† || 3[1] ελατομηθη Fr.] ηλαττωθη mss. | αποδοχ(ε)ια SA | 3[2] λακκος] χαλκος BS || 4[1] πτωσεως S*† | 4[2] εν πολιορκησει compl.] εμ(uel ν)πολιορκησαι BSA || 5[1] ως] ος A || 6[1] νεφελης BA || 7[2] και > A || 8[1] ως > B*† | 8[2] ως] ωσει SA | εξοδων B†

κεκοσμημένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ,
10 ὡς ἐλαία ἀναθάλλουσα καρποὺς
καὶ ὡς κυπάρισσος ὑψουμένη ἐν νεφέλαις.
11 ἐν τῷ ἀναλαμβάνειν αὐτὸν στολὴν δόξης
καὶ ἐνδιδύσκεσθαι αὐτὸν συντέλειαν καυχήματος,
ἐν ἀναβάσει θυσιαστηρίου ἁγίου
ἐδόξασεν περιβολὴν ἁγιάσματος·
12 ἐν δὲ τῷ δέχεσθαι μέλη ἐκ χειρῶν ἱερέων,
καὶ αὐτὸς ἑστὼς παρ᾽ ἐσχάρᾳ βωμοῦ,
κυκλόθεν αὐτοῦ στέφανος ἀδελφῶν
ὡς βλάστημα κέδρων ἐν τῷ Λιβάνῳ
καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν ὡς στελέχη φοινίκων,
13 καὶ πάντες οἱ υἱοὶ Ααρων ἐν δόξῃ αὐτῶν
καὶ προσφορὰ κυρίου ἐν χερσὶν αὐτῶν
ἔναντι πάσης ἐκκλησίας Ισραηλ,
14 καὶ συντέλειαν λειτουργῶν ἐπὶ βωμῶν
κοσμῆσαι προσφορὰν ὑψίστου παντοκράτορος,
15 ἐξέτεινεν ἐπὶ σπονδείου χεῖρα αὐτοῦ
καὶ ἔσπεισεν ἐξ αἵματος σταφυλῆς,
ἐξέχεεν εἰς θεμέλια θυσιαστηρίου
ὀσμὴν εὐωδίας ὑψίστῳ παμβασιλεῖ.
16 τότε ἀνέκραγον οἱ υἱοὶ Ααρων,
ἐν σάλπιγξιν ἐλαταῖς ἤχησαν,
ἀκουστὴν ἐποίησαν φωνὴν μεγάλην
εἰς μνημόσυνον ἔναντι ὑψίστου·
17 τότε πᾶς ὁ λαὸς κοινῇ κατέσπευσαν
καὶ ἔπεσαν ἐπὶ πρόσωπον ἐπὶ τὴν γῆν
προσκυνῆσαι τῷ κυρίῳ αὐτῶν
παντοκράτορι θεῷ ὑψίστῳ·
18 καὶ ᾄνεσαν οἱ ψαλτῳδοὶ ἐν φωναῖς αὐτῶν,
ἐν πλείστῳ ἤχῳ ἐγλυκάνθη μέλος·
19 καὶ ἐδεήθη ὁ λαὸς κυρίου ὑψίστου
ἐν προσευχῇ κατέναντι ἐλεήμονος,
ἕως συντελεσθῇ κόσμος κυρίου
καὶ τὴν λειτουργίαν αὐτοῦ ἐτελείωσαν.
20 τότε καταβὰς ἐπῆρεν χεῖρας αὐτοῦ

9[3]/10[1]] tr. SV† || 11[1] αναβαλλ(ε)ιν S*† | 11[2] καυματος A† || 12[3] αυτου] -τος BSV† | 12[4] κεδρου B† || 13[1] οι > S: cf. 16 | δοξη] pr. τη S | αυτου S*† || 15[4] οσμην] pr. σωτηριου S^c† || 16[1] οι > BS: cf. 13 || 17[1] κατεσπευσεν B* | 17[3] τω > A† | κυριω] θεω S*† | αυτων] > A†, εαυ. S† | 17[4] υψ.] pr. τω BS* || 18[1] ψαλμωδοι BS: cf. 479 | 18[2] ηχω] οικω BS*A | εγλυκ.] εμεγαλυνθη SA (S*† εμελυνθη) || 19[1] ο > S* | 19[3] συνετελεσθη S^c | κοσμος] pr. ο S | 19[4] ετελ.] ελιτουργησαν S*† || 20[1] καταβας > A† | χειρα A

ἐπὶ πᾶσαν ἐκκλησίαν υἱῶν Ισραηλ
δοῦναι εὐλογίαν κυρίου ἐκ χειλέων αὐτοῦ
καὶ ἐν ὀνόματι αὐτοῦ καυχήσασθαι·
21 καὶ ἐδευτέρωσαν ἐν προσκυνήσει
ἐπιδέξασθαι τὴν εὐλογίαν παρὰ ὑψίστου.
22 Καὶ νῦν εὐλογήσατε τὸν θεὸν πάντων
τὸν μεγάλα ποιοῦντα πάντῃ,
τὸν ὑψοῦντα ἡμέρας ἡμῶν ἐκ μήτρας
καὶ ποιοῦντα μεθ' ἡμῶν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
23 δώῃ ἡμῖν εὐφροσύνην καρδίας
καὶ γενέσθαι εἰρήνην ἐν ἡμέραις ἡμῶν
ἐν Ισραηλ κατὰ τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος·
24 ἐμπιστεύσαι μεθ' ἡμῶν τὸ ἔλεος αὐτοῦ
καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν λυτρωσάσθω ἡμᾶς.
25 Ἐν δυσὶν ἔθνεσιν προσώχθισεν ἡ ψυχή μου,
καὶ τὸ τρίτον οὐκ ἔστιν ἔθνος·
26 οἱ καθήμενοι ἐν ὄρει Σαμαρείας καὶ Φυλιστιιμ
καὶ ὁ λαὸς ὁ μωρὸς ὁ κατοικῶν ἐν Σικιμοις.
27 Παιδείαν συνέσεως καὶ ἐπιστήμης
ἐχάραξεν ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ
Ἰησοῦς υἱὸς Σιραχ Ελεαζαρ ὁ Ιεροσολυμίτης,
ὃς ἀνώμβρησεν σοφίαν ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ.
28 μακάριος ὃς ἐν τούτοις ἀναστραφήσεται,
καὶ θεὶς αὐτὰ ἐπὶ καρδίαν αὐτοῦ σοφισθήσεται·
29 ἐὰν γὰρ αὐτὰ ποιήσῃ, πρὸς πάντα ἰσχύσει·
ὅτι φῶς κυρίου τὸ ἴχνος αὐτοῦ.
51 1 Ἐξομολογήσομαί σοι, κύριε βασιλεῦ,
καὶ αἰνέσω σε θεὸν τὸν σωτῆρά μου,
ἐξομολογοῦμαι τῷ ὀνόματί σου,
2 ὅτι σκεπαστὴς καὶ βοηθὸς ἐγένου μοι
καὶ ἐλυτρώσω τὸ σῶμά μου ἐξ ἀπωλείας
καὶ ἐκ παγίδος διαβολῆς γλώσσης,
ἀπὸ χειλέων ἐργαζομένων ψεῦδος

20^2 πασαν > A† | 20^3 κυριω BA | 20^4 καυχασθαι B† || 21^1 εδευτερωσαν V] -σεν BSA | εν] επι A† | προσκυν.] + κυριου Sc† | 21^2 επιδεξ. compl.] επιδ(ε)ιξ. BSA || 22^1 τον θεον compl.] τω θεω BSA | παντες B | 22^2 τον .. ποιουντα compl.] τω .. ποιουντι BSA (B† τω μεγαλοποιουντι) || 23^1 υμιν BA | 23^3 εν] + τω Sc† || 24^2 ημων pau. (cf. 22^3 23^2)] αυτου rel. || 26^1 και > BS | 26^2 ο 1^0 > S | ο 2^0 > B || 27^2 εχαραξεν εν unus cod.] εχαραξεν pau., εχαραξα εν rel. | 27^3 σειρακ S† | ιεροσολ.] ιερευς ο σολυμειτης S*† | 27^4 σοφιας S*† || 28^2 θεις] pr. ο S* || 29^1 αυτα] ταυτα A | ισχυ(ε)ι S

51 1] pr. titulum προσευχη ιησου υιου σ(ε)ιραχ BSA: cf. 18 30 | 1^1 εξομολογουμαι A, 1^3 εξομολογησομαι compl. | 1^2 σε > A || 2^3 διαβουλης A†

καὶ ἔναντι τῶν παρεστηκότων
ἐγένου βοηθὸς καὶ ἐλυτρώσω με
3 κατὰ τὸ πλῆθος ἐλέους καὶ ὀνόματός σου
ἐκ βρυγμῶν ἑτοιμον εἰς βρῶμα,
ἐκ χειρὸς ζητούντων τὴν ψυχήν μου,
ἐκ πλειόνων θλίψεων, ὧν ἔσχον,
4 ἀπὸ πνιγμοῦ πυρᾶς κυκλόθεν
καὶ ἐκ μέσου πυρός, οὗ οὐκ ἐξέκαυσα,
5 ἐκ βάθους κοιλίας ᾅδου
καὶ ἀπὸ γλώσσης ἀκαθάρτου καὶ λόγου ψευδοῦς.
6 βασιλεῖ διαβολὴ γλώσσης ἀδίκου.
ἤγγισεν ἕως θανάτου ἡ ψυχή μου,
καὶ ἡ ζωή μου ἦν σύνεγγυς ᾅδου κάτω.
7 περιέσχον με πάντοθεν, καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν·
ἐνέβλεπον εἰς ἀντίλημψιν ἀνθρώπων, καὶ οὐκ ἦν.
8 καὶ ἐμνήσθην τοῦ ἐλέους σου, κύριε,
καὶ τῆς ἐργασίας σου τῆς ἀπ' αἰῶνος,
ὅτι ἐξαιρῇ τοὺς ὑπομένοντάς σε
καὶ σῴζεις αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν.
9 καὶ ἀνύψωσα ἀπὸ γῆς ἱκετείαν μου
καὶ ὑπὲρ θανάτου ῥύσεως ἐδεήθην·
10 ἐπεκαλεσάμην κύριον πατέρα κυρίου μου
μή με ἐγκαταλιπεῖν ἐν ἡμέραις θλίψεως,
ἐν καιρῷ ὑπερηφανιῶν ἀβοηθησίας·
αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐνδελεχῶς
καὶ ὑμνήσω ἐν ἐξομολογήσει.
11 καὶ εἰσηκούσθη ἡ δέησίς μου·
ἔσωσας γάρ με ἐξ ἀπωλείας
καὶ ἐξείλου με ἐκ καιροῦ πονηροῦ.
12 διὰ τοῦτο ἐξομολογήσομαί σοι καὶ αἰνέσω σε
καὶ εὐλογήσω τῷ ὀνόματι κυρίου.
13 Ἔτι ὢν νεώτερος πρὶν ἢ πλανηθῆναί με
ἐζήτησα σοφίαν προφανῶς ἐν προσευχῇ μου.
14 ἔναντι ναοῦ ἠξίουν περὶ αὐτῆς

3^1 ελεους] ς > B*†, + σου Sc† | 3^2 ετοιμον] -μος BS | 3^3] pr. και S || 4^2 εν μεσω S† | ου] σου S*† || 6^1 διαβολη] -λης SA, + εκ pau. | 6^2 ηνεσεν B† | 6^3 κατωτατου Sc || 7^2 ενεβλεπον pau. (cf. 2 10 33 15. 22 42 18)] εμβλεπων BS, εβλεπον A || 8^1 και > S* | 8^3 εξαιρη (SV† εξερη)] εξελη B | 8^4 εχθρων] εθνων B†, πονηρων V† || 9^1 απο γης] επι γην B*†, επι γης Bc | 9^2 υπερ θαν.] απο αθανατου A† || 10^1 κυριου] pr. του Sc† | 10^3 υπερηφανιων B†] -νων rel. || 11^3 και εξειλου με] κ. εξελουμαι AV†, sed post 11^3 add. A† και εξ(ε)ιλου μαι(pro με) | καιρου] χειρος A† || 12^1 σοι > B | σε] σοι B*S*A†

καὶ ἕως ἐσχάτων ἐκζητήσω αὐτήν.
15 ἐξ ἄνθους ὡς περκαζούσης σταφυλῆς
εὐφράνθη ἡ καρδία μου ἐν αὐτῇ.
ἐπέβη ὁ πούς μου ἐν εὐθύτητι,
ἐκ νεότητός μου ἴχνευον αὐτήν.
16 ἔκλινα ὀλίγον τὸ οὖς μου καὶ ἐδεξάμην
καὶ πολλὴν εὗρον ἐμαυτῷ παιδείαν.
17 προκοπὴ ἐγένετό μοι ἐν αὐτῇ·
τῷ διδόντι μοι σοφίαν δώσω δόξαν.
18 διενοήθην γὰρ τοῦ ποιῆσαι αὐτὴν
καὶ ἐζήλωσα τὸ ἀγαθὸν καὶ οὐ μὴ αἰσχυνθῶ.
19 διαμεμάχισται ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῇ
καὶ ἐν ποιήσει νόμου διηκριβασάμην.
τὰς χεῖράς μου ἐξεπέτασα πρὸς ὕψος
καὶ τὰ ἀγνοήματα αὐτῆς ἐπένθησα.
20 τὴν ψυχήν μου κατεύθυνα εἰς αὐτὴν
καὶ ἐν καθαρισμῷ εὗρον αὐτήν.
καρδίαν ἐκτησάμην μετ' αὐτῆς ἀπ' ἀρχῆς·
διὰ τοῦτο οὐ μὴ ἐγκαταλειφθῶ.
21 καὶ ἡ κοιλία μου ἐταράχθη τοῦ ἐκζητῆσαι αὐτήν·
διὰ τοῦτο ἐκτησάμην ἀγαθὸν κτῆμα.
22 ἔδωκεν κύριος γλῶσσάν μοι μισθόν μου,
καὶ ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν.
23 ἐγγίσατε πρός με, ἀπαίδευτοι,
καὶ αὐλίσθητε ἐν οἴκῳ παιδείας.
24 τί ὅτι ὑστερεῖσθαι λέγετε ἐν τούτοις
καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν διψῶσι σφόδρα;
25 ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα
Κτήσασθε ἑαυτοῖς ἄνευ ἀργυρίου.
26 τὸν τράχηλον ὑμῶν ὑπόθετε ὑπὸ ζυγόν,
καὶ ἐπιδεξάσθω ἡ ψυχὴ ὑμῶν παιδείαν.
ἐγγύς ἐστιν εὑρεῖν αὐτήν.
27 ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς ὑμῶν ὅτι ὀλίγον ἐκοπίασα
καὶ εὗρον ἐμαυτῷ πολλὴν ἀνάπαυσιν.
28 μετάσχετε παιδείας ἐν πολλῷ ἀριθμῷ ἀργυρίου

15¹ ως] εως A† || 17²] τω(sic) διδοσιν μοι σοφιαν και δοξαν S*† | μοι > A† || 18¹ ποιησαι] + με A† || 19² νομου Fr. (cf. 19 20)] λιμου B*S, μου ABᶜ | διηκριβασαμην] -βησ- A†, -βωσ- Bᶜ || 20²/20³] tr. B† | 20² καθαρισμω] καιρω θερισμου A† | 20³ αυτης] -των BS || 21¹ του > B || 22¹ μοι .. μου] tr. S, μου .. μου A || 23¹ εγγισ.] αινεσατε S*† | 23² αυλισθησεσθαι(pro -θε) SA || 24¹ τι] και B† | υστερεισθαι pau.] -σθε B, -ρειτε SA (+ η Sᶜ) || 25² (cf. Is. 55 1) εαυτοις] ε > B† || 26³ εγγυς] + γαρ S† || 28¹ παιδειαν BS*†

καὶ πολὺν χρυσὸν κτήσασθε ἐν αὐτῇ.
29 εὐφρανθείη ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ,
καὶ μὴ αἰσχυνθείητε ἐν αἰνέσει αὐτοῦ.
30 ἐργάζεσθε τὸ ἔργον ὑμῶν πρὸ καιροῦ,
καὶ δώσει τὸν μισθὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ αὐτοῦ.

29² αιν.] pr. τη Sᶜ†
Subscr. σοφια ιησου υιου σειραχ BSA

ΨΑΛΜΟΙ ΣΟΛΟΜΩΝΤΟΣ

1 Α΄

1 Ἐβόησα πρὸς κύριον ἐν τῷ θλίβεσθαί με εἰς τέλος,
πρὸς τὸν θεὸν ἐν τῷ ἐπιθέσθαι ἁμαρτωλούς·
2 ἐξάπινα ἠκούσθη κραυγὴ πολέμου ἐνώπιόν μου·
⟨εἶπα⟩ Ἐπακούσεταί μου, ὅτι ἐπλήσθην δικαιοσύνης.
3 ἐλογισάμην ἐν καρδίᾳ μου ὅτι ἐπλήσθην δικαιοσύνης
ἐν τῷ εὐθηνῆσαί με καὶ πολλὴν γενέσθαι ἐν τέκνοις.
4 ὁ πλοῦτος αὐτῶν διεδόθη εἰς πᾶσαν τὴν γῆν
καὶ ἡ δόξα αὐτῶν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
5 ὑψώθησαν ἕως τῶν ἄστρων,
εἶπαν Οὐ μὴ πέσωσιν·
6 καὶ ἐξύβρισαν ἐν τοῖς ἀγαθοῖς αὐτῶν
καὶ οὐκ ἤνεγκαν.
7 αἱ ἁμαρτίαι αὐτῶν ἐν ἀποκρύφοις,
καὶ ἐγὼ οὐκ ᾔδειν·
8 αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ὑπὲρ τὰ πρὸ αὐτῶν ἔθνη,
ἐβεβήλωσαν τὰ ἅγια κυρίου ἐν βεβηλώσει.

Ps. Sal. ab antiquis Ueteris Testamenti codicibus absunt, in quibusdam tantum librorum sapientialium codicibus inde ab x./xi. saec. scriptis adsunt (in catalogo librorum Ueteris et Noui Testamenti codici A praefixo ψαλμοι σολομωντος ιη΄ totis bibliis finitis appendicis instar adduntur, textus ipse non adest). quam ob rem non codicibus usus sum, sed textum ex optima editione Oscari de Gebhardt („Gebh."; Texte u. Untersuch. hsg. von Gebhardt u. Harnack XIII 2, Lpz. 1895) recepi conferens editionem Swetii codice 253 nixam („Sw."; in appendice tomi ultimi, ed. I 1894, ed. II 1899). quae uncinis ⟨ ⟩ inclusi, a Gebh. ex coniectura suppleta sunt, partim aliis antecedentibus.

De inscr. cf. Gebh. p. 47—49 nec non supra Sap. inscr.

2 Β′

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων · περὶ Ιερουσαλημ.

1 Ἐν τῷ ὑπερηφανεύεσθαι τὸν ἁμαρτωλὸν ἐν κριῷ κατέβαλε τείχη ὀχυρά,
καὶ οὐκ ἐκώλυσας.
2 ἀνέβησαν ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν σου ἔθνη ἀλλότρια,
κατεπατοῦσαν ἐν ὑποδήμασιν αὐτῶν ἐν ὑπερηφανίᾳ,
3 ἀνθ' ὧν οἱ υἱοὶ Ιερουσαλημ ἐμίαναν τὰ ἅγια κυρίου,
ἐβεβηλοῦσαν τὰ δῶρα τοῦ θεοῦ ἐν ἀνομίαις.
4 ἕνεκεν τούτων εἶπεν Ἀπορρίψατε αὐτὰ μακρὰν ἀπ' ἐμοῦ,
οὐκ εὐδοκῶ ἐν αὐτοῖς.
5 τὸ κάλλος τῆς δόξης αὐτῆς ἐξουθενώθη ἐνώπιον τοῦ θεοῦ,
ἠτιμώθη ἕως εἰς τέλος.
6 οἱ υἱοὶ καὶ αἱ θυγατέρες ἐν αἰχμαλωσίᾳ πονηρᾷ,
ἐν σφραγῖδι ὁ τράχηλος αὐτῶν, ἐν ἐπισήμῳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν.
7 Κατὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐποίησεν αὐτοῖς,
ὅτι ἐγκατέλιπεν αὐτοὺς εἰς χεῖρας κατισχυόντων.
8 ἀπέστρεψεν γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ ἐλέους αὐτῶν,
νέον καὶ πρεσβύτην καὶ τέκνα αὐτῶν εἰς ἅπαξ,
ὅτι πονηρὰ ἐποίησαν εἰς ἅπαξ τοῦ μὴ ἀκούειν.
9 καὶ ὁ οὐρανὸς ἐβαρυθύμησεν, καὶ ἡ γῆ ἐβδελύξατο αὐτούς,
ὅτι οὐκ ἐποίησε πᾶς ἄνθρωπος ἐπ' αὐτῆς ὅσα ἐποίησαν.
10 καὶ γνώσεται ἡ γῆ τὰ κρίματά σου πάντα τὰ δίκαια, ὁ θεός.
11 Ἔστησαν τοὺς υἱοὺς Ιερουσαλημ εἰς ἐμπαιγμὸν ἀντὶ πορνῶν ἐν αὐτῇ ·
πᾶς ὁ παραπορευόμενος εἰσεπορεύετο κατέναντι τοῦ ἡλίου.
12 ἐνέπαιζον ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν καθὰ ἐποίουν αὐτοί,
ἀπέναντι τοῦ ἡλίου παρεδειγμάτισαν ἀδικίας αὐτῶν.
13 καὶ θυγατέρες Ιερουσαλημ βέβηλοι κατὰ τὸ κρίμα σου,
ἀνθ' ὧν αὐταὶ ἐμιαίωσαν αὐτὰς ἐν φυρμῷ ἀναμείξεως.
14 τὴν κοιλίαν μου καὶ τὰ σπλάγχνα μου πονῶ ἐπὶ τούτοις.
15 Ἐγὼ δικαιώσω σε, ὁ θεός, ἐν εὐθύτητι καρδίας,
ὅτι ἐν τοῖς κρίμασίν σου ἡ δικαιοσύνη σου, ὁ θεός.
16 ὅτι ἀπέδωκας τοῖς ἁμαρτωλοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν
καὶ κατὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν τὰς πονηρὰς σφόδρα.
17 ἀνεκάλυψας τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἵνα φανῇ τὸ κρίμα σου,
ἐξῆλειψας τὸ μνημόσυνον αὐτῶν ἀπὸ τῆς γῆς.
18 ὁ θεὸς κριτὴς δίκαιος καὶ οὐ θαυμάσει πρόσωπον.

2 1[1] κατεβαλλε Sw. || 4[2] ευδοκω εν Gebh.] ευοδωκεν Sw. = mss. || 5[1] init. — αυτης(Sw.-του) ad 5 trahit Gebh., ad 4 Sw. = mss. || 6[1] οι et αι > Sw. || 11[2] παραπορευομενος] παρα > Sw. || 12[1] καθα εποιουν αυτοι ad 12[2] trahit Sw.

19 Ὠνείδισαν γὰρ ἔθνη Ιερουσαλημ ἐν καταπατήσει,
κατεσπάσθη τὸ κάλλος αὐτῆς ἀπὸ θρόνου δόξης.
20 περιεζώσατο σάκκον ἀντὶ ἐνδύματος εὐπρεπείας,
σχοινίον περὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς ἀντὶ στεφάνου.
21 περιείλατο μίτραν δόξης, ἣν περιέθηκεν αὐτῇ ὁ θεός ·
ἐν ἀτιμίᾳ τὸ κάλλος αὐτῆς, ἀπερρίφη ἐπὶ τὴν γῆν.
22 Καὶ ἐγὼ εἶδον καὶ ἐδεήθην τοῦ προσώπου κυρίου καὶ εἶπον
Ἱκάνωσον, κύριε, τοῦ βαρύνεσθαι χεῖρά σου ἐπὶ Ιερουσαλημ
ἐν ἐπαγωγῇ ἐθνῶν ·
23 ὅτι ἐνέπαιξαν καὶ οὐκ ἐφείσαντο ἐν ὀργῇ καὶ θυμῷ μετὰ μηνίσεως ·
καὶ συντελεσθήσονται, ἐὰν μὴ σύ, κύριε, ἐπιτιμήσῃς αὐτοῖς ἐν ὀργῇ σου.
24 ὅτι οὐκ ἐν ζήλει ἐποίησαν, ἀλλ' ἐν ἐπιθυμίᾳ ψυχῆς
ἐκχέαι τὴν ὀργὴν αὐτῶν εἰς ἡμᾶς ἐν ἁρπάγματι.
25 μὴ χρονίσῃς, ὁ θεός, τοῦ ἀποδοῦναι αὐτοῖς εἰς κεφαλάς,
τοῦ εἰπεῖν τὴν ὑπερηφανίαν τοῦ δράκοντος ἐν ἀτιμίᾳ.
26 Καὶ οὐκ ἐχρόνισα ἕως ἔδειξέν μοι ὁ θεὸς τὴν ὕβριν αὐτοῦ,
ἐκκεκεντημένον ἐπὶ τῶν ὀρέων Αἰγύπτου
ὑπὲρ ἐλάχιστον ἐξουδενωμένον ἐπὶ γῆς καὶ θαλάσσης ·
27 τὸ σῶμα αὐτοῦ διαφερόμενον ἐπὶ κυμάτων ἐν ὕβρει πολλῇ,
καὶ οὐκ ἦν ὁ θάπτων,
ὅτι ἐξουθένωσεν αὐτὸν ἐν ἀτιμίᾳ.
28 Οὐκ ἐλογίσατο ὅτι ἄνθρωπός ἐστιν,
καὶ τὸ ὕστερον οὐκ ἐλογίσατο.
29 εἶπεν Ἐγὼ κύριος γῆς καὶ θαλάσσης ἔσομαι ·
καὶ οὐκ ἐπέγνω ὅτι ὁ θεὸς μέγας,
κραταιὸς ἐν ἰσχύι αὐτοῦ τῇ μεγάλῃ.
30 αὐτὸς βασιλεὺς ἐπὶ τῶν οὐρανῶν
καὶ κρίνων βασιλεῖς καὶ ἀρχάς ·
31 ὁ ἀνιστῶν ἐμὲ εἰς δόξαν
καὶ κοιμίζων ὑπερηφάνους εἰς ἀπώλειαν αἰῶνος ἐν ἀτιμίᾳ,
ὅτι οὐκ ἔγνωσαν αὐτόν.
32 Καὶ νῦν ἴδετε, οἱ μεγιστᾶνες τῆς γῆς, τὸ κρίμα τοῦ κυρίου,
ὅτι μέγας βασιλεὺς καὶ δίκαιος κρίνων τὴν ὑπ' οὐρανόν.
33 εὐλογεῖτε τὸν θεόν, οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἐν ἐπιστήμῃ,
ὅτι τὸ ἔλεος κυρίου ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν μετὰ κρίματος
34 τοῦ διαστεῖλαι ἀνὰ μέσον δικαίου καὶ ἁμαρτωλοῦ

19[3] κατεσπασθη Gebh.] -σπασεν Sw. = mss. || 22[2] χειρος Sw. | ιερουσαλημ] ισραηλ Sw.: ιηλ pro ιλημ || 25[1] pr. και Sw. || 26[3] ελαχιστον Gebh.] -στου Sw. = mss.

ἀποδοῦναι ἁμαρτωλοῖς εἰς τὸν αἰῶνα κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν
35 καὶ ἐλεῆσαι δίκαιον ἀπὸ ταπεινώσεως ἁμαρτωλοῦ
καὶ ἀποδοῦναι ἁμαρτωλῷ ἀνθ' ὧν ἐποίησεν δικαίῳ.
36 ὅτι χρηστὸς ὁ κύριος τοῖς ἐπικαλουμένοις αὐτὸν ἐν ὑπομονῇ
ποιῆσαι κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ τοῖς ὁσίοις αὐτοῦ
παρεστάναι διὰ παντὸς ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύι.
37 εὐλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα ἐνώπιον δούλων αὐτοῦ.

3 Γ'

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων · περὶ δικαίων.

1 Ἵνα τί ὑπνοῖς, ψυχή, καὶ οὐκ εὐλογεῖς τὸν κύριον;
ὕμνον καινὸν ψάλατε τῷ θεῷ τῷ αἰνετῷ.
2 ψάλλε καὶ γρηγόρησον ἐπὶ τὴν γρηγόρησιν αὐτοῦ,
ὅτι ἀγαθὸς ψαλμὸς τῷ θεῷ ἐξ ἀγαθῆς καρδίας.
3 δίκαιοι μνημονεύουσιν διὰ παντὸς τοῦ κυρίου,
ἐν ἐξομολογήσει καὶ δικαιώσει τὰ κρίματα κυρίου.
4 οὐκ ὀλιγωρήσει δίκαιος παιδευόμενος ὑπὸ κυρίου,
ἡ εὐδοκία αὐτοῦ διὰ παντὸς ἔναντι κυρίου.
5 Προσέκοψεν ὁ δίκαιος καὶ ἐδικαίωσεν τὸν κύριον,
ἔπεσεν καὶ ἀποβλέπει τί ποιήσει αὐτῷ ὁ θεός,
ἀποσκοπεύει ὅθεν ἥξει σωτηρία αὐτοῦ.
6 ἀλήθεια τῶν δικαίων παρὰ θεοῦ σωτῆρος αὐτῶν,
οὐκ αὐλίζεται ἐν οἴκῳ δικαίου ἁμαρτία ἐφ' ἁμαρτίαν ·
7 ἐπισκέπτεται διὰ παντὸς τὸν οἶκον αὐτοῦ ὁ δίκαιος
τοῦ ἐξᾶραι ἀδικίαν ἐν παραπτώματι αὐτοῦ.
8 ἐξιλάσατο περὶ ἀγνοίας ἐν νηστείᾳ καὶ ταπεινώσει ψυχῆς
αὐτοῦ,
καὶ ὁ κύριος καθαρίζει πᾶν ἄνδρα ὅσιον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ.
9 Προσέκοψεν ἁμαρτωλὸς καὶ καταρᾶται ζωὴν αὐτοῦ,
τὴν ἡμέραν γενέσεως αὐτοῦ καὶ ὠδῖνας μητρός.
10 προσέθηκεν ἁμαρτίας ἐφ' ἁμαρτίας τῇ ζωῇ αὐτοῦ ·
ἔπεσεν, ὅτι πονηρὸν τὸ πτῶμα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀναστήσεται.
11 ἡ ἀπώλεια τοῦ ἁμαρτωλοῦ εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ οὐ μνησθήσεται, ὅταν ἐπισκέπτηται δικαίους.
12 αὕτη ἡ μερὶς τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς τὸν αἰῶνα ·
οἱ δὲ φοβούμενοι τὸν κύριον ἀναστήσονται εἰς ζωὴν αἰώνιον,
καὶ ἡ ζωὴ αὐτῶν ἐν φωτὶ κυρίου καὶ οὐκ ἐκλείψει ἔτι.

3 1² καινον] και αινον Sw. | ψαλλετε Sw. || 3² κυριου] pr. του Sw.: item in 4¹ || 5³ αυτω Sw. || 8¹ ψυχης Gebh.] -ην Sw. = mss. | 8² παν (cf. Iud. 7 4 B)] παντα Gebh.: item in 8 20 || 10¹ αμαρτιας 2⁰] -τιαις Sw. || 11² ου] + μη Sw. || 12³ και ult. > Sw.

4 Δ'

Διαλογὴ τοῦ Σαλωμων · τοῖς ἀνθρωπαρέσκοις.

1 Ἵνα τί σύ, βέβηλε, κάθησαι ἐν συνεδρίῳ ὁσίων
καὶ ἡ καρδία σου μακρὰν ἀφέστηκεν ἀπὸ τοῦ κυρίου
ἐν παρανομίαις παροργίζων τὸν θεὸν Ισραηλ;
2 περισσὸς ἐν λόγοις, περισσὸς ἐν σημειώσει ὑπὲρ πάντας,
ὁ σκληρὸς ἐν λόγοις κατακρῖναι ἁμαρτωλοὺς ἐν κρίσει ·
3 καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἐν πρώτοις ἐπ' αὐτὸν ὡς ἐν ζήλει,
καὶ αὐτὸς ἔνοχος ἐν ποικιλίᾳ ἁμαρτιῶν καὶ ἐν ἀκρασίαις.
4 οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπὶ πᾶσαν γυναῖκα ἄνευ διαστολῆς,
ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ψευδὴς ἐν συναλλάγματι μεθ' ὅρκου.
5 ἐν νυκτὶ καὶ ἐν ἀποκρύφοις ἁμαρτάνει ὡς οὐχ ὁρώμενος,
ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ λαλεῖ πάσῃ γυναικὶ ἐν συνταγῇ κακίας ·
ταχὺς εἰσόδῳ εἰς πᾶσαν οἰκίαν ἐν ἱλαρότητι ὡς ἄκακος.
6 Ἐξάραι ὁ θεὸς τοὺς ἐν ὑποκρίσει ζῶντας μετὰ ὁσίων,
ἐν φθορᾷ σαρκὸς αὐτοῦ καὶ πενίᾳ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ·
7 ἀνακαλύψαι ὁ θεὸς τὰ ἔργα ἀνθρώπων ἀνθρωπαρέσκων,
ἐν καταγέλωτι καὶ μυκτηρισμῷ τὰ ἔργα αὐτοῦ.
8 καὶ δικαιώσαισαν ὅσιοι τὸ κρίμα τοῦ θεοῦ αὐτῶν
ἐν τῷ ἐξαίρεσθαι ἁμαρτωλοὺς ἀπὸ προσώπου δικαίου,
ἀνθρωπάρεσκον λαλοῦντα νόμον μετὰ δόλου.
9 καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν ἐπ' οἶκον ἀνδρὸς ἐν εὐσταθείᾳ
ὡς ὄφις διαλῦσαι σοφίαν ἀλλήλων ἐν λόγοις παρανόμων.
10 οἱ λόγοι αὐτοῦ παραλογισμοὶ εἰς πρᾶξιν ἐπιθυμίας ἀδίκου,
οὐκ ἀπέστη, ἕως ἐνίκησεν σκορπίσαι ὡς ἐν ὀρφανίᾳ ·
11 καὶ ἠρήμωσεν οἶκον ἕνεκεν ἐπιθυμίας παρανόμου,
παρελογίσατο ἐν λόγοις, ὅτι οὐκ ἔστιν ὁρῶν καὶ κρίνων ·
12 ἐπλήσθη ἐν παρανομίᾳ ἐν ταύτῃ,
καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἐπ' οἶκον ἕτερον
ὀλεθρεῦσαι ἐν λόγοις ἀναπτερώσεως.
13 οὐκ ἐμπίπλαται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ ὡς ᾅδης ἐν πᾶσι τούτοις.
14 Γένοιτο, κύριε, ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐν ἀτιμίᾳ ἐνώπιόν σου,
ἡ ἔξοδος αὐτοῦ ἐν στεναγμοῖς καὶ ἡ εἴσοδος αὐτοῦ ἐν ἀρᾷ ·
15 ἐν ὀδύναις καὶ πενίᾳ καὶ ἀπορίᾳ ἡ ζωὴ αὐτοῦ, κύριε,
ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐν λύπαις καὶ ἡ ἐξέγερσις αὐτοῦ ἐν ἀπορίαις.
16 ἀφαιρεθείη ὕπνος ἀπὸ κροτάφων αὐτοῦ ἐν νυκτί,
ἀποπέσοι ἀπὸ παντὸς ἔργου χειρῶν αὐτοῦ ἐν ἀτιμίᾳ.
17 κενὸς χερσὶν αὐτοῦ εἰσέλθοι εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ,

4 1¹ οσιω Sw. || 3² αμαρτωλων Sw. | και ult. > Sw. || 4² αυτου > Sw. || 5³ εν > Sw. || 8³ νομον] μονον Sw. || 10¹ αδικων Sw. || 16² αποπεσοιεν Sw. | εν ατιμια > Sw. || 17¹ > Sw.

καὶ ἐλλιπὴς ὁ οἶκος αὐτοῦ ἀπὸ παντός, οὗ ἐμπλήσει ψυχὴν
αὐτοῦ ·
18 ἐν μονώσει ἀτεκνίας τὸ γῆρας αὐτοῦ εἰς ἀνάλημψιν.
19 Σκορπισθείησαν σάρκες ἀνθρωπαρέσκων ὑπὸ θηρίων,
καὶ ὀστᾶ παρανόμων κατέναντι τοῦ ἡλίου ἐν ἀτιμίᾳ.
20 ὀφθαλμοὺς ἐκκόψαισαν κόρακες ὑποκρινομένων,
ὅτι ἠρήμωσαν οἴκους πολλοὺς ἀνθρώπων ἐν ἀτιμίᾳ
καὶ ἐσκόρπισαν ἐν ἐπιθυμίᾳ
21 καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν θεοῦ
καὶ οὐκ ἐφοβήθησαν τὸν θεὸν ἐν ἅπασι τούτοις
καὶ παρώργισαν τὸν θεὸν καὶ παρώξυναν.
22 ἐξάραι αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς,
ὅτι ψυχὰς ἀκάκων παραλογισμῷ ὑπεκρίνοντο.
23 Μακάριοι οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον ἐν ἀκακίᾳ αὐτῶν ·
ὁ κύριος ῥύσεται αὐτοὺς ἀπὸ ἀνθρώπων δολίων καὶ ἁμαρ-
τωλῶν
καὶ ῥύσεται ἡμᾶς ἀπὸ παντὸς σκανδάλου παρανόμου.
24 ἐξάραι ὁ θεὸς τοὺς ποιοῦντας ἐν ὑπερηφανίᾳ πᾶσαν ἀδικίαν,
ὅτι κριτὴς μέγας καὶ κραταιὸς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐν δι-
καιοσύνῃ.
25 γένοιτο, κύριε, τὸ ἔλεός σου ἐπὶ πάντας τοὺς ἀγαπῶντάς σε.

5 Ε′

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων.

1 Κύριε ὁ θεός, αἰνέσω τῷ ὀνόματί σου ἐν ἀγαλλιάσει,
ἐν μέσῳ ἐπισταμένων τὰ κρίματά σου τὰ δίκαια ·
2 ὅτι σὺ χρηστὸς καὶ ἐλεήμων, ἡ καταφυγὴ τοῦ πτωχοῦ ·
ἐν τῷ κεκραγέναι με πρὸς σὲ μὴ παρασιωπήσῃς ἀπ᾽ ἐμοῦ.
3 οὐ γὰρ λήψεταί ⟨τις⟩ σκῦλα παρὰ ἀνδρὸς δυνατοῦ ·
καὶ τίς λήψεται ἀπὸ πάντων, ὧν ἐποίησας, ἐὰν μὴ σὺ δῷς;
4 ὅτι ἄνθρωπος καὶ ἡ μερὶς αὐτοῦ παρὰ σοῦ ἐν σταθμῷ ·
οὐ προσθήσει τοῦ πλεονάσαι παρὰ τὸ κρίμα σου, ὁ θεός.
5 Ἐν τῷ θλίβεσθαι ἡμᾶς ἐπικαλεσόμεθά σε εἰς βοήθειαν,
καὶ σὺ οὐκ ἀποστρέψῃ τὴν δέησιν ἡμῶν,
ὅτι σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν εἶ.
6 μὴ βαρύνῃς τὴν χεῖρά σου ἐφ᾽ ἡμᾶς,
ἵνα μὴ δι᾽ ἀνάγκην ἁμάρτωμεν.
7 καὶ ἐὰν μὴ ἐπιστρέψῃς ἡμᾶς, οὐκ ἀφεξόμεθα,
ἀλλ᾽ ἐπὶ σὲ ἥξομεν.

18 μονωσει] μονια Sw. || 20² ηρημωσεν Sw. | 20³ εσκορπισεν Sw. | εν > Sw. || 21³ και παρωξυναν ad 22¹ trahit Sw. || 23²] pr. και Sw.
5 2¹ συ χρηστος] ευχρηστος Sw. || 5¹ σε > Sw.

8 ἐὰν γὰρ πεινάσω, πρὸς σὲ κεκράξομαι, ὁ θεός,
καὶ σὺ δώσεις μοι.
9 Τὰ πετεινὰ καὶ τοὺς ἰχθύας σὺ τρέφεις
ἐν τῷ διδόναι σε ὑετὸν ἐρήμοις εἰς ἀνατολὴν χλόης ·
10 ἡτοίμασας χορτάσματα ἐν ἐρήμῳ παντὶ ζῶντι,
καὶ ἐὰν πεινάσωσιν, πρὸς σὲ ἀροῦσιν πρόσωπον αὐτῶν.
11 τοὺς βασιλεῖς καὶ ἄρχοντας καὶ λαοὺς σὺ τρέφεις, ὁ θεός,
καὶ πτωχοῦ καὶ πένητος ἡ ἐλπὶς τίς ἐστιν εἰ μὴ σύ, κύριε;
12 καὶ σὺ ἐπακούσῃ · ὅτι τίς χρηστὸς καὶ ἐπιεικὴς ἀλλ᾽ ἢ σὺ
εὐφρᾶναι ψυχὴν ταπεινοῦ ἐν τῷ ἀνοῖξαι χεῖρά σου ἐν ἐλέει;
13 Ἡ χρηστότης ἀνθρώπου ἐν φειδοῖ καὶ ἡ αὔριον,
καὶ ἐὰν δευτερώσῃ ἄνευ γογγυσμοῦ, καὶ τοῦτο θαυμάσειας.
14 τὸ δὲ δόμα σου πολὺ μετὰ χρηστότητος καὶ πλούσιον,
καὶ οὗ ἐστιν ἡ ἐλπὶς ἐπὶ σέ, οὐ φείσεται ἐν δόματι.
15 ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν τὸ ἔλεός σου, κύριε, ἐν χρηστότητι.
16 Μακάριος οὗ μνημονεύει ὁ θεὸς ἐν συμμετρίᾳ αὐταρκείας ·
ἐὰν ὑπερπλεονάσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἐξαμαρτάνει.
17 ἱκανὸν τὸ μέτριον ἐν δικαιοσύνῃ,
καὶ ἐν τούτῳ ἡ εὐλογία κυρίου εἰς πλησμονὴν ἐν δικαιοσύνῃ.
18 εὐφρανθείησαν οἱ φοβούμενοι κύριον ἐν ἀγαθοῖς,
καὶ ἡ χρηστότης σου ἐπὶ Ισραηλ ἐν τῇ βασιλείᾳ σου.
19 εὐλογημένη ἡ δόξα κυρίου, ὅτι αὐτὸς βασιλεὺς ἡμῶν.

6 Ϝ′

Ἐν ἐλπίδι · τῷ Σαλωμων.

1 Μακάριος ἀνήρ, οὗ ἡ καρδία αὐτοῦ ἑτοίμη ἐπικαλέσασθαι τὸ
ὄνομα κυρίου ·
ἐν τῷ μνημονεύειν αὐτὸν τὸ ὄνομα κυρίου σωθήσεται.
2 αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ κατευθύνονται ὑπὸ κυρίου,
καὶ πεφυλαγμένα ἔργα χειρῶν αὐτοῦ ὑπὸ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ.
3 ἀπὸ ὁράσεως πονηρῶν ἐνυπνίων αὐτοῦ οὐ ταραχθήσεται ἡ
ψυχὴ αὐτοῦ,
ἐν διαβάσει ποταμῶν καὶ σάλῳ θαλασσῶν οὐ πτοηθήσεται.
4 ἐξανέστη ἐξ ὕπνου αὐτοῦ καὶ ηὐλόγησεν τῷ ὀνόματι κυρίου,
ἐπ᾽ εὐσταθείᾳ καρδίας αὐτοῦ ἐξύμνησεν τῷ ὀμόματι τοῦ θεοῦ
αὐτοῦ ·
5 καὶ ἐδεήθη τοῦ προσώπου κυρίου περὶ παντὸς τοῦ οἴκου αὐτοῦ,

10¹ ητοιμασας Gebh.] ετοιμασαι Sw. = mss. || 13¹ φειδω Sw. || 18¹ ευφρανθειησαν Gebh.] ηυφρανθησαν Sw.: sic uel ευφρανθησαν mss. | 18² εν > Sw.
6 3¹ η ψυχη αυτου huc trahit Gebh., ad 3² Sw. = mss. || 4² αυτου ult. > Sw.

καὶ κύριος εἰσήκουσεν προσευχὴν παντὸς ἐν φόβῳ θεοῦ.
6 καὶ πᾶν αἴτημα ψυχῆς ἐλπιζούσης πρὸς αὐτὸν ἐπιτελεῖ ὁ κύριος·
εὐλογητὸς κύριος ὁ ποιῶν ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.

7 Ζ′

Τῷ Σαλωμων· ἐπιστροφῆς.

1 Μὴ ἀποσκηνώσῃς ἀφ' ἡμῶν, ὁ θεός,
ἵνα μὴ ἐπιθῶνται ἡμῖν οἱ ἐμίσησαν ἡμᾶς δωρεάν.
2 ὅτι ἀπώσω αὐτούς, ὁ θεός·
μὴ πατησάτω ὁ ποὺς αὐτῶν κληρονομίαν ἁγιάσματός σου.
3 σὺ ἐν θελήματί σου παίδευσον ἡμᾶς
καὶ μὴ δῷς ἔθνεσιν.
4 ἐὰν γὰρ ἀποστείλῃς θάνατον,
σὺ ἐντελῇ αὐτῷ περὶ ἡμῶν·
5 ὅτι σὺ ἐλεήμων
καὶ οὐκ ὀργισθήσῃ τοῦ συντελέσαι ἡμᾶς.
6 Ἐν τῷ κατασκηνοῦν τὸ ὄνομά σου ἐν μέσῳ ἡμῶν ἐλεηθησόμεθα,
καὶ οὐκ ἰσχύσει πρὸς ἡμᾶς ἔθνος.
7 ὅτι σὺ ὑπερασπιστὴς ἡμῶν,
καὶ ἡμεῖς ἐπικαλεσόμεθά σε, καὶ σὺ ἐπακούσῃ ἡμῶν.
8 ὅτι σὺ οἰκτιρήσεις τὸ γένος Ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα
καὶ οὐκ ἀπώσῃ.
9 καὶ ἡμεῖς ὑπὸ ζυγόν σου τὸν αἰῶνα
καὶ μάστιγα παιδείας σου.
10 κατευθυνεῖς ἡμᾶς ἐν καιρῷ ἀντιλήψεώς σου
τοῦ ἐλεῆσαι τὸν οἶκον Ιακωβ εἰς ἡμέραν ἐν ᾗ ἐπηγγείλω αὐτοῖς.

8 Η′

Τῷ Σαλωμων· εἰς νεῖκος.

1 Θλῖψιν καὶ φωνὴν πολέμου ἤκουσεν τὸ οὖς μου,
φωνὴν σάλπιγγος ἠχούσης σφαγὴν καὶ ὄλεθρον·
2 φωνὴ λαοῦ πολλοῦ ὡς ἀνέμου πολλοῦ σφόδρα,
ὡς καταιγὶς πυρὸς πολλοῦ φερομένου δι' ἐρήμου.
3 καὶ εἶπα ⟨ἐν⟩ τῇ καρδίᾳ μου
Ποῦ ἄρα κρινεῖ αὐτὸν ὁ θεός;
4 φωνὴν ἤκουσα εἰς Ιερουσαλημ πόλιν ἁγιάσματος·
5 συνετρίβη ἡ ὀσφύς μου ἀπὸ ἀκοῆς,
παρελύθη γόνατά μου, ἐφοβήθη ἡ καρδία μου,
ἐταράχθη τὰ ὀστᾶ μου ὡς λίνον.
6 εἶπα Κατευθυνοῦσιν ὁδοὺς αὐτῶν ἐν δικαιοσύνῃ.

7 Ἀνελογισάμην τὰ κρίματα τοῦ θεοῦ ἀπὸ κτίσεως οὐρανοῦ καὶ γῆς,
ἐδικαίωσα τὸν θεὸν ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτοῦ τοῖς ἀπ' αἰῶνος.
8 ἀνεκάλυψεν ὁ θεὸς τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἐναντίον τοῦ ἡλίου,
ἔγνω πᾶσα ἡ γῆ τὰ κρίματα τοῦ θεοῦ τὰ δίκαια.
9 ἐν καταγαίοις κρυφίοις αἱ παρανομίαι αὐτῶν ἐν παροργισμῷ·
υἱὸς μετὰ μητρὸς καὶ πατὴρ μετὰ θυγατρὸς συνεφύροντο.
10 ἐμοιχῶντο ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ,
συνέθεντο αὐτοῖς συνθήκας μετὰ ὅρκου περὶ τούτων.
11 τὰ ἅγια τοῦ θεοῦ διηρπάζοσαν
ὡς μὴ ὄντος κληρονόμου λυτρουμένου.
12 ἐπατοῦσαν τὸ θυσιαστήριον κυρίου ἀπὸ πάσης ἀκαθαρσίας
καὶ ἐν ἀφέδρῳ αἵματος ἐμίαναν τὰς θυσίας ὡς κρέα βέβηλα.
13 οὐ παρέλιπον ἁμαρτίαν, ἣν οὐκ ἐποίησαν ὑπὲρ τὰ ἔθνη.
14 Διὰ τοῦτο ἐκέρασεν αὐτοῖς ὁ θεὸς πνεῦμα πλανήσεως,
ἐπότισεν αὐτοὺς ποτήριον οἴνου ἀκράτου εἰς μέθην.
15 ἤγαγεν τὸν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, τὸν παίοντα κραταιῶς,
ἔκρινεν τὸν πόλεμον ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ τὴν γῆν αὐτῆς.
16 ἀπήντησαν αὐτῷ οἱ ἄρχοντες τῆς γῆς μετὰ χαρᾶς,
εἶπαν αὐτῷ Ἐπευκτὴ ἡ ὁδός σου, δεῦτε εἰσέλθατε μετ' εἰρήνης.
17 ὠμάλισαν ὁδοὺς τραχείας ἀπὸ εἰσόδου αὐτοῦ,
ἤνοιξαν πύλας ἐπὶ Ιερουσαλημ, ἐστεφάνωσαν τείχη αὐτῆς.
18 Εἰσῆλθεν ὡς πατὴρ εἰς οἶκον υἱῶν αὐτοῦ μετ' εἰρήνης,
ἔστησεν τοὺς πόδας αὐτοῦ μετὰ ἀσφαλείας πολλῆς.
19 κατελάβετο τὰς πυργοβάρεις αὐτῆς καὶ τὸ τεῖχος Ιερουσαλημ,
ὅτι ὁ θεὸς ἤγαγεν αὐτὸν μετὰ ἀσφαλείας ἐν τῇ πλανήσει αὐτῶν.
20 ἀπώλεσεν ἄρχοντας αὐτῶν καὶ πᾶν σοφὸν ἐν βουλῇ,
ἐξέχεεν τὸ αἷμα τῶν οἰκούντων Ιερουσαλημ ὡς ὕδωρ ἀκαθαρσίας.
21 ἀπήγαγεν τοὺς υἱοὺς καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν, ἃ ἐγέννησαν ἐν βεβηλώσει.
22 Ἐποίησαν κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας αὐτῶν καθὼς οἱ πατέρες αὐτῶν,
ἐμίαναν Ιερουσαλημ καὶ τὰ ἡγιασμένα τῷ ὀνόματι τοῦ θεοῦ.
23 ἐδικαιώθη ὁ θεὸς ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν τῆς γῆς,
καὶ οἱ ὅσιοι τοῦ θεοῦ ὡς ἀρνία ἐν ἀκακίᾳ ἐν μέσῳ αὐτῶν.
24 αἰνετὸς κύριος ὁ κρίνων πᾶσαν τὴν γῆν ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ.
25 Ἰδοὺ δή, ὁ θεός, ἔδειξας ἡμῖν τὸ κρίμα σου ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου,
εἴδοσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν τὰ κρίματά σου, ὁ θεός.

8 16[1] ηπαντησαν (sic) Sw. || 20[1] παν: cf. 38 || 22[2] εμιανεν Sw.

26 ἐδικαιώσαμεν τὸ ὄνομά σου τὸ ἔντιμον εἰς αἰῶνας,
ὅτι σὺ ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης κρίνων τὸν Ισραηλ ἐν παιδείᾳ.
27 ἐπίστρεψον, ὁ θεός, τὸ ἔλεός σου ἐφ' ἡμᾶς
καὶ οἰκτίρησον ἡμᾶς·
28 συνάγαγε τὴν διασποράν Ισραηλ μετὰ ἐλέους καὶ χρηστότητος,
ὅτι ἡ πίστις σου μεθ' ἡμῶν.
29 καὶ ἡμεῖς ἐσκληρύναμεν τὸν τράχηλον ἡμῶν,
καὶ σὺ παιδευτὴς ἡμῶν εἶ.
30 μὴ ὑπερίδῃς ἡμᾶς, ὁ θεὸς ἡμῶν,
ἵνα μὴ καταπίωσιν ἡμᾶς ἔθνη ὡς μὴ ὄντος λυτρουμένου.
31 καὶ σὺ ὁ θεὸς ἡμῶν ἀπ' ἀρχῆς,
καὶ ἐπὶ σὲ ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, κύριε·
32 καὶ ἡμεῖς οὐκ ἀφεξόμεθά σου,
ὅτι χρηστὰ τὰ κρίματά σου ἐφ' ἡμᾶς.
33 ἡμῖν καὶ τοῖς τέκνοις ἡμῶν ἡ εὐδοκία εἰς τὸν αἰῶνα·
κύριε σωτὴρ ἡμῶν, οὐ σαλευθησόμεθα ἔτι τὸν αἰῶνα χρόνον.
34 αἰνετὸς κύριος ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτοῦ ἐν στόματι ὁσίων,
καὶ εὐλογημένος Ισραηλ ὑπὸ κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα.

9 Θ'

Τῷ Σαλωμων· εἰς ἔλεγχον.

1 Ἐν τῷ ἀπαχθῆναι Ισραηλ ἐν ἀποικεσίᾳ εἰς γῆν ἀλλοτρίαν
ἐν τῷ ἀποστῆναι αὐτοὺς ἀπὸ κυρίου τοῦ λυτρωσαμένου αὐτοὺς
ἀπερρίφησαν ἀπὸ κληρονομίας, ἧς ἔδωκεν αὐτοῖς κύριος.
2 ἐν παντὶ ἔθνει ἡ διασπορὰ τοῦ Ισραηλ κατὰ τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ,
ἵνα δικαιωθῇς, ὁ θεός, ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐν ταῖς ἀνο-
μίαις ἡμῶν,
ὅτι σὺ κριτὴς δίκαιος ἐπὶ πάντας τοὺς λαοὺς τῆς γῆς.
3 οὐ γὰρ κρυβήσεται ἀπὸ τῆς γνώσεώς σου πᾶς ποιῶν ἄδικα,
καὶ αἱ δικαιοσύναι τῶν ὁσίων σου ἐνώπιόν σου, κύριε·
καὶ ποῦ κρυβήσεται ἄνθρωπος ἀπὸ τῆς γνώσεώς σου, ὁ θεός;
4 Τὰ ἔργα ἡμῶν ἐν ἐκλογῇ καὶ ἐξουσίᾳ τῆς ψυχῆς ἡμῶν
τοῦ ποιῆσαι δικαιοσύνην καὶ ἀδικίαν ἐν ἔργοις χειρῶν ἡμῶν·
καὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ σου ἐπισκέπτῃ υἱοὺς ἀνθρώπων.
5 ὁ ποιῶν δικαιοσύνην θησαυρίζει ζωὴν αὑτῷ παρὰ κυρίῳ,
καὶ ὁ ποιῶν ἀδικίαν αὐτὸς αἴτιος τῆς ψυχῆς ἐν ἀπωλείᾳ·
τὰ γὰρ κρίματα κυρίου ἐν δικαιοσύνῃ κατ' ἄνδρα καὶ οἶκον.
6 Τίνι χρηστεύσῃ, ὁ θεός, εἰ μὴ τοῖς ἐπικαλουμένοις τὸν κύριον;
καθαριεῖς ἐν ἁμαρτίαις ψυχὴν ἐν ἐξομολογήσει, ἐν ἐξαγορίαις,
ὅτι αἰσχύνη ἡμῖν καὶ τοῖς προσώποις ἡμῶν περὶ ἁπάντων.

28² η > Sw. || 29¹ τον > Sw. || 32² εφ] εις Sw.
9 4² εν > Sw. || 6² καθαριεις Gebh.] -ρισει Sw. = mss.

7 καὶ τίνι ἀφήσεις ἁμαρτίας εἰ μὴ τοῖς ἡμαρτηκόσιν;
δικαίους εὐλογήσεις καὶ οὐκ εὐθυνεῖς περὶ ὧν ἡμάρτοσαν,
καὶ ἡ χρηστότης σου ἐπὶ ἁμαρτάνοντας ἐν μεταμελείᾳ.
8 Καὶ νῦν σὺ ὁ θεός, καὶ ἡμεῖς λαός, ὃν ἠγάπησας·
ἰδὲ καὶ οἰκτίρησον, ὁ θεὸς Ισραηλ, ὅτι σοί ἐσμεν,
καὶ μὴ ἀποστήσῃς ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν, ἵνα μὴ ἐπιθῶνται
ἡμῖν.
9 ὅτι σὺ ἠρετίσω τὸ σπέρμα Αβρααμ παρὰ πάντα τὰ ἔθνη
καὶ ἔθου τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς, κύριε,
καὶ οὐκ ἀπώσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.
10 ἐν διαθήκῃ διέθου τοῖς πατράσιν ἡμῶν περὶ ἡμῶν,
καὶ ἡμεῖς ἐλπιοῦμεν ἐπὶ σὲ ἐν ἐπιστροφῇ ψυχῆς ἡμῶν.
11 τοῦ κυρίου ἡ ἐλεημοσύνη ἐπὶ οἶκον Ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα
καὶ ἔτι.

10 Ι'

Ἐν ὕμνοις· τῷ Σαλωμων.

1 Μακάριος ἀνήρ, οὗ ὁ κύριος ἐμνήσθη ἐν ἐλεγμῷ,
καὶ ἐκυκλώθη ἀπὸ ὁδοῦ πονηρᾶς ἐν μάστιγι
καθαρισθῆναι ἀπὸ ἁμαρτίας τοῦ μὴ πληθῦναι.
2 ὁ ἑτοιμάζων νῶτον εἰς μάστιγας καθαρισθήσεται·
χρηστὸς γὰρ ὁ κύριος τοῖς ὑπομένουσιν παιδείαν.
3 ὀρθώσει γὰρ ὁδοὺς δικαίων καὶ οὐ διαστρέψει ἐν παιδείᾳ,
καὶ τὸ ἔλεος κυρίου ἐπὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ.
4 καὶ μνησθήσεται κύριος τῶν δούλων αὐτοῦ ἐν ἐλέει·
ἡ γὰρ μαρτυρία ἐν νόμῳ διαθήκης αἰωνίου,
ἡ μαρτυρία κυρίου ἐπὶ ὁδοὺς ἀνθρώπων ἐν ἐπισκοπῇ.
5 Δίκαιος καὶ ὅσιος ὁ κύριος ἡμῶν ἐν κρίμασιν αὐτοῦ εἰς
τὸν αἰῶνα,
καὶ Ισραηλ αἰνέσει τῷ ὀνόματι κυρίου ἐν εὐφροσύνῃ.
6 καὶ ὅσιοι ἐξομολογήσονται ἐν ἐκκλησίᾳ λαοῦ,
καὶ πτωχοὺς ἐλεήσει ὁ θεὸς ἐν εὐφροσύνῃ Ισραηλ·
7 ὅτι χρηστὸς καὶ ἐλεήμων ὁ θεὸς εἰς τὸν αἰῶνα,
καὶ συναγωγαὶ Ισραηλ δοξάσουσιν τὸ ὄνομα κυρίου.
8 τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία ἐπὶ οἶκον Ισραηλ εἰς εὐφροσύνην
αἰώνιον.

7¹ αφησεις Gebh.] ς > Sw. = mss. | 7³ επι Gebh.] περι Sw. = mss. || 8¹ λαος] + σου Sw. || 9³ ουκ απωσῃ Gebh.] ου καταπαυσεις Sw. = 253, ου καταπαυση(uel -σει) rel. | εις > Sw. || 11 η > Sw. (Sw. add. η post ελεημοσυνη contra mss.)
10 2¹ καθαρισθ.] pr. και Sw. || 3¹ διαπρεψει Sw. || 4¹ μνησεται Sw. || 5¹ ο et εν > Sw. || 8 σωφροσυνην Sw.

11 ΙΑ′

Τῷ Σαλωμων · εἰς προσδοκίαν.

1 Σαλπίσατε ἐν Σιων ἐν σάλπιγγι σημασίας ἁγίων,
κηρύξατε ἐν Ιερουσαλημ φωνὴν εὐαγγελιζομένου ·
ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς Ισραηλ ἐν τῇ ἐπισκοπῇ αὐτῶν.
2 στῆθι, Ιερουσαλημ, ἐφ᾽ ὑψηλοῦ καὶ ἰδὲ τὰ τέκνα σου
ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ δυσμῶν συνηγμένα εἰς ἅπαξ ὑπὸ κυρίου.
3 ἀπὸ βορρᾶ ἔρχονται τῇ εὐφροσύνῃ τοῦ θεοῦ αὐτῶν,
ἐκ νήσων μακρόθεν συνήγαγεν αὐτοὺς ὁ θεός.
4 ὄρη ὑψηλὰ ἐταπείνωσεν εἰς ὁμαλισμὸν αὐτοῖς,
οἱ βουνοὶ ἐφύγοσαν ἀπὸ εἰσόδου αὐτῶν ·
5 οἱ δρυμοὶ ἐσκίασαν αὐτοῖς ἐν τῇ παρόδῳ αὐτῶν,
πᾶν ξύλον εὐωδίας ἀνέτειλεν αὐτοῖς ὁ θεός,
6 ἵνα παρέλθῃ Ισραηλ ἐν ἐπισκοπῇ δόξης θεοῦ αὐτῶν.
7 Ἔνδυσαι, Ιερουσαλημ, τὰ ἱμάτια τῆς δόξης σου,
ἑτοίμασον τὴν στολὴν τοῦ ἁγιάσματός σου ·
ὅτι ὁ θεὸς ἐλάλησεν ἀγαθὰ Ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι.
8 ποιήσαι κύριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ Ισραηλ καὶ Ιερουσαλημ,
ἀναστήσαι κύριος τὸν Ισραηλ ἐν ὀνόματι δόξης αὐτοῦ ·
9 τοῦ κυρίου τὸ ἔλεος ἐπὶ τὸν Ισραηλ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι.

12 ΙΒ′

Τῷ Σαλωμων · ἐν γλώσσῃ παρανόμων.

1 Κύριε, ῥῦσαι τὴν ψυχήν μου ἀπὸ ἀνδρὸς παρανόμου καὶ πονηροῦ,
ἀπὸ γλώσσης παρανόμου καὶ ψιθύρου
καὶ λαλούσης ψευδῆ καὶ δόλια.
2 ἐν ποικιλίᾳ στροφῆς οἱ λόγοι τῆς γλώσσης ἀνδρὸς πονηροῦ
ὥσπερ ἐν λαῷ πῦρ ἀνάπτον καλλονὴν αὐτοῦ.
3 ἡ παροικία αὐτοῦ ἐμπρῆσαι οἴκους ἐν γλώσσῃ ψευδεῖ,
ἐκκόψαι δένδρα εὐφροσύνης φλογιζούσης παρανόμους,
συγχέαι οἴκους ἐν πολέμῳ χείλεσιν ψιθύροις.
4 Μακρύναι ὁ θεὸς ἀπὸ ἀκάκων χείλη παρανόμων ἐν ἀπορίᾳ,
καὶ σκορπισθείησαν ὀστᾶ ψιθύρων ἀπὸ φοβουμένων κύριον ·
ἐν πυρὶ φλογὸς γλῶσσα ψίθυρος ἀπόλοιτο ἀπὸ ὁσίων.
5 φυλάξαι κύριος ψυχὴν ἡσύχιον μισοῦσαν ἀδίκους,
καὶ κατευθύναι κύριος ἄνδρα ποιοῦντα εἰρήνην ἐν οἴκῳ.
6 τοῦ κυρίου ἡ σωτηρία ἐπὶ Ισραηλ παῖδα αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα ·
καὶ ἀπόλοιντο οἱ ἁμαρτωλοὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου ἅπαξ,
καὶ ὅσιοι κυρίου κληρονομήσαισαν ἐπαγγελίας κυρίου.

11 2^2 υπο] απο Sw.
12 3^1 εμπρησαι Gebh.] εμπλησαι Sw. = mss. | 3^3 οικους] + παρανομους Sw. = mss., quod ex 3^2 repetitum duxit Gebh. p. 81 || 6^3 κυριου ult. > Sw.

13 ΙΓ′

Τῷ Σαλωμων ψαλμός · παράκλησις τῶν δικαίων.

1 Δεξιὰ κυρίου ἐσκέπασέν με,
δεξιὰ κυρίου ἐφείσατο ἡμῶν ·
2 ὁ βραχίων κυρίου ἔσωσεν ἡμᾶς ἀπὸ ῥομφαίας διαπορευομένης,
ἀπὸ λιμοῦ καὶ θανάτου ἁμαρτωλῶν.
3 θηρία ἐπεδράμοσαν αὐτοῖς πονηρά ·
ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν ἐτίλλοσαν σάρκας αὐτῶν
καὶ ἐν ταῖς μύλαις ἔθλων ὀστᾶ αὐτῶν ·
4 καὶ ἐκ τούτων ἁπάντων ἐρρύσατο ἡμᾶς κύριος.
5 Ἐταράχθη ὁ εὐσεβὴς διὰ τὰ παραπτώματα αὐτοῦ,
μήποτε συμπαραληφθῇ μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν ·
6 ὅτι δεινὴ ἡ καταστροφὴ τοῦ ἁμαρτωλοῦ,
καὶ οὐχ ἅψεται δικαίου οὐδὲν ἐκ πάντων τούτων.
7 ὅτι οὐχ ὁμοία ἡ παιδεία τῶν δικαίων ἐν ἀγνοίᾳ
καὶ ἡ καταστροφὴ τῶν ἁμαρτωλῶν.
8 ἐν περιστολῇ παιδεύεται δίκαιος,
ἵνα μὴ ἐπιχαρῇ ὁ ἁμαρτωλὸς τῷ δικαίῳ ·
9 ὅτι νουθετήσει δίκαιον ὡς υἱὸν ἀγαπήσεως,
καὶ ἡ παιδεία αὐτοῦ ὡς πρωτοτόκου.
10 ὅτι φείσεται κύριος τῶν ὁσίων αὐτοῦ
καὶ τὰ παραπτώματα αὐτῶν ἐξαλείψει ἐν παιδείᾳ.
11 ἡ γὰρ ζωὴ τῶν δικαίων εἰς τὸν αἰῶνα ·
ἁμαρτωλοὶ δὲ ἀρθήσονται εἰς ἀπώλειαν,
καὶ οὐχ εὑρεθήσεται μνημόσυνον αὐτῶν ἔτι ·
12 ἐπὶ δὲ τοὺς ὁσίους τὸ ἔλεος κυρίου,
καὶ ἐπὶ τοὺς φοβουμένους αὐτὸν τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

14 ΙΔ′

Ὕμνος τῷ Σαλωμων.

1 Πιστὸς κύριος τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτὸν ἐν ἀληθείᾳ,
τοῖς ὑπομένουσιν παιδείαν αὐτοῦ,
2 τοῖς πορευομένοις ἐν δικαιοσύνῃ προσταγμάτων αὐτοῦ,
ἐν νόμῳ, ᾧ ἐνετείλατο ἡμῖν εἰς ζωὴν ἡμῶν.
3 ὅσιοι κυρίου ζήσονται ἐν αὐτῷ εἰς τὸν αἰῶνα ·
ὁ παράδεισος τοῦ κυρίου, τὰ ξύλα τῆς ζωῆς, ὅσιοι αὐτοῦ.
4 ἡ φυτεία αὐτῶν ἐρριζωμένη εἰς τὸν αἰῶνα,
οὐκ ἐκτιλήσονται πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ ·
5 ὅτι ἡ μερὶς καὶ κληρονομία τοῦ θεοῦ ἐστιν Ισραηλ.
6 Καὶ οὐχ οὕτως οἱ ἁμαρτωλοὶ καὶ παράνομοι,

13 5^1 ευσεβης Gebh.] ασεβης Sw. = mss. | τα > Sw. || 7^2 του αμαρτώλου Sw. || 12^2 αυτον > Sw.

οἳ ἠγάπησαν ἡμέραν ἐν μετοχῇ ἁμαρτίας αὐτῶν ·
7 ἐν μικρότητι σαπρίας ἡ ἐπιθυμία αὐτῶν,
καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν τοῦ θεοῦ.
8 ὅτι ὁδοὶ ἀνθρώπων γνωσταὶ ἐνώπιον αὐτοῦ διὰ παντός,
καὶ ταμίεια καρδίας ἐπίσταται πρὸ τοῦ γενέσθαι.
9 διὰ τοῦτο ἡ κληρονομία αὐτῶν ᾅδης καὶ σκότος καὶ ἀπώλεια,
καὶ οὐχ εὑρεθήσονται ἐν ἡμέρᾳ ἐλέους δικαίων ·
10 οἱ δὲ ὅσιοι κυρίου κληρονομήσουσιν ζωὴν ἐν εὐφροσύνῃ.

15 ΙΕ′

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων μετὰ ᾠδῆς.

1 Ἐν τῷ θλίβεσθαί με ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομα κυρίου,
εἰς βοήθειαν ἤλπισα τοῦ θεοῦ Ιακωβ καὶ ἐσώθην ·
ὅτι ἐλπὶς καὶ καταφυγὴ τῶν πτωχῶν σύ, ὁ θεός.
2 τίς γὰρ ἰσχύει, ὁ θεός, εἰ μὴ ἐξομολογήσασθαί σοι ἐν ἀληθείᾳ;
καὶ τί δυνατὸς ἄνθρωπος εἰ μὴ ἐξομολογήσασθαι τῷ ὀνόματί σου;
3 ψαλμὸν καινὸν μετὰ ᾠδῆς ἐν εὐφροσύνῃ καρδίας,
καρπὸν χειλέων ἐν ὀργάνῳ ἡρμοσμένῳ γλώσσης,
ἀπαρχὴν χειλέων ἀπὸ καρδίας ὁσίας καὶ δικαίας,
4 ὁ ποιῶν ταῦτα οὐ σαλευθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα ἀπὸ κακοῦ,
φλὸξ πυρὸς καὶ ὀργὴ ἀδίκων οὐχ ἅψεται αὐτοῦ,
5 ὅταν ἐξέλθῃ ἐπὶ ἁμαρτωλοὺς ἀπὸ προσώπου κυρίου
ὀλεθρεῦσαι πᾶσαν ὑπόστασιν ἁμαρτωλῶν ·
6 ὅτι τὸ σημεῖον τοῦ θεοῦ ἐπὶ δικαίους εἰς σωτηρίαν.
7 Λιμὸς καὶ ῥομφαία καὶ θάνατος ἀπὸ δικαίων μακράν,
φεύξονται γὰρ ὡς διωκόμενοι πολέμου ἀπὸ ὁσίων ·
8 καταδιώξονται δὲ ἁμαρτωλοὺς καὶ καταλήμψονται,
καὶ οὐκ ἐκφεύξονται οἱ ποιοῦντες ἀνομίαν τὸ κρίμα κυρίου ·
9 ὡς ὑπὸ πολεμίων ἐμπείρων καταλημφθήσονται,
τὸ γὰρ σημεῖον τῆς ἀπωλείας ἐπὶ τοῦ μετώπου αὐτῶν.
10 καὶ ἡ κληρονομία τῶν ἁμαρτωλῶν ἀπώλεια καὶ σκότος,
καὶ αἱ ἀνομίαι αὐτῶν διώξονται αὐτοὺς ἕως ᾅδου κάτω.
11 ἡ κληρονομία αὐτῶν οὐχ εὑρεθήσεται τοῖς τέκνοις αὐτῶν,
αἱ γὰρ ἁμαρτίαι ἐξερημώσουσιν οἴκους ἁμαρτωλῶν ·
12 καὶ ἀπολοῦνται ἁμαρτωλοὶ ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως κυρίου εἰς τὸν αἰῶνα,
ὅταν ἐπισκέπτηται ὁ θεὸς τὴν γῆν ἐν κρίματι αὐτοῦ ·
13 οἱ δὲ φοβούμενοι τὸν κύριον ἐλεηθήσονται ἐν αὐτῇ

15 7² πολεμου coniecit Gebh., recepit etiam Sw. (ed. 2) pro απο λιμου uel λιμου tradito || 10² αι > Sw.

καὶ ζήσονται ἐν τῇ ἐλεημοσύνῃ τοῦ θεοῦ αὐτῶν ·
καὶ ἁμαρτωλοὶ ἀπολοῦνται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον.

16 ΙϜ′

Ὕμνος τῷ Σαλωμων · εἰς ἀντίληψιν ὁσίοις.

1 Ἐν τῷ νυστάξαι ψυχήν μου ἀπὸ κυρίου παρὰ μικρὸν ὠλίσθησα
ἐν καταφορᾷ ὑπνούντων μακρὰν ἀπὸ θεοῦ,
2 παρ' ὀλίγον ἐξεχύθη ἡ ψυχή μου εἰς θάνατον
σύνεγγυς πυλῶν ᾅδου μετὰ ἁμαρτωλοῦ
3 ἐν τῷ διενεχθῆναι ψυχήν μου ἀπὸ κυρίου θεοῦ Ισραηλ,
εἰ μὴ ὁ κύριος ἀντελάβετό μου τῷ ἐλέει αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα.
4 ἔνυξέν με ὡς κέντρον ἵππου ἐπὶ τὴν γρηγόρησιν αὐτοῦ,
ὁ σωτὴρ καὶ ἀντιλήπτωρ μου ἐν παντὶ καιρῷ ἔσωσέν με.
5 Ἐξομολογήσομαί σοι, ὁ θεός, ὅτι ἀντελάβου μου εἰς σωτηρίαν
καὶ οὐκ ἐλογίσω με μετὰ τῶν ἁμαρτωλῶν εἰς ἀπώλειαν.
6 μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀπ' ἐμοῦ, ὁ θεός,
μηδὲ τὴν μνήμην σου ἀπὸ καρδίας μου ἕως θανάτου.
7 ἐπικράτησόν μου, ὁ θεός, ἀπὸ ἁμαρτίας πονηρᾶς
καὶ ἀπὸ πάσης γυναικὸς πονηρᾶς σκανδαλιζούσης ἄφρονα.
8 καὶ μὴ ἀπατησάτω με κάλλος γυναικὸς παρανομούσης
καὶ παντὸς ὑποκειμένου ἀπὸ ἁμαρτίας ἀνωφελοῦς.
9 Τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μου κατεύθυνον ἐν τόπῳ σου
καὶ τὰ διαβήματά μου ἐν τῇ μνήμῃ σου διαφύλαξον.
10 τὴν γλῶσσάν μου καὶ τὰ χείλη μου ἐν λόγοις ἀληθείας περίστειλον,
ὀργὴν καὶ θυμὸν ἄλογον μακρὰν ποίησον ἀπ' ἐμοῦ.
11 γογγυσμὸν καὶ ὀλιγοψυχίαν ἐν θλίψει μάκρυνον ἀπ' ἐμοῦ,
ἐὰν ἁμαρτήσω ἐν τῷ σε παιδεύειν εἰς ἐπιστροφήν.
12 εὐδοκίᾳ δὲ μετὰ ἱλαρότητος στήρισον τὴν ψυχήν μου ·
ἐν τῷ ἐνισχῦσαί σε τὴν ψυχήν μου ἀρκέσει μοι τὸ δοθέν.
13 ὅτι ἐὰν μὴ σὺ ἐνισχύσῃς,
τίς ὑφέξεται παιδείαν ἐν πενίᾳ;
14 ἐν τῷ ἐλέγχεσθαι ψυχὴν ἐν χειρὶ σαπρίας αὐτοῦ
ἡ δοκιμασία σου ἐν σαρκὶ αὐτοῦ καὶ ἐν θλίψει πενίας ·
15 ἐν τῷ ὑπομεῖναι δίκαιον ἐν τούτοις ἐλεηθήσεται ὑπὸ κυρίου.

16 1² υπνουντων Gebh.] υπνου τω Sw. = mss. (stichi sunt παρα μικρον ωλ. εν καταφ. υπνου, τω μακραν απο θεου παρ ολιγον — θανατον) || 6² σου απο καρδιας μου] περι σου απο καρδιας Sw.

17 ΙΖ'

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων μετὰ ᾠδῆς· τῷ βασιλεῖ.

1 Κύριε, σὺ αὐτὸς βασιλεὺς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι·
ὅτι ἐν σοί, ὁ θεός, καυχήσεται ἡ ψυχὴ ἡμῶν.
2 καὶ τίς ὁ χρόνος ζωῆς ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς γῆς;
κατὰ τὸν χρόνον αὐτοῦ καὶ ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν.
3 ἡμεῖς δὲ ἐλπιοῦμεν ἐπὶ τὸν θεὸν σωτῆρα ἡμῶν·
ὅτι τὸ κράτος τοῦ θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα μετ' ἐλέους,
καὶ ἡ βασιλεία τοῦ θεοῦ ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἐπὶ τὰ ἔθνη
ἐν κρίσει.
4 Σύ, κύριε, ἠρετίσω τὸν Δαυιδ βασιλέα ἐπὶ Ισραηλ,
καὶ σὺ ὤμοσας αὐτῷ περὶ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ εἰς τὸν αἰῶνα
τοῦ μὴ ἐκλείπειν ἀπέναντί σου βασίλειον αὐτοῦ.
5 καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν ἐπανέστησαν ἡμῖν ἁμαρτωλοί·
ἐπέθεντο ἡμῖν καὶ ἔξωσαν ἡμᾶς οἷς οὐκ ἐπηγγείλω,
μετὰ βίας ἀφείλαντο καὶ οὐκ ἐδόξασαν τὸ ὄνομά σου τὸ ἔντιμον.
6 ἐν δόξῃ ἔθεντο βασίλειον ἀντὶ ὕψους αὐτῶν,
ἠρήμωσαν τὸν θρόνον Δαυιδ ἐν ὑπερηφανίᾳ ἀλλάγματος.
7 Καὶ σύ, ὁ θεός, καταβαλεῖς αὐτοὺς καὶ ἀρεῖς τὸ σπέρμα αὐ-
τῶν ἀπὸ τῆς γῆς
ἐν τῷ ἐπαναστῆναι αὐτοῖς ἄνθρωπον ἀλλότριον γένους ἡμῶν.
8 κατὰ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν ἀποδώσεις αὐτοῖς, ὁ θεός,
εὑρεθῆναι αὐτοῖς κατὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.
9 οὐκ ἠλέησεν αὐτοὺς ὁ θεός,
ἐξηρεύνησεν τὸ σπέρμα αὐτῶν καὶ οὐκ ἀφῆκεν αὐτῶν ἕνα.
10 πιστὸς ὁ κύριος ἐν πᾶσι τοῖς κρίμασιν αὐτοῦ, οἷς ποιεῖ ἐπὶ
τὴν γῆν.
11 Ἠρήμωσεν ὁ ἄνομος τὴν γῆν ἡμῶν ἀπὸ ἐνοικούντων αὐτήν,
ἠφάνισαν νέον καὶ πρεσβύτην καὶ τέκνα αὐτῶν ἅμα·
12 ἐν ὀργῇ κάλλους αὐτοῦ ἐξαπέστειλεν αὐτὰ ἕως ἐπὶ δυσμῶν
καὶ τοὺς ἄρχοντας τῆς γῆς εἰς ἐμπαιγμὸν καὶ οὐκ ἐφείσατο.
13 ἐν ἀλλοτριότητι ὁ ἐχθρὸς ἐποίησεν ὑπερηφανίαν,
καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀλλοτρία ἀπὸ τοῦ θεοῦ ἡμῶν.
14 καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησεν ἐν Ιερουσαλημ,
καθὼς καὶ τὰ ἔθνη ἐν ταῖς πόλεσι τοῦ σθένους αὐτῶν.
15 Καὶ ἐπεκρατοῦσαν αὐτῶν οἱ υἱοὶ τῆς διαθήκης ἐν μέσῳ
ἐθνῶν συμμίκτων,

17 1[1] αυτος > Sw. | 1[2] θεος] + ημων Sw. || 3[3] εν κρισει > Sw. || 4[2] αυτου > Sw. || 5[2] εξωσαντο Sw. || 7[1] το > Sw. || 9[1] ηλεησεν Gebh.] ελεησει Sw. = mss. | 9[2] εξερευνησεν (sic) Sw. || 11[1] την] pr. επι Sw. || 13[1] υπερηφανιαν] εν -νια Sw. || 14[2] του σθενους Gebh.] τους θεους Sw.: sic uel τοις θεοις mss. || 15[1] οι > Sw.

οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ὁ ποιῶν ἐν Ιερουσαλημ ἔλεος καὶ ἀλήθειαν.
16 ἐφύγοσαν ἀπ' αὐτῶν οἱ ἀγαπῶντες συναγωγὰς ὁσίων,
ὡς στρουθία ἐξεπετάσθησαν ἀπὸ κοίτης αὐτῶν.
17 ἐπλανῶντο ἐν ἐρήμοις σωθῆναι ψυχὰς αὐτῶν ἀπὸ κακοῦ,
καὶ τίμιον ἐν ὀφθαλμοῖς παροικίας ψυχὴ σεσῳσμένη ἐξ αὐτῶν.
18 εἰς πᾶσαν τὴν γῆν ἐγενήθη ὁ σκορπισμὸς αὐτῶν ὑπὸ ἀνόμων,
ὅτι ἀνέσχεν ὁ οὐρανὸς τοῦ στάξαι ὑετὸν ἐπὶ τὴν γῆν.
19 πηγαὶ συνεσχέθησαν αἰώνιοι ἐξ ἀβύσσων ἀπὸ ὀρέων ὑψηλῶν,
ὅτι οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς ποιῶν δικαιοσύνην καὶ κρίμα.
20 ἀπὸ ἄρχοντος αὐτῶν καὶ λαοῦ ἐλαχίστου ἐν πάσῃ ἁμαρτίᾳ,
ὁ βασιλεὺς ἐν παρανομίᾳ καὶ ὁ κριτὴς ἐν ἀπειθείᾳ καὶ ὁ
λαὸς ἐν ἁμαρτίᾳ.
21 Ἰδέ, κύριε, καὶ ἀνάστησον αὐτοῖς τὸν βασιλέα αὐτῶν υἱὸν
Δαυιδ
εἰς τὸν καιρόν, ὃν εἵλου σύ, ὁ θεός, τοῦ βασιλεῦσαι ἐπὶ
Ισραηλ παῖδά σου·
22 καὶ ὑπόζωσον αὐτὸν ἰσχὺν τοῦ θραῦσαι ἄρχοντας ἀδίκους,
καθαρίσαι Ιερουσαλημ ἀπὸ ἐθνῶν καταπατούντων ἐν ἀπωλείᾳ,
23 ἐν σοφίᾳ δικαιοσύνης ἐξῶσαι ἁμαρτωλοὺς ἀπὸ κληρονομίας,
ἐκτρῖψαι ὑπερηφανίαν ἁμαρτωλοῦ ὡς σκεύη κεραμέως,
24 ἐν ῥάβδῳ σιδηρᾷ συντρῖψαι πᾶσαν ὑπόστασιν αὐτῶν,
ὀλεθρεῦσαι ἔθνη παράνομα ἐν λόγῳ στόματος αὐτοῦ,
25 ἐν ἀπειλῇ αὐτοῦ φυγεῖν ἔθνη ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
καὶ ἐλέγξαι ἁμαρτωλοὺς ἐν λόγῳ καρδίας αὐτῶν.
26 Καὶ συνάξει λαὸν ἅγιον, οὗ ἀφηγήσεται ἐν δικαιοσύνῃ,
καὶ κρινεῖ φυλὰς λαοῦ ἡγιασμένου ὑπὸ κυρίου θεοῦ αὐτοῦ·
27 καὶ οὐκ ἀφήσει ἀδικίαν ἐν μέσῳ αὐτῶν αὐλισθῆναι ἔτι,
καὶ οὐ κατοικήσει πᾶς ἄνθρωπος μετ' αὐτῶν εἰδὼς κακίαν·
γνώσεται γὰρ αὐτοὺς ὅτι πάντες υἱοὶ θεοῦ εἰσιν αὐτῶν.
28 καὶ καταμερίσει αὐτοὺς ἐν ταῖς φυλαῖς αὐτῶν ἐπὶ τῆς γῆς,
καὶ πάροικος καὶ ἀλλογενὴς οὐ παροικήσει αὐτοῖς ἔτι·
29 κρινεῖ λαοὺς καὶ ἔθνη ἐν σοφίᾳ δικαιοσύνης αὐτοῦ.
διάψαλμα.
30 Καὶ ἕξει λαοὺς ἐθνῶν δουλεύειν αὐτῷ ὑπὸ τὸν ζυγὸν αὐτοῦ
καὶ τὸν κύριον δοξάσει ἐν ἐπισήμῳ πάσης τῆς γῆς
καὶ καθαριεῖ Ιερουσαλημ ἐν ἁγιασμῷ ὡς καὶ τὸ ἀπ' ἀρχῆς

15[2] εν αυτοις ο ποιων εν Gebh.] ο ποιων εν μεσω εν αυτοις εν Sw. = 253, ο ποιων εν αυτοις εν μεσω rel. || post 17[2] repetit Sw. = 253 stichum 16[1] || 18[1] ο > Sw. || 21[2] ειλου Gebh.] ιδες Sw. = 253, ειδες uel οιδες uel οιδας rel. || 22[2] καθαρισαι Gebh.] -σον Sw. = mss. || 23—25 uerba non infinitiuos existimat Gebh., sed optatiuos (ἐξώσαι etc.) || 23[1] δικαιοσυνης Ra. (cf. Gebh. p. 86)] εν -συνη Gebh. Sw. = mss.

31 ἔρχεσθαι ἔθνη ἀπ᾽ ἄκρου τῆς γῆς ἰδεῖν τὴν δόξαν αὐτοῦ
φέροντες δῶρα τοὺς ἐξησθενηκότας υἱοὺς αὐτῆς
καὶ ἰδεῖν τὴν δόξαν κυρίου, ἣν ἐδόξασεν αὐτὴν ὁ θεός.
32 καὶ αὐτὸς βασιλεὺς δίκαιος διδακτὸς ὑπὸ θεοῦ ἐπ᾽ αὐτούς,
καὶ οὐκ ἔστιν ἀδικία ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐν μέσῳ αὐτῶν,
ὅτι πάντες ἅγιοι, καὶ βασιλεὺς αὐτῶν χριστὸς κυρίου.
33 οὐ γὰρ ἐλπιεῖ ἐπὶ ἵππον καὶ ἀναβάτην καὶ τόξον
οὐδὲ πληθυνεῖ αὐτῷ χρυσίον οὐδὲ ἀργύριον εἰς πόλεμον
καὶ πολλοῖς ⟨λαοῖς⟩ οὐ συνάξει ἐλπίδας εἰς ἡμέραν πολέμου.
34 Κύριος αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ, ἐλπὶς τοῦ δυνατοῦ ἐλπίδι θεοῦ,
καὶ ἐλεήσει πάντα τὰ ἔθνη ἐνώπιον αὐτοῦ ἐν φόβῳ.
35 πατάξει γὰρ γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ εἰς αἰῶνα,
εὐλογήσει λαὸν κυρίου ἐν σοφίᾳ μετ᾽ εὐφροσύνης·
36 καὶ αὐτὸς καθαρὸς ἀπὸ ἁμαρτίας τοῦ ἄρχειν λαοῦ μεγάλου,
ἐλέγξαι ἄρχοντας καὶ ἐξᾶραι ἁμαρτωλοὺς ἐν ἰσχύι λόγου.
37 καὶ οὐκ ἀσθενήσει ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ ἐπὶ θεῷ αὐτοῦ·
ὅτι ὁ θεὸς κατειργάσατο αὐτὸν δυνατὸν ἐν πνεύματι ἁγίῳ
καὶ σοφὸν ἐν βουλῇ συνέσεως μετὰ ἰσχύος καὶ δικαιοσύνης.
38 καὶ εὐλογία κυρίου μετ᾽ αὐτοῦ ἐν ἰσχύι,
καὶ οὐκ ἀσθενήσει.
39 Ἡ ἐλπὶς αὐτοῦ ἐπὶ κύριον,
καὶ τίς δύναται πρὸς αὐτόν;
40 ἰσχυρὸς ἐν ἔργοις αὐτοῦ καὶ κραταιὸς ἐν φόβῳ θεοῦ
ποιμαίνων τὸ ποίμνιον κυρίου ἐν πίστει καὶ δικαιοσύνῃ
καὶ οὐκ ἀφήσει ἀσθενῆσαι ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ νομῇ αὐτῶν.
41 ἐν ἰσότητι πάντας αὐτοὺς ἄξει,
καὶ οὐκ ἔσται ἐν αὐτοῖς ὑπερηφανία τοῦ καταδυναστευθῆναι
ἐν αὐτοῖς.
42 Αὕτη ἡ εὐπρέπεια τοῦ βασιλέως Ισραηλ, ἣν ἔγνω ὁ θεός,
ἀναστῆσαι αὐτὸν ἐπ᾽ οἶκον Ισραηλ παιδεῦσαι αὐτόν.
43 τὰ ῥήματα αὐτοῦ πεπυρωμένα ὑπὲρ χρυσίον τὸ πρῶτον τίμιον,
ἐν συναγωγαῖς διακρινεῖ λαοῦ φυλὰς ἡγιασμένου,
οἱ λόγοι αὐτοῦ ὡς λόγοι ἁγίων ἐν μέσῳ λαῶν ἡγιασμένων.
44 μακάριοι οἱ γενόμενοι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ Ισραηλ ἐν συναγωγῇ φυλῶν, ἃ ποιήσει ὁ θεός.
45 ταχύναι ὁ θεὸς ἐπὶ Ισραηλ τὸ ἔλεος αὐτοῦ,
ῥύσαιτο ἡμᾶς ἀπὸ ἀκαθαρσίας ἐχθρῶν βεβήλων.
46 κύριος αὐτὸς βασιλεὺς ἡμῶν εἰς τὸν αἰῶνα καὶ ἔτι.

32³ χριστος κυριου Carrière (cf. 18 tit. et 18 7. 5)] χριστος κυριος Gebh. Sw. = mss.: emendatio christiana, cf. Sept. ed. Rahlfs X (1931), proleg. § 44 || 35¹ καταξει Sw. || 36¹ λαους μεγαλους Sw. || 44² α ποιησει] ποιησαι Sw. || 45² ρυσαιτο Gebh.] ρυσεται Sw. = mss. (unus cod. ρυσαι)

18 ΙΗ′

Ψαλμὸς τῷ Σαλωμων· ἔτι τοῦ χριστοῦ κυρίου.
1 Κύριε, τὸ ἔλεός σου ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου εἰς τὸν αἰῶνα,
ἡ χρηστότης σου μετὰ δόματος πλουσίου ἐπὶ Ισραηλ·
2 οἱ ὀφθαλμοί σου ἐπιβλέποντες ἐπ᾽ αὐτά, καὶ οὐχ ὑστερήσει
ἐξ αὐτῶν·
τὰ ὦτά σου ἐπακούει εἰς δέησιν πτωχοῦ ἐν ἐλπίδι.
3 τὰ κρίματά σου ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν μετὰ ἐλέους,
καὶ ἡ ἀγάπη σου ἐπὶ σπέρμα Αβρααμ υἱοὺς Ισραηλ.
4 ἡ παιδεία σου ἐφ᾽ ἡμᾶς ὡς υἱὸν πρωτότοκον μονογενῆ
ἀποστρέψαι ψυχὴν εὐήκοον ἀπὸ ἀμαθίας ἐν ἀγνοίᾳ.
5 καθαρίσαι ὁ θεὸς Ισραηλ εἰς ἡμέραν ἐλέους ἐν εὐλογίᾳ,
εἰς ἡμέραν ἐκλογῆς ἐν ἀνάξει χριστοῦ αὐτοῦ.
6 Μακάριοι οἱ γενόμενοι ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις
ἰδεῖν τὰ ἀγαθὰ κυρίου, ἃ ποιήσει γενεᾷ τῇ ἐρχομένῃ
7 ὑπὸ ῥάβδον παιδείας χριστοῦ κυρίου ἐν φόβῳ θεοῦ αὐτοῦ
ἐν σοφίᾳ πνεύματος καὶ δικαιοσύνης καὶ ἰσχύος
8 κατευθῦναι ἄνδρα ἐν ἔργοις δικαιοσύνης φόβῳ θεοῦ
καταστῆσαι πάντας αὐτοὺς ἐνώπιον κυρίου
9 γενεὰ ἀγαθὴ ἐν φόβῳ θεοῦ ἐν ἡμέραις ἐλέους.
διάψαλμα.
10 Μέγας ἡμῶν ὁ θεὸς καὶ ἔνδοξος ἐν ὑψίστοις κατοικῶν
ὁ διατάξας ἐν πορείᾳ φωστῆρας εἰς καιροὺς ὡρῶν ἀφ᾽ ἡμε-
ρῶν εἰς ἡμέρας
καὶ οὐ παρέβησαν ἀπὸ ὁδοῦ, ἧς ἐνετείλω αὐτοῖς·
11 ἐν φόβῳ θεοῦ ἡ ὁδὸς αὐτῶν καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν
ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἔκτισεν αὐτοὺς ὁ θεὸς καὶ ἕως αἰῶνος·
12 καὶ οὐκ ἐπλανήθησαν ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ἔκτισεν αὐτούς,
ἀπὸ γενεῶν ἀρχαίων οὐκ ἀπέστησαν ὁδῶν αὐτῶν,
εἰ μὴ ὁ θεὸς ἐνετείλατο αὐτοῖς ἐν ἐπιταγῇ δούλων αὐτοῦ.

18 1² μετα] επι Sw. || 3² η > Sw. | υιους Gebh. Sw.] ς > mss. || 6′ ταις > Sw. || 8¹ ανδρας Sw.

ΩΣΗΕ

1 1Λόγος κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Ωσηε τὸν τοῦ Βεηρι ἐν ἡμέραις
Οζιου καὶ Ιωαθαμ καὶ Αχαζ καὶ Εζεκιου βασιλέων Ιουδα καὶ
ἐν ἡμέραις Ιεροβοαμ υἱοῦ Ιωας βασιλέως Ισραηλ.
2 2Ἀρχὴ λόγου κυρίου πρὸς Ωσηε· καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ωσηε
Βάδιζε λαβὲ σεαυτῷ γυναῖκα πορνείας καὶ τέκνα πορνείας, διότι ἐκ-
3 πορνεύουσα ἐκπορνεύσει ἡ γῆ ἀπὸ ὄπισθεν τοῦ κυρίου. 3καὶ ἐπο-
ρεύθη καὶ ἔλαβεν τὴν Γομερ θυγατέρα Δεβηλαιμ, καὶ συνέλαβεν καὶ
4 ἔτεκεν αὐτῷ υἱόν. 4καὶ εἶπεν κύριος πρὸς αὐτόν Κάλεσον τὸ ὄνομα
αὐτοῦ Ιεζραελ, διότι ἔτι μικρὸν καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα τοῦ Ιεζραελ
5 ἐπὶ τὸν οἶκον Ιου καὶ καταπαύσω βασιλείαν οἴκου Ισραηλ· 5καὶ
ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συντρίψω τὸ τόξον τοῦ Ισραηλ ἐν τῇ
6 κοιλάδι τοῦ Ιεζραελ. — 6καὶ συνέλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν θυγατέρα.
καὶ εἶπεν αὐτῷ Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτῆς Οὐκ-ἠλεημένη, διότι οὐ
μὴ προσθήσω ἔτι ἐλεῆσαι τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ, ἀλλ' ἢ ἀντιτασσό-
7 μενος ἀντιτάξομαι αὐτοῖς. 7τοὺς δὲ υἱοὺς Ιουδα ἐλεήσω καὶ σώσω
αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν καὶ οὐ σώσω αὐτοὺς ἐν τόξῳ οὐδὲ
ἐν ῥομφαίᾳ οὐδὲ ἐν πολέμῳ οὐδὲ ἐν ἅρμασιν οὐδὲ ἐν ἵπποις οὐδὲ
8 ἐν ἱππεῦσιν. — 8καὶ ἀπεγαλάκτισεν τὴν Οὐκ-ἠλεημένην καὶ συν-
9 έλαβεν ἔτι καὶ ἔτεκεν υἱόν. 9καὶ εἶπεν Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ
Οὐ-λαός-μου, διότι ὑμεῖς οὐ λαός μου, καὶ ἐγὼ οὔκ εἰμι ὑμῶν.
2 1Καὶ ἦν ὁ ἀριθμὸς τῶν υἱῶν Ισραηλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης,
ἣ οὐκ ἐκμετρηθήσεται οὐδὲ ἐξαριθμηθήσεται· καὶ ἔσται ἐν τῷ τόπῳ,

Duodecim prophetarum minorum ordo graecus differt ab hebraico: sex priores in 𝔊 sunt Os. Am. Mich. Ioel Abd. Ion., in 𝔐 (et *LC*) Os. Ioel Am. Abd. Ion. Mich.; sex posteriores in ambis eundem tenent ordinem Nah. Hab. Soph. Agg. Zach. Mal.

Duodecim prophetae: BA et inde ab Ioel S. — Q = „codex Marchalianus" (Vat. gr. 2125); huius codicis fere semper primam tantum manum adfero. — W (inde ab Am.) = The Minor Prophets in the Freer Collection ed. Henry A. Sanders (University of Michigan Studies, Humanistic Series vol. 21, New York 1927); hic codex multis locis mutilus est. — *L* (i. e. Luciani recensio) = 22 (36) 48 51 et saepe 62 147; *C* (i. e. Catena) = 87 91 (97 490) et interdum Q^{c}.

Os. inscr.] + α′ A: duodecim prophetae numerantur in BA (et SW); B omittit primum numerum, sed cf. subscr.

1 1 αχας B†: cf. Regn. IV 16 2 | υιου] pr. του A || 2 προς 1^{0}] εν BQ | βαδιζε > A† || 4 ιου uel ιηου scripsisse uid. *OL* (cf. Regn. IV 9 2 III 16 1); ιουδα BA*QC* || 5 τη ult. > B || 6 του > B*LC* || 7 ιουδα > B† | ουδε quinquies] ουτε A | ουδε εν αρμασιν > B*L*

οὗ ἐρρέθη αὐτοῖς Οὐ λαός μου ὑμεῖς, ἐκεῖ κληθήσονται υἱοὶ θεοῦ
ζῶντος. 2καὶ συναχθήσονται οἱ υἱοὶ Ιουδα καὶ οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἐπὶ 2
τὸ αὐτὸ καὶ θήσονται ἑαυτοῖς ἀρχὴν μίαν καὶ ἀναβήσονται ἐκ τῆς
γῆς, ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα τοῦ Ιεζραελ. 3εἴπατε τῷ ἀδελφῷ ὑμῶν 3
Λαός-μου καὶ τῇ ἀδελφῇ ὑμῶν Ἠλεημένη.
4Κρίθητε πρὸς τὴν μητέρα ὑμῶν κρίθητε, ὅτι αὐτὴ οὐ γυνή μου, 4
καὶ ἐγὼ οὐκ ἀνὴρ αὐτῆς· καὶ ἐξαρῶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐκ προσ-
ώπου μου καὶ τὴν μοιχείαν αὐτῆς ἐκ μέσου μαστῶν αὐτῆς, 5ὅπως 5
ἂν ἐκδύσω αὐτὴν γυμνὴν καὶ ἀποκαταστήσω αὐτὴν καθὼς ἡμέρᾳ
γενέσεως αὐτῆς· καὶ θήσομαι αὐτὴν ὡς ἔρημον καὶ τάξω αὐτὴν
ὡς γῆν ἄνυδρον καὶ ἀποκτενῶ αὐτὴν ἐν δίψει· 6καὶ τὰ τέκνα αὐ- 6
τῆς οὐ μὴ ἐλεήσω, ὅτι τέκνα πορνείας ἐστίν. 7ὅτι ἐξεπόρνευσεν ἡ 7
μήτηρ αὐτῶν, κατῃσχυνεν ἡ τεκοῦσα αὐτά· εἶπεν γάρ Ἀκολουθήσω
ὀπίσω τῶν ἐραστῶν μου τῶν διδόντων μοι τοὺς ἄρτους μου καὶ
τὸ ὕδωρ μου καὶ τὰ ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀθόνιά μου καὶ τὸ ἔλαιόν
μου καὶ πάντα ὅσα μοι καθήκει. 8διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ φράσσω τὴν 8
ὁδὸν αὐτῆς ἐν σκόλοψιν καὶ ἀνοικοδομήσω τὰς ὁδοὺς αὐτῆς, καὶ
τὴν τρίβον αὐτῆς οὐ μὴ εὕρῃ· 9καὶ καταδιώξεται τοὺς ἐραστὰς 9
αὐτῆς καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ αὐτούς· καὶ ζητήσει αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ
εὕρῃ αὐτούς· καὶ ἐρεῖ Πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω πρὸς τὸν ἄνδρα
μου τὸν πρότερον, ὅτι καλῶς μοι ἦν τότε ἢ νῦν. 10καὶ αὐτὴ οὐκ 10
ἔγνω ὅτι ἐγὼ δέδωκα αὐτῇ τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον,
καὶ ἀργύριον ἐπλήθυνα αὐτῇ· αὐτὴ δὲ ἀργυρᾶ καὶ χρυσᾶ ἐποίησεν
τῇ Βααλ. 11διὰ τοῦτο ἐπιστρέψω καὶ κομιοῦμαι τὸν σῖτόν μου καθ' 11
ὥραν αὐτοῦ καὶ τὸν οἶνόν μου ἐν καιρῷ αὐτοῦ καὶ ἀφελοῦμαι τὰ
ἱμάτιά μου καὶ τὰ ὀθόνιά μου τοῦ μὴ καλύπτειν τὴν ἀσχημοσύνην
αὐτῆς· 12καὶ νῦν ἀποκαλύψω τὴν ἀκαθαρσίαν αὐτῆς ἐνώπιον τῶν 12
ἐραστῶν αὐτῆς, καὶ οὐδεὶς οὐ μὴ ἐξέληται αὐτὴν ἐκ χειρός μου·
13καὶ ἀποστρέψω πάσας τὰς εὐφροσύνας αὐτῆς, ἑορτὰς αὐτῆς καὶ 13
τὰς νουμηνίας αὐτῆς καὶ τὰ σάββατα αὐτῆς καὶ πάσας τὰς πανη-
γύρεις αὐτῆς· 14καὶ ἀφανιῶ ἄμπελον αὐτῆς καὶ τὰς συκᾶς αὐτῆς, 14
ὅσα εἶπεν Μισθώματά μου ταῦτά ἐστιν ἃ ἔδωκάν μοι οἱ ἐρασταί
μου, καὶ θήσομαι αὐτὰ εἰς μαρτύριον, καὶ καταφάγεται αὐτὰ τὰ
θηρία τοῦ ἀγροῦ καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ ἑρπετὰ τῆς
γῆς· 15καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὴν τὰς ἡμέρας τῶν Βααλιμ, ἐν αἷς 15
ἐπέθυεν αὐτοῖς καὶ περιετίθετο τὰ ἐνώτια αὐτῆς καὶ τὰ καθόρμια

2 1 εκει κληθ.] κληθ. και αυτοι B*QC* || 5 ημερα] pr. η B†, pr. εν pau. | θησομαι (cf. 2. 14 11 8)] θησω B*LC*: cf. 4 7 | ως paenult. > B† || 7 ειπεν γαρ ακολ.] οτι ειπεν πορευσομαι B*QLC* | και paenult. > B*VC*† || 8 αυτης 2^{0} > B† || 10 εδωκα B*C* || 12 ενωπ.] εναντιον AQ, εναντι *C*† || 13 εορτας] pr. τας A

αὐτῆς καὶ ἐπορεύετο ὀπίσω τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθετο, λέγει κύριος.

16 16 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πλανῶ αὐτὴν καὶ τάξω αὐτὴν εἰς ἔρημον
17 καὶ λαλήσω ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτῆς 17 καὶ δώσω αὐτῇ τὰ κτήματα αὐτῆς ἐκεῖθεν καὶ τὴν κοιλάδα Αχωρ διανοῖξαι σύνεσιν αὐτῆς, καὶ ταπεινωθήσεται ἐκεῖ κατὰ τὰς ἡμέρας νηπιότητος αὐτῆς καὶ κατὰ
18 τὰς ἡμέρας ἀναβάσεως αὐτῆς ἐκ γῆς Αἰγύπτου. 18 καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, καλέσει με Ὁ ἀνήρ μου, καὶ οὐ καλέσει με
19 ἔτι Βααλιμ· 19 καὶ ἐξαρῶ τὰ ὀνόματα τῶν Βααλιμ ἐκ στόματος αὐ-
20 τῆς, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσιν οὐκέτι τὰ ὀνόματα αὐτῶν. 20 καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διαθήκην μετὰ τῶν θηρίων τοῦ ἀγροῦ καὶ μετὰ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ μετὰ τῶν ἑρπετῶν τῆς γῆς· καὶ τόξον καὶ ῥομφαίαν καὶ πόλεμον συντρίψω ἀπὸ τῆς
21 γῆς καὶ κατοικιῶ σε ἐπ' ἐλπίδι. 21 καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ εἰς τὸν αἰῶνα καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρί-
22 ματι καὶ ἐν ἐλέει καὶ ἐν οἰκτιρμοῖς 22 καὶ μνηστεύσομαί σε ἐμαυτῷ
23 ἐν πίστει, καὶ ἐπιγνώσῃ τὸν κύριον. 23 καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἐπακούσομαι τῷ οὐρανῷ, καὶ ὁ οὐρανὸς ἐπακούσεται
24 τῇ γῇ, 24 καὶ ἡ γῆ ἐπακούσεται τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ
25 ἔλαιον, καὶ αὐτὰ ἐπακούσεται τῷ Ιεζραελ. 25 καὶ σπερῶ αὐτὴν ἐμαυτῷ ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐλεήσω τὴν Οὐκ-ἠλεημένην καὶ ἐρῶ τῷ Οὐ-λαῷ-μου Λαός μου εἶ σύ, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ θεός μου εἶ σύ.

3 1 Καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἔτι πορεύθητι καὶ ἀγάπησον γυναῖκα ἀγαπῶσαν πονηρὰ καὶ μοιχαλίν, καθὼς ἀγαπᾷ ὁ θεὸς τοὺς υἱοὺς Ισραηλ καὶ αὐτοὶ ἀποβλέπουσιν ἐπὶ θεοὺς ἀλλοτρίους καὶ φιλοῦσιν
2 πέμματα μετὰ σταφίδων. 2 καὶ ἐμισθωσάμην ἐμαυτῷ πεντεκαίδεκα
3 ἀργυρίου καὶ γομορ κριθῶν καὶ νεβελ οἴνου 3 καὶ εἶπα πρὸς αὐτήν Ἡμέρας πολλὰς καθήσῃ ἐπ' ἐμοὶ καὶ οὐ μὴ πορνεύσῃς οὐδὲ μὴ
4 γένῃ ἀνδρὶ ἑτέρῳ, καὶ ἐγὼ ἐπὶ σοί. 4 διότι ἡμέρας πολλὰς καθήσονται οἱ υἱοὶ Ισραηλ οὐκ ὄντος βασιλέως οὐδὲ ὄντος ἄρχοντος οὐδὲ οὔσης θυσίας οὐδὲ ὄντος θυσιαστηρίου οὐδὲ ἱερατείας οὐδὲ
5 δήλων. 5 καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιστρέψουσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ ἐπιζητήσουσιν κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ Δαυιδ τὸν βασιλέα αὐτῶν· καὶ ἐκστήσονται ἐπὶ τῷ κυρίῳ καὶ ἐπὶ τοῖς ἀγαθοῖς αὐτοῦ ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν.

16 εις Q] ως BA*LC* || 18 εκεινη / τη ημ.] tr. BQ*LC*: item B*LC* in 20, B *L* in 23; cf. Am. 8 3 Mich. 5 9 Soph. 1 10 | λεγει κυριος / καλ. με ο ανηρ μου] tr. A† || 18 ετι et 19 ουκετι] tr. A || 20 διαθηκην ante εν τη ημ. εκεινη (sic B, cf. 18) tr. BQ*LC* | μετα 3⁰ > B | και paenult. > B*† | επ] εφ B*†: cf. Thack. p. 125 || 23 εκεινη τη ημ.: cf. 18 | ο ουρανος] αυτος B† || 25 και αγαπησω την ουκ ηγαπημενην BV†

3 1 αποβλεπουσιν] επιβλ. B | σταφιδος B*C* || 3 ετερω > B*C*, ετερω — fin. > *L* || 4 ουδε 2⁰] ουκ AQ || 5 κυριον τον] tr. A†

1 Ἀκούσατε λόγον κυρίου, υἱοὶ Ισραηλ, διότι κρίσις τῷ κυρίῳ 4
πρὸς τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, διότι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια οὐδὲ
ἔλεος οὐδὲ ἐπίγνωσις θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς· 2 ἀρὰ καὶ ψεῦδος καὶ φό- 2
νος καὶ κλοπὴ καὶ μοιχεία κέχυται ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ αἵματα ἐφ'
αἵμασιν μίσγουσιν. 3 διὰ τοῦτο πενθήσει ἡ γῆ καὶ σμικρυνθήσεται 3
σὺν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν, σὺν τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ
καὶ σὺν τοῖς ἑρπετοῖς τῆς γῆς καὶ σὺν τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης ἐκλείψουσιν, 4 ὅπως μηδεὶς μήτε δικά- 4
ζηται μήτε ἐλέγχῃ μηδείς· ὁ δὲ λαός μου ὡς ἀντιλεγόμενος ἱερεύς.
5 καὶ ἀσθενήσεις ἡμέρας, καὶ ἀσθενήσει καὶ προφήτης μετὰ σοῦ· 5
νυκτὶ ὡμοίωσα τὴν μητέρα σου. 6 ὡμοιώθη ὁ λαός μου ὡς οὐκ 6
ἔχων γνῶσιν· ὅτι σὺ ἐπίγνωσιν ἀπώσω, κἀγὼ ἀπώσομαί σὲ τοῦ
μὴ ἱερατεύειν μοι· καὶ ἐπελάθου νόμον θεοῦ σου, κἀγὼ ἐπιλήσομαι
τέκνων σου. 7 κατὰ τὸ πλῆθος αὐτῶν οὕτως ἥμαρτόν μοι· τὴν 7
δόξαν αὐτῶν εἰς ἀτιμίαν θήσομαι. 8 ἁμαρτίας λαοῦ μου φάγονται 8
καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν λήμψονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. 9 καὶ ἔσται 9
καθὼς ὁ λαὸς οὕτως καὶ ὁ ἱερεύς, καὶ ἐκδικήσω ἐπ' αὐτὸν τὰς
ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ τὰ διαβούλια αὐτοῦ ἀνταποδώσω αὐτῷ. 10 καὶ φά- 10
γονται καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν, ἐπόρνευσαν καὶ οὐ μὴ κατευθύνωσιν, διότι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον τοῦ φυλάξαι.

11 Πορνείαν καὶ οἶνον καὶ μέθυσμα ἐδέξατο καρδία λαοῦ μου. 11
12 ἐν συμβόλοις ἐπηρώτων, καὶ ἐν ῥάβδοις αὐτοῦ ἀπήγγελλον αὐτῷ· 12
πνεύματι πορνείας ἐπλανήθησαν καὶ ἐξεπόρνευσαν ἀπὸ τοῦ θεοῦ
αὐτῶν. 13 ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐθυσίαζον καὶ ἐπὶ τοὺς βου- 13
νοὺς ἔθυον, ὑποκάτω δρυὸς καὶ λεύκης καὶ δένδρου συσκιάζοντος,
ὅτι καλὸν σκέπη. διὰ τοῦτο ἐκπορνεύσουσιν αἱ θυγατέρες ὑμῶν,
καὶ αἱ νύμφαι ὑμῶν μοιχεύσουσιν· 14 καὶ οὐ μὴ ἐπισκέψωμαι ἐπὶ 14
τὰς θυγατέρας ὑμῶν, ὅταν πορνεύωσιν, καὶ ἐπὶ τὰς νύμφας ὑμῶν,
ὅταν μοιχεύωσιν, διότι καὶ αὐτοὶ μετὰ τῶν πορνῶν συνεφύροντο
καὶ μετὰ τῶν τετελεσμένων ἔθυον, καὶ ὁ λαὸς ὁ συνίων συνεπλέκετο μετὰ πόρνης.

15 Σὺ δέ, Ισραηλ, μὴ ἀγνόει, καὶ Ιουδα, μὴ εἰσπορεύεσθε εἰς Γαλ- 15
γαλα καὶ μὴ ἀναβαίνετε εἰς τὸν οἶκον Ων καὶ μὴ ὀμνύετε ζῶντα
κύριον. 16 ὅτι ὡς δάμαλις παροιστρῶσα παροίστρησεν Ισραηλ· νῦν 16
νεμήσει αὐτοὺς κύριος ὡς ἀμνὸν ἐν εὐρυχώρῳ. 17 μέτοχος εἰδώλων 17
Εφραιμ ἔθηκεν ἑαυτῷ σκάνδαλα. 18 ἠρέτισεν Χαναναίους· πορνεύ- 18

4 1 διοτι 1⁰ AQ] οτι B*LC*: cf. 14.16 || 3 σμικρυνθ.] σ > B†: cf. Sir. 35 7 || 5 ασθενησεις Ra.] ς > mss. | και 3⁰ (cf. 5 5)] > B† || 6 ωμοιωθη] pr. νυκτι A: ex 5 | μη > BQ | νομου A*L* || 7 θησομαι] θησω A†: cf. 2 5 || 10 κατ ευθυνουσιν A† || 14 διοτι AQ] οτι B*LC*: cf. 1 | και 3⁰ > B*C* | ο paenult. > *L*† | ο ult.] ου VQ^{mg}† || 15 ων (cf. 5 8 10 5.8 12 5)] της αδικιας A B^{mg}Q*C*: ex θ′ || 16 οτι] διοτι B†: cf. 1

19 οντες ἐξεπόρνευσαν, ἠγάπησαν ἀτιμίαν ἐκ φρυάγματος αὐτῶν. 19 συ-
στροφὴ πνεύματος σὺ εἶ ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῆς, καὶ καταισχυνθή-
σονται ἐκ τῶν θυσιαστηρίων αὐτῶν.

5 1 Ἀκούσατε ταῦτα, οἱ ἱερεῖς, καὶ προσέχετε, οἶκος Ισραηλ, καὶ ὁ
οἶκος τοῦ βασιλέως, ἐνωτίζεσθε, διότι πρὸς ὑμᾶς ἐστιν τὸ κρίμα,
ὅτι παγὶς ἐγενήθητε τῇ σκοπιᾷ καὶ ὡς δίκτυον ἐκτεταμένον ἐπὶ τὸ
2 Ἰταβύριον, 2 ὃ οἱ ἀγρεύοντες τὴν θήραν κατέπηξαν. ἐγὼ δὲ παιδευ-
3 τὴς ὑμῶν· 3 ἐγὼ ἔγνων τὸν Εφραιμ, καὶ Ισραηλ οὐκ ἄπεστιν ἀπ'
4 ἐμοῦ, διότι νῦν ἐξεπόρνευσεν Εφραιμ, ἐμιάνθη Ισραηλ· 4 οὐκ ἔδω-
καν τὰ διαβούλια αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν, ὅτι
πνεῦμα πορνείας ἐν αὐτοῖς ἐστιν, τὸν δὲ κύριον οὐκ ἐπέγνωσαν.
5 5 καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις τοῦ Ισραηλ εἰς πρόσωπον αὐτοῦ,
καὶ Ισραηλ καὶ Εφραιμ ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν, καὶ
6 ἀσθενήσει καὶ Ιουδας μετ' αὐτῶν. 6 μετὰ προβάτων καὶ μόσχων
πορεύσονται τοῦ ἐκζητῆσαι τὸν κύριον καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν αὐτόν,
7 ὅτι ἐξέκλινεν ἀπ' αὐτῶν, 7 ὅτι τὸν κύριον ἐγκατέλιπον, ὅτι τέκνα ἀλ-
λότρια ἐγεννήθησαν αὐτοῖς· νῦν καταφάγεται αὐτοὺς ἡ ἐρυσίβη
καὶ τοὺς κλήρους αὐτῶν.

8 8 Σαλπίσατε σάλπιγγι ἐπὶ τοὺς βουνούς, ἠχήσατε ἐπὶ τῶν ὑψη-
9 λῶν, κηρύξατε ἐν τῷ οἴκῳ Ων· ἐξέστη Βενιαμιν, 9 Εφραιμ εἰς ἀ-
φανισμὸν ἐγένετο ἐν ἡμέραις ἐλέγχου· ἐν ταῖς φυλαῖς τοῦ Ισραηλ
10 ἔδειξα πιστά. 10 ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες Ιουδα ὡς μετατιθέντες ὅρια,
11 ἐπ' αὐτοὺς ἐκχεῶ ὡς ὕδωρ τὸ ὁρμημά μου. 11 κατεδυνάστευσεν
Εφραιμ τὸν ἀντίδικον αὐτοῦ, κατεπάτησεν κρίμα, ὅτι ἤρξατο πο-
12 ρεύεσθαι ὀπίσω τῶν ματαίων. 12 καὶ ἐγὼ ὡς ταραχὴ τῷ Εφραιμ
13 καὶ ὡς κέντρον τῷ οἴκῳ Ιουδα. 13 καὶ εἶδεν Εφραιμ τὴν νόσον αὐ-
τοῦ καὶ Ιουδας τὴν ὀδύνην αὐτοῦ, καὶ ἐπορεύθη Εφραιμ πρὸς
Ασσυρίους καὶ ἀπέστειλεν πρέσβεις πρὸς βασιλέα Ιαριμ· καὶ αὐ-
τὸς οὐκ ἠδυνάσθη ἰάσασθαι ὑμᾶς, καὶ οὐ μὴ διαπαύσῃ ἐξ ὑμῶν
14 ὀδύνη. 14 διότι ἐγώ εἰμι ὡς πανθὴρ τῷ Εφραιμ καὶ ὡς λέων τῷ
οἴκῳ Ιουδα· καὶ ἐγὼ ἁρπῶμαι καὶ πορεύσομαι καὶ λήμψομαι, καὶ
15 οὐκ ἔσται ὁ ἐξαιρούμενος. 15 πορεύσομαι καὶ ἐπιστρέψω εἰς τὸν
τόπον μου, ἕως οὗ ἀφανισθῶσιν· καὶ ἐπιζητήσουσιν τὸ πρόσ-
6 ωπόν μου, ἐν θλίψει αὐτῶν ὀρθριοῦσι πρός με λέγοντες 1 Πορευθῶ-
μεν καὶ ἐπιστρέψωμεν πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι αὐτὸς ἥρ-
2 πακεν καὶ ἰάσεται ἡμᾶς, πατάξει καὶ μοτώσει ἡμᾶς· 2 ὑγιάσει ἡμᾶς

18 αυτων AQ*L*] -της B*C* || 19 αυτης] -των A

5 1 ο B*L*] > AQ || 3 απεστιν] -στη B^{c} || 5 και ult.] + γε A† || 6 εξ-
εκλινεν] εκκεκλικεν B*LC* || 7 οτι 2°] και AV† || 11 κριμα] pr. το B*LC* ||
12 ταραχη (cf. ταρασσεσθαι = עשש Ps. 6 8 30 10. 11)] αραχνη Gra.: cf. Ps. 38 12
|| 13 αυτος] ουτος B† || 15 επιζητησ. AQ] επι > B*LC*

μετὰ δύο ἡμέρας, ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῇ τρίτῃ ἀναστησόμεθα καὶ ζησό-
μεθα ἐνώπιον αὐτοῦ· 3 καὶ γνωσόμεθα διώξομεν τοῦ γνῶναι τὸν 3
κύριον, ὡς ὄρθρον ἕτοιμον εὑρήσομεν αὐτόν, καὶ ἥξει ὡς ὑετὸς
ἡμῖν πρόιμος καὶ ὄψιμος τῇ γῇ. — 4 τί σοι ποιήσω, Εφραιμ; τί 4
σοι ποιήσω, Ιουδα; τὸ δὲ ἔλεος ὑμῶν ὡς νεφέλη πρωινὴ καὶ ὡς
δρόσος ὀρθρινὴ πορευομένη.

5 Διὰ τοῦτο ἀπεθέρισα τοὺς προφήτας ὑμῶν, ἀπέκτεινα αὐτοὺς 5
ἐν ῥήμασιν στόματός μου, καὶ τὸ κρίμα μου ὡς φῶς ἐξελεύσεται.
6 διότι ἔλεος θέλω καὶ οὐ θυσίαν καὶ ἐπίγνωσιν θεοῦ ἢ ὁλοκαυτώ- 6
ματα. 7 αὐτοὶ δέ εἰσιν ὡς ἄνθρωπος παραβαίνων διαθήκην· ἐκεῖ 7
κατεφρόνησέν μου. 8 Γαλααδ πόλις ἐργαζομένη μάταια ταράσσουσα 8
ὕδωρ, 9 καὶ ἡ ἰσχύς σου ἀνδρὸς πειρατοῦ· ἔκρυψαν ἱερεῖς ὁδὸν 9
κυρίου, ἐφόνευσαν Σικιμα, ὅτι ἀνομίαν ἐποίησαν. 10 ἐν τῷ οἴκῳ 10
Ισραηλ εἶδον φρικώδη, ἐκεῖ πορνείαν τοῦ Εφραιμ· ἐμιάνθη Ισραηλ
καὶ Ιουδα.

11 Ἄρχου τρυγᾶν σεαυτῷ ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν 11
τοῦ λαοῦ μου, 1 ἐν τῷ ἰάσασθαί με τὸν Ισραηλ. καὶ ἀποκαλυφθή- 7
σεται ἡ ἀδικία Εφραιμ καὶ ἡ κακία Σαμαρείας, ὅτι ἠργάσαντο
ψευδῆ· καὶ κλέπτης πρὸς αὐτὸν εἰσελεύσεται, ἐκδιδύσκων λῃστὴς
ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ, 2 ὅπως συνάδωσιν ὡς συνάδοντες τῇ καρδίᾳ 2
αὐτῶν. πάσας τὰς κακίας αὐτῶν ἐμνήσθην· νῦν ἐκύκλωσεν αὐτοὺς
τὰ διαβούλια αὐτῶν, ἀπέναντι τοῦ προσώπου μου ἐγένοντο. 3 ἐν 3
ταῖς κακίαις αὐτῶν εὐφραναν βασιλεῖς καὶ ἐν τοῖς ψεύδεσιν αὐτῶν
ἄρχοντας· 4 πάντες μοιχεύοντες, ὡς κλίβανος καιόμενος εἰς πέψιν 4
κατακαύματος ἀπὸ τῆς φλογός, ἀπὸ φυράσεως στέατος ἕως τοῦ
ζυμωθῆναι αὐτό. 5 αἱ ἡμέραι τῶν βασιλέων ὑμῶν, ἤρξαντο οἱ ἄρ- 5
χοντες θυμοῦσθαι ἐξ οἴνου, ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ μετὰ λοιμῶν·
6 διότι ἀνεκαύθησαν ὡς κλίβανος αἱ καρδίαι αὐτῶν ἐν τῷ κατ- 6
αράσσειν αὐτούς, ὅλην τὴν νύκτα ὕπνου Εφραιμ ἐνεπλήσθη, πρωὶ
ἐγενήθη ἀνεκαύθη ὡς πυρὸς φέγγος. 7 πάντες ἐθερμάνθησαν ὡς 7
κλίβανος καὶ κατέφαγον τοὺς κριτὰς αὐτῶν· πάντες οἱ βασιλεῖς
αὐτῶν ἔπεσαν, οὐκ ἦν ὁ ἐπικαλούμενος ἐν αὐτοῖς πρός με.

8 Εφραιμ ἐν τοῖς λαοῖς αὐτοῦ συνανεμείγνυτο, Εφραιμ ἐγένετο 8
ἐγκρυφίας οὐ μεταστρεφόμενος. 9 κατέφαγον ἀλλότριοι τὴν ἰσχὺν 9

6 2 αναστησ.] pr. και B || 3 τη > B || 5 ρηματι B*LC* || 6 και ου (cf.
Matth. 9 13 12 7)] η B*L*^{p†} || 9 κυριου > B*LC* || 10 ισραηλ 1°] pr. του B*LC*
| και ιουδα(A*L* -δας) ad 11 trahit 𝔐

7 1 ηργασαντο B*V†] ειργ. rel.: cf. Iob 24 6 || 2 συναδοντες] συν > B*LC*
| εκυκλωσαν B† || 5 αι A*L*] > BQ*C* || 6 εγενηθη] pr. εν B† | πυρος] πυρ
AQ† || 7 κλιβανος B*C*†] + αι καρδιαι αυτων Q: ex 6; + καιομενος *L*; + πυ-
ρος καιομενου αι καρδιαι αυτων A: ex 4+6 | κατεφαγον B] -γεν AQ*LC* (+
πυρ A$^{(\dagger)}$) || 8 συνανεμειγν.] αν > B†

αὐτοῦ, αὐτὸς δὲ οὐκ ἐπέγνω· καὶ πολιαὶ ἐξήνθησαν αὐτῷ, καὶ αὐ-
10 τὸς οὐκ ἔγνω. 10καὶ ταπεινωθήσεται ἡ ὕβρις Ισραηλ εἰς πρόσωπον
αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπέστρεψαν πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ οὐκ
11 ἐξεζήτησαν αὐτὸν ἐν πᾶσι τούτοις. 11καὶ ἦν Εφραιμ ὡς περιστερὰ
ἄνους οὐκ ἔχουσα καρδίαν· Αἴγυπτον ἐπεκαλεῖτο καὶ εἰς Ἀσσυρί-
12 ους ἐπορεύθησαν. 12καθὼς ἂν πορεύωνται, ἐπιβαλῶ ἐπ' αὐτοὺς τὸ
δίκτυόν μου· καθὼς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ κατάξω αὐτούς, παι-
13 δεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ ἀκοῇ τῆς θλίψεως αὐτῶν. 13οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι
ἀπεπήδησαν ἀπ' ἐμοῦ· δείλαιοί εἰσιν, ὅτι ἠσέβησαν εἰς ἐμέ· ἐγὼ
δὲ ἐλυτρωσάμην αὐτούς, αὐτοὶ δὲ κατελάλησαν κατ' ἐμοῦ ψεύδη.
14 14καὶ οὐκ ἐβόησαν πρός με αἱ καρδίαι αὐτῶν, ἀλλ' ἢ ὠλόλυζον ἐν
ταῖς κοίταις αὐτῶν· ἐπὶ σίτῳ καὶ οἴνῳ κατετέμνοντο. ἐπαιδεύθη-
15 σαν ἐν ἐμοί, 15κἀγὼ κατίσχυσα τοὺς βραχίονας αὐτῶν, καὶ εἰς ἐμὲ
16 ἐλογίσαντο πονηρά. 16ἀπεστράφησαν εἰς οὐθέν, ἐγένοντο ὡς τόξον
ἐντεταμένον· πεσοῦνται ἐν ῥομφαίᾳ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν δι' ἀπαι-
δευσίαν γλώσσης αὐτῶν· οὗτος ὁ φαυλισμὸς αὐτῶν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ.
8 1Εἰς κόλπον αὐτῶν ὡς γῆ, ὡς ἀετὸς ἐπ' οἶκον κυρίου, ἀνθ' ὧν
παρέβησαν τὴν διαθήκην μου καὶ κατὰ τοῦ νόμου μου ἠσέβησαν.
2 2ἐμὲ κεκράξονται Ὁ θεός, ἐγνώκαμέν σε. 3ὅτι Ισραηλ ἀπεστρέψατο
3 4 ἀγαθά, ἐχθρὸν κατεδίωξαν. 4ἑαυτοῖς ἐβασίλευσαν καὶ οὐ δι' ἐμοῦ,
ἦρξαν καὶ οὐκ ἐγνώρισάν μοι· τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον
5 αὐτῶν ἐποίησαν ἑαυτοῖς εἴδωλα, ὅπως ἐξολεθρευθῶσιν. 5ἀπότριψαι
τὸν μόσχον σου, Σαμάρεια· παρωξύνθη ὁ θυμός μου ἐπ' αὐτούς·
6 ἕως τίνος οὐ μὴ δύνωνται καθαρισθῆναι 6ἐν τῷ Ισραηλ; καὶ αὐτὸ
τέκτων ἐποίησεν, καὶ οὐ θεός ἐστιν· διότι πλανῶν ἦν ὁ μόσχος
7 σου, Σαμάρεια. 7ὅτι ἀνεμόφθορα ἔσπειραν, καὶ ἡ καταστροφὴ αὐ-
τῶν ἐκδέξεται αὐτά· δράγμα οὐκ ἔχον ἰσχὺν τοῦ ποιῆσαι ἄλευρον·
8 ἐὰν δὲ καὶ ποιήσῃ, ἀλλότριοι καταφάγονται αὐτό. 8κατεπόθη Ισραηλ,
9 νῦν ἐγένετο ἐν τοῖς ἔθνεσιν ὡς σκεῦος ἄχρηστον. 9ὅτι αὐτοὶ ἀνέ-
βησαν εἰς Ἀσσυρίους· ἀνέθαλεν καθ' ἑαυτὸν Εφραιμ, δῶρα ἠγά-
10 πησαν· 10διὰ τοῦτο παραδοθήσονται ἐν τοῖς ἔθνεσιν. νῦν εἰσδέ-
ξομαι αὐτούς, καὶ κοπάσουσιν μικρὸν τοῦ χρίειν βασιλέα καὶ ἄρ-
11 χοντας. 11ὅτι ἐπλήθυνεν Εφραιμ θυσιαστήρια, εἰς ἁμαρτίας ἐγένοντο
12 αὐτῷ θυσιαστήρια ἠγαπημένα. 12καταγράψω αὐτῷ πλῆθος καὶ τὰ
νόμιμα αὐτοῦ, εἰς ἀλλότρια ἐλογίσθησαν θυσιαστήρια τὰ ἠγαπημένα.
13 13διότι ἐὰν θύσωσιν θυσίαν καὶ φάγωσιν κρέα, κύριος οὐ προσδέ-
ξεται αὐτά· νῦν μνησθήσεται τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ ἐκδικήσει τὰς

9 επεγνω A] επ > BQ*LC* || 15 και > A† || 16 εντεταμ.] ου τεταμ. *L*
8 1 ησεβησαν > B*† || 5 παροξυνθη B* || 7 ανεμοφθορια A† | fin. αυτο] -τα B**C*† || 9 ηγαπησεν A*LC* || 10 παρεδοθησαν AQ*c*† | κοπιασουσιν A* | μικρον > A† || 11 αμαρτιαν AQ | ηγαπημενα] pr. τα AV†: cf. 12 fin. || 12 αυτου] μου B*

ἁμαρτίας αὐτῶν· αὐτοὶ εἰς Αἴγυπτον ἀπέστρεψαν καὶ ἐν Ἀσσυ-
ρίοις ἀκάθαρτα φάγονται. 14καὶ ἐπελάθετο Ισραηλ τοῦ ποιήσαντος 14
αὐτὸν καὶ ᾠκοδόμησαν τεμένη, καὶ Ιουδας ἐπλήθυνεν πόλεις τε-
τειχισμένας· καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς τὰς πόλεις αὐτοῦ, καὶ κατα-
φάγεται τὰ θεμέλια αὐτῶν.
1Μὴ χαῖρε, Ισραηλ, μηδὲ εὐφραίνου καθὼς οἱ λαοί· διότι ἐπόρ- 9
νευσας ἀπὸ τοῦ θεοῦ σου, ἠγάπησας δόματα ἐπὶ πάντα ἅλωνα σί-
του. 2ἅλων καὶ ληνὸς οὐκ ἔγνω αὐτούς, καὶ ὁ οἶνος ἐψεύσατο 2
αὐτούς. 3οὐ κατῴκησαν ἐν τῇ γῇ τοῦ κυρίου· κατῴκησεν Εφραιμ 3
εἰς Αἴγυπτον, καὶ ἐν Ἀσσυρίοις ἀκάθαρτα φάγονται. 4οὐκ ἔσπεισαν 4
τῷ κυρίῳ οἶνον καὶ οὐχ ἥδυναν αὐτῷ· αἱ θυσίαι αὐτῶν ὡς ἄρτος
πένθους αὐτοῖς, πάντες οἱ ἔσθοντες αὐτὰ μιανθήσονται, διότι οἱ
ἄρτοι αὐτῶν ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν οὐκ εἰσελεύσονται εἰς τὸν οἶκον
κυρίου. 5τί ποιήσετε ἐν ἡμέρᾳ πανηγύρεως καὶ ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς 5
τοῦ κυρίου; 6διὰ τοῦτο ἰδοὺ πορεύσονται ἐκ ταλαιπωρίας Αἰγύ- 6
πτου, καὶ ἐκδέξεται αὐτοὺς Μέμφις, καὶ θάψει αὐτοὺς Μαχμας· τὸ
ἀργύριον αὐτῶν ὅλεθρος κληρονομήσει, ἄκανθαι ἐν τοῖς σκηνώ-
μασιν αὐτῶν. 7ἥκασιν αἱ ἡμέραι τῆς ἐκδικήσεως, ἥκασιν αἱ ἡμέραι 7
τῆς ἀνταποδόσεώς σου, καὶ κακωθήσεται Ισραηλ ὥσπερ ὁ προ-
φήτης ὁ παρεξεστηκώς, ἄνθρωπος ὁ πνευματοφόρος· ὑπὸ τοῦ
πλήθους τῶν ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθη μανία σου. 8σκοπὸς Εφραιμ 8
μετὰ θεοῦ· προφήτης, παγὶς σκολιὰ ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ·
μανίαν ἐν οἴκῳ κυρίου κατέπηξαν. 9ἐφθάρησαν κατὰ τὰς ἡμέρας 9
τοῦ βουνοῦ· μνησθήσεται ἀδικίας αὐτοῦ, ἐκδικήσει ἁμαρτίας αὐτοῦ.
10Ὡς σταφυλὴν ἐν ἐρήμῳ εὗρον τὸν Ισραηλ καὶ ὡς σκοπὸν ἐν 10
συκῇ πρόιμον εἶδον πατέρας αὐτῶν· αὐτοὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν
Βεελφεγωρ καὶ ἀπηλλοτριώθησαν εἰς αἰσχύνην, καὶ ἐγένοντο οἱ
ἠγαπημένοι ὡς οἱ ἐβδελυγμένοι. 11Εφραιμ ὡς ὄρνεον ἐξεπετάσθη, 11
αἱ δόξαι αὐτῶν ἐκ τόκων καὶ ὠδίνων καὶ συλλήμψεων· 12διότι 12
καὶ ἐὰν ἐκθρέψωσιν τὰ τέκνα αὐτῶν, ἀτεκνωθήσονται ἐξ ἀνθρώ-
πων· διότι καὶ οὐαὶ αὐτοῖς ἐστιν, σάρξ μου ἐξ αὐτῶν. 13Εφραιμ, 13
ὃν τρόπον εἶδον, εἰς θήραν παρέστησαν τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ Ε-
φραιμ τοῦ ἐξαγαγεῖν εἰς ἀποκέντησιν τὰ τέκνα αὐτοῦ. 14δὸς αὐτοῖς, 14
κύριε· τί δώσεις αὐτοῖς; δὸς αὐτοῖς μήτραν ἀτεκνοῦσαν καὶ μα-
στοὺς ξηρούς. 15πᾶσαι αἱ κακίαι αὐτῶν εἰς Γαλγαλ, ὅτι ἐκεῖ αὐτοὺς 15
ἐμίσησα· διὰ τὰς κακίας τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου

13 αυτοι] + δε A || 14 fin. αυτων] -του A*C*
9 2 ο > A**C* || 3 εις AQ] > B*LC* || 4 ηδυναν] -ναντο A† | τον > A || 5 ημερα bis] -ραις 1° B, 2° A || 6 πορευσονται] σ > B | κληρονομ.] + αυτο B *LC* (in *O* sub ※) | αυτων ult. > B*† || 7 εκδικησ.] + σου A*L* | μανια] μνεια A† || 8 κυριου] θεου B*LC* (+ αυτου *L*†) || 9 αυτου bis] -των B*LC* || 10 πρωιμον AB*c* | οι ηγαπημ. ως οι(>A) εβδελυγμ.] οι εβδελ. ως οι ηγαπ. B*C*(*L* dub.) || 13 ειδον > B† || 14 δος αυτοις 2° > B || 15 εις] εν BQ*LC*

μου ἐκβαλῶ αὐτούς, οὐ μὴ προσθήσω τοῦ ἀγαπῆσαι αὐτούς· πάν-
16 τες οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἀπειθοῦντες. 16 ἐπόνεσεν Εφραιμ, τὰς ῥίζας
αὐτοῦ ἐξηράνθη, καρπὸν οὐκέτι μὴ ἐνέγκῃ· διότι καὶ ἐὰν γεννήσω-
17 σιν, ἀποκτενῶ τὰ ἐπιθυμήματα κοιλίας αὐτῶν. 17 ἀπώσεται αὐτοὺς ὁ
θεός, ὅτι οὐκ εἰσήκουσαν αὐτοῦ, καὶ ἔσονται πλανῆται ἐν τοῖς ἔθνεσιν.
10 1 Ἄμπελος εὐκληματοῦσα Ισραηλ, ὁ καρπὸς αὐτῆς εὐθηνῶν· κατὰ
τὸ πλῆθος τῶν καρπῶν αὐτοῦ ἐπλήθυνεν τὰ θυσιαστήρια, κατὰ τὰ
2 ἀγαθὰ τῆς γῆς αὐτοῦ ᾠκοδόμησεν στήλας. 2 ἐμέρισαν καρδίας αὐ-
τῶν, νῦν ἀφανισθήσονται· αὐτὸς κατασκάψει τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν,
3 ταλαιπωρήσουσιν αἱ στῆλαι αὐτῶν. 3 διότι νῦν ἐροῦσιν Οὐκ ἔστιν
βασιλεὺς ἡμῖν, ὅτι οὐκ ἐφοβήθημεν τὸν κύριον, ὁ δὲ βασιλεὺς τί
4 ποιήσει ἡμῖν; 4 λαλῶν ῥήματα προφάσεις ψευδεῖς διαθήσεται διαθή-
5 κην· ἀνατελεῖ ὡς ἄγρωστις κρίμα ἐπὶ χέρσον ἀγροῦ. 5 τῷ μόσχῳ
τοῦ οἴκου Ων παροικήσουσιν οἱ κατοικοῦντες Σαμάρειαν, ὅτι ἐπέν-
θησεν ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν· καὶ καθὼς παρεπίκραναν αὐτόν,
6 ἐπιχαροῦνται ἐπὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, ὅτι μετῳκίσθη ἀπ' αὐτοῦ. 6 καὶ
αὐτὸν εἰς Ἀσσυρίους δήσαντες ἀπήνεγκαν ξένια τῷ βασιλεῖ Ιαριμ·
ἐν δόματι Εφραιμ δέξεται, καὶ αἰσχυνθήσεται Ισραηλ ἐν τῇ βουλῇ
7 αὐτοῦ. 7 ἀπέρριψεν Σαμάρεια βασιλέα αὐτῆς ὡς φρύγανον ἐπὶ προσ-
8 ώπου ὕδατος. 8 καὶ ἐξαρθήσονται βωμοὶ Ων, ἁμαρτήματα τοῦ Ισ-
ραηλ· ἄκανθαι καὶ τρίβολοι ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν·
καὶ ἐροῦσιν τοῖς ὄρεσιν Καλύψατε ἡμᾶς, καὶ τοῖς βουνοῖς Πέσατε
ἐφ' ἡμᾶς.
9 9 Ἀφ' οὗ οἱ βουνοί, ἥμαρτεν Ισραηλ, ἐκεῖ ἔστησαν· οὐ μὴ κατα-
10 λάβῃ αὐτοὺς ἐν τῷ βουνῷ πόλεμος ἐπὶ τὰ τέκνα ἀδικίας; 10 ἦλθεν
παιδεῦσαι αὐτούς, καὶ συναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς λαοὶ ἐν τῷ παιδεύ-
11 εσθαι αὐτοὺς ἐν ταῖς δυσὶν ἀδικίαις αὐτῶν. 11 Εφραιμ δάμαλις δε-
διδαγμένη ἀγαπᾶν νεῖκος, ἐγὼ δὲ ἐπελεύσομαι ἐπὶ τὸ κάλλιστον τοῦ
τραχήλου αὐτῆς· ἐπιβιβῶ Εφραιμ καὶ παρασιωπήσομαι Ιουδαν, ἐν-
12 ισχύσει αὐτῷ Ιακωβ. 12 σπείρατε ἑαυτοῖς εἰς δικαιοσύνην, τρυγήσατε
εἰς καρπὸν ζωῆς, φωτίσατε ἑαυτοῖς φῶς γνώσεως, ἐκζητήσατε τὸν
13 κύριον ἕως τοῦ ἐλθεῖν γενήματα δικαιοσύνης ὑμῖν. 13 ἵνα τί παρ-
εσιωπήσατε ἀσέβειαν καὶ τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἐτρυγήσατε, ἐφάγετε καρ-
πὸν ψευδῆ; ὅτι ἤλπισας ἐν τοῖς ἅρμασίν σου, ἐν πλήθει δυνάμεώς
14 σου. 14 καὶ ἐξαναστήσεται ἀπώλεια ἐν τῷ λαῷ σου, καὶ πάντα τὰ
περιτετειχισμένα σου οἰχήσεται· ὡς ἄρχων Σαλαμαν ἐκ τοῦ οἴκου

17 πλανηται] pr. ως A†

10 1 αυτης ευθηνων] tr. B*LC* | αυτου 1°] -της BQ, -των A*† | τα 1° > BL C | κατα 2°] pr. και A || 4 ανετελει (sic) A† || 5 οι > B† | οτι 1°] δια τουτο A† | ο AQL] > BC || 7 βασιλεα] pr. τον A | προσωπον A || 8 καλυψατε ... πεσατε(AL -σετε) εφ] tr. A† || 9 τα BQC] > AL || 10 ηλθεν > B† || 11 και AQ] > BLC || 12 τρυγησ.] + εαυτοις A† | υμιν] ημ. B || 13 τοις > A | αρμασιν] αμαρτημασιν B† || 14 οικησεται A†

Ιεροβααλ ἐν ἡμέραις πολέμου μητέρα ἐπὶ τέκνοις ἠδάφισαν. 15 οὕτως 15
ποιήσω ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ισραηλ, ἀπὸ προσώπου κακιῶν ὑμῶν·
ὄρθρου ἀπερρίφησαν, ἀπερρίφη βασιλεὺς Ισραηλ.
1 Διότι νήπιος Ισραηλ, καὶ ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐξ Αἰγύπτου 11
μετεκάλεσα τὰ τέκνα αὐτοῦ. 2 καθὼς μετεκάλεσα αὐτούς, οὕτως 2
ἀπῴχοντο ἐκ προσώπου μου· αὐτοὶ τοῖς Βααλιμ ἔθυον καὶ τοῖς
γλυπτοῖς ἐθυμίων. 3 καὶ ἐγὼ συνεπόδισα τὸν Εφραιμ, ἀνέλαβον αὐ- 3
τὸν ἐπὶ τὸν βραχίονά μου, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ὅτι ἴαμαι αὐτούς. 4 ἐν 4
διαφθορᾷ ἀνθρώπων ἐξέτεινα αὐτοὺς ἐν δεσμοῖς ἀγαπήσεώς μου
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς ῥαπίζων ἄνθρωπος ἐπὶ τὰς σιαγόνας αὐτοῦ·
καὶ ἐπιβλέψομαι πρὸς αὐτόν, δυνήσομαι αὐτῷ. 5 κατῴκησεν Εφραιμ 5
ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ Ασσουρ αὐτὸς βασιλεὺς αὐτοῦ, ὅτι οὐκ ἠθέλησεν
ἐπιστρέψαι. 6 καὶ ἠσθένησεν ῥομφαία ἐν ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καὶ 6
κατέπαυσεν ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ φάγονται ἐκ τῶν διαβουλίων
αὐτῶν. 7 καὶ ὁ λαὸς αὐτοῦ ἐπικρεμάμενος ἐκ τῆς κατοικίας αὐτοῦ, 7
καὶ ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ τίμια αὐτοῦ θυμωθήσεται, καὶ οὐ μὴ ὑψώσῃ
αὐτόν. 8 τί σε διαθῶ, Εφραιμ; ὑπερασπιῶ σου, Ισραηλ; τί σε διαθῶ; 8
ὡς Αδαμα θήσομαί σε καὶ ὡς Σεβωιμ; μετεστράφη ἡ καρδία μου
ἐν τῷ αὐτῷ, συνεταράχθη ἡ μεταμέλειά μου. 9 οὐ μὴ ποιήσω κατὰ 9
τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου, οὐ μὴ ἐγκαταλίπω τοῦ ἐξαλειφθῆναι τὸν
Εφραιμ· διότι θεὸς ἐγώ εἰμι καὶ οὐκ ἄνθρωπος· ἐν σοὶ ἅγιος, καὶ
οὐκ εἰσελεύσομαι εἰς πόλιν. 10 ὀπίσω κυρίου πορεύσομαι· ὡς λέων 10
ἐρεύξεται, ὅτι αὐτὸς ὠρύσεται, καὶ ἐκστήσονται τέκνα ὑδάτων.
11 καὶ ἐκστήσονται ὡς ὄρνεον ἐξ Αἰγύπτου καὶ ὡς περιστερὰ ἐκ γῆς 11
Ἀσσυρίων· καὶ ἀποκαταστήσω αὐτοὺς εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν,
λέγει κύριος.
1 Ἐκύκλωσέν με ἐν ψεύδει Εφραιμ καὶ ἐν ἀσεβείαις οἶκος Ισραηλ 12
καὶ Ιουδα. νῦν ἔγνω αὐτοὺς ὁ θεός, καὶ λαὸς ἅγιος κεκλήσεται
θεοῦ. 2 ὁ δὲ Εφραιμ πονηρὸν πνεῦμα, ἐδίωξεν καύσωνα ὅλην τὴν 2
ἡμέραν· κενὰ καὶ μάταια ἐπλήθυνεν καὶ διαθήκην μετὰ Ἀσσυρίων
διέθετο, καὶ ἔλαιον εἰς Αἴγυπτον ἐνεπορεύετο. 3 καὶ κρίσις τῷ κυρίῳ 3
πρὸς Ιουδαν τοῦ ἐκδικῆσαι τὸν Ιακωβ κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ, καὶ
κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἀνταποδώσει αὐτῷ. 4 ἐν τῇ κοιλίᾳ ἐ- 4
πτέρνισεν τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἐν κόποις αὐτοῦ ἐνίσχυσεν πρὸς
θεὸν 5 καὶ ἐνίσχυσεν μετὰ ἀγγέλου καὶ ἠδυνάσθη· ἔκλαυσαν καὶ 5

14 ιεροβααλ AQc] -βοαμ BQ*, -βοαλ C, αρβεηλ L || 15 κακιων] pr. αδικιας B† | ισραηλ ult.] pr. του A†

11 1 διοτι] οτι B†: sic α′σ′θ′ | ηγαπηκα A || 2 μετεκαλεσα] -σατο A || 4 εσομαι] pr. εγω A† || 7 και ο 2°] ο δε A† || 8 διαθω 1°] -θωμαι B† || 11 και 1° AQL] > BC | εκπτησονται A(B* dub.)

12 1 ασεβειαις A(-ας)QC] ις > BL | οικου A† | κεκλησεται (cf. Exod. 12 16 A. Leu. 13 45)] κληθησεται A, κεκληται L† || 3 ιουδαν] pr. τον A† | ανταποδωσει] αντ > B† || 4 θεον] pr. τον A†

ἐδεήθησάν μου, ἐν τῷ οἴκῳ Ων εὕροσάν με, καὶ ἐκεῖ ἐλαλήθη πρὸς
6 αὐτόν. [6]ὁ δὲ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ἔσται μνημόσυνον
7 αὐτοῦ. [7]καὶ σὺ ἐν θεῷ σου ἐπιστρέψεις· ἔλεον καὶ κρίμα φυλάσ-
σου καὶ ἔγγιζε πρὸς τὸν θεόν σου διὰ παντός.
8 [8]Χανααν ἐν χειρὶ αὐτοῦ ζυγὸς ἀδικίας, καταδυναστεύειν ἠγάπησε.
9 [9]καὶ εἶπεν Εφραιμ Πλὴν πεπλούτηκα, εὕρηκα ἀναψυχὴν ἐμαυτῷ.
πάντες οἱ πόνοι αὐτοῦ οὐχ εὑρεθήσονται αὐτῷ δι' ἀδικίας, ἃς ἥμαρ-
10 τεν. [10]ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
11 ἔτι κατοικιῶ σε ἐν σκηναῖς καθὼς ἡμέρᾳ ἑορτῆς. [11]καὶ λαλήσω
πρὸς προφήτας, καὶ ἐγὼ ὁράσεις ἐπλήθυνα καὶ ἐν χερσὶν προφη-
12 τῶν ὡμοιώθην. [12]εἰ μὴ Γαλααδ ἔστιν· ἄρα ψευδεῖς ἦσαν ἐν Γαλγαλ
ἄρχοντες θυσιάζοντες, καὶ τὰ θυσιαστήρια αὐτῶν ὡς χελῶναι ἐπὶ
13 χέρσον ἀγροῦ. [13]καὶ ἀνεχώρησεν Ιακωβ εἰς πεδίον Συρίας, καὶ ἐδού-
14 λευσεν Ισραηλ ἐν γυναικὶ καὶ ἐν γυναικὶ ἐφυλάξατο. [14]καὶ ἐν προ-
φήτῃ ἀνήγαγεν κύριος τὸν Ισραηλ ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἐν προφήτῃ
15 διεφυλάχθη. [15]ἐθύμωσεν Εφραιμ καὶ παρώργισεν, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ
ἐπ' αὐτὸν ἐκχυθήσεται, καὶ τὸν ὀνειδισμὸν αὐτοῦ ἀνταποδώσει
αὐτῷ κύριος.
13 [1]Κατὰ τὸν λόγον Εφραιμ δικαιώματα αὐτὸς ἔλαβεν ἐν τῷ Ισ-
2 ραηλ καὶ ἔθετο αὐτὰ τῇ Βααλ καὶ ἀπέθανεν. [2]καὶ προσέθετο τοῦ
ἁμαρτάνειν ἔτι, καὶ ἐποίησαν ἑαυτοῖς χώνευμα ἐκ τοῦ ἀργυρίου
αὐτῶν κατ' εἰκόνα εἰδώλων, ἔργα τεκτόνων συντετελεσμένα αὐτοῖς·
3 αὐτοὶ λέγουσιν Θύσατε ἀνθρώπους, μόσχοι γὰρ ἐκλελοίπασιν. [3]διὰ
τοῦτο ἔσονται ὡς νεφέλη πρωινὴ καὶ ὡς δρόσος ὀρθρινὴ πορευο-
μένη, ὥσπερ χνοῦς ἀποφυσώμενος ἀφ' ἅλωνος καὶ ὡς ἀτμὶς ἀπὸ
4 ἀκρίδων. [4]ἐγὼ δὲ κύριος ὁ θεός σου στερεῶν οὐρανὸν καὶ κτίζων
γῆν, οὗ αἱ χεῖρες ἔκτισαν πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, καὶ
οὐ παρέδειξά σοι αὐτὰ τοῦ πορεύεσθαι ὀπίσω αὐτῶν· καὶ ἐγὼ
ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ θεὸν πλὴν ἐμοῦ οὐ γνώσῃ, καὶ
5 σώζων οὐκ ἔστιν πάρεξ ἐμοῦ. [5]ἐγὼ ἐποίμαινόν σε ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν
6 γῇ ἀοικήτῳ [6]κατὰ τὰς νομὰς αὐτῶν. καὶ ἐνεπλήσθησαν εἰς πλη-
σμονήν, καὶ ὑψώθησαν αἱ καρδίαι αὐτῶν· ἕνεκα τούτου ἐπελάθοντό
7 μου. [7]καὶ ἔσομαι αὐτοῖς ὡς πανθὴρ καὶ ὡς πάρδαλις κατὰ τὴν
8 ὁδὸν Ἀσσυρίων· [8]ἀπαντήσομαι αὐτοῖς ὡς ἄρκος ἀπορουμένη καὶ
διαρρήξω συγκλεισμὸν καρδίας αὐτῶν, καὶ καταφάγονται αὐτοὺς
9 ἐκεῖ σκύμνοι δρυμοῦ, θηρία ἀγροῦ διασπάσει αὐτούς. [9]τῇ διαφθορᾷ

5 ων BLC (cf. 4 15)] μου AQ | αυτον AQL] -τους BC || 10 ημερα AQ] -ραι BC, εν -ραις L || 12 γαλγαλ C] γαλααδ BAQ, γαλγαλοις L || 14 εξ AQ] εκ γης BLC

13 2 προσεθετο AQC] -θεντο BLp | ετι A] > BQLC || 3 ωσπερ AQ] ως B LC | χνους] ν > A | απο ακριδων pau.] απο δακρυων B; εκ καπνοδοχης AQ = θ′; απο δακρυων καπνοδοχης C† || 4 στερεων] pr. ο A | ουρανον] pr. τον B† || 6 και 1⁰ > A† || 8 καταφαγ.] κατα > AC

σου, Ισραηλ, τίς βοηθήσει; [10]ποῦ ὁ βασιλεύς σου οὗτος; καὶ διασ- 10
ωσάτω σε ἐν πάσαις ταῖς πόλεσίν σου· κρινάτω σε ὃν εἶπας Δός
μοι βασιλέα καὶ ἄρχοντα. [11]καὶ ἔδωκά σοι βασιλέα ἐν ὀργῇ μου 11
καὶ ἔσχον ἐν τῷ θυμῷ μου [12]συστροφὴν ἀδικίας. Εφραιμ, ἐγκε- 12
κρυμμένη ἡ ἁμαρτία αὐτοῦ. [13]ὠδῖνες ὡς τικτούσης ἥξουσιν αὐτῷ· 13
οὗτος ὁ υἱός σου οὐ φρόνιμος, διότι οὐ μὴ ὑποστῇ ἐν συντριβῇ
τέκνων. [14]ἐκ χειρὸς ᾅδου ῥύσομαι αὐτοὺς καὶ ἐκ θανάτου λυτρώ- 14
σομαι αὐτούς· ποῦ ἡ δίκη σου, θάνατε; ποῦ τὸ κέντρον σου, ᾅδη;
παράκλησις κέκρυπται ἀπὸ ὀφθαλμῶν μου. [15]διότι οὗτος ἀνὰ μέσον 15
ἀδελφῶν διαστελεῖ. ἐπάξει ἄνεμον καύσωνα κύριος ἐκ τῆς ἐρήμου
ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀναξηρανεῖ τὰς φλέβας αὐτοῦ, ἐξερημώσει τὰς πηγὰς
αὐτοῦ· αὐτὸς καταξηρανεῖ τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ
ἐπιθυμητὰ αὐτοῦ. [1]ἀφανισθήσεται Σαμάρεια, ὅτι ἀντέστη πρὸς τὸν 14
θεὸν αὐτῆς· ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται αὐτοί, καὶ τὰ ὑποτίτθια αὐτῶν
ἐδαφισθήσονται, καὶ αἱ ἐν γαστρὶ ἔχουσαι αὐτῶν διαρραγήσονται.
[2]Ἐπιστράφητι, Ισραηλ, πρὸς κύριον τὸν θεόν σου, διότι ἠσθέ- 2
νησας ἐν ταῖς ἀδικίαις σου. [3]λάβετε μεθ' ἑαυτῶν λόγους καὶ ἐπι- 3
στράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν· εἴπατε αὐτῷ ὅπως μὴ λά-
βητε ἀδικίαν καὶ λάβητε ἀγαθά, καὶ ἀνταποδώσομεν καρπὸν χειλέων
ἡμῶν. [4]Ασσουρ οὐ μὴ σώσῃ ἡμᾶς, ἐφ' ἵππον οὐκ ἀναβησόμεθα· 4
οὐκέτι μὴ εἴπωμεν Θεοὶ ἡμῶν, τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ἡμῶν· ὁ
ἐν σοὶ ἐλεήσει ὀρφανόν. [5]ἰάσομαι τὰς κατοικίας αὐτῶν, ἀγαπήσω 5
αὐτοὺς ὁμολόγως, ὅτι ἀπέστρεψεν ἡ ὀργή μου ἀπ' αὐτῶν. [6]ἔσομαι 6
ὡς δρόσος τῷ Ισραηλ, ἀνθήσει ὡς κρίνον καὶ βαλεῖ τὰς ῥίζας
αὐτοῦ ὡς ὁ Λίβανος· [7]πορεύσονται οἱ κλάδοι αὐτοῦ, καὶ ἔσται 7
ὡς ἐλαία κατάκαρπος, καὶ ἡ ὀσφρασία αὐτοῦ ὡς Λιβάνου· [8]ἐπι- 8
στρέψουσιν καὶ καθιοῦνται ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ, ζήσονται καὶ
μεθυσθήσονται σίτῳ· καὶ ἐξανθήσει ὡς ἄμπελος τὸ μνημόσυνον
αὐτοῦ, ὡς οἶνος Λιβάνου. [9]τῷ Εφραιμ, τί αὐτῷ ἔτι καὶ εἰδώλοις; 9
ἐγὼ ἐταπείνωσα αὐτόν, καὶ ἐγὼ κατισχύσω αὐτόν· ἐγὼ ὡς ἄρ-
κευθος πυκάζουσα, ἐξ ἐμοῦ ὁ καρπός σου εὕρηται. [10]τίς σοφὸς 10
καὶ συνήσει ταῦτα; ἢ συνετὸς καὶ ἐπιγνώσεται αὐτά; διότι εὐθεῖαι
αἱ ὁδοὶ τοῦ κυρίου, καὶ δίκαιοι πορεύσονται ἐν αὐταῖς, οἱ δὲ ἀσε-
βεῖς ἀσθενήσουσιν ἐν αὐταῖς.

12 η > A | αμαρτια] αδικ(ε)ια ALp || 13 ως τικτ./ηξ. αυτω] tr. A | ου 1⁰ QcV†] ο rel. || 14 αυτους 1⁰ > B† | και > A | απο] εξ A || 15 διαστελλει A | ανεμον καυσωνα AQL] tr. BC | κυριος/εκ της ερ.] tr. A† | αυτος] ουτος ALC

14 3 λαβητε ult.] -βετε A || 4 σωσει A† | ιππων AL || 5 οτι] διοτι A | αποστρεψω A | η οργη LC] την οργην BAQ | αυτων ult.] -του B† || 6 init.] pr. και A | ο > ALpC || 8 ως paenult. > B*† | το > B† || 9 αυτω ετι] tr. A† | εγω 2⁰ > BC†

Subscr. ωσηε α′ BA: cf. inscr.

ΑΜΩΣ

1 [1]Λόγοι Αμως, οἳ ἐγένοντο ἐν νακκαριμ ἐκ Θεκουε, οὓς
εἶδεν ὑπὲρ Ιερουσαλημ ἐν ἡμέραις Οζιου βασιλέως Ιουδα
καὶ ἐν ἡμέραις Ιεροβοαμ τοῦ Ιωας βασιλέως
Ισραηλ πρὸ δύο ἐτῶν τοῦ σεισμοῦ.

2 [2]Καὶ εἶπεν Κύριος ἐκ Σιων ἐφθέγξατο καὶ ἐξ Ιερουσαλημ ἔδωκεν
φωνὴν αὐτοῦ, καὶ ἐπένθησαν αἱ νομαὶ τῶν ποιμένων, καὶ ἐξηράνθη
ἡ κορυφὴ τοῦ Καρμήλου.

3 [3]Καὶ εἶπεν κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Δαμασκοῦ καὶ ἐπὶ
ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἔπριζον πρίο-
4 σιν σιδηροῖς τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν ἐν Γαλααδ· [4]καὶ ἐξαπο-
στελῶ πῦρ εἰς τὸν οἶκον Αζαηλ, καὶ καταφάγεται θεμέλια υἱοῦ Αδερ·
5 [5]καὶ συντρίψω μοχλοὺς Δαμασκοῦ καὶ ἐξολεθρεύσω κατοικοῦντας
ἐκ πεδίου Ων καὶ κατακόψω φυλὴν ἐξ ἀνδρῶν Χαρραν, καὶ αἰχ-
μαλωτευθήσεται λαὸς Συρίας ἐπίκλητος, λέγει κύριος.

6 [6]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Γάζης καὶ ἐπὶ ταῖς
τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς, ἕνεκεν τοῦ αἰχμαλωτεῦσαι
αὐτοὺς αἰχμαλωσίαν τοῦ Σαλωμων τοῦ συγκλεῖσαι εἰς τὴν Ιδου-
7 μαίαν· [7]καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη Γάζης, καὶ καταφάγεται
8 θεμέλια αὐτῆς· [8]καὶ ἐξολεθρεύσω κατοικοῦντας ἐξ Ἀζώτου, καὶ ἐξαρ-
θήσεται φυλὴ ἐξ Ἀσκαλῶνος, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ακκα-
ρων, καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι τῶν ἀλλοφύλων, λέγει κύριος.

9 [9]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Τύρου καὶ ἐπὶ ταῖς
τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτήν, ἀνθ' ὧν συνέκλεισαν αἰχ-
μαλωσίαν τοῦ Σαλωμων εἰς τὴν Ιδουμαίαν καὶ οὐκ ἐμνήσθησαν
10 διαθήκης ἀδελφῶν· [10]καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη Τύρου, καὶ
καταφάγεται θεμέλια αὐτῆς.

11 [11]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις τῆς Ιδουμαίας
καὶ ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτούς, ἕνεκα τοῦ
διῶξαι αὐτοὺς ἐν ῥομφαίᾳ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἐλυμήνατο μή-
τραν ἐπὶ γῆς καὶ ἥρπασεν εἰς μαρτύριον φρίκην αὐτοῦ καὶ τὸ ὄρ-
12 μημα αὐτοῦ ἐφύλαξεν εἰς νεῖκος· [12]καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ εἰς Θαιμαν,
καὶ καταφάγεται θεμέλια τειχέων αὐτῆς.

13 [13]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Αμμων καὶ

Am.: BA. — de QW*LC* cf. Os.
Inscr. αμως β′ BA: cf. Os. inscr.
1 1 νακκαριμ Ra.] ν > BAQ: post εν; καριαθιαρ(ε)ιμ *LC* | εκ] εν B || 3 των εν γαλααδ BQW] των γαλααδιτων *L*: cf. 13; των γαλααδ A*C* || 5 αιχμαλωτισθησεται AQ || 8 κυριος] + κυριος *C*†: = 𝔐 || 9 ιδουμαιαν] ιουδαιαν B*A†: cf. 11 || 10 θεμελια A] pr. τα BQW*LC*: cf. 2 2 || 11 ιδουμαιας] ιουδαιας A*†: cf. 9 | τον] pr. εκαστος A† | μητραν] μητερα B*C*

ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἀνέσχιζον
τὰς ἐν γαστρὶ ἐχούσας τῶν Γαλααδιτῶν, ὅπως ἐμπλατύνωσιν τὰ
ὅρια αὐτῶν· [14]καὶ ἀνάψω πῦρ ἐπὶ τὰ τείχη Ραββα, καὶ καταφά- 14
γεται θεμέλια αὐτῆς μετὰ κραυγῆς ἐν ἡμέρᾳ πολέμου, καὶ σεισθή-
σεται ἐν ἡμέρᾳ συντελείας αὐτῆς· [15]καὶ πορεύσονται οἱ βασιλεῖς 15
αὐτῆς ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἐπὶ
τὸ αὐτό, λέγει κύριος.

[1]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Μωαβ καὶ ἐπὶ ταῖς 2
τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ' ὧν κατέκαυσαν τὰ
ὀστᾶ βασιλέως τῆς Ιδουμαίας εἰς κονίαν· [2]καὶ ἐξαποστελῶ πῦρ 2
ἐπὶ Μωαβ, καὶ καταφάγεται θεμέλια τῶν πόλεων αὐτῆς, καὶ ἀπο-
θανεῖται ἐν ἀδυναμίᾳ Μωαβ μετὰ κραυγῆς καὶ μετὰ φωνῆς σάλπιγ-
γος· [3]καὶ ἐξολεθρεύσω κριτὴν ἐξ αὐτῆς, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας 3
αὐτῆς ἀποκτενῶ μετ' αὐτοῦ, λέγει κύριος.

[4]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις υἱῶν Ιουδα καὶ 4
ἐπὶ ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἕνεκα τοῦ ἀπώσα-
σθαι αὐτοὺς τὸν νόμον κυρίου καὶ τὰ προστάγματα αὐτοῦ οὐκ ἐφυ-
λάξαντο καὶ ἐπλάνησεν αὐτοὺς τὰ μάταια αὐτῶν, ἃ ἐποίησαν, οἷς
ἐξηκολούθησαν οἱ πατέρες αὐτῶν ὀπίσω αὐτῶν· [5]καὶ ἐξαποστελῶ 5
πῦρ ἐπὶ Ιουδαν, καὶ καταφάγεται θεμέλια Ιερουσαλημ.

[6]Τάδε λέγει κύριος Ἐπὶ ταῖς τρισὶν ἀσεβείαις Ισραηλ καὶ ἐπὶ 6
ταῖς τέσσαρσιν οὐκ ἀποστραφήσομαι αὐτόν, ἀνθ' ὧν ἀπέδοντο
ἀργυρίου δίκαιον καὶ πένητα ἕνεκεν ὑποδημάτων, [7]τὰ πατοῦντα ἐπὶ 7
τὸν χοῦν τῆς γῆς καὶ ἐκονδύλιζον εἰς κεφαλὰς πτωχῶν καὶ ὁδὸν
ταπεινῶν ἐξέκλιναν, καὶ υἱὸς καὶ πατὴρ αὐτοῦ εἰσεπορεύοντο πρὸς
τὴν αὐτὴν παιδίσκην, ὅπως βεβηλώσωσιν τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ αὐτῶν,
[8]καὶ τὰ ἱμάτια αὐτῶν δεσμεύοντες σχοινίοις παραπετάσματα ἐποίουν 8
ἐχόμενα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ οἶνον ἐκ συκοφαντιῶν ἔπινον ἐν τῷ
οἴκῳ τοῦ θεοῦ αὐτῶν. [9]ἐγὼ δὲ ἐξῆρα τὸν Αμορραῖον ἐκ προσώπου 9
αὐτῶν, οὗ ἦν καθὼς ὕψος κέδρου τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ ἰσχυρὸς ἦν
ὡς δρῦς, καὶ ἐξῆρα τὸν καρπὸν αὐτοῦ ἐπάνωθεν καὶ τὰς ῥίζας
αὐτοῦ ὑποκάτωθεν· [10]καὶ ἐγὼ ἀνήγαγον ὑμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ 10
περιήγαγον ὑμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαράκοντα ἔτη τοῦ κατακληρονο-
μῆσαι τὴν γῆν τῶν Αμορραίων· [11]καὶ ἔλαβον ἐκ τῶν υἱῶν ὑμῶν 11
εἰς προφήτας καὶ ἐκ τῶν νεανίσκων ὑμῶν εἰς ἁγιασμόν· μὴ οὐκ
ἔστιν ταῦτα, υἱοὶ Ισραηλ; λέγει κύριος. [12]καὶ ἐποτίζετε τοὺς ἡγια- 12

13 αυτον (cf. 3 2 1. 6)] αυτους A*L*: cf. 6. 11 et 2 4 | fin. εαυτων B || 14 ημερα ult.] -ραις BQ || 15 πορ. οι βασ. αυτης] πορευσεται μελχομ *L*†: ex α′σ′
2 2 θεμελια] pr. τα B: cf. 1 10 | αυτης B*C*] -των A*r*Q, -του *L*† || 3 τους αρχοντας > B† || 4 αυτον B*C*] -τους AQ*L*: cf. 1 13 | κυριου] pr. του BQ | ματαια] αιματα A*† || 7 τα πατουντα] των πατουντων *LC*(†) | βεβηλωσωσιν] -λωσιν BV† || 9 εξηρα 1⁰] εξηγειρα A† | εξηρα 2⁰ *L*] εξηρανα BAQW*C* | απανωθεν A†

σμένους οἶνον καὶ τοῖς προφήταις ἐνετέλλεσθε λέγοντες Οὐ μὴ προ-
13 φητεύσητε. 13διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ κυλίω ὑποκάτω ὑμῶν, ὃν τρόπον
14 κυλίεται ἡ ἅμαξα ἡ γέμουσα καλάμης· 14καὶ ἀπολεῖται φυγὴ ἐκ
δρομέως, καὶ ὁ κραταιὸς οὐ μὴ κρατήσῃ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, καὶ ὁ
15 μαχητὴς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, 15καὶ ὁ τοξότης οὐ μὴ
ὑποστῇ, καὶ ὁ ὀξὺς τοῖς ποσὶν αὐτοῦ οὐ μὴ διασωθῇ, οὐδὲ ὁ ἱπ-
16 πεὺς οὐ μὴ σώσῃ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, 16καὶ εὑρήσει τὴν καρδίαν
αὐτοῦ ἐν δυναστείαις, ὁ γυμνὸς διώξεται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει
κύριος.

3 1Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον, ὃν ἐλάλησεν κύριος ἐφ' ὑμᾶς,
οἶκος Ισραηλ, καὶ κατὰ πάσης φυλῆς, ἧς ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύ-
2 πτου, λέγων 2Πλὴν ὑμᾶς ἔγνων ἐκ πασῶν φυλῶν τῆς γῆς· διὰ
3 τοῦτο ἐκδικήσω ἐφ' ὑμᾶς πάσας τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. 3εἰ πορεύ-
4 σονται δύο ἐπὶ τὸ αὐτὸ καθόλου ἐὰν μὴ γνωρίσωσιν ἑαυτούς; 4εἰ
ἐρεύξεται λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ αὐτοῦ θήραν οὐκ ἔχων; εἰ δώσει
σκύμνος φωνὴν αὐτοῦ ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ καθόλου ἐὰν μὴ ἁρ-
5 πάσῃ τι; 5εἰ πεσεῖται ὄρνεον ἐπὶ τὴν γῆν ἄνευ ἰξευτοῦ; εἰ σχα-
6 σθήσεται παγὶς ἐπὶ τῆς γῆς ἄνευ τοῦ συλλαβεῖν τι; 6εἰ φωνήσει
σάλπιγξ ἐν πόλει καὶ λαὸς οὐ πτοηθήσεται; εἰ ἔσται κακία ἐν πόλει
7 ἣν κύριος οὐκ ἐποίησεν; 7διότι οὐ μὴ ποιήσῃ κύριος ὁ θεὸς πρᾶγ-
μα, ἐὰν μὴ ἀποκαλύψῃ παιδείαν αὐτοῦ πρὸς τοὺς δούλους αὐτοῦ
8 τοὺς προφήτας. 8λέων ἐρεύξεται, καὶ τίς οὐ φοβηθήσεται; κύριος
ὁ θεὸς ἐλάλησεν, καὶ τίς οὐ προφητεύσει;

9 9Ἀπαγγείλατε χώραις ἐν Ἀσσυρίοις καὶ ἐπὶ τὰς χώρας τῆς Αἰ-
γύπτου καὶ εἴπατε Συνάχθητε ἐπὶ τὸ ὄρος Σαμαρείας καὶ ἴδετε θαυ-
μαστὰ πολλὰ ἐν μέσῳ αὐτῆς καὶ τὴν καταδυναστείαν τὴν ἐν αὐτῇ·
10 10καὶ οὐκ ἔγνω ἃ ἔσται ἐναντίον αὐτῆς, λέγει κύριος, οἱ θησαυρί-
11 ζοντες ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐν ταῖς χώραις αὐτῶν. 11διὰ τοῦτο
τάδε λέγει κύριος ὁ θεός Τύρος, κυκλόθεν ἡ γῆ σου ἐρημωθήσεται,
καὶ κατάξει ἐκ σοῦ ἰσχύν σου, καὶ διαρπαγήσονται αἱ χῶραί σου.
12 12τάδε λέγει κύριος Ὃν τρόπον ὅταν ἐκσπάσῃ ὁ ποιμὴν ἐκ στό-
ματος τοῦ λέοντος δύο σκέλη ἢ λοβὸν ὠτίου, οὕτως ἐκσπασθήσον-
ται οἱ υἱοὶ Ισραηλ οἱ κατοικοῦντες ἐν Σαμαρείᾳ κατέναντι φυλῆς
13 καὶ ἐν Δαμασκῷ ἱερεῖς. 13ἀκούσατε καὶ ἐπιμαρτύρασθε τῷ οἴκῳ
14 Ιακωβ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, 14διότι ἐν τῇ ἡμέρᾳ,

13 κυλιω] κωλυω A† || 14 ου ult. — fin. > A^{r}† | σωση] -σει BQ: item B in 15 || 16 ευρησει AQW(uid.)] ο κραταιος ου μη ευρη *L*, pr. ο κραταιος ου μη B† (B^{c} om. ου μη)

3 2 φυλων της γης mu.] pr. των AQ*C*, της > B† || 5 την γην] της γης A || 6 ου] + μη B† || 7 ποιησει BQ | αυτου 1° > BW† || 9 της αιγυπτου] της > A†, εν γη αιγυπτου *L*†, εν γη αιγυπτω *C* | την paenult. > B, την paenult. et ult. > *LC* || 10 εναντιον αυτης] εν αυτη A† || 12 φυλης] pr. της BV† | ιερεις: cf. Thack. p. 37 inf.

ὅταν ἐκδικῶ ἀσεβείας τοῦ Ισραηλ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ
θυσιαστήρια Βαιθηλ, καὶ κατασκαφήσεται τὰ κέρατα τοῦ θυσιαστη-
ρίου καὶ πεσοῦνται ἐπὶ τὴν γῆν· 15συγχεῶ καὶ πατάξω τὸν οἶκον 15
τὸν περίπτερον ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν θερινόν, καὶ ἀπολοῦνται οἶκοι
ἐλεφάντινοι, καὶ προστεθήσονται οἶκοι ἕτεροι πολλοί, λέγει κύριος.

1Ἀκούσατε τὸν λόγον τοῦτον, δαμάλεις τῆς Βασανίτιδος αἱ ἐν 4
τῷ ὄρει τῆς Σαμαρείας αἱ καταδυναστεύουσαι πτωχοὺς καὶ κατα-
πατοῦσαι πένητας αἱ λέγουσαι τοῖς κυρίοις αὐτῶν Ἐπίδοτε ἡμῖν
ὅπως πίωμεν· 2ὀμνύει κύριος κατὰ τῶν ἁγίων αὐτοῦ Διότι ἰδοὺ 2
ἡμέραι ἔρχονται ἐφ' ὑμᾶς, καὶ λήμψονται ὑμᾶς ἐν ὅπλοις, καὶ τοὺς
μεθ' ὑμῶν εἰς λέβητας ὑποκαιομένους ἐμβαλοῦσιν ἔμπυροι λοιμοί,
3καὶ ἐξενεχθήσεσθε γυμναὶ κατέναντι ἀλλήλων καὶ ἀπορριφήσεσθε 3
εἰς τὸ ὄρος τὸ Ρεμμαν, λέγει κύριος ὁ θεός.

4Εἰσήλθατε εἰς Βαιθηλ καὶ ἠνομήσατε καὶ εἰς Γαλγαλα ἐπληθύ- 4
νατε τοῦ ἀσεβῆσαι καὶ ἠνέγκατε εἰς τὸ πρωὶ θυσίας ὑμῶν, εἰς τὴν
τριημερίαν τὰ ἐπιδέκατα ὑμῶν· 5καὶ ἀνέγνωσαν ἔξω νόμον καὶ 5
ἐπεκαλέσαντο ὁμολογίας· ἀπαγγείλατε ὅτι ταῦτα ἠγάπησαν οἱ υἱοὶ
Ισραηλ, λέγει κύριος ὁ θεός. 6καὶ ἐγὼ δώσω ὑμῖν γομφιασμὸν 6
ὀδόντων ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν ὑμῶν καὶ ἔνδειαν ἄρτων ἐν πᾶσι
τοῖς τόποις ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρός με, λέγει κύριος.
7καὶ ἐγὼ ἀνέσχον ἐξ ὑμῶν τὸν ὑετὸν πρὸ τριῶν μηνῶν τοῦ τρυ- 7
γητοῦ· καὶ βρέξω ἐπὶ πόλιν μίαν, ἐπὶ δὲ πόλιν μίαν οὐ βρέξω· μερὶς
μία βραχήσεται, καὶ μερίς, ἐφ' ἣν οὐ βρέξω ἐπ' αὐτήν, ξηρανθήσεται·
8καὶ συναθροισθήσονται δύο καὶ τρεῖς πόλεις εἰς πόλιν μίαν τοῦ 8
πιεῖν ὕδωρ καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν· καὶ οὐκ ἐπεστρέψατε πρός με,
λέγει κύριος. 9ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν πυρώσει καὶ ἐν ἰκτέρῳ· ἐπληθύνατε 9
κήπους ὑμῶν, ἀμπελῶνας ὑμῶν καὶ συκῶνας ὑμῶν καὶ ἐλαιῶνας
ὑμῶν κατέφαγεν ἡ κάμπη· καὶ οὐδ' ὡς ἐπεστρέψατε πρός με, λέγει
κύριος. 10ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς θάνατον ἐν ὁδῷ Αἰγύπτου καὶ ἀπ- 10
έκτεινα ἐν ῥομφαίᾳ τοὺς νεανίσκους ὑμῶν μετὰ αἰχμαλωσίας ἵππων
σου καὶ ἀνήγαγον ἐν πυρὶ τὰς παρεμβολὰς ὑμῶν ἐν τῇ ὀργῇ μου·
καὶ οὐδ' ὡς ἐπεστρέψατε πρός με, λέγει κύριος. 11κατέστρεψα ὑμᾶς, 11
καθὼς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σοδομα καὶ Γομορρα, καὶ ἐγένεσθε ὡς
δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός· καὶ οὐδ' ὡς ἐπεστρέψατε πρός με,

14 εκδικω BW*L*] εκδικησω AQ*C* | ασεβειαν A† || 15 οικοι ετεροι] tr. B | κυριος > B†

4 1 πτωχους ... πενητας BW*LC*] tr. AQ || 2 διοτι] οτι A | υποκαιομ. εμβαλ. > AQ || 3 ρεμμαν AQ] ραμμαν W, ρομμαν B†, αρμανα *L*, ερμωνα *C*† | ο θεος > B*LC* || 4 ηνομησ. AQ*L*] ησεβησ. B*C* || 5 απαγγ.] αναγγ. B*C* || 6 πασι τοις τοποις] πασαις ταις πολεσιν A† || 7 επ αυτην AQ] > BW*LC* || 8 δυο] + πολεις A† | και ουκ (cf. 6)] και ουδ ως AQ: cf. 9. 10. 11 | επεστρεψατε (cf. 6. 9. 10. 11)] επεστραφητε B*LC* || 10 μου AQ*L*] υμων BW*C*

12 λέγει κύριος. 12διὰ τοῦτο οὕτως ποιήσω σοι, Ισραηλ· πλὴν ὅτι
οὕτως ποιήσω σοι, ἑτοιμάζου τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸν θεόν σου, Ισραηλ.
13 13διότι ἰδοὺ ἐγὼ στερεῶν βροντὴν καὶ κτίζων πνεῦμα καὶ ἀπαγ-
γέλλων εἰς ἀνθρώπους τὸν χριστὸν αὐτοῦ, ποιῶν ὄρθρον καὶ ὁμί-
χλην καὶ ἐπιβαίνων ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς· κύριος ὁ θεὸς ὁ παντο-
κράτωρ ὄνομα αὐτῷ.
5 1Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου τοῦτον, ὃν ἐγὼ λαμβάνω ἐφ' ὑμᾶς
2 θρῆνον, οἶκος Ισραηλ 2Ἔπεσεν οὐκέτι μὴ προσθῇ τοῦ ἀναστῆναι
παρθένος τοῦ Ισραηλ· ἔσφαλεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ
3 ἀναστήσων αὐτήν. 3διότι τάδε λέγει κύριος κύριος Ἡ πόλις, ἐξ ἧς
ἐξεπορεύοντο χίλιοι, ὑπολειφθήσονται ἑκατόν, καὶ ἐξ ἧς ἐξεπορεύοντο
4 ἑκατόν, ὑπολειφθήσονται δέκα τῷ οἴκῳ Ισραηλ. 4διότι τάδε λέγει
5 κύριος πρὸς τὸν οἶκον Ισραηλ Ἐκζητήσατέ με καὶ ζήσεσθε· 5καὶ
μὴ ἐκζητεῖτε Βαιθηλ καὶ εἰς Γαλγαλα μὴ εἰσπορεύεσθε καὶ ἐπὶ τὸ
φρέαρ τοῦ ὅρκου μὴ διαβαίνετε, ὅτι Γαλγαλα αἰχμαλωτευομένη αἰχ-
6 μαλωτευθήσεται, καὶ Βαιθηλ ἔσται ὡς οὐχ ὑπάρχουσα· 6ἐκζητήσατε
τὸν κύριον καὶ ζήσατε, ὅπως μὴ ἀναλάμψῃ ὡς πῦρ ὁ οἶκος Ιωσηφ,
καὶ καταφάγεται αὐτόν, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων τῷ οἴκῳ Ισραηλ.
7 7κύριος ὁ ποιῶν εἰς ὕψος κρίμα καὶ δικαιοσύνην εἰς γῆν ἔθηκεν,
8 8ποιῶν πάντα καὶ μετασκευάζων καὶ ἐκτρέπων εἰς τὸ πρωὶ σκιὰν
θανάτου καὶ ἡμέραν εἰς νύκτα συσκοτάζων, ὁ προσκαλούμενος τὸ
ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, κύ-
9 ριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ· 9ὁ διαιρῶν συντριμμὸν
10 ἐπ' ἰσχὺν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπὶ ὀχύρωμα ἐπάγων. 10ἐμίσησαν ἐν
11 πύλαις ἐλέγχοντα καὶ λόγον ὅσιον ἐβδελύξαντο. 11διὰ τοῦτο ἀνθ'
ὧν κατεκονδυλίζετε πτωχοὺς καὶ δῶρα ἐκλεκτὰ ἐδέξασθε παρ' αὐ-
τῶν, οἴκους ξυστοὺς ᾠκοδομήσατε καὶ οὐ μὴ κατοικήσητε ἐν αὐτοῖς,
ἀμπελῶνας ἐπιθυμητοὺς ἐφυτεύσατε καὶ οὐ μὴ πίητε τὸν οἶνον ἐξ
12 αὐτῶν. 12ὅτι ἔγνων πολλὰς ἀσεβείας ὑμῶν, καὶ ἰσχυραὶ αἱ ἁμαρτίαι
ὑμῶν, καταπατοῦντες δίκαιον, λαμβάνοντες ἀλλάγματα καὶ πένητας
13 ἐν πύλαις ἐκκλίνοντες. 13διὰ τοῦτο ὁ συνίων ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ

13 ιδου εγω > B*†, εγω > *LpC* | ποιων] pr. ο B† | και ult. > B†
5 2 προσθη] -θησει(uel -ση) B*C*: cf. 7 8 | αυτης] -του B†, > A† || 3 διοτι] δια τουτο B† | εξεπορευοντο bis] εξ > A*C* || 5 διαβαινετε B*LC*] αναβ. AQW || 6 ζησατε] ζητε B*†, ζησετε A, ζησεσθε *L* | καταφαγη B*LC* || 7 κυριος Q*L*] + ο θεος A†, > B*C* || 8 ποιων AQW] pr. ο B*LC* | θανατου W*LC*] > BAQ | προσωπου AQ*L*] -πον B*C* | ο θεος ο παντοκρατωρ (cf. 27 4 13 etc.)] > B || 9 ο > A† || 11 κατεκονδυλιζετε *L* = 𝔐] -ζον BAQW*C*: ex 27 | πτωχους B*C*] εις κεφαλας πτωχων AQW: ex 27; πτωχον *L* = 𝔐 (*L*† etiam αυτου = 𝔐 pro αυτων 1⁰) | ξυστους AQ*C*] ξεστ. B*L* | οικοδομησετε A*L* | αμπ. επιθ. εφυτευσατε B*LC*] και αμπ. επιθ. φυτευσετε AQW | εξ BQW] > A*LC* || 12 καταπατουντες] -τουσαι BW: ex 4 1? uel ad αμαρτιαι praec. adapt.? | αλλαγματα] pr. αντ B

σιωπήσεται, ὅτι καιρὸς πονηρός ἐστιν. 14ἐκζητήσατε τὸ καλὸν καὶ 14
μὴ τὸ πονηρόν, ὅπως ζήσητε· καὶ ἔσται οὕτως μεθ' ὑμῶν κύριος
ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὃν τρόπον εἴπατε 15Μεμισήκαμεν τὰ πονηρὰ 15
καὶ ἠγαπήκαμεν τὰ καλά· καὶ ἀποκαταστήσατε ἐν πύλαις κρίμα,
ὅπως ἐλεήσῃ κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ τοὺς περιλοίπους τοῦ
Ιωσηφ. 16διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ Ἐν 16
πάσαις πλατείαις κοπετός, καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς ῥηθήσεται Οὐαὶ
οὐαί· κληθήσεται γεωργὸς εἰς πένθος καὶ κοπετὸν καὶ εἰς εἰδότας
θρῆνον, 17καὶ ἐν πάσαις ὁδοῖς κοπετός, διότι διελεύσομαι διὰ μέσου 17
σου, εἶπεν κύριος.
18Οὐαὶ οἱ ἐπιθυμοῦντες τὴν ἡμέραν κυρίου· ἵνα τί αὕτη ὑμῖν ἡ 18
ἡμέρα τοῦ κυρίου; καὶ αὐτὴ ἐστιν σκότος καὶ οὐ φῶς, 19ὃν τρό- 19
πον ὅταν φύγῃ ἄνθρωπος ἐκ προσώπου τοῦ λέοντος καὶ ἐμπέσῃ
αὐτῷ ἡ ἄρκος, καὶ εἰσπηδήσῃ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ ἀπερείσηται
τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ δάκῃ αὐτὸν ὁ ὄφις. 20οὐχὶ 20
σκότος ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου καὶ οὐ φῶς; καὶ γνόφος οὐκ ἔχων
φέγγος αὐτῇ. 21μεμίσηκα ἀπῶσμαι ἑορτὰς ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ὀσφρανθῶ 21
ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ὑμῶν· 22διότι καὶ ἐὰν ἐνέγκητέ μοι ὁλοκαυ- 22
τώματα καὶ θυσίας ὑμῶν, οὐ προσδέξομαι αὐτά, καὶ σωτηρίου
ἐπιφανείας ὑμῶν οὐκ ἐπιβλέψομαι. 23μετάστησον ἀπ' ἐμοῦ ἦχον 23
ᾠδῶν σου, καὶ ψαλμὸν ὀργάνων σου οὐκ ἀκούσομαι· 24καὶ κυλι- 24
σθήσεται ὡς ὕδωρ κρίμα καὶ δικαιοσύνη ὡς χειμάρρους ἄβατος.
25μὴ σφάγια καὶ θυσίας προσηνέγκατέ μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ τεσσαρά- 25
κοντα ἔτη, οἶκος Ισραηλ; 26καὶ ἀνελάβετε τὴν σκηνὴν τοῦ Μολοχ 26
καὶ τὸ ἄστρον τοῦ θεοῦ ὑμῶν Ραιφαν, τοὺς τύπους αὐτῶν, οὓς
ἐποιήσατε ἑαυτοῖς. 27καὶ μετοικιῶ ὑμᾶς ἐπέκεινα Δαμασκοῦ, λέγει 27
κύριος, ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ.
1Οὐαὶ τοῖς ἐξουθενοῦσιν Σιων καὶ τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ τὸ ὄρος 6
Σαμαρείας· ἀπετρύγησαν ἀρχὰς ἐθνῶν, καὶ εἰσῆλθον αὐτοί. οἶκος
τοῦ Ισραηλ, 2διάβητε πάντες καὶ ἴδετε καὶ διέλθατε ἐκεῖθεν εἰς 2
Εμαθ Ραββα καὶ κατάβητε ἐκεῖθεν εἰς Γεθ ἀλλοφύλων, τὰς κρατί-
στας ἐκ πασῶν τῶν βασιλειῶν τούτων, εἰ πλέονα τὰ ὅρια αὐτῶν
ἐστιν τῶν ὑμετέρων ὁρίων. 3οἱ ἐρχόμενοι εἰς ἡμέραν κακήν, οἱ ἐγ- 3

13 πονηρων B† || 14 το 2⁰ > B† || 15 το πονηρον et το καλον A† || 16 πασαις bis] 1⁰ + ταις B*L*, 2⁰ + ταις B | ειδοτας] ιδοντας A† || 17 διελευσομαι] δι > B, επελ. A† || 19 οταν AW] εαν BQ*LC* | φυγη] pr. εκ A*L* | απερεισηται BW*L*] -ση AQ*C* | επι] εις Q, προς A† | ο οφις *L*] ο > BAQW*C* || 21 οσφρανθω] + θυσιας BA || 22 και 1⁰ AQW] > B*LC* | ολοκαυτ.] pr. τα A† | αυτα AQ] > B*LC* | σωτηριου] -ους B† || 25 εν τη ερημω > W | τεσσ. ετη / οικ. ισρ.] tr. A(†) | fin.] + λεγει κυριος AQ || 26 αυτων BW] > AQ*LC*

6 2 εμαθ] αιμαθ A*L*, ημαθ W, μαθ Q†, sed in 14 etiam AWQ εμαθ | βασιλεων A† || 3 ερχομενοι] ευχ. AQ

4 γίζοντες καὶ ἐφαπτόμενοι σαββάτων ψευδῶν, 4 οἱ καθεύδοντες ἐπὶ
κλινῶν ἐλεφαντίνων καὶ κατασπαταλῶντες ἐπὶ ταῖς στρωμναῖς αὐ-
τῶν καὶ ἔσθοντες ἐρίφους ἐκ ποιμνίων καὶ μοσχάρια ἐκ μέσου
5 βουκολίων γαλαθηνά, 5 οἱ ἐπικροτοῦντες πρὸς τὴν φωνὴν τῶν ὀρ-
6 γάνων ὡς ἑστῶτα ἐλογίσαντο καὶ οὐχ ὡς φεύγοντα· 6 οἱ πίνοντες
τὸν διυλισμένον οἶνον καὶ τὰ πρῶτα μύρα χριόμενοι καὶ οὐκ ἔπα-
7 σχον οὐδὲν ἐπὶ τῇ συντριβῇ Ιωσηφ. 7 διὰ τοῦτο νῦν αἰχμάλωτοι
ἔσονται ἀπ' ἀρχῆς δυναστῶν, καὶ ἐξαρθήσεται χρεμετισμὸς ἵππων
8 ἐξ Εφραιμ. 8 ὅτι ὤμοσεν κύριος καθ' ἑαυτοῦ Διότι βδελύσσομαι
ἐγὼ πᾶσαν τὴν ὕβριν Ιακωβ καὶ τὰς χώρας αὐτοῦ μεμίσηκα, καὶ
9 ἐξαρῶ πόλιν σὺν πᾶσιν τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν· 9 καὶ ἔσται ἐὰν
ὑπολειφθῶσιν δέκα ἄνδρες ἐν οἰκίᾳ μιᾷ, καὶ ἀποθανοῦνται, καὶ ὑπο-
10 λειφθήσονται οἱ κατάλοιποι, 10 καὶ λήμψονται οἱ οἰκεῖοι αὐτῶν καὶ
παραβιῶνται τοῦ ἐξενέγκαι τὰ ὀστᾶ αὐτῶν ἐκ τοῦ οἴκου· καὶ ἐρεῖ
τοῖς προεστηκόσι τῆς οἰκίας Εἰ ἔτι ὑπάρχει παρὰ σοί; καὶ ἐρεῖ
Οὐκέτι· καὶ ἐρεῖ Σίγα, ἕνεκα τοῦ μὴ ὀνομάσαι τὸ ὄνομα κυρίου.
11 11 διότι ἰδοὺ κύριος ἐντέλλεται καὶ πατάξει τὸν οἶκον τὸν μέγαν
12 θλάσμασιν καὶ τὸν οἶκον τὸν μικρὸν ῥάγμασιν. 12 εἰ διώξονται ἐν
πέτραις ἵπποι; εἰ παρασιωπήσονται ἐν θηλείαις; ὅτι ὑμεῖς ἐξεστρέ-
13 ψατε εἰς θυμὸν κρίμα καὶ καρπὸν δικαιοσύνης εἰς πικρίαν, 13 οἱ
εὐφραινόμενοι ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ, οἱ λέγοντες Οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι ἡμῶν
14 ἔσχομεν κέρατα; 14 διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπεγείρω ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος τοῦ
Ισραηλ, ἔθνος, καὶ ἐκθλίψουσιν ὑμᾶς τοῦ μὴ εἰσελθεῖν εἰς Εμαθ
καὶ ἕως τοῦ χειμάρρου τῶν δυσμῶν.

7 1 Οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἐπιγονὴ ἀκρίδων ἐρχομένη
2 ἑωθινή, καὶ ἰδοὺ βροῦχος εἷς Γωγ ὁ βασιλεύς. 2 καὶ ἔσται ἐὰν συν-
τελέσῃ τοῦ καταφαγεῖν τὸν χόρτον τῆς γῆς, καὶ εἶπα Κύριε κύριε,
3 ἵλεως γενοῦ· τίς ἀναστήσει τὸν Ιακωβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστιν· 3 με-
τανόησον, κύριε, ἐπὶ τούτῳ. Καὶ τοῦτο οὐκ ἔσται, λέγει κύριος.
4 4 Οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἐκάλεσεν τὴν δίκην ἐν πυρὶ
κύριος, καὶ κατέφαγε τὴν ἄβυσσον τὴν πολλὴν καὶ κατέφαγεν τὴν
5 μερίδα. 5 καὶ εἶπα Κύριε κύριε, κόπασον δή· τίς ἀναστήσει τὸν
6 Ιακωβ; ὅτι ὀλιγοστός ἐστιν· 6 μετανόησον, κύριε, ἐπὶ τούτῳ. Καὶ
τοῦτο οὐ μὴ γένηται, λέγει κύριος.

4 μεσου > A || 5 εστωτα] εστηκοτα BV† || 8 οτι] διοτι W† | διοτι] οτι A | αυτου] -των A || 9 ανδρες > BVW† | και 2° > AL || 10 οι οικειοι] + οι B† | παραβιωνται] οι παραβιωται A || 11 ραγμασιν BQ] ρηγμ. ALC || 12 υμεις AQW(uid.)] > BLC || 14 οικος του ισρ. AQW(cf. 1)] του > BLC: cf. 3 1 5 1. 25 etc. | εθνος] + λεγει κυριος των δυναμεων BV†, pr. ※λεγει κυριος ο θεος των δυναμεων O, pr. φησι κυριος ο θεος στρατιων LC | εως] ως B†
7 1 κυριος] + ο θεος BV†, + κυριος C†: cf. 4 (bis). 6 || 4 κυριος 1°] + ο θεος A, + κυριος C†: cf. 1 | κυριος 2°] + ο θεος L, + κυριος C†: cf. 1 | fin.] + κυριου B || 5 κυριε 2° > B || 6 κυριος] + ο θεος L†, + κυριος C†: cf. 1

7 Οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἑστηκὼς ἐπὶ τείχους 7
ἀδαμαντίνου, καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀδάμας. 8 καὶ εἶπεν κύριος πρός 8
με Τί σὺ ὁρᾷς, Αμως; καὶ εἶπα Ἀδάμαντα. καὶ εἶπεν κύριος πρός
με Ἰδοὺ ἐγὼ ἐντάσσω ἀδάμαντα ἐν μέσῳ λαοῦ μου Ισραηλ, οὐκ-
έτι μὴ προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν· 9 καὶ ἀφανισθήσονται βωμοὶ 9
τοῦ γέλωτος, καὶ αἱ τελεταὶ τοῦ Ισραηλ ἐξερημωθήσονται, καὶ ἀνα-
στήσομαι ἐπὶ τὸν οἶκον Ιεροβοαμ ἐν ῥομφαίᾳ.

10 Καὶ ἐξαπέστειλεν Αμασιας ὁ ἱερεὺς Βαιθηλ πρὸς Ιεροβοαμ βασι- 10
λέα Ισραηλ λέγων Συστροφὰς ποιεῖται κατὰ σοῦ Αμως ἐν μέσῳ
οἴκου Ισραηλ· οὐ μὴ δύνηται ἡ γῆ ὑπενεγκεῖν ἅπαντας τοὺς λό-
γους αὐτοῦ· 11 διότι τάδε λέγει Αμως Ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει Ιε- 11
ροβοαμ, ὁ δὲ Ισραηλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ.
12 καὶ εἶπεν Αμασιας πρὸς Αμως Ὁ ὁρῶν, βάδιζε ἐκχώρησον εἰς 12
γῆν Ιουδα καὶ ἐκεῖ καταβίου καὶ ἐκεῖ προφητεύσεις· 13 εἰς δὲ Βαι- 13
θηλ οὐκέτι μὴ προσθῇς τοῦ προφητεῦσαι, ὅτι ἁγίασμα βασιλέως
ἐστὶν καὶ οἶκος βασιλείας ἐστίν. 14 καὶ ἀπεκρίθη Αμως καὶ εἶπεν 14
πρὸς Αμασιαν Οὐκ ἤμην προφήτης ἐγὼ οὐδὲ υἱὸς προφήτου, ἀλλ'
ἢ αἰπόλος ἤμην καὶ κνίζων συκάμινα· 15 καὶ ἀνέλαβέν με κύριος 15
ἐκ τῶν προβάτων, καὶ εἶπεν κύριος πρός με Βάδιζε προφήτευσον
ἐπὶ τὸν λαόν μου Ισραηλ. 16 καὶ νῦν ἄκουε λόγον κυρίου Σὺ λέγεις 16
Μὴ προφήτευε ἐπὶ τὸν Ισραηλ καὶ οὐ μὴ ὀχλαγωγήσῃς ἐπὶ τὸν
οἶκον Ιακωβ· 17 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἡ γυνή σου ἐν τῇ 17
πόλει πορνεύσει, καὶ οἱ υἱοί σου καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐν ῥομφαίᾳ
πεσοῦνται, καὶ ἡ γῆ σου ἐν σχοινίῳ καταμετρηθήσεται, καὶ σὺ ἐν
γῇ ἀκαθάρτῳ τελευτήσεις, ὁ δὲ Ισραηλ αἰχμάλωτος ἀχθήσεται ἀπὸ
τῆς γῆς αὐτοῦ.

1 Οὕτως ἔδειξέν μοι κύριος καὶ ἰδοὺ ἄγγος ἰξευτοῦ. 2 καὶ εἶπεν 8
Τί σὺ βλέπεις, Αμως; καὶ εἶπα Ἄγγος ἰξευτοῦ. καὶ εἶπεν κύριος
πρός με Ἥκει τὸ πέρας ἐπὶ τὸν λαόν μου Ισραηλ, οὐκέτι μὴ
προσθῶ τοῦ παρελθεῖν αὐτόν· 3 καὶ ὀλολύξει τὰ φατνώματα τοῦ 3
ναοῦ· ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, πολὺς ὁ πεπτωκὼς ἐν
παντὶ τόπῳ, ἐπιρρίψω σιωπήν.

4 Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, οἱ ἐκτρίβοντες εἰς τὸ πρωὶ πένητα καὶ 4

7 ανηρ > BQ || 8 εν μεσω] εις μεσον AQ | προσθω] -θησω AQ: cf. 13 5 2 || 9 εξερημωθ. AW] εξ > BQLC, pr. και W† || 10 δυνηται] γεν. A† | απαντας AQW] παντας BLC || 12 εκχωρησον] + συ BC, pr. συ L† || 13 δε > A | ουκετι μη προσθης AQW] ουκετι προσθησεις BLC: cf. 8 8 2 || 14 και ult. BW] > AQLC || 15 προβατων] προφητων B† | ισραηλ] pr. τον A || 16 οχλαγωγησης] -σεις Br, -γωγει L†
8 1 κυριος] + κυριος BC | ιξευτου ⌒ 2 ιξευτου WC || 2 βλεπεις] ορας A | ουκετι μη προσθω] ου προσθησω ετι BC: cf. 7 13 || 3 εκεινη / τη ημ. BWL] tr. AQC: cf. Os. 2 18 | κυριος] + κυριος BVC†: cf. 9 || 4 και > A†

καταδυναστεύοντες πτωχοὺς ἀπὸ τῆς γῆς, 5 οἱ λέγοντες Πότε διελεύσεται ὁ μὴν καὶ ἐμπολήσομεν καὶ τὰ σάββατα καὶ ἀνοίξομεν θησαυροὺς τοῦ ποιῆσαι μικρὸν μέτρον καὶ τοῦ μεγαλῦναι στάθμια καὶ ποιῆσαι ζυγὸν ἄδικον 6 τοῦ κτᾶσθαι ἐν ἀργυρίῳ πτωχοὺς καὶ ταπεινὸν ἀντὶ ὑποδημάτων καὶ ἀπὸ παντὸς γενήματος ἐμπορευσόμεθα; 7 ὀμνύει κύριος καθ' ὑπερηφανίας Ιακωβ Εἰ ἐπιλησθήσεται εἰς νεῖκος πάντα τὰ ἔργα ὑμῶν. 8 καὶ ἐπὶ τούτοις οὐ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ πενθήσει πᾶς ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ, καὶ ἀναβήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου. 9 καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος ὁ θεός, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος μεσημβρίας, καὶ συσκοτάσει ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ἡμέρᾳ τὸ φῶς· 10 καὶ μεταστρέψω τὰς ἑορτὰς ὑμῶν εἰς πένθος καὶ πάσας τὰς ᾠδὰς ὑμῶν εἰς θρῆνον καὶ ἀναβιβῶ ἐπὶ πᾶσαν ὀσφὺν σάκκον καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα καὶ θήσομαι αὐτὸν ὡς πένθος ἀγαπητοῦ καὶ τοὺς μετ' αὐτοῦ ὡς ἡμέραν ὀδύνης. 11 ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐξαποστελῶ λιμὸν ἐπὶ τὴν γῆν, οὐ λιμὸν ἄρτου οὐδὲ δίψαν ὕδατος, ἀλλὰ λιμὸν τοῦ ἀκοῦσαι λόγον κυρίου· 12 12 καὶ σαλευθήσονται ὕδατα ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ βορρᾶ ἕως ἀνατολῶν περιδραμοῦνται ζητοῦντες τὸν λόγον κυρίου καὶ οὐ μὴ εὕρωσιν. 13 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκλείψουσιν αἱ παρθένοι αἱ καλαὶ καὶ οἱ νεανίσκοι ἐν δίψει 14 οἱ ὀμνύοντες κατὰ τοῦ ἰλασμοῦ Σαμαρείας καὶ οἱ λέγοντες Ζῇ ὁ θεός σου, Δαν, καὶ Ζῇ ὁ θεός σου, Βηρσαβεε· καὶ πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ ἀναστῶσιν ἔτι.

9 1 Εἶδον τὸν κύριον ἐφεστῶτα ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου, καὶ εἶπεν Πάταξον ἐπὶ τὸ ἱλαστήριον καὶ σεισθήσεται τὰ πρόπυλα καὶ διάκοψον εἰς κεφαλὰς πάντων· καὶ τοὺς καταλοίπους αὐτῶν ἐν ῥομφαίᾳ ἀποκτενῶ, οὐ μὴ διαφύγῃ ἐξ αὐτῶν φεύγων, καὶ οὐ μὴ διασωθῇ ἐξ αὐτῶν ἀνασῳζόμενος. 2 ἐὰν κατορυγῶσιν εἰς ᾅδου, ἐκεῖθεν ἡ χείρ μου ἀνασπάσει αὐτούς· καὶ ἐὰν ἀναβῶσιν εἰς τὸν οὐρανόν, ἐκεῖθεν κατάξω αὐτούς· 3 ἐὰν ἐγκρυβῶσιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ Καρμήλου, ἐκεῖθεν ἐξερευνήσω καὶ λήμψομαι αὐτούς· καὶ ἐὰν καταδύσωσιν ἐξ ὀφθαλμῶν μου εἰς τὰ βάθη τῆς θαλάσσης, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῷ δράκοντι καὶ δήξεται αὐτούς· 4 καὶ ἐὰν πορευθῶσιν ἐν αἰχμαλωσίᾳ πρὸ προσώπου τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, ἐκεῖ ἐντελοῦμαι τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἀποκτενεῖ αὐτούς· καὶ στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς

5 οι > BC | θησαυρον BC | του ult. > A | σταθμιον BLC || 6 πτωχους] pr. και B† || 7 καθ (A† κατ)] κατα της B† | επιλησεται A† || 9 ο θεος] κυριος BVC†: cf. 3 || 11 αρτων BLp || 12 σαλευθησονται BWC] -σεται AL, συναχθησονται Q† | εως 1°] της B† | κυριου] pr. του AC || 14 ο θεος 1°] pr. κυριος A

9 1 ιλαστηριον BWLC] θυσιαστ. AQ | διαφυγη] -φευξη A† | και ου] ουδε A, και > QW† || 2 κατορυγωσιν] κατακρυβωσιν B†: cf. 3 || 3 εγκρυβωσιν] κατακρυβ. LC, εγκατακρυβ. B†: cf. 2 || 4 τους οφθ.] το προσωπον A

μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά. 5 καὶ κύριος κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, ὁ ἐφαπτόμενος τῆς γῆς καὶ σαλεύων αὐτήν, καὶ πενθήσουσιν πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτήν, καὶ ἀναβήσεται ὡς ποταμὸς συντέλεια αὐτῆς καὶ καταβήσεται ὡς ποταμὸς Αἰγύπτου· 6 ὁ οἰκοδομῶν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀνάβασιν αὐτοῦ καὶ τὴν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ ἐπὶ τῆς γῆς θεμελιῶν, ὁ προσκαλούμενος τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης καὶ ἐκχέων αὐτὸ ἐπὶ πρόσωπον τῆς γῆς· κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. 7 οὐχ ὡς υἱοὶ Αἰθιόπων ὑμεῖς ἐστε ἐμοί, υἱοὶ Ισραηλ; λέγει κύριος. οὐ τὸν Ισραηλ ἀνήγαγον ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ τοὺς ἀλλοφύλους ἐκ Καππαδοκίας καὶ τοὺς Σύρους ἐκ βόθρου;

8 Ἰδοὺ οἱ ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ θεοῦ ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν ἁμαρτωλῶν καὶ ἐξαρῶ αὐτὴν ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς· πλὴν ὅτι οὐκ εἰς τέλος ἐξαρῶ τὸν οἶκον Ιακωβ, λέγει κύριος. 9 διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐντέλλομαι καὶ λικμιῶ ἐν πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ, ὃν τρόπον λικμᾶται ἐν τῷ λικμῷ καὶ οὐ μὴ πέσῃ σύντριμμα ἐπὶ τὴν γῆν. 10 ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσουσι πάντες ἁμαρτωλοὶ λαοῦ μου οἱ λέγοντες Οὐ μὴ ἐγγίσῃ οὐδ' οὐ μὴ γένηται ἐφ' ἡμᾶς τὰ κακά. 11 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναστήσω τὴν σκηνὴν Δαυιδ τὴν πεπτωκυῖαν καὶ ἀνοικοδομήσω τὰ πεπτωκότα αὐτῆς καὶ τὰ κατεσκαμμένα αὐτῆς ἀναστήσω καὶ ἀνοικοδομήσω αὐτὴν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰῶνος, 12 ὅπως ἐκζητήσωσιν οἱ κατάλοιποι τῶν ἀνθρώπων καὶ πάντα τὰ ἔθνη, ἐφ' οὓς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτούς, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν ταῦτα. 13 ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ καταλήμψεται ὁ ἀλοητὸς τὸν τρύγητον, καὶ περκάσει ἡ σταφυλὴ ἐν τῷ σπόρῳ, καὶ ἀποσταλάξει τὰ ὄρη γλυκασμόν, καὶ πάντες οἱ βουνοὶ σύμφυτοι ἔσονται· 14 καὶ ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν λαοῦ μου Ισραηλ, καὶ οἰκοδομήσουσιν πόλεις τὰς ἠφανισμένας καὶ κατοικήσουσιν καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ πίονται τὸν οἶνον αὐτῶν καὶ φυτεύσουσιν κήπους καὶ φάγονται τὸν καρπὸν αὐτῶν· 15 καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ ἐκσπασθῶσιν οὐκέτι ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν, ἧς ἔδωκα αὐτοῖς, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ.

6 της 1° > A | προσωπου AQL | ο θεος ο > BWC: cf. Nah. 3 5 || 7 εμου B† || 8 ιακωβ] ισραηλ AW || 9 ιδου > B | λικμιω A(κ>A*)QW] -μησω BLC | του ισρ. AW] του > BQLC | λικμω] λικνω BW† || 10 ουδ ου AQW] ουδε BLC || 11 κατεστραμμενα A^cQ† || 12 οπως] + αν A | ανθρωπων] + τον κυριον A | ο θεος AW] > BQLC || 13 αλοητος] αμητος BQW: cf. Leu. 26 5 || 14 λαου] pr. του A | αμπελωνας] ς > B*† | φυτευσουσιν] pr. κατα A†, ποιησουσι(ν) LC | τους καρπους BW† || 15 αυτων ult. > B(W?)†

Subscr. αμως β' BA: cf. inscr.

ΜΙΧΑΙΑΣ

1 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Μιχαιαν τὸν τοῦ Μωρασθι ἐν
ἡμέραις Ιωαθαμ καὶ Αχαζ καὶ Εζεκιου βασιλέων Ιουδα, ὑπὲρ ὧν
εἶδεν περὶ Σαμαρείας καὶ περὶ Ιερουσαλημ.
2 [2]Ἀκούσατε, λαοί, λόγους, καὶ προσεχέτω ἡ γῆ καὶ πάντες οἱ ἐν
αὐτῇ, καὶ ἔσται κύριος ἐν ὑμῖν εἰς μαρτύριον, κύριος ἐξ οἴκου ἁγίου
3 αὐτοῦ· [3]διότι ἰδοὺ κύριος ἐκπορεύεται ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ καὶ
4 καταβήσεται καὶ ἐπιβήσεται ἐπὶ τὰ ὕψη τῆς γῆς, [4]καὶ σαλευθήσεται
τὰ ὄρη ὑποκάτωθεν αὐτοῦ, καὶ αἱ κοιλάδες τακήσονται ὡς κηρὸς
ἀπὸ προσώπου πυρὸς καὶ ὡς ὕδωρ καταφερόμενον ἐν καταβάσει.
5 [5]διὰ ἀσέβειαν Ιακωβ πάντα ταῦτα καὶ διὰ ἁμαρτίαν οἴκου Ισραηλ.
τίς ἡ ἀσέβεια τοῦ Ιακωβ; οὐ Σαμάρεια; καὶ τίς ἡ ἁμαρτία οἴκου
6 Ιουδα; οὐχὶ Ιερουσαλημ; [6]καὶ θήσομαι Σαμάρειαν εἰς ὀπωροφυλάκιον ἀγροῦ καὶ εἰς φυτείαν ἀμπελῶνος καὶ κατασπάσω εἰς χάος
7 τοὺς λίθους αὐτῆς καὶ τὰ θεμέλια αὐτῆς ἀποκαλύψω· [7]καὶ πάντα
τὰ γλυπτὰ αὐτῆς κατακόψουσιν καὶ πάντα τὰ μισθώματα αὐτῆς
ἐμπρήσουσιν ἐν πυρί, καὶ πάντα τὰ εἴδωλα αὐτῆς θήσομαι εἰς ἀφανισμόν· διότι ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνήγαγεν καὶ ἐκ μισθωμάτων πορνείας συνέστρεψεν.
8 [8]Ἕνεκεν τούτου κόψεται καὶ θρηνήσει, πορεύσεται ἀνυπόδετος
καὶ γυμνή, ποιήσεται κοπετὸν ὡς δρακόντων καὶ πένθος ὡς θυγα-
9 τέρων σειρήνων· [9]ὅτι κατεκράτησεν ἡ πληγὴ αὐτῆς, διότι ἦλθεν
10 ἕως Ιουδα καὶ ἥψατο ἕως πύλης λαοῦ μου, ἕως Ιερουσαλημ. [10]οἱ
ἐν Γεθ, μὴ μεγαλύνεσθε· οἱ ἐν Ακιμ, μὴ ἀνοικοδομεῖτε ἐξ οἴκου
11 κατὰ γέλωτα, γῆν καταπάσασθε κατὰ γέλωτα ὑμῶν. [11]κατοικοῦσα
καλῶς τὰς πόλεις αὐτῆς οὐκ ἐξῆλθεν κατοικοῦσα Σενναν κόψα-
12 σθαι οἶκον ἐχόμενον αὐτῆς, λήμψεται ἐξ ὑμῶν πληγὴν ὀδύνης. [12]τίς
ἤρξατο εἰς ἀγαθὰ κατοικούσῃ ὀδύνας; ὅτι κατέβη κακὰ παρὰ κυρίου
13 ἐπὶ πύλας Ιερουσαλημ, [13]ψόφος ἁρμάτων καὶ ἱππευόντων. κατοικοῦσα Λαχις, ἀρχηγὸς ἁμαρτίας αὐτή ἐστιν τῇ θυγατρὶ Σιων, ὅτι
14 ἐν σοὶ εὑρέθησαν ἀσέβειαι τοῦ Ισραηλ. [14]διὰ τοῦτο δώσεις ἐξαποστελλομένους ἕως κληρονομίας Γεθ οἴκους ματαίους· εἰς κενὰ

Mich.: BA. — de QW*LC* cf. Os.

Inscr. μ(ε)ιχαιας γ′ BA: cf. Os. inscr.

1 1 μωραθ(ε)ι AQW | βασιλεως A || 2 κυριος 1⁰] + κυριος B, + ο θεος *LC* || 3 και καταβησ. και επιβησ. B^{c}W*LC*] κ. καταβ. > AQ, κ. επιβ. > B* || 5 του BQW] οικου A, > *LC* | ου] ουχι A*L* || 6 εις 1⁰] ως AW^{c}: cf. 3 12 || 8 ποιησεται] pr. και A || 10 την] υμων A† || 11 σενναν Q$^{c(\dagger)}$] σαινναν *C*†, σεννααρ AB^{r}, αιναν *L*† || 13 αυτη] -της AW, > *C*† | ασεβειαι] pr. αι A || 14 δωσεις] ς > BQ | κενα] -νον B*LC*

ἐγένετο τοῖς βασιλεῦσιν τοῦ Ισραηλ. [15]ἕως τοὺς κληρονόμους ἀγάγω 15
σοι, κατοικοῦσα Λαχις κληρονομία, ἕως Οδολλαμ ἥξει ἡ δόξα τῆς
θυγατρὸς Ισραηλ. [16]ξύρησαι καὶ κεῖραι ἐπὶ τὰ τέκνα τὰ τρυφερά 16
σου, ἐμπλάτυνον τὴν χηρείαν σου ὡς ἀετός, ὅτι ᾐχμαλωτεύθησαν
ἀπὸ σοῦ.

1 [1]Ἐγένοντο λογιζόμενοι κόπους καὶ ἐργαζόμενοι κακὰ ἐν ταῖς 2
κοίταις αὐτῶν καὶ ἅμα τῇ ἡμέρᾳ συνετέλουν αὐτά, διότι οὐκ ἦραν
πρὸς τὸν θεὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν· [2]καὶ ἐπεθύμουν ἀγροὺς καὶ διήρ- 2
παζον ὀρφανοὺς καὶ οἴκους κατεδυνάστευον καὶ διήρπαζον ἄνδρα
καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ, ἄνδρα καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ. [3]διὰ τοῦτο 3
τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λογίζομαι ἐπὶ τὴν φυλὴν ταύτην κακά,
ἐξ ὧν οὐ μὴ ἄρητε τοὺς τραχήλους ὑμῶν καὶ οὐ μὴ πορευθῆτε
ὀρθοὶ ἐξαίφνης, ὅτι καιρὸς πονηρός ἐστιν. [4]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 4
λημφθήσεται ἐφ' ὑμᾶς παραβολή, καὶ θρηνηθήσεται θρῆνος ἐν μέλει
λέγων Ταλαιπωρίᾳ ἐταλαιπωρήσαμεν· μερὶς λαοῦ μου κατεμετρήθη
ἐν σχοινίῳ, καὶ οὐκ ἦν ὁ κωλύσων αὐτὸν τοῦ ἀποστρέψαι· οἱ
ἀγροὶ ἡμῶν διεμερίσθησαν. [5]διὰ τοῦτο οὐκ ἔσται σοι βάλλων σχοι- 5
νίον ἐν κλήρῳ ἐν ἐκκλησίᾳ κυρίου. [6]μὴ κλαίετε δάκρυσιν, μηδὲ 6
δακρυέτωσαν ἐπὶ τούτοις· οὐ γὰρ ἀπώσεται ὀνείδη. [7]ὁ λέγων 7
Οἶκος Ιακωβ παρώργισεν πνεῦμα κυρίου· εἰ ταῦτα τὰ ἐπιτηδεύματα
αὐτοῦ ἐστιν; οὐχ οἱ λόγοι αὐτοῦ εἰσιν καλοὶ μετ' αὐτοῦ καὶ ὀρθοὶ
πεπόρευνται; [8]καὶ ἔμπροσθεν ὁ λαός μου εἰς ἔχθραν ἀντέστη· 8
κατέναντι τῆς εἰρήνης αὐτοῦ τὴν δορὰν αὐτοῦ ἐξέδειραν τοῦ ἀφελέσθαι ἐλπίδα συντριμμὸν πολέμου. [9]διὰ τοῦτο ἡγούμενοι λαοῦ μου 9
ἀπορριφήσονται ἐκ τῶν οἰκιῶν τρυφῆς αὐτῶν, διὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα αὐτῶν ἐξώσθησαν· ἐγγίσατε ὄρεσιν αἰωνίοις. [10]ἀνάστηθι 10
καὶ πορεύου, ὅτι οὐκ ἔστιν σοι αὕτη ἡ ἀνάπαυσις ἕνεκεν ἀκαθαρσίας. διεφθάρητε φθορᾷ, [11]κατεδιώχθητε οὐδενὸς διώκοντος· πνεῦμα 11
ἔστησεν ψεῦδος, ἐστάλαξέν σοι εἰς οἶνον καὶ μέθυσμα. καὶ ἔσται
ἐκ τῆς σταγόνος τοῦ λαοῦ τούτου [12]συναγόμενος συναχθήσεται 12
Ιακωβ σὺν πᾶσιν· ἐκδεχόμενος ἐκδέξομαι τοὺς καταλοίπους τοῦ
Ισραηλ, ἐπὶ τὸ αὐτὸ θήσομαι τὴν ἀποστροφὴν αὐτῶν· ὡς πρόβατα
ἐν θλίψει, ὡς ποίμνιον ἐν μέσῳ κοίτης αὐτῶν ἐξαλοῦνται ἐξ ἀνθρώπων. [13]διὰ τῆς διακοπῆς πρὸ προσώπου αὐτῶν διέκοψαν καὶ 13
διῆλθον πύλην καὶ ἐξῆλθον δι' αὐτῆς, καὶ ἐξῆλθεν ὁ βασιλεὺς αὐτῶν
πρὸ προσώπου αὐτῶν, ὁ δὲ κύριος ἡγήσεται αὐτῶν.

14 εγενετο] -νοντο BW^{c}*LC* | του > AW*LC* || 15 αγαγω σοι *LC*$^{(\dagger)}$] -γωσιν BAQW

2 2 ανδρα ult.] pr. και BQ^{mg†} (in *O* sub ※) || 3 ορθροι A† || 4 ημων] υμ. AQW | διεμερισθησαν] διεμετρηθ. AQ*L* || 6 τουτοις] -τω AQ || 8 αντεστη] αντικατεστη A || 9 δια τουτο > B† = 𝔐 || 10 η A] > BQ*LC* (*C* om. etiam αυτη praec.) || 12 ισραηλ] λαου τουτου A† | αυτων 1⁰] -του B† || 13 και 1⁰ > A†

3 1 Καὶ ἐρεῖ Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, αἱ ἀρχαὶ οἴκου Ιακωβ καὶ οἱ κατά-
2 λοιποι οἴκου Ισραηλ. οὐχ ὑμῖν ἐστιν τοῦ γνῶναι τὸ κρίμα; 2 οἱ
μισοῦντες τὰ καλὰ καὶ ζητοῦντες τὰ πονηρά, ἁρπάζοντες τὰ δέρ-
ματα αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων
3 αὐτῶν. 3 ὃν τρόπον κατέφαγον τὰς σάρκας τοῦ λαοῦ μου καὶ τὰ
δέρματα αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὀστέων αὐτῶν ἐξέδειραν καὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν
συνέθλασαν καὶ ἐμέλισαν ὡς σάρκας εἰς λέβητα καὶ ὡς κρέα εἰς
4 χύτραν, 4 οὕτως κεκράξονται πρὸς κύριον, καὶ οὐκ εἰσακούσεται
αὐτῶν· καὶ ἀποστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπ' αὐτῶν ἐν τῷ
καιρῷ ἐκείνῳ, ἀνθ' ὧν ἐπονηρεύσαντο ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν
5 ἐπ' αὐτούς. 5 τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς πλανῶντας
τὸν λαόν μου, τοὺς δάκνοντας ἐν τοῖς ὀδοῦσιν αὐτῶν καὶ κηρύσ-
σοντας ἐπ' αὐτὸν εἰρήνην, καὶ οὐκ ἐδόθη εἰς τὸ στόμα αὐτῶν,
6 ἤγειραν ἐπ' αὐτὸν πόλεμον· 6 διὰ τοῦτο νὺξ ὑμῖν ἔσται ἐξ ὁράσεως,
καὶ σκοτία ὑμῖν ἔσται ἐκ μαντείας, καὶ δύσεται ὁ ἥλιος ἐπὶ τοὺς
7 προφήτας, καὶ συσκοτάσει ἐπ' αὐτοὺς ἡ ἡμέρα· 7 καὶ καταισχυνθή-
σονται οἱ ὁρῶντες τὰ ἐνύπνια, καὶ καταγελασθήσονται οἱ μάντεις,
καὶ καταλαλήσουσιν κατ' αὐτῶν πάντες αὐτοί, διότι οὐκ ἔσται ὁ
8 εἰσακούων αὐτῶν. 8 ἐὰν μὴ ἐγὼ ἐμπλήσω ἰσχὺν ἐν πνεύματι κυρίου
καὶ κρίματος καὶ δυναστείας τοῦ ἀπαγγεῖλαι τῷ Ιακωβ ἀσεβείας
9 αὐτοῦ καὶ τῷ Ισραηλ ἁμαρτίας αὐτοῦ. 9 ἀκούσατε δὴ ταῦτα, οἱ ἡγού-
μενοι οἴκου Ιακωβ καὶ οἱ κατάλοιποι οἴκου Ισραηλ οἱ βδελυσσό-
10 μενοι κρίμα καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες, 10 οἱ οἰκοδομοῦντες
11 Σιων ἐν αἵμασιν καὶ Ιερουσαλημ ἐν ἀδικίαις· 11 οἱ ἡγούμενοι αὐτῆς
μετὰ δώρων ἔκρινον, καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς μετὰ μισθοῦ ἀπεκρίνοντο,
καὶ οἱ προφῆται αὐτῆς μετὰ ἀργυρίου ἐμαντεύοντο, καὶ ἐπὶ τὸν
κύριον ἐπανεπαύοντο λέγοντες Οὐχὶ κύριος ἐν ἡμῖν ἐστιν; οὐ μὴ
12 ἐπέλθῃ ἐφ' ἡμᾶς κακά. 12 διὰ τοῦτο δι' ὑμᾶς Σιων ὡς ἀγρὸς ἀρο-
τριαθήσεται, καὶ Ιερουσαλημ ὡς ὀπωροφυλάκιον ἔσται καὶ τὸ ὄρος
τοῦ οἴκου ὡς ἄλσος δρυμοῦ.

4 1 Καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν ἐμφανὲς τὸ ὄρος τοῦ κυ-
ρίου, ἕτοιμον ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων, καὶ μετεωρισθήσεται
2 ὑπεράνω τῶν βουνῶν· καὶ σπεύσουσιν πρὸς αὐτὸ λαοί, 2 καὶ πο-
ρεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσιν Δεῦτε ἀναβῶμεν εἰς τὸ ὄρος
κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ιακωβ, καὶ δείξουσιν ἡμῖν τὴν
ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν ταῖς τρίβοις αὐτοῦ· ὅτι ἐκ Σιων

3 2 οι AQW] > BLC || 3 απο των οστ(ε)ων αυτων AQW] απ αυτων BLC | συνεθλασαν] συνεκλεισαν A† || 7 εισακουων BW†] επακουσων AQ, επακουων LC || 8 εγω εμπλησω] tr. A†, εγω > V† || 9 ιακωβ ... ισραηλ] tr. A† || 10 σιων > A† || 11 fin. κακα] pr. τα A† || 12 ως 2°] εις A†: cf. 1 6; > C† | ως ult. AQW] εις BLC: cf. Ier. 33 18

4 2 πορευσονται BLC] + επ(A† προς) αυτο AQW: ex Is. 2 2 | δευτε] + και L†: cf. 𝔐 et Is. 2 3 | κυριου 1° BWC] pr. του AQL: cf. Is. 2 3

ἐξελεύσεται νόμος καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ιερουσαλημ. 3 καὶ κρινεῖ 3
ἀνὰ μέσον λαῶν πολλῶν καὶ ἐξελέγξει ἔθνη ἰσχυρὰ ἕως εἰς γῆν
μακράν, καὶ κατακόψουσιν τὰς ῥομφαίας αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰ
δόρατα αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐκέτι μὴ ἀντάρῃ ἔθνος ἐπ' ἔθνος
ῥομφαίαν, καὶ οὐκέτι μὴ μάθωσιν πολεμεῖν. 4 καὶ ἀναπαύσεται ἕκα- 4
στος ὑποκάτω ἀμπέλου αὐτοῦ καὶ ἕκαστος ὑποκάτω συκῆς αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν, διότι τὸ στόμα κυρίου παντοκράτορος
ἐλάλησεν ταῦτα. 5 ὅτι πάντες οἱ λαοὶ πορεύσονται ἕκαστος τὴν ὁδὸν 5
αὐτοῦ, ἡμεῖς δὲ πορευσόμεθα ἐν ὀνόματι κυρίου θεοῦ ἡμῶν εἰς
τὸν αἰῶνα καὶ ἐπέκεινα. 6 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, συνάξω 6
τὴν συντετριμμένην καὶ τὴν ἐξωσμένην εἰσδέξομαι καὶ οὓς ἀπ-
ωσάμην· 7 καὶ θήσομαι τὴν συντετριμμένην εἰς ὑπόλειμμα καὶ τὴν 7
ἀπωσμένην εἰς ἔθνος ἰσχυρόν, καὶ βασιλεύσει κύριος ἐπ' αὐτοὺς
ἐν ὄρει Σιων ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. 8 καὶ σύ, πύργος 8
ποιμνίου αὐχμώδης, θύγατερ Σιων, ἐπὶ σὲ ἥξει καὶ εἰσελεύσεται ἡ
ἀρχὴ ἡ πρώτη, βασιλεία ἐκ Βαβυλῶνος τῇ θυγατρὶ Ιερουσαλημ.

9 Καὶ νῦν ἵνα τί ἔγνως κακά; μὴ βασιλεὺς οὐκ ἦν σοι; ἢ ἡ βουλή 9
σου ἀπώλετο ὅτι κατεκράτησάν σου ὠδῖνες ὡς τικτούσης; 10 ὠδινε 10
καὶ ἀνδρίζου καὶ ἔγγιζε, θύγατερ Σιων, ὡς τίκτουσα· διότι νῦν
ἐξελεύσῃ ἐκ πόλεως καὶ κατασκηνώσεις ἐν πεδίῳ καὶ ἥξεις ἕως
Βαβυλῶνος· ἐκεῖθεν ῥύσεταί σε καὶ ἐκεῖθεν λυτρώσεταί σε κύριος
ὁ θεός σου ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν σου. 11 καὶ νῦν ἐπισυνήχθη ἐπὶ σὲ 11
ἔθνη πολλὰ οἱ λέγοντες Ἐπιχαρούμεθα, καὶ ἐπόψονται ἐπὶ Σιων
οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν. 12 αὐτοὶ δὲ οὐκ ἔγνωσαν τὸν λογισμὸν κυρίου 12
καὶ οὐ συνῆκαν τὴν βουλὴν αὐτοῦ, ὅτι συνήγαγεν αὐτοὺς ὡς δράγ-
ματα ἅλωνος. 13 ἀνάστηθι καὶ ἁλόα αὐτούς, θύγατερ Σιων, ὅτι τὰ 13
κέρατά σου θήσομαι σιδηρᾶ καὶ τὰς ὁπλάς σου θήσομαι χαλκᾶς,
καὶ κατατήξεις ἐν αὐτοῖς ἔθνη καὶ λεπτυνεῖς λαοὺς πολλοὺς καὶ
ἀναθήσεις τῷ κυρίῳ τὸ πλῆθος αὐτῶν καὶ τὴν ἰσχὺν αὐτῶν τῷ
κυρίῳ πάσης τῆς γῆς. 14 νῦν ἐμφραχθήσεται θυγάτηρ Εφραιμ ἐν 14
φραγμῷ, συνοχὴν ἔταξεν ἐφ' ἡμᾶς, ἐν ῥάβδῳ πατάξουσιν ἐπὶ σια-
γόνα τὰς φυλὰς τοῦ Ισραηλ.

2 κυριου ult.] θεου W† || 3 εξελευσεται BLC†] εξ > rel.: cf. Is. 2 4 | την A W] > BQLC | τα δορατα BLC] τας ζιβυνας AQW: ex Is. 2 4 | ουκετι μη 1° BWC] ουκετι ου μη AQL: cf. inf. | ανταρη BW(θ pro τ)†] αρη rel. | ουκετι (+ ου L†: cf. sup.) μη μαθωσιν BWLC] ου μη μαθ. ετι AQ: ex Is. 2 4 || 5 κυριου > A† || 6 λεγει κυρ. / συναξω την συντετρ.] tr. A† | εξωσμενην B QW] απωσμ. ALC || 7 ισχυρον] δυνατον BW† | και ult. > B† || 9 σου ult.] σε A, σοι C† || 10 και εγγιζε] > AC†, in O sub ÷ | -σεται σε 1° ⌒ 2° B*W || 11 οι 1° > BV(W?)† || 12 αυτοι δε BW†] και αυτοι rel. || 13 αναστα AQ | και κατατηξεις εν αυτοις εθνη] > AQC, in O sub ÷ | εν αυτοις εθνη και λεπτυνεις > B† || 14 εφραιμ AQW] > BLC | εν φραγμω] εμφρ. B, + πληθος W† | ημας VC†] υμ. rel. | σιαγονας A | φυλας] πυλας B†

5 1 Καὶ σύ, Βηθλεεμ οἶκος τοῦ Εφραθα, ὀλιγοστὸς εἶ τοῦ εἶναι ἐν
χιλιάσιν Ιουδα· ἐκ σοῦ μοι ἐξελεύσεται τοῦ εἶναι εἰς ἄρχοντα ἐν
2 τῷ Ισραηλ, καὶ αἱ ἔξοδοι αὐτοῦ ἀπ' ἀρχῆς ἐξ ἡμερῶν αἰῶνος. 2διὰ
τοῦτο δώσει αὐτοὺς ἕως καιροῦ τικτούσης τέξεται, καὶ οἱ ἐπίλοιποι
3 τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ισραηλ. 3καὶ
στήσεται καὶ ὄψεται καὶ ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν ἰσχύι κυ-
ρίου, καὶ ἐν τῇ δόξῃ τοῦ ὀνόματος κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν ὑπάρ-
4 ξουσιν· διότι νῦν μεγαλυνθήσεται ἕως ἄκρων τῆς γῆς. 4καὶ ἔσται
αὕτη εἰρήνη· ὅταν Ἀσσύριος ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ ὅταν
ἐπιβῇ ἐπὶ τὴν χώραν ὑμῶν, καὶ ἐπεγερθήσονται ἐπ' αὐτὸν ἑπτὰ
5 ποιμένες καὶ ὀκτὼ δήγματα ἀνθρώπων· 5καὶ ποιμανοῦσιν τὸν Ασ-
σουρ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ τὴν γῆν τοῦ Νεβρωδ ἐν τῇ τάφρῳ αὐτῆς·
καὶ ῥύσεται ἐκ τοῦ Ασσουρ, ὅταν ἐπέλθῃ ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν καὶ
6 ὅταν ἐπιβῇ ἐπὶ τὰ ὅρια ὑμῶν. 6καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ Ιακωβ
ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς δρόσος παρὰ κυρίου
πίπτουσα καὶ ὡς ἄρνες ἐπὶ ἄγρωστιν, ὅπως μὴ συναχθῇ μηδεὶς
7 μηδὲ ὑποστῇ ἐν υἱοῖς ἀνθρώπων. 7καὶ ἔσται τὸ ὑπόλειμμα τοῦ
Ιακωβ ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν μέσῳ λαῶν πολλῶν ὡς λέων ἐν κτήνε-
σιν ἐν τῷ δρυμῷ καὶ ὡς σκύμνος ἐν ποιμνίοις προβάτων, ὃν τρό-
πον ὅταν διέλθῃ καὶ διαστείλας ἁρπάσῃ καὶ μὴ ᾖ ὁ ἐξαιρούμενος.
8 8ὑψωθήσεται ἡ χείρ σου ἐπὶ τοὺς θλίβοντάς σε, καὶ πάντες οἱ
ἐχθροί σου ἐξολεθρευθήσονται.
9 9Καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἐξολεθρεύσω τοὺς
10 ἵππους σου ἐκ μέσου σου καὶ ἀπολῶ τὰ ἅρματά σου 10καὶ ἐξολε-
θρεύσω τὰς πόλεις τῆς γῆς σου καὶ ἐξαρῶ πάντα τὰ ὀχυρώματά
11 σου· 11καὶ ἐξαρῶ τὰ φάρμακά σου ἐκ τῶν χειρῶν σου, καὶ ἀπο-
12 φθεγγόμενοι οὐκ ἔσονται ἐν σοί· 12καὶ ἐξολεθρεύσω τὰ γλυπτά σου
καὶ τὰς στήλας σου ἐκ μέσου σου, καὶ οὐκέτι μὴ προσκυνήσῃς
13 τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν σου· 13καὶ ἐκκόψω τὰ ἄλση σου ἐκ μέσου
14 σου καὶ ἀφανιῶ τὰς πόλεις σου· 14καὶ ποιήσω ἐν ὀργῇ καὶ ἐν
θυμῷ ἐκδίκησιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἀνθ' ὧν οὐκ εἰσήκουσαν.
6 1Ἀκούσατε δὴ λόγον κυρίου· κύριος εἶπεν Ἀνάστηθι κρίθητι πρὸς

5 1 του 1⁰ > B† | εκ σου] εξ ου B*C: cf. Nah. 1 11 | εξελευσ.] + ηγουμενος A†: ex Matth. 2 6 | εν τω] του B† | και αι] αι > BC || 3 κυριου 1⁰ W] κυριος BAQLC | του 1⁰ > BLC, 2⁰ > BC | μεγαλυνθησεται B*WL] -σονται A QBᶜC || 4 αυτη] + η AL | οταν ασσυριος AQW] οταν ο ασσ. L, tr. C†, ασσουρ οταν B† || 7 του > B | λαων πολλων] tr. B† || 9 εκεινη / τη ημ. Q W] tr. ALC, εκεινη > B†: cf. Os. 2 18 | σου 1⁰ > B† || 11 εξαρω] εξολε(uel ο)θρευσω BL† | τα] pr. παντα A || 13 σου 1⁰ AQW] > BLC || 14 οργη ... θυμω] tr. A | fin.] + μου A

6 1 λογον κυριου κυριος ειπεν W†] λ. κυριος κυριος ει. B†, α ο κυριος ει. QC, α ει. κυριος L†, λ. κυριου α ο κυριος ει. A(†) | κριθητι BWLC] pr. και AQ

τὰ ὄρη, καὶ ἀκουσάτωσαν οἱ βουνοὶ φωνήν σου. 2ἀκούσατε, βουνοί, 2
τὴν κρίσιν τοῦ κυρίου, καὶ αἱ φάραγγες θεμέλια τῆς γῆς, ὅτι
κρίσις τῷ κυρίῳ πρὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ μετὰ τοῦ Ισραηλ δι-
ελεγχθήσεται. 3λαός μου, τί ἐποίησά σοι ἢ τί ἐλύπησά σε ἢ τί παρ- 3
ηνώχλησά σοι; ἀποκρίθητί μοι. 4διότι ἀνήγαγόν σε ἐκ γῆς Αἰγύπτου 4
καὶ ἐξ οἴκου δουλείας ἐλυτρωσάμην σε καὶ ἐξαπέστειλα πρὸ προσ-
ώπου σου τὸν Μωυσῆν καὶ Ααρων καὶ Μαριαμ. 5λαός μου, μνή- 5
σθητι δὴ τί ἐβουλεύσατο κατὰ σοῦ Βαλακ βασιλεὺς Μωαβ, καὶ τί
ἀπεκρίθη αὐτῷ Βαλααμ υἱὸς τοῦ Βεωρ ἀπὸ τῶν σχοίνων ἕως τοῦ
Γαλγαλ, ὅπως γνωσθῇ ἡ δικαιοσύνη τοῦ κυρίου. 6ἐν τίνι καταλάβω 6
τὸν κύριον, ἀντιλήμψομαι θεοῦ μου ὑψίστου; εἰ καταλήμψομαι
αὐτὸν ἐν ὁλοκαυτώμασιν, ἐν μόσχοις ἐνιαυσίοις; 7εἰ προσδέξεται 7
κύριος ἐν χιλιάσιν κριῶν ἢ ἐν μυριάσιν χειμάρρων πιόνων; εἰ δῶ
πρωτότοκά μου ἀσεβείας, καρπὸν κοιλίας μου ὑπὲρ ἁμαρτίας ψυχῆς
μου; 8εἰ ἀνηγγέλη σοι, ἄνθρωπε, τί καλόν; ἢ τί κύριος ἐκζητεῖ 8
παρὰ σοῦ ἀλλ' ἢ τοῦ ποιεῖν κρίμα καὶ ἀγαπᾶν ἔλεον καὶ ἕτοιμον
εἶναι τοῦ πορεύεσθαι μετὰ κυρίου θεοῦ σου;
9Φωνὴ κυρίου τῇ πόλει ἐπικληθήσεται, καὶ σώσει φοβουμένους 9
τὸ ὄνομα αὐτοῦ. ἄκουε, φυλή, καὶ τίς κοσμήσει πόλιν; 10μὴ πῦρ 10
καὶ οἶκος ἀνόμου θησαυρίζων θησαυροὺς ἀνόμους καὶ μετὰ ὕβρεως
ἀδικία; 11εἰ δικαιωθήσεται ἐν ζυγῷ ἄνομος καὶ ἐν μαρσίππῳ στάθ- 11
μια δόλου; 12ἐξ ὧν τὸν πλοῦτον αὐτῶν ἀσεβείας ἔπλησαν, καὶ οἱ 12
κατοικοῦντες αὐτὴν ἐλάλουν ψευδῆ, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν ὑψώθη
ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. 13καὶ ἐγὼ ἄρξομαι τοῦ πατάξαι σε, ἀφανιῶ 13
σε ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις σου. 14σὺ φάγεσαι καὶ οὐ μὴ ἐμπλησθῇς· 14
καὶ σκοτάσει ἐν σοὶ καὶ ἐκνεύσει, καὶ οὐ μὴ διασωθῇς· καὶ ὅσοι
ἐὰν διασωθῶσιν, εἰς ῥομφαίαν παραδοθήσονται. 15σὺ σπερεῖς καὶ 15
οὐ μὴ ἀμήσῃς, σὺ πιέσεις ἐλαίαν καὶ οὐ μὴ ἀλείψῃ ἔλαιον, καὶ
οἶνον καὶ οὐ μὴ πίητε, καὶ ἀφανισθήσεται νόμιμα λαοῦ μου. 16καὶ 16
ἐφύλαξας τὰ δικαιώματα Ζαμβρι καὶ πάντα τὰ ἔργα οἴκου Αχααβ
καὶ ἐπορεύθητε ἐν ταῖς βουλαῖς αὐτῶν, ὅπως παραδῶ σε εἰς ἀφα-
νισμὸν καὶ τοὺς κατοικοῦντας αὐτὴν εἰς συρισμόν· καὶ ὀνείδη
λαῶν λήμψεσθε.
7 1Οἴμμοι ὅτι ἐγενόμην ὡς συνάγων καλάμην ἐν ἀμήτῳ καὶ ὡς 7
ἐπιφυλλίδα ἐν τρυγήτῳ οὐχ ὑπάρχοντος βότρυος τοῦ φαγεῖν τὰ

2 βουνοι] λαοι BW† || 7 κυριος] pr. ο A | χ(ϵ)ιμαρρων B*Q = 𝔐] χειμαρων W†, χιμαρων BᶜL, αρνων A† || 8 ει > LC | ελεον BL] -ος AQWC: cf. 7 20 | θεου] pr. του ALC || 9 φοβουμ.] pr. τους A | τις] τι A || 10 ανομου] -μων AQ | ανομους] -μιας AQ | και ult. > A† | αδικια BAQ] -ας WLC || 11 ει] pr. και AQW || 12 επλησαν] pr. εν AQ | υψωθητι B† || 13 αφανιω] pr. και AQ | επι AW] εν BQL || 14 ου μη 2⁰] pr. συ B || 16 βουλαις] οδοις B† | παραδωσω AQ

7 1 εγενομην AQ] -νηθην BWLC

πρωτόγονα. οἴμμοι, ψυχή, [2]ὅτι ἀπόλωλεν εὐλαβὴς ἀπὸ τῆς γῆς,
καὶ κατορθῶν ἐν ἀνθρώποις οὐχ ὑπάρχει· πάντες εἰς αἵματα δικά-
ζονται, ἕκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐκθλίβουσιν ἐκθλιβῇ. [3]ἐπὶ τὸ
κακὸν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἑτοιμάζουσιν· ὁ ἄρχων αἰτεῖ, καὶ ὁ κριτὴς
εἰρηνικοὺς λόγους ἐλάλησεν, καταθύμιον ψυχῆς αὐτοῦ ἐστιν. καὶ
ἐξελοῦμαι [4]τὰ ἀγαθὰ αὐτῶν ὡς σὴς ἐκτρώγων καὶ βαδίζων ἐπὶ
κανόνος ἐν ἡμέρᾳ σκοπιᾶς. οὐαὶ οὐαί, αἱ ἐκδικήσεις σου ἥκασιν, νῦν
ἔσονται κλαυθμοὶ αὐτῶν. [5]μὴ καταπιστεύετε ἐν φίλοις καὶ μὴ ἐλ-
πίζετε ἐπὶ ἡγουμένοις, ἀπὸ τῆς συγκοίτου σου φύλαξαι τοῦ ἀνα-
θέσθαι τι αὐτῇ· [6]διότι υἱὸς ἀτιμάζει πατέρα, θυγάτηρ ἐπαναστήσεται
ἐπὶ τὴν μητέρα αὐτῆς, νύμφη ἐπὶ τὴν πενθερὰν αὐτῆς, ἐχθροὶ
ἀνδρὸς πάντες οἱ ἄνδρες οἱ ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ.
7 [7]Ἐγὼ δὲ ἐπὶ τὸν κύριον ἐπιβλέψομαι, ὑπομενῶ ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ
σωτῆρί μου, εἰσακούσεταί μου ὁ θεός μου. [8]μὴ ἐπίχαιρέ μοι, ἡ
ἐχθρά μου, ὅτι πέπτωκα· καὶ ἀναστήσομαι, διότι ἐὰν καθίσω ἐν
τῷ σκότει, κύριος φωτιεῖ μοι. [9]ὀργὴν κυρίου ὑποίσω, ὅτι ἥμαρτον
αὐτῷ, ἕως τοῦ δικαιῶσαι αὐτὸν τὴν δίκην μου· καὶ ποιήσει τὸ
κρίμα μου καὶ ἐξάξει με εἰς τὸ φῶς, ὄψομαι τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ.
[10]καὶ ὄψεται ἡ ἐχθρά μου καὶ περιβαλεῖται αἰσχύνην ἡ λέγουσα
πρός με Ποῦ κύριος ὁ θεός σου; οἱ ὀφθαλμοί μου ἐπόψονται αὐ-
τήν· νῦν ἔσται εἰς καταπάτημα ὡς πηλὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς [11]ἡμέρας
ἀλοιφῆς πλίνθου. ἐξάλειψίς σου ἡ ἡμέρα ἐκείνη, καὶ ἀποτρίψεται
νόμιμά σου [12]ἡ ἡμέρα ἐκείνη· καὶ αἱ πόλεις σου ἥξουσιν εἰς ὁμα-
λισμὸν καὶ εἰς διαμερισμὸν Ἀσσυρίων καὶ αἱ πόλεις σου αἱ ὀχυραὶ
εἰς διαμερισμὸν ἀπὸ Τύρου ἕως τοῦ ποταμοῦ Συρίας, ἡμέρα ὕδατος
καὶ θορύβου· [13]καὶ ἔσται ἡ γῆ εἰς ἀφανισμὸν σὺν τοῖς κατοικοῦ-
σιν αὐτὴν ἐκ καρπῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν.
[14]Ποίμαινε λαόν σου ἐν ῥάβδῳ σου, πρόβατα κληρονομίας σου,
κατασκηνοῦντας καθ' ἑαυτοὺς δρυμὸν ἐν μέσῳ τοῦ Καρμήλου· νεμή-
σονται τὴν Βασανῖτιν καὶ τὴν Γαλααδῖτιν καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ αἰ-
ὢνος. [15]καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας ἐξοδίας σου ἐξ Αἰγύπτου ὄψεσθε

2 ευλαβης] ευσεβης B*† || 3 ελαλησεν] + ο αδρος ελαλησεν το W†: item uersiones aegyptiacae || 5 τι αυτη] tr. AV† || 6 θυγατηρ et νυμφη] pr. και A† | ανδρος παντες *L*] tr. B†, ανδρος > AQW, παντες > *C* | οι ανδρες > B† || 8 κυριος] pr. ο AQ || 9 εως του δικαιωσαι αυτον BQ] ου pro του A, εως αν δικαιωση *L*†, εως ου δικαιωσει(uel -ση) *C* | ποιησει] αποισει A† | εξαξεις B*† || 11 αποτριψ. BW†] απωσεται rel. | σου ult. > AQ || 12 ηξουσιν] ειξ. B*† | συριας AQW*L*] > B*C* | ημερα υδατος και θορυβου QW†] και απο θαλασσης εως θαλασσης και απο ορους εως του(>B^{c}) ορους B*C*: altera uersio earundem literarum hebraicarum, cf. Zach. 9 10; ambas uersiones (B*C* + QW) iungunt A(add. του ante ορους 1^{0})*L* || 13 συν τοις κατοικ. BW†] μετα των κατοικουντων rel. | εκ AQW] απο B*LC* || 14 ραβδω B*C*] + φυλην A QW, + φυλης *L*

θαυμαστά. [16]ὄψονται ἔθνη καὶ καταισχυνθήσονται ἐκ πάσης τῆς 16
ἰσχύος αὐτῶν, ἐπιθήσουσιν χεῖρας ἐπὶ τὸ στόμα αὐτῶν, τὰ ὦτα
αὐτῶν ἀποκωφωθήσονται. [17]λείξουσιν χοῦν ὡς ὄφεις σύροντες γῆν, 17
συγχυθήσονται ἐν συγκλεισμῷ αὐτῶν· ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν
ἐκστήσονται καὶ φοβηθήσονται ἀπὸ σοῦ. [18]τίς θεὸς ὥσπερ σύ; 18
ἐξαίρων ἀδικίας καὶ ὑπερβαίνων ἀσεβείας τοῖς καταλοίποις τῆς κλη-
ρονομίας αὐτοῦ καὶ οὐ συνέσχεν εἰς μαρτύριον ὀργὴν αὐτοῦ, ὅτι
θελητὴς ἐλέους ἐστίν. [19]αὐτὸς ἐπιστρέψει καὶ οἰκτιρήσει ἡμᾶς, κατα- 19
δύσει τὰς ἀδικίας ἡμῶν καὶ ἀπορριφήσονται εἰς τὰ βάθη τῆς θα-
λάσσης, πάσας τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. [20]δώσεις ἀλήθειαν τῷ Ιακωβ, 20
ἔλεον τῷ Αβρααμ, καθότι ὤμοσας τοῖς πατράσιν ἡμῶν κατὰ τὰς
ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν.

16 εκ] pr. και B† | χειρας] ς > A, pr. τας QW | το > AQ*C* | τα ωτα] pr. και A† || 18 αδικ. AW*L*] ανομιας BQ*C* || 19 αυτος > B*C* | καταδυσει] pr. και AW† | απο(ρ)ριψει AQ || 20 δωσεις *L*] + εις W†, δωσει εις BAQ*C* | ελεος AQ: cf. 18 68

Subscr. μ(ε)ιχαιας γ′ BA: cf. inscr.

ΙΩΗΛ

[1]Λόγος κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Ιωηλ τὸν τοῦ Βαθουηλ. 1
[2]Ἀκούσατε δὴ ταῦτα, οἱ πρεσβύτεροι, καὶ ἐνωτίσασθε, πάντες οἱ 2
κατοικοῦντες τὴν γῆν. εἰ γέγονεν τοιαῦτα ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν ἢ
ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν πατέρων ὑμῶν; [3]ὑπὲρ αὐτῶν τοῖς τέκνοις 3
ὑμῶν διηγήσασθε, καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν τοῖς τέκνοις αὐτῶν, καὶ τὰ
τέκνα αὐτῶν εἰς γενεὰν ἑτέραν. [4]τὰ κατάλοιπα τῆς κάμπης κατ- 4
έφαγεν ἡ ἀκρίς, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς ἀκρίδος κατέφαγεν ὁ βροῦ-
χος, καὶ τὰ κατάλοιπα τοῦ βρούχου κατέφαγεν ἡ ἐρυσίβη. [5]ἐκνή- 5
ψατε, οἱ μεθύοντες, ἐξ οἴνου αὐτῶν καὶ κλαύσατε· θρηνήσατε,
πάντες οἱ πίνοντες οἶνον, εἰς μέθην, ὅτι ἐξῆρται ἐκ στόματος ὑμῶν
εὐφροσύνη καὶ χαρά. [6]ὅτι ἔθνος ἀνέβη ἐπὶ τὴν γῆν μου ἰσχυρὸν 6
καὶ ἀναρίθμητον, οἱ ὀδόντες αὐτοῦ ὀδόντες λέοντος, καὶ αἱ μύλαι
αὐτοῦ σκύμνου· [7]ἔθετο τὴν ἄμπελόν μου εἰς ἀφανισμὸν καὶ τὰς 7
συκᾶς μου εἰς συγκλασμόν· ἐρευνῶν ἐξηρεύνησεν αὐτὴν καὶ ἔρρι-
ψεν, ἐλεύκανεν κλήματα αὐτῆς. [8]θρήνησον πρός με ὑπὲρ νύμφην 8
περιεζωσμένην σάκκον ἐπὶ τὸν ἄνδρα αὐτῆς τὸν παρθενικόν. [9]ἐξ- 9

Ioel: BSA. — de QW*LC* cf. Os.

Inscr. ιωηλ δ′ BSA: cf. Os. inscr.

1 2 δη AQW] > BS*LC* | υμων paenult.] ημ. B*† | υμων ult.] ημ. S* || 5 εξηρται (cf. 9)] θη pro ται BS*† (S† primo -ηχθη, deinde -ηρθη, postremo -ηρται) | στομ.] pr. του A† || 6 αυτου σκυμνου] tr. S*V*C*† || 7 αυτην BS *LC*] > AQW | κλημ. SAQW] pr. τα B*LC* || 8 θρηνησει S^{c}*L*†

ἦρται θυσία καὶ σπονδὴ ἐξ οἴκου κυρίου. πενθεῖτε, οἱ ἱερεῖς οἱ λει-
10 τουργοῦντες θυσιαστηρίῳ, 10 ὅτι τεταλαιπώρηκεν τὰ πεδία· πενθείτω
ἡ γῆ, ὅτι τεταλαιπώρηκεν σῖτος, ἐξηράνθη οἶνος, ὠλιγώθη ἔλαιον.
11 11 ἐξηράνθησαν οἱ γεωργοί· θρηνεῖτε, κτήματα, ὑπὲρ πυροῦ καὶ κρι-
12 θῆς, ὅτι ἀπόλωλεν τρυγητὸς ἐξ ἀγροῦ· 12 ἡ ἄμπελος ἐξηράνθη, καὶ
αἱ συκαῖ ὠλιγώθησαν· ῥόα καὶ φοῖνιξ καὶ μῆλον καὶ πάντα τὰ
ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐξηράνθησαν, ὅτι ἠσχυναν χαρὰν οἱ υἱοὶ τῶν
13 ἀνθρώπων. 13 περιζώσασθε καὶ κόπτεσθε, οἱ ἱερεῖς, θρηνεῖτε, οἱ λει-
τουργοῦντες θυσιαστηρίῳ· εἰσέλθατε ὑπνώσατε ἐν σάκκοις λειτουρ-
γοῦντες θεῷ, ὅτι ἀπέσχηκεν ἐξ οἴκου θεοῦ ὑμῶν θυσία καὶ σπον-
14 δή. 14 ἁγιάσατε νηστείαν, κηρύξατε θεραπείαν, συναγάγετε πρεσβυ-
τέρους πάντας κατοικοῦντας γῆν εἰς οἶκον θεοῦ ὑμῶν καὶ κεκρά-
15 ξατε πρὸς κύριον ἐκτενῶς 15 Οἴμμοι οἴμμοι οἴμμοι εἰς ἡμέραν, ὅτι
16 ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου καὶ ὡς ταλαιπωρία ἐκ ταλαιπωρίας ἥξει. 16 κατ-
έναντι τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν βρώματα ἐξωλεθρεύθη, ἐξ οἴκου θεοῦ
17 ὑμῶν εὐφροσύνη καὶ χαρά. 17 ἐσκίρτησαν δαμάλεις ἐπὶ ταῖς φάτ-
ναις αὐτῶν, ἠφανίσθησαν θησαυροί, κατεσκάφησαν ληνοί, ὅτι
18 ἐξηράνθη σῖτος. 18 τί ἀποθήσομεν ἑαυτοῖς; ἔκλαυσαν βουκόλια βοῶν,
ὅτι οὐχ ὑπῆρχεν νομὴ αὐτοῖς, καὶ τὰ ποίμνια τῶν προβάτων ἠφα-
19 νίσθησαν. 19 πρὸς σέ, κύριε, βοήσομαι, ὅτι πῦρ ἀνήλωσεν τὰ ὡραῖα
20 τῆς ἐρήμου, καὶ φλὸξ ἀνῆψεν πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ· 20 καὶ τὰ
κτήνη τοῦ πεδίου ἀνέβλεψαν πρὸς σέ, ὅτι ἐξηράνθησαν ἀφέσεις
ὑδάτων καὶ πῦρ κατέφαγεν τὰ ὡραῖα τῆς ἐρήμου.

2 1 Σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιων, κηρύξατε ἐν ὄρει ἁγίῳ μου, καὶ
συγχυθήτωσαν πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν, διότι πάρεστιν
2 ἡμέρα κυρίου, ὅτι ἐγγύς, 2 ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νε-
φέλης καὶ ὁμίχλης. ὡς ὄρθρος χυθήσεται ἐπὶ τὰ ὄρη λαὸς πολὺς
καὶ ἰσχυρός· ὅμοιος αὐτῷ οὐ γέγονεν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ μετ'
3 αὐτὸν οὐ προστεθήσεται ἕως ἐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν. 3 τὰ ἔμπρο-
σθεν αὐτοῦ πῦρ ἀναλίσκον, καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ ἀναπτομένη φλόξ·
ὡς παράδεισος τρυφῆς ἡ γῆ πρὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ τὰ ὄπισθεν
4 αὐτοῦ πεδίον ἀφανισμοῦ, καὶ ἀνασῳζόμενος οὐκ ἔσται αὐτῷ. 4 ὡς

9 οι 1° AQW*L*] > BS || 11 εξηρανθ.] κατησχυνθησαν S^{c}*L* | οι AQW] > BS*LC* || 12 ξυλα του] ξυλου B*† | εξηρανθησαν] -θη S^{c}*C* | ησχυναν] pr. κατ W*L* || 13 επεσχηκεν S*† | εξ οικ. θ. υμ.(S^{c} ημ.) / θυσ. κ. σπονδη] tr. S^{c}V† || 14 θεου] pr. κυριου AS^{c}*C* || 15 ημερα BW*L*^{p}*C*] pr. η SAQ*L*^{p}: cf. 2 1. 11 3 4 4 14 Abd. 15 || 16 εξωλεθρ.] εξηρθη S^{c}*L* || 18 ηφανισθη AQ*L* || 20 ανεβλεψεν AQ*L* | οτι > A†

2 1 συγχυθ.] συναχθ. A*L* | διοτι] οτι S^{c}*C*: cf. 11. 23 | ημερα] pr. η SAW: cf. 1 15; + του AW; post εγγυς repetit A† η ημερα του κυριου || 2 ημερα 1°] pr. η S | αυτω] -του A† || 3 τα 1°] + δε S^{c}† | οπισω] -σθεν A | οπισθεν] -σω QS^{c}*LC* | εστιν A*L* | αυτω > A†

ὅρασις ἵππων ἡ ὄψις αὐτῶν, καὶ ὡς ἱππεῖς οὕτως καταδιώξονται·
5 ὡς φωνὴ ἁρμάτων ἐπὶ τὰς κορυφὰς τῶν ὀρέων ἐξαλοῦνται καὶ 5
ὡς φωνὴ φλογὸς πυρὸς κατεσθιούσης καλάμην καὶ ὡς λαὸς πολὺς
καὶ ἰσχυρὸς παρατασσόμενος εἰς πόλεμον. 6 ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ 6
συντριβήσονται λαοί, πᾶν πρόσωπον ὡς πρόσκαυμα χύτρας. 7 ὡς 7
μαχηταὶ δραμοῦνται καὶ ὡς ἄνδρες πολεμισταὶ ἀναβήσονται ἐπὶ τὰ
τείχη, καὶ ἕκαστος ἐν τῇ ὁδῷ αὐτοῦ πορεύσεται, καὶ οὐ μὴ ἐκ-
κλίνωσιν τὰς τρίβους αὐτῶν, 8 καὶ ἕκαστος ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ αὐ- 8
τοῦ οὐκ ἀφέξεται· καταβαρυνόμενοι ἐν τοῖς ὅπλοις αὐτῶν πορεύ-
σονται καὶ ἐν τοῖς βέλεσιν αὐτῶν πεσοῦνται καὶ οὐ μὴ συντελε-
σθῶσιν. 9 τῆς πόλεως ἐπιλήμψονται καὶ ἐπὶ τῶν τειχέων δραμοῦνται 9
καὶ ἐπὶ τὰς οἰκίας ἀναβήσονται καὶ διὰ θυρίδων εἰσελεύσονται ὡς
κλέπται. 10 πρὸ προσώπου αὐτῶν συγχυθήσεται ἡ γῆ καὶ σεισθή- 10
σεται ὁ οὐρανός, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσιν, καὶ τὰ
ἄστρα δύσουσιν τὸ φέγγος αὐτῶν. 11 καὶ κύριος δώσει φωνὴν αὐ- 11
τοῦ πρὸ προσώπου δυνάμεως αὐτοῦ, ὅτι πολλή ἐστιν σφόδρα ἡ
παρεμβολὴ αὐτοῦ, ὅτι ἰσχυρὰ ἔργα λόγων αὐτοῦ· διότι μεγάλη ἡ
ἡμέρα τοῦ κυρίου, μεγάλη καὶ ἐπιφανὴς σφόδρα, καὶ τίς ἔσται ἱκα-
νὸς αὐτῇ; 12 καὶ νῦν λέγει κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν Ἐπιστράφητε πρός 12
με ἐξ ὅλης τῆς καρδίας ὑμῶν καὶ ἐν νηστείᾳ καὶ ἐν κλαυθμῷ καὶ
ἐν κοπετῷ· 13 καὶ διαρρήξατε τὰς καρδίας ὑμῶν καὶ μὴ τὰ ἱμάτια 13
ὑμῶν καὶ ἐπιστράφητε πρὸς κύριον τὸν θεὸν ὑμῶν, ὅτι ἐλεήμων
καὶ οἰκτίρμων ἐστίν, μακρόθυμος καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ
ταῖς κακίαις. 14 τίς οἶδεν εἰ ἐπιστρέψει καὶ μετανοήσει καὶ ὑπολεί- 14
ψεται ὀπίσω αὐτοῦ εὐλογίαν, θυσίαν καὶ σπονδὴν κυρίῳ τῷ θεῷ
ἡμῶν; 15 σαλπίσατε σάλπιγγι ἐν Σιων, ἁγιάσατε νηστείαν, κηρύξατε 15
θεραπείαν, 16 συναγάγετε λαόν, ἁγιάσατε ἐκκλησίαν, ἐκλέξασθε πρε- 16
σβυτέρους, συναγάγετε νήπια θηλάζοντα μαστούς, ἐξελθάτω νυμ-
φίος ἐκ τοῦ κοιτῶνος αὐτοῦ καὶ νύμφη ἐκ τοῦ παστοῦ αὐτῆς.
17 ἀνὰ μέσον τῆς κρηπῖδος τοῦ θυσιαστηρίου κλαύσονται οἱ ἱερεῖς 17
οἱ λειτουργοῦντες κυρίῳ καὶ ἐροῦσιν Φείσαι, κύριε, τοῦ λαοῦ σου
καὶ μὴ δῷς τὴν κληρονομίαν σου εἰς ὄνειδος τοῦ κατάρξαι αὐτῶν
ἔθνη, ὅπως μὴ εἴπωσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν Ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς αὐτῶν;
18 Καὶ ἐζήλωσεν κύριος τὴν γῆν αὐτοῦ καὶ ἐφείσατο τοῦ λαοῦ 18
αὐτοῦ. 19 καὶ ἀπεκρίθη κύριος καὶ εἶπεν τῷ λαῷ αὐτοῦ Ἰδοὺ ἐγὼ 19
ἐξαποστέλλω ὑμῖν τὸν σῖτον καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸ ἔλαιον, καὶ ἐμ-

4 οψις AQW] ορασις BS*LC* | ως 2°] οι A† || 5 και ult. > S*C* || 7 τας τριβους] τους τρ. AW*C*^{p}: cf. Thack. p. 146 n. 2 || 8 συντελεσθωσιν BS*L*] -σωσιν S^{c}W^{c}*C*, -σουσιν AQW* || 9 ταις οικιαις BS† || 10 αυτων 1° S*AQW] -του BS^{c}*LC* || 11 διοτι] οτι S*† | η ημερα] η > BAQV*C*†: cf. 1 15 | εσται ικανος] εστιν ικ. S*, ικ. εστιν A† || 12 και 2° BSQ^{c}VW*C*†] > rel. || 16 λαον] pr. τον A† || 17 fin. ο θεος αυτων] pr. κυριος A†

πλησθήσεσθε αὐτῶν, καὶ οὐ δώσω ὑμᾶς οὐκέτι εἰς ὀνειδισμὸν ἐν
20 τοῖς ἔθνεσι· 20καὶ τὸν ἀπὸ βορρᾶ ἐκδιώξω ἀφ' ὑμῶν καὶ ἐξώσω
αὐτὸν εἰς γῆν ἄνυδρον καὶ ἀφανιῶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὴν
θάλασσαν τὴν πρώτην καὶ τὰ ὀπίσω αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν
ἐσχάτην, καὶ ἀναβήσεται ἡ σαπρία αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ὁ βρόμος
21 αὐτοῦ, ὅτι ἐμεγάλυνεν τὰ ἔργα αὐτοῦ. 21θάρσει, γῆ, χαῖρε καὶ εὐ-
22 φραίνου, ὅτι ἐμεγάλυνεν κύριος τοῦ ποιῆσαι. 22θαρσεῖτε, κτήνη τοῦ
πεδίου, ὅτι βεβλάστηκεν πεδία τῆς ἐρήμου, ὅτι ξύλον ἤνεγκεν τὸν
23 καρπὸν αὐτοῦ, ἄμπελος καὶ συκῆ ἔδωκαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν. 23καὶ
τὰ τέκνα Σιων, χαίρετε καὶ εὐφραίνεσθε ἐπὶ τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν,
διότι ἔδωκεν ὑμῖν τὰ βρώματα εἰς δικαιοσύνην καὶ βρέξει ὑμῖν
24 ὑετὸν πρόιμον καὶ ὄψιμον καθὼς ἔμπροσθεν, 24καὶ πλησθήσονται
αἱ ἅλωνες σίτου, καὶ ὑπερεκχυθήσονται αἱ ληνοὶ οἴνου καὶ ἐλαίου.
25 25καὶ ἀνταποδώσω ὑμῖν ἀντὶ τῶν ἐτῶν, ὧν κατέφαγεν ἡ ἀκρὶς καὶ
ὁ βροῦχος καὶ ἡ ἐρυσίβη καὶ ἡ κάμπη, ἡ δύναμίς μου ἡ μεγάλη,
26 ἣν ἐξαπέστειλα εἰς ὑμᾶς· 26καὶ φάγεσθε ἐσθίοντες καὶ ἐμπλησθή-
σεσθε καὶ αἰνέσετε τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν, ᾧ ἐποίησεν
μεθ' ὑμῶν εἰς θαυμάσια, καὶ οὐ μὴ καταισχυνθῇ ὁ λαός μου εἰς
27 τὸν αἰῶνα· 27καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐν μέσῳ τοῦ Ισραηλ ἐγώ εἰμι,
καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ, καὶ
οὐ μὴ καταισχυνθῶσιν οὐκέτι πᾶς ὁ λαός μου εἰς τὸν αἰῶνα.
3 1Καὶ ἔσται μετὰ ταῦτα καὶ ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός μου ἐπὶ
πᾶσαν σάρκα, καὶ προφητεύσουσιν οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες
ὑμῶν, καὶ οἱ πρεσβύτεροι ὑμῶν ἐνύπνια ἐνυπνιασθήσονται, καὶ οἱ
2 νεανίσκοι ὑμῶν ὁράσεις ὄψονται· 2καὶ ἐπὶ τοὺς δούλους καὶ ἐπὶ
τὰς δούλας ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐκχεῶ ἀπὸ τοῦ πνεύματός
3 μου. 3καὶ δώσω τέρατα ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, αἷμα καὶ
4 πῦρ καὶ ἀτμίδα καπνοῦ· 4ὁ ἥλιος μεταστραφήσεται εἰς σκότος
καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα πρὶν ἐλθεῖν ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ
5 ἐπιφανῆ. 5καὶ ἔσται πᾶς, ὃς ἂν ἐπικαλέσηται τὸ ὄνομα κυρίου,
σωθήσεται· ὅτι ἐν τῷ ὄρει Σιων καὶ ἐν Ιερουσαλημ ἔσται ἀνα-
σῳζόμενος, καθότι εἶπεν κύριος, καὶ εὐαγγελιζόμενοι, οὓς κύριος
προσκέκληται.

20 η > BC | εμεγαλυνθη AQC || 22 πεδια BS*W] pr. τα AQSᶜLC | αμ-
πελος .. συκη AQWL] tr. BSC || 23 διοτι] οτι SᶜLC: cf. 1 || 24 πλησθησ.]
pr. εμ A† | υπερεκχυθ. AQL] εκ > BSWC: cf. 4 13 || 25 ανταποδωσει B† |
η δυν.] pr. και S*† | εις] εφ AQ || 26 του > A || 27 καταισχυνθωσιν BS*
W†] -θη rel. | ουκετι πας AQW] ετι BSL (27>C)

3 1 και 2⁰ > AQSᶜW | ενυπνια] -νιοις AQSᶜ: ex Act. 2 17 || 2 και 1⁰ BS*
VW*LC†] + γε rel.: ex Act. 2 18 | δουλους S*VW†] + μου rel.: ex Act. 2 18
| δουλας BS*VW†] + μου rel.: ex Act. 2 18 || 3 ουρανω και] ουρ. ανω και
σημ(ε)ια Sᶜ: ex Act. 2 19 || 4 ημεραν] pr. την ALC: cf. 1 15 || 5 επικαλη-
ται S*† | εν 2⁰ > AW | ευαγγελιζομενοι] -νος SᶜC, pr. οι W†

4 1Διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκεί- 4
νῳ, ὅταν ἐπιστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ, 2καὶ 2
συνάξω πάντα τὰ ἔθνη καὶ κατάξω αὐτὰ εἰς τὴν κοιλάδα Ιωσαφατ
καὶ διακριθήσομαι πρὸς αὐτοὺς ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ λαοῦ μου καὶ τῆς
κληρονομίας μου Ισραηλ, οἳ διεσπάρησαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν· καὶ
τὴν γῆν μου καταδιείλαντο 3καὶ ἐπὶ τὸν λαόν μου ἔβαλον κλήρους 3
καὶ ἔδωκαν τὰ παιδάρια πόρναις καὶ τὰ κοράσια ἐπώλουν ἀντὶ
οἴνου καὶ ἔπινον. 4καὶ τί καὶ ὑμεῖς ἐμοί, Τύρος καὶ Σιδὼν καὶ 4
πᾶσα Γαλιλαία ἀλλοφύλων; μὴ ἀνταπόδομα ὑμεῖς ἀνταποδίδοτέ
μοι; ἢ μνησικακεῖτε ὑμεῖς ἐπ' ἐμοὶ ὀξέως; καὶ ταχέως ἀνταποδώσω
τὸ ἀνταπόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν, 5ἀνθ' ὧν τὸ ἀργύριόν 5
μου καὶ τὸ χρυσίον μου ἐλάβετε καὶ τὰ ἐπίλεκτά μου καὶ τὰ καλὰ
εἰσηνέγκατε εἰς τοὺς ναοὺς ὑμῶν 6καὶ τοὺς υἱοὺς Ιουδα καὶ τοὺς 6
υἱοὺς Ιερουσαλημ ἀπέδοσθε τοῖς υἱοῖς τῶν Ἑλλήνων, ὅπως ἐξ-
ώσητε αὐτοὺς ἐκ τῶν ὁρίων αὐτῶν. 7ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω αὐτοὺς 7
ἐκ τοῦ τόπου, οὗ ἀπέδοσθε αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ ἀνταποδώσω τὸ ἀντ-
απόδομα ὑμῶν εἰς κεφαλὰς ὑμῶν 8καὶ ἀποδώσομαι τοὺς υἱοὺς ὑ- 8
μῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν εἰς χεῖρας υἱῶν Ιουδα, καὶ ἀποδώσον-
ται αὐτοὺς εἰς αἰχμαλωσίαν εἰς ἔθνος μακρὰν ἀπέχον, ὅτι κύριος
ἐλάλησεν.

9Κηρύξατε ταῦτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ἁγιάσατε πόλεμον, ἐξεγείρατε 9
τοὺς μαχητάς· προσαγάγετε καὶ ἀναβαίνετε, πάντες ἄνδρες πολε-
μισταί. 10συγκόψατε τὰ ἄροτρα ὑμῶν εἰς ῥομφαίας καὶ τὰ δρέπανα 10
ὑμῶν εἰς σειρομάστας· ὁ ἀδύνατος λεγέτω ὅτι Ἰσχύω ἐγώ. 11συν- 11
αθροίζεσθε καὶ εἰσπορεύεσθε, πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν, καὶ συνάχθητε ἐκεῖ· ὁ πραῢς ἔστω μαχητής. 12ἐξεγειρέσθωσαν καὶ ἀναβαι- 12
νέτωσαν πάντα τὰ ἔθνη εἰς τὴν κοιλάδα Ιωσαφατ, διότι ἐκεῖ καθιῶ
τοῦ διακρῖναι πάντα τὰ ἔθνη κυκλόθεν. 13ἐξαποστείλατε δρέπανα, 13
ὅτι παρέστηκεν τρύγητος· εἰσπορεύεσθε πατεῖτε, διότι πλήρης ἡ
ληνός· ὑπερεκχεῖται τὰ ὑπολήνια, ὅτι πεπλήθυνται τὰ κακὰ αὐτῶν.
14ἦχοι ἐξήχησαν ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης, ὅτι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου 14
ἐν τῇ κοιλάδι τῆς δίκης. 15ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη συσκοτάσουσιν, 15
καὶ οἱ ἀστέρες δύσουσιν φέγγος αὐτῶν. 16ὁ δὲ κύριος ἐκ Σιων 16
ἀνακεκράξεται καὶ ἐξ Ιερουσαλημ δώσει φωνὴν αὐτοῦ, καὶ σεισθή-

4 1 επιστρεφω BQᶜ† || 4 και 1⁰] + γε W† | και υμεις εμοι AWC] και >
BSQ, εμοι και υμιν L† || 5 καλα] + μου A | εισενεγκ. SᶜC† | ναους] θησαυ-
ρους A, οικους C† || 6 οριων] + της κληρονομιας SᶜV† || 8 υιων] pr. των
BS† || 9 προσαγαγ.] pr. και BS*W (S† om. και seq.) || 10 δυνατος S* ||
11 συναχθησετε S*(†) || 12 εξεγειρ.] εξ > A† | και > B† || 13 τρυγητος] pr.
ο ALC | υπερεκχειται(uel -τε) BW] εκ > SAQLC: cf. 2 24 || 14 κοιλαδι 1⁰]
κοιλη S*† | οτι] διοτι A | ημερα] pr. η SA: cf. 1 15 || 15 φεγγος BS*QW†]
pr. το rel.: sic in 2 10 omnes || 16 init. — αυτου 1⁰ > S*† | ανακεκραξεται
BV†] κε > rel.

σεται ὁ οὐρανὸς καὶ ἡ γῆ· ὁ δὲ κύριος φείσεται τοῦ λαοῦ αὐτοῦ,
17 καὶ ἐνισχύσει κύριος τοὺς υἱοὺς Ισραηλ. 17καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν ὁ κατασκηνῶν ἐν Σιων ἐν ὄρει ἁγίῳ μου·
καὶ ἔσται Ιερουσαλημ πόλις ἁγία, καὶ ἀλλογενεῖς οὐ διελεύσονται
18 δι' αὐτῆς οὐκέτι. 18καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀποσταλάξει τὰ
ὄρη γλυκασμόν, καὶ οἱ βουνοὶ ῥυήσονται γάλα, καὶ πᾶσαι αἱ ἀφ-
έσεις Ιουδα ῥυήσονται ὕδατα, καὶ πηγὴ ἐξ οἴκου κυρίου ἐξελεύσεται
19 καὶ ποτιεῖ τὸν χειμάρρουν τῶν σχοίνων. 19Αἴγυπτος εἰς ἀφανισμὸν
ἔσται, καὶ ἡ Ιδουμαία εἰς πεδίον ἀφανισμοῦ ἔσται ἐξ ἀδικιῶν υἱῶν
20 Ιουδα, ἀνθ' ὧν ἐξέχεαν αἷμα δίκαιον ἐν τῇ γῇ αὐτῶν. 20ἡ δὲ Ιου-
δαία εἰς τὸν αἰῶνα κατοικηθήσεται καὶ Ιερουσαλημ εἰς γενεὰς γε-
21 νεῶν. 21καὶ ἐκδικήσω τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ οὐ μὴ ἀθῳώσω. καὶ κύ-
ριος κατασκηνώσει ἐν Σιων.

16 κυριος ult. > BSA*C*† || 17 επιγνωσ. διοτι] γνωσ. οτι S^{c}*LC* | εν 2^{0} > A | πολις S^{c}VW†] > rel. || 19 ιδουμαια] ιουδεα S*† || 21 εκδικ. AQW] εκζητησω BS*LC*

Subscr. ιωηλ δ' BSA: cf. inscr.

ΑΒΔΙΟΥ

1 Ὅρασις Αβδιου.

Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τῇ Ιδουμαίᾳ Ἀκοὴν ἤκουσα παρὰ κυ-
ρίου, καὶ περιοχὴν εἰς τὰ ἔθνη ἐξαπέστειλεν Ἀνάστητε καὶ ἐξανα-
2 στῶμεν ἐπ' αὐτὴν εἰς πόλεμον. 2ἰδοὺ ὀλιγοστὸν δέδωκά σε ἐν τοῖς
3 ἔθνεσιν, ἠτιμωμένος σὺ εἶ σφόδρα. 3ὑπερηφανία τῆς καρδίας σου
ἐπῆρέν σε κατασκηνοῦντα ἐν ταῖς ὀπαῖς τῶν πετρῶν, ὑψῶν κατοι-
κίαν αὐτοῦ λέγων ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ Τίς με κατάξει ἐπὶ τὴν γῆν;
4 4ἐὰν μετεωρισθῇς ὡς ἀετὸς καὶ ἐὰν ἀνὰ μέσον τῶν ἄστρων θῇς
5 νοσσιάν σου, ἐκεῖθεν κατάξω σε, λέγει κύριος. 5εἰ κλέπται εἰσῆλθον
πρὸς σὲ ἢ λῃσταὶ νυκτός, ποῦ ἂν ἀπερρίφης; οὐκ ἂν ἔκλεψαν τὰ
ἱκανὰ ἑαυτοῖς; καὶ εἰ τρυγηταὶ εἰσῆλθον πρὸς σέ, οὐκ ἂν ὑπελί-
6 ποντο ἐπιφυλλίδα; 6πῶς ἐξηρευνήθη Ησαυ καὶ κατελήμφθη αὐτοῦ
7 τὰ κεκρυμμένα. 7ἕως τῶν ὁρίων σου ἐξαπέστειλάν σε πάντες οἱ
ἄνδρες τῆς διαθήκης σου, ἀντέστησάν σοι ἠδυνάσθησαν πρὸς σὲ
ἄνδρες εἰρηνικοί σου, ἔθηκαν ἔνεδρα ὑποκάτω σου, οὐκ ἔστιν σύν-
8 εσις αὐτοῖς. 8ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἀπολῶ σοφοὺς ἐκ

Abd.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.

Inscr. αβδ(ε)ιου(B† οβδ.: item in 1) ε' BSA: cf. Os. inscr.

Abd. 3 init.] pr. η S^{c}*L* | καρδια] pr. τη A || 4 εαν 2^{0} BW*LC*] > SAQ | αστερων S*† || 5 η] ει A | επιφυλλιδα] -δας BS*(S*† υποφ.) || 6 κατελ(ε)ιφθη S*C* || 7 σου 1^{0} > BS*C* εστιν] + σοι A† | αυτοις BSW] pr. εν AQ, εν αυτω *LC*

τῆς Ιδουμαίας καὶ σύνεσιν ἐξ ὄρους Ησαυ· 9καὶ πτοηθήσονται οἱ 9
μαχηταί σου οἱ ἐκ Θαιμαν, ὅπως ἐξαρθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὄρους Ησαυ
10διὰ τὴν σφαγὴν καὶ τὴν ἀσέβειαν τὴν εἰς τὸν ἀδελφόν σου Ια- 10
κωβ, καὶ καλύψει σε αἰσχύνη καὶ ἐξαρθήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.
11Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀντέστης ἐξ ἐναντίας ἐν ἡμέρᾳ αἰχμαλωτευόν- 11
των ἀλλογενῶν δύναμιν αὐτοῦ καὶ ἀλλότριοι εἰσῆλθον εἰς πύλας
αὐτοῦ καὶ ἐπὶ Ιερουσαλημ ἔβαλον κλήρους, καὶ σὺ ἦς ὡς εἷς ἐξ
αὐτῶν. 12καὶ μὴ ἐπίδῃς ἡμέραν ἀδελφοῦ σου ἐν ἡμέρᾳ ἀλλοτρίων 12
καὶ μὴ ἐπιχαρῇς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Ιουδα ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν
καὶ μὴ μεγαλορρημονήσῃς ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως· 13μηδὲ εἰσέλθῃς εἰς 13
πύλας λαῶν ἐν ἡμέρᾳ πόνων αὐτῶν μηδὲ ἐπίδῃς καὶ σὺ τὴν συν-
αγωγὴν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ὀλέθρου αὐτῶν μηδὲ συνεπιθῇ ἐπὶ τὴν
δύναμιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἀπωλείας αὐτῶν· 14μηδὲ ἐπιστῇς ἐπὶ τὰς 14
διεκβολὰς αὐτῶν τοῦ ἐξολεθρεῦσαι τοὺς ἀνασῳζομένους αὐτῶν
μηδὲ συγκλείσῃς τοὺς φεύγοντας ἐξ αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως. 15δι- 15
ότι ἐγγὺς ἡμέρα κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη· ὃν τρόπον ἐποίησας,
οὕτως ἔσται σοι· τὸ ἀνταπόδομά σου ἀνταποδοθήσεται εἰς κεφα-
λήν σου· 16διότι ὃν τρόπον ἔπιες ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, πίον- 16
ται πάντα τὰ ἔθνη οἶνον· πίονται καὶ καταβήσονται καὶ ἔσονται
καθὼς οὐχ ὑπάρχοντες.
17Ἐν δὲ τῷ ὄρει Σιων ἔσται ἡ σωτηρία, καὶ ἔσται ἅγιον· καὶ 17
κατακληρονομήσουσιν ὁ οἶκος Ιακωβ τοὺς κατακληρονομήσαντας
αὐτούς. 18καὶ ἔσται ὁ οἶκος Ιακωβ πῦρ, ὁ δὲ οἶκος Ιωσηφ φλόξ, 18
ὁ δὲ οἶκος Ησαυ εἰς καλάμην, καὶ ἐκκαυθήσονται εἰς αὐτοὺς καὶ
καταφάγονται αὐτούς, καὶ οὐκ ἔσται πυροφόρος ἐν τῷ οἴκῳ Ησαυ,
διότι κύριος ἐλάλησεν. 19καὶ κατακληρονομήσουσιν οἱ ἐν Ναγεβ τὸ 19
ὄρος τὸ Ησαυ καὶ οἱ ἐν τῇ Σεφηλα τοὺς ἀλλοφύλους καὶ κατα-
κληρονομήσουσιν τὸ ὄρος Εφραιμ καὶ τὸ πεδίον Σαμαρείας καὶ
Βενιαμιν καὶ τὴν Γαλααδῖτιν. 20καὶ τῆς μετοικεσίας ἡ ἀρχὴ αὕτη· 20
τοῖς υἱοῖς Ισραηλ γῆ τῶν Χαναναίων ἕως Σαρεπτων καὶ ἡ μετοι-

10 την εις τον αδελφον AQS^{c}W*L*] αδελφου BS**C* | και 2^{0} AQS^{c}W*L*] > BS**C* || 11 ημερα] -ραις BS† | αυτου 1^{0}] -των S*† | πυλας] pr. τας A || 12 επιδοις AV: item V† in 13 | μεγαλο(ρ)ρημονησης] -νης BW† || 13 λαων] λαου Q*, λαου σου A†; λαου μου S^{c}† = α' | πονων] -νου AQ, -νηρων S*† αυτων 2^{0} 3^{0} 4^{0} 5^{0}] -του S^{c}†: sic 5^{0} etiam V*C*† et α' σ' θ' || 14 επιστης] επι > A | αυτων 1^{0} AQS^{c}*L*] -του BS**C* | του AQ] > BS*LC* | αυτων 2^{0} AQ] pr. εξ S^{c}*L*, αυτου BS*, εξ αυτου *C* | εξ αυτων AQW(uid.)*C*] αυτων S^{c}*L*, αυτου BS*† || 15 ημερα] pr. η SA: cf. Ioel 1 15 | κυριου] pr. του A | εστω A† || 16 διοτι] δια τουτο A† | πιονται 1^{0}∩2^{0} BS*† || 17 η σωτ.] η > BS**L*^{p}, + σου W† || 18 εκκαυθησεται AQW | και 3^{0} > S*† | πυροφορος BS*W*L*^{p}*C*] πυρφ. AQS^{c}*L*^{p} | εν AQW] > BS*LC* | ησαυ ult.∩19 ησαυ W* | διοτι] οτι S^{c}*LC* || 19 σεφηλα] pr. πεδινη W†: sic uertit α'

κεσία Ιερουσαλημ ἕως Εφραθα, καὶ κληρονομήσουσιν τὰς πόλεις
21 τοῦ Ναγεβ. 21καὶ ἀναβήσονται ἄνδρες σεσῳσμένοι ἐξ ὄρους Σιων
τοῦ ἐκδικῆσαι τὸ ὄρος Ησαυ, καὶ ἔσται τῷ κυρίῳ ἡ βασιλεία.

20 και ult. AQSᶜWL] > BS*C || 21 ανδρες σεσωσμ. AQW] ανασωζομενοι BSLC

Subscr. αβδ(ε)ιου(B† οβδ.) ε′ BSA: cf. inscr.

ΙΩΝΑΣ

1 1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιωναν τὸν τοῦ Αμαθι λέγων
2 2Ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς Νινευη τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ
κήρυξον ἐν αὐτῇ, ὅτι ἀνέβη ἡ κραυγὴ τῆς κακίας αὐτῆς πρός με.
3 3καὶ ἀνέστη Ιωνας τοῦ φυγεῖν εἰς Θαρσις ἐκ προσώπου κυρίου
καὶ κατέβη εἰς Ιοππην καὶ εὗρεν πλοῖον βαδίζον εἰς Θαρσις καὶ
ἔδωκεν τὸ ναῦλον αὐτοῦ καὶ ἐνέβη εἰς αὐτὸ τοῦ πλεῦσαι μετ᾽ αὐ-
4 τῶν εἰς Θαρσις ἐκ προσώπου κυρίου. 4καὶ κύριος ἐξήγειρεν πνεῦμα
εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἐγένετο κλύδων μέγας ἐν τῇ θαλάσσῃ, καὶ
5 τὸ πλοῖον ἐκινδύνευεν συντριβῆναι. 5καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ναυτικοὶ
καὶ ἀνεβόων ἕκαστος πρὸς τὸν θεὸν αὐτῶν καὶ ἐκβολὴν ἐποιήσαντο
τῶν σκευῶν τῶν ἐν τῷ πλοίῳ εἰς τὴν θάλασσαν τοῦ κουφισθῆναι
ἀπ᾽ αὐτῶν· Ιωνας δὲ κατέβη εἰς τὴν κοίλην τοῦ πλοίου καὶ ἐκά-
6 θευδεν καὶ ἔρρεγχεν. 6καὶ προσῆλθεν πρὸς αὐτὸν ὁ πρωρεὺς καὶ
εἶπεν αὐτῷ Τί σὺ ῥέγχεις; ἀνάστα καὶ ἐπικαλοῦ τὸν θεόν σου,
7 ὅπως διασώσῃ ὁ θεὸς ἡμᾶς καὶ μὴ ἀπολώμεθα. 7καὶ εἶπεν ἕκαστος
πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ Δεῦτε βάλωμεν κλήρους καὶ ἐπιγνῶμεν
τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. καὶ ἔβαλον κλήρους, καὶ
8 ἔπεσεν ὁ κλῆρος ἐπὶ Ιωναν. 8καὶ εἶπον πρὸς αὐτόν Ἀπάγγειλον
ἡμῖν τίνος ἕνεκεν ἡ κακία αὕτη ἐστὶν ἐν ἡμῖν. τίς σου ἡ ἐργασία
ἐστίν; καὶ πόθεν ἔρχῃ, καὶ ἐκ ποίας χώρας καὶ ἐκ ποίου λαοῦ εἶ
9 σύ; 9καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Δοῦλος κυρίου ἐγώ εἰμι καὶ τὸν κύριον
θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ἐγὼ σέβομαι, ὃς ἐποίησεν τὴν θάλασσαν καὶ

Ion.: BSA. — de QWLC cf. Os.

Inscr. ιωνας ς′ BSA: cf. Os. inscr.

1 2 πορευου A† | νινευη] pr. την A† || 3 εις θαρσ(ε)ις 1⁰∩2⁰ W†, 2⁰∩3⁰ S*† | εκ 1⁰] απο A† | ενεβη] ανεβη WC | μετ αυτων / εις θαρσ.] tr. A || 4 πνευμα] + μεγα L† = σ′ | εις] επι BS*† | συντριβηναι] του διαλυθηναι ASᶜ || 5 ανεβοων] αν > A†, -βοησαν BS*†, -βοησεν V† | αυτων 1⁰ AQW] -του BSLC || 6 αυτω] προς αυτον A | αναστηθι SᶜLC | οπως] ει πως ALC | μη] pr. ου ASᶜLC || 7 επιγνωσομεν S*† || 8 ημιν 1⁰∩2⁰ BS | εστιν εν ημιν > W†, εστιν εν > LC† | ποθεν ερχη] + και που πορευει(uel -ευη) SᶜLC: eadem add. Sy sub ÷ | ει συ] tr. QWL || 9 εγω ειμι] tr. S* | σεβομαι] φοβουμαι SᶜC

τὴν ξηράν. 10καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβον μέγαν καὶ εἶπαν 10
πρὸς αὐτόν Τί τοῦτο ἐποίησας; διότι ἔγνωσαν οἱ ἄνδρες ὅτι ἐκ
προσώπου κυρίου ἦν φεύγων, ὅτι ἀπήγγειλεν αὐτοῖς. 11καὶ εἶπαν 11
πρὸς αὐτόν Τί σοι ποιήσωμεν καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ᾽ ἡμῶν;
ὅτι ἡ θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξήγειρεν μᾶλλον κλύδωνα. 12καὶ 12
εἶπεν Ιωνας πρὸς αὐτούς Ἄρατέ με καὶ ἐμβάλετέ με εἰς τὴν θά-
λασσαν, καὶ κοπάσει ἡ θάλασσα ἀφ᾽ ὑμῶν· διότι ἔγνωκα ἐγὼ ὅτι
δι᾽ ἐμὲ ὁ κλύδων ὁ μέγας οὗτος ἐφ᾽ ὑμᾶς ἐστιν. 13καὶ παρεβιάζοντο 13
οἱ ἄνδρες τοῦ ἐπιστρέψαι πρὸς τὴν γῆν καὶ οὐκ ἠδύναντο, ὅτι ἡ
θάλασσα ἐπορεύετο καὶ ἐξηγείρετο μᾶλλον ἐπ᾽ αὐτούς. 14καὶ ἀν- 14
εβόησαν πρὸς κύριον καὶ εἶπαν Μηδαμῶς, κύριε, μὴ ἀπολώμεθα
ἕνεκεν τῆς ψυχῆς τοῦ ἀνθρώπου τούτου, καὶ μὴ δῷς ἐφ᾽ ἡμᾶς
αἷμα δίκαιον, ὅτι σύ, κύριε, ὃν τρόπον ἐβούλου πεποίηκας. 15καὶ 15
ἔλαβον τὸν Ιωναν καὶ ἐξέβαλον αὐτὸν εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ ἔστη
ἡ θάλασσα ἐκ τοῦ σάλου αὐτῆς. 16καὶ ἐφοβήθησαν οἱ ἄνδρες φόβῳ 16
μεγάλῳ τὸν κύριον καὶ ἔθυσαν θυσίαν τῷ κυρίῳ καὶ εὔξαντο εὐχάς.
2 1Καὶ προσέταξεν κύριος κήτει μεγάλῳ καταπιεῖν τὸν Ιωναν· καὶ 2
ἦν Ιωνας ἐν τῇ κοιλίᾳ τοῦ κήτους τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας.
2καὶ προσηύξατο Ιωνας πρὸς κύριον τὸν θεὸν αὐτοῦ ἐκ τῆς κοι- 2
λίας τοῦ κήτους 3καὶ εἶπεν 3

Ἐβόησα ἐν θλίψει μου πρὸς κύριον τὸν θεόν μου, καὶ εἰσ-
ἤκουσέν μου·
ἐκ κοιλίας ᾅδου κραυγῆς μου ἤκουσας φωνῆς μου.
4ἀπέρριψάς με εἰς βάθη καρδίας θαλάσσης, καὶ ποταμοί με 4
ἐκύκλωσαν·
πάντες οἱ μετεωρισμοί σου καὶ τὰ κύματά σου ἐπ᾽ ἐμὲ διῆλθον.
5καὶ ἐγὼ εἶπα Ἀπῶσμαι ἐξ ὀφθαλμῶν σου· 5
ἆρα προσθήσω τοῦ ἐπιβλέψαι πρὸς τὸν ναὸν τὸν ἅγιόν
σου;
6περιεχύθη ὕδωρ μοι ἕως ψυχῆς,
ἄβυσσος ἐκύκλωσέν με ἐσχάτη,
ἕδυ ἡ κεφαλή μου εἰς σχισμὰς ὀρέων.
7κατέβην εἰς γῆν, ἧς οἱ μοχλοὶ αὐτῆς κάτοχοι αἰώνιοι,

11 σοι ποιησ.] tr. C† | ποιησομεν BQW* | επορευετο] επωρευετο W*†, επωρυετο AQWᶜ, επορυετο Sᶜ†: cf. 13 Zach. 11 8 || 12 με 2⁰ > AQLᵖ || 13 επορευετο (sic etiam W*)] επωρυετο AQWᶜ, επορυετο S†: cf. 11 || 14 κυριον] pr. τον S*† | κυριε 1⁰∩2⁰ S*† | απολοιμεθα QSˢ | οτι AQSˢW] διοτι BLC || 15 εξεβαλον BQW] εβαλον S*, ενεβαλον ASᶜLC | σαλους AQ*†: cf. Thack. § 10, 28 || 16 θυσιαν AQW] -ας BSLC

2 1 καταπιειν] και κατεπιεν S*† || 2 θεον∩3 θεον S*† || 3 εβοησα — 10 fin. (= Od. 6)] pr. ωδη A(†) || 6¹ υδωρ μοι BSW] tr. AQLC | 6³ εις σχ. 𝔬p. ad 7 trahit 𝔐

καὶ ἀναβήτω φθορὰ ζωῆς μου, κύριε ὁ θεός μου.
8 [8]ἐν τῷ ἐκλείπειν ἀπ' ἐμοῦ τὴν ψυχήν μου τοῦ κυρίου ἐμνήσθην,
καὶ ἔλθοι πρὸς σὲ ἡ προσευχή μου εἰς ναὸν ἅγιόν σου.
9 [9]φυλασσόμενοι μάταια καὶ ψευδῆ ἔλεος αὐτῶν ἐγκατέλιπον.
10 [10]ἐγὼ δὲ μετὰ φωνῆς αἰνέσεως καὶ ἐξομολογήσεως θύσω σοι·
ὅσα ηὐξάμην, ἀποδώσω σοι σωτηρίου τῷ κυρίῳ.
11 [11]καὶ προσετάγη τῷ κήτει, καὶ ἐξέβαλεν τὸν Ιωναν ἐπὶ τὴν ξηράν.
3 [1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιωναν ἐκ δευτέρου λέγων
2 [2]Ἀνάστηθι καὶ πορεύθητι εἰς Νινευη τὴν πόλιν τὴν μεγάλην καὶ
κήρυξον ἐν αὐτῇ κατὰ τὸ κήρυγμα τὸ ἔμπροσθεν, ὃ ἐγὼ ἐλάλησα
3 πρὸς σέ. [3]καὶ ἀνέστη Ιωνας καὶ ἐπορεύθη εἰς Νινευη, καθὼς ἐλά-
λησεν κύριος· ἡ δὲ Νινευη ἦν πόλις μεγάλη τῷ θεῷ ὡσεὶ πορείας
4 ὁδοῦ ἡμερῶν τριῶν. [4]καὶ ἤρξατο Ιωνας τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὴν πόλιν
ὡσεὶ πορείαν ἡμέρας μιᾶς καὶ ἐκήρυξεν καὶ εἶπεν Ἔτι τρεῖς ἡμέραι
5 καὶ Νινευη καταστραφήσεται. [5]καὶ ἐνεπίστευσαν οἱ ἄνδρες Νινευη
τῷ θεῷ καὶ ἐκήρυξαν νηστείαν καὶ ἐνεδύσαντο σάκκους ἀπὸ μεγάλου
6 αὐτῶν ἕως μικροῦ αὐτῶν. [6]καὶ ἤγγισεν ὁ λόγος πρὸς τὸν βασιλέα
τῆς Νινευη, καὶ ἐξανέστη ἀπὸ τοῦ θρόνου αὐτοῦ καὶ περιείλατο τὴν
στολὴν αὐτοῦ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ περιεβάλετο σάκκον καὶ ἐκάθισεν ἐπὶ
7 σποδοῦ. [7]καὶ ἐκηρύχθη καὶ ἐρρέθη ἐν τῇ Νινευη παρὰ τοῦ βασι-
λέως καὶ παρὰ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ λέγων Οἱ ἄνθρωποι καὶ τὰ
κτήνη καὶ οἱ βόες καὶ τὰ πρόβατα μὴ γευσάσθωσαν μηδὲν μηδὲ
8 νεμέσθωσαν μηδὲ ὕδωρ πιέτωσαν. [8]καὶ περιεβάλοντο σάκκους οἱ
ἄνθρωποι καὶ τὰ κτήνη, καὶ ἀνεβόησαν πρὸς τὸν θεὸν ἐκτενῶς·
καὶ ἀπέστρεψαν ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ
9 ἀπὸ τῆς ἀδικίας τῆς ἐν χερσὶν αὐτῶν λέγοντες [9]Τίς οἶδεν εἰ μετα-
νοήσει ὁ θεὸς καὶ ἀποστρέψει ἐξ ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ καὶ οὐ μὴ
10 ἀπολώμεθα; [10]καὶ εἶδεν ὁ θεὸς τὰ ἔργα αὐτῶν, ὅτι ἀπέστρεψαν
ἀπὸ τῶν ὁδῶν αὐτῶν τῶν πονηρῶν, καὶ μετενόησεν ὁ θεὸς ἐπὶ
τῇ κακίᾳ, ἣ ἐλάλησεν τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς, καὶ οὐκ ἐποίησεν.

7^2 φθορα ζωης μου BS*W*†] εκ φθορας η ζωη μου AQ*LC*, εκ φθορας ζωης μου S^{c}V†, εκ φθορας την ζωην μου W^c†; post haec add. προς σε S^c*LC*, ante haec add. εις σε W^c† || 8^1 απ εμου / την ψ. μου] tr. AQ | 8^2 προσευχη] προσ > BS*† || 9 ελεον S^c*LC* || 10^1 αινεσεως] δεησ. W | 10^2 σοι > A | σωτηριου BS*] εις σωτηριον μου AQS^c, εις σωτηριον *LC*; εις σωτηριαν μου W: = Od. 6 10 || 11 προσεταγη] + απο κυριου S^c*C*† (in *O* sub ※), προσεταξε(ν) κυριος *L*

3 2 και 1^0 > BS* | νινευην S† hic, non in 3; cf. 6 Soph. 2 13 || 3 καθως AQW*L*] καθα BS*C* || 4 εισελθειν BS*W*†] εισπορευεσθαι rel. | πορ(ε)ιαν B SW*L*] -ας *C*†, -ας οδου AQ || 5 ενεπιστ.] εν > AS^{c}W^c*LC* | μεγαλου ... μικρου BS*W*C*] tr. AQS^c*L* | αυτων paenult. > AQ || 6 νινευης S*† hic, non in 4 11; cf. 3 2 || 7 γευεσθωσαν A†, γευσεσθ. (sic) S*† | νεμεσθ.] + μηδεν S*† | πινετωσαν S*L*† || 8 απεστρεψαν] αν- QS^c*LC*†, -ψεν A*L* || 10 τη κακια η] τα κακα α AW

[1]Καὶ ἐλυπήθη Ιωνας λύπην μεγάλην καὶ συνεχύθη. [2]καὶ προσεύ- 4
ξατο πρὸς κύριον καὶ εἶπεν Ὦ κύριε, οὐχ οὗτοι οἱ λόγοι μου ἔτι
ὄντος μου ἐν τῇ γῇ μου; διὰ τοῦτο προέφθασα τοῦ φυγεῖν εἰς
Θαρσις, διότι ἔγνων ὅτι σὺ ἐλεήμων καὶ οἰκτίρμων, μακρόθυμος
καὶ πολυέλεος καὶ μετανοῶν ἐπὶ ταῖς κακίαις. [3]καὶ νῦν, δέσποτα 3
κύριε, λαβὲ τὴν ψυχήν μου ἀπ' ἐμοῦ, ὅτι καλὸν τὸ ἀποθανεῖν με
ἢ ζῆν με. [4]καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Ιωναν Εἰ σφόδρα λελύπησαι σύ; 4
[5]καὶ ἐξῆλθεν Ιωνας ἐκ τῆς πόλεως καὶ ἐκάθισεν ἀπέναντι τῆς πό- 5
λεως· καὶ ἐποίησεν ἑαυτῷ ἐκεῖ σκηνὴν καὶ ἐκάθητο ὑποκάτω αὐτῆς
ἐν σκιᾷ, ἕως οὗ ἀπίδῃ τί ἔσται τῇ πόλει. [6]καὶ προσέταξεν κύριος 6
ὁ θεὸς κολοκύνθῃ, καὶ ἀνέβη ὑπὲρ κεφαλῆς τοῦ Ιωνα τοῦ εἶναι
σκιὰν ὑπεράνω τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τοῦ σκιάζειν αὐτῷ ἀπὸ τῶν
κακῶν αὐτοῦ· καὶ ἐχάρη Ιωνας ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ χαρὰν μεγάλην.
[7]καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς σκώληκι ἑωθινῇ τῇ ἐπαύριον, καὶ ἐπάταξεν 7
τὴν κολόκυνθαν, καὶ ἀπεξηράνθη. [8]καὶ ἐγένετο ἅμα τῷ ἀνατεῖλαι 8
τὸν ἥλιον καὶ προσέταξεν ὁ θεὸς πνεύματι καύσωνος συγκαίοντι,
καὶ ἐπάταξεν ὁ ἥλιος ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ιωνα· καὶ ὠλιγοψύχησεν
καὶ ἀπελέγετο τὴν ψυχὴν αὐτοῦ καὶ εἶπεν Καλόν μοι ἀποθανεῖν με
ἢ ζῆν. [9]καὶ εἶπεν ὁ θεὸς πρὸς Ιωναν Εἰ σφόδρα λελύπησαι σὺ 9
ἐπὶ τῇ κολοκύνθῃ; καὶ εἶπεν Σφόδρα λελύπημαι ἐγὼ ἕως θανάτου.
[10]καὶ εἶπεν κύριος Σὺ ἐφείσω ὑπὲρ τῆς κολοκύνθης, ὑπὲρ ἧς οὐκ 10
ἐκακοπάθησας ἐπ' αὐτὴν καὶ οὐκ ἐξέθρεψας αὐτήν, ἣ ἐγενήθη ὑπὸ
νύκτα καὶ ὑπὸ νύκτα ἀπώλετο. [11]ἐγὼ δὲ οὐ φείσομαι ὑπὲρ Νινευη 11
τῆς πόλεως τῆς μεγάλης, ἐν ᾗ κατοικοῦσιν πλείους ἢ δώδεκα μυ-
ριάδες ἀνθρώπων, οἵτινες οὐκ ἔγνωσαν δεξιὰν αὐτῶν ἢ ἀριστερὰν
αὐτῶν, καὶ κτήνη πολλά;

4 2 ω] + δη S^c*LC*† | λογοι μου] + ους ελαλησα A† | εγνων] + εγω S^{c}V† || 3 καλον το αποθ. με(>W)] καλον μοι το αποθ. με *L*$^{(†)}$ | η (BS*† ει)] pr. μαλλον S^c*L* | με ult. BS*W*Lp] > AQS^c*Lp*C || 5 εαυτω / εκει σκηνην] tr. A$^{(†)}$ | τη] pr. εν S || 6 κολοκυνθη bis] τ pro θ A: item in 7. 9. 10 | του 1^0 BS W] > AQ*LC* | σκιαν] pr. εις S^c || 7 ο θεος] pr. κυριος AQ: cf. 8. 9 || 8 ο θεος] pr. κυριος AQW: cf. 7 | αποθανειν BS*W] pr. το AQS^c*LC* | με BAQ] > SW*LC* | fin.] + με S^c*LC*: cf. 3 || 9 ο θεος BS*W*†] pr. κυριος rel.: cf. 7 || 10 επ αυτην BQS^c] επ αυτης S*A, επ αυτη *L*, > *C*† | και ουκ] ουδε S^c*LC* | εγενηθη / υπο νυκτα BSW*LC*] tr. AQ || 11 της μεγαλης > A† | πλειους η] η > BS*† | η ult.] ουδε A†

Subscr. ιωνας ϛ′ BS, ιωνας προφητης ϛ′ A$^{(†)}$: cf. inscr.

NAOYM

1 1 Λῆμμα Νινευη · βιβλίον ὁράσεως Ναουμ τοῦ Ελκεσαίου.
2 2 Θεὸς ζηλωτὴς καὶ ἐκδικῶν κύριος, ἐκδικῶν κύριος μετὰ θυμοῦ
ἐκδικῶν κύριος τοὺς ὑπεναντίους αὐτοῦ, καὶ ἐξαίρων αὐτὸς τοὺς
3 ἐχθροὺς αὐτοῦ. 3 κύριος μακρόθυμος, καὶ μεγάλη ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ, καὶ
ἀθῳῶν οὐκ ἀθῳώσει κύριος. ἐν συντελείᾳ καὶ ἐν συσσεισμῷ ἡ
4 ὁδὸς αὐτοῦ, καὶ νεφέλαι κονιορτὸς ποδῶν αὐτοῦ. 4 ἀπειλῶν θα-
λάσσῃ καὶ ξηραίνων αὐτὴν καὶ πάντας τοὺς ποταμοὺς ἐξερημῶν ·
ὠλιγώθη ἡ Βασανῖτις καὶ ὁ Κάρμηλος, καὶ τὰ ἐξανθοῦντα τοῦ Λι-
5 βάνου ἐξέλιπεν. 5 τὰ ὄρη ἐσείσθησαν ἀπ' αὐτοῦ, καὶ οἱ βουνοὶ
ἐσαλεύθησαν · καὶ ἀνεστάλη ἡ γῆ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, ἡ σύμ-
6 πασα καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ. 6 ἀπὸ προσώπου ὀργῆς
αὐτοῦ τίς ὑποστήσεται; καὶ τίς ἀντιστήσεται ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐ-
τοῦ; ὁ θυμὸς αὐτοῦ τήκει ἀρχάς, καὶ αἱ πέτραι διεθρύβησαν ἀπ'
7 αὐτοῦ. 7 χρηστὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτὸν ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως
8 καὶ γινώσκων τοὺς εὐλαβουμένους αὐτόν · 8 καὶ ἐν κατακλυσμῷ
πορείας συντέλειαν ποιήσεται τοὺς ἐπεγειρομένους, καὶ τοὺς ἐχ-
9 θροὺς αὐτοῦ διώξεται σκότος. 9 τί λογίζεσθε ἐπὶ τὸν κύριον; συν-
τέλειαν αὐτὸς ποιήσεται, οὐκ ἐκδικήσει δὶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐν θλίψει ·
10 10 ὅτι ἕως θεμελίου αὐτῶν χερσωθήσεται καὶ ὡς σμῖλαξ περιπλεκο-
11 μένη βρωθήσεται καὶ ὡς καλάμη ξηρασίας μεστή. 11 ἐκ σοῦ ἐξελεύ-
12 σεται λογισμὸς κατὰ τοῦ κυρίου πονηρὰ λογιζόμενος ἐναντία. 12 τάδε
λέγει κύριος κατάρχων ὑδάτων πολλῶν Καὶ οὕτως διασταλήσονται,
13 καὶ ἡ ἀκοή σου οὐκ ἐνακουσθήσεται ἔτι. 13 καὶ νῦν συντρίψω τὴν
14 ῥάβδον αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ καὶ τοὺς δεσμούς σου διαρρήξω · 14 καὶ
ἐντελεῖται ὑπὲρ σοῦ κύριος, οὐ σπαρήσεται ἐκ τοῦ ὀνόματός σου
ἔτι · ἐξ οἴκου θεοῦ σου ἐξολεθρεύσω τὰ γλυπτὰ καὶ χωνευτά · θή-
σομαι ταφήν σου, ὅτι ταχεῖς.
2 1 Ἰδοὺ ἐπὶ τὰ ὄρη οἱ πόδες εὐαγγελιζομένου καὶ ἀπαγγέλλοντος
εἰρήνην · ἑόρταζε, Ιουδα, τὰς ἑορτάς σου, ἀπόδος τὰς εὐχάς σου,
διότι οὐ μὴ προσθήσωσιν ἔτι τοῦ διελθεῖν διὰ σοῦ εἰς παλαίωσιν

Nah.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.
Inscr. ναουμ ζ' BSA: cf. Os. inscr.

1 2 εκδικων κυριος 2⁰ B^{c}*LC*] > B*SAQW, pr. και *L*† | εκδικων 3⁰] pr. και S^{c}*L*† || 3 αθωων] αθωον BS*W || 4 τα] pr. παντα S^{c}*L*† || 9 -σεται ⌒ 10 -σεται 1⁰ S*† || 10 αυτων] -του BC†, -της S^{s}† | χερσωθησονται *AL* || 11 εκ σου] εξ ου S: cf. Mich. 5 1 | λογιζομενος AW] βουλευομ. BSQ*LC* et α'; + ποιησεται A† || 13 σου ult. > BS*† || 14 υπερ BAQW*] περι SW^{c}*LC* | εκ του] εξ S^{c}*C* | εξ] pr. και A | τα > S^{c}*LC* | γλυπτα] + σου A†

Συντετέλεσται, ἐξῆρται. 2 ἀνέβη ἐμφυσῶν εἰς πρόσωπόν σου ἐξαι- 2
ρούμενος ἐκ θλίψεως · σκόπευσον ὁδόν, κράτησον ὀσφύος, ἄνδρισαι
τῇ ἰσχύι σφόδρα, 3 διότι ἀπέστρεψεν κύριος τὴν ὕβριν Ιακωβ καθὼς 3
ὕβριν τοῦ Ισραηλ, διότι ἐκτινάσσοντες ἐξετίναξαν αὐτοὺς καὶ τὰ
κλήματα αὐτῶν, διέφθειραν 4 ὅπλα δυναστείας αὐτῶν ἐξ ἀνθρώπων, 4
ἄνδρας δυνατοὺς ἐμπαίζοντας ἐν πυρί · αἱ ἡνίαι τῶν ἁρμάτων αὐ-
τῶν ἐν ἡμέρᾳ ἑτοιμασίας αὐτοῦ, καὶ οἱ ἵππεῖς θορυβηθήσονται
5 ἐν ταῖς ὁδοῖς, καὶ συγχυθήσονται τὰ ἅρματα καὶ συμπλακήσονται 5
ἐν ταῖς πλατείαις · ἡ ὅρασις αὐτῶν ὡς λαμπάδες πυρὸς καὶ ὡς
ἀστραπαὶ διατρέχουσαι. 6 καὶ μνησθήσονται οἱ μεγιστᾶνες αὐτῶν 6
καὶ φεύξονται ἡμέρας καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τῇ πορείᾳ αὐτῶν καὶ
σπεύσουσιν ἐπὶ τὰ τείχη καὶ ἑτοιμάσουσιν τὰς προφυλακὰς αὐτῶν.
7 πύλαι τῶν ποταμῶν διηνοίχθησαν, καὶ τὰ βασίλεια διέπεσεν, 8 καὶ 7
ἡ ὑπόστασις ἀπεκαλύφθη, καὶ αὕτη ἀνέβαινεν, καὶ αἱ δοῦλαι αὐτῆς 8
ἤγοντο καθὼς περιστεραὶ φθεγγόμεναι ἐν καρδίαις αὐτῶν. 9 καὶ 9
Νινευη, ὡς κολυμβήθρα ὕδατος τὰ ὕδατα αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ φεύγον-
τες οὐκ ἔστησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐπιβλέπων. 10 διήρπαζον τὸ ἀργύ- 10
ριον, διήρπαζον τὸ χρυσίον, καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῦ κόσμου αὐτῆς ·
βεβάρυνται ὑπὲρ πάντα τὰ σκεύη τὰ ἐπιθυμητὰ αὐτῆς. 11 ἐκτιναγμὸς 11
καὶ ἀνατιναγμὸς καὶ ἐκβρασμὸς καὶ καρδίας θραυσμὸς καὶ ὑπόλυσις
γονάτων καὶ ὠδῖνες ἐπὶ πᾶσαν ὀσφύν, καὶ τὸ πρόσωπον πάντων
ὡς πρόσκαυμα χύτρας. 12 ποῦ ἐστιν τὸ κατοικητήριον τῶν λεόντων 12
καὶ ἡ νομὴ ἡ οὖσα τοῖς σκύμνοις, οὗ ἐπορεύθη λέων τοῦ εἰσελθεῖν
ἐκεῖ, σκύμνος λέοντος καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκφοβῶν; 13 λέων ἥρπασεν τὰ 13
ἱκανὰ τοῖς σκύμνοις αὐτοῦ καὶ ἀπέπνιξεν τοῖς λέουσιν αὐτοῦ καὶ
ἔπλησεν θήρας νοσσιὰν αὐτοῦ καὶ τὸ κατοικητήριον αὐτοῦ ἁρπαγῆς.
14 ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐκκαύσω ἐν καπνῷ 14
πλῆθός σου, καὶ τοὺς λεόντάς σου καταφάγεται ῥομφαία, καὶ ἐξολε-
θρεύσω ἐκ τῆς γῆς τὴν θήραν σου, καὶ οὐ μὴ ἀκουσθῇ οὐκέτι τὰ
ἔργα σου.
3 1 Ὦ πόλις αἱμάτων ὅλη ψευδὴς ἀδικίας πλήρης, οὐ ψηλαφηθήσεται 3
θήρα. 2 φωνὴ μαστίγων καὶ φωνὴ σεισμοῦ τροχῶν καὶ ἵππου διώ- 2
κοντος καὶ ἅρματος ἀναβράσσοντος 3 καὶ ἱππέως ἀναβαίνοντος καὶ 3
στιλβούσης ῥομφαίας καὶ ἐξαστραπτόντων ὅπλων καὶ πλήθους τραυ-

2 2 εξαιρουμ.] + σε *AL* | ισχυι] + σου A || 4 αυτου] -των S^{c}*L* || 5 και 1⁰ > S^{c}*LC*† = 𝔐 || 6 ταις πορειαις A | τειχη] + αυτης BS† || 7 ποταμων S*† = 𝔐] πολεων rel. | διεπεσαν AQ || 8 καρδιαις] pr. ταις A† || 9 ως] ην A† | τα] τειχη A | επιβλεπων] επι > A† || 10 διηρπαζον 1⁰] -πασαν B† | υπερ] επι B†, > V† | τα paenult. > B || 12 η 1⁰ > S*† | τοις] pr. εν A | ου A pau.] που rel. | σκυμνος] -νον BS*† || 13 θηραν S*† || 14 εγω] + ειμι S^{c}† | παντοκρατωρ] pr. ο AQW^{c} | ου μη ακ./ουκετι] tr. A† | ουκετι] ετι S^{c}*LC*

3 1 αδικιας πληρης] tr. AQ || 2 ιππου] -πων S*† || 3 και 1⁰ > S^{c}*LC* = 𝔐

ματιῶν καὶ βαρείας πτώσεως· καὶ οὐκ ἦν πέρας τοῖς ἔθνεσιν αὐ-
4 τῆς, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν τοῖς σώμασιν αὐτῶν 4ἀπὸ πλήθους πορ-
νείας. πόρνη καλὴ καὶ ἐπιχαρὴς ἡγουμένη φαρμάκων ἡ πωλοῦσα
ἔθνη ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς καὶ φυλὰς ἐν τοῖς φαρμάκοις αὐτῆς,
5 5ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ παντοκράτωρ, καὶ ἀποκα-
λύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ τὸ πρόσωπόν σου καὶ δείξω ἔθνεσιν τὴν
6 αἰσχύνην σου καὶ βασιλείαις τὴν ἀτιμίαν σου 6καὶ ἐπιρρίψω ἐπὶ
σὲ βδελυγμὸν κατὰ τὰς ἀκαθαρσίας σου καὶ θήσομαί σε εἰς παρά-
7 δειγμα, 7καὶ ἔσται πᾶς ὁ ὁρῶν σε ἀποπηδήσεται ἀπὸ σοῦ καὶ ἐρεῖ
Δειλαία Νινευη· τίς στενάξει αὐτήν; πόθεν ζητήσω παράκλησιν
8 αὐτῇ; 8ἑτοίμασαι μερίδα, ἅρμοσαι χορδήν, ἑτοίμασαι μερίδα, Αμων
ἡ κατοικοῦσα ἐν ποταμοῖς, ὕδωρ κύκλῳ αὐτῆς, ἧς ἡ ἀρχὴ θάλασσα
9 καὶ ὕδωρ τὰ τείχη αὐτῆς, 9καὶ Αἰθιοπία ἡ ἰσχὺς αὐτῆς καὶ Αἴγυ-
πτος, καὶ οὐκ ἔστιν πέρας τῆς φυγῆς, καὶ Λίβυες ἐγένοντο βοηθοὶ
10 αὐτῆς. 10καὶ αὐτὴ εἰς μετοικεσίαν πορεύσεται αἰχμάλωτος, καὶ τὰ
νήπια αὐτῆς ἐδαφιοῦσιν ἐπ' ἀρχὰς πασῶν τῶν ὁδῶν αὐτῆς, καὶ
ἐπὶ πάντα τὰ ἔνδοξα αὐτῆς βαλοῦσιν κλήρους, καὶ πάντες οἱ μεγι-
11 στᾶνες αὐτῆς δεθήσονται χειροπέδαις. 11καὶ σὺ μεθυσθήσῃ καὶ ἔσῃ
12 ὑπερεωραμένη, καὶ σὺ ζητήσεις σεαυτῇ στάσιν ἐξ ἐχθρῶν. 12πάντα
τὰ ὀχυρώματά σου συκαῖ σκοποὺς ἔχουσαι· ἐὰν σαλευθῶσιν, καὶ
13 πεσοῦνται εἰς στόμα ἔσθοντος. 13ἰδοὺ ὁ λαός σου ὡς γυναῖκες ἐν
σοί· τοῖς ἐχθροῖς σου ἀνοιγόμεναι ἀνοιχθήσονται πύλαι τῆς γῆς
14 σου, καὶ καταφάγεται πῦρ τοὺς μοχλούς σου. 14ὕδωρ περιοχῆς
ἐπίσπασαι σεαυτῇ καὶ κατακράτησον τῶν ὀχυρωμάτων σου, ἔμβηθι
εἰς πηλὸν καὶ συμπατήθητι ἐν ἀχύροις, κατακράτησον ὑπὲρ πλίν-
15 θον· 15ἐκεῖ καταφάγεταί σε πῦρ, ἐξολεθρεύσει σε ῥομφαία, κατα-
16 φάγεταί σε ὡς ἀκρίς, καὶ βαρυνθήσῃ ὡς βροῦχος. 16ἐπλήθυνας τὰς
ἐμπορίας σου ὑπὲρ τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ· βροῦχος ὥρμησεν καὶ
17 ἐξεπετάσθη. 17ἐξήλατο ὡς ἀττέλεβος ὁ σύμμικτός σου, ὡς ἀκρὶς

4 επιχαρης] -ρις QB^{c}*LC* | φυλας] λαους BS*† || 5 ο θεος ο] > *C*, ο 2^{0} > S^{c}†: cf. Am. 9 6; ο θεος in Sy sub ÷ cum nota marginali „hic obelus non positus erat in Hexaplis“ | το > AQ | αισχυνην] ασχημοσυνην A || 6 ακαθαρσ.] αμαρτιας S*† || 7 αποπηδησε⟨ται⟩ W† (cf. Os. 7 13)] καταβησεται rel. | αυτην] απο σου A† | παρακλησ⟨ε⟩ις A† || 8 ετοιμ. μεριδα 1^{0} > S^{c} *LC* | ετοιμ. 2^{0} > S^{c}*C* | μεριδα 2^{0}] μερις S^{c}*LC* | αμων unus cod.] αρμων S*†, αμμων rel. | ης] ως S*† | αρχη] + αυτης AW^{c}† || 9 και 1^{0} > S^{c}*LC* = 𝔐 | η AQS^{c}W*L*] > BS**C* | εσται A | της φυγης BS*W† (cf. 𝔐)] + σου rel. || 10 τα νηπια] pr. πανηγυρια S*† | αρχης S^{c}*C*, αρχαις *L*† | οδων] ορεων S*† | αυτης ult. > S*† || 11 και 1^{0}] + γε AQ | παρεωραμενη S^{c}*LC* | εξ > S*† || 12 συκαι] pr. ως W*L* | σκοπους] καρπους B^{c}† | και > BS*C* || 13 και AW*L*] > BSQ*C* || 14 επισπ. σεαυτη > S*† | και 1^{0} BS**L*] > AQS^{c}*C* | πηλον] πολεμον S*† | συμπατηθητι] -πατει A || 15 ρομφαια] pr. εν W*C*† | καταφαγ. 2^{0} BS*QW] pr. και AS^{c}*L* | βαρυνθησει BV† || 16 init. — βρουχος > S*† | υπερ] ωσπερ S^{s}*C*†, ωσει V || 17 αττελαβος AQ*C*

ἐπιβεβηκυῖα ἐπὶ φραγμὸν ἐν ἡμέραις πάγους· ὁ ἥλιος ἀνέτειλεν,
καὶ ἀφήλατο, καὶ οὐκ ἔγνω τὸν τόπον αὐτῆς· οὐαὶ αὐτοῖς. 18ἐνύ- 18
σταξαν οἱ ποιμένες σου, βασιλεὺς Ἀσσύριος ἐκοίμισεν τοὺς δυνά-
στας σου· ἀπῆρεν ὁ λαός σου ἐπὶ τὰ ὄρη, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκδεχό-
μενος. 19οὐκ ἔστιν ἴασις τῇ συντριβῇ σου, ἐφλέγμανεν ἡ πληγή 19
σου· πάντες οἱ ἀκούοντες τὴν ἀγγελίαν σου κροτήσουσιν χεῖρας
ἐπὶ σέ· διότι ἐπὶ τίνα οὐκ ἐπῆλθεν ἡ κακία σου διὰ παντός;

17 ημεραις AQW] -ρα BS*LC* | παγου AL | ουαι] + ουαι A† || 19 ακουοντες BS*W†] ακουσαντες rel. | χειρα A†

Subscr. ναουμ ζ' BSA: cf. inscr.

AMBAKOYM

1Τὸ λῆμμα, ὃ εἶδεν Αμβακουμ ὁ προφήτης. 1

2Ἕως τίνος, κύριε, κεκράξομαι καὶ οὐ μὴ εἰσακούσῃς; βοήσομαι 2
πρὸς σὲ ἀδικούμενος καὶ οὐ σώσεις; 3ἵνα τί μοι ἔδειξας κόπους 3
καὶ πόνους, ἐπιβλέπειν ταλαιπωρίαν καὶ ἀσέβειαν; ἐξ ἐναντίας μου
γέγονεν κρίσις, καὶ ὁ κριτὴς λαμβάνει. 4διὰ τοῦτο διεσκέδασται νό- 4
μος, καὶ οὐ διεξάγεται εἰς τέλος κρίμα, ὅτι ὁ ἀσεβὴς καταδυναστεύει
τὸν δίκαιον· ἕνεκεν τούτου ἐξελεύσεται τὸ κρίμα διεστραμμένον.
5ἴδετε, οἱ καταφρονηταί, καὶ ἐπιβλέψατε καὶ θαυμάσατε θαυμάσια 5
καὶ ἀφανίσθητε, διότι ἔργον ἐγὼ ἐργάζομαι ἐν ταῖς ἡμέραις ὑμῶν,
ὃ οὐ μὴ πιστεύσητε ἐάν τις ἐκδιηγῆται. 6διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω 6
ἐφ' ὑμᾶς τοὺς Χαλδαίους τοὺς μαχητάς, τὸ ἔθνος τὸ πικρὸν καὶ
τὸ ταχινὸν τὸ πορευόμενον ἐπὶ τὰ πλάτη τῆς γῆς τοῦ κατακληρο-
νομῆσαι σκηνώματα οὐκ αὐτοῦ· 7φοβερὸς καὶ ἐπιφανής ἐστιν, ἐξ 7
αὐτοῦ τὸ κρίμα αὐτοῦ ἔσται, καὶ τὸ λῆμμα αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύ-
σεται· 8καὶ ἐξαλοῦνται ὑπὲρ παρδάλεις οἱ ἵπποι αὐτοῦ καὶ ὀξύτεροι 8
ὑπὲρ τοὺς λύκους τῆς Ἀραβίας· καὶ ἐξιππάσονται οἱ ἱππεῖς αὐτοῦ
καὶ ὁρμήσουσιν μακρόθεν καὶ πετασθήσονται ὡς ἀετὸς πρόθυμος
εἰς τὸ φαγεῖν. 9συντέλεια εἰς ἀσεβεῖς ἥξει ἀνθεστηκότας προσ- 9
ώποις αὐτῶν ἐξ ἐναντίας καὶ συνάξει ὡς ἄμμον αἰχμαλωσίαν. 10καὶ 10
αὐτὸς ἐν βασιλεῦσιν ἐντρυφήσει, καὶ τύραννοι παίγνια αὐτοῦ, καὶ
αὐτὸς εἰς πᾶν ὀχύρωμα ἐμπαίξεται καὶ βαλεῖ χῶμα καὶ κρατήσει
αὐτοῦ. 11τότε μεταβαλεῖ τὸ πνεῦμα καὶ διελεύσεται καὶ ἐξιλάσεται· 11

Hab.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.

Inscr. αμβακουμ η' BSA: cf. Os. inscr.

1 2 κεκραξ.] κε > B*†: post κε̄ || 3 μοι εδειξας] tr. BSQ*C*† | ταλαιπ.] pr. επι AL || 4 ο ασεβης AW*L*] ο > BSQ || 5 υμων] ημ. S*† | εκδιηγησηται S*Q(*-σεται)† | fin.] + υμιν AS^{c} || 6 διοτι] οτι A† | εφ υμας AS^{c}Wpau.] > rel. | τους μαχητας AQW] > BS*LC* | πικρον ... ταχινον] tr. AQ | το πλατος A || 9 εις] επ AQS^{c}*L* || 11 μεταβαλει] -βαλλ⟨ε⟩ι S*: cf. 17; μεταλαξει W^{c}†

12 αὕτη ἡ ἰσχὺς τῷ θεῷ μου. — 12οὐχὶ σὺ ἀπ' ἀρχῆς, κύριε, ὁ θεὸς
ὁ ἅγιός μου; καὶ οὐ μὴ ἀποθάνωμεν. κύριε, εἰς κρίμα τέταχας αὐ-
13 τόν· καὶ ἔπλασέν με τοῦ ἐλέγχειν παιδείαν αὐτοῦ. 13καθαρὸς ὀ-
φθαλμὸς τοῦ μὴ ὁρᾶν πονηρά, καὶ ἐπιβλέπειν ἐπὶ πόνους οὐ δυνήσῃ·
ἵνα τί ἐπιβλέπεις ἐπὶ καταφρονοῦντας; παρασιωπήσῃ ἐν τῷ κατα-
14 πίνειν ἀσεβῆ τὸν δίκαιον; 14καὶ ποιήσεις τοὺς ἀνθρώπους ὡς τοὺς
ἰχθύας τῆς θαλάσσης καὶ ὡς τὰ ἑρπετὰ τὰ οὐκ ἔχοντα ἡγούμενον.
15 15συντέλειαν ἐν ἀγκίστρῳ ἀνέσπασεν καὶ εἵλκυσεν αὐτὸν ἐν ἀμ-
φιβλήστρῳ καὶ συνήγαγεν αὐτὸν ἐν ταῖς σαγήναις αὐτοῦ· ἕνεκεν
16 τούτου εὐφρανθήσεται καὶ χαρήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ· 16ἕνεκεν
τούτου θύσει τῇ σαγήνῃ αὐτοῦ καὶ θυμιάσει τῷ ἀμφιβλήστρῳ αὐ-
τοῦ, ὅτι ἐν αὐτοῖς ἐλίπανεν μερίδα αὐτοῦ, καὶ τὰ βρώματα αὐτοῦ
17 ἐκλεκτά· 17διὰ τοῦτο ἀμφιβαλεῖ τὸ ἀμφίβληστρον αὐτοῦ καὶ διὰ
παντὸς ἀποκτέννειν ἔθνη οὐ φείσεται.

2 1Ἐπὶ τῆς φυλακῆς μου στήσομαι καὶ ἐπιβήσομαι ἐπὶ πέτραν καὶ
ἀποσκοπεύσω τοῦ ἰδεῖν τί λαλήσει ἐν ἐμοὶ καὶ τί ἀποκριθῶ ἐπὶ
2 τὸν ἔλεγχόν μου. 2καὶ ἀπεκρίθη πρός με κύριος καὶ εἶπεν Γράψον
ὅρασιν καὶ σαφῶς ἐπὶ πυξίον, ὅπως διώκῃ ὁ ἀναγινώσκων αὐτά.
3 3διότι ἔτι ὅρασις εἰς καιρὸν καὶ ἀνατελεῖ εἰς πέρας καὶ οὐκ εἰς
κενόν· ἐὰν ὑστερήσῃ, ὑπόμεινον αὐτόν, ὅτι ἐρχόμενος ἥξει καὶ οὐ
4 μὴ χρονίσῃ. 4ἐὰν ὑποστείληται, οὐκ εὐδοκεῖ ἡ ψυχή μου ἐν αὐτῷ·
5 ὁ δὲ δίκαιος ἐκ πίστεώς μου ζήσεται. 5ὁ δὲ κατοινωμένος καὶ
καταφρονητὴς ἀνὴρ ἀλάζων οὐδὲν μὴ περάνῃ, ὃς ἐπλάτυνεν καθὼς
ὁ ᾅδης τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ οὗτος ὡς θάνατος οὐκ ἐμπιπλάμενος
καὶ ἐπισυνάξει ἐπ' αὐτὸν πάντα τὰ ἔθνη καὶ εἰσδέξεται πρὸς αὐτὸν
6 πάντας τοὺς λαούς. 6οὐχὶ ταῦτα πάντα παραβολὴν κατ' αὐτοῦ
λήμψονται καὶ πρόβλημα εἰς διήγησιν αὐτοῦ; καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ ὁ
πληθύνων ἑαυτῷ τὰ οὐκ ὄντα αὐτοῦ — ἕως τίνος; — καὶ βαρύ-
7 νων τὸν κλοιὸν αὐτοῦ στιβαρῶς. 7ὅτι ἐξαίφνης ἀναστήσονταί σε δά-
κνοντες αὐτόν, καὶ ἐκνήψουσιν οἱ ἐπίβουλοί σου, καὶ ἔσῃ εἰς διαρ-
8 παγὴν αὐτοῖς. 8διότι σὺ ἐσκύλευσας ἔθνη πολλά, σκυλεύσουσίν σε

12 θεος] + μου A$^{(\dagger)}$ | αυτον] -το BS || 13 οφθαλμος] pr. ο SL; + μου A†, + σου S^{c}L | ου δυνηση] οδυνης BS* | ινα] εις A, > L | καταπιειν QS^{c} || 14 ιχθυας] α > S*† | τα ult. > S*AL || 15 η καρδια αυτου > S^{c}VC† = 𝔐 || 16 τη σαγ. ... τω αμφιβλ. BSLC] tr. AQW || 17 αμφιβαλει] -βαλλει S*: cf. 11; + κυριος W†

2 2 προς με / κυριος] tr. AQ | και 3^{0} > S^{c}WL | επι AQW] εις BSLC || 3 διοτι] οτι A† | ορασις] -σεις AQW* || 4 εκ πιστ. / μου] tr. AC, μου > W^{c}: cf. Rom. 1 17 Gal. 3 11 Hebr. 10 38 || 5 κατοινωμενος(uel κατωνωμ.) Ra.] κατοιομενος uel sim. mss. | και 1^{0} et ανηρ αλαζων > B*† | αλαζων] pr. και ο W† | ο αδης] ο > BQC | επ BSW*C] προς AQW^{c}L || 6 ταυτα παντα] tr. S | λημψεται S*† || 7 αυτον] σε W^{c}† = 𝔐 || 8 συ > BS* | σε > B

πάντες οἱ ὑπολελειμμένοι λαοὶ δι' αἵματα ἀνθρώπων καὶ ἀσεβείας
γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων αὐτήν. — 9ὦ ὁ 9
πλεονεκτῶν πλεονεξίαν κακὴν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ τοῦ τάξαι εἰς ὕψος
νοσσιὰν αὐτοῦ τοῦ ἐκσπασθῆναι ἐκ χειρὸς κακῶν. 10ἐβουλεύσω 10
αἰσχύνην τῷ οἴκῳ σου, συνεπέρανας λαοὺς πολλούς, καὶ ἐξήμαρτεν
ἡ ψυχή σου· 11διότι λίθος ἐκ τοίχου βοήσεται, καὶ κάνθαρος ἐκ 11
ξύλου φθέγξεται αὐτά. — 12οὐαὶ ὁ οἰκοδομῶν πόλιν ἐν αἵμασιν 12
καὶ ἑτοιμάζων πόλιν ἐν ἀδικίαις. 13οὐ ταῦτά ἐστιν παρὰ κυρίου 13
παντοκράτορος; καὶ ἐξέλιπον λαοὶ ἱκανοὶ ἐν πυρί, καὶ ἔθνη πολλὰ
ὠλιγοψύχησαν. 14ὅτι πλησθήσεται ἡ γῆ τοῦ γνῶναι τὴν δόξαν 14
κυρίου, ὡς ὕδωρ κατακαλύψει αὐτούς. — 15ὦ ὁ ποτίζων τὸν πλη- 15
σίον αὐτοῦ ἀνατροπῇ θολερᾷ καὶ μεθύσκων, ὅπως ἐπιβλέπῃ ἐπὶ τὰ
σπήλαια αὐτῶν. 16πλησμονὴν ἀτιμίας ἐκ δόξης πίε καὶ σὺ καὶ δια- 16
σαλεύθητι καὶ σείσθητι· ἐκύκλωσεν ἐπὶ σὲ ποτήριον δεξιᾶς κυρίου,
καὶ συνήχθη ἀτιμία ἐπὶ τὴν δόξαν σου. 17διότι ἀσέβεια τοῦ Λιβάνου 17
καλύψει σε, καὶ ταλαιπωρία θηρίων πτοήσει σε διὰ αἵματα ἀνθρώ-
πων καὶ ἀσεβείας γῆς καὶ πόλεως καὶ πάντων τῶν κατοικούντων
αὐτήν. — 18Τί ὠφελεῖ γλυπτόν, ὅτι ἔγλυψαν αὐτό; ἔπλασαν αὐτὸ 18
χώνευμα, φαντασίαν ψευδῆ, ὅτι πέποιθεν ὁ πλάσας ἐπὶ τὸ πλάσμα
αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι εἴδωλα κωφά. 19οὐαὶ ὁ λέγων τῷ ξύλῳ Ἔκνη- 19
ψον ἐξεγέρθητι, καὶ τῷ λίθῳ Ὑψώθητι· καὶ αὐτό ἐστιν φαντασία,
τοῦτο δέ ἐστιν ἔλασμα χρυσίου καὶ ἀργυρίου, καὶ πᾶν πνεῦμα οὐκ
ἔστιν ἐν αὐτῷ. 20ὁ δὲ κύριος ἐν ναῷ ἁγίῳ αὐτοῦ· εὐλαβείσθω 20
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ πᾶσα ἡ γῆ.

1Προσευχὴ Αμβακουμ τοῦ προφήτου μετὰ ᾠδῆς. 3
2Κύριε, εἰσακήκοα τὴν ἀκοήν σου καὶ ἐφοβήθην, 2
κατενόησα τὰ ἔργα σου καὶ ἐξέστην.
ἐν μέσῳ δύο ζώων γνωσθήσῃ,
ἐν τῷ ἐγγίζειν τὰ ἔτη ἐπιγνωσθήσῃ,
ἐν τῷ παρεῖναι τὸν καιρὸν ἀναδειχθήσῃ,
ἐν τῷ ταραχθῆναι τὴν ψυχήν μου ἐν ὀργῇ ἐλέους μνησθήσῃ.
3ὁ θεὸς ἐκ Θαιμαν ἥξει, 3

8 ασεβειας] -αν A, -α W† || 9 ω] ουαι W†: item W† in 15; cf. 6. 12. 19 | εκσπασθηναι] σ 1^{0} > AS*†, σ 2^{0} > B† || 14 οτι] και A† | πλησθησεται S^{c}LC] εμπλησθ. BW^{c}†, ενπλησετε S*†; ενεπλησθη AQW*: cf. Is. 11 9 | γη] συμπασα pau., συμπασα γη AQW: συμπασα ex Is. 11 9 | υδωρ BSV†] + πολυ AQWL: ex Is. 11 9; υδατα C† || 16 και διασαλ. S^{c}LC(C^{p} om. και)] καρδια σαλ. BS*AQ | και σεισθ. > C† | εκυκλωσαν S*† || 17 ασεβειας] -αν A† | αυτην] -των A†, εν αυτη VC† || 18 επλασαν] -σεν BS*A† || 19 οι λεγοντες S*† | και 1^{0} > S^{c}C || 20 αυτου ult. > B†

3 (cf. Od. 4) 1] + υπερ των αγνοιων W†: sim. α' σ' ε' || 2^{2} κατενοησα] pr. κυριε SLC || 3^{1} εκ] απο S^{c}LC

καὶ ὁ ἅγιος ἐξ ὄρους κατασκίου δασέος.
διάψαλμα.
ἐκάλυψεν οὐρανοὺς ἡ ἀρετὴ αὐτοῦ,
καὶ αἰνέσεως αὐτοῦ πλήρης ἡ γῆ.
4 [4]καὶ φέγγος αὐτοῦ ὡς φῶς ἔσται,
κέρατα ἐν χερσὶν αὐτοῦ,
καὶ ἔθετο ἀγάπησιν κραταιὰν ἰσχύος αὐτοῦ.
5 [5]πρὸ προσώπου αὐτοῦ πορεύσεται λόγος,
καὶ ἐξελεύσεται, ἐν πεδίλοις οἱ πόδες αὐτοῦ.
6 [6]ἔστη, καὶ ἐσαλεύθη ἡ γῆ·
ἐπέβλεψεν, καὶ διετάκη ἔθνη.
διεθρύβη τὰ ὄρη βίᾳ,
ἐτάκησαν βουνοὶ αἰώνιοι.
7 [7]πορείας αἰωνίας αὐτοῦ ἀντὶ κόπων εἶδον·
σκηνώματα Αἰθιόπων πτοηθήσονται
καὶ αἱ σκηναὶ γῆς Μαδιαμ.
8 [8]μὴ ἐν ποταμοῖς ὠργίσθης, κύριε,
ἢ ἐν ποταμοῖς ὁ θυμός σου,
ἢ ἐν θαλάσσῃ τὸ ὁρμημά σου;
ὅτι ἐπιβήσῃ ἐπὶ τοὺς ἵππους σου,
καὶ ἡ ἱππασία σου σωτηρία.
9 [9]ἐντείνων ἐντενεῖς τὸ τόξον σου
ἐπὶ τὰ σκῆπτρα, λέγει κύριος.
διάψαλμα.
ποταμῶν ῥαγήσεται γῆ.
10 [10]ὄψονταί σε καὶ ὠδινήσουσιν λαοί,
σκορπίζων ὕδατα πορείας αὐτοῦ·
ἔδωκεν ἡ ἄβυσσος φωνὴν αὐτῆς,
ὕψος φαντασίας αὐτῆς.
11 [11]ἐπήρθη ὁ ἥλιος, καὶ ἡ σελήνη ἔστη ἐν τῇ τάξει αὐτῆς·
εἰς φῶς βολίδες σου πορεύσονται,
εἰς φέγγος ἀστραπῆς ὅπλων σου.
12 [12]ἐν ἀπειλῇ ὀλιγώσεις γῆν

3^2 κατασκ. δασεος S^cLC Sy] pr. φαραν BS*AQW: sic teste Sy α′ σ′ θ′ | 3^3 μεταβολη διαψαλματος W† (hic, non in 9^3 13^5): item pau. in alia eiusdem capitis uersione || 5^2 εν πεδ(ε)ιλοις AQ] εν πεδαις W† (uariis modis correctus), εις πεδια BS(+ν S^c), εις παιδειαν *LC* | οι ποδες AQW] κατα ποδας BS*LC* || 6^1 η > S*† | 6^2 διετακη] δι > S**LC* | 6^3] pr. και QA^c || 7^1 πορ. αιω. αυτου trahit 𝔐 ad 6 | αιωνιας BSQWpau.] -νιους rel. | αντι] + δε S^cL†: trahunt praecedentia ad 6: = 𝔐 | 7^3 αι > S*C*, και αι > *L*† | μαδιαν S*† || 8^1 ωργ(ε)ισθης BS] οργ. AQW*LC* | 8^3 > S*† | 8^5 η > S*† || 9^1 εντενεις] ενετ(ε)ινας BS*† | το > BS*† | 9^2 τα AQW*L*] > BS*C* | 9^4 ποταμω S^c† || 10^2 αυτου AQW] > BS*LC* || 11^1 επηρθη trahit 𝔐 ad 10 | τη > S*† || 12^1 απειλη] + σου A

καὶ ἐν θυμῷ κατάξεις ἔθνη.
13 [13]ἐξῆλθες εἰς σωτηρίαν λαοῦ σου 13
τοῦ σῶσαι τοὺς χριστούς σου·
ἔβαλες εἰς κεφαλὰς ἀνόμων θάνατον,
ἐξήγειρας δεσμοὺς ἕως τραχήλου.
διάψαλμα.
14 [14]διέκοψας ἐν ἐκστάσει κεφαλὰς δυναστῶν, 14
σεισθήσονται ἐν αὐτῇ·
διανοίξουσιν χαλινοὺς αὐτῶν
ὡς ἔσθων πτωχὸς λάθρᾳ.
15 [15]καὶ ἐπεβίβασας εἰς θάλασσαν τοὺς ἵππους σου 15
ταράσσοντας ὕδωρ πολύ.
16 [16]ἐφυλαξάμην, καὶ ἐπτοήθη ἡ κοιλία μου 16
ἀπὸ φωνῆς προσευχῆς χειλέων μου,
καὶ εἰσῆλθεν τρόμος εἰς τὰ ὀστᾶ μου,
καὶ ὑποκάτωθέν μου ἐταράχθη ἡ ἔξις μου.
ἀναπαύσομαι ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως
τοῦ ἀναβῆναι εἰς λαὸν παροικίας μου.
17 [17]διότι συκῆ οὐ καρποφορήσει, 17
καὶ οὐκ ἔσται γενήματα ἐν ταῖς ἀμπέλοις·
ψεύσεται ἔργον ἐλαίας,
καὶ τὰ πεδία οὐ ποιήσει βρῶσιν·
ἐξέλιπον ἀπὸ βρώσεως πρόβατα,
καὶ οὐχ ὑπάρχουσιν βόες ἐπὶ φάτναις.
18 [18]ἐγὼ δὲ ἐν τῷ κυρίῳ ἀγαλλιάσομαι, 18
χαρήσομαι ἐπὶ τῷ θεῷ τῷ σωτῆρί μου.
19 [19]κύριος ὁ θεὸς δύναμίς μου 19
καὶ τάξει τοὺς πόδας μου εἰς συντέλειαν·
ἐπὶ τὰ ὑψηλὰ ἐπιβιβᾷ με
τοῦ νικῆσαι ἐν τῇ ᾠδῇ αὐτοῦ.

12^2 θυμω] + σου A || 13^2 τον χρ(ε)ιστον BS*† | 13^3 βαλ(ε)ις BS*† | 13^5 διαψαλμα] εις τελος *LC*, pr. εις τελος S^c, > Q || 14^4 εσθιων S^cLC || 15^1 επεβ. εις] επιβιβας εις B†, επιβιβασις S*† | 15^2 υδατα πολλα S^cLC || 16^1 κοιλια] καρδια S^cC | 16^4 και > S*† | εξις] ισχυς S^c | 16^6 αναβηναι] + με S^cC || 17^5 εξελιπεν BS**L* | 17^6] + εξιλασεως αυτων AQ(Q* om. λ)W: cf. Od. 4 17 || 18^1 εν] επι AQ || 19^1 θεος] + μου S^cLC: cf. Od. 4 19 | 19^2 εις συντελ.] ως ελαφων W^cL(†) | 19^3] pr. και S^c | 19^4 νικ.] + με AS^cC | ωδη] οδω S*W

Subscr. αμβακουμ η′ BSA: cf. inscr.

ΣΟΦΟΝΙΑΣ

1 [1]Λόγος κυρίου, ὃς ἐγενήθη πρὸς Σοφονιαν τὸν τοῦ
Χουσι υἱὸν Γοδολιου τοῦ Αμαριου τοῦ Εζεκιου ἐν ἡμέραις
Ιωσιου υἱοῦ Αμων βασιλέως Ιουδα.
2 [2]Ἐκλείψει ἐκλιπέτω πάντα ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος,
3 [3]ἐκλιπέτω ἄνθρωπος καὶ κτήνη, ἐκλιπέτω τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης, καὶ ἐξαρῶ τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ προσ-
4 ώπου τῆς γῆς, λέγει κύριος. [4]καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ Ιουδαν
καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ καὶ ἐξαρῶ ἐκ τοῦ
τόπου τούτου τὰ ὀνόματα τῆς Βααλ καὶ τὰ ὀνόματα τῶν ἱερέων
5 [5]καὶ τοὺς προσκυνοῦντας ἐπὶ τὰ δώματα τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ κυρίου καὶ τοὺς ὀμνύοντας κατὰ τοῦ
6 βασιλέως αὐτῶν [6]καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας ἀπὸ τοῦ κυρίου καὶ τοὺς
μὴ ζητήσαντας τὸν κύριον καὶ τοὺς μὴ ἀντεχομένους τοῦ κυρίου.
7 [7]Εὐλαβεῖσθε ἀπὸ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ, δίοτι ἐγγὺς ἡ
ἡμέρα τοῦ κυρίου, ὅτι ἡτοίμακεν κύριος τὴν θυσίαν αὐτοῦ, ἡγίακεν
8 τοὺς κλητοὺς αὐτοῦ. [8]καὶ ἔσται ἐν ἡμέρᾳ θυσίας κυρίου καὶ ἐκδι-
κήσω ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ βασιλέως καὶ ἐπὶ
9 πάντας τοὺς ἐνδεδυμένους ἐνδύματα ἀλλότρια· [9]καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ
πάντας ἐμφανῶς ἐπὶ τὰ πρόπυλα ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, τοὺς πλη-
10 ροῦντας τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν ἀσεβείας καὶ δόλου. [10]καὶ
ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, φωνὴ κραυγῆς ἀπὸ πύλης
ἀποκεντούντων καὶ ὀλολυγμὸς ἀπὸ τῆς δευτέρας καὶ συντριμμὸς
11 μέγας ἀπὸ τῶν βουνῶν. [11]θρηνήσατε, οἱ κατοικοῦντες τὴν κατα-
κεκομμένην, ὅτι ὡμοιώθη πᾶς ὁ λαὸς Χανααν, ἐξωλεθρεύθησαν

Soph.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.

Inscr. σοφονιας θ′ BSA: cf. Os. inscr.

1 1 αμαριου QS^{c}*LC*] αμορ(ε)ιου BAW, αμμορεου(ε pro αι) S*† | αμων B* *L*^{p}*C*] αμμων S*L*^{p}; αμως AQB^{c}: cf. Regn. IV 21 18; W† om. υιου αμων || 2 εκλιπετω] -λιψετω S*† | παντα S^{c}W*L*] > BS*AQ*C* || 3 εκλιπετω bis] -λιψατω (uid.) S*†; 2^{0} εκλ(ε)ιπετωσαν A: sic corrector posterior codicis S in 2 | θαλασσης W^{c}] + και ασθενησουσιν οι ασεβεις BSAQ*L*^{p}*C*: teste Hieronymo ex θ′; + και σκανδαλ(α συν τοις ασεβεσιν) uel sim. W*L^{p}†: teste Hieronymo ex σ′ | τους ανθρωπους unus cod.] τους ανομους rel. || 4 fin.] + μετα των ιερεων *LC* (in *O* sub ※) || 5 ουρανου] + και τους προσκυνουντας BS *C*† (in *O* sub ※) | και(>S†) τους ομν. κατα του κυρ. BS*LC* (sim. W)] > AQ | βασιλεως] pr. κυριου S^{c} | βασ. αυτων] μελχομ *L*$^{(†)}$ || 6 ζητησαντας AQW] -τουντας BS*LC* || 7 κυριου 1^{0}] pr. του S* | η SAQ] > BW*LC*: cf. 14 | ητοιμακεν BW] -μασεν SAQ*LC* | ηγιασεν A || 9 επι παντας > B† | προπυλαια S^{c}† | του > BSW, του θεου > S^{c}†, του θεου αυτων > *C* | ασεβ.] ανομιας A || 10 εκεινη / τη ημ.] tr. BS*W*C*: cf. 12 Os. 2 18

πάντες οἱ ἐπηρμένοι ἀργυρίῳ. [12]καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξ- 12
ερευνήσω τὴν Ιερουσαλημ μετὰ λύχνου καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τοὺς ἄνδρας
τοὺς καταφρονοῦντας ἐπὶ τὰ φυλάγματα αὐτῶν, οἱ λέγοντες ἐν
ταῖς καρδίαις αὐτῶν Οὐ μὴ ἀγαθοποιήσῃ κύριος οὐδ' οὐ μὴ κακώσῃ,
[13]καὶ ἔσται ἡ δύναμις αὐτῶν εἰς διαρπαγὴν καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν 13
εἰς ἀφανισμόν, καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ οὐ μὴ κατοικήσου-
σιν ἐν αὐταῖς καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ οὐ μὴ πίωσιν
τὸν οἶνον αὐτῶν.
[14]Ὅτι ἐγγὺς ἡ ἡμέρα κυρίου ἡ μεγάλη, ἐγγὺς καὶ ταχεῖα σφόδρα· 14
φωνὴ ἡμέρας κυρίου πικρὰ καὶ σκληρά, τέτακται δυνατή. [15]ἡμέρα 15
ὀργῆς ἡ ἡμέρα ἐκείνη, ἡμέρα θλίψεως καὶ ἀνάγκης, ἡμέρα ἀωρίας
καὶ ἀφανισμοῦ, ἡμέρα σκότους καὶ γνόφου, ἡμέρα νεφέλης καὶ
ὁμίχλης, [16]ἡμέρα σάλπιγγος καὶ κραυγῆς ἐπὶ τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς 16
καὶ ἐπὶ τὰς γωνίας τὰς ὑψηλάς. [17]καὶ ἐκθλίψω τοὺς ἀνθρώπους, 17
καὶ πορεύσονται ὡς τυφλοί, ὅτι τῷ κυρίῳ ἐξήμαρτον· καὶ ἐκχεεῖ
τὸ αἷμα αὐτῶν ὡς χοῦν καὶ τὰς σάρκας αὐτῶν ὡς βόλβιτα. [18]καὶ 18
τὸ ἀργύριον αὐτῶν καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν οὐ μὴ δύνηται ἐξελέ-
σθαι αὐτοὺς ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου, καὶ ἐν πυρὶ ζήλους αὐτοῦ
καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ, διότι συντέλειαν καὶ σπουδὴν ποιήσει
ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.
[1]Συνάχθητε καὶ συνδέθητε, τὸ ἔθνος τὸ ἀπαίδευτον, [2]πρὸ τοῦ 2
γενέσθαι ὑμᾶς ὡς ἄνθος παραπορευόμενον, πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ'
ὑμᾶς ὀργὴν κυρίου, πρὸ τοῦ ἐπελθεῖν ἐφ' ὑμᾶς ἡμέραν θυμοῦ κυ-
ρίου. [3]ζητήσατε τὸν κύριον, πάντες ταπεινοὶ γῆς· κρίμα ἐργάζεσθε 3
καὶ δικαιοσύνην ζητήσατε καὶ ἀποκρίνεσθε αὐτά, ὅπως σκεπασθῆτε
ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου.
[4]Διότι Γάζα διηρπασμένη ἔσται, καὶ Ἀσκαλὼν ἔσται εἰς ἀφανι- 4
σμόν, καὶ Ἄζωτος μεσημβρίας ἐκριφήσεται, καὶ Ακκαρων ἐκριζωθή-
σεται. [5]οὐαὶ οἱ κατοικοῦντες τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης, πάροικοι 5
Κρητῶν· λόγος κυρίου ἐφ' ὑμᾶς, Χανααν γῆ ἀλλοφύλων, καὶ ἀπολῶ
ὑμᾶς ἐκ κατοικίας· [6]καὶ ἔσται Κρήτη νομὴ ποιμνίων καὶ μάνδρα 6
προβάτων, [7]καὶ ἔσται τὸ σχοίνισμα τῆς θαλάσσης τοῖς καταλοίποις 7
οἴκου Ιουδα· ἐπ' αὐτοὺς νεμήσονται ἐν τοῖς οἴκοις Ἀσκαλῶνος,
δείλης καταλύσουσιν ἀπὸ προσώπου υἱῶν Ιουδα, ὅτι ἐπέσκεπται
αὐτοὺς κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ ἀπέστρεψε τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτῶν.
[8]Ἤκουσα ὀνειδισμοὺς Μωαβ καὶ κονδυλισμοὺς υἱῶν Αμμων, ἐν 8

12 εκεινη / τη ημ.] tr. BSW*LC*: cf. 10 | οι] + δε B† | εν τ. καρδ. αυτων > A† | ουδ ου AQW] ουδε BS*LC* || 14 η 1^{0} SA*LC*] > BQW: cf. 7 || 15 ημερα 3^{0} ∩ 4^{0} A†, 5^{0} ∩ 6^{0} W† | αωριας] ταλαιπωριας S^{c}*C* || 16 οχυρας] ισχ. A† | και ult. > A†

2 1 συνδεηθητε S^{c}W* || 4 εσται 2^{0} AQW] > BS*LC* | εκριφ. ... εκριζωθ.] tr. A || 5 εφ] προς A† || 7 αυτους 1^{0}] ς > AQS^{c}† | επεστρεψε S*†

οἷς ὠνείδιζον τὸν λαόν μου καὶ ἐμεγαλύνοντο ἐπὶ τὰ ὅριά μου.
9 9διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος τῶν δυνάμεων ὁ θεὸς Ισραηλ,
διότι Μωαβ ὡς Σοδομα ἔσται καὶ οἱ υἱοὶ Αμμων ὡς Γομορρα, καὶ
Δαμασκὸς ἐκλελειμμένη ὡς θιμωνιὰ ἅλωνος καὶ ἠφανισμένη εἰς
τὸν αἰῶνα· καὶ οἱ κατάλοιποι λαοῦ μου διαρπῶνται αὐτούς, καὶ
10 οἱ κατάλοιποι ἔθνους μου κληρονομήσουσιν αὐτούς. 10αὕτη αὐτοῖς
ἀντὶ τῆς ὕβρεως αὐτῶν, διότι ὠνείδισαν καὶ ἐμεγαλύνθησαν ἐπὶ
11 τὸν κύριον τὸν παντοκράτορα. 11ἐπιφανήσεται κύριος ἐπ᾽ αὐτοὺς
καὶ ἐξολεθρεύσει πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τῆς γῆς, καὶ προσ-
κυνήσουσιν αὐτῷ ἕκαστος ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ νῆσοι
τῶν ἐθνῶν.
12 12Καὶ ὑμεῖς, Αἰθίοπες, τραυματίαι ῥομφαίας μού ἐστε. 13καὶ ἐκ-
13 τενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ βορρᾶν καὶ ἀπολεῖ τὸν Ἀσσύριον καὶ
14 θήσει τὴν Νινευη εἰς ἀφανισμὸν ἄνυδρον ὡς ἔρημον· 14καὶ νεμή-
σονται ἐν μέσῳ αὐτῆς ποίμνια καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ
χαμαιλέοντες καὶ ἐχῖνοι ἐν τοῖς φατνώμασιν αὐτῆς κοιτασθήσονται,
καὶ θηρία φωνήσει ἐν τοῖς διορύγμασιν αὐτῆς, κόρακες ἐν τοῖς
15 πυλῶσιν αὐτῆς, διότι κέδρος τὸ ἀνάστημα αὐτῆς. 15αὕτη ἡ πόλις
ἡ φαυλίστρια ἡ κατοικοῦσα ἐπ᾽ ἐλπίδι ἡ λέγουσα ἐν καρδίᾳ αὐτῆς
Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν μετ᾽ ἐμὲ ἔτι. πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμόν,
νομὴ θηρίων· πᾶς ὁ διαπορευόμενος δι᾽ αὐτῆς συριεῖ καὶ κινήσει
τὰς χεῖρας αὐτοῦ.
3 1Ὦ ἡ ἐπιφανὴς καὶ ἀπολελυτρωμένη, ἡ πόλις ἡ περιστερά·
2 2οὐκ εἰσήκουσεν φωνῆς, οὐκ ἐδέξατο παιδείαν, ἐπὶ τῷ κυρίῳ οὐκ
3 ἐπεποίθει καὶ πρὸς τὸν θεὸν αὐτῆς οὐκ ἤγγισεν. 3οἱ ἄρχοντες αὐ-
τῆς ἐν αὐτῇ ὡς λέοντες ὠρυόμενοι· οἱ κριταὶ αὐτῆς ὡς λύκοι τῆς
4 Ἀραβίας, οὐχ ὑπελίποντο εἰς τὸ πρωί· 4οἱ προφῆται αὐτῆς πνευ-
ματοφόροι, ἄνδρες καταφρονηταί· οἱ ἱερεῖς αὐτῆς βεβηλοῦσιν τὰ
5 ἅγια καὶ ἀσεβοῦσιν νόμον. 5ὁ δὲ κύριος δίκαιος ἐν μέσῳ αὐτῆς
καὶ οὐ μὴ ποιήσῃ ἄδικον· πρωὶ πρωὶ δώσει κρίμα αὐτοῦ εἰς φῶς
καὶ οὐκ ἀπεκρύβη καὶ οὐκ ἔγνω ἀδικίαν ἐν ἀπαιτήσει καὶ οὐκ εἰς
6 νεῖκος ἀδικίαν. 6ἐν διαφθορᾷ κατέσπασα ὑπερηφάνους, ἠφανίσθησαν
γωνίαι αὐτῶν· ἐξερημώσω τὰς ὁδοὺς αὐτῶν τὸ παράπαν τοῦ μὴ
διοδεύειν· ἐξέλιπον αἱ πόλεις αὐτῶν παρὰ τὸ μηδένα ὑπάρχειν

9 διοτι] οτι S*L | οι 1⁰ > BC | λαου] pr. του A || 11 επιφανησεται] -νης εσται S*AQLᵖ | αυτου] -των A† || 13 εκτενω τ. χ. μου AQSᶜC | απολω et θησω SᶜC | νινευην S*(†): cf. Ion. 3 2 || 14 αυτης 3⁰∩4⁰ S*† || 15 διαπορ.] παραπορ. AL, πορ. Q

3 1 απολελυτρ.] pr. η W†, απο > SᶜL | η πολις W*pau.] η > rel.: post -μενη || 2 παιδειαν] -ας S*† | επεποιθει BS(S*† -ποθ-)WLC] -ποιθησεν AQ || 3 υπελιποντο] -λιφθησαν S† || 4 -ουσιν 1⁰∩2⁰ S*† || 5 κριμα] pr. το AQ | εις φως — απαιτησει BSLC] > AQ Syᵗˣᵗ, hab. Symg sub ※; εις φως praeb., reliqua om. VW† || 6 διαφθορα] καταφθ. S*† | παρα] δια AQSᶜC

μηδὲ κατοικεῖν. 7εἶπα Πλὴν φοβεῖσθέ με καὶ δέξασθε παιδείαν, καὶ 7
οὐ μὴ ἐξολεθρευθῆτε ἐξ ὀφθαλμῶν αὐτῆς, πάντα ὅσα ἐξεδίκησα
ἐπ᾽ αὐτήν· ἑτοιμάζου ὄρθρισον, διέφθαρται πᾶσα ἡ ἐπιφυλλὶς αὐτῶν.
8Διὰ τοῦτο ὑπόμεινόν με, λέγει κύριος, εἰς ἡμέραν ἀναστάσεώς 8
μου εἰς μαρτύριον· διότι τὸ κρίμα μου εἰς συναγωγὰς ἐθνῶν τοῦ
εἰσδέξασθαι βασιλεῖς τοῦ ἐκχέαι ἐπ᾽ αὐτοὺς πᾶσαν ὀργὴν θυμοῦ
μου· διότι ἐν πυρὶ ζήλους μου καταναλωθήσεται πᾶσα ἡ γῆ. 9ὅτι 9
τότε μεταστρέψω ἐπὶ λαοὺς γλῶσσαν εἰς γενεὰν αὐτῆς τοῦ ἐπικα-
λεῖσθαι πάντας τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ δουλεύειν αὐτῷ ὑπὸ ζυγὸν
ἕνα. 10ἐκ περάτων ποταμῶν Αἰθιοπίας οἴσουσιν θυσίας μοι. 11ἐν 10
τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐ μὴ καταισχυνθῇς ἐκ πάντων τῶν ἐπιτηδευμά- 11
των σου, ὧν ἠσέβησας εἰς ἐμέ· ὅτι τότε περιελῶ ἀπὸ σοῦ τὰ
φαυλίσματα τῆς ὕβρεώς σου, καὶ οὐκέτι μὴ προσθῇς τοῦ μεγα-
λαυχῆσαι ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. 12καὶ ὑπολείψομαι ἐν σοὶ λαὸν 12
πραῢν καὶ ταπεινόν, καὶ εὐλαβηθήσονται ἀπὸ τοῦ ὀνόματος κυρίου
13οἱ κατάλοιποι τοῦ Ισραηλ καὶ οὐ ποιήσουσιν ἀδικίαν καὶ οὐ λαλή- 13
σουσιν μάταια, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῇ ἐν τῷ στόματι αὐτῶν γλῶσσα
δολία, διότι αὐτοὶ νεμήσονται καὶ κοιτασθήσονται, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς.
14Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιων, κήρυσσε, θύγατερ Ιερουσαλημ· 14
εὐφραίνου καὶ κατατέρπου ἐξ ὅλης τῆς καρδίας σου, θύγατερ Ιε-
ρουσαλημ. 15περιεῖλεν κύριος τὰ ἀδικήματά σου, λελύτρωταί σε ἐκ 15
χειρὸς ἐχθρῶν σου· βασιλεὺς Ισραηλ κύριος ἐν μέσῳ σου, οὐκ
ὄψῃ κακὰ οὐκέτι. 16ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐρεῖ κύριος τῇ Ιερουσαλημ 16
Θάρσει, Σιων, μὴ παρείσθωσαν αἱ χεῖρές σου· 17κύριος ὁ θεός 17
σου ἐν σοί, δυνατὸς σώσει σε, ἐπάξει ἐπὶ σὲ εὐφροσύνην καὶ και-
νιεῖ σε ἐν τῇ ἀγαπήσει αὐτοῦ καὶ εὐφρανθήσεται ἐπὶ σὲ ἐν τέρψει
ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς. 18καὶ συνάξω τοὺς συντετριμμένους· οὐαί, 18
τίς ἔλαβεν ἐπ᾽ αὐτὴν ὀνειδισμόν; 19ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ ἐν σοὶ ἕνεκεν 19

7 εξολε(uel o)θρευθη SᶜC† | διεφθ.] δι > BS*† || 8 επ αυτους] + την οργην μου SᶜLC | διοτι ult.] οτι A† | πυρι] + του ABᶜ | ζηλους: sic B*V† hoc loco, BSAVWCpau. in 1 18; rel. ambis locis ζηλου || 9 γενεαν αυτης BSQWC] γενεας αυτων AL; + εκλεκτην Wmg†: cf. 𝔐 || 10 αιθιοπιας AQWᵉ] + προσδεξομαι εν διεσπαρμενοις μου BSV† et Symg sub ※ nec non omisso μου C†; + προσδεξομαι τους ικετευοντας με των διεσπαρμενων Lpau. (etiam Sᶜ secundum Tischendorfii coniecturam); + δεομενοι μου εν τοις διεσκορπισμενοις W*†: cf. 18 || 12 πραυν] πολυν A† | κυριου] pr. του A† || 13 και ου 2⁰] ουδε μη AQ | λαλησ.] + ψευδεις W† | τω > A || 14 σφοδρα > BSAQ (non W, qui χαιρε σφοδρα bis scripsit) | κατατερπου] κατα > S*V*Cpᵗ† || 15 σε] + κυριος VWL† | βασιλευς ισραηλ BS*QC] βασιλευσει ASᶜW L | κυριος ult.] pr. ο AQ | ουκ] pr. και A† || 17 δυνατος] pr. ο BS*† | αγαπ.] ευφροσυνη S*† | ευφρανθησεται] ευφραν(ε)ι σε S*† | σε ult.] σοι AL || 18 συντετρ.] διεσκορπισμενους W†: cf. 10; + σου AQ | επ αυτην/ονειδ.] tr. AQSᶜ

σοῦ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, καὶ σώσω τὴν ἐκπεπιεσμένην καὶ τὴν ἀπωσμένην· εἰσδέξομαι καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς
20 καύχημα καὶ ὀνομαστοὺς ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 20καὶ καταισχυνθήσονται ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, ὅταν καλῶς ὑμῖν ποιήσω, καὶ ἐν τῷ καιρῷ, ὅταν εἰσδέξωμαι ὑμᾶς· διότι δώσω ὑμᾶς ὀνομαστοὺς καὶ εἰς καύχημα ἐν πᾶσιν τοῖς λαοῖς τῆς γῆς ἐν τῷ ἐπιστρέφειν με τὴν αἰχμαλωσίαν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν, λέγει κύριος.

19 και θησομαι > BS*† || 20 εισδεχωμαι AQ
Subscr. σοφονιας θ′ BSA: cf. inscr.

ΑΓΓΑΙΟΣ

1 1Ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἕκτῳ μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κύριου ἐν χειρὶ Αγγαιου τοῦ προφήτου λέγων Εἰπὸν δὴ πρὸς Ζοροβαβελ τὸν τοῦ Σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς Ιουδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ιωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν
2 μέγαν λέγων 2Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ λέγων Ὁ λαὸς οὗτος λέγουσιν Οὐχ ἥκει ὁ καιρὸς τοῦ οἰκοδομῆσαι τὸν οἶκον κυρίου.
3 3καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐν χειρὶ Αγγαιου τοῦ προφήτου λέγων
4 4Εἰ καιρὸς ὑμῖν μέν ἐστιν τοῦ οἰκεῖν ἐν οἴκοις ὑμῶν κοιλοστάθ-
5 μοις, ὁ δὲ οἶκος οὗτος ἐξηρήμωται; 5καὶ νῦν τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Τάξατε δὴ τὰς καρδίας ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν·
6 6ἐσπείρατε πολλὰ καὶ εἰσηνέγκατε ὀλίγα, ἐφάγετε καὶ οὐκ εἰς πλησμονήν, ἐπίετε καὶ οὐκ εἰς μέθην, περιεβάλεσθε καὶ οὐκ ἐθερμάνθητε ἐν αὐτοῖς, καὶ ὁ τοὺς μισθοὺς συνάγων συνήγαγεν εἰς δεσμὸν τε-
7 τρυπημένον. 7τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Θέσθε τὰς καρδίας
8 ὑμῶν εἰς τὰς ὁδοὺς ὑμῶν· 8ἀνάβητε ἐπὶ τὸ ὄρος καὶ κόψατε ξύλα καὶ οἰκοδομήσατε τὸν οἶκον, καὶ εὐδοκήσω ἐν αὐτῷ καὶ ἐνδοξασθή-
9 σομαι, εἶπεν κύριος. 9ἐπεβλέψατε εἰς πολλά, καὶ ἐγένετο ὀλίγα· καὶ εἰσηνέχθη εἰς τὸν οἶκον, καὶ ἐξεφύσησα αὐτά. διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀνθ' ὧν ὁ οἶκός μού ἐστιν ἔρημος, ὑμεῖς
10 δὲ διώκετε ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, 10διὰ τοῦτο ἀνέξει ὁ οὐ-
11 ρανὸς ἀπὸ δρόσου, καὶ ἡ γῆ ὑποστελεῖται τὰ ἐκφόρια αὐτῆς· 11καὶ ἐπάξω ῥομφαίαν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ ἐπὶ τὸν σῖτον

Agg.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.
Inscr. αγγαιος ι′ BSA: cf. Os. inscr.
1 1 δη AQW] > BS*LC*: cf. 5 2 11. 15. 18 | εκ φυλης] pr. τον A: cf. 12 || 2 λεγων > S^{c} || 4 υμιν μεν SAW] tr. BQ*LC* | υμων > AQS^{c} | ουτος] υμων B†, pr. μου *C*, pr. σου W^{c}† || 5 δη > S^{c}*LC*: cf. 1 || 6 init.] pr. διοτι ταδε λεγει κυριος παντοκρατωρ A† | συναγων] -αγαγων S† || 7 τας ult. > S*† || 8 επι] εις BS* | το > S*† | κοψετε S*W† || 9 εγενετο] -νοντο A

καὶ ἐπὶ τὸν οἶνον καὶ ἐπὶ τὸ ἔλαιον καὶ ὅσα ἐκφέρει ἡ γῆ καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ πάντας τοὺς πόνους τῶν χειρῶν αὐτῶν. — 12καὶ ἤκουσεν Ζοροβαβελ ὁ τοῦ Σαλαθιηλ 12
ἐκ φυλῆς Ιουδα καὶ Ἰησοῦς ὁ τοῦ Ιωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας καὶ πάντες οἱ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτῶν καὶ τῶν λόγων Αγγαιου τοῦ προφήτου, καθότι ἐξαπέστειλεν αὐτὸν κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν πρὸς αὐτούς, καὶ ἐφοβήθη ὁ λαὸς ἀπὸ προσ-
ώπου κυρίου. 13καὶ εἶπεν Αγγαιος ὁ ἄγγελος κυρίου τῷ λαῷ Ἐγώ 13
εἰμι μεθ' ὑμῶν, λέγει κύριος. 14καὶ ἐξήγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα Ζο- 14
ροβαβελ τοῦ Σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς Ιουδα καὶ τὸ πνεῦμα Ἰησοῦ τοῦ Ιωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ μεγάλου καὶ τὸ πνεῦμα τῶν καταλοίπων παντὸς τοῦ λαοῦ, καὶ εἰσῆλθον καὶ ἐποίουν ἔργα ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος θεοῦ αὐτῶν 15τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ 15
ἕκτου τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως.

1Τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ μιᾷ καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἐλάλησεν κύριος ἐν 2
χειρὶ Αγγαιου τοῦ προφήτου λέγων 2Εἰπὸν δὴ πρὸς Ζοροβαβελ τὸν 2
τοῦ Σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς Ιουδα καὶ πρὸς Ἰησοῦν τὸν τοῦ Ιωσεδεκ τὸν ἱερέα τὸν μέγαν καὶ πρὸς πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ λέγων 3Τίς ἐξ ὑμῶν ὃς εἶδεν τὸν οἶκον τοῦτον ἐν τῇ δόξῃ αὐτοῦ 3
τῇ ἔμπροσθεν; καὶ πῶς ὑμεῖς βλέπετε αὐτὸν νῦν; καθὼς οὐχ ὑπάρχοντα ἐνώπιον ὑμῶν. 4καὶ νῦν κατίσχυε, Ζοροβαβελ, λέγει κύριος, 4
καὶ κατίσχυε, Ἰησοῦ ὁ τοῦ Ιωσεδεκ ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, καὶ κατισχυέτω πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, λέγει κύριος, καὶ ποιεῖτε· διότι μεθ' ὑμῶν ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος παντοκράτωρ, 5καὶ τὸ πνεῦμά μου 5
ἐφέστηκεν ἐν μέσῳ ὑμῶν· θαρσεῖτε. 6διότι τάδε λέγει κύριος 6
παντοκράτωρ Ἔτι ἅπαξ ἐγὼ σείσω τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηράν· 7καὶ συσσείσω πάντα τὰ ἔθνη, καὶ 7
ἥξει τὰ ἐκλεκτὰ πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ πλήσω τὸν οἶκον τοῦτον δόξης, λέγει κύριος παντοκράτωρ. 8ἐμὸν τὸ ἀργύριον καὶ ἐμὸν τὸ 8
χρυσίον, λέγει κύριος παντοκράτωρ. 9διότι μεγάλη ἔσται ἡ δόξα 9
τοῦ οἴκου τούτου ἡ ἐσχάτη ὑπὲρ τὴν πρώτην, λέγει κύριος παντοκράτωρ· καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ δώσω εἰρήνην, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ εἰρήνην ψυχῆς εἰς περιποίησιν παντὶ τῷ κτίζοντι τοῦ ἀναστῆσαι τὸν ναὸν τοῦτον.

12 εκ φυλης] pr. ο A: cf. 1 || 13 ο S^{c}W*L*] > BS*AQ*C* (S*† per errorem αγγεος αγγεος pro αγγαιος αγγελος κυριου; S ubique αγγεος pro αγγαιος) | κυριου AS^{c}WSy^{txt}] + εν αγγελοις κυριου BS*Q*LC*: teste Sym^{g} ex θ′ || 14 εισηλθεν S*W*† | εργα BSVW*C*†] pr. τα rel.
21 τω εβδ. μηνι] τω μ. τω εβδ. BS† || 3 υμων 1°] + περιλειφθεις S^{c}† | οιδεν A || 4 ιησου — μεγας] ιησους ο ιερευς W† | μεθ υμων / εγω BSQW] tr. A*LC* | παντοκρατωρ] pr. ο BS*†: item S*† in 6 || 6 ταδε > BS*† | και paenult. > S*† || 7 πλησω] πληρωσω A

10 [10]Τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ ἐνάτου μηνὸς ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δα-
ρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Αγγαιον τὸν προφήτην λέγων
11 [11]Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐπερώτησον τοὺς ἱερεῖς νόμον
12 λέγων [12]Ἐὰν λάβῃ ἄνθρωπος κρέας ἅγιον ἐν τῷ ἄκρῳ τοῦ ἱματίου
αὐτοῦ καὶ ἅψηται τὸ ἄκρον τοῦ ἱματίου αὐτοῦ ἄρτου ἢ ἑψέματος
ἢ οἴνου ἢ ἐλαίου ἢ παντὸς βρώματος, εἰ ἁγιασθήσεται; καὶ ἀπ-
13 εκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Οὔ. [13]καὶ εἶπεν Αγγαιος Ἐὰν ἅψηται
μεμιαμμένος ἐπὶ ψυχῇ ἀπὸ παντὸς τούτων, εἰ μιανθήσεται; καὶ
14 ἀπεκρίθησαν οἱ ἱερεῖς καὶ εἶπαν Μιανθήσεται. [14]καὶ ἀπεκρίθη Αγ-
γαιος καὶ εἶπεν Οὕτως ὁ λαὸς οὗτος καὶ οὕτως τὸ ἔθνος τοῦτο
ἐνώπιον ἐμοῦ, λέγει κύριος, καὶ οὕτως πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν
αὐτῶν, καὶ ὃς ἐὰν ἐγγίσῃ ἐκεῖ, μιανθήσεται ἕνεκεν τῶν λημμάτων
αὐτῶν τῶν ὀρθρινῶν, ὀδυνηθήσονται ἀπὸ προσώπου πόνων αὐ-
15 τῶν· καὶ ἐμισεῖτε ἐν πύλαις ἐλέγχοντας. [15]καὶ νῦν θέσθε δὴ εἰς
τὰς καρδίας ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ὑπεράνω πρὸ τοῦ
16 θεῖναι λίθον ἐπὶ λίθον ἐν τῷ ναῷ κυρίου [16]τίνες ἦτε· ὅτε ἐνεβάλ-
λετε εἰς κυψέλην κριθῆς εἴκοσι σάτα, καὶ ἐγένετο κριθῆς δέκα σάτα·
καὶ εἰσεπορεύεσθε εἰς τὸ ὑπολήνιον ἐξαντλῆσαι πεντήκοντα μετρη-
17 τάς, καὶ ἐγένοντο εἴκοσι. [17]ἐπάταξα ὑμᾶς ἐν ἀφορίᾳ καὶ ἐν ἀνε-
μοφθορίᾳ καὶ ἐν χαλάζῃ πάντα τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ
18 ἐπεστρέψατε πρός με, λέγει κύριος. [18]ὑποτάξατε δὴ τὰς καρδίας
ὑμῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα· ἀπὸ τῆς τετράδος καὶ
εἰκάδος τοῦ ἐνάτου μηνὸς καὶ ἀπὸ τῆς ἡμέρας, ἧς ἐθεμελιώθη ὁ
19 ναὸς κυρίου, θέσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν [19]εἰ ἔτι ἐπιγνωσθήσεται
ἐπὶ τῆς ἅλω καὶ εἰ ἔτι ἡ ἄμπελος καὶ ἡ συκῆ καὶ ἡ ῥόα καὶ τὰ
ξύλα τῆς ἐλαίας τὰ οὐ φέροντα καρπόν, ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης
εὐλογήσω.
20 [20]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου ἐκ δευτέρου πρὸς Αγγαιον τὸν προ-
21 φήτην τετράδι καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς λέγων [21]Εἰπὸν πρὸς Ζορο-
βαβελ τὸν τοῦ Σαλαθιηλ ἐκ φυλῆς Ιουδα λέγων Ἐγὼ σείω τὸν
22 οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ξηρὰν [22]καὶ κατα-
στρέψω θρόνους βασιλέων καὶ ὀλεθρεύσω δύναμιν βασιλέων τῶν

10 του ενατου μηνος] τω(>A) μηνι τω ενατω AQ | ετους δευτ.] του δευτ. ετους W† || 11 επερωτ.] + δη $S^{c}C$†: cf. 11 || 13 μεμιαμμενος] -ασμενος SLC: cf. Thack. p. 224; + ακαθαρτος BS*†, + η ακαθαρτος ψυχη(sic) AQW* | απο] επι BW^{c} || 14 πονων] πονηριων $S^{c}W^{c}LC$ | και ult.— fin.: cf. Am. 5 10 || 15 εις BS*W†] επι rel. | υπερανω προ] επανω A† || 16 κριθης/δεκα σατα] tr. $S^{c}LC$ | εγενοντο] -νετο WC†: ad praec. adapt.; + εις SWC || 18 υποταξατε BS*W†] υπο > rel.: cf. 1 5 et 1 7 2 15. 18 fin. | εθεμελ.] τεθεμελιωται BSC || 19 ετι 1° > BS*† | επιγνωσησθε S*† | ει ετι 2°] > A, ει > QC | ξυλα] φυλλαS*† | ευλογ.] και επανω ευλογ. αυτα A† || 21 σ(ε)ισω S^{c} || 22 βασιλεων 1° ⌒ 2° $S^{*(\dagger)}$ | ολε(uel o)θρευσω BC] pr. εξ $AQS^{s}L$

ἐθνῶν καὶ καταστρέψω ἅρματα καὶ ἀναβάτας, καὶ καταβήσονται
ἵπποι καὶ ἀναβάται αὐτῶν ἕκαστος ἐν ῥομφαίᾳ πρὸς τὸν ἀδελφὸν
αὐτοῦ. [23]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, λήμψομαί 23
σε Ζοροβαβελ τὸν τοῦ Σαλαθιηλ τὸν δοῦλόν μου, λέγει κύριος,
καὶ θήσομαί σε ὡς σφραγῖδα, διότι σὲ ᾑρέτισα, λέγει κύριος παν-
τοκράτωρ.

22 αναβατας] + αυτων S^{c}†; + και καταστρεψω πασαν την δυναμιν αυτων και καταβαλω τα οπλα αυτων και ενισχυσω τους εκλεκτους μου A | καταβησονται] αναβ. AL || 23 σε 1° > S*W† | ως] εις A | διοτι] οτι A† | ηρετισαμην S^{c}

Subscr. αγγαιος ι′ BSA: cf. inscr.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ

[1]Ἐν τῷ ὀγδόῳ μηνὶ ἔτους δευτέρου ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος 1
κυρίου πρὸς Ζαχαριαν τὸν τοῦ Βαραχιου υἱὸν Αδδω τὸν προφήτην
λέγων [2]Ὠργίσθη κύριος ἐπὶ τοὺς πατέρας ὑμῶν ὀργὴν μεγάλην. 2
[3]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐπιστρέ- 3
ψατε πρός με, καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος. [4]καὶ 4
μὴ γίνεσθε καθὼς οἱ πατέρες ὑμῶν, οἷς ἐνεκάλεσαν αὐτοῖς οἱ προ-
φῆται οἱ ἔμπροσθεν λέγοντες Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀπο-
στρέψατε ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν τῶν πονηρῶν καὶ ἀπὸ τῶν ἐπιτη-
δευμάτων ὑμῶν τῶν πονηρῶν, καὶ οὐ προσέσχον τοῦ εἰσακοῦσαί
μου, λέγει κύριος. [5]οἱ πατέρες ὑμῶν ποῦ εἰσιν; καὶ οἱ προφῆται 5
μὴ τὸν αἰῶνα ζήσονται; [6]πλὴν τοὺς λόγους μου καὶ τὰ νόμιμά μου 6
δέχεσθε, ὅσα ἐγὼ ἐντέλλομαι ἐν πνεύματί μου τοῖς δούλοις μου
τοῖς προφήταις, οἳ κατελάβοσαν τοὺς πατέρας ὑμῶν. καὶ ἀπεκρίθη-
σαν καὶ εἶπαν Καθὼς παρατέτακται κύριος παντοκράτωρ τοῦ ποιῆσαι
κατὰ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, οὕτως ἐποί-
ησεν ὑμῖν.
[7]Τῇ τετράδι καὶ εἰκάδι τῷ ἑνδεκάτῳ μηνί — οὗτός ἐστιν ὁ μὴν 7
Σαβατ — ἐν τῷ δευτέρῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς
Ζαχαριαν τὸν τοῦ Βαραχιου υἱὸν Αδδω τὸν προφήτην λέγων [8]Ἑώ- 8
ρακα τὴν νύκτα καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ἵππον πυρρόν, καὶ

Zach.: BSA. — de QWLC cf. Os.

Inscr.: ζαχαριας ια′ BA, ζαχαριας S^{s}: cf. Os. inscr.

1 2 υμων] ημ. A† || 3 με QW] + λεγει κυριος των δυναμεων BALC (in O sub ※): eadem hab. uel hoc loco uel in fine uersus S, qui haec confuse scripsit | fin. W] + των δυναμεων BLC (in O sub ※; de S cf. sup.); + παντοκρατωρ AQ || 4 οι 3° > BS*L^{p}† | και ου προσεσχον AQW] pr. και ουκ εισηκουσαν BSL(om. εισ)C || 6 ποιησαι AQW] + ημιν $BS^{c}LC$, + υμιν S*V† | υμων paenult. et ult. et υμιν AQW] ημ. BSLC

οὗτος εἱστήκει ἀνὰ μέσον τῶν δύο ὀρέων τῶν κατασκίων, καὶ
9 ὀπίσω αὐτοῦ ἵπποι πυρροὶ καὶ ψαροὶ καὶ ποικίλοι καὶ λευκοί. 9καὶ
εἶπα Τί οὗτοι, κύριε; καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν
10 ἐμοί Ἐγὼ δείξω σοι τί ἐστιν ταῦτα. 10καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἀνὴρ ὁ ἐφ-
εστηκὼς ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπεν πρός με Οὗτοί εἰσιν οὓς
11 ἐξαπέσταλκεν κύριος τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν. 11καὶ ἀπεκρίθησαν
τῷ ἀγγέλῳ κυρίου τῷ ἐφεστῶτι ἀνὰ μέσον τῶν ὀρέων καὶ εἶπον
Περιωδεύκαμεν πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ πᾶσα ἡ γῆ κατοικεῖται
12 καὶ ἡσυχάζει. 12καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος κυρίου καὶ εἶπεν Κύριε
παντοκράτωρ, ἕως τίνος οὐ μὴ ἐλεήσῃς τὴν Ιερουσαλημ καὶ τὰς
13 πόλεις Ιουδα, ἃς ὑπερεῖδες τοῦτο ἑβδομηκοστὸν ἔτος; 13καὶ ἀπ-
εκρίθη κύριος παντοκράτωρ τῷ ἀγγέλῳ τῷ λαλοῦντι ἐν ἐμοὶ ῥήματα
14 καλὰ καὶ λόγους παρακλητικούς. 14καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἄγγελος ὁ
λαλῶν ἐν ἐμοί Ἀνάκραγε λέγων Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ
15 Ἐζήλωκα τὴν Ιερουσαλημ καὶ τὴν Σιων ζῆλον μέγαν 15καὶ ὀργὴν
μεγάλην ἐγὼ ὀργίζομαι ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ συνεπιτιθέμενα ἀνθ' ὧν
16 ἐγὼ μὲν ὠργίσθην ὀλίγα, αὐτοὶ δὲ συνεπέθεντο εἰς κακά. 16διὰ
τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπιστρέψω ἐπὶ Ιερουσαλημ ἐν οἰκτιρμῷ,
καὶ ὁ οἶκός μου ἀνοικοδομηθήσεται ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος παντο-
17 κράτωρ, καὶ μέτρον ἐκταθήσεται ἐπὶ Ιερουσαλημ ἔτι. 17καὶ εἶπεν
πρός με ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοί Ἀνάκραγε λέγων Τάδε λέγει
κύριος παντοκράτωρ Ἔτι διαχυθήσονται πόλεις ἐν ἀγαθοῖς, καὶ
ἐλεήσει κύριος ἔτι τὴν Σιων καὶ αἱρετιεῖ ἔτι τὴν Ιερουσαλημ.
2 1Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τέσσαρα κέ-
2 ρατα. 2καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί Τί ἐστιν
ταῦτα, κύριε; καὶ εἶπεν πρός με Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπί-
3 σαντα τὸν Ιουδαν καὶ τὸν Ισραηλ. 3καὶ ἔδειξέν μοι κύριος τέσσα-
4 ρας τέκτονας. 4καὶ εἶπα Τί οὗτοι ἔρχονται ποιῆσαι; καὶ εἶπεν πρός
με Ταῦτα τὰ κέρατα τὰ διασκορπίσαντα τὸν Ιουδαν καὶ τὸν Ισραηλ
κατέαξαν, καὶ οὐδεὶς αὐτῶν ἦρεν κεφαλήν· καὶ εἰσῆλθον οὗτοι τοῦ
ὀξῦναι αὐτὰ εἰς χεῖρας αὐτῶν τὰ τέσσαρα κέρατα τὰ ἔθνη τὰ
ἐπαιρόμενα κέρας ἐπὶ τὴν γῆν κυρίου τοῦ διασκορπίσαι αὐτήν.
5 5Καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ καὶ ἐν
6 τῇ χειρὶ αὐτοῦ σχοινίον γεωμετρικόν. 6καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Ποῦ
σὺ πορεύῃ; καὶ εἶπεν πρός με Διαμετρῆσαι τὴν Ιερουσαλημ τοῦ

8 δυο AQW] > BS*LC* | και ψαροι > S^{c}*C*: cf. 𝔐 || 10 εξαπεσταλκεν AQ S^{c}W] -στειλεν BS**LC* | του AQW] > BS*LC* || 11 περιωδευκαμεν AW] -δευσαμεν BSQ*LC* || 14 εζηλωσα S || 15 εγω μεν] tr. B || 16 κυριος 1^{0}] + παντοκρατωρ A† | επιβλεψω B**† | εκτεθησεται A† | ετι > *C*† || 17 ετι την ιερ.] ετι > B, κυριος την ιερ. ετι A$^{(\dagger)}$

2 2 fin. AQW] + και (+ την *L*) ιερουσαλημ BS*LC* (in *O* sub ※) || 4 προς με AQW] > BS*LC* | εισηλθον AQW] εξηλθο(σα)ν BS*LC* | τα εθνη > A**†

ἰδεῖν πηλίκον τὸ πλάτος αὐτῆς ἐστιν καὶ πηλίκον τὸ μῆκος. 7καὶ 7
ἰδοὺ ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ εἱστήκει, καὶ ἄγγελος ἕτερος ἐξ-
επορεύετο εἰς συνάντησιν αὐτῷ 8καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν λέγων Δράμε 8
καὶ λάλησον πρὸς τὸν νεανίαν ἐκεῖνον λέγων Κατακάρπως κατοι-
κηθήσεται Ιερουσαλημ ἀπὸ πλήθους ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν ἐν μέσῳ
αὐτῆς· 9καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτῇ, λέγει κύριος, τεῖχος πυρὸς κυκλόθεν 9
καὶ εἰς δόξαν ἔσομαι ἐν μέσῳ αὐτῆς. 10ὦ ὦ φεύγετε ἀπὸ γῆς 10
βορρᾶ, λέγει κύριος, διότι ἐκ τῶν τεσσάρων ἀνέμων τοῦ οὐρανοῦ
συνάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος· 11εἰς Σιων ἀνασῴζεσθε, οἱ κατοικοῦν- 11
τες θυγατέρα Βαβυλῶνος. 12διότι τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ 12
Ὀπίσω δόξης ἀπέσταλκέν με ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ σκυλεύσαντα ὑμᾶς,
διότι ὁ ἁπτόμενος ὑμῶν ὡς ἁπτόμενος τῆς κόρης τοῦ ὀφθαλμοῦ
αὐτοῦ· 13διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπιφέρω τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς, καὶ 13
ἔσονται σκῦλα τοῖς δουλεύουσιν αὐτοῖς, καὶ γνώσεσθε διότι κύριος
παντοκράτωρ ἀπέσταλκέν με. 14τέρπου καὶ εὐφραίνου, θύγατερ Σιων, 14
διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἔρχομαι καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ σου, λέγει κύ-
ριος. 15καὶ καταφεύξονται ἔθνη πολλὰ ἐπὶ τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ 15
ἐκείνῃ καὶ ἔσονται αὐτῷ εἰς λαὸν καὶ κατασκηνώσουσιν ἐν μέσῳ
σου, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπέσταλκέν με πρὸς
σέ. 16καὶ κατακληρονομήσει κύριος τὸν Ιουδαν τὴν μερίδα αὐτοῦ 16
ἐπὶ τὴν γῆν τὴν ἁγίαν καὶ αἱρετιεῖ ἔτι τὴν Ιερουσαλημ. 17εὐλα- 17
βείσθω πᾶσα σὰρξ ἀπὸ προσώπου κυρίου, διότι ἐξεγήγερται ἐκ
νεφελῶν ἁγίων αὐτοῦ.
3 1Καὶ ἔδειξέν μοι Ἰησοῦν τὸν ἱερέα τὸν μέγαν ἑστῶτα πρὸ προσ- 3
ώπου ἀγγέλου κυρίου, καὶ ὁ διάβολος εἱστήκει ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ τοῦ
ἀντικεῖσθαι αὐτῷ. 2καὶ εἶπεν κύριος πρὸς τὸν διάβολον Ἐπιτιμήσαι 2
κύριος ἐν σοί, διάβολε, καὶ ἐπιτιμήσαι κύριος ἐν σοὶ ὁ ἐκλεξάμενος
τὴν Ιερουσαλημ· οὐκ ἰδοὺ τοῦτο ὡς δαλὸς ἐξεσπασμένος ἐκ πυρός;
3καὶ Ἰησοῦς ἦν ἐνδεδυμένος ἱμάτια ῥυπαρὰ καὶ εἱστήκει πρὸ προσ- 3
ώπου τοῦ ἀγγέλου. 4καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν πρὸς τοὺς ἑστηκότας 4
πρὸ προσώπου αὐτοῦ λέγων Ἀφέλετε τὰ ἱμάτια τὰ ῥυπαρὰ ἀπ'
αὐτοῦ. καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Ἰδοὺ ἀφῄρηκα τὰς ἀνομίας σου, καὶ
ἐνδύσατε αὐτὸν ποδήρη 5καὶ ἐπίθετε κίδαριν καθαρὰν ἐπὶ τὴν κε- 5

7 συναντ.] απαντ. AQ | αυτω] -του AQ*C* || 8 λεγων 1^{0} > S**† | νεανισκον *SL*† | εν μεσω] pr. των A*L* || 9 λεγει] φησιν AQ | αυτης] -των A || 12 απτομενος ult. BW] pr. ο SAQ*LC* || 13 δουλευσασιν AQ*C* | γνωσονται S**† | διοτι ult. AQW] οτι BS*LC*: cf. 17 || 14 διοτι] οτι S**† | εγω > A*C* || 15 επιγνωση] επι > S^{c}*L*† | εξαπεστ.] εξ > A† || 16 την μεριδα S*QW*L*] pr. και AS^{c}*C*, τη μεριδι B† || 17 διοτι AQW] οτι BS*LC*: cf. 13

3 1 εδειξεν μοι W† = 𝔐] + κυριος rel. | ιησουν AQW] pr. τον BS*LC* | του > A† || 4 εστωτας S**† | αφηρηκα] + απο σου *LC* = 𝔐

φαλὴν αὐτοῦ. καὶ περιέβαλον αὐτὸν ἱμάτια καὶ ἐπέθηκαν κίδαριν
καθαρὰν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτοῦ, καὶ ὁ ἄγγελος κυρίου εἱστήκει.
6 6καὶ διεμαρτύρατο ὁ ἄγγελος κυρίου πρὸς Ἰησοῦν λέγων 7Τάδε
7 λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἐὰν ἐν ταῖς ὁδοῖς μου πορεύῃ καὶ ἐὰν
τὰ προστάγματά μου φυλάξῃς, καὶ σὺ διακρινεῖς τὸν οἶκόν μου·
καὶ ἐὰν διαφυλάξῃς καί γε τὴν αὐλήν μου, καὶ δώσω σοι ἀνα-
8 στρεφομένους ἐν μέσῳ τῶν ἑστηκότων τούτων. 8ἄκουε δή, Ἰησοῦ
ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, σὺ καὶ οἱ πλησίον σου οἱ καθήμενοι πρὸ προσ-
ώπου σου, διότι ἄνδρες τερατοσκόποι εἰσί· διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω
9 τὸν δοῦλόν μου Ἀνατολήν· 9διότι ὁ λίθος, ὃν ἔδωκα πρὸ προσ-
ώπου Ἰησοῦ, ἐπὶ τὸν λίθον τὸν ἕνα ἑπτὰ ὀφθαλμοί εἰσιν· ἰδοὺ
ἐγὼ ὀρύσσω βόθρον, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ψηλαφήσω
10 πᾶσαν τὴν ἀδικίαν τῆς γῆς ἐκείνης ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. 10ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, συγκαλέσετε ἕκαστος τὸν πλη-
σίον αὐτοῦ ὑποκάτω ἀμπέλου καὶ ὑποκάτω συκῆς.
4 1Καὶ ἐπέστρεψεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ ἐξήγειρέν με
2 ὃν τρόπον ὅταν ἐξεγερθῇ ἄνθρωπος ἐξ ὕπνου αὐτοῦ 2καὶ εἶπεν
πρός με Τί σύ βλέπεις; καὶ εἶπα Ἑώρακα καὶ ἰδοὺ λυχνία χρυσῆ
ὅλη, καὶ τὸ λαμπάδιον ἐπάνω αὐτῆς, καὶ ἑπτὰ λύχνοι ἐπάνω αὐ-
3 τῆς, καὶ ἑπτὰ ἐπαρυστρίδες τοῖς λύχνοις τοῖς ἐπάνω αὐτῆς· 3καὶ
δύο ἐλαῖαι ἐπάνω αὐτῆς, μία ἐκ δεξιῶν τοῦ λαμπαδίου καὶ μία ἐξ
4 εὐωνύμων. 4καὶ ἐπηρώτησα καὶ εἶπον πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λα-
5 λοῦντα ἐν ἐμοὶ λέγων Τί ἐστιν ταῦτα, κύριε; 5καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος
ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπεν πρός με Οὐ γινώσκεις τί ἐστιν ταῦτα;
6 καὶ εἶπα Οὐχί, κύριε. 6καὶ ἀπεκρίθη καὶ εἶπεν πρός με λέγων Οὗτος
ὁ λόγος κυρίου πρὸς Ζοροβαβελ λέγων Οὐκ ἐν δυνάμει μεγάλῃ
οὐδὲ ἐν ἰσχύι, ἀλλ' ἢ ἐν πνεύματί μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
7 7τίς εἶ σύ, τὸ ὄρος τὸ μέγα, πρὸ προσώπου Ζοροβαβελ τοῦ κατορ-
θῶσαι; καὶ ἐξοίσω τὸν λίθον τῆς κληρονομίας ἰσότητα χάριτος
8 χάριτα αὐτῆς. 8καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 9Αἱ χεῖρες
9 Ζοροβαβελ ἐθεμελίωσαν τὸν οἶκον τοῦτον, καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ

5 και περιεβ. αυτον ιματια / και επεθ. — αυτου ult. AQWL] tr. BS^{c}, και επεθ. — αυτου ult. > S* | κιδαριν ult.] pr. μιτραν W† (W^{c} deleuit κιδαριν), pr. μιτραν και *L* || 6 προς ιησουν / λεγων] tr. A† || 7 εαν εν QW*L*] εν B*, εαν SA B^{c}*C* | εαν τα προσταγμ. μου φυλαξης *L*] εν(> B^{c}†) τοις προσταγμασιν μου φυλαξη(uel -ασση) BSAQW*C* | διαφυλαξης QW*C*] δια > A†, -ασσης BS*L* | και γε AQW*pau.] > rel. || 8 ιησους B† | οι 2°] pr. και AQ | σου 2° > B† | αγω] επαγω S^{c}V†, επι W*†, επαγω επι W$^{c(†)}$ || 10 συγ(uel ν)καλεσετε B*S*Q*] -σεται B^{c}S^{c}*L*, -σατε AQ^{c}W*C*

4 1 εξηγειρεν] εξηρεν B† | εξεγερθη] εξερθη (sic) A† || 3 λαμπαδιου W† = 𝔐] + αυτης rel. || 4 λεγων > AV† || 5 προς με ⌒ 6 προς με S*† | 5 προς με Wpau. = 𝔐] > A†, + λεγων rel. || 7 προ *L*†] pr. το BSAQ*C*, το W† || 9 εθεμελιωσεν B†

ἐπιτελέσουσιν αὐτόν, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι κύριος παντοκράτωρ ἐξαπ-
έσταλκέν με πρὸς σέ. 10διότι τίς ἐξουδένωσεν εἰς ἡμέρας μικράς; 10
καὶ χαροῦνται καὶ ὄψονται τὸν λίθον τὸν κασσιτέρινον ἐν χειρὶ
Ζοροβαβελ. ἑπτὰ οὗτοι ὀφθαλμοὶ κυρίου εἰσὶν οἱ ἐπιβλέποντες ἐπὶ
πᾶσαν τὴν γῆν. 11καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί αἱ δύο 11
ἐλαῖαι αὗται αἱ ἐκ δεξιῶν τῆς λυχνίας καὶ ἐξ εὐωνύμων; 12καὶ 12
ἐπηρώτησα ἐκ δευτέρου καὶ εἶπα πρὸς αὐτόν Τί οἱ δύο κλάδοι
τῶν ἐλαιῶν οἱ ἐν ταῖς χερσὶν τῶν δύο μυξωτήρων τῶν χρυσῶν
τῶν ἐπιχεόντων καὶ ἐπαναγόντων τὰς ἐπαρυστρίδας τὰς χρυσᾶς;
13καὶ εἶπεν πρός με Οὐκ οἶδας τί ἐστιν ταῦτα; καὶ εἶπα Οὐχί, 13
κύριε. 14καὶ εἶπεν Οὗτοι οἱ δύο υἱοὶ τῆς πιότητος παρεστήκασιν 14
τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς.
1Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ 5
δρέπανον πετόμενον. 2καὶ εἶπεν πρός με Τί σὺ βλέπεις; καὶ εἶπα 2
Ἐγὼ ὁρῶ δρέπανον πετόμενον μῆκος πήχεων εἴκοσι καὶ πλάτος
πήχεων δέκα. 3καὶ εἶπεν πρός με Αὕτη ἡ ἀρὰ ἡ ἐκπορευομένη ἐπὶ 3
πρόσωπον πάσης τῆς γῆς, διότι πᾶς ὁ κλέπτης ἐκ τούτου ἕως
θανάτου ἐκδικηθήσεται, καὶ πᾶς ὁ ἐπίορκος ἐκ τούτου ἕως θανάτου
ἐκδικηθήσεται· 4καὶ ἐξοίσω αὐτό, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ 4
εἰσελεύσεται εἰς τὸν οἶκον τοῦ κλέπτου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ
ὀμνύοντος τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει καὶ καταλύσει ἐν μέσῳ
τοῦ οἴκου αὐτοῦ καὶ συντελέσει αὐτὸν καὶ τὰ ξύλα αὐτοῦ καὶ
τοὺς λίθους αὐτοῦ.
5Καὶ ἐξῆλθεν ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπεν πρός με Ἀνά- 5
βλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ ἰδὲ τί τὸ ἐκπορευόμενον τοῦτο.
6καὶ εἶπα Τί ἐστιν; καὶ εἶπεν Τοῦτο τὸ μέτρον τὸ ἐκπορευόμενον. 6
καὶ εἶπεν Αὕτη ἡ ἀδικία αὐτῶν ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 7καὶ ἰδοὺ τάλαντον 7
μολίβου ἐξαιρόμενον, καὶ ἰδοὺ μία γυνὴ ἐκάθητο ἐν μέσῳ τοῦ μέ-
τρου. 8καὶ εἶπεν Αὕτη ἐστὶν ἡ ἀνομία· καὶ ἔρριψεν αὐτὴν ἐν μέσῳ 8
τοῦ μέτρου καὶ ἔρριψεν τὸν λίθον τοῦ μολίβου εἰς τὸ στόμα αὐτῆς.
9καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ δύο γυναῖκες 9

9 επιτελουσιν A† | εξαπεστειλεν A† || 10 χαρουνται BS*W†] χαρησονται rel.: cf. 10 7 et Thack. p. 290 | κυριου εισιν] tr. A†, κυρ. > B || 11 της λυχν. και εξ ευωνυμων] υμων S*†: transiluit ab (δεξι)ων ad (ευ)ων(υμων) | εξ ευωνυμων] pr. αι *L*†; + αυτης B*L* (in B sub ※; asteriscus hoc loco intra textum in linea ipsa exstat, asterisci 12 6 13 1.8 super lineam uel in marg. adpicti sunt) || 13 προς με] + λεγων S^{c}C† = 𝔐 || 14 παρεστηκ.] pr. οι S^{c}*L* | τω > BS†

5 2 ειπεν] + κυριος S† | εγω ορω] tr. A†, εγω > V† | μηκος AQW] -κους BS*LC* | πλατος AQW*L*^{p}] -τους BS*L*^{p}*C* || 3 προσωπου AQ | εως θανατου ult. > B† || 4 εισελευσομαι A† || 5 τι S^{c}V*L* Sy†] > rel.: ante το || 6 αυτων] -του S*† || 7 μια γυνη BSW] tr. AQ*LC* | μετρου] ταρταρου A*, ταλαντου A^{c}†

ἐκπορευόμεναι, καὶ πνεῦμα ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτῶν, καὶ αὗται εἶχον πτέρυγας ὡς πτέρυγας ἔποπος· καὶ ἀνέλαβον τὸ μέτρον ἀνὰ μέσον
10 τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ οὐρανοῦ. 10καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον
11 τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί Ποῦ αὗται ἀποφέρουσιν τὸ μέτρον; 11καὶ εἶπεν πρός με Οἰκοδομῆσαι αὐτῷ οἰκίαν ἐν γῇ Βαβυλῶνος καὶ ἑτοιμάσαι, καὶ θήσουσιν αὐτὸ ἐκεῖ ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ.

6 1Καὶ ἐπέστρεψα καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τέσσαρα ἅρματα ἐκπορευόμενα ἐκ μέσου δύο ὀρέων, καὶ τὰ ὄρη
2 ἦν ὄρη χαλκᾶ. 2ἐν τῷ ἅρματι τῷ πρώτῳ ἵπποι πυρροί, καὶ ἐν τῷ
3 ἅρματι τῷ δευτέρῳ ἵπποι μέλανες, 3καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ τρίτῳ ἵπποι λευκοί, καὶ ἐν τῷ ἅρματι τῷ τετάρτῳ ἵπποι ποικίλοι ψαροί.
4 4καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα πρὸς τὸν ἄγγελον τὸν λαλοῦντα ἐν ἐμοί
5 Τί ἐστιν ταῦτα, κύριε; 5καὶ ἀπεκρίθη ὁ ἄγγελος ὁ λαλῶν ἐν ἐμοὶ καὶ εἶπεν Ταῦτά ἐστιν οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ, ἐκπορεύονται
6 παραστῆναι τῷ κυρίῳ πάσης τῆς γῆς· 6ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἵπποι οἱ μέλανες, ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν βορρᾶ, καὶ οἱ λευκοὶ ἐξεπορεύοντο κατόπισθεν αὐτῶν, καὶ οἱ ποικίλοι ἐξεπορεύοντο ἐπὶ γῆν νότου,
7 7καὶ οἱ ψαροὶ ἐξεπορεύοντο καὶ ἐπέβλεπον τοῦ πορεύεσθαι τοῦ περιοδεῦσαι τὴν γῆν. καὶ εἶπεν Πορεύεσθε καὶ περιοδεύσατε τὴν
8 γῆν· καὶ περιώδευσαν τὴν γῆν. 8καὶ ἀνεβόησεν καὶ ἐλάλησεν πρός με λέγων Ἰδοὺ οἱ ἐκπορευόμενοι ἐπὶ γῆν βορρᾶ ἀνέπαυσαν τὸν θυμόν μου ἐν γῇ βορρᾶ.

9 9Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 10Λαβὲ τὰ ἐκ τῆς
10 αἰχμαλωσίας παρὰ τῶν ἀρχόντων καὶ παρὰ τῶν χρησίμων αὐτῆς καὶ παρὰ τῶν ἐπεγνωκότων αὐτὴν καὶ εἰσελεύσῃ σὺ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ εἰς τὸν οἶκον Ιωσιου τοῦ Σοφονιου τοῦ ἥκοντος ἐκ Βαβυ-
11 λῶνος 11καὶ λήψῃ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ ποιήσεις στεφάνους καὶ ἐπιθήσεις ἐπὶ τὴν κεφαλὴν Ἰησοῦ τοῦ Ιωσεδεκ τοῦ ἱερέως τοῦ
12 μεγάλου 12καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἀνήρ, Ἀνατολὴ ὄνομα αὐτῷ, καὶ ὑποκάτωθεν αὐτοῦ ἀνατελεῖ,
13 καὶ οἰκοδομήσει τὸν οἶκον κυρίου· 13καὶ αὐτὸς λήμψεται ἀρετὴν καὶ καθίεται καὶ κατάρξει ἐπὶ τοῦ θρόνου αὐτοῦ, καὶ ἔσται ὁ ἱερεὺς ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ, καὶ βουλὴ εἰρηνικὴ ἔσται ἀνὰ μέσον ἀμφοτέρων.

9 πτερυγας $1^0 \frown 2^0$ BQW

6 5 ειπεν] + προς με S^cL | ταυτα εστιν] ουτοι εισιν A | εκπορ.] pr. οι QS^cL || 6 οι 1^0 > $SC^\dagger$ | επι γην 1^0] εγγης (sic) $S^{*\dagger}$, επι γης C | βορραν S^*C | αυτων > $S^{*\dagger}$ || 7 εξεπορ.] + και εζητουν $S^cL^\dagger$: cf. 𝔐 | πορευεσθαι — ειπεν > $S^{*\dagger}$: transiluit ab πορευεσθαι(uel -θε) 1^0 ad 2^0 | πορευεσθαι του BW†] πορ. και AQ, > S^sLC; utram lectionem archetypus codicis S habuerit, non liquet || 8 ανεβοησεν (B*† -σαν)] + και εκαλεσεν με L | ανεπαυσαν] pr. και BS*W† || 10 αυτην] -των A 393†; add.(sic) παρα ελδαι και παρα τωβιου και παρα ιδεϊου L, sed in 14 L nihil addidit || 12 ανατελλ(ε)ι $S^{*\dagger}$ || 13 καθιεται B*S*W† (cf. Thack. p. 272)] -ιειται rel.

14ὁ δὲ στέφανος ἔσται τοῖς ὑπομένουσιν καὶ τοῖς χρησίμοις αὐτῆς 14
καὶ τοῖς ἐπεγνωκόσιν αὐτὴν καὶ εἰς χάριτα υἱοῦ Σοφονιου καὶ εἰς ψαλμὸν ἐν οἴκῳ κυρίου. 15καὶ οἱ μακρὰν ἀπ' αὐτῶν ἥξουσιν καὶ 15
οἰκοδομήσουσιν ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου, καὶ γνώσεσθε διότι κύριος παντοκράτωρ ἀπέσταλκέν με πρὸς ὑμᾶς· καὶ ἔσται, ἐὰν εἰσακούοντες εἰσακούσητε τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ὑμῶν.

7 1Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει ἐπὶ Δαρείου τοῦ βασιλέως 7
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαριαν τετράδι τοῦ μηνὸς τοῦ ἐνάτου, ὅς ἐστιν Χασελευ, 2καὶ ἐξαπέστειλεν εἰς Βαιθηλ Σαρασαρ καὶ 2
Αρβεσεερ ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ ἄνδρες αὐτοῦ τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸν κύριον 3λέγων πρὸς τοὺς ἱερεῖς τοὺς ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντο- 3
κράτορος καὶ πρὸς τοὺς προφήτας λέγων Εἰσελήλυθεν ὧδε ἐν τῷ μηνὶ τῷ πέμπτῳ τὸ ἁγίασμα, καθότι ἐποίησα ἤδη ἱκανὰ ἔτη. 4καὶ 4
ἐγένετο λόγος κυρίου τῶν δυνάμεων πρός με λέγων 5Εἰπὸν πρὸς 5
ἅπαντα τὸν λαὸν τῆς γῆς καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς λέγων Ἐὰν νη- στεύσητε ἢ κόψησθε ἐν ταῖς πέμπταις ἢ ἐν ταῖς ἑβδόμαις, καὶ ἰδοὺ ἑβδομήκοντα ἔτη μὴ νηστείαν νενηστεύκατέ μοι; 6καὶ ἐὰν 6
φάγητε ἢ πίητε, οὐχ ὑμεῖς ἔσθετε καὶ ὑμεῖς πίνετε; 7οὐχ οὗτοι 7
οἱ λόγοι εἰσίν, οὓς ἐλάλησεν κύριος ἐν χερσὶν τῶν προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν, ὅτε ἦν Ιερουσαλημ κατοικουμένη καὶ εὐθηνοῦσα καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς κυκλόθεν καὶ ἡ ὀρεινὴ καὶ ἡ πεδινὴ κατῳκεῖτο; 8καὶ 8
ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ζαχαριαν λέγων 9Τάδε λέγει κύριος 9
παντοκράτωρ Κρίμα δίκαιον κρίνατε καὶ ἔλεος καὶ οἰκτιρμὸν ποιεῖτε ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ 10καὶ χήραν καὶ ὀρφανὸν καὶ 10
προσήλυτον καὶ πένητα μὴ καταδυναστεύετε, καὶ κακίαν ἕκαστος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ μὴ μνησικακείτω ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν. 11καὶ 11
ἠπείθησαν τοῦ προσέχειν καὶ ἔδωκαν νῶτον παραφρονοῦντα καὶ τὰ ὦτα αὐτῶν ἐβάρυναν τοῦ μὴ εἰσακούειν 12καὶ τὴν καρδίαν αὐ- 12
τῶν ἔταξαν ἀπειθῆ τοῦ μὴ εἰσακούειν τοῦ νόμου μου καὶ τοὺς λόγους, οὓς ἐξαπέστειλεν κύριος παντοκράτωρ ἐν πνεύματι αὐτοῦ ἐν χερσὶν τῶν προφητῶν τῶν ἔμπροσθεν· καὶ ἐγένετο ὀργὴ μεγάλη παρὰ κυρίου παντοκράτορος. 13καὶ ἔσται ὃν τρόπον εἶπεν καὶ οὐκ 13
εἰσήκουσαν αὐτοῦ, οὕτως κεκράξονται καὶ οὐ μὴ εἰσακούσω, λέγει

14 υπομεν.] + αυτον A† | υιου] τοις υιοις AQ || 15 γνωσεσθε] pr. επι AQ | διοτι] οτι WL | εισακουοντες] -ουσαν- S^cW† et V†(om. εισ) | υμων] ημ. S*

7 1 τετραδι] τη τετρ. και εικαδι A$^{(\dagger)}$ || 2 εξαπεστ.] εξ > S^cLC | αρβεσεερ] -σεσερ A†, -σεερε W†, -σερ S^c† | του AQS^cW] > BS*LC || 3 εισεληλ.] pr. ει A | εν τω μ. τω πεμπτω / το αγιασμα] tr. AV†, πεμπτω μηνι pro μ. τω πεμπτω VL | εποιησα L] -σεν BS, -σαν AQW || 5 (α)παντα > W || 6 η] και A, και εαν Q† | υμεις ult. > BS || 7 οτε] οτι $S^{*\dagger}$ | αυτης] -των A† | κυκλοθεν] + αυτης V† || 9 κρινεται $S^{*\dagger}$ = κρινετε C | ελεον S^cLC || 12 την καρδιαν] τας -διας $S^{*\dagger}$ | εισακουειν] -κουσαι A | οργη] ορμη A† || 13 αυτου > B† | εισακουσω] + αυτων AQ

14 κύριος παντοκράτωρ. 14καὶ ἐκβαλῶ αὐτοὺς εἰς πάντα τὰ ἔθνη, ἃ
οὐκ ἔγνωσαν, καὶ ἡ γῆ ἀφανισθήσεται κατόπισθεν αὐτῶν ἐκ δι-
οδεύοντος καὶ ἐξ ἀναστρέφοντος· καὶ ἔταξαν γῆν ἐκλεκτὴν εἰς
ἀφανισμόν.
8 1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου παντοκράτορος λέγων 2Τάδε λέγει
κύριος παντοκράτωρ Ἐζήλωσα τὴν Ιερουσαλημ καὶ τὴν Σιων ζῆλον
3 μέγαν καὶ θυμῷ μεγάλῳ ἐζήλωσα αὐτήν. 3τάδε λέγει κύριος Καὶ
ἐπιστρέψω ἐπὶ Σιων καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ Ιερουσαλημ, καὶ
κληθήσεται ἡ Ιερουσαλημ πόλις ἡ ἀληθινὴ καὶ τὸ ὄρος κυρίου
4 παντοκράτορος ὄρος ἅγιον. 4τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἔτι
καθήσονται πρεσβύτεροι καὶ πρεσβύτεραι ἐν ταῖς πλατείαις Ιερου-
σαλημ, ἕκαστος τὴν ῥάβδον αὐτοῦ ἔχων ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἀπὸ
5 πλήθους ἡμερῶν· 5καὶ αἱ πλατεῖαι τῆς πόλεως πλησθήσονται παι-
6 δαρίων καὶ κορασίων παιζόντων ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς. 6τάδε
λέγει κύριος παντοκράτωρ Διότι εἰ ἀδυνατήσει ἐνώπιον τῶν κατα-
λοίπων τοῦ λαοῦ τούτου ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, μὴ καὶ ἐνώπιον
7 ἐμοῦ ἀδυνατήσει; λέγει κύριος παντοκράτωρ. 7τάδε λέγει κύριος
παντοκράτωρ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνασῴζω τὸν λαόν μου ἀπὸ γῆς ἀνατολῶν
8 καὶ ἀπὸ γῆς δυσμῶν 8καὶ εἰσάξω αὐτοὺς καὶ κατασκηνώσω ἐν
μέσῳ Ιερουσαλημ, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς
9 εἰς θεὸν ἐν ἀληθείᾳ καὶ ἐν δικαιοσύνῃ. 9τάδε λέγει κύριος παντο-
κράτωρ Κατισχυέτωσαν αἱ χεῖρες ὑμῶν τῶν ἀκουόντων ἐν ταῖς
ἡμέραις ταύταις τοὺς λόγους τούτους ἐκ στόματος τῶν προφητῶν,
ἀφ' ἧς ἡμέρας τεθεμελίωται ὁ οἶκος κυρίου παντοκράτορος, καὶ ὁ
10 ναὸς ἀφ' οὗ ᾠκοδόμηται. 10διότι πρὸ τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ μι-
σθὸς τῶν ἀνθρώπων οὐκ ἔσται εἰς ὄνησιν, καὶ ὁ μισθὸς τῶν κτη-
νῶν οὐχ ὑπάρξει, καὶ τῷ ἐκπορευομένῳ καὶ τῷ εἰσπορευομένῳ
οὐκ ἔσται εἰρήνη ἀπὸ τῆς θλίψεως· καὶ ἐξαποστελῶ πάντας τοὺς
11 ἀνθρώπους ἕκαστον ἐπὶ τὸν πλησίον αὐτοῦ. 11καὶ νῦν οὐ κατὰ
τὰς ἡμέρας τὰς ἔμπροσθεν ἐγὼ ποιῶ τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ
12 τούτου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, 12ἀλλ' ἢ δείξω εἰρήνην· ἡ ἄμ-
πελος δώσει τὸν καρπὸν αὐτῆς, καὶ ἡ γῆ δώσει τὰ γενήματα αὐ-
τῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς δώσει τὴν δρόσον αὐτοῦ, καὶ κατακληρονο-
13 μήσω τοῖς καταλοίποις τοῦ λαοῦ μου πάντα ταῦτα. 13καὶ ἔσται
ὃν τρόπον ἦτε ἐν κατάρᾳ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οἶκος Ιουδα καὶ οἶκος

14 αναστρεψοντος S*†

8 1 λεγων] pr. προς με S^{c}L || 2 εζηλωσα bis] -λωκα BQ, 2^{0} etiam C || 3 κυριος] + παντοκρατωρ S^{c} | και 1^{0} AQW] > BSLC | η 1^{0} BQW†] > rel. | η 2^{0} BSW†] > rel. | ορος ult. > S*† || 4 τη > A† || 5 αυτης] -των S*† || 6 διοτι AWpau.] > rel. || 7 ανασωζω AQW] ανα > BSLC || 8 και εγω] καγω B† || 9 fin. ωκοδομηθη S*† || 10 υπαρχει AQ || 12 λαου μου] + τουτου BS*† | παντα ταυτα] tr. BSC†: cf. 17 || 13 οικος bis] 1^{0} pr. ο W, 2^{0} pr. ο AQ

Ισραηλ, οὕτως διασώσω ὑμᾶς καὶ ἔσεσθε ἐν εὐλογίᾳ· θαρσεῖτε
καὶ κατισχύετε ἐν ταῖς χερσὶν ὑμῶν. 14διότι τάδε λέγει κύριος 14
παντοκράτωρ Ὃν τρόπον διενοήθην τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς ἐν τῷ
παροργίσαι με τοὺς πατέρας ὑμῶν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ
οὐ μετενόησα, 15οὕτως παρατέταγμαι καὶ διανενόημαι ἐν ταῖς ἡμέ- 15
ραις ταύταις τοῦ καλῶς ποιῆσαι τὴν Ιερουσαλημ καὶ τὸν οἶκον
Ιουδα· θαρσεῖτε. 16οὗτοι οἱ λόγοι, οὓς ποιήσετε· λαλεῖτε ἀλήθειαν 16
ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ κρίμα εἰρηνικὸν κρίνατε ἐν
ταῖς πύλαις ὑμῶν 17καὶ ἕκαστος τὴν κακίαν τοῦ πλησίον αὐτοῦ 17
μὴ λογίζεσθε ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν καὶ ὅρκον ψευδῆ μὴ ἀγαπᾶτε,
διότι ταῦτα πάντα ἐμίσησα, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
18Καὶ ἐγένετο λόγος κύριου παντοκράτορος πρός με λέγων 18
19Τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Νηστεία ἡ τετρὰς καὶ νηστεία 19
ἡ πέμπτη καὶ νηστεία ἡ ἑβδόμη καὶ νηστεία ἡ δεκάτη ἔσονται τῷ
οἴκῳ Ιουδα εἰς χαρὰν καὶ εἰς εὐφροσύνην καὶ εἰς ἑορτὰς ἀγαθὰς
καὶ εὐφρανθήσεσθε, καὶ τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν εἰρήνην ἀγαπήσατε.
20τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἔτι ἥξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ 20
κατοικοῦντες πόλεις πολλάς· 21καὶ συνελεύσονται κατοικοῦντες 21
πέντε πόλεις εἰς μίαν πόλιν λέγοντες Πορευθῶμεν δεηθῆναι τοῦ
προσώπου κυρίου καὶ ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτο-
ρος· πορεύσομαι κἀγώ. 22καὶ ἥξουσιν λαοὶ πολλοὶ καὶ ἔθνη πολλὰ 22
ἐκζητῆσαι τὸ πρόσωπον κυρίου παντοκράτορος ἐν Ιερουσαλημ καὶ
τοῦ ἐξιλάσκεσθαι τὸ πρόσωπον κυρίου. 23τάδε λέγει κύριος παν- 23
τοκράτωρ Ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐὰν ἐπιλάβωνται δέκα ἄνδρες
ἐκ πασῶν τῶν γλωσσῶν τῶν ἐθνῶν καὶ ἐπιλάβωνται τοῦ κρασπέδου
ἀνδρὸς Ιουδαίου λέγοντες Πορευσόμεθα μετὰ σοῦ, διότι ἀκηκόαμεν
ὅτι ὁ θεὸς μεθ' ὑμῶν ἐστιν.
1Λῆμμα λόγου κυρίου· ἐν γῇ Σεδραχ καὶ Δαμασκοῦ θυσία αὐ- 9
τοῦ, διότι κύριος ἐφορᾷ ἀνθρώπους καὶ πάσας φυλὰς τοῦ Ισραηλ.
2καὶ Εμαθ ἐν τοῖς ὁρίοις αὐτῆς, Τύρος καὶ Σιδών, διότι ἐφρόνησαν 2
σφόδρα. 3καὶ ᾠκοδόμησεν Τύρος ὀχυρώματα ἑαυτῇ καὶ ἐθησαύρισεν 3
ἀργύριον ὡς χοῦν καὶ συνήγαγεν χρυσίον ὡς πηλὸν ὁδῶν. 4διὰ 4

16 και κριμα AWQL] pr. αληθειαν BS (in O sub ※): idem uel αληθως pr. C | ειρηνικον] δικαιον A | κρινετε AQC || 17 ταυτα παντα] tr. AL: cf. 12 || 18/19 λεγων ταδε > BS*† || 19 εις 2^{0} AQLC] > BSW || 21 πεντε πολεις] πολεις W†, μιαν C | μιαν πολιν] tr. A || 22 παντοκρ. εν ιερουσ. > S*† | του εξιλασκεσθαι AQW (του add. etiam S^{c})] εξιλασασθαι BSLC || 23 ο θεος] ο > BA | μεθ υμων] μετα σου A†

9 1 γη] τη S*† | σεδραχ] -ακ AQ, αδραχ LC | δαμασκος S^{c}L || 2 και 1^{0} AQWL] + εν BS | εμαθ] αιμαθ L, ημαθ AQ, υμας (sic) W† | τυρος] pr. και S^{c} || 3 εαυτη A^{c}QW] αυτης SLC, αυτη BA*† | συνηγαγεν AQS^{c}W] > BS*LC || 4 init.] pr. και B†

τοῦτο κύριος κληρονομήσει αὐτὴν καὶ πατάξει εἰς θάλασσαν δύνα-
5 μιν αὐτῆς, καὶ αὕτη ἐν πυρὶ καταναλωθήσεται. 5ὄψεται Ἀσκαλὼν
καὶ φοβηθήσεται, καὶ Γάζα καὶ ὀδυνηθήσεται σφόδρα, καὶ Ακκαρων,
ὅτι ᾐσχύνθη ἐπὶ τῷ παραπτώματι αὐτῆς· καὶ ἀπολεῖται βασιλεὺς
6 ἐκ Γάζης, καὶ Ἀσκαλὼν οὐ μὴ κατοικηθῇ. 6καὶ κατοικήσουσιν ἀλλο-
7 γενεῖς ἐν Ἀζώτῳ, καὶ καθελῶ ὕβριν ἀλλοφύλων. 7καὶ ἐξαρῶ τὸ
αἷμα αὐτῶν ἐκ στόματος αὐτῶν καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐκ μέσου
ὀδόντων αὐτῶν, καὶ ὑπολειφθήσεται καὶ οὗτος τῷ θεῷ ἡμῶν, καὶ
ἔσονται ὡς χιλίαρχος ἐν Ιουδα καὶ Ακκαρων ὡς ὁ Ιεβουσαῖος.
8 8καὶ ὑποστήσομαι τῷ οἴκῳ μου ἀνάστημα τοῦ μὴ διαπορεύεσθαι
μηδὲ ἀνακάμπτειν, καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐπ' αὐτοὺς οὐκέτι ἐξελαύνων,
διότι νῦν ἑώρακα ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς μου.

9 9Χαῖρε σφόδρα, θύγατερ Σιων· κήρυσσε, θύγατερ Ιερουσαλημ·
ἰδοὺ ὁ βασιλεύς σου ἔρχεταί σοι, δίκαιος καὶ σῴζων αὐτός, πραΰς
10 καὶ ἐπιβεβηκὼς ἐπὶ ὑποζύγιον καὶ πῶλον νέον. 10καὶ ἐξολεθρεύσει
ἅρματα ἐξ Εφραιμ καὶ ἵππον ἐξ Ιερουσαλημ, καὶ ἐξολεθρευθήσεται
τόξον πολεμικόν, καὶ πλῆθος καὶ εἰρήνη ἐξ ἐθνῶν· καὶ κατάρξει
11 ὑδάτων ἕως θαλάσσης καὶ ποταμῶν διεκβολὰς γῆς. 11καὶ σὺ ἐν
αἵματι διαθήκης ἐξαπέστειλας δεσμίους σου ἐκ λάκκου οὐκ ἔχοντος
12 ὕδωρ. 12καθήσεσθε ἐν ὀχυρώματι, δέσμιοι τῆς συναγωγῆς, καὶ ἀντὶ
13 μιᾶς ἡμέρας παροικεσίας σου διπλᾶ ἀνταποδώσω σοι· 13διότι ἐν-
ἐτεινά σε, Ιουδα, ἐμαυτῷ τόξον, ἔπλησα τὸν Εφραιμ καὶ ἐπεγερῶ
τὰ τέκνα σου, Σιων, ἐπὶ τὰ τέκνα τῶν Ἑλλήνων καὶ ψηλαφήσω
14 σε ὡς ῥομφαίαν μαχητοῦ· 14καὶ κύριος ἔσται ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐξ-
ελεύσεται ὡς ἀστραπὴ βολίς, καὶ κύριος παντοκράτωρ ἐν σάλπιγγι
15 σαλπιεῖ καὶ πορεύσεται ἐν σάλῳ ἀπειλῆς αὐτοῦ. 15κύριος παντο-
κράτωρ ὑπερασπιεῖ αὐτῶν, καὶ καταναλώσουσιν αὐτοὺς καὶ καταχώ-
σουσιν αὐτοὺς ἐν λίθοις σφενδόνης καὶ ἐκπίονται αὐτοὺς ὡς οἶνον
16 καὶ πλήσουσιν ὡς φιάλας θυσιαστήριον. 16καὶ σώσει αὐτοὺς κύριος
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὡς πρόβατα λαὸν αὐτοῦ, διότι λίθοι ἅγιοι

4 αυτην AQSᶜW] -τους BS*LC | παταξει BQSᶜLC] καταξει S*AW | δυναμιν BSWC] pr. την AQL || 5 επι τω(>S*†) παραπτωμ.] απο της ελπιδος AQ | βασιλευς] -λεια A | εκ] απο AQ || 7 αυτων 3⁰] -του A† | οδοντων] οδων S*† | υπολειφθησεται .. ουτος VWpau. = 𝔐] -σονται .. ουτοι rel. | ημων] υμ. S*† || 8 εν > A || 10 αρματα] τοξον S*† | εξολεθρευθησεται] θη > B† | υδατων] + απο θαλασσης SᶜL: altera uersio eiusdem uerbi, cf. Mich. 7 12 | ποταμων] pr. απο SᶜLC | διεκβολας] εως -λων SᶜL || 11 διαθηκης] + σου BSL | δεσμιους] pr. τους AQ || 12 καθησεσθε] -σεται S*†, -σονται pau., και θησονται A(†) | οχυρωμασιν BS || 13 ιουδα εμαυτω] tr. LC | τοξον] pr. εις A, pr. ως L | επεγερω AQW] εξεγ. BSLC || 14 κυριος εσται] tr. A | εσται επ αυτους] επ αυτους οφθησεται L | πορευσεται] σ > C†, -σονται A† || 15 αυτων] -τους BS*† | αυτους 1⁰∩2⁰ SᶜW | αυτους ult. BS*Wpau.] το αιμα αυτων rel. | ως ult. AQWL] τας BSC | φιαλας] ελαιας W(†) | θυσιαστ. AQW] pr. το L(†), pr. ως BSC || 16 κυριος AQW] + ο θεος αυτων BSLC

κυλίονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ. 17ὅτι εἴ τι ἀγαθὸν αὐτοῦ καὶ εἴ τι 17
καλὸν παρ' αὐτοῦ, σῖτος νεανίσκοις καὶ οἶνος εὐωδιάζων εἰς παρ-
θένους.

1Αἰτεῖσθε ὑετὸν παρὰ κυρίου καθ' ὥραν πρόιμον καὶ ὄψιμον· 10
κύριος ἐποίησεν φαντασίας, καὶ ὑετὸν χειμερινὸν δώσει αὐτοῖς,
ἑκάστῳ βοτάνην ἐν ἀγρῷ. 2διότι οἱ ἀποφθεγγόμενοι ἐλάλησαν κό- 2
που, καὶ οἱ μάντεις ὁράσεις ψευδεῖς, καὶ τὰ ἐνύπνια ψευδῆ ἐλάλουν,
μάταια παρεκάλουν· διὰ τοῦτο ἐξήρθησαν ὡς πρόβατα καὶ ἐκακώ-
θησαν, διότι οὐκ ἦν ἴασις. 3ἐπὶ τοὺς ποιμένας παρωξύνθη ὁ θυμός 3
μου, καὶ ἐπὶ τοὺς ἀμνοὺς ἐπισκέψομαι· καὶ ἐπισκέψεται κύριος ὁ
θεὸς ὁ παντοκράτωρ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ τὸν οἶκον Ιουδα καὶ τάξει
αὐτοὺς ὡς ἵππον εὐπρεπῆ αὐτοῦ ἐν πολέμῳ. 4καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐπ- 4
έβλεψεν καὶ ἐξ αὐτοῦ ἔταξεν, καὶ ἐξ αὐτοῦ τόξον ἐν θυμῷ· ἐξ αὐ-
τοῦ ἐξελεύσεται πᾶς ὁ ἐξελαύνων ἐν τῷ αὐτῷ. 5καὶ ἔσονται ὡς 5
μαχηταὶ πατοῦντες πηλὸν ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐν πολέμῳ καὶ παρατάξον-
ται, διότι κύριος μετ' αὐτῶν, καὶ καταισχυνθήσονται ἀναβάται ἵππων.
6καὶ κατισχύσω τὸν οἶκον Ιουδα καὶ τὸν οἶκον Ιωσηφ σώσω καὶ 6
κατοικιῶ αὐτούς, ὅτι ἠγάπησα αὐτούς, καὶ ἔσονται ὃν τρόπον οὐκ
ἀπεστρεψάμην αὐτούς, διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν καὶ ἐπακού-
σομαι αὐτοῖς. 7καὶ ἔσονται ὡς μαχηταὶ τοῦ Εφραιμ, καὶ χαρήσεται 7
ἡ καρδία αὐτῶν ὡς ἐν οἴνῳ· καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ὄψονται καὶ
εὐφρανθήσονται, καὶ χαρεῖται ἡ καρδία αὐτῶν ἐπὶ τῷ κυρίῳ. 8ση- 8
μανῶ αὐτοῖς καὶ εἰσδέξομαι αὐτούς, διότι λυτρώσομαι αὐτούς, καὶ
πληθυνθήσονται καθότι ἦσαν πολλοί· 9καὶ σπερῶ αὐτοὺς ἐν λαοῖς, 9
καὶ οἱ μακρὰν μνησθήσονταί μου, ἐκθρέψουσιν τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ
ἐπιστρέψουσιν. 10καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἐξ 10
Ἀσσυρίων εἰσδέξομαι αὐτοὺς καὶ εἰς τὴν Γαλααδῖτιν καὶ εἰς τὸν
Λίβανον εἰσάξω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ αὐτῶν οὐδὲ εἷς·
11καὶ διελεύσονται ἐν θαλάσσῃ στενῇ καὶ πατάξουσιν ἐν θαλάσσῃ 11
κύματα, καὶ ξηρανθήσεται πάντα τὰ βάθη ποταμῶν, καὶ ἀφαιρεθή-
σεται πᾶσα ὕβρις Ἀσσυρίων, καὶ σκῆπτρον Αἰγύπτου περιαιρεθή-
σεται. 12καὶ κατισχύσω αὐτοὺς ἐν κυρίῳ θεῷ αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ 12
ὀνόματι αὐτοῦ κατακαυχήσονται, λέγει κύριος.

17 παρ AQW] > BSLC

10 1 υετον / παρα κυριου AQW] tr. BSLC || 2 εξηρθησαν SᶜL] εξηρανθ. BS*AQWC | διοτι ult. BS*W†] οτι rel.: cf. 5 || 3 και 1⁰ > S*† || 4 εξ quater] 1⁰—3⁰ απ BS*V†, 4⁰ απ BS*† | τοξον BSWC] pr. το AQL | εξελαυνων] εξ > A†, pr. φορολογων W† || 5 διοτι] οτι SᶜLC: cf. 2 | κυριος] + παντοκρατωρ A† || 6 ηγαπησα BSLC] -πηκα AQ | εσονται BSLC] εσται AQ | απεστρεψα SᶜC || 7 οψεται AQ | ευφρανθησεται AQWL | χαρ(ε)ιται BS* AQ] χαρησεται SᶜLC: cf. 4 10 | η καρδια / αυτων] tr. A || 9 λαοις] αλληλοις A† | εκθρεψ.] pr. και AL || 11 ξηρανθησονται A† || 12 κατακαυχησονται] θ pro χ WC†

11 [1]Διάνοιξον, ὁ Λίβανος, τὰς θύρας σου, καὶ καταφαγέτω πῦρ τὰς
2 κέδρους σου· [2]ὀλολυξάτω πίτυς, διότι πέπτωκεν κέδρος, ὅτι με-
γάλως μεγιστᾶνες ἐταλαιπώρησαν· ὀλολύξατε, δρύες τῆς Βασανίτι-
3 δος, ὅτι κατεσπάσθη ὁ δρυμὸς ὁ σύμφυτος. [3]φωνὴ θρηνούντων
ποιμένων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν ἡ μεγαλωσύνη αὐτῶν· φωνὴ ὠρυο-
μένων λεόντων, ὅτι τεταλαιπώρηκεν τὸ φρύαγμα τοῦ Ιορδάνου.
4 [4]τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ποιμαίνετε τὰ πρόβατα τῆς σφαγῆς,
5 [5]ἃ οἱ κτησάμενοι κατέσφαζον καὶ οὐ μετεμέλοντο, καὶ οἱ πωλοῦντες
αὐτὰ ἔλεγον Εὐλογητὸς κύριος καὶ πεπλουτήκαμεν, καὶ οἱ ποιμένες
6 αὐτῶν οὐκ ἔπασχον οὐδὲν ἐπ' αὐτοῖς. [6]διὰ τοῦτο οὐ φείσομαι οὐκ-
έτι ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν, λέγει κύριος, καὶ ἰδοὺ ἐγὼ
παραδίδωμι τοὺς ἀνθρώπους ἕκαστον εἰς χεῖρας τοῦ πλησίον αὐτοῦ
καὶ εἰς χεῖρας βασιλέως αὐτοῦ, καὶ κατακόψουσιν τὴν γῆν, καὶ οὐ
7 μὴ ἐξέλωμαι ἐκ χειρὸς αὐτῶν. [7]καὶ ποιμανῶ τὰ πρόβατα τῆς σφα-
γῆς εἰς τὴν Χαναανῖτιν· καὶ λήμψομαι ἐμαυτῷ δύο ῥάβδους —
τὴν μίαν ἐκάλεσα Κάλλος καὶ τὴν ἑτέραν ἐκάλεσα Σχοίνισμα — καὶ
8 ποιμανῶ τὰ πρόβατα. [8]καὶ ἐξαρῶ τοὺς τρεῖς ποιμένας ἐν μηνὶ ἑνί,
καὶ βαρυνθήσεται ἡ ψυχή μου ἐπ' αὐτούς, καὶ γὰρ αἱ ψυχαὶ αὐτῶν
9 ἐπωρύοντο ἐπ' ἐμέ. [9]καὶ εἶπα Οὐ ποιμανῶ ὑμᾶς· τὸ ἀποθνῆσκον
ἀποθνῃσκέτω, καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐκλειπέτω, καὶ τὰ κατάλοιπα κατ-
10 εσθιέτωσαν ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ. [10]καὶ λήμψομαι
τὴν ῥάβδον μου τὴν καλὴν καὶ ἀπορρίψω αὐτὴν τοῦ διασκεδάσαι
11 τὴν διαθήκην μου, ἣν διεθέμην πρὸς πάντας τοὺς λαούς· [11]καὶ
διασκεδασθήσεται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, καὶ γνώσονται οἱ Χαναναῖοι
12 τὰ πρόβατα τὰ φυλασσόμενα, διότι λόγος κυρίου ἐστίν. [12]καὶ ἐρῶ
πρὸς αὐτούς Εἰ καλὸν ἐνώπιον ὑμῶν ἐστιν, δότε στήσαντες τὸν
μισθόν μου ἢ ἀπείπασθε· καὶ ἔστησαν τὸν μισθόν μου τριάκοντα
13 ἀργυροῦς. [13]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Κάθες αὐτοὺς εἰς τὸ χωνευ-
τήριον, καὶ σκέψαι εἰ δόκιμόν ἐστιν, ὃν τρόπον ἐδοκιμάσθην ὑπὲρ
αὐτῶν. καὶ ἔλαβον τοὺς τριάκοντα ἀργυροῦς καὶ ἐνέβαλον αὐτοὺς
14 εἰς τὸν οἶκον κυρίου εἰς τὸ χωνευτήριον. [14]καὶ ἀπέρριψα τὴν ῥά-
βδον τὴν δευτέραν, τὸ Σχοίνισμα, τοῦ διασκεδάσαι τὴν κατάσχε-
σιν ἀνὰ μέσον Ιουδα καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ Ισραηλ.

11 6 κυριος] + παντοκρατωρ A† | χειρας bis] 1° -ρα AC, 2° -ρα A† | εξελουμαι A† || 7 την χαν.] γην χ. S†, την γην χανααν L | χαναανιτιν] α 3° > SA | μιαν] pr. μεν B† || 8 ψυχαι] χ(ε)ιρες S*† | επωρυοντο] επορυοντο S†, επορευοντο Cp: cf. Ion. 1 11 || 9 καταλοιπα] κατα > BS† || 10 λημψονται B† | αυτην > B*† || 11 διασκεδασθησονται A† | τα 2° > S*W† | φυλασσ. AQW] + μοι BSLC || 12 στησαντες AQW] > BSLC || 13 καθες] καταθες S*† | σκεψαι] -ψομαι BS*†, -ψω V*†; + αυτο A | δοκιμ(ε)ιον QScWL | εδοκιμασθην] ν > Bc† | τον > A† || 14 κατασχεσιν BS*W†] διαθηκην rel. (+ μου A) | του ult. AQW] > BSLC

15 [15]Καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἔτι λαβὲ σεαυτῷ σκεύη ποιμενικὰ 15
ποιμένος ἀπείρου. [16]διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ποιμένα ἐπὶ τὴν γῆν· 16
τὸ ἐκλιμπάνον οὐ μὴ ἐπισκέψηται καὶ τὸ διεσκορπισμένον οὐ μὴ
ζητήσῃ καὶ τὸ συντετριμμένον οὐ μὴ ἰάσηται καὶ τὸ ὁλόκληρον
οὐ μὴ κατευθύνῃ καὶ τὰ κρέα τῶν ἐκλεκτῶν καταφάγεται καὶ τοὺς
ἀστραγάλους αὐτῶν ἐκστρέψει. [17]ὦ οἱ ποιμαίνοντες τὰ μάταια καὶ 17
οἱ καταλελοιπότες τὰ πρόβατα· μάχαιρα ἐπὶ τοὺς βραχίονας αὐτοῦ
καὶ ἐπὶ τὸν ὀφθαλμὸν τὸν δεξιὸν αὐτοῦ· ὁ βραχίων αὐτοῦ ξηραινό-
μενος ξηρανθήσεται, καὶ ὁ ὀφθαλμὸς ὁ δεξιὸς αὐτοῦ ἐκτυφλούμενος
ἐκτυφλωθήσεται.

12 [1]Λῆμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ισραηλ· λέγει κύριος ἐκτείνων 12
οὐρανὸν καὶ θεμελιῶν γῆν καὶ πλάσσων πνεῦμα ἀνθρώπου ἐν αὐτῷ
[2]Ἰδοὺ ἐγὼ τίθημι τὴν Ιερουσαλημ ὡς πρόθυρα σαλευόμενα πᾶσι 2
τοῖς λαοῖς κύκλῳ, καὶ ἐν τῇ Ιουδαίᾳ ἔσται περιοχὴ ἐπὶ Ιερουσαλημ.
[3]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τὴν Ιερουσαλημ λίθον κατα- 3
πατούμενον πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν· πᾶς ὁ καταπατῶν αὐτὴν ἐμπαίζων
ἐμπαίξεται, καὶ ἐπισυναχθήσονται ἐπ' αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς.
[4]ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος παντοκράτωρ, πατάξω πάντα 4
ἵππον ἐν ἐκστάσει καὶ τὸν ἀναβάτην αὐτοῦ ἐν παραφρονήσει, ἐπὶ
δὲ τὸν οἶκον Ιουδα διανοίξω τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ πάντας τοὺς
ἵππους τῶν λαῶν πατάξω ἐν ἀποτυφλώσει. [5]καὶ ἐροῦσιν οἱ χιλίαρ- 5
χοι Ιουδα ἐν ταῖς καρδίαις αὐτῶν Εὑρήσομεν ἑαυτοῖς τοὺς κατοι-
κοῦντας Ιερουσαλημ ἐν κυρίῳ παντοκράτορι θεῷ αὐτῶν. [6]ἐν τῇ 6
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θήσομαι τοὺς χιλιάρχους Ιουδα ὡς δαλὸν πυρὸς ἐν
ξύλοις καὶ ὡς λαμπάδα πυρὸς ἐν καλάμῃ, καὶ καταφάγονται ἐκ
δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων πάντας τοὺς λαοὺς κυκλόθεν, καὶ κατοι-
κήσει Ιερουσαλημ ἔτι καθ' ἑαυτήν· [7]καὶ σώσει κύριος τὰ σκηνώ- 7
ματα Ιουδα καθὼς ἀπ' ἀρχῆς, ὅπως μὴ μεγαλύνηται καύχημα οἴκου
Δαυιδ καὶ ἔπαρσις τῶν κατοικούντων Ιερουσαλημ ἐπὶ τὸν Ιουδαν.
[8]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὑπερασπιεῖ κύριος ὑπὲρ τῶν κατοι- 8
κούντων Ιερουσαλημ, καὶ ἔσται ὁ ἀσθενῶν ἐν αὐτοῖς ἐν ἐκείνῃ τῇ
ἡμέρᾳ ὡς οἶκος Δαυιδ, ὁ δὲ οἶκος Δαυιδ ὡς οἶκος θεοῦ, ὡς ἄγ-
γελος κυρίου ἐνώπιον αὐτῶν. [9]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ζη- 9

15 σκευος A† | ποιμενικα / ποιμενος απειρου] tr. A, ποιμενος απ. > W† || 16 εγω > BS*L | ποιμενα] + απ(ε)ιρον ScL | εκλιμπανον] -λ(ε)ιπον ScLC | διεσκορπ. AQW] δι > BSLC | εκστρεψει] εκτριψει AC || 17 οι 2° AQW] > BSLC | ο οφθαλμος] ο > BS† | ο δεξιος / αυτου BSC] tr. AQL

12 1 ανθρωπου] αυτου A† || 2 εσται] pr. και AQC || 3 επισυναχθησονται AQC] -σεται BSL || 4 των λαων] του λαου S*† | παταξω ult.] καταξω S*† || 6 πυρος 1° ∩ 2° S*† | ιερουσ.] pr. την S*† | fin.] + εν ιερουσαλημ BS*C (in B sub ※, cf. 4 11) || 7 σωσει] δωσει A† | επαρσεις BL, επαρξεις A† || 8 οικος 1° AQW(pr. o)L] > BSC | δαυιδ 1° ∩ 2° A 393†

τήσω τοῦ ἐξᾶραι πάντα τὰ ἔθνη τὰ ἐπερχόμενα ἐπὶ Ιερουσαλημ.
10 10 καὶ ἐκχεῶ ἐπὶ τὸν οἶκον Δαυὶδ καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ πνεῦμα χάριτος καὶ οἰκτιρμοῦ, καὶ ἐπιβλέψονται πρός με ἀνθ' ὧν κατωρχήσαντο καὶ κόψονται ἐπ' αὐτὸν κοπετὸν ὡς ἐπ'
11 ἀγαπητὸν καὶ ὀδυνηθήσονται ὀδύνην ὡς ἐπὶ πρωτοτόκῳ. 11 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ μεγαλυνθήσεται ὁ κοπετὸς ἐν Ιερουσαλημ ὡς κοπετὸς
12 ῥοῶνος ἐν πεδίῳ ἐκκοπτομένου, 12 καὶ κόψεται ἡ γῆ κατὰ φυλὰς φυλάς, φυλὴ καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς, φυλὴ οἴκου Δαυὶδ καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς, φυλὴ
13 οἴκου Ναθαν καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς, 13 φυλὴ οἴκου Λευι καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς, φυλὴ
14 τοῦ Συμεων καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς, 14 πᾶσαι αἱ φυλαὶ αἱ ὑπολελειμμέναι φυλὴ καθ' ἑαυτὴν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καθ' ἑαυτάς.

13 1 Ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται πᾶς τόπος διανοιγόμενος ἐν τῷ οἴκῳ
2 Δαυὶδ. 2 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, λέγει κύριος, ἐξολεθρεύσω τὰ ὀνόματα τῶν εἰδώλων ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ οὐκέτι ἔσται αὐτῶν μνεία· καὶ τοὺς ψευδοπροφήτας καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἀκάθαρτον ἐξαρῶ ἀπὸ
3 τῆς γῆς. 3 καὶ ἔσται ἐὰν προφητεύσῃ ἄνθρωπος ἔτι, καὶ ἐρεῖ πρὸς αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οἱ γεννήσαντες αὐτόν Οὐ ζήσῃ, ὅτι ψευδῆ ἐλάλησας ἐπ' ὀνόματι κυρίου· καὶ συμποδιοῦσιν αὐτὸν ὁ πατὴρ αὐτοῦ καὶ ἡ μήτηρ αὐτοῦ οἱ γεννήσαντες αὐ-
4 τὸν ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν. 4 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καταισχυνθήσονται οἱ προφῆται, ἕκαστος ἐκ τῆς ὁράσεως αὐτοῦ ἐν τῷ προφητεύειν αὐτόν, καὶ ἐνδύσονται δέρριν τριχίνην ἀνθ'
5 ὧν ἐψεύσαντο. 5 καὶ ἐρεῖ Οὐκ εἰμι προφήτης ἐγώ, διότι ἄνθρωπος ἐργαζόμενος τὴν γῆν ἐγώ εἰμι, ὅτι ἄνθρωπος ἐγέννησέν με ἐκ
6 νεότητός μου. 6 καὶ ἐρῶ πρὸς αὐτόν Τί αἱ πληγαὶ αὗται ἀνὰ μέσον τῶν χειρῶν σου; καὶ ἐρεῖ Ἃς ἐπλήγην ἐν τῷ οἴκῳ τῷ ἀγαπητῷ μου.
7 7 Ῥομφαία, ἐξεγέρθητι ἐπὶ τοὺς ποιμένας μου καὶ ἐπ' ἄνδρα πο-

9 του AQW] > BS*LC* | επερχομ. AQW] επ > BS*LC* || 10 κοψονται] κ > S*† | αυτον BS] -τους AW, -τοις Q†, -τω *C*; *L* εφ εαυτους pro επ αυτον | αγαπητον AQW] -τω BS*LC* | οδυνη SQ† | πρωτοτοκω] pr. τω BSV*C*† || 12 φυλας 2⁰ > S*L* | φυλη 1⁰(+φυλη A†) — καθ εαυτας 1⁰ AQW] > BS*C*, φυλη καθ εαυτην tantum *L* || 14 αι φυλαι αι υπολελ. AQW(W† om. αι bis)] αι υπολελ. φυλαι BS*LC* | φυλη] + φυλη Sᶜ*L* (in *O* sub ※)

13 1 εν ult. AQW] > BS*LC* | fin. QW] + και τοις κατοικουσιν ιερουσαλημ εις την μετακινησιν και εις τον ραντισμον(BS*† χωρισμον) BSA*LC* (in *O*, etiam in B[cf. 4 11] et S, sub ※) || 2 λεγει κυριος εξολεθρευσω AQ] post κυριος addunt σαβαωθ BS*LC*; εξολεθρευσει κυριος W || 3 αυτον 2⁰] + εν τω προφητευειν αυτον A | επ BSW*C*] εν AQ*L* || 5 ανθρωπος 1⁰ — οτι > AQW, διοτι — εγω ειμι in *O* sub ※ || 6 ερω AQW*C*] ερει BSV†, ερουσι *L* | αυται > S*† | χειρων] ωμων Sᶜ*L* | τω αγαπητω] του -του A*L* || 7 τους ποιμενας 1⁰ BS*Q*W] τον -να ASᶜQᶜ*LC* | μου 1⁰ > VW*L*

λίτην μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ· πατάξατε τοὺς ποιμένας καὶ ἐκσπάσατε τὰ πρόβατα, καὶ ἐπάξω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ποι-
μένας. 8 καὶ ἔσται ἐν πάσῃ τῇ γῇ, λέγει κύριος, τὰ δύο μέρη ἐξ- 8
ολεθρευθήσεται καὶ ἐκλείψει, τὸ δὲ τρίτον ὑπολειφθήσεται ἐν αὐτῇ·
9 καὶ διάξω τὸ τρίτον διὰ πυρὸς καὶ πυρώσω αὐτούς, ὡς πυροῦται 9
τὸ ἀργύριον, καὶ δοκιμῶ αὐτούς, ὡς δοκιμάζεται τὸ χρυσίον· αὐ-
τὸς ἐπικαλέσεται τὸ ὄνομά μου, κἀγὼ ἐπακούσομαι αὐτῷ καὶ ἐρῶ
Λαός μου οὗτός ἐστιν, καὶ αὐτὸς ἐρεῖ Κύριος ὁ θεός μου.

14 1 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται τοῦ κυρίου, καὶ διαμερισθήσεται τὰ σκῦλά 14
σου ἐν σοί. 2 καὶ ἐπισυνάξω πάντα τὰ ἔθνη ἐπὶ Ιερουσαλημ εἰς 2
πόλεμον, καὶ ἁλώσεται ἡ πόλις, καὶ διαρπαγήσονται αἱ οἰκίαι, καὶ
αἱ γυναῖκες μολυνθήσονται, καὶ ἐξελεύσεται τὸ ἥμισυ τῆς πόλεως
ἐν αἰχμαλωσίᾳ, οἱ δὲ κατάλοιποι τοῦ λαοῦ μου οὐ μὴ ἐξολεθρευ-
θῶσιν ἐκ τῆς πόλεως. 3 καὶ ἐξελεύσεται κύριος καὶ παρατάξεται ἐν 3
τοῖς ἔθνεσιν ἐκείνοις καθὼς ἡμέρα παρατάξεως αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ
πολέμου. 4 καὶ στήσονται οἱ πόδες αὐτοῦ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπὶ 4
τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν τὸ κατέναντι Ιερουσαλημ ἐξ ἀνατολῶν· καὶ
σχισθήσεται τὸ ὄρος τῶν ἐλαιῶν, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς ἀνατολὰς
καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς θάλασσαν, χάος μέγα σφόδρα· καὶ κλι-
νεῖ τὸ ἥμισυ τοῦ ὄρους πρὸς βορρᾶν καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ πρὸς
νότον. 5 καὶ ἐμφραχθήσεται φάραγξ ὀρέων μου, καὶ ἐγκολληθήσεται 5
φάραγξ ὀρέων ἕως Ιασολ καὶ ἐμφραχθήσεται καθὼς ἐνεφράγη ἐν
ταῖς ἡμέραις τοῦ σεισμοῦ ἐν ἡμέραις Οζιου βασιλέως Ιουδα· καὶ
ἥξει κύριος ὁ θεός μου καὶ πάντες οἱ ἅγιοι μετ' αὐτοῦ. 6 ἐν ἐκείνῃ 6
τῇ ἡμέρᾳ οὐκ ἔσται φῶς καὶ ψῦχος καὶ πάγος· 7 ἔσται μίαν ἡμέ- 7
ραν, καὶ ἡ ἡμέρα ἐκείνη γνωστὴ τῷ κυρίῳ, καὶ οὐχ ἡμέρα καὶ οὐ
νύξ, καὶ πρὸς ἑσπέραν ἔσται φῶς. 8 καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐξελεύ- 8
σεται ὕδωρ ζῶν ἐξ Ιερουσαλημ, τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν
τὴν πρώτην καὶ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τὴν ἐσχάτην,

7 μου 2⁰ BS*†] αυτου rel. | παταξατε BS*W†] -ξον AQSᶜ*LC* | τους ποιμενας 2⁰ BS*W†] τον -να rel.: = Matth. 26 31 Marc. 14 27 | εκσπασατε BS*VW†] διασκορπισθησονται A: = Matth. 26 31 Marc. 14 27; διασκορπισθητω(uel -τωσαν) Sᶜ*LC*; pr. διασκορπισθησονται(Qᶜ -θητωσαν) τα προβατα Q† | προβατα] + της ποιμνης A | επαξω] επιστρεψω Sᶜ*L* | ποιμενας ult. AQW*C*] μικρους BS*†, ποιμενας τους μικρους Sᶜ†, μικρους ποιμενας *L* || 8 εν παση τη γη BS*VW†] εν τη ημερα εκεινη AQSᶜ*C*: eadem pr. *L* | μερη QW] + αυτης BSA (in B sub ※, cf. 4 11), + εν αυτη *C*†, pr. αυτης *L*

14 1 διαμερισθησονται S*A || 2 τα > B† || 3 ημερα 1⁰] -ραι A(†), -ρας W† || 4 ελαιων 1⁰ ∩ 2⁰ A† | το ημισυ αυτου προς 2⁰ AQW*L*] > BS*C* | αυτου ult.] -των S*† || 5 εμφραχθ. 1⁰] εμ > BS† | φαραγξ 1⁰ AQW] pr. η B S*LC* | ορεων 1⁰] pr. των Sᶜ*LC* | ιασολ V†] ιασοδ BSW†, ασαηλ AQ*C*, ιασσα *L* | και εμφραχθ. 2⁰ BS*LC*] > AQW | καθως ενεφρ. εν ταις ημ.] ον τροπον ενεφρ. απο προσωπου Sᶜ*LC* || 6 init. AQW] pr. και εσται BS*LC* | και 1⁰] αλλα Sᶜ*L* | ψυχος] -χη BS*QW || 7 μια ημερα A | και ult. > A

9 καὶ ἐν θέρει καὶ ἐν ἔαρι ἔσται οὕτως. 9καὶ ἔσται κύριος εἰς βασι-
λέα ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν· ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος εἷς καὶ
10 τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἕν. 10κυκλῶν πᾶσαν τὴν γῆν καὶ τὴν ἔρημον ἀπὸ
Γαβε ἕως Ρεμμων κατὰ νότον Ιερουσαλημ· Ραμα δὲ ἐπὶ τόπου
μενεῖ ἀπὸ τῆς πύλης Βενιαμιν ἕως τοῦ τόπου τῆς πύλης τῆς πρώ-
της, ἕως τῆς πύλης τῶν γωνιῶν καὶ ἕως τοῦ πύργου Ανανεηλ,
11 ἕως τῶν ὑπολῃνίων τοῦ βασιλέως. 11κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ, καὶ
οὐκ ἔσται ἀνάθεμα ἔτι, καὶ κατοικήσει Ιερουσαλημ πεποιθότως.
12 12Καὶ αὕτη ἔσται ἡ πτῶσις, ἣν κόψει κύριος πάντας τοὺς λαούς,
ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Ιερουσαλημ· τακήσονται αἱ σάρκες αὐτῶν
ἑστηκότων αὐτῶν ἐπὶ τοὺς πόδας αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν
ῥυήσονται ἐκ τῶν ὀπῶν αὐτῶν, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτῶν τακήσεται
13 ἐν τῷ στόματι αὐτῶν. 13καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκστασις
κυρίου ἐπ' αὐτοὺς μεγάλη, καὶ ἐπιλήμψονται ἕκαστος τῆς χειρὸς
τοῦ πλησίον αὐτοῦ, καὶ συμπλακήσεται ἡ χεὶρ αὐτοῦ πρὸς χεῖρα
14 τοῦ πλησίον αὐτοῦ. 14καὶ ὁ Ιουδας παρατάξεται ἐν Ιερουσαλημ
καὶ συνάξει τὴν ἰσχὺν πάντων τῶν λαῶν κυκλόθεν, χρυσίον καὶ
15 ἀργύριον καὶ ἱματισμὸν εἰς πλῆθος σφόδρα. 15καὶ αὕτη ἔσται ἡ
πτῶσις τῶν ἵππων καὶ τῶν ἡμιόνων καὶ τῶν καμήλων καὶ τῶν
ὄνων καὶ πάντων τῶν κτηνῶν τῶν ὄντων ἐν ταῖς παρεμβολαῖς
16 ἐκείναις κατὰ τὴν πτῶσιν ταύτην. 16καὶ ἔσται ὅσοι ἐὰν καταλει-
φθῶσιν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν τῶν ἐλθόντων ἐπὶ Ιερουσαλημ, καὶ
ἀναβήσονται κατ' ἐνιαυτὸν τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ
17 παντοκράτορι καὶ τοῦ ἑορτάζειν τὴν ἑορτὴν τῆς σκηνοπηγίας. 17καὶ
ἔσται ὅσοι ἐὰν μὴ ἀναβῶσιν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τῆς γῆς εἰς
Ιερουσαλημ τοῦ προσκυνῆσαι τῷ βασιλεῖ κυρίῳ παντοκράτορι, καὶ
18 οὗτοι ἐκείνοις προστεθήσονται. 18ἐὰν δὲ φυλὴ Αἰγύπτου μὴ ἀναβῇ
μηδὲ ἔλθῃ ἐκεῖ, καὶ ἐπὶ τούτοις ἔσται ἡ πτῶσις, ἣν πατάξει κύριος
πάντα τὰ ἔθνη, ὅσα ἐὰν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν τῆς
19 σκηνοπηγίας. 19αὕτη ἔσται ἡ ἁμαρτία Αἰγύπτου καὶ ἡ ἁμαρτία
πάντων τῶν ἐθνῶν, ὅσα ἂν μὴ ἀναβῇ τοῦ ἑορτάσαι τὴν ἑορτὴν
20 τῆς σκηνοπηγίας. 20ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται τὸ ἐπὶ τὸν χαλινὸν

10 κυκλων BS*WC†] -κλουν rel. | γαβε BS 393†] -βεε A, -βελ QW, γαβαα *L*, γαβαελ uel -εν *C*† | του τοπου BS*C*] > AQW; του τοπου / της πυλης tr. *L*† | ανανεηλ unus cod.] αναμεηλ BSAQW, ανενεηλ *L*†, αναμαηλ *C*†: cf. Esdr. II 13 1 | εως ult.] pr. και A*L* || 11 init.] pr. και S^{c}*L* | κατοικησουσιν] -κουσιν A† | ουκ εσται / αναθεμα AQW] tr. BS*LC* (sed *L*† ουκετι εσται pro ουκ εσται ετι) | ιερουσ. ⌒ 12 ιερουσ. S*† || 12 αι > S*† | αυτων 2° AQW] > BS*LC* | εκ] απο A† || 13 εκεινη] + εσται *L* (in *O* sub ※) | επ αυτους / μεγαλη AQ] tr. BS*LC* | χειρα AQS^{c}] pr. την BS*LC* || 14 ο AQ] > BS*LC* || 15 και 1° > A† || 16 καταλημφθωσιν A† || 17 αναβωσιν] + εκει A† | των > B† - 18 εκει AQW] > BS*LC* | και > A† | τουτοις AQW] -τους BS*L*, -του *C*† | πα‖ ταξει κυριος] pr. κυριος A† || 19 εστιν A† | του > BS*†

τοῦ ἵππου ἅγιον τῷ κυρίῳ παντοκράτορι, καὶ ἔσονται οἱ λέβητες
οἱ ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου ὡς φιάλαι πρὸ προσώπου τοῦ θυσιαστηρίου,
21 21καὶ ἔσται πᾶς λέβης ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐν τῷ Ιουδα ἅγιον τῷ 21
κυρίῳ παντοκράτορι· καὶ ἥξουσιν πάντες οἱ θυσιάζοντες καὶ λήμ-
ψονται ἐξ αὐτῶν καὶ ἑψήσουσιν ἐν αὐτοῖς. καὶ οὐκ ἔσται Χανα-
ναῖος οὐκέτι ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου παντοκράτορος ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.

20 παντοκρατ. > S^{c}*C* | και > S*† | οι ult. AQW] > BS*LC* || 21 αγιον AQ W*C*] -ος BS*L* | ουκετι AQW] ετι BS*LC*

Subscr. ζαχαριας ια' BSA: cf. inscr.

ΜΑΛΑΧΙΑΣ

1 1Λῆμμα λόγου κυρίου ἐπὶ τὸν Ισραηλ ἐν χειρὶ ἀγγέλου αὐτοῦ· 1
θέσθε δὴ ἐπὶ τὰς καρδίας ὑμῶν.
2 2Ἠγάπησα ὑμᾶς, λέγει κύριος. καὶ εἴπατε Ἐν τίνι ἠγάπησας 2
ἡμᾶς; οὐκ ἀδελφὸς ἦν Ησαυ τοῦ Ιακωβ; λέγει κύριος· καὶ ἠγά-
πησα τὸν Ιακωβ, 3τὸν δὲ Ησαυ ἐμίσησα καὶ ἔταξα τὰ ὄρια αὐτοῦ 3
εἰς ἀφανισμὸν καὶ τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ εἰς δόματα ἐρήμου.
4διότι ἐρεῖ ἡ Ιδουμαία Κατέστραπται, καὶ ἐπιστρέψωμεν καὶ ἀνοι- 4
κοδομήσωμεν τὰς ἐρήμους· τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Αὐτοὶ
οἰκοδομήσουσιν, καὶ ἐγὼ καταστρέψω· καὶ ἐπικληθήσεται αὐτοῖς
ὅρια ἀνομίας καὶ λαὸς ἐφ' ὃν παρατέτακται κύριος ἕως αἰῶνος.
5καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται, καὶ ὑμεῖς ἐρεῖτε Ἐμεγαλύνθη κύ- 5
ριος ὑπεράνω τῶν ὁρίων τοῦ Ισραηλ.
6Υἱὸς δοξάζει πατέρα καὶ δοῦλος τὸν κύριον αὐτοῦ. καὶ εἰ πατὴρ 6
εἰμι ἐγώ, ποῦ ἐστιν ἡ δόξα μου; καὶ εἰ κύριός εἰμι ἐγώ, ποῦ ἐστιν
ὁ φόβος μου; λέγει κύριος παντοκράτωρ. ὑμεῖς οἱ ἱερεῖς οἱ φαυλί-
ζοντες τὸ ὄνομά μου· καὶ εἴπατε Ἐν τίνι ἐφαυλίσαμεν τὸ ὄνομά
σου; 7προσάγοντες πρὸς τὸ θυσιαστήριόν μου ἄρτους ἠλισγημέ- 7
νους. καὶ εἴπατε Ἐν τίνι ἠλισγήσαμεν αὐτούς; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς
Τράπεζα κυρίου ἐξουδενωμένη ἐστὶν καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα βρώματα
ἐξουδενωμένα. 8διότι ἐὰν προσαγάγητε τυφλὸν εἰς θυσίαν, οὐ κακόν; 8
καὶ ἐὰν προσαγάγητε χωλὸν ἢ ἄρρωστον, οὐ κακόν; προσάγαγε δὴ
αὐτὸ τῷ ἡγουμένῳ σου, εἰ προσδέξεταί σε αὐτό, εἰ λήμψεταί σου πρόσ-

Mal.: BSA. — de QW*LC* cf. Os.

Inscr.: μαλαχιας ιβ' BSA: cf. Os. inscr.

1 2 fin.] + λεγει κυριος S† || 4 ερημους BS*W(uid.) pau.] ηρημωμενας rel. (+ αυτης S^{c}*LC*) || 5 οι > B† || 6 αυτου] + φοβηθησεται S^{c}*L* || 7 εξουδενωμενη QWS^{c}*LC* (*C*† θενη pro δενω)] ηλισγημενη BS*A | βρωματα AQW S^{c}] > BS**LC* | εξουδενωμενα AQW] -νωται V*C*†, -νωσατε BS*L* || 8 προσαγαγε] -γετε S*† | αυτο ult. AQWS^{c}] σε BS**C*, > *L*

9 ωπόν σου, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [9]καὶ νῦν ἐξιλάσκεσθε τὸ
πρόσωπον τοῦ θεοῦ ὑμῶν καὶ δεήθητε αὐτοῦ· ἐν χερσὶν ὑμῶν
γέγονεν ταῦτα· εἰ λήμψομαι ἐξ ὑμῶν πρόσωπα ὑμῶν; λέγει κύριος
10 παντοκράτωρ. [10]διότι καὶ ἐν ὑμῖν συγκλεισθήσονται θύραι, καὶ οὐκ
ἀνάψετε τὸ θυσιαστήριόν μου δωρεάν· οὐκ ἔστιν μου θέλημα ἐν
ὑμῖν, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ θυσίαν οὐ προσδέξομαι ἐκ
11 τῶν χειρῶν ὑμῶν. [11]διότι ἀπ' ἀνατολῶν ἡλίου ἕως δυσμῶν τὸ
ὄνομά μου δεδόξασται ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καὶ ἐν παντὶ τόπῳ θυμίαμα
προσάγεται τῷ ὀνόματί μου καὶ θυσία καθαρά, διότι μέγα τὸ ὄνομά
12 μου ἐν τοῖς ἔθνεσιν, λέγει κύριος παντοκράτωρ. [12]ὑμεῖς δὲ βεβη-
λοῦτε αὐτὸ ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Τράπεζα κυρίου ἠλισγημένη ἐστίν,
13 καὶ τὰ ἐπιτιθέμενα ἐξουδένωνται βρώματα αὐτοῦ. [13]καὶ εἴπατε Ταῦτα
ἐκ κακοπαθείας ἐστίν, καὶ ἐξεφύσησα αὐτὰ λέγει κύριος παντοκρά-
τωρ· καὶ εἰσεφέρετε ἁρπάγματα καὶ τὰ χωλὰ καὶ τὰ ἐνοχλούμενα·
καὶ ἐὰν φέρητε τὴν θυσίαν, εἰ προσδέξομαι αὐτὰ ἐκ τῶν χειρῶν
14 ὑμῶν; λέγει κύριος παντοκράτωρ. [14]καὶ ἐπικατάρατος ὃς ἦν δυνατὸς
καὶ ὑπῆρχεν ἐν τῷ ποιμνίῳ αὐτοῦ ἄρσεν καὶ εὐχὴ αὐτοῦ ἐπ' αὐτῷ
καὶ θύει διεφθαρμένον τῷ κυρίῳ· διότι βασιλεὺς μέγας ἐγώ εἰμι,
λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ τὸ ὄνομά μου ἐπιφανὲς ἐν τοῖς
ἔθνεσιν.

2 [1]Καὶ νῦν ἡ ἐντολὴ αὕτη πρὸς ὑμᾶς, οἱ ἱερεῖς· [2]ἐὰν μὴ ἀκού-
σητε, καὶ ἐὰν μὴ θῆσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν τοῦ δοῦναι δόξαν
τῷ ὀνόματί μου, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ ἐξαποστελῶ ἐφ'
ὑμᾶς τὴν κατάραν καὶ ἐπικαταράσομαι τὴν εὐλογίαν ὑμῶν καὶ
καταράσομαι αὐτήν· καὶ διασκεδάσω τὴν εὐλογίαν ὑμῶν, καὶ οὐκ
3 ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι ὑμεῖς οὐ τίθεσθε εἰς τὴν καρδίαν ὑμῶν. [3]ἰδοὺ
ἐγὼ ἀφορίζω ὑμῖν τὸν ὦμον καὶ σκορπιῶ ἤνυστρον ἐπὶ τὰ πρόσ-
ωπα ὑμῶν, ἤνυστρον ἑορτῶν ὑμῶν, καὶ λήμψομαι ὑμᾶς εἰς τὸ αὐτό·
4 [4]καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ ἐξαπέσταλκα πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐντολὴν
ταύτην τοῦ εἶναι τὴν διαθήκην μου πρὸς τοὺς Λευίτας, λέγει κύριος
5 παντοκράτωρ. [5]ἡ διαθήκη μου ἦν μετ' αὐτοῦ τῆς ζωῆς καὶ τῆς
εἰρήνης, καὶ ἔδωκα αὐτῷ ἐν φόβῳ φοβεῖσθαί με καὶ ἀπὸ προσώπου

9 αυτου] + ινα ελεηση υμας $S^{c}L$ | λημψοντε(pro -ται) S^{*}† || 10 αναψετε] -ται BSAW, αν > W† || 11 εως AQW] pr. και BSLC | προσαγεται] -αγαγετε AQW (+ επι A†) || 12 εξουδενωνται] -νωται $S^{c}LC$ || 13 εξεφυσησατε S | εισεφερετε] ε 2^{0} > A* | αρπαγματα BS*QLC] pr. τα AWS^{c} | εαν φερητε] προσφερετε $S^{c}C$†, προσεφερετε L | την θυσιαν BSC] αυτα εις θ. L, την > AQ || 14 εν τω ποιμνιω αυτου] αυτω εν τω ποιμνιω A | θυει] θυσ(ε)ι S | βασ. μεγας] tr. A

2 2 ακουσητε] pr. υπ A | εις την καρδ. 1^{0}] εν ταις καρδιαις $S^{c}V$† | εις ult.] επι $S^{c}L$ || 3 ηνυστρον bis QW†] εν. rel., $1^{0} \cap 2^{0}$ S* | εορτης AQ | υμων ult. > B† | εις] επι A || 4 επιγνωσ.] επι > S† | εγω BSWC] + κυριος AQL | την 2^{0} > $S^{c}C$ || 5 εν > $S^{c}LC$

ὀνόματός μου στέλλεσθαι αὐτόν. [6]νόμος ἀληθείας ἦν ἐν τῷ στό- 6
ματι αὐτοῦ, καὶ ἀδικία οὐχ εὑρέθη ἐν χείλεσιν αὐτοῦ· ἐν εἰρήνῃ
κατευθύνων ἐπορεύθη μετ' ἐμοῦ καὶ πολλοὺς ἐπέστρεψεν ἀπὸ ἀδι-
κίας. [7]ὅτι χείλη ἱερέως φυλάξεται γνῶσιν, καὶ νόμον ἐκζητήσουσιν 7
ἐκ στόματος αὐτοῦ, διότι ἄγγελος κυρίου παντοκράτορός ἐστιν.
[8]ὑμεῖς δὲ ἐξεκλίνατε ἐκ τῆς ὁδοῦ καὶ πολλοὺς ἠσθενήσατε ἐν νόμῳ, 8
διεφθείρατε τὴν διαθήκην τοῦ Λευι, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
[9]κἀγὼ δέδωκα ὑμᾶς ἐξουδενωμένους καὶ παρειμένους εἰς πάντα 9
τὰ ἔθνη, ἀνθ' ὧν ὑμεῖς οὐκ ἐφυλάξασθε τὰς ὁδούς μου, ἀλλὰ ἐλαμ-
βάνετε πρόσωπα ἐν νόμῳ.

[10]Οὐχὶ θεὸς εἷς ἔκτισεν ὑμᾶς; οὐχὶ πατὴρ εἷς πάντων ὑμῶν; 10
τί ὅτι ἐγκατελίπετε ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ τοῦ βεβηλῶσαι
τὴν διαθήκην τῶν πατέρων ὑμῶν; [11]ἐγκατελείφθη Ιουδας, καὶ βδέ- 11
λυγμα ἐγένετο ἐν τῷ Ισραηλ καὶ ἐν Ιερουσαλημ, διότι ἐβεβήλωσεν
Ιουδας τὰ ἅγια κυρίου, ἐν οἷς ἠγάπησεν, καὶ ἐπετήδευσεν εἰς θεοὺς
ἀλλοτρίους. [12]ἐξολεθρεύσει κύριος τὸν ἄνθρωπον τὸν ποιοῦντα 12
ταῦτα, ἕως καὶ ταπεινωθῇ ἐκ σκηνωμάτων Ιακωβ καὶ ἐκ προσαγόν-
των θυσίαν τῷ κυρίῳ παντοκράτορι. [13]καὶ ταῦτα, ἃ ἐμίσουν, ἐποι- 13
εῖτε· ἐκαλύπτετε δάκρυσιν τὸ θυσιαστήριον κυρίου καὶ κλαυθμῷ
καὶ στεναγμῷ ἐκ κόπων. ἔτι ἄξιον ἐπιβλέψαι εἰς θυσίαν ἢ λαβεῖν
δεκτὸν ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; [14]καὶ εἴπατε Ἕνεκεν τίνος; ὅτι κύ- 14
ριος διεμαρτύρατο ἀνὰ μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον γυναικὸς νεότητός
σου, ἣν ἐγκατέλιπες, καὶ αὐτὴ κοινωνός σου καὶ γυνὴ διαθήκης
σου. [15]καὶ οὐκ ἄλλος ἐποίησεν, καὶ ὑπόλειμμα πνεύματος αὐτοῦ· 15
καὶ εἴπατε Τί ἄλλο ἀλλ' ἢ σπέρμα ζητεῖ ὁ θεός; καὶ φυλάξασθε
ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν, καὶ γυναῖκα νεότητός σου μὴ ἐγκαταλίπῃς·
[16]ἀλλὰ ἐὰν μισήσας ἐξαποστείλῃς, λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ, 16
καὶ καλύψει ἀσέβεια ἐπὶ τὰ ἐνθυμήματά σου, λέγει κύριος παντο-
κράτωρ. καὶ φυλάξασθε ἐν τῷ πνεύματι ὑμῶν καὶ οὐ μὴ ἐγκατα-
λίπητε.

[17]Οἱ παροξύνοντες τὸν θεὸν ἐν τοῖς λόγοις ὑμῶν καὶ εἴπατε Ἐν 17
τίνι παρωξύναμεν αὐτόν; ἐν τῷ λέγειν ὑμᾶς Πᾶς ποιῶν πονηρόν,
καλὸν ἐνώπιον κυρίου, καὶ ἐν αὐτοῖς αὐτὸς εὐδόκησεν· καί Ποῦ
ἐστιν ὁ θεὸς τῆς δικαιοσύνης; [1]ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω τὸν ἄγγε- 3

5 ονομ.] pr. του A† || 8 πολλους ησθεν. AQW] tr. BSLC | διεφθειρ.] pr. και AW || 9 παρειμενους Q (hoc etiam S^{c} uoluisse uid. scribens πα pro απε)] απερ(ρ)ιμμ. BS*AWL, παραρειμμ. C† | ουκ εφυλαξασθε] ου φυλασσεσθε BS† || 10 ουχι 1^{0} — υμας / ουχι 2^{0} — υμων 1^{0}] tr. $S^{c}C$ || 12 εως] + αν $S^{c}L$ | προσαγαγοντων A† | τω > A || 13 εκ κοπων] εκκοπτων S* || 14 οτι] ο AQ || 15 ουκ αλλος] ου καλον BS*†, ου καλως S^{c} | ειπατε] ειπα S*† | αλλο αλλ QW] αλλ > BSALC | φυλαξεσθε S*W(†) || 16 θεος] + ο παντοκρατωρ θεος A(†) | του > AW* || 17 αυτον] > A, σε C†

3 1 εγω AQW$S^{c}L$] > BS*C: cf. Matth. 11 10 Marc. 1 2 Luc. 7 27

λόν μου, καὶ ἐπιβλέψεται ὁδὸν πρὸ προσώπου μου, καὶ ἐξαίφνης
ἥξει εἰς τὸν ναὸν ἑαυτοῦ κύριος, ὃν ὑμεῖς ζητεῖτε, καὶ ὁ ἄγγελος
τῆς διαθήκης, ὃν ὑμεῖς θέλετε· ἰδοὺ ἔρχεται, λέγει κύριος παντο-
2 κράτωρ. 2καὶ τίς ὑπομενεῖ ἡμέραν εἰσόδου αὐτοῦ; ἢ τίς ὑποστή-
σεται ἐν τῇ ὀπτασίᾳ αὐτοῦ; διότι αὐτὸς εἰσπορεύεται ὡς πῦρ
3 χωνευτηρίου καὶ ὡς πόα πλυνόντων. 3καὶ καθιεῖται χωνεύων καὶ
καθαρίζων ὡς τὸ ἀργύριον καὶ ὡς τὸ χρυσίον· καὶ καθαρίσει τοὺς
υἱοὺς Λευι καὶ χεεῖ αὐτοὺς ὡς τὸ χρυσίον καὶ ὡς τὸ ἀργύριον·
4 καὶ ἔσονται τῷ κυρίῳ προσάγοντες θυσίαν ἐν δικαιοσύνῃ. 4καὶ
ἀρέσει τῷ κυρίῳ θυσία Ιουδα καὶ Ιερουσαλημ καθὼς αἱ ἡμέραι τοῦ
5 αἰῶνος καὶ καθὼς τὰ ἔτη τὰ ἔμπροσθεν. 5καὶ προσάξω πρὸς ὑμᾶς
ἐν κρίσει καὶ ἔσομαι μάρτυς ταχὺς ἐπὶ τὰς φαρμακοὺς καὶ ἐπὶ τὰς
μοιχαλίδας καὶ ἐπὶ τοὺς ὀμνύοντας τῷ ὀνόματί μου ἐπὶ ψεύδει καὶ
ἐπὶ τοὺς ἀποστεροῦντας μισθὸν μισθωτοῦ καὶ τοὺς καταδυναστεύ-
οντας χήραν καὶ τοὺς κονδυλίζοντας ὀρφανοὺς καὶ τοὺς ἐκκλίνοντας
κρίσιν προσηλύτου καὶ τοὺς μὴ φοβουμένους με, λέγει κύριος
παντοκράτωρ.
6 6Διότι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, καὶ οὐκ ἠλλοίωμαι· καὶ ὑμεῖς,
7 υἱοὶ Ιακωβ, οὐκ ἀπέχεσθε 7ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν τῶν πατέρων ὑμῶν,
ἐξεκλίνατε νόμιμά μου καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε. ἐπιστρέψατε πρός με,
καὶ ἐπιστραφήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος παντοκράτωρ. καὶ
8 εἴπατε Ἐν τίνι ἐπιστρέψωμεν; 8εἰ πτερνιεῖ ἄνθρωπος θεόν; διότι
ὑμεῖς πτερνίζετέ με. καὶ ἐρεῖτε Ἐν τίνι ἐπτερνίκαμέν σε; ὅτι τὰ
9 ἐπιδέκατα καὶ αἱ ἀπαρχαὶ μεθ' ὑμῶν εἰσιν· 9καὶ ἀποβλέποντες ὑμεῖς
10 ἀποβλέπετε, καὶ ἐμὲ ὑμεῖς πτερνίζετε· τὸ ἔθνος συνετελέσθη. 10καὶ
εἰσηνέγκατε πάντα τὰ ἐκφόρια εἰς τοὺς θησαυρούς, καὶ ἐν τῷ οἴκῳ
αὐτοῦ ἔσται ἡ διαρπαγὴ αὐτοῦ. ἐπισκέψασθε δὴ ἐν τούτῳ, λέγει
κύριος παντοκράτωρ, ἐὰν μὴ ἀνοίξω ὑμῖν τοὺς καταρράκτας τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ἐκχεῶ ὑμῖν τὴν εὐλογίαν μου ἕως τοῦ ἱκανωθῆναι·
11 11καὶ διαστελῶ ὑμῖν εἰς βρῶσιν καὶ οὐ μὴ διαφθείρω ὑμῶν τὸν καρ-
πὸν τῆς γῆς, καὶ οὐ μὴ ἀσθενήσῃ ὑμῶν ἡ ἄμπελος ἡ ἐν τῷ ἀγρῷ,

1 εαυτου BS*L*] αυτου AC, > QW† || 2 η] και A† | ποα QSᶜLC] ποια BA, πλοια S*†: cf. Thack. p. 93 || 3 και 1⁰ > B† | ως 2⁰ > SQLC† (αργυριον 1⁰⌒2⁰ W†) | ως 3⁰] ωσπερ BS* | χρυσιον 2⁰ ... αργυρ. 2⁰] tr. A† | ως 4⁰] > S*, ωσπερ A† | θυσιας SQC || 4 θυσια] pr. η S† || 5 προς > AV† | χηρας SᶜLC || 6 και 1⁰ > A† | απεσχεσθε A || 7 επιστρεψατε] -στραφητε A | παντοκρ.] pr. ο B*† || 8 ει] μητι BS*† | ερειτε BS*QW] ειπατε ASᶜLC | επτερνικαμεν AW] -νισαμεν BSQLC || 9 εθνος S*Qmg†] ετος rel. || 10 τα > B† | τον θησαυρον SᶜW† | εν τω οι. αυτου / εσται η διαρπ. αυτου AQW] tr. BS(†), η διαρπ. αυτων εν τοις οικοις υμων Sᶜ, η διαρπ. του πτωχου εις τους οικους υμων L | επισκεψασθε BS*QW(†)] επιστρεψατε rel. || 11 εις] την A† | διαφθερω A† | ασθενησει BA | υμων / η αμπ.] tr. A | τω > A†

λέγει κύριος παντοκράτωρ. 12καὶ μακαριοῦσιν ὑμᾶς πάντα τὰ ἔθνη, 12
διότι ἔσεσθε ὑμεῖς γῆ θελητή, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
13Ἐβαρύνατε ἐπ' ἐμὲ τοὺς λόγους ὑμῶν, λέγει κύριος, καὶ εἴπατε 13
Ἐν τίνι κατελαλήσαμεν κατὰ σοῦ; 14εἴπατε Μάταιος ὁ δουλεύων 14
θεῷ, καὶ τί πλέον ὅτι ἐφυλάξαμεν τὰ φυλάγματα αὐτοῦ καὶ διότι
ἐπορεύθημεν ἱκέται πρὸ προσώπου κυρίου παντοκράτορος; 15καὶ 15
νῦν ἡμεῖς μακαρίζομεν ἀλλοτρίους, καὶ ἀνοικοδομοῦνται πάντες ποι-
οῦντες ἄνομα καὶ ἀντέστησαν θεῷ καὶ ἐσώθησαν. 16Ταῦτα κατ- 16
ελάλησαν οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον
αὐτοῦ· καὶ προσέσχεν κύριος καὶ εἰσήκουσεν καὶ ἔγραψεν βιβλίον
μνημοσύνου ἐνώπιον αὐτοῦ τοῖς φοβουμένοις τὸν κύριον καὶ εὐλα-
βουμένοις τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 17καὶ ἔσονταί μοι, λέγει κύριος παντο- 17
κράτωρ, εἰς ἡμέραν, ἣν ἐγὼ ποιῶ εἰς περιποίησιν, καὶ αἱρετιῶ
αὐτοὺς ὃν τρόπον αἱρετίζει ἄνθρωπος τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν δουλεύ-
οντα αὐτῷ. 18καὶ ἐπιστραφήσεσθε καὶ ὄψεσθε ἀνὰ μέσον δικαίου 18
καὶ ἀνὰ μέσον ἀνόμου καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ δουλεύοντος θεῷ καὶ
τοῦ μὴ δουλεύοντος. 19διότι ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου ἔρχεται καιομένη 19
ὡς κλίβανος καὶ φλέξει αὐτούς, καὶ ἔσονται πάντες οἱ ἀλλογενεῖς
καὶ πάντες οἱ ποιοῦντες ἄνομα καλάμη, καὶ ἀνάψει αὐτοὺς ἡ ἡμέρα
ἡ ἐρχομένη, λέγει κύριος παντοκράτωρ, καὶ οὐ μὴ ὑπολειφθῇ ἐξ
αὐτῶν ῥίζα οὐδὲ κλῆμα. 20καὶ ἀνατελεῖ ὑμῖν τοῖς φοβουμένοις τὸ 20
ὄνομά μου ἥλιος δικαιοσύνης καὶ ἴασις ἐν ταῖς πτέρυξιν αὐτοῦ,
καὶ ἐξελεύσεσθε καὶ σκιρτήσετε ὡς μοσχάρια ἐκ δεσμῶν ἀνειμένα.
21καὶ καταπατήσετε ἀνόμους, διότι ἔσονται σποδὸς ὑποκάτω τῶν 21
ποδῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος παντοκράτωρ.
22καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω ὑμῖν Ηλιαν τὸν Θεσβίτην πρὶν ἐλθεῖν 22
ἡμέραν κυρίου τὴν μεγάλην καὶ ἐπιφανῆ, 23ὃς ἀποκαταστήσει καρ- 23
δίαν πατρὸς πρὸς υἱὸν καὶ καρδίαν ἀνθρώπου πρὸς τὸν πλησίον
αὐτοῦ, μὴ ἔλθω καὶ πατάξω τὴν γῆν ἄρδην. 24μνήσθητε νόμου 24
Μωυσῆ τοῦ δούλου μου, καθότι ἐνετειλάμην αὐτῷ ἐν Χωρηβ πρὸς
πάντα τὸν Ισραηλ προστάγματα καὶ δικαιώματα.

14 πλ(ε)ιον SQLC | και 2⁰ > A || 15 παντες BS*LC] > AQSᶜ | και paenult. BSC] > AQL || 16 ταυτα] τοτε Gra. | κατελαλ.] κατ > A || 18 ανομου] αδικου A | θεω] pr. τω AL | fin.] + αυτω L || 19 διοτι] οτι SᶜLC | κυριου AQ] > BSLC | η ult. > B† | εξ αυτων] εξ > SᶜL, αυτω C || 20 αυτου] -των A† || 21 καταπατησατε A || 22. 23 / 24] tr. SᶜLC = 𝔐 || 23 ελθω και] ελθων SᶜLC

Subscr. μαλαχιας ιβ' B, προφητης αγγελος μαλαχιας ιβ' SA(†): cf. inscr.

ΗΣΑΙΑΣ

1 ¹Ὅρασις, ἣν εἶδεν Ησαιας υἱὸς Αμως,
ἣν εἶδεν κατὰ τῆς Ιουδαίας καὶ κατὰ Ιερουσαλημ ἐν βασιλείᾳ
Οζιου καὶ Ιωαθαμ καὶ Αχαζ καὶ Εζεκιου, οἳ ἐβασίλευσαν
τῆς Ιουδαίας.
2 ²Ἄκουε, οὐρανέ, καὶ ἐνωτίζου, γῆ, ὅτι κύριος ἐλάλησεν· υἱοὺς
3 ἐγέννησα καὶ ὕψωσα, αὐτοὶ δέ με ἠθέτησαν. ³ἔγνω βοῦς τὸν κτησά-
μενον καὶ ὄνος τὴν φάτνην τοῦ κυρίου αὐτοῦ· Ισραηλ δέ με οὐκ
4 ἔγνω, καὶ ὁ λαός με οὐ συνῆκεν. ⁴οὐαὶ ἔθνος ἁμαρτωλόν, λαὸς
πλήρης ἁμαρτιῶν, σπέρμα πονηρόν, υἱοὶ ἄνομοι· ἐγκατελίπατε τὸν
5 κύριον καὶ παρωργίσατε τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ. ⁵τί ἔτι πληγῆτε
προστιθέντες ἀνομίαν; πᾶσα κεφαλὴ εἰς πόνον καὶ πᾶσα καρδία
6 εἰς λύπην. ⁶ἀπὸ ποδῶν ἕως κεφαλῆς οὔτε τραῦμα οὔτε μώλωψ
οὔτε πληγὴ φλεγμαίνουσα, οὐκ ἔστιν μάλαγμα ἐπιθεῖναι οὔτε ἔλαιον
7 οὔτε καταδέσμους. ⁷ἡ γῆ ὑμῶν ἔρημος, αἱ πόλεις ὑμῶν πυρίκαυ-
στοι· τὴν χώραν ὑμῶν ἐνώπιον ὑμῶν ἀλλότριοι κατεσθίουσιν αὐτήν,
8 καὶ ἠρήμωται κατεστραμμένη ὑπὸ λαῶν ἀλλοτρίων. ⁸ἐγκαταλειφθή-
σεται ἡ θυγάτηρ Σιων ὡς σκηνὴ ἐν ἀμπελῶνι καὶ ὡς ὀπωροφυ-
9 λάκιον ἐν σικυηράτῳ, ὡς πόλις πολιορκουμένη· ⁹καὶ εἰ μὴ κύριος
σαβαωθ ἐγκατέλιπεν ἡμῖν σπέρμα, ὡς Σοδομα ἂν ἐγενήθημεν καὶ
ὡς Γομορρα ἂν ὡμοιώθημεν.
10 ¹⁰Ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄρχοντες Σοδομων· προσέχετε νόμον
11 θεοῦ, λαὸς Γομορρας. ¹¹τί μοι πλῆθος τῶν θυσιῶν ὑμῶν; λέγει
κύριος· πλήρης εἰμὶ ὁλοκαυτωμάτων κριῶν καὶ στέαρ ἀρνῶν καὶ
12 αἷμα ταύρων καὶ τράγων οὐ βούλομαι, ¹²οὐδ' ἐὰν ἔρχησθε ὀφθῆναί
μοι. τίς γὰρ ἐξεζήτησεν ταῦτα ἐκ τῶν χειρῶν ὑμῶν; πατεῖν τὴν
13 αὐλήν μου ¹³οὐ προσθήσεσθε· ἐὰν φέρητε σεμίδαλιν, μάταιον·
θυμίαμα βδέλυγμά μοί ἐστιν· τὰς νουμηνίας ὑμῶν καὶ τὰ σάββατα
14 καὶ ἡμέραν μεγάλην οὐκ ἀνέχομαι· νηστείαν καὶ ἀργίαν ¹⁴καὶ τὰς
νουμηνίας ὑμῶν καὶ τὰς ἑορτὰς ὑμῶν μισεῖ ἡ ψυχή μου· ἐγενήθητέ
15 μοι εἰς πλησμονήν, οὐκέτι ἀνήσω τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. ¹⁵ὅταν τὰς

Is.: BSA. — de Q et L = 22 (36) 48 51 (62 93 147) et C = 87 91 97 cf. Os.; signa hexaplaria plerumque in codice Q tradita sunt.

Inscr. ησαιας BS, ησαιας προφητης ιγ' A: cf. Os. inscr.

1 1 αχαζ] αχας BA†: cf. Regn. IV 16 2 || 4 του > S*† | fin.] + απηλλοτριωθησαν εις τα οπισω LC (in O sub ※) || 5 ανομιας SL || 6 κεφαλης] + ουκ εστιν εν αυτω ολοκληρια LC (in O sub ※) || 8 αμπελωσιν S† || 10 νομον] λογον S* || 12 ουδ εαν (uel ουδε αν) S*VC†] ουδε εαν L, ουδ αν BS^{c}AQ || 13 φερητε] + μοι AL || 14 και τας $1^{0} \frown 2^{0}$ SL

χεῖρας ἐκτείνητε πρός με, ἀποστρέψω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἀφ' ὑμῶν, καὶ ἐὰν πληθύνητε τὴν δέησιν, οὐκ εἰσακούσομαι ὑμῶν· αἱ γὰρ χεῖρες ὑμῶν αἵματος πλήρεις. ¹⁶λούσασθε, καθαροὶ γένεσθε, 16
ἀφέλετε τὰς πονηρίας ἀπὸ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλ-
μῶν μου, παύσασθε ἀπὸ τῶν πονηριῶν ὑμῶν, ¹⁷μάθετε καλὸν ποιεῖν, 17
ἐκζητήσατε κρίσιν, ῥύσασθε ἀδικούμενον, κρίνατε ὀρφανῷ καὶ δι-
καιώσατε χήραν· ¹⁸καὶ δεῦτε καὶ διελεγχθῶμεν, λέγει κύριος, καὶ 18
ἐὰν ὦσιν αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ὡς φοινικοῦν, ὡς χιόνα λευκανῶ, ἐὰν
δὲ ὦσιν ὡς κόκκινον, ὡς ἔριον λευκανῶ. ¹⁹καὶ ἐὰν θέλητε καὶ 19
εἰσακούσητέ μου, τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς φάγεσθε· ²⁰ἐὰν δὲ μὴ θέλητε 20
μηδὲ εἰσακούσητέ μου, μάχαιρα ὑμᾶς κατέδεται· τὸ γὰρ στόμα
κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα.
²¹Πῶς ἐγένετο πόρνη πόλις πιστὴ Σιων, πλήρης κρίσεως, ἐν ᾗ 21
δικαιοσύνη ἐκοιμήθη ἐν αὐτῇ, νῦν δὲ φονευταί. ²²τὸ ἀργύριον ὑμῶν 22
ἀδόκιμον· οἱ κάπηλοί σου μίσγουσι τὸν οἶνον ὕδατι· ²³οἱ ἄρχοντές 23
σου ἀπειθοῦσιν, κοινωνοὶ κλεπτῶν, ἀγαπῶντες δῶρα, διώκοντες
ἀνταπόδομα, ὀρφανοῖς οὐ κρίνοντες καὶ κρίσιν χηρῶν οὐ προσ-
έχοντες. ²⁴διὰ τοῦτο τάδε λέγει ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ Οὐαὶ 24
οἱ ἰσχύοντες Ισραηλ· οὐ παύσεται γάρ μου ὁ θυμὸς ἐν τοῖς ὑπ-
εναντίοις, καὶ κρίσιν ἐκ τῶν ἐχθρῶν μου ποιήσω. ²⁵καὶ ἐπάξω τὴν 25
χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ πυρώσω σε εἰς καθαρόν, τοὺς δὲ ἀπειθοῦντας
ἀπολέσω καὶ ἀφελῶ πάντας ἀνόμους ἀπὸ σοῦ καὶ πάντας ὑπερη-
φάνους ταπεινώσω. ²⁶καὶ ἐπιστήσω τοὺς κριτάς σου ὡς τὸ πρό- 26
τερον καὶ τοὺς συμβούλους σου ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς· καὶ μετὰ ταῦτα
κληθήσῃ Πόλις δικαιοσύνης, μητρόπολις πιστὴ Σιων. ²⁷μετὰ γὰρ 27
κρίματος σωθήσεται ἡ αἰχμαλωσία αὐτῆς καὶ μετὰ ἐλεημοσύνης·
²⁸καὶ συντριβήσονται οἱ ἄνομοι καὶ οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οἱ ἐγ- 28
καταλείποντες τὸν κύριον συντελεσθήσονται. ²⁹διότι αἰσχυνθήσονται 29
ἐπὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν, ἃ αὐτοὶ ἠβούλοντο, καὶ ἐπῃσχύνθησαν
ἐπὶ τοῖς κήποις αὐτῶν, ἃ ἐπεθύμησαν· ³⁰ἔσονται γὰρ ὡς τερέβιν- 30
θος ἀποβεβληκυῖα τὰ φύλλα καὶ ὡς παράδεισος ὕδωρ μὴ ἔχων·
³¹καὶ ἔσται ἡ ἰσχὺς αὐτῶν ὡς καλάμη στιππύου καὶ αἱ ἐργασίαι 31

15 τας χ./εκτεινητε] tr. BC | χειρας] + υμων L | προς με > BC || 17 χηρα B*Q || 18 και 2⁰] > B, pr. δη L† (in O sub ※) | ως ult.] ωσει S^{c}C || 21 κρισεως] + και αληθιας S*† || 22 αδοκιμον] + αι πολεις υμων πυρικαυστοι A†: ex 7 || 23 χηρων BLC] -ρας SAQ = α' σ' θ' || 24 ο δεσπ. κυρ. σαβ.] κυρ. ο δεσπ. σαβ. BL (+ ο δυναστης του ισραηλ L) | ισραηλ] ιερουσαλημ A†: ιλημ pro ιηλ || 25 σε 2⁰ > BC | και ult. — fin. > B, ταπεινωσω > S*C || 26 σιων trahit 𝔐 ad 27 || 27 και] + η αποστροφη αυτης S* || 29 αισχυνθ.] pr. κατ AQ = θ' | επι(Q εν) τοις ειδ.] απο των ειδωλων BS^{c}C = α' σ' θ' | επησχυνθησαν Q] επεσχ. (sic) S*†, επαισχ. (sic) C† et corrector posterior codicis S, ησχ. B†; επαισχυνθησονται A, αισχυνθησονται L et corrector prior codicis S (εσχ.) | αυτων ult. AS^{c}L] > BS*QC | α ult.] + αυτοι S*†

αὐτῶν ὡς σπινθῆρες πυρός, καὶ κατακαυθήσονται οἱ ἄνομοι καὶ
οἱ ἁμαρτωλοὶ ἅμα, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.

2 1 Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ησαιαν υἱὸν
Αμως περὶ τῆς Ιουδαίας καὶ περὶ Ιερουσαλημ.
2 2 α Οτι ἔσται ἐν ταῖς ἐσχάταις ἡμέραις ἐμφανὲς τὸ ὄρος κυρίου
καὶ ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ ἐπ᾽ ἄκρων τῶν ὀρέων καὶ ὑψωθήσεται ὑπερ-
3 άνω τῶν βουνῶν· καὶ ἥξουσιν ἐπ᾽ αὐτὸ πάντα τὰ ἔθνη, 3 καὶ
πορεύσονται ἔθνη πολλὰ καὶ ἐροῦσιν Δεῦτε καὶ ἀναβῶμεν εἰς τὸ
ὄρος κυρίου καὶ εἰς τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ Ιακωβ, καὶ ἀναγγελεῖ ἡμῖν
τὴν ὁδὸν αὐτοῦ, καὶ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ· ἐκ γὰρ Σιων ἐξελεύ-
4 σεται νόμος καὶ λόγος κυρίου ἐξ Ιερουσαλημ. 4 καὶ κρινεῖ ἀνὰ μέσον
τῶν ἐθνῶν καὶ ἐλέγξει λαὸν πολύν, καὶ συγκόψουσιν τὰς μαχαίρας
αὐτῶν εἰς ἄροτρα καὶ τὰς ζιβύνας αὐτῶν εἰς δρέπανα, καὶ οὐ
λήμψεται ἔτι ἔθνος ἐπ᾽ ἔθνος μάχαιραν, καὶ οὐ μὴ μάθωσιν ἔτι
πολεμεῖν.
5 5 Καὶ νῦν, ὁ οἶκος τοῦ Ιακωβ, δεῦτε πορευθῶμεν τῷ φωτὶ κυρίου.
6 6 ἀνῆκεν γὰρ τὸν λαὸν αὐτοῦ τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ, ὅτι ἐνεπλήσθη
ὡς τὸ ἀπ᾽ ἀρχῆς ἡ χώρα αὐτῶν κληδονισμῶν ὡς ἡ τῶν ἀλλοφύ-
7 λων, καὶ τέκνα πολλὰ ἀλλόφυλα ἐγενήθη αὐτοῖς. 7 ἐνεπλήσθη γὰρ
ἡ χώρα αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσίου, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς τῶν
θησαυρῶν αὐτῶν· καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ ἵππων, καὶ οὐκ ἦν ἀριθμὸς
8 τῶν ἁρμάτων αὐτῶν· 8 καὶ ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔρ-
γων τῶν χειρῶν αὐτῶν, καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυ-
9 λοι αὐτῶν· 9 καὶ ἔκυψεν ἄνθρωπος, καὶ ἐταπεινώθη ἀνήρ, καὶ οὐ
10 μὴ ἀνήσω αὐτούς. 10 καὶ νῦν εἰσέλθετε εἰς τὰς πέτρας καὶ κρύπτεσθε
εἰς τὴν γῆν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ τῆς δόξης
11 τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. 11 οἱ γὰρ ὀφθαλ-
μοὶ κυρίου ὑψηλοί, ὁ δὲ ἄνθρωπος ταπεινός· καὶ ταπεινωθήσεται
τὸ ὕψος τῶν ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ
12 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 12 ἡμέρα γὰρ κυρίου σαβαωθ ἐπὶ πάντα ὑβριστὴν
καὶ ὑπερήφανον καὶ ἐπὶ πάντα ὑψηλὸν καὶ μετέωρον, καὶ ταπεινω-
13 θήσονται, 13 καὶ ἐπὶ πᾶσαν κέδρον τοῦ Λιβάνου τῶν ὑψηλῶν καὶ
14 μετεώρων καὶ ἐπὶ πᾶν δένδρον βαλάνου Βασαν 14 καὶ ἐπὶ πᾶν ὄρος
15 καὶ ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν 15 καὶ ἐπὶ πάντα πύργον ὑψηλὸν καὶ

31 πυρος SA*L*] > BQ*C*

21 παρα κυριου SA] > BQ*LC* || 2 κυριου] pr. του AQ = Mich. 4 1 | ακρου B*C*: cf. 42 11 43 6 | αυτο] -τον S*Q*(uid.)*C* || 3 δευτε και BS*LC*] και > AQ: cf. 5 Mich. 4 2 | κυριου 1° BSQ*C*] pr. του A*L*: cf. Mich. 4 2 || 4 των εθνων] εθνων πολλων S: ex Mich. 4 3 | ελεγξει] pr. εξ B†: cf. Mich. 4 3 | ου paenult.] + μη S*: item θ′ | ετι paenult. AQS^{c}] > BS*LC*, in *O* sub ÷ || 5 ο > S | του > B | δευτε] + και S*LC*: cf. 3 || 7 αριθμος bis] pr. ο S* | γη] + αυτων A*L* || 8 οις εποι. > B† | οις] α S*Q*(uid.)†: cf. 17 8 31 7 || 9 αυτους BAS^{c}*C*] -τοις S*Q*L* || 14 ορος] + υψηλον S*LC* (in *O* sub ※)

ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑψηλὸν 16 καὶ ἐπὶ πᾶν πλοῖον θαλάσσης καὶ ἐπὶ 16
πᾶσαν θέαν πλοίων κάλλους· 17 καὶ ταπεινωθήσεται πᾶς ἄνθρωπος, 17
καὶ πεσεῖται ὕψος ἀνθρώπων, καὶ ὑψωθήσεται κύριος μόνος ἐν τῇ
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ. 18 καὶ τὰ χειροποίητα πάντα κατακρύψουσιν 19 εἰσενέγ- 18 19
καντες εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν καὶ εἰς
τὰς τρώγλας τῆς γῆς ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου καὶ ἀπὸ
τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν. 20 τῇ 20
γὰρ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐκβαλεῖ ἄνθρωπος τὰ βδελύγματα αὐτοῦ τὰ ἀρ-
γυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησαν προσκυνεῖν, τοῖς ματαίοις καὶ ταῖς
νυκτερίσιν 21 τοῦ εἰσελθεῖν εἰς τὰς τρώγλας τῆς στερεᾶς πέτρας 21
καὶ εἰς τὰς σχισμὰς τῶν πετρῶν ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου κυρίου
καὶ ἀπὸ τῆς δόξης τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, ὅταν ἀναστῇ θραῦσαι τὴν γῆν.
3 1 Ἰδοὺ δὴ ὁ δεσπότης κύριος σαβαωθ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς Ιουδαίας 3
καὶ ἀπὸ Ιερουσαλημ ἰσχύοντα καὶ ἰσχύουσαν, ἰσχὺν ἄρτου καὶ ἰσχὺν
ὕδατος, 2 γίγαντα καὶ ἰσχύοντα καὶ ἄνθρωπον πολεμιστὴν καὶ δικα- 2
στὴν καὶ προφήτην καὶ στοχαστὴν καὶ πρεσβύτερον 3 καὶ πεντη- 3
κόνταρχον καὶ θαυμαστὸν σύμβουλον καὶ σοφὸν ἀρχιτέκτονα καὶ
συνετὸν ἀκροατήν· 4 καὶ ἐπιστήσω νεανίσκους ἄρχοντας αὐτῶν, 4
καὶ ἐμπαΐκται κυριεύσουσιν αὐτῶν. 5 καὶ συμπεσεῖται ὁ λαός, ἄν- 5
θρωπος πρὸς ἄνθρωπον καὶ ἄνθρωπος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ·
προσκόψει τὸ παιδίον πρὸς τὸν πρεσβύτην, ὁ ἄτιμος πρὸς τὸν
ἔντιμον. 6 ὅτι ἐπιλήμψεται ἄνθρωπος τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ ἢ τοῦ 6
οἰκείου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ λέγων Ἱμάτιον ἔχεις, ἀρχηγὸς ἡμῶν
γενοῦ, καὶ τὸ βρῶμα τὸ ἐμὸν ὑπὸ σὲ ἔστω. 7 καὶ ἀποκριθεὶς ἐρεῖ 7
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Οὐκ ἔσομαί σου ἀρχηγός· οὐ γὰρ ἔστιν ἐν
τῷ οἴκῳ μου ἄρτος οὐδὲ ἱμάτιον· οὐκ ἔσομαι ἀρχηγὸς τοῦ λαοῦ
τούτου. 8 ὅτι ἀνεῖται Ιερουσαλημ, καὶ ἡ Ιουδαία συμπέπτωκεν, καὶ 8
αἱ γλῶσσαι αὐτῶν μετὰ ἀνομίας, τὰ πρὸς κύριον ἀπειθοῦντες·
διότι νῦν ἐταπεινώθη ἡ δόξα αὐτῶν, 9 καὶ ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου 9
αὐτῶν ἀντέστη αὐτοῖς· τὴν δὲ ἁμαρτίαν αὐτῶν ὡς Σοδομων ἀνήγ-
γειλαν καὶ ἐνεφάνισαν. οὐαὶ τῇ ψυχῇ αὐτῶν, διότι βεβούλευνται
βουλὴν πονηρὰν καθ᾽ ἑαυτῶν 10 εἰπόντες Δήσωμεν τὸν δίκαιον, 10
ὅτι δύσχρηστος ἡμῖν ἐστιν· τοίνυν τὰ γενήματα τῶν ἔργων αὐτῶν
φάγονται. 11 οὐαὶ τῷ ἀνόμῳ· πονηρὰ κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν 11
αὐτοῦ συμβήσεται αὐτῷ. 12 λαός μου, οἱ πράκτορες ὑμῶν καλαμῶν- 12
ται ὑμᾶς, καὶ οἱ ἀπαιτοῦντες κυριεύουσιν ὑμῶν· λαός μου, οἱ μα-

17 υψος] υβρις B || 20 γαρ BS*LC*] > AQ | εποιησεν A || 21 fin.] + (22) παυσασθε υμιν απο του ανθρωπου ω (+ εστιν *L*) αναπνοη εν μυκτηρι(*L* -ρσιν) αυτου οτι εν τινι ελογισθη (sic *C*†; + αυτοις ουτος *L*, + αυτος *O*) *LC* (in *O* sub ※)

31 της ιουδαιας et ιερουσ.] tr. B*C* = 𝔐 || 2 και ισχυοντα] > S*†, in *O* sub ÷ || 8 η 1° > S*C* || 9 διοτι] οτι A || 12 κυριευσουσιν S*

καρίζοντες ὑμᾶς πλανῶσιν ὑμᾶς καὶ τὸν τρίβον τῶν ποδῶν ὑμῶν
13 ταράσσουσιν. 13 ἀλλὰ νῦν καταστήσεται εἰς κρίσιν κύριος καὶ στήσει
14 εἰς κρίσιν τὸν λαὸν αὐτοῦ, 14 αὐτὸς κύριος εἰς κρίσιν ἥξει μετὰ
τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ μετὰ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ Ὑμεῖς
δὲ τί ἐνεπυρίσατε τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ ἡ ἁρπαγὴ τοῦ πτωχοῦ
15 ἐν τοῖς οἴκοις ὑμῶν; 15 τί ὑμεῖς ἀδικεῖτε τὸν λαόν μου καὶ τὸ πρόσ-
ωπον τῶν πτωχῶν καταισχύνετε;
16 16 Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ὑψώθησαν αἱ θυγατέρες Σιων καὶ
ἐπορεύθησαν ὑψηλῷ τραχήλῳ καὶ ἐν νεύμασιν ὀφθαλμῶν καὶ τῇ
πορείᾳ τῶν ποδῶν ἅμα σύρουσαι τοὺς χιτῶνας καὶ τοῖς ποσὶν
17 ἅμα παίζουσαι, 17 καὶ ταπεινώσει ὁ θεὸς ἀρχούσας θυγατέρας Σιων,
18 καὶ κύριος ἀποκαλύψει τὸ σχῆμα αὐτῶν 18 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ
ἀφελεῖ κύριος τὴν δόξαν τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν καὶ τοὺς κόσμους
αὐτῶν καὶ τὰ ἐμπλόκια καὶ τοὺς κοσύμβους καὶ τοὺς μηνίσκους
19 19 καὶ τὸ κάθεμα καὶ τὸν κόσμον τοῦ προσώπου αὐτῶν 20 καὶ τὴν
20 σύνθεσιν τοῦ κόσμου τῆς δόξης καὶ τοὺς χλιδῶνας καὶ τὰ ψέλια
καὶ τὸ ἐμπλόκιον καὶ τὰ περιδέξια καὶ τοὺς δακτυλίους καὶ τὰ
21 ἐνώτια 21 καὶ τὰ περιπόρφυρα καὶ τὰ μεσοπόρφυρα 22 καὶ τὰ ἐπι-
22 23 βλήματα τὰ κατὰ τὴν οἰκίαν καὶ τὰ διαφανῆ Λακωνικὰ 23 καὶ τὰ
βύσσινα καὶ τὰ ὑακίνθινα καὶ τὰ κόκκινα καὶ τὴν βύσσον, σὺν
24 χρυσίῳ καὶ ὑακίνθῳ συγκαθυφασμένα καὶ θέριστρα κατάκλιτα. 24 καὶ
ἔσται ἀντὶ ὀσμῆς ἡδείας κονιορτός, καὶ ἀντὶ ζώνης σχοινίῳ ζώσῃ
καὶ ἀντὶ τοῦ κόσμου τῆς κεφαλῆς τοῦ χρυσίου φαλάκρωμα ἔξεις
διὰ τὰ ἔργα σου καὶ ἀντὶ τοῦ χιτῶνος τοῦ μεσοπορφύρου περι-
25 ζώσῃ σάκκον. 25 καὶ ὁ υἱός σου ὁ κάλλιστος, ὃν ἀγαπᾷς, μαχαίρᾳ
26 πεσεῖται, καὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν μαχαίρᾳ πεσοῦνται. 26 καὶ ταπεινω-
θήσονται καὶ πενθήσουσιν αἱ θῆκαι τοῦ κόσμου ὑμῶν, καὶ κατα-
4 λειφθήσῃ μόνη καὶ εἰς τὴν γῆν ἐδαφισθήσῃ. 1 καὶ ἐπιλήμψονται
ἑπτὰ γυναῖκες ἀνθρώπου ἑνὸς λέγουσαι Τὸν ἄρτον ἡμῶν φαγόμεθα
καὶ τὰ ἱμάτια ἡμῶν περιβαλούμεθα, πλὴν τὸ ὄνομα τὸ σὸν κεκλή-
σθω ἐφ' ἡμᾶς, ἄφελε τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν.

12 τον τριβον BQ] την τρ. SA*L*, τας τριβους *C*†: cf. 30 11 42 16 49 9 58 12 et Thack. p. 146 n. 2 || 14 και 1⁰ — αυτου > S*† || 15 fin.] + φησι(ν) κυριος κυριος στρατιων *LC* (in *O* sub ※) || 16 εν BC] > SAQ*L* || 17 αποκαλυψει AQ] ανακαλ. BS*LC*: sic οι ο′, i. e. textus hexaplaris, teste Q, cf. 19 18 21 15 22 2 34 16 38 6 42 9 50 2. 9 51 11. 12. 23 57 12 59 13 || 18 και τους κοσμ. αυτων και] > B*C* (*C* om. etiam τα εμπλοκια), in *O* sub ÷ | κοσυμβους] + αυτων S† || 20 συνθεσιν] θ > A† | δοξης] + αυτων S*A | και τα 1⁰ ∩ ult. S*† | το εμπλοκιον (sic etiam S^{s})] τα -κια *C* et corrector posterior codicis S | τα περιδεξια et τους δακτ. tr. B*LC* || 23 τα 3⁰ > B*C* | χρυσιω] ι > B*L* | κατακλιτα] -ιστρα S*†, -(ε)ιστα S^{c}*C*; pr. και τα S* || 24 ηδειας] ιδιας AQ† | σχοινιον S | fin.] + ταυτα σοι αντι καλλωπισμου *L* et Q^{mg} (iste solus -ισμου σου)
4 1 ανθρ. ενος] pr.(sic) εν τη ημερα εκεινη *L*

2 Τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπιλάμψει ὁ θεὸς ἐν βουλῇ μετὰ δόξης ἐπὶ 2
τῆς γῆς τοῦ ὑψῶσαι καὶ δοξάσαι τὸ καταλειφθὲν τοῦ Ισραηλ, 3 καὶ 3
ἔσται τὸ ὑπολειφθὲν ἐν Σιων καὶ τὸ καταλειφθὲν ἐν Ιερουσαλημ
ἅγιοι κληθήσονται, πάντες οἱ γραφέντες εἰς ζωὴν ἐν Ιερουσαλημ·
4 ὅτι ἐκπλυνεῖ κύριος τὸν ῥύπον τῶν υἱῶν καὶ τῶν θυγατέρων 4
Σιων καὶ τὸ αἷμα ἐκκαθαριεῖ ἐκ μέσου αὐτῶν ἐν πνεύματι κρίσεως
καὶ πνεύματι καύσεως. 5 καὶ ἥξει, καὶ ἔσται πᾶς τόπος τοῦ ὄρους 5
Σιων καὶ πάντα τὰ περικύκλῳ αὐτῆς σκιάσει νεφέλη ἡμέρας καὶ
ὡς καπνοῦ καὶ ὡς φωτὸς πυρὸς καιομένου νυκτός· πάσῃ τῇ δόξῃ
σκεπασθήσεται· 6 καὶ ἔσται εἰς σκιὰν ἀπὸ καύματος καὶ ἐν σκέπῃ 6
καὶ ἐν ἀποκρύφῳ ἀπὸ σκληρότητος καὶ ὑετοῦ.
1 Ἄισω δὴ τῷ ἠγαπημένῳ ᾄσμα τοῦ ἀγαπητοῦ τῷ ἀμπελῶνί μου. 5
ἀμπελὼν ἐγενήθη τῷ ἠγαπημένῳ ἐν κέρατι ἐν τόπῳ πίονι. 2 καὶ 2
φραγμὸν περιέθηκα καὶ ἐχαράκωσα καὶ ἐφύτευσα ἄμπελον σωρηχ
καὶ ᾠκοδόμησα πύργον ἐν μέσῳ αὐτοῦ καὶ προλήνιον ὤρυξα ἐν
αὐτῷ· καὶ ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι σταφυλήν, ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας. 3 καὶ 3
νῦν, ἄνθρωπος τοῦ Ιουδα καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν Ιερουσαλημ, κρίνατε
ἐν ἐμοὶ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἀμπελῶνός μου. 4 τί ποιήσω ἔτι τῷ 4
ἀμπελῶνί μου καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτῷ; διότι ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι
σταφυλήν, ἐποίησεν δὲ ἀκάνθας. 5 νῦν δὲ ἀναγγελῶ ὑμῖν τί ποιήσω 5
τῷ ἀμπελῶνί μου· ἀφελῶ τὸν φραγμὸν αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς διαρ-
παγήν, καὶ καθελῶ τὸν τοῖχον αὐτοῦ καὶ ἔσται εἰς καταπάτημα,
6 καὶ ἀνήσω τὸν ἀμπελῶνά μου καὶ οὐ μὴ τμηθῇ οὐδὲ μὴ σκαφῇ, 6
καὶ ἀναβήσεται εἰς αὐτὸν ὡς εἰς χέρσον ἄκανθα· καὶ ταῖς νεφέ-
λαις ἐντελοῦμαι τοῦ μὴ βρέξαι εἰς αὐτὸν ὑετόν. 7 ὁ γὰρ ἀμπελὼν
κυρίου σαβαωθ οἶκος τοῦ Ισραηλ ἐστίν καὶ ἄνθρωπος τοῦ Ιουδα
νεόφυτον ἠγαπημένον· ἔμεινα τοῦ ποιῆσαι κρίσιν, ἐποίησεν δὲ
ἀνομίαν καὶ οὐ δικαιοσύνην ἀλλὰ κραυγήν.
8 Οὐαὶ οἱ συνάπτοντες οἰκίαν πρὸς οἰκίαν καὶ ἀγρὸν πρὸς ἀγρὸν 8
ἐγγίζοντες, ἵνα τοῦ πλησίον ἀφέλωνταί τι· μὴ οἰκήσετε μόνοι ἐπὶ
τῆς γῆς; 9 ἠκούσθη γὰρ εἰς τὰ ὦτα κυρίου σαβαωθ ταῦτα· ἐὰν 9
γὰρ γένωνται οἰκίαι πολλαί, εἰς ἔρημον ἔσονται μεγάλαι καὶ καλαί,

2 επιλαμψει] επι > A† || 4 αιμα] + ιερουσαλημ S*L*C* (in *O* sub ※) | -σεως 1⁰ ∩ 2⁰ A | πνευματι ult.] pr. εν S || 5 ως 2⁰] > B*C*, in *O* sub ※ pro ÷ | παση] pr. και B† | τη δοξη σκεπασθ.] τη δ. κυριου πασθησεται A† || 6 απο ult. > A†
5 1] pr. ωδη S^{s}†: cf. Od. 10 et Is. 25 1 | αγαπητου] + μου B*LC* || 2 σωρηκ BQ | εποι. δε] και εποι. B*LC* || 3 ανθρ. του ιουδα et οι ενοικ. εν ιερουσ.] tr. B*C* (*C* nec non *L* om. εν) | κρινατε] + δη *C* (in *O* sub ※): cf. 5 || 4 ετι / τω αμπ. μου] tr. S | του ποιησαι] ινα ποιηση *LC*: item ambo in 7 || 5 αναγγελω] + δη *LC* (in *O* sub ※) | ποιησω] pr. εγω *LC* (in *O* sub ※) | καταπατ.] διαρπαγην A† || 6 ουδε] ουδ ου S | σκαφη] + ετ(ε)ι S*† | αναβησονται BS^{c}† | ακανθα] -θαι BS*† || 7 εστιν] > B, in *O* sub ÷ || 8 οικησητε(uel -ται) S*L*

10 καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐταῖς. [10] οὗ γὰρ ἐργῶνται δέκα
ζεύγη βοῶν, ποιήσει κεράμιον ἕν, καὶ ὁ σπείρων ἀρτάβας ἓξ ποιήσει
11 μέτρα τρία. — [11] οὐαὶ οἱ ἐγειρόμενοι τὸ πρωὶ καὶ τὸ σικερα διώ-
12 κοντες, οἱ μένοντες τὸ ὀψέ· ὁ γὰρ οἶνος αὐτοὺς συγκαύσει. [12] μετὰ
γὰρ κιθάρας καὶ ψαλτηρίου καὶ τυμπάνων καὶ αὐλῶν τὸν οἶνον
πίνουσιν, τὰ δὲ ἔργα κυρίου οὐκ ἐμβλέπουσιν καὶ τὰ ἔργα τῶν
13 χειρῶν αὐτοῦ οὐ κατανοοῦσιν. [13] τοίνυν αἰχμάλωτος ὁ λαός μου
ἐγενήθη διὰ τὸ μὴ εἰδέναι αὐτοὺς τὸν κύριον, καὶ πλῆθος ἐγενήθη
14 νεκρῶν διὰ λιμὸν καὶ δίψαν ὕδατος. [14] καὶ ἐπλάτυνεν ὁ ᾅδης τὴν
ψυχὴν αὐτοῦ καὶ διήνοιξεν τὸ στόμα αὐτοῦ τοῦ μὴ διαλιπεῖν, καὶ
καταβήσονται οἱ ἔνδοξοι καὶ οἱ μεγάλοι καὶ οἱ πλούσιοι καὶ οἱ λοι-
15 μοὶ αὐτῆς. [15] καὶ ταπεινωθήσεται ἄνθρωπος, καὶ ἀτιμασθήσεται ἀνήρ,
16 καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ μετέωροι ταπεινωθήσονται· [16] καὶ ὑψωθήσεται
κύριος σαβαωθ ἐν κρίματι, καὶ ὁ θεὸς ὁ ἅγιος δοξασθήσεται ἐν δι-
17 καιοσύνῃ. [17] καὶ βοσκηθήσονται οἱ διηρπασμένοι ὡς ταῦροι, καὶ τὰς
18 ἐρήμους τῶν ἀπειλημμένων ἄρνες φάγονται. — [18] οὐαὶ οἱ ἐπισπώ-
μενοι τὰς ἁμαρτίας ὡς σχοινίῳ μακρῷ καὶ ὡς ζυγοῦ ἱμάντι δαμά-
19 λεως τὰς ἀνομίας, [19] οἱ λέγοντες Τὸ τάχος ἐγγισάτω ἃ ποιήσει,
ἵνα ἴδωμεν, καὶ ἐλθάτω ἡ βουλὴ τοῦ ἁγίου Ισραηλ, ἵνα γνῶμεν. —
20 [20] οὐαὶ οἱ λέγοντες τὸ πονηρὸν καλὸν καὶ τὸ καλὸν πονηρόν, οἱ
τιθέντες τὸ σκότος φῶς καὶ τὸ φῶς σκότος, οἱ τιθέντες τὸ πικρὸν
21 γλυκὺ καὶ τὸ γλυκὺ πικρόν. — [21] οὐαὶ οἱ συνετοὶ ἐν ἑαυτοῖς καὶ
22 ἐνώπιον ἑαυτῶν ἐπιστήμονες. — [22] οὐαὶ οἱ ἰσχύοντες ὑμῶν οἱ τὸν
23 οἶνον πίνοντες καὶ οἱ δυνάσται οἱ κεραννύντες τὸ σικερα, [23] οἱ
δικαιοῦντες τὸν ἀσεβῆ ἕνεκεν δώρων καὶ τὸ δίκαιον τοῦ δικαίου
24 αἴροντες. [24] διὰ τοῦτο ὃν τρόπον καυθήσεται καλάμη ὑπὸ ἄνθρακος
πυρὸς καὶ συγκαυθήσεται ὑπὸ φλογὸς ἀνειμένης, ἡ ῥίζα αὐτῶν
ὡς χνοῦς ἔσται, καὶ τὸ ἄνθος αὐτῶν ὡς κονιορτὸς ἀναβήσεται·
οὐ γὰρ ἠθέλησαν τὸν νόμον κυρίου σαβαωθ, ἀλλὰ τὸ λόγιον τοῦ
25 ἁγίου Ισραηλ παρώξυναν. [25] καὶ ἐθυμώθη ὀργῇ κύριος σαβαωθ ἐπὶ
τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἐπέβαλεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐπά-
ταξεν αὐτούς, καὶ παρωξύνθη τὰ ὄρη, καὶ ἐγενήθη τὰ θνησιμαῖα
αὐτῶν ὡς κοπρία ἐν μέσῳ ὁδοῦ. καὶ ἐν πᾶσι τούτοις οὐκ ἀπ-
26 εστράφη ὁ θυμός, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. [26] τοιγαροῦν ἀρεῖ σύσση-

9 εν αυταις > AQSᶜpau. || 12 τυμπανων] + και χορων S† | κυριου] pr. του QSᶜ, του θεου S*L | εμβλεψουσιν et κατανοησουσιν S*† || 13 διψαν] -ψος B || 14 fin.] + και ο αγαλλιωμενος εν αυτη LC (in O sub ※) || 19 ειδωμεν B | ελθα(uel ε)τω] ελθοι A† | ισραηλ > A† || 20 σκοτος φως et φως σκοτος] tr. SL || 21 εαυτων] ε > B || 22 τον οινον / πιν.] tr. BC | κερανvοντες B*S*†: cf. Thack. p. 246 || 24 αγιου > A || 25 εθυμωθη οργη] ωργισθη θυμω S† | επι] εις A† | αυτου 2⁰ > B† | και ult. > AQ | ο θυμος (cf. 9 11. 16. 20 10 4)] + αυτου BLC | αλλ] αλλα B† | η χειρ] + αυτου L (in O sub ※)

μον ἐν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς μακρὰν καὶ συριεῖ αὐτοῖς ἀπ' ἄκρου τῆς
γῆς, καὶ ἰδοὺ ταχὺ κούφως ἔρχονται· [27] οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ κοπιά- 27
σουσιν οὐδὲ νυστάξουσιν οὐδὲ κοιμηθήσονται οὐδὲ λύσουσιν τὰς
ζώνας αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτῶν, οὐδὲ μὴ ῥαγῶσιν οἱ ἱμάντες
τῶν ὑποδημάτων αὐτῶν· [28] ὧν τὰ βέλη ὀξεῖά ἐστιν καὶ τὰ τόξα 28
αὐτῶν ἐντεταμένα, οἱ πόδες τῶν ἵππων αὐτῶν ὡς στερεὰ πέτρα
ἐλογίσθησαν, οἱ τροχοὶ τῶν ἁρμάτων αὐτῶν ὡς καταιγίς· [29] ὁρμῶσιν 29
ὡς λέοντες καὶ παρέστηκαν ὡς σκύμνος λέοντος· καὶ ἐπιλήμψεται
καὶ βοήσει ὡς θηρίον καὶ ἐκβαλεῖ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ῥυόμενος αὐτούς.
[30] καὶ βοήσει δι' αὐτοὺς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς φωνὴ θαλάσσης 30
κυμαινούσης· καὶ ἐμβλέψονται εἰς τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ σκότος σκλη-
ρὸν ἐν τῇ ἀπορίᾳ αὐτῶν.

[1] Καὶ ἐγένετο τοῦ ἐνιαυτοῦ, οὗ ἀπέθανεν Οζιας ὁ βασιλεύς, εἶδον 6
τὸν κύριον καθήμενον ἐπὶ θρόνου ὑψηλοῦ καὶ ἐπηρμένου, καὶ πλήρης
ὁ οἶκος τῆς δόξης αὐτοῦ. [2] καὶ σεραφιν εἱστήκεισαν κύκλῳ αὐτοῦ, 2
ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνὶ καὶ ἓξ πτέρυγες τῷ ἑνί, καὶ ταῖς μὲν δυσὶν
κατεκάλυπτον τὸ πρόσωπον καὶ ταῖς δυσὶν κατεκάλυπτον τοὺς πό-
δας καὶ ταῖς δυσὶν ἐπέταντο. [3] καὶ ἐκέκραγον ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον 3
καὶ ἔλεγον Ἅγιος ἅγιος ἅγιος κύριος σαβαωθ, πλήρης πᾶσα ἡ γῆ
τῆς δόξης αὐτοῦ. [4] καὶ ἐπήρθη τὸ ὑπέρθυρον ἀπὸ τῆς φωνῆς, ἧς 4
ἐκέκραγον, καὶ ὁ οἶκος ἐπλήσθη καπνοῦ. [5] καὶ εἶπα Ὦ τάλας ἐγώ, 5
ὅτι κατανένυγμαι, ὅτι ἄνθρωπος ὢν καὶ ἀκάθαρτα χείλη ἔχων ἐν
μέσῳ λαοῦ ἀκάθαρτα χείλη ἔχοντος ἐγὼ οἰκῶ καὶ τὸν βασιλέα
κύριον σαβαωθ εἶδον τοῖς ὀφθαλμοῖς μου. [6] καὶ ἀπεστάλη πρός με 6
ἓν τῶν σεραφιν, καὶ ἐν τῇ χειρὶ εἶχεν ἄνθρακα, ὃν τῇ λαβίδι ἔλαβεν
ἀπὸ τοῦ θυσιαστηρίου, [7] καὶ ἥψατο τοῦ στόματός μου καὶ εἶπεν 7
Ἰδοὺ ἥψατο τοῦτο τῶν χειλέων σου καὶ ἀφελεῖ τὰς ἀνομίας σου
καὶ τὰς ἁμαρτίας σου περικαθαριεῖ. [8] καὶ ἤκουσα τῆς φωνῆς κυρίου 8
λέγοντος Τίνα ἀποστείλω, καὶ τίς πορεύσεται πρὸς τὸν λαὸν τοῦ-
τον; καὶ εἶπα Ἰδοὺ εἰμὶ ἐγώ· ἀπόστειλόν με. [9] καὶ εἶπεν Πορεύθητι 9

26 αυτους BLpC || 27 πεινασ. ουδε > A† | ουδε λυσουσιν] ουδ ου μη λ. A† (cf. 8 12), ουδε μη λ. QSᶜ, sed indicatiuum λυσουσιν retinent AQSᶜ (cf. seq. ουδε μη ραγωσιν) || 29 ορμωσιν] οργιωσιν BL | ως 1⁰ 2⁰] ωσει S (1⁰ S†) | και 1⁰ > B† | παρεστηκαν BS*Q (cf. Thack. § 17, 3)] -στηκασιν ASᶜL, -στησαν C 393† | σκυμνοι BLC | βοησει BSLC] -σεται AQ: cf. 30 34 14 42 11 et Thack. p. 232 | αυτους BSLC] > AQ, in O sub ÷ || 30 βοησεται AQL: cf. 29 | εν 1⁰ > BLC | εις την γην] pr. εις τον ουρανον ανω και SL; + κατω L: sim. Sˢ (quid S* post γην addiderit, non liquet); εις τον ουρανον ανω και κατω (sic) C†

6 2 σεραφ(ε)ιν SA†] -ιμ rel.: cf. 6 | και ταις 2⁰] ταις δε BLC || 3 εκεκραγεν B || 4 επλησθη] pr. εν BLC || 5 ειπα] -πον BLC || 6 σεραφ(ε)ιν B*Sᶜ†] σαραφειν S*†, σαραφειμ Q†, σεραφ(ε)ιμ rel.: cf. 2 | χειρι] + αυτου L (in O sub ※) | ανθρακα] + πυρος A || 8 τινα] pr. τον L: ex α' | ειμι εγω] tr. SC || 9 πορευου S†

καὶ εἰπὸν τῷ λαῷ τούτῳ Ἀκοῇ ἀκούσετε καὶ οὐ μὴ συνῆτε καὶ
10 βλέποντες βλέψετε καὶ οὐ μὴ ἴδητε· 10 ἐπαχύνθη γὰρ ἡ καρδία τοῦ
λαοῦ τούτου, καὶ τοῖς ὠσὶν αὐτῶν βαρέως ἤκουσαν καὶ τοὺς
ὀφθαλμοὺς αὐτῶν ἐκάμμυσαν, μήποτε ἴδωσιν τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ
τοῖς ὠσὶν ἀκούσωσιν καὶ τῇ καρδίᾳ συνῶσιν καὶ ἐπιστρέψωσιν
11 καὶ ἰάσομαι αὐτούς. 11 καὶ εἶπα Ἕως πότε, κύριε; καὶ εἶπεν Ἕως
ἂν ἐρημωθῶσιν πόλεις παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι καὶ οἶκοι παρὰ
12 τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους καὶ ἡ γῆ καταλειφθήσεται ἔρημος. 12 καὶ με-
τὰ ταῦτα μακρυνεῖ ὁ θεὸς τοὺς ἀνθρώπους, καὶ οἱ καταλειφθέν-
13 τες πληθυνθήσονται ἐπὶ τῆς γῆς· 13 καὶ ἔτι ἐπ' αὐτῆς ἔστιν τὸ ἐπι-
δέκατον, καὶ πάλιν ἔσται εἰς προνομὴν ὡς τερέβινθος καὶ ὡς βάλα-
νος ὅταν ἐκπέσῃ ἀπὸ τῆς θήκης αὐτῆς.

7 1 Καὶ ἐγένετο ἐν ταῖς ἡμέραις Αχαζ τοῦ Ιωαθαμ τοῦ υἱοῦ Οζιου
βασιλέως Ιουδα ἀνέβη Ραασσων βασιλεὺς Αραμ καὶ Φακεε υἱὸς
Ρομελιου βασιλεὺς Ισραηλ ἐπὶ Ιερουσαλημ πολεμῆσαι αὐτὴν καὶ
2 οὐκ ἠδυνήθησαν πολιορκῆσαι αὐτήν. 2 καὶ ἀνηγγέλη εἰς τὸν οἶκον
Δαυιδ λέγοντες Συνεφώνησεν Αραμ πρὸς τὸν Εφραιμ· καὶ ἐξέστη
ἡ ψυχὴ αὐτοῦ καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ, ὃν τρόπον ὅταν ἐν
3 δρυμῷ ξύλον ὑπὸ πνεύματος σαλευθῇ. 3 καὶ εἶπεν κύριος πρὸς Η-
σαιαν Ἔξελθε εἰς συνάντησιν Αχαζ σὺ καὶ ὁ καταλειφθεὶς Ιασουβ
ὁ υἱός σου πρὸς τὴν κολυμβήθραν τῆς ἄνω ὁδοῦ τοῦ ἀγροῦ τοῦ
4 γναφέως 4 καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Φύλαξαι τοῦ ἡσυχάσαι καὶ μὴ φοβοῦ,
μηδὲ ἡ ψυχή σου ἀσθενείτω ἀπὸ τῶν δύο ξύλων τῶν δαλῶν τῶν
καπνιζομένων τούτων· ὅταν γὰρ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ μου γένηται,
5 πάλιν ἰάσομαι. 5 καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Αραμ καὶ ὁ υἱὸς τοῦ Ρομελιου,
6 ὅτι ἐβουλεύσαντο βουλὴν πονηρὰν περὶ σοῦ λέγοντες 6 Ἀναβησό-
μεθα εἰς τὴν Ιουδαίαν καὶ συλλαλήσαντες αὐτοῖς ἀποστρέψομεν
7 αὐτοὺς πρὸς ἡμᾶς καὶ βασιλεύσομεν αὐτῆς τὸν υἱὸν Ταβεηλ, 7 τάδε
λέγει κύριος σαβαωθ Οὐ μὴ ἐμμείνῃ ἡ βουλὴ αὕτη οὐδὲ ἔσται·
8 8 ἀλλ' ἡ κεφαλὴ Αραμ Δαμασκός, ἀλλ' ἔτι ἑξήκοντα καὶ πέντε ἐτῶν
9 ἐκλείψει ἡ βασιλεία Εφραιμ ἀπὸ λαοῦ, 9 καὶ ἡ κεφαλὴ Εφραιμ Σο-

9 ακουσητε(uel -ται) AC | ειδητε $SV^{\dagger}$ || 10 αυτων 1^{0} > S*, 2^{0} > B 393† | επιστρεψουσιν S | ιασωμαι V || 13 εκπεση] εκσπασθη $A^{\dagger}$ | απο] εκ BLC | fin.] + σπερμα αγιον το στηλωμα αυτης LC (in O sub ※)

7 1 ραασσων (cf. 8 6 et Regn. IV 15 37 16 5. 6. 9)] σ 2^{0} > C^{p}, ρασειν uel sim. BL: cf. 8 | ρομελιου] -λια BS*† || 2 λεγοντες AQ] -γων BSV†, -γοντων LC | ον τροπον / οταν Q mu.] tr. $A^{\dagger}$, οταν > $BSLC$ || 3 ιασσουβ S† | υιος] αδελφος $A^{\dagger}$ | του paenult. > BS† || 5 περι(L κατα) σου λεγοντες] > B†, περι σου ante βουλην tr. S†; pr. εφραιμ και ο υιος του(>C) ρο(uel ω)μελιου LC (in O sub ※) || 6 ιουδ.] ιδουμαιαν $A^{\dagger}$: cf. 36 1 44 26 Regn. I 17 1; + και κακωσομεν αυτην L | αυτης] -τοις A || 7 εμμεινη] εμ > BLC | η βουλη / αυτη] tr. S || 8 δαμασκος S*393†] + και η κεφαλη δαμασκου ρασ(ε)ιμ(uel -ιν uel sim.) rel. (in O sub ※): ad ρασειμ(uel -ιν) cf. 1

μορων, καὶ ἡ κεφαλὴ Σομορων υἱὸς τοῦ Ρομελιου· καὶ ἐὰν μὴ
πιστεύσητε, οὐδὲ μὴ συνῆτε.
10 Καὶ προσέθετο κύριος λαλῆσαι τῷ Αχαζ λέγων 11 Αἴτησαι σε- 10 11
αυτῷ σημεῖον παρὰ κυρίου θεοῦ σου εἰς βάθος ἢ εἰς ὕψος. 12 καὶ 12
εἶπεν Αχαζ Οὐ μὴ αἰτήσω οὐδ' οὐ μὴ πειράσω κύριον. 13 καὶ εἶπεν 13
Ἀκούσατε δή, οἶκος Δαυιδ· μὴ μικρὸν ὑμῖν ἀγῶνα παρέχειν ἀν-
θρώποις; καὶ πῶς κυρίῳ παρέχετε ἀγῶνα; 14 διὰ τοῦτο δώσει κύ- 14
ριος αὐτὸς ὑμῖν σημεῖον· ἰδοὺ ἡ παρθένος ἐν γαστρὶ ἕξει καὶ τέ-
ξεται υἱόν, καὶ καλέσεις τὸ ὄνομα αὐτοῦ Εμμανουηλ· 15 βούτυρον 15
καὶ μέλι φάγεται· πρὶν ἢ γνῶναι αὐτὸν ἢ προελέσθαι πονηρὰ ἐκ-
λέξεται τὸ ἀγαθόν· 16 διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον ἀγαθὸν ἢ 16
κακὸν ἀπειθεῖ πονηρίᾳ τοῦ ἐκλέξασθαι τὸ ἀγαθόν, καὶ καταλειφθή-
σεται ἡ γῆ, ἣν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου τῶν δύο βασιλέων. 17 ἀλλὰ 17
ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ
πατρός σου ἡμέρας, αἳ οὔπω ἦκασιν ἀφ' ἧς ἡμέρας ἀφεῖλεν Εφραιμ
ἀπὸ Ιουδα, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων. 18 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ 18
ἐκείνῃ συριεῖ κύριος μυίαις, ὃ κυριεύει μέρους ποταμοῦ Αἰγύπτου,
καὶ τῇ μελίσσῃ, ἥ ἐστιν ἐν χώρᾳ Ἀσσυρίων, 19 καὶ ἐλεύσονται πάν- 19
τες καὶ ἀναπαύσονται ἐν ταῖς φάραγξι τῆς χώρας καὶ ἐν ταῖς τρώ-
γλαις τῶν πετρῶν καὶ εἰς τὰ σπήλαια καὶ εἰς πᾶσαν ῥαγάδα καὶ
ἐν παντὶ ξύλῳ. 20 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ξυρήσει κύριος τῷ ξυρῷ τῷ 20
μεγάλῳ καὶ μεμεθυσμένῳ, ὃ ἐστιν πέραν τοῦ ποταμοῦ βασιλέως
Ἀσσυρίων, τὴν κεφαλὴν καὶ τὰς τρίχας τῶν ποδῶν καὶ τὸν πώ-
γωνα ἀφελεῖ. 21 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ θρέψει ἄνθρωπος 21
δάμαλιν βοῶν καὶ δύο πρόβατα, 22 καὶ ἔσται ἀπὸ τοῦ πλεῖστον 22
ποιεῖν γάλα βούτυρον καὶ μέλι φάγεται πᾶς ὁ καταλειφθεὶς ἐπὶ
τῆς γῆς. 23 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πᾶς τόπος, οὗ ἐὰν ὦσιν 23
χίλιαι ἄμπελοι χιλίων σίκλων, εἰς χέρσον ἔσονται καὶ εἰς ἄκανθαν·
24 μετὰ βέλους καὶ τοξεύματος εἰσελεύσονται ἐκεῖ, ὅτι χέρσος καὶ 24
ἄκανθα ἔσται πᾶσα ἡ γῆ. 25 καὶ πᾶν ὄρος ἀροτριώμενον ἀροτρια- 25

9 υιος] pr. ο SL || 10 αχααζ $A^{\dagger}$ || 11 θεου] pr. του SL || 12 ουδ ου μη] ουδε μη BL || 14 αυτος] -τοις $A^{\dagger}$ | εξει] λη(μ)ψεται BLC | καλεσεις B AC (cf. Matth. 1 21 Luc. 1 31)] -σει S, -σετε QL, -σουσι(ν) compl. || 15 η 2^{0} > $A^{\dagger}$ | εκλεξεται AQ$S^{c}L$] -ξασθαι BS*C || 16 απειθει — αγαθον 2^{0} > S*† | του > BC | των δυο βασ.] αυτων $A^{\dagger}$ || 17 σου 2^{0} > S*† || 18 ο] αι LC | κυριευει SAQ] -ευσει B, -ευσουσι L, -ευ(σ)ουσιν C | μερους AQ$S^{c}L$] υ > BS*C || 19 ελευσ.] pr. εξ S* | και αναπαυσ.] > B(†), ante παντες tr. LC | χωρας] + σου S† | εις ult.] επι A | και εν παντι ξυλω > $B^{\dagger}$ || 20 τω 1^{0}] pr. εν BC = 𝔐 | μεγαλω και SA] μεγ. τω Q†; > BLC = 𝔐 | μεμεθυσμενω SAQLC (ϖ pro ϖ)] μεμισθωμενω $B^{\dagger}$ = 𝔐 | ο εστιν AQS^{c}] > BS*LC = 𝔐 || 22 βουτυρον] pr. φαγεται βουτυρον οτι LC (in O sub ※) || 23 πας] pr. εσται LC (in O sub ※) | εις ult. > $A^{\dagger}$ | ακανθας S*†, -θα (sic) C || 24 ακανθε(i. e. -θαι) S*†

θήσεται, καὶ οὐ μὴ ἐπέλθῃ ἐκεῖ φόβος· ἔσται γὰρ ἀπὸ τῆς χέρσου καὶ ἀκάνθης εἰς βόσκημα προβάτου καὶ εἰς καταπάτημα βοός.

8 1 Καὶ εἶπεν κύριος πρός με Λαβὲ σεαυτῷ τόμον καινοῦ μεγάλου καὶ γράψον εἰς αὐτὸν γραφίδι ἀνθρώπου Τοῦ ὀξέως προνομὴν ποι- 2 ῆσαι σκύλων· πάρεστιν γάρ. 2 καὶ μάρτυράς μοι ποίησον πιστοὺς 3 ἀνθρώπους, τὸν Ουριαν καὶ τὸν Ζαχαριαν υἱὸν Βαραχιου. 3 καὶ προσῆλθον πρὸς τὴν προφῆτιν, καὶ ἐν γαστρὶ ἔλαβεν καὶ ἔτεκεν υἱόν. καὶ εἶπεν κύριός μοι Κάλεσον τὸ ὄνομα αὐτοῦ Ταχέως σκύλευσον, 4 ὀξέως προνόμευσον· 4 διότι πρὶν ἢ γνῶναι τὸ παιδίον καλεῖν πατέρα ἢ μητέρα, λήμψεται δύναμιν Δαμασκοῦ καὶ τὰ σκῦλα Σαμαρείας ἔναντι βασιλέως Ἀσσυρίων.

5 5 Καὶ προσέθετο κύριος λαλῆσαί μοι ἔτι 6 Διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι 6 τὸν λαὸν τοῦτον τὸ ὕδωρ τοῦ Σιλωαμ τὸ πορευόμενον ἡσυχῇ, ἀλλὰ βούλεσθαι ἔχειν τὸν Ραασσων καὶ τὸν υἱὸν Ρομελιου βασιλέα ἐφ' 7 ὑμῶν, 7 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἀνάγει κύριος ἐφ' ὑμᾶς τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ τὸ ἰσχυρὸν καὶ τὸ πολύ, τὸν βασιλέα τῶν Ἀσσυρίων καὶ τὴν δόξαν αὐτοῦ, καὶ ἀναβήσεται ἐπὶ πᾶσαν φάραγγα ὑμῶν καὶ περι- 8 πατήσει ἐπὶ πᾶν τεῖχος ὑμῶν 8 καὶ ἀφελεῖ ἀπὸ τῆς Ιουδαίας ἄνθρωπον ὃς δυνήσεται κεφαλὴν ἆραι ἢ δυνατὸν συντελέσασθαί τι, καὶ ἔσται ἡ παρεμβολὴ αὐτοῦ ὥστε πληρῶσαι τὸ πλάτος τῆς χώρας 9 σου· μεθ' ἡμῶν ὁ θεός. 9 γνῶτε ἔθνη καὶ ἡττᾶσθε, ἐπακούσατε ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, ἰσχυκότες ἡττᾶσθε· ἐὰν γὰρ πάλιν ἰσχύσητε, 10 πάλιν ἡττηθήσεσθε. 10 καὶ ἢν ἂν βουλεύσησθε βουλήν, διασκεδάσει κύριος, καὶ λόγον ὃν ἐὰν λαλήσητε, οὐ μὴ ἐμμείνῃ ὑμῖν, ὅτι μεθ' ἡμῶν κύριος ὁ θεός.

11 11 Οὕτως λέγει κύριος Τῇ ἰσχυρᾷ χειρὶ ἀπειθοῦσιν τῇ πορείᾳ τῆς 12 ὁδοῦ τοῦ λαοῦ τούτου λέγοντες 12 Μήποτε εἴπητε σκληρόν· πᾶν γάρ, ὃ ἐὰν εἴπῃ ὁ λαὸς οὗτος, σκληρόν ἐστιν· τὸν δὲ φόβον αὐτοῦ 13 οὐ μὴ φοβηθῆτε οὐδὲ μὴ ταραχθῆτε· 13 κύριον αὐτὸν ἁγιάσατε, 14 καὶ αὐτὸς ἔσται σου φόβος. 14 καὶ ἐὰν ἐπ' αὐτῷ πεποιθὼς ᾖς, ἔσται σοι εἰς ἁγίασμα, καὶ οὐχ ὡς λίθου προσκόμματι συναντήσεσθε

25 και 2⁰ AQ] > BS*LC* | εις ult. AQSᶜ] > BS**LC*

8 1 καινου μεγαλου] pr. χαρτου A, καινον μεγαν *LC* | εις αυτον] εκει S*† || 2 ουριαν] + τον ιερεα *LC* (in *O* sub ※) | τον ult. > B*LC*: cf. 6 || 3 προσηλθον B*LC*] -θεν SAQ || 5] + λεγων *C* (in *O* sub ※) || 6 τον 2⁰ > B | ραασσων] ρασσων B†, ρασειν *L*, ραασ(σ)ιν *C*: cf. 7 1 || 7 αναγει κυριος] tr. B*C* = 𝔐 | την δοξαν] τ. δυναμιν S, pr. πασαν *L* || 8 η 1⁰] ει ASᶜ | συντελεσαι A† | ωστε πληρ. > A† | τα πλατη A || 9 επακουσετε(uel -ται) AQ | εως] + επ B*† | παλιν 1⁰⌒2⁰ S*† || 10 λογον] pr. τον A† | εαν > B† | υμιν BA*C*ᵖ] > SQ, pr. εν *LC*ᵖ | κυριος ult. > B*LC* || 11 κυριος] + ο θεος A | τη 2⁰] pr. και *L* || 12 μηποτε] μη S*L* | ειπητε] -πωσιν B*C* | εαν] αν B | ουδε μη] ουδ ου μη A: cf. 11 9 7 12 5 6 30 20 etc. || 13 κυριον] pr. τον *LC* (in *O* sub ※), + των δυναμεων *C* (in *O* sub ※) | φοβος] βοηθος S† || 14 και εαν] καν B*C* (*C*ᵖ† και) | σοι εις] σου εις (sic) S*Q†

αὐτῷ οὐδὲ ὡς πέτρας πτώματι· ὁ δὲ οἶκος Ιακωβ ἐν παγίδι, καὶ ἐν κοιλάσματι ἐγκαθήμενοι ἐν Ιερουσαλημ. 15 διὰ τοῦτο ἀδυνατή- 15 σουσιν ἐν αὐτοῖς πολλοὶ καὶ πεσοῦνται καὶ συντριβήσονται, καὶ ἐγγιοῦσιν καὶ ἁλώσονται ἄνθρωποι ἐν ἀσφαλείᾳ ὄντες.

16 Τότε φανεροὶ ἔσονται οἱ σφραγιζόμενοι τὸν νόμον τοῦ μὴ 16 μαθεῖν. 17 καὶ ἐρεῖ Μενῶ τὸν θεὸν τὸν ἀποστρέψαντα τὸ πρόσωπον 17 αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ οἴκου Ιακωβ καὶ πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῷ. 18 ἰδοὺ 18 ἐγὼ καὶ τὰ παιδία, ἃ μοι ἔδωκεν ὁ θεός, καὶ ἔσται εἰς σημεῖα καὶ τέρατα ἐν τῷ οἴκῳ Ισραηλ παρὰ κυρίου σαβαωθ, ὃς κατοικεῖ ἐν τῷ ὄρει Σιων. 19 καὶ ἐὰν εἴπωσιν πρὸς ὑμᾶς Ζητήσατε τοὺς ἀπὸ 19 τῆς γῆς φωνοῦντας καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους, τοὺς κενολογοῦντας οἳ ἐκ τῆς κοιλίας φωνοῦσιν, οὐκ ἔθνος πρὸς θεὸν αὐτοῦ; τί ἐκ- ζητοῦσιν περὶ τῶν ζώντων τοὺς νεκρούς; 20 νόμον γὰρ εἰς βοή- 20 θειαν ἔδωκεν, ἵνα εἴπωσιν οὐχ ὡς τὸ ῥῆμα τοῦτο, περὶ οὗ οὐκ ἔστιν δῶρα δοῦναι περὶ αὐτοῦ. 21 καὶ ἥξει ἐφ' ὑμᾶς σκληρὰ λιμός, 21 καὶ ἔσται ὡς ἂν πεινάσητε, λυπηθήσεσθε καὶ κακῶς ἐρεῖτε τὸν ἄρχοντα καὶ τὰ παταχρα, καὶ ἀναβλέψονται εἰς τὸν οὐρανὸν ἄνω 22 καὶ εἰς τὴν γῆν κάτω ἐμβλέψονται, καὶ ἰδοὺ θλῖψις καὶ στενοχωρία 22 καὶ σκότος, ἀπορία στενὴ καὶ σκότος ὥστε μὴ βλέπειν, 23 καὶ οὐκ 23 ἀπορηθήσεται ὁ ἐν στενοχωρίᾳ ὢν ἕως καιροῦ.

Τοῦτο πρῶτον ποίει, ταχὺ ποίει, χώρα Ζαβουλων, ἡ γῆ Νεφθαλιμ ὁδὸν θαλάσσης καὶ οἱ λοιποὶ οἱ τὴν παραλίαν κατοικοῦντες καὶ πέραν τοῦ Ιορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, τὰ μέρη τῆς Ιουδαίας. 9 1 ὁ λαὸς ὁ πορευόμενος ἐν σκότει, ἴδετε φῶς μέγα· οἱ κατοικοῦντες 9 ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου, φῶς λάμψει ἐφ' ὑμᾶς. 2 τὸ πλεῖστον 2 τοῦ λαοῦ, ὃ κατήγαγες ἐν εὐφροσύνῃ σου, καὶ εὐφρανθήσονται ἐνώπιόν σου ὡς οἱ εὐφραινόμενοι ἐν ἀμήτῳ καὶ ὃν τρόπον οἱ διαιρούμενοι σκῦλα. 3 διότι ἀφῄρηται ὁ ζυγὸς ὁ ἐπ' αὐτῶν κείμενος 3 καὶ ἡ ῥάβδος ἡ ἐπὶ τοῦ τραχήλου αὐτῶν· τὴν γὰρ ῥάβδον τῶν ἀπαιτούντων διεσκέδασεν κύριος ὡς τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἐπὶ Μαδιαμ. 4 ὅτι πᾶσαν στολὴν ἐπισυνηγμένην δόλῳ καὶ ἱμάτιον μετὰ καταλ- 4

14 αυτω 2⁰ > B*LC* | οι δε οικοι B*LC* || 15 οντες AQSᶜ*C*] > BS**L* || 16 εσφραγισμενοι SQ | μη > A || 18 εις > B*LC* | οικω BS*LC*] > AQ || 19 απο της γης φων. et εγγαστριμ.] tr. B*LC* | εκ] απο A | αυτου] + εκζητησουσιν B*C* | τι] οτι *L* || 21 παταχρα unus cod. (= aram. פְּתָכָא)] πατρια rel. cf. 37 38 || 22 θλιψις — σκοτος 1⁰ / απορια — σκοτος 2⁰ AQ] tr. B*LC* nec non S, qui και σκοτος post στενη omittit || 23 στενοχ.] pr. τη Sᶜ*L* | ων > A† | ποιει 1⁰ uel sim. pau.] πιε rel. | οδον θαλασσης AQSᶜ] > BS**LC* | παραλιον SA† | κατοικουντες AQSᶜ] > BS**LC* | τα μερη της ιουδαιας > B*LC*, sed *L* τα μερη της γαλιλαιας pro γαλιλαια

9 1 πορευομ.] καθημενος A | ιδετε] ειδεν Sᶜ*LC* | και σκια AQSᶜ*C*] σκια BS* σκιας *L* || 2 ον τροπον] + ευφραινονται SA || 3 αφηρηται] αφαιρεθησεται AQ | απαιτ.] απειθουντων Sᶜ*L* | κυριος > B*LC*

λαγῆς ἀποτείσουσιν καὶ θελήσουσιν εἰ ἐγενήθησαν πυρίκαυστοι.
5 [5]ὅτι παιδίον ἐγεννήθη ἡμῖν, υἱὸς καὶ ἐδόθη ἡμῖν, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐγενήθη
ἐπὶ τοῦ ὤμου αὐτοῦ, καὶ καλεῖται τὸ ὄνομα αὐτοῦ Μεγάλης βουλῆς
ἄγγελος· ἐγὼ γὰρ ἄξω εἰρήνην ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας, εἰρήνην καὶ
6 ὑγίειαν αὐτῷ. [6]μεγάλη ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ, καὶ τῆς εἰρήνης αὐτοῦ οὐκ
ἔστιν ὅριον ἐπὶ τὸν θρόνον Δαυιδ καὶ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ κατορ-
θῶσαι αὐτὴν καὶ ἀντιλαβέσθαι αὐτῆς ἐν δικαιοσύνῃ καὶ ἐν κρίματι
ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον· ὁ ζῆλος κυρίου σαβαωθ
ποιήσει ταῦτα.
7 [7]Θάνατον ἀπέστειλεν κύριος ἐπὶ Ιακωβ, καὶ ἦλθεν ἐπὶ Ισραηλ,
8 [8]καὶ γνώσονται πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Εφραιμ καὶ οἱ ἐγκαθήμενοι ἐν Σαμα-
9 ρείᾳ ἐφ' ὕβρει καὶ ὑψηλῇ καρδίᾳ λέγοντες [9]Πλίνθοι πεπτώκασιν,
ἀλλὰ δεῦτε λαξεύσωμεν λίθους καὶ ἐκκόψωμεν συκαμίνους καὶ κέ-
10 δρους καὶ οἰκοδομήσωμεν ἑαυτοῖς πύργον. [10]καὶ ῥάξει ὁ θεὸς τοὺς
ἐπανιστανομένους ἐπ' ὄρος Σιων ἐπ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἐχθροὺς
11 αὐτῶν διασκεδάσει, [11]Συρίαν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν καὶ τοὺς Ἕλλη-
νας ἀφ' ἡλίου δυσμῶν τοὺς κατεσθίοντας τὸν Ισραηλ ὅλῳ τῷ
στόματι. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός, ἀλλ' ἔτι ἡ
12 χεὶρ ὑψηλή. — [12]καὶ ὁ λαὸς οὐκ ἀπεστράφη, ἕως ἐπλήγη, καὶ τὸν
13 κύριον οὐκ ἐξεζήτησαν. [13]καὶ ἀφεῖλεν κύριος ἀπὸ Ισραηλ κεφαλὴν
14 καὶ οὐράν, μέγαν καὶ μικρὸν ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, [14]πρεσβύτην καὶ τοὺς
τὰ πρόσωπα θαυμάζοντας (αὕτη ἡ ἀρχή) καὶ προφήτην διδάσκοντα
15 ἄνομα (οὗτος ἡ οὐρά). [15]καὶ ἔσονται οἱ μακαρίζοντες τὸν λαὸν
16 τοῦτον πλανῶντες καὶ πλανῶσιν ὅπως καταπίωσιν αὐτούς. [16]διὰ
τοῦτο ἐπὶ τοὺς νεανίσκους αὐτῶν οὐκ εὐφρανθήσεται ὁ θεὸς καὶ
τοὺς ὀρφανοὺς αὐτῶν καὶ τὰς χήρας αὐτῶν οὐκ ἐλεήσει, ὅτι πάν-
τες ἄνομοι καὶ πονηροί, καὶ πᾶν στόμα λαλεῖ ἄδικα. ἐπὶ πᾶσιν
17 τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. — [17]καὶ
καυθήσεται ὡς πῦρ ἡ ἀνομία καὶ ὡς ἄγρωστις ξηρὰ βρωθήσεται
ὑπὸ πυρός· καὶ καυθήσεται ἐν τοῖς δάσεσι τοῦ δρυμοῦ, καὶ συγ-

4 εγενηθησαν] -νοντο B || 5 ημιν bis] 1° υμ. Q*Cp†, 2° υμ. S*A† | και 1° > B | καλειται] -λεσει A† | αγγελος] + θαυμαστος συμβουλος θεος(>A†) ισχυρος εξουσιαστης αρχων ειρηνης πατηρ του μελλοντος αιωνος AS^{s}LC (in *O* sub ※) | εγω γαρ αξω] αξω γαρ BLC | ειρηνην ult. AQS^{c}L] > BS*C || 6 η > S*† | αυτης AQS^{c}L] > BS*C | δικαιοσυνη ... κριματι] tr. BLC | εις τον αιωνα] εως του αιωνος S 393† | χρονον AQ (cf. 13 20 14 20 etc.)] > BSLC: cf. Bar. 3 13 || 7 θανατον] λογον S*: sic uerterunt σ′ θ′ || 8 εγκαθημ. AQS^{c}] εγ > BS*LC | εφ] εν S 393† || 9 εκκοψ. SA] εκ > BQLC | και 2°∩3° S*† || 10 επανιστανομ. S*A 393†] -σταμ. rel.; + επι ιερουσαλημ (sic) S*: cf. inf. | επ 1°] επι BC, επι το L | ορους A | σιων] + και επι ιερουσαλημ L: cf. sup. | αυτους S*A] -τον BQS^{c}LC | αυτων SA] > BQ, αυτου C (in *O* sub ※), ιουδα L || 11 στομ.] + αυτων S† || 12 επεστραφη BL | κυριον] + των δυναμεων LC (in *O* sub ※) | εξεζητ. AQS^{c}] εξ > BS*LC || 15 καταπινωσιν BS*LCp || 16 αυτων 1° > A† | θεος] κυριος BC

καταφάγεται τὰ κύκλῳ τῶν βουνῶν πάντα. [18]διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου 18
συγκέκαυται ἡ γῆ ὅλη, καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ὑπὸ πυρὸς κατακεκαυ-
μένος· ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ οὐκ ἐλεήσει, [19]ἀλλὰ ἐκκλινεῖ 19
εἰς τὰ δεξιά, ὅτι πεινάσει, καὶ φάγεται ἐκ τῶν ἀριστερῶν, καὶ οὐ
μὴ ἐμπλησθῇ ἄνθρωπος ἔσθων τὰς σάρκας τοῦ βραχίονος αὐτοῦ.
[20]φάγεται γὰρ Μανασση τοῦ Εφραιμ καὶ Εφραιμ τοῦ Μανασση, 20
ὅτι ἅμα πολιορκήσουσιν τὸν Ιουδαν. ἐπὶ τούτοις πᾶσιν οὐκ ἀπ-
εστράφη ὁ θυμός, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή. — [1]οὐαὶ τοῖς γράφουσιν 10
πονηρίαν· γράφοντες γὰρ πονηρίαν γράφουσιν [2]ἐκκλίνοντες κρίσιν 2
πτωχῶν, ἁρπάζοντες κρίμα πενήτων τοῦ λαοῦ μου ὥστε εἶναι αὐ-
τοῖς χήραν εἰς ἁρπαγὴν καὶ ὀρφανὸν εἰς προνομήν. [3]καὶ τί ποιή- 3
σουσιν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς ἐπισκοπῆς; ἡ γὰρ θλῖψις ὑμῖν πόρρωθεν
ἥξει· καὶ πρὸς τίνα καταφεύξεσθε τοῦ βοηθηθῆναι; καὶ ποῦ κατα-
λείψετε τὴν δόξαν ὑμῶν [4]τοῦ μὴ ἐμπεσεῖν εἰς ἐπαγωγήν; ἐπὶ πᾶσι 4
τούτοις οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμός, ἀλλ' ἔτι ἡ χεὶρ ὑψηλή.
[5]Οὐαὶ Ἀσσυρίοις· ἡ ῥάβδος τοῦ θυμοῦ μου καὶ ὀργῆς ἐστιν ἐν 5
ταῖς χερσὶν αὐτῶν. [6]τὴν ὀργήν μου εἰς ἔθνος ἄνομον ἀποστελῶ 6
καὶ τῷ ἐμῷ λαῷ συντάξω ποιῆσαι σκῦλα καὶ προνομὴν καὶ καται-
πατεῖν τὰς πόλεις καὶ θεῖναι αὐτὰς εἰς κονιορτόν. [7]αὐτὸς δὲ οὐχ 7
οὕτως ἐνεθυμήθη καὶ τῇ ψυχῇ οὐχ οὕτως λελόγισται, ἀλλὰ ἀπαλ-
λάξει ὁ νοῦς αὐτοῦ καὶ τοῦ ἔθνη ἐξολεθρεῦσαι οὐκ ὀλίγα. [8]καὶ 8
ἐὰν εἴπωσιν αὐτῷ Σὺ μόνος εἶ ἄρχων, [9]καὶ ἐρεῖ Οὐκ ἔλαβον τὴν 9
χώραν τὴν ἐπάνω Βαβυλῶνος καὶ Χαλαννη, οὗ ὁ πύργος ᾠκοδο-
μήθη; καὶ ἔλαβον Ἀραβίαν καὶ Δαμασκὸν καὶ Σαμάρειαν· [10]ὃν 10
τρόπον ταύτας ἔλαβον ἐν τῇ χειρί μου, καὶ πάσας τὰς ἀρχὰς λήμ-
ψομαι. ὀλολύξατε, τὰ γλυπτὰ ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐν Σαμαρείᾳ· [11]ὃν 11
τρόπον γὰρ ἐποίησα Σαμαρείᾳ καὶ τοῖς χειροποιήτοις αὐτῆς, οὕτως
ποιήσω καὶ Ιερουσαλημ καὶ τοῖς εἰδώλοις αὐτῆς. — [12]καὶ ἔσται ὅταν 12
συντελέσῃ κύριος πάντα ποιῶν ἐν τῷ ὄρει Σιων καὶ ἐν Ιερουσαλημ,
ἐπάξει ἐπὶ τὸν νοῦν τὸν μέγαν, τὸν ἄρχοντα τῶν Ἀσσυρίων, καὶ
ἐπὶ τὸ ὕψος τῆς δόξης τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. [13]εἶπεν γάρ Τῇ ἰσχύι 13
ποιήσω καὶ τῇ σοφίᾳ τῆς συνέσεως, ἀφελῶ ὅρια ἐθνῶν καὶ τὴν

18 συγκεκαυται] συγκαυθησεται A† || 19 εσθιων S^{c}LC | αυτου] pr. του αδελφου A || 20 τουτοις πασιν] tr. SQ

10 2 αρπαζ. BLC] pr. και SAQ (in *O* sub ※) | κριμα BAC] -ματα SQL || 3 εν AQS^{c}C] > BS*L | της > A† || 4 επαγωγην SA] απ- BQLC; + και υποκατω ανηρημενων πεσουνται AS^{s}LC (in *O* sub ※) | πασι(ν) τουτοις] tr. AQ | ο θυμος (cf. 5 25 9 11. 16. 20)] η οργη BC || 5 οργης] η οργη B$^{(†)}$ | εστιν > A† || 6 αποστελλω A†, αποστρεψω S*† | ποιησαι BC] pr. του SAQL (in *O* sub ※) || 7 και του > S$^{(†)}$ | εθνη εξολεθρ.] tr. AQ || 10 εν τη χειρι μου SA] > BQLC | αρχας BC] χωρας SAQL || 11 αυτης bis] 1° -τοις A†, 2° -τοις V† | ιερουσ.] pr. εν SQ, pr. τη C || 12 παντα] παν S*† | εν 2° > BS† | επαξει] + κυριος SQ, επισκεψομαι L | τον αρχ.] pr. επι BLC || 13 τη bis] 1° pr. εν BC, 2° pr. εν B†

14 ἰσχὺν αὐτῶν προνομεύσω καὶ σείσω πόλεις κατοικουμένας [14]καὶ
τὴν οἰκουμένην ὅλην καταλήμψομαι τῇ χειρὶ ὡς νοσσιὰν καὶ ὡς
καταλελειμμένα ᾠὰ ἀρῶ, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς διαφεύξεταί με ἢ ἀντείπῃ
15 μοι. [15]μὴ δοξασθήσεται ἀξίνη ἄνευ τοῦ κόπτοντος ἐν αὐτῇ; ἢ ὑψω-
θήσεται πρίων ἄνευ τοῦ ἕλκοντος αὐτόν; ὡσαύτως ἐάν τις ἄρῃ
16 ῥάβδον ἢ ξύλον. [16]καὶ οὐχ οὕτως, ἀλλὰ ἀποστελεῖ κύριος σαβαωθ
εἰς τὴν σὴν τιμὴν ἀτιμίαν, καὶ εἰς τὴν σὴν δόξαν πῦρ καιόμενον
17 καυθήσεται· [17]καὶ ἔσται τὸ φῶς τοῦ Ισραηλ εἰς πῦρ καὶ ἁγιάσει
αὐτὸν ἐν πυρὶ καιομένῳ καὶ φάγεται ὡσεὶ χόρτον τὴν ὕλην. τῇ
18 ἡμέρᾳ ἐκείνῃ [18]ἀποσβεσθήσεται τὰ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ καὶ οἱ δρυ-
μοί, καὶ καταφάγεται ἀπὸ ψυχῆς ἕως σαρκῶν· καὶ ἔσται ὁ φεύγων
19 ὡς ὁ φεύγων ἀπὸ φλογὸς καιομένης· [19]καὶ οἱ καταλειφθέντες ἀπ᾽
αὐτῶν ἔσονται ἀριθμός, καὶ παιδίον γράψει αὐτούς.
20 [20]Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ οὐκέτι προστεθήσεται τὸ κατα-
λειφθὲν Ισραηλ, καὶ οἱ σωθέντες τοῦ Ιακωβ οὐκέτι μὴ πεποιθότες
ὦσιν ἐπὶ τοὺς ἀδικήσαντας αὐτούς, ἀλλὰ ἔσονται πεποιθότες ἐπὶ
21 τὸν θεὸν τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ τῇ ἀληθείᾳ, [21]καὶ ἔσται τὸ κατα-
22 λειφθὲν τοῦ Ιακωβ ἐπὶ θεὸν ἰσχύοντα. [22]καὶ ἐὰν γένηται ὁ λαὸς
Ισραηλ ὡς ἡ ἄμμος τῆς θαλάσσης, τὸ κατάλειμμα αὐτῶν σωθή-
23 σεται· λόγον γὰρ συντελῶν καὶ συντέμνων ἐν δικαιοσύνῃ, [23]ὅτι
λόγον συντετμημένον ποιήσει ὁ θεὸς ἐν τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ.
24 [24]Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος σαβαωθ Μὴ φοβοῦ, ὁ λαός μου
οἱ κατοικοῦντες ἐν Σιων, ἀπὸ Ἀσσυρίων, ὅτι ἐν ῥάβδῳ πατάξει σε·
25 πληγὴν γὰρ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ τοῦ ἰδεῖν ὁδὸν Αἰγύπτου. [25]ἔτι γὰρ
μικρὸν καὶ παύσεται ἡ ὀργή, ὁ δὲ θυμός μου ἐπὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν·
26 [26]καὶ ἐπεγερεῖ ὁ θεὸς ἐπ᾽ αὐτοὺς κατὰ τὴν πληγὴν τὴν Μαδιαμ ἐν
τόπῳ θλίψεως, καὶ ὁ θυμὸς αὐτοῦ τῇ ὁδῷ τῇ κατὰ θάλασσαν εἰς
27 τὴν ὁδὸν τὴν κατ᾽ Αἴγυπτον. [27]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀφαι-
ρεθήσεται ὁ φόβος αὐτοῦ ἀπὸ σοῦ καὶ ὁ ζυγὸς αὐτοῦ ἀπὸ τοῦ
ὤμου σου, καὶ καταφθαρήσεται ὁ ζυγὸς ἀπὸ τῶν ὤμων ὑμῶν.
28 [28]ἥξει γὰρ εἰς τὴν πόλιν Αγγαι καὶ παρελεύσεται εἰς Μαγεδω καὶ

14 χειρι] + μου AL (in *O* sub ※) | με] μοι A† | fin.] + και ανοιγων στομα και στρουθιζων *LC* (in *O* sub ※) || 15 ωσαυτως εαν] ωσαν BV†, αυτως in *O* sub ÷ || 17 εις] ως AL | αυτον] ν > A† | χορτος S || 18 βουνοι ... δρυμοι] tr. A† || 20 ισραηλ 1⁰] pr. του S^{c}*L* || 21 εσται] αναστρεψει *L* || 22 αυτων > AQ: cf. Rom. 9 27 | γαρ > B† || 23 ο θεος] κυριος B: item *C*, sed ad κυριος addit *C* κυριος δυναμεων (in *O* sub ※); *C*† tr. ποιησει post δυναμεων || 24 σαβαωθ] pr. ο θεος S*, pr. κυριος S^{c} (in *O* sub ※) | εγω SQ*L*] > BA*C* || 26 επεγερει] επ > B*LC* | ο θεος / επ αυτους] tr. S(S*† om. επ)Q, επ αυτους κυριος ο θεος των δυναμεων *C* (των δυν. in *O* sub ※) | την 2⁰ SA] > BQ*LC* || 27 φοβος — σου 1⁰ et ζυγος 1⁰ — σου 2⁰] tr. B*LC* | ζυγος ult.] + αυτων S†, + αυτου *L* || 28 μαγεδω BQS^{c}] μακεδω S*†, μαγεδδω A*L*, μαγγεδδω *C*†

ἐν Μαχμας θήσει τὰ σκεύη αὐτοῦ· [29]καὶ παρελεύσεται φάραγγα 29
καὶ ἥξει εἰς Αγγαι, φόβος λήμψεται Ραμα πόλιν Σαουλ· φεύξεται
30 ἡ θυγάτηρ Γαλλιμ, ἐπακούσεται Λαισα, ἐπακούσεται Αναθωθ· 30
31 ἐξέστη Μαδεβηνα καὶ οἱ κατοικοῦντες Γιββιρ· παρακαλεῖτε [32]σή- 31
32 μερον ἐν ὁδῷ τοῦ μεῖναι, τῇ χειρὶ παρακαλεῖτε, τὸ ὄρος, τὴν θυγα- 32
τέρα Σιων, καὶ οἱ βουνοὶ οἱ ἐν Ιερουσαλημ. [33]ἰδοὺ γὰρ ὁ δεσπότης 33
κύριος σαβαωθ συνταράσσει τοὺς ἐνδόξους μετὰ ἰσχύος, καὶ οἱ
ὑψηλοὶ τῇ ὕβρει συντριβήσονται, καὶ οἱ ὑψηλοὶ ταπεινωθήσονται,
34 [34]καὶ πεσοῦνται οἱ ὑψηλοὶ μαχαίρᾳ, ὁ δὲ Λίβανος σὺν τοῖς ὑψηλοῖς 34
πεσεῖται.
11 [1]Καὶ ἐξελεύσεται ῥάβδος ἐκ τῆς ῥίζης Ιεσσαι, καὶ ἄνθος ἐκ τῆς 11
ῥίζης ἀναβήσεται. [2]καὶ ἀναπαύσεται ἐπ᾽ αὐτὸν πνεῦμα τοῦ θεοῦ, 2
πνεῦμα σοφίας καὶ συνέσεως, πνεῦμα βουλῆς καὶ ἰσχύος, πνεῦμα
γνώσεως καὶ εὐσεβείας· [3]ἐμπλήσει αὐτὸν πνεῦμα φόβου θεοῦ. οὐ 3
κατὰ τὴν δόξαν κρινεῖ οὐδὲ κατὰ τὴν λαλιὰν ἐλέγξει, [4]ἀλλὰ κρινεῖ 4
ταπεινῷ κρίσιν καὶ ἐλέγξει τοὺς ταπεινοὺς τῆς γῆς· καὶ πατάξει
γῆν τῷ λόγῳ τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ ἐν πνεύματι διὰ χειλέων
ἀνελεῖ ἀσεβῆ· [5]καὶ ἔσται δικαιοσύνη ἐζωσμένος τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ 5
καὶ ἀληθείᾳ εἰλημένος τὰς πλευράς. [6]καὶ συμβοσκηθήσεται λύκος 6
μετὰ ἀρνός, καὶ πάρδαλις συναναπαύσεται ἐρίφῳ, καὶ μοσχάριον
καὶ ταῦρος καὶ λέων ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ παιδίον μικρὸν ἄξει
αὐτούς· [7]καὶ βοῦς καὶ ἄρκος ἅμα βοσκηθήσονται, καὶ ἅμα τὰ 7
παιδία αὐτῶν ἔσονται, καὶ λέων καὶ βοῦς ἅμα φάγονται ἄχυρα. [8]καὶ 8
παιδίον νήπιον ἐπὶ τρώγλην ἀσπίδων καὶ ἐπὶ κοίτην ἐκγόνων ἀσπί-
δων τὴν χεῖρα ἐπιβαλεῖ. [9]καὶ οὐ μὴ κακοποιήσωσιν οὐδὲ μὴ δύνωνται 9
ἀπολέσαι οὐδένα ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, ὅτι ἐνεπλήσθη ἡ σύμ-
πασα τοῦ γνῶναι τὸν κύριον ὡς ὕδωρ πολὺ κατακαλύψαι θαλάσσας.
10 [10]Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἡ ῥίζα τοῦ Ιεσσαι καὶ ὁ ἀνιστά- 10
μενος ἄρχειν ἐθνῶν, ἐπ᾽ αὐτῷ ἔθνη ἐλπιοῦσιν, καὶ ἔσται ἡ ἀνά-
παυσις αὐτοῦ τιμή. [11]καὶ ἔσται τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ προσθήσει κύριος 11
τοῦ δεῖξαι τὴν χεῖρα αὐτοῦ τοῦ ζηλῶσαι τὸ καταλειφθὲν ὑπόλοιπον

28 μαχμας] ς > S*† || 30 η] pr. χρεμετισον φωνη(ν) σου *LC* (in *O* sub ※) | γαλλ(ε)ιμ] λ 2⁰ > BS (S*† ταλειμ) | επακουσ. 1⁰ ∩ 2⁰ S† | λαισα *LC*] εν σα BAQ | αναθωθ Ra.] pr. εν mss. || 31 init.] pr. και B† || 32 οδω] pr. τη A† || 33 γαρ AQ] δη S*L*; > B*C*: cf. 22 | συνταραξει S | οι υψηλοι ult. B*C*] post ταπειν. tr. A (A† om. 34 και πεσ. οι υψ.); > SQ; οι μετεωροι *L* = α′ σ′ || 34 οι > B*C*

11 1 ιεσαι S† || 2 αναπαυσ.] pr. επ S || 3 init.] pr. και S || 4 ελεγξει] + εν ευθυτητι *L* = α′ σ′ θ′ | ταπεινους] ενδοξους S*L* | εν πνευματι] τω πν. *L*, εν τω πν. S† || 5 ειλημενος BQ] ειλημμ. SA*LC*, ηλειμμ. pau. || 7 εσονται] βοσκηθησονται A | και ult.] ως B*LC* = 𝔐 | αμα ult. AQ] > BS*LC* = 𝔐 | φαγονται B(sic)SAQ] -γεται *LC* = 𝔐 || 8 τρωγλων B† || 9 κακοποιησουσιν BSQ | ουδε μη] ουδ ου μη A†: cf. 8 12 || 11 τη BS*L*] pr. εν AQ*C* | κυριος] pr. ο B†

τοῦ λαοῦ, ὃ ἂν καταλειφθῇ ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων καὶ ἀπὸ Αἰγύπτου
καὶ Βαβυλωνίας καὶ Αἰθιοπίας καὶ ἀπὸ Αιλαμιτῶν καὶ ἀπὸ ἡλίου
12 ἀνατολῶν καὶ ἐξ Ἀραβίας. 12 καὶ ἀρεῖ σημεῖον εἰς τὰ ἔθνη καὶ συν-
άξει τοὺς ἀπολομένους Ισραηλ καὶ τοὺς διεσπαρμένους τοῦ Ιουδα
13 συνάξει ἐκ τῶν τεσσάρων πτερύγων τῆς γῆς. 13 καὶ ἀφαιρεθήσεται
ὁ ζῆλος Εφραιμ, καὶ οἱ ἐχθροὶ Ιουδα ἀπολοῦνται· Εφραιμ οὐ ζη-
14 λώσει Ιουδαν, καὶ Ιουδας οὐ θλίψει Εφραιμ. 14 καὶ πετασθήσονται
ἐν πλοίοις ἀλλοφύλων θάλασσαν, ἅμα προνομεύσουσιν καὶ τοὺς
ἀφ᾽ ἡλίου ἀνατολῶν καὶ Ιδουμαίαν· καὶ ἐπὶ Μωαβ πρῶτον τὰς
15 χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν, οἱ δὲ υἱοὶ Αμμων πρῶτοι ὑπακούσονται. 15 καὶ
ἐρημώσει κύριος τὴν θάλασσαν Αἰγύπτου καὶ ἐπιβαλεῖ τὴν χεῖρα
αὐτοῦ ἐπὶ τὸν ποταμὸν πνεύματι βιαίῳ καὶ πατάξει ἑπτὰ φάραγ-
16 γας ὥστε διαπορεύεσθαι αὐτὸν ἐν ὑποδήμασιν· 16 καὶ ἔσται δίοδος
τῷ καταλειφθέντι μου λαῷ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἔσται τῷ Ισραηλ ὡς
ἡ ἡμέρα ὅτε ἐξῆλθεν ἐκ τῆς Αἰγύπτου.

12 1 Καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Εὐλογήσω σε, κύριε, διότι ὠργί-
2 σθης μοι καὶ ἀπέστρεψας τὸν θυμόν σου καὶ ἠλέησάς με. 2 ἰδοὺ
ὁ θεός μου σωτήρ μου κύριος, πεποιθὼς ἔσομαι ἐπ᾽ αὐτῷ καὶ
σωθήσομαι ἐν αὐτῷ καὶ οὐ φοβηθήσομαι, διότι ἡ δόξα μου καὶ ἡ
3 αἴνεσίς μου κύριος καὶ ἐγένετό μοι εἰς σωτηρίαν. 3 καὶ ἀντλήσετε
4 ὕδωρ μετ᾽ εὐφροσύνης ἐκ τῶν πηγῶν τοῦ σωτηρίου. 4 καὶ ἐρεῖς
ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ὑμνεῖτε κύριον, βοᾶτε τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ἀναγ-
γείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν τὰ ἔνδοξα αὐτοῦ, μιμνήσκεσθε ὅτι ὑψώθη
5 τὸ ὄνομα αὐτοῦ. 5 ὑμνήσατε τὸ ὄνομα κυρίου, ὅτι ὑψηλὰ ἐποίησεν·
6 ἀναγγείλατε ταῦτα ἐν πάσῃ τῇ γῇ. 6 ἀγαλλιᾶσθε καὶ εὐφραίνεσθε,
οἱ κατοικοῦντες Σιων, ὅτι ὑψώθη ὁ ἅγιος τοῦ Ισραηλ ἐν μέσῳ
αὐτῆς.

13 1 Ὅρασις, ἣν εἶδεν Ησαιας υἱὸς Αμως κατὰ Βαβυλῶνος.
2 2 Ἐπ᾽ ὄρους πεδινοῦ ἄρατε σημεῖον, ὑψώσατε τὴν φωνὴν αὐτοῖς,
3 μὴ φοβεῖσθε, παρακαλεῖτε τῇ χειρί Ἀνοίξατε, οἱ ἄρχοντες. 3 ἐγὼ
συντάσσω, καὶ ἐγὼ ἄγω αὐτούς· ἡγιασμένοι εἰσίν, καὶ ἐγὼ ἄγω

11 απο 1⁰ AQ*C*] υπο B*L*; > S*, corrector prior suppleuit υπο, posterior απο | βαβυλωνιας AQ] pr. απο BS, απο βαβυλωνος *LC* | αιθιοπιας BA] pr. απο SQ*LC* | fin.] + και απο των νησων της θαλασσης *L* (in *O*[om. των] sub ※) || 12 του SQ] > BA*LC* || 13 ζηλος] ζυγος A† || 14 προνομευουσιν S*† | τας χειρας / επιβαλ.] tr. S || 16 διοδος] δι > A† | εξηλθον S**L*

12 1 ευλογω BS* | μοι] + εις σωτηριαν S*† || 2 κυριος 1⁰ SQ*L*] > BA*C* | επ αυτω και σωθ. εν αυτω SQB^c(B^c† om. και)] επ αυτω και σωθ. υπ αυτου *L*; επ αυτω tantum B*, εν αυτω tantum A†, υπ αυτου tantum *C*† | κυριος ult.] + ια *L*^p: idem pr. *O* sub ※ || 3 αντλησετε *L*] -σεται BSAQ, -σατε *C* || 6 αγαλλιασασθαι S*† | σ(ε)ιων] pr. εν SA | αυτης B*LC*] σου SAQ

13 1 ην — αμως / κατα βαβ.] tr. *LC* = 𝔐 || 2 αυτοις] εαυτοις AS^c, εαυτων Q† | μη φοβ. > BV† | παρακαλισθαι S*† | χειρι] ψυχη A† || 3 και εγω αγω αυτους 1⁰ > *L* | αγω 1⁰ > B*A†: post εγω | αυτους 1⁰ ∩ 2⁰ B*(†)

αὐτούς· γίγαντες ἔρχονται πληρῶσαι τὸν θυμόν μου χαίροντες
ἅμα καὶ ὑβρίζοντες. 4 φωνὴ ἐθνῶν πολλῶν ἐπὶ τῶν ὀρέων ὁμοία 4
ἐθνῶν πολλῶν, φωνὴ βασιλέων καὶ ἐθνῶν συνηγμένων. κύριος
σαβαωθ ἐντέταλται ἔθνει ὁπλομάχῳ 5 ἔρχεσθαι ἐκ γῆς πόρρωθεν 5
ἀπ᾽ ἄκρου θεμελίου τοῦ οὐρανοῦ, κύριος καὶ οἱ ὁπλομάχοι αὐτοῦ,
τοῦ καταφθεῖραι τὴν οἰκουμένην ὅλην. 6 ὀλολύζετε, ἐγγὺς γὰρ ἡ 6
ἡμέρα κυρίου, καὶ συντριβὴ παρὰ τοῦ θεοῦ ἥξει. 7 διὰ τοῦτο πᾶσα 7
χεὶρ ἐκλυθήσεται, καὶ πᾶσα ψυχὴ ἀνθρώπου δειλιάσει· 8 καὶ τα- 8
χθήσονται οἱ πρέσβεις, καὶ ὠδῖνες αὐτοὺς ἕξουσιν ὡς γυναικὸς
τικτούσης· καὶ συμφοράσουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον καὶ ἐκ-
στήσονται καὶ τὸ πρόσωπον αὐτῶν ὡς φλὸξ μεταβαλοῦσιν. 9 ἰδοὺ 9
γὰρ ἡμέρα κυρίου ἀνίατος ἔρχεται θυμοῦ καὶ ὀργῆς θεῖναι τὴν οἰ-
κουμένην ὅλην ἔρημον καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς ἀπολέσαι ἐξ αὐτῆς.
10 οἱ γὰρ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ ὁ Ὡρίων καὶ πᾶς ὁ κόσμος 10
τοῦ οὐρανοῦ τὸ φῶς οὐ δώσουσιν, καὶ σκοτισθήσεται τοῦ ἡλίου
ἀνατέλλοντος, καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φῶς αὐτῆς. 11 καὶ ἐντε- 11
λοῦμαι τῇ οἰκουμένῃ ὅλῃ κακὰ καὶ τοῖς ἀσεβέσιν τὰς ἁμαρτίας αὐ-
τῶν· καὶ ἀπολῶ ὕβριν ἀνόμων καὶ ὕβριν ὑπερηφάνων ταπεινώσω.
12 καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἔντιμοι μᾶλλον ἢ τὸ χρυσίον τὸ 12
ἄπυρον, καὶ ὁ ἄνθρωπος μᾶλλον ἔντιμος ἔσται ἢ ὁ λίθος ὁ ἐκ
Σουφιρ. 13 ὁ γὰρ οὐρανὸς θυμωθήσεται καὶ ἡ γῆ σεισθήσεται ἐκ 13
τῶν θεμελίων αὐτῆς διὰ θυμὸν ὀργῆς κυρίου σαβαωθ τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ
ἂν ἐπέλθῃ ὁ θυμὸς αὐτοῦ. 14 καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ὡς 14
δορκάδιον φεῦγον καὶ ὡς πρόβατον πλανώμενον, καὶ οὐκ ἔσται ὁ
συνάγων, ὥστε ἄνθρωπον εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστραφῆναι καὶ
ἄνθρωπον εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ διῶξαι. 15 ὃς γὰρ ἂν ἁλῷ, ἠττηθή- 15
σεται, καὶ οἵτινες συνηγμένοι εἰσίν, μαχαίρᾳ πεσοῦνται· 16 καὶ τὰ 16
τέκνα αὐτῶν ἐνώπιον αὐτῶν ῥάξουσιν καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν προνο-
μεύσουσιν καὶ τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἕξουσιν. 17 ἰδοὺ ἐπεγείρω ὑμῖν 17
τοὺς Μήδους, οἳ οὐ λογίζονται ἀργύριον οὐδὲ χρυσίου χρείαν ἔχου-
σιν. 18 τοξεύματα νεανίσκων συντρίψουσιν καὶ τὰ τέκνα ὑμῶν οὐ 18
μὴ ἐλεήσωσιν, οὐδὲ ἐπὶ τοῖς τέκνοις οὐ φείσονται οἱ ὀφθαλμοὶ
αὐτῶν. 19 καὶ ἔσται Βαβυλών, ἡ καλεῖται ἔνδοξος ὑπὸ βασιλέως 19
Χαλδαίων, ὃν τρόπον κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σοδομα καὶ Γομορρα·

4 πολλων 1⁰ ∩ 2⁰ S*† || 5 του ult. AQS^c] > BS**LC*: post αυτου | την οικ. ολην] πασαν την οικ. B*LC* || 6 η > B || 7 πασαι χειρες A† || 8 και 1⁰ > B† || 9 ημερα] pr. η SA† | ανιατος ερχ.] tr. B*LC* = 𝔐 | ολην SQ*L*] > BA*C* || 10 κοσμος] οικος S*† | φως 1⁰] + αυτων *LC* (in *O* sub ※) || 12 ο 1⁰ > B*LC* | ο 2⁰ > S* | εκ] εν B† || 14 ανθρωπον ult.] -πος BS**C* | αυτου ult.] εαυ. B*C* | διωξαι] -ξεται BS**C* || 15 ος] ως S* | οιτινες] οσοι A† || 16 ενωπιον αυτων / ραξ. AQS^s] tr. *LC* (*C* ρηξ.) | αυτων 2⁰ > B†, 2⁰ ∩ 3⁰ S*† || 17 χρυσιον S*A† || 18 ου ult. Ra.] σου BSAQ*C*: post τεκνοις; σου ου *L* || 19 υπο] απο BV*C*†

20 [20] οὐ κατοικηθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ μὴ εἰσέλθωσιν
εἰς αὐτὴν διὰ πολλῶν γενεῶν, οὐδὲ μὴ διέλθωσιν αὐτὴν Ἄραβες,
21 οὐδὲ ποιμένες οὐ μὴ ἀναπαύσωνται ἐν αὐτῇ· [21] καὶ ἀναπαύσονται
ἐκεῖ θηρία, καὶ ἐμπλησθήσονται αἱ οἰκίαι ἤχου, καὶ ἀναπαύσονται
22 ἐκεῖ σειρῆνες, καὶ δαιμόνια ἐκεῖ ὀρχήσονται, [22] καὶ ὀνοκένταυροι
ἐκεῖ κατοικήσουσιν, καὶ νοσσοποιήσουσιν ἐχῖνοι ἐν τοῖς οἴκοις
αὐτῶν· ταχὺ ἔρχεται καὶ οὐ χρονιεῖ.

14 [1] Καὶ ἐλεήσει κύριος τὸν Ιακωβ καὶ ἐκλέξεται ἔτι τὸν Ισραηλ,
καὶ ἀναπαύσονται ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ ὁ γιώρας προστεθήσεται
2 πρὸς αὐτοὺς καὶ προστεθήσεται πρὸς τὸν οἶκον Ιακωβ, [2] καὶ λήμ-
ψονται αὐτοὺς ἔθνη καὶ εἰσάξουσιν εἰς τὸν τόπον αὐτῶν, καὶ κατα-
κληρονομήσουσιν καὶ πληθυνθήσονται ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ θεοῦ εἰς
δούλους καὶ δούλας· καὶ ἔσονται αἰχμάλωτοι οἱ αἰχμαλωτεύσαντες
αὐτούς, καὶ κυριευθήσονται οἱ κυριεύσαντες αὐτῶν.

3 [3] Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναπαύσει σε ὁ θεὸς ἐκ τῆς
ὀδύνης καὶ τοῦ θυμοῦ σου καὶ τῆς δουλείας σου τῆς σκληρᾶς, ἧς
4 ἐδούλευσας αὐτοῖς. [4] καὶ λήμψῃ τὸν θρῆνον τοῦτον ἐπὶ τὸν βασιλέα
Βαβυλῶνος καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Πῶς ἀναπέπαυται ὁ
5 ἀπαιτῶν καὶ ἀναπέπαυται ὁ ἐπισπουδαστής; [5] συνέτριψεν ὁ θεὸς
6 τὸν ζυγὸν τῶν ἁμαρτωλῶν, τὸν ζυγὸν τῶν ἀρχόντων· [6] πατάξας
ἔθνος θυμῷ πληγῇ ἀνιάτῳ, παίων ἔθνος πληγὴν θυμοῦ, ἣ οὐκ
7 ἐφείσατο, [7] ἀνεπαύσατο πεποιθώς. πᾶσα ἡ γῆ βοᾷ μετ' εὐφροσύ-
8 νης, [8] καὶ τὰ ξύλα τοῦ Λιβάνου εὐφράνθησαν ἐπὶ σοὶ καὶ ἡ κέδρος
9 τοῦ Λιβάνου Ἀφ' οὗ σὺ κεκοίμησαι, οὐκ ἀνέβη ὁ κόπτων ἡμᾶς. [9] ὁ
ᾅδης κάτωθεν ἐπικράνθη συναντήσας σοι, συνηγέρθησάν σοι πάν-
τες οἱ γίγαντες οἱ ἄρξαντες τῆς γῆς οἱ ἐγείραντες ἐκ τῶν θρόνων
10 αὐτῶν πάντας βασιλεῖς ἐθνῶν. [10] πάντες ἀποκριθήσονται καὶ ἐροῦ-
σίν σοι Καὶ σὺ ἐάλως ὥσπερ καὶ ἡμεῖς, ἐν ἡμῖν δὲ κατελογίσθης.
11 [11] κατέβη δὲ εἰς ᾅδου ἡ δόξα σου, ἡ πολλή σου εὐφροσύνη· ὑπο-
κάτω σου στρώσουσιν σῆψιν, καὶ τὸ κατακάλυμμά σου σκώληξ.

20 ουδε μη 1⁰] ουδ ου μη SQ: item 2⁰ S, cf. 8 12 | διελθωσιν] εισελθ. εις S | αναπαυσωνται A*LC*] -σονται BSQ || 21 εμπλησθ.] εμ > A† | αι > A† | ορχηθησονται A || 22 fin.] + και αι(>*C*) ημεραι αυτης(*C*† -των) ου μη εφελκυσθωσιν *LC* (in *O* sub ※)

14 1 προς ult.] επι A† || 2 πληθυνθ.] + οικος ισραηλ S† | του θεου] > B, + αυτων S || 3 εν S*AQ] > BS^{c}*LC* | ο θεος] κυριος B*LC*: item in 5 | εκ AQS^{c}] > S* 393†, απο B*LC* | οδυνης] + σου S^{c}*L* | και 3⁰ > B† | σου ult. BS *LC*] > AQ || 4 τον 2⁰ > S**C* | εν τη ημ. εκ.] > B†, in *O* sub ÷ || 5 ο θεος: cf. 3 || 7 πεποιθοτως *L*: trahit ανεπ. πεποιθοτως ad sequentia (= 𝔐) || 8 λιβανου 1⁰] δρυμου S || 9 αρχοντες S*† | παντας BA*C*] -τες SQ nec non *L*, qui οἳ ανεστησαν pro οἱ εγειραντες praebet || 11 δε SA*C*] > BQ*L* | σου ευφροσ. Q*L*] tr. BSA*C*

[12] πῶς ἐξέπεσεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ὁ ἑωσφόρος ὁ πρωὶ ἀνατέλλων; 12
συνετρίβη εἰς τὴν γῆν ὁ ἀποστέλλων πρὸς πάντα τὰ ἔθνη. [13] σὺ 13
δὲ εἶπας ἐν τῇ διανοίᾳ σου Εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναβήσομαι, ἐπάνω
τῶν ἄστρων τοῦ οὐρανοῦ θήσω τὸν θρόνον μου, καθιῶ ἐν ὄρει
ὑψηλῷ ἐπὶ τὰ ὄρη τὰ ὑψηλὰ τὰ πρὸς βορρᾶν, [14] ἀναβήσομαι ἐπάνω 14
τῶν νεφελῶν, ἔσομαι ὅμοιος τῷ ὑψίστῳ. [15] νῦν δὲ εἰς ᾅδου κατα- 15
βήσῃ καὶ εἰς τὰ θεμέλια τῆς γῆς. [16] οἱ ἰδόντες σε θαυμάσουσιν ἐπὶ 16
σοὶ καὶ ἐροῦσιν Οὗτος ὁ ἄνθρωπος ὁ παροξύνων τὴν γῆν, σείων
βασιλεῖς; [17] ὁ θεὶς τὴν οἰκουμένην ὅλην ἔρημον καὶ τὰς πόλεις 17
καθεῖλεν, τοὺς ἐν ἐπαγωγῇ οὐκ ἔλυσεν. [18] πάντες οἱ βασιλεῖς τῶν 18
ἐθνῶν ἐκοιμήθησαν ἐν τιμῇ, ἄνθρωπος ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· [19] σὺ 19
δὲ ῥιφήσῃ ἐν τοῖς ὄρεσιν ὡς νεκρὸς ἐβδελυγμένος μετὰ πολλῶν
τεθνηκότων ἐκκεκεντημένων μαχαίραις καταβαινόντων εἰς ᾅδου. ὃν
τρόπον ἱμάτιον ἐν αἵματι πεφυρμένον οὐκ ἔσται καθαρόν, [20] οὕτως 20
οὐδὲ σὺ ἔσῃ καθαρός, διότι τὴν γῆν μου ἀπώλεσας καὶ τὸν λαόν
μου ἀπέκτεινας· οὐ μὴ μείνῃς εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, σπέρμα πο-
νηρόν. [21] ἑτοίμασον τὰ τέκνα σου σφαγῆναι ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ 21
πατρός σου, ἵνα μὴ ἀναστῶσιν καὶ τὴν γῆν κληρονομήσωσιν καὶ
ἐμπλήσωσι τὴν γῆν πόλεων.

[22] Καὶ ἐπαναστήσομαι αὐτοῖς, λέγει κύριος σαβαωθ, καὶ ἀπολῶ 22
αὐτῶν ὄνομα καὶ κατάλειμμα καὶ σπέρμα — τάδε λέγει κύριος —
[23] καὶ θήσω τὴν Βαβυλωνίαν ἔρημον ὥστε κατοικεῖν ἐχίνους, καὶ 23
ἔσται εἰς οὐδέν· καὶ θήσω αὐτὴν πηλοῦ βάραθρον εἰς ἀπώλειαν.
— [24] τάδε λέγει κύριος σαβαωθ Ὃν τρόπον εἴρηκα, οὕτως ἔσται, 24
καὶ ὃν τρόπον βεβούλευμαι, οὕτως μενεῖ, [25] τοῦ ἀπολέσαι τοὺς Ἀσ- 25
συρίους ἀπὸ τῆς γῆς τῆς ἐμῆς καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέων μου, καὶ ἔσον-
ται εἰς καταπάτημα, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῶν ὁ ζυγὸς αὐτῶν,
καὶ τὸ κῦδος αὐτῶν ἀπὸ τῶν ὤμων ἀφαιρεθήσεται. [26] αὕτη ἡ βουλή, 26
ἣν βεβούλευται κύριος ἐπὶ τὴν οἰκουμένην ὅλην, καὶ αὕτη ἡ χεὶρ
ἡ ὑψηλὴ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς οἰκουμένης. [27] ἃ γὰρ ὁ θεὸς ὁ 27
ἅγιος βεβούλευται, τίς διασκεδάσει; καὶ τὴν χεῖρα τὴν ὑψηλὴν τίς
ἀποστρέψει;

12 ο ult. > S† | προς] εις S* || 13 εν 1⁰ > B† | διανοια] καρδια S*C* | αστερων B† | τα ult. > S* || 14 νεφελων] νεφων B† || 15 αδου SA*L*] αδην BQ*C* || 16 θαυμασονται B*L* || 17 και — καθειλεν > A† | πολεις] + αυτου B *LC* (in *O* sub ※) | fin.] + εις τας οικιας αυτων *L* (in *O* sub ※) || 18 ανθρωπος] εκαστος A = σ′ || 19 ιματ. / εν αιμ.] tr. A || 21 τα τεκνα σου / σφαγ.] tr. A† | σου 2⁰] αυτων B*C* = α′ σ′ θ′ | πολεων V et α′ σ′ θ′] πολεμων BSAQ *LC* || 22 fin.] + σαβαωθ S† || 25 απο 1⁰ 2⁰ SAQ (S*† 1⁰ εκ)] επι B*LC* | ορεων] οριων S^{c} | απ αυτων] > S*†, hab. S^{s}† post ο ζυγ. αυτων || 26 υψηλη] υψωθη S*† | της οικουμ. > B*LC* || 27 χειρα] + αυτου B*LC*

28 [28]Τοῦ ἔτους, οὗ ἀπέθανεν Αχαζ ὁ βασιλεύς, ἐγενήθη
τὸ ῥῆμα τοῦτο.
29 [29]Μὴ εὐφρανθείητε, πάντες οἱ ἀλλόφυλοι, συνετρίβη γὰρ ὁ ζυγὸς
τοῦ παίοντος ὑμᾶς· ἐκ γὰρ σπέρματος ὄφεων ἐξελεύσεται ἔκγονα
30 ἀσπίδων, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν ἐξελεύσονται ὄφεις πετόμενοι. [30]καὶ
βοσκηθήσονται πτωχοὶ δι' αὐτοῦ, πτωχοὶ δὲ ἄνδρες ἐπ' εἰρήνης
ἀναπαύσονται· ἀνελεῖ δὲ λιμῷ τὸ σπέρμα σου καὶ τὸ κατάλειμμά
31 σου ἀνελεῖ. [31]ὀλολύζετε, πύλαι πόλεων, κεκραγέτωσαν πόλεις τε-
ταραγμέναι, οἱ ἀλλόφυλοι πάντες, ὅτι καπνὸς ἀπὸ βορρᾶ ἔρχεται,
32 καὶ οὐκ ἔστιν τοῦ εἶναι. [32]καὶ τί ἀποκριθήσονται βασιλεῖς ἐθνῶν;
ὅτι κύριος ἐθεμελίωσεν Σιων, καὶ δι' αὐτοῦ σωθήσονται οἱ ταπει-
νοὶ τοῦ λαοῦ.

15 [1]Τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ τῆς Μωαβίτιδος.

Νυκτὸς ἀπολεῖται ἡ Μωαβῖτις, νυκτὸς γὰρ ἀπολεῖται τὸ τεῖχος
2 τῆς Μωαβίτιδος. [2]λυπεῖσθε ἐφ' ἑαυτοῖς, ἀπολεῖται γὰρ καὶ Δηβων·
οὗ ὁ βωμὸς ὑμῶν, ἐκεῖ ἀναβήσεσθε κλαίειν· ἐπὶ Ναβαυ τῆς Μωα-
βίτιδος ὀλολύζετε ἐπὶ πάσης κεφαλῆς φαλάκρωμα, πάντες βραχίονες
3 κατατετμημένοι· [3]ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς περιζώσασθε σάκκους
καὶ κόπτεσθε, ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῆς καὶ ἐν ταῖς ῥύμαις αὐτῆς
4 πάντες ὀλολύζετε μετὰ κλαυθμοῦ. [4]ὅτι κέκραγεν Εσεβων καὶ Ελε-
αλη, ἕως Ιασσα ἠκούσθη ἡ φωνὴ αὐτῶν· διὰ τοῦτο ἡ ὀσφὺς τῆς
5 Μωαβίτιδος βοᾷ, ἡ ψυχὴ αὐτῆς γνώσεται. [5]ἡ καρδία τῆς Μωαβί-
τιδος βοᾷ ἐν αὐτῇ ἕως Σηγωρ, δάμαλις γὰρ ἐστιν τριετής· ἐπὶ
δὲ τῆς ἀναβάσεως τῆς Λουιθ πρὸς σὲ κλαίοντες ἀναβήσονται, τῇ
6 ὁδῷ Αρωνιιμ βοᾷ σύντριμμα καὶ σεισμός. [6]τὸ ὕδωρ τῆς Νεμριμ
ἔρημον ἔσται, καὶ ὁ χόρτος αὐτῆς ἐκλείψει· χόρτος γὰρ χλωρὸς
7 οὐκ ἔσται. [7]μὴ καὶ οὕτως μέλλει σωθῆναι; ἐπάξω γὰρ ἐπὶ τὴν
8 φάραγγα Ἄραβας, καὶ λήμψονται αὐτήν. [8]συνῆψεν γὰρ ἡ βοὴ τὸ
ὅριον τῆς Μωαβίτιδος τῆς Αγαλλιμ, καὶ ὀλολυγμὸς αὐτῆς ἕως τοῦ
9 φρέατος τοῦ Αιλιμ. [9]τὸ δὲ ὕδωρ τὸ Ρεμμων πλησθήσεται αἵματος·

28 αχαζ / ο βασ.] tr. B = 𝔐 || 29 οφεων] -ως BS* | εγγονα A 1⁰, sed 2⁰ etiam A εκγονα | πετομενοι] -ταμ- B† || 30 ανδρες] ανθρωποι B*LC* | επ] επι B || 31 ολολυξατε BC: cf. 15 2 23 1 | καπνος / απο βορρα] tr. BC = 𝔐 || 32 σιων] pr. την SL

15 1 ρημα] ορασις A pau.: item pau. in 17 1, cf. 22 1 et 21 1 || 2 εαυτοις] -τους B† | και δηβων BSᶜ] δαιβηδων S*†, λαιβηδων A, λεβηδων Q, και δεβων uel sim. *LC* | ολολυξατε BC: cf. 14 31 | κατατετμ.] + εισιν S*† || 3 και εν ταις ρυμαις αυτης] pr. και εν ταις πλατ(ε)ιαις αυτης AB^{s}: sic uerterunt α′ σ′ θ′ || 4 ελεαλη B*LCᵖ] ελαλησεν AQBᶜSᶜCᵖ, ελαλησεν ελεαλη S*⁽ᵗ⁾: cf. 16 9 | ιασσα > AQSᶜ | αυτων BLC] -της SAQ || 5 αυτη BQ] εαυ. SALC | εως] ως S*† | της λου(ε)ιθ] της > B†, λουιθ > AQ (sic) | αδωνιειμ A† || 6 νεμρ(ε)ιμ AQ] νεβριμ S, νε(μ)βριμ C, νεμηρειμ BL | ερημον(B† -ος) εσται] > S*† || 8 οριον] ορος A† | αγαλ(ε)ιμ BCᵖ | fin.] + ολολυγμος αυτης *LC* (in *O* sub ※) || 9 ρεμμων bis AQSᶜL] δειμων B⁽ᵗ⁾; 1⁰ δεμμων, 2⁰ νεμμων S*†; διβων C⁽ᵗ⁾

ἐπάξω γὰρ ἐπὶ Ρεμμων Ἄραβας καὶ ἀρῶ τὸ σπέρμα Μωαβ καὶ
Αριηλ καὶ τὸ κατάλοιπον Αδαμα.
[1]Ἀποστελῶ ὡς ἑρπετὰ ἐπὶ τὴν γῆν· μὴ πέτρα ἔρημός ἐστιν τὸ 16
ὄρος Σιων; [2]ἔσῃ γὰρ ὡς πετεινοῦ ἀνιπταμένου νεοσσὸς ἀφῃρη- 2
μένος, θύγατερ Μωαβ. ἔπειτα δέ, Αρνων, [3]πλείονα βουλεύου, ποιεῖτε 3
σκέπην πένθους αὐτῇ διὰ παντός· ἐν μεσημβρινῇ σκοτίᾳ φεύγου-
σιν, ἐξέστησαν, μὴ ἁπαχθῇς. [4]παροικήσουσίν σοι οἱ φυγάδες Μωαβ, 4
ἔσονται σκέπη ὑμῖν ἀπὸ προσώπου διώκοντος, ὅτι ἤρθη ἡ συμμα-
χία σου, καὶ ὁ ἄρχων ἀπώλετο ὁ καταπατῶν ἐπὶ τῆς γῆς. [5]καὶ 5
διορθωθήσεται μετ' ἐλέους θρόνος, καὶ καθίεται ἐπ' αὐτοῦ μετὰ ἀλη-
θείας ἐν σκηνῇ Δαυιδ κρίνων καὶ ἐκζητῶν κρίμα καὶ σπεύδων
δικαιοσύνην.
[6]Ἠκούσαμεν τὴν ὕβριν Μωαβ, ὑβριστὴς σφόδρα, τὴν ὑπερηφα- 6
νίαν ἐξῆρας. οὐχ οὕτως ἡ μαντεία σου, [7]οὐχ οὕτως. ὀλολύξει 7
Μωαβ, ἐν γὰρ τῇ Μωαβίτιδι πάντες ὀλολύξουσιν· τοῖς κατοικοῦσιν
Δεσεθ μελετήσεις καὶ οὐκ ἐντραπήσῃ. [8]τὰ πεδία Εσεβων πενθήσει, 8
ἄμπελος Σεβαμα· καταπίνοντες τὰ ἔθνη καταπατήσατε τὰς ἀμπέ-
λους αὐτῆς ἕως Ιαζηρ· οὐ μὴ συνάψητε, πλανήθητε τὴν ἔρημον·
οἱ ἀπεσταλμένοι ἐγκατελείφθησαν, διέβησαν γὰρ τὴν ἔρημον. [9]διὰ 9
τοῦτο κλαύσομαι ὡς τὸν κλαυθμὸν Ιαζηρ ἄμπελον Σεβαμα· τὰ
δένδρα σου κατέβαλεν, Εσεβων καὶ Ελεαλη, ὅτι ἐπὶ τῷ θερισμῷ
καὶ ἐπὶ τῷ τρυγήτῳ σου καταπατήσω, καὶ πάντα πεσοῦνται. [10]καὶ 10
ἀρθήσεται εὐφροσύνη καὶ ἀγαλλίαμα ἐκ τῶν ἀμπελώνων σου, καὶ
ἐν τοῖς ἀμπελῶσίν σου οὐ μὴ εὐφρανθήσονται καὶ οὐ μὴ πατή-
σουσιν οἶνον εἰς τὰ ὑπολήνια, πέπαυται γάρ. [11]διὰ τοῦτο ἡ κοιλία 11
μου ἐπὶ Μωαβ ὡς κιθάρα ἠχήσει, καὶ τὰ ἐντός μου ὡσεὶ τεῖχος,
ὃ ἐνεκαίνισας. [12]καὶ ἔσται εἰς τὸ ἐντραπῆναί σε, ὅτι ἐκοπίασεν 12
Μωαβ ἐπὶ τοῖς βωμοῖς καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ χειροποίητα αὐτῆς
ὥστε προσεύξασθαι, καὶ οὐ μὴ δύνηται ἐξελέσθαι αὐτόν.
[13]Τοῦτο τὸ ῥῆμα, ὃ ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ Μωαβ, ὁπότε καὶ ἐλά- 13
λησεν. [14]καὶ νῦν λέγω Ἐν τρισὶν ἔτεσιν ἐτῶν μισθωτοῦ ἀτιμασθή- 14

16 1 επι την γην] απο της γης S*† | σιων AQ] pr. θυγατρος BS, pr. της θυ-γατρος *LC* || 2 θυγατερ (sic SᶜC, pl. -τηρ)] pr. εση BL: cf. 𝔐 | επειτα δε] ε 2⁰ > SQ 393†: uoluerunt επι ταδε? || 3 απαχθης pau.] απ > B*LC, απ αρχης SAQBᶜ || 4 σοι > A | εσονται] + γαρ A† | σου] + συνετελεσθη ταλαιπωρια A: = כלה שד | επι της γης] απο τ. γ. BC = 𝔐, την γην *L* || 5 καθιεται B*S*†] -ιειται rel.: cf. Thack. p. 272 || 6 υπερηφ.] + αυτου SᶜL | εξηρας AQBᶜSᶜ] -ρα B*S*, -ρε uel -ρα *L*, > C†; + και η υβρις αυτου και η μηνις αυτου *LC* (in *O* sub ※) || 7 τοις] pr. και Sᶜ || 8 καταπατησατε] -σετε S†, -σεται B† | επλανηθητε S† | απεσταλμ.] + απ αυτης *LC* (in *O* sub ※) | ερημον ult.] θαλασσαν BSᶜ*LC* = α′ σ′ θ′ || 9 κατελαβεν S | ελεαλη B*L] ελαλησεν AQBᶜSᶜC, ελαλησεν αλη S*†: cf. 15 4 | οτι BLC] ετι SQ, > A || 10 σου 1⁰ > B*LC* || 11 ωσει] ως B† | ο > BC || 12 εις 1⁰] ως A†, ωστε *L* | οτι > A† || 13 το et και > B†

σεται ἡ δόξα Μωαβ ἐν παντὶ τῷ πλούτῳ τῷ πολλῷ, καὶ καταλειφθήσεται ὀλιγοστὸς καὶ οὐκ ἔντιμος.

17 [1]Τὸ ῥῆμα τὸ κατὰ Δαμασκοῦ.

Ἰδοὺ Δαμασκὸς ἀρθήσεται ἀπὸ πόλεων καὶ ἔσται εἰς πτῶσιν, 2 [2]καταλελειμμένη εἰς τὸν αἰῶνα, εἰς κοίτην ποιμνίων καὶ ἀνάπαυσιν, 3 καὶ οὐκ ἔσται ὁ διώκων. [3]καὶ οὐκέτι ἔσται ὀχυρὰ τοῦ καταφυγεῖν Εφραιμ, καὶ οὐκέτι ἔσται βασιλεία ἐν Δαμασκῷ, καὶ τὸ λοιπὸν τῶν Σύρων ἀπολεῖται· οὐ γὰρ σὺ βελτίων εἶ τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ τῆς δόξης αὐτῶν· τάδε λέγει κύριος σαβαωθ.

4 [4]Ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔκλειψις τῆς δόξης Ιακωβ, καὶ τὰ 5 πίονα τῆς δόξης αὐτοῦ σεισθήσεται. [5]καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀμητὸν ἑστηκότα καὶ σπέρμα σταχύων ἐν τῷ βραχίονι αὐτοῦ ἀμήσῃ, καὶ ἔσται ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ στάχυν 6 ἐν φάραγγι στερεᾷ [6]καὶ καταλειφθῇ ἐν αὐτῇ καλάμη ἢ ὡς ῥῶγες ἐλαίας δύο ἢ τρεῖς ἐπ' ἄκρου μετεώρου ἢ τέσσαρες ἢ πέντε ἐπὶ τῶν κλά- 7 δων αὐτῶν καταλειφθῇ· τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ. [7]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ πεποιθὼς ἔσται ἄνθρωπος ἐπὶ τῷ ποιήσαντι αὐτόν, οἱ δὲ 8 ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ εἰς τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ ἐμβλέψονται, [8]καὶ οὐ μὴ πεποιθότες ὦσιν ἐπὶ τοῖς βωμοῖς οὐδὲ ἐπὶ τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν, ἃ ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν, καὶ οὐκ ὄψονται τὰ 9 δένδρα αὐτῶν οὐδὲ τὰ βδελύγματα αὐτῶν. [9]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται αἱ πόλεις σου ἐγκαταλελειμμέναι, ὃν τρόπον ἐγκατέλιπον οἱ Αμορραῖοι καὶ οἱ Ευαῖοι ἀπὸ προσώπου τῶν υἱῶν Ισραηλ, καὶ 10 ἔσονται ἔρημοι, [10]διότι κατέλιπες τὸν θεὸν τὸν σωτῆρά σου κα᾽ κυρίου τοῦ βοηθοῦ σου οὐκ ἐμνήσθης. διὰ τοῦτο φυτεύσεις φύ- 11 τευμα ἄπιστον καὶ σπέρμα ἄπιστον· [11]τῇ δὲ ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν φυτεύσῃς, πλανηθήσῃ· τὸ δὲ πρωί, ἐὰν σπείρῃς, ἀνθήσει εἰς ἀμητὸν ᾗ ἂν ἡμέρᾳ κληρώσῃ, καὶ ὡς πατὴρ ἀνθρώπου κληρώσῃ τοῖς υἱοῖς σου.

12 [12]Οὐαὶ πλῆθος ἐθνῶν πολλῶν· ὡς θάλασσα κυμαίνουσα οὕτως 13 ταραχθήσεσθε, καὶ νῶτος ἐθνῶν πολλῶν ὡς ὕδωρ ἠχήσει. [13]ὡς ὕδωρ πολὺ ἔθνη πολλά, ὡς ὕδατος πολλοῦ βίᾳ καταφερομένου·

14 εν 2⁰ > B†

17 2 και αναπαυσιν] > S*†, + βουκολιων ASˢ | ουκ] + ετι S† || 3 εσται 2⁰ > B | συρων] pr. ασ Aᶜ | απολειται SA] εκλειψει *L*, > BQ*C* | ταδε — fin. ad sequentia trahunt mss.: item in 6 || 4 της 1⁰ > B | π(ε)ιονα] πλ(ε)ιονα SQAᶜ || 5 εν τω βραχ. αυτου S*A] ante και 2⁰ tr. *L*, > BQSᶜ*C* || 6 αυτων] -του AQ || 7 ανθρωπος S*A*LC*] pr. ο BQSᶜ || 8 επι 1⁰] pr. επι τοις αδικησασιν αυτους ουδε S†: cf. 10 20 | δακτ. αυτων] + αλλ εσονται πεποιθοτες επι τον αγιον του ισραηλ SQ: cf. 10 20 31 1 | τα δενδρα] τα αλση A, + επι τα αρση(ρ pro λ) S*† | αυτων paenult. > B*LC* || 9 σου > S*† | εγκατελιπον SA] εγ > BQ *LC* || 10 κατελιπες] pr. εγ A || 11 σπειρης] φυτευσης A† | ως] ωσπερ A† | σου] > A†, αυτου *L* || 13 καταφερομ. AQ] κατα > BS*LC*

καὶ ἀποσκορακιεῖ αὐτὸν καὶ πόρρω αὐτὸν διώξεται ὡς χνοῦν ἀχύρου λικμώντων ἀπέναντι ἀνέμου καὶ ὡς κονιορτὸν τροχοῦ καταιγὶς φέρουσα. [14]πρὸς ἑσπέραν ἔσται πένθος, πρὶν ἢ πρωὶ καὶ οὐκ 14 ἔσται. αὕτη ἡ μερὶς τῶν ὑμᾶς προνομευσάντων καὶ κληρονομία τοῖς ὑμᾶς κληρονομήσασιν.

18 [1]Οὐαὶ γῆς πλοίων πτέρυγες ἐπέκεινα ποταμῶν Αἰθιοπίας, [2]ὁ ἀπο- 18 στέλλων ἐν θαλάσσῃ ὅμηρα καὶ ἐπιστολὰς βυβλίνας ἐπάνω τοῦ ὕδατος· πορεύσονται γὰρ ἄγγελοι κοῦφοι πρὸς ἔθνος μετέωρον καὶ ξένον λαὸν καὶ χαλεπόν, τίς αὐτοῦ ἐπέκεινα; ἔθνος ἀνέλπιστον καὶ καταπεπατημένον. νῦν οἱ ποταμοὶ τῆς γῆς [3]πάντες ὡς χώρα 3 κατοικουμένη· κατοικηθήσεται ἡ χώρα αὐτῶν ὡσεὶ σημεῖον ἀπὸ ὄρους ἀρθῇ, ὡς σάλπιγγος φωνὴ ἀκουστὸν ἔσται. [4]ὅτι οὕτως εἶπέν 4 μοι κύριος Ἀσφάλεια ἔσται ἐν τῇ ἐμῇ πόλει ὡς φῶς καύματος μεσημβρίας, καὶ ὡς νεφέλη δρόσου ἡμέρας ἀμήτου ἔσται. [5]πρὸ τοῦ 5 θερισμοῦ, ὅταν συντελεσθῇ ἄνθος καὶ ὄμφαξ ἀνθήσῃ ἄνθος ὀμφακίζουσα, καὶ ἀφελεῖ τὰ βοτρύδια τὰ μικρὰ τοῖς δρεπάνοις καὶ τὰς κληματίδας ἀφελεῖ καὶ κατακόψει [6]καὶ καταλείψει ἅμα τοῖς πετεινοῖς 6 τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ συναχθήσεται ἐπ᾽ αὐτοὺς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς ἐπ᾽ αὐτὸν ἥξει. [7]ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνενεχθήσεται δῶρα κυρίῳ σαβαωθ ἐκ 7 λαοῦ τεθλιμμένου καὶ τετιλμένου καὶ ἀπὸ λαοῦ μεγάλου ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον· ἔθνος ἐλπίζον καὶ καταπεπατημένον, ὅ ἐστιν ἐν μέρει ποταμοῦ τῆς χώρας αὐτοῦ, εἰς τὸν τόπον, οὗ τὸ ὄνομα κυρίου σαβαωθ ἐπεκλήθη, ὄρος Σιων.

19 [1]Ὅρασις Αἰγύπτου. 19

Ἰδοὺ κύριος κάθηται ἐπὶ νεφέλης κούφης καὶ ἥξει εἰς Αἴγυπτον, καὶ σεισθήσεται τὰ χειροποίητα Αἰγύπτου ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτῶν ἡττηθήσεται ἐν αὐτοῖς. [2]καὶ ἐπεγερθήσονται Αἰ- 2 γύπτιοι ἐπ᾽ Αἰγυπτίους, καὶ πολεμήσει ἄνθρωπος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπος τὸν πλησίον αὐτοῦ, πόλις ἐπὶ πόλιν καὶ νομὸς ἐπὶ νομόν. [3]καὶ ταραχθήσεται τὸ πνεῦμα τῶν Αἰγυπτίων ἐν αὐτοῖς, 3 καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν διασκεδάσω, καὶ ἐπερωτήσουσιν τοὺς θεοὺς

13 χνουν] χνους S*, χουν A*LpCp* || 14 εσται 1⁰] pr. και B† = 𝔐 | τοις .. κληρονομησασιν(S*† -σουσιν)] των .. -σαντων A*L*

18 2 βυβλινας B*LC*p] βιβλ. SAQ*C*p: cf. Thack. § 6, 43 | τις] τι A† || 3 ωσει] ως εις B**C* | αρθη] αρθησεται S 393† | εσται > *C*† || 4 οτι] διοτι B*LC* | ειπεν μοι κυριος] ειπ. κυρ. μοι *C*† = 𝔐, μοι ειπ. κυρ. B || 5 ανθηση A*Lp*] -σει BSQ*LpC* | ανθος ομφακιζουσα] pr. το Sᶜ†: ex *L* το ανθος ομφακιζον praebente | κατακοψει] αποκ. B*LC* || 7 τετιλμ.] + και ταπ(ε)ινου S† | ποταμου] pr. του A | επεκληθη S] επικεκληται *L*, > BAQ*C* = 𝔐

19 1 αι καρδιαι αυτων ηττηθησονται A || 2 πολις] pr. επεγερθησεται A, pr. πολεμησ(ε)ι και (sic) S*† (Sᶜ επεγερθησεται pro πολεμ.), pr. και επεγερθησονται Bᶜ

αὐτῶν καὶ τὰ ἀγάλματα αὐτῶν καὶ τοὺς ἐκ τῆς γῆς φωνοῦντας
4 καὶ τοὺς ἐγγαστριμύθους. 4καὶ παραδώσω Αἴγυπτον εἰς χεῖρας ἀν-
θρώπων κυρίων σκληρῶν, καὶ βασιλεῖς σκληροὶ κυριεύσουσιν αὐ-
5 τῶν· τάδε λέγει κύριος σαβαωθ. 5καὶ πίονται οἱ Αἰγύπτιοι ὕδωρ
6 τὸ παρὰ θάλασσαν, ὁ δὲ ποταμὸς ἐκλείψει καὶ ξηρανθήσεται· 6καὶ
ἐκλείψουσιν οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ διώρυγες τοῦ ποταμοῦ, καὶ ξηραν-
θήσεται πᾶσα συναγωγὴ ὕδατος καὶ ἐν παντὶ ἕλει καλάμου καὶ
7 παπύρου· 7καὶ τὸ ἄχι τὸ χλωρὸν πᾶν τὸ κύκλῳ τοῦ ποταμοῦ καὶ
πᾶν τὸ σπειρόμενον διὰ τοῦ ποταμοῦ ξηρανθήσεται ἀνεμόφθορον.
8 8καὶ στενάξουσιν οἱ ἁλεεῖς, καὶ στενάξουσιν πάντες οἱ βάλλοντες
ἄγκιστρον εἰς τὸν ποταμόν, καὶ οἱ βάλλοντες σαγήνας καὶ οἱ ἀμ-
9 φιβολεῖς πενθήσουσιν. 9καὶ αἰσχύνη λήμψεται τοὺς ἐργαζομένους
10 τὸ λίνον τὸ σχιστὸν καὶ τοὺς ἐργαζομένους τὴν βύσσον, 10καὶ
ἔσονται οἱ διαζόμενοι αὐτὰ ἐν ὀδύνῃ, καὶ πάντες οἱ τὸν ζῦθον
11 ποιοῦντες λυπηθήσονται καὶ τὰς ψυχὰς πονέσουσιν. 11καὶ μωροὶ
ἔσονται οἱ ἄρχοντες Τάνεως· οἱ σοφοὶ σύμβουλοι τοῦ βασιλέως,
ἡ βουλὴ αὐτῶν μωρανθήσεται. πῶς ἐρεῖτε τῷ βασιλεῖ Υἱοὶ συνετῶν
12 ἡμεῖς, υἱοὶ βασιλέων τῶν ἐξ ἀρχῆς; 12ποῦ εἰσιν νῦν οἱ σοφοί
σου; καὶ ἀναγγειλάτωσάν σοι καὶ εἰπάτωσαν τί βεβούλευται κύριος
13 σαβαωθ ἐπ' Αἴγυπτον. 13ἐξέλιπον οἱ ἄρχοντες Τάνεως, καὶ ὑψώ-
θησαν οἱ ἄρχοντες Μέμφεως, καὶ πλανήσουσιν Αἴγυπτον κατὰ
14 φυλάς. 14κύριος γὰρ ἐκέρασεν αὐτοῖς πνεῦμα πλανήσεως, καὶ ἐ-
πλάνησαν Αἴγυπτον ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτῶν, ὡς πλανᾶται ὁ
15 μεθύων καὶ ὁ ἐμῶν ἅμα. 15καὶ οὐκ ἔσται τοῖς Αἰγυπτίοις ἔργον,
ὃ ποιήσει κεφαλὴν καὶ οὐράν, ἀρχὴν καὶ τέλος.
16 16Τῇ δὲ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσονται οἱ Αἰγύπτιοι ὡς γυναῖκες ἐν φόβῳ
καὶ ἐν τρόμῳ ἀπὸ προσώπου τῆς χειρὸς κυρίου σαβαωθ, ἣν αὐτὸς
17 ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς. 17καὶ ἔσται ἡ χώρα τῶν Ιουδαίων τοῖς Αἰγυπτίοις
εἰς φόβητρον· πᾶς, ὃς ἐὰν ὀνομάσῃ αὐτὴν αὐτοῖς, φοβηθήσονται
18 διὰ τὴν βουλήν, ἣν βεβούλευται κύριος ἐπ' αὐτήν. — 18τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ ἔσονται πέντε πόλεις ἐν Αἰγύπτῳ λαλοῦσαι τῇ γλώσσῃ τῇ

3 εγγαστριμ. (cf. 8 19)] + και τους γνωστας SA || 6 διωρυγες] χ pro γ B: item in 27 12 33 21, cf. Thack. § 10, 19 || 7 παν 2° > B*† || 8 αλεεις B* S*AQ*†] αλιεις rel.: cf. Thack. § 6, 22 | αγκιστρον] -ρα B || 10 διαζομενοι compl.] διαλογιζομ. AQ†, εργαζομ. BS*LC* (quid Sc scripserit, non liquet) | τον ζυθ. / ποιουντες] tr. B*LC* || 11 η βουλη] pr. και Sc†: ex *L* και εσται η β. αυτων μωρα pro η β. αυτων μωρανθησεται praebente || 14 επλανησαν] -σεν SLpCp | αιγυπτον] pr. την *C*† || 15 αρχην] pr. και B† || 16 δε > Q*LC* || 17 φοβηθρον B† | αυτην αυτοις] tr. S* | βουλην] + κυριου σαβαωθ A (in *O*, ni fallor, sub ※; Q hunc asteriscum non ante uerba κυρ. σαβ. in Q deficientia tradidit, sed ante uerbum σαβαωθ sequens margini codicis Q adscriptum, cf. inf.) | κυριος] + σαβαωθ *LC*Qmg(cf. sup.); *C* tr. κυριος σαβαωθ ante βεβουλευται | αυτην ult.] αυτους S*Q† || 18 init.] pr. εν S† | αιγυπτω] pr. γη *C* (in *O* sub ※)

Χανανίτιδι καὶ ὀμνύουσαι τῷ ὀνόματι κυρίου· Πόλις-ασεδεκ κληθή-
σεται ἡ μία πόλις. — 19τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται θυσιαστήριον τῷ 19
κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰγυπτίων καὶ στήλη πρὸς τὸ ὅριον αὐτῆς τῷ
κυρίῳ 20καὶ ἔσται εἰς σημεῖον εἰς τὸν αἰῶνα κυρίῳ ἐν χώρᾳ Αἰ- 20
γύπτου, ὅτι κεκράξονται πρὸς κύριον διὰ τοὺς θλίβοντας αὐτούς,
καὶ ἀποστελεῖ αὐτοῖς κύριος ἄνθρωπον, ὃς σώσει αὐτούς, κρίνων
σώσει αὐτούς. 21καὶ γνωστὸς ἔσται κύριος τοῖς Αἰγυπτίοις, καὶ 21
γνώσονται οἱ Αἰγύπτιοι τὸν κύριον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ ποιή-
σουσιν θυσίας καὶ εὔξονται εὐχὰς τῷ κυρίῳ καὶ ἀποδώσουσιν.
22καὶ πατάξει κύριος τοὺς Αἰγυπτίους πληγῇ μεγάλῃ καὶ ἰάσεται 22
αὐτοὺς ἰάσει, καὶ ἐπιστραφήσονται πρὸς κύριον, καὶ εἰσακούσεται
αὐτῶν καὶ ἰάσεται αὐτούς. — 23τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται ὁδὸς Αἰ- 23
γύπτου πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ εἰσελεύσονται Ἀσσύριοι εἰς Αἴγυπτον,
καὶ Αἰγύπτιοι πορεύσονται πρὸς Ἀσσυρίους, καὶ δουλεύσουσιν οἱ
Αἰγύπτιοι τοῖς Ἀσσυρίοις. — 24τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται Ισραηλ τρίτος 24
ἐν τοῖς Ἀσσυρίοις καὶ ἐν τοῖς Αἰγυπτίοις εὐλογημένος ἐν τῇ γῇ,
25ἣν εὐλόγησεν κύριος σαβαωθ λέγων Εὐλογημένος ὁ λαός μου ὁ 25
ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ὁ ἐν Ἀσσυρίοις καὶ ἡ κληρονομία μου Ισραηλ.

1Τοῦ ἔτους οὗ εἰσῆλθεν Ταναθαν εἰς Ἄζωτον, ἡνίκα ἀπεστάλη 20
ὑπὸ Αρνα βασιλέως Ἀσσυρίων καὶ ἐπολέμησεν τὴν Ἄζωτον καὶ
κατελάβετο αὐτήν, 2τότε ἐλάλησεν κύριος πρὸς Ησαιαν λέγων Πο- 2
ρεύου καὶ ἄφελε τὸν σάκκον ἀπὸ τῆς ὀσφύος σου καὶ τὰ σανδάλιά
σου ὑπόλυσαι ἀπὸ τῶν ποδῶν σου· καὶ ἐποίησεν οὕτως πορευ-
όμενος γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος. 3καὶ εἶπεν κύριος Ὃν τρόπον πε- 3
πόρευται Ησαιας ὁ παῖς μου γυμνὸς καὶ ἀνυπόδετος τρία ἔτη,
ἔσται σημεῖα καὶ τέρατα τοῖς Αἰγυπτίοις καὶ Αἰθίοψιν· 4ὅτι οὕτως 4
ἄξει βασιλεὺς Ἀσσυρίων τὴν αἰχμαλωσίαν Αἰγύπτου καὶ Αἰθιόπων,
νεανίσκους καὶ πρεσβύτας, γυμνοὺς καὶ ἀνυποδέτους ἀνακεκαλυμ-
μένους τὴν αἰσχύνην Αἰγύπτου. 5καὶ αἰσχυνθήσονται ἡττηθέντες 5

18 χαναανειτιδι B | ομνυουσαι AQSc*L*] -νυοντες S*C*: sic οι ο′ teste Q, cf. 3 17; -νυντες B† | κυριου] + σαβαωθ *LC* (in *O* sub ※) | ασεδεκ] ασεδ ηλιου S*†: ηλιου est uersio Symmachi | κληθησ.] pr. και S*† || 19 θυσιαστ.] pr. το A† || 20 κυριω] -ριος S*†, + σαβαωθ *L* | προς κυριον > S*† | κυριος > B*C* = 𝔐 || 21 θυσιας] -αν και δωρον *LC*, θυσια ※και δωρω Qmg || 22 μεγαλη > B*LC* = 𝔐 | επακουσεται AQ† || 23 οδος] pr. η B† | οι AQ*LC*p] > BSCp || 24 ασσυριοις ... αιγυπτιοις SA] tr. BQ*LC* = 𝔐 || 25 ευλογημενος] + εσται S† | κληρον.] pr. γη B*†

20 1 ου] οτε B† | ταναθαν] ταθαν S*†, ναθαν ABc, θαναθαν *L* | αρνα] σαρνα *L* | κατελαβετο] ελαβε(ν) B*L* || 2 ησαιαν] + υιον αμως B*L* = 𝔐 | εποιησεν *LC*] ποιησεν (sic) S*†, ποιησον BAQSc | ανυποδητος A*L*: item *L* in 3. 4, cf. Thack. § 6, 15 || 3 ησαιας / ο παις μου AQ*C*] tr. BS*L* = 𝔐 | εσται] τρια ετη εσται εις (sic) B† | fin.] + και νοησουσιν S 393† || 4 βασιλευς] pr. ο S | ανακεκαλ.] αμα κεκαλ. B†

οἱ Αἰγύπτιοι ἐπὶ τοῖς Αἰθίοψιν, ἐφ' οἷς ἦσαν πεποιθότες οἱ Αἰγύ-
6 πτιοι, ἦσαν γὰρ αὐτοῖς δόξα. [6]καὶ ἐροῦσιν οἱ κατοικοῦντες ἐν τῇ
νήσῳ ταύτῃ Ἰδοὺ ἡμεῖς ἦμεν πεποιθότες τοῦ φυγεῖν εἰς αὐτοὺς
εἰς βοήθειαν, οἳ οὐκ ἐδύναντο σωθῆναι ἀπὸ βασιλέως Ασσυρίων·
καὶ πῶς ἡμεῖς σωθησόμεθα;

21 [1]Τὸ ὅραμα τῆς ἐρήμου.

Ὡς καταιγὶς δι' ἐρήμου διέλθοι ἐξ ἐρήμου ἐρχομένη ἐκ γῆς,
2 φοβερὸν [2]τὸ ὅραμα καὶ σκληρὸν ἀνηγγέλη μοι. ὁ ἀθετῶν ἀθετεῖ,
ὁ ἀνομῶν ἀνομεῖ. ἐπ' ἐμοὶ οἱ Αιλαμῖται, καὶ οἱ πρέσβεις τῶν Περ-
σῶν ἐπ' ἐμὲ ἔρχονται. νῦν στενάξω καὶ παρακαλέσω ἐμαυτόν.
3 [3]διὰ τοῦτο ἐνεπλήσθη ἡ ὀσφύς μου ἐκλύσεως, καὶ ὠδῖνες ἔλαβόν
με ὡς τὴν τίκτουσαν· ἠδίκησα τὸ μὴ ἀκοῦσαι, ἐσπούδασα τὸ μὴ
4 βλέπειν. [4]ἡ καρδία μου πλανᾶται, καὶ ἡ ἀνομία με βαπτίζει, ἡ ψυχή
5 μου ἐφέστηκεν εἰς φόβον. [5]ἑτοίμασον τὴν τράπεζαν· πίετε, φά-
6 γετε· ἀναστάντες, οἱ ἄρχοντες, ἑτοιμάσατε θυρεούς. [6]ὅτι οὕτως
εἶπεν κύριος πρός με Βαδίσας σεαυτῷ στῆσον σκοπὸν καὶ ὃ ἂν
7 ἴδῃς ἀνάγγειλον· [7]καὶ εἶδον ἀναβάτας ἱππεῖς δύο, ἀναβάτην ὄνου
8 καὶ ἀναβάτην καμήλου. ἀκρόασαι ἀκρόασιν πολλὴν [8]καὶ κάλεσον
Ουριαν εἰς τὴν σκοπιὰν κυρίου. καὶ εἶπεν Ἔστην διὰ παντὸς ἡμέ-
9 ρας καὶ ἐπὶ τῆς παρεμβολῆς ἔστην ὅλην τὴν νύκτα, [9]καὶ ἰδοὺ αὐτὸς
ἔρχεται ἀναβάτης συνωρίδος. καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν Πέπτωκεν Βα-
βυλών, καὶ πάντα τὰ ἀγάλματα αὐτῆς καὶ τὰ χειροποίητα αὐτῆς
10 συνετρίβησαν εἰς τὴν γῆν. [10]ἀκούσατε, οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ
ὀδυνώμενοι, ἀκούσατε ἃ ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαωθ· ὁ θεὸς τοῦ
Ισραηλ ἀνήγγειλεν ἡμῖν.

11 [11]Τὸ ὅραμα τῆς Ιδουμαίας.

12 Πρὸς ἐμὲ καλεῖ παρὰ τοῦ Σηιρ Φυλάσσετε ἐπάλξεις. [12]φυλάσσω
13 τὸ πρωὶ καὶ τὴν νύκτα· ἐὰν ζητῆς, ζήτει καὶ παρ' ἐμοὶ οἴκει· [13]ἐν
14 τῷ δρυμῷ ἐσπέρας κοιμηθήσῃ ἐν τῇ ὁδῷ Δαιδαν. [14]εἰς συνάντη-
σιν διψῶντι ὕδωρ φέρετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν χώρᾳ Θαιμαν, ἄρτοις

5 οι(>S) αιγυπτιοι 1⁰ > B*L* = 𝔐 | ησαν γαρ AQ*C*] οι ησαν BS*L* || 6 εν τη νησω ταυτη AQ*C*] + εν τη ημερα εκεινη B*L* (in *O* sub ※): eadem add. S† post ερουσιν | οι ult.] και αυτοι S*L*

21 1 ορ̣αμα] ρημα Q*C*: cf. 11 23 1 et 15 1 | ερημου 1⁰] + της θαλασσης *L*, add. ※θαλασσης *O* | εξ] επ S*†† || 3 ηδικησα] -σαν ως S*† | το 1⁰] του *LC* | εσπουδασαν S*† | το 2⁰] του B*L* || 4 και η ανομια με] ανομ. με και η αμαρτια με S*† || 5 ετοιμασον] -σατε S*LC* | πιετε φαγετε] tr. B*LC*^{p} = 𝔐; pr. σκοπευσον την σκοπιαν *L* (in *O* sub ※) || 6 οτι] διοτι S 393†: cf. 16. 17 | κυριος / προς με AQ*C*] tr. BS*L* = 𝔐 | ο] ον B*S* || 7 δυο] + και B || 8 κυριου και] κυριος B*L* | εστην ult. AQ*C*] pr. εγω BS*L* = 𝔐 || 9 πεπτωκεν] + πεπτωκεν B = 𝔐 | συνετριβησαν] -βη B*L* || 10 οι 2⁰ > A† || 11 ορ̣αμα] ρημα *LC*: cf. 1 | καλειτε A† | φυλασσεται S^{r}, φυλαξεται A† || 14 υδωρ] ante διψωντι tr. A†, post φερετε tr. *L* = 𝔐

συναντᾶτε τοῖς φεύγουσιν [15]διὰ τὸ πλῆθος τῶν φευγόντων καὶ 15
διὰ τὸ πλῆθος τῶν πλανωμένων καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῆς μαχαίρας
καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν τοξευμάτων τῶν διατεταμένων καὶ διὰ τὸ
πλῆθος τῶν πεπτωκότων ἐν τῷ πολέμῳ. [16]ὅτι οὕτως εἶπέν μοι 16
κύριος Ἔτι ἐνιαυτὸς ὡς ἐνιαυτὸς μισθωτοῦ, ἐκλείψει ἡ δόξα
τῶν υἱῶν Κηδαρ, [17]καὶ τὸ κατάλοιπον τῶν τοξευμάτων τῶν ἰσχυ- 17
ρῶν υἱῶν Κηδαρ ἔσται ὀλίγον, διότι κύριος ἐλάλησεν ὁ θεὸς Ισραηλ.

[1]Τὸ ῥῆμα τῆς φάραγγος Σιων. 22

Τί ἐγένετό σοι νῦν, ὅτι ἀνέβητε πάντες εἰς δώματα [2]μάταια; 2
ἐνεπλήσθη ἡ πόλις βοώντων· οἱ τραυματίαι σου οὐ τραυματίαι
μαχαίρας, οὐδὲ οἱ νεκροί σου νεκροὶ πολέμου. [3]πάντες οἱ ἄρχοντές 3
σου πεφεύγασιν, καὶ οἱ ἁλόντες σκληρῶς δεδεμένοι εἰσίν, καὶ οἱ
ἰσχύοντες ἐν σοὶ πόρρω πεφεύγασιν. [4]διὰ τοῦτο εἶπα Ἀφετέ με 4
πικρῶς κλαύσομαι, μὴ κατισχύσητε παρακαλεῖν με ἐπὶ τὸ σύντριμμα
τῆς θυγατρὸς τοῦ γένους μου. [5]ὅτι ἡμέρα ταραχῆς καὶ ἀπωλείας 5
καὶ καταπατήματος καὶ πλάνησις παρὰ κυρίου σαβαωθ ἐν φάραγγι
Σιων· πλανῶνται ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, πλανῶνται ἐπὶ τὰ ὄρη.
[6]οἱ δὲ Αιλαμῖται ἔλαβον φαρέτρας, ἀναβάται ἄνθρωποι ἐφ' ἵπποις 6
καὶ συναγωγὴ παρατάξεως. [7]καὶ ἔσονται αἱ ἐκλεκταὶ φάραγγές σου 7
πλησθήσονται ἁρμάτων, οἱ δὲ ἱππεῖς ἐμφράξουσι τὰς πύλας σου·
[8]καὶ ἀνακαλύψουσιν τὰς πύλας Ιουδα καὶ ἐμβλέψονται τῇ ἡμέρᾳ 8
ἐκείνῃ εἰς τοὺς ἐκλεκτοὺς οἴκους τῆς πόλεως [9]καὶ ἀνακαλύψουσιν 9
τὰ κρυπτὰ τῶν οἴκων τῆς ἄκρας Δαυιδ. καὶ εἶδοσαν ὅτι πλείους
εἰσὶν καὶ ὅτι ἀπέστρεψαν τὸ ὕδωρ τῆς ἀρχαίας κολυμβήθρας εἰς
τὴν πόλιν [10]καὶ ὅτι καθείλοσαν τοὺς οἴκους Ιερουσαλημ εἰς ὀχύρωμα 10
τοῦ τείχους τῇ πόλει. [11]καὶ ἐποιήσατε ἑαυτοῖς ὕδωρ ἀνὰ μέσον 11
τῶν δύο τειχέων ἐσώτερον τῆς κολυμβήθρας τῆς ἀρχαίας καὶ οὐκ
ἐνεβλέψατε εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς ποιήσαντα αὐτὴν καὶ τὸν κτίσαντα
αὐτὴν οὐκ εἴδετε. [12]καὶ ἐκάλεσεν κύριος σαβαωθ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 12
κλαυθμὸν καὶ κοπετὸν καὶ ξύρησιν καὶ ζῶσιν σάκκων, [13]αὐτοὶ δὲ 13
ἐποιήσαντο εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα σφάζοντες μόσχους καὶ

15 φευγοντων] πεφονευμενων B: sic οι ο′, i. e. textus hexaplaris, et Origenes teste Q, cf. 3 17 || 16 οτι AQ*C*] διοτι BS*L*: cf. 6 | εκλειψει] pr. και S*L* | των υιων > Q*C* = 𝔐 || 17 καταλοιπον] κατα > S† | διοτι] οτι B*L* = α′ σ′ θ′: cf. 6 | ελαλ. / ο θεος ισρ.] tr. B*L* = α′ σ′ θ′

22 1 ρημα] ορ̣αμα AC: cf. 15 1 | νυν οτι] tr. BS || 2 βοωντων] + η πολις η γαυριωσα *L* (in *O* sub ※) | μαχαιρας] εν -ραις B† | πολεμω B†: sic οι ο′ et σ′ teste Q, cf. 3 17 || 3 οι 2⁰ > B*† | πορρω πεφευγ.] + εδεθησαν(uel εθεηθ.) ομοθυμαδον *L*: eadem pr. *O* sub ※ || 4 μη] pr. και S† | γενους] λαου Q*C* || 5 καταπατημα B† | και πλανησις > S*Q = 𝔐 | πλανησις] -σεως S^{s}*L* | σ(ε)ιων] ων S*†: post -γ(ε)ι || 6 ιπποις AQS^{c}] -ους BS*LC* || 7 αι > S || 9 απεστρεψαν] -ψεν B*C* || 10 οχυρωματα B | του > B*LC* || 11 των > S*† | τειχων B*L* | αυτην ult.] + πορρωθεν *L* (in *O* sub ※) || 12 κυριος] + κυριος B*O* = 𝔐: item *O* in 15, cf. 14

θύοντες πρόβατα ὥστε φαγεῖν κρέα καὶ πιεῖν οἶνον λέγοντες Φά-
14 γωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν. 14 καὶ ἀνακεκαλυμμένα
ταῦτά ἐστιν ἐν τοῖς ὠσὶν κυρίου σαβαωθ, ὅτι οὐκ ἀφεθήσεται ὑμῖν
αὕτη ἡ ἁμαρτία, ἕως ἂν ἀποθάνητε.
15 15 Τάδε λέγει κύριος σαβαωθ Πορεύου εἰς τὸ παστοφόριον πρὸς
16 Σομναν τὸν ταμίαν καὶ εἰπὸν αὐτῷ 16 Τί σὺ ὧδε καὶ τί σοί ἐστιν
ὧδε, ὅτι ἐλατόμησας σεαυτῷ ὧδε μνημεῖον καὶ ἐποίησας σεαυτῷ
17 ἐν ὑψηλῷ μνημεῖον καὶ ἔγραψας σεαυτῷ ἐν πέτρᾳ σκηνήν; 17 ἰδοὺ
δὴ κύριος σαβαωθ ἐκβαλεῖ καὶ ἐκτρίψει ἄνδρα καὶ ἀφελεῖ τὴν στο-
18 λήν σου 18 καὶ τὸν στέφανόν σου τὸν ἔνδοξον καὶ ῥίψει σε εἰς
χώραν μεγάλην καὶ ἀμέτρητον, καὶ ἐκεῖ ἀποθανῇ· καὶ θήσει τὸ
ἅρμα σου τὸ καλὸν εἰς ἀτιμίαν καὶ τὸν οἶκον τοῦ ἄρχοντός σου
19 εἰς καταπάτημα, 19 καὶ ἀφαιρεθήσῃ ἐκ τῆς οἰκονομίας σου καὶ ἐκ
20 τῆς στάσεώς σου. 20 καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καλέσω τὸν
21 παῖδά μου Ελιακιμ τὸν τοῦ Χελκιου 21 καὶ ἐνδύσω αὐτὸν τὴν στολήν
σου καὶ τὸν στέφανόν σου δώσω αὐτῷ καὶ τὸ κράτος καὶ τὴν
οἰκονομίαν σου δώσω εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἔσται ὡς πατὴρ
22 τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ιερουσαλημ καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ιουδα. 22 καὶ
δώσω τὴν δόξαν Δαυιδ αὐτῷ, καὶ ἄρξει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀντιλέγων.
23 23 καὶ στήσω αὐτὸν ἄρχοντα ἐν τόπῳ πιστῷ, καὶ ἔσται εἰς θρόνον
24 δόξης τοῦ οἴκου τοῦ πατρὸς αὐτοῦ. 24 καὶ ἔσται πεποιθὼς ἐπ' αὐ-
τὸν πᾶς ἔνδοξος ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως
25 μεγάλου καὶ ἔσονται ἐπικρεμάμενοι αὐτῷ. 25 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ —
τάδε λέγει κύριος σαβαωθ — κινηθήσεται ὁ ἄνθρωπος ὁ ἑστηριγ-
μένος ἐν τόπῳ πιστῷ καὶ πεσεῖται, καὶ ἀφαιρεθήσεται ἡ δόξα ἡ
ἐπ' αὐτόν, ὅτι κύριος ἐλάλησεν.

13 λεγοντες] > B, in *O* sub ÷ || 14 fin.] add. ※ειπεν κυριος κυριος των δυναμεων *O*, + ειπε(ν) κυριος ο θεος των δυναμεων *L*, + ειπεν κυριος S^{s}† || 15 πορευου] + εισελθε *L* (in *O* sub ※) | ταμιαν] γραμματαια(pro -τεα) A† || 16 συ ωδε] tr. S† | σεαυτω εν υψ. μνημ. > S*†, σεαυτω $2^{0}\cap 3^{0}$ Q || 17 εκβαλλει BS*Q || 18 σου ult. > S† | εις καταπατ.] > B†, in *O* sub ÷ || 20 καλεσω] pr. και B = 𝔐 || 21 και το] κατα B*L*^{p} | και ult. — fin. > A*† || 22 και δωσω — αντιλεγων Q 393 compl.] και δωσω και(> S^{c}) αυτω την κλ⟨ε⟩ιδα[ν] οικου δαυιδ επι τω ωμω αυτου και ανοιξει και ουκ εστε(pro -ται) ο αποκλ⟨ε⟩ιων και κλ⟨ε⟩ισει και ουκ εσται ο ανοιγων S*† (manus posterior την — ανοιγων asteriscis muniuit; ceteras correctorum commutationes praetereo): eadem add. AQ^{mg} (ambo om. και αυτω et praeb. επι του ωμου; A† αποκλεισων), Q^{mg} sub ※; eadem pr. *C*† (om. και ante αυτω); non omnia addunt B*L*, sed B και κλεισει και ουκ εστιν ο ανοιγων tantum, *L* και ανοιξει και ουδεις κλεισει και κλεισει και ουκ εσται ο ανοιγων || 23 στησω] στηλω B*Q^{mg}† | τω οικω Q*L* || 24 μεγαλου] + παν το σκευος το μικρον απο σκευους των αγανωθ *LC* (in *O* sub ※) | αυτω] pr. εν A || 25 εν 1^{0} > B*L* | τοπω] τω S† | πεσειται και αφαιρεθησεται] αφαιρ. και πεσ. και εξολεθρευθησεται B*L* = 𝔐 (και εξολ. in *O* sub ※)

1 Τὸ ὅραμα Τύρου. 23

Ὀλολύζετε, πλοῖα Καρχηδόνος, ὅτι ἀπώλετο, καὶ οὐκέτι ἔρχονται
ἐκ γῆς Κιτιαίων· ἤκται αἰχμάλωτος. 2 τίνι ὅμοιοι γεγόνασιν οἱ ἐνοι- 2
κοῦντες ἐν τῇ νήσῳ μεταβόλοι Φοινίκης διαπερῶντες τὴν θάλασσαν
3 ἐν ὕδατι πολλῷ, σπέρμα μεταβόλων; ὡς ἀμητοῦ εἰσφερομένου οἱ 3
μεταβόλοι τῶν ἐθνῶν. 4 αἰσχύνθητι, Σιδών, εἶπεν ἡ θάλασσα· ἡ δὲ 4
ἰσχὺς τῆς θαλάσσης εἶπεν Οὐκ ὠδινον οὐδὲ ἔτεκον οὐδὲ ἐξέθρεψα
νεανίσκους οὐδὲ ὕψωσα παρθένους. 5 ὅταν δὲ ἀκουστὸν γένηται 5
Αἰγύπτῳ, λήμψεται αὐτοὺς ὀδύνη περὶ Τύρου. 6 ἀπέλθατε εἰς Καρ- 6
χηδόνα, ὀλολύξατε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ νήσῳ ταύτῃ. 7 οὐχ αὕτη 7
ἦν ὑμῶν ἡ ὕβρις ἡ ἀπ' ἀρχῆς πρὶν ἢ παραδοθῆναι αὐτήν; 8 τίς 8
ταῦτα ἐβούλευσεν ἐπὶ Τύρον; μὴ ἦσσων ἐστὶν ἢ οὐκ ἰσχύει; οἱ
ἔμποροι αὐτῆς ἔνδοξοι, ἄρχοντες τῆς γῆς. 9 κύριος σαβαωθ ἐβου- 9
λεύσατο παραλῦσαι πᾶσαν τὴν ὕβριν τῶν ἐνδόξων καὶ ἀτιμάσαι
πᾶν ἔνδοξον ἐπὶ τῆς γῆς. 10 ἐργάζου τὴν γῆν σου, καὶ γὰρ πλοῖα 10
οὐκέτι ἔρχεται ἐκ Καρχηδόνος. 11 ἡ δὲ χείρ σου οὐκέτι ἰσχύει κατὰ 11
θάλασσαν, ἡ παροξύνουσα βασιλεῖς· κύριος σαβαωθ ἐνετείλατο
περὶ Χανααν ἀπολέσαι αὐτῆς τὴν ἰσχύν. 12 καὶ ἐροῦσιν Οὐκέτι μὴ 12
προσθῆτε τοῦ ὑβρίζειν καὶ ἀδικεῖν τὴν θυγατέρα Σιδῶνος· καὶ ἐὰν
ἀπέλθῃς εἰς Κιτιεῖς, οὐδὲ ἐκεῖ σοι ἀνάπαυσις ἔσται· 13 καὶ εἰς γῆν 13
Χαλδαίων, καὶ αὕτη ἠρήμωται ἀπὸ τῶν Ἀσσυρίων, οὐδὲ ἐκεῖ σοι
ἀνάπαυσις ἔσται, ὅτι ὁ τοῖχος αὐτῆς πέπτωκεν. 14 ὀλολύζετε, πλοῖα 14
Καρχηδόνος, ὅτι ἀπώλετο τὸ ὀχύρωμα ὑμῶν. 15 καὶ ἔσται ἐν τῇ 15
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καταλειφθήσεται Τύρος ἔτη ἑβδομήκοντα ὡς χρόνος
βασιλέως, ὡς χρόνος ἀνθρώπου· καὶ ἔσται μετὰ ἑβδομήκοντα ἔτη
ἔσται Τύρος ὡς ᾄσμα πόρνης 16 Λαβὲ κιθάραν, ῥέμβευσον πόλεις, 16
πόρνη ἐπιλελησμένη· καλῶς κιθάρισον, πολλὰ ᾄσον, ἵνα σου μνεία

23 1 ορα μα SA*C*] ρημα BQ*L*: cf. 21 1 | ολολυξατε B*L*: cf. 14 14 31 et 23 6 | κητιαιων A$^{(†)}$: cf. 12 || 4 ουδε 1^{0}] ουδ B† || 5 αιγυπτω] pr. εν AS^{c}*C*^{p}† || 6 ολολυξατε BS*LC*] -υζετε AQ: cf. 1 | ενοικ.] κατοικ. B*LC*^{p} || 7 ην υμων] tr. A† | η 2^{0} > B | fin.] + απαξουσιν αυτην οι ποδες αυτης πορρωθεν εις αποικιαν *L* (in *O*[παροικ. pro αποικ.] sub ※) || 8 εβουλευσατο S: cf. 9 | ισχυει — fin.] ισχυουσιν οι εμποροι αυτης οι ενδοξοι οι αρχ. της γης S$^{(†)}$ | αρχοντες] + χανααν *L* (in *O* sub ※); pro ενδοξοι αρχ. praebet *L* αρχ. χανααν και οι μεταβολοι αυτης ενδοξοι || 9 πασαν > A† | παν] παντα Q || 10 ερχονται A || 12 προστεθητε B† | θυγατερα] pr. παρθενον *L* (in *O* sub ※) | σ(ε)ιδωνος B*L* et α′ σ′ θ′] σ(ε)ιων SAQB^{c}*C* | κητιειμ A$^{(†)}$: cf. 1 | σοι / αναπ. εσται AQ*C*] tr. BS*L* = 𝔐: item *L* in 13 || 13 ουδε — οτι SA*L*(cf. 12)*C*] > BQ = 𝔐 | ο τοιχος αυτης πεπτωκεν] pr. πεπτωκε(ν) το τειχος αυτης εθεμελιωσεν αυτην (+ εις *O*†) σιειμ εστησαν επαλξεις αυτου εξηγειραν βαρεις αυτης *L* (εθεμελιωσεν — αυτης ult. hab. Q^{mg} sub ※ addens adnotationem τούτων τῶν ἡστερισμένων Ὠριγένης ὡς τῶν ο′ μέμνηται ἐν τῷ κε′ τόμῳ τῶν εἰς τὸν Ησαιαν) || 14 ολολυξατε(uel -ται) BS^{c}: cf. 1 | χαρκηδονος S*† | απολωλε B | υμων] ημ. S*† || 15 ετη εβδομηκ.] tr. B*L* | βασιλεως] + ενος *L* (in *O* sub ※) || 16 πολεις B^{c} S^{c}†] -λις rel. | μνεια] pr. η A†

17 γένηται. 17καὶ ἔσται μετὰ ἑβδομήκοντα ἔτη ἐπισκοπὴν ποιήσει ὁ
θεὸς Τύρου, καὶ πάλιν ἀποκατασταθήσεται εἰς τὸ ἀρχαῖον καὶ ἔσται
18 ἐμπόριον πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς οἰκουμένης. 18καὶ ἔσται αὐτῆς
ἡ ἐμπορία καὶ ὁ μισθὸς ἅγιον τῷ κυρίῳ· οὐκ αὐτοῖς συναχθήσεται,
ἀλλὰ τοῖς κατοικοῦσιν ἔναντι κυρίου πᾶσα ἡ ἐμπορία αὐτῆς φαγεῖν
καὶ πιεῖν καὶ ἐμπλησθῆναι εἰς συμβολὴν μνημόσυνον ἔναντι κυρίου.
24 1Ἰδοὺ κύριος καταφθείρει τὴν οἰκουμένην καὶ ἐρημώσει αὐτὴν
καὶ ἀνακαλύψει τὸ πρόσωπον αὐτῆς καὶ διασπερεῖ τοὺς ἐνοικοῦντας
2 ἐν αὐτῇ. 2καὶ ἔσται ὁ λαὸς ὡς ὁ ἱερεὺς καὶ ὁ παῖς ὡς ὁ κύριος
καὶ ἡ θεράπαινα ὡς ἡ κυρία, ἔσται ὁ ἀγοράζων ὡς ὁ πωλῶν καὶ
3 ὁ δανείζων ὡς ὁ δανειζόμενος καὶ ὁ ὀφείλων ὡς ᾧ ὀφείλει. 3φθορᾷ
φθαρήσεται ἡ γῆ, καὶ προνομῇ προνομευθήσεται ἡ γῆ· τὸ γὰρ
4 στόμα κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα. 4ἐπένθησεν ἡ γῆ, καὶ ἐφθάρη ἡ οἰ-
5 κουμένη, ἐπένθησαν οἱ ὑψηλοὶ τῆς γῆς. 5ἡ δὲ γῆ ἠνόμησεν διὰ
τοὺς κατοικοῦντας αὐτήν, διότι παρέβησαν τὸν νόμον καὶ ἤλλαξαν
6 τὰ προστάγματα, διαθήκην αἰώνιον. 6διὰ τοῦτο ἀρὰ ἔδεται τὴν γῆν,
ὅτι ἡμάρτοσαν οἱ κατοικοῦντες αὐτήν· διὰ τοῦτο πτωχοὶ ἔσονται
οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τῇ γῇ, καὶ καταλειφθήσονται ἄνθρωποι ὀλίγοι.
7 7πενθήσει οἶνος, πενθήσει ἄμπελος, στενάξουσιν πάντες οἱ εὐφραι-
8 νόμενοι τὴν ψυχήν. 8πέπαυται εὐφροσύνη τυμπάνων, πέπαυται αὐθ-
9 άδεια καὶ πλοῦτος ἀσεβῶν, πέπαυται φωνὴ κιθάρας. 9ᾐσχύνθησαν,
10 οὐκ ἔπιον οἶνον, πικρὸν ἐγένετο τὸ σικερα τοῖς πίνουσιν. 10ἠρη-
11 μώθη πᾶσα πόλις, κλείσει οἰκίαν τοῦ μὴ εἰσελθεῖν. 11ὀλολύζετε
12 περὶ τοῦ οἴνου πανταχῇ· πέπαυται πᾶσα εὐφροσύνη τῆς γῆς. 12καὶ
καταλειφθήσονται πόλεις ἔρημοι, καὶ οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι ἀπ-
13 ολοῦνται. 13ταῦτα πάντα ἔσται ἐν τῇ γῇ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν, ὃν
τρόπον ἐάν τις καλαμήσηται ἐλαίαν, οὕτως καλαμήσονται αὐτούς,
14 καὶ ἐὰν παύσηται ὁ τρύγητος. 14οὗτοι φωνῇ βοήσονται, οἱ δὲ κατα-
λειφθέντες ἐπὶ τῆς γῆς εὐφρανθήσονται ἅμα τῇ δόξῃ κυρίου. ταρα-
15 χθήσεται τὸ ὕδωρ τῆς θαλάσσης· 15διὰ τοῦτο ἡ δόξα κυρίου ἐν
ταῖς νήσοις ἔσται τῆς θαλάσσης, τὸ ὄνομα κυρίου ἔνδοξον ἔσται

17 μετα] + τα B | αποκατασταθησεται] αθ > BA | ταις > S* | fin.] + επι προσωπον (+ πασης *L*) της γης B*L* (in *O* sub ※) || 18 αυτης / η εμπ.] tr. B*L* = 𝔐 (sed post μισθος non addunt αυτης) | τω > B$^{(\dagger)}$ | κυριου 1^{0}] + εν ιερουσαλημ S*C* | εις] pr. και B†

24 1 τους] + παντας S*† || 2 εσται 2^{0}] pr. και S*L* | και paenult. > B | ως ult. > S*† || 4 επενθησεν et εφθαρη] + και κατερριφη *L*, + ※κατερριφη *O* | επενθησαν] pr. και A† || 5 η δε] και η S*C* | παρεβησαν AQ*C*] παρηλθοσαν BS, παρηλθον *L* | προσταγματα] + κυριου A† (*C* add. κυριου post νομον) | διαθηκην] pr. διεσκεδασαν S*L* (*C* add. διεσκεδ. ante ηλλαξαν [sic]) || 10 πασα πολις] pr. ολη η γη S† | κλεισει οικιαν(Q -ας)] κλ(ε)ισθησονται οικιαι S^{c}*L* || || 11 της γης] > B†, pr. απεσχισθη χαρα *L* (in *O* sub ※) || 12 και 1^{0} > B *L* = 𝔐 || 13 εσται] εσονται B† | καλαμησηται] -μαται S*L* || 14 φωνη βοησονται] βοη φωνησουσιν B*L*

Κύριε ὁ θεὸς Ισραηλ. 16ἀπὸ τῶν πτερύγων τῆς γῆς τέρατα ἠκού- 16
σαμεν Ἐλπὶς τῷ εὐσεβεῖ. καὶ ἐροῦσιν Οὐαὶ τοῖς ἀθετοῦσιν, οἱ ἀθε-
τοῦντες τὸν νόμον. 17φόβος καὶ βόθυνος καὶ παγὶς ἐφ᾽ ὑμᾶς τοὺς 17
ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς· 18καὶ ἔσται ὁ φεύγων τὸν φόβον ἐμπε- 18
σεῖται εἰς τὸν βόθυνον, ὁ δὲ ἐκβαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου ἁλώσεται
ὑπὸ τῆς παγίδος, ὅτι θυρίδες ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἠνεῴχθησαν, καὶ
σεισθήσεται τὰ θεμέλια τῆς γῆς. 19ταραχῇ ταραχθήσεται ἡ γῆ, καὶ 19
ἀπορίᾳ ἀπορηθήσεται ἡ γῆ· 20ἔκλινεν καὶ σεισθήσεται ὡς ὀπωρο- 20
φυλάκιον ἡ γῆ ὡς ὁ μεθύων καὶ κραιπαλῶν καὶ πεσεῖται καὶ οὐ
μὴ δύνηται ἀναστῆναι, κατίσχυσεν γὰρ ἐπ᾽ αὐτῆς ἡ ἀνομία. 21καὶ 21
ἐπάξει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸν κόσμον τοῦ οὐρανοῦ τὴν χεῖρα καὶ ἐπὶ τοὺς
βασιλεῖς τῆς γῆς· 22καὶ συνάξουσιν καὶ ἀποκλείσουσιν εἰς ὀχύ- 22
ρωμα καὶ εἰς δεσμωτήριον, διὰ πολλῶν γενεῶν ἐπισκοπὴ ἔσται
αὐτῶν. 23καὶ τακήσεται ἡ πλίνθος, καὶ πεσεῖται τὸ τεῖχος, ὅτι βασι- 23
λεύσει κύριος ἐν Σιων καὶ ἐν Ιερουσαλημ καὶ ἐνώπιον τῶν πρε-
σβυτέρων δοξασθήσεται.

1Κύριε ὁ θεός μου, δοξάσω σε, ὑμνήσω τὸ ὄνομά σου, ὅτι ἐποί- 25
ησας θαυμαστὰ πράγματα, βουλὴν ἀρχαίαν ἀληθινήν· γένοιτο, κύ-
ριε. 2ὅτι ἔθηκας πόλεις εἰς χῶμα, πόλεις ὀχυρὰς τοῦ πεσεῖν αὐ- 2
τῶν τὰ θεμέλια· τῶν ἀσεβῶν πόλις εἰς τὸν αἰῶνα οὐ μὴ οἰκοδο-
μηθῇ. 3διὰ τοῦτο εὐλογήσει σε ὁ λαὸς ὁ πτωχός, καὶ πόλεις ἀν- 3
θρώπων ἀδικουμένων εὐλογήσουσίν σε· 4ἐγένου γὰρ πάσῃ πόλει 4
ταπεινῇ βοηθὸς καὶ τοῖς ἀθυμήσασιν διὰ ἔνδειαν σκέπη, ἀπὸ ἀν-
θρώπων πονηρῶν ῥύσῃ αὐτούς, σκέπη διψώντων καὶ πνεῦμα ἀν-
θρώπων ἀδικουμένων. 5εὐλογήσουσίν σε ὡς ἄνθρωποι ὀλιγόψυχοι 5
διψῶντες ἐν Σιων ἀπὸ ἀνθρώπων ἀσεβῶν, οἷς ἡμᾶς παρέδωκας.

16 και ερουσιν] pr. και ειπεν το μυστηριον μου εμοι το μυστηριον μου εμοι και τοις εμοις uel sim. *L*, add. ※το μυστηριον μου εμοι το μυστηριον μου εμοι *O* | αθετουντες] + αθεσιαν αθετουντων *L* (eadem praemisso και in *O* sub ※) || 17 υμας] ημ. S*† | ενοικ.] κατοικ. S*, κατοικ. uel οικ. *L* | εν τη γη S || 18 ο δε] και ο B*L* = 𝔐 | ανεωχθησαν B*LC*^{p} || 20 και σεισθ. — γη / ως ο μεθ. και (+ ο S) κραιπ.] tr. B*L*: cf. 𝔐; ante ως ο μεθ. addit *L* και σαλω σαλευθησεται η γη: ex θ′ | και πεσειται — αναστηναι / κατισχ. — ανομια] tr. B = 𝔐 || 21 και 1^{0}] + εσται εν τη ημερα εκεινη *C* (in *O* sub ※); post χειρα add. *L* αυτου εν τη ημερα εκεινη | fin.] + επι της γης *L* (in *O* sub ※) || 22 συναξ.] + συναγωγην αυτης B*L* (in *O* sub ※) | και εις δεσμωτ. > B*L*, sed post συναγωγην αυτης (cf. sup.) addunt B*L* εις δεσμωτηριον (in *O* sub ※) || 23 τειχος] + και εντραπησεται η σεληνη και αισχυνθησεται ο ηλιος S*LC*: haec uerba manus posterior in S asteriscis muniuit, praebentur etiam in Sym^{mg} sub ※ | εν bis] 1^{0} εκ, 2^{0} εις B† | πρεσβυτερων] + αυτου S*L* = 𝔐

25 1] pr. ωδη A: cf. 26 1.9 38 9 et 5 1 | μου > B† | κυριε ult. > B = 𝔐 || 2 πολεις 1^{0}] -λιν S*† | πεσειν] pr. μη B† | εις ult. S^{c} compl.] > pl., sed AVpau. praebent πολεις pro πολις εις || 5 ευλογησ. σε SA*C*] > BQ*L* | σιων] + οτι ρυση αυτους S*C* | fin.] + καυσων(α) εν σκεπη νεφους κληματιδα ισχυρων ταπεινωσει *L* (in *O* sub ※)

6 [6]καὶ ποιήσει κύριος σαβαωθ πᾶσι τοῖς ἔθνεσιν ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο
7 πίονται εὐφροσύνην, πίονται οἶνον, χρίσονται μύρον. [7]ἐν τῷ ὄρει
τούτῳ παράδος ταῦτα πάντα τοῖς ἔθνεσιν· ἡ γὰρ βουλὴ αὕτη ἐπὶ
8 πάντα τὰ ἔθνη. [8]κατέπιεν ὁ θάνατος ἰσχύσας, καὶ πάλιν ἀφεῖλεν ὁ
θεὸς πᾶν δάκρυον ἀπὸ παντὸς προσώπου· τὸ ὄνειδος τοῦ λαοῦ
9 ἀφεῖλεν ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν. [9]καὶ
ἐροῦσιν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ Ἰδοὺ ὁ θεὸς ἡμῶν, ἐφ' ᾧ ἠλπίζομεν καὶ
10 ἠγαλλιώμεθα, καὶ εὐφρανθησόμεθα ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ ἡμῶν. [10]ὅτι
ἀνάπαυσιν δώσει ὁ θεὸς ἐπὶ τὸ ὄρος τοῦτο, καὶ καταπατηθήσεται
11 ἡ Μωαβῖτις, ὃν τρόπον πατοῦσιν ἄλωνα ἐν ἁμάξαις· [11]καὶ ἀνήσει
τὰς χεῖρας αὐτοῦ, ὃν τρόπον καὶ αὐτὸς ἐταπείνωσεν τοῦ ἀπολέσαι,
12 καὶ ταπεινώσει τὴν ὕβριν αὐτοῦ ἐφ' ἃ τὰς χεῖρας ἐπέβαλεν· [12]καὶ
τὸ ὕψος τῆς καταφυγῆς τοῦ τοίχου σου ταπεινώσει, καὶ καταβήσεται ἕως τοῦ ἐδάφους.

26 [1]Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ᾄσονται τὸ ᾆσμα τοῦτο ἐπὶ γῆς Ιουδα λέγον-
τες Ἰδοὺ πόλις ὀχυρά, καὶ σωτήριον ἡμῶν θήσει τεῖχος καὶ περί-
2 τειχος. [2]ἀνοίξατε πύλας, εἰσελθάτω λαὸς φυλάσσων δικαιοσύνην
3 καὶ φυλάσσων ἀλήθειαν, [3]ἀντιλαμβανόμενος ἀληθείας καὶ φυλάσσων
4 εἰρήνην. ὅτι ἐπὶ σοὶ [4]ἤλπισαν, κύριε, ἕως τοῦ αἰῶνος, ὁ θεὸς ὁ
5 μέγας ὁ αἰώνιος, [5]ὃς ταπεινώσας κατήγαγες τοὺς ἐνοικοῦντας ἐν
6 ὑψηλοῖς· πόλεις ὀχυρὰς καταβαλεῖς καὶ κατάξεις ἕως ἐδάφους, [6]καὶ
7 πατήσουσιν αὐτοὺς πόδες πραέων καὶ ταπεινῶν. [7]ὁδὸς εὐσεβῶν
8 εὐθεῖα ἐγένετο, καὶ παρεσκευασμένη ἡ ὁδὸς τῶν εὐσεβῶν. [8]ἡ γὰρ
ὁδὸς κυρίου κρίσις· ἠλπίσαμεν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου καὶ ἐπὶ τῇ
9 μνείᾳ, [9]ᾗ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχὴ ἡμῶν. ἐκ νυκτὸς ὀρθρίζει τὸ πνεῦμά
μου πρὸς σέ, ὁ θεός, διότι φῶς τὰ προστάγματά σου ἐπὶ τῆς γῆς.
10 δικαιοσύνην μάθετε, οἱ ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς. [10]πέπαυται γὰρ ὁ
ἀσεβής, οὐ μὴ μάθῃ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλήθειαν οὐ μὴ ποι-
11 ήσῃ· ἀρθήτω ὁ ἀσεβής, ἵνα μὴ ἴδῃ τὴν δόξαν κυρίου. [11]κύριε,
ὑψηλός σου ὁ βραχίων, καὶ οὐκ ᾔδεισαν, γνόντες δὲ αἰσχυνθήσονται· ζῆλος λήμψεται λαὸν ἀπαίδευτον, καὶ νῦν πῦρ τοὺς ὑπεναν-

7 ταυτα παντα AQ*C*] tr. BS*L* || 8 ο θεος] pr. κυριος BS: cf. 𝔐 || 9 τη 1⁰] pr. εν A*L* | ο θεος] pr. κυριος S 393† | ηλπιζ.] + και σωσει ημας ουτος κυριος υπεμειναμεν αυτω B*L* (in *O* sub ※) | και ευφρανθ./επι τη σωτ. ημων] tr. S*C* | ευφρανθημεν A^{r} | τη σωτ.] τω σωτηρι S*† || 10 οτι > B*L* || 11 α] ην S† || 12 καταβησονται B*L*

26 1] pr. ωδη A†: cf. 25 1 | ιουδα] -δαιας B | λεγοντες > BS* | οχυρα] ισχ. B*L* | ημων QS^{c}*LC*] ημιν S*A(-μι), > B, in *O* sub ÷ | τειχος] pr. το B || 2 εισελθατω SA] -θετω BQ*LC* || 3 fin.] + ελπιδι B*L* (in *O* sub ※) || 4 ηλπισαν] ν > A^{c}†, -σαμεν Q*C* || 5 καταξεις] + αυτας A | εδαφους] pr. του A† || 6 αυτους BS*A*] -τας S^{c}A^{c}Q*LC* || 7 και παρεσκ./η οδ. των ευσ.] tr. B*L* || 9 εκ νυκτος] pr. ωδη A, pr. ευχη B^{s}†, pr. προσευχη Q^{mg}†: cf. 25 1 || 10 ου 1⁰] pr. πας ος BS* | ποιησει B || 11 αισχυνθητωσαν S*C^{p}

τίους ἕδεται. — [12]κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, εἰρήνην δὸς ἡμῖν, πάντα 12
γὰρ ἀπέδωκας ἡμῖν. [13]κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, κτῆσαι ἡμᾶς· κύριε, ἐκ- 13
τὸς σοῦ ἄλλον οὐκ οἴδαμεν, τὸ ὄνομά σου ὀνομάζομεν. [14]οἱ δὲ 14
νεκροὶ ζωὴν οὐ μὴ ἴδωσιν, οὐδὲ ἰατροὶ οὐ μὴ ἀναστήσωσιν· διὰ
τοῦτο ἐπήγαγες καὶ ἀπώλεσας καὶ ἦρας πᾶν ἄρσεν αὐτῶν. [15]πρόσ- 15
θες αὐτοῖς κακά, κύριε, πρόσθες κακὰ πᾶσιν τοῖς ἐνδόξοις τῆς γῆς.
[16]κύριε, ἐν θλίψει ἐμνήσθην σου, ἐν θλίψει μικρᾷ ἡ παιδεία σου 16
ἡμῖν. [17]καὶ ὡς ἡ ὠδίνουσα ἐγγίζει τοῦ τεκεῖν καὶ ἐπὶ τῇ ὠδῖνι αὐ- 17
τῆς ἐκέκραξεν, οὕτως ἐγενήθημεν τῷ ἀγαπητῷ σου διὰ τὸν φόβον
σου, κύριε. [18]ἐν γαστρὶ ἐλάβομεν καὶ ὠδινήσαμεν καὶ ἐτέκομεν· 18
πνεῦμα σωτηρίας σου ἐποιήσαμεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἀλλὰ πεσοῦνται οἱ
ἐνοικοῦντες ἐπὶ τῆς γῆς. [19]ἀναστήσονται οἱ νεκροί, καὶ ἐγερθήσον- 19
ται οἱ ἐν τοῖς μνημείοις, καὶ εὐφρανθήσονται οἱ ἐν τῇ γῇ· ἡ γὰρ
δρόσος ἡ παρὰ σοῦ ἴαμα αὐτοῖς ἐστιν, ἡ δὲ γῆ τῶν ἀσεβῶν πε-
σεῖται. — [20]βάδιζε, λαός μου, εἴσελθε εἰς τὰ ταμίειά σου, ἀπόκλει- 20
σον τὴν θύραν σου, ἀποκρύβηθι μικρὸν ὅσον ὅσον, ἕως ἂν παρ-
έλθῃ ἡ ὀργὴ κυρίου· [21]ἰδοὺ γὰρ κύριος ἀπὸ τοῦ ἁγίου ἐπάγει τὴν 21
ὀργὴν ἐπὶ τοὺς ἐνοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἀνακαλύψει ἡ γῆ τὸ
αἷμα αὐτῆς καὶ οὐ κατακαλύψει τοὺς ἀνῃρημένους.

27 [1]Τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐπάξει ὁ θεὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἁγίαν καὶ τὴν 27
μεγάλην καὶ τὴν ἰσχυρὰν ἐπὶ τὸν δράκοντα ὄφιν φεύγοντα, ἐπὶ τὸν
δράκοντα ὄφιν σκολιὸν καὶ ἀνελεῖ τὸν δράκοντα. [2]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 2
ἀμπελὼν καλός· ἐπιθύμημα ἐξάρχειν κατ' αὐτῆς. [3]ἐγὼ πόλις ἰσχυρά, 3
πόλις πολιορκουμένη, μάτην ποτιῶ αὐτήν· ἁλώσεται γὰρ νυκτός,
ἡμέρας δὲ πεσεῖται τὸ τεῖχος. [4]οὐκ ἔστιν ἢ οὐκ ἐπελάβετο αὐτῆς· 4
τίς με θήσει φυλάσσειν καλάμην ἐν ἀγρῷ; διὰ τὴν πολεμίαν ταύ-
την ἠθέτηκα αὐτήν. τοίνυν διὰ τοῦτο ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς πάντα, ὅσα συνέταξεν. κατακέκαυμαι, [5]βοήσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν 5
αὐτῇ, ποιήσωμεν εἰρήνην αὐτῷ, ποιήσωμεν εἰρήνην. [6]οἱ ἐρχόμενοι, 6
τέκνα Ιακωβ, βλαστήσει καὶ ἐξανθήσει Ισραηλ, καὶ ἐμπλησθήσεται
ἡ οἰκουμένη τοῦ καρποῦ αὐτοῦ. [7]μὴ ὡς αὐτὸς ἐπάταξεν, καὶ αὐτὸς 7

13 κυρ. ο θ. ημ. > B*† || 14 αναστησουσιν BA*L*^{p}*C*^{p} | ηρες B*S*† || 15 πασιν > B*LC* || 16 ημιν] pr. εγενηθη S* || 17 του > BS*† | και 2⁰ > B† || 18 αλλα] pr. ου πεσουμεθα S^{c}*LC* | οι] pr. παντες B† || 19 αναστησ.] + γαρ A† | νεκροι] + σου *L* (in *O* sub ※) || 20 λαος] pr. ο A || 21 οργην] + αυτου S*L* | ενοικ.] κατοικ. S*LC* | αιμα] στομα A† | κατακαλ.] + η γη A† | fin.] + επ αυτης S*†

27 1 ο θεος] κυριος S*† | και ult. > B† | fin.] + τον εν τη θαλασση S (in *O* sub ※): eadem add. *L* post 2 εκεινη || 2 αυτης] -του S^{c} || 3 ισχυρα] οχ. B*LC* | αυτην] -τους A*† | το > BL^{p}*C*; *L* trahit τειχος ad 4 (τειχος γαρ ουκ εστιν): cf. 𝔐 || 4 ουκ 1⁰] pr. και A† | φυλ. καλ.] tr. S$^{(t)}$ | ο θεος AQS^{c}*C*] > BS*L* | συνετ.] + κυριος S*† || 5 ποιησωμεν 1⁰⌒2⁰ B† || 6 εμπλησθ.] εμ > B*L*

οὕτως πληγήσεται, καὶ ὡς αὐτὸς ἀνεῖλεν, οὕτως ἀναιρεθήσεται;
8 [8]μαχόμενος καὶ ὀνειδίζων ἐξαποστελεῖ αὐτούς· οὐ σὺ ἦσθα ὁ με-
λετῶν τῷ πνεύματι τῷ σκληρῷ ἀνελεῖν αὐτοὺς πνεύματι θυμοῦ;
9 [9]διὰ τοῦτο ἀφαιρεθήσεται ἡ ἀνομία Ιακωβ, καὶ τοῦτό ἐστιν ἡ εὐ-
λογία αὐτοῦ, ὅταν ἀφέλωμαι αὐτοῦ τὴν ἁμαρτίαν, ὅταν θῶσιν
πάντας τοὺς λίθους τῶν βωμῶν κατακεκομμένους ὡς κονίαν λε-
πτήν· καὶ οὐ μὴ μείνῃ τὰ δένδρα αὐτῶν, καὶ τὰ εἴδωλα αὐτῶν
10 ἐκκεκομμένα ὥσπερ δρυμὸς μακράν. [10]τὸ κατοικούμενον ποίμνιον
ἀνειμένον ἔσται ὡς ποίμνιον καταλελειμμένον· καὶ ἔσται πολὺν
11 χρόνον εἰς βόσκημα, καὶ ἐκεῖ ἀναπαύσονται. [11]καὶ μετὰ χρόνον
οὐκ ἔσται ἐν αὐτῇ πᾶν χλωρὸν διὰ τὸ ξηρανθῆναι. γυναῖκες ἐρ-
χόμεναι ἀπὸ θέας, δεῦτε· οὐ γὰρ λαός ἐστιν ἔχων σύνεσιν, διὰ
τοῦτο οὐ μὴ οἰκτιρήσῃ ὁ ποιήσας αὐτούς, οὐδὲ ὁ πλάσας αὐτοὺς
12 οὐ μὴ ἐλεήσῃ. [12]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ συμφράξει κύριος
ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ ποταμοῦ ἕως Ῥινοκορούρων, ὑμεῖς δὲ συν-
13 αγάγετε τοὺς υἱοὺς Ισραηλ κατὰ ἕνα ἕνα. [13]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ σαλπιοῦσιν τῇ σάλπιγγι τῇ μεγάλῃ, καὶ ἥξουσιν οἱ ἀπολό-
μενοι ἐν τῇ χώρᾳ τῶν Ἀσσυρίων καὶ οἱ ἀπολόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ
καὶ προσκυνήσουσιν τῷ κυρίῳ ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιον ἐν Ιερουσαλημ.
28 [1]Οὐαὶ τῷ στεφάνῳ τῆς ὕβρεως, οἱ μισθωτοὶ Εφραιμ· τὸ ἄνθος
τὸ ἐκπεσὸν ἐκ τῆς δόξης ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους τοῦ παχέος, οἱ
2 μεθύοντες ἄνευ οἴνου. [2]ἰδοὺ ἰσχυρὸν καὶ σκληρὸν ὁ θυμὸς κυρίου
ὡς χάλαζα καταφερομένη οὐκ ἔχουσα σκέπην, βίᾳ καταφερομένη·
ὡς ὕδατος πολὺ πλῆθος σῦρον χώραν τῇ γῇ ποιήσει ἀνάπαυσιν
3 ταῖς χερσίν. [3]καὶ τοῖς ποσὶν καταπατηθήσεται ὁ στέφανος τῆς
4 ὕβρεως, οἱ μισθωτοὶ τοῦ Εφραιμ. [4]καὶ ἔσται τὸ ἄνθος τὸ ἐκπεσὸν
τῆς ἐλπίδος τῆς δόξης ἐπ᾽ ἄκρου τοῦ ὄρους τοῦ ὑψηλοῦ ὡς πρό-
δρομος σύκου, ὁ ἰδὼν αὐτὸ πρὶν ἢ εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ λαβεῖν
5 θελήσει αὐτὸ καταπιεῖν. [5]τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται κύριος σαβαωθ ὁ
στέφανος τῆς ἐλπίδος ὁ πλακεὶς τῆς δόξης τῷ καταλειφθέντι μου
6 λαῷ· [6]καταλειφθήσονται ἐπὶ πνεύματι κρίσεως ἐπὶ κρίσιν καὶ ἰσχὺν
7 κωλύων ἀνελεῖν. — [7]οὗτοι γὰρ οἴνῳ πεπλανημένοι εἰσίν, ἐπλανή-

8 ο > B† | πνευμ. 1⁰] + σου S^{c}L || 9 η 1⁰ > BV† | θωσιν] θω A† || 11 και > SA† | χρονον] pr. πολυν S† || 12 συμφρ.] συνταραξει S | κυριος] ο θεος B | διωρυχος B: cf. 19 6 | τους υιους ισρ./κατα ενα(> B†) ενα] tr. B = 𝔐 || 13 τη 2⁰] pr. εν AL | απολομ. 1⁰] απο ανατολων A† | εν ult. > B†

28 1 ανθος] + το ωραιον SC^{p} || 2 σκληρον] + παρα κυριου S*L | καταφερ. 1⁰ ∩ 2⁰ S* | αναπαυμα B | ταις χερσ.] pr. και S*C || 3 καταπατ. BAC] pr. και SQL | του AQC] > BSL || 4 δοξης] ζωης B† | η > BC | λαβειν AQS^{c}C] + αυτο BS*L || 5 πλεκεις BS* | μου λαω A] + εν αιγυπτω B^{c}C; του λαου B*S, του λαου μου Q†, του λαου αυτου L || 6 καταλειφθησονται] -σεται SC; pr. και AB^{c}C, + γαρ QL || 7 πεπλαν.] πεπλημμελημενοι B*†

θησαν διὰ τὸ σικερα· ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐξέστησαν διὰ τὸν οἶ-
νον, ἐσείσθησαν ἀπὸ τῆς μέθης τοῦ σικερα, ἐπλανήθησαν· τοῦτ᾽
ἔστι φάσμα. [8]ἀρὰ ἔδεται ταύτην τὴν βουλήν· αὕτη γὰρ ἡ βουλὴ 8
ἕνεκεν πλεονεξίας. [9]τίνι ἀνηγγείλαμεν κακὰ καὶ τίνι ἀνηγγείλαμεν 9
ἀγγελίαν, οἱ ἀπογεγαλακτισμένοι ἀπὸ γάλακτος, οἱ ἀπεσπασμένοι
ἀπὸ μαστοῦ; [10]θλῖψιν ἐπὶ θλῖψιν προσδέχου, ἐλπίδα ἐπ᾽ ἐλπίδι, ἔτι 10
μικρὸν ἔτι μικρὸν [11]διὰ φαυλισμὸν χειλέων διὰ γλώσσης ἑτέρας, 11
ὅτι λαλήσουσιν τῷ λαῷ τούτῳ [12]λέγοντες αὐτῷ Τοῦτο τὸ ἀνάπαυμα 12
τῷ πεινῶντι καὶ τοῦτο τὸ σύντριμμα, καὶ οὐκ ἠθέλησαν ἀκούειν.
[13]καὶ ἔσται αὐτοῖς τὸ λόγιον κυρίου τοῦ θεοῦ θλῖψις ἐπὶ θλῖψιν, 13
ἐλπὶς ἐπ᾽ ἐλπίδι, ἔτι μικρὸν ἔτι μικρόν, ἵνα πορευθῶσιν καὶ πέσω-
σιν εἰς τὰ ὀπίσω καὶ κινδυνεύσουσιν καὶ συντριβήσονται καὶ ἁλώ-
σονται. — [14]διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἄνδρες τεθλιμμένοι 14
καὶ ἄρχοντες τοῦ λαοῦ τούτου τοῦ ἐν Ιερουσαλημ [15]Ὅτι εἴπατε 15
Ἐποιήσαμεν διαθήκην μετὰ τοῦ ᾅδου καὶ μετὰ τοῦ θανάτου συν-
θήκας, καταιγὶς φερομένη ἐὰν παρέλθῃ οὐ μὴ ἔλθῃ ἐφ᾽ ἡμᾶς, ἐθή-
καμεν ψεῦδος τὴν ἐλπίδα ἡμῶν καὶ τῷ ψεύδει σκεπασθησόμεθα,
[16]διὰ τοῦτο οὕτως λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς τὰ θεμέλια 16
Σιων λίθον πολυτελῆ ἐκλεκτὸν ἀκρογωνιαῖον ἔντιμον εἰς τὰ θεμέλια
αὐτῆς, καὶ ὁ πιστεύων ἐπ᾽ αὐτῷ οὐ μὴ καταισχυνθῇ. [17]καὶ θήσω 17
κρίσιν εἰς ἐλπίδα, ἡ δὲ ἐλεημοσύνη μου εἰς σταθμούς, καὶ οἱ πε-
ποιθότες μάτην ψεύδει· ὅτι οὐ μὴ παρέλθῃ ὑμᾶς καταιγίς, [18]μὴ 18
καὶ ἀφέλῃ ὑμῶν τὴν διαθήκην τοῦ θανάτου, καὶ ἡ ἐλπὶς ὑμῶν ἡ
πρὸς τὸν ᾅδην οὐ μὴ ἐμμείνῃ· καταιγὶς φερομένη ἐὰν ἐπέλθῃ,
ἔσεσθε αὐτῇ εἰς καταπάτημα. [19]ὅταν παρέλθῃ, λήμψεται ὑμᾶς· πρωὶ 19
πρωὶ παρελεύσεται ἡμέρας, καὶ ἐν νυκτὶ ἔσται ἐλπὶς πονηρά· μά-
θετε ἀκούειν. [20]στενοχωρούμενοι οὐ δυνάμεθα μάχεσθαι, αὐτοὶ δὲ 20
ἀσθενοῦμεν τοῦ ἡμᾶς συναχθῆναι. [21]ὥσπερ ὄρος ἀσεβῶν ἀναστή- 21
σεται καὶ ἔσται ἐν τῇ φάραγγι Γαβαων· μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ
ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον· ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοτρίως χρήσεται,
καὶ ἡ πικρία αὐτοῦ ἀλλοτρία. [22]καὶ ὑμεῖς μὴ εὐφρανθείητε, μηδὲ 22
ἰσχυσάτωσαν ὑμῶν οἱ δεσμοί· διότι συντετελεσμένα καὶ συντετμη-
μένα πράγματα ἤκουσα παρὰ κυρίου σαβαωθ, ἃ ποιήσει ἐπὶ πᾶσαν
τὴν γῆν.

7 εξεστ.] + δια το σικερα κατεποθησαν BL | του σικερα > B† | τουτο εστι(ν) SALC | φαντασμα A† || 8 αυτη — βουλη > S*† || 12 αυτω AQS^{c}C] -τοις BS* = 𝔐, > L | πινωντι AQ, πινοντι SC: cf. 29 8 || 13 του θεου > BLC | επ] επι B† | ελπιδι] -δα S*† | πορευσωσιν B† | εις τα > B† | κινδυν.(S -σωσιν) .. συντριβ.] tr. BL | και paenult. > S† || 14 τουτου > S, του ult. > AQC (L οι pro του) || 15 εφ ημας] ημιν AS^{c}C || 16 κυριος] + κυριος B, + ο θεος L | εμβαλλω BL | επ αυτω > B || 17 ου > B† || 21 αναστησ.] + κυριος BS*L | εργον] -γα S*L | πικρια] σαπρια B† || 22 οι δεσμοι] οι οφθαλμοι 393†, + οι οφθαλμοι S*† | κυριου] pr. του S*† | ποιει S*†

23 23 Ἐνωτίζεσθε καὶ ἀκούετε τῆς φωνῆς μου, προσέχετε καὶ ἀκού-
24 ετε τοὺς λόγους μου. 24 μὴ ὅλην τὴν ἡμέραν μέλλει ὁ ἀροτριῶν
25 ἀροτριᾶν; ἢ σπόρον προετοιμάσει πρὶν ἐργάσασθαι τὴν γῆν; 25 οὐχ
ὅταν ὁμαλίσῃ αὐτῆς τὸ πρόσωπον, τότε σπείρει μικρὸν μελάνθιον
καὶ κύμινον καὶ πάλιν σπείρει πυρὸν καὶ κριθὴν καὶ ζέαν ἐν τοῖς
26 ὁρίοις σου; 26 καὶ παιδευθήσῃ κρίματι θεοῦ σου καὶ εὐφρανθήσῃ.
27 27 οὐ γὰρ μετὰ σκληρότητος καθαίρεται τὸ μελάνθιον, οὐδὲ τροχὸς
ἁμάξης περιάξει ἐπὶ τὸ κύμινον, ἀλλὰ ῥάβδῳ ἐκτινάσσεται τὸ με-
28 λάνθιον, τὸ δὲ κύμινον 28 μετὰ ἄρτου βρωθήσεται. οὐ γὰρ εἰς τὸν
αἰῶνα ἐγὼ ὑμῖν ὀργισθήσομαι, οὐδὲ φωνὴ τῆς πικρίας μου καται-
29 πατήσει ὑμᾶς. 29 καὶ ταῦτα παρὰ κυρίου σαβαωθ ἐξῆλθεν τὰ τέρα-
τα· βουλεύσασθε, ὑψώσατε ματαίαν παράκλησιν.

29 1 Οὐαὶ πόλις Αριηλ, ἣν Δαυιδ ἐπολέμησεν· συναγάγετε γενήματα
2 ἐνιαυτὸν ἐπ' ἐνιαυτόν, φάγεσθε γὰρ σὺν Μωαβ. 2 ἐκθλίψω γὰρ
3 Αριηλ, καὶ ἔσται αὐτῆς ἡ ἰσχὺς καὶ τὸ πλοῦτος ἐμοί. 3 καὶ κυκλώ-
σω ὡς Δαυιδ ἐπὶ σὲ καὶ βαλῶ περὶ σὲ χάρακα καὶ θήσω περὶ σὲ
4 πύργους, 4 καὶ ταπεινωθήσονται οἱ λόγοι σου εἰς τὴν γῆν, καὶ εἰς
τὴν γῆν οἱ λόγοι σου δύσονται· καὶ ἔσται ὡς οἱ φωνοῦντες ἐκ
τῆς γῆς ἡ φωνή σου, καὶ πρὸς τὸ ἔδαφος ἡ φωνή σου ἀσθενή-
5 σει. 5 καὶ ἔσται ὡς κονιορτὸς ἀπὸ τροχοῦ ὁ πλοῦτος τῶν ἀσεβῶν
6 καὶ ὡς χνοῦς φερόμενος, καὶ ἔσται ὡς στιγμὴ παραχρῆμα 6 παρὰ
κυρίου σαβαωθ· ἐπισκοπὴ γὰρ ἔσται μετὰ βροντῆς καὶ σεισμοῦ
καὶ φωνῆς μεγάλης, καταιγὶς φερομένη καὶ φλὸξ πυρὸς κατεσθί-
7 ουσα. 7 καὶ ἔσται ὡς ὁ ἐνυπνιαζόμενος ἐν ὕπνῳ ὁ πλοῦτος τῶν
ἐθνῶν πάντων, ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ Αριηλ, καὶ πάντες οἱ στρα-
τευσάμενοι ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ πάντες οἱ συνηγμένοι ἐπ' αὐτὴν
8 καὶ θλίβοντες αὐτήν. 8 καὶ ἔσονται ὡς οἱ ἐν ὕπνῳ πίνοντες καὶ
ἔσθοντες, καὶ ἐξαναστάντων μάταιον αὐτῶν τὸ ἐνύπνιον, καὶ ὃν

23 ακ. 1⁰] ακουσατε A || 24 μελλει ο αρ. αροτριαν] αροτριασει ο αρ. B = α′ σ′ θ′ | προετοιμ.] προ > S*V† | εργαζεσθαι S || 25 ουχ] και AL | ομαλ. αυτης] tr. L | αυτης / το προσ.] tr. B | τοτε] πρωτον A† | σπειρει 2⁰ > A† | και κριθην] και > B†; + και κεγχρον BL (in O sub ※) || 26 -θηση 1⁰ ⌒ 2⁰ S*† | σου > B*L || 27 εκτινασσ.] εκ > BL

29 1 πολις αριηλ] αριηλ (+ αριηλ L: in O sub ※) πολις BL: cf. 𝔐 | δαυιδ επολεμ.] tr. B = 𝔐 | επ] επι B† | φαγεσθε] pr. φαγεσθε BS || 2 το πλουτος SA (cf. Thack. p. 159)] ο πλ. BQLC || 3 περι ult.] επι AC𝔭 || 4 οι λογ. σου / εις τ. γην] tr. BL | εσται] εσονται B† || 5 τροχου] τοιχου BL | φερομ.] + το πληθος των καταδυναστευοντων σε BL (in O sub ※) || 6 βροντης] κραυγης A† | φωνη μεγαλη B || 7 ο 1⁰ > BS* | εν υπνω] ενυπνιον A†, καθ υπνους νυκτος BL (νυκτος in O sub ※) | των εθν. / παντων] tr. BL = 𝔐 | εθνων] > B*†, ασεβων Q† | απαντων BSL | αριηλ Sixt. = α′ σ′ θ′] ιηλ = ισραηλ SAQC, ιλημ = ιερουσαλημ BL | στρατευσαμενοι AQSᶜC] -τευομ- BS*, επανισταμενοι L | θλιβοντες] pr. οι BLC || 8 εσονται > B† | υπνω] pr. τω BS*L | πινοντες] π(ε)ινωντες QL: cf. 28 12 | αυτων > BL

τρόπον ἐνυπνιάζεται ὁ διψῶν ὡς πίνων καὶ ἐξαναστὰς ἔτι διψᾷ,
ἡ δὲ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς κενὸν ἤλπισεν, οὕτως ἔσται ὁ πλοῦτος πάν-
των τῶν ἐθνῶν, ὅσοι ἐπεστράτευσαν ἐπὶ τὸ ὄρος Σιων. 9 ἐκλύθητε 9
καὶ ἔκστητε καὶ κραιπαλήσατε οὐκ ἀπὸ σικερα οὐδὲ ἀπὸ οἴνου·
10 ὅτι πεπότικεν ὑμᾶς κύριος πνεύματι κατανύξεως καὶ καμμύσει 10
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν καὶ τῶν προφητῶν αὐτῶν καὶ τῶν ἀρχόν-
των αὐτῶν, οἱ ὁρῶντες τὰ κρυπτά. 11 καὶ ἔσονται ὑμῖν πάντα τὰ 11
ῥήματα ταῦτα ὡς οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου τοῦ ἐσφραγισμένου τούτου,
ὃ ἐὰν δῶσιν αὐτὸ ἀνθρώπῳ ἐπισταμένῳ γράμματα λέγοντες Ἀνά-
γνωθι ταῦτα· καὶ ἐρεῖ Οὐ δύναμαι ἀναγνῶναι, ἐσφράγισται γάρ.
12 καὶ δοθήσεται τὸ βιβλίον τοῦτο εἰς χεῖρας ἀνθρώπου μὴ ἐπίστα- 12
μένου γράμματα, καὶ ἐρεῖ αὐτῷ Ἀνάγνωθι τοῦτο· καὶ ἐρεῖ Οὐκ
ἐπίσταμαι γράμματα.

13 Καὶ εἶπεν κύριος Ἐγγίζει μοι ὁ λαὸς οὗτος τοῖς χείλεσιν αὐτῶν 13
τιμῶσίν με, ἡ δὲ καρδία αὐτῶν πόρρω ἀπέχει ἀπ' ἐμοῦ, μάτην δὲ
σέβονταί με διδάσκοντες ἐντάλματα ἀνθρώπων καὶ διδασκαλίας.
14 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ προσθήσω τοῦ μεταθεῖναι τὸν λαὸν τοῦτον 14
καὶ μεταθήσω αὐτοὺς καὶ ἀπολῶ τὴν σοφίαν τῶν σοφῶν καὶ τὴν
σύνεσιν τῶν συνετῶν κρύψω. 15 οὐαὶ οἱ βαθέως βουλὴν ποιοῦντες 15
καὶ οὐ διὰ κυρίου· οὐαὶ οἱ ἐν κρυφῇ βουλὴν ποιοῦντες καὶ ἔσται
ἐν σκότει τὰ ἔργα αὐτῶν καὶ ἐροῦσιν Τίς ἡμᾶς ἑώρακεν καὶ τίς
ἡμᾶς γνώσεται ἢ ἃ ἡμεῖς ποιοῦμεν; 16 οὐχ ὡς ὁ πηλὸς τοῦ κερα- 16
μέως λογισθήσεσθε; μὴ ἐρεῖ τὸ πλάσμα τῷ πλάσαντι Οὐ σύ με
ἔπλασας; ἢ τὸ ποίημα τῷ ποιήσαντι Οὐ συνετῶς με ἐποίησας;
17 οὐκέτι μικρὸν καὶ μετατεθήσεται ὁ Λίβανος ὡς τὸ ὄρος τὸ Χερ- 17
μελ καὶ τὸ ὄρος τὸ Χερμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται; 18 καὶ ἀκού- 18
σονται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ κωφοὶ λόγους βιβλίου, καὶ οἱ ἐν τῷ
σκότει καὶ οἱ ἐν τῇ ὁμίχλῃ ὀφθαλμοὶ τυφλῶν βλέψονται· 19 καὶ 19
ἀγαλλιάσονται πτωχοὶ διὰ κύριον ἐν εὐφροσύνῃ, καὶ οἱ ἀπηλπι-
σμένοι τῶν ἀνθρώπων ἐμπλησθήσονται εὐφροσύνης. 20 ἐξέλιπεν 20
ἄνομος, καὶ ἀπώλετο ὑπερήφανος, καὶ ἐξωλεθρεύθησαν οἱ ἀνομοῦν-
τες ἐπὶ κακίᾳ 21 καὶ οἱ ποιοῦντες ἁμαρτεῖν ἀνθρώπους ἐν λόγῳ· 21
πάντας δὲ τοὺς ἐλέγχοντας ἐν πύλαις πρόσκομμα θήσουσιν καὶ

8 πινων] pr. ο ASᶜL | επι] + ιερουσαλημ και επι AL, + ιερουσ. και C†, + ιερουσ. Sᶜ† || 9 και 2⁰ > B || 10 πνευματι] -μα S || 11 εσονται AQSᶜC] εσται BS*L | παντα / τα ρημ. AQC] tr. BSL | τουτου] > BL, ante του εσφρ. tr. S | εαν] αν B† || 12 τουτο ult.] ταυτα S*L || 13 μοι] μου S*†: cf. 65 5 et Helbing Kasussyntax p. 231 | τοις] pr. εν τω στοματι αυτου και εν BL (εν 1⁰ — αυτου in O sub ※) || 14 εγω S*AC] > BQSᶜL || 15 ποιουντες 1⁰ ⌒ 2⁰ B*† | ημας εω(uel o)ρακεν] tr. B | η > S || 16 λογισθησεται S*(†) | πλασαντι] + αυτο B || 17 ουκετι] ουχι ετι L | το ορος το 2⁰] το BS*; ο L (sic 1⁰ Q†) || 18 οι ult. > Q† | βλεψονται AQSᶜ] οψ. BS*LC || 19 πτωχοι] pr. οι SC || 21 και ult.] οτι B†

22 ἐπλαγίασαν ἐν ἀδίκοις δίκαιον. 22διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ
τὸν οἶκον Ιακωβ, ὃν ἀφώρισεν ἐξ Αβρααμ Οὐ νῦν αἰσχυνθήσεται
23 Ιακωβ οὐδὲ νῦν τὸ πρόσωπον μεταβαλεῖ Ισραηλ· 23ἀλλ' ὅταν ἴδω-
σιν τὰ τέκνα αὐτῶν τὰ ἔργα μου, δι' ἐμὲ ἁγιάσουσιν τὸ ὄνομά μου
καὶ ἁγιάσουσιν τὸν ἅγιον Ιακωβ καὶ τὸν θεὸν τοῦ Ισραηλ φοβη-
24 θήσονται. 24καὶ γνώσονται οἱ τῷ πνεύματι πλανώμενοι σύνεσιν,
οἱ δὲ γογγύζοντες μαθήσονται ὑπακούειν, καὶ αἱ γλώσσαι αἱ ψελ-
λίζουσαι μαθήσονται λαλεῖν εἰρήνην.

30 1Οὐαὶ τέκνα ἀποστάται, τάδε λέγει κύριος, ἐποιήσατε βουλὴν οὐ
δι' ἐμοῦ καὶ συνθήκας οὐ διὰ τοῦ πνεύματός μου προσθεῖναι ἁμαρ-
2 τίας ἐφ' ἁμαρτίαις, 2οἱ πορευόμενοι καταβῆναι εἰς Αἴγυπτον, ἐμὲ
δὲ οὐκ ἐπηρώτησαν, τοῦ βοηθηθῆναι ὑπὸ Φαραω καὶ σκεπασθῆναι
3 ὑπὸ Αἰγυπτίων. 3ἔσται γὰρ ὑμῖν ἡ σκέπη Φαραω εἰς αἰσχύνην καὶ
4 τοῖς πεποιθόσιν ἐπ' Αἴγυπτον ὄνειδος. 4ὅτι εἰσὶν ἐν Τάνει ἀρχηγοὶ
5 ἄγγελοι πονηροί· μάτην κοπιάσουσιν 5πρὸς λαόν, ὃς οὐκ ὠφελή-
σει αὐτοὺς οὔτε εἰς βοήθειαν οὔτε εἰς ὠφέλειαν, ἀλλὰ εἰς αἰσχύ-
νην καὶ ὄνειδος.

6 6Ἡ ὅρασις τῶν τετραπόδων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ.

Ἐν τῇ θλίψει καὶ τῇ στενοχωρίᾳ, λέων καὶ σκύμνος λέοντος
ἐκεῖθεν καὶ ἀσπίδες καὶ ἔκγονα ἀσπίδων πετομένων, οἳ ἔφερον ἐπ'
ὄνων καὶ καμήλων τὸν πλοῦτον αὐτῶν πρὸς ἔθνος ὃ οὐκ ὠφελή-
7 σει αὐτοὺς εἰς βοήθειαν, ἀλλὰ εἰς αἰσχύνην καὶ ὄνειδος. 7Αἰγύπτιοι
μάταια καὶ κενὰ ὠφελήσουσιν ὑμᾶς· ἀπάγγειλον αὐτοῖς ὅτι Ματαία
ἡ παράκλησις ὑμῶν αὕτη.

8 8Νῦν οὖν καθίσας γράψον ἐπὶ πυξίου ταῦτα καὶ εἰς βιβλίον, ὅτι
9 ἔσται εἰς ἡμέρας καιρῶν ταῦτα καὶ ἕως εἰς τὸν αἰῶνα. 9ὅτι λαὸς
ἀπειθής ἐστιν, υἱοὶ ψευδεῖς, οἳ οὐκ ἠβούλοντο ἀκούειν τὸν νόμον
10 τοῦ θεοῦ, 10οἱ λέγοντες τοῖς προφήταις Μὴ ἀναγγέλλετε ἡμῖν, καὶ
τοῖς τὰ ὁράματα ὁρῶσιν Μὴ λαλεῖτε ἡμῖν, ἀλλὰ ἡμῖν λαλεῖτε καὶ
11 ἀναγγέλλετε ἡμῖν ἑτέραν πλάνησιν 11καὶ ἀποστρέψατε ἡμᾶς ἀπὸ
τῆς ὁδοῦ ταύτης, ἀφέλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν τρίβον τοῦτον καὶ ἀφ-
12 έλετε ἀφ' ἡμῶν τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ. 12διὰ τοῦτο οὕτως λέγει

22 ισραηλ > BL = 𝔐 || 23 αγιασωσιν bis B | του > S*† || 24 οι 1° > B† | τω πνευμ./πλαν.] tr. B = 𝔐 | υπακ.] + κυριω S†

30 1 ταδε λεγ. κυρ.] ante ουαι tr. L, ταδε > B | ου 1°] pr. και A† | αμαρτιαις] -τιας BL || 2 δε > S*† | επερωτησαν (sic) B*QC || 3 η > B || 5 ουτε 1° > BS*L | ουτε εις ωφ. > BS* || 6 η > SC | και 1°] + εν SAL | και 3° > S*Lp | εγγονα S | πετομ. > B*† | ονων] + θησαυρους αυτων L (in O sub ※) | εις βοηθειαν — fin. (cf. 5) > BL = 𝔐 || 8 ημεραν S*† | καιρων ταυτα] ταυτα εις μαρτυριον εν καιρω L (εις μαρτ. etiam α′ σ′ θ′), ταυτα καιρω B† | εως > A† || 9 λαος] pr. ο BcL || 11 αφελ. 1°] pr. και S*L | τον τριβον τουτον BAQScC] την τρ. ταυτην S*L: cf. 3 12 | τον αγιον Gra. et σ′] το αγ. V†, το λογιον rel. || 12 ουτως AQSc] ταδε BS*LC

κύριος ὁ ἅγιος τοῦ Ισραηλ Ὅτι ἠπειθήσατε τοῖς λόγοις τούτοις
καὶ ἠλπίσατε ἐπὶ ψεύδει καὶ ὅτι ἐγόγγυσας καὶ πεποιθὼς ἐγένου
ἐπὶ τῷ λόγῳ τούτῳ, 13διὰ τοῦτο ἔσται ὑμῖν ἡ ἁμαρτία αὕτη ὡς 13
τεῖχος πῖπτον παραχρῆμα πόλεως ὀχυρᾶς ἐαλωκυίας, ἧς παραχρῆμα
πάρεστιν τὸ πτῶμα, 14καὶ τὸ πτῶμα αὐτῆς ἔσται ὡς σύντριμμα 14
ἀγγείου ὀστρακίνου, ἐκ κεραμίου λεπτὰ ὥστε μὴ εὑρεῖν ἐν αὐτοῖς
ὄστρακον ἐν ᾧ πῦρ ἀρεῖς καὶ ἐν ᾧ ἀποσυριεῖς ὕδωρ μικρόν.
15οὕτω λέγει κύριος ὁ ἅγιος τοῦ Ισραηλ Ὅταν ἀποστραφεὶς στε- 15
νάξῃς, τότε σωθήσῃ καὶ γνώσῃ ποῦ ἦσθα· ὅτε ἐπεποίθεις ἐπὶ τοῖς
ματαίοις, ματαία ἡ ἰσχὺς ὑμῶν ἐγενήθη. καὶ οὐκ ἠβούλεσθε ἀκούειν,
16ἀλλ' εἴπατε Ἐφ' ἵππων φευξόμεθα· διὰ τοῦτο φεύξεσθε· καὶ εἴπατε 16
Ἐπὶ κούφοις ἀναβάται ἐσόμεθα· διὰ τοῦτο κοῦφοι ἔσονται οἱ διώ-
κοντες ὑμᾶς. 17διὰ φωνὴν ἑνὸς φεύξονται χίλιοι, καὶ διὰ φωνὴν 17
πέντε φεύξονται πολλοί, ἕως ἂν καταλειφθῆτε ὡς ἱστὸς ἐπ' ὄρους
καὶ ὡς σημαίαν φέρων ἐπὶ βουνοῦ. 18καὶ πάλιν μενεῖ ὁ θεὸς τοῦ 18
οἰκτιρῆσαι ὑμᾶς καὶ διὰ τοῦτο ὑψωθήσεται τοῦ ἐλεῆσαι ὑμᾶς· δι-
ότι κριτὴς κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐστιν, καὶ ποῦ καταλείψετε τὴν
δόξαν ὑμῶν; μακάριοι οἱ ἐμμένοντες ἐν αὐτῷ.

19Διότι λαὸς ἅγιος ἐν Σιων οἰκήσει, καὶ Ierουσαλημ κλαυθμῷ 19
ἔκλαυσεν Ἐλέησόν με· ἐλεήσει σε τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου·
ἡνίκα εἶδεν, ἐπήκουσέν σου. 20καὶ δώσει κύριος ὑμῖν ἄρτον θλί- 20
ψεως καὶ ὕδωρ στενόν, καὶ οὐκέτι μὴ ἐγγίσωσίν σοι οἱ πλανῶν-
τές σε· ὅτι οἱ ὀφθαλμοί σου ὄψονται τοὺς πλανῶντάς σε, 21καὶ 21
τὰ ὦτά σου ἀκούσονται τοὺς λόγους τῶν ὀπίσω σε πλανησάντων,
οἱ λέγοντες Αὕτη ἡ ὁδός, πορευθῶμεν ἐν αὐτῇ εἴτε δεξιὰ εἴτε
ἀριστερά. 22καὶ ἐξαρεῖς τὰ εἴδωλα τὰ περιηργυρωμένα καὶ τὰ περι- 22
κεχρυσωμένα, λεπτὰ ποιήσεις καὶ λικμήσεις ὡς ὕδωρ ἀποκαθημέ-
νης καὶ ὡς κόπρον ὤσεις αὐτά. 23τότε ἔσται ὁ ὑετὸς τῷ σπέρ- 23
ματι τῆς γῆς σου, καὶ ὁ ἄρτος τοῦ γενήματος τῆς γῆς σου ἔσται
πλησμονὴ καὶ λιπαρός· καὶ βοσκηθήσεταί σου τὰ κτήνη τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ τόπον πίονα καὶ εὐρύχωρον, 24οἱ ταῦροι ὑμῶν καὶ οἱ βόες 24
οἱ ἐργαζόμενοι τὴν γῆν φάγονται ἄχυρα ἀναπεποιημένα ἐν κριθῇ

12 κυριος > B = 𝔐 || 13 οχυρας > A† | εαλωκυιης S†: cf. Thack. p. 140 || 14 λεπτον A 918† | αρεις — υδωρ > S*† || 15 κυριος SACp] + κυριος B QCp, + ο θεος L | του > A 918† | η > S*† || 16 ιπποις A† | ειπατε 2° > BQ = 𝔐 | αναβαται S*A] -ταις BQScLC || 17 init.] pr. και AL | δια φωνην ενος φευξ./χιλιοι] tr. B, φευξ. χιλ. δια φ. ενος L | ως 1° > S*† || 18 υμας 2°] ημ. S* | ημων] υμ. B*S* | εστιν και που — υμων (cf. 10 3)] > BL = 𝔐 | οι BSQ] pr. παντες ALC = 𝔐 | εν] επ B || 19 ελεησει] pr. και A | σε > SA | την φωνην] pr. προς L || 20 κυριος υμιν] tr. QLCp = 𝔐 | ουκετι μη] ουκετι ου μη AL: cf. 32 5 38 11 et 8 12 | σοι] σε S* || 22 εξαρεις AQScC] μιανεις BS*L | τα 3° > B | και 3° > B† || 23 σου 1° ⌒ 2° S*L || 24 φαγ./αχυρα αναπεπ.] tr. B = 𝔐

25 λελικμημένα. 25καὶ ἔσται ἐπὶ παντὸς ὄρους ὑψηλοῦ καὶ ἐπὶ παντὸς
βουνοῦ μετεώρου ὕδωρ διαπορευόμενον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅταν
26 ἀπόλωνται πολλοὶ καὶ ὅταν πέσωσιν πύργοι. 26καὶ ἔσται τὸ φῶς
τῆς σελήνης ὡς τὸ φῶς τοῦ ἡλίου καὶ τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ἔσται
ἑπταπλάσιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ, ὅταν ἰάσηται κύριος τὸ σύντριμμα τοῦ
λαοῦ αὐτοῦ, καὶ τὴν ὀδύνην τῆς πληγῆς σου ἰάσεται.
27 27Ἰδοὺ τὸ ὄνομα κυρίου διὰ χρόνου ἔρχεται πολλοῦ, καιόμενος
ὁ θυμός, μετὰ δόξης τὸ λόγιον τῶν χειλέων αὐτοῦ, τὸ λόγιον ὀρ-
28 γῆς πλῆρες, καὶ ἡ ὀργὴ τοῦ θυμοῦ ὡς πῦρ ἔδεται. 28καὶ τὸ πνεῦμα
αὐτοῦ ὡς ὕδωρ ἐν φάραγγι σῦρον ἥξει ἕως τοῦ τραχήλου καὶ
διαιρεθήσεται τοῦ ἔθνη ταράξαι ἐπὶ πλανήσει ματαίᾳ, καὶ διώξεται
29 αὐτοὺς πλάνησις καὶ λήμψεται αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. 29μὴ
διὰ παντὸς δεῖ ὑμᾶς εὐφραίνεσθαι καὶ εἰσπορεύεσθαι εἰς τὰ ἅγιά
μου διὰ παντὸς ὡσεὶ ἑορτάζοντας καὶ ὡσεὶ εὐφραινομένους εἰσελ-
30 θεῖν μετὰ αὐλοῦ εἰς τὸ ὄρος τοῦ κυρίου πρὸς τὸν θεὸν τοῦ Ισρα-
ηλ; 30καὶ ἀκουστὴν ποιήσει ὁ θεὸς τὴν δόξαν τῆς φωνῆς αὐτοῦ
καὶ τὸν θυμὸν τοῦ βραχίονος αὐτοῦ δείξει μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς
καὶ φλογὸς κατεσθιούσης· κεραυνώσει βιαίως καὶ ὡς ὕδωρ καὶ
31 χάλαζα συγκαταφερομένη βίᾳ. 31διὰ γὰρ φωνὴν κυρίου ἡττηθήσον-
32 ται Ἀσσύριοι τῇ πληγῇ, ᾗ ἂν πατάξῃ αὐτούς. 32καὶ ἔσται αὐτῷ
κυκλόθεν, ὅθεν ἦν αὐτῷ ἡ ἐλπὶς τῆς βοηθείας, ἐφ' ᾗ αὐτὸς ἐπε-
ποίθει· αὐτοὶ μετὰ αὐλῶν καὶ κιθάρας πολεμήσουσιν αὐτὸν ἐκ
33 μεταβολῆς. 33σὺ γὰρ πρὸ ἡμερῶν ἀπαιτηθήσῃ· μὴ καὶ σοὶ ἡτοι-
μάσθη βασιλεύειν φάραγγα βαθεῖαν, ξύλα κείμενα, πῦρ καὶ ξύλα
πολλά; ὁ θυμὸς κυρίου ὡς φάραγξ ὑπὸ θείου καιομένη.
31 1Οὐαὶ οἱ καταβαίνοντες εἰς Αἴγυπτον ἐπὶ βοήθειαν, οἱ ἐφ' ἵπποις
πεποιθότες καὶ ἐφ' ἅρμασιν, ἔστιν γὰρ πολλά, καὶ ἐφ' ἵπποις, πλῆ-
θος σφόδρα, καὶ οὐκ ἦσαν πεποιθότες ἐπὶ τὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ
2 καὶ τὸν θεὸν οὐκ ἐξεζήτησαν. 2καὶ αὐτὸς σοφὸς ἦγεν ἐπ' αὐτοὺς
κακά, καὶ ὁ λόγος αὐτοῦ οὐ μὴ ἀθετηθῇ, καὶ ἐπαναστήσεται ἐπ'
οἴκους ἀνθρώπων πονηρῶν καὶ ἐπὶ τὴν ἐλπίδα αὐτῶν τὴν ματαίαν,
3 3Αἰγύπτιον ἄνθρωπον καὶ οὐ θεόν, ἵππων σάρκας καὶ οὐκ ἔστιν

24 λελικμημενη B*LC* || 25 και ult. > B† || 26 επταπλασ.] + ως το φως των επτα ημερων *L* (in *O* sub ※) || 27 δια χρ. ερχ. πολλου] ερχ. δια χρ. πολλου *LC*, ερχ. δια χρ. B†: cf. 𝔐 | ο > B || 28 εθνη ταραξαι] tr. B*LC* = 𝔐 | πλανησις] + ματαια AS^{c} || 29 ωσει ult. et το > S*† | το ορος] τον οικον A | του κυριου SA] του > B*L*, του θεου Q*C* || 30 ο θεος] κυριος B*L* = 𝔐 | δειξει *L*] -ξαι BSAQ*C* | βιαιως] ς > B*L* || 31 φωνην Q] pr. την A, φωνης S*C*, της φωνης B*L* | ασσυριοι] pr. οι A*L* || 32 αυτω 2°] -των B† | εφ η] εφ ης S*†, εφ ην *C* | επεποιθει] ε 1° > B† | αυλων] τυμπανων B*LC* | πολεμησουσιν] pr. και εν πολεμοις αφορισμου *L* (in *O* sub ※) || 33 συ γαρ B*C*] ου γαρ SQ*L*, ου γαρ συ A† | ητοιμ. βασιλ.] tr. B = 𝔐

31 1 θεον] κυριον B*L* = 𝔐 | εξεζητ.] εξ > B

βοήθεια· ὁ δὲ κύριος ἐπάξει τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς, καὶ κο-
πιάσουσιν οἱ βοηθοῦντες, καὶ ἅμα πάντες ἀπολοῦνται. 4ὅτι οὕτως 4
εἶπέν μοι κύριος Ὃν τρόπον ἐὰν βοήσῃ ὁ λέων ἢ ὁ σκύμνος ἐπὶ
τῇ θήρᾳ, ᾗ ἔλαβεν, καὶ κεκράξῃ ἐπ' αὐτῇ, ἕως ἂν ἐμπλησθῇ τὰ ὄρη
τῆς φωνῆς αὐτοῦ, καὶ ἡττήθησαν καὶ τὸ πλῆθος τοῦ θυμοῦ ἐπτο-
ήθησαν, οὕτως καταβήσεται κύριος σαβαωθ ἐπιστρατεῦσαι ἐπὶ τὸ
ὄρος τὸ Σιων ἐπὶ τὰ ὄρη αὐτῆς. 5ὡς ὄρνεα πετόμενα, οὕτως ὑπερ- 5
ασπιεῖ κύριος ὑπὲρ Ιερουσαλημ καὶ ἐξελεῖται καὶ περιποιήσεται καὶ
σώσει. 6ἐπιστράφητε, οἱ τὴν βαθεῖαν βουλὴν βουλευόμενοι καὶ 6
ἄνομον. 7ὅτι τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀπαρνήσονται οἱ ἄνθρωποι τὰ χει- 7
ροποίητα αὐτῶν τὰ ἀργυρᾶ καὶ τὰ χρυσᾶ, ἃ ἐποίησαν αἱ χεῖρες
αὐτῶν. 8καὶ πεσεῖται Ασσουρ· οὐ μάχαιρα ἀνδρὸς οὐδὲ μάχαιρα 8
ἀνθρώπου καταφάγεται αὐτόν, καὶ φεύξεται οὐκ ἀπὸ προσώπου
μαχαίρας· οἱ δὲ νεανίσκοι ἔσονται εἰς ἥττημα, 9πέτρᾳ γὰρ περι- 9
λημφθήσονται ὡς χάρακι καὶ ἡττηθήσονται, ὁ δὲ φεύγων ἁλώσεται.
Τάδε λέγει κύριος Μακάριος ὃς ἔχει ἐν Σιων σπέρμα καὶ οἰκεί-
ους ἐν Ιερουσαλημ. 1ἰδοὺ γὰρ βασιλεὺς δίκαιος βασιλεύσει, καὶ 32
ἄρχοντες μετὰ κρίσεως ἄρξουσιν. 2καὶ ἔσται ὁ ἄνθρωπος κρύπτων 2
τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ κρυβήσεται ὡς ἀφ' ὕδατος φερομένου· καὶ
φανήσεται ἐν Σιων ὡς ποταμὸς φερόμενος ἔνδοξος ἐν γῇ διψώσῃ.
3καὶ οὐκέτι ἔσονται πεποιθότες ἐπ' ἀνθρώποις, ἀλλὰ τὰ ὦτα δώ- 3
σουσιν ἀκούειν. 4καὶ ἡ καρδία τῶν ἀσθενούντων προσέξει τοῦ 4
ἀκούειν, καὶ αἱ γλῶσσαι αἱ ψελλίζουσαι ταχὺ μαθήσονται λαλεῖν
εἰρήνην. 5καὶ οὐκέτι μὴ εἴπωσιν τῷ μωρῷ ἄρχειν, καὶ οὐκέτι μὴ 5
εἴπωσιν οἱ ὑπηρέται σου Σίγα. 6ὁ γὰρ μωρὸς μωρὰ λαλήσει, καὶ 6
ἡ καρδία αὐτοῦ μάταια νοήσει τοῦ συντελεῖν ἄνομα καὶ λαλεῖν
πρὸς κύριον πλάνησιν τοῦ διασπεῖραι ψυχὰς πεινώσας καὶ τὰς
ψυχὰς τὰς διψώσας κενὰς ποιῆσαι. 7ἡ γὰρ βουλὴ τῶν πονηρῶν 7
ἄνομα βουλεύσεται καταφθεῖραι ταπεινοὺς ἐν λόγοις ἀδίκοις καὶ

3 βοηθεια] pr. η S*† | βοηθουντες] + και πεσουνται οι βοηθουμενοι *L*, + ※και πεσειται ο βοηθουμενος *O* | παντες απολ.] tr. S || 4 εαν AQ*(uid.)S^{c}] αν *L*, οταν Q^{c}*C*, > BS* | ο 1° > A | επ αυτην S*C* | αν > B | εμπληση S* | το ult. > SC^{p} | επι ult.] pr. και A*L* = 𝔐 || 5 κυριος AQ*C*] + σαβαωθ BS*L* = 𝔐 | υπερ ιερουσ. AQS^{c}] + υπερασπιει BS*L*: cf. 𝔐; > *C* | εξελ.] + σε S*† | περιποιηθησονται S*† || 6 βουλευσαμενοι A† | fin.] + υιοι ισραηλ B*LC* (in *O* sub ※) || 7 απαρνησονται BSQ(Q*† om. απ)] -νηθησ- A*C*, αφαιρουνται *L* | τα χρυσα] pr. τα χειροποιητα B*L* (in *O* sub ※), ad quae *L* superadd. αυτων | αι χειρες] οι δακτυλοι S*: cf. 2 8 17 8 | fin.] + αμαρτιαν *L*, + ※αμαρτημα *O* || 8 μαχαιρας] διωκοντος A† | νεανισκοι] + αυτου S^{c}*L*

32 1 αρξουσιν] χ pro ξ S*† || 2 αυτου] τουτους A† || 3 δωσ. ακουειν] tr. B: cf. 𝔐 || 4 ασθενουντων] -θενων A† | προσηξει B† || 5 ουκετι μη bis] ουκετι ου μη A*L*: cf. 30 20 || 6 αυτου] -των A† | διαφθειραι A | ποιησει B = 𝔐 || 7 βουλευσεται] σ > S*A

διασκεδάσαι λόγους ταπεινῶν ἐν κρίσει. [8]οἱ δὲ εὐσεβεῖς συνετὰ
ἐβουλεύσαντο, καὶ αὕτη ἡ βουλὴ μενεῖ.
[9]Γυναῖκες πλούσιαι, ἀνάστητε καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου·
θυγατέρες ἐν ἐλπίδι, ἀκούσατε τοὺς λόγους μου. [10]ἡμέρας ἐνιαυτοῦ
μνείαν ποιήσασθε ἐν ὀδύνῃ μετ' ἐλπίδος· ἀνήλωται ὁ τρύγητος,
πέπαυται ὁ σπόρος καὶ οὐκέτι μὴ ἔλθῃ. [11]ἔκστητε, λυπήθητε, αἱ
πεποιθυῖαι, ἐκδύσασθε, γυμναὶ γένεσθε, περιζώσασθε σάκκους τὰς
ὀσφύας [12]καὶ ἐπὶ τῶν μαστῶν κόπτεσθε ἀπὸ ἀγροῦ ἐπιθυμήματος
καὶ ἀμπέλου γενήματος. [13]ἡ γῆ τοῦ λαοῦ μου ἄκανθα καὶ χόρτος
ἀναβήσεται, καὶ ἐκ πάσης οἰκίας εὐφροσύνη ἀρθήσεται· πόλις
πλουσία, [14]οἶκοι ἐγκαταλελειμμένοι πλοῦτον πόλεως καὶ οἴκους
ἐπιθυμητοὺς ἀφήσουσιν· καὶ ἔσονται αἱ κῶμαι σπήλαια ἕως τοῦ
αἰῶνος, εὐφροσύνη ὄνων ἀγρίων, βοσκήματα ποιμένων, [15]ἕως ἂν
ἐπέλθῃ ἐφ' ὑμᾶς πνεῦμα ἀφ' ὑψηλοῦ. καὶ ἔσται ἔρημος ὁ Χερμελ,
καὶ ὁ Χερμελ εἰς δρυμὸν λογισθήσεται. [16]καὶ ἀναπαύσεται ἐν τῇ
ἐρήμῳ κρίμα, καὶ δικαιοσύνη ἐν τῷ Καρμήλῳ κατοικήσει· [17]καὶ
ἔσται τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης εἰρήνη, καὶ κρατήσει ἡ δικαιοσύνη
ἀνάπαυσιν, καὶ πεποιθότες ἕως τοῦ αἰῶνος· [18]καὶ κατοικήσει ὁ
λαὸς αὐτοῦ ἐν πόλει εἰρήνης καὶ ἐνοικήσει πεποιθώς, καὶ ἀναπαύ-
σονται μετὰ πλούτου. [19]ἡ δὲ χάλαζα ἐὰν καταβῇ, οὐκ ἐφ' ὑμᾶς
ἥξει. καὶ ἔσονται οἱ ἐνοικοῦντες ἐν τοῖς δρυμοῖς πεποιθότες ὡς
οἱ ἐν τῇ πεδινῇ. [20]μακάριοι οἱ σπείροντες ἐπὶ πᾶν ὕδωρ, οὗ βοῦς
καὶ ὄνος πατεῖ.

33 [1]Οὐαὶ τοῖς ταλαιπωροῦσιν ὑμᾶς, ὑμᾶς δὲ οὐδεὶς ποιεῖ ταλαιπώ-
ρους, καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς οὐκ ἀθετεῖ· ἁλώσονται οἱ ἀθετοῦντες
καὶ παραδοθήσονται καὶ ὡς σὴς ἐπὶ ἱματίου οὕτως ἡττηθήσονται.
2 [2]κύριε, ἐλέησον ἡμᾶς, ἐπὶ σοὶ γὰρ πεποίθαμεν· ἐγενήθη τὸ σπέρμα
τῶν ἀπειθούντων εἰς ἀπώλειαν, ἡ δὲ σωτηρία ἡμῶν ἐν καιρῷ θλί-
3 ψεως. [3]διὰ φωνὴν τοῦ φόβου σου ἐξέστησαν λαοὶ ἀπὸ τοῦ φόβου
4 σου, καὶ διεσπάρησαν τὰ ἔθνη. [4]νῦν δὲ συναχθήσεται τὰ σκῦλα
ὑμῶν μικροῦ καὶ μεγάλου· ὃν τρόπον ἐάν τις συναγάγῃ ἀκρίδας,

7 λογους] -γισμους A† || 9 ακουσατε ult.] pr. εισ BS^{c}L | τους > BS* || 10 ο σπορος > B = 𝔐 | και] > B = 𝔐; ο υετος L (L^{p}† ουτος pro ο υετος) || 11 εκστητε] pr. (sic) ευθηνουσαι L (in O sub ※) | σακκους / τας οσφ.] tr. L; σακκ. > BQ: cf. 𝔐 | οσφυας] α > B*, + υμων SC || 12 μασθων AC^{p}: cf. Thack. p. 104 | απο αγρου] περι α. AS^{c}C; επι αγρω L = 𝔐 | αμπελου] επι -λω L = 𝔐 || 14 και οικους επιθυμητους αφησ. AQS^{c}] αφησ. οικους επιθυμ-ματος BS*LC (sed C επιθυμητους) || 15 επελθη] επ > BL | υμας] ημ. S*† || 17 πεποιθοτες BQ] pr. οι S*, + εσονται AS^{c}C, + ωσιν L || 18 κατοικη-σει] κατ > BL || 19 ως > S† | οι ult.] > BS, + ενοικουντες Q†

33 1 δε] + γαρ S*† | υμας 3^{0}] υμιν AQ*(uid.) | επι AQC] εφ BSL | ιματιω SL | ηττησονται B† || 3 σου 1^{0} > B: cf. 𝔐 || 4 υμων] ημ. S | μικρου] pr. απο AL | ακριδας] ς > B†; + ως απο των βοθυνων L (in O sub ※)

οὕτως ἐμπαίξουσιν ὑμῖν. [5]ἅγιος ὁ θεὸς ὁ κατοικῶν ἐν ὑψηλοῖς, 5
ἐνεπλήσθη Σιων κρίσεως καὶ δικαιοσύνης. [6]ἐν νόμῳ παραδοθήσον- 6
ται, ἐν θησαυροῖς ἡ σωτηρία ἡμῶν, ἐκεῖ σοφία καὶ ἐπιστήμη καὶ
εὐσέβεια πρὸς τὸν κύριον· οὗτοί εἰσιν θησαυροὶ δικαιοσύνης.
[7]ἰδοὺ δὴ ἐν τῷ φόβῳ ὑμῶν αὐτοὶ φοβηθήσονται· οὓς ἐφοβεῖσθε, 7
φοβηθήσονται ἀφ' ὑμῶν· ἄγγελοι γὰρ ἀποσταλήσονται ἀξιοῦντες
εἰρήνην πικρῶς κλαίοντες παρακαλοῦντες εἰρήνην. [8]ἐρημωθήσονται 8
γὰρ αἱ τούτων ὁδοί· πέπαυται ὁ φόβος τῶν ἐθνῶν, καὶ ἡ πρὸς
τούτους διαθήκη αἴρεται, καὶ οὐ μὴ λογίσησθε αὐτοὺς ἀνθρώπους.
[9]ἐπένθησεν ἡ γῆ, ᾐσχύνθη ὁ Λίβανος, ἔλη ἐγένετο ὁ Σαρων· φα- 9
νερὰ ἔσται ἡ Γαλιλαία καὶ ὁ Κάρμηλος. [10]νῦν ἀναστήσομαι, λέγει 10
κύριος, νῦν δοξασθήσομαι, νῦν ὑψωθήσομαι· [11]νῦν ὄψεσθε, νῦν 11
αἰσθηθήσεσθε· ματαία ἔσται ἡ ἰσχὺς τοῦ πνεύματος ὑμῶν, πῦρ
ὑμᾶς κατέδεται. [12]καὶ ἔσονται ἔθνη κατακεκαυμένα ὡς ἄκανθα ἐν 12
ἀγρῷ ἐρριμμένη καὶ κατακεκαυμένη. [13]ἀκούσονται οἱ πόρρωθεν ἃ 13
ἐποίησα, γνώσονται οἱ ἐγγίζοντες τὴν ἰσχύν μου. [14]ἀπέστησαν οἱ 14
ἐν Σιων ἄνομοι, λήμψεται τρόμος τοὺς ἀσεβεῖς· τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν
ὅτι πῦρ καίεται; τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν τὸν τόπον τὸν αἰώνιον; [15]πο- 15
ρευόμενος ἐν δικαιοσύνῃ, λαλῶν εὐθεῖαν ὁδόν, μισῶν ἀνομίαν καὶ
ἀδικίαν καὶ τὰς χεῖρας ἀποσειόμενος ἀπὸ δώρων, βαρύνων τὰ ὦτα
ἵνα μὴ ἀκούσῃ κρίσιν αἵματος, καμμύων τοὺς ὀφθαλμοὺς ἵνα μὴ
ἴδῃ ἀδικίαν, [16]οὗτος οἰκήσει ἐν ὑψηλῷ σπηλαίῳ πέτρας ἰσχυρᾶς· 16
ἄρτος αὐτῷ δοθήσεται, καὶ τὸ ὕδωρ αὐτοῦ πιστόν. [17]βασιλέα μετὰ 17
δόξης ὄψεσθε, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν ὄψονται γῆν πόρρωθεν. [18]ἡ 18
ψυχὴ ὑμῶν μελετήσει φόβον· ποῦ εἰσιν οἱ γραμματικοί; ποῦ εἰσιν
οἱ συμβουλεύοντες; ποῦ ἐστιν ὁ ἀριθμῶν τοὺς τρεφομένους [19]μι- 19
κρὸν καὶ μέγαν λαόν; ᾧ οὐ συνεβουλεύσαντο οὐδὲ ᾔδει βαθύφωνον
ὥστε μὴ ἀκοῦσαι λαὸς πεφαυλισμένος, καὶ οὐκ ἔστιν τῷ ἀκούοντι
σύνεσις. [20]ἰδοὺ Σιων ἡ πόλις τὸ σωτήριον ἡμῶν· οἱ ὀφθαλμοί 20
σου ὄψονται Ιερουσαλημ, πόλις πλουσία, σκηναὶ αἳ οὐ μὴ σεισθῶ-
σιν, οὐδὲ μὴ κινηθῶσιν οἱ πάσσαλοι τῆς σκηνῆς αὐτῆς εἰς τὸν
αἰῶνα χρόνον, οὐδὲ τὰ σχοινία αὐτῆς οὐ μὴ διαρραγῶσιν. [21]ὅτι 21

4 εμπαιξουσιν] -ξονται AS^{c}: cf. Thack. p. 232 || 5 υψηλω BV† | δικαιο-συνης] ς > B† || 6 εκει] ηκει B | κυριον] θεον S*† || 7 αυτοι] ουτοι BQ | φοβηθησονται 2^{0}] βοησονται BS*: cf. 𝔐 | γαρ SAC] > BQL | αξιουντες ει-ρηνην > BS* || 8 πεπαυται] + γαρ A | λογισθησεσθε BQ*† || 9 ο σαρων] ασαρων S*(†) | ο καρμηλος] ο χερμελ B, + και ο χερμελ Q† || 11 αισθηθη-σεσθε] αισθησ. L: cf. Thack. p. 240; αισχυνθησ. AS^{c}C^{p} | ματαια] + δε S† | υμας κατεδ.] tr. B || 15 πορευομ.] + αμωμος S | απο] pr. και S*† || 16 ι-σχυρας] οχ. A† || 17 και > BS* = 𝔐 || 18 υμων] ημ. BS | φοβον] + κυριου A | τρεφομενους B] συστρεφ. SAQC, αναστρεφ. L || 19 συνεβουλευσαντο] -σατο B, -σαν A | πεφαυλ.] pr. ο S^{c}L || 20 ουδε μη] ουδ ου μη AC: cf. 8 12

τὸ ὄνομα κυρίου μέγα ὑμῖν· τόπος ὑμῖν ἔσται, ποταμοὶ καὶ διώρυγες πλατεῖς καὶ εὐρύχωροι· οὐ πορεύσῃ ταύτην τὴν ὁδόν, οὐδὲ
22 πορεύσεται πλοῖον ἐλαῦνον. 22ὁ γὰρ θεός μου μέγας ἐστίν, οὐ παρελεύσεταί με κύριος· κριτὴς ἡμῶν κύριος, ἄρχων ἡμῶν κύριος,
23 βασιλεὺς ἡμῶν κύριος, οὗτος ἡμᾶς σώσει. 23ἐρράγησαν τὰ σχοινία σου, ὅτι οὐκ ἐνίσχυσεν· ὁ ἱστός σου ἔκλινεν, οὐ χαλάσει τὰ ἱστία· οὐκ ἀρεῖ σημεῖον, ἕως οὗ παραδοθῇ εἰς προνομήν· τοίνυν πολλοὶ
24 χωλοὶ προνομὴν ποιήσουσιν. 24καὶ οὐ μὴ εἴπῃ Κοπιῶ ὁ λαὸς ὁ ἐνοικῶν ἐν αὐτοῖς· ἀφέθη γὰρ αὐτοῖς ἡ ἁμαρτία.

34 1Προσαγάγετε, ἔθνη, καὶ ἀκούσατε, ἄρχοντες· ἀκουσάτω ἡ γῆ
2 καὶ οἱ ἐν αὐτῇ, ἡ οἰκουμένη καὶ ὁ λαὸς ὁ ἐν αὐτῇ. 2διότι θυμὸς κυρίου ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη καὶ ὀργὴ ἐπὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν τοῦ
3 ἀπολέσαι αὐτοὺς καὶ παραδοῦναι αὐτοὺς εἰς σφαγήν. 3οἱ δὲ τραυματίαι αὐτῶν ῥιφήσονται καὶ οἱ νεκροί, καὶ ἀναβήσεται αὐτῶν ἡ
4 ὀσμή, καὶ βραχήσεται τὰ ὄρη ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν. 4καὶ ἐλιγήσεται ὁ οὐρανὸς ὡς βιβλίον, καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς
5 φύλλα ἐξ ἀμπέλου καὶ ὡς πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς. 5ἐμεθύσθη ἡ μάχαιρά μου ἐν τῷ οὐρανῷ· ἰδοὺ ἐπὶ τὴν Ιδουμαίαν καταβήσεται
6 καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν τῆς ἀπωλείας μετὰ κρίσεως. 6ἡ μάχαιρα κυρίου ἐνεπλήσθη αἵματος, ἐπαχύνθη ἀπὸ στέατος ἀρνῶν καὶ ἀπὸ στέατος τράγων καὶ κριῶν· ὅτι θυσία κυρίῳ ἐν Βοσορ καὶ σφαγὴ μεγάλη
7 ἐν τῇ Ιδουμαίᾳ. 7καὶ συμπεσοῦνται οἱ ἀδροὶ μετ' αὐτῶν καὶ οἱ κριοὶ καὶ οἱ ταῦροι, καὶ μεθυσθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τοῦ αἵματος καὶ
8 ἀπὸ τοῦ στέατος αὐτῶν ἐμπλησθήσεται. 8ἡμέρα γὰρ κρίσεως κυρίου
9 καὶ ἐνιαυτὸς ἀνταποδόσεως κρίσεως Σιων. 9καὶ στραφήσονται αὐτῆς αἱ φάραγγες εἰς πίσσαν καὶ ἡ γῆ αὐτῆς εἰς θεῖον, καὶ ἔσται
10 αὐτῆς ἡ γῆ καιομένη ὡς πίσσα 10νυκτὸς καὶ ἡμέρας καὶ οὐ σβεσθήσεται εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, καὶ ἀναβήσεται ὁ καπνὸς αὐτῆς

21 υμιν 1⁰] εστιν A† | διωρυχες B: cf. 19 6 || 22 κυριος 1⁰] + κυριος *C*, + πατηρ κυριος A^{r}, + πατηρ ημων κυριος pau. || 23 ερραγη *L* | ενισχυσαν B | ποιησουσιν A || 24 ειπη] -πωσιν B*L* | κοπιω / ο 1⁰ — αυτοις 1⁰] tr. S*C* | ο 2⁰ > B†

34 1 αρχοντες] + προσεχετε *L* (in *O* sub ※) | εν αυτη 1⁰] pr. ενοικουντες A$^{(\text{fh})}$; + οικουντες *C*: hoc uerbum hab. S*† pro η οικουμενη seq. || 2 τον] pr. παντα *L* (in *O* sub ※) || 4 init.] pr. και τακησονται πασαι αι δυναμεις των ουρανων B*L* (in *O* sub ※) | ο ουρ. / ως βιβλ.] tr. B*L* = 𝔐 | ως paenult.] + πιπτει Q*L*: cf. 𝔐 || 5 η μαχ. μου / εν τω ουρ.] tr. B = 𝔐 | απωλειας] γης S*† || 6 κυριου] pr. του B | αρνων] απο αιματος τραγων και αμνων(*C* αρν.) B*LC*, ※απο αιματος αρνων και τραγων *O* | κυριω] pr. τω B*L*, τω θεω *C* | βοσορ] pr. γη A† || 7 οι 1⁰ > S*† | και απο] pr. και το χωμα αυτων *C* (το χ. αυ. in *O* sub ※), αυτων και ο χους απο *L* || 9 αυτης ult. — fin.] η γη αυτης ως πισσα καιομενη B*LC*: cf. 𝔐 || 10 και 2⁰ > Q = 𝔐

ἄνω· εἰς γενεὰς ἐρημωθήσεται καὶ εἰς χρόνον πολύν. 11καὶ κατοι- 11
κήσουσιν ἐν αὐτῇ ὄρνεα καὶ ἐχῖνοι καὶ ἴβεις καὶ κόρακες, καὶ ἐπιβληθήσεται ἐπ' αὐτὴν σπαρτίον γεωμετρίας ἐρήμου, καὶ ὀνοκένταυροι οἰκήσουσιν ἐν αὐτῇ. 12οἱ ἄρχοντες αὐτῆς οὐκ ἔσονται· οἱ γὰρ βα- 12
σιλεῖς αὐτῆς καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῆς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἔσονται εἰς ἀπώλειαν. 13καὶ ἀναφύσει εἰς τὰς πόλεις αὐτῶν ἀκάνθινα ξύλα 13
καὶ εἰς τὰ ὀχυρώματα αὐτῆς, καὶ ἔσται ἔπαυλις σειρήνων καὶ αὐλὴ στρουθῶν. 14καὶ συναντήσουσιν δαιμόνια ὀνοκενταύροις καὶ βοή- 14
σουσιν ἕτερος πρὸς τὸν ἕτερον· ἐκεῖ ἀναπαύσονται ὀνοκένταυροι, εὗρον γὰρ αὐτοῖς ἀνάπαυσιν. 15ἐκεῖ ἐνόσσευσεν ἐχῖνος, καὶ ἔσωσεν 15
ἡ γῆ τὰ παιδία αὐτῆς μετὰ ἀσφαλείας· ἐκεῖ ἔλαφοι συνήντησαν καὶ εἶδον τὰ πρόσωπα ἀλλήλων· 16ἀριθμῷ παρῆλθον, καὶ μία αὐτῶν 16
οὐκ ἀπώλετο, ἑτέρα τὴν ἑτέραν οὐκ ἐζήτησαν· ὅτι κύριος ἐνετείλατο αὐτοῖς, καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ συνήγαγεν αὐτάς. 17καὶ αὐτὸς 17
ἐπιβαλεῖ αὐτοῖς κλήρους, καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ διεμέρισεν βόσκεσθαι· εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον κληρονομήσετε, εἰς γενεὰς γενεῶν ἀναπαύσονται ἐπ' αὐτῆς.

1Εὐφράνθητι, ἔρημος διψῶσα, ἀγαλλιάσθω ἔρημος καὶ ἀνθείτω 35
ὡς κρίνον, 2καὶ ἐξανθήσει καὶ ἀγαλλιάσεται τὰ ἔρημα τοῦ Ιορδάνου· 2
καὶ ἡ δόξα τοῦ Λιβάνου ἐδόθη αὐτῇ καὶ ἡ τιμὴ τοῦ Καρμήλου, καὶ ὁ λαός μου ὄψεται τὴν δόξαν κυρίου καὶ τὸ ὕψος τοῦ θεοῦ.
3ἰσχύσατε, χεῖρες ἀνειμέναι καὶ γόνατα παραλελυμένα· 4παρακαλέ- 3
σατε, οἱ ὀλιγόψυχοι τῇ διανοίᾳ· ἰσχύσατε, μὴ φοβεῖσθε· ἰδοὺ ὁ 4
θεὸς ἡμῶν κρίσιν ἀνταποδίδωσιν καὶ ἀνταποδώσει, αὐτὸς ἥξει καὶ σώσει ἡμᾶς. 5τότε ἀνοιχθήσονται ὀφθαλμοὶ τυφλῶν, καὶ ὦτα κωφῶν 5
ἀκούσονται. 6τότε ἁλεῖται ὡς ἔλαφος ὁ χωλός, καὶ τρανὴ ἔσται 6
γλῶσσα μογιλάλων, ὅτι ἐρράγη ἐν τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ φάραγξ ἐν γῇ διψώσῃ, 7καὶ ἡ ἄνυδρος ἔσται εἰς ἕλη, καὶ εἰς τὴν διψῶσαν 7

10 εις γενεας] + αυτης B; και απο γενεας εις γενεαν *L*: cf. 𝔐 | και ult. — fin. > AQS^{c} | fin.] + ερημωθησεται S*C*; + και ουκ εστιν ο παραπορευομενος δι αυτης *L* (sim. S^{s}), + ※ουκ εστιν ο παραπορ. εν αυτη *O* || 11 και κατοικησουσιν(A† -ησονται, *L* -ησει) εν αυτη > B†: cf. inf. | κορακες] + κατοικησουσιν εν αυτη B*L* (in *O* sub ※) | επ αυτην] ν > S, εν αυτη *C*^{p} || 12 αυτης 2⁰ > BS* | και οι αρχ. αυτης(> QS^{c}*C*) / και οι μεγ. αυτης] tr. *L*, κ. οι αρχ. αυ. > B*, κ. οι μεγ. αυ. > S*B^{c} || 13 αναφυησει B^{c}S^{c}: cf. 37 31 et Thack. p. 289 | ακανθινα ξυλα] ακανθα A† | εσται επαυλεις BAS^{c}: cf. 35 7; εσονται επαυλεις *C* || 14 βοησουσιν S*L] -σονται BAQS^{c}*C*: cf. 5 29 | ευρον γαρ] ευροντες B || 15 ελαφοι συνηντ.] tr. B, συνηντ. ικτινες *L*: cf. 𝔐 || 16 παρηλθον] -θοσαν S | εζητησαν] pr. εξ A | ενετειλ. αυτοις AQ] tr. BS*L*, αυταις ενετ. *C* | και το > S† | αυτας AQS^{c}*C*] -τους *L*; αυτα BS*: sic οι ο' teste Q, cf. 3 17 || 17 κληρονομησατε uel sim. AQ | εις ult. > BS* | αναπαυσ.] pr. και S*L*

35 1 διψωσα] pr. η A^{c}† || 2 και 3⁰ > BV† = 𝔐 || 4 ισχυσ.] υψωσατε Q† | κρισιν ανταποδωσει και ανταποδωσει αυτος (sic) A || 6 ο > BS*L^{p} | και τρανη] τρ. δε B† || 7 η ανυδρ. / εσται] tr. B*LC* = 𝔐

γῆν πηγὴ ὕδατος ἔσται· ἐκεῖ εὐφροσύνη ὀρνέων, ἔπαυλις καλάμου
8 καὶ ἕλη. 8ἐκεῖ ἔσται ὁδὸς καθαρὰ καὶ ὁδὸς ἁγία κληθήσεται, καὶ οὐ
μὴ παρέλθῃ ἐκεῖ ἀκάθαρτος, οὐδὲ ἔσται ἐκεῖ ὁδὸς ἀκάθαρτος· οἱ
δὲ διεσπαρμένοι πορεύσονται ἐπ' αὐτῆς καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν.
9 9καὶ οὐκ ἔσται ἐκεῖ λέων, οὐδὲ τῶν θηρίων τῶν πονηρῶν οὐ μὴ
ἀναβῇ ἐπ' αὐτὴν οὐδὲ μὴ εὑρεθῇ ἐκεῖ, ἀλλὰ πορεύσονται ἐν αὐτῇ
10 λελυτρωμένοι. 10καὶ συνηγμένοι διὰ κύριον ἀποστραφήσονται καὶ
ἥξουσιν εἰς Σιων μετ' εὐφροσύνης, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ
κεφαλῆς αὐτῶν· ἐπὶ γὰρ κεφαλῆς αὐτῶν αἴνεσις καὶ ἀγαλλίαμα,
καὶ εὐφροσύνη καταλήμψεται αὐτούς, ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ
στεναγμός.

36 1Καὶ ἐγένετο τοῦ τεσσαρεσκαιδεκάτου ἔτους βασιλεύοντος Εζεκιου
ἀνέβη Σενναχηριμ βασιλεὺς Ἀσσυρίων ἐπὶ τὰς πόλεις τῆς Ιουδαίας
2 τὰς ὀχυρὰς καὶ ἔλαβεν αὐτάς. 2καὶ ἀπέστειλεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων
Ραψακην ἐκ Λαχις εἰς Ιερουσαλημ πρὸς τὸν βασιλέα Εζεκιαν μετὰ
δυνάμεως πολλῆς, καὶ ἔστη ἐν τῷ ὑδραγωγῷ τῆς κολυμβήθρας τῆς
3 ἄνω ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ ἀγροῦ τοῦ γναφέως. 3καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτὸν
Ελιακιμ ὁ τοῦ Χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ Σομνας ὁ γραμματεὺς καὶ
4 Ιωαχ ὁ τοῦ Ασαφ ὁ ὑπομνηματογράφος. 4καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ραψα-
κης Εἴπατε Εζεκια Τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς ὁ μέγας βασιλεὺς Ἀσ-
5 συρίων Τί πεποιθὼς εἶ; 5μὴ ἐν βουλῇ ἢ λόγοις χειλέων παρά-
6 ταξις γίνεται; καὶ νῦν ἐπὶ τίνι πέποιθας ὅτι ἀπειθεῖς μοι; 6ἰδοὺ
πεποιθὼς εἶ ἐπὶ τὴν ῥάβδον τὴν καλαμίνην τὴν τεθλασμένην ταύ-
την, ἐπ' Αἴγυπτον· ὃς ἂν ἐπ' αὐτὴν ἐπιστηρισθῇ, εἰσελεύσεται εἰς
τὴν χεῖρα αὐτοῦ· οὕτως ἐστὶν Φαραω βασιλεὺς Αἰγύπτου καὶ πάν-
7 τες οἱ πεποιθότες ἐπ' αὐτῷ. 7εἰ δὲ λέγετε Ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν
8 ἡμῶν πεποίθαμεν, 8νῦν μείχθητε τῷ κυρίῳ μου τῷ βασιλεῖ Ἀσσυ-

7 εσται 2⁰ > A† | επαυλεις BASᶜ: cf. 34 13 | καλαμου] ποιμνιων S || 8 εκει εσται AQ] tr. BSC; και εσται εκει L = 𝔐 | εσται εκει] tr. A† | και ult. > BL: cf. 𝔐 || 9 των θηρ. των πον.] των πον. θηρ. BC | επ] εις BL || 10 αποστραφ. AQSᶜ] pr. και BS*LC | επι γαρ (+ της BˢLC) κεφαλης αυτων > B* = 𝔐 | ευφροσ. ult.] σωτηρια Q†

36 1 ιουδ.] ιδουμεας S*†: cf. 7 6 | ελαβεν] pr. συν A†: ex Regn. IV 18 13 || 2 ραψακην] βσ pro ψ BL: item BL in 4. 12. 22 37 4, BᶜL in 37 8, L in 36 13, sed etiam B ψ in 36 13, B* ψ in 37 8; pr. τον C (in O sub ※) || 3 σομνας] β pro μ B† hic, non in 11. 22 37 2 || 4 τι] τινι SᶜL || 5 η] και BL; + εν AC | τινα BC || 6 (cf. Regn. IV 18 21) επ αυτην / επιστηρ. SQ] tr. BALC | επιστηρισθη BQ] -ριχθη SALC: cf. Thack. p. 223; + ανηρ LC (in O sub ※) | αυτου] + και τρησει αυτην LC (in O sub ※) || 7 (cf. Regn. IV 18 22) λεγ.] + προς με LC (in O sub ※) | fin.] + ουκ αυτος εστιν ου αφειλεν εζεκιας τα υψηλα αυτου και τα θυσιαστηρια αυτου και ειπεν τω ιουδα και τη ιερουσαλημ κατα προσωπον του θυσιαστηριου τουτου προσκυνησετε uel sim. LC (in O sub ※) || 8 (cf. Regn. IV 18 23) init.] pr. και L | μειχθητε] + δη C (in O sub ※) cf. 11. 13 | τω 2⁰ > ALᵖ

ρίων, καὶ δώσω ὑμῖν δισχιλίαν ἵππον, εἰ δυνήσεσθε δοῦναι ἀναβάτας
ἐπ' αὐτούς. 9καὶ πῶς δύνασθε ἀποστρέψαι εἰς πρόσωπον τοπάρχου 9
ἑνός; οἰκέται εἰσὶν οἱ πεποιθότες ἐπ' Αἰγυπτίοις εἰς ἵππον καὶ
ἀναβάτην. 10καὶ νῦν μὴ ἄνευ κυρίου ἀνέβημεν ἐπὶ τὴν χώραν ταύ- 10
την πολεμῆσαι αὐτήν; 11καὶ εἶπεν πρὸς αὐτὸν Ελιακιμ καὶ Σομνας 11
καὶ Ιωαχ Λάλησον πρὸς τοὺς παῖδάς σου Συριστί, ἀκούομεν γὰρ
ἡμεῖς, καὶ μὴ λάλει πρὸς ἡμᾶς Ιουδαϊστί· καὶ ἵνα τί λαλεῖς εἰς τὰ
ὦτα τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐπὶ τῷ τείχει; 12καὶ εἶπεν Ραψακης πρὸς 12
αὐτούς Μὴ πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν ἢ πρὸς ὑμᾶς ἀπέσταλκέν με ὁ
κύριός μου λαλῆσαι τοὺς λόγους τούτους; οὐχὶ πρὸς τοὺς ἀν-
θρώπους τοὺς καθημένους ἐπὶ τῷ τείχει, ἵνα φάγωσιν κόπρον καὶ
πίωσιν οὖρον μεθ' ὑμῶν ἅμα; 13καὶ ἔστη Ραψακης καὶ ἐβόησεν 13
φωνῇ μεγάλῃ Ιουδαϊστὶ καὶ εἶπεν Ἀκούσατε τοὺς λόγους τοῦ βα-
σιλέως τοῦ μεγάλου βασιλέως Ἀσσυρίων 14Τάδε λέγει ὁ βασιλεύς 14
Μὴ ἀπατάτω ὑμᾶς Εζεκιας λόγοις, οἳ οὐ δυνήσονται ῥύσασθαι
ὑμᾶς· 15καὶ μὴ λεγέτω ὑμῖν Εζεκιας ὅτι Ῥύσεται ὑμᾶς ὁ θεός, 15
καὶ οὐ μὴ παραδοθῇ ἡ πόλις αὕτη ἐν χειρὶ βασιλέως Ἀσσυρίων·
16μὴ ἀκούετε Εζεκιου. τάδε λέγει ὁ βασιλεὺς Ἀσσυρίων Εἰ βού- 16
λεσθε εὐλογηθῆναι, ἐκπορεύεσθε πρός με καὶ φάγεσθε ἕκαστος τὴν
ἄμπελον αὐτοῦ καὶ τὰς συκᾶς καὶ πίεσθε ὕδωρ τοῦ λάκκου ὑμῶν,
17ἕως ἂν ἔλθω καὶ λάβω ὑμᾶς εἰς γῆν ὡς ἡ γῆ ὑμῶν, γῆ σίτου 17
καὶ οἴνου καὶ ἄρτων καὶ ἀμπελώνων. 18μὴ ὑμᾶς ἀπατάτω Εζεκιας 18
λέγων Ὁ θεὸς ὑμῶν ῥύσεται ὑμᾶς. μὴ ἐρρύσαντο οἱ θεοὶ τῶν
ἐθνῶν ἕκαστος τὴν ἑαυτοῦ χώραν ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων;
19ποῦ ἐστιν ὁ θεὸς Αιμαθ καὶ Αρφαθ; καὶ ποῦ ὁ θεὸς τῆς πόλεως 19
Σεπφαριμ; μὴ ἐδύναντο ῥύσασθαι Σαμάρειαν ἐκ χειρός μου; 20τίς 20

9 (cf. Regn. IV 18 24) εις 1⁰] το A | τοπαρχου ενος AQSᶜ] των τοπαρχων BS*LC, sed L add. ενος των δουλων του κυριου μου των μικρων | αιγυπτιοις] -πτον BS || 10 (cf. Regn. IV 18 25) fin. AQ] + κυριος ειπεν προς με αναβηθι επι την γην ταυτην και διαφθειρον αυτην uel sim. BSLC (in O sub ※) || 11 (cf. Regn. IV 18 26) ελιακ(ε)ιμ] + ο του χελκιου ο οικονομος S* 393†: ex 3 | σομνας] + ο γραμματευς SA: ex 3 | και ιωαχ] > S*, και ιωας BLCᵖ: item L in 3 | λαλησον] + δη C (in O sub ※): cf. 8 | ανθρωπων] ανδρων A†: cf. 12 | των ult. SQ] > B†; + καθημενων A, + εστηκοτων LC || 12 (cf. Regn. IV 18 27) ραψ. / προς αυτους] tr. AC | λαλ. τ. λογ. τουτους > QSᶜ | ανθρωπους] ανδρας A†: cf. 11 | κοπρον et ουρον] + αυτων LC (in O sub ※); ante κοπρον add. LC την (in O sub ※), ante ουρον add. LC το || 13 εβοησεν] pr. αν BC, εφωνησε(ν) L | και ειπεν > S | ακουσατε] + δη C (in O sub ※): cf. 8 || 14 απατ. υμας] tr. A†: cf. 18 | οι ου δυνησονται SQ] οις(>B†) ου μη δυνηται BLC: cf. Regn. IV 18 29; οι ου μη δυνησονται (sic) A† || 16 ταδε] pr. οτι S†: cf. Regn. IV 18 31 | λακκου] χαλκου B† || 18 υμας απατ.] tr. BC | ο θεος υμων ρυσ. υμας AQSᶜ] ο θ. υμας ρυσ. S*L, ο θ. ρυσ. υμας BC || 19 (cf. Regn. IV 18 34) αιμαθ(uel εμ.)] ρ pro θ S*AQ: cf. 37 13 | που 2⁰] > AQ†, + εστιν S*L | σεπφαρ(ε)ιμ AL] -ριν S, -ρενι Q†, -ρουαιμ B, -ρουεμ C; σ > BQ: post ς; cf. 37 13 | χειρος] pr. της S

τῶν θεῶν πάντων τῶν ἐθνῶν τούτων ἐρρύσατο τὴν γῆν αὐτοῦ
ἐκ τῆς χειρός μου, ὅτι ῥύσεται ὁ θεὸς Ιερουσαλημ ἐκ χειρός μου;
21 21 καὶ ἐσιώπησαν, καὶ οὐδεὶς ἀπεκρίθη αὐτῷ λόγον διὰ τὸ προστάξαι
τὸν βασιλέα μηδένα ἀποκριθῆναι.
22 22 Καὶ εἰσῆλθεν Ελιακιμ ὁ τοῦ Χελκιου ὁ οἰκονόμος καὶ Σομνας
ὁ γραμματεὺς τῆς δυνάμεως καὶ Ιωαχ ὁ τοῦ Ασαφ ὁ ὑπομνηματο-
γράφος πρὸς Εζεκιαν ἐσχισμένοι τοὺς χιτῶνας καὶ ἀπήγγειλαν αὐτῷ
37 τοὺς λόγους Ραψακου. 1 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα
Εζεκιαν ἔσχισεν τὰ ἱμάτια καὶ σάκκον περιεβάλετο καὶ ἀνέβη εἰς
2 τὸν οἶκον κυρίου. 2 καὶ ἀπέστειλεν Ελιακιμ τὸν οἰκονόμον καὶ Σομ-
ναν τὸν γραμματέα καὶ τοὺς πρεσβυτέρους τῶν ἱερέων περιβεβλη-
3 μένους σάκκους πρὸς Ησαιαν υἱὸν Αμως τὸν προφήτην, 3 καὶ εἶπαν
αὐτῷ Τάδε λέγει Εζεκιας Ἡμέρα θλίψεως καὶ ὀνειδισμοῦ καὶ ἐλεγμοῦ
καὶ ὀργῆς ἡ σήμερον ἡμέρα, ὅτι ἥκει ἡ ὠδὶν τῇ τικτούσῃ, ἰσχὺν
4 δὲ οὐκ ἔχει τοῦ τεκεῖν. 4 εἰσακούσαι κύριος ὁ θεός σου τοὺς λόγους
Ραψακου, οὓς ἀπέστειλεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα
καὶ ὀνειδίζειν λόγους, οὓς ἤκουσεν κύριος ὁ θεός σου· καὶ δεηθήσῃ
5 πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλελειμμένων τούτων. 5 καὶ
6 ἦλθον οἱ παῖδες τοῦ βασιλέως πρὸς Ησαιαν, 6 καὶ εἶπεν αὐτοῖς
Ησαιας Οὕτως ἐρεῖτε πρὸς τὸν κύριον ὑμῶν Τάδε λέγει κύριος
Μὴ φοβηθῇς ἀπὸ τῶν λόγων, ὧν ἤκουσας, οὓς ὠνείδισάν με οἱ
7 πρέσβεις βασιλέως Ἀσσυρίων· 7 ἰδοὺ ἐγὼ ἐμβαλῶ εἰς αὐτὸν πνεῦμα,
καὶ ἀκούσας ἀγγελίαν ἀποστραφήσεται εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ
πεσεῖται μαχαίρᾳ ἐν τῇ γῇ αὐτοῦ.
8 8 Καὶ ἀπέστρεψεν Ραψακης καὶ κατέλαβεν πολιορκοῦντα τὸν βα-
9 σιλέα Λομναν. καὶ ἤκουσεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων ὅτι 9 ἐξῆλθεν Θα-
ρακα βασιλεὺς Αἰθιόπων πολιορκῆσαι αὐτόν· καὶ ἀκούσας ἀπέστρεψεν
10 καὶ ἀπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς Εζεκιαν λέγων 10 Οὕτως ἐρεῖτε Εζεκια
βασιλεῖ τῆς Ιουδαίας Μή σε ἀπατάτω ὁ θεός σου, ἐφ' ᾧ πεποιθὼς

20 παντων > S† | ερρυσ.] pr. οστις BLC = 𝔐 | της SA] > BQLC | ιερουσ. SQ] pr. την BALC || 21 μηδεν S*C || 22 ανηγγειλαν BSLC

37 1 σακκον περιεβ.] tr. BLC = 𝔐 || 2 ελιακ(ε)ιμ] pr. τον C (in O sub ※) || 3 η ult. > S† || 4 σου 1° > A | απεστειλεν] + αυτον A†: cf. Regn. IV 19 4 | ασσυρ.] + ο κυριος αυτου LC (in O sub ※) | λογοις οις Q, λογοις ους L | σου 2° ⋂ 3° ASᶜ | τον θεον > B† || 5 ηλθοσαν S | βασ. AQ] + εζεκιου BSL, εζεκιου (του) βασ. C || 6 ησαιας] + υιος αμως S*† | ους] ων S*, δι ων L || 7 εμβαλω AQCᵖ] -βαλλω BSLCᵖ || 8 πολιορκ. τον βασ.] τον βασ. ασσυριων πολιορκ. BLC (ασσυριων in O sub ※) | λομναν S] λομνα Q, λοβναν BLC, λοβνα A | και ηκουσεν βασ. ασσ. οτι (9) εξηλθεν] και ηκουσεν οτι απηρεν απο λαχεις (9) και εξηλθεν BC (απηρ. απο λαχ. και in O sub ※), ηκουσε(ν) γαρ οτι απηρεν απο λαχεις (9) και ηκουσε(ν) βασ. ασσ. οτι εξηλθεν L || 9 θαρακα B 918†] θαραθα SAQ; θαρθακ L: item L† in Regn. IV 19 9; θαρα C: sic B† l. l. || 10 (cf. Regn. IV 19 10) εφ ω] + συ ALC (in O sub ※) | πεποιθως ει(S*† ης)] πεποιθας BLC

εἶ ἐπ' αὐτῷ λέγων Οὐ μὴ παραδοθῇ Ιερουσαλημ εἰς χεῖρας βασι-
λέως Ἀσσυρίων. 11 ἢ οὐκ ἤκουσας ἃ ἐποίησαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων 11
πᾶσαν τὴν γῆν ὡς ἀπώλεσαν; 12 μὴ ἐρρύσαντο αὐτοὺς οἱ θεοὶ τῶν 12
ἐθνῶν, οὓς οἱ πατέρες μου ἀπώλεσαν, τήν τε Γωζαν καὶ Χαρραν
καὶ Ραφες, αἳ εἰσιν ἐν χώρᾳ Θεμαδ; 13 ποῦ εἰσιν οἱ βασιλεῖς Αιμαθ 13
καὶ Αρφαθ καὶ πόλεως Σεπφαριμ, Αναγ, Ουγαυα; — 14 καὶ ἔλαβεν Εζε- 14
κιας τὸ βιβλίον παρὰ τῶν ἀγγέλων καὶ ἤνοιξεν αὐτὸ ἐναντίον
κυρίου, 15 καὶ προσεύξατο Εζεκιας πρὸς κύριον λέγων 16 Κύριε σα- 15 16
βαωθ ὁ θεὸς Ισραηλ ὁ καθήμενος ἐπὶ τῶν χερουβιν, σὺ θεὸς μόνος
εἶ πάσης βασιλείας τῆς οἰκουμένης, σὺ ἐποίησας τὸν οὐρανὸν καὶ
τὴν γῆν. 17 εἰσάκουσον, κύριε, εἴσβλεψον, κύριε, καὶ ἰδὲ τοὺς λόγους, 17
οὓς ἀπέστειλεν Σενναχηριμ ὀνειδίζειν θεὸν ζῶντα. 18 ἐπ' ἀληθείας 18
γὰρ ἠρήμωσαν βασιλεῖς Ἀσσυρίων τὴν οἰκουμένην ὅλην καὶ τὴν
χώραν αὐτῶν 19 καὶ ἐνέβαλον τὰ εἴδωλα αὐτῶν εἰς τὸ πῦρ, οὐ γὰρ 19
θεοὶ ἦσαν ἀλλὰ ἔργα χειρῶν ἀνθρώπων, ξύλα καὶ λίθοι, καὶ ἀπώ-
λεσαν αὐτούς. 20 σὺ δέ, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, σῶσον ἡμᾶς ἐκ χειρὸς 20
αὐτῶν, ἵνα γνῷ πᾶσα βασιλεία τῆς γῆς ὅτι σὺ εἶ ὁ θεὸς μόνος.
21 Καὶ ἀπεστάλη Ησαιας υἱὸς Αμως πρὸς Εζεκιαν καὶ εἶπεν αὐτῷ 21
Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἤκουσα ἃ προσηύξω πρός με
περὶ Σενναχηριμ βασιλέως Ἀσσυρίων. 22 οὗτος ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησεν 22
περὶ αὐτοῦ ὁ θεός Ἐφαύλισέν σε καὶ ἐμυκτήρισέν σε παρθένος
θυγάτηρ Σιων, ἐπὶ σοὶ κεφαλὴν ἐκίνησεν θυγάτηρ Ιερουσαλημ.
23 τίνα ὠνείδισας καὶ παρώξυνας; ἢ πρὸς τίνα ὕψωσας τὴν φωνήν 23
σου; καὶ οὐκ ἦρας εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμούς σου εἰς τὸν ἅγιον
τοῦ Ισραηλ. 24 ὅτι δι' ἀγγέλων ὠνείδισας κύριον· σὺ γὰρ εἶπας 24
Τῷ πλήθει τῶν ἁρμάτων ἐγὼ ἀνέβην εἰς ὕψος ὀρέων καὶ εἰς τὰ
ἔσχατα τοῦ Λιβάνου καὶ ἔκοψα τὸ ὕψος τῆς κέδρου αὐτοῦ καὶ τὸ

10 εις χειρας] εν χειρι BC | ασσυρ. > S*† || 11 η] συ BLC | fin. AQ] + και συ ρυσθηση BLC (in O sub ※), + και (ad 12 tractum) S || 12 οι πατ. μου / απωλ.] tr. BLC = 𝔐 | ραφες SQL] -φεις A, -φεθ B, ρασεμ C† | θεμαδ pau.] θαιμαδ A, θαιμαν Q, θεμαν Sᶜ† (θεεμα S*† uid.), θεεμαθ BC, θεσμαθ L || 13 οι > B† | αιμαθ(uel εμ.)] αμαρ SAQ: cf. 36 19 | και 1°] + που BC | και 2°] + που BLC | σεπφαρ(ε)ιμ AL] -ριν S†, -ρειν Q†, -ρουαιμ B, -ρουεμ C; σ > BS*†: post ς; cf. 36 19 | αναγ] αναεγ pau., αναεγγ A†, ανας Q†, ανα(ν)ε C, αινα L | ουγαυα] ουγαυσα C†, ουτε Q†, και γαυα L || 14 αγγελων AQSᶜ] + και ανεγνω αυτο και ανεβη εις οικον κυριου BS*LC (in O sub ※) | κυριου] pr. του S* || 15 κυριον] pr. τον S† || 16 κυριος B†: sic A† in 20 | χερουβ(ε)ιν B*S†] -β(ε)ιμ rel. | θεος μονος ει] ει ο(>L) θεος μονος BLC = 𝔐 | πασης] + της QL || 17 εισακουσον κυριε] pr. κλινον κυριε το ους σου και L et omisso και BC (in O sub ※) | εισβλεψον κυριε] ανοιξον κυριε τους οφθαλμους σου L: eadem pr. BC (in O sub ※) | ιδε] + και ακουσον LC (in O sub ※) | ους απεστ. / σενναχ.] tr. BLC = 𝔐 || 19 απωλεσαν] απωσαντο B† || 20 συ 1°] νυν B = 𝔐 | αυτων AQSᶜC] -του BS*L | ο ult. > S*A || 23 εις ult.] προς B 918† || 24 αρματων] + μου QL | ορεων] pr. των S*†

κάλλος τῆς κυπαρίσσου καὶ εἰσῆλθον εἰς ὕψος μέρους τοῦ δρυμοῦ
25 [25]καὶ ἔθηκα γέφυραν καὶ ἠρήμωσα ὕδατα καὶ πᾶσαν συναγωγὴν
26 ὕδατος. [26]οὐ ταῦτα ἤκουσας πάλαι, ἃ ἐγὼ ἐποίησα; ἐξ ἀρχαίων
ἡμερῶν συνέταξα, νῦν δὲ ἐπέδειξα ἐξερημῶσαι ἔθνη ἐν ὀχυροῖς
27 καὶ ἐνοικοῦντας ἐν πόλεσιν ὀχυραῖς· [27]ἀνῆκα τὰς χεῖρας, καὶ ἐξη-
ράνθησαν καὶ ἐγένοντο ὡς χόρτος ξηρὸς ἐπὶ δωμάτων καὶ ὡς
28 ἄγρωστις. [28]νῦν δὲ τὴν ἀνάπαυσίν σου καὶ τὴν ἔξοδόν σου καὶ
29 τὴν εἴσοδόν σου ἐγὼ ἐπίσταμαι· [29]ὁ δὲ θυμός σου, ὃν ἐθυμώθης,
καὶ ἡ πικρία σου ἀνέβη πρός με, καὶ ἐμβαλῶ φιμὸν εἰς τὴν ῥῖνά
σου καὶ χαλινὸν εἰς τὰ χείλη σου καὶ ἀποστρέψω σε τῇ ὁδῷ, ᾗ
30 ἦλθες ἐν αὐτῇ. [30]τοῦτο δέ σοι τὸ σημεῖον· φάγε τοῦτον τὸν ἐνι-
αυτὸν ἃ ἔσπαρκας, τῷ δὲ ἐνιαυτῷ τῷ δευτέρῳ τὸ κατάλειμμα, τῷ
δὲ τρίτῳ σπείραντες ἀμήσατε καὶ φυτεύσατε ἀμπελῶνας καὶ φά-
31 γεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν. [31]καὶ ἔσονται οἱ καταλελειμμένοι ἐν τῇ
32 Ιουδαίᾳ φυήσουσιν ῥίζαν κάτω καὶ ποιήσουσιν σπέρμα ἄνω. [32]ὅτι
ἐξ Ιερουσαλημ ἐξελεύσονται οἱ καταλελειμμένοι καὶ οἱ σῳζόμενοι
33 ἐξ ὄρους Σιων· ὁ ζῆλος κυρίου σαβαωθ ποιήσει ταῦτα. [33]διὰ τοῦτο
οὕτως λέγει κύριος ἐπὶ βασιλέα Ἀσσυρίων Οὐ μὴ εἰσέλθῃ εἰς τὴν
πόλιν ταύτην οὐδὲ μὴ βάλῃ ἐπ' αὐτὴν βέλος οὐδὲ μὴ ἐπιβάλῃ ἐπ'
34 αὐτὴν θυρεὸν οὐδὲ μὴ κυκλώσῃ ἐπ' αὐτὴν χάρακα, [34]ἀλλὰ τῇ ὁδῷ,
35 ᾗ ἦλθεν, ἐν αὐτῇ ἀποστραφήσεται· τάδε λέγει κύριος. [35]ὑπερασπιῶ
ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης τοῦ σῶσαι αὐτὴν δι' ἐμὲ καὶ διὰ Δαυιδ
τὸν παῖδά μου.

36 [36]Καὶ ἐξῆλθεν ἄγγελος κυρίου καὶ ἀνεῖλεν ἐκ τῆς παρεμβολῆς
τῶν Ἀσσυρίων ἑκατὸν ὀγδοήκοντα πέντε χιλιάδας, καὶ ἐξαναστάν-
37 τες τὸ πρωὶ εὗρον πάντα τὰ σώματα νεκρά. [37]καὶ ἀποστραφεὶς
38 ἀπῆλθεν βασιλεὺς Ἀσσυρίων καὶ ᾤκησεν ἐν Νινευη. [38]καὶ ἐν τῷ
αὐτὸν προσκυνεῖν ἐν τῷ οἴκῳ Νασαραχ τὸν παταχρον αὐτοῦ, Αδρα-
μελεχ καὶ Σαρασαρ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ ἐπάταξαν αὐτὸν μαχαίραις, αὐτοὶ

24 fin.] + του καρμηλου *L* || 26 ηκουσας] ς > BS*† | αρχαιων ημερων] tr. B*LC* = 𝔐 | συνεταξα] + γαρ S*† | ενοικουντας] εν > B*C* || 27 ξηρος] χλωρος A | fin.] + αφανιζομενη προ του τελεσφορηθηναι *L* || 29 εθυμωθης] ενεθυμηθης SQ || 30 σημειον] + παρα κυριου S*† | φαγε] -γη Q*L* | τω δε 1⁰] και τω A† | αμησετε *L*, -σητε A† | φυτευσετε *L* || 32 εξελευσ. A*C*†] εσονται rel.: ex 31 | εξ 2⁰] επ A || 33 επιβαλη] επι > AQ*C*ᶜᵖ | ουδε μη ult.] ουδ ου μη A†: cf. 8 12 || 34 αποστραφ.] + και εις την πολιν ταυτην ου μη εισελθη B*LC* (in *O* sub ※) || 36 ογδοηκ.] pr. και AS^{c} | εξαναστ.] εξ > B*LC* | το > S || 37 αποστραφεις απηλθεν] απηλθ. αποστρ. B*LC*, ad quae add. *LC* και απεστρεψεν (in *O* sub ※) | βασιλευς AQ] pr. σενναχηρειμ(uel sim.) BS*LC* (in *O* sub ※) || 38 τω 2⁰ > A*C*† | νασαραχ B*L*] ν > SAQ*C*; κ pro χ S | παταχρον Ra. (cf. 8 21)] παταρχον B*†, πατραρχον SAB^{c}*L*, πατριαρχην Q†; *C*$^{(†)}$ praeb. θεου pro τον πατ. | ανδραμελεχ S*† | σαρασα SAQ | οι > A

δὲ διεσώθησαν εἰς Ἀρμενίαν· καὶ ἐβασίλευσεν Ασορδαν ὁ υἱὸς
αὐτοῦ ἀντ' αὐτοῦ.

38 [1]Ἐγένετο δὲ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐμαλακίσθη Εζεκιας ἕως θανά- 38
του· καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὸν Ησαιας υἱὸς Αμως ὁ προφήτης καὶ
εἶπεν πρὸς αὐτόν Τάδε λέγει κύριος Τάξαι περὶ τοῦ οἴκου σου,
ἀποθνήσκεις γὰρ σὺ καὶ οὐ ζήσῃ. [2]καὶ ἀπέστρεψεν Εζεκιας τὸ 2
πρόσωπον αὐτοῦ πρὸς τὸν τοῖχον καὶ προσηύξατο πρὸς κύριον
[3]λέγων Μνήσθητι, κύριε, ὡς ἐπορεύθην ἐνώπιόν σου μετὰ ἀληθείας 3
ἐν καρδίᾳ ἀληθινῇ καὶ τὰ ἀρεστὰ ἐνώπιόν σου ἐποίησα· καὶ ἔ-
κλαυσεν Εζεκιας κλαυθμῷ μεγάλῳ. [4]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς 4
Ησαιαν λέγων [5]Πορεύθητι καὶ εἰπὸν Εζεκια Τάδε λέγει κύριος ὁ 5
θεὸς Δαυιδ τοῦ πατρός σου Ἤκουσα τῆς φωνῆς τῆς προσευχῆς
σου καὶ εἶδον τὰ δάκρυά σου· ἰδοὺ προστίθημι πρὸς τὸν χρόνον
σου ἔτη δέκα πέντε· [6]καὶ ἐκ χειρὸς βασιλέως Ἀσσυρίων σώσω 6
σε καὶ ὑπὲρ τῆς πόλεως ταύτης ὑπερασπιῶ. [7]τοῦτο δέ σοι τὸ ση- 7
μεῖον παρὰ κυρίου ὅτι ὁ θεὸς ποιήσει τὸ ῥῆμα τοῦτο· [8]τὴν σκιὰν 8
τῶν ἀναβαθμῶν, οὓς κατέβη ὁ ἥλιος, τοὺς δέκα ἀναβαθμοὺς τοῦ
οἴκου τοῦ πατρός σου, ἀποστρέψω τὸν ἥλιον τοὺς δέκα ἀναβαθ-
μούς. καὶ ἀνέβη ὁ ἥλιος τοὺς δέκα ἀναβαθμούς, οὓς κατέβη ἡ σκιά.

[9]Προσευχὴ Εζεκιου βασιλέως τῆς Ιουδαίας, ἡνίκα ἐμα- 9
λακίσθη καὶ ἀνέστη ἐκ τῆς μαλακίας αὐτοῦ.

[10]Ἐγὼ εἶπα Ἐν τῷ ὕψει τῶν ἡμερῶν μου ἐν πύλαις ᾅδου κατα- 10
λείψω τὰ ἔτη τὰ ἐπίλοιπα. [11]εἶπα Οὐκέτι μὴ ἴδω τὸ σωτήριον τοῦ 11
θεοῦ ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκέτι μὴ ἴδω ἄνθρωπον [12]ἐκ τῆς συγγενείας 12
μου. κατέλιπον τὸ λοιπὸν τῆς ζωῆς μου· ἐξῆλθεν καὶ ἀπῆλθεν ἀπ'
ἐμοῦ ὥσπερ ὁ καταλύων σκηνὴν πήξας, τὸ πνεῦμά μου παρ' ἐμοὶ
ἐγένετο ὡς ἱστὸς ἐρίθου ἐγγιζούσης ἐκτεμεῖν. ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ

38 ασορδαν] ναχορδαν S*L*: cf. Esdr. II 4 2

38 1 υιος] pr. ο S† | αποθνησκεις γαρ] οτι αποθν. A† || 2 προς 1⁰] εις S*† | προσευξατο B*† || 3 μνησθ.] pr. ω δη κυριε *C* (in *O* sub ※), sed κυριε seq. retinet *C* | εν] pr. και S*L* || 5 πορευου A | εζεκια] προς -κιαν A | της φωνης > B*LC* = 𝔐 || 6 βασιλεων S | σωσω SAQ (sic etiam θ′ et Regn. IV 20 6)] ρυσομαι B*LC*: sic οι ο′ et α′ teste Q, cf. 3 17 | σε] + και την πολιν ταυτην B*LC* (in *O* sub ※) | υπερ της πολ. ταυτης / υπερασπιω] tr. B*LC* = 𝔐 || 7 ο θεος / ποιησει] tr. B*LC*: cf. 𝔐 | fin.] + ο ελαλησεν *LC* = 𝔐 || 8 init. unus cod.] pr. ιδου εγω(>AQ) στρεφω rel. (in *O* sub ※) | ο ηλιος / τους 1⁰—σου] tr. B*C* | τους 1⁰ > S*† || 9] pr. ωδη A†: cf. 25 1 | της ιουδαιας] ιουδα S*, ιουδαιας B || 10 μου] + πορευσομαι S^{c}*LC* (in *O* sub ※) | αδου] + καταβησομαι Q† | fin.] + μου S† || 11 ουκετι μη bis] ουκετι ου μη AS^{c}*C*: cf. 30 20; 2⁰ nihil nisi ου μη *L* | της AQS^{c}] > BS*L*C* | γης] + ζωντων B*LC* (in *O* sub ※); deinde add. B† ουκετι μη ιδω το σωτηριον του ισραηλ επι γης | fin.] + ετι μετα κατοικουντων *LC* (in *O* sub ※); deinde add. *LC* εξελ(ε)ιπον, eodem loco add. B† εξελιπεν (ad 12 tractum?) || 12 λοιπον] pr. επι BS† | καταλυων σκηνην] tr. B | το πνευμα — εγεν. / ως ιστος] tr. BV†

13 παρεδόθην 13 ἕως πρωὶ ὡς λέοντι· οὕτως τὰ ὀστᾶ μου συνέτρι-
14 ψεν, ἀπὸ γὰρ τῆς ἡμέρας ἕως τῆς νυκτὸς παρεδόθην. 14 ὡς χελι-
δών, οὕτως φωνήσω, καὶ ὡς περιστερά, οὕτως μελετήσω· ἐξέλι-
πον γάρ μου οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ βλέπειν εἰς τὸ ὕψος τοῦ οὐρανοῦ
15 πρὸς τὸν κύριον, ὃς ἐξείλατό με 15 καὶ ἀφείλατό μου τὴν ὀδύνην
16 τῆς ψυχῆς. 16 κύριε, περὶ αὐτῆς γὰρ ἀνηγγέλη σοι, καὶ ἐξήγειράς
17 μου τὴν πνοήν, καὶ παρακληθεὶς ἔζησα. 17 εἵλου γάρ μου τὴν ψυ-
χήν, ἵνα μὴ ἀπόληται, καὶ ἀπέρριψας ὀπίσω μου πάσας τὰς ἁμαρ-
18 τίας μου. 18 οὐ γὰρ οἱ ἐν ᾅδου αἰνέσουσίν σε, οὐδὲ οἱ ἀποθανόν-
τες εὐλογήσουσίν σε, οὐδὲ ἐλπιοῦσιν οἱ ἐν ᾅδου τὴν ἐλεημοσύνην
19 σου· 19 οἱ ζῶντες εὐλογήσουσίν σε ὃν τρόπον κἀγώ. ἀπὸ γὰρ τῆς
σήμερον παιδία ποιήσω, ἃ ἀναγγελοῦσιν τὴν δικαιοσύνην σου,
20 20 κύριε τῆς σωτηρίας μου· καὶ οὐ παύσομαι εὐλογῶν σε μετὰ
ψαλτηρίου πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς μου κατέναντι τοῦ οἴκου
τοῦ θεοῦ.

21 21 Καὶ εἶπεν Ησαιας πρὸς Εζεκιαν Λαβὲ παλάθην ἐκ σύκων καὶ
22 τρῖψον καὶ κατάπλασαι, καὶ ὑγιὴς ἔσῃ. 22 καὶ εἶπεν Εζεκιας Τοῦτο
τὸ σημεῖον, ὅτι ἀναβήσομαι εἰς τὸν οἶκον κυρίου τοῦ θεοῦ.

39 1 Ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀπέστειλεν Μαρωδαχ υἱὸς τοῦ Λααδαν ὁ
βασιλεὺς τῆς Βαβυλωνίας ἐπιστολὰς καὶ πρέσβεις καὶ δῶρα Εζεκια·
2 ἤκουσεν γὰρ ὅτι ἐμαλακίσθη ἕως θανάτου καὶ ἀνέστη. 2 καὶ ἐχάρη
ἐπ᾽ αὐτοῖς Εζεκιας χαρὰν μεγάλην καὶ ἔδειξεν αὐτοῖς τὸν οἶκον τοῦ
νεχωθα καὶ τῆς στακτῆς καὶ τῶν θυμιαμάτων καὶ τοῦ μύρου καὶ
τοῦ ἀργυρίου καὶ τοῦ χρυσίου καὶ πάντας τοὺς οἴκους τῶν σκευῶν
τῆς γάζης καὶ πάντα, ὅσα ἦν ἐν τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ· καὶ οὐκ
3 ἦν οὐθέν, ὃ οὐκ ἔδειξεν Εζεκιας ἐν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ. 3 καὶ ἦλθεν
Ησαιας ὁ προφήτης πρὸς τὸν βασιλέα Εζεκιαν καὶ εἶπεν πρὸς
αὐτόν Τί λέγουσιν οἱ ἄνθρωποι οὗτοι καὶ πόθεν ἥκασιν πρὸς σέ;
καὶ εἶπεν Εζεκιας Ἐκ γῆς πόρρωθεν ἥκασιν πρός με, ἐκ Βαβυλῶ-
4 νος. 4 καὶ εἶπεν Ησαιας Τί εἶδοσαν ἐν τῷ οἴκῳ σου; καὶ εἶπεν
Εζεκιας Πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδοσαν, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ
5 οἴκῳ μου ὃ οὐκ εἶδοσαν, ἀλλὰ καὶ τὰ ἐν τοῖς θησαυροῖς μου. 5 καὶ

13 ουτως > B*† | τα οστα μου συνετρ.] συνετρ. παντα τα οστα μου BL*C* = 𝔐 | της ult. > B† || 14 μελετω B† || 17] pr. ιδου (+ γαρ Ss†) εις ειρηνην πικρια(+ς Ss†) μοι(Ss μου) Ss compl. (in *O* sub ※) | μου ult. > B || 20 κυριε] θεε B† || 21 ησαιας] + ο προφητης S† | εκ > S*LC* | καταπλασαι] + επι το ελκος *L* (in *O* sub ※) || 22 το > BV† | σημειον] + προς εζεκιαν B† | κυριου AQSc] > BS**LC*

39 1 μαρωδαχ BA*L*] μαιωδαχ SQ*C*p, μεωδαχ *C*p(†); + βαλαδαν B*L* (in *O* sub ※) | υιος] pr. ο BS | του > *C* | λααδαν] βαλαδαν B*L* = 𝔐 | εζεκια > B*† || 2 χαραν μεγαλην > B*L* = 𝔐 | νεχωτα S*† | κ. της στακτ. κ. των θυμ. κ. του μυρ./κ. του αργ. κ. του χρυσ.] tr. B*L*: cf. 𝔐 | εδειξεν ult. BS*Q] + αυτοις A Sc*LC* | fin.] + και εν παση τη εξουσια αυτου *LC* (in *O* sub ※)

εἶπεν αὐτῷ Ησαιας Ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου σαβαωθ 6 Ἰδοὺ 6
ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ λήμψονται πάντα τὰ ἐν τῷ οἴκῳ
σου, καὶ ὅσα συνήγαγον οἱ πατέρες σου ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης,
εἰς Βαβυλῶνα ἥξει, καὶ οὐδὲν οὐ μὴ καταλίπωσιν· εἶπεν δὲ ὁ θεὸς
7 ὅτι καὶ ἀπὸ τῶν τέκνων σου, ὧν ἐγέννησας, λήμψονται καὶ ποιή- 7
σουσιν σπάδοντας ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων.
8 καὶ εἶπεν Εζεκιας πρὸς Ησαιαν Ἀγαθὸς ὁ λόγος κυρίου, ὃν ἐλά- 8
λησεν· γενέσθω δὴ εἰρήνη καὶ δικαιοσύνη ἐν ταῖς ἡμέραις μου.

1 Παρακαλεῖτε παρακαλεῖτε τὸν λαόν μου, λέγει ὁ θεός. 2 ἱερεῖς, 40
λαλήσατε εἰς τὴν καρδίαν Ιερουσαλημ, παρακαλέσατε αὐτήν· ὅτι
ἐπλήσθη ἡ ταπείνωσις αὐτῆς, λέλυται αὐτῆς ἡ ἁμαρτία· ὅτι ἐδέ-
ξατο ἐκ χειρὸς κυρίου διπλᾶ τὰ ἁμαρτήματα αὐτῆς. 3 φωνὴ βοῶν- 3
τος ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἑτοιμάσατε τὴν ὁδὸν κυρίου, εὐθείας ποιεῖτε
τὰς τρίβους τοῦ θεοῦ ἡμῶν· 4 πᾶσα φάραγξ πληρωθήσεται καὶ 4
πᾶν ὄρος καὶ βουνὸς ταπεινωθήσεται, καὶ ἔσται πάντα τὰ σκολιὰ
εἰς εὐθεῖαν καὶ ἡ τραχεῖα εἰς πεδία· 5 καὶ ὀφθήσεται ἡ δόξα κυ- 5
ρίου, καὶ ὄψεται πᾶσα σὰρξ τὸ σωτήριον τοῦ θεοῦ· ὅτι κύριος
ἐλάλησεν. 6 φωνὴ λέγοντος Βόησον· καὶ εἶπα Τί βοήσω; Πᾶσα 6
σὰρξ χόρτος, καὶ πᾶσα δόξα ἀνθρώπου ὡς ἄνθος χόρτου· 7 ἐξη- 7
ράνθη ὁ χόρτος, καὶ τὸ ἄνθος ἐξέπεσεν, 8 τὸ δὲ ῥῆμα τοῦ θεοῦ 8
ἡμῶν μένει εἰς τὸν αἰῶνα. 9 ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν ἀνάβηθι, ὁ εὐαγγελι- 9
ζόμενος Σιων· ὕψωσον τῇ ἰσχύι τὴν φωνήν σου, ὁ εὐαγγελιζόμενος
Ιερουσαλημ· ὑψώσατε, μὴ φοβεῖσθε· εἰπὸν ταῖς πόλεσιν Ιουδα
Ἰδοὺ ὁ θεὸς ὑμῶν. 10 ἰδοὺ κύριος μετὰ ἰσχύος ἔρχεται καὶ ὁ βρα- 10
χίων μετὰ κυριείας, ἰδοὺ ὁ μισθὸς αὐτοῦ μετ᾽ αὐτοῦ καὶ τὸ ἔργον
ἐναντίον αὐτοῦ. 11 ὡς ποιμὴν ποιμανεῖ τὸ ποίμνιον αὐτοῦ καὶ τῷ 11
βραχίονι αὐτοῦ συνάξει ἄρνας καὶ ἐν γαστρὶ ἐχούσας παρακαλέσει.

12 Τίς ἐμέτρησεν τῇ χειρὶ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν οὐρανὸν σπιθαμῇ καὶ 12
πᾶσαν τὴν γῆν δρακί; τίς ἔστησεν τὰ ὄρη σταθμῷ καὶ τὰς νάπας
ζυγῷ; 13 τίς ἔγνω νοῦν κυρίου, καὶ τίς αὐτοῦ σύμβουλος ἐγένετο, 13
ὃς συμβιβᾷ αὐτόν; 14 ἢ πρὸς τίνα συνεβουλεύσατο καὶ συνεβίβασεν 14

5 αυτω ησαιας] tr. B: cf. 𝔐 || 6 λεγει κυριος AC] > BSQ*L* = 𝔐 | ουδεν/ου μη καταλ.] tr. A† | θεος] κυριος S*† || 7 σου] + οιτινες εξελευσονται εκ σου V (in *O* sub ※), + των εξερχομενων απο σου *L* | εγεννησας] γεννησεις B*L* = 𝔐 || 8 προς ησαιαν] ησαια BS**C* | ο > B† | γενεσθω] -νηθητω S†

40 1 τον λαον] λαος S*† | ο θεος] κυριος A(†) || 2 λελυται] + γαρ S || 4 παντα] > A, in *O* sub ÷ | πεδια] οδους λ(ε)ιας AQSc*C*: cf. Luc. 3 5 || 7 fin.] + ※οτι πνευμα κυριου επνευσεν εις αυτο, αληθως χορτος ο λαος (8) εξηρανθη χορτος, εξεπεσε το ανθος *O*: sim. *L* || 9 τη ισχυι] + σου S, εν ισχ. Q | υμων] ημ. QSc*LpC* || 10 ιδου 1⁰ > S*† | κυριος] + κυριος BV†: cf. 𝔐 | βραχιων] + αυτου ASc*L* (in *O* sub ※) | κυριειας Ra.] κυριας BSA || 11 και ult.] + εν τω κολπω αυτου βαστασει *L* (in *O* sub ※), post quae pergit *L* και τας εν γαστρι (τας add. etiam Sc) || 12 τις 1⁰] τι S*† | χειρι] + αυτου *L* (in *O* sub ※) || 13 αυτου συμβουλος] tr. AQ | συμβιβασει ASc*C*

αὐτόν; ἢ τίς ἔδειξεν αὐτῷ κρίσιν; ἢ ὁδὸν συνέσεως τίς ἔδειξεν
15 αὐτῷ; 15εἰ πάντα τὰ ἔθνη ὡς σταγὼν ἀπὸ κάδου καὶ ὡς ῥοπὴ
16 ζυγοῦ ἐλογίσθησαν, καὶ ὡς σίελος λογισθήσονται· 16ὁ δὲ Λίβανος
οὐχ ἱκανὸς εἰς καῦσιν, καὶ πάντα τὰ τετράποδα οὐχ ἱκανὰ εἰς ὁλο-
17 κάρπωσιν, 17καὶ πάντα τὰ ἔθνη ὡς οὐδέν εἰσι καὶ εἰς οὐθὲν ἐλο-
18 γίσθησαν. 18τίνι ὡμοιώσατε κύριον καὶ τίνι ὁμοιώματι ὡμοιώσατε
19 αὐτόν; 19μὴ εἰκόνα ἐποίησεν τέκτων, ἢ χρυσοχόος χωνεύσας χρυ-
20 σίον περιεχρύσωσεν αὐτόν, ὁμοίωμα κατεσκεύασεν αὐτόν; 20ξύλον
γὰρ ἄσηπτον ἐκλέγεται τέκτων καὶ σοφῶς ζητεῖ πῶς στήσει αὐτοῦ
21 εἰκόνα καὶ ἵνα μὴ σαλεύηται. 21οὐ γνώσεσθε; οὐκ ἀκούσεσθε; οὐκ
22 ἀνηγγέλη ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν; οὐκ ἔγνωτε τὰ θεμέλια τῆς γῆς; 22ὁ
κατέχων τὸν γῦρον τῆς γῆς, καὶ οἱ ἐνοικοῦντες ἐν αὐτῇ ὡς ἀκρί-
δες, ὁ στήσας ὡς καμάραν τὸν οὐρανὸν καὶ διατείνας ὡς σκηνὴν
23 κατοικεῖν, 23ὁ διδοὺς ἄρχοντας εἰς οὐδὲν ἄρχειν, τὴν δὲ γῆν ὡς
24 οὐδὲν ἐποίησεν. 24οὐ γὰρ μὴ σπείρωσιν οὐδὲ μὴ φυτεύσωσιν, οὐδὲ
μὴ ῥιζωθῇ εἰς τὴν γῆν ἡ ῥίζα αὐτῶν· ἔπνευσεν ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ
25 ἐξηράνθησαν, καὶ καταιγὶς ὡς φρύγανα ἀναλήμψεται αὐτούς. 25νῦν
26 οὖν τίνι με ὡμοιώσατε καὶ ὑψωθήσομαι; εἶπεν ὁ ἅγιος. 26ἀναβλέ-
ψατε εἰς ὕψος τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ ἴδετε· τίς κατέδειξεν
πάντα ταῦτα; ὁ ἐκφέρων κατὰ ἀριθμὸν τὸν κόσμον αὐτοῦ πάντας
ἐπ᾽ ὀνόματι καλέσει· ἀπὸ πολλῆς δόξης καὶ ἐν κράτει ἰσχύος οὐδέν
σε ἔλαθεν.
27 27Μὴ γὰρ εἶπῃς, Ιακωβ, καὶ τί ἐλάλησας, Ισραηλ Ἀπεκρύβη ἡ
ὁδός μου ἀπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ ὁ θεός μου τὴν κρίσιν ἀφεῖλεν καὶ
28 ἀπέστη; 28καὶ νῦν οὐκ ἔγνως εἰ μὴ ἤκουσας; θεὸς αἰώνιος ὁ θεὸς
ὁ κατασκευάσας τὰ ἄκρα τῆς γῆς, οὐ πεινάσει οὐδὲ κοπιάσει, οὐδὲ
29 ἔστιν ἐξεύρεσις τῆς φρονήσεως αὐτοῦ· 29διδοὺς τοῖς πεινῶσιν
30 ἰσχὺν καὶ τοῖς μὴ ὀδυνωμένοις λύπην. 30πεινάσουσιν γὰρ νεώτεροι,
31 καὶ κοπιάσουσιν νεανίσκοι, καὶ ἐκλεκτοὶ ἀνίσχυες ἔσονται· 31οἱ δὲ
ὑπομένοντες τὸν θεὸν ἀλλάξουσιν ἰσχύν, πτεροφυήσουσιν ὡς ἀετοί,
δραμοῦνται καὶ οὐ κοπιάσουσιν, βαδιοῦνται καὶ οὐ πεινάσουσιν.
41 1Ἐγκαινίζεσθε πρός με, νῆσοι, οἱ γὰρ ἄρχοντες ἀλλάξουσιν
ἰσχύν· ἐγγισάτωσαν καὶ λαλησάτωσαν ἅμα, τότε κρίσιν ἀναγγειλά-
2 τωσαν. 2τίς ἐξήγειρεν ἀπὸ ἀνατολῶν δικαιοσύνην, ἐκάλεσεν αὐτὴν
κατὰ πόδας αὐτοῦ, καὶ πορεύσεται; δώσει ἐναντίον ἐθνῶν καὶ

14 fin.] + η τις προεδωκεν αυτω και ανταποδοθησεται αυτω S*AC: ex Rom. 11 35 || 15 και ult. > B† || 17 fin.] + αυτω L (in O sub ※) || 20 ζητησει BS*Q^{c}V† | αυτο SL || 23 εις] ως B || 24 σπειρ. ... φυτευσ.] tr. B = 𝔐 | φρυγανον S*† | αναλη(μ)ψ. AQS^{c}C] ανα > BS*L || 26 υψος] pr. το ALC | παντα ταυτα] tr. S | κατ B† | αυτου] -των S*† | παντας] ς > A | πολλης] pr. της A†, πασης S*† || 27 απεστην S† || 28 ο θεος BS] ο > AQLC | πεινασει] + ουδε διψησει S*†

41 1 αλαλαξουσιν S† | κρισεις A† || 2 και 1^{0} > A†

βασιλεῖς ἐκστήσει καὶ δώσει εἰς γῆν τὰς μαχαίρας αὐτῶν καὶ ὡς
φρύγανα ἐξωσμένα τὰ τόξα αὐτῶν· 3καὶ διώξεται αὐτοὺς καὶ διε- 3
λεύσεται ἐν εἰρήνῃ ἡ ὁδὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ. 4τίς ἐνήργησεν καὶ 4
ἐποίησεν ταῦτα; ἐκάλεσεν αὐτὴν ὁ καλῶν αὐτὴν ἀπὸ γενεῶν ἀρ-
χῆς, ἐγὼ θεὸς πρῶτος, καὶ εἰς τὰ ἐπερχόμενα ἐγώ εἰμι. 5εἴδοσαν 5
ἔθνη καὶ ἐφοβήθησαν, τὰ ἄκρα τῆς γῆς ἤγγισαν καὶ ἦλθοσαν ἅμα
6κρίνων ἕκαστος τῷ πλησίον καὶ τῷ ἀδελφῷ βοηθῆσαι καὶ ἐρεῖ 6
7ˣἸσχυσεν ἀνὴρ τέκτων καὶ χαλκεὺς τύπτων σφύρῃ ἅμα ἐλαύνων· 7
ποτὲ μὲν ἐρεῖ Σύμβλημα καλόν ἐστιν· ἰσχύρωσαν αὐτὰ ἐν ἥλοις,
θήσουσιν αὐτὰ καὶ οὐ κινηθήσονται.
8Σὺ δέ, Ισραηλ, παῖς μου Ιακωβ, ὃν ἐξελεξάμην, σπέρμα Αβρααμ, 8
ὃν ἠγάπησα, 9οὗ ἀντελαβόμην ἀπ᾽ ἄκρων τῆς γῆς καὶ ἐκ τῶν 9
σκοπιῶν αὐτῆς ἐκάλεσά σε καὶ εἶπά σοι Παῖς μου εἶ, ἐξελεξάμην
σε καὶ οὐκ ἐγκατέλιπόν σε, 10μὴ φοβοῦ, μετὰ σοῦ γάρ εἰμι· μὴ 10
πλανῶ, ἐγὼ γάρ εἰμι ὁ θεός σου ὁ ἐνισχύσας σε καὶ ἐβοήθησά
σοι καὶ ἠσφαλισάμην σε τῇ δεξιᾷ τῇ δικαίᾳ μου. 11ἰδοὺ αἰσχυνθή- 11
σονται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοί σοι· ἔσονται γὰρ
ὡς οὐκ ὄντες καὶ ἀπολοῦνται πάντες οἱ ἀντίδικοί σου. 12ζητήσεις 12
αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ εὕρῃς τοὺς ἀνθρώπους, οἳ παροινήσουσιν εἰς
σέ· ἔσονται γὰρ ὡς οὐκ ὄντες καὶ οὐκ ἔσονται οἱ ἀντιπολεμοῦν-
τές σε. 13ὅτι ἐγὼ ὁ θεός σου ὁ κρατῶν τῆς δεξιᾶς σου, ὁ λέγων 13
σοι Μὴ φοβοῦ, 14Ιακωβ, ὀλιγοστὸς Ισραηλ· ἐγὼ ἐβοήθησά σοι, 14
λέγει ὁ θεὸς ὁ λυτρούμενός σε, Ισραηλ. 15ἰδοὺ ἐποίησά σε ὡς τρο- 15
χοὺς ἁμάξης ἀλοῶντας καινοὺς πριστηροειδεῖς, καὶ ἀλοήσεις ὄρη
καὶ λεπτυνεῖς βουνοὺς καὶ ὡς χνοῦν θήσεις· 16καὶ λικμήσεις, καὶ 16
ἄνεμος λήμψεται αὐτούς, καὶ καταιγὶς διασπερεῖ αὐτούς, σὺ δὲ
εὐφρανθήσῃ ἐν τοῖς ἁγίοις Ισραηλ. καὶ ἀγαλλιάσονται 17οἱ πτωχοὶ 17
καὶ οἱ ἐνδεεῖς· ζητήσουσιν γὰρ ὕδωρ, καὶ οὐκ ἔσται, ἡ γλῶσσα
αὐτῶν ἀπὸ τῆς δίψης ἐξηράνθη· ἐγὼ κύριος ὁ θεός, ἐγὼ ἐπακού-
σομαι, ὁ θεὸς Ισραηλ, καὶ οὐκ ἐγκαταλείψω αὐτούς, 18ἀλλὰ ἀνοίξω 18
ἐπὶ τῶν ὀρέων ποταμοὺς καὶ ἐν μέσῳ πεδίων πηγάς, ποιήσω τὴν
ἔρημον εἰς ἕλη καὶ τὴν διψῶσαν γῆν ἐν ὑδραγωγοῖς, 19θήσω εἰς 19
τὴν ἄνυδρον γῆν κέδρον καὶ πύξον καὶ μυρσίνην καὶ κυπάρισσον
καὶ λεύκην, 20ἵνα ἴδωσιν καὶ γνῶσιν καὶ ἐννοηθῶσιν καὶ ἐπιστῶνται 20

3 και 2^{0} > BV 393† || 4 αρχης] -χαιων S || 5 γης] + εξεστησαν L (in O sub ※) | ηλθοσαν] -θον BL || 6 και τω αδ./βοηθ.] tr. BL: cf. 𝔐 || 7 ποτε] τοτε A† | ισχυρωσεν B || 10 εγω — ενισχυσας] εγω γαρ ο θεος ενισχυσα S† || 13 σου 1^{0} > S*A | fin.] + εγω εβοηθησα σοι (14) μη φοβου σκωληξ L (in O sub ※) || 14 σε > B† | ισραηλ ult.] pr. ※αγιος O, pr. ο αγιος του L || 15 αλοωντας > S* | πριστηροειδεις] ηρ > A† | χνουν] χουν AC^{p} || 17 η] pr. και S*† | εγω ult.] > B, in O sub ÷ || 18 ελη] + υδατων BS*L (in O sub ※) || 19 και 2^{0} > BS* | fin.] + θησω εν τη αραβα βραθυ(θ > L) θαδααρ(sic α′; L om. θα; Q^{mg} θαδδαρ) και θαασ(σ)ουρ αμα L (in O sub ※)

ἅμα ὅτι χεὶρ κυρίου ἐποίησεν ταῦτα πάντα καὶ ὁ ἅγιος τοῦ
Ισραηλ κατέδειξεν.
21 [21] Ἐγγίζει ἡ κρίσις ὑμῶν, λέγει κύριος ὁ θεός· ἤγγισαν αἱ βου-
22 λαὶ ὑμῶν, λέγει ὁ βασιλεὺς Ιακωβ. [22] ἐγγισάτωσαν καὶ ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν ἃ συμβήσεται, ἢ τὰ πρότερα τίνα ἦν εἴπατε, καὶ ἐπιστήσομεν τὸν νοῦν καὶ γνωσόμεθα τί τὰ ἔσχατα, καὶ τὰ ἐπερχόμενα εἴπατε ἡμῖν. [23] ἀναγγείλατε ἡμῖν τὰ ἐπερχόμενα ἐπ' ἐσχάτου,
καὶ γνωσόμεθα ὅτι θεοί ἐστε· εὖ ποιήσατε καὶ κακώσατε, καὶ θαυ-
24 μασόμεθα καὶ ὀψόμεθα ἅμα· [24] ὅτι πόθεν ἐστὲ ὑμεῖς καὶ πόθεν ἡ
25 ἐργασία ὑμῶν; ἐκ γῆς· βδέλυγμα ἐξελέξαντο ὑμᾶς. [25] ἐγὼ δὲ ἤγειρα τὸν ἀπὸ βορρᾶ καὶ τὸν ἀφ' ἡλίου ἀνατολῶν, κληθήσονται τῷ ὀνόματί μου· ἐρχέσθωσαν ἄρχοντες, καὶ ὡς πηλὸς κεραμέως καὶ ὡς
26 κεραμεὺς καταπατῶν τὸν πηλόν, οὕτως καταπατηθήσεσθε. [26] τίς γὰρ ἀναγγελεῖ τὰ ἐξ ἀρχῆς, ἵνα γνῶμεν, καὶ τὰ ἔμπροσθεν, καὶ ἐροῦμεν ὅτι ἀληθῆ ἐστιν; οὐκ ἔστιν ὁ προλέγων οὐδὲ ὁ ἀκούων
27 ὑμῶν τοὺς λόγους. [27] ἀρχὴν Σιων δώσω καὶ Ιερουσαλημ παρακα-
28 λέσω εἰς ὁδόν. [28] ἀπὸ γὰρ τῶν ἐθνῶν ἰδοὺ οὐδείς, καὶ ἀπὸ τῶν εἰδώλων αὐτῶν οὐκ ἦν ὁ ἀναγγέλλων· καὶ ἐὰν ἐρωτήσω αὐτούς
29 Πόθεν ἐστέ, οὐ μὴ ἀποκριθῶσίν μοι. [29] εἰσὶν γὰρ οἱ ποιοῦντες ὑμᾶς, καὶ μάτην οἱ πλανῶντες ὑμᾶς.
42 [1] Ιακωβ ὁ παῖς μου, ἀντιλήμψομαι αὐτοῦ· Ισραηλ ὁ ἐκλεκτός
μου, προσεδέξατο αὐτὸν ἡ ψυχή μου· ἔδωκα τὸ πνεῦμά μου ἐπ'
2 αὐτόν, κρίσιν τοῖς ἔθνεσιν ἐξοίσει. [2] οὐ κεκράξεται οὐδὲ ἀνήσει,
3 οὐδὲ ἀκουσθήσεται ἔξω ἡ φωνὴ αὐτοῦ. [3] κάλαμον τεθλασμένον οὐ συντρίψει καὶ λίνον καπνιζόμενον οὐ σβέσει, ἀλλὰ εἰς ἀλήθειαν
4 ἐξοίσει κρίσιν. [4] ἀναλάμψει καὶ οὐ θραυσθήσεται, ἕως ἂν θῇ ἐπὶ
5 τῆς γῆς κρίσιν· καὶ ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ ἔθνη ἐλπιοῦσιν. [5] οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν οὐρανὸν καὶ πήξας αὐτόν, ὁ στερεώσας τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτῇ καὶ διδοὺς πνοὴν τῷ λαῷ τῷ
6 ἐπ' αὐτῆς καὶ πνεῦμα τοῖς πατοῦσιν αὐτήν· [6] ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ἐκάλεσά σε ἐν δικαιοσύνῃ καὶ κρατήσω τῆς χειρός σου καὶ ἐν-
7 ισχύσω σε καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην γένους, εἰς φῶς ἐθνῶν [7] ἀνοῖξαι ὀφθαλμοὺς τυφλῶν, ἐξαγαγεῖν ἐκ δεσμῶν δεδεμένους καὶ ἐξ
8 οἴκου φυλακῆς καθημένους ἐν σκότει. — [8] ἐγὼ κύριος ὁ θεός, τοῦτό μού ἐστιν τὸ ὄνομα· τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω οὐδὲ

20 ταυτα παντα AC] tr. QS^{c}, παντα > BS*L = 𝔐 || 22 -ατωσαν 1^{0}∩2^{0} S*† | προτερον BV† || 23 ημιν BS*L] > AQS^{c}C | και οψ. αμα > A† || 25 δε > A† || 26 ο ult. > A | υμων / τους λογ.] tr. AQS^{c} || 27 εις οδον] εν οδω A†, > B*†

42 2 κραξεται A† || 3 τεθλασμ.] pr. συν AC: cf. Matth. 12 20 || 4 θραυσθ.] σβεσθ. S*†: cf. 3 σβεσει || 5 διδους] δους A || 6 και 3^{0} > SQ | σε ult.] + εις δικαιοσυνην S*† | γενους] + μου S*C | εις φως εθν. > B*† || 8 το > SQL

τὰς ἀρετάς μου τοῖς γλυπτοῖς. [9] τὰ ἀπ' ἀρχῆς ἰδοὺ ἥκασιν, καὶ 9
καινὰ ἃ ἐγὼ ἀναγγελῶ, καὶ πρὸ τοῦ ἀνατεῖλαι ἐδηλώθη ὑμῖν.
[10] Ὑμνήσατε τῷ κυρίῳ ὕμνον καινόν, ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ· δοξάζετε 10
τὸ ὄνομα αὐτοῦ ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς, οἱ καταβαίνοντες εἰς τὴν θάλασσαν καὶ πλέοντες αὐτήν, αἱ νῆσοι καὶ οἱ κατοικοῦντες αὐτάς.
[11] εὐφράνθητι, ἔρημος καὶ αἱ κῶμαι αὐτῆς, ἐπαύλεις καὶ οἱ κατοι- 11
κοῦντες Κηδαρ· εὐφρανθήσονται οἱ κατοικοῦντες Πέτραν, ἀπ' ἄκρων
τῶν ὀρέων βοήσουσιν· [12] δώσουσιν τῷ θεῷ δόξαν, τὰς ἀρετὰς 12
αὐτοῦ ἐν ταῖς νήσοις ἀναγγελοῦσιν. [13] κύριος ὁ θεὸς τῶν δυνάμεων 13
ἐξελεύσεται καὶ συντρίψει πόλεμον, ἐπεγερεῖ ζῆλον καὶ βοήσεται
ἐπὶ τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ μετὰ ἰσχύος. [14] ἐσιώπησα, μὴ καὶ ἀεὶ σιω- 14
πήσομαι καὶ ἀνέξομαι; ἐκαρτέρησα ὡς ἡ τίκτουσα, ἐκστήσω καὶ
ξηρανῶ ἅμα. [15] καὶ θήσω ποταμοὺς εἰς νήσους καὶ ἕλη ξηρανῶ. 15
[16] καὶ ἄξω τυφλοὺς ἐν ὁδῷ, ᾗ οὐκ ἔγνωσαν, καὶ τρίβους, οὓς οὐκ 16
ᾔδεισαν, πατῆσαι ποιήσω αὐτούς· ποιήσω αὐτοῖς τὸ σκότος εἰς
φῶς καὶ τὰ σκολιὰ εἰς εὐθεῖαν· ταῦτα τὰ ῥήματα ποιήσω καὶ οὐκ
ἐγκαταλείψω αὐτούς. [17] αὐτοὶ δὲ ἀπεστράφησαν εἰς τὰ ὀπίσω· 17
αἰσχύνθητε αἰσχύνην, οἱ πεποιθότες ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς οἱ λέγοντες
τοῖς χωνευτοῖς Ὑμεῖς ἐστε θεοὶ ἡμῶν.
[18] Οἱ κωφοί, ἀκούσατε, καὶ οἱ τυφλοί, ἀναβλέψατε ἰδεῖν. [19] καὶ τίς 18
τυφλὸς ἀλλ' ἢ οἱ παῖδές μου καὶ κωφοὶ ἀλλ' ἢ οἱ κυριεύοντες αὐ- 19
τῶν; καὶ ἐτυφλώθησαν οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ. [20] εἶδετε πλεονάκις, 20
καὶ οὐκ ἐφυλάξασθε· ἠνοιγμένα τὰ ὦτα, καὶ οὐκ ἠκούσατε. [21] κύ- 21
ριος ὁ θεὸς ἐβούλετο ἵνα δικαιωθῇ καὶ μεγαλύνῃ αἴνεσιν. καὶ εἶδον,
[22] καὶ ἐγένετο ὁ λαὸς πεπρονομευμένος καὶ διηρπασμένος· ἡ γὰρ 22
παγὶς ἐν τοῖς ταμιείοις πανταχοῦ, καὶ ἐν οἴκοις ἅμα, ὅπου ἔκρυψαν αὐτούς, ἐγένοντο εἰς προνομήν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος
ἅρπαγμα, καὶ οὐκ ἦν ὁ λέγων Ἀπόδος. [23] τίς ἐν ὑμῖν, ὃς ἐνωτιεῖ- 23
ται ταῦτα, εἰσακούσεται εἰς τὰ ἐπερχόμενα; [24] τίς ἔδωκεν εἰς διαρ- 24
παγὴν Ιακωβ καὶ Ισραηλ τοῖς προνομεύουσιν αὐτόν; οὐχὶ ὁ θεός,
ᾧ ἡμάρτοσαν αὐτῷ καὶ οὐκ ἐβούλοντο ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ

9 α > A | εγω] + ποιω S*† | αναγγελλω BL$^{p}C^{p}$ | ανατειλαι AQ] αναγγειλαι BSLC: sic οι ο′ teste Q, cf. 3 17 || 10 κυριω] θεω S*L | αυτου 1^{0}∩2^{0} S* V† | απ] επ A† || 11 ακρου BLC: cf. 2 2 | βοησουσιν] βοησονται Q†: cf. 5 29; > A† || 14 εσιωπησα] + απ αιωνος LC (in O sub ※) | εκαρτερ. / ως η τικτ.] tr. BC = 𝔐 || 15 init.] pr. ερημωσω ορη και βουνους και παντα (+ τον LC^{p}) χορτον αυτων(>L) ξηρανω BLC^{p} (in O sub ※) || 16 ους] ας BLC: cf. 3 12 | ποιησω 1^{0}∩2^{0} S† | εις 2^{0} > B*† | ρηματα] + τα S†, + α AL | ποιησω ult.] + αυτοις LC (in O sub ※) || 19 αλλ η bis] η > S† | κωφοι] pr. οι S*†: ex 18 | και 3^{0}] pr. τις τυφλος ως ο απεσχηκως LC (in O sub ※) || 21 εβουλευσατο BSA 393† || 22 οικοις] pr. τοις S* | ο paenult. > BC || 23 εισακουσεται] -κουσατε B; + της φωνης του παιδος αυτου S*† (sim. pau.): ex 50 10 || 24 τις] οις B†

25 πορεύεσθαι οὐδὲ ἀκούειν τοῦ νόμου αὐτοῦ; 25 καὶ ἐπήγαγεν ἐπ᾽ αὐτοὺς
ὀργὴν θυμοῦ αὐτοῦ, καὶ κατίσχυσεν αὐτοὺς πόλεμος καὶ οἱ συμ-
φλέγοντες αὐτοὺς κύκλῳ, καὶ οὐκ ἔγνωσαν ἕκαστος αὐτῶν οὐδὲ
ἔθεντο ἐπὶ ψυχήν.

43 1 Καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε, Ιακωβ, ὁ
πλάσας σε, Ισραηλ Μὴ φοβοῦ, ὅτι ἐλυτρωσάμην σε· ἐκάλεσά σε
2 τὸ ὄνομά σου, ἐμὸς εἶ σύ. 2 καὶ ἐὰν διαβαίνῃς δι᾽ ὕδατος, μετὰ
σοῦ εἰμι, καὶ ποταμοὶ οὐ συγκλύσουσίν σε· καὶ ἐὰν διέλθῃς διὰ
3 πυρός, οὐ μὴ κατακαυθῇς, φλὸξ οὐ κατακαύσει σε. 3 ὅτι ἐγὼ κύριος
ὁ θεός σου ὁ ἅγιος Ισραηλ ὁ σῴζων σε· ἐποίησά σου ἄλλαγμα
4 Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπίαν καὶ Σοήνην ὑπὲρ σοῦ. 4 ἀφ᾽ οὗ ἔντιμος
ἐγένου ἐναντίον μου, ἐδοξάσθης, κἀγώ σε ἠγάπησα· καὶ δώσω
ἀνθρώπους πολλοὺς ὑπὲρ σοῦ καὶ ἄρχοντας ὑπὲρ τῆς κεφαλῆς
5 σου. 5 μὴ φοβοῦ, ὅτι μετὰ σοῦ εἰμι· ἀπὸ ἀνατολῶν ἄξω τὸ σπέρμα
6 σου καὶ ἀπὸ δυσμῶν συνάξω σε. 6 ἐρῶ τῷ βορρᾷ Ἄγε, καὶ τῷ
λιβί Μὴ κώλυε· ἄγε τοὺς υἱούς μου ἀπὸ γῆς πόρρωθεν καὶ τὰς
7 θυγατέρας μου ἀπ᾽ ἄκρων τῆς γῆς, 7 πάντας ὅσοι ἐπικέκληνται τῷ
ὀνόματί μου. ἐν γὰρ τῇ δόξῃ μου κατεσκεύασα αὐτὸν καὶ ἔπλασα
8 καὶ ἐποίησα αὐτόν· 8 καὶ ἐξήγαγον λαὸν τυφλόν, καὶ ὀφθαλμοί
9 εἰσιν ὡσαύτως τυφλοί, καὶ κωφοὶ τὰ ὦτα ἔχοντες. 9 πάντα τὰ
ἔθνη συνήχθησαν ἅμα, καὶ συναχθήσονται ἄρχοντες ἐξ αὐτῶν·
τίς ἀναγγελεῖ ταῦτα; ἢ τὰ ἐξ ἀρχῆς τίς ἀναγγελεῖ ὑμῖν; ἀγαγέτω-
σαν τοὺς μάρτυρας αὐτῶν καὶ δικαιωθήτωσαν καὶ εἰπάτωσαν ἀλη-
10 θῆ. 10 γένεσθέ μοι μάρτυρες, κἀγὼ μάρτυς, λέγει κύριος ὁ θεός,
καὶ ὁ παῖς, ὃν ἐξελεξάμην, ἵνα γνῶτε καὶ πιστεύσητε καὶ συνῆτε
ὅτι ἐγώ εἰμι, ἔμπροσθέν μου οὐκ ἐγένετο ἄλλος θεὸς καὶ μετ᾽ ἐμὲ
11 οὐκ ἔσται· 11 ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν πάρεξ ἐμοῦ σῴζων.
12 12 ἀνήγγειλα καὶ ἔσωσα, ὠνείδισα καὶ οὐκ ἦν ἐν ὑμῖν ἀλλότριος·
13 ὑμεῖς ἐμοὶ μάρτυρες κἀγὼ μάρτυς, λέγει κύριος ὁ θεός. 13 ἔτι ἀπ᾽
ἀρχῆς καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ἐκ τῶν χειρῶν μου ἐξαιρούμενος· ποιήσω,
καὶ τίς ἀποστρέψει αὐτό;

14 14 Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ λυτρούμενος ὑμᾶς ὁ ἅγιος Ισραηλ
Ἕνεκεν ὑμῶν ἀποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐπεγερῶ πάντας φεύ-

24 ακουειν] + της φωνης S*† || 25 αυτους 2⁰] pr. επ S*A, αυτων *LC*p
43 1 ο πλασας] pr. και B*LC* = 𝔐 || 2 μετα σου ειμι] εγω ειμι μ. σ. S† || 4 μου] εμου B | καγω AQ] και εγω BS*LC*: cf. 10. 12 | πολλους] > B*C* = 𝔐; post υπερ σου tr. *L* || 6 ακρου S*C*: cf. 2 2 || 7 παντας] -τες S, > *C*† | επλασα AQS^{c}] + αυτον BS***LC* = 𝔐 || 8 κωφοι] -φα Q*LC* | τα > A† || 9 και ειπ. αλ. S**Q*C*p] pr. και ακουσατωσαν B*LC*p (in *O* sub ※): eadem add. AS^{c} || 10 καγω AQ*C*] και εγω BS*L*: cf. 4 | πιστευσ.] + μοι A*LC* = 𝔐 || 12 init.] pr. εγω *LC* (in *O* sub ※) | υμιν] ημ. B† | καγω μαρτυς λεγει AQ (cf. 10)] και εγω BS*LC* || 13 ο > S* || 14 παντας φευγ.] tr. B*LC* = 𝔐

γοντας, καὶ Χαλδαῖοι ἐν πλοίοις δεθήσονται. 15 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς 15
ὁ ἅγιος ὑμῶν ὁ καταδείξας Ισραηλ βασιλέα ὑμῶν. 16 οὕτως λέγει 16
κύριος ὁ διδοὺς ὁδὸν ἐν θαλάσσῃ καὶ ἐν ὕδατι ἰσχυρῷ τρίβον
17 ὁ ἐξαγαγὼν ἅρματα καὶ ἵππον καὶ ὄχλον ἰσχυρόν, ἀλλὰ ἐκοιμή- 17
θησαν καὶ οὐκ ἀναστήσονται, ἐσβέσθησαν ὡς λίνον ἐσβεσμένον
18 18 Μὴ μνημονεύετε τὰ πρῶτα καὶ τὰ ἀρχαῖα μὴ συλλογίζεσθε. 19 ἰδοὺ 18 19
ποιῶ καινὰ ἃ νῦν ἀνατελεῖ, καὶ γνώσεσθε αὐτά· καὶ ποιήσω ἐν
τῇ ἐρήμῳ ὁδὸν καὶ ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποταμούς. 20 εὐλογήσει με τὰ 20
θηρία τοῦ ἀγροῦ, σειρῆνες καὶ θυγατέρες στρουθῶν, ὅτι ἔδωκα ἐν
τῇ ἐρήμῳ ὕδωρ καὶ ποταμοὺς ἐν τῇ ἀνύδρῳ ποτίσαι τὸ γένος
μου τὸ ἐκλεκτόν, 21 λαόν μου, ὃν περιεποιησάμην τὰς ἀρετάς μου 21
διηγεῖσθαι. 22 οὐ νῦν ἐκάλεσά σε, Ιακωβ, οὐδὲ κοπιάσαί σε ἐποίησα, 22
Ισραηλ· 23 οὐκ ἐμοὶ πρόβατα τῆς ὁλοκαρπώσεώς σου, οὐδὲ ἐν ταῖς 23
θυσίαις σου ἐδόξασάς με, οὐδὲ ἔγκοπον ἐποίησά σε ἐν λιβάνῳ,
24 οὐδὲ ἐκτήσω μοι ἀργυρίου θυμίαμα, οὐδὲ τὸ στέαρ τῶν θυσιῶν 24
σου ἐπεθύμησα, ἀλλὰ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις σου
προέστην σου. 25 ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι ὁ ἐξαλείφων τὰς ἀνομίας σου καὶ 25
οὐ μὴ μνησθήσομαι. 26 σὺ δὲ μνήσθητι καὶ κριθῶμεν· λέγε σὺ τὰς 26
ἀνομίας σου πρῶτος, ἵνα δικαιωθῇς. 27 οἱ πατέρες ὑμῶν πρῶτοι καὶ 27
οἱ ἄρχοντες αὐτῶν ἠνόμησαν εἰς ἐμέ, 28 καὶ ἐμίαναν οἱ ἄρχοντες 28
τὰ ἁγιά μου, καὶ ἔδωκα ἀπολέσαι Ιακωβ καὶ Ισραηλ εἰς ὀνειδισμόν.
1 νῦν δὲ ἄκουσον, παῖς μου Ιακωβ καὶ Ισραηλ, ὃν ἐξελεξάμην· 44
2 οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιήσας σε καὶ ὁ πλάσας σε ἐκ 2
κοιλίας Ἔτι βοηθηθήσῃ, μὴ φοβοῦ, παῖς μου Ιακωβ καὶ ὁ ἠγαπη-
μένος Ισραηλ, ὃν ἐξελεξάμην· 3 ὅτι ἐγὼ δώσω ὕδωρ ἐν δίψει τοῖς 3
πορευομένοις ἐν ἀνύδρῳ, ἐπιθήσω τὸ πνεῦμά μου ἐπὶ τὸ σπέρμα
σου καὶ τὰς εὐλογίας μου ἐπὶ τὰ τέκνα σου, 4 καὶ ἀνατελοῦσιν 4

14 πλοιοις] κλοιοις AS^{c} || 16 οδον / εν θαλ.] tr. B*C* = 𝔐 || 17 εξαγων AC*p | κοιμηθησονται B*† = 𝔐 || 18 μη 1⁰ > A || 19 ιδου] pr. οτι pau. (in *O* sub ※), + γαρ *L* | ποιω A] pr. εγω BS*LC*, + εγω Q† || 20 ευλογησουσει (sic) B*†, -σουσι(ν) B^{c} 393† | εν τη ανυδρω] pr. εν γη διψωση S*†: ex 32 2 35 6 53 2 | ποτισαι] ποτιω A† || 21 λαον] pr. τον Q*L* || 22 ουδε] ου A† || 23 ουκ] + ηνεγκας *LC* (in *O* sub ※) | προβατα] + σου B† | με BS*Q] + ουδε εδουλευσας μοι(>A) εν ταις θυσιαις σου AS^{s}, + ουκ εδουλευσας μοι(>*C*) εν δωροις(*C* θυσιαις) *LC*; pro εδουλευσας μοι praebent al. εδουλωσα σε || 24 θυσιασμα B† | το > S*A*L* | και — fin.] προεστης μου και εν ταις αδικιαις σου B; προεστης μου pro προεστην σου praeb. etiam Q, om. *C*† || 25 ειμι 2⁰] + αυτος *LC* (in *O* sub ※) | σου] + ενεκεν εμου και τας αμαρτιας σου B*LC* (in *O* sub ※); in fine uersus add. τας αδικιας σου A† | μη > B***L*p*C* || 26 κριθ.] + αμα *LC* (in *O* sub ※) | πρωτος] -τον S; > *C*†, in *O* sub ÷ || 27 υμων] ημ. A† | πρωτοι] + ημαρτον *LC* (in *O* sub ※) | αυτων] υμων B*LC*: cf. 𝔐 || 28 ισραηλ] ιερουσαλημ A†: ιλημ pro ιηλ
44 1 παις μου ιακωβ (cf. 2)] ιακ. ο παις μου B*LC*: cf. 𝔐

ὡσεὶ χόρτος ἀνὰ μέσον ὕδατος καὶ ὡς ἰτέα ἐπὶ παραρρέον ὕδωρ.
5 5οὗτος ἐρεῖ Τοῦ θεοῦ εἰμι, καὶ οὗτος βοήσεται ἐπὶ τῷ ὀνόματι
Ιακωβ, καὶ ἕτερος ἐπιγράψει Τοῦ θεοῦ εἰμι, ἐπὶ τῷ ὀνόματι Ισραηλ.
6 6Οὕτως λέγει ὁ θεὸς ὁ βασιλεὺς τοῦ Ισραηλ ὁ ῥυσάμενος αὐτὸν
θεὸς σαβαωθ Ἐγὼ πρῶτος καὶ ἐγὼ μετὰ ταῦτα, πλὴν ἐμοῦ οὐκ
7 ἔστιν θεός. 7τίς ὥσπερ ἐγώ; στήτω καλεσάτω καὶ ἑτοιμασάτω
μοι ἀφ' οὗ ἐποίησα ἄνθρωπον εἰς τὸν αἰῶνα, καὶ τὰ ἐπερχόμενα
8 πρὸ τοῦ ἐλθεῖν ἀναγγειλάτωσαν ὑμῖν. 8μὴ παρακαλύπτεσθε· οὐκ
ἀπ' ἀρχῆς ἠνωτίσασθε καὶ ἀπήγγειλα ὑμῖν; μάρτυρες ὑμεῖς ἐστε,
9 εἰ ἔστιν θεὸς πλὴν ἐμοῦ· καὶ οὐκ ἦσαν τότε. 9οἱ πλάσσοντες καὶ
γλύφοντες πάντες μάταιοι οἱ ποιοῦντες τὰ καταθύμια αὐτῶν, ἃ οὐκ
10 ὠφελήσει αὐτούς· ἀλλὰ αἰσχυνθήσονται 10πάντες οἱ πλάσσοντες
11 θεὸν καὶ γλύφοντες ἀνωφελῆ, 11καὶ πάντες ὅθεν ἐγένοντο ἐξηράν-
θησαν, καὶ κωφοὶ ἀπὸ ἀνθρώπων συναχθήτωσαν πάντες καὶ στή-
12 τωσαν ἅμα, ἐντραπήτωσαν καὶ αἰσχυνθήτωσαν ἅμα. 12ὅτι ὠξυνεν
τέκτων σίδηρον, σκεπάρνῳ εἰργάσατο αὐτὸ καὶ ἐν τερέτρῳ ἔτρησεν
αὐτό, εἰργάσατο αὐτὸ ἐν τῷ βραχίονι τῆς ἰσχύος αὐτοῦ· καὶ πει-
13 νάσει καὶ ἀσθενήσει καὶ οὐ μὴ πίῃ ὕδωρ. ἐκλεξάμενος 13τέκτων
ξύλον ἔστησεν αὐτὸ ἐν μέτρῳ καὶ ἐν κόλλῃ ἐρρύθμισεν αὐτό,
ἐποίησεν αὐτὸ ὡς μορφὴν ἀνδρὸς καὶ ὡς ὡραιότητα ἀνθρώπου
14 στῆσαι αὐτὸ ἐν οἴκῳ. 14ὃ ἔκοψεν ξύλον ἐκ τοῦ δρυμοῦ, ὃ ἐφύτευ-
15 σεν κύριος καὶ ὑετὸς ἐμήκυνεν, 15ἵνα ᾖ ἀνθρώποις εἰς καῦσιν·
καὶ λαβὼν ἀπ' αὐτοῦ ἐθερμάνθη, καὶ καύσαντες ἔπεψαν ἄρτους
ἐπ' αὐτῶν· τὸ δὲ λοιπὸν εἰργάσαντο εἰς θεούς, καὶ προσκυνοῦσιν
16 αὐτούς. 16οὗ τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσαν ἐν πυρὶ καὶ καύσαντες
ἔπεψαν ἄρτους ἐπ' αὐτῶν· καὶ ἐπ' αὐτοῦ κρέας ὀπτήσας ἔφαγεν
καὶ ἐνεπλήσθη· καὶ θερμανθεὶς εἶπεν Ἡδύ μοι ὅτι ἐθερμάνθην καὶ
17 εἶδον πῦρ. 17τὸ δὲ λοιπὸν ἐποίησεν εἰς θεὸν γλυπτὸν καὶ προσο-

4 ωσει AQ] ως BS*LC* (non correctum ab S^{c}, cf. seq.) | χορτος / ανα μεσ. υδ. AQS^{c}] tr. BS*LC* || 5 βοησ.] ερει A† | επιγραψει(A† -αφει)] + χειρι(*LC* pr. τη) αυτου B*LC* (in *O* sub ※) | fin. AQS^{c}] + και βοησεται BS*, + βοησεται *LC* || 6 ο θεος > B*†, ο βασ. > S*† | του SA] > BQ*LC* | ο ρυσ.] και ρυσ. B†, και ο ρυσ. *LC*: cf. 𝔐 || 7 στητω AQ*C*] + και BS*L* | καλεσατω(S*† λαλησ.)] + και αναγγειλατω B*LC* (in *O* sub ※) || 8 παρακαλ.] + μηδε πλανασθε B*LC* (in *O* sub ※) | ησαν] ηκουσαν BQ || 9 γλυφ. AQ*L*] pr. οι BS*C* | ματαια BS*† | οι 2^{0} > B† || 10 παντες / οι — γλυφ.] tr. B*C*; παντες ante οι et post ανωφελη hab. *L* || 11 στητωσαν] στησονται A† | εντραπ.] pr. και B || 12 αυτο 1^{0}] + εν ανθραξι *LC* (in *O* sub ※) | ετρησεν AQS^{c}] εστησεν BS*C*, ερυθμισεν αυτο και εστησεν *L* | ειργασ. 2^{0} SA] pr. και BQ*LC* = 𝔐 || 13 εποιησεν] pr. και B*LC* = 𝔐 | εν οικω > S*† || 14 ο 1^{0} > B | κυριος] pr. ο B*L* || 15 αυτων] -του A†, -τοις *L*, -τω *C* | ειργασατο A | εις θεους] εις > B*C*, και εποιησαν θεους *L* || 16 αυτου 1^{0} > S* | κατεκαυσαν SQ] -σεν BA*LC* | καυσαντες — αυτων SAQ] επι του ημισους αυτου επεψεν εν τοις ανθραξιν αρτους B || 17 εις > A†

κυνεῖ αὐτῷ καὶ προσεύχεται λέγων Ἐξελοῦ με, ὅτι θεός μου εἶ σύ.
18 18οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι, ὅτι ἀπημαυρώθησαν τοῦ βλέπειν τοῖς 18
ὀφθαλμοῖς αὐτῶν καὶ τοῦ νοῆσαι τῇ καρδίᾳ αὐτῶν. 19καὶ οὐκ ἐλο- 19
γίσατο τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ οὐδὲ ἀνελογίσατο ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ οὐδὲ
ἔγνω τῇ φρονήσει ὅτι τὸ ἥμισυ αὐτοῦ κατέκαυσεν ἐν πυρὶ καὶ
ἔπεψεν ἐπὶ τῶν ἀνθράκων αὐτοῦ ἄρτους καὶ ὀπτήσας κρέας ἔφαγεν
καὶ τὸ λοιπὸν αὐτοῦ εἰς βδέλυγμα ἐποίησεν καὶ προσκυνοῦσιν
αὐτῷ. 20γνῶτε ὅτι σποδὸς ἡ καρδία αὐτῶν, καὶ πλανῶνται, καὶ 20
οὐδεὶς δύναται ἐξελέσθαι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· ἴδετε, οὐκ ἐρεῖτε ὅτι
Ψεῦδος ἐν τῇ δεξιᾷ μου;
21 Μνήσθητι ταῦτα, Ιακωβ καὶ Ισραηλ, ὅτι παῖς μου εἶ σύ· ἔπλασά 21
σε παῖδά μου, καὶ σύ, Ισραηλ, μὴ ἐπιλανθάνου μου. 22ἰδοὺ γὰρ 22
ἀπήλειψα ὡς νεφέλην τὰς ἀνομίας σου καὶ ὡς γνόφον τὰς ἁμαρ-
τίας σου· ἐπιστράφητι πρός με, καὶ λυτρώσομαί σε. 23εὐφράνθητε, 23
οὐρανοί, ὅτι ἠλέησεν ὁ θεὸς τὸν Ισραηλ· σαλπίσατε, θεμέλια τῆς
γῆς, βοήσατε, ὄρη, εὐφροσύνην, οἱ βουνοὶ καὶ πάντα τὰ ξύλα τὰ
ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τὸν Ιακωβ, καὶ Ισραηλ δοξα-
σθήσεται.
24 Οὕτως λέγει κύριος ὁ λυτρούμενός σε καὶ ὁ πλάσσων σε ἐκ 24
κοιλίας Ἐγὼ κύριος ὁ συντελῶν πάντα ἐξέτεινα τὸν οὐρανὸν μόνος
καὶ ἐστερέωσα τὴν γῆν. τίς ἕτερος 25διασκεδάσει σημεῖα ἐγγαστρι- 25
μύθων καὶ μαντείας ἀπὸ καρδίας, ἀποστρέφων φρονίμους εἰς τὰ
ὀπίσω καὶ τὴν βουλὴν αὐτῶν μωρεύων 26καὶ ἱστῶν ῥήματα παιδὸς 26
αὐτοῦ καὶ τὴν βουλὴν τῶν ἀγγέλων αὐτοῦ ἀληθεύων; ὁ λέγων
Ιερουσαλημ Κατοικηθήσῃ, καὶ ταῖς πόλεσιν τῆς Ιουδαίας Οἰκοδομη-
θήσεσθε, καὶ τὰ ἔρημα αὐτῆς ἀνατελεῖ· 27ὁ λέγων τῇ ἀβύσσῳ 27
Ἐρημωθήσῃ, καὶ τοὺς ποταμούς σου ξηρανῶ· 28ὁ λέγων Κύρῳ 28
φρονεῖν, καὶ Πάντα τὰ θελήματά μου ποιήσει· ὁ λέγων Ιερουσα-
λημ Οἰκοδομηθήσῃ, καὶ τὸν οἶκον τὸν ἅγιόν μου θεμελιώσω.
1 Οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς τῷ χριστῷ μου Κύρῳ, οὗ ἐκράτησα 45
τῆς δεξιᾶς ἔπακοῦσαι ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἔθνη, καὶ ἰσχὺν βασιλέων
διαρρήξω, ἀνοίξω ἔμπροσθεν αὐτοῦ θύρας, καὶ πόλεις οὐ συγκλει-
σθήσονται 2Ἐγὼ ἔμπροσθέν σου πορεύσομαι καὶ ὄρη ὁμαλιῶ, θύρας 2
χαλκᾶς συντρίψω καὶ μοχλοὺς σιδηροῦς συγκλάσω 3καὶ δώσω σοι 3
θησαυροὺς σκοτεινούς, ἀποκρύφους ἀοράτους ἀνοίξω σοι, ἵνα γνῷς

17 αυτω > BC | προσευχ. AQ] + προς αυτο B, + προς αυτον S, + αυτω *LC*: cf. 𝔐 || 19 τη 1^{0} — εν 1^{0} > BC: cf. 𝔐 | τη 1^{0}] η S*† | εν 1^{0} > S*Q | κρεας] ς > B*L* | προσκυνησουσιν S†, -νει *L* || 20 γνωτε SA (et Q*?)] γνωθι B*LC*: item Q(ex corr.?) || 21 οτι] ο S* || 23 θεμελια AQ*L*] pr. τα BS*C* | ελυτρωσ.] ηλεησεν A† || 24 ο 2^{0} SQ*L*] > BA*C* | πλασσων] πλασας S*L* | παντα] ταυτα A† || 25 διεσκεδασεν A || 26 παιδων A† | ιουδ.] ιδουμαιας B†: cf. 76

45 1 δεξιας] + αυτου S^{c} || 2 σου] αυτου A || 3 αορατους > A*† | γνωση A 393†

ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ καλῶν τὸ ὄνομά σου, θεὸς Ισραηλ.
4 4ἕνεκεν Ιακωβ τοῦ παιδός μου καὶ Ισραηλ τοῦ ἐκλεκτοῦ μου ἐγὼ
καλέσω σε τῷ ὀνόματί σου καὶ προσδέξομαί σε, σὺ δὲ οὐκ ἔγνως
5 με. 5ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ θεός,
6 καὶ οὐκ ᾔδεις με, 6ἵνα γνῶσιν οἱ ἀπὸ ἀνατολῶν ἡλίου καὶ οἱ ἀπὸ
δυσμῶν ὅτι οὐκ ἔστιν πλὴν ἐμοῦ· ἐγὼ κύριος ὁ θεός, καὶ οὐκ
7 ἔστιν ἔτι· 7ἐγὼ ὁ κατασκευάσας φῶς καὶ ποιήσας σκότος, ὁ ποιῶν
εἰρήνην καὶ κτίζων κακά· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὁ ποιῶν ταῦτα
8 πάντα. 8εὐφρανθήτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν, καὶ αἱ νεφέλαι ῥανάτω-
σαν δικαιοσύνην· ἀνατειλάτω ἡ γῆ ἔλεος καὶ δικαιοσύνην ἀνατει-
λάτω ἅμα· ἐγώ εἰμι κύριος ὁ κτίσας σε.
9 9Ποῖον βέλτιον κατεσκεύασα ὡς πηλὸν κεραμέως; μὴ ὁ ἀροτριῶν
ἀροτριάσει τὴν γῆν ὅλην τὴν ἡμέραν; μὴ ἐρεῖ ὁ πηλὸς τῷ κερα-
10 μεῖ Τί ποιεῖς, ὅτι οὐκ ἐργάζῃ οὐδὲ ἔχεις χεῖρας; 10ὁ λέγων τῷ
11 πατρί Τί γεννήσεις; καὶ τῇ μητρί Τί ὠδινήσεις; 11ὅτι οὕτως λέγει
κύριος ὁ θεὸς ὁ ἅγιος Ισραηλ ὁ ποιήσας τὰ ἐπερχόμενα Ἐρωτή-
σατέ με περὶ τῶν υἱῶν μου καὶ περὶ τῶν θυγατέρων μου καὶ περὶ
12 τῶν ἔργων τῶν χειρῶν μου ἐντείλασθέ μοι. 12ἐγὼ ἐποίησα γῆν
καὶ ἄνθρωπον ἐπ' αὐτῆς, ἐγὼ τῇ χειρί μου ἐστερέωσα τὸν οὐρανόν,
13 ἐγὼ πᾶσι τοῖς ἄστροις ἐνετειλάμην. 13ἐγὼ ἤγειρα αὐτὸν μετὰ δι-
καιοσύνης βασιλέα, καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοὶ αὐτοῦ εὐθεῖαι· οὗτος οἰκο-
δομήσει τὴν πόλιν μου καὶ τὴν αἰχμαλωσίαν τοῦ λαοῦ μου ἐπι-
στρέψει οὐ μετὰ λύτρων οὐδὲ μετὰ δώρων, εἶπεν κύριος σαβαωθ.
14 14Οὕτως λέγει κύριος σαβαωθ Ἐκοπίασεν Αἴγυπτος καὶ ἐμπορία
Αἰθιόπων, καὶ οἱ Σεβωιν ἄνδρες ὑψηλοὶ ἐπὶ σὲ διαβήσονται καὶ σοὶ
ἔσονται δοῦλοι καὶ ὀπίσω σου ἀκολουθήσουσιν δεδεμένοι χειροπέ-
δαις καὶ προσκυνήσουσίν σοι καὶ ἐν σοὶ προσεύξονται, ὅτι ἐν σοὶ
15 ὁ θεός ἐστιν, καὶ ἐροῦσιν Οὐκ ἔστιν θεὸς πλὴν σοῦ· 15σὺ γὰρ εἶ
16 θεός, καὶ οὐκ ᾔδειμεν, ὁ θεὸς τοῦ Ισραηλ σωτήρ. 16αἰσχυνθήσον-
ται καὶ ἐντραπήσονται πάντες οἱ ἀντικείμενοι αὐτῷ καὶ πορεύσον-
17 ται ἐν αἰσχύνῃ. ἐγκαινίζεσθε πρός με, νῆσοι. 17Ισραηλ σῴζεται

4 ιακωβ / του παιδ. μου] tr. B*LC* = 𝔐 | σου S**LC*] μου BAQSᶜ | με > S*† || 5 θεος 2⁰ > B*† | και ult.] pr. ενισχυσα σε B*LC* (in *O* sub ※) | ηδεισαν A† || 6 απο 1⁰] απ B | δυσμων] + αυτου *L* (in *O* sub ※) | εστιν 1⁰] + ετι QSᶜ | εγω] pr. και οτι A† || 7 ταυτα παντα A*L*] tr. BSQ*C* = 𝔐 || 8 αι > S*†: post και | ρανατωσαν] ραινετ. A, ρενατ. B*† | ελεος SQ] pr. και βλαστησατω BA*LC*: cf. 𝔐 | δικαιοσυνην 2⁰] -νη AV† | ανατειλατω ult.] γγ pro τ B† | κυριος] + ο θεος S* || 9 ολην την ημ. > AQSᶜ || 10 init. AQSᶜ*C*] pr. μη αποκριθησεται το πλασμα προς τον πλασαντα αυτο B*L* et sim. S*: cf. 29 16 | ο λεγων] pr. ουαι *LC* (in *O* sub ※) | ωδινεις B*LC* || 11 και περι των θυγ. μου > B*LC* = 𝔐 || 13 βασιλεα] > AQSᶜ, in *O* sub ÷ | και 1⁰ > S*† | ουτος] αυτος A† || 14 σεβω(ϵ)ιν QSᶜ (sim. *C*ᵖ)] -ειμ A; σαβαειμ B*LC*ᵖ = α′ σ′ θ′; σαβαειν S*† | και προσκυν.] pr. και διαβησονται προς σε B*LC* (in *O* sub ※) | ερουσιν AQ] > BS*LC* = 𝔐 || 15 σωτηρ > B†

ὑπὸ κυρίου σωτηρίαν αἰώνιον· οὐκ αἰσχυνθήσονται οὐδὲ μὴ ἐν-
τραπῶσιν ἕως τοῦ αἰῶνος.
18 18Οὕτως λέγει κύριος ὁ ποιήσας τὸν οὐρανόν — οὗτος ὁ θεὸς 18
ὁ καταδείξας τὴν γῆν καὶ ποιήσας αὐτήν, αὐτὸς διώρισεν αὐτήν,
οὐκ εἰς κενὸν ἐποίησεν αὐτὴν ἀλλὰ κατοικεῖσθαι — Ἐγώ εἰμι,
καὶ οὐκ ἔστιν ἔτι. 19οὐκ ἐν κρυφῇ λελάληκα οὐδὲ ἐν τόπῳ 19
γῆς σκοτεινῷ· οὐκ εἶπα τῷ σπέρματι Ιακωβ Μάταιον ζητήσατε·
ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι κύριος λαλῶν δικαιοσύνην καὶ ἀναγγέλλων ἀλή-
θειαν. 20συνάχθητε καὶ ἥκετε, βουλεύσασθε ἅμα, οἱ σῳζόμενοι ἀπὸ 20
τῶν ἐθνῶν. οὐκ ἔγνωσαν οἱ αἴροντες τὸ ξύλον γλύμμα αὐτῶν καὶ
προσευχόμενοι ὡς πρὸς θεούς, οἳ οὐ σῴζουσιν. 21εἰ ἀναγγελοῦσιν, 21
ἐγγισάτωσαν, ἵνα γνῶσιν ἅμα τίς ἀκουστὰ ἐποίησεν ταῦτα ἀπ'
ἀρχῆς. τότε ἀνηγγέλη ὑμῖν Ἐγὼ ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος πλὴν
ἐμοῦ· δίκαιος καὶ σωτὴρ οὐκ ἔστιν πάρεξ ἐμοῦ. 22ἐπιστράφητε 22
πρός με καὶ σωθήσεσθε, οἱ ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς· ἐγώ εἰμι ὁ θεός,
καὶ οὐκ ἔστιν ἄλλος. 23κατ' ἐμαυτοῦ ὀμνύω Ἡ μὴν ἐξελεύσεται ἐκ 23
τοῦ στόματός μου δικαιοσύνη, οἱ λόγοι μου οὐκ ἀποστραφήσονται
ὅτι ἐμοὶ κάμψει πᾶν γόνυ καὶ ἐξομολογήσεται πᾶσα γλῶσσα τῷ
θεῷ 24λέγων Δικαιοσύνη καὶ δόξα πρὸς αὐτὸν ἥξουσιν, καὶ αἰσχυν- 24
θήσονται πάντες οἱ ἀφορίζοντες ἑαυτούς· 25ἀπὸ κυρίου δικαιω- 25
θήσονται καὶ ἐν τῷ θεῷ ἐνδοξασθήσονται πᾶν τὸ σπέρμα τῶν
υἱῶν Ισραηλ.
46 1Ἔπεσε Βηλ, συνετρίβη Δαγων, ἐγένετο τὰ γλυπτὰ αὐτῶν εἰς 46
θηρία καὶ κτήνη· αἴρετε αὐτὰ καταδεδεμένα ὡς φορτίον κοπιῶντι
2 καὶ πεινῶντι καὶ ἐκλελυμένῳ οὐκ ἰσχύοντι ἅμα, οἳ οὐ δυνήσονται 2
σωθῆναι ἀπὸ πολέμου, αὐτοὶ δὲ αἰχμάλωτοι ἤχθησαν.
3 3Ἀκούσατέ μου, οἶκος τοῦ Ιακωβ καὶ πᾶν τὸ κατάλοιπον τοῦ 3
Ισραηλ οἱ αἰρόμενοι ἐκ κοιλίας καὶ παιδευόμενοι ἐκ παιδίου· 4ἕως 4
γήρους ἐγώ εἰμι, καὶ ἕως ἂν καταγηράσητε, ἐγώ εἰμι· ἐγὼ ἀνέχομαι
ὑμῶν, ἐγὼ ἐποίησα καὶ ἐγὼ ἀνήσω, ἐγὼ ἀναλήμψομαι καὶ σώσω

18 αυτην ult. > B*† | κατοικεισθαι] + επλασεν αυτην B*LC* (in *O* sub ※) || 19 εγω ειμι 2⁰ > SᶜC | κυριος > A | λαλων] pr. ο BS || 20 το > S*† | γλυμματα S | ως > B*LC* = 𝔐 || 21 γνωσιν] γνωμεν A† | τοτε] ποτε S || 22 προς με] επ εμε B*LC* || 23 η μην Qᶜ] ει μην AQ*Sᶜ, ει μη BS***LC* | οι] pr. και S* | εξομολογησεται π. γλ. τω θεω AQSᶜ] ομειται π. γλ. τον θεον BS***LC* = 𝔐 || 24 δοξα] (ϵ)ιρηνη S*† | ηξουσιν AQSᶜ] ηξει BS***LC* = 𝔐 | αφοριζ. AQSᶜ] διοριζ. BS***LC* | εαυτους SQ*L*] ϵ > BA*C* || 25 δικαιωθησεται S*† | εν τω θεω] > S*†, in *O* sub ÷ | ενδοξασθησονται AQ*L*] -σεται BS*C* (SᶜC om. εν); + και A†

46 1 δαγων] ναβω B = α′ θ′ | κτηνη] pr. τα B† || 2 και πειν. και(>Sᶜ) εκλελ. ουκ ισχ. AQSᶜ] κ. πειν. ουκ ισχ. εκλελ. S*†, εκλελ. κ. πειν. ουκ ισχ. B*C*, και ουκ ισχ. πειν. κ. εκλελ. *L* | ου δυν.] ου μη δυνωνται A† || 3 ακουετε BS* | μου > S*† | οικος] pr. ο S | εκ ult.] απο A† || 4 γηρους S*A*C*] -ρως BQ SᶜL: cf. Thack. § 10, 16

5 ὑμᾶς. 5τίνι με ὡμοιώσατε; ἴδετε τεχνάσασθε, οἱ πλανώμενοι. 6οἱ
6 συμβαλλόμενοι χρυσίον ἐκ μαρσιππίου καὶ ἀργύριον ἐν ζυγῷ στή-
σουσιν ἐν σταθμῷ καὶ μισθωσάμενοι χρυσοχόον ἐποίησαν χειρο-
7 ποίητα καὶ κύψαντες προσκυνοῦσιν αὐτοῖς. 7αἴρουσιν αὐτὸ ἐπὶ τῶν
ὤμων, καὶ πορεύονται· ἐὰν δὲ θῶσιν αὐτό, ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ
μένει, οὐ μὴ κινηθῇ· καὶ ὃς ἂν βοήσῃ πρὸς αὐτόν, οὐ μὴ εἰσ-
8 ακούσῃ, ἀπὸ κακῶν οὐ μὴ σώσῃ αὐτόν. 8μνήσθητε ταῦτα καὶ στε-
9 νάξατε, μετανοήσατε, οἱ πεπλανημένοι, ἐπιστρέψατε τῇ καρδίᾳ. 9καὶ
μνήσθητε τὰ πρότερα ἀπὸ τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἐγώ εἰμι ὁ θεός, καὶ
10 οὐκ ἔστιν ἔτι πλὴν ἐμοῦ 10ἀναγγέλλων πρότερον τὰ ἔσχατα πρὶν
αὐτὰ γενέσθαι, καὶ ἅμα συνετελέσθη· καὶ εἶπα Πᾶσά μου ἡ βουλὴ
11 στήσεται, καὶ πάντα, ὅσα βεβούλευμαι, ποιήσω· 11καλῶν ἀπ' ἀνα-
τολῶν πετεινὸν καὶ ἀπὸ γῆς πόρρωθεν περὶ ὧν βεβούλευμαι, ἐλά-
λησα καὶ ἤγαγον, ἔκτισα καὶ ἐποίησα, ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐόδωσα
12 τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. 12ἀκούσατέ μου, οἱ ἀπολωλεκότες τὴν καρδίαν οἱ
13 μακρὰν ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης. 13ἤγγισα τὴν δικαιοσύνην μου καὶ
τὴν σωτηρίαν τὴν παρ' ἐμοῦ οὐ βραδυνῶ· δέδωκα ἐν Σιων σωτη-
ρίαν τῷ Ισραηλ εἰς δόξασμα.

47 1Κατάβηθι κάθισον ἐπὶ τὴν γῆν, παρθένος θυγάτηρ Βαβυλῶνος,
εἴσελθε εἰς τὸ σκότος, θυγάτηρ Χαλδαίων, ὅτι οὐκέτι προστεθήσῃ
2 κληθῆναι ἁπαλὴ καὶ τρυφερά. 2λαβὲ μύλον, ἄλεσον ἄλευρον, ἀπο-
κάλυψαι τὸ κατακάλυμμά σου, ἀνακάλυψαι τὰς πολιάς, ἀνάσυραι
3 τὰς κνήμας, διάβηθι ποταμούς· 3ἀνακαλυφθήσεται ἡ αἰσχύνη σου,
φανήσονται οἱ ὀνειδισμοί σου· τὸ δίκαιον ἐκ σοῦ λήμψομαι, οὐκ-
4 έτι μὴ παραδῶ ἀνθρώποις. 4εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος σαβαωθ
5 ὄνομα αὐτῷ ἅγιος Ισραηλ 5Κάθισον κατανενυγμένη, εἴσελθε εἰς τὸ
σκότος, θυγάτηρ Χαλδαίων, οὐκέτι μὴ κληθῇς ἰσχὺς βασιλείας.
6 6παρωξύνθην ἐπὶ τῷ λαῷ μου, ἐμίανας τὴν κληρονομίαν μου· ἐγὼ
ἔδωκα εἰς τὴν χεῖρά σου, σὺ δὲ οὐκ ἔδωκας αὐτοῖς ἔλεος, τοῦ
7 πρεσβυτέρου ἐβάρυνας τὸν ζυγὸν σφόδρα. 7καὶ εἶπας Εἰς τὸν
αἰῶνα ἔσομαι ἄρχουσα· οὐκ ἐνόησας ταῦτα ἐν τῇ καρδίᾳ σου

6 μαρσιππου A*L* | κυψας προσκυν(ε)ι S* | αυτοις BQ] -τω S*LC* (*L* antea χειροποιητον), -το A || 7 του ωμου B*LC* = 𝔐 | πορευσονται S*C*p, πορευεται *L* | ου 1⁰] pr. και S* | ος > S* | αν AQSᶜ] εαν BS**LC* | εισακουση] εισ > S*A || 10 αυτα > B || 11 ελαλ. και] pr. και γε et add. γε *C* (in *O* sub ※) || 13 μου] + ου μη μακρυνθη *LC* (in *O* sub ※) | και την] + αληθιαν και την S*† | δοξασμα] δοξαν S*†

47 1 την > B*L* | εισελθε εις το σκοτος SAQ (cf. 5; in Q sub ÷)] ※καθισον εις την γην ουκ εστι(ν) θρονος(ms. η pro ο 1⁰) Q^mg: eadem praem. *L*, eadem hab. addens εισελθε ante εις *C*, nihil nisi καθισον εις την γην praeb. B† | θυγατηρ 2⁰] pr. παρθενος S*† || 2 σου > S*† || 3 μη παραδω] + σε S, pr. σε *L* || 4 ειπεν AQSᶜ] > BS**LC* = 𝔐 || 5 κληθης SQ*C*(†)] -θηση rel. || 6 παροξυνθης S* | εμιανα *C*†, -ναν *L* | εδωκα(Q δεδ.)] + αυτους BS*LC* = 𝔐 | ελεος] + ουδ(uel θ)εν S**L*

οὐδὲ ἐμνήσθης τὰ ἔσχατα. 8νῦν δὲ ἄκουσον ταῦτα, ἡ τρυφερὰ ἡ 8
καθημένη πεποιθυῖα ἡ λέγουσα ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς Ἐγώ εἰμι,
καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα· οὐ καθιῶ χήρα οὐδὲ γνώσομαι ὀρφανείαν.
9νῦν δὲ ἥξει ἐξαίφνης ἐπὶ σὲ τὰ δύο ταῦτα ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ· χηρεία 9
καὶ ἀτεκνία ἥξει ἐξαίφνης ἐπὶ σὲ ἐν τῇ φαρμακείᾳ σου ἐν τῇ ἰσχύι
τῶν ἐπαοιδῶν σου σφόδρα 10τῇ ἐλπίδι τῆς πονηρίας σου. σὺ γὰρ 10
εἶπας Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. γνῶθι ὅτι ἡ σύνεσις τούτων
καὶ ἡ πορνεία σου ἔσται σοι αἰσχύνη. καὶ εἶπας τῇ καρδίᾳ σου
Ἐγώ εἰμι, καὶ οὐκ ἔστιν ἑτέρα. 11καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ἀπώλεια, καὶ οὐ 11
μὴ γνῷς, βόθυνος, καὶ ἐμπεσῇ εἰς αὐτόν· καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ταλαι-
πωρία, καὶ οὐ μὴ δυνήσῃ καθαρὰ γενέσθαι· καὶ ἥξει ἐπὶ σὲ ἐξα-
πίνης ἀπώλεια, καὶ οὐ μὴ γνῷς. 12στῆθι νῦν ἐν ταῖς ἐπαοιδαῖς 12
σου καὶ τῇ πολλῇ φαρμακείᾳ σου, ἃ ἐμάνθανες ἐκ νεότητός σου, εἰ
δυνήσῃ ὠφεληθῆναι. 13κεκοπίακας ἐν ταῖς βουλαῖς σου· στήτωσαν 13
καὶ σωσάτωσάν σε οἱ ἀστρολόγοι τοῦ οὐρανοῦ, οἱ ὁρῶντες τοὺς
ἀστέρας ἀναγγειλάτωσάν σοι τί μέλλει ἐπὶ σὲ ἔρχεσθαι. 14ἰδοὺ πάν- 14
τες ὡς φρύγανα ἐπὶ πυρὶ κατακαήσονται καὶ οὐ μὴ ἐξέλωνται τὴν
ψυχὴν αὐτῶν ἐκ φλογός· ὅτι ἔχεις ἄνθρακας πυρός, κάθισαι ἐπ'
αὐτούς. 15οὗτοι ἔσονταί σοι βοήθεια, ἐκοπίασας ἐν τῇ μεταβολῇ 15
σου ἐκ νεότητος, ἄνθρωπος καθ' ἑαυτὸν ἐπλανήθη, σοὶ δὲ οὐκ
ἔσται σωτηρία.

1Ἀκούσατε ταῦτα, οἶκος Ιακωβ οἱ κεκλημένοι τῷ ὀνόματι Ισραηλ 48
καὶ οἱ ἐξ Ιουδα ἐξελθόντες οἱ ὀμνύοντες τῷ ὀνόματι κυρίου θεοῦ
Ισραηλ μιμνῃσκόμενοι οὐ μετὰ ἀληθείας οὐδὲ μετὰ δικαιοσύνης
2καὶ ἀντεχόμενοι τῷ ὀνόματι τῆς πόλεως τῆς ἁγίας καὶ ἐπὶ τῷ θεῷ 2
τοῦ Ισραηλ ἀντιστηριζόμενοι, κύριος σαβαωθ ὄνομα αὐτῷ. 3Τὰ 3
πρότερα ἔτι ἀνήγγειλα, καὶ ἐκ τοῦ στόματός μου ἐξῆλθεν καὶ ἀκου-
στὸν ἐγένετο· ἐξάπινα ἐποίησα, καὶ ἐπῆλθεν. 4γινώσκω ἐγὼ ὅτι 4
σκληρὸς εἶ, καὶ νεῦρον σιδηροῦν ὁ τράχηλός σου, καὶ τὸ μέτωπόν
σου χαλκοῦν. 5καὶ ἀνήγγειλά σοι πάλαι, πρὶν ἐλθεῖν ἐπὶ σὲ ἀκου- 5
στόν σοι ἐποίησα· μὴ εἴπῃς ὅτι Τὰ εἴδωλά μου ἐποίησαν, καὶ μὴ

8 ακουσον AQSᶜ] ακουε BS**LC* | η 1⁰ > B*LC* = 𝔐 | πεποιθυια *L*] pr. η BSAQ*C* | τη > BS**C*p || 9 εξαιφνης 1⁰] > S*; post ταυτα tr. *C* = 𝔐 | επι σε 1⁰ > AQSᶜ† | επι σε 1⁰ ⋂ 2⁰ B*† | μια ημερα] tr. Bˢ*LC* = 𝔐 | χηρ(ε)ια .. ατεκνια] tr. Bˢ*C* = 𝔐 || 10 πονηριας BA*C*] πορν(ε)ιας SQ*L* | οτι > BS* | και(>S*) η πορν. σου / εσται A*L*] tr. BS**C*, εσται > QSᶜ || 11 εξαπινης BS**C*] -να *L*, εξαιφνης AQSᶜ | ου μη γνως ult.] ου γνωση B*LC*p, ου μη γνωση Qᶜ*C*p || 12 τη] pr. εν A*L*p | fin.] + ει(pr. και *L*) πως δυνηση ισχυσαι *LC* (in *O* sub ※) || 13 init.] pr. και S† || 14 κατακαησονται AQ] -καυθησ- BS*LC*: cf. Thack. p. 237 sup. || 15 σου / εκ νεοτ.] tr. Q(†), σου > B†

48 1 τω 1⁰ AQSᶜ] pr. επι BS**LC* | οι 2⁰ > B*LC* | ιουδα] pr. υδατος *LC* (in *O* sub ※) || 2 του > B*C* || 3 εξηλθον S*† | ακουστα A† || 4 εγω > B*LC* || 5 παλαι S**C*] pr. τα AQSᶜ, παλαια B*L* | μη 1⁰] + ποτε B*LC* | μου *C*] μοι BSAQ*L* | εποιησαν] -σεν B*LC* | μη 2⁰] > B*C*, pr. ινα *L*

6 εἴπῃς ὅτι Τὰ γλυπτὰ καὶ τὰ χωνευτὰ ἐνετείλατό μοι. 6 ἠκούσατε
πάντα, καὶ ὑμεῖς οὐκ ἔγνωτε· ἀλλὰ καὶ ἀκουστά σοι ἐποίησα τὰ
7 καινὰ ἀπὸ τοῦ νῦν, ἃ μέλλει γίνεσθαι, καὶ οὐκ εἶπας. 7 νῦν γίνεται
καὶ οὐ πάλαι, καὶ οὐ προτέραις ἡμέραις ἤκουσας αὐτά· μὴ εἴπῃς
8 ὅτι Ναί, γινώσκω αὐτά. 8 οὔτε ἔγνως οὔτε ἠπίστω, οὔτε ἀπ' ἀρχῆς
ἠνοιξά σου τὰ ὦτα· ἔγνων γὰρ ὅτι ἀθετῶν ἀθετήσεις καὶ ἄνομος
9 ἔτι ἐκ κοιλίας κληθήσῃ. 9 ἕνεκεν τοῦ ἐμοῦ ὀνόματος δείξω σοι τὸν
θυμόν μου καὶ τὰ ἔνδοξά μου ἐπάξω ἐπὶ σοί, ἵνα μὴ ἐξολεθρεύσω
10 σε. 10 ἰδοὺ πέπρακά σε οὐχ ἕνεκεν ἀργυρίου, ἐξειλάμην δέ σε ἐκ
11 καμίνου πτωχείας· 11 ἕνεκεν ἐμοῦ ποιήσω σοι, ὅτι τὸ ἐμὸν ὄνομα
βεβηλοῦται, καὶ τὴν δόξαν μου ἑτέρῳ οὐ δώσω.
12 12 Ἄκουέ μου, Ιακωβ καὶ Ισραηλ ὃν ἐγὼ καλῶ· ἐγώ εἰμι πρῶτος,
13 καὶ ἐγώ εἰμι εἰς τὸν αἰῶνα, 13 καὶ ἡ χείρ μου ἐθεμελίωσεν τὴν γῆν,
καὶ ἡ δεξιά μου ἐστερέωσεν τὸν οὐρανόν· καλέσω αὐτούς, καὶ
14 στήσονται ἅμα 14 καὶ συναχθήσονται πάντες καὶ ἀκούσονται. τίς
αὐτοῖς ἀνήγγειλεν ταῦτα; ἀγαπῶν σε ἐποίησα τὸ θέλημά σου ἐπὶ
15 Βαβυλῶνα τοῦ ἆραι σπέρμα Χαλδαίων. 15 ἐγὼ ἐλάλησα, ἐγὼ ἐκάλεσα,
16 ἤγαγον αὐτὸν καὶ εὐόδωσα τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. 16 προσαγάγετε πρός
με καὶ ἀκούσατε ταῦτα· οὐκ ἀπ' ἀρχῆς ἐν κρυφῇ ἐλάλησα οὐδὲ
ἐν τόπῳ γῆς σκοτεινῷ· ἡνίκα ἐγένετο, ἐκεῖ ἤμην, καὶ νῦν κύριος
17 ἀπέσταλκέν με καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ. 17 οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυ-
σάμενός σε ὁ ἅγιος Ισραηλ Ἐγώ εἰμι ὁ θεός σου, δέδειχά σοι
18 τοῦ εὑρεῖν σε τὴν ὁδόν, ἐν ᾗ πορεύσῃ ἐν αὐτῇ. 18 καὶ εἰ ἤκουσας
τῶν ἐντολῶν μου, ἐγένετο ἂν ὡσεὶ ποταμὸς ἡ εἰρήνη σου καὶ ἡ
19 δικαιοσύνη σου ὡς κῦμα θαλάσσης· 19 καὶ ἐγένετο ἂν ὡς ἡ ἄμμος
τὸ σπέρμα σου καὶ τὰ ἔκγονα τῆς κοιλίας σου ὡς ὁ χοῦς τῆς
γῆς· οὐδὲ νῦν οὐ μὴ ἐξολεθρευθῇς, οὐδὲ ἀπολεῖται τὸ ὄνομά σου
ἐνώπιόν μου.
20 20 Ἐξελθὲ ἐκ Βαβυλῶνος φεύγων ἀπὸ τῶν Χαλδαίων· φωνὴν
εὐφροσύνης ἀναγγείλατε, καὶ ἀκουστὸν γενέσθω τοῦτο, ἀπαγγείλατε

5 ενετειλατο] -αντο S^c || 6 εγνωκατε $S^{*\dagger}$ | και 2^0 > B || 7 ηκουσας] pr. και ουκ *LC* (in *O* sub ※) | αυτα 1^0] ταυτα SQ^c, > Q^* | οτι AQS^c] > BS^*LC || 8 σου / τα ωτα] tr. $A^\dagger$ || 9 επι σοι AQS^c] επι σε *BC*, σοι S^*L || 11 ετερω / ου δωσω] tr. $S^\dagger$ || 12 εγω ειμι 1^0] + εγω $VC^\dagger$ (in *O* sub ※) || 13 αυτους] pr. εγω $VC^\dagger$ (in *O* sub ※): idem add. *L* || 14 αυτοις ανηγγ.] tr. S | αγαπων] pr. κυριος *L*; pr. ※πιπι *O*, i. e. יהוה, cf. 58 5 59 13 64 8 | εποι.] + ταυτα $A^\dagger$ | το θελ. σου / επι βαβ.] tr. $A^\dagger$ || 15 ευοδωκα $S^\dagger$ || 16 λελαληκα *BLC* | ουδε — σκοτεινω S^*A] > BQS^cLC = 𝔐 | εγ(ε)ινετο S | κυριος] + κυριος *BC* = 𝔐 | απεστειλεν *BC* || 17 σε 1^0 > $B^{*\dagger}$ | ο 2^0 > *BC*p | ειμι] > *C*, in *O* sub ÷ | ο θεος] pr. κυριος *LC* = 𝔐 || 18 ει > S^* | των εντ. / μου] tr. $S^\dagger$ || 19 ως η] ωσει AQC^p | αμμος] + της θαλασσης SL^p | χνους S | ουδε ult.] + μη S^* | εναντιον $S^{*\dagger}$ || 20 απο των] εκ γης S^* | απαγγειλ.] αναγγ. B

ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς, λέγετε Ἐρρύσατο κύριος τὸν δοῦλον αὐτοῦ
Ιακωβ. 21 καὶ ἐὰν διψήσωσιν, δι' ἐρήμου ἄξει αὐτούς, ὕδωρ ἐκ πέ- 21
τρας ἐξάξει αὐτοῖς· σχισθήσεται πέτρα, καὶ ῥυήσεται ὕδωρ, καὶ
πίεται ὁ λαός μου. 22 οὐκ ἔστιν χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, λέγει κύριος. 22
1 Ἀκούσατέ μου, νῆσοι, καὶ προσέχετε, ἔθνη· διὰ χρόνου πολλοῦ 49
στήσεται, λέγει κύριος. ἐκ κοιλίας μητρός μου ἐκάλεσεν τὸ ὄνομά
μου 2 καὶ ἔθηκεν τὸ στόμα μου ὡσεὶ μάχαιραν ὀξεῖαν καὶ ὑπὸ τὴν 2
σκέπην τῆς χειρὸς αὐτοῦ ἔκρυψέν με, ἔθηκέν με ὡς βέλος ἐκλεκτὸν
καὶ ἐν τῇ φαρέτρᾳ αὐτοῦ ἐσκέπασέν με. 3 καὶ εἶπέν μοι Δοῦλός 3
μου εἶ σύ, Ισραηλ, καὶ ἐν σοὶ δοξασθήσομαι. 4 καὶ ἐγὼ εἶπα Κενῶς 4
ἐκοπίασα καὶ εἰς μάταιον καὶ εἰς οὐδὲν ἔδωκα τὴν ἰσχύν μου·
διὰ τοῦτο ἡ κρίσις μου παρὰ κυρίῳ, καὶ ὁ πόνος μου ἐναντίον
τοῦ θεοῦ μου. 5 καὶ νῦν οὕτως λέγει κύριος ὁ πλάσας με ἐκ κοι- 5
λίας δοῦλον ἑαυτῷ τοῦ συναγαγεῖν τὸν Ιακωβ καὶ Ισραηλ πρὸς
αὐτόν — συναχθήσομαι καὶ δοξασθήσομαι ἐναντίον κυρίου, καὶ ὁ
θεός μου ἔσται μου ἰσχύς — 6 καὶ εἶπέν μοι Μέγα σοί ἐστιν τοῦ 6
κληθῆναί σε παῖδά μου τοῦ στῆσαι τὰς φυλὰς Ιακωβ καὶ τὴν δια-
σποράν τοῦ Ισραηλ ἐπιστρέψαι· ἰδοὺ τέθεικά σε εἰς διαθήκην γένους
εἰς φῶς ἐθνῶν τοῦ εἶναί σε εἰς σωτηρίαν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς.
7 Οὕτως λέγει κύριος ὁ ῥυσάμενός σε ὁ θεὸς Ισραηλ Ἁγιάσατε 7
τὸν φαυλίζοντα τὴν ψυχὴν αὐτοῦ τὸν βδελυσσόμενον ὑπὸ τῶν
ἐθνῶν τῶν δούλων τῶν ἀρχόντων· βασιλεῖς ὄψονται αὐτὸν καὶ
ἀναστήσονται, ἄρχοντες καὶ προσκυνήσουσιν αὐτῷ ἕνεκεν κυρίου·
ὅτι πιστός ἐστιν ὁ ἅγιος Ισραηλ, καὶ ἐξελεξάμην σε. 8 οὕτως λέγει 8
κύριος Καιρῷ δεκτῷ ἐπήκουσά σου καὶ ἐν ἡμέρᾳ σωτηρίας ἐβοή-
θησά σοι καὶ ἔδωκά σε εἰς διαθήκην ἐθνῶν τοῦ καταστῆσαι τὴν
γῆν καὶ κληρονομῆσαι κληρονομίαν ἐρήμου, 9 λέγοντα τοῖς ἐν δε- 9
σμοῖς Ἐξέλθατε, καὶ τοῖς ἐν τῷ σκότει ἀνακαλυφθῆναι. καὶ ἐν πά-
σαις ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν βοσκηθήσονται, καὶ ἐν πάσαις ταῖς τρίβοις
ἡ νομὴ αὐτῶν· 10 οὐ πεινάσουσιν οὐδὲ διψήσουσιν, οὐδὲ πατάξει 10

20 post γης repetit $S^{*(\dagger)}$ και ακουστον γενεσθω τουτο | λεγετε] + οτι S^*L | δουλον] λαον A || 21 αυτους] -τοις $BSV^\dagger$ || 22 τοις ασεβ. / λεγει κυρ.] tr. *BC* = 𝔐, cf. 57 21

49 1 νησοι] pr. αι *SL* || 2 ωσει] ως *BLC* | εκρυψεν ... εσκεπασεν AQS^c] tr. $S^{*\dagger}$, ambis locis εκρυψεν *BLC* || 3 δοξασθ.] pr. εν $BV^\dagger$ || 4 και 2^0 > *BLC* = 𝔐 | δεδωκα S | παρα κυριου A | εναντι $S^\dagger$: item in 5 || 5 εαυτου $S^\dagger$ | ιακωβ .. ισραηλ] tr. $S^{*\dagger}$ | και ισραηλ / προς αυτον] tr. *BLC* = 𝔐 | μου paenult. > B^* | μου ισχυς] tr. *C* = 𝔐, μοι ισχυς BQ || 6 μοι > B^cC = 𝔐 | του 1^0] το $QS^c(S^{*\dagger}$ το το) | τεθεικα] δεδωκα *BL*: cf. 𝔐 | εις διαθ. γενους (cf. 8 42 6) > AQ = 𝔐 || 7 ρυομενος $S^\dagger$ | ο 2^0 > BQS^c || 8 σου] σοι $S^{*\dagger}$ | σοι] + και επλασα σε *BLC* (in *O* sub ※) | διαθηκην] + γενους εις φως S^*: ex 6 | κληρονομιας ερημους *BC* = 𝔐 || 9 και 2^0 et αυτων 1^0 > *BLC* = 𝔐 | πασαις ταις τριβοις] πασιν τρ. $B^{*\dagger}$, πασι(ν) τοις τρ. $B^cVC^p\dagger$: cf. 11 3 12 || 10 ουδε 2^0] + μη $A^\dagger$

αὐτοὺς καύσων οὐδὲ ὁ ἥλιος, ἀλλὰ ὁ ἐλεῶν αὐτοὺς παρακαλέσει
11 καὶ διὰ πηγῶν ὑδάτων ἄξει αὐτούς· 11 καὶ θήσω πᾶν ὄρος εἰς ὁδὸν
12 καὶ πᾶσαν τρίβον εἰς βόσκημα αὐτοῖς. 12 ἰδοὺ οὗτοι πόρρωθεν
ἔρχονται, οὗτοι ἀπὸ βορρᾶ καὶ οὗτοι ἀπὸ θαλάσσης, ἄλλοι δὲ ἐκ
13 γῆς Περσῶν. 13 εὐφραίνεσθε, οὐρανοί, καὶ ἀγαλλιάσθω ἡ γῆ, ῥηξάτωσαν τὰ ὄρη εὐφροσύνην καὶ οἱ βουνοὶ δικαιοσύνην, ὅτι ἠλέησεν
ὁ θεὸς τὸν λαὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς ταπεινοὺς τοῦ λαοῦ αὐτοῦ παρεκάλεσεν.
14 14 Εἶπεν δὲ Σιων Ἐγκατέλιπέν με κύριος, καὶ ὁ κύριος ἐπελάθετό
15 μου. 15 μὴ ἐπιλήσεται γυνὴ τοῦ παιδίου αὐτῆς τοῦ μὴ ἐλεῆσαι τὰ
ἔκγονα τῆς κοιλίας αὐτῆς; εἰ δὲ καὶ ἐπιλάθοιτο ταῦτα γυνή, ἀλλ'
16 ἐγὼ οὐκ ἐπιλήσομαί σου, εἶπεν κύριος. 16 ἰδοὺ ἐπὶ τῶν χειρῶν μου
17 ἐζωγράφησά σου τὰ τείχη, καὶ ἐνώπιόν μου εἶ διὰ παντός· 17 καὶ
ταχὺ οἰκοδομηθήσῃ ὑφ' ὧν καθῃρέθης, καὶ οἱ ἐρημώσαντές σε ἐκ
18 σοῦ ἐξελεύσονται. 18 ἆρον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ πάντας, ἰδοὺ συνήχθησαν καὶ ἦλθοσαν πρὸς σέ· ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος,
ὅτι πάντας αὐτοὺς ἐνδύσῃ καὶ περιθήσῃ αὐτοὺς ὡς κόσμον νύμφης.
19 19 ὅτι τὰ ἔρημά σου καὶ τὰ διεφθαρμένα καὶ τὰ πεπτωκότα νῦν
στενοχωρήσει ἀπὸ τῶν κατοικούντων, καὶ μακρυνθήσονται ἀπὸ σοῦ
20 οἱ καταπίνοντές σε. 20 ἐροῦσιν γὰρ εἰς τὰ ὦτά σου οἱ υἱοί σου οὓς
ἀπολώλεκας Στενός μοι ὁ τόπος, ποίησόν μοι τόπον ἵνα κατοι-
21 κήσω. 21 καὶ ἐρεῖς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Τίς ἐγέννησέν μοι τούτους;
ἐγὼ δὲ ἄτεκνος καὶ χήρα, τούτους δὲ τίς ἐξέθρεψέν μοι; ἐγὼ δὲ
κατελείφθην μόνη, οὗτοι δέ μοι ποῦ ἦσαν;
22 22 Οὕτως λέγει κύριος Ἰδοὺ αἴρω εἰς τὰ ἔθνη τὴν χεῖρά μου καὶ
εἰς τὰς νήσους ἀρῶ σύσσημόν μου, καὶ ἄξουσιν τοὺς υἱούς σου
23 ἐν κόλπῳ, τὰς δὲ θυγατέρας σου ἐπ' ὤμων ἀροῦσιν, 23 καὶ ἔσονται
βασιλεῖς τιθηνοί σου, αἱ δὲ ἄρχουσαι τροφοί σου· ἐπὶ πρόσωπον
τῆς γῆς προσκυνήσουσίν σοι καὶ τὸν χοῦν τῶν ποδῶν σου λεί-
24 ξουσιν· καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ κύριος, καὶ οὐκ αἰσχυνθήσῃ. 24 μὴ λήμψεταί τις παρὰ γίγαντος σκῦλα; καὶ ἐὰν αἰχμαλωτεύσῃ τις ἀδίκως,

11 παντα τριβον S*†: cf. 9 || 12 ερχονται] ηξουσιν B*LC* | ουτοι 2⁰] pr. και S**L*, + δε S*† | ουτοι απο ult. ASᶜ] > BS**LC* = 𝔐, ουτοι > Q || 13 ευφρανθητε S*Q† | και οι βουνοι δικαιοσυνην S**LC* (cf. Ps. 71 3)] > BSᶜAQ = 𝔐 || 14 ο] οτι B† | κυριος 2⁰] θεος A*ʳL* || 15 γυνη 1⁰] μητηρ A | του 2⁰ AQ Sᶜ] pr. η BS**LC* | εγγονα S*C* | επιλαθοιτο(S*† επελαθετο) ταυτα] tr. B*C* | ειπεν κυρ. > S*† || 16 εζωγραφηκα BS | σου / τα τειχη] tr. S† || 18 ενδυση] pr. ως κοσμον B*C* (in *O* sub ※), + ως στολην *L* | περιθησεις B*† (ς > Bᶜ) | νυμφης] ως νυμφη BV†, νυμφη *C*† || 19 κατεφθαρμενα BS* | πεπτωκοτα] pr. κατα *C*, κατεπτωκ. (sic) S*† | νυν] pr. οτι *C*† (in *O* sub ※) | κατοικ.] + σε S*†, ενοικ. A || 21 χηρα] + παροικος και εκκεκλεισμενη *LC* (in *O* sub ※) || 22 κυριος] + κυριος Bᶜ*C* = 𝔐 || 23 αρχουσαι AQSᶜ] + αυτων BS**LC* = 𝔐 | αισχυνθηση] -θησονται οι υπομενοντες με B*LC* = 𝔐 (οι υπομ. με in *O* sub ※)

σωθήσεται; 25 οὕτως λέγει κύριος Ἐάν τις αἰχμαλωτεύσῃ γίγαντα, 25
λήμψεται σκῦλα· λαμβάνων δὲ παρὰ ἰσχύοντος σωθήσεται· ἐγὼ
δὲ τὴν κρίσιν σου κρινῶ, καὶ ἐγὼ τοὺς υἱούς σου ῥύσομαι· 26 καὶ 26
φάγονται οἱ θλίψαντές σε τὰς σάρκας αὐτῶν καὶ πίονται ὡς οἶνον
νέον τὸ αἷμα αὐτῶν καὶ μεθυσθήσονται, καὶ αἰσθανθήσεται πᾶσα
σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ὁ ῥυσάμενός σε καὶ ἀντιλαμβανόμενος ἰσχύος
Ιακωβ.
1 Οὕτως λέγει κύριος Ποῖον τὸ βιβλίον τοῦ ἀποστασίου τῆς 50
μητρὸς ὑμῶν, ᾧ ἐξαπέστειλα αὐτήν; ἢ τίνι ὑπόχρεῳ πέπρακα ὑμᾶς;
ἰδοὺ ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν ἐπράθητε, καὶ ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν ἐξαπέστειλα τὴν μητέρα ὑμῶν. 2 τί ὅτι ἦλθον καὶ οὐκ ἦν ἄνθρωπος; 2
ἐκάλεσα καὶ οὐκ ἦν ὁ ὑπακούων; μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χείρ μου τοῦ
ῥύσασθαι; ἢ οὐκ ἰσχύω τοῦ ἐξελέσθαι; ἰδοὺ τῇ ἀπειλῇ μου ἐξερημώσω τὴν θάλασσαν καὶ θήσω ποταμοὺς ἐρήμους, καὶ ξηρανθήσονται οἱ ἰχθύες αὐτῶν ἀπὸ τοῦ μὴ εἶναι ὕδωρ καὶ ἀποθανοῦνται
ἐν δίψει. 3 καὶ ἐνδύσω τὸν οὐρανὸν σκότος καὶ θήσω ὡς σάκκον 3
τὸ περιβόλαιον αὐτοῦ.
4 Κύριος δίδωσίν μοι γλῶσσαν παιδείας τοῦ γνῶναι ἐν καιρῷ 4
ἡνίκα δεῖ εἰπεῖν λόγον, ἔθηκέν μοι πρωί, προσέθηκέν μοι ὠτίον
ἀκούειν· 5 καὶ ἡ παιδεία κυρίου ἀνοίγει μου τὰ ὦτα, ἐγὼ δὲ οὐκ 5
ἀπειθῶ οὐδὲ ἀντιλέγω. 6 τὸν νῶτόν μου δέδωκα εἰς μάστιγας, τὰς 6
δὲ σιαγόνας μου εἰς ῥαπίσματα, τὸ δὲ πρόσωπόν μου οὐκ ἀπέστρεψα ἀπὸ αἰσχύνης ἐμπτυσμάτων· 7 καὶ κύριος βοηθός μου ἐγε- 7
νήθη, διὰ τοῦτο οὐκ ἐνετράπην, ἀλλὰ ἔθηκα τὸ πρόσωπόν μου ὡς
στερεὰν πέτραν καὶ ἔγνων ὅτι οὐ μὴ αἰσχυνθῶ. 8 ὅτι ἐγγίζει ὁ δι- 8
καιώσας με· τίς ὁ κρινόμενός μοι; ἀντιστήτω μοι ἅμα· καὶ τίς ὁ
κρινόμενός μοι; ἐγγισάτω μοι. 9 ἰδοὺ κύριος βοηθεῖ μοι· τίς κα- 9
κώσει με; ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεσθε, καὶ ὡς
σὴς καταφάγεται ὑμᾶς.
10 Τίς ἐν ὑμῖν ὁ φοβούμενος τὸν κύριον; ἀκουσάτω τῆς φωνῆς 10
τοῦ παιδὸς αὐτοῦ· οἱ πορευόμενοι ἐν σκότει οὐκ ἔστιν αὐτοῖς

25 init.] pr. οτι *C* (in *O* sub ※) || 26 θλιβοντες A | και 2⁰ > S*† | κυριος > A

50 1 πεπρακα υμας] pr. των πρασσοντων με ω et add. αυτω *C* (in *O* sub ※) || 2 τι οτι] διοτι *SLC*: sic οι ο′ et α′ σ′ teste Q, cf. 3 17 | ουκ ην ο υπακ.] ουχ υπηκουσεν A† | τη απ(ε)ιλη AQSᶜ] τω ελεγμω B*LC*, pr. τω ελεγμω μου και S*† || 3 και 1⁰ AQSᶜ] > BS**LC* = 𝔐 | θησω / ως σακκον ASᶜ] tr. BS* Q*LC* = 𝔐 || 4 κυριος] + κυριος Bᶜ*LC* = 𝔐: cf. 5. 7. 9 | διδωσιν μοι] tr. S† | παιδ.] σοφιας A† | εν καιρω A] > BSQ*LC* | πρωι] pr. το A†; + πρωι Sᶜ*LC* = 𝔐 || 5 κυριου] + κυριου BS*: cf. 4 | μου / τα ωτα] tr. A† || 6 δεδωκα AQ*LC*ᵖ] εδωκα BS*C*ᵖ || 7 κυριος AQSᶜ] + κυριος BS**LC*: cf. 4 | μου 1⁰] μοι B*C* | αισχυνθω] pr. κατ S† || 9 κυριος] + κυριος Bᶜ: cf. 4 | βοηθησει BS**C*: sic οι ο′ et α′ θ′ teste Q, cf. 3 17 | ως ult. > BS* = 𝔐 || 10 ακουσατω AQ] pr. υπ B*LC*, pr. επ S | ουκ AQSᶜ] pr. και BS**LC* = 𝔐

φῶς, πεποίθατε ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου καὶ ἀντιστηρίσασθε ἐπὶ τῷ
11 θεῷ. 11 ἰδοὺ πάντες ὑμεῖς πῦρ καίετε καὶ κατισχύετε φλόγα· πο-
ρεύεσθε τῷ φωτὶ τοῦ πυρὸς ὑμῶν καὶ τῇ φλογί, ᾗ ἐξεκαύσατε· δι᾽
ἐμὲ ἐγένετο ταῦτα ὑμῖν, ἐν λύπῃ κοιμηθήσεσθε.

51 1 Ἀκούσατέ μου, οἱ διώκοντες τὸ δίκαιον καὶ ζητοῦντες τὸν κύριον,
ἐμβλέψατε εἰς τὴν στερεὰν πέτραν, ἣν ἐλατομήσατε, καὶ εἰς τὸν
2 βόθυνον τοῦ λάκκου, ὃν ὠρύξατε. 2 ἐμβλέψατε εἰς Αβρααμ τὸν πα-
τέρα ὑμῶν καὶ εἰς Σαρραν τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς· ὅτι εἷς ἦν, καὶ
ἐκάλεσα αὐτὸν καὶ εὐλόγησα αὐτὸν καὶ ἠγάπησα αὐτὸν καὶ ἐπλή-
3 θυνα αὐτόν. 3 καὶ σὲ νῦν παρακαλέσω, Σιων, καὶ παρεκάλεσα πάντα
τὰ ἔρημα αὐτῆς καὶ θήσω τὰ ἔρημα αὐτῆς ὡς παράδεισον κυρίου·
εὐφροσύνην καὶ ἀγαλλίαμα εὑρήσουσιν ἐν αὐτῇ, ἐξομολόγησιν καὶ
4 φωνὴν αἰνέσεως. — 4 ἀκούσατέ μου ἀκούσατε, λαός μου, καὶ οἱ
βασιλεῖς, πρός με ἐνωτίσασθε· ὅτι νόμος παρ᾽ ἐμοῦ ἐξελεύσεται
5 καὶ ἡ κρίσις μου εἰς φῶς ἐθνῶν. 5 ἐγγίζει ταχὺ ἡ δικαιοσύνη μου,
καὶ ἐξελεύσεται ὡς φῶς τὸ σωτήριόν μου, καὶ εἰς τὸν βραχίονά
μου ἔθνη ἐλπιοῦσιν· ἐμὲ νῆσοι ὑπομενοῦσιν καὶ εἰς τὸν βραχίονά
6 μου ἐλπιοῦσιν. 6 ἄρατε εἰς τὸν οὐρανὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ
ἐμβλέψατε εἰς τὴν γῆν κάτω, ὅτι ὁ οὐρανὸς ὡς καπνὸς ἐστερεώθη,
ἡ δὲ γῆ ὡς ἱμάτιον παλαιωθήσεται, οἱ δὲ κατοικοῦντες τὴν γῆν
ὥσπερ ταῦτα ἀποθανοῦνται, τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς τὸν αἰῶνα
7 ἔσται, ἡ δὲ δικαιοσύνη μου οὐ μὴ ἐκλίπῃ. — 7 ἀκούσατέ μου, οἱ
εἰδότες κρίσιν, λαός μου, οὗ ὁ νόμος μου ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμῶν· μὴ
φοβεῖσθε ὀνειδισμὸν ἀνθρώπων καὶ τῷ φαυλισμῷ αὐτῶν μὴ ἡτ-
8 τᾶσθε. 8 ὥσπερ γὰρ ἱμάτιον βρωθήσεται ὑπὸ χρόνου καὶ ὡς ἔρια
βρωθήσεται ὑπὸ σητός· ἡ δὲ δικαιοσύνη μου εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται,
τὸ δὲ σωτήριόν μου εἰς γενεὰς γενεῶν.

9 9 Ἔξεγείρου ἐξεγείρου, Ιερουσαλημ, καὶ ἔνδυσαι τὴν ἰσχὺν τοῦ
βραχίονός σου· ἐξεγείρου ὡς ἐν ἀρχῇ ἡμέρας, ὡς γενεὰ αἰῶνος.
10 οὐ σὺ εἶ 10 ἡ ἐρημοῦσα θάλασσαν, ὕδωρ ἀβύσσου πλῆθος; ἡ θεῖσα
11 τὰ βάθη τῆς θαλάσσης ὁδὸν διαβάσεως ῥυομένοις 11 καὶ λελυτρω-
μένοις; ὑπὸ γὰρ κυρίου ἀποστραφήσονται καὶ ἥξουσιν εἰς Σιων

10 αντιστηριζεσθαι(pro -θε) S† || 11 κατισχυσατε S | φλογα] + πυρος S†

51 1 εξ ης ελατομηθητε et εξ ου ωρυχθητε *L*: = θ′ || 2 αυτον paenult. ⌒ ult. B† || 3 σε > *L* | αυτης 1⁰ ⌒ 2⁰ A | παραδεισον AQSᶜ] + και τα(B*† τας) προς δυσμας (+ αυτης *LC*) ως παραδεισον BS***LC* (in *O* sub ※) || 4 ακουσατε 2⁰ AQ] + μου BS*LC* || 5 μου 1⁰ > S† | ως(S*L*ᵖ εις) φως] > AQ, in *O* sub ÷; + και B† || 6 η δε 1⁰] και η A† | οι δε] και οι S† | την γην 2⁰ AQ] > BS***C*; αυτην Sᶜ*L* (in *O* sub ※) || 7 μου 2⁰ > B*C* = 𝔐 || 8 ωσπερ AQSᶜ] ως BS***LC* | ως] ωσπερ A | γενεας] -αν S*† || 9 fin.] + η λατομησασα πλατος διαρρηξασα(sic *C*†; *O* διαλυσασα) δρακοντα (10) ου συ ει *C* (in *O* sub ※): item *L*, sed κατακοψασα αλαζονειαν διαλυσασα pro λατομ. — διαρρ. || 10 το βαθος S†

μετ᾽ εὐφροσύνης καὶ ἀγαλλιάματος αἰωνίου· ἐπὶ γὰρ τῆς κεφαλῆς
αὐτῶν ἀγαλλίασις καὶ αἴνεσις, καὶ εὐφροσύνη καταλήμψεται αὐτούς,
ἀπέδρα ὀδύνη καὶ λύπη καὶ στεναγμός. 12 ἐγώ εἰμι ἐγώ εἰμι ὁ πα- 12
ρακαλῶν σε· γνῶθι τίνα εὐλαβηθεῖσα ἐφοβήθης ἀπὸ ἀνθρώπου θνη-
τοῦ καὶ ἀπὸ υἱοῦ ἀνθρώπου, οἳ ὡσεὶ χόρτος ἐξηράνθησαν. 13 καὶ 13
ἐπελάθου θεὸν τὸν ποιήσαντά σε, τὸν ποιήσαντα τὸν οὐρανὸν
καὶ θεμελιώσαντα τὴν γῆν, καὶ ἐφόβου ἀεὶ πάσας τὰς ἡμέρας τὸ
πρόσωπον τοῦ θυμοῦ τοῦ θλίβοντός σε· ὃν τρόπον γὰρ ἐβουλεύ-
σατο τοῦ ἆραί σε, καὶ νῦν ποῦ ὁ θυμὸς τοῦ θλίβοντός σε; 14 ἐν 14
γὰρ τῷ σῴζεσθαί σε οὐ στήσεται οὐδὲ χρονιεῖ· 15 ὅτι ἐγὼ ὁ θεός 15
σου ὁ ταράσσων τὴν θάλασσαν καὶ ἠχῶν τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος
σαβαωθ ὄνομά μοι. 16 θήσω τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου καὶ 16
ὑπὸ τὴν σκιὰν τῆς χειρός μου σκεπάσω σε, ἐν ᾗ ἔστησα τὸν οὐ-
ρανὸν καὶ ἐθεμελίωσα τὴν γῆν· καὶ ἐρεῖ Σιων Λαός μου εἶ σύ.

17 Ἐξεγείρου ἐξεγείρου ἀνάστηθι, Ιερουσαλημ ἡ πιοῦσα τὸ ποτή- 17
ριον τοῦ θυμοῦ ἐκ χειρὸς κυρίου· τὸ ποτήριον γὰρ τῆς πτώσεως,
τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ ἐξέπιες καὶ ἐξεκένωσας. 18 καὶ οὐκ ἦν ὁ πα- 18
ρακαλῶν σε ἀπὸ πάντων τῶν τέκνων σου, ὧν ἔτεκες, καὶ οὐκ ἦν ὁ
ἀντιλαμβανόμενος τῆς χειρός σου οὐδὲ ἀπὸ πάντων τῶν υἱῶν σου,
ὧν ὕψωσας. 19 δύο ταῦτα ἀντικείμενά σοι· τίς σοι συλλυπηθήσεται; 19
πτῶμα καὶ σύντριμμα, λιμὸς καὶ μάχαιρα· τίς σε παρακαλέσει;
20 οἱ υἱοί σου οἱ ἀπορούμενοι, οἱ καθεύδοντες ἐπ᾽ ἄκρου πάσης 20
ἐξόδου ὡς σευτλίον ἡμίεφθον, οἱ πλήρεις θυμοῦ κυρίου, ἐκλελυμένοι
διὰ κυρίου τοῦ θεοῦ. 21 διὰ τοῦτο ἄκουε, τεταπεινωμένη καὶ μεθύ- 21
ουσα οὐκ ἀπὸ οἴνου· 22 οὕτως λέγει κύριος ὁ θεὸς ὁ κρίνων τὸν 22
λαὸν αὐτοῦ Ἰδοὺ εἴληφα ἐκ τῆς χειρός σου τὸ ποτήριον τῆς πτώ-
σεως, τὸ κόνδυ τοῦ θυμοῦ, καὶ οὐ προσθήσῃ ἔτι πιεῖν αὐτό· 23 καὶ 23
ἐμβαλῶ αὐτὸ εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀδικησάντων σε καὶ τῶν ταπεινω-
σάντων σε, οἳ εἶπαν τῇ ψυχῇ σου Κύψον, ἵνα παρέλθωμεν· καὶ
ἔθηκας ἴσα τῇ γῇ τὰ μετάφρενά σου ἔξω τοῖς παραπορευομένοις.

11 γαρ / της κεφ. AQ*L*] tr. S†, κεφ. γαρ B*C* | αγαλλιασις(A† -ιαμα) και] > B *LC*; de his uerbis notat unus codex ου κειται παρα τοις ο′, i. e. in textu hexaplari, cf. 3 17 || 12 ειμι 2⁰] + αυτος *C* (in *O* sub ※) | γνωθι] + συ S* Qᶜ† | τινα ευλαβ.] τις(ς > *C*†) ουσα B*LC*: sic οι ο′ et θ′ teste Q, cf. 3 17 || 14 fin.] + και ου θανατωσει εις διαφθοραν και ου μη υστερηση ο αρτος αυτου *LC* (in *O* sub ※) || 16 σκιαν της χειρος] δεξιαν A† | ερει σιων(σιων est datiuus, cf. 44 26. 28 52 7)] ερω τη σιων Sᶜ*L* || 17 το ποτ. του θυμου / εκ χειρος κυριου] tr. et αυτου post θυμου add. B*LC* = 𝔐 | θυμου ult.] + μου S*L* | εξεπιες] εξ > A† || 19 σοι 2⁰ > S*C*ᵖ: ante συ- | σε παρακαλ. AQ*L*] tr. BS*C* || 20 σου] σοι A† | fin.] + σου Sᶜ*L*: cf. 𝔐 || 21 ακουε] + τουτο V† (in *O* sub ※) || 22 θεος] + σου *L* (in *O* sub ※) | θυμου] + μου B*LC* = 𝔐 || 23 εμβαλω AQ] δωσω BS*LC* | και 2⁰ > B*† | μεταφρενα] μεσα B*LC*: sic οι ο′ et θ′ teste Q, cf. 3 17

52 1 Ἐξεγείρου ἐξεγείρου, Σιων, ἔνδυσαι τὴν ἰσχύν σου, Σιων, καὶ
ἔνδυσαι τὴν δόξαν σου, Ιερουσαλημ πόλις ἡ ἁγία· οὐκέτι προσ-
2 τεθήσεται διελθεῖν διὰ σοῦ ἀπερίτμητος καὶ ἀκάθαρτος. 2 ἐκτίναξαι
τὸν χοῦν καὶ ἀνάστηθι κάθισον, Ιερουσαλημ· ἔκδυσαι τὸν δεσμὸν
3 τοῦ τραχήλου σου, ἡ αἰχμάλωτος θυγάτηρ Σιων. 3 ὅτι τάδε λέγει
κύριος Δωρεὰν ἐπράθητε καὶ οὐ μετὰ ἀργυρίου λυτρωθήσεσθε.
4 4 οὕτως λέγει κύριος Εἰς Αἴγυπτον κατέβη ὁ λαός μου τὸ πρότερον
5 παροικῆσαι ἐκεῖ, καὶ εἰς Ἀσσυρίους βίᾳ ἤχθησαν· 5 καὶ νῦν τί ὧδέ
ἐστε; τάδε λέγει κύριος. ὅτι ἐλήμφθη ὁ λαός μου δωρεάν, θαυμάζετε
καὶ ὀλολύζετε· τάδε λέγει κύριος. δι' ὑμᾶς διὰ παντὸς τὸ ὄνομά
6 μου βλασφημεῖται ἐν τοῖς ἔθνεσιν. 6 διὰ τοῦτο γνώσεται ὁ λαός
μου τὸ ὄνομά μου ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, ὅτι ἐγώ εἰμι αὐτὸς ὁ λαλῶν·
7 πάρειμι 7 ὡς ὥρα ἐπὶ τῶν ὀρέων, ὡς πόδες εὐαγγελιζομένου ἀκοὴν
εἰρήνης, ὡς εὐαγγελιζόμενος ἀγαθά, ὅτι ἀκουστὴν ποιήσω τὴν σω-
8 τηρίαν σου λέγων Σιων Βασιλεύσει σου ὁ θεός· 8 ὅτι φωνὴ τῶν
φυλασσόντων σε ὑψώθη, καὶ τῇ φωνῇ ἅμα εὐφρανθήσονται· ὅτι
ὀφθαλμοὶ πρὸς ὀφθαλμοὺς ὄψονται, ἡνίκα ἂν ἐλεήσῃ κύριος τὴν
9 Σιων. 9 ῥηξάτω εὐφροσύνην ἅμα τὰ ἔρημα Ιερουσαλημ, ὅτι ἠλέησεν
10 κύριος αὐτὴν καὶ ἐρρύσατο Ιερουσαλημ. 10 καὶ ἀποκαλύψει κύριος
τὸν βραχίονα αὐτοῦ τὸν ἅγιον ἐνώπιον πάντων τῶν ἐθνῶν, καὶ
ὄψονται πάντα τὰ ἄκρα τῆς γῆς τὴν σωτηρίαν τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ.
11 11 ἀπόστητε ἀπόστητε ἐξέλθατε ἐκεῖθεν καὶ ἀκαθάρτου μὴ ἅπτεσθε,
ἐξέλθατε ἐκ μέσου αὐτῆς ἀφορίσθητε, οἱ φέροντες τὰ σκεύη κυρίου·
12 12 ὅτι οὐ μετὰ ταραχῆς ἐξελεύσεσθε οὐδὲ φυγῇ πορεύσεσθε, πορεύ-
σεται γὰρ πρότερος ὑμῶν κύριος καὶ ὁ ἐπισυνάγων ὑμᾶς κύριος
ὁ θεὸς Ισραηλ.
13 13 Ἰδοὺ συνήσει ὁ παῖς μου καὶ ὑψωθήσεται καὶ δοξασθήσεται
14 σφόδρα. 14 ὃν τρόπον ἐκστήσονται ἐπὶ σὲ πολλοί — οὕτως ἀδοξήσει
ἀπὸ ἀνθρώπων τὸ εἶδός σου καὶ ἡ δόξα σου ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων —,
15 15 οὕτως θαυμάσονται ἔθνη πολλὰ ἐπ' αὐτῷ, καὶ συνέξουσιν βασι-
λεῖς τὸ στόμα αὐτῶν· ὅτι οἷς οὐκ ἀνηγγέλη περὶ αὐτοῦ, ὄψονται,
53 καὶ οἳ οὐκ ἀκηκόασιν, συνήσουσιν. — 1 κύριε, τίς ἐπίστευσεν τῇ
2 ἀκοῇ ἡμῶν; καὶ ὁ βραχίων κυρίου τίνι ἀπεκαλύφθη; 2 ἀνηγγείλαμεν

52 1 σιων 2⁰ > S† | και 1⁰ AQSᶜ] + συ BS*LC | η > A || 2 εκλυσαι B, εκλυσον L || 4 init.] pr. οτι C (in O sub ※) | κυριος] + κυριος B = 𝔐, + κυριος ο θεος C† || 6 εν] pr. δια τουτο C (in O sub ※) || 9 κυριος > S* 393† | ιερουσ. ult. > S*† || 10 αυτου / τον αγ. AQL] tr. BSC = 𝔐 | τα] > B†, + εθνη τα S* | fin. AQ] + ημων BSLC = 𝔐 || 11 απτεσθε] αψησθε BCᵖ | μεσου] pr. του S† || 12 πορευσεται AQL] pr. προ BSC | προτερος] προ προσωπου S† | επισυναγων] επι > S*Q† | κυριος ult. > BLC = 𝔐 | ο ult. > B || 13 σφοδρα] pr. και μετεωρισθησεται LC (in O sub ※) || 15 ουτως] ς > BC | συναξουσιν A

ἐναντίον αὐτοῦ ὡς παιδίον, ὡς ῥίζα ἐν γῇ διψώσῃ, οὐκ ἔστιν εἶδος
αὐτῷ οὐδὲ δόξα· καὶ εἴδομεν αὐτόν, καὶ οὐκ εἶχεν εἶδος οὐδὲ κάλ-
λος· 3 ἀλλὰ τὸ εἶδος αὐτοῦ ἄτιμον ἐκλεῖπον παρὰ πάντας ἀνθρώ- 3
πους, ἄνθρωπος ἐν πληγῇ ὢν καὶ εἰδὼς φέρειν μαλακίαν, ὅτι
ἀπέστραπται τὸ πρόσωπον αὐτοῦ, ἠτιμάσθη καὶ οὐκ ἐλογίσθη.
4 οὗτος τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν φέρει καὶ περὶ ἡμῶν ὀδυνᾶται, καὶ 4
ἡμεῖς ἐλογισάμεθα αὐτὸν εἶναι ἐν πόνῳ καὶ ἐν πληγῇ καὶ ἐν κα-
κώσει. 5 αὐτὸς δὲ ἐτραυματίσθη διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν καὶ μεμα- 5
λάκισται δια τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν· παιδεία εἰρήνης ἡμῶν ἐπ' αὐτόν,
τῷ μώλωπι αὐτοῦ ἡμεῖς ἰάθημεν. 6 πάντες ὡς πρόβατα ἐπλανήθημεν, 6
ἄνθρωπος τῇ ὁδῷ αὐτοῦ ἐπλανήθη· καὶ κύριος παρέδωκεν αὐτὸν
ταῖς ἁμαρτίαις ἡμῶν. 7 καὶ αὐτὸς διὰ τὸ κεκακῶσθαι οὐκ ἀνοίγει 7
τὸ στόμα· ὡς πρόβατον ἐπὶ σφαγὴν ἤχθη καὶ ὡς ἀμνὸς ἐναντίον
τοῦ κείροντος αὐτὸν ἄφωνος οὕτως οὐκ ἀνοίγει τὸ στόμα αὐτοῦ.
8 ἐν τῇ ταπεινώσει ἡ κρίσις αὐτοῦ ἤρθη· τὴν γενεὰν αὐτοῦ τίς 8
διηγήσεται; ὅτι αἴρεται ἀπὸ τῆς γῆς ἡ ζωὴ αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ἀνο-
μιῶν τοῦ λαοῦ μου ἦχθη εἰς θάνατον. 9 καὶ δώσω τοὺς πονηροὺς 9
ἀντὶ τῆς ταφῆς αὐτοῦ καὶ τοὺς πλουσίους ἀντὶ τοῦ θανάτου αὐ-
τοῦ· ὅτι ἀνομίαν οὐκ ἐποίησεν, οὐδὲ εὑρέθη δόλος ἐν τῷ στόματι
αὐτοῦ. 10 καὶ κύριος βούλεται καθαρίσαι αὐτὸν τῆς πληγῆς· ἐὰν 10
δῶτε περὶ ἁμαρτίας, ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὄψεται σπέρμα μακρόβιον· καὶ
βούλεται κύριος ἀφελεῖν 11 ἀπὸ τοῦ πόνου τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, δεῖξαι 11
αὐτῷ φῶς καὶ πλάσαι τῇ συνέσει, δικαιῶσαι δίκαιον εὖ δουλεύοντα
πολλοῖς, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν αὐτὸς ἀνοίσει. 12 διὰ τοῦτο αὐτὸς 12
κληρονομήσει πολλοὺς καὶ τῶν ἰσχυρῶν μεριεῖ σκῦλα, ἀνθ' ὧν
παρεδόθη εἰς θάνατον ἡ ψυχὴ αὐτοῦ, καὶ ἐν τοῖς ἀνόμοις ἐλογίσθη·
καὶ αὐτὸς ἁμαρτίας πολλῶν ἀνήνεγκεν καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν
παρεδόθη.
1 Εὐφράνθητι, στεῖρα ἡ οὐ τίκτουσα, ῥῆξον καὶ βόησον, ἡ οὐκ 54
ὠδίνουσα, ὅτι πολλὰ τὰ τέκνα τῆς ἐρήμου μᾶλλον ἢ τῆς ἐχούσης
τὸν ἄνδρα, εἶπεν γὰρ κύριος. 2 πλάτυνον τὸν τόπον τῆς σκηνῆς 2
σου καὶ τῶν αὐλαιῶν σου, πῆξον, μὴ φείσῃ· μάκρυνον τὰ σχοι-
νίσματά σου καὶ τοὺς πασσάλους σου κατίσχυσον. 3 ἔτι εἰς τὰ δεξιὰ 3
καὶ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἐκπέτασον, καὶ τὸ σπέρμα σου ἔθνη κληρονο-

53 2 εναντ. αυτου / ως παιδ.] tr. BC = 𝔐 | ουδε 1⁰] ουτε S† || 3 εκλ(ε)ιπον] pr. και BSCᵖ = 𝔐 | παντας ανθρωπους AQ] τους υιους των ανθρωπων BL, παντας τους(>Cᵖ†) υιους των ανθρωπων SC || 4 ειναι > S*V† | πονοις S*† | πληγη] + υπο θεου C (in O sub ※) || 5 ανομιας ... αμαρτιας] tr. BC | εμαλακισθη A† || 7 κειραντος ASᶜ | αυτον > BS*C || 8 ηρθη] ηχθη S*† || 9 αυτου 2⁰ > S*† | ευρεθη δολος AQSᶜCᵖ] δολον BS*L, δολος Cᵖ†: cf. 𝔐 || 10 της] pr. απο AL | υμων] ημ. BV† | βουλεται κυριος] tr. S†; + εν χειρι αυτου LC (in O sub ※) || 12 αμαρτιας ult. AQ] ανομιας BSLC

54 1 βοησον] + και τερπου L (in O sub ※) || 3 εις 2⁰ > BC

μήσει, καὶ πόλεις ἠρημωμένας κατοικιεῖς. 4 μὴ φοβοῦ ὅτι κατῃσχύνθης, μηδὲ ἐντραπῇς ὅτι ὠνειδίσθης· ὅτι αἰσχύνην αἰώνιον ἐπιλήσῃ καὶ ὄνειδος τῆς χηρείας σου οὐ μὴ μνησθήσῃ. 5 ὅτι κύριος ὁ ποιῶν σε, κύριος σαβαωθ ὄνομα αὐτῷ· καὶ ὁ ῥυσάμενός σε αὐτὸς θεὸς Ισραηλ, πάσῃ τῇ γῇ κληθήσεται. 6 οὐχ ὡς γυναῖκα καταλελειμμένην καὶ ὀλιγόψυχον κέκληκέν σε κύριος οὐδ' ὡς γυναῖκα ἐκ νεότητος μεμισημένην, εἶπεν ὁ θεός σου· 7 χρόνον μικρὸν κατέλιπόν σε καὶ μετὰ ἐλέους μεγάλου ἐλεήσω σε, 8 ἐν θυμῷ μικρῷ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπὸ σοῦ καὶ ἐν ἐλέει αἰωνίῳ ἐλεήσω σε, εἶπεν ὁ ῥυσάμενός σε κύριος. 9 ἀπὸ τοῦ ὕδατος τοῦ ἐπὶ Νωε τοῦτό μοί ἐστιν· καθότι ὤμοσα αὐτῷ ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ τῇ γῇ μὴ θυμωθήσεσθαι ἐπὶ σοὶ ἔτι μηδὲ ἐν ἀπειλῇ σου 10 τὰ ὄρη μεταστήσεσθαι οὐδὲ οἱ βουνοί σου μετακινηθήσονται, οὕτως οὐδὲ τὸ παρ' ἐμοῦ σοι ἔλεος ἐκλείψει οὐδὲ ἡ διαθήκη τῆς εἰρήνης σου οὐ μὴ μεταστῇ· εἶπεν γὰρ κύριος Ἱλεώς σοι.

11 11 Ταπεινὴ καὶ ἀκατάστατος, οὐ παρεκλήθης, ἰδοὺ ἐγὼ ἑτοιμάζω σοὶ ἄνθρακα τὸν λίθον σου καὶ τὰ θεμέλιά σου σάπφειρον 12 καὶ θήσω τὰς ἐπάλξεις σου ἴασπιν καὶ τὰς πύλας σου λίθους κρυστάλλου καὶ τὸν περίβολόν σου λίθους ἐκλεκτοὺς 13 καὶ πάντας τοὺς υἱούς σου διδακτοὺς θεοῦ καὶ ἐν πολλῇ εἰρήνῃ τὰ τέκνα σου. 14 14 καὶ ἐν δικαιοσύνῃ οἰκοδομηθήσῃ· ἀπέχου ἀπὸ ἀδίκου καὶ οὐ φοβηθήσῃ, καὶ τρόμος οὐκ ἐγγιεῖ σοι. 15 ἰδοὺ προσήλυτοι προσελεύσονταί σοι δι' ἐμοῦ καὶ ἐπὶ σὲ καταφεύξονται. 16 ἰδοὺ ἐγὼ κτίζω σε, οὐχ ὡς χαλκεὺς φυσῶν ἄνθρακας καὶ ἐκφέρων σκεῦος εἰς ἔργον· ἐγὼ δὲ ἔκτισά σε οὐκ εἰς ἀπώλειαν φθεῖραι 17 πᾶν σκεῦος φθαρτόν. ἐπὶ σὲ οὐκ εὐοδώσω, καὶ πᾶσα φωνὴ ἀναστήσεται ἐπὶ σὲ εἰς κρίσιν· πάντας αὐτοὺς ἡττήσεις, οἱ δὲ ἔνοχοί σου ἔσονται ἐν αὐτῇ. ἔστιν κληρονομία τοῖς θεραπεύουσιν κύριον, καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι δίκαιοι, λέγει κύριος.

55 1 Οἱ διψῶντες, πορεύεσθε ἐφ' ὕδωρ, καὶ ὅσοι μὴ ἔχετε ἀργύριον,

3 κατοικησ(ε)ις A† || 4 μη ult. > SLCp | fin.] + ετι *LC* (in *O* sub ※) || 5 οτι] + εγω S*† | και > S*† | αυτος θεος] tr. A† || 6 και ολιγοψ. > A*† | κυριος] pr. ο B† || 7 κατελιπον] pr. εν(Bc εγ) B | μετα] μετ B*LC* || 8 ελεησω] ηλεησα AQ*(uid.): α pro ω etiam Smg || 9 εστιν] + ονομα S*† | χρονω] καιρω Sc*L* || 10 ορη] οριa S | μεταστησασθαι SAQ | ουδε 1⁰] ε > B | κυριος(B† -ιε) / ιλεως σοι] tr. B*C*: cf. 𝔐 || 11 ταπεινη] pr. η S | ου παρεκλ.] εσται παρακεκλημενη S*† | σοι > S*† || 15 και] + παροικησουσιν σοι και B*LC*: cf. 𝔐 || 16 κτιζω] εκτισα B*C* | φυσων] + εν πυρι *LC* (in *O* sub ※) | εκτισα] εκτικα S† || 17 φθαρτον] σκευαστον B*C*; τον S*†: exciditne σκευας post σκευος? | επι 1⁰] + δε A | ευοδωσω] ευδοκησω A†, ευοδωθησεται *LC* | φωνη] + η AQSc | παντας] pr. και S*† | κυριον] -ιω A | μοι δικαιοι] μου αγιοι S*†

55 1 init.] pr. ουαι *C* (in *O* sub ※)

βαδίσαντες ἀγοράσατε καὶ πίετε ἄνευ ἀργυρίου καὶ τιμῆς οἴνου καὶ στέαρ. 2 ἵνα τί τιμᾶσθε ἀργυρίου, καὶ τὸν μόχθον ὑμῶν οὐκ εἰς πλησμονήν; ἀκούσατέ μου καὶ φάγεσθε ἀγαθά, καὶ ἐντρυφήσει ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν. 3 προσέχετε τοῖς ὠτίοις ὑμῶν καὶ ἐπακολουθήσατε ταῖς ὁδοῖς μου· ἐπακούσατέ μου, καὶ ζήσεται ἐν ἀγαθοῖς ἡ ψυχὴ ὑμῶν· καὶ διαθήσομαι ὑμῖν διαθήκην αἰώνιον, τὰ ὅσια Δαυιδ τὰ πιστά. 4 ἰδοὺ μαρτύριον ἐν ἔθνεσιν δέδωκα αὐτόν, ἄρχοντα καὶ προστάσσοντα ἔθνεσιν. 5 ἔθνη, ἃ οὐκ ᾔδεισάν σε, ἐπικαλέσονταί σε, καὶ λαοί, οἳ οὐκ ἐπίστανταί σε, ἐπὶ σὲ καταφεύξονται ἕνεκεν τοῦ θεοῦ σου τοῦ ἁγίου Ισραηλ, ὅτι ἐδόξασέν σε.

6 Ζητήσατε τὸν θεὸν καὶ ἐν τῷ εὑρίσκειν αὐτὸν ἐπικαλέσασθε· ἡνίκα δ' ἂν ἐγγίζῃ ὑμῖν, 7 ἀπολιπέτω ὁ ἀσεβὴς τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ ἀνὴρ ἄνομος τὰς βουλὰς αὐτοῦ καὶ ἐπιστραφήτω ἐπὶ κύριον, καὶ ἐλεηθήσεται, ὅτι ἐπὶ πολὺ ἀφήσει τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν. 8 οὐ γάρ εἰσιν αἱ βουλαί μου ὥσπερ αἱ βουλαὶ ὑμῶν οὐδὲ ὥσπερ αἱ ὁδοὶ ὑμῶν αἱ ὁδοί μου, λέγει κύριος· 9 ἀλλ' ὡς ἀπέχει ὁ οὐρανὸς ἀπὸ τῆς γῆς, οὕτως ἀπέχει ἡ ὁδός μου ἀπὸ τῶν ὁδῶν ὑμῶν καὶ τὰ διανοήματα ὑμῶν ἀπὸ τῆς διανοίας μου. 10 ὡς γὰρ ἐὰν καταβῇ ὑετὸς ἢ χιὼν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐ μὴ ἀποστραφῇ, ἕως ἂν μεθύσῃ τὴν γῆν, καὶ ἐκτέκῃ καὶ ἐκβλαστήσῃ καὶ δῷ σπέρμα τῷ σπείροντι καὶ ἄρτον εἰς βρῶσιν, 11 οὕτως ἔσται τὸ ῥημά μου, ὃ ἐὰν ἐξέλθῃ ἐκ τοῦ στόματός μου, οὐ μὴ ἀποστραφῇ, ἕως ἂν συντελεσθῇ ὅσα ἠθέλησα καὶ εὐοδώσω τὰς ὁδούς σου καὶ τὰ ἐντάλματά μου. 12 ἐν γὰρ εὐφροσύνῃ ἐξελεύσεσθε καὶ ἐν χαρᾷ διαχθήσεσθε· τὰ γὰρ ὄρη καὶ οἱ βουνοὶ ἐξαλοῦνται προσδεχόμενοι ὑμᾶς ἐν χαρᾷ, καὶ πάντα τὰ ξύλα τοῦ ἀγροῦ ἐπικροτήσει τοῖς κλάδοις, 13 καὶ ἀντὶ τῆς στοιβῆς ἀναβήσεται κυπάρισσος, ἀντὶ δὲ τῆς κονύζης ἀναβήσεται μυρσίνη· καὶ ἔσται κύριος εἰς ὄνομα καὶ εἰς σημεῖον αἰώνιον καὶ οὐκ ἐκλείψει.

56 1 Τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσθε κρίσιν, ποιήσατε δικαιοσύνην· ἤγγισεν γὰρ τὸ σωτήριόν μου παραγίνεσθαι καὶ τὸ ἔλεός μου ἀπο-

1 πιετε] φαγετε B*LC* = 𝔐, ad quod *C* addit και πορευεσθε και αγορασατε (in *O* sub ※) | οινον *LC* et α′ σ′ θ′ || 2 αργυριου(S*† -ιω)] + εν ουκ αρτοις *C* (in *O* sub ※), + ουκ εν αρτοις *L* | ακουσ. [μου > B† | μου] > Q; ακοην προς με V† (in *O* sub ※) || 3 ωτιοις AQ] ωσιν BS*LC* | επακουσ. AQSc] εισακ. BS*L*C | υμων 2⁰] ημ. A† || 4 εν εθν. δεδ. / αυτον] tr. S† | εν > Q*C* | δεδωκα] δ 1⁰ > B*C* || 5 init.] pr. ιδου *LC* (in *O* sub ※) | ηδεισαν AQCp] οιδασιν BS*LC*p | του 1⁰ AQSc] pr. κυριου BS*L*C = 𝔐 || 6 θεον AQSc] κυριον BS*L*C = 𝔐 | δ > A† || 7 οτι] pr. και προς τον θεον ημων *LC* (in *O* sub ※) || 8 ουδε] ε > B*LC* || 10 εαν AQ*L*] αν BS*C* | υετος] pr. ο BQ*C* | εκ] απο A† | ουκ αποστραφησεται S*† | βλαστησει και δωσει A(†) || 11 αποστραφη] + προς με κενον *LC* (in *O* sub ※) | συντελεσθη] συν > B†, θ > *L* | οσα] pr. παντα Q*L* | σου > S*† | μου ult.] σου Q*L*, + φυλαξεις Sc

56 1 ποιησ.] pr. και B*LC* = 𝔐 | ηγγισεν AQ] -ικεν BS*LC*

καλυφθῆναι. 2 μακάριος ἀνὴρ ὁ ποιῶν ταῦτα καὶ ἄνθρωπος ὁ ἀντ-
εχόμενος αὐτῶν καὶ φυλάσσων τὰ σάββατα μὴ βεβηλοῦν καὶ δια-
3 τηρῶν τὰς χεῖρας αὐτοῦ μὴ ποιεῖν ἀδίκημα. 3 μὴ λεγέτω ὁ ἀλλογενὴς
ὁ προσκείμενος πρὸς κύριον Ἀφοριεῖ με ἄρα κύριος ἀπὸ τοῦ λαοῦ
αὐτοῦ· καὶ μὴ λεγέτω ὁ εὐνοῦχος ὅτι Ἐγώ εἰμι ξύλον ξηρόν.
4 4 τάδε λέγει κύριος Τοῖς εὐνούχοις, ὅσοι ἂν φυλάξωνται τὰ σάβ-
βατά μου καὶ ἐκλέξωνται ἃ ἐγὼ θέλω καὶ ἀντέχωνται τῆς διαθήκης
5 μου, 5 δώσω αὐτοῖς ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ ἐν τῷ τείχει μου τόπον
ὀνομαστὸν κρείττω υἱῶν καὶ θυγατέρων, ὄνομα αἰώνιον δώσω αὐ-
6 τοῖς καὶ οὐκ ἐκλείψει. 6 καὶ τοῖς ἀλλογενέσι τοῖς προσκειμένοις
κυρίῳ δουλεύειν αὐτῷ καὶ ἀγαπᾶν τὸ ὄνομα κυρίου τοῦ εἶναι αὐτῷ
εἰς δούλους καὶ δούλας καὶ πάντας τοὺς φυλασσομένους τὰ σάβ-
7 βατά μου μὴ βεβηλοῦν καὶ ἀντεχομένους τῆς διαθήκης μου, 7 εἰσάξω
αὐτοὺς εἰς τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου καὶ εὐφρανῶ αὐτοὺς ἐν τῷ οἴκῳ
τῆς προσευχῆς μου· τὰ ὁλοκαυτώματα αὐτῶν καὶ αἱ θυσίαι αὐτῶν
ἔσονται δεκταὶ ἐπὶ τοῦ θυσιαστηρίου μου· ὁ γὰρ οἶκός μου οἶκος
8 προσευχῆς κληθήσεται πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν, 8 εἶπεν κύριος ὁ συν-
άγων τοὺς διεσπαρμένους Ισραηλ, ὅτι συνάξω ἐπ᾽ αὐτὸν συναγωγήν.
9 9 Πάντα τὰ θηρία τὰ ἄγρια, δεῦτε φάγετε, πάντα τὰ θηρία τοῦ
10 δρυμοῦ. 10 ἴδετε ὅτι πάντες ἐκτετύφλωνται, οὐκ ἔγνωσαν φρονῆσαι,
πάντες κύνες ἐνεοί, οὐ δυνήσονται ὑλακτεῖν, ἐνυπνιαζόμενοι κοί-
11 την, φιλοῦντες νυστάξαι. 11 καὶ οἱ κύνες ἀναιδεῖς τῇ ψυχῇ, οὐκ
εἰδότες πλησμονήν· καί εἰσιν πονηροὶ οὐκ εἰδότες σύνεσιν, πάντες
ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐξηκολούθησαν, ἕκαστος κατὰ τὸ ἑαυτοῦ.
57 12 Ἴδετε ὡς ὁ δίκαιος ἀπώλετο, καὶ οὐδεὶς ἐκδέχεται τῇ καρδίᾳ,
καὶ ἄνδρες δίκαιοι αἴρονται, καὶ οὐδεὶς κατανοεῖ. ἀπὸ γὰρ προσ-
2 ώπου ἀδικίας ἦρται ὁ δίκαιος· 2 ἔσται ἐν εἰρήνῃ ἡ ταφὴ αὐτοῦ,
3 ἦρται ἐκ τοῦ μέσου. 3 ὑμεῖς δὲ προσαγάγετε ὧδε, υἱοὶ ἄνομοι, σπέρμα
4 μοιχῶν καὶ πόρνης· 4 ἐν τίνι ἐνετρυφήσατε; καὶ ἐπὶ τίνα ἠνοίξατε
τὸ στόμα ὑμῶν; καὶ ἐπὶ τίνα ἐχαλάσατε τὴν γλῶσσαν ὑμῶν; οὐχ
5 ὑμεῖς ἐστε τέκνα ἀπωλείας, σπέρμα ἄνομον; 5 οἱ παρακαλοῦντες
ἐπὶ τὰ εἴδωλα ὑπὸ δένδρα δασέα, σφάζοντες τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν

2 αδικημα] -κα BLC || 3 προς κυριον] κυριω S†: cf. 6; + λεγων αφορισμω LC (in O sub ※) || 4 init.] pr. οτι LC (in O sub ※) | αν] εαν BS | σαββατα] προσταγματα S* || 5 init.] pr. και S*† | κρειττω] κρ(ε)ισσων SAQ (Sc -σον) || 6 κυριω] προς κυριον A†: cf. 3 | του] τω B† || 7 το θυσιαστηριον BLC || 10 παντες εκτετυφλ.] tr. BLC = 𝔐 | φρονησαι > BVC† = 𝔐 | παντες 2⁰ > B*† | ου] pr. οι S || 11 εν AQSc] > BS*LC | το εαυτου BL] το (ε)αυτου πλεονεκτημα C, το αυτο SAQ | fin.] + απ ακρου αυτου (12) δευτε λαβωμεν οινον και οινοφλυγησωμεν μεθη(C -ην) και εσται τοιαυτη ημερα αυριον μεγαλη περισσως(C† περι σε ως) σφοδρα LC (in O sub ※)

57 1 ουδεις 1⁰] + ανηρ LC (in O sub ※) | εκδεχ. τη καρδ. et κατανοει] tr. S† || 4 τινα 1⁰] τινι S || 5 επι > BA

ταῖς φάραγξιν ἀνὰ μέσον τῶν πετρῶν. 6 ἐκείνη σου ἡ μερίς, οὗτός 6
σου ὁ κλῆρος, κἀκείνοις ἐξέχεας σπονδὰς κἀκείνοις ἀνήνεγκας θυ-
σίας· ἐπὶ τούτοις οὖν οὐκ ὀργισθήσομαι; 7 ἐπ᾽ ὄρος ὑψηλὸν καὶ 7
μετέωρον, ἐκεῖ σου ἡ κοίτη, κἀκεῖ ἀνεβίβασας θυσίας. 8 καὶ ὀπίσω 8
τῶν σταθμῶν τῆς θύρας σου ἔθηκας μνημόσυνά σου· ᾧου ὅτι
ἐὰν ἀπ᾽ ἐμοῦ ἀποστῇς, πλεῖόν τι ἔξεις· ἠγάπησας τοὺς κοιμωμένους
μετὰ σοῦ 9 καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν σου μετ᾽ αὐτῶν καὶ πολλοὺς 9
ἐποίησας τοὺς μακρὰν ἀπὸ σοῦ καὶ ἀπέστειλας πρέσβεις ὑπὲρ τὰ
ὅριά σου καὶ ἀπέστρεψας καὶ ἐταπεινώθης ἕως ᾅδου. 10 ταῖς πολυ- 10
οδίαις σου ἐκοπίασας καὶ οὐκ εἶπας Παύσομαι ἐνισχύουσα ὅτι ἔπρα-
ξας ταῦτα, διὰ τοῦτο οὐ κατεδεήθης μου 11 σύ. τίνα εὐλαβηθεῖσα 11
ἐφοβήθης καὶ ἐψεύσω με καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου οὐδὲ ἔλαβές με
εἰς τὴν διάνοιαν οὐδὲ εἰς τὴν καρδίαν σου; κἀγώ σε ἰδὼν παρορῶ,
καὶ ἐμὲ οὐκ ἐφοβήθης. 12 κἀγὼ ἀπαγγελῶ τὴν δικαιοσύνην μου καὶ 12
τὰ κακά σου, ἃ οὐκ ὠφελήσουσίν σε. 13 ὅταν ἀναβοήσῃς, ἐξελέσθω- 13
σάν σε ἐν τῇ θλίψει σου· τούτους γὰρ πάντας ἄνεμος λήμψεται
καὶ ἀποίσει καταιγίς. οἱ δὲ ἀντεχόμενοί μου κτήσονται γῆν καὶ κλη-
ρονομήσουσιν τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου. 14 καὶ ἐροῦσιν Καθαρίσατε 14
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ὁδοὺς καὶ ἄρατε σκῶλα ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τοῦ
λαοῦ μου.

15 Τάδε λέγει κύριος ὁ ὕψιστος ὁ ἐν ὑψηλοῖς κατοικῶν τὸν αἰῶνα, 15
ἅγιος ἐν ἁγίοις ὄνομα αὐτῷ, κύριος ὕψιστος ἐν ἁγίοις ἀναπαυόμε-
νος καὶ ὀλιγοψύχοις διδοὺς μακροθυμίαν καὶ διδοὺς ζωὴν τοῖς
συντετριμμένοις τὴν καρδίαν 16 Οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἐκδικήσω ὑμᾶς 16
οὐδὲ διὰ παντὸς ὀργισθήσομαι ὑμῖν· πνεῦμα γὰρ παρ᾽ ἐμοῦ ἐξ-
ελεύσεται, καὶ πνοὴν πᾶσαν ἐγὼ ἐποίησα. 17 δι᾽ ἁμαρτίαν βραχύ τι 17
ἐλύπησα αὐτὸν καὶ ἐπάταξα αὐτὸν καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν
μου ἀπ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐλυπήθη καὶ ἐπορεύθη στυγνὸς ἐν ταῖς ὁδοῖς
αὐτοῦ. 18 τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ ἑώρακα καὶ ἰασάμην αὐτὸν καὶ παρεκά- 18
λεσα αὐτὸν καὶ ἔδωκα αὐτῷ παράκλησιν ἀληθινήν, 19 εἰρήνην ἐπ᾽ 19
εἰρήνην τοῖς μακρὰν καὶ τοῖς ἐγγὺς οὖσιν· καὶ εἶπεν κύριος Ἰάσο-

5 των] pr. ακρων V† (in O sub ※) || 6 init.] pr. εν ταις μερισι της φαραγγος L (in O sub ※) | κακεινοις bis] εκ pro κακ 1⁰ S*†, 2⁰ S* 393† | κακεινοι 2⁰ (cf. sup.)] και τουτοις BLC | fin.] + λεγει κυριος SLC || 7 κακει SQ] και εκει BALC: cf. 11 | θυσιας] pr. θυσιασαι L (in O sub ※), + σου LC || 8 ωου] ως S† | εξεις] + επλατυνας την κοιτην σου και εθου(O διεθου) σαυτη παρ αυτων L (in O sub ※) || 9 και απεστρεψας AQScC] > BS*L = 𝔐 || 11 μου > B† | διανοιαν] + σου SLC | καγω AQ] και εγω BSLC: item in 12, cf. 7 || 12 μου] σου BS* et α′ σ′ θ′ | ωφελησει BS*L: sic οι ο′ teste Q, cf. 3 17 || 13 ανεμος λημψ.] tr. B = 𝔐 | αποισει(S† -σεται)] + αυτους S* || 15 init.] pr. οτι pau. (in O sub ※) | κυριος 1⁰ > BS*L = 𝔐 | ο 2⁰ > BS*† | κυριος 2⁰ > BV† = 𝔐 | υψιστος] ο υψ. εις τον αιωνα ο S*† | συντετρ./ την καρδ.] tr. B: cf. 𝔐 || 16 init.] pr. και A† || 17 ταις οδοις] + της καρδιας L (in O sub ※): item uel sim. Sc

20 μαι αὐτούς. 20οἱ δὲ ἄδικοι οὕτως κλυδωνισθήσονται καὶ ἀναπαύ-
21 σασθαι οὐ δυνήσονται. 21οὐκ ἔστιν χαίρειν τοῖς ἀσεβέσιν, εἶπεν
κύριος ὁ θεός.
58 1Ἀναβόησον ἐν ἰσχύι καὶ μὴ φείσῃ, ὡς σάλπιγγα ὕψωσον τὴν
φωνήν σου καὶ ἀνάγγειλον τῷ λαῷ μου τὰ ἁμαρτήματα αὐτῶν καὶ
2 τῷ οἴκῳ Ιακωβ τὰς ἀνομίας αὐτῶν. 2ἐμὲ ἡμέραν ἐξ ἡμέρας ζητοῦ-
σιν καὶ γνῶναί μου τὰς ὁδοὺς ἐπιθυμοῦσιν· ὡς λαὸς δικαιοσύνην
πεποιηκὼς καὶ κρίσιν θεοῦ αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλελοιπὼς αἰτοῦσίν με
3 νῦν κρίσιν δικαίαν καὶ ἐγγίζειν θεῷ ἐπιθυμοῦσιν 3λέγοντες Τί ὅτι
ἐνηστεύσαμεν καὶ οὐκ εἶδες; ἐταπεινώσαμεν τὰς ψυχὰς ἡμῶν καὶ
οὐκ ἔγνως; ἐν γὰρ ταῖς ἡμέραις τῶν νηστειῶν ὑμῶν εὑρίσκετε τὰ
θελήματα ὑμῶν καὶ πάντας τοὺς ὑποχειρίους ὑμῶν ὑπονύσσετε.
4 4εἰ εἰς κρίσεις καὶ μάχας νηστεύετε καὶ τύπτετε πυγμαῖς ταπεινόν,
ἵνα τί μοι νηστεύετε ὡς σήμερον ἀκουσθῆναι ἐν κραυγῇ τὴν φωνὴν
5 ὑμῶν; 5οὐ ταύτην τὴν νηστείαν ἐξελεξάμην καὶ ἡμέραν ταπεινοῦν
ἄνθρωπον τὴν ψυχὴν αὐτοῦ· οὐδ' ἂν κάμψῃς ὡς κρίκον τὸν τρά-
χηλόν σου καὶ σάκκον καὶ σποδὸν ὑποστρώσῃ, οὐδ' οὕτως καλέ-
6 σετε νηστείαν δεκτήν. 6οὐχὶ τοιαύτην νηστείαν ἐγὼ ἐξελεξάμην,
λέγει κύριος, ἀλλὰ λῦε πάντα σύνδεσμον ἀδικίας, διάλυε στραγγα-
λιὰς βιαίων συναλλαγμάτων, ἀπόστελλε τεθραυσμένους ἐν ἀφέσει
7 καὶ πᾶσαν συγγραφὴν ἄδικον διάσπα· 7διάθρυπτε πεινῶντι τὸν
ἄρτον σου καὶ πτωχοὺς ἀστέγους εἴσαγε εἰς τὸν οἰκόν σου· ἐὰν
ἴδῃς γυμνόν, περίβαλε, καὶ ἀπὸ τῶν οἰκείων τοῦ σπέρματός σου
8 οὐχ ὑπερόψῃ. 8τότε ῥαγήσεται πρόιμον τὸ φῶς σου, καὶ τὰ ἰάματά
σου ταχὺ ἀνατελεῖ, καὶ προπορεύσεται ἔμπροσθέν σου ἡ δι-
9 καιοσύνη σου, καὶ ἡ δόξα τοῦ θεοῦ περιστελεῖ σε· 9τότε βοήσῃ,
καὶ ὁ θεὸς εἰσακούσεταί σου· ἔτι λαλοῦντός σου ἐρεῖ Ἰδοὺ πάρειμι.
ἐὰν ἀφέλῃς ἀπὸ σοῦ σύνδεσμον καὶ χειροτονίαν καὶ ῥῆμα γογγυ-
10 σμοῦ 10καὶ δῷς πεινῶντι τὸν ἄρτον ἐκ ψυχῆς σου καὶ ψυχὴν τετα-
πεινωμένην ἐμπλήσῃς, τότε ἀνατελεῖ ἐν τῷ σκότει τὸ φῶς σου,
11 καὶ τὸ σκότος σου ὡς μεσημβρία. 11καὶ ἔσται ὁ θεός σου μετὰ
σοῦ διὰ παντός· καὶ ἐμπλησθήσῃ καθάπερ ἐπιθυμεῖ ἡ ψυχή σου,
καὶ τὰ ὀστᾶ σου πιανθήσεται, καὶ ἔσῃ ὡς κῆπος μεθύων καὶ ὡς

20 ουτως > BV† | ου] + μη $S^{c}L$ | fin.] + οτι(*O* και) αποβαλλεται το υδωρ αυτης καταπατημα και πηλον(*O* -ος) *L* (in *O* sub ※) || 21 τοις ασεβ. in finem tr. BV† = 𝔐: cf. 48 22 | κυριος > B*L* = 𝔐

58 1 σαλπιγγα AQ*C*] -γι B*L*, -γος S† | τας ανομιας] τα ανομηματα S† || 2 ζητησουσιν A*C*^{p} | μου / τας οδους] tr. S*L* | επιθυμησουσιν S* | δικαιοσυνην] + θεου A† | νυν] > V†, in *O* sub ÷ || 3 ουκ εγνως] ου προσεσχες A† || 4 ει] > SAQ*C*: ante εις; ιδου V† (in *O* sub ※) || 5 ουδ ουτως] ουδ ως S*L* | δεκτην] και ημεραν δεκτην τω κυριω *L* (και ημ. et τω πιπι[cf. 48 14] in *O* sub ※) || 7 εισαγαγε S*C*^{p} || 10 αρτον] + σου A | fin.] + εσται S*† || 11 σου $1^{0} \cap 2^{0}$ A† | καθαπερ] καθα S* | εση *L*] εσται BSAQ*C*

πηγὴ ἧν μὴ ἐξέλιπεν ὕδωρ, καὶ τὰ ὀστᾶ σου ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ
καὶ πιανθήσεται, καὶ κληρονομήσουσι γενεὰς γενεῶν. 12καὶ οἰκοδο- 12
μηθήσονταί σου αἱ ἔρημοι αἰώνιοι, καὶ ἔσται σου τὰ θεμέλια αἰ-
ώνια γενεῶν γενεαῖς· καὶ κληθήσῃ Οἰκοδόμος φραγμῶν, καὶ τοὺς
τρίβους τοὺς ἀνὰ μέσον παύσεις. 13ἐὰν ἀποστρέψῃς τὸν πόδα σου 13
ἀπὸ τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν τὰ θελήματά σου ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ἁγίᾳ καὶ καλέσεις τὰ σάββατα τρυφερά, ἅγια τῷ θεῷ σου, οὐκ
ἀρεῖς τὸν πόδα σου ἐπ' ἔργῳ οὐδὲ λαλήσεις λόγον ἐν ὀργῇ ἐκ
τοῦ στόματός σου, 14καὶ ἔσῃ πεποιθὼς ἐπὶ κύριον, καὶ ἀναβιβάσει 14
σε ἐπὶ τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς καὶ ψωμιεῖ σε τὴν κληρονομίαν Ιακωβ
τοῦ πατρός σου· τὸ γὰρ στόμα κυρίου ἐλάλησεν ταῦτα.
1Μὴ οὐκ ἰσχύει ἡ χεὶρ κυρίου τοῦ σῶσαι; ἢ ἐβάρυνεν τὸ οὖς 59
αὐτοῦ τοῦ μὴ εἰσακοῦσαι; 2ἀλλὰ τὰ ἁμαρτήματα ὑμῶν διιστῶσιν 2
ἀνὰ μέσον ὑμῶν καὶ τοῦ θεοῦ, καὶ διὰ τὰς ἁμαρτίας ὑμῶν ἀπ-
έστρεψεν τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀφ' ὑμῶν τοῦ μὴ ἐλεῆσαι. 3αἱ γὰρ 3
χεῖρες ὑμῶν μεμολυμμέναι αἵματι καὶ οἱ δάκτυλοι ὑμῶν ἐν ἁμαρ-
τίαις, τὰ δὲ χείλη ὑμῶν ἐλάλησεν ἀνομίαν, καὶ ἡ γλῶσσα ὑμῶν
ἀδικίαν μελετᾷ. 4οὐδεὶς λαλεῖ δίκαια, οὐδὲ ἔστιν κρίσις ἀληθινή· 4
πεποίθασιν ἐπὶ ματαίοις καὶ λαλοῦσιν κενά, ὅτι κύουσιν πόνον καὶ
τίκτουσιν ἀνομίαν. 5ᾠὰ ἀσπίδων ἔρρηξαν καὶ ἱστὸν ἀράχνης ὑφαί- 5
νουσιν· καὶ ὁ μέλλων τῶν ᾠῶν αὐτῶν φαγεῖν συντρίψας οὔριον
εὗρεν, καὶ ἐν αὐτῷ βασιλίσκος· 6ὁ ἱστὸς αὐτῶν οὐκ ἔσται εἰς 6
ἱμάτιον, οὐδὲ μὴ περιβάλωνται ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτῶν· τὰ γὰρ ἔργα
αὐτῶν ἔργα ἀνομίας. 7οἱ δὲ πόδες αὐτῶν ἐπὶ πονηρίαν τρέχουσιν 7
ταχινοὶ ἐκχέαι αἷμα· καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτῶν διαλογισμοὶ ἀφρόνων,
σύντριμμα καὶ ταλαιπωρία ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν. 8καὶ ὁδὸν εἰρήνης 8
οὐκ οἴδασιν, καὶ οὐκ ἔστιν κρίσις ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν· αἱ γὰρ
τρίβοι αὐτῶν διεστραμμέναι, ἃς διοδεύουσιν, καὶ οὐκ οἴδασιν εἰρή-
νην. 9διὰ τοῦτο ἀπέστη ἡ κρίσις ἀπ' αὐτῶν, καὶ οὐ μὴ καταλάβῃ 9
αὐτοὺς δικαιοσύνη· ὑπομεινάντων αὐτῶν φῶς ἐγένετο αὐτοῖς σκό-
τος, μείναντες αὐγὴν ἐν ἀωρίᾳ περιεπάτησαν. 10ψηλαφήσουσιν ὡς 10

11 πηγη] + υδατος *L* (in *O* sub ※) | και τα οστα σου ως βοτ. ανατ. (cf. 66 14) — fin.] > BS*L* = 𝔐 || 12 σου / τα θεμελια] tr. B*LC* | γενεαις] ι > S*; + αναστησεις *L* (in *O* sub ※) | τους τριβους τους] τας τρ. τας *L*: cf. 3 12; τους (B^{c} τας) τριβους σου B† || 13 τον ποδα σου / απο τ. σαββ.] tr. B*L* = 𝔐 | τα σαββατα] το -τον S*† | θεω σου] σου > BS*L

59 1 αυτου > S† || 2 και $1^{0} \cap 2^{0}$ A† | και 1^{0}] + ανα μεσον BS*L = 𝔐 | αυτου > BS*V† = 𝔐 || 3 μεμολυσμεναι B*L*P*C*^{p}: cf. 65 4 Thack. p. 224 || 4 ουθεις B*C* || 5 βασιλισκον SQ*C* || 6 fin.] + και εργον αδικον(*O* -κιας) εν χερσιν αυτων *L* (in *O* sub ※) || 7 αιμα] + αναιτιον *L* (in *O* sub ※) | διαλογ. 2^{0} > B*† | αφρονων S*A*LC*^{p}] απο φονων uel. sim. BS^{c}Q*C*^{p} || 8 οιδασιν 1^{0}] εγνωσαν A || 9 αυτων ult. > B*†

τυφλοὶ τοῖχον καὶ ὡς οὐχ ὑπαρχόντων ὀφθαλμῶν ψηλαφήσουσιν·
καὶ πεσοῦνται ἐν μεσημβρίᾳ ὡς ἐν μεσονυκτίῳ, ὡς ἀποθνήσκοντες
11 στενάξουσιν. [11]ὡς ἄρκος καὶ ὡς περιστερὰ ἅμα πορεύσονται· ἀν-
εμείναμεν κρίσιν, καὶ οὐκ ἔστιν· σωτηρία μακρὰν ἀφέστηκεν ἀφ'
12 ἡμῶν. [12]πολλὴ γὰρ ἡμῶν ἡ ἀνομία ἐναντίον σου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι
ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν· αἱ γὰρ ἀνομίαι ἡμῶν ἐν ἡμῖν, καὶ τὰ ἀδική-
13 ματα ἡμῶν ἔγνωμεν· [13]ἠσεβήσαμεν καὶ ἐψευσάμεθα καὶ ἀπέστημεν
ἀπὸ ὄπισθεν τοῦ θεοῦ ἡμῶν· ἐλαλήσαμεν ἄδικα καὶ ἠπειθήσαμεν,
ἐκύομεν καὶ ἐμελετήσαμεν ἀπὸ καρδίας ἡμῶν λόγους ἀδίκους·
14 [14]καὶ ἀπεστήσαμεν ὀπίσω τὴν κρίσιν, καὶ ἡ δικαιοσύνη μακρὰν
ἀφέστηκεν, ὅτι καταναλώθη ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἡ ἀλήθεια, καὶ δι'
15 εὐθείας οὐκ ἠδύναντο διελθεῖν. [15]καὶ ἡ ἀλήθεια ἦρται, καὶ μετέστη-
σαν τὴν διάνοιαν τοῦ συνιέναι· καὶ εἶδεν κύριος, καὶ οὐκ ἤρεσεν
16 αὐτῷ, ὅτι οὐκ ἦν κρίσις. [16]καὶ εἶδεν καὶ οὐκ ἦν ἀνήρ, καὶ κατενό-
ησεν καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀντιλημψόμενος, καὶ ἠμύνατο αὐτοὺς τῷ βρα-
17 χίονι αὐτοῦ καὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ ἐστηρίσατο. [17]καὶ ἐνεδύσατο δικαιο-
σύνην ὡς θώρακα καὶ περιέθετο περικεφαλαίαν σωτηρίου ἐπὶ τῆς
κεφαλῆς καὶ περιεβάλετο ἱμάτιον ἐκδικήσεως καὶ τὸ περιβόλαιον
18 [18]ὡς ἀνταποδώσων ἀνταπόδοσιν ὀνειδος τοῖς ὑπεναντίοις. [19]καὶ
19 φοβηθήσονται οἱ ἀπὸ δυσμῶν τὸ ὄνομα κυρίου καὶ οἱ ἀπ' ἀνατο-
λῶν ἡλίου τὸ ὄνομα τὸ ἔνδοξον· ἥξει γὰρ ὡς ποταμὸς βίαιος ἡ
20 ὀργὴ παρὰ κυρίου, ἥξει μετὰ θυμοῦ. [20]καὶ ἥξει ἕνεκεν Σιων ὁ ῥυό-
21 μενος καὶ ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπὸ Ιακωβ. [21]καὶ αὕτη αὐτοῖς ἡ
παρ' ἐμοῦ διαθήκη, εἶπεν κύριος· τὸ πνεῦμα τὸ ἐμόν, ὅ ἐστιν ἐπὶ
σοί, καὶ τὰ ῥήματα, ἃ ἔδωκα εἰς τὸ στόμα σου, οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἐκ
τοῦ στόματός σου καὶ ἐκ τοῦ στόματος τοῦ σπέρματός σου, εἶπεν
γὰρ κύριος, ἀπὸ τοῦ νῦν καὶ εἰς τὸν αἰῶνα.

60 [1]Φωτίζου φωτίζου, Ιερουσαλημ, ἥκει γάρ σου τὸ φῶς, καὶ ἡ
2 δόξα κυρίου ἐπὶ σὲ ἀνατέταλκεν. [2]ἰδοὺ σκότος καὶ γνόφος καλύψει
γῆν ἐπ' ἔθνη· ἐπὶ δὲ σὲ φανήσεται κύριος, καὶ ἡ δόξα αὐτοῦ ἐπὶ
3 σὲ ὀφθήσεται. [3]καὶ πορεύσονται βασιλεῖς τῷ φωτί σου καὶ ἔθνη

10 τυφλος QSᵒᶜ | ως ουχ] tr. S | και 2⁰ > BL = 𝔐 || 13 εψευσ.] + εν κυριω L, + ※εν πιπι(cf. 48 14) O | απο οπισθεν] απο > B: sic οι ο′ et σ′ θ′ teste Q, cf. 3 17 || 14 αφεστηκεν] + αφ ημων AL | κατηναλωθη Bᶜ: cf. Thack. p. 260 | εδυναντο BCᵖ || 15 διανοιαν] + αυτων S*AʳC || 17 σωτηριου] pr. ως S† | fin.] + αυτου B† || 18 fin.] + αυτου, αμυναν τοις εχθροις αυτου, ταις νησοις αποδομα αποτισει L, + ※ταις νησοις ανταποδομα ανταποδωσει O || 19 οι 1⁰ > S*† || 20 ο > S*† | fin.] + ειπε(ν) κυριος L (in O sub ※) || 21 το στομα] την καρδιαν S*† | σου 1⁰ ∩ 2⁰ B* | σου ult.] + και εκ του στοματος του σπερματος του σπερματος σου L (in O sub ※) | γαρ > AC

60 2 ιδου] pr. οτι L (in O sub ※), + γαρ Sᶜ | και γνοφος / καλυψει γην] tr. BL = 𝔐 | καλυπτει A | δε > A†

τῇ λαμπρότητί σου. [4]ἆρον κύκλῳ τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ 4
συνηγμένα τὰ τέκνα σου· ἰδοὺ ἥκασιν πάντες οἱ υἱοί σου μακρόθεν,
καὶ αἱ θυγατέρες σου ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται. [5]τότε ὄψῃ καὶ φο- 5
βηθήσῃ καὶ ἐκστήσῃ τῇ καρδίᾳ, ὅτι μεταβαλεῖ εἰς σὲ πλοῦτος θα-
λάσσης καὶ ἐθνῶν καὶ λαῶν. καὶ ἥξουσίν σοι [6]ἀγέλαι καμήλων, 6
καὶ καλύψουσίν σε κάμηλοι Μαδιαμ καὶ Γαιφα· πάντες ἐκ Σαβα
ἥξουσιν φέροντες χρυσίον καὶ λίβανον οἴσουσιν καὶ τὸ σωτήριον
κυρίου εὐαγγελιοῦνται. [7]καὶ πάντα τὰ πρόβατα Κηδαρ συναχθή- 7
σονταί σοι, καὶ κριοὶ Ναβαιωθ ἥξουσίν σοι, καὶ ἀνενεχθήσεται δεκτὰ
ἐπὶ τὸ θυσιαστήριόν μου, καὶ ὁ οἶκος τῆς προσευχῆς μου δοξα-
σθήσεται. [8]τίνες οἵδε ὡς νεφέλαι πέτανται καὶ ὡς περιστεραὶ σὺν 8
νεοσσοῖς; [9]ἐμὲ νῆσοι ὑπέμειναν καὶ πλοῖα Θαρσις ἐν πρώτοις, 9
ἀγαγεῖν τὰ τέκνα σου μακρόθεν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσὸν
μετ' αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομα κυρίου τὸ ἅγιον καὶ διὰ τὸν ἅγιον
τοῦ Ισραηλ ἔνδοξον εἶναι. [10]καὶ οἰκοδομήσουσιν ἀλλογενεῖς τὰ 10
τείχη σου, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν παραστήσονταί σοι· διὰ γὰρ
ὀργήν μου ἐπάταξά σε καὶ διὰ ἔλεον ἠγάπησά σε. [11]καὶ ἀνοιχθή- 11
σονται αἱ πύλαι σου διὰ παντός, ἡμέρας καὶ νυκτὸς οὐ κλεισθή-
σονται, εἰσαγαγεῖν πρὸς σὲ δύναμιν ἐθνῶν καὶ βασιλεῖς ἀγομένους.
[12]τὰ γὰρ ἔθνη καὶ οἱ βασιλεῖς, οἵτινες οὐ δουλεύσουσίν σοι, ἀπ- 12
ολοῦνται, καὶ τὰ ἔθνη ἐρημίᾳ ἐρημωθήσονται. [13]καὶ ἡ δόξα τοῦ Λι- 13
βάνου πρὸς σὲ ἥξει ἐν κυπαρίσσῳ καὶ πεύκῃ καὶ κέδρῳ ἅμα,
δοξάσαι τὸν τόπον τὸν ἅγιόν μου. [14]καὶ πορεύσονται πρὸς σὲ 14
δεδοικότες υἱοὶ ταπεινωσάντων σε καὶ παροξυνάντων σε, καὶ κλη-
θήσῃ Πόλις κυρίου Σιων ἁγίου Ισραηλ. [15]διὰ τὸ γεγενῆσθαί σε 15
ἐγκαταλελειμμένην καὶ μεμισημένην καὶ οὐκ ἦν ὁ βοηθῶν, καὶ θήσω
σε ἀγαλλίαμα αἰώνιον, εὐφροσύνην γενεῶν γενεαῖς. [16]καὶ θηλάσεις 16
γάλα ἐθνῶν καὶ πλοῦτον βασιλέων φάγεσαι· καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγὼ
κύριος ὁ σώζων σε καὶ ἐξαιρούμενός σε θεὸς Ισραηλ. [17]καὶ ἀντὶ 17
χαλκοῦ οἴσω σοι χρυσίον, ἀντὶ δὲ σιδήρου οἴσω σοι ἀργύριον,

3 σου ult.] pr. της ανατολης L (in O sub ※) || 4 ιδε] + παντα V(ℍ) (in O sub ※) | ιδου AQC] > BSL || 5 οψη] + και χαρηση L (in O sub ※) | καρδια] + σου S*† | εις] επι S† | πλουτος] πληθος S*† | εξουσιν S*† || 6 γαιφα B† et α′ σ′ θ′] γεφα Lᵖ, γαιφαρ SAQCᵖ, γεφαρ LᵖCᵖ | οισουσιν] + και λιθον τιμιον S*AC | fin.] + σοι S*† || 7 σοι 1⁰ > BA† | κριοι] pr. οι A† | σοι 2⁰ > B | δεκτα] pr. δωρα S*† || 8 πετονται BSLᵖ | fin.] + επ εμε BL || 9 νησοι] pr. αι B = ε S*† | χρυσον AQ] + αυτων BSLC = 𝔐 | δια 1⁰] και B || 10 αλλογενεις] pr. υιοι L (in O sub ※) | ελεος AL || 11 εισαγαγειν] pr. του SᵒᶜL | και βασ. > S*† | βασιλεις] + αυτων BSᵒᶜL = 𝔐 || 12 βασιλεις] + αυτων ASᶜ† | απολουνται] αποθανουνται A† | ερημωθησεται BLCᵖ || 13 fin.] + και τον τοπον των ποδων μου δοξασω L (in O sub ※) || 14 και παροξυναντων σε (in O sub ÷)] και προσκυνησουσιν επι τα ιχνη των ποδων σου παντες οι παροξυναντες σε L (in O sub ※) || 16 και ult. > S*† | θεος] pr. ο A || 17 και 1⁰ > B*† = 𝔐

ἀντὶ δὲ ξύλων οἴσω σοι χαλκόν, ἀντὶ δὲ λίθων σίδηρον. καὶ δώσω
τοὺς ἄρχοντάς σου ἐν εἰρήνῃ καὶ τοὺς ἐπισκόπους σου ἐν δικαιο-
18 σύνῃ· 18καὶ οὐκ ἀκουσθήσεται ἔτι ἀδικία ἐν τῇ γῇ σου οὐδὲ σύν-
τριμμα οὐδὲ ταλαιπωρία ἐν τοῖς ὁρίοις σου, ἀλλὰ κληθήσεται Σω-
19 τήριον τὰ τείχη σου, καὶ αἱ πύλαι σου Γλύμμα. 19καὶ οὐκ ἔσται
σοι ὁ ἥλιος εἰς φῶς ἡμέρας, οὐδὲ ἀνατολὴ σελήνης φωτιεῖ σοι
τὴν νύκτα, ἀλλ' ἔσται σοι κύριος φῶς αἰώνιον καὶ ὁ θεὸς δόξα
20 σου. 20οὐ γὰρ δύσεται ὁ ἥλιός σοι, καὶ ἡ σελήνη σοι οὐκ ἐκλείψει·
ἔσται γὰρ κύριός σοι φῶς αἰώνιον, καὶ ἀναπληρωθήσονται αἱ ἡμέ-
21 ραι τοῦ πένθους σου. 21καὶ ὁ λαός σου πᾶς δίκαιος, καὶ δι' αἰῶνος
κληρονομήσουσιν τὴν γῆν, φυλάσσων τὸ φύτευμα, ἔργα χειρῶν
22 αὐτοῦ εἰς δόξαν. 22ὁ ὀλιγοστὸς ἔσται εἰς χιλιάδας καὶ ὁ ἐλάχιστος
εἰς ἔθνος μέγα· ἐγὼ κύριος κατὰ καιρὸν συνάξω αὐτούς.

61 1Πνεῦμα κυρίου ἐπ' ἐμέ, οὗ εἵνεκεν ἔχρισέν με· εὐαγγελίσασθαι
πτωχοῖς ἀπέσταλκέν με, ἰάσασθαι τοὺς συντετριμμένους τῇ καρδίᾳ,
2 κηρύξαι αἰχμαλώτοις ἄφεσιν καὶ τυφλοῖς ἀνάβλεψιν, 2καλέσαι ἐνιαυ-
τὸν κυρίου δεκτὸν καὶ ἡμέραν ἀνταποδόσεως, παρακαλέσαι πάντας
3 τοὺς πενθοῦντας, 3δοθῆναι τοῖς πενθοῦσιν Σιων δόξαν ἀντὶ σποδοῦ, ἄλειμμα εὐφροσύνης τοῖς πενθοῦσιν, καταστολὴν δόξης ἀντὶ
πνεύματος ἀκηδίας· καὶ κληθήσονται γενεαὶ δικαιοσύνης, φύτευμα
4 κυρίου εἰς δόξαν. 4καὶ οἰκοδομήσουσιν ἐρήμους αἰωνίας, ἐξηρημω-
μένας πρότερον ἐξαναστήσουσιν· καὶ καινιοῦσιν πόλεις ἐρήμους
5 ἐξηρημωμένας εἰς γενεάς. 5καὶ ἥξουσιν ἀλλογενεῖς ποιμαίνοντες τὰ
6 πρόβατά σου, καὶ ἀλλόφυλοι ἀροτῆρες καὶ ἀμπελουργοί· 6ὑμεῖς δὲ
ἱερεῖς κυρίου κληθήσεσθε, λειτουργοὶ θεοῦ· ἰσχὺν ἐθνῶν κατέδεσθε
7 καὶ ἐν τῷ πλούτῳ αὐτῶν θαυμασθήσεσθε. 7οὕτως ἐκ δευτέρας
κληρονομήσουσιν τὴν γῆν, καὶ εὐφροσύνη αἰώνιος ὑπὲρ κεφαλῆς
8 αὐτῶν. 8ἐγὼ γάρ εἰμι κύριος ὁ ἀγαπῶν δικαιοσύνην καὶ μισῶν
ἁρπάγματα ἐξ ἀδικίας· καὶ δώσω τὸν μόχθον αὐτῶν δικαίοις καὶ

17 ξυλου A† || 18 ουκ .. ετι] ουκετι .. S† | κληθησονται S (S*† etiam ακουσθησονται) || 19 σοι 1⁰] > S*†; + ετι BLC = 𝔐 | σοι 2⁰] σε S | φως ult.] pr. εις S*† || 20 δυσεται] δυνησεται B*S*† | σοι 1⁰] σου A† | κυριος] + ο θεος S*† || 21 και 2⁰ > BL = 𝔐 | αυτου] -των S† || 22 ελαχ.] + εστε (pro -ται) S*

61 1 πτωχοις] ταπεινοις S*† | την καρδιαν BLpCp || 2 ανταποδοσεως(S*† -ων)] + τω θεω ημων L (in O sub ※) || 3 δοξαν 1⁰] pr. ※δουναι αυτοις O, pr. αυτοις BS*, + αυτοις L | φυτευμα] + δικαιοσυνης S*† || 4 εξηρημωμενας bis] εξερ. 1⁰ SAC, 2⁰ BSAC | προτερον] pr. το S, -ρας AQ || 5 τα προβ./σου] tr. S† || 6 λειτουργοι] pr. και A | θεου] + υμων ρηθησεται υμιν LC (in O sub ※), + υμων S* | ισχυς A† | εν] επι A† || 7 init.] pr. αντι της αισχυνης υμων της διπλης και αντι της εντροπης αγαλλιασεται η μερις αυτων L: sim. O sub ※, sed διπλας και εντροπης αγαλλιασονται μερις pro της διπλης — η μερις | εκ δευτ. κληρ./την γην] tr. BV† et L (την γην αυτων εκ δευτερου κληρ.): cf. 𝔐 || 8 και ult. > S*†

διαθήκην αἰώνιον διαθήσομαι αὐτοῖς. 9καὶ γνωσθήσεται ἐν τοῖς 9
ἔθνεσιν τὸ σπέρμα αὐτῶν καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν· πᾶς ὁ ὁρῶν αὐ-
τοὺς ἐπιγνώσεται αὐτούς, ὅτι οὗτοί εἰσιν σπέρμα ηὐλογημένον ὑπὸ
θεοῦ 10καὶ εὐφροσύνῃ εὐφρανθήσονται ἐπὶ κύριον. — ἀγαλλιάσθω 10
ἡ ψυχή μου ἐπὶ τῷ κυρίῳ· ἐνέδυσεν γάρ με ἱμάτιον σωτηρίου καὶ
χιτῶνα εὐφροσύνης ὡς νυμφίῳ περιέθηκέν μοι μίτραν καὶ ὡς νύμ-
φην κατεκόσμησέν με κόσμῳ. 11καὶ ὡς γῆν αὔξουσαν τὸ ἄνθος 11
αὐτῆς καὶ ὡς κῆπος τὰ σπέρματα αὐτοῦ, οὕτως ἀνατελεῖ κύριος
δικαιοσύνην καὶ ἀγαλλίαμα ἐναντίον πάντων τῶν ἐθνῶν.

1Διὰ Σιων οὐ σιωπήσομαι καὶ διὰ Ιερουσαλημ οὐκ ἀνήσω, ἕως 62
ἂν ἐξέλθῃ ὡς φῶς ἡ δικαιοσύνη μου, τὸ δὲ σωτήριόν μου ὡς λαμ-
πὰς καυθήσεται. 2καὶ ὄψονται ἔθνη τὴν δικαιοσύνην σου καὶ βα- 2
σιλεῖς τὴν δόξαν σου, καὶ καλέσει σε τὸ ὄνομά σου τὸ καινόν, ὃ
ὁ κύριος ὀνομάσει αὐτό. 3καὶ ἔσῃ στέφανος κάλλους ἐν χειρὶ 3
κυρίου καὶ διάδημα βασιλείας ἐν χειρὶ θεοῦ σου. 4καὶ οὐκέτι κλη- 4
θήσῃ Καταλελειμμένη, καὶ ἡ γῆ σου οὐ κληθήσεται Ἔρημος· σοὶ
γὰρ κληθήσεται Θέλημα ἐμόν, καὶ τῇ γῇ σου Οἰκουμένη. 5καὶ ὡς 5
συνοικῶν νεανίσκος παρθένῳ, οὕτως κατοικήσουσιν οἱ υἱοί σου
μετὰ σοῦ· καὶ ἔσται ὃν τρόπον εὐφρανθήσεται νυμφίος ἐπὶ νύμφῃ,
οὕτως εὐφρανθήσεται κύριος ἐπὶ σοί. 6καὶ ἐπὶ τῶν τειχέων σου, 6
Ιερουσαλημ, κατέστησα φύλακας ὅλην τὴν ἡμέραν καὶ ὅλην τὴν
νύκτα, οἳ διὰ τέλους οὐ σιωπήσονται μιμνῃσκόμενοι κυρίου. 7οὐκ 7
ἔστιν γὰρ ὑμῖν ὅμοιος, ἐὰν διορθώσῃ καὶ ποιήσῃ Ιερουσαλημ ἀγαυ-
ρίαμα ἐπὶ τῆς γῆς. 8ὤμοσεν κύριος κατὰ τῆς δεξιᾶς αὐτοῦ καὶ 8
κατὰ τῆς ἰσχύος τοῦ βραχίονος αὐτοῦ Εἰ ἔτι δώσω τὸν σῖτόν σου
καὶ τὰ βρώματά σου τοῖς ἐχθροῖς σου, καὶ εἰ ἔτι πίονται υἱοὶ
ἀλλότριοι τὸν οἶνόν σου, ἐφ' ᾧ ἐμόχθησας· 9ἀλλ' ἢ οἱ συνάγοντες 9
φάγονται αὐτὰ καὶ αἰνέσουσιν κύριον, καὶ οἱ συνάγοντες πίονται
αὐτὰ ἐν ταῖς ἐπαύλεσιν ταῖς ἁγίαις μου. 10πορεύεσθε διὰ τῶν πυ- 10
λῶν μου καὶ ὁδοποιήσατε τῷ λαῷ μου καὶ τοὺς λίθους τοὺς ἐκ

9 εγγονα S | αυτων 2⁰ AQSc] + εν μεσω των λαων BS*LC (in O sub ※) || 10 ευφροσυνη] -νην S*, pr. εν A† | ως νυμφιω / περιεθ. μοι] tr. B: cf. 𝔐 || 11 γη αυξουσα L | το > S*† | κηπον AQ | αυτου] + ※ανατελει O, + εκφυη L | κυριος] + κυριος B = 𝔐

62 1 μου 1⁰] αυτης BL = 𝔐: sic 2⁰ L tantum || 2 σου ult. > BL: cf. 𝔐 | αυτον S || 4 ου κληθησεται] + ετι BV† = 𝔐, ουκετι κληθ. L | τη γη] η γη ScC† | fin.] + οτι ευδοκησεν(sic B*C, sed BcLO-σει) κυριος εν σοι και η γη σου συνοικισθησεται(C οικηθ.) BLC (in O sub ※) || 5 μετα σου SAC] > BQL | επι νυμφην S || 7 ουκ εστιν γαρ] ου γαρ εστιν S† || 8 δεξιας BcV† (et θ′)] δοξης rel. | ισχυος] δοξης SQ† | σου 1⁰ ∩ 2⁰ S*† | σου 2⁰ > BV† (V† om. etiam σου 1⁰) | ει 2⁰ > A† || 9 αλλ η AQScC] η > BS*L | συναγαγοντες 1⁰ BL, 2⁰ BLpCp | αινεσ. — συναγ. 2⁰ et αυτα 2⁰ > S*† | μου] σου A || 10 πορευεσθε] + ※πορευεσθε O, + περιελθετε L | μου 1⁰] + σκευασατε την οδον L et θ′ | οδοποιησατε] + οδοποιησατε L (in O sub ※) | τους 2⁰ S*AC] > BQScL

11 τῆς ὁδοῦ διαρρίψατε· ἐξάρατε σύσσημον εἰς τὰ ἔθνη. 11 ἰδοὺ γὰρ
κύριος ἐποίησεν ἀκουστὸν ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς Εἴπατε τῇ θυγατρὶ
Σιων Ἰδού σοι ὁ σωτὴρ παραγίνεται ἔχων τὸν ἑαυτοῦ μισθὸν καὶ
12 τὸ ἔργον πρὸ προσώπου αὐτοῦ. 12 καὶ καλέσει αὐτὸν λαὸν ἅγιον
λελυτρωμένον ὑπὸ κυρίου, σὺ δὲ κληθήσῃ ἐπιζητουμένη πόλις καὶ
οὐκ ἐγκαταλελειμμένη.

63 1 Τίς οὗτος ὁ παραγινόμενος ἐξ Εδωμ, ἐρύθημα ἱματίων ἐκ Βοσορ,
οὕτως ὡραῖος ἐν στολῇ βίᾳ μετὰ ἰσχύος; ἐγὼ διαλέγομαι δικαιο-
2 σύνην καὶ κρίσιν σωτηρίου. 2 διὰ τί σου ἐρυθρὰ τὰ ἱμάτια καὶ τὰ
3 ἐνδύματά σου ὡς ἀπὸ πατητοῦ ληνοῦ; 3 πλήρης καταπεπατημένης,
καὶ τῶν ἐθνῶν οὐκ ἔστιν ἀνὴρ μετ' ἐμοῦ, καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς
ἐν θυμῷ καὶ κατέθλασα αὐτοὺς ὡς γῆν καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα
4 αὐτῶν εἰς γῆν. 4 ἡμέρα γὰρ ἀνταποδόσεως ἐπῆλθεν αὐτοῖς, καὶ
5 ἐνιαυτὸς λυτρώσεως πάρεστιν. 5 καὶ ἐπέβλεψα, καὶ οὐδεὶς βοηθός·
καὶ προσενόησα, καὶ οὐθεὶς ἀντελαμβάνετο· καὶ ἐρρύσατο αὐτοὺς
6 ὁ βραχίων μου, καὶ ὁ θυμός μου ἐπέστη. 6 καὶ κατεπάτησα αὐτοὺς
τῇ ὀργῇ μου καὶ κατήγαγον τὸ αἷμα αὐτῶν εἰς γῆν.

7 7 Τὸν ἔλεον κυρίου ἐμνήσθην, τὰς ἀρετὰς κυρίου ἐν πᾶσιν, οἷς ὁ
κύριος ἡμῖν ἀνταποδίδωσιν· κύριος κριτὴς ἀγαθὸς τῷ οἴκῳ Ισραηλ,
ἐπάγει ἡμῖν κατὰ τὸ ἔλεος αὐτοῦ καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τῆς δικαιο-
8 σύνης αὐτοῦ. 8 καὶ εἶπεν Οὐχ ὁ λαός μου τέκνα οὐ μὴ ἀθετήσωσιν;
9 καὶ ἐγένετο αὐτοῖς εἰς σωτηρίαν 9 ἐκ πάσης θλίψεως. οὐ πρέσβυς
οὐδὲ ἄγγελος, ἀλλ' αὐτὸς κύριος ἔσωσεν αὐτοὺς διὰ τὸ ἀγαπᾶν
αὐτοὺς καὶ φείδεσθαι αὐτῶν· αὐτὸς ἐλυτρώσατο αὐτοὺς καὶ ἀν-
ἐλαβεν αὐτοὺς καὶ ὕψωσεν αὐτοὺς πάσας τὰς ἡμέρας τοῦ αἰῶνος.
10 10 αὐτοὶ δὲ ἠπείθησαν καὶ παρώξυναν τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον αὐτοῦ·
καὶ ἐστράφη αὐτοῖς εἰς ἔχθραν, καὶ αὐτὸς ἐπολέμησεν αὐτούς.
11 11 καὶ ἐμνήσθη ἡμερῶν αἰωνίων ὁ ἀναβιβάσας ἐκ τῆς γῆς τὸν ποι-

11 εποι. ακουστον] tr. S† | σοι / ο σωτ.] tr. B*LC*: cf. 𝔐 | παραγ(ε)ινεται S* *AC*] παραγεγονεν BQSᶜ*L* | μισθον] + μετ αυτου *L* (in *O* sub ※) | εργον AQ*C*] + αυτου BS*L* = 𝔐 || 12 ουκ εγκαταλ.] κ $1^0 \cap 2^0$ S

63 1 εδεμ A†: cf. Gen. 28. 10 416 | ερυθηματα A† | ουτως] -τος *LC*ᵖ | στολη] + αυτου *L* (in *O* sub ※) | σωτηριου] -ριας S*† || 3 πληρης BAQ] -ρους S*LC* | θυμω] + μου B*L* = 𝔐 | το αιμα] τα ιματια S*† | εις γην > B*† | fin.] + και ερραντισθη τω κατανικηματι αυτων τα ιματια μου και παντα τα ενδυματα μου εμολυνα *L* (και παντα — εμολυνα in *O* sub ※) || 4 επηλθεν SA*C*] επ > BQ*L* || 5 ουδεις] ουκ ην B*LC* | ουθεις] ὁ pro θ SQ | αντελαβετο S† | επεστη] επ > S†; pr. αυτος *L* (in *O* sub ※) || 6 μου] + και εμεθυσα αυτους εν τω θυμω μου *L* (in *O* sub ※) | γην] pr. την Sᶜ*L* || 7 τον ελεον] το ελεος Sᶜ†, το ελεον (sic) *C*† | ο(>Ω) κυριος AQ] > BS*LC* = 𝔐 | το αυτου ελεος Sᶜᵗ | και > S† || 8 μου] + εστι *L* | τεκνα] + μου S, + και A, + μου και *L* || 9 θλιψ. AQ*C*] + αυτων BS*L* = 𝔐 | πρεσβ(ε)ις AL^{p} | κυριος > BQSᶜ: cf. 𝔐 || 10 αυτου > A | και ult. S*A*C*] > BQSᶜ*L* = 𝔐 || 11 αιωνιων] + μωση(uel -σει) και(>*O*) λαου αυτου *L* (in *O* sub ※) | ο 1⁰] pr. που B, pr. που εστιν *L* | της > S*LC* | γης] θαλασσης B* = 𝔐

μένα τῶν προβάτων· ποῦ ἐστιν ὁ θεὶς ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τὸ
ἅγιον; 12 ὁ ἀγαγὼν τῇ δεξιᾷ Μωυσῆν, ὁ βραχίων τῆς δόξης αὐτοῦ; 12
κατίσχυσεν ὕδωρ ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ ποιῆσαι αὐτῷ ὄνομα αἰ-
ώνιον. 13 ἤγαγεν αὐτοὺς διὰ τῆς ἀβύσσου ὡς ἵππον δι' ἐρήμου, 13
καὶ οὐκ ἐκοπίασαν. 14 καὶ ὡς κτήνη διὰ πεδίου, κατέβη πνεῦμα 14
παρὰ κυρίου καὶ ὡδήγησεν αὐτούς· οὕτως ἤγαγες τὸν λαόν σου
ποιῆσαι σεαυτῷ ὄνομα δόξης.

15 Ἐπίστρεψον ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἰδὲ ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου 15
σου καὶ δόξης· ποῦ ἐστιν ὁ ζῆλός σου καὶ ἡ ἰσχύς σου; ποῦ
ἐστιν τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου καὶ τῶν οἰκτιρμῶν σου, ὅτι ἀν-
έσχου ἡμῶν; 16 σὺ γὰρ ἡμῶν εἶ πατήρ, ὅτι Αβρααμ οὐκ ἔγνω ἡμᾶς, 16
καὶ Ισραηλ οὐκ ἐπέγνω ἡμᾶς, ἀλλὰ σύ, κύριε, πατὴρ ἡμῶν· ῥῦσαι
ἡμᾶς, ἀπ' ἀρχῆς τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς ἐστιν. 17 τί ἐπλάνησας 17
ἡμᾶς, κύριε, ἀπὸ τῆς ὁδοῦ σου, ἐσκλήρυνας ἡμῶν τὰς καρδίας τοῦ
μὴ φοβεῖσθαί σε; ἐπίστρεψον διὰ τοὺς δούλους σου, διὰ τὰς φυλὰς
τῆς κληρονομίας σου, 18 ἵνα μικρὸν κληρονομήσωμεν τοῦ ὄρους 18
τοῦ ἁγίου σου, οἱ ὑπεναντίοι ἡμῶν κατεπάτησαν τὸ ἁγίασμά σου.
19 ἐγενόμεθα ὡς τὸ ἀπ' ἀρχῆς, ὅτε οὐκ ἦρξας ἡμῶν οὐδὲ ἐπεκλήθη 19
τὸ ὄνομά σου ἐφ' ἡμᾶς. ἐὰν ἀνοίξῃς τὸν οὐρανόν, τρόμος λήμψεται
ἀπὸ σοῦ ὄρη, καὶ τακήσονται, 1 ὡς κηρὸς ἀπὸ πυρὸς τήκεται. καὶ 64
κατακαύσει πῦρ τοὺς ὑπεναντίους, καὶ φανερὸν ἔσται τὸ ὄνομα
κυρίου ἐν τοῖς ὑπεναντίοις· ἀπὸ προσώπου σου ἔθνη ταραχθή-
σονται. 2 ὅταν ποιῇς τὰ ἔνδοξα, τρόμος λήμψεται ἀπὸ σοῦ ὄρη. 2
3 ἀπὸ τοῦ αἰῶνος οὐκ ἠκούσαμεν οὐδὲ οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἶδον 3
θεὸν πλὴν σοῦ καὶ τὰ ἔργα σου, ἃ ποιήσεις τοῖς ὑπομένουσιν
ἔλεον. 4 συναντήσεται γὰρ τοῖς ποιοῦσιν τὸ δίκαιον, καὶ τῶν ὁδῶν 4
σου μνησθήσονται. ἰδοὺ σὺ ὠργίσθης, καὶ ἡμεῖς ἡμάρτομεν· διὰ
τοῦτο ἐπλανήθημεν. 5 καὶ ἐγενήθημεν ὡς ἀκάθαρτοι πάντες ἡμεῖς, 5
ὡς ῥάκος ἀποκαθημένης πᾶσα ἡ δικαιοσύνη ἡμῶν· καὶ ἐξερρύημεν
ὡς φύλλα διὰ τὰς ἀνομίας ἡμῶν, οὕτως ἄνεμος οἴσει ἡμᾶς. 6 καὶ 6
οὐκ ἔστιν ὁ ἐπικαλούμενος τὸ ὄνομά σου καὶ ὁ μνησθεὶς ἀντιλα-
βέσθαι σου· ὅτι ἀπέστρεψας τὸ πρόσωπόν σου ἀφ' ἡμῶν καὶ
παρέδωκας ἡμᾶς διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν. — 7 καὶ νῦν, κύριε, πατὴρ 7

12 μω(υ)σην] ν > A† | αυτω] εαυ. B*L* || 13 init.] pr. και A | δια της] δι B*L* || 14 κατεβη] pr. και A† || 15 δοξης] + σου B = 𝔐 | των οικτ(ε)ιρμων] των > B, οι -μοι S* (οι defuerat initio) | fin.] + κυριε Sᶜ*L* || 16 ημων / ει πατηρ AQ*L*] tr. B*C*, ει ημων πατηρ S† | πατηρ 2⁰] pr. ο S† | εφ ημας εστιν] εστιν εν ημιν A† || 17 απο > S*Q | ημων / τας καρδ. AQSᶜ] tr. BS*LC* || 18 μικρον] + τι S*† | σου $1^0 \cap 2^0$ BS || 19 επεκληθη Q*C*] ν pro π A†, επ > BS*L*

64 1 απο 1⁰ BQSᶜ*C*ᵖ] + προσωπου AC^{p}, υπο S*L | κυριου AQSᶜ*C*] σου B S*L* = 𝔐 || 2 ποιησης S* || 4 γαρ > B† | ποιουσιν] υπομενουσι(ν) S*C*: ex 3 || 5 φυλλα] + παντες ημεις *L* (in *O* sub ※) || 6 αντελαβετο S*†

8 ἡμῶν σύ, ἡμεῖς δὲ πηλὸς ἔργον τῶν χειρῶν σου πάντες· 8 μὴ ὀρ-
γίζου ἡμῖν σφόδρα καὶ μὴ ἐν καιρῷ μνησθῇς ἁμαρτιῶν ἡμῶν. καὶ
9 νῦν ἐπίβλεψον, ὅτι λαός σου πάντες ἡμεῖς. 9 πόλις τοῦ ἁγίου σου
ἐγενήθη ἔρημος, Σιων ὡς ἔρημος ἐγενήθη, Ιερουσαλημ εἰς κατάραν.
10 10 ὁ οἶκος, τὸ ἅγιον ἡμῶν, καὶ ἡ δόξα, ἣν ηὐλόγησαν οἱ πατέρες
11 ἡμῶν, ἐγενήθη πυρίκαυστος, καὶ πάντα τὰ ἔνδοξα συνέπεσεν. 11 καὶ
ἐπὶ πᾶσι τούτοις ἀνέσχου, κύριε, καὶ ἐσιώπησας καὶ ἐταπείνωσας
ἡμᾶς σφόδρα.

65 1 Ἐμφανὴς ἐγενόμην τοῖς ἐμὲ μὴ ζητοῦσιν, εὑρέθην τοῖς ἐμὲ μὴ
ἐπερωτῶσιν· εἶπα Ἰδού εἰμι, τῷ ἔθνει οἳ οὐκ ἐκάλεσάν μου τὸ
2 ὄνομα. 2 ἐξεπέτασα τὰς χεῖράς μου ὅλην τὴν ἡμέραν πρὸς λαὸν
ἀπειθοῦντα καὶ ἀντιλέγοντα, οἳ οὐκ ἐπορεύθησαν ὁδῷ ἀληθινῇ, ἀλλ'
3 ὀπίσω τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν. 3 ὁ λαὸς οὗτος ὁ παροξύνων με ἐναν-
τίον ἐμοῦ διὰ παντός, αὐτοὶ θυσιάζουσιν ἐν τοῖς κήποις καὶ
4 θυμιῶσιν ἐπὶ ταῖς πλίνθοις τοῖς δαιμονίοις, ἃ οὐκ ἔστιν· 4 καὶ ἐν
τοῖς μνήμασιν καὶ ἐν τοῖς σπηλαίοις κοιμῶνται δι' ἐνύπνια, οἳ
ἔσθοντες κρέα ὕεια καὶ ζωμὸν θυσιῶν, μεμολυμμένα πάντα τὰ
5 σκεύη αὐτῶν· 5 οἱ λέγοντες Πόρρω ἀπ' ἐμοῦ, μὴ ἐγγίσῃς μου, ὅτι
καθαρός εἰμι· οὗτος καπνὸς τοῦ θυμοῦ μου, πῦρ καίεται ἐν αὐτῷ
6 πάσας τὰς ἡμέρας. 6 ἰδοὺ γέγραπται ἐνώπιόν μου Οὐ σιωπήσω,
7 ἕως ἂν ἀποδῶ εἰς τὸν κόλπον αὐτῶν· 7 τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν καὶ
τῶν πατέρων αὐτῶν, λέγει κύριος, οἳ ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν ὀρέων
καὶ ἐπὶ τῶν βουνῶν ὠνείδισάν με, ἀποδώσω τὰ ἔργα αὐτῶν εἰς
τὸν κόλπον αὐτῶν.

8 8 Οὕτως λέγει κύριος Ὃν τρόπον εὑρεθήσεται ὁ ῥὼξ ἐν τῷ βό-
τρυι καὶ ἐροῦσιν Μὴ λυμήνῃ αὐτὸν ὅτι εὐλογία κυρίου ἐστὶν ἐν
αὐτῷ, οὕτως ποιήσω ἕνεκεν τοῦ δουλεύοντός μοι, τούτου ἕνεκεν
9 οὐ μὴ ἀπολέσω πάντας. 9 καὶ ἐξάξω τὸ ἐξ Ιακωβ σπέρμα καὶ τὸ
ἐξ Ιουδα, καὶ κληρονομήσει τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν μου, καὶ κληρονο-

7 πηλος] + και συ ο(>O) πλαστης ημων L (in O sub ※) | εργον AQ] -γα BSLC | fin.] + ημεις BL = 𝔐 || 8 σφοδρα] pr. κυριε εως L, pr. ※πιπι(cf. 4814) εως O: cf. 11 || 10 τα ενδοξα AQC] τα > B†; + ημων BSL || 11 σφοδρα] pr. εως L (in O sub ※): cf. 8

65 1 εγενομην S*AL] -νηθην BQSᶜC | ζητουσιν ... επερωτωσιν] tr. BL | ιδου ειμι] + ιδου ειμι L (in O sub ※) | οι] + τινες A† | μου / το ονομα] tr. AQ || 2 οι ουκ επορ. οδω αληθ. AQSᶜC] τοις πορευομενοις οδω ου καλη BS*(initio ουκ αληθη!)L = 𝔐 || 3 δια παντος et τοις 1⁰ > S*† | θυσιαζ.] μ pro σ A | επι] εν SCᵖ | εστιν] -ται A† || 4 και 1⁰ > BL = 𝔐 | δι] δια BS† | κρεα υ(ε)ια SAC] κρεας υειον BL, κρεα υιον (sic) Q†: cf. 65 17 || 5 μου 1⁰ AQ] μοι BSLC: cf. 29 13 54 14 55 6 et Helbing Kasussyntax p. 231 || 6 ενωπ.] εναντιον S*† | ου] + μη S*L | σιωπησομαι A: cf. Thack. p. 232 | αποδω] -δωσω BL; + και ανταποδωσω SQC (in O sub ※) || 7 αυτων 2⁰] + επι το αυτο L (in O sub ※) | εις] επι S† || 8 κυριου ASᶜL] > BS*QC = 𝔐 || 9 το 2⁰ > BL = 𝔐, sed το 1⁰ hab. omnes

μήσουσιν οἱ ἐκλεκτοί μου καὶ οἱ δοῦλοί μου καὶ κατοικήσουσιν
ἐκεῖ. 10 καὶ ἔσονται ἐν τῷ δρυμῷ ἐπαύλεις ποιμνίων καὶ φάραγξ 10
Αχωρ εἰς ἀνάπαυσιν βουκολίων τῷ λαῷ μου, οἳ ἐζήτησάν με.
11 ὑμεῖς δὲ οἱ ἐγκαταλιπόντες με καὶ ἐπιλανθανόμενοι τὸ ὄρος τὸ 11
ἅγιόν μου καὶ ἑτοιμάζοντες τῷ δαίμονι τράπεζαν καὶ πληροῦντες
τῇ τύχῃ κέρασμα, 12 ἐγὼ παραδώσω ὑμᾶς εἰς μάχαιραν, πάντες ἐν 12
σφαγῇ πεσεῖσθε, ὅτι ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐχ ὑπηκούσατε, ἐλάλησα
καὶ παρηκούσατε καὶ ἐποιήσατε τὸ πονηρὸν ἐναντίον ἐμοῦ καὶ ἃ
οὐκ ἐβουλόμην ἐξελέξασθε.

13 Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι φάγον- 13
ται, ὑμεῖς δὲ πεινάσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι πίονται, ὑμεῖς
δὲ διψήσετε· ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι εὐφρανθήσονται, ὑμεῖς δὲ
αἰσχυνθήσεσθε· 14 ἰδοὺ οἱ δουλεύοντές μοι ἀγαλλιάσονται ἐν εὐ- 14
φροσύνῃ, ὑμεῖς δὲ κεκράξεσθε διὰ τὸν πόνον τῆς καρδίας ὑμῶν
καὶ ἀπὸ συντριβῆς πνεύματος ὀλολύξετε. 15 καταλείψετε γὰρ τὸ 15
ὄνομα ὑμῶν εἰς πλησμονὴν τοῖς ἐκλεκτοῖς μου, ὑμᾶς δὲ ἀνελεῖ
κύριος. τοῖς δὲ δουλεύουσιν αὐτῷ κληθήσεται ὄνομα καινόν, 16 ὃ 16
εὐλογηθήσεται ἐπὶ τῆς γῆς· εὐλογήσουσιν γὰρ τὸν θεὸν τὸν ἀλη-
θινόν, καὶ οἱ ὀμνύοντες ἐπὶ τῆς γῆς ὀμοῦνται τὸν θεὸν τὸν ἀλη-
θινόν· ἐπιλήσονται γὰρ τὴν θλῖψιν αὐτῶν τὴν πρώτην, καὶ οὐκ
ἀναβήσεται αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν. — 17 ἔσται γὰρ ὁ οὐρανὸς καὶ- 17
νὸς καὶ ἡ γῆ καινή, καὶ οὐ μὴ μνησθῶσιν τῶν προτέρων, οὐδ' οὐ
μὴ ἐπέλθῃ αὐτῶν ἐπὶ τὴν καρδίαν, 18 ἀλλ' εὐφροσύνην καὶ ἀγαλ- 18
λίαμα εὑρήσουσιν ἐν αὐτῇ· ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ποιῶ Ιερουσαλημ ἀγαλ-
λίαμα καὶ τὸν λαόν μου εὐφροσύνην. 19 καὶ ἀγαλλιάσομαι ἐπὶ Ιερου- 19
σαλημ καὶ εὐφρανθήσομαι ἐπὶ τῷ λαῷ μου, καὶ οὐκέτι μὴ ἀκουσθῇ
ἐν αὐτῇ φωνὴ κλαυθμοῦ οὐδὲ φωνὴ κραυγῆς. 20 καὶ οὐ μὴ γένηται 20
ἐκεῖ ἄωρος καὶ πρεσβύτης, ὃς οὐκ ἐμπλήσει τὸν χρόνον αὐτοῦ·
ἔσται γὰρ ὁ νέος ἑκατὸν ἐτῶν, ὁ δὲ ἀποθνήσκων ἁμαρτωλὸς ἑκα-
τὸν ἐτῶν καὶ ἐπικατάρατος ἔσται. 21 καὶ οἰκοδομήσουσιν οἰκίας καὶ 21
αὐτοὶ ἐνοικήσουσιν, καὶ καταφυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ αὐτοὶ φά-
γονται τὰ γενήματα αὐτῶν· 22 καὶ οὐ μὴ οἰκοδομήσουσιν καὶ ἄλλοι 22
ἐνοικήσουσιν, καὶ οὐ μὴ φυτεύσουσιν καὶ ἄλλοι φάγονται· κατὰ

9 και ult. > A || 11 και 2⁰ > S*† | δαιμονιω BA || 12 παντες] pr. και S*† = 𝔐 | εν > SL || 13 διψησεσθαι S*A† || 14 υμων] post πνευμ. tr. B†, post καρδ. et post πνευμ. hab. C | ολολυζετε S*† || 15 κατελ(ε)ιψατε QC | αυτω AQ = 𝔐] μοι BSLC | καινον] αιωνιον S*† || 16 αυτων paenult. > BV† || 17 ουδ ου μη] ουδε μη SL: cf. 8 12 || 18 αυτη] + οσα εγω κτιζω L (in O sub ※) | οτι > S*A† | ιερουσ.] pr. την L (in O sub ※) || 19 επι 1⁰] εν S*† | αυτη] -τω S† | ουδε AQSᶜC] και BS*L || 20 και ου μη γενηται AQSᶜL] και ουκετι μη γεν. S*†, ουδ ου μη γεν. ετι B, ουδε μη γεν. C | αωρος] + ημεραις L (in O sub ※) | νεος] + υιος L (in O sub ※) | εσται ult.] -τιν A† || 22 και 1⁰ AQC] > BSL = 𝔐

γὰρ τὰς ἡμέρας τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς ἔσονται αἱ ἡμέραι τοῦ λαοῦ
23 μου, τὰ ἔργα τῶν πόνων αὐτῶν παλαιώσουσιν. 23οἱ δὲ ἐκλεκτοί
μου οὐ κοπιάσουσιν εἰς κενὸν οὐδὲ τεκνοποιήσουσιν εἰς κατάραν,
ὅτι σπέρμα ηὐλογημένον ὑπὸ θεοῦ ἐστιν, καὶ τὰ ἔκγονα αὐτῶν
24 μετ' αὐτῶν ἔσονται. 24καὶ ἔσται πρὶν κεκράξαι αὐτοὺς ἐγὼ ἐπακού-
25 σομαι αὐτῶν, ἔτι λαλούντων αὐτῶν ἐρῶ Τί ἐστιν; 25τότε λύκοι
καὶ ἄρνες βοσκηθήσονται ἅμα, καὶ λέων ὡς βοῦς φάγεται ἄχυρα,
ὄφις δὲ γῆν ὡς ἄρτον· οὐκ ἀδικήσουσιν οὐδὲ μὴ λυμανοῦνται
ἐπὶ τῷ ὄρει τῷ ἁγίῳ μου, λέγει κύριος.

66 1Οὕτως λέγει κύριος Ὁ οὐρανός μοι θρόνος, ἡ δὲ γῆ ὑποπόδιον
τῶν ποδῶν μου· ποῖον οἶκον οἰκοδομήσετέ μοι; ἢ ποῖος τόπος
2 τῆς καταπαύσεώς μου; 2πάντα γὰρ ταῦτα ἐποίησεν ἡ χείρ μου,
καὶ ἔστιν ἐμὰ πάντα ταῦτα, λέγει κύριος· καὶ ἐπὶ τίνα ἐπιβλέψω
ἀλλ' ἢ ἐπὶ τὸν ταπεινὸν καὶ ἡσύχιον καὶ τρέμοντα τοὺς λόγους
3 μου; 3ὁ δὲ ἄνομος ὁ θύων μοι μόσχον ὡς ὁ ἀποκτέννων κύνα,
ὁ δὲ ἀναφέρων σεμίδαλιν ὡς αἷμα ὕειον, ὁ διδοὺς λίβανον εἰς
μνημόσυνον ὡς βλάσφημος· καὶ οὗτοι ἐξελέξαντο τὰς ὁδοὺς αὐτῶν
4 καὶ τὰ βδελύγματα αὐτῶν, ἃ ἡ ψυχὴ αὐτῶν ἠθέλησεν, 4κἀγὼ ἐκ-
λέξομαι τὰ ἐμπαίγματα αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας ἀνταποδώσω αὐ-
τοῖς· ὅτι ἐκάλεσα αὐτοὺς καὶ οὐχ ὑπήκουσάν μου, ἐλάλησα καὶ
οὐκ ἤκουσαν, καὶ ἐποίησαν τὸ πονηρὸν ἐναντίον μου καὶ ἃ οὐκ
ἐβουλόμην ἐξελέξαντο.

5 5Ἀκούσατε τὸ ῥῆμα κυρίου, οἱ τρέμοντες τὸν λόγον αὐτοῦ· εἴ-
πατε, ἀδελφοὶ ἡμῶν, τοῖς μισοῦσιν ἡμᾶς καὶ βδελυσσομένοις, ἵνα
τὸ ὄνομα κυρίου δοξασθῇ καὶ ὀφθῇ ἐν τῇ εὐφροσύνῃ αὐτῶν, κἀ-
6 κεῖνοι αἰσχυνθήσονται. 6φωνὴ κραυγῆς ἐκ πόλεως, φωνὴ ἐκ ναοῦ,
7 φωνὴ κυρίου ἀνταποδιδόντος ἀνταπόδοσιν τοῖς ἀντικειμένοις. 7πρὶν
ἢ τὴν ὠδίνουσαν τεκεῖν, πρὶν ἐλθεῖν τὸν πόνον τῶν ὠδίνων, ἐξ-
8 έφυγεν καὶ ἔτεκεν ἄρσεν. 8τίς ἤκουσεν τοιοῦτο, καὶ τίς ἑώρακεν
οὕτως; ἢ ὤδινεν γῆ ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ, ἢ καὶ ἐτέχθη ἔθνος εἰς ἅπαξ;
9 ὅτι ὤδινεν καὶ ἔτεκεν Σιων τὰ παιδία αὐτῆς. 9ἐγὼ δὲ ἔδωκα τὴν

22 εσονται > B = 𝔐 | τα] + γαρ B† || 23 δε > BL | τεκνα ποιησουσιν A† | θεου] pr. του A† | εγγονα SCᵖ | εσονται] εσται S†; > BL = 𝔐 || 24 πριν] + η ALC | υπακουσομαι B || 25 ουδε μη] μη > BL

66 1 init. — κυριος > S*† | μοι 1⁰] μου BQ† | η δε] και η BL | ποιον] + τουτον V (in O sub ※) | η ult.] και BL | ποιος] + ουτος VL (in O sub ※) || 3 ως 1⁰] + ο(>O) τυπτων ανδρα (+ και ο C†) θυσιαζων προβατον(sic L; CO το[>C] εκ ποιμνιου) ως(>O) LC (in O sub ※) | ο 3⁰ > BS*Cᵖ: cf. 𝔐 | ουτοι] αυτοι BL: cf. 𝔐 | α > BL = 𝔐 || 4 καγω AQ] και εγω BSLC: talia saepius | εκλεξομαι] δ pro λ B† | αμαρτιας] + αυτων ALC | ανταποδωσω] αντ > S† | μου 1⁰] μοι S* || 5 το ρημα] ρηματα B† | ημας] υμ. BLCᵖ: cf. 𝔐 || 6 φωνη 1⁰ ∩ 2⁰ S*† || 7 η > BL | πριν 2⁰] pr. και S*L, + η SACᵖ || 8 τοιαυτα S*† | η 1⁰ Spau.] ει rel. | μια ημερα AQC] tr. BSL | η 2⁰ B] ει SAQC, > L | και 2⁰ > A

προσδοκίαν ταύτην, καὶ οὐκ ἐμνήσθης μου, εἶπεν κύριος. οὐκ ἰδοὺ
ἐγὼ γεννῶσαν καὶ στεῖραν ἐποίησα; εἶπεν ὁ θεός. 10εὐφράνθητι, 10
Ιερουσαλημ, καὶ πανηγυρίσατε ἐν αὐτῇ, πάντες οἱ ἀγαπῶντες αὐ-
τήν, χάρητε χαρᾷ, πάντες ὅσοι πενθεῖτε ἐπ' αὐτῆς, 11ἵνα θηλάσητε 11
καὶ ἐμπλησθῆτε ἀπὸ μαστοῦ παρακλήσεως αὐτῆς, ἵνα ἐκθηλάσαντες
τρυφήσητε ἀπὸ εἰσόδου δόξης αὐτῆς. 12ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ 12
ἐγὼ ἐκκλίνω εἰς αὐτοὺς ὡς ποταμὸς εἰρήνης καὶ ὡς χειμάρρους
ἐπικλύζων δόξαν ἐθνῶν· τὰ παιδία αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρθήσονται
καὶ ἐπὶ γονάτων παρακληθήσονται. 13ὡς εἴ τινα μήτηρ παρακα- 13
λέσει, οὕτως καὶ ἐγὼ παρακαλέσω ὑμᾶς, καὶ ἐν Ιερουσαλημ παρα-
κληθήσεσθε. 14καὶ ὄψεσθε, καὶ χαρήσεται ὑμῶν ἡ καρδία, καὶ τὰ 14
ὀστᾶ ὑμῶν ὡς βοτάνη ἀνατελεῖ· καὶ γνωσθήσεται ἡ χεὶρ κυρίου
τοῖς σεβομένοις αὐτόν, καὶ ἀπειλήσει τοῖς ἀπειθοῦσιν.

15Ἰδοὺ γὰρ κύριος ὡς πῦρ ἥξει καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ 15
ἀποδοῦναι ἐν θυμῷ ἐκδίκησιν καὶ ἀποσκορακισμὸν ἐν φλογὶ πυρός.
16ἐν γὰρ τῷ πυρὶ κυρίου κριθήσεται πᾶσα ἡ γῆ καὶ ἐν τῇ ῥομ- 16
φαίᾳ αὐτοῦ πᾶσα σάρξ· πολλοὶ τραυματίαι ἔσονται ὑπὸ κυρίου.
17οἱ ἁγνιζόμενοι καὶ καθαριζόμενοι εἰς τοὺς κήπους καὶ ἐν τοῖς 17
προθύροις ἔσθοντες κρέας ὕειον καὶ τὰ βδελύγματα καὶ τὸν νῦν
ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀναλωθήσονται, εἶπεν κύριος, 18κἀγὼ τὰ ἔργα αὐτῶν 18
καὶ τὸν λογισμὸν αὐτῶν ἐπίσταμαι. ἔρχομαι συναγαγεῖν πάντα τὰ
ἔθνη καὶ τὰς γλώσσας, καὶ ἥξουσιν καὶ ὄψονται τὴν δόξαν μου.
19καὶ καταλείψω ἐπ' αὐτῶν σημεῖα καὶ ἐξαποστελῶ ἐξ αὐτῶν 19
σεσῳσμένους εἰς τὰ ἔθνη, εἰς Θαρσις καὶ Φουδ καὶ Λουδ καὶ Μο-
σοχ καὶ Θοβελ καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα καὶ εἰς τὰς νήσους τὰς πόρρω,
οἳ οὐκ ἀκηκόασίν μου τὸ ὄνομα οὐδὲ ἑωράκασιν τὴν δόξαν μου,
καὶ ἀναγγελοῦσίν μου τὴν δόξαν ἐν τοῖς ἔθνεσιν. 20καὶ ἄξουσιν 20
τοὺς ἀδελφοὺς ὑμῶν ἐκ πάντων τῶν ἐθνῶν δῶρον κυρίῳ μεθ'
ἵππων καὶ ἁρμάτων ἐν λαμπήναις ἡμιόνων μετὰ σκιαδίων εἰς τὴν
ἁγίαν πόλιν Ιερουσαλημ, εἶπεν κύριος, ὡς ἂν ἐνέγκαισαν οἱ υἱοὶ

9 γενν. .. στειραν] tr. S† | ο θεος SAC] + σου BL, κυριος Q† || 10 ευφρανθητε L = 𝔐 | ιερουσ.] pr. αμα L (in O sub ※): cf. Johannessohn Präp. p. 212 | εν αυτη > AC | οι αγαπωντες αυτην] οι αγαπ. εν αυτην (sic) S*†, οι ενοικουντες εν αυτη A†, οι κατοικουντες εν αυτη Sᶜ†, + και οι κατοικουντες αυτην C(𝔊) | χαρητε] + αμα αυτη BL (in O sub ※): cf. sup. | χαραν ACᵖ | επ αυτης AQ] επ αυτη B, εν αυτη Cᵖ†, επ αυτην SLCᵖ || 13 ουτως] pr. οτι A† | παρακαλεσω υμας] tr. S† || 14 οψεσθε] οψεται AQ | υμων / η καρδια] tr. BL | σεβομενοις] φοβουμ. BL || 15 εκδικ. et αποσκορ.] + αυτου BL = 𝔐 || 16 κριθησεται] καταναλωθ. A†: cf. 17 || 17 κρεας υ(ε)ιον BSᶜLC] κρεα(initio κρια) υεια S*†, κρεα υιον (sic) AQ: cf. 65 4 | αναλωθ.] pr. κατ. A†: cf. 16 || 18 επισταμαι SLC] > BAQ = 𝔐 | γλωσσας] + αυτων S† || 19 σημ(ε)ια AQSᶜ] -μειον BS*LC | εξ] επ S*† | φουθ SQCᵖ | λουθ S† | θοβελ] pr. εις BL | εις τας] εις > B | ουδε] ουτε BC | την δοξαν / μου AQC] tr. BSᶜL, μου τα εργα και την δοξαν S*† | μου / την δοξαν SAQ] tr. BLC

Ισραηλ ἐμοὶ τὰς θυσίας αὐτῶν μετὰ ψαλμῶν εἰς τὸν οἶκον κυρίου.
21 [21]καὶ ἀπ' αὐτῶν λήμψομαι ἐμοὶ ἱερεῖς καὶ Λευίτας, εἶπεν κύριος.
22 [22]ὃν τρόπον γὰρ ὁ οὐρανὸς καινὸς καὶ ἡ γῆ καινή, ἃ ἐγὼ ποιῶ,
μένει ἐνώπιόν μου, λέγει κύριος, οὕτως στήσεται τὸ σπέρμα ὑμῶν
23 καὶ τὸ ὄνομα ὑμῶν. [23]καὶ ἔσται μῆνα ἐκ μηνὸς καὶ σάββατον ἐκ
σαββάτου ἥξει πᾶσα σὰρξ ἐνώπιόν μου προσκυνῆσαι ἐν Ιερου-
24 σαλημ, εἶπεν κύριος. [24]καὶ ἐξελεύσονται καὶ ὄψονται τὰ κῶλα τῶν
ἀνθρώπων τῶν παραβεβηκότων ἐν ἐμοί· ὁ γὰρ σκώληξ αὐτῶν οὐ
τελευτήσει, καὶ τὸ πῦρ αὐτῶν οὐ σβεσθήσεται, καὶ ἔσονται εἰς
ὅρασιν πάσῃ σαρκί.

20 εμοι / τας θυσ. αυτων AQ*L*] tr. BS*C* || 21 εμοι SQ*C*] εμαυτω A†, > B*L* || 22 λεγει] ειπεν S*V† || 23 ηξει] pr. και S | ενωπ. μου(S εμου) / προσκυν. SAQ (sed Q† tr. προσκ. post εν ιερουσ.)] tr. *C*, του προσκυν. ενωπ. εμου B*L* | κυριος] + ο θεος S*, > A*† || 24 τελευτησει] -τα A†

Subscr. ησαιας BS, ησαιας προφητης A: cf. inscr.

ΙΕΡΕΜΙΑΣ

1 [1]Τὸ ῥῆμα τοῦ θεοῦ, ὃ ἐγένετο ἐπὶ Ιερεμιαν τὸν τοῦ Χελκιου ἐκ
2 τῶν ἱερέων, ὃς κατῴκει ἐν Αναθωθ ἐν γῇ Βενιαμιν· [2]ὃς ἐγενήθη
λόγος τοῦ θεοῦ πρὸς αὐτὸν ἐν ταῖς ἡμέραις Ιωσια υἱοῦ Αμως βασι-
3 λέως Ιουδα ἔτους τρισκαιδεκάτου ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ· [3]καὶ ἐγέ-
νετο ἐν ταῖς ἡμέραις Ιωακιμ υἱοῦ Ιωσια βασιλέως Ιουδα ἕως ἑνδε-
κάτου ἔτους Σεδεκια υἱοῦ Ιωσια βασιλέως Ιουδα ἕως τῆς αἰχμα-
λωσίας Ιερουσαλημ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνί.
4 [4]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [5]Πρὸ τοῦ με πλά-
5 σαι σε ἐν κοιλίᾳ ἐπίσταμαί σε καὶ πρὸ τοῦ σε ἐξελθεῖν ἐκ μήτρας

Ier.: BSA. — recensiones *OLC* ad XII proph. et Is. laudatas hic praetereo; illic B pendet ex recensione Origenis (*O*), quacum Lucianus (*L*) plerumque concordat pauca tantum suo modo emendans atque adeo multos asteriscos retinens; in Ier. autem, ubi *OL* antiquum textum graecum sexcentis additamentis breuibus longioribus longissimis ex 𝔐 depromptis augent, B non facit cum 𝔐*OL*, sed seruat antiquam formam textus graeci raro tantum mutatam, quam ob rem satis habeo codices BSA conferre.

1 1 ιερεμ.] ιηρ. A†(hic, non in inscr. libri): sic A saepius, S^{c} interdum || 2 του > A | ιωσ(ε)ια BSA†] -ιου rel.: exitus genetiui est -α in BSA fere ubique, -ου in rel. uel pl., sed -ου etiam B in 3 6, A in 1 3 (2^{0}, non 1^{0}). 22 11 (1^{0}, non 2^{0}). 43 1 (non 43 2), cf. 42 1; cf. Thack. p. 162 || 3 εως 1^{0}] pr. και S^{c}*L*, + συντελ(ε)ιας S*L* | σεδεκ.] pr. του B† | σεδεκια: sic BS† hic et in 35 1, B*Spau. in 46 2, B*† in 46 1; rel. -κιου et sic BS quoque in 26 1 28 59 al.; cf. Thack. p. 162 || 4 προς με λεγων (cf. 11. 13)] προς αυτον BS || 5 εν κοιλια] εκ -ας A | σε εξελθ.] tr. AV† | εκ μητρας > B*†

ἡγίακά σε, προφήτην εἰς ἔθνη τέθεικά σε. [6]καὶ εἶπα Ὦ δέσποτα 6
κύριε, ἰδοὺ οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν, ὅτι νεώτερος ἐγώ εἰμι. [7]καὶ εἶ- 7
πεν κύριος πρός με Μὴ λέγε ὅτι Νεώτερος ἐγώ εἰμι, ὅτι πρὸς
πάντας, οὓς ἐὰν ἐξαποστείλω σε, πορεύσῃ, καὶ κατὰ πάντα, ὅσα
ἐὰν ἐντείλωμαί σοι, λαλήσεις· [8]μὴ φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, 8
ὅτι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. [9]καὶ ἐξ- 9
έτεινεν κύριος τὴν χεῖρα αὐτοῦ πρός με καὶ ἥψατο τοῦ στόματός
μου, καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἰδοὺ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς
τὸ στόμα σου· [10]ἰδοὺ κατέστακά σε σήμερον ἐπὶ ἔθνη καὶ βασι- 10
λείας ἐκριζοῦν καὶ κατασκάπτειν καὶ ἀπολλύειν καὶ ἀνοικοδομεῖν
καὶ καταφυτεύειν.
[11]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων Τί σὺ ὁρᾷς, Ιερεμια; καὶ 11
εἶπα Βακτηρίαν καρυΐνην. [12]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Καλῶς εἶώρα- 12
κας, διότι ἐγρήγορα ἐγὼ ἐπὶ τοὺς λόγους μου τοῦ ποιῆσαι αὐτούς. —
[13]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με ἐκ δευτέρου λέγων Τί σὺ 13
ὁρᾷς; καὶ εἶπα Λέβητα ὑποκαιόμενον, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἀπὸ
προσώπου βορρᾶ. [14]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἀπὸ προσώπου βορρᾶ 14
ἐκκαυθήσεται τὰ κακὰ ἐπὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν.
[15]διότι ἰδοὺ ἐγὼ συγκαλῶ πάσας τὰς βασιλείας ἀπὸ βορρᾶ τῆς γῆς, λέ- 15
γει κύριος, καὶ ἥξουσιν καὶ θήσουσιν ἕκαστος τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπὶ
τὰ πρόθυρα τῶν πυλῶν Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ πάντα τὰ τείχη τὰ
κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ιουδα. [16]καὶ λαλήσω πρὸς 16
αὐτοὺς μετὰ κρίσεως περὶ πάσης τῆς κακίας αὐτῶν, ὡς ἐγκατ-
έλιπόν με καὶ ἔθυσαν θεοῖς ἀλλοτρίοις καὶ προσεκύνησαν τοῖς ἔργοις
τῶν χειρῶν αὐτῶν. [17]καὶ σὺ περίζωσαι τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνά- 17
στηθι καὶ εἰπὸν πρὸς αὐτοὺς πάντα, ὅσα ἂν ἐντείλωμαί σοι· μὴ
φοβηθῇς ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἐναντίον αὐτῶν, ὅτι
μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, λέγει κύριος. [18]ἰδοὺ τέθεικά 18
σε ἐν τῇ σήμερον ἡμέρᾳ ὡς πόλιν ὀχυρὰν καὶ ὡς τεῖχος χαλκοῦν
ὀχυρὸν ἅπασιν τοῖς βασιλεῦσιν Ιουδα καὶ τοῖς ἄρχουσιν αὐτοῦ καὶ
τῷ λαῷ τῆς γῆς, [19]καὶ πολεμήσουσίν σε καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς 19
σέ, διότι μετὰ σοῦ ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαί σε, εἶπεν κύριος.
[2]Καὶ εἶπεν Τάδε λέγει κύριος Ἐμνήσθην ἐλέους νεότητός σου 2
καὶ ἀγάπης τελειώσεώς σου τοῦ ἐξακολουθῆσαί σε τῷ ἁγίῳ Ισραηλ,
λέγει κύριος [3]ἅγιος Ισραηλ. τῷ κυρίῳ ἀρχὴ γενημάτων αὐτοῦ· 3

6 ω Ra. (cf. 4 10)] ο ων mss.: cf. 14 13 39 17 || 8 εγω > S: cf. 17. 19 || 10 ιδου > A† | κατεστακα: cf. 6 17 | βασιλειας] -λεις A, pr. επι A | και ανοικ. και καταφυτ. > A† || 11 ιερεμ. > B† || 12. 13 > S*† || 13 προς με / εκ δευτ.] tr. S^{s} || 15 βορρα] pr. προσωπου A†: ex 14 repet. || 16 μετα κρισ. / περι — κακ. αυτων] tr. A† || 17 προς αυτους > B† | εγω > B†: cf. 8 || 18 οχυρον] -ρουν B*†, ισχυρον S† | απασιν] α 1^{0} > B† | αυτου] -των A^{c}, -τω A*† || 19 διοτι] οτι S† | μετα σου / εγω (cf. 8)] tr. SA | ειπεν] λεγει A

2 2 τελ(ε)ιοτητος S† | σου του] αυτου B†

πάντες οἱ ἔσθοντες αὐτὸν πλημμελήσουσιν, κακὰ ἥξει ἐπ᾽ αὐτούς,
4 φησὶν κύριος. 4ἀκούσατε λόγον κυρίου, οἶκος Ιακωβ καὶ πᾶσα πα-
5 τριὰ οἴκου Ισραηλ. 5τάδε λέγει κύριος Τί εὗρόσαν οἱ πατέρες ὑμῶν
ἐν ἐμοὶ πλημμέλημα, ὅτι ἀπέστησαν μακρὰν ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ ἐπορεύθη-
6 σαν ὀπίσω τῶν ματαίων καὶ ἐματαιώθησαν; 6καὶ οὐκ εἶπαν Ποῦ
ἐστιν κύριος ὁ ἀναγαγὼν ἡμᾶς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ὁ καθοδηγήσας
ἡμᾶς ἐν τῇ ἐρήμῳ ἐν γῇ ἀπείρῳ καὶ ἀβάτῳ, ἐν γῇ ἀνύδρῳ καὶ
ἀκάρπῳ, ἐν γῇ, ἐν ᾗ οὐ διώδευσεν ἐν αὐτῇ οὐθὲν καὶ οὐ κατῴκησεν
7 ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου; 7καὶ εἰσήγαγον ὑμᾶς εἰς τὸν Κάρμηλον τοῦ
φαγεῖν ὑμᾶς τοὺς καρποὺς αὐτοῦ καὶ τὰ ἀγαθὰ αὐτοῦ· καὶ εἰσήλ-
θατε καὶ ἐμιάνατε τὴν γῆν μου καὶ τὴν κληρονομίαν μου ἔθεσθε
8 εἰς βδέλυγμα. 8οἱ ἱερεῖς οὐκ εἶπαν Ποῦ ἐστιν κύριος; καὶ οἱ ἀντ-
εχόμενοι τοῦ νόμου οὐκ ἠπίσταντό με, καὶ οἱ ποιμένες ἠσέβουν εἰς
ἐμέ, καὶ οἱ προφῆται ἐπροφήτευον τῇ Βααλ καὶ ὀπίσω ἀνωφελοῦς
9 ἐπορεύθησαν. 9διὰ τοῦτο ἔτι κριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς, λέγει κύριος,
10 καὶ πρὸς τοὺς υἱοὺς τῶν υἱῶν ὑμῶν κριθήσομαι. 10διότι διέλθετε
εἰς νήσους Χεττιιμ καὶ ἴδετε, καὶ εἰς Κηδαρ ἀποστείλατε καὶ νοή-
11 σατε σφόδρα, καὶ ἴδετε εἰ γέγονεν τοιαῦτα. 11εἰ ἀλλάξονται ἔθνη
θεοὺς αὐτῶν; καὶ οὗτοι οὐκ εἰσιν θεοί. ὁ δὲ λαός μου ἠλλάξατο
12 τὴν δόξαν αὐτοῦ, ἐξ ἧς οὐκ ὠφεληθήσονται. 12ἐξέστη ὁ οὐρανὸς
13 ἐπὶ τούτῳ καὶ ἔφριξεν ἐπὶ πλεῖον σφόδρα, λέγει κύριος. 13ὅτι δύο
πονηρὰ ἐποίησεν ὁ λαός μου· ἐμὲ ἐγκατέλιπον, πηγὴν ὕδατος ζωῆς,
καὶ ὤρυξαν ἑαυτοῖς λάκκους συντετριμμένους, οἳ οὐ δυνήσονται
ὕδωρ συνέχειν.
14 14Μὴ δοῦλός ἐστιν Ισραηλ ἢ οἰκογενής ἐστιν; διὰ τί εἰς προνο-
15 μὴν ἐγένετο; 15ἐπ᾽ αὐτὸν ὠρύοντο λέοντες καὶ ἔδωκαν τὴν φωνὴν
αὐτῶν, οἳ ἔταξαν τὴν γῆν αὐτοῦ εἰς ἔρημον, καὶ αἱ πόλεις αὐτοῦ
16 κατεσκάφησαν παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. 16καὶ υἱοὶ Μέμφεως καὶ
17 Ταφνας ἔγνωσάν σε καὶ κατέπαιζόν σου. 17οὐχὶ ταῦτα ἐποίησέν
18 σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ; λέγει κύριος ὁ θεός σου. 18καὶ νῦν τί
σοι καὶ τῇ ὁδῷ Αἰγύπτου τοῦ πιεῖν ὕδωρ Γηων; καὶ τί σοι καὶ τῇ
19 ὁδῷ Ἀσσυρίων τοῦ πιεῖν ὕδωρ ποταμῶν; 19παιδεύσει σε ἡ ἀπο-
στασία σου, καὶ ἡ κακία σου ἐλέγξει σε· καὶ γνῶθι καὶ ἰδὲ ὅτι
πικρόν σοι τὸ καταλιπεῖν σε ἐμέ, λέγει κύριος ὁ θεός σου· καὶ
20 οὐκ εὐδόκησα ἐπὶ σοί, λέγει κύριος ὁ θεός σου. 20ὅτι ἀπ᾽ αἰῶνος

5 ευροισαν A† | υμων] ημ. A† || 6 απειρω .. αβατω] tr. A† | ουθεν B*A(†)] ανθρωπος S†, ανηρ rel. | εκει υιος ανθρωπου] ανθρωπος εκει BA = 𝔐 || 7 εισηγαγον] εισ > BA† || 8 νομου] + μου SA | επροφητευον] -οντο A† || 9 κριθησομαι 1⁰∩2⁰ S*† | λεγει κυριος > B*† || 10 διελθε(uel α)τε] ελθετε B†, ηλθετε A(†) | χεττιειν S† || 11 εθνη] pr. τα A† | ηλλαξατο] -ξαντο Sᶜ || 12 πλ(ε)ιω S† || 13 δυο S*†] + και rel. | ζωης] ζωντος ASᶜ || 14 δια τι] διοτι SᶜL || 16 κατεπε(pro αι)ξαν A || 18 τη οδω bis] 1⁰ γη, 2⁰ τη γη A† || 19 και γνωθι > S*† | επι] εν A†: cf. 34

συνέτριψας τὸν ζυγόν σου, διέσπασας τοὺς δεσμούς σου καὶ εἶπας
Οὐ δουλεύσω, ἀλλὰ πορεύσομαι ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑπο-
κάτω παντὸς ξύλου κατασκίου, ἐκεῖ διαχυθήσομαι ἐν τῇ πορνείᾳ
μου. 21ἐγὼ δὲ ἐφύτευσά σε ἄμπελον καρποφόρον πᾶσαν ἀληθινήν· 21
πῶς ἐστράφης εἰς πικρίαν, ἡ ἄμπελος ἡ ἀλλοτρία; 22ἐὰν ἀπο- 22
πλύνῃ ἐν νίτρῳ καὶ πληθύνῃς σεαυτῇ πόαν, κεκηλίδωσαι ἐν ταῖς
ἀδικίαις σου ἐναντίον ἐμοῦ, λέγει κύριος. 23πῶς ἐρεῖς Οὐκ ἐμιάνθην 23
καὶ ὀπίσω τῆς Βααλ οὐκ ἐπορεύθην; ἰδὲ τὰς ὁδούς σου ἐν τῷ
πολυανδρίῳ καὶ γνῶθι τί ἐποίησας. ὀψὲ φωνὴ αὐτῆς ὠλόλυξεν, τὰς
ὁδοὺς αὐτῆς 24ἐπλάτυνεν ἐφ᾽ ὕδατα ἐρήμου, ἐν ἐπιθυμίαις ψυχῆς 24
αὐτῆς ἐπνευματοφορεῖτο, παρεδόθη· τίς ἐπιστρέψει αὐτήν; πάντες
οἱ ζητοῦντες αὐτὴν οὐ κοπιάσουσιν, ἐν τῇ ταπεινώσει αὐτῆς εὑρή-
σουσιν αὐτήν. 25ἀπόστρεψον τὸν πόδα σου ἀπὸ ὁδοῦ τραχείας καὶ 25
τὸν φάρυγγά σου ἀπὸ δίψους. ἡ δὲ εἶπεν Ἀνδριοῦμαι· ὅτι ἠγαπή-
κει ἀλλοτρίους καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἐπορεύετο. 26ὡς αἰσχύνη κλέπτου 26
ὅταν ἁλῷ, οὕτως αἰσχυνθήσονται οἱ υἱοὶ Ισραηλ, αὐτοὶ καὶ οἱ βασι-
λεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προ-
φῆται αὐτῶν. 27τῷ ξύλῳ εἶπαν ὅτι Πατήρ μου εἶ σύ, καὶ τῷ λίθῳ Σὺ 27
ἐγέννησάς με, καὶ ἔστρεψαν ἐπ᾽ ἐμὲ νῶτα καὶ οὐ πρόσωπα αὐτῶν·
καὶ ἐν τῷ καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν ἐροῦσιν Ἀνάστα καὶ σῶσον
ἡμᾶς. 28καὶ ποῦ εἰσιν οἱ θεοί σου, οὓς ἐποίησας σεαυτῷ; εἰ ἀναστή- 28
σονται καὶ σώσουσίν σε ἐν καιρῷ τῆς κακώσεώς σου; ὅτι κατ᾽
ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί σου, Ιουδα, καὶ κατ᾽ ἀριθμὸν
διόδων τῆς Ιερουσαλημ ἔθυον τῇ Βααλ. 29ἵνα τί λαλεῖτε πρός με; 29
πάντες ὑμεῖς ἠσεβήσατε καὶ πάντες ὑμεῖς ἠνομήσατε εἰς ἐμέ, λέγει
κύριος. 30μάτην ἐπάταξα τὰ τέκνα ὑμῶν, παιδείαν οὐκ ἐδέξασθε· 30
μάχαιρα κατέφαγεν τοὺς προφήτας ὑμῶν ὡς λέων ὀλεθρεύων, καὶ
οὐκ ἐφοβήθητε. 31ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος Μὴ 31
ἔρημος ἐγενόμην τῷ Ισραηλ ἢ γῇ κεχερσωμένῃ; διὰ τί εἶπεν ὁ λαός
μου Οὐ κυριευθησόμεθα καὶ οὐχ ἥξομεν πρὸς σὲ ἔτι; 32μὴ ἐπιλή- 32
σεται νύμφη τὸν κόσμον αὐτῆς καὶ παρθένος τὴν στηθοδεσμίδα
αὐτῆς; ὁ δὲ λαός μου ἐπελάθετό μου ἡμέρας, ὧν οὐκ ἔστιν ἀριθ-
μός. 33τί ἔτι καλὸν ἐπιτηδεύσεις ἐν ταῖς ὁδοῖς σου τοῦ ζητῆσαι 33
ἀγάπησιν; οὐχ οὕτως, ἀλλὰ καὶ σὺ ἐπονηρεύσω τοῦ μιᾶναι τὰς
ὁδούς σου. 34καὶ ἐν ταῖς χερσίν σου εὑρέθησαν αἵματα ψυχῶν 34

20 διεσπασας BS*†] pr. και rel. | δουλευσω] + σοι BL | παν BS†] παντα rel.: cf. Iud. 7 4 B || 21 πασαν αληθ.] tr. A† | εστραφης] ς > A || 22 απο-πλυνη] + ς B*S* | ποαν] ποιαν B: cf. Thack. § 6, 39 | εν τ. αδ. σ./εναντ. (ε)μου] tr. SA pau. | fin.] + ο θεος σου A(†): cf. 𝔐 || 23 ωλολυζεν S* || 24 παντες] pr. πλην S*† || 25 τον 1⁰ — τραχ. .. τον 2⁰ — διψ.] tr. S† || 26 ο βασιλευς S*† | αυτων 2⁰ > A† || 27 εστρεψαν] pr. επ S || 28 σε > B† || 29 παντες υμεις 1⁰∩2⁰ A || 31 λογον] pr. τον A† | κυριευθ.] δουλευθησομεθα A† || 34 ευρεθη A

35 ἀθῴων· οὐκ ἐν διορύγμασιν εὗρον αὐτούς, ἀλλ' ἐπὶ πάσῃ δρυί. 35 καὶ
εἶπας Ἀθῷός εἰμι, ἀλλὰ ἀποστραφήτω ὁ θυμὸς αὐτοῦ ἀπ' ἐμοῦ.
36 ἰδοὺ ἐγὼ κρίνομαι πρὸς σὲ ἐν τῷ λέγειν σε Οὐχ ἥμαρτον. 36 τί
κατεφρόνησας σφόδρα τοῦ δευτερῶσαι τὰς ὁδούς σου; καὶ ἀπὸ
37 Αἰγύπτου καταισχυνθήσῃ, καθὼς κατῃσχύνθης ἀπὸ Ασσουρ. 37 ὅτι
καὶ ἐντεῦθεν ἐξελεύσῃ, καὶ αἱ χεῖρές σου ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου·
ὅτι ἀπώσατο κύριος τὴν ἐλπίδα σου, καὶ οὐκ εὐοδωθήσῃ ἐν αὐτῇ.
3 1 Ἐὰν ἐξαποστείλῃ ἀνὴρ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ, καὶ ἀπέλθῃ ἀπ' αὐτοῦ
καὶ γένηται ἀνδρὶ ἑτέρῳ, μὴ ἀνακάμπτουσα ἀνακάμψει πρὸς αὐτὸν
ἔτι; οὐ μιαινομένη μιανθήσεται ἡ γυνὴ ἐκείνη; καὶ σὺ ἐξεπόρνευ-
σας ἐν ποιμέσιν πολλοῖς· καὶ ἀνέκαμπτες πρός με; λέγει κύριος.
2 2 ἆρον εἰς εὐθείαν τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδέ· ποῦ οὐχὶ ἐξεφύρ-
θης; ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς ἐκάθισας αὐτοῖς ὡσεὶ κορώνη ἐρημουμένη καὶ
ἐμίανας τὴν γῆν ἐν ταῖς πορνείαις σου καὶ ἐν ταῖς κακίαις σου.
3 3 καὶ ἔσχες ποιμένας πολλοὺς εἰς πρόσκομμα σεαυτῇ· ὄψις πόρνης
4 ἐγένετό σοι, ἀπηναισχύντησας πρὸς πάντας. 4 οὐχ ὡς οἰκόν με ἐκά-
5 λεσας καὶ πατέρα καὶ ἀρχηγὸν τῆς παρθενίας σου; 5 μὴ διαμενεῖ
εἰς τὸν αἰῶνα ἢ διαφυλαχθήσεται εἰς νεῖκος; ἰδοὺ ἐλάλησας καὶ ἐποί-
ησας τὰ πονηρὰ ταῦτα καὶ ἠδυνάσθης.
6 6 Καὶ εἶπεν κύριος πρός με ἐν ταῖς ἡμέραις Ιωσια τοῦ βασιλέως
Εἶδες ἃ ἐποίησέν μοι ἡ κατοικία τοῦ Ισραηλ· ἐπορεύθησαν ἐπὶ πᾶν
ὄρος ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω παντὸς ξύλου ἀλσώδους καὶ ἐπόρνευσαν
7 ἐκεῖ. 7 καὶ εἶπα μετὰ τὸ πορνεῦσαι αὐτὴν ταῦτα πάντα Πρός με
ἀνάστρεψον, καὶ οὐκ ἀνέστρεψεν· καὶ εἶδεν τὴν ἀσυνθεσίαν αὐτῆς
8 ἡ ἀσύνθετος Ιουδα. 8 καὶ εἶδον διότι περὶ πάντων ὧν κατελήμφθη
ἐν οἷς ἐμοιχᾶτο ἡ κατοικία τοῦ Ισραηλ, καὶ ἐξαπέστειλα αὐτὴν καὶ
ἔδωκα αὐτῇ βιβλίον ἀποστασίου εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς· καὶ οὐκ
ἐφοβήθη ἡ ἀσύνθετος Ιουδα καὶ ἐπορεύθη καὶ ἐπόρνευσεν καὶ αὐτή.
9 9 καὶ ἐγένετο εἰς οὐθὲν ἡ πορνεία αὐτῆς, καὶ ἐμοίχευσεν τὸ ξύλον
10 καὶ τὸν λίθον. 10 καὶ ἐν πᾶσιν τούτοις οὐκ ἐπεστράφη πρός με ἡ
11 ἀσύνθετος Ιουδα ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῆς, ἀλλ' ἐπὶ ψεύδει. 11 καὶ
εἶπεν κύριος πρός με Ἐδικαίωσεν τὴν ψυχὴν αὐτοῦ Ισραηλ ἀπὸ
12 τῆς ἀσυνθέτου Ιουδα. 12 πορεύου καὶ ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τού-
τους πρὸς βορρᾶν καὶ ἐρεῖς Ἐπιστράφητι πρός με, ἡ κατοικία τοῦ
Ισραηλ, λέγει κύριος, καὶ οὐ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐφ' ὑμᾶς·

34 επι] εν A†: cf. 19 || 36 τι Ra.] οτι mss. || 37 ευοδωθ.] ευδοκηση S*† 3 2 σου 1⁰] + λεγει κυριος A | οδοις] + αις A† | ερημουμενη BS†] ηρημωμενη A, εν ερημω μονη *L* | σου paenult. ⌒ ult. A† || 5 διαφυλαχθ.] δια > B | -ησας 1⁰ ⌒ 2⁰ S† || 6 ιωσ(ε)ιου B: cf. 1 2 | του βασ. > A† || 7 ταυτα παντα] tr. A | ασυνθεσιαν] συν > S*L* || 8 και ειδον διοτι περι παντων ων] bis scr. B*† altero loco omittens διοτι || 9 το ξυλον .. τον λιθον] tr. S = 𝔐 || 10 απεστραφη A || 11 αυτου] -της S || 12 πορευθητι A† | αναγνωσον A†

ὅτι ἐλεήμων ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐ μηνιῶ ὑμῖν εἰς τὸν
αἰῶνα. 13 πλὴν γνῶθι τὴν ἀδικίαν σου, ὅτι εἰς κύριον τὸν θεόν σου 13
ἠσέβησας καὶ διέχεας τὰς ὁδούς σου εἰς ἀλλοτρίους ὑποκάτω παν-
τὸς ξύλου ἀλσώδους, τῆς δὲ φωνῆς μου οὐχ ὑπήκουσας, λέγει
κύριος. 14 ἐπιστράφητε, υἱοὶ ἀφεστηκότες, λέγει κύριος, διότι ἐγὼ 14
κατακυριεύσω ὑμῶν καὶ λήμψομαι ὑμᾶς ἕνα ἐκ πόλεως καὶ δύο ἐκ
πατριᾶς καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς Σιων 15 καὶ δώσω ὑμῖν ποιμένας κατὰ 15
τὴν καρδίαν μου, καὶ ποιμανοῦσιν ὑμᾶς ποιμαίνοντες μετ' ἐπιστήμης.
16 καὶ ἔσται ἐὰν πληθυνθῆτε καὶ αὐξηθῆτε ἐπὶ τῆς γῆς ἐν ταῖς ἡμέ- 16
ραις ἐκείναις, λέγει κύριος, οὐκ ἐροῦσιν ἔτι Κιβωτὸς διαθήκης ἁγίου
Ισραηλ, οὐκ ἀναβήσεται ἐπὶ καρδίαν, οὐκ ὀνομασθήσεται οὐδὲ ἐπι-
σκεφθήσεται καὶ οὐ ποιηθήσεται ἔτι· 17 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν 17
τῷ καιρῷ ἐκείνῳ καλέσουσιν τὴν Ιερουσαλημ Θρόνος κυρίου, καὶ συν-
αχθήσονται εἰς αὐτὴν πάντα τὰ ἔθνη καὶ οὐ πορεύσονται ἔτι ὀπίσω
τῶν ἐνθυμημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. 18 ἐν ταῖς ἡμέ- 18
ραις ἐκείναις συνελεύσονται οἶκος Ιουδα ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ, καὶ
ἥξουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἀπὸ γῆς βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν ἐπὶ
τὴν γῆν, ἣν κατεκληρονόμησα τοὺς πατέρας αὐτῶν. 19 καὶ ἐγὼ εἶπα 19
Γένοιτο, κύριε· ὅτι τάξω σε εἰς τέκνα καὶ δώσω σοι γῆν ἐκλεκτὴν
κληρονομίαν θεοῦ παντοκράτορος ἐθνῶν· καὶ εἶπα Πατέρα καλέ-
σετέ με καὶ ἀπ' ἐμοῦ οὐκ ἀποστραφήσεσθε. 20 πλὴν ὡς ἀθετεῖ γυνὴ 20
εἰς τὸν συνόντα αὐτῇ, οὕτως ἠθέτησεν εἰς ἐμὲ οἶκος Ισραηλ, λέγει
κύριος. 21 φωνὴ ἐκ χειλέων ἠκούσθη κλαυθμοῦ καὶ δεήσεως υἱῶν 21
Ισραηλ, ὅτι ἠδίκησαν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν, ἐπελάθοντο θεοῦ ἁγίου
αὐτῶν. 22 ἐπιστράφητε, υἱοὶ ἐπιστρέφοντες, καὶ ἰάσομαι τὰ συν- 22
τρίμματα ὑμῶν. ἰδοὺ δοῦλοι ἡμεῖς ἐσόμεθά σοι, ὅτι σὺ κύριος ὁ
θεὸς ἡμῶν εἶ. 23 ὄντως εἰς ψεῦδος ἦσαν οἱ βουνοὶ καὶ ἡ δύναμις 23
τῶν ὀρέων, πλὴν διὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἡ σωτηρία τοῦ Ισραηλ.
24 ἡ δὲ αἰσχύνη κατανάλωσεν τοὺς μόχθους τῶν πατέρων ἡμῶν 24
ἀπὸ νεότητος ἡμῶν, τὰ πρόβατα αὐτῶν καὶ τοὺς μόσχους αὐτῶν
καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν. 25 ἐκοιμήθημεν ἐν 25
τῇ αἰσχύνῃ ἡμῶν, καὶ ἐπεκάλυψεν ἡμᾶς ἡ ἀτιμία ἡμῶν, διότι ἔναντι

12 ελεημων] ελεων A† | μηνιω] + ετι S† || 13 υπηκουσας] υπ > A || 14 διοτι] + ιδου A || 15 ποιμαινοντες] ποιμαινες (αι pro ε) A† || 16 ουκ ονομασθ.] pr. και A†, ουδε ον. pl. || 17 εις αυτην / παντα τα εθνη (= 𝔐)] tr. BS† | ετι > S*† | ενθυμ.] επιθυμ. A† || 18 init.] pr. και A | συνελευσεται A† | ιουδα ... ισραηλ] tr. AC† | του BS†] > rel. | και ult. > A† | κατεκληρονομησαν οι πατερες A || 19 τεκνα] εθνη B† | γην] την S*† | ειπα ult.] ειπατε S*†, ει ASᶜ | πατ. καλ.] παρακαλεσατε S*†, πατερα καλεσατε SᶜL | αποστραφηση S || 20 ηθετησαν S† | οικ. ισρ. / λεγ. κυρ.] tr. A† || 21 επελαθεντο B*S†: cf. 18 15 23 27 27 6 37 14 et Thack. § 17, 10 || 22 τα συντρ. υμων] αυτους A† | συ > A† || 23 του] τω A || 24 κατηναλωσεν S*Bᶜ: cf. Thack. p. 260 | ημων 2⁰ B† (= 𝔐)] αυτων rel. | μοσχους] μοχθους A

τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἡμάρτομεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν ἀπὸ νεότητος ἡμῶν ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ οὐχ ὑπηκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν.

4 1 Ἐὰν ἐπιστραφῇ Ισραηλ, λέγει κύριος, πρός με ἐπιστραφήσεται· ἐὰν περιέλῃ τὰ βδελύγματα αὐτοῦ ἐκ στόματος αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τοῦ
2 προσώπου μου εὐλαβηθῇ 2 καὶ ὀμόσῃ Ζῇ κύριος μετὰ ἀληθείας καὶ ἐν κρίσει καὶ ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ εὐλογήσουσιν ἐν αὐτῷ ἔθνη καὶ
3 ἐν αὐτῷ αἰνέσουσιν τῷ θεῷ ἐν Ιερουσαλημ. 3 ὅτι τάδε λέγει κύριος τοῖς ἀνδράσιν Ιουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν Ιερουσαλημ Νεώσατε
4 ἑαυτοῖς νεώματα καὶ μὴ σπείρητε ἐπ' ἀκάνθαις. 4 περιτμήθητε τῷ θεῷ ὑμῶν καὶ περιτέμεσθε τὴν σκληροκαρδίαν ὑμῶν, ἄνδρες Ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ιερουσαλημ, μὴ ἐξέλθῃ ὡς πῦρ ὁ θυμός μου καὶ ἐκκαυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων ἀπὸ προσώπου πονηρίας ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν.

5 5 Ἀναγγείλατε ἐν τῷ Ιουδα, καὶ ἀκουσθήτω ἐν Ιερουσαλημ· εἴπατε Σημάνατε ἐπὶ τῆς γῆς σάλπιγγι καὶ κεκράξατε μέγα· εἴπατε Συνά-
6 χθητε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς τειχήρεις. 6 ἀναλαβόντες φεύγετε εἰς Σιων· σπεύσατε μὴ στῆτε, ὅτι κακὰ ἐγὼ ἐπάγω ἀπὸ
7 βορρᾶ καὶ συντριβὴν μεγάλην. 7 ἀνέβη λέων ἐκ τῆς μάνδρας αὐτοῦ, ἐξολεθρεύων ἔθνη ἐξῆρεν καὶ ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ τοῦ θεῖναι τὴν γῆν εἰς ἐρήμωσιν, καὶ πόλεις καθαιρεθήσονται παρὰ τὸ μὴ
8 κατοικεῖσθαι αὐτάς. 8 ἐπὶ τούτοις περιζώσασθε σάκκους καὶ κόπτεσθε καὶ ἀλαλάξατε, διότι οὐκ ἀπεστράφη ὁ θυμὸς κυρίου ἀφ' ὑμῶν.
9 9 καὶ ἔσται ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ, λέγει κύριος, ἀπολεῖται ἡ καρδία τοῦ βασιλέως καὶ ἡ καρδία τῶν ἀρχόντων, καὶ οἱ ἱερεῖς ἐκστήσον-
10 ται, καὶ οἱ προφῆται θαυμάσονται. 10 καὶ εἶπα Ὦ δέσποτα κύριε, ἄρα γε ἀπατῶν ἠπάτησας τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν Ιερουσαλημ λέγων Εἰρήνη ἔσται ὑμῖν, καὶ ἰδοὺ ἥψατο ἡ μάχαιρα ἕως τῆς ψυχῆς
11 αὐτῶν. 11 ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἐροῦσιν τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τῇ Ιερουσαλημ Πνεῦμα πλανήσεως ἐν τῇ ἐρήμῳ, ὁδὸς τῆς θυγατρὸς
12 τοῦ λαοῦ μου οὐκ εἰς καθαρὸν οὐδ' εἰς ἅγιον. 12 πνεῦμα πληρώ-
13 σεως ἥξει μοι· νῦν δὲ ἐγὼ λαλῶ κρίματα πρὸς αὐτούς. 13 ἰδοὺ ὡς

25 ημων ημαρτομεν ημεις] ημαρτομεν tantum A†$^{-\pi}$| ουχ υπηκουσ.] ουκ ηκουσ. A*L* 4 1 λεγ. κυρ. / προς με] tr. A$^{(\dagger)}$ | αυτου 1$^{0}\cap$2^{0} A† | του > S*A | μου] > B*†, αυτου A† || 2 και 2^{0} > Bpau. = 𝔐 || 3 init. — ιερουσ. > Apau. | οτι ταδε] ουτως S*† | ακανθαις] ι > S*† || 4 περιτμηθητε] -θησεσθαι(pro -θε) A† | υμων 1^{0}] ημ. A | περιτεμεσθε] περιελεσθε S*A(-θαι) | ιερουσ.] pr. εν A: cf. 8 1 11 2.9 13 13 17 25 18 11 19 3 39 32 42 13 et 4 3 11 12 25 2 42 17 43 31 49 18 | μου] αυτου BSpau. || 5 επι της γης / σαλπ. BSA†] tr. rel. = 𝔐 | και 2^{0} > BA | κεκραξετε BS† | ειπατε 2^{0}] pr. και SA† | εισελθατε A† | τειχηρεις] οχυρας A† || 6 κακα εγω] tr. A† || 7 της > B† || 8 αλαλαξατε] α 2^{0} > A†: item B† in 30 19 | υμων] ημ. S*† || 9 και ult. — fin. > A†, θαυμασ. > S*† || 10 ειπαν A† | υμιν > BS† | ιδου > S*A = 𝔐 || 11 εκεινω] τουτω A†

νεφέλη ἀναβήσεται, καὶ ὡς καταιγὶς τὰ ἅρματα αὐτοῦ, κουφότεροι ἀετῶν οἱ ἵπποι αὐτοῦ· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι ταλαιπωροῦμεν. 14 ἀπόπλυνε 14
ἀπὸ κακίας τὴν καρδίαν σου, Ιερουσαλημ, ἵνα σωθῇς· ἕως πότε
ὑπάρξουσιν ἐν σοὶ διαλογισμοὶ πόνων σου; 15 διότι φωνὴ ἀναγγέλ- 15
λοντος ἐκ Δαν ἥξει, καὶ ἀκουσθήσεται πόνος ἐξ ὄρους Εφραιμ.
16 ἀναμνήσατε ἔθνη Ἰδοὺ ἤκασιν· ἀναγγείλατε ἐν Ιερουσαλημ Συ- 16
στροφαὶ ἔρχονται ἐκ γῆς μακρόθεν καὶ ἔδωκαν ἐπὶ τὰς πόλεις
Ιουδα φωνὴν αὐτῶν. 17 ὡς φυλάσσοντες ἀγρὸν ἐγένοντο ἐπ' αὐτὴν 17
κύκλῳ, ὅτι ἐμοῦ ἠμέλησας, λέγει κύριος. 18 αἱ ὁδοί σου καὶ τὰ ἐπι- 18
τηδεύματά σου ἐποίησαν ταῦτά σοι· αὕτη ἡ κακία σου, ὅτι πικρά,
ὅτι ἥψατο ἕως τῆς καρδίας σου. 19 τὴν κοιλίαν μου τὴν κοιλίαν 19
μου ἀλγῶ, καὶ τὰ αἰσθητήρια τῆς καρδίας μου· μαιμάσσει ἡ ψυχή
μου, σπαράσσεται ἡ καρδία μου, οὐ σιωπήσομαι, ὅτι φωνὴν σάλ-
πιγγος ἤκουσεν ἡ ψυχή μου, κραυγὴν πολέμου. 20 καὶ ταλαιπωρίαν 20
συντριμμὸν ἐπικαλεῖται, ὅτι τεταλαιπώρηκεν πᾶσα ἡ γῆ· ἄφνω
τεταλαιπώρηκεν ἡ σκηνή, διεσπάσθησαν αἱ δέρρεις μου. 21 ἕως πότε 21
ὄψομαι φεύγοντας ἀκούων φωνὴν σαλπίγγων; 22 διότι οἱ ἡγούμενοι 22
τοῦ λαοῦ μου ἐμὲ οὐκ ἤδεισαν, υἱοὶ ἄφρονές εἰσιν καὶ οὐ συνετοί·
σοφοί εἰσιν τοῦ κακοποιῆσαι, τὸ δὲ καλῶς ποιῆσαι οὐκ ἐπέγνωσαν.
23 ἐπέβλεψα ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἰδοὺ οὐθέν, καὶ εἰς τὸν οὐρανόν, καὶ 23
οὐκ ἦν τὰ φῶτα αὐτοῦ· 24 εἶδον τὰ ὄρη, καὶ ἦν τρέμοντα, καὶ 24
πάντας τοὺς βουνοὺς ταρασσομένους· 25 ἐπέβλεψα, καὶ ἰδοὺ οὐκ 25
ἦν ἄνθρωπος, καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ ἐπτοεῖτο· 26 εἶδον, 26
καὶ ἰδοὺ ὁ Κάρμηλος ἔρημος, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις ἐμπεπυρισμέναι
πυρὶ ἀπὸ προσώπου κυρίου, καὶ ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ αὐτοῦ
ἠφανίσθησαν. 27 τάδε λέγει κύριος Ἔρημος ἔσται πᾶσα ἡ γῆ, συν- 27
τέλειαν δὲ οὐ μὴ ποιήσω. 28 ἐπὶ τούτοις πενθείτω ἡ γῆ, καὶ συ- 28
σκοτασάτω ὁ οὐρανὸς ἄνωθεν, διότι ἐλάλησα καὶ οὐ μετανοήσω,
ὥρμησα καὶ οὐκ ἀποστρέψω ἀπ' αὐτῆς. 29 ἀπὸ φωνῆς ἱππέως καὶ 29
ἐντεταμένου τόξου ἀνεχώρησεν πᾶσα χώρα· εἰσέδυσαν εἰς τὰ
σπήλαια καὶ εἰς τὰ ἄλση ἐκρύβησαν καὶ ἐπὶ τὰς πέτρας ἀνέβησαν·
πᾶσα πόλις ἐγκατελείφθη, οὐ κατοικεῖ ἐν αὐταῖς ἄνθρωπος. 30 καὶ 30
σὺ τί ποιήσεις, ἐὰν περιβάλῃ κόκκινον καὶ κοσμήσῃ κόσμῳ χρυσῷ
καὶ ἐὰν ἐγχρίσῃ στίβι τοὺς ὀφθαλμούς σου; εἰς μάτην ὁ ὡρα-

13 αυτου 1^{0}] -τω S*†, -των A | αυτου 2^{0}] -των SA | ημιν] υμ. A || 14 απο-πλυναι AS^{c} | υπαρχουσιν BSpau. | διαλογισμοι] δια > SB^{c} || 15 αναγγελλ.] αν > B† || 16 συστροφαι] pr. ιδου S^{c}*L* | και > S*† || 17 εγενετο S† || 19 την κοιλ. μου 2^{0} > BS* | μου 3$^{0}\cap$5^{0} S*† | η καρδ.] pr. και S^{s} || 20 συντριμμον] pr. και A | η σκηνη] σκηναι A† || 22 καλως] -λον SA | ποιουντες A† | επεγν.] επ > A || 25 επτοηντο S^{c}pl. || 26 πυρι > BS† || 29 -βησαν 1$^{0}\cap$2^{0} S*† | επι] εις A | κατοικει] κατωκει BS†, κατοικησει A† || 30 κοκ-(κ)ινα S† | και 3^{0} > B† = 𝔐 | εγχριση] -σης S^{c}*L* | στιβι] στιμη A$^{(\dagger)}$ | εις ματαιον BS†

ἴσμός σου· ἀπώσαντό σε οἱ ἐρασταί σου, τὴν ψυχήν σου ζητοῦσιν.
31 31 ὅτι φωνὴν ὡς ὠδινούσης ἤκουσα, τοῦ στεναγμοῦ σου ὡς πρωτοτοκούσης, φωνὴ θυγατρὸς Σιων· ἐκλυθήσεται καὶ παρήσει τὰς χεῖρας αὐτῆς Οἴμμοι ἐγώ, ὅτι ἐκλείπει ἡ ψυχή μου ἐπὶ τοῖς ἀνηρημένοις.

5 1 Περιδράμετε ἐν ταῖς ὁδοῖς Ιερουσαλημ καὶ ἴδετε καὶ γνῶτε καὶ ζητήσατε ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, ἐὰν εὕρητε ἄνδρα, εἰ ἔστιν ποιῶν κρίμα καὶ ζητῶν πίστιν, καὶ ἵλεως ἔσομαι αὐτοῖς, λέγει κύριος.
2 2 Ζῇ κύριος, λέγουσιν· διὰ τοῦτο οὐκ ἐπὶ ψεύδεσιν ὀμνύουσιν;
3 3 κύριε, οἱ ὀφθαλμοί σου εἰς πίστιν· ἐμαστίγωσας αὐτούς, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν· συνετέλεσας αὐτούς, καὶ οὐκ ἠθέλησαν δέξασθαι παιδείαν· ἐστερέωσαν τὰ πρόσωπα αὐτῶν ὑπὲρ πέτραν καὶ οὐκ ἠθέ-
4 λησαν ἐπιστραφῆναι. 4 καὶ ἐγὼ εἶπα Ἴσως πτωχοί εἰσιν, διότι οὐκ
5 ἐδυνάσθησαν, ὅτι οὐκ ἔγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· 5 πορεύσομαι πρὸς τοὺς ἄδρους καὶ λαλήσω αὐτοῖς, ὅτι αὐτοὶ ἐπέγνωσαν ὁδὸν κυρίου καὶ κρίσιν θεοῦ· καὶ ἰδοὺ ὁμοθυμαδὸν συνέτριψαν
6 ζυγόν, διέρρηξαν δεσμούς. 6 διὰ τοῦτο ἔπαισεν αὐτοὺς λέων ἐκ τοῦ δρυμοῦ, καὶ λύκος ἔως τῶν οἰκιῶν ὠλέθρευσεν αὐτούς, καὶ πάρδαλις ἐγρηγόρησεν ἐπὶ τὰς πόλεις αὐτῶν· πάντες οἱ ἐκπορευόμενοι ἀπ' αὐτῶν θηρευθήσονται, ὅτι ἐπλήθυναν ἀσεβείας αὐτῶν,
7 ἴσχυσαν ἐν ταῖς ἀποστροφαῖς αὐτῶν. 7 ποίᾳ τούτων ἵλεως γένωμαί σοι; οἱ υἱοί σου ἐγκατέλιπόν με καὶ ὤμνυον ἐν τοῖς οὐκ οὖσιν θεοῖς· καὶ ἐχόρτασα αὐτούς, καὶ ἐμοιχῶντο καὶ ἐν οἴκοις πορνῶν
8 κατέλυον. 8 ἵπποι θηλυμανεῖς ἐγενήθησαν, ἕκαστος ἐπὶ τὴν γυναῖκα
9 τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐχρεμέτιζον. 9 μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι;
10 λέγει κύριος· ἢ ἐν ἔθνει τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; 10 ἀνάβητε ἐπὶ τοὺς προμαχῶνας αὐτῆς καὶ κατασκάψατε, συντέλειαν δὲ μὴ ποιήσητε· ὑπολίπεσθε τὰ ὑποστηρίγματα αὐτῆς, ὅτι τοῦ κυρίου
11 εἰσίν. 11 ὅτι ἀθετῶν ἠθέτησεν εἰς ἐμέ, λέγει κύριος, οἶκος Ισραηλ
12 καὶ οἶκος Ιουδα. 12 ἐψεύσαντο τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν καὶ εἶπαν Οὐκ ἔστιν ταῦτα· οὐχ ἥξει ἐφ' ἡμᾶς κακά, καὶ μάχαιραν καὶ λιμὸν οὐκ ὀψό-
13 μεθα· 13 οἱ προφῆται ἡμῶν ἦσαν εἰς ἄνεμον, καὶ λόγος κυρίου οὐχ
14 ὑπῆρχεν ἐν αὐτοῖς· οὕτως ἔσται αὐτοῖς. 14 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος παντοκράτωρ Ἀνθ' ὧν ἐλαλήσατε τὸ ῥῆμα τοῦτο, ἰδοὺ ἐγὼ δέδωκα τοὺς λόγους μου εἰς τὸ στόμα σου πῦρ καὶ τὸν λαὸν

30 ζητησουσιν SA

5 1 ανδρα > BS*A† || 2 επι] εν B† || 3 κυριε] και A†: pro κε | αυτους 1⁰⌒2⁰ S*† | εστερεωθησαν A† || 4 διοτι] δια τουτο A† || 5 αυτους] προς αυτους A† || 6 του > A† | θηρευσονται A | ισχυσαν] pr. και A† || 7 γενωμαι] εσομε(uel -μαι) SL | κατελυοντο A† || 8 εχρεμετιζεν BS || 10 αναβησεται S*† | κατασκαψετε S† | μη] pr. ου SAC† (A† ποιησετε) || 11 λεγ. κυρ. > SA | οικος bis] pr. ο S || 12 εψευσαντο] ν > BA: iungunt εψευσατο cum οικος ιουδα | και 2⁰ > S† || 13 και > S*† | αυτοις 1⁰⌒2⁰ A

τοῦτον ξύλα, καὶ καταφάγεται αὐτούς. 15 ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ' ὑμᾶς 15
ἔθνος πόρρωθεν, οἶκος Ισραηλ, λέγει κύριος, ἔθνος, οὗ οὐκ ἀκούσῃ
τῆς φωνῆς τῆς γλώσσης αὐτοῦ· 16 πάντες ἰσχυροὶ 17 καὶ κατέδονται 16 17
τὸν θερισμὸν ὑμῶν καὶ τοὺς ἄρτους ὑμῶν καὶ κατέδονται τοὺς
υἱοὺς ὑμῶν καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν καὶ κατέδονται τὰ πρόβατα
ὑμῶν καὶ τοὺς μόσχους ὑμῶν καὶ κατέδονται τοὺς ἀμπελῶνας ὑμῶν
καὶ τοὺς συκῶνας ὑμῶν καὶ τοὺς ἐλαιῶνας ὑμῶν· καὶ ἀλοήσουσιν
τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς ὑμῶν, ἐφ' αἷς ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ' αὐταῖς,
ἐν ῥομφαίᾳ. 18 καὶ ἔσται ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις, λέγει κύριος ὁ 18
θεός σου, οὐ μὴ ποιήσω ὑμᾶς εἰς συντέλειαν. 19 καὶ ἔσται ὅταν 19
εἴπητε Τίνος ἕνεκεν ἐποίησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἡμῖν ἅπαντα
ταῦτα; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀνθ' ὧν ἐδουλεύσατε θεοῖς ἀλλοτρίοις ἐν
τῇ γῇ ὑμῶν, οὕτως δουλεύσετε ἀλλοτρίοις ἐν γῇ οὐχ ὑμῶν. 20 ἀναγ- 20
γείλατε ταῦτα εἰς τὸν οἶκον Ιακωβ, καὶ ἀκουσθήτω ἐν τῷ Ιουδα.
21 ἀκούσατε δὴ ταῦτα, λαὸς μωρὸς καὶ ἀκάρδιος, ὀφθαλμοὶ αὐτοῖς 21
καὶ οὐ βλέπουσιν, ὦτα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀκούουσιν. 22 μὴ ἐμὲ οὐ φο- 22
βηθήσεσθε; λέγει κύριος, ἢ ἀπὸ προσώπου μου οὐκ εὐλαβηθήσεσθε;
τὸν τάξαντα ἄμμον ὅριον τῇ θαλάσσῃ, πρόσταγμα αἰώνιον, καὶ
οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό, καὶ ταραχθήσεται καὶ οὐ δυνήσεται, καὶ ἠχήσουσιν τὰ κύματα αὐτῆς καὶ οὐχ ὑπερβήσεται αὐτό. 23 τῷ δὲ λαῷ 23
τούτῳ ἐγενήθη καρδία ἀνήκοος καὶ ἀπειθής, καὶ ἐξέκλιναν καὶ ἀπήλθοσαν· 24 καὶ οὐκ εἶπον ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν Φοβηθῶμεν δὴ κύριον 24
τὸν θεὸν ἡμῶν τὸν διδόντα ἡμῖν ὑετὸν πρόιμον καὶ ὄψιμον κατὰ
καιρὸν πληρώσεως προστάγματος θερισμοῦ καὶ ἐφύλαξεν ἡμῖν.
25 αἱ ἀνομίαι ὑμῶν ἐξέκλιναν ταῦτα, καὶ αἱ ἁμαρτίαι ὑμῶν ἀπέστη- 25
σαν τὰ ἀγαθὰ ἀφ' ὑμῶν· 26 ὅτι εὑρέθησαν ἐν τῷ λαῷ μου ἀσε- 26
βεῖς καὶ παγίδας ἔστησαν διαφθεῖραι ἄνδρας καὶ συνελαμβάνοσαν.
27 ὡς παγὶς ἐφεσταμένη πλήρης πετεινῶν, οὕτως οἱ οἶκοι αὐτῶν 27
πλήρεις δόλου· διὰ τοῦτο ἐμεγαλύνθησαν καὶ ἐπλούτησαν· 28 καὶ 28
παρέβησαν κρίσιν, οὐκ ἔκριναν κρίσιν ὀρφανοῦ καὶ κρίσιν χήρας
οὐκ ἐκρίνοσαν. 29 μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι; λέγει κύριος, 29
ἢ ἐν ἔθνει τῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου; 30 ἔκστασις καὶ 30
φρικτὰ ἐγενήθη ἐπὶ τῆς γῆς. 31 οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἄδικα, 31

15 της γλωσσης > A || 17 και κατεδονται 1⁰⌒2⁰ S* | υμων 1⁰] αυτων A† | υμων 6⁰ > A† | και τους ελαιωνας υμων] > S*, in *O* sub ÷ | τας πολεις bis scr. B*† || 18 εσται > S† = 𝔐 | σου > S† || 19 απαντα] α 1⁰ > B† | αλλοτριοις 1⁰] ετεροις A† | εν τη γη — αλλοτριοις 2⁰ > A† || 21 δη > S† || 22 η] μη A† | οριον] ερ. A† | δυνηθησεται AC†: cf. Thack. § 21 fin. | ηχησουσιν] ισχυσουσιν S† || 24 κυριον τον] tr. S | ημιν 1⁰] υμ. SA† || 25 υμων 1⁰] ημ. S*† | απεστησαν] pr. εξ A† || 26 ασεβειαι A | και 1⁰ > A† | διαφθειραι] pr. του B† || 27 συνεσταμενη S† || 29 εν > S*A† | τω > SA | εκδικ(ε)ι S*† || 30 εκτασις A†

καὶ οἱ ἱερεῖς ἐπεκρότησαν ταῖς χερσὶν αὐτῶν, καὶ ὁ λαός μου ἠγάπησεν οὕτως· καὶ τί ποιήσετε εἰς τὰ μετὰ ταῦτα;

6 1 Ἐνισχύσατε, υἱοὶ Βενιαμιν, ἐκ μέσου τῆς Ιερουσαλημ καὶ ἐν Θεκουε σημάνατε σάλπιγγι καὶ ὑπὲρ Βαιθαχαρμα ἄρατε σημεῖον, 2 ὅτι κακὰ ἐκκέκυφεν ἀπὸ βορρᾶ, καὶ συντριβὴ μεγάλη γίνεται, 2 καὶ 3 ἀφαιρεθήσεται τὸ ὕψος σου, θύγατερ Σιων. 3 εἰς αὐτὴν ἥξουσιν ποιμένες καὶ τὰ ποίμνια αὐτῶν καὶ πήξουσιν ἐπ᾽ αὐτὴν σκηνὰς 4 κύκλῳ καὶ ποιμανοῦσιν ἕκαστος τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 4 παρασκευάσασθε ἐπ᾽ αὐτὴν εἰς πόλεμον, ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐπ᾽ αὐτὴν μεσημβρίας· οὐαὶ ἡμῖν, ὅτι κέκλικεν ἡ ἡμέρα, ὅτι ἐκλείπουσιν αἱ σκιαὶ 5 τῆς ἑσπέρας. 5 ἀνάστητε καὶ ἀναβῶμεν ἐν τῇ νυκτὶ καὶ διαφθείρωμεν 6 τὰ θεμέλια αὐτῆς. 6 ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἔκκοψον τὰ ξύλα αὐτῆς, ἔκχεον ἐπὶ Ιερουσαλημ δύναμιν· ὦ πόλις ψευδής, ὅλη καταδυνα- 7 στεία ἐν αὐτῇ. 7 ὡς ψύχει λάκκος ὕδωρ, οὕτως ψύχει κακία αὐτῆς· ἀσέβεια καὶ ταλαιπωρία ἀκουσθήσεται ἐν αὐτῇ ἐπὶ πρόσωπον αὐτῆς 8 διὰ παντός. πόνῳ καὶ μάστιγι 8 παιδευθήσῃ, Ιερουσαλημ, μὴ ἀποστῇ ἡ ψυχή μου ἀπὸ σοῦ, μὴ ποιήσω σε ἄβατον γῆν ἥτις οὐ 9 κατοικηθήσεται. 9 ὅτι τάδε λέγει κύριος Καλαμᾶσθε καλαμᾶσθε ὡς ἄμπελον τὰ κατάλοιπα τοῦ Ισραηλ, ἐπιστρέψατε ὡς ὁ τρυγῶν ἐπὶ 10 τὸν κάρταλλον αὐτοῦ. 10 πρὸς τίνα λαλήσω καὶ διαμαρτύρωμαι, καὶ ἀκούσεται; ἰδοὺ ἀπερίτμητα τὰ ὦτα αὐτῶν, καὶ οὐ δύνανται ἀκούειν· ἰδοὺ τὸ ῥῆμα κυρίου ἐγένετο αὐτοῖς εἰς ὀνειδισμόν, οὐ 11 μὴ βουληθῶσιν αὐτὸ ἀκοῦσαι. 11 καὶ τὸν θυμόν μου ἔπλησα καὶ ἐπέσχον καὶ οὐ συνετέλεσα αὐτούς· ἐκχεῶ ἐπὶ νήπια ἔξωθεν καὶ ἐπὶ συναγωγὴν νεανίσκων ἅμα, ὅτι ἀνὴρ καὶ γυνὴ συλλημφθήσονται, 12 πρεσβύτερος μετὰ πλήρους ἡμερῶν· 12 καὶ μεταστραφήσονται αἱ οἰκίαι αὐτῶν εἰς ἑτέρους, ἀγροὶ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἐπὶ τὸ αὐτό, ὅτι ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν γῆν ταύτην, 13 λέγει κύριος. 13 ὅτι ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου πάντες συνετελέσαντο ἄνομα, ἀπὸ ἱερέως καὶ ἕως ψευδοπροφήτου πάντες 14 ἐποίησαν ψευδῆ. 14 καὶ ἰῶντο τὸ σύντριμμα τοῦ λαοῦ μου ἐξουθε- 15 νοῦντες καὶ λέγοντες Εἰρήνη εἰρήνη· καὶ ποῦ ἐστιν εἰρήνη; 15 κατ- ησχύνθησαν, ὅτι ἐξελίποσαν· καὶ οὐδ᾽ ὡς καταισχυνόμενοι κατησχύν-

31 μου > A† | ηγαπησαν A† | ποιησητε B*† | μετα ταυτα] μετ αυτα S†
61 εν] εκ A | βαιθαχαρμα Sixt.] βαιθθαχ. B†, βεθθαχ. S†, βηθθαχαρ (sic) A†, βηθαχαρμα Q || 3 τη χειρι] την -ρα S† | αυτου] -των A || 4 εσπερας] ημερας BS || 5 αναβωμεν] διαβ. A† | εν τη] επ αυτην B† || 8 κατοικισθη B† || 10 διαμαρτυρωμαι] -ρομαι A | αυτων] υμων SA | δυνανται] δυνησονται B†, δυνασθαι(pro -θε) A† | ου ult.] pr. και A | βουληθωσιν] -λωντε(pro -ται) S*† | ακουσαι > BS*L = 𝔐 || 11 επλησαν SQ† | και επι] και > B*† | μετα] pr. και A† || 12 και αι] αι > S | τους κατοικ. > S*† || 13 και bis] 1⁰ > S†, 2⁰ > BS | εως 1⁰] ως S*†, > A† | συνετελεσαν A || 15 κατησχυνθησαν 2⁰] κατ > SA

θησαν καὶ τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν οὐκ ἔγνωσαν. διὰ τοῦτο πεσοῦνται ἐν τῇ πτώσει αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ ἐπισκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται, εἶπεν κύριος. 16 τάδε λέγει κύριος Στῆτε ἐπὶ ταῖς ὁδοῖς καὶ ἴδετε, 16 καὶ ἐρωτήσατε τρίβους κυρίου αἰωνίους καὶ ἴδετε, ποία ἐστὶν ἡ ὁδὸς ἡ ἀγαθή, καὶ βαδίζετε ἐν αὐτῇ, καὶ εὑρήσετε ἁγνισμὸν ταῖς ψυχαῖς ὑμῶν· καὶ εἶπαν Οὐ πορευσόμεθα. 17 κατέστακα ἐφ᾽ ὑμᾶς 17 σκοπούς, ἀκούσατε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος· καὶ εἶπαν Οὐκ ἀκουσόμεθα. 18 διὰ τοῦτο ἤκουσαν τὰ ἔθνη καὶ οἱ ποιμαίνοντες τὰ ποί- 18 μνια αὐτῶν. 19 ἄκουε, γῆ· ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον 19 κακά, τὸν καρπὸν ἀποστροφῆς αὐτῶν· ὅτι τῶν λόγων μου οὐ προσέσχον καὶ τὸν νόμον μου ἀπώσαντο. 20 ἵνα τί μοι λίβανον ἐκ 20 Σαβα φέρετε καὶ κιννάμωμον ἐκ γῆς μακρόθεν; τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν οὐκ εἰσιν δεκτά, καὶ αἱ θυσίαι ὑμῶν οὐχ ἥδυνάν μοι. 21 διὰ 21 τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον ἀσθένειαν, καὶ ἀσθενήσουσιν ἐν αὐτῇ πατέρες καὶ υἱοὶ ἅμα, γείτων καὶ ὁ πλησίον αὐτοῦ ἀπολοῦνται. 22 τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ λαὸς 22 ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, καὶ ἔθνη ἐξεγερθήσεται ἀπ᾽ ἐσχάτου τῆς γῆς· 23 τόξον καὶ ζιβύνην κρατήσουσιν, ἰταμός ἐστιν καὶ οὐκ ἐλεήσει, 23 φωνὴ αὐτοῦ ὡς θάλασσα κυμαίνουσα, ἐφ᾽ ἵπποις καὶ ἅρμασιν παρατάξεται ὡς πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ, θύγατερ Σιων. 24 ἠκού- 24 σαμεν τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, παρελύθησαν αἱ χεῖρες ἡμῶν, θλῖψις κατ- έσχεν ἡμᾶς, ὠδῖνες ὡς τικτούσης. 25 μὴ ἐκπορεύεσθε εἰς ἀγρὸν καὶ 25 ἐν ταῖς ὁδοῖς μὴ βαδίζετε, ὅτι ῥομφαία τῶν ἐχθρῶν παροικεῖ κυ- κλόθεν. 26 θύγατερ λαοῦ μου, περίζωσαι σάκκον, κατάπασαι ἐν σποδῷ, 26 πένθος ἀγαπητοῦ ποίησαι σεαυτῇ, κοπετὸν οἰκτρόν, ὅτι ἐξαίφνης ἥξει ταλαιπωρία ἐφ᾽ ὑμᾶς. 27 δοκιμαστὴν δέδωκά σε ἐν λαοῖς δε- 27 δοκιμασμένοις, καὶ γνώσῃ με ἐν τῷ δοκιμάσαι με τὴν ὁδὸν αὐτῶν· 28 πάντες ἀνήκοοι, πορευόμενοι σκολιῶς, χαλκὸς καὶ σίδηρος, πάντες 28 διεφθαρμένοι εἰσίν. 29 ἐξέλιπεν φυσητὴρ ἀπὸ πυρός, ἐξέλιπεν μόλι- 29 βος· εἰς κενὸν ἀργυροκόπος ἀργυροκοπεῖ, πονηρία αὐτῶν οὐκ ἐτάκη. 30 ἀργύριον ἀποδεδοκιμασμένον καλέσατε αὐτούς, ὅτι ἀπεδοκίμασεν 30 αὐτοὺς κύριος.

15 εγνωσαν] pr. επ S† | αυτων ult. > BS† || 16 κυρ. αιων.] tr. S† | βαδισατε A | αγιασμον A || 17 κατεστακα BS*Apau.: item BSApau. in 1 10: τ ad similitudinem aoristi κατεστησα? pro τ rel. praeb. θ; cf. Thack. p. 128. 253 || 19 ιδου] ιοδα S*†, ιουδα ASc† | κακα] κατα S | των λογων B† (cf. Helbing Kasussyntax p. 293)] τω -γω S, τοις -γοις A || 21 εν αυτη > BS*† || 22 εθνη] εθνος μεγα ASc | εξεγερθησεται A et alter corrector codicis S†] εξ > B†, -θηται S*†, -θησονται alter corrector codicis S || 25 ρομφ.] pr. η S† || 26 θυγατερες ... περιζωσασθε S*†, θυγατηρ ... περιζωσεται Sc† | καταπασαι] pr. και A = 𝔐 | εν σποδω B† (= 𝔐)] σποδω S†, σποδον rel. | πενθος] pr. ως ScL || 28 χαλκος] pr. ως ScL | παντες ult.] pr. και A† || 29 πυρος] της γης A†

7 2 Ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶσα ἡ Ιουδαία· 3 τάδε λέγει κύριος ὁ
θεὸς Ισραηλ Διορθώσατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα
4 ὑμῶν, καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. 4 μὴ πεποίθατε ἐφ'
ἑαυτοῖς ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν, ὅτι τὸ παράπαν οὐκ ὠφελήσουσιν
5 ὑμᾶς λέγοντες Ναὸς κυρίου ναὸς κυρίου ἐστίν. 5 ὅτι ἐὰν διορθοῦντες
διορθώσητε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν καὶ ποι-
οῦντες ποιήσητε κρίσιν ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ
6 πλησίον αὐτοῦ 6 καὶ προσήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ κατα-
δυναστεύσητε καὶ αἷμα ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ
7 ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων μὴ πορεύησθε εἰς κακὸν ὑμῖν, 7 καὶ κατοικιῶ
ὑμᾶς ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ ἐν γῇ, ᾗ ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἐξ
8 αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος. 8 εἰ δὲ ὑμεῖς πεποίθατε ἐπὶ λόγοις ψευδέσιν,
9 ὅθεν οὐκ ὠφεληθήσεσθε, 9 καὶ φονεύετε καὶ μοιχᾶσθε καὶ κλέπτετε
καὶ ὀμνύετε ἐπ' ἀδίκῳ καὶ ἐθυμιᾶτε τῇ Βααλ καὶ ἐπορεύεσθε ὀπίσω
10 θεῶν ἀλλοτρίων, ὧν οὐκ οἴδατε, τοῦ κακῶς εἶναι ὑμῖν 10 καὶ ἤλθετε
καὶ ἔστητε ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ οἴκῳ, οὗ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά
μου ἐπ' αὐτῷ, καὶ εἴπατε Ἀπεσχήμεθα τοῦ μὴ ποιεῖν πάντα τὰ
11 βδελύγματα ταῦτα, 11 μὴ σπήλαιον λῃστῶν ὁ οἶκός μου, οὗ ἐπικέ-
κληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ ἐκεῖ, ἐνώπιον ὑμῶν; καὶ ἐγὼ ἰδοὺ
12 ἑώρακα, λέγει κύριος. 12 ὅτι πορεύθητε εἰς τὸν τόπον μου τὸν ἐν
Σηλωμ, οὗ κατεσκήνωσα τὸ ὄνομά μου ἐκεῖ ἔμπροσθεν, καὶ ἴδετε
13 ἃ ἐποίησα αὐτῷ ἀπὸ προσώπου κακίας λαοῦ μου Ισραηλ. 13 καὶ
νῦν ἀνθ' ὧν ἐποιήσατε πάντα τὰ ἔργα ταῦτα, καὶ ἐλάλησα πρὸς
ὑμᾶς καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου, καὶ ἐκάλεσα ὑμᾶς καὶ οὐκ ἀπεκρίθητε,
14 14 καὶ ποιήσω τῷ οἴκῳ τούτῳ, ᾧ ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ'
αὐτῷ, ἐφ' ᾧ ὑμεῖς πεποίθατε ἐπ' αὐτῷ, καὶ τῷ τόπῳ, ᾧ ἔδωκα
15 ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καθὼς ἐποίησα τῇ Σηλωμ. 15 καὶ
ἀπορρίψω ὑμᾶς ἀπὸ προσώπου μου, καθὼς ἀπέρριψα τοὺς ἀδελ-
16 φοὺς ὑμῶν πᾶν τὸ σπέρμα Εφραιμ. 16 καὶ σὺ μὴ προσεύχου περὶ
τοῦ λαοῦ τούτου καὶ μὴ ἀξίου τοῦ ἐλεηθῆναι αὐτοὺς καὶ μὴ εὔχου
17 καὶ μὴ προσέλθῃς μοι περὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι. 17 ἢ οὐχ
ὁρᾷς τί αὐτοὶ ποιοῦσιν ἐν ταῖς πόλεσιν Ιουδα καὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς Ιε-
18 ρουσαλημ; 18 οἱ υἱοὶ αὐτῶν συλλέγουσιν ξύλα, καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν

7 3 κατοικιω] pr. ου A† || 5 υμων 1⁰ ⌒ 2⁰ A† | κρισιν] κριμα A || 6 πο-
ρευσησθε A | υμων S*† || 7 τουτω] υμων S || 9 και κλεπτετε > S* | θυ-
μιατε et πορευεσθε A (A† tr. πορ. post αλλοτριων), sed aoristos in 10 hab.
etiam A || 10 ενωπ. (ε)μου / εν τω οικω] tr. A† || 11 εγω ιδου] tr. SA ||
12 οτι > A | επορευθητε BS* | σηλωμ AS^{c}] μ > BS*: cf. 14 33 6 || 13 ηκου-
σατε] pr. εισ SC†: cf. 24. 26 || 14 και 1⁰] τοινυν καγω A | οικω] τοπω A† |
τουτω > BSpau. = 𝔐 | ω 1⁰] ου S | εδωκα] ελαλησα A† | σηλωμ S^{c}] μ >
BS*A: cf. 12 || 16 περι 1⁰] υπερ A | και μη ευχου — αυτων > A† | fin.] +
σου S^{c}L (in *O* sub ※) || 17 εν ταις 1⁰ ⌒ 2⁰ A† || 18 συλλεξουσιν S*

καίουσι πῦρ, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν τρίβουσιν σταῖς τοῦ ποιῆσαι
χαυῶνας τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλ-
λοτρίοις, ἵνα παροργίσωσίν με. 19 μὴ ἐμὲ αὐτοὶ παροργίζουσιν; λέγει 19
κύριος· οὐχὶ ἑαυτούς, ὅπως καταισχυνθῇ τὰ πρόσωπα αὐτῶν; 20 διὰ 20
τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ὀργὴ καὶ θυμός μου χεῖται ἐπὶ τὸν
τόπον τοῦτον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ ἐπὶ τὰ κτήνη καὶ ἐπὶ
πᾶν ξύλον τοῦ ἀγροῦ αὐτῶν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ γενήματα τῆς γῆς,
καὶ καυθήσεται καὶ οὐ σβεσθήσεται. 21 τάδε λέγει κύριος Τὰ ὁλο- 21
καυτώματα ὑμῶν συναγάγετε μετὰ τῶν θυσιῶν ὑμῶν καὶ φάγετε
κρέα. 22 ὅτι οὐκ ἐλάλησα πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν καὶ οὐκ ἐνετει- 22
λάμην αὐτοῖς ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, περὶ
ὁλοκαυτωμάτων καὶ θυσίας· 23 ἀλλ' ἢ τὸ ῥῆμα τοῦτο ἐνετειλάμην 23
αὐτοῖς λέγων Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου, καὶ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν,
καὶ ὑμεῖς ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν· καὶ πορεύεσθε ἐν πάσαις ταῖς ὁδοῖς
μου, αἷς ἂν ἐντείλωμαι ὑμῖν, ὅπως ἂν εὖ ᾖ ὑμῖν. 24 καὶ οὐκ ἤκου- 24
σάν μου, καὶ οὐ προσέσχεν τὸ οὖς αὐτῶν, ἀλλ' ἐπορεύθησαν ἐν
τοῖς ἐνθυμήμασιν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ἐγενήθησαν
εἰς τὰ ὄπισθεν καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔμπροσθεν. 25 ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐξῆλ- 25
θοσαν οἱ πατέρες αὐτῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἕως τῆς ἡμέρας
ταύτης καὶ ἐξαπέστειλα πρὸς ὑμᾶς πάντας τοὺς δούλους μου τοὺς
προφήτας ἡμέρας καὶ ὄρθρου καὶ ἀπέστειλα, 26 καὶ οὐκ ἤκουσάν 26
μου, καὶ οὐ προσέσχεν τὸ οὖς αὐτῶν, καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τρά-
χηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν. 27·28 καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς τὸν 27
λόγον τοῦτον Τοῦτο τὸ ἔθνος, ὃ οὐκ ἤκουσεν τῆς φωνῆς κυρίου 28
οὐδὲ ἐδέξατο παιδείαν· ἐξέλιπεν ἡ πίστις ἐκ στόματος αὐτῶν.

29 Κεῖραι τὴν κεφαλήν σου καὶ ἀπόρριπτε καὶ ἀνάλαβε ἐπὶ χειλέων 29
θρῆνον, ὅτι ἀπεδοκίμασεν κύριος καὶ ἀπώσατο τὴν γενεὰν τὴν ποι-
οῦσαν ταῦτα. 30 ὅτι ἐποίησαν οἱ υἱοὶ Ιουδα τὸ πονηρὸν ἐναντίον 30
ἐμοῦ, λέγει κύριος· ἔταξαν τὰ βδελύγματα αὐτῶν ἐν τῷ οἴκῳ, οὗ
ἐπικέκληται τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτόν, τοῦ μιᾶναι αὐτόν· 31 καὶ ᾠ- 31
κοδόμησαν τὸν βωμὸν τοῦ Ταφεθ, ὃς ἐστιν ἐν φάραγγι υἱοῦ Εν-
νομ, τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας αὐτῶν
ἐν πυρί, ὃ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ οὐ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ
μου. 32 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦ- 32

18 σταις] στεας S^{c}L | χαυωνας: cf. 51 19 Thack. p. 36 | εσπεισαν] σπ⟨ε⟩ισαι
A† || 19 παροργιουσιν S*† || 20 χειται] pr. εκ A† | παντα > BS† = 𝔐 |
της γης] αυτης A† | καυθ.] pr. εκ S | ου > B*† | fin.] + και ουκ εσται ο σβε-
σων A: ex 4 4 21 12 Is. 1 31 || 22 οτι] και A† | θυσιας] -ιων A || 23 μου
1⁰] κυριου S† | υμιν 1⁰] υμων A† | πασαις > S† | υμιν paenult. ⌒ ult. S*† ||
24 ηκουσαν] pr. εισ A: cf. 13 | προσεσχον A: cf. 26 | εν > B | ενθυμ.] επι-
θυμ. A† || 25 και ult. > A† || 26 ηκουσαν] pr. εισ A: cf. 13 | προσεσχον
S: cf. 24 || 29 κειραι] -ρε BS*pau. | απεδοκ.] + αυτους S | κυρ./και απωσ.]
tr. A† || 30 τα πονηρα SA | ενωπιον A || 31 και ου] ουδε A

σιν ἔτι Βωμὸς τοῦ Ταφεθ καὶ Φάραγξ υἱοῦ Εννομ, ἀλλ' ἢ Φάραγξ
τῶν ἀνῃρημένων, καὶ θάψουσιν ἐν τῷ Ταφεθ διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν
33 τόπον. 33 καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς βρῶσιν τοῖς
πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔσται ὁ
34 ἀποσοβῶν. 34 καὶ καταλύσω ἐκ πόλεων Ιουδα καὶ ἐκ διόδων Ιερου-
σαλημ φωνὴν εὐφραινομένων καὶ φωνὴν χαιρόντων, φωνὴν νυμ-
φίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται πᾶσα ἡ γῆ. —
8 1 ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ, λέγει κύριος, ἐξοίσουσιν τὰ ὀστᾶ τῶν βασι-
λέων Ιουδα καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν
ἱερέων καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν προφητῶν καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν κατοικούντων
2 Ιερουσαλημ ἐκ τῶν τάφων αὐτῶν 2 καὶ ψύξουσιν αὐτὰ πρὸς τὸν
ἥλιον καὶ τὴν σελήνην καὶ πρὸς πάντας τοὺς ἀστέρας καὶ πρὸς
πᾶσαν τὴν στρατιὰν τοῦ οὐρανοῦ, ἃ ἠγάπησαν καὶ οἷς ἐδούλευσαν
καὶ ὧν ἐπορεύθησαν ὀπίσω αὐτῶν καὶ ὧν ἀντείχοντο καὶ οἷς
προσεκύνησαν αὐτοῖς· οὐ κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται καὶ ἔσον-
3 ται εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς, 3 ὅτι εἵλοντο τὸν θάνατον
ἢ τὴν ζωήν, καὶ πᾶσιν τοῖς καταλοίποις τοῖς καταλειφθεῖσιν ἀπὸ
τῆς γενεᾶς ἐκείνης ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐὰν ἐξώσω αὐτοὺς ἐκεῖ.
4 4 "Οτι τάδε λέγει κύριος Μὴ ὁ πίπτων οὐκ ἀνίσταται; ἢ ὁ ἀπο-
5 στρέφων οὐκ ἐπιστρέφει; 5 διὰ τί ἀπέστρεψεν ὁ λαός μου οὗτος
ἀποστροφὴν ἀναιδῆ καὶ κατεκρατήθησαν ἐν τῇ προαιρέσει αὐτῶν
6 καὶ οὐκ ἠθέλησαν τοῦ ἐπιστρέψαι; 6 ἐνωτίσασθε δὴ καὶ ἀκούσατε·
οὐχ οὕτως λαλήσουσιν, οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος μετανοῶν ἀπὸ τῆς
κακίας αὐτοῦ λέγων Τί ἐποίησα; διέλιπεν ὁ τρέχων ἀπὸ τοῦ δρό-
7 μου αὐτοῦ ὡς ἵππος κάθιδρος ἐν χρεμετισμῷ αὐτοῦ. 7 καὶ ἡ ασιδα
ἐν τῷ οὐρανῷ ἔγνω τὸν καιρὸν αὐτῆς, τρυγὼν καὶ χελιδών, ἀγροῦ
στρουθία ἐφύλαξαν καιροὺς εἰσόδων αὐτῶν, ὁ δὲ λαός μου οὐκ
8 ἔγνω τὰ κρίματα κυρίου. 8 πῶς ἐρεῖτε ὅτι Σοφοί ἐσμεν ἡμεῖς, καὶ
νόμος κυρίου ἐστὶν μεθ' ἡμῶν; εἰς μάτην ἐγενήθη σχοῖνος ψευδὴς
9 γραμματεῦσιν. 9 ᾐσχύνθησαν σοφοὶ καὶ ἐπτοήθησαν καὶ ἑάλωσαν,
ὅτι τὸν λόγον κυρίου ἀπεδοκίμασαν· σοφία τίς ἐστιν ἐν αὐτοῖς;
10 10 διὰ τοῦτο δώσω τὰς γυναῖκας αὐτῶν ἑτέροις καὶ τοὺς ἀγροὺς
13 αὐτῶν τοῖς κληρονόμοις, 13 καὶ συνάξουσιν τὰ γενήματα αὐτῶν,

32 ταφετ bis S† | φαραγξ 1°⌒2° S*V† | ταφεθ 2°] pr. ταφω A† | δια ult.] παρα Sc𝒞† || 33 βρωσιν τοις] καταβρωμα πασιν τοις A† || 34 πολεως BA | ευφραινομενων] -νην S*† | ερημωσιν] -μον S

8 1 των προφ.] των > B†, + αυτων A | ιερουσ.] pr. εν B†: cf. 4 4 || 2 επι προσωπον S† || 3 η] pr. μαλλον A | ου] ω S*A† (S*† om. (ε)αν seq.) || 4 επιστρεφει] αναστρ. B, ψ pro φ A† || 5 δια τι] διοτι S†: cf. 19 | μου > A, ουτος > S† | εν > A | και ult. > S*† | του > A† || 6 λαλουσιν A | απο ult.] εκ ASc || 7 αγρου ex αγουρ = עגור, cf. Thack. p. 37 | εισοδου SA† | εαυτων Bpau. || 8 εστιν / μεθ ημων] tr. A || 9 και εαλ. > S*† | λογον] νομον B†

λέγει κύριος, οὐκ ἔστιν σταφυλὴ ἐν ταῖς ἀμπέλοις, καὶ οὐκ ἔστιν
σῦκα ἐν ταῖς συκαῖς, καὶ τὰ φύλλα κατερρύηκεν. 14 ἐπὶ τί ἡμεῖς 14
καθήμεθα; συνάχθητε καὶ εἰσέλθωμεν εἰς τὰς πόλεις τὰς ὀχυρὰς
καὶ ἀπορριφῶμεν, ὅτι ὁ θεὸς ἀπέρριψεν ἡμᾶς καὶ ἐπότισεν ἡμᾶς
ὕδωρ χολῆς, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον αὐτοῦ. 15 συνήχθημεν εἰς εἰ- 15
ρήνην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθά· εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ ἰδοὺ σπουδή.
16 ἐκ Δαν ἀκουσόμεθα φωνὴν ὀξύτητος ἵππων αὐτοῦ, ἀπὸ φωνῆς 16
χρεμετισμοῦ ἱππασίας ἵππων αὐτοῦ ἐσείσθη πᾶσα ἡ γῆ· καὶ ἥξει
καὶ καταφάγεται τὴν γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς
κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. 17 διότι ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω εἰς ὑμᾶς ὄφεις 17
θανατοῦντας, οἷς οὐκ ἔστιν ἐπᾷσαι, καὶ δήξονται ὑμᾶς. 18 ἀνίατα 18
μετ' ὀδύνης καρδίας ὑμῶν ἀπορουμένης. 19 ἰδοὺ φωνὴ κραυγῆς 19
θυγατρὸς λαοῦ μου ἀπὸ γῆς μακρόθεν Μὴ κύριος οὐκ ἔστιν ἐν
Σιων; ἢ βασιλεὺς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διὰ τί παρώργισάν με ἐν τοῖς
γλυπτοῖς αὐτῶν καὶ ἐν ματαίοις ἀλλοτρίοις; 20 διῆλθεν θέρος, παρ- 20
ἦλθεν ἄμητος, καὶ ἡμεῖς οὐ διεσώθημεν. 21 ἐπὶ συντρίμματι θυγατρὸς 21
λαοῦ μου ἐσκοτώθην· ἀπορίᾳ κατίσχυσάν με ὠδῖνες ὡς τικτούσης.
22 μὴ ῥητίνη οὐκ ἔστιν ἐν Γαλααδ, ἢ ἰατρὸς οὐκ ἔστιν ἐκεῖ; διὰ τί 22
οὐκ ἀνέβη ἴασις θυγατρὸς λαοῦ μου; 23 τίς δώσει κεφαλῇ μου 23
ὕδωρ καὶ ὀφθαλμοῖς μου πηγὴν δακρύων, καὶ κλαύσομαι τὸν λαόν
μου τοῦτον ἡμέρας καὶ νυκτός, τοὺς τετραυματισμένους θυγατρὸς
λαοῦ μου; — 1 τίς δώῃ μοι ἐν τῇ ἐρήμῳ σταθμὸν ἔσχατον καὶ 9
καταλείψω τὸν λαόν μου καὶ ἀπελεύσομαι ἀπ' αὐτῶν; ὅτι πάντες
μοιχῶνται, σύνοδος ἀθετούντων. 2 καὶ ἐνέτειναν τὴν γλῶσσαν αὐ- 2
τῶν ὡς τόξον· ψεῦδος καὶ οὐ πίστις ἐνίσχυσεν ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι
ἐκ κακῶν εἰς κακὰ ἐξῆλθοσαν καὶ ἐμὲ οὐκ ἔγνωσαν. 3 ἕκαστος ἀπὸ 3
τοῦ πλησίον αὐτοῦ φυλάξασθε καὶ ἐπ' ἀδελφοῖς αὐτῶν μὴ πεποί-
θατε, ὅτι πᾶς ἀδελφὸς πτέρνῃ πτερνιεῖ, καὶ πᾶς φίλος δολίως πο-
ρεύσεται. 4 ἕκαστος κατὰ τοῦ φίλου αὐτοῦ καταπαίξεται, ἀλήθειαν 4
οὐ μὴ λαλήσωσιν· μεμάθηκεν ἡ γλῶσσα αὐτῶν λαλεῖν ψευδῆ, ἠδί-
κησαν καὶ οὐ διέλιπον τοῦ ἐπιστρέψαι. 5 τόκος ἐπὶ τόκῳ, δόλος 5
ἐπὶ δόλῳ· οὐκ ἤθελον εἰδέναι με. 6 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος 6
Ἰδοὺ ἐγὼ πυρώσω αὐτοὺς καὶ δοκιμῶ αὐτούς, ὅτι ποιήσω ἀπὸ
προσώπου πονηρίας θυγατρὸς λαοῦ μου. 7 βολὶς τιτρώσκουσα ἡ 7
γλῶσσα αὐτῶν, δόλια τὰ ῥήματα τοῦ στόματος αὐτῶν· τῷ πλησίον

15 εις 2°] pr. και S† || 16 ακουσομαι A† | εσεισθη] + απ αυτου A† || 17 εις] εφ SA† || 19 δια τι] διοτι ASc: cf. 5 || 21 κατισχ. μου Sc𝐿 || 23 τους] και A†

9 1 τον λαον μου] + τουτον S†: cf. 8 23 || 3 φυλαξ.] pr. εξηλθοσαν A†, φυλαξεσθαι(pro -θε) S || 4 κατα > S† | καταπαιξεται] ζ pro ξ S*, καταφευξ. A† | λαλησουσιν SA | του επιστρ. cum 5 iungit 𝔐 || 5 δολος] pr. και BA || 6 πονηρ.] της (sic) S† || 7 γλωσσα] καρδια A†

8 αὐτοῦ λαλεῖ εἰρηνικὰ καὶ ἐν ἑαυτῷ ἔχει τὴν ἔχθραν. 8μὴ ἐπὶ τούτοις οὐκ ἐπισκέψομαι, λέγει κύριος, ἢ ἐν λαῷ τῷ τοιούτῳ οὐκ ἐκδικήσει ἡ ψυχή μου;
9 9Ἐπὶ τὰ ὄρη λάβετε κοπετὸν καὶ ἐπὶ τὰς τρίβους τῆς ἐρήμου θρῆνον, ὅτι ἐξέλιπον παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἀνθρώπους· οὐκ ἤκουσαν
10 φωνὴν ὑπάρξεως· ἀπὸ πετεινῶν τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἕως κτηνῶν ἐξέστησαν, ᾤχοντο. 10καὶ δώσω τὴν Ιερουσαλημ εἰς μετοικίαν καὶ
11 εἰς κατοικητήριον δρακόντων καὶ τὰς πόλεις Ιουδα εἰς ἀφανισμὸν θήσομαι παρὰ τὸ μὴ κατοικεῖσθαι. 11τίς ὁ ἄνθρωπος ὁ συνετός,
καὶ συνέτω τοῦτο, καὶ ᾧ λόγος στόματος κυρίου πρὸς αὐτόν, ἀναγγειλάτω ὑμῖν· ἕνεκεν τίνος ἀπώλετο ἡ γῆ, ἀνήφθη ὡς ἔρημος
12 παρὰ τὸ μὴ διοδεύεσθαι αὐτήν; 12καὶ εἶπεν κύριος πρός με Διὰ τὸ ἐγκαταλιπεῖν αὐτοὺς τὸν νόμον μου, ὃν ἔδωκα πρὸ προσώπου
13 αὐτῶν, καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς μου, 13ἀλλ' ἐπορεύθησαν ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς κακῆς καὶ ὀπίσω τῶν εἰδώ-
14 λων, ἃ ἐδίδαξαν αὐτοὺς οἱ πατέρες αὐτῶν, 14διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ ψωμιῶ αὐτοὺς ἀνάγκας καὶ ποτιῶ
15 αὐτοὺς ὕδωρ χολῆς 15καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν, εἰς οὓς οὐκ ἐγίνωσκον αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν, καὶ ἐπαποστελῶ
ἐπ' αὐτοὺς τὴν μάχαιραν ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτοὺς ἐν αὐτῇ.
16 16τάδε λέγει κύριος Καλέσατε τὰς θρηνούσας καὶ ἐλθέτωσαν, καὶ
17 πρὸς τὰς σοφὰς ἀποστείλατε καὶ φθεγξάσθωσαν 17καὶ λαβέτωσαν ἐφ' ὑμᾶς θρῆνον, καὶ καταγαγέτωσαν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα,
18 καὶ τὰ βλέφαρα ὑμῶν ῥείτω ὕδωρ. 18ὅτι φωνὴ οἴκτου ἠκούσθη ἐν Σιων Πῶς ἐταλαιπωρήσαμεν κατῃσχύνθημεν σφόδρα, ὅτι ἐγκατ-
19 ελίπομεν τὴν γῆν καὶ ἀπερρίψαμεν τὰ σκηνώματα ἡμῶν. 19ἀκούσατε δή, γυναῖκες, λόγον θεοῦ, καὶ δεξάσθω τὰ ὦτα ὑμῶν λόγους στόματος αὐτοῦ, καὶ διδάξατε τὰς θυγατέρας ὑμῶν οἶκτον καὶ γυνὴ
20 τὴν πλησίον αὐτῆς θρῆνον. 20ὅτι ἀνέβη θάνατος διὰ τῶν θυρίδων ὑμῶν, εἰσῆλθεν εἰς τὴν γῆν ὑμῶν τοῦ ἐκτρῖψαι νήπια ἔξωθεν καὶ
21 νεανίσκους ἀπὸ τῶν πλατειῶν. 21καὶ ἔσονται οἱ νεκροὶ τῶν ἀνθρώπων εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τῆς γῆς ὑμῶν καὶ
ὡς χόρτος ὀπίσω θερίζοντος, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων.
22 22Τάδε λέγει κύριος Μὴ καυχάσθω ὁ σοφὸς ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω ὁ ἰσχυρὸς ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, καὶ μὴ καυχάσθω

8 μη > S*† | τω > A || 9 κτηνων] pr. των A† || 10 κατοικητηρια A† || 11 ο bis > A | συνετω] συνιειτε A†: cf. Thack. p. 252 n. 1 | ω] ο S*A | υμιν] ημ. A† | ενεκεν τινος] tr. A || 13 αρεστων] εραστ. A†: cf. 16 12 18 12 || 14 ψωμιω BS†] -ιζω rel. | αυτους 1°] pr. υμας A† || 15 επαποστ.] επ > S | εως ου εξαναλωσω S || 18 οικτρου BS*A†: cf. 19 || 19 θεου] κυριου A | οικτρον S*A†: cf. 18 || 20 δια των θυριδων ... εις την γην] tr. A† | εισηλθεν] pr. και *QC*, και ηλθεν A† || 21 εις > S | και 2° > B† | ως χορτος > S*† | θεριζοντων S†

ὁ πλούσιος ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ, 23ἀλλ' ἢ ἐν τούτῳ καυχάσθω ὁ 23
καυχώμενος, συνίειν καὶ γινώσκειν ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ποιῶν ἔλεος
καὶ κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι ἐν τούτοις τὸ θέλημά
μου, λέγει κύριος. 24ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐπι- 24
σκέψομαι ἐπὶ πάντας περιτετμημένους ἀκροβυστίας αὐτῶν, 25ἐπ' 25
Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ τὴν Ιουδαίαν καὶ ἐπὶ Εδωμ καὶ ἐπὶ υἱοὺς Αμμων
καὶ ἐπὶ υἱοὺς Μωαβ καὶ ἐπὶ πάντα περικειρόμενον τὰ κατὰ πρόσ-
ωπον αὐτοῦ τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῇ ἐρήμῳ· ὅτι πάντα τὰ ἔθνη
ἀπερίτμητα σαρκί, καὶ πᾶς οἶκος Ισραηλ ἀπερίτμητοι καρδίας αὐτῶν.
1 Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, ὃν ἐλάλησεν ἐφ' ὑμᾶς, οἶκος Ισραηλ· 10
2τάδε λέγει κύριος Κατὰ τὰς ὁδοὺς τῶν ἐθνῶν μὴ μανθάνετε καὶ 2
ἀπὸ τῶν σημείων τοῦ οὐρανοῦ μὴ φοβεῖσθε, ὅτι φοβοῦνται αὐτὰ
τοῖς προσώποις αὐτῶν. 3ὅτι τὰ νόμιμα τῶν ἐθνῶν μάταια· ξύλον 3
ἐστὶν ἐκ τοῦ δρυμοῦ ἐκκεκομμένον, ἔργον τέκτονος καὶ χώνευμα·
4ἀργυρίῳ καὶ χρυσίῳ κεκαλλωπισμένα ἐστίν· ἐν σφύραις καὶ ἥ- 4
λοις ἐστερέωσαν αὐτά, καὶ οὐ κινηθήσονται· 9ἀργύριον τορευτόν 9
ἐστιν, οὐ πορεύσονται· ἀργύριον προσβλητὸν ἀπὸ Θαρσις ἥξει,
χρυσίον Μωφαζ καὶ χεὶρ χρυσοχόων, ἔργα τεχνιτῶν πάντα· ὑ-
άκινθον καὶ πορφύραν ἐνδύσουσιν αὐτά· 5αἰρόμενα ἀρθήσονται, 5
ὅτι οὐκ ἐπιβήσονται. μὴ φοβηθῆτε αὐτά, ὅτι οὐ μὴ κακοποιήσωσιν,
καὶ ἀγαθὸν οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς. 11οὕτως ἐρεῖτε αὐτοῖς Θεοί, οἳ 11
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν οὐκ ἐποίησαν, ἀπολέσθωσαν ἀπὸ τῆς
γῆς καὶ ὑποκάτωθεν τοῦ οὐρανοῦ τούτου. 12κύριος ὁ ποιήσας τὴν 12
γῆν ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, ὁ ἀνορθώσας τὴν οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ
αὐτοῦ καὶ τῇ φρονήσει αὐτοῦ ἐξέτεινεν τὸν οὐρανὸν 13καὶ πλῆθος 13
ὕδατος ἐν οὐρανῷ καὶ ἀνήγαγεν νεφέλας ἐξ ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστρα-
πὰς εἰς ὑετὸν ἐποίησεν καὶ ἐξήγαγεν φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ.
14ἐμωράνθη πᾶς ἄνθρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατῃσχύνθη πᾶς χρυσο- 14
χόος ἐπὶ τοῖς γλυπτοῖς αὐτοῦ, ὅτι ψευδῆ ἐχώνευσαν, οὐκ ἔστιν πνεῦ-
μα ἐν αὐτοῖς· 15μάταιά ἐστιν, ἔργα ἐμπεπαιγμένα, ἐν καιρῷ ἐπι- 15
σκοπῆς αὐτῶν ἀπολοῦνται. 16οὐκ ἔστιν τοιαύτη μερὶς τῷ Ιακωβ, ὅτι 16
ὁ πλάσας τὰ πάντα αὐτὸς κληρονομία αὐτοῦ, κύριος ὄνομα αὐτῷ.

23 γινωσκειν] + με S^{c} | ποιων] pr. ο BA pau. || 24 init. — κυριος > S*† || 25 την > B*L* | ιουδαιαν unus cod.] ιουδαν *L*, ιδουμαιαν BSA: cf. Ps. 62 1 | υιους 1°] pr. τους *L*, pr. παντας τους A† | υιους 2°] pr. τους A | τα κατα] τα > S | οικος] pr. ο S | απεριτμητοι] -τος SA

10 1 τον > SA | ελαλ. BS pau.] + κυριος rel. = 𝔐, sed κυριου praec. hab. omnes || 2 μανθανε(B† α)τε] πορευεσθαι(pro -θε) A | σημειων] θηριων S*† || 4 κεκαλλωπ.] κεκολαμμενα S*† | εστιν > B† | και ου κιν.] pr. θησουσιν αυτα B† || 5 post 9 tr., 6—8. 10 om. 𝔊 || 9 προσβλητον] σ > S, + εστιν S | μωφας S | χειρ] -ρες AS^{c} || 5 ου μη] μη > A† | κακοποιησουσιν SA (+ αυτα ε[pro αι]ρομενα S*†) || 14 εχωνευσεν BA: cf. 28 17 || 16 αυτω] -του A†

17 [17]Συνήγαγεν ἔξωθεν τὴν ὑπόστασίν σου, κατοικοῦσα ἐν ἐκλεκτοῖς.
18 [18]ὅτι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ σκελίζω τοὺς κατοικοῦντας τὴν
19 γῆν ταύτην ἐν θλίψει, ὅπως εὑρεθῇ ἡ πληγή σου· [19]οὐαὶ ἐπὶ συν-
τρίμματί σου, ἀλγηρὰ ἡ πληγή σου. κἀγὼ εἶπα Ὄντως τοῦτο τὸ
20 τραῦμά μου καὶ κατέλαβέν με· [20]ἡ σκηνή μου ἐταλαιπώρησεν ὥλετο,
καὶ πᾶσαι αἱ δέρρεις μου διεσπάσθησαν· οἱ υἱοί μου καὶ τὰ πρόβατά
μου οὐκ εἰσιν, οὐκ ἔστιν ἔτι τόπος τῆς σκηνῆς μου, τόπος τῶν δέρ-
21 ρεών μου. [21]ὅτι οἱ ποιμένες ἠφρονεύσαντο καὶ τὸν κύριον οὐκ ἐξεζή-
τησαν· διὰ τοῦτο οὐκ ἐνόησεν πᾶσα ἡ νομὴ καὶ διεσκορπίσθησαν.
22 [22]φωνὴ ἀκοῆς ἰδοὺ ἔρχεται καὶ σεισμὸς μέγας ἐκ γῆς βορρᾶ τοῦ
23 τάξαι τὰς πόλεις Ιουδα εἰς ἀφανισμὸν καὶ κοίτην στρουθῶν. [23]οἶδα,
κύριε, ὅτι οὐχὶ τοῦ ἀνθρώπου ἡ ὁδὸς αὐτοῦ, οὐδὲ ἀνὴρ πορεύσε-
24 ται καὶ κατορθώσει πορείαν αὐτοῦ. [24]παίδευσον ἡμᾶς, κύριε, πλὴν
25 ἐν κρίσει καὶ μὴ ἐν θυμῷ, ἵνα μὴ ὀλίγους ἡμᾶς ποιήσῃς. [25]ἔκχεον
τὸν θυμόν σου ἐπὶ ἔθνη τὰ μὴ εἰδότα σε καὶ ἐπὶ γενεὰς αἳ τὸ
ὄνομά σου οὐκ ἐπεκαλέσαντο, ὅτι κατέφαγον τὸν Ιακωβ καὶ ἐξανή-
λωσαν αὐτὸν καὶ τὴν νομὴν αὐτοῦ ἠρήμωσαν.

11 [1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ιερεμιαν λέγων [2]Ἀκούσατε
τοὺς λόγους τῆς διαθήκης ταύτης. καὶ λαλήσεις πρὸς ἄνδρας Ιουδα
3 καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ· [3]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε
λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς οὐκ
4 ἀκούσεται τῶν λόγων τῆς διαθήκης ταύτης, [4]ἧς ἐνετειλάμην τοῖς
πατράσιν ὑμῶν ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἀνήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐκ
καμίνου τῆς σιδηρᾶς λέγων Ἀκούσατε τῆς φωνῆς μου καὶ ποιή-
σατε πάντα, ὅσα ἐὰν ἐντείλωμαι ὑμῖν, καὶ ἔσεσθέ μοι εἰς λαόν, καὶ
5 ἐγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν, [5]ὅπως στήσω τὸν ὅρκον μου, ὃν ὤμοσα
τοῖς πατράσιν ὑμῶν, τοῦ δοῦναι αὐτοῖς γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι
6 καθὼς ἡ ἡμέρα αὕτη. καὶ ἀπεκρίθην καὶ εἶπα Γένοιτο, κύριε. [6]καὶ
εἶπεν κύριος πρός με Ἀνάγνωθι τοὺς λόγους τούτους ἐν πόλεσιν Ιουδα
καὶ ἔξωθεν Ιερουσαλημ λέγων Ἀκούσατε τοὺς λόγους τῆς διαθήκης
8 ταύτης καὶ ποιήσατε αὐτούς. [8]καὶ οὐκ ἐποίησαν. [9]καὶ εἶπεν κύριος
9 πρός με Εὑρέθη σύνδεσμος ἐν ἀνδράσιν Ιουδα καὶ ἐν τοῖς κατοι-
10 κοῦσιν Ιερουσαλημ· [10]ἐπεστράφησαν ἐπὶ τὰς ἀδικίας τῶν πατέρων

17 κατοικ.] pr. η A† || 19 μου mu.] σου BS, ου A† | με] σε BS || 20 μου 1⁰ 2⁰ mu.] σου BSA; sed μου 3⁰—6⁰ etiam BSA | ωλετο] χ pro λ S*† || 21 ποιμενες] + μου A† | ηυφρονευσ. A† | εξεζητ.] εξ > B: sic οι ο′ (i. e. textus hexapl.) teste Q^{mg} || 23 πορ(ε)ιαν] πονηριαν S*† || 25 τον θυμ.] την οργην A† | ειδοτα] ιδοντα A† | αυτον] τον ισραηλ A | την νομην] τον νομον S*†, τον τοπον C†

11 2 προς ult. > A | ιερουσ.] pr. εν BSpau.: cf. 9 44 || 3 ο 2⁰ > S | ακουσεται] -σει S†: cf. 51 16 | των λογ.] της φωνης S† || 4 ης] ην A† | καμινου] pr. της S^{c} | εαν > A || 5 και 1⁰ > B*† | καθως] ως A† || 9 ανδρασιν] πολεσιν A† | ιερουσ.] pr. εν Bpau.: cf. 2

αὐτῶν τῶν πρότερον, οἳ οὐκ ἤθελον εἰσακοῦσαι τῶν λόγων μου,
καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ βαδίζουσιν ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς,
καὶ διεσκέδασαν οἶκος Ισραηλ καὶ οἶκος Ιουδα τὴν διαθήκην μου,
ἣν διεθέμην πρὸς τοὺς πατέρας αὐτῶν. [11]διὰ τοῦτο τάδε λέγει 11
κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον κακά, ἐξ ὧν οὐ δυ-
νήσονται ἐξελθεῖν ἐξ αὐτῶν, καὶ κεκράξονται πρός με, καὶ οὐκ εἰσ-
ακούσομαι αὐτῶν. [12]καὶ πορεύσονται πόλεις Ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες 12
Ιερουσαλημ καὶ κεκράξονται πρὸς τοὺς θεούς, οἷς αὐτοὶ θυμιῶσιν
αὐτοῖς· μὴ σώσουσιν αὐτοὺς ἐν καιρῷ τῶν κακῶν αὐτῶν; [13]ὅτι 13
κατ᾽ ἀριθμὸν τῶν πόλεών σου ἦσαν θεοί σου, Ιουδα, καὶ κατ᾽ ἀριθ-
μὸν ἐξόδων τῆς Ιερουσαλημ ἐτάξατε βωμοὺς θυμιᾶν τῇ Βααλ. [14]καὶ 14
σὺ μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου καὶ μὴ ἀξίου περὶ αὐτῶν
ἐν δεήσει καὶ προσευχῇ, ὅτι οὐκ εἰσακούσομαι ἐν τῷ καιρῷ, ἐν ᾧ
ἐπικαλοῦνταί με, ἐν καιρῷ κακώσεως αὐτῶν. [15]τί ἡ ἠγαπημένη ἐν 15
τῷ οἴκῳ μου ἐποίησεν βδέλυγμα; μὴ εὐχαὶ καὶ κρέα ἅγια ἀφελοῦ-
σιν ἀπὸ σοῦ τὰς κακίας σου, ἢ τούτοις διαφεύξῃ; [16]ἐλαίαν ὡραίαν 16
εὔσκιον τῷ εἴδει ἐκάλεσεν κύριος τὸ ὄνομά σου· εἰς φωνὴν περι-
τομῆς αὐτῆς ἀνήφθη πῦρ ἐπ᾽ αὐτήν, μεγάλη ἡ θλῖψις ἐπὶ σέ, ἠχρεώθη-
σαν οἱ κλάδοι αὐτῆς. [17]καὶ κύριος ὁ καταφυτεύσας σε ἐλάλησεν 17
ἐπὶ σὲ κακὰ ἀντὶ τῆς κακίας οἴκου Ισραηλ καὶ οἴκου Ιουδα, ὅτι
ἐποίησαν ἑαυτοῖς τοῦ παροργίσαι με ἐν τῷ θυμιᾶν αὐτοὺς τῇ Βααλ.
[18]Κύριε, γνώρισόν μοι, καὶ γνώσομαι· τότε εἶδον τὰ ἐπιτηδεύ- 18
ματα αὐτῶν. [19]ἐγὼ δὲ ὡς ἀρνίον ἄκακον ἀγόμενον τοῦ θύεσθαι οὐκ 19
ἔγνων· ἐπ᾽ ἐμὲ ἐλογίσαντο λογισμὸν πονηρὸν λέγοντες Δεῦτε καὶ
ἐμβάλωμεν ξύλον εἰς τὸν ἄρτον αὐτοῦ καὶ ἐκτρίψωμεν αὐτὸν ἀπὸ
γῆς ζώντων, καὶ τὸ ὄνομα αὐτοῦ οὐ μὴ μνησθῇ ἔτι. [20]κύριε κρί- 20
νων δίκαια δοκιμάζων νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ
ἐκδίκησιν ἐξ αὐτῶν, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὸ δικαίωμά μου. [21]διὰ 21
τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ἄνδρας Αναθωθ τοὺς ζητοῦντας
τὴν ψυχήν μου τοὺς λέγοντας Οὐ μὴ προφητεύσῃς ἐπὶ τῷ ὀνόματι
κυρίου· εἰ δὲ μή, ἀποθανῇ ἐν ταῖς χερσὶν ἡμῶν. [22]ἰδοὺ ἐγὼ ἐπι- 22
σκέψομαι ἐπ᾽ αὐτούς· οἱ νεανίσκοι αὐτῶν ἐν μαχαίρᾳ ἀποθανοῦν-
ται, καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν τελευτήσουσιν ἐν

10 ηθελον] -λησαν B | εισακουσαι] υπακ. S, ακ. A† | βαδιζ.] πορευονται B | διεσκεδασεν A || 11 εξελθ./εξ αυτων] tr. S† || 12 θεους] + αυτων A | εθυμιωσαν S†: cf. 39 29 | μη σωσ. αυτους > S*†, pr. ου (postea και ου) S^{s} | καιρω] pr. τω BS || 13 των πολ. σου] πολεων S$^{(†)}$ | εξοδων] pr. των S† | εταξατε] -ξαν SA | θυμιαν] pr. του A || 14 περι 1⁰] υπερ A† | εισακουσομαι] -κουω S† | εν ω] εν > A || 15 η 1⁰ > S* || 16 επ αυτην] εν αυτη A | η > S*† | ηχρειωθησαν B^{c}: cf. Esdr. I 1 53 Thack. p. 82 || 19 δε > SA | πονηρον] + κατα σου A† | αρτον] τραχηλον A† | το > A | ετι] ουκετι BS† || 20 δοκιμαζων] pr. και S† || 21 κυριος] + ο θεος A | προφητευσης] -σεις BS || 22 αποθαν.] πεσουνται A†

23 λιμῷ, 23 καὶ ἐγκατάλειμμα οὐκ ἔσται αὐτῶν, ὅτι ἐπάξω κακὰ ἐπὶ τοὺς
κατοικοῦντας ἐν Αναθωθ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν.
12 1 Δίκαιος εἶ, κύριε, ὅτι ἀπολογήσομαι πρὸς σέ, πλὴν κρίματα
λαλήσω πρὸς σέ· τί ὅτι ὁδὸς ἀσεβῶν εὐοδοῦται, εὐθήνησαν πάν-
2 τες οἱ ἀθετοῦντες ἀθετήματα; 2 ἐφύτευσας αὐτοὺς καὶ ἐρριζώθησαν,
ἐτεκνοποίησαν καὶ ἐποίησαν καρπόν· ἐγγὺς εἶ σὺ τοῦ στόματος
3 αὐτῶν καὶ πόρρω ἀπὸ τῶν νεφρῶν αὐτῶν. 3 καὶ σύ, κύριε, γινώ-
σκεις με, δεδοκίμακας τὴν καρδίαν μου ἐναντίον σου· ἅγνισον αὐτοὺς
4 εἰς ἡμέραν σφαγῆς αὐτῶν. 4 ἕως πότε πενθήσει ἡ γῆ καὶ πᾶς ὁ χόρ-
τος τοῦ ἀγροῦ ξηρανθήσεται ἀπὸ κακίας τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ;
ἠφανίσθησαν κτήνη καὶ πετεινά, ὅτι εἶπαν Οὐκ ὄψεται ὁ θεὸς ὁδοὺς
5 ἡμῶν. 5 σοῦ οἱ πόδες τρέχουσιν καὶ ἐκλύουσίν σε· πῶς παρασκευάσῃ
ἐφ' ἵπποις; καὶ ἐν γῇ εἰρήνης σὺ πέποιθας· πῶς ποιήσεις ἐν φρυάγ-
6 ματι τοῦ Ιορδάνου; 6 ὅτι καὶ οἱ ἀδελφοί σου καὶ ὁ οἶκος τοῦ πα-
τρός σου, καὶ οὗτοι ἠθέτησάν σε, καὶ αὐτοὶ ἐβόησαν, ἐκ τῶν ὀπίσω
σου ἐπισυνήχθησαν· μὴ πιστεύσῃς ἐν αὐτοῖς, ὅτι λαλήσουσιν πρὸς
σὲ καλά.
7 7 Ἐγκαταλέλοιπα τὸν οἶκόν μου, ἀφῆκα τὴν κληρονομίαν μου,
8 ἔδωκα τὴν ἠγαπημένην ψυχήν μου εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῆς. 8 ἐγε-
νήθη ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ὡς λέων ἐν δρυμῷ· ἔδωκεν ἐπ' ἐμὲ
9 τὴν φωνὴν αὐτῆς, διὰ τοῦτο ἐμίσησα αὐτήν. 9 μὴ σπήλαιον ὑαίνης
ἡ κληρονομία μου ἐμοὶ ἢ σπήλαιον κύκλῳ αὐτῆς; βαδίσατε συνα-
γάγετε πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, καὶ ἐλθέτωσαν τοῦ φαγεῖν αὐτήν.
10 10 ποιμένες πολλοὶ διέφθειραν τὸν ἀμπελῶνά μου, ἐμόλυναν τὴν
μερίδα μου, ἔδωκαν μερίδα ἐπιθυμητήν μου εἰς ἔρημον ἄβατον·
11 11 ἐτέθη εἰς ἀφανισμὸν ἀπωλείας, δι' ἐμὲ ἀφανισμῷ ἠφανίσθη πᾶσα
12 ἡ γῆ, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀνὴρ τιθέμενος ἐν καρδίᾳ. 12 ἐπὶ πᾶσαν διεκ-
βολὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ ἦλθον ταλαιπωροῦντες, ὅτι μάχαιρα τοῦ κυρίου
καταφάγεται ἀπ' ἄκρου τῆς γῆς ἕως ἄκρου τῆς γῆς, οὐκ ἔστιν
13 εἰρήνη πάσῃ σαρκί. 13 σπείρατε πυροὺς καὶ ἀκάνθας θερίσατε· οἱ
κλῆροι αὐτῶν οὐκ ὠφελήσουσιν αὐτούς· αἰσχύνθητε ἀπὸ καυχήσεως ὑμῶν, ἀπὸ ὀνειδισμοῦ ἔναντι κυρίου.

23 οτι] και S† | επισκεψεως] -σκοπης $B^{c}L$

12 1 αθετηματα] -τημα S, -τησει A† || 2 ερ(ρ)ιζωσαν SA† | ετεκνοποιησαντο B† | και εποιησαν > S† || 3 δεδοκ.] εδοκιμασας A† || 4 ο χορτος του αγρου] χορτος A† | εν αυτη] αυτων A† | ηφανισας A† | οτι] και A† || 5 εκλυουσιν A | παρασκευαζη S | συ mu.] ου BS*, σου AS^{c} | ποιησω S*† || 6 και 1^{0} > A | και ουτοι > A† | λαλησουσιν] ησ > B* | προς] επι A† || 9 υαινης] ληστων A†: ex 7 11 | η σπηλ. κυκλω αυτης > A† | συναγετε B*† | φαγειν] pr. κατα A† || 10 μου $1^{0} \cap 2^{0}$ S† | μερ. επιθ. μου S] μερ. μου επιθ. A, την μερ. την επιθ. μου B | ερημ. αβατ.] tr. S† || 11 ετεθη] εγενηθη A | αφανισμω ηφανισθη] tr. S || 12 ηλθοσαν A | κατεφαγεν A | της γης $1^{0} \cap 2^{0}$ B* | εως] pr. και A || 13 σπειρατε] pr. ε A | ακανθαν B† | θερισατε] -ιζετε B, -ισεται(pro -τε) S$^{(†)}$ | αισχυνθ.] + αισχυνην A† | ονειδισμου] -μων S†

14 Οτι τάδε λέγει κύριος περὶ πάντων τῶν γειτόνων τῶν πονηρῶν 14
τῶν ἁπτομένων τῆς κληρονομίας μου, ἧς ἐμέρισα τῷ λαῷ μου
Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποσπῶ αὐτοὺς ἀπὸ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ τὸν Ιου-
δαν ἐκβαλῶ ἐκ μέσου αὐτῶν. 15 καὶ ἔσται μετὰ τὸ ἐκβαλεῖν με αὐ- 15
τοὺς ἐπιστρέψω καὶ ἐλεήσω αὐτοὺς καὶ κατοικιῶ αὐτοὺς ἕκαστον
εἰς τὴν κληρονομίαν αὐτοῦ καὶ ἕκαστον εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. 16 καὶ 16
ἔσται ἐὰν μαθόντες μάθωσιν τὴν ὁδὸν τοῦ λαοῦ μου τοῦ ὀμνύειν
τῷ ὀνόματί μου Ζῇ κύριος, καθὼς ἐδίδαξαν τὸν λαόν μου ὀμνύειν
τῇ Βααλ, καὶ οἰκοδομηθήσονται ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ μου· 17 ἐὰν δὲ 17
μὴ ἐπιστρέψωσιν, καὶ ἐξαρῶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἐξάρσει καὶ ἀπωλείᾳ.
13 1 Τάδε λέγει κύριος Βάδισον καὶ κτῆσαι σεαυτῷ περίζωμα λινοῦν 13
καὶ περίθου περὶ τὴν ὀσφύν σου, καὶ ἐν ὕδατι οὐ διελεύσεται. 2 καὶ 2
ἐκτησάμην τὸ περίζωμα κατὰ τὸν λόγον κυρίου καὶ περιέθηκα περὶ
τὴν ὀσφύν μου. 3 καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων 4 Λαβὲ τὸ 3 4
περίζωμα τὸ περὶ τὴν ὀσφύν σου καὶ ἀνάστηθι καὶ βάδισον ἐπὶ
τὸν Εὐφράτην καὶ κατάκρυψον αὐτὸ ἐκεῖ ἐν τῇ τρυμαλιᾷ τῆς πέ-
τρας. 5 καὶ ἐπορεύθην καὶ ἔκρυψα αὐτὸ ἐν τῷ Εὐφράτῃ, καθὼς ἐνετεί- 5
λατό μοι κύριος. 6 καὶ ἐγένετο μεθ' ἡμέρας πολλὰς καὶ εἶπεν κύριος 6
πρός με Ἀνάστηθι βάδισον ἐπὶ τὸν Εὐφράτην καὶ λαβὲ ἐκεῖθεν τὸ
περίζωμα, ὃ ἐνετειλάμην σοι τοῦ κατακρύψαι ἐκεῖ. 7 καὶ ἐπορεύθην 7
ἐπὶ τὸν Εὐφράτην ποταμὸν καὶ ὤρυξα καὶ ἔλαβον τὸ περίζωμα ἐκ
τοῦ τόπου, οὗ κατώρυξα αὐτὸ ἐκεῖ, καὶ ἰδοὺ διεφθαρμένον ἦν, ὃ οὐ
μὴ χρησθῇ εἰς οὐθέν. 8 καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων 8
9 Τάδε λέγει κύριος Οὕτω φθερῶ τὴν ὕβριν Ιουδα καὶ τὴν ὕβριν 9
Ιερουσαλημ, 10 τὴν πολλὴν ταύτην ὕβριν, τοὺς μὴ βουλομένους ὑπ- 10
ακούειν τῶν λόγων μου καὶ πορευθέντας ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ
δουλεύειν αὐτοῖς καὶ τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς, καὶ ἔσονται ὥσπερ τὸ
περίζωμα τοῦτο, ὃ οὐ χρησθήσεται εἰς οὐθέν. 11 ὅτι καθάπερ κολ- 11
λᾶται τὸ περίζωμα περὶ τὴν ὀσφὺν τοῦ ἀνθρώπου, οὕτως ἐκόλλησα
πρὸς ἐμαυτὸν τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ καὶ πᾶν οἶκον Ιουδα τοῦ γε-
νέσθαι μοι εἰς λαὸν ὀνομαστὸν καὶ εἰς καύχημα καὶ εἰς δόξαν, καὶ
οὐκ εἰσήκουσάν μου. 12 καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον Πᾶς ἀσκὸς 12
πληρωθήσεται οἴνου. καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσιν πρὸς σέ Μὴ γνόντες
οὐ γνωσόμεθα ὅτι πᾶς ἀσκὸς πληρωθήσεται οἴνου; 13 καὶ ἐρεῖς πρὸς 13
αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ πληρῶ τοὺς κατοικοῦντας τὴν
γῆν ταύτην καὶ τοὺς βασιλεῖς αὐτῶν τοὺς καθημένους υἱοὺς Δαυιδ

14 πονηρων] σκληρων A† || 15 με > AC† | αυτου paenult. $\cap$ ult. S*† || 16 μαθοντες] μανθανοντες A† | του λαου 1^{0} > A† | οικοδομηθησεται BS† || 17 και 1^{0} > SA

13 5 και επορευθην] > S*†, in *O* sub ※ || 6 βαδισον] pr. και SA || 10 πορευομενους S*B^{c} | ου] + μη SA | χρησθη S† || 11 παν BS*† (cf. Iud. 7 4 B)] παντα rel. (pl. add. τον) | ιουδα] pr. του S† | εισηκουσαν] εισ > S*A || 13 δαυ(ε)ιδ] pr. του B

ἐπὶ θρόνου αὐτοῦ καὶ τοὺς ἱερεῖς καὶ τοὺς προφήτας καὶ τὸν Ιουδαν καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ μεθύσματι 14 καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς ἄνδρα καὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ καὶ τοὺς πατέρας αὐτῶν καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν τῷ αὐτῷ· οὐκ ἐπιποθήσω, λέγει κύριος, καὶ οὐ φείσομαι καὶ οὐκ οἰκτιρήσω ἀπὸ διαφθορᾶς αὐτῶν. 15 15 Ἀκούσατε καὶ ἐνωτίσασθε καὶ μὴ ἐπαίρεσθε, ὅτι κύριος ἐλάλησεν. 16 δότε τῷ κυρίῳ θεῷ ὑμῶν δόξαν πρὸ τοῦ συσκοτάσαι καὶ πρὸ τοῦ προσκόψαι πόδας ὑμῶν ἐπ᾽ ὄρη σκοτεινὰ καὶ ἀναμενεῖτε 17 εἰς φῶς καὶ ἐκεῖ σκιὰ θανάτου καὶ τεθήσονται εἰς σκότος. 17 ἐὰν δὲ μὴ ἀκούσητε, κεκρυμμένως κλαύσεται ἡ ψυχὴ ὑμῶν ἀπὸ προσώπου ὕβρεως, καὶ κατάξουσιν οἱ ὀφθαλμοὶ ὑμῶν δάκρυα, ὅτι συνετρίβη τὸ ποίμνιον κυρίου. 18 εἴπατε τῷ βασιλεῖ καὶ τοῖς δυναστεύουσιν Ταπεινώθητε καὶ καθίσατε, ὅτι καθῃρέθη ἀπὸ κεφαλῆς ὑμῶν στέφανος δόξης ὑμῶν. 19 πόλεις αἱ πρὸς νότον συνεκλείσθησαν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἀνοίγων· ἀπῳκίσθη Ιουδας, συνετέλεσεν ἀποικίαν τελείαν. 20 20 Ἀνάλαβε ὀφθαλμούς σου, Ιερουσαλημ, καὶ ἰδὲ τοὺς ἐρχομένους ἀπὸ βορρᾶ· ποῦ ἐστιν τὸ ποίμνιον, ὃ ἐδόθη σοι, πρόβατα δόξης σου; 21 τί ἐρεῖς ὅταν ἐπισκέπτωνταί σε; καὶ σὺ ἐδίδαξας αὐτοὺς ἐπὶ σὲ μαθήματα εἰς ἀρχήν· οὐκ ὠδῖνες καθέξουσίν σε καθὼς γυναῖκα 22 τίκτουσαν; 22 καὶ ἐὰν εἴπῃς ἐν τῇ καρδίᾳ σου Διὰ τί ἀπήντησέν μοι ταῦτα; διὰ τὸ πλῆθος τῆς ἀδικίας σου ἀνεκαλύφθη τὰ ὀπίσθιά 23 σου παραδειγματισθῆναι τὰς πτέρνας σου. 23 εἰ ἀλλάξεται Αἰθίοψ τὸ δέρμα αὐτοῦ καὶ πάρδαλις τὰ ποικίλματα αὐτῆς, καὶ ὑμεῖς δυνήσεσθε εὖ ποιῆσαι μεμαθηκότες τὰ κακά. 24 καὶ διέσπειρα αὐτοὺς ὡς 25 φρύγανα φερόμενα ὑπὸ ἀνέμου εἰς ἔρημον. 25 οὗτος ὁ κλῆρός σου καὶ μερὶς τοῦ ἀπειθεῖν ὑμᾶς ἐμοί, λέγει κύριος, ὡς ἐπελάθου μου 26 καὶ ἤλπισας ἐπὶ ψεύδεσιν. 26 κἀγὼ ἀποκαλύψω τὰ ὀπίσω σου ἐπὶ 27 τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ὀφθήσεται ἡ ἀτιμία σου. 27 καὶ ἡ μοιχεία σου καὶ ὁ χρεμετισμός σου καὶ ἡ ἀπαλλοτρίωσις τῆς πορνείας σου, ἐπὶ τῶν βουνῶν καὶ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἑώρακα τὰ βδελύγματά σου· οὐαί σοι, Ιερουσαλημ, ὅτι οὐκ ἐκαθαρίσθης ὀπίσω μου, ἕως τίνος ἔτι;

14 1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν περὶ τῆς ἀβροχίας

13 θρονου] pr. του B, θρονους A | αυτου S*] -των BAS^{c} | κατοικουντας ult.] καθημενους A† | ιερουσ.] pr. εν BA pau.: cf. 4 4 || 14 διαφθορας] διασπορας S*†: cf. 15 7 || 15 ακουσασθε S*† || 16 υμων 1^{0}] ημ. A || 17 δε > SA || 18 και καθισ. > A† | κεφαλης] pr. της A | υμων ult. > A† || 19 συνετελεσαν B || 20 οφθ.] pr. τους A || 21 μαθηματα] μαθητας A† | καθως] ουχ ως A† || 22 δια 1^{0} > A† | αδικιας] κακιας A† | ανεκαλ.] pr. και S† || 23 αυτου > A† || 24 και > S*† | διεσπειρα] διεφθειρα A† | υπο] απο B | ερημον] + τοπον A† || 25 κληρος] κληρονομος S† | και 1^{0} > S | μου] pr. νομου A† || 26 οπισω] οπισθια A | επι το] κατα A || 27 αι μοιχ⟨ε⟩ιαι A | ο > B | πορν(ε)ιας] πονηριας S†

14 1 init. — ιερεμ.] ο λογος ο γεναμενος(sic A† in Ier. saepe pro γενομ.: cf. Thack. p. 212) προς ιερ. παρα κυριου A†

2 Ἐπένθησεν ἡ Ιουδαία, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς ἐκενώθησαν καὶ ἐσκοτώθησαν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ ἡ κραυγὴ τῆς Ιερουσαλημ ἀνέβη. 3 καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτῆς ἀπέστειλαν τοὺς νεωτέρους αὐτῶν ἐφ᾽ ὕδωρ· ἦλθοσαν ἐπὶ τὰ φρέατα καὶ οὐχ εὗροσαν ὕδωρ καὶ ἀπέστρεψαν τὰ ἀγγεῖα αὐτῶν κενά. 4 καὶ τὰ ἔργα τῆς γῆς ἐξέλιπεν, ὅτι οὐκ ἦν ὑετός· ᾐσχύνθησαν γεωργοί, ἐπεκάλυψαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. 5 καὶ ἔλαφοι ἐν ἀγρῷ ἔτεκον καὶ ἐγκατέλιπον, ὅτι οὐκ ἦν βοτάνη. 6 ὄνοι ἄγριοι ἔστησαν ἐπὶ νάπας· εἵλκυσαν ἄνεμον, ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ὅτι οὐκ ἦν χόρτος ἀπὸ λαοῦ ἀδικίας. — 7 εἰ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἀντέστησαν ἡμῖν, κύριε, ποίησον ἡμῖν ἕνεκεν σοῦ, ὅτι πολλαὶ αἱ ἁμαρτίαι ἡμῶν ἐναντίον σοῦ, ὅτι σοὶ ἡμάρτομεν. 8 ὑπομονὴ Ισραηλ, κύριε, καὶ σῴζεις ἐν καιρῷ κακῶν· ἵνα τί ἐγενήθης ὡσεὶ πάροικος ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ὡς αὐτόχθων ἐκκλίνων εἰς κατάλυμα; 9 μὴ ἔσῃ ὥσπερ ἄνθρωπος ὑπνῶν ἢ ὡς ἀνὴρ οὐ δυνάμενος σῴζειν; καὶ σὺ ἐν ἡμῖν εἶ, κύριε, καὶ τὸ ὄνομά σου ἐπικέκληται ἐφ᾽ ἡμᾶς· μὴ ἐπιλάθῃ ἡμῶν. — 10 οὕτως λέγει κύριος τῷ λαῷ τούτῳ Ἠγάπησαν κινεῖν πόδας αὐτῶν καὶ οὐκ ἐφείσαντο, καὶ ὁ θεὸς οὐκ εὐδόκησεν ἐν αὐτοῖς· νῦν μνησθήσεται τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν. 11 καὶ εἶπεν κύριος πρός με Μὴ προσεύχου περὶ τοῦ λαοῦ τούτου εἰς ἀγαθά· 12 ὅτι ἐὰν νηστεύσωσιν, οὐκ εἰσακούσομαι τῆς δεήσεως αὐτῶν, καὶ ἐὰν προσενέγκωσιν ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίας, οὐκ εὐδοκήσω ἐν αὐτοῖς, ὅτι ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ ἐγὼ συντελέσω αὐτούς. 13 καὶ εἶπα Ὦ κύριε, ἰδοὺ οἱ προφῆται αὐτῶν προφητεύουσιν καὶ λέγουσιν Οὐκ ὄψεσθε μάχαιραν, οὐδὲ λιμὸς ἔσται ἐν ὑμῖν, ὅτι ἀλήθειαν καὶ εἰρήνην δώσω ἐπὶ τῆς γῆς καὶ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. 14 καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ψευδῆ οἱ προφῆται προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ οὐκ ἐλάλησα πρὸς αὐτούς· ὅτι ὁράσεις ψευδεῖς καὶ μαντείας καὶ οἰωνίσματα καὶ προαιρέσεις καρδίας αὐτῶν αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν. 15 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος περὶ τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, οἳ λέγουσιν Μάχαιρα καὶ λιμὸς οὐκ ἔσται ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης Ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται, καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται οἱ προφῆται· 16 καὶ ὁ λαός, οἷς αὐτοὶ προφητεύουσιν αὐτοῖς, καὶ ἔσονται ἐρριμ-

3 αυτων 1^{0}] -της A† | και ult. > A || 4 γεωργοι] pr. οι BS pau. | τας κεφαλας B†: cf. 18 16 || 5 ετεκοσαν A || 6 ονοι αγριοι] οναγροι S | ειλκ.] pr. και A† | απο λαου αδικιας > BSL = 𝔐 || 7 ει mu.] > BSA || 8 σωσεις S† | ως] ωσει S† || 9 μη 1^{0}] η S† || 10 λεγει] ειπεν S† | ε(uel η)υδοκησεν] ευο(B^{c} ω)δωσεν B† | της αδικιας B† || 12 ευδοκω S | συντελω S† || 13 ω Ra.] ο ων mss.: cf. 1 6 | κυριε] pr. δεσποτα AL = 𝔐, cf. 1 6 4 10 | οψεσθε] οψομεθα S*† | ουδε λιμος] και λ. ουκ Q, ουδε λ. ουκ S† | υμιν] ημ. A† | και ult. > S* || 14 προφητευουσιν 1^{0}] -τευσουσιν S† || 15 των προφητων] bis scr. B*† | επι 1^{0} > A† | οι λεγουσιν] οι λεγοντες A

μένοι ἐν ταῖς διόδοις Ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ
λιμοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ θάπτων αὐτούς, καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν καὶ
οἱ υἱοὶ αὐτῶν καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῶν· καὶ ἐκχεῶ ἐπ᾽ αὐτοὺς τὰ
17 κακὰ αὐτῶν. 17καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτοὺς τὸν λόγον τοῦτον Καταγάγετε
ἐπ᾽ ὀφθαλμοὺς ὑμῶν δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός, καὶ μὴ διαλιπέτω-
σαν, ὅτι συντρίμματι συνετρίβη θυγάτηρ λαοῦ μου καὶ πληγῇ ὀδυ-
18 νηρᾷ σφόδρα. 18ἐὰν ἐξέλθω εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ τραυματίαι
μαχαίρας, καὶ ἐὰν εἰσέλθω εἰς τὴν πόλιν, καὶ ἰδοὺ πόνος λιμοῦ·
ὅτι ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐπορεύθησαν εἰς γῆν, ἣν οὐκ ᾔδεισαν.—
19 19μὴ ἀποδοκιμάζων ἀπεδοκίμασας τὸν Ιουδαν, καὶ ἀπὸ Σιων ἀπέστη
ἡ ψυχή σου; ἵνα τί ἔπαισας ἡμᾶς, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἴασις; ὑπ-
εμείναμεν εἰς εἰρήνην, καὶ οὐκ ἦν ἀγαθά· εἰς καιρὸν ἰάσεως, καὶ
20 ἰδοὺ ταραχή. 20ἔγνωμεν, κύριε, ἁμαρτήματα ἡμῶν, ἀδικίας πατέρων
21 ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου. 21κόπασον διὰ τὸ ὄνομά σου,
μὴ ἀπολέσῃς θρόνον δόξης σου· μνήσθητι, μὴ διασκεδάσῃς τὴν
22 διαθήκην σου τὴν μεθ᾽ ἡμῶν. 22μὴ ἔστιν ἐν εἰδώλοις τῶν ἐθνῶν
ὑετίζων; καὶ εἰ ὁ οὐρανὸς δώσει πλησμονὴν αὐτοῦ; οὐχὶ σὺ εἶ
αὐτός; καὶ ὑπομενοῦμέν σε, ὅτι σὺ ἐποίησας πάντα ταῦτα.

15 1Καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἐὰν στῇ Μωυσῆς καὶ Σαμουηλ πρὸ
προσώπου μου, οὐκ ἔστιν ἡ ψυχή μου πρὸς αὐτούς· ἐξαπόστειλον
2 τὸν λαὸν τοῦτον, καὶ ἐξελθέτωσαν. 2καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσιν πρὸς
σέ Ποῦ ἐξελευσόμεθα; καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος
Ὅσοι εἰς θάνατον, εἰς θάνατον· καὶ ὅσοι εἰς μάχαιραν, εἰς μάχαι-
ραν· καὶ ὅσοι εἰς λιμόν, εἰς λιμόν· καὶ ὅσοι εἰς αἰχμαλωσίαν, εἰς
3 αἰχμαλωσίαν. 3καὶ ἐκδικήσω ἐπ᾽ αὐτοὺς τέσσαρα εἴδη, λέγει κύριος,
τὴν μάχαιραν εἰς σφαγὴν καὶ τοὺς κύνας εἰς διασπασμὸν καὶ τὰ
θηρία τῆς γῆς καὶ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ εἰς βρῶσιν καὶ εἰς δια-
4 φθοράν. 4καὶ παραδώσω αὐτοὺς εἰς ἀνάγκας πάσαις ταῖς βασιλεί-
αις τῆς γῆς διὰ Μανασση υἱὸν Εζεκιου βασιλέα Ιουδα περὶ πάν-
5 των, ὧν ἐποίησεν ἐν Ιερουσαλημ. 5τίς φείσεται ἐπὶ σοί, Ιερουσα-
λημ; καὶ τίς δειλιάσει ἐπὶ σοί; ἢ τίς ἀνακάμψει εἰς εἰρήνην σοι;
6 6σὺ ἀπεστράφης με, λέγει κύριος, ὀπίσω πορεύσῃ, καὶ ἐκτενῶ τὴν
7 χεῖρά μου καὶ διαφθερῶ σε, καὶ οὐκέτι ἀνήσω αὐτούς. 7καὶ δια-
σπερῶ αὐτοὺς ἐν διασπορᾷ· ἐν πύλαις λαοῦ μου ἠτεκνώθησαν,

16 διοδοις (cf. 7 34)] οδοις BS: cf. 5 1 7 17 | του > S† | εσται] -τιν S† | και αι θυγ. αυτων > S || 17 θυγατηρ] pr. η A† || 18 μαχ.] ρομφαιας A | εις γην] οδον A† || 21 κοπασον] + δη S† | την ult. > A† || 22 σε] + κυριε B† | παντα ταυτα] tr. S

15 1 σαμουηλ] ααρων A† || 2 κυριος] + ο θεος A | μαχαιραν bis] χαραν (sic) S*† || 3 εις ult. > B || 4 μανασση et εζεκια A† || 5 και] η S† | εις] επ S† || 6 οπισω] + μου A† | μου] + επι σε AL = 𝔐 || 7 init. — αυτους > S*† | init. — διασπορα] και διαφθερω εν διαφθορα A†: cf. 13 14 | μου 1° > S*

ἀπώλεσαν τὸν λαόν μου διὰ τὰς κακίας αὐτῶν. 8ἐπληθύνθησαν 8
χῆραι αὐτῶν ὑπὲρ τὴν ἄμμον τῆς θαλάσσης· ἐπήγαγον ἐπὶ μητέρα
νεανίσκου ταλαιπωρίαν ἐν μεσημβρίᾳ, ἐπέρριψα ἐπ᾽ αὐτὴν ἐξαίφνης
τρόμον καὶ σπουδήν. 9ἐκενώθη ἡ τίκτουσα ἑπτά, ἀπεκάκησεν ἡ 9
ψυχὴ αὐτῆς, ἐπέδυ ὁ ἥλιος αὐτῇ ἔτι μεσούσης τῆς ἡμέρας, κατ-
ῃσχύνθη καὶ ὠνειδίσθη· τοὺς καταλοίπους αὐτῶν εἰς μάχαιραν δώ-
σω ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν.

10Οἴμμοι ἐγώ, μῆτερ, ὡς τίνα με ἔτεκες; ἄνδρα δικαζόμενον καὶ 10
διακρινόμενον πάσῃ τῇ γῇ· οὔτε ὠφέλησα, οὔτε ὠφέλησέν με οὐ-
δείς· ἡ ἰσχύς μου ἐξέλιπεν ἐν τοῖς καταρωμένοις με. 11γένοιτο, 11
δέσποτα, κατευθυνόντων αὐτῶν, εἰ μὴ παρέστην σοι ἐν καιρῷ τῶν
κακῶν αὐτῶν καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως αὐτῶν εἰς ἀγαθὰ πρὸς τὸν
ἐχθρόν. — 12εἰ γνωσθήσεται σίδηρος; καὶ περιβόλαιον χαλκοῦν 12
13ἡ ἰσχύς σου. καὶ τοὺς θησαυρούς σου εἰς προνομὴν δώσω ἀντ- 13
άλλαγμα διὰ πάσας τὰς ἁμαρτίας σου καὶ ἐν πᾶσι τοῖς ὁρίοις
σου. 14καὶ καταδουλώσω σε κύκλῳ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐν τῇ γῇ, ἣ 14
οὐκ ᾔδεις· ὅτι πῦρ ἐκκέκαυται ἐκ τοῦ θυμοῦ μου, ἐφ᾽ ὑμᾶς καυ-
θήσεται.

15Κύριε, μνήσθητί μου καὶ ἐπίσκεψαί με καὶ ἀθῴωσόν με ἀπὸ 15
τῶν καταδιωκόντων με, μὴ εἰς μακροθυμίαν· γνῶθι ὡς ἔλαβον
περὶ σοῦ ὀνειδισμὸν 16ὑπὸ τῶν ἀθετούντων τοὺς λόγους σου· 16
συντέλεσον αὐτούς, καὶ ἔσται ὁ λόγος σου ἐμοὶ εἰς εὐφροσύνην
καὶ χαρὰν καρδίας μου, ὅτι ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ᾽ ἐμοί,
κύριε παντοκράτωρ. 17οὐκ ἐκάθισα ἐν συνεδρίῳ αὐτῶν παιζόντων, 17
ἀλλὰ εὐλαβούμην ἀπὸ προσώπου χειρός σου· κατὰ μόνας ἐκαθή-
μην, ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην. 18ἵνα τί οἱ λυποῦντές με κατισχύου- 18
σίν μου; ἡ πληγή μου στερεά, πόθεν ἰαθήσομαι; γινομένη ἐγενήθη
μοι ὡς ὕδωρ ψευδὲς οὐκ ἔχον πίστιν. — 19διὰ τοῦτο τάδε λέγει 19
κύριος Ἐὰν ἐπιστρέψῃς, καὶ ἀποκαταστήσω σε, καὶ πρὸ προσώπου
μου στήσῃ· καὶ ἐὰν ἐξαγάγῃς τίμιον ἀπὸ ἀναξίου, ὡς στόμα μου
ἔσῃ· καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ πρὸς σέ, καὶ σὺ οὐκ ἀναστρέψεις
πρὸς αὐτούς. 20καὶ δώσω σε τῷ λαῷ τούτῳ ὡς τεῖχος ὀχυρὸν 20
χαλκοῦν, καὶ πολεμήσουσιν πρὸς σὲ καὶ οὐ μὴ δύνωνται πρὸς σέ,
διότι μετὰ σοῦ εἰμι τοῦ σῴζειν σε 21καὶ ἐξαιρεῖσθαί σε ἐκ χειρὸς 21
πονηρῶν καὶ λυτρώσομαί σε ἐκ χειρὸς λοιμῶν.

16 1Καὶ σὺ μὴ λάβῃς γυναῖκα, λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ, 2καὶ οὐ 16

7 απωλ. τ. λαον μου > S† || 8 την > S† | νεανισκους BA pau. | επερριψα] -ψαν B || 9 εκενωθη] εγενηθη S*† | ετι] επι S† | εναντι S || 10 παση mu.] > A†, pr. εν BS || 13 αμαρτιας] κακιας A† || 14 καταδουλωσουσιν A† || 15 με 2° > B† | απο] εκ S† || 18 ιαθησομαι] θη > A† | εγενηθη μοι] tr. A | ψευδος SA† || 19 αναξιου] αν > BS*A pau. || 20 τω] pr. εν S† | προς 1° > A pau. || 21 λυτρωσ. σε] > S†, in *O* sub ※

3 γεννηθήσεταί σοι υἱὸς οὐδὲ θυγάτηρ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. 3ὅτι τάδε
λέγει κύριος περὶ τῶν υἱῶν καὶ περὶ τῶν θυγατέρων τῶν γεννω-
μένων ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ περὶ τῶν μητέρων αὐτῶν τῶν τε-
τοκυιῶν αὐτοὺς καὶ περὶ τῶν πατέρων αὐτῶν τῶν γεγεννηκότων
4 αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ 4Ἐν θανάτῳ νοσερῷ ἀποθανοῦνται, οὐ
κοπήσονται καὶ οὐ ταφήσονται· εἰς παράδειγμα ἐπὶ προσώπου τῆς
γῆς ἔσονται καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐ-
ρανοῦ· ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται καὶ ἐν λιμῷ συντελεσθήσονται.
5 5τάδε λέγει κύριος Μὴ εἰσέλθῃς εἰς θίασον αὐτῶν καὶ μὴ πορευθῇς
τοῦ κόψασθαι καὶ μὴ πενθήσῃς αὐτούς, ὅτι ἀφέστακα τὴν εἰρήνην
6 μου ἀπὸ τοῦ λαοῦ τούτου. 6οὐ μὴ κόψωνται αὐτοὺς οὐδὲ ἐντο-
7 μίδας οὐ μὴ ποιήσωσιν καὶ οὐ ξυρήσονται, 7καὶ οὐ μὴ κλασθῇ
ἄρτος ἐν πένθει αὐτῶν εἰς παράκλησιν ἐπὶ τεθνηκότι, οὐ ποτιοῦσιν
8 αὐτὸν ποτήριον εἰς παράκλησιν ἐπὶ πατρὶ καὶ μητρὶ αὐτοῦ. 8εἰς
οἰκίαν πότου οὐκ εἰσελεύσῃ συγκαθίσαι μετ' αὐτῶν τοῦ φαγεῖν
9 καὶ πιεῖν. 9διότι τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ κατα-
λύω ἐκ τοῦ τόπου τούτου ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν ὑμῶν καὶ ἐν
ταῖς ἡμέραις ὑμῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν
10 νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης. 10καὶ ἔσται ὅταν ἀναγγείλῃς τῷ λαῷ
τούτῳ ἅπαντα τὰ ῥήματα ταῦτα καὶ εἴπωσιν πρὸς σέ Διὰ τί ἐλά-
λησεν κύριος ἐφ' ἡμᾶς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα; τίς ἡ ἀδικία ἡμῶν;
καὶ τίς ἡ ἁμαρτία ἡμῶν, ἣν ἡμάρτομεν ἔναντι κυρίου τοῦ θεοῦ
11 ἡμῶν; 11καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀνθ' ὧν ἐγκατέλιπόν με οἱ πατέρες ὑμῶν,
λέγει κύριος, καὶ ᾤχοντο ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων καὶ ἐδούλευσαν
αὐτοῖς καὶ προσεκύνησαν αὐτοῖς καὶ ἐμὲ ἐγκατέλιπον καὶ τὸν νόμον
12 μου οὐκ ἐφυλάξαντο, 12καὶ ὑμεῖς ἐπονηρεύσασθε ὑπὲρ τοὺς πατέ-
ρας ὑμῶν καὶ ἰδοὺ ὑμεῖς πορεύεσθε ἕκαστος ὀπίσω τῶν ἀρεστῶν
13 τῆς καρδίας ὑμῶν τῆς πονηρᾶς τοῦ μὴ ὑπακούειν μου, 13καὶ ἀπορ-
ρίψω ὑμᾶς ἀπὸ τῆς γῆς ταύτης εἰς τὴν γῆν, ἣν οὐκ ᾔδειτε ὑμεῖς
καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν, καὶ δουλεύσετε ἐκεῖ θεοῖς ἑτέροις, οἳ οὐ δώ-
σουσιν ὑμῖν ἔλεος.
14 14Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν
ἔτι Ζῇ κύριος ὁ ἀναγαγὼν τοὺς υἱοὺς Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου,

16 2 τουτω] εκ(ε)ινω S*† || 3 περι 2⁰ > SA | γεννωμενων] γεγεννημ. S† || 4 ου 1⁰] pr. και S† | και ου] ουδε A | γης 2⁰] + εσονται Bpau. || 5 μη 3⁰ > A† | αφεστακα] -στηκα S*A: cf. 6 17 et Thack. p. 128 || 6 ου μη κοψωνται A] ου μη κοψονται B, ου κοψονται S | ου μη ποιησωσιν mu.] ου μη ποιησουσιν BA, ποιησουσιν S | και ου] + μη S, ουδε μη A† | ξυρηθησονται BS(†) || 7 παρακλησιν 1⁰] -σεις S*† | και ult.] αυτου η επι A || 8 συγ(uel ν)καθισαι] συ του καθεισαι A† || 9 και 1⁰ > SA, 2⁰ > A*† || 10 απαγγειλης SA | τουτω > A† | κυριος > S*† | εναντι BS†] -τιον A || 11 αυτοις 1⁰] προς αυτους A | υμων] αυτων A† | αυτοις 2⁰∩3⁰ A || 12 αρεστων] εραστων A: cf. 9 13 || 13 απο τ. γ. ταυτης > A*† | την > S | εκει > A†

15 ἀλλά Ζῇ κύριος ὃς ἀνήγαγεν τὸν οἶκον Ισραηλ ἀπὸ γῆς βορρᾶ 15
καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν, οὗ ἐξώσθησαν ἐκεῖ· καὶ ἀποκαταστήσω
αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν, ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν αὐτῶν. —
16 ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω τοὺς ἁλεεῖς τοὺς πολλούς, λέγει κύριος, καὶ 16
ἁλιεύσουσιν αὐτούς· καὶ μετὰ ταῦτα ἀποστελῶ τοὺς πολλοὺς θη-
ρευτάς, καὶ θηρεύσουσιν αὐτοὺς ἐπάνω παντὸς ὄρους καὶ ἐπάνω
παντὸς βουνοῦ καὶ ἐκ τῶν τρυμαλιῶν τῶν πετρῶν. 17ὅτι οἱ ὀ- 17
φθαλμοί μου ἐπὶ πάσας τὰς ὁδοὺς αὐτῶν, καὶ οὐκ ἐκρύβη τὰ ἀδική-
ματα αὐτῶν ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν μου. 18καὶ ἀνταποδώσω δι- 18
πλᾶς τὰς ἀδικίας αὐτῶν καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν, ἐφ' αἷς ἐβεβήλω-
σαν τὴν γῆν μου ἐν τοῖς θνησιμαίοις τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ
ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, ἐν αἷς ἐπλημμέλησαν τὴν κληρονομίαν
μου. — 19κύριε ἰσχύς μου καὶ βοήθειά μου καὶ καταφυγή μου ἐν ἡμέρᾳ 19
κακῶν, πρὸς σὲ ἔθνη ἥξουσιν ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς καὶ ἐροῦσιν
Ὡς ψευδῆ ἐκτήσαντο οἱ πατέρες ἡμῶν εἴδωλα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν
αὐτοῖς ὠφέλημα. 20εἰ ποιήσει ἑαυτῷ ἄνθρωπος θεούς; καὶ οὗτοι 20
οὐκ εἰσιν θεοί. 21διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ δηλώσω αὐτοῖς ἐν τῷ καιρῷ 21
τούτῳ τὴν χεῖρά μου καὶ γνωριῶ αὐτοῖς τὴν δύναμίν μου, καὶ γνώ-
σονται ὅτι ὄνομά μοι κύριος.
17 5Ἐπικατάρατος ὁ ἄνθρωπος, ὃς τὴν ἐλπίδα ἔχει ἐπ' ἄνθρωπον 17
καὶ στηρίσει σάρκα βραχίονος αὐτοῦ ἐπ' αὐτόν, καὶ ἀπὸ κυρίου
ἀποστῇ ἡ καρδία αὐτοῦ· 6καὶ ἔσται ὡς ἡ ἀγριομυρίκη ἡ ἐν τῇ 6
ἐρήμῳ, οὐκ ὄψεται ὅταν ἔλθῃ τὰ ἀγαθά, καὶ κατασκηνώσει ἐν ἁλί-
μοις καὶ ἐν ἐρήμῳ, ἐν γῇ ἁλμυρᾷ ἥτις οὐ κατοικεῖται. 7καὶ εὐλογη- 7
μένος ὁ ἄνθρωπος, ὃς πέποιθεν ἐπὶ τῷ κυρίῳ, καὶ ἔσται κύριος
ἐλπὶς αὐτοῦ· 8καὶ ἔσται ὡς ξύλον εὐθηνοῦν παρ' ὕδατα καὶ ἐπὶ 8
ἰκμάδα βαλεῖ ῥίζας αὐτοῦ καὶ οὐ φοβηθήσεται ὅταν ἔλθῃ καῦμα,
καὶ ἔσται ἐπ' αὐτῷ στελέχη ἀλσώδη, ἐν ἐνιαυτῷ ἀβροχίας οὐ φο-
βηθήσεται καὶ οὐ διαλείψει ποιῶν καρπόν. — 9βαθεῖα ἡ καρδία 9
παρὰ πάντα, καὶ ἄνθρωπός ἐστιν· καὶ τίς γνώσεται αὐτόν; 10ἐγὼ 10
κύριος ἐτάζων καρδίας καὶ δοκιμάζων νεφροὺς τοῦ δοῦναι ἑκάστῳ
κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ καὶ κατὰ τοὺς καρποὺς τῶν ἐπιτηδευμάτων
αὐτοῦ. — 11ἐφώνησεν πέρδιξ, συνήγαγεν ἃ οὐκ ἔτεκεν· ποιῶν 11

15 τον οικ. ισρ./απο γης βορρα] tr. S† | αυτων paenult.] ταυτην S*† || 16 τους 1⁰ 2⁰ > S | αλεεις] αλ(ε)ιεις BᶜSᶜ: cf. Is. 19 8 Ez. 47 10 Thack. § 6, 22 | πολλους 2⁰] σοφους A† | επανω paenult.] pr. και S*† | βουνου] + υψηλου A† || 17 μου 1⁰] αυτων S*† | αυτων 1⁰] + ουκ εκρυβησαν απο προσωπου μου S* (in *O* sub ※) || 18 διπλας] δια πασας B*† | αδικιας] κακιας B† || 19 ισχυς] pr. συ BS† | ημεραις BA || 21 ονομα μοι κυριος] pr. εγω κυριος S*(†) (Sᶜ† deleuit ον. μοι κυρ.)

17 5 ο > S | επ αυτον > S = 𝔐 | απεστη S*pau. || 6 η bis > S* | ουκ] pr. η SA | ερημω ult.] -μοις S*† | κατοικηθησεται S*Cᵗ† || 8 ριζαν B† | και 3⁰ > BS*† | επ] εν A | ποιουν Sᶜ || 10 και 1⁰ > S = 𝔐

πλοῦτον αὐτοῦ οὐ μετὰ κρίσεως, ἐν ἡμίσει ἡμερῶν αὐτοῦ ἐγκαταλείψουσιν αὐτόν, καὶ ἐπ᾽ ἐσχάτων αὐτοῦ ἔσται ἄφρων.
12 [12]Θρόνος δόξης ὑψωμένος ἁγίασμα ἡμῶν [13]ὑπομονὴ Ισραηλ
13 κύριε, πάντες οἱ καταλιπόντες σε καταισχυνθήτωσαν, ἀφεστηκότες ἐπὶ τῆς γῆς γραφήτωσαν, ὅτι ἐγκατέλιπον πηγὴν ζωῆς τὸν κύριον. —
14 [14]ἴασαί με, κύριε, καὶ ἰαθήσομαι· σῶσόν με, καὶ σωθήσομαι· ὅτι
15 καύχημά μου σὺ εἶ. [15]ἰδοὺ αὐτοὶ λέγουσι πρός με Ποῦ ἐστιν ὁ
16 λόγος κυρίου; ἐλθάτω. [16]ἐγὼ δὲ οὐκ ἐκοπίασα κατακολουθῶν ὀπίσω σου καὶ ἡμέραν ἀνθρώπου οὐκ ἐπεθύμησα, σὺ ἐπίστῃ· τὰ ἐκπο-
17 ρευόμενα διὰ τῶν χειλέων μου πρὸ προσώπου σού ἐστιν. [17]μὴ γενηθῇς μοι εἰς ἀλλοτρίωσιν φειδόμενός μου ἐν ἡμέρᾳ πονηρᾷ.
18 [18]καταισχυνθήτωσαν οἱ διώκοντές με, καὶ μὴ καταισχυνθείην ἐγώ· πτοηθείησαν αὐτοί, καὶ μὴ πτοηθείην ἐγώ· ἐπάγαγε ἐπ᾽ αὐτοὺς ἡμέραν πονηράν, δισσὸν σύντριμμα σύντριψον αὐτούς.
19 [19]Τάδε λέγει κύριος Βάδισον καὶ στῆθι ἐν πύλαις υἱῶν λαοῦ σου, ἐν αἷς εἰσπορεύονται ἐν αὐταῖς βασιλεῖς Ιουδα καὶ ἐν αἷς ἐκ-
20 πορεύονται ἐν αὐταῖς, καὶ ἐν πάσαις ταῖς πύλαις Ιερουσαλημ [20]καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἀκούσατε λόγον κυρίου, βασιλεῖς Ιουδα καὶ πᾶσα Ιουδαία καὶ πᾶσα Ιερουσαλημ οἱ εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς
21 πύλαις ταύταις, [21]τάδε λέγει κύριος Φυλάσσεσθε τὰς ψυχὰς ὑμῶν καὶ μὴ αἴρετε βαστάγματα ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ μὴ
22 ἐκπορεύεσθε ταῖς πύλαις Ιερουσαλημ [22]καὶ μὴ ἐκφέρετε βαστάγματα ἐξ οἰκιῶν ὑμῶν ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ πᾶν ἔργον οὐ ποιήσετε· ἁγιάσατε τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων, καθὼς ἐνετειλάμην
23 τοῖς πατράσιν ὑμῶν. καὶ οὐκ ἤκουσαν καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς
24 αὐτῶν [23]καὶ ἐσκλήρυναν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὲρ τοὺς πατέρας αὐτῶν τοῦ μὴ ἀκοῦσαί μου καὶ τοῦ μὴ δέξασθαι παιδείαν. [24]καὶ ἔσται ἐὰν ἀκοῇ ἀκούσητέ μου, λέγει κύριος, τοῦ μὴ εἰσφέρειν βαστάγματα διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων καὶ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων τοῦ μὴ ποιεῖν
25 πᾶν ἔργον, [25]καὶ εἰσελεύσονται διὰ τῶν πυλῶν τῆς πόλεως ταύτης βασιλεῖς καὶ ἄρχοντες καθήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυιδ καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ᾽ ἅρμασιν καὶ ἵπποις αὐτῶν, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄρχοντες

12 υψουμενος A || 13 καταισχυνθ.] κατ > S*† | επι] απο $S^{c}L$ || 14 οτι > A† | καυχημα] pr. το $S^{c}C$† | συ > A† || 16 επιστη BS†] -στασαι rel.: cf. Thack. p. 217 inf. | σου ult.] μου A† || 17 εν ημ. πον. > S*† || 18 καταισχυνθειην] πτοηθειην A† | πτοηθειην > A† | ημεραν] λιμον A†; sed πονηραν etiam A, cf. 24 10 Thack. p. 146 || 19 πυλαις 1⁰] pr. ταις BSpau. || 20 προς αυτους] αυτοις BS† | ακουσατε > B*† | λογον] pr. τον B | και πασα (+ η S) ιουδαια > A || 21 ψυχας] φυλακας A† | σαββατων ⌒ 22 σαββατων 1⁰ S*†: cf. 24 || 22 οικων A || 23 ακουσαι] pr. εισ A | και ult. — fin. > A† || 24 ακοη ακουσητε pl.] ακουσητε A, εισακουσητε $BS^{(†)}$ | σαββατων 1⁰ ⌒ 2⁰ S*: cf. 21 || 25 αυτων 1⁰ > S†

αὐτῶν, ἄνδρες Ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ιερουσαλημ, καὶ κατοικισθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς τὸν αἰῶνα. [26]καὶ ἥξουσιν ἐκ τῶν 26
πόλεων Ιουδα καὶ κυκλόθεν Ιερουσαλημ καὶ ἐκ γῆς Βενιαμιν καὶ ἐκ τῆς πεδινῆς καὶ ἐκ τοῦ ὄρους καὶ ἐκ τῆς πρὸς νότον φέροντες ὁλοκαυτώματα καὶ θυσίαν καὶ θυμιάματα καὶ μαναα καὶ λίβανον, φέροντες αἴνεσιν εἰς οἶκον κυρίου. [27]καὶ ἔσται ἐὰν μὴ εἰσακούσητέ 27
μου τοῦ ἁγιάζειν τὴν ἡμέραν τῶν σαββάτων τοῦ μὴ αἴρειν βαστάγματα καὶ μὴ εἰσπορεύεσθαι ταῖς πύλαις Ιερουσαλημ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων, καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν ταῖς πύλαις αὐτῆς, καὶ καταφάγεται ἄμφοδα Ιερουσαλημ καὶ οὐ σβεσθήσεται.
18 1 [1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ιερεμιαν λέγων [2]Ἀνά- 18
στηθι καὶ κατάβηθι εἰς οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἐκεῖ ἀκούσῃ τοὺς λόγους μου. [3]καὶ κατέβην εἰς τὸν οἶκον τοῦ κεραμέως, καὶ ἰδοὺ 3
αὐτὸς ἐποίει ἔργον ἐπὶ τῶν λίθων· [4]καὶ διέπεσεν τὸ ἀγγεῖον, ὃ 4
αὐτὸς ἐποίει, ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ πάλιν αὐτὸς ἐποίησεν αὐτὸ ἀγγεῖον ἕτερον, καθὼς ἤρεσεν ἐνώπιον αὐτοῦ τοῦ ποιῆσαι. [5]καὶ 5
ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [6]Εἰ καθὼς ὁ κεραμεὺς οὗτος 6
οὐ δυνήσομαι τοῦ ποιῆσαι ὑμᾶς, οἶκος Ισραηλ; ἰδοὺ ὡς ὁ πηλὸς τοῦ κεραμέως ὑμεῖς ἐστε ἐν ταῖς χερσίν μου. [7]πέρας λαλήσω ἐπὶ 7
ἔθνος ἢ ἐπὶ βασιλείαν τοῦ ἐξᾶραι αὐτοὺς καὶ τοῦ ἀπολλύειν, [8]καὶ 8
ἐπιστραφῇ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο ἀπὸ πάντων τῶν κακῶν αὐτῶν, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν κακῶν, ὧν ἐλογισάμην τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς· [9]καὶ πέρας λαλήσω ἐπὶ ἔθνος καὶ ἐπὶ βασιλείαν τοῦ ἀνοικοδομεῖσθαι 9
καὶ τοῦ καταφυτεύεσθαι, [10]καὶ ποιήσωσιν τὰ πονηρὰ ἐναντίον μου 10
τοῦ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς μου, καὶ μετανοήσω περὶ τῶν ἀγαθῶν, ὧν ἐλάλησα τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς. [11]καὶ νῦν εἰπὸν πρὸς ἄνδρας Ιουδα 11
καὶ πρὸς τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ Ἰδοὺ ἐγὼ πλάσσω ἐφ᾽ ὑμᾶς κακὰ καὶ λογίζομαι ἐφ᾽ ὑμᾶς λογισμόν· ἀποστραφήτω δὴ ἕκαστος ἀπὸ ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ καλλίονα ποιήσετε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν. [12]καὶ εἶπαν Ἀνδριούμεθα, ὅτι ὀπίσω τῶν ἀπο- 12
στροφῶν ἡμῶν πορευσόμεθα καὶ ἕκαστος τὰ ἀρεστὰ τῆς καρδίας αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς ποιήσομεν. [13]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐρω- 13

25 ανδρες] pr. και οι S*† | ιερουσ.] pr. εν BSQVpau.: cf. 4 4 | κατοικηθησ. A || 26 της 1⁰] γης B | και θυμιαματα] και > S*†, και θυμιαμα A† | μαναα *LC*] μαννα BA, μανναν S: cf. 48 5 Esdr. II 23 5.9 etc. || 27 μη 3⁰ > AS^{c} = 𝔐
18 3 τον > BSpau. || 4 διεπεσεν] δι > BApau. | ο αυτος] αυτου S†, sed εποιει seq. hab. etiam S (S^{c} add. ο ante εποιει) | αυτος εποιησεν αυτο] αυτο εποι. $A^{(†)}$ | του > Bpau.: post αυτου || 6 ταις > BS† || 7 εθνος] -νη S*†: cf. 9; pro η seq. praeb. S† και | βασιλειας A†: cf. 9 || 8 επιστραφη] -στρεψη A | αυτων > A† | των κακων 2⁰] pr. παντων SA† | ελογισαμην] ελαλησα *AC*† || 9 εθνη A†: cf. 7 | επι 2⁰ > B | βασιλειας *AC*†: cf. 7 || 10 ποιησουσι(ν) SA | την φωνην A† || 11 ανδρα S*†: cf. 𝔐 | ιερουσ.] pr. εν SVpau.: cf. 4 4 | οδου] pr. της A | ποιησατε A | τα > S*†

τήσατε δὴ ἐν ἔθνεσιν Τίς ἤκουσεν τοιαῦτα φρικτά, ἃ ἐποίησεν
14 σφόδρα παρθένος Ισραηλ; [14]μὴ ἐκλείψουσιν ἀπὸ πέτρας μαστοὶ ἢ
χιὼν ἀπὸ τοῦ Λιβάνου; μὴ ἐκκλινεῖ ὕδωρ βιαίως ἀνέμῳ φερόμε-
15 νον; [15]ὅτι ἐπελάθοντό μου ὁ λαός μου, εἰς κενὸν ἐθυμίασαν· καὶ
ἀσθενήσουσιν ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν σχοίνους αἰωνίους τοῦ ἐπιβῆναι
16 τρίβους οὐκ ἔχοντας ὁδὸν εἰς πορείαν [16]τοῦ τάξαι τὴν γῆν αὐτῶν
εἰς ἀφανισμὸν καὶ σύριγμα αἰώνιον· πάντες οἱ διαπορευόμενοι δι'
17 αὐτῆς ἐκστήσονται καὶ κινήσουσιν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν. [17]ὡς ἄνε-
μον καύσωνα διασπερῶ αὐτοὺς κατὰ πρόσωπον ἐχθρῶν αὐτῶν,
δείξω αὐτοῖς ἡμέραν ἀπωλείας αὐτῶν.
18 [18]Καὶ εἶπαν Δεῦτε λογισώμεθα ἐπὶ Ιερεμιαν λογισμόν, ὅτι οὐκ
ἀπολεῖται νόμος ἀπὸ ἱερέως καὶ βουλὴ ἀπὸ συνετοῦ καὶ λόγος
ἀπὸ προφήτου· δεῦτε καὶ πατάξωμεν αὐτὸν ἐν γλώσσῃ καὶ ἀκου-
19 σόμεθα πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ. — [19]εἰσάκουσόν μου, κύριε,
20 καὶ εἰσάκουσον τῆς φωνῆς τοῦ δικαιώματός μου. [20]εἰ ἀνταποδίδοται
ἀντὶ ἀγαθῶν κακά; ὅτι συνελάλησαν ῥήματα κατὰ τῆς ψυχῆς μου
καὶ τὴν κόλασιν αὐτῶν ἔκρυψάν μοι· μνήσθητι ἑστηκότος μου κατὰ
πρόσωπόν σου τοῦ λαλῆσαι ὑπὲρ αὐτῶν ἀγαθὰ τοῦ ἀποστρέψαι
21 τὸν θυμόν σου ἀπ' αὐτῶν. [21]διὰ τοῦτο δὸς τοὺς υἱοὺς αὐτῶν εἰς
λιμὸν καὶ ἄθροισον αὐτοὺς εἰς χεῖρας μαχαίρας· γενέσθωσαν αἱ
γυναῖκες αὐτῶν ἄτεκνοι καὶ χῆραι, καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν γενέσθω-
σαν ἀνῃρημένοι θανάτῳ καὶ οἱ νεανίσκοι αὐτῶν πεπτωκότες μα-
22 χαίρᾳ ἐν πολέμῳ. [22]γενηθήτω κραυγὴ ἐν ταῖς οἰκίαις αὐτῶν, ἐπάξεις
ἐπ' αὐτοὺς λῃστὰς ἄφνω, ὅτι ἐνεχείρησαν λόγον εἰς σύλλημψίν μου
23 καὶ παγίδας ἔκρυψαν ἐπ' ἐμέ. [23]καὶ σύ, κύριε, ἔγνως ἅπασαν τὴν
βουλὴν αὐτῶν ἐπ' ἐμὲ εἰς θάνατον· μὴ ἀθῳώσῃς τὰς ἀδικίας αὐ-
τῶν, καὶ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ἀπὸ προσώπου σου μὴ ἐξαλείψῃς·
γενέσθω ἡ ἀσθένεια αὐτῶν ἐναντίον σου, ἐν καιρῷ θυμοῦ σου
ποίησον ἐν αὐτοῖς.
19 [1]Τότε εἶπεν κύριος πρός με Βάδισον καὶ κτῆσαι βῖκον πεπλα-
σμένον ὀστράκινον καὶ ἄξεις ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ λαοῦ καὶ
2 ἀπὸ τῶν πρεσβυτέρων τῶν ἱερέων [2]καὶ ἐξελεύσῃ εἰς τὸ πολυάν-

13 εποιησεν] + μοι A† | ισραηλ] ιερουσαλημ SA (S ιημ, A ιλημ pro ιηλ) || 14 εκκλινει] -νη SA || 15 επελαθεντο B*SA†: cf. 3 21 | ο > B | εθυμιασεν S*† | εις πορειαν] πορίας A† || 16 συριγμα] εις συρριγμα A† | διαπορ.] παραπορ. A† | δι > B*† | την(>S*†) κεφαλην] τας -λας A: cf. 14 4 || 17 εχθρων] pr. των A || 18 ιερεων et συνετων S*† | εν > A† | fin. αυτων S*† || 19 εισακουσον 2°] επακ. A || 20 μοι > SA || 21 και χηραι] και > A† | γενεσθωσαν 2°] εστωσαν *C*†, εστωτες (sic) A† | θανατω] pr. εν A*C*† | μαχαιρα(A† -ρη: cf. Thack. p. 141 n. 1)] pr. εν A† || 22 επαξεις] επαγαγε A | ενεχ⟨ε⟩ιρωσαν S*† || 23 κυριε] + κυριε A | βουλην αυτων] + ην εβουλευσαντο A† | αμαρτ.] + των πατερων SA | σου μη] σου > S*†, σου και μη A† | θυμω S | εν ult. > A

19 1 οστρακ. > S*† | λαου] + σου A† | των πρεσβ. ult. > BS

δριον υἱῶν τῶν τέκνων αὐτῶν, ὃ ἐστιν ἐπὶ τῶν προθύρων πύλης
τῆς χαρσιθ, καὶ ἀνάγνωθι ἐκεῖ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἂν λαλήσω
πρὸς σέ, [3]καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, βασιλεῖς 3
Ιουδα καὶ ἄνδρες Ιουδα καὶ οἱ κατοικοῦντες Ιερουσαλημ καὶ οἱ
εἰσπορευόμενοι ἐν ταῖς πύλαις ταύταις Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς
Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον κακὰ ὥστε παντὸς
ἀκούοντος αὐτὰ ἠχήσει ἀμφότερα τὰ ὦτα αὐτοῦ [4]ἀνθ' ὧν ἐγκατ- 4
έλιπόν με καὶ ἀπηλλοτρίωσαν τὸν τόπον τοῦτον καὶ ἐθυμίασαν ἐν
αὐτῷ θεοῖς ἀλλοτρίοις, οἷς οὐκ ᾔδεισαν αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν,
καὶ οἱ βασιλεῖς Ιουδα ἔπλησαν τὸν τόπον τοῦτον αἱμάτων ἀθῴων [5]καὶ 5
ᾠκοδόμησαν ὑψηλὰ τῇ Βααλ τοῦ κατακαίειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν ἐν πυρί,
ἃ οὐκ ἐνετειλάμην οὐδὲ ἐλάλησα οὐδὲ διενοήθην ἐν τῇ καρδίᾳ μου.
[6]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐ κληθήσεται τῷ 6
τόπῳ τούτῳ ἔτι Διάπτωσις καὶ Πολυάνδριον υἱοῦ Εννομ, ἀλλ' ἢ Πο-
λυάνδριον τῆς σφαγῆς. [7]καὶ σφάξω τὴν βουλὴν Ιουδα καὶ τὴν 7
βουλὴν Ιερουσαλημ ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ καταβαλῶ αὐτοὺς ἐν
μαχαίρᾳ ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν καὶ ἐν χερσὶν τῶν ζητούντων
τὰς ψυχὰς αὐτῶν καὶ δώσω τοὺς νεκροὺς αὐτῶν εἰς βρῶσιν τοῖς
πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. [8]καὶ τάξω τὴν 8
πόλιν ταύτην εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συριγμόν· πᾶς ὁ παραπορευ-
όμενος ἐπ' αὐτῆς σκυθρωπάσει καὶ συριεῖ ὑπὲρ πάσης τῆς πληγῆς
αὐτῆς. [9]καὶ ἔδονται τὰς σάρκας τῶν υἱῶν αὐτῶν καὶ τὰς σάρκας 9
τῶν θυγατέρων αὐτῶν, καὶ ἕκαστος τὰς σάρκας τοῦ πλησίον αὐτοῦ
ἔδονται ἐν τῇ περιοχῇ καὶ ἐν τῇ πολιορκίᾳ, ᾗ πολιορκήσουσιν αὐ-
τοὺς οἱ ἐχθροὶ αὐτῶν. [10]καὶ συντρίψεις τὸν βῖκον κατ' ὀφθαλμοὺς 10
τῶν ἀνδρῶν τῶν ἐκπορευομένων μετὰ σοῦ [11]καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει 11
κύριος Οὕτως συντρίψω τὸν λαὸν τοῦτον καὶ τὴν πόλιν ταύτην,
καθὼς συντρίβεται ἄγγος ὀστράκινον, ὃ οὐ δυνήσεται ἰαθῆναι ἔτι.
[12]οὕτως ποιήσω, λέγει κύριος, τῷ τόπῳ τούτῳ καὶ τοῖς κατοικοῦ- 12
σιν ἐν αὐτῷ τοῦ δοθῆναι τὴν πόλιν ταύτην ὡς τὴν διαπίπτουσαν.
[13]καὶ οἱ οἶκοι Ιερουσαλημ καὶ οἱ οἶκοι βασιλέων Ιουδα ἔσονται 13
καθὼς ὁ τόπος ὁ διαπίπτων τῶν ἀκαθαρσιῶν ἐν πάσαις ταῖς

2 πυλης] πυλων SC†, pr. της A | χαρσ(ε)ιθ] θαρσεις B (S* dub.) | λογους] + τουτους B || 3 τον λογον] τους λογους S, λογους A† | και ανδρ. ιουδα] > A, in *O* sub ÷ | ιερουσ.] pr. εν SBcVpau.: cf. 4 4 | και οι εισπορ. — ταυταις (cf. 17 20) > S = 𝔐 | αυτα > A† | αμφοτερα > BS*A || 5 α > B† | ουδε ελαλησα > BS || 6 τω] pr. επι A(†) | ετι > B*A† || 7 εναντιον] ον > S | των 2° > S*† || 8 ταξω] καταξω BS | εις 2° > A | συρισμον S*: item in 25 9 32 18 | παραπορ.] παρα > S*† | πασης] ταυτης S*† || 9 αυτων 2° > S† | εν τη ult.] > B†, τη > SA† || 10 βικον] + τουτον A† || 11 ετι] οτι (ad 12 tractum) BS† || 12 ποιησω > S*† | λεγει(S† ειπεν) κυρ. / τω τοπω τουτω] tr. A = 𝔐 | και > A† | ταυτην > A† | fin.] + γην S*† || 13 οι 1° > BA, 2° > BS*A | των ακαθαρσιων] pr. απο BA†, pr. ενεκεν *L*; + αυτων B†

οἰκίαις, ἐν αἷς ἐθυμίασαν ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῶν πάσῃ τῇ στρατιᾷ
14 τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔσπεισαν σπονδὰς θεοῖς ἀλλοτρίοις. — [14]καὶ
ἦλθεν Ιερεμιας ἀπὸ τῆς διαπτώσεως, οὗ ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος
ἐκεῖ τοῦ προφητεῦσαι, καὶ ἔστη ἐν τῇ αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ εἶπε
15 πρὸς πάντα τὸν λαόν [15]Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ
τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις αὐτῆς καὶ ἐπὶ τὰς
κώμας αὐτῆς ἅπαντα τὰ κακά, ἃ ἐλάλησα ἐπ᾽ αὐτήν, ὅτι ἐσκλήρυ-
ναν τὸν τράχηλον αὐτῶν τοῦ μὴ εἰσακούειν τῶν λόγων μου.
20 [1]Καὶ ἤκουσεν Πασχωρ υἱὸς Εμμηρ ὁ ἱερεύς, καὶ οὗτος ἦν καθ-
εσταμένος ἡγούμενος οἴκου κυρίου, τοῦ Ιερεμιου προφητεύοντος
2 τοὺς λόγους τούτους. [2]καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν καὶ ἐνέβαλεν αὐτὸν εἰς
τὸν καταρράκτην, ὃς ἦν ἐν πύλῃ οἴκου ἀποτεταγμένου τοῦ ὑπε-
3 ρῴου, ὃς ἦν ἐν οἴκῳ κυρίου. [3]καὶ ἐξήγαγεν Πασχωρ τὸν Ιερεμιαν
ἐκ τοῦ καταρράκτου, καὶ εἶπεν αὐτῷ Ιερεμιας Οὐχὶ Πασχωρ ἐκά-
4 λεσεν κύριος τὸ ὄνομά σου, ἀλλ᾽ ἢ Μέτοικον· [4]διότι τάδε λέγει
κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμί σε εἰς μετοικίαν σὺν πᾶσι τοῖς φίλοις
σου, καὶ πεσοῦνται ἐν μαχαίρᾳ ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ οἱ ὀφθαλμοί
σου ὄψονται, καὶ σὲ καὶ πάντα Ιουδαν δώσω εἰς χεῖρας βασιλέως
Βαβυλῶνος, καὶ μετοικιοῦσιν αὐτοὺς καὶ κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν
5 μαχαίραις· [5]καὶ δώσω τὴν πᾶσαν ἰσχὺν τῆς πόλεως ταύτης καὶ
πάντας τοὺς πόνους αὐτῆς καὶ πάντας τοὺς θησαυροὺς τοῦ βα-
σιλέως Ιουδα εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτοῦ, καὶ ἄξουσιν αὐτοὺς εἰς
6 Βαβυλῶνα. [6]καὶ σὺ καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν τῷ οἴκῳ σου
πορεύσεσθε ἐν αἰχμαλωσίᾳ, καὶ ἐν Βαβυλῶνι ἀποθανῇ καὶ ἐκεῖ
ταφήσῃ, σὺ καὶ πάντες οἱ φίλοι σου, οἷς ἐπροφήτευσας αὐτοῖς
ψευδῆ.
7 [7]Ἠπάτησάς με, κύριε, καὶ ἠπατήθην, ἐκράτησας καὶ ἠδυνάσθης·
ἐγενόμην εἰς γέλωτα, πᾶσαν ἡμέραν διετέλεσα μυκτηριζόμενος·
8 [8]ὅτι πικρῷ λόγῳ μου γελάσομαι, ἀθεσίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἐπι-
καλέσομαι, ὅτι ἐγενήθη λόγος κυρίου εἰς ὀνειδισμὸν ἐμοὶ καὶ εἰς
9 χλευασμὸν πᾶσαν ἡμέραν μου. [9]καὶ εἶπα Οὐ μὴ ὀνομάσω τὸ ὄνομα
κυρίου καὶ οὐ μὴ λαλήσω ἔτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι αὐτοῦ· καὶ ἐγένετο
ὡς πῦρ καιόμενον φλέγον ἐν τοῖς ὀστέοις μου, καὶ παρεῖμαι πάν-
10 τοθεν καὶ οὐ δύναμαι φέρειν. [10]ὅτι ἤκουσα ψόγον πολλῶν συν-

13 εθυμιωσαν A: cf. 39 29 | αυτων > AQ† || 14 της διαπτωσεως (διαπτ. = חפר, cf. 6 et 12. 13)] +(sic) του τοπου ταφεθ A | εκει > A† | τη > S*A† || 15 και 1⁰] pr. κακα A† | πασας τας πολ. αυτης] τας πολ. πασας A†, τας πολ. SC | επι 3⁰ > S | επ αυτην] + και επι τας πολεις αυτης SA | τραχηλον] αυχενα S | λογων] εντολων BSpau.

20 2 αποτεταγμενη S*† || 4 διοτι] δια τουτο AV† | ιουδαν] ν > BS* | αυτους ult. > BSpau. | fin. μαχαιρα A || 5 την πασαν] tr. A† | αυτου] -των A || 6 πορευεσθε S* || 7 εκρατ.] + με S† | εγεν.] pr. και S† || 8 εις ult. > B | χλευασμα S† || 9 ετι > A | αυτου] τουτω A† | οστοις B†

αθροιζομένων κυκλόθεν Ἐπισύστητε καὶ ἐπισυστῶμεν αὐτῷ, πάντες
ἄνδρες φίλοι αὐτοῦ· τηρήσατε τὴν ἐπίνοιαν αὐτοῦ, εἰ ἀπατηθήσεται
καὶ δυνησόμεθα αὐτῷ καὶ λημψόμεθα τὴν ἐκδίκησιν ἡμῶν ἐξ αὐτοῦ.
11 [11]καὶ κύριος μετ᾽ ἐμοῦ καθὼς μαχητὴς ἰσχύων· διὰ τοῦτο ἐδίωξαν 11
καὶ νοῆσαι οὐκ ἠδύναντο· ἠσχύνθησαν σφόδρα, ὅτι οὐκ ἐνόησαν
ἀτιμίας αὐτῶν, αἳ δι᾽ αἰῶνος οὐκ ἐπιλησθήσονται. [12]κύριε δοκιμάζων 12
δίκαια συνίων νεφροὺς καὶ καρδίας, ἴδοιμι τὴν παρὰ σοῦ ἐκδίκησιν
ἐν αὐτοῖς, ὅτι πρὸς σὲ ἀπεκάλυψα τὰ ἀπολογήματά μου. — [13]ᾄσατε 13
τῷ κυρίῳ, αἰνέσατε αὐτῷ, ὅτι ἐξείλατο ψυχὴν πένητος ἐκ χειρὸς
πονηρευομένων. — [14]ἐπικατάρατος ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐτέχθην ἐν αὐτῇ· 14
ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἔτεκέν με ἡ μήτηρ μου, μὴ ἔστω ἐπευκτή. [15]ἐπι- 15
κατάρατος ὁ ἄνθρωπος ὁ εὐαγγελισάμενος τῷ πατρί μου λέγων
Ἐτέχθη σοι ἄρσεν, εὐφραινόμενος. [16]ἔστω ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὡς 16
αἱ πόλεις, ἃς κατέστρεψεν κύριος ἐν θυμῷ καὶ οὐ μετεμελήθη,
ἀκουσάτω κραυγῆς τὸ πρωὶ καὶ ἀλαλαγμοῦ μεσημβρίας, [17]ὅτι οὐκ 17
ἀπέκτεινέν με ἐν μήτρᾳ μητρὸς καὶ ἐγένετό μοι ἡ μήτηρ μου τάφος
μου καὶ ἡ μήτρα συλλήμψεως αἰωνίας. [18]ἵνα τί τοῦτο ἐξῆλθον ἐκ 18
μήτρας τοῦ βλέπειν κόπους καὶ πόνους, καὶ διετέλεσαν ἐν αἰσχύνῃ
αἱ ἡμέραι μου;
[1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ιερεμιαν, ὅτε ἀπ- 21
έστειλεν πρὸς αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκιας τὸν Πασχωρ υἱὸν Μελ-
χιου καὶ Σοφονιαν υἱὸν Μαασαιου τὸν ἱερέα λέγων [2]Ἐπερώτησον 2
περὶ ἡμῶν τὸν κύριον, ὅτι βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐφέστηκεν ἐφ᾽
ἡμᾶς, εἰ ποιήσει κύριος κατὰ πάντα τὰ θαυμάσια αὐτοῦ, καὶ ἀπ-
ελεύσεται ἀφ᾽ ἡμῶν. [3]καὶ εἶπεν πρὸς αὐτοὺς Ιερεμιας Οὕτως ἐρεῖτε 3
πρὸς Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα [4]Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ μετα- 4
στρέφω τὰ ὅπλα τὰ πολεμικά, ἐν οἷς ὑμεῖς πολεμεῖτε ἐν αὐτοῖς
πρὸς τοὺς Χαλδαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς ἔξωθεν τοῦ τείχους,
εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ταύτης [5]καὶ πολεμήσω ἐγὼ ὑμᾶς ἐν χειρὶ 5
ἐκτεταμένῃ καὶ ἐν βραχίονι κραταιῷ μετὰ θυμοῦ καὶ ὀργῆς καὶ
παροργισμοῦ μεγάλου [6]καὶ πατάξω πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐν 6

10 κυκλοθεν] bis scr. B*† | αυτω 1⁰] pr. επ BS†, επ αυτον A† || 11 και 1⁰] ο δε BS† | μαθητης ισχυρος A(†) || 12 τα > S*† || 13 πονηρ.] στερεωτερων αυτου AQ(†): ex 38 11; στερεω(Sc o)τερων (+ και Sc†) πονηρ. S† || 14 εν 1⁰ > A†, 3⁰ > S | ετεχθην] εγενηθην A || 15 αρσην A || 16 εστω] εσται A || 17 μητρος > BS || 18 μητρος S*† | πονους] μοχθους S*† | και ult. > S

21 1 οτε] οτι A† | προς αυτον > S*† | μαασαιου Q] μασεου S†, μασσαιου Apau.: cf. 36 25 42 4 44 3 49 1 50 2 et 28 59 39 12; μανασσαιου B*†, μνασσαιου Bc†: hinc Bc literam ν etiam aliis locis intrusit: 36 25 39 12 44 3 Bc† μνασαιου, 50 2 Bc† μνασσαιου || 2 βασ.] pr. ο A || 4 συγκλειοντας ημας A†, sed in 9 etiam A συγκεκλ⟨ε⟩ικοτας υμας || 5 εγω υμας] tr. S | εντεταμενη A† | κραταιω] υψηλω L, pr. υψηλω(+και Sc†) S† | και παροργ. μεγ.] μεγαλης BS

τῇ πόλει ταύτῃ, τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὰ κτήνη, ἐν θανάτῳ μεγάλῳ,
7 καὶ ἀποθανοῦνται. 7καὶ μετὰ ταῦτα — οὕτως λέγει κύριος — δώσω
τὸν Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ τὸν λαὸν
τὸν καταλειφθέντα ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀπὸ τοῦ θανάτου καὶ ἀπὸ
τοῦ λιμοῦ καὶ ἀπὸ τῆς μαχαίρας εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν
ζητούντων τὰς ψυχὰς αὐτῶν, καὶ κατακόψουσιν αὐτοὺς ἐν στόματι
μαχαίρας· οὐ φείσομαι ἐπ᾽ αὐτοῖς καὶ οὐ μὴ οἰκτιρήσω αὐτούς.
8 8καὶ πρὸς τὸν λαὸν τοῦτον ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δέ-
δωκα πρὸ προσώπου ὑμῶν τὴν ὁδὸν τῆς ζωῆς καὶ τὴν ὁδὸν τοῦ
9 θανάτου· 9ὁ καθήμενος ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἀποθανεῖται ἐν μαχαίρᾳ
καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος προσχωρῆσαι πρὸς τοὺς Χαλ-
δαίους τοὺς συγκεκλεικότας ὑμᾶς ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ
10 εἰς σκῦλα, καὶ ζήσεται. 10διότι ἐστήρικα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν
πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά· εἰς χεῖρας βασιλέως
11 Βαβυλῶνος παραδοθήσεται, καὶ κατακαύσει αὐτὴν ἐν πυρί. — 11ὁ
12 οἶκος βασιλέως Ιουδα, ἀκούσατε λόγον κυρίου· 12οἶκος Δαυιδ,
τάδε λέγει κύριος Κρίνατε τὸ πρωὶ κρίμα καὶ κατευθύνατε καὶ ἐξ-
έλεσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτόν, ὅπως μὴ ἀναφθῇ
ὡς πῦρ ἡ ὀργή μου καὶ καυθήσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ σβέσων.
13 13ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν κοιλάδα Σορ τὴν πεδινὴν
τοὺς λέγοντας Τίς πτοήσει ἡμᾶς; ἢ τίς εἰσελεύσεται πρὸς τὸ
14 κατοικητήριον ἡμῶν; 14καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν τῷ δρυμῷ αὐτῆς, καὶ
ἔδεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.
22 1Τάδε λέγει κύριος Πορεύου καὶ κατάβηθι εἰς τὸν οἶκον τοῦ
2 βασιλέως Ιουδα καὶ λαλήσεις ἐκεῖ τὸν λόγον τοῦτον 2καὶ ἐρεῖς
Ἄκουε λόγον κυρίου, βασιλεῦ Ιουδα ὁ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυιδ,
σὺ καὶ ὁ οἶκός σου καὶ ὁ λαός σου καὶ οἱ εἰσπορευόμενοι ταῖς
3 πύλαις ταύταις 3Τάδε λέγει κύριος Ποιεῖτε κρίσιν καὶ δικαιοσύνην
καὶ ἐξαιρεῖσθε διηρπασμένον ἐκ χειρὸς ἀδικοῦντος αὐτὸν καὶ προσ-
ήλυτον καὶ ὀρφανὸν καὶ χήραν μὴ καταδυναστεύετε καὶ μὴ ἀσε-
4 βεῖτε καὶ αἷμα ἀθῷον μὴ ἐκχέητε ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ. 4διότι ἐὰν
ποιοῦντες ποιήσητε τὸν λόγον τοῦτον, καὶ εἰσελεύσονται ἐν ταῖς
πύλαις τοῦ οἴκου τούτου βασιλεῖς καθήμενοι ἐπὶ θρόνου Δαυιδ
καὶ ἐπιβεβηκότες ἐφ᾽ ἁρμάτων καὶ ἵππων, αὐτοὶ καὶ οἱ παῖδες
5 αὐτῶν καὶ ὁ λαὸς αὐτῶν· 5ἐὰν δὲ μὴ ποιήσητε τοὺς λόγους τού-
τους, κατ᾽ ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς ἐρήμωσιν ἔσται

6 εν ult. > S* || 7 επ αυτοις] επ αυτους A || 8 εγω > S† || 10 διοτι] οτι S*† | εστηρικα BS*(†)] -ρισα A†, -ριξα Sᵉpl.: cf. Thack. p. 223 || 12 το > BApau. || 13 ημων > B† || 14 δρυμω] θυμω A† | εδεται] pr. κατ A†
22 1 τον 1⁰ > S || 2 και ο οικος] και οι παιδες mu. (= 𝔐): eadem pr. Sˢ† | ταις πυλαις ταυταις] pr. εν A, τας -λας -τας S† || 3 καταδυναστευσητε Spau. || 4 βασιλεις] -λεως SᵉC†, + και αρχοντες AL

ὁ οἶκος οὗτος. 6ὅτι τάδε λέγει κύριος κατὰ τοῦ οἴκου βασιλέως 6
Ιουδα Γαλααδ σύ μοι, ἀρχὴ τοῦ Λιβάνου· ἐὰν μὴ θῶ σε εἰς ἔρη-
μον, πόλεις μὴ κατοικηθησομένας· 7καὶ ἐπάξω ἐπὶ σὲ ἄνδρα ὀλε- 7
θρεύοντα καὶ τὸν πέλεκυν αὐτοῦ, καὶ ἐκκόψουσιν τὰς ἐκλεκτὰς
κέδρους σου καὶ ἐμβαλοῦσιν εἰς τὸ πῦρ. 8καὶ διελεύσονται ἔθνη 8
διὰ τῆς πόλεως ταύτης καὶ ἐροῦσιν ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον
αὐτοῦ Διὰ τί ἐποίησεν κύριος οὕτως τῇ πόλει τῇ μεγάλῃ ταύτῃ;
9καὶ ἐροῦσιν Ἀνθ᾽ ὧν ἐγκατέλιπον τὴν διαθήκην κυρίου θεοῦ αὐτῶν 9
καὶ προσεκύνησαν θεοῖς ἀλλοτρίοις καὶ ἐδούλευσαν αὐτοῖς.

10Μὴ κλαίετε τὸν τεθνηκότα μηδὲ θρηνεῖτε αὐτόν· κλαύσατε 10
κλαυθμῷ τὸν ἐκπορευόμενον, ὅτι οὐκ ἐπιστρέψει ἔτι καὶ οὐ μὴ ἴδῃ
τὴν γῆν πατρίδος αὐτοῦ. 11διότι τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Σελλημ υἱὸν 11
Ιωσια τὸν βασιλεύοντα ἀντὶ Ιωσια τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ὃς ἐξῆλθεν
ἐκ τοῦ τόπου τούτου Οὐκ ἀναστρέψει ἐκεῖ οὐκέτι, 12ἀλλ᾽ ἢ ἐν τῷ 12
τόπῳ, οὗ μετῴκισα αὐτόν, ἐκεῖ ἀποθανεῖται καὶ τὴν γῆν ταύτην
οὐκ ὄψεται ἔτι.

13Ὢ ὁ οἰκοδομῶν οἰκίαν αὐτοῦ οὐ μετὰ δικαιοσύνης καὶ τὰ ὑπερῷα 13
αὐτοῦ οὐκ ἐν κρίματι, παρὰ τῷ πλησίον αὐτοῦ ἐργᾶται δωρεὰν
καὶ τὸν μισθὸν αὐτοῦ οὐ μὴ ἀποδώσει αὐτῷ. 14ᾠκοδόμησας σεαυτῷ 14
οἶκον σύμμετρον, ὑπερῷα ῥιπιστὰ διεσταλμένα θυρίσιν καὶ ἐξυλω-
μένα ἐν κέδρῳ καὶ κεχρισμένα ἐν μίλτῳ. 15μὴ βασιλεύσεις, ὅτι σὺ 15
παροξύνῃ ἐν Αχαζ τῷ πατρί σου; οὐ φάγονται καὶ οὐ πίονται·
βέλτιον ἦν σε ποιεῖν κρίμα καὶ δικαιοσύνην καλήν. 16οὐκ ἔγνωσαν, 16
οὐκ ἔκριναν κρίσιν ταπεινῷ οὐδὲ κρίσιν πένητος· οὐ τοῦτό ἐστιν
τὸ μὴ γνῶναί σε ἐμέ; λέγει κύριος. 17ἰδοὺ οὐκ εἰσιν οἱ ὀφθαλμοί 17
σου οὐδὲ ἡ καρδία σου καλή, ἀλλ᾽ εἰς τὴν πλεονεξίαν σου καὶ εἰς
τὸ αἷμα τὸ ἀθῷον τοῦ ἐκχέειν αὐτὸ καὶ εἰς ἀδίκημα καὶ εἰς φόνον
τοῦ ποιεῖν. 18διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ Ιωακιμ υἱὸν Ιωσια 18
βασιλέα Ιουδα Οὐαὶ ἐπὶ τὸν ἄνδρα τοῦτον· οὐ μὴ κόψωνται αὐτόν
Ὢ ἀδελφέ, οὐδὲ μὴ κλαύσονται αὐτόν Οἴμμοι κύριε. 19ταφὴν ὄνου 19
ταφήσεται, συμψησθεὶς ῥιφήσεται ἐπέκεινα τῆς πύλης Ιερουσαλημ.

20Ἀνάβηθι εἰς τὸν Λίβανον καὶ κέκραξον καὶ εἰς τὴν Βασαν δὸς 20

6 βασ.] pr. του S† || 7 εισαξω A† | επι σοι S† || 8 διελευσ.] δι > S*† | ερουσιν] ερει BL | τη μεγ./ταυτη] tr. B || 9 θεου] pr. του A || 10 επιστρεψει] φ pro ψ B*†, αναστρ. Ar† | και ου μη ιδη] ουδε οψεται BA: cf. 12 || 11 διοτι] οτι S† | ιωσια 1⁰] -ιου A, sed 2⁰ etiam A -ια, cf. 1 2 | τω βασιλευοντι (sic) SA | ανακαμψει S† | ουκετι] ετι B || 13 ω > BSpau. | οικιαν] pr. την A† | ου μ. δικ.] ουκ εν δικαιοσυνη A† || 15 αχαζ] αχααβ A† | ην > B | καλην > BSpau. || 16 ταπεινων A | τουτο] + σοι A† || 17 αδικηματα A | fin.] + ταυτα A || 18 επι 1⁰∩2⁰ S† | ουαι] και B† | ω] ουαι ASᵉC†, οιμμοι L | ουδε — fin. > A† || 19 συμψησθεις] σ 2⁰ > SApau.: cf. 30 14 31 33 et Thack. p. 290 || 20 κεκραξον] κραξον B: cf. 29 2 30 19 31 20 et Thack. p. 273

τὴν φωνήν σου καὶ βόησον εἰς τὸ πέραν τῆς θαλάσσης, ὅτι συν-
21 ετρίβησαν πάντες οἱ ἐρασταί σου. 21 ἐλάλησα πρὸς σὲ ἐν τῇ παρα-
πτώσει σου, καὶ εἶπας Οὐκ ἀκούσομαι· αὕτη ἡ ὁδός σου ἐκ νεότη-
22 τός σου, οὐκ ἤκουσας τῆς φωνῆς μου. 22 πάντας τοὺς ποιμένας
σου ποιμανεῖ ἄνεμος, καὶ οἱ ἐρασταί σου ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἐξελεύ-
σονται· ὅτι τότε αἰσχυνθήσῃ καὶ ἀτιμωθήσῃ ἀπὸ πάντων τῶν φι-
23 λούντων σε. 23 κατοικοῦσα ἐν τῷ Λιβάνῳ ἐννοσσεύουσα ἐν ταῖς
κέδροις, καταστενάξεις ἐν τῷ ἐλθεῖν σοι ὠδῖνας ὡς τικτούσης.
24 24 ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν γενόμενος γένηται Ιεχονιας υἱὸς Ιωακιμ
βασιλεὺς Ιουδα ἀποσφράγισμα ἐπὶ τῆς χειρὸς τῆς δεξιᾶς μου, ἐκεῖθεν
25 ἐκσπάσω σε 25 καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ζητούντων τὴν
ψυχήν σου, ὧν σὺ εὐλαβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, εἰς χεῖρας τῶν
26 Χαλδαίων· 26 καὶ ἀπορρίψω σὲ καὶ τὴν μητέρα σου τὴν τεκοῦσάν
27 σε εἰς γῆν, οὗ οὐκ ἐτέχθης ἐκεῖ, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε· 27 εἰς δὲ
τὴν γῆν, ἣν αὐτοὶ εὔχονται ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν, οὐ μὴ ἀποστρέ-
28 ψωσιν. 28 ἠτιμώθη Ιεχονιας ὡς σκεῦος, οὗ οὐκ ἔστιν χρεία αὐτοῦ,
29 ὅτι ἐξερρίφη καὶ ἐξεβλήθη εἰς γῆν, ἣν οὐκ ᾔδει. 29 γῆ γῆ, ἄκουε
30 λόγον κυρίου 30 Γράψον τὸν ἄνδρα τοῦτον ἐκκήρυκτον ἄνθρωπον,
ὅτι οὐ μὴ αὐξηθῇ ἐκ τοῦ σπέρματος αὐτοῦ ἀνὴρ καθήμενος ἐπὶ
θρόνου Δαυιδ ἄρχων ἔτι ἐν τῷ Ιουδα.

23 1 7 Ω οἱ ποιμένες οἱ διασκορπίζοντες καὶ ἀπολλύοντες τὰ πρόβατα
2 τῆς νομῆς μου. 2 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ἐπὶ τοὺς ποιμαίνον-
τας τὸν λαόν μου Ὑμεῖς διεσκορπίσατε τὰ πρόβατά μου καὶ ἐξ-
ώσατε αὐτὰ καὶ οὐκ ἐπεσκέψασθε αὐτά, ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ ἐφ' ὑμᾶς
3 κατὰ τὰ πονηρὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν· 3 καὶ ἐγὼ εἰσδέξομαι τοὺς
καταλοίπους τοῦ λαοῦ μου ἀπὸ πάσης τῆς γῆς, οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς
ἐκεῖ, καὶ καταστήσω αὐτοὺς εἰς τὴν νομὴν αὐτῶν, καὶ αὐξηθήσονται
4 καὶ πληθυνθήσονται· 4 καὶ ἀναστήσω αὐτοῖς ποιμένας, οἳ ποιμα-
νοῦσιν αὐτούς, καὶ οὐ φοβηθήσονται ἔτι οὐδὲ πτοηθήσονται, λέγει
5 κύριος. 5 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἀναστήσω τῷ
Δαυιδ ἀνατολὴν δικαίαν, καὶ βασιλεύσει βασιλεὺς καὶ συνήσει καὶ
6 ποιήσει κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐπὶ τῆς γῆς. 6 ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτοῦ

21 ελαλησαν SA | σου 1⁰⌒3⁰ A† | ουκ 1⁰] ου μη S† || 22 οι εραστ αι σου > A† | ατιμωθηση (cf. 28)] -μασθ. A pau. || 23 ωδινας] οδυνας BS: idem pr. mu.: cf. 𝔐 || 24 ιεχ. υιος ιωακ.] ιωακειμ υ. ιεχονια A† | σε⌒25 σε S || 26 απορρ.] παραδωσω A†: ex 25 || 27 επιστρεψουσιν A || 30 του > S† | ανηρ > BS | εν τω ιουδα] του ιουδα S†, εν τω οικω ιουδα A†

23 1 οι 1⁰ > B† | ποιμενες] -νοντες S | οι 2⁰] pr. και S† | διασκ. .. απολλ.] tr. B = 𝔐 | απολλυντες S: cf. Thack. p. 246 | μου] αυτων BS: ex 3? || 2 εξωσατε] απωσ. A† | επεσκεψατε AC*p*† | εκδικησω A || 3 το καταλοιπον A† | μου] + ου διεσπειρα αυτους S | απο] επι B† || 4 οι] και A† | ουδε] και ου SA | πτοηθ.] + ετι A† || 6 αυτου 1⁰] εκειναις A†, + και BSA pau.

σωθήσεται Ιουδας, καὶ Ισραηλ κατασκηνώσει πεποιθώς, καὶ τοῦτο
τὸ ὄνομα αὐτοῦ, ὃ καλέσει αὐτὸν κύριος Ιωσεδεκ.

9 Ἐν τοῖς προφήταις συνετρίβη ἡ καρδία μου, ἐν ἐμοὶ ἐσαλεύθη 9
πάντα τὰ ὀστᾶ μου, ἐγενήθην ὡς ἀνὴρ συντετριμμένος καὶ ὡς
ἄνθρωπος συνεχόμενος ἀπὸ οἴνου ἀπὸ προσώπου κυρίου καὶ ἀπὸ
προσώπου εὐπρεπείας δόξης αὐτοῦ. 10 ὅτι ἀπὸ προσώπου τούτων 10
ἐπένθησεν ἡ γῆ, ἐξηράνθησαν αἱ νομαὶ τῆς ἐρήμου, καὶ ἐγένετο
ὁ δρόμος αὐτῶν πονηρὸς καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν οὐχ οὕτως. 11 ὅτι 11
ἱερεὺς καὶ προφήτης ἐμολύνθησαν καὶ ἐν τῷ οἴκῳ μου εἶδον πο-
νηρίας αὐτῶν. 12 διὰ τοῦτο γενέσθω ἡ ὁδος αὐτῶν αὐτοῖς εἰς ὀλί- 12
σθημα ἐν γνόφῳ, καὶ ὑποσκελισθήσονται καὶ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ·
διότι ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν, φησὶν
κύριος. 13 καὶ ἐν τοῖς προφήταις Σαμαρείας εἶδον ἀνομήματα· ἐπρο- 13
φήτευσαν διὰ τῆς Βααλ καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου Ισραηλ.
14 καὶ ἐν τοῖς προφήταις Ιερουσαλημ ἑώρακα φρικτά, μοιχωμένους 14
καὶ πορευομένους ἐν ψεύδεσι καὶ ἀντιλαμβανομένους χειρῶν πο-
νηρῶν τοῦ μὴ ἀποστραφῆναι ἕκαστον ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς
πονηρᾶς· ἐγενήθησάν μοι πάντες ὡς Σοδομα καὶ οἱ κατοικοῦντες
αὐτὴν ὥσπερ Γομορρα. 15 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ 15
ψωμιῶ αὐτοὺς ὀδύνην καὶ ποτιῶ αὐτοὺς ὕδωρ πικρόν, ὅτι ἀπὸ
τῶν προφητῶν Ιερουσαλημ ἐξῆλθεν μολυσμὸς πάσῃ τῇ γῇ. 16 οὕτως 16
λέγει κύριος παντοκράτωρ Μὴ ἀκούετε τοὺς λόγους τῶν προφητῶν,
ὅτι ματαιοῦσιν ἑαυτοῖς ὅρασιν, ἀπὸ καρδίας αὐτῶν λαλοῦσιν καὶ
οὐκ ἀπὸ στόματος κυρίου. 17 λέγουσιν τοῖς ἀπωθουμένοις τὸν λόγον 17
κυρίου Εἰρήνη ἔσται ὑμῖν· καὶ πᾶσιν τοῖς πορευομένοις τοῖς θελή-
μασιν αὐτῶν, παντὶ τῷ πορευομένῳ πλάνῃ καρδίας αὐτοῦ εἶπαν
Οὐχ ἥξει ἐπὶ σὲ κακά. 18 ὅτι τίς ἔστη ἐν ὑποστήματι κυρίου καὶ 18
εἶδεν τὸν λόγον αὐτοῦ; τίς ἐνωτίσατο καὶ ἤκουσεν; 19 ἰδοὺ σεισμὸς 19
παρὰ κυρίου καὶ ὀργὴ ἐκπορεύεται εἰς συσσεισμόν, συστρεφομένη
ἐπὶ τοὺς ἀσεβεῖς ἥξει. 20 καὶ οὐκέτι ἀποστρέψει ὁ θυμὸς κυρίου, 20
ἕως ἂν ποιήσῃ αὐτὸ καὶ ἕως ἂν ἀναστήσῃ αὐτὸ ἀπὸ ἐγχειρήματος
καρδίας αὐτοῦ· ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν νοήσουσιν αὐτά. 21 οὐκ 21

6 ισραηλ] ιερουσαλημ S† | αυτου ult. > SA pau. | ιωσεδεκ] ιωσειχειμ S*† || 7. 8 uide in fine capitis || 9 εν 2⁰] συν A† | ανηρ] ανθρωπος Ar† || 10 δρυμος B† | ουχ > BS† || 12 αυτων ult.] -του S*† | φησιν κυρ. > BS pau. || 13 επροφ.] pr. α SL; + επ ονοματι μου A || 14 φρικτα] pr. τα S† | πονηρων] πολλων BS | εγενηθ.] γενεσθωσαν S† | ωσπερ] pr. και S*†; ως A | γομορρα] λαος γομορα S† || 15 ψωμιζω Apl. | οδυνας A | πασῃ] pr. εν S || 16 init. — παντοκρ. > S† | τους λογους] των -γων SL | ορασιν] -σ(ε)ις A; + και SA || 17 αυτου] -των S* | ειπαν > SA || 18 τις 1⁰ > A† || 19 εκπορευομενη A† | επι τ. ασ./ ηξει] tr. AC† || 20 αν 1⁰ > B | αυτο 1⁰⌒2⁰ B*S*pau. | αν αναστηση] αν στηση ABs† | εσχατων A | αυτα] -το B†

ἀπέστελλον τοὺς προφήτας, καὶ αὐτοὶ ἔτρεχον· οὐκ ἐλάλησα πρὸς
22 αὐτούς, καὶ αὐτοὶ ἐπροφήτευον. 22 καὶ εἰ ἔστησαν ἐν τῇ ὑποστάσει
μου καὶ εἰσήκουσαν τῶν λόγων μου, καὶ τὸν λαόν μου ἂν ἀπ-
23 έστρεφον αὐτοὺς ἀπὸ τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. 23 θεὸς
24 ἐγγίζων ἐγώ εἰμι, λέγει κύριος, καὶ οὐχὶ θεὸς πόρρωθεν. 24 εἰ κρυβή-
σεται ἄνθρωπος ἐν κρυφαίοις, καὶ ἐγὼ οὐκ ὄψομαι αὐτόν; μὴ οὐχὶ
25 τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν ἐγὼ πληρῶ; λέγει κύριος. 25 ἤκουσα ἃ
λαλοῦσιν οἱ προφῆται, ἃ προφητεύουσιν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου ψευδῆ
26 λέγοντες Ἐνυπνιασάμην ἐνύπνιον. 26 ἕως πότε ἔσται ἐν καρδίᾳ τῶν
προφητῶν τῶν προφητευόντων ψευδῆ καὶ ἐν τῷ προφητεύειν αὐ-
27 τοὺς τὰ θελήματα καρδίας αὐτῶν; 27 τῶν λογιζομένων τοῦ ἐπιλα-
θέσθαι τοῦ νόμου μου ἐν τοῖς ἐνυπνίοις αὐτῶν, ἃ διηγοῦντο ἕκα-
στος τῷ πλησίον αὐτοῦ, καθάπερ ἐπελάθοντο οἱ πατέρες αὐτῶν
28 τοῦ ὀνόματός μου ἐν τῇ Βααλ. 28 ὁ προφήτης, ἐν ᾧ τὸ ἐνύπνιόν
ἐστιν, διηγησάσθω τὸ ἐνύπνιον αὐτοῦ, καὶ ἐν ᾧ ὁ λόγος μου πρὸς
αὐτόν, διηγησάσθω τὸν λόγον μου ἐπ' ἀληθείας. τί τὸ ἄχυρον
29 πρὸς τὸν σῖτον; οὕτως οἱ λόγοι μου, λέγει κύριος· 29 οὐχὶ οἱ
λόγοι μου ὥσπερ πῦρ φλέγον, λέγει κύριος, καὶ ὡς πέλυξ κόπτων
30 πέτραν; 30 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας, λέγει κύριος
ὁ θεός, τοὺς κλέπτοντας τοὺς λόγους μου ἕκαστος παρὰ τοῦ πλη-
31 σίον αὐτοῦ. 31 ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς ἐκβάλλοντας
32 προφητείας γλώσσης καὶ νυστάζοντας νυσταγμὸν ἑαυτῶν. 32 ἰδοὺ
ἐγὼ πρὸς τοὺς προφήτας τοὺς προφητεύοντας ἐνύπνια ψευδῆ
καὶ διηγοῦντο αὐτὰ καὶ ἐπλάνησαν τὸν λαόν μου ἐν τοῖς ψεύδεσιν
αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς πλάνοις αὐτῶν καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτοὺς
καὶ οὐκ ἐνετειλάμην αὐτοῖς καὶ ὠφέλειαν οὐκ ὠφελήσουσιν τὸν
33 λαὸν τοῦτον. 33 καὶ ἐὰν ἐρωτήσωσί σε ὁ λαὸς οὗτος ἢ ἱερεὺς ἢ
προφήτης λέγων Τί τὸ λῆμμα κυρίου; καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Ὑμεῖς ἐστε
34 τὸ λῆμμα, καὶ ῥάξω ὑμᾶς, λέγει κύριος. 34 καὶ ὁ προφήτης καὶ ὁ
ἱερεὺς καὶ ὁ λαός, οἳ ἂν εἴπωσιν Λῆμμα κυρίου, καὶ ἐκδικήσω τὸν
35 ἄνθρωπον ἐκεῖνον καὶ τὸν οἶκον αὐτοῦ. 35 ὅτι οὕτως ἐρεῖτε ἕκαστος

21 ουκ 2⁰] ουδε B† | προς αυτους] αυτοις S† | επροφητευσαν S† || 22 εισηκουσαν S†] ει ηκ. BA, ηκ. Q | αποστρεφειν A† | αυτους > S | των πον. επιτ. αυτων] των επιτ. αυτων των πον. A† || 23 ειμι > S | λεγει κυρ. > B*†: cf. 29 || 24 ανθρωπος] τις BS† || 25 λαλ. > S† | α 2⁰ > BS† || 26 και > B† || 27 επελαθεντο B*S†: cf. 3 21 || 29 ουχι] ουκ ιδου B^c | πυρ φλεγον Q mu.] tr. A†, φλεγον > BS | λεγει κυρ. > BS pau.: cf. 23 | ως] ωσπερ S | πελεκυς A†: cf. Thack. p. 153 || 30 ab ιδου εγω προς τους προφητας transilit B† in eadem uerba uersus 32(sic, non 31) || 31 προφητειαν γλωσση A† || 32 ενυπνια ψευδη] tr. A† | διηγουντο] pr. ου B† | ωφελειαν] ν > S || 33 ερωτησ.] pr. επ S† | η προφητης] ο προφ. S† (S^c pr. η) | λεγων > BS*A pau. | λημμα 2⁰] ρημα S*† || 34 και 1⁰ > BSA pau. | οι ιερεις BS*† || 35 οτι > BS

πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
Τί ἀπεκρίθη κύριος, καὶ Τί ἐλάλησεν κύριος; 36 καὶ Λῆμμα κυρίου 36
μὴ ὀνομάζετε ἔτι, ὅτι τὸ λῆμμα τῷ ἀνθρώπῳ ἔσται ὁ λόγος αὐτοῦ·
37 καὶ διὰ τί ἐλάλησεν κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν; 38 διὰ τοῦτο τάδε λέγει 37
κύριος ὁ θεός Ἀνθ' ὧν εἴπατε τὸν λόγον τοῦτον Λῆμμα κυρίου, 38
καὶ ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς λέγων Οὐκ ἐρεῖτε Λῆμμα κυρίου, 39 διὰ 39
τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω καὶ ῥάσσω ὑμᾶς καὶ τὴν πόλιν, ἣν ἔδωκα
ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν, 40 καὶ δώσω ἐφ' ὑμᾶς ὀνειδισμὸν 40
αἰώνιον καὶ ἀτιμίαν αἰώνιον, ἥτις οὐκ ἐπιλησθήσεται.

7 Διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν 7
ἔτι Ζῇ κύριος ὃς ἀνήγαγεν τὸν οἶκον Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
8 ἀλλά Ζῇ κύριος ὃς συνήγαγεν ἅπαν τὸ σπέρμα Ισραηλ ἀπὸ γῆς 8
βορρᾶ καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν χωρῶν, οὗ ἐξῶσεν αὐτοὺς ἐκεῖ, καὶ
ἀπεκατέστησεν αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν.

1 ᵛ Ἔδειξέν μοι κύριος δύο καλάθους σύκων κειμένους κατὰ πρόσ- 24
ωπον ναοῦ κυρίου μετὰ τὸ ἀποικίσαι Ναβουχοδονοσορ βασιλέα
Βαβυλῶνος τὸν Ιεχονιαν υἱὸν Ιωακιμ βασιλέα Ιουδα καὶ τοὺς ἄρ-
χοντας καὶ τοὺς τεχνίτας καὶ τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς πλουσίους
ἐξ Ιερουσαλημ καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς εἰς Βαβυλῶνα· 2 ὁ κάλαθος ὁ 2
εἷς σύκων χρηστῶν σφόδρα ὡς τὰ σῦκα τὰ πρόιμα, καὶ ὁ κάλαθος
ὁ ἕτερος σύκων πονηρῶν σφόδρα, ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας
αὐτῶν. 3 καὶ εἶπεν κύριος πρός με Τί σὺ ὁρᾷς, Ιερεμια; καὶ εἶπα 3
Σῦκα· τὰ χρηστὰ χρηστὰ λίαν, καὶ τὰ πονηρὰ πονηρὰ λίαν, ἃ οὐ
βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐτῶν. 4 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός 4
με λέγων 5 Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ὡς τὰ σῦκα τὰ χρηστὰ 5
ταῦτα, οὕτως ἐπιγνώσομαι τοὺς ἀποικισθέντας Ιουδα, οὓς ἐξαπ-
έσταλκα ἐκ τοῦ τόπου τούτου εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς ἀγαθά. 6 καὶ 6
στηριῶ τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπ' αὐτοὺς εἰς ἀγαθὰ καὶ ἀποκατα-
στήσω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν ταύτην εἰς ἀγαθὰ καὶ ἀνοικοδομήσω
αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ καθελῶ καὶ καταφυτεύσω αὐτοὺς καὶ οὐ μὴ
ἐκτίλω· 7 καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν τοῦ εἰδέναι αὐτοὺς ἐμὲ ὅτι 7
ἐγώ εἰμι κύριος, καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς
εἰς θεόν, ὅτι ἐπιστραφήσονται ἐπ' ἐμὲ ἐξ ὅλης τῆς καρδίας αὐτῶν.

35 κυριος 1⁰∩2⁰ A† || 36 ετι > SA pau. | το λημμα τω ανθρ. εσται] λημμα κυριου εσται τω ανθρ. A | αυτου] > S*†, in *O* sub ※; κυριου S^c pau. || 37 δια τι] τι οτι S† || 38 θεος] + ημων B† || 40 εφ] εις B*† | ητις] η S† || 7. 8 hab. 𝔐 ante 9, cf. etiam 16 14. 15 || 7 ανηγαγεν] συνηγ. S*†: ex 8 | οικον] λαον S† || 8 και 1⁰ — εξωσεν] και ουκ εξωσεν S*†

24 1 init.] pr. και AS^c | αρχοντας] + ιουδα AB^c (in *O* sub ※), ante ιουδα add. A† βασιλεως | και τους 3⁰∩4⁰ S*† | πλουσιους] πλησιους B*(†) || 3 συκα B*S*†] + τα συκα pl. (in *O* sub ※); pr. τα S^c†, pr. συκα B^c†, συκα και τα συκα A pau. || 5 ιουδα] -δαιους B† || 6 καθελω] + αυτους BA

8 8καὶ ὡς τὰ σῦκα τὰ πονηρά, ἃ οὐ βρωθήσεται ἀπὸ πονηρίας αὐ-
τῶν, τάδε λέγει κύριος, οὕτως παραδώσω τὸν Σεδεκιαν βασιλέα
Ιουδα καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ καὶ τὸ κατάλοιπον Ιερουσαλημ
τοὺς ὑπολελειμμένους ἐν τῇ γῇ ταύτῃ καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν
9 Αἰγύπτῳ· 9καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς διασκορπισμὸν εἰς πάσας τὰς
βασιλείας τῆς γῆς, καὶ ἔσονται εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς παραβολὴν
καὶ εἰς μῖσος καὶ εἰς κατάραν ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ ἐξῶσα αὐτοὺς
10 ἐκεῖ· 10καὶ ἀποστελῶ εἰς αὐτοὺς τὸν λιμὸν καὶ τὸν θάνατον καὶ
τὴν μάχαιραν, ἕως ἂν ἐκλίπωσιν ἀπὸ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα αὐτοῖς.
25 1Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν ἐπὶ πάντα τὸν λαὸν Ιουδα
ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τοῦ Ιωακιμ υἱοῦ Ιωσια βασιλέως Ιουδα,
2 2ὃν ἐλάλησεν πρὸς πάντα τὸν λαὸν Ιουδα καὶ πρὸς τοὺς κατοι-
3 κοῦντας Ιερουσαλημ λέγων 3ἐν τρισκαιδεκάτῳ ἔτει Ιωσια υἱοῦ Αμως
βασιλέως Ιουδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης εἴκοσι καὶ τρία ἔτη
4 καὶ ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὀρθρίζων καὶ λέγων 4καὶ ἀπέστελλον πρὸς
ὑμᾶς τοὺς δούλους μου τοὺς προφήτας ὄρθρου ἀποστέλλων, καὶ
5 οὐκ εἰσηκούσατε καὶ οὐ προσέσχετε τοῖς ὠσὶν ὑμῶν, 5λέγων Ἀπο-
στράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ ἀπὸ τῶν
πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων ὑμῶν, καὶ κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς
ἔδωκα ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν ἀπ' αἰῶνος καὶ ἕως αἰῶνος·
6 6μὴ πορεύεσθε ὀπίσω θεῶν ἀλλοτρίων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς καὶ
τοῦ προσκυνεῖν αὐτοῖς, ὅπως μὴ παροργίζητέ με ἐν τοῖς ἔργοις
7 τῶν χειρῶν ὑμῶν τοῦ κακῶσαι ὑμᾶς. 7καὶ οὐκ ἠκούσατέ μου.
8 8διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπειδὴ οὐκ ἐπιστεύσατε τοῖς λόγοις
9 μου, 9ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ λήμψομαι τὴν πατριὰν ἀπὸ βορρᾶ
καὶ ἄξω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας
αὐτὴν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη τὰ κύκλῳ αὐτῆς καὶ ἐξερημώσω
αὐτοὺς καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς συριγμὸν καὶ εἰς
10 ὀνειδισμὸν αἰώνιον· 10καὶ ἀπολῶ ἀπ' αὐτῶν φωνὴν χαρᾶς καὶ
φωνὴν εὐφροσύνης, φωνὴν νυμφίου καὶ φωνὴν νύμφης, ὀσμὴν
11 μύρου καὶ φῶς λύχνου. 11καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἀφανισμόν, καὶ
12 δουλεύσουσιν ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἑβδομήκοντα ἔτη. 12καὶ ἐν τῷ πληρω-
θῆναι τὰ ἑβδομήκοντα ἔτη ἐκδικήσω τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, φησὶν κύριος,
13 καὶ θήσομαι αὐτοὺς εἰς ἀφανισμὸν αἰώνιον· 13καὶ ἐπάξω ἐπὶ τὴν

8 ιερουσ.] pr. της S† | γη] πολει A || 9 εσονται > BS = 𝔐 || 10 τον λιμον] την λ. A†: cf. Thack. p. 146

25 (1—13 = 𝔐 25 1—13; 14—19 = 𝔐 49 34[1].35—39; 20 = 𝔐 49 34[2]) 1 ιουδα 1⁰⌒2 ιουδα S*† || 3 ιωσια] pr. του βασιλεως A† || 4 αποστελλων] απεστελλον S || 5 και 1⁰ > S*† | αιωνος ult.] pr. του A† || 6 init.] pr. και ScL = 𝔐 || 7 ηκουσατε] pr. εισ SA, -σαν A† || 9 την 1⁰ > B† | απο] εκ του S†, του Q | και 5⁰ > A† | συριγμον: cf. 19 8 || 10 χαρας ... ευφροσ.] tr. A | φωνην 3⁰] pr. και S || 12 πληρωθ.] pr. συμ A | τα > B*† | φησιν κυρ. > BS† | αυτους] -το S† || 13 επαξω] παταξω A†

γῆν ἐκείνην πάντας τοὺς λόγους μου, οὓς ἐλάλησα κατ' αὐτῆς,
πάντα τὰ γεγραμμένα ἐν τῷ βιβλίῳ τούτῳ.
14Ἃ ἐπροφήτευσεν Ιερεμιας ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ Αιλαμ. 14
15Τάδε λέγει κύριος Συντριβήτω τὸ τόξον Αιλαμ, ἀρχὴ δυνα- 15
στείας αὐτῶν. 16καὶ ἐπάξω ἐπὶ Αιλαμ τέσσαρας ἀνέμους ἐκ τῶν 16
τεσσάρων ἄκρων τοῦ οὐρανοῦ καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν πᾶσιν τοῖς
ἀνέμοις τούτοις, καὶ οὐκ ἔσται ἔθνος, ὃ οὐχ ἥξει ἐκεῖ οἱ ἐξωσμένοι
Αιλαμ. 17καὶ πτοήσω αὐτοὺς ἐναντίον τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν τῶν 17
ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτῶν καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς κακὰ κατὰ
τὴν ὀργὴν τοῦ θυμοῦ μου καὶ ἐπαποστελῶ ὀπίσω αὐτῶν τὴν μά-
χαιράν μου ἕως τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς. 18καὶ θήσω τὸν θρόνον 18
μου ἐν Αιλαμ καὶ ἐξαποστελῶ ἐκεῖθεν βασιλέα καὶ μεγιστᾶνας.
19καὶ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν 19
Αιλαμ, λέγει κύριος. — 20ἐν ἀρχῇ βασιλεύοντος Σεδεκιου τοῦ βα- 20
σιλέως ἐγένετο ὁ λόγος οὗτος περὶ Αιλαμ.
2Τῇ Αἰγύπτῳ ἐπὶ δύναμιν Φαραω Νεχαω βασιλέως 26
Αἰγύπτου, ὃς ἦν ἐπὶ τῷ ποταμῷ Εὐφράτῃ ἐν Χαρχαμις, ὃν
ἐπάταξε Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῷ
ἔτει τῷ τετάρτῳ Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα.
3Ἀναλάβετε ὅπλα καὶ ἀσπίδας καὶ προσαγάγετε εἰς πόλεμον· 3
4ἐπισάξατε τοὺς ἵππους ἐπίβητε, οἱ ἱππεῖς, καὶ κατάστητε ἐν ταῖς 4
περικεφαλαίαις ὑμῶν· προβάλετε τὰ δόρατα καὶ ἐνδύσασθε τοὺς
θώρακας ὑμῶν. 5τί ὅτι αὐτοὶ πτοοῦνται καὶ ἀποχωροῦσιν ὀπίσω; 5
διότι οἱ ἰσχυροὶ αὐτῶν κοπήσονται. φυγῇ ἔφυγον καὶ οὐκ ἀν-
έστρεψαν περιεχόμενοι κυκλόθεν, λέγει κύριος. 6μὴ φευγέτω ὁ κοῦ- 6
φος, καὶ μὴ ἀνασῳζέσθω ὁ ἰσχυρός· ἐπὶ βορρᾶν τὰ παρὰ τὸν
Εὐφράτην ἠσθένησαν πεπτώκασιν. 7τίς οὗτος ὡς ποταμὸς ἀνα- 7
βήσεται καὶ ὡς ποταμοὶ κυμαίνουσιν ὕδωρ; 8ὕδατα Αἰγύπτου ὡσεὶ 8
ποταμὸς ἀναβήσεται καὶ εἶπεν Ἀναβήσομαι καὶ κατακαλύψω γῆν
καὶ ἀπολῶ κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ. 9ἐπίβητε ἐπὶ τοὺς ἵππους, πα- 9
ρασκευάσατε τὰ ἅρματα· ἐξέλθατε, οἱ μαχηταὶ Αἰθιόπων καὶ Λίβυες

14 (𝔐 49 34) τα ult. > S*C† || 15 (𝔐 49 35) συνετριβη B pau. | το > S || 16 (𝔐 49 36) εκ] απο S† || 17 (𝔐 49 37) κακα κατα S†] κακα pau., κατα rel. | εξαποστελω A†: cf. 18 || 19 (𝔐 49 39) εσχατου BS pau.] -των rel. | αποστρεψω] pr. και BS || 20 (𝔐 49 34) του βασιλεως] > A†, του > B | περι] επι A

26 (𝔐 46) 2 επι του ποταμου ευφρατου A(†) | χαρχαμ(ε)ις V] χαρμεις BSA || 3 και ult. > SA || 4 init.] pr. και B† | προβαλετε] προσβ. B† | δορατα] + υμων A || 5 πτοουνται] ω pro ου B*SA†: cf. Thack. p. 242 | οπισω] pr. εις το B(†) || 6 ανασωζετω A† | ησθενησεν B, -νηκεν S | πεπτωκ.] pr. και BS*pau. = 𝔐 || 7 κυμανουσιν A† | υδωρ > S*† || 8 ωσει BS†] ως rel.; pr. και S*† | ειπας S† | γην] pr. την BA | κατοικ.] pr. τους B || 9 παρασκευασ.] κατασκ. A†, pr. και A

καθωπλισμένοι ὅπλοις· καὶ Λυδοί, ἀνάβητε ἐντείνατε τόξον. [10]καὶ
ἡ ἡμέρα ἐκείνη κυρίῳ τῷ θεῷ ἡμῶν ἡμέρα ἐκδικήσεως τοῦ ἐκδι-
κῆσαι τοὺς ἐχθροὺς αὐτοῦ, καὶ καταφάγεται ἡ μάχαιρα κυρίου καὶ
ἐμπλησθήσεται καὶ μεθυσθήσεται ἀπὸ τοῦ αἵματος αὐτῶν, ὅτι θυσία
τῷ κυρίῳ σαβαωθ ἀπὸ γῆς βορρᾶ ἐπὶ ποταμῷ Εὐφράτῃ. [11]ἀνά-
βηθι, Γαλααδ, καὶ λαβὲ ῥητίνην τῇ παρθένῳ θυγατρὶ Αἰγύπτου· εἰς
κενὸν ἐπλήθυνας ἰάματά σου, ὠφέλεια οὐκ ἔστιν σοί. [12]ἤκουσαν
ἔθνη φωνήν σου, καὶ τῆς κραυγῆς σου ἐπλήσθη ἡ γῆ, ὅτι μαχη-
τὴς πρὸς μαχητὴν ἠσθένησεν, ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἔπεσαν ἀμφότεροι.

[13]Ἃ ἐλάλησεν κύριος ἐν χειρὶ Ιερεμιου τοῦ ἐλθεῖν
Ναβουχοδονοσορ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος τοῦ κόψαι τὴν
γῆν Αἰγύπτου.

[14]Ἀναγγείλατε εἰς Μάγδωλον καὶ παραγγείλατε εἰς Μέμφιν, εἴ-
πατε Ἐπίστηθι καὶ ἑτοίμασον, ὅτι κατέφαγεν μάχαιρα τὴν σμίλακά
σου. [15]διὰ τί ἔφυγεν ὁ Ἆπις; ὁ μόσχος ὁ ἐκλεκτός σου οὐκ ἔμει-
νεν, ὅτι κύριος παρέλυσεν αὐτόν. [16]καὶ τὸ πλῆθός σου ἠσθένησεν
καὶ ἔπεσεν, καὶ ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐλάλει Ἀναστῶμεν
καὶ ἀναστρέψωμεν πρὸς τὸν λαὸν ἡμῶν εἰς τὴν πατρίδα ἡμῶν
ἀπὸ προσώπου μαχαίρας Ἑλληνικῆς. [17]καλέσατε τὸ ὄνομα Φαραω
Νεχαω βασιλέως Αἰγύπτου Σαων-εσβι-εμωηδ. [18]ζῶ ἐγώ, λέγει
κύριος ὁ θεός, ὅτι ὡς τὸ Ἰταβύριον ἐν τοῖς ὄρεσιν καὶ ὡς ὁ Κάρ-
μηλος ἐν τῇ θαλάσσῃ ἥξει. [19]σκεύη ἀποικισμοῦ ποίησον σεαυτῇ,
κατοικοῦσα θύγατερ Αἰγύπτου, ὅτι Μέμφις εἰς ἀφανισμὸν ἔσται
καὶ κληθήσεται οὐαὶ διὰ τὸ μὴ ὑπάρχειν κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ.
[20]δάμαλις κεκαλλωπισμένη Αἴγυπτος, ἀπόσπασμα ἀπὸ βορρᾶ ἦλθεν
ἐπ' αὐτήν. [21]καὶ οἱ μισθωτοὶ αὐτῆς ἐν αὐτῇ ὥσπερ μόσχοι σιτευτοὶ
τρεφόμενοι ἐν αὐτῇ, διότι καὶ αὐτοὶ ἀπεστράφησαν καὶ ἔφυγον
ὁμοθυμαδόν, οὐκ ἔστησαν, ὅτι ἡμέρα ἀπωλείας ἦλθεν ἐπ' αὐτοὺς
καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῶν. [22]φωνὴ ὡς ὄφεως συρίζοντος, ὅτι
ἐν ἄμμῳ πορεύσονται· ἐν ἀξίναις ἥξουσιν ἐπ' αὐτὴν ὡς κόπτοντες
ξύλα. [23]ἐκκόψουσιν τὸν δρυμὸν αὐτῆς, λέγει κύριος ὁ θεός, ὅτι οὐ
μὴ εἰκασθῇ, ὅτι πληθύνει ὑπὲρ ἀκρίδα καὶ οὐκ ἔστιν αὐτοῖς ἀριθμός.
[24]κατησχύνθη θυγάτηρ Αἰγύπτου, παρεδόθη εἰς χεῖρας λαοῦ ἀπὸ
βορρᾶ. [25]ἰδοὺ ἐγὼ ἐκδικῶ τὸν Αμων τὸν υἱὸν αὐτῆς ἐπὶ Φαραω
καὶ ἐπὶ τοὺς πεποιθότας ἐπ' αὐτῷ. [27]σὺ δὲ μὴ φοβηθῇς, δοῦλός

10 η 1⁰ > S*† | τω 1⁰ > S† | η 2⁰ > S pau. | εμπλησθ.] εμ > BS† | σαβαωθ > BS† || 11 κενον] pr. το BS† || 13 ναβουχοδ. > BS | του κοψαι] και εκκοψαι A† | την > BS || 15 ο απις] οπισω Q, pr. απο σου B† | κυριος] pr. ο A† || 16 επεσαν B†, -σον A† | ελαλουν A | αποστρεψωμεν A | προς ult.] εις A† | ημων paenult. ⌒ ult. A† | εις] pr. και S^{c} || 18 εν ult.] pr. ο B† || 21 αυτοι] ουτοι A^{r}† | αυτους] -τοις A† || 22 πορευσονται] σ > B† || 23 κυριος > S†, ο θεος > B† | επληθυνεν A† | ακριδας A | αυτοις] -τω S†, -του *C*† || 24 θυγ.] pr. η BA†: post -θη || 25 αμων unus cod.] αμμων rel.

μου Ιακωβ, μηδὲ πτοηθῇς, Ισραηλ, διότι ἰδοὺ ἐγὼ σῴζων σε μα-
κρόθεν καὶ τὸ σπέρμα σου ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας αὐτῶν, καὶ ἀνα-
στρέψει Ιακωβ καὶ ἡσυχάσει καὶ ὑπνώσει, καὶ οὐκ ἔσται ὁ παρενο-
χλῶν αὐτόν. [28]μὴ φοβοῦ, παῖς μου Ιακωβ, λέγει κύριος, ὅτι μετὰ 28
σοῦ ἐγώ εἰμι· ὅτι ποιήσω συντέλειαν ἐν παντὶ ἔθνει, εἰς οὓς
ἐξῶσά σε ἐκεῖ, σὲ δὲ οὐ μὴ ποιήσω ἐκλιπεῖν· καὶ παιδεύσω σε
εἰς κρίμα καὶ ἀθῷον οὐκ ἀθῳώσω σε.

[1]Λόγος κυρίου, ὃν ἐλάλησεν ἐπὶ Βαβυλῶνα. 27

[2]Ἀναγγείλατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ μὴ κρύ- 2
ψητε, εἴπατε Ἑάλωκεν Βαβυλών, κατησχύνθη Βῆλος ἡ ἀπτόητος,
ἡ τρυφερὰ παρεδόθη Μαρωδαχ. [3]ὅτι ἀνέβη ἐπ' αὐτὴν ἔθνος ἀπὸ 3
βορρᾶ· οὗτος θήσει τὴν γῆν αὐτῆς εἰς ἀφανισμόν, καὶ οὐκ ἔσται
ὁ κατοικῶν ἐν αὐτῇ ἀπὸ ἀνθρώπου καὶ ἕως κτήνους. [4]ἐν ταῖς 4
ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἥξουσιν οἱ υἱοὶ Ισραηλ,
αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ Ιουδα ἐπὶ τὸ αὐτό· βαδίζοντες καὶ κλαίοντες
πορεύσονται τὸν κύριον θεὸν αὐτῶν ζητοῦντες. [5]ἕως Σιων ἐρω- 5
τήσουσιν τὴν ὁδόν, ὧδε γὰρ τὸ πρόσωπον αὐτῶν δώσουσιν· καὶ
ἥξουσιν καὶ καταφεύξονται πρὸς κύριον τὸν θεόν, διαθήκη γὰρ
αἰώνιος οὐκ ἐπιλησθήσεται. [6]πρόβατα ἀπολωλότα ἐγενήθη ὁ λαός 6
μου, οἱ ποιμένες αὐτῶν ἐξῶσαν αὐτούς, ἐπὶ τὰ ὄρη ἀπεπλάνησαν
αὐτούς, ἐξ ὄρους ἐπὶ βουνὸν ᾤχοντο, ἐπελάθοντο κοίτης αὐτῶν.
[7]πάντες οἱ εὑρίσκοντες αὐτοὺς κατανάλισκον αὐτούς, οἱ ἐχθροὶ 7
αὐτῶν εἶπαν Μὴ ἀνῶμεν αὐτούς· ἀνθ' ὧν ἥμαρτον τῷ κυρίῳ νομῇ
δικαιοσύνης τῷ συναγαγόντι τοὺς πατέρας αὐτῶν. [8]ἀπαλλοτριώθητε 8
ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀπὸ γῆς Χαλδαίων καὶ ἐξέλθατε καὶ γέ-
νεσθε ὥσπερ δράκοντες κατὰ πρόσωπον προβάτων. [9]ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ 9
ἐγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα συναγωγὰς ἐθνῶν ἐκ γῆς βορρᾶ, καὶ παρα-
τάξονται αὐτῇ· ἐκεῖθεν ἁλώσεται, ὡς βολὶς μαχητοῦ συνετοῦ οὐκ
ἐπιστρέψει κενή. [10]καὶ ἔσται ἡ Χαλδαία εἰς προνομήν, πάντες οἱ 10
προνομεύοντες αὐτὴν ἐμπλησθήσονται. [11]ὅτι ηὐφραίνεσθε καὶ κατ- 11
εκαυχᾶσθε διαρπάζοντες τὴν κληρονομίαν μου, διότι ἐσκιρτᾶτε ὡς
βοΐδια ἐν βοτάνῃ καὶ ἐκερατίζετε ὡς ταῦροι. [12]ἠσχύνθη ἡ μήτηρ 12

27 ιδου > S*A^{r} | σωζων B pau.] ν > rel. | και paenult. ⌒ ult. S*† | αυτον] -τω S† || 28 init. BS*C*†] pr. και συ rel.: cf. 𝔐 | ειμι] + η απτοητος και τρυφερα παρεδοθη BSA: ex 27 2 | εθνει > B*† | εις ους] ου S† | κριμα] κρισιν A*C*†

27 (𝔐 50) 1 λογος(pr. ο S) κυριου ον ελαλ.] ο λογος ον ελαλ. κυριος A = 𝔐 || 2 βηλος] βηλ SA: cf. Ep. Ier. 40 | μαρωδαχ *L*] μαιωδακ B†, μεωδαχ SA: cf. Is. 39 1 || 3 και ult. BS*C*p†] > rel. || 4 init.] pr. και S† | ισραηλ] ιακωβ A† | αυτοι > A† | τον κυριον] tr. S || 5 εως] + εις SA | τον > SA || 6 επελαθεντο SA†: cf. 3 21 || 7 αυτους 1⁰ ⌒ 2⁰ S*V† | κατανηλισκον B^{e}S^{s}: cf. Thack. p. 260 || 8 απηλλοτρ. A† || 9 αλωσονται A || 10 προνομευσαντες A† || 11 ευφραιν. B | κατακαυχ. S

13 ὑμῶν σφόδρα, μήτηρ ἐπ᾽ ἀγαθὰ ἐσχάτη ἐθνῶν ἔρημος. 13 ἀπὸ ὀργῆς
κυρίου οὐ κατοικηθήσεται καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμὸν πᾶσα, καὶ πᾶς
ὁ διοδεύων διὰ Βαβυλῶνος σκυθρωπάσει καὶ συριοῦσιν ἐπὶ πᾶσαν
14 τὴν πληγὴν αὐτῆς. 14 παρατάξασθε ἐπὶ Βαβυλῶνα κύκλῳ, πάντες
τείνοντες τόξον· τοξεύσατε ἐπ᾽ αὐτήν, μὴ φείσησθε ἐπὶ τοῖς το-
15 ξεύμασιν ὑμῶν. 15 κατακροτήσατε ἐπ᾽ αὐτήν· παρελύθησαν αἱ χεῖρες
αὐτῆς, ἔπεσαν αἱ ἐπάλξεις αὐτῆς, καὶ κατεσκάφη τὸ τεῖχος αὐτῆς·
ὅτι ἐκδίκησις παρὰ θεοῦ ἐστιν, ἐκδικεῖτε ἐπ᾽ αὐτήν· καθὼς ἐποί-
16 ησεν, ποιήσατε αὐτῇ. 16 ἐξολεθρεύσατε σπέρμα ἐκ Βαβυλῶνος, κατ-
έχοντα δρέπανον ἐν καιρῷ θερισμοῦ· ἀπὸ προσώπου μαχαίρας
Ἑλληνικῆς ἕκαστος εἰς τὸν λαὸν αὐτοῦ ἀποστρέψουσιν καὶ ἕκαστος
εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ φεύξεται.
17 17 Πρόβατον πλανώμενον Ισραηλ, λέοντες ἐξῶσαν αὐτόν· ὁ πρῶ-
τος ἔφαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Ασσουρ καὶ οὗτος ὕστερον τὰ ὀστᾶ
18 αὐτοῦ βασιλεὺς Βαβυλῶνος. 18 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ
ἐγὼ ἐκδικῶ ἐπὶ τὸν βασιλέα Βαβυλῶνος καὶ ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ,
19 καθὼς ἐξεδίκησα ἐπὶ τὸν βασιλέα Ασσουρ. 19 καὶ ἀποκαταστήσω
τὸν Ισραηλ εἰς τὴν νομὴν αὐτοῦ, καὶ νεμήσεται ἐν τῷ Καρμήλῳ
καὶ ἐν ὄρει Εφραιμ καὶ ἐν τῷ Γαλααδ, καὶ πλησθήσεται ἡ ψυχὴ
20 αὐτοῦ. 20 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ζητή-
σουσιν τὴν ἀδικίαν Ισραηλ, καὶ οὐχ ὑπάρξει, καὶ τὰς ἁμαρτίας
Ιουδα, καὶ οὐ μὴ εὑρεθῶσιν, ὅτι ἵλεως ἔσομαι τοῖς ὑπολελειμμένοις
ἐπὶ τῆς γῆς, λέγει κύριος.
21 21 Πικρῶς ἐπίβηθι ἐπ᾽ αὐτὴν καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐπ᾽ αὐ-
τήν· ἐκδίκησον, μάχαιρα, καὶ ἀφάνισον, λέγει κύριος, καὶ ποίει
22 κατὰ πάντα, ὅσα ἐντέλλομαί σοι. 22 φωνὴ πολέμου καὶ συντριβὴ
23 μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων. 23 πῶς συνεκλάσθη καὶ συνετρίβη ἡ σφῦρα
πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγενήθη εἰς ἀφανισμὸν Βαβυλὼν ἐν ἔθνεσιν;
24 24 ἐπιθήσονταί σοι, καὶ ἁλώσῃ, ὦ Βαβυλών, καὶ οὐ γνώσῃ· εὑρέθης
25 καὶ ἐλήμφθης, ὅτι τῷ κυρίῳ ἀντέστης. 25 ἤνοιξεν κύριος τὸν θη-
σαυρὸν αὐτοῦ καὶ ἐξήνεγκεν τὰ σκεύη ὀργῆς αὐτοῦ, ὅτι ἔργον τῷ

12 υμων] ημ. A† | μητηρ 2^{0}] pr. ενετραπη η τεκουσα ημας(sic A† pro υμ.) A (in *O* sub ※) || 13 κατοικ.] + εις τον αιωνα A† | πασα] + η γη A† || 14 μη] pr. και S† || 15 init. unus cod.] pr. και rel. | κατακροτ. Complut.] κατακρατ. mss. | επ 1^{0} > BS† | και > A | θεου] pr. του S | εκδικησαται(pro -τε) S^{c} || 16 λαον] τοπον A† | την γην] τον οικον A† || 18 βασιλεα 1^{0} > B*† || 19 τω ult.] γη A†, τη *L* | πλησθησ.] pr. εμ A || 20 εκεινω BS pau.] + φησιν κυριος rel. (= 𝔐), sed etiam hi (exceptis paucis) retinent λεγει κυριος in fine uersus | επι της γης ad 21 trahit 𝔐; de λεγει κυρ. uide sup. || 21 επ αυτην 1$^{0}\cap 2^{0}$ S*† | επ 2^{0} > A || 23 συνεκλασθη] συν > B† || 24 επιβησονται B*A† | αλωση ... ου γνωση] tr. B, φυγη ... αλωση (+ και ου γνωση S^{s}) S† | ω Ra.] ως BSA; > mu. = 𝔐; A tr. ως βαβ. post ου γνωση | ευρ.] pr. και A† || 25 τω > S*†

κυρίῳ θεῷ ἐν γῇ Χαλδαίων, 26 ὅτι ἐλήλυθασιν οἱ καιροὶ αὐτῆς. 26
ἀνοίξατε τὰς ἀποθήκας αὐτῆς, ἐρευνήσατε αὐτὴν ὡς σπήλαιον καὶ
ἐξολεθρεύσατε αὐτήν, μὴ γενέσθω αὐτῆς κατάλειμμα· 27 ἀναξηρά- 27
νατε αὐτῆς πάντας τοὺς καρπούς, καὶ καταβήτωσαν εἰς σφαγήν·
οὐαὶ αὐτοῖς, ὅτι ἥκει ἡ ἡμέρα αὐτῶν καὶ καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῶν.
28 φωνὴ φευγόντων καὶ ἀνασῳζομένων ἐκ γῆς Βαβυλῶνος τοῦ 28
ἀναγγεῖλαι εἰς Σιων τὴν ἐκδίκησιν παρὰ κυρίου θεοῦ ἡμῶν. 29 παρ- 29
αγγείλατε ἐπὶ Βαβυλῶνα πολλοῖς, παντὶ ἐντείνοντι τόξον· παρεμ-
βάλετε ἐπ᾽ αὐτὴν κυκλόθεν, μὴ ἔστω αὐτῆς ἀνασῳζόμενος· ἀντ-
απόδοτε αὐτῇ κατὰ τὰ ἔργα αὐτῆς, κατὰ πάντα ὅσα ἐποίησεν ποι-
ήσατε αὐτῇ, ὅτι πρὸς τὸν κύριον ἀντέστη θεὸν ἅγιον τοῦ Ισραηλ.
30 διὰ τοῦτο πεσοῦνται οἱ νεανίσκοι αὐτῆς ἐν ταῖς πλατείαις αὐτῆς, 30
καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ αὐτῆς ῥιφήσονται, εἶπεν κύριος.
31 ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ τὴν ὑβρίστριαν, λέγει κύριος, ὅτι ἥκει ἡ ἡμέρα 31
σου καὶ ὁ καιρὸς ἐκδικήσεώς σου· 32 καὶ ἀσθενήσει ἡ ὕβρις σου 32
καὶ πεσεῖται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνιστῶν αὐτήν· καὶ ἀνάψω πῦρ ἐν
τῷ δρυμῷ αὐτῆς, καὶ καταφάγεται πάντα τὰ κύκλῳ αὐτῆς.
33 Τάδε λέγει κύριος Καταδεδυνάστευνται οἱ υἱοὶ Ισραηλ καὶ οἱ 33
υἱοὶ Ιουδα ἅμα, πάντες οἱ αἰχμαλωτεύσαντες αὐτοὺς κατεδυνάστευ-
σαν αὐτούς, ὅτι οὐκ ἠθέλησαν ἐξαποστεῖλαι αὐτούς. 34 καὶ ὁ λυ- 34
τρούμενος αὐτοὺς ἰσχυρός, κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ· κρί-
σιν κρινεῖ πρὸς τοὺς ἀντιδίκους αὐτοῦ, ὅπως ἐξάρῃ τὴν γῆν, καὶ
παροξυνεῖ τοῖς κατοικοῦσι Βαβυλῶνα. 35 μάχαιραν ἐπὶ τοὺς Χαλδαί- 35
ους καὶ ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ τοὺς μεγιστᾶνας
αὐτῆς καὶ ἐπὶ τοὺς συνετοὺς αὐτῆς· 36 μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς 36
αὐτῆς, καὶ παραλυθήσονται· 37 μάχαιραν ἐπὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν 37
καὶ ἐπὶ τὰ ἅρματα αὐτῶν· μάχαιραν ἐπὶ τοὺς μαχητὰς αὐτῶν καὶ
ἐπὶ τὸν σύμμικτον τὸν ἐν μέσῳ αὐτῆς, καὶ ἔσονται ὡσεὶ γυναῖκες·
μάχαιραν ἐπὶ τοὺς θησαυροὺς αὐτῆς, καὶ διασκορπισθήσονται. 38 ἐπὶ 38
τῷ ὕδατι αὐτῆς ἐπεποίθει καὶ καταισχυνθήσονται, ὅτι γῆ τῶν γλυ-
πτῶν ἐστιν, καὶ ἐν ταῖς νήσοις, οὗ κατεκαυχῶντο. 39 διὰ τοῦτο κατ- 39
οικήσουσιν ἰνδάλματα ἐν ταῖς νήσοις, καὶ κατοικήσουσιν ἐν αὐτῇ
θυγατέρες σειρήνων· οὐ μὴ κατοικηθῇ οὐκέτι εἰς τὸν αἰῶνα. 40 καθ- 40
ὡς κατέστρεψεν ὁ θεὸς Σοδομα καὶ Γομορρα καὶ τὰς ὁμορούσας
αὐταῖς, εἶπεν κύριος, οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ
παροικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου. 41 ἰδοὺ λαὸς ἔρχεται ἀπὸ βορρᾶ, 41

25 θεω > A || 26 ερευν.] pr. και A† | αυτην 1$^{0}\cap 2^{0}$ S† || 28 την > A† | ημων] υμ. S†, αυτων A† || 29 τον > B || 31 επι] προς A† | υβριστριαν] ρ ult. > S*A† | εκδικησ.] pr. της SA† || 33 οι 1^{0} > S†, 2^{0} > S | αυτους 1$^{0}\cap 2^{0}$ S* || 37 επι 4^{0} > A† | ωσει] ως A || 38 επι] εν S†; pr. μαχαιραν *L* (in *O* sub ※) | επεποιθει > BS pau. = 𝔐 | ου] σου S: post ς; > A || 39 και] + δια τουτο S*† || 40 κατοικηση] -σ(ε)ι SA | παροικηση Q] -σ(ε)ι BS, κατοικησει A†: cf. 30 12. 28 || 41 βορρα] pr. γης A

καὶ ἔθνος μέγα καὶ βασιλεῖς πολλοὶ ἐξεγερθήσονται ἀπ' ἐσχάτου
42 τῆς γῆς 42 τόξον καὶ ἐγχειρίδιον ἔχοντες· ἰταμός ἐστιν καὶ οὐ μὴ
ἐλεήσῃ· φωνὴ αὐτῶν ὡς θάλασσα ἠχήσει, ἐφ' ἵπποις ἱππάσονται
παρεσκευασμένοι ὥσπερ πῦρ εἰς πόλεμον πρὸς σέ, θύγατερ Βαβυ-
43 λῶνος. 43 ἤκουσεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος τὴν ἀκοὴν αὐτῶν, καὶ παρ-
ελύθησαν αἱ χεῖρες αὐτοῦ· θλῖψις κατεκράτησεν αὐτοῦ, ὠδῖνες ὡς
44 τικτούσης. 44 ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἀπὸ τοῦ Ιορδάνου εἰς
τόπον Αιθαμ, ὅτι ταχέως ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ' αὐτῆς καὶ πάντα
νεανίσκον ἐπ' αὐτὴν ἐπιστήσω. ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ τίς ἀντι-
στήσεταί μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμήν, ὃς στήσεται κατὰ πρόσωπόν
45 μου; 45 διὰ τοῦτο ἀκούσατε τὴν βουλὴν κυρίου, ἣν βεβούλευται
ἐπὶ Βαβυλῶνα, καὶ λογισμοὺς αὐτοῦ, οὓς ἐλογίσατο ἐπὶ τοὺς κατοι-
κοῦντας Χαλδαίους· ἐὰν μὴ διαφθαρῇ τὰ ἀρνία τῶν προβάτων
46 αὐτῶν, ἐὰν μὴ ἀφανισθῇ νομὴ ἀπ' αὐτῶν. 46 ὅτι ἀπὸ φωνῆς ἁλώ-
σεως Βαβυλῶνος σεισθήσεται ἡ γῆ, καὶ κραυγὴ ἐν ἔθνεσιν ἀκου-
σθήσεται.

28 1 Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω ἐπὶ Βαβυλῶνα καὶ ἐπὶ
2 τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους ἄνεμον καύσωνα διαφθείροντα. 2 καὶ
ἐξαποστελῶ εἰς Βαβυλῶνα ὑβριστάς, καὶ καθυβρίσουσιν αὐτὴν καὶ
λυμανοῦνται τὴν γῆν αὐτῆς· οὐαὶ ἐπὶ Βαβυλῶνα κυκλόθεν ἐν ἡμέρᾳ
3 κακώσεως αὐτῆς. 3 ἐπ' αὐτὴν τεινέτω ὁ τείνων τὸ τόξον αὐτοῦ καὶ
περιθέσθω ᾧ ἐστιν ὅπλα αὐτῷ, καὶ μὴ φείσησθε ἐπὶ νεανίσκους
4 αὐτῆς καὶ ἀφανίσατε πᾶσαν τὴν δύναμιν αὐτῆς, 4 καὶ πεσοῦνται
τραυματίαι ἐν γῇ Χαλδαίων καὶ κατακεκεντημένοι ἔξωθεν αὐτῆς.
5 5 διότι οὐκ ἐχήρευσεν Ισραηλ καὶ Ιουδας ἀπὸ θεοῦ αὐτῶν, ἀπὸ κυ-
ρίου παντοκράτορος· ὅτι ἡ γῆ αὐτῶν ἐπλήσθη ἀδικίας ἀπὸ τῶν
6 ἁγίων Ισραηλ. 6 φεύγετε ἐκ μέσου Βαβυλῶνος καὶ ἀνασῴζετε ἕκα-
στος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καὶ μὴ ἀπορριφῆτε ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτῆς,
ὅτι καιρὸς ἐκδικήσεως αὐτῆς ἐστιν παρὰ κυρίου, ἀνταπόδομα αὐτὸς
7 ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ. 7 ποτήριον χρυσοῦν Βαβυλὼν ἐν χειρὶ κυρίου
μεθύσκον πᾶσαν τὴν γῆν· ἀπὸ τοῦ οἴνου αὐτῆς ἐπίοσαν ἔθνη,
8 διὰ τοῦτο ἐσαλεύθησαν. 8 καὶ ἄφνω ἔπεσεν Βαβυλὼν καὶ συνετρίβη·
θρηνεῖτε αὐτήν, λάβετε ῥητίνην τῇ διαφθορᾷ αὐτῆς, εἴ πως ἰαθή-
9 σεται. 9 ἰατρεύσαμεν τὴν Βαβυλῶνα, καὶ οὐκ ἰάθη· ἐγκαταλίπωμεν
αὐτὴν καὶ ἀπέλθωμεν ἕκαστος εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ, ὅτι ἤγγισεν εἰς

42 αυτων] -του A | ιππασ. παρε(B* α)σκ.] tr. S† || 43 και > A* | αυτου ult. QSᶜ] -τους BS*A || 44 τοπον (= 𝔐, cf. 29 19 32 30)] > BSC† | αιθαμ] pr. γ(S*† χ) BSC pau.; ν pro μ B pau. = 𝔐 || 45 λογισμους] pr. δια A† | αυτου > A† | ελογισατο] pr. δι A† | διαφθ(ε)ιρω A† | απ > S*†
28 (𝔐 51) 2 αυτης 1⁰] εκ(ε)ινην S*† || 3 επ αυτην > BS*A pau. | αυτω] -του BSAQ pau. | και 2⁰ > Sᶜ || 5 διοτι] δια τι A† | θεου] pr. κυριου A | απο 2⁰ > A† || 6 καιρος] pr. ο S† || 7 κυριου] θεου S† || 8 θρην. αυτην > S*V† || 9 ηγγικεν BL

οὐρανὸν τὸ κρίμα αὐτῆς, ἐξῆρεν ἕως τῶν ἄστρων. 10 ἐξήνεγκεν 10
κύριος τὸ κρίμα αὐτοῦ· δεῦτε καὶ ἀναγγείλωμεν εἰς Σιων τὰ ἔργα
κυρίου θεοῦ ἡμῶν. 11 παρασκευάζετε τὰ τοξεύματα, πληροῦτε τὰς 11
φαρέτρας· ἤγειρεν κύριος τὸ πνεῦμα βασιλέως Μήδων, ὅτι εἰς
Βαβυλῶνα ἡ ὀργὴ αὐτοῦ τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτήν, ὅτι ἐκδίκησις
κυρίου ἐστίν, ἐκδίκησις λαοῦ αὐτοῦ ἐστιν. 12 ἐπὶ τειχέων Βαβυλῶνος 12
ἄρατε σημεῖον, ἐπιστήσατε φαρέτρας, ἐγείρατε φυλακάς, ἑτοιμάσατε
ὅπλα, ὅτι ἐνεχείρησεν καὶ ποιήσει κύριος ἃ ἐλάλησεν ἐπὶ τοὺς
κατοικοῦντας Βαβυλῶνα 13 κατασκηνοῦντας ἐφ' ὕδασι πολλοῖς καὶ 13
ἐπὶ πλήθει θησαυρῶν αὐτῆς· ἥκει τὸ πέρας σου ἀληθῶς εἰς τὰ
σπλάγχα σου. 14 ὅτι ὤμοσεν κύριος κατὰ τοῦ βραχίονος αὐτοῦ 14
Διότι πληρώσω σε ἀνθρώπων ὡσεὶ ἀκρίδων, καὶ φθέγξονται ἐπὶ
σὲ οἱ καταβαίνοντες. — 15 ποιῶν γῆν ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, ἑτοιμάζων 15
οἰκουμένην ἐν τῇ σοφίᾳ αὐτοῦ, ἐν τῇ συνέσει αὐτοῦ ἐξέτεινεν
τὸν οὐρανόν, 16 εἰς φωνὴν ἔθετο ἦχος ὕδατος ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ 16
ἀνήγαγεν νεφέλας ἀπ' ἐσχάτου τῆς γῆς, ἀστραπὰς εἰς ὑετὸν ἐποί-
ησεν καὶ ἐξήγαγεν φῶς ἐκ θησαυρῶν αὐτοῦ. 17 ἐμωράνθη πᾶς ἄν- 17
θρωπος ἀπὸ γνώσεως, κατῃσχύνθη πᾶς χρυσοχόος ἀπὸ τῶν γλυ-
πτῶν αὐτοῦ, ὅτι ψευδῆ ἐχώνευσαν, οὐκ ἔστιν πνεῦμα ἐν αὐτοῖς·
18 μάταιά ἐστιν, ἔργα μεμωκημένα, ἐν καιρῷ ἐπισκέψεως αὐτῶν ἀπ- 18
ολοῦνται. 19 οὐ τοιαύτη μερὶς τῷ Ιακωβ, ὅτι ὁ πλάσας τὰ πάντα 19
αὐτός ἐστιν κληρονομία αὐτοῦ, κύριος ὄνομα αὐτῷ. — 20 διασκορ- 20
πίζεις σύ μοι σκεύη πολέμου, καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἔθνη καὶ
ἐξαρῶ ἐκ σοῦ βασιλεῖς 21 καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἵππον καὶ ἀνα- 21
βάτην αὐτοῦ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἅρματα καὶ ἀναβάτας αὐτῶν
22 καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ νεανίσκον καὶ παρθένον καὶ διασκορπιῶ 22
ἐν σοὶ ἄνδρα καὶ γυναῖκα 23 καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ποιμένα καὶ 23
τὸ ποίμνιον αὐτοῦ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ γεωργὸν καὶ τὸ γεώρ-
γιον αὐτοῦ καὶ διασκορπιῶ ἐν σοὶ ἡγεμόνας καὶ στρατηγούς σου.
24 καὶ ἀνταποδώσω τῇ Βαβυλῶνι καὶ πᾶσι τοῖς κατοικοῦσι Χαλ- 24
δαίοις πάσας τὰς κακίας αὐτῶν, ἃς ἐποίησαν ἐπὶ Σιων κατ' ὀφθαλ-
μοὺς ὑμῶν, λέγει κύριος. 25 ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σέ, τὸ ὄρος τὸ διεφθαρ- 25
μένον τὸ διαφθεῖρον πᾶσαν τὴν γῆν, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου
ἐπὶ σὲ καὶ κατακυλιῶ σε ἀπὸ τῶν πετρῶν καὶ δώσω σε ὡς ὄρος
ἐμπεπυρισμένον, 26 καὶ οὐ μὴ λάβωσιν ἀπὸ σοῦ λίθον εἰς γωνίαν 26

10 εις] εν BS pau. | θεου] pr. του B || 11 παρασκευασατε A | βασιλεων S*† 12 φαρετραν S*† | εγειρετε A† | -ησεν 1⁰∩2⁰ S*† || 13 εις] επι SA† || 15 ποιων] pr. ο SQ; pr. κυριος C†: ex 10 12 || 16 θησαυρων] pr. των BA† || 17 εμωρανθη (cf. 10 14)] εματαιωθη BS† | αυτου] -των S*† | εχωνευσεν A: cf. 10 14 || 20 και 1⁰] καγω A† || 21 αναβατην] επιβ. BS† || 22 νεαν. και παρθ. ... ανδρα και γυν.] tr. A || 23 ηγεμονας] ς > A† | σου > S pau. || 24 βαβυλωνια A† | κακιας] αδικιας A pau. | αυτων > S† || 25 απο] επι B†

καὶ λίθον εἰς θεμέλιον, ὅτι εἰς ἀφανισμὸν εἰς τὸν αἰῶνα ἔσῃ, λέγει κύριος.

27 [27]Ἄρατε σημεῖον ἐπὶ τῆς γῆς, σαλπίσατε ἐν ἔθνεσιν σάλπιγγι, ἁγιάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔθνη, παραγγείλατε ἐπ' αὐτὴν βασιλείαις Αραρατ παρ' ἐμοῦ καὶ τοῖς Ασχαναζαίοις, ἐπιστήσατε ἐπ' αὐτὴν βελοστά-
28 σεις, ἀναβιβάσατε ἐπ' αὐτὴν ἵππον ὡς ἀκρίδων πλῆθος. [28]ἁγιάσατε ἐπ' αὐτὴν ἔθνη, τὸν βασιλέα τῶν Μήδων καὶ πάσης τῆς γῆς, τοὺς
29 ἡγουμένους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς στρατηγοὺς αὐτοῦ. [29]ἐσείσθη ἡ γῆ καὶ ἐπόνεσεν, διότι ἐξανέστη ἐπὶ Βαβυλῶνα λογισμὸς κυρίου τοῦ θεῖναι τὴν γῆν Βαβυλῶνος εἰς ἀφανισμὸν καὶ μὴ κατοικεῖσθαι
30 αὐτήν. [30]ἐξέλιπεν μαχητὴς Βαβυλῶνος τοῦ πολεμεῖν, καθήσονται ἐκεῖ ἐν περιοχῇ, ἐθραύσθη ἡ δυναστεία αὐτῶν, ἐγενήθησαν ὡσεὶ γυναῖκες, ἐνεπυρίσθη τὰ σκηνώματα αὐτῆς, συνετρίβησαν οἱ μοχ-
31 λοὶ αὐτῆς· [31]διώκων εἰς ἀπάντησιν διώκοντος διώξεται καὶ ἀναγγέλλων εἰς ἀπάντησιν ἀναγγέλλοντος τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ
32 Βαβυλῶνος ὅτι ἑάλωκεν ἡ πόλις αὐτοῦ, [32]ἀπ' ἐσχάτου τῶν διαβά-σεων αὐτοῦ ἐλήμφθησαν, καὶ τὰ συστέματα αὐτῶν ἐνέπρησαν ἐν
33 πυρί, καὶ ἄνδρες αὐτοῦ οἱ πολεμισταὶ ἐξέρχονται. [33]διότι τάδε λέγει κύριος Οἶκοι βασιλέως Βαβυλῶνος ὡς ἅλων ὥριμος ἁλοηθήσονται·
34 ἔτι μικρὸν καὶ ἥξει ὁ ἄμητος αὐτῆς. [34]κατέφαγέν με, ἐμερίσατό με, κατέλαβέν με σκεῦος λεπτὸν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βα-βυλῶνος· κατέπιέν με ὡς δράκων, ἔπλησεν τὴν κοιλίαν αὐτοῦ,
35 ἀπὸ τῆς τρυφῆς μου ἐξῶσέν με· [35]οἱ μόχθοι μου καὶ αἱ ταλαι-πωρίαι μου εἰς Βαβυλῶνα, ἐρεῖ κατοικοῦσα Σιων, καὶ τὸ αἷμά μου
36 ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Χαλδαίους, ἐρεῖ Ιερουσαλημ. [36]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ κρινῶ τὴν ἀντίδικόν σου καὶ ἐκδικήσω τὴν ἐκδίκησίν σου καὶ ἐρημώσω τὴν θάλασσαν αὐτῆς καὶ ξηρανῶ
37 τὴν πηγὴν αὐτῆς, [37]καὶ ἔσται Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμὸν καὶ οὐ
38 κατοικηθήσεται. [38]ἅμα ὡς λέοντες ἐξηγέρθησαν καὶ ὡς σκύμνοι
39 λεόντων. [39]ἐν τῇ θερμασίᾳ αὐτῶν δώσω πότημα αὐτοῖς καὶ μεθύσω

26 εις τον αιωνα / εση] tr. A || 27 γης] + λεγει κυριος S*† | σαλπ. $1^0 \cap 2^0$ S*† | βασιλειαις] -λεις BS | αραρατ *L*] -ρεθ A; αρατε BS: cf. init. uersus | επ αυτην ult. $\cap$ 28 επ αυτην S*V† || 28 αγιασατε *L* (cf. 27 sub initium)] αναβιβασατε BSA: ex 27 sub finem | τους bis > S† | ηγεμονας A† | fin.] + και πασης της γης (+ της *L*) εξουσιας αυτου A*L* (in *O* sub ※) || 29 εξανεστη] εξ > S*† || 30 καθησ.] pr. και A | εγεν.] pr. και S || 31 απαντησιν 1^0] -την A† | αναγγελλων] απαγγ. S*† || 32 απ εσχ. ad 31 trahit 𝔐 | της διαβασεως S*† | αυτων] -του A | ενεπρησαν BS*C*† (= 𝔐)] ενεπρηθησαν uel sim. rel.: ad εληφθησαν adapt. | ανδρες] pr. οι B*pau. || 33 αλοηθησεται SA || 34 σκευος Ra. (cf. Field)] σκοτος mss. | εξωσεν pau.] -σαν rel. || 35 μοχθοι] εχθροι Spau., νεφροι *C*†, μοχλοι unus cod. || 36 σου $1^0 \cap 2^0$ A† | ξηρανω] εξαρω S | πηγην] γην SA || 38 init.] pr. οτι B† | αμα / ως λε. εξηγ.] tr. A

αὐτούς, ὅπως καρωθῶσιν καὶ ὑπνώσωσιν ὕπνον αἰώνιον καὶ οὐ μὴ ἐγερθῶσι, λέγει κύριος· [40]καταβιβάσω αὐτοὺς ὡς ἄρνας 40
εἰς σφαγὴν καὶ ὡς κριοὺς μετ' ἐρίφων. [41]πῶς ἑάλω καὶ ἐθηρεύθη 41
τὸ καύχημα πάσης τῆς γῆς; πῶς ἐγένετο Βαβυλὼν εἰς ἀφανισμὸν
ἐν τοῖς ἔθνεσιν; [42]ἀνέβη ἐπὶ Βαβυλῶνα ἡ θάλασσα ἐν ἤχῳ κυμά- 42
των αὐτῆς, καὶ κατεκαλύφθη. [43]ἐγενήθησαν αἱ πόλεις αὐτῆς γῆ 43
ἄνυδρος καὶ ἄβατος, οὐ κατοικήσει ἐν αὐτῇ οὐδὲ εἷς, οὐδὲ μὴ
καταλύσῃ ἐν αὐτῇ υἱὸς ἀνθρώπου. [44]καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ Βαβυλῶνα 44
καὶ ἐξοίσω ἃ κατέπιεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς, καὶ οὐ μὴ συνα-
χθῶσιν πρὸς αὐτὴν ἔτι τὰ ἔθνη. [49]καὶ ἐν Βαβυλῶνι πεσοῦνται τραυ- 49
ματίαι πάσης τῆς γῆς. [50]ἀνασῳζόμενοι ἐκ γῆς, πορεύεσθε καὶ μὴ 50
ἵστασθε· οἱ μακρόθεν, μνήσθητε τοῦ κυρίου, καὶ Ιερουσαλημ ἀνα-
βήτω ἐπὶ τὴν καρδίαν ὑμῶν. [51]ᾐσχύνθημεν, ὅτι ἠκούσαμεν ὀνει- 51
δισμὸν ἡμῶν, κατεκάλυψεν ἀτιμία τὸ πρόσωπον ἡμῶν, εἰσῆλθον
ἀλλογενεῖς εἰς τὰ ἅγια ἡμῶν, εἰς οἶκον κυρίου. [52]διὰ τοῦτο ἰδοὺ 52
ἡμέραι ἔρχονται, λέγει κύριος, καὶ ἐκδικήσω ἐπὶ τὰ γλυπτὰ αὐτῆς, καὶ
ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτῆς πεσοῦνται τραυματίαι. [53]ὅτι ἐὰν ἀναβῇ Βαβυ- 53
λὼν ὡς ὁ οὐρανὸς καὶ ὅτι ἐὰν ὀχυρώσῃ ὕψος ἰσχύος αὐτῆς, παρ'
ἐμοῦ ἥξουσιν ἐξολεθρεύοντες αὐτήν, λέγει κύριος. [54]φωνὴ κραυγῆς ἐν 54
Βαβυλῶνι, καὶ συντριβὴ μεγάλη ἐν γῇ Χαλδαίων, [55]ὅτι ἐξωλέθρευ- 55
σεν κύριος τὴν Βαβυλῶνα καὶ ἀπώλεσεν ἀπ' αὐτῆς φωνὴν μεγάλην
ἠχοῦσαν ὡς ὕδατα πολλά, ἔδωκεν εἰς ὄλεθρον φωνὴν αὐτῆς.
[56]ὅτι ἦλθεν ἐπὶ Βαβυλῶνα ταλαιπωρία, ἑάλωσαν οἱ μαχηταὶ αὐτῆς, 56
ἐπτόηται τὸ τόξον αὐτῶν, ὅτι θεὸς ἀνταποδίδωσιν αὐτοῖς, κύριος
ἀνταποδίδωσιν αὐτῇ τὴν ἀνταπόδοσιν· [57]καὶ μεθύσει μέθῃ τοὺς 57
ἡγεμόνας αὐτῆς καὶ τοὺς σοφοὺς αὐτῆς καὶ τοὺς στρατηγοὺς αὐ-
τῆς, λέγει ὁ βασιλεύς, κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ. [58]τάδε 58
λέγει κύριος Τεῖχος Βαβυλῶνος ἐπλατύνθη, κατασκαπτόμενον κα-
τασκαφήσεται, καὶ αἱ πύλαι αὐτῆς αἱ ὑψηλαὶ ἐμπυρισθήσονται, καὶ
οὐ κοπιάσουσιν λαοὶ εἰς κενόν, καὶ ἔθνη ἐν ἀρχῇ ἐκλείψουσιν.

[59]Ὁ λόγος ὃν ἐνετείλατο κύριος Ιερεμια τῷ προφήτῃ εἰπεῖν τῷ 59
Σαραια υἱῷ Νηριου υἱοῦ Μαασαιου, ὅτε ἐπορεύετο παρὰ Σεδεκιου
βασιλέως Ιουδα εἰς Βαβυλῶνα ἐν τῷ ἔτει τῷ τετάρτῳ τῆς βασι-

39 -θωσι(ν) $1^0 \cap 2^0$ S*† | εγερθ.] pr. εξ ABᶜSˢ || 40 init.] pr. και BS | καταβιβασω S*] -σον BASᶜ || 43 γη] pr. ως B† | καταλυσει BA || 44 προς αυτην / ετι] tr. A || 49 τραυμ. — fin.] και παντα τα εθνη (sic) S† || 50 και 1^0 > A† | οι > S*† | υμων] ημ. A† || 51 ημων 1^0] υμ. S*† || 52 ερχονται > B*† | λεγει κυρ. hoc loco om. et ταδε λεγει κυριος ante ιδου add. S† | επι > S† || 53 υψος] τα τειχη B*†, τα υψη Bᶜ†, υψη S*† | ισχυ(ε)ι BS*† || 54 εν γη] εκ γης A† || 56 θεος] pr. ο BASᶜ | αυτοις κυρ. ανταποδιδωσιν > S*† | αυτη την ανταποδοσιν > BS† || 57 μεθυ(ε)ι S*† | αυτης $2^0 \cap 3^0$ A*C*†* || 59 κυριος] pr. ο S*† | υιω(A† υιου) νηριου > S*† | υιου] υιω BS† | μαασαιου A, μαχαιου S*†: cf. 21 1 | τω ετει τω τετ.] τω τετ. ετει A†

60 λείας αὐτοῦ, καὶ Σαραιας ἄρχων δώρων · 60καὶ ἔγραψεν Ιερεμιας
πάντα τὰ κακά, ἃ ἥξει ἐπὶ Βαβυλῶνα, ἐν βιβλίῳ ἑνί, πάντας τοὺς
61 λόγους τούτους τοὺς γεγραμμένους ἐπὶ Βαβυλῶνα. 61καὶ εἶπεν Ιε-
ρεμιας πρὸς Σαραιαν Ὅταν ἔλθῃς εἰς Βαβυλῶνα, καὶ ὄψῃ καὶ ἀνα-
62 γνώσῃ πάντας τοὺς λόγους τούτους 62καὶ ἐρεῖς Κύριε κύριε, σὺ
ἐλάλησας ἐπὶ τὸν τόπον τοῦτον τοῦ ἐξολεθρεῦσαι αὐτὸν καὶ τοῦ
μὴ εἶναι ἐν αὐτῷ κατοικοῦντας ἀπὸ ἀνθρώπου ἕως κτήνους, ὅτι
63 ἀφανισμὸς εἰς τὸν αἰῶνα ἔσται. 63καὶ ἔσται ὅταν παύσῃ τοῦ ἀνα-
γινώσκειν τὸ βιβλίον τοῦτο, καὶ ἐπιδήσεις ἐπ᾽ αὐτὸ λίθον καὶ ῥί-
64 ψεις αὐτὸ εἰς μέσον τοῦ Εὐφράτου 64καὶ ἐρεῖς Οὕτως καταδύσεται
Βαβυλὼν καὶ οὐ μὴ ἀναστῇ ἀπὸ προσώπου τῶν κακῶν, ὧν ἐγὼ
ἐπάγω ἐπ᾽ αὐτήν.

29 1 Ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους.

2 2Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ὕδατα ἀναβαίνει ἀπὸ βορρᾶ καὶ ἔσται
εἰς χειμάρρουν κατακλύζοντα καὶ κατακλύσει γῆν καὶ τὸ πλήρωμα
αὐτῆς, πόλιν καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ · καὶ κεκράξονται οἱ
3 ἄνθρωποι, καὶ ἀλαλάξουσιν ἅπαντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν. 3ἀπὸ
φωνῆς ὁρμῆς αὐτοῦ, ἀπὸ τῶν ὁπλῶν τῶν ποδῶν αὐτοῦ καὶ ἀπὸ
σεισμοῦ τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ, ἤχου τροχῶν αὐτοῦ οὐκ ἐπέστρεψαν
4 πατέρες ἐφ᾽ υἱοὺς αὐτῶν ἀπὸ ἐκλύσεως χειρῶν αὐτῶν 4ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῇ ἐρχομένῃ τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς ἀλλοφύλους · καὶ ἀφανιῶ
τὴν Τύρον καὶ τὴν Σιδῶνα καὶ πάντας τοὺς καταλοίπους τῆς βοη-
θείας αὐτῶν, ὅτι ἐξολεθρεύσει κύριος τοὺς καταλοίπους τῶν νήσων.
5 5ἥκει φαλάκρωμα ἐπὶ Γάζαν, ἀπερρίφη Ἀσκαλὼν καὶ οἱ κατάλοιποι
6 Ενακιμ. ἕως τίνος κόψεις, 6ἡ μάχαιρα τοῦ κυρίου; ἕως τίνος οὐχ
ἡσυχάσεις; ἀποκατάστηθι εἰς τὸν κολεόν σου, ἀνάπαυσαι καὶ ἐπάρ-
7 θητι. 7πῶς ἡσυχάσει; καὶ κύριος ἐνετείλατο αὐτῇ ἐπὶ τὴν Ἀσκα-
λῶνα καὶ ἐπὶ τὰς παραθαλασσίους, ἐπὶ τὰς καταλοίπους, ἐπεγερθῆναι.

30 1 Τῇ Ιδουμαίᾳ.

Τάδε λέγει κύριος Οὐκ ἔστιν ἔτι σοφία ἐν Θαιμαν, ἀπώλετο
2 βουλὴ ἐκ συνετῶν, ὤχετο σοφία αὐτῶν, 2ἠπατήθη ὁ τόπος αὐτῶν.
βαθύνατε εἰς κάθισιν, οἱ κατοικοῦντες ἐν Δαιδαν, ὅτι δύσκολα

60 ενι > B† | τουτους > A† | γεγραμμενους] pr. εν A† | βαβυλωνα ult. ⌒ 61 βαβυλωνα S*† || 62 κυριε 2⁰ > S | του 1⁰ > S*† || 63 του αναγινωσκειν] αναγινωσκων SA | επ αυτο] αυτω A† | ριψεις] pr. επι S*† | μεσον] pr. το· S || 64 και 2⁰ > A† | κακων] χαλδαιων Bpau.

29 (𝔐 47) 2 κατοικουντας] ενοικ. A†: cf. 33 9 | κεκραξονται] κε > S*†: cf. 22 20 | αλαλαξονται A† || 3 των 2⁰] pr. και S*† | ηχου] pr. και A | τροχων] pr. των A† | επεστρεψαν] επ > S*† || 4 ερχομενη] pr. επ B† | τους ult.] τας A || 5 τα καταλοιπα A(†) || 6 του > A | ουχ] ου μη S† || 7 ησυχασεις A†: cf. 𝔐 et 6

30 (= 𝔐 49; 1—16 = 𝔐 7—22; 17—22 = 𝔐 1—6; 23—28 = 𝔐 28—33; 29—33 = 𝔐 23—27) 2 βαθυν.] + εαυτοις A | καθησιν A: item in 25 | δαιδαμ B†

ἐποίησεν · ἤγαγον ἐπ᾽ αὐτὸν ἐν χρόνῳ, ᾧ ἐπεσκεψάμην ἐπ᾽ αὐτόν.
3ὅτι τρυγηταὶ ἦλθόν σοι, οὐ καταλείψουσίν σοι καταλείμματα· ὡς 3
κλέπται ἐν νυκτὶ ἐπιθήσουσιν χεῖρα αὐτῶν. 4ὅτι ἐγὼ κατέσυρα τὸν 4
Ησαυ, ἀνεκάλυψα τὰ κρυπτὰ αὐτῶν, κρυβῆναι οὐ μὴ δύνωνται ·
ὤλοντο διὰ χεῖρα ἀδελφοῦ αὐτοῦ καὶ γείτονος αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν
5ὑπολείπεσθαι ὀρφανόν σου, ἵνα ζήσηται · καὶ ἐγὼ ζήσομαι, καὶ 5
χῆραι ἐπ᾽ ἐμὲ πεποίθασιν. 6ὅτι τάδε εἶπεν κύριος Οἷς οὐκ ἦν νόμος 6
πιεῖν τὸ ποτήριον, ἔπιον · καὶ σὺ ἀθῳωμένη οὐ μὴ ἀθῳωθῇς, ὅτι
πίνων πίεσαι · 7ὅτι κατ᾽ ἐμαυτοῦ ὤμοσα, λέγει κύριος, ὅτι εἰς 7
ἄβατον καὶ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς κατάρασιν ἔσῃ ἐν μέσῳ αὐτῆς,
καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς ἔσονται ἔρημοι εἰς αἰῶνα. 8ἀκοὴν ἤκου- 8
σα παρὰ κυρίου, καὶ ἀγγέλους εἰς ἔθνη ἀπέστειλεν Συνάχθητε καὶ
παραγένεσθε εἰς αὐτήν, ἀνάστητε εἰς πόλεμον. 9μικρὸν ἔδωκά σε 9
ἐν ἔθνεσιν, εὐκαταφρόνητον ἐν ἀνθρώποις. 10ἡ παιγνία σου ἐν- 10
εχείρησέν σοι, ἰταμία καρδίας σου κατέλυσεν τρυμαλιὰς πετρῶν,
συνέλαβεν ἰσχὺν βουνοῦ ὑψηλοῦ · ὅτι ὕψωσεν ὥσπερ ἀετὸς νοσ-
σιὰν αὐτοῦ, ἐκεῖθεν καθελῶ σε. 11καὶ ἔσται ἡ Ιδουμαία εἰς ἄβατον, 11
πᾶς ὁ παραπορευόμενος ἐπ᾽ αὐτὴν συριεῖ. 12ὥσπερ κατεστράφη 12
Σοδομα καὶ Γομορρα καὶ αἱ πάροικοι αὐτῆς, εἶπεν κύριος παντο-
κράτωρ, οὐ μὴ καθίσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ ἐνοικήσῃ ἐκεῖ
υἱὸς ἀνθρώπου. 13ἰδοὺ ὥσπερ λέων ἀναβήσεται ἐκ μέσου τοῦ Ιορ- 13
δάνου εἰς τόπον Αιθαμ, ὅτι ταχὺ ἐκδιώξω αὐτοὺς ἀπ᾽ αὐτῆς · καὶ
τοὺς νεανίσκους ἐπ᾽ αὐτὴν ἐπιστήσατε. ὅτι τίς ὥσπερ ἐγώ; καὶ
τίς ἀντιστήσεταί μοι; καὶ τίς οὗτος ποιμήν, ὃς στήσεται κατὰ
πρόσωπόν μου; 14διὰ τοῦτο ἀκούσατε βουλὴν κυρίου, ἣν ἐβουλεύ- 14
σατο ἐπὶ τὴν Ιδουμαίαν, καὶ λογισμὸν αὐτοῦ, ὃν ἐλογίσατο ἐπὶ
τοὺς κατοικοῦντας Θαιμαν Ἐὰν μὴ συμψησθῶσιν τὰ ἐλάχιστα τῶν
προβάτων, ἐὰν μὴ ἀβατωθῇ ἐπ᾽ αὐτὴν κατάλυσις αὐτῶν · 15ὅτι ἀπὸ 15
φωνῆς πτώσεως αὐτῶν ἐσείσθη ἡ γῆ, καὶ κραυγή σου ἐν θαλάσ-
σῃ ἠκούσθη. 16ἰδοὺ ὥσπερ ἀετὸς ὄψεται καὶ ἐκτενεῖ τὰς πτέρυγας 16

2 επ ult. > A | αυτον ult.] -την Spau. || 3 (𝔐 9) σοι 1⁰] οι BS, + οι L | ου > S*† | καταλ(ε)ιμματα] -μμα BS | ως BS†] ωσπερ AC, ωσει QL | χειρας SA || 4 (𝔐 10) κατεσυρα] κατηραυνησα A† | αυτου paenult.] σου S*† | και γειτ. αυτου] γειτ. μου BS† || 5 (𝔐 11) ζησεται B*SA | χηραι] pr. αι A || 6 (𝔐 12) ειπεν BS†] λεγει rel. | οτι πινων πιεσαι > BSpau. || 7 (𝔐 13) οτι 1⁰ > A† | καταραν SA | αιωνα] pr. τον A || 9 (𝔐 15) pr. ιδου A | δεδωκα A | ευκαταφρ.] pr. και A || 10 (𝔐 16) υψωσεν] εαν υψωσεις(pro -σης) A | αυτου] σου A || 12 (𝔐 18) καθιση ... ενοικ.] tr. A† | ενοικηση Q] -σ(ε)ι BS, κατοικησει A: cf. 27 40 || 13 (𝔐 19) μεσου του ιορδ.] του υδατος S*† | αιθαμ] ηθ. A† | επ αυτην] αυτης S*†, επ αυτης QSc† | ουτος] + ο Spau. || 14 (𝔐 20) συμ(uel ν)ψησθωσιν L] σ 2⁰ > B: cf. 22 19; -ψηφισθ. AQ, συνωσιν S† | αυτην] -τη A†, -της Sc†, -τους Qpl. || 15 (𝔐 21) εσεισθη] εφοβηθη BS† | σου εν θαλ.] θαλασσης ουκ BS† || 16 (𝔐 22) εκτεινει B*†

ἐπ' ὀχυρώματα αὐτῆς· καὶ ἔσται ἡ καρδία τῶν ἰσχυρῶν τῆς Ιδουμαίας ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ὡς καρδία γυναικὸς ὠδινούσης.

17 [17]Τοῖς υἱοῖς Αμμων.

Οὕτως εἶπεν κύριος Μὴ υἱοὶ οὐκ εἰσιν ἐν Ισραηλ, ἢ παραλημψόμενος οὐκ ἔστιν αὐτοῖς; διὰ τί παρέλαβεν Μελχομ τὸν Γαδ, καὶ
18 ὁ λαὸς αὐτῶν ἐν πόλεσιν αὐτῶν ἐνοικήσει; [18]διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶν κύριος, καὶ ἀκουτιῶ ἐπὶ Ραββαθ θόρυβον πολέμων, καὶ ἔσονται εἰς ἄβατον καὶ εἰς ἀπώλειαν, καὶ βωμοὶ αὐτῆς ἐν πυρὶ κατακαυθήσονται, καὶ παραλήμψεται Ισραηλ τὴν ἀρχὴν
19 αὐτοῦ. [19]ἀλάλαξον, Εσεβων, ὅτι ὤλετο Γαι· κεκράξατε, θυγατέρες Ραββαθ, περιζώσασθε σάκκους καὶ ἐπιλημπτεύσασθε καὶ κόψασθε ἐπὶ Μελχομ, ὅτι ἐν ἀποικίᾳ βαδιεῖται, οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρ-
20 χοντες αὐτοῦ ἅμα. [20]τί ἀγαλλιάσῃ ἐν τοῖς πεδίοις Ενακιμ, θύγατερ ἰταμίας ἡ πεποιθυῖα ἐπὶ θησαυροῖς αὐτῆς ἡ λέγουσα Τίς εἰσελεύ-
21 σεται ἐπ' ἐμέ; [21]ἰδοὺ ἐγὼ φέρω φόβον ἐπὶ σέ, εἶπεν κύριος, ἀπὸ πάσης τῆς περιοίκου σου, καὶ διασπαρήσεσθε ἕκαστος εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ὁ συνάγων.

23 [23]Τῇ Κηδαρ βασιλίσσῃ τῆς αὐλῆς, ἣν ἐπάταξεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος.

Οὕτως εἶπεν κύριος Ἀνάστητε καὶ ἀνάβητε ἐπὶ Κηδαρ καὶ πλή-
24 σατε τοὺς υἱοὺς Κεδεμ· [24]σκηνὰς αὐτῶν καὶ πρόβατα αὐτῶν λήμψονται, ἱμάτια αὐτῶν καὶ πάντα τὰ σκεύη αὐτῶν καὶ καμήλους αὐτῶν λήμψονται ἑαυτοῖς· καὶ καλέσατε ἐπ' αὐτοὺς ἀπώλειαν κυ-
25 κλόθεν. [25]φεύγετε λίαν, βαθύνατε εἰς κάθισιν, καθήμενοι ἐν τῇ αὐλῇ, ὅτι ἐβουλεύσατο ἐφ' ὑμᾶς βασιλεὺς Βαβυλῶνος βουλὴν καὶ ἐλογί-
26 σατο ἐφ' ὑμᾶς λογισμόν. [26]ἀνάστηθι καὶ ἀνάβηθι ἐπ' ἔθνος εὐσταθοῦν καθήμενον εἰς ἀναψυχήν, οἷς οὐκ εἰσιν θύραι, οὐ βάλανοι,

17 (𝔐 1) αυτοις] pr. εν A | δια τι] διοτι A | μελχομ: sic A*L* in 19, *L* in 17; sed BS in 19, BSA in 17 μελχολ, quod nomen est uxori Dauidis in Regn. I. II passim (= 𝔐 מיכל) | τον γαδ Q] την γαλααδ BSA: cf. Num. 32 29 | ενοικησει] ενοικει Apl. || 18 (𝔐 2) ραβαθ S*: cf. 19 | πολεμου A | εις 2° > S | βωμοι] pr. οι SA | ισραηλ] ιερουσαλημ S*† || 19 (𝔐 3) αλλαξον B†: cf. 4 8 | γαι κεκραξατε Q] και κεκρ. ASᶜ; καικραξαται(pro -τε) S*: aut = και κραξ. (cf. 22 20) aut = κεκραξ.; κεκραξατε B | ρεββαθ S†: cf. 18 | και επιλημπτευσασθε(A -ευεσθε)] > B, in *O* sub ÷ | επι μελχομ(cf. 17) οτι εν] οτι μ. εν BS = 𝔐 | βαδιειται] ται > S*† (cf. Thack. p. 232), sed in S† sequitur και: pro ται? || 20 (𝔐 4) τι] οτι ASᶜ | αγαλλιαση] -σ(ε)ι S†, -σθε B | ενακ(ε)ιμ] > S*; σου Sᶜ(†): cf. 𝔐 || 21 (𝔐 5) περιοικου] παροικου A† | και 1° > S*† | και ult. > B* | εσται] εστιν BS | fin.] + μεταναστην (22) και μετα ταυτα επιστρεψω την αιχμαλωσιαν των(> *O*) υιων αμμων φησιν κυριος *L* (in *O* sub ※) || 23 (𝔐 28) βασιλισση] pr. τη Apl. | βασιλευς] pr. ο Apau. | και αναβ. > S* || 24 (𝔐 29) προβατα] pr. τα A | επ > A† || 25 (𝔐 30) βαθυνατε *L* (cf. 2)] εβαθ. BA, εβαθυνας S† | εφ υμας ult. > BS† || 26 (𝔐 31) ου 1°] ουδε A

οὐ μοχλοί, μόνοι καταλύουσιν. [27]καὶ ἔσονται κάμηλοι αὐτῶν εἰς 27
προνομὴν καὶ πλῆθος κτηνῶν αὐτῶν εἰς ἀπώλειαν· καὶ λικμήσω αὐτοὺς παντὶ πνεύματι κεκαρμένους πρὸ προσώπου αὐτῶν, ἐκ παντὸς πέραν αὐτῶν οἴσω τὴν τροπὴν αὐτῶν, εἶπεν κύριος. [28]καὶ 28
ἔσται ἡ αὐλὴ διατριβὴ στρουθῶν καὶ ἄβατος ἕως αἰῶνος, οὐ μὴ καθίσῃ ἐκεῖ ἄνθρωπος, καὶ οὐ μὴ κατοικήσῃ ἐκεῖ υἱὸς ἀνθρώπου.

[29]Τῇ Δαμασκῷ. 29

Κατησχύνθη Ημαθ καὶ Αρφαδ, ὅτι ἤκουσαν ἀκοὴν πονηράν· ἐξ-
έστησαν, ἐθυμώθησαν, ἀναπαύσασθαι οὐ μὴ δύνωνται. [30]ἐξελύθη 30
Δαμασκός, ἀπεστράφη εἰς φυγήν, τρόμος ἐπελάβετο αὐτῆς. [31]πῶς 31
οὐχὶ ἐγκατέλιπεν πόλιν ἐμήν; κώμην ἠγάπησαν. [32]διὰ τοῦτο πε- 32
σοῦνται νεανίσκοι ἐν πλατείαις σου, καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ πολεμισταί σου πεσοῦνται, φησὶν κύριος· [33]καὶ καύσω πῦρ ἐν τείχει 33
Δαμασκοῦ, καὶ καταφάγεται ἄμφοδα υἱοῦ Αδερ.

[1]Τῇ Μωαβ. 31

Οὕτως εἶπεν κύριος Οὐαὶ ἐπὶ Ναβαυ, ὅτι ὤλετο· ἐλήμφθη Καρια-
θαιμ, ᾐσχύνθη Αμαθ καὶ ἠττήθη. [2]οὐκ ἔστιν ἔτι ἰατρεία Μωαβ, 2
ἀγαυρίαμα ἐν Εσεβων· ἐλογίσαντο ἐπ' αὐτὴν κακά· ἐκόψαμεν αὐτὴν ἀπὸ ἔθνους, καὶ παῦσιν παύσεται, ὄπισθέν σου βαδιεῖται μάχαιρα. [3]ὅτι φωνὴ κεκραγότων ἐξ Ωρωναιμ, ὄλεθρος καὶ σύντριμμα 3
μέγα [4]Συνετρίβη Μωαβ, ἀναγγείλατε εἰς Ζογορα. [5]ὅτι ἐπλήσθη 4 5
Αλαωθ ἐν κλαυθμῷ, ἀναβήσεται κλαίων ἐν ὁδῷ Ωρωναιμ, κραυγὴν συντρίμματος ἠκούσατε [6]Φεύγετε καὶ σώσατε τὰς ψυχὰς ὑμῶν 6
καὶ ἔσεσθε ὥσπερ ὄνος ἄγριος ἐν ἐρήμῳ. [7]ἐπειδὴ ἐπεποίθεις ἐν 7
ὀχυρώμασίν σου, καὶ σὺ συλλημφθήσῃ· καὶ ἐξελεύσεται Χαμως ἐν ἀποικίᾳ, οἱ ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ οἱ ἄρχοντες αὐτοῦ ἅμα. [8]καὶ ἥξει 8
ὄλεθρος ἐπὶ πᾶσαν πόλιν, καὶ πόλις οὐ μὴ σωθῇ, καὶ ἀπολεῖται ὁ αὐλών, καὶ ἐξολεθρευθήσεται ἡ πεδινή, καθὼς εἶπεν κύριος. [9]δότε 9
σημεῖα τῇ Μωαβ, ὅτι ἀφῇ ἀναφθήσεται, καὶ πᾶσαι αἱ πόλεις αὐτῆς εἰς ἄβατον ἔσονται· πόθεν ἔνοικος αὐτῇ; [10]ἐπικατάρατος ὁ ποιῶν 10

27 (𝔐 32) καμηλοι] pr. οι A | κεκαρμενους] κεκραμ. B*A | περαν] μερους A†: item uel sim. α′ θ′ || 28 (𝔐 33) κατοικηση Q] -σει BSA: cf. 27 40 || 29 (𝔐 23) ημαθ] ημαρ S†, θημαρ B† | αρφαδ] ρ > S*†, αρφαθ A | ηκουσαν ακοην πονηραν] πον. ακ. ηκ. S(†) | εθυμωθησαν] εκοιμηθ. A† || 31 (𝔐 25) εγκατελ(ε)ιπον AC || 32 (𝔐 26) πεσουνται ult. > A†

31 (𝔐 48) 1 αμαθ] το κραταιωμα S: idem add. A†: sic uerterunt σ′ θ′ (teste Sy) | ηττηθη] αγαθ B† || 2 init.] pr. και γαρ A† | μωαβ] pr. εν A† | εν εσεβ. ελογ. > S*† | ελογισαντο] ν > BA† | οπισθεν] -σω S† || 3 φωνην B† | ολεθρον BSpau. || 5 αλαωθ] αλωθ BSᶜ, αλεθ S*† | ηκουσατε] -σαν *L*, -σα SQ || 6 εσεσθε] θεσθε BS*† || 7 συ > Apl.: ante συλλ. | οι paenult.] pr. και BSApau. || 8 και πολις > BS || 9 σημειον A | τη] τω A† | αναφθησ.] αν > BS† | ποθεν — fin.] απο ενοικουντων αυτας A† | αυτη] -της S

11 τὰ ἔργα κυρίου ἀμελῶς ἐξαίρων μάχαιραν αὐτοῦ ἀφ' αἵματος. 11 ἀνεπαύσατο Μωαβ ἐκ παιδαρίου καὶ πεποιθὼς ἦν ἐπὶ τῇ δόξῃ αὐτοῦ,
οὐκ ἐνέχεεν ἐξ ἀγγείου εἰς ἄγγειον καὶ εἰς ἀποικισμὸν οὐκ ᾤχετο·
διὰ τοῦτο ἔστη γεῦμα αὐτοῦ ἐν αὐτῷ, καὶ ὀσμὴ αὐτοῦ οὐκ ἐξέλι-
12 πεν. 12 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶν κύριος, καὶ ἀποστελῶ
αὐτῷ κλίνοντας, καὶ κλινοῦσιν αὐτὸν καὶ τὰ σκεύη αὐτοῦ λεπτυ-
13 νοῦσιν καὶ τὰ κέρατα αὐτοῦ συγκόψουσιν. 13 καὶ καταισχυνθήσεται
Μωαβ ἀπὸ Χαμως, ὥσπερ κατῃσχύνθη οἶκος Ισραηλ ἀπὸ Βαιθηλ
14 ἐλπίδος αὐτῶν πεποιθότες ἐπ' αὐτοῖς. 14 πῶς ἐρεῖτε Ἰσχυροί ἐσμεν
15 καὶ ἄνθρωπος ἰσχύων εἰς τὰ πολεμικά; 15 ὤλετο Μωαβ πόλις αὐ-
16 τοῦ, καὶ ἐκλεκτοὶ νεανίσκοι αὐτοῦ κατέβησαν εἰς σφαγήν· 16 ἐγγὺς
17 ἡμέρα Μωαβ ἐλθεῖν, καὶ πονηρία αὐτοῦ ταχεῖα σφόδρα. 17 κινήσατε
αὐτῷ, πάντες κυκλόθεν αὐτοῦ, πάντες εἰδότες ὄνομα αὐτοῦ· εἴπατε
18 Πῶς συνετρίβη βακτηρία εὐκλεής, ῥάβδος μεγαλώματος; 18 κατά-
βηθι ἀπὸ δόξης καὶ κάθισον ἐν ὑγρασίᾳ, καθημένη Δαιβων· ἐκ-
τρίβητε, ὅτι ὤλετο Μωαβ, ἀνέβη εἰς σὲ λυμαινόμενος ὀχύρωμά
19 σου. 19 ἐφ' ὁδοῦ στῆθι καὶ ἔπιδε, καθημένη ἐν Αροηρ, καὶ ἐρώτησον
20 φεύγοντα καὶ σῳζόμενον καὶ εἰπόν Τί ἐγένετο; 20 κατῃσχύνθη
Μωαβ, ὅτι συνετρίβη· ὀλόλυξον καὶ κέκραξον, ἀνάγγειλον ἐν Αρ-
21 νων ὅτι ὤλετο Μωαβ. 21 καὶ κρίσις ἔρχεται εἰς γῆν τοῦ Μισωρ ἐπὶ
22 Χαιλων καὶ ἐπὶ Ιασσα καὶ ἐπὶ Μωφαθ 22 καὶ ἐπὶ Δαιβων καὶ ἐπὶ
23 Ναβαυ καὶ ἐπ' οἶκον Δεβλαθαιμ 23 καὶ ἐπὶ Καριαθαιμ καὶ ἐπ' οἶκον
24 Γαμωλ καὶ ἐπ' οἶκον Μαων 24 καὶ ἐπὶ Καριωθ καὶ ἐπὶ Βοσορ καὶ
25 ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Μωαβ τὰς πόρρω καὶ τὰς ἐγγύς. 25 κατεάχθη
26 κέρας Μωαβ, καὶ τὸ ἐπίχειρον αὐτοῦ συνετρίβη. 26 μεθύσατε αὐτόν,
ὅτι ἐπὶ κύριον ἐμεγαλύνθη· καὶ ἐπικρούσει Μωαβ ἐν χειρὶ αὐτοῦ
27 καὶ ἔσται εἰς γέλωτα καὶ αὐτός. 27 καὶ εἰ μὴ εἰς γελοιασμὸν ἦν σοι
28 Ισραηλ; εἰ ἐν κλοπαῖς σου εὑρέθη, ὅτι ἐπολέμεις αὐτόν; 28 κατέλι-
πον τὰς πόλεις καὶ ᾤκησαν ἐν πέτραις οἱ κατοικοῦντες Μωαβ,
ἐγενήθησαν ὡς περιστεραὶ νοσσεύουσαι ἐν πέτραις στόματι βοθύ-
29 νου. 29 ἤκουσα ὕβριν Μωαβ, ὕβρισεν λίαν· ὕβριν αὐτοῦ καὶ ὑπερη-

11 ανεπαυσ.] αν > S*† | εις 2⁰ > S*† | fin. εκλ⟨ε⟩ιπει A† || 12 ημεραι] + αυτου B† || 13 οικος] pr. ο A || 17 αυτω BSᶜ†] > S*†, αυτον rel. | ειδοτες Q] εκδοτε BSA || 18 init. — και > S*† | δαιβων] pr. θυγατηρ A (in *O* sub ※) | εκτριβητε S(-ται)A†] -βεται B; > Q = 𝔐 | οχυρωματα A || 19 και 1⁰ > S*† || 20 και κεκραξον] κε > S*†: cf. 30 19 | αερνων A†: ad nomen αερμων (= חרמון) adapt. || 21 χελων SA | επι 2⁰ > B†, 3⁰ > BApau. | ιασσα Q] ρεφας BA, ραφαθ S*†, ρασας Sᶜ† | και επι μωφαθ > S*† | μωφας B || 23 καριαθεν(pro -θαιν) S† | και επ οικον 1⁰∩2⁰ S* | γαιμωλ B†, γαμωλα A | μαωθ S* || 24 πασας > S*† || 27 ει 1⁰ > A | ην > Apau. | ει 2⁰] και B || 28 οι κατοικ.] οικ. A† | ως] ωσπερ BS†: sequitur περιστ. | στομ. βοθ.] tr. A† || 29 init.] pr. και BS*† | λιαν] σφοδρα A† | υβριν 2⁰] pr. και ASᶜ

φανίαν αὐτοῦ, καὶ ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ. 30 ἐγὼ δὲ ἔγνων ἔργα 30
αὐτοῦ· οὐχὶ τὸ ἱκανὸν αὐτοῦ, οὐχ οὕτως ἐποίησεν. 31 διὰ τοῦτο 31
ἐπὶ Μωαβ ὀλολύζετε πάντοθεν, βοήσατε ἐπ' ἄνδρας Κιραδας αὐχ-
μοῦ. 32 ὡς κλαυθμὸν Ιαζηρ ἀποκλαύσομαί σοι, ἄμπελος Σεβημα· 32
κλήματά σου διῆλθεν θάλασσαν, Ιαζηρ ἥψαντο· ἐπὶ ὀπώραν σου,
ἐπὶ τρυγηταῖς σου ὄλεθρος ἐπέπεσεν. 33 συνεψήσθη χαρμοσύνη καὶ 33
εὐφροσύνη ἐκ τῆς Μωαβίτιδος, καὶ οἶνος ἦν ἐπὶ ληνοῖς σου· πρωὶ
οὐκ ἐπάτησαν οὐδὲ δείλης, οὐκ ἐποίησαν αιδαδ. 34 ἀπὸ κραυγῆς 34
Εσεβων ἕως Ελεαλη αἱ πόλεις αὐτῶν ἔδωκαν φωνὴν αὐτῶν, ἀπὸ
Ζογορ ἕως Ωρωναιμ καὶ Αγλαθ-σαλισια, ὅτι καὶ τὸ ὕδωρ Νεβριμ
εἰς κατάκαυμα ἔσται. 35 καὶ ἀπολῶ τὸν Μωαβ, φησὶν κύριος, ἀνα- 35
βαίνοντα ἐπὶ βωμὸν καὶ θυμιῶντα θεοῖς αὐτοῦ. 36 διὰ τοῦτο καρδία 36
μου, Μωαβ, ὥσπερ αὐλοὶ βομβήσουσιν, καρδία μου ἐπ' ἀνθρώπους
Κιραδας ὥσπερ αὐλὸς βομβήσει· διὰ τοῦτο ἃ περιεποιήσατο, ἀπ-
ώλετο ἀπὸ ἀνθρώπου. 37 πᾶσαν κεφαλὴν ἐν παντὶ τόπῳ ξυρήσονται, 37
καὶ πᾶς πώγων ξυρηθήσεται, καὶ πᾶσαι χεῖρες κόψονται, καὶ ἐπὶ
πάσης ὀσφύος σάκκος. 38 καὶ ἐπὶ πάντων τῶν δωμάτων Μωαβ καὶ 38
ἐπὶ πλατείαις αὐτῆς, ὅτι συνέτριψα τὸν Μωαβ, φησὶν κύριος, ὡς
ἄγγειον, οὗ οὐκ ἔστιν χρεία αὐτοῦ. 39 πῶς κατήλλαξεν; πῶς ἔστρε- 39
ψεν νῶτον Μωαβ; ᾐσχύνθη καὶ ἐγένετο Μωαβ εἰς γέλωτα καὶ
ἐγκότημα πᾶσιν τοῖς κύκλῳ αὐτῆς. 40 ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος 40
41 Ἐλήμφθη Ακκαριωθ, καὶ τὰ ὀχυρώματα συνελήμφθη· 42 καὶ ἀπ- 41
ολεῖται Μωαβ ἀπὸ ὄχλου, ὅτι ἐπὶ τὸν κύριον ἐμεγαλύνθη. 43 παγὶς 42
καὶ φόβος καὶ βόθυνος ἐπὶ σοί, καθήμενος Μωαβ· 44 ὁ φεύγων 43
ἀπὸ προσώπου τοῦ φόβου ἐμπεσεῖται εἰς τὸν βόθυνον, καὶ ὁ ἀνα- 44
βαίνων ἐκ τοῦ βοθύνου συλλημφθήσεται ἐν τῇ παγίδι, ὅτι ἐπάξω
ταῦτα ἐπὶ Μωαβ ἐν ἐνιαυτῷ ἐπισκέψεως αὐτῆς.

30 εργα] pr. τα A† | αυτου 2⁰] -τω BCᵖ† || 31 κ(ε)ιραδας] κιδαρας A† || 32 σοι > AV† | σεβημα *L* (cf. Is. 16 8. 9)] ωσερημα BSᶜ, ωσερημος (uel ως ερημος) S*†, ασερημα A | ιαζηρ] pr. πολις BS* compl., pr. πολεις ASᶜmu.: quod deleui | επι ult.] pr. και A = 𝔐 | επεπεσεν] ενεπεσεν S, επεσεν A || 33 συνεψησθη] σ ult. > AQ*†: cf. 22 19 | χαρμοσυνη] χαρμονη QSᶜ | επατησαν] -σας S*†, επατηθησαν A† | αιδαδ Ra. (cf. α′ σ′ ηδαδ)] αιδε (uel αι δε) mss.: cf. 32 30 || 34 ελεαλη] > S*(†), εγαβ Sᶜ†, εταθ uel αιταθ *QC*pau., αιταμ B†; + και εως ιασσα A: cf. 𝔐 et Is. 15 4 | και 1⁰∩2⁰ S*† | αγλαθ Ra. (cf. Par. I 3 3)] αγγελ(ε)ιαν BSˢ, αγγελια AQ†, αγγελιας V | σαλισια A] σαλασεια B, εις σαλισα Sˢ† | νεβριμ S] ν > A†, νεβρειν B† | εις κατακαυμα εσται] pr. ερημος αιστε(pro εσται) S*†: ex Is. 15 5 || 35 βωμον] pr. τον BSpau.; μωαβ (sic) A† || 36 μου 1⁰ pau.] σου pau., του rel. (S*† της) | καρδια 2⁰] pr. και A | κ(ε)ιραδας] κιδαρ S*†, κιδαρας Sᶜ, κειδαρεις A† | α > B*† || 37 ξυρησονται] ξυρηθησ. B† || 38 τον μωαβ] > BS*pau., post κυριος tr. A† || 39 μωαβ 1⁰∩2⁰ S*† | αυτης] -του A || 41 ακκαριωθ A†] καριωθ pl., ακκαρων BS† || 42 τον > S† || 43 καθημ.] + επι A || 44 τον > S*† | οτι] διοτι A | αυτης] -των B†

32 13 Ὅσα ἐπροφήτευσεν Ιερεμιας ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη.
15 15 Οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Λαβὲ τὸ ποτήριον τοῦ
οἴνου τοῦ ἀκράτου τούτου ἐκ χειρός μου καὶ ποτιεῖς πάντα τὰ
16 ἔθνη, πρὸς ἃ ἐγὼ ἀποστέλλω σε πρὸς αὐτούς, 16 καὶ πίονται καὶ
ἐξεμοῦνται καὶ μανήσονται ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας, ἧς ἐγὼ
17 ἀποστέλλω ἀνὰ μέσον αὐτῶν. 17 καὶ ἔλαβον τὸ ποτήριον ἐκ χειρὸς
κυρίου καὶ ἐπότισα τὰ ἔθνη, πρὸς ἃ ἀπέστειλέν με κύριος ἐπ᾽ αὐτά,
18 18 τὴν Ιερουσαλημ καὶ τὰς πόλεις Ιουδα καὶ βασιλεῖς Ιουδα καὶ ἄρ-
χοντας αὐτοῦ τοῦ θεῖναι αὐτὰς εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον καὶ
19 εἰς συριγμὸν 19 καὶ τὸν Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ τοὺς παῖδας
20 αὐτοῦ καὶ τοὺς μεγιστᾶνας αὐτοῦ καὶ πάντα τὸν λαὸν αὐτοῦ 20 καὶ
πάντας τοὺς συμμίκτους αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς βασιλεῖς ἀλλοφύ-
λων, τὴν Ἀσκαλῶνα καὶ τὴν Γάζαν καὶ τὴν Ακκαρων καὶ τὸ ἐπί-
21 λοιπον Ἀζώτου 21 καὶ τὴν Ιδουμαίαν καὶ τὴν Μωαβῖτιν καὶ τοὺς
22 υἱοὺς Αμμων 22 καὶ πάντας βασιλεῖς Τύρου καὶ βασιλεῖς Σιδῶνος
23 καὶ βασιλεῖς τοὺς ἐν τῷ πέραν τῆς θαλάσσης 23 καὶ τὴν Δαιδαν
καὶ τὴν Θαιμαν καὶ τὴν Ρως καὶ πᾶν περικεκαρμένον κατὰ πρόσ-
24 ωπον αὐτοῦ 24 καὶ πάντας τοὺς συμμίκτους τοὺς καταλύοντας ἐν
25 τῇ ἐρήμῳ 25 καὶ πάντας βασιλεῖς Αιλαμ καὶ πάντας βασιλεῖς Περ-
26 σῶν 26 καὶ πάντας βασιλεῖς ἀπὸ ἀπηλιώτου τοὺς πόρρω καὶ τοὺς
ἐγγύς, ἕκαστον πρὸς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, καὶ πάσας τὰς βασιλείας
27 τὰς ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς. 27 καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Οὕτως εἶπεν κύριος
παντοκράτωρ Πίετε καὶ μεθύσθητε καὶ ἐξεμέσατε καὶ πεσεῖσθε καὶ
οὐ μὴ ἀναστῆτε ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας, ἧς ἐγὼ ἀποστέλλω
28 ἀνὰ μέσον ὑμῶν. 28 καὶ ἔσται ὅταν μὴ βούλωνται δέξασθαι τὸ
ποτήριον ἐκ τῆς χειρός σου ὥστε πιεῖν, καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπεν
29 κύριος Πιόντες πίεσθε· 29 ὅτι ἐν πόλει, ἐν ᾗ ὠνομάσθη τὸ ὄνομά
μου ἐπ᾽ αὐτήν, ἐγὼ ἄρχομαι κακῶσαι, καὶ ὑμεῖς καθάρσει οὐ μὴ
καθαρισθῆτε, ὅτι μάχαιραν ἐγὼ καλῶ ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ τῆς
30 γῆς. 30 καὶ σὺ προφητεύσεις ἐπ᾽ αὐτοὺς τοὺς λόγους τούτους καὶ
ἐρεῖς Κύριος ἀφ᾽ ὑψηλοῦ χρηματιεῖ, ἀπὸ τοῦ ἁγίου αὐτοῦ δώσει

32 (𝔐 25 13 fin. 15—38; priorem capitis partem uide post 24) 13 > BS || 15 εκ χειρος μου > S*† || 16 και 1⁰∩2⁰ BSpau. || 17 το ποτ./εκ χ. κυρ.] tr. S† | επ] προς Bpau. || 18 συριγμον: cf. 19 8 || 20 αυτου > B† | αλλοφυλων] pr. παντων των A† | την 1⁰] pr. και A = 𝔐 || 22 παντας > BS || 23 θαιμαν] θωμεαν S*† | παν BApau. (cf. Iud. 7 4 B)] παντα rel. | περικ(ε)ιρομενον S† || 24 συμμικτους] + αυτου A† || 25 και π. βασ. 1⁰∩2⁰ S*A*† | αιλαμ] δαιδαν QA^{s}C || 26 απο] pr. τους S†, του A† | τας paenult. > BS† | βασιλειας] + αυτου S† | της] pr. πασης S† || 27 και 2⁰ > B† | εξεμεσετε B† || 29 εν η BS†] εφ η rel. | επ αυτης A† | αρχομαι] ερχ. A† | καλω] καλεσω A† || 30 επ αυτους] > A*†, post τουτους suppl. A^{mg}† | ερεις] + αυτοις A†, + προς αυτους L: = 𝔐 | αφ] εφ S†

φωνὴν αὐτοῦ· λόγον χρηματιεῖ ἐπὶ τοῦ τόπου αὐτοῦ, καὶ αἰδαδ
ὥσπερ τρυγῶντες ἀποκριθήσονται· καὶ ἐπὶ τοὺς καθημένους ἐπὶ
τὴν γῆν 31 ἥκει ὄλεθρος ἐπὶ μέρος τῆς γῆς, ὅτι κρίσις τῷ κυρίῳ 31
ἐν τοῖς ἔθνεσιν, κρίνεται αὐτὸς πρὸς πᾶσαν σάρκα, οἱ δὲ ἀσεβεῖς
ἐδόθησαν εἰς μάχαιραν, λέγει κύριος. 32 οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ 32
κακὰ ἔρχεται ἀπὸ ἔθνους ἐπὶ ἔθνος, καὶ λαῖλαψ μεγάλη ἐκπορεύ-
εται ἀπ᾽ ἐσχάτου τῆς γῆς. 33 καὶ ἔσονται τραυματίαι ὑπὸ κυρίου 33
ἐν ἡμέρᾳ κυρίου ἐκ μέρους τῆς γῆς καὶ ἕως εἰς μέρος τῆς γῆς·
οὐ μὴ κατορυγῶσιν, εἰς κόπρια ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς ἔσονται.
34 ἀλαλάξατε, ποιμένες, καὶ κεκράξατε· καὶ κόπτεσθε, οἱ κριοὶ τῶν 34
προβάτων· ὅτι ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ὑμῶν εἰς σφαγήν, καὶ
πεσεῖσθε ὥσπερ οἱ κριοὶ οἱ ἐκλεκτοί· 35 καὶ ἀπολεῖται φυγὴ ἀπὸ 35
τῶν ποιμένων καὶ σωτηρία ἀπὸ τῶν κριῶν τῶν προβάτων. 36 φωνὴ 36
κραυγῆς τῶν ποιμένων καὶ ἀλαλαγμὸς τῶν προβάτων καὶ τῶν
κριῶν, ὅτι ὠλέθρευσεν κύριος τὰ βοσκήματα αὐτῶν, 37 καὶ παύσε- 37
ται τὰ κατάλοιπα τῆς εἰρήνης ἀπὸ προσώπου ὀργῆς θυμοῦ μου.
38 ἐγκατέλιπεν ὥσπερ λέων κατάλυμα αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθη ἡ γῆ αὐ- 38
τῶν εἰς ἄβατον ἀπὸ προσώπου τῆς μαχαίρας τῆς μεγάλης.
33 1 Ἐν ἀρχῇ βασιλέως Ιωακιμ υἱοῦ Ιωσια ἐγενήθη ὁ λόγος οὗτος 33
παρὰ κυρίου 2 Οὕτως εἶπεν κύριος Στῆθι ἐν αὐλῇ οἴκου κυρίου καὶ 2
χρηματιεῖς ἅπασι τοῖς Ιουδαίοις καὶ πᾶσι τοῖς ἐρχομένοις προσ-
κυνεῖν ἐν οἴκῳ κυρίου ἅπαντας τοὺς λόγους, οὓς συνέταξά σοι
αὐτοῖς χρηματίσαι, μὴ ἀφέλῃς ῥῆμα· 3 ἴσως ἀκούσονται καὶ ἀπο- 3
στραφήσονται ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς, καὶ παύ-
σομαι ἀπὸ τῶν κακῶν, ὧν ἐγὼ λογίζομαι τοῦ ποιῆσαι αὐτοῖς ἕνε-
κεν τῶν πονηρῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν. 4 καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπεν 4
κύριος Ἐὰν μὴ ἀκούσητέ μου τοῦ πορεύεσθαι ἐν τοῖς νομίμοις
μου, οἷς ἔδωκα κατὰ πρόσωπον ὑμῶν, 5 εἰσακούειν τῶν λόγων τῶν 5
παίδων μου τῶν προφητῶν, οὓς ἐγὼ ἀποστέλλω πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου
καὶ ἀπέστειλα καὶ οὐκ εἰσηκούσατέ μου, 6 καὶ δώσω τὸν οἶκον 6
τοῦτον ὥσπερ Σηλωμ καὶ τὴν πόλιν δώσω εἰς κατάραν πᾶσιν τοῖς
ἔθνεσιν πάσης τῆς γῆς. 7 καὶ ἤκουσαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπρο- 7
φῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς τοῦ Ιερεμιου λαλοῦντος τοὺς λόγους τούτους

30 επι 1⁰ (= 𝔐)] απο AL | αυτου ult.] τουτου A† | αιδαδ Ra. (cf. α′ ηδαδ)] οιδε mss.: cf. 31 33 | και ult. > LC = 𝔐 | τους καθημ. επι] pr. παντας AL = 𝔐; καθημ. tantum BS† || 31 ηκει] εκει AC^{p}† | μερους S*L || 32 επι εθνος] εις εθνους (sic) S*A*†, εις εθνος QS^{c}A^{c} || 33 της γης 1⁰∩2⁰ S*L | κατορυξωσιν A† || 34 κεκραξετε S*(-ται)A† | υμων] ημ. A† || 36 των προβ. και των κριων] των κριων και των προβ. S†; των κριων των προβ. L = 𝔐, cf. 35 | το βοσκημα S† || 38 εγκατελιπεν] κατελ. με A† | της paenult. > A

33 (𝔐 26) 2 και πασι > S || 3 της 1⁰ > A† | αυτου] -των A || 4 νομιμοις] νομοις A || 5 λογων] + μου και A† | των 2⁰∩3⁰ S*† | εισηκουσατε] εισ > B || 6 σηλωμ AS^{c}] μ > BS*: cf. 9 7 12. 14 | πολιν] + ταυτην A

8 ἐν οἴκῳ κυρίου. 8καὶ ἐγένετο Ιερεμιου παυσαμένου λαλοῦντος πάντα,
ἃ συνέταξεν αὐτῷ κύριος λαλῆσαι παντὶ τῷ λαῷ, καὶ συνελάβοσαν
αὐτὸν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευδοπροφῆται καὶ πᾶς ὁ λαὸς λέγων Θα-
9 νάτῳ ἀποθανῇ, 9ὅτι ἐπροφήτευσας τῷ ὀνόματι κυρίου λέγων Ὡσπερ
Σηλωμ ἔσται ὁ οἶκος οὗτος, καὶ ἡ πόλις αὕτη ἐρημωθήσεται ἀπὸ
κατοικούντων· καὶ ἐξεκκλησιάσθη πᾶς ὁ λαὸς ἐπὶ Ιερεμιαν ἐν οἴκῳ
κυρίου.
10 10Καὶ ἤκουσαν οἱ ἄρχοντες Ιουδα τὸν λόγον τοῦτον καὶ ἀνέβη-
σαν ἐξ οἴκου τοῦ βασιλέως εἰς οἶκον κυρίου καὶ ἐκάθισαν ἐν προ-
11 θύροις πύλης κυρίου τῆς καινῆς. 11καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς καὶ οἱ ψευ-
δοπροφῆται πρὸς τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ Κρίσις θανάτου
τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ, ὅτι ἐπροφήτευσεν κατὰ τῆς πόλεως ταύτης,
12 καθὼς ἠκούσατε ἐν τοῖς ὠσὶν ὑμῶν. 12καὶ εἶπεν Ιερεμιας πρὸς
τοὺς ἄρχοντας καὶ παντὶ τῷ λαῷ λέγων Κύριος ἀπέστειλέν με
προφητεῦσαι ἐπὶ τὸν οἶκον τοῦτον καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην πάν-
13 τας τοὺς λόγους τούτους, οὓς ἠκούσατε. 13καὶ νῦν βελτίους ποιή-
σατε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἔργα ὑμῶν καὶ ἀκούσατε τῆς φωνῆς
κυρίου, καὶ παύσεται κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν, ὧν ἐλάλησεν ἐφ᾽ ὑμᾶς.
14 14καὶ ἰδοὺ ἐγὼ ἐν χερσὶν ὑμῶν· ποιήσατέ μοι ὡς συμφέρει καὶ
15 ὡς βέλτιον ὑμῖν. 15ἀλλ᾽ ἢ γνόντες γνώσεσθε ὅτι, εἰ ἀναιρεῖτέ με,
αἷμα ἀθῷον δίδοτε ἐφ᾽ ὑμᾶς καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ ἐπὶ τοὺς
κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐν ἀληθείᾳ ἀπέσταλκέν με κύριος πρὸς
16 ὑμᾶς λαλῆσαι εἰς τὰ ὦτα ὑμῶν πάντας τοὺς λόγους τούτους. 16καὶ
εἶπαν οἱ ἄρχοντες καὶ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς
ψευδοπροφήτας Οὐκ ἔστιν τῷ ἀνθρώπῳ τούτῳ κρίσις θανάτου,
ὅτι ἐπὶ τῷ ὀνόματι κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἐλάλησεν πρὸς ἡμᾶς.
17 17καὶ ἀνέστησαν ἄνδρες τῶν πρεσβυτέρων τῆς γῆς καὶ εἶπαν πάσῃ
18 τῇ συναγωγῇ τοῦ λαοῦ 18Μιχαιας ὁ Μωραθίτης ἦν ἐν ταῖς ἡμέραις
Εζεκιου βασιλέως Ιουδα καὶ εἶπεν παντὶ τῷ λαῷ Ιουδα Οὕτως
εἶπεν κύριος Σιων ὡς ἀγρὸς ἀροτριαθήσεται, καὶ Ιερουσαλημ εἰς
19 ἄβατον ἔσται καὶ τὸ ὄρος τοῦ οἴκου εἰς ἄλσος δρυμοῦ. 19μὴ ἀν-
ελὼν ἀνεῖλεν αὐτὸν Εζεκιας καὶ πᾶς Ιουδα; οὐχὶ ὅτι ἐφοβήθησαν
τὸν κύριον καὶ ὅτι ἐδεήθησαν τοῦ προσώπου κυρίου, καὶ ἐπαύσατο
κύριος ἀπὸ τῶν κακῶν, ὧν ἐλάλησεν ἐπ᾽ αὐτούς; καὶ ἡμεῖς ἐποι-

8 α] οσα A | λαλησαι / παντι τω λαω] tr. S† || 9 τω] pr. επι S | σηλωμ] μ > B (non S): cf. 6 | κατοικ.] ενοικ. A†: cf. 29 2 || 10 οι > S*† | τον λογον τουτον BS†] των -γων -των rel. | κυριου ult. > BS† || 11 και 3⁰ > S*† || 12 απεσταλκεν S: cf. 15 | τουτους > B | ους ηκουσ. > S† || 13 υμων 1⁰⌒2⁰ S*† | ακουσετε A† | κυριου] υμων (sic) S*†, κυριου του θεου ημων Sᶜ | εφ] προς S*† || 15 αιμα] pr. οτι Sᶜ | απεστειλεν A: cf. 12 || 16 προς 2⁰ > SA | ημας] υμ. A || 18 ιουδα 2⁰] + λεγων A | εις bis] ως A: cf. Mich. 3 12 | αβατον BS†] οπωροφυλακιον rel.: ex Mich. 3 12 || 19 ανελων] ανερων A†, αναιρων pl. | ουχι] ι > B | οτι 1⁰ et και 2⁰ > S† | κυριου] αυτου A†

ήσαμεν κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχὰς ἡμῶν. — 20καὶ ἄνθρωπος ἦν προ- 20
φητεύων τῷ ὀνόματι κυρίου, Ουριας υἱὸς Σαμαιου ἐκ Καριαθιαριμ,
καὶ ἐπροφήτευσεν περὶ τῆς γῆς ταύτης κατὰ πάντας τοὺς λόγους
Ιερεμιου. 21καὶ ἤκουσεν ὁ βασιλεὺς Ιωακιμ καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες 21
πάντας τοὺς λόγους αὐτοῦ καὶ ἐζήτουν ἀποκτεῖναι αὐτόν, καὶ ἤκου-
σεν Ουριας καὶ εἰσῆλθεν εἰς Αἴγυπτον. 22καὶ ἐξαπέστειλεν ὁ βασι- 22
λεὺς ἄνδρας εἰς Αἴγυπτον, 23καὶ ἐξηγάγοσαν αὐτὸν ἐκεῖθεν καὶ 23
εἰσηγάγοσαν αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἐπάταξεν αὐτὸν ἐν μα-
χαίρᾳ καὶ ἔρριψεν αὐτὸν εἰς τὸ μνῆμα υἱῶν λαοῦ αὐτοῦ. 24πλὴν 24
χεὶρ Αχικαμ υἱοῦ Σαφαν ἦν μετὰ Ιερεμιου τοῦ μὴ παραδοῦναι αὐ-
τὸν εἰς χεῖρας τοῦ λαοῦ τοῦ μὴ ἀνελεῖν αὐτόν.

2Οὕτως εἶπεν κύριος Ποίησον δεσμοὺς καὶ κλοιοὺς καὶ περίθου 34
περὶ τὸν τράχηλόν σου· 3καὶ ἀποστελεῖς αὐτοὺς πρὸς βασιλέα 3
Ιδουμαίας καὶ πρὸς βασιλέα Μωαβ καὶ πρὸς βασιλέα υἱῶν Αμμων
καὶ πρὸς βασιλέα Τύρου καὶ πρὸς βασιλέα Σιδῶνος ἐν χερσὶν ἀγ-
γέλων αὐτῶν τῶν ἐρχομένων εἰς ἀπάντησιν αὐτῶν εἰς Ιερουσαλημ
πρὸς Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα. 4καὶ συντάξεις αὐτοῖς πρὸς τοὺς 4
κυρίους αὐτῶν εἰπεῖν Οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Οὕτως
ἐρεῖτε πρὸς τοὺς κυρίους ὑμῶν 5ὅτι ἐγὼ ἐποίησα τὴν γῆν ἐν τῇ 5
ἰσχύι μου τῇ μεγάλῃ καὶ ἐν τῷ ἐπιχείρῳ μου τῷ ὑψηλῷ καὶ δώσω
αὐτὴν ᾧ ἐὰν δόξῃ ἐν ὀφθαλμοῖς μου. 6ἔδωκα τὴν γῆν τῷ Ναβου- 6
χοδονοσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος δουλεύειν αὐτῷ, καὶ τὰ θηρία τοῦ
ἀγροῦ ἐργάζεσθαι αὐτῷ. 8καὶ τὸ ἔθνος καὶ ἡ βασιλεία, ὅσοι ἐὰν 8
μὴ ἐμβάλωσιν τὸν τράχηλον αὐτῶν ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυ-
λῶνος, ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐπισκέψομαι αὐτούς, εἶπεν κύριος,
ἕως ἐκλίπωσιν ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 9καὶ ὑμεῖς μὴ ἀκούετε τῶν ψευδο- 9
προφητῶν ὑμῶν καὶ τῶν μαντευομένων ὑμῖν καὶ τῶν ἐνυπνιαζο-
μένων ὑμῖν καὶ τῶν οἰωνισμάτων ὑμῶν καὶ τῶν φαρμακῶν ὑμῶν
τῶν λεγόντων Οὐ μὴ ἐργάσησθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος· 10ὅτι 10
ψευδῆ αὐτοὶ προφητεύουσιν ὑμῖν πρὸς τὸ μακρῦναι ὑμᾶς ἀπὸ τῆς
γῆς ὑμῶν. 11καὶ τὸ ἔθνος, ὃ ἐὰν εἰσαγάγῃ τὸν τράχηλον αὐτοῦ 11
ὑπὸ τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ἐργάσηται αὐτῷ, καὶ κα-
ταλείψω αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ ἐργᾶται αὐτῷ καὶ ἐνοικήσει
ἐν αὐτῇ. — 12καὶ πρὸς Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα ἐλάλησα κατὰ 12

19 επι ψυχαις A || 20 τω] pr. επι A | σαμαιου] μασεου S† | κατα] pr. και S† || 23 init.] pr. και συνελαβοσαν αυτον A†: cf. 8 | μνημα] -μειον A || 24 του ult. > BQ†

34 (𝔐 27) 3 βασιλεα 1⁰] pr. τον ASᶜ | αγγελων] pr. των A | αυτων ult.] ν > S || 4 συνταξεις] προστ. S† | προς τ. κυριους ult.] τοις κυριοις A† || 5 τη 1⁰ > S† || 6 γην] + πασαν A | ναβουχ. et δουλευειν αυτω > S† || 8 τον 2⁰ > A† | βαβυλ.] + και δουλευσωσιν αυτω A† | μαχαιρα] + πεσουνται S*A | εως BS†] + αν rel. || 9 των ult.] pr. και S† || 10 ψευδη αυτοι] tr. S† || 11 ο εαν εισαγαγη ... αυτου(1⁰)] οσοι αν εισαγαγωσιν ... αυτων A†

πάντας τοὺς λόγους τούτους λέγων Εἰσαγάγετε τὸν τράχηλον
14 ὑμῶν 14καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, ὅτι ἄδικα αὐτοὶ
15 προφητεύουσιν ὑμῖν· 15ὅτι οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς, φησὶν κύριος,
καὶ προφητεύουσιν τῷ ὀνόματί μου ἐπ᾽ ἀδίκῳ πρὸς τὸ ἀπολέσαι
ὑμᾶς, καὶ ἀπολεῖσθε ὑμεῖς καὶ οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύοντες
16 ὑμῖν ἐπ᾽ ἀδίκῳ ψευδῆ. 16ὑμῖν καὶ παντὶ τῷ λαῷ τούτῳ καὶ τοῖς
ἱερεῦσιν ἐλάλησα λέγων Οὕτως εἶπεν κύριος Μὴ ἀκούετε τῶν λό-
γων τῶν προφητῶν τῶν προφητευόντων ὑμῖν λεγόντων Ἰδοὺ
σκεύη οἴκου κυρίου ἐπιστρέψει ἐκ Βαβυλῶνος· ὅτι ἄδικα αὐτοὶ
18 προφητεύουσιν ὑμῖν, οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. 18εἰ προφῆταί εἰσιν
19 καὶ εἰ ἔστιν λόγος κυρίου ἐν αὐτοῖς, ἀπαντησάτωσάν μοι· 19ὅτι
20 οὕτως εἶπεν κύριος Καὶ τῶν ἐπιλοίπων σκευῶν, 20ὧν οὐκ ἔλαβεν
βασιλεὺς Βαβυλῶνος, ὅτε ἀπῴκισεν τὸν Ιεχονιαν ἐξ Ιερουσαλημ,
22 22εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσεται, λέγει κύριος.

35 1Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει Σεδεκια βασιλέως Ιουδα ἐν μηνὶ
τῷ πέμπτῳ εἶπέν μοι Ανανιας υἱὸς Αζωρ ὁ ψευδοπροφήτης ὁ ἀπὸ
Γαβαων ἐν οἴκῳ κυρίου κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων καὶ παντὸς
2 τοῦ λαοῦ λέγων 2Οὕτως εἶπεν κύριος Συνέτριψα τὸν ζυγὸν τοῦ
3 βασιλέως Βαβυλῶνος· 3ἔτι δύο ἔτη ἡμερῶν ἐγὼ ἀποστρέψω εἰς
4 τὸν τόπον τοῦτον τὰ σκεύη οἴκου κυρίου 4καὶ Ιεχονιαν καὶ τὴν
ἀποικίαν Ιουδα, ὅτι συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος.
5 5καὶ εἶπεν Ιερεμιας πρὸς Ανανιαν κατ᾽ ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ
καὶ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν ἱερέων τῶν ἑστηκότων ἐν οἴκῳ κυρίου
6 6καὶ εἶπεν Ιερεμιας Ἀληθῶς· οὕτω ποιήσαι κύριος· στήσαι τὸν
λόγον σου, ὃν σὺ προφητεύεις, τοῦ ἐπιστρέψαι τὰ σκεύη οἴκου
κυρίου καὶ πᾶσαν τὴν ἀποικίαν ἐκ Βαβυλῶνος εἰς τὸν τόπον τοῦ-
7 τον. 7πλὴν ἀκούσατε τὸν λόγον κυρίου, ὃν ἐγὼ λέγω εἰς τὰ ὦτα
8 ὑμῶν καὶ εἰς τὰ ὦτα παντὸς τοῦ λαοῦ 8Οἱ προφῆται οἱ γεγονότες
πρότεροί μου καὶ πρότεροι ὑμῶν ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἐπροφήτευ-
9 σαν ἐπὶ γῆς πολλῆς καὶ ἐπὶ βασιλείας μεγάλας εἰς πόλεμον· 9ὁ
προφήτης ὁ προφητεύσας εἰς εἰρήνην, ἐλθόντος τοῦ λόγου γνώ-
10 σονται τὸν προφήτην, ὃν ἀπέστειλεν αὐτοῖς κύριος ἐν πίστει. 10καὶ
ἔλαβεν Ανανιας ἐν ὀφθαλμοῖς παντὸς τοῦ λαοῦ τοὺς κλοιοὺς ἀπὸ
11 τοῦ τραχήλου Ιερεμιου καὶ συνέτριψεν αὐτούς. 11καὶ εἶπεν Ανανιας

14 εργασασθε B] -σεσθαι(pro -θε) S, -ζεσθαι(pro -θε) A† || 15 προφητευσουσιν S | τω] pr. επι A || 16 και 1⁰ > S† | λεγοντων] pr. ψευδη και A† | επιστρεφει A || 18 init.] pr. και A† | ει 2⁰ > A | λογος] νομος S*† || 19 υπολοιπων S† || 20 οτε] οτι B*A*† || 22 κυριος] + ο θεος S†

35 (Μ 28) 1 σεδεκια BS†] βασιλευοντος -κιου rel.; de forma nominis cf. 1 3 | μηνι / τω πεμπτω] tr. A† | ο 2⁰ > BQ† || 2 του > S || 3 δυο ετη] tr. A† | εγω] pr. και B || 4 ιεχον.] pr. τον A | συνετριψα A†: ex 2 | βασ.] pr. του A† || 6 ποιησι S*†, -σει Sᶜ | στησαι] + κυριος A || 8 μεγαλης S† || 9 εις > S

κατ᾽ ὀφθαλμοὺς παντὸς τοῦ λαοῦ λέγων Οὕτως εἶπεν κύριος Οὕτως
συντρίψω τὸν ζυγὸν βασιλέως Βαβυλῶνος ἀπὸ τραχήλων πάντων
τῶν ἐθνῶν. καὶ ᾤχετο Ιερεμιας εἰς τὴν ὁδὸν αὐτοῦ. — 12καὶ ἐγέ- 12
νετο λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν μετὰ τὸ συντρῖψαι Ανανιαν τοὺς
κλοιοὺς ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτοῦ λέγων 13Βάδιζε καὶ εἰπὸν πρὸς 13
Ανανιαν λέγων Οὕτως εἶπεν κύριος Κλοιοὺς ξυλίνους συνέτριψας,
καὶ ποιήσω ἀντ᾽ αὐτῶν κλοιοὺς σιδηροῦς· 14ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος 14
Ζυγὸν σιδηροῦν ἔθηκα ἐπὶ τὸν τράχηλον πάντων τῶν ἐθνῶν ἐργά-
ζεσθαι τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος. 15καὶ εἶπεν Ιερεμιας τῷ Ανανια Οὐκ 15
ἀπέσταλκέν σε κύριος, καὶ πεποιθέναι ἐποίησας τὸν λαὸν τοῦτον
ἐπ᾽ ἀδίκῳ· 16διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξαποστέλλω 16
σε ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς, τούτῳ τῷ ἐνιαυτῷ ἀποθανῇ. 17καὶ ἀπ- 17
έθανεν ἐν τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ.

1Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τῆς βίβλου, οὓς ἀπέστειλεν Ιερεμιας ἐξ Ιε- 36
ρουσαλημ πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους τῆς ἀποικίας καὶ πρὸς τοὺς
ἱερεῖς καὶ πρὸς τοὺς ψευδοπροφήτας ἐπιστολὴν εἰς Βαβυλῶνα τῇ
ἀποικίᾳ καὶ πρὸς ἅπαντα τὸν λαὸν 2ὕστερον ἐξελθόντος Ιεχονιου 2
τοῦ βασιλέως καὶ τῆς βασιλίσσης καὶ τῶν εὐνούχων καὶ παντὸς
ἐλευθέρου καὶ δεσμώτου καὶ τεχνίτου ἐξ Ιερουσαλημ 3ἐν χειρὶ Ελε- 3
ασα υἱοῦ Σαφαν καὶ Γαμαριου υἱοῦ Χελκιου, ὃν ἀπέστειλεν Σεδε-
κιας βασιλεὺς Ιουδα πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα, λέγων
4Οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἐπὶ τὴν ἀποικίαν, ἣν ἀπῴκισα 4
ἀπὸ Ιερουσαλημ 5Οἰκοδομήσατε οἴκους καὶ κατοικήσατε καὶ φυτεύ- 5
σατε παραδείσους καὶ φάγετε τοὺς καρποὺς αὐτῶν 6καὶ λάβετε 6
γυναῖκας καὶ τεκνοποιήσατε υἱοὺς καὶ θυγατέρας καὶ λάβετε τοῖς
υἱοῖς ὑμῶν γυναῖκας καὶ τὰς θυγατέρας ὑμῶν ἀνδράσιν δότε καὶ
πληθύνεσθε καὶ μὴ σμικρυνθῆτε 7καὶ ζητήσατε εἰς εἰρήνην τῆς γῆς, 7
εἰς ἣν ἀπῴκισα ὑμᾶς ἐκεῖ, καὶ προσεύξασθε περὶ αὐτῶν πρὸς κύ-
ριον, ὅτι ἐν εἰρήνῃ αὐτῆς ἔσται εἰρήνη ὑμῖν. 8ὅτι οὕτως εἶπεν κύ- 8
ριος Μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ ψευδοπροφῆται οἱ ἐν ὑμῖν, καὶ
μὴ ἀναπειθέτωσαν ὑμᾶς οἱ μάντεις ὑμῶν, καὶ μὴ ἀκούετε εἰς τὰ
ἐνύπνια ὑμῶν, ἃ ὑμεῖς ἐνυπνιάζεσθε, 9ὅτι ἄδικα αὐτοὶ προφητεύ- 9
ουσιν ὑμῖν ἐπὶ τῷ ὀνόματί μου, καὶ οὐκ ἀπέστειλα αὐτούς. 10ὅτι 10

11 παντος > S† | τραχηλου S || 12 αυτου] ιερεμιου A† || 13 βαδισον A† || 14 εργασασθε(Sᶜ -θαι) S† || 15 και 2⁰] + συ A || 17 εν > S | μηνι τω εβδ.] εβδ. μηνι A†

36 (Μ 29) 3 ελεασα Q] -σαν B*, -σαρ A, -ζαρ SBᵃ(†) || 4 απωκισα B†] -σεν rel. | απο] εξ A† || 5 οικους] -κιαν S*†, -κιας ASᶜ | φυτευσ.] pr. κατα S | φαγεσθαι(pro -θε) A || 6 τεκνοποιησασθε S† | θυγατ. 1⁰∩2⁰ S*† | ανδρασιν δοτε BS†] tr. rel. || 7 προσευχεσθε A† | ειρηνη 1⁰ BS†] pr. τη rel | αυτης] -των ASˢ (ειρηνη 1⁰∩2⁰ S*†) | εσται > B† | ειρηνη ult.] pr. η A | υμιν] υμων B*A || 8 οτι > AQ† | αναπειθετ. 2⁰] ανα > S†

οὕτως εἶπεν κύριος Ὅταν μέλλῃ πληροῦσθαι Βαβυλῶνι ἑβδομήκοντα
ἔτη, ἐπισκέψομαι ὑμᾶς καὶ ἐπιστήσω τοὺς λόγους μου ἐφ' ὑμᾶς
11 τοῦ τὸν λαὸν ὑμῶν ἀποστρέψαι εἰς τὸν τόπον τοῦτον · 11 καὶ λο-
γιοῦμαι ἐφ' ὑμᾶς λογισμὸν εἰρήνης καὶ οὐ κακὰ τοῦ δοῦναι ὑμῖν
12 ταῦτα. 12 καὶ προσεύξασθε πρός με, καὶ εἰσακούσομαι ὑμῶν · 13 καὶ
13 ἐκζητήσατέ με, καὶ εὑρήσετέ με, ὅτι ζητήσετέ με ἐν ὅλῃ καρδίᾳ
14 ὑμῶν, 14 καὶ ἐπιφανοῦμαι ὑμῖν. — 15 ὅτι εἶπατε Κατέστησεν ἡμῖν
21 κύριος προφήτας ἐν Βαβυλῶνι, 21 οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ Αχιαβ καὶ
ἐπὶ Σεδεκιαν Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι αὐτοὺς εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυ-
22 λῶνος, καὶ πατάξει αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμοὺς ὑμῶν. 22 καὶ λήμψονται
ἀπ' αὐτῶν κατάραν ἐν πάσῃ τῇ ἀποικίᾳ Ιουδα ἐν Βαβυλῶνι λέγον-
τες Ποιήσαι σε κύριος, ὡς Σεδεκιαν ἐποίησεν καὶ ὡς Αχιαβ, οὓς
23 ἀπετηγάνισεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν πυρὶ 23 δι' ἣν ἐποίησαν ἀνο-
μίαν ἐν Ισραηλ καὶ ἐμοιχῶντο τὰς γυναῖκας τῶν πολιτῶν αὐτῶν
καὶ λόγον ἐχρημάτισαν ἐν τῷ ὀνόματί μου, ὃν οὐ συνέταξα αὐτοῖς,
24 καὶ ἐγὼ μάρτυς, φησὶν κύριος. — 24 καὶ πρὸς Σαμαιαν τὸν Νελα-
25 μίτην ἐρεῖς 25 Οὐκ ἀπέστειλά σε τῷ ὀνόματί μου. καὶ πρὸς Σοφο-
26 νιαν υἱὸν Μαασαιου τὸν ἱερέα εἰπέ 26 Κύριος ἔδωκέν σε εἰς ἱερέα
ἀντὶ Ιωδαε τοῦ ἱερέως γενέσθαι ἐπιστάτην ἐν τῷ οἴκῳ κυρίου
παντὶ ἀνθρώπῳ προφητεύοντι καὶ παντὶ ἀνθρώπῳ μαινομένῳ, καὶ
27 δώσεις αὐτὸν εἰς τὸ ἀπόκλεισμα καὶ εἰς τὸν καταρράκτην. 27 καὶ
νῦν διὰ τί συνελοιδορήσατε Ιερεμιαν τὸν ἐξ Αναθωθ τὸν προφη-
28 τεύσαντα ὑμῖν; 28 οὐ διὰ τοῦτό ἀπέστειλεν πρὸς ὑμᾶς εἰς Βαβυ-
λῶνα λέγων Μακράν ἐστιν, οἰκοδομήσατε οἰκίας καὶ κατοικήσατε
29 καὶ φυτεύσατε κήπους καὶ φάγεσθε τὸν καρπὸν αὐτῶν; — 29 καὶ
30 ἀνέγνω Σοφονιας τὸ βιβλίον εἰς τὰ ὦτα Ιερεμιου. 30 καὶ ἐγένετο
31 λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν λέγων 31 Ἀπόστειλον πρὸς τὴν ἀποι-
κίαν λέγων Οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ Σαμαιαν τὸν Νελαμίτην Ἐπειδὴ
ἐπροφήτευσεν ὑμῖν Σαμαιας, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀπέστειλα αὐτόν, καὶ
32 πεποιθέναι ἐποίησεν ὑμᾶς ἐπ' ἀδίκοις, 32 διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν
κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπισκέψομαι ἐπὶ Σαμαιαν καὶ ἐπὶ τὸ γένος αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν ἄνθρωπος ἐν μέσῳ ὑμῶν τοῦ ἰδεῖν τὰ ἀγα-
θά, ἃ ἐγὼ ποιήσω ὑμῖν · οὐκ ὄψονται.
37 1 Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν παρὰ κυρίου εἰπεῖν 2 Οὕτως

10 οταν] pr. οτι S* || 13 εκζητησατε] -σετε A, ζητησετε S (ab hoc ζητησετε transilit S† in ζητησετε sequens) | οτι — fin.] οταν εν ολη καρδια A† (οταν pro aut ante οτι praebent multi) || 15 προφητην A† || 22 απ] επ A || 23 ισραηλ] ιερουσαλημ Sᶜ || 24 νελαμιτην Ra.] ελαμ. SA, αιλαμ. B: item in 31 || 25 μασεου S†, μασσαιου A†: cf. 21 1 | ειπε pau.] ειπεν BS, ειπειν A || 26 εις 1⁰ > SA || 27 συνελοιδορ. BA†] συν > S, ουκ επετιμησατε Q (sequente datiuo) || 28 ου] > S*†, οτι A || 31 νελαμιτην: cf. 24 | αδικοις B†] -κω rel.

37 (Μ 30) 1 γεναμενος A†

εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ λέγων Γράψον πάντας τοὺς λόγους,
οὓς ἐχρημάτισα πρὸς σέ, ἐπὶ βιβλίου · 3 ὅτι ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, 3
φησὶν κύριος, καὶ ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν λαοῦ μου Ισραηλ καὶ
Ιουδα, εἶπεν κύριος, καὶ ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα
τοῖς πατράσιν αὐτῶν, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς.
4 Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι, οὓς ἐλάλησεν κύριος ἐπὶ Ισραηλ καὶ Ιουδα 4
5 Οὕτως εἶπεν κύριος Φωνὴν φόβου ἀκούσεσθε · φόβος, καὶ οὐκ 5
ἔστιν εἰρήνη. 6 ἐρωτήσατε καὶ ἴδετε εἰ ἔτεκεν ἄρσεν, καὶ περὶ φόβου, 6
ἐν ᾧ καθέξουσιν ὀσφὺν καὶ σωτηρίαν · διότι ἑώρακα πάντα ἄνθρω-
πον καὶ αἱ χεῖρες αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ, ἐστράφησαν πρόσ-
ωπα, εἰς ἴκτερον 7 ἐγενήθη. ὅτι μεγάλη ἡ ἡμέρα ἐκείνη καὶ οὐκ 7
ἔστιν τοιαύτη, καὶ χρόνος στενός ἐστιν τῷ Ιακωβ, καὶ ἀπὸ τούτου
σωθήσεται. 8 ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εἶπεν κύριος, συντρίψω τὸν ζυγὸν 8
ἀπὸ τοῦ τραχήλου αὐτῶν καὶ τοὺς δεσμοὺς αὐτῶν διαρρήξω, καὶ
οὐκ ἐργῶνται αὐτοὶ ἔτι ἀλλοτρίοις · 9 καὶ ἐργῶνται τῷ κυρίῳ θεῷ 9
αὐτῶν, καὶ τὸν Δαυιδ βασιλέα αὐτῶν ἀναστήσω αὐτοῖς.
12 Οὕτως εἶπεν κύριος Ἀνέστησα σύντριμμα, ἀλγηρὰ ἡ πληγή 12
σου · 13 οὐκ ἔστιν κρίνων κρίσιν σου, εἰς ἀλγηρὸν ἰατρεύθης, ὠφέ- 13
λεια οὐκ ἔστιν σοι. 14 πάντες οἱ φίλοι σου ἐπελάθοντό σου, οὐ μὴ 14
ἐπερωτήσουσιν · ὅτι πληγὴν ἐχθροῦ ἔπαισά σε, παιδείαν στερεάν,
ἐπὶ πᾶσαν ἀδικίαν σου ἐπλήθυναν αἱ ἁμαρτίαι σου. 16 διὰ τοῦτο 16
πάντες οἱ ἔσθοντές σε βρωθήσονται, καὶ πάντες οἱ ἐχθροί σου,
κρέας αὐτῶν πᾶν ἔδονται · ἐπὶ πλῆθος ἀδικιῶν σου ἐπληθύνθησαν
αἱ ἁμαρτίαι σου, ἐποίησαν ταῦτά σοι · καὶ ἔσονται οἱ διαφοροῦν-
τές σε εἰς διαφόρημα, καὶ πάντας τοὺς προνομεύοντάς σε δώσω
εἰς προνομήν. 17 ὅτι ἀνάξω τὸ ἴαμά σου, ἀπὸ πληγῆς ὀδυνηρᾶς 17
ἰατρεύσω σε, φησὶν κύριος, ὅτι ἐσπαρμένη ἐκλήθης · θήρευμα ὑμῶν
ἐστιν, ὅτι ζητῶν οὐκ ἔστιν αὐτήν. 18 οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ 18
ἀποστρέψω τὴν ἀποικίαν Ιακωβ καὶ αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ ἐλεήσω ·
καὶ οἰκοδομηθήσεται πόλις ἐπὶ τὸ ὕψος αὐτῆς, καὶ ὁ ναὸς κατὰ
τὸ κρίμα αὐτοῦ καθεδεῖται. 19 καὶ ἐξελεύσονται ἀπ' αὐτῶν ᾄδοντες 19
καὶ φωνὴ παιζόντων · καὶ πλεονάσω αὐτούς, καὶ οὐ μὴ ἐλαττω-

2 εχρημ.] pr. εγω A || 3 κυριος 2⁰] + παντοκρατωρ SA || 5 φοβου] + αυτου S(†) | ακουσασθαι(pro -θε) A† || 6 καθεξουσιν] καταξ. S*† || 7 χρονος] pr. ο S† || 8 τον et του > SA | ετι] > B*†, + εν A† || 9 βασιλεα] pr. τον A || 12 ειπεν] λεγει A | ανεστησαν S*† | συντριμμα] + σου A || 13 ουκ εστιν / σοι] tr. B† || 14 επελαθεντο S†: cf. 3 21 || 16 εσθ. σε] εχθροι σου S† | αδικιων] -κιας A†, δικαιων S† | διαφορουντες] β pro ρ C†, βια φοβουντες S*† | διαφορημα] β pro ρ C†, βια φορημα S*† | παντες οι προνομευοντες σε δοθησονται S† || 17 ιαμα] ιματιον A† | αυτην] ν > S† || 18 αποστρεφω S | την αποικιαν ... αιχμαλωσιαν] την > S, A hab. την ante amba uerba; αποικ. et αιχμαλ. tr. A† | το υψος] τειχος A† | ναος L] λαος BSA || 19 και 2⁰ > B† | ελαττονωθωσιν S†

θῶσιν. [20] καὶ εἰσελεύσονται οἱ υἱοὶ αὐτῶν ὡς τὸ πρότερον, καὶ τὰ
μαρτύρια αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν μου ὀρθωθήσεται· καὶ ἐπισκέ-
21 ψομαι τοὺς θλίβοντας αὐτούς. [21] καὶ ἔσονται ἰσχυρότεροι αὐτοῦ
ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ὁ ἄρχων αὐτοῦ ἐξ αὐτοῦ ἐξελεύσεται· καὶ συνάξω
αὐτούς, καὶ ἀποστρέψουσιν πρός με· ὅτι τίς ἐστιν οὗτος, ὃς ἔδω-
23 κεν τὴν καρδίαν αὐτοῦ ἀποστρέψαι πρός με; φησὶν κύριος. [23] ὅτι
ὀργὴ κυρίου ἐξῆλθεν θυμώδης, ἐξῆλθεν ὀργὴ στρεφομένη, ἐπ᾽ ἀσε-
24 βεῖς ἥξει. [24] οὐ μὴ ἀποστραφῇ ὀργὴ θυμοῦ κυρίου, ἕως ποιήσῃ
καὶ ἕως καταστήσῃ ἐγχείρημα καρδίας αὐτοῦ· ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν
ἡμερῶν γνώσεσθε αὐτά.

38 [1] Ἐν τῷ χρόνῳ ἐκείνῳ, εἶπεν κύριος, ἔσομαι εἰς θεὸν τῷ γένει
2 Ισραηλ, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν. [2] οὕτως εἶπεν κύριος Εὗ-
ρον θερμὸν ἐν ἐρήμῳ μετὰ ὀλωλότων ἐν μαχαίρᾳ· βαδίσατε καὶ
3 μὴ ὀλέσητε τὸν Ισραηλ. [3] κύριος πόρρωθεν ὤφθη αὐτῷ Ἀγάπησιν
4 αἰωνίαν ἠγάπησά σε, διὰ τοῦτο εἵλκυσά σε εἰς οἰκτίρημα. [4] ἔτι οἰ-
κοδομήσω σε, καὶ οἰκοδομηθήσῃ, παρθένος Ισραηλ· ἔτι λήμψῃ
5 τύμπανόν σου καὶ ἐξελεύσῃ μετὰ συναγωγῆς παιζόντων. [5] ἔτι φυ-
τεύσατε ἀμπελῶνας ἐν ὄρεσιν Σαμαρείας, φυτεύσατε καὶ αἰνέσατε.
6 [6] ὅτι ἔστιν ἡμέρα κλήσεως ἀπολογουμένων ἐν ὄρεσιν Εφραιμ Ἀνά-
7 στητε καὶ ἀνάβητε εἰς Σιων πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν. — [7] ὅτι
οὕτως εἶπεν κύριος τῷ Ιακωβ Εὐφράνθητε καὶ χρεμετίσατε ἐπὶ κε-
φαλὴν ἐθνῶν, ἀκουστὰ ποιήσατε καὶ αἰνέσατε· εἴπατε Ἔσωσεν
8 κύριος τὸν λαὸν αὐτοῦ, τὸ κατάλοιπον τοῦ Ισραηλ. [8] ἰδοὺ ἐγὼ ἄγω
αὐτοὺς ἀπὸ βορρᾶ καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπ᾽ ἐσχάτου τῆς γῆς ἐν
ἑορτῇ φασεκ· καὶ τεκνοποιήσῃ ὄχλον πολύν, καὶ ἀποστρέψουσιν
9 ὧδε. [9] ἐν κλαυθμῷ ἐξῆλθον, καὶ ἐν παρακλήσει ἀνάξω αὐτοὺς αὐλί-
ζων ἐπὶ διώρυγας ὑδάτων ἐν ὁδῷ ὀρθῇ, καὶ οὐ μὴ πλανηθῶσιν
ἐν αὐτῇ· ὅτι ἐγενόμην τῷ Ισραηλ εἰς πατέρα, καὶ Εφραιμ πρω-
τότοκός μού ἐστιν.

10 [10] Ἀκούσατε λόγον κυρίου, ἔθνη, καὶ ἀναγγείλατε εἰς νήσους τὰς
μακρότερον· εἴπατε Ὁ λικμήσας τὸν Ισραηλ συνάξει αὐτὸν καὶ
11 φυλάξει αὐτὸν ὡς ὁ βόσκων τὸ ποίμνιον αὐτοῦ. [11] ὅτι ἐλυτρώσατο

20 αυτων 1⁰] -του A | το > A*† | αυτων 2⁰] + ως το απ αρχης A† || 21 αυτου 1⁰ BS†] -των rel. | αποστρεψαι] επιστρ. A || 23 εξηλθεν 2⁰] επηλθ. S† || 24 -ηση 1⁰⌒2⁰ S*† | εσχατων] ν > S†, -του A | γνωσεσθε] pr. επι S†
38 (𝔐 31) 1 εσομαι] pr. και A† | αυτοι > A† || 3 ωφθη] οφθησεται SA | αιωνιαν A (cf. 39 40 Thack. p. 172 n.)] -νιον BS || 4 ετι 1⁰] οτι B | ετι λημψη] επιλ. BS: cf. 39 33 || 5 ετι] οτι B, pr. οτι S*† | φυτευσατε 1⁰] εφυτ. BS*C(†) | φυτευσατε 2⁰] pr. φυτευσαντες Sᶜ, pr. φυσαντες (sic) AQ*†: cf. 𝔐 || 6 απολογουμενου S | προς — θεον] εν ορεσιν κυριου θεου A† | τον > S || 7 επι κεφαλης A† | ακουστα] ακουσατε και S(†) | αυτου το] τουτον S*† || 8 απ] επ A || 9 fin. εστιν] εγενηθη S† || 10 λογους BA† | και 1⁰ > S*† | μακροτερον BS†] -ραν rel. (pau. -ρας) | και φυλ. αυτον ως > S*(†) | το > B†

κύριος τὸν Ιακωβ, ἐξείλατο αὐτὸν ἐκ χειρὸς στερεωτέρων αὐτοῦ.
[12] καὶ ἥξουσιν καὶ εὐφρανθήσονται ἐν τῷ ὄρει Σιων· καὶ ἥξουσιν 12
ἐπ᾽ ἀγαθὰ κυρίου, ἐπὶ γῆν σίτου καὶ οἴνου καὶ καρπῶν καὶ κτηνῶν
καὶ προβάτων, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτῶν ὥσπερ ξύλον ἔγκαρπον,
καὶ οὐ πεινάσουσιν ἔτι. [13] τότε χαρήσονται παρθένοι ἐν συναγωγῇ 13
νεανίσκων, καὶ πρεσβῦται χαρήσονται, καὶ στρέψω τὸ πένθος αὐτῶν
εἰς χαρμονὴν καὶ ποιήσω αὐτοὺς εὐφραινομένους. [14] μεγαλυνῶ καὶ 14
μεθύσω τὴν ψυχὴν τῶν ἱερέων υἱῶν Λευι, καὶ ὁ λαός μου τῶν
ἀγαθῶν μου ἐμπλησθήσεται.

[15] Οὕτως εἶπεν κύριος Φωνὴ ἐν Ραμα ἠκούσθη θρήνου καὶ κλαυθ- 15
μοῦ καὶ ὀδυρμοῦ· Ραχηλ ἀποκλαιομένη οὐκ ἤθελεν παύσασθαι ἐπὶ
τοῖς υἱοῖς αὐτῆς, ὅτι οὐκ εἰσίν. [16] οὕτως εἶπεν κύριος Διαλιπέτω ἡ 16
φωνή σου ἀπὸ κλαυθμοῦ καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου ἀπὸ δακρύων σου,
ὅτι ἔστιν μισθὸς τοῖς σοῖς ἔργοις, καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐκ γῆς ἐχθρῶν, 17
[17] μόνιμον τοῖς σοῖς τέκνοις. [18] ἀκοὴν ἤκουσα Εφραιμ ὀδυρομένου 18
Ἐπαίδευσάς με, καὶ ἐπαιδεύθην ἐγώ· ὥσπερ μόσχος οὐκ ἐδιδάχθην·
ἐπίστρεψόν με, καὶ ἐπιστρέψω, ὅτι σὺ κύριος ὁ θεός μου. [19] ὅτι 19
ὕστερον αἰχμαλωσίας μου μετενόησα καὶ ὕστερον τοῦ γνῶναί με
ἐστέναξα ἐφ᾽ ἡμέρας αἰσχύνης καὶ ὑπέδειξά σοι ὅτι ἔλαβον ὀνει-
δισμὸν ἐκ νεότητός μου. [20] υἱὸς ἀγαπητὸς Εφραιμ ἐμοί, παιδίον 20
ἐντρυφῶν, ὅτι ἀνθ᾽ ὧν οἱ λόγοι μου ἐν αὐτῷ, μνείᾳ μνησθήσομαι
αὐτοῦ· διὰ τοῦτο ἔσπευσα ἐπ᾽ αὐτῷ, ἐλεῶν ἐλεήσω αὐτόν, φησὶν
κύριος.

[21] Στῆσον σεαυτήν, Σιων, ποίησον τιμωρίαν, δὸς καρδίαν σου 21
εἰς τοὺς ὤμους· ὁδὸν ἣν ἐπορεύθης ἀποστράφητι, παρθένος Ισραηλ,
ἀποστράφητι εἰς τὰς πόλεις σου πενθοῦσα. [22] ἕως πότε ἀποστρέ- 22
ψεις, θυγάτηρ ἠτιμωμένη; ὅτι ἔκτισεν κύριος σωτηρίαν εἰς κατα-
φύτευσιν καινήν, ἐν σωτηρίᾳ περιελεύσονται ἄνθρωποι. [23] οὕτως 23
εἶπεν κύριος Ἔτι ἐροῦσιν τὸν λόγον τοῦτον ἐν γῇ Ιουδα καὶ ἐν
πόλεσιν αὐτοῦ, ὅταν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν αὐτοῦ Εὐλογη-
μένος κύριος ἐπὶ δίκαιον ὄρος τὸ ἅγιον αὐτοῦ [24] καὶ ἐνοικοῦντες 24
ἐν ταῖς πόλεσιν Ιουδα καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ ἅμα γεωργῷ, καὶ

12 η ψυχη αυτων] τη ψ. αυτου S† (Sᶜ η pro τη tantum) || 13 στρεψω] pr. επι S*† | χαρμονην] ευφροσυνην A† || 14 των ιερ. υιων λευ(ε)ι] των υιων λ. των ιερ. S† | εμπλησθησονται S† = 𝔐 || 15 ραμα] τη υψηλη S*A†: sic α′ teste cod. 86 | αποκλαιομενη ουκ — αυτης B†] -μενης και ουκ — αυτης S†, -μενης επι των υιων αυτης και ουκ ηθελεν παρακληθηναι A (παρακληθ. etiam Bᶜ et α′) || 16 σου 3⁰ > A || 19 ημεραις(S*† -ρες) S | σοι] σε Sᶜ || 20 μνεια] + ν S* | ελεων] ελεον S*† || 21 ωμους] + σου ASᶜ (in *O* sub ※) | ην] η B† | αποστραφ. 1⁰⌒2⁰ S*† | παρθενος] + θυγατηρ A† | ισραηλ] ιερουσαλημ A || 22 εν σωτηρια] εις -ριαν S†, εν η -ρια A || 23 init.] pr. οτι B† | ιουδεα(ε pro αι) S* || 24 ενοικ. BS*†] pr. οι rel. | εν ταις — γη B†] εν τη ιουδαια και εν παση πολ(ε)ι S, εν πολεσιν ιουδα και εν πασαις ταις πολεσιν A†

25 ἀρθήσεται ἐν ποιμνίῳ. 25 ὅτι ἐμέθυσα πᾶσαν ψυχὴν διψῶσαν καὶ
26 πᾶσαν ψυχὴν πεινῶσαν ἐνέπλησα. 26 διὰ τοῦτο ἐξηγέρθην καὶ εἶδον,
27 καὶ ὁ ὕπνος μου ἡδύς μοι ἐγενήθη. 27 διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἡμέραι ἔρ-
χονται, φησὶν κύριος, καὶ σπερῶ τὸν Ισραηλ καὶ τὸν Ιουδαν σπέρμα
28 ἀνθρώπου καὶ σπέρμα κτήνους. 28 καὶ ἔσται ὥσπερ ἐγρηγόρουν ἐπ'
αὐτοὺς καθαιρεῖν καὶ κακοῦν, οὕτως γρηγορήσω ἐπ' αὐτοὺς τοῦ
29 οἰκοδομεῖν καὶ καταφυτεύειν, φησὶν κύριος. 29 ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκεί-
ναις οὐ μὴ εἴπωσιν Οἱ πατέρες ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες
30 τῶν τέκνων ἡμωδίασαν· 30 ἀλλ' ἢ ἕκαστος ἐν τῇ ἑαυτοῦ ἁμαρτίᾳ
ἀποθανεῖται, καὶ τοῦ φαγόντος τὸν ὄμφακα αἱμωδιάσουσιν οἱ ὀδόν-
τες αὐτοῦ.
31 31 Ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶν κύριος, καὶ διαθήσομαι τῷ οἴκῳ
32 Ισραηλ καὶ τῷ οἴκῳ Ιουδα διαθήκην καινήν, 32 οὐ κατὰ τὴν διαθή-
κην, ἣν διεθέμην τοῖς πατράσιν αὐτῶν ἐν ἡμέρᾳ ἐπιλαβομένου μου
τῆς χειρὸς αὐτῶν ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου, ὅτι αὐτοὶ
οὐκ ἐνέμειναν ἐν τῇ διαθήκῃ μου, καὶ ἐγὼ ἠμέλησα αὐτῶν, φησὶν
33 κύριος· 33 ὅτι αὕτη ἡ διαθήκη, ἣν διαθήσομαι τῷ οἴκῳ Ισραηλ
μετὰ τὰς ἡμέρας ἐκείνας, φησὶν κύριος Διδοὺς δώσω νόμους μου
εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῶν καὶ ἐπὶ καρδίας αὐτῶν γράψω αὐτούς·
34 καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ αὐτοὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν· 34 καὶ
οὐ μὴ διδάξωσιν ἕκαστος τὸν πολίτην αὐτοῦ καὶ ἕκαστος τὸν
ἀδελφὸν αὐτοῦ λέγων Γνῶθι τὸν κύριον· ὅτι πάντες εἰδήσουσίν
με ἀπὸ μικροῦ αὐτῶν καὶ ἕως μεγάλου αὐτῶν, ὅτι ἵλεως ἔσομαι
ταῖς ἀδικίαις αὐτῶν καὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν οὐ μὴ μνησθῶ ἔτι.
35 — 35 ἐὰν ὑψωθῇ ὁ οὐρανὸς εἰς τὸ μετέωρον, φησὶν κύριος, καὶ
ἐὰν ταπεινωθῇ τὸ ἔδαφος τῆς γῆς κάτω, καὶ ἐγὼ οὐκ ἀποδοκιμῶ
36 τὸ γένος Ισραηλ, φησὶν κύριος, περὶ πάντων, ὧν ἐποίησαν. 36 οὕ-
τως εἶπεν κύριος ὁ δοὺς τὸν ἥλιον εἰς φῶς τῆς ἡμέρας, σελήνην
καὶ ἀστέρας εἰς φῶς τῆς νυκτός, καὶ κραυγὴν ἐν θαλάσσῃ καὶ
ἐβόμβησεν τὰ κύματα αὐτῆς, κύριος παντοκράτωρ ὄνομα αὐτῷ
37 37 Ἐὰν παύσωνται οἱ νόμοι οὗτοι ἀπὸ προσώπου μου, φησὶν κύριος,
καὶ τὸ γένος Ισραηλ παύσεται γενέσθαι ἔθνος κατὰ πρόσωπόν μου
38 πάσας τὰς ἡμέρας. — 38 ἰδοὺ ἡμέραι ἔρχονται, φησὶν κύριος, καὶ

26 μου] μοι B† || 27 δια τουτο > Sᶜ = 𝔐 | ιουδαν] -δα B*† || 29 ομ-φακας SV† (S*† -φακακας) || 30 εαυτου αμαρτια] αμ. αυτου A || 31 φησιν] λεγει SA || 32 αυτων 1⁰] υμων S† || 33 διαθηκη] + μου B† | δωσω BS†] > rel. | νομον S*† | διανοιαν] καρδιαν S*† | επι καρδιας(S† -αν) — αυτους] επιγραψω αυτους επι τας καρδιας αυτων A† | και paenult.] pr. και οψομαι αυτους S*A || 34 ου μη διδ.] ου διδαξουσιν B† | πολ(ε)ιτην BS†] πλησιον rel. (A† tr. πλησιον et αδελφον seq.); sed 36 23 omnes πολιτων | αυτων και εως] αυτ. > A: cf. 49 1; και > B(ex corr. uid.)A || 35 (= 𝔐 37) fin.] + μοι A || 36 (= 𝔐 35) φως 1⁰∩2⁰ S*† | αστερας] αστρα A (A† pr. τα) | θαλασσῃ] pr. τῃ A† || 37 (= 𝔐 36) fin.] + φησιν κυριος A

οἰκοδομηθήσεται πόλις τῷ κυρίῳ ἀπὸ πύργου Αναμεηλ ἕως πύλης
τῆς γωνίας· 39 καὶ ἐξελεύσεται ἡ διαμέτρησις αὐτῆς ἀπέναντι αὐτῶν 39
ἕως βουνῶν Γαρηβ καὶ περικυκλωθήσεται κύκλῳ ἐξ ἐκλεκτῶν λίθων·
40 καὶ πάντες ασαρημωθ ἕως ναχαλ Κεδρων ἕως γωνίας πύλης 40
ἵππων ἀνατολῆς ἁγίασμα τῷ κυρίῳ καὶ οὐκέτι οὐ μὴ ἐκλίπῃ καὶ
οὐ μὴ καθαιρεθῇ ἕως τοῦ αἰῶνος.
1 Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ιερεμιαν ἐν τῷ ἐνι- 39
αυτῷ τῷ δεκάτῳ τῷ βασιλεῖ Σεδεκια, οὗτος ἐνιαυτὸς ὀκτωκαιδέκα-
τος τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, 2 καὶ δύναμις 2
βασιλέως Βαβυλῶνος ἐχαράκωσεν ἐπὶ Ιερουσαλημ, καὶ Ιερεμιας
ἐφυλάσσετο ἐν αὐλῇ τῆς φυλακῆς, ἥ ἐστιν ἐν οἴκῳ τοῦ βασιλέως,
3 ἐν ᾗ κατέκλεισεν αὐτὸν ὁ βασιλεὺς Σεδεκιας λέγων Διὰ τί σὺ 3
προφητεύεις λέγων Οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὴν πό-
λιν ταύτην ἐν χερσὶν βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λήμψεται αὐτήν,
4 καὶ Σεδεκιας οὐ μὴ σωθῇ ἐκ χειρὸς τῶν Χαλδαίων, ὅτι παραδόσει 4
παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λαλήσει στόμα
αὐτοῦ πρὸς στόμα αὐτοῦ, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ ὄψονται, 5 καὶ εἰσελεύσεται Σεδεκιας εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἐκεῖ 5
καθιεῖται. 6 καὶ λόγος κυρίου ἐγενήθη πρὸς Ιερεμιαν λέγων 7 Ἰδοὺ 6
Αναμεηλ υἱὸς Σαλωμ ἀδελφοῦ πατρός σου ἔρχεται πρὸς σὲ λέγων 7
Κτῆσαι σεαυτῷ τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν Αναθωθ, ὅτι σοὶ κρίμα παρα-
λαβεῖν εἰς κτῆσιν. 8 καὶ ἦλθεν πρός με Αναμεηλ υἱὸς Σαλωμ ἀδελ- 8
φοῦ πατρός μου εἰς τὴν αὐλὴν τῆς φυλακῆς καὶ εἶπέν μοι Κτῆσαι
τὸν ἀγρόν μου τὸν ἐν γῇ Βενιαμιν τὸν ἐν Αναθωθ, ὅτι σοὶ κρίμα
κτήσασθαι, καὶ σὺ πρεσβύτερος. καὶ ἔγνων ὅτι λόγος κυρίου ἐστίν,
9 καὶ ἐκτησάμην τὸν ἀγρὸν Αναμεηλ υἱοῦ ἀδελφοῦ πατρός μου καὶ 9
ἔστησα αὐτῷ ἑπτὰ σίκλους καὶ δέκα ἀργυρίου· 10 καὶ ἔγραψα εἰς 10
βιβλίον καὶ ἐσφραγισάμην καὶ διεμαρτυράμην μάρτυρας καὶ ἔστησα
τὸ ἀργύριον ἐν ζυγῷ. 11 καὶ ἔλαβον τὸ βιβλίον τῆς κτήσεως τὸ 11
ἐσφραγισμένον καὶ τὸ ἀνεγνωσμένον 12 καὶ ἔδωκα αὐτὸ τῷ Βαρουχ 12
υἱῷ Νηριου υἱοῦ Μαασαιου κατ' ὀφθαλμοὺς Αναμεηλ υἱοῦ ἀδελφοῦ

38 πυλης] pr. της A || 40 ασαρημωθ] σαρ. S*†, ασσαρ. Sᶜ | ναχαλ] pr. χειμαρρου A | τω > S†

39 (𝔐 32) 1 τω 2⁰ > B*V†, 3⁰ > B | βασ. σεδεκια] + βασιλει ιουδα A(†) | ενιαυτος] pr. ο A | βασιλει paenult. BSA] > pl. | βασιλει ult. > A† | βαβυλωνος∩4 βαβυλωνος S*† || 2 επι] εν A† | αυλη] pr. τη ASˢ | του > B† || 3 εγω > A || 4 των] βασιλεως A† | παραδοθησονται A† | τους] προς S†, pr. προς V† || 5 σεδεκ./εις βαβ.] tr. A(†) | καθιε(ι)ται] αποθανειται A || 6 λογος κυρ. εγενηθη BS†] εγενετο λογ. κυρ. rel. || 7 λεγων] + σοι A† | κριμα] κρισις B†: sic in 8 *L*, non B || 8 σαλωμ] σαμωλ B*† hic, non in 7 | μοι > B† | κτησαι] + σεαυτω A | κτησασθαι] + αυτον B†, παραλαβειν εις κτησιν A(†) || 9 σικλους/και δεκα] tr. S† || 10 εσφραγισ.] pr. δι SA† || 11 -μενον 1⁰∩2⁰ B || 12 υιου 1⁰] υιω BS | μασεου S†, μασσαιου A†: cf. 21 1

πατρός μου καὶ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν ἑστηκότων καὶ γραφόντων ἐν
τῷ βιβλίῳ τῆς κτήσεως καὶ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν Ιουδαίων τῶν ἐν
13 τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς. 13καὶ συνέταξα τῷ Βαρουχ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς
14 αὐτῶν λέγων 14Οὕτως εἶπεν κύριος παντοκράτωρ Λαβὲ τὸ βιβλίον
τῆς κτήσεως τοῦτο καὶ τὸ βιβλίον τὸ ἀνεγνωσμένον καὶ θήσεις
15 αὐτὸ εἰς ἀγγεῖον ὀστράκινον, ἵνα διαμείνῃ ἡμέρας πλείους. 15ὅτι
οὕτως εἶπεν κύριος Ἔτι κτηθήσονται ἀγροὶ καὶ οἰκίαι καὶ ἀμπε-
λῶνες ἐν τῇ γῇ ταύτῃ.
16 16Καὶ προσευξάμην πρὸς κύριον μετὰ τὸ δοῦναί με τὸ βιβλίον
17 τῆς κτήσεως πρὸς Βαρουχ υἱὸν Νηριου λέγων 17Ὦ κύριε, σὺ ἐποί-
ησας τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τῇ ἰσχύι σου τῇ μεγάλῃ καὶ τῷ
βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ τῷ μετεώρῳ, οὐ μὴ ἀποκρυβῇ ἀπὸ
18 σοῦ οὐθέν, 18ποιῶν ἔλεος εἰς χιλιάδας καὶ ἀποδιδοὺς ἁμαρτίας
πατέρων εἰς κόλπους τέκνων αὐτῶν μετ᾽ αὐτούς, ὁ θεὸς ὁ μέγας
19 καὶ ἰσχυρός, 19κύριος μεγάλης βουλῆς καὶ δυνατὸς τοῖς ἔργοις, ὁ
θεὸς ὁ μέγας ὁ παντοκράτωρ καὶ μεγαλώνυμος κύριος· οἱ ὀφθαλ-
μοί σου εἰς τὰς ὁδοὺς τῶν υἱῶν τῶν ἀνθρώπων δοῦναι ἑκάστῳ
20 κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ· 20ὃς ἐποίησας σημεῖα καὶ τέρατα ἐν γῇ
Αἰγύπτῳ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐν Ισραηλ καὶ ἐν τοῖς γηγε-
21 νέσιν καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη 21καὶ ἐξήγαγες
τὸν λαόν σου Ισραηλ ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν
καὶ ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν ὁράμασιν μεγά-
22 λοις 22καὶ ἔδωκας αὐτοῖς τὴν γῆν ταύτην, ἣν ὤμοσας τοῖς πατρά-
23 σιν αὐτῶν, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι· 23καὶ εἰσῆλθοσαν καὶ ἐλά-
βοσαν αὐτὴν καὶ οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς σου καὶ ἐν τοῖς προσ-
τάγμασίν σου οὐκ ἐπορεύθησαν· ἅπαντα, ἃ ἐνετείλω αὐτοῖς, οὐκ
ἐποίησαν· καὶ ἐποίησας συμβῆναι αὐτοῖς πάντα τὰ κακὰ ταῦτα.
24 24ἰδοὺ ὄχλος ἥκει εἰς τὴν πόλιν ταύτην συλλαβεῖν αὐτήν, καὶ ἡ
πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων τῶν πολεμούντων αὐτὴν ἀπὸ
προσώπου μαχαίρας καὶ τοῦ λιμοῦ· ὡς ἐλάλησας, οὕτως ἐγένετο.
25 25καὶ σὺ λέγεις πρός με Κτῆσαι σεαυτῷ ἀγρὸν ἀργυρίου· καὶ

12 και κατ 1⁰] και > S* | εστηκ.] ανδρων των παρεστηκοτων B† | των ιουδαιων] + παντων A†, pr. παντων QL | των ult.] + καθημενων A pl. || 14 τουτο] + το εσφραγισμενον L | αυτο > SA | διαμενη B || 15 κτισθησονται B* S* || 16 με > S† || 17 ω Ra.] ο ων mss.: cf. 1 6 | κυριε (cf. 14 13)] + κυριε A pl.: cf. 𝔐 | τη 1⁰] pr. εν A† | και τω μετεωρω > S = 𝔐 || 18 και ult.] ο B†, + ο Q || 19 δυνατος] pr. ο A | ο θεος ο μεγ. ο] κυριος S† | και 2⁰] ο S | κυριος ult.] > S*†, κυριε Sᶜ | των υιων > SA† | δουναι] pr. απο A† | fin. τας οδους αυτων S† || 20 ος] οσα A† || 21 εν τερασιν και] εν > A, και > BS† || 23 ελαβον B | και εποιησας pau.] κ. -σαν pl., > B*S*† || 24 init.] pr. και A† | ταυτην > BS pau. | χειρας] pr. τας S† || 25 αγρον] pr. τον B

ἔγραψα βιβλίον καὶ ἐσφραγισάμην καὶ ἐπεμαρτυράμην μάρτυρας·
καὶ ἡ πόλις ἐδόθη εἰς χεῖρας Χαλδαίων.
26 26Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 27Ἐγὼ κύριος ὁ 26
27 θεὸς πάσης σαρκός· μὴ ἀπ᾽ ἐμοῦ κρυβήσεταί τι; 28διὰ τοῦτο οὕ- 27 28
τως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Δοθεῖσα παραδοθήσεται ἡ πόλις
αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ λήμψεται αὐτήν, 29καὶ 29
ἥξουσιν οἱ Χαλδαῖοι πολεμοῦντες ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ καύ-
σουσιν τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρὶ καὶ κατακαύσουσιν τὰς οἰκίας,
ἐν αἷς ἐθυμιῶσαν ἐπὶ τῶν δωμάτων αὐτῶν τῇ Βααλ καὶ ἔσπενδον
σπονδὰς θεοῖς ἑτέροις πρὸς τὸ παραπικρᾶναί με. 30ὅτι ἦσαν οἱ 30
υἱοὶ Ισραηλ καὶ οἱ υἱοὶ Ιουδα μόνοι ποιοῦντες τὸ πονηρὸν κατ᾽
ὀφθαλμούς μου ἐκ νεότητος αὐτῶν· 31ὅτι ἐπὶ τὴν ὀργήν μου καὶ 31
ἐπὶ τὸν θυμόν μου ἦν ἡ πόλις αὕτη ἀφ᾽ ἧς ἡμέρας ᾠκοδόμησαν
αὐτὴν καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἀπαλλάξαι αὐτὴν ἀπὸ προσώπου
μου 32διὰ πάσας τὰς πονηρίας τῶν υἱῶν Ισραηλ καὶ Ιουδα, ὧν 32
ἐποίησαν πικρᾶναί με αὐτοὶ καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν καὶ οἱ ἄρχοντες
αὐτῶν καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καὶ οἱ προφῆται αὐτῶν, ἄνδρες Ιουδα
καὶ οἱ κατοικοῦντες Ιερουσαλημ, 33καὶ ἐπέστρεψαν πρός με νῶτον 33
καὶ οὐ πρόσωπον, καὶ ἐδίδαξα αὐτοὺς ὄρθρου καὶ ἐδίδαξα, καὶ οὐκ
ἤκουσαν ἐπιλαβεῖν παιδείαν· 34καὶ ἔθηκαν τὰ μιάσματα αὐτῶν ἐν 34
τῷ οἴκῳ, οὗ ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ᾽ αὐτῷ, ἐν ἀκαθαρσίαις αὐ-
τῶν 35καὶ ᾠκοδόμησαν τοὺς βωμοὺς τῇ Βααλ τοὺς ἐν φάραγγι 35
υἱοῦ Εννομ τοῦ ἀναφέρειν τοὺς υἱοὺς αὐτῶν καὶ τὰς θυγατέρας
αὐτῶν τῷ Μολοχ βασιλεῖ, ἃ οὐ συνέταξα αὐτοῖς καὶ οὐκ ἀνέβη ἐπὶ
καρδίαν μου, τοῦ ποιῆσαι τὸ βδέλυγμα τοῦτο πρὸς τὸ ἐφαμαρτεῖν τὸν
Ιουδαν. — 36καὶ νῦν οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ ἐπὶ τὴν 36
πόλιν, ἣν σὺ λέγεις Παραδοθήσεται εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος
ἐν μαχαίρᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν ἀποστολῇ 37Ἰδοὺ ἐγὼ συνάγω αὐ- 37
τοὺς ἐκ πάσης τῆς γῆς, οὗ διέσπειρα αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ὀργῇ μου καὶ
τῷ θυμῷ μου καὶ παροξυσμῷ μεγάλῳ, καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς
τὸν τόπον τοῦτον καὶ καθιῶ αὐτοὺς πεποιθότας, 38καὶ ἔσονταί μοι 38
εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. 39καὶ δώσω αὐτοῖς ὁδὸν 39
ἑτέραν καὶ καρδίαν ἑτέραν φοβηθῆναί με πάσας τὰς ἡμέρας εἰς

25 βιβλιον] pr. εις A† || 27 κρυβεται S*† | τι] ετι AQ*† || 28 ο θεος ισραηλ > S = 𝔐, cf. etiam 40 4 || 29 πολιν 1⁰] την A† | κατακαυσ.] καυσ. A† | την οικιαν S*† | εθυμιωσαν (sic BSA†, cf. 11 12 19 13 Thack. p. 214)] + εν αυταις A || 30 οι 1⁰ > S†, 2⁰ > S | κατ οφθ. μου / εκ νεοτ. αυ.] tr. A† || 31 αυτην ult.] -τους A† || 32 των > SA | πικραναι] pr. παρα SA: cf. 29 | αυτοι] + και οι πατερες αυτων A† | ιερουσ.] pr. εν BA pau.: cf. 4 4 || 33 επεστρεψαν] απ. BA† | και εδιδαξα 2⁰ > A | ηκουσαν] ηθελησαν A† | επιλαβειν Ra.] ετι λαβ. BSA: cf. 38 4; εκλαβ. mu. || 34 ου] ω A† || 35 βωμους] + αυτων A† | καρδιαν] pr. την A | ιουδαν] ν > B*A† || 37 εγω > S*† | καθιω] κατοικειω A† || 39 εις unus cod.] pr. και BSA

40 ἀγαθὸν αὐτοῖς καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν μετ' αὐτούς. 40 καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς διαθήκην αἰωνίαν, ἣν οὐ μὴ ἀποστρέψω ὄπισθεν αὐτῶν· καὶ τὸν φόβον μου δώσω εἰς τὴν καρδίαν αὐτῶν
41 πρὸς τὸ μὴ ἀποστῆναι αὐτοὺς ἀπ' ἐμοῦ. 41 καὶ ἐπισκέψομαι τοῦ ἀγαθῶσαι αὐτοὺς καὶ φυτεύσω αὐτοὺς ἐν τῇ γῇ ταύτῃ ἐν πίστει
42 καὶ ἐν πάσῃ καρδίᾳ καὶ ἐν πάσῃ ψυχῇ. 42 ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος Καθὰ ἐπήγαγον ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον πάντα τὰ κακὰ τὰ μεγάλα ταῦτα, οὕτως ἐγὼ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς πάντα τὰ ἀγαθά, ἃ ἐλάλησα
43 ἐπ' αὐτούς. 43 καὶ κτηθήσονται ἔτι ἀγροὶ ἐν τῇ γῇ, ἣ σὺ λέγεις Ἄβατός ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτήνους καὶ παρεδόθησαν εἰς
44 χεῖρας Χαλδαίων. 44 καὶ κτήσονται ἀγροὺς ἐν ἀργυρίῳ, καὶ γράψεις βιβλίον καὶ σφραγιῇ καὶ διαμαρτυρῇ μάρτυρας ἐν γῇ Βενιαμιν καὶ κύκλῳ Ιερουσαλημ καὶ ἐν πόλεσιν Ιουδα καὶ ἐν πόλεσιν τοῦ ὄρους καὶ ἐν πόλεσιν τῆς Σεφηλα καὶ ἐν πόλεσιν τῆς Ναγεβ, ὅτι ἀποστρέψω τὰς ἀποικίας αὐτῶν.

40 1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν δεύτερον, καὶ αὐτὸς
2 ἦν ἔτι δεδεμένος ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς, λέγων 2 Οὕτως εἶπεν κύριος ποιῶν γῆν καὶ πλάσσων αὐτὴν τοῦ ἀνορθῶσαι αὐτήν, κύ-
3 ριος ὄνομα αὐτῷ 3 Κέκραξον πρός με, καὶ ἀποκριθήσομαί σοι καὶ
4 ἀπαγγελῶ σοι μεγάλα καὶ ἰσχυρά, ἃ οὐκ ἔγνως αὐτά. 4 ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ περὶ οἴκων τῆς πόλεως ταύτης καὶ περὶ οἴκων βασιλέως Ιουδα τῶν καθῃρημένων εἰς χάρακας καὶ
5 προμαχῶνας 5 τοῦ μάχεσθαι πρὸς τοὺς Χαλδαίους καὶ πληρῶσαι αὐτὴν τῶν νεκρῶν τῶν ἀνθρώπων, οὓς ἐπάταξα ἐν ὀργῇ μου καὶ ἐν θυμῷ μου, καὶ ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ' αὐτῶν περὶ
6 πασῶν τῶν πονηριῶν αὐτῶν 6 Ἰδοὺ ἐγὼ ἀνάγω αὐτῇ συνοὐλωσιν καὶ ἴαμα καὶ φανερώσω αὐτοῖς εἰσακούειν καὶ ἰατρεύσω αὐτὴν
7 καὶ ποιήσω αὐτοῖς εἰρήνην καὶ πίστιν· 7 καὶ ἐπιστρέψω τὴν ἀποικίαν Ιουδα καὶ τὴν ἀποικίαν Ισραηλ καὶ οἰκοδομήσω αὐτοὺς καθὼς
8 τὸ πρότερον· 8 καὶ καθαριῶ αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν, ὧν ἡμάρτοσάν μοι, καὶ οὐ μὴ μνησθήσομαι ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ὧν

40 αιωνιαν B†] -νιον rel.: cf. 38 3 || 41 του] αυτους S | καρδια] pr. αληθ⟨ε⟩ια S*(†): cf. 𝔐 | fin.] + μου A || 42 επαξω] επαγω AQ† || 43 η] ην A | εστιν] εσται BApau. | ανθρωπου SA || 44 κυκλω] -λοθεν A | ιερουσ.] pr. της B† | και εν πολεσιν paenult. > B(†)

40 (𝔐 33) 1 δευτερον] εκ -ρου A | ην ετι] tr. A || 3 αναγγελω A || 4 ο θεος ισραηλ > Bpau.: cf. 41 13 et 34 4 36 4 37 2 39 28. 36 etc. | οικων 1⁰⌒2⁰ S*† | οικων 2⁰] οικιας A | καθημενων A || 5 των 1⁰ > A | θυμω] pr. τω S || 6 επαγω επ αυτους A(†) | ιαμα] + και ιατρευσω αυτους(S* -την) SA = 𝔐, sed habent eadem uerba etiam post εισακουειν | εισακουειν > B† | αυτην] -τους ASᶜ | ποιησω αυτοις > BS*† || 7 αποστρεψω S*A | ισραηλ] ιερουσαλημ Sᶜ | καθως] ως A; + και BSpau. || 8 ου μη μνησθω S†

ἥμαρτόν μοι καὶ ἀπέστησαν ἀπ' ἐμοῦ. 9 καὶ ἔσται εἰς εὐφροσύνην 9
καὶ εἰς αἴνεσιν καὶ εἰς μεγαλειότητα παντὶ τῷ λαῷ τῆς γῆς, οἵτινες ἀκούσονται πάντα τὰ ἀγαθά, ἃ ἐγὼ ποιήσω, καὶ φοβηθήσονται καὶ πικρανθήσονται περὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν καὶ περὶ πάσης τῆς εἰρήνης, ἧς ἐγὼ ποιήσω αὐτοῖς. — 10 οὕτως εἶπεν κύριος Ἔτι ἀκου- 10
σθήσεται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ, ᾧ ὑμεῖς λέγετε Ἔρημός ἐστιν ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ κτηνῶν, ἐν πόλεσιν Ιουδα καὶ ἔξωθεν Ιερουσαλημ ταῖς ἠρημωμέναις παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτήνη 11 φωνὴ 11
εὐφροσύνης καὶ φωνὴ χαρμοσύνης, φωνὴ νυμφίου καὶ φωνὴ νύμφης, φωνὴ λεγόντων Ἐξομολογεῖσθε κυρίῳ παντοκράτορι, ὅτι χρηστὸς κύριος, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ· καὶ εἰσοίσουσιν δῶρα εἰς οἶκον κυρίου· ὅτι ἀποστρέψω πᾶσαν τὴν ἀποικίαν τῆς γῆς ἐκείνης κατὰ τὸ πρότερον, εἶπεν κύριος. 12 οὕτως εἶπεν κύριος 12
τῶν δυνάμεων Ἔτι ἔσται ἐν τῷ τόπῳ τούτῳ τῷ ἐρήμῳ παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἄνθρωπον καὶ κτῆνος καὶ ἐν πάσαις ταῖς πόλεσιν αὐτοῦ καταλύματα ποιμένων κοιταζόντων πρόβατα· 13 ἐν πόλεσιν τῆς 13
ὀρεινῆς καὶ ἐν πόλεσιν τῆς Σεφηλα καὶ ἐν πόλεσιν τῆς Ναγεβ καὶ ἐν γῇ Βενιαμιν καὶ ἐν ταῖς κύκλῳ Ιερουσαλημ καὶ ἐν πόλεσιν Ιουδα ἔτι παρελεύσεται πρόβατα ἐπὶ χεῖρα ἀριθμοῦντος, εἶπεν κύριος.

1 Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν παρὰ κυρίου, καὶ Ναβου- 41
χοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶν τὸ στρατόπεδον αὐτοῦ καὶ πᾶσα ἡ γῆ ἀρχῆς αὐτοῦ ἐπολέμουν ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ πάσας τὰς πόλεις Ιουδα, λέγων 2 Οὕτως εἶπεν κύριος Βάδισον 2
πρὸς Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Οὕτως εἶπεν κύριος Παραδόσει παραδοθήσεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ συλλήμψεται αὐτὴν καὶ καύσει αὐτὴν ἐν πυρί· 3 καὶ σὺ 3
οὐ μὴ σωθῇς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ καὶ συλλήμψει συλλημφθήσῃ καὶ εἰς χεῖρας αὐτοῦ δοθήσῃ, καὶ οἱ ὀφθαλμοί σου τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ ὄψονται, καὶ τὸ στόμα αὐτοῦ μετὰ τοῦ στόματός σου λαλήσει, καὶ εἰς Βαβυλῶνα εἰσελεύσῃ. 4 ἀλλὰ ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, Σεδε- 4
κια βασιλεῦ Ιουδα Οὕτως λέγει κύριος 5 Ἐν εἰρήνῃ ἀποθανῇ, καὶ 5

8 ημαρτον] -τοσαν S† | μοι 2⁰] μου A† | απ εμου] μου S*† || 9 εις 2⁰ > B† | μεγαλειοτητα] -λωσυνην S† | ποιησω bis] ποιω A | και πικρανθ. > A† || 10 ακουσθησ.] ακουσετε S*† | παρα] pr. και A† | ανθρωπον] -πους S || 11 και 1⁰ > S† | χαρμονης A | φωνη 3⁰ 4⁰] -νην BA | λεγοντος A† | κυριω] pr. τω SLC (in O sub ※) | εισοισουσιν ASᶜ] εισουσιν (sic) B*S*Q†, οισουσιν Bᵉ | δωρα] + αινεσεως Apl. | επιστρεψω S | πασαν την αποικ.] την αποικ. πασης A† | κατα το] καθα A† || 12 των δυναμ. > A* | ετι] οτι B | εσται] ακουσθησεται S*†: ex 10 | τουτω τω ερημω] τω ηρημωμενω τουτω A(†) | κτηνη A | και 2⁰ > B† | προβατων A† || 13 και εν 1⁰⌒2⁰ A† | πολεσιν ult.] pr. ταις S | ετι παρελευσ.] επιπαρ. A†

41 (𝔐 34) 1 προς ιερ./παρα κυρ.] tr. S: cf. 42 1 et 11 1 18 1 21 1 39 1 47 1 | επολεμουν] + αυτον B† || 3 συ > S | αυτου 1⁰] -των A†: sic 3⁰ S† | και εις χ. αυ. δοθ. > A | οι > B | και το(>A†) στομα — λαλησει > BSpau.

ὡς ἔκλαυσαν τοὺς πατέρας σου τοὺς βασιλεύσαντας πρότερόν σου,
κλαύσονται καὶ σὲ καὶ Ὦ αδων κόψονταί σε· ὅτι λόγον ἐγὼ ἐλά-
6 λησα, εἶπεν κύριος. 6καὶ ἐλάλησεν Ιερεμιας πρὸς τὸν βασιλέα Σε-
7 δεκιαν πάντας τοὺς λόγους τούτους ἐν Ιερουσαλημ· 7καὶ ἡ δύνα-
μις βασιλέως Βαβυλῶνος ἐπολέμει ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ τὰς πό-
λεις Ιουδα, ἐπὶ Λαχις καὶ ἐπὶ Αζηκα, ὅτι αὗται κατελείφθησαν ἐν
πόλεσιν Ιουδα πόλεις ὀχυραί.
8 8Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν παρὰ κυρίου μετὰ τὸ συν-
τελέσαι τὸν βασιλέα Σεδεκιαν διαθήκην πρὸς τὸν λαὸν τοῦ καλέ-
9 σαι ἄφεσιν 9τοῦ ἐξαποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκα-
στον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ τὸν Εβραῖον καὶ τὴν Εβραίαν ἐλευθέ-
10 ρους πρὸς τὸ μὴ δουλεύειν ἄνδρα ἐξ Ιουδα, 10καὶ ἐπεστράφησαν
πάντες οἱ μεγιστᾶνες καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ εἰσελθόντες ἐν τῇ διαθήκῃ
τοῦ ἀποστεῖλαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκαστον τὴν παιδί-
11 σκην αὐτοῦ 11καὶ ἔωσαν αὐτοὺς εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. 12καὶ
12 13 ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν λέγων 13Οὕτως εἶπεν κύριος
ὁ θεὸς Ισραηλ Ἐγὼ ἐθέμην διαθήκην πρὸς τοὺς πατέρας ὑμῶν ἐν
τῇ ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξειλάμην αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐξ οἴκου δουλείας,
14 λέγων 14Ὅταν πληρωθῇ ἔξ ἔτη, ἀποστελεῖς τὸν ἀδελφόν σου τὸν
Εβραῖον, ὃς πραθήσεταί σοι· καὶ ἐργᾶταί σοι ἓξ ἔτη, καὶ ἐξαπο-
στελεῖς αὐτὸν ἐλεύθερον. καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ
15 οὖς αὐτῶν. 15καὶ ἐπέστρεψαν σήμερον ποιῆσαι τὸ εὐθὲς πρὸ ὀ-
φθαλμῶν μου τοῦ καλέσαι ἄφεσιν ἕκαστον τοῦ πλησίον αὐτοῦ καὶ
συνετέλεσαν διαθήκην κατὰ πρόσωπόν μου ἐν τῷ οἴκῳ, οὗ ἐπ-
16 εκλήθη τὸ ὄνομά μου ἐπ' αὐτῷ. 16καὶ ἐπεστρέψατε καὶ ἐβεβηλώσατε
τὸ ὄνομά μου τοῦ ἐπιστρέψαι ἕκαστον τὸν παῖδα αὐτοῦ καὶ ἕκα-
στον τὴν παιδίσκην αὐτοῦ, οὓς ἐξαπεστείλατε ἐλευθέρους τῇ ψυχῇ
17 αὐτῶν, ὑμῖν εἰς παῖδας καὶ παιδίσκας. 17διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν
κύριος Ὑμεῖς οὐκ ἠκούσατέ μου τοῦ καλέσαι ἄφεσιν ἕκαστος πρὸς
τὸν πλησίον αὐτοῦ· ἰδοὺ ἐγὼ καλῶ ἄφεσιν ὑμῖν εἰς μάχαιραν καὶ

5 ω αδων Gra. (cf. 22 18)] εως αδου BSA; + ω κυριε B^{mg}: idem add. A ante και εως αδου; ουαι κυριε *L* | κοψονται] κλαυσονται $A^{\dagger}$ | εγω > A || 6 τον > SA || 7 τας > S* | ιουδα 1^{0}] + τας καταλελ⟨ε⟩ιμμενας A = 𝔐 | επι 3^{0}] pr. και B || 8 τον 1^{0} > $S^{\dagger}$ | λαον] + τον εν ιερουσαλημ *AL* = 𝔐 || 9 εκαστον 2^{0} > S* | ανδρας S | ιουδα] ισραηλ A || 10 και 1^{0} > $S^{*\dagger}$ | εισελθοντες] εισ > $A^{\dagger}$ | εν τη διαθηκη] εις την -κην A | αποστειλαι] pr. εξ $S^{\dagger}$ | αυτου paenult. ⌒ ult. $A^{\dagger}$ | εκαστον ult. > B || 11 εσωσαν S || 12 κυριου > $S^{*\dagger}$ || 13 ο θεος ισρ. > BS pau.: cf. 40 4 | εθεμην] pr. δι A || 14 εξαποστελεις] εξ > $A^{\dagger}$ || 15 επεστρεψαν] επ > $A^{\dagger}$ | προ οφθαλμων] εν -μοις A | εκαστος τω πλησιον A | κατα προσ. μου > $S^{*\dagger}$ || 16 το ονομα] την διαθηκην A | υμιν] pr. του ειναι A pl. = 𝔐 || 17 του > SA | αφεσιν εκαστος] tr. $A^{\dagger}$; εκαστον αφεσιν *C*, αφεσιν εκαστον QS^{c}, εκαστον αφεσιν εκαστον $S^{*\dagger}$ | προς τον] + αδελφον αυτου και εκαστον προς τον AS^{c} = 𝔐 | ιδου] pr. και $S^{\dagger}$

εἰς τὸν θάνατον καὶ εἰς τὸν λιμὸν καὶ δώσω ὑμᾶς εἰς διασποράν
πάσαις ταῖς βασιλείαις τῆς γῆς. 18καὶ δώσω τοὺς ἄνδρας τοὺς 18
παρεληλυθότας τὴν διαθήκην μου τοὺς μὴ στήσαντας τὴν διαθήκην
μου, ἣν ἐποίησαν κατὰ πρόσωπόν μου, τὸν μόσχον ὃν ἐποίησαν
ἐργάζεσθαι αὐτῷ, 19τοὺς ἄρχοντας Ιουδα καὶ τοὺς δυνάστας καὶ 19
τοὺς ἱερεῖς καὶ τὸν λαόν, 20καὶ δώσω αὐτοὺς τοῖς ἐχθροῖς αὐτῶν, 20
καὶ ἔσται τὰ θνησιμαῖα αὐτῶν βρῶσις τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ
καὶ τοῖς θηρίοις τῆς γῆς. 21καὶ τὸν Σεδεκιαν βασιλέα τῆς Ιουδαίας 21
καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῶν δώσω εἰς χεῖρας ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ δύ-
ναμις βασιλέως Βαβυλῶνος τοῖς ἀποτρέχουσιν ἀπ' αὐτῶν. 22ἰδοὺ 22
ἐγὼ συντάσσω, φησὶν κύριος, καὶ ἐπιστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν
ταύτην, καὶ πολεμήσουσιν ἐπ' αὐτὴν καὶ λήμψονται αὐτὴν καὶ κατα-
καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρὶ καὶ τὰς πόλεις Ιουδα, καὶ δώσω αὐτὰς
ἐρήμους ἀπὸ κατοικούντων.
1 Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν παρὰ κυρίου ἐν ἡμέραις 42
Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα λέγων 2Βάδισον εἰς οἶκον Αρχαβιν καὶ ἄξεις 2
αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς μίαν τῶν αὐλῶν καὶ ποτιεῖς αὐτοὺς
οἶνον. 3καὶ ἐξήγαγον τὸν Ιεζονιαν υἱὸν Ιερεμιν υἱοῦ Χαβασιν καὶ 3
τοὺς ἀδελφοὺς αὐτοῦ καὶ τοὺς υἱοὺς αὐτοῦ καὶ πᾶσαν τὴν οἰκίαν
Αρχαβιν 4καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς οἶκον κυρίου εἰς τὸ παστοφό- 4
ριον υἱῶν Ανανιου υἱοῦ Γοδολιου ἀνθρώπου τοῦ θεοῦ, ὃ ἐστιν
ἐγγὺς τοῦ οἴκου τῶν ἀρχόντων τῶν ἐπάνω τοῦ οἴκου Μαασαιου
υἱοῦ Σελωμ τοῦ φυλάσσοντος τὴν αὐλήν, 5καὶ ἔδωκα κατὰ πρόσ- 5
ωπον αὐτῶν κεράμιον οἴνου καὶ ποτήρια καὶ εἶπα Πίετε οἶνον.
6καὶ εἶπαν Οὐ μὴ πίωμεν οἶνον, ὅτι Ιωναδαβ υἱὸς Ρηχαβ ὁ πατὴρ 6
ἡμῶν ἐνετείλατο ἡμῖν λέγων Οὐ μὴ πίητε οἶνον, ὑμεῖς καὶ οἱ υἱοὶ
ὑμῶν ἕως αἰῶνος, 7καὶ οἰκίαν οὐ μὴ οἰκοδομήσητε καὶ σπέρμα οὐ 7
μὴ σπείρητε, καὶ ἀμπελὼν οὐκ ἔσται ὑμῖν, ὅτι ἐν σκηναῖς οἰκήσετε

18 διαθηκην μου 1^{0} ⌒ 2^{0} S*A | ον > $S^{\dagger}$ || 20 βρωσις] βρωματα A || 21 της ιουδαιας] ιουδα $AC^{\dagger}$ | εχθρων] pr. των $S^{\dagger}$ | δυναμις ... τοις αποτρεχουσιν] -μεις ... οι -χοντες A || 22 αυτην 1^{0}] -τους $A^{\dagger}$ | και ult. > A | αυτας] -τους $S^{\dagger}$ | ερημους] εις αβατον A

42 (𝔐 35) 1 προς ιερ./παρα κυρ.] tr. $A^{\dagger}$: cf. 41 1 | ιωακ(ε)ιμ] + υιου ιωσιου A pl. (sim. etiam B*?), sed genetiuus in BSA fere ubique est ιωσ(ε)ια, cf. 1 2 || 2 βαδ.] πορευθητι A | οικον 1^{0}] οικιαν S | αρχαβ(ε)ιν] αλχ. $A^{\dagger}$: cf. 3; + και καλεσον αυτους A: cf. 𝔐 | αξεις] pr. εξ $A^{\dagger}$ || 3 εξηγαγον] εξ > A pl. | ιεζονιαν Q mu.] ιεχον. BSA: cf. Ez. 8 11 11 1 | ιερεμιου A | αρχαβ(ε)ιν] χαραβειν $A^{\dagger}$: cf. 2 || 4 υιων(>$A^{\dagger}$) ανανιου υιου γοδολιου] υιων ιωναν υιου ανανιου υιου γοδ. $B^{\dagger}$, υιων ανναν υιου αν(+ν $S^{*\dagger}$)ανιου $S^{\dagger}$ | ο Q*C*] ος BSA*L* | του οικου των] του > Q, οικουντων $A^{\dagger}$ | των ult. > S*A: post αρχοντων | μασαιου A, μασεου $S^{*\dagger}$: cf. 21 1 | σελωμ] αιλ. $S^{*\dagger}$ | αυλην] οδον S^{c} || 5 εδωκα] εστησα A || 6 ου μη πιω(uel o)μεν] ου πιομεν (sic) $A^{\dagger}$ | υιος ρηχαβ > $S^{*\dagger}$: cf. 18 | λεγων] ειπας A || 7 οικιας A | οικησετε BS†] pr. κατ rel.

πάσας τὰς ἡμέρας ὑμῶν, ὅπως ἂν ζήσητε ἡμέρας πολλὰς ἐπὶ τῆς
8 γῆς, ἐφ' ἧς διατρίβετε ὑμεῖς ἐπ' αὐτῆς. [8]καὶ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς
Ιωναδαβ τοῦ πατρὸς ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον πάσας τὰς ἡμέ-
ρας ἡμῶν, ἡμεῖς καὶ αἱ γυναῖκες ἡμῶν καὶ οἱ υἱοὶ ἡμῶν καὶ αἱ
9 θυγατέρες ἡμῶν, [9]καὶ πρὸς τὸ μὴ οἰκοδομεῖν οἰκίας τοῦ κατοικεῖν
10 ἐκεῖ, καὶ ἀμπελὼν καὶ ἀγρὸς καὶ σπέρμα οὐκ ἐγένετο ἡμῖν, [10]καὶ
ᾠκήσαμεν ἐν σκηναῖς καὶ ἠκούσαμεν καὶ ἐποιήσαμεν κατὰ πάντα,
11 ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν Ιωναδαβ ὁ πατὴρ ἡμῶν. [11]καὶ ἐγενήθη ὅτε ἀνέβη
Ναβουχοδονοσορ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ εἴπαμεν Εἰσέλθατε καὶ εἰσέλθω-
μεν εἰς Ιερουσαλημ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Χαλδαίων
καὶ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως τῶν Ἀσσυρίων, καὶ ᾠκοῦμεν
12
13 ἐκεῖ. — [12]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [13]Οὕτως λέγει
κύριος Πορεύου καὶ εἰπὸν ἀνθρώπῳ Ιουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν
Ιερουσαλημ Οὐ μὴ λάβητε παιδείαν τοῦ ἀκούειν τοὺς λόγους μου;
14 [14]ἔστησαν ῥῆμα υἱοὶ Ιωναδαβ υἱοῦ Ρηχαβ, ὃ ἐνετείλατο τοῖς τέ-
κνοις αὐτοῦ πρὸς τὸ μὴ πιεῖν οἶνον, καὶ οὐκ ἐπίοσαν· καὶ ἐγὼ
15 ἐλάλησα πρὸς ὑμᾶς ὄρθρου καὶ ἐλάλησα, καὶ οὐκ ἠκούσατε. [15]καὶ
ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφήτας λέγων Ἀπο-
στράφητε ἕκαστος ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ τῆς πονηρᾶς καὶ βελτίω
ποιήσατε τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν καὶ οὐ πορεύσεσθε ὀπίσω θεῶν
ἑτέρων τοῦ δουλεύειν αὐτοῖς, καὶ οἰκήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα
ὑμῖν καὶ τοῖς πατράσιν ὑμῶν· καὶ οὐκ ἐκλίνατε τὰ ὦτα ὑμῶν καὶ
16 οὐκ ἠκούσατε. [16]καὶ ἔστησαν υἱοὶ Ιωναδαβ υἱοῦ Ρηχαβ τὴν ἐντο-
17 λὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν, ὁ δὲ λαὸς οὗτος οὐκ ἤκουσάν μου. [17]διὰ
τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω ἐπὶ Ιουδαν καὶ ἐπὶ τοὺς
κατοικοῦντας Ιερουσαλημ πάντα τὰ κακά, ἃ ἐλάλησα ἐπ' αὐτούς.
18 [18]διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος Ἐπειδὴ ἤκουσαν υἱοὶ Ιωναδαβ
υἱοῦ Ρηχαβ τὴν ἐντολὴν τοῦ πατρὸς αὐτῶν ποιεῖν καθότι ἐνετεί-
19 λατο αὐτοῖς ὁ πατὴρ αὐτῶν, [19]οὐ μὴ ἐκλίπῃ ἀνὴρ τῶν υἱῶν Ιω-
ναδαβ υἱοῦ Ρηχαβ παρεστηκὼς κατὰ πρόσωπόν μου πάσας τὰς
ἡμέρας τῆς γῆς.

7 ημερας 1⁰] + της ζωης A: item in 8 | ζησητε] ζητε A || 8 ηκουσαμεν] pr. εισ A | ιωναδαν S†, sed in 6. 10. 14 etc. etiam S -δαβ | πινειν S*† | ημων 2⁰ ∩ 3⁰ A† || 9 και 1⁰ > A | οικοδομειν] οικειν A*† | και 2⁰ > BS† || 10 -σαμεν 2⁰ ∩ 3⁰ A† | α BS†] οσα rel. || 11 εισελθατε και εισελθωμεν S†] εισελθειν κ. εισηλθομεν B†, αναβαντες εισελευσομεθα(*L* εισελθωμεν) rel. | απο προσ. της δυν. 1⁰ ∩ 2⁰ S*A | ωκουμεν] οικ. S† (cf. 10 οικησαμεν A† pro ωκησ.), ωκησαμεν mu., ωκησομεν (sic) A† || 13 ιερουσ.] pr. εν A†: cf. 44 | του > SA || 14 υιου] υιοι S: cf. 16 | και ελαλ. > A | ηκουσατε] pr. εισ A || 15 παιδας] δουλους Apl. | της 1⁰ > S† | τα 1⁰ > A† | ετερων] αλλοτριων SA | ηκουσατε] pr. εισ S†, + μου S || 16 υιοι] pr. οι SA: item in 18 | υιου] οι υιοι S†: cf. 14 | ο δε] και ο S† | ουτος] μου A† | ηκουσεν Bc† || 17 > A† || 18 υιοι: cf. 16 | υιου ρηχ. τ. εντ. > S(†): cf. 6 | καθοτι] οσα A

[1]Καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ Ιωακιμ υἱοῦ Ιωσια βασιλέως 43
Ιουδα ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Λαβὲ σεαυτῷ χαρτίον 2
βιβλίου καὶ γράψον ἐπ' αὐτοῦ πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἐχρημάτισα
πρὸς σὲ ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ Ιουδαν καὶ ἐπὶ πάντα τὰ ἔθνη
ἀφ' ἧς ἡμέρας λαλήσαντός μου πρός σε, ἀφ' ἡμερῶν Ιωσια βασι-
λέως Ιουδα καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης· [3]ἴσως ἀκούσεται ὁ οἶκος 3
Ιουδα πάντα τὰ κακά, ἃ ἐγὼ λογίζομαι ποιῆσαι αὐτοῖς, ἵνα ἀπο-
στρέψωσιν ἀπὸ ὁδοῦ αὐτῶν τῆς πονηρᾶς, καὶ ἵλεως ἔσομαι ταῖς
ἀδικίαις αὐτῶν καὶ ταῖς ἁμαρτίαις αὐτῶν. — [4]καὶ ἐκάλεσεν Ιερε- 4
μιας τὸν Βαρουχ υἱὸν Νηριου, καὶ ἔγραψεν ἀπὸ στόματος Ιερεμιου
πάντας τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἐχρημάτισεν πρὸς αὐτόν, εἰς χαρ-
τίον βιβλίου. [5]καὶ ἐνετείλατο Ιερεμιας τῷ Βαρουχ λέγων Ἐγὼ φυ- 5
λάσσομαι, οὐ μὴ δύνωμαι εἰσελθεῖν εἰς οἶκον κυρίου· [6]καὶ ἀνα- 6
γνώσῃ ἐν τῷ χαρτίῳ τούτῳ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ ἐν οἴκῳ κυρίου
ἐν ἡμέρᾳ νηστείας, καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς Ιουδα τῶν ἐρχομένων ἐκ
πόλεως αὐτῶν ἀναγνώσῃ αὐτοῖς· [7]ἴσως πεσεῖται ἔλεος αὐτῶν 7
κατὰ πρόσωπον κυρίου, καὶ ἀποστρέψουσιν ἐκ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν
τῆς πονηρᾶς, ὅτι μέγας ὁ θυμὸς καὶ ἡ ὀργὴ κυρίου, ἣν ἐλάλησεν
ἐπὶ τὸν λαὸν τοῦτον. [8]καὶ ἐποίησεν Βαρουχ κατὰ πάντα, ἃ ἐνετεί- 8
λατο αὐτῷ Ιερεμιας τοῦ ἀναγνῶναι ἐν τῷ βιβλίῳ λόγους κυρίου
ἐν οἴκῳ κυρίου. — [9]καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἔτει τῷ ὀγδόῳ βασιλεῖ 9
Ιωακιμ τῷ μηνὶ τῷ ἐνάτῳ ἐξεκκλησίασαν νηστείαν κατὰ πρόσωπον
κυρίου πᾶς ὁ λαὸς ἐν Ιερουσαλημ καὶ οἶκος Ιουδα. [10]καὶ ἀνεγίνω- 10
σκε Βαρουχ ἐν τῷ βιβλίῳ τοὺς λόγους Ιερεμιου ἐν οἴκῳ κυρίου
ἐν οἴκῳ Γαμαριου υἱοῦ Σαφαν τοῦ γραμματέως ἐν τῇ αὐλῇ τῇ
ἐπάνω ἐν προθύροις πύλης τοῦ οἴκου κυρίου τῆς καινῆς ἐν ὠσὶ
παντὸς τοῦ λαοῦ. — [11]καὶ ἤκουσεν Μιχαιας υἱὸς Γαμαριου υἱοῦ 11
Σαφαν ἅπαντας τοὺς λόγους κυρίου ἐκ τοῦ βιβλίου· [12]καὶ κατέβη 12
εἰς οἶκον τοῦ βασιλέως εἰς τὸν οἶκον τοῦ γραμματέως, καὶ ἰδοὺ
ἐκεῖ πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκάθηντο, Ελισαμα ὁ γραμματεὺς καὶ Δα-

43 (𝔐 36) 1 και] > BS*, + ※εγενηθη *O* | ιωσιου A, sed in 2 etiam A ιωσια, cf. 1 2 || 2 χαρτιον (cf. 21. 27. 28. 32)] χαρτην A: cf. 6 et 23 nec non 14 | επ αυτω A | εχρηματισα (cf. 33 2 bis. 36 23 37 2)] ελαλησα BS compl.: cf. 4 | ιερουσ.] ισραηλ A | ιουδαν] ν > B*S*A || 3 ακουσονται A | ο > A | εγω λογ. ποι. αυτοις] ελαλησα επ αυτους A† | αποστραφωσιν A || 4 εγραψεν] + βαρουχ Apl. = 𝔐 | εχρηματ.] ελαλησεν BS pau.: cf. 2 || 5 ου μη δυν.] και ου δυναμαι A || 6 χαρτη SA: cf. 2 | ιουδα] του λαου A† || 7 εκ] απο Apl. | και η οργη / κυριου] tr. A(†) | ελαλ.] + κυριος A | λαον] τοπον A† || 8 λογους] pr. τους A || 9 ογδοω] πεμπτω A = 𝔐 | βασιλει] pr. τω SBc | βασ. ιωακ(ε)ιμ] tr. A† | τω μηνι] pr. εν Apl. | εξεκκλησιασαν] -σεν S* | εν ult.] εις A† | οικος] pr. ο A || 10 τους] > A, in *O* sub ※ | πυλης του > A | εν ult.] pr. και BS | εν ωσι(ν)] εις τα ωτα A || 12 οικον 1⁰] -κιαν B† | δαλιας S†

λαιας υἱὸς Σελεμιου καὶ Ελναθαν υἱὸς Ακχοβωρ καὶ Γαμαριας υἱὸς
13 Σαφαν καὶ Σεδεκιας υἱὸς Ανανιου καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες, 13καὶ
ἀνήγγειλεν αὐτοῖς Μιχαιας πάντας τοὺς λόγους, οὓς ἤκουσεν ἀνα-
14 γινώσκοντος τοῦ Βαρουχ εἰς τὰ ὦτα τοῦ λαοῦ. 14καὶ ἀπέστειλαν
πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Βαρουχ υἱὸν Νηριου τὸν Ιουδιν υἱὸν
Ναθανιου υἱοῦ Σελεμιου υἱοῦ Χουσι λέγοντες Τὸ χαρτίον, ἐν ᾧ
σὺ ἀναγινώσκεις ἐν αὐτῷ ἐν ὠσὶ τοῦ λαοῦ, λαβὲ αὐτὸ εἰς τὴν
χεῖρά σου καὶ ἧκε· καὶ ἔλαβεν Βαρουχ τὸ χαρτίον καὶ κατέβη πρὸς
15 αὐτούς. 15καὶ εἶπαν αὐτῷ Πάλιν ἀνάγνωθι εἰς τὰ ὦτα ἡμῶν· καὶ
16 ἀνέγνω Βαρουχ. 16καὶ ἐγενήθη ὡς ἤκουσαν πάντας τοὺς λόγους,
συνεβουλεύσαντο ἕκαστος πρὸς τὸν πλησίον αὐτοῦ καὶ εἶπαν Ἀναγ-
γέλλοντες ἀναγγείλωμεν τῷ βασιλεῖ ἅπαντας τοὺς λόγους τούτους.
17 17καὶ τὸν Βαρουχ ἠρώτησαν λέγοντες Πόθεν ἔγραψας πάντας τοὺς
18 λόγους τούτους; 18καὶ εἶπεν Βαρουχ Ἀπὸ στόματος αὐτοῦ ἀνήγ-
γειλέν μοι Ιερεμιας πάντας τοὺς λόγους τούτους, καὶ ἔγραφον ἐν
19 βιβλίῳ. 19καὶ εἶπαν τῷ Βαρουχ Βάδισον κατακρύβηθι, σὺ καὶ Ιερε-
20 μιας· ἄνθρωπος μὴ γνώτω ποῦ ὑμεῖς. 20καὶ εἰσῆλθον πρὸς τὸν
βασιλέα εἰς τὴν αὐλήν, καὶ τὸ χαρτίον ἔδωκαν φυλάσσειν ἐν οἴκῳ
21 Ελισαμα, καὶ ἀνήγγειλαν τῷ βασιλεῖ πάντας τοὺς λόγους. — 21καὶ
ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς τὸν Ιουδιν λαβεῖν τὸ χαρτίον, καὶ ἔλαβεν
αὐτὸ ἐξ οἴκου Ελισαμα· καὶ ἀνέγνω Ιουδιν εἰς τὰ ὦτα τοῦ βασι-
λέως καὶ εἰς τὰ ὦτα πάντων τῶν ἀρχόντων τῶν ἑστηκότων περὶ
22 τὸν βασιλέα. 22καὶ ὁ βασιλεὺς ἐκάθητο ἐν οἴκῳ χειμερινῷ, καὶ
23 ἐσχάρα πυρὸς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ. 23καὶ ἐγενήθη ἀναγινώσκον-
τος Ιουδιν τρεῖς σελίδας καὶ τέσσαρας, ἀπέτεμνεν αὐτὰς τῷ ξυρῷ
τοῦ γραμματέως καὶ ἔρριπτεν εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας, ἕως
24 ἐξέλιπεν πᾶς ὁ χάρτης εἰς τὸ πῦρ τὸ ἐπὶ τῆς ἐσχάρας. 24καὶ οὐκ
ἐζήτησαν καὶ οὐ διέρρηξαν τὰ ἱμάτια αὐτῶν ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ
25 παῖδες αὐτοῦ οἱ ἀκούοντες πάντας τοὺς λόγους τούτους· 25καὶ

12 σελεμιου] σεδεκιου S†: cf. 44 3; σαμαιου L = 𝔐 | ελναθαν Q^{mg}†] ιωναθαν BS, ναθαν A: cf. 25 | ακχοβωρ] κ > A || 13 αναγιγνωσκ. A† | του 1^0 > B Spau. || 14 τον ιουδιν(ν>A)] > BSpau.; cf. 23 | υιον 2^0] υιου S (non B) | σαλαμιου A† | λεγ. το χαρτ. > S*† | χαρτιον 1^0 BS^{s}pau., 2^0 BSApau.] βιβλιον rel.: cf. 20. 25. 29 et 2 | συ] > A, in *O* sub ※ pro ÷ | εις την χ. σου > S*† | βαρουχ ult.] + υιος νηριου A = 𝔐 | χαρτιον ult.] + εν τη(>A†) χειρι αυτου Apl. = 𝔐 || 16 αναγγελ(λ)ωμεν S*A || 17 ποθεν] που B†, pr. που S*† | παντας > S || 18 αυτου BSpau.] > A†, ιερεμιου rel. | και ult.] καγω A || 19 ειπαν] + οι αρχοντες Apl. = 𝔐 | τω] προς AC† | κατακρυβ.] και κρυβ. A† | ανθρ.] pr. και SA = 𝔐 | γνωτω] γνω AV† | υμεις] υπαγεις S*† || 20 χαρτιον BS†] βιβλιον rel.: cf. 14 | ελισαμα] ελεισα BS$^{(t)}$: item in 21 | fin.] + τουτους A (in *O* sub ※) || 21 παντων > AQ† | περι] προς A† || 23 ιωδειν A†, sed in 21 bis etiam A ιουδειν, cf. 14 | απετεμεν A | αυτας] ς > S*A† | εως] + ου A† || 24 εζητ.] pr. εξ A | ου > S*† | οι ult. > A† | ακουοντες] ακουσαντες Apl. | παντες A†

Ελναθαν καὶ Γοδολιας καὶ Γαμαριας ὑπέθεντο τῷ βασιλεῖ πρὸς τὸ
μὴ κατακαῦσαι τὸ χαρτίον. 26καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Ιερε- 26
μεηλ υἱῷ τοῦ βασιλέως καὶ τῷ Σαραια υἱῷ Εσριηλ συλλαβεῖν τὸν
Βαρουχ καὶ τὸν Ιερεμιαν· καὶ κατεκρύβησαν.
27Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν μετὰ τὸ κατακαῦσαι 27
τὸν βασιλέα τὸ χαρτίον, πάντας τοὺς λόγους οὓς ἔγραψεν Βαρουχ
ἀπὸ στόματος Ιερεμιου, λέγων 28Πάλιν λαβὲ σὺ χαρτίον ἕτερον 28
καὶ γράψον πάντας τοὺς λόγους τοὺς ὄντας ἐπὶ τοῦ χαρτίου, οὓς
κατέκαυσεν ὁ βασιλεὺς Ιωακιμ. 29καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπεν κύριος Σὺ 29
κατέκαυσας τὸ χαρτίον τοῦτο λέγων Διὰ τί ἔγραψας ἐπ' αὐτῷ λέ-
γων Εἰσπορευόμενος εἰσπορεύσεται ὁ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ
ἐξολεθρεύσει τὴν γῆν ταύτην, καὶ ἐκλείψει ἀπ' αὐτῆς ἄνθρωπος καὶ
κτήνη; 30διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ Ιωακιμ βασιλέα Ιουδα 30
Οὐκ ἔσται αὐτῷ καθήμενος ἐπὶ θρόνου Δαυιδ, καὶ τὸ θνησιμαῖον
αὐτοῦ ἔσται ἐρριμμένον ἐν τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ ἐν τῷ πα-
γετῷ τῆς νυκτός· 31καὶ ἐπισκέψομαι ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ τὸ γένος 31
αὐτοῦ καὶ ἐπὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ καὶ ἐπάξω ἐπ' αὐτοὺς καὶ ἐπὶ
τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ καὶ ἐπὶ γῆν Ιουδα πάντα τὰ κακά,
ἃ ἐλάλησα πρὸς αὐτοὺς καὶ οὐκ ἤκουσαν. 32καὶ ἔλαβεν Βαρουχ 32
χαρτίον ἕτερον καὶ ἔγραψεν ἐπ' αὐτῷ ἀπὸ στόματος Ιερεμιου ἅπαν-
τας τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου, οὗ κατέκαυσεν Ιωακιμ· καὶ ἔτι προσ-
ετέθησαν αὐτῷ λόγοι πλείονες ὡς οὗτοι.
1Καὶ ἐβασίλευσεν Σεδεκιας υἱὸς Ιωσια ἀντὶ Ιωακιμ, ὃν ἐβασί- 44
λευσεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεύειν τοῦ Ιουδα· 2καὶ οὐκ ἤκουσεν 2
αὐτὸς καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς τοὺς λόγους κυρίου,
οὓς ἐλάλησεν ἐν χειρὶ Ιερεμιου. — 3καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς 3
Σεδεκιας τὸν Ιωαχαλ υἱὸν Σελεμιου καὶ τὸν Σοφονιαν υἱὸν Μαα-
σαιου τὸν ἱερέα πρὸς Ιερεμιαν λέγων Πρόσευξαι δὴ περὶ ἡμῶν
πρὸς κύριον. 4καὶ Ιερεμιας ἦλθεν καὶ διῆλθεν διὰ μέσου τῆς πό- 4
λεως, καὶ οὐκ ἔδωκαν αὐτὸν εἰς οἶκον τῆς φυλακῆς. 5καὶ δύναμις 5
Φαραω ἐξῆλθεν ἐξ Αἰγύπτου, καὶ ἤκουσαν οἱ Χαλδαῖοι τὴν ἀκοὴν

25 ελναθαν] ναθαν A†: cf. 12 | γοδολιας] δαλαιας L: cf. 12 et 𝔐; δαλαισα και γολιας(cf. 45 1) corrector posterior codicis S† | και γαμαριας > BS* | μη > BS*pau. | χαρτιον] βιβλιον A: cf. 14 || 26 ιερεμιηλ A, -μιαηλ S† | σαραια] -ρεα BS | εσριηλ] εζρ. pau., εσζρ. A† | ιερεμιαν ⌒ 27 ιερεμιαν S*† || 27 κατακαυσαι] κατα > S*A || 28 συ] σεαυτω A || 29 χαρτιον] βιβλιον A: cf. 14 | επ αυτο SQ† | εκτριψει απ αυτης ανθρωπον A || 30 επι θρονον A† | ρεριμμενον A†: cf. Thack. § 16, 7 || 31 αυτους 1^0] -τον B | γην ιουδα] την ιουδαιαν S^c† (S*† την ιδουμαιαν) | προς] επ A || 32 ου] ους BA

44 (𝔐 37) 1 ιωακ(ε)ιμ] pr. ιεχονιου υιου Apl.: cf. 𝔐 | ναβουχ.] + βασιλεως βαβυλωνος Apl.: cf. 𝔐 || 2 ηκουσαν BApau. || 3 ιωαχαλ] -χαχ S*†, -χαζ A, -χας S^c: cf. 45 1 | σελεμιου] σεδεκιου S†: cf. 43 12 | μασαιου A†: cf. 21 1 || 4 δια μεσου] ανα μεσον A | οικον] -κιαν S

6 αὐτῶν καὶ ἀνέβησαν ἀπὸ Ιερουσαλημ. 6καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου
7 πρὸς Ιερεμιαν λέγων 7Οὕτως εἶπεν κύριος Οὕτως ἐρεῖς πρὸς βα-
σιλέα Ιουδα τὸν ἀποστείλαντα πρὸς σὲ τοῦ ἐκζητῆσαί με Ἰδοὺ
δύναμις Φαραω ἡ ἐξελθοῦσα ὑμῖν εἰς βοήθειαν ἀποστρέψουσιν εἰς
8 γῆν Αἰγύπτου, 8καὶ ἀναστρέψουσιν αὐτοὶ οἱ Χαλδαῖοι καὶ πολεμή-
σουσιν ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην καὶ συλλήμψονται αὐτὴν καὶ καύσου-
9 σιν αὐτὴν ἐν πυρί. 9ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος Μὴ ὑπολάβητε ταῖς
ψυχαῖς ὑμῶν λέγοντες Ἀποτρέχοντες ἀπελεύσονται ἀφ' ἡμῶν οἱ
10 Χαλδαῖοι, ὅτι οὐ μὴ ἀπέλθωσιν· 10καὶ ἐὰν πατάξητε πᾶσαν δύνα-
μιν τῶν Χαλδαίων τοὺς πολεμοῦντας ὑμᾶς καὶ καταλειφθῶσίν
τινες ἐκκεκεντημένοι ἕκαστος ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, οὗτοι ἀναστή-
σονται καὶ καύσουσιν τὴν πόλιν ταύτην ἐν πυρί.
11 11Καὶ ἐγένετο ὅτε ἀνέβη ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἀπὸ Ιερουσα-
12 λημ ἀπὸ προσώπου τῆς δυνάμεως Φαραω, 12ἐξῆλθεν Ιερεμιας ἀπὸ
Ιερουσαλημ τοῦ πορευθῆναι εἰς γῆν Βενιαμιν τοῦ ἀγοράσαι ἐκεῖθεν
13 ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ. 13καὶ ἐγένετο αὐτὸς ἐν πύλῃ Βενιαμιν, καὶ ἐκεῖ
ἄνθρωπος, παρ' ᾧ κατέλυεν, Σαρουιας υἱὸς Σελεμιου υἱοῦ Ανανιου,
καὶ συνέλαβεν τὸν Ιερεμιαν λέγων Πρὸς τοὺς Χαλδαίους σὺ φεύ-
14 γεις. 14καὶ εἶπεν Ψεῦδος· οὐκ εἰς τοὺς Χαλδαίους ἐγὼ φεύγω. καὶ
οὐκ ἤκουσεν αὐτοῦ καὶ συνέλαβεν Σαρουιας τὸν Ιερεμιαν καὶ
15 εἰσήγαγεν αὐτὸν πρὸς τοὺς ἄρχοντας. 15καὶ ἐπικράνθησαν οἱ ἄρ-
χοντες ἐπὶ Ιερεμιαν καὶ ἐπάταξαν αὐτὸν καὶ ἀπέστειλαν αὐτὸν εἰς
τὴν οἰκίαν Ιωναθαν τοῦ γραμματέως, ὅτι ταύτην ἐποίησαν εἰς οἰκίαν
16 φυλακῆς. 16καὶ ἦλθεν Ιερεμιας εἰς οἰκίαν τοῦ λάκκου καὶ εἰς τὴν
χερεθ καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ἡμέρας πολλάς.
17 17Καὶ ἀπέστειλεν Σεδεκιας καὶ ἐκάλεσεν αὐτόν, καὶ ἠρώτα αὐτὸν
ὁ βασιλεὺς κρυφαίως εἰπεῖν εἴ ἔστιν λόγος παρὰ κυρίου, καὶ εἶπεν
18 Ἔστιν· εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος παραδοθήσῃ. 18καὶ εἶπεν
Ιερεμιας τῷ βασιλεῖ Τί ἠδίκησά σε καὶ τοὺς παῖδάς σου καὶ τὸν
19 λαὸν τοῦτον, ὅτι σὺ δίδως με εἰς οἰκίαν φυλακῆς; 19καὶ ποῦ εἰσιν
οἱ προφῆται ὑμῶν οἱ προφητεύσαντες ὑμῖν λέγοντες ὅτι Οὐ μὴ

5 απο] επι BS*† || 7 αποστελλοντα S† | του > A† | με] σε S*† | υμιν] ημ. A† | -στρεψουσιν ⌒8 -στρεψουσιν S*† || 8 αυτοι] > A, in *O* sub ÷ | και 2⁰ — πολιν] οι πολεμουντες την γην A† | εν > BS† || 9 οτι 1⁰ > S || 10 τω > A† | ουτοι] οτι αυτοι A† | αναστησουσιν S*† || 11 απο 1⁰] επι A || 12 πορευεσθαι S†(*-θε) | εκειθεν] + αρτον S^c*L* (in *O*[?] sub ÷) || 13 κατελυσεν A | σαρουιας] ς > B: item in 14 || 14 ουκ εις] ουχι προς SA | ηκουσεν(S*† -σαν)] pr. εισ BC† || 15 ιωναθαμ B†: item in 20 45 26 | οικ(ε)ιαν ult.] οικον A†, + της S*†: cf. 18 || 16 και 1⁰] οτι S*† = 𝔐 | χαρεθ S† || 17 ηρωτα] -τησεν S*†, επηρωτησεν A | ο βασ. > A | ειπειν B† (cf. 𝔐)] και ειπεν αυτω *L*, > SA | λογος] pr. ο B† | παρα > S*A | κυριου] θεου S† | ειπεν] + αυτω A || 18 οικιαν] + της A†, τον οικον της *L*: cf. 15 || 19 προφητευσαντες] -τευοντες A

ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν γῆν ταύτην; 20καὶ νῦν, κύριε 20
βασιλεῦ, πεσέτω τὸ ἔλεός μου κατὰ πρόσωπόν σου, καὶ τί ἀπο-
στρέφεις με εἰς οἰκίαν Ιωναθαν τοῦ γραμματέως καὶ οὐ μὴ ἀπο-
θάνω ἐκεῖ; 21καὶ συνέταξεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐνεβάλοσαν αὐτὸν εἰς 21
οἰκίαν τῆς φυλακῆς καὶ ἐδίδοσαν αὐτῷ ἄρτον ἕνα τῆς ἡμέρας
ἔξωθεν οὗ πέσσουσιν, ἕως ἐξέλιπον οἱ ἄρτοι ἐκ τῆς πόλεως· καὶ
ἐκάθισεν Ιερεμιας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.
1Καὶ ἤκουσεν Σαφατιας υἱὸς Μαθαν καὶ Γοδολιας υἱὸς Πασχωρ 45
καὶ Ιωαχαλ υἱὸς Σελεμιου τοὺς λόγους, οὓς ἐλάλει Ιερεμιας ἐπὶ
τὸν λαὸν λέγων 2Οὕτως εἶπεν κύριος Ὁ κατοικῶν ἐν τῇ πόλει 2
ταύτῃ ἀποθανεῖται ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, καὶ ὁ ἐκπορευόμενος
πρὸς τοὺς Χαλδαίους ζήσεται, καὶ ἔσται ἡ ψυχὴ αὐτοῦ εἰς εὕρεμα,
καὶ ζήσεται· 3ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος Παραδιδομένη παραδοθή- 3
σεται ἡ πόλις αὕτη εἰς χεῖρας δυνάμεως βασιλέως Βαβυλῶνος,
καὶ συλλήμψεται αὐτήν. 4καὶ εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ἀναιρεθήτω δὴ ὁ 4
ἄνθρωπος ἐκεῖνος, ὅτι αὐτὸς ἐκλύει τὰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων
τῶν πολεμούντων τῶν καταλειπομένων ἐν τῇ πόλει καὶ τὰς χεῖρας
παντὸς τοῦ λαοῦ λαλῶν πρὸς αὐτοὺς κατὰ τοὺς λόγους τούτους,
ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος οὐ χρησμολογεῖ εἰρήνην τῷ λαῷ τούτῳ
ἀλλ' ἢ πονηρά. 5καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Ἰδοὺ αὐτὸς ἐν χερσὶν ὑμῶν· 5
ὅτι οὐκ ἠδύνατο ὁ βασιλεὺς πρὸς αὐτούς. 6καὶ ἔρριψαν αὐτὸν εἰς 6
τὸν λάκκον Μελχιου υἱοῦ τοῦ βασιλέως, ὃς ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς
φυλακῆς, καὶ ἐχάλασαν αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον, καὶ ἐν τῷ λάκκῳ
οὐκ ἦν ὕδωρ ἀλλ' ἢ βόρβορος, καὶ ἦν ἐν τῷ βορβόρῳ.
7Καὶ ἤκουσεν Αβδεμελεχ ὁ Αἰθίοψ, καὶ αὐτὸς ἐν οἰκίᾳ τοῦ βα- 7
σιλέως, ὅτι ἔδωκαν Ιερεμιαν εἰς τὸν λάκκον· καὶ ὁ βασιλεὺς ἦν
ἐν τῇ πύλῃ Βενιαμιν· 8καὶ ἐξῆλθεν πρὸς αὐτὸν καὶ ἐλάλησεν πρὸς 8
τὸν βασιλέα καὶ εἶπεν 9Ἐπονηρεύσω ἃ ἐποίησας τοῦ ἀποκτεῖναι 9
τὸν ἄνθρωπον τοῦτον ἀπὸ προσώπου τοῦ λιμοῦ, ὅτι οὐκ εἰσὶν
ἔτι ἄρτοι ἐν τῇ πόλει. 10καὶ ἐνετείλατο ὁ βασιλεὺς τῷ Αβδεμελεχ 10
λέγων Λαβὲ εἰς τὰς χεῖράς σου ἐντεῦθεν τριάκοντα ἀνθρώπους
καὶ ἀνάγαγε αὐτὸν ἐκ τοῦ λάκκου, ἵνα μὴ ἀποθάνῃ. 11καὶ ἔλαβεν 11
Αβδεμελεχ τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ βα-

20 κυριε] + μου A = 𝔐 | πεσατω SAQ†, + δη A† (in *O* sub ※) | ιωναθαμ B†: cf. 15

45 (𝔐 38) 1 σαφατιας compl.] ν pro τ BSA | μα(τ)θαν pau.] ναθαν BSA | γολιας S*†: cf. 48 1 43 25 | ιωαχαλ] ι > B*†, -χας S†: cf. 44 3 | ελαλει(A ελαλησεν) ιερεμιας] tr. B = 𝔐 | λαον] οχλον S*† || 2 fin. και ζησεται > A || 3 βασιλεως > S† | συλλημψεται] συλ > S*, -ψονται A† || 4 ειπεν S*† | δη > A | αυτος > A† | πολεμουντων] -μιστων AC† | καταλελ(ε)ιμμενων A*L* | εν] επι A† | χρησιμολογει B*† | τουτω > A† || 5 χερσιν] pr. ταις A || 6 τον 1⁰ > B† || 7 πυλη] αυλη A† || 9 fin. εις την πολιν S† || 10 τας χειρας] την -ρα A† | εντευθεν] pr. απ A†

σιλέως τὴν ὑπόγειον καὶ ἔλαβεν ἐκεῖθεν παλαιὰ ῥάκη καὶ παλαιὰ
12 σχοινία καὶ ἔρριψεν αὐτὰ πρὸς Ιερεμιαν εἰς τὸν λάκκον [12]καὶ εἶπεν
Ταῦτα θὲς ὑποκάτω τῶν σχοινίων· καὶ ἐποίησεν Ιερεμιας οὕτως.
13 [13]καὶ εἵλκυσαν αὐτὸν τοῖς σχοινίοις καὶ ἀνήγαγον αὐτὸν ἐκ τοῦ
λάκκου· καὶ ἐκάθισεν Ιερεμιας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς.
14 [14]Καὶ ἀπέστειλεν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐκάλεσεν αὐτὸν πρὸς ἑαυτὸν
εἰς οἰκίαν ασελισι τὴν ἐν οἴκῳ κυρίου· καὶ εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς
15 Ἐρωτήσω σε λόγον, καὶ μὴ δὴ κρύψῃς ἀπ' ἐμοῦ ῥῆμα. [15]καὶ εἶπεν
Ιερεμιας τῷ βασιλεῖ Ἐὰν ἀναγγείλω σοι, οὐχὶ θανάτῳ με θανατώ-
16 σεις; καὶ ἐὰν συμβουλεύσω σοι, οὐ μὴ ἀκούσῃς μου. [16]καὶ ὤμοσεν
αὐτῷ ὁ βασιλεὺς λέγων Ζῇ κύριος, ὃς ἐποίησεν ἡμῖν τὴν ψυχὴν
17 ταύτην, εἰ ἀποκτενῶ σε καὶ εἰ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀνθρώπων
τούτων. [17]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ιερεμιας Οὕτως εἶπεν κύριος Ἐὰν ἐξελ-
θὼν ἐξέλθῃς πρὸς ἡγεμόνας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ ζήσεται ἡ
ψυχή σου, καὶ ἡ πόλις αὕτη οὐ μὴ κατακαυθῇ ἐν πυρί, καὶ ζήσῃ
18 σὺ καὶ ἡ οἰκία σου· [18]καὶ ἐὰν μὴ ἐξέλθῃς, δοθήσεται ἡ πόλις
αὕτη εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων, καὶ καύσουσιν αὐτὴν ἐν πυρί, καὶ
19 σὺ οὐ μὴ σωθῇς. [19]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Ιερεμια Ἐγὼ λόγον
ἔχω τῶν Ιουδαίων τῶν πεφευγότων πρὸς τοὺς Χαλδαίους, μὴ δώ-
20 σειν με εἰς χεῖρας αὐτῶν, καὶ καταμωκήσονταί μου. [20]καὶ εἶπεν
Ιερεμιας Οὐ μὴ παραδῶσίν σε· ἄκουσον τὸν λόγον κυρίου, ὃν
ἐγὼ λέγω πρὸς σέ, καὶ βέλτιον ἔσται σοι, καὶ ζήσεται ἡ ψυχή
21 σου. [21]καὶ εἰ μὴ θέλεις σὺ ἐξελθεῖν, οὗτος ὁ λόγος, ὃν ἔδειξέν μοι
22 κύριος [22]Καὶ ἰδοὺ πᾶσαι αἱ γυναῖκες αἱ καταλειφθεῖσαι ἐν οἰκίᾳ
βασιλέως Ιουδα ἐξήγοντο πρὸς ἄρχοντας βασιλέως Βαβυλῶνος, καὶ
αὗται ἔλεγον Ἠπάτησάν σε καὶ δυνήσονταί σοι ἄνδρες εἰρηνικοί
σου καὶ καταλύσουσιν ἐν ὀλισθήμασιν πόδας σου, ἀπέστρεψαν
23 ἀπὸ σοῦ. [23]καὶ τὰς γυναῖκάς σου καὶ τὰ τέκνα σου ἐξάξουσιν
πρὸς τοὺς Χαλδαίους, καὶ σὺ οὐ μὴ σωθῇς, ὅτι ἐν χειρὶ βασιλέως
24 Βαβυλῶνος συλλημφθήσῃ, καὶ ἡ πόλις αὕτη κατακαυθήσεται. [24]καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Ἄνθρωπος μὴ γνώτω ἐκ τῶν λόγων τού-
25 των, καὶ σὺ οὐ μὴ ἀποθάνῃς. [25]καὶ ἐὰν ἀκούσωσιν οἱ ἄρχοντες

11 υπογειον] -γεον S, -γαιον A | ιερεμιαν] pr. τον A† || 13 τοις] pr. εν A | τη > SA† || 14 ασελισι Ra.] ασσε. *L*, ασελεισηλ B, ασαλιηλ S†, σαλαθιηλ A† | μη δη BC†] tr. S*†, δη > rel.: cf. 25 || 15 θανατω > A† | με θανατωσεις] tr. A | ακουσης μου] tr. A || 16 δωσω] pr. παρα A: cf. 18 46 17 || 17 και 2° > B || 18 εξελθης] εξ > S*† | δοθησεται] pr. παρα A: cf. 16 | των χαλδ.] βασιλεως βαβυλωνος A† || 19 βασιλευς] + σεδεκιας S | τω > S† || 20 παραδωσουσιν SA | ακουσον] pr. και S† | τον > A† || 21 θελεις] -λης *L*, βουλη A† | μοι] σοι S*† || 22 βασιλεως 1°] pr. του S† | ηπατησεν A† | ποδα σου S*† | απεστρεψαν] ν > Sc†, αποστρεψον S*†, pr. και ASc || 23 τας γυναικας ... τα τεκνα] tr. A† | εν χειρι] εις -ρας A | συλλημφθ.] παοαδοθηση A†

ὅτι ἐλάλησά σοι καὶ ἔλθωσιν πρὸς σὲ καὶ εἴπωσίν σοι Ἀνάγγειλον
ἡμῖν τί ἐλάλησέν σοι ὁ βασιλεύς· μὴ κρύψῃς ἀφ' ἡμῶν, καὶ οὐ
μὴ ἀνέλωμέν σε· καὶ τί ἐλάλησεν πρὸς σὲ ὁ βασιλεύς; [26]καὶ ἐρεῖς 26
αὐτοῖς Ῥίπτω ἐγὼ τὸ ἔλεός μου κατ' ὀφθαλμοὺς τοῦ βασιλέως
πρὸς τὸ μὴ ἀποστρέψαι με εἰς οἰκίαν Ιωναθαν ἀποθανεῖν ἐκεῖ.
[27]καὶ ἦλθοσαν πάντες οἱ ἄρχοντες πρὸς Ιερεμιαν καὶ ἠρώτησαν 27
αὐτόν, καὶ ἀνήγγειλεν αὐτοῖς κατὰ πάντας τοὺς λόγους τούτους,
οὓς ἐνετείλατο αὐτῷ ὁ βασιλεύς· καὶ ἀπεσιώπησαν, ὅτι οὐκ ἠκού-
σθη λόγος κυρίου. [28]καὶ ἐκάθισεν Ιερεμιας ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυλακῆς 28
ἕως χρόνου οὗ συνελήμφθη Ιερουσαλημ.

[1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑνάτῳ τοῦ Σεδεκια βασιλέως Ιουδα 46
ἐν τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ παρεγένετο Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς
Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπο-
λιόρκουν αὐτήν. [2]καὶ ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει τοῦ Σεδεκια ἐν τῷ μηνὶ 2
τῷ τετάρτῳ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς ἐρράγη ἡ πόλις. [3]καὶ εἰσῆλθον πάν- 3
τες οἱ ἡγεμόνες βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ἐκάθισαν ἐν πύλῃ τῇ
μέσῃ, Ναργαλασαρ καὶ Σαμαγωθ καὶ Ναβουσαχαρ καὶ Ναβουσαρις
καὶ Ναγαργασνασερ Ραβαμαγ καὶ οἱ κατάλοιποι ἡγεμόνες βασιλέως
Βαβυλῶνος· [14]καὶ ἀπέστειλαν καὶ ἔλαβον τὸν Ιερεμιαν ἐξ αὐλῆς 14
τῆς φυλακῆς καὶ ἔδωκαν αὐτὸν πρὸς τὸν Γοδολιαν υἱὸν Αχικαμ
υἱοῦ Σαφαν· καὶ ἐξήγαγον αὐτόν, καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ.
[15]Καὶ πρὸς Ιερεμιαν ἐγένετο λόγος Κυρίου ἐν τῇ αὐλῇ τῆς φυ- 15
λακῆς λέγων [16]Πορεύου καὶ εἰπὸν πρὸς Αβδεμελεχ τὸν Αἰθίοπα 16
Οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ φέρω τοὺς λόγους
μου ἐπὶ τὴν πόλιν ταύτην εἰς κακὰ καὶ οὐκ εἰς ἀγαθά· [17]καὶ σώσω 17
σε ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ καὶ οὐ μὴ δώσω σε εἰς χεῖρας τῶν ἀν-
θρώπων, ὧν σὺ φοβῇ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν. [18]ὅτι σῴζων σώσω 18
σε, καὶ ἐν ῥομφαίᾳ οὐ μὴ πέσῃς· καὶ ἔσται ἡ ψυχή σου εἰς εὕ-
ρεμα, ὅτι ἐπεποίθεις ἐπ' ἐμοί, φησὶν κύριος.

[1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος παρὰ κυρίου πρὸς Ιερεμιαν ὕστερον μετὰ 47

25 σοι 2° > S*† | μη 1°] + δη A†: cf. 14 || 26 το ελεος] τον -ον B*L*: cf. Thack. p. 158 n. 4 | αποστρεψαι] επιστρ. SA | με > S*A† | ιωναθαμ B*†: cf. 44 15 || 27 απεσιωπ.] απ > A || 28 ιερουσ.] + η πολις A†

46 (𝔐 39) 1 pro εν τω ετει τω ενατω hab. εν(> B) τω μηνι τω ενατω et om. seq. εν τω μηνι τω δεκατω BSpau. | σεδεκια B*†] -κιου rel.: cf. 1 3 | παρεγενοντο S† | βασιλευς] -λεως (sic) SA† | επολιορκει A† || 3 ηγεμονες 1°] ηγουμενοι B† | πυλη] pr. τη A | ναργαλασαρ Ra.] μαργαν(+ν S†)ασαρ BS, νηργελσαρασαρ *L*, νηργελσασασαρ A† | και σαμαγωθ] και > S, εισσαμαγαθ A† | και ναβουσαρις και] και 1° > S, και 2° > BSC† | ναβουσαρ(ε)ις] ζ pro σ A†, ναβουσεεις S*† | ναγαργασνασαρ S† | ραβαμαγ Sc] -μαθ B, ραματ S*†, ραμαβακ A† || 14 τον 2° > A | εκαθισεν] -σαν A, -σαν αυτον C† || 16 επι την πολιν] εις την γην A(†): cf. 44 8 || 17 μη > S | δωσω] pr. παρα A†: cf. 45 16 | χειρας] pr. τας S† | των > A

47 (𝔐 40) 1 υστερον > BS

τὸ ἀποστεῖλαι αὐτὸν Ναβουζαρδαν τὸν ἀρχιμάγειρον τὸν ἐκ Δαμαν
ἐν τῷ λαβεῖν αὐτὸν ἐν χειροπέδαις ἐν μέσῳ ἀποικίας Ιουδα τῶν
2 ἠγμένων εἰς Βαβυλῶνα. 2Καὶ ἔλαβεν αὐτὸν ὁ ἀρχιμάγειρος καὶ
εἶπεν αὐτῷ Κύριος ὁ θεός σου ἐλάλησεν τὰ κακὰ ταῦτα ἐπὶ τὸν
3 τόπον τοῦτον, 3καὶ ἐποίησεν κύριος, ὅτι ἡμάρτετε αὐτῷ καὶ οὐκ
4 ἠκούσατε αὐτοῦ τῆς φωνῆς. 4ἰδοὺ ἔλυσά σε ἀπὸ τῶν χειροπέδων
τῶν ἐπὶ τὰς χεῖράς σου· εἰ καλὸν ἐναντίον σου ἐλθεῖν μετ' ἐμοῦ
5 εἰς Βαβυλῶνα, ἧκε, καὶ θήσω τοὺς ὀφθαλμούς μου ἐπὶ σέ· 5εἰ δὲ
μή, ἀπότρεχε καὶ ἀνάστρεψον πρὸς Γοδολιαν υἱὸν Αχικαμ υἱοῦ
Σαφαν, ὃν κατέστησεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν γῇ Ιουδα, καὶ οἴ-
κησον μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ ἐν γῇ Ιουδα· εἰς ἅπαντα τὰ
ἀγαθὰ ἐν ὀφθαλμοῖς σου τοῦ πορευθῆναι πορεύου. καὶ ἔδωκεν
6 αὐτῷ ὁ ἀρχιμάγειρος δῶρα καὶ ἀπέστειλεν αὐτόν. 6καὶ ἦλθεν πρὸς
Γοδολιαν εἰς Μασσηφα καὶ ἐκάθισεν ἐν μέσῳ τοῦ λαοῦ τοῦ κατα-
λειφθέντος ἐν τῇ γῇ.
7 7Καὶ ἤκουσαν πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως τῆς ἐν ἀγρῷ,
αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν, ὅτι κατέστησεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος
τὸν Γοδολιαν ἐν τῇ γῇ καὶ παρεκατέθετο αὐτῷ ἄνδρας καὶ γυναῖκας
8 αὐτῶν, οὓς οὐκ ἀπῴκισεν εἰς Βαβυλῶνα. 8καὶ ἦλθεν πρὸς Γοδολιαν
εἰς Μασσηφα Ισμαηλ υἱὸς Ναθανιου καὶ Ιωαναν υἱὸς Καρηε καὶ
Σαραιας υἱὸς Θαναεμεθ καὶ υἱοὶ Ωφε τοῦ Νετωφατι καὶ Ιεζονιας
9 υἱὸς τοῦ Μοχατι, αὐτοὶ καὶ οἱ ἄνδρες αὐτῶν. 9καὶ ὤμοσεν αὐτοῖς
Γοδολιας καὶ τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν λέγων Μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσ-
ώπου τῶν παίδων τῶν Χαλδαίων· κατοικήσατε ἐν τῇ γῇ καὶ ἐργά-
10 σασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυλῶνος, καὶ βέλτιον ἔσται ὑμῖν· 10καὶ ἰδοὺ
ἐγὼ κάθημαι ἐναντίον ὑμῶν εἰς Μασσηφα στῆναι κατὰ πρόσωπον
τῶν Χαλδαίων, οἳ ἂν ἔλθωσιν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ ὑμεῖς συναγάγετε οἶνον
καὶ ὀπώραν καὶ συναγάγετε ἔλαιον καὶ βάλετε εἰς τὰ ἀγγεῖα ὑμῶν
11 καὶ οἰκήσατε ἐν ταῖς πόλεσιν, αἷς κατεκρατήσατε. 11καὶ πάντες οἱ

1 τον 2⁰ > A | δαμαν BSpau.] ραμα A | ηγμενων BS†] απαγομ. A, αγομ. Q || 2 σου > A || 3 ηκουσατε] pr. εισ A† | αυτου / της φωνης] tr. A || 4 επι 1⁰] υπο A† | ηκε > B† | και > A† | fin. επι σοι S || 5 αποτρεχε .. αναστρεψον] αποστρεψον .. αποτρεχε A(†) | και 1⁰ > B† | γοδολιαν] pr. τον B†: cf. 13 | υιου] υιον S*A† | εν γη ιουδα 2⁰ > S | πορευου] pr. και A || 7 και οι ανδρες αυτων BSpau. = 𝔐] και η δυναμις αυτων pl.: eadem pr. A† | παρεκατεθετο] -θεντο BASᶜ | ουκ απωκισεν] ου κατωκ. A, κατωκισεν S† || 8 ιωαναν BS fere ubique, sed B ιωναν hoc loco, S* ιωναν in 50 4, ιωανναν in 47 16 48 14, ανναν in 47 15; A initio ιωανναν, dein (48 11 et inde ab 49 8) ιωαναν | σαραιας] ς > B† | θαναεμεθ] -μαιθ B†, ναθαναεμεθ S(†) | ωφε] ιωφε B†, ωφετ A†, ιωφετ pau.: ι ex praec., τ ex seq. iteratum | μοχατ(ε)ι BS†] μωχατει A†, μααχαθι Q || 9 των 1⁰ > B† | εργαζεσθαι(pro -θε) A || 10 εις 1⁰] εν S | μασηφα S, sed in 6. 8. 12. 13. 15 48 1. 3. 10 etiam S μασσηφα | συναγαγετε 2⁰ > BS = 𝔐 | οικησεται(pro -τε) A(†)

Ιουδαῖοι οἱ ἐν γῇ Μωαβ καὶ ἐν υἱοῖς Αμμων καὶ οἱ ἐν τῇ Ιδουμαίᾳ
καὶ οἱ ἐν πάσῃ τῇ γῇ ἤκουσαν ὅτι ἔδωκεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος
κατάλειμμα τῷ Ιουδα καὶ ὅτι κατέστησεν ἐπ' αὐτοὺς τὸν Γοδολιαν
υἱὸν Αχικαμ, 12καὶ ἦλθον πρὸς Γοδολιαν εἰς γῆν Ιουδα εἰς Μασ- 12
σηφα καὶ συνήγαγον οἶνον καὶ ὀπώραν πολλὴν σφόδρα καὶ ἔλαιον.
13Καὶ Ιωαναν υἱὸς Καρηε καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως 13
οἱ ἐν τοῖς ἀγροῖς ἦλθον πρὸς Γοδολιαν εἰς Μασσηφα 14καὶ εἶπαν 14
αὐτῷ Εἰ γνώσει γινώσκεις ὅτι Βελισα βασιλεὺς υἱῶν Αμμων ἀπ-
έστειλεν πρὸς σὲ τὸν Ισμαηλ πατάξαι σου ψυχήν; καὶ οὐκ ἐπί-
στευσεν αὐτοῖς Γοδολιας. 15καὶ Ιωαναν εἶπεν τῷ Γοδολια κρυφαίως 15
Ἐν Μασσηφα Πορεύσομαι δὴ καὶ πατάξω τὸν Ισμαηλ καὶ μηθεὶς
γνώτω, μὴ πατάξῃ σου ψυχὴν καὶ διασπαρῇ πᾶς Ιουδα οἱ συν-
ηγμένοι πρὸς σὲ καὶ ἀπολοῦνται οἱ κατάλοιποι Ιουδα. 16καὶ εἶπεν 16
Γοδολιας πρὸς Ιωαναν Μὴ ποιήσῃς τὸ πρᾶγμα τοῦτο, ὅτι ψευδῆ
σὺ λέγεις περὶ Ισμαηλ.
1Καὶ ἐγένετο τῷ μηνὶ τῷ ἑβδόμῳ ἦλθεν Ισμαηλ υἱὸς Ναθανιου 48
υἱοῦ Ελασα ἀπὸ γένους τοῦ βασιλέως καὶ δέκα ἄνδρες μετ' αὐτοῦ
πρὸς Γοδολιαν εἰς Μασσηφα, καὶ ἔφαγον ἐκεῖ ἄρτον ἅμα. 2καὶ 2
ἀνέστη Ισμαηλ καὶ οἱ δέκα ἄνδρες, οἳ ἦσαν μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐπά-
ταξαν τὸν Γοδολιαν, ὃν κατέστησεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τῆς
γῆς, 3καὶ πάντας τοὺς Ιουδαίους τοὺς ὄντας μετ' αὐτοῦ ἐν Μασ- 3
σηφα καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους τοὺς εὑρεθέντας ἐκεῖ. — 4καὶ 4
ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ πατάξαντος αὐτοῦ τὸν Γοδολιαν, καὶ
ἄνθρωπος οὐκ ἔγνω, 5καὶ ἦλθοσαν ἄνδρες ἀπὸ Συχεμ καὶ ἀπὸ 5
Σαλημ καὶ ἀπὸ Σαμαρείας, ὀγδοήκοντα ἄνδρες, ἐξυρημένοι πώγω-
νας καὶ διερρηγμένοι τὰ ἱμάτια καὶ κοπτόμενοι, καὶ μαναα καὶ
λίβανος ἐν χερσὶν αὐτῶν τοῦ εἰσενεγκεῖν εἰς οἶκον κυρίου. 6καὶ 6
ἐξῆλθεν εἰς ἀπάντησιν αὐτοῖς Ισμαηλ· αὐτοὶ ἐπορεύοντο καὶ ἔ-
κλαιον, καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰσέλθετε πρὸς Γοδολιαν. 7καὶ ἐγένετο 7
εἰσελθόντων αὐτῶν εἰς τὸ μέσον τῆς πόλεως ἔσφαξεν αὐτοὺς εἰς
τὸ φρέαρ. 8καὶ δέκα ἄνδρες εὑρέθησαν ἐκεῖ καὶ εἶπαν τῷ Ισμαηλ 8

11 οι 2⁰ > S | γη 1⁰ > B† = 𝔐 | εν 2⁰] pr. οι ASᶜ | ιδουμαια] ιουδαια S*†: cf. Am. 1 9 | καταλ(ε)ιμμα] τα -ματα A† || 13 γοδολιαν] pr. τον B†: cf. 5 | 14 βελ(ε)ισα(S*† βενεσα) / βασ. υιων αμμων] tr. A† | αυτοις] -τω S† || 15 εν] εις A | πορευομαι S† | μη BS†] + ποτε rel. | διασπαρη πας ιουδα(BᶜSᶜ -δας)] -ρησονται παντες οι ιουδαιοι A*LC* | οι paenult. > S*† || 16 περι] υπερ B Q*†, κατα A | ισμαηλ] pr. του A

48 (𝔐 41) 1 ελασα BA(†)] ελεσα S†, ελεασα Q, ελισαμα *L* | δεκα] pr. δω S†: item in 2 | γολιαν S*†: item in 2, cf. 45 1 | εκει αρτον] tr. S† || 2 βασιλευς] pr. ο A || 3 εν] εις A || 5 σαλημ] pr. ιερου *L*, σαλωμ A† | διερρηχοτες A | τα. ιμ. και κοπτ. > S*† | μαναα *LC*] μαννα BSA: cf. 17 26 | χερσιν] χειρι S†, pr. ταις A | εις οικον] εν τω οικω S† || 6 ισμαηλ > S*† | αυτοι] pr. και A | αυτοις ult. > S || 7 το 1⁰ > S

Μὴ ἀνέλῃς ἡμᾶς, ὅτι εἰσὶν ἡμῖν θησαυροὶ ἐν ἀγρῷ, πυροὶ καὶ κριθαί, μέλι καὶ ἔλαιον· καὶ παρῆλθεν καὶ οὐκ ἀνεῖλεν αὐτοὺς ἐν
9 μέσῳ τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν. 9καὶ τὸ φρέαρ, εἰς ὃ ἔρριψεν ἐκεῖ Ισμαηλ πάντας οὓς ἐπάταξεν, φρέαρ μέγα τοῦτό ἐστιν ὃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Ασα ἀπὸ προσώπου Βαασα βασιλέως Ισραηλ· τοῦτο
10 ἐνέπλησεν Ισμαηλ τραυματιῶν. 10καὶ ἀπέστρεψεν Ισμαηλ πάντα τὸν λαὸν τὸν καταλειφθέντα εἰς Μασσηφα καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ βασιλέως, ἃς παρεκατέθετο ὁ ἀρχιμάγειρος τῷ Γοδολια υἱῷ Αχικαμ,
11 καὶ ᾤχετο εἰς τὸ πέραν υἱῶν Αμμων. — 11καὶ ἤκουσεν Ιωαναν υἱὸς Καρηε καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ
12 πάντα τὰ κακά, ἃ ἐποίησεν Ισμαηλ, 12καὶ ἤγαγον ἅπαν τὸ στρατόπεδον αὐτῶν καὶ ᾤχοντο πολεμεῖν αὐτὸν καὶ εὗρον αὐτὸν ἐπὶ
13 ὕδατος πολλοῦ ἐν Γαβαων. 13καὶ ἐγένετο ὅτε εἶδον πᾶς ὁ λαὸς ὁ μετὰ Ισμαηλ τὸν Ιωαναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας τῆς δυνάμεως τῆς
14 μετ' αὐτοῦ, 14καὶ ἀνέστρεψαν πρὸς Ιωαναν. 15καὶ Ισμαηλ ἐσώθη
15
16 σὺν ὀκτὼ ἀνθρώποις καὶ ᾤχετο πρὸς τοὺς υἱοὺς Αμμων. — 16καὶ ἔλαβεν Ιωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως οἱ μετ' αὐτοῦ πάντας τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ, οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ Ισμαηλ, δυνατοὺς ἄνδρας ἐν πολέμῳ καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ λοιπὰ
17 καὶ τοὺς εὐνούχους, οὓς ἀπέστρεψεν ἀπὸ Γαβαων, 17καὶ ᾤχοντο καὶ ἐκάθισαν ἐν Γαβηρωθ-χαμααμ τὴν πρὸς Βηθλεεμ τοῦ πορευθῆναι
18 εἰσελθεῖν εἰς Αἴγυπτον 18ἀπὸ προσώπου τῶν Χαλδαίων, ὅτι ἐφοβήθησαν ἀπὸ προσώπου αὐτῶν, ὅτι ἐπάταξεν Ισμαηλ τὸν Γοδολιαν, ὃν κατέστησεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν τῇ γῇ.

49 1Καὶ προσῆλθον πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ Ιωαναν καὶ Αζαριας υἱὸς Μαασαιου καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἀπὸ μικροῦ ἕως με-
2 γάλου 2πρὸς Ιερεμιαν τὸν προφήτην καὶ εἶπαν αὐτῷ Πεσέτω δὴ τὸ ἔλεος ἡμῶν κατὰ πρόσωπόν σου καὶ πρόσευξαι πρὸς κύριον τὸν θεόν σου περὶ τῶν καταλοίπων τούτων, ὅτι κατελείφθημεν
3 ὀλίγοι ἀπὸ πολλῶν, καθὼς οἱ ὀφθαλμοί σου βλέπουσιν· 3καὶ ἀναγγειλάτω ἡμῖν κύριος ὁ θεός σου τὴν ὁδόν, ᾗ πορευσόμεθα ἐν αὐτῇ,

9 ο βασ. ασα απο προσ. βαασα βασ. ισραηλ] βασ. βαβυλωνος απο προσ. βασ. ισραηλ $S^{(t)}$ || 10 ο > $S^{*\dagger}$ || 13 ειδεν B | ο 2^{0} > $A^{\dagger}$ | τους] pr. παντας AL = 𝔐 | της ult.] τους S || 15 συν] εν $S^{\dagger}$ = 𝔐 || 16 απεστρεψεν bis] -ψαν A (2^{0} etiam S^{*}) | εν πολεμω] πολεμου $S^{*\dagger}$, πολεμω $S^{c\dagger}$ | τα λοιπα] τας -πας $S^{*\dagger}$, τους -πους L | ους ult. > $B^{*}S^{*\dagger}$: post -χους || 17 εκαθισεν S | γαβηρωθ pau.] γαβηρω $B^{\dagger}$, γη βαρωθ Q, γη βαηρω $S^{\dagger}$, γη βηρωθ A | χαμααμ AQ] χαμαα Bpau., χαμα $S^{\dagger}$ | την BSAQ] τη LC | εισελθειν > BS

49 (𝔐 42) 1 μαασαιου] μασαιου $A^{\dagger}$: cf. 21 1; αν(ν)ανιου $S^{*\dagger}$: cf. L ante και αζαριας υιος ιωσαιου(sic) addens και ιεζωνιας υιος ανανιου; pro αν(ν)ανιου scripsit S^{c} ωσαιου, quod praebent etiam Qpau., cf. 𝔐 | μικρου] + αυτων $S^{\dagger}$: cf. 51 12 et 6 13 38 34 | εως] pr. και B = 𝔐: item in 8, cf. 51 12 || 2 προς 1^{0}] επι $A^{\dagger}$ | σου 2^{0} > $S^{\dagger}$ | καθως] καθοτι S || 3 σου > $A^{\dagger}$ | η $B^{\dagger}$] ην S, εν η A

καὶ λόγον, ὃν ποιήσομεν. 4καὶ εἶπεν αὐτοῖς Ιερεμιας Ἤκουσα, ἰδοὺ 4
ἐγὼ προσεύξομαι πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν κατὰ τοὺς λόγους ὑμῶν· καὶ ἔσται, ὁ λόγος, ὃν ἂν ἀποκριθήσεται κύριος, ἀναγγελῶ ὑμῖν, οὐ μὴ κρύψω ἀφ' ὑμῶν ῥῆμα. 5καὶ αὐτοὶ εἶπαν τῷ Ιερεμια 5
Ἔστω κύριος ἐν ἡμῖν εἰς μάρτυρα δίκαιον καὶ πιστόν, εἰ μὴ κατὰ πάντα τὸν λόγον, ὃν ἂν ἀποστείλῃ σε κύριος πρὸς ἡμᾶς, οὕτως ποιήσομεν· 6καὶ ἐὰν ἀγαθὸν καὶ ἐὰν κακόν, τὴν φωνὴν κυρίου 6
τοῦ θεοῦ ἡμῶν, οὗ ἡμεῖς ἀποστέλλομέν σε πρὸς αὐτόν, ἀκουσόμεθα, ἵνα βέλτιον ἡμῖν γένηται, ὅτι ἀκουσόμεθα τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν. — 7καὶ ἐγενήθη μετὰ δέκα ἡμέρας ἐγενήθη λόγος 7
κυρίου πρὸς Ιερεμιαν. 8καὶ ἐκάλεσεν τὸν Ιωαναν καὶ τοὺς ἡγεμόνας 8
τῆς δυνάμεως καὶ πάντα τὸν λαὸν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου 9καὶ 9
εἶπεν αὐτοῖς Οὕτως εἶπεν κύριος 10Ἐὰν καθίσαντες καθίσητε ἐν 10
τῇ γῇ ταύτῃ, οἰκοδομήσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ καθέλω καὶ φυτεύσω ὑμᾶς καὶ οὐ μὴ ἐκτίλω· ὅτι ἀναπέπαυμαι ἐπὶ τοῖς κακοῖς, οἷς ἐποίησα ὑμῖν. 11μὴ φοβηθῆτε ἀπὸ προσώπου βασιλέως Βαβυλῶνος, οὗ 11
ὑμεῖς φοβεῖσθε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· μὴ φοβηθῆτε, φησὶν κύριος, ὅτι μεθ' ὑμῶν ἐγώ εἰμι τοῦ ἐξαιρεῖσθαι ὑμᾶς καὶ σῴζειν ὑμᾶς ἐκ χειρὸς αὐτοῦ· 12καὶ δώσω ὑμῖν ἔλεος καὶ ἐλεήσω ὑμᾶς καὶ ἐπιστρέψω 12
ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν ὑμῶν. 13καὶ εἰ λέγετε ὑμεῖς Οὐ μὴ καθίσωμεν ἐν 13
τῇ γῇ ταύτῃ πρὸς τὸ μὴ ἀκοῦσαι φωνῆς κυρίου, 14ὅτι εἰς γῆν Αἰ- 14
γύπτου εἰσελευσόμεθα καὶ οὐ μὴ ἴδωμεν πόλεμον καὶ φωνὴν σάλπιγγος οὐ μὴ ἀκούσωμεν καὶ ἐν ἄρτοις οὐ μὴ πεινάσωμεν καὶ ἐκεῖ οἰκήσομεν, 15διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου Οὕτως εἶπεν 15
κύριος Ἐὰν ὑμεῖς δῶτε τὸ πρόσωπον ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον καὶ εἰσέλθητε ἐκεῖ κατοικεῖν, 16καὶ ἔσται, ἡ ῥομφαία, ἣν ὑμεῖς φοβεῖσθε 16
ἀπὸ προσώπου αὐτῆς, εὑρήσει ὑμᾶς ἐν γῇ Αἰγύπτου, καὶ ὁ λιμός, οὗ ὑμεῖς λόγον ἔχετε ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καταλήμψεται ὑμᾶς ὀπίσω ὑμῶν ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ ἐκεῖ ἀποθανεῖσθε. 17καὶ ἔσονται πάν- 17
τες οἱ ἄνθρωποι καὶ πάντες οἱ ἀλλογενεῖς οἱ θέντες τὸ πρόσωπον αὐτῶν εἰς γῆν Αἰγύπτου ἐνοικεῖν ἐκεῖ ἐκλείψουσιν ἐν τῇ ῥομφαίᾳ καὶ ἐν τῷ λιμῷ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῶν οὐθεὶς σῳζόμενος ἀπὸ τῶν κακῶν, ὧν ἐγὼ ἐπάγω ἐπ' αὐτούς. 18ὅτι οὕτως εἶπεν κύριος Καθὼς 18

4 εγω > $B^{*\dagger}$ | τον > S | αν] εαν S, > A || 5 εν > A | αν αποστειλη] αποστειλεν $A^{\dagger}$ | σε (cf. 50 1)] > BApau. | ουτως] ου $A^{\dagger}$ || 7 μεθ ημερας δεκα A | εγενηθη 2^{0}] > $S^{*\dagger}$, εγενετο $S^{c}L$: cf. Rahlfs Sept.-Stud. 3 (1911), p. 260. 294 || 8 τον 1^{0} > $B^{\dagger}$ | τους] pr. παντας A (in O sub ※) | εως: cf. 1 || 10 μη 1^{0} > $S^{*\dagger}$ | επι τοις κακοις] απο των κακων $SA^{\dagger}$: sequitur ων in $S^{\dagger}$, sed A retinet οις || 11 εγω ειμι του] εγω > $S^{*}C^{\dagger}$, ειμι > $B^{\dagger}$, του > B S^{*}pau. | αυτου ult.] -των BA || 14 γην] pr. την $SC^{\dagger}$ | -σωμεν $1^{0} \cap 2^{0}$ $S^{*\dagger}$ | οικησωμεν S || 15 λογους S | ουτως ειπεν κυρ. > $S^{*\dagger}$ || 16 εφοβεισθε $S^{*\dagger}$ | αιγυπτου] -τω A | ο > $S^{\dagger}$ || 18 καθως] pr. οτι $A^{\dagger}$

ἔσταξεν ὁ θυμός μου ἐπὶ τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ, οὕτως
στάξει ὁ θυμός μου ἐφ' ὑμᾶς εἰσελθόντων ὑμῶν εἰς Αἴγυπτον, καὶ
ἔσεσθε εἰς ἄβατον καὶ ὑποχείριοι καὶ εἰς ἀρὰν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν
19 καὶ οὐ μὴ ἴδητε οὐκέτι τὸν τόπον τοῦτον, [19]ἃ ἐλάλησεν κύριος
ἐφ' ὑμᾶς τοὺς καταλοίπους Ιουδα Μὴ εἰσέλθητε εἰς Αἴγυπτον. καὶ
20 νῦν γνόντες γνώσεσθε [20]ὅτι ἐπονηρεύσασθε ἐν ψυχαῖς ὑμῶν ἀπο-
στείλαντές με λέγοντες Πρόσευξαι περὶ ἡμῶν πρὸς κύριον, καὶ
21 κατὰ πάντα, ἃ ἐὰν λαλήσῃ σοι κύριος, ποιήσομεν. [21]καὶ οὐκ ἠκού-
22 σατε τῆς φωνῆς κυρίου, ἧς ἀπέστειλέν με πρὸς ὑμᾶς. [22]καὶ νῦν
ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἐκλείψετε ἐν τῷ τόπῳ, οὗ ὑμεῖς βούλεσθε
εἰσελθεῖν κατοικεῖν ἐκεῖ.

50 [1]Καὶ ἐγενήθη ὡς ἐπαύσατο Ιερεμιας λέγων πρὸς τὸν λαὸν πάντας
τοὺς λόγους κυρίου, οὓς ἀπέστειλεν αὐτὸν κύριος πρὸς αὐτούς,
2 πάντας τοὺς λόγους τούτους, [2]καὶ εἶπεν Αζαριας υἱὸς Μαασαιου
καὶ Ιωαναν υἱὸς Καρηε καὶ πάντες οἱ ἄνδρες οἱ εἴπαντες τῷ Ιερεμια
λέγοντες Ψεύδη, οὐκ ἀπέστειλέν σε κύριος πρὸς ἡμᾶς λέγων Μὴ
3 εἰσέλθητε εἰς Αἴγυπτον οἰκεῖν ἐκεῖ, [3]ἀλλ' ἢ Βαρουχ υἱὸς Νηριου
συμβάλλει σε πρὸς ἡμᾶς, ἵνα δῷς ἡμᾶς εἰς χεῖρας τῶν Χαλδαίων
4 τοῦ θανατῶσαι ἡμᾶς καὶ ἀποικισθῆναι ἡμᾶς εἰς Βαβυλῶνα. [4]καὶ
οὐκ ἤκουσεν Ιωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως καὶ
5 πᾶς ὁ λαὸς τῆς φωνῆς κυρίου κατοικῆσαι ἐν γῇ Ιουδα. [5]καὶ ἔλαβεν
Ιωαναν καὶ πάντες οἱ ἡγεμόνες τῆς δυνάμεως πάντας τοὺς κατα-
6 λοίπους Ιουδα τοὺς ἀποστρέψαντας κατοικεῖν ἐν τῇ γῇ, [6]τοὺς δυ-
νατοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ νήπια καὶ τὰς θυγατέρας
τοῦ βασιλέως καὶ τὰς ψυχάς, ἃς κατέλιπεν Ναβουζαρδαν μετὰ
Γοδολιου υἱοῦ Αχικαμ, καὶ Ιερεμιαν τὸν προφήτην καὶ Βαρουχ υἱὸν
7 Νηριου [7]καὶ εἰσῆλθον εἰς Αἴγυπτον, ὅτι οὐκ ἤκουσαν τῆς φωνῆς
κυρίου· καὶ εἰσῆλθον εἰς Ταφνας.

8 [8]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιερεμιαν ἐν Ταφνας λέγων
9 [9]Λαβὲ σεαυτῷ λίθους μεγάλους καὶ κατάκρυψον αὐτοὺς ἐν προθύ-
ροις ἐν πύλῃ τῆς οἰκίας Φαραω ἐν Ταφνας κατ' ὀφθαλμοὺς ἀνδρῶν

18 εις αβατον και υποχειριοι] εις αιγυπτον υποχ. S*† | εις ult. > A† || 20 ψυχαις] pr. ταις A | προσευξαι] + δη S† | α] οσα S || 21 ηκουσ.] pr. εισ A | με] μοι A† || 22 ου BApau.] ω S, εν ω *L* | βουλευεσθαι(pro -θε) A

50 (𝔐 43) 1 παντας τους 1⁰] tr. BS† = 𝔐 | κυριου] + θεου αυτων A = 𝔐 | αυτον BSApau.] > rel.: cf. 49 5 | κυριος] + ο θεος αυτων A = 𝔐 || 2 αζαχαριας S*† | μαασσαιου B*†, μνασσαιου Bᶜ†, μασαιου A, μα(+α Sᶜ)σεου S†: cf. 21 1 | λεγων] ειπειν A | οικειν] pr. κατ A† || 3 αποικισθηναι] pr. του A, -κισαι pl. || 4 ηκουσαν A | ιωαναν: cf. 47 8 | κυριου] pr. του S† || 5 καταλοιπους] λοιπους A | κατοικειν] εις μετοικεσιαν S† | fin.] + ιουδα A = 𝔐 || 6 και τα νηπια compl. = 𝔐] και τα λοιπα BS, + και τα λοιπα A | τας ψυχας] pr. πασας A† || 7 εισηλθον bis] -θοσαν S(†), 2⁰ -θαν B† | εις ult.] εν A† || 8 προς ιερ. > S*† || 9 εν 1⁰] επι S† | φαραω > A†

Ιουδα [10]καὶ ἐρεῖς Οὕτως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἀποστέλλω καὶ 10
ἄξω Ναβουχοδονοσορ βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ θήσει αὐτοῦ τὸν
θρόνον ἐπάνω τῶν λίθων τούτων, ὧν κατέκρυψας, καὶ ἀρεῖ τὰ
ὅπλα αὐτοῦ ἐπ' αὐτοὺς [11]καὶ εἰσελεύσεται καὶ πατάξει γῆν Αἰγύ- 11
πτου, οὓς εἰς θάνατον, εἰς θάνατον, καὶ οὓς εἰς ἀποικισμόν, εἰς
ἀποικισμόν, καὶ οὓς εἰς ῥομφαίαν, εἰς ῥομφαίαν. [12]καὶ καύσει πῦρ 12
ἐν οἰκίαις θεῶν αὐτῶν καὶ ἐμπυριεῖ αὐτὰς καὶ ἀποικιεῖ αὐτοὺς καὶ
φθειριεῖ γῆν Αἰγύπτου, ὥσπερ φθειρίζει ποιμὴν τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ,
καὶ ἐξελεύσεται ἐν εἰρήνῃ. [13]καὶ συντρίψει τοὺς στύλους Ἡλίου 13
πόλεως τοὺς ἐν Ων καὶ τὰς οἰκίας αὐτῶν κατακαύσει ἐν πυρί.

[1]Ὁ λόγος ὁ γενόμενος πρὸς Ιερεμιαν ἅπασιν τοῖς Ιουδαίοις 51
τοῖς κατοικοῦσιν ἐν γῇ Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς καθημένοις ἐν Μαγδώλῳ
καὶ ἐν Ταφνας καὶ ἐν γῇ Παθουρης λέγων [2]Οὕτως εἶπεν κύριος ὁ 2
θεὸς Ισραηλ Ὑμεῖς ἑωράκατε πάντα τὰ κακά, ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ιε-
ρουσαλημ καὶ ἐπὶ τὰς πόλεις Ιουδα, καὶ ἰδοὺ εἰσιν ἔρημοι ἀπὸ
ἐνοίκων [3]ἀπὸ προσώπου πονηρίας αὐτῶν, ἧς ἐποίησαν παραπι- 3
κρᾶναί με πορευθέντες θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις, οἷς οὐκ ἔγνωτε. [4]καὶ 4
ἀπέστειλα πρὸς ὑμᾶς τοὺς παῖδάς μου τοὺς προφήτας ὄρθρου καὶ
ἀπέστειλα λέγων Μὴ ποιήσητε τὸ πρᾶγμα τῆς μολύνσεως ταύτης,
ἧς ἐμίσησα. [5]καὶ οὐκ ἤκουσάν μου καὶ οὐκ ἔκλιναν τὸ οὖς αὐτῶν 5
ἀποστρέψαι ἀπὸ τῶν κακῶν αὐτῶν πρὸς τὸ μὴ θυμιᾶν θεοῖς ἑτέ-
ροις. [6]καὶ ἔσταξεν ἡ ὀργή μου καὶ ὁ θυμός μου καὶ ἐξεκαύθη ἐν 6
πόλεσιν Ιουδα καὶ ἔξωθεν Ιερουσαλημ, καὶ ἐγενήθησαν εἰς ἐρήμω-
σιν καὶ εἰς ἄβατον ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη. [7]καὶ νῦν οὕτως εἶπεν κύριος 7
παντοκράτωρ Ἵνα τί ὑμεῖς ποιεῖτε κακὰ μεγάλα ἐπὶ ψυχαῖς ὑμῶν
ἐκκόψαι ὑμῶν ἄνθρωπον καὶ γυναῖκα, νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐκ
μέσου Ιουδα πρὸς τὸ μὴ καταλειφθῆναι ὑμῶν μηδένα, [8]παραπι- 8
κρᾶναί με ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν ὑμῶν θυμιᾶν θεοῖς ἑτέροις ἐν
γῇ Αἰγύπτῳ, εἰς ἣν εἰσῆλθατε ἐνοικεῖν ἐκεῖ, ἵνα ἐκκοπῆτε καὶ ἵνα
γένησθε εἰς κατάραν καὶ εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσιν τοῖς ἔθνεσιν τῆς
γῆς; [9]μὴ ἐπιλέλησθε ὑμεῖς τῶν κακῶν τῶν πατέρων ὑμῶν καὶ τῶν 9

10 αυτου ult. > BSpau. || 11 εις θαν. 2⁰ et εις αποικ. 2⁰ et εις ρομφ. 2⁰ > S*pau. uel S*† || 12 θεων] pr. των B† | γην] pr. την S (in *O* sub ※) | αιγυπτου] αυτου A† | ποιμην] pr. ο A

51 (1—30 = 𝔐 44 1—30; 31—35 = 𝔐 45 1—5) 1 τοις ιουδαιοις τοις κατοικ.] τοις κατοικουσιν ιουδα S† | γη αιγυπτω] γη > S†, γη -πτου B: cf. 8. 26. 27. 28 | καθημ.] κατοικουσιν S† | και εν(>S†) ταφνας] + και εν μεμφει *L* = 𝔐: eadem pr. Ssʸ† | γη ult. > A†: cf. 13. 15 || 2 ιερουσ.] ισραηλ S*† | τας > S | ιδου > S† | ενοικων BS†] -κουντων A || 3 οις] ους S || 4 παιδας] δουλους A | απεστειλα 2⁰] + εγω προς υμας A | μη] pr. ου S† || 5 μου > BS pau. = 𝔐 || 6 η οργη ... ο θυμος] tr. A | πολεσιν unus cod. (cf. 𝔐 et 17. 21)] πυλαις rel. || 7 επι ψυχας S* | εκκοψαι] και εκκοψω αφ A† || 8 εν γη] εις γην S† | αιγυπ(τ)ου S: cf. 1 | ηλθατε .κατοικειν B(†) | εν ult. > A† || 9 κακων 1⁰] εργων A†

κακῶν τῶν βασιλέων Ιουδα καὶ τῶν κακῶν τῶν ἀρχόντων ὑμῶν
καὶ τῶν κακῶν τῶν γυναικῶν ὑμῶν, ὧν ἐποίησαν ἐν γῇ Ιουδα
10 καὶ ἔξωθεν Ιερουσαλημ; [10]καὶ οὐκ ἐπαύσαντο ἕως τῆς ἡμέρας ταύ-
της καὶ οὐκ ἀντείχοντο τῶν προσταγμάτων μου, ὧν ἔδωκα κατὰ
11 πρόσωπον τῶν πατέρων αὐτῶν. [11]διὰ τοῦτο οὕτως εἶπεν κύριος
12 Ἰδοὺ ἐγὼ ἐφίστημι τὸ πρόσωπόν μου [12]τοῦ ἀπολέσαι πάντας τοὺς
καταλοίπους τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ πεσοῦνται· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν
λιμῷ ἐκλείψουσιν ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου καὶ ἔσονται εἰς ὀνει-
13 δισμὸν καὶ εἰς ἀπώλειαν καὶ εἰς κατάραν. [13]καὶ ἐπισκέψομαι ἐπὶ
τοὺς καθημένους ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ὡς ἐπεσκεψάμην ἐπὶ Ιερουσαλημ
14 ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ καὶ ἐν θανάτῳ, [14]καὶ οὐκ ἔσται σεσῳ-
σμένος οὐθεὶς τῶν ἐπιλοίπων Ιουδα τῶν παροικούντων ἐν γῇ Αἰ-
γύπτῳ τοῦ ἐπιστρέψαι εἰς γῆν Ιουδα, ἐφ' ἣν αὐτοὶ ἐλπίζουσιν
ταῖς ψυχαῖς αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι ἐκεῖ· οὐ μὴ ἐπιστρέψωσιν ἀλλ'
15 ἢ ἀνασεσῳσμένοι. — [15]καὶ ἀπεκρίθησαν τῷ Ιερεμια πάντες οἱ
ἄνδρες οἱ γνόντες ὅτι θυμιῶσιν αἱ γυναῖκες αὐτῶν θεοῖς ἑτέροις
καὶ πᾶσαι αἱ γυναῖκες, συναγωγὴ μεγάλη, καὶ πᾶς ὁ λαὸς οἱ κα-
16 θήμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ ἐν Παθουρη λέγοντες [16]Ὁ λόγος, ὃν ἐλά-
17 λησας πρὸς ἡμᾶς τῷ ὀνόματι κυρίου, οὐκ ἀκούσομέν σου, [17]ὅτι
ποιοῦντες ποιήσομεν πάντα τὸν λόγον, ὃς ἐξελεύσεται ἐκ τοῦ
στόματος ἡμῶν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν
αὐτῇ σπονδάς, καθὰ ἐποιήσαμεν ἡμεῖς καὶ οἱ πατέρες ἡμῶν καὶ οἱ
βασιλεῖς ἡμῶν καὶ οἱ ἄρχοντες ἡμῶν ἐν πόλεσιν Ιουδα καὶ ἔξωθεν
Ιερουσαλημ καὶ ἐπλήσθημεν ἄρτων καὶ ἐγενόμεθα χρηστοὶ καὶ
18 κακὰ οὐκ εἴδομεν· [18]καὶ ὡς διελίπομεν θυμιῶντες τῇ βασιλίσσῃ
τοῦ οὐρανοῦ, ἠλαττώθημεν πάντες καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ
19 ἐξελίπομεν. [19]καὶ ὅτι ἡμεῖς θυμιῶμεν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ἐσπείσαμεν αὐτῇ σπονδάς, μὴ ἄνευ τῶν ἀνδρῶν ἡμῶν ἐποι-
20 ήσαμεν αὐτῇ χαυῶνας καὶ ἐσπείσαμεν σπονδὰς αὐτῇ; — [20]καὶ
εἶπεν Ιερεμιας παντὶ τῷ λαῷ, τοῖς δυνατοῖς καὶ ταῖς γυναιξὶν καὶ
21 παντὶ τῷ λαῷ τοῖς ἀποκριθεῖσιν αὐτῷ λόγους, λέγων [21]Οὐχὶ τοῦ
θυμιάματος, οὗ ἐθυμιάσατε ἐν ταῖς πόλεσιν Ιουδα καὶ ἔξωθεν Ι-
ερουσαλημ ὑμεῖς καὶ οἱ πατέρες ὑμῶν καὶ οἱ βασιλεῖς ὑμῶν καὶ οἱ

9 γη] πολεσιν A†: ex 17. 21, cf. 6 || 12 απολεσαι] πολεμησαι S†(*-σε) | τους 2⁰ > S† | εκλειψ.] pr. και B | μικρου] + αυτων S†: cf. 49 1 | εως] pr. και A† = 𝔐: cf. 49 1 || 13 γη > A: cf. 1 fin. | αιγυπτου S: cf. 1 | και εν θαν. > BSpau. || 14 επιστρεψωσιν] -ψουσιν SA | ανασεσωσμενοι] σ ult. > B*†; ante hoc uerbum add. omn. excepto S* οι || 15 θεοις ετεροις > BS† | γη > A†: cf. 1 fin. || 16 τω] εν S† = 𝔐 | ακουσομεθα A: cf. 11 3 Thack. § 20, 3 || 17 αρχοντες ημων] αρχ. ιουδα S*† || 18 ηλαττονωθημεν A | παντες] ημεις A = 𝔐, + ημεις L || 19 ημεις θυμιωμεν(S εθυμ.)] tr. A | και 2⁰] + ει A† | χαυωνας: cf. 7 18 | σπονδας αυτη] tr. SA = 𝔐 || 21 εθυμιασατε] -σαμεν B*†, -σαν S*Bᶜ(†) | υμων 2⁰ ⌒ 3⁰ S*†

ἄρχοντες ὑμῶν καὶ ὁ λαὸς τῆς γῆς, ἐμνήσθη κύριος, καὶ ἀνέβη
ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ; [22]καὶ οὐκ ἠδύνατο κύριος ἔτι φέρειν ἀπὸ 22
προσώπου πονηρίας πραγμάτων ὑμῶν ἀπὸ τῶν βδελυγμάτων, ὧν
ἐποιήσατε· καὶ ἐγενήθη ἡ γῆ ὑμῶν εἰς ἐρήμωσιν καὶ εἰς ἄβατον
καὶ εἰς ἀρὰν ὡς ἐν τῇ ἡμέρᾳ ταύτῃ [23]ἀπὸ προσώπου ὧν ἐθυμιᾶτε 23
καὶ ὧν ἡμάρτετε τῷ κυρίῳ καὶ οὐκ ἠκούσατε τῆς φωνῆς κυρίου
καὶ ἐν τοῖς προστάγμασιν αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ καὶ ἐν
τοῖς μαρτυρίοις αὐτοῦ οὐκ ἐπορεύθητε, καὶ ἐπελάβετο ὑμῶν τὰ κα-
κὰ ταῦτα. [24]καὶ εἶπεν Ιερεμιας τῷ λαῷ καὶ ταῖς γυναιξίν Ἀκούσατε 24
τὸν λόγον κυρίου· [25]οὕτως εἶπεν κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ὑμεῖς γυ- 25
ναῖκες τῷ στόματι ὑμῶν ἐλαλήσατε καὶ ταῖς χερσὶν ὑμῶν ἐπληρώ-
σατε λέγουσαι Ποιοῦσαι ποιήσομεν τὰς ὁμολογίας ἡμῶν, ἃς ὡμο-
λογήσαμεν, θυμιᾶν τῇ βασιλίσσῃ τοῦ οὐρανοῦ καὶ σπένδειν αὐτῇ
σπονδάς· ἐμμείνασαι ἐνεμείνατε ταῖς ὁμολογίαις ὑμῶν καὶ ποιοῦ-
σαι ἐποιήσατε. [26]διὰ τοῦτο ἀκούσατε λόγον κυρίου, πᾶς Ιουδα οἱ 26
καθήμενοι ἐν γῇ Αἰγύπτῳ Ἰδοὺ ὤμοσα τῷ ὀνόματί μου τῷ μεγά-
λῳ, εἶπεν κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι ὄνομά μου ἐν τῷ στόματι παν-
τὸς Ιουδα εἰπεῖν Ζῇ κύριος κύριος, ἐπὶ πάσῃ γῇ Αἰγύπτῳ. [27]ὅτι 27
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐγρήγορα ἐπ' αὐτοὺς τοῦ κακῶσαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἀγα-
θῶσαι, καὶ ἐκλείψουσιν πᾶς Ιουδα οἱ κατοικοῦντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ
ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ, ἕως ἂν ἐκλίπωσιν. [28]καὶ οἱ σεσῳσμένοι 28
ἀπὸ ῥομφαίας ἐπιστρέψουσιν εἰς γῆν Ιουδα ὀλίγοι ἀριθμῷ, καὶ
γνώσονται οἱ κατάλοιποι Ιουδα οἱ καταστάντες ἐν γῇ Αἰγύπτῳ
κατοικῆσαι ἐκεῖ, λόγος τίνος ἐμμενεῖ. [29]καὶ τοῦτο ὑμῖν τὸ σημεῖον 29
ὅτι ἐπισκέψομαι ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς εἰς πονηρά· [30]οὕτως εἶπεν κύριος 30
Ἰδοὺ ἐγὼ δίδωμι τὸν Ουαφρη βασιλέα Αἰγύπτου εἰς χεῖρας ἐχθροῦ
αὐτοῦ καὶ εἰς χεῖρας ζητούντων τὴν ψυχὴν αὐτοῦ, καθὰ ἔδωκα
τὸν Σεδεκιαν βασιλέα Ιουδα εἰς χεῖρας Ναβουχοδονοσορ βασιλέως
Βαβυλῶνος ἐχθροῦ αὐτοῦ καὶ ζητοῦντος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ.

[31]Ὁ λόγος, ὃν ἐλάλησεν Ιερεμιας ὁ προφήτης πρὸς Βαρουχ υἱὸν 31
Νηριου, ὅτε ἔγραφεν τοὺς λόγους τούτους ἐν τῷ βιβλίῳ ἀπὸ στό-
ματος Ιερεμιου ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ τετάρτῳ τῷ Ιωακιμ υἱῷ Ιωσια
βασιλέως Ιουδα [32]Οὕτως εἶπεν κύριος ἐπὶ σοί, Βαρουχ [33]Ὅτι εἶ- 32
33

21 την > Sᶜ || 22 απο 2⁰ SApau.] pr. και rel. || 23 εθυμιασατε S | αυτου 2⁰ > B || 24 τον > SA || 25 γυναικες] pr. αι S(†) | ποιουσαι 1⁰ > S*† | ποιησωμεν SA | ωμολογηκαμεν B† | βασ. του ουρ.] βααλ S*† || 26 ειπεν] λεγει A† | ιουδα ειπειν > A*† | κυριος ult. > B | γη αιγυπτω ult.] τη(>Sᶜ) γη -πτου S: cf. 1 || 27 ιδου > BSpau. | αγαθωσαι] -θυναι A | γη αιγυπτου SA: cf. 1 | εως αν] εαν B*† || 28 αριθμοι A† | οι ult.] pr. και A† | κατασταντες B†] καταβαντες V†, καταβαινοντες A†, εισελθοντες unus cod., παροικουντες rel. | γη αιγυπτου SA: cf. 1 | κατοικησαι] παροικ. SA || 31 εγραψεν ASᶜ | τω 1⁰ > S | τω ult. > B* || 33 οτι 1⁰ > L

πας Οἴμμοι οἴμμοι, ὅτι προσέθηκεν κύριος κόπον ἐπὶ πόνον μοι,
34 ἐκοιμήθην ἐν στεναγμοῖς, ἀνάπαυσιν οὐχ εὗρον, 34εἰπὸν αὐτῷ Οὕ-
τως εἶπεν κύριος Ἰδοὺ οὓς ἐγὼ ᾠκοδόμησα, ἐγὼ καθαιρῶ, καὶ
35 οὓς ἐγὼ ἐφύτευσα, ἐγὼ ἐκτίλλω· 35καὶ σὺ ζητεῖς σεαυτῷ μεγάλα;
μὴ ζητήσῃς, ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω κακὰ ἐπὶ πᾶσαν σάρκα, λέγει
κύριος, καὶ δώσω τὴν ψυχήν σου εἰς εὕρεμα ἐν παντὶ τόπῳ, οὗ
ἐὰν βαδίσῃς ἐκεῖ.

52 1Ὢντος εἰκοστοῦ καὶ ἑνὸς ἔτους Σεδεκιου ἐν τῷ βασιλεύειν αὐ-
τόν, καὶ ἕνδεκα ἔτη ἐβασίλευσεν ἐν Ιερουσαλημ, καὶ ὄνομα τῇ μη-
4 τρὶ αὐτοῦ Αμιτααλ θυγάτηρ Ιερεμιου ἐκ Λοβενα, 4καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν μηνὶ τῷ δεκάτῳ δεκάτῃ
τοῦ μηνὸς ἦλθεν Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος καὶ πᾶσα
ἡ δύναμις αὐτοῦ ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ περιεχαράκωσαν αὐτὴν καὶ
5 περιῳκοδόμησαν αὐτὴν τετραπέδοις λίθοις κύκλῳ. 5καὶ ἦλθεν ἡ
6 πόλις εἰς συνοχὴν ἕως ἑνδεκάτου ἔτους τῷ βασιλεῖ Σεδεκια· 6ἐν
τῇ ἐνάτῃ τοῦ μηνὸς καὶ ἐστερεώθη ὁ λιμὸς ἐν τῇ πόλει, καὶ οὐκ
7 ἦσαν ἄρτοι τῷ λαῷ τῆς γῆς. 7καὶ διεκόπη ἡ πόλις, καὶ πάντες οἱ
ἄνδρες οἱ πολεμισταὶ ἐξῆλθον νυκτὸς κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης
ἀνὰ μέσον τοῦ τείχους καὶ τοῦ προτειχίσματος, ὃ ἦν κατὰ τὸν
κῆπον τοῦ βασιλέως, καὶ οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τῆς πόλεως κύκλῳ. καὶ
8 ἐπορεύθησαν ὁδὸν τὴν εἰς Αραβα, 8καὶ κατεδίωξεν ἡ δύναμις τῶν
Χαλδαίων ὀπίσω τοῦ βασιλέως καὶ κατέλαβον αὐτὸν ἐν τῷ πέραν
9 Ιεριχω, καὶ πάντες οἱ παῖδες αὐτοῦ διεσπάρησαν ἀπ' αὐτοῦ. 9καὶ
συνέλαβον τὸν βασιλέα καὶ ἤγαγον αὐτὸν πρὸς τὸν βασιλέα Βαβυ-
10 λῶνος εἰς Δεβλαθα, καὶ ἐλάλησεν αὐτῷ μετὰ κρίσεως· 10καὶ ἔσ-
φαξεν βασιλεὺς Βαβυλῶνος τοὺς υἱοὺς Σεδεκιου κατ' ὀφθαλμοὺς
αὐτοῦ, καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας Ιουδα ἔσφαξεν ἐν Δεβλαθα·
11 11καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς Σεδεκιου ἐξετύφλωσεν καὶ ἔδησεν αὐτὸν ἐν
πέδαις, καὶ ἤγαγεν αὐτὸν βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Βαβυλῶνα καὶ
ἔδωκεν αὐτὸν εἰς οἰκίαν μύλωνος ἕως ἡμέρας ἧς ἀπέθανεν.

12 12Καὶ ἐν μηνὶ πέμπτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἦλθεν Ναβουζαρδαν ὁ
ἀρχιμάγειρος ὁ ἑστηκὼς κατὰ πρόσωπον τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος

33 προσεθηκεν] + μοι A†, sed μοι seq. retinet A || 34 ειπον — ιδου] ουτως ειπον αυτω S(†) | εγω paenult. > SA || 35 ζητεις] -τησεις BA | μη ζητησης] > A†, μη ζητη σεαυτω μεγαλα μη ζητι S*†, μη ζητει *L* | εις > S

52 (= 𝔐 52, cf. Regn. IV 25) 1 εικ. και ενος] δευτερου και εικοστου A† | εν ιερουσ. > S† || 4 εν 1⁰ > BSpau. | μηνι] pr. τω A | δεκατω pl.] ενατω BS, εβδομω A† | περιεχαρακωσεν SA, περιωκοδομησεν A | τετραποδοις B*A | λιθοις pl.] > BSA || 6 εν τη 1⁰ > A || 7 του τειχους] της πυλης A† | κυκλω] εκυκλωσαν A† | επορ.] ωχοντο A | την ult. > S || 8 η > S† | κατελαβεν A || 10 βασ.] pr. ο S || 11 ημ. ης > A†, ης > S*† || 12 πεμπτω] pr. τω A; + και S*† | μηνος] + α(uel ο)υτος ενιαυτος εννεακαιδεκατος του ναβουχοδονοσορ βασιλεως βαβυλωνος S^{s}*L* (in *O* sub ※) | ο 2⁰ > B† | του ult. > A

εἰς Ιερουσαλημ. 13καὶ ἐνέπρησεν τὸν οἶκον κυρίου καὶ τὸν οἶκον 13
τοῦ βασιλέως καὶ πάσας τὰς οἰκίας τῆς πόλεως, καὶ πᾶσαν οἰκίαν
μεγάλην ἐνέπρησεν ἐν πυρί. 14καὶ πᾶν τεῖχος Ιερουσαλημ κύκλῳ 14
καθεῖλεν ἡ δύναμις τῶν Χαλδαίων ἡ μετὰ τοῦ ἀρχιμαγείρου. 16καὶ 16
τοὺς καταλοίπους τοῦ λαοῦ κατέλιπεν ὁ ἀρχιμάγειρος εἰς ἀμπελουρ-
γοὺς καὶ εἰς γεωργούς. 17καὶ τοὺς στύλους τοὺς χαλκοῦς τοὺς ἐν 17
οἴκῳ κυρίου καὶ τὰς βάσεις καὶ τὴν θάλασσαν τὴν χαλκῆν τὴν ἐν
οἴκῳ κυρίου συνέτριψαν οἱ Χαλδαῖοι καὶ ἔλαβον τὸν χαλκὸν αὐτῶν
καὶ ἀπήνεγκαν εἰς Βαβυλῶνα. 18καὶ τὴν στεφάνην καὶ τὰς φιάλας 18
καὶ τὰς κρεάγρας καὶ πάντα τὰ σκεύη τὰ χαλκᾶ, ἐν οἷς ἐλειτούρ-
γουν ἐν αὐτοῖς, 19καὶ τὰ σαφφωθ καὶ τὰ μασμαρωθ καὶ τοὺς ὑπο- 19
χυτῆρας καὶ τὰς λυχνίας καὶ τὰς θυίσκας καὶ τοὺς κυάθους, ἃ ἦν
χρυσᾶ χρυσᾶ καὶ ἃ ἦν ἀργυρᾶ ἀργυρᾶ, ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος.
20καὶ οἱ στῦλοι δύο καὶ ἡ θάλασσα μία καὶ οἱ μόσχοι δώδεκα χαλ- 20
κοῖ ὑποκάτω τῆς θαλάσσης, ἃ ἐποίησεν ὁ βασιλεὺς Σαλωμων εἰς
οἶκον κυρίου· οὐκ ἦν σταθμὸς τοῦ χαλκοῦ αὐτῶν. 21καὶ οἱ στῦλοι, 21
τριάκοντα πέντε πηχῶν ὕψος τοῦ στύλου τοῦ ἑνός, καὶ σπαρτίον
δώδεκα πήχεων περιεκύκλου αὐτόν, καὶ τὸ πάχος αὐτοῦ δακτύλων
τεσσάρων κύκλῳ, 22καὶ γεῖσος ἐπ' αὐτοῖς χαλκοῦν, καὶ πέντε πή- 22
χεων τὸ μῆκος ὑπεροχὴ τοῦ γείσους τοῦ ἑνός, καὶ δίκτυον καὶ
ῥόαι ἐπὶ τοῦ γείσους κύκλῳ, τὰ πάντα χαλκᾶ· καὶ κατὰ ταῦτα τῷ
στύλῳ τῷ δευτέρῳ, ὀκτὼ ῥόαι τῷ πήχει τοῖς δώδεκα πήχεσιν.
23καὶ ἦσαν αἱ ῥόαι ἐνενήκοντα ἓξ τὸ ἓν μέρος, καὶ ἦσαν αἱ πᾶσαι 23
ῥόαι ἐπὶ τοῦ δικτύου κύκλῳ ἑκατόν. 24καὶ ἔλαβεν ὁ ἀρχιμάγειρος 24
τὸν ἱερέα τὸν πρῶτον καὶ τὸν ἱερέα τὸν δευτερεύοντα καὶ τοὺς
τρεῖς τοὺς φυλάττοντας τὴν ὁδὸν 25καὶ εὐνοῦχον ἕνα, ὃς ἦν ἐπι- 25
στάτης τῶν ἀνδρῶν τῶν πολεμιστῶν, καὶ ἑπτὰ ἄνδρας ὀνομαστοὺς
τοὺς ἐν προσώπῳ τοῦ βασιλέως τοὺς εὑρεθέντας ἐν τῇ πόλει καὶ
τὸν γραμματέα τῶν δυνάμεων τὸν γραμματεύοντα τῷ λαῷ τῆς γῆς
καὶ ἑξήκοντα ἀνθρώπους ἐκ τοῦ λαοῦ τῆς γῆς τοὺς εὑρεθέντας ἐν
μέσῳ τῆς πόλεως· 26καὶ ἔλαβεν αὐτοὺς Ναβουζαρδαν ὁ ἀρχιμά- 26
γειρος καὶ ἤγαγεν αὐτοὺς πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος εἰς Δεβλαθα,

14 ιερουσ.] pr. εν A | η ult. > S || 16 καταλοιπους] κατα > S | αμπελ. ... γεωργους] tr. S† || 17 οικω κυριου 1⁰∩2⁰ A | αυτων] -της S† || 19 τα bis (cf. Regn. IV 25 16)] 1⁰ τας S†, 2⁰ τας S*A | και 3⁰∩5⁰ S† || 20 ο > S† | αυτων] -του S 393† || 21 περικυκλοι S*†, περικυκλουν A† | παχος] πλατος S† | δακτυλων τεσσ.] tr. A || 22 του 3⁰ > A† | και ult. > S | κατα ταυτα(i. e. ταῦτα uel ταὐτά)] κατα τα αυτα *L*: = Regn. IV 25 17; κατα αυτα A† || 23 το > B*† | επι τ. δικτ. κυκλω / εκατον] tr. BA = 𝔐 || 24 πρωτον] δευτερον S*† | δευτερευοντα] -ρουντα ABᶜ, -ροντα B*† | φυλαττοντας Bpau.] σσ pro ττ rel.: cf. 31 et Thack. p. 123 || 25 και 1⁰ BSpau.] + εκ της πολεως ελαβεν rel. = 𝔐 | των 1⁰ > B*L*: cf. 𝔐 | τους 1⁰ > S || 26 βασιλεα] pr. τον A*L*

27 27 καὶ ἐπάταξεν αὐτοὺς βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐν Δεβλαθα ἐν γῇ Αιμαθ.
31 31 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ καὶ ἑβδόμῳ ἔτει ἀποικισθέντος
τοῦ Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ ἐν τῇ τετράδι
καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς ἔλαβεν Ουλαιμαραδαχ βασιλεὺς Βαβυλῶνος
ἐν τῷ ἐνιαυτῷ, ᾧ ἐβασίλευσεν, τὴν κεφαλὴν Ιωακιμ βασιλέως
32 Ιουδα καὶ ἐξήγαγεν αὐτὸν ἐξ οἰκίας, ἧς ἐφυλάττετο· 32 καὶ ἐλάλη-
σεν αὐτῷ χρηστὰ καὶ ἔδωκεν τὸν θρόνον αὐτοῦ ἐπάνω τῶν θρό-
33 νων τῶν βασιλέων τῶν μετ᾽ αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι· 33 καὶ ἤλλαξεν
τὴν στολὴν τῆς φυλακῆς αὐτοῦ καὶ ἤσθιεν ἄρτον διὰ παντὸς κατὰ
34 πρόσωπον αὐτοῦ πάσας τὰς ἡμέρας, ἃς ἔζησεν· 34 καὶ ἡ σύνταξις
αὐτῷ ἐδίδοτο διὰ παντὸς παρὰ τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος ἐξ ἡμέ-
ρας εἰς ἡμέραν ἕως ἡμέρας, ἧς ἀπέθανεν.

27 βασιλευς] pr. ο S | εν 1⁰] εις S† | αιμαθ] μααθ S†, αιμααθ A† || 31 τω 1⁰ > SA† | τριακοστω κ. εβδ. ετει] τριακοντα κ. επτα ετεσιν S† | ουλαιμαραδαχ A†] -μαδαχαρ B†, -μαδαραχ Q, ουλεδαμαχαρ S† | ιουδα ult.] + και εκειρεν αυτον B†: cf. S^s ante την κεφαλην addens και εκειρεν et *L* post ελαβεν addens και εκειρεν | εφυλαττετο Apau.] σσ pro τ rel.: cf. 24 || 32 τον θρονον αυτου επανω των θρονων] αυτου τον θρονον επανω BS(†) || 33 ηλλαξαν BSpau. || 34 εδιδετο B*S*A: cf. Thack. p. 250 | εξ ημερων εις ημερας A(†)
Subscr. ιερεμιας BS, ιερεμιας προφητης ιδ′ A†

ΒΑΡΟΥΧ

1 1 Καὶ οὗτοι οἱ λόγοι τοῦ βιβλίου, οὓς ἔγραψεν Βαρουχ υἱὸς Νη-
ριου υἱοῦ Μαασαιου υἱοῦ Σεδεκιου υἱοῦ Ασαδιου υἱοῦ Χελκιου ἐν
2 Βαβυλῶνι 2 ἐν τῷ ἔτει τῷ πέμπτῳ ἐν ἑβδόμῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῷ
καιρῷ, ᾧ ἔλαβον οἱ Χαλδαῖοι τὴν Ιερουσαλημ καὶ ἐνέπρησαν αὐτὴν
3 ἐν πυρί. 3 καὶ ἀνέγνω Βαρουχ τοὺς λόγους τοῦ βιβλίου τούτου ἐν
ὠσὶν Ιεχονιου υἱοῦ Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα καὶ ἐν ὠσὶ παντὸς τοῦ
4 λαοῦ τῶν ἐρχομένων πρὸς τὴν βίβλον 4 καὶ ἐν ὠσὶν τῶν δυνατῶν
καὶ υἱῶν τῶν βασιλέων καὶ ἐν ὠσὶ τῶν πρεσβυτέρων καὶ ἐν ὠσὶ
παντὸς τοῦ λαοῦ ἀπὸ μικροῦ ἕως μεγάλου, πάντων τῶν κατοικούν-
5 των ἐν Βαβυλῶνι ἐπὶ ποταμοῦ Σουδ. 5 καὶ ἔκλαιον καὶ ἐνήστευον
6 καὶ ηὔχοντο ἐναντίον κυρίου 6 καὶ συνήγαγον ἀργύριον, καθὰ ἑκά-
7 στου ἠδύνατο ἡ χείρ, 7 καὶ ἀπέστειλαν εἰς Ιερουσαλημ πρὸς Ιωακιμ

Bar.: BA. — S post Ier. scripsit librum Thr. usque ad 2 20 conseruatum; librum Bar. utrum post Thr. scripserit an omiserit, non liquet, quia post Thr. 2 20 multa folia interierunt.

1 1 ασαδιου] σαδιου *L*, σαδαιου A† || 2 εν 2⁰ > A*L* || 4 των βασιλεων] του -ως A† | μεγαλου] + αυτων A: cf. Ier. 49 1 | ποταμου] pr. του A || 5 ηυχ.] + ευχας A | εναντι A

υἱὸν Χελκιου υἱοῦ Σαλωμ τὸν ἱερέα καὶ πρὸς τοὺς ἱερεῖς καὶ πρὸς
πάντα τὸν λαὸν τοὺς εὑρεθέντας μετ᾽ αὐτοῦ ἐν Ιερουσαλημ 8 ἐν 8
τῷ λαβεῖν αὐτὸν τὰ σκεύη οἴκου κυρίου τὰ ἐξενεχθέντα ἐκ τοῦ
ναοῦ ἀποστρέψαι εἰς γῆν Ιουδα τῇ δεκάτῃ τοῦ Σιουαν, σκεύη ἀρ-
γυρᾶ, ἃ ἐποίησεν Σεδεκιας υἱὸς Ιωσια βασιλεὺς Ιουδα 9 μετὰ τὸ 9
ἀποικίσαι Ναβουχοδονοσορ βασιλέα Βαβυλῶνος τὸν Ιεχονιαν καὶ
τοὺς ἄρχοντας καὶ τοὺς δεσμώτας καὶ τοὺς δυνατοὺς καὶ τὸν λαὸν
τῆς γῆς ἀπὸ Ιερουσαλημ καὶ ἤγαγεν αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα. 10 καὶ 10
εἶπαν Ἰδοὺ ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἀργύριον, καὶ ἀγοράσατε τοῦ
ἀργυρίου ὁλοκαυτώματα καὶ περὶ ἁμαρτίας καὶ λίβανον καὶ ποιή-
σατε μαννα καὶ ἀνοίσατε ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον κυρίου θεοῦ ἡμῶν
11 καὶ προσεύξασθε περὶ τῆς ζωῆς Ναβουχοδονοσορ βασιλέως Βαβυ- 11
λῶνος καὶ εἰς ζωὴν Βαλτασαρ υἱοῦ αὐτοῦ, ἵνα ὦσιν αἱ ἡμέραι
αὐτῶν ὡς αἱ ἡμέραι τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ τῆς γῆς. 12 καὶ δώσει κύριος 12
ἰσχὺν ἡμῖν καὶ φωτίσει τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν, καὶ ζησόμεθα ὑπὸ
τὴν σκιὰν Ναβουχοδονοσορ βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν
Βαλτασαρ υἱοῦ αὐτοῦ καὶ δουλεύσομεν αὐτοῖς ἡμέρας πολλὰς καὶ
εὑρήσομεν χάριν ἐναντίον αὐτῶν. 13 καὶ προσεύξασθε περὶ ἡμῶν 13
πρὸς κύριον τὸν θεὸν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομεν τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν,
καὶ οὐκ ἀπέστρεψεν ὁ θυμὸς κυρίου καὶ ἡ ὀργὴ αὐτοῦ ἀφ᾽ ἡμῶν
ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης. 14 καὶ ἀναγνώσεσθε τὸ βιβλίον τοῦτο, ὃ 14
ἀπεστείλαμεν πρὸς ὑμᾶς ἐξαγορεῦσαι ἐν οἴκῳ κυρίου ἐν ἡμέρᾳ
ἑορτῆς καὶ ἐν ἡμέραις καιροῦ, 15 καὶ ἐρεῖτε 15

Τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ αἰσχύνη τῶν προσ-
ώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνθρώπῳ Ιουδα καὶ τοῖς κατοικοῦσιν
Ιερουσαλημ 16 καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν 16
καὶ τοῖς ἱερεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς προφήταις ἡμῶν καὶ τοῖς πατρά-
σιν ἡμῶν, 17 ὧν ἡμάρτομεν ἔναντι κυρίου 18 καὶ ἠπειθήσαμεν αὐτῷ 17
καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι τοῖς 18
προστάγμασιν κυρίου, οἷς ἔδωκεν κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. 19 ἀπὸ τῆς 19
ἡμέρας, ἧς ἐξήγαγεν κύριος τοὺς πατέρας ἡμῶν ἐκ γῆς Αἰγύπτου,
καὶ ἕως τῆς ἡμέρας ταύτης ἤμεθα ἀπειθοῦντες πρὸς κύριον θεὸν
ἡμῶν καὶ ἐσχεδιάζομεν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς φωνῆς αὐτοῦ.
20 καὶ ἐκολλήθη εἰς ἡμᾶς τὰ κακὰ καὶ ἡ ἀρά, ἣν συνέταξεν κύριος 20
τῷ Μωυσῇ παιδὶ αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἐξήγαγεν τοὺς πατέρας ἡμῶν
ἐκ γῆς Αἰγύπτου δοῦναι ἡμῖν γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι ὡς ἡ

7 fin. εν] εις A || 9 ηγαγεν B†] pr. εισ rel. | αυτον] -τους A || 10 θεου] pr. του A | ημων] υμ. A†: item in 13 pro ημων 2⁰, cf. 14 A† ημας pro υμ. || 11 αυτων] -του A || 13 τον > A† | τω > A† || 14 ημερα] -ραις A || 15 αισχυνη] pr. η A || 17 εναντι B†] -τιον rel. || 18 τοις] pr. εν A† || 19 εσχεδιασαμεν A† || 20 τω μω(υ)ση] tr. *L*, τω > A† | εκ γης αιγ. > B*†

ἡμέρα αὕτη. [21]καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ
ἡμῶν κατὰ πάντας τοὺς λόγους τῶν προφητῶν, ὧν ἀπέστειλεν
[22] πρὸς ἡμᾶς, [22]καὶ ᾠχόμεθα ἕκαστος ἐν διανοίᾳ καρδίας αὐτοῦ τῆς
πονηρᾶς ἐργάζεσθαι θεοῖς ἑτέροις ποιῆσαι τὰ κακὰ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς
2 κυρίου θεοῦ ἡμῶν. [1]καὶ ἔστησεν κύριος τὸν λόγον αὐτοῦ, ὃν ἐλά-
λησεν ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς δικαστὰς ἡμῶν τοὺς δικάσαντας τὸν
Ισραηλ καὶ ἐπὶ τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ ἐπὶ τοὺς ἄρχοντας ἡμῶν
2 καὶ ἐπὶ ἄνθρωπον Ισραηλ καὶ Ιουδα. [2]οὐκ ἐποιήθη ὑποκάτω παν-
τὸς τοῦ οὐρανοῦ καθὰ ἐποίησεν ἐν Ιερουσαλημ κατὰ τὰ γεγραμ-
3 μένα ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ [3]τοῦ φαγεῖν ἡμᾶς ἄνθρωπον σάρκας
4 υἱοῦ αὐτοῦ καὶ ἄνθρωπον σάρκας θυγατρὸς αὐτοῦ. [4]καὶ ἔδωκεν
αὐτοὺς ὑποχειρίους πάσαις ταῖς βασιλείαις ταῖς κύκλῳ ἡμῶν εἰς
ὀνειδισμὸν καὶ εἰς ἄβατον ἐν πᾶσι τοῖς λαοῖς τοῖς κύκλῳ, οὗ δι-
5 έσπειρεν αὐτοὺς κύριος ἐκεῖ. [5]καὶ ἐγενήθησαν ὑποκάτω καὶ οὐκ
ἐπάνω, ὅτι ἡμάρτομεν κυρίῳ θεῷ ἡμῶν πρὸς τὸ μὴ ἀκούειν τῆς
6 φωνῆς αὐτοῦ. — [6]τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν ἡ δικαιοσύνη, ἡμῖν δὲ καὶ
τοῖς πατράσιν ἡμῶν ἡ αἰσχύνη τῶν προσώπων ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη.
7 [7]ἃ ἐλάλησεν κύριος ἐφ᾽ ἡμᾶς, πάντα τὰ κακὰ ταῦτα ἦλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς.
8 [8]καὶ οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ ἀποστρέψαι ἕκαστον
9 ἀπὸ τῶν νοημάτων τῆς καρδίας αὐτῶν τῆς πονηρᾶς. [9]καὶ ἐγρη-
γόρησεν κύριος ἐπὶ τοῖς κακοῖς, καὶ ἐπήγαγε κύριος ἐφ᾽ ἡμᾶς, ὅτι
10 δίκαιος ὁ κύριος ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ, ἃ ἐνετείλατο ἡμῖν. [10]καὶ
οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ πορεύεσθαι τοῖς προστάγμασιν
11 κυρίου, οἷς ἔδωκεν κατὰ πρόσωπον ἡμῶν. — [11]καὶ νῦν, κύριε ὁ
θεὸς Ισραηλ, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ
κραταιᾷ καὶ ἐν σημείοις καὶ ἐν τέρασιν καὶ ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ
ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη,
12 [12]ἡμάρτομεν ἠσεβήσαμεν ἠδικήσαμεν, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, ἐπὶ πᾶ-
13 σιν τοῖς δικαιώμασίν σου. [13]ἀποστραφήτω ὁ θυμός σου ἀφ᾽ ἡμῶν,
ὅτι κατελείφθημεν ὀλίγοι ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ διέσπειρας ἡμᾶς ἐκεῖ.
14 [14]εἰσάκουσον, κύριε, τῆς προσευχῆς ἡμῶν καὶ τῆς δεήσεως ἡμῶν
καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς ἕνεκεν σοῦ καὶ δὸς ἡμῖν χάριν κατὰ πρόσωπον
15 τῶν ἀποικισάντων ἡμᾶς, [15]ἵνα γνῷ πᾶσα ἡ γῆ ὅτι σὺ κύριος ὁ
θεὸς ἡμῶν, ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ Ισραηλ καὶ ἐπὶ τὸ
16 γένος αὐτοῦ. [16]κύριε, κάτιδε ἐκ τοῦ οἴκου τοῦ ἁγίου σου καὶ ἐν-

21 του > A | ων] ους A† || 22 αυτου] ημων A(†)

2 2 init. B†] pr. του αγαγειν εφ ημας κακα μεγαλα rel.: his uerbis adpingit Q^{mg} ※ θ′, unde efficio ea non ad 𝔊 pertinere, sed ex θ′ addita esse, cf. Dan. 9 12 | ουκ B†] pr. α rel.: cf. Dan. 9 12 οια | εποιησεν] -ηθη A || 3 υιων A || 4 εις 2° > B† | κυκλω 2°] + ημων A || 5 κυριω] pr. τω A†, + τω mu. || 7 ταυτα Q] + α BA || 8 αυτων] -του A || 9 ο > A || 11 και νυν > A† | και 2° > B || 13 αποστραφ.] + δη A || 14 σου] pr. του ονοματος A || 15 επικεκληται A

νόησον εἰς ἡμᾶς· κλῖνον, κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἄκουσον· [17]ἄνοι- 17
ξον, κύριε, τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδέ· ὅτι οὐχ οἱ τεθνηκότες
ἐν τῷ ᾅδῃ, ὧν ἐλήμφθη τὸ πνεῦμα αὐτῶν ἀπὸ τῶν σπλάγχνων
αὐτῶν, δώσουσιν δόξαν καὶ δικαίωμα τῷ κυρίῳ, [18]ἀλλὰ ἡ ψυχὴ 18
ἡ λυπουμένη ἐπὶ τὸ μέγεθος, ὃ βαδίζει κύπτον καὶ ἀσθενοῦν καὶ
οἱ ὀφθαλμοὶ οἱ ἐκλείποντες καὶ ἡ ψυχὴ ἡ πεινῶσα δώσουσίν σοι
δόξαν καὶ δικαιοσύνην, κύριε. [19]ὅτι οὐκ ἐπὶ τὰ δικαιώματα τῶν 19
πατέρων ἡμῶν καὶ τῶν βασιλέων ἡμῶν ἡμεῖς καταβάλλομεν τὸν
ἔλεον ἡμῶν κατὰ πρόσωπόν σου, κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, [20]ὅτι ἐνῆκας 20
τὸν θυμόν σου καὶ τὴν ὀργήν σου εἰς ἡμᾶς, καθάπερ ἐλάλησας
ἐν χειρὶ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν λέγων [21]Οὕτως εἶπεν 21
κύριος Κλίνατε τὸν ὦμον ὑμῶν καὶ ἐργάσασθε τῷ βασιλεῖ Βαβυ-
λῶνος καὶ καθίσατε ἐπὶ τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν·
[22]καὶ ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς κυρίου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ 22
Βαβυλῶνος, [23]ἐκλείψειν ποιήσω ἐκ πόλεων Ιουδα καὶ ἔξωθεν Ιερου- 23
σαλημ φωνὴν εὐφροσύνης καὶ φωνὴν χαρμοσύνης, φωνὴν νυμφίου
καὶ φωνὴν νύμφης, καὶ ἔσται πᾶσα ἡ γῆ εἰς ἄβατον ἀπὸ ἐνοικούν-
των. [24]καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς σου ἐργάσασθαι τῷ βασιλεῖ 24
Βαβυλῶνος, καὶ ἔστησας τοὺς λόγους σου, οὓς ἐλάλησας ἐν χερ-
σὶν τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν τοῦ ἐξενεχθῆναι τὰ ὀστᾶ βα-
σιλέων ἡμῶν καὶ τὰ ὀστᾶ τῶν πατέρων ἡμῶν ἐκ τοῦ τόπου αὐ-
τῶν, [25]καὶ ἰδού ἐστιν ἐξερριμμένα τῷ καύματι τῆς ἡμέρας καὶ τῷ 25
παγετῷ τῆς νυκτός, καὶ ἀπεθάνοσαν ἐν πόνοις πονηροῖς, ἐν λιμῷ
καὶ ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν ἀποστολῇ. [26]καὶ ἔθηκας τὸν οἶκον, οὗ ἐπ- 26
εκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ᾽ αὐτῷ, ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη διὰ πονηρίαν
οἴκου Ισραηλ καὶ οἴκου Ιουδα. — [27]καὶ ἐποίησας εἰς ἡμᾶς, κύριε 27
ὁ θεὸς ἡμῶν, κατὰ πᾶσαν ἐπιείκειάν σου καὶ κατὰ πάντα οἰκτιρμόν
σου τὸν μέγαν, [28]καθὰ ἐλάλησας ἐν χειρὶ παιδός σου Μωυσῆ ἐν 28
ἡμέρᾳ ἐντειλαμένου σου αὐτῷ γράψαι τὸν νόμον σου ἐναντίον
υἱῶν Ισραηλ λέγων [29]Ἐὰν μὴ ἀκούσητε τῆς φωνῆς μου, ἡ μὴν ἡ 29
βόμβησις ἡ μεγάλη ἡ πολλὴ αὕτη ἀποστρέψει εἰς μικρὰν ἐν τοῖς
ἔθνεσιν, οὗ διασπερῶ αὐτοὺς ἐκεῖ· [30]ὅτι ἔγνων ὅτι οὐ μὴ ἀκού- 30
σωσίν μου, ὅτι λαὸς σκληροτράχηλός ἐστιν. καὶ ἐπιστρέψουσιν ἐπὶ
καρδίαν αὐτῶν ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν [31]καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ 31
κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν. καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν καὶ ὦτα ἀκούοντα,

16 εις > A† | ακουσον] pr. εισ A† || 17 init.] pr. και A | κυριε > B | τους > B† | τεθνεωτες A† | δωσουσιν] + σοι A || 18 ψυχη] + αυτου B*† | σοι δοξαν] tr. A† || 19 ημων paenult. > B || 20 εις] εφ A | λεγων > B† || 21 εργαζεσθαι(pro -θε) A†: cf. 22 | της γης ης A | δεδωκα B† || 22 εργαζεσθαι A(†): item in 24, cf. 21 || 23 πολεως A || 24 βασιλεων] pr. των A | και ult.] pr. και τα οστα των αρχοντων ημων A† | αυτων] -του A† || 25 εστιν] εισιν A || 26 οικον] + σου A || 28 ενωπιον A† || 29 μεγαλη] + και A | μικραν] μακρ. A || 30 ακουσ.] pr. εισ A

32 32καὶ αἰνέσουσίν με ἐν γῇ ἀποικισμοῦ αὐτῶν καὶ μνησθήσονται
33 τοῦ ὀνόματός μου 33καὶ ἀποστρέψουσιν ἀπὸ τοῦ νώτου αὐτῶν
τοῦ σκληροῦ καὶ ἀπὸ πονηρῶν πραγμάτων αὐτῶν, ὅτι μνησθήσον-
34 ται τῆς ὁδοῦ πατέρων αὐτῶν τῶν ἁμαρτόντων ἐναντι κυρίου. 34καὶ
ἀποστρέψω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν ὤμοσα τοῖς πατράσιν αὐτῶν
τῷ Αβρααμ καὶ τῷ Ισαακ καὶ τῷ Ιακωβ, καὶ κυριεύσουσιν αὐτῆς·
35 καὶ πληθυνῶ αὐτούς, καὶ οὐ μὴ σμικρυνθῶσιν· 35καὶ στήσω αὐ-
τοῖς διαθήκην αἰώνιον τοῦ εἶναί με αὐτοῖς εἰς θεὸν καὶ αὐτοὶ ἔσον-
ταί μοι εἰς λαόν· καὶ οὐ κινήσω ἔτι τὸν λαόν μου Ισραηλ ἀπὸ
3 τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα αὐτοῖς. — 1κύριε παντοκράτωρ ὁ θεὸς Ισραηλ,
2 ψυχὴ ἐν στενοῖς καὶ πνεῦμα ἀκηδιῶν κέκραγεν πρὸς σέ. 2ἄκουσον,
3 κύριε, καὶ ἐλέησον, ὅτι ἡμάρτομεν ἐναντίον σου· 3ὅτι σὺ καθήμε-
4 νος τὸν αἰῶνα, καὶ ἡμεῖς ἀπολλύμενοι τὸν αἰῶνα. 4κύριε παντο-
κράτωρ ὁ θεὸς Ισραηλ, ἄκουσον δὴ τῆς προσευχῆς τῶν τεθνηκό-
των Ισραηλ καὶ υἱῶν τῶν ἁμαρτανόντων ἐναντίον σου, οἳ οὐκ ἤ-
κουσαν τῆς φωνῆς κυρίου θεοῦ αὐτῶν καὶ ἐκολλήθη ἡμῖν τὰ κακά.
5 5μὴ μνησθῇς ἀδικιῶν πατέρων ἡμῶν, ἀλλὰ μνήσθητι χειρός σου
6 καὶ ὀνόματός σου ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ· 6ὅτι σὺ κύριος ὁ θεὸς
7 ἡμῶν, καὶ αἰνέσομέν σε, κύριε. 7ὅτι διὰ τοῦτο ἔδωκας τὸν φόβον
σου ἐπὶ καρδίαν ἡμῶν τοῦ ἐπικαλεῖσθαι τὸ ὄνομά σου, καὶ αἰνέ-
σομέν σε ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, ὅτι ἀπεστρέψαμεν ἀπὸ καρδίας
ἡμῶν πᾶσαν ἀδικίαν πατέρων ἡμῶν τῶν ἡμαρτηκότων ἐναντίον
8 σου. 8ἰδοὺ ἡμεῖς σήμερον ἐν τῇ ἀποικίᾳ ἡμῶν, οὗ διέσπειρας ἡμᾶς
ἐκεῖ εἰς ὀνειδισμὸν καὶ εἰς ἀρὰν καὶ εἰς ὄφλησιν κατὰ πάσας τὰς
ἀδικίας πατέρων ἡμῶν, οἳ ἀπέστησαν ἀπὸ κυρίου θεοῦ ἡμῶν.
9 9Ἄκουε, Ισραηλ, ἐντολὰς ζωῆς, ἐνωτίσασθε γνῶναι φρόνησιν.
10 10τί ἐστιν, Ισραηλ, τί ὅτι ἐν γῇ τῶν ἐχθρῶν εἶ, ἐπαλαιώθης ἐν γῇ
11 ἀλλοτρίᾳ, 11συνεμιάνθης τοῖς νεκροῖς, προσελογίσθης μετὰ τῶν εἰς
12 ᾅδου; 12ἐγκατέλιπες τὴν πηγὴν τῆς σοφίας. 13τῇ ὁδῷ τοῦ θεοῦ εἰ
13 ἐπορεύθης, κατῴκεις ἂν ἐν εἰρήνῃ τὸν αἰῶνα. 14μάθε ποῦ ἐστιν
14 φρόνησις, ποῦ ἐστιν ἰσχύς, ποῦ ἐστιν σύνεσις τοῦ γνῶναι ἅμα,
ποῦ ἐστιν μακροβίωσις καὶ ζωή, ποῦ ἐστιν φῶς ὀφθαλμῶν καὶ
15 εἰρήνη. — 15τίς εὗρεν τὸν τόπον αὐτῆς, καὶ τίς εἰσῆλθεν εἰς τοὺς
16 θησαυροὺς αὐτῆς; 16ποῦ εἰσιν οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν καὶ οἱ κυ-
17 ριεύοντες τῶν θηρίων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, 17οἱ ἐν τοῖς ὀρνέοις τοῦ
οὐρανοῦ ἐμπαίζοντες καὶ τὸ ἀργύριον θησαυρίζοντες καὶ τὸ χρυ-
σίον, ᾧ ἐπεποίθεισαν ἄνθρωποι, καὶ οὐκ ἔστιν τέλος τῆς κτήσεως

33 επιστρεψ. A† | του 1⁰ > A† | πονηρων] pr. των A | αμαρτανοντων A
31 εκεκραξε A(†) || 2 ελεησον] + οτι θεος ελεημων ει και ελεησον A || 3 συ > A*† || 4 κυριου] σου B†, > A† | εκολλ.] pr. προσ A || 7 του] και B† | απο καρδιας] επι -διαν ABᶜ || 8 τας > A† || 10 τι οτι εν] οτι εν τη A || 13 τον αιωνα (cf. 3 bis et 4 35)] + χρονον A: cf. 32 Is. 9 6

αὐτῶν, 18οἱ τὸ ἀργύριον τεκταίνοντες καὶ μεριμνῶντες, καὶ οὐκ 18
ἔστιν ἐξεύρεσις τῶν ἔργων αὐτῶν; 19ἠφανίσθησαν καὶ εἰς ᾅδου 19
κατέβησαν, καὶ ἄλλοι ἀντανέστησαν ἀντ᾽ αὐτῶν. 20νεώτεροι εἶδον 20
φῶς καὶ κατῴκησαν ἐπὶ τῆς γῆς, ὁδὸν δὲ ἐπιστήμης οὐκ ἔγνωσαν
21οὐδὲ συνῆκαν τρίβους αὐτῆς οὐδὲ ἀντελάβοντο αὐτῆς· οἱ υἱοὶ 21
αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτῶν πόρρω ἐγενήθησαν. 22οὐδὲ ἠκούσθη 22
ἐν Χανααν οὐδὲ ὤφθη ἐν Θαιμαν, 23οὔτε υἱοὶ Αγαρ οἱ ἐκζητοῦντες 23
τὴν σύνεσιν ἐπὶ τῆς γῆς, οἱ ἔμποροι τῆς Μερραν καὶ Θαιμαν οἱ
μυθολόγοι καὶ οἱ ἐκζητηταὶ τῆς συνέσεως ὁδὸν τῆς σοφίας οὐκ
ἔγνωσαν οὐδὲ ἐμνήσθησαν τὰς τρίβους αὐτῆς. — 24ὦ Ισραηλ, ὡς 24
μέγας ὁ οἶκος τοῦ θεοῦ καὶ ἐπιμήκης ὁ τόπος τῆς κτήσεως αὐτοῦ·
25μέγας καὶ οὐκ ἔχει τελευτήν, ὑψηλὸς καὶ ἀμέτρητος. 26ἐκεῖ ἐγεν- 25
νήθησαν οἱ γίγαντες οἱ ὀνομαστοὶ οἱ ἀπ᾽ ἀρχῆς, γενόμενοι εὐμεγέ- 26
θεις, ἐπιστάμενοι πόλεμον. 27οὐ τούτους ἐξελέξατο ὁ θεὸς οὐδὲ 27
ὁδὸν ἐπιστήμης ἔδωκεν αὐτοῖς· 28καὶ ἀπώλοντο παρὰ τὸ μὴ ἔχειν 28
φρόνησιν, ἀπώλοντο διὰ τὴν ἀβουλίαν αὐτῶν. — 29τίς ἀνέβη εἰς 29
τὸν οὐρανὸν καὶ ἔλαβεν αὐτὴν καὶ κατεβίβασεν αὐτὴν ἐκ τῶν νε-
φελῶν; 30τίς διέβη πέραν τῆς θαλάσσης καὶ εὗρεν αὐτὴν καὶ οἴσει 30
αὐτὴν χρυσίου ἐκλεκτοῦ; 31οὐκ ἔστιν ὁ γινώσκων τὴν ὁδὸν αὐτῆς 31
οὐδὲ ὁ ἐνθυμούμενος τὴν τρίβον αὐτῆς· 32ἀλλὰ ὁ εἰδὼς τὰ πάντα 32
γινώσκει αὐτήν, ἐξεῦρεν αὐτὴν τῇ συνέσει αὐτοῦ· ὁ κατασκευάσας
τὴν γῆν εἰς τὸν αἰῶνα χρόνον, ἐνέπλησεν αὐτὴν κτηνῶν τετραπό-
δων· 33ὁ ἀποστέλλων τὸ φῶς, καὶ πορεύεται, ἐκάλεσεν αὐτό, καὶ 33
ὑπήκουσεν αὐτῷ τρόμῳ· 34οἱ δὲ ἀστέρες ἔλαμψαν ἐν ταῖς φυλα- 34
καῖς αὐτῶν καὶ εὐφράνθησαν, 35ἐκάλεσεν αὐτοὺς καὶ εἶπον Πάρ- 35
εσμεν, ἔλαμψαν μετ᾽ εὐφροσύνης τῷ ποιήσαντι αὐτούς. 36οὗτος ὁ 36
θεὸς ἡμῶν, οὐ λογισθήσεται ἕτερος πρὸς αὐτόν. 37ἐξεῦρεν πᾶσαν 37
ὁδὸν ἐπιστήμης καὶ ἔδωκεν αὐτὴν Ιακωβ τῷ παιδὶ αὐτοῦ καὶ Ισ-
ραηλ τῷ ἠγαπημένῳ ὑπ᾽ αὐτοῦ· 38μετὰ τοῦτο ἐπὶ τῆς γῆς ὤφθη 38
καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις συνανεστράφη. 1αὕτη ἡ βίβλος τῶν προσ- 4
ταγμάτων τοῦ θεοῦ καὶ ὁ νόμος ὁ ὑπάρχων εἰς τὸν αἰῶνα· πάν-
τες οἱ κρατοῦντες αὐτῆς εἰς ζωήν, οἱ δὲ καταλείποντες αὐτὴν ἀπο-
θανοῦνται. — 2ἐπιστρέφου, Ιακωβ, καὶ ἐπιλαβοῦ αὐτῆς, διόδευσον 2
πρὸς τὴν λάμψιν κατέναντι τοῦ φωτὸς αὐτῆς. 3μὴ δῷς ἑτέρῳ τὴν 3
δόξαν σου καὶ τὰ συμφέροντά σοι ἔθνει ἀλλοτρίῳ. 4μακάριοί ἐσμεν, 4
Ισραηλ, ὅτι τὰ ἀρεστὰ τῷ θεῷ ἡμῖν γνωστά ἐστιν.
5Θαρσεῖτε, λαός μου, μνημόσυνον Ισραηλ. 6ἐπράθητε τοῖς ἔθνεσιν 5 6

18 οι L] pr. οτι BA || 23 ουτε] οι τε B | επι της(>B†) γης L] pr. οι BA | οι μυθολ. pau.] pr. και rel. | της ult. A†] δε Bpl., pr. δε 393 || 26 εγενηθησαν A | οι 3⁰ > B† || 35 ελαμψαν] pr. και A 393† || 37 υπ > A || 38 της > AC†
41 αυτης] -την B: cf. Helbing Kasussyntax p. 121 || 4 του θεου B†

οὐκ εἰς ἀπώλειαν, διὰ δὲ τὸ παροργίσαι ὑμᾶς τὸν θεὸν παρεδόθητε
7 τοῖς ὑπεναντίοις· 7 παρωξύνατε γὰρ τὸν ποιήσαντα ὑμᾶς θύσαντες
8 δαιμονίοις καὶ οὐ θεῷ. 8 ἐπελάθεσθε δὲ τὸν τροφεύσαντα ὑμᾶς θεὸν
αἰώνιον, ἐλυπήσατε δὲ καὶ τὴν ἐκθρέψασαν ὑμᾶς Ιερουσαλημ·
9 9 εἶδεν γὰρ τὴν ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὀργὴν παρὰ τοῦ θεοῦ καὶ εἶπεν
Ἀκούσατε, αἱ πάροικοι Σιων, ἐπήγαγέν μοι ὁ θεὸς πένθος μέγα·
10 10 εἶδον γὰρ τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν υἱῶν μου καὶ τῶν θυγατέρων,
11 ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος· 11 ἔθρεψα γὰρ αὐτοὺς μετ' εὐφρο-
12 σύνης, ἐξαπέστειλα δὲ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ πένθους. 12 μηδεὶς ἐπι-
χαιρέτω μοι τῇ χήρᾳ καὶ καταλειφθείσῃ ὑπὸ πολλῶν· ἠρημώθην
διὰ τὰς ἁμαρτίας τῶν τέκνων μου, διότι ἐξέκλιναν ἐκ νόμου θεοῦ,
13 13 δικαιώματα δὲ αὐτοῦ οὐκ ἔγνωσαν οὐδὲ ἐπορεύθησαν ὁδοῖς ἐν-
τολῶν θεοῦ οὐδὲ τρίβους παιδείας ἐν δικαιοσύνῃ αὐτοῦ ἐπέβησαν.
14 14 ἐλθάτωσαν αἱ πάροικοι Σιων, καὶ μνήσθητε τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν
15 υἱῶν μου καὶ θυγατέρων, ἣν ἐπήγαγεν αὐτοῖς ὁ αἰώνιος· 15 ἐπ-
ήγαγεν γὰρ ἐπ' αὐτοὺς ἔθνος μακρόθεν, ἔθνος ἀναιδὲς καὶ ἀλλό-
γλωσσον, οἳ οὐκ ἠσχύνθησαν πρεσβύτην οὐδὲ παιδίον ἠλέησαν
16 16 καὶ ἀπήγαγον τοὺς ἀγαπητοὺς τῆς χήρας καὶ ἀπὸ τῶν θυγατέρων
17
18 τὴν μόνην ἠρήμωσαν. 17 ἐγὼ δὲ τί δυνατὴ βοηθῆσαι ὑμῖν; 18 ὁ γὰρ
ἐπαγαγὼν τὰ κακὰ ὑμῖν ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν ὑμῶν.
19 19 βαδίζετε, τέκνα, βαδίζετε, ἐγὼ γὰρ κατελείφθην ἔρημος· 20 ἐξεδυ-
20 σάμην τὴν στολὴν τῆς εἰρήνης, ἐνεδυσάμην δὲ σάκκον τῆς δεήσεώς
21 μου, κεκράξομαι πρὸς τὸν αἰώνιον ἐν ταῖς ἡμέραις μου. — 21 θαρσεῖτε,
τέκνα, βοήσατε πρὸς τὸν θεόν, καὶ ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ δυναστείας,
22 ἐκ χειρὸς ἐχθρῶν. 22 ἐγὼ γὰρ ἤλπισα ἐπὶ τῷ αἰωνίῳ τὴν σωτηρίαν
ὑμῶν, καὶ ἦλθέν μοι χαρὰ παρὰ τοῦ ἁγίου ἐπὶ τῇ ἐλεημοσύνῃ, ἣ
23 ἥξει ὑμῖν ἐν τάχει παρὰ τοῦ αἰωνίου σωτῆρος ὑμῶν. 23 ἐξέπεμψα
γὰρ ὑμᾶς μετὰ πένθους καὶ κλαυθμοῦ, ἀποδώσει δέ μοι ὁ θεὸς
24 ὑμᾶς μετὰ χαρμοσύνης καὶ εὐφροσύνης εἰς τὸν αἰῶνα. 24 ὥσπερ
γὰρ νῦν ἑωράκασιν αἱ πάροικοι Σιων τὴν ὑμετέραν αἰχμαλωσίαν,
οὕτως ὄψονται ἐν τάχει τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ὑμῶν σωτηρίαν, ἣ
ἐπελεύσεται ὑμῖν μετὰ δόξης μεγάλης καὶ λαμπρότητος τοῦ αἰωνίου.
25 25 τέκνα, μακροθυμήσατε τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ ἐπελθοῦσαν ὑμῖν ὀργήν·
κατεδίωξέν σε ὁ ἐχθρός σου, καὶ ὄψει αὐτοῦ τὴν ἀπώλειαν ἐν

6 υμας] ημ. A†: item in 8 1⁰, cf. 24 || 8 δε bis] 1⁰ > B, 2⁰ δη B*† || 9 γαρ > A† | επηγ.] + γαρ A || 10 των 1⁰] pr. του λαου A(ℵ) || 13 δικαιωμ. δε] και δικ. B† | εγνωσαν] εφυλαξαν A† || 14 θυγ.] pr. των A || 15 αυτους] + ο θεος A† | οι] οτι B || 16 απηγαγον] απ > A† | μονην] μονογενην AV(ℵ): de -ην cf. Thack. § 10, 12 || 17 δυναμαι A || 18 υμιν > B || 20 ενεδυσ. δε] και ενεδ. A | αιωνιον] + υψιστον A† || 21 θαρσειτε] θαρρειτε B†: cf. 27 et 5. 30 | βοησ.] pr. και A† | εκ δυναστ. > A† | fin.] + υμων A† || 22 ηλπισα / επι τω αι.] tr. A† | επι τη ελεημ. > A† || 24 υμων et υμιν] ημ. A: cf. 6 || 25 κατεδιωξεν] + γαρ A | σου > B†

τάχει καὶ ἐπὶ τραχήλους αὐτῶν ἐπιβήσῃ. 26 οἱ τρυφεροί μου ἐπορεύ- 26
θησαν ὁδοὺς τραχείας, ἤρθησαν ὡς ποίμνιον ἡρπασμένον ὑπὸ
ἐχθρῶν. — 27 θαρσήσατε, τέκνα, καὶ βοήσατε πρὸς τὸν θεόν, ἔσται 27
γὰρ ὑμῶν ὑπὸ τοῦ ἐπάγοντος μνεία. 28 ὥσπερ γὰρ ἐγένετο ἡ διάνοια 28
ὑμῶν εἰς τὸ πλανηθῆναι ἀπὸ τοῦ θεοῦ, δεκαπλασιάσατε ἐπιστρα-
φέντες ζητῆσαι αὐτόν. 29 ὁ γὰρ ἐπαγαγὼν ὑμῖν τὰ κακὰ ἐπάξει 29
ὑμῖν τὴν αἰώνιον εὐφροσύνην μετὰ τῆς σωτηρίας ὑμῶν. 30
30 Θάρσει, Ιερουσαλημ, παρακαλέσει σε ὁ ὀνομάσας σε. 31 δεί- 31
λαιοι οἱ σὲ κακώσαντες καὶ ἐπιχαρέντες τῇ σῇ πτώσει, 32 δείλαιαι 32
αἱ πόλεις αἷς ἐδούλευσαν τὰ τέκνα σου, δειλαία ἡ δεξαμένη τοὺς
υἱούς σου. 33 ὥσπερ γὰρ ἐχάρη ἐπὶ τῇ σῇ πτώσει καὶ εὐφράνθη 33
ἐπὶ τῷ πτώματί σου, οὕτως λυπηθήσεται ἐπὶ τῇ ἑαυτῆς ἐρημίᾳ.
34 καὶ περιελῶ αὐτῆς τὸ ἀγαλλίαμα τῆς πολυοχλίας, καὶ τὸ ἀγαυρίαμα 34
αὐτῆς ἔσται εἰς πένθος. 35 πῦρ γὰρ ἐπελεύσεται αὐτῇ παρὰ τοῦ αἰ- 35
ωνίου εἰς ἡμέρας μακράς, καὶ κατοικηθήσεται ὑπὸ δαιμονίων τὸν
πλείονα χρόνον. — 36 περίβλεψαι πρὸς ἀνατολάς, Ιερουσαλημ, καὶ 36
ἰδὲ τὴν εὐφροσύνην τὴν παρὰ τοῦ θεοῦ σοι ἐρχομένην. 37 ἰδοὺ 37
ἔρχονται οἱ υἱοί σου, οὓς ἐξαπέστειλας, ἔρχονται συνηγμένοι ἀπ'
ἀνατολῶν ἕως δυσμῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου χαίροντες τῇ τοῦ
θεοῦ δόξῃ. — 1 ἔκδυσαι, Ιερουσαλημ, τὴν στολὴν τοῦ πένθους καὶ 5
τῆς κακώσεώς σου καὶ ἔνδυσαι τὴν εὐπρέπειαν τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ
δόξης εἰς τὸν αἰῶνα. 2 περιβαλοῦ τὴν διπλοΐδα τῆς παρὰ τοῦ θεοῦ 2
δικαιοσύνης, ἐπίθου τὴν μίτραν ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου τῆς δόξης
τοῦ αἰωνίου. 3 ὁ γὰρ θεὸς δείξει τῇ ὑπ' οὐρανὸν πάσῃ τὴν σὴν 3
λαμπρότητα. 4 κληθήσεταί γάρ σου τὸ ὄνομα παρὰ τοῦ θεοῦ εἰς 4
τὸν αἰῶνα Εἰρήνη δικαιοσύνης καὶ δόξα θεοσεβείας. — 5 ἀνάστηθι, 5
Ιερουσαλημ, καὶ στῆθι ἐπὶ τοῦ ὑψηλοῦ καὶ περίβλεψαι πρὸς ἀνα-
τολὰς καὶ ἰδέ σου συνηγμένα τὰ τέκνα ἀπὸ ἡλίου δυσμῶν ἕως
ἀνατολῶν τῷ ῥήματι τοῦ ἁγίου χαίροντας τῇ τοῦ θεοῦ μνείᾳ.
6 ἐξῆλθον γὰρ παρὰ σοῦ πεζοὶ ἀγόμενοι ὑπὸ ἐχθρῶν, εἰσάγει δὲ 6
αὐτοὺς ὁ θεὸς πρὸς σὲ αἰρομένους μετὰ δόξης ὡς θρόνον βασι-
λείας. 7 συνέταξεν γὰρ ὁ θεὸς ταπεινοῦσθαι πᾶν ὄρος ὑψηλὸν καὶ 7
θῖνας ἀενάους καὶ φάραγγας πληροῦσθαι εἰς ὁμαλισμὸν τῆς γῆς,
ἵνα βαδίσῃ Ισραηλ ἀσφαλῶς τῇ τοῦ θεοῦ δόξῃ· 8 ἐσκίασαν δὲ 8
καὶ οἱ δρυμοὶ καὶ πᾶν ξύλον εὐωδίας τῷ Ισραηλ προστάγματι

25 τραχηλους] pr. τους A† || 26 υπο] απο A† || 27 θαρρησατε B†: cf. 21 || 28 πλανηθ.] + υμας A | δεκαπλασ.] pr. ουτω νυν A† || 30 παρακαλει A 33 τω > A† || 34 αγαλλιαμα] αγαλμα A† | εσται] in fin. tr. *L*, > B† || 36 ερχομ.] pr. επ A† || 37 ερχ. συνηγμ.] tr. A† | ανατολης A†

5 1 και της > A | δοξης] pr. σοι A† || 2 αιωνιου] αγιου A† || 5 εως] pr. και A† | χαιροντες A || 6 ως > A† | θρονον] υιους A

Bibliotheca Bodmeriana Cologny Genève Suisse

9 τοῦ θεοῦ· 9ἡγήσεται γὰρ ὁ θεὸς Ισραηλ μετ' εὐφροσύνης τῷ
φωτὶ τῆς δόξης αὐτοῦ σὺν ἐλεημοσύνῃ καὶ δικαιοσύνῃ τῇ παρ'
αὐτοῦ.

9 δικαιοσυνη — fin.] τη παρα του θεου δικαιοσυνη A(t)
Subscr. βαρουχ BA

ΘΡΗΝΟΙ

1 Καὶ ἐγένετο μετὰ τὸ αἰχμαλωτισθῆναι τὸν Ισραηλ καὶ Ιερουσα-
λημ ἐρημωθῆναι ἐκάθισεν Ιερεμιας κλαίων καὶ ἐθρήνησεν τὸν θρῆ-
νον τοῦτον ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ εἶπεν

1 Πῶς ἐκάθισεν μόνη ἡ πόλις ἡ πεπληθυμμένη λαῶν;
ἐγενήθη ὡς χήρα πεπληθυμμένη ἐν ἔθνεσιν,
ἄρχουσα ἐν χώραις ἐγενήθη εἰς φόρον.
2 Κλαίουσα ἔκλαυσεν ἐν νυκτί, καὶ τὰ δάκρυα αὐτῆς ἐπὶ τῶν σια-
γόνων αὐτῆς,
καὶ οὐχ ὑπάρχει ὁ παρακαλῶν αὐτὴν ἀπὸ πάντων τῶν ἀγαπώντων
αὐτήν·
πάντες οἱ φιλοῦντες αὐτὴν ἠθέτησαν ἐν αὐτῇ, ἐγένοντο αὐτῇ εἰς
ἐχθρούς.
3 Μετῳκίσθη ἡ Ιουδαία ἀπὸ ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπὸ πλήθους
δουλείας αὐτῆς·
ἐκάθισεν ἐν ἔθνεσιν, οὐχ εὗρεν ἀνάπαυσιν·
πάντες οἱ καταδιώκοντες αὐτὴν κατέλαβον αὐτὴν ἀνὰ μέσον τῶν
θλιβόντων.

Thr.: BA et in 1 1—2 20 S, cf. praef. ad Bar. — stichorum distinctionem recepi ex Sw.; codices stichos non distinguunt.

Inscr.] + ιερεμιου SB^{s}: cf. subscr.

BSA singulis uersibus capitum primi alterius quarti, ternis uersibus capitis tertii nomina literarum hebraicarum, a quibus initium faciunt, anteponentes (cf. Ps. 118) non solum in c. 1 literarum ordinem uulgarem tenente, sed etiam in c. 2. 3. 4 literam ב ante ע transponentibus ordinem uulgarem sequuntur, quam ob rem litera φη ubique sequitur literam αιν, unde effici potest haec nomina non ab ipso translatore addita esse, sed a docto quodam posteriore, qui sciebat quidem haec capita ad alphabetum hebraicum disposita esse et nouerat huius alphabeti literas, sed textum hebraicum non callebat. literae hebraicae nominantur in mss. αλ(ε)φ, βηθ, γιμ(ε)λ, δελ(ε)θ uel δαλεθ, η, ουαυ, ζαι(ν), ηθ, τηθ, ιωθ uel ιωδ, χαφ, λαβδ uel λαμεδ, μημ, νουν, σαμχ, αιν, φη, σαδη (B*† τιαδη: τι = ש), κωφ, ρης (B† ρηχς: χς = ש), σεν (B† χσεν: χσ = ש), θαυ; uariantes leuiores omisi

1 1^{2} ως > S*† || 2^{1} εκλαυσεν] εδακρυσεν A† | 2^{3} εν αυτη] αυτην SCp† || 3^{1} η > BS | 3^{2} ουχ] pr. και S† | 3^{3} καταδιωκ.] κατα > S† | fin.] + αυτην AQmg†

4 Ὁδοὶ Σιων πενθοῦσιν παρὰ τὸ μὴ εἶναι ἐρχομένους ἐν ἑορτῇ·
πᾶσαι αἱ πύλαι αὐτῆς ἠφανισμέναι, οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἀναστενάζουσιν,
αἱ παρθένοι αὐτῆς ἀγόμεναι, καὶ αὐτὴ πικραινομένη ἐν ἑαυτῇ.
5 Ἐγένοντο οἱ θλίβοντες αὐτὴν εἰς κεφαλήν, καὶ οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς
εὐθηνοῦσαν,
ὅτι κύριος ἐταπείνωσεν αὐτὴν ἐπὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀσεβειῶν αὐτῆς·
τὰ νήπια αὐτῆς ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ κατὰ πρόσωπον θλί-
βοντος.
6 Καὶ ἐξῆλθεν ἐκ θυγατρὸς Σιων πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς·
ἐγένοντο οἱ ἄρχοντες αὐτῆς ὡς κριοὶ οὐχ εὑρίσκοντες νομὴν
καὶ ἐπορεύοντο ἐν οὐκ ἰσχύι κατὰ πρόσωπον διώκοντος.
7 Ἐμνήσθη Ιερουσαλημ ἡμερῶν ταπεινώσεως αὐτῆς καὶ ἀπωσμῶν
αὐτῆς,
πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς, ὅσα ἦν ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων,
ἐν τῷ πεσεῖν τὸν λαὸν αὐτῆς εἰς χεῖρας θλίβοντος καὶ οὐκ ἦν ὁ
βοηθῶν αὐτῇ,
ἰδόντες οἱ ἐχθροὶ αὐτῆς ἐγέλασαν ἐπὶ μετοικεσίᾳ αὐτῆς.
8 Ἁμαρτίαν ἥμαρτεν Ιερουσαλημ, διὰ τοῦτο εἰς σάλον ἐγένετο·
πάντες οἱ δοξάζοντες αὐτὴν ἐταπείνωσαν αὐτήν, εἶδον γὰρ τὴν
ἀσχημοσύνην αὐτῆς,
καί γε αὐτὴ στενάζουσα καὶ ἀπεστράφη ὀπίσω.
9 Ἀκαθαρσία αὐτῆς πρὸς ποδῶν αὐτῆς, οὐκ ἐμνήσθη ἔσχατα αὐτῆς·
καὶ κατεβίβασεν ὑπέρογκα, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν·
ἰδέ, κύριε, τὴν ταπείνωσίν μου, ὅτι ἐμεγαλύνθη ἐχθρός.
10 Χεῖρα αὐτοῦ ἐξεπέτασεν θλίβων ἐπὶ πάντα τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς·
εἶδεν γὰρ ἔθνη εἰσελθόντα εἰς τὸ ἁγίασμα αὐτῆς,
ἃ ἐνετείλω μὴ εἰσελθεῖν αὐτὰ εἰς ἐκκλησίαν σου.
11 Πᾶς ὁ λαὸς αὐτῆς καταστενάζοντες, ζητοῦντες ἄρτον,
ἔδωκαν τὰ ἐπιθυμήματα αὐτῆς ἐν βρώσει τοῦ ἐπιστρέψαι ψυχήν·
ἰδέ, κύριε, καὶ ἐπίβλεψον, ὅτι ἐγενήθην ἠτιμωμένη.
12 Οὐ πρὸς ὑμᾶς πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν·
ἐπιστρέψατε καὶ ἴδετε εἰ ἔστιν ἄλγος κατὰ τὸ ἄλγος μου, ὃ ἐγε-
νήθη·
φθεγξάμενος ἐν ἐμοὶ ἐταπείνωσέν με κύριος ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς θυμοῦ
αὐτοῦ.

4^{1} πενθησουσιν S† || 5^{1} ευθηνουσαν (cf. Thack. p. 214)] -σιν S | 5^{2} αυτην] > B†, in *O* sub ÷ | 5^{3} κατα προσ.] ενωπιον S†: cf. 6^{3} || 6^{1} εξηλθεν] -ηρθη BS^{c} | 6^{2} ουχ] μη A | post 6^{2} add. S*† per errorem stichum 11^{2} | 6^{3} κατα προσ.] ενωπιον A†: cf. 5^{3} || 7^{4} κατοικεσια BSpau. || 8^{2} (ε)ιδον] ιδοντες A† | 8^{3} οπισω] pr. εις τα A: cf. 2 3 et 1 13 || 9^{1} εσχατων A | 9^{3} εχθρος] pr. ο A || 10^{3} αυτα > A || 11^{1} αρτον > S† | 11^{2} εις βρωσιν S† | 11^{3} κυριε > A† | εγενηθη BS^{c} || 12^{1} ου pau.] οι BSA | ημας S^{c} | οι compl.] > BSA | 12^{2} κατα] και A† | το > S*† | 12^{3} οργης θυμου] tr. S

13 Ἐξ ὕψους αὐτοῦ ἀπέστειλεν πῦρ, ἐν τοῖς ὀστέοις μου κατήγαγεν αὐτό·
διεπέτασεν δίκτυον τοῖς ποσίν μου, ἀπέστρεψέν με εἰς τὰ ὀπίσω,
ἔδωκέν με ἠφανισμένην, ὅλην τὴν ἡμέραν ὀδυνωμένην.
14 Ἐγρηγορήθη ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά μου·
ἐν χερσίν μου συνεπλάκησαν, ἀνέβησαν ἐπὶ τὸν τράχηλόν μου·
ἠσθένησεν ἡ ἰσχύς μου, ὅτι ἔδωκεν κύριος ἐν χερσίν μου ὀδύνας,
οὐ δυνήσομαι στῆναι.
15 Ἐξῆρεν πάντας τοὺς ἰσχυρούς μου ὁ κύριος ἐκ μέσου μου,
ἐκάλεσεν ἐπ᾽ ἐμὲ καιρὸν τοῦ συντρῖψαι ἐκλεκτούς μου·
ληνὸν ἐπάτησεν κύριος παρθένῳ θυγατρὶ Ιουδα, ἐπὶ τούτοις ἐγὼ κλαίω.
16 Ὁ ὀφθαλμός μου κατήγαγεν ὕδωρ,
ὅτι ἐμακρύνθη ἀπ᾽ ἐμοῦ ὁ παρακαλῶν με, ὁ ἐπιστρέφων ψυχήν μου·
ἐγένοντο οἱ υἱοί μου ἠφανισμένοι, ὅτι ἐκραταιώθη ὁ ἐχθρός.
17 Διεπέτασεν Σιων χεῖρας αὐτῆς, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν αὐτήν·
ἐνετείλατο κύριος τῷ Ιακωβ, κύκλῳ αὐτοῦ οἱ θλίβοντες αὐτόν,
ἐγενήθη Ιερουσαλημ εἰς ἀποκαθημένην ἀνὰ μέσον αὐτῶν.
18 Δίκαιός ἐστιν κύριος, ὅτι τὸ στόμα αὐτοῦ παρεπίκρανα.
ἀκούσατε δή, πάντες οἱ λαοί, καὶ ἴδετε τὸ ἄλγος μου·
παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ.
19 Ἐκάλεσα τοὺς ἐραστάς μου, αὐτοὶ δὲ παρελογίσαντό με·
οἱ ἱερεῖς μου καὶ οἱ πρεσβύτεροί μου ἐν τῇ πόλει ἐξέλιπον,
ὅτι ἐζήτησαν βρῶσιν αὐτοῖς, ἵνα ἐπιστρέψωσιν ψυχὰς αὐτῶν, καὶ οὐχ εὗρον.
20 Ἰδέ, κύριε, ὅτι θλίβομαι· ἡ κοιλία μου ἐταράχθη,
καὶ ἡ καρδία μου ἐστράφη ἐν ἐμοί, ὅτι παραπικραίνουσα παρεπίκρανα·
ἔξωθεν ἠτέκνωσέν με μάχαιρα ὥσπερ θάνατος ἐν οἴκῳ.
21 Ἀκούσατε δὴ ὅτι στενάζω ἐγώ, οὐκ ἔστιν ὁ παρακαλῶν με·
πάντες οἱ ἐχθροί μου ἤκουσαν τὰ κακά μου καὶ ἐχάρησαν, ὅτι σὺ ἐποίησας·
ἐπήγαγες ἡμέραν, ἐκάλεσας καιρόν, καὶ ἐγένοντο ὅμοιοι ἐμοί.
22 Εἰσέλθοι πᾶσα ἡ κακία αὐτῶν κατὰ πρόσωπόν σου,
καὶ ἐπιφύλλισον αὐτοῖς, ὃν τρόπον ἐποίησαν ἐπιφυλλίδα περὶ πάντων τῶν ἁμαρτημάτων μου,

13¹ αυτο] -τον S† | 13³ με] + κυριος A | οδυρωμενην A† || 15¹ ο > S† || 17¹ χειρας] pr. τας A | ο > S*† | 17² αυτου > A† || 18¹ το > Bpau. | παρεπικρανα] -ναν Spau. | 18² οι > S | 18³ παρθ.] pr. αι S | νεαν.] pr. οι S || 19³ ψυχας] pr. εις S† || 20¹ η] pr. και A† | 20² και > S† | παρεπικρανα] -ανθην BA | 20³ με > B || 21³ και > B† | εγενοντο ομοιοι εμοι] εγενετο οιμμοι οιμμοι A || 22² επιφυλλισον] -φαυλι- A†: cf. 2 20 | αυτους S

ὅτι πολλοὶ οἱ στεναγμοί μου, καὶ ἡ καρδία μου λυπεῖται.
2 Πῶς ἐγνόφωσεν ἐν ὀργῇ αὐτοῦ κύριος τὴν θυγατέρα Σιων;
κατέρριψεν ἐξ οὐρανοῦ εἰς γῆν δόξασμα Ισραηλ
καὶ οὐκ ἐμνήσθη ὑποποδίου ποδῶν αὐτοῦ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς αὐτοῦ.
2 Κατεπόντισεν κύριος οὐ φεισάμενος πάντα τὰ ὡραῖα Ιακωβ,
καθεῖλεν ἐν θυμῷ αὐτοῦ τὰ ὀχυρώματα τῆς θυγατρὸς Ιουδα,
ἐκόλλησεν εἰς τὴν γῆν, ἐβεβήλωσεν βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς.
3 Συνέκλασεν ἐν ὀργῇ θυμοῦ αὐτοῦ πᾶν κέρας Ισραηλ,
ἀπέστρεψεν ὀπίσω δεξιὰν αὐτοῦ ἀπὸ προσώπου ἐχθροῦ
καὶ ἀνῆψεν ἐν Ιακωβ ὡς πῦρ φλόγα, καὶ κατέφαγεν πάντα τὰ κύκλῳ.
4 Ἐνέτεινεν τόξον αὐτοῦ ὡς ἐχθρός, ἐστερέωσεν δεξιὰν αὐτοῦ ὡς ὑπεναντίος
καὶ ἀπέκτεινεν πάντα τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν μου ἐν σκηνῇ θυγατρὸς Σιων,
ἐξέχεεν ὡς πῦρ τὸν θυμὸν αὐτοῦ.
5 Ἐγενήθη κύριος ὡς ἐχθρός, κατεπόντισεν Ισραηλ,
κατεπόντισεν πάσας τὰς βάρεις αὐτῆς, διέφθειρεν τὰ ὀχυρώματα αὐτοῦ
καὶ ἐπλήθυνεν τῇ θυγατρὶ Ιουδα ταπεινουμένην καὶ τεταπεινωμένην.
6 Καὶ διεπέτασεν ὡς ἄμπελον τὸ σκήνωμα αὐτοῦ, διέφθειρεν ἑορτὴν αὐτοῦ·
ἐπελάθετο κύριος ὃ ἐποίησεν ἐν Σιων ἑορτῆς καὶ σαββάτου
καὶ παρώξυνεν ἐμβριμήματι ὀργῆς αὐτοῦ βασιλέα καὶ ἱερέα καὶ ἄρχοντα.
7 Ἀπώσατο κύριος θυσιαστήριον αὐτοῦ, ἀπετίναξεν ἁγίασμα αὐτοῦ,
συνέτριψεν ἐν χειρὶ ἐχθροῦ τεῖχος βάρεων αὐτῆς·
φωνὴν ἔδωκαν ἐν οἴκῳ κυρίου ὡς ἐν ἡμέρᾳ ἑορτῆς.
8 Καὶ ἐπέστρεψεν κύριος τοῦ διαφθεῖραι τεῖχος θυγατρὸς Σιων·
ἐξέτεινεν μέτρον, οὐκ ἀπέστρεψεν χεῖρα αὐτοῦ ἀπὸ καταπατήματος,
καὶ ἐπένθησεν τὸ προτείχισμα, καὶ τεῖχος ὁμοθυμαδὸν ἠσθένησεν.

2 2¹ κυριος > AC*p*† | 1³ εν — fin. ad 2¹ trahunt BS | οργης] + θυμου A: cf. 1 12 || 2³ εβεβηλ.] + εις την γην A† | βασιλεας B† | αρχοντα A || 3¹ συνεκαλεσεν B | 3² οπισω] pr. εις τα A: cf. 1 8 | δεξ. — εχθρου > S*† | 3³ εν > A: post -ψεν || 4¹ ενετειλεν A† | εχθρος pl.] + υπεναντιος BSA | 4² τα > S: post -τα | οφθ.] pr. των A | εν > A || 5² πασας > BS† | αυτης(=𝔐)] -του S^{c} | αυτου (= 𝔐)] -της A | 5³ επληθυναν S*† | ταπεινουμενην] -νον SA || 6² ο] α B† || 7¹ κυρ./θυσ. αυ.] tr. A† | 7² εχθρου] αυτου B | 7³ εδωκεν A | κυριου > BS† || 8¹ απεστρ. SA | κυριος > BS† | του > B† | 8² απεστρ.] επ. BS, + κυριος A† | 8³ ησθενησαν A†

9 Ἐνεπάγησαν εἰς γῆν πύλαι αὐτῆς, ἀπώλεσεν καὶ συνέτριψεν μοχλοὺς αὐτῆς·
βασιλέα αὐτῆς καὶ ἄρχοντας αὐτῆς ἐν τοῖς ἔθνεσιν·
οὐκ ἔστιν νόμος, καί γε προφῆται αὐτῆς οὐκ εἶδον ὅρασιν παρὰ κυρίου.
10 Ἐκάθισαν εἰς τὴν γῆν, ἐσιώπησαν πρεσβύτεροι θυγατρὸς Σιων,
ἀνεβίβασαν χοῦν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῶν, περιεζώσαντο σάκκους,
κατήγαγον εἰς γῆν ἀρχηγοὺς παρθένους ἐν Ιερουσαλημ.
11 Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοί μου, ἐταράχθη ἡ καρδία μου,
ἐξεχύθη εἰς γῆν ἡ δόξα μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου
ἐν τῷ ἐκλιπεῖν νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐν πλατείαις πόλεως.
12 Ταῖς μητράσιν αὐτῶν εἶπαν Ποῦ σῖτος καὶ οἶνος;
ἐν τῷ ἐκλύεσθαι αὐτοὺς ὡς τραυματίας ἐν πλατείαις πόλεως,
ἐν τῷ ἐκχεῖσθαι ψυχὰς αὐτῶν εἰς κόλπον μητέρων αὐτῶν.
13 Τί μαρτυρήσω σοι ἢ τί ὁμοιώσω σοι, θύγατερ Ιερουσαλημ;
τίς σώσει σε καὶ παρακαλέσει σε, παρθένος θύγατερ Σιων;
ὅτι ἐμεγαλύνθη ποτήριον συντριβῆς σου· τίς ἰάσεταί σε;
14 Προφῆταί σου εἶδοσάν σοι μάταια καὶ ἀφροσύνην
καὶ οὐκ ἀπεκάλυψαν ἐπὶ τὴν ἀδικίαν σου τοῦ ἐπιστρέψαι αἰχμαλωσίαν σου
καὶ εἶδοσάν σοι λήμματα μάταια καὶ ἐξώσματα.
15 Ἐκρότησαν ἐπὶ σὲ χεῖρας πάντες οἱ παραπορευόμενοι ὁδόν,
ἐσύρισαν καὶ ἐκίνησαν τὴν κεφαλὴν αὐτῶν ἐπὶ τὴν θυγατέρα Ιερουσαλημ
Ἡ αὕτη ἡ πόλις, ἣν ἐροῦσιν Στέφανος δόξης, εὐφροσύνη πάσης τῆς γῆς;
16 Διήνοιξαν ἐπὶ σὲ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροί σου,
ἐσύρισαν καὶ ἔβρυξαν ὀδόντας, εἶπαν Κατεπίομεν αὐτήν,
πλὴν αὕτη ἡ ἡμέρα, ἣν προσεδοκῶμεν, εὕρομεν αὐτήν, εἴδομεν.
17 Ἐποίησεν κύριος ἃ ἐνεθυμήθη, συνετέλεσεν ῥήματα αὐτοῦ,
ἃ ἐνετείλατο ἐξ ἡμερῶν ἀρχαίων, καθεῖλεν καὶ οὐκ ἐφείσατο,
καὶ ηὔφρανεν ἐπὶ σὲ ἐχθρόν, ὕψωσεν κέρας θλίβοντός σε.
18 Ἐβόησεν καρδία αὐτῶν πρὸς κύριον
Τείχη Σιων, καταγάγετε ὡς χειμάρρους δάκρυα ἡμέρας καὶ νυκτός·

9^1 εις την γην αι πυλαι A || 10^2 επι] εις S† | 10^3 γην] pr. την A | εν > S* || 11^1 εξελειπον BSA | 11^2 γην] pr. την B | του > B† || 13^2 σε 1^0 > B† | θυγατρος S† | 13^3 σε > S*† || 14^2 αιχμαλ.] pr. την S† || 15^3 η 1^0 A†] > S†, dub. B†, ει rel. | ην > BS | δοξης > B*† | ευφροσυνη] -νης BASᶜ || 16^1 σου > S† | 16^2 ειπαν] pr. και BA | καταπιω(uel o)μεν SBᶜ | 16^3 η > S || 17^2 ενετειλ.] ενεθυμηθη A†: ex 17^1; ενεθυ incepit etiam S† in fine lin., sed in sequenti lin. perrexit τ(ε)ιλατο | 17^3 κερας] κεφαλας AC† || 18^2 σ(ε)ιων] pr. θυγατρος S* = 𝔐 | καταγαγετε] -γαγετωσαν A†, -γαγετω mu.

μὴ δῷς ἔκνηψιν σεαυτῇ, μὴ σιωπήσαιτο, θύγατερ, ὁ ὀφθαλμός σου.
19 Ἀνάστα ἀγαλλίασαι ἐν νυκτὶ εἰς ἀρχὰς φυλακῆς σου,
ἔκχεον ὡς ὕδωρ καρδίαν σου ἀπέναντι προσώπου κυρίου,
ἆρον πρὸς αὐτὸν χεῖράς σου περὶ ψυχῆς νηπίων σου
τῶν ἐκλυομένων λιμῷ ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.
20 Ἰδέ, κύριε, καὶ ἐπίβλεψον τίνι ἐπεφύλλισας οὕτως·
εἰ φάγονται γυναῖκες καρπὸν κοιλίας αὐτῶν;
ἐπιφυλλίδα ἐποίησεν μάγειρος· φονευθήσονται νήπια θηλάζοντα μαστούς;
ἀποκτενεῖς ἐν ἁγιάσματι κυρίου ἱερέα καὶ προφήτην;
21 Ἐκοιμήθησαν εἰς τὴν ἔξοδον παιδάριον καὶ πρεσβύτης·
παρθένοι μου καὶ νεανίσκοι μου ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ·
ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἀπέκτεινας, ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς σου ἐμαγείρευσας, οὐκ ἐφείσω.
22 Ἐκάλεσεν ἡμέραν ἑορτῆς παροικίας μου κυκλόθεν,
καὶ οὐκ ἐγένοντο ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς κυρίου ἀνασῳζόμενος καὶ καταλελειμμένος,
ὡς ἐπεκράτησα καὶ ἐπλήθυνα ἐχθρούς μου πάντας.
3 Ἐγὼ ἀνὴρ ὁ βλέπων πτωχείαν ἐν ῥάβδῳ θυμοῦ αὐτοῦ ἐπ' ἐμέ·
2 παρέλαβέν με καὶ ἀπήγαγεν εἰς σκότος καὶ οὐ φῶς,
3 πλὴν ἐν ἐμοὶ ἐπέστρεψεν χεῖρα αὐτοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν.
4 Ἐπαλαίωσεν σάρκας μου καὶ δέρμα μου, ὀστέα μου συνέτριψεν·
5 ἀνῳκοδόμησεν κατ' ἐμοῦ καὶ ἐκύκλωσεν κεφαλήν μου καὶ ἐμόχθησεν,
6 ἐν σκοτεινοῖς ἐκάθισέν με ὡς νεκροὺς αἰῶνος.
7 Ἀνῳκοδόμησεν κατ' ἐμοῦ, καὶ οὐκ ἐξελεύσομαι, ἐβάρυνεν χαλκόν μου·
8 καί γε κεκράξομαι καὶ βοήσω, ἀπέφραξεν προσευχήν μου·
9 ἀνῳκοδόμησεν ὁδούς μου, ἐνέφραξεν τρίβους μου, ἐτάραξεν.
10 Ἄρκος ἐνεδρεύουσα αὐτός μοι, λέων ἐν κρυφαίοις·
11 κατεδίωξεν ἀφεστηκότα καὶ κατέπαυσέν με, ἔθετό με ἠφανισμένην·
12 ἐνέτεινεν τόξον αὐτοῦ καὶ ἐστήλωσέν με ὡς σκοπὸν εἰς βέλος.
13 Εἰσήγαγεν τοῖς νεφροῖς μου ἰοὺς φαρέτρας αὐτοῦ·
14 ἐγενήθην γέλως παντὶ λαῷ μου, ψαλμὸς αὐτῶν ὅλην τὴν ἡμέραν·
15 ἐχόρτασέν με πικρίας, ἐμέθυσέν με χολῆς.
16 Καὶ ἐξέβαλεν ψήφῳ ὀδόντας μου, ἐψώμισέν με σποδόν·
17 καὶ ἀπώσατο ἐξ εἰρήνης ψυχήν μου, ἐπελαθόμην ἀγαθὰ
18 καὶ εἶπα Ἀπώλετο νεῖκός μου καὶ ἡ ἐλπίς μου ἀπὸ κυρίου.

18^3 σιωπ. θυγ. ο οφθ. BSApau.] σιωπησατω(uel sim.) κορη οφθαλμου(uel -μων) rel. = 𝔐: σιωπησατω etiam Sᶜ || 19^1 εν > S† | 19^2 προσ.] pr. του S | 19^3 αρον] + αρον A† | σου 2^0 > B*† | 19^4 εκλυομ.] + σου S† || 20^1 επεφυλλισας] -φαυλι- A†: cf. 1 22 | 20^3 μασθους A || 22^2 εγενετο A

3 2 απηγ.] + με A || 4 σαρκας] ς > B, pr. τας A || 6 ως νεκρους] εν σκοτινοις A† || 8 και 2^0] + γε A† || 11 με 1^0 > A || 14 παντι] + τω A || 16 και > A | οδοντας] pr. τους A || 18 ειπα > BA†

19 Ἐμνήσθην ἀπὸ πτωχείας μου καὶ ἐκ διωγμοῦ μου πικρίας καὶ
χολῆς μου·
20 μνησθήσεται καὶ καταδολεσχήσει ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχή μου·
21 ταύτην τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου, διὰ τοῦτο ὑπομενῶ.
25 Ἀγαθὸς κύριος τοῖς ὑπομένουσιν αὐτόν, ψυχῇ ἣ ζητήσει αὐτὸν
ἀγαθὸν
26 καὶ ὑπομενεῖ καὶ ἡσυχάσει εἰς τὸ σωτήριον κυρίου.
27 ἀγαθὸν ἀνδρὶ ὅταν ἄρῃ ζυγὸν ἐν νεότητι αὐτοῦ.
28 Καθήσεται κατὰ μόνας καὶ σιωπήσεται, ὅτι ἦρεν ἐφ' ἑαυτῷ·
30 δώσει τῷ παίοντι αὐτὸν σιαγόνα, χορτασθήσεται ὀνειδισμῶν.
31 Ὅτι οὐκ εἰς τὸν αἰῶνα ἀπώσεται κύριος·
32 ὅτι ὁ ταπεινώσας οἰκτιρήσει κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους αὐτοῦ·
33 ὅτι οὐκ ἀπεκρίθη ἀπὸ καρδίας αὐτοῦ καὶ ἐταπείνωσεν υἱοὺς ἀνδρός.
34 Τοῦ ταπεινῶσαι ὑπὸ τοὺς πόδας αὐτοῦ πάντας δεσμίους γῆς,
35 τοῦ ἐκκλῖναι κρίσιν ἀνδρὸς κατέναντι προσώπου ὑψίστου,
36 καταδικάσαι ἄνθρωπον ἐν τῷ κρίνεσθαι αὐτὸν κύριος οὐκ εἶπεν.
37 Τίς οὕτως εἶπεν, καὶ ἐγενήθη; κύριος οὐκ ἐνετείλατο,
38 ἐκ στόματος ὑψίστου οὐκ ἐξελεύσεται τὰ κακὰ καὶ τὸ ἀγαθόν;
39 τί γογγύσει ἄνθρωπος ζῶν, ἀνὴρ περὶ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ;
40 Ἐξηρευνήθη ἡ ὁδὸς ἡμῶν καὶ ἠτάσθη, καὶ ἐπιστρέψωμεν ἕως κυρίου·
41 ἀναλάβωμεν καρδίας ἡμῶν ἐπὶ χειρῶν πρὸς ὑψηλὸν ἐν οὐρανῷ
42 Ἡμαρτήσαμεν, ἠσεβήσαμεν, καὶ οὐχ ἱλάσθης.
43 Ἐπεσκέπασας ἐν θυμῷ καὶ ἀπεδίωξας ἡμᾶς· ἀπέκτεινας, οὐκ ἐφείσω.
44 ἐπεσκέπασας νεφέλην σεαυτῷ εἵνεκεν προσευχῆς,
45 καμμύσαι με καὶ ἀπωσθῆναι ἔθηκας ἡμᾶς ἐν μέσῳ τῶν λαῶν.
46 Διήνοιξαν ἐφ' ἡμᾶς τὸ στόμα αὐτῶν πάντες οἱ ἐχθροὶ ἡμῶν·
47 φόβος καὶ θυμὸς ἐγενήθη ἡμῖν, ἔπαρσις καὶ συντριβή·
48 ἀφέσεις ὑδάτων κατάξει ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ τὸ σύντριμμα τῆς
θυγατρὸς τοῦ λαοῦ μου.
49 Ὁ ὀφθαλμός μου κατεπόθη, καὶ οὐ σιγήσομαι τοῦ μὴ εἶναι ἔκνηψιν,
50 ἕως οὗ διακύψῃ καὶ ἴδῃ κύριος ἐξ οὐρανοῦ·
51 ὁ ὀφθαλμός μου ἐπιφυλλιεῖ ἐπὶ τὴν ψυχήν μου παρὰ πάσας θυ-
γατέρας πόλεως.
52 Θηρεύοντες ἐθήρευσάν με ὡς στρουθίον οἱ ἐχθροί μου δωρεάν,
53 ἐθανάτωσαν ἐν λάκκῳ ζωήν μου καὶ ἐπέθηκαν λίθον ἐπ' ἐμοί,

19 μου 2^0 > B: post -μου | πικριας et χολης] ς > BA†; A add. γαρ post πικριας || quae inter 21 et 25 desunt, antiquis temporibus propter similitudinem clausularum 21^2 et 24^2 exciderunt; *LC* diuerso modo lacunam expleuerunt || 25 αγαθον ad 26 trahit 𝔐 || uersum 29 suppleuerunt *LC*^{mg} || 32 κατα] pr. και B || 33 οτι *L*] > BA || 37 τις] κυριος A† || 39 γογγυση B† || 41 επι χ./προς υψ.] tr. A || 43 ουκ εφεισω (=𝔐, cf. 221)] pr. και A: cf. 217 || 46 το > A || 49 σιγ.] σιωπησο(uel ω)μαι AC† || 52 οι] pr. παντες B†

54 ὑπερεχύθη ὕδωρ ἐπὶ κεφαλήν μου· εἶπα Ἀπῶσμαι.
55 Ἐπεκαλεσάμην τὸ ὄνομά σου, κύριε, ἐκ λάκκου κατωτάτου·
56 φωνήν μου ἤκουσας Μὴ κρύψῃς τὰ ὦτά σου εἰς τὴν δέησίν μου.
57 εἰς τὴν βοήθειάν μου ἤγγισας ἐν ᾗ σε ἡμέρᾳ ἐπεκαλεσάμην· εἶπάς
μοι Μὴ φοβοῦ.
58 Ἐδίκασας, κύριε, τὰς δίκας τῆς ψυχῆς μου, ἐλυτρώσω τὴν ζωήν μου·
59 εἶδες, κύριε, τὰς ταραχάς μου, ἔκρινας τὴν κρίσιν μου·
60 εἶδες πᾶσαν τὴν ἐκδίκησιν αὐτῶν εἰς πάντας διαλογισμοὺς αὐτῶν
ἐν ἐμοί.
61 Ἤκουσας τὸν ὀνειδισμὸν αὐτῶν, πάντας τοὺς διαλογισμοὺς αὐτῶν
κατ' ἐμοῦ,
62 χείλη ἐπανιστανομένων μοι καὶ μελέτας αὐτῶν κατ' ἐμοῦ ὅλην τὴν
ἡμέραν,
63 καθέδραν αὐτῶν καὶ ἀνάστασιν αὐτῶν· ἐπίβλεψον ἐπὶ τοὺς ὀφθαλ-
μοὺς αὐτῶν.
64 Ἀποδώσεις αὐτοῖς ἀνταπόδομα, κύριε, κατὰ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν
αὐτῶν,
65 ἀποδώσεις αὐτοῖς ὑπερασπισμὸν καρδίας, μόχθον σου αὐτοῖς,
66 καταδιώξεις ἐν ὀργῇ καὶ ἐξαναλώσεις αὐτοὺς ὑποκάτω τοῦ οὐρα-
νοῦ, κύριε.
4 Πῶς ἀμαυρωθήσεται χρυσίον, ἀλλοιωθήσεται τὸ ἀργύριον τὸ
ἀγαθόν;
ἐξεχύθησαν λίθοι ἅγιοι ἐπ' ἀρχῆς πασῶν ἐξόδων.
2 Υἱοὶ Σιων οἱ τίμιοι οἱ ἐπηρμένοι ἐν χρυσίῳ
πῶς ἐλογίσθησαν εἰς ἀγγεῖα ὀστράκινα ἔργα χειρῶν κεραμέως;
3 Καί γε δράκοντες ἐξέδυσαν μαστούς, ἐθήλασαν σκύμνοι αὐτῶν·
θυγατέρες λαοῦ μου εἰς ἀνίατον ὡς στρουθίον ἐν ἐρήμῳ.
4 Ἐκολλήθη ἡ γλῶσσα θηλάζοντος πρὸς τὸν φάρυγγα αὐτοῦ ἐν δίψει·
νήπια ᾔτησαν ἄρτον, ὁ διακλῶν οὐκ ἔστιν αὐτοῖς.
5 Οἱ ἔσθοντες τὰς τρυφὰς ἠφανίσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις,
οἱ τιθηνούμενοι ἐπὶ κόκκων περιεβάλοντο κοπρίας.
6 Καὶ ἐμεγαλύνθη ἀνομία θυγατρὸς λαοῦ μου ὑπὲρ ἀνομίας Σοδομων
τῆς κατεστραμμένης ὥσπερ σπουδῇ, καὶ οὐκ ἐπόνεσαν ἐν αὐτῇ
χεῖρας.
7 Ἐκαθαριώθησαν ναζιραῖοι αὐτῆς ὑπὲρ χιόνα, ἔλαμψαν ὑπὲρ γάλα,

54 κεφ.] pr. την A || 55—57 > A† || 57 εις τ. βοηθ. μου ad 56 trahit 𝔐 || 58 δικας] αδικιας A† || 62 επανισταμενων B: cf. Thack. p. 248 || 63 αναστησιν B^{c}† | επι τους] επ B† || 65 σου αυτοις *O*$^{(-)}$] συ αυτους (ad 66 tracta) BA || 66 καταξεις A†

4 1^1 χρυσ.] pr. το A || 2^1 οι 2^0 > A || 3^2 θυγατερες] -ρας B† || 4^2 ο] pr. και A | διακλων] κλων A† || 5^1 εσθιοντες A | τροφας BA† | 5^2 κοκκων] ν > B†, κολπων A† | περιελαβον A$^{(-)}$ || 6^1 ανομια] pr. η A†

ἐπυρρώθησαν ὑπὲρ λίθους σαπφείρου τὸ ἀπόσπασμα αὐτῶν.
8 Ἐσκότασεν ὑπὲρ ἀσβόλην τὸ εἶδος αὐτῶν, οὐκ ἐπεγνώσθησαν ἐν ταῖς ἐξόδοις·
ἐπάγη δέρμα αὐτῶν ἐπὶ τὰ ὀστέα αὐτῶν, ἐξηράνθησαν, ἐγενήθησαν ὥσπερ ξύλον.
9 Καλοὶ ἦσαν οἱ τραυματίαι ῥομφαίας ἢ οἱ τραυματίαι λιμοῦ·
ἐπορεύθησαν ἐκκεκεντημένοι ἀπὸ γενημάτων ἀγρῶν.
10 Χεῖρες γυναικῶν οἰκτιρμόνων ἥψησαν τὰ παιδία αὐτῶν,
ἐγενήθησαν εἰς βρῶσιν αὐταῖς ἐν τῷ συντρίμματι τῆς θυγατρὸς λαοῦ μου.
11 Συνετέλεσεν κύριος θυμὸν αὐτοῦ, ἐξέχεεν θυμὸν ὀργῆς αὐτοῦ
καὶ ἀνῆψεν πῦρ ἐν Σιων, καὶ κατέφαγεν τὰ θεμέλια αὐτῆς.
12 Οὐκ ἐπίστευσαν βασιλεῖς γῆς, πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν οἰκουμένην,
ὅτι εἰσελεύσεται ἐχθρὸς καὶ ἐκθλίβων διὰ τῶν πυλῶν Ιερουσαλημ.
13 Ἐξ ἁμαρτιῶν προφητῶν αὐτῆς, ἀδικιῶν ἱερέων αὐτῆς
τῶν ἐκχεόντων αἷμα δίκαιον ἐν μέσῳ αὐτῆς.
14 Ἐσαλεύθησαν ἐγρήγοροι αὐτῆς ἐν ταῖς ἐξόδοις, ἐμολύνθησαν ἐν αἵματι·
ἐν τῷ μὴ δύνασθαι αὐτοὺς ἥψαντο ἐνδυμάτων αὐτῶν.
15 Ἀπόστητε ἀκαθάρτων — καλέσατε αὐτούς — ἀπόστητε ἀπόστητε, μὴ ἅπτεσθε,
ὅτι ἀνήφθησαν καί γε ἐσαλεύθησαν· εἶπατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν Οὐ μὴ προσθῶσιν τοῦ παροικεῖν.
16 Πρόσωπον κυρίου μερὶς αὐτῶν, οὐ προσθήσει ἐπιβλέψαι αὐτοῖς·
πρόσωπον ἱερέων οὐκ ἔλαβον, πρεσβύτας οὐκ ἠλέησαν.
17 Ἔτι ὄντων ἡμῶν ἐξέλιπον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν εἰς τὴν βοήθειαν ἡμῶν μάταια·
ἀποσκοπευόντων ἡμῶν ἀπεσκοπεύσαμεν εἰς ἔθνος οὐ σῴζον.
18 Ἐθηρεύσαμεν μικροὺς ἡμῶν τοῦ μὴ πορεύεσθαι ἐν ταῖς πλατείαις ἡμῶν·
ἤγγικεν ὁ καιρὸς ἡμῶν, ἐπληρώθησαν αἱ ἡμέραι ἡμῶν, πάρεστιν ὁ καιρὸς ἡμῶν.
19 Κοῦφοι ἐγένοντο οἱ διώκοντες ἡμᾶς ὑπὲρ ἀετοὺς οὐρανοῦ,
ἐπὶ τῶν ὀρέων ἐξήφθησαν, ἐν ἐρήμῳ ἐνήδρευσαν ἡμᾶς.
20 Πνεῦμα προσώπου ἡμῶν χριστὸς κυρίου συνελήμφθη ἐν ταῖς διαφθοραῖς αὐτῶν,

7^2 επυρρωθ. Gra.] επυρωθ. B, ετυρωθ. A || 10^2 λαου] pr. του A || 11^1 θυμον οργης] οργην θυμου A || 13^1 αυτης 1^0] -των A† || 14^1 εν 1^0] επι A† | 14^2 ηψατο A || 15^1 ακαθαρτων] pr. απο A || 16^2 πρεσβ.] προφητας B† || 18^1 πορ.] pr. παρα A† || 19^2 εξηφθ.] εξεπτησαν B | εν ερ.] επι των ορεων A† || 20^1 κυριου Ra.] -ος mss.: antiquis temporibus κῡ scribebatur pro κυριου et pro κυριος, cf. Gen. ed. Rahlfs (1926), p. 21

οὗ εἴπαμεν Ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ ζησόμεθα ἐν τοῖς ἔθνεσιν.
21 Χαῖρε καὶ εὐφραίνου, θύγατερ Ιδουμαίας ἡ κατοικοῦσα ἐπὶ γῆς·
καί γε ἐπὶ σὲ διελεύσεται τὸ ποτήριον κυρίου, καὶ μεθυσθήσῃ καὶ ἀποχεεῖς.
22 Ἐξέλιπεν ἡ ἀνομία σου, θύγατερ Σιων· οὐ προσθήσει ἔτι ἀποικίσαι σε.
ἐπεσκέψατο ἀνομίας σου, θύγατερ Εδωμ· ἀπεκάλυψεν ἐπὶ τὰ ἀσεβήματά σου.
5 Μνήσθητι, κύριε, ὅ τι ἐγενήθη ἡμῖν·
ἐπίβλεψον καὶ ἰδὲ τὸν ὀνειδισμὸν ἡμῶν.
2 κληρονομία ἡμῶν μετεστράφη ἀλλοτρίοις,
οἱ οἶκοι ἡμῶν ξένοις.
3 ὀρφανοὶ ἐγενήθημεν, οὐχ ὑπάρχει πατήρ·
μητέρες ἡμῶν ὡς αἱ χῆραι.
4 ἐξ ἡμερῶν ἡμῶν ξύλα ἡμῶν ἐν ἀλλάγματι ἤλθεν.
5 ἐπὶ τὸν τράχηλον ἡμῶν ἐδιώχθημεν·
ἐκοπιάσαμεν, οὐκ ἀνεπαύθημεν.
6 Αἴγυπτος ἔδωκεν χεῖρα,
Ασσουρ εἰς πλησμονὴν αὐτῶν.
7 οἱ πατέρες ἡμῶν ἥμαρτον, οὐχ ὑπάρχουσιν·
ἡμεῖς τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ὑπέσχομεν.
8 δοῦλοι ἐκυρίευσαν ἡμῶν,
λυτρούμενος οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς χειρὸς αὐτῶν.
9 ἐν ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν εἰσοίσομεν ἄρτον ἡμῶν
ἀπὸ προσώπου ῥομφαίας τῆς ἐρήμου.
10 τὸ δέρμα ἡμῶν ὡς κλίβανος ἐπελειώθη,
συνεσπάσθησαν ἀπὸ προσώπου καταιγίδων λιμοῦ.
11 γυναῖκας ἐν Σιων ἐταπείνωσαν,
παρθένους ἐν πόλεσιν Ιουδα.
12 ἄρχοντες ἐν χερσὶν αὐτῶν ἐκρεμάσθησαν,
πρεσβύτεροι οὐκ ἐδοξάσθησαν.
13 ἐκλεκτοὶ κλαυθμὸν ἀνέλαβον,
καὶ νεανίσκοι ἐν ξύλῳ ἠσθένησαν.
14 καὶ πρεσβῦται ἀπὸ πύλης κατέπαυσαν,
ἐκλεκτοὶ ἐκ ψαλμῶν αὐτῶν κατέπαυσαν.
15 κατέλυσεν χαρὰ καρδίας ἡμῶν,
ἐστράφη εἰς πένθος ὁ χορὸς ἡμῶν.

20^2 ου] οι A† || 21^1 της] pr. της A | 21^2 το > A | και 2^0 > B || 22^1 ετι > B | 22^2 ανομιας] αδικιαν A† | θυγατηρ B hic, non in 22^1 || post 4 pau. add. θρηνοι (ιερεμιου) uel sim., ante 5 compl. add. προσευχη (ιερεμιου) uel sim., cf. Uulg

$5\,3^2$ αι > A || 4 ηλθον A || 10^1 δερμα] δε ρημα A†

16 ἔπεσεν ὁ στέφανος τῆς κεφαλῆς ἡμῶν·
οὐαὶ δὴ ἡμῖν, ὅτι ἡμάρτομεν.
17 περὶ τούτου ἐγενήθη ὀδυνηρὰ ἡ καρδία ἡμῶν,
περὶ τούτου ἐσκότασαν οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν·
18 ἐπ᾽ ὄρος Σιων, ὅτι ἠφανίσθη,
ἀλώπεκες διῆλθον ἐν αὐτῇ.
19 σὺ δέ, κύριε, εἰς τὸν αἰῶνα κατοικήσεις,
ὁ θρόνος σου εἰς γενεὰν καὶ γενεάν.
20 ἵνα τί εἰς νεῖκος ἐπιλήσῃ ἡμῶν,
καταλείψεις ἡμᾶς εἰς μακρότητα ἡμερῶν;
21 ἐπίστρεψον ἡμᾶς, κύριε, πρὸς σέ, καὶ ἐπιστραφησόμεθα·
καὶ ἀνακαίνισον ἡμέρας ἡμῶν καθὼς ἔμπροσθεν.
22 ὅτι ἀπωθούμενος ἀπώσω ἡμᾶς,
ὠργίσθης ἐφ᾽ ἡμᾶς ἕως σφόδρα.

16¹ της κεφ./ημων] tr. B† | 16² δη B†] δε A, > *L* || 17¹ οδυνηρα] pr. οδυνη B†

Subscr. θρηνοι ιερεμιου BA

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΙΕΡΕΜΙΟΥ

Ἀντίγραφον ἐπιστολῆς, ἣς ἀπέστειλεν Ιερεμιας πρὸς τοὺς ἀχθησομένους αἰχμαλώτους εἰς Βαβυλῶνα ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῶν Βαβυλωνίων ἀναγγεῖλαι αὐτοῖς καθότι ἐπετάγη αὐτῷ ὑπὸ τοῦ θεοῦ.

1 1 Διὰ τὰς ἁμαρτίας, ἃς ἡμαρτήκατε ἐναντίον τοῦ θεοῦ, ἀχθήσεσθε
εἰς Βαβυλῶνα αἰχμάλωτοι ὑπὸ Ναβουχοδονοσορ βασιλέως τῶν
2 Βαβυλωνίων. 2 εἰσελθόντες οὖν εἰς Βαβυλῶνα ἔσεσθε ἐκεῖ ἔτη πλεί-
ονα καὶ χρόνον μακρὸν ἕως γενεῶν ἑπτά, μετὰ τοῦτο δὲ ἐξάξω
3 ὑμᾶς ἐκεῖθεν μετ᾽ εἰρήνης. 3 νυνὶ δὲ ὄψεσθε ἐν Βαβυλῶνι θεοὺς
ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους ἐπ᾽ ὤμοις αἰρομένους δεικνύν-
4 τας φόβον τοῖς ἔθνεσιν. 4 εὐλαβήθητε οὖν μὴ καὶ ὑμεῖς ἀφομοιω-
θέντες τοῖς ἀλλοφύλοις ἀφομοιωθῆτε καὶ φόβος ὑμᾶς λάβῃ ἐπ᾽
5 αὐτοῖς 5 ἰδόντας ὄχλον ἔμπροσθεν καὶ ὄπισθεν αὐτῶν προσκυνοῦν-
6 τας αὐτά, εἶπατε δὲ τῇ διανοίᾳ Σοὶ δεῖ προσκυνεῖν, δέσποτα. 6 ὁ
γὰρ ἄγγελός μου μεθ᾽ ὑμῶν ἐστιν, αὐτός τε ἐκζητῶν τὰς ψυχὰς
ὑμῶν.

Ep. Ier.: BA.

Tit. επεταγη] υπ. A | αυτω] -τοις A†

1 αμαρτιας] + υμων B*† | εναντι A | βασ.] pr. του A || 5 ιδοντες A | αυτων > A | ειπατε — fin. > A†

7 Γλῶσσα γὰρ αὐτῶν ἐστιν κατεξυσμένη ὑπὸ τέκτονος, αὐτά τε 7
περίχρυσα καὶ περιάργυρα, ψευδῆ δ᾽ ἐστὶν καὶ οὐ δύνανται λαλεῖν.
8 καὶ ὥσπερ παρθένῳ φιλοκόσμῳ λαμβάνοντες χρυσίον κατασκευ- 8
άζουσιν στεφάνους ἐπὶ τὰς κεφαλὰς τῶν θεῶν αὐτῶν· 9 ἔστι δὲ 9
καὶ ὅτε ὑφαιρούμενοι οἱ ἱερεῖς ἀπὸ τῶν θεῶν αὐτῶν χρυσίον καὶ
ἀργύριον εἰς ἑαυτοὺς καταναλώσουσιν, δώσουσιν δὲ ἀπ᾽ αὐτῶν
καὶ ταῖς ἐπὶ τοῦ τέγους πόρναις. 10 κοσμοῦσί τε αὐτοὺς ὡς ἀν- 10
θρώπους τοῖς ἐνδύμασιν, θεοὺς ἀργυροῦς καὶ χρυσοῦς καὶ ξυλίνους·
οὗτοι δὲ οὐ διασῴζονται ἀπὸ ἰοῦ καὶ βρωμάτων. 11 περιβεβλημένων 11
αὐτῶν ἱματισμὸν πορφυροῦν, ἐκμάσσονται τὸ πρόσωπον αὐτῶν
διὰ τὸν ἐκ τῆς οἰκίας κονιορτόν, ὃς ἐστιν πλείων ἐπ᾽ αὐτοῖς. 12 καὶ 12
σκῆπτρον ἔχει ὡς ἄνθρωπος κριτὴς χώρας, ὃς τὸν εἰς αὐτὸν ἁμαρ-
τάνοντα οὐκ ἀνελεῖ. 13 ἔχει δὲ ἐγχειρίδιον ἐν δεξιᾷ καὶ πέλεκυν, 13
ἑαυτὸν δὲ ἐκ πολέμου καὶ λῃστῶν οὐκ ἐξελεῖται. 14 ὅθεν γνώριμοί 14
εἰσιν οὐκ ὄντες θεοί· μὴ οὖν φοβηθῆτε αὐτούς.

15 Ὥσπερ γὰρ σκεῦος ἀνθρώπου συντριβὲν ἀχρεῖον γίνεται, τοι- 15
οῦτοι ὑπάρχουσιν οἱ θεοὶ αὐτῶν, καθιδρυμένων αὐτῶν ἐν τοῖς
οἴκοις. 16 οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν πλήρεις εἰσὶν κονιορτοῦ ἀπὸ τῶν 16
ποδῶν τῶν εἰσπορευομένων. 17 καὶ ὥσπερ τινὶ ἠδικηκότι βασιλέα 17
περιπεφραγμέναι εἰσὶν αἱ αὐλαὶ ὡς ἐπὶ θανάτῳ ἀπηγμένῳ, τοὺς
οἴκους αὐτῶν ὀχυροῦσιν οἱ ἱερεῖς θυρώμασίν τε καὶ κλείθροις καὶ
μοχλοῖς, ὅπως ὑπὸ τῶν λῃστῶν μὴ συληθῶσι. 18 λύχνους καίουσιν 18
καὶ πλείους ἢ ἑαυτοῖς, ὧν οὐδένα δύνανται ἰδεῖν. 19 ἔστιν μὲν 19
ὥσπερ δοκὸς τῶν ἐκ τῆς οἰκίας, τὰς δὲ καρδίας αὐτῶν φασιν
ἐκλείχεσθαι, τῶν ἀπὸ τῆς γῆς ἑρπετῶν κατεσθόντων αὐτούς τε
καὶ τὸν ἱματισμὸν αὐτῶν οὐκ αἰσθάνονται. 20 μεμελανωμένοι τὸ 20
πρόσωπον αὐτῶν ἀπὸ τοῦ καπνοῦ τοῦ ἐκ τῆς οἰκίας. 21 ἐπὶ τὸ 21
σῶμα αὐτῶν καὶ ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ἐφίπτανται νυκτερίδες, χελιδόνες
καὶ τὰ ὄρνεα, ὡσαύτως δὲ καὶ οἱ αἴλουροι. 22 ὅθεν γνώσεσθε ὅτι 22
οὐκ εἰσὶν θεοί· μὴ οὖν φοβεῖσθε αὐτά.

23 Τὸ γὰρ χρυσίον, ὃ περίκεινται εἰς κάλλος, ἐὰν μή τις ἐκμάξῃ 23
τὸν ἰόν, οὐ μὴ στίλψωσιν· οὐδὲ γάρ, ὅτε ἐχωνεύοντο, ἠσθάνοντο.
24 ἐκ πάσης τιμῆς ἠγορασμένα ἐστίν, ἐν οἷς οὐκ ἔστιν πνεῦμα. 24
25 ἄνευ ποδῶν ἐπ᾽ ὤμοις φέρονται ἐνδεικνύμενοι τὴν ἑαυτῶν ἀτιμίαν 25
τοῖς ἀνθρώποις, αἰσχύνονταί τε καὶ οἱ θεραπεύοντες αὐτὰ διὰ τό,

7 εστιν 1⁰ > A || 9 υφαιρομενοι (sic) A | καταναλουσιν B† | τεγους] στεγ. B || 10 τε] δε A: cf. 25. 55. 61 | αργ. .. χρυσ. (cf. 3. 29)] tr. A | χρυσ.] pr. θεους B(†) || 11 πλειω BA† || 13 εν] > B†, + τη A | πολεμων A†: cf. 49 || 15 αχρειον] αχρηστον A | οικοις] κηποις A† || 17 ως] pr. η A† | ιερεις] + αυτων A† | υπο τ. ληστ./μη] tr. A† || 18 η εαυτοις] αυτοις A | ουδενα] ου A || 19 μεν] δε A || 20 του ult. — fin.] του εκ της γης καιομενου A† || 21 κεφ.] + αυτων A | νυκτ. χελ.] χελ. και νυκτ. A(†) || 22 φοβηθητε A || 25 φερονται] αιρ. A† | τε] δε A: cf. 10

26 μήποτε ἐπὶ τὴν γῆν πέσῃ, δι' αὐτῶν ἀνίστασθαι· [26]μήτε ἐάν τις
αὐτὸ ὀρθὸν στήσῃ, δι' ἑαυτοῦ κινηθήσεται, μήτε ἐὰν κλιθῇ, οὐ μὴ
27 ὀρθωθῇ, ἀλλ' ὥσπερ νεκροῖς τὰ δῶρα αὐτοῖς παρατίθεται. [27]τὰς
δὲ θυσίας αὐτῶν ἀποδόμενοι οἱ ἱερεῖς αὐτῶν καταχρῶνται· ὡσαύ-
τως δὲ καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἀπ' αὐτῶν ταριχεύουσαι οὔτε πτωχῷ
οὔτε ἀδυνάτῳ μεταδιδόασιν· τῶν θυσιῶν αὐτῶν ἀποκαθημένη καὶ
28 λεχὼ ἅπτονται. [28]γνόντες οὖν ἀπὸ τούτων ὅτι οὐκ εἰσιν θεοί, μὴ
φοβηθῆτε αὐτούς.

29 [29]Πόθεν γὰρ κληθείησαν θεοί; ὅτι γυναῖκες παρατιθέασιν θεοῖς
30 ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς καὶ ξυλίνοις· [30]καὶ ἐν τοῖς οἴκοις αὐτῶν οἱ
ἱερεῖς διφρεύουσιν ἔχοντες τοὺς χιτῶνας διερρωγότας καὶ τὰς κε-
φαλὰς καὶ τοὺς πώγωνας ἐξυρημένους, ὧν αἱ κεφαλαὶ ἀκάλυπτοί
31 εἰσιν, [31]ὠρύονται δὲ βοῶντες ἐναντίον τῶν θεῶν αὐτῶν ὥσπερ
32 τινὲς ἐν περιδείπνῳ νεκροῦ. [32]ἀπὸ τοῦ ἱματισμοῦ αὐτῶν ἀφελό-
μενοι οἱ ἱερεῖς ἐνδύουσιν τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ παιδία.
33 [33]οὔτε ἐὰν κακὸν πάθωσιν ὑπό τινος οὔτε ἐὰν ἀγαθόν, δυνήσονται
ἀνταποδοῦναι· οὔτε καταστῆσαι βασιλέα δύνανται οὔτε ἀφελέσθαι.
34 [34]ὡσαύτως οὔτε πλοῦτον οὔτε χαλκὸν οὐ μὴ δύνωνται διδόναι·
ἐάν τις αὐτοῖς εὐχὴν εὐξάμενος μὴ ἀποδῷ, οὐ μὴ ἐπιζητήσωσιν.
35 [35]ἐκ θανάτου ἄνθρωπον οὐ μὴ ῥύσωνται οὔτε ἥττονα ἀπὸ ἰσχυροῦ
36 οὐ μὴ ἐξέλωνται. [36]ἄνθρωπον τυφλὸν εἰς ὅρασιν οὐ μὴ περιστή-
37 σωσιν, ἐν ἀνάγκῃ ἄνθρωπον ὄντα οὐ μὴ ἐξέλωνται. [37]χήραν οὐ
38 μὴ ἐλεήσωσιν οὔτε ὀρφανὸν εὖ ποιήσουσιν. [38]τοῖς ἀπὸ τοῦ ὄρους
λίθοις ὡμοιωμένοι εἰσὶν τὰ ξύλινα καὶ τὰ περίχρυσα καὶ τὰ περι-
39 άργυρα, οἱ δὲ θεραπεύοντες αὐτὰ καταισχυνθήσονται. [39]πῶς οὖν
νομιστέον ἢ κλητέον αὐτοὺς ὑπάρχειν θεούς;

40 [40]Ἔτι δὲ καὶ αὐτῶν τῶν Χαλδαίων ἀτιμαζόντων αὐτά, οἵ, ὅταν
ἴδωσιν ἐνεὸν οὐ δυνάμενον λαλῆσαι, προσενεγκάμενοι τὸν Βῆλον
41 ἀξιοῦσιν φωνῆσαι, ὡς δυνατοῦ ὄντος αὐτοῦ αἰσθέσθαι, [41]καὶ οὐ
δύνανται αὐτοὶ νοήσαντες καταλιπεῖν αὐτά, αἴσθησιν γὰρ οὐκ ἔχου-
42 σιν. [42]αἱ δὲ γυναῖκες περιθέμεναι σχοινία ἐν ταῖς ὁδοῖς ἐγκάθηνται
43 θυμιῶσαι τὰ πίτυρα· [43]ὅταν δέ τις αὐτῶν ἐφελκυσθεῖσα ὑπό τινος
τῶν παραπορευομένων κοιμηθῇ, τὴν πλησίον ὀνειδίζει, ὅτι οὐκ ἠξίω-
44 ται ὥσπερ καὶ αὐτὴ οὔτε τὸ σχοινίον αὐτῆς διερράγη. [44]πάντα τὰ

25 αυτων] εαυ. A || 26 μητε bis] μηποτε 1⁰ A, 2⁰ A† | αυτο] -τον A || 27 αυτων 3⁰ > B | μεταδιδοασιν] μη μεταδωσιν B† | λεχω Q] λοχω A, λεχως B*†, λοχως Bc† || 29 κληθησονται A† || 30 διφρευ.] διαφθειρουσιν A | εξυρημενοι A† || 32 ενδυσουσιν BA pau. || 35 ου ult. > B†: post -ου || 36 παραστησωσιν A || 37 ποιησωσιν A || 40 βηλον] βηλ A: cf. Ier. 27 2 | φωνησαι] τοτε λαλησαι A(†) || 41 νοησ.] pr. τουτο A† || 42 περιτιθεμεναι A || 43 κοιμηθη] + μετ αυτης A†, + μετ αυτου L | πλησιον] + αυτης A†

γινόμενα αὐτοῖς ἐστιν ψευδῆ· πῶς οὖν νομιστέον ἢ κλητέον ὥστε
θεοὺς αὐτοὺς ὑπάρχειν;

45 [45]Ὑπὸ τεκτόνων καὶ χρυσοχόων κατεσκευασμένα εἰσίν· οὐθὲν 45
ἄλλο μὴ γένωνται ἢ ὃ βούλονται οἱ τεχνῖται αὐτὰ γενέσθαι. [46]αὐτοί 46
τε οἱ κατασκευάζοντες αὐτὰ οὐ μὴ γένωνται πολυχρόνιοι· πῶς τε
δὴ μέλλει τὰ ὑπ' αὐτῶν κατασκευασθέντα εἶναι θεοί; [47]κατέλιπον 47
γὰρ ψεύδη καὶ ὄνειδος τοῖς ἐπιγινομένοις. [48]ὅταν γὰρ ἐπέλθῃ ἐπ' 48
αὐτὰ πόλεμος καὶ κακά, βουλεύονται πρὸς ἑαυτοὺς οἱ ἱερεῖς ποῦ
συναποκρυβῶσι μετ' αὐτῶν. [49]πῶς οὖν οὐκ ἔστιν αἰσθέσθαι ὅτι 49
οὐκ εἰσιν θεοί, οἳ οὔτε σῴζουσιν ἑαυτοὺς ἐκ πολέμου οὔτε ἐκ
κακῶν; [50]ὑπάρχοντα γὰρ ξύλινα καὶ περίχρυσα καὶ περιάργυρα 50
γνωσθήσεται μετὰ ταῦτα ὅτι ἐστὶν ψευδῆ· τοῖς ἔθνεσι πᾶσι τοῖς
τε βασιλεῦσι φανερὸν ἔσται ὅτι οὐκ εἰσι θεοὶ ἀλλὰ ἔργα χειρῶν
ἀνθρώπων, καὶ οὐδὲν θεοῦ ἔργον ἐν αὐτοῖς ἐστιν. [51]τίνι οὖν γνω- 51
στέον ἐστὶν ὅτι οὐκ εἰσιν θεοί;

[52]Βασιλέα γὰρ χώρας οὐ μὴ ἀναστήσωσιν οὔτε ὑετὸν ἀνθρώποις 52
οὐ μὴ δῶσιν [53]κρίσιν τε οὐ μὴ διακρίνωσιν αὐτῶν οὐδὲ μὴ ῥύ- 53
σωνται ἀδικούμενον ἀδύνατοι ὄντες· ὥσπερ γὰρ κορῶναι ἀνὰ
μέσον τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς. [54]καὶ γὰρ ὅταν ἐμπέσῃ εἰς οἰκίαν 54
θεῶν ξυλίνων ἢ περιχρύσων ἢ περιαργύρων πῦρ, οἱ μὲν ἱερεῖς
αὐτῶν φεύξονται καὶ διασωθήσονται, αὐτοὶ δὲ ὥσπερ δοκοὶ μέσοι
κατακαυθήσονται. [55]βασιλεῖ δὲ καὶ πολεμίοις οὐ μὴ ἀντιστῶσιν. 55
[56]πῶς οὖν ἐκδεκτέον ἢ νομιστέον ὅτι εἰσὶν θεοί; 56

[57]Οὔτε ἀπὸ κλεπτῶν οὔτε ἀπὸ λῃστῶν οὐ μὴ διασωθῶσιν θεοὶ 57
ξύλινοι καὶ περιάργυροι καὶ περίχρυσοι, ὧν οἱ ἰσχύοντες περιε-
λοῦνται τὸ χρυσίον καὶ τὸ ἀργύριον καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν περι-
κείμενον αὐτοῖς ἀπελεύσονται ἔχοντες, οὔτε ἑαυτοῖς οὐ μὴ βοηθή-
σωσιν· [58]ὥστε κρεῖσσον εἶναι βασιλέα ἐπιδεικνύμενον τὴν ἑαυτοῦ 58
ἀνδρείαν ἢ σκεῦος ἐν οἰκίᾳ χρήσιμον, ἐφ ᾧ χρήσεται ὁ κεκτημένος,
ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί· ἢ καὶ θύρα ἐν οἰκίᾳ διασῴζουσα τὰ ἐν αὐτῇ
ὄντα ἢ οἱ ψευδεῖς θεοί, καὶ ξύλινος στῦλος ἐν βασιλείοις ἢ οἱ
ψευδεῖς θεοί. [59]ἥλιος μὲν γὰρ καὶ σελήνη καὶ ἄστρα ὄντα λαμπρὰ 59
καὶ ἀποστελλόμενα ἐπὶ χρείας εὐήκοά εἰσιν· [60]ὡσαύτως καὶ ἀστραπή, 60

44 γενομ. B pau. | αυτοις] pr. παρ A†, pr. εν Q | ωστε] ως B† || 45 εισιν] εστιν A† | ουθεν] + γαρ A(†) | μη] pr. ου A | γενωνται] γενηται B† | οι — fin. > A† || 46 τε δη] ουν A† | ειναι θεοι > B† || 48 επελθη > A† | αυτα] -τους A† || 49 οι > A | πολεμων A†: cf. 13 || 50 εστιν 1⁰] εισιν A | τε > A† | εσται] εστιν A | θεου] ουν A† || 51 γνωστον A | εστιν] ουκ εσται A(†) || 53 αυτων] pr. ε B | αδικουμενον] -κημα B | γαρ κορ.] αι κορ. αι A || 54 πυρ > A† || 55 δε] τε A†: cf. 10 || 56 εκδεκτ. η νομιστ.] η νομιστ. η δεκτ. A || 57 διασωθωσιν] σω > B†, διασωσουσιν A† | απελευσ.] pr. και A | ουτε ult.] οι δε A† || 58 χρησεται] κεχρ. B†: κε ex κεκτημ. seq.? cf. etiam Thack. p. 290 | κεκτημ.] κτησαμενος A† || 59 εισιν] εστιν A

ὅταν ἐπιφανῇ, εὔοπτός ἐστιν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ πνεῦμα ἐν πάσῃ
61 χώρᾳ πνεῖ· [61]καὶ νεφέλαις ὅταν ἐπιταγῇ ὑπὸ τοῦ θεοῦ ἐπιπορεύεσθαι ἐφ' ὅλην τὴν οἰκουμένην, συντελοῦσι τὸ ταχθέν· τό τε πῦρ
62 ἐξαποσταλὲν ἄνωθεν ἐξαναλῶσαι ὄρη καὶ δρυμοὺς ποιεῖ τὸ συν-
62 ταχθέν. [62]ταῦτα δὲ οὔτε ταῖς ἰδέαις οὔτε ταῖς δυνάμεσιν αὐτῶν
63 ἀφωμοιωμένα ἐστίν. [63]ὅθεν οὔτε νομιστέον οὔτε κλητέον ὑπάρχειν αὐτοὺς θεούς, οὐ δυνατῶν ὄντων αὐτῶν οὔτε κρίσιν κρῖναι οὔτε
64 εὖ ποιεῖν ἀνθρώποις. [64]γνόντες οὖν ὅτι οὐκ εἰσιν θεοί, μὴ φοβηθῆτε αὐτούς.

65 [65]Οὔτε γὰρ βασιλεῦσιν οὐ μὴ καταράσωνται οὔτε μὴ εὐλογήσωσι. [66]σημεῖά τε ἐν ἔθνεσιν ἐν οὐρανῷ οὐ μὴ δείξωσιν οὐδὲ ὡς
67 ὁ ἥλιος λάμψουσιν οὐδὲ φωτίσουσιν ὡς σελήνη. [67]τὰ θηρία ἐστὶν κρείττω αὐτῶν, ἃ δύνανται ἐκφυγόντα εἰς σκέπην ἑαυτὰ ὠφελῆσαι.
68 [68]κατ' οὐδένα οὖν τρόπον ἐστὶν ἡμῖν φανερὸν ὅτι εἰσὶν θεοί· διὸ μὴ φοβηθῆτε αὐτούς.

69 [69]Ὥσπερ γὰρ ἐν σικυηράτῳ προβασκάνιον οὐδὲν φυλάσσον, οὕτως οἱ θεοὶ αὐτῶν εἰσιν ξύλινοι καὶ περίχρυσοι καὶ περιάργυροι.
70 [70]τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῇ ἐν κήπῳ ῥάμνῳ, ἐφ' ἧς πᾶν ὄρνεον ἐπικάθηται, ὡσαύτως δὲ καὶ νεκρῷ ἐρριμμένῳ ἐν σκότει ἀφωμοί-
71 ωνται οἱ θεοὶ αὐτῶν ξύλινοι καὶ περίχρυσοι καὶ περιάργυροι. [71]ἀπό τε τῆς πορφύρας καὶ τῆς μαρμάρου τῆς ἐπ' αὐτοῖς σηπομένης γνώσεσθε ὅτι οὐκ εἰσιν θεοί· αὐτά τε ἐξ ὑστέρου βρωθήσονται,
72 καὶ ἔσται ὄνειδος ἐν τῇ χώρᾳ. [72]κρεῖσσων οὖν ἄνθρωπος δίκαιος οὐκ ἔχων εἴδωλα, ἔσται γὰρ μακρὰν ἀπὸ ὀνειδισμοῦ.

60 και ult. > A || 61 νεφελη A† | τε] δε A: cf. 10 || 62 αυτων] pr. ενι A†, ενι τουτων Q || 63 κλητεον (cf. 39. 44)] εκλεκτ. A†: cf. 56 εκδεκτ. | υπαρχ. αυτους] tr. A† || 66 εν εθν. εν ουρ.] εν εθν. και εν ουρ. *O*†, εν ουρ. και εν εθν. A† | λαμψουσιν B†] ου μη εκλαμψουσιν A†, ου μη λαμψωσιν pl. | ουδε ult. (uel ουτε)] + μη A† | φωτιουσιν A | σελ.] pr. η A || 67 εστιν κρειττω (uel sim.)] tr. A† || 70 δε > A† || 71 επ αυτους B†, επ αυτων A† | γνωσθησεται B† | βρωθησ.] + απ αυτων A$^{(\dagger)}$ | τη > A† || 72 γαρ] + αυτος A†
Subscr. επιστολη ιερεμιου B, ιερεμιας προφητης βαρουχ θρηνοι και επιστολη A†

ΙΕΖΕΚΙΗΛ

1 [1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ τριακοστῷ ἔτει ἐν τῷ τετάρτῳ μηνὶ πέμπτῃ

Ez.: BA (S periit). — in hoc libro Origenes permulta sub ※ (plerumque ex θ′) suppleuit, quae omnia in B desunt, multa in reliquis codicibus addita sunt, unde elucet reliquos codices textum ex *O* suppletum praebere; sed etiam B passim pendet ex *O*. — Corn. = Das Buch des Proph. Ezechiel hsg. v. Cornill (Lpz. 1886).
Inscr.] + προφητης ιε′ A
1 1 εν τω 2^{0} > B*†

τοῦ μηνὸς καὶ ἐγὼ ἤμην ἐν μέσῳ τῆς αἰχμαλωσίας ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαρ, καὶ ἠνοίχθησαν οἱ οὐρανοί, καὶ εἶδον ὁράσεις θεοῦ·
2 [2]πέμπτῃ τοῦ μηνός (τοῦτο τὸ ἔτος τὸ πέμπτον τῆς αἰχμαλωσίας 2
τοῦ βασιλέως Ιωακιμ) 3 [3]καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρὸς Ιεζεκιηλ 3
υἱὸν Βουζι τὸν ἱερέα ἐν γῇ Χαλδαίων ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαρ· καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, 4 [4]καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐξαῖ- 4
ρον ἤρχετο ἀπὸ βορρᾶ, καὶ νεφέλη μεγάλη ἐν αὐτῷ, καὶ φέγγος κύκλῳ αὐτοῦ καὶ πῦρ ἐξαστράπτον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ αὐτοῦ ὡς ὅρασις ἠλέκτρου ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς καὶ φέγγος ἐν αὐτῷ. 5 [5]καὶ ἐν 5
τῷ μέσῳ ὡς ὁμοίωμα τεσσάρων ζῴων· καὶ αὕτη ἡ ὅρασις αὐτῶν· ὁμοίωμα ἀνθρώπου ἐπ' αὐτοῖς, 6 [6]καὶ τέσσαρα πρόσωπα τῷ ἑνί, καὶ 6
τέσσαρες πτέρυγες τῷ ἑνί. 7 [7]καὶ τὰ σκέλη αὐτῶν ὀρθά, καὶ πτερω- 7
τοὶ οἱ πόδες αὐτῶν, καὶ σπινθῆρες ὡς ἐξαστράπτων χαλκός, καὶ ἐλαφραὶ αἱ πτέρυγες αὐτῶν. 8 [8]καὶ χεὶρ ἀνθρώπου ὑποκάτωθεν τῶν 8
πτερύγων αὐτῶν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν· καὶ τὰ πρόσωπα αὐτῶν τῶν τεσσάρων 9 [9]οὐκ ἐπεστρέφοντο ἐν τῷ βαδίζειν αὐτά, 9
ἕκαστον κατέναντι τοῦ προσώπου αὐτῶν ἐπορεύοντο. 10 [10]καὶ ὁμοί- 10
ωσις τῶν προσώπων αὐτῶν· πρόσωπον ἀνθρώπου καὶ πρόσωπον λέοντος ἐκ δεξιῶν τοῖς τέσσαρσιν καὶ πρόσωπον μόσχου ἐξ ἀριστερῶν τοῖς τέσσαρσιν καὶ πρόσωπον ἀετοῦ τοῖς τέσσαρσιν. 11 [11]καὶ 11
αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι ἄνωθεν τοῖς τέσσαρσιν, ἑκατέρῳ δύο συνεζευγμέναι πρὸς ἀλλήλας, καὶ δύο ἐπεκάλυπτον ἐπάνω τοῦ σώματος αὐτῶν. 12 [12]καὶ ἑκάτερον κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπορεύετο· 12
οὗ ἂν ἦν τὸ πνεῦμα πορευόμενον, ἐπορεύοντο καὶ οὐκ ἐπέστρεφον.
13 [13]καὶ ἐν μέσῳ τῶν ζῴων ὅρασις ὡς ἀνθράκων πυρὸς καιομένων, 13
ὡς ὄψις λαμπάδων συστρεφομένων ἀνὰ μέσον τῶν ζῴων καὶ φέγγος τοῦ πυρός, καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξεπορεύετο ἀστραπή. 15 [15]καὶ 15
εἶδον καὶ ἰδοὺ τροχὸς εἷς ἐπὶ τῆς γῆς ἐχόμενος τῶν ζῴων τοῖς τέσσαρσιν· 16 [16]καὶ τὸ εἶδος τῶν τροχῶν ὡς εἶδος θαρσις, καὶ ὁμοί- 16
ωμα ἓν τοῖς τέσσαρσιν, καὶ τὸ ἔργον αὐτῶν ἦν καθὼς ἂν εἴη τροχὸς ἐν τροχῷ. 17 [17]ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο, οὐκ ἐπέ- 17
στρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά 18 [18]οὐδ' οἱ νῶτοι αὐτῶν, καὶ ὕψος 18
ἦν αὐτοῖς· καὶ εἶδον αὐτά, καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς τέσσαρσιν. 19 [19]καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ ζῷα ἐπο- 19
ρεύοντο οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι αὐτῶν, καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν τὰ ζῷα ἀπὸ

2 το 1^{0} > Q, 2^{0} > A || 3 επ εμε] pr. εκει A, + ※εκει *O* || 4 ορασις] ομοιωμα A || 7 εξαστρ.] pr. ο A† || 8 αυτων ult. B†] + και αι πτερυγες αυτων rel. (in *O* sub ※) || 9 init. B$^{(\dagger)}$] pr. εχομεναι ετερα της ετερας και τα προσωπα αυτων A (in *O* sub ※, sed αι πτερυγες pro τα προσωπα) | κατεναντι] απεν. B^{c}† || 10 ομοιωσις] pr. η A | ανθρωπου] + αυτοις A || 12 ην (cf. 20)] η A | επορευοντο] -ευετο A† | επεστρεφεν A† || 13 ως 1^{0} > A | αστραπη] pr. ως A | fin. B†] + (14) και τα ζωα ετρεχον και ανεκαμπτον ως ειδος του βεζεκ A (in *O* sub ※) || 16 και 2^{0} ∩ 3^{0} A*† | εν ult.] επι A†

20 τῆς γῆς ἐξῄροντο οἱ τροχοί. 20οὗ ἂν ἦν ἡ νεφέλη, ἐκεῖ τὸ πνεῦμα
τοῦ πορεύεσθαι· ἐπορεύοντο τὰ ζῷα καὶ οἱ τροχοὶ καὶ ἐξῄροντο
21 σὺν αὐτοῖς, διότι πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς. 21ἐν τῷ πο-
ρεύεσθαι αὐτὰ ἐπορεύοντο καὶ ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ εἱστήκεισαν
καὶ ἐν τῷ ἐξαίρειν αὐτὰ ἀπὸ τῆς γῆς ἐξῄροντο σὺν αὐτοῖς, ὅτι
22 πνεῦμα ζωῆς ἦν ἐν τοῖς τροχοῖς. 22καὶ ὁμοίωμα ὑπὲρ κεφαλῆς
αὐτοῖς τῶν ζῴων ὡσεὶ στερέωμα ὡς ὅρασις κρυστάλλου ἐκτετα-
23 μένον ἐπὶ τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐπάνωθεν· 23καὶ ὑποκάτω τοῦ
στερεώματος αἱ πτέρυγες αὐτῶν ἐκτεταμέναι, πτερυσσόμεναι ἑτέρα
τῇ ἑτέρᾳ, ἑκάστῳ δύο συνεζευγμέναι ἐπικαλύπτουσαι τὰ σώματα
24 αὐτῶν. 24καὶ ἤκουον τὴν φωνὴν τῶν πτερύγων αὐτῶν ἐν τῷ πο-
ρεύεσθαι αὐτὰ ὡς φωνὴν ὕδατος πολλοῦ· καὶ ἐν τῷ ἑστάναι αὐτὰ
25 κατέπαυον αἱ πτέρυγες αὐτῶν. 25καὶ ἰδοὺ φωνὴ ὑπεράνωθεν τοῦ
26 στερεώματος τοῦ ὄντος ὑπὲρ κεφαλῆς αὐτῶν. 26ὡς ὅρασις λίθου
σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ᾽ αὐτοῦ, καὶ ἐπὶ τοῦ ὁμοιώματος
27 τοῦ θρόνου ὁμοίωμα ὡς εἶδος ἀνθρώπου ἄνωθεν. 27καὶ εἶδον ὡς
ὄψιν ἠλέκτρου ἀπὸ ὁράσεως ὀσφύος καὶ ἐπάνω, καὶ ἀπὸ ὁράσεως
ὀσφύος καὶ ἕως κάτω εἶδον ὡς ὅρασιν πυρὸς καὶ τὸ φέγγος αὐ-
28 τοῦ κύκλῳ. 28ὡς ὅρασις τόξου, ὅταν ᾖ ἐν τῇ νεφέλῃ ἐν ἡμέρᾳ
ὑετοῦ, οὕτως ἡ στάσις τοῦ φέγγους κυκλόθεν. αὕτη ἡ ὅρασις
ὁμοιώματος δόξης κυρίου· καὶ εἶδον καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου
καὶ ἤκουσα φωνὴν λαλοῦντος.

2 1Καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, στῆθι ἐπὶ τοὺς πόδας σου,
2 καὶ λαλήσω πρὸς σέ. 2καὶ ἦλθεν ἐπ᾽ ἐμὲ πνεῦμα καὶ ἀνέλαβέν με
καὶ ἐξῆρέν με καὶ ἔστησέν με ἐπὶ τοὺς πόδας μου, καὶ ἤκουον
3 αὐτοῦ λαλοῦντος πρός με, 3καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐξα-
ποστέλλω ἐγώ σε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ τοὺς παραπικραί-
νοντάς με, οἵτινες παρεπίκρανάν με αὐτοὶ καὶ οἱ πατέρες αὐτῶν
4 ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας, 4καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος

20 init.] pr. και B^{c†} | ην ἡ] ᾗ B^{c}: cf. 12 | τα ζωα και > B† | και 2^{0} > A | ην ult. > B || 21 ην] > B^{c}, in fin. tr. A† || 23 υποκατω] + θεν B$^{(c?)}$ | ετερα τη ετερα] εκατερα τη εκατερα B^{c†}: sim. *L* | συνεζευγμ. > B | τα σωματα] τω σωματι τα προσωπα A† || 24 πολλου B†] + ως φωνην ικανου εν τω πορευεσθαι αυτα φωνη του λογου ως φωνη παρεμβολης A (in *O* sub ※) || 25 υπερανωθεν] θεν > A† | fin. B†] + εν τω εσταναι αυτα ανιεντο αι πτερυγες αυτων (26) και υπερανω του στερεωματος του υπερ κεφαλης αυτων A (in *O* sub ※) || 26 επ αυτω A || 27 ηλεκτρου B†] + ως ορασις πυρος εσωθεν αυτου κυκλω A (in *O* sub ※) || 28 ημερα] -ραις BApau. | ομοιωματος] -μα της A†

2 2 εξηρεν] εξηγειρεν A || 3 εξαποστελω A | εως B†] pr. ηθετησαν εν εμοι rel. (in *O* sub ※) || 4 init. B†] pr. και υιοι σκληροπροσωποι και στερεοκαρδιοι εγω αποστελλω σε προς αυτους A (in *O* sub ※) | κυριος Bpau.] + κυριος Amu. = 𝔐; κυριος κυριος = אדני יהוה etiam in B passim inuenitur, sed plerumque κυριος semel tantum, cf. Corn. p. 173/4; ego codicem B ubique

5 Ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν — διότι οἶκος παραπικραίνων 5
ἐστίν —, καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης εἶ σὺ ἐν μέσῳ αὐτῶν.
6καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, μὴ φοβηθῇς αὐτοὺς μηδὲ ἐκστῇς ἀπὸ 6
προσώπου αὐτῶν, διότι παροιστρήσουσι καὶ ἐπισυστήσονται ἐπὶ
σὲ κύκλῳ, καὶ ἐν μέσῳ σκορπίων σὺ κατοικεῖς· τοὺς λόγους αὐ-
τῶν μὴ φοβηθῇς καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτῶν μὴ ἐκστῇς, διότι οἶκος
παραπικραίνων ἐστίν. 7καὶ λαλήσεις τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς, 7
ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν ἢ πτοηθῶσιν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν.
8καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, ἄκουε τοῦ λαλοῦντος πρὸς σέ, μὴ γίνου 8
παραπικραίνων καθὼς ὁ οἶκος ὁ παραπικραίνων· χάνε τὸ στόμα
σου καὶ φάγε ἃ ἐγὼ δίδωμί σοι. 9καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἐκτετα- 9
μένη πρός με, καὶ ἐν αὐτῇ κεφαλὶς βιβλίου· 10καὶ ἀνείλησεν αὐτὴν 10
ἐνώπιον ἐμοῦ, καὶ ἐν αὐτῇ γεγραμμένα ἦν τὰ ὄπισθεν καὶ τὰ ἔμ-
προσθεν, καὶ ἐγέγραπτο εἰς αὐτὴν θρῆνος καὶ μέλος καὶ οὐαί.
1καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, κατάφαγε τὴν κεφαλίδα ταύτην 3
καὶ πορεύθητι καὶ λάλησον τοῖς υἱοῖς Ισραηλ. 2καὶ διήνοιξα τὸ 2
στόμα μου, καὶ ἐψώμισέν με τὴν κεφαλίδα. 3καὶ εἶπεν πρός με 3
Υἱὲ ἀνθρώπου, τὸ στόμα σου φάγεται, καὶ ἡ κοιλία σου πλησθή-
σεται τῆς κεφαλίδος ταύτης τῆς δεδομένης εἰς σέ. καὶ ἔφαγον αὐ-
τήν, καὶ ἐγένετο ἐν τῷ στόματί μου ὡς μέλι γλυκάζον. 4καὶ εἶπεν 4
πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, βάδιζε εἴσελθε πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ
καὶ λάλησον τοὺς λόγους μου πρὸς αὐτούς· 5διότι οὐ πρὸς λαὸν 5
βαθύχειλον καὶ βαρύγλωσσον σὺ ἐξαποστέλλῃ πρὸς τὸν οἶκον τοῦ
Ισραηλ 6οὐδὲ πρὸς λαοὺς πολλοὺς ἀλλοφώνους ἢ ἀλλογλώσσους 6
οὐδὲ στιβαροὺς τῇ γλώσσῃ ὄντας, ὧν οὐκ ἀκούσῃ τοὺς λόγους
αὐτῶν· καὶ εἰ πρὸς τοιούτους ἐξαπέστειλά σε, οὗτοι ἂν εἰσήκουσάν
σου. 7ὁ δὲ οἶκος τοῦ Ισραηλ οὐ μὴ θελήσωσιν εἰσακοῦσαί σου, 7
διότι οὐ βούλονται εἰσακούειν μου· ὅτι πᾶς ὁ οἶκος Ισραηλ φι-
λόνεικοί εἰσιν καὶ σκληροκάρδιοι. 8καὶ ἰδοὺ δέδωκα τὸ πρόσωπόν 8
σου δυνατὸν κατέναντι τῶν προσώπων αὐτῶν καὶ τὸ νεῖκός σου
κατισχύσω κατέναντι τοῦ νείκους αὐτῶν, 9καὶ ἔσται διὰ παντὸς 9
κραταιότερον πέτρας· μὴ φοβηθῇς ἀπ᾽ αὐτῶν μηδὲ πτοηθῇς ἀπὸ
προσώπου αὐτῶν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν. 10καὶ εἶπεν 10
πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, πάντας τοὺς λόγους, οὓς λελάληκα μετὰ
σοῦ, λαβὲ εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ τοῖς ὠσίν σου ἄκουε 11καὶ 11

secutus sum; cf. etiam 5 5 14 6 45 9 || 7 διοτι] οτι B*† || 8 παραπικρ. 1^{0}] + και συ Ar† | α] ο QB^{c} || 10 οπισθεν ... εμπροσθεν] tr. B = 𝔐 (B† οπισω pro οπισθεν) | εις αυτην > B†

3 2 διηνοιξα pau.] -ξεν rel. || 4 εισελθε] pr. και B || 5 βαθυχειλον και βαρυγλωσσον] βαθυγλωσσον B† || 6 αυτων > B || 7 θελησωσιν mu.] -σουσιν BA | εισακουειν] -κουσαι B | ισραηλ ult.] pr. του AQpau. || 9 πετρας] + δεδωκα το νεικος σου A (in *O* sub ※, sed μετωπον pro νεικος)

βάδιζε εἴσελθε εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν πρὸς τοὺς υἱοὺς τοῦ λαοῦ σου
καὶ λαλήσεις πρὸς αὐτοὺς καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος,
12 ἐὰν ἄρα ἀκούσωσιν, ἐὰν ἄρα ἐνδῶσιν. 12καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα,
καὶ ἤκουσα κατόπισθέν μου φωνὴν σεισμοῦ μεγάλου Εὐλογημένη
13 ἡ δόξα κυρίου ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ. 13καὶ εἶδον φωνὴν πτερύγων
τῶν ζώων πτερυσσομένων ἑτέρα πρὸς τὴν ἑτέραν, καὶ φωνὴ τῶν
14 τροχῶν ἐχομένη αὐτῶν καὶ φωνὴ τοῦ σεισμοῦ. 14καὶ τὸ πνεῦμα
ἐξῆρέν με καὶ ἀνέλαβέν με, καὶ ἐπορεύθην ἐν ὁρμῇ τοῦ πνεύματός
15 μου, καὶ χεὶρ κυρίου ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ κραταιά. 15καὶ εἰσῆλθον εἰς
τὴν αἰχμαλωσίαν μετέωρος καὶ περιῆλθον τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ
τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαρ τοὺς ὄντας ἐκεῖ καὶ ἐκάθισα ἐκεῖ ἑπτὰ
ἡμέρας ἀναστρεφόμενος ἐν μέσῳ αὐτῶν.
16 16Καὶ ἐγένετο μετὰ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας λόγος κυρίου πρός με λέ-
17 γων 17Υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ισραηλ, καὶ
ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον καὶ διαπειλήσῃ αὐτοῖς παρ' ἐμοῦ.
18 18ἐν τῷ λέγειν με τῷ ἀνόμῳ Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ οὐ διεστείλω
αὐτῷ οὐδὲ ἐλάλησας τοῦ διαστείλασθαι τῷ ἀνόμῳ ἀποστρέψαι ἀπὸ
τῶν ὁδῶν αὐτοῦ τοῦ ζῆσαι αὐτόν, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος τῇ ἀδικίᾳ
αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ χειρός σου ἐκζητήσω.
19 19καὶ σὺ ἐὰν διαστείλῃ τῷ ἀνόμῳ, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς
ἀνομίας αὐτοῦ καὶ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, ὁ ἄνομος ἐκεῖνος ἐν τῇ ἀδικίᾳ
20 αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ σὺ τὴν ψυχήν σου ῥύσῃ. 20καὶ ἐν τῷ ἀπο-
στρέφειν δίκαιον ἀπὸ τῶν δικαιοσυνῶν αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ παρά-
πτωμα καὶ δώσω τὴν βάσανον εἰς πρόσωπον αὐτοῦ, αὐτὸς ἀπο-
θανεῖται, ὅτι οὐ διεστείλω αὐτῷ, καὶ ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ ἀπο-
θανεῖται, διότι οὐ μὴ μνησθῶσιν αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ, ἃς ἐποί-
21 ησεν, καὶ τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός σου ἐκζητήσω. 21σὺ δὲ
ἐὰν διαστείλῃ τῷ δικαίῳ τοῦ μὴ ἁμαρτεῖν, καὶ αὐτὸς μὴ ἁμάρτῃ,
ὁ δίκαιος ζωῇ ζήσεται, ὅτι διεστείλω αὐτῷ, καὶ σὺ τὴν σεαυτοῦ
ψυχὴν ῥύσῃ.
22 22Καὶ ἐγένετο ἐπ' ἐμὲ χεὶρ κυρίου, καὶ εἶπεν πρός με Ἀνάστηθι
23 καὶ ἔξελθε εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἐκεῖ λαληθήσεταί πρὸς σέ. 23καὶ
ἀνέστην καὶ ἐξῆλθον εἰς τὸ πεδίον, καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ δόξα κυρίου εἰ-
στήκει καθὼς ἡ ὅρασις καὶ καθὼς ἡ δόξα, ἣν εἶδον ἐπὶ τοῦ πο-
24 ταμοῦ τοῦ Χοβαρ, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου. 24καὶ ἦλθεν ἐπ'
ἐμὲ πνεῦμα καὶ ἔστησέν με ἐπὶ πόδας μου, καὶ ἐλάλησεν πρός με
καὶ εἶπέν μοι Εἴσελθε καὶ ἐγκλείσθητι ἐν μέσῳ τοῦ οἴκου σου.

11 κυριος] + κυριος A: cf. 24 || 12 και ηκουσα post μου repetit B*† | ευλογ.] pr. λεγοντων A || 14 πνευμα] + κυριου A | επορ. B†] + μετεωρος rel.: cf. 𝔐 et 15 || 18 ζησαι] ζητησαι Apau. || 19 αυτου 2⁰ > B*† | ρυση] ερυσω Apau. || 20 των δικαιοσυνων] της -νης A | ας εποιησεν > B† || 21 αμαρτειν] -τανειν A | σεαυτου ψυχην] ψ. σου A: cf. 19 || 24 εστησεν] pr. αν BᵉL

25καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ δέδονται ἐπὶ σὲ δεσμοί, καὶ δήσου- 25
σίν σε ἐν αὐτοῖς, καὶ οὐ μὴ ἐξέλθῃς ἐκ μέσου αὐτῶν. 26καὶ τὴν 26
γλῶσσάν σου συνδήσω, καὶ ἀποκωφωθήσῃ καὶ οὐκ ἔσῃ αὐτοῖς
εἰς ἄνδρα ἐλέγχοντα, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν. 27καὶ ἐν 27
τῷ λαλεῖν με πρὸς σὲ ἀνοίξω τὸ στόμα σου, καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐ-
τούς Τάδε λέγει κύριος Ὁ ἀκούων ἀκουέτω, καὶ ὁ ἀπειθῶν ἀπει-
θείτω, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν.
1 Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, λαβὲ σεαυτῷ πλίνθον καὶ θήσεις αὐτὴν 4
πρὸ προσώπου σου καὶ διαγράψεις ἐπ' αὐτὴν πόλιν τὴν Ιερουσα-
λημ 2καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν περιοχὴν καὶ οἰκοδομήσεις ἐπ' αὐτὴν 2
προμαχῶνας καὶ περιβαλεῖς ἐπ' αὐτὴν χάρακα καὶ δώσεις ἐπ' αὐτὴν
παρεμβολὰς καὶ τάξεις τὰς βελοστάσεις κύκλῳ· 3καὶ σὺ λαβὲ σε- 3
αυτῷ τήγανον σιδηροῦν καὶ θήσεις αὐτὸ τοῖχον σιδηροῦν ἀνὰ
μέσον σοῦ καὶ ἀνὰ μέσον τῆς πόλεως καὶ ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν
σου ἐπ' αὐτήν, καὶ ἔσται ἐν συγκλεισμῷ, καὶ συγκλείσεις αὐτήν·
σημεῖόν ἐστιν τοῦτο τοῖς υἱοῖς Ισραηλ. — 4καὶ σὺ κοιμηθήσῃ ἐπὶ 4
τὸ πλευρόν σου τὸ ἀριστερὸν καὶ θήσεις τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου
Ισραηλ ἐπ' αὐτοῦ κατὰ ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν πεντήκοντα καὶ ἑκα-
τόν, ἃς κοιμηθήσῃ ἐπ' αὐτοῦ, καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας αὐτῶν. 5καὶ 5
ἐγὼ δέδωκά σοι τὰς δύο ἀδικίας αὐτῶν εἰς ἀριθμὸν ἡμερῶν ἐνε-
νήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας. καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου
Ισραηλ 6καὶ συντελέσεις ταῦτα πάντα· καὶ κοιμηθήσῃ ἐπὶ τὸ πλευ- 6
ρόν σου τὸ δεξιὸν καὶ λήμψῃ τὰς ἀδικίας τοῦ οἴκου Ιουδα τεσ-
σαράκοντα ἡμέρας. ἡμέραν εἰς ἐνιαυτὸν τέθεικά σοι. 7καὶ εἰς τὸν 7
συγκλεισμὸν Ιερουσαλημ ἑτοιμάσεις τὸ πρόσωπόν σου καὶ τὸν
βραχίονά σου στερεώσεις καὶ προφητεύσεις ἐπ' αὐτήν. 8καὶ ἐγὼ 8
ἰδοὺ δέδωκα ἐπὶ σὲ δεσμούς, καὶ μὴ στραφῇς ἀπὸ τοῦ πλευροῦ
σου ἐπὶ τὸ πλευρόν σου, ἕως οὗ συντελεσθῶσιν αἱ ἡμέραι τοῦ
συγκλεισμοῦ σου. — 9καὶ σὺ λαβὲ σεαυτῷ πυροὺς καὶ κριθὰς καὶ 9
κύαμον καὶ φακὸν καὶ κέγχρον καὶ ὄλυραν καὶ ἐμβαλεῖς αὐτὰ εἰς
ἄγγος ἓν ὀστράκινον καὶ ποιήσεις αὐτὰ σαυτῷ εἰς ἄρτους, καὶ
κατ' ἀριθμὸν τῶν ἡμερῶν, ἃς σὺ καθεύδεις ἐπὶ τοῦ πλευροῦ σου,
ἐνενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἡμέρας φάγεσαι αὐτά. 10καὶ τὸ βρῶμά σου, 10
ὃ φάγεσαι, ἐν σταθμῷ εἴκοσι σίκλους τὴν ἡμέραν· ἀπὸ καιροῦ
ἕως καιροῦ φάγεσαι αὐτά. 11καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ πίεσαι τὸ ἕκτον 11
τοῦ ιν· ἀπὸ καιροῦ ἕως καιροῦ πίεσαι. 12καὶ ἐγκρυφίαν κρίθινον 12

25 ου] pr. συ A† | εκ μεσου] εξ A† || 27 κυριος B†] + κυριος A: cf. 24 | απειθειτω] -θετω(sic) AC, -θητω V
4 4 εκατον] + ημερας A || 6 ταυτα] αυτα A(†) | παντα] > B, in O sub ÷ || 7 τον 1⁰ > A || 8 εγω ιδου] tr. A | μη] pr. ου A | σου 2⁰ > A*† | αι > BQ† || 10 ο > B† | σταθμιω A† | ημεραν] + φαγεσαι A | εως] pr. και A

φάγεσαι αὐτά· ἐν βολβίτοις κόπρου ἀνθρωπίνης ἐγκρύψεις αὐτὰ
13 κατ᾽ ὀφθαλμοὺς αὐτῶν [13]καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς τοῦ
Ισραηλ Οὕτως φάγονται οἱ υἱοὶ Ισραηλ ἀκάθαρτα ἐν τοῖς ἔθνεσιν.
14 [14]καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε θεὲ τοῦ Ισραηλ· ἰδοὺ ἡ ψυχή μου οὐ
μεμίανται ἐν ἀκαθαρσίᾳ, καὶ θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον οὐ βέβρωκα
ἀπὸ γενέσεώς μου ἕως τοῦ νῦν, οὐδὲ εἰσελήλυθεν εἰς τὸ στόμα
15 μου πᾶν κρέας ἕωλον. [15]καὶ εἶπεν πρός με Ἰδοὺ δέδωκά σοι βόλ-
βιτα βοῶν ἀντὶ τῶν βολβίτων τῶν ἀνθρωπίνων, καὶ ποιήσεις τοὺς
16 ἄρτους σου ἐπ᾽ αὐτῶν. [16]καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ
ἐγὼ συντρίβω στήριγμα ἄρτου ἐν Ιερουσαλημ, καὶ φάγονται ἄρτον
ἐν σταθμῷ καὶ ἐν ἐνδείᾳ καὶ ὕδωρ ἐν μέτρῳ καὶ ἐν ἀφανισμῷ
17 πίονται, [17]ὅπως ἐνδεεῖς γένωνται ἄρτου καὶ ὕδατος· καὶ ἀφανι-
σθήσεται ἄνθρωπος καὶ ἀδελφὸς αὐτοῦ καὶ τακήσονται ἐν ταῖς
5 ἀδικίαις αὐτῶν. — [1]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, λαβὲ σεαυτῷ ῥομφαίαν
ὀξεῖαν ὑπὲρ ξυρὸν κουρέως· κτήσῃ αὐτὴν σεαυτῷ καὶ ἐπάξεις
αὐτὴν ἐπὶ τὴν κεφαλήν σου καὶ ἐπὶ τὸν πώγωνά σου. καὶ λήμψῃ
2 ζυγὸν σταθμίων καὶ διαστήσεις αὐτούς· [2]τὸ τέταρτον ἐν πυρὶ
ἀνακαύσεις ἐν μέσῃ τῇ πόλει κατὰ τὴν πλήρωσιν τῶν ἡμερῶν
τοῦ συγκλεισμοῦ· καὶ λήμψῃ τὸ τέταρτον καὶ κατακαύσεις αὐτὸ
ἐν μέσῳ αὐτῆς· καὶ τὸ τέταρτον κατακόψεις ἐν ῥομφαίᾳ κύκλῳ
αὐτῆς· καὶ τὸ τέταρτον διασκορπίσεις τῷ πνεύματι, καὶ μάχαιραν
3 ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. [3]καὶ λήμψῃ ἐκεῖθεν ὀλίγους ἐν ἀριθμῷ
4 καὶ συμπεριλήμψῃ αὐτοὺς τῇ ἀναβολῇ σου. [4]καὶ ἐκ τούτων λήμψῃ
ἔτι καὶ ῥίψεις αὐτοὺς εἰς μέσον τοῦ πυρὸς καὶ κατακαύσεις αὐτοὺς
ἐν πυρί· ἐξ αὐτῆς ἐξελεύσεται πῦρ.
5 Καὶ ἐρεῖς παντὶ οἴκῳ Ισραηλ [5]Τάδε λέγει κύριος Αὕτη ἡ Ιερου-
σαλημ ἐν μέσῳ τῶν ἐθνῶν τέθεικα αὐτὴν καὶ τὰς κύκλῳ αὐτῆς
6 χώρας. [6]καὶ ἐρεῖς τὰ δικαιώματά μου τῇ ἀνόμῳ ἐκ τῶν ἐθνῶν
καὶ τὰ νόμιμά μου ἐκ τῶν χωρῶν τῶν κύκλῳ αὐτῆς, διότι τὰ
δικαιώματά μου ἀπώσαντο καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου οὐκ ἐπορεύ-
7 θησαν ἐν αὐτοῖς. [7]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ἡ ἀφορμὴ
ὑμῶν ἐκ τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς νομίμοις μου
οὐκ ἐπορεύθητε καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποιήσατε, ἀλλ᾽ οὐδὲ
κατὰ τὰ δικαιώματα τῶν ἐθνῶν τῶν κύκλῳ ὑμῶν οὐ πεποιήκατε,

12 εγκρυψεις] κατακρ. A† || 13 του ισραηλ ... ισραηλ] ισραηλ ... του ισραηλ B || 14 κυριε] + κυριε A pau.: cf. 24 | ιδου VL] ει BA | θνησ. .. θηριαλ.] tr. B† | γενεσ.] pr. της A† | εωλον A*Bc†] βεβηλον B*Ac et Bmg, εωλον και βεβηλον compl. || 15 ειπεν] + κυριος A: item in 16 || 16 εν 3° > A*: ante ενδεια || 17 τακησ.] pr. εν Bc

51 κτησαι A || 5 κυριος B†] pr.(pau. add.) αδωναι rel. = 𝔐: de hoc nomine a B fere ubique absente cf. Corn. p. 173; cf. etiam 24 | αυτη η] τη ABc, αυτη tantum Q || 6 εκ 2° > B || 7 κυριος B†] pr. αδωναι rel.: item in 8. 11, cf. 5 | fin. ου πεποιηκατε] ουκ εποιησατε A: cf. 9

[8]διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ ποιήσω ἐν 8
μέσῳ σου κρίμα ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν [9]καὶ ποιήσω ἐν σοὶ ἃ οὐ 9
πεποίηκα καὶ ἃ οὐ ποιήσω ὅμοια αὐτοῖς ἔτι κατὰ πάντα τὰ βδε-
λύγματά σου. [10]διὰ τοῦτο πατέρες φάγονται τέκνα ἐν μέσῳ σου, 10
καὶ τέκνα φάγονται πατέρας· καὶ ποιήσω ἐν σοὶ κρίματα καὶ δια-
σκορπιῶ πάντας τοὺς καταλοίπους σου εἰς πάντα ἄνεμον. [11]διὰ 11
τοῦτο Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ μὴ ἀνθ᾽ ὧν τὰ ἁγιά μου ἐμίανας
ἐν πᾶσιν τοῖς βδελύγμασίν σου, κἀγὼ ἀπώσομαί σε, οὐ φείσεταί
μου ὁ ὀφθαλμός, κἀγὼ οὐκ ἐλεήσω. [12]τὸ τέταρτόν σου ἐν θανάτῳ 12
ἀναλωθήσεται· καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται ἐν
μέσῳ σου· καὶ τὸ τέταρτόν σου εἰς πάντα ἄνεμον σκορπιῶ αὐ-
τούς· καὶ τὸ τέταρτόν σου ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται κύκλῳ σου, καὶ
μάχαιραν ἐκκενώσω ὀπίσω αὐτῶν. [13]καὶ συντελεσθήσεται ὁ θυμός 13
μου καὶ ἡ ὀργή μου ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος
λελάληκα ἐν ζήλῳ μου ἐν τῷ συντελέσαι με τὴν ὀργήν μου ἐπ᾽
αὐτούς. [14]καὶ θήσομαί σε εἰς ἔρημον καὶ τὰς θυγατέρας σου κύκλῳ 14
σου ἐνώπιον παντὸς διοδεύοντος, [15]καὶ ἔσῃ στενακτὴ καὶ δηλαϊ- 15
στὴ ἐν τοῖς ἔθνεσιν τοῖς κύκλῳ σου ἐν τῷ ποιῆσαί με ἐν σοὶ
κρίματα ἐν ἐκδικήσει θυμοῦ μου· ἐγὼ κύριος λελάληκα. [16]ἐν τῷ 16
ἐξαποστεῖλαί με τὰς βολίδας μου τοῦ λιμοῦ ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ ἔσονται
εἰς ἔκλειψιν, καὶ συντρίψω στήριγμα ἄρτου σου. [17]καὶ ἐξαποστελῶ 17
ἐπὶ σὲ λιμὸν καὶ θηρία πονηρὰ καὶ τιμωρήσομαί σε, καὶ θάνατος
καὶ αἷμα διελεύσονταί ἐπὶ σέ, καὶ ῥομφαίαν ἐπάξω ἐπὶ σὲ κυ-
κλόθεν· ἐγὼ κύριος λελάληκα.
[1]Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων [2]Υἱὲ ἀνθρώπου, στή- 6
ρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰ ὄρη Ισραηλ καὶ προφήτευσον ἐπ᾽
αὐτὰ [3]καὶ ἐρεῖς Τὰ ὄρη Ισραηλ, ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει 3
κύριος τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ ταῖς
νάπαις Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐφ᾽ ὑμᾶς ῥομφαίαν, καὶ ἐξολεθρευθήσεται
τὰ ὑψηλὰ ὑμῶν, [4]καὶ συντριβήσονται τὰ θυσιαστήρια ὑμῶν καὶ τὰ 4
τεμένη ὑμῶν, καὶ καταβαλῶ τραυματίας ὑμῶν ἐνώπιον τῶν εἰδώ-
λων ὑμῶν [5]καὶ διασκορπιῶ τὰ ὀστᾶ ὑμῶν κύκλῳ τῶν θυσιαστη- 5
ρίων ὑμῶν. [6]ἐν πάσῃ τῇ κατοικίᾳ ὑμῶν αἱ πόλεις ἐξερημωθήσονται 6

9 ου πεποιηκα] ουκ εποιησα A: cf. 7 | και α ου] και ου μη A || 11 ει μη] ει μην B, η μην L | εν πασιν B†] + τοις προσοχθισμασι(ν) σου και εν πασι(ν) rel. (in O sub ※) | ου] pr. και A | fin.] + σε A || 12 σκορπιω] διασπερω A || 13 ζηλω] pr. τω A || 15 δηλαιστη B*†] δηλαιαστη Bc†, δηλαια A | εν εκδικησει B†] pr. εν οργη και (εν) θυμω και rel. (in O sub ※) || 16 init.] pr. και B† | λιμου] θυμου A: ex 15

63 κυριου B pau.] pr. αδωναι rel.: cf. 55 | κυριος B†] pr. αδωναι rel.: cf. 55 | φαραγξι(ν) ... ναπαις] tr. A | εγω > B || 5 init. B†] pr. και δωσω τα πτωματα των υιων ισραηλ κατα προσωπον των ειδωλων αυτων rel. (in O sub ※)

καὶ τὰ ὑψηλὰ ἀφανισθήσεται, ὅπως ἐξολεθρευθῇ τὰ θυσιαστήρια
ὑμῶν, καὶ συντριβήσονται τὰ εἴδωλα ὑμῶν, καὶ ἐξαρθήσεται τὰ
7 τεμένη ὑμῶν, 7καὶ πεσοῦνται τραυματίαι ἐν μέσῳ ὑμῶν, καὶ ἐπι-
8 γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. 8ἐν τῷ γενέσθαι ἐξ ὑμῶν ἀνασῳζομένους
ἐκ ῥομφαίας ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ ἐν τῷ διασκορπισμῷ ὑμῶν ἐν
9 ταῖς χώραις 9καὶ μνησθήσονταί μου οἱ ἀνασῳζόμενοι ἐξ ὑμῶν ἐν
τοῖς ἔθνεσιν, οὗ ᾐχμαλωτεύθησαν ἐκεῖ· ὁμώμοκα τῇ καρδίᾳ αὐτῶν
τῇ ἐκπορνευούσῃ ἀπ' ἐμοῦ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς αὐτῶν τοῖς πορ-
νεύουσιν ὀπίσω τῶν ἐπιτηδευμάτων αὐτῶν, καὶ κόψονται πρόσωπα
10 αὐτῶν ἐν πᾶσι τοῖς βδελύγμασιν αὐτῶν· 10καὶ ἐπιγνώσονται διότι
11 ἐγὼ κύριος λελάληκα. 11τάδε λέγει κύριος Κρότησον τῇ χειρὶ καὶ
ψόφησον τῷ ποδὶ καὶ εἰπόν Εὖγε εὖγε ἐπὶ πᾶσιν τοῖς βδελύγμασιν
οἴκου Ισραηλ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν θανάτῳ καὶ ἐν λιμῷ πεσοῦνται.
12 12ὁ ἐγγὺς ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖται, ὁ δὲ μακρὰν ἐν θανάτῳ τελευτή-
σει, καὶ ὁ περιεχόμενος ἐν λιμῷ συντελεσθήσεται, καὶ συντελέσω
13 τὴν ὀργήν μου ἐπ' αὐτούς. 13καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν
τῷ εἶναι τοὺς τραυματίας ὑμῶν ἐν μέσῳ τῶν εἰδώλων ὑμῶν κύκλῳ
τῶν θυσιαστηρίων ὑμῶν ἐπὶ πάντα βουνὸν ὑψηλὸν καὶ ὑποκάτω
δένδρου συσκίου, οὗ ἔδωκαν ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας πᾶσι τοῖς εἰδώ-
14 λοις αὐτῶν. 14καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς καὶ θήσομαι
τὴν γῆν εἰς ἀφανισμὸν καὶ εἰς ὄλεθρον ἀπὸ τῆς ἐρήμου Δεβλαθα
ἐκ πάσης τῆς κατοικίας· καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος.

7 1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώ-
που, εἰπόν Τάδε λέγει κύριος τῇ γῇ τοῦ Ισραηλ Πέρας ἥκει, τὸ
3 πέρας ἥκει ἐπὶ τὰς τέσσαρας πτέρυγας τῆς γῆς· 3ἥκει τὸ πέρας
4 4ἐπὶ σὲ τὸν κατοικοῦντα τὴν γῆν, ἥκει ὁ καιρός, ἤγγικεν ἡ ἡμέρα,
5 οὐ μετὰ θορύβων οὐδὲ μετὰ ᾠδίνων. 5νῦν ἐγγύθεν ἐκχεῶ τὴν ὀρ-
γήν μου ἐπὶ σὲ καὶ συντελέσω τὸν θυμόν μου ἐν σοὶ καὶ κρινῶ
σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου·
6 6οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, διότι τὰς ὁδούς

6 αφανισθησονται A | εξαρθη B | fin. B†] + και εξαλ(ε)ιφθωσιν(*L* -θη) τα εργα υμων rel. (in *O* sub ※) || 8 init.] pr. και υπολειψομαι A (in *O* sub ※) || 9 ομωμεχα A†: cf. Thack. p. 205 | τη εκπορνευουση] + τη αποσταση mu. et sim. A (in *O* sub ※) | προσωπα] pr. τα A | εν ult. B†] pr. περι των κακ(ι)ων ων εποιησαν rel. (in *O* sub ※) | fin.] + και εν πασιν τοις επιτηδευμασιν αυτων A || 10 διοτι] οτι A | λελαληκα B†] pr. ουκ εις δωρεαν et add. του ποιησαι αυτοις απαντα τα κακα ταυτα rel. (in *O* sub ※) || 11 κυριος] pr. αδωναι A mu.: cf. 5 5 || 12 ο 1^0 — πεσειται(A† τελευτησει) / ο 2^0 — τελευτησει] tr. QV 393 *L* = 𝔐 | και ο] pr. και ο υπολ(ε)ιφθεις A (in *O* sub ※) || 13 υψηλον B†] + και εν πασαις κορυφαις των ορεων rel. (in *O* sub ※) | συσκιου B†] + και υποκατω πασης(>393 *C*†) δρυος δασ(ε)ιας rel. (in *O* sub ※) || 14 κατοικιας] -κεσιας B pau.

7 2 κυριος B pau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 3—9 hoc ordine praeb. B†; rel. retinent 3 (cf. 𝔐 6) hoc loco, tr. 4—6 (= 𝔐 7—9) post 7—9 (= 𝔐 3—5)

σου ἐπὶ σὲ δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσονται,
καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ τύπτων. 7νῦν τὸ πέρας πρὸς 7
σέ, καὶ ἀποστελῶ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ ἐκδικήσω σε ἐν ταῖς ὁδοῖς σου
καὶ δώσω ἐπὶ σὲ πάντα τὰ βδελύγματά σου· 8οὐ φείσεται ὁ ὀφ- 8
θαλμός μου ἐπὶ σέ, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω, διότι τὴν ὁδόν σου ἐπὶ σὲ
δώσω, καὶ τὰ βδελύγματά σου ἐν μέσῳ σου ἔσται· καὶ ἐπιγνώσῃ 9
διότι ἐγὼ κύριος. 9διότι τάδε λέγει κύριος 10'Ιδοὺ τὸ πέρας ἥκει, 10
ἰδοὺ ἡμέρα κυρίου· εἰ καὶ ἡ ῥάβδος ἤνθηκεν, ἡ ὕβρις ἐξανέστηκεν.
11καὶ συντρίψει στήριγμα ἀνόμου καὶ οὐ μετὰ θορύβου οὐδὲ μετὰ 11
σπουδῆς. 12ἥκει ὁ καιρός, ἰδοὺ ἡ ἡμέρα· ὁ κτώμενος μὴ χαιρέτω, 12
καὶ ὁ πωλῶν μὴ θρηνείτω· 13διότι ὁ κτώμενος πρὸς τὸν πωλοῦντα 13
οὐκέτι μὴ ἐπιστρέψῃ, καὶ ἄνθρωπος ἐν ὀφθαλμῷ ζωῆς αὐτοῦ οὐ
κρατήσει. 14σαλπίσατε ἐν σάλπιγγι καὶ κρίνατε τὰ σύμπαντα. 14
15ὁ πόλεμος ἐν ῥομφαίᾳ ἔξωθεν, καὶ ὁ λιμὸς καὶ ὁ θάνατος ἔσω- 15
θεν· ὁ ἐν τῷ πεδίῳ ἐν ῥομφαίᾳ τελευτήσει, τοὺς δὲ ἐν τῇ πόλει
λιμὸς καὶ θάνατος συντελέσει. 16καὶ ἀνασωθήσονται οἱ ἀνασῳζόμε- 16
νοι ἐξ αὐτῶν καὶ ἔσονται ἐπὶ τῶν ὀρέων· πάντας ἀποκτενῶ, ἕκα-
στον ἐν ταῖς ἀδικίαις αὐτοῦ. 17πᾶσαι χεῖρες ἐκλυθήσονται, καὶ 17
πάντες μηροὶ μολυνθήσονται ὑγρασίᾳ, 18καὶ περιζώσονται σάκκους, 18
καὶ καλύψει αὐτοὺς θάμβος, καὶ ἐπὶ πᾶν πρόσωπον αἰσχύνη ἐπ'
αὐτούς, καὶ ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν φαλάκρωμα. 19τὸ ἀργύριον αὐτῶν 19
ῥιφήσεται ἐν ταῖς πλατείαις, καὶ τὸ χρυσίον αὐτῶν ὑπεροφθήσεται·
αἱ ψυχαὶ αὐτῶν οὐ μὴ ἐμπλησθῶσιν, καὶ αἱ κοιλίαι αὐτῶν οὐ μὴ
πληρωθῶσιν· διότι βάσανος τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν ἐγένετο. 20ἐκλεκτὰ 20
κόσμου εἰς ὑπερηφανίαν ἔθεντο αὐτὰ καὶ εἰκόνας τῶν βδελυγμά-
των αὐτῶν ἐποίησαν ἐξ αὐτῶν· ἕνεκεν τούτου δέδωκα αὐτὰ αὐτοῖς
εἰς ἀκαθαρσίαν. 21καὶ παραδώσω αὐτὰ εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων τοῦ 21
διαρπάσαι αὐτὰ καὶ τοῖς λοιμοῖς τῆς γῆς εἰς σκῦλα, καὶ βεβηλώ-

7 (𝔐 3) σε 3^0 > B || 8 (𝔐 4) επι σε 1^0 > B† | επιγνωση B†] επι > rel. | διοτι ult.] οτι A || 9 (𝔐 5^1) κυριος BA] pr. αδωναι Q (in *O* sub ※): cf. 5 5 || 10 ιδου το περας ηκει / ιδου (+ η BQ) ημερα κυριου] tr. AQ | κυριου ει: sic (κυ ει) B†, unde manauit κυει Q pau., cf. Corn. p. 214 | ει > A pl., sed hoc loco omn. excepto B add. εξηλθεν η πλοκη (in *O* sub ※) | η ραβδος / ηνθηκεν] tr. A = 𝔐 | η υβρις / εξανεστ.] tr. A: = 𝔐? uel εξανεστ. = 11 קם? || 11 θορυβων A | fin. B†] + και ουκ εξ αυτων εισιν ουδε(uel ουτε) ωραισμος εν αυτοις rel. (in *O* sub ※) || 12 fin. B†] + οτι(*L* διοτι) οργη εις παν το πληθος αυτης rel. (in *O* sub ※) || 13 ουκετι μη] ουκετι ου μη A mu. | επιστρ. B†] + και ετι εν ζωη το ζην αυτων οτι ορασις εις παν το πληθος αυτης ουκ ανακαμψει uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 14 και > A† | fin. B†] + και ουκ εστιν πορευομενος εις τον πολεμον οτι η οργη μου εις παν το πληθος αυτης uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 15 ο 4^0 ... τελευτησει] οι ... -σουσι A || 16 ορεων B†] + ως περιστεραι μελετητικαι rel. (in *O* sub ※) || 17 υγρασιας B pau. || 19 υπεροφθ. B†] + το αργυριον αυτων και το χρυσιον αυτων ου δυνη(θη)σεται εξελεσθαι αυτους εν ημερα οργης κυριου rel. (in *O* sub ※) || 21 διαρπ.] διαφθειραι A†

22 σουσιν αὐτά. 22καὶ ἀποστρέψω τὸ πρόσωπόν μου ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ
μιανοῦσιν τὴν ἐπισκοπήν μου καὶ εἰσελεύσονται εἰς αὐτὰ ἀφυλάκ-
23 τως καὶ βεβηλώσουσιν αὐτά· 23καὶ ποιήσουσι φυρμόν, διότι ἡ γῆ
24 πλήρης λαῶν, καὶ ἡ πόλις πλήρης ἀνομίας. 24καὶ ἀποστρέψω τὸ
25 φρύαγμα τῆς ἰσχύος αὐτῶν, καὶ μιανθήσεται τὰ ἅγια αὐτῶν. 25ἐξι-
26 λασμὸς ἥξει καὶ ζητήσει εἰρήνην, καὶ οὐκ ἔσται. 26οὐαὶ ἐπὶ οὐαὶ
ἔσται, καὶ ἀγγελία ἐπ᾽ ἀγγελίαν ἔσται, καὶ ζητηθήσεται ὅρασις ἐκ
προφήτου, καὶ νόμος ἀπολεῖται ἐξ ἱερέως καὶ βουλὴ ἐκ πρεσβυτέ-
27 ρων. 27ἄρχων ἐνδύσεται ἀφανισμόν, καὶ αἱ χεῖρες τοῦ λαοῦ τῆς
γῆς παραλυθήσονται· κατὰ τὰς ὁδοὺς αὐτῶν ποιήσω αὐτοῖς καὶ
ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν ἐκδικήσω αὐτούς· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ
κύριος.

8 1Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἕκτῳ ἔτει ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ πέμπτῃ τοῦ
μηνὸς ἐγὼ ἐκαθήμην ἐν τῷ οἴκῳ, καὶ οἱ πρεσβύτεροι Ιουδα ἐκά-
2 θηντο ἐνώπιόν μου, καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ ἐμὲ χεὶρ κυρίου, 2καὶ εἶδον
καὶ ἰδοὺ ὁμοίωμα ἀνδρός, ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ καὶ ἕως κάτω
πῦρ, καὶ ἀπὸ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ ὑπεράνω ὡς ὅρασις ἠλέκτρου.
3 3καὶ ἐξέτεινεν ὁμοίωμα χειρὸς καὶ ἀνέλαβέν με τῆς κορυφῆς μου,
καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα ἀνὰ μέσον τῆς γῆς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ
οὐρανοῦ καὶ ἤγαγέν με εἰς Ιερουσαλημ ἐν ὁράσει θεοῦ ἐπὶ τὰ
πρόθυρα τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν,
4 οὗ ἦν ἡ στήλη τοῦ κτωμένου. 4καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ ἦν δόξα κυρίου θεοῦ
5 Ισραηλ κατὰ τὴν ὅρασιν, ἣν εἶδον ἐν τῷ πεδίῳ. 5καὶ εἶπεν πρός
με Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνάβλεψον τοῖς ὀφθαλμοῖς σου πρὸς βορρᾶν·
καὶ ἀνέβλεψα τοῖς ὀφθαλμοῖς μου πρὸς βορρᾶν, καὶ ἰδοὺ ἀπὸ βορρᾶ
6 ἐπὶ τὴν πύλην τὴν πρὸς ἀνατολάς. 6καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώ-
που, ἑώρακας τί οὗτοι ποιοῦσιν; ἀνομίας μεγάλας ποιοῦσιν ὧδε
τοῦ ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν ἁγίων μου· καὶ ἔτι ὄψει ἀνομίας μείζονας.
7 7καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς αὐλῆς 8καὶ εἶπεν πρός με
9 Υἱὲ ἀνθρώπου, ὄρυξον· καὶ ὤρυξα, καὶ ἰδοὺ θύρα μία. 9καὶ εἶπεν
πρός με Εἴσελθε καὶ ἰδὲ τὰς ἀνομίας, ἃς οὗτοι ποιοῦσιν ὧδε·

24 init. B†] pr. και αξω πονηρους εθνων και κληρονομησουσιν τους οικους αυτων rel. (in *O* sub ※) || 25 ειρηνην] pr. εις A || 27 init. B†] pr. ο βασιλευς πενθησει και ο rel. (ο βασ. πενθ. in *O* sub ※) | εν Bpau.] > rel.

8 1 εγω > A | κυριου Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 2 υπερανω] pr. τα A*, + αυτου ABc | ορασις B†] + αυρας ως ειδος A, + ※φεγγους ως ειδος του *O* || 3 ανα μεσον του > B*† | της paenult. ⌒ ult. B† | προς] εις B† || 5 την ult.] της B†, + βλεπουσαν A | fin. B†] + ※του θυσιαστηριου (+ ου Q) η εικων του ζηλους τουτου εν τω εισπορευεσθαι αυτην *O*: eadem ante την ult. add. A (A*† add. σε post εισπορ.) || 6 ποιουσιν 2⁰ B†] pr. ας ο οικος ισραηλ rel. (in *O* sub ※) | ανομ. ult.] αμαρτιας A† || 7 fin. B†] + και ειδον και ιδου οπη μια εν τω τοιχω rel. (in *O* sub ※) || 8 ορυξον Bpau.] + δη εν τω τοιχω rel. (in *O* sub ※) | μια > B† || 9 ανομ. B†] + τας πονηρας rel. (in *O* sub ※) | fin.] + σημερον A

10καὶ εἰσῆλθον καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ μάταια βδελύγματα καὶ πάντα 10
τὰ εἴδωλα οἴκου Ισραηλ διαγεγραμμένα ἐπ᾽ αὐτοῦ κύκλῳ, 11καὶ 11
ἑβδομήκοντα ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ισραηλ, καὶ Ιε-
ζονιας ὁ τοῦ Σαφαν ἐν μέσῳ αὐτῶν εἱστήκει πρὸ προσώπου αὐ-
τῶν, καὶ ἕκαστος θυμιατήριον αὐτοῦ εἶχεν ἐν τῇ χειρί, καὶ ἡ ἀτμὶς
τοῦ θυμιάματος ἀνέβαινεν. 12καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, 12
ἑώρακας ἃ οἱ πρεσβύτεροι τοῦ οἴκου Ισραηλ ποιοῦσιν, ἕκαστος
αὐτῶν ἐν τῷ κοιτῶνι τῷ κρυπτῷ αὐτῶν; διότι εἶπαν Οὐχ ὁρᾷ ὁ
κύριος, ἐγκαταλέλοιπεν κύριος τὴν γῆν. 13καὶ εἶπεν πρός με Ἔτι 13
ὄψει ἀνομίας μείζονας, ἃς οὗτοι ποιοῦσιν. 14καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ 14
τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν,
καὶ ἰδοὺ ἐκεῖ γυναῖκες καθήμεναι θρηνοῦσαι τὸν Θαμμουζ, 15καὶ 15
εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, ἑώρακας; καὶ ἔτι ὄψει ἐπιτηδεύματα
μείζονα τούτων. 16καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν οἴκου κυρίου 16
τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων τοῦ ναοῦ κυρίου ἀνὰ
μέσον τῶν αιλαμ καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ θυσιαστηρίου ὡς εἴκοσι ἄν-
δρες, τὰ ὀπίσθια αὐτῶν πρὸς τὸν ναὸν τοῦ κυρίου καὶ τὰ πρόσ-
ωπα αὐτῶν ἀπέναντι, καὶ οὗτοι προσκυνοῦσιν τῷ ἡλίῳ· 17καὶ εἶπεν 17
πρός με Ἑώρακας, υἱὲ ἀνθρώπου; μὴ μικρὰ τῷ οἴκῳ Ιουδα τοῦ
ποιεῖν τὰς ἀνομίας, ἃς πεποιήκασιν ὧδε; διότι ἔπλησαν τὴν γῆν
ἀνομίας, καὶ ἰδοὺ αὐτοὶ ὡς μυκτηρίζοντες. 18καὶ ἐγὼ ποιήσω αὐ- 18
τοῖς μετὰ θυμοῦ· οὐ φείσεται ὁ ὀφθαλμός μου, οὐδὲ μὴ ἐλεήσω.

1Καὶ ἀνέκραγεν εἰς τὰ ὦτά μου φωνῇ μεγάλῃ λέγων Ἤγγικεν 9
ἡ ἐκδίκησις τῆς πόλεως· καὶ ἕκαστος εἶχεν τὰ σκεύη τῆς ἐξολε-
θρεύσεως ἐν χειρὶ αὐτοῦ. 2καὶ ἰδοὺ ἓξ ἄνδρες ἤρχοντο ἀπὸ τῆς 2
ὁδοῦ τῆς πύλης τῆς ὑψηλῆς τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν, καὶ
ἕκάστου πέλυξ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ· καὶ εἷς ἀνὴρ ἐν μέσῳ αὐτῶν
ἐνδεδυκὼς ποδήρη, καὶ ζώνη σαπφείρου ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ·
καὶ εἰσῆλθοσαν καὶ ἔστησαν ἐχόμενοι τοῦ θυσιαστηρίου τοῦ χαλ-

10 ιδου B†] + πασα ομοιωσις ερπετου και κτηνους rel. (in *O* sub ※) | και ult.] + ειδον A | κυκλω] + κυκλω Bc = α′ θ′ || 11 και 2⁰ > BQ† | ιεζονιας] χ pro ζ B: cf. 11 1 Ier. 42 3 | τη > A† | χειρι] + αυτου A || 12 υιε ανθρ./ εωρ. (cf. 15 et 6. 17)] tr. B = 𝔐 | του > A | ποιουσιν] + ωδε A | ουχ — fin.] εγκαταλελοιπεν κυριος ουκ εφορα ο κυριος την γην A || 15 εωρ.] + μη μικρα τω οικω ιουδα του ποιειν τας ανομιας ας πεποιηκαν αυτοι ωδε A: cf. 17 || 16 ιδου > B | του 1⁰ > A† | εικοσι B†] + και πεντε rel. (in *O* sub ※) | οπισθ. αυτων] + δεδωκοτες A | του ult. > A | προσεκυνουν A | τω ηλιω B†] pr. κατ ανατολας rel. (in *O* sub ※) || 17 ιουδα] ισραηλ A | και ult. B†] pr. και ε(uel α)πεστρεψαν του(> A†) παροργισαι με rel. (in *O* sub ※) | ως B†] pr. εκτεινουσιν το κλημα rel. (in *O* sub ※) || 18 fin. B†] + και καλεσουσιν εν τοις ωσιν μου φωνη μεγαλη (φ. μ. > A†) και ου μη εισακουσω αυτων uel sim. rel. (in *O* sub ※)

9 1 εκαστος] αυτος A† || 2 ζωνην A | εχομενα A

3 κοῦ. 3καὶ δόξα θεοῦ τοῦ Ισραηλ ἀνέβη ἀπὸ τῶν χερουβιν ἡ οὖσα
ἐπ᾽ αὐτῶν εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου. καὶ ἐκάλεσεν τὸν ἄνδρα τὸν
ἐνδεδυκότα τὸν ποδήρη, ὃς εἶχεν ἐπὶ τῆς ὀσφύος αὐτοῦ τὴν ζώνην,
4 4καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Δίελθε μέσην τὴν Ιερουσαλημ καὶ δὸς τὸ
σημεῖον ἐπὶ τὰ μέτωπα τῶν ἀνδρῶν τῶν καταστεναζόντων καὶ
τῶν κατωδυνωμένων ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις ταῖς γινομέναις ἐν
5 μέσῳ αὐτῆς. 5καὶ τούτοις εἶπεν ἀκούοντός μου Πορεύεσθε ὀπίσω
αὐτοῦ εἰς τὴν πόλιν καὶ κόπτετε καὶ μὴ φείδεσθε τοῖς ὀφθαλμοῖς
6 ὑμῶν καὶ μὴ ἐλεήσητε· 6πρεσβύτερον καὶ νεανίσκον καὶ παρθένον
καὶ νήπια καὶ γυναῖκας ἀποκτείνατε εἰς ἐξάλειψιν, ἐπὶ δὲ πάντας,
ἐφ᾽ οὕς ἐστιν τὸ σημεῖον, μὴ ἐγγίσητε· καὶ ἀπὸ τῶν ἁγίων μου
ἄρξασθε. καὶ ἤρξαντο ἀπὸ τῶν ἀνδρῶν τῶν πρεσβυτέρων, οἳ ἦσαν
7 ἔσω ἐν τῷ οἴκῳ. 7καὶ εἶπεν πρὸς αὐτούς Μιάνατε τὸν οἶκον καὶ
8 πλήσατε τὰς ὁδοὺς νεκρῶν ἐκπορευόμενοι καὶ κόπτετε. 8καὶ ἐγέ-
νετο ἐν τῷ κόπτειν αὐτοὺς καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου καὶ ἀνε-
βόησα καὶ εἶπα Οἴμμοι, κύριε, ἐξαλείφεις σὺ τοὺς καταλοίπους τοῦ
9 Ισραηλ ἐν τῷ ἐκχέαι σε τὸν θυμόν σου ἐπὶ Ιερουσαλημ; 9καὶ
εἶπεν πρός με Ἀδικία τοῦ οἴκου Ισραηλ καὶ Ιουδα μεμεγάλυνται
σφόδρα σφόδρα, ὅτι ἐπλήσθη ἡ γῆ λαῶν πολλῶν, καὶ ἡ πόλις
ἐπλήσθη ἀδικίας καὶ ἀκαθαρσίας· ὅτι εἶπαν Ἐγκαταλέλοιπεν κύριος
10 τὴν γῆν, οὐκ ἐφορᾷ ὁ κύριος. 10καὶ οὐ φείσεταί μου ὁ ὀφθαλμός,
οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα.
11 11καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ ὁ ἐνδεδυκὼς τὸν ποδήρη καὶ ἐζωσμένος τῇ
ζώνῃ τὴν ὀσφὺν αὐτοῦ καὶ ἀπεκρίνατο λέγων Πεποίηκα καθὼς
ἐνετείλω μοι.

10 1Καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἐπάνω τοῦ στερεώματος τοῦ ὑπὲρ κεφαλῆς
τῶν χερουβιν ὡς λίθος σαπφείρου ὁμοίωμα θρόνου ἐπ᾽ αὐτῶν.
2 2καὶ εἶπεν πρὸς τὸν ἄνδρα τὸν ἐνδεδυκότα τὴν στολήν Εἴσελθε
εἰς τὸ μέσον τῶν τροχῶν τῶν ὑποκάτω τῶν χερουβιν καὶ πλῆσον
τὰς δράκας σου ἀνθράκων πυρὸς ἐκ μέσου τῶν χερουβιν καὶ δια-
3 σκόρπισον ἐπὶ τὴν πόλιν· καὶ εἰσῆλθεν ἐνώπιόν μου. 3καὶ τὰ
χερουβιν εἱστήκει ἐκ δεξιῶν τοῦ οἴκου ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν
4 ἄνδρα, καὶ ἡ νεφέλη ἔπλησεν τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. 4καὶ ἀπῆ-
ρεν ἡ δόξα κυρίου ἀπὸ τῶν χερουβιν εἰς τὸ αἴθριον τοῦ οἴκου,

3 του 1⁰ > A | απο] επι A | την > B*† || 4 ειπεν B†] + κυριος rel. = 𝔐 | την > BQ† | το > B† | αυτης] -των B || 5 φεισησθε A || 6 και paen-ult. > B† | των ανδρων > Apau. || 7 πλησ.] πληρωσατε A || 8 κυριε B†] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 | σε > A || 9 κυριος 1⁰] pr. ο A | ουκ εφ. ο κυρ. > A† || 10 και] + εγω ειμι compl.: cf. 𝔐 ׳אנ; ante εγω ειμι superadd. A† εγω ειπα | μου / ο οφθ.] tr. A || 11 εζωσμ.] pr. περι A† | λεγων] pr. λογον A (in *O* sub ※) | καθως] καθα A†

10 1 χερουβ(ε)ιν: sic B ubique, A fluctuat inter -ειν et -ειμ | αυτων] ν > A || 2 δρακας] χειρας A

καὶ ἔπλησεν τὸν οἶκον ἡ νεφέλη, καὶ ἡ αὐλὴ ἐπλήσθη τοῦ φέγγους
τῆς δόξης κυρίου· 5καὶ φωνὴ τῶν πτερύγων τῶν χερουβιν ἠκού- 5
ετο ἕως τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας ὡς φωνὴ θεοῦ Σαδδαι λαλοῦντος.
6καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐντέλλεσθαι αὐτὸν τῷ ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυκότι 6
τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν λέγων Λαβὲ πῦρ ἐκ μέσου τῶν τροχῶν ἐκ
μέσου τῶν χερουβιν, καὶ εἰσῆλθεν καὶ ἔστη ἐχόμενος τῶν τροχῶν,
7καὶ ἐξέτεινεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ εἰς μέσον τοῦ πυρὸς τοῦ ὄντος ἐν 7
μέσῳ τῶν χερουβιν καὶ ἔλαβεν καὶ ἔδωκεν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ἐν-
δεδυκότος τὴν στολὴν τὴν ἁγίαν, καὶ ἔλαβεν καὶ ἐξῆλθεν. 8καὶ εἶδον 8
τὰ χερουβιν, ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπων ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων
αὐτῶν. 9καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ τροχοὶ τέσσαρες εἱστήκεισαν ἐχόμενοι 9
τῶν χερουβιν, τροχὸς εἷς ἐχόμενος χερουβ ἑνός, καὶ ἡ ὄψις τῶν
τροχῶν ὡς ὄψις λίθου ἄνθρακος. 10καὶ ἡ ὄψις αὐτῶν ὁμοίωμα ἓν 10
τοῖς τέσσαρσιν, ὃν τρόπον ὅταν ᾖ τροχὸς ἐν μέσῳ τροχοῦ. 11ἐν 11
τῷ πορεύεσθαι αὐτὰ εἰς τὰ τέσσαρα μέρη αὐτῶν ἐπορεύοντο, οὐκ
ἐπέστρεφον ἐν τῷ πορεύεσθαι αὐτά, ὅτι εἰς ὃν ἂν τόπον ἐπέ-
βλεψεν ἡ ἀρχὴ ἡ μία, ἐπορεύοντο καὶ οὐκ ἐπέστρεφον ἐν τῷ
πορεύεσθαι αὐτά. 12καὶ οἱ νῶτοι αὐτῶν καὶ αἱ χεῖρες αὐτῶν καὶ 12
αἱ πτέρυγες αὐτῶν καὶ οἱ τροχοὶ πλήρεις ὀφθαλμῶν κυκλόθεν τοῖς
τέσσαρσιν τροχοῖς αὐτῶν· 13τοῖς δὲ τροχοῖς τούτοις ἐπεκλήθη 13
Γελγελ ἀκούοντός μου· 15καὶ ἦραν τὰ χερουβιν. τοῦτο τὸ ζῷον, 15
ὃ εἶδον ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαρ. 16καὶ ἐν τῷ πορεύεσθαι τὰ 16
χερουβιν ἐπορεύοντο οἱ τροχοί, καὶ οὗτοι ἐχόμενοι αὐτῶν· καὶ ἐν
τῷ ἐξαίρειν τὰ χερουβιν τὰς πτέρυγας αὐτῶν τοῦ μετεωρίζεσθαι
ἀπὸ τῆς γῆς οὐκ ἐπέστρεφον οἱ τροχοὶ αὐτῶν· 17ἐν τῷ ἑστάναι 17
αὐτὰ εἱστήκεισαν καὶ ἐν τῷ μετεωρίζεσθαι αὐτὰ ἐμετεωρίζοντο
μετ᾽ αὐτῶν, διότι πνεῦμα ζωῆς ἐν αὐτοῖς ἦν. 18καὶ ἐξῆλθεν δόξα 18
κυρίου ἀπὸ τοῦ οἴκου καὶ ἐπέβη ἐπὶ τὰ χερουβιν, 19καὶ ἀνέλαβον 19
τὰ χερουβιν τὰς πτέρυγας αὐτῶν καὶ ἐμετεωρίσθησαν ἀπὸ τῆς
γῆς ἐνώπιον ἐμοῦ ἐν τῷ ἐξελθεῖν αὐτὰ καὶ οἱ τροχοὶ ἐχόμενοι
αὐτῶν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τὰ πρόθυρα τῆς πύλης οἴκου κυρίου τῆς

4 επλησεν] pr. εν B*† || 7 εξετεινεν B†] + ο χερουβ rel. = 𝔐 || 8 (ε)ι-δον] ιδου A† || 9 χερουβ ενος] του χ. του ε. A† | ενος Bpau.] + και τροχος εις εχομενος του χερουβ A†, + και τροχος εις εχομενος χερουβ ενος rel. (in *O* sub ※) | και ult. > A† | η > B || 12 κυκλοθεν > A† | αυτων ult. > B† || 13 τουτοις] τουτο A† | ακου. μου > A† | fin. B†] + (14) και τεσσαρα προσωπα τω ενι το προσωπον του ενος προσωπον του χερουβ και το προσωπον του δευτερου προσωπον ανθρωπου και το τριτον προσωπον λεοντος και το τεταρτον προσωπον αετου uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 15 ηραν Ra.] επηραν A, ησαν B et cod. unus codici B cognatus †; B† ησαν ante τουτο transponens iungit haec uerba || 16 οι 1⁰] pr. και A | fin. BV†] + και γε αυτοι απο των εχομενα αυτων uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 18 του οικου B†] pr. του αιθριου rel. (in *O* sub ※) || 19 εξελθειν] εξαιρειν A

20 ἀπέναντι, καὶ δόξα θεοῦ Ισραηλ ἦν ἐπ᾽ αὐτῶν ὑπεράνω. 20 τοῦτο
τὸ ζῷόν ἐστιν, ὃ εἶδον ὑποκάτω θεοῦ Ισραηλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ
21 τοῦ Χοβαρ, καὶ ἔγνων ὅτι χερουβιν ἐστίν. 21 τέσσαρα πρόσωπα τῷ
ἑνί, καὶ ὀκτὼ πτέρυγες τῷ ἑνί, καὶ ὁμοίωμα χειρῶν ἀνθρώπου
22 ὑποκάτωθεν τῶν πτερύγων αὐτῶν. 22 καὶ ὁμοίωσις τῶν προσώπων
αὐτῶν, ταῦτα τὰ πρόσωπά ἐστιν, ἃ εἶδον ὑποκάτω τῆς δόξης θεοῦ
Ισραηλ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαρ, καὶ αὐτὰ ἕκαστον κατὰ πρόσ-
ωπον αὐτῶν ἐπορεύοντο.

11 1 Καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα καὶ ἤγαγέν με ἐπὶ τὴν πύλην τοῦ
οἴκου κυρίου τὴν κατέναντι τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολάς· καὶ
ἰδοὺ ἐπὶ τῶν προθύρων τῆς πύλης ὡς εἴκοσι καὶ πέντε ἄνδρες,
καὶ εἶδον ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν Ιεζονιαν τὸν τοῦ Εζερ καὶ Φαλτιαν
2 τὸν τοῦ Βαναιου τοὺς ἀφηγουμένους τοῦ λαοῦ. 2 καὶ εἶπεν κύριος
πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, οὗτοι οἱ ἄνδρες οἱ λογιζόμενοι μάταια καὶ
3 βουλευόμενοι βουλὴν πονηρὰν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ 3 οἱ λέγοντες
Οὐχὶ προσφάτως ᾠκοδόμηνται αἱ οἰκίαι; αὕτη ἐστὶν ὁ λέβης, ἡμεῖς
4 δὲ τὰ κρέα. 4 διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπ᾽ αὐτούς, προφήτευσον,
5 υἱὲ ἀνθρώπου. 5 καὶ ἔπεσεν ἐπ᾽ ἐμὲ πνεῦμα κυρίου καὶ εἶπεν πρός
με Λέγε Τάδε λέγει κύριος Οὕτως εἴπατε, οἶκος Ισραηλ, καὶ τὰ
6 διαβούλια τοῦ πνεύματος ὑμῶν ἐγὼ ἐπίσταμαι. 6 ἐπληθύνατε νεκροὺς
ὑμῶν ἐν τῇ πόλει ταύτῃ καὶ ἐνεπλήσατε τὰς ὁδοὺς αὐτῆς τραυ-
7 ματιῶν. 7 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Τοὺς νεκροὺς ὑμῶν οὓς
ἐπατάξατε ἐν μέσῳ αὐτῆς, οὗτοί εἰσιν τὰ κρέα, αὐτὴ δὲ ὁ λέβης
8 ἐστίν, καὶ ὑμᾶς ἐξάξω ἐκ μέσου αὐτῆς. 8 ῥομφαίαν φοβεῖσθε, καὶ
9 ῥομφαίαν ἐπάξω ἐφ᾽ ὑμᾶς, λέγει κύριος. 9 καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ μέσου
αὐτῆς καὶ παραδώσω ὑμᾶς εἰς χεῖρας ἀλλοτρίων καὶ ποιήσω ἐν
10 ὑμῖν κρίματα. 10 ἐν ῥομφαίᾳ πεσεῖσθε, ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Ισραηλ
11 κρινῶ ὑμᾶς· καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. 11 αὐτὴ ὑμῖν οὐκ
ἔσται εἰς λέβητα, καὶ ὑμεῖς οὐ μὴ γένησθε ἐν μέσῳ αὐτῆς εἰς
12 κρέα· ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Ισραηλ κρινῶ ὑμᾶς, 12 καὶ ἐπιγνώσεσθε
13 διότι ἐγὼ κύριος. — 13 καὶ ἐγένετο ἐν τῷ προφητεύειν με καὶ Φαλ-
τιας ὁ τοῦ Βαναιου ἀπέθανεν, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου καὶ

19 θεου] pr. κυριου A || 22 ομοιωσις] -ωμα A | χοβαρ Bt] + την ορασιν αυτων uel sim. rel. (in *O* sub ※)

11 1 ιδου > B*t | ιεζονιαν] χ pro ζ BA: cf. 8 11 | εζερ Bt] ιαζερ A, αζουρ Q || 5 κυριου > Bt | οικος] pr. ο At || 6 αυτης] -των Bpau. || 7 κυριος BLpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 | επατ.] εφονευσατε A || 8 κυριος Bt] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 10 επι] pr. και A | οριων pau.] ορεων rel.: item in 11 || 11. 12 > Bpau. || 11 οριων: cf. 10 || 12 διοτι A] οτι Qmu. | fin.] + οτι εν τοις δικαιωμασιν μου ουκ επορευθητε και τα κριματα μου ουκ εποιησατε και κατα τα κριματα των εθνων των περικυκλω υμων εποιησατε Qmu. (in *O* sub ※)

ἀνεβόησα φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπα Οἴμμοι οἴμμοι, κύριε, εἰς συντέ-
λειαν σὺ ποιεῖς τοὺς καταλοίπους τοῦ Ισραηλ.

14 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 15 Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ 14 15
ἀδελφοί σου καὶ οἱ ἄνδρες τῆς αἰχμαλωσίας σου καὶ πᾶς ὁ οἶκος
τοῦ Ισραηλ συντετέλεσται, οἷς εἶπαν αὐτοῖς οἱ κατοικοῦντες Ιερου-
σαλημ Μακρὰν ἀπέχετε ἀπὸ τοῦ κυρίου, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς
κληρονομίαν. 16 διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος ὅτι Ἀπώσομαι 16
αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη καὶ διασκορπιῶ αὐτοὺς εἰς πᾶσαν τὴν γῆν,
καὶ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς ἁγίασμα μικρὸν ἐν ταῖς χώραις, οὗ ἂν εἰσέλ-
θωσιν ἐκεῖ. 17 διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Καὶ εἰσδέξομαι 17
αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν, οὗ δι-
έσπειρα αὐτοὺς ἐν αὐταῖς, καὶ δώσω αὐτοῖς τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ.
18 καὶ εἰσελεύσονται ἐκεῖ καὶ ἐξαροῦσιν πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῆς 18
καὶ πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῆς ἐξ αὐτῆς. 19 καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν 19
ἑτέραν καὶ πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν αὐτοῖς καὶ ἐκσπάσω τὴν καρ-
δίαν τὴν λιθίνην ἐκ τῆς σαρκὸς αὐτῶν καὶ δώσω αὐτοῖς καρδίαν
σαρκίνην, 20 ὅπως ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύωνται καὶ τὰ 20
δικαιώματά μου φυλάσσωνται καὶ ποιῶσιν αὐτά· καὶ ἔσονταί μοι
εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. 21 καὶ εἰς τὴν καρδίαν 21
τῶν βδελυγμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὡς ἡ καρδία
αὐτῶν ἐπορεύετο, τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα,
λέγει κύριος.

22 Καὶ ἐξῆραν τὰ χερουβιν τὰς πτέρυγας αὐτῶν, καὶ οἱ τροχοὶ 22
ἐχόμενοι αὐτῶν, καὶ ἡ δόξα θεοῦ Ισραηλ ἐπ᾽ αὐτὰ ὑπεράνω αὐτῶν·
23 καὶ ἀνέβη ἡ δόξα κυρίου ἐκ μέσης τῆς πόλεως καὶ ἔστη ἐπὶ 23
τοῦ ὄρους, ὃ ἦν ἀπέναντι τῆς πόλεως. 24 καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα 24
καὶ ἤγαγέν με εἰς γῆν Χαλδαίων εἰς τὴν αἰχμαλωσίαν ἐν ὁράσει
ἐν πνεύματι θεοῦ· καὶ ἀνέβην ἀπὸ τῆς ὁράσεως, ἧς εἶδον, 25 καὶ 25
ἐλάλησα πρὸς τὴν αἰχμαλωσίαν πάντας τοὺς λόγους τοῦ κυρίου,
οὓς ἔδειξέν μοι.

12 1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐν 12
μέσῳ τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν σὺ κατοικεῖς, οἳ ἔχουσιν ὀφθαλμοὺς τοῦ
βλέπειν καὶ οὐ βλέπουσιν καὶ ὦτα ἔχουσιν τοῦ ἀκούειν καὶ οὐκ
ἀκούουσιν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν. 3 καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, 3

13 κυριε Bt] pr. αδωναι rel.: cf. 16 5 5 || 16 κυριος Bt] pr. αδωναι rel.: cf. 13 | την > BQt || 17 ειπον > At | κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 19 καρδιαν 2°] + αυτων A || 20 ποιωσιν] ποιησωσιν mu., ποιησουσιν Apau. | fin.] + λεγει κυριος A || 21 εις την καρδιαν] κατα τας -διας A | αυτων 2°] + και των πονηρων ων εποιησαν A(t) | κεφαλας] pr. τας Bt | κυριος BVt] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 22 επ] pr. ην A || 23 η > A | μεσης] μεσου A || 24 ανελ. με / πνευμα] tr. B = 𝔐 || 25 του > A | fin.] + κυριος A

12 2 βλεπειν] οραν A

ποίησον σεαυτῷ σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας ἐνώπιον αὐτῶν καὶ
αἰχμαλωτευθήσῃ ἐκ τοῦ τόπου σου εἰς ἕτερον τόπον ἐνώπιον αὐ-
4 τῶν, ὅπως ἴδωσιν, διότι οἶκος παραπικραίνων ἐστίν. 4καὶ ἐξοίσεις
τὰ σκεύη σου ὡς σκεύη αἰχμαλωσίας ἡμέρας κατ' ὀφθαλμοὺς αὐ-
5 τῶν, καὶ σὺ ἐξελεύσῃ ἑσπέρας ὡς ἐκπορεύεται αἰχμάλωτος· 5ἐνώ-
πιον αὐτῶν διόρυξον σεαυτῷ εἰς τὸν τοῖχον καὶ διεξελεύσῃ δι'
6 αὐτοῦ· 6ἐνώπιον αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀναλημφθήσῃ καὶ κεκρυμμένος
ἐξελεύσῃ, τὸ πρόσωπόν σου συγκαλύψεις καὶ οὐ μὴ ἴδῃς τὴν γῆν·
7 διότι τέρας δέδωκά σε τῷ οἴκῳ Ισραηλ. 7καὶ ἐποίησα οὕτως κατὰ
πάντα, ὅσα ἐνετείλατό μοι, καὶ σκεύη ἐξήνεγκα ὡς σκεύη αἰχμα-
λωσίας ἡμέρας καὶ ἑσπέρας διώρυξα ἐμαυτῷ τὸν τοῖχον καὶ κε-
8 κρυμμένος ἐξῆλθον, ἐπ' ὤμων ἀνελήμφθην ἐνώπιον αὐτῶν. — 8καὶ
9 ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με τὸ πρωὶ λέγων 9Υἱὲ ἀνθρώπου, οὐκ
εἶπαν πρὸς σὲ ὁ οἶκος τοῦ Ισραηλ οἶκος ὁ παραπικραίνων Τί σὺ
10 ποιεῖς; 10εἰπὸν πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ὁ ἄρχων καὶ
ὁ ἀφηγούμενος ἐν Ιερουσαλημ καὶ παντὶ οἴκῳ Ισραηλ, οἳ εἰσιν ἐν
11 μέσῳ αὐτῶν, 11εἰπὸν ὅτι ἐγὼ τέρατα ποιῶ ἐν μέσῳ αὐτῆς· ὃν
τρόπον πεποίηκα, οὕτως ἔσται αὐτοῖς· ἐν μετοικεσίᾳ καὶ ἐν αἰχμα-
12 λωσίᾳ πορεύσονται, 12καὶ ὁ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν ἐπ' ὤμων ἀρ-
θήσεται καὶ κεκρυμμένος ἐξελεύσεται διὰ τοῦ τοίχου, καὶ διορύξει
τοῦ ἐξελθεῖν αὐτὸν δι' αὐτοῦ· τὸ πρόσωπον αὐτοῦ συγκαλύψει,
13 ὅπως μὴ ὁραθῇ ὀφθαλμῷ, καὶ αὐτὸς τὴν γῆν οὐκ ὄψεται. 13καὶ
ἐκπετάσω τὸ δίκτυόν μου ἐπ' αὐτόν, καὶ συλλημφθήσεται ἐν τῇ
περιοχῇ μου, καὶ ἄξω αὐτὸν εἰς Βαβυλῶνα εἰς γῆν Χαλδαίων, καὶ
14 αὐτὴν οὐκ ὄψεται καὶ ἐκεῖ τελευτήσει. 14καὶ πάντας τοὺς κύκλῳ
αὐτοῦ τοὺς βοηθοὺς αὐτοῦ καὶ πάντας τοὺς ἀντιλαμβανομένους
αὐτοῦ διασπερῶ εἰς πάντα ἄνεμον καὶ ῥομφαίαν ἐκκενώσω ὀπίσω
15 αὐτῶν· 15καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ διασκορπίσαι με
16 αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν, καὶ διασπερῶ αὐτοὺς ἐν ταῖς χώραις. 16καὶ
ὑπολείψομαι ἐξ αὐτῶν ἄνδρας ἀριθμῷ ἐκ ῥομφαίας καὶ ἐκ λιμοῦ
καὶ ἐκ θανάτου, ὅπως ἐκδιηγῶνται πάσας τὰς ἀνομίας αὐτῶν ἐν
τοῖς ἔθνεσιν, οὗ εἰσήλθοσαν ἐκεῖ· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

3 ημερας B^{t}] pr. και αιχμαλωτισθητι rel. (in *O*, ni error, sub ※) | τοπου] οικου A^{t} | ετερον τοπον] tr. B = 𝔐 | ιδωσιν] ειδωσιν B* || 4 ως 1^{0} *L*] > BA: cf. 7 | συ εξελ.] tr. A^{t}, συ > *C*^{t} | ως ult. B^{t}] pr. ενωπιον αυτων rel. (in *O*, ni error, sub ※) || 5 ενωπ. αυτων BA*pau.] > rel. || 7 σκευη εξηνεγκα ως σκευη Q (cf. 4)] σκευη 1^{0} > A (in *O* sub ※), ως σκευη > B^{t} | διωρυξα] δι > A^{t}: cf. 12 | τοιχον B^{t}] + τη χειρι rel. = 𝔐 || 9 του > A | οικος 2^{0} B^{rt}] > A, pr. ο *L*: cf. 25. 27 || 10 ο αρχων και ο αφηγ. BQpau.] τω(pr. ειπον A*^{t}) αρχοντι και τω αφηγουμενω rel. | εν 1^{0} > A || 11 εν μεσω αυτης] > B, in Sy sub ∽ | αυτοις] -τω B || 12 αρχων] + αυτων A | αυτων] -της A^{t} | διορυξει] δι > A^{t}: cf. 7 || 14 εκκενωσω B^{t} (cf. 5 2. 12 28 7 30 11)] εκχεω rel. || 16 εκδιηγησωνται A^{t} | πασας > A^{t}

— 17καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 18Υἱὲ ἀνθρώπου, 17 18
τὸν ἄρτον σου μετ' ὀδύνης φάγεσαι καὶ τὸ ὕδωρ σου μετὰ βα-
σάνου καὶ θλίψεως πίεσαι 19καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν λαὸν τῆς γῆς 19
Τάδε λέγει κύριος τοῖς κατοικοῦσιν Ιερουσαλημ ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ
Ισραηλ Τοὺς ἄρτους αὐτῶν μετ' ἐνδείας φάγονται καὶ τὸ ὕδωρ
αὐτῶν μετὰ ἀφανισμοῦ πίονται, ὅπως ἀφανισθῇ ἡ γῆ σὺν πλη-
ρώματι αὐτῆς, ἐν ἀσεβείᾳ γὰρ πάντες οἱ κατοικοῦντες ἐν αὐτῇ·
20καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν αἱ κατοικούμεναι ἐξερημωθήσονται, καὶ ἡ γῆ 20
εἰς ἀφανισμὸν ἔσται· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος.
21Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 22Υἱὲ ἀνθρώπου, τίς 21 22
ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ισραηλ λέγοντες Μακρὰν αἱ
ἡμέραι ἀπόλωλεν ὅρασις; 23διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτούς Τάδε 23
λέγει κύριος Ἀποστρέψω τὴν παραβολὴν ταύτην, καὶ οὐκέτι μὴ
εἴπωσιν τὴν παραβολὴν ταύτην οἶκος τοῦ Ισραηλ, ὅτι λαλήσεις
πρὸς αὐτούς Ἤγγίκασιν αἱ ἡμέραι καὶ λόγος πάσης ὁράσεως· 24ὅτι 24
οὐκ ἔσται ἔτι πᾶσα ὅρασις ψευδὴς καὶ μαντευόμενος τὰ πρὸς
χάριν ἐν μέσῳ τῶν υἱῶν Ισραηλ, 25διότι ἐγὼ κύριος λαλήσω τοὺς 25
λόγους μου, λαλήσω καὶ ποιήσω καὶ οὐ μὴ μηκύνω ἔτι, ὅτι ἐν
ταῖς ἡμέραις ὑμῶν, οἶκος ὁ παραπικραίνων, λαλήσω λόγον καὶ
ποιήσω, λέγει κύριος. — 26καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 26
27Υἱὲ ἀνθρώπου, ἰδοὺ οἶκος Ισραηλ ὁ παραπικραίνων λέγοντες λέ- 27
γουσιν Ἡ ὅρασις, ἣν οὗτος ὁρᾷ, εἰς ἡμέρας πολλάς, καὶ εἰς καιροὺς
μακροὺς οὗτος προφητεύει. 28διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς αὐτούς 28
Τάδε λέγει κύριος Οὐ μὴ μηκύνωσιν οὐκέτι πάντες οἱ λόγοι μου,
οὓς ἂν λαλήσω· λαλήσω καὶ ποιήσω, λέγει κύριος.
1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, προ- 13
φήτευσον ἐπὶ τοὺς προφήτας τοῦ Ισραηλ καὶ προφητεύσεις καὶ
ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Ἀκούσατε λόγον κυρίου 3Τάδε λέγει κύριος Οὐαὶ 3
τοῖς προφητεύουσιν ἀπὸ καρδίας αὐτῶν καὶ τὸ καθόλου μὴ βλέ-
πουσιν. 4οἱ προφῆταί σου, Ισραηλ, ὡς ἀλώπεκες ἐν ταῖς ἐρήμοις· 4
5οὐκ ἔστησαν ἐν στερεώματι καὶ συνήγαγον ποίμνια ἐπὶ τὸν οἶκον 5
τοῦ Ισραηλ, οὐκ ἀνέστησαν οἱ λέγοντες Ἐν ἡμέρᾳ κυρίου· 6βλέ- 6

18 σου 2^{0} > B | θλιψεως] pr. εκ A^{t} || 19 κυριος B^{t}] pr. αδωναι rel.: item in 23. 25 fin. 28 bis, cf. 5 5 | πληρωματι] pr. τω A || 20 γη] + αυτης A, + αυτων *C* || 22 υμιν / η παραβ.] tr. B = 𝔐 | αυτη > B^{t} | μακραι B || 23 κυριος: cf. 19 | αποστρεψω] pr. και B || 24 οτι] και Apau. | εσται ετι] tr. A || 25 οτι > Apau.: post ετι | ο > A: cf. 9 | κυριος ult.: cf. 19 || 27 οικος] pr. ο Apl.: cf. 9 || 28 κυριος bis: cf. 19 | λαλησω 1^{0}] + οτι Apl. | λαλησω 2^{0} B^{t}] + λογον rel.: cf. 25

13 2 ισραηλ B^{t}] + τους προφητευοντας και ερεις τοις προφηταις τοις προφητευουσιν απο καρδιας αυτων rel. (in *O* sub ※) || 3 κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 4 οι — ισρ. / ως — ερημ.] tr. B = 𝔐 | ως] ωσει A^{t} || 5 επι] pr. και A^{t}

ποντες ψευδῆ, μαντευόμενοι μάταια οἱ λέγοντες Λέγει κύριος, καὶ
κύριος οὐκ ἀπέσταλκεν αὐτούς, καὶ ἤρξαντο τοῦ ἀναστῆσαι λόγον.
7 7 7οὐχ ὅρασιν ψευδῆ ἑωράκατε καὶ μαντείας ματαίας εἰρήκατε; 8διὰ
8 τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν οἱ λόγοι ὑμῶν ψευδεῖς καὶ
αἱ μαντεῖαι ὑμῶν μάταιαι, διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς, λέγει κύριος,
9 9καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς προφήτας τοὺς ὁρῶντας ψευδῆ
καὶ τοὺς ἀποφθεγγομένους μάταια· ἐν παιδείᾳ τοῦ λαοῦ μου οὐκ
ἔσονται οὐδὲ ἐν γραφῇ οἴκου Ισραηλ οὐ γραφήσονται καὶ εἰς τὴν
γῆν τοῦ Ισραηλ οὐκ εἰσελεύσονται· καὶ γνώσονται διότι ἐγὼ κύ-
10 ριος. 10ἀνθ' ὧν τὸν λαόν μου ἐπλάνησαν λέγοντες Εἰρήνη εἰρήνη,
καὶ οὐκ ἦν εἰρήνη, καὶ οὗτος οἰκοδομεῖ τοῖχον, καὶ αὐτοὶ ἀλείφου-
11 σιν αὐτόν, εἰ πεσεῖται, 11εἰπὸν πρὸς τοὺς ἀλείφοντας Πεσεῖται,
καὶ ἔσται ὑετὸς κατακλύζων, καὶ δώσω λίθους πετροβόλους εἰς
τοὺς ἐνδέσμους αὐτῶν, καὶ πεσοῦνται, καὶ πνεῦμα ἐξαῖρον, καὶ ῥα-
12 γήσεται. 12καὶ ἰδοὺ πέπτωκεν ὁ τοῖχος, καὶ οὐκ ἐροῦσιν πρὸς ὑμᾶς
13 Ποῦ ἐστιν ἡ ἀλοιφὴ ὑμῶν, ἣν ἠλείψατε; 13διὰ τοῦτο τάδε λέγει
κύριος Καὶ ῥήξω πνοὴν ἐξαίρουσαν μετὰ θυμοῦ, καὶ ὑετὸς κατα-
κλύζων ἐν ὀργῇ μου ἔσται, καὶ τοὺς λίθους τοὺς πετροβόλους ἐν
14 θυμῷ ἐπάξω εἰς συντέλειαν 14καὶ κατασκάψω τὸν τοῖχον, ὃν ἠλεί-
ψατε, καὶ πεσεῖται· καὶ θήσω αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἀποκαλυ-
φθήσεται τὰ θεμέλια αὐτοῦ, καὶ πεσεῖται, καὶ συντελεσθήσεσθε μετ'
15 ἐλέγχων· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. 15καὶ συντελέσω τὸν
θυμόν μου ἐπὶ τὸν τοῖχον καὶ ἐπὶ τοὺς ἀλείφοντας αὐτόν, καὶ πε-
σεῖται. καὶ εἶπα πρὸς ὑμᾶς Οὐκ ἔστιν ὁ τοῖχος οὐδὲ οἱ ἀλείφοντες
16 αὐτὸν 16προφῆται τοῦ Ισραηλ οἱ προφητεύοντες ἐπὶ Ιερουσαλημ
καὶ οἱ ὁρῶντες αὐτῇ εἰρήνην, καὶ εἰρήνη οὐκ ἔστιν, λέγει κύριος. —
17 17καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὰς θυ-
γατέρας τοῦ λαοῦ σου τὰς προφητευούσας ἀπὸ καρδίας αὐτῶν
18 καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὰς 18καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Οὐαὶ
ταῖς συρραπτούσαις προσκεφάλαια ἐπὶ πάντα ἀγκῶνα χειρὸς καὶ
ποιούσαις ἐπιβόλαια ἐπὶ πᾶσαν κεφαλὴν πάσης ἡλικίας τοῦ δια-
στρέφειν ψυχάς· αἱ ψυχαὶ διεστράφησαν τοῦ λαοῦ μου, καὶ ψυχὰς

6 λεγει] pr. ταδε A^cL | κυριος 2⁰] pr. ο $A^†$ || 7 fin. $B^†$] + και (ε)λεγετε φησιν κυριος και εγω ουκ ελαλησα rel. (in *O* sub ※) || 8 κυριος bis $B^†$] pr. αδωναι rel.: item in 9. 13. 16. 18, cf. 5 5 || 9 διοτι] οτι A | κυριος: cf. 8 || 10 τον λαον μου / επλαν. $B^†$] tr. rel. = 𝔐 | ειρηνη 2⁰ > B = 𝔐 | ην] εστιν A | τοιχον] pr. τον $AC^†$ | αυτοι] αλλοι $A^†$ | ει πεσειται pl.] > $A^†$; ει > Bpau.: cf. 𝔐; αφροσυνη $Q^†$ = θ′ || 11 αλειφ. Bpau.] + αυτον Apl., + αφροσυνη Q = θ′ || 12 ουκ > A || 13 κυριος: cf. 8 | εν θυμω / επαξω] tr. $A^†$ || 14 και 2⁰ > $BQ^†$: cf. 𝔐 et 15 | συντελεσθησεσθε] -θησεται A || 15 και 3⁰ > BQ pau.: cf. 𝔐 et 14 || 16 οι 2⁰ > A | ειρηνη / ουκ εστιν] tr. A = 𝔐 | κυριος: cf. 8 || 18 ερεις] + προς αυτας A* | κυριος: cf. 8 | επι 1⁰] υπο B | αι] pr. και A

περιεποιοῦντο. 19καὶ ἐβεβήλουν με πρὸς τὸν λαόν μου ἕνεκεν δρα- 19
κὸς κριθῶν καὶ ἕνεκεν κλασμάτων ἄρτου τοῦ ἀποκτεῖναι ψυχάς,
ἃς οὐκ ἔδει ἀποθανεῖν, καὶ τοῦ περιποιήσασθαι ψυχάς, ἃς οὐκ
ἔδει ζῆσαι, ἐν τῷ ἀποφθέγγεσθαι ὑμᾶς λαῷ εἰσακούοντι μάταια
ἀποφθέγματα. 20διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ 20
τὰ προσκεφάλαια ὑμῶν, ἐφ' ἃ ὑμεῖς συστρέφετε ἐκεῖ ψυχάς, καὶ
διαρρήξω αὐτὰ ἀπὸ τῶν βραχιόνων ὑμῶν καὶ ἐξαποστελῶ τὰς
ψυχάς, ἃς ὑμεῖς ἐκστρέφετε τὰς ψυχὰς αὐτῶν, εἰς διασκορπισμόν·
21καὶ διαρρήξω τὰ ἐπιβόλαια ὑμῶν καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ 21
χειρὸς ὑμῶν, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἐν χερσὶν ὑμῶν εἰς συστροφήν·
καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. 22ἀνθ' ὧν διεστρέφετε καρδίαν 22
δικαίου ἀδίκως καὶ ἐγὼ οὐ διέστρεφον αὐτὸν καὶ τοῦ κατισχῦσαι
χεῖρας ἀνόμου τὸ καθόλου μὴ ἀποστρέψαι ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ
τῆς πονηρᾶς καὶ ζῆσαι αὐτόν, 23διὰ τοῦτο ψευδῆ οὐ μὴ ἴδητε καὶ 23
μαντείας οὐ μὴ μαντεύσησθε ἔτι, καὶ ῥύσομαι τὸν λαόν μου ἐκ
χειρὸς ὑμῶν· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος.

1Καὶ ἦλθον πρός με ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων τοῦ Ισραηλ 14
καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου. 2καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός 2
με λέγων 3Υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ ἄνδρες οὗτοι ἔθεντο τὰ διανοήματα 3
αὐτῶν ἐπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν καὶ τὴν κόλασιν τῶν ἀδικιῶν αὐτῶν
ἔθηκαν πρὸ προσώπου αὐτῶν· εἰ ἀποκρινόμενος ἀποκριθῶ αὐτοῖς;
4διὰ τοῦτο λάλησον αὐτοῖς καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει 4
κύριος Ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ισραηλ, ὃς ἂν θῇ τὰ
διανοήματα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ τὴν κόλασιν τῆς
ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ προσώπου αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προ-
φήτην, ἐγὼ κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ ἐν οἷς ἐνέχεται ἡ διάνοια
αὐτοῦ, 5ὅπως πλαγιάσῃ τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ κατὰ τὰς καρδίας 5
αὐτῶν τὰς ἀπηλλοτριωμένας ἀπ' ἐμοῦ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν.
6διὰ τοῦτο εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ Τάδε λέγει κύριος 6
κύριος Ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῶν ἐπιτηδευμάτων
ὑμῶν καὶ ἀπὸ πασῶν τῶν ἀσεβειῶν ὑμῶν καὶ ἐπιστρέψατε τὰ
πρόσωπα ὑμῶν. 7διότι ἄνθρωπος ἄνθρωπος ἐκ τοῦ οἴκου Ισραηλ 7
καὶ ἐκ τῶν προσηλύτων τῶν προσηλυτευόντων ἐν τῷ Ισραηλ, ὃς

19 ενεκεν 2⁰ > $A^†$ | κλασματων αρτων B, κλασματος αρτου A (του seq. > A) | του περιποιησασθαι] περιεποιουντο A | ζησαι] ζην A || 21 επιβολαια] περιβ. Apau. | διοτι] οτι A || 22 διαστρεφετε Apau. | αδικως > $B^†$ | αποστρεψαι] + αυτον mu., + τον (sic) $A^†$ | πον.] + αποστρεψαι $A^†$ | ζησαι] ζητησαι $A^†$ || 23 ετι και] οτι $A^{(†)}$ | γνωσεσθε] pr. επι A: cf. 30 26 34 15

14 1 ανδρες / εκ(A απο) των πρεσβ.] tr. $B^†$ | του > A || 4 κυριος 1⁰ Bpau.] pr. αδωναι rel.: item in 11, cf. 14. 16 5 5 || 5 πλαγιαση] μη διαστρεψωσιν Apau. || 6 προς] εις $B^†$ | κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 20 5 etc. || 7 εκ 2⁰ > $A^†$ | προσηλυτευοντων] προσκειμενων A | τω > Apau.

ἂν ἀπαλλοτριωθῇ ἀπ' ἐμοῦ καὶ θῆται τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ ἐπὶ
τὴν καρδίαν αὐτοῦ καὶ τὴν κόλασιν τῆς ἀδικίας αὐτοῦ τάξῃ πρὸ
προσώπου αὐτοῦ καὶ ἔλθῃ πρὸς τὸν προφήτην τοῦ ἐπερωτῆσαι
αὐτὸν ἐν ἐμοί, ἐγὼ κύριος ἀποκριθήσομαι αὐτῷ ἐν ᾧ ἐνέχεται ἐν
8 αὐτῷ· 8καὶ στηριῶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὸν ἄνθρωπον ἐκεῖνον
καὶ θήσομαι αὐτὸν εἰς ἔρημον καὶ εἰς ἀφανισμὸν καὶ ἐξαρῶ αὐτὸν
9 ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου· καὶ ἐπιγνώσεσθε ὅτι ἐγὼ κύριος. 9καὶ ὁ
προφήτης ἐὰν πλανηθῇ καὶ λαλήσῃ, ἐγὼ κύριος πεπλάνηκα τὸν
προφήτην ἐκεῖνον καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτὸν καὶ ἀφανιῶ
10 αὐτὸν ἐκ μέσου τοῦ λαοῦ μου Ισραηλ. 10καὶ λήμψονται τὴν ἀδικίαν
αὐτῶν· κατὰ τὸ ἀδίκημα τοῦ ἐπερωτῶντος καὶ κατὰ τὸ ἀδίκημα
11 ὁμοίως τῷ προφήτῃ ἔσται, 11ὅπως μὴ πλανᾶται ἔτι ὁ οἶκος τοῦ
Ισραηλ ἀπ' ἐμοῦ, καὶ ἵνα μὴ μιαίνωνται ἔτι ἐν πᾶσιν τοῖς παρα-
πτώμασιν αὐτῶν· καὶ ἔσονταί μοι εἰς λαόν, καὶ ἐγὼ ἔσομαι αὐ-
τοῖς εἰς θεόν, λέγει κύριος.
12
13 12Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 13Υἱὲ ἀνθρώπου, γῇ
ἐὰν ἁμάρτῃ μοι τοῦ παραπεσεῖν παράπτωμα καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά
μου ἐπ' αὐτὴν καὶ συντρίψω αὐτῆς στήριγμα ἄρτου καὶ ἐξαποστελῶ
14 ἐπ' αὐτὴν λιμὸν καὶ ἐξαρῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτήνη, 14καὶ
ἐὰν ὦσιν οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, Νωε καὶ Δανιηλ
καὶ Ιωβ, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ αὐτῶν σωθήσονται, λέγει κύριος.
15 15ἐὰν καὶ θηρία πονηρὰ ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν καὶ τιμωρήσομαι αὐτὴν
καὶ ἔσται εἰς ἀφανισμὸν καὶ οὐκ ἔσται ὁ διοδεύων ἀπὸ προσώπου
16 τῶν θηρίων, 16καὶ οἱ τρεῖς ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς ὦσι, ζῶ
ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ υἱοὶ ἢ θυγατέρες σωθήσονται, ἀλλ' ἢ αὐτοὶ
17 μόνοι σωθήσονται, ἡ δὲ γῇ ἔσται εἰς ὄλεθρον. 17ἢ καὶ ῥομφαίαν
ἐὰν ἐπάγω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ εἴπω Ῥομφαία διελθάτω διὰ
18 τῆς γῆς, καὶ ἐξαρῶ ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος, 18καὶ οἱ τρεῖς
ἄνδρες οὗτοι ἐν μέσῳ αὐτῆς, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, οὐ μὴ ῥύσων-
19 ται υἱοὺς οὐδὲ θυγατέρας, αὐτοὶ μόνοι σωθήσονται. 19ἢ καὶ θάνατον
ἐπαποστείλω ἐπὶ τὴν γῆν ἐκείνην καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμόν μου ἐπ'
αὐτὴν ἐν αἵματι τοῦ ἐξολεθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος,
20 20καὶ Νωε καὶ Δανιηλ καὶ Ιωβ ἐν μέσῳ αὐτῆς, ζῶ ἐγώ, λέγει

7 απηλλοτριωθη A† | θηται] θη A || 8 θησομαι] θησω A†: cf. 7 16 38 || 9 πλανηθη] -νηση B(†) | πεπλανηκα] επλανησα Apau. || 10 λημψομαι Ar† | αυτων] -του A† || 11 του > Apau. | κυριος: cf. 4 || 13 εαν] η αν B | παραπτωμα] -ματι A | αυτης 1°] pr. απ Apau. | εξ] απ A || 14 αυτοι] outoi Apl. | κυριος B†] pr. αδωναι rel.: item in 21, cf. 4 || 15 εαν] + δε As(uid) mu. | επαγαγω A: cf. 17. 19 32 9 33 2 || 16 κυριος BApau.] pr. αδωναι rel.: item in 18. 20. 23, cf. 4 | η 1°] και A | θυγ.] + αυτων A || 17 ρομφαιαν εαν] tr. A | επαγαγω A: cf. 15 | κτηνος] -νη A† || 18 ανδρες outoi] tr. B† | αυτης] + ωσιν A: cf. 20 et 16. 14 | κυριος: cf. 16 | ουδε] η A | αυτοι] pr. αλλ η A: cf. 16 || 19 επαποστειλω] επαγω A(†): cf. 15 || 20 αυτης] + ωσιν A: cf. 18

κύριος, ἐὰν υἱοὶ ἢ θυγατέρες ὑπολειφθῶσιν, αὐτοὶ ἐν τῇ δικαιοσύνῃ
αὐτῶν ῥύσονται τὰς ψυχὰς αὐτῶν. 21τάδε λέγει κύριος Ἐὰν δὲ 21
καὶ τὰς τέσσαρας ἐκδικήσεις μου τὰς πονηράς, ῥομφαίαν καὶ λιμὸν
καὶ θηρία πονηρὰ καὶ θάνατον, ἐξαποστείλω ἐπὶ Ιερουσαλημ τοῦ
ἐξολεθρεῦσαι ἐξ αὐτῆς ἄνθρωπον καὶ κτῆνος 22καὶ ἰδοὺ ὑπολελειμ- 22
μένοι ἐν αὐτῇ οἱ ἀνασεσῳσμένοι αὐτῆς, οἳ ἐξάγουσιν ἐξ αὐτῆς υἱοὺς
καὶ θυγατέρας, ἰδοὺ αὐτοὶ ἐκπορεύονται πρὸς ὑμᾶς, καὶ ὄψεσθε
τὰς ὁδοὺς αὐτῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν καὶ μεταμεληθήσεσθε
ἐπὶ τὰ κακά, ἃ ἐπήγαγον ἐπὶ Ιερουσαλημ, πάντα τὰ κακὰ ἃ ἐπήγαγον
ἐπ' αὐτήν, 23καὶ παρακαλέσουσιν ὑμᾶς, διότι ὄψεσθε τὰς ὁδοὺς αὐ- 23
τῶν καὶ τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν, καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι οὐ μάτην
πεποίηκα πάντα, ὅσα ἐποίησα ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος.

1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, τί 15
ἂν γένοιτο τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐκ πάντων τῶν ξύλων τῶν κλημά-
των τῶν ὄντων ἐν τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ; 3εἰ λήμψονται ἐξ αὐτῆς 3
ξύλον τοῦ ποιῆσαι εἰς ἐργασίαν; εἰ λήμψονται ἐξ αὐτῆς πάσσαλον
τοῦ κρεμάσαι ἐπ' αὐτὸν πᾶν σκεῦος; 4πάρεξ πυρὶ δέδοται εἰς ἀν- 4
άλωσιν, τὴν κατ' ἐνιαυτὸν κάθαρσιν ἀπ' αὐτῆς ἀναλίσκει τὸ πῦρ,
καὶ ἐκλείπει εἰς τέλος· μὴ χρήσιμον ἔσται εἰς ἐργασίαν; 5οὐδὲ 5
ἔτι αὐτοῦ ὄντος ὁλοκλήρου οὐκ ἔσται εἰς ἐργασίαν. μὴ ὅτι ἐὰν καὶ
πῦρ αὐτὸ ἀναλώσῃ εἰς τέλος, εἰ ἔσται ἔτι εἰς ἐργασίαν; 6διὰ τοῦτο 6
εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ὃν τρόπον τὸ ξύλον τῆς ἀμπέλου ἐν
τοῖς ξύλοις τοῦ δρυμοῦ, ὃ δέδωκα αὐτὸ τῷ πυρὶ εἰς ἀνάλωσιν,
οὕτως δέδωκα τοὺς κατοικοῦντας Ιερουσαλημ. 7καὶ δώσω τὸ πρόσ- 7
ωπόν μου ἐπ' αὐτούς· ἐκ τοῦ πυρὸς ἐξελεύσονται, καὶ πῦρ αὐτοὺς
καταφάγεται, καὶ ἐπιγνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ στηρίσαι με
τὸ πρόσωπόν μου ἐπ' αὐτούς. 8καὶ δώσω τὴν γῆν εἰς ἀφανισμὸν 8
ἀνθ' ὧν παρέπεσον παραπτώματι, λέγει κύριος.

1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, δια- 16
μάρτυραι τῇ Ιερουσαλημ τὰς ἀνομίας αὐτῆς 3καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει 3
κύριος τῇ Ιερουσαλημ Ἡ ῥίζα σου καὶ ἡ γένεσίς σου ἐκ γῆς
Χανααν, ὁ πατήρ σου Αμορραῖος, καὶ ἡ μήτηρ σου Χετταία. 4καὶ 4

20 κυριος: cf. 16 | υπολειφθ.] + αυτοις Apau. || 21 κυριος: cf. 14 | επαποστελω A || 22 αυτης οι εξαγουσιν εξ αυτης B(†)] εξ αυτης ουτοι εξαξουσιν AQ | αυτοι > B† | ab οψεσθε τας οδους αυτων και τα ενθυμ. αυτων in eadem uerba uersus 23 tr. B*pau. || 23 fin. κυριος: cf. 16

15 2 και συ] > A†, in *O* sub ÷ | των κλημ. > B*† || 3 αυτον] -του A || 4 παρεξ] + ο Ac | απ B†] επ Q†, > rel. || 5 μη οτι εαν και] διοτι εαν και μη A† | ει] μη A† || 6 κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 8 5 5 | αυτο τω] αυτο B†, αυτω V*† | ιερουσ.] pr. εν A || 7 δωσω] στηριω A || 8 κυριος BApau.] pr. αδωναι: cf. 6

16 3 κυριος BApau.] pr. αδωναι rel.: item in 19. 23. 30. 43. 48. 63, cf. 8. 36 5 5

ἡ γένεσίς σου· ἐν ᾗ ἡμέρᾳ ἐτέχθης, οὐκ ἔδησαν τοὺς μαστούς σου,
καὶ ἐν ὕδατι οὐκ ἐλούσθης οὐδὲ ἁλὶ ἡλίσθης καὶ σπαργάνοις οὐκ
5 ἐσπαργανώθης, 5οὐδὲ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπὶ σοὶ τοῦ ποι-
ῆσαί σοι ἓν ἐκ πάντων τούτων τοῦ παθεῖν τι ἐπὶ σοί, καὶ ἀπερ-
ρίφης ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου τῇ σκολιότητι τῆς ψυχῆς σου ἐν
6 ᾗ ἡμέρᾳ ἐτέχθης. 6καὶ διῆλθον ἐπὶ σὲ καὶ εἶδόν σε πεφυρμένην
7 ἐν τῷ αἵματί σου καὶ εἶπά σοι Ἐκ τοῦ αἵματός σου ζωή· 7πλη-
θύνου· καθὼς ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἀγροῦ δέδωκά σε. καὶ ἐπληθύνθης
καὶ ἐμεγαλύνθης καὶ εἰσῆλθες εἰς πόλεις πόλεων· οἱ μαστοί σου
ἀνωρθώθησαν, καὶ ἡ θρίξ σου ἀνέτειλεν, σὺ δὲ ἦσθα γυμνὴ καὶ
8 ἀσχημονοῦσα. 8καὶ διῆλθον διὰ σοῦ καὶ εἶδόν σε, καὶ ἰδοὺ καιρός
σου καιρὸς καταλυόντων, καὶ διεπέτασα τὰς πτέρυγάς μου ἐπὶ σὲ
καὶ ἐκάλυψα τὴν ἀσχημοσύνην σου· καὶ ὤμοσά σοι καὶ εἰσῆλθον
9 ἐν διαθήκῃ μετὰ σοῦ, λέγει κύριος, καὶ ἐγένου μοι. 9καὶ ἔλουσά
σε ἐν ὕδατι καὶ ἀπέπλυνα τὸ αἷμά σου ἀπὸ σοῦ καὶ ἔχρισά σε
10 ἐν ἐλαίῳ 10καὶ ἐνέδυσά σε ποικίλα καὶ ὑπέδησά σε ὑάκινθον καὶ
11 ἔζωσά σε βύσσῳ καὶ περιέβαλόν σε τριχάπτῳ 11καὶ ἐκόσμησά σε
κόσμῳ καὶ περιέθηκα ψέλια περὶ τὰς χεῖράς σου καὶ κάθεμα περὶ
12 τὸν τράχηλόν σου 12καὶ ἔδωκα ἐνώτιον περὶ τὸν μυκτῆρά σου καὶ
τροχίσκους ἐπὶ τὰ ὦτά σου καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ τὴν κε-
13 φαλήν σου· 13καὶ ἐκοσμήθης χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ, καὶ τὰ περι-
βόλαιά σου βύσσινα καὶ τρίχαπτα καὶ ποικίλα· σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον
14 καὶ μέλι ἔφαγες καὶ ἐγένου καλὴ σφόδρα. 14καὶ ἐξῆλθέν σου ὄνομα
ἐν τοῖς ἔθνεσιν ἐν τῷ κάλλει σου, διότι συντετελεσμένον ἦν ἐν
15 εὐπρεπείᾳ ἐν τῇ ὡραιότητι, ᾗ ἔταξα ἐπὶ σέ, λέγει κύριος. — 15καὶ
ἐπεποίθεις ἐν τῷ κάλλει σου καὶ ἐπόρνευσας ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου
καὶ ἐξέχεας τὴν πορνείαν σου ἐπὶ πάντα πάροδον, ὃ οὐκ ἔσται.
16 16καὶ ἔλαβες ἐκ τῶν ἱματίων σου καὶ ἐποίησας σεαυτῇ εἴδωλα
ῥαπτὰ καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπ᾽ αὐτά· καὶ οὐ μὴ εἰσέλθῃς, οὐδὲ μὴ
17 γένηται. 17καὶ ἔλαβες τὰ σκεύη τῆς καυχήσεώς σου ἐκ τοῦ χρυ-
σίου μου καὶ ἐκ τοῦ ἀργυρίου μου, ἐξ ὧν ἔδωκά σοι, καὶ ἐποίησας
18 σεαυτῇ εἰκόνας ἀρσενικὰς καὶ ἐξεπόρνευσας ἐν αὐταῖς· 18καὶ ἔλα-
βες τὸν ἱματισμὸν τὸν ποικίλον σου καὶ περιέβαλες αὐτὰ καὶ τὸ

4 εδησας B† | εν υδατι ουκ ελουσθης] + του χριστου μου A†: cf. 𝔐; de additamentis christianis cf. Sept. X (1931), prooem. § 44 || 5 ουδε εφεισ.] ου φεισεται A† | ο > B† | του ποι. σοι εν > B*† || 6 σου 1⁰ > B*† | ζωη] η ζωη σου A || 7 init.] pr. και A | συ δε] και A || 8 καιρος 2⁰ V] pr. και B, pr. ως A | κυριος BA*pau.] pr. αδωναι rel.: item in 14, cf. 3 5 5 || 12 περι] επι A || 13 χρυσιω και αργ.] κοσμω χρυσω κ. αργυρω A | σφοδρα] + σφοδρα A || 14 σου 1⁰] σοι BL = 𝔐 | εν 2⁰] επι A | κυριος: cf. 8 || 15 και επεποιθεις] κατεπεπ. B†, και κατεπεπ. Apau. | εν] επι A | ο ουκ εσται] > B, ※αυτω εγινου Q(†), pr. αυτω εγενετο V || 16 ουδε] ουδ ου A || 17 εκ 1⁰] pr. και A || 18 αυτα] -τας B*†

ἔλαιόν μου καὶ τὸ θυμίαμά μου ἔθηκας πρὸ προσώπου αὐτῶν·
19καὶ τοὺς ἄρτους μου, οὓς ἔδωκά σοι, σεμίδαλιν καὶ ἔλαιον καὶ 19
μέλι ἐψώμισά σε καὶ ἔθηκας αὐτὰ πρὸ προσώπου αὐτῶν εἰς ὀσμὴν
εὐωδίας· καὶ ἐγένετο, λέγει κύριος. 20καὶ ἔλαβες τοὺς υἱούς σου 20
καὶ τὰς θυγατέρας σου, ἃς ἐγέννησας, καὶ ἔθυσας αὐτὰ αὐτοῖς εἰς
ἀνάλωσιν, ὡς μικρὰ ἐξεπόρνευσας, 21καὶ ἔσφαξας τὰ τέκνα σου 21
καὶ ἔδωκας αὐτὰ ἐν τῷ ἀποτροπιάζεσθαί σε ἐν αὐτοῖς. 22τοῦτο 22
παρὰ πᾶσαν τὴν πορνείαν σου, καὶ οὐκ ἐμνήσθης τὰς ἡμέρας τῆς
νηπιότητός σου, ὅτε ἦσθα γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα καὶ πεφυρμένη
ἐν τῷ αἵματί σου ἔζησας. 23καὶ ἐγένετο μετὰ πάσας τὰς κακίας 23
σου, λέγει κύριος, 24καὶ ᾠκοδόμησας σεαυτῇ οἴκημα πορνικὸν καὶ 24
ἐποίησας σεαυτῇ ἔκθεμα ἐν πάσῃ πλατείᾳ 25καὶ ἐπ᾽ ἀρχῆς πάσης 25
ὁδοῦ ᾠκοδόμησας τὰ πορνεῖά σου καὶ ἐλυμήνω τὸ κάλλος σου
καὶ διήγαγες τὰ σκέλη σου παντὶ παρόδῳ καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορ-
νείαν σου· 26καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αἰγύπτου τοὺς όμ- 26
οροῦντάς σοι τοὺς μεγαλοσάρκους καὶ πολλαχῶς ἐξεπόρνευσας τοῦ
παροργίσαι με. 27ἐὰν δὲ ἐκτείνω τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σέ, καὶ ἐξαρῶ 27
τὰ νόμιμά σου καὶ παραδώσω σε εἰς ψυχὰς μισούντων σε, θυγα-
τέρας ἀλλοφύλων τὰς ἐκκλινούσας σε ἐκ τῆς ὁδοῦ σου, ἧς ἠσέ-
βησας. 28καὶ ἐξεπόρνευσας ἐπὶ τὰς θυγατέρας Ασσουρ καὶ οὐδ᾽ 28
οὕτως ἐνεπλήσθης· καὶ ἐξεπόρνευσας καὶ οὐκ ἐνεπίπλω. 29καὶ 29
ἐπλήθυνας τὰς διαθήκας σου πρὸς γῆν Χαλδαίων καὶ οὐδὲ ἐν τού-
τοις ἐνεπλήσθης. 30τί διαθῶ τὴν θυγατέρα σου, λέγει κύριος, ἐν 30
τῷ ποιῆσαί σε ταῦτα πάντα, ἔργα γυναικὸς πόρνης; καὶ ἐξεπόρ-
νευσας τρισσῶς 31ἐν ταῖς θυγατράσιν σου· τὸ πορνεῖόν σου 31
ᾠκοδόμησας ἐπὶ πάσης ἀρχῆς ὁδοῦ καὶ τὴν βάσιν σου ἐποίησας
ἐν πάσῃ πλατείᾳ καὶ ἐγένου ὡς πόρνη συνάγουσα μισθώματα.
32ἡ γυνὴ ἡ μοιχωμένη ὁμοία σοι παρὰ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς λαμβά- 32
νουσα μισθώματα· 33πᾶσι τοῖς ἐκπορνεύσασιν αὐτὴν προσεδίδου 33

19 και εγεν.] + μετα ταυτα A (trahit haec ad 20) | κυριος: cf. 3 || 20 και 1⁰ > A† | ας εγεννν. > A† | αυτα > B || 21 εν ult.] αυτα B: cf. 𝔐 || 22 σου 1⁰ B†] + και τα βδελυγματα σου rel. (in O sub ※) | τας ημ. της νηπ. σου] της νηπ. σου της ημ. B(†) | και ult. > B = 𝔐 || 23 σου B†] + ουαι ουαι σοι rel. (in O sub ※) | κυριος: cf. 3 || 25 επ αρχην Apau. | πασης οδου] πασων εξοδων A† | διηγαγες] δι > A*†: post και || 27 και 1⁰ > A† | σε 2⁰ > B† | ης L] > BA: ante ησεβ. | ησεβ. .. (28) εξεπορν.] tr. A† || 28 ασσουρ] ασ > Apau.: post -ρας | και paenult. > A† || 29 τας διαθηκας Bpau.] την -κην A, τας πορνειας Q | χαλδαιων B†] pr. ※χανααν O, pr. χαναναιων και A || 30 κυριος: cf. 3 | ταυτα παντα pl.] tr. B = 𝔐; > A† | και > A || 31 suntne εν ταις θυγ. σου et ωκοδομησας duae uersiones eiusdem uerbi? | το πορν. σου ωκοδ.] pr. και A, οποτε ωκοδ. το πορν. σου Q, εν τω οικοδομησαι το πορν. σου L | σου 2⁰ > BA† | επι πασης αρχης] εν παση αρχη B†, εν αρχη πασης QL = 𝔐 | και 1⁰ > A | εγενου BApau.] pr. ουκ rel. = 𝔐 || 32 η γυνη η] ως γυνη A || 33 εκπορνευουσιν A

μισθώματα, καὶ σὺ δέδωκας μισθώματα πᾶσι τοῖς ἐρασταῖς σου
καὶ ἐφόρτιζες αὐτοὺς τοῦ ἔρχεσθαι πρὸς σὲ κυκλόθεν ἐν τῇ πορ-
34 νείᾳ σου. 34καὶ ἐγένετο ἐν σοὶ διεστραμμένον παρὰ τὰς γυναῖκας
ἐν τῇ πορνείᾳ σου, καὶ μετὰ σοῦ πεπορνεύκασιν ἐν τῷ προσ-
διδόναι σε μισθώματα, καὶ σοὶ μισθώματα οὐκ ἐδόθη, καὶ ἐγένετο
35 ἐν σοὶ διεστραμμένα. — 35διὰ τοῦτο, πόρνη, ἄκουε λόγον κυρίου
36 36Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ἐξέχεας τὸν χαλκόν σου, καὶ ἀποκα-
λυφθήσεται ἡ αἰσχύνη σου ἐν τῇ πορνείᾳ σου πρὸς τοὺς ἐραστάς
σου καὶ εἰς πάντα τὰ ἐνθυμήματα τῶν ἀνομιῶν σου καὶ ἐν τοῖς
37 αἵμασιν τῶν τέκνων σου, ὧν ἔδωκας αὐτοῖς. 37διὰ τοῦτο ἰδοὺ
ἐγὼ ἐπὶ σὲ συνάγω πάντας τοὺς ἐραστάς σου, ἐν οἷς ἐπεμίγης ἐν
αὐτοῖς, καὶ πάντας, οὓς ἠγάπησας, σὺν πᾶσιν, οἷς ἐμίσεις· καὶ
συνάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ κυκλόθεν καὶ ἀποκαλύψω τὰς κακίας σου
38 πρὸς αὐτούς, καὶ ὄψονται πᾶσαν τὴν αἰσχύνην σου· 38καὶ ἐκδι-
κήσω σε ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ ἐκχεούσης αἷμα καὶ θήσω σε ἐν
39 αἵματι θυμοῦ καὶ ζήλου. 39καὶ παραδώσω σε εἰς χεῖρας αὐτῶν,
καὶ κατασκάψουσιν τὸ πορνεῖόν σου καὶ καθελοῦσιν τὴν βάσιν
σου καὶ ἐκδύσουσίν σε τὸν ἱματισμόν σου καὶ λήμψονται τὰ σκεύη
τῆς καυχήσεώς σου καὶ ἀφήσουσίν σε γυμνὴν καὶ ἀσχημονοῦσαν.
40 40καὶ ἄξουσιν ἐπὶ σὲ ὄχλους καὶ λιθοβολήσουσίν σε ἐν λίθοις καὶ
41 κατασφάξουσίν σε ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν. 41καὶ ἐμπρήσουσιν τοὺς
οἴκους σου πυρὶ καὶ ποιήσουσιν ἐν σοὶ ἐκδικήσεις ἐνώπιον γυναι-
κῶν πολλῶν· καὶ ἀποστρέψω σε ἐκ τῆς πορνείας σου, καὶ μισθώ-
42 ματα οὐ μὴ δῷς οὐκέτι. 42καὶ ἐπαφήσω τὸν θυμόν μου ἐπὶ σέ,
καὶ ἐξαρθήσεται ὁ ζῆλός μου ἐκ σοῦ, καὶ ἀναπαύσομαι καὶ οὐ μὴ
43 μεριμνήσω οὐκέτι. 43ἀνθ' ὧν οὐκ ἐμνήσθης τὴν ἡμέραν τῆς νη-
πιότητός σου καὶ ἐλύπεις με ἐν πᾶσι τούτοις, καὶ ἐγὼ ἰδοὺ τὰς
ὁδούς σου εἰς κεφαλήν σου δέδωκα, λέγει κύριος· καὶ οὕτως ἐποί-
44 ησας τὴν ἀσέβειαν ἐπὶ πάσαις ταῖς ἀνομίαις σου. 44ταῦτά ἐστιν
πάντα, ὅσα εἶπαν κατὰ σοῦ ἐν παραβολῇ λέγοντες Καθὼς ἡ μήτηρ,
45 καὶ ἡ θυγάτηρ. 45θυγάτηρ τῆς μητρός σου σὺ εἶ ἡ ἀπωσαμένη
τὸν ἄνδρα αὐτῆς καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ ἀδελφὴ τῶν ἀδελφῶν
σου τῶν ἀπωσαμένων τοὺς ἄνδρας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν·

33 μισθωματα $1^0 \cap 2^0$ A† || 34 εν 1^0 > A | διεστραμμενον et -μενα] εξεστρ. Apau. | προσδιδοναι] σ > Apau., προσ > B*pau. | σοι / μισθ. ουκ εδοθη] tr. B = 𝔐 || 36 κυριος B†] pr. αδωναι rel.: item in 59, cf. 3 5 5 | εις] επι A || 37 επι σε συναγω] επι σε in *O* sub ÷, επισυναγω B† || 38 και εκχεουσης αιμα > B† | θησω] -σομαι A: cf. 14 8 | αιματι] τω αιματι σου και δωσω σε εις αιμα A | ζηλους Apau.: cf. Thack. p. 158 || 39 τον ιματισμον] τα ιματια B*L* = 𝔐 || 41 πυρι] pr. εν Apl. | εκ] απο Apau. | της πορνειας σου] πορνειας B: cf. 𝔐 || 43 την ημεραν > B† | κυριος: cf. 3 | ασεβειαν] + σου A || 45 θυγ. > Apau. | σου 1^0 > A†: ante συ | αδελφη ... των απωσαμενων *L*pV] αι(>B) αδελφαι ... αι απωσαμεναι BA | των αδελφων / σου] tr. A(†)

ἡ μήτηρ ὑμῶν Χετταία, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν Αμορραῖος. 46ἡ ἀδελφὴ 46
ὑμῶν ἡ πρεσβυτέρα Σαμάρεια, αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ἡ
κατοικοῦσα ἐξ εὐωνύμων σου· καὶ ἡ ἀδελφή σου ἡ νεωτέρα σου
ἡ κατοικοῦσα ἐκ δεξιῶν σου Σοδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς. 47καὶ 47
οὐδ' ὡς ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῶν ἐπορεύθης οὐδὲ κατὰ τὰς ἀνομίας
αὐτῶν ἐποίησας· παρὰ μικρὸν καὶ ὑπέρκεισαι αὐτὰς ἐν πάσαις
ταῖς ὁδοῖς σου. 48ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ πεποίηκεν Σοδομα ἡ 48
ἀδελφή σου, αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς, ὃν τρόπον ἐποίησας
σὺ καὶ αἱ θυγατέρες σου. 49πλὴν τοῦτο τὸ ἀνόμημα Σοδομων τῆς 49
ἀδελφῆς σου, ὑπερηφανία· ἐν πλησμονῇ ἄρτων καὶ ἐν εὐθηνίᾳ
οἴνου ἐσπατάλων αὐτὴ καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς· τοῦτο ὑπῆρχεν
αὐτῇ καὶ ταῖς θυγατράσιν αὐτῆς, καὶ χεῖρα πτωχοῦ καὶ πένητος
οὐκ ἀντελαμβάνοντο. 50καὶ ἐμεγαλαύχουν καὶ ἐποίησαν ἀνομήματα 50
ἐνώπιόν μου, καὶ ἐξῆρα αὐτάς, καθὼς εἶδον. 51καὶ Σαμάρεια κατὰ 51
τὰς ἡμίσεις τῶν ἁμαρτιῶν σου οὐχ ἥμαρτεν· καὶ ἐπλήθυνας τὰς
ἀνομίας σου ὑπὲρ αὐτὰς καὶ ἐδικαίωσας τὰς ἀδελφάς σου ἐν πάσαις
ταῖς ἀνομίαις σου, αἷς ἐποίησας. 52καὶ σὺ κόμισαι βάσανόν σου, 52
ἐν ᾗ ἔφθειρας τὰς ἀδελφάς σου ἐν ταῖς ἁμαρτίαις σου, αἷς ἠνό-
μησας ὑπὲρ αὐτὰς καὶ ἐδικαίωσας αὐτὰς ὑπὲρ σεαυτήν· καὶ σὺ
αἰσχύνθητι καὶ λαβὲ τὴν ἀτιμίαν σου ἐν τῷ δικαιῶσαί σε τὰς
ἀδελφάς σου. 53καὶ ἀποστρέψω τὰς ἀποστροφὰς αὐτῶν, τὴν ἀπο- 53
στροφὴν Σοδομων καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω τὴν
ἀποστροφὴν Σαμαρείας καὶ τῶν θυγατέρων αὐτῆς, καὶ ἀποστρέψω
τὴν ἀποστροφήν σου ἐν μέσῳ αὐτῶν, 54ὅπως κομίσῃ τὴν βάσανόν 54
σου καὶ ἀτιμωθήσῃ ἐκ πάντων, ὧν ἐποίησας ἐν τῷ σε παροργίσαι
με. 55καὶ ἡ ἀδελφή σου Σοδομα καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς ἀποκατα- 55
σταθήσονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ Σαμάρεια καὶ αἱ θυγατέρες
αὐτῆς ἀποκατασταθήσονται καθὼς ἦσαν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ σὺ καὶ αἱ
θυγατέρες σου ἀποκατασταθήσεσθε καθὼς ἀπ' ἀρχῆς ἦτε. 56καὶ εἰ 56
μὴ ἦν Σοδομα ἡ ἀδελφή σου εἰς ἀκοὴν ἐν τῷ στόματί σου ἐν
ταῖς ἡμέραις ὑπερηφανίας σου 57πρὸ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι τὰς κα- 57
κίας σου, ὃν τρόπον νῦν ὄνειδος εἶ θυγατέρων Συρίας καὶ πάντων
τῶν κύκλῳ αὐτῆς, θυγατέρων ἀλλοφύλων τῶν περιεχουσῶν σε
κύκλῳ; 58τὰς ἀσεβείας σου καὶ τὰς ἀνομίας σου, σὺ κεκόμισαι 58
αὐτάς, λέγει κύριος. 59τάδε λέγει κύριος Καὶ ποιήσω ἐν σοὶ καθὼς 59
ἐποίησας, ὡς ἠτίμωσας ταῦτα τοῦ παραβῆναι τὴν διαθήκην μου.

47 αυτας] + παρα πικρον(sic) A† || 48 κυριος: cf. 3 | η αδελφη σου > B† | εποιησας] πεποιηκας A || 49 οινου > B: cf. 𝔐 | αντελαβοντο A† || 50 ανομα A† || 51 ανομιας] αμαρτιας Apau. || 52 εφθειρας] pr. δι A || 54 σε > B || 55 και αι θυγ. αυτης αποκαταστ. καθως ησαν απ αρχης $1^0 \cap 2^0$ B || 58 τας 1^0 — σου 2^0] εν ταις ασεβ(ε)ιαις σου και ταις ανομιαις σου A | συ > B*† || 59 κυριος: cf. 36 | εν > Apau. | ητιμασας AQ†: cf. 61 17 18

60 60 καὶ μνησθήσομαι ἐγὼ τῆς διαθήκης μου τῆς μετὰ σοῦ ἐν ἡμέραις
61 νηπιότητός σου καὶ ἀναστήσω σοι διαθήκην αἰώνιον. 61 καὶ μνη-
σθήσῃ τὴν ὁδόν σου καὶ ἐξατιμωθήσῃ ἐν τῷ ἀναλαβεῖν σε τὰς
ἀδελφάς σου τὰς πρεσβυτέρας σου σὺν ταῖς νεωτέραις σου, καὶ
62 δώσω αὐτάς σοι εἰς οἰκοδομὴν καὶ οὐκ ἐκ διαθήκης σου. 62 καὶ
ἀναστήσω ἐγὼ τὴν διαθήκην μου μετὰ σοῦ, καὶ ἐπιγνώσῃ ὅτι ἐγὼ
63 κύριος, 63 ὅπως μνησθῇς καὶ αἰσχυνθῇς, καὶ μὴ ᾖ σοι ἔτι ἀνοῖξαι
τὸ στόμα σου ἀπὸ προσώπου τῆς ἀτιμίας σου ἐν τῷ ἐξιλάσκεσθαί
μέ σοι κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησας, λέγει κύριος.

17 1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, δι-
ήγησαι διήγημα καὶ εἰπὸν παραβολὴν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ
3 3 καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Ὁ ἀετὸς ὁ μέγας ὁ μεγαλοπτέρυγος ὁ
μακρὸς τῇ ἐκτάσει πλήρης ὀνύχων, ὃς ἔχει τὸ ἤγημα εἰσελθεῖν
4 εἰς τὸν Λίβανον καὶ ἔλαβε τὰ ἐπίλεκτα τῆς κέδρου, 4 τὰ ἄκρα τῆς
ἁπαλότητος ἀπέκνισεν καὶ ἤνεγκεν αὐτὰ εἰς γῆν Χαναάν, εἰς πόλιν
5 τετειχισμένην ἔθετο αὐτά. 5 καὶ ἔλαβεν ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς γῆς
καὶ ἔδωκεν αὐτὸ εἰς τὸ πεδίον φυτὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ, ἐπιβλεπό-
6 μενον ἔταξεν αὐτό. 6 καὶ ἀνέτειλεν καὶ ἐγένετο εἰς ἄμπελον ἀσθε-
νοῦσαν καὶ μικρὰν τῷ μεγέθει τοῦ ἐπιφαίνεσθαι αὐτήν· τὰ κλήματα
αὐτῆς ἐπ' αὐτὴν καὶ αἱ ῥίζαι αὐτῆς ὑποκάτω αὐτῆς ἦσαν. καὶ ἐγέ-
νετο εἰς ἄμπελον καὶ ἐποίησεν ἀπώρυγας καὶ ἐξέτεινεν τὴν ἀνα-
7 δενδράδα αὐτῆς. 7 καὶ ἐγένετο ἀετὸς ἕτερος μέγας μεγαλοπτέρυγος
πολὺς ὄνυξιν, καὶ ἰδοὺ ἡ ἄμπελος αὕτη περιπεπλεγμένη πρὸς αὐ-
τόν, καὶ αἱ ῥίζαι αὐτῆς πρὸς αὐτόν, καὶ τὰ κλήματα αὐτῆς ἐξαπ-
έστειλεν αὐτῷ τοῦ ποτίσαι αὐτὴν σὺν τῷ βώλῳ τῆς φυτείας αὐτῆς.
8 8 εἰς πεδίον καλὸν ἐφ' ὕδατι πολλῷ αὕτη πιαίνεται τοῦ ποιεῖν βλα-
9 στοὺς καὶ φέρειν καρπὸν τοῦ εἶναι εἰς ἄμπελον μεγάλην. 9 διὰ
τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Εἰ κατευθυνεῖ; οὐχὶ αἱ ῥίζαι τῆς
ἁπαλότητος αὐτῆς καὶ ὁ καρπὸς σαπήσεται, καὶ ξηρανθήσεται πάντα
τὰ προανατέλλοντα αὐτῆς; καὶ οὐκ ἐν βραχίονι μεγάλῳ οὐδ' ἐν
10 λαῷ πολλῷ τοῦ ἐκσπάσαι αὐτὴν ἐκ ῥιζῶν αὐτῆς. 10 καὶ ἰδοὺ πιαί-
νεται· μὴ κατευθυνεῖ; οὐχ ἅμα τῷ ἅψασθαι αὐτῆς ἄνεμον τὸν

61 εξατιμωθ.] ατιμασθηση A: cf. 59 | σου ult.] μου A†, > Q† || 62 εγω 1° > Apau. || 63 σου 1°] > A, in *O* sub ※ pro ÷ | της > Apau. | εν] pr. και A† | κυριος: cf. 3

17 3 κυριος BApau.] pr. αδωναι rel.: item in 9. 16. 19. 22, cf. 5 5 | ο 1° > B† | εκστασει A | επιλεκτα] εκλ. Apau.: cf. 22 || 4 χανααν] χαλδαιων Apau. || 6 ασθενουσαν] ευθην. A† | τω μεγεθει > B† | του] τω A† | αυτην 1°] ν > A | αυτην 2°] -το B | αι > B†: cf. 7 | αμπελον ult.] + μεγαλην A: cf. 8 || 7 αι > B†: cf. 6 | εξαπεστ.] pr. και Apau. | αυτω] -την A || 8 ποιειν ... φερειν B†] ποιησαι ... ενεγκαι Apau., ποιησαι ... φερειν pl. | βλαστους ... καρπον] καρπον ... βλαστον Apau. || 9 κυριος: cf. 3 | κατευθυνει] -θυνθησεται A

καύσωνα ξηρανθήσεται ξηρασίᾳ; σὺν τῷ βώλῳ ἀνατολῆς αὐτῆς
ξηρανθήσεται.

11 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 12 Υἱὲ ἀνθρώπου, 11 12
εἰπὸν δὴ πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα Οὐκ ἐπίστασθε τί
ἦν ταῦτα; εἰπόν Ὅταν ἔλθῃ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ Ιερουσαλημ,
καὶ λήμψεται τὸν βασιλέα αὐτῆς καὶ τοὺς ἄρχοντας αὐτῆς καὶ ἄξει
αὐτοὺς πρὸς ἑαυτὸν εἰς Βαβυλῶνα. 13 καὶ λήμψεται ἐκ τοῦ σπέρ- 13
ματος τῆς βασιλείας καὶ διαθήσεται πρὸς αὐτὸν διαθήκην καὶ εἰσ-
άξει αὐτὸν ἐν ἀρᾷ· καὶ τοὺς ἡγουμένους τῆς γῆς λήμψεται 14 τοῦ 14
γενέσθαι εἰς βασιλείαν ἀσθενῆ τὸ καθόλου μὴ ἐπαίρεσθαι τοῦ φυ-
λάσσειν τὴν διαθήκην αὐτοῦ καὶ ἱστάνειν αὐτήν. 15 καὶ ἀποστήσεται 15
ἀπ' αὐτοῦ τοῦ ἐξαποστέλλειν ἀγγέλους ἑαυτοῦ εἰς Αἴγυπτον τοῦ
δοῦναι αὐτῷ ἵππους καὶ λαὸν πολύν. εἰ κατευθυνεῖ; εἰ διασωθή-
σεται ὁ ποιῶν ἐναντία; καὶ παραβαίνων διαθήκην εἰ σωθήσεται;
16 ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, ἐὰν μὴ ἐν ᾧ τόπῳ ὁ βασιλεὺς ὁ βασιλεύ- 16
σας αὐτόν, ὃς ἠτίμωσεν τὴν ἀράν μου καὶ ὃς παρέβη τὴν διαθήκην
μου, μετ' αὐτοῦ ἐν μέσῳ Βαβυλῶνος τελευτήσει. 17 καὶ οὐκ ἐν δυ- 17
νάμει μεγάλῃ οὐδ' ἐν ὄχλῳ πολλῷ ποιήσει πρὸς αὐτὸν Φαραω
πόλεμον, ἐν χαρακοβολίᾳ καὶ ἐν οἰκοδομῇ βελοστάσεων τοῦ ἐξᾶραι
ψυχάς. 18 καὶ ἠτίμωσεν ὁρκωμοσίαν τοῦ παραβῆναι διαθήκην, καὶ 18
ἰδοὺ δέδωκεν τὴν χεῖρα αὐτοῦ καὶ πάντα ταῦτα ἐποίησεν αὐτῷ·
μὴ σωθήσεται; 19 διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ζῶ ἐγὼ ἐὰν 19
μὴ τὴν διαθήκην μου, ἣν παρέβη, καὶ τὴν ὁρκωμοσίαν μου, ἣν ἠτί-
μωσεν, καὶ δώσω αὐτὰ εἰς κεφαλὴν αὐτοῦ. 20 καὶ ἐκπετάσω ἐπ' 20
αὐτὸν τὸ δίκτυόν μου, καὶ ἁλώσεται ἐν τῇ περιοχῇ αὐτοῦ. 21 ἐν 21
πάσῃ παρατάξει αὐτοῦ ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται, καὶ τοὺς καταλοίπους
εἰς πάντα ἄνεμον διασπερῶ· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος
λελάληκα. — 22 διότι τάδε λέγει κύριος Καὶ λήμψομαι ἐγὼ ἐκ τῶν 22
ἐπιλέκτων τῆς κέδρου, ἐκ κορυφῆς καρδίας αὐτῶν ἀποκνιῶ καὶ
καταφυτεύσω ἐγὼ ἐπ' ὄρος ὑψηλόν· καὶ κρεμάσω αὐτὸν 23 ἐν ὄρει 23

10 ξηρασια > B† | ξηρανθ. ult. > A† || 12 οικον] + ισραηλ A | ην] εστιν A | ειπον 2°] ἃ εἶπον (ad praec. tractum) A | επι] εις A | και 1° > A | αυτης paenult. ⌒ ult. A† || 13 ηγεμονας B† || 14 και] του A† || 15 σωθησεται (cf. 18)] pr. δια B†: cf. sup. || 16 init.] pr. δια τουτο A | κυριος: cf. 3 | ω τοπω Ra.] τοπω B†, τω τοπω Q†, τω τοπω ω A, τω τοπω ου *C*; *L* εν τω τοπω του βασιλεως του βασιλευσαντος αυτον pro εν ω — αυτον || 17 βελοστασεων] -ως Apau. || 18 και 1°] οτι Apau. | ητιμασεν A: cf. 16 59 | δεδωκα B || 19 κυριος: cf. 3 | διαθ. μου ην παρεβη ... ορκ. μου ην ητιμ.] tr. B = 𝔐 | αυτα] -την B = 𝔐 || 20 μου > B† | fin. B†] + και αξω αυτον εις βαβυλωνα και διακριθησομαι μετ αυτου εκει την αδικιαν αυτου ην ηδικησεν εν εμοι (21) και πασας φυγαδειας αυτου uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 21 πασῃ] + τῃ Apl. || 22 διοτι] δια τουτο ειπον A | κυριος: cf. 3 | επιλεκτων] εκλ. B†: cf. 3 | εκ 2° > A† | καρδιας αυτων B†] pr. και δωσω απο κεφαλης παραφυαδων αυτης rel. (in *O* sub ※), sed Apau. hab. καρδιας αυτων etiam ante hoc additamentum

μετεώρῳ τοῦ Ισραηλ καὶ καταφυτεύσω, καὶ ἐξοίσει βλαστὸν καὶ
ποιήσει καρπὸν καὶ ἔσται εἰς κέδρον μεγάλην, καὶ ἀναπαύσεται
ὑποκάτω αὐτοῦ πᾶν θηρίον, καὶ πᾶν πετεινὸν ὑπὸ τὴν σκιὰν αὐτοῦ
24 ἀναπαύσεται, τὰ κλήματα αὐτοῦ ἀποκατασταθήσεται. 24καὶ γνώσον-
ται πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου διότι ἐγὼ κύριος ὁ ταπεινῶν ξύλον
ὑψηλὸν καὶ ὑψῶν ξύλον ταπεινὸν καὶ ξηραίνων ξύλον χλωρὸν καὶ
ἀναθάλλων ξύλον ξηρόν· ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω.
18 1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, τί
ὑμῖν ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ λέγοντες Οἱ πατέρες
3 ἔφαγον ὄμφακα, καὶ οἱ ὀδόντες τῶν τέκνων ἐγομφίασαν; 3ζῶ ἐγώ,
λέγει κύριος, ἐὰν γένηται ἔτι λεγομένη ἡ παραβολὴ αὕτη ἐν τῷ
4 Ισραηλ· 4ὅτι πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐμαί εἰσιν· ὃν τρόπον ἡ ψυχὴ τοῦ
πατρός, οὕτως καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ υἱοῦ, ἐμαί εἰσιν· ἡ ψυχὴ ἡ ἁμαρ-
5 τάνουσα, αὕτη ἀποθανεῖται. — 5ὁ δὲ ἄνθρωπος, ὃς ἔσται δίκαιος,
6 ὁ ποιῶν κρίμα καὶ δικαιοσύνην, 6ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ φάγεται καὶ
τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐ μὴ ἐπάρῃ πρὸς τὰ ἐνθυμήματα οἴκου
Ισραηλ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐ μὴ μιάνῃ καὶ πρὸς
7 γυναῖκα ἐν ἀφέδρῳ οὖσαν οὐ προσεγγιεῖ 7καὶ ἄνθρωπον οὐ μὴ
καταδυναστεύσῃ, ἐνεχυρασμὸν ὀφείλοντος ἀποδώσει καὶ ἅρπαγμα
οὐχ ἁρπᾶται, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι δώσει καὶ γυμνὸν
8 περιβαλεῖ 8καὶ τὸ ἀργύριον αὐτοῦ ἐπὶ τόκῳ οὐ δώσει καὶ πλεο-
νασμὸν οὐ λήμψεται καὶ ἐξ ἀδικίας ἀποστρέψει τὴν χεῖρα αὐτοῦ,
κρίμα δίκαιον ποιήσει ἀνὰ μέσον ἀνδρὸς καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ πλη-
9 σίον αὐτοῦ 9καὶ τοῖς προστάγμασίν μου πεπόρευται καὶ τὰ δικαι-
ώματά μου πεφύλακται τοῦ ποιῆσαι αὐτά, δίκαιος οὗτός ἐστιν,
10 ζωῇ ζήσεται, λέγει κύριος. — 10καὶ ἐὰν γεννήσῃ υἱὸν λοιμὸν ἐκ-
11 χέοντα αἷμα καὶ ποιοῦντα ἁμαρτήματα, 11ἐν τῇ ὁδῷ τοῦ πατρὸς
αὐτοῦ τοῦ δικαίου οὐκ ἐπορεύθη, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἔφαγεν
12 καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἐμίανεν 12καὶ πτωχὸν καὶ πέ-
νητα κατεδυνάστευσεν καὶ ἅρπαγμα ἥρπασεν καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ
ἀπέδωκεν καὶ εἰς τὰ εἴδωλα ἔθετο τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ, ἀνομίαν
13 πεποίηκεν, 13μετὰ τόκου ἔδωκε καὶ πλεονασμὸν ἔλαβεν, οὗτος ζωῇ
οὐ ζήσεται, πάσας τὰς ἀνομίας ταύτας ἐποίησεν, θανάτῳ θανατω-
14 θήσεται, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ' αὐτὸν ἔσται. — 14ἐὰν δὲ γεννήσῃ

23 του > B | θηριον] ορνεον B = α′ σ′ θ′ | παν πετεινον] τα -να A† | τα] pr. και A || 24 πεδιου] αγρου A = α′ σ′ θ′ | υψων] pr. ο A

18 2 εν τοις υιοις] επι της γης *L* = 𝔐, pr. επι της γης A || 3 κυριος B compl.] pr. αδωναι rel.: cf. 9. 30 5 5 || 4 αυτη > A†: cf. 20 | fin.] + και του φαγοντος τον ομφακα αιμωδιασουσιν οι οδοντες αυτου A: ex Ier. 38 30 || 5 ος > A: post -πος | κριμα και > B† || 6 προς 1⁰] επι A || 7 fin.] + ιματιον A: cf. 16 || 9 και 2⁰ > B | ουτος > A† | κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 3 5 5 || 10 και εαν] εαν δε A: cf. 14. 21 | γεννησης A†: item in 14 | αμαρτηματα] τα > B || 13 θανατωθησεται] αποθανειται A

υἱόν, καὶ ἴδῃ πάσας τὰς ἁμαρτίας τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, ἃς ἐποίησεν,
καὶ φοβηθῇ καὶ μὴ ποιήσῃ κατὰ ταύτας, 15ἐπὶ τῶν ὀρέων οὐ βέ- 15
βρωκεν καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ οὐκ ἔθετο εἰς τὰ ἐνθυμήματα
οἴκου Ισραηλ καὶ τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ οὐκ ἐμίανεν
16καὶ ἄνθρωπον οὐ κατεδυνάστευσεν καὶ ἐνεχυρασμὸν οὐκ ἐνεχύ- 16
ρασεν καὶ ἅρπαγμα οὐχ ἥρπασεν, τὸν ἄρτον αὐτοῦ τῷ πεινῶντι
ἔδωκεν καὶ γυμνὸν περιέβαλεν 17καὶ ἀπ' ἀδικίας ἀπέστρεψε τὴν 17
χεῖρα αὐτοῦ, τόκον οὐδὲ πλεονασμὸν οὐκ ἔλαβεν, δικαιοσύνην ἐποί-
ησεν καὶ ἐν τοῖς προστάγμασίν μου ἐπορεύθη, οὐ τελευτήσει ἐν
ἀδικίαις πατρὸς αὐτοῦ, ζωῇ ζήσεται. 18ὁ δὲ πατὴρ αὐτοῦ ἐὰν θλί- 18
ψει θλίψῃ καὶ ἁρπάσῃ ἅρπαγμα, ἐναντία ἐποίησεν ἐν μέσῳ τοῦ
λαοῦ μου καὶ ἀποθανεῖται ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ. — 19καὶ ἐρεῖτε Τί 19
ὅτι οὐκ ἔλαβεν τὴν ἀδικίαν ὁ υἱὸς τοῦ πατρὸς αὐτοῦ; ὅτι ὁ υἱὸς
δικαιοσύνην καὶ ἔλεος ἐποίησεν, πάντα τὰ νόμιμά μου συνετήρη-
σεν καὶ ἐποίησεν αὐτά· ζωῇ ζήσεται. 20ἡ δὲ ψυχὴ ἡ ἁμαρτάνουσα 20
ἀποθανεῖται· ὁ δὲ υἱὸς οὐ λήμψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
οὐδὲ ὁ πατὴρ λήμψεται τὴν ἀδικίαν τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ· δικαιοσύνη
δικαίου ἐπ' αὐτὸν ἔσται, καὶ ἀνομία ἀνόμου ἐπ' αὐτὸν ἔσται. 21καὶ 21
ὁ ἄνομος ἐὰν ἀποστρέψῃ ἐκ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτοῦ, ὧν ἐποί-
ησεν, καὶ φυλάξηται πάσας τὰς ἐντολάς μου καὶ ποιήσῃ δικαιο-
σύνην καὶ ἔλεος, ζωῇ ζήσεται, οὐ μὴ ἀποθάνῃ. 22πάντα τὰ παρα- 22
πτώματα αὐτοῦ, ὅσα ἐποίησεν, οὐ μνησθήσεται· ἐν τῇ δικαιοσύνῃ
αὐτοῦ, ᾗ ἐποίησεν, ζήσεται. 23μὴ θελήσει θελήσω τὸν θάνατον τοῦ 23
ἀνόμου, λέγει κύριος, ὡς τὸ ἀποστρέψαι αὐτὸν ἐκ τῆς ὁδοῦ τῆς
πονηρᾶς καὶ ζῆν αὐτόν; 24ἐν δὲ τῷ ἀποστρέψαι δίκαιον ἐκ τῆς 24
δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀδικίαν κατὰ πάσας τὰς ἀνομίας,
ἃς ἐποίησεν ὁ ἄνομος, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι αὐτοῦ, ἃς ἐποίησεν,
οὐ μὴ μνησθῶσιν· ἐν τῷ παραπτώματι αὐτοῦ, ᾧ παρέπεσεν, καὶ
ἐν ταῖς ἁμαρτίαις αὐτοῦ, αἷς ἥμαρτεν, ἐν αὐταῖς ἀποθανεῖται. —
25καὶ εἴπατε Οὐ κατευθύνει ἡ ὁδὸς κυρίου. ἀκούσατε δή, πᾶς οἶκος 25

14 κατα ταυτας] κατ αυτας A || 15 ου βεβρωκεν] ουκ εφαγεν A || 16 fin. BA†] + ιματιον rel. (in *O* sub ※): cf. 7 et Helbing Kasussyntax p. 46 || 19 τι et την et ο 1⁰ et του > A | την αδικ./ο υιος] tr. *L* = 𝔐 | αυτου > BQ = 𝔐 | εποιησεν 1⁰] πεποιηκεν BQ† || 20 αποθαν. Bpau.] pr. αυτη rel. (in *O* sub ※) | ο δε] > A†, δε > *L* | αυτου 1⁰ > B† = 𝔐 | ο 2⁰ > A | αυτου 2⁰ > Bpau. = 𝔐 | δικαιου et ανομου] ω pro ου B† || 21 init. — εκ] εαν δε(cf. 10) αποστραφη ανομος απο A | φυλαξη A | δικαιοσυνην και ελεος] τα δικαιωματα μου A | ου B†] pr. και rel., sed in 28 fere omn. ου tantum || 22 init. — οσα] πασαι αι αδικιαι ας A | ου μνησθησεται(sensu passiuo, cf. Thack. p. 276) Bpau.] ου μη μνησθωσιν A: cf. 24; ου μη μνησθησεται αυτω *L* (αυτω in *O* sub ※) | εν] pr. αλλ A | ζησεται] pr. εν αυτη A || 23 μη θελησει θελησω] οτι ου βουλομαι A: cf. 33 11 | κυριος Bpau.] pr. κυριος Amu.: cf. 2 4; pr. αδωναι *L*: cf. 5 5 | οδου] + αυτου A || 24 εκ] απο A | ποιηση (cf. 26. 27)] -σαι B || 25 κατευθυνει 1⁰] κατορθοι A | πας > B = 𝔐

Ισραηλ· μὴ ἡ ὁδός μου οὐ κατευθύνει; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ κατ-
26 ευθύνει; 26ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν δίκαιον ἐκ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ
καὶ ποιήσῃ παράπτωμα καὶ ἀποθάνῃ, ἐν τῷ παραπτώματι, ᾧ ἐποί-
27 ησεν, ἐν αὐτῷ ἀποθανεῖται. 27καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι ἄνομον ἀπὸ
τῆς ἀνομίας αὐτοῦ, ἧς ἐποίησεν, καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιοσύ-
28 νην, οὗτος τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐφύλαξεν 28καὶ ἀπέστρεψεν ἐκ πασῶν
τῶν ἀσεβειῶν αὐτοῦ, ὧν ἐποίησεν, ζωῇ ζήσεται, οὐ μὴ ἀποθάνῃ.
29 29καὶ λέγουσιν ὁ οἶκος τοῦ Ισραηλ Οὐ κατορθοῖ ἡ ὁδὸς κυρίου.
μὴ ἡ ὁδός μου οὐ κατορθοῖ, οἶκος Ισραηλ; οὐχὶ ἡ ὁδὸς ὑμῶν οὐ
30 κατορθοῖ; 30ἕκαστον κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς, οἶκος Ισ-
ραηλ, λέγει κύριος· ἐπιστράφητε καὶ ἀποστρέψατε ἐκ πασῶν τῶν
31 ἀσεβειῶν ὑμῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ὑμῖν εἰς κόλασιν ἀδικίας. 31ἀπορ-
ρίψατε ἀπὸ ἑαυτῶν πάσας τὰς ἀσεβείας ὑμῶν, ἃς ἠσεβήσατε εἰς
ἐμέ, καὶ ποιήσατε ἑαυτοῖς καρδίαν καινὴν καὶ πνεῦμα καινόν· καὶ
32 ἵνα τί ἀποθνήσκετε, οἶκος Ισραηλ; 32διότι οὐ θέλω τὸν θάνατον
τοῦ ἀποθνήσκοντος, λέγει κύριος.

19 1Καὶ σὺ λαβὲ θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα τοῦ Ισραηλ 2καὶ ἐρεῖς
Τί ἡ μήτηρ σου; σκύμνος· ἐν μέσῳ λεόντων ἐγενήθη, ἐν μέσῳ
3 λεόντων ἐπλήθυνεν σκύμνους αὐτῆς. 3καὶ ἀπεπήδησεν εἷς τῶν
σκύμνων αὐτῆς, λέων ἐγένετο καὶ ἔμαθεν τοῦ ἁρπάζειν ἁρπάγματα,
4 ἀνθρώπους ἔφαγεν. 4καὶ ἤκουσαν κατ' αὐτοῦ ἔθνη, ἐν τῇ διαφθορᾷ
αὐτῶν συνελήμφθη, καὶ ἤγαγον αὐτὸν ἐν κημῷ εἰς γῆν Αἰγύπτου.
5 5καὶ εἶδεν ὅτι ἀπῶσται ἀπ' αὐτῆς καὶ ἀπώλετο ἡ ὑπόστασις αὐτῆς,
καὶ ἔλαβεν ἄλλον ἐκ τῶν σκύμνων αὐτῆς, λέοντα ἔταξεν αὐτόν.
6 6καὶ ἀνεστρέφετο ἐν μέσῳ λεόντων, λέων ἐγένετο καὶ ἔμαθεν ἁρ-
7 πάζειν ἁρπάγματα, ἀνθρώπους ἔφαγεν· 7καὶ ἐνέμετο τῷ θράσει
αὐτοῦ καὶ τὰς πόλεις αὐτῶν ἐξηρήμωσεν καὶ ἠφάνισεν γῆν καὶ τὸ
8 πλήρωμα αὐτῆς ἀπὸ φωνῆς ὠρύματος αὐτοῦ. 8καὶ ἔδωκαν ἐπ' αὐ-
τὸν ἔθνη ἐκ χωρῶν κυκλόθεν καὶ ἐξεπέτασαν ἐπ' αὐτὸν δίκτυα αὐ-
9 τῶν, ἐν διαφθορᾷ αὐτῶν συνελήμφθη· 9καὶ ἔθεντο αὐτὸν ἐν κημῷ
καὶ ἐν γαλεάγρᾳ, ἦλθεν πρὸς βασιλέα Βαβυλῶνος, καὶ εἰσήγαγεν
αὐτὸν εἰς φυλακήν, ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἡ φωνὴ αὐτοῦ ἐπὶ τὰ ὄρη

26 τον > A || 28 init. B†] pr. και ειδεν rel. (in *O* sub ※) | των > B || 29 του > A || 30 init.] pr. δια τουτο A (in *O* sub ※) | κυριος B†] pr. αδωναι rel.: item in 32, cf. 3 5 5 || 31 ησεβ. εις εμε] εποιησαται(pro -τε) A | καινον] + και ποιησαται(pro -τε) πασας τας εντολας μου A: cf. 21 | fin.] + λεγει κυριος A || 32 κυριος: cf. 30 | fin. B†] + και επιστρεψατε και ζησατε (uel sim.) rel. (in *O* sub ※)

19 1 συ] + υιε ανθρωπου A || 2 εν 2⁰] pr. και A† || 3 απεπηδησεν] απεδημησεν A† || 5 απωσται] αποσπαται Apau. | και 2⁰ > B = 𝔐 || 7 τω] pr. εν A || 8 εκ] απο A | δικτυα] pr. τα A | συνελημφθη] pr. και A || 9 εν γαλ. ηλθεν] ηνεγκαν αυτον εν γαλ. A | εισηγαγεν BQ†] -γαγον rel.

τοῦ Ισραηλ. — 10ἡ μήτηρ σου ὡς ἄμπελος, ὡς ἄνθος ἐν ῥόᾳ ἐν 10
ὕδατι πεφυτευμένη, ὁ καρπὸς αὐτῆς καὶ ὁ βλαστὸς αὐτῆς ἐγένετο
ἐξ ὕδατος πολλοῦ. 11καὶ ἐγένετο αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος ἐπὶ φυλὴν 11
ἡγουμένων, καὶ ὑψώθη τῷ μεγέθει αὐτῆς ἐν μέσῳ στελεχῶν καὶ
εἶδεν τὸ μέγεθος αὐτῆς ἐν πλήθει κλημάτων αὐτῆς. 12καὶ κατεκλά- 12
σθη ἐν θυμῷ, ἐπὶ γῆν ἐρρίφη, καὶ ἄνεμος ὁ καύσων ἐξήρανεν τὰ
ἐκλεκτὰ αὐτῆς· ἐξεδικήθη καὶ ἐξηράνθη ἡ ῥάβδος ἰσχύος αὐτῆς,
πῦρ ἀνήλωσεν αὐτήν. 13καὶ νῦν πεφύτευκαν αὐτὴν ἐν τῇ ἐρήμῳ, 13
ἐν γῇ ἀνύδρῳ· 14καὶ ἐξῆλθεν πῦρ ἐκ ῥάβδου ἐκλεκτῶν αὐτῆς καὶ 14
κατέφαγεν αὐτήν, καὶ οὐκ ἦν ἐν αὐτῇ ῥάβδος ἰσχύος. φυλὴ εἰς
παραβολὴν θρήνου ἐστὶν καὶ ἔσται εἰς θρῆνον.

1Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἔτει τῷ ἑβδόμῳ ἐν τῷ πέμπτῳ μηνὶ δεκάτῃ 20
τοῦ μηνὸς ἦλθον ἄνδρες ἐκ τῶν πρεσβυτέρων οἴκου Ισραηλ ἐπ-
ερωτῆσαι τὸν κύριον καὶ ἐκάθισαν πρὸ προσώπου μου. 2καὶ ἐγένετο 2
λόγος κυρίου πρός με λέγων 3Υἱὲ ἀνθρώπου, λάλησον πρὸς τοὺς 3
πρεσβυτέρους τοῦ Ισραηλ καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος
Εἰ ἐπερωτῆσαί με ὑμεῖς ἔρχεσθε; ζῶ ἐγὼ εἰ ἀποκριθήσομαι ὑμῖν,
λέγει κύριος; 4εἰ ἐκδικήσω αὐτοὺς ἐκδικήσει; υἱὲ ἀνθρώπου, τὰς 4
ἀνομίας τῶν πατέρων αὐτῶν διαμάρτυραι αὐτοῖς 5καὶ ἐρεῖς πρὸς 5
αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἀφ' ἧς ἡμέρας ἠρέτισα τὸν οἶκον Ισραηλ
καὶ ἐγνωρίσθην τῷ σπέρματι οἴκου Ιακωβ καὶ ἐγνώσθην αὐτοῖς ἐν
γῇ Αἰγύπτου καὶ ἀντελαβόμην τῇ χειρί μου αὐτῶν λέγων Ἐγὼ
κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, 6ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἀντελαβόμην τῇ χειρί 6
μου αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου εἰς τὴν γῆν, ἣν
ἡτοίμασα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, κηρίον ἐστὶν παρὰ
πᾶσαν τὴν γῆν. 7καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς Ἕκαστος τὰ βδελύγματα 7
τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ἀπορριψάτω, καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν Αἰ-
γύπτου μὴ μιαίνεσθε· ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν. 8καὶ ἀπέστησαν 8
ἀπ' ἐμοῦ καὶ οὐκ ἠθέλησαν εἰσακοῦσαί μου, τὰ βδελύγματα τῶν
ὀφθαλμῶν αὐτῶν οὐκ ἀπέρριψαν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα Αἰγύπτου
οὐκ ἐγκατέλιπον. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς
τοῦ συντελέσαι τὴν ὀργήν μου ἐν αὐτοῖς ἐν μέσῳ γῆς Αἰγύπτου.
9καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐν- 9

10 ως 2⁰] pr. και B† || 11 εγενετο] -νοντο AL, sed ραβδος retinet A, ραβδοι *L* | ισχυος (cf. 12. 14) > BV† | τω] pr. εν A || 12 ο > A | εξεδικηθη] + σαν BQpau. = 𝔐, sed εξηρανθη seq. retinent etiam hi contra 𝔐 || 13 εφυτευσαν A || 14 ισχυος] + αυτης A

20 1 εν 2⁰ — δεκατη] τη πεντεκαιδεκατη B† | οικου] pr. του A: cf. 3 || 3 ισραηλ] pr. οικου A: ex 1 | κυριος 1⁰ BApau.] pr. αδωναι rel.: item in 31, cf. 3 (2⁰). 27. 33 5 5 | ει 1⁰ > Apau. | κυριος 2⁰ B†] pr. αδωναι rel.: cf. κυριος 1⁰ || 5 κυριος 1⁰ BC†] + ο θεος A: cf. 30. 36. 38 14 6 | οικου] pr. του A | αιγυπτω A || 6 ητοιμασα] ωμοσα A† || 7 τα > BQ† | αυτου > B*† || 8 την > BQpau. || 9 εποιησα] pr. ουκ corrector posterior codicis B, cf. 14. 22

ώπιον τῶν ἐθνῶν, ὧν αὐτοί εἰσιν ἐν μέσῳ αὐτῶν, ἐν οἷς ἐγνώσθην
πρὸς αὐτοὺς ἐνώπιον αὐτῶν τοῦ ἐξαγαγεῖν αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύ-
10 πτου. 10 καὶ ἐξήγαγον αὐτοὺς ἐκ γῆς Αἰγύπτου καὶ ἤγαγον αὐτοὺς
11 εἰς τὴν ἔρημον 11 καὶ ἔδωκα αὐτοῖς τὰ προστάγματά μου καὶ τὰ
δικαιώματά μου ἐγνώρισα αὐτοῖς, ὅσα ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ
12 ζήσεται ἐν αὐτοῖς. 12 καὶ τὰ σάββατά μου ἔδωκα αὐτοῖς τοῦ εἶναι
εἰς σημεῖον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ἀνὰ μέσον αὐτῶν τοῦ γνῶναι
13 αὐτοὺς διότι ἐγὼ κύριος ὁ ἁγιάζων αὐτούς. 13 καὶ εἶπα πρὸς τὸν
οἶκον τοῦ Ισραηλ ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πο-
ρεύεσθε. καὶ οὐκ ἐπορεύθησαν καὶ τὰ δικαιώματά μου ἀπώσαντο,
ἃ ποιήσει αὐτὰ ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά
μου ἐβεβήλωσαν σφόδρα. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν θυμόν μου ἐπ'
14 αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ ἐξαναλῶσαι αὐτούς. 14 καὶ ἐποίησα ὅπως
τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὧν
15 ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. 15 καὶ ἐγὼ ἐξῆρα τὴν χεῖρά
μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τὸ παράπαν τοῦ μὴ εἰσαγαγεῖν αὐτοὺς
εἰς τὴν γῆν, ἣν ἔδωκα αὐτοῖς, γῆν ῥέουσαν γάλα καὶ μέλι, κηρίον
16 ἐστὶν παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν, 16 ἀνθ' ὧν τὰ δικαιώματά μου ἀπ-
ώσαντο καὶ ἐν τοῖς προστάγμασίν μου οὐκ ἐπορεύθησαν ἐν αὐτοῖς
καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν
17 καρδιῶν αὐτῶν ἐπορεύοντο. 17 καὶ ἐφείσατο ὁ ὀφθαλμός μου ἐπ' αὐ-
τοὺς τοῦ ἐξαλεῖψαι αὐτοὺς καὶ οὐκ ἐποίησα αὐτοὺς εἰς συντέλειαν
18 ἐν τῇ ἐρήμῳ. 18 καὶ εἶπα πρὸς τὰ τέκνα αὐτῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ Ἐν
τοῖς νομίμοις τῶν πατέρων ὑμῶν μὴ πορεύεσθε καὶ τὰ δικαιώματα
αὐτῶν μὴ φυλάσσεσθε καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν αὐτῶν μὴ συν-
19 αναμίσγεσθε καὶ μὴ μιαίνεσθε· 19 ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, ἐν τοῖς
προστάγμασίν μου πορεύεσθε καὶ τὰ δικαιώματά μου φυλάσσεσθε
20 καὶ ποιεῖτε αὐτὰ 20 καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάζετε, καὶ ἔστω εἰς ση-
μεῖον ἀνὰ μέσον ἐμοῦ καὶ ὑμῶν τοῦ γινώσκειν διότι ἐγὼ κύριος
21 ὁ θεὸς ὑμῶν. 21 καὶ παρεπίκρανάν με καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐν τοῖς
προστάγμασίν μου οὐκ ἐπορεύθησαν, καὶ τὰ δικαιώματά μου οὐκ
ἐφυλάξαντο τοῦ ποιεῖν αὐτά, ἃ ποιήσει ἄνθρωπος καὶ ζήσεται ἐν
αὐτοῖς, καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν. καὶ εἶπα τοῦ ἐκχέαι τὸν

9 εκ γης αιγ. ⌒ 10 εκ γης αιγ. Bcompl. || 13 post πορευεσθε add. A και τα δικαιωματα μου φυλασσετε του ποιειν αυτα α ποιησει αυτα(cf. 21) ανθρωπος και ζησεται εν αυτοις: cf. quae sequuntur et 11; deinde praeb. A alteram uersionem huius uersus και παρεπικραναν(cf. 21) με ο οικος ισραηλ εν τη ερημω, εν τοις προσταγμασιν μου ουκ επορευθησαν και τα δικαιωματα μου απωσαντο etc. || 14 εποιησα] pr. ουκ AL: cf. 9 || 16 των καρδιων] καρδιας Bt || 18 συναναμισγεσθε Bt (cf. Thack. p. 275)] -μιγνυσθε(uel -θαι) rel. || 20 και 3o] + ανα μεσον A (in *O* sub ※) | γινωσκειν] + υμας A | διοτι] οτι A || 21 εν 1o] pr. και Apau. | ποιησει Bpau.] + αυτα rel. (in *O* sub ※)

θυμόν μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ συντελέσαι τὴν ὀργήν μου
ἐπ' αὐτούς· 22 καὶ ἐποίησα ὅπως τὸ ὄνομά μου τὸ παράπαν μὴ 22
βεβηλωθῇ ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, ὧν ἐξήγαγον αὐτοὺς κατ' ὀφθαλ-
μοὺς αὐτῶν. 23 καὶ ἐξῆρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτοὺς ἐν τῇ ἐρήμῳ 23
τοῦ διασκορπίσαι αὐτοὺς ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ διασπεῖραι αὐτοὺς
ἐν ταῖς χώραις, 24 ἀνθ' ὧν τὰ δικαιώματά μου οὐκ ἐποίησαν καὶ 24
τὰ προστάγματά μου ἀπώσαντο καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν,
καὶ ὀπίσω τῶν ἐνθυμημάτων τῶν πατέρων αὐτῶν ἦσαν οἱ ὀφθαλ-
μοὶ αὐτῶν. 25 καὶ ἐγὼ ἔδωκα αὐτοῖς προστάγματα οὐ καλὰ καὶ δι- 25
καιώματα ἐν οἷς οὐ ζήσονται ἐν αὐτοῖς. 26 καὶ μιανῶ αὐτοὺς ἐν 26
τοῖς δόμασιν αὐτῶν ἐν τῷ διαπορεύεσθαί με πᾶν διανοῖγον μήτραν
ὅπως ἀφανίσω αὐτούς.

27 Διὰ τοῦτο λάλησον πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ, υἱὲ ἀνθρώπου, 27
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἕως τούτου παρώργισάν
με οἱ πατέρες ὑμῶν ἐν τοῖς παραπτώμασιν αὐτῶν, ἐν οἷς παρ-
έπεσον εἰς ἐμέ. 28 καὶ εἰσήγαγον αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν, ἣν ἦρα τὴν 28
χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτοῖς, καὶ εἶδον πᾶν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ
πᾶν ξύλον κατάσκιον καὶ ἔθυσαν ἐκεῖ τοῖς θεοῖς αὐτῶν καὶ ἔταξαν
ἐκεῖ ὀσμὴν εὐωδίας καὶ ἔσπεισαν ἐκεῖ σπονδὰς αὐτῶν. 29 καὶ εἶπον 29
πρὸς αὐτούς Τί ἐστιν Αβαμα, ὅτι ὑμεῖς εἰσπορεύεσθε ἐκεῖ; καὶ
ἐπεκάλεσαν τὸ ὄνομα αὐτοῦ Αβαμα ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. 30 διὰ 30
τοῦτο εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ Τάδε λέγει κύριος. Εἰ ἐν
ταῖς ἀνομίαις τῶν πατέρων ὑμῶν ὑμεῖς μιαίνεσθε καὶ ὀπίσω τῶν
βδελυγμάτων αὐτῶν ὑμεῖς ἐκπορνεύετε; 31 καὶ ἐν ταῖς ἀπαρχαῖς τῶν 31
δομάτων ὑμῶν ἐν τοῖς ἀφορισμοῖς ὑμεῖς μιαίνεσθε ἐν πᾶσιν τοῖς
ἐνθυμήμασιν ὑμῶν ἕως τῆς σήμερον ἡμέρας. καὶ ἐγὼ ἀποκριθῶ
ὑμῖν, οἶκος τοῦ Ισραηλ; ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, εἰ ἀποκριθήσομαι
ὑμῖν, καὶ εἰ ἀναβήσεται ἐπὶ τὸ πνεῦμα ὑμῶν τοῦτο. 32 καὶ οὐκ ἔσται 32
ὃν τρόπον ὑμεῖς λέγετε Ἐσόμεθα ὡς τὰ ἔθνη καὶ ὡς αἱ φυλαὶ
τῆς γῆς τοῦ λατρεύειν ξύλοις καὶ λίθοις. 33 διὰ τοῦτο ζῶ ἐγώ, λέγει 33
κύριος, ἐν χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κε-
χυμένῳ βασιλεύσω ἐφ' ὑμᾶς· 34 καὶ ἐξάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ 34

21 επ αυτους paenult. ⌒ ult. At || 22 εποιησα] pr. ουκ A: cf. 9 | ων] και BQt || 23 και ult. > Bpau. | διασπειραι] του διασκορπισαι A(t): ex praec. repet. || 26 fin. Bt] + ινα γνωσιν οτι εγω κυριος rel. (in *O* sub ※) || 27 κυριος BA*pau.] pr. αδωναι rel.: cf. 3 5 5 || 28 ην] pr. εις Apl. | του > Bt: post μου | παν 1o AQ*Bc*C*compl.] παντα rel.: cf. Iud. 7 4 B | ευωδιας] + αυτων Apl. = 𝔐 | σπονδας] pr. τας Amu. || 29 τι] τις Bt | αβαμα bis unus cod.] βαμα Q, αβανα B, αββανα A (1o pr. η AQ) || 30 του > B | κυριος Bt] + κυριος ο θεος A: cf. 5 || 31 εν 2o] pr. και A | αφορισμοις Bt] + (των) υιων υμων εν πυρι uel sim. rel. (in *O* sub ※); post αφορισμοις add. Bt οις | κυριος: cf. 3 (1o) || 33 κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: item in 44, cf. 3 | εν 1o Bt] pr. εαν μη Apau., pr. ει μη pau., pr. η μην uel ει μην rel.

εἰσδέξομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν, οὗ διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, ἐν
35 χειρὶ κραταιᾷ καὶ ἐν βραχίονι ὑψηλῷ καὶ ἐν θυμῷ κεχυμένῳ· 35 καὶ
ἄξω ὑμᾶς εἰς τὴν ἔρημον τῶν λαῶν καὶ διακριθήσομαι πρὸς ὑμᾶς
36 ἐκεῖ πρόσωπον κατὰ πρόσωπον. 36 ὃν τρόπον διεκρίθην πρὸς τοὺς
πατέρας ὑμῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ γῆς Αἰγύπτου, οὕτως κρινῶ ὑμᾶς, λέ-
37 γει κύριος· 37 καὶ διάξω ὑμᾶς ὑπὸ τὴν ῥάβδον μου καὶ εἰσάξω
38 ὑμᾶς ἐν ἀριθμῷ 38 καὶ ἐκλέξω ἐξ ὑμῶν τοὺς ἀσεβεῖς καὶ τοὺς ἀφ-
εστηκότας, διότι ἐκ τῆς παροικεσίας αὐτῶν ἐξάξω αὐτούς, καὶ εἰς
τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ οὐκ εἰσελεύσονται· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι
39 ἐγὼ κύριος. 39 καὶ ὑμεῖς, οἶκος Ισραηλ, τάδε λέγει κύριος κύριος
Ἕκαστος τὰ ἐπιτηδεύματα αὐτοῦ ἐξάρατε· καὶ μετὰ ταῦτα εἰ μὴ
ὑμεῖς εἰσακούετέ μου καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον οὐ βεβηλώσετε
οὐκέτι ἐν τοῖς δώροις ὑμῶν καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν·
40 40 διότι ἐπὶ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου μου, ἐπ᾽ ὄρους ὑψηλοῦ, λέγει κύ-
ριος κύριος, ἐκεῖ δουλεύσουσίν μοι πᾶς οἶκος Ισραηλ εἰς τέλος,
καὶ ἐκεῖ προσδέξομαι καὶ ἐκεῖ ἐπισκέψομαι τὰς ἀπαρχὰς ὑμῶν καὶ
τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἀφορισμῶν ὑμῶν ἐν πᾶσιν τοῖς ἁγιάσμασιν
41 ὑμῶν· 41 ἐν ὀσμῇ εὐωδίας προσδέξομαι ὑμᾶς ἐν τῷ ἐξαγαγεῖν με
ὑμᾶς ἐκ τῶν λαῶν καὶ εἰσδέχεσθαι ὑμᾶς ἐκ τῶν χωρῶν, ἐν αἷς
διεσκορπίσθητε ἐν αὐταῖς, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν ὑμῖν κατ᾽ ὀφθαλ-
42 μοὺς τῶν λαῶν. 42 καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ εἰσ-
αγαγεῖν με ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ εἰς τὴν γῆν, εἰς ἣν ἦρα
43 τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν ὑμῶν. 43 καὶ μνη-
σθήσεσθε ἐκεῖ τὰς ὁδοὺς ὑμῶν καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν, ἐν οἷς
ἐμιαίνεσθε ἐν αὐτοῖς, καὶ κόψεσθε τὰ πρόσωπα ὑμῶν ἐν πᾶσαις
44 ταῖς κακίαις ὑμῶν. 44 καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐν τῷ ποι-
ῆσαί με οὕτως ὑμῖν ὅπως τὸ ὄνομά μου μὴ βεβηλωθῇ κατὰ τὰς
ὁδοὺς ὑμῶν τὰς κακὰς καὶ κατὰ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ δι-
εφθαρμένα, λέγει κύριος.

21 1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρ-
ισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Θαιμαν καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ Δαρωμ
3 καὶ προφήτευσον ἐπὶ δρυμὸν ἡγούμενον Ναγεβ 3 καὶ ἐρεῖς τῷ δρυ-
μῷ Ναγεβ Ἄκουε λόγον κυρίου Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ
ἐγὼ ἀνάπτω ἐν σοὶ πῦρ, καὶ καταφάγεται ἐν σοὶ πᾶν ξύλον χλωρὸν

34 εν paenult. (cf. 33) > B† || 36 γης αιγ.] pr. οτε εξηγαγον αυτους εκ A | ουτως] καγω A† | κυριος B†] + ο θεος A: cf. 5 || 38 εκλεξω] ελεγξω B† | εξαξω] εξαρω A† | κυριος Q] + κυριος B†: cf. 39. 40, unde huc irrepsisse uid.; + ο θεος A: cf. 5 || 39 μου 1° > AC† || 40 λεγει κυρ. κυρ.] post ισραηλ tr. A || 41 εξαγειν A† | εισδεχεσθαι] -δεξομαι A pau.: cf. 𝔐 | εν αις] ου A† || 42 διοτι] οτι A | τοις πατρ. υμων] αυτοις A† || 43 κοψεσθε] κ > AeQC || 44 κυριος ult.: cf. 33

21 2 δαρωμ pau.] δαγων BA: ex Regn. I 5 || 3 κυριος κυριος] κυριος ο θεος ισραηλ A | εν σοι 1° > A† | παν 1° > B†

καὶ πᾶν ξύλον ξηρόν, οὐ σβεσθήσεται ἡ φλὸξ ἡ ἐξαφθεῖσα, καὶ
κατακαυθήσεται ἐν αὐτῇ πᾶν πρόσωπον ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ·
4 καὶ ἐπιγνώσονται πᾶσα σὰρξ ὅτι ἐγὼ κύριος ἐξέκαυσα αὐτό, καὶ 4
οὐ σβεσθήσεται. 5 καὶ εἶπα Μηδαμῶς, κύριε κύριε· αὐτοὶ λέγουσιν 5
πρός με Οὐχὶ παραβολὴ ἐστιν λεγομένη αὕτη; 6 καὶ ἐγένετο λόγος 6
κυρίου πρός με λέγων 7 Διὰ τοῦτο προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου, 7
καὶ στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Ιερουσαλημ καὶ ἐπίβλεψον ἐπὶ
τὰ ἅγια αὐτῶν καὶ προφητεύσεις ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ 8 καὶ 8
ἐρεῖς πρὸς τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ Ἰδοὺ ἐγὼ πρὸς σὲ καὶ ἐκσπάσω
τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ καὶ ἐξολεθρεύσω ἐκ σοῦ
ἄδικον καὶ ἄνομον· 9 ἀνθ᾽ ὧν ἐξολεθρεύσω ἐκ σοῦ ἄδικον καὶ ἄνο- 9
μον, οὕτως ἐξελεύσεται τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ κολεοῦ αὐτοῦ
ἐπὶ πᾶσαν σάρκα ἀπὸ ἀπηλιώτου ἕως βορρᾶ· 10 καὶ ἐπιγνώσεται 10
πᾶσα σὰρξ διότι ἐγὼ κύριος ἐξέσπασα τὸ ἐγχειρίδιόν μου ἐκ τοῦ
κολεοῦ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἀποστρέψει οὐκέτι. 11 καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, 11
καταστέναξον ἐν συντριβῇ ὀσφύος σου καὶ ἐν ὀδύναις στενάξεις
κατ᾽ ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. 12 καὶ ἔσται ἐὰν εἴπωσιν πρὸς σέ Ἕνεκα 12
τίνος σὺ στενάζεις; καὶ ἐρεῖς Ἐπὶ τῇ ἀγγελίᾳ, διότι ἔρχεται, καὶ
θραυσθήσεται πᾶσα καρδία, καὶ πᾶσαι χεῖρες παραλυθήσονται, καὶ
ἐκψύξει πᾶσα σὰρξ καὶ πᾶν πνεῦμα, καὶ πάντες μηροὶ μολυνθή-
σονται ὑγρασίᾳ· ἰδοὺ ἔρχεται καὶ ἔσται, λέγει κύριος κύριος. —
13 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 14 Υἱὲ ἀνθρώπου, προ- 13 14
φήτευσον καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος Εἰπόν Ῥομφαία ῥομφαία,
ὀξύνου καὶ θυμώθητι, 15 ὅπως σφάξῃς σφάγια, ὀξύνου ὅπως γένῃ 15
εἰς στίλβωσιν, ἑτοίμη εἰς παράλυσιν σφάζε, ἐξουδένει ἀπωθοῦ πᾶν
ξύλον. 16 καὶ ἔδωκεν αὐτὴν ἑτοίμην τοῦ κρατεῖν χεῖρα αὐτοῦ· ἐξ- 16
ηκονήθη ῥομφαία, ἔστιν ἑτοίμη τοῦ δοῦναι αὐτὴν εἰς χεῖρα ἀποκεν-
τοῦντος. 17 ἀνάκραγε καὶ ὀλόλυξον, υἱὲ ἀνθρώπου, ὅτι αὐτὴ ἐγένετο 17
ἐν τῷ λαῷ μου, αὐτὴ ἐν πᾶσιν τοῖς ἀφηγουμένοις τοῦ Ισραηλ·
παροικήσουσιν ἐπὶ ῥομφαίᾳ, ἐγένετο ἐν τῷ λαῷ μου· διὰ τοῦτο
κρότησον ἐπὶ τὴν χεῖρά σου. 18 ὅτι δεδικαίωται· καὶ τί, εἰ καὶ φυλὴ 18
ἀπώσθη; οὐκ ἔσται, λέγει κύριος κύριος. 19 καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, 19
προφήτευσον καὶ κρότησον χεῖρα ἐπὶ χεῖρα καὶ διπλασίασον ῥομ-
φαίαν· ἡ τρίτη ῥομφαία τραυματιῶν ἐστιν ῥομφαία τραυματιῶν ἡ

4 επιγνωσεται A | και ult. > B = 𝔐: cf. 10 | fin.] + ετι A || 7 δια τουτο προφ./υιε ανθρ.] tr. A | και 1° > B = 𝔐 || 8 ισραηλ B*†] + ταδε λεγει κυριος κυριος uel ταδε λεγει κυριος ο θεος uel sim. rel. (in O sub ※) || 9 init. — ανομον > A || 10 διοτι] οτι A | και ult. > B = 𝔐: cf. 4 || 12 διοτι] οτι A† | και εσται ult. > B† | κυριος κυριος(>Bc)] κυριος ο θεος A: cf. 14 6 || 14 κυριος BA*pau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 16 εξηκονηθη] + η B† | δουναι] δοθηναι A | χειρα ult. -ρας A || 17 επι 1°] επει Bc || 18 τι(A ετι) ει και > B† || 19 χειρα 1°] τη χειρι A

20 μεγάλη καὶ ἐκστήσει αὐτούς, 20 ὅπως θραυσθῇ ἡ καρδία καὶ πληθυν-
θῶσιν οἱ ἀσθενοῦντες ἐπὶ πᾶσαν πύλην αὐτῶν· παραδέδονται εἰς
σφάγια ῥομφαίας, εὖ γέγονεν εἰς σφαγήν, εὖ γέγονεν εἰς στίλβω-
21 σιν. 21 διαπορεύου ὀξύνου ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων, οὗ ἂν τὸ
22 πρόσωπόν σου ἐξεγείρηται. 22 καὶ ἐγὼ δὲ κροτήσω χεῖρά μου πρὸς
χεῖρά μου καὶ ἐναφήσω τὸν θυμόν μου· ἐγὼ κύριος λελάληκα. —
23 23 καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 24 Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώ-
24 που, διάταξον σεαυτῷ δύο ὁδοὺς τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν βασιλέως
Βαβυλῶνος· ἐκ χώρας μιᾶς ἐξελεύσονται αἱ δύο, καὶ χεὶρ ἐν ἀρχῇ
25 ὁδοῦ πόλεως· ἐπ' ἀρχῆς 25 ὁδοῦ διατάξεις τοῦ εἰσελθεῖν ῥομφαίαν
ἐπὶ Ραββαθ υἱῶν Αμμων καὶ ἐπὶ τὴν Ιουδαίαν καὶ ἐπὶ Ιερουσαλημ
26 ἐν μέσῳ αὐτῆς. 26 διότι στήσεται βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ τὴν ἀρ-
χαίαν ὁδὸν ἐπ' ἀρχῆς τῶν δύο ὁδῶν τοῦ μαντεύσασθαι μαντείαν,
τοῦ ἀναβράσαι ῥάβδον καὶ ἐπερωτῆσαι ἐν τοῖς γλυπτοῖς καὶ ἡπα-
27 τοσκοπήσασθαι ἐκ δεξιῶν αὐτοῦ. 27 ἐγένετο τὸ μαντεῖον ἐπὶ Ιερου-
σαλημ τοῦ βαλεῖν χάρακα, τοῦ διανοῖξαι στόμα ἐν βοῇ, ὑψῶσαι
φωνὴν μετὰ κραυγῆς, τοῦ βαλεῖν χάρακα ἐπὶ τὰς πύλας αὐτῆς καὶ
28 βαλεῖν χῶμα καὶ οἰκοδομῆσαι βελοστάσεις. 28 καὶ αὐτὸς αὐτοῖς ὡς
μαντευόμενος μαντείαν ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ αὐτὸς ἀναμιμνήσκων
29 ἀδικίας αὐτοῦ μνησθῆναι. 29 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν
ἀνεμνήσατε τὰς ἀδικίας ὑμῶν ἐν τῷ ἀποκαλυφθῆναι τὰς ἀσεβείας
ὑμῶν τοῦ ὁραθῆναι ἁμαρτίας ὑμῶν ἐν πάσαις ταῖς ἀσεβείαις ὑμῶν
καὶ ἐν τοῖς ἐπιτηδεύμασιν ὑμῶν, ἀνθ' ὧν ἀνεμνήσατε, ἐν τούτοις
30 ἁλώσεσθε. 30 καὶ σύ, βέβηλε ἄνομε ἀφηγούμενε τοῦ Ισραηλ, οὗ
31 ἥκει ἡ ἡμέρα, ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας, 31 τάδε λέγει κύριος Ἀφεί-
λου τὴν κίδαριν καὶ ἐπέθου τὸν στέφανον· αὕτη οὐ τοιαύτη ἔσται·
32 ἐταπείνωσας τὸ ὑψηλὸν καὶ τὸ ταπεινὸν ὕψωσας. 32 ἀδικίαν ἀδικίαν
θήσομαι αὐτήν, οὐδ' αὕτη τοιαύτη ἔσται, ἕως οὗ ἔλθῃ ᾧ καθήκει,
33 καὶ παραδώσω αὐτῷ. — 33 καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον
καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος πρὸς τοὺς υἱοὺς Αμμων καὶ πρὸς τὸν
ὀνειδισμὸν αὐτῶν καὶ ἐρεῖς Ῥομφαία ῥομφαία ἐσπασμένη εἰς σφά-
34 για καὶ ἐσπασμένη εἰς συντέλειαν, ἐγείρου ὅπως στίλβῃς 34 ἐν τῇ
ὁράσει σου τῇ ματαίᾳ καὶ ἐν τῷ μαντεύεσθαί σε ψευδῆ τοῦ παρα-

19 εκστησει] + ς Bpl. || 20 οπως] + μη B† | θραυσθησεται A | η] πασα A | αυτων > B† | παραδεδ.] και παραδοθησονται A(†) || 22 τον > B | μου ult.] + εν σοι A† | ελαλησα A† || 24 αι] αρχαι A | χειρ B†] χειρα ετοιμασουσιν uel sim. rel. (ετοιμ. in *O* sub ※) | εν αρχη] επι αρχης A(†) || 25 υιων] pr. και επι A(†) || 26 ραβδον] -δια A(†) || 27 του 2⁰] pr. και A || 28 αυτου] -των A || 29 κυριος B†] + κυριος ο θεος A: item in 31, cf. 33 14 6 || 30 βεβηλε ανομε] tr. B† || 31 κυριος: cf. 29 | το ταπεινον / υψωσας] tr. Bpl. || 32 αδικιαν αδικιαν] + αδικιαν B* (in *O* sub ※) | ουδ αυτη] ουαι αυτη B†, ου A† || 33 κυριος B†] + ο θεος A(†): cf. 29 | ρομφαια ult.] + ετοιμαζου A | εις paenult. > A†

δοῦναί σε ἐπὶ τραχήλους τραυματιῶν ἀνόμων, ὧν ἥκει ἡ ἡμέρα,
ἐν καιρῷ ἀδικίας πέρας. 35 ἀπόστρεφε, μὴ καταλύσῃς ἐν τῷ τόπῳ 35
τούτῳ, ᾧ γεγέννησαι· ἐν τῇ γῇ τῇ ἰδίᾳ σου κρινῶ σε 36 καὶ ἐκχεῶ 36
ἐπὶ σὲ ὀργήν μου, ἐν πυρὶ ὀργῆς μου ἐμφυσήσω ἐπὶ σὲ καὶ παρα-
δώσω σε εἰς χεῖρας ἀνδρῶν βαρβάρων τεκταινόντων διαφθοράν.
37 ἐν πυρὶ ἔσῃ κατάβρωμα, τὸ αἷμά σου ἔσται ἐν μέσῳ τῆς γῆς 37
σου· οὐ μὴ γένηταί σου μνεία, διότι ἐγὼ κύριος λελάληκα.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2 Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώ- 22
που, εἰ κρινεῖς τὴν πόλιν τῶν αἱμάτων; καὶ παράδειξον αὐτῇ πάσας
τὰς ἀνομίας αὐτῆς 3 καὶ ἐρεῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος 7Ω πόλις 3
ἐκχέουσα αἵματα ἐν μέσῳ αὐτῆς τοῦ ἐλθεῖν καιρὸν αὐτῆς καὶ ποι-
οῦσα ἐνθυμήματα καθ' αὐτῆς τοῦ μιαίνειν αὐτήν, 4 ἐν τοῖς αἵμασιν 4
αὐτῶν, οἷς ἐξέχεας, παραπέπτωκας καὶ ἐν τοῖς ἐνθυμήμασίν σου,
οἷς ἐποίεις, ἐμιαίνου καὶ ἤγγισας τὰς ἡμέρας σου καὶ ἤγαγες και-
ρὸν ἐτῶν σου. διὰ τοῦτο δέδωκά σε εἰς ὄνειδος τοῖς ἔθνεσιν καὶ
εἰς ἐμπαιγμὸν πάσαις ταῖς χώραις 5 ταῖς ἐγγιζούσαις πρὸς σὲ καὶ 5
ταῖς μακρὰν ἀπεχούσαις ἀπὸ σοῦ, καὶ ἐμπαίξονται ἐν σοὶ Ἀκάθαρ-
τος ἡ ὀνομαστὴ καὶ πολλὴ ἐν ταῖς ἀνομίαις. 6 ἰδοὺ οἱ ἀφηγούμενοι 6
οἴκου Ισραηλ ἕκαστος πρὸς τοὺς συγγενεῖς αὐτοῦ συνανεφύροντο
ἐν σοί, ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα· 7 πατέρα καὶ μητέρα ἐκακολόγουν ἐν 7
σοὶ καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον ἀνεστρέφοντο ἐν ἀδικίαις ἐν σοί,
ὀρφανὸν καὶ χήραν κατεδυνάστευον ἐν σοί· 8 καὶ τὰ ἅγιά μου ἐξ- 8
ουδένουν καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν ἐν σοί. 9 ἄνδρες λησταὶ 9
ἐν σοί, ὅπως ἐκχέωσιν ἐν σοὶ αἷμα, καὶ ἐπὶ τῶν ὀρέων ἤσθοσαν
ἐν σοί, ἀνόσια ἐποίουν ἐν μέσῳ σου. 10 αἰσχύνην πατρὸς ἀπεκά- 10
λυψαν ἐν σοὶ καὶ ἐν ἀκαθαρσίαις ἀποκαθημένην ἐταπείνουν ἐν σοί·
11 ἕκαστος τὴν γυναῖκα τοῦ πλησίον αὐτοῦ ἠνομοῦσαν, καὶ ἕκαστος 11
τὴν νύμφην αὐτοῦ ἐμίαινεν ἐν ἀσεβείᾳ, καὶ ἕκαστος τὴν ἀδελφὴν
αὐτοῦ θυγατέρα τοῦ πατρὸς αὐτοῦ ἐταπείνουν ἐν σοί. 12 δῶρα ἐλαμ- 12
βάνοσαν ἐν σοί, ὅπως ἐκχέωσιν αἷμα, τόκον καὶ πλεονασμὸν ἐλαμ-
βάνοσαν ἐν σοί· καὶ συνετελέσω συντέλειαν κακίας σου τὴν ἐν
καταδυναστείᾳ, ἐμοῦ δὲ ἐπελάθου, λέγει κύριος. 13 ἐὰν δὲ πατάξω 13
χεῖρά μου πρὸς χεῖρά μου ἐφ' οἷς συντετέλεσαι, οἷς ἐποίησας, καὶ
ἐπὶ τοῖς αἵμασίν σου τοῖς γεγενημένοις ἐν μέσῳ σου, 14 εἰ ὑπο- 14

34 ων > B† || 36 επι σε 1⁰] επι σοι A | διαφθορας B†
22 2 ει] ου A || 3 κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 14 6 | ελθειν] pr. εισ B*† | καθ αυτης] κατ αυτης A || 5 ακαθαρτος] pr. και βοησουσιν επι σοι(uel σε) *L* || 6 συνανεφυρ.] συνεφ. B*, ενεφ. Bc† || 7 προς τον > B*† | εν σοι ult. > B† || 9 λησται B†] + ησαν rel. (in *O* sub ※) | ησθοσαν B*Q(†) (cf. Thack. p. 214 l. 19)] ησθιον ABc || 10 αποκαθημενην] -νης A || 11 νυμφην] αδελφην A† | εμιαινον A || 12 εμου δε] σου οτι εμου Apau. | κυριος] + κυριος A: cf. 2 4 || 13 δε παταξω] δ(+εV) επαξω BV† | προς χειρα μου > B V† = 𝔐

στήσεται ἡ καρδία σου; εἰ κρατήσουσιν αἱ χεῖρές σου ἐν ταῖς
ἡμέραις, αἷς ἐγὼ ποιῶ ἐν σοί; ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω.
15 15καὶ διασκορπιῶ σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν καὶ διασπερῶ σε ἐν ταῖς
16 χώραις, καὶ ἐκλείψει ἡ ἀκαθαρσία σου ἐκ σοῦ, 16καὶ κατακληρονο-
μήσω ἐν σοὶ κατ᾽ ὀφθαλμοὺς τῶν ἐθνῶν· καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ
17 κύριος. — 17καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 18Υἱὲ ἀν-
θρώπου, ἰδοὺ γεγόνασί μοι ὁ οἶκος Ισραηλ ἀναμεμειγμένοι πάντες
χαλκῷ καὶ σιδήρῳ καὶ κασσιτέρῳ καὶ μολίβῳ, ἐν μέσῳ ἀργυρίου
19 ἀναμεμειγμένος ἐστίν. 19διὰ τοῦτο εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ᾽
ὧν ἐγένεσθε πάντες εἰς σύγκρασιν μίαν, διὰ τοῦτο ἐγὼ εἰσδέχομαι
20 ὑμᾶς εἰς μέσον Ιερουσαλημ. 20καθὼς εἰσδέχεται ἄργυρος καὶ χαλ-
κὸς καὶ σίδηρος καὶ κασσίτερος καὶ μόλιβος εἰς μέσον καμίνου
τοῦ ἐκφυσῆσαι εἰς αὐτὸ πῦρ τοῦ χωνευθῆναι, οὕτως εἰσδέξομαι
21 ὑμᾶς ἐν ὀργῇ μου καὶ συνάξω καὶ χωνεύσω ὑμᾶς 21καὶ ἐκφυσήσω
ἐφ᾽ ὑμᾶς ἐν πυρὶ ὀργῆς μου, καὶ χωνευθήσεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς.
22 22ὃν τρόπον χωνεύεται ἀργύριον ἐν μέσῳ καμίνου, οὕτως χωνευθή-
σεσθε ἐν μέσῳ αὐτῆς· καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος ἐξέχεα
23 τὸν θυμόν μου ἐφ᾽ ὑμᾶς. — 23καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με
24 λέγων 24Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν αὐτῇ Σὺ εἶ γῆ ἡ οὐ βρεχομένη, οὐδὲ
25 ὑετὸς ἐγένετο ἐπὶ σὲ ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς· 25ἧς οἱ ἀφηγούμενοι ἐν
μέσῳ αὐτῆς ὡς λέοντες ὠρυόμενοι ἁρπάζοντες ἁρπάγματα, ψυχὰς
κατεσθίοντες ἐν δυναστείᾳ, τιμὰς λαμβάνοντες ἐν ἀδικίᾳ, καὶ αἱ
26 χῆραί σου ἐπληθύνθησαν ἐν μέσῳ σου. 26καὶ οἱ ἱερεῖς αὐτῆς ἠθέ-
τησαν νόμον μου καὶ ἐβεβήλουν τὰ ἅγιά μου· ἀνὰ μέσον ἁγίου
καὶ βεβήλου οὐ διέστελλον καὶ ἀνὰ μέσον ἀκαθάρτου καὶ τοῦ κα-
θαροῦ οὐ διέστελλον καὶ ἀπὸ τῶν σαββάτων μου παρεκάλυπτον
27 τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν, καὶ ἐβεβηλούμην ἐν μέσῳ αὐτῶν. 27οἱ
ἄρχοντες αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ὡς λύκοι ἁρπάζοντες ἁρπάγματα
28 τοῦ ἐκχέαι αἷμα, ὅπως πλεονεξίᾳ πλεονεκτῶσιν. 28καὶ οἱ προφῆται
αὐτῆς ἀλείφοντες αὐτοὺς πεσοῦνται, ὁρῶντες μάταια, μαντευόμενοι
29 ψευδῆ, λέγοντες Τάδε λέγει κύριος, καὶ κύριος οὐ λελάληκεν· 29λαὸν

16 εν σοι] σε A | κατ οφθ.] ενωπιον A | γνωση A = 𝔐 | διοτι] οτι A || 18 γεγονασι ... αναμεμειγμενοι] γεγονεν ... -μενος A | μοι > A | παντες > A† | μολιβδω A: item(-βδος) in 20, cf. Thack. p. 96 || 19 κυριος] + κυριος ο θεος A: cf. 14 6 | παντες > B† | εγω] pr. ιδου A = 𝔐 || 20 καμινου] + πυρος A | εκφυσησαι] εμφ. A, sed in 21 etiam A εκφυσησω | αυτο] -τα A | χωνευθηναι] -νευσαι A† | υμας paenult. > B = 𝔐 | μου] + και εν τω θυμω μου A (in *O* sub ※) || 21 εφ] εις A | υμας] + εκφυσημα A(†) || 24 η > A | εγεν. — fin.] καταβησεται σοι A || 25 ης οι αφηγ.] οι αφηγ. αυτης A | ωρυομ.] ερευγομενοι A | εν 2⁰] pr. εδυναστευσαν A | τιμας] δωρα A; pr. και B = 𝔐 | λαμβανοντες] ελαμβανον A† | εν αδικια > B = 𝔐 | αι > A || 26 νομον] pr. τον A | εβεβηλουμην] τα σαββατα μου εβεβηλουν A || 28 αλειφ.] pr. οι A | ορωντες] pr. οι A† | κυριος paenult.] pr. αδωναι QV*C*pau.: cf. 5 5 | ου λελαλ.] ουκ ελαλησεν A || 29 λαον] pr. τον A

τῆς γῆς ἐκπιεζοῦντες ἀδικίᾳ καὶ διαρπάζοντες ἁρπάγματα, πτωχὸν
καὶ πένητα καταδυναστεύοντες καὶ πρὸς τὸν προσήλυτον οὐκ ἀνα-
στρεφόμενοι μετὰ κρίματος. 30καὶ ἐζήτουν ἐξ αὐτῶν ἄνδρα ἀνα- 30
στρεφόμενον ὀρθῶς καὶ ἑστῶτα πρὸ προσώπου μου ὁλοσχερῶς
ἐν καιρῷ τῆς γῆς τοῦ μὴ εἰς τέλος ἐξαλεῖψαι αὐτήν, καὶ οὐχ εὗρον.
31καὶ ἐξέχεα ἐπ᾽ αὐτὴν θυμόν μου ἐν πυρὶ ὀργῆς μου τοῦ συντε- 31
λέσαι· τὰς ὁδοὺς αὐτῶν εἰς κεφαλὰς αὐτῶν δέδωκα, λέγει κύριος
κύριος.

1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, δύο 23
γυναῖκες ἦσαν θυγατέρες μητρὸς μιᾶς 3καὶ ἐξεπόρνευσαν ἐν Αἰγύ- 3
πτῳ ἐν τῇ νεότητι αὐτῶν· ἐκεῖ ἔπεσον οἱ μαστοὶ αὐτῶν, ἐκεῖ δι-
επαρθενεύθησαν. 4καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἦν Οολα ἡ πρεσβυτέρα 4
καὶ Οολιβα ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς. καὶ ἐγένοντό μοι καὶ ἔτεκον υἱοὺς καὶ
θυγατέρας. καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν· Σαμάρεια ἡ Οολα, καὶ Ιερου-
σαλημ ἡ Οολιβα. 5καὶ ἐξεπόρνευσεν ἡ Οολα ἀπ᾽ ἐμοῦ καὶ ἐπέθετο 5
ἐπὶ τοὺς ἐραστὰς αὐτῆς, ἐπὶ τοὺς Ἀσσυρίους τοὺς ἐγγίζοντας αὐτῇ
6ἐνδεδυκότας ὑακίνθινα, ἡγουμένους καὶ στρατηγούς· νεανίσκοι 6
ἐπίλεκτοι πάντες, ἱππεῖς ἱππαζόμενοι ἐφ᾽ ἵππων. 7καὶ ἔδωκεν τὴν 7
πορνείαν αὐτῆς ἐπ᾽ αὐτούς· ἐπίλεκτοι υἱοὶ Ἀσσυρίων πάντες, καὶ
ἐπὶ πάντας, οὓς ἐπέθετο, ἐν πᾶσι τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῆς ἐμιαίνετο.
8καὶ τὴν πορνείαν αὐτῆς ἐξ Αἰγύπτου οὐκ ἐγκατέλιπεν, ὅτι μετ᾽ 8
αὐτῆς ἐκοιμῶντο ἐν νεότητι αὐτῆς, καὶ αὐτοὶ διεπαρθένευσαν αὐ-
τὴν καὶ ἐξέχεαν τὴν πορνείαν αὐτῶν ἐπ᾽ αὐτήν. 9διὰ τοῦτο παρ- 9
έδωκα αὐτὴν εἰς χεῖρας τῶν ἐραστῶν αὐτῆς, εἰς χεῖρας υἱῶν Ἀσσυ-
ρίων, ἐφ᾽ οὓς ἐπετίθετο. 10αὐτοὶ ἀπεκάλυψαν τὴν αἰσχύνην αὐτῆς, 10
υἱοὺς καὶ θυγατέρας αὐτῆς ἔλαβον καὶ αὐτὴν ἐν ῥομφαίᾳ ἀπέκτει-
ναν· καὶ ἐγένετο λάλημα εἰς γυναῖκας, καὶ ἐποίησαν ἐκδικήσεις ἐν
αὐτῇ εἰς τὰς θυγατέρας. — 11καὶ εἶδεν ἡ ἀδελφὴ αὐτῆς Οολιβα 11
καὶ διέφθειρε τὴν ἐπίθεσιν αὐτῆς ὑπὲρ αὐτὴν καὶ τὴν πορνείαν
αὐτῆς ὑπὲρ τὴν πορνείαν τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. 12ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τῶν 12
Ἀσσυρίων ἐπέθετο, ἡγουμένους καὶ στρατηγοὺς τοὺς ἐγγὺς αὐτῆς
ἐνδεδυκότας εὐπάρυφα, ἱππεῖς ἱππαζομένους ἐφ᾽ ἵππων· νεανίσκοι

29 εκπιεζουντες BA*C*(cf. Thack. p. 243 inf.)] υ > Q*L* | αδικια] pr. εν A || 30 ολοσχερως] το -ρες A | γης] οργης μου A || 31 θυμον] pr. τον A | συντελεσαι] + αυτους A (in *O* sub ※)

23 3 αυτων 1⁰ Bpau.] + επορνευσαν rel. (in *O* sub ※) | εκει ult.] pr. και A = 𝔐 || 4 οολα: sic B in 5. 36. 44 et B^{c} in 4 bis, sed B* in 4 bis οολλα, A ubique ολλα | οολιβα bis (2⁰ B† -βαν)] ολιβα A: item A in 11. 22(bis). 36. 44 et B in 36 | η paenult.] ην B*† | η ult.] ην B† || 5 επεθετο] προσεθ. A || 6 ενδεδυμενους A: item in 12 | νεανισκους επιλεκτους A | επιλεκτοι] pr. και B† || 7 αυτης 1⁰] -των A† || 8 νεοτ.] pr. τη A || 10 αισχυνην] ασχημοσυνην A: item in 18 | γυναικας] pr. τας A | εποι. εκδικ.] tr. B = 𝔐 | fin.] + αυτης A || 11 οολιβα(cf. 4)] pr. η A || 12 ενδεδ.: cf. 6 | ευπορφυρα A | ιππαζομενοι A†

13 ἐπίλεκτοι πάντες. [13]καὶ εἶδον ὅτι μεμίανται· ὁδὸς μία τῶν δύο.
14 [14]καὶ προσέθετο πρὸς τὴν πορνείαν αὐτῆς καὶ εἶδεν ἄνδρας ἐζω-
γραφημένους ἐπὶ τοῦ τοίχου, εἰκόνας Χαλδαίων, ἐζωγραφημένους
15 ἐν γραφίδι [15]ἐζωσμένους ποικίλματα ἐπὶ τὰς ὀσφύας αὐτῶν, καὶ
τιάραι βαπταὶ ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν, ὄψις τρισσὴ πάντων, ὁμοί-
16 ωμα υἱῶν Χαλδαίων γῆς πατρίδος αὐτῶν, [16]καὶ ἐπέθετο ἐπ᾽ αὐτοὺς
τῇ ὁράσει ὀφθαλμῶν αὐτῆς καὶ ἐξαπέστειλεν ἀγγέλους πρὸς αὐτοὺς
17 εἰς γῆν Χαλδαίων. [17]καὶ ἦλθοσαν πρὸς αὐτὴν υἱοὶ Βαβυλῶνος εἰς
κοίτην καταλυόντων καὶ ἐμίαινον αὐτὴν ἐν τῇ πορνείᾳ αὐτῆς, καὶ
18 ἐμιάνθη ἐν αὐτοῖς· καὶ ἀπέστη ἡ ψυχὴ αὐτῆς ἀπ᾽ αὐτῶν. [18]καὶ
ἀπεκάλυψεν τὴν πορνείαν αὐτῆς καὶ ἀπεκάλυψεν τὴν αἰσχύνην
αὐτῆς, καὶ ἀπέστη ἡ ψυχή μου ἀπ᾽ αὐτῆς, ὃν τρόπον ἀπέστη ἡ
19 ψυχή μου ἀπὸ τῆς ἀδελφῆς αὐτῆς. [19]καὶ ἐπλήθυνας τὴν πορνείαν
σου τοῦ ἀναμνῆσαι ἡμέρας νεότητός σου, ἐν αἷς ἐπόρνευσας ἐν
20 Αἰγύπτῳ, [20]καὶ ἐπέθου ἐπὶ τοὺς Χαλδαίους, ὧν ἦσαν ὡς ὄνων αἱ
21 σάρκες αὐτῶν καὶ αἰδοῖα ἵππων τὰ αἰδοῖα αὐτῶν. [21]καὶ ἐπεσκέψω
τὴν ἀνομίαν νεότητός σου, ἃ ἐποίεις ἐν Αἰγύπτῳ ἐν τῷ καταλύ-
22 ματί σου, οὗ οἱ μαστοὶ νεότητός σου. — [22]διὰ τοῦτο, Οολιβα,
τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐξεγείρω τοὺς ἐραστάς σου ἐπὶ σέ,
ἀφ᾽ ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἀπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐπάξω αὐτοὺς ἐπὶ σὲ
23 κυκλόθεν, [23]υἱοὺς Βαβυλῶνος καὶ πάντας τοὺς Χαλδαίους, Φακουδ
καὶ Σουε καὶ Κουε καὶ πάντας υἱοὺς Ἀσσυρίων μετ᾽ αὐτῶν, νεα-
νίσκους ἐπιλέκτους, ἡγεμόνας καὶ στρατηγοὺς πάντας, τρισσοὺς
24 καὶ ὀνομαστοὺς ἱππεύοντας ἐφ᾽ ἵππων· [24]καὶ πάντες ἥξουσιν ἐπὶ
σὲ ἀπὸ βορρᾶ, ἅρματα καὶ τροχοὶ μετ᾽ ὄχλου λαῶν, θυρεοὶ καὶ
πέλται, καὶ βαλοῦσιν φυλακὴν ἐπὶ σὲ κύκλῳ· καὶ δώσω πρὸ προσ-
ώπου αὐτῶν κρίμα, καὶ ἐκδικήσουσίν σε ἐν τοῖς κρίμασιν αὐτῶν.
25 [25]καὶ δώσω τὸν ζῆλόν μου ἐν σοί, καὶ ποιήσουσιν μετὰ σοῦ ἐν
ὀργῇ θυμοῦ· μυκτῆρά σου καὶ ὦτά σου ἀφελοῦσιν καὶ τοὺς κατα-
λοίπους σου ἐν ῥομφαίᾳ καταβαλοῦσιν. αὐτοὶ υἱούς σου καὶ θυ-
γατέρας σου λήμψονται, καὶ τοὺς καταλοίπους σου πῦρ καταφά-
26 γεται. [26]καὶ ἐκδύσουσίν σε τὸν ἱματισμόν σου καὶ λήμψονται τὰ

14 εζωγραφημενους ult.] -νας A || 15 εζωσμ.] pr. δι A: ex praec. repet. | και τιαραι βαπται] παραβαπτα και B†, παραβαπτα και τιαραι *L* | αυτων ult.] -του B || 16 τη] εν A || 18 την 2⁰ > B | αισχυνην: cf. 10 || 19 ημεραν B† || 20 ησαν > B = 𝔐 || 21 μαστοι] +(sic) επεσαν A: cf. 3 || 22 κυριος] + κυριος ο θεος A: cf. 28. 34 14 6; superadd. επι σε ολιβα(cf. 4) A || 23 φακουδ Q] -ουκ B†, και φουδ A† | σουε] σουδ A | κουε Q] υχουε B†; λουδ A†: cf. Idt. 2 23 | παντας 2⁰] + τους A || 24 και 1⁰ > A | τροχοι] + ιπποι A† | πελται] + και περικεφαλαιαι A: cf. 𝔐 | βαλουσιν] βαλει BAQpau. | φυλακην(pr. προ A†) / επι σε] tr. A || 25 θυμου] + μου A | μυκτηρα (cf. 16 12)] + ς B | υιους] pr. τους A | θυγ.] pr. τας A | πυρ καταφαγ.] ενπρησουσιν εν πυρι A: cf. 𝔐

σκεύη τῆς καυχήσεώς σου. [27]καὶ ἀποστρέψω τὰς ἀσεβείας σου ἐκ 27
σοῦ καὶ τὴν πορνείαν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐ μὴ ἄρῃς τοὺς
ὀφθαλμούς σου ἐπ᾽ αὐτοὺς καὶ Αἰγύπτου οὐ μὴ μνησθῇς οὐκέτι.
[28]διότι τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ παραδίδωμί σε εἰς χεῖ- 28
ρας ὧν μισεῖς, ἀφ᾽ ὧν ἀπέστη ἡ ψυχή σου ἀπ᾽ αὐτῶν· [29]καὶ ποι- 29
ήσουσιν ἐν σοὶ ἐν μίσει καὶ λήμψονται πάντας τοὺς πόνους σου
καὶ τοὺς μόχθους σου, καὶ ἔσῃ γυμνὴ καὶ ἀσχημονοῦσα, καὶ ἀπο-
καλυφθήσεται αἰσχύνη πορνείας σου καὶ ἀσέβειά σου. καὶ ἡ πορ-
νεία σου [30]ἐποίησεν ταῦτά σοι ἐν τῷ ἐκπορνεῦσαί σε ὀπίσω ἐθνῶν 30
καὶ ἐμιαίνου ἐν τοῖς ἐνθυμήμασιν αὐτῶν. [31]ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἀδελφῆς 31
σου ἐπορεύθης, καὶ δώσω τὸ ποτήριον αὐτῆς εἰς χεῖράς σου. [32]τάδε 32
λέγει κύριος Τὸ ποτήριον τῆς ἀδελφῆς σου πίεσαι τὸ βαθὺ καὶ τὸ
πλατὺ τὸ πλεονάζον τοῦ συντελέσαι [33]μέθην καὶ ἐκλύσεως πλη- 33
σθήσῃ· καὶ τὸ ποτήριον ἀφανισμοῦ, ποτήριον ἀδελφῆς σου Σαμα-
ρείας, [34]καὶ πίεσαι αὐτό· καὶ τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς νεομηνίας αὐτῆς 34
ἀποστρέψω· διότι ἐγὼ λελάληκα, λέγει κύριος. [35]διὰ τοῦτο τάδε 35
λέγει κύριος Ἀνθ᾽ ὧν ἐπελάθου μου καὶ ἀπέρριψάς με ὀπίσω τοῦ
σώματός σου, καὶ σὺ λαβὲ τὴν ἀσέβειάν σου καὶ τὴν πορνείαν
σου. — [36]καὶ εἶπεν κύριος πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, οὐ κρινεῖς τὴν 36
Οολαν καὶ τὴν Οολιβαν; καὶ ἀπαγγελεῖς αὐταῖς τὰς ἀνομίας αὐτῶν,
[37]ὅτι ἐμοιχῶντο, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν· τὰ ἐνθυμήματα αὐτῶν 37
ἐμοιχῶντο καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἃ ἐγέννησάν μοι, διήγαγον αὐτοῖς
δι᾽ ἐμπύρων. [38]ἔως καὶ ταῦτα ἐποίησάν μοι· τὰ ἁγιά μου ἐμίαινον 38
καὶ τὰ σάββατά μου ἐβεβήλουν. [39]καὶ ἐν τῷ σφάζειν αὐτοὺς τὰ 39
τέκνα αὐτῶν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ εἰσεπορεύοντο εἰς τὰ ἁγιά
μου τοῦ βεβηλοῦν αὐτά· καὶ ὅτι οὕτως ἐποίουν ἐν μέσῳ τοῦ οἴ-
κου μου. [40]καὶ ὅτι τοῖς ἀνδράσιν τοῖς ἐρχομένοις μακρόθεν, οἷς 40
ἀγγέλους ἐξαπεστέλλοσαν πρὸς αὐτούς, καὶ ἅμα τῷ ἔρχεσθαι αὐτοὺς
εὐθὺς ἐλούου καὶ ἐστιβίζου τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἐκόσμου κό-
σμῳ [41]καὶ ἐκάθου ἐπὶ κλίνης ἐστρωμένης, καὶ τράπεζα κεκοσμημένη 41

28 κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 22 || 29 ασχημονουσα] αισχυνουσα B† | αισχυνη πορνειας σου] η αισχ. σου πορνεια σου A | ασεβεια] + ς B^{c}*L* || 30 ενθυμ.] επιθ. A || 31 χειρας] pr. τας A || 32 κυριος] pr. αδωναι κυριος A: cf. 35. 46 5 5; + ο θεος A: cf. 14 6 | πλατυ Bpau.] + εσται εις γελωτα και (εις) μυκτηρισμον rel. (in *O* sub ※) | το ult.] pr. και B†: idem add. Q ante εσται praec. || 33 εκλυσεως] εκχεω οπως A† | ποτ. αφαν./ποτ. (+ της A) αδ. σου σαμ.] tr. A | σαμαρειας > B*† || 34 και 1⁰ > ABc† | αυτο Bpau.] + και εκστραγγιεις rel. (in *O* sub ※) | νεομηνιας Bpau.] νουμ. rel. | ελαλησα A | κυριος] + κυριος ο θεος A: cf. 22 || 35 κυριος Bcompl.] pr. αδωναι rel.: cf. 32 || 36 αναγγελεις B† || 37 τα 1⁰] pr. και A = 𝔐 | διηγον A | αυτοις B†] -τα A, -τοι Q || 38 μοι] + και α εμεισουν εποιησαν A: cf. Rom. 7 15 || 39 μου 1⁰] + αφυλακτως A: ex 7 22; dein addunt AQV εν τη ημερα εκεινη (in *O* sub ※) | οτι] ιδου Vpau. = α′ σ′ θ′ || 40 οτι > A | εξαπεστελλον B

πρὸ προσώπου αὐτῆς. καὶ τὸ θυμίαμά μου καὶ τὸ ἔλαιόν μου εὐ-
42 φραίνοντο ἐν αὐτοῖς. 42 καὶ φωνὴν ἁρμονίας ἀνεκρούοντο· καὶ πρὸς
ἄνδρας ἐκ πλήθους ἀνθρώπων ἥκοντας ἐκ τῆς ἐρήμου καὶ ἐδίδοσαν
ψέλια ἐπὶ τὰς χεῖρας αὐτῶν καὶ στέφανον καυχήσεως ἐπὶ τὰς κε-
43 φαλὰς αὐτῶν. 43 καὶ εἶπα Οὐκ ἐν τούτοις μοιχεύουσιν; καὶ ἔργα
44 πόρνης καὶ αὐτὴ ἐξεπόρνευσεν. 44 καὶ εἰσεπορεύοντο πρὸς αὐτήν,
ὃν τρόπον εἰσπορεύονται πρὸς γυναῖκα πόρνην, οὕτως εἰσεπορεύ-
45 οντο πρὸς Οολαν καὶ πρὸς Οολιβαν τοῦ ποιῆσαι ἀνομίαν. 45 καὶ
ἄνδρες δίκαιοι αὐτοὶ ἐκδικήσουσιν αὐτὰς ἐκδικήσει μοιχαλίδος καὶ
ἐκδικήσει αἵματος, ὅτι μοιχαλίδες εἰσίν, καὶ αἷμα ἐν χερσὶν αὐτῶν.
46 46 τάδε λέγει κύριος κύριος Ἀνάγαγε ἐπ' αὐτὰς ὄχλον καὶ δὸς ἐν
47 αὐταῖς ταραχὴν καὶ διαρπαγήν 47 καὶ λιθοβόλησον ἐπ' αὐτὰς λίθοις
ὄχλων καὶ κατακέντει αὐτὰς ἐν τοῖς ξίφεσιν αὐτῶν· υἱοὺς αὐτῶν
καὶ θυγατέρας αὐτῶν ἀποκτενοῦσι καὶ τοὺς οἴκους αὐτῶν ἐμπρή-
48 σουσιν. 48 καὶ ἀποστρέψω ἀσέβειαν ἐκ τῆς γῆς, καὶ παιδευθήσονται
πᾶσαι αἱ γυναῖκες καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν κατὰ τὰς ἀσεβείας αὐτῶν.
49 49 καὶ δοθήσεται ἡ ἀσέβεια ὑμῶν ἐφ' ὑμᾶς, καὶ τὰς ἁμαρτίας τῶν
ἐνθυμημάτων ὑμῶν λήμψεσθε· καὶ γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος.
24 1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με ἐν τῷ ἔτει τῷ ἐνάτῳ ἐν
2 τῷ μηνὶ τῷ δεκάτῳ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς λέγων 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, γρά-
ψον σεαυτῷ εἰς ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης, ἀφ' ἧς ἀπηρεί-
σατο βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἐπὶ Ιερουσαλημ, ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς
3 σήμερον, 3 καὶ εἰπὸν ἐπὶ τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα παραβολὴν
καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἐπίστησον τὸν λέβητα
4 καὶ ἔκχεον εἰς αὐτὸν ὕδωρ 4 καὶ ἔμβαλε εἰς αὐτὸν τὰ διχοτομήματα,
πᾶν διχοτόμημα καλόν, σκέλος καὶ ὦμον ἐκσεσαρκισμένα ἀπὸ τῶν
5 ὀστῶν 5 ἐξ ἐπιλέκτων κτηνῶν εἰλημμένων καὶ ὑπόκαιε τὰ ὀστᾶ
ὑποκάτω αὐτῶν· ἔζεσεν ἔζεσεν, καὶ ἥψηται τὰ ὀστᾶ αὐτῆς ἐν
6 μέσῳ αὐτῆς. 6 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ὦ πόλις αἱμάτων, λέβης
ἐν ᾧ ἐστιν ἰὸς ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ ἰὸς οὐκ ἐξῆλθεν ἐξ αὐτῆς· κατὰ
7 μέλος αὐτῆς ἐξήνεγκεν, οὐκ ἔπεσεν ἐπ' αὐτὴν κλῆρος. 7 ὅτι αἷμα
αὐτῆς ἐν μέσῳ αὐτῆς ἐστιν, ἐπὶ λεωπετρίαν τέταχα αὐτό· οὐκ ἐκ-

41 μου paenult. > Bpau. | ευφραιν.] pr. εξ Apau. || 42 ηκοντας] + οινωμενους Amu. (in *O* sub ※) | αυτων και] σου συ δε (sic) A || 43 ειπα] + ς A | μοιχευουσιν] -χωνται A | και 2⁰ > A† | εργα — fin.] εργα γυναικος πορνης εποιεις A || 44 εισπορευονται] εισεπορευοντο A† || 45 εκδικησουσιν pau.] pr. και rel. | αιμα] -ματα A || 46 κυριος κυριος (cf. 24)] αδωναι κυριος A: cf. 32 | εν αυταις] επ αυτας A || 47 επ > A† | κατακεντει] -ντησον A† | εμπρησ.] εν(uel μ)πυριουσιν A || 48 εκ] απο A | ποιησωσιν *L*

24 3 κυριος B*L*] pr. αδωναι A: item in 6. 14(2⁰), cf. 9 5 5 | εγχεον B$^{(†)}$ || 4 σκελος] pr. και A | απο — fin.] εκ των οστεων αυτων A || 5 ειλημμενων] -να A† | εζεσεν 2⁰] και εξεζ. A | ηψηθη A || 6 κυριος: cf. 3 | ιος 2⁰] + εν αυτω Apau.: ex praec. repet. | επεσεν] pr. επ B† || 7 αιμα] -ματα B*†

κέχυκα αὐτὸ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ καλύψαι ἐπ' αὐτὸ γῆν. 8 τοῦ ἀναβῆναι 8
θυμὸν εἰς ἐκδίκησιν ἐκδικηθῆναι δέδωκα τὸ αἷμα αὐτῆς ἐπὶ λεω-
πετρίαν τοῦ μὴ καλύψαι αὐτό. 9 διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Κἀγὼ 9
μεγαλυνῶ τὸν δαλὸν 10 καὶ πληθυνῶ τὰ ξύλα καὶ ἀνακαύσω τὸ 10
πῦρ, ὅπως τακῇ τὰ κρέα καὶ ἐλαττωθῇ ὁ ζωμὸς 11 καὶ στῇ ἐπὶ 11
τοὺς ἄνθρακας, ὅπως προσκαυθῇ καὶ θερμανθῇ ὁ χαλκὸς αὐτῆς καὶ
τακῇ ἐν μέσῳ ἀκαθαρσίας αὐτῆς, καὶ ἐκλίπῃ ὁ ἰὸς αὐτῆς, 12 καὶ οὐ 12
μὴ ἐξέλθῃ ἐξ αὐτῆς πολὺς ὁ ἰὸς αὐτῆς, καταισχυνθήσεται ὁ ἰὸς
αὐτῆς, 13 ἀνθ' ὧν ἐμιαίνου σύ. καὶ τί ἐὰν μὴ καθαρισθῇς ἔτι, ἕως 13
οὗ ἐμπλήσω τὸν θυμόν μου; 14 ἐγὼ κύριος λελάληκα, καὶ ἥξει, καὶ 14
ποιήσω, οὐ διαστελῶ οὐδὲ μὴ ἐλεήσω· κατὰ τὰς ὁδούς σου καὶ
κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ σε, λέγει κύριος. διὰ τοῦτο ἐγὼ
κρινῶ σε κατὰ τὰ αἵματά σου καὶ κατὰ τὰ ἐνθυμήματά σου κρινῶ
σε, ἡ ἀκάθαρτος ἡ ὀνομαστὴ καὶ πολλὴ τοῦ παραπικραίνειν.
15 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 16 Υἱὲ ἀνθρώπου, 15
ἰδοὺ ἐγὼ λαμβάνω ἐκ σοῦ τὰ ἐπιθυμήματα τῶν ὀφθαλμῶν σου ἐν 16
παρατάξει· οὐ μὴ κοπῇς οὐδὲ μὴ κλαυσθῇς. 17 στεναγμὸς αἵματος, 17
ὀσφύος, πένθους ἐστίν· οὐκ ἔσται τὸ τρίχωμά σου συμπεπλεγ-
μένον ἐπὶ σὲ καὶ τὰ ὑποδήματά σου ἐν τοῖς ποσίν σου, οὐ μὴ
παρακληθῇς ἐν χείλεσιν αὐτῶν καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ μὴ φάγῃς.
18 καὶ ἐλάλησα πρὸς τὸν λαὸν τὸ πρωὶ ὃν τρόπον ἐνετείλατό μοι, 18
καὶ ἀπέθανεν ἡ γυνή μου ἑσπέρας, καὶ ἐποίησα τὸ πρωὶ ὃν τρό-
πον ἐπετάγη μοι. 19 καὶ εἶπεν πρός με ὁ λαός Οὐκ ἀναγγελεῖς ἡμῖν 19
τί ἐστιν ταῦτα, ἃ σὺ ποιεῖς; 20 καὶ εἶπα πρὸς αὐτούς Λόγος κυρίου 20
πρός με ἐγένετο λέγων 21 Εἰπὸν πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ Τάδε 21
λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ βεβηλῶ τὰ ἅγιά μου, φρύαγμα ἰσχύος ὑμῶν,

7 την > B† | επ > A || 9 κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 3 5 5 | καγω Bpau.] pr. ουαι πολις των αιματων rel. (in *O* sub ※) | δαλον] λαον B† || 10 ανακαυσω] εκκαυσω A†: cf. 11 | τακη(pr. εκ A) τα κρεα .. ελαττωθη ο ζωμος] tr. A | fin. Bpau.] + και τα οστα συμφρυγησονται(uel sim.) rel. (in *O* sub ※) 11 ανθρακας Bpau.] + αυτης εξηφθη(uel εξηψηθη) rel. (in *O* sub ※) | προσκαυθη] εκκαυθη A†: cf. 10 | και θερμανθη B†] + οπως συμφρυγη mu. (in *O* sub ※); οπως συμφρ. tantum praeb. AQcompl. | μεσω Bpau.] + αυτης rel. (in *O* sub ※) | ακαθαρσιας] η -σια A | αυτης ult. > A† || 12 καταισχ.] pr. και A || 13 init. Bpau.] pr. εν τη ακαθαρσια σου ζεμμα(uel sim.) rel. (in *O* sub ※) | συ Bpau.] + και ουκ εκαθαρισθης απο ακαθαρσιας σου rel. (in *O* sub ※) | τι] ετι εσται A$^{(†)}$ | ετι > A† | fin. B*L*] + εν σοι AQ = 𝔐 || 14 κυριος 2⁰: cf. 3 | η paenult. > B† || 16 των > A | ουδε μη] ουδ ου μη A | κλαυσθης] σ > B*†: cf. 23 Thack. p. 220 || 17 εστιν] εσει(c -ση) B†, εσται A† (+ αυτη A†) || 18 και απεθ. η γυνη μου > B†, uerba praecedentia ον τροπον ενετ. μοι in *O* sub ÷ | ον τροπον ult.] καθως A || 19 ουκ] ου μη Apau. | αναγγελεις Q†] αναγγελλεις B†, απαγγειλης Apau., απαγγελεις pl. || 20 λογος — fin.] ταδε λεγει αδωναι κυριος A^{r†} || 21 κυριος] + κυριος ο θεος A: cf. 14 6

ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν ὑμῶν, καὶ ὑπὲρ ὧν φείδονται αἱ ψυχαὶ
ὑμῶν· καὶ οἱ υἱοὶ ὑμῶν καὶ αἱ θυγατέρες ὑμῶν, οὓς ἐγκατελίπετε,
22 ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται. 22καὶ ποιήσετε ὃν τρόπον πεποίηκα· ἀπὸ
στόματος αὐτῶν οὐ παρακληθήσεσθε καὶ ἄρτον ἀνδρῶν οὐ φά-
23 γεσθε, 23καὶ αἱ κόμαι ὑμῶν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὑμῶν, καὶ τὰ ὑποδή-
ματα ὑμῶν ἐν τοῖς ποσὶν ὑμῶν· οὔτε μὴ κόψησθε οὔτε μὴ κλαύ-
σητε καὶ ἐντακήσεσθε ἐν ταῖς ἀδικίαις ὑμῶν καὶ παρακαλέσετε
24 ἕκαστος τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ. 24καὶ ἔσται Ιεζεκιηλ ὑμῖν εἰς τέρας·
κατὰ πάντα, ὅσα ἐποίησεν, ποιήσετε, ὅταν ἔλθῃ ταῦτα· καὶ ἐπι-
25 γνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. — 25καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, οὐχὶ ἐν
τῇ ἡμέρᾳ, ὅταν λαμβάνω τὴν ἰσχὺν παρ' αὐτῶν, τὴν ἔπαρσιν τῆς
καυχήσεως αὐτῶν, τὰ ἐπιθυμήματα ὀφθαλμῶν αὐτῶν καὶ τὴν ἔπαρ-
26 σιν ψυχῆς αὐτῶν, υἱοὺς αὐτῶν καὶ θυγατέρας αὐτῶν, 26ἐν ἐκείνῃ
τῇ ἡμέρᾳ ἥξει ὁ ἀνασῳζόμενος πρὸς σὲ τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι εἰς
27 τὰ ὦτα; 27ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ διανοιχθήσεται τὸ στόμα σου πρὸς
τὸν ἀνασῳζόμενον, καὶ λαλήσεις καὶ οὐ μὴ ἀποκωφωθῇς οὐκέτι·
καὶ ἔσῃ αὐτοῖς εἰς τέρας, καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος.

25 1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, στή-
ρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αμμων καὶ προφήτευσον
3 ἐπ' αὐτοὺς 3καὶ ἐρεῖς τοῖς υἱοῖς Αμμων Ἀκούσατε λόγον κυρίου
Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ἐπεχάρητε ἐπὶ τὰ ἅγιά μου, ὅτι ἐβε-
βηλώθη, καὶ ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ, ὅτι ἠφανίσθη, καὶ ἐπὶ τὸν
4 οἶκον τοῦ Ιουδα, ὅτι ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ, 4διὰ τοῦτο ἰδοὺ
ἐγὼ παραδίδωμι ὑμᾶς τοῖς υἱοῖς Κεδεμ εἰς κληρονομίαν, καὶ κατα-
σκηνώσουσιν ἐν τῇ ἀπαρτίᾳ αὐτῶν ἐν σοὶ καὶ δώσουσιν ἐν σοὶ
τὰ σκηνώματα αὐτῶν· αὐτοὶ φάγονται τοὺς καρπούς σου, καὶ
5 αὐτοὶ πίονται τὴν πιότητά σου. 5καὶ δώσω τὴν πόλιν τοῦ Αμμων
εἰς νομὰς καμήλων καὶ τοὺς υἱοὺς Αμμων εἰς νομὴν προβάτων·
6 καὶ ἐπιγνώσεσθε διότι ἐγὼ κύριος. 6διότι τάδε λέγει κύριος Ἀνθ'
ὧν ἐκρότησας τὴν χεῖρά σου καὶ ἐπεψόφησας τῷ ποδί σου καὶ
7 ἐπέχαρας ἐκ ψυχῆς σου ἐπὶ τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ, 7διὰ τοῦτο ἐκ-
τενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ δώσω σε εἰς διαρπαγὴν ἐν τοῖς
ἔθνεσιν καὶ ἐξολεθρεύσω σε ἐκ τῶν λαῶν καὶ ἀπολῶ σε ἐκ τῶν
χωρῶν ἀπωλείᾳ· καὶ ἐπιγνώσῃ διότι ἐγὼ κύριος.

22 ποιησετε] -σω A† | πεποι.] εποιησα A | ου bis] + μη A | φαγησθαι(pro -θε) A† || 23 ουτε 1°] ου A | κλαυσητε] -σθητε A(†): cf. 16 || 24 εποιησεν Q] -σατε B*†, -σα ABc || 25 ισχυν] + αυτων A (in *O* sub ※) | ψυχης] pr. της A || 26 fin.] + σου A || 27 εκεινη / τη ημ. (cf. 26)] tr. A = 𝔐 | και 1° > B†, 2° > A† | λαλησεις] ερεις A†

25 3 κυριος B*L*] pr. αδωναι A: item in 8. 12. 13. 15. 16, cf. 24 3 | εβεβηλωθη] + σαν Apau. | του ult. > A || 4 εν 1°] συν A† || 5 νομην] pr. προ Apau. || 6 κυριος] + ο θεος A: cf. 14 6 | τας χειρας A || 7 εκτενω] pr. ιδου εγω A (in *O* sub ※)

8Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν εἶπεν Μωαβ Ἰδοὺ ὃν τρόπον πάντα 8
τὰ ἔθνη οἶκος Ισραηλ καὶ Ιουδα, 9διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ παραλύω 9
τὸν ὦμον Μωαβ ἀπὸ πόλεων ἀκρωτηρίων αὐτοῦ, ἐκλεκτὴν γῆν,
οἶκον Ασιμουθ ἐπάνω πηγῆς πόλεως παραθαλασσίας. 10τοῖς υἱοῖς 10
Κεδεμ ἐπὶ τοὺς υἱοὺς Αμμων δέδωκα αὐτοὺς εἰς κληρονομίαν, ὅπως
μὴ μνεία γένηται τῶν υἱῶν Αμμων· 11καὶ εἰς Μωαβ ποιήσω ἐκδί- 11
κησιν, καὶ ἐπιγνώσονται διότι ἐγὼ κύριος.

12Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ἐποίησεν ἡ Ιδουμαία ἐν τῷ ἐκδι- 12
κῆσαι αὐτοὺς ἐκδίκησιν εἰς τὸν οἶκον Ιουδα καὶ ἐμνησικάκησαν
καὶ ἐξεδίκησαν δίκην, 13διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Καὶ ἐκτενῶ 13
τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὴν Ιδουμαίαν καὶ ἐξολεθρεύσω ἐξ αὐτῆς ἄνθρω-
πον καὶ κτῆνος καὶ θήσομαι αὐτὴν ἔρημον, καὶ ἐκ Θαιμαν διωκό-
μενοι ἐν ῥομφαίᾳ πεσοῦνται· 14καὶ δώσω ἐκδίκησίν μου ἐπὶ τὴν 14
Ιδουμαίαν ἐν χειρὶ λαοῦ μου Ισραηλ, καὶ ποιήσουσιν ἐν τῇ Ιδου-
μαίᾳ κατὰ τὴν ὀργήν μου καὶ κατὰ τὸν θυμόν μου· καὶ ἐπιγνώ-
σονται τὴν ἐκδίκησίν μου, λέγει κύριος.

15Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ἐποίησαν οἱ ἀλλόφυλοι 15
ἐν ἐκδικήσει καὶ ἐξανέστησαν ἐκδίκησιν ἐπιχαίροντες ἐκ ψυχῆς τοῦ
ἐξαλεῖψαι ἕως αἰῶνος, 16διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ 16
ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τοὺς ἀλλοφύλους καὶ ἐξολεθρεύσω Κρῆ-
τας καὶ ἀπολῶ τοὺς καταλοίπους τοὺς κατοικοῦντας τὴν παραλίαν·
17καὶ ποιήσω ἐν αὐτοῖς ἐκδικήσεις μεγάλας, καὶ ἐπιγνώσονται διότι 17
ἐγὼ κύριος ἐν τῷ δοῦναι τὴν ἐκδίκησίν μου ἐπ' αὐτούς.

1Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος 26
κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, ἀνθ' ὧν εἶπεν Σορ ἐπὶ Ιε- 2
ρουσαλημ Εὖγε συνετρίβη, ἀπόλωλεν τὰ ἔθνη, ἐπεστράφη πρός με,
ἡ πλήρης ἠρήμωται, 3διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ 3
σέ, Σορ, καὶ ἀνάξω ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλά, ὡς ἀναβαίνει ἡ θάλασσα
τοῖς κύμασιν αὐτῆς. 4καὶ καταβαλοῦσιν τὰ τείχη Σορ καὶ καταβα- 4
λοῦσι τοὺς πύργους σου, καὶ λικμήσω τὸν χοῦν αὐτῆς ἀπ' αὐτῆς

8 κυριος: cf. 3 | μωαβ Bpau.] + και σηειρ rel. (in *O* sub ※) | ιδου] + ουχ BL | οικος] pr. ο A || 9 απο πολεων] pr. απο των πολεων A = 𝔐 | ασιμουθ Ra. (cf. Ios. 12 3 Num. 33 49)] θασιμουθ B*†, εασιμουθ *L*; βε(uel βαι)θασιμουθ AQBc (cf. Ios. 13 20): βαιθ et οικον praec. reddunt idem nomen hebr. | επανω πηγης] επαναγωγης B*† || 10 τοις υιοις Ra.] υιοις unus cod., τους υιους rel. | επι c. acc.: cf. Johannessohn Präp. p. 313 | αυτους V†] -την *L*, -τω BA | μνεια γεν.] tr. A | fin.] + εν τοις εθνεσιν A (in *O* sub ※) || 11 εις] εν A || 12 κυριος: cf. 3 | εν τω] του A || 13 κυριος: cf. 3 || 14 εκδικ. 1°] pr. την A | μου και κατα τον θυμον] του θυμου A || 15 κυριος: cf. 3 | αιωνος] ενος BL || 16 κυριος: cf. 3 | κρητας] κριτας σιδωνος A | παραλιαν] παραθαλασσιαν A: cf. 9 || 17 δουναι] + με A†

26 1 ενδεκατω] δωδεκ. A† | μηνος] + του πρωτου Apau. || 2 ων] ου B†: cf. 28 2 36 2 || 3 κυριος] pr. αδωναι A: item in 7, cf. 24 3 | τοις] pr. εν A || 4 καταβαλ. 2°] καθελουσιν A | λικμησουσιν A

5 καὶ δώσω αὐτὴν εἰς λεωπετρίαν· 5ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται ἐν μέσῳ
θαλάσσης, ὅτι ἐγὼ λελάληκα, λέγει κύριος· καὶ ἔσται εἰς προνομὴν
6 τοῖς ἔθνεσιν, 6καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἱ ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρᾳ
7 ἀναιρεθήσονται· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος. 7ὅτι τάδε λέγει
κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σέ, Σορ, τὸν Ναβουχοδονοσορ βασιλέα
Βαβυλῶνος ἀπὸ τοῦ βορρᾶ (βασιλεὺς βασιλέων ἐστίν) μεθ' ἵππων
καὶ ἁρμάτων καὶ ἱππέων καὶ συναγωγῆς ἐθνῶν πολλῶν σφόδρα.
8 8οὗτος τὰς θυγατέρας σου τὰς ἐν τῷ πεδίῳ μαχαίρᾳ ἀνελεῖ καὶ
δώσει ἐπὶ σὲ προφυλακὴν καὶ περιοικοδομήσει καὶ ποιήσει ἐπὶ σὲ
κύκλῳ χάρακα καὶ περίστασιν ὅπλων καὶ τὰς λόγχας αὐτοῦ ἀπ-
9 έναντί σου δώσει· 9τὰ τείχη σου καὶ τοὺς πύργους σου καταβαλεῖ
10 ἐν ταῖς μαχαίραις αὐτοῦ. 10ἀπὸ τοῦ πλήθους τῶν ἵππων αὐτοῦ
κατακαλύψει σε ὁ κονιορτὸς αὐτῶν, καὶ ἀπὸ τῆς φωνῆς τῶν ἱπ-
πέων αὐτοῦ καὶ τῶν τροχῶν τῶν ἁρμάτων αὐτοῦ σεισθήσεται τὰ
τείχη σου εἰσπορευομένου αὐτοῦ τὰς πύλας σου ὡς εἰσπορευόμενος
11 εἰς πόλιν ἐκ πεδίου. 11ἐν ταῖς ὁπλαῖς τῶν ἵππων αὐτοῦ καταπα-
τήσουσίν σου πάσας τὰς πλατείας· τὸν λαόν σου μαχαίρᾳ ἀνελεῖ
12 καὶ τὴν ὑπόστασίν σου τῆς ἰσχύος ἐπὶ τὴν γῆν κατάξει. 12καὶ
προνομεύσει τὴν δύναμίν σου καὶ σκυλεύσει τὰ ὑπάρχοντά σου
καὶ καταβαλεῖ σου τὰ τείχη καὶ τοὺς οἴκους σου τοὺς ἐπιθυμητοὺς
καθελεῖ καὶ τοὺς λίθους σου καὶ τὰ ξύλα σου καὶ τὸν χοῦν σου
13 εἰς μέσον τῆς θαλάσσης ἐμβαλεῖ. 13καὶ καταλύσει τὸ πλῆθος τῶν
μουσικῶν σου, καὶ ἡ φωνὴ τῶν ψαλτηρίων σου οὐ μὴ ἀκουσθῇ
14 ἔτι. 14καὶ δώσω σε εἰς λεωπετρίαν, ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσῃ· οὐ μὴ
15 οἰκοδομηθῇς ἔτι, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. 15διότι τάδε λέγει
κύριος κύριος τῇ Σορ Οὐκ ἀπὸ φωνῆς τῆς πτώσεώς σου ἐν τῷ
στενάξαι τραυματίας ἐν τῷ σπάσαι μάχαιραν ἐν μέσῳ σου σεισθή-
16 σονται αἱ νῆσοι; 16καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν θρόνων αὐτῶν
πάντες οἱ ἄρχοντες ἐκ τῶν ἐθνῶν τῆς θαλάσσης καὶ ἀφελοῦνται
τὰς μίτρας ἀπὸ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν καὶ τὸν ἱματισμὸν τὸν ποι-

4 αυτην] σε A† || 5 θαλ.] pr. της A | λελαλ.] ελαλησα A | κυριος] + κυριος A: cf. 24 | τοις > A || 6 αι εν τω (cf. 8)] εν B | αναιρεθ.] πεσουνται A | εγω] + ειμι A || 7 οτι] δια τουτο A | κυριος: cf. 3 | επαγω > B*† | και ιππεων > Apau. | εθνων πολλων] πολλης εθνων A(†) || 8 ποιησει] pr. περι A† | κυκλω] + σου A | περιστασιν] βελοστασεις A | απεναντι σου] επι σε A || 10 κατακαλ.] κατα > A | και 1° et της > A | εισπορευομενος] pr. ο A || 11 σου / πασας τ. πλατ.] tr. A | σου / της ισχ.] tr. A || 12 τα υπαρχ.] τον πλουτον A | σου / τα τειχη] tr. A | τους οικ. — επιθυμ. / καθελει] tr. Apau. | σου / τους επιθυμ.] tr. BQ*L* = 𝔐 | θαλασσης] + σου Bpau. || 13 ετι] εν σοι ουκετι A || 14 εις > B†: cf. 28 18 | ψυγμος] pr. και A | εγω] + κυριος B† || 15 κυριος κυριος] pr. αδωναι A, αδωναι κυριος V, κυριος semel tantum L: cf. 3 | τη σορ] επι σε σορ A(†) | τραυματιας B†] + σου rel. || 16 αφελουνται] καθελουσιν Apau. (Ac† ελουσιν)

κίλον αὐτῶν ἐκδύσονται· ἐκστάσει ἐκστήσονται, ἐπὶ γῆν καθε-
δοῦνται καὶ φοβηθήσονται τὴν ἀπώλειαν αὐτῶν καὶ στενάξουσιν
ἐπὶ σέ· 17καὶ λήμψονται ἐπὶ σὲ θρῆνον καὶ ἐροῦσίν σοι Πῶς 17
κατελύθης ἐκ θαλάσσης, ἡ πόλις ἡ ἐπαινεστὴ ἡ δοῦσα τὸν φόβον
αὐτῆς πᾶσι τοῖς κατοικοῦσιν αὐτήν; 18καὶ φοβηθήσονται αἱ νῆσοι 18
ἀφ' ἡμέρας πτώσεώς σου. 19ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος Ὅταν 19
δῶ σε πόλιν ἠρημωμένην ὡς τὰς πόλεις τὰς μὴ κατοικηθησομένας
ἐν τῷ ἀναγαγεῖν με ἐπὶ σὲ τὴν ἄβυσσον καὶ κατακαλύψῃ σε ὕδωρ
πολύ, 20καὶ καταβιβάσω σε πρὸς τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον 20
πρὸς λαὸν αἰῶνος καὶ κατοικιῶ σε εἰς βάθη τῆς γῆς ὡς ἔρημον
αἰώνιον μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον, ὅπως μὴ κατοικηθῇς μηδὲ
ἀνασταθῇς ἐπὶ γῆς ζωῆς. 21ἀπώλειάν σε δώσω, καὶ οὐχ ὑπάρξεις 21
ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα, λέγει κύριος κύριος.

1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, λαβὲ 27
ἐπὶ Σορ θρῆνον 3καὶ ἐρεῖς τῇ Σορ τῇ κατοικούσῃ ἐπὶ τῆς εἰσόδου 3
τῆς θαλάσσης, τῷ ἐμπορίῳ τῶν λαῶν ἀπὸ νήσων πολλῶν Τάδε
λέγει κύριος τῇ Σορ Σὺ εἶπας Ἐγὼ περιέθηκα ἐμαυτῇ κάλλος μου.
4ἐν καρδίᾳ θαλάσσης τῷ Βεελιμ υἱοί σου περιέθηκάν σοι κάλλος. 4
5κέδρος ἐκ Σανιρ ᾠκοδομήθη σοι, ταινίαι σανίδων κυπαρίσσου ἐκ 5
τοῦ Λιβάνου ἐλήμφθησαν τοῦ ποιῆσαί σοι ἱστοὺς ἐλατίνους. 6ἐκ 6
τῆς Βασανίτιδος ἐποίησαν τὰς κώπας σου, τὰ ἱερά σου ἐποίησαν
ἐξ ἐλέφαντος, οἴκους ἀλσώδεις ἀπὸ νήσων τῶν Χεττιιν. 7βύσσος 7
μετὰ ποικιλίας ἐξ Αἰγύπτου ἐγένετό σοι στρωμνὴ τοῦ περιθεῖναί
σοι δόξαν καὶ περιβαλεῖν σε ὑάκινθον καὶ πορφύραν ἐκ τῶν νήσων
Ελισαι καὶ ἐγένετο περιβόλαιά σου. 8καὶ οἱ ἄρχοντές σου οἱ κατοι- 8
κοῦντες Σιδῶνα καὶ Αράδιοι ἐγένοντο κωπηλάται σου· οἱ σοφοί
σου, Σορ, οἳ ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι κυβερνῆταί σου. 9οἱ πρεσβύτεροι 9
Βυβλίων καὶ οἱ σοφοὶ αὐτῶν ἦσαν ἐν σοί, οὗτοι ἐνίσχυον τὴν
βουλήν σου· καὶ πάντα τὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης καὶ οἱ κωπηλάται

16 εκστασει] pr. και A | γην] pr. την A | καθεδουνται (cf. Thack. p. 272)] λ pro δ Ar || 17 πως Bpau.] + απωλου και rel. (in O sub ※) | επαινεστη B*†] σ > rel.: cf. Thack. p. 219 | η δουσα B†] pr. ητις εγενηθη ισχυρα εν θαλασση αυτη και οι κατοικουντες αυτην rel. (in O sub ※) || 18 και] + νυν Apau.: cf. 𝔐 | fin. Bpau.] + και ταραχθησονται αι(>A) νησοι εν τη θαλασση απο της εξοδιας σου rel. (in O sub ※) || 19 κατακαλυψη B†] -ψει rel. || 20 βαθη] pr. τα A | ανασταθης] -στης B || 21 ετι Bpau.] + και ζητηθηση A†; + και ζητηθηση και ουχ ευρεθηση rel. (in O sub ※) | κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 14 6

27 2 υιε ανθρ. Ra.] + και συ B†, pr. και συ rel. (in O sub ※) | επι σορ / θρηνον] tr. A || 3 εισοδου] εισ > A | κυριος] pr. αδωναι κυριος A: cf. 5 5 | τη ult.] επι A(†) || 4 υιοι] pr. και A† || 5 σαν(ε)ιρ] ε pro α BL: cf. 𝔐 | κυπαρισσινων Apau. (A† στ pro σσ) || 6 χεττιιν Ra.] χεττειν B†, χεττιειμ uel sim. rel. || 7 εγενετο περιβολαια σου] περιβ. εγεν. σοι A || 9 βυβλιων] ι pro υ A

10 αὐτῶν ἐγένοντό σοι ἐπὶ δυσμὰς δυσμῶν. 10 Πέρσαι καὶ Λυδοὶ καὶ
Λίβυες ἦσαν ἐν τῇ δυνάμει σου, ἄνδρες πολεμισταί σου πέλτας
καὶ περικεφαλαίας ἐκρέμασαν ἐν σοί, οὗτοι ἔδωκαν τὴν δόξαν σου.
11 11 υἱοὶ Αραδίων καὶ ἡ δύναμίς σου ἐπὶ τῶν τειχέων σου φύλακες
ἐν τοῖς πύργοις σου ἦσαν, τὰς φαρέτρας αὐτῶν ἐκρέμασαν ἐπὶ
12 τῶν ὅρμων σου κύκλῳ· οὗτοι ἐτελείωσάν σου τὸ κάλλος. 12 Καρ-
χηδόνιοι ἔμποροί σου ἀπὸ πλήθους πάσης ἰσχύος σου, ἀργύριον
καὶ χρυσίον καὶ σίδηρον καὶ κασσίτερον καὶ μόλυβον ἔδωκαν τὴν
13 ἀγοράν σου. 13 ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ σύμπασα καὶ τὰ παρατείνοντα, οὗτοι
ἐνεπορεύοντό σοι ἐν ψυχαῖς ἀνθρώπων καὶ σκεύη χαλκᾶ ἔδωκαν
14 τὴν ἐμπορίαν σου. 14 ἐξ οἴκου Θεργαμα ἵππους καὶ ἱππεῖς ἔδωκαν
15 ἀγοράν σου. 15 υἱοὶ Ῥοδίων ἔμποροί σου ἀπὸ νήσων ἐπλήθυναν
τὴν ἐμπορίαν σου ὀδόντας ἐλεφαντίνους, καὶ τοῖς εἰσαγομένοις
16 ἀντεδίδους τοὺς μισθούς σου, 16 ἀνθρώπους ἐμπορίαν σου ἀπὸ
πλήθους τοῦ συμμίκτου σου, στακτὴν καὶ ποικίλματα ἐκ Θαρσις,
17 καὶ Ραμωθ καὶ Χορχορ ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. 17 Ιουδας καὶ οἱ
υἱοὶ τοῦ Ισραηλ, οὗτοι ἔμποροί σου ἐν σίτου πράσει καὶ μύρων
καὶ κασίας, καὶ πρῶτον μέλι καὶ ἔλαιον καὶ ῥητίνην ἔδωκαν εἰς τὸν
18 σύμμικτόν σου. 18 Δαμασκὸς ἔμπορός σου ἐκ πλήθους πάσης δυ-
19 νάμεώς σου· οἶνος ἐκ Χελβων καὶ ἔρια ἐκ Μιλήτου· 19 καὶ οἶνον
εἰς τὴν ἀγοράν σου ἔδωκαν. ἐξ Ασηλ σίδηρος εἰργασμένος καὶ
20 τροχὸς ἐν τῷ συμμίκτῳ σού ἐστιν. 20 Δαιδαν ἔμποροί σου μετὰ
21 κτηνῶν ἐκλεκτῶν εἰς ἅρματα. 21 ἡ Ἀραβία καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες
Κηδαρ, οὗτοι ἔμποροί σου διὰ χειρός σου, καμήλους καὶ κριοὺς
22 καὶ ἀμνοὺς ἐν οἷς ἐμπορεύονταί σε. 22 ἔμποροι Σαβα καὶ Ραγμα,
οὗτοι ἔμποροί σου μετὰ πρώτων ἡδυσμάτων καὶ λίθων χρηστῶν
23 καὶ χρυσίον ἔδωκαν τὴν ἀγοράν σου. 23 Χαρραν καὶ Χαννα, οὗτοι
24 ἔμποροί σου. Ασσουρ καὶ Χαρμαν ἔμποροί σου 24 φέροντες ἐμπο-
ρίαν ὑάκινθον καὶ θησαυροὺς ἐκλεκτοὺς δεδεμένους σχοινίοις καὶ

9 αυτων ult.] -της A† || 11 σου 2⁰ Bpau.] + κυκλω rel. (in *O* sub ※) || 12 χαρκηδονιοι Apau. | και σιδηρον] pr. και χαλκον A | μολυβον B†] -λιβδον A: cf. Thack. p. 96 || 13 η συμπασα] τα συμπαντα A† | ουτοι] αυτοι Apl.: cf. 23 | ενεμπορευονται (sic) A† || 14 θεργαμα (cf. 38 6)] θαιγραμα B†: cf. 𝔐 | ιππους] ιπποι B | ιππεις Bpau.] + και ημιονους rel. = 𝔐 || 15 ροδιων] αραδιων A: cf. 8. 11 | σου 1⁰ > B† || 16 θαρσ(ε)ις] ρ pro σ A† | ραμωθ pau.] λαμωθ B, ραμμωθ A | χορχορ] κορχορους A(†) || 17 ιουδας] ς > A† | του > A | κασιας] ς > B† | πρωτον: cf. 22 || 18 εμπορος] -ροι A | χελβων] χεβρων A | εκ μ(ε)ιλητου] pr. στιλβοντα *L* || 19 ασαηλ A | σιδηρον ειργασμενον A | τροχος Q] -χ(ε)ιας BA (+ εδωκαν A) || 21 αμνους] μοσχους A | ενεπορευοντο σοι A || 22 ραγμα] ραμα B† | χρηστων] εκλεκτων A† || 23 χαρραν] ν > B | χαννα pau.] χαναα B, χανααν A | ουτοι] αυτοι A†: cf. 13 || 24 υακινθον Bpau.] + και πορφυραν A, + ※και ποικιλιαν *O* | και κυπαρ. (25) πλοια] εν κυπαρισσινοις πλοιοις A

κυπαρίσσινα. 25 πλοῖα, ἐν αὐτοῖς Καρχηδόνιοι ἔμποροί σου ἐν τῷ 25
πλήθει ἐν τῷ συμμίκτῳ σου, καὶ ἐνεπλήσθης καὶ ἐβαρύνθης σφόδρα
ἐν καρδίᾳ θαλάσσης. 26 ἐν ὕδατι πολλῷ ἤγόν σε οἱ κωπηλάται 26
σου· τὸ πνεῦμα τοῦ νότου συνέτριψέν σε ἐν καρδίᾳ θαλάσσης.
27 ἦσαν δυνάμεις σου καὶ ὁ μισθός σου καὶ τῶν συμμίκτων σου 27
καὶ οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ κυβερνῆταί σου καὶ οἱ σύμβουλοί
σου καὶ οἱ σύμμικτοί σου ἐκ τῶν συμμίκτων σου καὶ πάντες οἱ
ἄνδρες οἱ πολεμισταί σου οἱ ἐν σοὶ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου
ἐν μέσῳ σου, πεσοῦνται ἐν καρδίᾳ θαλάσσης ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς
πτώσεώς σου. 28 πρὸς τὴν φωνὴν τῆς κραυγῆς σου οἱ κυβερνῆταί 28
σου φόβῳ φοβηθήσονται, 29 καὶ καταβήσονται ἀπὸ τῶν πλοίων 29
πάντες οἱ κωπηλάται σου καὶ οἱ ἐπιβάται καὶ οἱ πρωρεῖς τῆς θα-
λάσσης ἐπὶ τὴν γῆν στήσονται 30 καὶ ἀλαλάξουσιν ἐπὶ σὲ τῇ φωνῇ 30
αὐτῶν καὶ κεκράξονται πικρὸν καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν
αὐτῶν γῆν καὶ σποδὸν ὑποστρώσονται. 32 καὶ λήμψονται οἱ υἱοὶ 32
αὐτῶν ἐπὶ σὲ θρῆνον καὶ θρήνημά σοι 33 Πόσον τινὰ εὗρες μισθὸν 33
ἀπὸ τῆς θαλάσσης; ἐνέπλησας ἔθνη ἀπὸ τοῦ πλήθους σου καὶ
ἀπὸ τοῦ συμμίκτου σου ἐπλούτισας πάντας βασιλεῖς τῆς γῆς.
34 νῦν συνετρίβης ἐν θαλάσσῃ, ἐν βάθει ὕδατος· ὁ σύμμικτός σου 34
καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου ἐν μέσῳ σου ἔπεσον, πάντες οἱ κωπη-
λάται σου. 35 πάντες οἱ κατοικοῦντες τὰς νήσους ἐστύγνασαν 35
ἐπὶ σέ, καὶ οἱ βασιλεῖς αὐτῶν ἐκστάσει ἐξέστησαν, καὶ ἐδάκρυσεν
τὸ πρόσωπον αὐτῶν. 36 ἔμποροι ἀπὸ ἐθνῶν ἐσύρισάν σε· ἀπώλεια 36
ἐγένου καὶ οὐκέτι ἔσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2 Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώ- 28
που, εἰπὸν τῷ ἄρχοντι Τύρου Τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν ὑψώθη
σου ἡ καρδία, καὶ εἶπας Θεός εἰμι ἐγώ, κατοικίαν θεοῦ κατῴκηκα

25 εν αυτοις καρχ. > Bpau. | καρχ. εμποροι σου] + θαρσος εμποροι σου A || 26 καρδια] μεσω A || 27 και των συμμ.] εν τω συμμικτω A† | και 3⁰ > A | οι εν σοι] > A†, οι > Q | η > B† || 28 φωνην της κραυγης Apl.] κραυγην της φωνης B*L* | φοβω > A || 29 και 1⁰ > A | πλοιων B†] + αυτων rel. = 𝔐 | σου > BQ† = 𝔐 | επι της γης Apau. || 30 αλλαξονται A(†) | τη φωνη] την -νην Q, την κραυγην A† | πικρως Apau. | υποστρωσ.] υπο > B | fin. B†] + (31) και φαλακρωσουσιν επι σε φαλακρωμα(+τα A) και περιζωσονται(A† om. σο) σακκον και κλαυσονται περι σου εν πικρασμω ψυχης και κοπετον πικρον uel sim. rel. (in *O* sub ※), ubi και ult. postea additum esse existimo; post πικρον superadd. A εκστησονται || 32 οι υιοι αυτων / επι σε] tr. B = 𝔐 | και ult. > B | σοι] σορ B*L* | fin. B†] + τις ωσπερ τυρος κατασιγηθεισα εν μεσω θαλασσης rel. (in *O* sub ※) || 33 τινα] pr. και A | ενεπλησας] οι pro λ A† | παντας] + τους A || 34 παντες οι κωπ. σου] in *O* sub ÷, post 35 νησους tr. A† (hab. και οι κωπ. pro παντες οι κωπ.) || 35 εδακρυσαν τω προσωπω A | fin.] + επι σοι A || 36 fin.] + λεγει κυριος ο θεος A

28 2 και συ > A† = 𝔐: cf. 27 2 | κυριος] + ο θεος A: cf. 6. 25 14 6 | ων] ου B†: cf. 26 2 | κατωκησα A

ἐν καρδίᾳ θαλάσσης, σὺ δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεὸς καὶ ἔδωκας
3 τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ, 3μὴ σοφώτερος εἶ σὺ τοῦ
4 Δανιηλ; σοφοὶ οὐκ ἐπαίδευσάν σε τῇ ἐπιστήμῃ αὐτῶν; 4μὴ ἐν
τῇ ἐπιστήμῃ σου ἢ ἐν τῇ φρονήσει σου ἐποίησας σεαυτῷ δύναμιν
5 καὶ χρυσίον καὶ ἀργύριον ἐν τοῖς θησαυροῖς σου; 5ἐν τῇ πολλῇ
ἐπιστήμῃ σου καὶ ἐμπορίᾳ σου ἐπλήθυνας δύναμίν σου, ὑψώθη ἡ
6 καρδία σου ἐν τῇ δυνάμει σου. 6διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἐπειδὴ
7 δέδωκας τὴν καρδίαν σου ὡς καρδίαν θεοῦ, 7ἀντὶ τούτου ἰδοὺ
ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ἀλλοτρίους λοιμοὺς ἀπὸ ἐθνῶν, καὶ ἐκκενώσου-
σιν τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπὶ σὲ καὶ ἐπὶ τὸ κάλλος τῆς ἐπιστήμης
8 σου καὶ στρώσουσιν τὸ κάλλος σου εἰς ἀπώλειαν 8καὶ καταβιβά-
σουσίν σε, καὶ ἀποθανῇ θανάτῳ τραυματιῶν ἐν καρδίᾳ θαλάσσης.
9 9μὴ λέγων ἐρεῖς Θεός εἰμι ἐγώ, ἐνώπιον τῶν ἀναιρούντων σε; σὺ
10 δὲ εἶ ἄνθρωπος καὶ οὐ θεός. ἐν πλήθει 10ἀπεριτμήτων ἀπολῇ ἐν
χερσὶν ἀλλοτρίων· ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος.
11 11Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 12Υἱὲ ἀνθρώπου,
12 λαβὲ θρῆνον ἐπὶ τὸν ἄρχοντα Τύρου καὶ εἰπὸν αὐτῷ Τάδε λέγει
κύριος κύριος Σὺ ἀποσφράγισμα ὁμοιώσεως καὶ στέφανος κάλλους
13 13ἐν τῇ τρυφῇ τοῦ παραδείσου τοῦ θεοῦ ἐγενήθης· πᾶν λίθον
χρηστὸν ἐνδέδεσαι, σάρδιον καὶ τοπάζιον καὶ σμάραγδον καὶ ἄν-
θρακα καὶ σάπφειρον καὶ ἴασπιν καὶ ἀργύριον καὶ χρυσίον καὶ
λιγύριον καὶ ἀχάτην καὶ ἀμέθυστον καὶ χρυσόλιθον καὶ βηρύλλιον
καὶ ὀνύχιον, καὶ χρυσίου ἐνέπλησας τοὺς θησαυρούς σου καὶ τὰς
14 ἀποθήκας σου ἐν σοὶ ἀφ' ἧς ἡμέρας ἐκτίσθης σύ. 14μετὰ τοῦ χε-
ρουβ ἔθηκά σε ἐν ὄρει ἁγίῳ θεοῦ, ἐγενήθης ἐν μέσῳ λίθων πυρί-
15 νων. 15ἐγενήθης ἄμωμος σὺ ἐν ταῖς ἡμέραις σου ἀφ' ἧς ἡμέρας
16 σὺ ἐκτίσθης ἕως εὑρέθη τὰ ἀδικήματα ἐν σοί. 16ἀπὸ πλήθους τῆς
ἐμπορίας σου ἔπλησας τὰ ταμίειά σου ἀνομίας καὶ ἥμαρτες καὶ
ἐτραυματίσθης ἀπὸ ὄρους τοῦ θεοῦ, καὶ ἤγαγέν σε τὸ χερουβ ἐκ
17 μέσου λίθων πυρίνων. 17ὑψώθη ἡ καρδία σου ἐπὶ τῷ κάλλει σου,
διεφθάρη ἡ ἐπιστήμη σου μετὰ τοῦ κάλλους σου· διὰ πλῆθος
ἁμαρτιῶν σου ἐπὶ τὴν γῆν ἔρριψά σε, ἐναντίον βασιλέων ἔδωκά
18 σε παραδειγματισθῆναι. 18διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ

3 σοφοι] pr. η A | τη] pr. εν A || 4 εν 2⁰ > B† | και 1⁰ Bpau.] + εποιησας rel. (in *O* sub ※) || 5 init. B†] pr. η rel. | σου 2⁰ > Bpau. | δυναμιν] -μεις A† || 6 κυριος] + κυριος ο θεος A: cf. 2 | επειδη] ανθ ων A | εδωκας A || 9 fin. B†] + τραυματιζοντων σε (10) θανατοις(uel sim.) rel. (in *O* sub ※) || 10 απεριτμητοις A || 12 κυριος κυριος] κυριος semel tantum A† | συ] + ει A || 13 παν BQ*C* (cf. Iud. 7 4 B)] παλιν V†; παντα Amu. | και 1⁰ > Apau. | εκτισθης συ BApau. (cf. 15)] συ > rel. || 14 εγενηθης > A† || 15 εως] + ημερας A† | αδικημ.] + σου A || 16 επλησας] επληθυνας A† | εκ μεσου] εμμεσω A || 17 δια το πληθος των αμαρτιων A: cf. 18

τῶν ἀδικιῶν τῆς ἐμπορίας σου ἐβεβήλωσας τὰ ἱερά σου· καὶ
ἐξάξω πῦρ ἐκ μέσου σου, τοῦτο καταφάγεταί σε· καὶ δώσω σε
εἰς σποδὸν ἐπὶ τῆς γῆς σου ἐναντίον πάντων τῶν ὁρώντων σε.
19καὶ πάντες οἱ ἐπιστάμενοί σε ἐν τοῖς ἔθνεσιν στυγνάσουσιν ἐπὶ 19
σέ· ἀπώλεια ἐγένου καὶ οὐχ ὑπάρξεις ἔτι εἰς τὸν αἰῶνα.
20Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 21Υἱὲ ἀνθρώπου, 20 21
στήρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Σιδῶνα καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐ-
τὴν 22καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, Σιδών, καὶ 22
ἐνδοξασθήσομαι ἐν σοί, καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐν τῷ ποιῆσαί
με ἐν σοὶ κρίματα, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν σοί. 23αἷμα καὶ θάνατος 23
ἐν ταῖς πλατείαις σου, καὶ πεσοῦνται τετραυματισμένοι ἐν μαχαί-
ραις ἐν σοὶ περικύκλῳ σου· καὶ γνώσονται διότι ἐγώ εἰμι κύριος.
24καὶ οὐκ ἔσονται οὐκέτι τῷ οἴκῳ τοῦ Ισραηλ σκόλοψ πικρίας καὶ 24
ἄκανθα ὀδύνης ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ αὐτῶν τῶν ἀτιμασάν-
των αὐτούς· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. 25τάδε λέγει κύριος 25
κύριος Καὶ συνάξω τὸν Ισραηλ ἐκ τῶν ἐθνῶν, οὗ διεσκορπίσθησαν
ἐκεῖ, καὶ ἁγιασθήσομαι ἐν αὐτοῖς ἐνώπιον τῶν λαῶν καὶ τῶν
ἐθνῶν· καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν, ἣν δέδωκα τῷ
δούλῳ μου Ιακωβ, 26καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' αὐτῆς ἐν ἐλπίδι καὶ οἰ- 26
κοδομήσουσιν οἰκίας καὶ φυτεύσουσιν ἀμπελῶνας καὶ κατοικήσουσιν
ἐν ἐλπίδι, ὅταν ποιήσω κρίμα ἐν πᾶσιν τοῖς ἀτιμάσασιν αὐτοὺς
ἐν τοῖς κύκλῳ αὐτῶν· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς
αὐτῶν καὶ ὁ θεὸς τῶν πατέρων αὐτῶν.
1Ἐν τῷ ἔτει τῷ δεκάτῳ ἐν τῷ δεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς 29
ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, στήρισον 2
τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ προφήτευσον
ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπ' Αἴγυπτον ὅλην 3καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος 3
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραω τὸν δράκοντα τὸν μέγαν τὸν ἐγκαθήμενον
ἐν μέσῳ ποταμῶν αὐτοῦ τὸν λέγοντα Ἐμοί εἰσιν οἱ ποταμοί, καὶ
ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς. 4καὶ ἐγὼ δώσω παγίδας εἰς τὰς σιαγόνας 4

18 των 2⁰ > A | εβεβηλωσας] ς > B | εις > B†: cf. 26 14 || 19 στυγνασ. (cf. 27 35 32 10)] στεναξουσιν B† || 22 κυριος 1⁰ BApau.] pr. αδωναι rel.: cf. 5 5 || 23 αιμα και θανατος B†] και εξαποστελω επι σεαυτην(sic) θανατον και αιμα Q = 𝔐: item A post αιμα addens και θανατος(sic) | σου 1⁰] + εσται A | εν 2⁰ > BV† | γνωσονται] -ση A | διοτι B†] οτι rel. || 24 ουκ εσ. ουκετι] ουκετι εσ. A | τω] pr. εν B | του B†] > rel. | παντων > BApau. | περικυκλω] περι > A | κυριος] + ο θεος αυτων A || 25 κυριος κυριος B†] + ο θεος A: cf. 2 | εθνων 1⁰] χωρων A† | ενωπιον] pr. και B† | και των εθνων > A*pau.: cf. 𝔐; As supplenit των εθνων tantum | ην δεδωκα B(†)] ης εδωκα pl.

29 1 δεκατω 1⁰] δωδεκ. BL | τω 3⁰ > B† | δεκατω 2⁰] ενδεκ. A, δωδεκ. *LC* = 𝔐 || 3 init. B†] pr. λαλησον(A† και λαλ.) rel. (in *O* sub ※) | κυριος B†] + ο θεος A: item in 16, cf. 8 14 6 | φαραω B†] pr. σε rel. = 𝔐; + βασιλευ αιγυπτου rel. (in *O* sub ※) || 4 εγω > Apau. = 𝔐 | παγιδας] pr. τας A(†)

σου καὶ προσκολλήσω τοὺς ἰχθῦς τοῦ ποταμοῦ σου πρὸς τὰς
πτέρυγάς σου καὶ ἀνάξω σε ἐκ μέσου τοῦ ποταμοῦ σου καὶ πάν-
5 τας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου 5καὶ καταβαλῶ σε ἐν τάχει καὶ
πάντας τοὺς ἰχθύας τοῦ ποταμοῦ σου· ἐπὶ πρόσωπον τοῦ πεδίου
πεσῇ καὶ οὐ μὴ συναχθῇς καὶ οὐ μὴ περισταλῇς, τοῖς θηρίοις τῆς
γῆς καὶ τοῖς πετεινοῖς τοῦ οὐρανοῦ δέδωκά σε εἰς κατάβρωμα·
6 6καὶ γνώσονται πάντες οἱ κατοικοῦντες Αἴγυπτον ὅτι ἐγώ εἰμι
7 κύριος, ἀνθ' ὧν ἐγενήθης ῥάβδος καλαμίνη τῷ οἴκῳ Ισραηλ. 7ὅτε
ἐπελάβοντό σου τῇ χειρὶ αὐτῶν, ἐθλάσθης· καὶ ὅτε ἐπεκράτησεν
ἐπ' αὐτοὺς πᾶσα χεὶρ καὶ ὅτε ἐπανεπαύσαντο ἐπὶ σέ, συνετρίβης
8 καὶ συνέκλασας αὐτῶν πᾶσαν ὀσφύν. 8διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος
Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπάγω ἐπὶ σὲ ῥομφαίαν καὶ ἀπολῶ ἀνθρώπους ἀπὸ σοῦ
9 καὶ κτήνη· 9καὶ ἔσται ἡ γῆ Αἰγύπτου ἀπώλεια καὶ ἔρημος, καὶ γνώ-
σονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ἀντὶ τοῦ λέγειν σε Οἱ ποταμοί ἐμοί
10 εἰσιν, καὶ ἐγὼ ἐποίησα αὐτούς. 10διὰ τοῦτο ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ καὶ
ἐπὶ πάντας τοὺς ποταμούς σου καὶ δώσω γῆν Αἰγύπτου εἰς ἔρη-
μον καὶ ῥομφαίαν καὶ ἀπώλειαν ἀπὸ Μαγδώλου καὶ Συήνης καὶ
11 ἕως ὁρίων Αἰθιόπων. 11οὐ μὴ διέλθῃ ἐν αὐτῇ ποὺς ἀνθρώπου, καὶ
ποὺς κτήνους οὐ μὴ διέλθῃ αὐτήν, καὶ οὐ κατοικηθήσεται τεσσαρά-
12 κοντα ἔτη. 12καὶ δώσω τὴν γῆν αὐτῆς ἀπώλειαν ἐν μέσῳ γῆς
ἠρημωμένης, καὶ αἱ πόλεις αὐτῆς ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων
ἔσονται τεσσαράκοντα ἔτη· καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον ἐν τοῖς ἔθνεσιν
13 καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας. 13τάδε λέγει κύριος Μετὰ τεσ-
σαράκοντα ἔτη συνάξω τοὺς Αἰγυπτίους ἀπὸ τῶν ἐθνῶν, οὗ δι-
14 εσκορπίσθησαν ἐκεῖ, 14καὶ ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν τῶν Αἰγυ-
πτίων καὶ κατοικίσω αὐτοὺς ἐν γῇ Παθουρης, ἐν τῇ γῇ, ὅθεν ἐλήμ-
15 φθησαν· καὶ ἔσται ἀρχὴ ταπεινὴ 15παρὰ πάσας τὰς ἀρχάς, οὐ μὴ
ὑψωθῇ ἔτι ἐπὶ τὰ ἔθνη, καὶ ὀλιγοστοὺς αὐτοὺς ποιήσω τοῦ μὴ
16 εἶναι αὐτοὺς πλείονας ἐν τοῖς ἔθνεσιν. 16καὶ οὐκέτι ἔσονται τῷ
οἴκῳ Ισραηλ εἰς ἐλπίδα ἀναμιμνήσκουσαν ἀνομίαν ἐν τῷ αὐτοὺς

4 σου paenult. > A | σου paenult. ⌒ ult. B† || 5 και ου μη 2⁰] ουδ ου μη A† | της γης] του αγρου A | καταβρωμα] βρωσιν A || 7 οτε 1⁰] οτι B | επελαβετο B | επεκρατησεν] εκροτησεν B*† (pr. επ Bᶜ) || 8 κυριος] + ο θεος A: cf. 3 | ανθρωπους — fin.] απο σου ανθρωπον και κτηνος A⁽ᵗ⁾ = 𝔐 || 9 η] pr. πασα A | οι] pr. οτι A || 10 γην] pr. την A | και ρομφ.] > A†, και > B: cf. 𝔐 | σοηνης A | αιθιοπιας A || 11 πους 1⁰ — αυτην] ανθρωπος και κτηνος A: ad 8 adapt. | και ου] ουδε A || 12 απωλ.] pr. εις A | γης ηρημωμενης] της ερημου A | αυτης 2⁰] -των A† | τεσσαρ. ετη Bpau.] pr.(uel add.) αφανισμος (uel αφαν. εσται uel sim.) pl. (in *O* sub ※); A† praeb. αφαν. εσται tantum omittens τεσσαρ. ετη || 13 init.] pr. οτι A = 𝔐 | κυριος] + κυριος A: cf. 24 | τους > BQ† || 14 των αιγ.] αιγυπτου A | παθουρης (cf. Ier. 51 1. 15)] φαθωρης BQ: cf. 30 14 || 16 ουκετι εσ.] ουκ εσ. ετι B = 𝔐 | αναμιμνησκουσαν] ν ult. > A† | ανομ.] αμαρτιαν A

ἀκολουθῆσαι ὀπίσω αὐτῶν· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
17 17Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑβδόμῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει μιᾷ τοῦ μηνὸς 17
τοῦ πρώτου ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 18Υἱὲ ἀνθρώπου, 18
Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος κατεδουλώσατο αὐτοῦ τὴν
δύναμιν δουλείᾳ μεγάλῃ ἐπὶ Τύρου, πᾶσα κεφαλὴ φαλακρὰ καὶ
πᾶς ὦμος μαδῶν, καὶ μισθὸς οὐκ ἐγενήθη αὐτῷ καὶ τῇ δυνάμει
αὐτοῦ ἐπὶ Τύρου καὶ τῆς δουλείας, ἧς ἐδούλευσαν ἐπ' αὐτήν.
19 19τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ δίδωμι τῷ Ναβουχοδονοσορ βασι- 19
λεῖ Βαβυλῶνος γῆν Αἰγύπτου, καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐ-
τῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐτῆς, καὶ ἔσται μισθὸς τῇ δυνάμει
αὐτοῦ· 20ἀντὶ τῆς λειτουργίας αὐτοῦ, ἧς ἐδούλευσεν ἐπὶ Τύρον, 20
δέδωκα αὐτῷ γῆν Αἰγύπτου. τάδε λέγει κύριος κύριος 21Ἐν τῇ 21
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀνατελεῖ κέρας παντὶ τῷ οἴκῳ Ισραηλ, καὶ σοὶ δώσω
στόμα ἀνεῳγμένον ἐν μέσῳ αὐτῶν· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι
κύριος.
30 1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, προ- 30
φήτευσον καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ὦ ὦ ἡ ἡμέρα, 3ὅτι ἐγγὺς 3
ἡ ἡμέρα τοῦ κυρίου, ἡμέρα πέρας ἐθνῶν ἔσται. 4καὶ ἥξει μάχαιρα 4
ἐπ' Αἰγυπτίους, καὶ ἔσται ταραχὴ ἐν τῇ Αἰθιοπίᾳ, καὶ πεσοῦνται
τετραυματισμένοι ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ συμπεσεῖται αὐτῆς τὰ θεμέλια.
5Πέρσαι καὶ Κρῆτες καὶ Λυδοὶ καὶ Λίβυες καὶ πάντες οἱ ἐπίμικτοι 5
καὶ τῶν υἱῶν τῆς διαθήκης μου μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν αὐτῇ. 6καὶ 6
πεσοῦνται τὰ ἀντιστηρίγματα Αἰγύπτου, καὶ καταβήσεται ἡ ὕβρις
τῆς ἰσχύος αὐτῆς ἀπὸ Μαγδώλου ἕως Συήνης· μαχαίρᾳ πεσοῦνται
ἐν αὐτῇ, λέγει κύριος. 7καὶ ἐρημωθήσεται ἐν μέσῳ χωρῶν ἠρημω- 7
μένων, καὶ αἱ πόλεις αὐτῶν ἐν μέσῳ πόλεων ἠρημωμένων ἔσονται·
8καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος, ὅταν δῶ πῦρ ἐπ' Αἴγυπτον 8
καὶ συντριβῶσι πάντες οἱ βοηθοῦντες αὐτῇ. 9ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ 9
ἐξελεύσονται ἄγγελοι σπεύδοντες ἀφανίσαι τὴν Αἰθιοπίαν, καὶ ἔσται

16 αυτων] pr. των καρδιων A | κυριος: cf. 3 || 18 αυτου / την δυν. B†] tr. rel. | φαλακρα] -κρωμα A | τυρου ult. pau.] τυρον rel. | εδουλευσαν επ αυτην] εδουλευσεν αυτην A⁽ᵗ⁾ || 19 init. B†] pr. δια τουτο rel. (in *O* sub ※) | κυριος κυριος (cf. 24)] αδωναι κυριος A: item in 20, cf. 55 | ιδου] + εγω B: cf. 𝔐 | αιγυπτου B†] + και λη(μ)ψεται το πληθος αυτης rel. (in *O* sub ※) || 20 λειτουργ.] δουλειας A | αυτου > A† | αιγυπτου B⁽ᵗ⁾] + οσα εποιησαν(uel sim.) μοι rel. (in *O* sub ※) | κυριος κυριος: cf. 19 || 21 σοι δωσω] tr. A

30 2 κυριος BApau.] pr. αδωναι rel.: item in 6, cf. 55 | η > B || 3 η > B | ημερα 2⁰ B†] + νεφελης rel. (in *O* sub ※) | περας] pr.(sic) καιρος A: sic uertit θ′ || 4 μαχαιρα] pr. η A | αιγυπτιους] -πτον Apau. | τη] γη Bpau. | πεσουνται] pr. συμ B†: ex seq. | και ult. B†] pr. και λημψονται το πληθος αυτης uel sim. rel. (in *O* sub ※) | αυτης / τα θεμ. B†] tr. rel. || 5 επιμικτοι] + επ αυτην A | των] pr. απο A | μαχ. πεσ. / εν αυτη B†] tr. rel.: cf. 𝔐 || 6 σουηνης A | κυριος: cf. 2 || 7 ηρημωμενων 1⁰ B†] ηφανισμενων rel. (in *O* sub ※ [sic]) || 8 γνωσ.] + παντες A | συντριβησονται A

10 ταραχὴ ἐν αὐτοῖς ἐν τῇ ἡμέρᾳ Αἰγύπτου, ὅτι ἰδοὺ ἥκει. — 10τάδε
λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ πλῆθος Αἰγυπτίων διὰ χειρὸς Να-
11 βουχοδονοσορ βασιλέως Βαβυλῶνος, 11αὐτοῦ καὶ τοῦ λαοῦ αὐτοῦ·
λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν ἀπεσταλμένοι ἀπολέσαι τὴν γῆν καὶ ἐκκενώσου-
σιν πάντες τὰς μαχαίρας αὐτῶν ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ πλησθήσεται ἡ
12 γῆ τραυματιῶν. 12καὶ δώσω τοὺς ποταμοὺς αὐτῶν ἐρήμους καὶ
ἀπολῶ τὴν γῆν καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς ἐν χερσὶν ἀλλοτρίων· ἐγὼ
13 κύριος λελάληκα. — 13ὅτι τάδε λέγει κύριος κύριος Καὶ ἀπολῶ
μεγιστᾶνας ἀπὸ Μέμφεως καὶ ἄρχοντας ἐκ γῆς Αἰγύπτου, καὶ οὐκ
14 ἔσονται ἔτι. 14καὶ ἀπολῶ γῆν Παθουρης καὶ δώσω πῦρ ἐπὶ Τάνιν
15 καὶ ποιήσω ἐκδίκησιν ἐν Διοσπόλει 15καὶ ἐκχεῶ τὸν θυμόν μου
ἐπὶ Σάιν τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου καὶ ἀπολῶ τὸ πλῆθος Μέμφεως·
16 16καὶ δώσω πῦρ ἐπ' Αἴγυπτον, καὶ ταραχὴν ταραχθήσεται Συήνη,
17 καὶ ἐν Διοσπόλει ἔσται ἔκρηγμα καὶ διαχυθήσεται ὕδατα. 17νεανίσκοι
Ἡλίου πόλεως καὶ Βουβάστου ἐν μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ αἱ γυ-
18 ναῖκες ἐν αἰχμαλωσίᾳ πορεύσονται. 18καὶ ἐν Ταφνας συσκοτάσει
ἡ ἡμέρα ἐν τῷ συντρῖψαι με ἐκεῖ τὰ σκῆπτρα Αἰγύπτου, καὶ ἀπ-
ολεῖται ἐκεῖ ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς, καὶ αὐτὴν νεφέλη καλύψει,
19 καὶ αἱ θυγατέρες αὐτῆς αἰχμάλωτοι ἀχθήσονται. 19καὶ ποιήσω κρίμα
ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
20 20Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ ἑβδόμῃ
21 τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 21Υἱὲ ἀνθρώπου,
τοὺς βραχίονας Φαραω βασιλέως Αἰγύπτου συνέτριψα, καὶ ἰδοὺ
οὐ κατεδέθη τοῦ δοθῆναι ἴασιν τοῦ δοθῆναι ἐπ' αὐτὸν μάλαγμα
22 τοῦ δοθῆναι ἰσχὺν ἐπιλαβέσθαι μαχαίρας. 22διὰ τοῦτο τάδε λέγει
κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ συντρίψω
τοὺς βραχίονας αὐτοῦ τοὺς ἰσχυροὺς καὶ τοὺς τεταμένους καὶ
23 καταβαλῶ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ 23καὶ διασπερῶ
24 Αἴγυπτον εἰς τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας· 24καὶ

9 αυτοις] αιγυπτω A† || 10 κυριος κυριος (cf. 2 4)] αδωναι κυριος A: item in 13, cf. 5 5 || 11 απολεσαι την(>BQ†) γην] αφανισαι αυτην Apau.: cf. 14 34 25 | η γη/τραυμ.] tr. A || 12 και 2° B†] pr. και αποδωσομαι την γην εν χειρι πονηρων rel. (in *O* sub ※) | γην] + αυτων A | και το πληρωμα] συν τω πληρωματι A: ex 12 19(cf. 32 15) | ελαλησα A || 13 κυριος κυριος: cf. 10 | απολω B†] + βδελυγματα και καταπαυσω rel. (in *O* sub ※) | αρχοντας Qpl.] + μεμφεως B†, + τανεως A (cf. 15) | ετι] ουκετι A | fin.] + και δωσω φοβον εν γη αιγυπτω(uel -του) Amu. (in *O* sub ※) || 14 απολω] αφανιω A: cf. 11 | παθουρης] φαθωρης B†, φαθουρης Q: cf. 29 14 || 15 σαιν] τανιν A†: ex 14, cf. 13 | το > A || 16 ταραχην B†] ν > rel. | ταρ. ταρ.] απολειται A | εκρηγμα] γ > BA*† || 17 εν 1° > A | αι — fin.] αι πολεις αιχμαλωτισθησονται A || 18 ταφνας (cf. Ier. 2 16 50 7. 8. 9)] -ναις B | της > B† | αυτην] ταυτην B || 21 κατεδεθη Qmu.] -δεηθη BA (+ μου A) | του δοθ./επ αυτον] tr. A || 22 τεταμενους (sic BA, τεταγμ. Qmu.)] + και τους συντριβομενους AQpl. (in *O* sub ※) || 24 και 1° > A†

κατισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυλῶνος καὶ δώσω τὴν
ῥομφαίαν μου εἰς τὴν χεῖρα αὐτοῦ, καὶ ἐπάξει αὐτὴν ἐπ' Αἴγυπτον
καὶ προνομεύσει τὴν προνομὴν αὐτῆς καὶ σκυλεύσει τὰ σκῦλα αὐ-
τῆς. 25καὶ ἐνισχύσω τοὺς βραχίονας βασιλέως Βαβυλῶνος, οἱ δὲ 25
βραχίονες Φαραω πεσοῦνται· καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος,
ἐν τῷ δοῦναι τὴν ῥομφαίαν μου εἰς χεῖρας βασιλέως Βαβυλῶνος,
καὶ ἐκτενεῖ αὐτὴν ἐπὶ γῆν Αἰγύπτου. 26καὶ διασπερῶ Αἴγυπτον εἰς 26
τὰ ἔθνη καὶ λικμήσω αὐτοὺς εἰς τὰς χώρας· καὶ γνώσονται πάν-
τες ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ τρίτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ 31
μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν 2
πρὸς Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ τῷ πλήθει αὐτοῦ Τίνι ὡμοί-
ωσας σεαυτὸν ἐν τῷ ὕψει σου; 3ἰδοὺ Ασσουρ κυπάρισσος ἐν τῷ 3
Λιβάνῳ καὶ καλὸς ταῖς παραφυάσιν καὶ ὑψηλὸς τῷ μεγέθει, εἰς
μέσον νεφελῶν ἐγένετο ἡ ἀρχὴ αὐτοῦ· 4ὕδωρ ἐξέθρεψεν αὐτόν, 4
ἡ ἄβυσσος ὕψωσεν αὐτόν, τοὺς ποταμοὺς αὐτῆς ἤγαγεν κύκλῳ
τῶν φυτῶν αὐτοῦ καὶ τὰ συστέματα αὐτῆς ἐξαπέστειλεν εἰς πάντα
τὰ ξύλα τοῦ πεδίου. 5ἕνεκεν τούτου ὑψώθη τὸ μέγεθος αὐτοῦ παρὰ 5
πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου, καὶ ἐπλατύνθησαν οἱ κλάδοι αὐτοῦ ἀφ'
ὕδατος πολλοῦ. 6ἐν ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ ἐνόσσευσαν πάντα τὰ 6
πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ὑποκάτω τῶν κλάδων αὐτοῦ ἐγεννῶσαν
πάντα τὰ θηρία τοῦ πεδίου, ἐν τῇ σκιᾷ αὐτοῦ κατῴκησεν πᾶν
πλῆθος ἐθνῶν. 7καὶ ἐγένετο καλὸς ἐν τῷ ὕψει αὐτοῦ διὰ τὸ πλῆθος 7
τῶν κλάδων αὐτοῦ, ὅτι ἐγενήθησαν αἱ ῥίζαι αὐτοῦ εἰς ὕδωρ πολύ.
8κυπάρισσοι τοιαῦται οὐκ ἐγενήθησαν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ θεοῦ, 8
καὶ πίτυες οὐχ ὅμοιαι ταῖς παραφυάσιν αὐτοῦ, καὶ ἐλάται οὐκ ἐγέ-
νοντο ὅμοιαι τοῖς κλάδοις αὐτοῦ· πᾶν ξύλον ἐν τῷ παραδείσῳ
τοῦ θεοῦ οὐχ ὡμοιώθη αὐτῷ ἐν τῷ κάλλει αὐτοῦ 9διὰ τὸ πλῆθος 9
τῶν κλάδων αὐτοῦ, καὶ ἐζήλωσεν αὐτὸν τὰ ξύλα τοῦ παραδείσου
τῆς τρυφῆς τοῦ θεοῦ. — 10διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος Ἀνθ' ὧν 10
ἐγένου μέγας τῷ μεγέθει καὶ ἔδωκας τὴν ἀρχήν σου εἰς μέσον
νεφελῶν, καὶ εἶδον ἐν τῷ ὑψωθῆναι αὐτόν, 11καὶ παρέδωκα αὐτὸν 11
εἰς χεῖρας ἄρχοντος ἐθνῶν, καὶ ἐποίησεν τὴν ἀπώλειαν αὐτοῦ.
12καὶ ἐξωλέθρευσαν αὐτὸν ἀλλότριοι λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν καὶ κατ- 12

24 δωσω] θησω A | την χειρα] τας -ρας A || 25 δε > B*† | δουναι] + με A || 26 γνωσονται] pr. επι A†: cf. 13 23 | παντες] + οι αιγυπτιοι A
31 3 και υψ. τω μεγ. B†] pr. και πυκνος εν τη σκεπη Amu. (in *O* sub ※); + και πυκνος τη σκεπη *L* | εις] pr. και A = 𝔐 | νεφελων] pr. των A || 4 ηγαγεν κυκλω των φυτων αυτου και repetunt Apau. post αυτης ult. || 5 αυτου ult. B†] + και υψωθησαν αι παραφυαδες αυτου rel. (in *O* sub ※) | αφ] εφ A || 6 εν τη σκια] υπο την σκιαν A || 7 εγενηθησαν] εγεννησαν A† || 8 κυπ. τοι. ουκ εγεν.] και κυπ. τοι. (sic) B | και 1°] + αι B† || 9 εζηλωσαν A || 10 κυριος B†] pr. αδωναι A: cf. 5 5 | νεφελων] pr. των A

ἐβαλον αὐτὸν ἐπὶ τῶν ὀρέων, ἐν πάσαις ταῖς φάραγξιν ἔπεσαν οἱ
κλάδοι αὐτοῦ, καὶ συνετρίβη τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐν παντὶ πεδίῳ τῆς
γῆς, καὶ κατέβησαν ἀπὸ τῆς σκέπης αὐτῶν πάντες οἱ λαοὶ τῶν
13 ἐθνῶν καὶ ἠδάφισαν αὐτόν. 13 ἐπὶ τὴν πτῶσιν αὐτοῦ ἀνεπαύσαντο
πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐπὶ τὰ στελέχη αὐτοῦ ἐγένοντο
14 πάντα τὰ θηρία τοῦ ἀγροῦ, 14 ὅπως μὴ ὑψωθῶσιν ἐν τῷ μεγέθει
αὐτῶν πάντα τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ ὕδατι· καὶ οὐκ ἔδωκαν τὴν ἀρχὴν
αὐτῶν εἰς μέσον νεφελῶν καὶ οὐκ ἔστησαν ἐν τῷ ὕψει αὐτῶν
πρὸς αὐτὰ πάντες οἱ πίνοντες ὕδωρ, πάντες ἐδόθησαν εἰς θάνατον
εἰς γῆς βάθος ἐν μέσῳ υἱῶν ἀνθρώπων πρὸς καταβαίνοντας εἰς
15 βόθρον. — 15 τάδε λέγει κύριος κύριος Ἐν ᾗ ἡμέρᾳ κατέβη εἰς
ᾅδου, ἐπένθησεν αὐτὸν ἡ ἄβυσσος, καὶ ἐπέστησα τοὺς ποταμοὺς
αὐτῆς καὶ ἐκώλυσα πλῆθος ὕδατος, καὶ ἐσκότασεν ἐπ᾽ αὐτὸν ὁ
16 Λίβανος, πάντα τὰ ξύλα τοῦ πεδίου ἐπ᾽ αὐτῷ ἐξελύθησαν. 16 ἀπὸ
τῆς φωνῆς τῆς πτώσεως αὐτοῦ ἐσείσθησαν τὰ ἔθνη, ὅτε κατεβί-
βαζον αὐτὸν εἰς ᾅδου μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς λάκκον, καὶ
παρεκάλουν αὐτὸν ἐν γῇ πάντα τὰ ξύλα τῆς τρυφῆς καὶ τὰ ἐκλεκτὰ
17 τοῦ Λιβάνου, πάντα τὰ πίνοντα ὕδωρ. 17 καὶ γὰρ αὐτοὶ κατέβησαν
μετ᾽ αὐτοῦ εἰς ᾅδου ἐν τοῖς τραυματίαις ἀπὸ μαχαίρας, καὶ τὸ
σπέρμα αὐτοῦ, οἱ κατοικοῦντες ὑπὸ τὴν σκέπην αὐτοῦ, ἐν μέσῳ
18 τῆς ζωῆς αὐτῶν ἀπώλοντο. 18 τίνι ὡμοιώθης; κατάβηθι καὶ κατα-
βιβάσθητι μετὰ τῶν ξύλων τῆς τρυφῆς εἰς γῆς βάθος· ἐν μέσῳ
ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας. οὕτως Φαραω
καὶ τὸ πλῆθος τῆς ἰσχύος αὐτοῦ, λέγει κύριος κύριος.

32 1 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἑνδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ
2 μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, λαβὲ
θρῆνον ἐπὶ Φαραω βασιλέα Αἰγύπτου καὶ ἐρεῖς αὐτῷ Λέοντι ἐθνῶν
ὡμοιώθης καὶ σὺ ὡς δράκων ὁ ἐν τῇ θαλάσσῃ καὶ ἐκεράτιζες τοῖς
ποταμοῖς σου καὶ ἐτάρασσες ὕδωρ τοῖς ποσίν σου καὶ κατεπάτεις
3 τοὺς ποταμούς σου. 3 τάδε λέγει κύριος Καὶ περιβαλῶ ἐπὶ σὲ δίκτυα

13 εγινοντο B† || 14 παντα] pr. και B*† | ουκ 1⁰ > B† | αυτα] -τον A | παντες ult.] pr. αλλα A; pr. οτι *L* (in *O* sub ※) | γης βαθος] γην βαθους A*L* compl.: item A pau. in 18 32 24 || 15 κυριος κυριος (cf. 2 4)] αδωναι κυριος A: cf. 5 5 | επενθησεν — λιβανος] επεστησα επ αυτον την αβυσσον και εκωλυσα τους ποταμους αυτης και εκωλυσεν πληθος υδατος και(>A*) επενθησεν αυτον ο λιβανος και εξεστησαν επ αυτω A || 16 init.] pr. και A | απο — αυτου / εσεισθ. τα(>A†) εθνη] tr. A | γη B pau.] + κατω A: cf. 𝔐 || 17 εν τοις τραυμ. απο μαχ.] μετα τραυματιων μαχαιρας A | οι] pr. παντες A || 18 γης βαθος: cf. 14 | το B†] pr. παν rel. = 𝔐

32 1 ενδεκατω] δωδεκ. B = 𝔐, δεκ. *L* | δωδεκατω = 𝔐] δεκ. BA^{c} || 2 και συ Ra. = 𝔐] tr. mss. | δρακων] pr. ο A† | τοις ποταμοις] τους -μους A, pr. εν *L* = 𝔐 | υδωρ] pr. το A || 3 κυριος B†] pr. αδωναι A: cf. 11. 14 5 5 | δικτυα] -υον μου A = 𝔐 (μου in *O* sub ※, > B†)

λαῶν πολλῶν καὶ ἀνάξω σε ἐν τῷ ἀγκίστρῳ μου 4 καὶ ἐκτενῶ σε 4
ἐπὶ τὴν γῆν, πεδία πλησθήσεταί σου, καὶ ἐπικαθιῶ ἐπὶ σὲ πάντα
τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἐμπλήσω ἐκ σοῦ πάντα τὰ θηρία
πάσης τῆς γῆς· 5 καὶ δώσω τὰς σάρκας σου ἐπὶ τὰ ὄρη καὶ ἐμ- 5
πλήσω ἀπὸ τοῦ αἵματός σου, 6 καὶ ποτισθήσεται ἡ γῆ ἀπὸ τῶν 6
προχωρημάτων σου ἀπὸ τοῦ πλήθους σου ἐπὶ τῶν ὀρέων, φάραγ-
γας ἐμπλήσω ἀπὸ σοῦ. 7 καὶ κατακαλύψω ἐν τῷ σβεσθῆναί σε 7
οὐρανὸν καὶ συσκοτάσω τὰ ἄστρα αὐτοῦ, ἥλιον ἐν νεφέλῃ καλύψω,
καὶ σελήνη οὐ μὴ φάνῃ τὸ φῶς αὐτῆς· 8 πάντα τὰ φαίνοντα φῶς 8
ἐν τῷ οὐρανῷ συσκοτάσουσιν ἐπὶ σέ, καὶ δώσω σκότος ἐπὶ τὴν
γῆν σου, λέγει κύριος κύριος. 9 καὶ παροργιῶ καρδίαν λαῶν πολ- 9
λῶν, ἡνίκα ἂν ἄγω αἰχμαλωσίαν σου εἰς τὰ ἔθνη εἰς γῆν, ἣν οὐκ
ἔγνως. 10 καὶ στυγνάσουσιν ἐπὶ σὲ ἔθνη πολλά, καὶ οἱ βασιλεῖς 10
αὐτῶν ἐκστάσει ἐκστήσονται ἐν τῷ πέτασθαι τὴν ῥομφαίαν μου
ἐπὶ πρόσωπα αὐτῶν, προσδεχόμενοι τὴν πτῶσιν αὐτῶν ἀφ᾽ ἡμέρας
πτώσεώς σου. 11 ὅτι τάδε λέγει κύριος Ῥομφαία βασιλέως Βαβυ- 11
λῶνος ἥξει σοι 12 ἐν μαχαίραις γιγάντων, καὶ καταβαλῶ τὴν ἰσχύν 12
σου· λοιμοὶ ἀπὸ ἐθνῶν πάντες, καὶ ἀπολοῦσι τὴν ὕβριν Αἰγύπτου,
καὶ συντριβήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῆς. 13 καὶ ἀπολῶ πάντα τὰ 13
κτήνη αὐτῆς ἀφ᾽ ὕδατος πολλοῦ, καὶ οὐ μὴ ταράξῃ αὐτὸ ἔτι ποὺς
ἀνθρώπου, καὶ ἴχνος κτηνῶν οὐ μὴ καταπατήσῃ αὐτό. 14 οὕτως 14
τότε ἡσυχάσει τὰ ὕδατα αὐτῶν, καὶ οἱ ποταμοὶ αὐτῶν ὡς ἔλαιον
πορεύσονται, λέγει κύριος. 15 ὅταν δῶ Αἴγυπτον εἰς ἀπώλειαν καὶ 15
ἐρημωθῇ ἡ γῆ σὺν τῇ πληρώσει αὐτῆς, ὅταν διασπείρω πάντας
τοὺς κατοικοῦντας ἐν αὐτῇ, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
16 θρῆνός ἐστιν καὶ θρηνήσεις αὐτόν, καὶ αἱ θυγατέρες τῶν ἐθνῶν 16
θρηνήσουσιν αὐτόν· ἐπ᾽ Αἴγυπτον καὶ ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῆς
θρηνήσουσιν αὐτήν, λέγει κύριος κύριος.

17 Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει τοῦ πρώτου μηνὸς πεντε- 17

3 λαων B†] pr. εν(pr. και A) εκκλησια, rel. (in *O* sub ※) || 4 του ουρ. et εκ σου > B† || 5 fin.] + πασαν την(>A†) γην A*C*, + τα πεδια *L* || 6 προχωρ.] προ > A† | απο 2⁰] pr. και A || 7 τα αστρα αυτου] τους αστερας του ουρανου A pau. | σεληνη] pr. η A | ου μη φανη] ου δωσει A† || 8 init.] pr. και A | την γην σου] σου > B* pau., σε *C*† | κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 14 6 || 9 αγω] αγαγω A^{c}: cf. 14 15 | γην] pr. την A || 10 πολλα > A† | πετασθηναι A: cf. Thack. p. 221 | την paenult. > A | προσωπον A || 11 κυριος B* pau.] pr. αδωναι A: cf. 3; pr. κυριος B^{e}*C*: cf. 2 4 || 13 τα > B† | ετι / πους ανθρ.] tr. B = 𝔐, ετι > Q | κτηνων] -νους A || 14 κυριος B pau.] pr. αδωναι rel.: cf. 3 || 16 θρηνησεις] -σουσιν A || 17 του πρωτου μηνος] τω πρωτω μηνι *L*; εν τω πρωτω μηνι A: haec Origenes in Hexaplis obelo notauit, in commentariis omisit, cf. Q^{mg} εν τη των ο′ εκδοσει ουτω φερεται »και εγενετο εν τω δωδεκατω ετει εν τω πρωτω μηνι πεντεκαιδεκατη του μηνος« · το δε »εν τω πρωτω μηνι« οβελισθεν περιειλεν ωριγενης. ταυτα δε κατα λεξιν ειπεν εν τω ιθ′ τομω των εις τον ιεζεκιηλ εξηγητικων Εοικεν η προ-

18 καιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 18 Υἱὲ
ἀνθρώπου, θρήνησον ἐπὶ τὴν ἰσχὺν Αἰγύπτου, καὶ καταβιβάσουσιν
αὐτῆς τὰς θυγατέρας τὰ ἔθνη νεκρὰς εἰς τὸ βάθος τῆς γῆς πρὸς
20 τοὺς καταβαίνοντας εἰς βόθρον· 20 ἐν μέσῳ τραυματιῶν μαχαίρας
21 πεσοῦνται μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ κοιμηθήσεται πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ. 21 καὶ
ἐροῦσίν σοι οἱ γίγαντες Ἐν βάθει βόθρου γίνου, τίνος κρείττων
εἶ; κατάβηθι καὶ κοιμήθητι μετὰ ἀπεριτμήτων ἐν μέσῳ τραυματιῶν
22 μαχαίρας. 22 ἐκεῖ Ασσουρ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ πάντες τραυ-
ματίαι ἐκεῖ ἐδόθησαν, καὶ ἡ ταφὴ αὐτῶν ἐν βάθει βόθρου, καὶ ἐγε-
νήθη ἡ συναγωγὴ αὐτοῦ περικύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες
23 οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες μαχαίρᾳ, 23 οἱ δόντες τὸν φόβον αὐ-
24 τῶν ἐπὶ γῆς ζωῆς. 24 ἐκεῖ Αιλαμ καὶ πᾶσα ἡ δύναμις αὐτοῦ περι-
κύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες οἱ τραυματίαι οἱ πεπτωκότες
μαχαίρᾳ καὶ οἱ καταβαίνοντες ἀπερίτμητοι εἰς γῆς βάθος, οἱ δεδω-
κότες αὐτῶν φόβον ἐπὶ γῆς ζωῆς καὶ ἐλάβοσαν τὴν βάσανον αὐ-
25 τῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον 25 ἐν μέσῳ τραυματιῶν.
26 26 ἐκεῖ ἐδόθησαν Μοσοχ καὶ Θοβελ καὶ πᾶσα ἡ ἰσχὺς αὐτῶν περι-
κύκλῳ τοῦ μνήματος αὐτοῦ, πάντες τραυματίαι αὐτοῦ, πάντες ἀπε-
ρίτμητοι τραυματίαι ἀπὸ μαχαίρας, οἱ δεδωκότες τὸν φόβον αὐτῶν
27 ἐπὶ γῆς ζωῆς· 27 καὶ ἐκοιμήθησαν μετὰ τῶν γιγάντων τῶν πεπτω-
κότων ἀπὸ αἰῶνος, οἳ κατέβησαν εἰς ᾅδου ἐν ὅπλοις πολεμικοῖς
καὶ ἔθηκαν τὰς μαχαίρας αὐτῶν ὑπὸ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν· καὶ
ἐγενήθησαν αἱ ἀνομίαι αὐτῶν ἐπὶ τῶν ὀστῶν αὐτῶν, ὅτι ἐξεφόβησαν
28 γίγαντας ἐν γῇ ζωῆς. 28 καὶ σὺ ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων κοιμηθήσῃ

φητεια αυτη εξης τη προ αυτης τεταγμενη και αυτη τω δωδεκατω λελεχθαι ετει, ομοιως μεν εκεινη κατα το »εν τω δωδεκατω μηνι« (cf. 32 1) προπεφητευσθαι, ουκετι δε ομοιως κατα την ημεραν· η μεν γαρ μια του μηνος ελελεκτο, αυτη δε πεντεκαιδεκατη του μηνος· διοπερ το »του πρωτου μηνος« οβελισθεν ετολμησαμεν περιελειν ως παντη αλογως προσκειμενον || 18 ισχυν] γην A† | fin. B†] + (19) εξ υδατων ευπρεπους καταβηθι και κοιμηθητι μετα απεριτμητων uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 20 τραυμ. μαχαιρας(ς > A hic, non in 21)] tr. B† hic, non in 21, cf. etiam 22 fin. || 21 θοβρου Q†, θορυβου B†, sed in 22 etiam hi βοθρου | καταβηθι] pr. και B† || 22 και 2⁰ > A | αυτου paenult.] -των A | οι paenult. > A† || 23 init. B†] pr. οι εδωκαν τας ταφας αυτης εν μηροις λακκου και εγενηθη εκκλησια περικυκλω(A υπερκυκλω) της ταφης αυτου παντες αυτοι τραυματιαι πιπτοντες μαχαιρα uel sim. rel. (in *O* sub ※) | γης ζωης] της Ζ. Apau.: cf. 24. 26. 27. 32 || 24 μαχαιραις A | γης βαθος: cf. 31 14 | γης ζωης] της Ζ. BApau.: cf. 23 fin. || 26 τραυματιαι απο > A$^{(†)}$ | γης ζωης] της Ζ. BApau.: cf. 23 fin. || 27 των πεπτ.] πεπτωκοτες A† | πολεμικοις B†] add.(uel pr.) αυτων rel. (in *O* sub ※) | και 2⁰] οι A† | γιγαντας] παντας B† | γη ζωης Ra. (cf. 23. 24. 26. 32)] τη ζωη αυτων mss. (unus cod. γη ζωης αυτων); in alia uersione ab *L* addita eadem uertuntur τη γη των ζωντων || 28 κοιμ. B†] pr. συντριβηση και rel. (in *O* sub ※)

μετὰ τετραυματισμένων μαχαίρᾳ. 29 ἐκεῖ ἐδόθησαν οἱ ἄρχοντες Ασ- 29
σουρ οἱ δόντες τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ εἰς τραῦμα μαχαίρας· οὗτοι μετὰ
τραυματιῶν ἐκοιμήθησαν, μετὰ καταβαινόντων εἰς βόθρον. 30 ἐκεῖ 30
οἱ ἄρχοντες τοῦ βορρᾶ πάντες στρατηγοὶ Ασσουρ οἱ καταβαίνοντες
τραυματίαι σὺν τῷ φόβῳ αὐτῶν καὶ τῇ ἰσχύι αὐτῶν ἐκοιμήθησαν
ἀπερίτμητοι μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας καὶ ἀπήνεγκαν τὴν βάσανον
αὐτῶν μετὰ τῶν καταβαινόντων εἰς βόθρον. 31 ἐκείνους ὄψεται 31
βασιλεὺς Φαραω καὶ παρακληθήσεται ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἰσχὺν αὐτῶν,
λέγει κύριος κύριος. 32 ὅτι δέδωκα τὸν φόβον αὐτοῦ ἐπὶ γῆς ζωῆς, 32
καὶ κοιμηθήσεται ἐν μέσῳ ἀπεριτμήτων μετὰ τραυματιῶν μαχαίρας,
Φαραω καὶ πᾶν τὸ πλῆθος αὐτοῦ, λέγει κύριος κύριος.

1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, λά- 33
λησον τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ σου καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Γῆ, ἐφ᾽ ἣν
ἂν ἐπάγω ῥομφαίαν, καὶ λάβῃ ὁ λαὸς τῆς γῆς ἄνθρωπον ἕνα ἐξ
αὐτῶν καὶ δῶσιν αὐτὸν ἑαυτοῖς εἰς σκοπόν, 3 καὶ ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν 3
ἐρχομένην ἐπὶ τὴν γῆν καὶ σαλπίσῃ τῇ σάλπιγγι καὶ σημάνῃ τῷ
λαῷ, 4 καὶ ἀκούσῃ ὁ ἀκούσας τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγγος καὶ μὴ 4
φυλάξηται, καὶ ἐπέλθῃ ἡ ῥομφαία καὶ καταλάβῃ αὐτόν, τὸ αἷμα
αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔσται· 5 ὅτι τὴν φωνὴν τῆς σάλπιγ- 5
γος ἀκούσας οὐκ ἐφυλάξατο, τὸ αἷμα αὐτοῦ ἐπ᾽ αὐτοῦ ἔσται, καὶ
οὗτος, ὅτι ἐφυλάξατο, τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐξείλατο. 6 καὶ ὁ σκοπός, 6
ἐὰν ἴδῃ τὴν ῥομφαίαν ἐρχομένην καὶ μὴ σημάνῃ τῇ σάλπιγγι, καὶ
ὁ λαὸς μὴ φυλάξηται, καὶ ἐλθοῦσα ἡ ῥομφαία λάβῃ ἐξ αὐτῶν ψυ-
χήν, αὕτη διὰ τὴν αὐτῆς ἀνομίαν ἐλήμφθη, καὶ τὸ αἷμα ἐκ τῆς
χειρὸς τοῦ σκοποῦ ἐκζητήσω. 7 καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, σκοπὸν δέ- 7
δωκά σε τῷ οἴκῳ Ισραηλ, καὶ ἀκούσῃ ἐκ στόματός μου λόγον.
8 ἐὰν εἰπεῖν μὲ τῷ ἁμαρτωλῷ Θανάτῳ θανατωθήσῃ, καὶ μὴ λαλήσῃς 8
τοῦ φυλάξασθαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ ἄνο-

29 εδοθησαν B†] εδωμ ※ οι(pr. και Amu.) βασιλεις αυτης και παντες uel sim. rel. (in *O* sub ※) | ασσουρ] ασσυριοι A†, αυτης Q = 𝔐 | αυτου] -της A†, -των Q$^{rpl.}$ = 𝔐 | ουτοι] αυτοι A | μετα τραυμ.] pr. εκοιμηθησαν et add. μαχαιρας A, sed etiam εκοιμηθ. seq. adest || 30 οι 1⁰] pr. παντες Apau. | παντες B†] pr. παντες αυτοι rel. (in *O* sub ※) | εκοιμ.] pr. και A | τραυματιων] τετραυματισμενων A: cf. 28 | απηνεγκαν] ελαβον A || 31 επι παση τη ισχυι A | αυτων B†] + τραυματιαι μαχαιρα(ς) φαραω και πασα η δυναμις αυτου rel. (in *O* sub ※) | κυριος κυριος] κυριος ο θεος A: cf. 32 14 6 || 32 αυτου 1⁰] -των A | γης ζωης] της Ζ. BApau.: cf. 23 fin. | αυτου ult.] + μετ αυτου B† | κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 31

33 2 επαγαγω A: cf. 14 15 | ρομφαιαν] κριμα αιματος A | εις > A || 4 ο > B† | επελθη ... και ult.] ελθουσα ... A$^{(†)}$ | καταβαλη A$^{(†)}$ | επι την κεφαλην A†: cf. 5. 10 || 5 εφυλ. 1⁰] + την ψυχην αυτου A | επ αυτον A: cf. 4 || 6 σημανη] + τω λαω A†: ex 3 | αιμα] + αυτης A; + αυτου pau. (in *O* sub ※) | της > Bpau. || 8 αμαρτ.] ανομω A | μη] pr. εαν A | λαλησης] + τους λογους A† | φυλαξασθαι] αποστηναι A | ασεβη] ανομον A

μος τῇ ἀνομίᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, τὸ δὲ αἷμα αὐτοῦ ἐκ τῆς χειρός
9 σου ἐκζητήσω. 9σὺ δὲ ἐὰν προαπαγγείλῃς τῷ ἀσεβεῖ τὴν ὁδὸν αὐ-
τοῦ τοῦ ἀποστρέψαι ἀπ᾽ αὐτῆς, καὶ μὴ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ
αὐτοῦ, οὗτος τῇ ἀσεβείᾳ αὐτοῦ ἀποθανεῖται, καὶ σὺ τὴν ψυχὴν
10 σαυτοῦ ἐξῄρησαι. — 10καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπὸν τῷ οἴκῳ Ισραηλ
Οὕτως ἐλαλήσατε λέγοντες Αἱ πλάναι ἡμῶν καὶ αἱ ἀνομίαι ἡμῶν
ἐφ᾽ ἡμῖν εἰσιν, καὶ ἐν αὐταῖς ἡμεῖς τηκόμεθα· καὶ πῶς ζησόμεθα;
11 11εἰπὸν αὐτοῖς Ζῶ ἐγώ, τάδε λέγει κύριος Οὐ βούλομαι τὸν θάνα-
τον τοῦ ἀσεβοῦς ὡς τὸ ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ αὐ-
τοῦ καὶ ζῆν αὐτόν. ἀποστροφῇ ἀποστρέψατε ἀπὸ τῆς ὁδοῦ ὑμῶν·
12 καὶ ἵνα τί ἀποθνήσκετε, οἶκος Ισραηλ; 12εἰπὸν πρὸς τοὺς υἱοὺς
τοῦ λαοῦ σου Δικαιοσύνη δικαίου οὐ μὴ ἐξέληται αὐτὸν ἐν ᾗ ἂν
ἡμέρᾳ πλανηθῇ, καὶ ἀνομία ἀσεβοῦς οὐ μὴ κακώσῃ αὐτὸν ἐν ᾗ
ἂν ἡμέρᾳ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ· καὶ δίκαιος οὐ μὴ
13 δύνηται σωθῆναι. 13ἐν τῷ εἰπαί με τῷ δικαίῳ Οὗτος πέποιθεν ἐπὶ
τῇ δικαιοσύνῃ αὐτοῦ, καὶ ποιήσῃ ἀνομίαν, πᾶσαι αἱ δικαιοσύναι
αὐτοῦ οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν· ἐν τῇ ἀδικίᾳ αὐτοῦ, ᾗ ἐποίησεν, ἐν
14 αὐτῇ ἀποθανεῖται. 14καὶ ἐν τῷ εἰπαί με τῷ ἀσεβεῖ Θανάτῳ θανα-
τωθήσῃ, καὶ ἀποστρέψῃ ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ κρίμα
15 καὶ δικαιοσύνην 15καὶ ἐνεχύρασμα ἀποδῷ καὶ ἅρπαγμα ἀποτείσῃ,
ἐν προστάγμασιν ζωῆς διαπορεύηται τοῦ μὴ ποιῆσαι ἄδικον, ζωῇ
16 ζήσεται καὶ οὐ μὴ ἀποθάνῃ· 16πᾶσαι αἱ ἁμαρτίαι αὐτοῦ, ἃς ἥμαρ-
τεν, οὐ μὴ ἀναμνησθῶσιν· ὅτι κρίμα καὶ δικαιοσύνην ἐποίησεν,
17 ἐν αὐτοῖς ζήσεται. 17καὶ ἐροῦσιν οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ εὐθεῖα
18 ἡ ὁδὸς τοῦ κυρίου· καὶ αὕτη ἡ ὁδὸς αὐτῶν οὐκ εὐθεῖα. 18ἐν τῷ
ἀποστρέψαι δίκαιον ἀπὸ τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ ἀνο-
19 μίας, καὶ ἀποθανεῖται ἐν αὐταῖς· 19καὶ ἐν τῷ ἀποστρέψαι τὸν
ἁμαρτωλὸν ἀπὸ τῆς ἀνομίας αὐτοῦ καὶ ποιήσῃ κρίμα καὶ δικαιο-
20 σύνην, ἐν αὐτοῖς αὐτὸς ζήσεται. 20καὶ τοῦτό ἐστιν, ὃ εἴπατε Οὐκ

8 το δε] και το A || 9 του > BL: post αυτου | αποστρεψαι] + αυτον AL | ασεβεια] ανομια A | σ(ε)αυτου] σου A | εξηρησαι] ερρυσω A || 10 εφ ημιν] εφ ημας A†: cf. 4 || 11 ταδε B†] > rel.: cf. 𝔐 | κυριος Bpau.] pr. αδωναι rel.: cf. 25 5 5 | ασεβους] αμαρτωλου A | το > BQ† | αυτου] + τας πονηρας A: cf. inf. | της οδου ult.] των οδων Apau. = 𝔐 | υμων Bpau.] + των πονηρων Apau.; + της πονηρας Qmu. (in *O* sub ※) || 12 init. Bpau.] pr. και συ υιε ανθρωπου rel. (in *O* sub ※) | ασεβους] ανομου A | ου μη δυνησεται A | fin. B†] + εν ημερα αμαρτιας αυτου Amu. (in *O* sub ※); + εν η αν ημερα αμαρτη *L* || 13 δικαιω BQ†] + ζωη ζηση και rel. (in *O* sub ※) | ποιηση] pr. εαν A | ανομιαν] αδικιαν A | αυτου 2⁰] + ας εποιησεν A | αναμνησθ.] ανα > A: item in 16 || 14 αμαρτιας] ασεβειας A, ανομιας *L* || 15 ενεχυρον A | αποδω Qpl.] -δοι B, > A | αρπαγματα B† | προσταγματι A | ου μη αποθανειται A || 16 ημαρτεν] εποιησεν A | αναμνησθ. (cf. 13)] + ετι A†: ante οτι | αυτοις] -ταις B || 18 ανομιαν et εν αυτη A

εὐθεῖα ἡ ὁδὸς κυρίου· ἕκαστον ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτοῦ κρινῶ ὑμᾶς,
οἶκος Ισραηλ.
21 21Καὶ ἐγενήθη ἐν τῷ δωδεκάτῳ ἔτει ἐν τῷ δωδεκάτῳ μηνὶ πέμ- 21
πτῃ τοῦ μηνὸς τῆς αἰχμαλωσίας ἡμῶν ἦλθεν ὁ ἀνασωθεὶς πρός
με ἀπὸ Ιερουσαλημ λέγων Ἑάλω ἡ πόλις. 22καὶ ἐγενήθη ἐπ᾽ ἐμὲ 22
χεὶρ κυρίου ἑσπέρας πρὶν ἐλθεῖν αὐτὸν καὶ ἤνοιξέν μου τὸ στόμα,
ἕως ἦλθεν πρός με τὸ πρωί, καὶ ἀνοιχθέν μου τὸ στόμα οὐ συν-
εσχέθη ἔτι. 23καὶ ἐγενήθη λόγος κυρίου πρός με λέγων 24Υἱὲ ἀν- 23
θρώπου, οἱ κατοικοῦντες τὰς ἠρημωμένας ἐπὶ τῆς γῆς τοῦ Ισραηλ 24
λέγουσιν Εἷς ἦν Αβρααμ καὶ κατέσχεν τὴν γῆν, καὶ ἡμεῖς πλείους
ἐσμέν, ἡμῖν δέδοται ἡ γῆ εἰς κατάσχεσιν. 25διὰ τοῦτο εἰπὸν αὐτοῖς 25
Τάδε λέγει κύριος κύριος 27Ζῶ ἐγώ, εἰ μὴν οἱ ἐν ταῖς ἠρημωμέ- 27
ναις μαχαίρᾳ πεσοῦνται, καὶ οἱ ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου τοῖς
θηρίοις τοῦ ἀγροῦ δοθήσονται εἰς κατάβρωμα, καὶ τοὺς ἐν ταῖς
τετειχισμέναις καὶ τοὺς ἐν τοῖς σπηλαίοις θανάτῳ ἀποκτενῶ. 28καὶ 28
δώσω τὴν γῆν ἔρημον, καὶ ἀπολεῖται ἡ ὕβρις τῆς ἰσχύος αὐτῆς,
καὶ ἐρημωθήσεται τὰ ὄρη τοῦ Ισραηλ διὰ τὸ μὴ εἶναι διαπορευ-
όμενον. 29καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος· καὶ ποιήσω τὴν γῆν 29
αὐτῶν ἔρημον, καὶ ἐρημωθήσεται διὰ πάντα τὰ βδελύγματα αὐτῶν,
ἃ ἐποίησαν. 30καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου οἱ λα- 30
λοῦντες περὶ σοῦ παρὰ τὰ τείχη καὶ ἐν τοῖς πυλῶσι τῶν οἰκιῶν
καὶ λαλοῦσιν ἄνθρωπος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ λέγοντες Συνέλθωμεν
καὶ ἀκούσωμεν τὰ ἐκπορευόμενα παρὰ κυρίου, 31ἔρχονται πρὸς σέ, 31
ὡς συμπορεύεται λαός, καὶ κάθηνται ἐναντίον σου καὶ ἀκούουσιν
τὰ ῥήματά σου, καὶ αὐτὰ οὐ μὴ ποιήσουσιν, ὅτι ψεῦδος ἐν τῷ
στόματι αὐτῶν, καὶ ὀπίσω τῶν μιασμάτων ἡ καρδία αὐτῶν. 32καὶ 32
γίνῃ αὐτοῖς ὡς φωνὴ ψαλτηρίου ἡδυφώνου εὐαρμόστου, καὶ ἀκού-

20 εν ταις οδοις] κατα τας οδους AL = 𝔐 | αυτου BQpau. = 𝔐] υμων AL | fin.] + λεγει κυριος A || 22 αυτον] + προς με A | μου / το στομα bis] 1⁰ tr. A, 2⁰ tr. Q | εως] ως Bᶜ | συνεσχεθη] συνεκλεισθη A || 25 αυτοις] προς αυτους A | ταδε λεγει] ουτως ειπεν A | κυριος κυριος BQ†(cf. 24)] αδωναι κυριος rel.: cf. 11 | fin. B†] A add. επι τω αιματι φαγεσθε και οφθαλμους υμων λημψεσθε προς ειδωλα υμων και αιμα εκχειτε(fut., cf. Thack. p. 230)· και την γην κληρονομησετε; (26) εστητε επι τη ρομφαια υμων, εποιησατε βδελυγμα και ανηρ τον πλησιον αυτου εμιανατε· και την γην κληρονομησετε; (27) ουτως(ad 26 trahendum?) δια τουτο ειπον αυτοις ταδε λεγει κυριος κυριος (menda orthographica correxi): sim. rel. passim alio modo uertentes, e. g. *QL* in 26 εκαστος την γυναικα του πλησιον αυτου pro ανηρ τον πλησιον αυτου, in 27 ουτως ερεις προς αυτους ταδε λεγει αδωναι κυριος pro ουτως — κυριος κυριος: in *O* sub ※, cf. Field || 27 μαχαιρα] -ραις BQpau. || 28 ερημωθησονται A†: sic Q† in 29 | του > A || 30 λαλουσιν] ελαλουν A | ακουσομεν A† || 31 init. B†] pr. και rel. = 𝔐 | σου 1⁰ B†] + ο λαος μου rel. (in *O* sub ※) | ου μη ποιησω(ε)ιν AQ, sed in 32 etiam hi ου μη -σουσιν | η καρδ. αυτων] αυτων η καρδ. εστιν A || 32 ακουσονται ... και ult.] ακουοντες ... A†

33 σονται σου τὰ ῥήματα καὶ οὐ μὴ ποιήσουσιν αὐτά. 33καὶ ἡνίκα
ἂν ἔλθῃ, ἐροῦσιν Ἰδοὺ ἥκει· καὶ γνώσονται ὅτι προφήτης ἦν ἐν
μέσῳ αὐτῶν.
34 1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, προ-
φήτευσον ἐπὶ τοὺς ποιμένας τοῦ Ισραηλ, προφήτευσον καὶ εἰπὸν
τοῖς ποιμέσι Τάδε λέγει κύριος κύριος 3Ω ποιμένες Ισραηλ, μὴ βό-
σκουσιν ποιμένες ἑαυτούς; οὐ τὰ πρόβατα βόσκουσιν οἱ ποιμένες;
3 3ἰδοὺ τὸ γάλα κατέσθετε καὶ τὰ ἔρια περιβάλλεσθε καὶ τὸ παχὺ
4 σφάζετε καὶ τὰ πρόβατά μου οὐ βόσκετε· 4τὸ ἠσθενηκὸς οὐκ ἐν-
ισχύσατε καὶ τὸ κακῶς ἔχον οὐκ ἐσωματοποιήσατε καὶ τὸ συντε-
τριμμένον οὐ κατεδήσατε καὶ τὸ πλανώμενον οὐκ ἐπεστρέψατε καὶ
τὸ ἀπολωλὸς οὐκ ἐζητήσατε καὶ τὸ ἰσχυρὸν κατειργάσασθε μόχθῳ.
5 5καὶ διεσπάρη τὰ πρόβατά μου διὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας καὶ ἐγε-
6 νήθη εἰς κατάβρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ ἀγροῦ· 6καὶ διεσπάρη
μου τὰ πρόβατα ἐν παντὶ ὄρει καὶ ἐπὶ πᾶν βουνὸν ὑψηλὸν καὶ
ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς διεσπάρη, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐκζητῶν
7 οὐδὲ ὁ ἀποστρέφων. 7διὰ τοῦτο, ποιμένες, ἀκούσατε λόγον κυρίου
8 8Ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος κύριος, εἰ μὴν ἀντὶ τοῦ γενέσθαι τὰ πρό-
βατά μου εἰς προνομὴν καὶ γενέσθαι τὰ πρόβατά μου εἰς κατά-
βρωμα πᾶσι τοῖς θηρίοις τοῦ πεδίου παρὰ τὸ μὴ εἶναι ποιμένας,
καὶ οὐκ ἐξεζήτησαν οἱ ποιμένες τὰ πρόβατά μου, καὶ ἐβόσκησαν
9 οἱ ποιμένες ἑαυτούς, τὰ δὲ πρόβατά μου οὐκ ἐβόσκησαν, 9ἀντὶ τού-
10 του, ποιμένες, 10τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ τοὺς ποιμένας
καὶ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου ἐκ τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ ἀπο-
στρέψω αὐτοὺς τοῦ μὴ ποιμαίνειν τὰ πρόβατά μου, καὶ οὐ βοσκή-
σουσιν ἔτι οἱ ποιμένες αὐτά· καὶ ἐξελοῦμαι τὰ πρόβατά μου ἐκ
τοῦ στόματος αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται αὐτοῖς ἔτι εἰς κατάβρωμα.
11 11διότι τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ
12 ἐπισκέψομαι αὐτά. 12ὥσπερ ζητεῖ ὁ ποιμὴν τὸ ποίμνιον αὐτοῦ ἐν

32 σου / τα ρημ.] tr. A || 33 και 1⁰] + εσται A
34 2 τοις ποιμεσι] αυτοις A | μη βοσκ. (+ οι omn. exc. B) ποιμενες] μη οι ποιμ. βοσκ. A || 3 κατεσθετε B† (cf. Thack. § 19, 3)] -εσθιετε rel. | σφαζετε et βοσκετε] pr. ε AL; L hab. imperf. etiam pro κατεσθ. et περιβαλλ. || 4 επεστρεψ.] απεστρ. Bpau. || 5 διεσπαρη et εγενηθη] -ησαν Apau.: cf. 6 | fin.] + και τοις πετεινοις του ουρανου A || 6 διεσπαρη 1⁰ (non 2⁰)] -ησαν Apau.: cf. 5 | μου / τα προβ. B†] tr. rel. | παν BQpau.] παντα rel.: cf. Iud. 7 4 B | προσωπου] παντι προσωπω A: cf. 𝔐 | πασης > Bpau.: cf. 𝔐 | διεσπαρη ult.] + τα προβατα μου A (in O sub ※) | εκζητων] εκ > A || 8 πεδιου] αγρου A | οι ποιμ. / τα προβ. μου] tr. A || 9 fin. B†] + ακουσατε λογον κυριου rel. (in O sub ※) || 10 κυριος κυριος (cf. 11 2 4)] αδωναι κυριος A: cf. 5 5 | ου] + μη A | ουκ εσονται αυτοις ετι B†] ουκετι εσ. αυτοις A, ετι > Q || 11 κυριος] + κυριος Bc: cf. 10; + κυριος ο θεος A: cf. 20 14 6 || 12 ωσπερ] ως A | ζητει] επισκεπτεται AL

ἡμέρᾳ, ὅταν ᾖ γνόφος καὶ νεφέλη ἐν μέσῳ προβάτων διακεχωρι-
σμένων, οὕτως ἐκζητήσω τὰ πρόβατά μου καὶ ἀπελάσω αὐτὰ ἀπὸ
παντὸς τόπου, οὗ διεσπάρησαν ἐκεῖ ἐν ἡμέρᾳ νεφέλης καὶ γνόφου.
13καὶ ἐξάξω αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ τῶν 13
χωρῶν καὶ εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν αὐτῶν καὶ βοσκήσω αὐτοὺς
ἐπὶ τὰ ὄρη Ισραηλ καὶ ἐν ταῖς φάραγξιν καὶ ἐν πάσῃ κατοικίᾳ
τῆς γῆς· 14ἐν νομῇ ἀγαθῇ βοσκήσω αὐτούς, καὶ ἐν τῷ ὄρει τῷ 14
ὑψηλῷ Ισραηλ ἔσονται αἱ μάνδραι αὐτῶν· ἐκεῖ κοιμηθήσονται καὶ
ἐκεῖ ἀναπαύσονται ἐν τρυφῇ ἀγαθῇ καὶ ἐν νομῇ πίονι βοσκηθή-
σονται ἐπὶ τῶν ὀρέων Ισραηλ. 15ἐγὼ βοσκήσω τὰ πρόβατά μου 15
καὶ ἐγὼ ἀναπαύσω αὐτά, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. τάδε
λέγει κύριος κύριος 16Τὸ ἀπολωλὸς ζητήσω καὶ τὸ πλανώμενον 16
ἐπιστρέψω καὶ τὸ συντετριμμένον καταδήσω καὶ τὸ ἐκλεῖπον ἐν-
ισχύσω καὶ τὸ ἰσχυρὸν φυλάξω καὶ βοσκήσω αὐτὰ μετὰ κρίματος.
17καὶ ὑμεῖς, πρόβατα, τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ 17
ἀνὰ μέσον προβάτου καὶ προβάτου, κριῶν καὶ τράγων· 18καὶ οὐχ 18
ἱκανὸν ὑμῖν ὅτι τὴν καλὴν νομὴν ἐνέμεσθε, καὶ τὰ κατάλοιπα τῆς
νομῆς ὑμῶν κατεπατεῖτε τοῖς ποσὶν ὑμῶν· καὶ τὸ καθεστηκὸς
ὕδωρ ἐπίνετε καὶ τὸ λοιπὸν τοῖς ποσὶν ὑμῶν ἐταράσσετε· 19καὶ 19
τὰ πρόβατά μου τὰ πατήματα τῶν ποδῶν ὑμῶν ἐνέμοντο καὶ τὸ
τεταραγμένον ὕδωρ ὑπὸ τῶν ποδῶν ὑμῶν ἔπινον. 20διὰ τοῦτο 20
τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ διακρινῶ ἀνὰ μέσον προβάτου
ἰσχυροῦ καὶ ἀνὰ μέσον προβάτου ἀσθενοῦς. 21ἐπὶ ταῖς πλευραῖς 21
καὶ τοῖς ὤμοις ὑμῶν διωθεῖσθε καὶ τοῖς κέρασιν ὑμῶν ἐκερατίζετε
καὶ πᾶν τὸ ἐκλεῖπον ἐξεθλίβετε. 22καὶ σώσω τὰ πρόβατά μου, καὶ 22
οὐ μὴ ὦσιν ἔτι εἰς προνομήν, καὶ κρινῶ ἀνὰ μέσον κριοῦ πρὸς
κριόν. 23καὶ ἀναστήσω ἐπ᾽ αὐτοὺς ποιμένα ἕνα καὶ ποιμανεῖ αὐτούς, 23
τὸν δοῦλόν μου Δαυιδ, καὶ ἔσται αὐτῶν ποιμήν· 24καὶ ἐγὼ κύριος 24
ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν, καὶ Δαυιδ ἐν μέσῳ αὐτῶν ἄρχων· ἐγὼ
κύριος ἐλάλησα. 25καὶ διαθήσομαι τῷ Δαυιδ διαθήκην εἰρήνης καὶ 25
ἀφανιῶ θηρία πονηρὰ ἀπὸ τῆς γῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐν τῇ ἐρήμῳ
καὶ ὑπνώσουσιν ἐν τοῖς δρυμοῖς. 26καὶ δώσω αὐτοὺς περικύκλῳ 26

12 οταν η γνοφος και νεφελη] γνοφου και νεφελης A: cf. 12 fin. | προβατων B†] + αυτου rel. (in O sub ※) | απελασω] συναξω A || 13 απο] εκ A || 14 και 1⁰ addidi, mss. hab. και ante εσονται et ante κοιμηθ. | ισραηλ 1⁰] pr. εν τω ορει A† | ισραηλ ult.] pr. του Ar†; L add. του ante ισραηλ 1⁰ || 15 γνωσονται] pr. επι Ar†: cf. 13 23 | οτι] διοτι Ar† || 16 ζητησω] pr. εκ A | πλανωμ.] πεπλανημ. A | εκλειπον] ε 2⁰ > B*pau. hic, non in 21 || 17 προβατα] pr. τα A | κρειου και τραγου A || 18 υμων κατεπ. τοις ποσιν υμων] τοις ποσιν υμων κατεπ. A || 20 κυριος κυριος] + ο θεος A: cf. 11 || 22 ου μη ωσιν] ουκετι εσονται A(†) || 23 επ αυτους] αυτοις A† | ενα] ετερον A | ποιμε(c αι)νει B† || 24 εν μεσω αυτων / αρχων] tr. A = 𝔐 || 25 αφανιω] απολω Apau.: cf. 30 11 || 26 δωσω αυτους περικυκλω] εσονται κυκλω A

27 τοῦ ὄρους μου· καὶ δώσω τὸν ὑετὸν ὑμῖν, ὑετὸν εὐλογίας. 27 καὶ
τὰ ξύλα τὰ ἐν τῷ πεδίῳ δώσει τὸν καρπὸν αὐτῶν, καὶ ἡ γῆ δώσει
τὴν ἰσχὺν αὐτῆς, καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν ἐν ἐλπίδι
εἰρήνης, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐν τῷ συντρῖψαί με
τὸν ζυγὸν αὐτῶν· καὶ ἐξελοῦμαι αὐτοὺς ἐκ χειρὸς τῶν καταδου-
28 λωσαμένων αὐτούς. 28 καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι ἐν προνομῇ τοῖς ἔθνεσιν,
καὶ τὰ θηρία τῆς γῆς οὐκέτι μὴ φάγωσιν αὐτούς· καὶ κατοικήσου-
29 σιν ἐν ἐλπίδι, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐκφοβῶν αὐτούς. 29 καὶ ἀναστήσω
αὐτοῖς φυτὸν εἰρήνης, καὶ οὐκέτι ἔσονται ἀπολλύμενοι λιμῷ ἐπὶ
30 τῆς γῆς καὶ οὐ μὴ ἐνέγκωσιν ἔτι ὀνειδισμὸν ἐθνῶν. 30 καὶ γνώσον-
ται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν, καὶ αὐτοὶ λαός μου οἶκος
31 Ισραηλ, λέγει κύριος. 31 πρόβατά μου καὶ πρόβατα ποιμνίου μού
ἐστε, καὶ ἐγὼ κύριος ὁ θεὸς ὑμῶν, λέγει κύριος κύριος.

35 1 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2 Υἱὲ ἀνθρώπου, ἐπί-
στρεψον τὸ πρόσωπόν σου ἐπ᾽ ὄρος Σηιρ καὶ προφήτευσον ἐπ᾽
3 αὐτὸ 3 καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σέ, ὄρος
Σηιρ, καὶ ἐκτενῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ σὲ καὶ δώσω σε ἔρημον, καὶ
4 ἐρημωθήσῃ, 4 καὶ ταῖς πόλεσίν σου ἐρημίαν ποιήσω, καὶ σὺ ἔρημος
5 ἔσῃ· καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. 5 ἀντὶ τοῦ γενέσθαι σε ἐχθρὰν
αἰωνίαν καὶ ἐνεκάθισας τῷ οἴκῳ Ισραηλ δόλῳ ἐν χειρὶ ἐχθρῶν
6 μαχαίρᾳ ἐν καιρῷ ἀδικίας ἐπ᾽ ἐσχάτῳ, 6 διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγώ, λέγει
7 κύριος κύριος, εἰ μὴν εἰς αἷμα ἥμαρτες, καὶ αἷμά σε διώξεται. 7 καὶ
δώσω τὸ ὄρος Σηιρ εἰς ἔρημον καὶ ἠρημωμένον καὶ ἀπολῶ ἀπ᾽
8 αὐτοῦ ἀνθρώπους καὶ κτήνη 8 καὶ ἐμπλήσω τῶν τραυματιῶν σου
τοὺς βουνοὺς καὶ τὰς φάραγγάς σου, καὶ ἐν πᾶσι τοῖς πεδίοις σου
9 τετραυματισμένοι μαχαίρᾳ πεσοῦνται ἐν σοί. 9 ἐρημίαν αἰώνιον θή-
σομαί σε, καὶ αἱ πόλεις σου οὐ μὴ κατοικηθῶσιν ἔτι· καὶ γνώσῃ
10 ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. 10 διὰ τὸ εἰπεῖν σε Τὰ δύο ἔθνη καὶ αἱ δύο
χῶραι ἐμαὶ ἔσονται καὶ κληρονομήσω αὐτάς, καὶ κύριος ἐκεῖ ἐστιν,

26 δωσω ult. — fin.] αποστελω υετον ευλογιας αυτοις A || 27 τα εν τω πεδιω] του παι(pro πε)διου A | δωσει 1⁰] pr. απο A | αυτων 1⁰] -τοις A† | την ισχυν] τον καρπον A† | τον ζυγον B†] + του κλοιου A, τους κλοιους του ζυγου *L* || 28 ουκ εσ. ετι] ουκετι εσ. A, ουκ εσ. ουκετι B^c | φαγωσιν] πτοησει A^(†) || 29 ου μη ενεγκ. ετι / ονειδ. εθνων] tr. A || 30 ισραηλ] pr. του A | κυριος ult. B*†] + κυριος AB^c: cf. 24 || 31 init. B†] pr. και υμεις rel.: cf. 𝔐 | ποιμνιου] pr. του AB^c

35 2 επ 1⁰] επι το A | επ 2⁰] εις B† || 3 ειπον B*†] + αυτω rel. = 𝔐 | κυριος 2⁰ > A | ερημον (cf. 33 28)] pr. εις B*†: cf. 7 || 4 ταις] pr. εν Apl. || 5 αιωνιαν: sic B† hic, B^c† in 9, cf. Thack. p. 172 n.; rel. -νιον | εν χειρι εχθρων μαχαιρα] εν καιρω εχθρων εν χειρι μαχαιρας A, + ※εν καιρω θλιψεως αυτων *O* | επ εσχατων A || 7 το > B || 8 σου 1⁰ > B*† | τους > B† | βουνους] + σου A | τας] pr. πασας A || 9 init.] pr. και A | αιων.: cf. 5 || 10 δια το ειπειν σε] διοτι ειπας A | εσονται] εισιν A | κυριος] pr. ο A

11 διὰ τοῦτο, ζῶ ἐγώ, λέγει κύριος, καὶ ποιήσω σοι κατὰ τὴν ἔχθραν 11
σου καὶ γνωσθήσομαί σοι, ἡνίκα ἂν κρίνω σε· 12 καὶ γνώσῃ ὅτι 12
ἐγώ εἰμι κύριος. ἤκουσα τῆς φωνῆς τῶν βλασφημιῶν σου, ὅτι
εἶπας Τὰ ὄρη Ισραηλ ἔρημα, ἡμῖν δέδοται εἰς κατάβρωμα· 13 καὶ 13
ἐμεγαλορημόνησας ἐπ᾽ ἐμὲ τῷ στόματί σου· ἐγὼ ἤκουσα. 14 τάδε 14
λέγει κύριος Ἐν τῇ εὐφροσύνῃ πάσης τῆς γῆς ἔρημον ποιήσω σε·
15 ἔρημον ἔσῃ, ὄρος Σηιρ, καὶ πᾶσα ἡ Ιδουμαία ἐξαναλωθήσεται· 15
καὶ γνώσῃ ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν.

36 1 Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ τὰ ὄρη Ισραηλ καὶ 36
εἰπὸν τοῖς ὄρεσιν τοῦ Ισραηλ Ἀκούσατε λόγον κυρίου 2 Τάδε λέγει 2
κύριος κύριος Ἀνθ᾽ ὧν εἶπεν ὁ ἐχθρὸς ἐφ᾽ ὑμᾶς Εὖγε ἔρημα αἰώνια
εἰς κατάσχεσιν ἡμῖν ἐγενήθη, 3 διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπόν 3
Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἀντὶ τοῦ ἀτιμασθῆναι ὑμᾶς καὶ μισηθῆναι
ὑμᾶς ὑπὸ τῶν κύκλῳ ὑμῶν τοῦ εἶναι ὑμᾶς εἰς κατάσχεσιν τοῖς
καταλοίποις ἔθνεσιν καὶ ἀνέβητε λάλημα γλώσσῃ καὶ εἰς ὀνείδισμα
ἔθνεσιν, 4 διὰ τοῦτο, ὄρη Ισραηλ, ἀκούσατε λόγον κυρίου Τάδε λέγει 4
κύριος τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φάραγξιν καὶ τοῖς
χειμάρροις καὶ τοῖς ἐξηρημωμένοις καὶ ἠφανισμένοις καὶ ταῖς πό-
λεσιν ταῖς ἐγκαταλελειμμέναις, αἳ ἐγένοντο εἰς προνομὴν καὶ εἰς
καταπάτημα τοῖς καταλειφθεῖσιν ἔθνεσιν περικύκλῳ· 5 διὰ τοῦτο 5
τάδε λέγει κύριος κύριος Εἰ μὴν ἐν πυρὶ θυμοῦ μου ἐλάλησα ἐπὶ
τὰ λοιπὰ ἔθνη καὶ ἐπὶ τὴν Ιδουμαίαν πᾶσαν, ὅτι ἔδωκαν τὴν γῆν
μου ἑαυτοῖς εἰς κατάσχεσιν μετ᾽ εὐφροσύνης ἀτιμάσαντες ψυχὰς
τοῦ ἀφανίσαι ἐν προνομῇ· 6 διὰ τοῦτο προφήτευσον ἐπὶ τὴν γῆν 6
τοῦ Ισραηλ καὶ εἰπὸν τοῖς ὄρεσιν καὶ τοῖς βουνοῖς καὶ ταῖς φά-
ραγξιν καὶ ταῖς νάπαις Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐν τῷ ζήλῳ
μου καὶ ἐν τῷ θυμῷ μου ἐλάλησα ἀντὶ τοῦ ὀνειδισμοὺς ἐθνῶν
ἐνέγκαι ὑμᾶς· 7 διὰ τοῦτο ἐγὼ ἀρῶ τὴν χεῖρά μου ἐπὶ τὰ ἔθνη τὰ 7
περικύκλῳ ὑμῶν, οὗτοι τὴν ἀτιμίαν αὐτῶν λήμψονται· 8 ὑμῶν δέ, 8
ὄρη Ισραηλ, τὴν σταφυλὴν καὶ τὸν καρπὸν ὑμῶν καταφάγεται ὁ

11 κυριος B pau.] + κυριος A: cf. 24 | σοι 1⁰] pr. εν A | σου] + και κατα τον ζηλον σου ον εποιησας εκ του μεμισηκεναι σε εν αυτοις A (in *O* sub ※) || 12 καταβρωμα] κατασχεσιν AL: ex 36 2. 3. 5. 12 || 13 εγω] pr. και A | fin.] + φησιν κυριος A || 14 ερημον ⌒ 15 ερημον A† || 15 εξαναλωθ.] εξολεθρευθ. A; pr. και B (B*† om. και seq.)

36 2 ων] ου B: cf. 26 2 | ευγε] + ευγε A || 3 κυριος κυριος (cf. 24)] + ο θεος A: cf. 14 6 | υπο] απο A | των κυκλω] pr. των εθνων Apl. | ανεβητε] εγενεσθαι(pro -θε) A | γλωσσης A | εις ult. > *C*† || 4 ταις φαραγξιν .. τοις χειμαρροις B pau.] tr. rel. | τοις εξηρημ. και ηφαν.] ταις ναπαις ταις ερημωμεναις και ηφανισμεναις A: cf. 6 | εγκαταλελ.] εγ > A | αι] και BQ† | περικυκλω] pr. τοις A || 5 κυριος 2⁰ > A†: cf. 24 | την γην μου / εαυτοις] tr. A || 6 κυριος B†] pr. αδωναι A: item in 22, cf. 55 || 7 εγω] pr. ιδου A | αρω] αιρω A || 8 υμων 2⁰ > A pau. | καταφαγεται] κατα > A

9 λαός μου, ὅτι ἐγγίζουσιν τοῦ ἐλθεῖν. 9ὅτι ἰδοὺ ἐγὼ ἐφ' ὑμᾶς καὶ
10 ἐπιβλέψω ἐφ' ὑμᾶς, καὶ κατεργασθήσεσθε καὶ σπαρήσεσθε. 10καὶ
πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους, πᾶν οἶκον Ισραηλ εἰς τέλος, καὶ
11 κατοικηθήσονται αἱ πόλεις, καὶ ἡ ἠρημωμένη οἰκοδομηθήσεται. 11καὶ
πληθυνῶ ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώπους καὶ κτήνη καὶ κατοικιῶ ὑμᾶς ὡς
τὸ ἐν ἀρχῇ ὑμῶν καὶ εὖ ποιήσω ὑμᾶς ὥσπερ τὰ ἔμπροσθεν ὑμῶν·
12 καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. 12καὶ γεννήσω ἐφ' ὑμᾶς ἀνθρώ-
πους τὸν λαόν μου Ισραηλ, καὶ κληρονομήσουσιν ὑμᾶς, καὶ ἔσεσθε
αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν· καὶ οὐ μὴ προστεθῆτε ἔτι ἀτεκνωθῆναι
13 ἀπ' αὐτῶν. 13τάδε λέγει κύριος κύριος Ἀνθ' ὧν εἶπάν σοι Κατ-
έσθουσα ἀνθρώπους εἶ καὶ ἠτεκνωμένη ὑπὸ τοῦ ἔθνους σου ἐγένου,
14 14διὰ τοῦτο ἀνθρώπους οὐκέτι φάγεσαι καὶ τὸ ἔθνος σου οὐκ
15 ἀτεκνώσεις ἔτι, λέγει κύριος κύριος. 15καὶ οὐκ ἀκουσθήσεταί σου ἔτι
ἐφ' ὑμᾶς ἀτιμία ἐθνῶν, καὶ ὀνειδισμοὺς λαῶν οὐ μὴ ἀνενέγκητε,
λέγει κύριος κύριος.
16
17 16Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 17Υἱὲ ἀνθρώπου,
οἶκος Ισραηλ κατῴκησεν ἐπὶ τῆς γῆς αὐτῶν καὶ ἐμίαναν αὐτὴν
ἐν τῇ ὁδῷ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς εἰδώλοις αὐτῶν καὶ ἐν ταῖς ἀκα-
θαρσίαις αὐτῶν· κατὰ τὴν ἀκαθαρσίαν τῆς ἀποκαθημένης ἐγενήθη
18 ἡ ὁδὸς αὐτῶν πρὸ προσώπου μου. 18καὶ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου
19 ἐπ' αὐτοὺς 19καὶ διέσπειρα αὐτοὺς εἰς τὰ ἔθνη καὶ ἐλίκμησα αὐτοὺς
εἰς τὰς χώρας· κατὰ τὴν ὁδὸν αὐτῶν καὶ κατὰ τὴν ἁμαρτίαν αὐ-
20 τῶν ἔκρινα αὐτούς. 20καὶ εἰσήλθοσαν εἰς τὰ ἔθνη, οὗ εἰσήλθοσαν
ἐκεῖ, καὶ ἐβεβήλωσαν τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον ἐν τῷ λέγεσθαι αὐ-
21 τούς Λαὸς κυρίου οὗτοι καὶ ἐκ τῆς γῆς αὐτοῦ ἐξεληλύθασιν. 21καὶ
ἐφεισάμην αὐτῶν διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβήλωσαν οἶκος
22 Ισραηλ ἐν τοῖς ἔθνεσιν, οὗ εἰσήλθοσαν ἐκεῖ. 22διὰ τοῦτο εἰπὸν τῷ
οἴκῳ Ισραηλ Τάδε λέγει κύριος Οὐχ ὑμῖν ἐγὼ ποιῶ, οἶκος Ισραηλ,
ἀλλ' ἢ διὰ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν τοῖς ἔθνεσιν,
23 οὗ εἰσήλθετε ἐκεῖ. 23καὶ ἁγιάσω τὸ ὄνομά μου τὸ μέγα τὸ βεβη-

8 εγγιζουσιν Gra.] ελπιζ. mss.: cf. Ps. 68 4 || 9 οτι > A | εφ υμας και 1° > A | και σπαρ. > A† || 10 παν: sic BAQ, cf. Iud. 7 4 B | πολεις] + υμων A | και αι ηρημωμεναι οικοδομηθησονται uel sim. Amu.: cf. 33 24. 27 et 38 12 || 11 τα] το A || 12 γεννησω] δωσω A | προστεθησεσθαι(pro -θε) A || 13 κυριος κυριος (cf. 14. 15. 32 24)] αδωναι κυριος A: item in 14, cf. 32 5 5 || 14 ατεκνωσεις] -σει σε A | ετι] ουκετι A | κυριος κυριος: cf. 13 || 15 ονειδισμον AC† | λαων] εθνων A† | ανενεγκ.] αν > A; + ετι A = 𝔐 | κυριος κυριος (cf. 13)] κυριος ο θεος A: cf. 32 14 6 || 17 κατωκησαν A | και 1°] + εν ταις ακαθαρσιαις αυτων A, sed hab. eadem uerba etiam postea | εν 3° > B | κατα] pr. και B† | αποκαθ.] αφεδρου A || 18 fin. B†] + περι του αιματος ου εξεχεαν επι την γην και εν τοις ειδωλοις αυτων εμιαναν αυτην uel sim. rel. (in *O* sub ※) || 19 την οδον] τας οδους A | την αμαρτ.] τας ανομιας A || 20 εισηλθον bis B, sed in 21 37 21 etiam B εισηλθοσαν | αυτου] -των A | εξεληλυθ.] εξηλθοσαν A || 22 κυριος: cf. 6 || 23 μεγα] αγιον A

λωθὲν ἐν τοῖς ἔθνεσιν, ὃ ἐβεβηλώσατε ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ γνώ-
σονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἐν τῷ ἁγιασθῆναί με ἐν ὑμῖν
κατ' ὀφθαλμοὺς αὐτῶν. 24καὶ λήμψομαι ὑμᾶς ἐκ τῶν ἐθνῶν καὶ 24
ἀθροίσω ὑμᾶς ἐκ πασῶν τῶν γαιῶν καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν
ὑμῶν. 25καὶ ῥανῶ ἐφ' ὑμᾶς ὕδωρ καθαρόν, καὶ καθαρισθήσεσθε 25
ἀπὸ πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ ἀπὸ πάντων τῶν εἰδώλων
ὑμῶν, καὶ καθαριῶ ὑμᾶς. 26καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν καινὴν καὶ 26
πνεῦμα καινὸν δώσω ἐν ὑμῖν καὶ ἀφελῶ τὴν καρδίαν τὴν λιθίνην
ἐκ τῆς σαρκὸς ὑμῶν καὶ δώσω ὑμῖν καρδίαν σαρκίνην. 27καὶ τὸ 27
πνεῦμά μου δώσω ἐν ὑμῖν καὶ ποιήσω ἵνα ἐν τοῖς δικαιώμασίν
μου πορεύησθε καὶ τὰ κρίματά μου φυλάξησθε καὶ ποιήσητε. 28καὶ 28
κατοικήσετε ἐπὶ τῆς γῆς, ἧς ἔδωκα τοῖς πατράσιν ὑμῶν, καὶ ἔσεσθέ
μοι εἰς λαόν, κἀγὼ ἔσομαι ὑμῖν εἰς θεόν. 29καὶ σώσω ὑμᾶς ἐκ 29
πασῶν τῶν ἀκαθαρσιῶν ὑμῶν καὶ καλέσω τὸν σῖτον καὶ πληθυνῶ
αὐτὸν καὶ οὐ δώσω ἐφ' ὑμᾶς λιμόν· 30καὶ πληθυνῶ τὸν καρπὸν 30
τοῦ ξύλου καὶ τὰ γενήματα τοῦ ἀγροῦ, ὅπως μὴ λάβητε ὀνειδισμὸν
λιμοῦ ἐν τοῖς ἔθνεσιν. 31καὶ μνησθήσεσθε τὰς ὁδοὺς ὑμῶν τὰς πο- 31
νηρὰς καὶ τὰ ἐπιτηδεύματα ὑμῶν τὰ μὴ ἀγαθὰ καὶ προσοχθιεῖτε
κατὰ πρόσωπον αὐτῶν ἐν ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν καὶ ἐπὶ τοῖς βδε-
λύγμασιν ὑμῶν. 32οὐ δι' ὑμᾶς ἐγὼ ποιῶ, λέγει κύριος κύριος, 32
γνωστὸν ἔσται ὑμῖν· αἰσχύνθητε καὶ ἐντράπητε ἐκ τῶν ὁδῶν ὑμῶν,
οἶκος Ισραηλ. 33τάδε λέγει κύριος Ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ καθαριῶ ὑμᾶς ἐκ 33
πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, καὶ κατοικιῶ τὰς πόλεις, καὶ οἰκοδο-
μηθήσονται αἱ ἔρημοι. 34καὶ ἡ γῆ ἡ ἠφανισμένη ἐργασθήσεται, ἀνθ' 34
ὧν ὅτι ἠφανισμένη ἐγενήθη κατ' ὀφθαλμοὺς παντὸς παροδεύοντος.
35καὶ ἐροῦσιν Ἡ γῆ ἐκείνη ἡ ἠφανισμένη ἐγενήθη ὡς κῆπος τρυ- 35
φῆς, καὶ αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι καὶ ἠφανισμέναι καὶ κατεσκαμμέναι
ὀχυραὶ ἐκάθισαν. 36καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη, ὅσα ἂν καταλειφθῶσιν 36
κύκλῳ ὑμῶν, ὅτι ἐγὼ κύριος ᾠκοδόμησα τὰς καθῃρημένας καὶ
κατεφύτευσα τὰς ἠφανισμένας· ἐγὼ κύριος ἐλάλησα καὶ ποιήσω.
37τάδε λέγει κύριος Ἔτι τοῦτο ζητηθήσομαι τῷ οἴκῳ Ισραηλ τοῦ 37
ποιῆσαι αὐτοῖς· πληθυνῶ αὐτοὺς ὡς πρόβατα ἀνθρώπους. 38ὡς 38
πρόβατα ἅγια, ὡς πρόβατα Ιερουσαλημ ἐν ταῖς ἑορταῖς αὐτῆς,

23 κυριος B†] + λεγει αδωναι κυριος rel. (in *O* sub ※) || 30 οπως B*A†] + αν rel. | λαβητε] + ετι A (in *O* sub ※) | λιμου] λαου A† || 31 επι] εν A | υμων ult.] αυτων B || 32 κυριος κυριος] αδωναι κυριος Bᶜ, κυριος ο θεος A: cf. 13. 15 | εστιν B† | fin.] + λεγει κυριος A† || 33 κυριος Ra.] pr. αδωναι B (cf. 5 5), + ο θεος A (cf. 14 6): item in 37, sed A κυριος κυριος ο θεος | ημερα] τη ημ. εκεινη A† | των et αι > B || 34 η 2° > B*: cf. 35 | παροδευοντος] διοδ. A || 35 η 2° > B: cf. 34 || 36 εγω 1°] + ειμι A† | εγω ult.] pr. οτι A† | κυριος ult.] + κυριος A†: cf. 2 4 || 37 κυριος: cf. 33 | ζητηθησομαι] ζητημα θησομαι AC | αυτοις] -τους B†

οὕτως ἔσονται αἱ πόλεις αἱ ἔρημοι πλήρεις προβάτων ἀνθρώπων·
καὶ γνώσονται ὅτι ἐγὼ κύριος.

37 1 Καὶ ἐγένετο ἐπ᾽ ἐμὲ χεὶρ κυρίου, καὶ ἐξήγαγέν με ἐν πνεύματι
κύριος καὶ ἔθηκέν με ἐν μέσῳ τοῦ πεδίου, καὶ τοῦτο ἦν μεστὸν
2 ὀστέων ἀνθρωπίνων· 2 καὶ περιήγαγέν με ἐπ᾽ αὐτὰ κυκλόθεν κύκλῳ·
καὶ ἰδοὺ πολλὰ σφόδρα ἐπὶ προσώπου τοῦ πεδίου, ξηρὰ σφόδρα.
3 3 καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, εἰ ζήσεται τὰ ὀστᾶ ταῦτα; καὶ
4 εἶπα Κύριε, σὺ ἐπίστῃ ταῦτα. 4 καὶ εἶπεν πρός με Προφήτευσον
ἐπὶ τὰ ὀστᾶ ταῦτα καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τὰ ὀστᾶ τὰ ξηρά, ἀκούσατε
5 λόγον κυρίου 5 Τάδε λέγει κύριος τοῖς ὀστέοις τούτοις Ἰδοὺ ἐγὼ
6 φέρω εἰς ὑμᾶς πνεῦμα ζωῆς 6 καὶ δώσω ἐφ᾽ ὑμᾶς νεῦρα καὶ ἀνάξω
ἐφ᾽ ὑμᾶς σάρκας καὶ ἐκτενῶ ἐφ᾽ ὑμᾶς δέρμα καὶ δώσω πνεῦμά
μου εἰς ὑμᾶς, καὶ ζήσεσθε· καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
7 7 καὶ ἐπροφήτευσα καθὼς ἐνετείλατό μοι. καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἐμὲ
προφητεῦσαι καὶ ἰδοὺ σεισμός, καὶ προσήγαγε τὰ ὀστᾶ ἑκάτερον
8 πρὸς τὴν ἁρμονίαν αὐτοῦ. 8 καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἐπ᾽ αὐτὰ νεῦρα καὶ
σάρκες ἐφύοντο, καὶ ἀνέβαινεν ἐπ᾽ αὐτὰ δέρμα ἐπάνω, καὶ πνεῦμα
9 οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς. 9 καὶ εἶπεν πρός με Προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώ-
που, προφήτευσον ἐπὶ τὸ πνεῦμα καὶ εἰπὸν τῷ πνεύματι Τάδε
λέγει κύριος Ἐκ τῶν τεσσάρων πνευμάτων ἐλθὲ καὶ ἐμφύσησον
10 εἰς τοὺς νεκροὺς τούτους, καὶ ζησάτωσαν. 10 καὶ ἐπροφήτευσα
καθότι ἐνετείλατό μοι· καὶ εἰσῆλθεν εἰς αὐτοὺς τὸ πνεῦμα, καὶ
ἔζησαν καὶ ἔστησαν ἐπὶ τῶν ποδῶν αὐτῶν, συναγωγὴ πολλὴ
11 σφόδρα. 11 καὶ ἐλάλησεν κύριος πρός με λέγων Υἱὲ ἀνθρώπου, τὰ
ὀστᾶ ταῦτα πᾶς οἶκος Ισραηλ ἐστίν, καὶ αὐτοὶ λέγουσιν Ξηρὰ
γέγονεν τὰ ὀστᾶ ἡμῶν, ἀπόλωλεν ἡ ἐλπὶς ἡμῶν, διαπεφωνήκαμεν.
12 12 διὰ τοῦτο προφήτευσον καὶ εἰπόν Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ
ἀνοίγω ὑμῶν τὰ μνήματα καὶ ἀνάξω ὑμᾶς ἐκ τῶν μνημάτων ὑμῶν
13 καὶ εἰσάξω ὑμᾶς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ, 13 καὶ γνώσεσθε ὅτι ἐγώ
εἰμι κύριος ἐν τῷ ἀνοῖξαί με τοὺς τάφους ὑμῶν τοῦ ἀναγαγεῖν με
14 ἐκ τῶν τάφων τὸν λαόν μου. 14 καὶ δώσω τὸ πνεῦμά μου εἰς ὑμᾶς,

38 εγω] + ειμι A

37 2 ξηρα B†] pr. και ιδου rel. = 𝔐 || 3 κυριε B†] + κυριε A: cf. 5. 9 24 | ταυτα ult.] αυτα A† || 5 κυριος Bpau.] + κυριος A: item in 14 fin., cf. 3 || 6 εις] εφ A | οτι] διοτι A† || 7 μοι] + κυριος A | εγεν. B†] + φωνη rel. (in *O* sub ※) | προφητευσαι] -τευειν A || 8 εφυοντο] pr. αν A | δερματα B† || 9 προφ. υιε ανθρ./προφ. επι το πν.] tr. B = 𝔐 | κυριος B†] + κυριος A: cf. 3 | εκ] pr. ελθε A, sed hab. etiam ελθε seq. | πνευματων] ανεμων του ουρανου A | ελθε] + το πνευμα A (in *O* sub ※) || 10 καθοτι] καθως A | το πνευμα] πνευμα ζωης A | πολλη] μεγαλη A || 12 ειπον B†] + προς αυτους rel. (in *O* sub ※) | κυριος B†] pr. αδωναι A: item in 19, cf. 5 5 || 13 με ult. B†] + υμας rel. (in *O* sub ※) | ταφων B†] + υμων rel. (in *O* sub ※) || 14 το > AB^{c}

καὶ ζήσεσθε, καὶ θήσομαι ὑμᾶς ἐπὶ τὴν γῆν ὑμῶν, καὶ γνώσεσθε
ὅτι ἐγὼ κύριος λελάληκα καὶ ποιήσω, λέγει κύριος.

15 Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 16 Υἱὲ ἀνθρώπου, 15 16
λαβὲ σεαυτῷ ῥάβδον καὶ γράψον ἐπ᾽ αὐτὴν τὸν Ιουδαν καὶ τοὺς
υἱοὺς Ισραηλ τοὺς προσκειμένους ἐπ᾽ αὐτόν· καὶ ῥάβδον δευτέραν
λήμψῃ σεαυτῷ καὶ γράψεις αὐτήν Τῷ Ιωσηφ, ῥάβδον Εφραιμ καὶ
πάντας τοὺς υἱοὺς Ισραηλ τοὺς προστεθέντας πρὸς αὐτόν. 17 καὶ 17
συνάψεις αὐτὰς πρὸς ἀλλήλας σαυτῷ εἰς ῥάβδον μίαν τοῦ δῆσαι
αὐτάς, καὶ ἔσονται ἐν τῇ χειρί σου. 18 καὶ ἔσται ὅταν λέγωσιν πρὸς 18
σὲ οἱ υἱοὶ τοῦ λαοῦ σου Οὐκ ἀναγγελεῖς ἡμῖν τί ἐστιν ταῦτά σοι;
19 καὶ ἐρεῖς πρὸς αὐτούς Τάδε λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λήμψομαι 19
τὴν φυλὴν Ιωσηφ τὴν διὰ χειρὸς Εφραιμ καὶ τὰς φυλὰς Ισραηλ
τὰς προσκειμένας πρὸς αὐτὸν καὶ δώσω αὐτοὺς ἐπὶ τὴν φυλὴν
Ιουδα, καὶ ἔσονται εἰς ῥάβδον μίαν ἐν τῇ χειρὶ Ιουδα. 20 καὶ ἔσονται 20
αἱ ῥάβδοι, ἐφ᾽ αἷς σὺ ἔγραψας ἐπ᾽ αὐταῖς, ἐν τῇ χειρί σου ἐνώπιον
αὐτῶν, 21 καὶ ἐρεῖς αὐτοῖς Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ λαμ- 21
βάνω πάντα οἶκον Ισραηλ ἐκ μέσου τῶν ἐθνῶν, οὗ εἰσήλθοσαν
ἐκεῖ, καὶ συνάξω αὐτοὺς ἀπὸ πάντων τῶν περικύκλῳ αὐτῶν καὶ
εἰσάξω αὐτοὺς εἰς τὴν γῆν τοῦ Ισραηλ· 22 καὶ δώσω αὐτοὺς εἰς 22
ἔθνος ἓν ἐν τῇ γῇ μου καὶ ἐν τοῖς ὄρεσιν Ισραηλ, καὶ ἄρχων εἷς
ἔσται αὐτῶν, καὶ οὐκ ἔσονται ἔτι εἰς δύο ἔθνη οὐδὲ μὴ διαιρεθῶσιν
οὐκέτι εἰς δύο βασιλείας, 23 ἵνα μὴ μιαίνωνται ἔτι ἐν τοῖς εἰδώλοις 23
αὐτῶν. καὶ ῥύσομαι αὐτοὺς ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν αὐτῶν, ὧν
ἡμάρτοσαν ἐν αὐταῖς, καὶ καθαριῶ αὐτούς, καὶ ἔσονταί μοι εἰς
λαόν, καὶ ἐγὼ κύριος ἔσομαι αὐτοῖς εἰς θεόν. 24 καὶ ὁ δοῦλός μου 24
Δαυιδ ἄρχων ἐν μέσῳ αὐτῶν, καὶ ποιμὴν εἷς ἔσται πάντων· ὅτι
ἐν τοῖς προστάγμασίν μου πορεύσονται καὶ τὰ κρίματά μου φυλά-
ξονται καὶ ποιήσουσιν αὐτά. 25 καὶ κατοικήσουσιν ἐπὶ τῆς γῆς αὐ- 25
τῶν, ἣν ἐγὼ δέδωκα τῷ δούλῳ μου Ιακωβ, οὗ κατῴκησαν ἐκεῖ οἱ
πατέρες αὐτῶν· καὶ κατοικήσουσιν ἐπ᾽ αὐτῆς αὐτοί, καὶ Δαυιδ ὁ
δοῦλός μου ἄρχων αὐτῶν ἔσται εἰς τὸν αἰῶνα. 26 καὶ διαθήσομαι αὐτοῖς 26

14 κυριος ult.: cf. 5 || 16 ισραηλ 1^{0}] αυτης (sic) A† | επ 2^{0}] προς A | προστεθ.] προσκειμενους A$^{(\dagger)}$ || 18 σου] + λεγοντες Amu. (in *O* sub ※) | αναγγελεις pau.] απ pro αν Apl., λλ pro λ Bpau. || 19 κυριος: cf. 12 | την 2^{0} > A | ισραηλ] pr. του A | εν > B† || 20 αις] ας B† || 21 κυριος κυριος] αδωναι κυριος ο θεος A: item in 38 17 || 22 εν εν V] εν BA | ισραηλ] pr. του A | αυτων] pr. παντων A (in *O* sub ※) | ετι] ουκετι A || 23 αυτων 1^{0} B†] + και εν τοις προσοχθισμασιν αυτων και εν πασαις ταις ασεβειαις(A† βασιλειαις) αυτων rel. (in *O* sub ※); ante haec uerba superadd. A εν οις ημαρτοσαν εν αυτοις, sed hab. etiam ων ημαρτ. εν αυταις seq. || 24 και ποιμ. εις εσται] εσται ποιμ. εις B† || 25 αυτοι B†] + και οι υιοι αυτων και οι υιοι των υιων αυτων εως αιωνος rel. (in *O* sub ※) | και ult.] + ιδου A† | αυτων εσται] > B†, εσται in *O* sub ÷

διαθήκην εἰρήνης, διαθήκη αἰωνία ἔσται μετ' αὐτῶν· καὶ θήσω τὰ
27 ἅγιά μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα. 27καὶ ἔσται ἡ κατασκήνω-
σίς μου ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔσομαι αὐτοῖς θεός, καὶ αὐτοί μου ἔσονται
28 λαός. 28καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ὁ ἁγιάζων
αὐτοὺς ἐν τῷ εἶναι τὰ ἅγιά μου ἐν μέσῳ αὐτῶν εἰς τὸν αἰῶνα.
38 1Καὶ ἐγένετο λόγος κυρίου πρός με λέγων 2Υἱὲ ἀνθρώπου, στή-
ρισον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ Γωγ καὶ τὴν γῆν τοῦ Μαγωγ, ἄρχοντα
3 Ρως, Μοσοχ καὶ Θοβελ, καὶ προφήτευσον ἐπ' αὐτὸν 3καὶ εἰπὸν
αὐτῷ Τάδε λέγει κύριος κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Γωγ ἄρχοντα Ρως,
4 Μοσοχ καὶ Θοβελ 4καὶ συνάξω σε καὶ πᾶσαν τὴν δύναμίν σου,
ἵππους καὶ ἱππεῖς ἐνδεδυμένους θώρακας πάντας, συναγωγὴ πολλή,
5 πέλται καὶ περικεφαλαῖαι καὶ μάχαιραι, 5Πέρσαι καὶ Αἰθίοπες καὶ
6 Λίβυες, πάντες περικεφαλαίαις καὶ πέλταις, 6Γομερ καὶ πάντες οἱ
περὶ αὐτόν, οἶκος τοῦ Θεργαμα ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ καὶ πάντες οἱ
7 περὶ αὐτόν, καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ· 7ἑτοιμάσθητι ἑτοίμασον
σεαυτὸν σὺ καὶ πᾶσα ἡ συναγωγή σου οἱ συνηγμένοι μετὰ σοῦ
8 καὶ ἔσῃ μοι εἰς προφυλακήν. 8ἀφ' ἡμερῶν πλειόνων ἑτοιμασθήσεται
καὶ ἐπ' ἐσχάτου ἐτῶν ἐλεύσεται καὶ ἥξει εἰς τὴν γῆν τὴν ἀπ-
εστραμμένην ἀπὸ μαχαίρας, συνηγμένων ἀπὸ ἐθνῶν πολλῶν, ἐπὶ
γῆν Ισραηλ, ἣ ἐγενήθη ἔρημος δι' ὅλου· καὶ οὗτος ἐξ ἐθνῶν ἐξ-
9 ελήλυθεν, καὶ κατοικήσουσιν ἐπ' εἰρήνης ἅπαντες. 9καὶ ἀναβήσῃ ὡς
ὑετὸς καὶ ἥξεις ὡς νεφέλη κατακαλύψαι γῆν καὶ ἔσῃ σὺ καὶ πάντες
10 οἱ περὶ σὲ καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ. 10τάδε λέγει κύριος κύριος
Καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἀναβήσεται ῥήματα ἐπὶ τὴν καρδίαν
11 σου, καὶ λογιῇ λογισμοὺς πονηροὺς 11καὶ ἐρεῖς Ἀναβήσομαι ἐπὶ
γῆν ἀπερριμμένην, ἥξω ἐπὶ ἡσυχάζοντας ἐν ἡσυχίᾳ καὶ οἰκοῦντας
ἐπ' εἰρήνης, πάντας κατοικοῦντας γῆν, ἐν ᾗ οὐχ ὑπάρχει τεῖχος
12 οὐδὲ μοχλοί, καὶ θύραι οὐκ εἰσὶν αὐτοῖς, 12προνομεῦσαι προνομὴν
καὶ σκυλεῦσαι σκῦλα αὐτῶν τοῦ ἐπιστρέψαι χεῖρά σου εἰς τὴν
ἠρημωμένην, ἣ κατῳκίσθη, καὶ ἐπ' ἔθνος συνηγμένον ἀπὸ ἐθνῶν
πολλῶν πεποιηκότας κτήσεις κατοικοῦντας ἐπὶ τὸν ὀμφαλὸν τῆς
13 γῆς. 13Σαβα καὶ Δαιδαν καὶ ἔμποροι Καρχηδόνιοι καὶ πᾶσαι αἱ

26 διαθηκη] pr. και AC || 27 θεος] εις θεον A | μου εσονται] εσ. μοι A || 28 τα εθνη > A† | fin.] + λεγει κυριος A†

38 2 μοσοχ (cf. 32 26)] μεσοχ B: item in 3 (ubi A† μοσοκ) et 39 1 || 3 κυριος κυριος (cf. 2 4)] αδωναι κυριος A: cf. 5 5 | σε > B*V† | γωγ > B† | αρχοντα] pr. και A† | μοσοχ: cf. 2 || 5 λιβυες] + και λυδοι A | περικεφ.] pr. εν A† || 7 ετοιμασον] pr. και A pau. = 𝔐 || 8 πλειονων] + ετων A† | εσχατων A | επι] εις A† | γην ισρ.] την γην του ισρ. A | ουτος] αυτος A | εξ(A† εκ των) εθνων / εξεληλ.] tr. A || 9 ηξεις] ς > B | εση Bc†] εσει B*†, πεση rel. (pau. πεσης uel -σεις) || 10 κυριος κυριος] + ο θεος A: item in 18, cf. 14 14 6 || 11 οικουντας] pr. κατ A | γην εν η] πολεις εν αις A | αυτοις] -ταις A || 12 αυτων > A† | χειρα] pr. την A | σου unus cod.] μου rel. | την] γην Q || 13 εμποροι] pr. οι A | καρχηδονιοι] χαλκηδονος A(†)

κῶμαι αὐτῶν ἐροῦσίν σοι Εἰς προνομὴν τοῦ προνομεῦσαι σὺ
ἔρχῃ καὶ σκυλεῦσαι σκῦλα; συνήγαγες συναγωγήν σου λαβεῖν ἀρ-
γύριον καὶ χρυσίον, ἀπενέγκασθαι κτῆσιν τοῦ σκυλεῦσαι σκῦλα;
14διὰ τοῦτο προφήτευσον, υἱὲ ἀνθρώπου, καὶ εἰπὸν τῷ Γωγ Τάδε 14
λέγει κύριος Οὐκ ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν τῷ κατοικισθῆναι τὸν λαόν
μου Ισραηλ ἐπ' εἰρήνης ἐγερθήσῃ; 15καὶ ἥξεις ἐκ τοῦ τόπου σου 15
ἀπ' ἐσχάτου βορρᾶ καὶ ἔθνη πολλὰ μετὰ σοῦ, ἀναβάται ἵππων
πάντες, συναγωγὴ μεγάλη καὶ δύναμις πολλή, 16καὶ ἀναβήσῃ ἐπὶ 16
τὸν λαόν μου Ισραηλ ὡς νεφέλη καλύψαι γῆν· ἐπ' ἐσχάτων τῶν
ἡμερῶν ἔσται, καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὴν γῆν μου, ἵνα γνῶσιν πάντα
τὰ ἔθνη ἐμὲ ἐν τῷ ἁγιασθῆναί με ἐν σοὶ ἐνώπιον αὐτῶν. 17τάδε 17
λέγει κύριος κύριος τῷ Γωγ Σὺ εἶ περὶ οὗ ἐλάλησα πρὸ ἡμερῶν
τῶν ἔμπροσθεν διὰ χειρὸς τῶν δούλων μου προφητῶν τοῦ Ισραηλ
ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις καὶ ἔτεσιν τοῦ ἀγαγεῖν σε ἐπ' αὐτούς.
18καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐν ἡμέρᾳ, ᾗ ἂν ἔλθῃ Γωγ ἐπὶ τὴν 18
γῆν τοῦ Ισραηλ, λέγει κύριος κύριος, ἀναβήσεται ὁ θυμός μου
19καὶ ὁ ζῆλός μου. ἐν πυρὶ τῆς ὀργῆς μου ἐλάλησα Εἰ μὴν ἐν τῇ 19
ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἔσται σεισμὸς μέγας ἐπὶ γῆς Ισραηλ, 20καὶ σεισθή- 20
σονται ἀπὸ προσώπου κυρίου οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης καὶ τὰ πε-
τεινὰ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ θηρία τοῦ πεδίου καὶ πάντα τὰ ἑρπετὰ
τὰ ἕρποντα ἐπὶ τῆς γῆς καὶ πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ ἐπὶ προσώπου
τῆς γῆς, καὶ ῥαγήσεται τὰ ὄρη, καὶ πεσοῦνται αἱ φάραγγες, καὶ
πᾶν τεῖχος ἐπὶ τὴν γῆν πεσεῖται. 21καὶ καλέσω ἐπ' αὐτὸν πᾶν 21
φόβον, λέγει κύριος· μάχαιρα ἀνθρώπου ἐπὶ τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ
ἔσται. 22καὶ κρινῶ αὐτὸν θανάτῳ καὶ αἵματι καὶ ὑετῷ κατακλύζοντι 22
καὶ λίθοις χαλάζης, καὶ πῦρ καὶ θεῖον βρέξω ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπὶ
πάντας τοὺς μετ' αὐτοῦ καὶ ἐπ' ἔθνη πολλὰ μετ' αὐτοῦ. 23καὶ με- 23
γαλυνθήσομαι καὶ ἁγιασθήσομαι καὶ ἐνδοξασθήσομαι καὶ γνωσθή-
σομαι ἐναντίον ἐθνῶν πολλῶν, καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος.
1Καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, προφήτευσον ἐπὶ Γωγ καὶ εἰπόν Τάδε 39
λέγει κύριος Ἰδοὺ ἐγὼ ἐπὶ σὲ Γωγ ἄρχοντα Ρως, Μοσοχ καὶ Θοβελ
2καὶ συνάξω σε καὶ καθοδηγήσω σε καὶ ἀναβιβῶ σε ἀπ' ἐσχάτου 2
τοῦ βορρᾶ καὶ ἀνάξω σε ἐπὶ τὰ ὄρη τοῦ Ισραηλ. 3καὶ ἀπολῶ τὸ 3
τόξον σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς ἀριστερᾶς καὶ τὰ τοξεύματά

13 κωμαι αυτων] χωραι αυτης A(†) | εις προν. / του προν.] tr. A† | κτησιν] -σεις A† || 14 κυριος B†] + κυριος ο θεος A: cf. 10 | εγερθησῃ] pr. εξ A || 17 κυριος κυριος: cf. 37 21 | προ] αφ A | προφητων B pau.] pr. των rel. αγαγειν] pr. αν A || 18 του > B | κυριος κυριος: cf. 10 || 19 γης ισρ.] της γης του ισρ. A || 20 κυριου] pr. του A | ραγησονται AC || 21 αυτον] αυτο και B† | παν: sic BA, cf. Iud. 7 4 B | φοβον B†] + μαχαιρας rel.: cf. 𝔐 κυριος B†] + κυριος A: cf. 2 4

39 1 κυριος B†] + κυριος A: item in 5. 20, cf. 7 2 4 | μοσοχ: cf. 38 2 | θοβερ A† hic, non in 38 2 || 2 απ] επ B | αναξω] συναξω A† || 3 απο 1°] εκ A

4 σου ἀπὸ τῆς χειρός σου τῆς δεξιᾶς καὶ καταβαλῶ σε [4]ἐπὶ τὰ ὄρη
Ισραηλ, καὶ πεσῇ σὺ καὶ πάντες οἱ περὶ σέ, καὶ τὰ ἔθνη τὰ μετὰ
σοῦ δοθήσονται εἰς πλήθη ὀρνέων, παντὶ πετεινῷ καὶ πᾶσι τοῖς
5 θηρίοις τοῦ πεδίου δέδωκά σε καταβρωθῆναι. [5]ἐπὶ προσώπου τοῦ
6 πεδίου πεσῇ, ὅτι ἐγὼ ἐλάλησα, λέγει κύριος. [6]καὶ ἀποστελῶ πῦρ
ἐπὶ Γωγ, καὶ κατοικηθήσονται αἱ νῆσοι ἐπ᾽ εἰρήνης· καὶ γνώσονται
7 ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος. [7]καὶ τὸ ὄνομά μου τὸ ἅγιον γνωσθήσεται ἐν
μέσῳ λαοῦ μου Ισραηλ, καὶ οὐ βεβηλωθήσεται τὸ ὄνομά μου τὸ
ἅγιον οὐκέτι· καὶ γνώσονται τὰ ἔθνη ὅτι ἐγώ εἰμι κύριος ἅγιος
8 ἐν Ισραηλ. [8]ἰδοὺ ἥκει, καὶ γνώσῃ ὅτι ἔσται, λέγει κύριος κύριος·
9 αὕτη ἐστὶν ἡ ἡμέρα, ἐν ᾗ ἐλάλησα. [9]καὶ ἐξελεύσονται οἱ κατοι-
κοῦντες τὰς πόλεις Ισραηλ καὶ καύσουσιν ἐν τοῖς ὅπλοις, πέλταις
καὶ κοντοῖς καὶ τόξοις καὶ τοξεύμασιν καὶ ῥάβδοις χειρῶν καὶ λόγ-
10 χαις· καὶ καύσουσιν ἐν αὐτοῖς πῦρ ἑπτὰ ἔτη. [10]καὶ οὐ μὴ λάβωσιν
ξύλα ἐκ τοῦ πεδίου οὐδὲ μὴ κόψωσιν ἐκ τῶν δρυμῶν, ἀλλ᾽ ἢ τὰ
ὅπλα κατακαύσουσιν πυρί· καὶ προνομεύσουσιν τοὺς προνομεύ-
σαντας αὐτοὺς καὶ σκυλεύσουσιν τοὺς σκυλεύσαντας αὐτούς, λέγει
11 κύριος. [11]καὶ ἔσται ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ δώσω τῷ Γωγ τόπον ὀνο-
μαστόν, μνημεῖον ἐν Ισραηλ, τὸ πολυάνδριον τῶν ἐπελθόντων
πρὸς τῇ θαλάσσῃ, καὶ περιοικοδομήσουσιν τὸ περιστόμιον τῆς
φάραγγος· καὶ κατορύξουσιν ἐκεῖ τὸν Γωγ καὶ πᾶν τὸ πλῆθος
12 αὐτοῦ, καὶ κληθήσεται Τὸ γαι τὸ πολυάνδριον τοῦ Γωγ. [12]καὶ
κατορύξουσιν αὐτοὺς οἶκος Ισραηλ, ἵνα καθαρισθῇ ἡ γῆ, ἐν ἑπτα-
13 μήνῳ· [13]καὶ κατορύξουσιν αὐτοὺς πᾶς ὁ λαὸς τῆς γῆς, καὶ ἔσται
14 αὐτοῖς εἰς ὀνομαστὸν ᾗ ἡμέρᾳ ἐδοξάσθην, λέγει κύριος. [14]καὶ ἄν-
δρας διὰ παντὸς διαστελοῦσιν ἐπιπορευομένους τὴν γῆν θάψαι
τοὺς καταλελειμμένους ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς καθαρίσαι αὐτὴν
15 μετὰ τὴν ἑπτάμηνον, καὶ ἐκζητήσουσιν. [15]καὶ πᾶς ὁ διαπορευόμενος
τὴν γῆν καὶ ἰδὼν ὀστοῦν ἀνθρώπου οἰκοδομήσει παρ᾽ αὐτὸ ση-
μεῖον, ἕως ὅτου θάψωσιν αὐτὸ οἱ θάπτοντες εἰς τὸ γαι τὸ πο-
16 λυάνδριον τοῦ Γωγ· [16]καὶ γὰρ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως Πολυάνδριον·
17 καὶ καθαρισθήσεται ἡ γῆ. [17]καὶ σύ, υἱὲ ἀνθρώπου, εἰπόν Τάδε λέγει
κύριος Εἰπὸν παντὶ ὀρνέῳ πετεινῷ καὶ πρὸς πάντα τὰ θηρία τοῦ
πεδίου Συνάχθητε καὶ ἔρχεσθε, συνάχθητε ἀπὸ πάντων τῶν περι-
κύκλῳ ἐπὶ τὴν θυσίαν μου, ἣν τέθυκα ὑμῖν, θυσίαν μεγάλην ἐπὶ

4 ισραηλ pl. (cf. 17)] pr. του A pau.: cf. 2; pr. τα B† | τα 3° > A* || 5 κυριος: cf. 1 || 6 γωγ] σε A(†) | κατοικισθ. A || 7 τα] pr. παντα A | κυριος] + κυριος A†: cf. 1 | αγιος εν] ο αγιος A || 8 κυριος κυριος] + ο θεος A: item in 25, cf. 146 || 10 κοψουσιν B || 11 εν ισραηλ > A*† | προς την θαλασσαν A(†) | γαι] γε Q, τε B†: sed in 15 etiam B γε || 12 ισραηλ] pr. του A || 13 εις > B† || 14 την γην] pr. πασαν A: item in 15 | fin.] + ακριβως A || 15 και 1°] + εσται A, > Qmu. | την γην: cf. 14 | γαι: cf. 11 || 17 πεδιου] αγρου A

τὰ ὄρη Ισραηλ, καὶ φάγεσθε κρέα καὶ πίεσθε αἷμα. [18]κρέα γιγάντων 18
φάγεσθε καὶ αἷμα ἀρχόντων τῆς γῆς πίεσθε, κριοὺς καὶ μόσχους
καὶ τράγους, καὶ οἱ μόσχοι ἐστεατωμένοι πάντες. [19]καὶ φάγεσθε 19
στέαρ εἰς πλησμονὴν καὶ πίεσθε αἷμα εἰς μέθην ἀπὸ τῆς θυσίας
μου, ἧς ἔθυσα ὑμῖν. [20]καὶ ἐμπλησθήσεσθε ἐπὶ τῆς τραπέζης μου 20
ἵππον καὶ ἀναβάτην, γίγαντα καὶ πάντα ἄνδρα πολεμιστήν, λέγει
κύριος. [21]καὶ δώσω τὴν δόξαν μου ἐν ὑμῖν, καὶ ὄψονται πάντα 21
τὰ ἔθνη τὴν κρίσιν μου, ἣν ἐποίησα, καὶ τὴν χεῖρά μου, ἣν ἐπ-
ήγαγον ἐπ᾽ αὐτούς. [22]καὶ γνώσονται οἶκος Ισραηλ ὅτι ἐγώ εἰμι 22
κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης καὶ ἐπέκεινα. [23]καὶ 23
γνώσονται πάντα τὰ ἔθνη ὅτι διὰ τὰς ἁμαρτίας αὐτῶν ᾐχμαλω-
τεύθησαν οἶκος Ισραηλ, ἀνθ᾽ ὧν ἠθέτησαν εἰς ἐμέ, καὶ ἀπέστρεψα
τὸ πρόσωπόν μου ἀπ᾽ αὐτῶν καὶ παρέδωκα αὐτοὺς εἰς χεῖρας
τῶν ἐχθρῶν αὐτῶν, καὶ ἔπεσαν πάντες μαχαίρᾳ. [24]κατὰ τὰς ἀκα- 24
θαρσίας αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ ἀνομήματα αὐτῶν ἐποίησα αὐτοῖς καὶ
ἀπέστρεψα τὸ πρόσωπόν μου ἀπ᾽ αὐτῶν. [25]διὰ τοῦτο τάδε λέγει 25
κύριος κύριος Νῦν ἀποστρέψω τὴν αἰχμαλωσίαν Ιακωβ καὶ ἐλεήσω
τὸν οἶκον Ισραηλ καὶ ζηλώσω διὰ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου. [26]καὶ 26
λήμψονται τὴν ἀτιμίαν ἑαυτῶν καὶ τὴν ἀδικίαν, ἣν ἠδίκησαν, ἐν
τῷ κατοικισθῆναι αὐτοὺς ἐπὶ τὴν γῆν αὐτῶν ἐπ᾽ εἰρήνης, καὶ οὐκ
ἔσται ὁ ἐκφοβῶν. [27]ἐν τῷ ἀποστρέψαι με αὐτοὺς ἐκ τῶν ἐθνῶν 27
καὶ συναγαγεῖν με αὐτοὺς ἐκ τῶν χωρῶν τῶν ἐθνῶν καὶ ἁγιασθή-
σομαι ἐν αὐτοῖς ἐνώπιον τῶν ἐθνῶν, [28]καὶ γνώσονται ὅτι ἐγώ εἰμι 28
κύριος ὁ θεὸς αὐτῶν ἐν τῷ ἐπιφανῆναί με αὐτοῖς ἐν τοῖς ἔθνεσιν.
[29]καὶ οὐκ ἀποστρέψω οὐκέτι τὸ πρόσωπόν μου ἀπ᾽ αὐτῶν, ἀνθ᾽ 29
οὗ ἐξέχεα τὸν θυμόν μου ἐπὶ τὸν οἶκον Ισραηλ, λέγει κύριος
κύριος.

[1]Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ πέμπτῳ καὶ εἰκοστῷ ἔτει τῆς αἰχμαλωσίας 40
ἡμῶν ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ δεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῷ τεσσαρεσκαι-
δεκάτῳ ἔτει μετὰ τὸ ἁλῶναι τὴν πόλιν, ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ ἐγένετο
ἐπ᾽ ἐμὲ χεὶρ κυρίου καὶ ἤγαγέν με [2]ἐν ὁράσει θεοῦ εἰς τὴν γῆν 2
τοῦ Ισραηλ καὶ ἔθηκέν με ἐπ᾽ ὄρους ὑψηλοῦ σφόδρα, καὶ ἐπ᾽ αὐ-
τοῦ ὡσεὶ οἰκοδομὴ πόλεως ἀπέναντι. [3]καὶ εἰσήγαγέν με ἐκεῖ, καὶ 3
ἰδοὺ ἀνήρ, καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ ἦν ὡσεὶ ὅρασις χαλκοῦ στίλβοντος,
καὶ ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ ἦν σπαρτίον οἰκοδόμων καὶ κάλαμος μέτρου, καὶ
αὐτὸς εἱστήκει ἐπὶ τῆς πύλης. [4]καὶ εἶπεν πρός με ὁ ἀνήρ Ἑώρακας, 4

20 γιγαντα] pr. και B | κυριος: cf. 1 || 25 κυριος κυριος: cf. 8 | αναστρεψω A | την > B | ιακωβ] pr. εν B† || 26 λημψομαι A | εαυτων] ε > A || 27 των εθνων ult.] εθνων πολλων AL: cf. 𝔐 || 29 ανθ ων Apl.

40 1 αλωναι] αλωθηναι A: cf. Thack. p. 259 | επ εμε/χειρ κυρ.] tr. A || 2 του > B | επ ορος υψηλον BL | επ αυτω B† || 3 μετρου L (cf. 42 16. 17. 18)] μετρον BA; + εν τη χειρι αυτου AL (in O sub ※ [sic]) || 4 εω(uel ο)ρακας] + συ A†

υἱὲ ἀνθρώπου; ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς σου ἰδὲ καὶ ἐν τοῖς ὠσίν σου
ἄκουε καὶ τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου πάντα, ὅσα ἐγὼ δεικνύω
σοι, διότι ἕνεκα τοῦ δεῖξαί σοι εἰσελήλυθας ὧδε καὶ δείξεις πάντα,
ὅσα σὺ ὁρᾷς, τῷ οἴκῳ τοῦ Ισραηλ.
5 [5]Καὶ ἰδοὺ περίβολος ἔξωθεν τοῦ οἴκου κύκλῳ · καὶ ἐν τῇ χειρὶ
τοῦ ἀνδρὸς κάλαμος, τὸ μέτρον πηχῶν ἓξ ἐν πήχει καὶ παλαιστῆς,
καὶ διεμέτρησεν τὸ προτείχισμα, πλάτος ἴσον τῷ καλάμῳ καὶ τὸ
6 ὕψος αὐτοῦ ἴσον τῷ καλάμῳ. [6]καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν πύλην τὴν
βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς ἐν ἑπτὰ ἀναβαθμοῖς καὶ διεμέτρησεν τὸ
7 αιλαμ τῆς πύλης ἴσον τῷ καλάμῳ [7]καὶ τὸ θεε ἴσον τῷ καλάμῳ
τὸ μῆκος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος καὶ τὸ αιλαμ ἀνὰ μέσον
τοῦ θαιηλαθα πηχῶν ἓξ καὶ τὸ θεε τὸ δεύτερον ἴσον τῷ καλάμῳ
τὸ πλάτος καὶ ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος καὶ τὸ αιλαμ πήχεων
8 πέντε [8]καὶ τὸ θεε τὸ τρίτον ἴσον τῷ καλάμῳ τὸ πλάτος καὶ ἴσον
9 τῷ καλάμῳ τὸ μῆκος [9]καὶ τὸ αιλαμ τοῦ πυλῶνος πλησίον τοῦ
αιλαμ τῆς πύλης πηχῶν ὀκτὼ καὶ τὰ αιλευ πηχῶν δύο καὶ τὸ
10 αιλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν [10]καὶ τὰ θεε τῆς πύλης θεε κατέναντι
τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς ἔνθεν, καὶ μέτρον ἓν τοῖς τρισὶν καὶ μέτρον
11 ἓν τοῖς αιλαμ ἔνθεν καὶ ἔνθεν. [11]καὶ διεμέτρησεν τὸ πλάτος τῆς
θύρας τοῦ πυλῶνος πηχῶν δέκα καὶ τὸ εὖρος τοῦ πυλῶνος πηχῶν
12 δέκα τριῶν, [12]καὶ πῆχυς ἐπισυναγόμενος ἐπὶ πρόσωπον τῶν θεῖμ
ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ τὸ θεε πηχῶν ἓξ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἓξ ἔνθεν.
13 [13]καὶ διεμέτρησεν τὴν πύλην ἀπὸ τοῦ τοίχου τοῦ θεε ἐπὶ τὸν τοῖ-
χον τοῦ θεε πλάτος πήχεις εἴκοσι πέντε, αὕτη πύλη ἐπὶ πύλην ·
14 [14]καὶ τὸ αἴθριον τοῦ αιλαμ τῆς πύλης ἑξήκοντα πήχεις, εἴκοσι θεῖμ
15 τῆς πύλης κύκλῳ · [15]καὶ τὸ αἴθριον τῆς πύλης ἔξωθεν εἰς τὸ αἴ-
16 θριον αιλαμ τῆς πύλης ἔσωθεν πηχῶν πεντήκοντα · [16]καὶ θυρίδες
κρυπταὶ ἐπὶ τὰ θεῖμ καὶ ἐπὶ τὰ αιλαμ ἔσωθεν τῆς πύλης τῆς αὐλῆς
κυκλόθεν, καὶ ὡσαύτως τοῖς αιλαμ θυρίδες κύκλῳ ἔσωθεν, καὶ ἐπὶ
17 τὸ αιλαμ φοίνικες ἔνθεν καὶ ἔνθεν. [17]καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐ-

4 εν τοις οφθ. σου / ιδε B pau.] tr. rel. = 𝔐 | του ult. > A || 5 πλατος] pr. το A || 6 το αιλαμ B†] pr. το θεε εξ ενθεν και εξ ενθεν και A || 7 θαιηλαθα B†] θεηλαθα Q, θαιεαιλαμ *L*, θεε A | το πλατος ult. et το μηκος ult.] το > B : cf. 8 | και paenult. ⌒ ult. A† || 8 το πλατος ... το μηκος] tr. A ; το bis > B : cf. 7 || 9 πυλης 1⁰] + εσωθεν ισον τω καλαμω και διεμετρησεν το ϵ(uel αι)λαμ της πυλης A | το αιλευ A, sed in 21. 24 etc. etiam A τα αιλευ(uel sim.) | δυο] δεκα A† | το αιλαμ ult.] τα αι. B || 10 τα θεε] το θ. A | και paenult. > B | τοις ult.] τω A(†) || 12 επι] κατα A | των θϵ(ϵ)ιμ] τω θεε A ; + πηχεος ενος και πηχεος ενος οριον omn. excepto B (in *O* sub ※) || 13 τοιχου B(†)] τειχους A, sed τοιχον seq. hab. omn. | πηχεις > A*C*† || 14 εξηκοντα Qmu.] εξωθεν BA | εικοσι] + πεντε και A(†) ; nihil nisi και pro εικοσι hab. Q | θϵ(ϵ)ιμ] το θεεμ A† || 15 αιλαμ] pr. της πυλης του A† | πεντηκοντα] οκτω A pau. : H′ pro N′ || 16 τα 1⁰] το B† : cf. 21 | θϵ(ϵ)ιμ] θεε A† | και επι τα αιλαμ > A† | θυριδες ult.] -δας B

λὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ παστοφόρια καὶ περίστυλα κύκλῳ
τῆς αὐλῆς, τριάκοντα παστοφόρια ἐν τοῖς περιστύλοις, [18]καὶ αἱ 18
στοαὶ κατὰ νώτου τῶν πυλῶν, κατὰ τὸ μῆκος τῶν πυλῶν τὸ περί-
στυλον τὸ ὑποκάτω. [19]καὶ διεμέτρησεν τὸ πλάτος τῆς αὐλῆς ἀπὸ 19
τοῦ αἰθρίου τῆς πύλης τῆς ἐξωτέρας ἔσωθεν ἐπὶ τὸ αἴθριον τῆς
πύλης τῆς βλεπούσης ἔξω, πήχεις ἑκατόν, τῆς βλεπούσης κατ᾽
ἀνατολάς. καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ βορρᾶν, [20]καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα 20
πρὸς βορρᾶν τῇ αὐλῇ τῇ ἐξωτέρᾳ, καὶ διεμέτρησεν αὐτήν, τό τε
μῆκος αὐτῆς καὶ τὸ πλάτος. [21]καὶ τὰ θεε τρεῖς ἔνθεν καὶ τρεῖς 21
ἔνθεν καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω καὶ τοὺς φοίνικας αὐτῆς, καὶ
ἐγένετο κατὰ τὰ μέτρα τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς
πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ πηχῶν εἴκοσι πέντε τὸ
εὖρος αὐτῆς. [22]καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αιλαμμω καὶ οἱ φοί- 22
νικες αὐτῆς καθὼς ἡ πύλη ἡ βλέπουσα κατὰ ἀνατολάς · καὶ ἐν
ἑπτὰ κλιμακτῆρσιν ἀνέβαινον ἐπ᾽ αὐτήν, καὶ τὰ αιλαμμω ἔσωθεν.
[23]καὶ πύλη τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ βλέπουσα ἐπὶ πύλην τοῦ βορρᾶ 23
ὃν τρόπον τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς, καὶ διεμέτρη-
σεν τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην πήχεις ἑκατόν. [24]καὶ ἤγαγέν 24
με κατὰ νότον, καὶ ἰδοὺ πύλη βλέπουσα πρὸς νότον, καὶ διεμέτρη-
σεν αὐτὴν καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω κατὰ τὰ μέτρα
ταῦτα. [25]καὶ αἱ θυρίδες αὐτῆς καὶ τὰ αιλαμμω κυκλόθεν καθὼς αἱ 25
θυρίδες τοῦ αιλαμ, πηχῶν πεντήκοντα τὸ μῆκος αὐτῆς καὶ πηχῶν
εἴκοσι πέντε τὸ εὖρος αὐτῆς. [26]καὶ ἑπτὰ κλιμακτῆρες αὐτῇ, καὶ 26
αιλαμμω ἔσωθεν, καὶ φοίνικες αὐτῇ εἷς ἔνθεν καὶ εἷς ἔνθεν ἐπὶ τὰ
αιλευ. [27]καὶ πύλη κατέναντι πύλης τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας πρὸς 27
νότον · καὶ διεμέτρησεν τὴν αὐλὴν ἀπὸ πύλης ἐπὶ πύλην, πήχεις
ἑκατὸν τὸ εὖρος πρὸς νότον.
[28]Καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τῆς πύλης τῆς 28
πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν τὴν πύλην κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα [29]καὶ 29
τὰ θεε καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα · καὶ
θυρίδες αὐτῇ καὶ τῷ αιλαμμω κύκλῳ · πήχεις πεντήκοντα τὸ μῆκος
αὐτῆς καὶ τὸ εὖρος πήχεις εἴκοσι πέντε. [31]καὶ αιλαμμω εἰς τὴν 31

17 παστοφορια 1⁰] γαζοφυλακια A† | κυκλω / της αυλης] tr. B*L* = 𝔐 || 18 αι > A† : post και | το ult.] τω A pau. || 19 εισηγαγεν] εισ > B† : cf. 24 || 21 τα 1⁰ *L*† (cf. 24. 29. 33. 36 et 16)] το rel. | τα 3⁰] το A | αιλαμμω in 21—38 : sic pau. quibusdam locis, etiam B* in 36 (2⁰). 37 ; sed Q ubique et A in 25—38 -ωθ (cf. 𝔐 30), B uel B^{c} ubique et A in 21. 22(bis) -ων || 22 αυτην] -τον B† | αιλαμμω ult.] αιλαμ B*† : cf. 31 || 24 ηγαγεν] pr. εισ A† : cf. 19 | ταῦτα hic et in seq. : sic uel ταὐτά? A pau. fere ubique τα αυτα | 26 αυτη 2⁰] -της A || 27 πυλης 1⁰] pr. της A | το] pr. και A | fin.] + πηχεις εικοσι πεντε A : cf. 𝔐 || 29 τω] τα A : item in 36 | ευρος] + αυτης A | fin. B†] + (30) και αιλαμμωθ(cf. 21) κυκλω μηκος πεντε και εικοσι πηχεων και πλατος πεντε πηχεων uel sim. rel. : haec non ad uerum textum hebr. pertinere elucet ex forma אלמות hoc tantum loco adhibita || 31 και αι-

αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αιλευ, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες.
32 [32]καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς
33 καὶ διεμέτρησεν αὐτὴν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα [33]καὶ τὰ θεε καὶ τὰ
αιλευ καὶ τὰ αιλαμμω κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα· καὶ θυρίδες αὐτῇ καὶ
τῷ αιλαμμω κύκλῳ, πήχεις πεντήκοντα μῆκος αὐτῆς καὶ εὖρος
34 πήχεις εἴκοσι πέντε. [34]καὶ αιλαμμω εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν,
καὶ φοίνικες ἐπὶ τοῦ αιλευ ἔνθεν καὶ ἔνθεν, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες
35 αὐτῇ. [35]καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν πύλην τὴν πρὸς βορρᾶν καὶ δι-
36 εμέτρησεν κατὰ τὰ μέτρα ταῦτα [36]καὶ τὰ θεε καὶ τὰ αιλευ καὶ τὰ
αιλαμμω· καὶ θυρίδες αὐτῇ κύκλῳ καὶ τῷ αιλαμμω αὐτῆς· πήχεις
37 πεντήκοντα μῆκος αὐτῆς καὶ εὖρος πήχεις εἴκοσι πέντε. [37]καὶ τὰ
αιλαμμω εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν, καὶ φοίνικες τῷ αιλευ ἔνθεν
38 καὶ ἔνθεν, καὶ ὀκτὼ κλιμακτῆρες αὐτῇ. [38]τὰ παστοφόρια αὐτῆς
καὶ τὰ θυρώματα αὐτῆς καὶ τὰ αιλαμμω αὐτῆς ἐπὶ τῆς πύλης
39 [39]τῆς δευτέρας ἔκρυσις, ὅπως σφάζωσιν ἐν αὐτῇ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας
40 καὶ ὑπὲρ ἀγνοίας· [40]καὶ κατὰ νώτου τοῦ ῥόακος τῶν ὁλοκαυτω-
μάτων τῆς βλεπούσης πρὸς βορρᾶν δύο τράπεζαι πρὸς ἀνατολὰς
καὶ κατὰ νώτου τῆς δευτέρας καὶ τοῦ αιλαμ τῆς πύλης δύο τρά-
41 πεζαι κατὰ ἀνατολάς, [41]τέσσαρες ἔνθεν καὶ τέσσαρες ἔνθεν κατὰ
νώτου τῆς πύλης, ἐπ᾽ αὐτὰς σφάξουσι τὰ θύματα κατέναντι τῶν
42 ὀκτὼ τραπεζῶν τῶν θυμάτων. [42]καὶ τέσσαρες τράπεζαι τῶν ὁλο-
καυτωμάτων λίθιναι λελαξευμέναι πήχεος καὶ ἡμίσους τὸ πλάτος
καὶ πήχεων δύο καὶ ἡμίσους τὸ μῆκος καὶ ἐπὶ πῆχυν τὸ ὕψος,
ἐπ᾽ αὐτὰς ἐπιθήσουσιν τὰ σκεύη, ἐν οἷς σφάζουσιν ἐκεῖ τὰ ὁλο-
43 καυτώματα καὶ τὰ θύματα. [43]καὶ παλαιστὴν ἕξουσιν γεῖσος λελα-
ξευμένον ἔσωθεν κύκλῳ καὶ ἐπὶ τὰς τραπέζας ἐπάνωθεν στέγας
44 τοῦ καλύπτεσθαι ἀπὸ τοῦ ὑετοῦ καὶ ἀπὸ τῆς ξηρασίας. [44]καὶ εἰσ-
ήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ δύο ἐξέδραι ἐν
τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ, μία κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης
πρὸς βορρᾶν φέρουσα πρὸς νότον καὶ μία κατὰ νώτου τῆς πύλης
45 τῆς πρὸς νότον βλεπούσης δὲ πρὸς βορρᾶν. [45]καὶ εἶπεν πρός με
Ἡ ἐξέδρα αὕτη ἡ βλέπουσα πρὸς νότον τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσ-

λαμμω(cf. 21)] in *O* sub ※; του αιλαμ B†: cf. 22 || 33 αι θυριδες αυτης A hic et in 36, sed in 29 etiam A θυριδες αυτη, cf. etiam 22. 25 | τω Ra. (cf. 29. 36)] τα A, > B | ευρος] το ευρος αυτης A || 36 θυρ. αυτη: cf. 33 | τω: cf. 29 | αυτης 1^{0}] + κυκλω A | μηκος] pr. το A | ευρος] + αυτης A || 39 της δευτερας εκρυσις B†] in *O* sub ÷; pr. (38) εκει πλυνουσιν την ολοκαυτωσιν (39) εν δε τω αιλαμ της πυλης *O* sub ※: eadem add. rel.; deinde omn. excepto B pergunt δυο τραπεζαι ενθεν και δυο τραπεζαι ενθεν uel sim. (in *O* sub ※) | εν αυτη > A† | τα B†] pr. την ολοκαυτωσιν και rel. (in *O* sub ※) | υπερ ult.] pr. τα A || 40 και 2^{0} V] > BA | fin. κατ(α) ανατολας] pr. και οκτω τραπεζαι A || 41 αυτας *L*] ς > BA: ante σ, cf. 42 | θυματων] θυμιαματων A† || 42 και ημισους 2^{0}] και > B† | αυτας] ς > B: ante σ, cf. 41 | τα σκευη > A† || 43 εσωθεν] εξωθεν A†

σουσι τὴν φυλακὴν τοῦ οἴκου, [46]καὶ ἡ ἐξέδρα ἡ βλέπουσα πρὸς 46
βορρᾶν τοῖς ἱερεῦσι τοῖς φυλάσσουσι τὴν φυλακὴν τοῦ θυσια-
στηρίου· ἐκεῖνοί εἰσιν οἱ υἱοὶ Σαδδουκ οἱ ἐγγίζοντες ἐκ τοῦ Λευι
πρὸς κύριον λειτουργεῖν αὐτῷ. [47]καὶ διεμέτρησεν τὴν αὐλὴν μῆκος 47
πήχεων ἑκατὸν καὶ εὖρος πήχεων ἑκατὸν ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη
αὐτῆς καὶ τὸ θυσιαστήριον ἀπέναντι τοῦ οἴκου.
[48]Καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὸ αιλαμ τοῦ οἴκου. καὶ διεμέτρησεν τὸ 48
αιλ τοῦ αιλαμ πηχῶν πέντε τὸ πλάτος ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε
ἔνθεν, καὶ τὸ εὖρος τοῦ θυρώματος πηχῶν δέκα τεσσάρων, καὶ
ἐπωμίδες τῆς θύρας τοῦ αιλαμ πηχῶν τριῶν ἔνθεν καὶ πηχῶν
τριῶν ἔνθεν· [49]καὶ τὸ μῆκος τοῦ αιλαμ πηχῶν εἴκοσι καὶ τὸ εὖρος 49
πηχῶν δώδεκα· καὶ ἐπὶ δέκα ἀναβαθμῶν ἀνέβαινον ἐπ᾽ αὐτό· καὶ
στῦλοι ἦσαν ἐπὶ τὸ αιλαμ, εἷς ἔνθεν καὶ εἷς ἔνθεν. [1]καὶ εἰσήγαγέν 41
με εἰς τὸν ναόν, ᾧ διεμέτρησεν τὸ αιλαμ πηχῶν ἓξ τὸ πλάτος
ἔνθεν καὶ πηχῶν ἓξ τὸ εὖρος τοῦ αιλαμ ἔνθεν, [2]καὶ τὸ εὖρος τοῦ 2
πυλῶνος πηχῶν δέκα, καὶ ἐπωμίδες τοῦ πυλῶνος πηχῶν πέντε
ἔνθεν καὶ πηχῶν πέντε ἔνθεν· καὶ διεμέτρησεν τὸ μῆκος αὐτοῦ
πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ τὸ εὖρος πηχῶν εἴκοσι. [3]καὶ εἰσῆλθεν 3
εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν καὶ διεμέτρησεν τὸ αιλ τοῦ θυρώματος
πηχῶν δύο καὶ τὸ θύρωμα πηχῶν ἓξ καὶ τὰς ἐπωμίδας τοῦ θυρώ-
ματος πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν καὶ πηχῶν ἑπτὰ ἔνθεν. [4]καὶ διεμέτρησεν 4
τὸ μῆκος τῶν θυρῶν πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ εὖρος πηχῶν εἴκοσι
κατὰ πρόσωπον τοῦ ναοῦ. καὶ εἶπεν Τοῦτο τὸ ἅγιον τῶν ἁγίων.
[5]καὶ διεμέτρησεν τὸν τοῖχον τοῦ οἴκου πηχῶν ἓξ καὶ τὸ εὖρος τῆς 5
πλευρᾶς πηχῶν τεσσάρων κυκλόθεν. [6]καὶ τὰ πλευρὰ πλευρὸν ἐπὶ 6
πλευρὸν τριάκοντα καὶ τρεῖς δίς, καὶ διάστημα ἐν τῷ τοίχῳ τοῦ
οἴκου ἐν τοῖς πλευροῖς κύκλῳ τοῦ εἶναι τοῖς ἐπιλαμβανομένοις ὁρᾶν,
ὅπως τὸ παράπαν μὴ ἅπτωνται τῶν τοίχων τοῦ οἴκου. [7]καὶ τὸ 7
εὖρος τῆς ἀνωτέρας τῶν πλευρῶν κατὰ τὸ πρόσθεμα ἐκ τοῦ τοί-
χου πρὸς τὴν ἀνωτέραν κύκλῳ τοῦ οἴκου, ὅπως διαπλατύνηται
ἄνωθεν καὶ ἐκ τῶν κάτωθεν ἀναβαίνωσιν ἐπὶ τὰ ὑπερῷα καὶ ἐκ
τῶν μέσων ἐπὶ τὰ τριώροφα. [8]καὶ τὸ θραελ τοῦ οἴκου ὕψος κύκλῳ 8
διάστημα τῶν πλευρῶν ἴσον τῷ καλάμῳ, πήχεων ἓξ διάστημα.

46 σαδδουχ Apau. || 47 πηχεων 2^{0}] -χεις B: cf. 49 || 48 το αιλ του αιλαμ B$^{(\dagger)}$] αιλ του > Apl.: cf. 41 3 || 49 πηχων bis] -χεις A: cf. 47 | το αιλαμ] τα αιλ. A | ενθεν ... εντευθεν B, sed in 41. 48 etc. etiam B ενθεν ... ενθεν

41 1 ω] και A*L* = 𝔐 | πηχων bis] -χεις A: cf. 2—5 || 2 πηχων 3^{0} 4^{0} 5^{0}] -χεις A uel A†, sed 1^{0} 2^{0} A πηχεων: cf. 1 | αυτου] -της A | το ult. > A || 3 αιλ] αιλαμ Apl.: cf. 40 48 | πηχων quater] -χεις A: cf. 1 || 4 μηκος των θυρων] ευρος των θυρωματων A† | πηχων bis] -χεις A†: cf. 1 | ειπεν] + προς με A (in *O* sub ※) || 5 πηχων bis] -χεις A: cf. 1 | τεσσαρων] -ρες A || 6 τα > Bpau. | και 2^{0} > B† | πλευροις] + του οικου A || 7 τοιχου] οικου A: cf. 17 | μεσων] γεισων B† || 8 το] του A | εξ > A† | διαστημα ult.] -ματα Bpau.

9 [9]καὶ εὖρος τοῦ τοίχου τῆς πλευρᾶς ἔξωθεν πηχῶν πέντε· καὶ τὰ
10 ἀπόλοιπα ἀνὰ μέσον τῶν πλευρῶν τοῦ οἴκου [10]καὶ ἀνὰ μέσον
τῶν ἐξεδρῶν εὖρος πηχῶν εἴκοσι, τὸ περιφερὲς τῷ οἴκῳ κύκλῳ.
11 [11]καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν ἐπὶ τὸ ἀπόλοιπον τῆς θύρας τῆς μιᾶς
τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ ἡ θύρα ἡ μία πρὸς νότον, καὶ τὸ εὖρος
12 τοῦ φωτὸς τοῦ ἀπολοίπου πηχῶν πέντε πλάτος κυκλόθεν. [12]καὶ
τὸ διορίζον κατὰ πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου ὡς πρὸς θάλασσαν
πηχῶν ἑβδομήκοντα, πλάτος τοῦ τοίχου τοῦ διορίζοντος πήχεων
13 πέντε, εὖρος κυκλόθεν καὶ μῆκος αὐτοῦ πήχεων ἐνενήκοντα. [13]καὶ
διεμέτρησεν κατέναντι τοῦ οἴκου μῆκος πηχῶν ἑκατόν, καὶ τὰ ἀπό-
λοιπα καὶ τὰ διορίζοντα καὶ οἱ τοῖχοι αὐτῶν μῆκος πηχῶν ἑκατόν,
14 [14]καὶ τὸ εὖρος κατὰ πρόσωπον τοῦ οἴκου καὶ τὰ ἀπόλοιπα κατ-
15 έναντι πηχῶν ἑκατόν. [15]καὶ διεμέτρησεν μῆκος τοῦ διορίζοντος κατὰ
πρόσωπον τοῦ ἀπολοίπου τῶν κατόπισθεν τοῦ οἴκου ἐκείνου καὶ
τὰ ἀπόλοιπα ἔνθεν καὶ ἔνθεν πήχεων ἑκατὸν τὸ μῆκος. καὶ ὁ ναὸς
16 καὶ αἱ γωνίαι καὶ τὸ αιλαμ τὸ ἐξώτερον [16]πεφατνωμένα, καὶ αἱ
θυρίδες δικτυωταί, ὑποφαύσεις κύκλῳ τοῖς τρισὶν ὥστε διακύπτειν·
καὶ ὁ οἶκος καὶ τὰ πλησίον ἐξυλωμένα κύκλῳ καὶ τὸ ἔδαφος καὶ
ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τῶν θυρίδων, καὶ αἱ θυρίδες ἀναπτυσσόμεναι
17 τρισσῶς εἰς τὸ διακύπτειν. [17]καὶ ἕως πλησίον τῆς ἐσωτέρας καὶ
ἕως τῆς ἐξωτέρας καὶ ἐφ᾽ ὅλον τὸν τοῖχον κύκλῳ ἐν τῷ ἔσωθεν
18 καὶ ἐν τῷ ἔξωθεν [18]γεγλυμμένα χερουβιν, καὶ φοίνικες ἀνὰ μέσον
19 χερουβ καὶ χερουβ· δύο πρόσωπα τῷ χερουβ, [19]πρόσωπον ἀν-
θρώπου πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν καὶ πρόσωπον λέοντος
πρὸς τὸν φοίνικα ἔνθεν καὶ ἔνθεν· διαγεγλυμμένος ὅλος ὁ οἶκος
20 κυκλόθεν, [20]ἐκ τοῦ ἐδάφους ἕως τοῦ φατνώματος τὰ χερουβιν καὶ
21 οἱ φοίνικες διαγεγλυμμένοι. [21]καὶ τὸ ἅγιον καὶ ὁ ναὸς ἀναπτυσ-
σόμενος τετράγωνα. κατὰ πρόσωπον τῶν ἁγίων ὅρασις ὡς ὄψις
22 [22]θυσιαστηρίου ξυλίνου, πηχῶν τριῶν τὸ ὕψος αὐτοῦ καὶ τὸ μῆκος
πηχῶν δύο καὶ τὸ εὖρος πηχῶν δύο· καὶ κέρατα εἶχεν, καὶ ἡ
βάσις αὐτοῦ καὶ οἱ τοῖχοι αὐτοῦ ξύλινοι· καὶ εἶπεν πρός με Αὕτη
23 ἡ τράπεζα ἡ πρὸ προσώπου κυρίου. [23]καὶ δύο θυρώματα τῷ ναῷ
24 καὶ τῷ ἁγίῳ· [24]δύο θυρώματα τοῖς δυσὶ θυρώμασι τοῖς στροφω-
τοῖς, δύο θυρώματα τῷ ἑνὶ καὶ δύο θυρώματα τῇ θύρᾳ τῇ δευτέρᾳ.

9 ανα] pr. τα B† || 10 ευρος] pr. και A | του οικου A || 11 θυραι] θυρι-
δες A† || 12 διοριζον] αιθριζον B†, sed 12 διοριζοντος etiam B, cf. 13. 15
42 1. 10 || 15 μηκος 1⁰] τον τοιχον A† || 16 αι 1⁰ > B*† || 17 τοιχον]
οικον A: cf. 7 | κυκλοθεν A | fin.] + μετρα (18) και A (in *O* sub ※) || 18 φοι-
νικες] + και φοινιξ A (in *O* sub ※) | χερουβ 1⁰] -βειμ(sic) A | και χερουβ] και
> A†, και ανα μεσον χ. B† | τω] των A† || 19 ολος > B† || 21 αναπτυσ-
σομενος] -μενα A || 22 η προ προσωπου] κατα προσωπον A(Φ) | κυριου >
B*† || 23 τω αγιω / 24 δυο θυρωματα] tr. B† || 24 θυρα τη δευτ.] δευτ.
θυρα A

25 [25]καὶ γλυφὴ ἐπ᾽ αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τὰ θυρώματα τοῦ ναοῦ χερουβιν 25
καὶ φοίνικες κατὰ τὴν γλυφὴν τῶν ἁγίων, καὶ σπουδαῖα ξύλα κατὰ
πρόσωπον τοῦ αιλαμ ἔξωθεν [26]καὶ θυρίδες κρυπταί. καὶ διεμέτρησεν 26
ἔνθεν καὶ ἔνθεν εἰς τὰ ὀροφώματα τοῦ αιλαμ καὶ τὰ πλευρὰ τοῦ
οἴκου ἐζυγωμένα.

42 [1]Καὶ ἐξήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν κατὰ ἀνατολὰς 42
κατέναντι τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν· καὶ εἰσήγαγέν με, καὶ ἰδοὺ
ἐξέδραι πέντε ἐχόμεναι τοῦ ἀπολοίπου καὶ ἐχόμεναι τοῦ διορίζον-
τος πρὸς βορρᾶν, [2]ἐπὶ πήχεις ἑκατὸν μῆκος πρὸς βορρᾶν καὶ τὸ 2
πλάτος πεντήκοντα πήχεων, [3]διαγεγραμμέναι ὃν τρόπον αἱ πύλαι 3
τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας καὶ ὃν τρόπον τὰ περίστυλα τῆς αὐλῆς
τῆς ἐξωτέρας, ἐστιχισμέναι ἀντιπρόσωποι στοαὶ τρισσαί. [4]καὶ κατ- 4
έναντι τῶν ἐξεδρῶν περίπατος πηχῶν δέκα τὸ πλάτος, ἐπὶ πήχεις
ἑκατὸν τὸ μῆκος· καὶ τὰ θυρώματα αὐτῶν πρὸς βορρᾶν. [5]καὶ οἱ 5
περίπατοι οἱ ὑπερῷοι ὡσαύτως, ὅτι ἐξείχετο τὸ περίστυλον ἐξ αὐ-
τοῦ, ἐκ τοῦ ὑποκάτωθεν περιστύλου, καὶ τὸ διάστημα· οὕτως περί-
στυλον καὶ διάστημα καὶ οὕτως στοαί· [6]διότι τριπλαῖ ἦσαν καὶ 6
στύλους οὐκ εἶχον καθὼς οἱ στῦλοι τῶν ἐξωτέρων, διὰ τοῦτο
ἐξείχοντο τῶν ὑποκάτωθεν καὶ τῶν μέσων ἀπὸ τῆς γῆς. [7]καὶ φῶς 7
ἔξωθεν ὃν τρόπον αἱ ἐξέδραι τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας αἱ βλέπου-
σαι ἀπέναντι τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν, μῆκος πήχεων πεντή-
κοντα· [8]ὅτι τὸ μῆκος τῶν ἐξεδρῶν τῶν βλεπουσῶν εἰς τὴν αὐλὴν 8
τὴν ἐξωτέραν πηχῶν πεντήκοντα, καὶ αὗταί εἰσιν ἀντιπρόσωποι
ταύταις· τὸ πᾶν πηχῶν ἑκατόν. [9]καὶ αἱ θύραι τῶν ἐξεδρῶν τού- 9
των τῆς εἰσόδου τῆς πρὸς ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι᾽ αὐτῶν
ἐκ τῆς αὐλῆς τῆς ἐξωτέρας [10]κατὰ τὸ φῶς τοῦ ἐν ἀρχῇ περιπά- 10
του. — καὶ τὰ πρὸς νότον κατὰ πρόσωπον τοῦ νότου κατὰ πρόσ-
ωπον τοῦ ἀπολοίπου καὶ κατὰ πρόσωπον τοῦ διορίζοντος ἐξέδραι,
[11]καὶ ὁ περίπατος κατὰ πρόσωπον αὐτῶν κατὰ τὰ μέτρα τῶν 11
ἐξεδρῶν τῶν πρὸς βορρᾶν καὶ κατὰ τὸ μῆκος αὐτῶν καὶ κατὰ τὸ
εὖρος αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτῶν καὶ κατὰ πάσας
τὰς ἐπιστροφὰς αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ φῶτα αὐτῶν καὶ κατὰ τὰ θυρώ-
ματα αὐτῶν [12]τῶν ἐξεδρῶν τῶν πρὸς νότον καὶ κατὰ τὰ θυρώματα 12
ἀπ᾽ ἀρχῆς τοῦ περιπάτου ὡς ἐπὶ φῶς διαστήματος καλάμου καὶ
κατ᾽ ἀνατολὰς τοῦ εἰσπορεύεσθαι δι᾽ αὐτῶν. — [13]καὶ εἶπεν πρός 13
με Αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς βορρᾶν καὶ αἱ ἐξέδραι αἱ πρὸς νότον

26 εζυγωμενα] εξυλωμ. A

42 1 εξηγαγεν Q] εισηγ. BA | εξωτεραν] σ pro ξ B†: cf. 46 2 | πεντε] pr.
δεκα A† || 2 init. B†] pr. κατα προσωπον rel. (in *O* sub ※) | πηχεων >
Bpau. || 5 το 1⁰ > A | fin.] + δυο B† || 6 εξωτερων] εξεδρων A || 7 αι
1⁰] pr. και A || 8 πηχων 1⁰] pr. ην ABᶜ | αντιπροσ.] pr. αι B || 10 περι-
πατου] pr. του A | εξεδραι Ra.] pr. και αι BA, pr. και Q || 11 των 1⁰ >
BQ† | και 2⁰ > A

αἱ οὖσαι κατὰ πρόσωπον τῶν διαστημάτων, αὗταί εἰσιν αἱ ἐξέδραι
τοῦ ἁγίου, ἐν αἷς φάγονται ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς υἱοὶ Σαδδουκ οἱ ἐγγίζον-
τες πρὸς κύριον τὰ ἅγια τῶν ἁγίων· καὶ ἐκεῖ θήσουσιν τὰ ἅγια
τῶν ἁγίων καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ περὶ ἁμαρτίας καὶ τὰ περὶ ἀ-
14 γνοίας, διότι ὁ τόπος ἅγιος. 14οὐκ εἰσελεύσονται ἐκεῖ πάρεξ τῶν
ἱερέων· οὐκ ἐξελεύσονται ἐκ τοῦ ἁγίου εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξω-
τέραν, ὅπως διὰ παντὸς ἅγιοι ὦσιν οἱ προσάγοντες, καὶ μὴ ἅ-
πτωνται τοῦ στολισμοῦ αὐτῶν, ἐν οἷς λειτουργοῦσιν ἐν αὐτοῖς,
διότι ἁγιά ἐστιν· καὶ ἐνδύσονται ἱμάτια ἕτερα, ὅταν ἅπτωνται τοῦ
15 λαοῦ. — 15καὶ συνετελέσθη ἡ διαμέτρησις τοῦ οἴκου ἔσωθεν. καὶ
ἐξήγαγέν με καθ' ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολὰς
καὶ διεμέτρησεν τὸ ὑπόδειγμα τοῦ οἴκου κυκλόθεν ἐν διατάξει.
16 16καὶ ἔστη κατὰ νώτου τῆς πύλης τῆς βλεπούσης κατὰ ἀνατολὰς
17 καὶ διεμέτρησεν πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου· 17καὶ
ἐπέστρεψεν πρὸς βορρᾶν καὶ διεμέτρησεν τὸ κατὰ πρόσωπον τοῦ
18 βορρᾶ πήχεις πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου· 18καὶ ἐπ-
έστρεψεν πρὸς θάλασσαν καὶ διεμέτρησεν τὸ κατὰ πρόσωπον τῆς
19 θαλάσσης πεντακοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου· 19καὶ ἐπ-
έστρεψεν πρὸς νότον καὶ διεμέτρησεν κατέναντι τοῦ νότου πεντα-
20 κοσίους ἐν τῷ καλάμῳ τοῦ μέτρου· 20τὰ τέσσαρα μέρη τοῦ αὐτοῦ
καλάμου. καὶ διέταξεν αὐτὸν καὶ περίβολον αὐτῶν κύκλῳ πεντα-
κοσίων πρὸς ἀνατολὰς καὶ πεντακοσίων πηχῶν εὖρος τοῦ διαστέλ-
λειν ἀνὰ μέσον τῶν ἁγίων καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ προτειχίσματος τοῦ
ἐν διατάξει τοῦ οἴκου.

43 1Καὶ ἤγαγέν με ἐπὶ τὴν πύλην τὴν βλέπουσαν κατὰ ἀνατολὰς
2 καὶ ἐξήγαγέν με, 2καὶ ἰδοὺ δόξα θεοῦ Ισραηλ ἤρχετο κατὰ τὴν
ὁδὸν τῆς πύλης τῆς βλεπούσης πρὸς ἀνατολάς, καὶ φωνὴ τῆς
παρεμβολῆς ὡς φωνὴ διπλασιαζόντων πολλῶν, καὶ ἡ γῆ ἐξέλαμπεν
3 ὡς φέγγος ἀπὸ τῆς δόξης κυκλόθεν. 3καὶ ἡ ὅρασις, ἣν εἶδον, κατὰ
τὴν ὅρασιν, ἣν εἶδον ὅτε εἰσεπορευόμην τοῦ χρῖσαι τὴν πόλιν,
καὶ ἡ ὅρασις τοῦ ἅρματος, οὗ εἶδον, κατὰ τὴν ὅρασιν, ἣν εἶδον
4 ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Χοβαρ· καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου. 4καὶ
δόξα κυρίου εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς
5 βλεπούσης κατὰ ἀνατολάς. 5καὶ ἀνέλαβέν με πνεῦμα καὶ εἰσήγαγέν
με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν, καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης κυρίου ὁ
6 οἶκος. 6καὶ ἔστην, καὶ ἰδοὺ φωνὴ ἐκ τοῦ οἴκου λαλοῦντος πρός

13 αι 5⁰ > B† | υιοι] pr. οι Apl. | τα αγια των αγιων 1⁰ ∩ 2⁰ AL | fin.] + εστιν A || 14 εισελευσονται] -σεται A† | ουκ 2⁰] pr. και A || 15 προς] κατ(α) ABᶜ || 18/19] tr. 𝔐 || 18 της > B || 19 κατεναντι] κατα προσωπον A(†) || 20 init.] pr. εις AL: cf. 𝔐 | καλαμου] μετρου A

43 2 της πυλης της βλεπ. (cf. 4. 1)] την BQL = 𝔐 | δοξης] + κυριου A; + αυτου L = 𝔐 || 3 ην ult.] ου A†

με, καὶ ὁ ἀνὴρ εἱστήκει ἐχόμενός μου. 7καὶ εἶπεν πρός με Ἑώρα- 7
κας, υἱὲ ἀνθρώπου, τὸν τόπον τοῦ θρόνου μου καὶ τὸν τόπον τοῦ
ἴχνους τῶν ποδῶν μου, ἐν οἷς κατασκηνώσει τὸ ὄνομά μου ἐν
μέσῳ οἴκου Ισραηλ τὸν αἰῶνα· καὶ οὐ βεβηλώσουσιν οὐκέτι οἶκος
Ισραηλ τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου, αὐτοὶ καὶ οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν, ἐν
τῇ πορνείᾳ αὐτῶν καὶ ἐν τοῖς φόνοις τῶν ἡγουμένων ἐν μέσῳ
αὐτῶν, 8ἐν τῷ τιθέναι αὐτοὺς τὸ πρόθυρόν μου ἐν τοῖς προθύροις 8
αὐτῶν καὶ τὰς φλιάς μου ἐχομένας τῶν φλιῶν αὐτῶν καὶ ἔδωκαν
τὸν τοῖχόν μου ὡς συνεχόμενον ἐμοῦ καὶ αὐτῶν καὶ ἐβεβήλωσαν
τὸ ὄνομα τὸ ἅγιόν μου ἐν ταῖς ἀνομίαις αὐτῶν, αἷς ἐποίουν· καὶ
ἐξέτριψα αὐτοὺς ἐν θυμῷ μου καὶ ἐν φόνῳ. 9καὶ νῦν ἀπωσάσθω- 9
σαν τὴν πορνείαν αὐτῶν καὶ τοὺς φόνους τῶν ἡγουμένων αὐτῶν
ἀπ' ἐμοῦ, καὶ κατασκηνώσω ἐν μέσῳ αὐτῶν τὸν αἰῶνα. 10καὶ σύ, 10
υἱὲ ἀνθρώπου, δεῖξον τῷ οἴκῳ Ισραηλ τὸν οἶκον, καὶ κοπάσουσιν
ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν· καὶ τὴν ὅρασιν αὐτοῦ καὶ τὴν διάταξιν
αὐτοῦ, 11καὶ αὐτοὶ λήμψονται τὴν κόλασιν αὐτῶν περὶ πάντων, ὧν 11
ἐποίησαν. καὶ διαγράψεις τὸν οἶκον καὶ τὰς ἐξόδους αὐτοῦ καὶ
τὴν ὑπόστασιν αὐτοῦ, καὶ πάντα τὰ προστάγματα αὐτοῦ καὶ πάντα
τὰ νόμιμα αὐτοῦ γνωριεῖς αὐτοῖς καὶ διαγράψεις ἐναντίον αὐτῶν,
καὶ φυλάξονται πάντα τὰ δικαιώματά μου καὶ πάντα τὰ προστάγ-
ματά μου καὶ ποιήσουσιν αὐτά· 12καὶ τὴν διαγραφὴν τοῦ οἴκου 12
ἐπὶ τῆς κορυφῆς τοῦ ὄρους, πάντα τὰ ὅρια αὐτοῦ κυκλόθεν ἅγια ἁγίων.

13Καὶ ταῦτα τὰ μέτρα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν πήχει τοῦ πήχεος 13
καὶ παλαιστῆς· κόλπωμα βάθος ἐπὶ πῆχυν καὶ πῆχυς τὸ εὖρος,
καὶ γεῖσος ἐπὶ τὸ χεῖλος αὐτοῦ κυκλόθεν σπιθαμῆς. καὶ τοῦτο τὸ
ὕψος τοῦ θυσιαστηρίου· 14ἐκ βάθους τῆς ἀρχῆς τοῦ κοιλώματος 14
αὐτοῦ πρὸς τὸ ἱλαστήριον τὸ μέγα τὸ ὑποκάτωθεν πηχῶν δύο
καὶ τὸ εὖρος πήχεος· καὶ ἀπὸ τοῦ ἱλαστηρίου τοῦ μικροῦ ἐπὶ τὸ
ἱλαστήριον τὸ μέγα πήχεις τέσσαρες καὶ εὖρος πῆχυς· 15καὶ τὸ 15
αριηλ πηχῶν τεσσάρων, καὶ ἀπὸ τοῦ αριηλ καὶ ὑπεράνω τῶν κε-
ράτων πῆχυς. 16καὶ τὸ αριηλ πηχῶν δώδεκα μήκους ἐπὶ πήχεις 16
δώδεκα πλάτους, τετράγωνον ἐπὶ τὰ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ· 17καὶ 17
τὸ ἱλαστήριον πηχῶν δέκα τεσσάρων τὸ μῆκος ἐπὶ πήχεις δέκα
τέσσαρας τὸ εὖρος ἐπὶ τέσσαρα μέρη αὐτοῦ· καὶ τὸ γεῖσος

6 ο > A† || 7 οικου ισρ. et οικος ισρ.] pr. του uel ο A | τον αιωνα] pr. εις A: item in 9 | ου] + μη A |. το αγιον / μου] tr. A hic, non in 8 || 9 τον αιωνα: cf. 7 || 11 οικον B†] + και την ετοιμασιαν αυτου rel. (in *O* sub ※) | και τας εξοδους αυτου BC] + και τας εισοδους αυτου Apl. (in *O* sub ※) | διαγραψεις ult.] φ pro ψ A† || 12 fin. B†] + εισιν(L εστιν)· ουτος ο νομος του οικου rel. (in *O* sub ※) || 13 κολπωμα] pr. το A | βαθος] -θους B† | επι πηχυν] pr. πηχυς A† | επι του χειλους A || 14 το 3⁰] τουτο B | fin. πηχυς] -χεως A || 16 πλατους > Bpau. || 17 επι τεσσα(uel ε)ρα] τετραγωνον επι τα τεσσ. A

αὐτῷ κυκλόθεν κυκλούμενον αὐτῷ ἥμισυ πήχεος, καὶ τὸ κύκλωμα αὐτοῦ πῆχυς κυκλόθεν· καὶ οἱ κλιμακτῆρες αὐτοῦ βλέποντες κατ' ἀνα-
18 τολάς. 18καὶ εἶπεν πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, τάδε λέγει κύριος ὁ θεὸς Ισραηλ Ταῦτα τὰ προστάγματα τοῦ θυσιαστηρίου ἐν ἡμέρᾳ ποιήσεως αὐτοῦ τοῦ ἀναφέρειν ἐπ' αὐτοῦ ὁλοκαυτώματα καὶ προσ-
19 χέειν πρὸς αὐτὸ αἷμα. 19καὶ δώσεις τοῖς ἱερεῦσι τοῖς Λευίταις τοῖς ἐκ τοῦ σπέρματος Σαδδουκ τοῖς ἐγγίζουσι πρός με, λέγει κύριος ὁ θεός, τοῦ λειτουργεῖν μοι, μόσχον ἐκ βοῶν περὶ ἁμαρτίας·
20 20καὶ λήμψονται ἐκ τοῦ αἵματος αὐτοῦ καὶ ἐπιθήσουσιν ἐπὶ τὰ τέσσαρα κέρατα τοῦ θυσιαστηρίου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ἐπὶ τὴν βάσιν κύκλῳ καὶ ἐξιλάσονται αὐτό·
21 21καὶ λήμψονται τὸν μόσχον τὸν περὶ ἁμαρτίας, καὶ κατακαυθήσεται
22 ἐν τῷ ἀποκεχωρισμένῳ τοῦ οἴκου ἔξωθεν τῶν ἁγίων. 22καὶ τῇ ἡμέρᾳ τῇ δευτέρᾳ λήμψονται ἐρίφους δύο αἰγῶν ἀμώμους ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον καθότι ἐξιλάσαντο ἐν
23 τῷ μόσχῳ· 23καὶ μετὰ τὸ συντελέσαι σε τὸν ἐξιλασμὸν προσοίσουσι μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον καὶ κριὸν ἐκ προβάτων ἄμωμον,
24 24καὶ προσοίσετε ἐναντίον κυρίου, καὶ ἐπιρρίψουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπ'
25 αὐτὰ ἅλα καὶ ἀνοίσουσιν αὐτὰ ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ. 25ἑπτὰ ἡμέρας ποιήσεις ἔριφον ὑπὲρ ἁμαρτίας καθ' ἡμέραν καὶ μόσχον
26 ἐκ βοῶν καὶ κριὸν ἐκ προβάτων, ἄμωμα ποιήσουσιν 26ἑπτὰ ἡμέρας· καὶ ἐξιλάσονται τὸ θυσιαστήριον καὶ καθαριοῦσιν αὐτὸ καὶ πλή-
27 σουσιν χεῖρας αὐτῶν. 27καὶ ἔσται ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς ὀγδόης καὶ ἐπέκεινα ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον τὰ ὁλοκαυτώματα ὑμῶν καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου ὑμῶν. καὶ προσδέξομαι ὑμᾶς, λέγει κύριος.

44 1Καὶ ἐπέστρεψέν με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῶν ἁγίων τῆς ἐξωτέρας τῆς βλεπούσης κατ' ἀνατολάς, καὶ αὕτη ἦν κεκλεισμένη.
2 2καὶ εἶπεν κύριος πρός με Ἡ πύλη αὕτη κεκλεισμένη ἔσται, οὐκ ἀνοιχθήσεται, καὶ οὐδεὶς μὴ διέλθῃ δι' αὐτῆς, ὅτι κύριος ὁ θεὸς
3 τοῦ Ισραηλ εἰσελεύσεται δι' αὐτῆς, καὶ ἔσται κεκλεισμένη· 3διότι ὁ ἡγούμενος, οὗτος καθήσεται ἐν αὐτῇ τοῦ φαγεῖν ἄρτον ἐναντίον κυρίου· κατὰ τὴν ὁδὸν αιλαμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται καὶ κατὰ
4 τὴν ὁδὸν αὐτοῦ ἐξελεύσεται. — 4καὶ εἰσήγαγέν με κατὰ τὴν ὁδὸν

17 αυτω 1⁰] -των A || 18 ολοκαυτ.] pr. τα A | αυτο] το (sic) A || 19 τοις 3⁰ > A† | τοις 4⁰] pr. και A || 20 κυκλω Bpau.] + και περιραντιεις αυτο uel sim. rel. (in *O* sub ※) | αυτο] -τον AV† || 21 περι (cf. 19)] υπερ A: cf. 22. 25 || 22 αιγων] pr. απο A | καθοτι] καθως A || 23 προβατων B*Cp*†] pr. των rel. = 𝔐: cf. 25 || 24 αλας A || 25 προβατων B*L*] pr. των Amu. = 𝔐: cf. 23 || 26 χειρας] pr. τας A | αυτων] -της A†

44 2 κυριος/προς με (cf. 5)] tr. B = 𝔐 | ουκ ανοιχθ. > A† || 3 ουτος] αυτος *L*, αυτης A†

τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν κατέναντι τοῦ οἴκου, καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ πλήρης δόξης ὁ οἶκος κυρίου, καὶ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου.
5 5καὶ εἶπεν κύριος πρός με Υἱὲ ἀνθρώπου, τάξον εἰς τὴν καρδίαν σου καὶ ἰδὲ τοῖς ὀφθαλμοῖς σου καὶ τοῖς ὠσίν σου ἄκουε πάντα, ὅσα ἐγὼ λαλῶ μετὰ σοῦ, κατὰ πάντα τὰ προστάγματα οἴκου κυρίου καὶ κατὰ πάντα τὰ νόμιμα αὐτοῦ· καὶ τάξεις τὴν καρδίαν σου εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ οἴκου κατὰ πάσας τὰς ἐξόδους αὐτοῦ ἐν πᾶσι
6 τοῖς ἁγίοις. 6καὶ ἐρεῖς πρὸς τὸν οἶκον τὸν παραπικραίνοντα, πρὸς τὸν οἶκον τοῦ Ισραηλ Τάδε λέγει κύριος ὁ θεός Ἱκανούσθω ὑμῖν
7 ἀπὸ πασῶν τῶν ἀνομιῶν ὑμῶν, οἶκος Ισραηλ, 7τοῦ εἰσαγαγεῖν ὑμᾶς υἱοὺς ἀλλογενεῖς ἀπεριτμήτους καρδίᾳ καὶ ἀπεριτμήτους σαρκὶ τοῦ γίνεσθαι ἐν τοῖς ἁγίοις μου, καὶ ἐβεβήλουν αὐτὰ ἐν τῷ προσφέρειν ὑμᾶς ἄρτους, στέαρ καὶ αἷμα, καὶ παρεβαίνετε τὴν διαθήκην
8 μου ἐν πάσαις ταῖς ἀνομίαις ὑμῶν 8καὶ διετάξατε τοῦ φυλάσσειν
9 φυλακὰς ἐν τοῖς ἁγίοις μου. 9διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος ὁ θεός Πᾶς υἱὸς ἀλλογενὴς ἀπερίτμητος καρδίᾳ καὶ ἀπερίτμητος σαρκὶ οὐκ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ἁγιά μου ἐν πᾶσιν υἱοῖς ἀλλογενῶν τῶν
10 ὄντων ἐν μέσῳ οἴκου Ισραηλ, 10ἀλλ' ἢ οἱ Λευῖται, οἵτινες ἀφήλαντο ἀπ' ἐμοῦ ἐν τῷ πλανᾶσθαι τὸν Ισραηλ ἀπ' ἐμοῦ κατόπισθεν τῶν
11 ἐνθυμημάτων αὐτῶν, καὶ λήμψονται ἀδικίαν αὐτῶν 11καὶ ἔσονται ἐν τοῖς ἁγίοις μου λειτουργοῦντες θυρωροὶ ἐπὶ τῶν πυλῶν τοῦ οἴκου καὶ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ· οὗτοι σφάξουσιν τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰς θυσίας τῷ λαῷ, καὶ οὗτοι στήσονται ἐναντίον
12 τοῦ λαοῦ τοῦ λειτουργεῖν αὐτοῖς. 12ἀνθ' ὧν ἐλειτούργουν αὐτοῖς πρὸ προσώπου τῶν εἰδώλων αὐτῶν καὶ ἐγένετο τῷ οἴκῳ Ισραηλ εἰς κόλασιν ἀδικίας, ἕνεκα τούτου ἦρα τὴν χεῖρά μου ἐπ' αὐτούς,
13 λέγει κύριος ὁ θεός, 13καὶ οὐκ ἐγγιοῦσι πρός με τοῦ ἱερατεύειν μοι οὐδὲ τοῦ προσάγειν πρὸς τὰ ἅγια υἱῶν τοῦ Ισραηλ οὐδὲ πρὸς τὰ ἅγια τῶν ἁγίων μου καὶ λήμψονται ἀτιμίαν αὐτῶν ἐν τῇ πλα-
14 νήσει, ᾗ ἐπλανήθησαν. 14καὶ κατατάξουσιν αὐτοὺς φυλάσσειν φυλακὰς τοῦ οἴκου εἰς πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ καὶ εἰς πάντα, ὅσα ἂν ποι-
15 ήσωσιν. — 15οἱ ἱερεῖς οἱ Λευῖται οἱ υἱοὶ τοῦ Σαδδουκ, οἵτινες ἐφυλάξαντο τὰς φυλακὰς τῶν ἁγίων μου ἐν τῷ πλανᾶσθαι οἶκον Ισραηλ ἀπ' ἐμοῦ, οὗτοι προσάξουσιν πρός με τοῦ λειτουργεῖν μοι

4 κυριου] pr. του B† || 5 σου 3⁰ > B† || 6 ισραηλ ult.] pr. του A || 7 γενεσθαι A | αρτους] + μου A*L* (in *O* sub ※) | στεαρ (cf. 15)] σαρκας BA*pau.* (A pr. και) || 8 init. B†] pr. και ουκ εφυλαξατε(uel sim.) την φυλακην των αγιων μου rel. (in *O* sub ※). || 10 ισραηλ B†] + οι επλανηθησαν uel sim. rel. (in *O* sub ※) | αδικιαν] pr. την A || 11 οικω] + κυριου A | του ult. > A || 12 οικω > A† | fin. B†] + και λημψονται την ανομιαν(A† ατιμ.: ex 13) αυτων rel. (in *O* sub ※) || 13 προσαγαγειν A | του 3⁰ > A | ατιμιαν] pr. την A || 14 καταταξουσιν pau. (cf. Iob 7 12 35 10)] καταξ. B, ταξ. A || 15 οικον] pr. τον A

καὶ στήσονται πρὸ προσώπου μου τοῦ προσφέρειν μοι θυσίαν,
16 στέαρ καὶ αἷμα, λέγει κύριος ὁ θεός. [16]οὗτοι εἰσελεύσονται εἰς τὰ
ἅγιά μου, καὶ οὗτοι προσελεύσονται πρὸς τὴν τράπεζάν μου τοῦ
17 λειτουργεῖν μοι καὶ φυλάξουσιν τὰς φυλακάς μου. [17]καὶ ἔσται ἐν
τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς τὰς πύλας τῆς αὐλῆς τῆς ἐσωτέρας στο-
λὰς λινᾶς ἐνδύσονται καὶ οὐκ ἐνδύσονται ἐρεᾶ ἐν τῷ λειτουργεῖν
18 αὐτοὺς ἀπὸ τῆς πύλης τῆς ἐσωτέρας αὐλῆς· [18]καὶ κιδάρεις λινᾶς
ἕξουσιν ἐπὶ ταῖς κεφαλαῖς αὐτῶν καὶ περισκελῆ λινᾶ ἕξουσιν ἐπὶ
19 τὰς ὀσφύας αὐτῶν καὶ οὐ περιζώσονται βίᾳ. [19]καὶ ἐν τῷ ἐκπο-
ρεύεσθαι αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν πρὸς τὸν λαὸν ἐκ-
δύσονται τὰς στολὰς αὐτῶν, ἐν αἷς αὐτοὶ λειτουργοῦσιν ἐν αὐταῖς,
καὶ θήσουσιν αὐτὰς ἐν ταῖς ἐξέδραις τῶν ἁγίων καὶ ἐνδύσονται
στολὰς ἑτέρας καὶ οὐ μὴ ἁγιάσωσιν τὸν λαὸν ἐν ταῖς στολαῖς
20 αὐτῶν. [20]καὶ τὰς κεφαλὰς αὐτῶν οὐ ξυρήσονται καὶ τὰς κόμας
αὐτῶν οὐ ψιλώσουσιν, καλύπτοντες καλύψουσιν τὰς κεφαλὰς αὐ-
21 τῶν. [21]καὶ οἶνον οὐ μὴ πίωσιν πᾶς ἱερεὺς ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι
22 αὐτοὺς εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν. [22]καὶ χήραν καὶ ἐκβεβλημένην
οὐ λήμψονται ἑαυτοῖς εἰς γυναῖκα, ἀλλ' ἢ παρθένον ἐκ τοῦ σπέρ-
23 ματος Ισραηλ· καὶ χήρα ἐὰν γένηται ἐξ ἱερέως, λήμψονται. [23]καὶ
τὸν λαόν μου διδάξουσιν ἀνὰ μέσον ἁγίου καὶ βεβήλου καὶ ἀνὰ
24 μέσον ἀκαθάρτου καὶ καθαροῦ γνωριοῦσιν αὐτοῖς. [24]καὶ ἐπὶ κρίσιν
αἵματος οὗτοι ἐπιστήσονται τοῦ διακρίνειν· τὰ δικαιώματά μου
δικαιώσουσιν καὶ τὰ κρίματά μου κρινοῦσιν καὶ τὰ νόμιμά μου
καὶ τὰ προστάγματά μου ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς μου φυλάξονται
25 καὶ τὰ σάββατά μου ἁγιάσουσιν. [25]καὶ ἐπὶ ψυχὴν ἀνθρώπου οὐκ
εἰσελεύσονται τοῦ μιανθῆναι, ἀλλ' ἢ ἐπὶ πατρὶ καὶ ἐπὶ μητρὶ καὶ
ἐπὶ υἱῷ καὶ ἐπὶ θυγατρὶ καὶ ἐπὶ ἀδελφῷ καὶ ἐπὶ ἀδελφῇ αὐτοῦ, ἢ
26 οὐ γέγονεν ἀνδρί, μιανθήσεται. [26]καὶ μετὰ τὸ καθαρισθῆναι αὐτὸν
27 ἑπτὰ ἡμέρας ἐξαριθμήσει αὐτῷ· [27]καὶ ᾗ ἂν ἡμέρᾳ εἰσπορεύωνται
εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐσωτέραν τοῦ λειτουργεῖν ἐν τῷ ἁγίῳ, προσοί-
28 σουσιν ἱλασμόν, λέγει κύριος ὁ θεός. [28]καὶ ἔσται αὐτοῖς εἰς κλη-
ρονομίαν· ἐγὼ κληρονομία αὐτοῖς, καὶ κατάσχεσις αὐτοῖς οὐ δοθή-
29 σεται ἐν τοῖς υἱοῖς Ισραηλ, ὅτι ἐγὼ κατάσχεσις αὐτῶν. [29]καὶ τὰς
θυσίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας οὗτοι φάγονται,
30 καὶ πᾶν ἀφόρισμα ἐν τῷ Ισραηλ αὐτοῖς ἔσται· [30]ἀπαρχαὶ πάντων
καὶ τὰ πρωτότοκα πάντων καὶ τὰ ἀφαιρέματα πάντα ἐκ πάντων

15 μοι ult. > A || 17 και 2° > A | ερεα] ἔριαB^{c} | fin.] + και εσω A(in *O* sub ※) || 18 επι ταις κεφαλαις BA^{t}] επι τας -λας rel. | επι τας οσφυας Bpau.] επι ταις -υσιν(uel sim.) rel. || 20 ου bis] + μη A: item in 22 | καλυψωσιν B*A$^{(t)}$ || 23 και ανα μεσον καθαρου και (+ ανα μεσον A^{t}) ακαθαρτου BApau. || 25 επι 3° > B* | αδελφω] + αυτου Apau. (sed αδελφη αυτου hab. omn.) || 28 fin. αυτων] -τοις A || 30 init.] pr. και A | παντα] + υμων A$^{(t)}$

τῶν ἀπαρχῶν ὑμῶν τοῖς ἱερεῦσιν ἔσται· καὶ τὰ πρωτογενήματα
ὑμῶν δώσετε τῷ ἱερεῖ τοῦ θεῖναι εὐλογίας ὑμῶν ἐπὶ τοὺς οἴκους
ὑμῶν. [31]καὶ πᾶν θνησιμαῖον καὶ θηριάλωτον ἐκ τῶν πετεινῶν καὶ 31
ἐκ τῶν κτηνῶν οὐ φάγονται οἱ ἱερεῖς.

[1]Καὶ ἐν τῷ καταμετρεῖσθαι ὑμᾶς τὴν γῆν ἐν κληρονομίᾳ ἀφορι- 45
εῖτε ἀπαρχὴν τῷ κυρίῳ ἅγιον ἀπὸ τῆς γῆς, πέντε καὶ εἴκοσι χιλι-
άδας μῆκος καὶ εὖρος εἴκοσι χιλιάδας· ἅγιον ἔσται ἐν πᾶσι τοῖς
ὁρίοις αὐτοῦ κυκλόθεν. [2]καὶ ἔσται ἐκ τούτου εἰς ἁγίασμα πεντα- 2
κόσιοι ἐπὶ πεντακοσίους τετράγωνον κυκλόθεν, καὶ πήχεις πεντήκοντα
διάστημα αὐτῷ κυκλόθεν. [3]καὶ ἐκ ταύτης τῆς διαμετρήσεως διαμε- 3
τρήσεις μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας καὶ εὖρος δέκα χιλιάδας,
καὶ ἐν αὐτῇ ἔσται τὸ ἁγίασμα, ἅγια τῶν ἁγίων· [4]ἀπὸ τῆς γῆς 4
ἔσται τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς λειτουργοῦσιν ἐν τῷ ἁγίῳ καὶ ἔσται τοῖς
ἐγγίζουσι λειτουργεῖν τῷ κυρίῳ, καὶ ἔσται αὐτοῖς τόπος εἰς οἴκους
ἀφωρισμένους τῷ ἁγιασμῷ αὐτῶν. [5]εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες μῆκος 5
καὶ εὖρος δέκα χιλιάδες ἔσται τοῖς Λευίταις τοῖς λειτουργοῦσιν τῷ
οἴκῳ, αὐτοῖς εἰς κατάσχεσιν, πόλεις τοῦ κατοικεῖν. [6]καὶ τὴν κατά- 6
σχεσιν τῆς πόλεως δώσεις πέντε χιλιάδας εὖρος καὶ μῆκος πέντε
καὶ εἴκοσι χιλιάδας· ὃν τρόπον ἡ ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων παντὶ οἴκῳ
Ισραηλ ἔσονται. [7]καὶ τῷ ἡγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἀπὸ τούτου εἰς 7
τὰς ἀπαρχὰς τῶν ἁγίων εἰς κατάσχεσιν τῆς πόλεως κατὰ πρόσ-
ωπον τῶν ἀπαρχῶν τῶν ἁγίων καὶ κατὰ πρόσωπον τῆς κατασχέ-
σεως τῆς πόλεως τὰ πρὸς θάλασσαν καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν
πρὸς ἀνατολάς, καὶ τὸ μῆκος ὡς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν ὁρίων
τῶν πρὸς θάλασσαν καὶ τὸ μῆκος ἐπὶ τὰ ὅρια τὰ πρὸς ἀνατολὰς
τῆς γῆς· [8]καὶ ἔσται αὐτῷ εἰς κατάσχεσιν ἐν τῷ Ισραηλ, καὶ οὐ 8
καταδυναστεύσουσιν οὐκέτι οἱ ἀφηγούμενοι τοῦ Ισραηλ τὸν λαόν
μου, καὶ τὴν γῆν κατακληρονομήσουσιν οἶκος Ισραηλ κατὰ φυλὰς
αὐτῶν. — [9]τάδε λέγει κύριος θεός Ἱκανούσθω ὑμῖν, οἱ ἀφηγού- 9
μενοι τοῦ Ισραηλ· ἀδικίαν καὶ ταλαιπωρίαν ἀφέλεσθε καὶ κρίμα
καὶ δικαιοσύνην ποιήσατε, ἐξάρατε καταδυναστείαν ἀπὸ τοῦ λαοῦ
μου, λέγει κύριος θεός. [10]ζυγὸς δίκαιος καὶ μέτρον δίκαιον καὶ 10
χοῖνιξ δικαία ἔστω ὑμῖν. [11]τὸ μέτρον καὶ ἡ χοῖνιξ ὁμοίως μία ἔσται 11

45 2 εις αγιασμα] αγιασματα B | αυτω] + ν A || 3 δεκα Q = 𝔐] εικοσι BA: item in 5 | το αγιασμα > B^{t}, αγια > A || 4 init.] pr. αγιον A (in *O* sub ※) | λειτουργειν] pr. εν αυτοις A || 5 ευρ. / δεκα(BA εικοσι: cf. 3) χιλ.] tr. A | εσται A^{t} = 𝔐(K^{e}tib)] εσονται *L*, και B || 6 ον τροπον] + και A || 7 προς ανατολας paenult.] pr. τα A || 9 κυριος θεος bis: sic B^{t} hoc loco et in 15.18 46 1.16 47 13.23 48 29, ante hunc locum nusquam (cf. 2 4); A 46 16 αδωναι κυριος, reliquis locis κυριος ο θεος | και 2° > B | εξαρατε] pr. και A || 10 ζυγον δικαιον A | εσται A || 11 το μετρον 1° Ra.] του -ρου (ad 10 tractum) mss.

τοῦ λαμβάνειν· τὸ δέκατον τοῦ γομορ ἡ χοῖνιξ, καὶ τὸ δέκατον
12 τοῦ γομορ τὸ μέτρον, πρὸς τὸ γομορ ἔσται ἴσον. 12καὶ τὸ στάθμιον
εἴκοσι ὀβολοί· οἱ πέντε σίκλοι πέντε, καὶ οἱ δέκα σίκλοι δέκα,
καὶ πεντήκοντα σίκλοι ἡ μνᾶ ἔσται ὑμῖν.
13 13Καὶ αὕτη ἡ ἀπαρχή, ἣν ἀφοριεῖτε· ἕκτον τοῦ μέτρου ἀπὸ τοῦ
γομορ τοῦ πυροῦ καὶ τὸ ἕκτον τοῦ οιφι ἀπὸ τοῦ κόρου τῶν κρι-
14 θῶν. 14καὶ τὸ πρόσταγμα τοῦ ἐλαίου· κοτύλην ἐλαίου ἀπὸ δέκα
15 κοτυλῶν, ὅτι αἱ δέκα κοτύλαι εἰσὶν γομορ. 15καὶ πρόβατον ἀπὸ
τῶν δέκα προβάτων ἀφαίρεμα ἐκ πασῶν τῶν πατριῶν τοῦ Ισραηλ
εἰς θυσίας καὶ εἰς ὁλοκαυτώματα καὶ εἰς σωτηρίου τοῦ ἐξιλάσκεσθαι
16 περὶ ὑμῶν, λέγει κύριος θεός. 16καὶ πᾶς ὁ λαὸς δώσει τὴν ἀπαρ-
17 χὴν ταύτην τῷ ἀφηγουμένῳ τοῦ Ισραηλ. 17καὶ διὰ τοῦ ἀφηγου-
μένου ἔσται τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ αἱ θυσίαι καὶ αἱ σπονδαὶ ἔσον-
ται ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις καὶ ἐν τοῖς σαββάτοις
καὶ ἐν πάσαις ταῖς ἑορταῖς οἴκου Ισραηλ· αὐτὸς ποιήσει τὰ ὑπὲρ
ἁμαρτίας καὶ τὴν θυσίαν καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου
τοῦ ἐξιλάσκεσθαι ὑπὲρ τοῦ οἴκου Ισραηλ.
18 18Τάδε λέγει κύριος θεός Ἐν τῷ πρώτῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς
λήμψεσθε μόσχον ἐκ βοῶν ἄμωμον τοῦ ἐξιλάσασθαι τὸ ἅγιον.
19 19καὶ λήμψεται ὁ ἱερεὺς ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ ἐξιλασμοῦ καὶ δώσει
ἐπὶ τὰς φλιὰς τοῦ οἴκου καὶ ἐπὶ τὰς τέσσαρας γωνίας τοῦ ἱεροῦ
καὶ ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον καὶ ἐπὶ τὰς φλιὰς τῆς πύλης τῆς αὐλῆς
20 τῆς ἐσωτέρας. 20καὶ οὕτως ποιήσεις ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ μιᾷ τοῦ μηνὸς
21 λήμψῃ παρ' ἑκάστου ἀπόμοιραν καὶ ἐξιλάσεσθε τὸν οἶκον. 21καὶ ἐν
τῷ πρώτῳ μηνὶ τεσσαρεσκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἔσται ὑμῖν τὸ πασχα
22 ἑορτή· ἑπτὰ ἡμέρας ἄζυμα ἔδεσθε. 22καὶ ποιήσει ὁ ἀφηγούμενος
ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τοῦ οἴκου καὶ ὑπὲρ παντὸς
23 τοῦ λαοῦ τῆς γῆς μόσχον ὑπὲρ ἁμαρτίας. 23καὶ τὰς ἑπτὰ ἡμέρας
τῆς ἑορτῆς ποιήσει ὁλοκαυτώματα τῷ κυρίῳ, ἑπτὰ μόσχους καὶ

11 η χοινιξ 2⁰] η > B | και το δεκ. του γομορ > A(†), το μετρον ult. > Bpau. | ισον] pr. το B || 12 το σταθμιον Ra.] το > *C*, τα σταθμια BA | οι πεντε Apau.] οι > B† | οι δεκα Apau.] > B† (reliquos codices hic ualde deprauatos taceo) || 13 εκτον 1⁰] εκατον A | του μετρου] μετρον Bpau. | του οιφι] pr. αυτου B† | κορου] pr. γομορ A† || 14 τα προσταγματα A | δεκα 1⁰] pr. των A† || 15 προβατον B†] + εν rel. (in *O* sub ÷ pro ※) | δεκα προβατων] προβ. απο δεκα B(†): cf. 𝔐; pro δεκα (ad legem mosaicam adapt.) praeb. *O* διακοσιων = 𝔐 | σωτηριου] -ον A | εξιλασασθαι A | κυριος θεος: cf. 9 || 17 εσονται] > B, in *O* sub ÷ || 18 κυριος θεος: cf. 9 || 19 αιματος] + του μοσχου A || 20 τω εβδομω μηνι B†] τω μηνι τω εβδ. A | λημψη] > Bpau., in *O* sub ÷ | απομοιραν tantum hab. B†, pro eo hab. αγνοουντος και απο νηπιου Amu. (in *O* sub ※), ambas lectiones connectunt *L*pau. αγνοουντος και νηπιου απομοιραν || 21 μηνι] > Bpau., in *O* sub ÷: cf. 25 || 22 και 2⁰] + υπερ A || 23 ποιησει] + ς A†

ἑπτὰ κριοὺς ἀμώμους καθ' ἡμέραν τὰς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ ὑπὲρ ἁμαρ-
τίας ἔριφον αἰγῶν καθ' ἡμέραν. 24καὶ θυσίαν πέμμα τῷ μόσχῳ 24
καὶ πέμμα τῷ κριῷ ποιήσεις καὶ ἐλαίου τὸ ιν τῷ πέμματι. 25καὶ 25
ἐν τῷ ἑβδόμῳ μηνὶ πεντεκαιδεκάτῃ τοῦ μηνὸς ἐν τῇ ἑορτῇ ποι-
ήσεις κατὰ τὰ αὐτὰ ἑπτὰ ἡμέρας, καθὼς τὰ ὑπὲρ τῆς ἁμαρτίας
καὶ καθὼς τὰ ὁλοκαυτώματα καὶ καθὼς τὸ μαναα καὶ καθὼς τὸ
ἔλαιον.
46 1Τάδε λέγει κύριος θεός Πύλη ἡ ἐν τῇ αὐλῇ τῇ ἐσωτέρᾳ ἡ 46
βλέπουσα πρὸς ἀνατολὰς ἔσται κεκλεισμένη ἓξ ἡμέρας τὰς ἐνερ-
γούς, ἐν δὲ τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἀνοιχθήσεται καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ
τῆς νουμηνίας ἀνοιχθήσεται. 2καὶ εἰσελεύσεται ὁ ἀφηγούμενος κατὰ 2
τὴν ὁδὸν τοῦ αιλαμ τῆς πύλης τῆς ἔξωθεν καὶ στήσεται ἐπὶ τὰ
πρόθυρα τῆς πύλης, καὶ ποιήσουσιν οἱ ἱερεῖς τὰ ὁλοκαυτώματα
αὐτοῦ καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ· καὶ προσκυνήσει ἐπὶ τοῦ προ-
θύρου τῆς πύλης καὶ ἐξελεύσεται, καὶ ἡ πύλη οὐ μὴ κλεισθῇ ἕως
ἑσπέρας. 3καὶ προσκυνήσει ὁ λαὸς τῆς γῆς κατὰ τὰ πρόθυρα τῆς 3
πύλης ἐκείνης ἐν τοῖς σαββάτοις καὶ ἐν ταῖς νουμηνίαις ἐναντίον
κυρίου. 4καὶ τὰ ὁλοκαυτώματα προσοίσει ὁ ἀφηγούμενος τῷ κυρίῳ· 4
ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν σαββάτων ἓξ ἀμνοὺς ἀμώμους καὶ κριὸν ἄμωμον
5καὶ μαναα πέμμα τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς θυσίαν δόμα χειρὸς 5
αὐτοῦ καὶ ἐλαίου τὸ ιν τῷ πέμματι· 6καὶ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῆς νου- 6
μηνίας μόσχον ἄμωμον καὶ ἐξ ἀμνούς, καὶ κριὸς ἄμωμος ἔσται,
7καὶ πέμμα τῷ κριῷ καὶ πέμμα τῷ μόσχῳ ἔσται μαναα, καὶ τοῖς 7
ἀμνοῖς καθὼς ἐὰν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ, καὶ ἐλαίου τὸ ιν τῷ πέμ-
ματι. 8καὶ ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι τὸν ἀφηγούμενον κατὰ τὴν ὁδὸν 8
τοῦ αιλαμ τῆς πύλης εἰσελεύσεται καὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης
ἐξελεύσεται. 9καὶ ὅταν εἰσπορεύηται ὁ λαὸς τῆς γῆς ἐναντίον κυ- 9
ρίου ἐν ταῖς ἑορταῖς, ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης
τῆς πρὸς βορρᾶν προσκυνεῖν ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύ-
λης τῆς πρὸς νότον, καὶ ὁ εἰσπορευόμενος κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς
πύλης τῆς πρὸς νότον ἐξελεύσεται κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς
πρὸς βορρᾶν· οὐκ ἀναστρέψει κατὰ τὴν πύλην, ἣν εἰσελήλυθεν,
ἀλλ' ἢ κατ' εὐθὺ αὐτῆς ἐξελεύσεται. 10καὶ ὁ ἀφηγούμενος ἐν μέσῳ 10

24 πεμμα 1⁰ *L*pau.] pr. και BA: trahunt και θυσιαν ad 23 || 25 μηνι] > Bpau., in *O* sub ÷: cf. 21 | πεντεκαιδεκ.] + ημερα A (in *O* sub ※) | μαναα] μαννα Apau.: cf. 46 5

46 1 κυριος θεος: cf. 45 9 | δε > B† | ανοιχθησεται 1⁰] ανοιχθη B† || 2 εξωθεν] σ pro ξ B†: cf. 42 1 || 3 εν 1⁰] pr. και BApau. | κυριου] pr. του A || 4 το ολοκαυτωμα Apau. || 5 μαναα] μαννα Apau.: item A† in 7. 11. 14 (bis). 15. 20, cf. 45 25 | χειρος] pr. της A || 6 μοσχον Bpau.] + υιον βουκολιου rel. (in *O* sub ※) || 7 εκποιη] ευ ποιη A || 9 και 1⁰] + εσται A† | της γης > A† | προς βορραν 1⁰] pr. βλεπουσης B† | ην] pr. εις B(†)

αὐτῶν ἐν τῷ εἰσπορεύεσθαι αὐτοὺς εἰσελεύσεται μετ᾽ αὐτῶν καὶ
11 ἐν τῷ ἐκπορεύεσθαι αὐτοὺς ἐξελεύσεται. 11 καὶ ἐν ταῖς ἑορταῖς καὶ
ἐν ταῖς πανηγύρεσιν ἔσται τὸ μαναα πέμμα τῷ μόσχῳ καὶ πέμμα
τῷ κριῷ καὶ τοῖς ἀμνοῖς καθὼς ἂν ἐκποιῇ ἡ χεὶρ αὐτοῦ καὶ ἐλαίου
12 τὸ ιν τῷ πέμματι. 12 ἐὰν δὲ ποιήσῃ ὁ ἀφηγούμενος ὁμολογίαν
ὁλοκαύτωμα σωτηρίου τῷ κυρίῳ, καὶ ἀνοίξει ἑαυτῷ τὴν πύλην
τὴν βλέπουσαν κατ᾽ ἀνατολὰς καὶ ποιήσει τὸ ὁλοκαύτωμα αὐτοῦ
καὶ τὰ τοῦ σωτηρίου αὐτοῦ, ὃν τρόπον ποιεῖ ἐν τῇ ἡμέρᾳ τῶν
σαββάτων, καὶ ἐξελεύσεται καὶ κλείσει τὰς θύρας μετὰ τὸ ἐξελθεῖν
13 αὐτόν. 13 καὶ ἀμνὸν ἐνιαύσιον ἄμωμον ποιήσει εἰς ὁλοκαύτωμα καθ᾽
14 ἡμέραν τῷ κυρίῳ, πρωὶ ποιήσει αὐτόν· 14 καὶ μαναα ποιήσει ἐπ᾽
αὐτῷ τὸ πρωὶ ἕκτον τοῦ μέτρου καὶ ἐλαίου τὸ τρίτον τοῦ ιν τοῦ
ἀναμεῖξαι τὴν σεμίδαλιν μαναα τῷ κυρίῳ, πρόσταγμα διὰ παντός.
15 15 ποιήσετε τὸν ἀμνὸν καὶ τὸ μαναα καὶ τὸ ἔλαιον ποιήσετε τὸ
πρωὶ ὁλοκαύτωμα διὰ παντός.
16 16 Τάδε λέγει κύριος θεός Ἐὰν δῷ ὁ ἀφηγούμενος δόμα ἑνὶ ἐκ
τῶν υἱῶν αὐτοῦ ἐκ τῆς κληρονομίας αὐτοῦ, τοῦτο τοῖς υἱοῖς αὐ-
17 τοῦ ἔσται κατάσχεσις ἐν κληρονομίᾳ. 17 ἐὰν δὲ δῷ δόμα ἑνὶ τῶν
παίδων αὐτοῦ, καὶ ἔσται αὐτῷ ἕως τοῦ ἔτους τῆς ἀφέσεως, καὶ
ἀποδώσει τῷ ἀφηγουμένῳ· πλὴν τῆς κληρονομίας τῶν υἱῶν αὐ-
18 τοῦ, αὐτοῖς ἔσται. 18 καὶ οὐ μὴ λάβῃ ὁ ἀφηγούμενος ἐκ τῆς κλη-
ρονομίας τοῦ λαοῦ καταδυναστεῦσαι αὐτούς· ἐκ τῆς κατασχέσεως
αὐτοῦ κατακληρονομήσει τοῖς υἱοῖς αὐτοῦ, ὅπως μὴ διασκορπίζηται
ὁ λαός μου ἕκαστος ἐκ τῆς κατασχέσεως αὐτοῦ.
19 19 Καὶ εἰσήγαγέν με εἰς τὴν εἴσοδον τῆς κατὰ νώτου τῆς πύλης
εἰς τὴν ἐξέδραν τῶν ἁγίων τῶν ἱερέων τὴν βλέπουσαν πρὸς βορ-
20 ρᾶν, καὶ ἰδοὺ τόπος ἐκεῖ κεχωρισμένος. 20 καὶ εἶπεν πρός με Οὗτος
ὁ τόπος ἐστίν, οὗ ἑψήσουσιν ἐκεῖ οἱ ἱερεῖς τὰ ὑπὲρ ἀγνοίας καὶ
τὰ ὑπὲρ ἁμαρτίας καὶ ἐκεῖ πέψουσι τὸ μαναα τὸ παράπαν τοῦ μὴ
21 ἐκφέρειν εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν τοῦ ἁγιάζειν τὸν λαόν. 21 καὶ
ἐξήγαγέν με εἰς τὴν αὐλὴν τὴν ἐξωτέραν καὶ περιήγαγέν με ἐπὶ
τὰ τέσσαρα μέρη τῆς αὐλῆς, καὶ ἰδοὺ αὐλὴ κατὰ τὸ κλίτος τῆς

10 fin.] + μετ αυτων A || 11 και τοις] τοις δε A || 12 εαυτω: sic omn. paucis exceptis || 13 εις > Apau. || 14 το 2⁰ > Bpau. | προσταγμα B†] + αιωνιον rel. (in *O* sub ※) || 15 το ult. > A || 16 κυριος θεος: cf. 45 9 | κατασχεσις B†] + αυτων (+ εστιν *L*) αυτη rel. (in *O* sub ※): trahunt εσται ad praec. || 17 δομα B†] + εκ της κληρονομιας αυτου rel. (in *O* sub ※) || 18 λαου B*†] + αυτου Apl., + του Bᶜpau. | εκ της κατασχ. αυτου 1⁰ B†] + απο της κληρονομιας αυτου Amu. (in *O* sub ※), απο της κατασχ. αυτων· εκ της κληρονομιας αυτου *L*pau.: cf. 𝔐 | εκ ult. B†] απο rel. || 19 τοπος εκει B*L*] tr. AQ = 𝔐 || 20 αγνοιας et αμαρτιας] pr. της A || 21 το κλιτος 1⁰ Ra.] τα κλιτη B, κλιτη A

αὐλῆς αὐλὴ κατὰ τὸ κλίτος τῆς αὐλῆς· 22 ἐπὶ τὰ τέσσαρα κλίτη 22
τῆς αὐλῆς αὐλὴ μικρά, μῆκος πηχῶν τεσσαράκοντα καὶ εὖρος πη-
χῶν τριάκοντα, μέτρον ἓν ταῖς τέσσαρσιν. 23 καὶ ἐξέδραι κύκλῳ ἐν 23
αὐταῖς, κύκλῳ ταῖς τέσσαρσιν, καὶ μαγειρεῖα γεγονότα ὑποκάτω
τῶν ἐξεδρῶν κύκλῳ· 24 καὶ εἶπεν πρός με Οὗτοι οἱ οἶκοι τῶν μα- 24
γειρείων, οὗ ἑψήσουσιν ἐκεῖ οἱ λειτουργοῦντες τῷ οἴκῳ τὰ θύματα
τοῦ λαοῦ.

1 Καὶ εἰσήγαγέν με ἐπὶ τὰ πρόθυρα τοῦ οἴκου, καὶ ἰδοὺ ὕδωρ 47
ἐξεπορεύετο ὑποκάτωθεν τοῦ αἰθρίου κατ᾽ ἀνατολάς, ὅτι τὸ πρόσ-
ωπον τοῦ οἴκου ἔβλεπεν κατ᾽ ἀνατολάς, καὶ τὸ ὕδωρ κατέβαινεν
ἀπὸ τοῦ κλίτους τοῦ δεξιοῦ ἀπὸ νότου ἐπὶ τὸ θυσιαστήριον. 2 καὶ 2
ἐξήγαγέν με κατὰ τὴν ὁδὸν τῆς πύλης τῆς πρὸς βορρᾶν καὶ περι-
ήγαγέν με τὴν ὁδὸν ἔξωθεν πρὸς τὴν πύλην τῆς αὐλῆς τῆς βλε-
πούσης κατ᾽ ἀνατολάς, καὶ ἰδοὺ τὸ ὕδωρ κατεφέρετο ἀπὸ τοῦ κλί-
τους τοῦ δεξιοῦ. 3 καθὼς ἔξοδος ἀνδρὸς ἐξ ἐναντίας, καὶ μέτρον 3
ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ διεμέτρησεν χιλίους ἐν τῷ μέτρῳ, καὶ δι-
ῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἀφέσεως· 4 καὶ διεμέτρησεν χιλίους, καὶ 4
διῆλθεν ἐν τῷ ὕδατι ὕδωρ ἕως τῶν μηρῶν· καὶ διεμέτρησεν χι-
λίους, καὶ διῆλθεν ὕδωρ ἕως ὀσφύος· 5 καὶ διεμέτρησεν χιλίους, 5
καὶ οὐκ ἠδύνατο διελθεῖν, ὅτι ἐξύβριζεν τὸ ὕδωρ ὡς ῥοῖζος χει-
μάρρου, ὃν οὐ διαβήσονται. 6 καὶ εἶπεν πρός με Εἰ ἑώρακας, υἱὲ 6
ἀνθρώπου; καὶ ἤγαγέν με ἐπὶ τὸ χεῖλος τοῦ ποταμοῦ. 7 ἐν τῇ ἐπι- 7
στροφῇ μου καὶ ἰδοὺ ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ δένδρα πολλὰ
σφόδρα ἔνθεν καὶ ἔνθεν. 8 καὶ εἶπεν πρός με Τὸ ὕδωρ τοῦτο τὸ 8
ἐκπορευόμενον εἰς τὴν Γαλιλαίαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς καὶ κατέβαι-
νεν ἐπὶ τὴν Ἀραβίαν καὶ ἤρχετο ἕως ἐπὶ τὴν θάλασσαν ἐπὶ τὸ
ὕδωρ τῆς διεκβολῆς, καὶ ὑγιάσει τὰ ὕδατα. 9 καὶ ἔσται πᾶσα ψυχὴ 9
τῶν ζῴων τῶν ἐκζεόντων ἐπὶ πάντα, ἐφ᾽ ἃ ἂν ἐπέλθῃ ἐκεῖ ὁ πο-
ταμός, ζήσεται, καὶ ἔσται ἐκεῖ ἰχθὺς πολὺς σφόδρα, ὅτι ἥκει ἐκεῖ
τὸ ὕδωρ τοῦτο, καὶ ὑγιάσει καὶ ζήσεται· πᾶν, ἐφ᾽ ὃ ἂν ἐπέλθῃ ὁ

21 αυλη / κατα το κλιτος ult.] tr. B | της αυλης ult. Ra.] αυλης unus cod., αυλη rel. (> pau.) || 22 κλιτη] και B† | μηκος Q] -κους BA || 24 μαγειρειων] -ρων B

47 1 υποκατω A*L* | αιθριου B†] + του οικου rel. | εβλεπεν] pr. επ A | κλιτους] + του οικου Q*L* (in *O* sub ※) || 4 χιλιους 1⁰] pr. εν τω μετρω A†, + εν τω μετρω *C*compl. || 5 χιλιους] + χειμαρρους Q (in *O* sub ※): idem add. A in 4 post χιλιους ult. | το υδωρ ως ροιζος > B*†, Bs† suppleuit ως tantum | υδωρ] + υδωρ AQ: cf. 𝔐 | ον] ο AQ || 6 ει > B | και ηγαγεν με B†] και απηγαγεν με και επεστρεψεν(επ > Q†) με(> Apau.) rel. (και επεστρ. με in *O* sub ※) || 7 σφοδρα > A† || 8 διεκβολης] δι > A† || 9 επελθη ult.] επ > B

ποταμὸς ἐκεῖ, ζήσεται. 10 καὶ στήσονται ἐκεῖ ἁλεεῖς ἀπὸ Αινγαδιν
ἕως Αιναγαλιμ· ψυγμὸς σαγηνῶν ἔσται, καθ' αὐτὴν ἔσται, καὶ οἱ
ἰχθύες αὐτῆς ὡς οἱ ἰχθύες τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης πλῆθος πολὺ
11 σφόδρα. 11 καὶ ἐν τῇ διεκβολῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ ἐπιστροφῇ αὐτοῦ
καὶ ἐν τῇ ὑπεράρσει αὐτοῦ οὐ μὴ ὑγιάσωσιν· εἰς ἅλας δέδονται.
12 12 καὶ ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ ἀναβήσεται ἐπὶ τοῦ χείλους αὐτοῦ ἔνθεν
καὶ ἔνθεν πᾶν ξύλον βρώσιμον, οὐ μὴ παλαιωθῇ ἐπ' αὐτοῦ, οὐδὲ
μὴ ἐκλίπῃ ὁ καρπὸς αὐτοῦ· τῆς καινότητος αὐτοῦ πρωτοβολήσει,
διότι τὰ ὕδατα αὐτῶν ἐκ τῶν ἁγίων ταῦτα ἐκπορεύεται, καὶ ἔσται
ὁ καρπὸς αὐτῶν εἰς βρῶσιν καὶ ἀνάβασις αὐτῶν εἰς ὑγίειαν.
13 13 Τάδε λέγει κύριος θεός Ταῦτα τὰ ὅρια κατακληρονομήσετε τῆς
γῆς, ταῖς δώδεκα φυλαῖς τῶν υἱῶν Ισραηλ πρόσθεσις σχοινίσματος.
14 14 καὶ κατακληρονομήσετε αὐτὴν ἕκαστος καθὼς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ,
εἰς ἣν ἦρα τὴν χεῖρά μου τοῦ δοῦναι αὐτὴν τοῖς πατράσιν αὐτῶν,
15 καὶ πεσεῖται ἡ γῆ αὕτη ὑμῖν ἐν κληρονομίᾳ. 15 καὶ ταῦτα τὰ ὅρια
τῆς γῆς πρὸς βορρᾶν· ἀπὸ τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης τῆς κατα-
16 βαινούσης καὶ περισχιζούσης τῆς εἰσόδου Ημαθ Σεδδαδα, 16 Βηρωθα,
Σεβραιμ, Ηλιαμ, ἀνὰ μέσον ὁρίων Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον ὁρίων
Ημαθ, αὐλὴ τοῦ Σαυναν, αἳ εἰσιν ἐπάνω τῶν ὁρίων Αυρανίτιδος.
17 17 ταῦτα τὰ ὅρια ἀπὸ τῆς θαλάσσης ἀπὸ τῆς αὐλῆς τοῦ Αιναν,
18 ὅρια Δαμασκοῦ καὶ τὰ πρὸς βορρᾶν. 18 καὶ τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἀνὰ
μέσον τῆς Αυρανίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον Δαμασκοῦ καὶ ἀνὰ μέσον
τῆς Γαλααδίτιδος καὶ ἀνὰ μέσον τῆς γῆς τοῦ Ισραηλ, ὁ Ιορδάνης
διορίζει ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν πρὸς ἀνατολὰς Φοινικῶνος· ταῦτα
19 τὰ πρὸς ἀνατολάς. 19 καὶ τὰ πρὸς νότον καὶ λίβα ἀπὸ Θαιμαν καὶ
Φοινικῶνος ἕως ὕδατος Μαριμωθ Καδης παρεκτεῖνον ἐπὶ τὴν θά-
20 λασσαν τὴν μεγάλην· τοῦτο τὸ μέρος νότος καὶ λίψ. 20 τοῦτο τὸ
μέρος τῆς θαλάσσης τῆς μεγάλης· ὁρίζει ἕως κατέναντι τῆς εἰσ-

9 ζησεται ult. trahit 𝔐 ad 10 || 10 αλεεις B*A†] αλιεις rel.: cf. Ier. 16 16 | αινγαδιν Ra. (cf. Sir. 24 14)] ινγαδειν B†, ενγαδδ(ε)ιν AC†, αινγαδαιμ Q, αινγαδδ(ε)ιν pau., ηγγαδι L: terminatio aramaica -ιν uel hebraica -ιμ respondere uidetur terminationi graecae -οις Sir. 24 14 | αιναγαλ(ε)ιμ] ε pro αι BA, δ pro λ Q | εσται 2⁰] εστιν A† | οι ιχθυες αυτης post μεγαλης tr. et ως om. A† || 11 υγιασωσιν] αγιασ. A || 12 επ] εξ A† | αυτου ult. > A pau. | διοτι] οτι B† | αναβασις] pr. η A || 13 κυριος θεος: cf. 45 9 | τα > B† || 14 αυτην ult. > B || 15 της γης] + της B | της θαλ.] της > B† | ημαθ] θ > B, αιμαθ C (tr. hoc post σεδδαδα: = 𝔐) | σεδδαδα C] σελδαμμα B, ελδαμμα A || 16 βηρωθα(uel -αμ) C] αβθηρα B, ωσθηρα A† | σεβραιμ Ra.] σεβραμ B†, σεφραμ A†, σαβαρειμ C | οριων 1⁰ 2⁰] pr. των A | δαμασκου ... ημαθ] tr. A† | ημαθ] -αθει B | αυλη του σαυναν] ευναν και του ευναν A† || 17 fin. B†] + κατα βορραν και το οριον αιμαθ(uel sim.) και(>A) το οριον βορρα rel. (in O sub ※) || 18 αυρανιτιδος (cf. 16)] ωραν. A(†), λωραν. B† || 19 καδης] -ημ B† || 20 οριζει] pr. δι A: cf. 18

όδου Ημαθ ἕως εἰσόδου αὐτοῦ· ταῦτά ἐστιν τὰ πρὸς θάλασσαν
Ημαθ. 21 καὶ διαμερίσετε τὴν γῆν ταύτην αὐτοῖς, ταῖς φυλαῖς τοῦ 21
Ισραηλ. 22 βαλεῖτε αὐτὴν ἐν κλήρῳ ὑμῖν καὶ τοῖς προσηλύτοις τοῖς 22
παροικοῦσιν ἐν μέσῳ ὑμῶν, οἵτινες ἐγέννησαν υἱοὺς ἐν μέσῳ ὑμῶν·
καὶ ἔσονται ὑμῖν ὡς αὐτόχθονες ἐν τοῖς υἱοῖς τοῦ Ισραηλ, μεθ'
ὑμῶν φάγονται ἐν κληρονομίᾳ ἐν μέσῳ τῶν φυλῶν τοῦ Ισραηλ·
23 καὶ ἔσονται ἐν φυλῇ προσηλύτων ἐν τοῖς προσηλύτοις τοῖς μετ' 23
αὐτῶν, ἐκεῖ δώσετε κληρονομίαν αὐτοῖς, λέγει κύριος θεός.

1 Καὶ ταῦτα τὰ ὀνόματα τῶν φυλῶν· ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς πρὸς 48
βορρᾶν κατὰ τὸ μέρος τῆς καταβάσεως τοῦ περισχίζοντος ἐπὶ τὴν
εἴσοδον τῆς Ημαθ αὐλῆς τοῦ Αιναν, ὅριον Δαμασκοῦ πρὸς βορρᾶν
κατὰ μέρος Ημαθ αὐλῆς, καὶ ἔσται αὐτοῖς τὰ πρὸς ἀνατολὰς ἕως
πρὸς θάλασσαν Δαν, μία. 2 καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τοῦ Δαν τὰ πρὸς 2
ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ασηρ, μία. 3 καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων 3
Ασηρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Νεφθαλιμ,
μία. 4 καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Νεφθαλι ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως 4
τῶν πρὸς θάλασσαν Μανασση, μία. 5 καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Μανασση 5
ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Εφραιμ, μία.
6 καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Εφραιμ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν 6
πρὸς θάλασσαν Ρουβην, μία. 7 καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ρουβην ἀπὸ 7
τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ιουδα, μία.

8 Καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων Ιουδα ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν 8
πρὸς θάλασσαν ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τοῦ ἀφορισμοῦ, πέντε καὶ εἴκοσι
χιλιάδες εὖρος καὶ μῆκος καθὼς μία τῶν μερίδων ἀπὸ τῶν πρὸς
ἀνατολὰς καὶ ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν, καὶ ἔσται τὸ ἅγιον ἐν μέσῳ
αὐτῶν· 9 ἀπαρχή, ἣν ἀφοριοῦσι τῷ κυρίῳ, μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι 9
χιλιάδες καὶ εὖρος εἴκοσι καὶ πέντε χιλιάδες. 10 τούτων ἔσται ἡ 10
ἀπαρχὴ τῶν ἁγίων· τοῖς ἱερεῦσιν, πρὸς βορρᾶν πέντε καὶ εἴκοσι
χιλιάδες καὶ πρὸς θάλασσαν πλάτος δέκα χιλιάδες καὶ πρὸς ἀνα-
τολὰς πλάτος δέκα χιλιάδες καὶ πρὸς νότον μῆκος εἴκοσι καὶ πέντε
χιλιάδες, καὶ τὸ ὄρος τῶν ἁγίων ἔσται ἐν μέσῳ αὐτοῦ· 11 τοῖς 11
ἱερεῦσι τοῖς ἡγιασμένοις υἱοῖς Σαδδουκ τοῖς φυλάσσουσι τὰς φυ-
λακὰς τοῦ οἴκου, οἵτινες οὐκ ἐπλανήθησαν ἐν τῇ πλανήσει υἱῶν

21 διεμετρησεν A† | ταις] pr. και A || 22 παροικουσιν] προσοικ. A† | υμιν 2⁰] υμων B | φυλων] υιων A† | του ult. > A pau. || 23 κυριος θεος: cf. 45 9
48 1 μερος 1⁰] μετρον A† | αιναν A(†) (cf. 47 17)] αιλαμ B | μερος ult.] pr. το A || 2 του > A | τα > A† | των ult. > A || 3 νεφθαλ(ε)ιμ: sic BA hic et in 34, sed in 4 BA(†) -λ(ε)ι || 4 των προς ανατολας] ανατολων B || 8 εως των προς θαλ. 1⁰] μενει (sic) B† | εσται 1⁰ > A† || 9 απαρχη] + ν B† | μηκος > A† || 10 πλατος 1⁰ > B† | και προς ανατολας πλατος δεκα χιλ.] > BA pau., in O sub ※ | μηκος > B† || 11 υιων] pr. των A

12 Ισραηλ ὃν τρόπον ἐπλανήθησαν οἱ Λευῖται, 12καὶ ἔσται αὐτοῖς ἡ
ἀπαρχὴ δεδομένη ἐκ τῶν ἀπαρχῶν τῆς γῆς, ἅγιον ἁγίων ἀπὸ τῶν
13 ὁρίων τῶν Λευιτῶν. 13τοῖς δὲ Λευίταις τὰ ἐχόμενα τῶν ὁρίων
τῶν ἱερέων, μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ εὖρος δέκα χιλι-
άδες. πᾶν τὸ μῆκος πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες καὶ εὖρος εἴκοσι
14 χιλιάδες. 14οὐ πραθήσεται ἐξ αὐτοῦ οὐδὲ καταμετρηθήσεται, οὐδὲ
ἀφαιρεθήσεται τὰ πρωτογενήματα τῆς γῆς, ὅτι ἅγιόν ἐστιν τῷ
15 κυρίῳ. 15τὰς δὲ πέντε χιλιάδας τὰς περισσὰς ἐπὶ τῷ πλάτει ἐπὶ
ταῖς πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάσιν, προτείχισμα ἔσται τῇ πόλει εἰς τὴν
κατοικίαν καὶ εἰς διάστημα αὐτοῦ, καὶ ἔσται ἡ πόλις ἐν μέσῳ αὐ-
16 τοῦ. 16καὶ ταῦτα τὰ μέτρα αὐτῆς· ἀπὸ τῶν πρὸς βορρᾶν πεντα-
κόσιοι καὶ τετρακισχίλιοι καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς νότον πεντακόσιοι καὶ
τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς πεντακόσιοι καὶ
τέσσαρες χιλιάδες καὶ ἀπὸ τῶν πρὸς θάλασσαν τετρακισχιλίους
17 πεντακοσίους· 17καὶ ἔσται διάστημα τῇ πόλει πρὸς βορρᾶν δια-
κόσιοι πεντήκοντα καὶ πρὸς νότον διακόσιοι καὶ πεντήκοντα καὶ
πρὸς ἀνατολὰς διακόσιοι πεντήκοντα καὶ πρὸς θάλασσαν διακόσιοι
18 πεντήκοντα. 18καὶ τὸ περισσὸν τοῦ μήκους τὸ ἐχόμενον τῶν ἀπαρ-
χῶν τῶν ἁγίων δέκα χιλιάδες πρὸς ἀνατολὰς καὶ δέκα χιλιάδες
πρὸς θάλασσαν, καὶ ἔσονται αἱ ἀπαρχαὶ τοῦ ἁγίου, καὶ ἔσται τὰ
19 γενήματα αὐτῆς εἰς ἄρτους τοῖς ἐργαζομένοις τὴν πόλιν· 19οἱ δὲ
ἐργαζόμενοι τὴν πόλιν ἐργῶνται αὐτὴν ἐκ πασῶν τῶν φυλῶν τοῦ
20 Ισραηλ. 20πᾶσα ἡ ἀπαρχὴ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδες ἐπὶ πέντε καὶ
εἴκοσι χιλιάδας· τετράγωνον ἀφοριεῖτε αὐτοῦ τὴν ἀπαρχὴν τοῦ
21 ἁγίου ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως. 21τὸ δὲ περισσὸν τῷ
ἀφηγουμένῳ ἐκ τούτου καὶ ἐκ τούτου ἀπὸ τῶν ἀπαρχῶν τοῦ ἁγίου
καὶ εἰς τὴν κατάσχεσιν τῆς πόλεως ἐπὶ πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας
μῆκος ἕως τῶν ὁρίων τῶν πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς θάλασσαν ἐπὶ
πέντε καὶ εἴκοσι χιλιάδας ἕως τῶν ὁρίων τῶν πρὸς θάλασσαν
ἐχόμενα τῶν μερίδων τοῦ ἀφηγουμένου· καὶ ἔσται ἡ ἀπαρχὴ τῶν
22 ἁγίων καὶ τὸ ἁγίασμα τοῦ οἴκου ἐν μέσῳ αὐτῆς. 22καὶ ἀπὸ τῆς
κατασχέσεως τῶν Λευιτῶν καὶ ἀπὸ τῆς κατασχέσεως τῆς πόλεως
ἐν μέσῳ τῶν ἀφηγουμένων ἔσται· ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Ιουδα
καὶ ἀνὰ μέσον τῶν ὁρίων Βενιαμιν τῶν ἀφηγουμένων ἔσται.

12 της γης] των αγιων A† | οριων] απαρχων A† || 13 τα > A† || 14 αυ-
του] -των A || 16 fin. πεντακοσ.] pr. και A || 17 διακοσιοι 1⁰ > A† | και
2⁰ — fin. > A(†) || 20 απαρχην] απ > B† || 21 τω αφηγουμενω] του -νου
A(†) | τουτου 1⁰ ⌒ 2⁰ A | του αγιου] των -ιων A | πολεως B†] + κατα προσ-
ωπον rel. (in *O* sub ※) | επι 2⁰ B†] + προσωπον rel. (in *O* sub ※); post
προσωπον superadd. A† επι | θαλασσαν ult.] ανατολας A† | εχομενα] pr. και
A† || 22 και 1⁰ > A† | απο της κατασχ. 1⁰] παρα B† | και 2⁰ > B

23 Καὶ τὸ περισσὸν τῶν φυλῶν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως 23
τῶν πρὸς θάλασσαν Βενιαμιν, μία. 24καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Βενι- 24
αμιν ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Συμεων,
μία. 25καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Συμεων ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς 25
ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ισσαχαρ, μία. 26καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν 26
Ισσαχαρ ἀπὸ τῶν πρὸς ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Ζα-
βουλων, μία. 27καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων τῶν Ζαβουλων ἀπὸ τῶν πρὸς 27
ἀνατολὰς ἕως τῶν πρὸς θάλασσαν Γαδ, μία. 28καὶ ἀπὸ τῶν ὁρίων 28
τῶν Γαδ ἕως τῶν πρὸς λίβα καὶ ἔσται τὰ ὅρια αὐτοῦ ἀπὸ Θαιμαν
καὶ ὕδατος Μαριμωθ Καδης κληρονομίας ἕως τῆς θαλάσσης τῆς
μεγάλης. 29αὕτη ἡ γῆ, ἣν βαλεῖτε ἐν κλήρῳ ταῖς φυλαῖς Ισραηλ, 29
καὶ οὗτοι οἱ διαμερισμοὶ αὐτῶν, λέγει κύριος θεός.

30 Καὶ αὗται αἱ διεκβολαὶ τῆς πόλεως αἱ πρὸς βορρᾶν, τετρακισ- 30
χίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ. 31καὶ αἱ πύλαι τῆς πόλεως ἐπ' ὀνό- 31
μασιν φυλῶν τοῦ Ισραηλ· πύλαι τρεῖς πρὸς βορρᾶν, πύλη Ρουβην
μία καὶ πύλη Ιουδα μία καὶ πύλη Λευι μία. 32καὶ τὰ πρὸς ἀνατο- 32
λὰς τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Ιωσηφ
μία καὶ πύλη Βενιαμιν μία καὶ πύλη Δαν μία. 33καὶ τὰ πρὸς νότον 33
τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ· καὶ πύλαι τρεῖς, πύλη Συ-
μεων μία καὶ πύλη Ισσαχαρ μία καὶ πύλη Ζαβουλων μία. 34καὶ 34
τὰ πρὸς θάλασσαν τετρακισχίλιοι καὶ πεντακόσιοι μέτρῳ· καὶ πύλαι
τρεῖς, πύλη Γαδ μία καὶ πύλη Ασηρ μία καὶ πύλη Νεφθαλιμ μία.
35κύκλωμα δέκα καὶ ὀκτὼ χιλιάδες. καὶ τὸ ὄνομα τῆς πόλεως, ἀφ' 35
ἧς ἂν ἡμέρας γένηται, ἔσται τὸ ὄνομα αὐτῆς

26 των 2⁰ > A: item in 27. 28, sed in 24. 25 hab. etiam A των 2⁰ ||
28 εως 1⁰] pr. και A† | των 3⁰ > A*C*† (de των 2⁰ cf. sup.) | τα > A† | μαρι-
μωθ mu. (cf. 47 19)] βαριμωθ BA (pro μαριβωθ?) | κληρονομιας] ς > A | της
paenult. > A || 29 κυριος θεος: cf. 45 9 || 31 φυλων] pr. των A | προς]
pr. αι A || 35 εσται το ονομα αυτης: sic B*L* legentes יהיה שמה pro יהוה
שמה (cf. 10 fin., ubi 𝔊 יהיה pro יהוה); hanc uersionem retinentes praemit-
tunt Amu. alteram uersionem κυριος εκει = 𝔐 יהוה שמה
Subscr. ιεζεκιηλ B, ιεζεκιηλ προφητης A†: cf. inscr.

ΣΟΥΣΑΝΝΑ

6 ..... [6]καὶ ἤρχοντο κρίσεις ἐξ ἄλλων πόλεων πρὸς αὐτούς. 𝔊

Dan. 𝔊: 88 (sic, non 87) et Sy = Codex syro-hexaplaris Ambrosianus ed. Ceriani (Monumenta sacra et profana ex codicibus praesertim Bibliothecae Ambrosianae tom. VII) Mediol. 1874. ambo testes mire concordantes (Dan. 11 42 ambo γαις γαιαις: Γ 1⁰ pro T) antiquam uersionem praebent non meram, sed ab Origene auctam et asteriscis obelisque instructam, cf. subscr. libri canonici iuxta 88 (sim. Sy) δανιηλ κατα τους ο′· εγραφη εξ αντιγραφου εχοντος την υποσημειωσιν ταυτην Εγραφη εκ των τετραπλων εξ ων και παρετεθη(i. e. notis instructus est); quam ob rem in marg. amborum codicum multae „notae hexaplares" inueniuntur. ego non textum tetraplarem ipsum edidi, sed in marginem relegans ea, quae Origenes sub ※ addidit (plerumque ex θ′; nomen auctoris tacere soleo), uersionem principalem, quoad fieri potuit, restituere conatus sum. — in hac uersione ab Origene recensita antecedit liber canonicus, cui inscriptum est δανιηλ κατα τους ο′, sequuntur capita apocrypha Sus. et Bel-et-Dr. — ed. = editio prima huius libri, cf. Rahlfs Verzeichnis der griech. Hss. des A. T. (1914), p. 279.

Sus.: 88 Sy.

Inscr. σουσαννα 88 Sy; de ordine libellorum cf. sup.

ante 6 quaedam deesse luce clarius est; sed quae nunc antecedunt, ab Origene ex θ′ praemissa sunt, nam 𝔊 cum θ′ omnino concordat, et Susanna non in 7/8 describeretur, si in 2 descripta iam esset. 1—5 εκεινω (sic) in 88 Sy sub obelis (uel lemniscis?); adscriptum est σ′ θ′ in Sy, α′ σ′ θ′ in 88 ad 4 (sic) adscripsit 88mg ea quae θ′ in 6 praebet exceptis duobus ultimis uerbis

---

ΣΟΥΣΑΝΝΑ

1 [1]Καὶ ἦν ἀνὴρ οἰκῶν ἐν Βαβυλῶνι, καὶ ὄνομα αὐτῷ Ιωακιμ. [2]καὶ θ′
2 ἔλαβεν γυναῖκα, ᾗ ὄνομα Σουσαννα θυγάτηρ Χελκιου, καλὴ σφόδρα
3 καὶ φοβουμένη τὸν κύριον· [3]καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς δίκαιοι καὶ ἐδίδα-
4 ξαν τὴν θυγατέρα αὐτῶν κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ. [4]καὶ ἦν Ιωακιμ πλούσιος σφόδρα, καὶ ἦν αὐτῷ παράδεισος γειτνιῶν τῷ οἴκῳ αὐτοῦ· καὶ πρὸς αὐτὸν προσήγοντο οἱ Ιουδαῖοι διὰ τὸ εἶναι αὐτὸν
5 ἐνδοξότερον πάντων. [5]καὶ ἀπεδείχθησαν δύο πρεσβύτεροι ἐκ τοῦ λαοῦ κριταὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ ἐκείνῳ, περὶ ὧν ἐλάλησεν ὁ δεσπότης ὅτι Ἐξῆλθεν ἀνομία ἐκ Βαβυλῶνος ἐκ πρεσβυτέρων κρι-
6 τῶν, οἳ ἐδόκουν κυβερνᾶν τὸν λαόν. [6]οὗτοι προσεκαρτέρουν ἐν τῇ οἰκίᾳ Ιωακιμ, καὶ ἤρχοντο πρὸς αὐτοὺς πάντες οἱ κρινόμενοι.

Sus.: BA. — *L* = 22 48 51. — Theodotionis uersio libri Danielis paulum immutata in ecclesia mox ita uiguit, ut antiqua uersio paene interiret. historia Susannae secundum temporum ordinem (cf. Sus. 45) in θ′ librum canonicum antecedit.

Inscriptionem σουσαννα uel sim. habent pau. tantum; BAQmu. hoc loco praebent δανιηλ inscriptionem totius operis (+ κατα θεοδοτιωνος Q)

2 σουσαννα] ω pro ου Bᶜ hic et in 7. 29. 31, non ceteris locis

𝔊 7/8 [7/8]οὗτοι ἰδόντες γυναῖκα ἀστείαν τῷ εἴδει, γυναῖκα ἀδελφοῦ αὐ- 7/8
τῶν ἐκ τῶν υἱῶν Ισραηλ, ὄνομα Σουσανναν θυγατέρα Χελκιου γυναῖκα Ιωακιμ, περιπατοῦσαν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς τὸ δειλινὸν καὶ ἐπιθυμήσαντες αὐτῆς [9]διέστρεψαν τὸν νοῦν αὐτῶν 9
καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ βλέπειν εἰς τὸν οὐ-
ρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων. [10/11]καὶ ἀμφότεροι 10/11
ἦσαν κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς, καὶ ἕτερος τῷ ἑτέρῳ οὐ προσ-
εποιεῖτο τὸ κακὸν τὸ ἔχον αὐτοὺς περὶ αὐτῆς, οὐδὲ ἡ γυνὴ ἔγνω
τὸ πρᾶγμα τοῦτο. [12]καὶ ὡς ἐγίνετο ὄρθρος, ἐρχόμενοι ἔκλεπτον 12
ἀλλήλους σπεύδοντες, τίς φανήσεται αὐτῇ πρότερος καὶ λαλήσει πρὸς
αὐτήν. [13/14]καὶ ἰδοὺ αὕτη κατὰ τὸ εἰωθὸς περιεπάτει, καὶ ὁ εἷς 13/14
τῶν πρεσβυτέρων ἐληλύθει, καὶ ἰδοὺ ὁ ἕτερος παρεγένετο, καὶ εἷς τὸν
ἕτερον ἀνέκρινε λέγων Τί σὺ οὕτως ὄρθρου ἐξῆλθες οὐ παραλαβών
με; καὶ ἐξωμολογήσαντο πρὸς ἀλλήλους ἑκάτερος τὴν ὀδύνην αὐτοῦ.

10/11 προσεποιουντο Sy

θ′ [7]καὶ ἐγένετο ἡνίκα ἀπέτρεχεν ὁ λαὸς μέσον ἡμέρας, εἰσεπορεύετο 7
Σουσαννα καὶ περιεπάτει ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς. [8]καὶ 8
ἐθεώρουν αὐτὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι καθ' ἡμέραν εἰσπορευομένην
καὶ περιπατοῦσαν καὶ ἐγένοντο ἐν ἐπιθυμίᾳ αὐτῆς. [9]καὶ διέστρεψαν 9
τὸν ἑαυτῶν νοῦν καὶ ἐξέκλιναν τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῶν τοῦ μὴ
βλέπειν εἰς τὸν οὐρανὸν μηδὲ μνημονεύειν κριμάτων δικαίων. [10]καὶ 10
ἦσαν ἀμφότεροι κατανενυγμένοι περὶ αὐτῆς καὶ οὐκ ἀνήγγειλαν
ἀλλήλοις τὴν ὀδύνην αὐτῶν, [11]ὅτι ᾐσχύνοντο ἀναγγεῖλαι τὴν ἐπι- 11
θυμίαν αὐτῶν ὅτι ἤθελον συγγενέσθαι αὐτῇ. [12]καὶ παρετηροῦσαν 12
φιλοτίμως καθ' ἡμέραν ὁρᾶν αὐτήν. [13]καὶ εἶπαν ἕτερος τῷ ἑτέρῳ 13
Πορευθῶμεν δὴ εἰς οἶκον, ὅτι ἀρίστου ὥρα ἐστίν· καὶ ἐξελθόντες
διεχωρίσθησαν ἀπ' ἀλλήλων· [14]καὶ ἀνακάμψαντες ἦλθον ἐπὶ τὸ 14
αὐτὸ καὶ ἀνετάζοντες ἀλλήλους τὴν αἰτίαν ὡμολόγησαν τὴν ἐπι-
θυμίαν αὐτῶν· καὶ τότε κοινῇ συνετάξαντο καιρὸν ὅτε αὐτὴν δυ-
νήσονται εὑρεῖν μόνην. [15]καὶ ἐγένετο ἐν τῷ παρατηρεῖν αὐτοὺς 15
ἡμέραν εὔθετον εἰσῆλθέν ποτε καθὼς ἐχθὲς καὶ τρίτης ἡμέρας μετὰ
δύο μόνων κορασίων καὶ ἐπεθύμησε λούσασθαι ἐν τῷ παραδείσῳ,
ὅτι καῦμα ἦν· [16]καὶ οὐκ ἦν οὐδεὶς ἐκεῖ πλὴν οἱ δύο πρεσβύτεροι 16
κεκρυμμένοι καὶ παρατηροῦντες αὐτήν. [17]καὶ εἶπεν τοῖς κορασίοις 17
Ἐνέγκατε δή μοι ἔλαιον καὶ σμῆγμα καὶ τὰς θύρας τοῦ παραδείσου
κλείσατε, ὅπως λούσωμαι. [18]καὶ ἐποίησαν καθὼς εἶπεν καὶ ἀπέκλεισαν 18

10 ανηγγειλαν] απηγγελλον AQ†, απηγγειλαν mu.: cf. 11. 41. 50 | αυτων] εαυ. Bpau. || 11 αναγγειλαι B†] απαγγ. rel.: cf. 10 || 13 ειπεν A | αριστου ωρα] tr. A || 16 ουδεις εκει] tr. Bpau. || 17 κορασιοις] + αυτης A | σμηγμα] -ματα B† || 18 καθως ειπεν post παραδεισου tr. A†

19 [19]καὶ εἶπεν εἷς τῷ ἑτέρῳ Πορευθῶμεν πρὸς αὐτήν· καὶ συνθέ- Θ
22 μενοι προσήλθοσαν αὐτῇ καὶ ἐξεβιάζοντο αὐτήν. [22]καὶ εἶπεν αὐ-
τοῖς ἡ Ιουδαία Οἶδα ὅτι ἐὰν πράξω τοῦτο, θάνατός μοί ἐστι, καὶ
23 ἐὰν μὴ πράξω, οὐκ ἐκφεύξομαι τὰς χεῖρας ὑμῶν· [23]κάλλιον δέ
με μὴ πράξασαν ἐμπεσεῖν εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρτεῖν ἐν-
ώπιον κυρίου.
28 [28]Οἱ δὲ παράνομοι ἄνδρες ἀπέστρεψαν ἀπειλοῦντες ἐν ἑαυτοῖς
καὶ ἐνεδρεύοντες ἵνα θανατώσουσιν αὐτήν· καὶ ἐλθόντες ἐπὶ τὴν
συναγωγὴν τῆς πόλεως, οὗ παρῳκοῦσαν, καὶ συνήδρευσαν οἱ ὄντες
29 ἐκεῖ πάντες οἱ υἱοὶ Ισραηλ· [29]καὶ ἀναστάντες οἱ δύο πρεσβύτεροι
καὶ κριταὶ εἶπαν Ἀποστείλατε ἐπὶ Σουσανναν θυγατέρα Χελκιου,

τὰς θύρας τοῦ παραδείσου καὶ ἐξῆλθαν κατὰ τὰς πλαγίας θύρας θ′
ἐνέγκαι τὰ προστεταγμένα αὐταῖς καὶ οὐκ εἶδοσαν τοὺς πρεσβυ-
19 τέρους, ὅτι ἦσαν κεκρυμμένοι. [19]καὶ ἐγένετο ὡς ἐξῆλθοσαν τὰ κο-
20 ράσια, καὶ ἀνέστησαν οἱ δύο πρεσβῦται καὶ ἐπέδραμον αὐτῇ [20]καὶ
εἶπον Ἰδοὺ αἱ θύραι τοῦ παραδείσου κέκλεινται, καὶ οὐδεὶς θεωρεῖ
ἡμᾶς, καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ σού ἐσμεν· διὸ συγκατάθου ἡμῖν καὶ γενοῦ
21 μεθ' ἡμῶν· [21]εἰ δὲ μή, καταμαρτυρήσομέν σου ὅτι ἦν μετὰ σοῦ
22 νεανίσκος καὶ διὰ τοῦτο ἐξαπέστειλας τὰ κοράσια ἀπὸ σοῦ. [22]καὶ
ἀνεστέναξεν Σουσαννα καὶ εἶπεν Στενά μοι πάντοθεν· ἐάν τε γὰρ
τοῦτο πράξω, θάνατός μοί ἐστιν, ἐάν τε μὴ πράξω, οὐκ ἐκφεύξο-
23 μαι τὰς χεῖρας ὑμῶν· [23]αἱρετόν μοί ἐστιν μὴ πράξασαν ἐμπεσεῖν
24 εἰς τὰς χεῖρας ὑμῶν ἢ ἁμαρτεῖν ἐνώπιον κυρίου. [24]καὶ ἀνεβόησεν
φωνῇ μεγάλῃ Σουσαννα, ἐβόησαν δὲ καὶ οἱ δύο πρεσβῦται κατ-
25 έναντι αὐτῆς. [25]καὶ δραμὼν ὁ εἷς ἤνοιξεν τὰς θύρας τοῦ παραδεί-
26 σου. [26]ὡς δὲ ἤκουσαν τὴν κραυγὴν ἐν τῷ παραδείσῳ οἱ ἐκ τῆς
οἰκίας, εἰσεπήδησαν διὰ τῆς πλαγίας θύρας ἰδεῖν τὸ συμβεβηκὸς
27 αὐτῇ. [27]ἡνίκα δὲ εἶπαν οἱ πρεσβῦται τοὺς λόγους αὐτῶν, κατῃσχύν-
θησαν οἱ δοῦλοι σφόδρα, ὅτι πώποτε οὐκ ἐρρέθη λόγος τοιοῦτος
περὶ Σουσαννης.
28 [28]Καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον ὡς συνῆλθεν ὁ λαὸς πρὸς τὸν ἄνδρα
αὐτῆς Ιωακιμ, ἦλθον οἱ δύο πρεσβῦται πλήρεις τῆς ἀνόμου ἐννοίας
29 κατὰ Σουσαννης τοῦ θανατῶσαι αὐτήν [29]καὶ εἶπαν ἔμπροσθεν τοῦ
λαοῦ Ἀποστείλατε ἐπὶ Σουσανναν θυγατέρα Χελκιου, ἥ ἐστιν γυνὴ

18 πλαγιας (cf. 26)] -γιους Apau. || 19 και 2° > A | πρεσβυται B†] -τεροι rel.: item in 24. 27. 28. 34. 36, cf. 61 et 50; in 5. 8. 16. 50 omn. πρεσβυτεροι, in 18 omn. -τερους || 23 αιρετον] -τωτερον Bᶜ(corrector nouior)L | αμαρτειν] + με AL || 26 εκ] απο A† | ιδειν] + τι A || 27 ερρηθη Bᶜ†: cf. Thack. p. 81 | σουσαννας A: sic in 28 ABᶜ, cf. Thack. § 10, 4

Θ ἥτις ἐστὶ γυνὴ Ιωακιμ· οἱ δὲ εὐθέως ἐκάλεσαν αὐτήν. [30]ὡς δὲ 30
παρεγενήθη ἡ γυνὴ σὺν τῷ πατρὶ ἑαυτῆς καὶ τῇ μητρί, καὶ οἱ
παῖδες καὶ αἱ παιδίσκαι αὐτῆς ὄντες τὸν ἀριθμὸν πεντακόσιοι παρ-
εγένοντο καὶ τὰ παιδία Σουσαννας τέσσαρα· [31]ἦν δὲ ἡ γυνὴ τρυ- 31
φερὰ σφόδρα. [32]καὶ προσέταξαν οἱ παράνομοι ἀποκαλύψαι αὐτήν, 32
ἵνα ἐμπλησθῶσι κάλλους ἐπιθυμίας αὐτῆς· [33]καὶ ἐκλαίοσαν οἱ παρ' 33
αὐτῆς πάντες καὶ ὅσοι αὐτὴν ᾔδεισαν πάντες. [34]ἀναστάντες δὲ οἱ 34
πρεσβύτεροι καὶ κριταὶ ἐπέθηκαν τὰς χεῖρας αὐτῶν ἐπὶ τῆς κεφα-
λῆς αὐτῆς· [35]ἡ δὲ καρδία αὐτῆς ἐπεποίθει ἐπὶ κυρίῳ τῷ θεῷ αὐ- 35
τῆς, καὶ ἀνακύψασα ἔκλαυσεν ἐν ἑαυτῇ λέγουσα [35a]Κύριε ὁ θεὸς 35a
ὁ αἰώνιος ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, σὺ οἶδας ὅτι
οὐκ ἐποίησα ἃ πονηρεύονται οἱ ἄνομοι οὗτοι ἐπ' ἐμοί. καὶ εἰσ-
ήκουσε κύριος τῆς δεήσεως αὐτῆς. [36]οἱ δὲ δύο πρεσβύτεροι εἶπαν 36
Ἡμεῖς περιεπατοῦμεν ἐν τῷ παραδείσῳ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς [37]καὶ 37
κυκλοῦντες τὸ στάδιον εἴδομεν ταύτην ἀναπαυομένην μετὰ ἀνδρὸς
καὶ στάντες ἐθεωροῦμεν αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις, [38]καὶ αὐτοὶ 38
οὐκ ἤδεισαν ὅτι εἰστήκειμεν. τότε συνειπάμεθα ἀλλήλοις λέγοντες
Μάθωμεν τίνες εἰσὶν οὗτοι. [39]καὶ προσελθόντες ἐπέγνωμεν αὐτήν, 39
ὁ δὲ νεανίσκος ἔφυγε συγκεκαλυμμένος, [40]ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι 40

32 καλλους επιθυμιας] tr. Sy || 35a: cf. θ′ 42. 43

θ′ Ιωακιμ· οἱ δὲ ἀπέστειλαν. [30]καὶ ἦλθεν αὐτὴ καὶ οἱ γονεῖς αὐτῆς 30
καὶ τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ πάντες οἱ συγγενεῖς αὐτῆς· [31]ἡ δὲ Σου- 31
σαννα ἦν τρυφερὰ σφόδρα καὶ καλὴ τῷ εἴδει. [32]οἱ δὲ παράνομοι 32
ἐκέλευσαν ἀποκαλυφθῆναι αὐτήν, ἦν γὰρ κατακεκαλυμμένη, ὅπως
ἐμπλησθῶσιν τοῦ κάλλους αὐτῆς· [33]ἔκλαιον δὲ οἱ παρ' αὐτῆς καὶ 33
πάντες οἱ ἰδόντες αὐτήν. [34]ἀναστάντες δὲ οἱ δύο πρεσβῦται ἐν 34
μέσῳ τῷ λαῷ ἔθηκαν τὰς χεῖρας ἐπὶ τὴν κεφαλὴν αὐτῆς· [35]ἡ δὲ 35
κλαίουσα ἀνέβλεψεν εἰς τὸν οὐρανόν, ὅτι ἦν ἡ καρδία αὐτῆς πε-
ποιθυῖα ἐπὶ τῷ κυρίῳ. [36]εἶπαν δὲ οἱ πρεσβῦται Περιπατούντων 36
ἡμῶν ἐν τῷ παραδείσῳ μόνων εἰσῆλθεν αὕτη μετὰ δύο παιδισκῶν
καὶ ἀπέκλεισεν τὰς θύρας τοῦ παραδείσου καὶ ἀπέλυσεν τὰς παι-
δίσκας· [37]καὶ ἦλθεν πρὸς αὐτὴν νεανίσκος, ὃς ἦν κεκρυμμένος, 37
καὶ ἀνέπεσε μετ' αὐτῆς. [38]ἡμεῖς δὲ ὄντες ἐν τῇ γωνίᾳ τοῦ παρα- 38
δείσου ἰδόντες τὴν ἀνομίαν ἐδράμομεν ἐπ' αὐτούς· [39]καὶ ἰδόντες 39
συγγινομένους αὐτοὺς ἐκείνου μὲν οὐκ ἠδυνήθημεν ἐγκρατεῖς γενέ-
σθαι διὰ τὸ ἰσχύειν αὐτὸν ὑπὲρ ἡμᾶς καὶ ἀνοίξαντα τὰς θύρας
ἐκπεπηδηκέναι, [40]ταύτης δὲ ἐπιλαβόμενοι ἐπηρωτῶμεν, τίς ἦν ὁ 40

34 εν μεσω του λαου A | επι της κεφαλης A† || 35 τω > B† || 36 και απεκλεισεν τας θυρας του παραδ./και απελυσεν τας παιδισκας (cf. 18)] tr. A || 39 εγκρατεις] περικρ. A†

41 ἐπηρωτῶμεν αὐτήν Τίς ὁ ἄνθρωπος; 41καὶ οὐκ ἀπήγγειλεν ἡμῖν, Θ
τίς ἦν. ταῦτα μαρτυροῦμεν. καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ
πᾶσα ὡς πρεσβυτέρων ὄντων καὶ κριτῶν τοῦ λαοῦ.
44/45 44/45Καὶ ἰδοὺ ἄγγελος κυρίου ἐκείνης ἐξαγομένης ἀπολέσθαι,
καὶ ἔδωκεν ὁ ἄγγελος, καθὼς προσετάγη, πνεῦμα συνέσεως νεω-
48 τέρῳ ὄντι Δανιηλ. 48διαστείλας δὲ Δανιηλ τὸν ὄχλον καὶ στὰς ἐν
μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροί, υἱοὶ Ισραηλ; οὐκ ἀνακρίναντες
51 οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες ἀπεκρίνατε θυγατέρα Ισραηλ; 51καὶ νῦν
διαχωρίσατέ μοι αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων μακράν, ἵνα ἐτάσω αὐτούς.
52 52ὡς δὲ διεχωρίσθησαν, εἶπεν Δανιηλ τῇ συναγωγῇ Νῦν μὴ βλέ-
ψητε ὅτι οὗτοί εἰσι πρεσβύτεροι, λέγοντες Οὐ μὴ ψεύσωνται· ἀλλὰ
ἀνακρινῶ αὐτοὺς κατὰ τὰ ὑποπίπτοντά μοι. καὶ ἐκάλεσε τὸν ἕνα
αὐτῶν, καὶ προσήγαγον τὸν πρεσβύτερον τῷ νεωτέρῳ, καὶ εἶπεν
αὐτῷ Δανιηλ Ἄκουε ἄκουε, πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν· νῦν ἥ-

48 απεκρινατε (uel κατεκρ.? cf. θ′) Ra.] απεκτειναται 88 Sy

---

41 νεανίσκος, 41καὶ οὐκ ἠθέλησεν ἀναγγεῖλαι ἡμῖν. ταῦτα μαρτυροῦμεν. θ′
καὶ ἐπίστευσεν αὐτοῖς ἡ συναγωγὴ ὡς πρεσβυτέροις τοῦ λαοῦ καὶ
42 κριταῖς καὶ κατέκριναν αὐτὴν ἀποθανεῖν. 42ἀνεβόησεν δὲ φωνῇ με-
γάλῃ Σουσαννα καὶ εἶπεν Ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος ὁ τῶν κρυπτῶν γνώ-
43 στης ὁ εἰδὼς τὰ πάντα πρὶν γενέσεως αὐτῶν, 43σὺ ἐπίστασαι ὅτι
ψευδῆ μου κατεμαρτύρησαν· καὶ ἰδοὺ ἀποθνήσκω μὴ ποιήσασα
μηδὲν ὧν οὗτοι ἐπονηρεύσαντο κατ' ἐμοῦ.
44 44Καὶ εἰσήκουσεν κύριος τῆς φωνῆς αὐτῆς. 45καὶ ἀπαγομένης
45 αὐτῆς ἀπολέσθαι ἐξήγειρεν ὁ θεὸς τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον παιδαρίου
46 νεωτέρου, ᾧ ὄνομα Δανιηλ, 46καὶ ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ Καθαρὸς
47 ἐγὼ ἀπὸ τοῦ αἵματος ταύτης. 47ἐπέστρεψεν δὲ πᾶς ὁ λαὸς πρὸς
48 αὐτὸν καὶ εἶπαν Τίς ὁ λόγος οὗτος, ὃν σὺ λελάληκας; 48ὁ δὲ στὰς
ἐν μέσῳ αὐτῶν εἶπεν Οὕτως μωροί, οἱ υἱοὶ Ισραηλ; οὐκ ἀνακρί-
ναντες οὐδὲ τὸ σαφὲς ἐπιγνόντες κατεκρίνατε θυγατέρα Ισραηλ;
49 49ἀναστρέψατε εἰς τὸ κριτήριον· ψευδῆ γὰρ οὗτοι κατεμαρτύρησαν
50 αὐτῆς. 50καὶ ἀνέστρεψεν πᾶς ὁ λαὸς μετὰ σπουδῆς. καὶ εἶπαν αὐ-
τῷ οἱ πρεσβύτεροι Δεῦρο κάθισον ἐν μέσῳ ἡμῶν καὶ ἀνάγγειλον
51 ἡμῖν· ὅτι σοὶ δέδωκεν ὁ θεὸς τὸ πρεσβεῖον. 51καὶ εἶπεν πρὸς αὐ-
τοὺς Δανιηλ Διαχωρίσατε αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων μακράν, καὶ ἀνα-
52 κρινῶ αὐτούς. 52ὡς δὲ διεχωρίσθησαν εἷς ἀπὸ τοῦ ἑνός, ἐκάλεσεν
τὸν ἕνα αὐτῶν καὶ εἶπεν πρὸς αὐτόν Πεπαλαιωμένε ἡμερῶν κακῶν,

41 αναγγειλαι] απαγγ. A: cf. 10 || 42 ανεβοησεν δε] και ανεβ. A† || 44 εισηκουσεν] επηκ. A† | κυριος] ο θεος A: cf. 45 || 46 καθαρος] αθωος B† || 50 πας > Bc | αναγγειλον] απαγγ. A: cf. 10 | δεδωκεν] εδωκεν A | πρεσβειον Bpau.] -βυτεριον rel.: cf. 10

Θ κασί σου αἱ ἁμαρτίαι, ἃς ἐποίεις τὸ πρότερον 53πιστευθεὶς ἀκού- 53
ειν καὶ κρίνειν κρίσεις θάνατον ἐπιφερούσας καὶ τὸν μὲν ἀθῷον
κατέκρινας, τοὺς δὲ ἐνόχους ἠφίεις, τοῦ κυρίου λέγοντος Ἀθῷον
καὶ δίκαιον οὐκ ἀποκτενεῖς· 54νῦν οὖν ὑπὸ τί δένδρον καὶ ποταπῷ 54
τοῦ παραδείσου τόπῳ ἑώρακας αὐτοὺς ὄντας σὺν ἑαυτοῖς; καὶ
εἶπεν ὁ ἀσεβής Ὑπὸ σχῖνον. 55εἶπεν δὲ ὁ νεώτερος Ὀρθῶς ἔψευ- 55
σαι εἰς τὴν σεαυτοῦ ψυχήν· ὁ γὰρ ἄγγελος κυρίου σχίσει σου
τὴν ψυχὴν σήμερον. 56καὶ τοῦτον μεταστήσας εἶπε προσαγαγεῖν 56
αὐτῷ τὸν ἕτερον· καὶ τούτῳ δὲ εἶπεν Διὰ τί διεστραμμένον τὸ
σπέρμα σου, ὡς Σιδῶνος καὶ οὐχ ὡς Ιουδα; τὸ κάλλος σε ἠπά-
τησεν, ἡ μιαρὰ ἐπιθυμία· 57καὶ οὕτως ἐποιεῖτε θυγατράσιν Ισραηλ, 57
καὶ ἐκεῖναι φοβούμεναι ὡμίλουν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ θυγάτηρ Ιουδα
ὑπέμεινε τὴν νόσον ὑμῶν ἐν ἀνομίᾳ ὑπενεγκεῖν· 58νῦν οὖν λέγε 58
μοι Ὑπὸ τί δένδρον καὶ ἐν ποίῳ τοῦ κήπου τόπῳ κατέλαβες αὐ-
τοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ πρῖνον. 59καὶ εἶπεν 59
Δανιηλ Ἁμαρτωλέ, νῦν ὁ ἄγγελος κυρίου τὴν ῥομφαίαν ἔστηκεν
ἔχων, ἕως ὁ λαὸς ἐξολεθρεύσει ὑμᾶς, ἵνα καταπρίσῃ σε. 60–62καὶ 60—62
πᾶσα ἡ συναγωγὴ ἀνεβόησεν ἐπὶ τῷ νεωτέρῳ, ὡς ἐκ τοῦ ἰδίου
στόματος ὁμολόγους αὐτοὺς κατέστησεν ἀμφοτέρους ψευδομάρτυ-

56 μιαρα Ra.] μικρα 88 Sy

Θ′ νῦν ἥκασιν αἱ ἁμαρτίαι σου, ἃς ἐποίεις τὸ πρότερον 53κρίνων 53
κρίσεις ἀδίκους καὶ τοὺς μὲν ἀθῴους κατακρίνων ἀπολύων δὲ
τοὺς αἰτίους, λέγοντος τοῦ κυρίου Ἀθῷον καὶ δίκαιον οὐκ ἀπο-
κτενεῖς· 54νῦν οὖν ταύτην εἴπερ εἶδες, εἰπόν Ὑπὸ τί δένδρον εἶ- 54
δες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶπεν Ὑπὸ σχῖνον. 55εἶπεν 55
δὲ Δανιηλ Ὀρθῶς ἔψευσαι εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλήν· ἤδη γὰρ
ἄγγελος τοῦ θεοῦ λαβὼν φάσιν παρὰ τοῦ θεοῦ σχίσει σε μέσον.
56καὶ μεταστήσας αὐτὸν ἐκέλευσεν προσαγαγεῖν τὸν ἕτερον· καὶ 56
εἶπεν αὐτῷ Σπέρμα Χανααν καὶ οὐκ Ιουδα, τὸ κάλλος ἐξηπάτησέν
σε, καὶ ἡ ἐπιθυμία διέστρεψεν τὴν καρδίαν σου· 57οὕτως ἐποιεῖτε 57
θυγατράσιν Ισραηλ, καὶ ἐκεῖναι φοβούμεναι ὡμίλουν ὑμῖν, ἀλλ' οὐ
θυγάτηρ Ιουδα ὑπέμεινεν τὴν ἀνομίαν ὑμῶν· 58νῦν οὖν λέγε μοι 58
Ὑπὸ τί δένδρον κατέλαβες αὐτοὺς ὁμιλοῦντας ἀλλήλοις; ὁ δὲ εἶ-
πεν Ὑπὸ πρῖνον. 59εἶπεν δὲ αὐτῷ Δανιηλ Ὀρθῶς ἔψευσαι καὶ σὺ 59
εἰς τὴν σεαυτοῦ κεφαλήν· μένει γὰρ ὁ ἄγγελος τοῦ θεοῦ τὴν ῥομ-
φαίαν ἔχων πρίσαι σε μέσον, ὅπως ἐξολεθρεύσῃ ὑμᾶς. 60καὶ ἀνε- 60
βόησεν πᾶσα ἡ συναγωγὴ φωνῇ μεγάλῃ καὶ εὐλόγησαν τῷ θεῷ
τῷ σῴζοντι τοὺς ἐλπίζοντας ἐπ' αὐτόν. 61καὶ ἀνέστησαν ἐπὶ τοὺς 61

54 ειδες 2°] κατελαβες A†: ex 58 || 56 η > Bpau. || 60 ανεβοησεν] -σαν A† | ευλογησαν] εβοησαν A†

ρας· καὶ ὡς ὁ νόμος διαγορεύει, ἐποίησαν αὐτοῖς, καθὼς ἐπονη- 6
ρεύσαντο κατὰ τῆς ἀδελφῆς. καὶ ἐφίμωσαν αὐτοὺς καὶ ἐξαγαγόντες
ἔρριψαν εἰς φάραγγα· τότε ὁ ἄγγελος κυρίου ἔρριψε πῦρ διὰ μέσου
αὐτῶν. καὶ ἐσώθη αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
63 63Διὰ τοῦτο οἱ νεώτεροι ἀγαπητοὶ Ιακωβ ἐν τῇ ἁπλότητι αὐτῶν.
καὶ ἡμεῖς φυλασσώμεθα εἰς υἱοὺς δυνατοὺς νεωτέρους· εὐσεβή-
σουσι γὰρ νεώτεροι, καὶ ἔσται ἐν αὐτοῖς πνεῦμα ἐπιστήμης καὶ
συνέσεως εἰς αἰῶνα αἰῶνος.

63 αγαπητοι ιακωβ] tr. Sy

ΔΑΝΙΗΛ

1 1Ἐπὶ βασιλέως Ιωακιμ τῆς Ιουδαίας ἔτους τρίτου παραγενόμε-
νος Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ιερουσαλημ ἐπολι-
2 όρκει αὐτήν. 2καὶ παρέδωκεν αὐτὴν κύριος εἰς χεῖρας αὐτοῦ καὶ

Dan.: 88 Sy
Inscr. δανιηλ κατα τους ο′ 88 (sim. Sy), cf. Sus. init. et Bel-et-Dr. subscr.

δύο πρεσβύτας, ὅτι συνέστησεν αὐτοὺς Δανιηλ ἐκ τοῦ στόματος θ′
αὐτῶν ψευδομαρτυρήσαντας, καὶ ἐποίησαν αὐτοῖς ὃν τρόπον ἐπο-
62 νηρεύσαντο τῷ πλησίον, 62ποιῆσαι κατὰ τὸν νόμον Μωυσῆ, καὶ
ἀπέκτειναν αὐτούς· καὶ ἐσώθη αἷμα ἀναίτιον ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ.
63 63Χελκιας δὲ καὶ ἡ γυνὴ αὐτοῦ ᾔνεσαν τὸν θεὸν περὶ τῆς θυγα-
τρὸς αὐτῶν Σουσαννας μετὰ Ιωακιμ τοῦ ἀνδρὸς αὐτῆς καὶ τῶν
64 συγγενῶν πάντων, ὅτι οὐχ εὑρέθη ἐν αὐτῇ ἄσχημον πρᾶγμα. 64καὶ
Δανιηλ ἐγένετο μέγας ἐνώπιον τοῦ λαοῦ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ἐκείνης
καὶ ἐπέκεινα.

61 πρεσβυτας BV†] -τερους rel.: cf. 19 | ψευδομαρτυρησαντας] -τυρας οντας B* || 63 τον θεον > B | σουσαννας > B
Subscr. ορασις α′ A

ΔΑΝΙΗΛ

1 1Ἔν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Ιωακιμ βασιλέως Ιουδα ἦλθεν
Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος εἰς Ιερουσαλημ καὶ ἐπολιόρ-
2 κει αὐτήν. 2καὶ ἔδωκεν κύριος ἐν χειρὶ αὐτοῦ τὸν Ιωακιμ βασιλέα

Dan.: BA. — *L* = 22 48 51.
Inscr. nulla in B, Dan. succedit Susannae sine interuallo
1 1 init.] pr. inscr. ορασις β′ A, cf. Sus. fin.

6 Ιωακιμ τὸν βασιλέα τῆς Ιουδαίας καὶ μέρος τι τῶν ἱερῶν σκευῶν
τοῦ κυρίου, καὶ ἀπήνεγκεν αὐτὰ εἰς Βαβυλῶνα καὶ ἀπηρείσατο
αὐτὰ ἐν τῷ εἰδωλίῳ αὐτοῦ. 3καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς Αβιεσδρι τῷ 3
ἑαυτοῦ ἀρχιευνούχῳ ἀγαγεῖν αὐτῷ ἐκ τῶν υἱῶν τῶν μεγιστάνων
τοῦ Ισραηλ καὶ ἐκ τοῦ βασιλικοῦ γένους καὶ ἐκ τῶν ἐπιλέκτων
4 νεανίσκους ἀμώμους καὶ εὐειδεῖς καὶ ἐπιστήμονας ἐν πάσῃ σοφίᾳ 4
καὶ γραμματικοὺς καὶ συνετοὺς καὶ σοφοὺς καὶ ἰσχύοντας ὥστε
εἶναι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως καὶ διδάξαι αὐτοὺς γράμματα καὶ
διάλεκτον Χαλδαϊκὴν 5καὶ δίδοσθαι αὐτοῖς ἔκθεσιν ἐκ τοῦ οἴκου 5
τοῦ βασιλέως καθ' ἑκάστην ἡμέραν καὶ ἀπὸ τῆς βασιλικῆς τραπέζης
καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου, οὗ πίνει ὁ βασιλεύς, καὶ ἐκπαιδεῦσαι αὐτοὺς
ἔτη τρία καὶ ἐκ τούτων στῆσαι ἔμπροσθεν τοῦ βασιλέως. 6καὶ 6
ἦσαν ἐκ τοῦ γένους τῶν υἱῶν Ισραηλ τῶν ἀπὸ τῆς Ιουδαίας Δα-
νιηλ, Ανανιας, Μισαηλ, Αζαριας. 7καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευ- 7
νοῦχος ὀνόματα, τῷ μὲν Δανιηλ Βαλτασαρ, τῷ δὲ Ανανια Σεδραχ
καὶ τῷ Μισαηλ Μισαχ καὶ τῷ Αζαρια Αβδεναγω. 8καὶ ἐνεθυμήθη 8

12 βαβυλωνα] + εις γην σενααρ 88 (non Sy): ex θ′; deinde add. ※οικον(pr. εις 88) του θεου αυτου και τα σκευη 88 Sy (88 om. asteriscum, sed hab. metobelum: talia posthac non notabo, si res certa est)

θ′ Ιουδα καὶ ἀπὸ μέρους τῶν σκευῶν οἴκου τοῦ θεοῦ, καὶ ἤνεγκεν
αὐτὰ εἰς γῆν Σεννααρ οἶκον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ· καὶ τὰ σκεύη εἰσ-
ήνεγκεν εἰς τὸν οἶκον θησαυροῦ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ. 3καὶ εἶπεν ὁ βα- 3
σιλεὺς τῷ Ασφανεζ τῷ ἀρχιευνούχῳ αὐτοῦ εἰσαγαγεῖν ἀπὸ τῶν
υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας Ισραηλ καὶ ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῆς βασι-
λείας καὶ ἀπὸ τῶν φορθομμιν 4νεανίσκους οἷς οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς 4
μῶμος καὶ καλοὺς τῇ ὄψει καὶ συνιέντας ἐν πάσῃ σοφίᾳ καὶ γι-
γνώσκοντας γνῶσιν καὶ διανοουμένους φρόνησιν καὶ οἷς ἐστιν ἰ-
σχὺς ἐν αὐτοῖς ἑστάναι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ βασιλέως, καὶ διδάξαι αὐ-
τοὺς γράμματα καὶ γλῶσσαν Χαλδαίων. 5καὶ διέταξεν αὐτοῖς ὁ 5
βασιλεὺς τὸ τῆς ἡμέρας καθ' ἡμέραν ἀπὸ τῆς τραπέζης τοῦ βασι-
λέως καὶ ἀπὸ τοῦ οἴνου τοῦ πότου αὐτοῦ καὶ θρέψαι αὐτοὺς ἔτη
τρία καὶ μετὰ ταῦτα στῆναι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. 6καὶ ἐγένετο 6
ἐν αὐτοῖς ἐκ τῶν υἱῶν Ιουδα Δανιηλ καὶ Ανανιας καὶ Μισαηλ καὶ
Αζαριας. 7καὶ ἐπέθηκεν αὐτοῖς ὁ ἀρχιευνοῦχος ὀνόματα, τῷ Δανιηλ 7
Βαλτασαρ καὶ τῷ Ανανια Σεδραχ καὶ τῷ Μισαηλ Μισαχ καὶ τῷ
Αζαρια Αβδεναγω. 8καὶ ἔθετο Δανιηλ ἐπὶ τὴν καρδίαν αὐτοῦ ὡς 8

2 οικον 1⁰] -κου B | θησαυρου > AQV† | του ult. > B* || 3 τω 1⁰ > B | πορθομμ(ε)ιν AL || 4 εν 1⁰ > B*pau. | εν τω οικω > A | του] pr. ενωπιον ABᶜ || 6 εν > A || 7 βαλτασαρ] ρ pro λ Aˢ†: item A† aliis locis, non ubique | μ(ε)ισαχ] -σακ A: item ubique

Δανιηλ ἐν τῇ καρδίᾳ ὅπως μὴ ἀλισγηθῇ ἐν τῷ δείπνῳ τοῦ βασι- 𝔊
λέως καὶ ἐν ᾧ πίνει οἴνῳ, καὶ ἠξίωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον ἵνα μὴ
9 συμμολυνθῇ. 9καὶ ἔδωκε κύριος τῷ Δανιηλ τιμὴν καὶ χάριν ἐναν-
10 τίον τοῦ ἀρχιευνούχου. 10καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῷ Δανιηλ
Ἀγωνιῶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτάξαντα τὴν βρῶσιν
ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν ἵνα μὴ ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν διατε-
τραμμένα καὶ ἀσθενῆ παρὰ τοὺς συντρεφομένους ὑμῖν νεανίας
11 τῶν ἀλλογενῶν, καὶ κινδυνεύσω τῷ ἰδίῳ τραχήλῳ. 11καὶ εἶπεν
Δανιηλ Αβιεσδρι τῷ ἀναδειχθέντι ἀρχιευνούχῳ ἐπὶ τὸν Δανιηλ,
12 Ανανιαν, Μισαηλ, Αζαριαν 12Πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἐφ'
ἡμέρας δέκα, καὶ δοθήτω ἡμῖν ἀπὸ τῶν ὀσπρίων τῆς γῆς, ὥστε
13 κάπτειν καὶ ὑδροποτεῖν· 13καὶ ἐὰν φανῇ ἡ ὄψις ἡμῶν διατετραμ-
μένη παρὰ τοὺς ἄλλους νεανίσκους τοὺς ἐσθίοντας ἀπὸ τοῦ βασι-
14 λικοῦ δείπνου, καθὼς ἐὰν θέλῃς οὕτω χρῆσαι τοῖς παισί σου. 14καὶ
ἐχρήσατο αὐτοῖς τὸν τρόπον τοῦτον καὶ ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας
15 δέκα. 15μετὰ δὲ τὰς δέκα ἡμέρας ἐφάνη ἡ ὄψις αὐτῶν καλὴ καὶ
ἡ ἕξις τοῦ σώματος κρείσσων τῶν ἄλλων νεανίσκων τῶν ἐσθι-

10 των αλλογενων > Sy

οὐ μὴ ἀλισγηθῇ ἐν τῇ τραπέζῃ τοῦ βασιλέως καὶ ἐν τῷ οἴνῳ τοῦ θ'
πότου αὐτοῦ, καὶ ἠξίωσε τὸν ἀρχιευνοῦχον ὡς οὐ μὴ ἀλισγηθῇ.
9 9καὶ ἔδωκεν ὁ θεὸς τὸν Δανιηλ εἰς ἔλεον καὶ εἰς οἰκτιρμὸν ἐν-
10 ώπιον τοῦ ἀρχιευνούχου. 10καὶ εἶπεν ὁ ἀρχιευνοῦχος τῷ Δανιηλ
Φοβοῦμαι ἐγὼ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα τὸν ἐκτάξαντα τὴν
βρῶσιν ὑμῶν καὶ τὴν πόσιν ὑμῶν μήποτε ἴδῃ τὰ πρόσωπα ὑμῶν
σκυθρωπὰ παρὰ τὰ παιδάρια τὰ συνήλικα ὑμῶν καὶ καταδικάσητε
11 τὴν κεφαλήν μου τῷ βασιλεῖ. 11καὶ εἶπεν Δανιηλ πρὸς Αμελσαδ,
ὃν κατέστησεν ὁ ἀρχιευνοῦχος ἐπὶ Δανιηλ, Ανανιαν, Μισαηλ, Αζα-
12 ριαν 12Πείρασον δὴ τοὺς παῖδάς σου ἡμέρας δέκα, καὶ δότωσαν
13 ἡμῖν ἀπὸ τῶν σπερμάτων, καὶ φαγόμεθα καὶ ὕδωρ πιόμεθα· 13καὶ
ὀφθήτωσαν ἐνώπιόν σου αἱ ἰδέαι ἡμῶν καὶ αἱ ἰδέαι τῶν παιδα-
ρίων τῶν ἐσθιόντων τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως, καὶ καθὼς ἂν
14 ἴδῃς ποίησον μετὰ τῶν παίδων σου. 14καὶ εἰσήκουσεν αὐτῶν καὶ
15 ἐπείρασεν αὐτοὺς ἡμέρας δέκα. 15καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν δέκα ἡμε-
ρῶν ὡράθησαν αἱ ἰδέαι αὐτῶν ἀγαθαὶ καὶ ἰσχυραὶ ταῖς σαρξὶν

9 εις 2⁰ > B || 10 συνηλικ(ε)ια AC*p*† || 11 αμελσαδ] αμερσαρ A†, αμελλασαρ *L*, αμελσαρ pau.: item in 16 | αναν. et μισ. et αζαρ.] pr. και A: cf. 19 || 12 σπερματων] + της γης A || 13 εσθιοντων] ι > B†: cf. 15 | παιδων] παιδαριων A† || 15 ισχυραι] -ροι B*A†, αυτοι ισχυροι *L*

𝔊 όντων τὸ βασιλικὸν δεῖπνον. 16καὶ ἦν Αβιεσδρι ἀναιρούμενος τὸ 16
δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν οἶνον αὐτῶν καὶ ἀντεδίδου αὐτοῖς ἀπὸ
τῶν ὀσπρίων. 17καὶ τοῖς νεανίσκοις ἔδωκεν ὁ κύριος ἐπιστήμην 17
καὶ σύνεσιν καὶ φρόνησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ τέχνῃ· καὶ τῷ
Δανιηλ ἔδωκε σύνεσιν ἐν παντὶ ῥήματι καὶ ὁράματι καὶ ἐνυπνίοις
καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ. 18μετὰ δὲ τὰς ἡμέρας ταύτας ἐπέταξεν ὁ βα- 18
σιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς, καὶ εἰσήχθησαν ἀπὸ τοῦ ἀρχ(ι)ευνούχου
πρὸς τὸν βασιλέα Ναβουχοδονοσορ. 19καὶ ὡμίλησεν αὐτοῖς ὁ βα- 19
σιλεύς, καὶ οὐχ εὑρέθη ἐν τοῖς σοφοῖς ὅμοιος τῷ Δανιηλ καὶ
Ανανια καὶ Μισαηλ καὶ Αζαρια· καὶ ἦσαν παρὰ τῷ βασιλεῖ. 20καὶ 20
ἐν παντὶ λόγῳ καὶ συνέσει καὶ παιδείᾳ, ὅσα ἐζήτησε παρ' αὐτῶν
ὁ βασιλεύς, κατέλαβεν αὐτοὺς σοφωτέρους δεκαπλασίως ὑπὲρ τοὺς
σοφιστὰς καὶ τοὺς φιλοσόφους τοὺς ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ·
καὶ ἐδόξασεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας
καὶ ἀνέδειξεν αὐτοὺς σοφοὺς παρὰ πάντας τοὺς αὐτοῦ ἐν πράγ-
μασιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ. 21καὶ ἦν 21
Δανιηλ ἕως τοῦ πρώτου ἔτους τῆς βασιλείας Κύρου βασιλέως
Περσῶν.

1Καὶ ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας Ναβουχοδονοσορ 2
συνέβη εἰς ὁράματα καὶ ἐνύπνια ἐμπεσεῖν τὸν βασιλέα καὶ ταρα-

18 απο: cf. 4 14 6 18 et Johannessohn Präp. p. 174—178

θ' ὑπὲρ τὰ παιδάρια τὰ ἐσθίοντα τὴν τράπεζαν τοῦ βασιλέως. 16καὶ 16
ἐγένετο Αμελσαδ ἀναιρούμενος τὸ δεῖπνον αὐτῶν καὶ τὸν οἶνον
τοῦ πόματος αὐτῶν καὶ ἐδίδου αὐτοῖς σπέρματα. 17καὶ τὰ παιδάρια 17
ταῦτα, οἱ τέσσαρες αὐτοί, ἔδωκεν αὐτοῖς ὁ θεὸς σύνεσιν καὶ φρό-
νησιν ἐν πάσῃ γραμματικῇ καὶ σοφίᾳ· καὶ Δανιηλ συνῆκεν ἐν
πάσῃ ὁράσει καὶ ἐνυπνίοις. 18καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν, ὧν 18
εἶπεν ὁ βασιλεὺς εἰσαγαγεῖν αὐτούς, καὶ εἰσήγαγεν αὐτοὺς ὁ ἀρ-
χιευνοῦχος ἐναντίον Ναβουχοδονοσορ. 19καὶ ἐλάλησεν μετ' αὐτῶν 19
ὁ βασιλεύς, καὶ οὐχ εὑρέθησαν ἐκ πάντων αὐτῶν ὅμοιοι Δανιηλ
καὶ Ανανια καὶ Μισαηλ καὶ Αζαρια· καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βα-
σιλέως. 20καὶ ἐν παντὶ ῥήματι σοφίας καὶ ἐπιστήμης, ὧν ἐζήτησεν 20
παρ' αὐτῶν ὁ βασιλεύς, εὗρεν αὐτοὺς δεκαπλασίονας παρὰ πάντας
τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ τοὺς μάγους τοὺς ὄντας ἐν πάσῃ τῇ βασιλείᾳ
αὐτοῦ. 21καὶ ἐγένετο Δανιηλ ἕως ἔτους ἑνὸς Κύρου τοῦ βασιλέως. 21

1Ἐν τῷ ἔτει τῷ δευτέρῳ τῆς βασιλείας Ναβουχοδονοσορ ἠνυ- 2

15 εσθιοντα] ι > Bpau.: cf. 13 || 16 αμαλσαδ: cf. 11 || 17 init. — αυτοι B†] τα τεσσερα pro οι τεσσαρες αυτοι Q†, τοις τεσσαρσιν παιδαριοις και A || 18 αυτους 1⁰∩2⁰ B* || 20 παση > A || 21 fin.] + subscr. ορασις β' A
21 init.] pr. inscr. ορασις γ' A | ναβουχοδ. 1⁰ > B

χθῆναι ἐν τῷ ἐνυπνίῳ αὐτοῦ, καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐ- 6
2 τοῦ. 2καὶ ἐπέταξεν ὁ βασιλεὺς εἰσενεχθῆναι τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ
τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς τῶν Χαλδαίων ἀναγγεῖλαι τῷ βα-
σιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ, καὶ παραγενόμενοι ἔστησαν παρὰ τῷ βα-
3 σιλεῖ. 3καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς Ἐνύπνιον ἑώρακα καὶ ἐκινήθη
4 μου τὸ πνεῦμα· ἐπιγνῶναι οὖν θέλω τὸ ἐνύπνιον. 4καὶ ἐλάλησαν
οἱ Χαλδαῖοι πρὸς τὸν βασιλέα Συριστί Κύριε βασιλεῦ, τὸν αἰῶνα
ζῆθι· ἀνάγγειλον τὸ ἐνύπνιόν σου τοῖς παισί σου, καὶ ἡμεῖς σοι
5 φράσομεν τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ. 5ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς εἶπε
τοῖς Χαλδαίοις ὅτι Ἐὰν μὴ ἀπαγγείλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας τὸ ἐν-
ύπνιον καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν δηλώσητέ μοι, παραδειγματισθή-
σεσθε, καὶ ἀναληφθήσεται ὑμῶν τὰ ὑπάρχοντα εἰς τὸ βασιλικόν·
6 6ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον διασαφήσητέ μοι καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν
ἀναγγείλητε, λήψεσθε δόματα παντοῖα καὶ δοξασθήσεσθε ὑπ' ἐμοῦ·
7 δηλώσατέ μοι τὸ ἐνύπνιον καὶ κρίνατε. 7ἀπεκρίθησαν δὲ ἐκ δευτέ-
ρου λέγοντες Βασιλεῦ, τὸ ὅραμα εἰπόν, καὶ οἱ παῖδές σου κρινοῦσι
8 πρὸς ταῦτα. 8καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ βασιλεύς Ἐπ' ἀληθείας οἶδα ὅτι

25 χαλδαιοις] + ※ο λογος απ εμου απεστη 88 Sy | οτι Ra. (cf. 10. 25)] διοτι 88 Sy || 6 δηλ. μοι] + ουν Sy

---

πνιάσθη Ναβουχοδονοσορ ἐνύπνιον, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, θ'
2 καὶ ὁ ὕπνος αὐτοῦ ἐγένετο ἀπ' αὐτοῦ. 2καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς κα-
λέσαι τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ τοὺς μάγους καὶ τοὺς φαρμακοὺς καὶ
τοὺς Χαλδαίους τοῦ ἀναγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὰ ἐνύπνια αὐτοῦ, καὶ
3 ἦλθαν καὶ ἔστησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. 3καὶ εἶπεν αὐτοῖς ὁ
βασιλεύς Ἠνυπνιάσθην, καὶ ἐξέστη τὸ πνεῦμά μου τοῦ γνῶναι τὸ
4 ἐνύπνιον. 4καὶ ἐλάλησαν οἱ Χαλδαῖοι τῷ βασιλεῖ Συριστί Βασιλεῦ,
εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· σὺ εἰπὸν τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισίν σου, καὶ
5 τὴν σύγκρισιν ἀναγγελοῦμεν. 5ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν τοῖς
Χαλδαίοις Ὁ λόγος ἀπ' ἐμοῦ ἀπέστη· ἐὰν μὴ γνωρίσητέ μοι τὸ
ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ, εἰς ἀπώλειαν ἔσεσθε, καὶ οἱ
6 οἶκοι ὑμῶν διαρπαγήσονται· 6ἐὰν δὲ τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρι-
σιν αὐτοῦ γνωρίσητέ μοι, δόματα καὶ δωρεὰς καὶ τιμὴν πολλὴν
λήμψεσθε παρ' ἐμοῦ· πλὴν τὸ ἐνύπνιον καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ
7 ἀπαγγείλατέ μοι. 7ἀπεκρίθησαν δεύτερον καὶ εἶπαν Ὁ βασιλεὺς
εἰπάτω τὸ ἐνύπνιον τοῖς παισὶν αὐτοῦ, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ
8 ἀναγγελοῦμεν. 8ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Ἐπ' ἀληθείας οἶδα

3 η(uel ε)νυπνιασθην] + (sic) ενυπνιον Q || 4 ελαλησαν] ειπον A || 5 και ειπεν] > BQ†, post χαλδαιοις tr. *L* | εαν] + ουν A: ex 9 | αυτου > BV$^{(†)}$ || 6 δωρεας] -αν A† || 7 απεκριθ.] + οι χαλδαιοι A† | δευτ. και ειπαν] και ειπαν εκ δευτερου A† | ειπαν] + αυτω B^{c}†, + τω βασιλει *L* || 8 init.] pr. και B

καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθάπερ ἑωράκατε ὅτι ἀπέστη ἀπ' ἐμοῦ 6
τὸ πρᾶγμα· καθάπερ οὖν προστέταχα, οὕτως ἔσται· 9ἐὰν μὴ τὸ 9
ἐνύπνιον ἀπαγγείλητέ μοι ἐπ' ἀληθείας καὶ τὴν τούτου σύγκρισιν
δηλώσητε, θανάτῳ περιπεσεῖσθε· συνείπασθε γὰρ λόγους ψευδεῖς
ποιήσασθαι ἐπ' ἐμοῦ, ἕως ἂν ὁ καιρὸς ἀλλοιωθῇ· νῦν οὖν ἐὰν τὸ
ῥῆμα εἴπητέ μοι, ὃ τὴν νύκτα ἑώρακα, γνώσομαι ὅτι καὶ τὴν τούτου
κρίσιν δηλώσετε. 10καὶ ἀπεκρίθησαν οἱ Χαλδαῖοι ἐπὶ τοῦ βασιλέως 10
ὅτι Οὐδεὶς τῶν ἐπὶ τῆς γῆς δυνήσεται εἰπεῖν τῷ βασιλεῖ ὃ ἑώρακε,
καθάπερ σὺ ἐρωτᾷς, καὶ πᾶς βασιλεὺς καὶ πᾶς δυνάστης τοιοῦτο
πρᾶγμα οὐκ ἐπερωτᾷ πάντα σοφὸν καὶ μάγον καὶ Χαλδαῖον· 11καὶ 11
ὁ λόγος, ὃν ζητεῖς, βασιλεῦ, βαρύς ἐστι καὶ ἐπίδοξος, καὶ οὐδείς
ἐστιν, ὃς δηλώσει ταῦτα τῷ βασιλεῖ, εἰ μήτι ἄγγελος, οὗ οὐκ ἔστι
κατοικητήριον μετὰ πάσης σαρκός· ὅθεν οὐκ ἐνδέχεται γενέσθαι
καθάπερ οἴει. 12τότε ὁ βασιλεὺς στυγνὸς γενόμενος καὶ περίλυπος 12
προσέταξεν ἐξαγαγεῖν πάντας τοὺς σοφοὺς τῆς Βαβυλωνίας· 13καὶ 13
ἐδογματίσθη πάντας ἀποκτεῖναι, ἐζητήθη δὲ ὁ Δανιηλ καὶ πάντες
οἱ μετ' αὐτοῦ χάριν τοῦ συναπολέσθαι. 14τότε Δανιηλ εἶπε βουλὴν 14
καὶ γνώμην, ἣν εἶχεν, Αριώχῃ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως, ᾧ

9 γνωσομαι] pr. τοτε Sy | fin. δηλωσετε Ra.] -σητε 88

καιρὸν ὑμεῖς ἐξαγοράζετε, καθότι εἴδετε ὅτι ἀπέστη ἀπ' θ'
ἐμοῦ τὸ ῥῆμα· 9ἐὰν οὖν τὸ ἐνύπνιον μὴ ἀναγγείλητέ μοι, οἶδα 9
ὅτι ῥῆμα ψευδὲς καὶ διεφθαρμένον συνέθεσθε εἰπεῖν ἐνώπιόν μου,
ἕως οὗ ὁ καιρὸς παρέλθῃ· τὸ ἐνύπνιόν μου εἴπατέ μοι, καὶ γνώ-
σομαι ὅτι τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγγελεῖτέ μοι. 10ἀπεκρίθησαν οἱ 10
Χαλδαῖοι ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ λέγουσιν Οὐκ ἔστιν ἄνθρωπος
ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, ὅστις τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως δυνήσεται γνωρίσαι,
καθότι πᾶς βασιλεὺς μέγας καὶ ἄρχων ῥῆμα τοιοῦτο οὐκ ἐπερωτᾷ
ἐπαοιδόν, μάγον καὶ Χαλδαῖον· 11ὅτι ὁ λόγος, ὃν ὁ βασιλεὺς ἐπ- 11
ερωτᾷ, βαρύς, καὶ ἕτερος οὐκ ἔστιν, ὃς ἀναγγελεῖ αὐτὸν ἐνώπιον
τοῦ βασιλέως, ἀλλ' ἢ θεοί, ὧν οὐκ ἔστιν ἡ κατοικία μετὰ πάσης
σαρκός. 12τότε ὁ βασιλεὺς ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ πολλῇ εἶπεν ἀπ- 12
ολέσαι πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος· 13καὶ τὸ δόγμα ἐξῆλθεν, 13
καὶ οἱ σοφοὶ ἀπεκτέννοντο, καὶ ἐζήτησαν Δανιηλ καὶ τοὺς φίλους
αὐτοῦ ἀνελεῖν. 14τότε Δανιηλ ἀπεκρίθη βουλὴν καὶ γνώμην τῷ 14
Αριωχ τῷ ἀρχιμαγείρῳ τοῦ βασιλέως, ὃς ἐξῆλθεν ἀναιρεῖν τοὺς

8 ειδετε] οιδατε A || 9 αναγγειλητε] απαγγ. A: cf. 16 || 10 απεκριθ. BQ†] + παλιν rel. | το ρημα του βασ./δυνησεται] tr. A | και ult. > A || 12 πολλη > B*A† || 14 αναιρειν] ανελειν A

15 προσέταξεν ἐξαγαγεῖν τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας, 15καὶ ἐπυν- 𝔊
θάνετο αὐτοῦ λέγων Περὶ τίνος δογματίζεται πικρῶς παρὰ τοῦ
βασιλέως; τότε τὸ πρόσταγμα ἐσήμανεν ὁ Αριώχης τῷ Δανιηλ.
16 16ὁ δὲ Δανιηλ εἰσῆλθε ταχέως πρὸς τὸν βασιλέα καὶ ἠξίωσεν ἵνα
δοθῇ αὐτῷ χρόνος παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ δηλώσῃ πάντα ἐπὶ τοῦ
17 βασιλέως. 17τότε ἀπελθὼν Δανιηλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ τῷ Ανανια
18 καὶ Μισαηλ καὶ Αζαρια τοῖς συνεταίροις ὑπέδειξε πάντα· 18καὶ
παρήγγειλε νηστείαν καὶ δέησιν καὶ τιμωρίαν ζητῆσαι παρὰ τοῦ
κυρίου τοῦ ὑψίστου περὶ τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως μὴ ἐκδοθῶσι
Δανιηλ καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ εἰς ἀπώλειαν ἅμα τοῖς σοφισταῖς Βαβυ-
19 λῶνος. 19τότε τῷ Δανιηλ ἐν ὁράματι ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ τὸ μυστή-
ριον τοῦ βασιλέως ἐξεφάνθη εὐσήμως· τότε Δανιηλ εὐλόγησε τὸν
20 κύριον τὸν ὕψιστον 20καὶ ἐκφωνήσας εἶπεν Ἔσται τὸ ὄνομα τοῦ
κυρίου τοῦ μεγάλου εὐλογημένον εἰς τὸν αἰῶνα, ὅτι ἡ σοφία καὶ
21 ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ ἐστι· 21καὶ αὐτὸς ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρό-
νους, μεθιστῶν βασιλεῖς καὶ καθιστῶν, διδοὺς σοφοῖς σοφίαν καὶ
22 σύνεσιν τοῖς ἐν ἐπιστήμῃ οὖσιν· 22ἀνακαλύπτων τὰ βαθέα καὶ
σκοτεινὰ καὶ γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει καὶ τὰ ἐν τῷ φωτί, καὶ

15 λεγων] + ※ αρχων του βασιλεως 88 Sy

---

15 σοφοὺς Βαβυλῶνος 15Ἄρχων τοῦ βασιλέως, περὶ τίνος ἐξῆλθεν ἡ θ'
γνώμη ἡ ἀναιδὴς ἐκ προσώπου τοῦ βασιλέως; ἐγνώρισεν δὲ τὸ
16 ῥῆμα Αριωχ τῷ Δανιηλ. 16καὶ Δανιηλ εἰσῆλθεν καὶ ἠξίωσεν τὸν
βασιλέα ὅπως χρόνον δῷ αὐτῷ, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἀναγ-
17 γείλῃ τῷ βασιλεῖ. 17καὶ εἰσῆλθεν Δανιηλ εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ καὶ
τῷ Ανανια καὶ τῷ Μισαηλ καὶ τῷ Αζαρια τοῖς φίλοις αὐτοῦ τὸ ῥῆμα
18 ἐγνώρισεν· 18καὶ οἰκτιρμοὺς ἐζήτουν παρὰ τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ
ὑπὲρ τοῦ μυστηρίου τούτου, ὅπως ἂν μὴ ἀπόλωνται Δανιηλ καὶ
19 οἱ φίλοι αὐτοῦ μετὰ τῶν ἐπιλοίπων σοφῶν Βαβυλῶνος. 19τότε τῷ
Δανιηλ ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς τὸ μυστήριον ἀπεκαλύφθη· καὶ
20 εὐλόγησεν τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ 20Δανιηλ καὶ εἶπεν Εἴη τὸ ὄνομα
τοῦ θεοῦ εὐλογημένον ἀπὸ τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος, ὅτι ἡ
21 σοφία καὶ ἡ σύνεσις αὐτοῦ ἐστιν· 21καὶ αὐτὸς ἀλλοιοῖ καιροὺς
καὶ χρόνους, καθιστᾷ βασιλεῖς καὶ μεθιστᾷ, διδοὺς σοφίαν τοῖς
22 σοφοῖς καὶ φρόνησιν τοῖς εἰδόσιν σύνεσιν· 22αὐτὸς ἀποκαλύπτει
βαθέα καὶ ἀπόκρυφα, γινώσκων τὰ ἐν τῷ σκότει, καὶ τὸ φῶς μετ'

15 init. Bpau.] pr. και επυνθανετο αυτου λεγων rel.: ex 𝔊 | αναιδης] + αυτη A | δανιηλ] βασιλει A || 16 δαν. εισηλθεν] tr. A† | εισηλθεν και > B | αναγγειλη] απαγγ. A: cf. 9 || 17 το ρημα / εγνωρ.] tr. B || 18 αν > A || 19 τοτε τω] τω δε A† || 20 συνεσις] + και η ισχυς A

𝔊 παρ' αὐτῷ κατάλυσις· 23σοί, κύριε τῶν πατέρων μου, ἐξομολογοῦ- 23
μαι καὶ αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ φρόνησιν ἔδωκάς μοι καὶ νῦν ἐσή-
μανάς μοι ὅσα ἠξίωσα τοῦ δηλῶσαι τῷ βασιλεῖ πρὸς ταῦτα. 24εἰσ- 24
ελθὼν δὲ Δανιηλ πρὸς τὸν Αριωχ τὸν κατασταθέντα ὑπὸ τοῦ
βασιλέως ἀποκτεῖναι πάντας τοὺς σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας εἶπεν
αὐτῷ Τοὺς μὲν σοφιστὰς τῆς Βαβυλωνίας μὴ ἀπολέσῃς, εἰσάγαγε
δέ με πρὸς τὸν βασιλέα, καὶ ἕκαστα τῷ βασιλεῖ δηλώσω. 25τότε 25
Αριωχ κατὰ σπουδὴν εἰσήγαγεν τὸν Δανιηλ πρὸς τὸν βασιλέα καὶ
εἶπεν αὐτῷ ὅτι Εὕρηκα ἄνθρωπον σοφὸν ἐκ τῆς αἰχμαλωσίας τῶν
υἱῶν τῆς Ιουδαίας, ὃς τῷ βασιλεῖ δηλώσει ἕκαστα. 26ἀποκριθεὶς δὲ 26
ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιηλ ἐπικαλουμένῳ δὲ Χαλδαϊστὶ Βαλτασαρ
Δυνήσῃ δηλῶσαί μοι τὸ ὅραμα, ὃ εἶδον, καὶ τὴν τούτου σύγκρι-
σιν; 27ἐκφωνήσας δὲ ὁ Δανιηλ ἐπὶ τοῦ βασιλέως εἶπεν Τὸ μυστή- 27
ριον, ὃ ἑώρακεν ὁ βασιλεύς, οὐκ ἔστι σοφῶν καὶ φαρμακῶν καὶ
ἐπαοιδῶν καὶ γαζαρηνῶν ἡ δήλωσις, 28ἀλλ' ἔστι θεὸς ἐν οὐρανῷ 28
ἀνακαλύπτων μυστήρια, ὃς ἐδήλωσε τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ
ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα
ζῆθι· τὸ ἐνύπνιον καὶ τὸ ὅραμα τῆς κεφαλῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης

28 επ εσχ. των ημ. ⌒ 29 επ εσχ. των ημ. 88

θ' αὐτοῦ ἐστιν· 23σοί, ὁ θεὸς τῶν πατέρων μου, ἐξομολογοῦμαι καὶ 23
αἰνῶ, ὅτι σοφίαν καὶ δύναμιν ἔδωκάς μοι καὶ νῦν ἐγνώρισάς μοι
ἃ ἠξιώσαμεν παρὰ σοῦ καὶ τὸ ὅραμα τοῦ βασιλέως ἐγνώρισάς μοι.
24καὶ ἦλθεν Δανιηλ πρὸς Αριωχ, ὃν κατέστησεν ὁ βασιλεὺς ἀπ- 24
ολέσαι τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, καὶ εἶπεν αὐτῷ Τοὺς σοφοὺς Βα-
βυλῶνος μὴ ἀπολέσῃς, εἰσάγαγε δέ με ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ
τὴν σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ ἀναγγελῶ. 25τότε Αριωχ ἐν σπουδῇ εἰσ- 25
ήγαγεν τὸν Δανιηλ ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ εἶπεν αὐτῷ Εὕρηκα
ἄνδρα ἐκ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ιουδαίας, ὅστις τὸ σύγ-
κριμα τῷ βασιλεῖ ἀναγγελεῖ. 26καὶ ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν 26
τῷ Δανιηλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτασαρ Εἰ δύνασαί μοι ἀναγγεῖλαι τὸ
ἐνύπνιον, ὃ εἶδον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ; 27καὶ ἀπεκρίθη Δανιηλ 27
ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ λέγει Τὸ μυστήριον, ὃ ὁ βασιλεὺς ἐπ-
ερωτᾷ, οὐκ ἔστιν σοφῶν, μάγων, ἐπαοιδῶν, γαζαρηνῶν ἀναγγεῖλαι
τῷ βασιλεῖ, 28ἀλλ' ἢ ἔστιν θεὸς ἐν οὐρανῷ ἀποκαλύπτων μυστήρια 28
καὶ ἐγνώρισεν τῷ βασιλεῖ Ναβυχοδονοσορ ἃ δεῖ γενέσθαι ἐπ'
ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν. τὸ ἐνύπνιόν σου καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφα-

23 εδωκας] δεδ. B† | νυν > B || 26 ο ειδον > A† || 27 λεγει B*pau.] ειπεν rel. | επερωτα] επ > B† || 28 αλλ η] η > A | θεος] pr. ο A

29 σου τοῦτό ἐστι. 29σύ, βασιλεῦ, κατακλιθεὶς ἐπὶ τῆς κοίτης σου Θ
ἑώρακας πάντα, ὅσα δεῖ γενέσθαι ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, καὶ ὁ
30 ἀνακαλύπτων μυστήρια ἐδήλωσέ σοι ἃ δεῖ γενέσθαι. 30κἀμοὶ δὲ
οὐ παρὰ τὴν σοφίαν τὴν οὖσαν ἐν ἐμοὶ ὑπὲρ πάντας τοὺς ἀνθρώ-
πους τὸ μυστήριον τοῦτο ἐξεφάνθη, ἀλλ᾽ ἕνεκεν τοῦ δηλωθῆναι τῷ
31 βασιλεῖ ἐσημάνθη μοι ἃ ὑπέλαβες τῇ καρδίᾳ σου ἐν γνώσει. 31καὶ
σύ, βασιλεῦ, ἑώρακας, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, καὶ ἦν ἡ εἰκὼν ἐκείνη
μεγάλη σφόδρα, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερὴς ἑστήκει ἐναντίον
32 σου, καὶ ἡ πρόσοψις τῆς εἰκόνος φοβερά· 32καὶ ἦν ἡ κεφαλὴ αὐ-
τῆς ἀπὸ χρυσίου χρηστοῦ, τὸ στῆθος καὶ οἱ βραχίονες ἀργυροῖ, ἡ
33 κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοῖ, 33τὰ δὲ σκέλη σιδηρᾶ, οἱ πόδες μέρος
34 μέν τι σιδήρου, μέρος δέ τι ὀστράκινον. 34ἑώρακας ἕως ὅτου ἐ-
τμήθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν καὶ ἐπάταξε τὴν εἰκόνα ἐπὶ τοὺς
35 πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνους καὶ κατήλεσεν αὐτά. 35τότε
λεπτὰ ἐγένετο ἅμα ὁ σίδηρος καὶ τὸ ὄστρακον καὶ ὁ χαλκὸς καὶ
ὁ ἄργυρος καὶ τὸ χρυσίον καὶ ἐγένετο ὡσεὶ λεπτότερον ἀχύρου ἐν
ἅλωνι, καὶ ἐρρίπισεν αὐτὰ ὁ ἄνεμος ὥστε μηδὲν καταλειφθῆναι
ἐξ αὐτῶν· καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα ἐγένετο ὄρος μέγα

29 ο > 88 || 31 εστηκει: cf. Thack. p. 201

---

29 λῆς σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου τοῦτό ἐστιν. 29σὺ βασιλεῦ, οἱ διαλο- θ΄
γισμοί σου ἐπὶ τῆς κοίτης σου ἀνέβησαν τί δεῖ γενέσθαι μετὰ
ταῦτα, καὶ ὁ ἀποκαλύπτων μυστήρια ἐγνώρισέν σοι ἃ δεῖ γενέσθαι.
30 30καὶ ἐμοὶ δὲ οὐκ ἐν σοφίᾳ τῇ οὔσῃ ἐν ἐμοὶ παρὰ πάντας τοὺς
ζῶντας τὸ μυστήριον τοῦτο ἀπεκαλύφθη, ἀλλ᾽ ἕνεκεν τοῦ τὴν
σύγκρισιν τῷ βασιλεῖ γνωρίσαι, ἵνα τοὺς διαλογισμοὺς τῆς καρδίας
31 σου γνῷς. 31σύ, βασιλεῦ, ἐθεώρεις, καὶ ἰδοὺ εἰκὼν μία, μεγάλη ἡ
εἰκὼν ἐκείνη καὶ ἡ πρόσοψις αὐτῆς ὑπερφερής, ἑστῶσα πρὸ προσ-
32 ώπου σου, καὶ ἡ ὅρασις αὐτῆς φοβερά· 32ἡ εἰκών, ἧς ἡ κεφαλὴ
χρυσίου χρηστοῦ, αἱ χεῖρες καὶ τὸ στῆθος καὶ οἱ βραχίονες αὐτῆς
33 ἀργυροῖ, ἡ κοιλία καὶ οἱ μηροὶ χαλκοῖ, 33αἱ κνῆμαι σιδηραῖ, οἱ
34 πόδες μέρος τι σιδηροῦν καὶ μέρος τι ὀστράκινον. 34ἐθεώρεις, ἕως
οὗ ἐτμήθη λίθος ἐξ ὄρους ἄνευ χειρῶν καὶ ἐπάταξεν τὴν εἰκόνα
ἐπὶ τοὺς πόδας τοὺς σιδηροῦς καὶ ὀστρακίνους καὶ ἐλέπτυνεν αὐ-
35 τοὺς εἰς τέλος. 35τότε ἐλεπτύνθησαν εἰς ἅπαξ τὸ ὄστρακον, ὁ σί-
δηρος, ὁ χαλκός, ὁ ἄργυρος, ὁ χρυσὸς καὶ ἐγένοντο ὡσεὶ κονιορτὸς

29 συ > B | βασ.] + εθεωρεις A†: ex 31 || 30 δε > A | τουτο > A | τω βασ./γνωρ.] tr. B† || 31 προσοψις] προσ > AC† || 32 η 1° > B | χρηστου] καθαρου ABc || 33 μερος ... και μερος] μερος μεν ... μερος δε A: cf. 41. 42 | τι ult. > B || 34 ου > B | ετμηθη (cf. 45)] απεσχισθη B | αυτους > B*Q† || 35 το οστρ./ο σιδ. (cf. 45)] tr. A | εγενοντο] εγενετο B

Θ καὶ ἐπάταξε πᾶσαν τὴν γῆν. 36τοῦτο τὸ ὅραμα· καὶ τὴν κρίσιν δὲ 36
ἐροῦμεν ἐπὶ τοῦ βασιλέως. 37σύ, βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, καὶ 37
σοὶ ὁ κύριος τοῦ οὐρανοῦ τὴν ἀρχὴν καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν
ἰσχὺν καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκεν, 38ἐν πάσῃ τῇ οἰκου- 38
μένῃ ἀπὸ ἀνθρώπων καὶ θηρίων ἀγρίων καὶ πετεινῶν οὐρανοῦ καὶ
τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης παρέδωκεν ὑπὸ τὰς χεῖράς σου κυριεύ-
ειν πάντων, σὺ εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσῆ. 39καὶ μετὰ σὲ ἀναστήσεται 39
βασιλεία ἐλάττων σου, καὶ τρίτη βασιλεία ἄλλη χαλκῆ, ἣ κυριεύσει
πάσης τῆς γῆς. 40καὶ βασιλεία τετάρτη ἰσχυρὰ ὥσπερ ὁ σίδηρος 40
ὁ δαμάζων πάντα καὶ πᾶν δένδρον ἐκκόπτων, καὶ σεισθήσεται
πᾶσα ἡ γῆ. 41καὶ ὡς ἑώρακας τοὺς πόδας αὐτῆς μέρος μέν τι 41
ὀστράκου κεραμικοῦ μέρος δέ τι σιδήρου, βασιλεία ἄλλη διμερὴς
ἔσται ἐν αὐτῇ, καθάπερ εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμειγμένον ἅμα τῷ
πηλίνῳ ὀστράκῳ· 42καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μέν τι σι- 42
δηροῦν μέρος δέ τι ὀστράκινον, μέρος τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυ-

40 ισχυρα] + ※ ως ο σιδηρος 88 Sy | και paenult.] + ※ ως ο σιδηρος 88 (sim. Sy) || 41 αυτης] + ※ και τους δακτυλους 88 Sy | εν αυτη] pr. απο της ριζης της σιδηρας εσται Sy = θ′ || 42 μερος 3°] + δε 88

θ΄ ἀπὸ ἄλωνος θερινῆς· καὶ ἐξῆρεν αὐτὰ τὸ πλῆθος τοῦ πνεύματος,
καὶ τόπος οὐχ εὑρέθη αὐτοῖς· καὶ ὁ λίθος ὁ πατάξας τὴν εἰκόνα
ἐγενήθη ὄρος μέγα καὶ ἐπλήρωσεν πᾶσαν τὴν γῆν. 36τοῦτό ἐστιν 36
τὸ ἐνύπνιον· καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ ἐροῦμεν ἐνώπιον τοῦ βα-
σιλέως. 37σύ, βασιλεῦ βασιλεὺς βασιλέων, ᾧ ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ 37
βασιλείαν ἰσχυρὰν καὶ κραταιὰν καὶ ἔντιμον ἔδωκεν, 38ἐν παντὶ 38
τόπῳ, ὅπου κατοικοῦσιν οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, θηρία τε ἀγροῦ
καὶ πετεινὰ οὐρανοῦ ἔδωκεν ἐν τῇ χειρί σου καὶ κατέστησέν σε
κύριον πάντων, σὺ εἶ ἡ κεφαλὴ ἡ χρυσῆ. 39καὶ ὀπίσω σου ἀνα- 39
στήσεται βασιλεία ἑτέρα ἥττων σου, καὶ βασιλεία τρίτη ἥτις ἐστὶν
ὁ χαλκός, ἣ κυριεύσει πάσης τῆς γῆς. 40καὶ βασιλεία τετάρτη ἔσται 40
ἰσχυρὰ ὡς ὁ σίδηρος· ὃν τρόπον ὁ σίδηρος λεπτύνει καὶ δαμάζει
πάντα, οὕτως πάντα λεπτυνεῖ καὶ δαμάσει. 41καὶ ὅτι εἶδες τοὺς 41
πόδας καὶ τοὺς δακτύλους μέρος μέν τι ὀστράκινον μέρος δέ τι
σιδηροῦν, βασιλεία διῃρημένη ἔσται, καὶ ἀπὸ τῆς ῥίζης τῆς σιδη-
ρᾶς ἔσται ἐν αὐτῇ, ὃν τρόπον εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμειγμένον
τῷ ὀστράκῳ· 42καὶ οἱ δάκτυλοι τῶν ποδῶν μέρος μέν τι σιδηροῦν 42
μέρος δέ τι ὀστράκινον, μέρος τι τῆς βασιλείας ἔσται ἰσχυρὸν καὶ

35 αυτα > B† (πληθος = המון?) || 38 ουρανου] pr. του A; + και ιχθυας της θαλασσης A | κατεστησε(ν) σε] σε > B† || 39 βασιλεια ετερα] tr. B† | ηττων σου] + ητις εστιν ο αργυρος A | ητις] η A || 40 fin. δαμαζει A† || 41 οστρακινογ] + κεραμεου (sic) Ac(†)

43 ρὸν καὶ μέρος τι ἔσται συντετριμμένον. 43καὶ ὡς εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμειγμένον ἅμα τῷ πηλίνῳ ὀστράκῳ, συμμειγεῖς ἔσονται εἰς γένεσιν ἀνθρώπων, οὐκ ἔσονται δὲ ὁμονοοῦντες οὔτε εὐνοοῦντες ἀλλήλοις, ὥσπερ οὐδὲ ὁ σίδηρος δύναται συγκραθῆναι τῷ ὀ-
44 στράκῳ. 44καὶ ἐν τοῖς χρόνοις τῶν βασιλέων τούτων στήσει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν ἄλλην, ἥτις ἔσται εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ οὐ φθαρήσεται, καὶ αὕτη ἡ βασιλεία ἄλλο ἔθνος οὐ μὴ ἐάσῃ, πατάξει δὲ καὶ ἀφανίσει τὰς βασιλείας ταύτας, καὶ αὐτὴ στήσεται
45 εἰς τὸν αἰῶνα, 45καθάπερ ἑώρακας ἐξ ὄρους τμηθῆναι λίθον ἄνευ χειρῶν, καὶ συνηλόησε τὸ ὄστρακον, τὸν σίδηρον καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὸν ἄργυρον καὶ τὸν χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας ἐσήμανε τῷ βασιλεῖ τὰ ἐσόμενα ἐπ᾽ ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, καὶ ἀκριβὲς τὸ ὅραμα,
46 καὶ πιστὴ ἡ τούτου κρίσις. 46τότε Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς πεσὼν ἐπὶ πρόσωπον χαμαὶ προσεκύνησε τῷ Δανιηλ καὶ ἐπέταξε
47 θυσίας καὶ σπονδὰς ποιῆσαι αὐτῷ. 47καὶ ἐκφωνήσας ὁ βασιλεὺς πρὸς τὸν Δανιηλ εἶπεν Ἐπ᾽ ἀληθείας ἐστὶν ὁ θεὸς ὑμῶν θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων ὁ ἐκφαίνων μυστήρια κρυπτὰ μό-
48 νος, ὅτι ἐδυνάσθης δηλῶσαι τὸ μυστήριον τοῦτο. 48τότε ὁ βασι- ϛ

46 επι προσωπον > Sy

---

43 ἀπ᾽ αὐτῆς ἔσται συντριβόμενον. 43ὅτι εἶδες τὸν σίδηρον ἀναμεμειγ- θ′
μένον τῷ ὀστράκῳ, συμμειγεῖς ἔσονται ἐν σπέρματι ἀνθρώπων καὶ οὐκ ἔσονται προσκολλώμενοι οὗτος μετὰ τούτου, καθὼς ὁ σί-
44 δηρος οὐκ ἀναμείγνυται μετὰ τοῦ ὀστράκου. 44καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τῶν βασιλέων ἐκείνων ἀναστήσει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ βασιλείαν, ἥτις εἰς τοὺς αἰῶνας οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ λαῷ ἑτέρῳ οὐχ ὑπολειφθήσεται· λεπτυνεῖ καὶ λικμήσει πάσας τὰς βα-
45 σιλείας, καὶ αὐτὴ ἀναστήσεται εἰς τοὺς αἰῶνας, 45ὃν τρόπον εἶδες ὅτι ἀπὸ ὄρους ἐτμήθη λίθος ἄνευ χειρῶν καὶ ἐλέπτυνεν τὸ ὄστρακον, τὸν σίδηρον, τὸν χαλκόν, τὸν ἄργυρον, τὸν χρυσόν. ὁ θεὸς ὁ μέγας ἐγνώρισεν τῷ βασιλεῖ ἃ δεῖ γενέσθαι μετὰ ταῦτα, καὶ
46 ἀληθινὸν τὸ ἐνύπνιον, καὶ πιστὴ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ. 46τότε ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονοσορ ἔπεσεν ἐπὶ πρόσωπον καὶ τῷ Δανιηλ προσ-
47 εκύνησεν καὶ μαναα καὶ εὐωδίας εἶπεν σπεῖσαι αὐτῷ. 47καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν τῷ Δανιηλ Ἐπ᾽ ἀληθείας ὁ θεὸς ὑμῶν αὐτός ἐστιν θεὸς θεῶν καὶ κύριος τῶν βασιλέων καὶ ἀποκαλύπτων
48 μυστήρια, ὅτι ἠδυνήθης ἀποκαλύψαι τὸ μυστήριον τοῦτο. 48καὶ

42 απ] επ A† || 43 προσκολλωμενος A | μετα του οστρακου] τω οστρακω A || 44 τους αιωνας 1°] τον -να A | λεπτυνει] + δε Ac || 46 μαναα Q] μαννα BA: cf. Ez. 45 25 || 47 κυριος] + των κυριων και βασιλευς A | και ult.] > A, o Bc

ϛ λεὺς Ναβουχοδονοσορ Δανιηλ μεγαλύνας καὶ δοὺς δωρεὰς μεγάλας καὶ πολλὰς κατέστησεν ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Βαβυλωνίας καὶ ἀπέδειξεν αὐτὸν ἄρχοντα καὶ ἡγούμενον πάντων τῶν σοφιστῶν Βαβυλωνίας. 49καὶ Δανιηλ ἠξίωσε τὸν βασιλέα ἵνα κατασταθῶσιν 49
ἐπὶ τῶν πραγμάτων τῆς Βαβυλωνίας Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω· καὶ Δανιηλ ἦν ἐν τῇ βασιλικῇ αὐλῇ.

1″Ετους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς διοικῶν πό- 3
λεις καὶ χώρας καὶ πάντας τοὺς κατοικοῦντας ἐπὶ τῆς γῆς ἀπὸ Ινδικῆς ἕως Αἰθιοπίας ἐποίησεν εἰκόνα χρυσῆν, τὸ ὕψος αὐτῆς πηχῶν ἑξήκοντα καὶ τὸ πλάτος αὐτῆς πηχῶν ἕξ, καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ τοῦ περιβόλου χώρας Βαβυλωνίας. 2καὶ Ναβουχοδο- 2
νοσορ βασιλεὺς βασιλέων καὶ κυριεύων τῆς οἰκουμένης ὅλης ἀπέστειλεν ἐπισυναγαγεῖν πάντα τὰ ἔθνη καὶ φυλὰς καὶ γλώσσας, σατράπας, στρατηγούς, τοπάρχας καὶ ὑπάτους, διοικητὰς καὶ τοὺς ἐπ᾽ ἐξουσιῶν κατὰ χώραν καὶ πάντας τοὺς κατὰ τὴν οἰκουμένην ἐλθεῖν εἰς τὸν ἐγκαινισμὸν τῆς εἰκόνος τῆς χρυσῆς, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεύς· 3καὶ ἔστησαν οἱ προγεγραμμένοι 3

3 3 init.] pr. ※τοτε συνηχθησαν υπατοι στρατηγοι τοπαρχαι ηγουμενοι τυραννοι μεγαλοι ⟨οι⟩ επ εξουσιων και παντες οι αρχοντες των χωρων (+ του ελθειν 88: cf. 2) εις τον εγκαινισμον της εικονος ης εστησε ναβουχοδονοσορ ο βασιλευς 88 Sy | και εστησαν / οι προγεγρ.] tr. Sy

---

θ′ ἐμεγάλυνεν ὁ βασιλεὺς τὸν Δανιηλ καὶ δόματα μεγάλα καὶ πολλὰ ἔδωκεν αὐτῷ καὶ κατέστησεν αὐτὸν ἐπὶ πάσης χώρας Βαβυλῶνος καὶ ἄρχοντα σατραπῶν ἐπὶ πάντας τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος. 49καὶ 49
Δανιηλ ἠτήσατο παρὰ τοῦ βασιλέως, καὶ κατέστησεν ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυλῶνος τὸν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω· καὶ Δανιηλ ἦν ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως.

1″Ετους ὀκτωκαιδεκάτου Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν 3
εἰκόνα χρυσῆν, ὕψος αὐτῆς πήχεων ἑξήκοντα, εὖρος αὐτῆς πήχεων ἕξ, καὶ ἔστησεν αὐτὴν ἐν πεδίῳ Δεῖρα ἐν χώρᾳ Βαβυλῶνος. 2καὶ 2
ἀπέστειλεν συναγαγεῖν τοὺς ὑπάτους καὶ τοὺς στρατηγοὺς καὶ τοὺς τοπάρχας, ἡγουμένους καὶ τυράννους καὶ τοὺς ἐπ᾽ ἐξουσιῶν καὶ πάντας τοὺς ἄρχοντας τῶν χωρῶν ἐλθεῖν εἰς τὰ ἐγκαίνια τῆς εἰκόνος, ἧς ἔστησεν Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεύς· 3καὶ συνήχθησαν 3
οἱ τοπάρχαι, ὕπατοι, στρατηγοί, ἡγούμενοι, τύραννοι μεγάλοι, οἱ ἐπ᾽ ἐξουσιῶν καὶ πάντες οἱ ἄρχοντες τῶν χωρῶν εἰς τὸν ἐγκαι-

48 μεγαλα .. πολλα] tr. A | επι ult.] pr. και A || 49 fin.] + subscr. ορασις ϛ′ A

3 1 init.] pr. inscr. ορασις δ′ A | ο βασ. > A || 2 τα εγκαινια] τον εγκαινισμον uel sim. Apau.: cf. 3 | ναβουχ. ο βασ. > B†

4 κατέναντι τῆς εἰκόνος. 4καὶ ὁ κῆρυξ ἐκήρυξε τοῖς ὄχλοις Ὑμῖν Θ
5 παραγγέλλεται, ἔθνη καὶ χῶραι, λαοὶ καὶ γλῶσσαι· 5ὅταν ἀκούσητε
τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος, σύριγγος καὶ κιθάρας, σαμβύκης καὶ
ψαλτηρίου, συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πεσόντες
προσκυνήσατε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησε Ναβουχοδονοσορ
6 βασιλεύς· 6καὶ πᾶς, ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, ἐμβαλοῦσιν
7 αὐτὸν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην. 7καὶ ἐν τῷ καιρῷ
ἐκείνῳ, ὅτε ἤκουσαν πάντα τὰ ἔθνη τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος
καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν, πίπτοντα πάντα τὰ ἔθνη, φυλαὶ καὶ
γλῶσσαι προσεκύνησαν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣν ἔστησε Ναβουχο-
8 δονοσορ, κατέναντι τούτου. 8ἐν ἐκείνῳ τῷ καιρῷ προσελθόντες
9 ἄνδρες Χαλδαῖοι διέβαλον τοὺς Ιουδαίους 9καὶ ὑπολαβόντες εἶπον

3 fin.] + ※ης εστησε ναβουχοδονοσορ 88 Sy || 6 εμβαλουσιν] pr. ※αυτη τη ωρα 88 Sy || 7 σαλπιγγος] + ※συριγγος τε και κιθαρας σαμβυκης τε και ψαλτηριου 88 Sy | ναβουχ.] + ※ο βασιλευς 88 Sy || 9 ειπον] + ※ναβουχοδονοσορ τω βασιλει 88 Sy

---

νισμὸν τῆς εἰκόνος, ἣς ἔστησεν Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεύς, καὶ θ′
εἱστήκεισαν ἐνώπιον τῆς εἰκόνος, ἣς ἔστησεν Ναβουχοδονοσορ.
4 4καὶ ὁ κῆρυξ ἐβόα ἐν ἰσχύι Ὑμῖν λέγεται, λαοί, φυλαί, γλῶσσαι·
5 5ᾗ ἂν ὥρᾳ ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ
κιθάρας, σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γέ-
νους μουσικῶν, πίπτοντες προσκυνεῖτε τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ ἔ-
6 στησεν Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεύς· 6καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν προ-
κυνήσῃ, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν
7 καιομένην. 7καὶ ἐγένετο ὅτε ἤκουσαν οἱ λαοὶ τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
πιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας, σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ συμ-
φωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν, πίπτοντες πάντες οἱ λαοί,
φυλαί, γλῶσσαι προσεκύνουν τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ ἔστησεν Να-
8 βουχοδονοσορ ὁ βασιλεύς. 8τότε προσήλθοσαν ἄνδρες Χαλδαῖοι
9 καὶ διέβαλον τοὺς Ιουδαίους 9τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ Βασι-

3 και ειστηκ.] pr. και συνηχθησαν οι τοπαρχαι A†: ex 3 init. repet. | ης εστησεν ναβουχ. ult. > B || 4 λαοι] λαοις B†, pr. εθνη A || 5 της φωνης της σαλπ.: sic etiam B in 7. 10. 15, sed hoc loco om. B της 1⁰ 2⁰ | σαμβυκης] + τε A: item in 7. 10. 15 | και συμφωνιας > B hoc loco et in 7. 10, sed in 15 hab. etiam B και συμφ. | τη χρυση > A*†: item Q*† in 7, B† in 18, cf. 15 || 6 πεσων > BAQ†: cf. 11. 15 || 7 οτε Q] οταν BA | ηκουον Bpau. | cf. 5 | φυλαι γλωσσαι > A† | ην B, sed in 5. 12. 14. 18 etiam B η, cf. etiam 2. 3 || 8 διεβαλλον B*A || 9 τω βασ. ναβουχ.] και υπολαβοντες(A† βαλ pro λαβ) ειπον ναβουχ. τω βασ. A: ex 𝔊 (υπολαμβανειν = ענה non inuenitur nisi in Iob et Dan. 𝔊)

Θ Κύριε βασιλεῦ, εἰς τὸν αἰῶνα ζῆθι· 10σύ, βασιλεῦ, προσέταξας καὶ 10
ἔκρινας, ἵνα πᾶς ἄνθρωπος, ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλ-
πιγγος καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν, πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι
τῇ χρυσῇ, 11καὶ ὃς ἂν μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ, ἐμβληθήσεται εἰς 11
τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· 12εἰσὶ δέ τινες ἄνδρες 12
Ιουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τῆς χώρας τῆς Βαβυλωνίας, Σεδραχ,
Μισαχ, Αβδεναγω, οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι οὐκ ἐφοβήθησάν σου τὴν
ἐντολὴν καὶ τῷ εἰδώλῳ σου οὐκ ἐλάτρευσαν καὶ τῇ εἰκόνι σου τῇ
χρυσῇ, ἣ ἔστησας, οὐ προσεκύνησαν. 13τότε Ναβουχοδονοσορ θυμω- 13
θεὶς ὀργῇ προσέταξεν ἀγαγεῖν τὸν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω·
τότε οἱ ἄνθρωποι ἤχθησαν πρὸς τὸν βασιλέα. 14οὓς καὶ συνιδὼν 14
Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτοῖς Διὰ τί, Σεδραχ, Μισαχ,
Αβδεναγω, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ,
ἣν ἔστησα, οὐ προσκυνεῖτε; 15καὶ νῦν εἰ μὲν ἔχετε ἑτοίμως ἅμα 15
τῷ ἀκοῦσαι τῆς σάλπιγγος καὶ παντὸς ἤχου μουσικῶν πεσόντες
προσκυνῆσαι τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ ἔστησα· εἰ δὲ μή γε, γινώ-
σκετε ὅτι μὴ προσκυνησάντων ὑμῶν αὐθωρὶ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν

10 σαλπιγγος] + ※συριγγος τε και σαμβυκης κιθαρας και ψαλτηριου 88 Sy || 15 σαλπιγγος] + ※συριγγος τε και κιθαρας σαμβυκης τε και ψαλτηριου και συμφωνιας 88 Sy

---

θ′ λεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· 10σύ, βασιλεῦ, ἔθηκας δόγμα πάντα 10
ἄνθρωπον, ὃς ἂν ἀκούσῃ τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε
καὶ κιθάρας, σαμβύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς
γένους μουσικῶν 11καὶ μὴ πεσὼν προσκυνήσῃ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, 11
ἐμβληθήσεται εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· 12εἰσὶν 12
ἄνδρες Ιουδαῖοι, οὓς κατέστησας ἐπὶ τὰ ἔργα τῆς χώρας Βαβυ-
λῶνος, Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω, οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι οὐχ ὑπήκουσαν,
βασιλεῦ, τῷ δόγματί σου, τοῖς θεοῖς σου οὐ λατρεύουσιν καὶ τῇ
εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦσιν. 13τότε Ναβουχοδο- 13
νοσορ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ εἶπεν ἀγαγεῖν τὸν Σεδραχ, Μισαχ καὶ
Αβδεναγω, καὶ ἤχθησαν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως. 14καὶ ἀπεκρίθη 14
Ναβουχοδονοσορ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Εἰ ἀληθῶς, Σεδραχ, Μισαχ, Αβ-
δεναγω, τοῖς θεοῖς μου οὐ λατρεύετε καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ
ἔστησα, οὐ προσκυνεῖτε; 15νῦν οὖν εἰ ἔχετε ἑτοίμως ἵνα, ὡς ἂν 15
ἀκούσητε τῆς φωνῆς τῆς σάλπιγγος σύριγγός τε καὶ κιθάρας, σαμ-
βύκης καὶ ψαλτηρίου καὶ συμφωνίας καὶ παντὸς γένους μουσικῶν,

10 cf. 5 || 12 σεδρακ A: item in seq., sed in 1 7 2 49 etiam A σεδραχ; de μισακ A cf. 1 7 | οι ανδρες εκεινοι] οἳ B | τοις θεοις BQ†] pr. και rel. || 13 αβδεναγω] pr. τον Apau. || 14 αβδεναγω] pr. και A: cf. 19 || 15 cf. 5 | και παντος γεν. μουσ. > A†

κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην· καὶ ποῖος θεὸς ἐξελεῖται ὑμᾶς 𝔊
16 ἐκ τῶν χειρῶν μου; [16]ἀποκριθέντες δὲ Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω
εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ Βασιλεῦ, οὐ χρείαν ἔχομεν
17 ἡμεῖς ἐπὶ τῇ ἐπιταγῇ ταύτῃ ἀποκριθῆναί σοι· [17]ἔστι γὰρ θεὸς ἐν
οὐρανοῖς εἷς κύριος ἡμῶν, ὃν φοβούμεθα, ὃς ἐστι δυνατὸς ἐξ-
ελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρός, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου,
18 βασιλεῦ, ἐξελεῖται ἡμᾶς· [18]καὶ τότε φανερόν σοι ἔσται, ὅτι οὔτε
τῷ εἰδώλῳ σου λατρεύομεν οὔτε τῇ εἰκόνι σου τῇ χρυσῇ, ἣν ἔ-
19 στησας, προσκυνοῦμεν. [19]τότε Ναβουχοδονοσορ ἐπλήσθη θυμοῦ,
καὶ ἡ μορφὴ τοῦ προσώπου αὐτοῦ ἠλλοιώθη, καὶ ἐπέταξε καῆναι
20 τὴν κάμινον ἑπταπλασίως παρ' ὃ ἔδει αὐτὴν καῆναι· [20]καὶ ἄνδρας
ἰσχυροτάτους τῶν ἐν τῇ δυνάμει ἐπέταξε συμποδίσαντας τὸν Σε-
δραχ, Μισαχ, Αβδεναγω ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν
21 καιομένην. [21]τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι συνεποδίσθησαν ἔχοντες τὰ

17 πυρος] + ※της καιομενης 88 Sy || 18 οτι] pr. ※βασιλευ 88 Sy | προσκυνουμεν] pr. ου 88 || 19 ηλλοιωθη] + ※επι σεδραχ μισαχ και αβδεναγω Sy (hab. επι non sub※): eadem add. 88 sine ※; haec non antiquae uersionis esse cogo ex και, quod in 𝔊 nusquam ante αβδεναγω inuenitur || 20 τον σεδραχ μισαχ αβδεναγω in 88 Sy sub ※: haec per errorem asterisco ornata uidentur pro similibus uerbis uersus praecedentis

---

πεσόντες προσκυνήσητε τῇ εἰκόνι, ἣ ἐποίησα· ἐὰν δὲ μὴ προσ- θ′
κυνήσητε, αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐμβληθήσεσθε εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς
τὴν καιομένην· καὶ τίς ἐστιν θεός, ὃς ἐξελεῖται ὑμᾶς ἐκ τῶν χει-
16 ρῶν μου; [16]καὶ ἀπεκρίθησαν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω λέγοντες
τῷ βασιλεῖ Ναβουχοδονοσορ Οὐ χρείαν ἔχομεν ἡμεῖς περὶ τοῦ
17 ῥήματος τούτου ἀποκριθῆναί σοι· [17]ἔστιν γὰρ θεός, ᾧ ἡμεῖς λα-
τρεύομεν, δυνατὸς ἐξελέσθαι ἡμᾶς ἐκ τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς
18 καιομένης, καὶ ἐκ τῶν χειρῶν σου, βασιλεῦ, ῥύσεται ἡμᾶς· [18]καὶ
ἐὰν μή, γνωστὸν ἔστω σοι, βασιλεῦ, ὅτι τοῖς θεοῖς σου οὐ λα-
τρεύομεν καὶ τῇ εἰκόνι τῇ χρυσῇ, ἣ ἔστησας, οὐ προσκυνοῦμεν.
19 [19]τότε Ναβουχοδονοσορ ἐπλήσθη θυμοῦ, καὶ ἡ ὄψις τοῦ προσώπου
αὐτοῦ ἠλλοιώθη ἐπὶ Σεδραχ, Μισαχ καὶ Αβδεναγω, καὶ εἶπεν ἐκ-
20 καῦσαι τὴν κάμινον ἑπταπλασίως, ἕως οὗ εἰς τέλος ἐκκαῇ· [20]καὶ
ἄνδρας ἰσχυροὺς ἰσχύι εἶπεν πεδήσαντας τὸν Σεδραχ, Μισαχ καὶ
Αβδεναγω ἐμβαλεῖν εἰς τὴν κάμινον τοῦ πυρὸς τὴν καιομένην.
21 [21]τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι ἐπεδήθησαν σὺν τοῖς σαραβάροις αὐτῶν

15 προσκυνησητε 1⁰] -νειτε A | τη εικονι] + τη χρυση A: cf. 5. 7. 11. 12. 14. 18 | θεος] pr. ο A | των χειρων] χειρος BQ(†): cf. 17 || 17 θεος B*QV†] (ο) θεος ημων εν ουρανοις rel. (cf. *O*) | των χειρων] της χειρος A†: cf. 16 || 18 τη χρυση > B†: cf. 5 || 19 ναβουχ.] + ο βασιλευς A | και αβδεναγω] και > A: item in 23, cf. 14 | εως ου] ου > A†

𝔊 ὑποδήματα αὐτῶν καὶ τὰς τιάρας αὐτῶν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν αὐτῶν
σὺν τῷ ἱματισμῷ αὐτῶν καὶ ἐβλήθησαν εἰς τὴν κάμινον. [22]ἐπειδὴ 22
τὸ πρόσταγμα τοῦ βασιλέως ἤπειγεν καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ὑπὲρ
τὸ πρότερον ἑπταπλασίως, καὶ οἱ ἄνδρες οἱ προχειρισθέντες συμ-
ποδίσαντες αὐτοὺς καὶ προσαγαγόντες τῇ καμίνῳ ἐνεβάλοσαν εἰς
αὐτήν. [23]τοὺς μὲν οὖν ἄνδρας τοὺς συμποδίσαντας τοὺς περὶ τὸν 23
Αζαριαν ἐξελθοῦσα ἡ φλὸξ ἐκ τῆς καμίνου ἐνεπύρισε καὶ ἀπέκτει-
νεν, αὐτοὶ δὲ συνετηρήθησαν.

[24]Οὕτως οὖν προσηύξατο Ανανιας καὶ Αζαριας καὶ Μισαηλ καὶ 24
ὕμνησαν τῷ κυρίῳ, ὅτε αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς προσέταξεν ἐμβληθῆναι
εἰς τὴν κάμινον. [25]στὰς δὲ Αζαριας προσηύξατο οὕτως καὶ ἀνοίξας 25
τὸ στόμα αὐτοῦ ἐξωμολογεῖτο τῷ κυρίῳ ἅμα τοῖς συνεταίροις αὐ-
τοῦ ἐν μέσῳ τῷ πυρὶ ὑποκαιομένης τῆς καμίνου ὑπὸ τῶν Χαλδαίων
σφόδρα καὶ εἶπαν

26 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸν καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας,
27 ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν,
καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ αἱ ὁδοί σου εὐθεῖαι,
καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀληθιναί,

21 fin.] + ※του πυρος την καιομενην 88 Sy || 26—45 = Od. 7 || 26² και αινετος Sy: ad 26¹ tractum, cf. θ′ || 27³ αληθεια Sy*

θ′ καὶ τιάραις καὶ περικνημῖσι καὶ ἐνδύμασιν αὐτῶν καὶ ἐβλήθησαν εἰς
μέσον τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης. [22]ἐπεὶ τὸ ῥῆμα τοῦ 22
βασιλέως ὑπερίσχυεν, καὶ ἡ κάμινος ἐξεκαύθη ἐκ περισσοῦ. [23]καὶ οἱ 23
τρεῖς οὗτοι Σεδραχ, Μισαχ καὶ Αβδεναγω ἔπεσον εἰς μέσον τῆς
καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης πεπεδημένοι.

[24]Καὶ περιεπάτουν ἐν μέσῳ τῆς φλογὸς ὑμνοῦντες τὸν θεὸν 24
καὶ εὐλογοῦντες τὸν κύριον. [25]καὶ συστὰς Αζαριας προσηύξατο 25
οὕτως καὶ ἀνοίξας τὸ στόμα αὐτοῦ ἐν μέσῳ τοῦ πυρὸς εἶπεν

26 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν, καὶ αἰνετός,
καὶ δεδοξασμένον τὸ ὄνομά σου εἰς τοὺς αἰῶνας,
27 ὅτι δίκαιος εἶ ἐπὶ πᾶσιν, οἷς ἐποίησας ἡμῖν,
καὶ πάντα τὰ ἔργα σου ἀληθινά, καὶ εὐθεῖαι αἱ ὁδοί σου,
καὶ πᾶσαι αἱ κρίσεις σου ἀλήθεια,

21 και ενδυμ. αυτων > B | μεσον] pr. το Bpau. || 22 υπερισχυσεν A | fin.] + και τους ανδρας εκεινους τους βαλλοντας σεδρακ μισακ(cf. 17) αβδεναγω απεκτεινεν η φλοξ του πυρος A || 23 του πυρος > B || 25 αυτου] pr. ε B*† || 26¹ αινετον A: ad 26² tractum, cf. Od. 7 26 || 27¹ ημιν > B† | 27³ αληθεις *C*: cf. Od. 7 27

28 καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας
κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν
καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν σου τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ιερουσαλημ,
διότι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐποίησας πάντα ταῦτα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.
29 ὅτι ἡμάρτομεν ἐν πᾶσι καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ
καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσι καὶ τῶν ἐντολῶν τοῦ νόμου σου οὐχ ὑπηκούσαμεν
30 οὐδὲ συνετηρήσαμεν οὐδὲ ἐποιήσαμεν
καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.
31 καὶ νῦν πάντα, ὅσα ἡμῖν ἐπήγαγες, καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησας ἡμῖν,
ἐν ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας
32 καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἡμῶν ἀνόμων καὶ ἐχθίστων ἀποστατῶν
καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.
33 καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα, 𝔊

---

28 καὶ κρίματα ἀληθείας ἐποίησας
κατὰ πάντα, ἃ ἐπήγαγες ἡμῖν
καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν ἁγίαν τὴν τῶν πατέρων ἡμῶν Ιερουσαλημ,
ὅτι ἐν ἀληθείᾳ καὶ κρίσει ἐπήγαγες πάντα ταῦτα διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν.
29 ὅτι ἡμάρτομεν καὶ ἠνομήσαμεν ἀποστῆναι ἀπὸ σοῦ
καὶ ἐξημάρτομεν ἐν πᾶσιν καὶ τῶν ἐντολῶν σου οὐκ ἠκούσαμεν
30 οὐδὲ συνετηρήσαμεν οὐδὲ ἐποιήσαμεν
καθὼς ἐνετείλω ἡμῖν, ἵνα εὖ ἡμῖν γένηται.
31 καὶ πάντα, ὅσα ἡμῖν ἐπήγαγες, καὶ πάντα, ὅσα ἐποίησας ἡμῖν,
ἐν ἀληθινῇ κρίσει ἐποίησας
32 καὶ παρέδωκας ἡμᾶς εἰς χεῖρας ἐχθρῶν ἀνόμων ἐχθίστων ἀποστατῶν
καὶ βασιλεῖ ἀδίκῳ καὶ πονηροτάτῳ παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν.
33 καὶ νῦν οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἀνοῖξαι τὸ στόμα,
αἰσχύνη καὶ ὄνειδος ἐγενήθη τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σε- θ′

28³ αγιαν] + σου A† | 28⁴ παντα ταυτα] tr. A = Od. 7 28 || 29¹ αποστηναι] -σταντες A: cf. Od. 7 29 || 31¹ και παντα 1⁰∩2⁰ AQ† || 32¹ εχθιστων] pr. και BV† || 33¹] + ημων B†

𝔊 αἰσχύνη καὶ ὄνειδος ἐγενήθη τοῖς δούλοις σου καὶ τοῖς σεβομένοις σε.
34 μὴ παραδῷς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου
καὶ μὴ διασκεδάσῃς σου τὴν διαθήκην
35 καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν
διὰ Αβρααμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ
καὶ διὰ Ισαακ τὸν δοῦλόν σου
καὶ Ισραηλ τὸν ἅγιόν σου,
36 ᾧς ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς λέγων
πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.
37 ὅτι, δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη
καί ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
38 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης οὐδὲ ἡγούμενος
οὐδὲ ὁλοκαύτωσις οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορὰ οὐδὲ θυμίαμα
οὐδὲ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐνώπιόν σου καὶ εὑρεῖν ἔλεος·

33² των δουλων et των σεβομενων 88 || 35³ δια > Sy* | 35⁴ αγιον] λαον Sy* || 36² πληθυναι] pr. πολυ 88 Sy (in Sy sub ※ θ′) | ουρανου] + τω πληθει 88 Sy (in Sy sub ※ θ′)

θ′ βομένοις σε.
34 μὴ δὴ παραδῷς ἡμᾶς εἰς τέλος διὰ τὸ ὄνομά σου
καὶ μὴ διασκεδάσῃς τὴν διαθήκην σου
35 καὶ μὴ ἀποστήσῃς τὸ ἔλεός σου ἀφ' ἡμῶν
δι' Αβρααμ τὸν ἠγαπημένον ὑπὸ σοῦ
καὶ διὰ Ισαακ τὸν δοῦλόν σου
καὶ Ισραηλ τὸν ἅγιόν σου,
36 οἷς ἐλάλησας πρὸς αὐτοὺς λέγων
πληθῦναι τὸ σπέρμα αὐτῶν ὡς τὰ ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ὡς τὴν ἄμμον τὴν παρὰ τὸ χεῖλος τῆς θαλάσσης.
37 ὅτι, δέσποτα, ἐσμικρύνθημεν παρὰ πάντα τὰ ἔθνη
καί ἐσμεν ταπεινοὶ ἐν πάσῃ τῇ γῇ σήμερον διὰ τὰς ἁμαρτίας ἡμῶν,
38 καὶ οὐκ ἔστιν ἐν τῷ καιρῷ τούτῳ ἄρχων καὶ προφήτης καὶ ἡγούμενος
οὐδὲ ὁλοκαύτωσις οὐδὲ θυσία οὐδὲ προσφορὰ οὐδὲ θυμίαμα,
οὐ τόπος τοῦ καρπῶσαι ἐναντίον σου καὶ εὑρεῖν ἔλεος·

34¹ παραδοις B†: cf. Thack. p. 256 || 36¹ προς αυτους λεγων] > BQpau., λεγων > A† || 38² ουδε προσφ. ουδε θυμ. > A*† | 38³ ου] ουδε Bᶜ | εναντ.] ενωπιον A

39 ἀλλ᾽ ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι τεταπεινωμένῳ 𝔊
προσδεχθείημεν
ὡς ἐν ὁλοκαυτώμασι κριῶν καὶ ταύρων
καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων·
40 οὕτω γενέσθω ἡμῶν ἡ θυσία ἐνώπιόν σου σήμερον
καὶ ἐξιλάσαι ὄπισθέν σου,
ὅτι οὐκ ἔστιν αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί,
καὶ τελειώσαι ὄπισθέν σου.
41 καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ φοβούμεθά σε
καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου, μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς,
42 ἀλλὰ ποίησον μεθ᾽ ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου
43 καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου
καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, κύριε.
44 καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου
κακὰ
καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης δυναστείας,
καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη·

40⁴ in 88 Sy sub ÷ || 41¹ καρδια] + ημων 88 Sy (in Sy sub ※ θ′) || 42¹ μεθ ημων] + ελεος 88 Sy (sub ※ θ′; 88 seruauit metobelum tantum)

---

39 ἀλλ᾽ ἐν ψυχῇ συντετριμμένῃ καὶ πνεύματι ταπεινώσεως προσ- θ′
δεχθείημεν
ὡς ἐν ὁλοκαυτώμασιν κριῶν καὶ ταύρων
καὶ ὡς ἐν μυριάσιν ἀρνῶν πιόνων·
40 οὕτως γενέσθω θυσία ἡμῶν ἐνώπιόν σου σήμερον
καὶ ἐκτελέσαι ὄπισθέν σου,
ὅτι οὐκ ἔσται αἰσχύνη τοῖς πεποιθόσιν ἐπὶ σοί.
41 καὶ νῦν ἐξακολουθοῦμεν ἐν ὅλῃ καρδίᾳ καὶ φοβούμεθά σε
καὶ ζητοῦμεν τὸ πρόσωπόν σου, μὴ καταισχύνῃς ἡμᾶς,
42 ἀλλὰ ποίησον μεθ᾽ ἡμῶν κατὰ τὴν ἐπιείκειάν σου
καὶ κατὰ τὸ πλῆθος τοῦ ἐλέους σου
43 καὶ ἐξελοῦ ἡμᾶς κατὰ τὰ θαυμάσιά σου
καὶ δὸς δόξαν τῷ ὀνόματί σου, κύριε.
44 καὶ ἐντραπείησαν πάντες οἱ ἐνδεικνύμενοι τοῖς δούλοις σου
κακὰ
καὶ καταισχυνθείησαν ἀπὸ πάσης δυνάμεως καὶ δυναστείας,
καὶ ἡ ἰσχὺς αὐτῶν συντριβείη·

39² ολοκαυτωσει Bᵗ | 39³ ως > B || 40³ εστιν A = Od. 7 40 || 44² δυναμεως και A] > BQ | δυναστειας] pr. της Bᵗ

𝔊 45 γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ μόνος κύριος ὁ θεὸς
καὶ ἔνδοξος ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην.
46 Καὶ οὐ διέλιπον οἱ ἐμβάλλοντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλέως 46
καίοντες τὴν κάμινον. καὶ ἡνίκα ἐνεβάλοσαν τοὺς τρεῖς εἰς ἅπαξ
εἰς τὴν κάμινον, καὶ ἡ κάμινος ἦν διάπυρος κατὰ τὴν θερμασίαν
αὐτῆς ἐπταπλασίως, καὶ ὅτε αὐτοὺς ἐνεβάλοσαν, οἱ μὲν ἐμβάλλον-
τες αὐτοὺς ἦσαν ὑπεράνω αὐτῶν, οἱ δὲ ὑπέκαιον ὑποκάτωθεν αὐτῶν
νάφθαν καὶ στιππύον καὶ πίσσαν καὶ κληματίδα. 47 καὶ διεχεῖτο ἡ 47
φλὸξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσαράκοντα ἐννέα 48 καὶ 48
διεξώδευσε καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὗρε περὶ τὴν κάμινον τῶν Χαλ-
δαίων. 49 ἄγγελος δὲ κυρίου συγκατέβη ἅμα τοῖς περὶ τὸν Αζαριαν 49
εἰς τὴν κάμινον καὶ ἐξετίναξε τὴν φλόγα τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου
50 καὶ ἐποίησε τὸ μέσον τῆς καμίνου ὡσεὶ πνεῦμα δρόσου διασυ- 50
ρίζον, καὶ οὐχ ἥψατο αὐτῶν καθόλου τὸ πῦρ καὶ οὐκ ἐλύπησε
καὶ οὐ παρηνώχλησεν αὐτούς.
51 Ἀναλαβόντες δὲ οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνουν καὶ 51
ἐδόξαζον καὶ εὐλόγουν καὶ ἐξύψουν τὸν θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες
52 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας,
καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον

47 διηχειτο 88 || 51 και εξυψουν in 88 Sy sub ÷ || 52—90 = Od. 8

θ′ 45 γνώτωσαν ὅτι σὺ εἶ κύριος ὁ θεὸς μόνος
καὶ ἔνδοξος ἐφ᾽ ὅλην τὴν οἰκουμένην.
46 Καὶ οὐ διέλειπον οἱ ἐμβαλόντες αὐτοὺς ὑπηρέται τοῦ βασιλέως 46
καίοντες τὴν κάμινον νάφθαν καὶ πίσσαν καὶ στιππύον καὶ κλημα-
τίδα. 47 καὶ διεχεῖτο ἡ φλὸξ ἐπάνω τῆς καμίνου ἐπὶ πήχεις τεσσα- 47
ράκοντα ἐννέα 48 καὶ διώδευσεν καὶ ἐνεπύρισεν οὓς εὗρεν περὶ τὴν 48
κάμινον τῶν Χαλδαίων. 49 ὁ δὲ ἄγγελος κυρίου συγκατέβη ἅμα 49
τοῖς περὶ τὸν Αζαριαν εἰς τὴν κάμινον καὶ ἐξετίναξεν τὴν φλόγα
τοῦ πυρὸς ἐκ τῆς καμίνου 50 καὶ ἐποίησεν τὸ μέσον τῆς καμίνου 50
ὡς πνεῦμα δρόσου διασυρίζον, καὶ οὐχ ἥψατο αὐτῶν τὸ καθόλου
τὸ πῦρ καὶ οὐκ ἐλύπησεν οὐδὲ παρηνώχλησεν αὐτοῖς.
51 Τότε οἱ τρεῖς ὡς ἐξ ἑνὸς στόματος ὕμνουν καὶ ἐδόξαζον καὶ 51
εὐλόγουν τὸν θεὸν ἐν τῇ καμίνῳ λέγοντες
52 Εὐλογητὸς εἶ, κύριε ὁ θεὸς τῶν πατέρων ἡμῶν,
καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας,
καὶ εὐλογημένον τὸ ὄνομα τῆς δόξης σου τὸ ἅγιον

45¹ ο > Bᵗ || 46 διελιπον Bᶜ | εμβαλοντες Q] εμβαλλοντες BA | κληματιδας AQpau. || 47 διηχειτο A || 49 τοις περι τον αζ.: cf. 23 𝔊 (non θ′)

καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψωμένον εἰς πάντας τοὺς 𝔊
αἰῶνας.
53 εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας.
54 εὐλογητὸς εἶ ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας σου
καὶ ὑμνητὸς καὶ ὑπερυψωμένος εἰς τοὺς αἰῶνας.
55 εὐλογητὸς εἶ, ὁ βλέπων ἀβύσσους καθήμενος ἐπὶ χερουβιμ,
καὶ αἰνετὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας.
56 εὐλογητὸς εἶ ἐν τῷ στερεώματι
καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας.
57 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ ἔργα τοῦ κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
58 εὐλογεῖτε, ἄγγελοι κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
59 εὐλογεῖτε, οὐρανοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
60 εὐλογεῖτε, ὕδατα πάντα τὰ ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·

54¹ θρονου] + δοξης 88 Sy (in Sy sub ※ θ′) || 56¹] + ※του ουρανου 88 Sy || 58¹ κυριου > Sy || 60¹ παντα] pr. και 88ᶜ Sy (in Sy sub ※ θ′)

καὶ ὑπεραινετὸν καὶ ὑπερυψούμενον εἰς τοὺς αἰῶνας. θ·
53 εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ ναῷ τῆς ἁγίας δόξης σου
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερένδοξος εἰς τοὺς αἰῶνας.
55 εὐλογημένος εἶ, ὁ ἐπιβλέπων ἀβύσσους καθήμενος ἐπὶ χερουβιν,
καὶ αἰνετὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.
54 εὐλογημένος εἶ ἐπὶ θρόνου τῆς βασιλείας σου
καὶ ὑπερυμνητὸς καὶ ὑπερυψούμενος εἰς τοὺς αἰῶνας.
56 εὐλογημένος εἶ ἐν τῷ στερεώματι τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ὑμνητὸς καὶ δεδοξασμένος εἰς τοὺς αἰῶνας.
57 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ ἔργα κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
59 εὐλογεῖτε, οὐρανοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
58 εὐλογεῖτε, ἄγγελοι κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
60 εὐλογεῖτε, ὕδατα πάντα τὰ ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·

52⁴ τους] pr. παντας Bpau. || 55(cf. Od. 8 54)¹ επιβλεπων] επι > A | χερουβ(ε)ιν(A -βειμ)] pr. των AC† | 55² αινετος] pr. υπερ A | υπερυψουμενος] -ψωμ- B*†: item in 54² et Bᶜ† in 52².⁴ || 56¹ ευλογητος B | 56² υμνητος] pr. υπερ A || 59. 58: cf. Od. 8 58. 59 || 60¹ παντα] pr. και B† (in Sy sub ※)

𝔊 ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
61 εὐλογεῖτε, πᾶσαι αἱ δυνάμεις κυρίου, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
62 εὐλογεῖτε, ἥλιος καὶ σελήνη, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
63 εὐλογεῖτε, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
64 εὐλογεῖτε, πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
65 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πνεύματα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
66 εὐλογεῖτε, πῦρ καὶ καῦμα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
67 εὐλογεῖτε, ῥῖγος καὶ ψῦχος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
68 εὐλογεῖτε, δρόσοι καὶ νιφετοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
69 εὐλογεῖτε, πάγοι καὶ ψῦχος, τὸν κύριον·

62 in Sy sub ※

θ′ ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
61 εὐλογεῖτε, πᾶσαι αἱ δυνάμεις, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
62 εὐλογεῖτε, ἥλιος καὶ σελήνη, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
63 εὐλογεῖτε, ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
64 εὐλογεῖτε, πᾶς ὄμβρος καὶ δρόσος, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
65 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πνεύματα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
66 εὐλογεῖτε, πῦρ καὶ καῦμα, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
67 εὐλογεῖτε, ψῦχος καὶ καύσων, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
68 εὐλογεῖτε, δρόσοι καὶ νιφετοί, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
71 εὐλογεῖτε, νύκτες καὶ ἡμέραι, τὸν κύριον·

61¹ ευλογ(ε)ιτω πασα η δυναμις B† | δυν.] + κυριου Apl. || 64¹ ευλογ(ε)ιτω B || 67. 68 > B

ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. 𝔊
70 εὐλογεῖτε, πάχναι καὶ χιόνες, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
71 εὐλογεῖτε, νύκτες καὶ ἡμέραι, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
72 εὐλογεῖτε, φῶς καὶ σκότος, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
73 εὐλογεῖτε, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
74 εὐλογείτω ἡ γῆ τὸν κύριον ·
ὑμνείτω καὶ ὑπερυψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
75 εὐλογεῖτε, ὄρη καὶ βουνοί, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
76 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ φυόμενα ἐπὶ τῆς γῆς, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
77 εὐλογεῖτε, αἱ πηγαί, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
78 εὐλογεῖτε, θάλασσαι καὶ ποταμοί, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

70[1] παχνη Sy || 77[1] αι πηγαι] pr. ομβροι και 88 Sy (in Sy sub ※ θ′)

ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. θ′
72 εὐλογεῖτε, φῶς καὶ σκότος, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
69 εὐλογεῖτε, πάγος καὶ ψῦχος, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
70 εὐλογεῖτε, πάχναι καὶ χιόνες, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
73 εὐλογεῖτε, ἀστραπαὶ καὶ νεφέλαι, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
74 εὐλογείτω ἡ γῆ τὸν κύριον ·
ὑμνείτω καὶ ὑπερυψούτω αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
75 εὐλογεῖτε, ὄρη καὶ βουνοί, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
76 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ φυόμενα ἐν τῇ γῇ, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
78 εὐλογεῖτε, θάλασσαι καὶ ποταμοί, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
77 εὐλογεῖτε, αἱ πηγαί, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.

69[1] παγος και ψυχος] ψυχος και καυμα B || 70[1] παχνη Bpau.

𝔊 79 εὐλογεῖτε, κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδασι,
τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
80 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
81 εὐλογεῖτε, τετράποδα καὶ θηρία τῆς γῆς, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
82 εὐλογεῖτε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
83 εὐλογεῖτε, Ισραηλ, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
84 εὐλογεῖτε, ἱερεῖς, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
85 εὐλογεῖτε, δοῦλοι, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
86 εὐλογεῖτε, πνεύματα καὶ ψυχαὶ δικαίων, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
87 εὐλογεῖτε, ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ καρδίᾳ, τὸν κύριον ·

80[1] παντα > Sy*

θ′ 79 εὐλογεῖτε, κήτη καὶ πάντα τὰ κινούμενα ἐν τοῖς ὕδασιν,
τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
80 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
81 εὐλογεῖτε, πάντα τὰ θηρία καὶ τὰ κτήνη, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
82 εὐλογεῖτε, οἱ υἱοὶ τῶν ἀνθρώπων, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
83 εὐλογεῖτε, Ισραηλ, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
84 εὐλογεῖτε, ἱερεῖς κυρίου, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
85 εὐλογεῖτε, δοῦλοι κυρίου, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
86 εὐλογεῖτε, πνεύματα καὶ ψυχαὶ δικαίων, τὸν κύριον ·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας.
87 εὐλογεῖτε, ὅσιοι καὶ ταπεινοὶ τῇ καρδίᾳ, τὸν κύριον ·

79[1] τοις > B† || 81[1] παντα ante τα 2[0] tr. A || 82[1] οι > A || 83[1] ευλογειτω A || 84[1] et 85[1] κυριου > B || 87[1] τη > A: cf. Od. 8 87

ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. Θ
88 εὐλογεῖτε, Ανανια, Αζαρια, Μισαηλ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας,
ὅτι ἐξείλετο ἡμᾶς ἐξ ᾅδου καὶ ἔσωσεν ἡμᾶς ἐκ χειρὸς θανάτου
καὶ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καιομένης φλογὸς
καὶ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐλυτρώσατο ἡμᾶς.
89 ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
90 εὐλογεῖτε, πάντες οἱ σεβόμενοι τὸν θεὸν τῶν θεῶν·
ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
αὐτοῦ καὶ εἰς τὸν αἰῶνα τῶν αἰώνων.
91 91 Καὶ ἐγένετο ἐν τῷ ἀκοῦσαι τὸν βασιλέα ὑμνούντων αὐτῶν
καὶ ἑστὼς ἐθεώρει αὐτοὺς ζῶντας, τότε Ναβουχοδονοσορ ὁ βα-
σιλεὺς ἐθαύμασε καὶ ἀνέστη σπεύσας καὶ εἶπεν τοῖς φίλοις αὐτοῦ
92 92 Ἰδοὺ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους περιπατοῦντας ἐν
τῷ πυρί, καὶ φθορὰ οὐδεμία ἐγενήθη ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὅρασις τοῦ

90[1] τον θεον] pr. τον κυριον 88 Sy (in Sy sub ※ θ′) || 91 (𝔐 24) fin.] + ※ουχι ανδρας τρεις εβαλομεν εις μεσον του πυρος πεπεδημενους και ειπον τω βασιλει αληθως βασιλευ (92) και ειπεν ο βασιλευς 88 Sy || 92 (𝔐 25) περιπατ.] pr. και Sy

---

ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας. θ′
88 εὐλογεῖτε, Ανανια, Αζαρια, Μισαηλ, τὸν κύριον·
ὑμνεῖτε καὶ ὑπερυψοῦτε αὐτὸν εἰς τοὺς αἰῶνας,
ὅτι ἐξείλατο ἡμᾶς ἐξ ᾅδου καὶ ἐκ χειρὸς θανάτου ἔσωσεν
ἡμᾶς
καὶ ἐρρύσατο ἡμᾶς ἐκ μέσου καμίνου καιομένης φλογὸς
καὶ ἐκ μέσου πυρὸς ἐρρύσατο ἡμᾶς.
89 ἐξομολογεῖσθε τῷ κυρίῳ, ὅτι χρηστός,
ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος αὐτοῦ.
90 εὐλογεῖτε, πάντες οἱ σεβόμενοι τὸν κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν·
ὑμνεῖτε καὶ ἐξομολογεῖσθε, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα τὸ ἔλεος
αὐτοῦ.
91 91 Καὶ Ναβουχοδονοσορ ἤκουσεν ὑμνούντων αὐτῶν καὶ ἐθαύ-
μασεν καὶ ἐξανέστη ἐν σπουδῇ καὶ εἶπεν τοῖς μεγιστᾶσιν αὐτοῦ
Οὐχὶ ἄνδρας τρεῖς ἐβάλομεν εἰς μέσον τοῦ πυρὸς πεπεδημένους;
92 καὶ εἶπαν τῷ βασιλεῖ Ἀληθῶς, βασιλεῦ. 92 καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς
Ἰδοὺ ἐγὼ ὁρῶ ἄνδρας τέσσαρας λελυμένους καὶ περιπατοῦντας

88[4] μεσου καμινου] καμ. μεσης A || 91 (𝔐 24) εβαλομεν] pr. εν A || 92 (𝔐 25) και ειπεν ο βασ. > B*† | ιδου] οδε uel ο δε B, ωδε Q

Θ τετάρτου ὁμοίωμα ἀγγέλου θεοῦ. 93 καὶ προσελθὼν ὁ βασιλεὺς 93
πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου ⟨τῆς⟩ καιομένης τῷ πυρὶ ἐκάλεσεν
αὐτοὺς ἐξ ὀνόματος Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω οἱ παῖδες τοῦ θεοῦ
τῶν θεῶν τοῦ ὑψίστου, ἐξέλθετε ἐκ τοῦ πυρός. οὕτως οὖν ἐξῆλθον
οἱ ἄνδρες ἐκ μέσου τοῦ πυρός. 94 καὶ συνήχθησαν οἱ ὕπατοι, τοπ- 94
άρχαι καὶ ἀρχιπατριῶται καὶ οἱ φίλοι τοῦ βασιλέως καὶ ἐθεώρουν
τοὺς ἀνθρώπους ἐκείνους, ὅτι οὐχ ἥψατο τὸ πῦρ τοῦ σώματος
αὐτῶν, καὶ αἱ τρίχες αὐτῶν οὐ κατεκάησαν καὶ τὰ σαράβαρα αὐ-
τῶν οὐκ ἠλλοιώθησαν, οὐδὲ ὀσμὴ τοῦ πυρὸς ἦν ἐν αὐτοῖς. 95 ὑπο- 95
λαβὼν δὲ Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς εἶπεν Εὐλογητὸς κύριος ὁ
θεὸς τοῦ Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω, ὃς ἀπέστειλε τὸν ἄγγελον
αὐτοῦ καὶ ἔσωσε τοὺς παῖδας αὐτοῦ τοὺς ἐλπίσαντας ἐπ᾽ αὐτόν,
τὴν γὰρ προσταγὴν τοῦ βασιλέως ἠθέτησαν καὶ παρέδωκαν τὰ
σώματα αὐτῶν εἰς ἐμπυρισμόν, ἵνα μὴ λατρεύσωσι μηδὲ προσ-
κυνήσωσι θεῷ ἑτέρῳ ἀλλ᾽ ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν· 96 καὶ νῦν ἐγὼ κρίνω 96
ἵνα πᾶν ἔθνος καὶ πᾶσαι φυλαὶ καὶ πᾶσαι γλῶσσαι, ὃς ἂν βλασ-
φημήσῃ εἰς τὸν κύριον τὸν θεὸν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω, δια-

95 (𝔐 28) ο θεος > 88 | αβδεναγω] pr. και Sy: item in 96, cf. 19

θ′ ἐν μέσῳ τοῦ πυρός, καὶ διαφθορὰ οὐκ ἔστιν ἐν αὐτοῖς, καὶ ἡ ὅρα-
σις τοῦ τετάρτου ὁμοία υἱῷ θεοῦ. 93 τότε προσῆλθεν Ναβουχοδο- 93
νοσορ πρὸς τὴν θύραν τῆς καμίνου τοῦ πυρὸς τῆς καιομένης καὶ
εἶπεν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω οἱ δοῦλοι τοῦ θεοῦ τοῦ ὑψίστου,
ἐξέλθετε καὶ δεῦτε. καὶ ἐξῆλθον Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω ἐκ μέσου
τοῦ πυρός. 94 καὶ συνάγονται οἱ σατράπαι καὶ οἱ στρατηγοὶ καὶ οἱ 94
τοπάρχαι καὶ οἱ δυνάσται τοῦ βασιλέως καὶ ἐθεώρουν τοὺς ἄνδρας
ὅτι οὐκ ἐκυρίευσεν τὸ πῦρ τοῦ σώματος αὐτῶν, καὶ ἡ θρὶξ τῆς
κεφαλῆς αὐτῶν οὐκ ἐφλογίσθη, καὶ τὰ σαράβαρα αὐτῶν οὐκ ἠλλοι-
ώθη, καὶ ὀσμὴ πυρὸς οὐκ ἦν ἐν αὐτοῖς. 95 καὶ ἀπεκρίθη Ναβουχο- 95
δονοσορ καὶ εἶπεν Εὐλογητὸς ὁ θεὸς τοῦ Σεδραχ, Μισαχ, Αβδε-
ναγω, ὃς ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐτοῦ καὶ ἐξείλατο τοὺς παῖδας
αὐτοῦ, ὅτι ἐπεποίθεισαν ἐπ᾽ αὐτῷ καὶ τὸ ῥῆμα τοῦ βασιλέως ἠλλοί-
ωσαν καὶ παρέδωκαν τὰ σώματα αὐτῶν εἰς πῦρ, ὅπως μὴ λατρεύ-
σωσιν μηδὲ προσκυνήσωσιν παντὶ θεῷ ἀλλ᾽ ἢ τῷ θεῷ αὐτῶν·
96 καὶ ἐγὼ ἐκτίθεμαι δόγμα Πᾶς λαός, φυλή, γλῶσσα, ἢ ἂν εἴπῃ 96
βλασφημίαν κατὰ τοῦ θεοῦ Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω, εἰς ἀπώλειαν
ἔσονται καὶ οἱ οἶκοι αὐτῶν εἰς διαρπαγήν, καθότι οὐκ ἔστιν θεὸς

92 εν ult. > A || 93 (𝔐 26) του υψιστου > A† | δευτε] + εξω A || 95 (𝔐 28)] pr. και προσεκυνησεν ο βασιλευς ενωπιον αυτων τω κυριω AB^{s} | μ(ε)ισαχ] pr. και B† | αβδεναγω] pr. και B || 96 (𝔐 29) δογμα] pr. το B† | η αν] εαν Bpau. | εις διαρπαγην] διαρπαγησονται A

μελισθήσεται καὶ ἡ οἰκία αὐτοῦ δημευθήσεται, διότι οὐκ ἔστιν θεὸς ϛ
97 ἕτερος ὃς δυνήσεται ἐξελέσθαι οὕτως. 97οὕτως οὖν ὁ βασιλεὺς
τῷ Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω ἐξουσίαν δοὺς ἐφ' ὅλης τῆς χώρας
κατέστησεν αὐτοὺς ἄρχοντας.
4 4'Ετους ὀκτωκαιδεκάτου τῆς βασιλείας Ναβουχοδονοσορ εἶπεν
Εἰρηνεύων ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου καὶ εὐθηνῶν ἐπὶ τοῦ θρόνου
5 μου. 5ἐνύπνιον εἶδον καὶ εὐλαβήθην, καὶ φόβος μοι ἐπέπεσεν.

4 init.] pr. 1—3 sub ※ 88 Sy; textus cum θ' omnino concordat (3 και 2⁰ deest ut ibi in B†); cf. 37c || 4—37 = 𝔐 1—34

---

97 ἕτερος ὅστις δυνήσεται ῥύσασθαι οὕτως. 97τότε ὁ βασιλεὺς κατ- θ'
εύθυνεν τὸν Σεδραχ, Μισαχ, Αβδεναγω ἐν τῇ χώρᾳ Βαβυλῶνος
καὶ ἠξίωσεν αὐτοὺς ἡγεῖσθαι πάντων τῶν Ιουδαίων τῶν ὄντων
ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ.
4 1Ναβουχοδονοσορ ὁ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς λαοῖς, φυλαῖς καὶ γλώσ-
2 σαις τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰρήνη ὑμῖν πληθυνθείη· 2τὰ
σημεῖα καὶ τὰ τέρατα, ἃ ἐποίησεν μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος,
3 ἤρεσεν ἐναντίον ἐμοῦ ἀναγγεῖλαι ὑμῖν 3ὡς μεγάλα καὶ ἰσχυρά· ἡ
βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ εἰς γενεὰν
4 καὶ γενεάν. 4ἐγὼ Ναβουχοδονοσορ εὐθηνῶν ἤμην ἐν τῷ οἴκῳ μου
5 καὶ εὐθαλῶν. 5ἐνύπνιον εἶδον, καὶ ἐφοβέρισέν με, καὶ ἐταράχθην
ἐπὶ τῆς κοίτης μου, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου συνετάραξάν
6 με. 6καὶ δι' ἐμοῦ ἐτέθη δόγμα τοῦ εἰσαγαγεῖν ἐνώπιόν μου πάντας
τοὺς σοφοὺς Βαβυλῶνος, ὅπως τὴν σύγκρισιν τοῦ ἐνυπνίου γνω-
7 ρίσωσίν μοι. 7καὶ εἰσεπορεύοντο οἱ ἐπαοιδοί, μάγοι, γαζαρηνοί,
Χαλδαῖοι, καὶ τὸ ἐνύπνιον εἶπα ἐγὼ ἐνώπιον αὐτῶν, καὶ τὴν σύγ-
8 κρισιν αὐτοῦ οὐκ ἐγνώρισάν μοι, 8ἕως οὗ ἦλθεν Δανιηλ, οὗ τὸ
ὄνομα Βαλτασαρ κατὰ τὸ ὄνομα τοῦ θεοῦ μου, ὃς πνεῦμα θεοῦ
9 ἅγιον ἐν ἑαυτῷ ἔχει, καὶ τὸ ἐνύπνιον ἐνώπιον αὐτοῦ εἶπα 9Βαλ-
τασαρ ὁ ἄρχων τῶν ἐπαοιδῶν, ὃν ἐγὼ ἔγνων ὅτι πνεῦμα θεοῦ
ἅγιον ἐν σοὶ καὶ πᾶν μυστήριον οὐκ ἀδυνατεῖ σε, ἄκουσον τὴν
ὅρασιν τοῦ ἐνυπνίου, οὗ εἶδον, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ εἰπόν μοι.

97 (𝔐 30) ο βασ./κατε(uel η)υθ.] tr. A | εν τη χωρα] επι τα εργα της χωρας A† | και ηξιωσεν αυτους] bis scr. A†, pr. και ηυξησεν αυτους ABˢ | fin.] + subscr. ορασις δ' A

4 (1—3 = 𝔐 3 31—33; 4—37 = 𝔐 4 1—34) 1 init.] pr. inscr. ορασις ε' A | και > A || 3 και 2⁰ > B† = *O* | γενεαν και γενεαν] γενεας γενεων A† || 4 fin.] + επι του θρονου μου A || 7 χαλδαιοι] pr. και οι A(†) || 8 ου 1⁰ > B: cf. 32. 33 et 23. 25 | και το ενυπν. ενωπ. αυτου] ω (sic) B || 9 εν σοι] εν εαυτω εχει A† | αδυνατησει A | ου ειδον > A†

ϛ 10ἐκάθευδον καὶ ἰδοὺ δένδρον ὑψηλὸν φυόμενον ἐπὶ τῆς γῆς· 10
ἡ ὅρασις αὐτοῦ μεγάλη, καὶ οὐκ ἦν ἄλλο ὅμοιον αὐτῷ. 12οἱ κλάδοι 12
αὐτοῦ τῷ μήκει ὡς σταδίων τριάκοντα, καὶ ὑποκάτω αὐτοῦ ἐσκία-
ζον πάντα τὰ θηρία τῆς γῆς, καὶ ἐν αὐτῷ τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ
ἐνόσσευον· ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολὺς καὶ ἀγαθὸς καὶ ἐχορήγει πᾶσι
τοῖς ζῴοις. 11καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ μεγάλη· ἡ κορυφὴ αὐτοῦ ἤγγιζεν 11
ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ ἕως τῶν νεφελῶν πληροῦν
τὰ ὑποκάτω τοῦ οὐρανοῦ, ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη ἐν αὐτῷ ᾤκουν
καὶ ἐφώτιζον πᾶσαν τὴν γῆν. 13ἐθεώρουν ἐν τῷ ὕπνῳ μου, καὶ 13
ἰδοὺ ἄγγελος ἀπεστάλη ἐν ἰσχύι ἐκ τοῦ οὐρανοῦ 14καὶ ἐφώνησε 14
καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἐκκόψατε αὐτὸ καὶ καταφθείρατε αὐτό· προστέ-
ταχται γὰρ ἀπὸ τοῦ ὑψίστου ἐκριζῶσαι καὶ ἀχρειῶσαι αὐτό. 15καὶ 15
οὕτως εἶπε Ῥίζαν μίαν ἄφετε αὐτοῦ ἐν τῇ γῇ, ὅπως μετὰ τῶν
θηρίων τῆς γῆς ἐν τοῖς ὄρεσι χόρτον ὡς βοῦς νέμηται· 16καὶ ἀπὸ 16
τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἀλλοιωθῇ, καὶ ἑπτὰ ἔτη
βοσκηθῇ σὺν αὐτοῖς, 17ἕως ἂν γνῷ τὸν κύριον τοῦ οὐρανοῦ ἐξου- 17

10 init.] pr. επι της κοιτης μου 88 Sy (in Sy sub ※) | η ορασις] pr. και 88 || 11 η σεληνη] + ην 88 Sy: quod deleui | εν αυτω — fin. > Sy || 14 απο: cf. 1 18

θ' 10ἐπὶ τῆς κοίτης μου ἐθεώρουν, καὶ ἰδοὺ δένδρον ἐν μέσῳ τῆς 10
γῆς, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ πολύ. 11ἐμεγαλύνθη τὸ δένδρον καὶ ἴσχυ- 11
σεν, καὶ τὸ ὕψος αὐτοῦ ἔφθασεν ἕως τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὸ κύτος
αὐτοῦ εἰς τὰ πέρατα πάσης τῆς γῆς· 12τὰ φύλλα αὐτοῦ ὡραῖα, 12
καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ πολύς, καὶ τροφὴ πάντων ἐν αὐτῷ· καὶ ὑπο-
κάτω αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ θηρία τὰ ἄγρια, καὶ ἐν τοῖς κλάδοις
αὐτοῦ κατῴκουν τὰ ὄρνεα τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐτρέφετο
πᾶσα σάρξ. 13ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς ἐπὶ τῆς κοίτης μου, 13
καὶ ἰδοὺ ιρ καὶ ἅγιος ἀπ' οὐρανοῦ κατέβη 14καὶ ἐφώνησεν ἐν ἰσχύι 14
καὶ οὕτως εἶπεν Ἐκκόψατε τὸ δένδρον καὶ ἐκτίλατε τοὺς κλάδους
αὐτοῦ καὶ ἐκτινάξατε τὰ φύλλα αὐτοῦ καὶ διασκορπίσατε τὸν καρ-
πὸν αὐτοῦ· σαλευθήτωσαν τὰ θηρία ὑποκάτωθεν αὐτοῦ καὶ τὰ
ὄρνεα ἀπὸ τῶν κλάδων αὐτοῦ· 15πλὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐ- 15
τοῦ ἐν τῇ γῇ ἐάσατε καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ χαλκῷ καὶ ἐν τῇ
χλόῃ τῇ ἔξω, καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ κοιτασθήσεται, καὶ
μετὰ τῶν θηρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ ἐν τῷ χόρτῳ τῆς γῆς. 16ἡ καρδία 16
αὐτοῦ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἀλλοιωθήσεται, καὶ καρδία θηρίου δο-
θήσεται αὐτῷ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπ' αὐτόν. 17διὰ συγ- 17

11 δενδρον] + εκεινο A | τα περατα πασης] το περας απασης B(†) || 13 μου] + εγρηγορος A || 14 κλαδους] καρπους A† | τον καρπον] τους -πους A†

σίαν ἔχειν πάντων τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς, καὶ Θ
17a ὅσα ἂν θέλῃ, ποιεῖ ἐν αὐτοῖς. [17a]ἐνώπιόν μου ἐξεκόπη ἐν ἡμέρᾳ
μιᾷ, καὶ ἡ καταφθορὰ αὐτοῦ ἐν ὥρᾳ μιᾷ τῆς ἡμέρας, καὶ οἱ κλάδοι
αὐτοῦ ἐδόθησαν εἰς πάντα ἄνεμον, καὶ εἰλκύσθη καὶ ἐρρίφη · καὶ
τὸν χόρτον τῆς γῆς μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς ἤσθιε καὶ εἰς φυ-
λακὴν παρεδόθη καὶ ἐν πέδαις καὶ ἐν χειροπέδαις χαλκαῖς ἐδέθη
ὑπ' αὐτῶν. σφόδρα ἐθαύμασα ἐπὶ πᾶσι τούτοις, καὶ ὁ ὕπνος μου
18 ἀπέστη ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου. [18]καὶ ἀναστὰς τὸ πρωὶ ἐκ τῆς
κοίτης μου ἐκάλεσα τὸν Δανιηλ τὸν ἄρχοντα τῶν σοφιστῶν καὶ
τὸν ἡγούμενον τῶν κρινόντων τὰ ἐνύπνια καὶ διηγησάμην αὐτῷ
19 τὸ ἐνύπνιον, καὶ ὑπέδειξέ μοι πᾶσαν τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ. [19]με-
γάλως δὲ ἐθαύμασεν ὁ Δανιηλ, καὶ ὑπόνοια κατέσπευδεν αὐτόν,
καὶ φοβηθεὶς τρόμου λαβόντος αὐτὸν καὶ ἀλλοιωθείσης τῆς ὁρά-
σεως αὐτοῦ κινήσας τὴν κεφαλὴν ὥραν μίαν ἀποθαυμάσας ἀπ-
εκρίθη μοι φωνῇ πραείᾳ Βασιλεῦ, τὸ ἐνύπνιον τοῦτο τοῖς μισοῦσί
20 σε καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς ἐχθροῖς σου ἐπέλθοι. [20]τὸ δένδρον
τὸ ἐν τῇ γῇ πεφυτευμένον, οὗ ἡ ὅρασις μεγάλη, σὺ εἶ, βασιλεῦ.
21 [21]καὶ πάντα τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ τὰ νοσσεύοντα ἐν αὐτῷ ·
ἡ ἰσχὺς τῆς γῆς καὶ τῶν ἐθνῶν καὶ τῶν γλωσσῶν πασῶν ἕως

17 θελη] + ποιειν 88: ante ποιει || 17a της γης $1^0 \cap 2^0$ 88 | πασι > 88

κρίματος ιρ ὁ λόγος, καὶ ῥῆμα ἁγίων τὸ ἐπερώτημα, ἵνα γνῶσιν Θ'
οἱ ζῶντες ὅτι κύριός ἐστιν ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώ-
πων, καὶ ᾧ ἐὰν δόξῃ, δώσει αὐτὴν καὶ ἐξουδένημα ἀνθρώπων
18 ἀναστήσει ἐπ' αὐτήν. [18]τοῦτο τὸ ἐνύπνιον, ὃ εἶδον ἐγὼ Ναβουχο-
δονοσορ ὁ βασιλεύς, καὶ σύ, Βαλτασαρ, τὸ σύγκριμα εἰπόν, ὅτι
πάντες οἱ σοφοὶ τῆς βασιλείας μου οὐ δύνανται τὸ σύγκριμα αὐ-
τοῦ δηλῶσαί μοι, σὺ δέ, Δανιηλ, δύνασαι, ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἅγιον
19 ἐν σοί. [19]τότε Δανιηλ, οὗ τὸ ὄνομα Βαλτασαρ, ἀπηνεώθη ὡσεὶ
ὥραν μίαν, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτόν. καὶ
ἀπεκρίθη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν Βαλτασαρ, τὸ ἐνύπνιον καὶ ἡ σύγ-
κρισις μὴ κατασπευσάτω σε. καὶ ἀπεκρίθη Βαλτασαρ καὶ εἶπεν
Κύριε, τὸ ἐνύπνιον τοῖς μισοῦσίν σε καὶ ἡ σύγκρισις αὐτοῦ τοῖς
20 ἐχθροῖς σου. [20]τὸ δένδρον, ὃ εἶδες, τὸ μεγαλυνθὲν καὶ τὸ ἰσχυκός,
οὗ τὸ ὕψος ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ τὸ κύτος αὐτοῦ εἰς πᾶ-
21 σαν τὴν γῆν [21]καὶ τὰ φύλλα αὐτοῦ εὐθαλῆ καὶ ὁ καρπὸς αὐτοῦ
πολὺς καὶ τροφὴ πᾶσιν ἐν αὐτῷ, ὑποκάτω αὐτοῦ κατῴκουν τὰ

17 ρημα] λογος A† | αναστησει] -ησεται A || 18 πνευμα θεου] pr. θεου B*†, quod Bc† per errorem retinuit delens θεου sequens | αγιον / εν σοι] tr. A† || 19 και απεκριθη $1^0 \cap 2^0$ Bpau. | το ενυπν. V] + εστω B†, pr. εστω A, + βασιλευ Q† || 20 το 2^0 > B† | εφθανεν B† || 21 και 1^0 > A

Θ τῶν περάτων τῆς γῆς καὶ πᾶσαι αἱ χῶραι σοὶ δουλεύουσι. [22]τὸ 22
δὲ ἀνυψωθῆναι τὸ δένδρον ἐκεῖνο καὶ ἐγγίσαι τῷ οὐρανῷ καὶ τὸ
κύτος αὐτοῦ ἅψασθαι τῶν νεφελῶν · σύ, βασιλεῦ, ὑψώθης ὑπὲρ
πάντας τοὺς ἀνθρώπους τοὺς ὄντας ἐπὶ προσώπου πάσης τῆς γῆς,
ὑψώθη σου ἡ καρδία ὑπερηφανίᾳ καὶ ἰσχύι τὰ πρὸς τὸν ἅγιον
καὶ τοὺς ἀγγέλους αὐτοῦ · τὰ ἔργα σου ὤφθη, καθότι ἐξερήμωσας
τὸν οἶκον τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἐπὶ ταῖς ἁμαρτίαις τοῦ λαοῦ τοῦ
ἡγιασμένου. [23]καὶ ἡ ὅρασις, ἣν εἶδες, ὅτι ἄγγελος ἐν ἰσχύι ἀπεστάλη 23
παρὰ τοῦ κυρίου καὶ ὅτι εἶπεν ἐξᾶραι τὸ δένδρον καὶ ἐκκόψαι · ἡ
κρίσις τοῦ θεοῦ τοῦ μεγάλου ἥξει ἐπὶ σέ, [24]καὶ ὁ ὕψιστος καὶ οἱ 24
ἄγγελοι αὐτοῦ ἐπὶ σὲ κατατρέχουσιν · [25]εἰς φυλακὴν ἀπάξουσί σε 25
καὶ εἰς τόπον ἔρημον ἀποστελοῦσί σε. [20]καὶ ἡ ῥίζα τοῦ δένδρου 26
ἡ ἀφεθεῖσα, ἐπεὶ οὐκ ἐξερριζώθη · ὁ τόπος τοῦ θρόνου σού σοι
συντηρηθήσεται εἰς καιρὸν καὶ ὥραν. ἰδοὺ ἐπὶ σὲ ἑτοιμάζονται καὶ
μαστιγώσουσί σε καὶ ἐπάξουσι τὰ κεκριμένα ἐπὶ σέ. [27]κύριος ζῇ 27
ἐν οὐρανῷ, καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐπὶ πάσῃ τῇ γῇ · αὐτοῦ δεήθητι
περὶ τῶν ἁμαρτιῶν σου καὶ πάσας τὰς ἀδικίας σου ἐν ἐλεημο-

Θ' θηρία τὰ ἄγρια καὶ ἐν τοῖς κλάδοις αὐτοῦ κατεσκήνουν τὰ ὄρνεα
τοῦ οὐρανοῦ, [22]σὺ εἶ, βασιλεῦ, ὅτι ἐμεγαλύνθης καὶ ἴσχυσας καὶ 22
ἡ μεγαλωσύνη σου ἐμεγαλύνθη καὶ ἔφθασεν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ
ἡ κυριεία σου εἰς τὰ πέρατα τῆς γῆς. [23]καὶ ὅτι εἶδεν ὁ βασιλεὺς 23
ιρ καὶ ἅγιον καταβαίνοντα ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ εἶπεν Ἐκτίλατε
τὸ δένδρον καὶ διαφθείρατε αὐτό, πλὴν τὴν φυὴν τῶν ῥιζῶν αὐτοῦ
ἐάσατε ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν δεσμῷ σιδηρῷ καὶ χαλκῷ καὶ ἐν τῇ χλόῃ
τῇ ἔξω, καὶ ἐν τῇ δρόσῳ τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσεται, καὶ μετὰ θη-
ρίων ἀγρίων ἡ μερὶς αὐτοῦ, ἕως οὗ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλοιωθῶσιν ἐπ'
αὐτόν, [24]τοῦτο ἡ σύγκρισις αὐτοῦ, βασιλεῦ, καὶ σύγκριμα ὑψίστου 24
ἐστίν, ὃ ἔφθασεν ἐπὶ τὸν κύριόν μου τὸν βασιλέα, [25]καὶ σὲ ἐκδιώ- 25
ξουσιν ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἔσται ἡ κατ-
οικία σου, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ψωμιοῦσίν σε, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου
τοῦ οὐρανοῦ αὐλισθήσῃ, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπὶ σέ, ἕως
οὗ γνῷς ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων,
καὶ ᾧ ἂν δόξῃ, δώσει αὐτήν. [26]καὶ ὅτι εἶπαν Ἐάσατε τὴν φυὴν 26
τῶν ῥιζῶν τοῦ δένδρου, ἡ βασιλεία σού σοι μενεῖ, ἀφ' ἧς ἂν γνῷς
τὴν ἐξουσίαν τὴν οὐράνιον. [27]διὰ τοῦτο, βασιλεῦ, ἡ βουλή μου 27
ἀρεσάτω σοι, καὶ τὰς ἁμαρτίας σου ἐν ἐλεημοσύναις λύτρωσαι καὶ

21 κατεσκηνουν] κατωκουν A || 22 κυριεια AV*†] κυρια uel κυρεια rel.: cf. 6 27 11 3 Bel-et-Dr. 5 || 23 απο του ουρ. Bpau.] απ ουρ. Q, εκ του ουρ. A: cf. 31 | χαλκω] pr. εν B || 26 ειπεν A | των ριζων > A† | ουρανιον] pr. επ A

σύναις λύτρωσαι, ἵνα ἐπιείκεια δοθῇ σοι καὶ πολυήμερος γένῃ ἐπὶ Θ
τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας σου, καὶ μὴ καταφθείρῃ σε. τούτους
τοὺς λόγους ἀγάπησον· ἀκριβὴς γάρ μου ὁ λόγος, καὶ πλήρης ὁ
28 χρόνος σου. [28]καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν λόγων Ναβουχοδονοσορ,
ὡς ἤκουσε τὴν κρίσιν τοῦ ὁράματος, τοὺς λόγους ἐν τῇ καρδίᾳ
29 συνετήρησε. — [29]καὶ μετὰ μῆνας δώδεκα ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τῶν
τειχῶν τῆς πόλεως μετὰ πάσης τῆς δόξης αὐτοῦ περιεπάτει καὶ
30 ἐπὶ τῶν πύργων αὐτῆς διεπορεύετο [30]καὶ ἀποκριθεὶς εἶπεν Αὕτη
ἐστὶ Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ἐγὼ ᾠκοδόμησα, καὶ οἶκος βασιλείας
μου ἐν ἰσχύι κράτους μου κληθήσεται εἰς τιμὴν τῆς δόξης μου.
31 [31]καὶ ἐπὶ συντελείας τοῦ λόγου αὐτοῦ φωνὴν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ
ἤκουσε Σοὶ λέγεται, Ναβουχοδονοσορ βασιλεῦ, ἡ βασιλεία Βαβυ-
λῶνος ἀφῄρηταί σου καὶ ἑτέρῳ δίδοται, ἐξουθενημένῳ ἀνθρώπῳ ἐν
τῷ οἴκῳ σου· ἰδοὺ ἐγὼ καθίστημι αὐτὸν ἐπὶ τῆς βασιλείας σου,
καὶ τὴν ἐξουσίαν σου καὶ τὴν δόξαν σου καὶ τὴν τρυφήν σου
παραλήψεται, ὅπως ἐπιγνῷς ὅτι ἐξουσίαν ἔχει ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ
ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἐὰν βούληται δώσει αὐτήν·
ἕως δὲ ἡλίου ἀνατολῆς βασιλεὺς ἕτερος εὐφρανθήσεται ἐν τῷ
οἴκῳ σου καὶ κρατήσει τῆς δόξης σου καὶ τῆς ἰσχύος σου καὶ
32 τῆς ἐξουσίας σου. [32]καὶ οἱ ἄγγελοι διώξονταί σε ἐπὶ ἔτη ἑπτά,
καὶ οὐ μὴ ὀφθῇς οὐδ' οὐ μὴ λαλήσῃς μετὰ παντὸς ἀνθρώπου·
χόρτον ὡς βοῦν σε ψωμίσουσι, καὶ ἀπὸ τῆς χλόης τῆς γῆς ἔσται
ἡ νομή σου· ἰδοὺ ἀντὶ τῆς δόξης σου δήσουσί σε, καὶ τὸν οἶκον

31 init.] pr. ετι του λογου εν τω στοματι του βασιλεως οντος 88: item Sym^g ex θ′

τὰς ἀδικίας σου ἐν οἰκτιρμοῖς πενήτων· ἴσως ἔσται μακρόθυμος θ′
28 τοῖς παραπτώμασίν σου ὁ θεός. — [28]ταῦτα πάντα ἔφθασεν ἐπὶ
29 Ναβουχοδονοσορ τὸν βασιλέα. [29]μετὰ δωδεκάμηνον ἐπὶ τῷ ναῷ
30 τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐν Βαβυλῶνι περιπατῶν [30]ἀπεκρίθη ὁ βασι-
λεὺς καὶ εἶπεν Οὐχ αὕτη ἐστὶν Βαβυλὼν ἡ μεγάλη, ἣν ἐγὼ ᾠκο-
δόμησα εἰς οἶκον βασιλείας ἐν τῷ κράτει τῆς ἰσχύος μου εἰς τιμὴν
31 τῆς δόξης μου; [31]ἔτι τοῦ λόγου ἐν στόματι τοῦ βασιλέως ὄντος
φωνὴ ἀπ' οὐρανοῦ ἐγένετο Σοὶ λέγουσιν, Ναβουχοδονοσορ βασιλεῦ,
32 ἡ βασιλεία παρῆλθεν ἀπὸ σοῦ, [32]καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων σε ἐκ-
διώξουσιν, καὶ μετὰ θηρίων ἀγρίων ἡ κατοικία σου, καὶ χόρτον
ὡς βοῦν ψωμιοῦσίν σε, καὶ ἑπτὰ καιροὶ ἀλλαγήσονται ἐπὶ σέ, ἕως
οὗ γνῷς ὅτι κυριεύει ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων,

27 σου 2° > B† || 30 ο βασ. > A† || 31 στοματι] pr. τω Q | απ ουρ. B pl.] απο του ουρ. Q†, εκ του ουρ. A pau.: cf. 23 | βασιλεια B†] + σου rel. || 32 εκδιωξουσιν] κ pro ξ B† | η] pr. εσται A | ου > B†: cf. 8

Θ τῆς τρυφῆς σου καὶ τὴν βασιλείαν σου ἕτερος ἕξει. [33]ἕως δὲ πρωὶ 33
πάντα τελεσθήσεται ἐπὶ σέ, Ναβουχοδονοσορ βασιλεῦ Βαβυλῶνος,
καὶ οὐχ ὑστερήσει ἀπὸ πάντων τούτων οὐθέν. — [33a]ἐγὼ Να- 33a
βουχοδονοσορ βασιλεὺς Βαβυλῶνος ἑπτὰ ἔτη ἐπεδήθην· χόρτον
ὡς βοῦν ἐψώμισάν με, καὶ ἀπὸ τῆς χλόης τῆς γῆς ἤσθιον. καὶ
μετὰ ἔτη ἑπτὰ ἔδωκα τὴν ψυχήν μου εἰς δέησιν καὶ ἠξίωσα περὶ
τῶν ἁμαρτιῶν μου κατὰ πρόσωπον κυρίου τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ
καὶ περὶ τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου ἐδε-
ήθην. [33b]καὶ αἱ τρίχες μου ἐγένοντο ὡς πτέρυγες ἀετοῦ, οἱ ὄνυχές 33b
μου ὡσεὶ λέοντος· ἠλλοιώθη ἡ σάρξ μου καὶ ἡ καρδία μου, γυμνὸς
περιεπάτουν μετὰ τῶν θηρίων τῆς γῆς. ἐνύπνιον εἶδον, καὶ ὑπόνοιαί
με εἰλήφασι, καὶ διὰ χρόνου ὕπνος με ἔλαβε πολὺς καὶ νυσταγμὸς
ἐπέπεσέ μοι. [34]καὶ ἐπὶ συντελείᾳ τῶν ἑπτὰ ἐτῶν ὁ χρόνος μου 34
τῆς ἀπολυτρώσεως ἦλθε, καὶ αἱ ἁμαρτίαι μου καὶ αἱ ἄγνοιαί μου
ἐπληρώθησαν ἐναντίον τοῦ θεοῦ τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ἐδεήθην περὶ
τῶν ἀγνοιῶν μου τοῦ θεοῦ τῶν θεῶν τοῦ μεγάλου, καὶ ἰδοὺ ἄγ-
γελος εἷς ἐκάλεσέ με ἐκ τοῦ οὐρανοῦ λέγων Ναβουχοδονοσορ,
δούλευσον τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ τῷ ἁγίῳ καὶ δὸς δόξαν τῷ ὑψί-
στῳ· τὸ βασίλειον τοῦ ἔθνους σού σοι ἀποδίδοται. [36]ἐν ἐκείνῳ 36
τῷ καιρῷ ἀποκατεστάθη ἡ βασιλεία μου ἐμοί, καὶ ἡ δόξα μου
ἀπεδόθη μοι. [37]τῷ ὑψίστῳ ἀνθομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ τῷ κτίσαντι 37

32 την βασιλειαν] της -ας 88

θ′ καὶ ᾧ ἐὰν δόξῃ, δώσει αὐτήν. [33]αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὁ λόγος συνετελέ- 33
σθη ἐπὶ Ναβουχοδονοσορ, καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη καὶ
χόρτον ὡς βοῦς ἤσθιεν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα
αὐτοῦ ἐβάφη, ἕως οὗ αἱ τρίχες αὐτοῦ ὡς λεόντων ἐμεγαλύνθησαν
καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ ὡς ὀρνέων. [34]καὶ μετὰ τὸ τέλος τῶν ἡμερῶν 34
ἐγὼ Ναβουχοδονοσορ τοὺς ὀφθαλμούς μου εἰς τὸν οὐρανὸν ἀν-
έλαβον, καὶ αἱ φρένες μου ἐπ' ἐμὲ ἐπεστράφησαν, καὶ τῷ ὑψίστῳ
εὐλόγησα καὶ τῷ ζῶντι εἰς τὸν αἰῶνα ἤνεσα καὶ ἐδόξασα, ὅτι ἡ
ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώνιος καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ εἰς γενεὰν
καὶ γενεάν, [35]καὶ πάντες οἱ κατοικοῦντες τὴν γῆν ὡς οὐδὲν ἐλο- 35
γίσθησαν, καὶ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιεῖ ἐν τῇ δυνάμει τοῦ οὐ-
ρανοῦ καὶ ἐν τῇ κατοικίᾳ τῆς γῆς, καὶ οὐκ ἔστιν ὃς ἀντιποιήσεται
τῇ χειρὶ αὐτοῦ καὶ ἐρεῖ αὐτῷ Τί ἐποίησας; [36]αὐτῷ τῷ καιρῷ αἱ 36
φρένες μου ἐπεστράφησαν ἐπ' ἐμέ, καὶ εἰς τὴν τιμὴν τῆς βασιλείας
μου ἦλθον, καὶ ἡ μορφή μου ἐπέστρεψεν ἐπ' ἐμέ, καὶ οἱ τύραννοί
μου καὶ οἱ μεγιστᾶνές μου ἐζήτουν με, καὶ ἐπὶ τὴν βασιλείαν μου
ἐκραταιώθην, καὶ μεγαλωσύνη περισσοτέρα προσετέθη μοι. [37]νῦν 37

33 ναβουχ.] + τον βασιλεα A† | ου > B: cf. 8 || 34 τον αιωνα] τους -νας A

τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ τὰς θαλάσσας καὶ τοὺς ποταμοὺς 𝔊
καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτοῖς· ἐξομολογοῦμαι καὶ αἰνῶ, ὅτι αὐτός ἐστι
θεὸς τῶν θεῶν καὶ κύριος τῶν κυρίων καὶ βασιλεὺς τῶν βασιλέων,
ὅτι αὐτὸς ποιεῖ σημεῖα καὶ τέρατα καὶ ἀλλοιοῖ καιροὺς καὶ χρόνους
ἀφαιρῶν βασιλείαν βασιλέων καὶ καθιστῶν ἑτέρους ἀντ' αὐτῶν.
37a [37a]ἀπὸ τοῦ νῦν αὐτῷ λατρεύσω, καὶ ἀπὸ τοῦ φόβου αὐτοῦ τρόμος
εἴληφέ με, καὶ πάντας τοὺς ἁγίους αὐτοῦ αἰνῶ· οἱ γὰρ θεοὶ τῶν
ἐθνῶν οὐκ ἔχουσιν ἐν ἑαυτοῖς ἰσχὺν ἀποστρέψαι βασιλείαν βασι-
λέως εἰς ἕτερον βασιλέα καὶ ἀποκτεῖναι καὶ ζῆν ποιῆσαι καὶ ποι-
ῆσαι σημεῖα καὶ θαυμάσια μεγάλα καὶ φοβερὰ καὶ ἀλλοιῶσαι ὑπερ-
μεγέθη πράγματα, καθὼς ἐποίησεν ἐν ἐμοὶ ὁ θεὸς τοῦ οὐρανοῦ
καὶ ἠλλοίωσεν ἐπ' ἐμοὶ μεγάλα πράγματα. ἐγὼ πάσας τὰς ἡμέρας
τῆς βασιλείας μου περὶ τῆς ψυχῆς μου τῷ ὑψίστῳ θυσίας προσ-
οίσω εἰς ὀσμὴν εὐωδίας τῷ κυρίῳ καὶ τὸ ἀρεστὸν ἐνώπιον αὐτοῦ
ποιήσω, ἐγὼ καὶ ὁ λαός μου, τὸ ἔθνος μου καὶ αἱ χῶραί μου αἱ
ἐν τῇ ἐξουσίᾳ μου. καὶ ὅσοι ἐλάλησαν εἰς τὸν θεὸν τοῦ οὐρανοῦ,
καὶ ὅσοι ἂν καταληφθῶσι λαλοῦντές τι, τούτους κατακρινῶ θα-
37b νάτῳ. — [37b]ἔγραψε δὲ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδονοσορ ἐπιστολὴν
ἐγκύκλιον πᾶσι τοῖς κατὰ τόπον ἔθνεσι καὶ χώραις καὶ γλώσσαις
πάσαις ταῖς οἰκούσαις ἐν πάσαις ταῖς χώραις ἐν γενεαῖς καὶ γε-
νεαῖς Κυρίῳ τῷ θεῷ τοῦ οὐρανοῦ αἰνεῖτε καὶ θυσίαν καὶ προσ-
φορὰν προσφέρετε αὐτῷ ἐνδόξως· ἐγὼ βασιλεὺς βασιλέων ἀνθ-
ομολογοῦμαι αὐτῷ ἐνδόξως, ὅτι οὕτως ἐποίησε μετ' ἐμοῦ· ἐν αὐτῇ
τῇ ἡμέρᾳ ἐκάθισέ με ἐπὶ τοῦ θρόνου μου, καὶ τῆς ἐξουσίας μου
καὶ τῆς βασιλείας μου ἐν τῷ λαῷ μου ἐκράτησα, καὶ ἡ μεγαλωσύνη
37c μου ἀποκατεστάθη μοι. [37c]Ναβουχοδονοσορ βασιλεὺς πᾶσι τοῖς
ἔθνεσι καὶ πάσαις ταῖς χώραις καὶ πᾶσι τοῖς οἰκοῦσιν ἐν αὐταῖς·
εἰρήνη ὑμῖν πληθυνθείη ἐν παντὶ καιρῷ. καὶ νῦν ὑποδείξω ὑμῖν
τὰς πράξεις, ἃς ἐποίησε μετ' ἐμοῦ ὁ θεὸς ὁ μέγας· ἔδοξε δέ μοι
ἀποδεῖξαι ὑμῖν καὶ τοῖς σοφισταῖς ὑμῶν ὅτι ἔστι θεός, καὶ τὰ
θαυμάσια αὐτοῦ μεγάλα, τὸ βασίλειον αὐτοῦ βασίλειον εἰς τὸν
αἰῶνα, ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἀπὸ γενεῶν εἰς γενεάς. καὶ ἀπέστειλεν
ἐπιστολὰς περὶ πάντων τῶν γεγενημένων αὐτῷ ἐν τῇ βασιλείᾳ αὐ-
τοῦ πᾶσι τοῖς ἔθνεσι τοῖς οὖσιν ὑπὸ τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

37b εν 2^0 > 88 || 37c (cf. 1—3) εν 1^0 > 88

οὖν ἐγὼ Ναβουχοδονοσορ αἰνῶ καὶ ὑπερυψῶ καὶ δοξάζω τὸν βα- θ'
σιλέα τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ ἀληθινὰ καὶ αἱ τρίβοι
αὐτοῦ κρίσις, καὶ πάντας τοὺς πορευομένους ἐν ὑπερηφανίᾳ δύ-
ναται ταπεινῶσαι.

37 κρισεις Bmu. | fin.] + subscr. ορασις ε' A

𝔊 Βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησε δοχὴν μεγάλην ἐν ἡμέρᾳ 5
ἐγκαινισμοῦ τῶν βασιλείων αὐτοῦ καὶ ἀπὸ τῶν μεγι-
στάνων αὐτοῦ ἐκάλεσεν ἄνδρας δισχιλίους. ἐν τῇ ἡμέρᾳ
ἐκείνῃ Βαλτασαρ ἀνυψούμενος ἀπὸ τοῦ οἴνου καὶ καυ-
χώμενος ἐπῄνεσε πάντας τοὺς θεοὺς τῶν ἐθνῶν τοὺς
χωνευτοὺς καὶ γλυπτοὺς ἐν τῷ τόπῳ αὐτοῦ, καὶ τῷ
θεῷ τῷ ὑψίστῳ οὐκ ἔδωκεν αἶνεσιν. ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ
ἐξῆλθον δάκτυλοι ὡσεὶ ἀνθρώπου καὶ ἐπέγραψαν ἐπὶ
τοῦ τοίχου οἴκου αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι
τοῦ λύχνους Μανη φαρες θεκελ. ἔστι δὲ ἡ ἑρμηνεία
αὐτῶν· μανη ἠρίθμηται, φαρες ἐξῆρται,
θεκελ ἕσταται.

1 Βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν ἑστιατορίαν μεγάλην τοῖς ἑταί- 1
ροις αὐτοῦ καὶ ἔπινεν οἶνον. 2 καὶ ἀνυψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ 2
εἶπεν ἐνέγκαι τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ τοῦ οἴκου τοῦ
θεοῦ, ἃ ἤνεγκε Ναβουχοδονοσορ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἀπὸ Ιερουσαλημ,
καὶ οἰνοχοῆσαι ἐν αὐτοῖς τοῖς ἑταίροις αὐτοῦ. 3 καὶ ἠνέχθη, καὶ 3
ἔπινον ἐν αὐτοῖς 4 καὶ ηὐλόγουν τὰ εἴδωλα τὰ χειροποίητα αὐτῶν, 4
καὶ τὸν θεὸν τοῦ αἰῶνος οὐκ εὐλόγησαν τὸν ἔχοντα τὴν ἐξουσίαν
τοῦ πνεύματος αὐτῶν. 5 ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐκείνῃ ἐξῆλθον δάκτυλοι 5
ὡσεὶ χειρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραψαν ἐπὶ τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου αὐ-

5 tit. αυτου 1^0 ⌒ 2^0 88 | ανυψουμενος] ενυψ. 88*

θ' 1 Βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς ἐποίησεν δεῖπνον μέγα τοῖς μεγιστᾶσιν 5
αὐτοῦ χιλίοις, καὶ κατέναντι τῶν χιλίων ὁ οἶνος. καὶ πίνων 2 Βαλ- 2
τασαρ εἶπεν ἐν τῇ γεύσει τοῦ οἴνου τοῦ ἐνεγκεῖν τὰ σκεύη τὰ
χρυσᾶ καὶ τὰ ἀργυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκεν Ναβουχοδονοσορ ὁ πατὴρ αὐ-
τοῦ ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ ἐν Ιερουσαλημ, καὶ πιέτωσαν ἐν αὐτοῖς ὁ
βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ καὶ αἱ παλλακαὶ αὐτοῦ καὶ αἱ
παράκοιτοι αὐτοῦ. 3 καὶ ἠνέχθησαν τὰ σκεύη τὰ χρυσᾶ καὶ τὰ ἀρ- 3
γυρᾶ, ἃ ἐξήνεγκεν ἐκ τοῦ ναοῦ τοῦ θεοῦ τοῦ ἐν Ιερουσαλημ, καὶ
ἔπινον ἐν αὐτοῖς ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ καὶ αἱ παλ-
λακαὶ αὐτοῦ καὶ αἱ παράκοιτοι αὐτοῦ· 4 ἔπινον οἶνον καὶ ἤνεσαν 4
τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς
καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους. 5 ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἐξῆλθον δάκτυλοι χει- 5
ρὸς ἀνθρώπου καὶ ἔγραφον κατέναντι τῆς λαμπάδος ἐπὶ τὸ κονίαμα

5 1 init.] pr. inscr. ορασις ς' A | μεγα > A | χιλιοις] pr. ανδρασιν A || 2 του 2^0] αυτου B† || 3 ηνεχθ.] ηχθησαν A† | του θεου > A | παλλακαι ... παρακοιτοι] tr. A compl.: item compl., non A, in 2. 23 || 4 fin.] + και τον θεον του αιωνος ουκ ηυλογησαν τον εχοντα την(> A) εξουσιαν του πνευματος αυτων ABs: ex 𝔊

τοῦ ἐπὶ τοῦ κονιάματος κατέναντι τοῦ φωτὸς ἔναντι τοῦ βασι- Θ
6 λέως Βαλτασαρ, καὶ εἶδε χεῖρα γράφουσαν. 6καὶ ἡ ὅρασις αὐτοῦ
ἠλλοιώθη, καὶ φόβοι καὶ ὑπόνοιαι αὐτὸν κατέσπευδον. ἔσπευσεν
οὖν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐξανέστη καὶ ἑώρα τὴν γραφὴν ἐκείνην, καὶ
7 οἱ συνεταῖροι κύκλῳ αὐτοῦ ἐκαυχῶντο. 7καὶ ὁ βασιλεὺς ἐφώνησε
φωνῇ μεγάλῃ καλέσαι τοὺς ἐπαοιδοὺς καὶ φαρμακοὺς καὶ Χαλ-
δαίους καὶ γαζαρηνοὺς ἀπαγγεῖλαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. καὶ
εἰσεπορεύοντο ἐπὶ θεωρίαν ἰδεῖν τὴν γραφήν, καὶ τὸ σύγκριμα
τῆς γραφῆς οὐκ ἐδύναντο συγκρῖναι τῷ βασιλεῖ. τότε ὁ βασιλεὺς
ἐξέθηκε πρόσταγμα λέγων Πᾶς ἀνήρ, ὃς ἂν ὑποδείξῃ τὸ σύγκριμα
τῆς γραφῆς, στολιεῖ αὐτὸν πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περι-
θήσει αὐτῷ, καὶ δοθήσεται αὐτῷ ἐξουσία τοῦ τρίτου μέρους τῆς
8 βασιλείας. 8καὶ εἰσεπορεύοντο οἱ ἐπαοιδοὶ καὶ φαρμακοὶ καὶ γαζα-
ρηνοί, καὶ οὐκ ἠδύνατο οὐδεὶς τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς ἀπαγ-
9 γεῖλαι. 9τότε ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσε τὴν βασίλισσαν περὶ τοῦ σημείου
καὶ ὑπέδειξεν αὐτῇ, ὡς μέγα ἐστί, καὶ ὅτι πᾶς ἄνθρωπος οὐ δύνα-
10 ται ἀπαγγεῖλαι τῷ βασιλεῖ τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς. 10τότε ἡ βα-
σίλισσα ἐμνήσθη πρὸς αὐτὸν περὶ τοῦ Δανιηλ, ὃς ἦν ἐκ τῆς αἰχ-

---

τοῦ τοίχου τοῦ οἴκου τοῦ βασιλέως, καὶ ὁ βασιλεὺς ἐθεώρει τοὺς Θ′
6 ἀστραγάλους τῆς χειρὸς τῆς γραφούσης. 6τότε τοῦ βασιλέως ἡ
μορφὴ ἠλλοιώθη, καὶ οἱ διαλογισμοὶ αὐτοῦ συνετάρασσον αὐτόν,
καὶ οἱ σύνδεσμοι τῆς ὀσφύος αὐτοῦ διελύοντο, καὶ τὰ γόνατα αὐ-
7 τοῦ συνεκροτοῦντο. 7καὶ ἐβόησεν ὁ βασιλεὺς ἐν ἰσχύι τοῦ εἰσ-
αγαγεῖν μάγους, Χαλδαίους, γαζαρηνοὺς καὶ εἶπεν τοῖς σοφοῖς Βα-
βυλῶνος Ὃς ἂν ἀναγνῷ τὴν γραφὴν ταύτην καὶ τὴν σύγκρισιν
γνωρίσῃ μοι, πορφύραν ἐνδύσεται, καὶ ὁ μανιάκης ὁ χρυσοῦς ἐπὶ
8 τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ τρίτος ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξει. 8καὶ
εἰσεπορεύοντο πάντες οἱ σοφοὶ τοῦ βασιλέως καὶ οὐκ ἠδύναντο
τὴν γραφὴν ἀναγνῶναι οὐδὲ τὴν σύγκρισιν γνωρίσαι τῷ βασιλεῖ.
9 9καὶ ὁ βασιλεὺς Βαλτασαρ πολὺ ἐταράχθη, καὶ ἡ μορφὴ αὐτοῦ
10 ἠλλοιώθη ἐπ᾽ αὐτῷ, καὶ οἱ μεγιστᾶνες αὐτοῦ συνεταράσσοντο. 10καὶ
εἰσῆλθεν ἡ βασίλισσα εἰς τὸν οἶκον τοῦ πότου καὶ εἶπεν Βασιλεῦ,
εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· μὴ ταρασσέτωσάν σε οἱ διαλογισμοί σου,

5 του 2⁰] και B*†, > Bc† || 7 συγκρισιν] + αυτης A | επι] εσται περι A: cf. 16 || 8 παντες > A || 9 πολυ > Bpl. | επ] εν B† | συνεταρασσοντο] -ρασσον αυτον A†: cf. 6 4 19 etc. || 10 εισηλθεν η βασ. εις τον οικον του ποτου] η βασ. κατεναντι των λογων του βασιλεως και των μεγιστανων αυτου εις τον οικον του ποτου εισηλθεν και απεκριθη η βασιλισσα L = 𝔐; + και απεκριθη η βασιλισσα A | τους αιωνας] τον -να Bpau.: cf. 6 7

Θ μαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, 11καὶ εἶπε τῷ βασιλεῖ Ὁ ἄνθρωπος 11
ἐπιστήμων ἦν καὶ σοφὸς καὶ ὑπερέχων πάντας τοὺς σοφοὺς Βα-
βυλῶνος, 12καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ ἐστι, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις 12
τοῦ πατρός σου τοῦ βασιλέως συγκρίματα ὑπέρογκα ὑπέδειξε
Ναβουχοδονοσορ τῷ πατρί σου. 13τότε Δανιηλ εἰσήχθη πρὸς τὸν 13
βασιλέα, καὶ ἀποκριθεὶς ὁ βασιλεὺς εἶπεν αὐτῷ 16Ω Δανιηλ, δύνῃ 16
μοι ὑποδεῖξαι τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς; καὶ στολιῶ σε πορφύραν
καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιθήσω σοι, καὶ ἔξεις ἐξουσίαν τοῦ τρίτου
μέρους τῆς βασιλείας μου. 17τότε Δανιηλ ἔστη κατέναντι τῆς γρα- 17
φῆς καὶ ἀνέγνω καὶ οὕτως ἀπεκρίθη τῷ βασιλεῖ Αὕτη ἡ γραφή
Ἠρίθμηται, κατελογίσθη, ἐξῆρται· καὶ ἔστη ἡ γράψασα χείρ. καὶ

17 cf. 𝔐 17 + 25

θ′ καὶ ἡ μορφή σου μὴ ἀλλοιούσθω· 11ἔστιν ἀνὴρ ἐν τῇ βασιλείᾳ 11
σου, ἐν ᾧ πνεῦμα θεοῦ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις τοῦ πατρός σου γρη-
γόρησις καὶ σύνεσις εὑρέθη ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Ναβουχοδο-
νοσορ ὁ πατήρ σου ἄρχοντα ἐπαοιδῶν, μάγων, Χαλδαίων, γαζα-
ρηνῶν κατέστησεν αὐτόν, 12ὅτι πνεῦμα περισσὸν ἐν αὐτῷ καὶ 12
φρόνησις καὶ σύνεσις, συγκρίνων ἐνύπνια καὶ ἀναγγέλλων κρατού-
μενα καὶ λύων συνδέσμους, Δανιηλ καὶ ὁ βασιλεὺς ἐπέθηκεν αὐτῷ
ὄνομα Βαλτασαρ· νῦν οὖν κληθήτω, καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτοῦ
ἀναγγελεῖ σοι. 13τότε Δανιηλ εἰσήχθη ἐνώπιον τοῦ βασιλέως, καὶ 13
εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιηλ Σὺ εἶ Δανιηλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς
αἰχμαλωσίας τῆς Ἰουδαίας, ἧς ἤγαγεν ὁ βασιλεὺς ὁ πατήρ μου;
14ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι πνεῦμα θεοῦ ἐν σοί, καὶ γρηγόρησις καὶ 14
σύνεσις καὶ σοφία περισσὴ εὑρέθη ἐν σοί. 15καὶ νῦν εἰσῆλθον 15
ἐνώπιόν μου οἱ σοφοί, μάγοι, γαζαρηνοί, ἵνα τὴν γραφὴν ταύτην
ἀναγνῶσιν καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσωσίν μοι, καὶ οὐκ ἠ-
δυνήθησαν ἀναγγεῖλαί μοι. 16καὶ ἐγὼ ἤκουσα περὶ σοῦ ὅτι δύνα- 16
σαι κρίματα συγκρῖναι· νῦν οὖν ἐὰν δυνηθῇς τὴν γραφὴν ἀναγνῶ-
ναι καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσαι μοι, πορφύραν ἐνδύσῃ, καὶ
ὁ μανιάκης ὁ χρυσοῦς ἔσται ἐπὶ τὸν τράχηλόν σου, καὶ τρίτος ἐν
τῇ βασιλείᾳ μου ἄρξεις. 17τότε ἀπεκρίθη Δανιηλ καὶ εἶπεν ἐνώπιον 17
τοῦ βασιλέως Τὰ δόματά σου σοὶ ἔστω, καὶ τὴν δωρεὰν τῆς οἰ-
κίας σου ἑτέρῳ δός· ἐγὼ δὲ τὴν γραφὴν ἀναγνώσομαι τῷ βασι-

11 πνευμα θεου (cf. 14)] + αγιον A: cf. 𝔐 et 4 8.9.18 | fin.] + ο πατηρ σου ο βασιλευς A = 𝔐 || 12 συνεσις] + εν αυτω AB$^{a(†)}$ || 14 και συνεσις > B*† || 15 ταυτην > A†: cf. 16 || 16 δυνασαι] pr. συ A† | συγκριναι] -νειν A | γραφην] + ταυτην A: cf. 15 | γνωρισαι] -σης B | επι τον τραχηλον] επι τω -λω B$^{(†)}$, περι τον -λον A: cf. 7 || 17 τοτε απεκρ. δαν. και ειπεν] και ειπεν > A†, και ειπεν δαν. B | σοι 1⁰] pr. συν A | τω βασιλει > B

23 αὕτη ἡ σύγκρισις αὐτῶν. 23βασιλεῦ, σὺ ἐποιήσω ἑστιατορίαν τοῖς φίλοις σου καὶ ἔπινες οἶνον, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος ἠνέχθη σοι, καὶ ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς σὺ καὶ οἱ μεγιστᾶνές σου καὶ ἠνέσατε πάντα τὰ εἴδωλα τὰ χειροποίητα τῶν ἀνθρώπων· καὶ τῷ θεῷ τῷ ζῶντι οὐκ εὐλογήσατε, καὶ τὸ πνεῦμά σου ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ, καὶ τὸ βασίλειόν σου αὐτὸς ἔδωκέ σοι, καὶ οὐκ εὐ-
26/28 λόγησας αὐτὸν οὐδὲ ἤνεσας αὐτῷ. 26–28τοῦτο τὸ σύγκριμα τῆς γραφῆς· ἠρίθμηται ὁ χρόνος σου τῆς βασιλείας, ἀπολήγει ἡ βα- Θ

---

18 λεῖ καὶ τὴν σύγκρισιν αὐτῆς γνωρίσω σοι. 18βασιλεῦ, ὁ θεὸς ὁ ὕψι- θ′
19 στος τὴν βασιλείαν καὶ τὴν μεγαλωσύνην καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὴν δόξαν ἔδωκεν Ναβουχοδονοσορ τῷ πατρί σου, 19καὶ ἀπὸ τῆς μεγαλωσύνης, ἧς ἔδωκεν αὐτῷ, πάντες οἱ λαοί, φυλαί, γλῶσσαι ἦσαν τρέμοντες καὶ φοβούμενοι ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· οὓς ἠβούλετο, αὐτὸς ἀνῄρει, καὶ οὓς ἠβούλετο, αὐτὸς ἔτυπτεν, καὶ οὓς ἠβούλετο,
20 αὐτὸς ὕψου, καὶ οὓς ἠβούλετο, αὐτὸς ἐταπείνου. 20καὶ ὅτε ὑψώθη ἡ καρδία αὐτοῦ καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ ἐκραταιώθη τοῦ ὑπερηφανεύσασθαι, κατηνέχθη ἀπὸ τοῦ θρόνου τῆς βασιλείας αὐτοῦ, καὶ ἡ
21 τιμὴ ἀφῃρέθη ἀπ᾽ αὐτοῦ, 21καὶ ἀπὸ τῶν ἀνθρώπων ἐξεδιώχθη, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ μετὰ τῶν θηρίων ἐδόθη, καὶ μετὰ ὀνάγρων ἡ κατοικία αὐτοῦ, καὶ χόρτον ὡς βοῦν ἐψώμιζον αὐτόν, καὶ ἀπὸ τῆς δρόσου τοῦ οὐρανοῦ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐβάφη, ἕως οὗ ἔγνω ὅτι κυριεύει ὁ θεὸς ὁ ὕψιστος τῆς βασιλείας τῶν ἀνθρώπων, καὶ ᾧ ἂν
22 δόξῃ, δώσει αὐτήν. 22καὶ σὺ ὁ υἱὸς αὐτοῦ Βαλτασαρ οὐκ ἐταπεί-
23 νωσας τὴν καρδίαν σου κατενώπιον οὗ πάντα ταῦτα ἔγνως, 23καὶ ἐπὶ τὸν κύριον θεὸν τοῦ οὐρανοῦ ὑψώθης, καὶ τὰ σκεύη τοῦ οἴκου αὐτοῦ ἤνεγκαν ἐνώπιόν σου, καὶ σὺ καὶ οἱ μεγιστᾶνές σου καὶ αἱ παλλακαί σου καὶ αἱ παράκοιτοί σου οἶνον ἐπίνετε ἐν αὐτοῖς, καὶ τοὺς θεοὺς τοὺς χρυσοῦς καὶ ἀργυροῦς καὶ χαλκοῦς καὶ σιδηροῦς καὶ ξυλίνους καὶ λιθίνους, οἳ οὐ βλέπουσιν καὶ οὐκ ἀκούουσιν καὶ οὐ γινώσκουσιν, ἤνεσας καὶ τὸν θεόν, οὗ ἡ πνοή σου ἐν χειρὶ
24 αὐτοῦ καὶ πᾶσαι αἱ ὁδοί σου, αὐτὸν οὐκ ἐδόξασας. 24διὰ τοῦτο ἐκ προσώπου αὐτοῦ ἀπεστάλη ἀστράγαλος χειρὸς καὶ τὴν γραφὴν
25 ταύτην ἐνέταξεν. 25καὶ αὕτη ἡ γραφὴ ἡ ἐντεταγμένη Μανη θεκελ
26 φαρες. 26τοῦτο τὸ σύγκριμα τοῦ ῥήματος· μανη, ἐμέτρησεν ὁ θεὸς
27 τὴν βασιλείαν σου καὶ ἐπλήρωσεν αὐτήν· 27θεκελ, ἐστάθη ἐν ζυγῷ

19 υψου] υψοι A || 20 υπερηφανευεσθαι A | αυτου paenult. > B || 21 εγνω] γνω B†: cf. 4 25 | ο θεος > A || 22 συ] + ουν B | κατενωπιον (cf. Johannessohn Präp. p. 197)] κατ > A | ου] pr. του θεου mss.: quod deleui, cf. 𝔐 || 23 ηνεγκαν] -κας A | αι παρακοιτοι] αι > A*†, οι παρ. Ac compl. | και (+ οι Bpau.) ουκ ακουουσιν > A†

Θ σιλεία σου, συντέτμηται καὶ συντετέλεσται ἡ βασιλεία σου, τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις δίδοται. 29τότε Βαλτασαρ ὁ βασιλεὺς 29 ἐνέδυσε τὸν Δανιηλ πορφύραν καὶ μανιάκην χρυσοῦν περιέθηκεν αὐτῷ καὶ ἔδωκεν ἐξουσίαν αὐτῷ τοῦ τρίτου μέρους τῆς βασιλείας αὐτοῦ. 30καὶ τὸ σύγκριμα ἐπῆλθε Βαλτασαρ τῷ βασιλεῖ, καὶ τὸ 30 βασίλειον ἐξῆρται ἀπὸ τῶν Χαλδαίων καὶ ἐδόθη τοῖς Μήδοις καὶ τοῖς Πέρσαις. 1καὶ Ἀρταξέρξης ὁ τῶν Μήδων παρέλαβε τὴν βα- 6 σιλείαν.

Καὶ Δαρεῖος πλήρης τῶν ἡμερῶν καὶ ἔνδοξος ἐν γήρει· 2καὶ 2 κατέστησε σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτὰ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ 3καὶ ἐπ᾽ αὐτῶν ἄνδρας τρεῖς ἡγουμένους αὐτῶν, καὶ 3 Δανιηλ εἷς ἦν τῶν τριῶν ἀνδρῶν 4ὑπὲρ πάντας ἔχων ἐξουσίαν 4 ἐν τῇ βασιλείᾳ. καὶ Δανιηλ ἦν ἐνδεδυμένος πορφύραν καὶ μέγας καὶ ἔνδοξος ἔναντι Δαρείου τοῦ βασιλέως, καθότι ἦν ἔνδοξος καὶ ἐπιστήμων καὶ συνετός, καὶ πνεῦμα ἅγιον ἐν αὐτῷ, καὶ εὐοδούμενος ἐν ταῖς πραγματείαις τοῦ βασιλέως, αἷς ἔπρασσε. τότε ὁ βασιλεὺς ἐβουλεύσατο καταστῆσαι τὸν Δανιηλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ τοὺς δύο ἄνδρας, οὓς κατέστησε μετ᾽ αὐτοῦ, καὶ σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι ἑπτά. 5ὅτε δὲ ἐβουλεύσατο ὁ βασιλεὺς 5 καταστῆσαι τὸν Δανιηλ ἐπὶ πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ, τότε βουλὴν καὶ γνώμην ἐβουλεύσαντο ἐν ἑαυτοῖς οἱ δύο νεανίσκοι πρὸς ἀλλήλους λέγοντες, ἐπεὶ οὐδεμίαν ἁμαρτίαν οὐδὲ ἄγνοιαν ηὕρισκον

θ′ καὶ εὑρέθη ὑστεροῦσα· 28φαρες, διῄρηται ἡ βασιλεία σου καὶ ἐδόθη 28 Μήδοις καὶ Πέρσαις. 29καὶ εἶπεν Βαλτασαρ καὶ ἐνέδυσαν τὸν Δα- 29 νιηλ πορφύραν καὶ τὸν μανιάκην τὸν χρυσοῦν περιέθηκαν περὶ τὸν τράχηλον αὐτοῦ, καὶ ἐκήρυξεν περὶ αὐτοῦ εἶναι αὐτὸν ἄρχοντα τρίτον ἐν τῇ βασιλείᾳ. 30ἐν αὐτῇ τῇ νυκτὶ ἀναιρέθη Βαλτασαρ ὁ 30 βασιλεὺς ὁ Χαλδαίων.

1Καὶ Δαρεῖος ὁ Μῆδος παρέλαβεν τὴν βασιλείαν ὢν ἐτῶν ἑξή- 6 κοντα δύο. 2καὶ ἤρεσεν ἐνώπιον Δαρείου καὶ κατέστησεν ἐπὶ τῆς 2 βασιλείας σατράπας ἑκατὸν εἴκοσι τοῦ εἶναι αὐτοὺς ἐν ὅλῃ τῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ 3καὶ ἐπάνω αὐτῶν τακτικοὺς τρεῖς, ὧν ἦν Δανιηλ εἷς 3 ἐξ αὐτῶν, τοῦ ἀποδιδόναι αὐτοῖς τοὺς σατράπας λόγον, ὅπως ὁ βασιλεὺς μὴ ἐνοχλῆται· 4καὶ ἦν Δανιηλ ὑπὲρ αὐτούς, ὅτι πνεῦμα 4 περισσὸν ἐν αὐτῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς κατέστησεν αὐτὸν ἐφ᾽ ὅλης τῆς βασιλείας αὐτοῦ. 5καὶ οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι ἐζήτουν πρό- 5 φασιν εὑρεῖν κατὰ Δανιηλ· καὶ πᾶσαν πρόφασιν καὶ παράπτωμα

29 ειναι] pr. του A pau.: post αυτου | βασιλεια] + αυτου A | fin.] + subscr. ορασις ς′ A || 30 init.] pr. inscr. ορασις ζ′ A | ο βασ. ο χαλδ. > A(†)
6 2 ολη] παση A† || 3 ων] ος B || 4 περισσον] + ην A | εν] επ A†

κατὰ τοῦ Δανιηλ περὶ ἧς κατηγορήσουσιν αὐτοῦ πρὸς τὸν βασιλέα, 6
6 [6]καὶ εἶπαν Δεῦτε στήσωμεν ὁρισμὸν καθ' ἑαυτῶν ὅτι πᾶς ἄνθρω-
πος οὐκ ἀξιώσει ἀξίωμα καὶ οὐ μὴ εὔξηται εὐχὴν ἀπὸ παντὸς θεοῦ
ἕως ἡμερῶν τριάκοντα, ἀλλ' ἢ παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλέως· εἰ
δὲ μή, ἀποθανεῖται· ἵνα ἠττήσωσι τὸν Δανιηλ ἐναντίον τοῦ βασι-
λέως, καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. ἤδεισαν γὰρ ὅτι
Δανιηλ προσεύχεται καὶ δεῖται κυρίου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρὶς τῆς
7 ἡμέρας. [7]τότε προσήλθοσαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι καὶ εἶπαν ἐναντίον
8 τοῦ βασιλέως [8]Ὁρισμὸν καὶ στάσιν ἐστήσαμεν ὅτι πᾶς ἄνθρωπος,
ὃς ἂν εὔξηται εὐχὴν ἢ ἀξιώσῃ ἀξίωμά τι παρὰ παντὸς θεοῦ ἕως
ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ Δαρείου τοῦ βασιλέως, ῥιφήσεται
9 εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. [9]καὶ ἠξίωσαν τὸν βασιλέα ἵνα στήσῃ
τὸν ὁρισμὸν καὶ μὴ ἀλλοιώσῃ αὐτόν, διότι ἤδεισαν ὅτι Δανιηλ
προσεύχεται καὶ δεῖται τρὶς τῆς ἡμέρας, ἵνα ἠττηθῇ διὰ τοῦ βασι-
10 λέως καὶ ῥιφῇ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. [10]καὶ οὕτως ὁ βα-
11 σιλεὺς Δαρεῖος ἔστησε καὶ ἐκύρωσεν. [11]ἐπιγνοὺς δὲ Δανιηλ
τὸν ὁρισμόν, ὃν ἔστησε κατ' αὐτοῦ, θυρίδας ἤνοιξεν ἐν τῷ ὑπερῴῳ
αὐτοῦ κατέναντι Ιερουσαλημ καὶ ἔπιπτεν ἐπὶ πρόσωπον αὐτοῦ
12 τρὶς τῆς ἡμέρας, καθὼς ἐποίει ἔμπροσθεν, καὶ ἐδεῖτο. [12]καὶ αὐτοὶ
6 9 > 88

---

6 καὶ ἀμβλάκημα οὐχ εὗρον κατ' αὐτοῦ, ὅτι πιστὸς ἦν. [6]καὶ εἶπον θ'
οἱ τακτικοί Οὐχ εὑρήσομεν κατὰ Δανιηλ πρόφασιν εἰ μὴ ἐν νομί-
7 μοις θεοῦ αὐτοῦ. [7]τότε οἱ τακτικοὶ καὶ οἱ σατράπαι παρέστη-
σαν τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν αὐτῷ Δαρεῖε βασιλεῦ, εἰς τοὺς αἰῶνας
8 ζῆθι· [8]συνεβουλεύσαντο πάντες οἱ ἐπὶ τῆς βασιλείας σου στρατη-
γοὶ καὶ σατράπαι, ὕπατοι καὶ τοπάρχαι τοῦ στῆσαι στάσει βασι-
λικῇ καὶ ἐνισχῦσαι ὁρισμόν, ὅπως ὃς ἂν αἰτήσῃ αἴτημα παρὰ παν-
τὸς θεοῦ καὶ ἀνθρώπου ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ,
9 βασιλεῦ, ἐμβληθήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· [9]νῦν οὖν,
βασιλεῦ, στῆσον τὸν ὁρισμὸν καὶ ἔκθες γραφήν, ὅπως μὴ ἀλλοι-
10 ωθῇ τὸ δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν. [10]τότε ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος
11 ἐπέταξεν γραφῆναι τὸ δόγμα. [11]καὶ Δανιηλ, ἡνίκα ἔγνω ὅτι ἐν-
ετάγη τὸ δόγμα, εἰσῆλθεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ, καὶ αἱ θυρίδες ἀν-
εῳγμέναι αὐτῷ ἐν τοῖς ὑπερῴοις αὐτοῦ κατέναντι Ιερουσαλημ, καὶ
καιροὺς τρεῖς τῆς ἡμέρας ἦν κάμπτων ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτοῦ καὶ
προσευχόμενος καὶ ἐξομολογούμενος ἐναντίον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ,
12 καθὼς ἦν ποιῶν ἔμπροσθεν. [12]τότε οἱ ἄνδρες ἐκεῖνοι παρετήρησαν

5 αμπλακημα B^c: cf. Thack. § 7, 16 || 6 νομιμοις] νομοις A || 8 του > $B^\dagger$ | στασει βασιλικη] -σιν -κην A | αιτηση] -σηται A: item in 13, cf. 14 | ανθρωπων A || 9 τον > A | μηδων .. περσων] tr. B hic, non in 13. 16, cf. 8 20

6 ἐτήρησαν τὸν Δανιηλ καὶ κατελάβοσαν αὐτὸν εὐχόμενον τρὶς τῆς
ἡμέρας καθ' ἑκάστην ἡμέραν. [13]τότε οὗτοι οἱ ἄνθρωποι ἐνέτυχον 13
τῷ βασιλεῖ καὶ εἶπαν Δαρεῖε βασιλεῦ, οὐχ ὁρισμὸν ὡρίσω ἵνα
πᾶς ἄνθρωπος μὴ εὔξηται εὐχὴν μηδὲ ἀξιώσῃ ἀξίωμα παρὰ παντὸς
θεοῦ ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλὰ παρὰ σοῦ, βασιλεῦ· εἰ δὲ μή,
ῥιφήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων; ἀποκριθεὶς δὲ ὁ βασιλεὺς
εἶπεν αὐτοῖς Ἀκριβὴς ὁ λόγος, καὶ μενεῖ ὁ ὁρισμός. [13a]καὶ εἶπον 13a
αὐτῷ Ὁρκίζομέν σε τοῖς Μήδων καὶ Περσῶν δόγμασιν, ἵνα μὴ
ἀλλοιώσῃς τὸ πρόσταγμα μηδὲ θαυμάσῃς πρόσωπον καὶ ἵνα μὴ
ἐλαττώσῃς τι τῶν εἰρημένων καὶ κολάσῃς τὸν ἄνθρωπον, ὃς οὐκ
ἐνέμεινε τῷ ὁρισμῷ τούτῳ. καὶ εἶπεν Οὕτως ποιήσω καθὼς λέγετε,
καὶ ἔστηκέ μοι τοῦτο. [14]καὶ εἶπαν Ἰδοὺ εὕρομεν Δανιηλ τὸν φίλον 14
σου εὐχόμενον καὶ δεόμενον τοῦ προσώπου τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τρὶς
τῆς ἡμέρας. [15]καὶ λυπούμενος ὁ βασιλεὺς εἶπεν ῥιφῆναι τὸν Δανιηλ 15
εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων κατὰ τὸν ὁρισμόν, ὃν ἔστησε κατ'
αὐτοῦ. τότε ὁ βασιλεὺς σφόδρα ἐλυπήθη ἐπὶ τῷ Δανιηλ καὶ ἐβοήθει
τοῦ ἐξελέσθαι αὐτὸν ἕως δυσμῶν ἡλίου ἀπὸ τῶν χειρῶν τῶν σα-
τραπῶν [16]καὶ οὐκ ἠδύνατο ἐξελέσθαι αὐτὸν ἀπ' αὐτῶν. [17]ἀναβοήσας 16
δὲ Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς εἶπε τῷ Δανιηλ Ὁ θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύ- 17

13a και 4⁰] αλλα 88^c

θ' καὶ εὗρον τὸν Δανιηλ ἀξιοῦντα καὶ δεόμενον τοῦ θεοῦ αὐτοῦ.
[13]καὶ προσελθόντες λέγουσιν τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ, οὐχ ὁρισμὸν 13
ἔταξας ὅπως πᾶς ἄνθρωπος, ὃς ἂν αἰτήσῃ παρὰ παντὸς θεοῦ καὶ
ἀνθρώπου αἴτημα ἕως ἡμερῶν τριάκοντα ἀλλ' ἢ παρὰ σοῦ, βασι-
λεῦ, ἐμβληθήσεται εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων; καὶ εἶπεν ὁ βασι-
λεύς Ἀληθινὸς ὁ λόγος, καὶ τὸ δόγμα Μήδων καὶ Περσῶν οὐ
παρελεύσεται. [14]τότε ἀπεκρίθησαν καὶ λέγουσιν ἐνώπιον τοῦ βασι- 14
λέως Δανιηλ ὁ ἀπὸ τῶν υἱῶν τῆς αἰχμαλωσίας τῆς Ιουδαίας οὐχ
ὑπετάγη τῷ δόγματί σου περὶ τοῦ ὁρισμοῦ, οὗ ἔταξας, καὶ καιροὺς
τρεῖς τῆς ἡμέρας αἰτεῖ παρὰ τοῦ θεοῦ αὐτοῦ τὰ αἰτήματα αὐτοῦ.
[15]τότε ὁ βασιλεύς, ὡς τὸ ῥῆμα ἤκουσεν, πολὺ ἐλυπήθη ἐπ' αὐτῷ 15
καὶ περὶ τοῦ Δανιηλ ἠγωνίσατο τοῦ ἐξελέσθαι αὐτὸν καὶ ἕως ἑ-
σπέρας ἦν ἀγωνιζόμενος τοῦ ἐξελέσθαι αὐτόν. [16]τότε οἱ ἄνδρες 16
ἐκεῖνοι λέγουσιν τῷ βασιλεῖ Γνῶθι, βασιλεῦ, ὅτι δόγμα Μήδοις καὶ
Πέρσαις τοῦ πᾶν ὁρισμὸν καὶ στάσιν, ἣν ἂν ὁ βασιλεὺς στήσῃ,
οὐ δεῖ παραλλάξαι. [17]τότε ὁ βασιλεὺς εἶπεν καὶ ἤγαγον τὸν Δανιηλ 17

13 αιτηση: cf. 8 || 14 ο > $B^\dagger$ | περι του ορ. ου εταξας > B | αιτει] αιτειται($A^\dagger$ ε pro αι ult.) Amu.: cf. 8 || 15 εξελεσθαι αυτον $1^0 \frown 2^0$ B^* | του ult. > A || 16 δογμα compl.] pr. το BA: cf. 3 96 | παν] παντα *L*: cf. Iud. 7 4 B | αν ... στηση] ... στησει A

εις ἐνδελεχῶς τρὶς τῆς ἡμέρας, αὐτὸς ἐξελεῖταί σε ἐκ χειρὸς τῶν Θ
18 λεόντων· ἕως πρωὶ θάρρει. 18τότε Δανιηλ ἐρρίφη εἰς τὸν λάκκον
τῶν λεόντων, καὶ ἠνέχθη λίθος καὶ ἐτέθη εἰς τὸ στόμα τοῦ λάκκου,
καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δακτυλίῳ ἑαυτοῦ καὶ ἐν τοῖς
δακτυλίοις τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀπ᾽ αὐτῶν ἀρθῇ ὁ
19 Δανιηλ ἢ ὁ βασιλεὺς αὐτὸν ἀνασπάσῃ ἐκ τοῦ λάκκου. 19τότε
ὑπέστρεψεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὰ βασίλεια αὐτοῦ καὶ ηὐλίσθη νῆστις
καὶ ἦν λυπούμενος περὶ τοῦ Δανιηλ. τότε ὁ θεὸς τοῦ Δανιηλ
πρόνοιαν ποιούμενος αὐτοῦ ἀπέκλεισε τὰ στόματα τῶν λεόντων,
20 καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ Δανιηλ. 20καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος ὤρ-
θρισε πρωὶ καὶ παρέλαβε μεθ᾽ ἑαυτοῦ τοὺς σατράπας καὶ πορευθεὶς
21 ἔστη ἐπὶ τοῦ στόματος τοῦ λάκκου τῶν λεόντων. 21τότε ὁ βασι-
λεὺς ἐκάλεσε τὸν Δανιηλ φωνῇ μεγάλῃ μετὰ κλαυθμοῦ λέγων Ὦ
Δανιηλ, εἰ ἄρα ζῇς, καὶ ὁ θεός σου, ᾧ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, σέ-
22 σωκέ σε ἀπὸ τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἠχρείωκάν σε; 22τότε Δανιηλ
23 ἐπήκουσε φωνῇ μεγάλῃ καὶ εἶπεν Βασιλεῦ, ἔτι εἰμὶ ζῶν, 23καὶ
σέσωκέ με ὁ θεὸς ἀπὸ τῶν λεόντων, καθότι δικαιοσύνη ἐν ἐμοὶ
εὑρέθη ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ ἐναντίον δὲ σοῦ, βασιλεῦ, οὔτε ἄγνοια

καὶ ἐνέβαλον αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων· καὶ εἶπεν ὁ Θ′
βασιλεὺς τῷ Δανιηλ Ὁ θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, αὐ-
18 τὸς ἐξελεῖταί σε. 18καὶ ἤνεγκαν λίθον καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὸ στόμα
τοῦ λάκκου, καὶ ἐσφραγίσατο ὁ βασιλεὺς ἐν τῷ δακτυλίῳ αὐτοῦ
καὶ ἐν τῷ δακτυλίῳ τῶν μεγιστάνων αὐτοῦ, ὅπως μὴ ἀλλοιωθῇ
19 πρᾶγμα ἐν τῷ Δανιηλ. 19καὶ ἀπῆλθεν ὁ βασιλεὺς εἰς τὸν οἶκον
αὐτοῦ καὶ ἐκοιμήθη ἄδειπνος, καὶ ἐδέσματα οὐκ εἰσήνεγκαν αὐ-
τῷ, καὶ ὁ ὕπνος ἀπέστη ἀπ᾽ αὐτοῦ. καὶ ἀπέκλεισεν ὁ θεὸς τὰ
20 στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐ παρηνώχλησαν τῷ Δανιηλ. 20τότε
ὁ βασιλεὺς ἀνέστη τὸ πρωὶ ἐν τῷ φωτὶ καὶ ἐν σπουδῇ ἦλθεν ἐπὶ
21 τὸν λάκκον τῶν λεόντων· 21καὶ ἐν τῷ ἐγγίζειν αὐτὸν τῷ λάκκῳ
ἐβόησεν φωνῇ ἰσχυρᾷ Δανιηλ ὁ δοῦλος τοῦ θεοῦ τοῦ ζῶντος, ὁ
θεός σου, ᾧ σὺ λατρεύεις ἐνδελεχῶς, εἰ ἠδυνήθη ἐξελέσθαι σε ἐκ
22 στόματος τῶν λεόντων; 22καὶ εἶπεν Δανιηλ τῷ βασιλεῖ Βασιλεῦ,
23 εἰς τοὺς αἰῶνας ζῆθι· 23ὁ θεός μου ἀπέστειλεν τὸν ἄγγελον αὐ-
τοῦ, καὶ ἐνέφραξεν τὰ στόματα τῶν λεόντων, καὶ οὐκ ἐλυμήναντό
με, ὅτι κατέναντι αὐτοῦ εὐθύτης ηὑρέθη μοι· καὶ ἐνώπιον δὲ σοῦ,

17 αυτον > B*† | συ > A†: cf. 21 || 18 ηνεγκεν et επεθηκεν A† | ο βασ. > A† || 19 εισηνεγκαν] -ηνεχθη A | ο υπνος απεστη] ο υπνος αυτου εγενετο A†: ex 21 | και απεκλεισεν(απ>BA†) — fin.] ex 𝔊, > *L* = 𝔐 || 21 εβοησεν] pr. τω δανιηλ A | ισχυρα] μεγαλη A | συ > A: cf. 17 || 23 κατεναντι] -τιον A | μοι] εν εμοι A

οὔτε ἁμαρτία εὑρέθη ἐν ἐμοί· σὺ δὲ ἤκουσας ἀνθρώπων πλανώ- 𝔊
ντων βασιλεῖς καὶ ἔρριψάς με εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων εἰς
ἀπώλειαν. 24τότε συνήχθησαν πᾶσαι αἱ δυνάμεις καὶ εἶδον τὸν 24
Δανιηλ, ὡς οὐ παρηνώχλησαν αὐτῷ οἱ λέοντες. 25τότε οἱ δύο ἄν- 25
θρωποι ἐκεῖνοι οἱ καταμαρτυρήσαντες τοῦ Δανιηλ, αὐτοὶ καὶ αἱ
γυναῖκες αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐρρίφησαν τοῖς λέουσι, καὶ
οἱ λέοντες ἀπέκτειναν αὐτοὺς καὶ ἔθλασαν τὰ ὀστᾶ αὐτῶν. 26τότε 26
Δαρεῖος ἔγραψε πᾶσι τοῖς ἔθνεσι καὶ χώραις καὶ γλώσσαις, τοῖς
οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ αὐτοῦ λέγων 27Πάντες οἱ ἄνθρωποι οἱ 27
ὄντες ἐν τῇ βασιλείᾳ μου ἔστωσαν προσκυνοῦντες καὶ λατρεύοντες
τῷ θεῷ τοῦ Δανιηλ, αὐτὸς γάρ ἐστι θεὸς μένων καὶ ζῶν εἰς γενεὰς
γενεῶν ἕως τοῦ αἰῶνος· 28ἐγὼ Δαρεῖος ἔσομαι αὐτῷ προσκυνῶν 28
καὶ δουλεύων πάσας τὰς ἡμέρας μου, τὰ γὰρ εἴδωλα τὰ χειροποίητα
οὐ δύνανται σῶσαι, ὡς ἐλυτρώσατο ὁ θεὸς τοῦ Δανιηλ τὸν Δανιηλ.
29καὶ ὁ βασιλεὺς Δαρεῖος προσετέθη πρὸς τὸ γένος αὐτοῦ, καὶ 29
Δανιηλ κατεστάθη ἐπὶ τῆς βασιλείας Δαρείου· καὶ Κῦρος ὁ Πέρσης
παρέλαβε τὴν βασιλείαν αὐτοῦ.

26 χωραις .. γλωσσαις] tr. 88

βασιλεῦ, παράπτωμα οὐκ ἐποίησα. 24τότε ὁ βασιλεὺς πολὺ ἠγα- 24 θ′
θύνθη ἐπ᾽ αὐτῷ καὶ τὸν Δανιηλ εἶπεν ἀνενέγκαι ἐκ τοῦ λάκκου·
καὶ ἀνηνέχθη Δανιηλ ἐκ τοῦ λάκκου, καὶ πᾶσα διαφθορὰ οὐχ εὑ-
ρέθη ἐν αὐτῷ, ὅτι ἐπίστευσεν ἐν τῷ θεῷ αὐτοῦ. 25καὶ εἶπεν ὁ 25
βασιλεύς, καὶ ἠγάγοσαν τοὺς ἄνδρας τοὺς διαβαλόντας τὸν Δανιηλ,
καὶ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἐνεβλήθησαν, αὐτοὶ καὶ οἱ υἱοὶ
αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν· καὶ οὐκ ἔφθασαν εἰς τὸ ἔδαφος
τοῦ λάκκου ἕως οὗ ἐκυρίευσαν αὐτῶν οἱ λέοντες καὶ πάντα τὰ
ὀστᾶ αὐτῶν ἐλέπτυναν. 26τότε Δαρεῖος ὁ βασιλεὺς ἔγραψεν πᾶσι 26
τοῖς λαοῖς, φυλαῖς, γλώσσαις, τοῖς οἰκοῦσιν ἐν πάσῃ τῇ γῇ Εἰρήνη
ὑμῖν πληθυνθείη· 27ἐκ προσώπου μου ἐτέθη δόγμα τοῦ ἐν πάσῃ 27
ἀρχῇ τῆς βασιλείας μου εἶναι τρέμοντας καὶ φοβουμένους ἀπὸ
προσώπου τοῦ θεοῦ Δανιηλ, ὅτι αὐτός ἐστιν θεὸς ζῶν καὶ μένων
εἰς τοὺς αἰῶνας, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσεται, καὶ ἡ
κυριεία αὐτοῦ ἕως τέλους· 28ἀντιλαμβάνεται καὶ ῥύεται καὶ ποιεῖ 28
σημεῖα καὶ τέρατα ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅστις ἐξείλατο τὸν
Δανιηλ ἐκ χειρὸς τῶν λεόντων. 29καὶ Δανιηλ κατεύθυνεν ἐν τῇ 29
βασιλείᾳ Δαρείου καὶ ἐν τῇ βασιλείᾳ Κύρου τοῦ Πέρσου.

24 εν ult. > A || 25 ενεβληθ.] εν > A || 26 δαρ./ο βασ.] tr. A† || 27 του 1°] τουτο B† | εστιν > A† | κυριεια Apau.] κυρ(ε)ια rel.: cf. 4 22 || 29 fin.] + subscr. ορασις ζ′ A

7 1 Ἔτους πρώτου βασιλεύοντος Βαλτασαρ χώρας Βαβυλωνίας Ϭ
Δανιηλ ὅραμα εἶδε παρὰ κεφαλὴν ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ· τότε
2 Δανιηλ τὸ ὅραμα, ὃ εἶδεν, ἔγραψεν εἰς κεφάλαια λόγων 2 Ἐπὶ τῆς
κοίτης μου ἐθεώρουν καθ' ὕπνους νυκτὸς καὶ ἰδοὺ τέσσαρες ἄνεμοι
3 τοῦ οὐρανοῦ ἐνέπεσον εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην. 3 καὶ τέσ-
σαρα θηρία ἀνέβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα ἓν παρὰ τὸ
4 ἕν. 4 τὸ πρῶτον ὡσεὶ λέαινα ἔχουσα πτερὰ ὡσεὶ ἀετοῦ· ἐθεώρουν
ἕως ὅτου ἐτίλη τὰ πτερὰ αὐτῆς, καὶ ἤρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ
ποδῶν ἀνθρωπίνων ἐστάθη, καὶ ἀνθρωπίνη καρδία ἐδόθη αὐτῇ.
5 5 καὶ ἰδοὺ μετ' αὐτὴν ἄλλο θηρίον ὁμοίωσιν ἔχον ἄρκου, καὶ ἐπὶ
τοῦ ἑνὸς πλευροῦ ἐστάθη, καὶ τρία πλευρὰ ἦν ἐν τῷ στόματι αὐτῆς,
6 καὶ οὕτως εἶπεν Ἀνάστα κατάφαγε σάρκας πολλάς. 6 καὶ μετὰ ταῦτα
ἐθεώρουν θηρίον ἄλλο ὡσεὶ πάρδαλιν, καὶ πτερὰ τέσσαρα ἐπέτει-
νον ἐπάνω αὐτοῦ, καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ, καὶ γλῶσσα
7 ἐδόθη αὐτῷ. 7 μετὰ δὲ ταῦτα ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς
θηρίον τέταρτον φοβερόν, καὶ ὁ φόβος αὐτοῦ ὑπερφέρων ἰσχύι,
ἔχον ὀδόντας σιδηροῦς μεγάλους, ἐσθίον καὶ κοπανίζον, κύκλῳ

7 5 αυτης] + ※εν μεσω οδοντων αυτης 88 Sy || 6 και ult. — fin. > 88

---

7 1 Ἐν ἔτει πρώτῳ Βαλτασαρ βασιλέως Χαλδαίων Δανιηλ ἐνύπνιον θ′
εἶδεν, καὶ αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἐπὶ τῆς κοίτης αὐτοῦ,
2 καὶ τὸ ἐνύπνιον ἔγραψεν 2 Ἐγὼ Δανιηλ ἐθεώρουν ἐν ὁράματί μου
τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ οἱ τέσσαρες ἄνεμοι τοῦ οὐρανοῦ προσέβαλλον
3 εἰς τὴν θάλασσαν τὴν μεγάλην. 3 καὶ τέσσαρα θηρία μεγάλα ἀν-
4 έβαινον ἐκ τῆς θαλάσσης διαφέροντα ἀλλήλων. 4 τὸ πρῶτον ὡσεὶ
λέαινα, καὶ πτερὰ αὐτῇ ὡσεὶ ἀετοῦ· ἐθεώρουν ἕως οὗ ἐξετίλη τὰ
πτερὰ αὐτῆς, καὶ ἐξήρθη ἀπὸ τῆς γῆς καὶ ἐπὶ ποδῶν ἀνθρώπου
5 ἐστάθη, καὶ καρδία ἀνθρώπου ἐδόθη αὐτῇ. 5 καὶ ἰδοὺ θηρίον δεύτε-
ρον ὅμοιον ἄρκῳ, καὶ εἰς μέρος ἓν ἐστάθη, καὶ τρία πλευρὰ ἐν τῷ
στόματι αὐτῆς ἀνὰ μέσον τῶν ὀδόντων αὐτῆς, καὶ οὕτως ἔλεγον
6 αὐτῇ Ἀνάστηθι φάγε σάρκας πολλάς. 6 ὀπίσω τούτου ἐθεώρουν καὶ
ἰδοὺ ἕτερον θηρίον ὡσεὶ πάρδαλις, καὶ αὐτῇ πτερὰ τέσσαρα πε-
τεινοῦ ὑπεράνω αὐτῆς, καὶ τέσσαρες κεφαλαὶ τῷ θηρίῳ, καὶ ἐξου-
7 σία ἐδόθη αὐτῇ. 7 ὀπίσω τούτου ἐθεώρουν καὶ ἰδοὺ θηρίον τέταρ-
τον φοβερὸν καὶ ἔκθαμβον καὶ ἰσχυρὸν περισσῶς, καὶ οἱ ὀδόντες
αὐτοῦ σιδηροῖ μεγάλοι, ἐσθίον καὶ λεπτῦνον καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς

7 1 init.] pr. inscr. ορασις η′ A | πρωτω] τριτω B*† | ενυπνιον ult.] + αυτου B† || 2 εν οραμ. μου της νυκτος] > Bpau., μου > Apau. || 3 ανεβαινον] -νεν B || 4 λεαινα] + εχουσα πτερα ABc | αυτη 1⁰] -της A | ωσει 2⁰] ως A | εξηρθη] εξηγερθη A† || 5 τρια πλευρα] τρεις -ραι B† || 6 ετερον θηριον] tr. A | αυτη ult.] -τω A || 7 μεγαλοι > BVpau.: cf. 17

Ϭ τοῖς ποσὶ καταπατοῦν, διαφόρως χρώμενον παρὰ πάντα τὰ πρὸ
αὐτοῦ θηρία· εἶχε δὲ κέρατα δέκα, 8 καὶ βουλαὶ πολλαὶ ἐν τοῖς 8
κέρασιν αὐτοῦ. καὶ ἰδοὺ ἄλλο ἓν κέρας ἀνεφύη ἀνὰ μέσον αὐτῶν
μικρὸν ἐν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ τρία τῶν κεράτων τῶν πρώτων
ἐξηράνθησαν δι' αὐτοῦ· καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὥσπερ ὀφθαλμοὶ ἀν-
θρώπινοι ἐν τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἐποίει
πόλεμον πρὸς τοὺς ἁγίους. 9 ἐθεώρουν ἕως ὅτε θρόνοι ἐτέθησαν, 9
καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο ἔχων περιβολὴν ὡσεὶ χιόνα, καὶ τὸ
τρίχωμα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ὡσεὶ ἔριον λευκὸν καθαρόν, ὁ θρόνος
ὡσεὶ φλὸξ πυρός, 10 καὶ ἐξεπορεύετο κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ ποτα- 10
μὸς πυρός, χίλιαι χιλιάδες ἐθεράπευον αὐτὸν καὶ μύριαι μυριάδες
παρειστήκεισαν αὐτῷ· καὶ κριτήριον ἐκάθισε καὶ βίβλοι ἠνεῴχθη-
σαν. 11 ἐθεώρουν τότε τὴν φωνὴν τῶν λόγων τῶν μεγάλων, ὧν 11
τὸ κέρας ἐλάλει, καὶ ἀπετυμπανίσθη τὸ θηρίον, καὶ ἀπώλετο τὸ
σῶμα αὐτοῦ καὶ ἐδόθη εἰς καῦσιν πυρός. 12 καὶ τοὺς κύκλῳ αὐτοῦ 12
ἀπέστησε τῆς ἐξουσίας αὐτῶν, καὶ χρόνος ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως
χρόνου καὶ καιροῦ. 13 ἐθεώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ 13

8 πολλαι] μεγαλαι Sy || 9 fin.] + ※τροχοι αυτου πυρ καιομενον (10) ποταμος πυρος ελκων 88 Sy || 11 και 1⁰] pr. θεωρων ημην 88 Sy (in Sy sub ※)

θ′ ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει, καὶ αὐτὸ διάφορον περισσῶς παρὰ πάντα
τὰ θηρία τὰ ἔμπροσθεν αὐτοῦ, καὶ κέρατα δέκα αὐτῷ. 8 προσενό- 8
ουν τοῖς κέρασιν αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ κέρας ἕτερον μικρὸν ἀνέβη ἐν
μέσῳ αὐτῶν, καὶ τρία κέρατα τῶν ἔμπροσθεν αὐτοῦ ἐξερριζώθη
ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ, καὶ ἰδοὺ ὀφθαλμοὶ ὡσεὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώ-
που ἐν τῷ κέρατι τούτῳ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα. 9 ἐθεώρουν 9
ἕως ὅτου θρόνοι ἐτέθησαν, καὶ παλαιὸς ἡμερῶν ἐκάθητο, καὶ τὸ
ἔνδυμα αὐτοῦ ὡσεὶ χιὼν λευκόν, καὶ ἡ θρὶξ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ
ὡσεὶ ἔριον καθαρόν, ὁ θρόνος αὐτοῦ φλὸξ πυρός, οἱ τροχοὶ αὐτοῦ
πῦρ φλέγον· 10 ποταμὸς πυρὸς εἵλκεν ἔμπροσθεν αὐτοῦ, χίλιαι χι- 10
λιάδες ἐλειτούργουν αὐτῷ, καὶ μύριαι μυριάδες παρειστήκεισαν
αὐτῷ· κριτήριον ἐκάθισεν, καὶ βίβλοι ἠνεῴχθησαν. 11 ἐθεώρουν τότε 11
ἀπὸ φωνῆς τῶν λόγων τῶν μεγάλων, ὧν τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐλάλει,
ἕως ἀνῃρέθη τὸ θηρίον καὶ ἀπώλετο, καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ἐδόθη
εἰς καῦσιν πυρός. 12 καὶ τῶν λοιπῶν θηρίων ἡ ἀρχὴ μετεστάθη, 12
καὶ μακρότης ζωῆς ἐδόθη αὐτοῖς ἕως καιροῦ καὶ καιροῦ. 13 ἐθε- 13
ώρουν ἐν ὁράματι τῆς νυκτὸς καὶ ἰδοὺ μετὰ τῶν νεφελῶν τοῦ

7 παρα παντα — fin. bis uariis locis scr. A† pauca immutans || 10 ειλκεν] pr. εκπορευομενος A†: idem add. mu. || 11 των μεγαλων] ων ελαλει A† | ανηρεθη το θηρ.] το θηρ. εκεινο ανηρεθη A†

ἐπὶ τῶν νεφελῶν τοῦ οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἤρχετο, καὶ ὡς 𝔊
14 παλαιὸς ἡμερῶν παρῆν, καὶ οἱ παρεστηκότες παρῆσαν αὐτῷ. 14 καὶ
ἐδόθη αὐτῷ ἐξουσία, καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς κατὰ γένη καὶ
πᾶσα δόξα αὐτῷ λατρεύουσα· καὶ ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰ-
ώνιος, ἥτις οὐ μὴ ἀρθῇ, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ, ἥτις οὐ μὴ φθαρῇ.
15 — 15 καὶ ἀκηδιάσας ἐγὼ Δανιηλ ἐν τούτοις ἐν τῷ ὁράματι τῆς
16 νυκτὸς 16 προσῆλθον πρὸς ἕνα τῶν ἑστώτων καὶ τὴν ἀκρίβειαν
ἐζήτουν παρ᾽ αὐτοῦ ὑπὲρ πάντων τούτων. ἀποκριθεὶς δὲ λέγει μοι
17 καὶ τὴν κρίσιν τῶν λόγων ἐδήλωσέ μοι 17 Ταῦτα τὰ θηρία τὰ με-
18 γάλα εἰσὶ τέσσαρες βασιλεῖαι, αἳ ἀπολοῦνται ἀπὸ τῆς γῆς· 18 καὶ
παραλήψονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι ὑψίστου καὶ καθέξουσι τὴν βα-
19 σιλείαν ἕως τοῦ αἰῶνος καὶ ἕως τοῦ αἰῶνος τῶν αἰώνων. 19 τότε
ἤθελον ἐξακριβάσασθαι περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου τοῦ διαφθεί-
ροντος πάντα καὶ ὑπερφόβου, καὶ ἰδοὺ οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ
καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοῖ κατεσθίοντες πάντας κυκλόθεν καὶ
20 καταπατοῦντες τοῖς ποσί, 20 καὶ περὶ τῶν δέκα κεράτων αὐτοῦ τῶν

14 εξουσια 1⁰] + ※και τιμη βασιλικη 88 Sy || 15 fin.] + ※εταρασσον με 88 Sy; deinde add. οι διαλογισμοι μου 88: cf. 28 θ′ (διαλογισμος = 𝔐 רעיון saepius inuenitur in θ′, nusquam in 𝔊) || 18 εως του αιωνος 1⁰∩2⁰ 88

οὐρανοῦ ὡς υἱὸς ἀνθρώπου ἐρχόμενος ἦν καὶ ἕως τοῦ παλαιοῦ θ′
14 τῶν ἡμερῶν ἔφθασεν καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ προσηνέχθη. 14 καὶ αὐτῷ
ἐδόθη ἡ ἀρχὴ καὶ ἡ τιμὴ καὶ ἡ βασιλεία, καὶ πάντες οἱ λαοί, φυ-
λαί, γλῶσσαι αὐτῷ δουλεύσουσιν· ἡ ἐξουσία αὐτοῦ ἐξουσία αἰώ-
νιος, ἥτις οὐ παρελεύσεται, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ οὐ διαφθαρήσε-
15 ται. — 15 ἔφριξεν τὸ πνεῦμά μου ἐν τῇ ἕξει μου, ἐγὼ Δανιηλ, καὶ
16 αἱ ὁράσεις τῆς κεφαλῆς μου ἐτάρασσόν με. 16 καὶ προσῆλθον ἑνὶ
τῶν ἑστηκότων καὶ τὴν ἀκρίβειαν ἐζήτουν παρ᾽ αὐτοῦ περὶ πάντων
τούτων, καὶ εἶπέν μοι τὴν ἀκρίβειαν καὶ τὴν σύγκρισιν τῶν λόγων
17 ἐγνώρισέν μοι 17 Ταῦτα τὰ θηρία τὰ μεγάλα τὰ τέσσαρα, τέσσαρες
18 βασιλεῖαι ἀναστήσονται ἐπὶ τῆς γῆς, αἳ ἀρθήσονται· 18 καὶ παρα-
λήμψονται τὴν βασιλείαν ἅγιοι ὑψίστου καὶ καθέξουσιν αὐτὴν ἕως
19 αἰῶνος τῶν αἰώνων. 19 καὶ ἐζήτουν ἀκριβῶς περὶ τοῦ θηρίου τοῦ
τετάρτου, ὅτι ἦν διάφορον παρὰ πᾶν θηρίον φοβερὸν περισσῶς,
οἱ ὀδόντες αὐτοῦ σιδηροῖ καὶ οἱ ὄνυχες αὐτοῦ χαλκοῖ, ἐσθίον καὶ
20 λεπτῦνον καὶ τὰ ἐπίλοιπα τοῖς ποσὶν αὐτοῦ συνεπάτει, 20 καὶ περὶ

13 ην > B | και ult. > A† | ενωπ. αυτου προσηνεχθη] προσηχθη αυτω B Qpau. | προσηνεχθη] προσηγαγον αυτον A† = 𝔐 || 14 γλωσσαι] pr. και Bpau. | αυτω δουλ.] tr. B | δουλευουσιν BApau. || 16 παρ αυτου] + μαθειν ABc || 17 τα μεγαλα > BQpau.: cf. 7 || 19 διαφερον B, sed in 7 etiam B -φορον; cf. 3

𝔊 ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ ἑνὸς τοῦ ἄλλου τοῦ προσφυέντος, καὶ
ἐξέπεσαν δι᾽ αὐτοῦ τρία, καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο εἶχεν ὀφθαλμοὺς
καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα, καὶ ἡ πρόσοψις αὐτοῦ ὑπερέφερε τὰ
ἄλλα. 21 καὶ κατενόουν τὸ κέρας ἐκεῖνο πόλεμον συνιστάμενον πρὸς 21
τοὺς ἁγίους καὶ τροπούμενον αὐτοὺς 22 ἕως τοῦ ἐλθεῖν τὸν παλαιὸν 22
ἡμερῶν, καὶ τὴν κρίσιν ἔδωκε τοῖς ἁγίοις τοῦ ὑψίστου, καὶ ὁ και-
ρὸς ἐδόθη καὶ τὸ βασίλειον κατέσχον οἱ ἅγιοι. 23 καὶ ἐρρέθη μοι 23
περὶ τοῦ θηρίου τοῦ τετάρτου, ὅτι βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐπὶ τῆς
γῆς, ἥτις διοίσει παρὰ πᾶσαν τὴν γῆν καὶ ἀναστατώσει αὐτὴν καὶ
καταλεανεῖ αὐτήν. 24 καὶ τὰ δέκα κέρατα τῆς βασιλείας, δέκα βασι- 24
λεῖς στήσονται, καὶ ὁ ἄλλος βασιλεὺς μετὰ τούτους στήσεται, καὶ
αὐτὸς διοίσει κακοῖς ὑπὲρ τοὺς πρώτους καὶ τρεῖς βασιλεῖς ταπει-
νώσει· 25 καὶ ῥήματα εἰς τὸν ὕψιστον λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους τοῦ 25
ὑψίστου κατατρίψει καὶ προσδέξεται ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νόμον,
καὶ παραδοθήσεται πάντα εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ
καιρῶν καὶ ἕως ἡμίσους καιροῦ. 26 καὶ ἡ κρίσις καθίσεται καὶ τὴν 26
ἐξουσίαν ἀπολοῦσι καὶ βουλεύσονται μιᾶναι καὶ ἀπολέσαι ἕως τέ-
λους. 27 καὶ τὴν βασίλειαν καὶ τὴν ἐξουσίαν καὶ τὴν μεγαλειότητα 27

23 την γην] + ※και καταφαγεται πασαν την γην 88 Sy

θ′ τῶν κεράτων αὐτοῦ τῶν δέκα τῶν ἐν τῇ κεφαλῇ αὐτοῦ καὶ τοῦ
ἑτέρου τοῦ ἀναβάντος καὶ ἐκτινάξαντος τῶν προτέρων τρία, κέρας
ἐκεῖνο, ᾧ οἱ ὀφθαλμοὶ καὶ στόμα λαλοῦν μεγάλα καὶ ἡ ὅρασις
αὐτοῦ μείζων τῶν λοιπῶν. 21 ἐθεώρουν καὶ τὸ κέρας ἐκεῖνο ἐποίει 21
πόλεμον μετὰ τῶν ἁγίων καὶ ἴσχυσεν πρὸς αὐτούς, 22 ἕως οὗ ἦλθεν 22
ὁ παλαιὸς τῶν ἡμερῶν καὶ τὸ κρίμα ἔδωκεν ἁγίοις ὑψίστου, καὶ
ὁ καιρὸς ἔφθασεν καὶ τὴν βασιλείαν κατέσχον οἱ ἅγιοι. 23 καὶ εἶπεν 23
Τὸ θηρίον τὸ τέταρτον, βασιλεία τετάρτη ἔσται ἐν τῇ γῇ, ἥτις
ὑπερέξει πάσας τὰς βασιλείας καὶ καταφάγεται πᾶσαν τὴν γῆν καὶ
συμπατήσει αὐτὴν καὶ κατακόψει. 24 καὶ τὰ δέκα κέρατα αὐτοῦ, 24
δέκα βασιλεῖς ἀναστήσονται, καὶ ὀπίσω αὐτῶν ἀναστήσεται ἕτερος,
ὃς ὑπεροίσει κακοῖς πάντας τοὺς ἔμπροσθεν, καὶ τρεῖς βασιλεῖς τα-
πεινώσει· 25 καὶ λόγους πρὸς τὸν ὕψιστον λαλήσει καὶ τοὺς ἁγίους 25
ὑψίστου παλαιώσει καὶ ὑπονοήσει τοῦ ἀλλοιῶσαι καιροὺς καὶ νό-
μον, καὶ δοθήσεται ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἕως καιροῦ καὶ καιρῶν καὶ
ἥμισυ καιροῦ. 26 καὶ τὸ κριτήριον καθίσει καὶ τὴν ἀρχὴν μεταστή- 26
σουσιν τοῦ ἀφανίσαι καὶ τοῦ ἀπολέσαι ἕως τέλους. 27 καὶ ἡ βασι- 27

20 προτερων τρια κερας εκεινο] πρωτων (sic) B†, κερ. εκ. > Qpau. | μειζων] ν > AQ† || 21 ισχυσεν] σ ult. > A || 22 εως ου] ου > A†: cf. 8 11 | των > Bpau. || 24 αυτων] -του A† | ετερος > B*† || 25 καιρου και bis scr. A† | και ult.] + γε B† || 26 καθισει] εκαθισεν B: ex 10

αὐτῶν καὶ τὴν ἀρχὴν πασῶν τῶν ὑπὸ τὸν οὐρανὸν βασιλειῶν ἔδωκε λαῷ ἁγίῳ ὑψίστου βασιλεῦσαι βασιλείαν αἰώνιον, καὶ πᾶσαι 28 ⟨αἱ⟩ ἐξουσίαι αὐτῷ ὑποταγήσονται καὶ πειθαρχήσουσιν αὐτῷ. 28 ἕως καταστροφῆς τοῦ λόγου ἐγὼ Δανιηλ σφόδρα ἐκστάσει περιειχόμην, καὶ ἡ ἕξις μου διήνεγκεν ἐμοί, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν καρδίᾳ μου ἐστήριξα.

8 1 Ἔτους τρίτου βασιλεύοντος Βαλτασαρ ὅρασις, ἣν εἶδον ἐγὼ 2 Δανιηλ μετὰ τὸ ἰδεῖν με τὴν πρώτην. 2 καὶ εἶδον ἐν τῷ ὁράματι τοῦ ἐνυπνίου μου ἐμοῦ ὄντος ἐν Σούσοις τῇ πόλει, ἥτις ἐστὶν ἐν 3 Ἐλυμαΐδι χώρᾳ, ἔτι ὄντος μου πρὸς τῇ πύλῃ Αιλαμ 3 ἀναβλέψας εἶδον κριὸν ἕνα μέγαν ἑστῶτα ἀπέναντι τῆς πύλης, καὶ εἶχε κέρατα, καὶ τὸ ἓν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου, καὶ τὸ ὑψηλότερον ἀνέβαινε. 4 4 μετὰ δὲ ταῦτα εἶδον τὸν κριὸν κερατίζοντα πρὸς ἀνατολὰς καὶ πρὸς βορρᾶν καὶ πρὸς δυσμὰς καὶ μεσημβρίαν, καὶ πάντα τὰ θηρία οὐκ ἔστησαν ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος ἐκ τῶν χει- 5 ρῶν αὐτοῦ, καὶ ἐποίει ὡς ἤθελε καὶ ὑψώθη. 5 καὶ ἐγὼ διενοούμην

27 υπο των ουρανων 88* | υψιστου] -στω 88
8 2 χωρα] + ※και ειδον εν οραματι 88 Sy | αιλαμ] ουλαμ Sy || 3 κερατα] + ※και τα κερατα υψηλα 88 Sy || 4 ενωπιον Ra. (cf. θ′)] οπισω 88 Sy

---

λεία καὶ ἡ ἐξουσία καὶ ἡ μεγαλωσύνη τῶν βασιλέων τῶν ὑποκάτω θ′ παντὸς τοῦ οὐρανοῦ ἐδόθη ἁγίοις ὑψίστου, καὶ ἡ βασιλεία αὐτοῦ βασιλεία αἰώνιος, καὶ πᾶσαι αἱ ἀρχαὶ αὐτῷ δουλεύσουσιν καὶ ὑπ- 28 ακούσονται. 28 ἕως ὧδε τὸ πέρας τοῦ λόγου. ἐγὼ Δανιηλ, ἐπὶ πολὺ οἱ διαλογισμοί μου συνετάρασσόν με, καὶ ἡ μορφή μου ἠλλοιώθη ἐπ' ἐμοί, καὶ τὸ ῥῆμα ἐν τῇ καρδίᾳ μου συνετήρησα.

8 1 Ἐν ἔτει τρίτῳ τῆς βασιλείας Βαλτασαρ τοῦ βασιλέως ὅρασις ὤφθη πρός με, ἐγὼ Δανιηλ, μετὰ τὴν ὀφθεῖσάν μοι τὴν ἀρχήν. 2 2 καὶ ἤμην ἐν Σούσοις τῇ βάρει, ἥ ἐστιν ἐν χώρᾳ Αιλαμ, καὶ εἶδον 3 ἐν ὁράματι καὶ ἤμην ἐπὶ τοῦ Ουβαλ 3 καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ κριὸς εἷς ἑστηκὼς πρὸ τοῦ Ουβαλ, καὶ αὐτῷ κέρατα, καὶ τὰ κέρατα ὑψηλά, καὶ τὸ ἓν ὑψηλότερον τοῦ ἑτέρου, 4 καὶ τὸ ὑψηλὸν ἀνέβαινεν ἐπ' ἐσχάτων. 4 εἶδον τὸν κριὸν κερατί- ζοντα κατὰ θάλασσαν καὶ βορρᾶν καὶ νότον, καὶ πάντα τὰ θηρία οὐ στήσονται ἐνώπιον αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος ἐκ χειρὸς 5 αὐτοῦ, καὶ ἐποίησεν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ καὶ ἐμεγαλύνθη. 5 καὶ

27 εδοθη] pr. και A† || 28 επι πολυ / οι διαλ. μου] tr. B | επ εμοι > B | συνετηρησα] διετ. B†, ετ. Q† | fin.] + subscr. ορασις η′ A
8 1 init.] pr. ορασις θ′ A || 2 και ειδον εν οραμ.] > B, in *O* sub ※ || 3 και τα κερατα > B (και τα κερ. υψηλα in *O* sub ※) | υψηλον] -λοτερον A | επ εσχατω B: cf. 19. 23 || 4 init.] pr. και A | βορραν] ν > B† | νοτον] + και λιβα A

6 καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ δυσμῶν ἐπὶ προσώπου τῆς γῆς καὶ οὐχ ἥπτετο τῆς γῆς, καὶ ἦν τοῦ τράγου κέρας ἓν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. 6 καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν κριὸν τὸν τὰ 6 κέρατα ἔχοντα, ὃν εἶδον ἑστῶτα πρὸς τῇ πύλῃ, καὶ ἔδραμε πρὸς αὐτὸν ἐν θυμῷ ὀργῆς. 7 καὶ εἶδον αὐτὸν προσάγοντα πρὸς τὸν 7 κριόν, καὶ ἐθυμώθη ἐπ' αὐτὸν καὶ ἐπάταξε καὶ συνέτριψε τὰ δύο κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκέτι ἦν ἰσχὺς ἐν τῷ κριῷ στῆναι κατέναντι τοῦ τράγου· καὶ ἐσπάραξεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνέτριψεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ῥυόμενος τὸν κριὸν ἀπὸ τοῦ τράγου. 8 καὶ ὁ 8 τράγος τῶν αἰγῶν κατίσχυσε σφόδρα, καὶ ὅτε κατίσχυσε, συν- ετρίβη αὐτοῦ τὸ κέρας τὸ μέγα, καὶ ἀνέβη ἕτερα τέσσαρα κέρατα κατόπισθεν αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ. 9 καὶ 9 ἐξ ἑνὸς αὐτῶν ἀνεφύη κέρας ἰσχυρὸν ἓν καὶ κατίσχυσε καὶ ἐπά- ταξεν ἐπὶ μεσημβρίαν καὶ ἐπ' ἀνατολὰς καὶ ἐπὶ βορρᾶν· 10 καὶ 10 ὑψώθη ἕως τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐρράχθη ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῶν ἀστέρων καὶ ἀπὸ αὐτῶν κατεπατήθη, 11 ἕως ὁ ἀρχιστρά- 11

5 της γης 1⁰ ⌒ 2⁰ 88 | κερας εν] + ※θεωρητον 88 Sy || 7 επαταξε] + ※τον κριον 88 Sy

---

θ′ ἐγὼ ἤμην συνίων καὶ ἰδοὺ τράγος αἰγῶν ἤρχετο ἀπὸ λιβὸς ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς καὶ οὐκ ἦν ἁπτόμενος τῆς γῆς, καὶ τῷ τράγῳ κέρας θεωρητὸν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ. 6 καὶ ἦλθεν 6 ἕως τοῦ κριοῦ τοῦ τὰ κέρατα ἔχοντος, οὗ εἶδον, ἑστῶτος ἐνώπιον τοῦ Ουβαλ καὶ ἔδραμεν πρὸς αὐτὸν ἐν ὁρμῇ τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. 7 καὶ εἶδον αὐτὸν φθάνοντα ἕως τοῦ κριοῦ, καὶ ἐξηγριάνθη πρὸς 7 αὐτὸν καὶ ἔπαισεν τὸν κριὸν καὶ συνέτριψεν ἀμφότερα τὰ κέρατα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἦν ἰσχὺς τῷ κριῷ τοῦ στῆναι ἐνώπιον αὐτοῦ· καὶ ἔρριψεν αὐτὸν ἐπὶ τὴν γῆν καὶ συνεπάτησεν αὐτόν, καὶ οὐκ ἦν ὁ ἐξαιρούμενος τὸν κριὸν ἐκ χειρὸς αὐτοῦ. 8 καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν 8 ἐμεγαλύνθη ἕως σφόδρα, καὶ ἐν τῷ ἰσχῦσαι αὐτὸν συνετρίβη τὸ κέρας αὐτοῦ τὸ μέγα, καὶ ἀνέβη κέρατα τέσσαρα ὑποκάτω αὐτοῦ εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ. 9 καὶ ἐκ τοῦ ἑνὸς αὐτῶν 9 ἐξῆλθεν κέρας ἓν ἰσχυρὸν καὶ ἐμεγαλύνθη περισσῶς πρὸς τὸν νό- τον καὶ πρὸς ἀνατολὴν καὶ πρὸς τὴν δύναμιν· 10 ἐμεγαλύνθη ἕως 10 τῆς δυνάμεως τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τὴν γῆν ἀπὸ τῆς δυ- νάμεως τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀπὸ τῶν ἄστρων, καὶ συνεπάτησεν αὐτά, 11 καὶ ἕως οὗ ὁ ἀρχιστράτηγος ῥύσηται τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ δι' 11

5 απτομενος] pr. ο A | θεωρητον] > BQpau., in *O* sub ※ | ανα > B† || 6 εστωτος] εστως B† | ενωπιον] ανα μεσον A† || 7 αυτον 1⁰ > A† | εξηγριανθη B 393(uid.)†] -γριωθη rel. || 8 κερατα] pr. ετερα A || 9 και προς ανατολην > B† || 10 απο ult. > A† | συνεπατησεν(B† -σαν) αυτα] -πατηθη Apau. || 11 εως ου] ου > B: cf. 7 22

τηγος ῥύσεται τὴν αἰχμαλωσίαν, καὶ δι' αὐτὸν τὰ ὄρη τὰ ἀπ' αἰ- 𝔊
ῶνος ἐρράχθη, καὶ ἐξήρθη ὁ τόπος αὐτῶν καὶ θυσία, καὶ ἔθηκεν
αὐτὴν ἕως χαμαὶ ἐπὶ τὴν γῆν καὶ εὐωδώθη καὶ ἐγενήθη, καὶ τὸ
12 ἅγιον ἐρημωθήσεται· [12]καὶ ἐγενήθησαν ἐπὶ τῇ θυσίᾳ αἱ ἁμαρτίαι,
13 καὶ ἐρρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἐποίησε καὶ εὐωδώθη. [13]καὶ
ἤκουον ἑτέρου ἁγίου λαλοῦντος, καὶ εἶπεν ὁ ἕτερος τῷ φελμουνι
τῷ λαλοῦντι Ἕως τίνος τὸ ὅραμα στήσεται καὶ ἡ θυσία ἡ ἀρθεῖσα
καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὰ ἅγια ἐρημωθήσεται
14 εἰς καταπάτημα; [14]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἕως ἑσπέρας καὶ πρωὶ ἡμέραι
15 δισχίλιαι τριακόσιαι, καὶ καθαρισθήσεται τὸ ἅγιον. [15]καὶ ἐγένετο ἐν
τῷ θεωρεῖν με, ἐγὼ Δανιηλ, τὸ ὅραμα ἐζήτουν διανοηθῆναι, καὶ
16 ἰδοὺ ἕστη κατεναντίον μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου. [16]καὶ ἤκουσα
φωνὴν ἀνθρώπου ἀνὰ μέσον τοῦ Ουλαι, καὶ ἐκάλεσε καὶ εἶπεν
Γαβριηλ, συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὅρασιν. καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ
17 ἄνθρωπος Ἐπὶ τὸ πρόσταγμα ἐκεῖνο ἡ ὅρασις. [17]καὶ ἦλθε καὶ
ἕστη ἐχόμενός μου τῆς στάσεως, καὶ ἐν τῷ ἔρχεσθαι αὐτὸν ἐθο-
ρυβήθην καὶ ἔπεσα ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ εἶπέν μοι Διανοήθητι,
18 υἱὲ ἀνθρώπου, ἔτι γὰρ εἰς ὥραν καιροῦ τοῦτο τὸ ὅραμα. [18]καὶ
λαλοῦντος αὐτοῦ μετ' ἐμοῦ ἐκοιμήθην ἐπὶ πρόσωπον χαμαί, καὶ

11 ευωδωθη] -θησαν 88 || 13 ο ετερος] + ⁜αγιος 88 Sy

αὐτὸν θυσία ἐρράχθη, καὶ ἐγενήθη καὶ κατευοδώθη αὐτῷ, καὶ θ'
12 τὸ ἅγιον ἐρημωθήσεται· [12]καὶ ἐδόθη ἐπὶ τὴν θυσίαν ἁμαρτία,
καὶ ἐρρίφη χαμαὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἐποίησεν καὶ εὐοδώθη.
13 [13]καὶ ἤκουσα ἑνὸς ἁγίου λαλοῦντος, καὶ εἶπεν εἷς ἅγιος τῷ φελ-
μουνι τῷ λαλοῦντι Ἕως πότε ἡ ὅρασις στήσεται, ἡ θυσία ἡ ἀρ-
θεῖσα καὶ ἡ ἁμαρτία ἐρημώσεως ἡ δοθεῖσα, καὶ τὸ ἅγιον καὶ ἡ
14 δύναμις συμπατηθήσεται; [14]καὶ εἶπεν αὐτῷ Ἕως ἑσπέρας καὶ πρωὶ
15 ἡμέραι δισχίλιαι καὶ τριακόσιαι, καὶ καθαρισθήσεται τὸ ἅγιον. [15]καὶ
ἐγένετο ἐν τῷ ἰδεῖν με, ἐγὼ Δανιηλ, τὴν ὅρασιν καὶ ἐζήτουν σύν-
16 εσιν, καὶ ἰδοὺ ἕστη ἐνώπιον ἐμοῦ ὡς ὅρασις ἀνδρός. [16]καὶ ἤκουσα
φωνὴν ἀνδρὸς ἀνὰ μέσον τοῦ Ουβαλ, καὶ ἐκάλεσεν καὶ εἶπεν Γα-
17 βριηλ, συνέτισον ἐκεῖνον τὴν ὅρασιν. [17]καὶ ἦλθεν καὶ ἕστη ἐχό-
μενος τῆς στάσεώς μου, καὶ ἐν τῷ ἐλθεῖν αὐτὸν ἐθαμβήθην καὶ
πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου, καὶ εἶπεν πρός με Σύνες, υἱὲ ἀνθρώπου,
18 ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὅρασις. [18]καὶ ἐν τῷ λαλεῖν αὐτὸν μετ'
ἐμοῦ πίπτω ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ ἥψατό μου καὶ

11 ε(ρ)ραχθη B†] εταραχθη A | και εγενηθη > B† || 12 ευοδωθη] pr. κατ A || 13 αγιου > A† | φελμωνι A || 17 εχομενος] ανα μεσον A(†) | συνες > B*† || 18 πιπτω] pr. εθαμβηθην και A: ex 17

𝔊 ἁψάμενός μου ἤγειρέ με ἐπὶ τοῦ τόπου [19]καὶ εἶπέ μοι Ἰδοὺ ἐγὼ 19
ἀπαγγέλλω σοι ἃ ἔσται ἐπ' ἐσχάτου τῆς ὀργῆς τοῖς υἱοῖς τοῦ λαοῦ
σου· ἔτι γὰρ εἰς ὥρας καιροῦ συντελείας μενεῖ. [20]τὸν κριὸν ὃν 20
εἶδες τὸν ἔχοντα τὰ κέρατα, βασιλεὺς Μήδων καὶ Περσῶν ἐστι.
[21]καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς τῶν Ἑλλήνων ἐστί· καὶ τὸ 21
κέρας τὸ μέγα τὸ ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, αὐτὸς ὁ βα-
σιλεὺς ὁ πρῶτος. [22]καὶ τὰ συντριβέντα καὶ ἀναβάντα ὀπίσω αὐτοῦ 22
τέσσαρα κέρατα, τέσσαρες βασιλεῖς τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστήσονται
οὐ κατὰ τὴν ἰσχὺν αὐτοῦ. [23]καὶ ἐπ' ἐσχάτου τῆς βασιλείας αὐτῶν, 23
πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν, ἀναστήσεται βασιλεὺς ἀναιδὴς
προσώπῳ διανοούμενος αἰνίγματα. [24]καὶ στερεωθήσεται ἡ ἰσχὺς 24
αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, καὶ θαυμαστῶς φθερεῖ καὶ εὐ-
οδωθήσεται καὶ ποιήσει καὶ φθερεῖ δυνάστας καὶ δῆμον ἁγίων. [25]καὶ 25
ἐπὶ τοὺς ἁγίους τὸ διανόημα αὐτοῦ, καὶ εὐοδωθήσεται τὸ ψεῦδος
ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ὑψωθήσεται, καὶ δόλῳ
ἀφανιεῖ πολλοὺς καὶ ἐπὶ ἀπωλείας ἀνδρῶν στήσεται καὶ ποιήσει
συναγωγὴν χειρὸς καὶ ἀποδώσεται. [26]τὸ ὅραμα τὸ ἑσπέρας καὶ 26
πρωὶ ηὑρέθη ἐπ' ἀληθείας· καὶ νῦν πεφραγμένον τὸ ὅραμα, ἔτι

22 αυτου ult. Ra.] -των 88 Sy: cf. θ' || 26 init.] pr. και Sy

---

θ' ἔστησέν με ἐπὶ πόδας [19]καὶ εἶπεν Ἰδοὺ ἐγὼ γνωρίζω σοι τὰ ἐσό- 19
μενα ἐπ' ἐσχάτων τῆς ὀργῆς· ἔτι γὰρ εἰς καιροῦ πέρας ἡ ὅρασις.
[20]ὁ κριός, ὃν εἶδες, ὁ ἔχων τὰ κέρατα βασιλεὺς Μήδων καὶ Περ- 20
σῶν. [21]καὶ ὁ τράγος τῶν αἰγῶν βασιλεὺς Ἑλλήνων· καὶ τὸ κέρας 21
τὸ μέγα, ὃ ἦν ἀνὰ μέσον τῶν ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, αὐτός ἐστιν ὁ
βασιλεὺς ὁ πρῶτος. [22]καὶ τοῦ συντριβέντος, οὗ ἔστησαν τέσσαρα 22
ὑποκάτω κέρατα, τέσσαρες βασιλεῖς ἐκ τοῦ ἔθνους αὐτοῦ ἀναστή-
σονται καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ. [23]καὶ ἐπ' ἐσχάτων τῆς βασιλείας 23
αὐτῶν πληρουμένων τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν ἀναστήσεται βασιλεὺς
ἀναιδὴς προσώπῳ καὶ συνίων προβλήματα. [24]καὶ κραταιὰ ἡ ἰσχὺς 24
αὐτοῦ καὶ οὐκ ἐν τῇ ἰσχύι αὐτοῦ, καὶ θαυμαστὰ διαφθερεῖ καὶ κατ-
ευθυνεῖ καὶ ποιήσει καὶ διαφθερεῖ ἰσχυροὺς καὶ λαὸν ἅγιον. [25]καὶ 25
ὁ ζυγὸς τοῦ κλοιοῦ αὐτοῦ κατευθυνεῖ· δόλος ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ,
καὶ ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ μεγαλυνθήσεται καὶ δόλῳ διαφθερεῖ πολλοὺς
καὶ ἐπὶ ἀπωλείας πολλῶν στήσεται καὶ ὡς ψὰ χειρὶ συντρίψει.
[26]καὶ ἡ ὅρασις τῆς ἑσπέρας καὶ τῆς πρωίας τῆς ῥηθείσης ἀληθής 26

18 fin.] + μου A || 19 ειπεν] + μοι A | γνωριω A*(†) | εσχατων mu.] -τω B, του A: cf. 3 || 20 μηδων .. περσων Q] tr. BA: cf. 6 9 || 22 εστησαν] ν > A† | τεσσαρα υποκατω] tr. A | υποκατω κερατα] tr. Q | αυτου ult.] -των B || 23 επ εσχατω A: cf. 3 || 24 αυτου $1^0 \frown 2^0$ B || 25 απωλειας] ς > A || 26 πρωιας] -ινης A† | αληθης] -θως B†

27 γὰρ εἰς ἡμέρας πολλάς. 27ἐγὼ Δανιηλ ἀσθενήσας ἡμέρας πολλὰς καὶ ἀναστὰς ἐπραγματευόμην πάλιν βασιλικά. καὶ ἐξελυόμην ἐπὶ τῷ ὁράματι, καὶ οὐδεὶς ἦν ὁ διανοούμενος. 6

9 1Ἔτους πρώτου ἐπὶ Δαρείου τοῦ Ξέρξου ἀπὸ τῆς γενεᾶς τῆς 2 Μηδικῆς, οἳ ἐβασίλευσαν ἐπὶ τὴν βασιλείαν τῶν Χαλδαίων, 2τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγὼ Δανιηλ διενοήθην ἐν ταῖς βίβλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν, ὅτε ἐγένετο πρόσταγμα τῇ γῇ ἐπὶ Ιερεμιαν τὸν προφήτην ἐγεῖραι εἰς ἀναπλήρωσιν ὀνειδισμοῦ Ιε- 3 ρουσαλημ, ἑβδομήκοντα ἔτη. 3καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ κύριον τὸν θεὸν εὑρεῖν προσευχὴν καὶ ἔλεος ἐν νηστείαις καὶ 4 σάκκῳ καὶ σποδῷ. 4καὶ προσηυξάμην πρὸς κύριον τὸν θεὸν καὶ ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα Ἰδού, κύριε, σὺ εἶ ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ ὁ ἰσχυρὸς καὶ ὁ φοβερὸς τηρῶν τὴν διαθήκην καὶ τὸ ἔλεος τοῖς 5 ἀγαπῶσί σε καὶ τοῖς φυλάσσουσι τὰ προστάγματά σου, 5ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠσεβήσαμεν καὶ ἀπέστημεν καὶ παρέβημεν τὰς 6 ἐντολάς σου καὶ τὰ κρίματά σου 6καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῶν παίδων

9 4 και 2⁰ > 88

---

27 ἐστιν· καὶ σὺ σφράγισον τὴν ὅρασιν, ὅτι εἰς ἡμέρας πολλάς. 27καὶ θ′ ἐγὼ Δανιηλ ἐκοιμήθην καὶ ἐμαλακίσθην ἡμέρας καὶ ἀνέστην καὶ ἐποίουν τὰ ἔργα τοῦ βασιλέως· καὶ ἐθαύμαζον τὴν ὅρασιν, καὶ οὐκ ἦν ὁ συνίων.

9 1Ἐν τῷ πρώτῳ ἔτει Δαρείου τοῦ υἱοῦ Ασουηρου ἀπὸ τοῦ σπέρματος τῶν Μήδων, ὃς ἐβασίλευσεν ἐπὶ βασιλείαν Χαλδαίων, 2 2ἐν ἔτει ἑνὶ τῆς βασιλείας αὐτοῦ ἐγὼ Δανιηλ συνῆκα ἐν ταῖς βύ- βλοις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἐτῶν, ὃς ἐγενήθη λόγος κυρίου πρὸς Ιερε- μιαν τὸν προφήτην εἰς συμπλήρωσιν ἐρημώσεως Ιερουσαλημ, ἑ- 3 βδομήκοντα ἔτη. 3καὶ ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου πρὸς κύριον τὸν θεὸν τοῦ ἐκζητῆσαι προσευχὴν καὶ δεήσεις ἐν νηστείαις καὶ σάκ- 4 κῳ καὶ σποδῷ. 4καὶ προσηυξάμην πρὸς κύριον τὸν θεόν μου καὶ ἐξωμολογησάμην καὶ εἶπα Κύριε ὁ θεὸς ὁ μέγας καὶ θαυμαστὸς ὁ φυλάσσων τὴν διαθήκην σου καὶ τὸ ἔλεος τοῖς ἀγαπῶσίν σε καὶ 5 τοῖς φυλάσσουσιν τὰς ἐντολάς σου, 5ἡμάρτομεν, ἠδικήσαμεν, ἠνο- μήσαμεν καὶ ἀπέστημεν καὶ ἐξεκλίναμεν ἀπὸ τῶν ἐντολῶν σου 6 καὶ ἀπὸ τῶν κριμάτων σου 6καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῶν δούλων

27 ημερας > BApau. | fin.] + subscr. ορασις θ′ A

9 1 init.] pr. inscr. ορασις ι′ A | δαρ(ε)ιου] > B*†; pr. επει A† = επι unus codex codici A cognatus: cf. 10 8 | ασσουηρου A | των > A || 2 init. — αυτου > Bpau. | βυβλοις B†] βιβ. rel.: cf. Thack. § 6, 43 | ετων] ημερων A† || 3 θεον] + του ουρανου A† | δεησεις B† (cf. 17)] -σιν rel.: cf. 23 | και σποδω > Bpau. || 4 τον θεον μου] του ουρανου A† | ελεος] + σου A || 5 ηδικ. ηνομ. (cf. 15)] ηνομ. ησεβησαμεν ηδικ. A(†), ηδικ. ησεβησαμεν Q

σου τῶν προφητῶν, ἃ ἐλάλησαν ἐπὶ τῷ ὀνόματί σου ἐπὶ τοὺς 6 βασιλεῖς ἡμῶν καὶ δυνάστας ἡμῶν καὶ πατέρας ἡμῶν καὶ παντὶ ἔθνει ἐπὶ τῆς γῆς. 7σοί, κύριε, ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ αἰσχύνη 7 τοῦ προσώπου κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἀνθρώποις Ιουδα καὶ καθημένοις ἐν Ιερουσαλημ καὶ παντὶ τῷ λαῷ Ισραηλ τῷ ἐγγιστα καὶ τῷ ἀπωτέρω ἐν πάσαις ταῖς χώραις, εἰς ἃς διεσκόρπισας αὐ- τοὺς ἐκεῖ ἐν τῇ πλημμελείᾳ, ᾗ ἐπλημμέλησαν ἐναντίον σου. 8δέ- 8 σποτα, ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ δυνάσταις καὶ τοῖς πατράσιν ἡμῶν, ὅτι ἡμάρτομέν σοι. 9τῷ 9 κυρίῳ ἡ δικαιοσύνη καὶ τὸ ἔλεος, ὅτι ἀπέστημεν ἀπὸ σοῦ 10καὶ οὐκ 10 ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν κατακολουθῆσαι τῷ νόμῳ σου, ᾧ ἔδωκας ἐνώπιον Μωσῆ καὶ ἡμῶν διὰ τῶν παίδων σου τῶν προφητῶν. 11καὶ πᾶς Ισραηλ ἐγκατέλιπε τὸν νόμον σου 11 καὶ ἀπέστησαν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐπῆλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἡ κατάρα καὶ ὁ ὅρκος ὁ γεγραμμένος ἐν τῷ νόμῳ Μωσῆ παιδὸς τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ. 12καὶ ἔστησεν ἡμῖν τὰ 12 προστάγματα αὐτοῦ, ὅσα ἐλάλησεν ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, ὅσα ἔκρινας ἡμῖν, ἐπαγαγεῖν ἐφ᾽ ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, οἷα

θ′ σου τῶν προφητῶν, οἳ ἐλάλουν ἐν τῷ ὀνόματί σου πρὸς τοὺς βασιλεῖς ἡμῶν καὶ ἄρχοντας ἡμῶν καὶ πατέρας ἡμῶν καὶ πρὸς πάντα τὸν λαὸν τῆς γῆς. 7σοί, κύριε, ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡμῖν ἡ 7 αἰσχύνη τοῦ προσώπου ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἀνδρὶ Ιουδα καὶ τοῖς ἐνοικοῦσιν ἐν Ιερουσαλημ καὶ παντὶ Ισραηλ τοῖς ἐγγὺς καὶ τοῖς μακρὰν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, οὗ διέσπειρας αὐτοὺς ἐκεῖ ἐν ἀθεσίᾳ αὐ- τῶν, ᾗ ἠθέτησαν ἐν σοί. 8κύριε, ἡμῖν ἡ αἰσχύνη τοῦ προσώπου 8 καὶ τοῖς βασιλεῦσιν ἡμῶν καὶ τοῖς ἄρχουσιν ἡμῶν καὶ τοῖς πατρά- σιν ἡμῶν, οἵτινες ἡμάρτομέν σοι. 9τῷ κυρίῳ θεῷ ἡμῶν οἱ οἰκτιρ- 9 μοὶ καὶ οἱ ἱλασμοί, ὅτι ἀπέστημεν 10καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς 10 φωνῆς κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν πορεύεσθαι ἐν τοῖς νόμοις αὐτοῦ, οἷς ἔδωκεν κατὰ πρόσωπον ἡμῶν ἐν χερσὶν τῶν δούλων αὐτοῦ τῶν προφητῶν. 11καὶ πᾶς Ισραηλ παρέβησαν τὸν νόμον σου καὶ 11 ἐξέκλιναν τοῦ μὴ ἀκοῦσαι τῆς φωνῆς σου, καὶ ἐπῆλθεν ἐφ᾽ ἡμᾶς ἡ κατάρα καὶ ὁ ὅρκος ὁ γεγραμμένος ἐν νόμῳ Μωυσέως δούλου τοῦ θεοῦ, ὅτι ἡμάρτομεν αὐτῷ. 12καὶ ἔστησεν τοὺς λόγους αὐτοῦ, 12 οὓς ἐλάλησεν ἐφ᾽ ἡμᾶς καὶ ἐπὶ τοὺς κριτὰς ἡμῶν, οἳ ἔκρινον ἡμᾶς,

7 ενοικ. εν] κατοικουσιν A | αθεσια] αθετησει A | εν σοι (8) κυριε ημιν] σε κυριε (8) σοι κυριε η δικαιοσυνη και ημιν Apau., (8) εν σοι κυριε εστιν (+ ημων Bc†) η δικαιοσυνη και ημιν B†: cf. 7 init. || 9 fin.] + απο κυριου A || 10 κυριου του] tr. B†: cf. 20 | εν 1⁰ > A || 11 ακουσαι] pr. εισ A: cf. 19

οὐκ ἐγενήθη ὑπὸ τὸν οὐρανὸν καθότι ἐγενήθη ἐν Ιερουσαλημ. Ϛ
13 [13]κατὰ τὰ γεγραμμένα ἐν διαθήκῃ Μωσῆ πάντα τὰ κακὰ ἐπῆλθεν
ἡμῖν, καὶ οὐκ ἐξεζητήσαμεν τὸ πρόσωπον κυρίου θεοῦ ἡμῶν ἀπο-
στῆναι ἀπὸ τῶν ἁμαρτιῶν ἡμῶν καὶ διανοηθῆναι τὴν δικαιοσύνην
14 σου, κύριε. [14]καὶ ἠγρύπνησε κύριος ὁ θεὸς ἐπὶ τὰ κακὰ καὶ ἐπ-
ήγαγεν ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πάντα, ὅσα
15 ἂν ποιήσῃ, καὶ οὐκ ἠκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. [15]καὶ νῦν, δέ-
σποτα κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν ὁ ἐξαγαγὼν τὸν λαόν σου ἐξ Αἰγύπτου
τῷ βραχίονί σου τῷ ὑψηλῷ καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα κατὰ τὴν
16 ἡμέραν ταύτην, ἡμάρτομεν, ἠγνοήκαμεν. [16]δέσποτα, κατὰ τὴν δι-
καιοσύνην σου ἀποστραφήτω ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ
τῆς πόλεώς σου Ιερουσαλημ ὄρους τοῦ ἁγίου σου, ὅτι ἐν ταῖς
ἁμαρτίαις ἡμῶν καὶ ἐν ταῖς ἀγνοίαις τῶν πατέρων ἡμῶν Ιερου-
σαλημ καὶ ὁ δῆμός σου, κύριε, εἰς ὀνειδισμὸν ἐν πᾶσι τοῖς περι-
17 κύκλῳ ἡμῶν. [17]καὶ νῦν ἐπάκουσον, δέσποτα, τῆς προσευχῆς τοῦ
παιδός σου καὶ ἐπὶ τὰς δεήσεις μου, καὶ ἐπιβλεψάτω τὸ πρόσωπόν
σου ἐπὶ τὸ ὄρος τὸ ἅγιόν σου τὸ ἔρημον ἕνεκεν τῶν δούλων σου,
18 δέσποτα. [18]πρόσχες, κύριε, τὸ οὖς σου καὶ ἐπάκουσόν μου· ἄνοι-

---

ἐπαγαγεῖν ἐφ' ἡμᾶς κακὰ μεγάλα, οἷα οὐ γέγονεν ὑποκάτω παντὸς θ'
13 τοῦ οὐρανοῦ κατὰ τὰ γενόμενα ἐν Ιερουσαλημ. [13]καθὼς γέγραπται
ἐν τῷ νόμῳ Μωυσῆ, πάντα τὰ κακὰ ταῦτα ἦλθεν ἐφ' ἡμᾶς, καὶ
οὐκ ἐδεήθημεν τοῦ προσώπου κυρίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν ἀποστρέψαι
ἀπὸ τῶν ἀδικιῶν ἡμῶν καὶ τοῦ συνιέναι ἐν πάσῃ ἀληθείᾳ σου.
14 [14]καὶ ἐγρηγόρησεν κύριος καὶ ἐπήγαγεν αὐτὰ ἐφ' ἡμᾶς, ὅτι δίκαιος
κύριος ὁ θεὸς ἡμῶν ἐπὶ πᾶσαν τὴν ποίησιν αὐτοῦ, ἣν ἐποίησεν,
15 καὶ οὐκ εἰσηκούσαμεν τῆς φωνῆς αὐτοῦ. [15]καὶ νῦν, κύριε ὁ θεὸς
ἡμῶν, ὃς ἐξήγαγες τὸν λαόν σου ἐκ γῆς Αἰγύπτου ἐν χειρὶ κρα-
ταιᾷ καὶ ἐποίησας σεαυτῷ ὄνομα ὡς ἡ ἡμέρα αὕτη, ἡμάρτομεν,
16 ἠνομήσαμεν. [16]κύριε, ἐν πάσῃ ἐλεημοσύνῃ σου ἀποστραφήτω δὴ
ὁ θυμός σου καὶ ἡ ὀργή σου ἀπὸ τῆς πόλεώς σου Ιερουσαλημ
ὄρους ἁγίου σου, ὅτι ἡμάρτομεν, καὶ ἐν ταῖς ἀδικίαις ἡμῶν καὶ
τῶν πατέρων ἡμῶν Ιερουσαλημ καὶ ὁ λαός σου εἰς ὀνειδισμὸν
17 ἐγένετο ἐν πᾶσιν τοῖς περικύκλῳ ἡμῶν. [17]καὶ νῦν εἰσάκουσον,
κύριε ὁ θεὸς ἡμῶν, τῆς προσευχῆς τοῦ δούλου σου καὶ τῶν δε-
ήσεων αὐτοῦ καὶ ἐπίφανον τὸ πρόσωπόν σου ἐπὶ τὸ ἁγίασμά σου
18 τὸ ἔρημον ἕνεκέν σου, κύριε. [18]κλῖνον, ὁ θεός μου, τὸ οὖς σου
καὶ ἄκουσον· ἄνοιξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ τὸν ἀφανισμὸν

12 οια] α A† | γενομενα] γεγραμμενα AQ† || 13 τω > A || 14 κυριος 1° Bpau.] + ο θεος ημων επι την κακιαν rel. | κυριος 2° > A† || 16 και 2° > Apl. || 17 εισακ./κυρ. ο θεος ημων] tr. A || 18 ανοιξον] pr. και A†

Ϛ ξον τοὺς ὀφθαλμούς σου καὶ ἰδὲ τὴν ἐρήμωσιν ἡμῶν καὶ τῆς πό-
λεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομά σου ἐπ' αὐτῆς· οὐ γὰρ ἐπὶ
ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς δεόμεθα ἐν ταῖς προσευχαῖς ἡμῶν
ἐνώπιόν σου, ἀλλὰ διὰ τὸ σὸν ἔλεος, [19]κύριε, σὺ ἱλάτευσον. κύριε, 19
ἐπάκουσον καὶ ποίησον καὶ μὴ χρονίσῃς ἕνεκα σεαυτοῦ, δέσποτα,
ὅτι τὸ ὄνομά σου ἐπεκλήθη ἐπὶ τὴν πόλιν σου Σιων καὶ ἐπὶ τὸν
λαόν σου Ισραηλ. — [20]καὶ ἕως ἐγὼ ἐλάλουν προσευχόμενος καὶ 20
ἐξομολογούμενος τὰς ἁμαρτίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου
Ισραηλ καὶ δεόμενος ἐν ταῖς προσευχαῖς ἐναντίον κυρίου θεοῦ μου
καὶ ὑπὲρ τοῦ ὄρους τοῦ ἁγίου τοῦ θεοῦ ἡμῶν, [21]καὶ ἔτι λαλοῦν- 21
τός μου ἐν τῇ προσευχῇ μου καὶ ἰδοὺ ὁ ἀνήρ, ὃν εἶδον ἐν τῷ
ὕπνῳ μου τὴν ἀρχήν, Γαβριηλ, τάχει φερόμενος προσήγγισέ μοι
ἐν ὥρᾳ θυσίας ἑσπερινῆς. [22]καὶ προσῆλθε καὶ ἐλάλησε μετ' ἐμοῦ 22
καὶ εἶπεν Δανιηλ, ἄρτι ἐξῆλθον ὑποδεῖξαί σοι διάνοιαν. [23]ἐν ἀρχῇ 23
τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθε πρόσταγμα παρὰ κυρίου, καὶ ἐγὼ ἦλθον
ὑποδεῖξαί σοι, ὅτι ἐλεεινὸς εἶ· καὶ διανοήθητι τὸ πρόσταγμα. [24]ἑ- 24
βδομήκοντα ἑβδομάδες ἐκρίθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν

θ' ἡμῶν καὶ τῆς πόλεώς σου, ἐφ' ἧς ἐπικέκληται τὸ ὄνομά σου ἐπ'
αὐτῆς· ὅτι οὐκ ἐπὶ ταῖς δικαιοσύναις ἡμῶν ἡμεῖς ῥιπτοῦμεν τὸν
οἰκτιρμὸν ἡμῶν ἐνώπιόν σου, ἀλλ' ἐπὶ τοὺς οἰκτιρμούς σου τοὺς
πολλούς. [19]κύριε, εἰσάκουσον· κύριε, ἱλάσθητι· κύριε, πρόσχες καὶ 19
ποίησον· μὴ χρονίσῃς ἕνεκέν σου, ὁ θεός μου, ὅτι τὸ ὄνομά σου
ἐπικέκληται ἐπὶ τὴν πόλιν σου καὶ ἐπὶ τὸν λαόν σου. — [20]καὶ 20
ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος καὶ προσευχομένου καὶ ἐξαγορεύοντος τὰς ἁμαρ-
τίας μου καὶ τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ μου Ισραηλ καὶ ῥιπτοῦντος
τὸν ἔλεόν μου ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ μου περὶ τοῦ ὄρους τοῦ
ἁγίου τοῦ θεοῦ μου [21]καὶ ἔτι ἐμοῦ λαλοῦντος ἐν τῇ προσευχῇ καὶ 21
ἰδοὺ ὁ ἀνὴρ Γαβριηλ, ὃν εἶδον ἐν τῇ ὁράσει ἐν τῇ ἀρχῇ, πετόμε-
νος καὶ ἥψατό μου ὡσεὶ ὥραν θυσίας ἑσπερινῆς. [22]καὶ συνέτισέν 22
με καὶ ἐλάλησεν μετ' ἐμοῦ καὶ εἶπεν Δανιηλ, νῦν ἐξῆλθον συμ-
βιβάσαι σε σύνεσιν. [23]ἐν ἀρχῇ τῆς δεήσεώς σου ἐξῆλθεν λόγος, 23
καὶ ἐγὼ ἦλθον τοῦ ἀναγγεῖλαί σοι, ὅτι ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν σὺ εἶ· καὶ
ἐννοήθητι ἐν τῷ ῥήματι καὶ σύνες ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. [24]ἑβδομήκοντα 24
ἑβδομάδες συνετμήθησαν ἐπὶ τὸν λαόν σου καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν τὴν

18 πολεως σου] + ιερουσαλημ A | ημεις > Bpau. || 19 κυριε 1° bis scr. A alterum ad 18 trahens | εισακουσον] εισ > A†: cf. 11 | και 1° unus cod.] κε (i. e. κυριε) rel., sed pau. κε και | ποιησον > Bpau. | μη χρον. B†] pr. και rel. | ο θεος] pr. κυριε A || 20 εξαγορ.] + μου A† | κυριου του] tr. B†: cf. 10; κυριου > A† | του θεου μου ult. > Bpau. || 21 λαλουντος] + και προσευχομενου A† | και 2° > Apau. | ο > BA 393 pau. || 23 σου > A† || 24 λαον σου] + ισραηλ A†

πόλιν Σιων συντελεσθῆναι τὴν ἁμαρτίαν καὶ τὰς ἀδικίας σπανίσαι 𝔊
καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀδικίας καὶ διανοηθῆναι τὸ ὅραμα καὶ δοθῆναι
δικαιοσύνην αἰώνιον καὶ συντελεσθῆναι τὸ ὅραμα καὶ εὐφρᾶναι
25 ἅγιον ἁγίων. 25καὶ γνώσῃ καὶ διανοηθήσῃ καὶ εὐφρανθήσῃ καὶ
εὑρήσεις προστάγματα ἀποκριθῆναι καὶ οἰκοδομήσεις Ιερουσαλημ
26 πόλιν κυρίῳ. 26καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καὶ ἑξήκοντα δύο
ἀποσταθήσεται χρῖσμα καὶ οὐκ ἔσται, καὶ βασιλεία ἐθνῶν φθερεῖ
τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον μετὰ τοῦ χριστοῦ, καὶ ἥξει ἡ συντέλεια
αὐτοῦ μετ᾽ ὀργῆς καὶ ἕως καιροῦ συντελείας· ἀπὸ πολέμου πολε-
27 μηθήσεται. 27καὶ δυναστεύσει ἡ διαθήκη εἰς πολλούς, καὶ πάλιν
ἐπιστρέψει καὶ ἀνοικοδομηθήσεται εἰς πλάτος καὶ μῆκος· καὶ κατὰ
συντέλειαν καιρῶν καὶ μετὰ ἑπτὰ καὶ ἑβδομήκοντα καιροὺς καὶ ἑξή-
κοντα δύο ἔτη ἕως καιροῦ συντελείας πολέμου καὶ ἀφαιρεθήσεται
ἡ ἐρήμωσις ἐν τῷ κατισχῦσαι τὴν διαθήκην ἐπὶ πολλὰς ἑβδομά-
δας· καὶ ἐν τῷ τέλει τῆς ἑβδομάδος ἀρθήσεται ἡ θυσία καὶ ἡ
σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων ἔσται ἕως
συντελείας, καὶ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

24 το ορα̣μα ult.] τα -ματα 88; + ※και προφητην 88 Sy || 27 ετη] ετων 88

ἁγίαν σου τοῦ συντελεσθῆναι ἁμαρτίαν καὶ τοῦ σφραγίσαι ἁμαρ- θ′
τίας καὶ ἀπαλεῖψαι τὰς ἀνομίας καὶ τοῦ ἐξιλάσασθαι ἀδικίας καὶ
τοῦ ἀγαγεῖν δικαιοσύνην αἰώνιον καὶ τοῦ σφραγίσαι ὅρασιν καὶ
25 προφήτην καὶ τοῦ χρῖσαι ἅγιον ἁγίων. 25καὶ γνώσῃ καὶ συνήσεις·
ἀπὸ ἐξόδου λόγου τοῦ ἀποκριθῆναι καὶ τοῦ οἰκοδομῆσαι Ιερου-
σαλημ ἕως χριστοῦ ἡγουμένου ἑβδομάδες ἑπτὰ καὶ ἑβδομάδες ἑξή-
κοντα δύο· καὶ ἐπιστρέψει καὶ οἰκοδομηθήσεται πλατεῖα καὶ τεῖχος,
26 καὶ ἐκκενωθήσονται οἱ καιροί. 26καὶ μετὰ τὰς ἑβδομάδας τὰς ἑξή-
κοντα δύο ἐξολεθρευθήσεται χρῖσμα, καὶ κρίμα οὐκ ἔστιν ἐν αὐτῷ·
καὶ τὴν πόλιν καὶ τὸ ἅγιον διαφθερεῖ σὺν τῷ ἡγουμένῳ τῷ ἐρχο-
μένῳ, καὶ ἐκκοπήσονται ἐν κατακλυσμῷ, καὶ ἕως τέλους πολέμου συν-
27 τετμημένου τάξει ἀφανισμοῖς. 27καὶ δυναμώσει διαθήκην πολλοῖς,
ἑβδομὰς μία· καὶ ἐν τῷ ἡμίσει τῆς ἑβδομάδος ἀρθήσεταί μου θυ-
σία καὶ σπονδή, καὶ ἐπὶ τὸ ἱερὸν βδέλυγμα τῶν ἐρημώσεων, καὶ
ἕως συντελείας καιροῦ συντέλεια δοθήσεται ἐπὶ τὴν ἐρήμωσιν.

24 σου 2⁰ AL†] > rel. | συντελεσθηναι] -λεσαι A† | σφραγισαι 1⁰] + ορασιν A†: ex seq. | ανομιας] αδικιας B || 25 τειχος] περιτ. A || 26 και paenult. > B | αφανισμοις] ς > B*† || 27 sic B†; rel. pr. aliam eiusdem uersus translationem και δυναμωσει διαθηκην πολλοις εβδομας μια και εν τω ημισει (uel -συ: cf. Thack. p. 180 n. 8) της εβδομαδος καταπαυσει θυσιαστηρια(A† -ριον) και θυσιας(A† -σιαν) και εως πτερυγιου απο αφανισμου και εως συντελειας και σπουδης ταξει επι αφανισμω(A(†) -μου) uel sim. | το] τον A† | ερημωσεων] + εσται A | συντελειας] pr. της B† | fin.] + subscr. ορασις ι′ A

𝔊 1′Ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως Περσῶν 10
πρόσταγμα ἐδείχθη τῷ Δανιηλ, ὃς ἐπεκλήθη τὸ ὄνομα Βαλτασαρ,
καὶ ἀληθὲς τὸ ὅραμα καὶ τὸ πρόσταγμα, καὶ τὸ πλῆθος τὸ ἰσχυρὸν
διανοηθήσεται τὸ πρόσταγμα, καὶ διενοήθην αὐτὸ ἐν ὁράματι. 2ἐν 2
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιηλ ἤμην πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας·
3ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ εἰσῆλθεν 3
εἰς τὸ στόμα μου, ἔλαιον οὐκ ἠλειψάμην ἕως τοῦ συντελέσαι με
τὰς τρεῖς ἑβδομάδας τῶν ἡμερῶν. 4καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ τετάρτῃ 4
καὶ εἰκάδι τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐπὶ τοῦ χείλους
τοῦ ποταμοῦ τοῦ μεγάλου, ὅς ἐστι Τίγρης, 5καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλ- 5
μούς μου καὶ εἶδον καὶ ἰδοὺ ἄνθρωπος εἷς ἐνδεδυμένος βύσσινα
καὶ τὴν ὀσφὺν περιεζωσμένος βυσσίνῳ, καὶ ἐκ μέσου αὐτοῦ φῶς,
6καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαρσις, καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ 6
ὅρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες πυρός,
καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ οἱ πόδες ὡσεὶ χαλκὸς ἐξαστράπτων,
καὶ φωνὴ λαλιᾶς αὐτοῦ ὡσεὶ φωνὴ θορύβου. 7καὶ εἶδον ἐγὼ Δα- 7
νιηλ τὴν ὅρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οἱ ἄνθρωποι οἱ ὄντες
μετ᾽ ἐμοῦ οὐκ εἶδοσαν τὴν ὅρασιν ταύτην, καὶ φόβος ἰσχυρὸς ἐπ-
έπεσεν ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἀπέδρασαν ἐν σπουδῇ· 8καὶ ἐγὼ κατ- 8

10 6 σωμα et θαρσις Ra. (cf. θ′)] στομα et θαλασσης 88 Sy

θ′ 1′Ἐν ἔτει τρίτῳ Κύρου βασιλέως Περσῶν λόγος ἀπεκαλύφθη τῷ 10
Δανιηλ, οὗ τὸ ὄνομα ἐπεκλήθη Βαλτασαρ, καὶ ἀληθινὸς ὁ λόγος,
καὶ δύναμις μεγάλη καὶ σύνεσις ἐδόθη αὐτῷ ἐν τῇ ὀπτασίᾳ. 2ἐν 2
ταῖς ἡμέραις ἐκείναις ἐγὼ Δανιηλ ἤμην πενθῶν τρεῖς ἑβδομάδας
ἡμερῶν· 3ἄρτον ἐπιθυμιῶν οὐκ ἔφαγον, καὶ κρέας καὶ οἶνος οὐκ 3
εἰσῆλθεν εἰς τὸ στόμα μου, καὶ ἄλειμμα οὐκ ἠλειψάμην ἕως πλη-
ρώσεως τριῶν ἑβδομάδων ἡμερῶν. 4ἐν ἡμέρᾳ εἰκοστῇ καὶ τετάρτῃ 4
τοῦ μηνὸς τοῦ πρώτου, καὶ ἐγὼ ἤμην ἐχόμενα τοῦ ποταμοῦ τοῦ
μεγάλου, αὐτός ἐστιν Εδδεκελ, 5καὶ ἦρα τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ 5
εἶδον καὶ ἰδοὺ ἀνὴρ εἷς ἐνδεδυμένος βαδδιν, καὶ ἡ ὀσφὺς αὐτοῦ
περιεζωσμένη ἐν χρυσίῳ Ωφαζ, 6καὶ τὸ σῶμα αὐτοῦ ὡσεὶ θαρσις, 6
καὶ τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ὡσεὶ ὅρασις ἀστραπῆς, καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ
αὐτοῦ ὡσεὶ λαμπάδες πυρός, καὶ οἱ βραχίονες αὐτοῦ καὶ τὰ σκέλη
ὡς ὅρασις χαλκοῦ στίλβοντος, καὶ ἡ φωνὴ τῶν λόγων αὐτοῦ ὡς
φωνὴ ὄχλου. 7καὶ εἶδον ἐγὼ Δανιηλ μόνος τὴν ὀπτασίαν, καὶ οἱ 7
ἄνδρες οἱ μετ᾽ ἐμοῦ οὐκ εἶδον τὴν ὀπτασίαν, ἀλλ᾽ ἢ ἔκστασις με-
γάλη ἐπέπεσεν ἐπ᾽ αὐτούς, καὶ ἔφυγον ἐν φόβῳ· 8καὶ ἐγὼ ὑπ- 8

10 1 init.] pr. inscr. ορασις ια′ A || 4 εδδεκελ] ενδεκελ A; τιγρις L, pr. τιγρις BA: ex 𝔊 || 6 ωσει ter] ως 1⁰ Vpau., 2⁰ AQpau., 3⁰ AQ† || 8 υπ-ελ. μονος] pr. μονος (sic) B*†

ελείφθην μόνος καὶ εἶδον τὴν ὅρασιν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ οὐκ 𝔊
ἐ⟨γ⟩κατελείφθη ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἰδοὺ πνεῦμα ἐπεστράφη ἐπ' ἐμὲ
9 εἰς φθοράν, καὶ οὐ κατίσχυσα. 9καὶ οὐκ ἤκουσα τὴν φωνὴν λα-
λιᾶς αὐτοῦ, ἐγὼ ἤμην πεπτωκὼς ἐπὶ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν.
10 10καὶ ἰδοὺ χεῖρα προσήγαγέ μοι καὶ ἤγειρέ με ἐπὶ τῶν γονάτων
11 ἐπὶ τὰ ἴχνη τῶν ποδῶν μου. 11καὶ εἶπέν μοι Δανιηλ, ἄνθρωπος
ἐλεεινὸς εἶ· διανοήθητι τοῖς προστάγμασιν, οἷς ἐγὼ λαλῶ ἐπὶ σέ,
καὶ στῆθι ἐπὶ τοῦ τόπου σου, ἄρτι γὰρ ἀπεστάλην ἐπὶ σέ. καὶ ἐν
τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ τὸ πρόσταγμα τοῦτο ἔστην τρέμων.
12 12καὶ εἶπεν πρός με Μὴ φοβοῦ, Δανιηλ· ὅτι ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς
πρώτης, ἧς ἔδωκας τὸ πρόσωπόν σου διανοηθῆναι καὶ ταπεινωθῆ-
ναι ἐναντίον κυρίου τοῦ θεοῦ σου, εἰσηκούσθη τὸ ῥῆμά σου, καὶ
13 ἐγὼ εἰσῆλθον ⟨ἐν⟩ τῷ ῥήματί σου. 13καὶ ὁ στρατηγὸς βασιλέως
Περσῶν ἀνθειστήκει ἐναντίον μου εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν, καὶ ἰδοὺ
Μιχαηλ εἷς τῶν ἀρχόντων τῶν πρώτων ἐπῆλθε βοηθῆσαί μοι, καὶ
αὐτὸν ἐκεῖ κατέλιπον μετὰ τοῦ στρατηγοῦ τοῦ βασιλέως Περσῶν.
14 14καὶ εἶπέν μοι Ἦλθον ὑποδεῖξαί σοι τί ὑπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ'

ελείφθην μόνος καὶ εἶδον τὴν ὀπτασίαν τὴν μεγάλην ταύτην, καὶ θ'
οὐχ ὑπελείφθη ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ ἡ δόξα μου μετεστράφη εἰς δια-
9 φθοράν, καὶ οὐκ ἐκράτησα ἰσχύος. 9καὶ ἤκουσα τὴν φωνὴν τῶν
λόγων αὐτοῦ καὶ ἐν τῷ ἀκοῦσαί με αὐτοῦ ἤμην κατανενυγμένος,
10 καὶ τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν. 10καὶ ἰδοὺ χεὶρ ἁπτομένη μου
11 καὶ ἤγειρέν με ἐπὶ τὰ γόνατά μου. 11καὶ εἶπεν πρός με Δανιηλ
ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, σύνες ἐν τοῖς λόγοις, οἷς ἐγὼ λαλῶ πρὸς σέ, καὶ
στῆθι ἐπὶ τῇ στάσει σου, ὅτι νῦν ἀπεστάλην πρὸς σέ. καὶ ἐν τῷ
12 λαλῆσαι αὐτὸν πρός με τὸν λόγον τοῦτον ἀνέστην ἔντρομος. 12καὶ
εἶπεν πρός με Μὴ φοβοῦ, Δανιηλ· ὅτι ἀπὸ τῆς πρώτης ἡμέρας,
ἧς ἔδωκας τὴν καρδίαν σου τοῦ συνιέναι καὶ κακωθῆναι ἐναντίον
τοῦ θεοῦ σου, ἠκούσθησαν οἱ λόγοι σου, καὶ ἐγὼ ἦλθον ἐν τοῖς
13 λόγοις σου. 13καὶ ὁ ἄρχων βασιλείας Περσῶν εἱστήκει ἐξ ἐναντίας
μου εἴκοσι καὶ μίαν ἡμέραν, καὶ ἰδοὺ Μιχαηλ εἷς τῶν ἀρχόντων
τῶν πρώτων ἦλθεν βοηθῆσαί μοι, καὶ αὐτὸν κατέλιπον ἐκεῖ μετὰ
14 τοῦ ἄρχοντος βασιλείας Περσῶν 14καὶ ἦλθον συνετίσαι σε ὅσα
ἀπαντήσεται τῷ λαῷ σου ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν, ὅτι ἔτι ἡ ὁρα-

8 δοξα] εξεις $A^{\dagger}$ = εξις unus codex codici A cognatus: cf. 9 1 || 9 αυτου 2^{0}] pr. φωνην ρηματων A || 10 fin.] + και ταρσους χειρων μου A: sic teste Q^{mg} uerterunt α′ σ′ || 12 οτι — ημερας > $A^{\dagger}$ | συνιεναι] συνειναι $BA^{\dagger}$: cf. Thack. p. 251 | κακωθ.] pr. του $A^{\dagger}$ | του θεου $B^{\dagger}$] pr. κυριου rel. || 13 εικοσι] pr. και (sic) $A^{\dagger}$ | των πρωτων > $B^{\dagger}$ || 14 ετι η > $A^{(\dagger)}$

𝔊 ἐσχάτου τῶν ἡμερῶν, ἔτι γὰρ ὅρασις εἰς ἡμέρας. 15καὶ ἐν τῷ αὐ- 15
τὸν λαλῆσαι μετ' ἐμοῦ τὰ προστάγματα ταῦτα ἔδωκα τὸ πρόσωπόν
μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ ἐσιώπησα. 16καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις χειρὸς 16
ἀνθρώπου ἥψατό μου τῶν χειλέων· καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ
ἐλάλησα καὶ εἶπα τῷ ἑστηκότι ἀπέναντί μου Κύριε, καὶ ὡς ὅρασις
ἀπεστράφη ἐπὶ τὸ πλευρόν μου ἐπ' ἐμέ, καὶ οὐκ ἦν ἐν ἐμοὶ ἰσχύς·
17καὶ πῶς δυνήσεται ὁ παῖς λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ; καὶ 17
ἐγὼ ἠσθένησα, καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ πνεῦμα οὐ κατ-
ελείφθη ἐν ἐμοί. 18καὶ προσέθηκε καὶ ἥψατό μου ὡς ὅρασις ἀνθρώ- 18
που καὶ κατίσχυσέ με 19καὶ εἶπέ μοι Ἄνθρωπος ἐλεεινὸς εἶ, μὴ 19
φοβοῦ, ὑγίαινε· ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ'
ἐμοῦ ἴσχυσα καὶ εἶπα Λαλησάτω ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσέ με.
20καὶ εἶπεν πρός με Γινώσκεις τί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ἐπι- 20
στρέψω διαμάχεσθαι μετὰ τοῦ στρατηγοῦ βασιλέως τῶν Περσῶν·
καὶ ἐγὼ ἐξεπορευόμην, καὶ ἰδοὺ στρατηγὸς Ἑλλήνων εἰσεπορεύετο.
21καὶ μάλα ὑποδείξω σοι τὰ πρῶτα ἐν ἀπογραφῇ ἀληθείας, καὶ 21
οὐθεὶς ἦν ὁ βοηθῶν μετ' ἐμοῦ ὑπὲρ τούτων ἀλλ' ἢ Μιχαηλ ὁ ἄγ-
γελος· 1καὶ ἐν τῷ ἐνιαυτῷ τῷ πρώτῳ Κύρου τοῦ βασιλέως εἶπέν 11

14 ορασις ed. (cf. θ′)] ωρα 88 Sy: σις excidit ante εις || 16 εν] επ 88

θ′ σις εἰς ἡμέρας. 15καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ κατὰ τοὺς 15
λόγους τούτους ἔδωκα τὸ πρόσωπόν μου ἐπὶ τὴν γῆν καὶ κατενύ-
γην. 16καὶ ἰδοὺ ὡς ὁμοίωσις υἱοῦ ἀνθρώπου ἥψατο τῶν χειλέων 16
μου· καὶ ἤνοιξα τὸ στόμα μου καὶ ἐλάλησα καὶ εἶπα πρὸς τὸν
ἑστῶτα ἐναντίον ἐμοῦ Κύριε, ἐν τῇ ὀπτασίᾳ σου ἐστράφη τὰ ἐν-
τός μου ἐν ἐμοί, καὶ οὐκ ἔσχον ἰσχύν· 17καὶ πῶς δυνήσεται ὁ 17
παῖς σου, κύριε, λαλῆσαι μετὰ τοῦ κυρίου μου τούτου; καὶ ἐγὼ
ἀπὸ τοῦ νῦν οὐ στήσεται ἐν ἐμοὶ ἰσχύς, καὶ πνοὴ οὐχ ὑπελείφθη
ἐν ἐμοί. 18καὶ προσέθετο καὶ ἥψατό μου ὡς ὅρασις ἀνθρώπου καὶ 18
ἐνίσχυσέν με 19καὶ εἶπέν μοι Μὴ φοβοῦ, ἀνὴρ ἐπιθυμιῶν, εἰρήνη 19
σοι· ἀνδρίζου καὶ ἴσχυε. καὶ ἐν τῷ λαλῆσαι αὐτὸν μετ' ἐμοῦ ἴσχυ-
σα καὶ εἶπα Λαλείτω ὁ κύριός μου, ὅτι ἐνίσχυσάς με. 20καὶ εἶπεν 20
Εἰ οἶδας ἵνα τί ἦλθον πρὸς σέ; καὶ νῦν ἐπιστρέψω τοῦ πολεμῆ-
σαι μετὰ ἄρχοντος Περσῶν· καὶ ἐγὼ ἐξεπορευόμην, καὶ ὁ ἄρχων
τῶν Ἑλλήνων ἤρχετο. 21ἀλλ' ἢ ἀναγγελῶ σοι τὸ ἐντεταγμένον ἐν 21
γραφῇ ἀληθείας, καὶ οὐκ ἔστιν εἷς ἀντεχόμενος μετ' ἐμοῦ περὶ
τούτων ἀλλ' ἢ Μιχαηλ ὁ ἄρχων ὑμῶν· 1καὶ ἐγὼ ἐν ἔτει πρώτῳ 11

15 και κατενυγην > $B^{*\dagger}$ || 16 μου $1^{0} \frown 2^{0}$ $A^{\dagger}$ || 17 πνοη] πνευμα $B^{\dagger}$ = 𝔊 || 20 ειπεν] + μοι A | επιστρεφω A | αρχοντος] pr. του B, -των $A^{\dagger}$ | εξεπορ.] εισεπ. $B^{\dagger}$ | ο > $B^{*\dagger}$ || 21 περι] υπερ $A^{\dagger}$ | η ult.] ημιν $A^{\dagger}$
11 1 ετει] pr. τω $B^{*\dagger}$

μοι ἐνισχῦσαι καὶ ἀνδρίζεσθαι. — [2]καὶ νῦν ἦλθον τὴν ἀλήθειαν ὑποδεῖξαί σοι. ἰδοὺ τρεῖς βασιλεῖς ἀνθεστήκασιν ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσει πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ ἐν τῷ κατισχῦσαι αὐτὸν ἐν τῷ πλούτῳ αὐτοῦ ἐπαναστήσεται παντὶ βασιλεῖ Ἑλλήνων. [3]καὶ στήσεται βασιλεὺς δυνατὸς καὶ κυριεύσει κυρ(ι)είας πολλῆς καὶ ποιήσει καθὼς ἂν βούληται. [4]καὶ ἐν τῷ ἀναστῆναι αὐτὸν συντριβήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ μερισθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ, οὐ κατὰ τὴν ἀλκὴν αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυρ(ι)είαν αὐτοῦ, ἣν ἐδυνάστευσε, ὅτι ἀποσταθήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ, καὶ ἑτέρους διδάξει ταῦτα. [5]καὶ ἐνισχύσει βασιλείαν Αἰγύπτου· καὶ εἷς ἐκ τῶν δυναστῶν κατισχύσει αὐτὸν καὶ δυναστεύσει· δυναστεία μεγάλη ἡ δυναστεία αὐτοῦ. [6]καὶ εἰς συντέλειαν ἐνιαυτῶν ἄξει αὐτούς, καὶ εἰσελεύσεται βασιλεὺς Αἰγύπτου εἰς τὴν βασιλείαν τὴν βορρᾶ ποιήσασθαι συνθήκας· καὶ οὐ μὴ κατισχύσῃ, ὅτι ὁ βραχίων αὐτοῦ οὐ στήσει ἰσχύν, καὶ ὁ βραχίων αὐτοῦ ναρκήσει καὶ τῶν συμπορευομένων μετ' αὐτοῦ, καὶ μενεῖ εἰς ὥρας. [7]καὶ ἀναστήσεται φυτὸν ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ καθ' ⑥

Κύρου ἔστην εἰς κράτος καὶ ἰσχύν. — [2]καὶ νῦν ἀλήθειαν ἀναγγελῶ σοι. ἰδοὺ ἔτι τρεῖς βασιλεῖς ἀναστήσονται ἐν τῇ Περσίδι, καὶ ὁ τέταρτος πλουτήσει πλοῦτον μέγαν παρὰ πάντας· καὶ μετὰ τὸ κρατῆσαι αὐτὸν τοῦ πλούτου αὐτοῦ ἐπαναστήσεται πάσαις βασιλείαις Ἑλλήνων. [3]καὶ ἀναστήσεται βασιλεὺς δυνατὸς καὶ κυριεύσει κυριείας πολλῆς καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ. [4]καὶ ὡς ἂν στῇ, ἡ βασιλεία αὐτοῦ συντριβήσεται καὶ διαιρεθήσεται εἰς τοὺς τέσσαρας ἀνέμους τοῦ οὐρανοῦ καὶ οὐκ εἰς τὰ ἔσχατα αὐτοῦ οὐδὲ κατὰ τὴν κυριείαν αὐτοῦ, ἣν ἐκυρίευσεν, ὅτι ἐκτιλήσεται ἡ βασιλεία αὐτοῦ καὶ ἑτέροις ἐκτὸς τούτων. [5]καὶ ἐνισχύσει ὁ βασιλεὺς τοῦ νότου· καὶ εἷς τῶν ἀρχόντων αὐτοῦ ἐνισχύσει ἐπ' αὐτὸν καὶ κυριεύσει κυριείαν πολλὴν ἐπ' ἐξουσίας αὐτοῦ. [6]καὶ μετὰ τὰ ἔτη αὐτοῦ συμμειγήσονται, καὶ θυγάτηρ βασιλέως τοῦ νότου εἰσελεύσεται πρὸς βασιλέα τοῦ βορρᾶ τοῦ ποιῆσαι συνθήκας μετ' αὐτοῦ· καὶ οὐ κρατήσει ἰσχύος βραχίονος, καὶ οὐ στήσεται τὸ σπέρμα αὐτοῦ, καὶ παραδοθήσεται αὐτὴ καὶ οἱ φέροντες αὐτὴν καὶ ἡ νεᾶνις καὶ ὁ κατισχύων αὐτὴν ἐν τοῖς καιροῖς. [7]καὶ στήσεται ἐκ τοῦ θ'

3 κυριειας pau.] ι uel ει pro ιει rel.: item in 4 (unus tantum cod. ιει) et 5 (etiam A ιει), cf. 4 22 || 4 fin.] + δοθησεται A || 5 εις των αρχ. αυτου / ενισχ. επ αυτον] tr. A† | αυτου 1⁰] -των B | αυτον *L*] -των BA | κυριειας(cf. 3) πολλης Apau. | επ εξουσ. αυτου > Bpau. || 6 συμμ(ε)ιγησονται] pr. απο A† | θυγατηρ] pr. η A || 7 στησεται] pr. ανα ABᶜ

ἑαυτόν, καὶ ἥξει ἐπὶ τὴν δύναμιν αὐτοῦ ἐν ἰσχύι αὐτοῦ βασιλεὺς βορρᾶ καὶ ποιήσει ταραχὴν καὶ κατισχύσει. [8]καὶ τοὺς θεοὺς αὐτῶν καταστρέψει μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν καὶ τοὺς ὄχλους αὐτῶν μετὰ τῶν σκευῶν τῶν ἐπιθυμημάτων αὐτῶν, τὸ ἀργύριον καὶ τὸ χρυσίον, ἐν αἰχμαλωσίᾳ ἀποίσουσιν εἰς Αἴγυπτον· καὶ ἔσται ἔτος βασιλεῖ βορρᾶ. [9]καὶ εἰσελεύσεται εἰς βασιλείαν Αἰγύπτου ἡμέρας· καὶ ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν γῆν αὐτοῦ. [10]καὶ ὁ υἱὸς αὐτοῦ. καὶ ἐρεθισθήσεται καὶ συνάξει συναγωγὴν ὄχλου πολλοῦ καὶ εἰσελεύσεται κατ' αὐτὴν κατασύρων· παρελεύσεται καὶ ἐπιστρέψει καὶ παροξυνθήσεται ἐπὶ πολύ. [11]καὶ ὀργισθήσεται βασιλεὺς Αἰγύπτου καὶ πολεμήσει μετὰ βασιλέως βορρᾶ, καὶ παραδοθήσεται ἡ συναγωγὴ εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ· [12]καὶ λήψεται τὴν συναγωγήν, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ ταράξει πολλοὺς καὶ οὐ μὴ φοβηθῇ. [13]καὶ ἐπιστρέψει βασιλεὺς βορρᾶ καὶ συνάξει πόλεως συναγωγὴν μείζονα παρὰ τὴν πρώτην κατὰ συντέλειαν καιροῦ ἐνιαυτοῦ καὶ εἰσελεύσεται εἰς αὐτὴν ἐπ' αὐτὸν ἐν ὄχλῳ πολλῷ καὶ ἐν ⑥

11 9 αιγυπτου] pr. βασιλευς 88 Sy (in Sy sub ※) || 11 αιγυπτου] + ※και εξελευσεται 88 Sy | βορρα] + ※και στησει οχλον πολυν 88 Sy

---

ἄνθους τῆς ῥίζης αὐτῆς τῆς ἑτοιμασίας αὐτοῦ καὶ ἥξει πρὸς τὴν δύναμιν καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὰ ὑποστηρίγματα τοῦ βασιλέως τοῦ βορρᾶ καὶ ποιήσει ἐν αὐτοῖς καὶ κατισχύσει. [8]καί γε τοὺς θεοὺς αὐτῶν μετὰ τῶν χωνευτῶν αὐτῶν, πᾶν σκεῦος ἐπιθυμητὸν αὐτῶν ἀργυρίου καὶ χρυσίου, μετὰ αἰχμαλωσίας οἴσει εἰς Αἴγυπτον· καὶ αὐτὸς στήσεται ὑπὲρ βασιλέα τοῦ βορρᾶ. [9]καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ βασιλέως τοῦ νότου· καὶ ἀναστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ. [10]καὶ οἱ υἱοὶ αὐτοῦ συνάξουσιν ὄχλον δυνάμεων πολλῶν, καὶ ἐλεύσεται ἐρχόμενος καὶ κατακλύζων· καὶ παρελεύσεται καὶ καθίεται καὶ συμπροσπλακήσεται ἕως τῆς ἰσχύος αὐτοῦ. [11]καὶ ἀγριανθήσεται βασιλεὺς τοῦ νότου καὶ ἐξελεύσεται καὶ πολεμήσει μετὰ βασιλέως τοῦ βορρᾶ· καὶ στήσει ὄχλον πολύν, καὶ παραδοθήσεται ὁ ὄχλος ἐν χειρὶ αὐτοῦ· [12]καὶ λήμψεται τὸν ὄχλον, καὶ ὑψωθήσεται ἡ καρδία αὐτοῦ, καὶ καταβαλεῖ μυριάδας καὶ οὐ κατισχύσει. [13]καὶ ἐπιστρέψει βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ καὶ ἄξει ὄχλον πολὺν ὑπὲρ τὸν πρότερον καὶ εἰς τὸ τέλος τῶν καιρῶν ἐνιαυτῶν ἐπελεύσεται θ'

7 της 2⁰] pr. επι Apl.: cf. 20. 21 | εν > A† || 8 αυτων 1⁰] + καταστρεψει ABᶜ || 10 δυναμεων] ανα μεσον B† | ελευσεται] pr. εισ A | ερχομενος] αρχ. A† | καθιεται B† (cf. Thack. p. 272)] καθιειται rel. | συμ(uel ν)προσπλακησεται] προ⟨σ⟩συμπλ. A; -σονται pro -σεται A† || 11 βασ.(pr. ο A) του νοτου / και] tr. A† | βασιλεως AQ†] pr. του rel. | ο > B† || 12 υψωθ.] pr. υπερ A† || 13 βασιλευς] pr. ο A | αξει] εξει A

14 χρήμασι πολλοῖς. 14καὶ ἐν τοῖς καιροῖς ἐκείνοις διάνοιαι ἀναστή- 𝔊
σονται ἐπὶ τὸν βασιλέα Αἰγύπτου· καὶ ἀνοικοδομήσει τὰ πεπτω-
κότα τοῦ ἔθνους σου καὶ ἀναστήσεται εἰς τὸ ἀναστῆσαι τὴν προ-
15 φητείαν, καὶ προσκόψουσι. 15καὶ ἐπελεύσεται βασιλεὺς βορρᾶ καὶ
ἐπιστρέψει τὰ δόρατα αὐτοῦ καὶ λήψεται τὴν πόλιν τὴν ὀχυράν,
καὶ οἱ βραχίονες βασιλέως Αἰγύπτου στήσονται μετὰ τῶν δυνα-
στῶν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται αὐτῷ ἰσχὺς εἰς τὸ ἀντιστῆναι αὐτῷ.
16 16καὶ ποιήσει ὁ εἰσπορευόμενος ἐπ᾽ αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ,
καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἀνθεστηκὼς ἐναντίον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν τῇ
17 χώρᾳ, καὶ ἐπιτελεσθήσεται πάντα ἐν ταῖς χερσὶν αὐτοῦ. 17καὶ δώ-
σει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπελθεῖν βίᾳ πᾶν τὸ ἔργον αὐτοῦ καὶ
συνθήκας μετ᾽ αὐτοῦ ποιήσεται· καὶ θυγατέρα ἀνθρώπου δώσει
18 αὐτῷ εἰς τὸ φθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ πείσεται καὶ οὐκ ἔσται. 18καὶ
δώσει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐπὶ τὴν θάλασσαν καὶ λήψεται πολ-
λοὺς καὶ ἐπιστρέψει ὀργὴν ὀνειδισμοῦ αὐτῶν ἐν ὅρκῳ κατὰ τὸν
19 ὀνειδισμὸν αὐτοῦ. 19ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὸ κατ-
ισχῦσαι τὴν χώραν αὐτοῦ καὶ προσκόψει καὶ πεσεῖται καὶ οὐχ

16 παντα] + τα 88 || 17 παν > 88

---

14 εἰσόδια ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ ἐν ὑπάρξει πολλῇ. 14καὶ ἐν τοῖς θ′
καιροῖς ἐκείνοις πολλοὶ ἐπαναστήσονται ἐπὶ βασιλέα τοῦ νότου·
καὶ οἱ υἱοὶ τῶν λοιμῶν τοῦ λαοῦ σου ἐπαρθήσονται τοῦ στῆσαι
15 ὅρασιν καὶ ἀσθενήσουσιν. 15καὶ εἰσελεύσεται βασιλεὺς τοῦ βορρᾶ
καὶ ἐκχεεῖ πρόσχωμα καὶ συλλήμψεται πόλεις ὀχυράς, καὶ οἱ βρα-
χίονες τοῦ βασιλέως τοῦ νότου οὐ στήσονται, καὶ ἀναστήσονται
16 οἱ ἐκλεκτοὶ αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔσται ἰσχὺς τοῦ στῆναι. 16καὶ ποιήσει
ὁ εἰσπορευόμενος πρὸς αὐτὸν κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἔστιν
ἑστὼς κατὰ πρόσωπον αὐτοῦ· καὶ στήσεται ἐν γῇ τοῦ σαβι, καὶ
17 συντελεσθήσεται ἐν τῇ χειρὶ αὐτοῦ. 17καὶ τάξει τὸ πρόσωπον αὐ-
τοῦ εἰσελθεῖν ἐν ἰσχύι πάσης τῆς βασιλείας αὐτοῦ καὶ εὐθεῖα πάντα
μετ᾽ αὐτοῦ ποιήσει· καὶ θυγατέρα τῶν γυναικῶν δώσει αὐτῷ τοῦ
18 διαφθεῖραι αὐτήν, καὶ οὐ μὴ παραμείνῃ καὶ οὐκ αὐτῷ ἔσται. 18καὶ
ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ εἰς τὰς νήσους καὶ συλλήμψεται
πολλὰς καὶ καταπαύσει ἄρχοντας ὀνειδισμοῦ αὐτῶν, πλὴν ὀνειδι-
19 σμὸς αὐτοῦ ἐπιστρέψει αὐτῷ. 19καὶ ἐπιστρέψει τὸ πρόσωπον αὐτοῦ
εἰς τὴν ἰσχὺν τῆς γῆς αὐτοῦ καὶ ἀσθενήσει καὶ πεσεῖται καὶ οὐχ

14 λοιμων] λοιπων B || 15 βασιλευς] pr. ο A | ου > Bpau.: post νοτου | οι ult.] pr. και B† || 16 στησονται A† | γη] pr. τη B | σαβι Complut.] σαβειρ Bpl., σαββειρ A†: cf. 41. 45 | συντελεσθ.] συν > B† || 18 καταπαυσει *LC*] κ pro π BAQV | ονειδισμος Bpau.] pr. ο rel. || 19 ισχυν] αρχην A†

𝔊 εὑρεθήσεται. 20καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ φυτὸν βασιλείας 20
εἰς ἀνάστασιν, ἀνὴρ τύπτων δόξαν βασιλέως· καὶ ἐν ἡμέραις ἐσχά-
ταις συντριβήσεται καὶ οὐκ ἐν ὀργῇ οὐδὲ ἐν πολέμῳ. 21καὶ ἀνα- 21
στήσεται ἐπὶ τὸν τόπον αὐτοῦ εὐκαταφρόνητος, καὶ οὐ δοθήσεται
ἐπ᾽ αὐτὸν δόξα βασιλέως· καὶ ἥξει ἐξάπινα, κατισχύσει βασιλεὺς
ἐν κληροδοσίᾳ αὐτοῦ. 22καὶ τοὺς βραχίονας τοὺς συντριβέντας 22
συντρίψει ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ· 23καὶ μετὰ τῆς διαθήκης καὶ δή- 23
μου συνταγέντος μετ᾽ αὐτοῦ ποιήσει ψεῦδος καὶ ἐπὶ ἔθνος ἰσχυρὸν
ἐν ὀλιγοστῷ ἔθνει. 24ἐξάπινα ἐρημώσει πόλιν καὶ ποιήσει ὅσα οὐκ 24
ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ οὐδὲ οἱ πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ·
προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ χρήματα αὐτοῖς δώσει καὶ ἐπὶ τὴν πόλιν
τὴν ἰσχυρὰν διανοηθήσεται, καὶ οἱ λογισμοὶ αὐτοῦ εἰς μάτην. 25καὶ 25
ἐγερθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὸν βασιλέα
Αἰγύπτου ἐν ὄχλῳ πολλῷ, καὶ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου ἐρεθισθήσεται
εἰς πόλεμον ἐν ὄχλῳ ἰσχυρῷ σφόδρα λίαν· καὶ οὐ στήσεται, ὅτι
διανοηθήσεται ἐπ᾽ αὐτὸν διανοίᾳ· 26καὶ καταναλώσουσιν αὐτὸν 26
μέριμναι αὐτοῦ καὶ ἀποστρέψουσιν αὐτόν, καὶ παρελεύσεται καὶ

26 παρελευσεται] -σονται 88

θ′ εὑρεθήσεται. 20καὶ ἀναστήσεται ἐκ τῆς ῥίζης αὐτοῦ φυτὸν βασι- 20
λείας ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ παραβιβάζων πράσσων δόξαν βασι-
λείας· καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἐκείναις συντριβήσεται καὶ οὐκ ἐν προσ-
ώποις οὐδὲ ἐν πολέμῳ. 21στήσεται ἐπὶ τὴν ἑτοιμασίαν αὐτοῦ· 21
ἐξουδενώθη, καὶ οὐκ ἔδωκαν ἐπ᾽ αὐτὸν δόξαν βασιλείας· καὶ ἥξει
ἐν εὐθηνίᾳ καὶ κατισχύσει βασιλείας ἐν ὀλισθρήμασιν. 22καὶ βρα- 22
χίονες τοῦ κατακλύζοντος κατακλυσθήσονται ἀπὸ προσώπου αὐτοῦ
καὶ συντριβήσονται, καὶ ἡγούμενος διαθήκης· 23καὶ ἀπὸ τῶν συν- 23
αναμείξεων πρὸς αὐτὸν ποιήσει δόλον καὶ ἀναβήσεται καὶ ὑπερ-
ισχύσει αὐτοῦ ἐν ὀλίγῳ ἔθνει. 24καὶ ἐν εὐθηνίᾳ καὶ ἐν πίοσιν χώ- 24
ραις ἥξει καὶ ποιήσει ἃ οὐκ ἐποίησαν οἱ πατέρες αὐτοῦ καὶ οἱ
πατέρες τῶν πατέρων αὐτοῦ· προνομὴν καὶ σκῦλα καὶ ὕπαρξιν
αὐτοῖς διασκορπιεῖ καὶ ἐπ᾽ Αἴγυπτον λογιεῖται λογισμοὺς αὐτοῦ καὶ
ἕως καιροῦ. 25καὶ ἐξεγερθήσεται ἡ ἰσχὺς αὐτοῦ καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ 25
ἐπὶ βασιλέα τοῦ νότου ἐν δυνάμει μεγάλῃ, καὶ ὁ βασιλεὺς τοῦ
νότου συνάψει πόλεμον ἐν δυνάμει μεγάλῃ καὶ ἰσχυρᾷ σφόδρα·
καὶ οὐ στήσεται, ὅτι λογιοῦνται ἐπ᾽ αὐτὸν λογισμούς· 26καὶ φά- 26
γονται τὰ δέοντα αὐτοῦ καὶ συντρίψουσιν αὐτόν, καὶ δυνάμεις

20 βασιλειας 1⁰] pr. της B† || 21 ολισθρημ. B†] ρ > rel.: item in 32. 34 (B*† om. σ in 21, non 32. 34) || 22 κατακλυσθ.] pr. και A || 23 αυτου] -τους B† || 24 πιοσι(ν) BV†(V*† πει-)] πλιοσιν AQ*†, πλειοσι(ν) rel. | αυτοις > A† | λογισμους] διαλογ. A† | αυτου ult. > Bpau. || 25 επι] και (sic) A† | εν δυν. 2⁰] pr. και A | στησεται *L*] -σονται BA

27 κατασυριεῖ, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολλοί. 27καὶ δύο βασιλεῖς 𝔊
μόνοι δειπνήσουσιν ἐπὶ τὸ αὐτὸ καὶ ἐπὶ μιᾶς τραπέζης φάγονται
καὶ ψευδολογήσουσι καὶ οὐκ εὐοδωθήσονται· ἔτι γὰρ συντέλεια
28 εἰς καιρόν. 28καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν χώραν αὐτοῦ ἐν χρήμασι πολ-
λοῖς, καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου· ποιήσει καὶ
29 ἐπιστρέψει ἐπὶ τὴν χώραν αὐτοῦ 29εἰς καιρόν. καὶ εἰσελεύσεται εἰς
30 Αἴγυπτον, καὶ οὐκ ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ἡ ἐσχάτη. 30καὶ ἥξουσι
Ῥωμαῖοι καὶ ἐξώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμβριμήσονται αὐτῷ· καὶ ἐπι-
στρέψει καὶ ὀργισθήσεται ἐπὶ τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου· καὶ ποιή-
σει καὶ ἐπιστρέψει καὶ διανοηθήσεται ἐπ' αὐτούς, ἀνθ' ὧν ἐγκατ-
31 έλιπον τὴν διαθήκην τοῦ ἁγίου. 31καὶ βραχίονες παρ' αὐτοῦ στήσον-
ται καὶ μιανοῦσι τὸ ἅγιον τοῦ φόβου καὶ ἀποστήσουσι τὴν θυσίαν
32 καὶ δώσουσι βδέλυγμα ἐρημώσεως. 32καὶ ἐν ἁμαρτίαις διαθήκης
μιανοῦσιν ἐν σκληρῷ λαῷ, καὶ ὁ δῆμος ὁ γινώσκων ταῦτα κατ-
33 ισχύσουσι καὶ ποιήσουσι. 33καὶ ἐννοούμενοι τοῦ ἔθνους συνήσου-
σιν εἰς πολλούς· καὶ προσκόψουσι ῥομφαίᾳ καὶ παλαιωθήσονται
ἐν αὐτῇ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ ἐν προνομῇ ἡμερῶν κηλιδωθήσον-
34 ται. 34καὶ ὅταν συντρίβωνται, συνάξουσιν ἰσχὺν βραχεῖαν, καὶ ἐπι-

29 και 1⁰] pr. ※επιστρεψει 88 Sy || 30 οργισθησεται] -σονται 88

---

27 κατακλύσει, καὶ πεσοῦνται τραυματίαι πολλοί. 27καὶ ἀμφότεροι οἱ θ′
βασιλεῖς, αἱ καρδίαι αὐτῶν εἰς πονηρίαν, καὶ ἐπὶ τραπέζῃ μιᾷ ψευδῆ
28 λαλήσουσιν, καὶ οὐ κατευθυνεῖ· ὅτι ἔτι πέρας εἰς καιρόν. 28καὶ
ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν αὐτοῦ ἐν ὑπάρξει πολλῇ, καὶ ἡ καρδία αὐ-
τοῦ ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν, καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει εἰς τὴν γῆν
29 αὐτοῦ. 29εἰς τὸν καιρὸν ἐπιστρέψει καὶ ἥξει ἐν τῷ νότῳ, καὶ οὐκ
30 ἔσται ὡς ἡ πρώτη καὶ ὡς ἡ ἐσχάτη. 30καὶ εἰσελεύσονται ἐν αὐτῷ
οἱ ἐκπορευόμενοι Κίτιοι, καὶ ταπεινωθήσεται· καὶ ἐπιστρέψει καὶ
θυμωθήσεται ἐπὶ διαθήκην ἁγίαν· καὶ ποιήσει καὶ ἐπιστρέψει καὶ
31 συνήσει ἐπὶ τοὺς καταλιπόντας διαθήκην ἁγίαν. 31καὶ σπέρματα
ἐξ αὐτοῦ ἀναστήσονται καὶ βεβηλώσουσιν τὸ ἁγίασμα τῆς δυνα-
στείας καὶ μεταστήσουσιν τὸν ἐνδελεχισμὸν καὶ δώσουσιν βδέλυγ-
32 μα ἠφανισμένον. 32καὶ οἱ ἀνομοῦντες διαθήκην ἐπάξουσιν ἐν ὀλισ-
θρήμασιν, καὶ λαὸς γινώσκοντες θεὸν αὐτοῦ κατισχύσουσιν καὶ
33 ποιήσουσιν. 33καὶ οἱ συνετοὶ τοῦ λαοῦ συνήσουσιν εἰς πολλά· καὶ
ἀσθενήσουσιν ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν φλογὶ καὶ ἐν αἰχμαλωσίᾳ καὶ
34 ἐν διαρπαγῇ ἡμερῶν. 34καὶ ἐν τῷ ἀσθενῆσαι αὐτοὺς βοηθηθή-

29 ως ult. > B = 𝔊 || 30 εν αυτω οι] οι εν αυτω και οι A || 31 και σπερματα] και βραχιονες L = 𝔊, pr. και βραχιονες AQmu. | δυναστειας] δυναμεως A | ενδελεχιστον A† || 32 και οι] και λαοι A† | επαξουσιν] εξαξ. A† | ολισθρ.: cf. 21 | γινωσκοντες] -κων A || 33 του λαου] λαου μου A(ℍ), λαου Q

𝔊 συναχθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ ἐπὶ πόλεως καὶ πολλοὶ ὡς ἐν
κληροδοσίᾳ. 35καὶ ἐκ τῶν συνιέντων διανοηθήσονται εἰς τὸ καθα- 35
ρίσαι ἑαυτοὺς καὶ εἰς τὸ ἐκλεγῆναι καὶ εἰς τὸ καθαρισθῆναι ἕως
καιροῦ συντελείας· ἔτι γὰρ καιρὸς εἰς ὥρας. 36καὶ ποιήσει κατὰ 36
τὸ θέλημα αὐτοῦ ὁ βασιλεὺς καὶ παροργισθήσεται καὶ ὑψωθήσεται
ἐπὶ πάντα θεὸν καὶ ἐπὶ τὸν θεὸν τῶν θεῶν ἔξαλλα λαλήσει καὶ
εὐοδωθήσεται, ἕως ἂν συντελεσθῇ ἡ ὀργή· εἰς αὐτὸν γὰρ συντέ-
λεια γίνεται. 37καὶ ἐπὶ τοὺς θεοὺς τῶν πατέρων αὐτοῦ οὐ μὴ προ- 37
νοηθῇ καὶ ἐν ἐπιθυμίᾳ γυναικὸς οὐ μὴ προνοηθῇ, ὅτι ἐν παντὶ
ὑψωθήσεται, καὶ ὑποταγήσεται αὐτῷ ἔθνη ἰσχυρά· 38ἐπὶ τὸν τόπον 38
αὐτοῦ κινήσει καὶ θεόν, ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέρες αὐτοῦ, τιμή-
σει ἐν χρυσίῳ καὶ ἀργυρίῳ καὶ λίθῳ πολυτελεῖ. καὶ ἐν ἐπιθυμή-
μασι 39ποιήσει πόλεων καὶ εἰς ὀχύρωμα ἰσχυρὸν ἥξει· μετὰ θεοῦ 39
ἀλλοτρίου, οὗ ἐὰν ἐπιγνῷ, πληθυνεῖ δόξαν καὶ κατακυριεύσει αὐτοῦ
ἐπὶ πολὺ καὶ χώραν ἀπομεριεῖ εἰς δωρεάν. 40καὶ καθ' ὥραν συντε- 40
λείας συγκερατισθήσεται αὐτῷ ὁ βασιλεὺς Αἰγύπτου, καὶ ἐποργι-

37 τους θεους] τον θεον Sy

θ′ σονται βοήθειαν μικράν, καὶ προστεθήσονται ἐπ' αὐτοὺς πολλοὶ ἐν
ὀλισθρήμασιν. 35καὶ ἀπὸ τῶν συνιέντων ἀσθενήσουσιν τοῦ πυρῶσαι 35
αὐτοὺς καὶ τοῦ ἐκλέξασθαι καὶ τοῦ ἀποκαλυφθῆναι, ἕως καιροῦ
πέρας· ὅτι ἔτι εἰς καιρόν. 36καὶ ποιήσει κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ 36
καὶ ὑψωθήσεται ὁ βασιλεὺς καὶ μεγαλυνθήσεται ἐπὶ πάντα θεὸν
καὶ λαλήσει ὑπέρογκα καὶ κατευθυνεῖ, μέχρις οὗ συντελεσθῇ ἡ ὀρ-
γή· εἰς γὰρ συντέλειαν γίνεται. 37καὶ ἐπὶ πάντας θεοὺς τῶν πατέ- 37
ρων αὐτοῦ οὐ συνήσει καὶ ἐπὶ ἐπιθυμίαν γυναικῶν καὶ ἐπὶ πᾶν
θεὸν οὐ συνήσει, ὅτι ἐπὶ πάντας μεγαλυνθήσεται· 38καὶ θεὸν μα- 38
ωζιν ἐπὶ τόπου αὐτοῦ δοξάσει καὶ θεόν, ὃν οὐκ ἔγνωσαν οἱ πατέ-
ρες αὐτοῦ, δοξάσει ἐν χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ λίθῳ τιμίῳ καὶ ἐν
ἐπιθυμήμασιν. 39καὶ ποιήσει τοῖς ὀχυρώμασιν τῶν καταφυγῶν μετὰ 39
θεοῦ ἀλλοτρίου καὶ πληθυνεῖ δόξαν καὶ ὑποτάξει αὐτοῖς πολλοὺς
καὶ γῆν διελεῖ ἐν δώροις. 40καὶ ἐν καιροῦ πέρατι συγκερατισθήσε- 40
ται μετὰ τοῦ βασιλέως τοῦ νότου, καὶ συναχθήσεται ἐπ' αὐτὸν βα-
σιλεὺς τοῦ βορρᾶ ἐν ἅρμασιν καὶ ἐν ἵπποις καὶ ἐν ναυσὶν πολ-

34 επ] προς B | ολισθρ.: cf. 21 || 35 και 2⁰ > A† || 36 ο βασ./και μεγαλ.] tr. A† | θεον Bpau.] + και επι τον θεον των θεων rel., sed και seq. habent etiam hi || 37 παντας θεους] -τος -ου B*† | ου 1⁰ > A | επι 2⁰ Q] > BA: ante επι- | επιθυμιαν] ν > Bpau. | παν B† (cf. Iud. 7 4 B)] παντα rel. || 38 μαωζ(ε)ιν] ν > A† | δοξασει 1⁰] pr. ου A†: post αυτου | χρυσιω AQ, αργυριω Q: cf. 43 || 40 καιρου] τω καιρω A† | επ αυτον] μετ αυτου A† | βασιλευς] ο βασ. ο B(ℍ) | εν 3⁰ > B

σθήσεται αὐτῷ βασιλεὺς βορρᾶ ἐν ἅρμασι καὶ ἐν ἵπποις πολλοῖς 𝔊
41 καὶ ἐν πλοίοις πολλοῖς καὶ εἰσελεύσεται εἰς χώραν Αἰγύπτου 41 καὶ
42 ἐπελεύσεται εἰς τὴν χώραν μου, 42 καὶ ἐν χώρᾳ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται
43 ἐν αὐτῇ διασῳζόμενος. 43 καὶ κρατήσει τοῦ τόπου τοῦ χρυσίου καὶ
τοῦ τόπου τοῦ ἀργυρίου καὶ πάσης τῆς ἐπιθυμίας Αἰγύπτου, καὶ
44 Λίβυες καὶ Αἰθίοπες ἔσονται ἐν τῷ ὄχλῳ αὐτοῦ. 44 καὶ ἀκοὴ ταρά-
ξει αὐτὸν ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ βορρᾶ, καὶ ἐξελεύσεται ἐν θυμῷ ἰσχυ-
45 ρῷ καὶ ῥομφαίᾳ ἀφανίσαι καὶ ἀποκτεῖναι πολλούς. 45 καὶ στήσει
αὐτοῦ τὴν σκηνὴν τότε ἀνὰ μέσον τῶν θαλασσῶν καὶ τοῦ ὄρους
τῆς θελήσεως τοῦ ἁγίου· καὶ ἥξει ὥρα τῆς συντελείας αὐτοῦ, καὶ
12 οὐκ ἔσται ὁ βοηθῶν αὐτῷ. 1 καὶ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην παρελεύ-
σεται Μιχαηλ ὁ ἄγγελος ὁ μέγας ὁ ἑστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ
λαοῦ σου· ἐκείνη ἡ ἡμέρα θλίψεως, οἵα οὐκ ἐγενήθη ἀφ' οὗ ἐγε-
νήθησαν ἕως τῆς ἡμέρας ἐκείνης· καὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ὑψω-
θήσεται πᾶς ὁ λαός, ὃς ἂν εὑρεθῇ ἐγγεγραμμένος ἐν τῷ βι-

41 fin.] + ※και πολλαι σκανδαλισθησονται και αυται σωθησονται απο χειρος αυτου εδωμ και μωαβ και κεφαλαιον υιων αμμων (42) και αποστελει χειρα αυτου εν ταις γαιαις 88 Sy (ambo εν γαις γαιαις [sic])
12 1 ωραν Ra. (cf. 11 40)] χωραν 88 Sy

λαῖς καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν γῆν καὶ συντρίψει καὶ παρελεύσεται. θ'
41 41 καὶ εἰσελεύσεται εἰς τὴν γῆν τοῦ σαβι, καὶ πολλοὶ ἀσθενήσουσιν·
καὶ οὗτοι διασωθήσονται ἐκ χειρὸς αὐτοῦ, Εδωμ καὶ Μωαβ καὶ
42 ἀρχὴ υἱῶν Αμμων. 42 καὶ ἐκτενεῖ τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ τὴν γῆν, καὶ
43 γῆ Αἰγύπτου οὐκ ἔσται εἰς σωτηρίαν. 43 καὶ κυριεύσει ἐν τοῖς ἀπο-
κρύφοις τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου καὶ ἐν πᾶσιν ἐπιθυμητοῖς
Αἰγύπτου καὶ Λιβύων καὶ Αἰθιόπων ἐν τοῖς ὀχυρώμασιν αὐτῶν.
44 44 καὶ ἀκοαὶ καὶ σπουδαὶ ταράξουσιν αὐτὸν ἐξ ἀνατολῶν καὶ ἀπὸ
βορρᾶ, καὶ ἥξει ἐν θυμῷ πολλῷ τοῦ ἀφανίσαι καὶ τοῦ ἀναθεματί-
45 σαι πολλούς. 45 καὶ πήξει τὴν σκηνὴν αὐτοῦ εφαδανω ἀνὰ μέσον
τῶν θαλασσῶν εἰς ὄρος σαβι ἅγιον· καὶ ἥξει ἕως μέρους αὐτοῦ,
12 καὶ οὐκ ἔστιν ὁ ῥυόμενος αὐτόν. 1 καὶ ἐν τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀνα-
στήσεται Μιχαηλ ὁ ἄρχων ὁ μέγας ὁ ἑστηκὼς ἐπὶ τοὺς υἱοὺς τοῦ
λαοῦ σου· καὶ ἔσται καιρὸς θλίψεως, θλῖψις οἵα οὐ γέγονεν ἀφ'
οὗ γεγένηται ἔθνος ἐπὶ τῆς γῆς ἕως τοῦ καιροῦ ἐκείνου· καὶ ἐν
τῷ καιρῷ ἐκείνῳ σωθήσεται ὁ λαός σου, πᾶς ὁ εὑρεθεὶς γεγραμ-

40 εισελευσεται] -σονται B† || 41 σαβ(ε)ι Complut. (cf. 16)] σαβαειν BA || 42 αυτου > B† || 43 χρυσιου et αργυριου AQ: cf. 38 | εν 2⁰ > A† || 44 -ισαι 1⁰⌒2⁰ Bpau. || 45 εφαδανω] εν φανδανω A(†) | σαβ(ε)ι Complut.] σαβειν A, σαβαειν B: cf. 16 | μερους] + ορους A†
12 1 γεγονεν αφ ου pl.] > B*†, γεγ. αφ. ης AB[s]pau. | επι της γης] εν τη γη B† | και ult. > B† | ευρεθεις] > B, + ο A

𝔊 βλίψ. 2 καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν τῷ πλάτει τῆς γῆς ἀναστήσον- 2
ται, οἱ μὲν εἰς ζωὴν αἰώνιον, οἱ δὲ εἰς ὀνειδισμόν, οἱ δὲ εἰς διασπο-
ρὰν καὶ αἰσχύνην αἰώνιον. 3 καὶ οἱ συνιέντες φανοῦσιν ὡς φωστῆ- 3
ρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ οἱ κατισχύοντες τοὺς λόγους μου ὡσεὶ τὰ
ἄστρα τοῦ οὐρανοῦ εἰς τὸν αἰῶνα τοῦ αἰῶνος. 4 καὶ σύ, Δανιηλ, 4
κάλυψον τὰ προστάγματα καὶ σφράγισαι τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ
συντελείας, ἕως ἂν ἀπομανῶσιν οἱ πολλοὶ καὶ πλησθῇ ἡ γῆ ἀδι-
κίας. — 5 καὶ εἶδον ἐγὼ Δανιηλ καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἱστήκεισαν, 5
εἷς ἔνθεν τοῦ ποταμοῦ καὶ εἷς ἔνθεν. 6 καὶ εἶπα τῷ ἑνὶ τῷ περιβε- 6
βλημένῳ τὰ βύσσινα τῷ ἐπάνω Πότε οὖν συντέλεια ὧν εἴρηκάς
μοι τῶν θαυμαστῶν καὶ ὁ καθαρισμὸς τούτων; 7 καὶ ἤκουσα τοῦ 7
περιβεβλημένου τὰ βύσσινα, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ ποτα-
μοῦ Ἕως καιροῦ συντελείας· καὶ ὕψωσε τὴν δεξιὰν καὶ τὴν ἀρι-
στερὰν εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὤμοσε τὸν ζῶντα εἰς τὸν αἰῶνα θεὸν
ὅτι εἰς καιρὸν καὶ καιροὺς καὶ ἥμισυ καιροῦ ἡ συντέλεια χειρῶν
ἀφέσεως λαοῦ ἁγίου, καὶ συντελεσθήσεται πάντα ταῦτα. 8 καὶ ἐγὼ 8
ἤκουσα καὶ οὐ διενοήθην παρ' αὐτὸν τὸν καιρὸν καὶ εἶπα Κύριε,

---

θ' μένος ἐν τῇ βίβλῳ. 2 καὶ πολλοὶ τῶν καθευδόντων ἐν γῆς χώματι 2
ἐξεγερθήσονται, οὗτοι εἰς ζωὴν αἰώνιον καὶ οὗτοι εἰς ὀνειδισμὸν
καὶ εἰς αἰσχύνην αἰώνιον. 3 καὶ οἱ συνιέντες ἐκλάμψουσιν ὡς ἡ 3
λαμπρότης τοῦ στερεώματος καὶ ἀπὸ τῶν δικαίων τῶν πολλῶν
ὡς οἱ ἀστέρες εἰς τοὺς αἰῶνας καὶ ἔτι. 4 καὶ σύ, Δανιηλ, ἔμφραξον 4
τοὺς λόγους καὶ σφράγισον τὸ βιβλίον ἕως καιροῦ συντελείας, ἕως
διδαχθῶσιν πολλοὶ καὶ πληθυνθῇ ἡ γνῶσις. — 5 καὶ εἶδον ἐγὼ Δα- 5
νιηλ καὶ ἰδοὺ δύο ἕτεροι εἱστήκεισαν, εἷς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ
ποταμοῦ καὶ εἷς ἐντεῦθεν τοῦ χείλους τοῦ ποταμοῦ. 6 καὶ εἶπεν τῷ 6
ἀνδρὶ τῷ ἐνδεδυμένῳ τὰ βαδδιν, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ ὕδατος τοῦ
ποταμοῦ Ἕως πότε τὸ πέρας ὧν εἴρηκας τῶν θαυμασίων; 7 καὶ 7
ἤκουσα τοῦ ἀνδρὸς τοῦ ἐνδεδυμένου τὰ βαδδιν, ὃς ἦν ἐπάνω τοῦ
ὕδατος τοῦ ποταμοῦ, καὶ ὕψωσεν τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ τὴν ἀρι-
στερὰν αὐτοῦ εἰς τὸν οὐρανὸν καὶ ὤμοσεν ἐν τῷ ζῶντι τὸν αἰῶνα
ὅτι Εἰς καιρὸν καιρῶν καὶ ἥμισυ καιροῦ· ἐν τῷ συντελεσθῆναι
διασκορπισμὸν χειρὸς λαοῦ ἡγιασμένου γνώσονται πάντα ταῦτα.
8 καὶ ἐγὼ ἤκουσα καὶ οὐ συνῆκα καὶ εἶπα Κύριε, τί τὰ ἔσχατα 8

2 εξεγερθ.] εξ > A || 3 εκλαμψ.] εκ > B† || 4 τους λογ. ... το βιβλ.] tr. A† | λογους] λοιπους B† || 6 ειπεν] -πον A || 7 τον αιωνα] pr. εις A | καιρων B(†) (cf. 𝔐)] και καιρους rel. = 𝔊, cf. 7 25 | ημισυ] pr. εις A† | συντελεσαι A† | χειρος λαου ηγιασμ.] > Bpau., χειρος > A† | γνωσ.] pr. και A || 8 τα > A†

9 τίς ἡ λύσις τοῦ λόγου τούτου, καὶ τίνος αἱ παραβολαὶ αὗται; [9]καὶ 𝔊
εἶπέν μοι Ἀπότρεχε, Δανιηλ, ὅτι κατακεκαλυμμένα καὶ ἐσφραγι-
10 σμένα τὰ προστάγματα, ἕως ἂν [10]πειρασθῶσι καὶ ἁγιασθῶσι πολλοί,
καὶ ἁμάρτωσιν οἱ ἁμαρτωλοί· καὶ οὐ μὴ διανοηθῶσι πάντες οἱ
11 ἁμαρτωλοί, καὶ οἱ διανοούμενοι προσέξουσιν. [11]ἀφ' οὗ ἂν ἀποσταθῇ
ἡ θυσία διὰ παντὸς καὶ ἑτοιμασθῇ δοθῆναι τὸ βδέλυγμα τῆς ἐρη-
12 μώσεως, ἡμέρας χιλίας διακοσίας ἐνενήκοντα. [12]μακάριος ὁ ἐμμέ-
νων καὶ συνάξει εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε.
13 [13]καὶ σὺ βάδισον ἀναπαύου· ἔτι γάρ εἰσιν ἡμέραι καὶ ὧραι εἰς
ἀναπλήρωσιν συντελείας, καὶ ἀναπαύσῃ καὶ ἀναστήσῃ ἐπὶ τὴν
δόξαν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

Subscr. δανιηλ κατα τους ο' 88 (sim. Sy): cf. nota ad initium Susannae

ΒΗΛ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ

Ἐκ προφητείας Αμβακουμ υἱοῦ Ἰησοῦ ἐκ τῆς φυλῆς Λευι.

2 [2ν]Ἄνθρωπός τις ἦν ἱερεύς, ᾧ ὄνομα Δανιηλ υἱὸς Αβαλ, συμβιω-

Bel-et-Dr.: 88 Sy.
Inscr. est βηλ in Sy, nulla in 88

---

9 τούτων; [9]καὶ εἶπεν Δεῦρο, Δανιηλ, ὅτι ἐμπεφραγμένοι καὶ ἐσφρα- θ'
10 γισμένοι οἱ λόγοι, ἕως καιροῦ πέρας· [10]ἐκλεγῶσιν καὶ ἐκλευκαν-
θῶσιν καὶ πυρωθῶσιν πολλοί, καὶ ἀνομήσωσιν ἄνομοι· καὶ οὐ
11 συνήσουσιν πάντες ἄνομοι, καὶ οἱ νοήμονες συνήσουσιν. [11]καὶ ἀπὸ
καιροῦ παραλλάξεως τοῦ ἐνδελεχισμοῦ καὶ τοῦ δοθῆναι βδέλυγμα
12 ἐρημώσεως ἡμέραι χίλιαι διακόσιαι ἐνενήκοντα. [12]μακάριος ὁ ὑπο-
μένων καὶ φθάσας εἰς ἡμέρας χιλίας τριακοσίας τριάκοντα πέντε.
13 [13]καὶ σὺ δεῦρο καὶ ἀναπαύου· ἔτι γὰρ ἡμέραι εἰς ἀναπλήρωσιν συν-
τελείας, καὶ ἀναστήσῃ εἰς τὸν κλῆρόν σου εἰς συντέλειαν ἡμερῶν.

10 και εκλευκ. > AQ† | πολλοι] pr. και αγιασθωσιν ABᶜ | ανοησουσιν A† | συνησουσιν 1⁰] νοησ. A† | παντες > B*pau. || 11 init. — ενδελεχισμου] + αφ ου αναστη(sic uel sim. pro αν αποσταθη) η θυσια δια παντος Apau.: ex 𝔊 | και του δοθηναι] και δοθησεται B†; και ετοιμασθη δοθηναι Apau. = 𝔊 | βδελυγμα ερημ.] το βδ. της ερ. A = 𝔊 | ημεραις χιλιαις διακοσιαις Apau. || 12 υπομενων] -μεινας A || 13 ημεραι] + και ωραι Bᶜ: ex 𝔊; + εισιν A(†) | και αναστηση B†] pr. και αναπαυση rel.: ex 𝔊 | fin.] + subscr. ορασις ια' A

ΒΗΛ ΚΑΙ ΔΡΑΚΩΝ

1 [1]Καὶ ὁ βασιλεὺς Ἀστυάγης προσετέθη πρὸς τοὺς πατέρας αὐ-
2 τοῦ, καὶ παρέλαβεν Κῦρος ὁ Πέρσης τὴν βασιλείαν αὐτοῦ. [2]καὶ ἦν

Bel-et-Dr.: BA. — *L* = 22 48 51.
Inscr. nulla in B, Bel-et-Dr. succedit Danieli sine interuallo; inscr. ορασις ιβ' A

𝔊 τῆς τοῦ βασιλέως Βαβυλῶνος. [3]καὶ ἦν εἴδωλον, Βηλ, ὃ ἐσέβοντο 3
οἱ Βαβυλώνιοι· ἀνηλίσκετο δὲ αὐτῷ καθ' ἑκάστην ἡμέραν σεμιδά-
λεως ἀρτάβαι δέκα δύο καὶ πρόβατα τέσσαρα καὶ ἐλαίου μετρηταὶ
ἓξ. [4]καὶ ὁ βασιλεὺς ἐσέβετο αὐτόν, καὶ ἐπορεύετο ὁ βασιλεὺς καθ' 4
ἑκάστην ἡμέραν καὶ προσεκύνει αὐτῷ· Δανιηλ δὲ προσηύχετο
πρὸς κύριον. [5]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιηλ Διὰ τί οὐ προσ- 5
κυνεῖς τῷ Βηλ; καὶ εἶπε Δανιηλ πρὸς τὸν βασιλέα Οὐδένα σέβο-
μαι ἐγὼ εἰ μὴ κύριον τὸν θεὸν τὸν κτίσαντα τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν
γῆν καὶ ἔχοντα πάσης σαρκὸς κυρ(ι)είαν. [6]εἶπεν δὲ ὁ βασιλεὺς 6
αὐτῷ Οὗτος οὖν οὐκ ἔστι θεός; οὐχ ὁρᾷς ὅσα εἰς αὐτὸν δαπα-
νᾶται καθ' ἑκάστην ἡμέραν; [7]καὶ εἶπεν αὐτῷ Δανιηλ Μηδαμῶς· 7
μηδείς σε παραλογιζέσθω· οὗτος γὰρ ἔσωθεν μὲν πήλινός ἐστιν,
ἔξωθεν δὲ χαλκοῦς· ὀμνύω δέ σοι κύριον τὸν θεὸν τῶν θεῶν,
ὅτι οὐθὲν βέβρωκε πώποτε οὗτος. [8]καὶ θυμωθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐκά- 8
λεσε τοὺς προεστηκότας τοῦ ἱεροῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς Παραδείξατε
τὸν ἐσθίοντα τὰ παρασκευαζόμενα τῷ Βηλ· εἰ δὲ μή γε, ἀποθα-
νεῖσθε ἢ Δανιηλ ὁ φάσκων μὴ ἐσθίεσθαι αὐτὰ ὑπ' αὐτοῦ. οἱ δὲ
εἶπαν Αὐτὸς ὁ Βηλ ἐστὶν ὁ κατεσθίων αὐτά. [9]εἶπε δὲ Δανιηλ πρὸς 9

3 μετρητας 88

θ' Δανιηλ συμβιωτὴς τοῦ βασιλέως καὶ ἔνδοξος ὑπὲρ πάντας τοὺς
φίλους αὐτοῦ. [3]καὶ ἦν εἴδωλον τοῖς Βαβυλωνίοις, ᾧ ὄνομα Βηλ, 3
καὶ ἐδαπανῶντο εἰς αὐτὸν ἑκάστης ἡμέρας σεμιδάλεως ἀρτάβαι
δώδεκα καὶ πρόβατα τεσσαράκοντα καὶ οἴνου μετρηταὶ ἓξ. [4]καὶ ὁ 4
βασιλεὺς ἐσέβετο αὐτὸν καὶ ἐπορεύετο καθ' ἑκάστην ἡμέραν προσ-
κυνεῖν αὐτῷ· Δανιηλ δὲ προσεκύνει τῷ θεῷ αὐτοῦ. [5]καὶ εἶπεν 5
αὐτῷ ὁ βασιλεύς Διὰ τί οὐ προσκυνεῖς τῷ Βηλ; ὁ δὲ εἶπεν Ὅτι
οὐ σέβομαι εἴδωλα χειροποίητα, ἀλλὰ τὸν ζῶντα θεὸν τὸν κτίσαντα
τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν καὶ ἔχοντα πάσης σαρκὸς κυριείαν. [6]καὶ 6
εἶπεν αὐτῷ ὁ βασιλεύς Οὐ δοκεῖ σοι Βηλ εἶναι ζῶν θεός; ἢ οὐχ
ὁρᾷς ὅσα ἐσθίει καὶ πίνει καθ' ἑκάστην ἡμέραν; [7]καὶ εἶπεν Δανιηλ 7
γελάσας Μὴ πλανῶ, βασιλεῦ· οὗτος γὰρ ἔσωθεν μέν ἐστι πηλὸς
ἔξωθεν δὲ χαλκὸς καὶ οὐ βέβρωκεν οὐδὲ πέπωκεν πώποτε. [8]καὶ 8
θυμωθεὶς ὁ βασιλεὺς ἐκάλεσεν τοὺς ἱερεῖς αὐτοῦ καὶ εἶπεν αὐτοῖς
Ἐὰν μὴ εἴπητέ μοι τίς ὁ κατέσθων τὴν δαπάνην ταύτην, ἀποθα-
νεῖσθε· ἐὰν δὲ δείξητε ὅτι Βηλ κατεσθίει αὐτά, ἀποθανεῖται Δανιηλ,
ὅτι ἐβλασφήμησεν εἰς τὸν Βηλ. [9]καὶ εἶπεν Δανιηλ τῷ βασιλεῖ Γι- 9

4 εκαστην > A† hic, non in 6 || 5 κυριειαν V†] κυρ(ε)ιαν rel.: cf. Dan. 4 22 || 7 ουτος] αυτος A†: cf. 33 | μεν > B | ουδε πεπωκεν πωποτε] ουδεποτε BL || 8 κατεσθων B†] -θιων rel. | δειξητε] pr. απο A | βηλ paenult.] pr. ο A

τὸν βασιλέα Γινέσθω οὕτως· ἐὰν μὴ παραδείξω ὅτι οὐκ ἔστιν ὁ Θ
Βηλ ὁ κατεσθίων ταῦτα, ἀποθανοῦμαι καὶ πάντες οἱ παρ' ἐμοῦ.
ἦσαν δὲ τῷ Βηλ ἱερεῖς ἑβδομήκοντα χωρὶς γυναικῶν καὶ τέκνων.
10 11 [10]ἤγαγον δέ τον βασιλέα εἰς τὸ εἰδώλιον. [11]καὶ παρετέθη τὰ βρώματα ἐνώπιον τοῦ βασιλέως καὶ τοῦ Δανιηλ, καὶ οἶνος κερασθεὶς εἰσηνέχθη καὶ παρετέθη τῷ Βηλ. καὶ εἶπεν Δανιηλ Σὺ αὐτὸς ὁρᾷς
13 14 ὅτι κεῖται ταῦτα, βασιλεῦ· σὺ οὖν ἐπισφράγισαι τὰς κλεῖδας τοῦ ναοῦ, ἐπὰν κλεισθῇ. [13]ἤρεσε δὲ ὁ λόγος τῷ βασιλεῖ. [14]ὁ δὲ Δανιηλ ἐκέλευσε τοὺς παρ' αὐτοῦ ἐκβαλόντας πάντας ἐκ τοῦ ναοῦ κατασῆσαι ὅλον τὸν ναὸν σποδῷ· οὐθενὸς τῶν ἐκτὸς αὐτοῦ εἰδότος. καὶ τότε τὸν ναὸν ἐκέλευσε σφραγίσαι τῷ τοῦ βασιλέως δακτυλίῳ καὶ τοῖς δακτυλίοις τινῶν ἐνδόξων ἱερέων· καὶ ἐγένετο οὕτως.
15 17 [15–17]καὶ ἐγένετο τῇ ἐπαύριον παρεγένοντο ἐπὶ τὸν τόπον· οἱ δὲ ἱερεῖς τοῦ Βηλ διὰ ψευδοθυρίδων εἰσελθόντες κατεφάγοσαν πάντα τὰ παρακείμενα τῷ Βηλ καὶ ἐξέπιον τὸν οἶνον. καὶ εἶπεν Δανιηλ Ἐπίδετε τὰς σφραγῖδας ὑμῶν εἰ μένουσιν, ἄνδρες ἱερεῖς· καὶ σὺ

9 εμου (cf. 14 et Johannessohn Präp. p. 229)] εμοι 88^{c} || 14 κατασησαι Sw. (cf. θ′)] -στησαι 88 Sy | τοτε] + σφραγισαμενος uel sim. 88 Sy: quod deleui

---

νέσθω κατὰ τὸ ῥῆμά σου. καὶ ἦσαν ἱερεῖς τοῦ Βηλ ἑβδομήκοντα θ′
10 ἐκτὸς γυναικῶν καὶ τέκνων. [10]καὶ ἦλθεν ὁ βασιλεὺς μετὰ Δανιηλ
11 εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βηλ. [11]καὶ εἶπαν οἱ ἱερεῖς τοῦ Βηλ Ἰδοὺ ἡμεῖς ἀποτρέχομεν ἔξω, σὺ δέ, βασιλεῦ, παράθες τὰ βρώματα καὶ τὸν οἶνον κεράσας θὲς καὶ ἀπόκλεισον τὴν θύραν καὶ σφράγισον τῷ δακτυλίῳ σου· καὶ ἐλθὼν πρωὶ ἐὰν μὴ εὕρῃς πάντα βεβρωμένα ὑπὸ τοῦ Βηλ, ἀποθανούμεθα ἢ Δανιηλ ὁ ψευδόμενος καθ' ἡμῶν.
12 [12]αὐτοὶ δὲ κατεφρόνουν, ὅτι πεποιήκεισαν ὑπὸ τὴν τράπεζαν κεκρυμμένην εἴσοδον καὶ δι' αὐτῆς εἰσεπορεύοντο διόλου καὶ ἀνήλουν
13 αὐτά. [13]καὶ ἐγένετο ὡς ἐξήλθοσαν ἐκεῖνοι, καὶ ὁ βασιλεὺς παρέθη-
14 κεν τὰ βρώματα τῷ Βηλ. [14]καὶ ἐπέταξεν Δανιηλ τοῖς παιδαρίοις αὐτοῦ καὶ ἤνεγκαν τέφραν καὶ κατέσησαν ὅλον τὸν ναὸν ἐνώπιον τοῦ βασιλέως μόνου· καὶ ἐξελθόντες ἔκλεισαν τὴν θύραν καὶ ἐ-
15 σφραγίσαντο ἐν τῷ δακτυλίῳ τοῦ βασιλέως, καὶ ἀπῆλθον. [15]οἱ δὲ ἱερεῖς ἦλθον τὴν νύκτα κατὰ τὸ ἔθος αὐτῶν καὶ αἱ γυναῖκες καὶ
16 τὰ τέκνα αὐτῶν καὶ κατέφαγον πάντα καὶ ἐξέπιον. [16]καὶ ὤρθρισεν
17 ὁ βασιλεὺς τὸ πρωὶ καὶ Δανιηλ μετ' αὐτοῦ. [17]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς

9 ιερεις] pr. οι A | εκτος] χωρ(ε)ις Apau. | τεκνων] παιδιων Apau. || 11 ψευδομενος] ψευσαμ. A || 12 κατεφθονουν A† | δι (non δε) > A† || 14 κατεσησαν (ab κατασηθω)] ει pro η A, κατεστρωσαν mu. | εσφραγισαντο] -σαν A | εν > A || 16 το > Bpau. || 17 ο βασ. > B†

Θ δέ, βασιλεῦ, σκέψαι μή τί σοι ἀσύμφωνον γεγένηται. καὶ εὗρον, ὡς ἦν ἡ σφραγίς, καὶ ἀπέβαλον τὴν σφραγῖδα. [18]καὶ ἀνοίξαντες 18
τὰς θύρας εἴδοσαν δεδαπανημένα πάντα τὰ παρατεθέντα καὶ τὰς τραπέζας κενάς· καὶ ἐχάρη ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν πρὸς τὸν Δανιηλ Μέγας ἐστὶν ὁ Βηλ, καὶ οὐκ ἔστι παρ' αὐτῷ δόλος. [19]καὶ ἐγέλασε 19
Δανιηλ σφόδρα καὶ εἶπεν τῷ βασιλεῖ Δεῦρο ἰδὲ τὸν δόλον τῶν ἱερέων. καὶ εἶπεν Δανιηλ Βασιλεῦ, ταῦτα τὰ ἴχνη τίνος ἐστί; [20]καὶ 20
εἶπεν ὁ βασιλεύς Ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων. [21]καὶ ἐπῆλθεν 21
ἐπὶ τὸν οἶκον, ἐν ᾧ ἦσαν οἱ ἱερεῖς καταγινόμενοι, καὶ εὗρε τὰ βρώματα τοῦ Βηλ καὶ τὸν οἶνον· καὶ ἐπέδειξε Δανιηλ τῷ βασιλεῖ τὰ ψευδοθύρια, δι' ὧν εἰσπορευόμενοι οἱ ἱερεῖς ἐδαπάνων τὰ παρατιθέμενα τῷ Βηλ. [22]καὶ ἐξήγαγεν αὐτοὺς ὁ βασιλεὺς ἐκ τοῦ Βηλίου 22
καὶ παρέδωκεν αὐτοὺς τῷ Δανιηλ· καὶ τὴν δαπάνην τὴν εἰς αὐτὸν ἔδωκε τῷ Δανιηλ, τὸν δὲ Βηλ κατέστρεψε.

[23]Καὶ ἦν δράκων ἐν τῷ αὐτῷ τόπῳ, καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βα- 23
βυλώνιοι. [24]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιηλ Μὴ καὶ τοῦτον ἐρεῖς 24
ὅτι χαλκοῦς ἐστιν; ἰδοὺ ζῇ καὶ ἐσθίει καὶ πίνει· προσκύνησον αὐτῷ. [25]καὶ εἶπεν Δανιηλ Βασιλεῦ, δός μοι τὴν ἐξουσίαν, καὶ ἀν- 25

23 init.] pr. inscr. δρακων Sy | αυτον > 88

Θ′ Σῷοι αἱ σφραγῖδες, Δανιηλ; ὁ δὲ εἶπεν Σῷοι, βασιλεῦ. [18]καὶ ἐγέ- 18
νετο ἅμα τῷ ἀνοῖξαι τὰς θύρας ἐπιβλέψας ὁ βασιλεὺς ἐπὶ τὴν τράπεζαν ἐβόησεν φωνῇ μεγάλῃ Μέγας εἶ, Βηλ, καὶ οὐκ ἔστιν παρὰ σοὶ δόλος οὐδὲ εἷς. [19]καὶ ἐγέλασεν Δανιηλ καὶ ἐκράτησεν 19
τὸν βασιλέα τοῦ μὴ εἰσελθεῖν αὐτὸν ἔσω καὶ εἶπεν Ἰδὲ δὴ τὸ ἔδαφος καὶ γνῶθι τίνος τὰ ἴχνη ταῦτα. [20]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς 20
Ὁρῶ τὰ ἴχνη ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καὶ παιδίων. [21]καὶ ὀργισθεὶς 21
ὁ βασιλεὺς τότε συνέλαβεν τοὺς ἱερεῖς καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν, καὶ ἔδειξαν αὐτῷ τὰς κρυπτὰς θύρας, δι' ὧν εἰσεπορεύοντο καὶ ἐδαπάνων τὰ ἐπὶ τῇ τραπέζῃ. [22]καὶ ἀπέκτεινεν αὐ- 22
τοὺς ὁ βασιλεὺς καὶ ἔδωκεν τὸν Βηλ ἔκδοτον τῷ Δανιηλ, καὶ κατέστρεψεν αὐτὸν καὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ.

[23]Καὶ ἦν δράκων μέγας, καὶ ἐσέβοντο αὐτὸν οἱ Βαβυλώνιοι. 23
[24]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεὺς τῷ Δανιηλ Οὐ δύνασαι εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἔστιν 24
οὗτος θεὸς ζῶν· καὶ προσκύνησον αὐτῷ. [25]καὶ εἶπεν Δανιηλ Κυ- 25
ρίῳ τῷ θεῷ μου προσκυνήσω, ὅτι οὗτός ἐστιν θεὸς ζῶν· σὺ δέ,

17 σωοι 1^{0} (non 2^{0})] σωαι Apau.: cf. Thack. p. 172 || 19 εγελασεν .. και 2^{0}] γελασας .. A† | και ειπεν > A† || 21 συνελαβεν] -βετο A || 23 μεγας] + εν τω τοπω A: cf. Θ || 24 ου δυνασαι — θεος ζων B*†] pr. ιδου δη pau.; pr. μη και τουτον ερεις οτι χαλκους εστιν ιδου ζη και εσθιει και πινει rel.: ex Θ

26 ελῶ τὸν δράκοντα ἄνευ σιδήρου καὶ ῥάβδου. [26]καὶ συνεχώρησεν Θ
27 αὐτῷ ὁ βασιλεὺς καὶ εἶπεν αὐτῷ Δέδοταί σοι. [27]καὶ λαβὼν ὁ Δα-
νιηλ πίσσης μνᾶς τριάκοντα καὶ στέαρ καὶ τρίχας ἥψησεν ἐπὶ τὸ
αὐτὸ καὶ ἐποίησε μάζαν καὶ ἐνέβαλεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος,
καὶ φαγὼν διερράγη. καὶ ἔδειξεν αὐτὸν τῷ βασιλεῖ λέγων Οὐ ταῦτα
28 σέβεσθε, βασιλεῦ; [28]καὶ συνήχθησαν οἱ ἀπὸ τῆς χώρας πάντες
ἐπὶ τὸν Δανιηλ καὶ εἶπαν Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ βασιλεύς· τὸν Βηλ
30 κατέστρεψε καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινε. [30]καὶ ἰδὼν ὁ βασιλεὺς ὅτι
ἐπισυνήχθη ὁ ὄχλος τῆς χώρας ἐπ᾽ αὐτόν, ἐκάλεσε τοὺς συμβιωτὰς
31/32 αὐτοῦ καὶ εἶπεν Δίδωμι τὸν Δανιηλ εἰς ἀπώλειαν. [31–32]ἦν δὲ λάκ-
κος ἐν ᾧ ἐτρέφοντο λέοντες ἑπτά, οἷς παρεδίδοντο οἱ ἐπίβουλοι
τοῦ βασιλέως, καὶ ἐχορηγεῖτο αὐτοῖς καθ᾽ ἑκάστην ἡμέραν τῶν ἐπι-
θανατίων σώματα δύο. καὶ ἐνεβάλοσαν τὸν Δανιηλ οἱ ὄχλοι εἰς
ἐκεῖνον τὸν λάκκον, ἵνα καταβρωθῇ καὶ μηδὲ ταφῆς τύχῃ. καὶ ἦν
33 ἐν τῷ λάκκῳ Δανιηλ ἡμέρας ἕξ. [33]καὶ ἐγένετο τῇ ἡμέρᾳ τῇ ἕκτῃ
καὶ ἦν Αμβακουμ ἔχων ἄρτους ἐντεθρυμμένους ἐν σκάφῃ ἐν ἐψή-
ματι καὶ στάμνον οἴνου κεκερασμένου καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον
34 πρὸς τοὺς θεριστάς. [34]καὶ ἐλάλησεν ἄγγελος κυρίου πρὸς Αμβακουμ

βασιλεῦ, δός μοι ἐξουσίαν, καὶ ἀποκτενῶ τὸν δράκοντα ἄνευ μα- θ′
26 χαίρας καὶ ῥάβδου. [26]καὶ εἶπεν ὁ βασιλεύς Δίδωμί σοι. [27]καὶ ἔλα-
27 βεν Δανιηλ πίσσαν καὶ στῆρ καὶ τρίχας καὶ ἥψησεν ἐπὶ τὸ αὐτὸ
καὶ ἐποίησεν μάζας καὶ ἔδωκεν εἰς τὸ στόμα τοῦ δράκοντος, καὶ
φαγὼν διερράγη ὁ δράκων. καὶ εἶπεν Ἴδετε τὰ σεβάσματα ὑμῶν.
28 [28]καὶ ἐγένετο ὡς ἤκουσαν οἱ Βαβυλώνιοι, ἠγανάκτησαν λίαν καὶ
συνεστράφησαν ἐπὶ τὸν βασιλέα καὶ εἶπαν Ἰουδαῖος γέγονεν ὁ
βασιλεύς· τὸν Βηλ κατέσπασεν καὶ τὸν δράκοντα ἀπέκτεινεν καὶ
29 τοὺς ἱερεῖς κατέσφαξεν. [29]καὶ εἶπαν ἐλθόντες πρὸς τὸν βασιλέα
Παράδος ἡμῖν τὸν Δανιηλ· εἰ δὲ μή, ἀποκτενοῦμέν σε καὶ τὸν
30 οἰκόν σου. [30]καὶ εἶδεν ὁ βασιλεὺς ὅτι ἐπείγουσιν αὐτὸν σφόδρα,
31 καὶ ἀναγκασθεὶς παρέδωκεν αὐτοῖς τὸν Δανιηλ. [31]οἱ δὲ ἐνέβαλον
32 αὐτὸν εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων, καὶ ἦν ἐκεῖ ἡμέρας ἕξ. [32]ἦσαν
δὲ ἐν τῷ λάκκῳ ἑπτὰ λέοντες, καὶ ἐδίδετο αὐτοῖς τὴν ἡμέραν δύο
σώματα καὶ δύο πρόβατα· τότε δὲ οὐκ ἐδόθη αὐτοῖς, ἵνα κατα-
33 φάγωσιν τὸν Δανιηλ. [33]καὶ ἦν Αμβακουμ ὁ προφήτης ἐν τῇ Ἰου-
δαίᾳ, καὶ αὐτὸς ἥψησεν ἕψεμα καὶ ἐνέθρυψεν ἄρτους εἰς σκάφην
34 καὶ ἐπορεύετο εἰς τὸ πεδίον ἀπενέγκαι τοῖς θερισταῖς. [34]καὶ εἶπεν

27 στηρ BA†] στεαρ rel. | ιδετε] ιδου δη A† || 28 λιαν > B*† | κατεσπασεν] -στρεψεν A || 31 ενεβαλον (cf. 42)] εν > B || 32 εδιδοτο Bc: cf. Thack. p. 250 || 33 αυτος] ουτος A†: cf. 7 | επορευθη A†

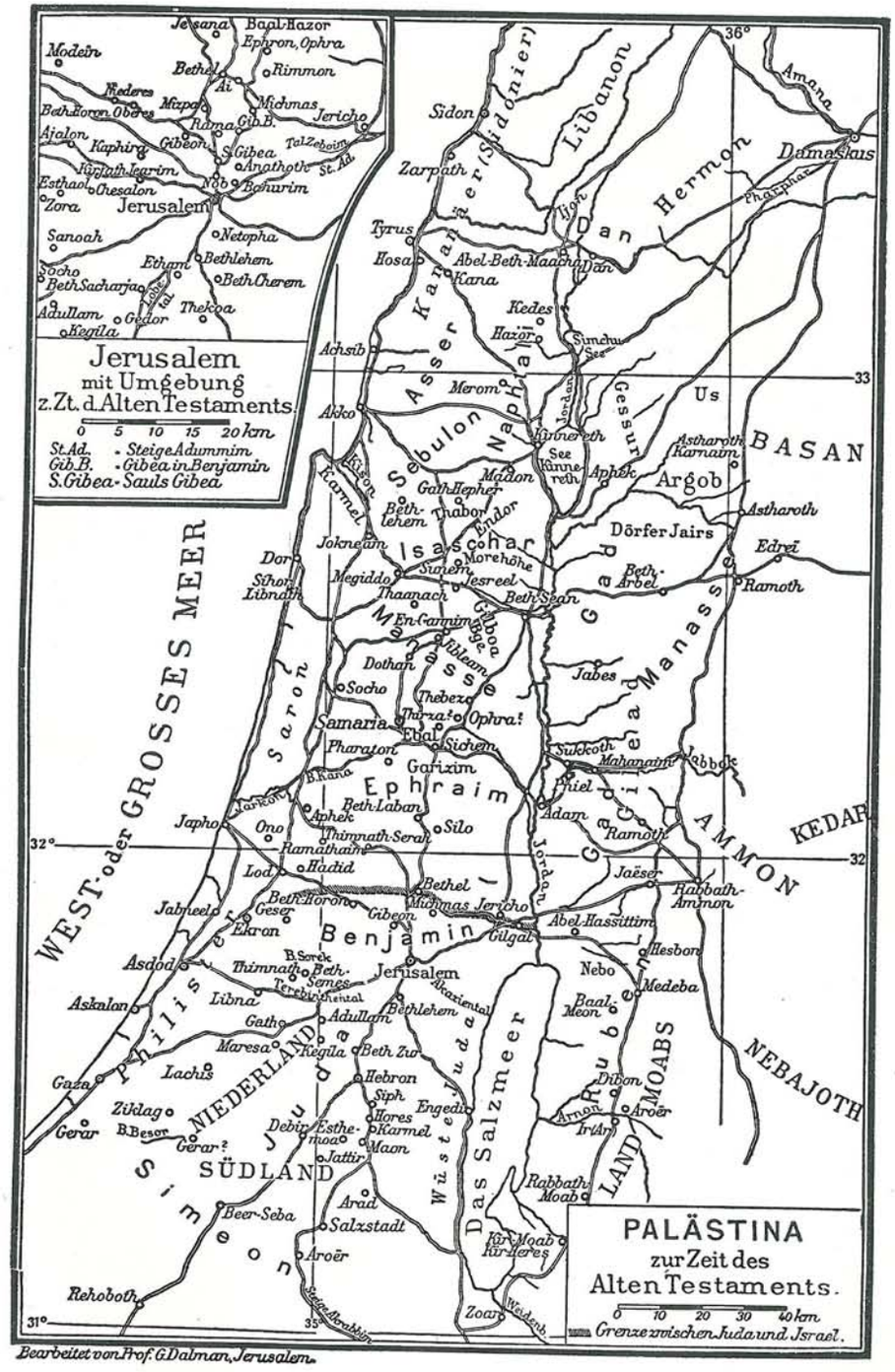
Θ λέγων Τάδε λέγει σοι κύριος ὁ θεός Τὸ ἄριστον, ὃ ἔχεις, ἀπένεγκε
Δανιηλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων ἐν Βαβυλῶνι. [35]καὶ εἶπεν Αμ- 35
βακουμ Κύριε ὁ θεός, οὐχ ἑώρακα τὴν Βαβυλῶνα καὶ τὸν λάκκον
οὐ γινώσκω ποῦ ἐστι. [36]καὶ ἐπιλαβόμενος αὐτοῦ ὁ ἄγγελος κυρίου 36
τοῦ Αμβακουμ τῆς κόμης αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς ἔθηκεν αὐτὸν ἐπάνω
τοῦ λάκκου τοῦ ἐν Βαβυλῶνι. [37]καὶ εἶπεν Αμβακουμ πρὸς Δανιηλ 37
Ἀναστὰς φάγε τὸ ἄριστον, ὃ ἀπέστειλέ σοι κύριος ὁ θεός. [38]καὶ 38
εἶπε Δανιηλ Ἐμνήσθη γάρ μου κύριος ὁ θεὸς ὁ μὴ ἐγκαταλείπων
τοὺς ἀγαπῶντας αὐτόν. [39]καὶ ἔφαγε Δανιηλ· ὁ δὲ ἄγγελος κυρίου 39
κατέστησε τὸν Αμβακουμ ὅθεν αὐτὸν ἔλαβε τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ. ὁ δὲ
κύριος ὁ θεὸς ἐμνήσθη τοῦ Δανιηλ. [40]ἐξῆλθε δὲ ὁ βασιλεὺς μετὰ 40
ταῦτα πενθῶν τὸν Δανιηλ καὶ ἐγκύψας εἰς τὸν λάκκον ὁρᾷ αὐτὸν
καθήμενον. [41]καὶ ἀναβοήσας εἶπεν ὁ βασιλεύς Μέγας ἐστὶ κύριος 41
ὁ θεός, καὶ οὐκ ἔστι πλὴν αὐτοῦ ἄλλος. [42]καὶ ἐξήγαγεν ὁ βασιλεὺς 42
τὸν Δανιηλ ἐκ τοῦ λάκκου· καὶ τοὺς αἰτίους τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ
ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον ἐνώπιον τοῦ Δανιηλ, καὶ κατεβρώθησαν.

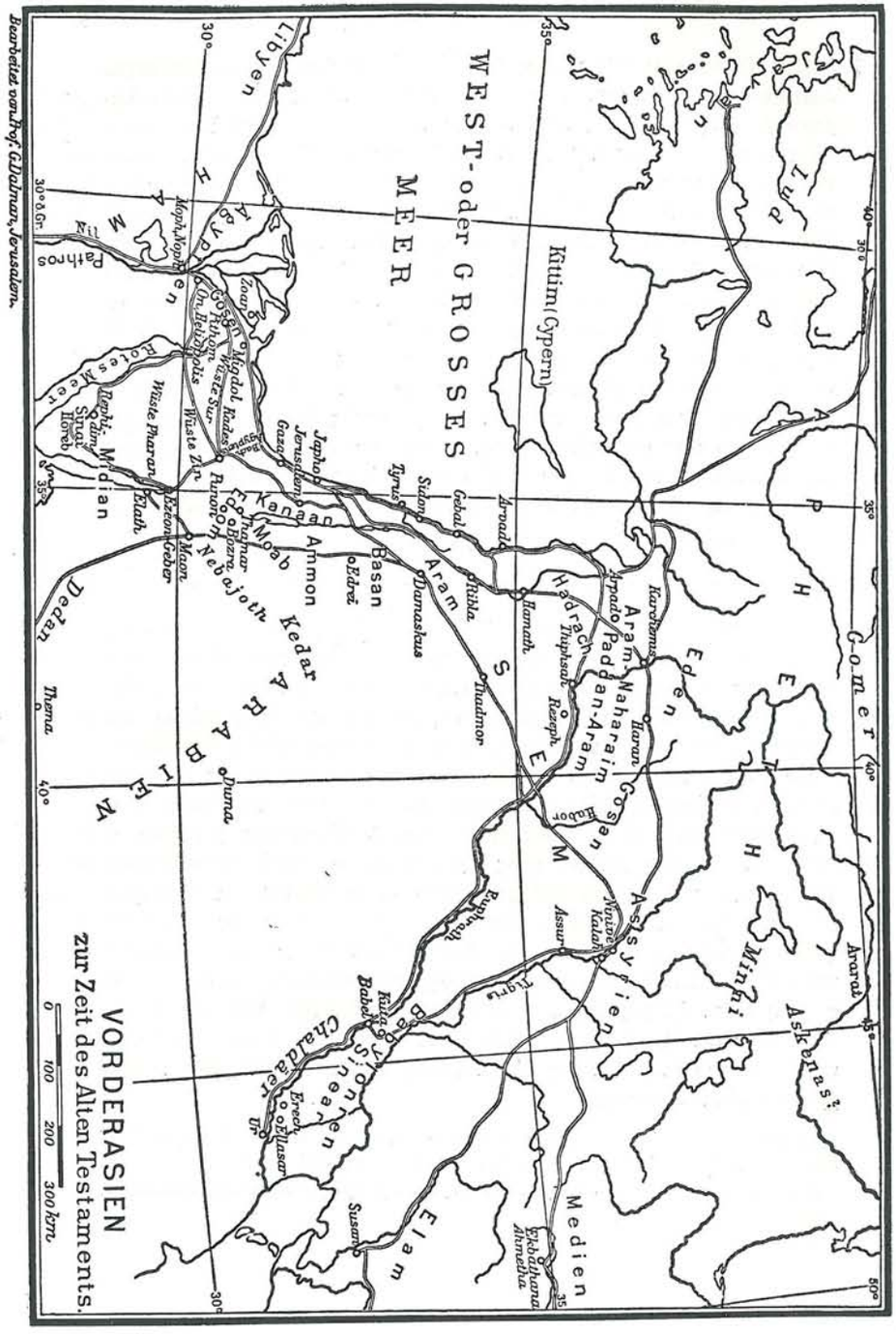
Subscr. δανιηλ κατα τους ο′ 88 Sy: cf. Dan. inscr.

θ′ ἄγγελος κυρίου τῷ Αμβακουμ Ἀπένεγκε τὸ ἄριστον, ὃ ἔχεις, εἰς
Βαβυλῶνα τῷ Δανιηλ εἰς τὸν λάκκον τῶν λεόντων. [35]καὶ εἶπεν 35
Αμβακουμ Κύριε, Βαβυλῶνα οὐχ ἑώρακα καὶ τὸν λάκκον οὐ γινώ-
σκω. [36]καὶ ἐπελάβετο ὁ ἄγγελος κυρίου τῆς κορυφῆς αὐτοῦ καὶ 36
βαστάσας τῆς κόμης τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ ἔθηκεν αὐτὸν εἰς Βαβυ-
λῶνα ἐπάνω τοῦ λάκκου ἐν τῷ ῥοίζῳ τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. [37]καὶ 37
ἐβόησεν Αμβακουμ λέγων Δανιηλ Δανιηλ, λαβὲ τὸ ἄριστον, ὃ
ἀπέστειλέν σοι ὁ θεός. [38]καὶ εἶπεν Δανιηλ Ἐμνήσθης γάρ μου, ὁ 38
θεός, καὶ οὐκ ἐγκατέλιπες τοὺς ἀγαπῶντάς σε. [39]καὶ ἀναστὰς Δα- 39
νιηλ ἔφαγεν· ὁ δὲ ἄγγελος τοῦ θεοῦ ἀπεκατέστησεν τὸν Αμβα-
κουμ παραχρῆμα εἰς τὸν τόπον αὐτοῦ. [40]ὁ δὲ βασιλεὺς ἦλθεν τῇ 40
ἡμέρᾳ τῇ ἑβδόμῃ πενθῆσαι τὸν Δανιηλ· καὶ ἦλθεν ἐπὶ τὸν λάκκον
καὶ ἐνέβλεψεν, καὶ ἰδοὺ Δανιηλ καθήμενος. [41]καὶ ἀναβοήσας φωνῇ 41
μεγάλῃ εἶπεν Μέγας εἶ, κύριε ὁ θεὸς τοῦ Δανιηλ, καὶ οὐκ ἔστιν
πλὴν σοῦ ἄλλος. [42]καὶ ἀνέσπασεν αὐτόν, τοὺς δὲ αἰτίους τῆς ἀπ- 42
ωλείας αὐτοῦ ἐνέβαλεν εἰς τὸν λάκκον, καὶ κατεβρώθησαν παρα-
χρῆμα ἐνώπιον αὐτοῦ.

34 τω 1°] προς AQ† || 35 fin.] + που εστιν A = Θ || 36 κυριου > A | κορυφης] χειρος A† || 37 αμβακουμ > A† || 39 εις] επι A

Subscr. totius operis δανιηλ B, τελος δανιηλ προφητου A†: cf. Sus. inscr.

Jerusalem
mit Umgebung
z. Zt. d. Alten Testaments.
0 5 10 15 20 km
St.Ad. - Steige Adummim
Gib.B. - Gibea in Benjamin
S.Gibea - Sauls Gibea
PALÄSTINA
zur Zeit des
Alten Testaments.
0 10 20 30 40 km
Grenze zwischen Juda und Israel.
WEST-oder GROSSES MEER
Libanon
Hermon
Damaskus
Sidon
Tyrus
Akko
Merom
See Kinneret
Jordan
Totes Meer
Jericho
Jerusalem
Bethlehem
Hebron
Beer-Seba
Salzstadt
Aroër
Rehoboth
Gaza
Askalon
Asdod
Gath
Lachis
Libna
Maresa
Ziklag
Gerar
Debir
Arad
Das Salzmeer
Wüste Juda
Rabbath Moab
Medeba
Nebo
Baal Meon
Dibon
Aroër
Jaëser
Rabbath-Ammon
Gilgal
Abel-Hassittim
Sukkoth
Pniel
Ramoth
Edrei
Astharoth
Argob
BASAN
Dörfer Jairs
Gessur
Maacha
Kedes
Hazor
Simchon See
Achsib
Kana
Abel-Beth-Maacha
Dan
Zarpath
Sidonier
Amana
Ephraim
Benjamin
Manasse
Isaschar
Sebulon
Naphtali
Aser
Gad
Ruben
AMMON
KEDAR
NEBAJOTH
LAND MOABS
NIEDERLAND
SÜDLAND
Philisterland
Judäa
Sichem
Samaria
Thebez
Dothan
Megiddo
Jokneam
Karmel
Taanach
Gath-Hepher
Aphek
Madon
Hosa
Tyrus
Zoar
Weidenb.
Bearbeitet von Prof. G. Dalman, Jerusalem.

VORDERASIEN
zur Zeit des Alten Testaments.
0 100 200 300 km
WEST-oder GROSSES MEER
Libyen
Ägypten
Kanaan
Aram
Damaskus
Moab
Ammon
Kedar
Basan
Edom
Midian
Arabien
Mesopotamien
Assyrien
Medien
Elam
Kittim (Cypern)
Ararat
Askenas
Nil
Pathros
Rotes Meer
Euphrat
Tigris
Babel
Ninive
Kalach
Assur
Erech
Ur
Susan
Ekbatana
Ahmetha
Bearbeitet von Prof. G. Dalman, Jerusalem.